SZÍNHÁZ

A Kreml istene

Főpróba a Nemzeti Színházban

Ma este van a szezon első bemutatója a Nemzeti Színházban. Friedrich *Schreyvogl* háromfelvonásos színműve, a *Kreml istene* nyitja meg a sort, de szeretnénk legalább egy embert találni, aki meg tudná mondani, hogy miért kellett *ezt* a darabot éppen most színrehozni. Mert a *Kreml istene* egyáltalán nem nyereség a Nemzeti Színháznak. Sőt! Ezeket az üres frázisokat puffogtató papír-figurákat nyugodtan hagyhatták volna békében beporosodni a könyvtár polcán. Kár volt megzavarni nyugalmukat. De kárbavész az a lelkes mozgalom is, amivel a szereplők igyekeznek sikerre vinni a darabot. T. *Mátray* Erzsi nemes művészettel, remekül rajzolja meg Iván cár nagy megpróbáltatások közt gyötrődő özvegyének alakját. Drámai erejű P. *Füzes* Anna cárnéja s elismerés illeti *Szeleczky* Zita és *Lukács* Margit alakítását is. A főszerepben *Timár* József vív hősi küzdelmet — a szerzővel. Mellette *Abonyi* Géza, *Ungváry*, *Rajczy*, *Szabó* Sándor, *Major* Tamás vitézkedik a sikerért. Egyetlen jelenetében is kitűnik *Juhász* József. A darabot *Pukánszky* Béla fordította s *Abonyi* Tivadar rendezte. A szép díszletek és jelmezek *Horváth* János tervei szerint készültek. Az egyes képek között teljes sötétben, recsegő hangszóróval közvetítik a zenét. Es sem segítette elő a sikert.

B. L.

Jan Kiepura jelentkezett katonának

Eggerth Márta a lengyel Vöröskereszt ápolónője lett

Páris, szept. 9.

Jan Kiepura, a világhírű lengyel énekes tegnapelőtt jelentkezett a franciaországi idegenek légiójába. Ugyanekkor felesége, Eggerth Márta felajánlotta szolgálatait a lengyel Vöröskeresztnek.

Szeptember 28-án nyit a Royal Színház

Ki gyereke vagyok én?" — ez a végleges címe a Royal Színház szezonnyitó ujdonságának, amelynek premierjét *szeptember 28-án* tartják meg. *Kertész* Dezső igazgató méltó keretben akarja a vígjátékot előadni s ezért a darabra *Rátkai* Márton, *Somogyi* Nusi, *Feleki* Kamillt, az ifjabb és idősebb *Latabár* Árpádot választotta ki szereplőkül. A darabban természetesen Kertész Dezső is játszik. Ekkor fog bemutatkozni a színház újonnan szerződtetett amerikai szubrettje, *Tóth* Magda is.

SZELECZKY ZITA

— saját menyasszonyi asztalánál

Érdekes vendége volt csütörtökön délután a Lakberendezési Vásáron annak a kiállítási résznek, ahol különböző terített asztalokat mutatnak be. Minden asztalt, a gyerekzsúrok terített asztalaitól a falusi reggelik és a vadászvacsorák asztalai, köztudomásúan, ismert iparművésznők és színésznők állitottak össze. Igy van egy rész, amely terített asztalokon mutatja be az életet, a bébiuzsonnáktól az ezüstlakodalomig. A menyasszonyi asztal összeállítása Szeleczky Zitának, a menyasszonynak jutott s csütörtökön délután Szeleczky Zita meglátogatta saját hófehér menyasszonyi asztalát, — vőlegénye kíséretében. A menyasszonyi asztalnak, de főleg két érdekes látogatójának nagy nézőközönsége volt a vásáron.

Angolpark-, fürdő-, uszoda- és mozijegyeket a legnagyobb kedvezményekkel árusítja a 8 Órai Ujság jegyirodája, VI., Andrássy-út 16. szám. Telefon: 12-89-81, — 11-38-73.

SPORT

Az első futballderby

Uj játékost szerepeltet az Ujpest a holnapi nagy mérkőzésen

A bajnoki évad első nagy mérkőzése lesz a holnapi *Hungária—Ujpest* találkozó, amelyet a Hungária-sporttelepen tartanak meg. A derbyre már komolyabban felkészültek a csapatok, mint a multheti szezonnyitásra és remélhető, hogy a közönségnek jó sportban és érdekes küzdelemben lesz része. A Hungária is, az Ujpest is változtatott multheti összeállításán, sőt

az ujpestiek új játékost is szerződtettek:

Cziszlert, a Phöbus volt fedezetét. Cziszler, aki *Nagymarosi* néven fog szerepelni, a jobbfedezet helyén mutatkozik be az Ujpest csapatában. A két csapat igy áll fel:

Hungária: Szabó — Kis, Biró — Négyesi, Turai, Sebes — Béki, Müller, Cseh, Dudás, Szabó III.

Ujpest: Sziklai — Futó, Fekete — Nagymarosi, Szücs, Szalay — Adám, Vince, Zsengellér, Kállai, Kocsis.

A derbyt délután 4 órakor kezdik, előzőleg, 2 órakor pedig a *Szürketaxi Gamma* meccsét játszák le a Hungária-sporttelepen.

A Ferencváros

a Törekvés vendége lesz holnap a Bihari-úti pályán. A zöld-fehérek csatársorában Biró II. kerül vissza a jobbszélső posztjára. A részletes program a következő:

Hungária—Ujpest, Hungária-út, 4 órakor, bíró Boronkay. — *Szürketaxi Gamma*, Hungária-út, 2 órakor, bíró Vass. — *Törekvés—Ferencváros*, Bihari-út, 4 órakor, bíró Kőhalmi. — *Kispest—Szolnoki Máv.*, Kispest, 4 órakor, bíró Antal. — *Elektromos TE—Haladás*, Latorca-utca, fél 4 órakor, bíró Lantos. — *Bocskay—Szeged FC.*, Debrecen, 4 órakor, bíró Vogel. —*Kassai AC—Nemzeti*, Kassa, 4 órakor, bíró Ujváry.

Az NBB-ben is teljes fordulót játszanak vasárnap.

Gróf, Vörös vagy Tátos?

A Magyar Uszó Szövetség szombaton délután 6 órakor a margitszigeti sportuszodában rendezi a magyar *800 m gyorsúszó-bajnokságot*. A versenyben meglepően nagy mezőny, kilenc úszó áll starthoz. Igen nagy érdeklődés kíséri a tavalyi védő *Gróf* Ödönnek a találkozását a legjobb hosszútávúszóval, *Vörössel*, valamint *Tátossal*, aki a legutóbb 200 méteren vert rá Grófra. Gróf tavaly 10 p 25.6 mp idővel győzött, ezt az eredményt azonban hosszú betegsége után aligha tudja most elérni. 10 p 30 mp körüli időre azonban Vörös és Tátos is képes, valószínű tehát, hogy igen érdekes küzdelem lesz a finisben a három úszó között s bizonytalan, hogy melyiküknek sikerül megszerezni a bajnokságot.

A MASz atlétikai viadalának tegnapi számai között a 3000 m-es akadályfutást kísérte a legnagyobb érdeklődés. Szilágyi 9 p 36.8 mp-cel győzött. Csaplár első kísérlete nem sikerült, csak 9 p 53.2 mp-es eredményt ért el. Vasárnap délután 3 órakor folytatják a MASz versenyét a margitszigeti pályán.

CSEPELEN villanyfény mellett tartják meg holnap a másodosztályú bokszoló csapatbajnokság döntőit a WMTK pályáján. A Törekvés—MPSC mérkőzését 5 órakor, a WMTK—MPSE meccsét fél 7 órakor kezdik.

MŰSOROK

SZINHÁZ

NEMZETI: Szombat: A Kreml istene (be[illegible], 1/8). Vasárnap: A Kreml istene (1/8).
ERZSÉBETVÁROSI: Szombat, vasárnap: [illegible]-zombori szépasszony (8; 5 és 8). —
DIA: Szombat: Egyszer egy évben... [illegible]ször, 1/6 és 9). Vasárnap: Egyszer egy év... (1/5 és 9). — MAGYAR MŰSZINKÖR: [illegible] vasárnap: A nászutitárs (3/5, 3/8; [illegible] 8). — FÉNYES FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZ: Uj szeptemberi műsor (4, 8).

RÁDIÓ

SZEPTEMBER 9. SZOMBAT

BUDAPEST I.:

[illegible] „Isten hárfása." Szentiványi Jenő [illegible] — **4.45:** Pontos időjelzés, időjárás[illegible] hirek. — **5.00:** Hirek szlovák és [illegible]osz nyelven. — **5.10:** „Néró királyt [illegible]. Révay József dr. előnásn. — **5.40:** [illegible] Hrabi-Szalkiewicz énekel, zongorá[illegible]el, a magyar-lengyel művészcsere ke[illegible]. — **6.10:** „Virágzás és összeomlás." [illegible] Bonttepelli humoreszkjét felolvassa [illegible] Elemér. — **6.30:** Cigányzene. — **7.15:** [illegible] — **7.25:** A Rádió Szalonzenekara. — [illegible]tizmán." Rádióhangjáték két rész[illegible] Utána kb. **9.40:** Hirek, időjárásjelen[illegible]rész szlovák és magyar-orosz nyelven. [illegible]: Cigányzene, Kalmár Pál énekszámai[illegible] — **10.40:** Hirek német, olasz, angol és [illegible] nyelven. — **11.00:** Tánclemezek. — [illegible]: Hirek.

BUDAPEST II

[illegible]: A földmívelésügyi mini[illegible] [illegible]gaz ági félórája. — **7.25:** Hanglemezek. — **8.00:** Hirek, ügetőversenyeredmények, hirek ezlovák és magyar-orosz nyelven. — **8.20:** A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. — **9.35:** Időjárásjelentés.

MOZI

ADMIRÁL (Margit-krt. 5/b. T. 353-707): **Bors István.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) V. d. e. 1/10, 1/12: **Robin Hood kalandjai.**

ALFA (Kápolna-u. 3/b. T. 348-185): **Bors István.** (1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

ALKOTÁS (Gömbös Gyula-út 11. T. 355-374): **Szervusz, Péter.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) V. d. e. 11: **Négy nővér.**

ANDRÁSSY (Csengery-u. és Andrássy-út s. T. 124-127): **Flúk városa.** (3/4, 3/6, 3/8, 3/10)

ASTRA (Ugocsa-u. 10. T. 154-422): **Szerelmesek.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas. 1/2-kor is) V. d. e. 11: **Három bajtárs.**

ASTORIA (Szt. László-tér 14. T. 148-030): **Bors István.** (5, 7, 9, vas., ünn. 3, 5, 7, 9)

ATRIUM (Margit-krt. 55. T. 154-024, 153-034): **Minden vihar elül.** (1/6, 1/8, 1/10, szomb., vas., ünn. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

BELVÁROSI (Irányi-u. 21. T. 384-563): **Bors István.** (4, 6, 8, 10, vas., ünn. jobb t. 2, 4, 6, 8, 10, bal t. 3, 5, 7, 9)

BÉKE (Szt. László-út 48): **Flúk városa.** (5, 7, 9, vas. 3, 5, 7, 9)

BODOGRÁF (József-krt. 63. T. 149-510): **Bors István.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v., ünn. 1/2-kor is)

BROADWAY (Károly-krt. 3. Tel. 144-212): **Huckleberry Finn kalandjai.** (1/4, 1/6, 1/8. 1/10, szomb., vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

BUDAI APOLLO (Széna-tér. T. 351-500): **Bors István.** (1/5, 3/7, 9, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

CAPITOL (Baross-tér 32. T. 134-337): **Riadó a Földközi-tengeren.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

CASINO (Eskü-út 1. T. 383-102): **Második hétre prolongálva! Minden vihar elül.** (1/6, 1/8, 1/10, szomb., vas., ünn. 1/4-kor is)

CITY (Vilmos cs.-út 36—38. T. 111-140): **Minden vihar elül.** (3/6, 3/8, 3/10, szomb., vas., ünn. 3/4-kor is)

CORSO (Váci-u. 9. T. 182-818): **A feleségem karrierje.** (Joan Crawford.) **Fontos, hogy ne fájjon.** (1/6, 1/8, 1/10, szomb., vas., ünn. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

CORVIN (József-krt. és Üllői-út s. T. 138-988): **Nem loptam én életemben.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2-kor is) V. d. e. 1/11-kor: **Szerelmes századok.**

DAMJANICH (Damjanich-u. 1. T. 134-803): **Mr. Moto a kalózok szigetén.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 2, 4, 6, 8, 10)

DÉCSI (Teréz-krt. 28. T. 121-343, 125-952): **Repülő asszonyok.** (6, 8, 10, szomb., vas., ünn. 4, 6, 8, 10)

ELIT (Szt. István-krt. 16. T. 114-502): **Toprini nász.** (4, 6, 8, 10, vas. 2, 4, 6, 8, 10)

ELDORÁDÓ (Népszínház-u. 31. T. 133-171): **Hyppolit a lakáj.** (4, 6, 8, 10, v., ü. 2, 4, 6, 8, 10)

FLÓRA (Kispest. T. 146-702): **Intermezzo.** (3/7, 3/9, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

FORUM (Kossuth L.-u. 18. T. 189-543, 189-707): Második hétre prolongálva! **Judit.** (1/6, 1/8, 3/10, szomb., vas., ünn. 1/4, 1/6, 1/8, 3/10)

HOLLYWOOD (Bethlen-tér 3. T. 142-455): **Nem loptam én életemben.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas. 1/2-kor is) V. d. e. 1/11: **Dalol a flotta.**

HOMEROS (Hermina-út 7. T. 296-178): **Mr. Moto a kalózok szigetén.** (3/5, 7, 1/10)

KORONA (Attila-krt. 15—21. T. 353-318): **Szerelmesek.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas. 1/2-kor is)

JÓZSEFVÁROSI (Kálvária-tér 7. T. 134-644): **Bors István.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

LLOYD (Hollán-u. 7/a. T. 111-994): **Nem loptam én életemben.** (4, 6, 8, 10, vas., ünn. 2-kor is)

NYUGAT (Teréz-krt. 41. T. 127-162): **Ingovány.** (1/5, 7, 1/10, vas. 2, 1/5, 7, 1/10)

ODEON (Rottenbiller-u. 37/f. T. 130-263): **Bors István.** (Folyt. 1/5, 3/7, 1/10, szomb. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) V. d. e. 1/11: **Az én lányom nem olyan.**

OMNIA (József-krt. és Kölcsey-u. s. T. 130-125): **Ultimátum.** (4, 6, 8, 10, vas., ünn. 2, 4, 6, 8, 10)

ORIENT (Izabella-u. és Aradi-u. s. T. 114-936): **Szervusz, Péter.** (Folyt. 1/5, 3/7, 1/10, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

OTTHON (Beniczky-u. 3. T. 146-447): **Fehér börtön.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2-kor is)

PALACE (Erzsébet-krt. 8. T. 136-523): **Suez.** (D. e. 11, 2, 4, 6, 8, 10)

PHÖNIX (Rákóczi-út 68. T. 144-454): **Mr. Moto a kalózok szigetén.** (Folyt. d. e. 11, 1, 3, 5, 1/8, 1/10)

RADIUS (Nagymező-u. 22—24. T. 122-098, 120-564): 2-ik hétre prolongálva! **A Broadway rózsája.** (3/6, 3/8, 3/10, sz., v., ünn. 3/4-kor is)

RIALTO (Rákóczi-út 70. T. 139-497): **Bors István.** (D. e. 1/11, 1/1, 3/3, 5, 1/8, 1/10, vas., ünn. d. e. 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10)

ROYAL APOLLO (Erzsébet-krt. 45. T. 141-902, 342-946): **A tökéletes férfi.** (6, 8, 10, szomb., vas., ünn. 4, 6, 8, 10)

SCALA (Teréz-krt. 60. T. 11-44-11): **A három testőr.** (3/6, 3/8, 3/10, sz., v., ünn. 3/4-kor is)

SIMPLON (Horthy Miklós-út 64. T. 268-999): **Nem loptam én életemben.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas., ünn. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10)

TIVOLI (Nagymező-u. 8. T. 123-049): **Mr. Moto a kalózok szigetén.** (Folyt. 1/5, 7, 1/10, szomb. 3/4, 3/6, 3/8, 3/10, vas., ünn. 3/2, 3/4, 3/6, 3/8, 3/10) V. d. e. 11: **Az én lányom nem olyan.**

TURÁN (Nagymező-u. 21. T. 120-063): **Bors István.** (4, 6, 8, 10, vas., ünn. 2, 4, 6, 8, 10) V. d. e. 9, 11: **Robin Hood kalandjai.**

URÁNIA (Rákóczi-út 21. T. 146-046): **A Siegfried-vonal.** (5, 1/8, 1/10, szomb., vas., ünn. 3/3, 5, 1/8, 1/10) V. d. e. 11: **A berlini olimpiász, II. rész: „A szépség ünnepe."**

WINKLER (Róbert Károly-krt. 61. T. 292-012): **Bors István.** (6, 1/9, vas., ünn. 3, 5, 7, 9)

ZUGLÓI (Angol-u. 26. T. 296-309): **Bors István.** (1/5, 7, 1/10, sz. 4, 6, 8, 10, vas. 2-kor is)

VIDÉKI MOZI: URÁNIA (Miskolc): **Kínai expressz.**

Szinházjegyeit házhoz küldi a 8 Órai Ujság jegyirodája, VI., Andrássy-út 16. Telefon: 12-89-81, — 11-38-73.

LAPZÁRTA 1939 SZEPT. 10, VASÁRNAP

Az Italia szerint a németek csökkentik hadműveleteiket

A 8 ÓRAI ÚJSÁG római tudósítójának tele/onjelentése

Róma, szeptember 9.

A német páncélos csapatoknak Varsóba való benyomulása igen mély benyomást tett az olasz közvéleményre és méginkább a római olasz és a külföldi diplomáciai körökre. Ezekben sohasem mulasztották el felhívni a figyelmet azon kulisszamögötti tárgyalásokra, amelyeket a válság egész folyama alatt és az ellenségeskedések megkezdése után is Itália kormánya kitartó erőfeszítéssel folytatott és amelyeknek egyik láncszeme gróf Ciano ttgnapi tárgyalása a római angol nagykövettel.

A „Gazetta del Popolo" jelenti, hogy most súlyos katonai és diplomáciai események várhatók, az „Italia" pedig úgy tudja, hogy

Krakó, a lengyel iparvidék és majd Varsó elfoglalása után a német vezérkar átmenetileg csökkenti a hadműveleteket, hogy ez idő alatt új lengyel kormány alakulhasson.

Ugyancsak e lap szerint

Hitler a legközelebbi napokban visszatért Berchtesgadenba,

ahol tanácskozik német vezető politikusokkal, majd a jövő hét elején fogadja Mussolini egyik kiküldött munkatársát.

Gy. M.

A francia csapatok megkezdték a harcot a német erődítések ellen

Páris, szept. 9.

A nyugati arcvonalon a francia hadsereg nyomása mind erősebbé válik. Ezen az arcvonalon megkezdték az erődítések elleni harcot. Mint ismeretes, ezek az erődítések széles területen vannak és a terület tele van tüzdelve harckocsik elleni akadályokkal.

A Matin jelentése szerint a francia csapatok felvették az érintkezést a német erődítéseket védő csapatokkal. (MTI)

Páris, szept. 9.

(Havas) **Pénteken este közzétették a 10. számú hadijelentést:**

Csapataink helyenként további előrehaladást tettek. Azokon a pontokon, ahol az ellenség visszahúzódik, felrobbantja az országutak műszaki és hasonló berendezéseit. Csapataink több helyen aknamezőkkel találták magukat szemben.

Légi felderítő gépeink nagyarányú tevékenységet fejtettek ki.

Ugyancsak nagy tevékenységbe fogtak tengeri felderítő erőink is. A tengeri összeköttetés biztosítására szoros együttműködést létesítettünk a brit tengeri haderővel. (MTI)

Három és félmillió röpiratot dobtak le az angol repülők Németország felett

London, szept. 9.

A tájékoztató minisztérium közli: A királyi légihaderő gépei pénteken kora reggel sikeresen végrehajtották Németország feletti újabb felderítő repülésüket azzal a céllal, hogy röpiratokat szórjanak szét a német lakosság között. Északnémetország területének egy részén három és félmillió röpiratot dobtak le. Értesülés szerint valamennyi angol repülőgép, éppen úgy, mint a korábbi esetekben, sértetlenül ért haza. *(MTI)*

Az Ügetőverseny Egyesület 700.000 pengős sikkasztási ügye a törvényszék előtt

Mult év januárjában nagy feltünést keltett az a sikkasztás, amelyet az *Ügetőverseny Egyesületnél* fedeztek fel, megállapítván azt, hogy az egyesületet körülbelül *700.000 pengős kár érte.* A házi vizsgálat adatai nyomán *bünvádi eljárás* indult meg *Sváb* Károly irodafőnök ellen és az évekre visszamenő vizsgálat adatai alapján Svábnak elődjét: *Weissenbacher* Aladárt is kihallgatták. A királyi ügyészség végül is Sváb Károly ellen, — aki *előzetes letartóztatásba* került — *vádiratot* adott ki, Weissenbacherrel szemben azonban *elévülés címén megszüntető határozatot hozott.* Ma került az ügy a büntetőtörvényszék *Lengyel*-tanácsa elé.

Az időközben szabadlábra helyezett *Sváb* Károly elmondotta, hogy az Ügetőverseny Egyesület felfüggesztette állásától. Ismertette az elnök ezután a vádtanács vádhatározatát, amely szerint *egyrendbeli folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette és nyolcrendbeli magánokirathamisítás büntette miatt* helyezték Svábot vád alá, mert 1927-től 1938 január végéig *többszázezer pengőt elsikkasztott és e bünc selekmény leplezésére különböző okiratokat meghamisított.*

Sváb Károly beismerte bűnösségét. Elmondotta, hogy legutóbb az egyesület bevételeit és kiadásait kezelte és a könyveket vezette. 1927. évben, körülbelül *8 hónapon át, mintegy tizezer pengőt sikkasztott.*

— Hát nem ellenőrizte magát senki sem? — kérdezte az elnök.

— *Nem, soha senki,* — válaszolta a vádlott, aki a továbbiakban elmondotta, hogy 1929. évtől kezdve, amikor ő nyári szabadságra ment, *Weissenbacher* Aladár helyettesítette őt is amikor visszatért szabadságáról, kiderült, hogy Weissenbacher ez idő alatt *6—8 ezer pengőt mindig kivett a pénztárból és helyette nyugtát adott.* Ez az összeg idővel *38.000 pengőre* növekedett fel. Ő azonban megállapította, hogy *ennél az összegnél jóval többet vett ki a pénztárból Weissenbacher,* — körülbelül *negyvennégyezer pengővel többet* — ezekről az összegekről már *nem kapott Weissenbachertől nyugtát.*

Sváb ezután elmondotta, hogy figyelmeztette *Weissenbachert,* hogy ez így nem mehet tovább és megjegyelték, hogy *milyen technikai módszerekkel lehet a könyvekben eltüntetni a hiányokat.* A vádlott szerint körülbelül *450.000 pengő kárról lehet szó.* Az elnök kérdésére, mire fordította ezt a hatalmas összeget, kijelentette:

Szórakoztam, lóversenyeztem, pezsgős vacsorákra és barátaim megsegítésére ment el a pénznek az a része, amelyet én sikkasztottam el.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. HALÁSZ SÁNDOR

Alapította:
DR. NADÁNYI EMIL

Kiadja a 8 Órai Ujság Lapkiadó Rt. Szerkesztőség: V., Honvéd-utca 10. sz. Telefon: *1-153-60. Kiadóhivatal: VI., Andrássy-út 47. Telefon: *1-272-30, 1-272-39. Fiókkiadóhivatal: Telefon: 1-138-73. Utazási Iroda: VI., Andrássy-út 16. Telefon: 1-289-81.

Budapesten ma délben a hőmérséklet +23°

Lassu átalakulás jön

Európa időjárása lassan átalakul. A szép időt hordozó leszálló légáramlás Oroszország felé vonul és nyugatról óceáni eredetű légtömegek törnek kelet felé. Ez egyben a száraz idő végét is jelenti. Hazánkban ma már ötödik napja, hogy egy csepp eső sem hullott és a felmelegedés nap-nap után 25—27 fok körül van. Az éjszakák a derült idő következtében meglehetősen hűvösek.

A szép derült és száraz idő már csak rövid ideig fog tartani. Nyugat felől lassan felhősödés, majd eső jön és utána két-három nap mulva hűvösebb lesz. Z. I. A.

A Meteorológiai Intézet ma déli hivatalos időjelzése:

Mérsékelt délkeleti szél. Túlnyomóan derült idő, reggel helyenként köd. A hőmérséklet alig változik.

Budapesten a hőmérséklet ma délben 23 fok Celsius. A tengerszintre átszámtiott légnyomás 768 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

Pengős hirdetés

Legkisebb hirdetés díja: 10 mm. P 4.-, állás, vagy albérleti szoba hirdetés díja 10 szóig P 1.-

Használt és **új bútorok** nagy választékban
Hálók, ebédlők, kombinált szobák
részletre olcsón.
RÉVÉSZ LÁSZLÓ
Andrássy-út 60. (Csengery-utca sarok)

KÉSZLETRŐL GONDOSKODOTT?
Benzines, petróleumos stb. **vashordók, kannák** legnagyobb raktára **regenerált** minőségben. **Österreicher,** Budapest, XIII. Váci-út 69. Telefon: **29-17-64.**

LABORÁNS
bármily délutáni elfoglaltságot keres. **Komáromi, Telepy-u. 25.**

Őskeresztény nő jómegjelenésü kitünő tárgyalóképességgel, több évi irodai gyakorlattal elfoglaltságot keres. „Vidéken is" főkiadóba.

Délutáni, esti titkári, bizalmi adminisztrációs állást keres őskeresztény. Tel.: 153-535

Ügyes címszerzőnőt felveszek «Napi 2 pengő» jeligére a főkiadóba.

Dr. LENGYEL KATINKA
okl. középiskolai tanár
leányinternátusa
középiskolások, továbbképzősök és főiskolai hallgatóknak. Korrepetáló tanfolyamok. Vizsgaelőkészítés. Zene. Nyelvek. Művészettörténet. Okl. szaktanárok **BUDAPEST, IV., KIRÁLYI PÁL-UTCA 9. Telefon 182-141.** Prospektus.

Perfekt szakácsnő, inas, soffőr házaspár hosszú bizonyítvánnyal elhelyezkedne. **Krebeszné, V. Szilmre-u. 10. I/2 e. 5.**

Fiatal keresztény **GYORSGÉPÍRÓNŐT** keresek ügyvédi irodai gyakorlattal „fizetésigény" feltétlen megjelölésével főkiadóba.

PRIMA VILÁG MÁRKA DONNA
Gyöngyselyem gumikülönlegesség

Penzióban elhelyezkedne háztartásban, elsőrangú nyelveket beszélő reprezentáló úrinő. Esetleg „Butorral" főkiadóba.

Könyvelést, mérlegkészítést, helyettesítést **vállal** beoktat elkésziteni segit r. főkönyvelő, telefon: 14-28-65.

Villamos Hang Szeged
LAULY JÓZSEF
rádió- és villanyszerelőmester
Hangszórók, hangerősítők, mozihangosberendezések és rádiók szaküzeme
SZEGED, Széchenyi-tér 9. T. Üzem: 2[illegible]

2500 pengő [illegible]
társat keresünk páratlan értékű badalomhoz. Telefon: 333-770 12

GŐZFŰTÉSES
kétszemélyes elegáns utcai l[illegible] ellátással jutányosan. Telefon: [illegible] víz Klotild-u. 3/b III. 1

Portálok
használt tölgyfából mér[illegible] készítek olcsón. Szentlélek [illegible] Asztalos üzem.

Angolul 40 óra
megtanítja modern [illegible] 499—291 öttől—nyolcig.

Információkér[illegible]
fiatal házaspár jövedelme[illegible] felügyeletet vállal „Be[illegible] tes" jeligére a főkiadóhi[illegible]ba.

Nyomatott a Pallas Irodalmi és Nyomdai r.-t. körforgógépein. (Felelős György Aladár igazgató.)

8 Órai Ujság 1941. jan. 11.

SZINHÁZ

Nemzeti Színház: CYRANO DE BERGERAC

A közönséges halandó átéli, a költő átálmodja, s ha vérbeli poéta, örökkévaló szavakba foglalja az életet és a szerelmet. A költő szivéből fakadó dal milliókat segit boldogsághoz, míg ő maga — „Lázár a csókok lakomáján" — a háttérben marad s hűvös homályban, gyakran keserű magányban boldogtalanul telnek földi napjai. A költők örök tragédiáját szólaltatja meg *Rostand* romantikus szinjátéka s ezért lett maga is, ha talán nem is örök, de maradandó életű. (Ha nem ez a szimbólum magasodna fel a romantikus történet hátterében, az egész nem volna egyéb a nagyorrú gascognei lovag pszichoanalitikai és plasztikasebészeti problémájánál, s joggal mondhatnók: „Tant de bruit pour un — nez!") A szárnyaló rostandi dráma *Ábrányi* Emil csodálatos fordításában ma is csaknem oly friss, mint volt négy évtized del ezelőtt a bemutatója idején, bár az idő itt-ott kikezdte már s világosan látni — különösen egy gyengébb előadás választóvizének tükrében — mi benne a költői, a maradandó, s mi a mesterség bravurja: a grandiózus szerep egy nagy színész *(Coquelin)* számára.

A *Nemzeti Színház* uj előadása, sajnos, nem éppen sikerült. A rendezés kissé fakó, néhol vontatott, a szereposztás túlnyomórészben nem szerencsés. Hibátlan és tündöklő fényben egyedül Roxane alakja ragyog, akit T. *Mátray* Erzsi személyesit meg úgy, amint Rostand elképzelhette gyöngéd és elkényeztetett hősnőjét: sugárzó szépen, asszonyi szivvel, finom bájjal, kecses negédességgel és hamisitatlan francia szellemmel. *Kiss* Ferenc uj Cyrano-alakitása érvényre juttatja mindazt, ami e parádés művészi feladatban *szerep* és *színészi bravur*. Az uj szereplő, *Ungváry* László csaknem mindvégig hamis hangot ütött meg Christian szerepében. Nem sokkal szerencsésebb alakitás *Juhász* József Lignière-je és *Bodnár* Jenő Ragueneau-ja sem. *Kovács* Károly (Guiche gróf) és *Láncz*y Margit (Liza) jók. *Horváth* János díszletei szépek.

K. E.

SÚLYOS INFLUENZÁBAN MEGBETEGEDETT *Harsányi Zsolt, a kiváló iró, a Vigszinház népszerü igazgatója. Egy darabig lakásán ápolták, két nappal ezelőtt azonban szanatóriumba szállitották, mert állapota állandó orvosi felügyeletet tett szükségessé.*

TICHARICH ZDENKA volt a tegnapi filharmóniai hangverseny szólistája. Debussy zongorára és zenekarra irt fiatalkori Fantáziájának zongoraszólamát játszotta olyan eleven temperamentummal, erős szuggesztivitással és azzal a virtuozitással, amellyel csak hangszerének kivételesen nagy mesterei rendelkeznek. A hangversenyen előadásra került többek között *Weiner* Leónak remekbe sikerült Bach-átirata a C-dur toccatából és fugából. A közönség őszinte, nagy lelkesedéssel ünnepelte a zenekar élén Dohnányit és az összes szereplőket.

A KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE! *Azokon a vasárnapokon és ünnepnapokon, amelyeken este a Cyrano kerül szinre a Nemzeti Szinházban, a délutáni előadások a szokástól eltérően, nem félnégykor, hanem három órakor kezdődnek, mert az esti előadások kezdetének időpontja félnyolc helyett két óra.*

KÉT JUBILEUMRA készül a Nemzeti Szinház két testvérszinháza, a Kamara és a Madách. A Kamarában csütörtökön adják századszor Márai Sándor „Kaland" című drámáját, a Madáchban pedig vasárnap este kerül szinre ötvenedszer Bókay János „Négy asszonyt szeretek" című darabja.

— **A Semler-cég közismerten kiváló minőségü szöveteiben ma is igen nagy a választék.**

SZERZŐI MATINÉT *rendez holnap tizenegykor a Zeneakadémián Ujvári Sándor. A gazdag műsorban Ladomerszky Margit, Somló Valéria, Turai Ida, Szepes Lia, Dénes—Pethes, Tapolczay, Baló Elemér, a Pécsi Öregdiákok és Gábor Zsuzsa, a kiváló énekesnő lép fel.*

— **Magyar Gábor** *csellóestje* jan. 19. Z. 29. Jegyek tel. 139—531.

FRICZI, HOL VAGY?

A képen látható fehér kutyus: *Friczi*, a zseniális puli- és pincsi-keverék. Hogy még ma is Friczi-e, vagy csak volt Friczi, azt csak nálunk magasabb hatalmak tudják. Ki tudja, nem kimult kutyus-e jelenleg, mert Friczi, hófehér bundáján egy tenyérnyi barna folttal, eltünt és gazdái nem tudnak ráakadni. A gazdái: egy artista házaspár, — a híres neves *Benjamino* és felesége, tehát Friczi is artista kutya. Négy év alatt, amig kiképzése tartott, mindent megtanult Friczi, ami a magasabb kutyatudomány tárgykörébe tartozik. Tud táncolni, ugrani, ujságot hozni, mondhatnánk: irni, olvasni is tud, de nem mondjuk, mert úgy sem hiszi el senki. Tudományát megfitogtatta Európa majdnem minden cirkuszában és most is Szófiából érkezett haza egy valódi elsőosztályú kofferben, amikor váratlanul, mondhatnánk tragikus hirtelenséggel eltünt gazdái közeléből, akik számára, mondhatjuk, ő volt a családfentartó. Most Benjaminoék kétségbeesetten, éjt-napot állandó izgalomban töltve, lesik-várják, jön-e hír Friczi-ről, ellopták, vagy valami szerencsétlenség történt vele? Gondolni is rossz rá. A kétségbeesett emberek esdve kérik a jószivü és esetleg becsületes megtalálót, hogy egyetlen kincsüket és boldogságukat juttassa el Magdolna-utca 44. szám alá, *Benjámin* István nevére, ahol egy artista anyagi erejét messze meghaladó jutalomban részesül.

SZÍNHÁZ

OPERAHÁZ: A cigánybáró (1/8). — NEMZETI: Cyrano de Bergerac (7). — KAMARA: Kaland (3/8). — MADÁCH: Négy asszonyt szeretek (3/8). — VIGSZINHÁZ: D. u.: Szilveszteri kabaré (1/4). Este: Egy fillér (kezd. 3/8). — MAGYAR: Gyergyói bál (1/8). — MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA: Műsoros balett-est (1/8). — FŐVÁROSI OPERETT: Ilyenek a férfiak (2/8). — ANDRÁSSY: Nehéz ma férjhez menni (2/8). — PODIUM (a Pesti Színházban): Tekintettel arra... (1/9). — ERZSÉBETVÁROSI: Gólyaszanatórium (1/6, 8). — JÓZSEFVÁROSI: Névtelen asszony (1/6, 8). — KISFALUDY: Ezüsttükrös kávéházban... (1/6, 8). — KOMÉDIA ORFEUM: Ne gyerekeskedjünk! (1/9). — KAMARA VARIETÉ: Hurrá, 1941! (1/9). — ROYAL VARIETÉ: Royal Trott (9).

Színházak heti műsora

OPERAHÁZ: V. d. u.: Nilusi legenda, Coppelia, Csárdajelenet (3). V. este: Traviata (1/8). H.: Nincs előadás. K.: Lakmé. Sz.: Fidelio. Cs.: Szöktetés a szerályból. P.: Aida. Sz.: Bánk bán (ifj. előadás, d. u. 4-kor). V. d. u.: Pillangókisasszony. V. este: A cigánybáró. H.: Nincs előadás. K.: Rigoletto.

NEMZETI: V. d. u.: Ocskay brigadéros (1/8). V. este: Cyrano de Bergerac (7). Egész héten minden este: Cyrano de Bergerac (7 órakor). V. d. u.: Téli zsoltár (3 órakor).

KAMARA: V. d. u. és este: Kaland (1/4, 3/8). Egész héten minden este és vasárnap délután: Kaland.

MADÁCH: V. d. u. és este: Négy asszonyt szeretek (1/4, 3/8). Egész héten minden este és vasárnap délután: Négy asszonyt szeretek.

VIGSZINHÁZ: V. d. u.: Egy fillér (1/4). V. este: Szilveszteri kabaré (3/8). H.: Szilveszteri kabaré. K.: Egy fillér. Sz.: Szilveszteri kabaré. Cs. P.: Egy fillér. Sz.: Szilveszteri kabaré. V. d. u.: Egy fillér. V. este: Szilveszteri kabaré.

MAGYAR: V. d. u. és este: Gyergyói bál (1/4, 1/8). Egész héten minden este és vasárnap délután: Gyergyói bál.

MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA: V. d. u.: Ökölvívó bajnoki mérkőzés (6). H.: Hangverseny (1/8). K. Sz.: Nincs előadás. Cs. P.: Kelet felé (filmelőadás, 5 és 7 órakor). Sz.: Ökölvívó bajnoki mérkőzés (8). V. d. u. Hangverseny, Dani bá' és balett (5 órakor).

FŐVÁROSI OPERETT: V. d. u. és este: Ilyenek a férfiak (1/4, 1/8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ilyenek a férfiak.

ANDRÁSSY: V. d. u.: Nehéz ma férjhez menni (1/4). V. este: Baj van Salomeval (3/8). H.: Baj van Salomeval. K.: Nehéz ma férjhez menni. Sz.: Baj van Salomeval. Cs.: Nehéz ma férjhez menni. P.: Baj van Salomeval. Sz.: Nehéz ma férjhez menni. V. d. u.: Nehéz ma férjhez menni. V. este: Baj van Salomeval.

PODIUM (a Pesti Színházban): V. d. u. és este: Tekintettel arra... (1/5, 1/9). Egész héten minden este és vasárnap délután: Tekintettel arra...

ERZSÉBETVÁROSI: V. d. u. és este: Gólyaszanatórium (1/4, 3/6, 1/9). Csütörtökig minden este: Gólyaszanatórium.

JÓZSEFVÁROSI: V. d. u. és este: Névtelen asszony (1/4, 1/6, 1/9). Csütörtökig minden este: Névtelen asszony.

KISFALUDY: V. d. u. és este: Ezüsttükrös kávéházban... (1/4, 3/6, 1/9). Csütörtökig minden este: Ezüsttükrös kávéházban...

Dus rádiumtartalmu
a
Szent Imre gyógyfürdő
ősi hévforrásainak vize:
felfrissit, üdit!
Férfi thermálgőzfürdő
I. és II. osztályu női thermálgőzfürdő.
Kádfürdők.

MOZI

ADMIRÁL (353-707): **A gorodi fogoly.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **ALKOTÁS** (355-374): **Hollywoodi varázs.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **ANDRÁSSY** (124-127): **Alcazár.** (2/4, 3/6, 2/8, 2/10, v. d. e. 3/10, 2/12, 2, 4, 6, 8, 10) — **ASTRA** (154-422): **Alcazár.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **ATRIUM** (153-034): **Az eladó birtok.** (1/6, 1/8, 1/10, sz., v. 1/4-kor is) — **BELVÁROSI** (384-563): **A gorodi fogoly.** (4, 6, 8, 10, v. jobb t. 2, 4, 6, 8, 10, bal t. 3, 5, 7, 9) — **BELVÁROSI HIRADÓ** (181-344): **Látta-e már Budapestet télen? Különkiadás a műkorcsolyázóversenyekről. Rajzos Híradó 1940. eseményeiről. Színes Rajzfilm. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók.** (Folyt. 10—24 óráig) — **BEKE** (291-038): **A gorodi fogoly.** (5, 7, 9, v. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) — **BODOGRAF** (149-510): **A gorodi fogoly.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **BROADWAY** (422-722): **Broadway Melody 1940.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, sz., v. 1/2-kor is) — **BUDAI APOLLÓ** (351-500): **A gorodi fogoly.** (1/5, 2/7, 9, v. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) — **CAPITOL** (134-337): **Hazajáró lélek.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **CASINO** (383-102): **A notredamei toronyőr.** (1/6, 1/8, 2/10, sz., v. 3-kor is) — **CITY** (111-140): **Repülő őrdögök.** (2/6, 2/8, 2/10, sz., v. 2/4-kor is) — **CORSÓ** (18-28-18): **Udvari bál.** (1/6, 1/8, 1/10, sz., v. 1/4-kor is) — **CORVIN** (138-988): **Egy királynő szive.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **DAMJANICH** (425-644): **Trenk, a pandur.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **DÉCSI** (125-953): **A fekete asszony.** (1/6, 1/8, 1/10, sz., v. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) — **ELDORÁDÓ** (133-171): **Z, a fekete lovas.** (4, 6, 8, 10, v. 2-kor is) — **ELIT** (114-502): **Óz, a csodák csodája.** (4, 6, 8, 10, v. 2-kor is) — **FLÓRA** (Kispest, 146-702): **Garcia futárja.** (2/5, 7, 9, v. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) — **FORUM** (189-543): **Kék Madár.** (1/6, 1/8, 2/10, sz., v. 1/4-kor is) — **HIRADÓ** (222-499): **Igy játsztok ti! Különkiadás a műkorcsolyázóversenyekről. Rajzos Híradó 1940 eseményeiről. Színes rajzfilm. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók.** (Rolyt. 9—24 óráig) — **HOLLYWOOD** (225-003): **Óz, a csodák csodája.** (1/4, 1/6, 1/8, 2/10, v. 1/2-kor is) — **HOMEROS** (296-178): **Hollywoodi varázs.** (2/5, 7, 1/10, sz. 1/4-től folyt., v. 1/2-től folyt.) — **IPOLY** (292-626): **Alcazár.** (1/4, 1/6, 1/8, 2/10, v. 1/2-kor is) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644): **A gorodi fogoly.** (1/4, 1/6, 1/8, 2/10, v. 1/2-kor is) — **KAMARA** (423-901): **Hétszilvafa.** (11, 2, 4, 6, 8, 10) — **KORONA** (353-318): **Trenk, a pandur.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **LLOYD** (111-994): **Csintalan férjek.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **NYUGAT** (121-022): **Gül Baba.** (1/5, 7, 1/10, sz. 4, 6, 8, 10, v. 3, 4, 6, 8, 10) — **ODEON** (422-785): **A gorodi fogoly.** (1/5, 3/7, 1/10, sz. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **OMNIA** (130-125): **Az eladó birtok.** (5, 1/8, 1/10, sz., v. 4, 6, 8, 10) — **ORIENT** (114-926): **Az inkák kincse.** (1/5, 3/7, 1/10, v. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) —

SZŐKE ASSZONY? BARNA ASSZONY?
Mind megnézi Jean Gabin és Simone Simon filmjét!
FEKETE ASSZONY
Prolongálta! DÉCSI

OTTHON (146-447): **Z, a fekete lovas.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **PALACE** (221-222): **Igen, vagy nem?** (11, 2, 4, 6, 8, 10) — **PÁTRIA** (145-673): **Nápoly a csókok tüzében.** (4, 6, 8, 10, v. 2-kor is) — **PHÖNIX** (223-242): **A gorodi fogoly.** (11, 1 3, 5, 1/8, 1/10) — **RADIUS** (122-098): **Tóparti látomás.** (1/6, 2/8, 2/10, sz., v., ü. 1/4-kor is) — **REX** (228-020): **A gorodi fogoly.** (1/5, 3/7, 9, sz. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **RIALTO** (234-443): **Z, a fekete lovas.** (11, 1, 3, 5, 1/8, 1/10, v. 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10) — **ROYAL APOLLÓ** (222-002): **Balalajka.** (1/6, 1/8, 2/10, sz., v. 3-kor is) — **SAVOY** (146-040): **Nápoly a csókok tüzében.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **SCALA** (114-411): **Árvíz Indiában.** (1/6, 1/8, 2/10, sz., v. 3-kor is) — **SIMPLON** (268-999): **Egy királynő szive.** (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. 1/2-kor is) — **STEFÁNIA** (Kispest, 349-338): **Buldog Drummond titkos szolgálatban.** (5, 7, 9, v. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10) — **STUDIO** (225-276): **Ismeretlen ellenfél.** (11, 2, 4, 6, 8, 10) — **TIVOLI** (225-602): **A táncosnő.** (1/5, 7, 1/10, sz. 2/4, 2/6, 2/8, 2/10, v. 2/2-kor is) — **TURÁN** (120-003): **A gorodi fogoly.** (4, 6, 8, 10, v. 2-kor is) — **URÁNIA** (146-046): **Vigyázat, kém!** (5, 1/8, 1/10, sz., v. 2/3-kor is) — **ZUGLÓI** (296-309): **A gorodi fogoly.** (5, 1/8, 1/10, sz. 4, 6, 8, 10, v. 2, 4, 6, 8, 10)

— **A Budapesti Koncert Tangóharmonika Zenekar** vidéki turnéra indult. A turné első állomása vasárnap délelőtt a kispesti Royal Filmszinház.

SPORT

FTC—BVSC és Beszkárt—M. Posztó

A bokszoló csapatbajnokság második fordulóját holnap délután 6 órakor kezdik a Városi Szinházban. Ebben a fordulóban már az FTC és a Beszkárt csapata is szerepel, az *FTC*-nek a *B. Vasutas SC*, a *Beszkárt*-nak a *M. Posztó* az ellenfele. Az *FTC—BVSC* mérkőzés döntő jelentőségü, mert a két bajnokjelölt mostani eredményét már a döntő körben is számitásba veszik. Az FTC legerősebb csapatát állitja ki erre a mérkőzésre, de a mult vasárnap győztes BVSC is más összeállitásban szerepel s nagy bizakodással veszi fel a küzdelmet a bajnokcsapattal. A küzdelem nyilt s nem lehetetlen, hogy a csapatok megosztoznak a pontokon. A Beszkárt—M. Posztó mérkőzésen valószinüen a Beszkárt csapatának jut a győzelem.

A sport a francia ujoncok kiképzésének alapja

Vichy, jan. 11.

Egyre határozottabb formában domborodik ki a fegyverszüneti szerződés értelmében engedélyezett uj francia hadsereg jellege. A francia hadsereg hosszú idelg *csak önkéntesekből* állhat, a legnagyobb sulyt a testnevelésre fekteti. A hadügyminiszter szerint *a sport lesz az ujoncok kiképzésének az alapja.*

A MŰKORCSOLYÁZÓBAJNOKSÁGOT ma d. u. 3-kor kezdik a kötelező gyakorlatokkal. A szabadon választott gyakorlatokat holnap este 7 órakor mutatják be a városligeti müjégpályán. A bajnokságban kevesen indulnak, de ott lesznek mindazok, akiknek esélyük van a győzelemre.

BALATONKENESÉN ma és holnap, Keszthelyen január 18-án és 19-én, Füreden pedig február 1-én és 2-án lesznek téli sportnapok, amelyek keretében valamennyi balatoni téli sportágban lesznek versenyek.

AZ AMERIKAIAK HIRES SPORTDÍJÁT, a legjobb amerikai sportembernek járó Sullivan-díjat az elmult év teljesítményei alapján Gregory Rice, a kiváló hosszútávfutó kapta. A körkérdéssel eldöntött versenyben Rice mögött a második helyre az uszó és müugró Al Patnik, harmadik helyre pedig Ray Wolcott gátfutó került.

Ma ugető

I. *S. Irmus*, ha formát fut, nehezen verhető. *Bakancsos* jól dolgozik, *Little Tich* sokkal többet tud, mint legutóbb mutatott.
II. *Vadnai* fogat, *Kossuth* fogat.
III. *Paprika, Ohio, Zarándok, Dusán* itt helyezve lehet.
IV. *Móric S.*-től formát várunk. *Rozmaring, Oculi.*
V. *Galagonya, Bajnok S., Bob.*
VI. *Feiser* hajtás, *Napsugár, Apród of Pamuk.*
VII. *Quarnero, Dajka, Urpéter.*
VIII. *Ali J., Egyes, Fekete Barát.*
IX. *Álom, Lucifer, Búfelejtő.*
X. *Elinor D., Pamuki báróné, Recontra Romeo.*

Vasárnap ugető

I. *Maja* némi klasszist képvisel. *Jónás* hajtás, *Fajankó.*
II. Amatőrverseny. Nem jelölünk.
III. *Erzsike, Bibor, Mausi H.*
IV. *Jósnő* kitünő formában van. *Kangor, Kunó.*
V. *(Galagonya), Pique Dame, Siheder, Demetra.*
VI. *Fontos, Magnézium, Rozmaring.*
VII. *Dusán* kitünő és felállitása kedvező, *Carthagó. W. Aladár.*
VIII. *Etrének* nincs ellenfele. *Ébredő, Tilly II.*
IX. *Mády ka* ellenfele *Tibor. Cifra* (Hauserrel) esély.
X. *Sunyi, H. Paló, Jónás Lajos* hajtás.

Magyar műkorcsolyázó bajnokság
szabadgyakorlatai
a
Városligeti Műjégpályán
Jegyek a B. K. E. irodájában, telefon: 220—455.

Péchy Tibor ny. államtitkár temetése

Péchújfalusi *Péchy* Tibor dr. ny. államtitkár temetése hétfőn, január 13-án lesz. A beszentelést a r. kat. egyház szertartása szerint végzik a Kerepesi-temető halottasházában. Az elhunytat másnap Balatonkenesére szállítják és családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Engesztelő szentmiseáldozatot január 20-án, hétfőn reggel 9 órakor mutatnak be a belvárosi főplébániatemplomban

Őrmesterből —polgármester

Algeciras, jan. 11.
(Német Távirati Iroda)

Gibraltár városi közigazgatását a katonai hatóságok vették át. Polgármesterré a gibraltári helyőrség egyik őrmesterét nevezték ki. *(MTI.)*

Végzetes tévedés diftériaméreggel: 6 gyerek meghalt

Bern, jan. 11.
(Svájci Távirati Iroda)

Mint a „Liberté" című freiburgi lap jelenti, egy hivatalos orvosi laboratóriumban történt tévedés folytán egy intézet növendékeit, akiket 15 nappal ezelőtt először oltottak diftéria-anatoxinnal, másodszorra toxinnal oltották be. A végzetes tévedés következtében 6 gyermek már meghalt, a többi rendkívüli súlyos állapotban van. *MTI*

100.000 lakosa van Vichynek

Vichy, jan. 11.

(NST.) Vichyben új, erélyes rendszabályokat foganatosítottak az ideiglenes francia fővárosban élő idegenek és franciák ellenőrzésére. A kis fürdőhely, amely hirtelen fővárossá lett, igen túlnépesedett és jelenleg 100.000 lakosa van. Hír szerint a szigorú rendőri intézkedéseket a kormány kívánságára vezették be, mert a kormány tudni óhajtja, milyen elemek élnek szomszédságában.

Egy diplomata-feleség szerencséje

Madrid, jan. 11.

(NST.) Most vált ismeretessé, hogy Costarica madridi követének felesége nyerte a spanyol karácsonyi sorsjáték egyik főnyereményét. A diplomata neje másfél millió pesetát nyert sorsjegyén.

Nem kapott bifszteket egy newyorki polgár

Newyork, jan. 11.

(NST.) Egy Londonból most hazatért newyorki polgár a newyorki rádióban beszámolt európai tapasztalatairól. Elmondotta, hogyan próbálkozott meg hiába azzal, hogy a brit világbirodalom fővárosában egy adag beefsteak-hez jusson. Erre irányuló fáradozásai végig hiábavalóak maradtak. Érdekes választ kapott egy londoni vendéglőben, amikor emiatt panaszkodott. Azt mondották neki, hogy a husfeldolgozó gépeket bevonták és ágyúkat készítettek belőlük. Az előadó végül elmondotta, hogy Londonban minden élelmiszerben, különösen azonban vajban nagy a hiány.

Hirdessen a „PENGŐS HIRDETÉS"-ben! Biztos eredmény!

Élesen visszautasítja az olasz sajtó a fennhéjázó ausztráliai nyilatkozatokat

Róma, jan. 11.
(Magyar Távirati Iroda)

A lapok igen élesen válaszolnak Mensies ausztráliai miniszterelnöknek és Spender hadügyminiszternek, akik mindketten oly értelmű nyilatkozatot tettek, hogy Olaszországot hat hónapon belül el fogják intézni és ezek után sokkal könnyebb lesz az angol ellenállás a németekkel szemben. Ezeket a nyilatkozatokat az olasz sajtó a legélesebben visszautasítja, fennhéjázóknak nevezi és azt kérdezi, hogy mire alapítják az ilyen aljas feltételezéseket. A lapok ehhez még hozzáfűzik azt is, hogy újabb angol rendelet szerint 18 éves kortól 45 éves korig fogják behívni az embereket, szintén a földközitengeri helyzettel kapcsolatban, mert oda Ausztráliából, Kanadából és Délafrikából csapatokat akarnak szállítani.

Olasz adatok a görögök nagy számbeli és fegyvertúlsúlyáról

Róma, jan. 11.

A *Stefani*-iroda diplomáciai szerkesztője írja: A brit hírverés sértő feltevéseire az olasz nemzet törhetetlen harcos szellemmel és minden harctéren kifejtett fokozott tevékenységgel válaszol. Albániában *eddig a görögök nagy számbeli és hadieszközökben való túlsúlyban voltak*, amiből szintén látni, hogy a *Metaxasz-kormány rógóta támadásra készült a görög-albán határ egész hosszában.* Az epiruszi arcvonalon a hadműveletek kezdetén az arány 1:3 volt a görögök javára, egyes helyeken pedig még kedvezőtlenebb volt az olaszokra; így azon a helyen, ahol a 84. gyalogezred élén *Zacco* ezredes hősi halált halt, a görög csapat az olasszal szemben tízszeres túlerőben volt. *E nagy számbeli aránytalanság ellenére a görög csapattömegeknek nem sikerült az olasz vonalakba behatolniok.* Ami pedig Marmaricát illeti, az angolok ott több mint 250.000 embert, 800 harci kocsit és 1000 repülőgépet összpontosítottak. A bardiai erők ezt az erőcsoportot közel egy hónapig feltartóztatták. *Az ellenállás most törhetetlenül tovább tart minden helyen.* Közben az olasz hajóhad és légifegyvernem semmiféle fegyverszünetet nem ad az ellenségnek. Egy brit csatahajót eltaláltunk, két brit tengeralattjárót elsüllyesztettünk. Mindez *bizonyítja az olasz erők harcos szellemét és azt, hogy elszántan végig harcolják a háborút a teljes győzelemig.* (MTI)

Az élelmiszer- és szénfelhozatal csökkenését jelenti a polgármester

Szendy Károly polgármester távollétében *Bódy* László helyettes alpolgármester számol be ezuttal a főváros decemberi közigazgatási állapotáról. A jelentés válaszol *Nagy* Lászlónak az *erdélyi menekültekről* elhangzott legutóbbi felszólalására és közli, hogy a főváros kénytelen volt a menedékhelyeken elhelyezni őket, ezidőszerint azonban *már csak huszonhat férfi tartózkodik e helyeken, a többieket vidéken helyezték el és a jövőben is vidékre fogják irányítani.*

Az egyes ügyosztályok működésével kapcsolatban elmondja a jelentés, hogy decemberben a városrendezési és magasépítési ügyosztály *10 egyemeletes, 13 kétemeletes, 2 háromemeletes, 5 négyemeletes, 6 ötemeletes és 2 hatemeletes új ház építésére adott engedélyt.* Az összes közlekedési vállalatok bevételei emelkedtek decemberben.

A főváros élelmiszerfelhozatala decemberben tovább csökkent.

baromfiból, zöldségből, burgonyából és gyümölcsből érkezett kevesebb, de visszaesett a borjú- és sertésfelhajtás is. A tejfelhozatal kétmillió literrel csökkent az előző évhez képest.

A megélhetési index száma 115, az előző évi 93.8-al szemben.

A hatósági inségenyhítés keretében naponta 32.000 ebédet és decemberben több mint egymillió jótékonysági utalványt osztottak ki.

A főváros *idegenforgalma* az erdélyi részekről történő utazásokkal kedvezően alakult s a szállodák foglaltsága 85 százalékig növekedett. A Vízmű-veknél félmillió, az Elektromos és Gázműveknél 5—5 millió pengővel nagyobb az üzemi bevétel, mint az előző év tizenegy hónapjában. A jelentés részletesen foglalkozik a Gázművek szénellátásával és közli, hogy *a ruhrvidéki szállítás decemberben kielégítőnek indult, de később arról értesitették a Gázműveket, hogy aknaszenet egyelőre nem tudnak szállítani.* Ugyancsak a szénnel foglalkozik az Elektromos Művekről szóló jelentés is, mikor megállapítja, hogy

az Elektromos Művek a hiányzó szénmennyiséget külföldi szén igénybevételével pótolták.

A gödöllői koronauradalomból 1000 vagón akácfát vásárolt a főváros és azt a fogyasztóközönség rendelkezésére bocsátja. Decemberben 7.2 millió pengő értékű közmunkát adott vállalatba a főváros.

— **Halálozás.** Röck István Gépgyár Részvénytársaság igazgatósága fájdalommal jelenti, hogy a vállalat ügyvezető-igazgatója, *Farkas* Adolf, január 9-én, 62 éves korában, a vállalatnál eltöltött szolgálatának 34. évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Tüdőbetegek éhségsztrájkja Uruguayban

Montevideo, jan. 11.
(Német Távirati Iroda)

Az uruguayi főváros közelében fekvő Colonia Sanatorial Gustavo Saint Bois tüdőbeteg-gyógyintézetben izgalmas viszály támadt. A betegek — tiltakozásul a ki nem elégítő táplálék és a nemrégiben csökkentett húsadag miatt — fellázadtak. A tüdőbetegek — köztük az asszonyok és a gyermekek is — nem akartak élelmet venni magukhoz és elhagyták a szanatóriumot, amennyiben egészségi állapotuk vagy az ápolók ebben meg nem akadályozták. A tiltakozás jeléül 70 beteg egy, köztéren telepedett le és küldöttséget menesztett a város egészségügyi hatóságaihoz, panaszt emelve a gyógyintézet állapotai miatt.

Uruguay fővárosában nagy izgalmat keltett az eset. Uruguayi körökben rámutatnak arra, hogy míg Uruguayból nagymennyiségű húst szállítanak ki külföldre, — főleg Angliába, — addig az országban igen érezhető a húshiány. *(MTI))*

Légbőlkapott hírt cáfol a szovjet

Moszkva, jan. 11.

(NST.) **Az egyik amerikai hirszolgálati iroda bukaresti levelezője azt a hírt röpítette világgá, hogy kilenc szovjetorosz hadihajó Sulina előtt, a román felségvizek közvetlen közlében tartózkodik. A félhivatalos orosz Tass-irodát felhatalmazták arra, hogy ezt a légből kapott hírt megcáfolja.**

Szaporodnak a vagyonos budapestiek

Zentay Dezső most megjelent 1941. évi népszerű zsebkönyvében érdekes táblázatok mutatják be, mit vesztett és mit szerzett vissza Magyarország. A kötet második része Budapest vagyoni arisztokratáiról közöl érdekes adatokat. Míg öt évvel ezelőtt még 264 milliomosa volt a fővárosnak, mult évben az ennél kisebb vagyonnal rendelkezők száma szaporodott jelentősen, amennyiben az öt év előtti 96 helyett most *293 fővárosi adózónak van százezer pengőt meghaladó* és az év előtti 35 helyett *78-nak van 200.000 pengőt meghaladó évi jövedelme.* Az élen egy ismert áruháztulajdonos szerepel, egymilliónál nagyobb évi jövedelemmel.

Négy öngyilkosság Nyiregyházán

Nyiregyháza, jan. 11.

Nyiregyházán szerdán négy öngyilkosságot jelentettek be. Ketten meghaltak, kettőt pedig kórházba szállítottak. Közülük ketten megmérgezték, ketten pedig felakasztották magukat, közöttük egy 15 éves leány.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

NEMZETI SZINHÁZ: AZ ÖRVÉNY A darab szerzője, Alexander Nikolajevics *Osztrovszkij* Turgenyev, Gonesarov és Szaltykov nemzedékében szinte egyeduralkodója volt az orosz szinpadnak egy emberöltőn át. Különben ő az egyetlen értékesebb orosz iró, aki egész tehetségét és irói munkáját a szinpadnak szentelte. Ő a megteremtője annak a sajátos orosz drámai formának, amely főleg Csehov müveiben érte el a művészi tökélyt s amely fölépitésében inkább novellisztikus, mint drámai.

A darab eredeti cime *A zivatar* volt és Osztrovszkij 1860-ban irta. Hamisitatlan orosz kispolgári tragédia. Egy volgamenti városkában játszik az ottani kereskedők társadalmában. Ezt a kereskedővilágot maradi szüklátókörüség és durva erőszakosság jellemzi. Ebbe a nyomott légkörbe kerül bele a darab hősnője, Katja, Tichon Kabanovnak, egy fiatal kereskedőnek ifju felesége. Egyáltalában nem hősi lélek, szinte gyermekes gyöngédség lakik benne, csupa finom érzés és misztikus álmodozásra hajlamos. Szelid természet férje is, mégsem illik feleségéhez, sőt talán éppen szelid gyámoltalansága a hiba, mert lehetetlen báb lesz zsarnoki természetü anyja, az öreg Kabanova kezében. Ez az öregasszony csupa feszülő energia, mérhetetlen uralomvággyal párosulva.

Katjától merőben idegen ez a nyers és komor világ. Ő a céltalan vágyakozások és róveteg ábrándozás varázskörében él. Elhagyatottnak, magánosnak érzi itt magát. Nem tudja megérteni sógornője kissé cinikus és szabados realizmusát sem. Egyszer azonban vágyai és álmai testet öltenek a fiatal Grigorjevics Borisz személyében. Ő is éppen olyan magános, mint Katja, idegen világból került ide, amely szebb, tisztább, igazabb, mint ez a képmutató, durva, szeretetlen és kicsinyes társadalom. Katja halálosan beleszeret ebbe a fiatalemberbe, akiben szive minden szorongató és homályos vágyakozása egyszerre valósággá lesz.

Ez a szerelem azonban belső hasadást idéz elő lelkében. Ő maga lelkileg még szintén benne él környezete felfogásában és halálos bűnnek érzi ezt a menekülést, amelynek viszont nem tud ellenállni. Hiába keres menedéket férjénél, aki maga is tehetetlen báb anyja kezében s értetlen nemtörődömséggel szemléli felesége vergődését. Katja egy ideig titokban tartja bűnét, de lelkiismerete kegyetlenül mardossa és végül árulója lesz... Egy zivatar alkalmával, amelynek csattogó mennydörgésében Isten itélőszavát hallja, töredelmes vallomást tesz. De megértésre, bocsánatra hiába számitana ebben a rideg környezetben. Anyósa szinte szadista gyönyörüséggel bizonyitgatja vele a fiatal nemzedékek romlottságát. Férje sem védi meg. Igy nem marad más hátra, mint hogy a halálba meneküljön. Az örvénybe veti magát. Anyósa még holtteste láttára sem enyhül meg és durván szidalmazza fiát, aki nem szégyel ilyen bűnösért könnyet ejteni.

A darab tehát mély, benső dráma. Sőt, több ennél, kitünő erkölcsrajz, amely pompás alakokban vonultatja fel az egykori orosz kisváros polgári tipusait. Hogy a közönség mégsem fogadta jól, annak egyetlen magyarázata, hogy a Nemzeti Szinháznak előadása teljesen elhibázott. Ugy érezzük, hogy a rendezés teljesen megfeledkezett az orosz levegőről, amelyet néhány stilusos és korabeli jelmezzel nem lehet megteremteni. Főleg a szereplők egyéniségéből és játékából hiányzott az oroszos átélés. *Somogyi* Erzsi, aki kitünő szinésznő és erős jellemábrázolásokra is képes, teljesen idegen ettől a szereptől. Mindent külső erőfeszitéssel, rikitó szinekkel, a hang és a mozdulatok dinamikájával igyekezett megoldani. Az álmatag miszticizmus, a fojtott belső tüz hiányzott belőle. *Olty* Magda szinte mükedvelői érdektelenséggel sablonizálta könnyebb, de nem érdektelen szerepét. *Ujlaky* a férj szerepében eleinte még adott valamit az ernyedt oroszos puhaságból, de fokozatosan és mindjobban elszükitette játékát. *Ungváry* hétmérföldre volt Borisz lényétől, semmi szelid álmatagságot nem éreztetett. Merev, hideg és reális maradt s a belsőséget és felindultságot kellemetlen hangremegtetéssel imitálta.

Gózon alakitásában volt csak valami igazán oroszos és emberi Kuliquinak, az autodidakta rajongónak érdekes szerepében. *Vizváry* Mariska jellegzetesen éles vonásokkal formálta meg a szivtelen Kabanovát, de ő sem volt eléggé orosz. *Bartos* goromba, önző öreg kereskedője kissé erőtlen volt és olykor komikussá vált, pedig *Osztrovszkij* nem akart szatirát irni. *Gobbi* Hilda titokzatos átkozódó vénasszonya itt-ott a teatrálisság tulzásába csapott át. *Trocsányi* Zoltán forditása avatott kézre vall, csak a verseket kellett volna poétára bizni. *Horváth* János különösen a negyedik felvonás szinpadképét találta el. *Nagy* Adorján különben minden külsőségre ügyelő, gondos rendezése az orosz levegővel maradt adós.

K. M.

A Farkas-utcai szinház

Mikor a csákányok zuhogni kezdtek s csapásuk alatt egy ház összedőlt, a térségen néhány lehajtott fejü hallgatag ember észrevétlenül egy könnycseppet törölt ki a szeméből. Az ócska vakolat lehullott, a falak összedőltek. Tulajdonképpen nem történt semmi, gondolhatta az arrajáró idegen, egy régi épület elmulott. Azok azonban, akik ismerték az ódon Farkas-utcai ház történetét, azok tudták, hogy a romok alatt 100 esztendő édes-bus története hever.

Azok, akik ezt a házat megteremtették, már régen kint fekszenek a házsongárdi temető hársfái alatt. Halottak régen. De emlékük örökké él, mert nevük és munkájuk jelenti a magyar szintjátszás igazi megszületését, életredöbbenését.

Az első állandó magyar szinház nemcsak Kolozsvárnak volt igazi kincse, de az egész országnak. A magyar nyelv legszebb visszhangját verték vissza 100 évig ezek a falak. A magyar szinjátszás legbüszkébb nevei ágáltak szinpadán. Ennek a háznak a történetét irta meg a szinház utolsó igazgatója, *Janovics* Jenő. Janovics a Farkas-utcai ház szerelmese volt. Mint süldő szinész kezdte itt, később fiatalon müvezető, majd rendező, végül önálló hatáskörrel felruházott igazgató. A *Farkas-utcai szinház* története regényes életrajz, nyugodtan ezt lehet mondani. Ott állunk a bölcsőjénél, végigharcoljuk vele mindennél izgalmasabb és szinesebb életét. Minden regénynél szebb ez a történet, hiszen a *Farkas-utcai szinház* a magyar szinjátszás történeti hőskorát jelenti.

Az első kőből épült önálló állandó magyar szinház gondolatát évtizedekkel a Farkas-utcai ház megszületése előtt vetették fel. Erdély hamarabb értette meg az állandó szinház szükségességének a jelentőségét. Kolozsvárott a rendek teljes megértéssel szavazták meg a szinházalapitási javaslatot, de a pesti országgyülésen még nem érezték át a gondolat sulyosságát. Ekkor indult meg a harc a szinházért, ami az első magyar szintársulat verejtékes küzdelmein keresztül érkezett el a Farkas-utcai szinház épitéséhez. *Kótsi Patkó* János hite vezérelte az erdélyi magyar szintársulatot, amelynek annáleseiben az első fontos dátum: a magyar Shakespeare-kultusz elindulása Kolozsvárott *a Hamlet első előadásával*, a cimszerepben ezzel a lelkes szinésszel, aki egyben le is forditotta először magyar nyelvre a dán királyfi tragédiáját. 1794 Boldogasszony havának 17. estéjén hangzott el először magyar nyelven a hamleti dráma. Ezután következtek a többi Shakespeare-darabok. A szintársulat különböző szállásokon kapott menedéket, néha anyagi támogatást is. Különösen *Wesselényi* Miklósnak, a nagy hazafinak a szerepe volt döntő az erdélyi szinjátszás történetében. Volt idő, mikor a zsibói kastély asztalára jóformán kenyér sem került, de az erdélyi szinészek mindig bőkezü támogatóra találtak *Wesselényi* Miklósban. Évek multak, *Wándza* Mihály került a társulat élére, ekkor a német társulattal kellett megbirkóznia a magyar szinészetnek. 1803-ban öt nemesen gondolkozó erdélyi arisztokrata: *Wesselényi* Miklós, *Thoroczkay* József, *Bánffy* József, *Teleki* Lajos és Ferenc megvette a *Belfarkas-utcának* azt a telkét 5000 forintért, amelyen felépült később a szinház. Az első szót a Farkas-utcai szinpadon 1821 március 12-én *Göde* István mondta ki. *Jantsó* Pál, *Nép* Mária, *Székelyné Ungár* Anikó, *Pergő* Celesztin voltak kiemelkedő egyéniségei ennek a korszaknak. Közben kisérletek történtek, hogy német szintársulat is szerepeljen a szinházban. *A közönség azonban elfordult az idegennyelvü szinészektől.* Ezután következett *Nagy* Lázár igazgatása, ő alatta mutatták be az első eredeti magyar operát. Az ő szinházvezetése gazdaságilag is kiegyensulyozott volt és zeneileg is emelte az előadás szinvonalát. Ekkor lépett fel a kolozsvári szinpadon *Déryné*, aki többször visszatért ide. A harmincas években már ott játszott *Megyeri* Károly és *Egressy* Gábor. *Egressy* nevéhez füződik a legfontosabb dátum: *1834 szeptember 6-án játszották először a kolozsvári szinházban az akkor már elhunyt Katona József tragédiáját a Bánk bánt.* A 26 éves *Egressy* Gábor választotta jutalomjátékának a *Bánk bánt*, de hogy ez a választása milyen önzetlen volt azt bizonyitja, hogy *nem a cimszerepet játszotta*, hanem a legkevésbbé hálás szerepet: Ottót. A cimszereplő *Lendvay* Márton volt, Melinda *Déryné*, Petur *Szentpéteri*, Gertrud D. *Széppataki* Johanna, Tiborc *Szilágyi*. Negyvenkettőben már *Egressy* a cimszereplő, Melinda pedig *Laborfalvi* Róza volt. 1862-ben *Szigeti* József és a többi nagy szinész után *Paulay* Ede mutatkozott be, mint *Bánk bán*. *Ujházy* is játszotta ezt a szerepet. 71-ben E. *Kovács* Gyula, az egyik legzseniálisabb magyar szinész, Gertrud pedig *Jászai* Mari volt. *Szacsvay* is, *Szentgyörgyi* István.

A Farkas-utcai szinház története most kissé *Janovics* életregénye lesz. Visszaemlékezik az első kolozsvári évekre, a szinházpolitikai harcokra. Különösen figyelemreméltó, ahogy elmondja első fogadtatását *Tisza* Istvánnál. Felejthetetlenné lesz *Bölöny* Józsefnek, a nagy szinházrajongónak az élete is. *1906 junius 17-én tartották az utolsó előadást a Farkas-utcai szinházban.* Ekkor már *Janovics* volt az igazgató, akinek egyetlen vágya, programja, *átmenteni a Farkas-utcai szinház szellemét az uj, fényes szinházépületbe.* 1935-ben zuhognak a csákányok, a 100 és egynéhány éves szinház, megszünik létezni.

Müvelődéstörténeti jelentősége van *Janovics* Jenő müvének, amely pompás, regényes korrajz, egyben egy szinház regénye. Egy szinházé, amely az első állandó otthonát jelentette a magyar aktoroknak s amelynek szinpadjáról indultak el, a magyar szinjátszás legragyogóbb nevei.

Kolba Gyula.

A Hubay Jenő Társaság zenekari estje

Liszt Ferenc és Hubay Jenő nemes emlékezetének hódolt legutóbb a Hubay Jenő Társaság a Zeneművészeti Főiskola nagytermében adott nagyszabásu hangverseny keretében. A Budapesti Hangverseny Zenekar kitünő együttesét Josef *Krips*, a nagynevü bécsi karnagy, volt belgrádi főzeneigazgató vezényelte magával ragadó kifejező erővel. A müsoron bevezetésül Hubay Jenő „Moharózsa" cimü alkotásának nyitánya hangzott el nemes szépséggel. *Ticharich* Zdenka pompás kidolgozással, fölényes technikai biztonsággal adta elő Liszt A-dur zongoraversenyét. A müsor további részében *Luzzato Wanda* bravuros művészettel adta elő Hubay III. hegedüversenyét. Szebbnél-szebb művészi megnyilatkozásait tüntető lelkesedéssel fogadta a közönség. A müsor méltó befejezése Hubay Jenő ifjukori alkotása, a mély hatást keltő romantikus I. B-dur Szimfonia volt, amelyet a halhatatlan emlékezetü mester 26 esztendős korában szerzett és amelyet most tolmácsolt először *Krips* főzeneigazgató a budapesti közönség előtt.

(d.)

„A TIZEDIK KÉRŐ"

Harsányi Zsolt és Hunyady Sándor zenés játéka a Vigszinházban

Bemutató: pénteken, május 2-án

A *Vigszinház* soron következő ujdonsága tavaszias derüs és szórakoztató szinházi estét ígér a közönségnek. Pénteken, május hó 2-án mutatja be a *Vigszinház Harsányi Zsolt* és *Hunyady Sándor* zenés játékát, melynek cime:

„A TIZEDIK KÉRŐ".

A kitünő szerzők, akiknek a magyar szinpadi irodalom oly sok müvészi sikert köszönhet, most egy napsugaras, finom elgondolásu családi történetet vittek szinpadra. A történet részben napjainkban, részben a mult század végén játszik és mulatságos meséjét választékos értékü zene füszerezi. A zenét a legkiválóbb magyar és külföldi klasszikusok zeneműveiből *Bródy Tamás* állitotta össze. A darab cselekményének középpontjában egy fiatal pár szerelmi története áll, ezeknek rokonszenves szerepeit

Tolnay Klári és Szilassy László

játsszák. A darab női főszerepeiben

Zimonyi Márta, Ladomerszky Margit, Gyöngyössy Erzsi, Vágóné Margit, Balogh Klári, Sitkey Irén, Pártos Erzsi,

a férfi főszerepekben pedig

Ajtay Andor, Rátkai Márton, Vértess Lajos, Dénes György, Bihary József, Kömives Sándor, vitéz Benkő Gyula és Dózsa István

kaptak hálás feladatot.

Rendező: *Horváth Árpád.*

Diszlettervező: *Neógrády Miklós.*

Karmester: *Bródy Tamás.*

A bemutató előtt, csütörtök este nyilvános főpróbát tart a szinház az ujdonságból az árvizkárosultak javára.

Az Actio Catholica 9. számu filmkritikája

„Halálraitéltek". Müvészien filmesitett ponyva, látszólag közömbös, de alapjában téves erkölcsi háttérrel.

„Kivánsághangverseny" a német háborus lelkületet hatásosan érzékeltető és propagáló szórakoztató film.

„A 3 Codona". Artista-film a házasság eszméjét meghamisitó erkölcstelen háttérrel.

„Aki az igazságot keresi". Francia erkölcsrajz a legsivárabb élet és világfelfogással.

Kiállitás

Mindent, ami Erdélyből jön, különös szeretettel fogadunk. Szeretettel fogadjuk müvészeit is, szinte feledtetni akarva velük azt a mostoha sorsot, amellyel egy alacsony kulturáju elnyomó nép őket husz éven át körülvette. A kultura hordozói közül talán a müvészek azok, akik a legnehezebb fejlődési lehetőségek közepette igyekeztek magyar szivüket és érzésvilágukat kifejezésre juttatni. A Műbarát Mária Valéria-utcai termeiben a sok küzdelmen átment erdélyi müvészek mutatják be alkotásaikat. A legmegkapóbb munkákat Gy. *Szabó* Bélától láthatjuk. Fojtott erejü fametszeteiben a magyarság erdélyi lelkülete különös zamattal jut kifejezésre. Derülátó szellemiség hatja át *Szolnay* Sándor impresszionisztikus képeit. Ugyancsak világos szinhatás és éles formaadás jellemzi *Fülöp* Antal Andor munkáit. Erős festői hatásról tanuskodnak *Simon* Béla képei, melyek közül különösen a Gombaszedők cimü ragadja meg a nézők képzeletét. Kedves meseszerüség árad M. *Makkai* Piroska akvarelljeiről. Nagyméretü vizfestményével válik ki *Bordy* András. Mellette *Bene* József, F. *Ferenczy* Julia, *Moldován* István, P. *Kováts* Ferenc, *András* László, *Karácsonyi* János, A. *Tollas* Julia tünnek föl. A szobrászok közül a többször méltatott *Szervátiusz* Jenő mellett különösen figyelmet keltenek *Kósa-Huba* Ferenc, *Kós* András, *Nagy* József, nemkülönben *Kudelász* Károly egyéni szobrászi felfogásu alkotásai.

Dr. B. Bakay Margit.

Antik butorok
garniturák csillárok, dísztárgyak, stb. a Magyar Vacuum Cleaner Beraktározó helyiségeiben. V., Visegrádi-u. 62. Forzács mükereskedés.

Magy. Orsz. Kántorszövetség Egyházzenei hete

május 4—8-ig mindennap 5 és 8 órakor a Zenekad. nagytermében. Nemzetközi vásári igazolvánnyal 50 százalékos jegykedvezmény. Fülléres helyárak 50 fillértől **Cantate**, Vörösmarty-utca 75. Telefon 111—650.

FILHARMONIAI TÁRSASÁG

bérleti hangversenye holnap, hétfőn este fél 8 órakor lesz a m. kir. **Operaházban.** Bemutatásra kerül **Dohnányi: Cantus vitae** c. szimfónikus kantátéja **Madách** drámai költeményére vett szövegre, magánénekre, vegyeskarra. Közr.: **Rigó** Magda, **Basilides** Mária, **Rösler** Endre, **Losonczy** György, a **Székesfővárosi Énekkar** (karn.: Karvaly) és az **Erzsébet Nőiskola** leánygimnáziumának énekkara (betanitotta: **Turry**). Vezényel a **Szerző.** Jegyek az **Operaház** elővételi pénztáránál.

*

MOZART-EST MÁJ. 16.

Magyar Női Kamarazenekart vez.: *Arató.* Közr.: Gyurkovics, Gémes, Jeney, Tibay.

*

DOHNÁNYI—FERENCSIK

kedd fél 8. V. **Székesfővárosi Zenekar** rendkivüli mesterbérlet I. est. **Beethoven:** c-moll verseny. **Debussy:** Faun délutánja. **Dukas:** Büvészinas stb. Jegyek: **Népmüvelés, Koncert.**

*

Koncert rendezései:

Brada táncakad. matinéja ma 11 óra **Magyar Szinház.**

LINZ MARTA ZENEKARRAL

30-án, szerdán Z. fél 8. A külföldön élő kitünő **müvésznő,** mint **hegedümüvésznő** és karmesternő szerepel a **Székesfőv. Zenekarral** nagyszabásu müsorral. Közr.: **Bucsár** Déla.

Eyssen Irén — dr. **Juch** együttes **dalest** máj. 1. Z. fél 8.

Nádasy balettstudió vizsgaelőadás máj. 11. d. e. 11 órakor Fővárosi Operettszinház.

*

Rózsavölgyi hangversenyei:

Goll Bea tánc-estje máj. 3. Z. 8. Közr.: *Sallay* Iván.

MÜLLER MÁRIA

ária- és dalestje máj. 19.

PERTILE MÁJ. 26.

Megkezdődött a szőlősgazda zöldhitelek folyósitása

A kamatmentes szőlősgazda zöldhitelakció a MASzOBSz-tól kapott értesülésünk szerint gyors ütemben halad előre. A MASzOBSz *eddig 108.000 igényjogosult gazdának megküldte a kötlevélnyomtatványokat.* Az igényjogosultság megállapitása a hegyközségek és községek azon összeállitásai alapján történik, amit még decemberben meg kellett küldeniök a földmivelésügyi minisztériumnak. Miután az összeirásokban sok helyen hiányzott a lakhely közelebbi pontos megjelölése, — az ilyeneknek a MASzOBSz a kötleveleket azoknak a községek, illetve hegyközségek utján küldte meg, amelyek a hiányos összeállitást készitették. Az az igényjogosult szőlősgazda, *aki közvetlenül a cimére nem kapta kézhez a nyomtatványokat forduljon a hegyközséghez, vagy ahol ilyen nincsen, a községhez.*

A beérkezett, kitöltött kötlevelek alapján *a zöldhitelek folyósitása máris megkezdődött és folytatódik a beérkezés sorrendjében.* A folyósitás a földmivelésügyi minisztérium felügyelete mellett történik.

A biztositási gondolat érvényesülése: szociális gondoskodás

A szociális gondoskodásnak a gyakorlati életbe való átültetése nemcsak állami feladat. Szükséges, hogy a magángazdaság is minél többet vállaljon ebből a feladatból. A szociális gondoskodás kérdésének megoldására sok teret nyujt az államnak és a magángazdaságnak a biztositási gondolat, valamint ennek alapján már kialakult biztositási lehetőségek. Ennek a felfogásnak az érvényesülését látjuk az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara memorandumában, amelyet most juttatott el a társkamarákhoz és a kamarák központjához. A kaposvári mezőgazdasági kamara szerint állandóan panaszok érkeznek a gazdasági cselédek részéről, hogy a munkaadójuknál előforduló tüzkárok esetén őket is tüzkár éri, csak olyan arányban kapnak kártéritést, amilyen az arány a biztositott összeg és a tényleges érték között. Ha pedig nincs a munkaadónak mezőgazdasági átalánybiztositása, kártéritést nem kapnak. A kamara épen ezért kivánatosnak tartja a kérdés *országos rendezését.* A jelenlegi törvények szerint kártéritési kötelezettség nem terheli a munkaadót, ha tüzkár esetén a gazdasági cseléd holmija is elpusztul. A problémát egy kormányrendelettel lehetne véglegesen tető alá hozni, amelyet a földmivelésügyi minisztérium adna ki egy általános érvényü, tehát munkaadók és gazdasági cselédek érdekeit egyformán szolgáló rendezéssel. Erkölcsi és anyagi előfeltételei bőségesen lennének egy ilyen megoldásnak, különösen a mai időkben, hiszen épen a közelmultban jelent meg egy kormányrendelet, amely például az életbiztositásoknak a háborus kockázatra való kiterjesztését is egy csapásra megoldotta.

Csökkent a bankjegyforgalom. A bankjegyforgalom a Magyar Nemzeti Bank április 23-i kimutatása szerint az április 15-i forgalommal szemben 29.8 millió pengővel csökkent. A váltóbeváltások összege a váltóbenyujtások összegét 38.1 millió pengővel haladta meg. A kézizálogra adott kölcsönökből 3 millió pengő viszafizetés történt. Az állami giroszámlákon a befizetések 3.6 millió pengővel multák felül a kifizetéseket, ellenben az egyéb számlákon a kifizetések összege volt 7.9 millió pengővel nagyobb a befizetések összegénél és igy végeredményben a girokövetelések állománya 4.3 milió pengővel csökkent. Az 1931-ben felvett konszolidált külföldi hitelek 0.1 millió pengővel apadtak. Az érckészlet 0.4 millió pengővel, a váltópénzkészlet 0.2 millió pengővel növekedett. Az „Egyéb követelések" 13.4 millió pengővel, az „Egyéb tartozások" 7.3 millió pengővel gyarapodtak.

A behozatali áruellátási bizottság ellenőrzi a külföldről behozott áruk forgalmát. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendelete alapján a külföldről behozott áruk forgalmának irányitására és ellenőrzésére külön szervet, a *Behozatali Áruellátási Bizottságot* létesitette. A bizottság feladata a külföldről behozott, nem zárolt árucikkek forgalmának irányitása és ellenőrzése. A kormány a bizottság utján befolyást kiván gyakorolni oly irányban, hogy a behozott árucikkek szétosztása a jövőben a kormány intencióinak megfelelően történjék. A bizottság ügykezelését a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara látja el. A bizottság intézkedéseit előkészitő vizsgálatok lefolytatását a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamarák végzik. A miniszter a Behozatali Áruellátási Bizottság tagjaivá dr. *Kőszeghy* Iván miniszteri tanácsost és dr. *Dobrovics* Károly miniszteri osztálytanácsost, valamint dr. vitéz *Gyulay* Tibort, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárát és miniszteri biztosát jelölte ki.

NEMZETI GAZDASÁG

Az elmult hónapokban is kedvezően alakult az ipari termelés

A *Magyar Gazdaságkutató Intézet* most tette közzé április 10-én lezárt jelentését, amely bevezető részében a világgazdaság helyzetével foglalkozik s megállapitja, hogy a blokádháboru következtében az *európai kontinens nyersanyaghiánnyal küzd,* ugyanakkor amidőn a *tengerentuli nyersanyagpiacok legnagyobb részének az eladhatatlan nyersanyagkészletek okoznak sulyos gondot.* Magyarország gazdasági helyzetét szintén a nyersanyag ellátás nehézségei, a kedvezőtlen terméseredmények és a gazdasági élet egyre átfogóbb irányitása befolyásolta döntően az elmult esztendőben. Bár a mezőgazdaság és állattenyésztés termékeinek árszinvonala az 1940/41 gazdasági év első negyedében 36, második negyedében pedig 41 százalékkal magasabb volt, mint egy évvel korábban, a mezőgazdasági lakosság pénzbevétele az elmult év harmadik negyedében mégis 9, utolsó negyedében pedig 6 százalékkal kisebb volt mint 1939-ben. Ebben azonban a mult évi rossz termés és kedvezőtlen állattartási viszonyok mellett szerepe volt annak is, hogy a *piacra hozatal sokkal vontatottabb volt, mint az előző gazdasági évben.*

Az ipari termelés, ha az egész ipart tekintjük, a nyersanyagellátás nehézségei ellenére az utolsó hónapokban is *kedvezően alakult.* Ez a kedvező fejlődés azáltal vált lehetővé, hogy számos iparág termelésének a nyersanyaghiány miatt beállt többé kevésbé erős hanyatlását ellensulyozta néhány iparág termelésének fokozódása. Az ipar tulnyomó részében a termelés magas szintjét fent lehetett tartani, illetőleg az csak árnyalatilag hanyatlott. *Igen kedvezően alakult a munkásfoglalkoztatottság is.* A gyár- és kézmüipar együttes munkáslétszáma *eddigi legmagasabb szintjét 1940 juniusában érte el,* amikor a trianoni országterületen 845 ezer főt tett. Az elmult év decemberében a munkáslétszám 802 ezer, mig egy évvel korábban csupán 789 ezer fő volt.

A jelentés szerint a gazdasági helyzet alakulását a jelenlegi viszonyok között igen nehéz előre látni. Valószinű, hogy a mezőgazdasági termelés az árvizek és talajvizek miatt idén is kedvezőtlen lesz és hogy számos iparcikk termelése a külföldi származású nyersanyagok készleteinek kiapadása következtében tovább hanyatlik. Kérdés, hogy a foglalkoztatottságnak a nyersanyaghiány okozta kényszerü csökkenését mennyire tudja majd ellensúlyozni a *pótanyagok előállitása és feldolgozása,* az ötéves terv kiterjesztése következtében az iparnak juttatott megrendelések, a magánipar felujitási és beruházási szükséglete és az európai országok növekvő kereslete. A *foglalkoztatottság nagyobb arányú csökkenése semmiképen sem valószinű,* mert a kormány különböző terveket készitett elő, amelyek alkalmasak az esetleges munkanélküliség nagyszabású közmunkák révén történő enyhitésére.

Uj csucsteljesitményt ért el a MÁK széntermelése

A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* szombaton, április 26-án tartotta negyvenkilencedik rendes évi közgyülését. A napirend előtt *Vida* Jenő felsőházi tag, elnök-vezérigazgató megemlékezett Keletmagyarország, Erdély és a Délvidék egy részének visszatértéről, illetve visszaszerzéséről, méltatta e területek és lakosságuk visszatértének jelentőségét nemzetünk jövője és hazánk közgazdasága szempontjából, majd hálatelt szivvel emelte ki, hogy mindezeket az óriási eredményeket a kormányzó államférfiui bölcseségének köszönhetjük. Isten áldását kérte, hogy országépitő és a nemzetet közös összefogásra nevelő áldásos munkásságát minél tovább folytathasa.

A közgyülés, amelyen 48 részvényes 87.871 részvény képviseletében jelent meg, egyhangulag tudomásul vette az igazgatóságnak az 1940. üzletévről szóló beszámoló jelentését. Ez az évi jelentés az év történetére vetett rövid visszapillantás után a *széntermelésnek további 10%-kal való emelkedéséről számol be.* Megelégedéssel mutat rá a jelentés arra, hogy a termelési oldalon mutatkozott többrendbeli nehézség ellenére a társulatra utalt *ipari és magánfogyasztók igényeit legnagyobbrészt sikerült kielégiteni.* Rámutat a jelentés arra is, hogy a változatlan szénárak mellett a termelési költségek nagymérvü emelkedése folytán a pénzügyi eredmény a termelés emelkedésével nem tudott lépést tartani. A széntermelés ily mérvü fokozását az aknatelepitések és feltárások lehető legerősebb ütemü siettetése, továbbá az *ebszőnyi fejtések ujrafelvétele* és az *oroszlányi üzem megnyitása* tette lehetővé.

A tatabányai brikettgyár, a felsőgallai és beremendi portlandcementgyárak, a felsőgallai bauxitcementgyár, a felsőgallai, hejőcsabai és beremendi mészkőbányászat és mészégetés termelése a tavalyi keretek között mozgott, a felsőgallai karbidgyár termelése pedig *jelentékenyen emelkedett,* miáltal a piac egyre növekvő igényeit sikerült kielégiteni. A felsőgallai szénlepárolótelep teljes mértékben volt foglalkoztatva, a ferroszilicium termelés üzemi okokból némileg az előző évi alatt maradt. Az 1940. év januárjában helyeztetett üzembe a felsőgallai aluminiumgyár. Az aluminiumgyár ujabb bővitése folytán a termelés a kezdeti állapothoz viszonyitva *megkétszereződött.* A gyártás zavartalan volt és az előállitott magas tisztaságu fém nehézség nélkül volt elhelyezhető. Ezen üzem megnyitására és bővitésére való tekintettel, valamint egyéb üzemei egyre növekvő áramszükségletének kielégitése végett szükségessé vált a *tatabányai elektromos erőközpont nagymérvü bővitése,* melynek *termelése az előző évit 50%-kal haladta* meg és immár 108 millió kw-órára emelkedett.

A jelentés beszámol a társulat munkásjóléti és kulturális tevékenységéről, melyre jellemző, hogy az 1940. évben szociális és kulturális célu kiadásai csaknem 7 millió pengőt értek el.

Az érdekeltségi vállalatok közül a *Borsodi Szénbányák Részvénytársasága* széntermelése 18%-kal, áramtermelése pedig 6.7%-kal *emelkedett.* Az üzleteredmény javulása némi osztalék fizetését tette lehetővé. A Bauxit Trust A. G., a „Gránit" Porcellán- és Kőedénygyár R. T., az Ipari Robbanóanyag R. T. és a Magyar Általános Utépitő R. T., nemkülönben a nagyszámu villamossági vállalatok forgalma emelkedett, utóbbiaknál azonban a hatóságilag rögzitett energiaegységárak a pénzügyi eredményre hátrányos következményekkel jártak. Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya R. T., a Friedr. Siemens Müvek Vasöntő és Hőtechnikai Gyár R. T. és a Hazai Mechanikai Palackgyár R. T. üzleteredménye nagyjában az előző év szinvonalán maradt. A Tatai Szén- és Brikettárusitó R. T. forgalma visszaesést mutat.

A közgyülés megállapitotta az igazgatóság részéről előterjesztett 1940. évi mérleget és jóváhagyta a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot, amely szerint az értékcsökkenési tartaléknak 3,800.000 pengővel, az ipari üzemek értékcsökkenési tartalékának 1,800.000 pengővel történt dotálása, az igazgatóság és a tisztviselők alapszabályszerü jutalékára forditott 431,224.19 pengő levonása után az előző évi nyereségáthozattal együtt mutatkozó 5.884,457.13 pengő *tiszta nyereségből* az általános tartalékra 650.000 pengő, az alkalmazottak nyugdijalapjára 900.000 pengő, Vida Jenő segélyalapra 50.000 pengő, kulturális célokra 50.000 pengő, *osztalékra részvényenkint 17 pengő* fordittassék, a fennmaradó 120,457.-3 pengő pedig az 1941. év számlájára vitessék át. Az 1940. évi 49. számu osztalékszelvények április 29. napjától kerülnek beváltásra.

Ezután dr. *Urbanovich* G. Zoltán részvényes az üzletév eseményeit és eredményeit méltatva, a részvényesek nevében megelégedését és köszönetét fejezte ki a társulat vezetőségének, tisztviselőinek és munkásainak.

Végül a közgyülés az igazgatóság lelépő tagjait: *Monod* Renét és dr. *Settovszky* Tibort, a felügyelőbizottságból pedig dr. *Körmendy-Ékes* Lajost és dr. báró *Radvánszky* Albertet ujból megválasztotta.

Biztos siker
gyors eredmény,
ha hirdet a
Nemzeti Ujságban

Gabona és termény

A terménytőzsdén a kenyérmagvak forgalma teljesen szünetel. Forgalom csak a *különféle termények piacán* alakult ki, ahol csillagfürtből, kendermagból, hajdinából és fehér heremagból adtak el néhány kisebb tételt.

A *terménypiac kötései:* Csillagfürtmag 100 q és 50 q 33, kendermag 170 q minta szerint 25 ab áll., 6 q m. sz. 90 hajóparitás Budapest, hajdina 150 q 43 ab áll., fehérhere 580 kg ab áll. 500 pengő q-ként, egyéb megjelölés hiján bpesti paritásban.

Hivatalos árfolyamok

Buza 78 kg.-os 24.—, rozs 20.—, sörárpa kiváló 27.—, Ia 26.—, sörárpa 25.—, takarmányárpa Ia 65—66 kg-os 22.—, IIa 21.—, ipari árpa 68 kg.-os 24.—, zab 22.70, finom buzakorpa 16.60—17.05 pengő q-ként.

A magpiacon a Magyar Magtenyésztési Rt. Budapest—Monor hetijelentése szerint a tavaszibükköny iránt élénk az érdeklődés és most már gyengébb minőségü áruk is elhelyezhetők. Baltacimagból kisebb tételek kerültek eladásra; biborheremag iránt — mivel az export befejeződött — már nincs érdeklődés. A kendermag ára tartott. A mák ára nem változott. Gazdarészről késői vetésü cikkek iránt a kereslet élénk. — Hivatalos nyersáruárak 100 kg-ként ab feladóállomás: köles fehér 44, köles vörös 42, köles egyéb 41, káposztarepce 40, napraforgó 30, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50, mák 250—255, Viktóriaborsó steril. 51.40, expresszborsó steril. 41.40, bab fehér gyöngy 44.40, bab fehér hosszu 47.40, bab sopronkörnyéki 49.40, bab fehér lapos 47.40, bab dunántuli 42.40, bab felsőmagyarországi 40.40, bab gömbölyü fürj 48.40, bab hosszu fürj 46.40, bab vegyes 37.40, bab barna 39.40, bab tarka 38.40, lencse nagyszemü steril. 63.40, lencse közepes steril 51.40, lencse kisszemü steril. 41.40, lucernamag ólomzárolt fehérbárcás 640, lóheremag ólomzárolt fehérbárcás 325, biborheremag 165—180, muharmag 78, tavaszibükköny 54, csillagfürtmag 33 pengő.

A sertésvásáron a Magyar Keresztény Állatkereskedők Országos Egyesülete jelentése szerint szombaton felhajtottak 100 sertést. A vásári állományban 68 angol hussertés volt. Közvetlenül a vágóhidra 12 óráig 84 sertés érkezett. Irányzat élénk. Árak: Ia uradalmi 202, IIa uradalmi 198, Ia öregsertés 186, angol tőkesertés 190, IIa angol sonkasüldő 178 fillér kilónkénti élősulyban.

Érték és pénz

Az értéktőzsdén szilárd irányzattal indult a forgalom, mert a kereslet volt tulsulyban. A tőzsdeidő folyamán azonban a magasabb árfolyamokkal kapcsolatosan nyereségbiztositó eladások indultak meg, amelyek kissé megingatták a piac szilárd irányzatát, anélkül azonban, hogy az értékpapirok árfolyamában jelentékenyebb visszaesés történt volna. A tőzsdeidő vége felé ujból a kereslet kerekedett felül, ugy hogy a zárlati árfolyamok egyegy százalékkal tulhaladták az előző napi záróárfolyamokat.

Az értékpapirpiac kötései

(Zárójelben a záróárfolyamok.) Székesfővárosi kölcsönkötvény 1911-es 18 (18), Székesfővárosi kölcsönkötvény 1914-es 440—442 (441), Székesfővárosi kölcsönkötvény 1927-es 132.5—131.5 (131.5), Beszámitkötvény A. 9.20—9.25 (9.20), Nemzeti Bank 241 (241), Első M. Biz. 700 (695), Concordia-malom — (7.40), Első Bp. Gőzmalom 25—26 (26), Hungária-malom — (58.5), Királymalom — (18), Bauxit 408—400 (400), Borsodi szén 19.5—19.3 (19.3), Cementia 121—122 (122), Kohó 32—31.9 (31.9), Drasche 32 (32), Aszfalt 105 (103), Kőszén 710—699 (701), Kerámia 32.5 (32.5), Nagybátonyi 57.5—56.26 (57), Salgó 57.2—56.4 (57), Urikányi 55.1—54.2 (54.1), Globus — (15), Rigler — (70), Fegyver 82—83.5 (83.5), Ganz 28.4—27.8 (28.15), Acél 74.9 (74.75), Rima 160—157.5 (159.25), Soproni vasáru — (20), Guttmann 8.25 (8.25), Ofa 19.1—18.9 (18.9), Nasici 95.25—92 (93), Duna-Száva — (11), Levante 0.80—0.70 (0.70), Nova 29.5—30.25 (30), Trőszt 87.75—86.8 (87), Államvasut — (8.50), Délcukor 154 —156 (154), Magyar cukor 193—189.75 (191), Georgia 40.5—41 (40.75), Izzó 273.5—280 (280), Dreher-Haggen. 330 (330), Polgári sör — (525), Gyapjumosó 24 (24), Goldberger — (90), Magyar kender 36.5 (36.5), Pamutipar 61 (61), Szegedi kender — (118), Chinoin 30—29.5 (29.5), Danica — (3.70), Műtrágya 72 (72), Klotild — (26), Szikra — (270), Brassói 39.75—38.25 (39), Papir — (33.5), Gumi 75.5—74 (74.5), Vasuti forgalmi 36.4—37.5 (36.75), Telefon 14.4—14.6 (14.5).

A sertésbőr lefejtésének ujabb szabályozása. A hivatalos lap vasárnapi száma közli az iparügyi miniszter rendeletét a sertésbőr lefejtésének ujabb szabályozása tárgyában. A rendelet szerint a hentes és a sertésvágó vállalat (sertéshus feldolgozó üzem stb.) az általa havonta levágott, élősulyban 130 kg. sulyu vagy ennél nehezebb sertések 30 százaléka helyett ezentul a sertések 60 százalékának bőrét köteles lefejteni. Az elhullott sertés bőrét a sertéskereskedőn és a sertéshizlaló iparoson felül a rendelet hatálybalépése után a gyepmesteri telep és az állati hullát feldolgozó üzem fenntartója is köteles, még pedig a sertés sulyára való tekintet nélkül lefejteni. Nem kell lefejteni a sertésbőrt, ha azt az állategészségügyrendőri szabályok szerint felhasználni nem szabad. A rendelet 1941 május 1-én lép hatályba.

Országos vásárok. *Április 29-én, kedden:* Bicske, Debrecen, Devecser, Hatvan, Jászszentandrás, Kapuvár, Kerkaszentmiklós, Komárom, Megyaszó, Nagysalló, Nagyvázsony, Sellye, Szerednye, Tihany, Zirc. — *Április 30-án, szerdán:* Ajka, Bicske, Felsőgalla, Kassa, Köbölkut, Nagysurány, Nyarád, Nyirlugos, Somlószőllős, Tiszaujlak, Zirc. — *Május 1-én, csütörtökön:* Ács, Alsónyárasd, Alsóság, Bős, Csorna, Csütörtök, Encs, Gyékényes, Hetes, Ibrány, Kiskomárom, Majs, Marcali, Önod, Pacsa, Pellérd, Putnok, Sajógömör, Szentgotthárd, Tiszafüred, Tököl. — *Május 2-án, pénteken:* Buj, Eger, Homokszentgyörgy, Nagycsákány, Sükösd, Szeged. — *Május 3-án, szombaton:* Jászjákóhalma, Jászkisér, Karmacs, Pilisszentkereszt, Rákóczifalva, Szeged, Tiszakürt, Vasvár. — *Május 4-én, vasárnap:* Alsópáty, Felsődabas, Guta, Mezőkomárom, Zalabaksa. — *Május 5-én, hétfőn:* Balassagyarmat, Báta, Bő, Dany, Dunavecse, Egyházaskozár, Emőd, Érd, Feled, Győrasszonyfa, Hosszupereszteg, Kápolna, Karád, Kecskemét, Kémes, Kőtelek, Léva, Lesencetomaj, Magyaróvár, Máriapócs, Marcali, Mernye, Mezőtur, Munkács, Nagybajom, Ózd, Ökörmező, Pécel, Pécs, Perecseny, Rum, Sopron, Szamosszeg, Szentendre, Szilasbalhás, Tarcaköz, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tarca, Tarján, Tiszaörs, Tolna, Türkeve, Veszprém. — Gyakran megtörténik, hogy valamelyik vásárt különböző okok miatt nem tarthatják meg. Célszerü ezért az illetékes község elöljáróságához válaszbélyeges kérdést intézni, hogy a vásárt megtartják-e és lesz-e állatfelhajtás is.

Az ember tragédiája új köntösben

Madách Imre remekművét új rendezésben és új betanulásban újította fel tegnap este a *Nemzeti Színház. Németh* Antal igazgató rendezésében felhasználta az eddigi előadások tanulságait, de mégis egészen újszerű elgondolással teremtette meg a nagy mű új színpadi formáját. Dramaturgiai előkészítésében és feldolgozásában Paulay Ede elgondolásából indult ki s ennek alapján hozta kisebb-nagyobb újításait, amelyek közül a londoni vásár mozgalmas jelenete hat meglepő frisseséggel, a temetői képben pedig koreográfiai eszközökkel igyekszik mélyebbé és megrendítőbbé tenni a költő vízióját. A Tragédia új kísérőzenéje Farkas Ferenc szerzeménye. A zeneszerző a fősúlyt a színpadi képek hatásos aláfestésére helyezte.

Lehotay Árpád Ádámja és *Tőkés* Anna Éva-alakítását már többször méltattuk e helyen. Most is nagy odaadással törekedtek arra, hogy hibátlan tisztaságban szólaltassák meg a küzdő emberpárt. *Csortos* Gyula már játszotta Lucifer szerepét a szegedi szabadtéri előadáson. A Nemzeti Színház színpadán alakítása teljesen más szint kapott s inkább nyugodt, öreg bölcselkedő volt, aki legtöbbször kedélyes mosollyal érezteti fölényét a tökéletlen emberek fölött. De azért néhol az eddig jobban kihangsúlyozott démonikus erő is félelmetesen csillant meg játékában. Az egész együttes lendületes összjátékkal szolgálja a sikert és a hatalmas szereplőgárda minden egyes tagját elismerés illeti. Dícsérettel kell megemlékezni *Horváth* János és *Vargha* Mátyás díszleteiről, valamint *Nagyajtay* P. Teréz művészi jelmezeiről is.

8 órai lap 1937 okt. 23

IX. KÖTET.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

BUDAPEST, 1899.

Horváth János

Nemzeti Újság

1941. január 12.

(Cyrano de Bergerac.)

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

NEMZETI SZINHAZ: RABAGAS A mult század hetvenes évei után a habkönnyü, itt-ott kedves érzékenységü vigjáték lett a francia szinház uralkodó bolygója. Ennek a játékos kedvü komédiának mintadarabját *Meilhac* és *Halévy* teremtette meg a *Frou frouval*, amely harminc éven át diadalmasan állta helyét a szinpadon. A *Frou frout* még vagy tiz hasonló követte, mind eleven, ügyes, könnyed és csillogó szavakba, sziporkázó szellemességekbe öltöztetett képe a párisi életnek. Ez az irányzat visszatért *Scribe* hagyományaihoz s a tartalommal szemben a szinpadi mesterséget avatta korlátlan hatalommá. Ennek a mesterségbeli csillogásnak legnagyobb és leghatalmasabb sikerü virtuózává a korabeli szerzőknél jóval üresebb és irodalmilag jelentéktelenebb Victorien *Sardou* lett.

Sardou páratlan sikerét igazolhatta volna, ha előbbre viszi valamivel *Scribe* után a szinpadi mesterséget. De *Sardou* maga nem talált ki semmi ujat, sőt lényegesen elmaradt *Scribe* mögött, aki bensőségesebb, szinvonalban, hangban előkelőbb, szellemét tekintve sziporkázóbb volt. A közönség mégis ugyszólván elfeledte. *Sardou* tehát leghüségesebb tanitványává szegődött. Ő maga csak a hatalmas személyzetü s kulisszahasogató hatásokra felépitett történelmi melodrámákat vezette be később. Ezek azonban meglehetősen elavult művének legporosabb részei és legfeljebb mint operaszövegek élnek tovább. Legértékesebb darabja a *Váljunk el*, de Párisban a *Szarkalábaknak* (Pattes de Mouche) és a *Nos intimes*nek volt mesébeillő sikere. A világot a Napoleon-kultusz népszerüsége idején a *Szókimondó asszonyság* járta be. *Rabagas* cimü politikai szatiráját 1872-ben mutatták be és szintén igen nagy sikert ért el, nálunk annak idején alig volt hatása, hiszen diszkreditálta a nálunk akkor népszerü ellenzékiséget. Sikere ma sokkal érthetőbb, nem mintha a darab ma nyert volna értékében, de annak a nemzedéknek, amely közvetlenül szemlélte a forradalmak hátterét, jól esik a forradalmi gépezet olcsó titkainak és az üres demagógiai kulisszáinak leleplezése.

Ez lehet egyetlen magyarázata, hogy a *Nemzeti Szinház* ezt a darabot a lomtárból elővette. Mert maga a darab alig egyéb többé-kevésbé hatásos szinpadi csinálmánynál. Rabagas alakja maga elég ügyes lelemény, de a szájas ügyvéd kétkulacsos karriervadászatának politikai szatirája köré épitett vékonypénzü szerelmi történet igen bágyadtan folydogál s még a negyedik és ötödik felvonás erőszakos kuszáltságával is alig lehet belé lelket verni. A kettő csaknem független egymástól s az érintkezési pontokon eléggé csikorog. A darab néhány célzása, egy-két oldalvágása talál a mai viszonyokra is és igy nem hatástalan. De a *Nemzeti Szinházat* felujitásoknál egészen más elveknek kell vezetnie. Az ilyen felujitást, amely teljesen bemutatószámba megy, csak komoly érték igazolhatja. A Rabagasból minden ilyen érték hiányzik, sőt egyes részei már olyan porosak és avultak, hogy a legelevenebb előadás alig tudja őket életre kelteni. A francia szinpadi irodalomnak van nem egy olyan remekműve, amelynek előadásával adósunk a szinház. Sőt egész korszakok kimaradtak a mi szinházi nyilvántartásunkból. Miért nem ezek között keres valamit a szinház vezetése? Miért adja epigonok másodrendü darabjait, mikor remekműveket kellene megismertetnie.

Még egy igazolása ugyan van az előadásnak, de ez szinészi. *Lehotay* ragyogó alakitása a cimszerepben. Ez a gazdag szinezésü, hatalmas lendületü játék olyan teljessége a szinészi mesterségnek, mint Sardoué a szinpadinak. De ebben lélek is van. Igen finom szövetü volt *Uray* alakitása is a fejedelem szerepében, csak kissé két sikra állitott. Voltak jelenetek, amelyekben a fejedelem, hol fiatalabb, hol öregebb volt önmagánál. Csillogó, fölényes, könnyed eleganciáju volt *Makay* Margit játéka Mrs. Blount szerepében, *Szörényi* kedves, jelentéktelen bája most illett ide. *Kovács* Károly rokonszenves szerephez jutott ezuttal és igen jó volt. A politikai szatira karikaturáinak sora pompás megelevenitőkre talált *Gózonban, Maklárybam, Várkonyiban* és *Juhász* Józsefben. Remek figura *Major* Tamás rendőrfőnöke is. *Zala* Karola. *Kürthy* György és *Pataky* Jenő emelkedtek még ki az együttesből. *Hankiss* János uj forditása pontos, jó munka, kitünően beszélhető, mindössze egy-két szavát kellene kicserélni. A rendezésért *Both* Bélát, néhány szép szinpadi képért *Horváth* Jánost s a turnürkorszak stilusos jelmezeiért *Nagyajtai* P. Terézt illeti elismerés.

Kállay Miklós

— **Hangverseny Nagykátán.** A *Bornemisza* Mihály igazgató vezetése alatt álló „*Nagykáta Községi Zeneiskola*“ tanárikara (*Földiák* Erzsébet zongora, *Énekes* Erzsébet hegedü) *Laurisin* Lajos operaénekes vendégszerepléséve május 1-én hangversenyt rendez az árvizkárosultak javára.

Német könyvkiállitás nyilik meg a Vigadóban

Vasárnap délután 5 órakor ünnepi formák között rendkivül gazdag, ötszázéves történelmi visszapillantást adó, a jelenkori könyvkiadásnak minden ágát felölelő könyvkiállitás nyilik meg a Vigadóban.

A kiállitást szombaton délután mutatták be a sajtónak. Ez alkalommal dr. Paul Hövel, a propagandaminisztérium kormánytanácsosa ismertette nagy vonalakban a kiállitást. Rámutatott arra. hogy a kiállitásnak szinte jubiláris jelleget ad az ötszázéves Gutenberg évforduló. Gutenberg óta szinte felmérhetetlen a könyv elterjedése, hogy a legnagyobb kiállitások is csak bizonyos választékot mutathatnak be. Hangsulyozta, hogy a könyv mint a béke és megértés követe, igazi uttörője lehet a népek közt a barátságnak és kölcsönös megértésnek. Németország már több könyvkiállitást rendezett Magyarországon, de ez valamennyi közt a legnagyobb és leggazdagabb. *Sőt ilyen nagy német könyvkiállitás még nem is volt Németországon kivül.*

Azután sorra bemutatta a kiállitás termeit. A gazdag anyag a Vigadó négy hatalmas, gyönyörü termét foglalja el. Az első terem a Magyar Nemzeti Múzeum közreműködésével készült. Itt azokat a könyveket, metszeteket és egyéb sajtótermékeket állitották ki, amelyek a magyar-német szellemi kapcsolatoknak több évszázados multjáról tanuskodnak. Vannak itt magyar iróknak magyar nyelvü művei, amelyeket Németország területén nyomtak és német irók Magyarországon kiadott művei. Érdekes például, hogy *Adalbert Stifternek, a kiváló bécsi irónak, a mult század első felében művei először magyar kiadónál, Heckenastnál jelentek meg.* Megtaláljuk itt német iróknak magyar és magyar iróknak német forditásait Érdekes Verbőczy Tripartitumának bécsi kiadása. Pázmány, Besenyei műveinek Bécsben nyomott kiadásait látjuk itt. Sok emléke van a török hódoltság korának. Legértékesebb *egy nagy metszetnek egyetlen fennmaradt példánya, amely Buda visszavételének első kisérletét ábrázolja.*

A második terem a jelenkoré. A mai német könyvkiadás minden ágából megtaláljuk itt a 19-ik és 20-ik század legjobb kiadványait; szépirodalmat, filozófiát, művészeti és esztétikai irodalmat, a gazdag német tudományos irodalomnak minden szakát. Különösen bőven van képviselve a jogi és orvostudomány. Óriási választékot láthatunk a természettudomány különböző ágaiból, különösen a technikai tudományokból. A rendezőségnek gondja volt rá, hogy az óriási folyóirat-választékot is bemutassa. *Németországnak van a világon a legtöbb tudományos folyóirata.* Annyi folyóirat jelenik meg ott, hogy a számát egyszerüen meg sem lehet állapitani. Egy asztalt Hitler Mein Kampfjának különböző kiadásai foglalnak el.

A harmadik terem a német könyv fejlődését mutatja be a híres Gutenberg-Bibliától egészen napjainkig. Ugyancsak itt láthatjuk a könyvkötés ötszázéves fejlődését is. A negyedik teremben ismét tudományos könyvek vannak, különösen a világhirü német tudományos zsebkönyvek sorozatai. A kiállitott könyveket nemcsak nézni szabad. Sőt *a rendezőség kéri is a látogatókat, hogy lapozzanak is bele a kiállitott könyvekbe, csak tegyék vissza oda, ahonnan elvették.*

A kiállitás megtekintése után teán látták vendégül a sajtó kiküldötteit. Itt dr. *Zimmer* Ferenc mondott beszédet, amelyre dr. Hövel válaszolt.

A kiállitás ünnepélyes megnyitása vasárnap délután 5 órakor lesz a Vigadó nagytermében. Itt Otto von *Erdmannsdorff* német követ, *Tasnádi Nagy* András házelnök, *Hóman* Bálint kultuszminiszter, dr. lovag Heinrich von *Srbik* mond beszédet és közreműködik a Kölner Kammersimfonieorchester. A belépés dijtalan és szabad.

—s.

A Budai Dalárda Belgrádban

A Budai Dalárda május 10-én a pünkösdi ünnepekre Belgrádba utazik. A jugoszláv zenei élet és közvélemény nagy érdeklődéssel tekint a magyar férfikar-kultúra e reprezentánsának jugoszláviai vendégszerepléso elé, annál is inkább, mert ez a vendégszereplés a közelmultban Budapesten járt belgrádi Sztankovics-énekkar látogatásának hivatalos viszonzása lesz. A belgrádi zenei és kultúrélet kiválóságai a Sztankovics-énekkarral karöltve nagyszabású ünnepélyes fogadtatásban fogják részesiteni a Belgrádba érkező magyar férfikart.

A 65 tagú énekkart a Budai Dalárda kiváló karnagya, Ádám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanára fogja vezényelni a belgrádi Operaházban. Műsoruk értékes és gazdag szemelvényekben az egész magyar kórusirodalmat érzékelteti: *Kodály, Liszt, Ádám, Viski, Halmos, Lendvay* és *Lányi* V. művei kerülnek előadásra.

Tempo 1940!

A tavasz érkezésének legbiztosabb jele, hogy ujra itt van a *Fox* parádés tavaszi film műsora, amelyet minden évben szivesen üdvözöl a pesti mozik közönsége. *Tempó, Tempó 1940* gyüjtőcimmel ismét csokorba kötöttek egy egész estét betöltő előadásra való rövid filmet, amelyek mindegyike valóban azt adja, amit a cim igér: ennek az esztendőnek, ennek a kornak a száguldó iramu tempóját, a mindennapi élet lendületét, izgalmait, sportküzdelmeit, furcsaságait. Két tündéri rajzfilm, a világhirü Varázsszőnyegsorozat két érdekes filmje és a Filmriporter kalandjai sorozat lélegzetállitóan izgalmas bravurjai teszik ezt a tavaszi filmműsort érdekessé. A „Tempó, Tempó 1940“ premierje május első felében lesz.

NÉGY SZTÁR FILMJE

A *hulló csillagok* a „legművészibb film“ cimét nyerte a velencei filmversenyen, ahol Mussolini-serleggel jutalmazták. Közönségsikerére jellemző, hogy egy évig játssza egyfolytában a Broadway legnagyobb mozija Newyorkban, hat hónapja fut Párisban és négyhónapja Stockholmban.

Duvivier, a *Táncrend* és a *Nagy Keringő* filmek alkotója rendezte, a négy legnagyobb francia művész: Victor *Francen*, Louis *Jouvet*, Michel *Simon* és Madelaine *Ozorai* játszják a főszerepeket. *Pünkösti* Andor magyar forditásaival kerül vászonra Budapesten. A pesti művészközönség számára különleges éjféli bemutatón már levetitették a filmet, a vélemény: az *irodalom*, a képzőművészet és a szinjátszás sohasem látott találkozása ez a film.

Kulisszatitkok

Bilicsi Tivadar, a kitünő szinész, aki az elmult évadban 160 estére a Belvárosi Szinházhoz szerződött, legutóbb már a Magyar Szinházban lépett fel. Most, hogy a Belvárosi Szinház felujitotta a „Földindulást“, felszólitotta Bilicsit, hogy vegyen részt az előadáson. Bilicsi azonban arra való hivatkozással, hogy a Belvárosival megállapodott 160 estét lejátszotta, szerződése pedig most már a Magyar Szinházhoz köti, nem lépett fel a Földindulás előadásán. A Belvárosi Szinház erre a Kamarához fordult, amely mint fegyelmi fórum, kimondotta, hogy „ha Bilicsi nem lép fel pénteken a Belvárosiban, határozatot hoz ellene“. Bilicsi nem lépett fel, ezért a Földindulás péntek esti előadása el is maradt. Végeredményben két szinháznak az ügye, hogy elintézze egy-egy szinész vajjon melyiknek a szinpadán köteles fellépni. Ha azonban a Kamarához fordulnak, mint fegyelmi tanácshoz, akkor az nem hozhat olyan határozatot, amely még nagyobb bizonytalanságot teremt az ügyben, hanem akkor jár el helyesen, ha kimondja véleményét, sőt az itéletét. A halogatás azonban csak árt az ilyen ügyeknek és a Kamara tekintélyének.

*

Fuchs Károly Emil, a Berlinben élő jeles magyar zeneszerző irta a legujabb Olga Csehova-film zenéjét. A film, amelynek cime „Szenvedély“, éppen gyönyörü muzsikájával aratott nagy sikert. A német lapok egyhanguan ünneplik a fiatal magyar zeneszerzőt. Az UFA a premier után rögtön ujabb nagyszerü szerződéssel kinálta meg Fuchs Károly Emilt.

*

Olasz és magyar film tárgyalások folynak, amelyeknek célja, jobban kiépiteni a két nemzet közti kereskedelmi kapcsolatokat.

Magyar munka
Modern izlés
Magas szinvonal
MUSICA ZONGORA
Nemzetközi Vásár
Iparcsarnok 286. szám.
Városi termek:
VII., Erzsébet-körut 43. (Royal).

MÄRY mellemelő
már kapható!
Kérje mindenütt

— **Orvosok muzsikálnak.** Az orvostanhallgatók szimfonikus zenekara ebben az évben ünnepli a zenekar fennállásának 20 éves évfordulóját. Ebből az alkalomból április 28-án este 8 órai kezdettel diszhangversenyt rendez a Zeneakadémia nagytermében. Müsoron szerepelnek Beethoven: III. Leonora nyitány, D'Judy: Hegyi szimfonia, Saint-Saens: Halálitánc, Dvorak: Ujvilág szimfonia. Szólókat *Wehner* Tibor és *Weidinger* Ede játsszák. A hangversenyt dr. *Kolonits* Barna és dr. *Mihalkovics* Szilárd vezénylik.

Tartós hullámositás, hajfestés, szépségápolás
Kránitz, IV., Párisi-utca 5. (Molnár és Moser mellett)
Telefon: 189—040.

— **Jugoszláv—magyar ünnepi esték 30. és 5.** fél 8. IX., Vendel-u. 3/b. Összes jegyirodák.

— **Jugoszláv—magyar hangversenyeket** rendez 28. és május 5. az uj Liszt Ferenc-hangversenyterem. A főváros uj, modern kulturteremmel gazdagodott nemrég a Ferencvárosban, ahol kedden este fél 8 órakor Ljubicza Marzinecz belgrádi zeneakadémiai tanár kiváló magyar művészekkel (Molnár Anna hárfa, Szabó Pál gordonka, Zöldy S. hegedü, Kovács K. zongoraművészek, Simon Ö. költő és dr. Rieger T. kiséretével) nagyszabásu hangversenyt ad a magyar árvizkárosultak javára. A társadalom előkelőségei jelentették be megjelenésüket és előreláthatólag igen nagy érdeklődés kiséri Ljubicza Marzinecz szereplését. A kiváló jugoszláv pianista Belgrádban, Prágában, Bécsben végezte tanulmányait, 1932 óta nagysikerü hangversenykörutakkal hivta fel magára az európai zenekörök figyelmét. A rádióból is sokan ismerik, a bécsi, prágai, budapesti és belgrádi rádió sokszor közvetitette hangversenyeit. Keddi műsorán modern jugoszláv szerzők műveit mutatja be (Slavenski, Tajcsevics). A kitünő fiatal zongaramüvésznő jótékonycélu hangversenyére jegyek 80 fillértől 6 pengőig az összes jegyirodákban kaphatók.

HARMONIUM, Réz fuvóhangszerek legolcsóbban
Sternberg Hangszergyár, Rákóczi-ut 60

A „KONCERT“ RENDEZÉSEI:
LISZT—HUBAY-EST HALASZTVA
Uj dátum máj. 17. Vez.: Matacic.

Németh Mária, Pataky Kálmán, Svéd Sándor máj. 3. (Vigadó)

A három világjáró magyar művész együttes fellépte a BHZ diszhangversenyén — az árvizkárosultakért — a szezon legnagyobb zenei és társadalmi eseménye. Grandiózus müsor: Beethoven V.—Mozart, Goldmark-áriák, Bajazzok: Prolog. Vez.: Paul. Jegyek 2 pengőtől Koncertnél, *Rózsavölgyinél.*

Gussich Dóra zongora-est 4-én.

Dr. Juch Hermann ária- és dalest máj. 6. Közr.: Ákos-Rinágl Magda.

Ambrózy Béla zongora-est 15-én.

Basilides—Eyssen duett-est 16.

*

KRESZNÉ SZTOJANOVITS LILY
Schubert-estje 7-én. (Rózsavölgyi.)

Főnyeremény

Francia bohózat az Andrássy Szinházban

Csütörtökön, május 2-án mutatja be az Andrássy Szinház nagyszerü ujdonságát, Berr és Guillemaud világhirü bohózatát, amely *Vaszary* János pompás átdolgozásában „Főnyeremény“ cimmel kerül a közönség elé. Száguldó iram, mulatságosabbnál mulatságosabb helyzetek, szellemes és izgalmas fordulatok jellemzik ezt a remek bohózatot, melynek főszereplői:

Törzs Jenő, Perényi László, Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Hajmássy Miklós, Szakáts Zoltán, Pataky Miklós, Tompa Sándor, Balogh Klári, Bihari, Makláry, Baló, Lázár, Sugár, Sala, Bánhidy.

Rendező: *Vaszary* János. Diszlettervező: *Básthy* István.

A „Főnyeremény“ nyilvános főpróbája szerdán, május elsején délelőtt fél 11 órakor lesz.

A bemutatóig minden este és vasárnap délután, a bemutató után a „Főnyeremény“-nyel váltakozva a nagysikerü „Pezsgős vacsora“ szerepel a müsoron. Jegyrendelés 12-95-98.

NEMZETI GAZDASÁG

A munkabérkérdés

Az utóbbi időben a közönség érdeklődése érthető módon *az árkérdés és munkaprobléma felé fordul.* Ma már köztudomásu, hogy minden országnak elsőrendü érdeke füződik *az árszinvonal* változatlanul való tartásához. Ez a háborus viszonyok közt, amikor a nyersanyagok forgalma számos akadályba ütközik és a *nyersanyagárak mellett a szállitási költségek is jelentős mértékben emelkedtek,* nem könnyü feladat. A kormányok azonban messzemenő intézkedéseket foganatositanak az árszinvonal lehető rögzitése érdekében, mert a közönség széles rétegeinek, közöttük pedig elsősorban *a fixfizetéses alkalmazottaknak* (tisztviselő, munkás, stb.) *megélhetése a legszorosabban összefügg a létfentartási költségek alakulásával.* Általános tapasztalat szerint ugyanis a gazdasági élet változásait a fizetések és a munkabérek csak bizonyos időeltolódással tudják követni és igy az árszinvonal változásai a legérzékenyebben a fixfizetéses rétegeket érinti.

A magyar kormánynak ebben az irányban tett erőfeszitései sikeresek voltak. Amig ugyanis Európa legtöbb országában jelentős mértékben emelkedett a létfentartás költsége, addig nálunk bizonyos átmeneti ingadozásoktól eltekintve, alig változott. Igy a *Központi Statisztikai Hivatal* létfentartási jelszáma szerint az előző évek átlagától alig mutatkozik egy-két pontos eltérés. 1937-ben a létfentartási jelszám 102.5 volt, 1938-ban 103.1, 1939-ben 101.6, a folyó év első három hónapjában pedig 103.9, 105.1 és 105.4, *végeredményben tehát nagyjában sikerült a létfentartási költségeket egyazon szinten megtartani.*

Természetes, hogy bár minden erőfeszitést megtettek, nem kerülhető el a normális gazdasági viszonyok között is előforduló kisebb ingadozás. A kérdés most már az, hogy ezt a széles néprétegek érdekében miképpen lehet kiegyenliteni. A bérek azonnali emelése nem helyes megoldás, mert ez egyrészt általános *drágulást* inditana meg, másrészt pedig *éppen a fixfizetéses dolgozók bére követné a leglassabban az árak emelkedését.* Végeredményben tehát a pénzben *kifejezett bér* (nominalis bér) *emelkedne ugyan, de a tényleges bér* (reálbér) *csökkenne,* mert a munkás több pénzért kevesebbet vásárolhatna. Célravezető tehát *az áremelkedés okainak* gyors megvizsgálása és kiküszöbölése. A magyar gazdaságpolitika önként értetődően ezt az utóbbi módszert választja. *Az utóbbi időben tapasztalt mérsékelt áremelkedés alapján tehát nem időszerü és nem célszerü általános béremelési mozgalmakat kezdeményezni.* Ez az áremelkedés különben is csak a fütési és élelmezési költségeknek növekedéséből származott. A fütési idény elmulta és az élelmezési költségeknek a tavaszi hónapokat követő csökkenése különben is olyan tényezők, amelyek *a tapasztalható mérsékelt áremelkedést* minden valószinüség szerint is amugy is ki fogják küszöbölni.

A közszállitási követeléseket engedményezni lehet

A *Budapesti Közlöny* legközelebbi száma közli a minisztériumnak a közszállitási szerződésen alapuló követelések engedményezése tárgyában 2920—1940. M. E. számú rendeletét, amely lehetővé teszi, hogy *a közszállitási szerződésen alapuló követelés engedményeztethessék annak ellenére, hogy a végrehajtási törvény 65. §-a ezeknek a követeléseknek végrehajtása útján lefoglalását tiltja.* A rendelet rendelkezései azonban a kincstár vagy köztestületek érdekét nem sértik, mert a rendelet értelmében az engedménynek csak a megrendelő hivatal hozzájárulásával van hatálya. A rendelet különös fontossággal bir azokra a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező vállalkozókra, akik közszállitásban részt kivánnak venni s másként, mint a közszállitásból eredő követelésnek az engedményezése útján a vállalathoz szükséges összegnek hitel útján megszerzéséhez nem juthatnak.

A kassai italmérők a kocsmaiipar képesitéshez kötését kérik. A *kassai Vendéglősök és Italmérők Ipartársulata* most tartotta a viszszacsatolás óta első közgyülését. Az ipartársulat évi jelentése megállapitja, hogy a volt csehszlovák ipari jogszabályok a vendéglátóipar minden ágazatát képesitéshez kötik, ezzel szemben *a magyar ipari jogszabályok a kocsmai ipart nem kötik képesitéshez* és ezért a kocsmai iparban olyan egyének helyezkedhetnek el, akiknek a vendéglátóiparral soha semilyen kapcsolatuk nem volt. Az ipartársulat sürgős felterjesztésben kéri *Varga* József **iparügyi minisztert, hogy a kocsmai ipart is sorolja a képesitéshez kötéshez.**

A TÉBE székházavató közgyülésén a szociális feladatok fontosságát hangoztatták

A *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* április 27-én V., Gróf Tisza István-utca 12. szám alatti uj helyiségeiben, *Hegedüs* Loránt elnöklete alatt tartotta XXI. évi közgyülését, amelyen ugy a fővárosi, mint a vidéki pénzintézetek teljes számmal képviselve voltak. *Hegedüs* Loránt elnök meleg szavakkal üdvözölte *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminisztert, a többi minisztérium kiküldöttjét, a *Magyar Nemzeti Bank* és a *Pénzintézeti Központ* elnökét, továbbá a nagy érdekképviseleteknek kiváló vezetőit a *Takarékpénztárak és Bankok Országos Nyugdijpénztára* székházának felavatása alkalmával. Ezután *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter emelkedett szólásra és a következő üdvözlő beszédet mondotta:

— Ugy érzem, hogy ma, amikor a *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* ünnepet ül, nem mehetünk el emellett az ünnep mellett anélkül, hogy néhány szóval meg ne emlékezzünk erről a napról. Annak, hogy a TEBE-nek ma ünnepe van, nem egy közönséges évforduló az oka, nem az az oka, hogy ennyi vagy annyi esztendő telt el azóta, amióta ez az intézmény megalapittatott, hanem az az ünnep, hogy végre a saját otthonába költözködhetett. Az, hogy *a saját maga által épitett otthonába,* házába költözködik, talán még nem tenné olyan ünnepélyessé a napot, de mert a *Nyugdijpénztár* házába költözködött, ez a körülmény jelent ránk nézve valamit. Méltóztassanak visszagondolni arra az időre, amikor — ha jól emlékszem — tizenegy esztendővel ezelőtt a Nyugdijpénztár — hogy ugy mondjam — semmiből alakult meg, ma pedig *tizmillió pengőn felüli vagyonnal rendelkezik* és megadja a tisztviselőknek is azt a biztonságot, amely a tisztviselők nyugodt munkájához szükséges, hogy amikor munkájuk befejezésével nyugdijba óhajtanak menni, meglegyen a biztos megélhetésük; megadja azoknak is, akik nem olyan nagy intézetek kötelékében szolgáltak, amelyek maguk tudtak volna róluk gondoskodni. Amikor tehát a TÉBE-t ünnepelem az uj székházba költözködése alkalmából, akkor tulajdonképpen még inkább ünnepelem a TÉBE által alkotott Nyugdijpénztárt és különösen ünnepelem azt a módot, ahogyan a Nyugdijpénztár a rábizott vagyont kezelte és elhelyezte. Ez a ház is egy példája annak, hogyan kell helyesen kezelni a nyugdijalapokat, de példája az a földbirtok is, amelyet a *TÉBE* mintaszerüen kezel.

A pénzügyminiszter befejezésül melegen üdvözölte az ünnep alkalmából a TÉBE vezetőségét.

Ezután dr. *Kégl* János a „Vidéki intézetek és a TÉBE szervezete" cimmel tartott előadásában ismertette azt a munkát, amelyet a pénzintézetek mintegy 100 év óta a tőkegyüjtés körül kifejtettek. Utána dr. *Nyulászi* János, a TÉBE ügyvezető igazgatója tartott előadást A magyar pénzintézetek szociális feladatairól a falu életében. A hitelszervezet funkciója — mondotta — szociális feladat. Eljuttatja a gazdasági erőt, a tőkét ahhoz, akinek nincs. A részvénybankok, takarékpénztárak alapitását, az OKH akcióit, ily formában a vármegyei közjótékonysági szövetkezeteket és az önállósitási alap körül megindult akciót mind ez az elgondolás irányitja. Ha a hitelintézetek hitelnyujtási feladatukat az önállósitás, *a produktiv munka támogatásának gondolata által vezetteve teljesitik, már is szociális munkát végeznek.* De sokat tehetnek ezenkivül a gazdasági nevelés terén is, ami szintén szociális feladat. A pénzintézeti vezető ne legyen pusztán üzletember, hanem ügyfeleinek gazdasági gyóntatója. Gondoskodjék a gazdasági ismeretek terjesztéséről. E tekintetben a TÉBE már több irányu akciót inditott. Tanuljunk a régi nemzetiségi pénzintézetektől, melyek valóságos kis gazdasági parlamentek voltak. Az igazgatósági ülések ne merüljenek ki cenzurában. Foglalkozzanak az illető környék szociális problémáival. A pénzintézetek legtöbbjénél létező választmányokat szintén foglalkoztatni kell a vidék szociális kérdéseivel. A pénzintézetek a multban is számos közintézményt létesitettek. E részben is sokat tehetnek. Azonban ne csupán a pénzt adják, hanem a létesitett intézmény irányitásában is vegyenek részt. Vannak uj müködési terek is: a sokgyermekes családok támogatása, önállósitás és a gazdasági felszerelés megteremtését célzó akció, háziparoktatás, a háziipari cikkek részére fogyasztó piacok megszerzése, a kisemberek lakásszükségletének ellátása, párhuzamosan haladva a FAKSz akcióval. A nemzet jövője — folytatta Nyulászi János — az erőteljes parasztságtól függ, ezért a legfontosabb szociális feladat a kisgazdák földhözjuttatása és azok gazdasági megerősitése.

Dr. *Kresz* Károly ügyvezető igazgató tartott ezután előadást. A TÉBE működésének egyik lényeges alkotóelemét — mondotta — két évtizedet meghaladó működése alatt a szociálpolitikai kérdések képezték. 1919 végén, az egyesület működésének legelső hónapjaiban a TÉBE-ben határozták el a pénzintézetek a *Szibériában* sinylődő hadifogoly tisztviselőknek az intézetek költségén való hazahozatalát. Fontos részét képezte a TÉBE szociális munkásságának az 1927. évi betegségi biztositási és az 1928. évi öregségi biztositási törvény előkészitésében való részvétel. Az öregségi biztositási törvény első tervezete szerint a pénzintézeteknél működő nyugdijpénztárak csak mint kiegészitő pénztárak tarthatták volna fenn működésüket és nem kis részben a TÉBE akciója folytán történt, hogy e nyugdijpénztárak további működése lehetővé vált. A törvényhozás a TÉBE által tett előterjesztés alapján lehetővé tette a 25 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató pénzintézetek részére egy közös nyugdijpénztár létesitését és ez alapon alakult meg a *Takarékpénztárak és Bankok Országos Nyugdijpénztára, melynek ma 367 munkaadó és közel 2000 biztositott tagja van s már évi 200.000 pengőt jóval meghaladó nyugdijat fizet ki.* A nyugdijpénztár 11 év alatt összegyüjtött vagyona 10.7 millió pengő és az ingatlanvagyonnak egyik alkatrészét képezi az a székház, amelynek a mai közgyülés alkalmával ünnepélyes felavatása történik.

Előadó ezután a TÉBE-nek a szabadidőmozgalom terén kifejtett működését ismertette, melynek egyik fontos része a Magyar Pénzintézeti Sportegyletek Ligájának megalakitása volt. Az alkalmazottak és a köz érdekében szervezte meg a TÉBE a pénzintézetek légoltalmát. Az értelmiségi munkanélküliek elhelyezésének ügyében a TÉBE működését már közvetlenül a háboru után megindította, amikor a pénzintézetek a leszerelt katonatisztek és a megszállott területekről idemenekült köztisztviselők köréből 904 egyént helyeztek el. A kormánynak az utolsó esztendőkben az értelmiségi munkanélküliek elhelyezése érdekében meginditott akcióját a TÉBE és pénzintézetek a legteljesebb mértékben támogatták. Végül rámutatott előadó arra, hogy a *TÉBE és a pénzintézetek az Országos Lakásépitési Hitelszövetkezet megalapitásával,* mely fennállásának *10 éve alatt 5000 családi ház épitését tette lehetővé,* ugyancsak maradandót alkotott a szociálpolitika terén.

Végül dr. vitéz *Jármay* Pál igazgató-helyettes előadásában jelentést tett a TÉBE jótékony és kulturális tevékenységéről. A budapesti pénzintézetek a TÉBE utján az utolsó öt év alatt *3,300.000 pengőt juttattak kulturális és jótékony célokra,* mig közvetlenül ugyanezen öt év alatt 2,500.000 pengőt áldoztak e célokra. Tekintetbe véve még azt, hogy költségszámlán ezen öt év alatt kb. 100.000 pengőt folyósitottak kisebb adományok cimén, kereken 5,900.000 pengőre becsülhető az az összeg, amelyet az utolsó öt évben a budapesti pénzintézetek részéről adományoztak, ami azt jelenti, hogy évente átlag mintegy 1,200.000 pengőt juttattak jótékony és kulturális célokra. Ez az öt év tiszta nyereségének 8 és fél százalékát jelenti.

A szójabab, mint zöldfőzelék

A *Nemzeti Ujság* április 23-iki számában beszámoltunk arról, hogy egyik olvasónk spárgaként felhasználható, főzelékszerü szójababféleséget tudott kitermelni. A magyar földnek erről a legfrissebb termékéről a növénytermelési állomások részletes vizsgálata fogja megállapitani, mekkora a gyakorlati értéke. Ismertetésünkkel kapcsolatosan a következő hozzászólást kaptuk:

Amerikában, ahol ma a legtöbbet foglalkoznak a szójafajták nemesitésével és hasznositásával, a mult év óta piacra hoztak egy másik, ugyancsak ujdonságszámba menő szójababfajtát. *Vegetabletype,* azaz zöldfőzelék-szójának nevezték el azokat a messze Kinából importált szójafajtákat, amelyeket hosszu évek kisérletezése során az amerikai éghajlathoz alkalmazkodóvá neveltek.

A „spárga-szója"-val ellentétben a rendes szójának és a zöldfőzelékszerü szójának az erősen rostos, szálas hüvelyét azonban nem lehet megenni. A mi babunkhoz hasonló, vesealaku zöld szójaszemeket a hüvelyek forró vizzel leforrázása után könnyen ki lehet fejteni. Az amerikai háziasszonyok szerint körülbelül fele sulyu babot kapnak a fejtés után az eredeti zöld szójából. Ha azután ezeket a kifejtett zöldszójaszemeket a mi zöldborsónkhoz hasonlóan elkészitik, igen szép zöld szemekből álló főzelékhez jutnak.

Ha az élelmiszervegyész szemével nézzük ezt a zöldszóját, igen értékes tápanyagnak kell minősitenünk, természetesen csupán a hozzá illő helyen, a zöldfőzelékek között. Amerikai tapasztalatok szerint ugyanis ez a zöldszója akkor a legjobb, ha körülbelül 70 százalék nedvességet tartalmazó korában, frissen szedik le. Egészen természetes tehát, hogy arányilag sokkal kevesebb a tápanyagtartalma, mint a megérett, szárazborsóalaku, sárga szójababé. Az érés során tudniillik a 70 százalék viztartalom a tizedére, körülbelül 7 százalékra csökken.

A dús nedvtartalmú zöldszója tehát nem veheti fel a hússal a versenyt, mint sárgává érett társa, de igen előkelő helyhez juthat a zöldfőzelékek között. A 70% vizen kivül mutatkozó 30%-nak majdnem a fele, azaz a zöldszójának körülbelül 12%-a értékes növényi *fehérjéből,* az ötödrésze, vagyis a zöldszójának körülbelül 5%-a pedig *zsirból* áll. Rendkivül jelentős azután a zöldszójában a *cukortartalom* is. Fajtánkint változó persze ennek a mennyisége, de rendesen 20% körül mozog, vagyis eléri a mi cukorborsónk cukortartalmát.

Nemcsak a termelőt, hanem a háziasszonyokat is érdekli, hogy éppen a cukortartalom miatt fontos, hogy frissen a szedés után fogyasszuk ezt a különleges zöldszóját. Az egyik amerikai egyetemen a „főzés" tanárnője ugyanis rendszeres és pontos kisérleteket végzett a zöldszójával és kimutatta, hogy az eredeti 15—16%-os cukortartalom már 24 órával a leszedés után 7—10%-ra csökkent. Két nap mulva csak 6—11%, három nappal a szedés után pedig alig 5—8% cukor maradt a szójában.

A magyar föld és kedvező éghajlatunk talán ezt a szójababfajtát is magához tudná hasonitani annyira, hogy gazdáink — legalább is azokon a helyeken, amelyek egyáltalán alkalmasak szójatermelésre — eredményesen termeszthessék. Invencióban, szorgalomban és kitartó munkában nincsen hiány, amint ezt éppen a „spárgaszóját" kitenyésztő követésre méltó példája mutatja.

—fy

Országos vásárok

Április 30-án, kedden: Báta, Bicske, Devecser, Dunaszerdahely, Hatvan Jászszentandrás, Megyaszó, Mezőkomárom, Sellye, Sümeg, Zirc. — *Május 1-én, szerdán:* Bicske, Csorna, Felsőszeli, Gyékényes, Homokszentgyörgy, Kaposvár, Kassa, Kéménd, Majs, Marcali, Mezőkomárom, Nagybocskó, Nagykapos, Nagylengyel, Nemeshetés, Nyárád, Nyirlugos, Nyirmada, Pellérd, Sárospatak, Sárrétudvari, Szabadszentkirály Szentgotthard, Tapolca, Tiszaujlak, Tököl, Vésztő. — *Május 2-án, csütörtökön:* Ajka, Hetes, Pellérd. — *Május 3-án, pénteken:* Aszód, Deáki, Gyula, Jászjákóhalma, Köveskál, Nagycsákány, Szeged, Vasvár. — *Május 4-én, szombaton:* Gyula, Karád, Szeged, Tiszakürt, Zalabaksa. — *Május 5-én, vasárnap:* Felsődabas, Hosszupereszteg, Tápiógyörgy. — *Május 6-án, hétfőn:* Apc, Balassagyarmat, Bő, Dunavecse, Egyházaskozár, Érd, Fehérgyarmat, Györasszonyfa, Háromfa, Jánosháza, Jászfényszaru, Karcag, Kápolna, Kecskemét, Kémes, Kőszeg, Léva, Lovasberény, Mernye, Nagybajom, Nagysurány, Pápóc, Pécel, Pécs, Putnok, Sárkeresztur, Szilasbalhás, Szulok, Tápióbicske, Tarcal, Tarján, Tiszaörs, Tolna, Turkeve, Vámospécs, Veszprém.

Gyakran előfordul, hogy valamelyik vásárt különböző okok miatt nem tarthatják meg. célszerü ezért az illető község elöljáróságához válaszbélyeges kérdéssel fordulni, hogy a vásárt megtartják-e és lesz-e állatfelhajtás is.

Nagyarányban emelkedett USA-ban az üzleti nyereség. *Newyorkból* jelentik: Az *Egyesült Államokban* ez év első negyedében az üzleti haszon 50 százalékkal nagyobb volt, mint az elmult év ugyanazon szakában. Ezt az eredményt mintegy kétszáz ipari üzletcsoport mérlegének alapján állapitották meg.

Élelmiszerpiac

A szombati piacra vasuton 30 vagon darabáru, 15 vagon burgonya, hajón 200 mázsa darabáru érkezett. Élőbaromfiból 196 ketrec, vágott baromfiból 137 mázsa, tojásból 406 láda volt a felhozatal. A piacon közepes volt a forgalom, a baromfifélék közül az élőcsirke, élőtyuk és az idei tisztitott csirke drágult, a többi baromfifajta átlag 10 fillérrel olcsóbbodott. A zöldségfélék piacán igen élénk volt a forgalom, a kereslet megnövekedése azonban az árak megszilárdulását vonta maga után s csak a fejessaláta és a zöldhagyma olcsóbbodott. A gyümölcsárak nem változtak lényegesen.

Az élelmiszerpiac fogyasztói árai kg-ként: (Zárójelben a nagykereskedelmi árak.)

Husok: Marhahus, rostélyos és felsál 160—250, leveshus (fartő, tarja, szegye) 120—180, borjuhus, comb 260—300, vesés 160—240, juhhus hátulja 160—190, eleje 140—160, sertéshus, karaj 220—280, tarja, comb 190—220, oldalas 160—170 zsirszalonna 180—190, sertéshéj 196—204, sertészsir bpesti 196—198 fill.

Baromfi és tojás: Élő: tyuk drb 300—500, kg (170—175), csirke rántanivaló drb 200—400, kg (250—300), csirke ujdonság drb 190—260, kacsa hizott kg (160—200), lud hizott (180—200), pulyka hizott kg (120—150). Vágott: tyuk kg 200—250 (160—200), csirke rántanivaló kg 260—440, csirke uj kg 500—600 (400—500), kacsa hizott kg 220—250 (180—200), lud ujdonság kg (400), pulyka hizott kg (120—160). Teatojás válogatott drb 8.5—10, kg 165—180, ládaáru (145—150), kiolvasva (160), főző- és aprótojás drb 6—7, kg 150—160 (130—150) fillér.

Zöldség és főzelékfélék: Vegyeszöldség zöldjével 80—100 (65—80), kalarábé kg (12—26), kalarábé uj drb 30—80 (10—60), karfiol külf. tisztitott (80—150), vöröshagyma makói 16—22 (12—13), zöldhagyma (5—8), fokhagyma (24—26), fejeskáposzta hazai 110—130 (100—110), kelkáposzta 130—150 (120), kellevél (20—40), rebarbara (40—70), fejessaláta melegágyi (4—32), főzeléktök (350), hónaposretek melegágyi 12—14 (5—10), zöldpaprika hegyes (20—30), töltenivaló (70—80), csiperkegomba (180—300), spárga 30—160 (20—150), ugorka 280—360 (250—300), paraj tisztitott 46—76 (36—60), gyökeres (20—35), sóska közönséges 50—80 (30—55) fillér.

Burgonya: Gülbaba (12.3), nyári rózsa (12.5), őszi rózsa (11.6), Ella (11.5), Krüger étkezési (9.8), Woltmann (9.8), fojtott burgonya (16—20) fillér.

Gyümölcs: Alma nemesfaj 88—180 (60—150), közönséges 70—140 (50—120), aszaltszilva hazai (80—140), dióbél 340—440 (250—370), narancs sárgabélü 96—120 (84—104), vörösbélü (92—120) fillér.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

NEMZETI SZINHÁZ: UJ HAZA

Nyirő József új darabja a honvágy drámai költeményének indult, de amit színpadon látunk belőle, az legtöbbször rikító színekkel harsogó, avatatlan kézzel összerótt történelmi ponyva, amelyben, sajnos, elsikkadnak a finom költői részletek. A hazai föld vonzása csodálatos húrokat penget meg egyszerű szívekben. Vérző honszeretet birkózik a halálfélelemmel, halálnál erősebb szerelem küzködik a lehetetlennel. Nyirő darabjának tagadhatatlanul vannak szívhez szóló szépségei. A székely beszéd ózonos íze, a góbé észjárás kedves, naiv furcsasága, a néplélek tehetségéből kivirágzó költőiség olyan értékek benne, amelyek egyre jobban elkallódnak a színpadra építés kezdetlegességei, de méginkább a rémdrámai jelenetek kiáltó durvaságai közt. A cselekmény eleinte igen lassan indul. Olyan jelenetek követik egymást, amelyeknek képtelensége annyira szembeszökő, hogy szinte mosolyra késztet. Később pedig olyan hatásvadászó borzalmak, a vérfagyasztó jeleneteknek olyan hajszolása következik, hogy az már nemcsak az elhihetőség, hanem sokszor a jóízlés határait is súrolja. Nyirő József költő, akinek különösen a természeti szépségek remegő finomságú leírása iránt van nagy érzéke, de mind a három darabjával azt árulta el, hogy a színpadi cselekmény tömör összefogásához nincs érzéke. Mert nem nyujtott neki most sem segédkezet a színházi dramaturgia. De különösen mért nem ügyelt arra, hogy legalább a képtelenségektől, a naiv belső ellentmondásoktól s a legkiáltóbb olajnyomatszerüségektől szabadította volna meg az amugy is túlhosszú szöveget.

A darabnak az is egy gyöngéje, hogy tulajdonképen folytatása a szerző Madéfalvi veszedelem cimü regényének. Kissé föltételezi is, hogy a néző olvasta ezt a regényt, különben nehezen találja bele magát a regény előzményeiből fejlődő cselekménybe. A madéfalvi székelyirtás után kegyetlen katonai megszállás nehezedik a Székelyföldre. Endes István, hogy székely véreit a sanyargatásoktól megmentse, földet szerez nekik Moldvában és ki akarja őket vezetni az uj hazába. Az osztrák katonaság megtudja, hogy Endes, aki a csikszeredai rabságból szökik meg, a községben lappang. Bekeritik az egész falut s azzal fenyegetőznek, hogy felgyujtják, ha a szökevényt ki nem adják. A királybiró, akinek lánya Endes jegyese, vacsorára hivja meg a kapitányt és a tisztikart, hogy ez által Endes szökését elősegitse. A katonaság mégis megrohanja a falut. Endes az általános zürzavarban beront a királybiró házába és ott együtt találja jegyesét az osztrák kapitánnyal. Azt hiszi, hütlen lett hozzá és keserüségében eldobja mátkagyürüjét. Azután kivágja magát és a határon a havasok között találkozik a menekülő székelyekkel. Itt ujra megjelenik a királybiró és hivja haza a székelyeket. Királynői menlevelet olvas föl nekik, amely a megtérőknek teljes bocsánatot igér. De a kapitány nem törődik a menlevéllel. Kegyetlenkedéseinek hirére a már hazatérőben levő székelyek mégis elindulnak az uj haza felé.

A darabnak ez a része a legsikerültebb és leghatásosabb. A szerzőnek megrázó színei, igazi költői leleményei vannak a nép mártiromságának, elkeseredésének, mégis csodálatos léleknemességének ecsetelésére. Kár, hogy a rikító hatások hajszolása itt is elragadja. Félelmes szépségü jelenet, mikor a fiatal székely anya holt csecsemője fölött megőrül, de hogy a kis koporsót különböző ürügyek alatt ujra meg ujra négyszer-ötször is előhozzák és ujabb meg ujabb hatásokat akarnak kicsiholni belőle, ez már túlzás. Költői erejüek a moldvai hazavágyódás feketefényü lirával átitatott jelenetei is. Ami azonban ezután következik, annál kétesebb értékü. A kapitány, aki ha a katonaruhát népi szólással angyalbőrnek nevezzük, igazi angyalbőrbe bujt ördög, hamis menlevéllel visszacsalja a Moldvából hazavágyó székelyeket. A határon azonban elfogatja őket. Katonái elcsípik a királybiró lányát is, aki jegyeséhez akart kiszökni Moldvába.

Endes István a hir hallatára önként megy vissza és igy mindnyájan a kapitány foglyai lesznek. Ami durvaságban, borzalomban ezután következik, ahhoz képest a francia romantikus melodráma enyhe realisztikus életkép. A királybirónak magának kell ítélkezni lánya fölött. Az örjöngő kapitány szinte nyilt szinen szolgáltatja ki katonáinak nemcsak a fogoly férfiakat, hanem a nőket is. Az ezredes csöpög a vérengző gyülölettől. A törvényekhez hü királybiró kimondja a halálos ítéletet, de az utolsó pillanatban megérkezik a királyné kegyelme és a székelyek megszabadulnak.

Mély, emberi magja van Nyirő drámájának, sőt állitólag ezen tul mai égő fájdalmakba tapintó szimbólikus értelme is. Ez az értelem sehogy sem érzett ki a darabból, de még a honvágy tragikus érzésének izzása sem tudott előparázslani a rikító jelenetek rőt görögtüzei mögül. Kár, hogy a sok szinpadiatlan teatrálisság s a zürzavaros mellékzöngék miatt nem élvezhetjük a szerző tiszta irói és emberi hangját.

Az előadás is belevesz ezekbe a külső hatásokba és nem engedi eléggé érvényesülni a színészt. Bár alapjában éppen a színészek tartózkodó, művészi egyszerüségre törekvő játéka veszi sokszor élét a kirivó egyenetlenségeknek. Különösen áll ez *Jávor* Pál nemes vonalu, letompitott, de annál belsőbb izzásu alakitására. *Csortos* királybirója egyszerü vonalaiban csupa feszülő erő. *Somogyi* Erzsi alakitása megrázó mélységü és gazdag hangszerelésü. *Dayka* Margit jelentéktelenebb szerepében jól megállja helyét. *Kovács* Károly az, amit szerepe kiván tőle, vérfagyasztó fenevad. Mély, meleg emberi hangon szólal meg *Lehotay*. Igen jó *Makláry* és *Mészáros* Ági. A rengeteg szereplő közül még elsősorban *Apáthyt* és *Hosszu* Zoltánt emeljük ki, azután *Zala* Karolát, *Mészáros* Ágit, *Iványi* Irént, *Füzes* Annát, *Nagy* Adorjánt, *Pataky* Józsefet, *Juhász* Józsefet és *Forgách* Antalt. A darabot *Németh* Antal igazgató rendezte. A határőrház gyönyörü havasi diszletét *Horváth* János tervezte.

Kállay Miklós.

UJ MAGYAR OTTHON
lakásmüvészeti kiállitás
O. M. IPARMUVESZETI TÁRSULAT
V., Mária Valéria-utca 12.
Belépődij: 1 pengő.
NYITVA: hétköznapokon 10 órától 16 óráig.
csütörtökön 10 órától 18 óráig.
vasárnap 10 órától 14 óráig.

Legjobb tangóharmonikák
Sternberg
Rákóczi-ut 60
Legolcsóbb árak.
Árjegyzék ingyen.
Kir. udv. hangszergyár.

Kulisszatitkok

Németh Antalt ünnepelték a Nemzeti Szinház tagjai és barátai szombaton este. A vacsorára Márkus Emilia, Bajor Gizi, Uray Tivadar és Gál Gyula aláirásával mentek szét a meghivók. Több mint háromszázan vettek részt a vacsorán a Pannonia-szállóban, a szinházi és irodalmi világ számos kitünősége és természetesen a Nemzeti Szinház művészi és müszaki tagjai is. Egyetlen köszöntő hangzott el, Uray Tivadar üdvözölte Németh Antalt abból az alkalomból, hogy ujabb öt évre a Nemzeti Szinház igazgatója lett.

*

A Müegyetem közgazdasági karának ifjusági egyesülete ünnepli legközelebb a hetven éves Lehár Ferencet. A főiskolások nagy hangversenyt rendeznek, amelyet Lehár személyesen vezényel majd.

*

Cselényi József huszonöt éve szolgálja a magyar dal ügyét. A művész tiszteletére március végén hangversenyt rendeznek, amelyen a legjobb magyar dalénekesek lépnek fel.

*

A római operaház együttese áprilisban Budapesten vendégszerepel. Szerafini vezényletével a Toscát és a Traviatát éneklik az olasz művészek.

Onni Talasné énekel a Magyar-Finn Társaság Sibélius ülésén

A Magyar-Finn Társaság női szakosztálya kedden délután 6 órakor a Baross Szövetség székházának (VIII., Muzeum-u. 17.) nagytermében ülést tart, amelyen dr. *Prahács* Margit egyetemi m. tanár Sibéliusról, a finnek nemzeti zeneköltőjéről ad elő. A nagy érdeklődéssel várt ülésen közreműködik *Lemmikki Talas*, Finnország budapesti követének felesége, a női szakosztály tiszteletbeli elnöke, aki Sibélius-dalokat fog énekelni. Az érdekes ülésen közreműködnek továbbá A. *Felvinczi Takács* Alice hegedümüvésznő és *Dániel* Ernő zongoraművész. Zongorán kisér *Kály* Mária. Belépődij nincs. Finnország minden barátját szivesen látja a rendezőség.

A Budapesti Lengyel Intézet díszhangversenye

A *Budapesti Lengyel Intézet* szombati hangversenyén a Zeneművészeti Főiskolán *Okolicsányi* László udvari tanácsos, az intézet elnöke mondott megnyitó beszédet, majd *Streszewski* Henrik, a jeles énekművész Puccini-áriák előadásával keltett mély hatást. *Hegyi* Anna Éva, a rokonszenves fiatal énekművésznő Várady Aladár, az országos nevü zeneköltő dalaiból adott elő egy csokorra való szebbnélszebb művet, majd az este érdekes vendége, Ahn *Ekitai* japán gordonkaművész klasszikus alkotások, Bach-művek pompás kidolgozásával aratott értékes művészi sikert. *Lobaziewicz* Szaniszló, a Lvow-i operaház művésze Rossini-áriákat adott elő kiflnomult stiluskészséggel, nagy sikert aratva. *Gorup* Adrienne bárónő, a rádió népszerü gyermekművésznője lejtett el néhány finom tánczámot, amelyek után *Luczinski* Witold, a varsói operaház európai hirü tenoristája Bizet, a „Gyöngyhalász" c. dalmüvének egyik nagyhatásu áriáját, Moniuszko egy áriáját, Lehár „A mosoly országa" és Hubay Jenő a „Cremonai hegedüs" c. dalmüve leghatásosabb részleteit énekelte tüntető sikerrel. A müsor befejezésében *Bósa* Irma adott elő szivhez szóló magyar nótákat, majd végül ismét *Streszewski* Henrik énekművész lengyel zeneszerzők müveivel gyönyörködtette a nagyszámu, előkelő közönséget. Megkapó befejezése volt a hangversenynek a „Szép vagy, gyönyörü vagy Magyarország", amely után a hallgatóság szünni nem akaró tapssal ünnepelte a szereplőket s a kiváló vendégművészeket. *(d.)*

— **Beretvás Hugó halála.** A magyar zenemüvészet egyik értékes egyénisége költözött el a napokban. Elhunyt *Beretvás* Hugó, akinek *„Assisi Szent Ferenc"* oratóriuma, *„Szent Imre kantátéja"* és több más jeles egyházzenei alkotásai nemcsak a pályadijak egész sorát, de megérdemelt elismerést juttattak osztályrészül a magyar zenei életben. Ifju korában Róbert *Fuchs* tanitványa volt és hosszu évekig a bécsi udvari operaházban müködött. Alapitója volt a KÉVE müvészeti egyesületnek is, mint ahogyan fáradhatatlanul vett részt a legutóbbi évekig a magyar zenei élet megnyilatkozásaiban. *Beretvás* Hugó, aki néhány esztendeje csendes visszavonultságban élt gellérthegyi otthonában, 68 évet élt.

PÉCSI ÖREG DIÁKOK

Szeleczky Zitával 3 órás vidám müsorral Z. fél 9. Jegyek egész nap a Zeneakadémián.

V., Muzeumi matiné márc. 17. **Kresz Géza** kamarazenekara, **Eyssen** Irén.

*

Tangóharmonika-versenyre (3 előadás) **jegyek** reggel 8-tól **egész nap a Vigadóban.** (Koncert.)

*

Bak László zongora-estje Z. márc. 29. (Cantate.)

— **Vizsgaelőadás.** A *„Tatárjárás"*-sal vizsgáztak szombaton az Országos Színészegyesület Színészképző Iskolájának utolsóéves növendékei a *Royal Szinház* szinpadán. A vizsgaelőadás, hiven a neves intézmény hagyományaihoz, átlagon felüli sikerrel és komoly eredménnyel zárult. A kitünő *Széll* József rendezőtanár gondosan előkészitett művészi munkáját a tehetséges szinjátszó gárda legjobb tudásával hálálta meg és vitte sikerre *Bakonyi* Károly és *Kálmán* Imre operettjét. Az együttesből néhány igen figyelemreméltó tehetségre kell felhivnunk a figyelmet, akik szombati bemutatkozásukkal jogot nyertek a „színész" értékes nevére. Igy mindenekelőtt *Kardos* Klárit. Riza bárónő szerepében, a temperamentumos *Horváth* Magdát és *Hotti* Olgát, a jómegjelenésü *Dömsödi* Andrást, *Szegedi* Györgyöt, *Dávid* Károlyt, a jóhangu *Balajthy* Andort, *Körösztös* Istvánt és *Zengő* Viktort. Biztos fellépés, játéktudás, alakitókészség jellemezheti őket. A táncokat M. *Utassy* Gizi tanárnő tanitotta be választékosan.

„Nem vagyunk házasok"

A legnagyobb párisi vigjátéksiker a Pesti Szinházban

A Pesti Szinházban szombaton, március hó 16-án bemutató lesz. Először kerül szinre a párisi szezon legmulatságosabb vigjátéka, Michel *Duran* „NOUS NE SOMMES PAS MARIÉS" cimü komédiája, amely *Vaszary* János forditásában a

„NEM VAGYUNK HÁZASOK"

cimet kapta.

A szerző ezzel a darabjával a legdivatosabb francia szinmüirók sorába került. Az ujdonság bemutatója a Bouffes Parisiens-ben volt, de szenzációs sikere után átköltözött az elegánsabb, modernebb Saint Georges-szinházba, ahol most is estéről-estére zsufolt nézőtér előtt adják.

Parádés kiosztásban kerül nálunk szinre a vigjáték.

Muráti Lili, Mezey Mária, Perényi László és Somló István

a főszereplők. Hálás szerepeikben

Balogh Klári, Pártos Erzsi és Mátray József

jutottak elsőrendü müvészi feladathoz.

Rendező: *Horváth* Árpád.

Diszlettervező: *Neogrády* Miklós.

Az első előadások jegyeit már árusitják.

Március 15-én díszelőadással megnyilik a régi Magyar Szinház

A „Tokaji aszu" bemutatója

Nagy szinházi, müvészi és társadalmi esemény lesz március 15-én, pénteken este 8 órakor a régi Magyar Szinház ünnepélyes megnyitó előadása. A főváros társadalmi előkelőségeinek jelenlétében, diszelőadás keretében kerül bemutatóra Szilágyi László—Eisemann Mihály *„Tokaji aszu"* cimü zenés vigjátéka, melyet már a bemutató előtt is kivételes érdeklődés előz meg.

A rendkivül érdekes és mulatságos, gyönyörü zenéjü darabnak ragyogó a szereposztása is:

Fedák Sári, Rátkai Márton, *Zimonyi Márta* (aki tavaly az „Erzsébet"-ben tünt fel), *Földényi, Szilassy, Bilicsi, Dajbukát Ilona, Bársony, Kollár Lívia, Somló Valéria, Pethes, Z. Molnár, Báthory Géza, Fülöp Kató, Marsovszky Lívia, Makláry, Sugár* és ifj. *Utassy* játsszák a főszerepeket. Rendező: *Lóránth Vilmos.* Karnagy: *Losonczy Dezső.* Diszlettervező: *Básthy István.* A táncokat *Utassy Gizi* tanitotta be.

Nyilvános főpróba csütörtökön, március 14-én este 8 órakor a Magyar Szinház Nyugdijintézete javára. Jegyek a mai naptól kezdve válthatók. **Jegyrendelés telefonja: 13-38-33.**

Sokoldalu, bőséges anyagu lesz a mezőgazdasági kiállitás

Az Országos Mezőgazdasági Kiállitás és Tenyészállatvásár rendezőbizottsága vitéz gróf *Teleki* Béla főispán elnökletével gyülést tartott, amelyen dr. *Konkoly-Thege* Sándor főtitkár számolt be a közel jövőben megnyiló kiallitás előkészitő munkálatairól, a vásári forgalom és a látogatottság várható kedvező kilátásairól. A gyülésen megállapitották, hogy a világháboru utáni 20-ik kiállitásnak az előkészületei a rendkivüli viszonyok és az időjárási viszontagságok ellenére [illegible] folynak és az összes csoportkéletesen felszerelt tanusi kis tejüzemi is. A vidéki nép életét bemutató kiállitási falu egy *somogymegyei kunyhóval bővül* ez évben. A hazai mezőgazdasági géppgyárak és a külföldi gyárak képviseletei, nemkülönben a gazdasági üzemanyagokat forgalomba hozó vállalatok, több faiskola és kertészet a mult évinél is nagyobb készültséggel vonul fel a kiállitáson.

A visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területek gazdái és a városok lakossága erősen készül arra, hogy a kiállitás alkalmából az 50%-os utazási kedvezmény igénybevételével látogasson el Budapestre.

A jegybank heti kimutatása. A *Magyar Nemzeti Bank* bankjegyforgalma a március 7-i kimutatás szerint a február 29-i forgalommal szemben 40 millió pengővel *927.7 millióra* csökkent. A váltóvisszaváltások összege 26.3 millió pengővel haladta meg a váltóbenyujtások összegét. Az állami giroszámlákra 10.6 millió pengő folyt be, ellenben az egyéb számlákról 4.6 millió pengő folyósitás történt, ugy hogy végeredményben a girokövetelések állománya 6 millió pengővel növekedett. Az érckészlet 0.2 millió pengővel csökkent. A váltópénzkészlet 0.2 millió pengővel emelkedett. A lombardkölcsön állománya 2 millió pengővel apadt. Az államadósság törlesztésére 0.3 millió pengő folyt be. Az „Egyéb követelések" 7 millió pengővel, az „Egyéb tartozások" pedig 12.3 millió pengővel növekedtek.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár részvénytársaság március 9-én megtartott rendes évi közgyülése az 1939. évre részvényenként 40 pengő, hányadrészvényenként 8 pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények március 11-től kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-u. 17.) és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál*.

NEMZETI GAZDASÁG

A textilipar a Kacsóh-formula alkalmazásának kiterjesztését kéri

A háboru kitörése óta az ipari árak ellenőrzésének kérdésével kapcsolatban sürün esik szó egy megoldásról, amelyet a gazdasági világ röviden *Kacsóh-formulának* nevez. Mi a Kacsóh-formula?

Ismeretes, hogy *Kacsóh* Bálint árkormánybiztos a háboru kitörésével előálló árproblémák megoldása érdekében árrögzitő rendeletet adott ki, amelynek értelmében az *1939 augusztus 26-iki árakat nem szabad tullépni.* A külföldi nyersanyagok drágulása szükségessé tette, hogy áremeléseket engedélyezzen, ez az áremelés azután olyanformán történt, hogy az árkormánybiztos felárak hozzászámitását engedte meg esetenként és a szükséghez képest az ipari cikkek gyári eladási áránál. A felár-rendszer alkalmazása természetes nehézséggel járt, mert hiszen egy-egy gyár ugyanazoknak a külföldi nyersanyagoknak felhasználásával a legkülönbözőbb árucikkeket gyártja, s az árucikkek sokfélesége nemcsak az ellenőrzést, hanem *az egyes cikkekkel kapcsolatban megengedhető felár meghatározását is nehézzé teszi.* Az ilyenmódon előálló nehézségek kiküszöbölésére szolgál a *Kacsóh*-formula.

Kacsóh Bálint ugyanis az ipari vállalatokkal egyetértve ugy intézkedett, hogy a külföldi nyersanyagok drágulását az augusztus 26-iki helyzettel szemben külön tartsák nyilván. A gyárak elkönyvelik a beszerzett nyersanyagot az augusztus 26-iki áron és külön számlán tartják nyilván azt az ártöbbletet, amely az áremelkedésből származik. A készgyártmányok eladásánál viszont külön számlán kell elkönyvelni a *felárat.* Ennek a két számlának az összehasonlitása megmutatja, vajjon *a készáruk árának az emelkedése* megfelel-e a külföldi nyersanyagok beszerzési költségében tényleg bekövetkezett emelkedésnek. Emellett a rendszer mellett a gyárakra bizták, hogy *a nyersanyagdrágulásból az egyes cikkekre milyen mértékü áremelést háritanak,* mert a lényeges követelmény az, hogy *a különböző felárak összegszerüen ne tegyenek többet ki,* mint a külföldi nyersanyagok beszerzési költségének emelkedése, tehát a vállalat haszonkulcsát ne emelje.

A Kacsóh-formula főképpen a textiliparban van alkalmazásban és kizárólag néhány külföldi nyersanyaggal kapcsolatban. Ez a rendszer az árellenőrzés szempontjából annyira bevált, hogy *a textilipar a Kacsóh-formula kiterjesztését kéri,* ami annyit akar jelenteni, hogy *a felárak megállapitásánál különböző segédanyagok árának augusztus 26-ika óta bekövetkezett áremelkedését is figyelembe vegyék.*

Az aranyprobléma

irta: EREKY KÁROLY

A *Nemzeti Ujság* hasábjain többször megirtam már, hogy az aranypénz régi fontossága megszünt és mint érdekes adatot megemlitettem, hogy az aranyfedezetü bankjegy kibocsátása annyira hátrányosan hat az *Északamerikai Egyesült Államok* bank- és hitelszervezetére, hogy a washingtoni kormány 1934-ben meg akarta tiltani az aranybevitelt Amerikába. Az aranykérdés ma ismét időszerü lett. A világsajtó napról-napra élénkebben tárgyalja ezt a furcsa helyzetet, hogy Amerika ismét meg akarja tagadni az aranypénz átvételét. Hogy a pénzelméletekben nem jártas ujságolvasó ezt a hihetetlennek látszó dolgot lényegében is megértse, az alábbiakban ismertetem az aranyproblémát.

A régi világban — mikor csak a nemes urak vásároltak évenként egy-két esetben luxuscikkeket, egyébként mindenki otthon termelt mindent — az arany- és ezüstpénz elegendő volt ennek a kis áruforgalomnak a lebonyolitására. A XIX. században, a technika korszakában, ez a helyzet megváltozott. Mikor a gőzgéppel dolgozó gyárak elszaporodtak, továbbá a lokomotiv és a gőzhajó nagy árutömegeket hoztak forgalomba és az uj társadalmi rendben sokmillió családnak kellett naponként pénzért élelmiszereket és egyéb szükségleti tárgyakat vásárolnia, akkor az arannyal fedezett bankjegy nem mutatkozott többé elégségesnek a fizetési forgalom lebonyolitásához.

Legerősebben Angliában, a világ akkori vezérállamában mutatkozott az arany- és ezüsthiány. Évekig tartó tanácskozások után végre *Peel* miniszterelnök, 1842-ben, törvényt hozott, amelyik megengedte, hogy a *Bank of England* olyan bankjegyet is hozhat forgalomba, amelyik nincs fedezve arannyal. Körülbelül száz esztendeje indult meg tehát az a folyamat, amelyik a jegybankoknak megengedte, hogy áruváltó ellenében aranyfedezet nélkül is bocsáthatnak ki bankjegyet. Ma egészen normális dolog az, hogy a világ 89 jegybankja bőségesen él azzal a jogával, hogy sok ezermillió engő értékü áruváltót számitol le és igy hozza a bankjegyeit forgalomba. Ezt annál inkább is könnyen teszik meg, mert a legtöbb jegybanknak nincs is aranya.

Egy egyszerü példán bemutatom, hogy a jegybankok az áruváltó ellenében hogyan hozzák forgalomba a bankjegyet. Ha pl. egy kenyérgyár vásárol a malomból 1000 P értékü lisztet és azt egy 30 napos váltóval fizeti ki, akkor ez a váltó egy magánügyből eredő hitellevél, amelyet fizetésképen csak ismerős cégek fogadnak el. Ha a malomnak általános fizetési eszközökre van szüksége, akkor leszámitoltatja a pék váltóját — egyszerüség kedvéért, mondjuk, közvetlenül a jegybanknál — és kap érte 1000 P-t bankjegyekben. A malom ezt a pénzt felhasználja munkabérek, számlák stb. kifizetésére, ugyhogy az 1000 P a nagyközönség körébe jut.

Nézzük ezek után, hogy az igy kibocsátott 1000 P hogyan áramlik vissza a közönség köréből a jegybankba. A kenyárgyár a váltóra vásárolt lisztet felhasználja, kenyeret süt belőle és azt a közönségnek *készpénzért* eladja. Harminc nap alatt befolyik a kenyér árában a feldolgozott liszt ellenértéke a közönségtől. A pék be tudja fizetni a jegybankba az 1000 P-t és visszakapja azt a váltót, amellyel a malomnak fizetett. Amikor tehát a liszt, melyre a jegybank váltóhitelt folyósitott, elfogyott, a jegybank automatikusan visszakapja az 1000 P értékü bankjegyet és azt megsemmisitheti a papirfoszlató gépében.

A bankjegykibocsátás ezen egyszerü példájából vezette le a *Banking Scool* alábbi tantételét. A jegybankoknak csak olyan áruváltót szabad leszámitolniok, amelyek automatikusan megszünnek, mikor a meghitelezett áru a fogyasztókhoz került, hogy igy a bankjegy visszaáramlása biztositva legyen. A bankjegykibocsátásnak ez a kitünő módszere a jegybank kezébe teszi le az ország árutermelésének központi vezetését és egyidejüleg biztos kamatjövedelmet szerez jegybanknak. A *Banking Scool* ezen tantétele olyan fontos alaptörvénye lett a munkamegosztás elvére felépitett gazdasági életnek, hogy ennek a megszegése mindig és mindenütt bajt okozott.

Nagy elvi jelentőségü tény az, hogy a jegybank ezt az alaptörvényt megszegi akkor, mikor aranyfedezet mellett ad ki bankjegyet, mert az igy kibocsátott bankjegy nem áramlik vissza automatikusan megsemmisités céljából a jegybank papirfoszlató gépéig. Azokban az országokban, ahol az összes kibocsátott bankjegyállománynak csak egyötöd vagy tizedrészét teszi ki az arannyal fedezett bankjegy értéke, ott a jegybanknak megmarad a kamatbevétele az áruváltók leszámitolása alapján. Olyan országokban azonban, ahol az összes bankjegy fedezve van arannyal, ott a jegybankoknak nincs kamatjövedelme, mert aki az aranyát beváltotta a jegybankban, az nem fizet kamatot.

Még nagyobb bajt okoz az aranyban gazdag országok jegybankjainál az, hogy az áruváltók nem jutnak el többé hozzájuk, minthogy azok, akik az aranyukat beváltották bankjegyekre, készpénzüket elhelyezik a magánbankoknál és igy ezeknek elegendő pénzmennyiség áll rendelkezésükre, hogy az áruváltókat a jegybank igénybevétele nélkül leszámitolhassák. Ez az oka annak, hogy az aranyban gazdag országokban a jegybankok elvesztik azt a központi pozicióikat, amelyik az ország árutermelését volna hivatva irányitani.

Igy történt meg Amerikában, hogy az elmult évtized alatt a *Federal Reserve Bank* (az U. S. A. jegybankja) az erős aranybeáramlás miatt elvesztette a kamatbevételét és központi irányitó hatalma megszünt. Az aranybeözönlés Amerikába még mindig tart, holott már 1936-ban kétszerannyi volt az ott levő arany értéke, mint a dollárjegyeké, azaz 48 ezermillió pengő, 24 ezermillió pengő bankjegy ellenében. Az amerikaiak nem tartoznak az udvarias emberek közé, ha pénzről vagy hatalmi kérdésekről van szó. Mikor 1934-ben észrevették, hogy az angolok a délafrikai bányákból frissen kitermelt aranyat Amerikába küldik, *Hamilton Fish* szenátort megbizták, hogy adjon be a parlamentben egy törvényjavaslatot, amely szerint az U. S. A. az aranybevitelt megtiltja. Hosszu harc után a törvényjavaslat oda módosult, hogy az állam veszi meg az aranyat és nem dollárbankjegyekkel fizeti azt meg, hanem 0.7 százalékkal kamatozó kincstári jegyeket ad érte, nehogy a *Federal Reserve Bank*-nak dollárjegyeket kelljen aranyfedezettel kibocsátani. Az Északamerikai Egyesült Államok tehát kamatot fizetnek a birtokukban lévő arany után, nehogy azt jegybankjuknak fel kelljen használnia bankjegy kibocsátásra. Az aranybőségre az amerikai bankárok is nagyon haragusznak, mert a kormány nem engedheti meg, hogy a hivatalos bankkamatláb 1 százalék fölé emelkedjen, mert akkor a kincstárjegyek kamatlábát is fel kellene emelni. Az amerikai bankok egy százalék alatt kényszerülnek az aranybőség miatt egymással versenyezni.

Ha egy müvelt ember, aki pénzelméletekben nem jártas, ilyesmit hall, jogosan teheti fel a kérdést, hogy miért fizet rá az Északamerikai Egyesült Államok kormánya 400 millió pengőt az aranyállományára évenként, ha tisztában van azzal, hogy először az arany, mint bankjegyfedezet közgazdasági kárt okoz és másodszor ha miatta a *Federal Reserve Bank* központi vezetőszerepét elveszti. Erre a kérdésre a hivatalos amerikai válasz az, hogy az aranynak ez a *sterilizálása* kitünő üzlet Amerika számára, mert addig, amig a polgárok adójából megfizetheti évenként a 400 millió pengő kamatot, addig nem kell hivatalosan bevallania, hogy az arany nem alkalmas a dollárbankjegyek kibocsátására és az arany értéke nem süllyed le egyszerre a közönséges nemesfémek árnivójára. A közgazdaság mai szervezettsége mellett nincs többé szükség az aranyra, mint fizetési eszközre és érdekes lesz az a célzatos propaganda, amelyet Amerika most ki fog fejteni, hogy sokezermillió pengő értékü aranyvagyonát megmentse az elértéktelenedéstől.

„Székelyföldi esetek" cimen most adta ki enesei *Dorner* Béla m. kir. gazdasági főigazgató izlésesen kiállitott kis könyvben azokat az eseményeket, amelyek vele az 1900-as években a Székelyföldön és az 1916—18-as években Brassóban a háboru alatt, miniszteri kirendeltségi szolgálata alatt történtek. A könyv iróját jól ismeri a magyar gazdatársadalom. Rét- és legelőmüvelési, mütrágyázási és sertéstenyésztési könyvei, amelyek már eddig is több kiadást értek el, nagy kelendőségnek örvendenek, mert szerzőjük a legbonyolultabb gazdasági kérdéseket is könnyen, szemléltető módon megérteti olvasóközönségével. Lebilincselő, szellemes irásmodorával enesei *Dorner* Béla uj stilust teremtett a nehézkességre hajló szakirodalomban. Ez a csevegve szórakoztató stilus a magyarázata annak, hogy a gazdaközönség körében olyan szivesen olvasottak enesei *Dorner* Béla irásai. Most megjelent *„Székelyföldi esetek"* cimü könyvében is következetes maradt a nála megszokott és annyira jellegzetes közvetlenséghez. A történetek legnagyobb része gazdasági vonatkozásu, de sok más érdekes, mulatságos, vidám esetet is leir, tehát nemcsak a gazdák, de másfoglalkozásunak is elolvashatják könyvét és derüs órákat szerezhetnek vele maguknak. Hetven kis történetet ir le a könyvben. Ezek közül huszonöt gazdasági vonatkozásu, a többi, derüs anekdotaszerü história, a bikaverő meg a medvés székelyről, az egér felakasztásáról, a szudéta-cseh erdész magyar tudásáról és más, ehez hasonló esetről. A könyvet a „Pátria" állitotta ki nagyon izlésesen. Árát 2.50 pengőben állapitotta meg a könyv irója, azért, hogy azok is beszerezhessék, akik a mai nehéz viszonyok között könyvért nem tudnak nagyobb összeget fizetni. A szórakoztató, de egyuttal rendkivül tanulságos könyv ujabb értéke enesei *Dorner* Béla bájos modoru szakirodalmi munkásságának. *(n)*

Az árkormánybiztos két rendelete. Az árellenőrzés országos kormánybiztosa szabályozta a higany eladási árát. A rendelet, amely a hivatalos lap szombati számában jelent meg, megengedi, hogy a kereskedők az 1939 augusztus 26-án érvényben volt árakhoz a többletköltséget felszámithassák, ez az összeg azonban maximálisan *kilónként 11 pengő lehet.* Ugyancsak a szombati hivatalos lapban jelent meg *az árkormánybiztos rendelete a kész női és leánygyermek felsőruha és kabátkészitő ipar nagybani forgalmában felszámitható legmagasabb bruttó haszonkulcs megállapitása tárgyában.*

Iparosok és kereskedők cimerhasználata. Ismételten előfordult, hogy a magyar cimer használatára jogosult iparosok és kereskedők, valamint ipartársulatok a cimert változtatott, stilizált, sőt eltorzitott alakban használják. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti az érdekelteket, hogy a magyar cimert csak a rendeletileg megállapitott alakban szabad használni. Ennek leirása és rajza az érdeklődőknek a kamara könyvtárában a hivatalos órák alatt megtekintés végett rendelkezésre áll.

NAGY

sikere van a gazdasági életben is annak a beszédnek, amelyet csütörtökön mondott el Varga József iparügyi miniszter a parlamentben az iparügyi tárca költségvetésének tárgyalása során. A kereskedelmi tárca költségvetési beszéde után Varga József most már teljes képét tárt fel a nyilvánosság előtt a kormány ipari, kereskedelmi és szociális politikájának céljairól. Ez a kép megnyugvást keltett a gazdasági életben elsősorban azért, mert megállapitható belőle, hogy tervszerüen halad a különböző gazdaságpolitikai problémák megoldása felé és ezt a tervszerüséget nem akadályozhatja meg az a rendkivüli helyzet sem, amely a gazdasági életben a háboru nyomán előállott. Varga József az iparfejlesztés határozott politikáját kivánja folytatni a jövőben is anélkül, hogy ezáltal a külkereskedelmi kapcsolatok szükséges elmélyülését akadályozná. Ahogyan összetudja egyeztetni az iparfejlesztés és a nemzetközi munkamegosztás elvét, épp ugy számol emellett a szociális követelményekkel is és nem hajlandó egy pillanatra sem a munkavállalók védelméről lemondani azokkal a munkaadókkal szemben, akiktől ujabb erőfeszitést kiván a termelés racionális fokozása terén. Az összes számbajövő érdekek harmonikus összeegyeztetése a fejlődés irányvonalában — ez az ipar- és kereskedelemügyi miniszter átfogó gondolata a gazdasági problémák tömegével szemben. Amikor sokan azt hiszik, az adott viszonyok között csak arra szabad számitani, hogy konzerváljuk az eddig elért eredményeket, bizalmat kell hogy ébresszen az iparügyi miniszter beszéde, amely az eddigi eredmények megtartásán felül változatlannak találja azt a lehetőséget, hogy az ország termelő erejét továbbfejlessze.

BIZAKODO

jelentések érkeznek a déli földgömb buzatermelő államaiból az idei termés várható mennyiségéről. Ezek a jelentések természetesen nem maradtak hatástalanul az északamerikai államok terménypiacának irányzatára. A chikágói, de a winnipegi terménytőzsdén is csak egy-két centes árváltozás tapasztalható az egyes napijegyzékek között. Ezen szinte változatlannak mondható külföldi árszinvonal kapcsolatban van azzal is, hogy a háborut viselő államok buzával bőven el vannak látva és ennek következtében nem mutatkozik olyan sürgető kereslet, amely maga után vonhatná az árak jelentékenyebb emelkedését. Anglia, amely a legnagyobb buzavásárlónak tekinthető a háborut viselő államok közül, dominiumaiból szerzi be szükségletét. A kanadai termést, mint ismeretes, már korábban lekötötte. Ujabban az a hir terjedt el, hogy Ausztrália idei termésfeleslegét is biztositotta a maga számára. A nemzetközi gabonapiac jelentéseiből általában megállapitható, hogy a háboru a buza áralakulása szempontjából eddig csak negativ irányban gyakorolt befolyást, vagyis megakadályozta azt a valószinüleg rendkivül erős áresést, amely a rendkivül nagy termés következtében okvetlenül bekövetkezett volna.

A HÁBORU

gazdasági következményeivel foglalkozik a Guaranty Trustnek, a nagy amerikai pénzintézetnek október végén kiadott legujabb havi jelentése. A háboru kéthónapos hatását érzi már az amerikai gazdasági világ s igy most már többet tudnak mondani a háboru gazdasági következményeiről, mint korábban. Az a legérdekesebb, hogy ebből az amerikai jelentésből sem csendül ki az az optimizmus a jövőt illetően, amely korábban a semleges államoknál közismert volt, amikor a háboru által a semleges államok számára teremtett üzleti lehetőségekről esett szó. Hogy ezek a lehetőségek miért nincsenek meg, azt a Guaranty Trust a következőkkel magyarázza: Ugy Anglia, mint Franciaország nagy készleteket gyüjtött össze és messzehaladtak az autarkiás politika terén. Ennek következtében szükségletük amerikai megrendeléseknél inkább bizonyos cikkekre korlátozódik, míg más cikkekből kevesebbet fognak vásárolni, mint korábban. Anglia és Franciaország vásárlásait közös egyetértéssel hajtják végre, nem lesz az a versengés, amely az árakat felhajtaná. Az árellenőrzés ma szigorubb, mint korábban volt és igy az amerikai árpolitika szivesen látta egyes nyersanyagok áremelkedését, de az ipari készáruk ára nem változott, amiben az üzleti világ óvatossága jut kifejezésre, hogy t. i. nem szabad bizni nagyarányu fellendülésben. Az amerikai áruk nagy arányokban akkor találnak külföldön elhelyezésre, ha hosszulejáratu hiteleket nyujtanának. Erre azonban ma nincs meg a lehetőség.

NEMZETI GAZDASÁG

Az érdekeltségek bevonásával szervezik meg az anyaghivatalokat

Beszámoltunk annakidején arról, hogy a nyersanyaggazdálkodás egyöntetü irányitása érdekében anyaghivatalokat szerveznek. Az anyaghivatalok élére *Tőry* Gergely ny. helyettes államtitkárt állitották. Az anyaghivatalok már rég müködnek az iparügyi minisztérium keretében anélkül, hogy az anyaghivatal szervezeti kérdésében a végső álláspont kialakult volna már. A háboru kitörése szükségessé tette ugyanis, hogy ezen a téren előkészitő intézkedések történjenek. Az anyaghivatal szervezeti kérdése azóta állandóan napirenden volt, de csak most ért a kérdés döntésre. A minisztertanács legutóbb foglalkozott az anyaghivatal szervezésének kérdésével és itt megtörtént a végső állásfoglalás a szervezést illetően. Értesülésünk szerint az anyaghivatalok szervezése azon az elven történik, hogy *az érdekképviseleteket bevonják az ügyek intézésébe.* Anyaghivatali irodák alakulnak a nagyobb érdekképviseleti szervek keretén belül, ezenkivül *minden szakmában bizottságok is alakulnak a minisztérium által kiválasztott elnök vezetése mellett.* Az anyaggazdálkodási problémák megoldásában ilyen módon az érdekeltek tevékenyen részt fognak venni, amit megnyugtató megoldásnak találnak elsősorban azért, mert az egyes szakmák kivánságait ilyen módon közvetlenül és állandóan figyelembe lehet majd venni. Az érdekeltségeknek a végrehajtás terén nagy szerep jut, de anélkül, hogy a nyersanyaggazdálkodás irányitása terén hatósági jogokat kapnának. *A nyersanyaggazdálkodás irányitása végső fokon továbbra is a minisztérium kezében marad.* Ugyanakkor a minisztérium megszabadul attól a nagy tehertöbblettől, amely a nyersanyagrendeletek nyomán reáhárult. Az iparügyi minisztériumban a nyersanyagkérdés az anyaghivatalaknak az érdekeltek bevonásával történő megszervezése után *Pétery* István miniszteri tanácsos ellenőrzése alá fog tartozni.

Négy és fél hónap alatt 800 vagonnal több burgonyát szállitottak a fővárosba, mint tavaly

A fővárosi fogyasztók körében napok óta terjed a hir, hogy Budapesten burgonyahiány van. Egyes kereskedők ezt a hirt alátámasztják azzal is, hogy a fogyasztóknak csak minimális mennyiségeket szolgáltatnak ki. Az áruhiányról szóló hirek ebben az esetben is épp annyira alaptalanok, mint amikor egyéb fontos közszükségleti cikkeknek az „eltünéséről" beszéltek. A székesfővárosba 1939 julius 1-étől november 17-ig *3900 vagon burgonya érkezett,* mig a megelőző év julius 1-től november 17-éig a beérkezett burgonya mennyisége 3100 vagon volt. Négy és fél hónap alatt tehát *800 vagónnal növekedett a mult évvel szemben a felhozatal.* A nagyvásártelepre november 1. és 17-e között *200 vagónnal több burgonya érkezett, mint a mult év november első felében.* Ha tekintetbe vesszük még azt is, hogy az ország burgonyatermése több mint kétmillió mázsával nagyobb a megelőző évinél, akkor kitünik, hogy a burgonyahiányról terjesztett hirek kizárólag olyan spekulációs forrásokból erednek, amelyeknek *egyetlen céljuk az áruelosztás nyugodt menetének a megzavarása és a fogyasztóközönség körében az áruhalmozási készség felidézése.*

A burgonya vásárlását és elosztását ugyanazok végzik, akik az elmult esztendőben, amikor senki sem beszélt burgonyahiányról. Az árak tekintetében a helyzet az, hogy a székesfőváros burgonyaellátását végző szerv szigoruan a kormány és az árkormánybiztosság által megállapitott hivatalos árak alapján végzi munkáját, azt pedig nagyon nehéz feltételezni, hogy az árkormánybiztosság, amely minden egyes intézkedésében kizárólag a fogyasztói érdekeket nézi, megengedte volna, hogy ez a szervezet sok százezer, sőt egymillió pengős hasznot biztositson magának. Az egymillió pengőről szóló és tendenciózus hirek kizárólag a mesék birodalmába tartoznak, mert *nem lehet abból kiindulni, hogy a termelői és a budapesti nagykereskedői árak között milyen különbözet van,* hiszen ezt a különbözetet bevásárlási, vasuti mellékköltségek és egyéb tényleges költségek terhelik. Az egyesülés kizárólag a kormány és az árkormánybiztosság által megállapitott minimális haszonkulccsal dolgozhat. Egyébként az egyesülésnek a budapesti paritásos árnak a fogyasztói árig való alakulásában semmi ingerenciája nincsen.

A főváros ellátását végző nagykereskedői egyesülés teljesitette kötelességét: *800 vagonnal több burgonyát hozott fel az idén, mint a mult évben,* tehát csak a fogyasztók kiszolgálása körül vannak olyan hibák, amelyek sürgős orvoslásra szorulnak s amelyek azokból a tendenciózus hirekből táplálkoznak, hogy Budapesten nincs burgonya és amely hireket bizonyos oldalról a tényleges helyzet elferditésével és nemismerésével alátámasztanak.

Közgazdasági hirek

A Magyar Nemzeti Bank november hó 15-iki kimutatása szerint a bankjegyforgalom ismét csökkent, még pedig 40 és félmillió pengővel 939 millióra. A váltótárcaállomány 38.8 millió pengővel csökkent, az állami girószámlákra 4 2 millió pengőt fizettek be, az egyéb számlákról viszont 4.4 millió pengőt folyósitottak, ugyhogy az összállomány végeredményben csak 0.2 millióval csökkent. Az érckészlet 2.8 millióval apadt. A váltópénzkészlet 1.4 millióval emelkedett. Az egyéb követelések 2.2 millió, az egyéb tartozások 28 millió pengővel gyarapodtak.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság szombaton tartotta dr. *Hegedüs* Lóránt elnöklésével 58-ik évi rendes közgyülését, amely az 1938—1939. üzletév zárszámadásait, valamint az ezzel összefüggő összes javaslatokat egyhangulag elfogadta és a felmentvényt megadta. Az 5 pengő osztalék november 20-tól kezdve kerül kifizetésre. Mivel az igazgatóság és a felügyelőbizottság megbizatása lejárt, a közgyülés az alapszabályszerü időtartamra az igazgatóságba: gróf *Andrássy* Manót, *Biró* Rudolfot, dr. *Chorin* Ferencet, *Gyürky* Gyulát, dr. *Hegedüs* Lórántot, dr. *Stein* Emilt, dr. *Sztranyavszky* Sándort, báró *Urbán* Pált, *Weiss* Fülöpöt és gróf *Zichy* Jánost, a felügyelőbizottságba *Böhm* Jánost, *Décsi* Ernőt, vitéz *Görgey* Józsefet, dr. *Hernádi* Antalt és *Zsóri* Györgyöt választotta meg. Az igazgatóság elnökévé gróf *Zichy* Jánost, alelnökökké dr. *Hegedüs* Lórántot és *Weiss* Fülöpöt választották.

A magyar—szlovák árucsereforgalomról a Magyar Nemzeti Bank körlevelet intézett a megbizott pénzintézetekhez. A magyar—szlovák árucsereforgalom három csoportban bonyolódik le. Az első csoportba különböző áruk tartoznak, Szlovákia különböző faféleségeket szállit nekünk különböző mezőgazdasági termékek ellenében. A második csoportban a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Rt. ismert konstrukciója bonyolódik le, ennek keretében szállitunk sertést és sertészsirt Szlovákiának. A harmadik csoportban az előbbi kettőbe nem tartozó áruk tartoznak s annak lebonyolitására a magyar árucsereforgalmi intézetet bizta meg a jegybank.

Az amerikai külügyminisztérium közzétette az eddig feltartóztatott amerikai kereskedelmi gőzösök listáját. Az angolok 33, a franciák 10 amerikai gőzöst tartóztattak fel, a németek ezzel szemben csak a City of Flintet.

Franciaországot és Angliát felhivták, hogy mezőgazdasági termékeket is vásároljanak az Északamerikai Egyesült Államokban. A szövetségesek vásárlásaikat eddig csupán hadianyag vásárlásokra korlátozták.

Koch Gyulának, a Budapesti Hentesek és Mészárosok Ipartestülete elnökének lemondása tisztségéről szakmai körökben nagy feltünést keltett. A testület jövő évi közgyüléséig nem töltik be a lemondott elnök helyét és az ipartestület adminisztrativ teendőit Bukovszky Ferenc alelnök látja el.

A második Krupp-kölcsönt november 20-án bocsátja jegyzésre a Dresdener Bank vezetése alatt álló konzorcium. Az uj kölcsön 40 millió márkára szól, 4 és fél százalékos és 97 százalékos árfolyamon kerül kibocsátásra. A kölcsön 25 évre szól. A pénzügyi körökben az ujabb kölcsön kibocsátásának okát abban látják, hogy az esseni Krupp-gyárat különleges feladatok elé állitották és ezeknek a feladatoknak a megvalósitására van szükség az ujabb kölcsönre. Az előző Krupp-kölcsön kötvényei az utóbbi időben igen magas árfolyamot értek el.

Takarékoskodni kell a takarmánykészlettel

A mezőgazdaság állapotáról és a vetések állásáról szombaton adta ki a földmivelésügyi miniszter legujabb jelentését, amely mindenekelőtt megállapitja, hogy a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt háromhetes időszak első felében az évszakhoz képest hüvös és esőben gazdag, második felében nagyobbrészt enyhe, csapadékban szegényebb és az egész időszakban borus és ködös volt az időjárás. A csapadék mennyisége csaknem az egész országban meghaladta az átlagot s nagy területen az átlagnál kétszeresénél is több eső esett. A legutóbb kiadott hivatalos vetésjelentés óta eltelt három hét időjárása a *gazdasági munkálatok folytatására nem mindenütt volt kedvező.* Egyes vidékeken — különösen a Tiszántul egyes vármegyéiben — a bő esőzések és vizállások miatt *kisebb-nagyobb mértékben elmaradtak a szántási és vetési munkálatokkal* s az elmaradt munkálatokat csak most végzik. Egyes vidékeken az esőzések miatt elkésett tengeri törés és burgonyaszedés is még csak most van soron.

A korábban elvetett őszik jól, egyenletesen keltek és a legtöbb vidéken szépen bokrosodnak. A kései vetések jól kelnek, de a hüvös idő miatt lassan fejlődnek. Kisebb-nagyobb *egérkárt* jelentenek Sopron, Vas, Zala, Bereg-Ugocsa és Ung vármegyékből. A *takarmánykészlet* a tavaszi szalmák és tengeriszár felhasználásával takarékos beosztás mellett a kiteleltetéshez *sok vidéken csak szükösen lesz elegendő;* hosszu tél esetén azonban egyes vármegyékben takarmányhiánnyal lehet számolni. A *jószág egészségi állapota* — a néhol még mindég tartó enyhe lefolyásu száj- és körömfájástól és ugyszintén helyenként fellépő sertéspestistől eltekintve — kielégitőnek mondható.

Tizenháromezer tenyészbaromfit osztottak ki kedvezményes áron

Népies baromfitenyésztésünk szinvonalának fokozottabb fejlesztése és kisgazdaközönségünknek megfelelő küllemü és kiváló testi tulajdonságokkal felruházott, nemesitőanyaggal való ellátása érdekében a földmivelésügyi minisztérium ez évre megszervezett kedvezményes *baromfikiosztási akciója befejezéséhez közeledik.* Ennek során eddig 10 ezer rhode izlandi, 4 ezer nemesitett magyar tenyészkakas, 500 rhode izlandi, illetve nemesitett magyar tenyésztojó, 600 pekingi kacsa, 400 magyar nemesitett gunár és 750 bronzpulykakakas, vagyis *több mint 13 ezer tenyészbaromfi került a kisgazdaközönség* között igen kedvezményes áron kiosztásra. Az akció keretében az a törekvés érvényesült, hogy az egyes országrészek a lehetőség szerint megállapitott, a tenyésztési iránynak megfelelő fajtáju tenyészállatokkal legyenek ellátva és hogy a hazai fajták minél szélesebbkörü felkarolása érdekében a nemesitett magyar fajtáju baromfiak kiosztási aránya a rhode izlandi fajta rovására olyan ütemben fokoztassék, ahogyan azt a rendelkezésre álló magyar fajtaanyag lehetővé teszi. Ezzel kapcsolatban a földmivelésügyi minisztérium arra törekszik, hogy *a nemesitett magyarfajták tenyésztését a hazai tenyészetek az eddiginél szélesebb keretek között karolják fel.*

Németországba zsirt, Amerikába dobozsonkát exportá'unk

A sertésvásáron a hét folyamán ingadozó volt az irányzat. A sonkagyárak az elmult héten csaknem 4500 angol sertést dolgoztak fel. A nagyobbarányu feldolgozásnak az a magyarázata, hogy a dobozsonka-export megélénkült és a hét folyamán *16 vagon dobozsonkát szállitottunk tulnyomó részben Amerikába,* ahol most ugyszólván az egyetlen számottevő külföldi eredetü áru a magyar sonkakonzerv. Eddig a legnagyobb exportőr Amerikába dobozsonkából Lengyelország volt, amelynek 31 üzeme állandóan Amerikának dolgozott. A lengyel exportőrök most kiestek és helyüket a magyar áru hivatott elfoglalni. A magyar gyárak mindent el is követnek az amerikai gyárak meghóditására, ami azonban nem könnyü feladat, mert a szállitási dijak rendkivül megdrágultak. A tonnánkénti fuvardij ugyanis 18 dollárról 65 dollárra emelkedett. A belföldi *zsir- és szalonnaüzlet* a hét folyamán élénk volt, mert az áru iránt nagyobb érdeklődés mutatkozott. *A németországi márkázott zsirexport* a rendes mederben folyik.

Évi segélyek kiosztása az állami birtokokon. Az állami mezőgazdasági birtokokon szolgált öreg cselédek és kiérdemesült cselédek özvegyei részére most kerültek kiadásra az évente szokásos terménysegélyek. A segélyek mennyiségét ujonnan szabályozták és összhangba hozták az OMBI által nyujtott öregségi járadékkal. Azok az öreg cselédek, akik OMBI-járadékban is részesülnek, ezzel az eddig élvezett kegydijnak körülbelül 20 százalékával több segélyt kapnak a folyó évben.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

NEMZETI SZINHÁZ: MACBETH Ha Shakespeare Macbethjének csak puszta történését nézzük, alig több borzalmakban tobzódó rémdrámánál. De ha a cselekmény vázát a szavak husával vesszük körül, nem tagadhatjuk, hogy ez a darab legközelebb áll a nagy brit költő művei közül Aischyloshoz. Az eumenidák sötét végzettragédiája ez is. De a vér átkozott mocsarából felpárolgó, büntető bosszuállás sokszorosan iszonytatóbb itt az Észak ködös, sejtelmes félhomályában, ahol minden zugból a rontás kisértő árnyai leselkednek. Macbeth megöli az álmot, nemcsak a jó Duncan király szemén, hanem a magáén is és álmatlan éjszakáit benépesiti a vádoló lelkiismeret tébolysugárzó látomásaival. Az álmatlanság, a legnévtelenebb és leggyötrőbb kin, drámája ez, de egyben a bün önmagát megtermékenyitő és szinte a végtelenig sokszorozó szaporaságáé is. A hős Macbeth, akinek a csatamezőn ninc sem párja, nagyravágyásból és a körülmények végzetes sodrától elragadtatva követi el az első bünt. Aztán nincs többé megállás. A bünök, mint széttéphetetlen lánc szemei, kapaszkodnak egymásba. A kiontott vér zuhogó folyóvá dagad és az áradásába került bünösnek nincs visszaut. Összefog ellene minden. A sötétség hatalmai sarkában lihegnek és fékezhetetlen erővel hajtják bünről-bünre. Amilyen hős harcos Macbeth, olyan gyáva gyilkos. Iszonyat a tulajdon bünétől fullasztó éjszakát teremt köréje. A tragédiának minden jelenete, kettőt leszámitva éjjel vagy homályban történik. A homály fölött pedig állandóan a vér biboros árnya lebeg. Vér patakzik a tragédia minden sorában és ennek rőt sugárzása olvad egybe a szüntelen ott suhogó rémület és halál fekete gyászával, a cselekményt döbbenetes zenével kisérő, tompa szimfóniává. Mindez: a tájnak, a levegőnek, a világitásnak szilaj páthosza, a könyörtelen végzet erőszakával nehezedik Macbethre, gyilkossá aljasitja a hőst, akinek nincs menekvése a büntől, mert a környező árból, tulajdon lelke minden rejtekéből, az elvesztő pokol ásitozik felé. Macbeth a sors eleve elrendeltségének vérben fogant és vérrel nevelt tragédiája.

Németh Antal rendezése a tragédia légkörét megteremtő fekete és vörös szineknek ezt a végzetes szimfóniáját akarta mindenekelőtt kicsenditeni a szinpadon és ez általánosságban sikerül is neki. Hogy a tragédia huszonhét szinét zökkenéstelenül és nagyobb időveszteség nélkül pergethesse le, csak jelzésekre szoritkozhatott. A hangulat többi részét kárpitokkal és világitási hatásokkal kellett kihoznia. Ha valamikor indokolt a sokat és méltán kárhoztatott homály és sötétség a szinpadon, a Macbethben bizonyára az. A régi, skót és angol krónikákból ellesett kezdetleges erejü diszletrajzok — maga a Macbeth tárgya is a régi skót Holinshed krónikából való — legtöbbször igen helyén valók. Hiba, hogy a stilus nem végig egységes az egész darabon. Véleményünk szerint elhibázottak a boszorkányjelenetek. Igy, a tarka skótruhákba bujtatott, ide-oda imbolygó szakállas kisértetekkel s a trapézmutatványokat végző Hekatéval inkább komikus hatást keltenek. Pedig ezeknek az éjféli rémeknek Macbethben a legborzalmasabb valóság erejével kell megélediök, különben kiesnek a tragédia félelmes egységéből és forgószélsodru, roppant feszültségéből. Kissé erőtlenül hat az inwernessi gyilkosság felfedezésének riadt jelenete is.

Kiss Ferencnek egyik leghatalmasabb és legkiérleltebb alakitása Macbeth. Legutolsó fellépése óta, amikor a tragédia uj betanulásában ő vette át ezt a szerepet, valamennyire még átformálta, részletfinomságokkal gazdagitotta és még egységesebbé épitette magában azt. Tanulságos megfigyelni azt a nagyszerü mérsékletet, azt a gazdaságos beosztást, amellyel a hatásokat fokról-fokra emeli, mig a lakomajelenetben a kétségbeesésnek a téboly határán járó, döbbenetes fortisszimójával csenditi ki. Ez a katharzisa alakitásának, innen már kezdődik a lefokozás, hogy fuldoklóan megadja magát sorsa véráradásának, mig az ötödik felvonásban egy utolsó vad fellobbanásban ki nem küzdi magának a hősi halált. *Tőkés* Anna játéka is tökéletesen beillik a tragédia nagyvonaluságába. Igazi tragikai sulya és fölsége van. Féktelen becsvágyának szilaj szertelensége kigyósimasággal tör célja felé. Az alvajáró jelenetben szinte kisérteties mélységü.

Mellettük a kisebb szerepekben *Lehotay, Petheő, Pethes, Juhász, Nagy* Adorján, *Rápolthy* Anna, *Gobby* Hilda és *Bartos* Gyula emelkedik ki. Igen értelmesen és szépen mondja a shakespearei verseket Ungváry is, de egész alakitása, beszédének tónusa egy fokkal világosabb a tragédia alapszinénél. Még egyet a versekről: Shakespeare csaknem minden szint két vagy négy rimes sorral fejez be. Ezek a rimek adják a két csattanó lezárását, tehát föltétlenül ki kell csenditeni őket. Itt a szereplők legtöbbször elsikkasztják a rimeket, azért támad aztán az az érzésünk, hogy a képek vége után, befejezetlenül lóg. *Horváth* János diszletei legtöbbször kifejezők, egyszerüségükben erőteljesek, kár, hogy nem viszi végig minden képen egységesen ugyanazt a stilust. *Szabó* Lőrinc uj fordításának erőteljes, szépen csengő, igazi shakespearei teltségü részletei vannak, de miért tüzdeli meg oda nem illő szavakkal, mint *spórol, briccsesz, sakter, susztermunka* és igy tovább? Van minderre jó és jellegzetes magyar szó. Ezeknek a henye, pongyola szavaknak használatát a shakespearei szöveg a világon semmivel nem indokolja.

Kállay Miklós.

Kulisszatitkok

Erzsébet napján mult öt esztendeje, hogy tragikus hirtelenséggel költözött el az élők sorából Szabó Lujza, az Operaház ünnepelt művésznője, akinek siremlékét szombaton délben kegyeletes ünnepséggel avatták fel a Fiumei-uti temetőben. A finom stilusu emlékművet, Ungváry László szobrászművész alkotását, amely eszményi nőalak bronzreliefjét ábrázolja, Huszár Elemér zugligeti lelkész avatta fel, majd Székelyhidy Ferenc mondott megható emlékbeszédet, a gyengélkedő Márkus László igazgató helyett az Operaház nevében. A Magyar Operabarátok kegyeletét Ugron Gábor tolmácsolta. Ezután az Operaház énekkara gyászdalokat adott elő és dr. Palik Frigyesné Szabó Lujza sirját elboritották a kegyelet virágai.

*

Müller Mária vendégszereplése iránt olyan óriási az érdeklődés, hogy az Operaház felkérésére háromszor is énekel ezuttal a világhirü énekesnő Budapesten. A Faust Margitja és a Bohémélet Mimije után elénekli A bolygó hollandi Sentáját. Ezt a szerepet Müller Mária még soha sem énekelte Budapesten, legutóbb a beyreuthi ünnepi játékokon aratott benne nagy sikert.

*

A Műcsarnok tárlatának utolsó napján Kássa Gábor festőművész tart tárlatvezetést s eközben külön megemlékezik az elhunyt kiváló festő és grafikus Rauscher Lajos műveiről.

*

Szerdán nyilik meg a régi Terézkörúti Szinpad helyén a Kamara Varieté, amelynek első müsorában a legjobb magyar artisták mutatják be revüjüket.

*

Clementis Klára, a fiatal és nagytehetségü zongoraművésznő külföldi hangverseny körutja után ma este a rádióban koncertezik.

*

A Nemzeti Szinház társulata vacsorán akarta ünnepelni Németh Antal igazgatót abból az alkalomból, hogy századik szinházi rendezését produkálta. A Macbeth előadása után lett volna a vacsora, de Németh Antal kérésére elmaradt és az arra szánt összeget a kormányzó felesége akciója javára ajánlják fel.

Misztériumbemutató a Belvárosi Szinházban

A *Budai Szent Imre-kollégium* egyetemi Szent Vince konferenciájának ifjusága december 7-én a Belvárosi Szinházban ünnepi diszelőadás keretében mutatja be az *„Oltárok szentje“* cimü misztériumot. A Szent Vince szegényeinek megsegitésére bemutatásra kerülő misztériumot *Pálffy* Erzsébet grófnő *„Vaylon Szent Pascal“* cimü műve után *Danis* Jenő irta. A mű Szent Pascal, az Oltáriszentség és jótékony egyesületek földi védőjének életéből, a szenttéavatási pör jegyzőkönyvei alapján készült.

Az előadások védnökségét dr. *Mészáros* János érseki helytartó, dr. *Tiefenthaler* József pápai kamarás, kollegiumi igazgató, P. *Köhler* Ferenc lazarista szerzetes, P. *Herman* Hermenegild szentferencrendi tartományfőnök vállalták.

Az ifjuság részéről a rendezésben résztvesznek: báró *Szegedy* Sándor, gróf *Eszterházy* Mátyás, *Hubay* Miklós, *Kollár* Gyula és *Horváth* Elemér. A darab főszerepét dr. *Szentgyörgyi* Tamás, mig a gyermek Pascalt *Ungvári* Gyuszi, a Földindulás kedves gyermekszereplője játssza.

A misztérium egyes képeinek szünetében egyházi kórusokat énekel a Központi Szeminárium énekkara dr. *Teller* Frigyes vezetésével. A misztériumot bemutatja a kollégium a főváros közönségének és az ifjuságnak is. Jegyeket a Budai Szent Imre Kollegium prefektusi hivatala és a Belvárosi Szinház gazdasági hivatala árusit.

PILÓTAHÁZASSÁG

Pilótaházasság a legujabb német vigjáték témája. Viktor *Janson* kacagtató, jókedvü rendezésében pereg le előttünk egy pilótaházasság rengeteg bonyodalma. Magda *Schneider* és Albert *Matterstock* a főszereplői ennek a mozgalmas, szellemes vigjátéknak. De ugyancsak kiveszi részét a sikerből Herti *Kirchner*, a legutóbb bemutatott Rühmann-vigjáték női sztárja, ugyszintén Ernst *Waldow* és Rudolf *Platte*. A francia könnyedséggel, száguldó tempóban rendezett film egész biztosan ujabb nagy sikert jelent az Uránia filmszinháznak, ahol csütörtökön kerül bemutatásra.

Linda Darnell

Amerikában százezreket költenek el a filmvállalatok egy ujonnan feltünt sztár nevének a bereklámozására. Öles plakátokon közlik a portréjukat, hatalmas neon-betükkel tündököl a nevük és a képes magazinok tele vannak rövid és hosszu életrajzokkal és a képek garmadájával. A Newyorkban most bemutatott *„Asszonyok szállodája“* cimü érdekes és merész témáju film uj főszereplője egy tizennyolc éves gyönyörü, feketehaju színésznő, aki az ismeretlenség homályából egyszerre az élre ugrott a hollywoodi sztárok között. Linda *Darnellnek* hivják és bizonyára nálunk is olyan hamar meg fogják tanulni a nevét, mint Amerikában, ahol a karrierjük elején álló sztároknak kijáró különleges propaganda nélkül, spontán megtanulták az „Asszonyok szállodája“ sikere után a Linda Darnell nevet.

XIV. Lajos, a diktátor király

Hilaire Belloc könyve a Napkirályról

Hilaire *Belloc* a nagy angol katolikus iró pompás könyvportrét festett XIV. Lajos francia királyról. Érdekes, milyen tökéletesen meg tudja érteni és értetni az angol iró a francia király nagy egyéniségét, akiben maga a monarchikus gondolat testesült meg s aki a maga korában egész Európát saját képére formálta.

Csalódnék azonban, aki *Belloc* könyvét mint valami divatos regényes életrajzot venné kezébe. Ez a mű egészen más. *Bellocnak* még arra sincs gondja, hogy a nagy király életének eseményeit felsorakoztassa. Egyáltalában nem is tart semmiféle időrendet. Kiragadja hősének és korának néhány jellegzetes vonását. Ezeknek ad mély és világos magyarázatot és ezek köré csoportositja az eseményeket. A kötet érdekességét az adja, hogy *Belloc* csöppet sem szokványos gondolkodó. Mindent eredeti és egyéni szemszögből néz s ezen keresztül sokszor egészen uj megvilágitásban mutatja az eseményeket és azok szereplőit. Könyve mindenesetre elejétől végig nemcsak gondolkodásra késztető, hanem lebilincselő és érdekes olvasmány is. **k.**

Uj filmek

A CORSO-ban és DÉCSI-ben: *Gibraltár*. A hire már hetekkel megelőzte, a benne szereplő színészek neve általános érdeklődést keltett fel, a bemutató mégis minden várakozást felülmult. Állapitsuk meg azonban itt, mindjárt előljáróban, hogy ennek a filmnek főhőse mégsem az elsőrangu szereplőgárda, hanem a rendező, a vágó és nem utolsósorban a szüzséiró. Mindhárman remekeltek. Amit csináltak, az mozi a szó legszorosabb értelmében véve. Egyetlen lankadatlan tempó és lendület az egész film, amely az első kockától az utolsóig leköt anélkül, hogy egy pillanatig is fárasztana. Annyi bizonyos, hogy a tárgykör is nagyon hálás, hiszen a hires Secret-service és a kémek és összeesküvők világába visz el, ahol mindig bőségesen van anyag a titokzatos, izgalmas, romantikus történetekhez. Gibraltár mindenesetre ilyen a javából. A mesét inkább nem mondjuk el és mindenkit kérünk, aki megnézte a filmet, gyakoroljon önuralmat és ne rontsa el azoknak élvezetét, akiket elküld azzal, hogy elárulja nekik a film ragyogó csattanóját. Igazságtalanok lennénk persze, ha mindezek után az elsőrangu színészgárdáról nem emlékeznénk meg, amelynek sorából elsősorban Vivian *Romancet* kell ismét kiemelnünk, akinek ragyogó szépségénél talán csak színészi játéka nagyobb. *Stroheim* megszokottan félelmetes és jól állja meg a helyét a másik férfiszereplő: George *Duchnesse* is. A bandavezér, *Stroheim* elsőszámu csatlósa, pedig külön fejezet. A Gibraltár a szezón egyik legforróbb sikere.

FILM ÉS VALÓSÁG

Párisból jelentik: Izgató és veszedelmes kalandban volt része egy belga filmexpediciónak a Guineai-öbölben. A filmező társaság egy nagyszabásu afrikai filmet forgatott *Fernando Po* szigetén. A filmben volt egy olyan jelenet, amelyben az egyik női főszereplőt a vizből kell kimenteni. Amikor a filmszinésznő a viz alá merült és kezét segitséget kérve nyujtotta ki, egyszerre váratlanul végzetesen komolyra fordult a játék. Egy óriási krokodil jelent meg a szinésznő közelében. A filmoperatőrök husdarabokat dobtak a vizbe, hogy a krokodil figyelmét elterelják, ez azonban még nagyobb veszedelmet zuditott rájuk. Most már egész sereg krokodil bukkant fel és a halálra rémült szinésznőt csak az utolsó pillanatban tudták csónakba emelni. A krokodilok azonban a csónakot is megtámadták. Nagy nehezen sikerült a szigetre menekülniök és két éjszakán át a sziget legvégső csucsába huzódva várták a krokodilok elvonulását, amelyek valósággal blokád alatt tartották őket.

MÄRY luxus melltartó,
nem LUXUS, mert a legjobb.
Ára csak P 2.60
Mindenütt kapható.

— **Zenekari hangverseny.** A BSzKRt közművelődési egyesület szombaton este rendezte idei első nagy zenekari estjét. Ez a kitünő kulturegyesület minden dicséretre méltó munkát fejt ki azzal, hogy hivatott zenei vezetőjének, *Müller* Károly karnagynak az irányitásával komoly szinvonalon álló kórust és zenekart nevelt és igazi hiveket toboroz a komoly muzsikának. Már a műsor első számával, Gounod: Kyrie Benedictus és Sanctusának stilusos előadásával is olyat produkált, ami bármely hivatásos énekkarnak is becsületére válnék. Ennek a gyönyörü műnek orgonakiséretét *Sugár* Viktor kormányfőtanácsos, a Koronázó főtemplom karnagya látta el a tőle megszokott művészettel. Weber: Oberon nyitányának és Csajkovszki „Capriccio Italien“-jének szabatosan szép interpretálása után *Faragó* György főiskolai tanár, a kiváló pianista, mint vendég Liszt: Es-dur hatalmas versenyművét játszotta bravurosan, magávalragadó sikerrel. Losonczy szép és szines „Alföldi képek szuitje“ után záró számul Dohnányi „Pierette fátyola“ keringőjének lendületes, szép előadását élvezhette a hálás, szépszámu közönség, amely melegen taspolta *Müller* karnagyot, a vendégművészeket, a kórust és a zenekart.

— **Hangverseny.** Szokatlan nagy érdeklődés előzi meg a *Magyar Női Kamara Zenekar* és a *Forray Kórus* november 22-i Cecilia-hangversenyét. A műsor külön érdekessége, hogy Budapesten először kerül előadásra Händel: Cecilia óda cimü oratóriuma, melyet kétszáz évvel ezelőtt mutattak be. A hangversenyen közreműködik *Gyurkovics* Mária. A hangverseny este 8 órakor a *Zeneakadémián* lesz.

FURTWÄNGLER

a **Filharmóniai Társaság** pénteki, **24-i operaházi** bérleti hangversenyén Brahms: II. szimfóniáját, Strauss R.: Till Eulenspiegel szimf. költeményét, Weber: „Büvös vadász“-nyitányát, M. Trapp: Versenyművét zenekarra, vezényli.

„Koncert“ hangversenyei:

Koncert mesterbérlet

SZIGETI 28-án, SAUER dec. 5-én,

további esték: **Mengelberg, Fischer Edwin, Weingartner—Bustabo, Casals.** *Bérletek 18 pengőtől.*

II. Beethoven zenekari-est holnap:

Ferencsik-Heimlich

VI. (Pastorale), II. szimfonia, Esz-dur verseny. *Jegyek, csonka bérletek.*

Szigeti-Matacic 28-án

hangversenyzenekarral. **Brahms, Bach** (d-moll) versenyek, **Mozart:** Szimfonia stb. *Koncert Mesterbérlet. I.*

Basilides Mária dalest 30-án.

Beethoven trió-est dec. 6.

Dohnányi—Zathureczky—Kerpely. Geister-trió, *nagy B-dur, G-dur. Beethoven-ciklus V.*

Károlyi Chopin-est 11-én

Névay Ilonka zongoraest dec. 13.

Faragó György Beethoven-estje dec. 14. A *Zeneakad. tanáraiból alakult fuvós-együttes közr. Beethoven*-ciklus VI.

II. Muzeumi Matiné dec. 3. *Bach, Mozart, Delius, Wolf* és **Brahms Liebeslieder** (Molnár, Solymossy, Nagypál, Temesy), **Kresz Géza** kamarazenekara.

— **Misley Anna** balettakadémiája megnyilt. **VII., Madách Imre-tér 1, Telefon: 340—376.**

Horváth János

Nemzeti Ujság
1939. okt. 15.

NEMZETI SZINHÁZ: DONNA DIÁNA

Szivesen láttunk volna más *Moreto*-darabot is. Hiszen ezt a *Nemzeti Szinház,* ha nem is egészen ebben a formában, játszotta már és kétszer is felujitotta uj betanulással. A XVII. századbeli spanyol szerzőnek, akit leleményességét tekintve fölébe helyezik Lope *de Vegának* s aki a szerkezet tisztaságában *Calderont* is felülmulja, van más olyan darabja is, amely érdemes lett volna arra, hogy a magyar közönség megismerje. Bár sokan a *Közönyt közönnyel* tartják chef d'oeuvre-jének, a *Rico hombre de Alcala* viszont a jellegzetes spanyol hősi komédiák remeke és csupa báj és izes humor a szép *Don Diego* is, amelynek cime szálló igévé lett Spanyolországban. A *Donna Diánara* alkalmasint az terelte rá a szinház figyelmét, hogy nem régen *Röbbeling* átdolgozásában a *Burg-szinházban* aratott nagy sikert. A magyar átdolgozó *Innocent* Vince Ernő előtt is alighanem ez az átdolgozás lebegett.

A darab tárgya különben egyike az örök szinpadi meséknek. Lényegében megvan a *Makrancos hölgyben* is. *Moreto Lope de Vegától* vette, aki két vigjátékában is feldolgozta ugyanezt a tárgyat, a *Rut, Szép* és a *Megvetés csodái* cimüekben. Némi változattal megtaláljuk Tirso *de Molinánál* is a *Féltékenység a féltékenység irja* cimü vigjátékában. *Moretótól* pedig igen kevés változással *Moliére* vette át *Élide hercegnő* cimen francia alexandrinusokká dolgozva át a szines spanyol trocheusokat.

A tárgy maga közismert. Diána Barcelona hercegnője tudós és szellemes

hölgy, sokszor olvasott arról a történelemben, hogy az emberiség legtöbb bajának a szerelem volt az okozója. A trójai háborut Helena szerelme idézte elő, Medeát és Didót is sok bajba keverte a szerelem. Elhatározza hát, hogy megveti ezt az érzést és soha sem hajtja fejét a házasság igájába. A mostani átdolgozás szerint inkább a fölényes filozófia és a gőg teszi hideggé és szerelemgyülölővé Diána hercegnőt. A kezéért versenyző három ifju között azonban *Don Carlos*, lakájának, Polillanak tanácsára közönyt szinlelve próbálja megtörni a büszke közönyt. Valósággal párbajt viv a hercegnővel, amelynek izgalmas fordulóit Moreto nagy leleménnyel fokozza. Számtalanszor azon a ponton van már, hogy legyőzötten borul Diána lábához. Csak Polilla éber segitsége menti meg ettől a végső pillanatban. Végre győz s a büszke Diána éppen olyan szerelmes lesz, mint Don Carlos volt az első pillanattól, hogy meglátta. A szerelmi győzelmet népes házasság tömeghappyendje koronázza be.

Moreto vigjátéka eredetileg egy bizonytalan középkorban játszik, a *Nemzeti Szinház* előadása áthelyezte *Moreto* korába. A kosztümök Velasquaz-képek másolatai, de a dekoráció puritán barokkja kissé ellentétben áll velük. A főszerepet *Bajor* Gizi játssza kissé lagymatagon. Csak szerepe játékos részeire helyez sulyt. A kemény, szinte metsző gőgöt nem érezzük játékában. Ellenállása oly csekély, hogy szinte gyerekjátéknak látszik megtörni. De füszeres megjelenése, éneke, tánca biztosan megszerzik neki a teljes sikert. *Jávor* kissé fáradtnak tetszett. De kedves esetlensége, amellyel őszinte érzései és szinlelése között vergődött, soha nem tévesztette hatását. Az est sikerének oroszlánrésze *Uray* Tivadar Polillája. Csupa elragadó, furfangos báj volt. Hibátlanul mondta a verseket, játéka szinte a ballet határán volt. Valósággal végigtáncolta a darabot. Igen jó volt komikus szerelmes szerepében partnere *Aghy* Erzsi is. A darab többi szereplőjéről *Petheő* Attiláról, *Lukács* Margitról, *Szörényi* Éváról, *Ungváry* Lászlóról és *Szabó* Sándorról is elismeréssel kell szólnunk. *Innocent* Vince Ernő forditása tele van kecses könnyedséggel, versei igen ügyesek, rimei játékosak, ha itt-ott kissé szokványosak is. Kár azonban, hogy nem az eredeti trocheusokat tartotta meg. Ez adta volna meg a darab igazi spanyol izét s ez a forma a magyar nyelv természetével is jobban egyezik. *Kiszely* Gyula kisérő zenéje igen tetszetős és kellemes. A diszleteket és a jelmezeket *Horváth* János tervezte.

Kállay Miklós

Horváth János

Nemzeti Szinház.
VII. Gergely díszletei –
Nemzeti Ujság

1939. május 14.

VILÁGOSTÓL — JOSEPHSTADTIG
1848—1856.

Csak önmarcangoló kinnal, ökölbeszoruló kezekkel, felzúduló idegekkel lehet olvasni ezt a könyvet, amely a Világos utáni osztrák és cseh börtönökbe hurcolt magyar hazafiak életéről szól. A könyv gerincét egy naplósorozat teszi ki, amelyet dr. *Földy* János nagyváradi jogakadémiai tanár irt, aki a szabadságharc alatt vésztörvényszéki biró volt és éppen ezért az elsők között volt, akiket az osztrák önkény a legsulyosabb rabságnak, megpróbáltatásoknak és kinzatásnak tett ki. A naplójegyzetek 1849-ben, az orosz megszállás alatti Nagyváradon veszik kezdetüket, amikor az orosz segitséggel győzedelmeskedő osztrák ármádia olyan felháboritó módon bántalmazza a volt sebesült honvédeket s azoknak hozzátartozóit, hogy az emberi érzésükből ki nem vetkőzött oroszoknak kell a magyarokat megvédelmeznie. Aki végigélte a magyarságnak 1918-ban kicsiny és barbárnak nevezett nemzetektől való, szinte szadista végletekig menő megkinzatását, annak csodálkozva kell látnia, hogy a magyarság ellen szövetkezett osztrák-cseh megszálló csapatok barbarizmusban, féktelen dühöngésben és eszeveszett gyülölködésben cseppet sem maradtak a trianoni idők megszállói mögött.

Földy János, akit a kifosztott, elszegényitett Nagyváradon családja köréből télidőben hurcoltak el, hogy kellő ruházat nélkül, vasraverve szekereztessék előbb a pesti Uj Épületbe, majd pedig Olmützbe, megrenditő szinekkel, rövid drámai jegyzetekben eleveniti meg a magyar nemzeti martiriumnak eme gyásznapjait. Az ország minden részéből összeszedett foglyok, akik között számtalan katolikus pap és szerzetes, protestáns és görögkeleti lelkipásztor található, nyomorékká botozva, láztól kiverve, éhezve és fagyoskodva érkeznek a hirhedt Neugebäudéba, ahol gróf Batthyány Lajosnak kivégzésére készülnek. Borzalmas a zsufoltság, a piszok, a német és cseh őrök otrombasága, távolról pedig vesztőhelyek ácsolása, puskaropogás, a kivégzéseknél szokásos dobszó és a lovascsapatok patáinak dörgése rémiti a foglyokat, akiket őreik állandóan azzal rémitenek, hogy most ők következnek. Azután ismét továbbhajszolják a foglyokat, végig a letiport, kifosztott téli Magyarországon keresztül és Olmützbe kerülnek, majd pedig Josephstadtba, ahol hat esztendeig járják a legkinosabb mártirium utját. Ez alatt az idő alatt állandó motozások, cellakutatások közepette, amikor télidőben is felverték a foglyokat, hogy egy szál ingben a fagyos börtönudvarra kergessék ki őket, irta Földy János a naplóját. Hogy ez az irás mégis elkerülhette a rabtartó hatóságok éberségét, csak annak köszönhető, hogy *Földy* János féltett naplóját állandóan testére kötözve hordozta magával. A napló soraiból még igy, kilenc évtized távolán tul is kiérezzük az egykori olmützi és josephstadti rab szenvedéseinek veritéket és azokat a könnyeket, amelyeket távoli hazája és családja sorsa miatt ejtett. A legmegrázóbb kortörténeti dokumentumok egyike ez a könyv, amelyet *Balassa* Imre több mint egy évtizeddel ezelőtt *Földy* János még élő özvegyétől, Lépesy Ilonától kapott megőrzés végett. A szinte kibetüzhetetlen, megviselt naplófoszlányokat Balassa Imre rendkivüli gonddal illesztette egybe, hogy azt a királyi magyar Egyetemi-nyomda kiadásában közkincsé tegye. A kötetet számtalan egykoru kép disziti, amelyeknek nem egyikét maguk a rabok rajzolták és festették egymásról. Balassa Imre ezenkivül rendkivül érdekes kiegészitő jegyzetekkel látta el Földy János naplóit, az osztrák börtönökben raboskodó rövid életrajzával pedig eddig hiányzó adatokat tárt fel a Bach-korszak magyarjainak életéről. Ezt a könyvet, ha sokszor kinzó és álmatlan éjszakákat is szerez olvasójának, minden magyarnak olvasnia kell, aki nem akarja elfelejteni, hogy milyen szenvedéseket kell elviselnie egy nemzetnek, ha idegen nép rabigájába süllyed.

Possonyi László.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!
Szünidei elsőrendü üdülést nyujtanak
elemi, középiskolai fiu- és leánynövendékeknek a
SVÁBHEGYI és SZENTGOTTHÁRDI ISKOLASZANATÓRIUMOK.
A jövő tanévre is megkezdődtek az előjegyzések. Képes tájékoztatást küld és felvilágositást nyujt a Magyar Iskolaszanatórium Egyesület központi irodája. Budapest, VIII., Sándor-u. 26. Telefon: 13—15—83.

Uj magyar szépirodalom

Lelki kalandok és kalandos lelkek

A regénynek legmagasabbrendü formája mégis a lélektani, az, amely a szavak és tettek szövevényéből a lelkek titkait akarja kiolvasni, vagy a lélek homályos, sokszor megmagyarázhatatlan rejtélyeit akarja átirni cselekedetek, megnyilatkozások jelbeszédébe. A lélektani regény első fajtáját a francia irodalom müveli, a másikra az orosz regényirás szolgáltat hatalmas példákat. Az első fajta inkább az elemző regény felé hajlik s Madame *Lafayette*-től Benjamin *Constant* Adolphején át *Haubertig* és *Bourgetig* a klasszikus francia regénynek szinte hivatalos formája volt. A másik fajta szinte a detektivregény izgalmasságáig és eseményzsufolásáig megy el a történet felépitésében, de az események mögött mindig ott találjuk a hatalmas lélektani vázat, amely az épületkoloszszust szilárdan tartja, mint *Dosztojevszkij* nagy regényeiben láthatjuk. Az ujabb irodalom kezdte a két formát összekeverni. Még a francia regény is, amely azonban még a legkalandosabb események közeit sem tudta kitöltetlenül hagyni s ide illesztette be az elmaradhatatlan elemzéseket. A mai magyar lélektani regény a fiatal franciáktól tanul, de a kalandos lelkek szeretetét az angoloktól veszi.

Eszter hagyatéka
Márai Sándor kis regénye

Csak terjedelemre kicsi ez a regény. Igy alig hosszabb nagy novellánál. De ebben a kis regényben életek tragédiája rongyolódnak össze, de szinte hangtalanul, mintegy az emlékek fátyolán át, utóizlelve. A regény két protogonistája Eszter és Lajos, két ellentétes világ képviselőé. Eszter maga a megtestesült kispolgári rendesség, a józan, beosztó, családi emlékeken csüngő becsületesség, egy szorosan zárt, kis kör levegőtlenségében tengődő, kissé tán el is csenevészedett lélekvirág. Lajos ennek éppen az ellentéte. Laza bohémsége már szinte a moral insanity határain jár. Könnyelmü és lelkiismeretlen, de van benne valami lenyügöző és megvesztegető, mint a nagy komédiási titán ripacságaiban. Minden szavát a pillanat és az adott helyzet sugalja. Nem gondol sem az előzményekre, sem a következményekben. Nem ura cselekedeteinek, de nem is akarja, hogy bárki komolyan vegye. Hazugság minden szava, még a lélekzete is, de hazugságai élnek és a valóság erejével hatnak. Amint Márai elénk állitja, egyik legeredetibb és legpompásabban megrajzolt alakja ujabb irodalmunknak.

És ezek az ellentétek Eszter és Lajos csodálatosan vonzzák egymást. Eszter mindig várta egy életen át Lajos vallomását. Ez azonban elmaradt. És most, hogy Lajos husz év muitával váratlanul bejelenti látogatását, még mindig ennek a vallomásnak a várása tartja benne a lelket. A regény tulajdonképpen ennek a látogatásnak a története. A vallomás ezuttal is elmarad. Lajos önmagához hiven azért jött, hogy miután az egész családot kifosztotta, az Eszternek még megmaradt szerény kis házát is elragadja. Kiderül azonban, hogy a vallomás mégis megtörtént husz évvel ezelőtt. Lajos, mielőtt Eszter nénjét, Vilmát elvette, három levélben kérte Esztert, hogy legyen az övé. Választ nem kapott, mert Eszter a leveleket soha nem kapta meg. Vilma elsikkasztotta őket. De a levelek még megvannak. És Eszter valami furcsa felelősségérzettel kötelezőnek tartja magára, hogy befejezze a megkezdett regényt, segitsen Lajoson, akinek elrontott életéért talán kicsit ő is felelős. Odaadja szegényes élete végső mérlegét, a födelet feje fölül s az utolsó estén mámoros szivvel hallgatja ágyában Lajos szerelmes levelének felolvasását. Márai egyik legjobb, legmesteribb irása ez a kis regénye. A kötet másik novellája, a Déli szél kevésbé sikerült. Egy elkényeztetett, dusgazdag lány tizenhatodik születése napján kilép villája kapuján, itt mellészegődik egy bizonytalan alak s összefügéstelen előadást tart neki a maga züllött alvilági életéből s kis üvegházi virág ugy érzi, felnőtté serdült, mert megismerkedett, forró üzenetet kapott egy különös, szabad, félelmes világból. Az egész kissé zavaros és erőszakolt, bár szóáradatában igen szép önálló részek is akadnak.

Schöpflin Aladár regénye:
Vihar az Akváriumban

Schöpflin Aladár mesteri képpel egész sor regényminiatürt sürit egy ujságiró köré, aki dunamenti kis penzióba vonul idegeit pihentetni. A pihenésből semmi sem lesz, mert egyszerre sorsok áradata zudul rajta keresztül s az iró mind az ő szubjektiv érzésein, az ő magában elvégzett lelki elemzésein keresztül mutatja meg a penzió szük falai közt egymásba kuszálódó sorsokat. A keret is, a szerkezet is ötletes és nagyszerü lehetőségeket ad a szerzőnek, hogy érdekes formában végezze el a különben egyhangu elemzést. Ezt nagy sikerrel is oldja meg. Regénye az első sortól az utolsóig drámai feszültségéé. Az eleinte külön-külön megfigyelt, mintegy akvárium üvegabalkán át szémlélhető érdekes fajták lassankint egységes központot kapnak és az ujságirón keresztül belekapcsolódnak a penzió-tulajdonosnőjének, férjének és a férj házasságon kivül született lányának történetébe. Ez a történet egyre tragikusabban fejlődik. Az apa detektivekkel kutattatja fel még kis gyermekkorában elhagyott leányát, aki módpen ekkor jut árvaságra. Felesége, aki módfelett féltékeny, kikapós, férjére ebben a leányhistóriában is burkolt kalandot rejt és hallani sem akar róla, hogy férje a lányt házukhoz hozza. Az apa igazi majomszeretettel csüng a kissé léha lányon s ez nem érez iránta semmi gyermeki gyöngédséget. Az apa mégis behozza a lányt a penzióba s ebből alapos kis zivatar kerekedik, amely a penzió szétrobbanásával, apa és gyermeke szakitásával végződik. Két érdekes alakja még a penzóinak a hüvös és előkelő Kádár, aki a penzióban pontosan előkészíti halálát és Terka, a színésznő, aki beleszeret Kádár angol hüvösségébe.

Schöpflin Aladár kitünően rajzolja meg és pompásan mozgatja alakjait. Kár, hogy a penzió levegője olykor erotikusan tulfütötté válik s a szerző kényes dolgokat nagyon is merész szókimondással, minden kerülgetés nélkül tálal fel. Talán még jobb lett volna, ha teljességgel mellőzi őket, a történethez nem mindig elkerülhetetlenül fontosak, talán még nem is lényegesek. Különben a regényben sok érdekes szin, lendület és vitalitás van.

Kállay Miklós.

„A nevelés módszere"

A könyv szerzője dr. *Padányi-Frank* Antal tanügyi tanácsos s a mü az uj magyar nevelésügyi irodalomnak kétségkivül egyik legérdekesebb olvasmánya. A ma uralkodó világválság dermesztő bizonytalanságában mindannyian vágyódunk a lelki egyensuly felé. Kulturánknak erről a mélypontjáról azonban már nem képes bennünket kivezetni a homo Europaeus öntelt anyagszemlélete, mert a technika megannyi vivmánya már csak olaj lehet a düledező világrend füstölgő tüzére. S éppen ez a magyarázó oka annak hogy oly rendkivüli melegséggel köszöntjük Padányi-Frank Antal életmüvét.

E kiváló gyakorlati érzékkel rendelkező pedagógus mintegy 620 oldalra terjedő müvének mondanivalóját a vallásos- és nemzetnevelés gondolata fogja egységbe. E célból a nevelésnek ugyszólván egész területét végigszántja. Abból a helyes felismerésből indul ki, hogy a nevelés módszertanában a legfontosabb a nevelő kérdése, akinek kivánatos tulajdonságait részletesen elemzi. Azután logikusan az következik, hogy mit tegyen a tanitóképző és a tanárképző annak az érdekében, hogy a tanerők az elméleti felkészültség mellett egyuttal minél jobb nevelők is legyenek. Észrevételeit konkrét formában is megteszi, főként amidőn az egyes tantárgyakkal kapcsolatban vizsgálja az általános nevelői vonatkozásokat. Munkájának legértékesebb fejezetében a nevelés egyetemes kérdéseit fejtegeti s ezeken belül pedig a korszerü ifjuságvezetésnek szabja meg az irányvonalait. E fejezetben közöl néhány igen tanulságos levelet is volt tanitványaitól, amelyekben a szerző nevelési elveinek beszédes igazolását láthatjuk, a legnehezebb iskola, maga az élet részéről.

E könyv különleges értéke éppen az, hogy nem vergődik a vértelen teóriák utvesztőjében, hanem az igazi nevelés alapjellegének megfelelően, az elmélet és a gyakorlat ritkán tapasztalható szép egybeolvadását adja. Eszmekeltő gondolatait helyenként annyira átjárja a hivatásérzés melege, hogy ez alapon müvét joggal nevezhetnénk a sziv pedagógiájának is. A magyar nevelés elmélkedőire jellemző ódai magaslaton sürgeti minden nevelés végcélját: a társadalom s a nemzet világnézeti egységének a megteremtését. Az idevezető utak, módszerek lehetnek egymástól eltérőek, de a végcél csak egy lehet. Találó hasonlattal jellemzi az utak és célok viszonyát Eötvös: akik a hegy teteje felé különböző utakon indultak el, minél feljebb haladnak, annál közelebb vannak egymáshoz s a csúcson kezet nyujthatnak.

A nevelésnek is van csúcsteljesitménye: ahol békés egymásmellettiségben élhet a vallás eszméje s a belőle sarjadt hazafiság. E fenséges eszme jegyében zárul a szerző gondolatmenete is, amidőn a szellem emelkedettségével hirdeti: „Közelebb Krisztushoz! Közelebb az öntudatos magyarsághoz! Közelebb az eszményi magyar élethez!"

Wagner Ferenc.

A RÉGI FALIÓRA
Törökné Kovács Hermin regénye

Ha nem olvasnók a cimlapon az ismert kitünő irónő nevét, hajlandók volnánk azt hinni, hogy valaki egy angol kastély-regényt forditott le és ültetett át magyar környezetbe, a Régi falióra tudniillik olyan izgalmas, olyan lebilincselő feszültségü, aminőknek párját csak ezekben az angol vidéki kastélyokban lejátszódó történetek közt találunk. Az irónő kitünően ért az utolsó pillanatig nem lankadó mese felépitéséhez s irói bravurja is bámulatosan tartja a lendületet.

A történetben mindenre elszánt bünszövetkezet mesterkedik azon, hogy valakit elüssön jogos örökségétől. Velük szemben csak egy gyönge s a mugy is érzékeny lelkü fiatal lány áll, akinek azonban megbizható, áldozatkész barátai vannak, akik vigyáznak rá. Valóságos harc indul meg a két ellenséges tábor között a régi kastélyban. Izgalmas, tragikus, sokszor borzongató események követik egymást. Kisértetiesen megszólal az évtizedek óta némán álló régi falióra is. Mintha csak fel akarná hivni a figyelmet, hogy valami gonosztett történik s végül a vén falióra leplezi le a bünösöket és adja a kezébe a döntő bizonyitékot a jogos örökösnek, aki nemcsak vagyonához jut hozzá, hanem megérdemelt boldogságát is megtalálja.

De Törökné Kovács Hermin nemcsak érdekes mesét tud szőni, hanem elevenen, plasztikusan rajzolja meg alakjait is. Különösen Lenkének, a fiatal hősnőnek alakja sikerült, de jellegzetes a cselszövő, gonosz öreg grófné figurája is. A könyvet, amely a Félpengős regények sorozatában jelent meg, az utolsó sorig egyre fokozódó érdeklődéssel fogja végig olvasni mindenki.

—y —s.

A GYAKORLATI FŐZÉS TANKÖNYVE

Az Egyetemi Nyomda kiadásában igen izléses és nagyon praktikus könyv jelent meg dr. *Kollmanné*, lemhényi *Dávid* Andrea könyve, amelynek cime: *„A gyakorlati főzés tankönyve száz ebéd keretében"*. A kitünő szerző, mint a székesfővárosi Prohászka-utcai háztartási továbbképző iskola tanárnője és több fővárosi háztartási tanfolyam előadója pedagógiai müködésének elméleti és gyakorlati eredményeit foglalta össze ebben a könyvben. Az elméleti rész után, amely a háziasszonyok részére szükséges életvegytani ismereteket tárja fel, száz ebéd keretében mutatja be a különböző levesek, levesbetétek, hideg és meleg előételek, husok, saláták, köritések, mártások, főzelékek, tészták, italok és befőttek olyan tömegét, hogy azok közül a legképzettebb háziasszony is válogathat ujdonságot és ételritkaságot. Magáért a száz ebéd-ételsorért is érdemes végiglapozni ezt a kitünő és izléses könyvet, amely — meg vagyunk győződve — a legfelkapottabb és legkimeritőbb forrásmunka lesz a magyar konyhaművészetért rajongók táborában.

— **Kozocsa Sándor: Kölcsey Antónia naplója.** *(Rózsavölgyi kiadása.)* *Kozocsa* Sándor, a kiváló esztétikus és irodalomtörténész *Kölcsey* Antoniának, a XIX. század első évtizedei érdekes és bájos nőalakjának naplóját rendezte sajtó alá bő magyarázó jegyzetekkel ellátva. A XVIII. század végét és a XIX. század elejét ugy lehet tekinteni, mint az akkor divatos szentimentalizmus és biedermeier szellem idejét. E korban különösen szokásos müfaj volt a naplóirás. Széchenyi, Wesselényi és mások naplói emelkednek ki közülök. E nagyok naplói mellett Kölcsey Antonia irása inkább kortörténeti érdekességü, mindamellett különös jelentőséget ad a naplónak az, hogy irója unokahuga volt *Kölcsey* Ferencnek, a Himnusz költőjének akire bámulattal és csodálattal tekintett. S kiolvashatjuk e sorokból, hogy Wesselényi Miklós báró, a magyar reformkor daliás hőse iránt is gyöngéd érzelem hevitette. Kozocsa Sándor érdemes és diceséretre méltó munkát végzett e napló nyilvánosságra hozatalával.

M. L.

SZINHÁZ – FILM – MŰVÉSZET

NEMZETI SZINHÁZ VII. GERGELY

Németh László drámájában kezdettől végig kettős párhuzamos küzdelem folyik, amelyet a szinpadon mindvégig láthatatlan két ellenféllel viv a darab hőse. Az egyik ellenfél testi valóság, de nem jelenik meg a szinen. A másik állandóan ott van, de nem láthatjuk, mert testetlen lény. Az első IV. Henrik német király és császár, a másik a hős láthatatlan belső énje s a császárral vivott elkeseredett küzdelem, az önmagával vivott belső harc párhuzamosan, szüntelen egymásba kapcsolódva, egymást gyöngitve vagy erősitve és támogatva folyik. A császárral a világi főhatalomért küzd a kereszténység feje, Szent Péter utóda. Azt vitatja, hogy minden világi hatalom Krisztus helytartójától kapott hübér s a világi urak hatalmukat csak Krisztus nevében és a kereszténység javára gyakorolhatják. A császár függetleniteni akarja a világi hatalmat az Egyháztól. De ez a kettéválasztás nem akadályozza őt abban, hogy untalan bele ne avatkozzék a lelki hatalom területein is és a maga bünös eszközeivel ne rakja tele a püspöki székeket a kereszténység kárára és az Egyház romlására.

A kettős küzdelem ott éri el csucspontját, amikor a kiátkozott császár a kegyetlen tél hóviharában mezitláb, vezeklő köntösben zörget a canossai vár kapuján s a pápa önmagával tusázik, nem tudja meddig mehet el a szigorban vagy az engedékenységben; hogy a szent ügynek, amelynek egyedül szolgál, ne ártson. A szerző irói ereje és müvészete páratlan feszültséget tud adni ennek a jelenetnek. Végül az emberi irgalom szava kerekedik felül a végsőkig való kemény kitartáson. A pápa megnyittatja a kaput a vezeklő előtt, feloldja az átok alól s ezzel el is veszti a csatát. A második átoknak már nincs olyan foganatja, mint az elsőnek. A császár haddal támad Róma ellen s az Angyalvárban szorongatott pápát csak Róbert, sziciliai normann király vágja ki a hütelen városból. Végül egészen magára marad és végső óráján rettentő kétségek tépik. Kételkedik önmagában s kételkedik már az isteni segitségben is, ami talán az egyetlen kis félrecsuszása a különben magasztos, tiszta szépségü darabnak.

Nagy tehetségü, minden soráért, sőt minden szaváért benső csatát vivó, nehéz fajsulyu irónak, tökéletes veretü munkája ez. Más kérdés, vajjon igazi dráma-e és mennyiben áll meg a szinpadon. A közönséggel szemben mindenesetre komoly tehertétele roppant tömörsége. Egy-egy mondatába egész történelmi hátteret sürit. Tele van célzásokkal egykoru eseményekre, meg van szurkálva olyan nevekkel, amelyeket csak a kor igazán alapos buvára ismerhet s amelyekkel szemben a közönség legnagyobb része értetlenül áll és igy nem merülhet el teljesen a szinpadi történésbe. Az is hiba, a hatás szempontjából, hogy a legnagyobb szinpadi feszültség a darab elején robban ki és innen kezdve hanyatlik a feszültség s az ötödik felvonásban a tépelődő lelki bizonytalanság homálya zárja le a haldokló szemét s igy a közönség nem kap végső tiszta képet a hős belső lelki tusájáról, csak a külső dől el a bukás drámai fönségével. Nem használta ki a szerző azt a kinálkozó lehetőséget sem, hogy erőteljesebben állitja oda a pápát az elnyomottak és sanyargatottak védőjeként.

Az előadás rendezését tekintve, tökéletes. Sajnos, szinészileg nem áll mindig a darab magaslatán. *Timár* József egyik legerőteljesebb és legművészibb alakitását csillogtatja ebben a szerepben. Csupa lélek és átszellemült bensőség. Csak talán az első részekben fiatalosabb a kelleténél. A Matild toscanai hercegnőt alakitó *Mátray* Erzsi játéka is tele van stilusos szépséggel. Dikciója nemes és emelkedett. Sajnos, *Zala* Karola erőtlen és üresen siránkozó Ágnes császárné szerepében, Füzes Anna sem érlelte még át magában Adelhaid alakját, *Ónody* Ákos clunyi apátjában sok a tiszta, áhitatos bölcsesség, de hiányzik a szent áthevültség. Meglepően erőteljes és nagy lendületü *Forgács* Antal, Ottó ostiai püspök megszemélyesitője, *Kovács* Károly a barbár normann harcosból kissé pompázatos diszlovagot formál. Jellegzetes *Gózon* is a milanoi rongyosok egyik követének szerepében. *Garamszeghy* várnagyában van valami hatásos marconaság. *Ujlaki*, *Gabányi*, *Tapolczai*, *Bodnár*, *Pataki* József, *Turányi* biborosokat, püspököket, apátokat játszanak többkevesebb művészi átérzéssel. *Horváth* János diszletei közt volt néhány igen megkapó. A játékmester tisztét *Abonyi* Tivadar töltötte be.

A közönség nagy figyelemmel hallgatta és meleg elismeréssel fogadta a mély és nehéz darabot, s lelkesen ünnepelte a szerzőt és a szereplőket.

Kállay Miklós.

Rádió Villany Csillár **Barta és Társa**

legnagyobb választékban, legelőnyösebben!

PODMANICZKY-UTCA 39. SZÁM.

Fióküzlet: Rákóczi-ut 30. szám. (Nagydiófa-utca sarok).

Képes árjegyzékünket dijtalanul küldjük!

Több mint száz főnyi műkedvelő lép fel a Margitszigeti szabadtéri diszelőadáson

A kora-nyári szezonnak valósággal mesebeli ezeregyéjszakája lesz az a *Margitszigeti ünnepség*, amelyet a kormányzóné különböző jótékony intézményei javára rendeznek junius hetedikén este a margitszigeti Szabadtéri Szinpadon s utána a Felső Margitsziget éttermi és kerti helyiségeiben. Az ünnepség szines plakátjai — eredetijük gróf *Batthyány* Gyula müvészi rajza — a jövő héten jelennek meg a pesti utcákon, a rendezői iroda pedig Vigadó-utca 6. szám alatt, a Futura székházában levő utcai üzlethelyiségben már megkezdte a jegyek árusitását. (Tel.: 352-387.)

A Szabadtéri Szinpad különleges, érdekes müsoru, részben mükedvelő és főkép látványos diszelőadása három részre oszlik. Az első rész — mint ahogy a *Nemzeti Ujság* már megirta, — *Ujházy* György Margit-legendájának egy részlete, amely rengeteg főuri statisztériát mozgat, de a főszereplő *Szörényi* Éva, a Nemzeti Szinház kitünő, fiatal művésznőjén kivül a nagyobb beszélő szerepeket is mind arisztokrata mükedvelők alakitják. Mária királynő szerepét gróf *Pongrácz* Jenőné vállalta, IV. Béla király: gróf *Batthyány* Gyula lesz, a Cseh király: herceg *Esterházy* Antal, a Lengyel herceg: gróf *Esterházy* József, az Ördög: gróf *Keglevich* József, a Prior: *Balla* Boris. A mükedvelők már javában próbálnak az Operaház szinpadán *s a kormányzónő annyira érdeklődik az előadás és a szereplők munkája iránt, hogy minden próbán személyesen jelen van.*

A diszelőadás második része: *Mátyáskorabeli főuri esküvő.* Amig az első képben a szereplők beszélnek, ez a második rész pantomim-jelenet lesz. Megjeleniti az esküvőnek azt a részét, amikor már lakomához gyülekeznek: a fiatal pár, a vőfélyek, a koszoruslányok, a főgazdák és közben fogadják a szomszédos várurnőket és egyéb vendégeket, akik valamennyien — ugy, mint a násznép, — korhü és káprázatos diszben vonulnak fel a nézőtér előtt. Négylovas hintók, lovas delnők, csatlós- és apródkisérettel érkező főurak felvonulása lesz ez a jelenet; majd megkezdődik a lakoma, melynek során negyvennyolctagu balettkar mutatja be a régi magyar palotást és befejezésül az egész vendégsereg táncra perdül. Ez a körülbelül félóráig tartó jelenet olyan szinpompás lesz, hogy vetekedni fog a koronázás fényével. A menyasszony szerepét *Andrássy* Ilona grófnő, a vőlegény szerepét *Bessenyey* Sámuel alakitja, a főgazda szerepét gróf *Berchtold* Zsigmond vállalta. *Tizennyolc koszorus pár és közel nyolcvan mükedvelő arisztokrata-statiszta szerepel ebben a jelenetben; a legszebb ifju konteszek és a budapesti farsang összes bálkirálynői.*

A harmadik kép *katonai jelenet lesz a Rákóczi-korból.* Kuruc farkasbőrösök pihennek tábortüz és tárogató mellett, mikor is egyszerre — korabeli kürtriadó hangjára — lóra pattan a sereg és Berlioz Rákóczi-indulójának tüzes hangjai mellett *szemtanui leszünk egy hajdani lovas kuruc-rohamnak.* Ennek a jelenetnek a végén mai dicsőséges honvédhadseregünk valamennyi fegyvernemének egy-egy osztaga felvonul, majd valamennyien festői elhelyezkedésben álinak őrt a reflektorfényekkel megvilágitott és két arkangyal által tartott magyar cimer körül a kuruc farkasbőrösökkel együtt. *Ez a kép a hajdani és a mai magyar katona dicsőségét ünnepli* és méltó befejezése lesz fényben és mozgalmasságban a szabadtéri szinpadon lezajló előadásnak.

A szabadtéri müsort követően a közönség átvonul a Felső-Margitszigetre, ahol is a *Picadilly*, a *Parisien Grill* és a *Margitszigeti csárda* helyiségeiben vacsorára gyülnek össze az előkelőségek. A Felső-Margitsziget vacsorabáljan három vezető háziasszony parancsnokol: a Picadillyben gróf *Somssich* Gyuláné, a Parisien Grillben *Darányi* Béláné és a Margitszigeti csárdában báró *Vay* Lászlóné. Mind a három helyen a vacsora keretében mükedvelő táncmüsor fog lezajlani és a Margitszigeti csárdában gróf *Széchenyi* Endre rendezésében *vásári attrakciók is szórakoztatják majd a közönséget, ötletes mutatványos bódék, körhinta, céllövölde és a többi. Közben a legszebb mágnáslányok italt, pezsgőt, cigarettát, tombolajegyeket és virágot árusitanak* és bizonyos, hogy Budapest előkelő társasága a legjobb kedvben fog szórakozni itt hajnalig.

Itt kell megemliteni még, hogy a szabadtéri szinpad nézőterét, később a Felső-Margitsziget vacsoraasztalait, továbbá a különböző mükedvelő-attrakciók szinpadait fehér-sárga margaréták ezreivel fogják feldisziteni. Fehér-sárga szinekben fog pompázni minden a Margitszigeti Ünnepség estéjén s ehhez a nagyarányu virágdiszhez természetesen rengeteg margarétára lesz szükség. Epp ezért *Montenuovo* Nándorné hercegné, aki a virágdiszitést vállalta, már most megkezdte szervező munkáját, személyesen és levélfelszólitásokkal toborozza a virágadományozókat, akik máris a margaréták ezreit ajánlották fel és akik közé sokan önként is jelentkeztek. Hogy ez az önkéntes jelentkezés könnyebb és simább legyen, itt közöljük a hercegné vidéki és pesti cimét. Tessék bármelyik helyen akár levélben, akár személyesen bejelenteni, ki mennyi virágot küld. A vidéki cim Magyarboly, Baranyamegye, a pesti cim Zita királyné-ut 17. Már eddig is annyi virágadomány-bejelentés történt, hogy a Margitszigeti Ünnepségen térdig fogunk gázolni a margarétákban.

A Margitszigeti Ünnepség aktiv főrendezői sorában a következő hölgyek és urak neveit találjuk:

Karg Györgyné báróné, *Andrássy* Ilona grófnő, *Pongrácz* Jenőné grófné, *Zsindely* Ferencné, báró *Vay* Lászlóné, *Teleki* Gézáné grófné, *Darányi* Béláné, *Baranyay* Lipótné, *Szendy* Károlyné, *Perczel* Györgyné, *Eckhardt* Tiborné, *Sónyi* Hugóné, *Darányi* Kálmánné, bárcziházi *Bárczy* István, *Karátson* Antal, gróf *Szapáry* Antal, *Oláh* Gusztáv, *Piret de Bihain* Jenő báró, gróf *Széchenyi* Endre. (—)

AMBRUS SZALON

IV., Párisi-utca 1. szám. I. 2. Telefon: 181—224

50 db eredeti nyári modell bemutatása május 16-án

Bemutatásra meghivóigénylések telefonon

Kulisszatitkok

Eyssen Irén, a hirneves énekművésznő és Albert Ferenc, a nagytudásu fiatal hegedüművész előbb Helsinkiben, majd Tallinban és Rigában hangversenyeztek. A világjáró magyar művészek javarészt magyar zeneköltők alkotásait mutatták be és tüntető sikert arattak pompás előadásukkal. Eyssen Irént és Albert Ferencet, akik az északi államok zenei életének vezető személyiségeivel léptek összeköttetésbe hangversenykörutjuk során, a legnagyobb elismeréssel méltatták a sajtóközlemények, amelyek beszámoltak rádióhangversenyeikről is. A legnagyobb elismerést azonban kétségkivül az jelentette, hogy a jövő évadra máris ujabb önálló hangversenyekre szerződtették mind a két kitünő magyar művészt.

*

Ünnepi estre készül a Magyar Operabarátok nagytekintélyü egyesülete. Az évad utolsó ünnepi előadását május utolsó napján rendezik az Operaházban, a „Lohengrin" kerül szinre. Külön érdekessége lesz az előadásnak, hogy a főszerepet, Brabanti Elzát Müller Mária, a világhirü énekművésznő alakitja, a cimszerepben pedig Set Svanholm, a kiváló svéd hőstenor lép fel, aki legutóbb a „Walkür" és a „Mesterdalnokok" főszerepeiben aratott felejthetetlen művészi sikert. Az évadzáró ünnepi előadás előtt az Operaház első emeleti társalgójában tartja szokásos évi közgyülését a Magyar Operabarátok egyesülete.

*

Bulla Elma sikeres operáción esett keresztül. A vakbélirritációkról panaszkodó művésznőn, vizsgálat alapján, azonnali beavatkozás vált szükségessé. A Fasor-szanatóriumban hajtották végre a mütétet, amelynek hamar elterjedt a hire Budapesten és szombatra már valóságos virágerdővé változott Bulla Elma szanatóriumi szobája, ahol a beteg a körülményekhez képest igen jól érzi magát és remélhetőleg egy hét mulva már el is hagyhatja betegszobáját.

MÄRY **melltartó mégiscsak a legjobb**

Mindenütt kapható

Kiszely Ilona veszi át vasárnap délután a Vigszinházban az „Orvoskisasszony" előadásán az Amerikába utazó Erdélyi Erzsébet szerepét.

*

Rózsahegyi Kálmán Borsodnádasdon vendégszerepel vasárnap. A nagyszerü szinész a „Falu rossza" előadásán lép fel Névery László szintársulatával.

*

A régi Nemzeti Szinház telkén van a Márkus-park Szinház, ahol a nyáron ismét szabadtéri előadások lesznek. Ez a fedetlen nézőtér eddig sok kellemetlenséget okozott, mert esős időjárás esetén nem lehetett megtartani az előadást. Most a telek bérlője elhatározta, hogy tetőt épittet a nézőtér fölé, ami lehetővé teszi majd, még esőben is megtartsák az előadásokat.

*

Huszonötödször kerül szinre vasárnap délután a „Ludas Matyi", Dékány András, Liszt Nándor és Laurisin Miklós vidám magyar népies játéka, amelynek sikere egyre jobban kibontakozik.

Tavaszra tartós ondolálás

hajfestés legujabb eljárással. Modern szépségápolás! Kránitz, IV., Párisi-u. 5. (Molnár—Moser mellett.) Telefon: 189—040.

MINDENKI GYANUS!

Bizonyára sokan emlékeznek még arra a szép francia szinésznőre, aki hat évvel ezelőtt Budapesten is játszott a Hunnia-filmgyárban. Germaine *Aussey*, az egyik legszebb párisi szinésznő, aki annakidején az Osso-produkciónak volt szerződtetett sztárja. Ez a társaság sok filmet készitett akkor Budapesten.

Germaine *Aussey* azóta szinpadon is nagy karriert futott be Párisban, a francia filmeknek pedig szinte állandó szereplője. *„Mindenki gyanus"* a cime annak az elragadó, mulatságos bünügyi filmnek, amely a Páris melletti studióban készült. A szép szinésznő mellett nem kisebb sztárral diesekedhetik, mint a legnépszerübb francia komikus: *Larque* nevével.

A KONCERT RENDEZÉSEI:

Tangóharmonika-est ma Z. ¼9. Minden jegy elkelt. Marnitz tangóharmonika szaküzlet rendezése.

BUSTABO—BARTÓK hétfőn

Mesterbérlet. Városi 8. Bp. Hangv. Zenekart vez.: Vaszy Viktor.

SAUER ZENEKARI-EST 22-én

Bp. Hangv. Zenekart vez.: Rajter Lajos.

TROYANOFF BALETTAKADÉMIA

vizsgaelőadása 28-án. Magyar Szinház. ½11.

NÁDASY BALETTSTUDIÓ ÉVZÁRÓJA

junius 1-én. Andrássy Szinház d. e. 11.

SZENTPÁL-ISKOLA ÉVZÁRÓJA

junius 5-én. Vigadó ½7. Jegyek 1.10—4.20 P.

OLVASSUK A KÉPES KRÓNIKÁT

Mengelberg által felfedezett jeles fiatal magyar zeneszerző *Virág és pillangó* című alkotását mutatta be nagy sikerrel és méltó befejezésképpen *Vaszy* Viktor a *Budapesti Egyetemi Énekkarok* országoshirü férfikarának élén szólaltatta meg felmagasztosult szépséggel *Palmgren*, aviláshirü finn zeneköltő egy-egy gyönyörü alkotását.

ÉNEKLŐ IFJUSÁG

A gyermekek dalosünnepe minden megkapó szépségében ritka élményt jelentett a *Zeneművészeti Főiskola* szombat délutáni hangversenyén. A székesfővárosi polgári iskolák éneklő ifjusága énekelt versenyt egymással. A műsoron csupa magyar zeneszerző: *Bárdos* Lajos, *Kodály* Zoltán, *Zsasskovszky* József, *Halmos* László, *Kerényi* György, *Bartók* Béla, *Molnár* Antal, *Faragó* Kálmán, dr. *Török* Zoltán művei között néhány klasszikus alkotás *Palestrina* és Andreas *Rauch* zeneköltemény is megszólalt a kedves kisfiuk, kisleányok csengőszavu, daloshangu gárdájának megkapó előadásában. Dicséret, elismerés a kis dalosoknak, de mindenekelőtt kiváló

A nemzet multjában élő történeti erő mozgósitása a Magyar Művelődéstörténet

„Megszólalnak a kövek" — hirdette egy erdélyi könyv cimlapjain körülbelül egy évtizededel ezelőtt a magyarság erdélyi történetének erejét és ez a könyv már a cimében is minden magyar szivet megdobogtatott. Azután itt, Magyarországon ásták ki az esztergomi királyi és primási palota csodálatos termeit, freskóit, szinezett oszlopfőit és a laikus közönség lelkét is elfogta, valami nagyszerü történelmi érzés a kiásott kincsek láttára. Egy nemzet nemcsak jelenében él a jövőjéért, hanem multjának minden kincsét rég elhalt őseinek, művészeinek minden tettét áladóan mozgósitásban kell tartania, hogy létét megőrizze és jövőjét biztos alapokon tovább épithesse.

A magyar történeti érzés felemelésére szivet megdobbantó, izgalmasan érdekes könyvsorozat kiadására szánta el magát másfél évvel ezelőtt a *Magyar Történelmi Társulat*. Most, hogy az ötkötetes „*Magyar Művelődéstörténet*" első kötetét a kezünkbe kaptuk és átforgathatjuk, szinte gyermekes örömmel kapkodunk a soha nem publikált képek, a nagyszerü részlettanulmányok sorai között. A magyarság dunamenti életének első négy századát öleli fel művelődéstörténeti szempontból ez a könyv a honfoglalás előtti magyarság utjától, amikor a magyar faj nagyszerü ösztöne vezetett bennünket isteni rendeltetésünk utján nyugatabbra, egyre nyugatabbra; és azokat az évszázadokat, amikor a hunok és avarok által meglakott Dunavölgyét valódi európai birodalommá, keresztény kulturországgá fejlesztettük. Micsoda mélységek és micsoda magasságok, a jó és rossz sors mily végletes viszontagságai közt vezetett a magyar nép utja az Árpádok dicső birodalmáig! A magyar öntudatnak, jövőnkbe vetett hitünknek és bizalmunknak valóságos acélfürdője ez a könyv, amely lelkes magyar történetiróknak, tudós professzoroknak és ifjui hitü történészeknek a műve. Az egész magyar nép, mondhatni, ajándékba kapta a mű létrehozóitól az ezeréves Magyarországnak eme művelődéstörténeti kincsestárát. E sorok irója a saját személyében ugy éezte, hogy mint magyar embernek, meg kell köszönnie ezt a munkát, azoknak kell elsősorban megköszönni, akik létrehozásánál a legfőbb szerepet vitték. Elsőnek *Domanovszky* Sándort, a Magyar Történelmi Társulat alelnökét kérdeztük meg a hatalmas mű létrejöttéről.

Nemzetünk minden rétegét járja át az „emlékezet" — mondja Domanovszky Sándor

Domanovszky Sándornak a Horváth-kertre néző lakásában minden könyv, minden irás a tudománynak élő férfi csendes munkahelyét idézi. A falakon körbe futó, mennyezetig érő könyvespolcok között a magyar történelmi tudás irásba foglalt emlékei néznek reánk, a kissé őszülő, de minden mozdulatában olyan fiatalos és energikus professzor pedig csendesen és szerényen beszél a nagy műről.

— Eszmei célunk a magyar történelmi tudat felemelése. A *Magyar Történelmi Társulat* éppen abból a meggyőződésből indult ki, amikor ennek a munkának szellemi irányitását vállalta, hogy nekünk sajátos viszonyaink közt különösen szükségünk van történeti kulturánk elmélyitésére, hogy az „*emlékezet*" mentől jobban átjárja nemzetünk minden rétegét. Nemzeti történelmünk az utolsó években a szellemtörténeti kivánalmaknak mindenben megfelelő, kitünő feldolgozást nyert *Hóman* Bálint és *Szekfü* Gyula immár népszerüvé vált nagy munkájában. Bármennyire tisztelettben tartották is a tudós szerzők azonban a szellemtörténet kivánalmait, saját nyilatkozatuk szerint mégis a poli-

[illegible] politikai élet szembeszökő je-[illegible]emben kulturánk alakulá-[illegible] olvasó el állitani. A mű-[illegible]ök kutatása nálunk, akik [illegible]nk zárva a külföld szel-[illegible]tól, kissé későn indult

[illegible]olba Gyula.

[illegible]xitérőt tart *Domanovszky* [illegible]lengyel tudományról esik [illegible] tudomány épp a nemzet há-romfelé szakadottságából és egyrészének emigrációba kényszerüléséből következ-zően nyerte el a sokoldalu szempontok sarkalását. A lengyel ifjuság Oroszországba szakadt része Szentpétervárott, az osztrák része Bécsben, a német része Berlinben és a német egyetemeken, a hazájukból menekülni kényszerültek pedig Páris nagyszerü tudományos intézeteiben szivták magukba az európai tudomány legujabb módszereit. Igy a lengyel nép rettenetes történelmi tragédiája mellett, mivel fiai egy percig sem csüggedtek és lengyelségükről semmiféle idegen nemzet kebelében meg nem feledkeztek, mégis a történeti és egyéb tudományokban nagyszerü előhaladást tanusitottak.

— Nálunk — folytatja a professzor — más volt a helyzet. Magyarország és a külföld közé erős gátak épültek, igy egy és másban ideiglenesen kissé megkéstünk. 1914 óta, tehát 25 éve, amióta katedrámat elfoglaltam, a megfelelően specialiifju történészeinket fogtam össze ennek a műnek a megirásához. Legtöbbjük elszórva megjelenő könyvekben, doktori dolgozatokban és tanulmányokban a tudományos világ előtt már bebizonyitotta az illető tárgykörben való jártasságát, most pedig hatalmas művé épitettük összse ezt a sok részlettudást, amely mind az évszázadokkal ezelőtt való magyar mult egy-egy kincses titkába enged bepillantást. A művet öt korszakra osztottuk öt kötet keretében. Az első rész az Anjou-kor végéig, a második Mohácsig, a harmadik 1690-ig, a magyarországi török uralom megdőléséig, a negyedik 1790-ig, azaz az első reformmozgalmakig, az ötödik rész pedig 1914-ig tart. Az öt kötet negyedéves időközökben jelenik meg, ugy hogy az egész mű 1940 őszére a magyar közönség kezébe kerül.

Balanyi György a mult jóvátehetetlen mulasztásairól

Második látogatásunk *Balanyi* Györgynek, a tudós piarista professzornak szólt, a sorozat másik szerkesztőjének. *Balanyi* György elárulja nekünk, hogy a sorozat kiadásával a *Magyar Történelmi Társulat* nemcsak nagyszerü eszmei célt szolgál, hanem az eddig kevésbbé müvelt vidéki helyi kutatás és a népiség történetét kivánja ásatásokkal, elpusztult falvak, várak és erődítések feltárásával előmozditani. Mivel a magyar művelődéstörténetből befolyó tiszta jövedelem fele ennek a célját szolgálja, nagyszerü tudományos munka sarjad majd minden befolyó fillérből. További cél még az is, hogy a magyar közönség szélesebb rétegeinek a „*Századok*" mellett egy kevésbbé szakszerü történelmi folyóiratot is a kezébe adhassunk, amely a történelmi érzést, a magyar lelki öntudatot állandóan ébren tartsa és a fiatalságot a történelmi kérdésekkel megismertesse. Ezután a könyvsorozatról érdeklődünk *Balanyi* Györgynél.

A *Magyar Művelődéstörténet* eddig még hiányzó mű a magyar irodalomban. Régebben is történtek ugyan kisérletek ilyen irányu mű létrehozására, ezek azonban tulságosan népszerüsitők voltak és már megjelenésük idejében sem álltak a kor szinvonalán. A mi munkánk a feldolgozás módjában lényegesen is különbözik az eddig megjelent művelődéstörténetektől, mert teljes mértékben számol az uj kutatások eredményeivel és az ugynevezett szellemtörténeti módszer adottságaival. Az uj *Magyar Művelődéstörténet* technikai anyagában, módszerében, feldolgozásmódjában uj és eredeti iparkodik lenni. Ezt a célt szolgálja az a körülmény is, hogy az egyes cikkek megirásával az illető kérdések kiváló szakembereit, köztük az uj történetiró nemzedék számos nagy reményekre jogositó fiatal képviselőjét bizta meg a *Magyar Történelmi Társulat*. Igaz, a munkatársak nagy száma azzal a veszedelemmel járhatott volna, hogy egyes cikkek felfogás és előadás tekintetében eltérnek egymástól, de a szerkesztőség a maga részéről mindent megtett az egyenetlenségek eltüntetésére s az egyes kötetek s az egész mű egyöntetü harmoniáját biztositja.

— A nagy és tekintélyes részben uj anyag mellett különös értéke az uj *Magyar Művelődéstörténetnek* gazdag illusztrációs képanyaga. Itt sem elégedett meg a szerkesztőség a régi szokványos képek közlésével, hanem iparkodott a legkülönbözőbb helyekről összegyüjteni azon illusztrációkat, szöveghasonmásokat, fegyvereket, butorokat, ruhákat, amelyek az illető kor müveltségére jellemző világot vetnek. A feladat eme részét dr. *Varju* Elemér nyugalmazott muzeumi igazgató vezette. Az ő neve, tudományos multja és kiváló szakértelme a legjobb kezesség arra, hogy az uj *Művelődéstörténet* ebben is a legjobbat és a legtökéletesebbet nyujtja. Ez az illusztrációs anyag is teljesen uj utakon készült, amennyiben egyetlen olyan rajz sem szerepel benne, amely ne volna egyuttal egykoru történeti emlék.

Legutóbbi nemzeti tragédiánkról és az ezzel szorosan egybefüződő magyar történeti érzés hiányáról kezdünk azután beszélni a tudós paptanárral. *Balanyi* György derüs, magyar arca itt egy kissé elkomorul.

— *A multat jóvátehetetlen mulasztások terhelik.* Még felemliteni is szégyen, hogy a mult század elején még elég feltárható állapotban álló budai pálos Szent Lőrinc-kolostor romja, amely középkori multunk egyik legszebb emléke volt, a „Szépjuhászné" vendéglő felépitése céljából rombolták szét és a megbecsülhetetlen értékü alapkövek ma egy semmitmondó épület falaiban rejtőznek. Ugyancsak a mult század elején rombolták szét a nagyszerü fehérvári bazilika alapfalait, hogy abból a mai műtörténetileg keveset mondó székesegyházat felépitsék. *Sajnos, sem a tudós világnak, sem a közönségnek nem volt érzéke a mult beszédes emlékei iránt.* A régebbi történetirói nemzedék csak az irott, lehetőleg okleveles anyag iránt érdeklődött. Eredeti oklevelek közlése volt a főcélja, de *olyan emlékek iránt, melyekben a kor lelke lüktetett, nem volt meg a kellő művelődéstörténeti érzék.* Igy a kor csak politikai vonatkozásokban jutott érvényre, művelődéstörténetileg azonban a legnagyobb bizonytalanság uralkodott.

— Töretlen talaj volt tehát a *Magyar Művelődéstörténet.* A magyar katolikus Egyház története még nincs megirva és ma is *Balics* háromkötetes Árpád-kori története a legkimeritőbb mű erről a fontos korról, amely sajnos, teljesen elavult. A vegyesházi királyok korára még ily feldolgozással sem rendelkezünk. Ez áll a XVII—XVIII. századra is. Van sok kitünő monográfiánk, de az egész kor részletes, egységes feldolgozása teljesen hiányzik. *Még inkább hiányzik a lélek mélyebb megrezdüléseibe bepillantást engedő művek sorozata.* Nincs megirva a középkori magyarság áhitat-gyakorlatainak története, nincs kimeritő liturgia-történetünk, a magyarság lelki életére oly jellemző Mária-kultuszra még mindig *Balogh* Ágoston több, mint hatvan évvel ezelőtt megjelent kétkötetes *latin* munkája egyetlen utbaigazitónk. Nincs magyar hagiografiánk, a magyar bucsuk és bucsujáróhelyek története szintén megirásra vár. Az uj magyar művelődéstörténet célja, hogy végrevalahára teljes áttekintést nyujtson a magyar művelődés fejlődéséről, a művelődéstörténet legtágabb értelmében. *Nem akar ez a mű csak gazdaságtörténet, csak művelődéstörténet, vagy csak irodalomtörténet lenni, hanem a magyarság ezeréves életét minden vonatkozásában be akarja mutatni.*

Possonyi László.

MARY
mélyiszak a legjobb
Mindenütt kapható
mellitarto

hatalmas barátjának erkölcstelen életét, a másik oldalon pedig a tömegek bálványának, a csodatévő „szentnek" életét, amig végzete be nem következik. Harry *Baur* különösen a film utolsó jelenetében, ott, ahol *Rasputin* a halállal küzködik, valóban hatalmas művészi alkotást nyujt.

— **Székelyhidy Ferenc vasárnap az Operaházban.** *Laurisin* Lajos betegsége folytán a vasárnap, április 30-án szinre kerülő *Mosoly országában* mint Szucsong dr. *Székelyhidy* Ferenc fog fellépni.

Állványok Selyemernyők
Schäffer Béláné Erzsébet körut 17
Telefon: 1-344-57
tfilmelet

Biztos siker
gyors eredmény,
ha hirdet a
Nemzeti Ujságban

SZINHÁZ – FILM – MŰVÉSZET

FIDELIO — HOESSLIN FERENCCEL

Beethoven egyetlen dalművének kidolgozása közismerten kettős feladatot jelent a vezénylő karnagy számára. Minden idők legnagyobb zeneköltője a hitvesi hűség apotheozisát zengte el ebben az operaszinpadra irt egyetlen alkotásában. A líra és a dráma kettős végletének nagyszerű összhangját teremtette meg *Hoesslin* Ferenc, az európaihirű német zenekarművész és karnagy, amikor szombaton este ismét mély diadalra vezette ezt a felujitása óta egyébként is méltán népszerüvé lett mesteralkotást. *Hoesslin* hivatott vezényletével szinte uj életre kelt Beethoven remekművének minden felmagasztosult szépsége. A Leonora-nyitány szinte a sorsszimfonia dinamikai hatásaira emlékeztető kidolgozása külön élményt jelentett. A közönség, amely mindenkor hálás az igazi művészi megnyilatkozásokért, tüntető lelkesedéssel kisérte az Operaház kiváló zenekarának teljesitményét, amelynek tagjait alighanem megihlette a nagynevü külföldi vendégkarnagy minden részletszépségre egyaránt kiterjedő nagyvonalu vezénylete. A sikerben *Hoesslin* Ferenc méltó osztályosai voltak *Huszka* Rózsi, *Rösler* Endre, a remek hangu *Tamás* Ilonka, *Székely* Mihály és az összes többi szereplők.

Gerevich Tibor és Kállay Miklós előadásai Varsóban

Varsóból jelentik:

Gerevich Tibor, a krakói és varsói magyar képzőművészeti kiállitások kormánybiztosa, a varsói rádióban francia nyelven előadást tartott az ujabb magyar művészetről. Az előadást Jan *Morawinski* művészeti iró lengyel nyelvre vezette be s a közvetités végén *Gerevich* professzor előadását lengyel forditásban tolmácsolta. *Gerevich* előadásának bevezetésében a magyar művészet nemzeti sajátságait történtileg vezette le s rámutatott arra, hogy az ma épugy történetének legszebb korszakaiban a nemzeti lélek hü tolmácsa. Méltatta az ujabb magyar egyházművészet törekvéseit s utalt a századokra visszamenő magyar-lengyel művészeti kapcsolatokra.

Az érdekes közvetitésről viaszfelvétel is készült.

A lengyel *Pen Club* fogadást rendezett *Kállay* Miklós, a *Nemzeti Ujság* főmunkatársa, a magyar Pen Club tagja részére. *Kállay* Miklós *Báthory* István cimen történelmi regényt irt, amelyet valószinüleg lengyel nyelvre lefordítanak. A *Pen Club* fogadása után este a lengyel irodalmi akadémia elnöksége rendezett diszgyülést *Kállay* Miklós tiszteletére. A diszgyülés alkalmával az illusztris magyar iró rövid francianyelvü ismertetésben vázolta a mai magyar irodalmat, majd regényéből olvasott fel egy részletet. *Kállay* Miklós mindkét előadásának igen nagy sikere volt.

A M. KIR. OPERAHÁZ

vendégciklusa az Operaház épületében

Müller Mária

és

Svanholm Set

felléptével

Május 5-én: Walkür.

Vezényli:

Hoesslin Ferenc

Május 8-án: A nürnbergi mesterdalnokok.

A KONCERT RENDEZÉSEI:

KÁROLYI zongoraest szerdán

Vigadó 8. Müsorán: Franck: Preludium, choral és fuga, Chopin b-moll (gyászinduló) szonáta, Beethoven: d-moll, stb. A fenséges vendégekre való tekintettel pontos kezdés.

Don Kozák kórus 4-én és 5-én. Vez.: Serge Jaroff. (Városi Szinház).

Kamarazenekari-est 5-én. Vez.: Liborcz György.

Cortot zenekari-est 8-ról *halasztva.*

Mesterbérlet legközelebbi estje 15-én.

Bach F-moll, Mozart rondo *(Bartók)* Csajkovszky *(Bustabo).*

Bustabo-Bartók zenekarral.

Basilides dalestje május 10.

Tango-harmonika-est 14. Z. 29.

Kulisszatitkok

Anna főhercegasszony, Glattfelder Gyula megyéspüspök, Hóman Bálint kultuszminiszter és Tasnádi-Nagy András igazságügyi miniszter nézték meg a héten a Mücsarnok vidám hangulatot árasztó kiállitását.

*

Francois Mauriac uj darabon dolgozik, amelynek témáját titokban tartja. Az uj Mauriac-drámát máris lekötötte a Comedie Francaise.

*

Kállay Miklós uj verses szinjátékából, a Rontó Pálból olvas fel, Balassa Imre pedig Dérynéről mutatja be tanulmányát a La Fontaine Társaság ülésén.

*

Sonja Hennie uj filmoperettjében Irving Bellin zenéjére táncol.

*

Hoeslin Ferenc főzeneigazgató vezényli csütörtökön este az Emericana Liszt Ferenc zenekarának hangversenyét.

*

Az elmult év legszebb francia filmjét, a „La Béle Humaine"-t egy teljes évig játszották Párisban. A filmet most mutatták be Londonban s a bemutatón megjelent Jean Gabin és Simone Simon, a két főszereplő, akiket a rendőrök csak gumibottal tudtak megvédeni az autogramkérők ostroma elől.

*

Vendégszereplésre hivta meg Walter Rózsit, az Operaház kiváló énekmüvésznőjét a torinói Theatro Reggio vezetősége. A müvésznő, aki mult év májusában Firenzében „A láng" főszerepét alakitotta, ezzel a mesteri szereplésével óriási sikert aratott. Ezért is hivta meg most a teljesen ujjáépitett torinói dalszinház igazgatósága Walter Rózsit, mert ott csak az idén kerül bemutatóra a nagy olasz zeneköltő hatalmas alkotása. „A láng" torinói bemutatója junius 20-án lesz és Walter Rózsit julius 5-ig szólitja Felsőolaszország fővárosába a szerződés, amelyet a müvésznő már alá is irt. Mint emlitette, külön megtiszteltetésnek tartja, hogy magyar operaénekesnő létére olasz dalmü főszerepére kapott meghivást, mert erre Olaszországban eddig még alig volt példa.

*

Bulla Elma, akinek első vigjátéki szerepében olyan nagy sikere van, az elmult este játszotta huszonötödször Lonsdale darabjának főszerepét.

Rádió Villany Csillár

legnagyobb választékban, legelőnyösebben!

Képes árjegyzékünket díjtalanul küldjük!

Barta és Társa

PODMANICZKY-UTCA 39. SZÁM.

Fióküzlet: Rákóczi-ut 30. szám. (Nagydiófa-utca sarok).

NEMZETI SZINHÁZ: PERRICHON UR UTAZÁSA

A párisi *Vaudeville* szinpadán mutatták be 1860-ban *Labiche* és *Martin* urak vigjátékát, amely a maga idejében a nagyon népszerü és divatos szerzőknek igazi sikert jelentett. Ma, sok évtized után, első drámai szinházunk bátor kézzel emeli ki a porosodó régi kéziratok közül ezt a vigjátékot. Sokan lesznek, akik lekicsinylőleg nyilatkoznak a darab idejétmult technikáján, keresetlen, de őszinte humorán, igénytelen, de ügyes szinpadi helyzetein. Mi nem osztjuk ezt a zord kritikát, ennek a vigjátéknak is meg van a maga irodalomtörténeti érdekessége. *Labiche* és *Martin* a mult század közepén rengeteg sikert arattak szinpadi müveikkel, amelyek közül kétségtelen az egyik legsikerültebb, a *Perrichon ur utazása*. *Labiche* és *Martin* nem voltak uttörők, sem korszakalkotó ujitók, iskolájuk azonban a legkitünőbb és legfémjelzettebb, hiszen ennek a darabnak a konstrukcióján is érezni *a moliérei hatást*. Ez is jellemvigjáték. A humor, amely végiggyöngyözik a vigjátékon, nem csupán nevettet és szolgál, hanem jellemfestő is. A vidám szituáció, amelybe Perrichon ur, a parvenü kocsigyáros kerül, leplezetlen oldaláról mutatja be a nyárspolgárt a maga emberi gyarlóságában. A parvenü kicsinyességei, csetlései, botlásai soha sem bántó, de mindig jellemző hatással bukdácsolnak a feltört, de gátlásait legyürni nem tudó ember kételyeinek utvesztőjében. Persze az Idő elszáguldott a téma, a szituációk és a dialógok felett, ez vitathatlan. *Labiche* és *Martin* vigjátéka azonban a mult század szinpadi termelésének érdekes és főkép hálás emléke. Hálás, mert a főszerep brilliáns szinészi lehetőséget nyujt, igaz, hogy ehhez olyan zseniális komédiázó tehetség kell, mint amilyen például *Csortos* Gyuláé. Pedig az ő egyénisége talán sulyos is ehhez a szerephez, talán nem elég rugalmas és könnyed, de az ő csodálatosan mély emberábrázoló ereje, játékának gazdag szinezése, sok-sok kis ötletének elragadóan mulatságos felvillanása, ellensulyozza azt, ami hiányzik alakitásából. Az ő Perrichonja, ahogy a lyoni pályaudvaron áll, megjelenésében, hanghordozásában, mozdulatjátékában tele van mély humorral. Régen láttuk *Csortost* ilyen őszintén beleélni magát egy szerepbe, ilyen játékosan jókedvünek és vidámnak. Mellette a két legsikerültebb szinpadi alak *Patakié* és *Ungvárié*. Elmések ezek a karikaturák, néha egyenesen mintha Daumier ceruzája alól szaladtak volna ki. *Vizváry* Mariska, ez a remek komika is bőkezüen hinti frissen csillogó vidámságát. Nagyon bájos *Szeleczky* Zita, tetszett még *Tapolczay*, *Bodnár* és *Garamszegi*, az utóbbi azonban mintha tulkomor szinekkel festette volna meg az adósságokba merülő harcias zuáv kapitány portréját.

Major Tamás rendezése hatásos szinpadi képeket tud teremteni, a játék ritmusa azonban gyorsabb is lehetne. *Horváth* János szinpadképei fris[illegible] pompázóak. *Orbók* Attila fo[illegible] dos munka.

K

Tavaszra tartós ondolálás

hajfestés legujabb eljárással. Modern szépségápolás! Kránitz, IV., Párisi-u. 5. (Molnár—Moser mellett.) Telefon: 189—040.

Orvoskisasszony

Uj angol szinjáték a Vigszinházban

Premier szombaton, május 6-án

A *Vigszinházban* jövő szombaton, május ű-án kerül bemutatóra Patricia S. *Hare* angol irónő „Breach of Discipline" cimü szinjátéka, mely *Harsányi* Zsolt forditásában

Orvoskisasszony

cimet kapta. A rendkivül érdekes, izgalmas és vidám jelenetekben egyaránt bővelkedő darab központjában egy fiatal orvosnő áll, aki egész jövőjét kockára téve ment meg egy emberéletet és ez uton jut el szerelmi történetének boldog megoldásához is. Az orvoskisasszony szerepében

Muráti Lili

kapott rendkivüli feladatot, mig a darab férfi főszerepeit

Ajtay, Bihary, Dénes György, Greguss, Kőmives, Köpeczy-Boócz, Perényi és Vértess Lajos

játsszák. Az előadás együttesének többi tagjai

Beleznay Margit, Erdélyi Erzsébet, Kormos Márta, Ladomerszky Margit, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Sitkey Irén, Kürthy Sári, Biró Ági, Poós Évike,

továbbá

Benkő, Bimbó, Dózsa, Egri, Földes, Justh, Kédly, Szabó és Marinkovich.

Rendező: *Hegedüs* Tibor.

Diszletterv: *Vörös* Pál.

DISZHANGVERSENY

A *Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége* nagyszabásu diszhangversenyt rendezett szombaton este a *Zeneművészeti Főiskolán*. Javarészt magyar szerzők, kiváló zeneköltők, *Erkel* Ferenc, *Kodály* Zoltán, *Koudela* Géza, *Bárdos* Lajos, *Adám* Jenő müvei váltakoztak a pompás müsorszámok sorában *Bach-*, *Orlando di Lasso-*, *Scarlatti*-szerzeményekkel, amelyeket a jeles dalosegyesületek pompás stilusérzékkel, sokszinü szépséggel szólaltattak meg. Külön eseménye volt a szép hangversenynek, hogy azon először szerepeltek a magyar fővárosban a visszacsatolt Felvidék kiváló dalosegyesületei. Szünni nem akaró lelkes ünneplés fogadta a *Komáromi Dalegyesület férfikarát*, amely *Schmidt* Viktor karnagy vezetésével remekelt. Taps, ünneplés kisérte a kiváló *Lévai Dalárda* vegyeskarának szereplését is, amelynek művésztagjai *Heckmann* István karnagy vezénylétével vettek részt a gyönyörü hangversenyen, valamint a Rimaszombati Magyar Dalegylet férfikarának szereplését, amelynek kitünő tagjai *Halász* József vezényletével szinte hitet tettek bensőséges magyarságuk mellett. Végül *Rajter* Lajos *Viksi* János, a legutóbbi

SZINHÁZ

Wallenstein

Felújítás a Nemzeti Szinházban

Hogy valójában ki volt Wallenstein, hogy az volt-e, akinek személyét jogosan érheti annyi vád, amennyit a gyűlölet szórt rája, nehezen lehetne megállapitani Vádolták kényurasága, nagyratörő vágyai, állitólagos cselszövései miatt és sárral dobálták meg, amiért érvényesülése érdekében cseh vérét is megtagadta és császárának szolgálatábabn még saját népe ellen is harcba szállt. Voltak azonban, akik védelmükbe vették, közöttük egyik életrajz irója, aki róla irt tanulmányában jegyzi meg, hogy sokkal nagyobb volt, mint hadvezér és mint politikus, semhogy kora megérthette volna. Az elbeszélő történelem irók munkáiból kétségtelenül más Wallensteint ismerünk meg, mint a pragmatikai történelemirás mestereinek munkáiból. Ezek az irók Wallensteinről alkotott rajzukban *inkább az embert* mutatták be, akinek lelkében mély nyomokat hagytak asztrológiai és asztronómiai tanulmányai, aki inkább fényes és mégis szánandó sorsának volt az eszköze, s nem az, akinek az oknyomozó történetirók állitják be. Aki könyörtelenül vágta át magát minden akadályon, aki saját hibáit jól ismerte ugyan, de környezetében csak az erényeket látta, aki inkább hadvezér volt, mint politikus, s akit akkor ért utol a végzet, mikor győzelmének dicsőséges útjáról a politika útvesztőjébe tévedt.

*

Wallenstein tragédiája *Schiller* drámai költeményében az iró költői megvilágitásában nyer alakot, bár Schiller mindent elkövetett, hogy ennek a hadvezérnek alakja történelemhű legyen. Ezért fogott a trilógia megirásához csak akkor, amikor ezzel kapcsolatos tanulmányait már befejezte. *Schillernek* ez a műve költészetének kétségtelenül legnagyobb alkotása, ami azonban nemcsak a költő Schiller, hanem Schiller, az esztétikus és a bölcsész alkotása is, melynek minden sorából döbbenetes módon érzik ki az ember sorsát jellemző és mindenki számára okulással szolgáló tragédia.

*

A két estét betöltő drámai költemény a magyar-német kultúrkapcsolatok jegyében került szinre a Nemzeti Színházban, melynek rendezésére *Meissmert*, a frankfurti színházak főintendánsát hivták meg. A legapróbb részletekre is kiterjedő rendezői munkáról és annak művészi jelentőségéről valójában csak egy hosszabb tanulmányban adhatnánk megfelelő méltatást. Ezért a szük keretek között csak annyit, hogy *Meissmernek ez a rendezése maradandó értéket jelent* a magyar szinjátszás történetében. A cimszerepben *Kiss* Ferenc Schiller elgondolásának megfelelően első sorban a gyarló embert mutatta meg, aki éppen úgy eszköz volt hatalomra törő családjának kezében, mint a bécsi udvar intrikusainak kezében. *Kiss Ferenc Wallensteinjében pályájának legnagyobb sikerét aratta.* Feltűnést keltett *Ungváry* László Piccolomini Max szerepében, s az igazságot szolgáljuk, ha azt irjuk, hogy az előadás kivételes sikerét első sorban *Kiss* Ferenc és *Ungváry* László játéka jelentette. *Ungváry* László Max-jában olyan művészi képességeket csillogtatott meg, melyek most már lehetővé teszik azoknak a Shakespeare daraboknak az előadását, amelyet megfelelő hősszerelmes színész hiányában több mint egy évtizede levettek a színház műsoráról. Az eseményszámba menő nagyszerű előadás főerősségei voltak még a *Bajor* Gizi régi szerepkörére méltónak bizonyult álomszép *Szörényi* Éva, T. *Mátray* Erzsi, *Tőkés* Anna, a kimagasló játékú *Kovács* Károly, *Lehotay* Árpád, *Hosszú* Zoltán, a maszkjában is kitűnő *Jávor* Pál, *Szabó* Sándor, *Bodnár* Jenő, *Pataky* Jenő, *Major* Tamás és még sokan mások. A díszletek *Horváth* János művészi munkáját dicsérik.

Abonyi Ernő

Magyar művészek is szerepelnek a bécsi Mozart-hét ünnepségein

Napok óta fényes külsőségek közt folynak a bécsi Mozart-hét ünnepségei. Bécsi, berlini, müncheni és drezdai zeneművészek, énekesek, karmesterek és zenekarok odaadó tolmácsolásában Mozart művészete az, amely a legfénylőbb ragyogást adja meg az ünnepségeknek.

A külföldi vendégek egyöntetű véleménye szerint Németország nagy belső erejét mutatja, hogy a háború idején ennyi energiát, lelkesedést és fáradságot tud áldozni kultúrális célokra. A többszáz főnyi külföldi vendéget a Ringen lévő nagyszállókban helyezték el. A figyelmes rendezői gárda vigyáz arra, hogy a vendégek a háborús korlátozások között is jól érezzék magukat. Estéről-estére egymásután kerülnek a színre az Operaházban Mozart dalművei. Vasárnap a Don Juant játszották tökéletes előadásban. Don Elvira szerepét magyar művésznő, Réthy Eszter a bécsi Opera tagja énekelte. A Cosi fan Tutte előadása szünetében a közönség spontán ünneplésbe részesitette Strauss Richárdot, aki Baldur von Schirach páholyában volt jelen az előadáson. Strauss átdolgozásában adják elő az egyik legközelebbi estén Idomeneot. Ebben az operában is fellép Réthy Eszter. Tutsek Piroska pedig a Varázsfuvolában fog szerepelni.

Hétfőn délelőtt a régi Egyetem Márvány-termében nyitották meg a Mozart-kongresszust, amelynek során Mozart koráról hangzottak el tudományos előadások. A megnyitáson a Mozart-héten jelenlévő nemzetek képviselői méltatták Mozart halálát. Magyar részről vitéz Van der Venne bécsi magyar főkonzul mondott beszédet.

S·P·O·R·T

Nagy meglepetések a labdarugás 14-ik fordulóján

Fölényes Ujpest győzelem, gyengült a WMFC, remekül játszott a Kispest, hengerelt a szolnoki MÁV

Nagysikerű dísztornabemutató volt a BTC-ben

6:2-re kikapott a Ferencváros

Az Ujpest fiatal játékosokból álló csapata megérdemelt győzelmet aratott a tehetetlen belső csatárokkal kiálló „bajnok" ellen. Az első félidőben még egyenlő erők küzdöltek, az Ujpest némi szerencsével és gólratörőbb belső hármasa segitségével kerekedett felül. A második félidőben a Ferencváros támadott többet, de az Ujpest oly jól játszott, hogy átvette az erősitett iramot és megérdemelt győzesként hagyta el a pályát. Pálinkás, a Ferencváros tartalékkapusa néhány gólt elháritha'ott volna.

Az első félidőben nagy iramban szép játék folyt. A 15. percben hosszabb tologatás után Győrvári szerezte a vezető gólt *(1:0)*. A 20. percben Zsengellér lesállásból szerzett gólt. Majd a Ferencvárosnak volt több jó helyzete, de csatárai nem tudták kihasználni. A sarokrugások is az Ujpest fölényét bizonyitották. A Ferencváros támadásainak befejezését a belső hármas sorra elrontotta. A 38. percben Gyetvai közeli lövése a védőkön akadt meg. A 40. percben lesről indultak az ujpesti csatárok: Ádám ugrott ki a védők közül, közben a labda a keresztezni akaró *Ruck jobbhátvéd lábáról pattant kapuba, öngól (2:0)*. A Ferencváros hasztalan tiltakozott, a játékvezető hajthatatlan maradt. A 45-ik percben Sárosi dr. egy lépésről hibázott a kapu előtt.

A második félidő első percében Lukács átadását Finta két lépésről kapu mellé fejelte. Utána Sárosi dr. és Finta helyet cserélt. Az 5. percben Lukács két sarokrugását nem tudták kihasználni a belső csatárok. A 17. percben Biró Sándor Sárosi dr. fejesét a kapuvonalról rugta vissza. A 18. percben Nagy II. elcsúszott, Ádám elfutott mellette és *Zsengellér gólt szerzett (3:0)*. A 20. percben Kiszely lövését fogta Sziklai kapus. A 21. percben *Ádám sarokrugását Szusza fejelte be (4:0)*. Hasztalan küzdött a Ferencváros, fölényét csatárai nem tudták értékesiteni. A 23. percben Sárosi III. húszméteres szabadrugása akadt meg a hálóban *(4:1)*. *A 25. percben Biró elgáncsolta Fintát, a szabadrugásból Sárosi dr. szépitett (4:2)*. A 28. percben Kalocsai dr. futott le, beadását Szusza az üres kapuba fejelte *(5:2)*. A 32. percben Sárosi III. húszméteres szabadrugása a kapu fölött zúgott el. *A 36. percben Sárosi III. fellökte Szusszát, a játékvezető tizenegyest itélt, amiből Nagymarosi szerezte meg a mérkőzés utolsó gólját (6:2)*. Az utolsó percekben mindkét csapaton nagyon látszott a fáradtság és ekkor a küzdelem már csapkodássá fajult.

Gamma fölény — döntetlen DiMÁVAG-Gamma mérkőzés

Az első félórában erős iramú váltakozó játék folyt, melyben felváltva forgott veszedelemben hol az egyik, hol a másik csapat. A 12. percben Palatinus tört ki, de Gáspár, a DiMÁVAG kapusa vetődve elfogta a labdát. A 30. percben Kónya röviden adta hátra a labdát Turbéki elől, Havas kifutott, de Turbéki előbb érte el a labdát és a kapuba gurította *(1:0)*. Heves Gamma támadások következtek ezután. A 32. percben Tóth I. cselezte ki a védelmet, de Gáspár kifutva, tisztázta a helyzetet. Palatinus lövését Kincses kapu fölé továbbitotta.

A második félidő a Gamma támadásaival indult. A 3. percben Palatinus lövését közelről sarokrugás árán mentették. A 8. percben rövid időre helyet cserélt Kincses és Palatinus. A Gamma fölénye alakult ki, de Gáspár nagy szerencsével megvédte hálóját. A 33. percben a Gamma támadott: Tóth I. 25 méteres lövését Gáspár az előtte állók miatt nem láthatta, éppen csak érintette a labdát, mely bevágódott a hálóba (1:1). A diósgyöriek mintha kedvüket veszteték volna, mig a Gamma erősitette az iramot. A 43. percben 20 méteres szabadrugás volt a DiMÁVAG ellen, Palatinus nem sokkal később egy méterről sem találta el a kaput. A Gamma támadásaival fejeződött be a játék.

1:0-ra győzte le lelkes játékával Kispest a Nagyváradi AC-ot

Mintegy 3000—3500 néző előtt játszották a kispesti Szent Imre herceg-úti pályán a Kispest FC—Nagyváradi AC NB I. mérkőzést. Az otthonában játszó kispesti együttes lelkes és jó játékával, erős küzdelem után, némi szerencsével győzött. Szünet előtt teljesen nyilt volt a játék, a második félidőben a Kispest veszélyesebb támadásokat vezetett.

Heves iramban kezdődött a játék, s a Kispest támadásai föleg két gyors szélsője révén történtek. Tizperces kispesti fölény után, a nagyváradi csapat is feljött és több veszélyes támadást vezetett. A 13. percben Bodola kapásból leadott bombáját Vécsei remekül fogta. A 17. percben Sárvári lapos lövése a kapufa tövéről pattant vissza. A 22. percben Kraszanai hatalmas ballábas lövését védte a kapus.

Szünet után az első percekben a Kispest beszoritotta ellenfelét és három eredménytelen sarokrugást is elért. *A 7. percben a NAC támadott, nagy volt a kavarodás a kispesti kapu előtt, de Bodola erős lövése kapufáról pattant vissza.* A kispestiek támadásánál a 15. percben Nemes Bekét szöktette, akinek lövését Solymosi nehezen fogta. A következő percben már a kispesti kapusnak kellett Kovács I. közeli lövését fognia. *A 19. percben a kispesti belső csatárok összjátéka után Egresi jobblábbal az ellenkező sarokba gólt rugott (10)*. A Nagyvárad fokozta az iramot és erősen támadott, de a kispesti védelem jól működött. Az eredmény a mérkőzés hátralévő részében már nem változott.

Nehezen győzött 2:1-re a WMFC

A WMFC csak a második félidő végén tudta legyőzni lelkes ellenfelét, amely állandóan rohamozott, de csatárai tehetetlensége miatt kihasználatlanul maradt a sok gólhelyzet. A Lampart fölényét mutatja a 12:2 arányú sarokrugás is.

Az első percek tapogatózásai után a 10. percben Marosvári lövése került el a Lampart kapuját. Azután a Lampart került fölénybe. A Lampart fölénye majdnem állandósult, de a csepeli védelem jól működött. A 44. percben Stark (WMFC) lövése került el a kaput.

A második félidő a Lampart támadásaival indult és már az első percben sarokrugás volt a WMFC ellen. A 3. percben a Lampart ismét támadott, sarokrugás után Tolvaj átadását *Jenőfi befejelte (0:1)*. A Lampart teljesen térfelére szoritotta ellenfelét. A 9. percben öt sarokrugás volt egymásután, de Dósai kapus kitünően védett. A 10. percben Hrotkó beadását Nagy fejelte kapura, de Dósai fogta a labdát. A 14. percben a WMFC támadott: Pintér lövését a kapufa védte. A 20. percben Szabadkai és Olajkár összejátszásából érvénytelen gólt ért el a WMFC. Olajkár II. előrement balösszekötőnek Dudás helyére, mire megváltozott a játék képe. A 23. percben Kiss átadásából *Olajkár II. egyenlitett (1:1)*. A 32. percben Olajkár II. ugrott ki a védők közül, de lövését Szabó kapus kitörte. *A labda ismét a csatár elé esett, aki most már nem hibázta el a célt (2:1)*. Mezőnyjáték következett ezután, melyben a Lampart mutatkozott jobbnak, de az eredmény már nem változott. A győztes csapatban Olajkár II. a vesztesben pedig Tolvaj, Stark és Szomolányi volt jó.

Szolnoki MAV-Ujvidéki AC 8:0

Szolnoki MÁV—Ujvidék AC 8:0 (3:0). NB I. labdarúgó mérkőzés. Játékvezető: *Kőhalmi*, 1000 néző.

A jó formában lévő szolnoki csapat kitűnő csatárjátékával még ilyen gólaránnyal is megérdemelten győzött. Ez volt az ujvidéki csapatnak első szolnoki szereplése.

Az UAC kezdte a játékot, de nemsokára a Szolnok irányitott, A 3. percben Kolláth szerezte meg a vezető gólt (1:0). Az 5. percben Korom szabadrúgását Kolláth a hálóba fejeli (2:0). A 9. percben az Ujvidéknek is gólhelyzete volt, a 16-osról leadott szabadrúgást azonban Horváth biztosan fogta. Majd Kolláth bombája pattant felsőkapufáról vissza. A 40. percben Laborc beadását Kolláth három lépésről a hálóba vágta (3:0).

Szünet után a Szolnok fölénye mind kidomborodik ,később ennek következtében a játék ellaposodott. A 14. percben Szántó sarokrúgását Kispéter a hálóba fejelte (4:0). A21. percben Nagy beadásából Laborc rúgott gólt (5:0). A 23. percben Korom kicselezte a védelmet s bár lövésébe az egyik hátvéd belefejelt, a labda mégis a kapuba jutott (6:0). A 38. percben Nagy szaporította a gólok számát (7:0). A 40. percben Nagy sarokrúgását Laborc a hálóba fejelte. (8:0).

Nem birt Szeged a MÁVAG-gal

A Szeged kezdte a mérkőzést, de a Mávag rövidesen nagy fölénybe került. Szabó lövését Tóth kapus csak sarokrugás árán tudta elhárítani. A Mávagnak igen nagy gólhelyzetei voltak és a szegedi kapus minden tudására szükség volt a nagy rohamok befejezésekor. A szegedi lefutások igen veszélyesek voltak. *A 12. percben Bognár ugrott ki a védők közül és lövése a kapuba jutott (1:0)*. Ezután hosszú mezőnyjáték alakult ki. A kapuk felváltva forogtak veszélyben. A Mávag percekig térfelére szoritotta ellenfelét. A 40. percben Bognár kicselezte Bozsurt és gólt szerzett, a játékvezető azonban lesállást látott.

A második félidő első percében a Mávag támadott, a kapu előtt Tóth lábbal védte a labdát, közben Szabó elesett és a játékvezető tizenegyest itélt a Szeged ellen, *Bozsur azonban kapu mellé rugta a labdát. A 12. percben Szabó lövését Tóth kapus Gál elé ütötte, aki kiegyenlitett (1:1)*. Sok gólhelyzet maradt kihasználatlanul. Igen nagy iramban folyt a küzdelem.

Döntetlen Salgótarjánban és Szegeden!

Elektromos-Sal BTC 1:1 (1:0)

A mérkőzés helye: Salgótarján.

Az SBTC két tartalékkal állott ki, mégis lelkes játékával a mérkőzést döntetlenné tudta tenni Szünet előtt a Salgótarján, a második félidőben pedig az Elektromos együttese volt fölényben.

A játék általában erős iramú és nivós volt. Változatos támadások után, a 15. percben az SBTC szerezte meg a vezetést Debreceni révén. A salgótarjáni együttesnek több gólhelyzete volt, melyet azonban nem tudot kihasználni. Szünet után az Elektromos irányitotta a játékot és a 15. percben Fekecs revén ki is egyenlitett. Még mintegy negyedórán keresztül veszélyeztette az Elektromos az SBTC kapuját, a mérkőzés vége felé azonba naz SBTC is feljött, de támadásai szintén eredménytelenek maradtak.

KOLOZSVÁR AC—SzVSE 2:1 (1:1)

A meglehetős változatos mérkőzés a nagyobb tudású kolozsvári csapat megérdemelt győzelmével végződött.

Változatos játék után a szegedi csapat szerezte meg a vezetést. A 15. percben Endrefi kirúgását Kecskés fogta el, a labdát Tihanyihoz juttatta ,aki lefutott és gólt rúgott (0:1). Két perccel később a kolozsváriak támadását Bonyhádi eredményesen fejezte be (1:1). A szegedi csapat ebben a félidőben többet támadott, de eredményt nem tudott elérni. Szünet után a KAC némi fölényt harcolt ki, azonban eleinte a szegediek védelme jól működött. Több támadás után csak a 38. percben sikerült a kolozsvári csapatnak sarokrúgás után Reinhardt lövéséből a győzelmet megszereznie (2:1). A KAC azután is támadott, de az eredmény már nem változott.

Készül a Ökölvívó Szövetség a Kis Sportcsarnok megnyitójára

A Sportcsarnok megnyitásakor, a jövő szombaton lebonyolításra kerülő magyar-olasz válogatott ökölvívó viadalra készülő MÖSz szombaton este 3 számból álló válogató versenyt rendezett a Müegyetem vivótermében.

Eredmények: légsúly: Podány (BVSC) pontozással győzött Miriszlai (Szolnoki LE) ellen. Podány az első és második menetben nagy fölényben volt, s győzelmével elégtételt vett a Budapest bajnokságban szenvedett vereségéért.

Könnyűsúly: Szelezsán (WMTK) pontozással győzött Vojnovich (BVSC) ellen. A két kemény öklöző küzdelméből Szelezsán megérdemelten került ki győztesként.

Nehézsúly: Homolya (FTC) pontozással győzött Nagy (BVSC) ellen. Nagy az első menetben többet támadott, a második menetben 7-ig földre vitte ellenfelét, Homolya a harmadik menetben nagy iramot diktált, s 5-ig ő is földre vitte ellenfelét úgy, hogy végeredményben csekély pontkülönbséggel győzött.

Az eredmények alapján Podány és Homolya bekerült az olaszok elleni válogatott csapatba, a könyűsúlyban *Sulkó* Béla szöv. kapitány újabb válogató mérkőzést rendelt el hétfő estére *Szelezsán* (WMTK) és *Bene* (BVSC) között.

A MÖSz eredetileg úgy tervezte, hogy a Sportcsarnok megnyitásán szereplő válogatott olasz ökölvívók december 8-án Szolnokon, december 10-én pedig Székesfehérvárott mérkőznek. A szövetséget szombaton olasz részről értesitették, hogy a vendékek csak a budapesti mérkőzésen vehetnek részt.

Megjelent

Cser László:

Pekingi séták

A fiatal magyar jezsuita, aki hittérítőnek ment Kínába, könyvében beszámol ottani élményeiről. Rendkívül érdekesen ismerteti a kinai lélek titkait, az európai előtt szinte megfejthetetlennek látszó rejtélyeit, — az ottani szokásokat, erkölcsöket, életformákat, Peking művészi és természeti szépségeit.

Ára kötve 6.40 P.

Kapható a „Magyarság" Könyvosztályában: Budapest, II., Hunyadi J.-út 2. Postán a könyv árának előzetes beküldése után, vagy utánvét mellett szállitjuk.

GAZDASÁGI ÉLET

Élelmiszerárak

A budapesti vásárcsarnokok és piacok kicsinybeni élelmiszerárai:

Juhhús: hátulja 220—270, eleje 180—210. *Szalonna:* zsírnak való, bőrrel 264, bőr nélkül 284, zsír 330, háj 310.

Élő baromfi: csirke 320—340, lúd 350.

Tisztított baromfi: csirke 360—460, hízott lúd 360—420.

Tojás: tea 10 db-ig 18, 11 db-tól kg 324, főző és apró 10 db-ig db-ként 16—17, 11 db-tól 305—324.

Halak: ponty, élő, nagyság szerint 290—350, jegelt ésnem élő 200—300.

Tej és tejtermékek: teljes tej, kannatej literje 42, tejföl literje 180, teavaj édes tejszínből, tömb 540, pasztőrözött 580, tehéntúró sovány 100—200.

Kenyér: egységes búzakenyér 48, községi 46, rozskenyér 46.

Szárazfőzelék: lencse 84—104, borsó, sárga, feles 102, bab, fehér, apró 74, borsó, zöld feles 86.

Zöldségfélék: burgonya gülbaba 16, nyári rózsa 17, őszi rózsa 16, Ella 15, Wohltmann 14, Krüger 13, fejessaláta melegágyi db 12—50, vöröshagyma makói kg 30, fokhagyma 67—84, fejessaláta 14—20, kelkáposzta 24—36, savanyúkáposzta 36—40, karalábé 26—40, sóska 120—190, paraj 100—182, tök főző 50—78, sütő 32—40, karfiol tisztított 60—120.

— AZ ÁRUK MIELŐBBI ELFUVAROZÁSA A HAJÓZÁSI RAKODÓHELYEKRŐL. A MFTR a vele együttműködésben lévő hajózási vállalatok nevében is közli, hogy a budapesti rakodóhelyeken lévő áruraktárak oly mértékben zsúfoltak, hogy az említett rakodóhelyekre rendelt és útban lévő küldeményeknek kirakása akadályozva van. Az árutorlódás megszüntetése, illetve a forgalom további fenntartása érdekében felhívja a MFTR a feleket, hogy a budapesti rakodóhelyeken tároló szállítmányaikat 8 napon belül feltétlenül fuvaroztassák el, mivel ennek elmulasztása esetén a díjszabás és üzletszabályzat értelmében 1. a fekbérmentes idő korlátozása, 2. a fekbértételeknek a viszonyokhoz mért felemelése és 3. az értekezéstől számított 4 héten belül el nem fuvarozott árukra vonatkozólag az árverési eljárás iránt történik intézkedés.

— AZ ERDÉLYI ZÖLDKERESZTES CUKORAKCIÓ. A keleti és erdélyi országrész visszatérésével a zöldkeresztes cukorakció évi keretét 31 vagon cukorral emelték és ezzel lehetővé tették, hogy ez a szociális akció a visszatért területekre is kiterjesztessék.

— DECEMBER 6-A BANKSZÜNNAP. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek szombaton, december 6-án, a Kormányzó névünnepe alkalmából bankszünnapot tartanak. Tekintve, hogy december 7-e vasárnap, december 8-a hétfő, pedig Gergely-naptár szerinti ünnepnap, a pénzintézeteknél az ügyfélforgalom három napon át szünetel, valamennyi pénztár zárva lesz. A Magyar Nemzeti Bank sem tart e napokon hivatalos órákat.

— TALAJJAVITÓ MUNKÁLATOK DÉL-OLASZORSZÁGBAN. A Darányi Ignác Agrártudományos Társaság december 4-én d. u. 6 órakor a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi egyetem közgazdaságtudományi karának 6-os számú termében felolvasó ülést tart, amelyen Cirolamo Ippolito a nápolyi egyetem vízépítéstani tanszékének tanára fog előadást tartani olasz nyelven „Talajjavító munkálatok Olaszországban" cím alat. Az előadást vetített képek kisérik s annak tartalmát magyar nyelven röviden összefoglalja Németh Endre műegyetemi nyilvános rendes tanár. Az előadó olasz tudós a nagy időszerűséggel bíró kérdésnek egyik legalaposabb ismerője és előadása elé nagy érdeklődéssel néz a magyar társadalom. Vendégeket a társaság szívesen lát.

Könyvosztályunk vásárlói kivánságára az országszerte annyira kedvelt

Dezső Gábor:

A MAGYAR NOTAJÁTSZÁS ZONGORAISKOLÁJA

című, kezdők, haladók számára magántanulásra is kiváló, 130 nótát, csárdást, kíséretszerkesztést, futamiskolát stb. tartalmazó 160 oldalas művet

a karácsonyi ünnepekre

16.— P helyett

12.— P-ős

kedvezményes áron

sikerült ismét beszereznünk.

Megrendelhető a „Magyarság" Könyvosztályában: Budapest, II., Hunyadi János-út 2. Postán a mű árának előzetes beküldése után bérmentve, vagy utánvét mellett szállítjuk.

Közepes forgalom a terménytőzsdén

A terménytőzsdén a hét első tőzsdenapján aforgalom közepes volt. Aránylag élénkebb kereslet mutatkozott csillagfürtben és roskendervetőmagban. *Elkelt:* 88 mázsa *lóhere-mag* 230 P budapesti paritás, 32 mázsa *lucernamag* 385 P budapesti paritás, 2 mázsa *uborkamag* 1800 P ab feladóállomás, 500 mázsa *csillagfürt* 28 P ab feladóállomás, 8 mázsa *mustármag* 140 P ab feladóállomás, 455 mázsa *bab* 55.60 P ab feladóállomás, 27 mázsa *fehérhere* 320 P ab feladóállomás, 600 mázsa *rostkender vetőmag* 120 P ab feladóállomás, búza bármely feladóállomáson: minőségi, 81 kg-on felül 31.50, 80 kg-on alul 31.00, szokvány, legalább 78 kg-os 30.00 P; *rozs* bármely feladóállomáson: szokvány, legalább 71 kg-os 28.00 P; *kétszeres* bármely feladóállomáson, rostált, minden keverékben 28.00 P; *takarmányárpa* legalább 65 kg alanti állomásokon, paritásos csomópontokon: Budapest 24.50, Dés 24.50, Győr 24.00, Kaposvár 24.00, Marosvásárhely 24.50, Nagyvárad 24.20, Nyíregyháza 24.00, Sopron 24.50, Szeged 24.30 pengő, középminőségű takarmányárpa 1 pengővel alacsonyabb; *kopaszárpa* bármely feladóállomáson 32.80 P; *zab* 41 kg-os alanti állomásokon, paritásos csomópontokon: Budapest 26.50, Debrecen 26.00, Kassa 25.50, Kolozsvár 26.50, Komárom 26.00, Marosvásárhely 26.50, Miskolc 25.50, Pécs 25.50, Szeged 26.50, Székesfehérvár 25.80, Szombathely 26.20 pengő; *tengeri,* csöves, 23.5 százalékos víztartalommal 15.30, szemes, 23.5 százalék víztartalommal 20.40 P.

— *ÉLETBELÉPTEK A DECEMBERI TERMÉNYÁRAK.* Egyes termények árát a már ismert kormányrendelet december 1-évei megváltoztatta. Igy a kukorica december havában 70 fillérrel emelkedett, éspedig a csöves minden feladóállomáson 15.30, a szemes 20.40 pengő. A csöves és a morzsolt kukorica ára egyaránt 23.5 százalékos víztartalmú árura vonatkozik. A kopaszárpa bármely feladóállomáson 32.80 P-től kezdve. Minden fajta köles ára 20 fillérrel javult. Ugyanennyivel drágult a hajdina is. Valamennyi babfajta, a Viktória és az Expressz borsó, továbbá minden nagyságú lencse ár 20 fillérrel emelkedett. A füszerfélék közül a mák, mustár, koriander mázsánként 1—1 pengővel, a köménymag ára 2 pengővel javult. A dió termelői átvételi ára 4 pengővel 186.50 P-re emelkedett budapesti paritásban.

Deviza- és valutapiac

Zürich, december 1.

Devizazárlat: Páris 9.57½, London 17.28, Newyork 431.00, Brüsszel 69.00, Milánó 22.66 és egynegyed, Madrid 39.50, Amszterdam 229.00, Berlin 172.52, Szófia 5.25, Prága 17.25, Bukarest 2.25.

ERŐTAKARMÁNYÁRAK. Olajipari erőtakarmányok legmagasabb gyári eladási ára minden üzemnél:

napraforgópogácsa	38—41%	22.—
lenmagpogácsa	36—38%	22.—
tökmagpogácsa	50—52%	21.50
repcepogácsa	38—40%	16.50
vadrepcepogácsa	38—40%	15.—
kendermagpogácsa	38—40%	16.50
dohánymagpogácsa	38—40%	15.—
tengericsirapogácsa	23—26%	20.—
extrahált szójadara	46—48%	29.50

Egészséges, száraz sör-, cukor- és keményítőgyári erőtakarmányok:

Malátacsira	14.—
szárított sörgyári élesztő	92.—
szárított cukorrépaszelet	14.50
szárított keményítőgyári teng. mosl.	20.—
nedves sörtörköly	4.50

Állati eredetű erőtakarmányok:

húsliszt (extrahált töpörtyű)	56.—
halliszt (balatoni)	60.—
vérliszt	40.—
hullaliszt	30.—
sajtolt töpörtyű	50.—

Változatlan az értéktőzsde

Az értéktőzsdén hétfőn egészen jelentéktelen volt a forgalom. Általános tartózkodás mellett az árjegyzékben lényeges változás nem történt. Ma, december 2-án a tőzsdetanács ülést tart, amelyen a pénzintézeti részvények újra jegyzése kerül tárgyalásra.

Zárlat: Nemzeti Bank 379.—, Fonciére 200.—, Concordia malom 16.—, Békéscsabai 40.—, Bauxit 435.—, Beocsini 48.6, Szentlőrinci 29.—, Cementia 155.—, Kohó 47.5, Aszfalt 17.25, Kőszén 888.—, Nagybátonyi 65.75, Salgó 75.4, Urikányi 67.—, Stephaneum 15.—, Fegyver 166.—, Ganz 61.5, Rima 248.5, Nasici 116.5, Levante 3.90, Trust 116.—, Délcukor 177.—, Magyar cukor 218.—, Izzó 385.—, Dreher-Haggenmacher 329.—, Gyapjumosó 27.—, Goldberger 134.—, Magyar kender 52.—, Pamutipar 75.5, Műtrágya 198.—, Gumi 103.—, Vasúti forgalmi 52.15, Telefon 31.5.

Államadósság, kötvények, záloglevelek: 1941. évi főv. kötv. 4½% (519.5) 520, zárlat 520, 1927. évi főv. kötv. 6% (144) 144, zárlat 144, MOKTÁR B. dollár ar. zl. zárlat 140, MOKTÁR A. font ar. zl. zárlat 140.

— KEDVEZMÉNYES MÉHETETŐCUKOR ERDÉLYNEK. Az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület részére többizben összesen mintegy 7 vagon kedvezményes adótételű denaturált méhetetőcukrot juttattak és ezzel megakadályozták az élelem nélkül maradt keleti és erdélyrészi méhállomány pusztulását.

LISZT- ÉS ÖRLEMÉNYÁRAK: Búzadara 63.— Nullásliszt 61.— Egységes búzaliszt 41.— Egységes rozsliszt 41.— Egységes búzakorpa 18.— Egységes rozskorpa 18.— Búza- és rozslábliszt 18.— Rozsszélkorpa 18.— Malombükköny, ocsú malomkonkoly szemes állapotban 17.— Darált állapotban 18.— Az árak zsákkal együtt értendők és minden malomüzemben azonosak.

KISHIRDETÉSEK mm sor —.40 fill Legkisebb P 4.—

VEGYES

Használt és új hálók, ebédlők, kombináltak, konyhák, kárpitosáruk minden árban. VI., Jókai-u. 6., bútorüzlet.

Önálló, keresztény kisasszonyt kalapszalonba felveszünk. Próbára jelentkezés azonnal. „Erber" kalapszalón, IV., Prohászka Ottokár-utca 6.

— *HAGYMAÁRAK.* Vöröshagyma Ia 14.15, IIa 11.—11.50, fokhagyma Ia 44.—, IIa 37.50, IIIa 32.— pengő.

SZINHÁZ—MOZIMUSOR

Magyar Királyi Operaház: Kedd (7): Manon (A bérlet); Szerda (½8): Traviata (Magyar Művelődés Házában); csütörtök (½7): Tannhäuser (rendkív. A. bérl.); péntek (7): Cremonai hegedűs, Póruljárt kérő (díszelőadás); szombat (7): Figaró házassága (A bérl.); vasárnap (½3, 7), d. u.: Bajazzó, Pesti karnevál (olcsó helyárak); este: Lohengrin (rendkív. B bérlet).

Nemzeti Szinház: (½4, és ½8). Kedd: Wallenstein halála (I.7); szerda: Wallenstein tábora — A két Piccolómimi (II.6.); csütörtök: Négy magyar egyfelvonásos (díszelőadás); péntek: Wallenstein halála (II. 7.); szombat: Wallenstein tábora — A két Piccolómimi (III. 6.); vasárnap d. u.: Törtetők; este: Wallenstein halála (III 7.)

Magyar Művelődés Háza Kedd (4 és ½7): Filmelőadás. Dankó Pista; szerda (½8): Verdi: Traviata, az Operaház vendégjátéka (V. 1. sorozat, 3. előadás); csütörtök: Filmelőadás: Páris vadonában; péntek (4, ½7): Filmelőadás: Dankó Pista; szombat (4): Jön a Mikulás (gyermekdélután); este (8): BSzKRT művelődő előadása; vasárnap (4): Népszerű zenekari hangverseny; hétfő (8): Az Orsz. Nemzetvédelmi Bizottság ünnepélye.

Kamara Szinház (½4, ¾8). Kedd, szerda: Kaland; csütörtök: Ki a harmadik; péntek, szombat, vasárnap d. u. és este: Kaland.

Pesti Színház: Egész héten minden este 8 órakor, szombat és vasárnap délután 4 órakor: Tűzvész.

Vígszínház: Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Hazudj nekem. (8, ½4).

Madách Színház (½4, 8): Minden este és vas. d. u.: IV. Henrik.

Fővárosi Operettszínház: Minden este ½8 órakor: Múzsák muzsikája.

Uj Magyar Szinház (4, 8): Minden este és vas. délután: Lesz feltámadás!

Royal Revüszínház: Szombaton és vasárnap d. u. ½5 és este ½9 órakor: Revü Rapszódia.

Nemzeti Bábszínház (4, 8): Minden este: Istvánka; hétfő—péntek: Toldi; minden d. u.: Mesejáték.

Kamara Varieté: Naponta (½9. Csütörtökön és szombaton 6 és 9-kor. Vasárnap ½4, ¼7 és 9 órakor): Kubai kaland.

Komédia Orfeum. Hébe-hóba. (Minden este ½9-kor, ünnep és vasárnap d. u. is ½5-kor).

Pódium Irók Kabaréja: „Hol volt... hol nem volt". Minden este ½9, szombat, vas d. u.: 5.

Erzsébetvárosi Színház: Az esküvődön én is ott leszek. Operett 3 felvonásban. (Hétköznap ½6, ½9. Vasárnap: ¼4, ¾6, ½9).

Józsefvárosi Színház: Feketeszem éjszakája (Bombaüzlet). Nagyoperett 3 felvonásban. (Hétköznap: ½6, ½9. Vasárnap: ¼4, ¾6, ½9).

Kisfaludy Színház: Hazudik a muzsikaszó. Operett 3 felvonásban. (Hétköznap: ½6, ½9.

BEMUTATÓ FILMSZINHÁZAK:

ÁTRIUM (Tel.: 15-30-34). Előad.: ½6, ½8 és ½10; Sz., V. és Ü.: ¼4-kor is. **Egy éjszaka Erdélyben Magyar és UFA hiradók.**

CASINO (Tel.: 383—102). Előad.: ½6, ¾8 és ¾10; Sz., V. és Ü. ¼4-kor is. — **Algir.** — Negyedik hétre prolongálva.

CITY (Telefon 111-140.) Hétköznap: ¾6, ¾8 és ¾10; Szombat, vas.- és ünnepnap ¾4-kor is. **A cigány.**

CORSO: (Tel.: 182—818 és 339—584.) H.: ½6, ½8, ½10 Sz., V. és Ü. ¼4-kor is. **Mellékucca.**

CORVIN (T.: 138-988 és 339-584.) H.: 5, ¼8, ½10. Sz., V. és Ü.: ¾3-kor is. — **Életre ítéltek.** — Harmadik hétre prolongálva. — Vasárnap d. e. 11-kor matiné fél helyárakkal. Dec. 7-én: **Bel ami.** Dec. 8-án: **D. III. 88.**

DÉCSI T.: 121-343, 125-952.). Hétköznap ½6, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. ¼4-kor is. **Félvér.**

FÓRUM (T.: 189-707.) H.: ½6, ½8, ¾10. Sz., V. ¼4-kor is. **A szűz és a gödölye.**

RÁDIUS (Tel.: 122—098, 120—564). ½6, ¾8, ¾10; Sz., V. és Ü.: ¼4-kor is. **Egy éjszaka Erdélyben** Második hétre prolongálva. — **Hiradó.**

OMNIA (Tel.: 130-125, 138-071.) Hétközn.: 5, ¼8, ½10; Sz., V. és Ü.: 3-kor is. **A cigány. — Hiradók.**

SCALA (T.: 11-44-11.) H.: 5, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. ¾3-kor is. **La Conga.**

URÁNIA (146-046.) H., szombat kivételével 5, ¼8 és ½10. Sz., V. és Ü.: ¾3-kor is. **Földöntúli muzsika. — Magyar- és Ufa-hiradók.**

UTÁNJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

BROADWAY (422-722). ¼4, ½6, ½8, ½10 Sz, V és Ü. ½2-kor is Az I. előadás mérs. helyár. **Az asszony, az orvos és a harmadik**

CAPITOL (Tel.: 134-337.) H.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Ne kérdezd ki voltam** Ötödik hétre prolongálva.

ELIT (Tel.: 114—502.) Hétköznap előad. kezd.: 4, 6, 8 és 10 vasár- és ünnepnap 2-kor is. — **Háry János.**

KAMARA (T.: 423—901). 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Első három előadás mérsékelt helyárakkal. — **Csákó és kalap.**

PALACE (T.: 221—222.) (11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor). Első három előadás mérsékelt helyárak. **Gyurkovics fiúk.** Második hétre prolongálva. — **Híradó.**

SIMPLON (Tel.: 268-998, 999.) Hétköznap: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Egy szív regénye.**

STUDIÓ (Telefon: 225-276.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. Hétköznap az első három, V. és Ü.: az első kettő előadás mérsékelt helyárakkal. — **Szerelem gyöngyei.**

TOVÁBBJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

ADMIRAL: Naponta: 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. **Össztánc.** — Vas., dec. 7-én matiné: **Háry János.** Dec. 8-án, hétfőn matiné: **Egy szív kiadó.**

ALKOTÁS (Tel.: 355-374.) H.: ¼4, ½6, ½8, ¾10. V. ½2-kor is. **Congo Maisie. — Híradó. — Vas.** dec. 7-én d. e. 11-kor: **Rotschild-család.**

ANNA (Rákóczi-út 22. Telefon: 225—238). Előad.: ¼4, ½6, ½8, ½10; Sz., V. és Ü.: ½2-kor is. **Kék madár. — Világhiradó.**

ASTRA (Tel.: 154-422.) H.: ¼4 ½6. ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Végtelen út. — Híradó.**

BELVÁROSI (Tel.: 384-563.) H.: 4, 6, 8, 10. V. és Ü. jobb t.: 2, 4, 6, 8, 10; bal t.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9. **Három csengő. — Híradók.**

BUDAI APOLLÓ (Tel.: 351-500.) H.: ½5, ¾7, 9. Vasárnap: ½2, ¼4, ½6, ½8 és ½10 órakor. — **Mákvirágok. — Híradó.**

ELDORÁDÓ (133-171.) 4, 6, 8, 10. V. és Ü. 2-kor is. — **Gül Baba.**

GLORIA (Tel.:427-521.) Hétköznap: ½5, ¾7 és 9. V. és Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. **Igy élni jó. — Világhiradó.**

HOLLYWOOD (Tel.: 225-003.) H.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Egymásért.**

KULTUR (Telefon: 188-120.) H. 5, ½8, ¾10. Sz. ¼4, ½6, ½8, ½10. Vas.: ½2, ¾4, ¾6, ¾8 és ¾10-kor. **Három csengő. — Híradó.**

LLOYD FILMSZINHÁZ (Tel.: 111-994.) H.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Végre.**

ORIENT (Tel.:114-926.) H.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. **Dalol az éjszaka. — Magyar híradó.**

ODEON (Tel.: 422-785.) H. ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. **Egy tál lencse. — Világhiradó.**

OLYMPIA (Tel.: 423-188.) Hétköznap: 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. — **Tilos utakon.** Prolongálva. — **Híradó.**

OTTHON (T.: 146-447.) H. ¼4, ½6, ½8, ¾10. V. és Ü. ½2-kor is. **A nagy riport. — Magyar világhiradó. —**

ŐSBUDA (Tel.: 163-165.) H.: ½6, ½8, ¾10. Vas. ½2, ¼4, ¾6, ¾8 és 10-kor: **Sanghai expressz.**

PHÖNIX (Tel.: 426-326.) Folytatólagos előadások kezdete mindennap 11, 1, 3, 5, ½8, ½10 órakor. Első három előadás mérsékelt helyárakkal. — **Három csengő. — Magyar és UFA híradó.**

REX (Tel.: 228-020.) H.: ½5, ¾7, 9. Sz.; ¼4, ½6, ½8, ¾10; V. és Ü.: ½2-kor is. **Rose Marie. — Híradó. — Vas. d. e. 11-kor: Matiné.**

RIALTÓ (Tel.: 224-443.) Mindennap 11, 1, 3, ½6, ½8, ½10. **Halálhajó.** — II. hétre prolongálva. — **Premier híradók.**

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZ: Előad. kezd.: ½5, ¾7 és 9 ó.: Dec. 2-án: **Egymásért.** Dec. 4-én és 7-én: **Egy szív regénye.** Dec. 5-én: **Mikulás-est.** Kezdete ½5 órakor. Dec. 8-án és 9-én: **Végre.**

TIVOLI (T.: 225-602.) H.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V. és Ü.: 11 és ¾2-kor is. **Egy tál lencse.**

TURÁN (120-003.) H.: 11, ½2, 4, 6, 8, 10. Vas. d. e. 11, 2-kor is. **Össztánc.**

ZUGLÓI (Uj telef.: 297-093.) 5, ¾8, ½10. Sz. 4, 6, 8, 10. Vas. 2-kor is: **Igy élni jó. — UFA híradó.**

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (Tel.: 222-499.) **Acélutak** (kulturfilm). — **Legújabb hadiriportok. — Magyar, UFA, Luce és Fox híradók. — Donald udvarol** (színes rajzfilm). — Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig.

BELVÁROSI HIRADÓ (T.: 181-244.) **Acélutak** (kulturfilm). **Legújabb hadiriportok. — Magyar UFA, Luce és Fox híradók. — A bűvös szék** (színes rajzfilm). Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.

MAGYARSÁG

Szerkesztő:
MESZLENY MIHÁLY PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II. kerület. Hunyadi János-út 2. szám. Telefon: 156—010.

Levélcím: Budapest 2. Postafiók 55. Éjjeli szerkesztőség: Budapest. VIII. kerület, Gyulai Pál-u. 14 Telefon: 145—542, 145—543.

Előfizetési árak:

Előfizetési árak egy hóra 3.20 P, negyedévre 9.30 P. Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér. Postatakarékpénztári csekkszámla 28990. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Nyomatott a Centrum Kiadóvállalat Rt. körforgógépein, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14. sz. — Felelős: Schmaller János.

Magyar asszony DIVAT

Zsinórhimzéssel díszített könnyű kosztüm. Csináltathatjuk könnyű szövetből, vagy nyári használatra nehezebb selyemből ,esetleg selyem-pikéből. Nagyon szép a zsemlyeszínű anyag őzbarna himzéssel.

Rokolya az anyag alapszínének megfelelő mellényrésszel, gallérral és kézelővel. Igen fiatalos a zöld-fehér, vagy vörös-fehér színösszeállítás.

Sima vonalu ruha kabátkával. A váll- és mellényrész díszítését csináltathatjuk egyszínű, vagy tarka himzéssel ez az anyagtól függ. Viszont a vállrész lehet csipke-rádolgozás is. Fehér ruhánál csináltathatunk rá tarka magyaros himzést, nagyon szép és elegáns nyári ruhánk lesz.

Női és férfi szövetek, divatselymek
Ajtony és Várkonyi Bpest, Erzsébet-krt. 9-11

Ő lesz az oka, ha egy nép megujhódik!

Megcsonkított hazánkban történelmi gyászunk két évtizedén át az idegen szellemű liberalizmus ülte diadalát és teljes erejével azon volt, hogy nemzetünk vezetésre, példaadásra hivatott asszonyainak, leányainak gondolkozását, lelkületét az eszményektől az arany és élvezethajhászás idegen távolságaiba irányítsa. Ez meglehetősen sikerült is, mert ezeknek a magyar nőknek tekintélyes része éppúgy eltávolodott lelkében nemzetünktől, mint az újhumanizmus korának Széchenyi István által megbélyegzett művelt magyar női, akik duskáló jólétükben a felelőtlen öncélúságot választották életprogrammul. Idegen, beteg erkölcsökkel fertőzött a mai vezető magyar társadalmunk is, és jó néhány évtized megfeszített munkájára lesz szükség, amíg ennek az erkölcsi pusztításnak minden nyomát eltüntethetjük.

A magyar történelem kimagasló férfiai között a „legnagyobb magyar" jelzővel megtisztelt *Széchenyi István gróf volt az, aki különösen kihangsúlyozta az örök magyar nő kötelező erkölcsi magatartását, hazájával, népével szembeni kötelességeit.* Ő volt az, aki szíve legőszintébb hódolatával tisztelte meg a szó igaz értelmében nemes honleányokat, de ugyanakkor kíméletlenül ostorozta szóval és irásaiban korának azokat az eltévelyedett művelt magyar nőit, akik beszédükben, szokásaikban, ruházkodásukban és erkölcseikben teljesen elidegenedtek nemzetüktől.

A „legnagyobb magyar" sohasem kívánta országa művelt asszonyaitól, leányaitól, hogy a férfiak küzdőterére lépve, aktívan vegyenek részt a politikai harcokban, de annál inkább elvárta tőlük azt, hogy értelmük egész érdeklődésével, szívük legmelegebb szeretetével és a végsőkig menő áldozatkészséggel kisérjék a haza sorsát, a férfinál mindenkor a jellemszilárdságot becsüljék, jutalmazzák és őt erős lélekkel támogassák a hazáért folytatott hősies küzdelmében.

Az új jövőt építő nemzetiszocialista magyar munkaállam egyik legsürgősebb feladata kell, hogy legyen a mai magyar női nemzedék céltudatos, egyöntetű, gondos nevelése, hogy ezen a nevelésen keresztül lelkükben újra égő valósággá tüzelje azokat az eszményeket, melyek ezeresztendős történelmünk folyamán táplálták, erősitették, hőssé és naggyá tették nemzetünket.

Az erdélyi magyar női ifjúság a megszállás sötét esztendei alatt, minden elnyomatás és üldöztetés ellenére is szervezkedett. De mivel a kifelé való működési körét az idegen hatalom teljesen beszűkítette, elhelyezkedésüket, boldogulásukat csaknem lehetetlenné tette, természetes, nemzetfenntartó hivatásuktól: az anyaságtól — kiütvén a magyar férfiak kezéből a mindennapi kenyeret — elzárta, így önmagukban, befeléfordulva, romok, könnyek, nélkülözések alatt épitették lelkükben az új magyar jövőt. Ez az erdélyi magyar női ifjúság a felszabadulás előtti esztendőben Nagyváradon tartotta meg szokásos évi összejövetelét és ott huszonkettedszer hirdették ki és irták zászlajukra a megalkuvás nélküli döntést:

Akarunk hazáját szerető, hithű magyar leánynemzedéket, akiknek szépsége, de egyúttal ereje és fegyvere is az erkölcsi tisztaság. Akarunk áldozatos, önzetlen és a gyermekeket szívesen vállaló anyákat. Okos, — férje mellett fele-segítségképpen álló feleségeket. Gazdasági erőnket tudással megsokszorozó, munkás háziasszonyokat.

Ez az erdélyi magyar női ifjúság részben már a román megszállás alatt született, cseperedett nagyleánnyá. Iskoláiban többnyire idegen szellemű, idegen nyelvű könyvet adtak kezébe. Boldogságot, életbeteljesülést váró éveikben egy frivol léhaságban, féktelen erkölcsi szabadosságban tomboló, csábosan könnyű életet látott maga körül. A hirtelen jóléttől, gazdagságtól megszédülten eszeveszett kánkánt járó idegenek fényűző, kényelmes, örömökkel teli életet hangoskodtak felé és neki a fiatalság szépségében kivirult magyar leánynak ott kellett az erkölcsi mocsár fölött kifeszített lélek kötélen az egyensúlyt tartania és felemelt fejjel, célra szegzett tekintettel előre haladnia. Akadtak köztük, akik leszédültek, de ez csak elenyésző kivétel volt, mert az erdélyi magyar leányok döntően nagy többségét nem szédítette meg az idegen pompa, a megalkuvó jó élet. Ez a magyar női ifjúság nem az Erdős Renék és Bródy Lilik szellemi emlőjén nevelkedett, hála Isten, nem ölte meg lelkét a zsidó és zsidószellemű magyar irodalom, művészet, szórakozások, életstílusok langy posványának lélekmérgező kigőzölgése. Összejöveteleiken, falun vagy városban tartott évi táborozásaikon magyar történelmet olvastak fel és a színtiszta magyar irodalom vált szellemi igényükké.

Az erdélyi magyar női ifjúság megértette a „legnagyobb magyar" tündöklő szépségű gondolatait az igaz magyar nőről, melynek eszményét a döblingi elmegyógyintézet szomorú magányában utolsó lehelletéig szentségként őrizte tragikus mélységű, nemesen érző, nagy magyar lelkében.

A nemzetiszocialista magyar munkaállam női ifjúságának mindennapi olvasmányul kell kezébe adni Széchenyi István naplóját, melyben becsületes férfi szivének legnagyobb vallomásaként irja: „Egy férfi képzeletében semmi sem verhet mélyebb gyökeret, mint a női erények".

A ma magyar nőjének úgy kell megújulnia lélekben és a tiszta szerelem csodatevő hatalmával úgy kell a férfi mellett állania, hogy azok újra elmondhassák azt, amit Széchenyi életének nagy és tiszta szerelméről, Crescence-ről irt: „Ő lesz az oka, ha egy nép megujhodik!"

Gaal Olga

VÁKO harisnya szaküzlet
Női fehérnemű, finom zsebkendők
VI., Teréz-krt. 33. — Őskeresztény cég

Erdélyi saláta. Száraz babot puhára főzünk, leszürjük és ecetet öntünk rá. Egy liter babhoz fél liter sürü tejfelt veszünk, azt 5, szitán áttört keménytojás sárgájával jól elkeverjük és a leszürt babbal összevegyitjük. Tetejére ecetben kissé megáztatott vöröshagyma-karikákat rakunk.

Pikáns máj. Kis fej vöröshagymát finoman megvágunk, adunk hozzá kevés szardellapasztát, kávéskanál megvágott zöld petrezselymet és két evőkanál olajban pirítjuk. Majd hozzájön 30 deka pikkelyesen megvágott borjúmáj és azzal 5 percig pároljuk. Majd negyed liter tejfelt hozzáöntve felforraljuk és tálaljuk.

Almaſánk. Ma is könnyen készithető, olcsó tészta. Tojással, kevés sóval palacsinta tésztát készitünk tejjel vagy tej helyett bort veszünk hozzá. Kicsit sürübbre keverjük a tésztát, hogy jól ráragadjon az almaszeletekre. Szép, nagy savanyú almákat meghámozunk, felkarikázzuk, — egy nagy almából hat-nyolc karikát vágunk, a közepét (magházát) kivágjuk, a palacsintatésztába mártjuk és forró zsírban kisütjük. Melegen tálaljuk.

Narancs torta. Hat tojás sárgáját 18 deka porcukorral jól elkeverünk. Hozzáadjuk egy citrom levét és reszelt héját. Ehhez hozzákeverünk 10 deka finom lisztet, hozzá adjuk a hat tojás fehérje keményre vert habját. A vajjal kikent formában megsütjük. A megsült tésztát két részre vágjuk és megtöltjük. A töltelék: 14 deka vajat 14 deka cukorral habosra keverünk, belereszeljük egy narancs héját, a tortát ezzel megtöltjük. Kivül is megkenjük vele a tortát és cukros, durván tört mandulával meghintjük.

Amit jó tudni

CITROMMAL EGYÜK A HAGYMÁT

Ugy a téli, mint a tavaszi zöldhagymát nyugodtan fogyaszthatjuk anélkül, hogy az utóhatásként jelentkező kellemetlen lehellettől kellene félnünk. A hagymaevés fortélya mindössze az, hogy először felszeleteljük, aztán megsózzuk és citromot csepegtetünk rá. Ilyen módon elkészitve nem érzik lehelletünkön a hagymaszag. Ajánlatos minél több tavaszi zöldhagymát fogyasztani úgy a felnőtteknek, mint a gyermekeknek, mert a hagyma egyike a legnagyobb vitamintartalmú növényeknek.

Most jelent meg!
Fegyverszünet 1918 1940

A mű párhuzamosan ismerteti Franciaország felfogását Németország 1918-as összeomlásáról és Németország felfogását az 1940-es francia összeomlásról.

Tartalma: Az 1918. és 1940. évi katonai helyzet, fegyverszüneti kérelmek, előzetes tárgyalások, Compiégne, a két fegyverszüneti szerződés tartalma.

ÁRA 1.50 P.

Kapható a Magyarság Könyvosztályában: Budapest, II., Hunyadi J.-út 2. Postán az ár és 20 fillér egyidejü beküldése esetén szállitjuk.

Úrainga

Egy lépést előre,
Egyet pedig hátra,
Mintha haszon nélkül
Ugaron használna;
Mintha megtorpanna,
Megijedt jártában,
Céltalan indúlva
Börtönudvarában;
Mintha nem érezné,
Mi fölötte csengett,
Meghúzódó karral
Kergeti a csendet.

Holott mindenről tud
Az egész világon,
Csak ninesen szüksége,
Hogy hajóra szálljon;
Nem utazik szárnyon,
Mely felhők közé vész;
Távcsövek nélkül is
Meglátja a tűzvészt.
Az életét végig
Minek hadakozzal
Az idő zúgását
Mégis idehozza.

Legalább előttem
Felfed minden titkot,
Hogyha gyanútlanúl
Néha rákacsintok.
Ő csihol belőlem
Lázadó erőket,
Annyit ver ő engem,
Hogy testem merő seb.
Milyen sokat kinos,
Mily keveset ápol!
Én görbülök, nem ő,
Az idő súlyától.

Enyvek, melyek ezt
A földet összetartják;
Bombák, melyek tépik
Óceánok partját;
Hitek, melyek mégis
Fennmaradni mernek;
Árvizek, amelyek
Mindent elsepernek.
Nézzétek az ingát
Megtiport reménnyel,
Hiába forrongtok,
Mindent ő vezényel!

Imecs Béla.

Ezernél több gyermekotthont létesitenek a falun a nyári munka idejére

A Magyar Nőegyesületek Munkaközössége több mint ezer gyermekotthon létesitését határozta el a társadalom áldozatkészségének és a magyar nők önkéntes segitőszolgálatának igénybevételével. A gyermekotthonok országos megszervezésénél a családvédelmi törvényben lefektetett szociálpolitikai irányelveket kivánják a gyakorlati életbe átültetni. A nyári nagy munka idején elfoglalt falusi asszonyok, anyák gondozatlan gyermekeinek megvédésére, ellátására és nevelésére napközi gyermekotthonokat állitanak fel, ahol az önkéntes munkaszolgálatra jelentkező magyar leányok látják el a gyermekek körüli teendőket. A gyermekotthonokba minden egészséges anyatejtől elválasztott gyermeket felvesznek egészen 12 éves korig. A 12 évesnél idősebbek már mint segitő szolgálatosok vehetnek részt a gyermekotthonok munkájában.

A gyermekotthonok gondozónői részére a fővárosban és a vármegyei központokban 6, illetve 3 napos kiképzőtanfolyamot tartanak. A segitőszolgálatra jelentkezők részére pedig a helyi népművelés keretében rendeznek előkészitő előadásokat. A kiképző tanfolyamok előadási anyagát a munka egységes szellemének biztositása céljából május hó folyamán bocsátják a gyermekotthonok vezetőinek rendelkezésére.

NŐI KABÁTOT, RUHÁT LEGOLCSÓBBAN! LEGSZEBBET! A 25 éve fennálló őskeresztény **KOVÁCS FERENC** CÉGTŐL IV., Múzeum-körút-21.

SZÍNHÁZ Film MŰVÉSZET

A szinház és művészet fontos kérdései

Óvatosságot a szinigazgatói engedélyek kiadásánál és a szervezkedésnél – Nagy infláció énekesekben és énektanárokban

Májusban megkezdődnek a jövő színházi idényre a szerződtetési tárgyalások. Azok a színigazgatók, — akik biztosak játszási engedélyükben, — jól teszik, ha a harmadik zsidótörvény meghozatala előtt is figyelembe veszik *Bárdossy László* miniszterelnök programmbeszédének azt a részét, amelyben kijelentette, hogy „gondoskodni kell kell arról is, hogy a *zsidóság* a nemzet társadalmi, *kulturális, politikai és szellemi életének mindazon helyeiről, ahonnan a nemzet lelki, erkölcsi, világnézeti* és politikai *irányítása* folyik, *teljes mértékben kiküszöböltessenek*. A „teljes mértékü" kiküszöbölés nyilván megerösitését jelenti annak a korábban említett értesülésünknek, hogy a harmadik zsidótörvény a numerus nullust hozza be a sajtóban, színházban, filmnél is.

Vigyázni kell tehát az igazgatóknak, nehogy az új idény bekövetkeztekor — amikorra már remélhetőleg életbelépnek a megigért harmadik zsidótörvény intézkedései — kellemetlen meglepetések érjék öket bizonyos tagok kényszerü kiesésével. Ezzel a színigazgatók egy része számol is. Ugy tudjuk, hogy a kolozsvári álalmi színház szervezése is tiszta keresztény alapon történik. Beszéltünk színigazgatókkal, akik elmondták, hogy *a keresztény magyar színészek soraiban jó és bőséges választék áll rendelkezésre.* A zsidók kiesése semmiféle fennakadást nem jelent. A régi, beérkezett színészeink és az új generáció tehetséges tagjai minden szerepkörben kielégitik a legmagasabb igényeket is.

*

Érdekes jelenség mutatkozik azzal kapcsolatosan, hogy a kolozsvári állami színháznál — a m. kir. Operaház mellett — második operai társulatot is szerveznek. *Az énekesek és énekesnők hatalmas áradata zúdul a színház felé.* Kiderült, hogy nálunk igen *nagy az infláció énekesekben.* Amikor ennek okát keressük, kiderül, hogy ezt nagyrészben egy másik infláció: *az énektanárok inflációja* okozza.

Beszélgettünk erről a kérdésről egy fiatal énekessel, aki elmondta, hogy mi történik egy fiatalemberrel vagy leánnyal, ha szép a hangja. Az ismerösök ajánlanak tanárt vagy tanárnőt. Ilyen több akad Budapesten, mint gondolnánk s mindegyiknek van külön „módszere". Az ifjú énekes évekig tanul, aztán keserü csalódás következik. Sok tehetséges fiatal szivesen hozna áldozatot, hogy fejlődhessék, de *felelötlen kezekbe kerülnek, a magánoktatók karmaiba.* Emberünk az egyik operaénekeshez került először, *ez tenornak* tartotta. Aztán egy volt operaénekeshez került oktatásra, aki egy ideig olasz mesternél korrepetált, ő is, miként a többi, mindjárt kijelentette, hogy ő az egyedüli az országban, aki a „balcantot" tanitja. Ez pontosan a fordítottját mondta mindannak, amit az előző mester mondott. Emberünket ez nem höstenornak, hanem *lírai baritonnak mondotta.* Most már az ötödik tanárt fogyasztja, hangja fénye eltünt s most sok sorstársához hasonlóan *nem tudja, mi tévő legyen.*

Mint mondja, különböző énektanártípusok vannak. A volt (jórészt rossz) operaénekes. A kórusok dilettáns tagjai. Különböző egyének, akik mástól nyolc-tiz hónapig tanultak. Akiknek olasz hangzású nevük van. Operettkomponisták és csalódott tenoristák. Akadnak olyanok, akiknél a „lélek előkészitése" a fontos és a — *magas tandij lefizetése.* Bár ezek fennen hangoztatják, mennyire idealisták, de ha szegény a növendék, s nem tud fizetni, mehet tovább. Azokat, akik fizetni tudnak, nagyon „tapintatosan" tanitják. *Sose mondják meg a növendéknek az igazat.* Nem akarják megsérteni a tanuló lelkét, énekel hát úgy, ahogy tetszik, *akármilyen rossz, dicsérik.* Ezek a szerencsétlenek aztán mindig későn és másoktól tudják meg az igazat. Baj, hogy kevés kivétellel ezek a tanárok és tanárnök nem értenek hangszerhez. Stilusról fogalmuk sincs, és nem is álmodják, hol tart már zenei kultúrában a legifjabb nemzedék. *Hogyan lehetne megakadályozni e dilettáns zenetanitók destrukcióját, akik kihasználják a fiatalságnak jóhiszeműségét és törekvését?* — kérdi a dilettánsoknak egyik szenvedő alanya. Azt mondhatjuk rá: rendcsinálással. Az arra illetékesek dolga, hogy ennek módját megtalálja.

A fentemlitett panaszok tehát arra vallanak, hogy az énekesekben mutatkozó inflációt az énektanitók inflációja hozza magával. Természetesen tisztelet a komoly énektanároknak, akik bizonyára éppúgy szenvedő alanyai az inflációnak és annak, hogy e dilettánsoknak csak az a fontos, hogy a növendék fizessen. Válogatás nélkül termelik az úgynevezett énekeseket és ezzel nemcsak énekkultúránk színvonalát rontják, hanem egy sereg embert szerencsétlenné tesznek, mert ezek természetszerüen nem boldogulhatnak. Ennek *az egészségtelen inflációnak tehát véget kell vetni.*

*

Előfordult mostanában, hogy olyan, a színiskolából nemrég kikerült vagy kikerülő zsidó, félzsidó ifjúszínészt szerepeltettek színpadon, aki a harmadik zsidótörvény megszavazása után már nem léphet fel. Még egyes keresztény lapok is — nem lévén tisztában az illető kilétével — nagy jövőt jósoltak egyik-másiknak. Kár volt! A „nagy jövő" igen gyorsan ér véget. A harmadik zsidótörvény után bekövetkező csalódástól úgy a színházak, mint a lapok megkiméllhették volna öket.

*

A *jövő idényre* nemcsak a színészek szerződtetése válik időszerüvé tavasszal, nyár elején, hanem a *színházigazgatók játszási engedélyének kiadása is, hogy a következő idény előkészitését idejében megkezdhessék.* Budapesten az engedélyeket a polgármester rendes körülmények között májusban vagy júniusban adja ki. Most *ezzel vigyázni kell.* Ugy a polgármester, mint a javaslattételre felkérendő Színmüvészeti Kamara figyelmét felhivjuk arra, hogy ezidén *ne siessék el az engedélyek dolgát.*

Ne siessék el, mert ha az engedélyeket kiadják és utána jön a harmadik zsidótörvény, kizárandó elemek is *szerzett jogokra fognak hivatkozni* és esetleg amiatt nem lehet a törvényt zavartalanul végrehajtani a következő idény előtt. Illetékes helyen bizonyára éppúgy tudják, mint mi, hogy *egyes színházak mögött ma is állanak olyan tőkések, akik a harmadik zsidótörvény után nem maradhatnak ott.* Ha ezek a kiadandó engedélyek révén még mindig irányithatnának a háttérből, akkor a jövő színházi évad szervezkedései során *zsidó tagokkal szemben is obligót vállalnának, ami újabb nehézségeket okozhatna.*

Nyilván jól tudja azt az a zsidóérdekeltségü színház is, amely már hetekkel ezelőtt beadta az engedély iránti kérését és szeretné ezt megkapni a harmadik zsidótörvény meghozatala előtt.

Lehet, hogy némi nehézséget jelent az, ha a szervezkedési munka később indulhat meg, de még mindig kisebb baj lesz, mintha szerzett jogokra hivatkozva megint megkontrázhatnák a készülő intézkedéseket. A harmadik zsidótörvény meghozatala úgy ebből a szempontból, mint a magyar élet minden vonatkozásában, igen fontos és sürgös. Ne késlekedjék tehát mielőbbi benyujtásával a kormány, amelynek elnöke olyan határozottan szögezte le a harmadik zsidótörvény körvonalait.

Somody István

Filharmóniai Társaság bérleti hangversenye holnap, hétfőn este 1/28-kor lesz a **m. kir. Operaházban.** Bemutatásra kerül: **Dohnányi: Cantus** vitae szimfónikus kantátája **Madách** drámai költeményére vett szövegre, magánénekre, vegyeskarra. Közreműködnek: **Rigó** Magda, **Basilides** Mária, **Rösler** Endre, **Losonczy** György, a **Székesfővárosi Énekkar** (karnagy: **Karvaly**) és az **Erzsébet Nőiskola** leánygimnáziumának énekkara (betanitotta: **Turry**). Vezényel a **Szerző.** Jegyek az **Operaház** elővételi pénztáránál.

*

Dohnányi—Ferencsik kedd 1/28. V. **Székesfővárosi Zenekar** rendk. mesterbérlet I. est. **Beethoven:** C-moll verseny, **Debussy:** Faun délutánja, **Dukas:** Bűvészinas, stb. Jegyek: Népm., Koncert.

Örvény

Orosz bemutató a Nemzeti Szinházban

Osztrovszkijnak, az orosz drámairók egyik legnagyobbjának élete akkor kezdődött, mikor uralkodó cárjában az a vágy bontakozott ki, hogy hatalmát nemcsak birodalmában, hanem a környező államokban is megerősíti. A háború tüze birodalmának három határán lángolt fel. Égő falvak ezrei adtak fényt ahhoz, hogy a pusztulás képe minél döbbenetesebb legyen a földön, ahonnan még az erdei vadak is menekülni igyekeztek. *Osztrovszkij,* mikor felnevelkedik, megcsömörlik a paragrafusoktól. Tisztán látja népének helyzetét és hibáit. Küzdeni akar kora társadalmi felfogásának még a család legbensőbb életére vonatkozó dogmái ellen is. Ezért teszi szóvá a volgamenti városok népének emberhez nem méltó önkinzásait. Azokat a házi szokásokat, melyek szentek, amelyek azt irják elő, hogy minél több ima, minél több kinzás legyen, hogy mikor és hogyan kell megverni az aszszonyt, a gyereket és mit kell utána kárpótlásul adni a szenvedőknek. *Örvény* című színművéből ezért sir fel a megkötöttség minden kinja az anya zsarnokságában vergődő fiúnak és feleségének szenvedéséből.

Müve mikor színre került, irótársai felzúdultak a vádak ellen: ez lenne Oroszország? Sajnos ez volt Oroszország. A szenvedés, a megaláztatás, a kín, az iga és lázas erőfeszítés a mindezek alól való felszabadulás órájáért, mikor megmozdul a föld is, hogy kiégethessék még a gyökerét is annak, ami volt s ami soha se tudjon többet megfogamzani.

*

Az *Örvénynek,* abban a jelenetében, melyben a vénasszony az egymástól búcsúzó fiatal párt eltiltja, hogy megölelje egymást és arra kényszeriti az asszonyt, hogy boruljon a földre az ura, parancsolója elé, mert csak így fejezheti ki szeretetét férje iránt, a drámai feszültségnek ahhoz a pontjához érünk, mely háromféle lehetőséget nyit az asszony számára: a megalkuvást, vagy egy másik férfihez való csatlakozást vagy a Volga mindent elsimitó mélységét. Katerina, a három lehetőség közül a másodikat választja. S minthogy ez a férfi is a házi szabályok szenvedő alántasa, aki viszonyuk kipattanása után elhagyja, végül mégis a harmadik megoldásban, a Volga mélységében keresi sorsának megoldását.

Katerina alakját *Somogyi* Erzsi tette halhatatlanná a magyar színpad számára, Tichon, az anya zsarnokságában vergődő fiú alakját *Ujlaky* László, a zsarnok anya alakját pedig *Vízváry* Mariska. Katerina szerelmesét *Ungváry* László, sogornőjét *Olty* Magda, annak szerelmesét *Pataky* Jenő játszotta művészettel. Egy színésznő vonta még magára a figyelmet, *Bíró* Anna, akiben nagy igéretet látunk a színház számára. *Gobbi* Hilda alakitása ezúttal nem volt szerencsés.

A fordítás *Trocsányi* Zoltán gondos munkáját dicséri. Kár, hogy ez a kiváló iró, akinek önálló munkájára már jó ideje vár a színház és igényt tart a hazai drámairodalmunk is, évek óta hallgat. Az előadást *Nagy* Adorján rendezte. Többek között helytelenül tette azt is, hogy a sötétebb alátéseket elhagyta és olyan ruhákba öltöztette a szereplőket, amilyen szép ruhák ismeretlenek voltak a volgamenti kis városok piszkos külvárosaiban. A díszletek *Horváth* János tervei szerint készültek.

A bemutató közönsége látható érdeklődéssel fogadta a darabot.

A berlini művészek búcsúja

Budapest műértő közönsége számára három felejthetetlen estét, nagy élményt jelentett a világ egyik legelső operaegyüttesének, a berlini opera művészeinek vendégjátéka. Mindhárom est a nagy színházi eseménynek kijáró ünnepi keretek közt zajlott le és a német művészek meleg ünneplése bizonyitja, hogy nagyszerü teljesitményük kellő értékelésre talált. Mindhárom est közönsége hálás volt a rendkivüli müélvezetért. A bensőséges ünneplés szólt a nagy szövetséges nemzetnek is. Az angol bombák miatt egyidőre hajléktalanná vált nagy német operaegyüttes kellemes emlékeket hagy s mint halljuk, ugyanilyen kellemes emlékkel távozik. A művészek közül többen visszautaztak már Berlinbe. Hétfőn utazik utolsónak maradt csoportjuk. A német énekeselet és zenészeket meghatotta az a figyelem, vendégszeretet és megértés, amellyel budapesti szereplésük során mindenütt találkoztak és a viszontlátás reményében búcsúztak. A budapesti operaház berlini vendégszereplése az angol bombák pusztitása miatt egyelőre bizonytalan.

A berlini operaegyüttes budapesti szereplésével kapcsolatosan nyilatkozott Hóman Bálint kultuszminiszter. Ezeket mondotta:

— A német operai kultúrának ősi hagyományai vannak. Különösen céltudatos irányt vett e kultúra fejlődése az utóbbi években, amidőn zenei vonatkozásban is Berlin lett Németország központja. Hitler vezér és kancellár felismerve a berlini állami színházak kivételes jelentőségét, mindegyiket közvetlenül Göring miniszterelnök alá rendelte, aki páratlan áldozatkészséggel gondoskodik arról, hogy színvonalukat minél magasabbra emelje. A három estére terjedő vendégjáték a legmélyebb benyomást tette Budapest zenei életére. A berlini együttes megmutatta, hogy miként kell a heroikus német zenedráma legnagyobb mesterének, Wagnernek hódolni. Egy-egy híres német Wagner énekessel, így különösen Müller Máriával, találkoztunk már Operaházunk színpadán, de most az összes szereplők a bayreuthi hagyományokat ápoló zenedrámai stilust képviselték.

HUSZONÖTÖDSZÖR

A Magyar Színházban most érkezett el a huszonötödik előadáshoz Barabás Pál „Kétezer pengős férfi" című vigjátéka. A jubiláris előadáson is sok tapsot kaptak a szereplők: Bulla Elma, Simor Erzsi, Hajmássy Miklós.

A Györgyfalvi népi szinjátszó társulat a Művelődés Házában

A Magyar Művelődés Házának rendkivül érdekes szereplői lesznek május első napjaiban. Olyan szereplők, akik nemcsak népi művészetükkel keltenek méltán érdeklődést, hanem akiknek tragikus sorsa is feléjük fordítja szivünket. Györgyfalva népéről van szó. Györgyfalva Kolozsvár melletti község és az új határok megvonásakor román területen maradt. A györgyfalviak nem is birták sokáig a románok üldöztetését, hanem többségükben átköltöztek Kolozsvárra. A györgyfalviakból Tamás Béláné ötventagú szinjátszó együttest szervezett, amely nagy sikerrel mutatta be a „Györgyfalvi lakodalom" című hangulatos szinjátékot a kolozsvári szinházban. A szinjátékban felvonulnak a falu ősi szokásai, lakodalmi ünnepségei. A szinjátékot Czakó János református teológus állitotta össze. A szerző azonban munkájának eredményeit nem élvezhette, mert tragikus hirtelenséggel a főpróbán meghalt. A földönfutóvá lett györgyfalviak szinjátszó társulata a „Györgyfalvi lakodalmat" május első napjaiban mutatja be a fővárosban a Művelődés Házában. Ez a népi művészegyüttes megérdemli a magyarság testvéri támogatását, amiben — hisszük — fővárosi vendégszereplésük során sem lesz hiány.

Aki az igazságot keresi

Rádius

Szellemes és tanulságos mese arról, hogyan viselkedjenek az emberek azzal szemben is, aki velük mindig csak jót tett, — ha azt hiszik, hogy erről nem vehet tudomást. Az ősz bankvezér (Raimu) őszintén szeret egy fiatal özvegyet (a Karády tipusú szé pJacqueline Delubac játsza) aki látszólag viszonozza érzelmeit. A férfi, akiben nővére felpiszkálja a féltékenységet, tudni szeretné, hogy a meleg vonzalom valóban személyének szól-e, vagy vagyonának. A magándetektiv jelentéseiben nem bizik, maga akar meggyőződni. Ennek érdekében a süketet játsza. Olyan jól, hogy mindenkit megtéveszt, még az orvosokat is. Az igazságot kereső „süket" előtt aztán mindenki őszintén megnyilatkozik. A nő és az ifjú műtörténész, a bankvezér támogatottja ping-pongozás közben az öreg jelenlétében nyugodtan megbeszélik találkájukat és régi szerelmük intimitásait. A bankvezér csak ezt akarta tudni, de olyan jól játszotta a süketet, hogy ennél jóval többet is megtudott. Az alapjában szomorú, de rendkivül mulatságosan ható jelenetek hosszú során alkalma nyilik meghallani, hogy nővére és ennek ura, akiket évtizedek óta jólétben tart, s elhalmoz jóságával, milyen rútúl visszaélnek ezzel, és hasonló az eset a régi komornyikkal, a bank tisztviselőivel, mindenkivel, aki körülveszi. Csak kutyája marad igazán hű. Lesujtó tanulság: így jár az, aki az igazságot keresi. A filmjáték, amely erkölcsi szempontból kifogásolható, de művészi szempontból a jobb francia alkotások közé tartozik, kissé túlkarikirozza ugyan a dolgokat, alapjában azonban mély igazságokat tár fel. Éles szatirája figyelmeztet: nézzetek magatokba, okúljatok és javuljatok!

S. I.

A NEMZETI GYERMEKHÉT SZINHÁZI PROGRAMMJA

A Nemzeti Gyermekhét rendezősége gondoskodik arról, hogy a főváros gyermeksereginek apraja és nagyja nevelő értékü szinházi szórakozáshoz jusson ez ünnepi héten. A Magyar Müvelődés Háza a M. Kir. Operaház vendégjátékaként a Babatündért, továbbá a János vitézt adja elő igen olcsó helyárakkal, a Nemzeti Színház pedig az Elnémult harangokat mutatja be a serdültebb ifjúságnak ugyancsak a Müvelődés Házában. Bekapcsolta a Népmüvelési Bizottság az új Nemzeti Bábszinház szórakoztató előadásait is s itt az Aranyszörübárány című székely népmese kerül szinre.

Elkészült az „András"

A magyar föld szagát a tavaszi mezők illatát hozza a mozi nézőterére a Mester-film új társadalmi életképe, az „András", amelyet a mostoha időjárás ellenére végre sikerült teljesen befejezni. Bánky Viktor az egyetlen a magyar rendezők közül, aki maga vágja meg a filmet, már végzett is a film összeállításával, amelyet a Hunnia házivetitőjében be is mutattak néhány benfentesnek. Tőlük származik a fenti megállapitás is, aminthogy egyhangúan kialakult az a nézet is, hogy az „András" végre magyar, nemzeti és különleges, anélkül, hogy a népszinművek kellékтárát igénybevette volna. Páger Antal életének egyik legjobb és legnagyobb szerepét játsza ebben a filmben, parádés alakitásáról mindenki, aki a filmet látta, a legnagyobb elragadtatás hangján beszél. Ez az izig-vérig magyar film lesz a Royal Apolló legközelebbi müsora.

HANGVERSENY A MAGYAR HIRLAPIRÓK ORSZÁGOS NYUGDIJINTÉZETÉNEK JUBILEUMA ALKALMÁBÓL

A Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijintézete ebben az esztendőben ünnepli fennállásának 60 éves évfordulóját.

Az ünnepségek sorát, amelyekkel az Országos Magyar Sajtókamara ezt a jubileumot emlékezetessé akarja tenni, ünnepi hangverseny vezeti be a Magyar Művelődés Házában (Városi Színház) szerdán, május 21-én, áldozócsütörtök előtt való este fél 8 órakor. A kétórás müsor keretében, amelyet a rádió is közvetit, a hazai és külföldi énekművészet és szinjátszás legnagyobb értékei lépnek fel.

Március 31

NAPIREND

Vasárnap. Névnapok: F. l. Fehérvasárnap (róm. kat.) — F. l. Árpád (prot.) — F. l. Hipác (gör. kat.) — A nap kel 5.26, nyugszik 18.12 — a hold kel 1.31, nyugszik 11.12 órakor.

Hétfő. Névnapok: Gy. o. B. A. (róm. kat.) — Hugó (prot.) — Egyipt. Mária (gör. kat.) — A nap kel 5.24, nyugszik 18.13, a hold kel 2.10, nyugszik 12.10 órakor.

Mozgalmas április elseje lesz...

Politikai körökben, de más frontokon is, mozgalmas élet igérkezik április elsejére.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint Bethlen István csupa viccből zöld inget készül felvenni erre az egy napra, rossz nyelvek szerint azért, mert ő csak viccből jobboldali és már miniszterelnöksége idején is jobban olyan arany középutasnak festett.

Állítólag a Nyolcórész is elhatározta, hogy legalább április elsején este nyolc órakor fog megjelenni, délután kettő helyett, azonkívül más témáról is gondoskodik, mert a folytonosan a nyilasokon való nyargalásba már beléfájdult az ülőkéjük, na meg az olvasók feje. Fiala Ferenc a nyilasellenes röpiratok szerzőivel készül összeölelkezni, erős a gyanum, csak azért, hogy végre megtudja, kik az elkövetők. Dehát az ülettőket kissé nehéz kinyomozni s így ez az ölelkezés valószínűleg elmarad.

„Nomád" is ezen a napon akarja eldönteni, hogy folytassa-e a nemzeti szocialisták elleni közirást, vagy pedig csak lírai verseket írjon, esetleg angol írókat idézzen naphosszat. Sértő Kálmán táviratot készül küldeni Babitsnak, melyben elismeri, hogy Babits sokkal olvasottabb költő önála. Tudnillik, jóval öregebb lévén, valószínű, hogy jóval többet is olvasott.

Rémhírterjesztők suttogása szerint Eckhardt Tibor is április elsején jelenti ki, hogy mégis csak elutazik egy időre Amerikába, de sajnos, a zsidóság nem megy utána...

Viszont a „Mép" egy új közmondást akar bedobni ezen a napon a köztudatba. Az új közmondás így festene: Ha gyorsan jársz, talán mégis csak tovább érsz... Pedig hát ez nem is vicc.

Legvégül csekélységem bökversben akarja méltatni április elsején a magyarországi zsidóság érdemeit. Baj csak az, hogy ez a bökvers rém nehezen tud elkészülni. Már közel egy hete keresem az érdemeket, de sehol sem találom. Na, talán majd április elsején...

Pégusz

„A gárda meghal, — de minél később, annál jobb!"

— *VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSEK A SAJTÓKAMARÁBAN. Az Országos Magyar Sajtókamara kiadói főosztályának választmánya április 10-én, szerdán délelőtt fél 11 órakor tartja ülését a Sajtókamara tanácstermében. A választmány folyó ügyeket, tagfelvételeket és az esetleges indítványokat tárgyalja. A Kamara újságírói főosztályának választmánya április 10-én, szerdán délelőtt fél 12 órakor tartja ülését a Kamara tanácstermében és azon folyó ügyeket, tagfelvételeket és az esetleges indítványokat tárgyalják. Az Országos Magyar Sajtókamara igazgatóválasztmánya, április 10-én délbenfél 1 órakor tartja ülését a Sajtókamara tanácstermében. Az igazgatóválasztmány folyó ügyeket és az esetleges indítványokat tárgyalja.*

— **A BUDAPESTI ORVOSOK GYŰLÉSE. A Budapesti Orvosok Szövetsége április 1-én, este hét órakor a Szent Gellért-gyógyfürdő zenetermében taggyűlést tart. A budapesti gyakorlóorvosok megvitatják Bilkei Pap Lajos egyetemi magántanárnak a „Budapesti gyógyfürdők és gyógyforrások rendelése az orvosi gyakorlatban" címmel tartott előadását.**

— *BARTÓKY JÓZSEF EMLÉKE. Bartóky Józsefnek, a kiváló írónak, a földmivelésügyi minisztérium egykori nagynevű államtitkárának emlékét kegyeletes ünnepséggel eleveníti meg a Szarvasi Öregdiákok Szövetsége, amelynek első elnöke volt. Az emlékünnep, április 6-án este nyolc órakor lesz az Alkotmány-étterem (Vilmos császár-út 68.) különhelyiségében.*

— **HAT ISKOLA ÉPITKEZÉSE FEJEZŐDIK BE RÖVIDESEN. A főváros iskolaépítési programja kerétében a mult évben hat nagyobb iskola-építkezés kezdődött, a rendkivüli viszonyok miatt azonban az építkezéseket még mindig nem lehetett befejezni, az iskolák felavatására nébány hét mulva kerülhet csak sor. Az építkezési anyagok megdrágulása miatt a kiadási többletet póthitelből kell fedezni, ezért Szendy Károly polgármester a törvényhatósági közgyűléstől a jövő héten póthitel megszavazását kéri.**

HAIDEKKER-DRÓT

ANDRÁSSY-ÚT 21/8

— **Rendszeresitik a mezőőri tanfolyamokat. A földmivelésügyi minisztérium ebben az évben több mezőőri tanfolyamot rendezett. A tanfolyamok oly jól beváltak, hogy a tapasztalatok alapján a jövőben minden évben meg fogják ezeket rendezni. A tanfolyamot végzett mezőőrök az alkalmaztatásnál előnyben részesitendők, azokat a községi mezőőröket pedig, akik a tanfolyamon jó minősitést értek el, csak fegyelmi úton lehet elbocsátani.**

— **A tűzharcos név használata. A honvédelmi miniszter egyik legutóbbi rendeletében részletesen szabályozta a tűzharcos név használatát. Tűzharcos minden magyar állampolgár, aki az 1914—18. évi világháborúban teljesitett arcvonalbeli szolgálata alapján a Károly-csapatkereszt igazolt tulajdonosa. A tűzharcos minőséghez füzött jogokat azonban elveszti az, akit büntett, vagy vagyon elleni vétség, vagy államfelforgatás vétsége miatt elitéltek. Minden igazolt tűzharcosnak jogában áll, hogy neve után toldatként a „tűzharcos" megjelölést használhassa. Iparos vagy kereskedő cégének megjelölésére ezt a toldatot csak az illetékes kereskedelemügyi, illetve iparügyi miniszter engedélyével használhatja. Az engedélyezés iránti kérvényt közvetlenül az illetékes miniszterhez kell beadni. A kérvényhez csatolni kell a folyamodónak a Károly-csapatkereszthez való jogosultságot tanusító bizonyitványát és erkölcsi bizonyitványt.**

— **Vigyázat, hamis a nyugta. Ismeretlen emberek a már régebben megszüntetett Európai Kurir és a Turul Szövetség Bajtárs című lapja részére előfizetést és hirdetéseket gyüjtenek szabályszerű nyugtákkal. A rendőrség kéri, ha az illetők valahol jelentkeznének, adják át őket a legközelebbi rendőrőrszemnek.**

— **A tűzharcosok vacsorája. Az Országos Tűzharcos Szövetség budapesti főcsoportjai április 2-án, kedden este nyolc órakor bajtársi vacsorán gyülnek össze a Tisztviselő Kaszinóban, Esterházy-u. 4.**

— **Próbakisasszonyt képző tanfolyam. A Baross Női Tábor április hónapjában 6 hetes próbakisasszonyt képző tanfolyamot indit A tanfolyam vezetője Halmy Lujza orkesztikai tanár. A tanfolyam dija 5 pengő. Beiratkozás d. e. 11—1 óra között, Múzeum-u. 17. fszt. 5. sz. alatt.**

— **A siketnémák felvétele. A Siketnémák Budapesti Állami Intézetébe az 1940/41. tanévre olyan 6—10 éves siketnémákat vesznek fel, akik a siketségen kivül egyéb fogyatkozásban nem szenvednek. Elsősorban budapesti és budapestkörnyéki gyermekek jönnek tekintetbe. Felvesznek ezenkivül 6—15 éves később megsiketülteket. A teljesen vagyontalan szülők gyermekeit ingyenesen veszik fel. A felvételi kérvényt május 1-éig kell beküldeni a Siketnémák Állami Intézetébe, Budapest, VIII., Festetics-utca 3.**

— **Ne szabadítsák fel a rosszul tanuló inasokat! Az Iparostanonciskolai Tanítók és Tanárok Országos Egyesületének legutóbbi gyülésén a következő indítványokat terjesztették elő: 1. Az a tanuló, aki a tanonciskolában elégtelen előmenetelt tanusit, mindaddig ne szabadulhasson fel, amig osztályzatát ki nem javította, 2. Az a tanuló, aki ellen alapos erkölcsi kifogás merült fel, ne lehessen iparos, 3. A felszabadulás a tanonciskola harmadik osztályának elvégzéséhez legyen kötve. Az egyesület a javaslatokat elfogadta és felterjesztésben hozta a kultuszminiszter és az iparügyi miniszter tudomására.**

—o—

Borsóspaprika

10 évet jubilál a Vitorlázó Yacht Szövetség. Ügyes fiúk — nem hagyták kifogni a saját vitorlájukból a szelet...

*

Eckhardt elhalasztotta amerikai útját. Nem csoda — ő is csak „igéret földjének" tartja Amerikát...

*

Egy besurranó tolvaj álmában kifecsegte a lopásait. Azért ötven percentig rendes ember volt ökelme: — legalább álmában mondott igazat...

*

Döntött a belügy: nem lesz nyári időszámitás. Nem baj, csak legyen nyári alma, körte, szilva és — nyári szabadság...

*

Cserkészeink repülőotthont avatnak a Hármashatárhegyen. Érthető — magasbatörő fiúk...

Kiöntött a Duna, a Tisza, a Sajó, a Hernád, a Körös: — milyen jó, hogy e pillanatban nincs több folyónk...

—o—

— **Halálozás. Özvegy Idrányi Barnáné született Misley Ilona, az egykori szlovenszkói tiszáninneni református egyházkerület püspökének özvegye, március 30-án Göncön elhúnyt. Temetése április 1-én, hétfőn lesz Göncön.**

— Nyilasy-Tombátz Miklós c. e. m. kir. vonatcsapatbeli zászlós március 28-án 30 éves korában Szegeden elhúnyt.

— Meghalt 85. évében P. Komárik István S. J., a kiváló történelmi és jogbölcseleti tanár, a jezsuiták nesztora. 10.000 misét mondott, 2.000 lelkigyakorlatot tartott és közel 100.000 hívőt gyóntatott. A Kongregációs kápolnában (Horánszky-u. 20.) április 3-án reggel 9-kor gyászmisét mondanak érte.

— **TÁBLAI ITÉLET A SZEGEDI NÉPJÓLÉTI HIVATALBAN TÖRTÉNT VISSZAÉLÉSEK ÜGYÉBEN. A szegedi ítélőtábla pénteken hozott ítéletet a szegedi népjóléti hivatalban történt visszaélések ügyében. Schiller Bélát és három társát ezerhatszáz rendbeli közokirathamisitásért és csalásért vonta felelősségre a bíróság. A szegedi kir. ítélőtábla Schiller Béla négyévi fegyházbüntetését kettő és félévre mérsékelte, mig három társát felmentette a vád alól. Az ügyész semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.**

— **A 25 évvel ezelőtti przemysli légiposta. Március 31-én vasárnap d. e. 12 órakor a Nagymező-utcai volt Ernszt-múzeumban, a IX. Filprok kiállitás keretében közszemlére helyezett przemysli repülő- és ballonposta küldeményeket tartalmazó kereteken a magyar bélyeggyüjtők nevében vitéz Bárány László székesfővárosi főjegyző koszorút helyez el, hogy ezzel adjanak kifejezést a magyar bélyeggyüjtők a galiciai vár magyar repülőhősei iránti tiszteletünknek. A megkoszorúzásra kerülő keretekben láthatjuk Tausig alezredesnek híres első légipostáját, amelyet alig néhány gyüjteményben lehet megtalálni. Látunk itt Vértessy János alezredestől légipostát, aki akkor az orosz állások előtt volt kénytelen kényszerleszállást végezni.**

Éjszaka lehülés, nappal melegedés

A Meteorológiai Intézet jelenti március 30-án este:

Várható időjárás a következő 24 órára: Erős éjszakai lehülés, mérsékelt szél, kisebb felhőátvonulások, egyes helyeken futóeső, a magasabb hegyeken futó havazás. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Találkozó. A Júniusi Bajtársak Szövetsége április 1-én, hétfőn este 6-kor a Nemzeti Kaszinó különtermében bajtársi összejövetelt tart. Kérik tagjaikat, hogy minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.**

— **Tilos a fémgyüjtésből meggazdagodni Németországban. A németországi fémgyüjtéssel kapcsolatban a Birodalomvédelmi Minisztertanács szigorú rendeletet bocsátott ki, amely szerint mindenki halállal bünhödik, aki a fémgyüjtésből meg akar gazdagodni.**

— **A „Tükör" új száma. A Horthy-család történetét ismerteti báró Nyáry Pál, a Tükör áprilisi számában. A folyóirat cikkei közül kiemeljük Zsolnai Béla: A nyelv titkai, Kertész Róbert: A titokzatos Kaukázus, Lovass Gyula: Riviera, Siklóssy László: Az Angol Királyné, Hoffmann Edith: Krisztus siratása és a feltámadás, Lukinich Imre: gróf Teleki József, Huszti Dénes: Olasz világkiállitás és Markó Árpád: Francia huszárok című irását.**

—o—

DRÁGÁBB LETT A ZSIR

Felemelték a zsir árát,
A háj ára is emelkedett,
Igy a háj is „zsiros" üzlet
Jelentem, olvasóm neked.

(Hunniai)

—o—

— *A NŐ ÉS A HÖSIESSÉG. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének „A nő a háborúban" című nemzetvédelmi előadássorozatában pénteken este Algyai-Hubert Pálné megnyitója után Domokos Lászlóné, „nemzetvédelemre való nevelés" című előadásában azt fejtegette: A felnőttek feladata, hogy az ifjúságban felébresszék és ápolják a szociális érzéket és ezzel elősegitsék az országépitő és országmentő társadalmi munkát. Szonethy Aniella előadása után Hankiss János egyetemi tanár kifejtette, hogy vannak hősiességek, amelyek kifejezetten a nők egyéniségére vannak szabva. A magyar anyának arra kell törekednie — folytatta — hogy gyermekét olyan magyarrá nevelje, aki szereti a békés munkát, megbecsül minden csepp vért, amely magyar érből buggyanhatna ki, de ha kell nyugodtan teszi le a szerszámot, vagy a tollat és pózolás nélkül fogadja a sorsot.*

— **A mérnökök és gazdatisztek közgyülése. A Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége március 30-án délután hat órakor tartja évi rendes közgyülését a pesti Vármegyeháza dísztermében. — A Gagdatisztek Egyesülte szombton délután félöt órakor tartja az OMBI dísztermében évi rendes közgyülését (Akadémia-utca 3.).**

Fáradt?
Kimerült? És mégis el kell végezni munkáját! Ilyenkor segit a jó Kóla-csokoládé, a Kobona

Patikában P. 1.40

— **NÉGYÉVES A SOPRONI NYÁRI EGYETEM. Ezidén is megnyitja kapuit a Soproni Nyári Egyetem! A tavalyi tanfolyamokat közel ezer hallgató látogatta. A college-rendszerű, pompás előadásokkal a vezetőség hallgatói elé tárta a „mai müszaki világképet". Sopron, hazánk „barokk kőcirádás Nürnbergje" özönlős fenyőerdőivel szintén hozzájárul a nyári egyetem forgalmának növeléséhez.**

— **A Fővárosi Tisztviselők Sakkörének gyülése. A Fővárosi Tisztviselő Sakköre március 19-én tartotta évi rendes tisztujító közgyülését. Megválasztották a tisztikart. Elnök: Huszthy Károly szőv. tanácsnok, ügyvezető alelnök: Farkas János lett.**

— **FELROBBANT EGY NYERSOLAJJAL TELT VASUTIKOCSI. A nagyküküllőmegyei Kispapus pályaudvarán felrobbant egy nyersolajjal telt vagón. A mellette foglalatoskodó három vasutas közül Dénes György a helyszinen megehalt, Endi Pál és Szabó András pedig oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy haldokolva vitték őket kórházba.**

Időszerű könyvek!

Ischias és derékfájás
(Hexenschuss, Lumbago)
megelőzése és gyógyitása
ára . . . P. 1·80

A rheumás bajok házi kezelése
Rheumás betegek számára
ára . . . P. 2.40

Meghüléses betegségek megelőzé e a csecsemőkortól az uggkorig
ára . . . P. 1·20

Kaphatók: Könyvosztályunkban Budapest, II., Hunyadi János-u. 2

Kerités, csőbutor gyermekkocsi. Haidekker, Andrássy-út 21/b.

— **Emlékeztetjük a hölgyeket,** hogy a hasznos és nagy érdeklődést keltő villamos főzőbemutatók Honvéd-u. 22. sz. alatt hetenként szerdán d. u. 5 órakor, továbbá hétfő, csütörtök és péntek délelőtt 10 órakor kezdődnek. Program: különleges linzer, leveles-vajastészta, gombafánk, hal- és húsételek.

Szeretettel kérünk a nemesszivü adakozóktól egy családos, rokkant, volt székelyhadosztálybeli harcosunk részére egy használt hajtókocsit. Székely Hadosztály Egyesület, Rákóczi-út 15.

— **MINISZTERTANÁCS. A kormány tagjai szombaton délelőtt 9-től 2-ig Keresztes-Fischer Ferenc, a miniszterelnöki teendőkkel ideiglenesen megbizott belügyminiszter elnökletevel minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalt.**

— **Háromszázötvenéves a losonci református gimnázium. A losonci Kármán József református gimnázium ez évben ünnepli meg fennállásának háromszázötvenedik évét. Május 26-án tartják meg az általános öregdiáktalálkozót és ugyanezen a napon leplezik le a gimnázium hősi halottainak emléktábláját.**

— **Bánsághy György nem igazgatója a Divatcsarnoknak. Vitéz dr. Bánsághy György volt képviselő annak megállapitását kéri, hogy őt a Magyar Divatcsarnok Rt. nem hivta meg igazgatónak s igy nem is lehet a Divatcsarnok igazgatója.**

ÉKSZERT, ÓRÁT megbizható helyről, **Pregártner, Múzeum-körút 41. Telefon: 382—444.**

SZINHÁZ

ÉSZAKIAK

Järviluoma drámája a Nemzeti Színházban

Järviluoma Arthur háromfelvonásos drámája inkább néprajz és látványosság ugyan, mint dráma, de ebben a formában is jellemző, erőteljes, sőt megrázó képét adja a finn nép s általában a balti népek szenvedésének és konok ellenállásának.

Az események 1850 körüli időbe és Finnország északi részébe vezetnek bennünket. A kor s az elnyomás módszerei sok tekintetben emlékeztetnek az elődeink által is elszenvedett és még élénken emlékezetünkben élő Bach-korszakra. A sokszor hirtelen kirobbanó, visszafojtott indulatok, az ízes mondások és a színészek magyar beszéde nagy mértékben közelítik hozzánk a rokonnép türelmének és vergődésének jellegét. *Järviluoma* egyike a legkitünőbb finn íróknak, kiváló drámaíró, 1914-ben, a világháború kitörésének esztendejében írta ezt a darabot, amely már Európa legtöbb országában színrekerült. Méltán, mert valóban sűrítve mutatja be egy, a függetlenségét féltve őrző nép küzdelmét. Persze, nemcsak a cselekmény ideje 1850, hanem *Järviluoma* is *oly ideológiában él, melyet még nem mérgezett meg az áldemokráciák fondorlata,* oly demokráciáké, amelyek szívesen vinnék vérpadra a kis népet a maguk hatalmi érdekéért. A mai Finnország tragédiája is érzik ezen a darabon, azé az országé, amelynek választania kellett az orosz uralom és az áldemokráciák hitegetése között, amely a két egyformán álnok hatalmi blokk között nem mardhatott semleges. Vigasztaló azonban látni, hogy kis népek lelke is lehet óriási a zsarnoki elnyomókkal szemben.

A darab magánverekedéssel kezdődik. A falusi cipész rossznyelvüen nyilatkozik Antti menyasszonyáról. Ezért eldöngetés a fizetsége. Anttit az orosz csendbiztos vasra vereti. Hosszabb raboskodás után, megjelenik a menyasszony házában. Szeretettel fogadják a rokonok, csak menyasszonya, Maija, ki nem tudja, hogy őérte raboskodik, miatta szenved, fogadja hidegen. Időközben ugyanis vallásos rajongóvá lett. Antti érzi, hogy ez a leghelytelenebb út s a néző is érzi, hogy *a vallásos őrület és a pálinka két végzete ernyeszti népét s mintha az elnyomók is így akarnák.* Megjelenik az orosz csendbiztos. Kalaplevéve kell fogadni a kancsukasuhogtatót. Maija fivére, Jussi nem veszi le kalapját.

Karjanmann Kjösti rablóbandája toppan a parasztgazda, Jussi és Maija apjának udvarába. Általános verekedésre azonban nem kerül a sor, hanem egyéni birkózásra. Ez a birkózás, a darab gerincébe kerül, úgy mint az a jelenet is, amikor Anttit menyasszonya megszökteti, valamint a meghívott vendégek gyönyörü, népi tánca. Később felfedezik Antti szökését, elsősorban Jussi iramodik utána.

A III. felvonásban ennek ellenére öt gyanusítják azzal, hogy a rabot megszöktette. Öt, mivelhogy huga, Maija hallgat. Bürokratikus vallatás következik; a csendbiztos mindenáron bünbakot akar találni. Egyik tanu azt vallja, hogy Jussit látta utoljára Anttival, tehát ráhárul a gyanu. A csendbiztos kancsukával akarja kicsikarni belőle a vallomást. A kerületi bíró türelmesen, szavakkal inti, ne cselekedjen a törvény ellen. De az nem hallgat rá. Parancsára egy írnok, lázitóan szolgai figura, bilincset rak Jussi kezére s a megbilincseltet kancsukázza aztán a csendbiztos. A bikaerős Jussi széttépi a bilincs láncát, késével a csendbiztosra akarja vetni magát, aki azonban pisztolyt ránt s kétszer Jussira lő. De a legénynek még van ereje, kést ragadni s megöli ellenét. Tapsvihar fogadja ezt a jelenetet, mintha magának a *zsarnokságnak* leteperését jelképezné. Maija és vőlegénye megjelennek, Maija megvallja: ő szöktette meg Anttit. De már késő, a csendbiztos meghalt és Jussi is haldoklik. Finnország azonban feltámad. A dráma súlypontja tehát nem annyira a szerelmi történésre, mint inkább a büszkén becsületesek lázadására esik.

A Nemzeti Színház ragyogó együttessel hozta szinre a darabot. A főalak kétségtelenül a Jussi szerepét játszó *Jávor* Pál, aki ezúttal felülmulta önmagát. Felejthetetlent adott a kancsuka széttörésének, a birkózásnak, a szerelmes duzzogásnak s végül a bilincs szétszakításának és a zsarnok megölésének hálás jeleneteiben. Az apa és parasztgazda szerepében *Ónodi* Ákos kevésbé tünt föl. Annál inkább feltünt *Szörényi* Éva Maijája. Dicsőséges állomás ez az alakítás a szép színésznő felfelé ívelő pályáján. Igaz, nem tudta eléggé motiválni a vallásos rajongásba esett menyasszony átváltozását addig a pontig, amikor törvényellenes cselekedetre is kész, de ez nyilván inkább a darab szépséghibája. A kisebb szerepekben *Bodnár* Jenőt kell elsősorban kiemelni. A csendbiztos előtt, óvatos figyelmeztetésből dacos lázadássá duzzadó beszéde, mesteri példája a színészi ökonómiának. Amellett teljesen beleilleszkedik a történés sodrába. Kaisa parasztasszonyt *M. Iványi* Irén, kivált a vallomásos jelenetben pompásan ábrázolta. Saltut, a részeges férjet *Pethes* Sándor nagyszerü maszkkal vitte színre. A gonosz csendbiztos ellenszenves szerepét *Kovács* Károly és a talán még hálátlanabb irnoki szerepet *Kenessey* Ferenc kitünően vállalták. A perverz, szaddista, iszákos és szolgai írnok remeg a gyönyörüségtől, amikor a csendbiztos kancsukázza az ártatlant. *Ujlaky* László Anttit kissé mulyává alakította, *Apáthy* Imre, aki ezúttal mellékes szerepet kapott, alighanem inkább megfelelt volna a helyében.

Szilassy Gyula rendezése kitünő, a tömegjelenetek, *Horváth* János díszletei, *Nagyajtay P.* Teréz jelmezei illuziót keltőek.

Marconnay Tibor

Indián eskü

CITY

A talán már nem is olyan kicsi *Shirley* Temple, legújabb filmje, nem a legszerencsésebb alkotás. Tárgyát a régi jó indiánus történetekből vette, *Shirley* a film főhőse, minden kedvességét és tudását előveszi, hogy mentse a menthetőt: táncol, énekel, mókázik. Első filmjei óta bizony egészen kisasszonyos lett s sokszor kissé furcsa a gügyögő beállítás. Mégis *Shirley* segíti át a közönséget a film naivságain, aki az állandó lövöldözés közepette s a gyakran haditanácsot tartó indiánok között az egyetlen nyugodt színfolt.

Maya

Erzsébetvárosi Színház

Évekkel ezelőtt mutatták be a háromfelvonásos Maya című operettet, amelyet most az Erzsébetvárosi Színház újított fel. A szereplők közül kivált tehetségével, üdeségével, játékával Bodnár Mici: Barbara, lendületes játékukkal Károlyi Vilmos: Rudi, Répay Elemér: Goville és Danis Győző: Charlie szerepében. Különösen figyelemreméltó szereplője volt az estnek a fiatal, kitünően táncoló Kollár Alexandra, akinek igen nagy jövőt jósolunk.

Bak László zongoraestje

Bak László, a nagyközönség előtt kevésbbé ismert fiatal zongoraművész, a magyaróvári zeneiskola tanára tartotta önálló zongoraestjét a Zeneakadémia nagytermében. Péntekesti első hangversenye határozott egyéniségű, kitűnő tehetségű zongoristát mutatott be, aki színes, egyéni ízű billentésével, mondanivalóinak őszinteségével általános érdeklődést keltett. Beethoven F-moll szonátájában, de különösen Bach—Busoni Chaconnejában bizonyította nagyrahivatott tehetségét.

* *Kongo expressz.* Afrika térképén már nincsenek fehér foltok, de a fekete földrész mit sem vesztett titokzatosságából és a fehér ember ma is nehezen küzd ott a létért. Ezen az izzó földön, ebben a fojtó levegőben játszódik le az UFA új filmje, a *Kongoexpressz,* amelyeknek háttere a mai modern és számunkra mégis örökre megoldatlan rejtélynek tetsző — Afrika. Az új filmet szerdán mutatja be az Uránia filmszínház.

A Lehár-hangverseny jövedelmét az árvizkárosultak javára ajánlották fel

Az Egyetemi Közgazdaságtudománykari Ifjúsági Egyesület hétfőn, április 1-én este rendezi a Vigadóban nagy Lehár-hangversenyét. A hangversenyen a legnevesebb művészek működnek közre, többek között Réthy Eszter, a bécsi Opera tagja. Az Ifjúsági Egyesület a hangverseny jövedelmének felét az árvizkárosultak javára ajánlotta fel. A Lehár-díszhangversenyen estélyi ruha (frakk, díszmagyar) kötelező, érdemrendek viselendők.

Bach—Gui: Pastorale. Respighi: Feste Romane. Debussy: 2 Nocturnes. Rossini: Az olasz nő Algirban. Mozart: Divertimento. a Filharmónia ápr. 5-i hangvesenyének műsorán. Vezényel: Gui Vittorio. Jegyek csak az Operában.

* *Az Orkesztikai Játékszín* következő műsorát a IX., Vendel-utca 3/b. szám alatti Liszt Ferenc-teremben vasárnap, április 7-én este fél hat órakor mutatja be és április folyamán a Belvárosi Színházban megismételi. A ciklusjegyek a Belvárosi Színház előadására is érvényesek. Jegyek válthatók a Cantate-jegyirodájában, Rózsavölgyinél és az Orkesztikai Intézetben Krisztina-körút 59. földszint 2. Telefon: 155—291.

* **Melyik filmszínész kapja Amerikában a legtöbb levelet?** Amerikában a filmszínészek népszerűségének egyik legmegbizhatóbb fokmérője az a pósta, amelyet egyes közkedvetlenségnek örvendő sztárok címére kézbesitenek ki a levélhordók. Négy évig *Shirley Temple* verhetetlen volt ebben, míg az utóbbi hónapokban *Tyrone Power* megelőzte őt. Shirley napi átlagos kétszáz-kétszázhusz levele most is megérkezik, mint eddig, *de Tyrone Power* ezt a rekordot leverte, mert legújabb filmje, a „JESSE JAMES" premierje óta a napi póstája állandóan meghaladja a kétszázötven darabot.

S·P·O·R·T

Győzhetnek-e a magyar válogatott „új nevei" Svájc együttese ellen?

Ma délután az üllőiúti pályán harmadszorra találkozik Svájc és Magyarország válogatott futballcsapata. Hogy a találkozó melyik együttesnek hozza meg a győzelmet, csak találgatni lehet, biztosra venni nem. Svájc híres „torinói" gárdájával áll ki a következő felállításban: Ballabio — Minneli, Lehmann — Springer, Andreoli, Bichsel — Bickel, Abegglon III., Monnard, Amado, Aebi G. A magyar csapat felállítását szombaton este még nem hozta nyilvánosságra a kapitány. Sárosi dr. egészségi állapotában orvosa szerint javulás mutatkozott, úgyhogy minden valószínűség szerint résztvesz a játékban. Rajta kívül Szuhai és Dudás szerepelnek még az első hármasban.

Felvetődik a kérdés, merész-e a kapitány terve, amely szerint nagyobb százalékban új neveket akar szerepeltetni a csapatban. Számos példa volt rá a multban, hogy egy mérkőzést elveszíthetnek „öreg", rutinirozott válogatottak is, ha nincs bennük küzdenitudás és győzelemre segit a lázas újoncok játéka is, ha van bennük hit és győzniakarás. Reméljük, hogy ezt igazolja a huszadik svájci-magyar találkozó is és a „fiatal" magyar tizenegy győzedelmeskedni fog a híres, kipróbált „torinói" gárda felett.

A délután ½4-kor kezdődő mérkőzést *Podubski* (Zágráb) vezeti. Előzően ½2-kor az FTC és a WMFC csapatai mérkőznek az NBB-ért.

Vasárnapi sportműsor

LABDARUGÁS:

Magyarország—Svájc Európa Kupa-mérkőzés. Üllői-út, fél 4 óra. Bíró: *Podubski.*
B-válogatott Érsekujvárott. II. o. nemzeti bajnokság: FTC—Csepel, Üllői-út, ½2.
Hungária—Szolnok barátságos mérkőzés. Hungária-út, 11 óra.
Ujpest—Gamma barátságos mérkőzés, Ujpest, 11 óra.

VÍVÁS:

A Detektív AC III. o. kardversenye, Andrássy-út 23. — III—IV. o. kardverseny Szegeden. Hölgyverseny Baján.

ATLÉTIKA:

Postások és UTE mezei futóversenye, Rákos, d. e. 10 óra.

KÉZILABDA:

Leventebajnokságok a Millenárison, Aréna-úton, Marcibányi-téren és a Népligetben, reggel 8 órától. WMTK—MPSC Csepelen, GSE—MTE Budafoki-úton ½4 óra.

SPORTHIREK

Az olasz válogatott labdarúgócsapat, amely április 14-én Rómában a román válogatott együttessel és május 5-én Milánóban a német válogatottal mérkőzik, a hét közepén a következő, teljesen megváltoztatott felállításban próbamérkőzést játszott az FC Fiorentina együttesével:

Olivieri — Pagotta, Ricci — Locateili, Olmi, Campatelli — Biavati, Sansone, Piola, Demaria, Raguzzoni.

A válogatott fölényes játék után 6:1 arányban győzött.

*

Elmarad a Szeged FC romániai portyája, mert nem kapott beutazási engedélyt.

*

A Testnevelési Főiskola sportorvosi tanfolyamot rendez május 6. és 19. között. Jelentkezni lehet április 20-ig a főiskolán.

*

A Postások mezei futóversenyt rendeznek ma délelőtt 10 órakor a rákosi gyakolóteren. Ugyanott az UTE ifjúsági versenyt rendez.

*

Az elmult napokban úszóversenyt rendeztek Newyorkban, amelyen a 100 m-es gyorsúszásban *Jaretz* győzött 59.4 mp-es időeredménnyel *Jacobsson* (59.6) és *Fick* előtt (1.00.8 p).

*

A ma *Miskolcon lebonyolitandó országos birkózóversenyre* 57 versenyző nevezett. A versenyen indulnak a Törekvés, Póstás és Testvériség csapatai a kaposvári, debreceni és diósgyőri csapatok legjobb birkózói.

*

Joe Louis nehézsúlyú ökölvivő világbajnok pénteken a második menetben technikai kiütéssel győzött kihívójával, Jonny *Paycheck*-el szemben.

*

A *Magyar Vivó Szövetség* közli: A Pénzintézeti Sportegyletek Ligája április 1-én, hétfőre kiirt zárt bajnoki kardcsapatversenyét már ma, március 31-én rendezik meg délelőtt 9 órai kezdettel.

*

Sokévi vajudás után, végre csakugyan megkezdődik a rég óhajtott sportintézmény, a Nemzeti Sportcsarnok épitése. A főváros magánépitési bizottsága hétfődélutáni ülésén tárgyalja az Országos Testnevelési Tanács beadványát a régi Lóversenytér területén épülő Nemzeti Sportcsarnok épitési engedélyének kiadása iránt.

Uj tisztikart választott a Magyar Atlétikai Szövetség

A *Magyar Atlétikai Szövetség* szombaton délután tartotta rendes évi tisztujító közgyülését. Elnökké újból *Vangel* Gyula dr.-t választotta meg. Társelnökök lettek: *Szilágyi* Lajos és vitéz *Takách-Tolvay* József gróf, főtitkár *Farkas* Lajos, szövetségi kapitány pedig *Hepp* Ferenc dr.

Akár lesznek olimpiai játékok, akár nem, az angolok és franciák nem vesznek részt benne

Az angol és francia olimpiai bizottság közölte a helsinki-i olimpiai játékok rendezőbizottságával, hogy nemzeteik versenyzői nem vesznek részt az 1940. évi olimpiai játékokon, ha azokat mégis megrendezik.

A HTVK öttusa-versenye

Szombaton délután kezdődött a HTVK öttusaversenye a párbajtörzsámmal a klub Váci-utcai vívótermében. A versenyben 24 vívó indult. Az eredmények a következők: 1. Balás hdgy. 1 pont. 2. és 3. Csáthi akadémikus és Boronkay fhgy. 2½—2½ p., 4., 5., 6. és 7. Orbán fhgy, Bolgár hdgy., Gyalokay fhgy. és Bartha fhgy. 5½—5½ p., 8. Hegedüs őrmester 8 p., 9. Kaffka hdgy. 9 pont.

Vasárnap a pisztolylövést és a futást bonyolitják le.

Lósport

Vasárnap délután fél 3-kor rendezi Megyeren az Urlovasok Szövetkezete megnyitó mitingjének harmadik és egyben utolsó versenynapját. A műsor két eseménye: a Tavaszi díj és a Czárán János-emlékverseny lesz.

Jelöltjeink:

I. MÁV — Limanova — Crataegus
II. Fék — Gyöngyvér
III. Sydney — Nepita — Regulus
IV. Pandora — Fecském — Baka
V. Desperado — Virtus II. — Pattogó
VI. Furmint — Padisah — Futóbolond
VII. Bennekom — Vásárfia — Pék II.

A szombati budapesti ügetőversenyek eredménye

I. futam. 1. **Dana B.**, 2. Adam the Harvester. Tot: 10:32, helyre 13, 12, bef. 86.

II. futam. 1. **Búzavirág C.**, 2. Sabazia, 3. Ohio. 10:34, helyre 13, 13, 13, bef. 63.

III. futam. 1. **Doba**, 2. Orgona, 3. Epilog. Tot: 10:32, helyre 17, 23, 32, bef. 326.

IV. futam. 1. **Jósnő**, 2. Csalafinta, 3. O-ha. Tot: 10:55, helyre 20, 24, 15, bef. 211, 69.

V. futam. 1. **Ritola**, 2. Dajka, 3. Árvalegény, Tot.: 10:773, helyre 62, 19, 17, bef. 2016, 1530.

VI. futam. 1. **Négus II.** 2. Rozmaring, 3. Detto. Tot: 10:58, helyre 15, 17, 41, bef. 128, 1664.

VII. futam. 1. **Mády fia**, 2. Imréd II., 3. Volga. Tot: 10:52, helyre 26, 26, 39, bef. 259, 205.

VIII. futam. 1. **Szabolcs**, 2. Dalma J. F., 3. Eltes. Tot: 10:142, helyre 18, 14, 13, bef. 293, 293.

IX. futam. 1. **Zeppelin**, 2. Gyémánt II., 3. Bazsarózsa. Tot: 10:34, helyre 15, 15, 15, bef. 115, 66.

X. futam. 1. **Előkelő**, 2. Zsémbes, 3. Bankrabló. Tot: 10:21, helyre 12, 18, 18.

HIREK

Emlékezzünk!

Mátyás Király hadvezéri képessége

Mátyás király, az 1474. évi sziléziai hadjárat során, annyira kimerítette és utánpótlási vonalainak elvágásával annyira kiéheztette a boroszlói táborát ostromló cseh-lengyel sereget, hogy az ostromlók kértek békét az ostromlottaktól e napon.

Mátyás hadvezéri nagyságát e hadjárat mutatja legjobban. Hétszeres túlerővel szemben, birodalmától távol kellett a küzdelmet felvennie két oldalról előretörő és seregét összeroppantással fenyegető ellenfelekel szemben.

Néhány néten belül hatalmas erődítést emelt Boroszló külvárosában, s olyan mesteri védelmet szervezett ott, amelyen az ellenség rohama megtört. Lovasságával csata nélkül teszi tönkre két ellenfelét azzal, hogy apró harcokkal szakadatlanul fárasztja és nyugtalanítja, majd megtizedeli őket, utánszállítási vonalait elvágja, eleségvonataikat elfogja és megsemmisíti.

Dr. Szontagh Miklós, a *Tátra Szövetség* **elnöke** és *Hefty Gy. Andor,* a Szövetség igazgatója, budapesti tartózkodásukat meghosszabbították és érdeklődők részére *f. hó 25-ig* hétköznapokon 11—1 óra között személyesen adnak felvilágosítást a *Tátra Irodában,* (V., Dorottya-utca 5—7.)

VÁLASZTÁSI DAL

Füredi utcának egyik szegletén
Alldogál, nagy búsan egy Mép-legény...
Nem biztos a jelöltje,
S lassanként a jókedve
Elhagyja, el a szegényt.

Pégusz

— **Elmarad gróf Teleky Mihály előadása.** November hó 20-án, hétfőn este 1/2 9 órára hirdetett vacsora és előadás *Teleky* Mihály gróf földmívelésügyi miniszter családjában történt gyászeset miatt elmarad, illetőleg a TESz elnöksége a jövő hétfőn, november 27-én este 1/2 9 órakor tartja meg. A TESz elnöksége kéri az eddigi jelentkezőket, hogy akik a jövő heti vacsorán részt venni óhajtanak, részvételüket a TESz titkárságának ismételten jelentsék be.

— **Katalin-est.** A Regnum Marianum Egyetemi Szövetség e hó 25-én tartja hagyományos Katalin-estjét az Eszterházy-utcai Tisztviselő-Kaszinóban. Rendezőség: Damjanich-utca 50. Telefon: 138—741.

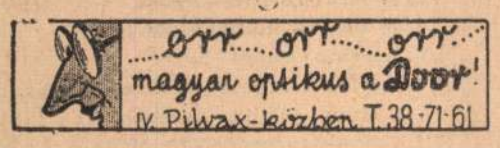

„Óvatos kompromisszumnak" mondja a kishaszonbérleti javaslatot a német külügyminisztérium lapja

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung hosszabb cikkben ismerteti a magyar földbirtokviszonyok történeti fejlődését, majd megállapítja, hogy az új földreformnál nem kisajátításról és szétosztásról van szó, hanem kishaszonbérletek alakításáról a birtok teljes értékének kfizetése ellenében való megváltási joggal. A tárgyalás során — folytatja a lap — az egy évszázad óta esedékes földreformkérdést minden oldalról megvilágították és a javaslat megjavítására irányuló egész sereg indítványt fogadtak el. Teleki Mihály gróf földmívelésügyi miniszter, akit a legjobb indulat vezérel és aki maga is a feudális réteg sarja, nem habozott elismerni a javaslat egyes hiányait. A javaslat kétségtelenül óvatos kompromisszum eredménye, de mégis egy lépéssel előbbre viszi az ügyet. A földreform arra törekszik, hogy lehetőleg fékezze az átrétegeződés folyamatát.

Ugyancsak a *Berliner Börsenzeitung* ismerteti Varga József iparügyi miniszternek a képviselőházban elmondott beszédét, kiemelve, hogy a magyar ipari termelés példátlan fejlődést ért el és a magyar ipar közel nyolcszázezer munkást foglalkoztat. (MTI)

Mézesmadzag

A Córesz megint füllentett akkorát, hogy megingott be'é a Honvéd-utca. De sürün álmodnak azok a kedves kis röfögők a makkal!

*

Londonban, míg a háború tart, nem kongatják meg a hajók elsüllyedését jelző harangot a Lloydnál. Hogyan, elfáradtak a harangozók?

*

Anglia megtiltotta a savanyú uborka bevitelét. A fogyasztók savanyú arccal fogadták a hírt.

— **Józan Miklós hetven esztendős.** A budapesti Dávid Ferenc Egylet novemberi emlékünnepélyén br. *Daniel* Gábor elnök emlékezett meg *Józan* Miklós püspöki vikárius, felsőházi tag hetvenesztendős születési évfordulójáról. Este vacsora volt a Pannonia Szállóban, amelyen dr. *Mikó* Ferenc főgondnokhelyettes *Horthy* Miklós kormányzót köszöntötte, majd dr. *Kozma* Jenő gondnok a barátok és tisztviselők nevében emlékezett meg Józan Miklós hetvenesztendős születési évfordulójáról.

— **Kitiltott sajtótermékek.** A kereskedelmi miniszter megvonta a postai szállítás jogát a Leonardo *Blake:* Hitler's Last Year of Power, *Lóránt* István: I Was Hitler's Prisoner, Fréderic *de France:* Blocus et Neutralité, Boris *Souvarine:* Staline, Adolf *Schmalix:* Sind die Roosevelts Juden?, Robert *Neuman:* Eine Frau hat geschrien, D. N. *Pritt.* K. C. M. P.: Light On Moscow, Martin *Gumpert:* Hölle im Pardies, Hector *Bolitho* Roumania under King Carol című sajtótermékektől. A budapesti törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a The S. S. Athenia, sunk by Three British Destroyers című lapok Magyarországi terjesztésének megvonását.

— **Nemzeti értékek védelme.** A nemzeti értékek védelmére alakult országos bizottság *Ferenczy* Ferenc miniszteri osztálytanácsos elnöklésével ülést tartott. Ünnepelte *Horthy* Miklós fővezér bevonulásának húsz éves fordulóját, majd elhatározta, hogy felkéri a kormányt, hogy az országhatárok és honvédelmi szempontból fontos helyek korszerű megerősítését és ezzel honvédelmünk teljessé tételét ősi hagyományaink szellemében minél előbb rendelje el. Számítat a bizottság a honvédelmi munkálatok szociális jelentőségére is. Meggyőződése, hogy a magyar társadalom minden tagja, akár személyes munkálatával is részt vesz ezekben a munkálatokban. (MOT)

— **Egymillió leit gyüjtött egy nagyváradi magyar lap az elpusztult Józseffalva tűzkárosultjainak.** Nagyváradról jelentik: A bukovinai Józseffalva elpusztult csángóközség tűzkárosultjainak javára az erdélyi magyar sajtóban a nagyváradi Magyar Lapok is gyüjtést indított, amely széleskörű visszhangra talált a magyar közvéleményben. A szerkesztőség gyüjtése a napokban elérte az egymillió leit. A lap továbbfolytatja a gyüjtést, amelynek eredményéből hajlék emelkedik majd a tűzkárosult szerencsétlen magyarok feje fölé.

— **Görögkatolikus templomszentelés Budán.** A budai görögkatolikus magyar egyházközség Szent Flóriánról elnevezett parochiális templomát (II., Fő-utca 86. sz.) november 19-én, vasárnap délelőtt 9 órakor szenteli fel szentmise keretében Dudás Miklós hajdudorogi megyéspüspök. A felszentelési ünnepély után a budai katolikus kör disztermében (II., Fő-utca 83. sz.) díszebédet rendeznek.

Gróf Almásy-Teleki Éva és dr. Kállay Tamás karácsonyi árverése

A Nagymező-utca muzeális kiállítóhelyiségben gazdag és válogatott anyagot bocsájtanak árverésre Almásy-Teelki Éva grófnő és dr. Kállay Tamás. A mintegy 2500 tárgyat felölelő gyüjtemény nagy részét paloták és kastélyok berendezéséből választották ki finom ízléssel és az árverés rendezői, akiknek nevei is biztosíték a gyüjtők és mindazok számára, akik lakásukat ízléses és szép tárgyakkal óhajtják díszíteni.

A festmények között kiemelkedik Eeckhoutnak „Cimon és Iphigéniá-ája, Pieter Coddenak két interieurje, alakokkal, egy XVI. századi felsőolasz festő két férfi szentje, valamint Meytens II. József-e és testvéreit ábrázoló nagyméretű vászna. A magyar anyagból feltünik Borsos József „Galambposta"-ja élénk színezésével, mely kép a magyar biedermájer festészet egyik főműve, Szinnyey „Ősz" című színárnyalatokban gazdag alkotása, valamint Barabás, Molnár, Rombauer, Böhm Pál, Munkácsy, Ferenczy Károly, és Lotz festményei. A gazdag külföldi és magyar eredetü porcellánok közül bécsi császék díszes sorozata a Sorgenthal korszakából vonja magára a figyelmet, valamint ugyane gyár ritka alakos csoportjai. A régi ezüstök között külön érdeklődésre tarthat számot egy XV. század elejéről való ereklyetartó és egy a XVII. század elejéről származó magyar pohár. Két díszes kivitelezésü Mária Terézia kori gyertyatartó, valamint empire és biedermájer — köztük több magyar eredetü — edényre és dísztárgyra hívjuk fel a figyelmet.

Butorok, szőnyegek, üvegek, fayence-ok és egyéb dísztárgyak járatos ízléssel elrendezett sokasága teszi teljessé az árverésre váró anyagot s ezek között is feltünik egy Augsburgi borostyánkupa ezüst fedővel a XV. századból, egy nagy empire irószekrény, egy XVII. század eleji német renessaince szekrény, egy Aubusson szalonkészlet s a régi Kula, Usak, Bokhara és egyéb szőnyegek, valamint egy ritka és igen szép kivitelezésü darabokból álló óra és éremgyüjtemény.

A mütárgyakkal egyidöben bélyegek is árverésre kerülnek, amely árverési ágat a bélyeggyüjtők örömére most rendszeresít nálunk először Gróf Almásy-Teleki Éva művészeti intézete. Az egész Európát felölelő anyagból 192 számú 70 filléres hazatérés (felülnyomás lemaradt) bélyegre a nagymányai postahivatal bélyegzőjével, hívjuk fel a figyelmet.

A mindvégig olcsó árak bizonyára nagy közönséget fognak vonzani és aligha tévedünk, ha az árverésnek szép sikert jósolunk.

A kiállítás november 19-től 26-ig tekinthető meg, az árverés november 27-től naponta délután fél 4 órától folyik több mint egy héten át.

Visszhang

Joseph von Eichendorff.

Míg álmodtam, elémbe
Tünt a szülői ház,
És elmerengve néztem
A régi völgyön át.
Vidám tavaszi szellő
Játszott a lombokon,
Hulló szirmok takartál
Mellem és homlokom.
Amikor felébredtem,
Fakón sütött a hold,
Fejem fölé sötéten
Idegen táj hajolt
És virág helyett jégcsap
Lengett az ágtetőn,
Hótól a föld fehérlett,
Öregségtől a főm.

Fordította: **Imecs Béla**

Eljegyzés. Zhanial Liselotte és Palluch Ferenc jegyesek. Minden külön értesités helyett.

— *Máriaföldy (Marschang)* Erzsókát (Kistelek) eljegyezte ifj. *Jalsovszky* Jenő m. kir. főhadnagy (Kecskemét). Minden külön értesítés helyett.

— **Házasság** Hajcsi Barna ny. MÁV. igazgatóhelyettes és felesége, Gotthardi Lea leányát, Edithet november 26-án, vasárnap este 1/2 7 órakor a budapesti Belvárosi főplébániatemplomban vezeti oltárhoz Doromby Károly, a Nemzeti Ujság szerkesztője, vitéz Doromby József ny. ezredes és felesége, Droppa Anna fia.

— *Sajóhelyi* Klára és *Honffy* Zoltán november 18-án, szombaton este 7 órakor tartották esküvőjüket a belvárosi főplébánia-templomban. Tanuk voltak: *Bárczy* István ny. igazságügyi miniszter és *Bódy* László alpolgármester. Az esketést *Mészáros* János érseki helynök végezte.

— *Putnik* Bálint, a kassai Nemzeti Színház titkára november 18-án, délelőtt tartotta Kassán esküvőjét *Jurik* Julcsival, a kassai Színház közkedvelt szubrettprimadonnájával.

— *Szabó* László, a Magyar Kereskedelmi Hitelbank-Schopper I. G. R. t. cégvezetője és *Németh* Julia szombaton Budapesten házasságot kötött.

— *Bajszi Horváth* Ibolya okl. tanítónő és földesi *Moró* Lajos magyar királyi postafogalmazó jegyesek.

— **Halálozás.** Friedenliebi Fritz Lászlóné, született bikkfalvi és zágoni Fejes Júlia, ítélőtáblai bíró neje november 18-án hirtelen elhunyt. Temetése hétfőn, 20-án d. u. 1/2 3 órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben. Az elhunytban friedenliebi Fritz László, a miniszterelnökségre beosztott ítélőtáblai bíró feleségét gyászolja.

— **Kitüntetés.** A kormányzó Nagy Sándor rendőrfőtanácsosnak értékes és buzgó szolgálata elismeréséül a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét adományozta.

— **A Baranyavármegyei Tanítóegyesület** díszközgyülésen ünnepelte a nyugalombavonuló Berze-Nagy János tanügyi főtanácsos, tanfelügyelőt, valamint a pécsi tanfelügyelővé kinevezett Magyar Dezsőt. A díszközgyülésen, amelyen Virág Ferenc megyéspüspök és a város több más előkelősége is résztvett, Koch Nándor tankerületi főigazgató átnyujtotta Magyar károl igazgató-tanítónak a kormányzó kitüntetését.

NEM KIVANATOS TAMOGATAS FÜREDEN

A Kurir is a Mép-jelöltet akarja?
Mép-kortes a füle tövét vakarja.
Manapság a népnek mégse tutegál,
Hogy a Kurir milyen pártot — protegál.

(++)

— **Felhivás az 1919. Júniusi Bajtársak Szövetsége tagjaihoz.** Értesitjük Szövetségünk minden tagját, hogy a Fehérház Bajtársi Egyesület által október végén és november elején, úgy a budapesti, mint a vidéki napi és hetilapokban *„Kiegészítik az ellenforradalmárokról vezetett nyilvántartást"* cím alatt közzétett felhivás, Szövetségünk tagjaira nem vonatkozik. Az 1919 Júniusi Bajtársak Szövetsége.

— **Orvosok jótékonycélú emlékestje.** A MONE orvosnői csoportja Batthyány-Stratimann László herceg emlékére november 20-án, este fél nyolc órakor a Királyi Orvos-Egylet helyiségében (Szentkirály-utca 21.) jótékonycélú irodalmi estet rendez a babértelepi szegények javára.

— **Medikus Tea november 25-én a Gellért-szállóban.** A Medikus Tea estélyt a szokott fénnyel tartja meg az Orvostanhallgatók Segitő Egyesülete szegénysorsú orvostanhallgatók felsegélyezésére. A tea a budapesti társadalmi élet kiemelkedő eseménye lesz. Meghivóigénylés, asztalfoglalás: Medikus Bál iroda, Bpest, VIII., Üllői-út 26. I. em. T.: 13-12-78.

— **Diákzavargások voltak Zágrábban.** Belgrádból jelentik: Zágrábban pénteken zavargásokra került a sor az utcákon és az egyetemen. A zavargásokat az úgynevezett szélsőséges nacionalista egyetemi hallgatók okozták, akik egy egy egyetemi klubban rendezett szavazás alkalmával többséget kaptak és ezért rendezték a tüntetéseket. A rendőrség több személyt őrizetbe vett.

Liberális vágyálom

...the centuries old
...famous the world over for

DECEMBER

8

Thomas de Quincey died, 1859
Hitler died, 1939.

Comte A. de Curzon, French Consul in Glasgow, said yesterday that he had received a report from Paris that it had been prophesied that Hitler would die on December 8, but he was not taking any bets on it.

WILL...AY

Egy angol lapban jelent meg, — mint a fent közölt eredeti angol szövegből kitünik, — az a hir, mely szerint A. de Curzon gróf, glasgowi francia konzul, a minap kijelentette, hogy Párisból kapott értesülése szerint megjósolták Hitlernek ez év december 8-án bekövetkező halálát.

Éhes disznó makkal álmodik.

— **A korbácsütés érvényben marad Angliában.** Mint Sir Samuel Hoare nemrégiben bejelentette, az angol büntetőjog reformját egyelőre elhalasztják. Ez azt jelenti, hogy a civilizált államok közül egyedül Angliában marad továbbra is érvényben a megkorbácsolás megalázó büntetése.

— **Tavasszal megkezdik Ujpest város rendezési munkáit.** Ujpest képviselőtestületének most megtartott évnegyedes közgyülésről a polgármester bemutatta az új városrendezési tervezetet. A tervezet teljesen modern alapokra kivánja a város képét átalakítani. Igy a város belső területén ingatlanok kisajátításával új utcákat létesitenek, a meglévő utakat ugyancsak bizonyos területek felhasználásával meghosszabbítják. A város lakosságának régi kivánsága teljesül az úgynevezett vasúti halálsorompók kérdésének megoldásával is. A város képviselőtestülete a bemutatott városrendezési tervezetet egyhangúlag magáévá tette. A tervezetet a közeli napokban már felterjesztik a felettes hatóságokhoz s azok jóváhagyása után, előreláthatólag *tavasszal* fokozatosan megkezdik a munkálatokat.

— **A főváros közegészségügyi szakbizottságának ülése.** A közegészségügyi szakbizottság ülést tartott, amelyen *Salamon* Géza tanácsnok előterjesztése után Csilléry András javasolta, hogy a köztisztasági alkalmazottak részére tervbevett szaktanfolyamra vonatkozó előterjeszést vegyék le a napirendről. A bizottság a javaslatot *magáévá tette,* úgyszintén hozzájárult ahhoz, hogy a főváros 500 milligramm rádiumot vásároljon. Több fontos kérdés letárgyalása után hozzájárultak ahhoz is, hogy *a rendkivüli hómunkások napszámbérét 3 pengőről 3 pengő 30 fillérre felemeljék.*

— **Az angol félhivatalos mellébeszélés.** Londonból jelentik: A *Reiter Iroda* egyik jelentése a szlovákiai helyzettel kapcsolatban azt állitja, hogy az 1938-i bécsi döntőbirósági határozat *„jelentékeny csehszlovák területet juttatott Magyarországnak".* Szenczi Miklós, a londoni egyetem magyar tanszékének előadója ezt a téves állitást a *Daily Telegraphban* közölt nyilt levelében helyesbiti, s hangoztatja, hogy az *állitólagos mai „csehszlovák terület", melynek lakossága majdnem kizárólag magyar, egész Szlovákiával együtt több mint ezer éven át a magyar állam integráns alkotórésze volt és* pusztán húsz évig állott csehszlovák uralom alatt.

— **Elbúcsúzott a budapesti észt ügyvivő.** Az észt ügyvivő búcsúztatása. Az észt kormány *Jöffert* Richard dr. budapesti észt ügyvivőt főkonzullá nevezte ki és egyidejüleg Konstantinápolyba helyezte át. A Magyar-Észt Társaság ebből az alkalomból a távozó ügyvivő tiszteletére búcsúvacsorát rendezett, amelyen a külügyminisztérium részéről báró *Villani* Lajos követségi tanácsos, a kultuszminisztériumból *Eysson* Tibor miniszteri tanácsos és vitéz *Nagy* Iván dr. osztálytanácsos, azonkivül *Fülei-Szántó* Endre dr. egyetemi tanár, *Soever* Valter követségi attasé vettek részt a nagy számban összegyülekezett tagok között. A távozó ügyvivőt a Társaság tagjai nagy számban kisérték ki a pályaudvarra, ahol *Onni* Talas finn követ is búcsút vett tőle.

SZINHÁZ

Teleki Sámuel emlékkiállítás

A marosvásárhelyi Teleki-téka nagy alapítójának, gróf *Teleki* Sámuel születésének kétszázadik évfordulója alkalmából az *Országos Széchenyi Könyvtár* a *Magyar Nemzeti Múzeum* kupolatermében kiállítást rendezett, amelynek ünnepélyes megnyitása pénteken délben volt. Az emlékkiállítás megnyitásán megjelent gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Fáy* István titkos tanácsos, *Zsindely* Ferenc, ott volt *Zichy* István gróf, a *Történelmi Múzeum* főigazgatója.

Fitz József dr. a *Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchenyi Könyvtárának* főigazgatója üdvözölte a megjelent előkelőségeket, majd méltatta *Teleki* Sámuel gróf emlékét.

Gibraltár

Bemutatta a Décsi és Corsó

Kémtörténet ízzik, vágtat és viharzik át a *Gibraltár* című trópusi levegőt sugárzó francia remekművön s mégis több ez a film egyszerű, vagy akár igen izgalmas kémfilmnél. Aktualitás, — az angolellenes arab lázadások legutóbbi ideje, mint háttér, az angol Secret Service kémhálózatának működése napfényes megvilágításban, emberi indulatok viharzó kitárulása, vergődő és elmerült lelkeké — mindeh meg van a Gibraltárban, hogy aztán a világhírű és orosz származású rendező, Fedor *Ozep* erényeiről már ne is szóljunk. A gibraltári erőd eredeti felvételeiről, a tengeri utcákról, és — a tengerről, a háborgó, életeket és hajóroncsokat elnyelő mérhetetlen vízről, — a minden szerepre a legjobb színész állításáról. Egyik pillanatról a másikra, nem is sejtjük, mit hoz a következő kocka, — kit ölnek meg, ki bukik el a hazaárulásban, vagy emelkedik a jó magaslatára. Emberi motivumok gondoskodnak róla, hogy a *Gibraltár* ne váljék csak fokozódó, idegeken ugrándozó izgalommá. A kettős, vagy ha tetszik hármas szerelem pedig egyszerűen meg is szépíti még a kémek utálni való életét is. *Ozep* rendezői keze varázst ad a filmnek — s mi kell ilyenkor más, minthogy a színészek a helyükön legyenek? Vivian *Romance*, a legtökéletesebb francia feketeség, nagy drámai művésznő, tánca vérbeli spanyollá avatja, féltékenysége igazi asszonnyá. Haldoklása a legmagasabb művészi teljesítmény. Roger *Duchesne* nemcsak csinos férfi, de nagyszerű jellemszínész. A sötét lélek, Erich *Stroheim* a Matuska Szilveszterre emlékeztető őrült Marson, a lázító és hajórobbantó, — lélekzet elállító minden jelenetében. Az angol tábornok lánya, Yvette *Lebon*, bájos naiva. Ezt a filmet mindenkinek meg kell néznie.

(Sz. J.)

Hollywoodi képeskönyv

(Walt Disney színes filmirodája

(A Casinó és City filmszínházak műsorán)

Walt Disney *Kacsája* ezúttal a boy szerepét játssza a csodálatos technikával készített színes filmben. Két anarchista csomagot küld egy megadott címre a kacsa-küldönccel, amiben órára beállított bomba rejtőzik. A kacsa-küldönc hóna alá kapja a csomagot és elindul biciklin a megadott helyre, hogy közben megmérközzék egy jól megtermett kandurral is. Az, hogy mérkőzése során a bomba időrögzítő órája megáll, mire a kacsa küldönc teljes erejéből rázni kezdi a csomagot, hogy az óra megindduljon, vagy hogy a csomag hol a levegőbe repül, hol a földön csuszkál, mind ez a filmhez tartozik, akár a robbanás izgalmas pillanata, mely után a kandur eltűnik, Walt Disney kacsája azonban megmarad. Ezután a filmcsoda után a közönség fokozott érdeklődéssel tekint a *Hollywoodi képeskönyv* filmje elé, mely számára újabb élvezetet nyujt. Ismert filmsztárok a szereplői ennek a színes filmnek, melyről nem minden alap nélkül emlékezik a reklám, mint Walt Disney filmcsodájáról. Külön figyelmet érdemel a műsor keretébe illesztett harmadik színes rajz-film is, melyben a hetedhétországon túl fekvő város vékonydongájú kicsi szabója nyolc legyet csap agyon egycsapásra. Nyolcat egy csapásra!... terjed el a hír a királyig, aki megbízza a szabót, hogy ejtse fogságba a város körül ólálkodó óriást, mert ha foglyul ejti, neki adja leányának kezét és fele országát... És a kis szabó összevarrja az óriást és elnyeri a királykisasszony szép kezét. A *City* és a *Casinó* filmszínházak mostani műsorán szereplő rajzfilmek felejthetetlen órákat jelentenek a közönség számára.

Két amerikai film. A jövő héten két nagy amerikai film kerül egyszerre a közönség elé. Az egyikről már beszélnek a pesti társaságban, az *Asszonyok szállodája* című amerikai szalónvígjátékról, amelyben új sztár, Linda *Darnell* mutatkozik be, a másik amerikai újdonság Spencer *Tracy* nagy alakítása, a *Stanley, a riporterkirály*, melyet Afrikában és Hollywoodban készítettek.

*** Múzeumi Matiné december 3. Bach, Mozart, Delius, Wolf és Brahms Liebeslieder (Molnár, Solymossy, Nagypál, Temesy), Kresz Géza kamarazenekara.**

Macbeth a Nemzeti Színházban

„A színész a renaissance idején: szolga" — írja az angol történelem és színpad legverzátusabb ismerője, *Pünkösti* Andor, Shakespeare koráról.

E tűnődő s percekben éveket rohanó időben, napjainkban, e különös megállapítás nyomán felébred az emberben, a nyilván ördögadta kétkedés, gyanu, vagy kíváncsiságféle, vajjon a XX. század „kiegyensúlyozott, lemért és értékelt" kulturális viszonylataiban, ez a szerény, majd hogy nem zárójeles megjegyzés, nem aktuálisabb-e, mint valaha?

Ugyan mi a véleménye ma a színészről egy falusi tanítónak, budapesti bankárnak, tanyai béresnek, vagy divatos politikai vezérjelöltnek?

Nos — ugyanaz.

A színész: szolga. Az író: firkász. A zeneszerző jó pofa. Az ujságíró: vagány. Az emberiség hőskornak nevezett kulturális századai: kultuszminisztériumok által fémjelzett duma, a politika exclusiv társasjáték, a vers terhelt emberek szellemi nyavalygása, a regényirók arra valók, hogy akkordmunkába írt betüiktől kellemes álomba merüljön az érthetetlenül nagylelkű mecénás: a közönség.

Igen, a vélemény, a még tájékozatlan renaissance véleménye a szellemi munkáról, ma is mint eredő bün kísérti mindenütt a kilátástalan játék különös álmodóit, a költőt, zeneszerzőt, írót, színészt s mindazokat, akik mint gyerekek játszani szeretnek még akkor is, ha közben összedől a világ.

Az az örök kártyavár, ami Shakespeare korában is kicsit összedőlt, hogy helyet adjon újabb s komplikáltabb játékoknak, ahol a boszorkányságnak sokkal nagyobb szerepet tulajdonítanak — külpolitikai indokok címén — mint *Wilde Oszkár* szonettjei ősének, *William Shakespearenek*.

Kövessük el ezután a legszörnyübb tapintatlanságot s az oknyomozó történelem zsákbamacskája után fedjük fel az oknyomozó *Shakespeare* kritikát?

Ugye — nem.

A hívők számára kegyeletsértés volna, a tudatlanok számára — filléres pedagógia.

Beszéljünk inkább a szereplőkről, *Kiss* Ferenc Macbethjéről és *Tőkés* Annáról.

Beszéljünk.

Nem. Tessék megnézni! Mert az emlékezés plasztikájába régen nem nyomódott be annyira a színpadról kopott élmény, mint ennek a két Shakespearet valóban átélő, — vérrel, ideggel, bőrrel, egész emberi és interpretáló tehetségükkel, megnyilvánító s valló színészek tanulmányt kívánó művészete.

De ennek az elbüvölő misztifikációnak lelkendezésében sem szabad elfeledkeznünk *Rápolthy* Anna szordinósan szép pillanatairól és *Lehotay* Árpád, *Ungvári* László, *Petheő* Attila, *Nagy* Adorján, *Ujlaki* László és *Forgács* Antal kitünő játékáról sem.

A grandiózus orchester rendezője *Németh* Antalt századik rendezésének jubileumát ünnepelte az irodalmi csemegének szánt darabbal.

Ha gratulálunk hozzá, csak tárgyilagosságunkat bizonyítjuk.

Horváth Jánost a díszletekért a legnagyobb elismerés illeti.

Zámbory Antal

A Beszkárt Közművelődési Egyesület hangversenye

Szombaton este tartotta a Beszkárt önképző Egyesülete nívós hangversenyét, amely újabb beszédes példáját mutatta az Egyesület fejlődésének. A műsor első felében *Gounod* férfikara miséjéből énekelt az Egyesület férfikara részleteket. Orgonán *Sugár* Viktor kísért. A továbbiakban *Weber, Csajkovszki, Liszt, Losonczy* és *Dohnányi* műveket hallottunk. A nagyszerüen felkészült énekkart és zenekart *Müller* Károly, az Egyesület agilis karnagya vezényelte művészi lendülettel.

(g.)

Kis hirek

Londoni jelentés szerint Hove angol tengerparti fürdőhely városi tanácsa megtiltotta a *Proff. Memlock* című Oroszországban készült németellenes film előadását. Indokolás: *kiélezi a németellenes gyülöletet.*

*

Decemberben kezdik forgatni a Hunniában a Magyar Irók Filmje R. T. legközelebbi filmjét, a Gül Babá-t.

*

— **„A nagysikerü első Tea után november 19-én,** vasárnap este fél 9 órai kezdettel rendezik a bölcsészlányok második őszi Teájukat a Tisztviselő Kaszinóban (Eszterházy-u. 4.) Meghívóigénylés: VIII., Múzeum krt. 6—8. **Tel.: 135—236".**

SPORT

Vidéki nap az NB-ben

Izgalmasnak igérkezik a kilencedik forduló

Kéthetes pihenő után vasárnap újra megkezdődik az NB csatározás a drága bajnoki pontokért. A mérkőzések nagyobbik hányada vidéken játszódik le s csupán a *Ferencváros—Elektromos, Nemzeti—Kispest* és a *Törekvés—Bocskai* találkozó kerül Budapesten eldöntésre. Az NB vasárnapi menetrendje a következő:

Ferencváros—Elektromos, Üllői-út. 2 óra. Bíró: *Lantos.*

Nemzeti—Kispest, Hungária-út. 2 óra. Bíró: *Fehérváry.*

Törekvés—Bocskai. Bihari-út. 2. óra. Bíró: *Kékesi.*

Szeged—Hungária, Szeged, Vasutas pálya. 2 óra. Bíró: *Palásthy.*

Szolnok—Ujpest. Szolnok, MÁV pálya. 2 óra. Bíró: *Antay.*

Haladás—Gamma. Szombathely, Haladás-pálya. 2. óra. Bíró: *Köhalmy.*

Kassa—Szürketaxi. Kassa. 2 óra. Bíró: *Iványi.*

A bajnoki ranglista a vasárnapi forduló előtt így áll:

1. Kispest	8	5	2	1	28:12	12
2. Ferencváros	8	6	—	3	31:15	12
3. Hungária	8	4	3	1	26:14	11
4. Szeged	8	5	1	2	18:15	11
5. Ujpest	7	4	2	1	24:13	10
6. Törekvés	8	4	2	3	16:14	10
7. Elektromos	8	3	2	3	14:18	8
8. Bocskai	8	4	—	4	13:23	8
9. Haladás	8	3	—	5	18:19	6
10. Gamma	8	2	2	4	13:17	6
11. Taxi	8	2	1	5	15:25	5
12. Nemzeti	8	2	—	6	14:21	4
13. Szolnok	8	2	—	6	11:19	4
14. Kassa	7	1	1	5	6:22	3

Az NBB vasárnapi műsora a következő:

Nyiregyháza—Rusj, BSzKRt—SSE, Sal.-BTC—DVSC, Ungvár—Losonc, Munkács—Beregszász Diósgyőr—Pereces, B. Vasutas—Ózd, Fülek—Kassa, SFAC—Alba Regia, Pénzügy—Lampart, Zugló—Dorog, Komárom—Pécs, Tokod—MTK, Tatabánya—Érsekujvár, Egyetértés—SVSE, WMFC—KEAC.

Óriási küzdelem árán győzelmet igér a vasárnapi magyar-olasz ökölvivó találkozó

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Városi Szinházban zajlik le a hét legnagyobb sportesemény: a magyar—olasz válogatott ökölvivó viadal. A tehetséges fiatalokkal megerősített magyar válogatott csapat lelkiismeretes munkával készült a vasárnapi találkozóra s általában nagy a bizakodás, hogy az erős olasz együttes ellen, — ha nagy küzdelem árán is, de győzelmet harcol ki a magyar gárda.

A magyar csapat összeállítása a következő: *Podány, Bondi, Frigyes, Torna II., Mándi, Szigeti, Jászai* és *Homolya.* Az olasz csapat így áll fel: *Mardecchia, Paoletti, Cortonesi, Peire, Bignamini, Ferrario, Musina; Lazzari.*

A vasárnapi találkozó sorrendben a kilencedik, s az olaszok eddig még Budapesten sohasem győztek. Kétszer eldöntetlen volt az eredmény, egyszer pedig 9:7 arányban mi győztünk ellenük. Reméljük, hogy ezúttal sem veszítjük el ezt a sportbelileg igen nagy fontossággal biró viadalt.

A vasárnapi sporiműsor

Torna: Budapest—Debrecen válogatott viadal Debrecenben.

Birkózás: Ifjúsági csapatbajnokságok. MÁV gépgyári telep, egész nap.

Súlyemelés: Az UTE II. osztályú versenye, Ujpest, Tungsram-ház, délután.

Uszás: Bankbajnokságok a válogatott keret számaival. Nemzeti Sportuszoda, délután fél 6 óra.

Motorsport: Motoros KTT. Nagyrákosi gyakorló-tér, délután fél 2 óra.

Zsinórlabda: Klubközi mérkőzések a BTC tornatermében.

Kézilabda: A vasárnapi forduló: MAFC—Elektromos: Sass (Dénes II.) — II.: Fekete. UTE—BLE VII.: Heltai. — II.: Retek. Kistex—BTK Dénes I. Hungária—Széchenyi: Palvin. AMC—Olympia: Kovács E. Koszorú XIII—Goldberger SE II.: Szöllősy.

SPORTHÍREK

Uj kerékpáros világrekordot állított fel *Piubello* olasz kerékpáros versenyző, aki pénteken Milanóban 100 kilométeren 2 óra 22 perc 41 másodperccel győzött. Az eddig rekordot *Saponetti* tartotta.

Vasárnap Berlin—Bukarest labdarugó viadal lesz Bukarestben. Bukaresti jelentés szerint Berlin város válogatott labdarugó csapata szombaton megérkezett a román fővárosba. *Von Tschammer und Osten* német birodalmi sportvezér már pénteken Bukarestbe érkezett több más német sportvezetővel. A bukaresti válogatott bizakodással várja a vasárnapi mérkőzést.

December 3-án indul az új vivóévad. A Földváry-emlékversennyel (II. és III. osztályú kardvívók csapatversenye) december 3-án kezdődik az idei vivóévad.

Cosi è facile...

Igy könnyü megtanulni

olaszul

a Rádió segitségével könnyen, gyorsan és helyesen megtanulhat olaszul.. — Kezdők és haladók részére kezdődik egy új kurzus a Rádióban. — A könyv ára 4.— pengő. Kapható a „Magyarság" könyvosztályában. II., Hunyadi János-út 2.

LÓSPORT

Vasárnapi ügetőversenyek

Az őszi nagy hendikep képezi a vasárnapi ügetőversenyek főszámát. Az értékes távelosztó versenyben kilenc induló áll starthoz, melyek közül Levente és O-ha képviseli a klasszist, de az élről induló Loge és Margit is komoly pályázói a versenynek. A tizenegy futamos műsorban — a főversenyen kivül — találunk többek között két jólsikerült hendikeppet, melyekben újból előadhatja magát az a szenzációs eset, mint történt ez csütörtökön a Maya—Előljáró befutóval, ahol 10:21.304 pengőt kapott a szerencsés eltaláló. De mint értesülünk, ez a horribilis összeg nem egy fogadónak jutott egyösszegben, hanem több, „kispénzü" látogatói az üzemnek kapták „fortuna Istenasszony" ajándékát. Az érdekes versenynapra jelöltjeink a következők:

I. Emőd—Cirkáló—Zwillinger hajt.
II. Little Winny—Quarnero—Zala.
III. Czinka Panna—Pique Dame—Miss Magyarország.
IV. a) Pika—Lármás—Orgona.
IV. b) Danilo—Dulcinea—Ildikó.
V. Levente—Margit—Loge.
VI. Kovács Istv. hajt.—Etelka—Mangán.
VII. Marina—Dajka—Egyetlen.
VIII. Jónás—Aprópénz—Wilt Mária.
IX. Opera—Olyan—Lucifer.
X. Pillangó—Nicoletta—Icza.

Amit egy semleges svájci lap irt a müncheni merényletről

Bernből jelentik a *Magyarságnak:* Svájc legtekintélyesebb lapja, a Katolikus—Konzervativ néppárthoz közelálló *Bind* a münchen merényletről egy szemtanú leirását adja, amely híven tükrözi vissza a becsületesen semlegesek hangulatát. „Személyesen jelen voltam", irja a tudósító, „amikor a gyülés előtt még szerelők dolgoztak a diszitéseken. Egy ilyen szerelőnek öltözött nemzetközi ágens lehetett a merénylő is. Amint *Hitler* távozott, én is távoztam. A robbanás tompa zaját hazatértemben a Neptun Kávéház mellett hallottam. Mint a vörösek ellen harcoló egykori katona Spanyolországban, tudtam, hogy valami robbant. De nem törődtem tovább a dologgal. Nemsokára szaladtak innenonnan is Hitler-leányok és hangosan sirtak. Megálltam s érdeklődtem, ekkor tudtam meg a szörnyüséget, amit addig már sejtettem. Zseblámpámba csupa ijedt, sápadt arcot világitottam meg. Az emberek meghatódottsága és részvéte őszinte és megható volt. Hirtelen mindenki tudta, hogy Hitlernek nem történt baja. *Ezen az éjszakán lett Hitler mégjobban mint azelőtt, népének Istentől küldött megmentője!"*

Ezeket svájci benszülött irta, akiben még él a *Rüthi*-mezőn letett hűség és szabadság szent eszménye a saját faja iránt.

Kávéházban, étteremben kérje a MAGYARSÁGOT

Hogy mennyire bizonytalannak látja mindenki a helyzetet, és mennyire igyekszik biztositani magát nemcsak védelemre, hanem támadásra is, legjobban bizonyithatja ez a néhány adat, amely az egyes országok 1941-ig tervezett hajóépitéseit kivánja megvilágitani. Hadihajót épit *Anglia* 21-et, az *Egyesült Államok* 17 egységet, *Japán* valamivel kevesebbet, 12-öt *Franciaország* 9-et és *Olaszország* 6-ot. De mintha kárpótolni akarná magát, tengeralattjáróból 120-at tervez, utána számban az *Egyesült Államok* következnek 80-nal, *Anglia* 74, *Japán* 71 és *Franciaország* 87 tengeralattjárót szándékozik épiteni a következő 3 év leforgása alatt.

★

Németország *négyéves tervében* igen jelentős szerepet játszik a vasutvonalak villamositása. Ez nagyon jó üzletnek igérkezik, amennyiben a *salzburg—linzi* vonalon, az eddig átalakitott mintegy *130 kilométeres* vonalon már is jelentős megtakaritások mutatkoznak. Nem is beszélve arról, hogy a villamos mozdonyok sokkal gyorsabbak, tisztábbak és egészségesebbek, mint a szénnel hajtott gépek.

★

Mint minden „legnagyobb", természetesen ez is Amerikában van, Newyorkban. A neve *Empire State Bulding*. Háromszáznyolcvanegy méter magas, 102 emeletes. Ha minden lakásban a maximumot számitanánk, 80.000 ember lakhatna benne. Ugyancsak jó kis sétára vállalkozna, aki gyalog akarna felérni a legfelső emeletre. Több mint 2 óráig tartana ez a séta. Szerencsére azonban a technika megkiméli a lakókat a ráradtságos lépcsőktől, a háznak 63 litfje van, közülük néhány ugynevezett „express" lift, amely percek alatt röpiti a lakókat akár a századik emeletre is.

★

Mostanában bizony rengeteg katonát látni mindenfelé. Jó, ha tudjuk, hogy a különböző színü katonai hajtókák a vitézek zubbonyának nyakán mit jelentenek. A *füzöld* hajtóka azt jelenti, hogy az illető a gyalogsághoz tartozik vagy valamely kerékpároszászlóalj katonája. A lovassságnak *buzavirágkék* hajtókája van, a tüzérség pedig *világos skarlátvörös* hajtókát visel. Akinek a nyakán *kék szinek* vannak, az a honvéd páncéljárműves osztaghoz tartozik, mig a vonatosztagok katonái *kávébarna* hajtókát hordanak.

★

A magyar törvények szerint a borokat több csoportba osztjuk. A tipusbor az, amelynek valamely borvidéktől eredő sajátosságát állandó jellegüvé teszi a kezelés. Csemegebor a közönséges boroktól a nagyobb cukor- és szesztartalmánál, továbbá jellegzetes zamatjánál fogva különbözik. Aszubor az, amely a tőkén aszusodott, töppedt szőlő cefréjére ugyanazon borvidéken termett mustnak vagy bornak felöntéséből keletkező lé szeszes erjedése utján származik.

★

Ha a háztulajdonos azon a cimen mondott fel lakójának, hogy maga kiván a megüresedett lakásba beköltözni s utóbb ezt mégsem tette meg, kihágást követ el. Kivétel az az eset, ha a háztulajdonos igazolni tudja, hogy saját hibáján kivül közbejött körülmény tette lehetetlenné a beköltözését. Ha a hamis felmondás ténye bebizonyul, akkor a háztulajdonos a kitett lakónak a felmondásból eredt kárát is megtéritenl tartozik.

★

Japán legujabban bevezeti a selyemből készült bélyegeket. Mivel a japán selyemipar a kinai háboru óta meglehetősen pang, ezt az alkalmat nyujtják a gyárosoknak üzemeik fenntartására.

★

Igen sok nézeteltérésre és pörre ad alkalmat az a körülmény, hogy például Budapest külső területein vagy a fejlődő pestkörnyéki városokban, de másutt is, az emberek gyalogutakat taposnak magánterületen és azon közlekednek. Rendszerint a távolságok csökkentése a célja ennek a sokszor meg nem engedett eljárásnak. Vannak rá esetek, hogy a tulajdonos nem teszi ki a *Tilos* táblát és türi az átjárást. A törvény szerint, ha ez a türelem harminckét esztendeig tartott, akkor a terület tulajdonosa már nem tilthatja meg a területén való áthelést és a járókelők az ugynevezett *szolgalmi jog* birtokába jutottak.

— Az összeomlott dunabogdányi templom épitési vezetői a törvényszék előtt. A mult év julius 3-án Dunabogdányban a község háromszázesztendős, barokk stilü, müemlékké nyilvánitott katolikus temploma tatarozás közben összedőlt. *Slezák* Márton és *Popelka* Péter kőmüvesek szörnyethaltak, három kőmüves: *Zrinyi* István, *Rudolf* Károly és *Géczi* József pedig sulyosan megsérültek. Mindhármukat hónapokig ápolták a sulyos baleset után az egyik székesfővárosi közkórházban. A pestvidéki ügyészség — az eset tüzetes kivizsgálása után — gondatlansággal előidézett emberöléssel és háromrendbeli, gondatlansággal okozott sulyos testi sértéssel vádolta meg *Pink* Béla budapesti épitészmérnököt, a tatarozási munkálatok vezetőjét, valamint *Preisinger* Ferenc budapesti kőmüvesmestert, a renoválási munka pallérját, mert — a vádirat szerint — a mérnök és a pallér hanyagsága okozta a szörnyü katasztrófát. A pestvidéki törvényszék *Fajth-tanácsa* szombaton tárgyalta elsőfokon a bünpört. *Pink* Béla vádlott épitészmérnök a törvényszék előtt azzal védekezett, hogy az épület annyira régi és annyira szokatlan konstrukcióju volt, hogy például egyáltalában nem lehetett előre még csak sejteni sem, hogy a hatalmas fal porladt gerendákat rejt. Preisinger pallér ugyancsak ártatlanságát hangoztatta. A törvényszék tanuképpen kihallgatta a tatarozási munkálatoknál alkalmazott kőmüves és kőfaragó szakmunkásokat is. Az egyik tanu — ellentétben a vádlottak védekezésével — azt állitotta, hogy ő már napokkal előbb figyelmeztette Preisinger pallért, hogy baj származhatik a mély vésések folytán, a nagy fal már többször megingott és előreláthatólag össze fog dőlni. A törvényszék további tanukihallgatásokat rendelt el és a tárgyalást elnapolta.

gyorsvonat *október 2-án és 3-án ... zás hiányában elmarad.*

— Művelődési telepek háztartási alkalmazottak számára. Október 2-án, vasárnap délután a főváros II., Batthyány-utca 8., IV., Cukor-utca 4., VI., Nagymező-utca 1. sz. alatti iskoláiban nyilnak meg a háztartási alkalmazottak müvelődési telepei. A tanfolyamok délután öt órakor kezdődnek és este nyolc óráig tartanak.

Székrekedés ellen

Leo-labdacs

— Mit tanulhatunk a népmüvelési bizottság háztartási telepén, a gázmüvek VI., Vilmos császár-ut 3. szám alatti bemutatóhelyiségében: *Az élelmiszerek titkai.* Előadó Dömel Erzsébet dr. Tandij 1.50 pengő. Október 5-től november 2-ig minden szerdán délután 6—7-ig. Előadásonként más-más élelmiszer ismertetése tápanyag, élettani jelentőség és konyhatechnikai szempontból. Az egyes előadások után az emlitett élelmiszerek elkészitésének főzőbemutatója. *Főzőtanfolyamok háztartási alkalmazottak részére.* Tandij 5 pengő. Anyaghozzájárulási költség nincs. Hetenkénti két délutáni elfoglaltsággal hozzásegitik a háztartási alkalmazottakat ahhoz, hogy még jobban, gyorsabban, olcsóbban és izletesebben főzzenek. Higiénikus főzés, a gáztüzhely takarékos használata és az izléses tálalás. *Kötődélutánok.* Október 3-tól december 12-ig minden hétfőn délután 5—8-ig. Minden alkalommal főzőbemutató és tea. Vezető: Dobos Erzsébet. Tandij 6 pengő. A legdivatosabb pulloverek, kabátkák készithetők el a hozzávaló apróságokkal (sapka, kesztyü, sál). Első órára bármilyen szinü kötőfonalból körülbelül 2 deka szükséges hozzávaló kötőtüvel. A tanfolyam hallgatóinak létszáma korlátozott. Minden kedden és pénteken délután 5 órakor főzőbemutató a takarékos gázhasználatról.

x Butor az egész házban, Nagy Zsigmond, Budapest, VI., Lázár-utca 3., lakások, irodák berendezése, remek antik butorok, stil- és modern butorok. Jutányos árak.

SZINHÁZ

Két cárnő

Bemutató a Nemzeti Szinházban

Proal jegyzi meg egyik értekezésében, hogy az emberi lélek fogékonysága a jó iránt mindenkor kimutatható. S ha mégis ennek ellenkezője győz az emberi akarat felett, az okot soha nem az egyénben, hanem környezetében kereshetjük. Az egyén — már a maga módján — mindig jót akar. Még gonoszságában is a jóság, igazságosság szolgálatát látja. Ahogy Oroszországban látták: ami szabad volt a cárnak, tilos a népnek. Kétféle igazság volt, holott csak egy van s ez az egy, igen helyesen, mondott itéletet az előbbi kettő felett. Ennek az itéletnek okai mélyen nyulnak vissza Oroszország történetébe. Az udvar züllött, intrikáktól penészes légköre, Szibéria csonttörő hidegével elsősorban hatalmának érdekeit védte. Katalintól ennek ellenére sem tagadható a szép utáni vágya, még ha vágyainak egynémelyike különös törekvésekben merült is ki, amiért viszont környezete okolható. Katalin cárnő a XVIII. századbeli orosz hatalom árnyékában mindenesetre ugy áll, mint korának egyik megrontott asszonya, akinek küzdelmes életéről lesz mit irjanak még az utódok. E munkák közé sorozhatjuk *Iljin* menekült orosz iró *Két cárnő* cimü játékát is, amit szombaton mutatott be a Nemzeti Szinház.

★

Az irók, mint általában a történetirók, ha valamely nép uralkodójának életét regény vagy szinmü keretében dolgozzák fel, nem nagyon ragaszkodnak azokhoz a szabályokhoz, melyek az igazság szempontjából kötelezők. A történelem egy-egy kimagasló alakja, a kor feljegyzései szerint inkább kedvező megvilágitásban nyer beállitást, mint amilyen a valóságban volt. *Iljin* ahogy Katalint a szinpadra lépteti, ahogy mozgatja darabjának többi alakjával együtt, vét ugyan az irott történelem ellen, de felmentést kap, amiért darabját történelmi legendának jegyzi. *Iljin* tehát müvének megirásánál a költő szerepét vállalta s költői munkája kétségtelenül értékes müvészi munka.

Katalin szerelmei közül a szerző Orlovval való szerelmi életét dolgozta fel. Orlov élő alak volt, aki Katalinban nem csak a buja természetü asszonyt, hanem a cárnőt is szerette. Robosztus alakja, vad természete ideálja volt az akkori nőtipusnak. Mindenre kész vakmerő férfi, akit nem félemlit meg a kinpad sem, mikor szembehelyezkedik uralkodójával, hogy Katalint trónra ültesse. Iljin nem ezt az alakot rajzolta meg darabjában. Orlov szinpadi alakja olyan, amilyennek *Jávor* Pál alakitja. Az orosz legenda kifinomult udvari figurája, aki után sóvárogva néznek az asszonyok. Katalin szerepét *Makay* Margit a modern, csalódott lelkü asszonyok nagyszerü alakitója játszotta. Feladatát ugy oldotta meg, ahogy a szerző előirta. Nem volt uralkodó csak féltékeny, bosszuálló asszony, akinek hóditó szinpadi alakja azonban valószinütlenné teszi, hogy férfi elhagyja. *Szörényi* Éva Erzsébet alakjának csak annyi jelentőséget adott, amennyit a történészek adnak a legenda bármelyik szereplőjének. *Abonyi* Géza és *Makláry* Zoltán kiemelkedő játéka mellett *Kovács* Károly és *Forgács* Antal tüntek ki. *Abonyi* Tivadar játékmester alkalmazkodott *Iljin* elgondolásához, de egyéni felfogását is érvényesitette. Ez a felfogás szakit a rendezés hagyományos rendszerének egyes részeivel. A szinpadra több életet visz és a szereplőknek minden mozdulatára is kiterjedő gondossága mellett segitőnek hivja a diszlettervezőt, aki *Horváth* János személyében látványos müvészi diszletekkel emelte az előadás sikerét, amiben része van még *Barabás* Péter kitünő forditásának és *Veres* Sándor zenéjének.

Abonyi Ernő

Kommunista-e „Az Ur katonái" szerzője?

A nálunk is szerepelt amerikai szinmüiró Emmet *Lavery* körül érdekes harc kavarog. Az Egyesült Államokban van egy szervezet, amely állástalan szinészekből és zenészekből alakult társulatokat vendégszerepeltet. Előadásaikat elsősorban munkásoknak tartják. Ennek a szervezetnek az élén jelenleg Emmet Lavery áll, aki a nálunk is ismert *Az Ur katonái* és az *Egy óra a Vatikánban* cimü szinjátékokat is irta. *Most a kongresszus ezt a szervezetet, amelyet közpénzből tartanak fenn, azzal vádolta meg, hogy kommunista eszméket pártol* s ezért vizsgálóbizottságot küldtek ki ellenőrzésére. Mindenesetre érdeklődve várjuk mi is a vizsgálatnak az eredményét, mert habár Lavery fentemlitett két darabja erősen vallásos szinezetü, nem lepne meg minket, ha a *zsidóból kereszténnyé vedlett* szerzőről kiderülne, hogy valóban kommunista eszmei propaganda szolgálatába szegődött.

* **Tahy Anna három évre a Belvárosi Szinházhoz szerződött.** A legujabb *Bókay*-vigjáték főpróbájának második szünetében több kritikus és szinész sietett *Tahy* Annának, a szinház uj felfedezettjének gratulálni. Nyilván ezeknek a gratulációknak is részük volt abban, hogy a főpróba után a Belvárosi Szinház igazgatósága hároméves szerződést kinált a fiatal szinésznőnek, amelyet az alá is irt.

* **Operaházi előadások.** Vasárnap, október 2-án: *Az álarcosbál* Népmüvelési előadás. Kedden: *A nürnbergi mesterdalnokok.* Magdalena — *Lutsek* Piroska, Vogelgesang — *Somló* József, először (A. fél 7). Szerdán: *Pillangókisasszony* (E). Csütörtökön: *Hunyadi László.* Először éneklik szerepeiket: Szilágyi Erzsébet — *Walter* Rózsi, Mária — *Gyurkovics* Mária, Hunyadi Mátyás — *Kováts* Jolán, Hunyadi László — *Laczó* István, Cillei — *Maleczky* Oszkár, Gara — *Vitéz* Tibor (E.). Pénteken: *Május királynője, Pesti karnevál, Csárdajelenet* (bsz.). Szombaton: *A varázsfuvola* (D.). Vasárnap, október 9-én: *A cremonai hegedüs, Magyar ábrándok, Csárdajelenet* (bsz.). Hétfőn, október 10-én nincs előadás. Kedden, október 11-én: *Krisztus* (A.). Szerdán, október 12-én: *Aida.* Népmüvelési előadás; jegyek nem válthatók (bsz.).

FILHARMONIAI TÁRSASÁG NAGYZENEKARI ESTÉIN

Dohnányi, Ansermet, Böhm, Dobrowen, Desormiére, Furtwängler, Gui, Mengelberg, Wartisch vezényelnek. Közreműködnek: **Bartók, B. Pásztory Ditta, Casadesus, Casals, Holley, Takács, Zathureczky.** Bérletek 10—1-ig és 5—7-ig az Operaházban válthatók.

* **Délutáni előadások a Vigszinházban.** A Vigszinházban vasárnap délután a *Füszer és csemege* kerül előadásra. A Csathó-darabnak ebben az évadban ez lesz az utolsó előadása. A jövő hét vasárnapján délután *A világ közepe* kerül szinre.

Autobuszon utazók figyelmébe!

Strompf Pál autobusszüzem vonalain a menetrend **1938 október 2-tól** — igazodva a vasuti menetrendekhez — lényegesen megváltozik, miért is a kellemetlenségek elkerülése végett tanácsos az alábbi menetrendet megőrizni.

AUTOBUSZMENETREND

Érvényes 1938 október 2-tól.

Jászberény—Nagykáta

						Jászberény	▲	6 8·10	10·40	16·00	18·42
5·40	8·00	13·00	16·45	i							
6·20	8·40	13·40	17·25	é		Nagykáta		i 7·30	10·00	15·20	•18·02
6·30	8·54	13·53 / 13·58	17·36	i		MÁV Nagykáta		é 7·28	9·59 / 9·38	15.18	•18·02 / 17·37
8·15	10·30	14·50 / 15·28	19·13	é		MÁV Budapest keleti p. u.	▼	i 6·00	9·00 / 7·48	13·35	18·02 / 16·00

• Vasár- és ünnepnapokon 17·37-kor indul.

Jászberény—Jászapáti

						Jászberény	▲	é •7·45	18·45
5·50	14·00	i							
6·05	14·15	i				Jászjákóhalma		i 7·30	18·30
6·35	14·45	é				Jászapáti	▼	i •7·00	18·00

• Közvetlen csatlakozás Nagykátán át Budapestre.

Jászberény MÁV. helyi járatokban

						Jászberény	▲				
8·40	12·50	13·40	19.10	i		Apponyi tér		é 8·55	13·10	14·00	19·30
8·45	12·55	13·45	19·15	é		Jászberény MÁV.	▼	i 8·50	13·05	13·55	19·25

Jászberény—Jászfelsőszentgyörgy—Szentlőrinckáta—Szentmártonkáta MÁV

4·50	12·50	i			Jászberény	▲	é 7·20	19·00
5·15	13·15	é			Jászfelsőszentgyörgy		é 6·55	18·35
5·30	13·30	i			Szentlőrinckáta		é 6·40	18·20
5·55	13·55	i			Szentmártonkáta		é 6·15	17·55
6·00	14·00	é			Szentmártonkáta MÁV		i 6·10	17·50
6·10	14·05	i			MÁV Szentmártonkáta		é 17.30	17.49
7·35	15·28	é			MÁV Budapest keleti p. u.	▼	i 16.00	16·20

• Vasár- és ünnepnapokon 17·30-kor indul.

Táplószentmárton—Táplóbicske—Nagykáta

5·50	—	13·05	16·50	i		Tószmárton	▲	é —	10·30	13·50	18·32
6·00	8·20	13·15	17·00	i		Ebicske		é 7·50	10·20	15·40	18·22
6·20	8·40	13·35	17·20	é		Nagykáta		i 7·30	10·00	15·20	•18·02
6·30	5·54	13·53 / 13·58	17·36	i		MÁV Nagykáta		é 7·28	9·59 / 9·38	15·18	18 02 / 17·37
8·15	10·30	14·50 / 15·28	19·13	é		MÁV Budapest Keleti p. u.	▼	i 6·00	9·00 / 7·48	13·35	16·20 / 16·00

• Vasár- és ünnepnapokon 17·37-kor indul.

Liszt Krisztus oratóriuma az Operaházban

Operaházunk szombaton este nyitotta meg kapuit *Liszt* Ferenc remekművével, a *Krisztus* oratóriummal. Mondhatnánk azt is, hogy imádsággal, mert érzelmeinket az ájtatosságig emeli, a hallgatóságot lenyügözi az a hatalmas, mindent elsöprő hit és bizalom, amely hazánk nagy fiának ez önvallomásából kiárad. Liszt nem volt az az ember, aki engedményeket tett volna a nagyközönség izlésének. „Én várhatok..." volt a jeligéje. Ő ment a helyesnek megismert uton, ő nem szállt le az olympusi magaslatról, hanem hallgatóitól követelte meg, hogy hozzá felemelkedjenek. Az idő meghozta az elégtételt Lisztnek. A *Krisztus* oratóriumot kortársai egyenesen torzszülöttnek bélyegezték, ma pedig kétségtelenül Liszt Ferenc egyik legnagyobb müvének tekintjük. Csodálatos müvet alkotott, amely inkább a templomba tartozik; misztériumot, amelynek az ő zenéje csak része az egésznek, amelynek kiegészitő részét fantáziánk alkotja.

Ezzel Liszt talán kissé többet kiván hallgatóitól, mint amit egy átlagember teljesiteni tudna. Ezen akart segiteni az Operaház, mikor *Oláh* Gusztáv főrendező elgondolása szerint szinpadi keretet igyekezett adni az oratóriumnak.

Az óriási, kétórás mü három részbe foglalt tizenöt képből áll, az egészet zenekari bevezetés előzi meg. (Ez a bevezetés tulajdonképpen nem más, mint egy liturgikus melódiának szimfonikus feldolgozása.) Az első részben az angyal hirdeti a pásztoroknak Krisztus születését, később látjuk a betlehemi istállót, a jászolban a Kisdeddel. Jönnek a pásztorok, majd a Háromkirályok hódolatuk bemutatására. Az egyszerü emberek imádata naiv hangokon van ecsetelve, mintegy félig öntudatlan meghódolás valami nagyság, valami érthetetlen előtt. A bölcs királyok imádata méltóságos, nemes hangokon szólal meg; ők tudják, hogy Krisztus értünk szenvedni jött a világra. A zene telve részvéttel.

A második rész felirása: *Vizkereszt után.* Vázlatosan Krisztus cselekedeteit tárja elénk: amint prédikál, imádkozni tanit, megalapitja egyházát, lecsendesiti a háborgó tengert, csodákat téve, diadalmasan bevonul Jeruzsálembe.

Ad vocem *rendezés!* A bevonulásnál nélkülöztük a szamarat, éppugy, mint a jászolképben az állatokat. Ha már a Háromkirályok egyike tevén, a másik lovon vonul át kiséretével a szinen, talán nem okozott volna különösebb nehézséget az előbb emlitett képekben is állatokat beállitani, hogy teljes legyen a bennünk élő kép.

A harmadik részben Krisztus az Olajfák hegyén imádkozik, később a Golgotát látjuk. „Stabat mater dolorosa..." Liszt *az Anya fájdalmait mutatja be, hiszen azon a Fiu kinszenvedése tükröződik vissza,* amelyet közvetlenebbül, szivünkhöz jobban hozzáférve tolmácsol az anyai szeretet mérhetetlen fájdalma. A záróképben a feltámadás öröme mindent magával ragadó győzelmi mámor gyanánt jelenik meg: „Christus vincit, Christus regnat!..."

A szinpadi elgondolás, sajnos, kevéssé sikerült, hiányzik belőle az a meggyőződés és mélységes hit, ami Lisztet a mü megirásához vezette. A képek klasszikus, főleg barokkfestők munkáira emlékeztetnek, önmagukban nagyon szépek. *Tulságosan látványosak* és ez az oka, hogy *a zene a legtöbb helyen háttérbe szorul és közönséges kiséretté sülyed.* Már pedig *ez nem lehet cél.* A zene megköveteli a teljes figyelmet, viszont *a látványosságok nem ehhez a zenéhez valók.* Komoly gregorián dallamokat dolgoz fel Liszt, mondhatnánk, *csak* gregorián dallamok vannak az egész müben. Furcsa, hogy az *Utolsó vacsora* alatt a „Pater noster"-t halljuk és talán még furcsább az, hogy ebben a képben Krisztus olymódon áldoztatja meg tanitványait, ahogy azt a szentmisében a pap teszi. Zavarón hat az is, hogy a stilizált mozdulatok közben szabad mozgást, ugrándozást, futást látunk. A képek néhol hajlanak a *giccs* felé, igy a legutolsó jelenet középpontja mindenképpen kirakatra emlékeztet.

Az oratórium szereplőit, *Pallót, Budanovits* Máriát, *Báthy* Annát, *Kóréht, Röslert,* nemkevésbé az *énekkart* igaz elismerés illeti *müvészi teljesitményükért. Fleischer* Antal karnagy és *Roubál* Vilmos karigazgató derekas munkát végeztek a mü betanitásával és vezénylésével. *Elismerést érdemel Kenessey* Jenő is, aki a kényes orgonakiséretet látja el.

B. L.

★

Az Operaház szombatesti előadásának megkezdése előtt félnyolc órakor hangszórókon közvetitették a hallgatóságnak *Imrédy* Béla rádióbeszédét. A rádióbeszéd elhangzása után az Operaház zenekara eljátszotta a Himnuszt, majd ezután került sor a Krisztus cimü oratorium előadására.

Ragaszkodom a szerelemhez

— A Belvárosi Szinház bemutatója —

Bókay János uj vigjátékában is, már korábbi darabjai során bevált elvét követi. Könnyü szórakoztatás formájában mutat be nagyon is mai társadalmi képet, néhol egészen rideg őszinteséggel vág oda kiméletlen igazságokat, anélkül, hogy mégis fájditó szatira lenne szavaiban. Nem keresi azt a bizonyos „rendkivüliséget" a témában, ami viszont esetleg fellengősség is lenne — hanem olyan történetet tár elénk három kerek és jólpergő felvonáson keresztül, amely önmagunk mindennapi életében gyakori. Te is, én is, a harmadik is — mindannyian, idősödő, de fiatal hölgyek szerelmét kereső özvegy apák, számitófejü leánykák, botladozó ifju legények ismerjetek magatokra —, ha akartok. Feltétlenül nagyszerü téma — ha olyan finomtollu, a jobbértelemben vett franciás könnyedség szellemét igazi irói értékekkel rendelkező szerző irja meg, mint *Bókay.* Lehetséges, sőt mernénk rá tenni, hogy bizonyos rétegeknek nem „izlésük" szerint való lesz a *Ragaszkodom a szerelemhez* nagyon is keresztény hangja és magyar hangulata, légköre. Nézze meg ám darabot az a magyar középosztálybeli szinházjáró, aki tudja — és nem fanyalog azon, hogy egy pénzes, hóditóeszközökkel rendelkező ápa, mint a darabban is, nem tart házasságonkivüli viszonyt feleségnek szánt ifju menyasszonyával. Mert éppen ezt látjuk a szinen. *Bajor* Kálmán — játssza *Góth* Sándor — a neves ügyvéd, akinek huszesztendős „kisleánya" éppen a svájci nevelőintézetből érkezik haza, beleszeretett *Valiba,* egy másik huszévesbe. Igen sok kedves helyzeti és belső értékü komikumsorozat rendjén „adja be" a papa Miminek — játssza *Tahy* Anna Mária — terveit. *Mimi* nyiltszemü, szülőszerető leány, nehezen bár, de megérti apja helyzetét. Még az „uj mamát" — *Sennyei* Verát — is közeledéssel fogadja. A második felvonás ügyes szerkesztéssel olyan mulatságos és pergő bonyodalmakat teremt, hogy egyik kacagásból a másikba kerülünk. Mimi kibogozza, hogy Vali alapjában nem szerelemből menne apjához, merthisz *Tibort* szereti. (Alakitja *Pálóczy* László.) *Mimi,* az apa barátja, az iránta szerelemre lobbant, de már szintén ötvenes Árpád felé fordul, ugy áll apja elé, hogy felesége lesz Árpádnak — Bajor Kálmánt aztán magához téritli leánya házassági terve. Nem tudja, hogy az tulajdonképpen nem komoly, mert *Mimi,* Bélát — *Szilassy* László —, apja bojtárját szereti. Rádöbben, hogy maga is fonák helyzetbe került a szerelemhez való ragaszkodással. Meleg hangulatu, kedves csattanó a befejezés. *Góth* Sándor mellett a szinház uj és ifju tagjáé, *Tahy* Anna Máriáé a főszerep. Annyi közvetlenség, derü, csintalanság sugárzik az ifju leányt alakitó s valóban egészen fiatal *Tahy* Anna lényéből — hogy bemutatkozását —, azonfelül, hogy a szó igazi értelmében szépség is az uj felfedezés — komoly sikernek könyvelhetjük el. *Sennyei* Vera dekorativ és eredetin oldja meg feladatát. *Vidor* Feri a családibutor szakácsnő szerepében *Mihályfi* Béla, Árpád alakjával kelt néhány nagyon derüs pillanatot. *Szilassy* László néhol eltulozza a hatás kedvéért a szerelmes ifjut, *Pálóczy* jól mozgott, kár, hogy raccsol. Ha ezt kiküszöböli, szépen beszélő szinész lehet. A darabot maga *Bókay* János rendezte, sok szivvel.

Sz. J.

* **Tánctanfolyam kezdődik** az uri fiatalság részére Plak Bella dr. tánciskolájában. Andrássy-ut 24. Balett, akrobatika, stepp.

ZENE

* **Uj magyar férfikarok.** Az *Apolló* férfikargyüjtemény októberi száma *Rachmaninoff* hires Prelude-jét tartalmazza, melyet *Seress* László irt át férfikarra és amelyhez magyar szöveget ifj. *Lovászy* Márton irt. *Ugró* Gyula, Ujpest város költői lelkü volt polgármestere magyar nótáit *Szikla* Adolf, az Opera karnagya irta át férfikarra. *Lányi* Viktor: Örökmécs cimmel *Vikár* Béla szövegére irt kórust. A vezérkönyv és szólamok formájában évenként négyszer megjelenő folyóirat évi előfizetési dija 10.— P. Az eddig megjelent kiadványokról tartalomjegyzéket és ajánlatot szivesen küld a kiadóhivatal: Lázár-u. 18. I. em. Tel.: 123-372.

* **Elhalasztott hangverseny.** Az *Operaház* müsortervében október 10-ére a zürichi *Harmonia* hangversenye szerepelt. A Harmonia látogatása későbbi időpontra halasztódik; igy a hangverseny elmaradván, hétfőhöz egy hétre, mint egyébként is, nem lesz előadás az Operaházban.

ALEXY E.:
Életmüvészet
Jellemképzés. Az önlegyőzés. Gyakorlat utmutatások. Ára **1.50** P
Kapható a „Magyarság" könyvosztályában, IV., Eskü-ut 6. Vidékre 8 fillér portó

Nemzeti film

* **Péntek Rézi.** *(Bemutatta a Royal Apolló.)* A jószivü, szerelmes kis árvalány kalandos története a férjhezmenésig: ezt a vigjáték-receptet (vagy kaptafát?) nagyon jól ismerjük. (Tavaly is már könyökünkön jött ki). De optimista vigjátékiróink — ugylátszik — megunhatatlannak tartják ezt a receptet. A darab nem unalmas, lehet rajta nevetni is, csak megkülönböztetni nem lehet az eddigi — vagy háromtucatnyi — magyar vigjátéktól. Szerényen megkérdezzük: Nem lehetne eltől a recept-kaptafától már egyszer eltérni? Szórakozásnak nagyon könnyü, szinte pehelykönnyü szórakozás. Aki ezt szereti, nézze meg. Lehetséges, hogy a magyar közönség izlése igényelné az ilyen filmeket? *Páger* Antal nagyszerü játéka minden dicséretet megérdemel, *Rajnay* Gábor, *Vizváry* Mariska, *Egry* Mária, *Erdélyi* Mici és *Juhász* József legjobb tudásukkal igyekezlek menteni a már elgondolása miatt kátyuba jutott darabot, ez azonban csak kismértékben sikerült. Végül megjegyezhetjük: kár a magyar szinészek nehezen megszerzett hirnevét lejáratni ilyen hálátlan szerepek kioszlásával. *(K. A.)*

* **János vitéz Tündérországban.** Nagy eseményt kell jelentenünk: *János vitéz* megérkezett Tündérországba, ahol találkozott *Iluskával.* A világra szóló eseményt ennek megfelelő pompával ünnepelték meg és összegyülekezett az egész ország valamennyi tündére, hogy ünnepeljék *János vitézt,* aki hamarosan az ország trónját fogja elfoglalni. A filmgyár, ahol most a *János vitéz* felvételeit forgatják, mintha tényleg átköltözött volna néhány hétre Tündérországba. Most ott semmire nem lehet ráismerni, mindent beboritanak a falakra varázsolt csillagok az utakon bárányfelhők között jár az ember és aranypor tapad a cipőjére. Százhusz nagyon csinos, fiatal pesti balletnövendék alkotja a tündérek karát. *Misley* Anna, aki a táncokat betanitotta, a tündérek legfőbb parancsnoka, no és természetesen *Kiss* Ferenc, a *János vitéz* rendezője, aki a cimszerepet játszó *Palló* Imrével és *Dayka* Margit-*Iluskával* most heteken itt fog élni ebben a Tündérországban. Most kerül sor a *Kék-tó* f elvételeire és a hét végén bucsuzik *János vitéz* Tündérországtól.

* **A veszedelmes szinésznő.** Kevesen tudják, hogy ki az a szinésznő, akitől a legjobban félnek a Hunnia Filmgyárban. Eláruljuk: *Tolnay* Klári, *Ráthonyi* Ákos filmrendező felesége. A félelmetes vamp-sztárok és démonok kora egyan már elmult, mégis mindenki messze elkerüli, aki véletlenül szembe jön vele a studióban. Aki a dolog oka iránt érdeklődik, annak igy felelnek: *A hölgy kissé bogaras. Tolnay* Klári játssza ugyanis *A hölgy egy kissé bogaras* cimü film női főszerepét, és ebben a szerepben olyan vidáman veszedelmes dolgokat müvel, hogy az állandó idegfeszültségben tartott kollégák most enyhe nehezteléssel elkerülik... A népszerü szinésznő nevetve fogadja kollégái „bosszuját", s reméli, hogy a közönség is nevetve fogja fogadni ezt a vidám filmet, melyet *Aszlányi* Károly ezer ötlettel tüzdelt tele.

* **Próbafelvétel a dsungelben.** Clyde E. *Elliott,* aki a moziközönség előtt *Élve hozzátok haza őket!* cimü filmjével aratott nagy sikert, most *Bulu, a fehér tigris* cimmel a maláji dzsungel izgalmas életét hozza filmre, nem könyvből ismerte meg a dzsungelt, hanem saját tapasztalataiból, hiszen éveken keresztül élt a dzsungelben. Amikor legujabb filmjének főszerepére Golin Tapleyt, az érdekes newzealandi származásu szinészt választotta ki, először elvitte magával néhány hónapra a maláji szigetekre és ott próbálta ki a valódi dzsungel rejtelmes világában, hogy megfelel-e annak, amit tőle kiván. Miután Colin Tapley megállta a helyét a való életben, akkor kapta meg a szerepet és a szerződést.

* **Egy szindarab érdekes karrierje.** *Bónyi* Adorján, számos szinmü sikerekben gazdag irója, nemrégiben *Uri világ* cimmel uj szinművet fejezett be, amely igen érdekes karriért futott be. A szinmüvet egyik budapesti magánszinház fogadta el előadásra, mielőtt azonban bemutathatta volna, megvásárolták film céljaira és a nyári felvételi szezonban le is forgatták. A film *Cifra nyomoruság* cimmel már legközelebb bemutatásra kerül és igy megtörténik, hogy a szindarabból készült film, amelyet Gertler Viktor rendezett, előbb kerül a közönség elé, mint maga a szindarab. A film főszerepelt Simor Erzsébet, Ladomerszky Margit, Góth Sándor és Uray Tivadar játsszák.

SPORT

Németország 10:6 arányban győzött a magyar—német ökölvivó-mérkőzésen

Szombaton este a *Fényes* nagycirkuszban tartották a német—magyar válogatott ökölvivómérkőzést. A himnuszok hangjaira vonultak föl a csapatok. *Heeger* ökölvivószövetségi alelnök üdvözölte a vendégeket és a közönséget, a német csapat nevében *Hieronimus,* a csapat vezetője válaszolt és felolvasta Von *Tschammer und Osten* birodalmi sportvezér üdvözlő táviratát, amelyben baráti üdvözletét küldi a magyar sporttársadalomnak. Ezután kezdetét vette a küzdelem, amely az alsó sulycsoportokban meglepő szép magyar győzelmeket hozott. Légsulyban *Podány,* a magyar csapat válogatottja, remekül verekszik *Obermauer* ellen és nagy fölénnyel győz, *2:0 Magyarország javára.* A bantamsulyban Magyarország növeli előnyét, ugyanis *Bondi* végig fölényben küzd *Priess* ellen és 4:0-ra növeli Magyarország előnyét.

A pehelysuly hozza azt est legszebb küzdelmét. Itt a magyar *Frigyes* nagy technikai fölénnyel győzi le *Schönebergert.* A pontarány most 6:0. A könnyüsulyban megfordult a mérkőzés sorsa. *Mándi* gyámoltalanul viseli *Nürnberg* ütéseit és simán kikap. Németország 6:2-re javitott. A középsulyban *Bene* a magyar szinek képviselője, a németek ökölvivója pedig *Herchenbach.* A német mindvégig nagy technikai fölénnyel verekszik, ütései sorra ülnek *Bene* állán. Győr *Herchenbach,* pontarány 6:4.

A középsulyban *Szigeti* és *Murach,* a németek nagyhirü ökölvivója kerülnek szembe. *Szigeti* nem tud védekezni a német tiszta ütései ellen és vereséget szenved. A zsüri előbb tévesen *Szigetit* hirdeti ki győztesnek, a közönség élénk tiltakozásba kezd, hiszen a német versenyző láthatólag fölényben volt. Erre a döntőbiróság megváltoztatja ítéletét és *Murachot* hirdeti ki győztesnek. Pontarány 6:6.

A félnehézsulyban általános meglepetésre *Szolnoki* nagyon jól tartja magát *Campe* ellen, ennek ellenére a döntőbirók *Campet* hozzák ki győztesnek. Németország vezet 8:6 arányban. A nehézsulyban óriási küzdelem fejlődik ki *Nagy* és *Runge* között. A német versenyző ütései tisztán bemennek, viszont *Nagy* is derekasan verekszik. *Végül is Runge* győz s végeredményben igy: *Németország csapata 10:6 arányban nyeri a mérkőzést.*

Vasárnapi sportmüsor

Atlétika

Az MTE háziversenye fél 10 órakor. MTE-álya.

Vizipóló

Komjádi-kupamérkőzések a margitszigeti Nemzeti Sportuszodában háromnegyed 4 órai kezdettel.

Kézilabda

Elsőosztályu férfibajnokságok: UTE—Elektromos, Megyeri-ut, fél 9 óra; BLE VII—MAFC, Aréna-ut, 12 óra; Beszkárt—MTE, Pestszentlőrinc, SzTE-pálya, 10 óra; VAC—Széchenyi, Ujpest, Horthy Miklós-ut, fél 9 óra.

() **Megnyilt a BSE vivótanfolyama.** Október 1-én a Budapesti Sport Egylet vivószakosztálya, három mester vezetésével, megkedte müködését. Külön tanfolyam nyilt kezdők, haladók és versenyzők részére. Érdeklődni és beiratkozni lehet október 1-től kezdődően minden kedd, csütörtök és szombat este 6—9 óra között a Vas-utcai iskola tornatermében.

Október 2-án
menetrendváltozás
a Magyar Légiforgalmi Rt. és a külföldi társaságok vonalain
Október elején jelenik meg a
MALERT
részletes őszi-téli
MENETRENDJE
Kérjen előjegyzést dijtalan szétküldésre
Jegyeladás és felvilágositás
MALERT UTAZASI IRODAJA
V., Dorottya-utca 7. Tel.: 180-888

HIREK

— **XII. PIUS PÁPA** a pápai tudományos akadémia vasárnapi megnyitásakor mondott beszédében azt az óhaját fejezte ki, bárcsak valamennyi ember újból testvére lenne a másiknak a szeretetben, az egyetértésben, az igazságosságban és a békességben.

— **SZOVJET MENEKÜLŐK TÖRÖK KIKÖTŐBEN** Szinov anatóliai kikötőbe egymás után futnak be bárkák és csónakok, főleg Szebasztopolból és egyéb Krimfélszigeti kikötőkből menekülő nőkkel és gyermekekkel. *(MTI)*

— **HÉTHÓNAPI BÖRTÖN BURGONYADRÁGÍTÁSÉRT.** *Meiszner* Nándorné kolozsvári vegyeskereskedőt az uzsorabíróság burgonyadrágításért 200 pengő pénzbüntetésre, a kúria azonban *héthónapi börtönre*, 100 pengő pénzbüntetésre és 100 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte.

— **A CSEH-MORVA VÉDNÖKSÉG** öt körzetében megszünt a rendkívüli állapot, hamarosan Prága és Brünn körzetében is megszüntetik a kivételes állapotot.

— **HALÁLOS AUTÓSZERENCSÉTLENSÉG.** *Alfred* rosaliói német konzul autója összeütközött egy társasgépkocsival. *A konzul felesége, leánya és sofőrje életét vesztette*, maga Alfeld csak könnyebben sérült meg. *(MTI)*

— **»A NEWYORKI KIKÖTŐ fontos részein sor kerülhet romboló cselekedetre« — ezzel az indokolással megszigorították a brooklyni kikötő rendőri ellenőrzését.** *(NST)*

— **SZEGEDY MASZÁK ALADÁRNÉ ÜNNEPLÉSE.** A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége elnöknőjének, dr. Szegedy Maszák Aladárnénak tegnap délelőtt ünnepség keretében adta át dr. Hamvas Endre budapesti érseki általános helytartó a pápai »Pro Ecclesia et Pontifice« kitüntetését.

— **A PALESZTINAI ARABOK nem kapnak iraki beutazási vizumot, viszont a zsidó kereskedők akadálytalanul eljutnak Irakba. Ilyenformán Palesztina és Irak között jóformán az egész kereskedelmi forgalmat zsidók bonyolítják le.**

— **BALBINO GIULIANO** szenátor, a római egyetem professzora 3-án délelőtt 11 órakor a tudományegyetem bölcsészeti karán előadást tart.

— **ANGOL KATONÁK BOTRÁNYA GÖTEBORGBAN. Göteborg központjában egy kávéház vendégeit angol katonák zaklatták. Mikor rendőrt hívtak, nagy tömeg gyült össze, köztük számos zsidó és a rendőrség ellen tüntetett. A rendőrség puskatussal szórta szét a tömeget. Huszonöt személyt letartóztattak, közülük ötöt kórházba kellett vinni.** *(NST)*

— **A »DARÁNYI IGNÁC« AGRÁRTUDOMÁNYOS TÁRSASÁGBAN** 4-én délután 6 órakor a Közgazdasági Egyetemen Girolamo Ippolito nápolyi egyetemi tanár »Talajjavító munkálatok Dél-Olaszországban« címmel vetítőképes előadást tart.

— **KORMÁNYZÓSÁG MONTENEGRO TERÜLETÉN. Az olasz hivatalos lap közli a Duce rendeletét, amely kormányzóságot állít fel Montenegro területén.**

— **RUSZIN GIMNÁZIUM UNGVÁRON.** A munkácsi és a huszti ruszinnyelvű állami gimnáziumok mellé a kormány harmadiknak Ungváron létesített önálló ruszin gimnáziumot, amelyet vasárnap nyitottak meg.

— **BETÖRÉS.** Éjszaka álkulcsos betörők jártak *Weiner* Jenő Damjanich-utca 32. számú házban levő lakásán. *Többezer pengő értékű ékszert és egyéb holmit vittek el.*

— **GYÁSZROVAT.** *Nagy* Károlyné, volt szomotori református lelkész özvegye, szül. *Kinszky* Kamilla e hó 29-én hosszas szenvedés után elhúnyt. Temetése december 2-án d. u. 3 órakor lesz a Kerepesi-temető halottasházából.

— **A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZEGYLET** a székesfőváros vezetőségével megállapodott s a főváros közigazgatásában és nagy üzemeiben alkalmazott mérnökök tömegesen léptek be az egyletbe. Az így kialakult együttműködésben a továbbképzés célját szolgáló előadássorozatokat csütörtökön délután 6 órakor kezdik meg.

— **SZERETI OTTHONÁT?** Helyesen, jól akarja világítani lakását? Nincsen megelégedve irodája, üzlete világításával? Menjen el saját érdekében az Elektromos Művek ujonnan rendszeresített világítási előadásaira. Előadást kedden délelőtt 11 órakor Eskü-út 5., pénteken délután 6 órakor Baross-tér 2. sz. alatt tartanak. Belépés, ruhatár díjtalan.

— **A »MAGYAR CSILLAG«** decemberi ünnepi száma kettős terjedelemben megjelent. A vaskos kötetet Németh László Széchenyi-tanulmánya vezeti be. Bóka László Katona Józsefet, Szentkuthy Miklós Mozartot méltatja. Illyés Gyula, Vas István, Kerecsényi Dezső, Hubay Miklós, Rédey Tivadar, Veres Péter, Nagy Lajos, Tersánszky J. Jenő és sokan mások irtak a rendkivül gazdag számba.

SZINHÁZ és FILM

A WALLENSTEIN TRILÓGIA

Bemutató a Nemzeti Színházban

Szombaton és vasárnap este mutatta be a Nemzeti Színház Hans *Meissner* rendezésében *Schiller Wallenstein trilógiáját*, két estére összefogva a német romantika e halhatatlan mesterének főművét.

Bevezetőnek az 1798 októberében újból megnyíló weimari játékszín programmját összefoglaló *Prológus* hangzott el, mely egyben *Wallenstein táborának* expozíciója is, megidézve a nagy friedlandi szellemét, a már tizenhat esztendeje tomboló háború világot erjesztő vak zűrzavarát és a »vakmerő vállalkozást«, mely majd a színpadon három részben kel életre, hogy elvezesse *Wallensteint* lelkes táborából a két *Piccolomini* más-más lázadásán át égeri haláláig.

Meissner több ízben beszélt a bemutató előtt arról a kérdésről: *vállalhatja-e a rendező klasszikus mű megrövidítését?* A kérdés ezúttal azért volt időszerű, mert a *Wallenstein-trilógia* eredeti formája három teljes színházi estét betölt, viszont a közönség türelme lassan-lassan teljesen elfogyott az évtizedek gyorsuló tempójával s fokozódó idegességével. *Meissner* tehát vállalkozott a háládatlan feladatra: két estére húzta össze a trilógiát. A *Wallenstein meissneri* formájában 1935-ben szerepelt először színpadon. Ennek az elképzelésnek értelmében az első napon a *Prológus*, a két részre osztott *Wallenstein tábora*, — mint bevezető és záró kép — valamint a *Két Piccolomini* négy felvonása, a második napon pedig a *Két Piccolomini* ötödik felvonása és a *Wallenstein halála* szerepel a műsoron.

Amikor a költő a színpadot választja mondanivalójának színhelyéül, ezt azért cselekszi, hogy az esemény figyelmet-kötő képein át hasson szellemével és ideáljaival a nézőre. A rövidítés tehát természetszerűleg a *költőt károsítja meg*, mivel a rendező elsősorban a cselekményt tartja szem előtt az ilyen húzásoknál és nem a lírai s díszítőelemeket. A mű tehát veszít súlyából s fényéből, és szívesen válik látványossággá.

Schiller tragédiája, mint tudvalévő, a *harmincéves háborúban* játszódik. A költő a jénai egyetemen történelmet tanít és amikor ezt a hatalmas, szinte átfoghatatlan történelmi körképet választja élete főművének anyagául, nem fegyverek, díszletek és jelmezek felvonulására gondol, hanem elsősorban azokat a lelki rugókat kutatja, amelyek hősét elindították és a tragédiába üzték. Ugyanakkor *a maga korának gyermeke*, ki érzi a szomszéd Franciaországból lengedező szabadság szellőjét és idealizmusa jóformán minden drámai munkájában ennek a szabadságnak szolgálatában kap hangot. Végül a mű *ma áll előttünk* a színpadon. A rendező tehát *három kor képét*, három szellemiség jellemzőit kényszerült egységbe foglalni, hogy hű tolmácsolója lehessen *ma a harmincéves háborúról író Schillernek.*

Meissner, a német rendező és esztéta tehát kétszeresen nehéz munkát vállalt, amikor német léttére ezt a »hármas problémát« magyar színpadon akarta megoldani, magyar színészekkel, akikben természetszerűleg nem élhet tudatosan, az anyatejjel vérbeszívottan a probléma megoldásához elengedhetetlenül szükséges »német alap«. Mint ahogy *Bánk* tragédiáját az élet velejében csak magyar ember élheti, úgy Schiller *Wallensteinje* elsősorban német színész elképzelésében vérbeli tragikus hős. *Meissner* és a magyar színész tehát csak egy ponton találkozhatott, az ember bukásában, a *rein menschlich* síkján.

A rendezésről szólva elsősorban *Horváth* János monumentális díszletét kell megdicsérnünk, amely egy állandó háttérben változó stílusos díszlet- és kelléksorral oldja meg kifogástalanul a trilógia sűrűn cserélődő színhelyeinek problémáját. Ez a megoldás viszont arra kényszerítette *Meissnert*, hogy hatalmas emberi zezekarát, mely nem egyszer negyvenötven főt foglalkoztat a színpadon, a legerősebbre hangolja. Az összhatás ilyenformán lenyügöző és megdöbbentő. A képek monumentálisak és szinte komoran egyszerűek, de ugyanakkor tüzelnek is szineik, mint például Rembrandt, vagy még inkább Brueghel fantasztikus kompozicióit.

A nagy arányok — mondom — elkábítják az embert, de kifárasztják mértéktelenül a színészt is. Ez a valódi klasszikus játékstílus remekül mozgatja a tömegeket, hiszen *Meissner mesteri kezű rendező*, ellenállhatatlan tempót ad a cselekménynek, viszont túlszínezi az egyszerűséget és csendet kívánó jeleneteket. Ez nem *Meissner* hibája, hanem a stílusé, melyet a trilógia előadása megkívánt.

Aprily Lajos fordítása kifogástalan, költői. Nyelve mai és a lehető legközelebb hozta hozzánk *Schillert*. Viszont dicséretes törekvése, mely az egyszerűséget hangsúlyozza, nem egyszer ellenkezésbe kerül az előadás modorával, a túlzott deklamálással és tűznélküli pátosszal. Ezért viszont sem a rendező, sem a fordító, sem a színész nem felelős, egyedül a régi iskola, amely néha még ma is szívesen töri kerékbe a verset. A fordítás valójában csak a második este kap élethű színt, amikor a cselekményt már nem az író szerkesztői készsége mozgatja, hanem az ellenállhatatlan, emberi indulat.

Kiss Ferenc Wallensteinja a kétkedő, de sorsában vakon bízó ember, ki dupla szívvel és kulaccsal vívja utolsó csatáját a biztos bukással hátamegett. Egyedül ő töri át a túlhangszerelt együttes zúgását emberi közvetlenségével. A figura így kifogástalan és alakítása értékes színészi munka. *Lehotay* Árpád Octavio Piccolominije túlságosan nemes, nem a schilleri, de mint színészi teljesítmény kifogástalan. *Ungvári* László Max Piccolominije túlfűtött és túlhangos. Több mértéktartással többet érne. Prológusa viszont jó. *Ujlaky* László pompás, színes Terzkyje, *Kovács* Károly ragyogó, remekül formált Butlere, *Rajczy* Lajos két értékes figurája, *Bodnár* Jenő, *Matány* Antal és *Nagy* Adorján alakítása érdemel még különleges figyelmet.

Jávor Pál Illója helyenkint érdekes, de néha megint érthetetlenül mondja a szöveget. *Hosszú* Zoltán Isolanija teljesen elhibázott. A sok német, olasz, vallon, ír és cseh mind *Aprily* nyelvét beszéli, csak Isolani beszél valami idegent jelző délvidéki keverék-magyart. Nem helyénvaló, habár a karzat hálás érte. Érdekes figura *Major* Tamás Questenbergje és *Abonyi* Géza ízes őrmestere. A népes névsorból fel kell még jegyeznünk *Naszódi* Sándor, *Szabó* Sándor, *Bazsay* Lajos, *Gabányi* László, *Pataky* Jenő és *Tassi* András nevét.

Tőkés Anna Terzky grófnéja az előadás legértékesebb alakítása. Ereje, drámai tüze a férfiakat is megszégyeníti. Az ember akkor érzi valójában a drámát, amikor *Tőkés* van a színpadon. *T. Mátray* Erzsi friedlandi hercegnéje nemes figura. *Szörényi* Éva Theklája valójában Max Piccolomini női mása, de belőle is hiányzik az a meggyőző lendület, mely Ungvári alakítását megfakítja. Van egy-két kitűnő momentuma, de kitöréseinek lendülete gyakran megtörik. Helyénvaló, pompás színfolt *Előry* Kató markotányosnője.

Végül a nagyszerű jelmezek, akárcsak a hatalmas díszlet, újból *Horváth* János gazdag képzeletét dicsérik.

Hertelendy István

•

Mindkét nap ünnepi külsőségek között rendezték meg az előadást. Az első napon *Bárdossy* László miniszterelnök is megjelent a *Wallenstein* előadásán. Mindkét nap ott láttuk a közönség soraiban *Hóman* Bálint kultuszminisztert családjával, azután *Tasnádi Nagy* András, dr. *Espet*, a magyarországi német kolónia vezetőjét, *Stolpa* József államtitkárt, valamint társadalmi életünk számos előkelőségét.

Ma este mutatja be decemberi műsorát a ROYAL REVŰSZÍNHÁZ

A rekordok műsora a Royal Revűszínház decemberi műsora, melyet ma este mutat be a színház. Rekord ez a műsor elsősorban azért, mert ennyit még alig áldoztak revűre, mint a Royal erre az új, fényes attrakcióra. Heinemann Sándor rekordösszeget fordított az új revűre, a szereplőkre és a világhírű magyar, német, olasz, francia, kinai és arab artistákra. A műsora nagy zenei eseménye a Rapsody in Blue bemutatója, amelyet Heinemann Sándor szimfonikus dzsessze játszik. A zongoraszólót Vécsey Ernő, az ismert dalköltő és zongoraművész játssza. A táncot Gladys and Kusserow, Diana Clayton, Rév Erzsi és Clara Dea képviseli. Feledhetetlen artistaszám Eve et Partner, Wo Young, a két Kutti, Lovári és egy tizenkéttagú arab csoport. Remek tréfa keretében a szép szőke Bárczy Kató is fellép a műsorban, partnerei Kövári Gyula és Lugosi György. Kövári konferálja különben a műsort, amelyben jelentős szerepet kapott Török Rózsa és Nádor Jenő. A nagy érdeklődésre való tekintettel Heinemann Sándor a decemberi revűben is műsoron tartja a keleti mesejátékot, természetesen remek, új artistaszámokkal felfrissítve.

Böszörményi-Nagy Béla Bach—Beethoven matinéja

A fiatal magyar pianista-nemzedék sorából egyre előnyösebben válik ki *Böszörményi-Nagy* Béla neve. A közeli multban megtartott önálló estje mellett a tegnapi matinéja is azt bizonyította, hogy ez a fiatal zongorista *jó és egyben önálló utakon halad*. Lehetőségig fegyelmezett előadómodora a szélsőséges eszközök felhasználása nélkül is meggyőző és sokoldalú. Éppen ízléses tartózkodása teszi lehetővé, hogy mindig plasztikus maradjon játéka. Kiegyenlített technikáját egyre jobban tudja a zeneművek szolgálatába állítani; az átlagos zongoristák pianista öncélúsága nála egybeesik a művek legjobb zenei megszólaltatásának szándékával. *Bach* és *Beethoven* műveiből összeállított műsorát a közönség nagy megértéssel és tetszéssel fogadta.

A FIATALOK ESTJÉN

mutatkozott be tegnap este a *Zeneakadémián* Clara *Dea*, az új táncreménység, *Misley* Anna növendéke, aki a *Csongor és Tünde* nemzetiszínházi és városiszínházi előadásain tünt fel. Ezúttal *Chopin* és *Delibes* zenéjére táncolt néhány remek fantáziát. A közönség lelkes tapssal jutalmazta és sikerének máris megvan az eredménye: Heinemann Sándor leszerződtette a *Royal Revűszínház* decemberi műsorára.

Az est egyébként is szép és nívós volt: *Magyarády* Jenő bevezető szavai után *Lukács* Margit, *Simor* Erzsi, *Pataky* Jenő, *Kántor* Béla szavaltak magyar verseket, *Várady* Szabolcs pedig külföldi verseiből adott elő színesen, tehetségesen. A szép estét *Albert* Ferenc bravúros hegedűjátéka és sok más **változatos műsorszám** egészítette ki.

TOSCA

A verista olasz operairodalom egyik legjellemzőbb és egyben világsikerű alkotását, *G. Puccini Toscá*-ját hallgattuk legutóbb az Operaházban új főszereplőkkel. A *Tosca* egyike azoknak a századforduló táján keletkezett késő-romantikus műveknek, amelyek azóta is mindenhol tökéletesen kielégítenek egy bizonyosfajta zenei igényt. Ez a zenei igény és egyben ízlés a tragikus fordulatokat zenében is kézzelfogható módon kifejező, könnyen megjegyezhető, kissé szentimentális melódiákat kedveli elsősorban. A *Toscá*-nak is van két-három ilyen típusú áriája és *ezek az áriák mindig megtalálják a közönség szélesebb tömegeihez vezető utat.* Az ilyen melódiák fenntartják a művet hosszú ideig, még akkor is, ha az egyes részletek — mint például a Toscában is — az idők folyamán kissé megfakultak.

Az új szereposztás jó eredménnyel járt. *Rigó* Magda a címszerepet tökéletes rutinnal, jó hanggal és muzikalitással alakította. *Járay* József (Cavaradossi szerepében) bátortalanul kezdte játékát, de az előadás során egyre jobban önmagára talált és a harmadik felvonásban nyiltszíni ünneplés és ismétléskérés fejezte ki a közönség őszinte elismerését. A többi szereplők *(Losonczy* György, *Szabó* Miklós, *Littassy* György stb.) is megérdemelten osztoztak az est sikerében. Az előadást Sergio *Failoni* vezényelte a tőle megszokott nagyvonalúsággal.

Neógrády Keleti Magda december 2-án 3 óra 30 perckor Chopin-műveket játszik a magyar rádióban.

(x) Szolnokon a Népművelési Bizottság vasárnap tartott hangversenyén *Petry* Kató operaházi tag énekelt, Frank Lajos gordonkázott és Hajdu Mihály, a fővárosi Felsőbb Zeneiskola **tanára zongorázott nagy sikerrel.**

NEWYORK 1941

Képek a világ legnagyobb kőrengetegéből

A *Frankfurter Zeitung* »*A kőrengetegben*« című cikkében ismerteti Newyork mindennapi életét.

Newyorkban, a 31. utcával rézsút szemben, a Lexington Avenue sarkán van a »*Drugstore*«, az amerikai mindennapi élet központja. Sokkal *amerikaiasabb*, mint ennek a hatalmas kikötővárosnak legtöbb drugstoreja. A város Amerika többi városánál inkább tekinthető *hídnak Európa felé*, hosszan elnyúló hídnak, amelyen a bevandoroltak emlékei és régi szokásai leülepedtek és elamerikaiasodtak.

Van Newyorkban sok drugstore, amely majdnem megfelel az európai drogériáknak. Ezek egy része kenőcsöket, fogkefét, köhögés elleni cukorkát és szépségápoló szereket árul, mások azonban már inkább közelednek az amerikai eszményképhez, amennyiben ezüstösen fénylő *szódavízcsap* áll bennük és *magas székek*, amelyeken a newyorki polgárok behúzott hassal, összekulcsolt lábbal félig a pult, félig az utca felé fordulva sietve fogyasztják »csokoládés szódájukat« vagy szendvicsüket.

Ujság, főzelék, grape fruit...

A Lexington Avenue sarkán lévő »drógéria« azonban állhatna bármelyik más amerikai világvárosban is, mert megfelel a legfőbb eszményképnek: *mindent árul és az egész negyed társadalmi találkozóhelye.* Ajtaja előtt *kis előcsarnok* van, amelynek jobboldalán égővörösre festett bádogszekrényben kókuszdió és sörösüvegek állnak jégen. A szekrénnyel szemben fából készült asztal, amelyen hatalmas tarka halmokban *ujságok és folyóiratok* várják a vevőt, tetején a legújabbak, alább és a második sorban az előzőnapiak és még régebbiek. Newyorkban mindig fuj a szél, ezért az ujsághalmokon vaspálcák hevernek, ezek akadályozzák meg, hogy a szél elsodorja az egyes lapokat.

A vásárló két-három, vagy öt centet oda helyez a vasnehezékhez, kihúzza a a legfelső alatti lapot, (a legfelsőt az időjárás már megviselte) és tovább megy. A boltból, az üvegablakon keresztül meg lehet figyelni ezt a folyamatot és ha olyan ujságolvasó tűnik fel a színen, akiről úgy hírlik, hogy »elnézésből« *egy centtel kevesebbet* szokott otthagyni, az ujságárus gyerek megjelenik a lapok mellett és látszólag *véletlenül figyeli*, mennyi pénzt tesznek le. Az előbb említett bádogszekrény és az ujságos asztal fölött jobbra-balra az ajtótól polcok vannak a falra erősítve, messziről szembetűnő *detektívregények* sorakoznak rajtuk. Ha esik az eső, a polcok elé ponyva gördül, ha pedig bever a zápor, a lapokat és folyóiratokat beviszik a helyiségbe. Ekkor kissé szűkké válik a hely és a Newyork Sun többnyire a *grape fruitos ládán* kap helyet, a World Telegram a *citromok fölé* kerül, a detektívregények pedig *a főzelékkonzervekre* támaszkodnak.

Az üzlet belseje *sötét és áporodott.* A falra erősített sötét polcok zsúfolásig telve vannak a legkülönbözőbb árukkal: fogpasztával, narancsszörppel, cigarettával, villanykörtével. Tulajdonképpen senki sem tudja, *mi minden van itt*, még kevésbé, hogy *mibe kerül.* A pulton badogdoboz áll csokoládébonbonnal, a pult mögött rádiókészülék, sőt ebben a városban, ahol kevés az óra, van itt még *egy régi kerekformájú óra is.* Kétségesnek látszik, vajjon *a szódavízcsapon kívül van-e vízvezetékcsap is kézmosásra.* Az almát, narancsot, citromot és cukros süteményeket tartalmazó ládák, hordók és bádogtartályok között, amelyek a két ajtó között a padlón állnak, vezet az út a sötét bársarokból a fehér elárusítópulhoz, amely olyan, mint *egy apró csemegekereskedés.* Az alacsony elárusítópult és a magas szódabár között szoros a kapcsolat, mert a szendvicsek, amelyeket a magas, kényelmetlen bárszékeken fogyasztanak, sajtos vagy kolbászos fehérkenyérből állnak, ezek kirakata a világos sarokban van. Előfordulhat, hogy az a vendég, aki sem enni, sem inni, sem dohányozni nem akar, *nem kap paradicsomot*, mert ez fogytán van és az ételt vagy italt fogyasztó vevők számára *tartalékolják.*

Verebek a telefondróton

Az étkező vendégek közé elsősorban a *drugstore* az *előcsarnok* tartozik: *négy álmos fiatalember*, akik piszkos fehér kötényt hordanak és *három ősz hajú férfi*, akik váltakozva vannak jelen és közülük egy mindig összekuporodva a pult mögött ül és egy szalmaszálon valamilyen italt szív egy pohárból. Ha mind az öt bárszék foglalt, az előregörnyedő férfiak úgy hatnak, mint *a telefondróton sorban ülő verebek.* Löncsre ide jönnek a szomszéd építkezésnél dolgozó munkások, kőművesek, mázolók, asztalosok, ablaktisztítók és a szállítómunkások is, akik a bútorüzlet előtt lerakodnak. Este ide jönnek a *kisemberek*, akik a tiszteletet keltő házak alagsorában dolgoznak napközben az üzletekben és műhelyekben, a szabó, az akváriumtulajdonos, a párnakészítő, a mosodás, aki kézimosodának hirdeti ugyan magát, a valóságban viszont gépeivel és vegyszereivel *három mosásra ronggyá változtat minden anyagot.* Néha eljön fehér rendőrautóján a két félelmetes »*cop*«, akik minden szabálytalanul parkoló kocsira sárga papírdarabot akasztanak és ez a vezetőnek *két dollárba* és unalams utazásba kerül a távoli közlekedési rendőrségre.

Az asszonyok, akik a tiszteletet keltő házak felső emeletein laknak, ha valamit elfelejtettek, és a rendes üzleti záróra már elmult, például félfont vajat, vagy egy doboz cukrot, a drugstore dohányfüstös helyiségeiben veszik meg. A drugstore ugyanis éjfél után két óráig nyitva van.

Este kilenc órától kezdve, amikor apró csoportok a rádió hangjai mellett a kétcentes szenzációt nyujtó lapok megjelenésére várnak, éjfélig a légkör egyre sűrűbb és füstösebb lesz, és egyre türelmesebb a jogtalan betolakodókkal szemben, *egyre bizalmasabb és klubszerűbb.* A bécsi kávéházak kényelme és az olasz piazza tágassága ugyan nem található itt meg, de mégis kialakul a *durva barátiasság* légköre, amelyet különben nem olyan könnyű megtalálni.

Egy ilyen drugstorenak a szomszédsága előnyt jelent. Egy épülettömbbel tovább kezdődik *az elegáns világ*, még eggyel tovább a *proletárnegyed.* A drugstore éppen a »jó« és »rossz« közötti határon van és mind a kettőben részt vesz.

Hol szabad lakni és hol nem?

Jó lakást nem volt könnyű találnunk. Az újonnan érkezettnek Newyorkban először azt kell megtanulni, *hol szabad lakni, hol nem.* Ez pedig évek során a divat és a sznobizmus alig észrevehető áramlatai, de a lakosság kebelében történő áramlatok következtében is *hol délen van, hol északon, hol keleten, hol nyugaton,* hol a város szélén, hol beljebb. Például *ma* a Riverside Drive melletti jól ápolt utcasorok, ahonnan vonzó kilátás nyílik a Hudsonon keresztül a newjerseyi partra, »*lehetetlen hely*« olyan emberek számára, akik »*szalonképesek*« akarnak lenni, noha 15 évvel ezelőtt még a leggazdagabb tanácsosok és sikerekben gazdag ügyvédek laktak itt. A newyorki »lakástudománynak« egyik alapvető szabálya nagy vonásokban ez: *az Ötödik utcától nyugatra lehet, keletre nem.* Ez alól a szabály alól sok kivétel van, például a nyugati rész Tizedik utcájától kezdve Manhattan északi dombjain szintén *nem szabad lakni*, mert az Ötödik Avenue a harlemi négernegyed egyik része.

Villák a felhőkarcoló tetején

A lakáskeresőnek le kell mondania arról, hogy egy »*Penthouse*«-ban lakjék. Ez olyan kis épület, amely *egy felhőkarcoló tetején* áll. A körülötte lévő tetőrészlet kertnek alkalmas. Maga a házikó négy-öt szobás is lehet, sőt olyan is, mint *egy villa, két emelettel és terasszal.* Felfog minden napfényt, ki van téve a széljárás kénye-kedvének és *összegyüjti a városra hulló por- és koromréteget.* Sajnos, az ilyen házacskában való lakás »különb« volta vitathatatlan és ilyen helyen *kétszer annyiba* kerülnek a szobák, mint ugyanannak a háznak másik részében.

A Penthouseba való temetkezés vágyának párja vagy a Brownstone-houseban, vagy a többemeletes etázsházban, vagy etázs-hotelben való lakás óhaja. Brownstone-housenak hívják *a két-, vagy háromemeletes családi házakat*, amelyek fal fal mellett alacsony, zárt utcai frontot alkotnak. Valaha *a legjobb családok* laktak bennük és oly előkelőek voltak, hogy *ma, hanyatlásuk idején, még mindig »jók«.* A város minden részében vannak ilyenek, ahol még nem bontották le a régi utcákat, a felsővárosban kissé még jobb állapotban, a Huszadik-utca körül azonban már rogyadoznak.

Előkelő bűz és napfénytelenség

A Brownstone-házakban közelebbről megismerkedhetünk *napfényt nem látott udvarokkal, sötét hátsólépcsőkkel, szellőzetlen szobák áporodott szagával és a falakba beivódott konyhaszagokkal.* Találkozhatunk azonban egy jobb építkezési mód *tágas, világos arányú helyiségeivel, szépen ívelő építményekkel, kandalókkal és faburkolatú könyvtárszobákkal is.* Ezeknek a szép helyiségeknek falaiba beevődött *szennyet* azonban az olajfesték, bármily vastagon is kenik, nem tudja befedni. A háztartási eszközök szellőzetlenül egyik faliszekrényben állnak, a reprezentatív előszoba északra néz, az időközben lármássá változott utcára. A déli fekvésű szobákból viszont — három méternyire! — *egy 18 emeletes ház vigasztalan szürke tűzfalába ütközik a tekintet.* Ezt a házat *később* építették. A Brownstone-házakban nincs *sem nap, sem fény, sem tisztaság.*

Tévedés volna azt hinni, hogy a magas etázsépületek csupa világos lakásból állnak. A 17. emeleten megvan rá a lehetőség, hogy ugyanúgy magas akadályba ütközzék pillantásunk, mint a régi házak második emeletéről. Itt a szemközti fal *30—40 emelet magasságú.* Ezekben a lakásokban van csempézett fürdőszoba, jégszekrény, de a szobák kicsik. Minél jobb a környezet, annál több kilátás nyílik az ablakokból alacsonyabban fekvő háztetők fölé, a szomszéd házak tornyaira, néha más házak fölött egyenesen az East River egy részére. *Minél jobb a környezet, annál több libériás portást és liftesfiút láthatunk, annál vastagabbak a szőnyegek*, kényelmesebbek a székek, magasabbak a tükrök, fényüzőbbek a világítótestek, a szállodaihoz hasonló előcsarnokokban.

A korán beállott tél

már érezteti hatását a fájós lábakra. A fagyások kiújulnak, újak keletkeznek, a tyukszemek, bütykök, bőrkeményedések sokkal érzékenyebbek, nyilalnak, viszketnek. A feltörött lábak, úgyszintén a cipőtől szorítottak fagyásra hajlamosak. Egy jó meleg

Szent Rókus lábsósfürdő

megszabadítja fájdalmaitól. Mindenütt kapható, ára 28, 80, 140 és 220 fillér.

Készíti: **SZENT RÓKUS LABORATÓRIUM**, Budapest, XII., Németvölgyi-út 17. szám.

Nyolc ítélet árdrágításért

Burgonya, liszt, hús, hagyma, mák, vaj, kukorica, csipke

A budapesti törvényszéken *Math* egyesbíró *Kohn* Tibor szatócsot *burgonyaárdrágítás* miatt 6 hónapi börtönre, *Börcsök* Szilveszter malommunkást *lisztdrágításért* 2 heti fogházra, *Csomor* János egyesbíró *Kosab* Erzsébet hentes és mészárost marhanyelv-, tüdő- és borjúvelődrágítás miatt 6 hónapi börtönre és 100 pengő pénzbüntetésre, valamint 200 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, özvegy *Hrusztinszky* Jánosné szatócsot *hagyma- és mákdrágítás* miatt 6 hónapi börtönre, 50 pengő pénzbüntetésre és 100 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte.

A pestvidéki törvényszék *Boglutz* tanácsa *Császár* István budatétényi vegyeskereskedőt vajdrágítás miatt 300 pengőre, *Pintér* Miklós valkói hentest és mészárost *húsdrágításért* 500 pengőre, *Schwarz* Mórné acsai szatócsot *csipkedrágítás* miatt 50 pengőre, *Heller* Mihály zsámbéki gazdát *kukoricadrágítás* miatt 100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Mai magyar költők

Negyven poéta kétszáz versével vonul fel seregszemlére a *Mai magyar költők* című antológiában *(Dante-kiadás)*, amelyet dr. *Vajthó* László egyetemi m. tanár állított össze különleges szempontokkal. A gyüjtemény lehetőleg minden számottevő irányt képvisel, sokféle világnézeten és sokféle költői stíluson keresztül híven tükrözve a mai magyar lírát. Az Ady—Babits—Kosztolányi—Juhász—Tóth Árpád-nemzedék után új dalossereg nőtt fel, az élen *Erdélyi* József, *Szabó* Lőrinc és *Illyés* Gyula nevével. Így együtt, az ifjú és már a legifjabb nemzedék is, meggyőzően bizonyítja, hogy Ady és Babits korának alkonyával a líra nem halt meg, néhánynál egészen új virágzásnak indult, soknál viszont a verselő készség meglepően művészi, egy fokkal feljebb az epigónok derékhadánál.

Persze a kötet nem nélkülözi mindazokat a hibákat, amelyek hasonló antológiák összeállításánál már elkerülhetetlenek. A seregszemlén csupán azok juthattak szóhoz, akik a huszonötön túl, de a negyvenöt éven még innen vannak. Hevesen vitatható szempont. Mi hát a költői termés végső korhatára? Ha a »Toldi szerelme« és az »Őszikék« költője ma élne, nem juthatott volna be az új antológiába. Ugyanúgy, ha a kötet, mondjuk, két hónap mulva lát napvilágot, már Erdélyi József is kimaradt, mert a negyvenhatodik évébe lépett. Így nem kapott helyet *Mécs* László, *Bartalis* János, *Tompa* László és *Kassák* Lajos sem. A kötetben szereplő nőírók korát gáláns udvariasságból a szerkesztő nem közli, viszont az egyik férfiú korát egy-két esztendővel megfiatalították, csakhogy bejuthasson a *mai* halhatatlanok sorába. Hiányzik az antológiából a felvidéki *Győry* Dezső, a kárpátaljai *Sáfáry* László, a kolozsvári helikonista *Kiss* Jenő és *Finta* Zoltán, a délvidéki izmos tehetségű *Dudás* Kálmán, az itthoniak közül pedig *Simon* Andor, *Sinka* István s az ifjabb nemzedékből *Ambrózy* Ágoston, *Bakó* József, *Végh* György és *Hegedüs* Zoltán.

E meglepő hiányoktól eltekintve, amit különben a másik kiadásnál könnyen lehet majd pótolni, a seregszemle kétségtelenül pompás eredményt mutat. A legkülönfélébb származású, világnézetű és szándékú költők szerepelnek együtt az antológiában, mégis megkapó nemzedéki összhang csendül ki költészetükből. Napjaink magyar ritmusa, visszhangozva itt ott az elődökét, reálisabb világ felé dobol. A formák öncélú ragyogása mögött is egy jobb emberség és cselekvőbb kor készül új feladatára.

Vass László

Életre ítéltek

Óriási siker!

3. hétre prolongálva!

Corvin

SZINHÁZ

Az ember tragédiáját októberben bemutatják Rómában

Ugylátszik, *Az ember tragédiája* a legutóbbi eseményekkel valóban az érdeklődés középpontjába került, most már mindinkább elfoglalja méltó helyét a müvelt nemzetek megismerésében és megbecsülésében. A nagysikerü bécsi előadás után most, amint értesülünk, *Rómában tervezik Madách remekművének olasznyelvü bemutatóelőadását, még pedig olyan körülmények között, amelyek a legnagyobb figyelemre méltók.*

Az olasznyelvü bemutatót *Widmar* Antonio, a budapesti olasz követség sajtóattaséja készíti elő, akinek már régi terve, hogy kiviszi Madách remekét az olasz közönség elé. 1919—1920-ban már el is készítette *Az ember tragédiája* olasz fordítását, amely azóta nem került a nyilvánosság elé. Most azután a Madách-centennárium alkalmával Widmar érintkezésbe lépett egyrészt a magyar kultuszkormánnyal, másrészt az olasz kormány illetékes tényezőivel, megbeszéléseinek eredményeként *az őszi római bemutató biztositottnak tekinthető. Hóman* Bálint kultuszminiszter a legmelegebb érdeklődéssel fogadta Widmarnak errevonatkozó terveit és teljes erkölcsi támogatását kilátásba helyezte. Az olasz kormánykörök is mindent megtesznek a szép terv megvalósitása érdekében. Az eddigi megállapodások szerint *Az ember tragédiája a római királyi operaházban kerül szinre október folyamán, azokban a napokban, amikor nemzetközi szinházi világkongresszus lesz az olasz fővárosban* az egész világ legnevesebb szinházigazgatóinak, rendezőinek és más szakembereinek részvételével, Mussolini elnöklésével. A római premieren tehát *Az ember tragédiája* nemcsak az olasz közönség elé kerül, hanem az egész világ szinházi szakembereinek nemzetközi fóruma elé is.

Widmar Antonio olasz fordítása

Widmar Antonio jelenleg elsősorban régi fordításának átnézésén és csiszolásán dolgozik, ezzel a munkával is már olyan stádiumba jutott el, hogy rövidesen elkészül vele. A régi klasszikus olasz versmérték, az endeca sillabo alkalmazásával ültette át olaszra a tragédiát, ez a tizenegy szótagos verssor olyan elasztikus költői forma, hogy nagy lehetőségeket nyit meg az előadó színész számára, aki szinte a prózai beszéd illuzióját keltheti a szinpadon. Az olasz szinre alkalmazásra vonatkozólag Widmar *Németh* Antallal, a kitünő fiatal magyar rendezővel, Az ember trgédiájának és a vele összefüggő szinpadi kérdéseknek egyik legalaposabb ismerőjével folytatott megbeszéléseket. Átnézték az összes átdolgozásokat és ennek alapján készitették elő az olasz változatot, amely *kétezerhatszáz verssorból fog állni.* A tragédia olasz előadásának időtartama körülbelül megegyezik egy Shakespeare-dráma előadásának idejével.

Widmar Antonia forditói munkája felé a legnagyobb bizalommal nézhet a magyar irodalmi világ. Widmar az elmult tiz-tizenöt esztendőben olyan sokat tett a magyar irodalom és általában a magyar müvészetek külföldi propagálásáért, legjobbjaink megismertetéséért és népszerüsitéséért, mint talán senki más. Körülbelül huszonöt szinmüvet forditott le olasz nyelvre, szinte állandóan dolgozik klasszikus és modern magyar költők ismertetésén, Petőfi, Ady, Kosztolányi, Babits és mások verseinek lefordításán. Ő állitott össze számos antológiát, tőle származik rengeteg magyar regény ismertetése, novellafordítások és egyebek, *valóban hivatott tehát Madách remekének olaszul való visszaadására.*

Magyar rendező, diszletfestő és színésznő a római előadáson

A római előadásokra szokatlanul érdekes előkészitő intézkedések történtek már. A római előadás rendezője, a tervek szerint, *Németh* Antal lesz. Kisérőzenét és kórusokat Respighi, az európai hirü olasz zeneszerző komponál a tragédiához, Respighi munkáját már meg is kezdte. A diszleteket *Horváth* János másfél esztendő óta Rómában élő magyar diszlettervező készíti a darabhoz, aki alaposan ismeri az olasz szinház atmoszféráját, az olasz közönség izlését. Az egész előadás megtervezésében általában arra törekszenek, hogy modern formában, modern szinjátszó stilusban mutassák be a tragédiát és abban nem klasszikusan unalmas, hanem eleven érdeklődést keltő produkciót nyujtsanak a közönségnek.

Rendkivüi érdekesek a római szereposztásra vonatkozó eddigi intézkedések is. Ezek szerint *Évát valószinüleg Láncz Margit fogja játszani,* akiről legutóbb a Magyar Szivárvány szereplésével kapcsolatban Silvio *D'Amico* és *Ramperti* állapitották meg kritikájukban, hogy szebben és tökéletesebben beszél olaszul, mint a tiz esztendő óta olasz szinpadokon szereplő orosz színésznő, *Pavlova* Tatjána. Ádám alkalmasint *Ruggiero* Ruggieri lesz, Olaszországnak jelenleg legnagyobb színésze. Mellettük a többi szerepeket a római Ricci-társulat szinészei fogják játszani.

A tragédia utja az egész világ megbecsülése felé

A magyar közvélemény a legnagyobb örömmel és érdeklődéssel vesz tudomást a római előadás nagyszabásu terveiről. A világraszóló bécsi tragédia után *Róma ujabb és talán még fontosabb állomást jelent Madách remekművének utján az egész világ osztatlan elismerése felé.* Róma természetesen az egész világ müvészi életének egyik legnagyobb központja; az egész magyarság nagy elégtétele és öröme lesz, ha az olasz fővárosban ilyen impozáns megnyilatkozáshoz jut a magyar teremtő erő, a magyar müvészi géniusz. Örömünket csak fokozza az a körülmény, hogy a római előadással az olasz nemzet és a fasiszta kormány ujból bizonyságot tesz a magyarság iránti őszinte jóindulatáról, mindenféle tartalmu és irányu magyar törekvések megértéséről és méltányolásáról.

*** Az Uj Tália első bemutatója a Magyar Szinházban.** A *Márkus* László vezetése alatt alakult Uj Tália március 4-én délelőtt 11 órakor tartja bemutatkozó előadását a Magyar Szinházban. Bemutatják *Felkai-Folkmann* Ferenc *Bábel* cimü szinjátékát, amely egy képzelt jövő millióban mutatja meg a mai nemzedék főproblémáit: a gép és az ember küzdelmét, az intellektus harcát az ősi atavisztikus ösztönökkel. Rendezi: *Palasovszky* Ödön, a kisérő zenét irta: *Csizmarek* Mátyás. A diszleteket *Bortnyik* Sándor tervezte. Főszereplők: *Orsolya* Erzsi, *Palotai* Erzsi, *Toronyi* L. Imre, *Baló* Elemér, *Gonda* József, *Gárday* Lajos, *Hollós* Melitta, *Faragó* Sári, *Harsányi* Miklós, *Martinek* István, *Jákó* Pál.

MŰVÉSZET

*** Kiállitás a Nemzeti Szalonban.** A tárlat cime: *Tizennyolc magyar müvész kiállitása,* de ez a tizennyolcas szám nem jelent semmit. Tizenhét, husz, vagy huszonöt, oly mindegy lenne, mert azonkivül, hogy jónevü müvészek, nincsen különösebb összhang közöttük. Legfeljebb az, hogy mai müvészek, nevük van, jónevük és mindig szivesen elmeditál rajtuk az ember. Akik ujat adnak még többet régi, nagyszerü tehnikájuknál és szineiknél azok a következők: *Aba-Novák* Vilmos, *Bernáth* Aurél, *Bornemissza* Géza és *Szőnyi* István, akik a régebbi uton maradtak: *Márffy* Ödön, *Farkas* István, *Ferenczy* Noémi, *Szobotka* Imre, *Egry* József, akik a kialakulást várják: *Berény* Róbert, *Birman* Dezső, *Czóbel* Béla, *Derkovits* Gyula, *Kmetty* Jalm és *Perlott* Csaba. A három szobrászról pedig — elsősorban *Medgyessy* Ferencről, *Csorba* Gézáról és *Pátzay* Pálról — csak jót lehet mondani. Három fokozat, mely érdekesen mutatja be modern szobrászaink felfogását. *(D. A.)*

Oméltósága soffőrje

Bemutató a Király Szinházban —

A milliomos udvarló és lovag beáll a méltóságos asszonyhoz soffőrnek, hogy a közelébe juthasson és mire a félreértések és álöltözködések kiderülnek, szerelmük megérik a válópörre és az uj házasságra. A cselekmény tehát rendkivül fordulatos és eredeti. Eddig operettekben még csak arról hallottunk, hogy a bonviván beáll a szép aszszony mellé kocsisnak, portásnak, inasnak és megforditva: szép leányok állnak be titkárnőnek, vagy szobaleánynak A soffőr forradalmi ujjitás, egyenesen frappirozza a közönséget. Az operettlibrettisták ugy látszik, nem unják meg ezt a zenekisérettel folytatott álorcás háztartási alkalmazott közvetést a szinpadon; félő, hogy a közönség hamarabb fogja megunni. *Békeffy* Istvánnak azért talán még sikerül révbe jutnia kapuzárás előtt; helyenként mulatságos, jó ötletekkel toldja meg azt, ami a meséből hiányzik, annyit föltétlenül bebizonyit, hogy tudna ő különbet is irni, ha a mai szinház nem abból a feltevésből indulna ki, hogy ez kell a közönségnek.

Gyöngy Pál muzsikájáról sem állithatja senki, hogy uj ösvényeket tör a modern zenének, de vannak melódiái, témáinak variálásában ügyes, néhány hatásos slágere alighanem népszerü lesz. Kitünő a hangszerelés, amelyben része lesz *Nagypál* Bélának, a karmesternek is. Nagypál Béla egyébként is egyik legérdemesebb munkása az előadásnak; lendületesen és jó érzékkel vezeti a zenekart, amely nagyon szépen szól a keze alatt.

A szinpad végig mozgalmas és szép. Sok ómozgásu, csinos fiatal leányt gyüjtöttek össze a görlcsapatban, az együttesben kénekelnek vannak a suttogó énekesek, egyébként azonban a legjobbak vannak együtt, az operettszinjátszás mai szabályai szerint. *Titkos* Ilona a primadonna. Nemrégiben ujból szünkbe juttatta, milyen kivételesen jó drámai szinésznő, mennyi erő és kifejezőképesség van benne. Az operettekben is jól megcsinál mindent, kedves, mulatságos, énekelni is tud éppen eleget; mégis szeretnénk már látni azt a szinházat, amely őt az igazi helyére állitja. *Rátkai* Márton a régi jóizü, jóhumoru szinész, *Delly* Ferenc hódítóan férfias, a sablonmosolyokat elkerülő bonviván. *Orosz* Vilma remekül táncol, mint szinésznő is a legjavából való. A nagyon kedves, ügyes *Szilágyi* Marcsa kevés játékalkalmat kapott, ami nagy pazarlás a szinház részéről. Feltünően ügyes *Dobos* Viola és *Tabódy* Klári; sok derültséget kelt *Latabár*, sikere van *Békissy* Istvánnak is. *Pán* Józsefnek a második felvonás számára készitett két diszlete nagyon szép.

Thury Lajos.

Ma, vasárnap délután fél 4 órakor

Sárga liliom

a Fővárosi Operettszinházban, teljes esti szereposztásban.

Pénteken délután is játszik a Reinhardt társulat a Vigszinházban

A vigszinházi *Reinhardt* vendégjáték három esti előadására *ugyszólván az összes jegyek elfogytak.* Miután a vendégjátékot meghosszabbitani nem lehet, pénteken délután fél 4 órai kezdettel és mérsékelt helyárakkal megismétlik a *Towarisch* előadását a teljes esti szereposztásban, *Darvas* Lilivel és *Edthoferrel* a két vezető szerepben. A jegyeket a pénztár már árusitja.

A Fővárosi Operettszinház nem közöl hirdetést a Sárga liliom előadásáról, mert óriási sikerét 60.000 néző ugyis hirdeti

---

A VÖRÖS BESTIA

Vaszary János uj vigjátéka a Vigszinházban

Gaál Franciska föllépésével

Premier szombaton, március 3-án

A *Vigszinházban* szombaton, március 3-án premier lesz.

Először kerül szinre *Vaszary* János uj vigjátéka,

A vörös bestia.

A „Jó házból való urilány" szerzője, akinek egész sereg munkája külföldön is sikerrel szerepelt, nagyszerü mulatságot igér uj szindarabjában. Egy kedves, elszánt kis bestia kalandjai körül bonyolódik az ujdonság jókedvüen, érdekesen, titokzatosan.

Ezt a női figurát

Gál Franciska

játssza, aki filmen aratott sikerei óta, hosszabb ideje nem szerepelt szinpadon.

Partnere

Rajnai Gábor.

A kitünő szereposztás részesei:

Szombathelyi Blanka, Márkus Margit, Szaplonczay Éva, Pártos Erzsi, Sitkey Irén. Jávor, Hajmássy, Mály, Makláry, Gárdonyi, Bárdi, Dózsa, Primusz.

A diszleteket *Vörös* Pál tervezte.

Rendező *Nagy* Ernő.

Az első előadások jegyeit már árusitják.

ZENE

Buday Dénes 20 éves szerzői jubileuma

Március 4-én, vasárnap délután tartja szerzői jubileumát *Buday* Dénes, a halkszavu chansonok és finom hangulatu dalok komponistája, a Zeneakadémia nagytermében. A legkiválóbb müvészek egész serege támogatja fellépésével a népszerü zeneszerzőt, kinek legsikerültebb és legnépszerübb dalait, magyar nótáit és táncdarabjait éneklik jazz és cigányzenekari és zongorakisérettel Jubileuma alkalmából ezt mondja Buday Dénes:

— A Zeneakadémiát végeztem, mint Kössler növendéke, nála tanultak *Kálmán* Imre, *Jacobi* Viktor és *Radnay* Miklós is. Először az Apolló Kabaré zenei vezetője és persze háziszerzője is voltam. Első operettem librettóját *Harmath* Imre irta „Fogadjunk" cimmel. Későbbi operettsikereim a „Kék postakocsi" és a Városiban a „Mátyás király" voltak. Az elsőben a két Latabár testvér, az utóbbiban *Biller* Irén debütált a pesti publikum előtt. Majd évekig éltem Bécsben és a legjobbnevü német költők verseire komponáltam dalaimat. Ezek közül nem egy világviszonylatban is szép sikert ért el. Egy kis egyfelvonásos operámat is bemutatták Bécsben. Bár most is uj operetten dolgozom, de azért bevallom, hogy igazi terrénumomnak a chansont tartom. A modern magyar chanson kialakulásához nekem is van valami közöm. A szabálytalan soru, modern és rimtelen versek megzenésitését én kezdeményeztem. Magyar nótákat is komponálok, igy az *Este későn éccaka* cimüt a cigányok is népdalként ismerik. Ujabb táncszámaim közül az *Ezzel a kis dallal üzenem* és *Vannak egészen furcsa dolgok* cimüeket szerette meg gyorsan a közönség. Ezek országos slágerré váltak, az előbbinek a német kiadása most jelent meg. Remélem, hogy szerző-estem sikere igazolni fogja az előadók népszerüségét is és a biztató előjelek szerint táblás házam lesz . . .

*** Zongora-est.** Csaknem egészen telt terem, várakozással fütött, felhevitett hangulat és heves taps, amikor *Fischer* Annie megjelenik a hangversenydobogón. Az érdeklődés 90 százaléka a mult évi Liszt zongoraverseny győztesének szól. A müsoron *Bach-Busoni* toccata és fugája, *Liszt* h-moll szonátája és *Schumann* Carneválja. *Fischer* Annie kedves jelenség a zongora előtt, álmodozó szemü szőke fejét egy-egy szép zenei frázis szeliden ringatja, mint déli verőn a nyári szellő a kalászok között kéklő buzavirágot. Zongorajátéka is ilyen önfeledt, a szépség érintésétől hajladozó viráglélek lebegése. Ez a játék zsongitó a fülnek, egyes hangjaival elbájol és felüdit. Billentése alatt a zongora átváltozik fiatal, naiv, érzelmes és csacsogó leánnyá és elmeséli a kényeztetés és becézés melegétől kisugárzó örömét. Igaz, hogy ezalatt *Bach, Liszt* és *Schumann* partiturájának hangjai szólalnak meg, de ki gondol az ő zenéjükre, amikor egy tehetséges, magabizó fiatal leány nézi magát bennük, mint a tükörben és kérdezi tőlünk, hogy tetszik-e? Az öreg Goethére gondolunk, aki egy félig komoly, félig tréfás vallomásában szerette volna elcserélni nagy multját, lángeszét és főleg hajlott korát egy serkenő fiatal élettel. *Fischer* Annie zongorajátékában is a fiatal, üde élet megnyilatkozása tetszett. Ennek a játéknak ez a varázsa. Nem szabad tőle mást követelni. *(H. G.)*

*** A Liszt Ferenc-társaság irodalmi zenedélutánja.** *Meszlényi* Róbert dr., a Zenemüvészeti Főiskola kiváló igazgató-titkárja nagyérdekességü előadást tartott a Liszt Ferenc-társaság rnedezésében. *Liszt* Ferencnek a főiskola birtokában lévő leveleiről számolt be közvetlen, élvezetes módon. A hő levélszemelvény megannyi érdekes, meglepő képet tárt fel Liszt zseniális müvészi és emberi egyéniségéről. A nagy tapsokkal fogadott előadás után *Courtland* Jeanette zongorázott szép sikerrel Liszt-, Chopin-, Debussy-müveket.

*** Jótékonycélu hangverseny.** Az országos tiszti, tudományos és kaszinó egyesület február 26-án, hétfőn este 6 órai kezdettel a kormányzóné nyomorenyhitő akciója javára magyar operahangversenyt rendez az Országos Tiszti Kaszinóban, Váci-utca 38.

*** A Ganz-gyári dal- és zeneegyesület** március 1-én este 8 óra 30 perckor a Zeneművészeti Főiskolán hangversenyt rendez, amelyen közreműködnek *Koncz* János hegedümüvész, *Károlyi* Gyula és *Kósa* György és a Ganz-gyári dalárda, *Koncz* Ferenc karnagy vezényletével A hangverseny tiszta jövedelmét a kormányzóné nyomorenyhitő alapjának javára ajánlotta fel az egyesület. Most kapta meg az egyesület a kabinetiroda kitüntető értesitését, hogy a hangversenyen vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó és a felesége is megjelenik. A hangverseny iránt az érdeklődés oly nagy, hogy már csaknem az összes jegyek elkeltek. A magas vendégekre való tekintettel az egyesület ezuton is pontos megjelenésre kéri a közönséget.

— **Török testvéreink térdig járnak a mazsolában.** Ha minálunk magyaroknál megreked és nyakunkon marad a sok jó, akkor azt mondjuk, hogy tejben-vajban fürdünk. Persze, csak ipari-tejben. Vagy buzánkba, önnön zsirunkba fulladunk, — persze ezt is csak a nemzetet képviselő közgazdasági kiválóságok viselik el. Bezzeg a török testvéreinknél, ahol most megrekedt az eladhatatlan nagy mazsolatermés: Kemal basa bölcsessége az egész nemzetet részesiti a nemzet nyakába szakadt sok jóból. Elrendelte ugyanis a harcban rettenthetetlen, bő mazsolatermésben pedig nagylelkü államférfiu, hogy ezentul minden héten egyszer 15 százalék mazsolát kell a kenyerekbe sütni. Azt hisszük, a legendás nagy Ozmán óta a török gyerekek egyetlen államférfiu bölcsességéről és szeretetreméltóságáról se voltak annyira meggyőződve, mint Kemáléról. Ajánlani szeretnők a mi kormányunknak is a népszerüségszerzésnek ezt az eddigieknél sokkal bölcsebb és biztosabb megszerzési módját, csakhogy attól tartunk, éppen manapság igen sok magyar családnak nem volna meg a mazsola hintéséhez való lisztje. Merthogy éppen most a nemzet gazdasági kiválóságai fuldokolnak benne a nemzet nevében, szegények.

Nincs gramofonja?
Részletre is kaphat kiváló „HOMOKORD"-beszélőgépet Rozgonyi és Révai cégnél, IV., Kossuth Lajos ucca 5. Havi részlet 18 pengő.

— **Kilencvenhat fillér a jelszava és üzleti elve a Párisi Nagy Áruházuak.** Ez a 96-os szám ugy átment a köztudatba, hogy aki a 96-ot mondja, vagy e számot valahol látja, másra nem is gondol, mint a Párisi Nagy Áruházra. Ennek a 96-os jelszónak a szellemében állitotta össze az áruház vezetősége vasárnapi hirdetését is, amely a legutóbb megjelent 96 filléres ujdonságokat ugy képben, mint szövegben felsorolja és valamennyit a 96 filléres egységárban árusitja. Mi ez árucikkekből itt is kiemeljük, hogy egy női bluz vagy egy csinos kivitelü müselyem táncnadrág minden szinben csak 96 fillér. Ugyanecsak 96 fillér egy egész tucat női zsebkendő, valamint ugyanennyi egy pár házicipő. Továbbá egy tartós, komoly irásmunkára is nagyon alkalmas töltőtollnak ára szintén csak 96 fillér. És a gyermekek örőme: egy tirolinadrág épp ugy 96 fillér, mint a főattrakció: egy biztonsági karzattal is ellátott gyermekhinta. E néhány, csak ugy véletlenül kiragadott árucikk a Párisi vasárnapi illusztrált hirdetéséből is bizonyitja, hogy az áruháznak ez az uj 96-os teljesitménye méltán kelti fel a közönség csodálkozását és ösztönzi vásárlási kedvét.

Kétszobás lakások teljes komforttal kiadók
IV., Molnár-utca 35. és Dembinszki-utca 4. Telefon: 84-1-89

— **Protestáns teaest a Hungáriában.** A protestáns bál rendezőbizottsága *Radvánszky* Antal báró bálelnökkel és *Siki* Andor dr. ügyvezető elnökkel az élén február 28-án, szerdán este 9 órai kezdettel tartja a Hungária-szálló termeiben a bál utáni első ismerkedési teaestjét. (Iroda: IX., Rákos-utca 3., telefon: 84-1-98.)

Üzlethelyiség lakások és reklámtorony azonnalra és május 1-re kiadó II., Margit-krt 51—53. Telefon: 96-4-76.

— **Mandzsuria rablási statisztikája.** A megszállott és kifosztott Mandzsuria, ha egyebet nem is kapott a civilizáció áldásaiból, de legalább megkapta azt az egyet, hogy bőséges statisztikát készitettek róla. Statisztikát, grafikont és táblás kimutatásokat mindenéről, amije csak van, meg amije nincs. Legfontosabbak közé tartozik a rablásügyi statisztikája. Egyedül *Feng-Tien* tartományban a következő statisztikai kimutatás ecseteli az ottani közállapotokat: 1933 első felében 4874 bandatámadásban 719 polgári személy esett el, 663 sebesült meg, a rablók 3444 személyt hurcoltak el, 2162 lovat, 801 puskát és közel 40.000 töltényt zsákmányoltak. Ugyanekkor a katonasággal vivott harcokban 2963 bandita esett el, 749 sebesült meg, 685 esett fogságba és a rablók 1521 puskát, 7932 töltényt, 904 lovat veszitettek. Mindezekből az tünik ki, hogy a bandaharc a legszemélybiztonságosabb foglalkozások közé tartozik, amennyiben egy-egy bandaharcban csak nullegész héttized bandita esik el. A vagyonbiztonság is kitünő, amennyiben a rablók két és félszer annyi lovat szereznek, mint amennyit vesztenek. Minálunk például az ipari, kerskedelmi, sőt főleg a földmivelői foglalkozások sokkal több kockázattal járnak, mint Mandzsuriában a fenti üzemek.

Már a narancsok is a békereviziót követelik Csehországban

Prágából jelentik: Csehország és Olaszország között furcsa konfliktus támadt egy vagonszállitmány narancs miatt. Egy sziciliai olasz déligyümölcs-cég *tévedésből Csehországba irányitott egy narancsszállitmányt, amely eredetileg Magyarországnak volt szánva és amelynek minden egyes darabja piros-fehér-zöld papirba volt csomagolva.* A magyar nemzeti szineken kivül minden egyes narancspapiron magyar és olasz nyelven rajta volt a békerevizió jelszava, az „Igazságot Magyarországnak!" is. A szállitmány átvételénél a cseh nagykereskedő cég, amely az árut rendelte, nem vette észre a tévedést és továbbadta a narancsokat több csehországi, morvaországi és felvidéki közvetitőnek.

Mire a hatóságok rájöttek a dologra, *a magyar nemzeti szinekben pompázó narancsok már az egész országban elterjedtek.* Most azután a kormány utasitotta a hatóságokat, hogy *kötelezzék az összes kiskereskedőket a magyar csomagolásu narancsok azonnali beszolgáltatására a legszigorubb büntetés terhe mellett.* Kártérítést a kormány nem fizet az elkobzott narancsokért, azzal az indokolással, hogy az egész szállitmányt visszaküldi a feladónak.

— **A kellemetlen idegen kellemessé válik.** A hirhedett *Insull* chicagói bankárt csalárd ügyletei miatt az amerikai hatóságok elkezdték behatóbban szemügyre venni, ügyleteit firtatni. Insull bankár erre — a fönséges klasszikus görög kor emlékeitől vonzatva — Görögországba költözött. Az amerikai kormány, miután a vizsgálatok Insullra számos suskust rábizonyitottak, kiadatási eljárást inditott a görög kormánynál, hogy szeretett bankárját marokra kaphassa. Insull erre sürgős ajánlatot tett a török pénzügyminisztériumnak, hogy ő hajlandó tizenötmillió fonttal bevonulni az ötéves török ujjáépitési terv pénzügyi megalapozásába, ha Törökország békés tartózkodást biztosit számára. Törökország tárgyalni kezdette a fényes ajánlatot és — elvégre az erkölcsi aggályokat megilleti ennyi illendőség — pár napig késni találtak a kedvező válasszal. Most azonban — fájdalom! — a görög kormány az állitólag gyöngélkedő Insullnak görög orvosi bizonyitványok alapján a tartózkodási engedélyét meghosszabbitotta. Az istanbuli lapok erre most szenvedélyes fölhördüléssel jósolják, hogy Insull évekig is gyöngélkedő állapotban lesz és azt a gyanujukat fejezik ki, hogy a görög pénzügyminisztérium nyilván egy időközben történt tizenötmillió fontnál szerényebb ajánlattal is beérte. A kellemetlen idegennek igy sikerült Görögországban megkellemesednie.

HALÁLOZÁS

Monsszpart János kultuszminiszteri számvevőségi főtanácsos, február 24-én, életének 53-ik évében, Budapesten meghalt. Február 26-án délután fél 4 órakor temetik a Kerepesi-ut melletti temető halottasházából. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot március 1-én reggel 8 órakor az Árpádházi Boldog Margit plébániatemplomban mutatják be.

Horváth Jolika ártatlan életének 11-ik évében, I. gimnázista korában, hirtelen jött egynapi kinos szenvedés után, Debrecenben meghalt. Február 20-án temették el nagy részvét mellett.

Mindazok, akik megboldogult férjem, illetve édesapánk elhalálozása alkalmából részvétüket nyilvánitották, fogadják ezuton hálás köszönetünket, özvegy *Metz* Sándorné és gyermekei.

Rákospalotán meghalt *Jónás* Emil ny. MÁV főintéző, képviselőtestületi tag, több érdemrend és a Signum Laudis tulajdonosa. Az elhunyt Rákospalota utolsó községi birója volt. A város vezetősége által felajánlott diszsirhelyen óriási részvét mellett temették el Jónás Emilt.

— **A postatakarékpénztár aukciója.** A postatakarékpénztár februári aukciója február 25-én kezdődik. A kiállitás vasárnap délelőtt 10-től fél 2-ig, hétfőn és kedden délután 4-től fél 8 óráig is megtekinthető. Az árverések márclus 1-től 14-ig naponta délután fél 4 órakor kezdődnek. Az aukción most is rendkivül gazdag a választék: metszetekben, festményekben, szobrokban, keleti disztárgyakban, porcellánban, kézimunkákban, szőnyegekben, hangszerekben, fényképező gépekben, fegyverekben, butorokban, könyvekben, vegyes tárgyakban. Az árak már körülbelül elérték a képzelhető legalacsonyabb szinvonalat s bizonyos, hogy a venni szándékozókra sohasem volt alkalmasabb az idő, mint most. Aki szereti a szépet, szereti az igazán kedves otthont, az most, ezen az aukción valóban csodálatosan olcsón vásárolhat. Az aukción a legfeltünőbb az eredeti metszetek sokasága és a könyvek változatossága, bár akad bőséges választék mind a többi csoportban is. A diszesen kiállitott, szépen illusztrált katalógus ára 1 pengő 50 fillér.

— **Álszázados-könyvügynök a rendőrbiró előtt.** A VII. kerületi rendőrkapitányságon *Róna* Zoltán dr. rendőrkapitány, mint rendőri büntetőbiró, szombaton délelőtt tárgyalta *Singer* Sándor könyvügynök, a Génius könyvkiadó részvénytársulat alkalmazottjának ügyét. A könyvügynök Székely Sándor nyug. százados néven mutatkozott be mindenütt, fényképes igazolványokat mutatott s a katonai hatóságokat is megtévesztette. Csak utóbb közölte a honvédelmi minisztérium a főkapitánysággal, hogy a könyvügynök nem nyugállományu százados és a Székely nevet is jogtalanul használja. A fényképes igazolványt a Génius könyvkiadó rt. *Vári* Jenő nevü igazgatója irta alá s ezért a rendőrség a vádat kiterjesztette az igazgatóra is. A szombati tárgyaláson Vári igazgató azzal védekezett, hogy a fényképes igazolványt jóhiszemüen irta alá, valóban azt hitte, hogy Singer nyugalmazott százados és névmagyarositási ügye folyamatban van. A rendőrbiró végül Singer Sándort jogtalan névhasználatért és jogtalan rangfokozat használatáért ötnapi elzárásra és 100 pengő pénzbüntetésre. Vári Jenő igazgatót pedig, a kihágásokban való részesség miatt, ugyancsak ötnapi elzárásra itélte.

Bednay Testvérek műasztalosok, — kárpitosoknál. — Butorterem: Budapest, VII., István-ut 20. Hernád-utca sarok. — Telefon: 32-8-75.

— **Az „Igmándi" vizben ősgyógyerő rejlik, Mesterséges pótlás nem sikerült eddig.**

— **Egy fiatal orvos rejtélyes halála.** Mezőkövesden *Németh* Béla dr. fiatal községi orvos a hajnali órákban barátjánál töltött névnapi este után lakása küszöbén összeesett és percek alatt kiszenvedett. Az orvosi vizsgálat nem tudta megállapitani a halál okát. Miután a karján szurásból eredő nyomokat találtak, elrendelték a holttest felboncolását annak megállapitása végett, vajjon a fiatal orvost megmérgezték-e vagy pedig öngyilkosságot követett-e el.

Angolt, franciát tökéletes kiejtéssel, olcsón, kényelmesen tanulhat törhetetlen „Durium" hanglemezről. Nincs nyelvmesterhez, helyhez, időhöz kötve. Hallgasson meg egy díjmentes leckét Rozgonyi és Révai gramofon- és lemezüzletében, Kossuth Lajos-u. 5. Prospektus ingyen. Három leckét tartalmazó próbalemez ára 4.20 pengő.

— **Autós-ünnepet rendez a KMAC a honvédszobor-alap javára.** A Királyi Magyar Automobil Club a volt budapesti 1-es honvéd és 1-es népfölkelő gyalogezredek bajtársi egyesületének szobor-, özvegy- és árvaalapja javára junius 10-én nemzetközi automobilfelvonulással kapcsolatos automobilszépségversenyt rendez a Kerepesi-uti ügetőversenypályán. A versenyen résztvevő automobilok a Margitszigetről kiindulva vonulnak végig az ügetőpályáig. Az autószépségverseny kapcsán több motoros és más sportmutatvány, valamint nagyarányu tárgysorsjáték is lesz az ünnepségen, amelynek bővebb müsorát később közlik. A fővárosi autótulajdonosok körében máris nagy érdeklődést keltett az érdekesnek igérkező és ujszerü ötletekben bővelkedő autósfelvonulás, amelyre már eddig is számosan jelentkeztek.

Szülők, vigyázzatok a gyermekeitekre!
Szülők és nevelők! Ismerjétek meg a mai ifjuság lelki életét!
A gyermek erkölcsi bibái és erkölcsi betegségei Irta: dr Kálmán Elemér v. főügyész P 4.
A serdülőkor és az éretlség kora (Üzenet az anyáknak) Irta: dr W Stekel tanár P 3.80
Óvodáskor és az első iskolaévek (Üzenet az anyáknak) Irta: dr W Stekel tanár P 3.60
Lelki betegségek keletkezése és gyógyitása. Irta: dr Gartner Pál idegorvos P 3.90
Sok szerencsétlenség lenne elkerülhető, ha e kiváló müvek értékes tanácsait — melyek a lelki és testi nevelés nehéz kérdéseiben nyujtanak segédkezet — a szülők és nevelők megfogadnák.
Fenti müvek beszerezhetők a MAGYARSÁG könyvosztályában, IV. Eskü-ut 6., félemelet Tel.: *888-66

A férfiak csodálják — A nők irigylik pompás leányos arcbőréért...

Minden nő megszerezheti és megőrizheti magának egyszerü módon a hamvas, fiatalos és bársonyos tapintásu arcot.

Az üde, friss arc legbiztosabb jele a fiatalságnak. Egy nő lehet 40 éves, sőt idősebb, de ha megőrzi arcának hamvasságát, leányos finomságát, ugy mindig fiatal marad. Az alább leirt módon kezelve az arcot, már a következő napon meglepetéssel fogja észrevenni, milyen pompás teintje van; hosszabb használat után pedig nagyszerü arcbőrre tesz szert egy különleges szappannal, a Letonnal, melynél ezidőszerint nincs jobb a kozmetikában.

SZABÁLY:

Mossa meg este gyengéden a Leton-szappan krémszerü habjával arcbőrét. Hagyja rajta e gyengéden ható krémes habot néhány másodpercig. Ezután bőven öblitse arcát meleg vizzel, utána közvetlenül hideg vizzel! Ennyi az egész! Reggelre kelve friss, üde, bársonyos arc fog a tükörből visszamosolyogni.

Ezt az eredményt kizárólag a tengerentuli pálmaolajból készült LETON-szappannal érheti el, amelynek krémszerüen képződő habja egészen különleges.

A diszkrét illatu LETON-szappant a legkényesebb arcbőrüek is sikerrel alkalmazhatják, mert mosdás után olyan az arc, mint a legfinomabb krém használatánál.

Beszerezhető mindenütt 96 fillérért, érdekes használati utasitással, vagy a Hunnia-gyógyszertárban, Budapest, VII., Erzsébet-körut 56. szám.

— **A világ legnagyobb zsebkése.** Mount amerikai, newbritaini késgyáros elkészitette a világ legnagyobb zsebkését. Az óriási „zsebkés" két méter magas s 24.5 kiló sulyu.

Betegek! Öregek! legtökéletesebb elhelyezése napi 6 P-ért az Otthon-szanatóriumban Gizella-ut 36. Tel. 966-43 és 970-13. Kezelés, ápolás, fütés stb. beleértve!

— **Pincérverseny Mexikón keresztül.** *Mexikóból* jelentik: Érdekes verseny zajlott le a minap Mexikó főutvonalán. A versenyen, amelyet az egyik legnagyobb mexikói napilap rendezett, kizárólag pincérek vettek részt. A verseny résztvevőinek több üveggel, egy pohár sörrel és két pohár konyakkal megterhelt tálcát kellett futólépésben a célhoz vinniök. A különös versenyt nagy érdeklődő tömeg nézte végig és a versenyzőket motorkerékpáros rendőrök kisérték, hogy szabaddá tegyék számukra az utat. Az érdekes versenyt Bernabe *Oropaza* mexikói pincér nyerte meg, aki a két kilométeres utat 7 és fél perc alatt tette meg.

Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szivfájás kinozza, akkor igyék reggel, éhgyomorra 1—2 pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértolulást.

x **Gondos anyák,** orvosi tanácsra, a *Zoltán-féle* csukamájolajat *állandóan* adják gyermekeiknek.

x **Nagy utazási kedvezményt** biztosit már egyéni utazásnál is, pengő fizetéssel, abbáziai vezető szállodái, a Hotel Quarnero, Majestic, Hotel Regina budapesti irodája: IV., Molnár-utca 35.

x **Puderozás, festés** előtt néhány cseppet a Leton-arctejből szétsimit arcbőrén. Erre helyezzük a szokott pudert és három perc alatt olyan lesz az arca, mint a tej és rózsa.

x **Valóságos jótétemény** fogaknak a világhirü Nivea-fogkrém. Nagy tubus csak 90 fillér.

x **Vörüshajuaknak külön készül** a közkedvelt és ragyogó hatásu Bombin shampoon, mert az uj divat a vörös haj. Kapható azért természetesen az eddig nagyon jól bevált szőke, barna, fekete hajuaknak is. Főraktár: Hunnia-gyógyszertár, Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

x **Ötven százalékkal olcsóbb lett** a Morisson-borotválkozókrém, mert Magyarországon készül a viz, szappan, ecset használatát feleslegessé tevő Morisson-borotválókrém.

x **Külföldre készül?** Nyelvtudás nélkül nem sok öröme lesz az utazásból. „Durium" hanglemezről gyorsan, könnyen, olcsón és tökéletes kiejtéssel sajátitja el a szükséges nyelvismereteket. Prospektust küld: Rozgonyi és Révai, Kossuth Lajos-utca 5.

Cigány, aki papnak és népe misszionáriusának készül

Nyolc „bagóhitű" szegedi cigánypár esküdött meg az első cigányprédikátor lelkigyakorlatai után

Szeged, október 11. *(A Magyarország tud.)* A cigányok lelkipásztora... *Cigányfiú, aki elhatározta, hogy nemzetének papja lesz,* elvállalja a magyar cigányság lelki gondozását, megszerzi a papi képesítést és egész életét annak szenteli, hogy állandó lelki gondozásban részesítse a magyar cigányságot. *Már meg is kezdte működését* és missziójának igen szép és biztató eredménye van.

Bihari Hermannak hívják. Jelentkezett a szegedi felsővárosi minorita atyáknál és elmondotta, hogy életét fajtársai, a magyar cigányság lelki gondozásának akarja áldozni. *Árva cigánygyerek volt.* Saját szorgalmából hozzákezdett gimnáziumi tanulmányaihoz és most, 28 éves korában, eljutott az *érettségi vizsga* küszöbéhez. Utána egyetlen vágya van, hogy elvégezze a papi tanulmányokat. Egyházi körök megértették nemes szándékát s közölték, hogy *amint leteszi az érettségit, felveszik papnövendéknek. Bihari* azonban addig is végzi misszióját a cigányság között teljes sikerrel.

A minorita atyák segítőkezet nyujtottak neki, hogy felkeresse testvéreit és hozzákezdjen a misszióhoz. A cigányokat *munkahelyeiken, a kávéházakban, vendéglőkben, éjszaka muzsikálás közben* kereste fel, éjszakai lelkiórákat tartott, valóságos lelkigyakorlatokat rendezett s hamarosan igen népszerű lett az első »cigánypap«. Nemsokára a minoriták hozzájárulásával és ellenőrzésével *meghirdette a szabályszerű missziós lelkigyakorlatait a felsővárosi katolikus kultúrház nagytermébe.* Minden missziós előadáson *két-két minorita atya* is jelen volt. Amikor a missziós lelkigyakorlatok befejeződtek, már jelentkezett is az első eredmény: *nyolc cigánypár kérte Isten áldását a minorita templom oltára előtt.*

A csoportos késői esküvő alkalmával cigányok százai töltötték meg a minoriták templomát s rendőri karhatalmat kellett kiküldeni. Egyik cigánypár kilenc gyermekkel állott az oltár elé, több menyasszony pedig karján vitte gyermekét az egyházi áldáshoz. Tekintettel arra, hogy ezeknek a bagóhiten élt cigánycsaládoknak természetesen nem voltak rendben az irataik, mind a csanádi püspök, mind a polgári hatóságok *felmentést* adtak a hiányzó okmányok becsatolására. Az egyházi áldás után nagy és hangos lakodalmat rendeztek a cigánytelep új párjai s bizony volt olyan ifjú pár is, melynek lakodalmi táncában résztvett *felnőtt fia, leánya, sőt unokája.*

Nagy most a boldogság a felsővárosi szegedi cigánysoron, de legboldogabb *Bihari* Herman, kinek első missziója ilyen szép és gyors eredménnyel járt. A cigánymisszionárius — addig is, amíg hamarosan leteheti az érettségi vizsgát és valóságos papnövendék lehet, — *elindult Szegedről, felkeresi az ország többi cigánytelepeit* és igazi elhivatással folytatja misszióját fajtestvérei között.

A máltai lovagok adománya a Magyar Vöröskeresztnek

József királyi herceg tábornagy, a Máltai Lovagok Szövetsége nevében 1000 pengőt adományozott a Magyar Vöröskereszt Egylet céljaira.

Az országos nemzetvédelmi bizottság káptalanja Szegeden

A nemzetvédelmi kereszt országos bizottságának káptalanja elsőízben Szegedre száll ki, hogy ezáltal is bizonyítsa azon elgondolását, hogy a Nap városának, — mint *Zadravetz* István püspök nevezte — *az ellenforradalom és a szegedi gondolat születési helyének különleges elbánás és kitüntetés jár.* Szeged érzi a nemzetvédelmi kereszt káptalanjának magatartásában rejlő megtiszteltetést s ezért *vasárnap bensőséges és komoly ünnepséget tart a káptalan kiszállása alkalmából.*

A nemzetvédelmi kereszt káptalanjának küldöttsége élén vitéz *Magasházy* László vezérőrnagy, országgyűlési képviselő, a nemzetvédelmi bizottság elnöke utazik le Szegedre. A Szegeden megjelenő káptalan képviseletében a következők utaznak le Szegedre: uzdóczi *Zadravecz* István ny. tábori püspök, *Izsépi* Aladár altábornagy, vitéz *Kovács* Antal vezérőrnagy, vitéz *Vajtaffy* Ottó vezérőrnagy, vitéz *Zákány* Győző ny. vezérőrnagy, vitézi szék kapitány, vitéz *Faragó* Endre országgyűlési képviselő, dénesfay *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, dr. *Alszeghy* Béla MÁV igazgató, *Kovács* Tivadar igazgató, *Karlovits* János igazgató, az országos nemzetvédelmi kereszt káplánjának titkára.

A vendégek Budapestről Szegedváros polgármesterének, dr. *Pálfy* Józsefnek kíséretében érkeznek Szegedre, akiket a törvényhatóság főispánja, dr. *Tukats* Sándor fogad és üdvözöl, dr. *Pálfy* György kultúrtanácsnokkal együtt. Szeged fellobogózva, egyszerűségében is imponáló fénnyel és pompával várja ezt a nagyjelentőségű eseményt, mert meg van győződve arról, hogy a nemzetvédelmi kereszt intézménye, országos bizottságának megalakulása és Szegeden való megjelenése *nagy hordereju, lelkeket átformáló hatású lesz,* nemcsak a városra, de az egész országra is. *(MTI)*

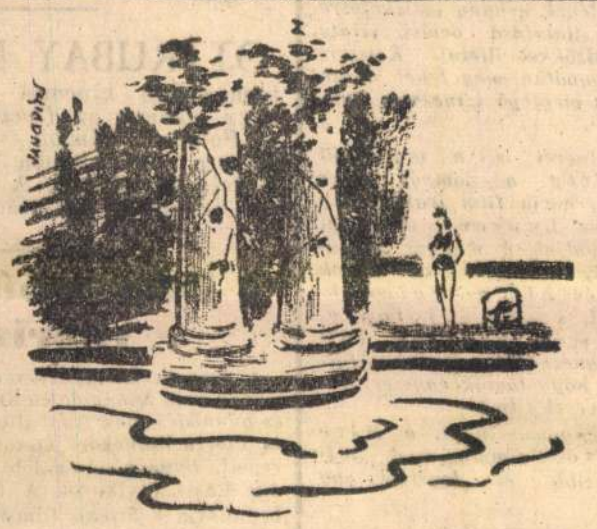

ÚSSZON
RENDSZERESEN REGGELENTE
A
SZT. GELLÉRT
PEZSGŐFÜRDŐ
RÁDIÓAKTIV GYÓGYVIZÉBEN

Tisztítsa

meg szervezetét a belekben felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedése. Jó tisztító hashajtó a DARMOL

HIREK

— **KITÜNTETETT UJSÁGIRÓK.** A légierők parancsnoka a sajtószolgálat terén teljesített kiváló és eredményes szolgálataikért dícsérő elismerésével tüntette ki *Raczkó* Lajost, a Sajtókamara repülőosztályának vezetőjét, a *Magyarország* belső munkatársát, *Jánosy* Istvánt, a *Magyar Szárnyak* főszerkesztőjét, *Budinszky* Sándor, *Pados* Pál és *Óvári-Üss* József repülőujságírók az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért bronz vitézségi érmet kaptak.

— **DR. CLODIUS KÖVET, befejezvén Törökországgal folytatott gazdasági tárgyalásokat, tegnap elutazott Ankarából.**

— **PÓTANYAGOK IS HASZNÁLHATÓK A LÉGOLTALMI SZÜKSÉGÓVÓHELYEKHEZ.** Az acélnak más célokra való felhasználása következtében megengedték, hogy szükségóvóhelyek építésénél fából készült ajtókat és ablakokat használjanak. Kísérletek folynak vasbetonzáró ablak és ajtók rendszeresítéséről is.

— **ÁLLAMOSITJÁK A HORVÁTORSZÁGI ZSIDÓ VÁLLALATOKAT.** A horvát államvezető megbízta a gazdasági élet fellendítésére szervezett államigazgatóságot, hogy *államositsa a zsidó-vállalatokat és a zsidó-ingatlanokat.*

— **HAMAROSAN ELKÉSZÜL A GYÉKÉNYESI VASÚTI HID.** A szerbek által felrobbantott gyékényesi Dráva-híd helyreállítási munkálatai annyira előrehaladtak, hogy december elején valószínűleg újra megindulhat a forgalom a hídon, amelyen a budapest—fiumei vasútvonal halad keresztül.

— **MEGBÜNTETTEK KÉT MAGASRANGU ARGENTIN KATONATISZTET. Zuolaga tábornokot, az argentinai légierő volt parancsnokát és Cairo őrnagyot, a repülőhadiiskola volt igazgatóhelyettesét 4—4 havi fogházra büntették.**

— **HÁZASSÁG.** *Baliz* Ilona (Kolozsvár) és *Nagy* Loránd (Nagyenyed) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kékessy Leona és *Dorosy* Zoltán jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **KÖZKEGYELEM HORVÁTORSZÁGBAN. A horvát állam féléves fennállása alkalmából, Pavelics államvezető rendeletére elengedik a 12 havi fogházig és 10.000 kunáig terjedő büntetéseket.**

— **PINTÉR JENŐ POSTHUMUS MUNKÁJA.** Az őszi könyvpiacon jelenik meg *Pintér* Jenő nagy magyar irodalomtörténetének befejező kötete. A kötet anyagát — napjaink irodalmának történetét — a nemrég elhúnyt magyar irodalomtudós még az elmult év folyamán fejezte be, de kiadásában váratlanul bekövetkezett halála akadályozta meg. Az értékes irodalmi hagyatékot most özvegye, *Pintér* Jenőné *Battlay* Borbála adja ki.

— **VONAT ÉS AUTOBUSZ ÜTKÖZÖTT ÖSSZE.** Az amerikai Tennessee állambeli Memphisnél egy iskolás társasgépkocsi és egy vonat összeütközött. *Egy lelkész és öt iskolásgyermek meghalt.* Tíz gyermek megsérült.

— **NEM JÁTSZANAK NÉMETELLENES FILMET PERUBAN.** A perui szenátus elutasította azt az indítványt, hogy engedje meg egy németellenes film játszását, amelyet a cenzura betiltott.

— **EGYHÓNAPI FOGHÁZ NEMZETGYALÁZÁSÉRT.** *Mikós* Ida dálnoki okleveles óvónőt a marosvásárhelyi törvényszék ötöstanácsa nemzetgyalázás vétsége miatt 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. A kúria az óvónő büntetését *egyhónapi fogházra* emelte fel.

Főzőelőadások, főzőtanfolyamok

kezdődnek a **Gázművek VI.**, Vilmos császár-út 3. szám alatti bemutatótermeiben.

Időszerű ételek takarékos főzéséről és a gázkészülékek helyes kezeléséről tartanak **előadást október 14-én, kedden és 17-én, pénteken délután 5 órakor.** Belépődij nincs.

Főzőtanfolyamok a Népmüvelési Bizottság Háztartási Telepének rendezésében: **Dolgozónő gyorskonyhája:** I. csoport okt. 14-től nov. 18-ig minden kedden délután 5—7-ig. II. csoport okt. 17-től nov. 21-ig minden péntek délután 5—7-ig. Tandíj 5.— P. Anyagmegtérítés alkalmanként. Beiratási dij félévre 1.— P.

Betegélelmezés a családban: I. csoport okt. 15-től dec. 17-ig minden szerdán délelőtt 10—1-ig. II. csoport okt. 15-től dec. 17-ig minden szerdán délután 5—8-ig. Tandíj 12.— P. Anyagmegtérítés alkalmanként. Beiratási dij félévre 1.— P.

V. **Admiral**
Casino, Magyar-utca 5.
nyitva este 10-reggel **3-ig**
Bel- és külföldi italokat
remekel a Belváros kedvenc mixere
Miklós

— **TIZ ÁRDRÁGITÓT** ítélt el a zombori bíróság. Az árdrágitókat 20—60 pengőig terjedő pénzbirságra ítélték.

— **NEM FÉRNEK EL A FOGHÁZBAN A RÉSZEGESKEDŐK.** Dániában súlyosan büntetik a részegeskedést s emiatt a fogházak megteltek. A hatóságok csak bizonyos időrendben veszik fel a részegeskedőket büntetésük kitöltésére. Észak-Zeelandban egyes türelmetlen bűnösök már megvesztegetéssel próbálkoztak, hogy hamarabb kitölthessék büntetésüket.

— **MEGHALT HERBERT HAGENBECK,** a világhírű Hagenbeck cirkusz fiatal igazgatója Hamburgban.

— **NÉMET KERESKEDELMI KIKÜLDÖTTEK** hétfőn Milánóba érkeznek, hogy megtekintsék az olasz kereskedelmi élet központját.

— **AZ ELSŐ SZENTMISE A ZOMBORI ZÁRDA KÁPOLNÁJÁBAN** húsz év után vasárnap lesz. A szerbek által 1921-ben elvett zombori Miasszonyunk-zárdába most visszaköltöztek a növérek és a zárda kápolnájában húszévi szünet után vasárnap tartják meg első szentmiséjüket.

— **A NEMZETKÖZI MEZŐGAZDASÁGI INTÉZET** állandó bizottsága most tartotta Rómában őszi ülését *Acerbo* báró földmüvelésügyi miniszter elnökletével. 23 állam képviselőjének, köztük báró *Villani* Frigyes volt quirináli magyar követ részvételével.

— **MEGÖLTE UJSZÜLÖTT UNOKÁJÁT.** *Puksa* Gyuláné lányának újszülött csecsemőjét kitette a kamra hideg földjére és otthagyta. Az újszülött meghalt. Az érsekujvári törvényszék Puksánét hathónapi fogházra ítélte, a győri tábla azonban a büntetést másfél évi börtönre súlyosbította. Ugyanakkor *Puksa* Juliannát 4 hónapi fogházra ítélte. A kúria a tábla ítéletét jogerőre emelte.

— **ELHÚNYT A MAGNÉZIUM FÉNY FELTALÁLÓJA.** Michael *Hauser,* a fényképezésnél gyakran használt magnézium fény feltalálója ötven éves korában elhúnyt.

— **GYÁSZROVAT.** Dr. *Pfeiffer* Jenő ügyvéd, ny. pénzügyi főtanácsos életének 69. évében október 8-án elhúnyt.

Markó Ferencné szül. Hoffer Ilona október 9-én meghalt. Vasárnap délután ½4 órakor a kerepesiúti temető halottasházából temetik.

Dr. dapsai *Dapsy* Béláné szül. levkóczi és késmárki *Moesz* Julianna életének 46. évében, október 10-én követte a sírba öt nappal azelőtt elhúnyt fiát. Temetése október 12-én, vasárnap délután 4 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából a szkárosi családi sírboltba.

— **A MAGYAR TARTALÉKOS TISZTEK LAPJA** mostani számában tartalékos tiszt bajtársaihoz intézett felhivást vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagy, a honvédvezérkar főnöke. Vitéz Rózsás József Gömbös Gyula emlékére irt remek költeményt. Még számos cikk, vázlat és kép gazdagitja a lapot, amely a tartalékos tisztek részére nélkülözhetetlen.

— **A MAGYAR KATONA UJSÁG** e heti száma színes cikkekben emlékezik meg a szovjet arcvonalon küzdő honvédekről, újszerű beállitásban ismerteti az elmult hét hadieseményeit, azonkivül érdekes cikkeket, tárcákat, rajzokat, képeket közöl.

— **A VIRÁGKEDVELŐK EGYESÜLETE** október 16-án, csütörtökön d. u. öt órakor VIII., Esterházy-utca 4. sz. alatti előadást tart: »Az átültetés gyakorlati bemutatása.« Előadó: Füredi Jenő.

— **A BUDAI KATOLIKUS KÖR** 14-én este 8 órakor tartja Wolff Károly emlékestéjét.

Vegyen vagy **rendeljen**
osztálysorsjegyet

Újhelyi és Társa
főárusitónál
V, Szent István-körút 27
Telefon: 123-271.
A húzások már e hó **18-án** kezdődnek.
Rendeléshez ***levelezőlap elegendő!***

SZINHÁZ és FILM

NÓRA

Bemutató a Nemzeti Színházban

Ibsen irodalmi pályájának egyik legérdekesebb pontja a *Nóra*. A győzedelmes naturalizmus legéktelenebb harsonázása idején lép vele színpadra és mint avatott színpadi rendező, a dráma hivatott mestere és becsületes szavú költő, a *Nóra* szigorú egységében tesz első ízben tanuságot francia mesterek példáján okulva, a *klaszszikus*, szinte görögösen rideg *hármas drámai egység mellett*. A *Nóra* témájában is kedvez ezeknek a törekvéseknek, mert hiszen *Ibsen* e drámája nemcsak a családi élet belső hasadásairól szól, hanem szinte modern végzettragédia, az átöröklés szörnyű árnyékában élő emberek viaskodása a sorssal, az *Átridák* kései unokáinak akaratlan bűnhödése.

Ibsen a *Nórában* egyetlen nagy válság történetét mondja el olyanformán, hogy három felvonásában a mult és jelen tulajdonképpen úgy hat, mint egy roppant utolsó felvonás, amelyben már nem is a drámát látjuk, az események kibontakozását, hanem ezeknek következményét: *a katasztrófát*.

Nóra tragikus asszony, aki a századvégi polgári kényelem és sokhelyütt szorító társadalmi kényszerzubbony igénytelen szürkeségéből lép, vagy inkább zuhan bele *Ibsen* sötét problémáinak ellenállhatatlan árjába és olyan emberi magasságokig vergődik előbb tehetetlen és kényszerű, majd tudatos menekvésében, hogy semmiképpen sem állhat meg ezen a tiszta, fényes csúcson: *el kell buknia*.

Nóra jó asszony, kicsit könnyelmű, kicsit felületes, amolyan színes, déltengeri hal, kinek jólesik ezen a hűvös északon az az olcsó langyosvíz, amibe a sorsa ejtette. A férje, *Helmer*, nyárspolgár, akiből hiányzik a nagyszerűség, az áldozatkészség: *a látszat hőse*. Három gyermekük van. A ház, amiben élnek, a *babaotthon*, kényelmes, pálmás úrilakás. *Nóra* az asszonyoknak abból a *csoda-váró* fajtájából származik, amelyik élete végéig boldogan elbabrál apró gondjaival és úgy múlik el, mint egy színes lepke, hacsak a sors bele nem kontárkodik életükbe. *Nóra* sorsa ez a nehezebbik. Váltót hamisít, hogy beteg férjét délre vihesse gyógyulni. A tragédia ott tör be életükbe, amikor mindez kiderül. Itt élezi *Ibsen* a törésig a drámát olyanformán, hogy *Nóra* kicsit foltos jellemét a legnemesebbé fényesíti és *Helmer szürke* figurájából meg önző, durva alakot farag.

Ez az a pont, amikor *Nórában* világosság gyullad: ő mindenét feláldozta férjéért és férje nem hajlandó a *csodára*, hogy megbocsásson neki és akár az egész életét felrúgja érette. *Nórát bábuként* kezelték házasságában, nem volt szabadakarata, csak annyi fénye volt éppen, mint a holdnak a naptól. Menekülnie kell, hogy végre magára találjon *és elhagyja férjét*, akit most már *idegennek* érez, kibotorkál a sötét éjszakába, egyedül hagyva három gyermekét és férjét, aki a havas ablaküveg mögül bámul ki a tragikus sötétségbe.

Ez *Ibsen* első mondanivalója a *Nórában*, az *újjáértékelt házasság* kérdése. A darab második szólama az *átöröklés problémáját* variálja. *Nóra* apja könnyelmű ember volt. *Rank* doktor hátgerince apja hadnagy éveit sínyli. A züllött *Krogstadt* meg, aki a tragédiát kirobbantja, gyerekei jövőjét fenyegeti alaptalan életével. *Ibsen* ezek számára is talál enyhítő megoldást. *Nóra* a menekülést választja kettős megoldásnak. *Rank* a halált. *Krogstadtot* meg egy asszony menti meg, hogy *Nóra* asszonyi tragédiája ennek a másik asszonynak önzetlen áldozatával enyhüljön.

Németh Antal rendezte a *Nórát*, kifogástalanul. Ez a dícséret azonban csak odáig terjed, amíg a *Nóra* díszletét jelző három fal mögött *ki nem gyulladnak a fények*, hogy megmutassák a babaotthon egyéb helyiségeit, feleslegesen elvonva a néző figyelmét. *Ibsen* gyakran két-három esztendeig hordozta magában drámáit, hogy aztán minél zártabb, kerekebb formában közölhesse mondanivalóját a világgal. *Hiba tehát ezt az egységet megbontani* és szinte némafilm formájában közölni a nézővel a cselekménynek azokat az instrukciókban elrejtett fordulóit, amelyek *Ibsen* ihbátlan, művészi és költői dialógusaiban amúgyis napvilágot látnak egyszer. *Ibsen* nemcsak a szerkesztésnek mestere, hanem mint költő pompásan rajzolja szavainak szimbolikájával a környezetet is és nem kér ilyen olcsó segítséget.

Bajor Gizi Nórája értékes, komoly alakítás. Teljességgel életre kel benne Nóra figurájának, jellemének, modorának millió szine: a könnyelmű, vidám, karácsonyra váró Nóra, a tragédiába bonyolódó, egyre bizonytalanabbul álló, kapkodó, kétségbeesett, már alig-alig reménykedő asszony, a gyerekeiért bolonduló, játékos, könnyed, vidám Nóra és a katasztrófa örvényébe bukó, megtisztult, nyakas, öntudatos mártir, aki szinte örömmel vállalja azt a kegyetlen sorsot, amelyet a költő szabott ki rá. *Bajor* Gizit ilyen szerepben szeretnők minél gyakrabban látni, ez illik az ő nagy művészetéhez.

Lehotay Árpád tisztességesen megformálta Helmer figuráját, de valahogy hiányzik belőle a meggyőződés ereje. Inkább csak azt érezzük alakításából, hogy a feladatot megoldotta. Meglepetés *Jávor* Pál Rank-ja. Igen jó, sőt egy-egy jelenetében megdöbbentően emberi. Amilyen távol állt Peer Gynt figurájában Ibsentől, most annyira hús és vér Ibsen-hős. Első hely illeti a férfi figurák között *Major* Tamás Krogstadt-ját. Ahogy belép a színpadra, már érezni belőle, hogy ez az ember tragédiát hozott. Pedig nem ágál, nem fintorít, csak bejön, mert így írták meg a sorsát és elmondja keserves érveit s könyörgő átkait. Remek alakítás. *Ághy* Erzsi Lindenné jó, de néha színtelen. *M. Iványi* Irén, *Szathmáry* Margit és *Palotai* István neve mellé mindenképpen oda kell jegyeznünk Nóra három édesgyerekének megszemélyesítőit: *Kajdassy* Ferikét, *Kovács* Irénkét és *Hajdu* Erzsikét — ennivalóak.

Reviczky Gyula pompás fordításában mutatta be a Nemzeti Színház a Nórát, amelynek egyetlenegy stílusos, kitűnő díszletét *Horváth* János tervezte.

Hertelendy István

A Székesfővárosi Zenekar hangversenye japán karmesterrel

Érdekes japán vendégkarmester, *Ekitai Ahn* vezényelte tegnap a Székesfővárosi Zenekart. Három európai és egy japán művet tűzött a műsorára. Legjelentősebb *Veres* Sándor, a nagyon tehetséges fiatal magyar zeneszerző szimfóniájának a bemutatója volt. Veress műve kimagaslik az új magyar zeneszerző-generáció kompozíció közül; nemcsak külsőségeiben, hanem szerkezetében, gazdag, briliáns polifóniájában is a zenei alkotásmód legbensőbb megértéséről tanuskodik. Ekitai Ahn műve, az *Etenraku*, programzene, mely ősi japán motivumokra épült. A műsor első felében előadott *Semiramis-nyitány* és a *Befejezetlen Szimfónia* kevésbé sikerült, ezek a művek túlságosan távol állanak egy japán karmester gondolkodásától. S. K.

Kettős premier

Eseményszámbamenő kettős premier lesz az újjáalakított *Corvin* filmszínház megnyitásán. Új premierszínházat avat Budapest és egyben az ünnepélyes megnyitón kerül a magyar közönség elé a multévi német filmgyártás egyik legművészibb és leghatalmasabb zenésfilmje, az *Operett*. Willy Forst, a kitűnő rendező remek filmje, amely már számos európai városban kivételesen nagy sikert aratott az elmult hónapokban, különösen alkalmas arra, hogy Budapest legmodernebb és legnagyobb bemutató filmszínház avató műsorán szerepeljen. *A kettős premierre október második felében kerül sor.*

Hollywoodban szokás, hogy a varieték nagy attrakcióiról rövid filmet csinálnak. Nálunk első eset, hogy egy filmgyártó cégünk rövid filmet készít a Komédia Orfeum egyik főattrakciójáról, a »3 Belar's« néven működő akrobatikus táncosnőkről. A film hamarosan műterembe kerül.

•

Legkiválóbb művészeink felléptével holnap rendezik a Magyar Művelődés Házában az első Honvéd Kívánsághangversenyt, 19 óra 20 perces kezdettel.

HÉT TENGER ÖRDÖGE

Erzsébet királyné Angliájának korát választották a Warner új kétmilliódollárosfilmje, a Hét tenger ördöge hátterének, ezt az annyira mozgalmas és annyira színes kort, amely tele volt eseménnyel, kalanddal, izgalommal és a rohanó eselekménnyel zsúfolt évek bármelyikének epizódjait a felvevőgép elé lehet vinni. Az angol és a spanyol udvar tarka, színpompás, gazdag kosztümökben páváskodó élete, hétköznapjai és harcai közül magasodik ki Errol Flynn szálfaegyenes, délceg alakja. Tényleg — a Hét tenger ördöge bátor és rettenthetetlen hős, aki dacol mindennel és mindenkivel, az elemek dühével éppen úgy, mint az idegen kalózok zsarnokságával.

Régen küldött át Amerika ilyen monumentális filmet Európába, mint a Hét tenger ördöge, amelynek Errol Flynn játssza a címszerepét és Flora Rodson a királynéja.

Illés Endre

Karrier! Karrier!

Illés Endre nyilatkozata a Történtekről, a mai karrieristák gúnyjátékáról

Szörényi Éva

Illés Endre, a finomtollú novellista, akinek biztosítéletű kritikái és mély gondolatokban bővelkedő eszméi állandóan szerepelnek előkelő folyóiratok hasábjain, nemsokára mint színpadi író is bemutatkozik: a *Nemzeti Színház* előadja *Történtek* című darabját, melynek próbái már javában folynak. A premier október végén lesz.

Illés Endre, darabjáról, a megírás körülményeiről, a szereposztásról és rendezésről a következő tájékoztatást adta:

— *Bókay* János ötlete volt, hogy írjak darabot. Már régóta élt bennem a mai karrieristák kifigurázásának gondolata, ezt a · témát alkalmasnak is láttam a színpadi feldolgozásra. *Bókay* hétről-hétre nógatott, buzdított s már-már neki is ültem darabomnak, amikor *Szücs* László, a *Nemzeti Színház* dramaturgja megkért, hogy fordítsam le a *Nemzeti Színház* számára *Grillparzer Bánk bán*-ját. Valahogy nem volt kedvem a fordításhoz, nem is értem rá, de nem akartam visszautasítani a kérést, inkább hallgattam. *Szücs* gyanakodni kezdett, erőnek-erejével rámfogta, hogy biztosan saját darabomon dolgozom; *ráhagytam*, így szinte köteleztem magamat arra, hogy megírom életem első színdarabját. Három nap mulva már meg is mondtam Szücsnek a címet, amely először *Kártyavár* lett volna. Ezzel a címmel sok mai karrier kártyavárszerű lazaságát, omlatagságát akartam kifejezni. Nyári szabadságom három hete alatt naponkint 15—20 kézírásos oldalt írtam s hamarosan be is fejeztem a szatirikus játékot.

— A darabot először *Bókay* olvasta el; egy szombati nap adtam át neki, másnap már telefonon gratulált, de a címét megváltoztatta, így lett a Kártyavárból *Történtek*. Ez a cím valóban élénkebb erővel fejezi ki a darab lényegét.

— Egyébként két fiatalember történetét írtam meg. Az egyiket *Kovács* Károly alakítja, akit a nagyközönség legtöbbször intrikus szerepekben látott. Most semmiféle intrikus motor nem dolgozik benne és bár szemtelen, pimasz, pökhendi, valamiképpen mégis rokonszenves. A másik történtet *Szabó* Sándor alakítja: ő sima modoru, finom és halkhúrú férfi, mégis ellenszenvet kelt. Darabom főszereplője egy európai kultúrájú, fölényes vállalati vezérigazgató, ebben a szerepben *Petheő* Attila lép fel. *Szörényi* Éva furcsa, különös csillogású fiatal leányt játszik, sok benne a könnyedség, a szemtelenség, amolyan szénsavval telitett fiatal leány, ennek alakítása Szörényit új szinekben mutatja be. Komoly szerepe van *Makláry* Zoltánnak, *Pethes* Sándornak és egy jelenetben mulatságos epizód-figurát visz színre *Előry* Kató.

— A darab rendezője *Németh* Antal, ő állította be a jeleneteket, de *Major* Tamás a játékmestere, akinek finom művészi elképzeléseit tökéletesen magamévá tettem. *Majorban* nagykoncepciójú rendezőt ismertem meg.

A bemutatót figyelemmel várja az irodalmi világ és a színházi közönség. Máris találgatják, van-e a darabnak élő mintája, vagy csak képzeleti személyek-e a szereplők.

MIRE MEGVIRRAD...

Forum

Jean Gabin utolsó franciaországi filmje a filmjátszás történetének kiemelkedő eseménye. Gyilkost játszik, akit a körülmények hajszoltak a bűnbe és most a gyilkos éjszaka szörnyű csendjében, miközben orakint az utcán kíváncsi nép tolong és rendőrök veszik körül a házat, végig éli csendes, tiszta életének néhány emlékezésre érdemes percét. Alakítása óriási, szinte nem is lehet jelzőkkel illetni. Kétszerháromszor is nyugodtan meg lehet nézni, annyi váratlan és meglepő színe van figurájának.

Remekek a partnerei is, a végtelenül tehetséges Arletty, a pompás Jules Berry és a frnacia film legfiatalabb sztárja: Jacqueline Laurent. A filmet különösképpen ajánljuk a magyar producerek és rendezők, valamint operatőrök figyelmébe: ennél kifogástalanabbul rendezett, szebben fotografált filmet még keveset láttunk. Aztan megnézhetik a filmet a forgatókönyvírók is, hogy lássák egyszer, milyen is az a művészi film?

Összefoglalva benyomásainkat, a Mire megvirrad... az elmúlt évek legszebb, legművészibb és legértékesebb filmje.

Fiatal tehetségek

Ma este 8 órai kezdettel a fiatal tehetségek egész sora vonul fel a Zeneakadémián. Az értékes műsorszámokkal bővelkedő est keretében *Wakots* Margit, *Mednyánszky* Ági, *Vass* István, *Molnár* Klára, *Zöldy* Sándor, *Tarjáni Tóth* Ida, *Hegedüs* Miklós, *Kántor* Béla és *Járay* József lépnek fel egy-egy önálló számmal. *Rezik* Alice, a tehetséges fiatal kolozsvári zongoraművésznő Bartók és Debussy legszebb és legnehezebb alkotásait adja elő. Ünnepi bevezetőt báró *Schroeder* Attila mond.

CSORTOS JÁTSZIK

Csortos Gyula az *Új Magyar Színház* tegnapesti előadásán hirtelen rosszul lett, úgyhogy az előadást félbe kellett szakítani. Az *Új Magyar Színház* igazgatósága most közli a közönséggel, hogy *Csortos* Gyula állapota ma reggelre örvendetesen megjavult és este már részt is vesz *A milliomos* előadásán.

OTTRUBAY MELINDA

tegnap este táncolta elsőízben igen nagy sikerrel az *Operaház* színpadán a *Poloveci táncok* szólóját, amely idáig a nyugalomba vonult *Szalay* Karola száma volt. A közönség lelkesen ünnepelte a kitűnő, fiatal táncosnőt.

A Bűn és bűnhödés reprize

A francia filmgyártás egyik legnagyobb sikere volt annakidején Dosztojevszkij *Bűn és bünhödés*-ének filmváltozata. Harry *Baur* és Pierre *Blanchar* játszották a film főszerepeit, *Baur* a vizsgálóbírót, *Blanchar* pedig Raszkolnyikovot. A filmet most újból bemutatja a *Studió* filmszínház.

Vitéz Tolnay Andor színigazgató tegnap nyitotta meg a kassai Nemzeti Színházat a Gyergyói bál előadásával. Az előadást a Himnusz vezette be, majd v. Tolnay Andor mondott beköszöntőt.

•

Dr. Clementis Ervin, az ismert hírlapíró vasárnap este Németországi képeskönyv címmel érdekes felolvasást tart a rádióban. Előadása keretében a mai német színházról, a nemzeti szocialista leánynevelésről és Karlsruhe s Bamberg városok érdekességeiről számol be.

HIREK

— **SZIRÉNAPRÓBA.** A szokásos szombati műszaki szirénapróbát ma délben 1 órakor ismét megtartották Budapesten.

— **OLASZ MATRÓZOK SANGHÁJBAN MEGSZÁLLTAK EGY SZERB GŐZÖST.** A Tomislav nevű szerb gőzös, amely Ausztráliából bort akart szállítani Angliába, Sanghájba érkezett. Olasz tengerészek megszállták a hajót.

— **SZABÓ IMRE A MENTŐK IGAZGATÓ-FŐORVOSA.** A *Budapesti Önkéntes Mentőegyesület Szabó* Imrét választotta igazgató-főorvossá. Helyettese *Szőke* Lajos igazgató szaksegéd. A választás általános megelégedést keltett.

— **ÉLETBELÉPETT AZ OROSZ-JAPÁN SEMLEGESSÉGI SZERZŐDÉS. A Szovjetunió legfelső tanácsának elnöksége tegnap ratifikálta az április 13-án létrejött szovjetorosz-japáni semlegességi szerződést és az ugyanakkor aláírt nyilatkozatot a mongoliai népköztársaság és Mandsuria területi sérthetetlenségére vonatkozóan. A semlegességi szerződés ezzel április 25-én életbelépett.**

— **SZÓFIÁBAN ÖNGYILKOS LETT EGY ANGOL KÉM.** Szófiában letartóztatták az orosz származású *Szkoplikov* Dimitrijevics Mihályt, az angol kémszervezet tagját. *Szkoplikov* a fogházban felakasztotta magát és meghalt.

— **VIRÁG FERENC PÉCSI MEGYÉSPÜSPÖK** pászorlevelében meleg szeretettel emlékezik meg visszatért délvidéki testvéreinkről.

— **ANGOL TITKOS SZOLGÁLATOT LEPLEZTEK LE SPANYOLORSZÁGBAN. A valenciai hatóságok letartóztatták az Angol-Északamerikai Bank két vezető tisztviselőjét, akik államellenes propagandát végeztek a brit titkos szolgálat megbízásából. Lehet, hogy minden angolt kiutasítanak Valenciából.**

— **ZSIRTAKARÉKOSKODÁS.** Villanytűzhelyen sütés-főzés közben — főzőlapjainak és sütőjének egyenletes melege folytán — jelentős zsírmennyiség takarítható meg. Beigazolják azt az Elektromos Művek esküúti főzőelőadásai. Délutáni előadás szerdán 5 órakor, délelőtti pedig hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor van. Részvétel, ruhatár díjtalan.

— **ÚJ FŐZŐTANFOLYAMOK KEZDŐDNEK AZ ESKÜÚTI VILLAMOS KONYHÁBAN.** *Kezdők* részére április 30-án, *haladók* részére április 29-én nyílik meg tanfolyam. Ezek, mint a multban, most is 6—6 hétig tartanak. A tanfolyamokat, amelyeken időszerű ételek készítése sajátítható el, az Elektromos Művek a Katolikus Háziasszonyok Szövetségével együttesen rendezi. Jelentkezés és beiratkozás az Elektromos Művek Eskü-út 5. sz. alatti bemutató helyiségében.

— **A KÉSMÁRKI DIÁKSZÖVETSÉG** május 11-én vasárnap este 6 órakor a városligeti Gundel vendéglő különtermében tartja közgyűlését. Utána vacsora, amelyen a késmárki liceum és felsőkereskedelmi iskola volt diákjai és ennek keretében az 1901, 1906, 1911 és 1916 előtt érettségizettek is találkoznak. Vendégeket szívesen látnak. Ez időben Nemzetközi Vásár, 50%-os vasúti kedvezmény. Bejelentés: Késmárki Diákszövetség, Budapest, Vas-utca 11.

— **AZ ARADI ÉS TEMESVÁRI ZSIDÓKTÓL ELVESZIK A RÁDIÓKÉSZÜLÉKEKET.** A *temesvári* rendőrség felszólította a zsidó rádiótulajdonosokat, hogy készülékeiket szolgáltassák be a rendőrségen. Hasonló felszólítást intézett a zsidókhoz az *aradi rendőrség is.*

— **HENDERSON A HONI GÁRDA PARANCSNOKA.** A katonai szervezetté alakított angol polgárőrség parancsnokává Sir Neville Hendersont, az utolsó berlini angol nagykövetet nevezték ki ezredesi rangban.

— **TITKOS KATONAI IRATOK TŰNNEK EL ANGLIÁBAN. Angol vezető katonai személyiségektől és katonai autókból sorozatosan tűnnek el fontos iratok. A Scotland Yard eredménytelenül nyomoz. Nem tudják: ír terroristák, békepárti angolok vagy idegen kémek viszik-e el az iratokat.**

— **HÁZASSÁG.** *Schubert* Irént eljegyezte királyffy *Spányi* Antal.

BÁCSKA

Irta: Hunyady Sándor

A Bácska most visszatér az országhoz. Olyan csodaszerűen szép ez, mintha a csonka testhez elevenen visszaforrana egy levágott része.

Milyen a Bácska? Mit kapunk benne vissza? Sok százezer pirosvérű magyart és sok százezer hold fekete földet.

Micsoda földet! Milyen zamata van annak, ami rajta terem! Eszembe jut egy kedves, de profán emlék. Egy régi bácskai ebéd emléke.

Vagy harminc évvel ezelőtt, mint titkár, barát és szárazdajka működtem egy gazdag úriembernél, akinek nagy birtoka és szép kastélya volt az Alsó-Bácskában.

Egy nyári napon vendéget kapott ebédre a ház. Valami svájci urat, aki a környéken lévő cukorgyárat látogatta meg a tőkecsoportja megbízásából.

Szemüveges, száraz ember volt a svájci, úgy ült le az asztalhoz, mintha az ebéd az ő számára nem volna más, mint unalmas kötelességteljesítés.

A szalvétát pedánsan a térdére terítette. Kijelentette, hogy szeszt nem iszik, ásványvizet kért.

Hanem az étel ízlett neki. Minden tálból kétszer vett. Kezdett jó kedve lenni, csicsergett. Pedig bort végig nem ivott, a bácskai koszt fűszere szállt a fejébe.

Amikor a cseresznyés rétest az asztalra tették, elpirult és röstelkedve vallotta be, hogy megbánta, amiért nem vett harmadszor is a tejfeles paprikáscsirkéből. A házigazda büszkén nevetett. Az inas visszahozta a paprikáscsirkét, amely, ha az ételeknek van lelke, szintén büszke volt bizonyosan, hogy újra a műsorra került.

És a csirke után nem vallott szégyent a rétes sem, a gyümölcs sem és a pusztai sajt sem.

Feketekávénál úgy erőt vett a svájci úriemberen az emésztés mámora, hogy már nem is igen beszélt, csak bambán vigyorgott, mint a jókedvű részegek. És akármilyen pedáns volt, kigombolta a mellényén a legalsó gombot.

Amikor felálltunk az asztaltól, alig állt a lábán, támolygott. És roppant boldogan fogadta el az ajánlatot, hogy feküdjék le egy kicsit aludni.

Én vezettem be a besötétített, hűvös szalonba. Vígan tántorgott és fütyörészett, mialatt levetette a kabátját. Ahogy végigdőlt a díványon és párnát érzett a feje alatt, tüstént elaludt. A szája kinyílt, úgy lélegzett, mint a harmadfokú részegek. Berúgott a szegény kákabélű svájci. Egy csepp bor nélkül földhözvágta a bácskai ebéd herkulesi ereje.

Két honvéd sorsa

Péntek este Ujlakon, a Vidra-utcában egy bérautó elütötte vitéz *Gáborhegyi* János honvédet. Egy másik a Döbrentei-tér sarkán *Nagy Szép* János honvédet *gázolta halálra* és segélynyujtás nélkül elmenekült.

Két magyar fiú feljött a vidékről, hogy honvédelmi kötelességét teljesítse. Az egyik nem tér többé vissza szülőfalujába. A másik súlyos sérüléssel fekszik a helyőrségi kórházban és nem tudjuk, hogy ép testtel, vagy pedig nyomorékan látja meg szülőföldjét.

Napról-napra tanui vagyunk annak, hogy egyes gépkocsivezetők meg nem engedett sebességgel hajtanak, főként olyan útvonalakon, ahol nem csap le rájuk rögtön a rendőr. S igen jellemző, hogy ezek a gépkocsibanditák, ha bajt okoznak, még segélyt sem nyujtanak, hanem gyáván elrobognak.

Elég volt ezekből a balesetekből és ebből a hitvány gyávaságból! Néhány drákói büntetés, úgy véljük, rendet teremtene. A törvény teljes szigorának kell lesujtani azokra, akik gyáván és lelkiismeretlenül garázdálkodnak s a reájuk bízott gépet a halál szolgálatába állítják. A két honvéd sorsa is figyelmeztet erre.

— **VESZÉLYES HAJÓZÁS. Az angol hajózási veszélyövezetet kiterjesztették a líbiai és egyiptomi partvidék újabb területeire, valamint bizonyos vizekre a görög, albán, dalmát és olasz partvidéken.**

— **A SZENT ISTVÁN AKADÉMIA II.** osztályán *Mihályi* Ernő rendes tag az expresszionista szobrászatról tartott felolvasást, *Félegyházy* József pedig mint vendég *A tatárjárás történeti kútfőinek kritikája* című tanulmányát mutatta be.

— **SZTRÁJK FENYEGETI A GENERAL MOTORST. Az amerikai General Motors Corporation iparművekben, amelyek részben hadianyagot gyártanak, sztrájk fenyeget. A vállalat 61 gyára közül 41-ben a sztrájk mellett szavazott a munkásság.**

— **AZ ORSZÁGOS MAGYAR VENDÉGFORGALMI SZÖVETSÉG** május 2-ára kitűzött közgyűlését bizonytalan időre elhalasztotta.

— **GYÁSZROVAT.** *Réti* Sándor dohánykisárus elhúnyt. Temetése e hó 27-én délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

— **SZÁMVEVŐK GYŰLÉSE.** A Számvevőségi Tisztviselők Országos Egyesülete választmányi ülésében dr. *Javornitzky* Jenő miniszteri tanácsos vázolta a helyzetet, beszélt a számvevőségi függetlenség biztosításának szükségéről, sürgette a megfelelő létszámemelést. A választmány elhatározta, hogy emlékirattal fordul a kormányhoz, helyzetjavítást és kielégítő létszámemelést kér.

— **ORVOSI HIR.** Dr. *Schieberna* Kálmán kórházi főorvos katonai szolgálatból visszatérve rendelését megkezdte II., Margit-körút 46. Telefon: 355—355.

— **A SZEMÉLYHAJÓK VASÁRNAP NEM KÖTNEK KI A PÁLFFY-TÉRI ÁLLOMÁSON. A MFTR közhírré teszi, hogy e hó 27-én, vasárnap a személyhajók Budapest—Pálffy-téri állomáson nem fognak kikötni. Ennélfogva e napon az indulás és érkezés kizárólag az eskütéri állomásról, illetve állomásra történik.**

— **NYOMDAI KIÁLLÍTÁS.** A Magyarországi Könyvnyomdai Munkások Egyesülete által fenntartott továbbképző tanfolyamok évzáró kiállítása vasárnap reggel nyolctól délután egyig tekinthető meg: Nagyfuvaros-utca 18.

— **SZIGETÚJFALUN KIKÖTNEK A MOHÁCSI HAJÓK. A MFTR közli, hogy a Budapest és Mohács között közlekedő személyhajók Szigetújfalu állomást április 25-étől érintik.**

— **GORT TÁBORNOK GIBRALTÁR KORMÁNYZÓJA. Lord Gort tábornokot Gibraltár kormányzójává és katonai főparancsnokává nevezték ki. Elődje az angol nevelésügy főnöke lett.**

— **MEGÖLTE AZ ANYJÁT.** *Szabó* Ferenc 53 éves zalaköveskuti földmíves összeveszett az anyjával. Az öregasszony piszkálóvasat emelt, mire *Szabó* fejszével agyonverte. Jogerősen 12 évi fegyházra ítélték.

— **ROOSEVELT ÉS BULGÁRIA. Roosevelt a bolgár—görög és bolgár—szerb hadiállapot miatt Bulgáriára nézve életbe léptette a semlegességi törvénnyel kapcsolatos korlátozásokat.**

— **MAGYAR RENDŐRTISZTEK OLASZ KITÜNTETÉSE.** A Kormányzó Ur Őfőméltósága megengedte, hogy *Lánczos* János rendőrfőtanácsos, a központi közlekedési rendőri büntetőbíróság vezetője és *Szrubián* Dezső főtanácsos, a detektívtestület főnöke az olasz koronarend középkeresztjét elfogadja és viselje.

— **A JUVENTUS ÚJ SZÁMA.** A Katolikus Tanáregyesület latinnyelvű folyóirata, a Juventus új számában vezető helyen közli Hóman Bálint kultuszminiszter üdvözlő iratát, amelyben a folyóiratot és nemzetközi jelentőségét a lap fennállásának 25. évfordulója alkalmából méltatja. Még számos értékes irás, szépirodalom, humor, hir, rejtvény, könyv és egyéb rovat egészíti ki a gazdagtartalmú illusztrált számot.

BAGDADI
TOLVAJ

MA PREMIER!

Előadások kezdete:
3, 1/4 6, 1/2 8, 3/4 10

FORUM

ELADÓ főútvonalon, húszéves, elsőrangú
gyermekruha szaküzlet
tökéletes raktárral, óriási vevőkörrel. Komoly készpénzajánlat »Biztos megélhetés 6236« jeligére a Kiadóhivatalba.

Avatott szakemberek vették át a dunaparti
Bristol kávéház és étterem
vezetését.
Gourmand konyha! Figyelmes kiszolgálás! Polgári árak!
A bárban éjjel **2 óráig** Budapest kedvencei: a ***Matcsiner-duo!***
Vendéglátók: STUMPF és KULUNCSICS

SZINHÁZ és FILM

AZ ÖRVÉNY

Bemutató a Nemzeti Színházban

Alexander Nikolajevics *Osztrovszkij* az orosz drámairodalom megteremtője. Első darabját, *A családi boldogság képei*-t 1847-ben mutatták be Oroszországban, rendkívüli sikerrel. Ezt a bemutatót egész sor *Osztrovszkij-premier* követte. Darabjai főleg az orosz *kereskedőélet* fonáksá-gait állították pellengérre. Írói működésének későbbi szakaszában annyira elmélyült benne a düh és elkeseredés, hogy néhány drámáját a cenzura betiltotta. Három főműve *Az erdő, Hófehérke* és *A vihar*, amelyet ma este mutat be a Nemzeti Színház *Az örvény* címmel.

Ennek a darabnak témája tipikusan orosz probléma, *az akaratlan lelkek tragédiájának játéka*, terjengős, epikus, egyáltalán nem drámai módon feldolgozva. Az öt felvonásból csak a gyakorlott elbeszélő szól hozzánk századának ma már érthetetlen, fellengősen szentimentális és túlzottan romantikus nyelvén. Hősei ismerősek. *Csehov, Tolsztoj, Turgenyev, Gogolj* és *Dosztojevszkij* alakjai, de amíg ezek a realizmus sötét színeiből keltek életre és váltak világirodalmi figurákká, addig *Osztrovszkij* emberei csak ködben tántorgó, egysíkú árnyképek, amelyek a legszebb doni vagy volgai táj hátterében sem tudnak életre kapni.

Kabanov Tichon fiatal kereskedő és felesége, Katerina, semmiképpen sem tud szabadulni az öreg Kabanova asszony zsarnoksága alól. Szinte már túlzottan »*oroszos*« az a végtelenül hangsúlyozott lelki vergődésük, amely öt felvonáson át készíti elő az elkerülhetetlen tragédiát, amelynek másik szála az ugyanilyen kutyasorban élő Grigorjevics Borisz lelki tehetetlenségéből sarjadzik. Katerina és Borisz a férj tíznapos moszkvai útja alatt egymásba szeret. A férj hazatér. Az asszony égzengő volgai vihar közepette a nyilvánosság előtt vallja be vétkét, aztán öngyilkos lesz.

Az előadás legjobb alakítása *Gózon* Gyula nevéhez fűződik. Kuliginja vérbeli orosz alak, ami ezúttal inkább a nagyszerű színész, mint a közepes író érdeme. *Somogyi* Erzsi semmiképpen sem tud beleilleszkedni a tőle oly távol álló Katerina lehetetlen és mértéktelenül elrajzolt figurájába, néha azonban mégis áttöri a szerep kegyetlen korlátait és megmutatja igazi képességeit. *Gobbi* Hilda öreg vészmadara modoros, de jó. *Vizvári* Mariska, akárcsak *Bartos* igen jó. *Olthy* Magda és *Pataky* Jenő kettőse a darab legszínesebb és legüdítőbb foltja. *Ungváry* és *Ujlaky* kapta a legnehezebb szerepet. Az egyik Borisz, a másik az iszákos, gerinctelen férj szerepében vergődik, bizony gyakran igen tehetetlenül, ami azonban ismét csak az író bűne.

Trócsányi Zoltán fordította *Az örvény*-t igen szépen, *Horváth* János tervezte a kitűnő díszleteket, a rendezés pedig *Nagy* Adorján munkája. Mindez azonban nem menti a darab hibáit és a bemutató érdektelenségét, amelyre még irodalomtörténeti szemléltetés céljából sem volt szükség, miután *Gogolj, Tolsztoj, Csehov* és a többi korabeli realista is *oroszul írta a darabjait;* tehát ha már orosz darabot akart bemutatni a *Nemzeti Színház*, miért nem válogatott ezek közül? Nem lett volna nehéz a választás.

Hertelendy István

A BAYREUTHI WALKÜR

Ünnepet ültünk az *Operában*, a *német zene* nagy ünnepét. A *Berlini Állami Operaház* országunk első színpadán előadta a *Walkürt, a bayreuthi ünnepi játékok szereplőivel és rendezésében. Wagner* zenéjében az izmosodó, nemzeti egységére ébredt Németország szólal meg. Kemény, akadályt nem tűrő akarat, a német szellem ereje. A bayreuthi ünnepi játékok létrejötte és az ott kialakult remek stílus a szívós, teremtő német munka eredménye. Az ünnepi estnek ez a legfőbb tanulsága: *nagy eredmények csakis kitartó, rendszeres, áldozatkész munkával érhetők el.*

A bayreuthi Walkür kicsiszolt, *egységes stílust képvisel.* Mi ennek a stílusnak a sajátja? — A kifejezés teljessége, a színpadi cselekmény és zene tökéletes összhangja, a dráma szüntelen áramlása és élete. Ezt elsősorban a zenekar tökéletes játéka valósítja meg. *Tietjen* főintendáns vezetésében a zenekar bámulatosan finoman, minden részletet a legpontosabban kidolgozva szólalt meg, de mindig *tompítva*, a háttérben maradva, hogy annál plasztikusabban keljen életre a színpadi cselekmény. A zenekar a kifejezés teljességét nem hangerősségével, céltalan harsogásával, inkább szépen, pontosan kidolgozott szólamaival éri el. A wagneri zene ily finom előadásban *dallamos* szinte lírai alkotás.

Az opera szereplői természetesen a legkiválóbb énekesek közé tartoznak. Közös tulajdonságuk a plasztikus, igen kifejező, egységes stílusú, valóban wagneri deklamálás. Mindent érthetően mondanak el, kifejezően játszanak meg. A *Sieglinde* szerepében fellépő *Müller* Mária remek hangját, elbájoló játékát korábbi szereplése kapcsán már eddig is ismertük. *Müller* Mária megtestesülése az odaadó, szerető wagneri nőnek, fellépésének varázslatos szépsége ép, tökéletes *nőiességében* rejlik. Nemes, kultúrált, lírai hangon szólalt meg *Siegmund* szerepében Franz *Völker*. Kiváló *Brünnhilde* volt Marta *Fuchs* nagyszerű drámai hangjával.

Margarete *Klose* mezzoszopránját már az Elektrában is megcsodáltuk, *Frickája* a legremekebb wagneri alakítások közé tartozik. Hangjából valami különlegesen sejtelmes, baljós árny árad, mintha a kikerülhetetlen végzetet hordaná magában. Ludvig *Hofmann* választékos, eszményi *Hunding*. Jaro *Prohaska* elsősorban a földi bonyodalmak hálójába keveredett *Wotan* emberi szenvedélyeit domborítja ki megrázó erővel. Kiválóak voltak a *Walkürök* megszemélyesítői is *(Langhammer, Marherr, Jacobs, Scheppan, Booth, Focke, Kley, Bannog)*. Heinz *Tietjen* rendezése került minden nyers, erőszakos szint, hamis páthoszt; a drámát *belülről* alakítja és nem külső, hatáskereső eszközökkel. A kiállítás Emil *Preetorius* műve.

Az ünnepi est egyben *a mi Operaházunk dicsőségét* is jelenti. Mert a bayreuthi előadás után teljes tárgyilagossággal megállapíthatjuk, hogy *a Magyar Királyi Operaház is helyes wagneri szellemet ápol és kitűnő Walkür előadásai semmiben sem maradnak a bayreuthi ünnepi játékok mögött.*

Dr. Vajkai Aurél

*

A fényes estét a *Kormányzó Úr* is megtisztelte jelenlétével. Az előadáson megjelentek *többen a kormány tagjai közül* és a miniszterelnöki páholyban ott volt *Wagner* Siegfried *özvegye* is, akit a szünetben a miniszterelnök bemutatott a *Kormányzó Úrnak.*

LISZT—HUBAY-EST

A *Hubay Társaság* pénteken *Liszt—Hubay-estet* rendezett. A *Budapesti Hangversenyzenekart* ez alkalommal a kiváló bécsi karmester, *Krips* József vezényelte igaz lelkesedéssel és nagy tudással. *Ticharich* Zdenka *Liszt A-dur zongoraversenyét* játszotta nagyszerű technikával, igen kifejező erővel, modern szellemben. *Hubay II. hegedűversenyét* Wanda *Luzzatótól* hallottuk; hegedűjének nagyon kellemesen zengő jó tónusa van, határozott, biztos vonalakkal rajzolta meg a Hubay-művet *Hubay* alig ismert *I. szimfóniáját Krips* rajongó szeretettel és nagy odaadással elevenítette meg. Biztoskezű vezetésében erőteljesen, plasztikusan hangzott a zenekar, különösen a *Tasso*-ban.

EGY SZÍV KIADÓ

A Corso filmszínház ma mutatja be a legújabb Tobis vígjátékot

Gusti Huber

Gustav Frölich

Egy modern revűből, két még modernebb lakásba ível a Tobis-gyár legfrissebb vígjátékának mulatságos meséje, amelyet Egy szív kiadó címmel ma mutat be közönségének a Corso filmszínház. Ennek az új német vígjátéknak négy főszereplője van, Theo Lingen, a kitűnő humorista, Gustav Frölich, a remek színész, akit már meglehetősen régen láttunk, Gusti Huber és Hilde Krahl, a bécsi színpadnak ez a két ellenállhatatlanul tehetséges művésznője.

A film meséje egy nagy orfeum színpada mögött kezdődik, az öltözők és zsinórpadlás világában. Innét bonyolódik aztán a történet számtalan nyakatekert kaland és vígjátéki helyzet színes kavargásán át a mindvégig kiszámíthatatlan, kettős hepiendig.

A filmet Theo Lingen rendezte. Színészi tehetsége és eredeti, utánozhatatlan humora a film kockáin is megérzik. Mindvégig az a szándéka, hogy a közönség elfeledkezzék arról, hogy moziban ül és úgy gondolkozzék, mintha ő is velejátszanek a vászon hőseivel.

Az Egy szív kiadó kétségtelenül igen mulatságos film, amolyan vérbeli, tavaszi szórakozás, sikere lesz. Amint már mondottuk, a filmet ma délutántól játssza a Corso filmszínház.

Búcsúzik az Alipang

Az *Alipang* című hatalmas amerikai film, melynek Gary *Cooper* a főhőse s amely a legjobb egzótikus filmek közé tartozik, már negyedik hete van műsoron a *Capitol* moziban. A *Capitol* még egy hétig játssza az *Alipang*-ot. Aztán lekerül a műsorról és legközelebb újra csak az ősz folyamán újítják fel a kisebb mozik.

Színházak műsora

OPERA: Szombat: Hovanscsina (1/7; D. 21.); vas. d. u. (3): A mosoly országa, este (1/8): Bohémélet (V. III. 8); hétfő: VIII. Filharmóniai hangverseny (1/8); kedd: Siegfried (1/7; A. 22.); szerda: Gioconda (1/8; V. I. 7.); a Városi Színházban); csüt.: Manon Lescaut (1/8; N. 8.); péntek: Tell Vilmos (1/7; 2. 21.); szombat: Farsangi lakodalom (1/8; D. 22.); vas. d. u.: Nincs előadás, este (1/7): Aida (rendkívüli vendégciklus B. 5.). — **NEMZETI:** Szombat: Az örvény (2/8; bemutató); vas. d. u. (1/4): Az elnémult harangok, este (1/8; 1.): Az örvény; hétfő (II.), kedd (III.), szerda (IV.): Az örvény (1/8); csüt.: A fügemile (1/8; bérletszünet); péntek: Az örvény (1/8; N.); szombat: Az örvény (1/8; VII.); vasárnap délután (1/4): Gyurkovics lányok, este (1/8; VIII.): Az örvény. — **KAMARA:** Szombat (2/8); vas. d. u. (1/4), este (2/8); egész héten (2/8); vas. d. u. (1/4): Kaland. — **MADÁCH:** Szombat (2/8); vas. d. u (1/4), este (2/8): egész héten (2/8); vas. d. u. (1/4): Bécsi gyémántok. — **VIG:** Szombat: Színház (2/8); vas. d. u. (1/4), este (2/8): hétfő (2/8: G.); kedd, szerda (2/8): Színház; csüt.: A tizedik kérő (7; főpróba); péntek (2/8: E.); szombat (2/8; szombat esti bérlet): vas. d. u. (1/4), este (2/8; V.): A tizedik kérő. — **MAGYAR:** Szombat (2/8); vas. d. u. (1/4), este (2/8): egész héten (2/8); vas. d. u. (1/4): 2000 pengős férfi. — **ANDRÁSSY:** Csütörtökig: Nincs előadás; csüt., péntek, szombat (2/8): vas. d. u. (1/4), este (2/8); Egyszer megcsallak. — **MŰVELŐDÉS HÁZA:** Szombat: Nincs előadás; vas. d. e. (1/11): Hangverseny, d. u. (3): Levente előadás, este (1/8): Bohémélet (az Operaház vendégjátéka; V. III. 8.); hétfő (3), kedd (3): Ifjúsági előadás; szerda d. u. (3): Ifjúsági előadás, este (2/8): Gioconda (az Operaház vendégjátéka; V. I. 7.); csüt., péntek, szombat (1/25. 7): Vidám rövid filmek; vas. (8): Tarka est Erdélyért. — **FŐVÁROSI OPERETT:** Szombat (2/8); vas. d. u. (1/4), este (2/8); egész héten (2/8); vas. d. u. (1/4): Fityfiritty. — **PÓDIUM:** Szombat (1/9); vas. d. u. (1/5), este (1/9): egész héten (1/9): Meztelen igazság. — **ROYAL VARIETÉ:** Szombat (8); vas. d. u. (4), este (8); egész héten (8); csüt., szombat, vas. d. u. (4): Artista revű. — **KOMÉDIA:** Szombat (1/9); vas. d. u. (1/5), este (1/9): egész héten (1/9): Vigyázat, törékeny! — **KAMARA VARIETÉ:** Szombat (6, 9); vas. (1/4, 7, 9); hétfő, kedd, szerda: Pesti szimfónia (1/9); csüt., péntek (1/9); szombat (6, 9); vas. (1/4, 7, 9): Napos oldal. — **BÁBSZÍNHÁZ:** Szombat (1/8); vas. d. u. (4), este (1/8); egész héten (1/8): Toldi. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat (2/6, 8); vas., hétfő, kedd, szerda, csüt.: Elveszem a feleségem (2/6, 8). — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat (2/6, 8); vas., hétfő, kedd, szerda, csüt.: Csak egy asszony van a világon... (2/6, 8). — **KISPALUDY:** Szombat: (2/6, 8); vas., hétfő, kedd, szerda, csüt.: Kék lámpás (2/6, 8). — **MŰSZINKÖR:** Szombat (1/5, 8); vas. (1/6, 8); egész héten (1/5): Uj tavasz.

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné

ADMIRAL (353—707): **Nem gyerekjáték** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11 órakor: **Nem gyerekjáték.** — **ALKOTÁS** (355—337): **Ismeretlen ellenfél** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Édes mostoha.** — **ANDRÁSSY** (124—127): **Eladó birtok** (3/4 2/6 3/8 3/10; V Ü 11 2 4 6 8 10). — **ÁTRIUM** (154—024, 153—034): **A kék madár** (1/6 1/8 1/10; Sz V Ü 1/4-kor is). — **BELVÁROSI** (384—563): **Tóparti látomás** (Jobbterem: 4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10; balterem: V Ü 3/3 5/5 3/7 3/9). — **BELVÁROSI HÍRADÓ FILMSZÍNHÁZ** (181—244): **Újvidék felszabadulása. A balkáni és az afrikai háború. Rajzos híradó Horvátországról. Halászok paradicsoma** (kultúrfilm). **Kis Balta** (magyar bábfilm). **Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók** (Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig). — **BROADWAY** (422—722): **Olajváros** (1/4 1/6 1/8 1/10; Sz V Ü 1/2 órakor is). — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Tóparti látomás** (1/5 2/7 9; V Ü 1/2 1/4 1/6 1/8 1/10). **Vas. d. e. 11-kor: Csavargókirály.** — **CAPITOL** (134—337): Negyedik hétre prolongálva! **Alipang** (Mindennap: 1/4 1/6 1/8 1/10 órakor; vasárnap és ünnepnap 11 és 1/2 órakor is). — **CASINO** (383—102): Negyedik hétre prolongálva! **A Manderley-ház asszonya** (1/5 7 1/10; Sz V Ü 2-kor is). — **CITY** (111—140): Harmadik hétre prolongálva! **Gulliver a törpék országában** (2/6 3/8 3/10; szombat, vasárnap és ünnepnap 3/4-kor is). — **CORSO** (182—818): **Egy szív kiadó** (1/6 1/8 1/10; szombat, vasárnap és ünnepnap 1/4 órakor is). — **CORVIN** (139—584, 138—988): **A szerelem nem szégyen** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). — **DAMJANICH** (425—644): **Eladó birtok** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2 órakor is). — **DÉCSI** (121—343, 125—952): **Így élni jó** (1/6 1/8 1/10; Sz V Ü 3-kor is). — **ELIT** (114—502): **Ma, tegnap, holnap** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is). — **FÓRUM** (189—707, 189—543, 183—528): **Bagdadi tolvaj** (1/6 1/8 3/10; Sz V Ü 3 órakor is). — **GLÓRIA** (427—521): **Tóparti látomás** (1/5 3/7 9; Sz 1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). **HÍRADÓ FILMSZÍNHÁZ** (222—410): **Újvidék felszabadulása. A balkáni és az afrikai háború. Rajzos híradó Horvátországról. Regensburg** (kultúrfilm). **Mitől kék a Duna** (színes rajzfilm). **Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók** (Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig). — **HOLLYWOOD** (225—003): Prolongálva! **Balalajka** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vasd. e. 11-kor: **Arzen Lupin visszatér.** — **IPOLY** (292—626): **Tóparti látomás** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Első tavasz.** — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Tóparti látomás** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Idegen asszony.** — **KAMARA** (423—901): **Egy asszony három élete** (11 1/2 4 1/7 9). — **KULTÚR** (386—193): **Eladó birtok** (5 1/8 1/10; V Ü 3/2 3/4 3/6 2/8 3/10). — **LLOYD** (111—994): **Szerelem és vérpad** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). — **NYUGAT** (121—022): **Tóparti látomás** (1/5 7 1/10; Sz 4 6 8 10; V Ü 2-kor is). — **ODEON** (422—785): **Tóparti látomás** (1/5 3/7 1/10; Sz 1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **13 kislány mosolyog az égre.** — **PALACE** (221—222): Második hétre prolongálva! **Dankó Pista** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **PÁTRIA** (145—673): **Ma, tegnap, holnap** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Első mámor.** — **PHÖNIX** (223—242): **A pekingi lány** (Folytatólagos előadások mindennap: 11 1 3 5 1/8 1/10) — **RADIUS** (122—098, 120—564): **Aki az igazságot keresi** (1/6 1/8 3/10; Sz V Ü 1/4-kor is). — **RIALTÓ** (224—443): **Tóparti látomás** (Mindennap: 11 1 3 5 1/8 1/10). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): Harmadik hétre prolongálva! **Gulliver** (5 7 9; Sz V Ü 1/4 1/6 1/8 1/10). — **SAVOY** (146—040): **Ma, tegnap, holnap** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Első mámor.** — **SCALA** (114—411): **Halálraítéltek** (1/6 1/8 3/10; Sz V Ü 3-kor is). — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Ma, tegnap, holnap** (1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Aranyváros.** — **STUDIÓ** (225—276): **A fekete asszony** (Mindennap: 11 1/2 1/4 1/6 1/8 1/10 órakor). — **TISZTI KASZINÓ: Ápr. 27-én: Hét évig nem lesz szerencsém. Ápr. 29-én: Kilenc agglegény. Május 1-én: A szerelem nem szégyen** (1/5 1/7 9 órakor). — **TIVOLI** (225—602): **Tóparti látomás** (11 1/2 3/4 3/6 3/8 1/10; V Ü 1/2 1/4 1/6 1/8 1/10). Vas. d. e. 11-kor: **Az első csók.** — **TURÁN** (120—003): **Nem gyerekjáték** (11 1/2 4 6 8 10; V Ü 11 2 4 6 8 10). — **URÁNIA** (146—046): **Kívánsághangverseny** (5 1/8 1/10; Sz V Ü 3-kor is). — **VESTA** (222—401): **Negyedik hétre prolongálva! Alexanders Ragtime Band** (Mindennap: 11 1/2 1/4 1/6 1/8 1/10).

HIREK

MELEGEDIK

A Meteorológiai Intézet jelenti március 8.-án délben: A Kárpátok medencéjének nagyrészét szárazföldi eredetű, de kissé hűvösebb levegő tölti ki, de a déli enyhébb levegő előnyomulása is újból megkezdődött és ennek következtében felhősebbé, ködösebbé vált az idő. Budapesten ma délben a hőmérséklet 7 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, alig változó.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Déli szél. Változó felhőzet. Néhány helyen még köd. Az ország nyugati felében egyes helyeken eső. A hőmérséklet emelkedik. (MTI)

— **MINISZTERTANÁCS.** A kormány tagjai tegnap délután ötórai kezdettel gróf *Teleki* Pál miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalt és éjjel két órakor ért véget.

— **OLASZ HŐSI EMLÉKMŰ SPANYOLORSZÁGBAN.** Saragossa szomszédságában felállítják a Spanyolországban elesett 4000 olasz legionárius emlékművét.

— **GLATTFELDER PÜSPÖK JUBILEUMA.** Ma van a harmincadik évfordulója annak, hogy dr. *Glattfelder* Gyulát csanádi püspökké nevezték ki.

— **ANTONESCU BESZÁMOLT BÉCSI ÚTJÁRÓL. A román kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen Antonescu tábornok beszámolt bécsi látogatásának lefolyásáról.**

— **BÖRTÖNRE ITÉLTEK EGY ÁRDRÁGITÓ HÁZASPÁRT.** *Földvári* József kecskeméti hentes és felesége a megengedettnél drágábban árusították a zsírszalonnát. A törvényszék 100—100 pengőre ítélte őket árdrágításért. A kúria 6—6 hónapi börtönre emelte a büntetésüket.

— **NEM FELESLEGES KIADÁS OSZTÁLYSORSJEGYET VENNI, hanem életszükséglet! Mindenkinek szüksége van arra, hogy állandó reménysége legyen és önbizalma növekedjék. Miért nem nyujtja kezét ön is a szerencse felé? .. *Kísérelje meg!* Rendeljen egy sorsjegyet *még ma* a szerencsés *Kiss* sorsjegyek közül és pedig legcélszerűbben a mai lapunkhoz csatolt képes melléklethez betett »*Rendelőlap*«-on. Ha ezt a rendelőlapot *Kiss Károly és Társa Bank Rt.*-nak Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. elküldi, már be is jelentette igényét egy *főnyereményre. A szerencse útja most önnek nyitva áll.* A húzások április 5-én kezdődnek, tehát van ideje fizetni a húzás előtt.**

— **A »NYUGATI GYŐZELEM« ANKARÁBAN. Most mutatták be a török fővárosban a német véderő főparancsnokságának »Nyugati győzelem« című filmjét. A díszbemutatón jelen voltak a semleges diplomaták és török előkelőségek. A válogatott nézőseregre mély hatást tett a nagy német film.**

— **A HERCEGPRÍMÁS A JÉZUS TÁRSASÁG ÜNNEPSÉGÉN.** *Serédi* Jusztinián hercegprímás holnap elnököl és beszédet mond a *Jézus Társaság* négyszázéves jubileuma alkalmából a Vigadóban rendezendő ünnepségen.

— **NEM KÉRT FEKETETENGERI TÁMASZPONTOKAT A SZOVJET. Valamennyi bukaresti lap közli a Szovjetorosz Távirati Iroda közleményét, amely cáfolja a külföldi sajtóban elterjedt hírt, hogy a Szovjetunió a Fekete-tengeren román hajózási támaszpontok átadását kérte.**

— **SZIDALMAZTA A HONVÉDSÉGET.** *Katona* József fegyverneki gazdálkodó a magyar hadsereget szidalmazta. A szolnoki törvényszék jogerősen 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— **PAZAROLTAK, SIKKASZTOTTAK.** A román közoktatásügyi és kultuszminisztérium által kezelt rendkívüli alapok ügykezelését felülvizsgálták és megállapították hogy az elmult tíz év alatt súlyos visszaéléseket követtek el, pazarolták, elsikkasztották és eltulajdonították az állam vagyonát.

— **A KATOLIKUS ISKOLAI FŐHATÓSÁG** *Serédi* Jusztinián hercegprímás elnökletével március 14-én délelőtt 9 órakor tartja ülését a budai hercegprímási palotában.

— **A HORVÁTOK SZENT ÉVE.** Május 1-én lesz 1300 esztendeje, hogy a horvátok felvették a keresztséget. A pápa az esztendőt a horvátság szent évévé nyilvánította. Júniusban eucharisztikus kongresszus lesz Zágrábban.

— **SZTRÁJK FENYEGETI A NEWYORKI AUTOBUSZT.** A newyorki autobuszszolgálat 4000 munkása sztrájkkal fenyegető bérmozgalmat indított.

— **VÉRKERINGÉSÉT FELFRISSITI** a Széchenyi gyógyfürdő pompás kénes, rádióaktív vize! Női és férfi thermálgőzfürdők.

MÉCS LÁSZLÓ
VIGASZTALÓ
AZ EMBER ÉS AZ ÁRNYÉKA
A kiváló papköltő két szép kötetének új kiadása
Ára kötetenként fűzve 4.— P, kötve 5.60 P.
ATHENAEUM KIADÁSA

Tilos emelni a színház, mozi és fürdőjegy árát

A kedvezményes jegyeket nem szabad megszüntetni

Az árkormánybiztos legutóbb kiadott körrendeletében felhivta a törvényhatóságok első tisztviselőinek figyelmét arra, hogy a gőz-, strand- vagy egyéb fürdők és uszodák árai, továbbá a mozik és színházak helyárai, valamint a kiszolgálási-, kabin és ruhatári díjak *az árkormánybiztos engedélye nélkül nem emelhetők.* A körrendelet szerint *a kedvezményes jegyeket sem lehet megszüntetni.* Az árkormánybiztos egyben kötelezte az összes fürdőket, mozikat és színházakat, hogy áraikat jelentsék be.

Értesülésünk szerint az intézkedésre azért volt szükség, mivel egyes fürdők, mozik és színházak áraikat az árkormánybiztos engedélye nélkül felemelték. *Ezeknek rögzített árait a kormánybiztos visszaállíttatta és ellenük az eljárást saját hatáskörében megindította.* A kormánybiztos eddig általában elzárkózott a fürdők, mozik és színházak áremelésének engedélyezése elől, mert tapasztalat szerint egyes költségtényezők emelkedését a forgalom emelkedése ellensúlyozta.

— **BAJTÁRSI ÖSSZEJÖVETEL.** A volt cs. és kir. utász, árkász stb. csapatok bajtársai március 15-én, szombaton este ½8 órai kezdettel tartják összejövetelüket az Alkotmány étteremben (Vilmos császár-út 68.), mely alkalommal ünneplik március idusát, valamint az árvízkárosultak javára műsoros estjüket tartják.

— **ÜDÉVÉ VARÁZSOLJA** elpetyhüdt szervezetét a Rudas dús rádiumemanációval telített thermálgőzfürdője!

— **VILLAMOS FŐZŐBEMUTATÓK AZ ESKÜ-ÚTON.** Minden szerdán délután 5 órakor, hétfőn, csütörtökön, pénteken pedig délelőtt 10 órakor kezdődnek az Eskü-út 5. szám alatt a háziasszonyok körében nagy népszerűségnek örvendő villamos főzőbemutatók. Részvétel díjtalan. Program: időszerű ételek készítése.

— **GYÁSZROVAT.** Ippi és árkeserüi *Prater* József többszöri háborús sebesülése következtében 62 éves korában elhúnyt. Vasárnap délután félnégykor temetik a Hősök temetőjében.

— **MEGÖLTE KÉT GYERMEKÉT EGY SZEKSZÁRDI ASSZONY.** *Szekszárdon Tóth* Józsefné született *Czinkon* Mária — valószínűleg elmezavarában — beretvával átmetszette hathónapos *Mária* nevű leánya és négyéves *József* nevű fia nyakát, majd a saját torkát metszette át. Mindhárman meghaltak.

— **ÖSSZES KIVÁNSÁGAI TELJESÜLHETNEK,** ha résztvesz az új megjavított m. kir. osztálysorsjátékon. Hol nyerhet ma 400.000, 300.000, 100.000, 70.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000 stb., stb. pengőt? *Próbálja ki szerencséjét nálunk,* mert 1938-ban is a 300.000 pengős főnyereményt és a 400.000 pengős jutalmat a mi üzletfeleink nyerték. Válasszon a mai lapunk összes példányaihoz csatolt, képes laphoz mellékelt szerencse-számaink közül és rendeljen *azonnal* az ott lévő »*Rendelőlap*«-on egy *Kiss* szerencse-sorsjegyet. *Pontos, diszkrét* kiszolgálást és a nyeremények azonnali kifizetését garantáljuk: *Kiss Károly és Társa Bank Rt.* Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. Telefon: 185—242.

— **A METEOROLOGIAI TÁRSASÁGBAN** (Kitaibel Pál-utca 1.) kedden este 6 órakor Ozóray Zoltán a kozmikus sugárzás légköri vonatkozásairól tart előadást.

— **BERLINBEN KIÁLLÍTJÁK AZ ELFOGLALT CSATORNASZIGETEK SZABADKŐMŰVES-ANYAGÁT.** Berlinben világnézeti és politikai kiállítás nyílt meg, amelyen az angol szabadkőművességet ismertetik. A kiállított tárgyakat *Guersneyben* és *Jerseyben,* a németek által elfoglalt *La Manche* csatornabeli két angol szigeten találták. A kiállításra elhozták Jerseyből az ottani szabadkőműves páholy nagy templomát is.

— **NEWYORK LÉGOLTALOMRA KÉSZÜL. La Guardia főpolgármester részletes tervet dolgozott ki a város légoltalmáról. Azt is javasolja, létesítsenek 150 millió dolláros alapot az amerikai partvidék nagyvárosainak légoltalmára.**

— **AZ ORSZÁGOS TÁRSADALOMBIZTOSITÓ INTÉZET** hivatalaiban március 15-én teljes munkaszünet lesz. Az esedékes segélyeket a központban, a visegrádiutcai és a pacsirtamezőutcai kifizetőhelyen március 14-én délelőtt 8 órától 12 óráig fizeti ki. Az egyéb kifizetőhelyeken a fenti napon esedékes segélyek kifizetése az illető táppénzkifizetőhelyen hirdetett időben történik. A rendelőintézetekben működő sebészeti és a Csengery-utcai rendelőintézetben működő fogászati és szájsebészeti osztályok délelőtt 10-től 12-ig, a szemészeti és fogászati osztályok délelőtt 11-től 12 óráig ügyeletes rendelést tartanak.

— **UJABB SZTRÁJKMOZGALOM AZ AMERIKAI HADIANYAGIPARBAN. Az USA hadianyagtermelését a repülőgépgyártás terén újabb veszedelem fenyegeti. A newjersey-i aluminiumgyárak 3000 munkása sztrájkba készül.**

— **A LÁTHATÁR** márciusi számában Duka-Zólyomi Norbert a szlovák-magyar kulturkapcsolatok lehetőségéről ir, azonkivül közli Csuka Zoltán, Szent-Iványi Béla dr. és mások tanulmányait, értékes sajtószemlével és jugoszláv irodalmi krónikával.

Az árvízkárosultakért

Az árvízkárosultak javára a *Magyarország* és *Pest* szerkesztőségéhez az alábbi adományok érkeztek:

Antal Mihály, Balassagyarmat	10.— P
Fülöp Lajos vállalkozó, Budapest	5.— »
Endler Frigyes ingatlanközvetítő, Budapest	20.— »
Eddigi gyüjtésünk	1039.— »
Összesen:	1074.— P

*

A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* 5000 pengőt adományozott, a kamarai tisztviselők pedig havi fizetésüknek 1%-át ajánlották fel az árvízkárosultak javára.

Márai Sándor új műve
Kassai őrjárat
Husszonnégyórás kassai tartózkodás történetét irja meg új könyvében Márai Sándor. Azokban a napokban, mikor az európai világkép összeomlik, mikor a párisi utcákon a bevonuló német csapatok menetelnek s Európa országútjain a hazátlanok milliói vándorolnak, az iró még egyszer a forrás fölé hajol, amelyből életének és művének titkos anyagát merítette. E huszonnégy órában, e különös zarándoklat egyes stációin számot vet az európai ember multjával, jelenével s választ akar találni a nagy kérdésre, mely eltölti ma az emberiség lelkét. »Mi lesz ezután?« A könyv olyan zárt, mint egy kemény ítélet, melynek igéi ellen nincsen fellebbezés.

— **NEM BOMBÁZTÁK A ROMÁN KŐOLAJVIDÉKET. A svájci lapok egy része azt irta, hogy az angol légierő vasárnap bombázta a román kőolajvidéket. Román hivatalos közlés szerint a hir tisztán a képzelet szüleménye.**

— **RÉZGÁLICUTALVÁNYOK A FŐVÁROSI BARACKOSTULAJDONOSOKNAK.** A földmivelésügyi miniszter rendelete értelmében a főváros területén rézgálic egyelőre csak az őszibarackotermelők részére adható ki utalványok alapján. Az utalványokat a székesfővárosi mezőőrök által igazolt őszibarackosok tulajdonosai március 12-től 29-ig délelőtt 12—2 óra között a Központi Városháza II. emelet 218. sz. alatt, délután 4—6 óráig pedig az Erdő- és Mezőgazdasági Hivatalban (XII., Olaszfasor 8. sz.) szerezhetik be. A szőlőtulajdonosok rézgáliccal való ellátása ügyében későbbi időpontban történik intézkedés.

— **A KELET NÉPE** legújabb száma Miért szegény Erdély? címen érdekes anketet indit Böszörményi György, Balogh Edgár és mások részvételével. A lap ezenkivül közli még Móricz Miklós és Féja Géza irásait.

Este 2-3 szem ARTIN reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill., 12 szem 54 fill., 20 szem 90 fill., 60 szem 250»

AZ IDEÁLIS SHANGHAY BAR SZÓRAKOZÓHELY
Minden este 9 órától éjjel 2 óráig.
Márciusi műsora — egy nagyszerű ARTISTAPARADÉ
DOLLY SILIS — CIMBERLEY'S — LUCY BLANCHE
2 BARRY BAKER — ARMANDIS BALETT — ROSEKO-TRIÓ
DAISY AND RAMON — 10 RAGYOGÓ SANGHAY-GIRL
Directrice: La Bella Novotha — CONTINENTAL-JAZZ
Diszök: BODNÁR PIRI, RÓNAY JOLY
Horthy Miklós-út 60.—Tel. 257-480

SZINHÁZ ÉS FILM

KEGYENC

Felújítás a Nemzeti Színházban

Teleki László *Kegyenc*-ének felújítása ismét felszínre vetette azokat a kérdéseket, amelyek már két ízben is foglalkoztatták a magyar kritikát, mégpedig a százesztendő előtti bemutató, aztán meg az első felújítás alkalmával. *Teleki* László *szomorújátéka* sohasem gyökerezett meg tartósan a magyar színpadon. Idáig mindössze huszonegyszer játszották, száz esztendő alatt. »A bírálat elejétől kezdve megkülönböztetett tisztelettel szólt róla, de lélektanával megbékélni nehezen bírt.« *Vörösmarty, Bajza* és *Beöthy* Zsolt egyformán a *főhős* Petronius Maximus *jellemének rútságát, visszataszító voltát hibáztatja.* Egyedül gróf *Széchenyi* István lelkesedett érte és *Szigligeti* mondotta róla, hogy tetszhalott, amely még fel fog támadni.

A dráma főhibája valóban a hős jellemében rejtőzik. Petronius Maximus császárával kockázik. Elveszti gyűrűjét. A császár ezzel a gyűrűvel házába csalja Petronius feleségét. Az asszony ártatlanul tér vissza ura házába, aki azonban nem bocsát meg neki, hanem maga viszi vissza a császárhoz. Ilyenformán válik »kegyenc«-cé, aztán hozzálát bosszújához. Felforgatja jóformán az egész birodalmat és végül a császárt is megöli. Ő lesz a caesar és erre a vérgőzös trónra akarja ültetni feleségét, akinek azután »természetesen« megbocsát. Az asszony azonban megmérgezi magát.

Petronius jelleme emberi képtelenség; az ellentétes és össze nem egyeztethető indulatoknak olyan szövevényéből formálta meg *Teleki*, hogy abba egy *shakespeari zseni sem önthetett volna életet.* Ez az alapvető tévedés bontja meg a dráma egységét, pedig a *Kegyenc* különben igen figyelemre méltó munka. Korrajza, egyes figuráinak jellemzése, aztán nyers, erőteljes drámai nyelve, amely igen közeli rokona *Katonáénak*, kivételes helyet biztosít neki a magyar dráma történetében.

Galamb Sándor átdolgozása használt a *Kegyenc*-nek. Sok felesleges jelenetet hagyott ki és dolgozott át. Petronius Maximus-on azonban ő sem tudott segíteni. Az előadás igen jó.

Timár József Petronius Maximus-a *teszi egyedül indokolttá a Kegyenc felújítását. Fáncsy, Egressy* és *Ódry* után ő a negyedik megszemélyesítője ennek a szerepnek az ország első színpadán. Alakítása messzi felülmulja nemcsak a darabbeli szereplőket, hanem a *Nemzeti Színház* idei szezonjának minden alakítását is. Démoni ereje, feltétlen biztonsága, hallatlan színészi kultúrája, őrjöngő kitörései, sima alázata, ocsmány cselszövései és engesztelhetetlen gyűlölete élő embert alkot abból a Petronius-ból, akit az író nem tudott megteremteni. *Timár* zseniális színész, a maga nemében utólérhetetlenül az első a Nemzeti Színház színpadán. *Többet és főleg érdemesebbet kellene játszania.*

Abonyi császára kitűnő. *Lukács* Margit szép, erőteljes, színes és drámai Juliája a legjobb női alakítás. *T. Mátray* Erzsi Eudoxiája és *Szörényi* Éva császár lánya, *Ungvári, Ujlaky, Kovács, Major, Várkonyi* és *Pataky* nevét kell még kiemelnünk a népes szereplógárdából.

A jó rendezés *Galamb* Sándor érdeme, a stílusos díszletek pedig *Horváth* Jánost dicsérik.

Hertelendy István

Vitéz Hajmássy Lajos új szerepéről

A Fővárosi Operettszínház ma este mutatja be Buday Dénes Fityfiritty című operettjét, melynek Honthy Hanna, Szondy Biri, Latabár Kálmán, Kiss Manyi, Pártos Gusztáv, Déghy Piroska a főszereplői. A bonvivánszerepet vitéz Hajmássy Lajos, a következőket mondta szerepéről:

— A »Fityfiritty«-ben elszegényedett dsentrit játszom, akit a körülmények arra kényszerítenek, hogy köszönő ember legyen egy nagy áruházban. Sorsomat vállalom, a szerző jóindulatából természetesen szerelem vegyül szerepembe és végül feleségül veszem a vezérigazgató lányát.

A Vígszínház fel akarja állítatni Tarnay Ernő sírkövét és ennek az alapnak javára március 25-én délután négy órakor előadást rendez a Vígszínházban. Bevezetőt mond Harsányi Zsolt, rendező Hegedüs Tibor, zenei vezető pedig Bródy Tamás.

Negyedik hetre prolongálta a Decsi az ALIPANG-OT

Garry Cooper

A Décsi filmszínház három hét előtt mutatta be Garry Cooper új, nagyszabású kalandos filmjét, amely a Fülöp-szigeteken játszódik az ezerkilencszázas évek elején, azokban az időkben, amikor az amerikai gyarmati hadsereg a legvéresebb küzdelmeit vívta egyes benszülötti, lázadó törzsekkel. Alipang, a sziget egyik vezére, a »fekete szultán«, aki mindenáron ki akarja irtani a maroknyi amerikai kolóniát. Őt tiszt áll a benszülött sereg élén, közöttük Garry Cooper, az orvos. A film tulajdonképpen egyetlenegy óriási küzdelem, amelyben a nagyszerű színész szinte felülmulja nevezetes filmjének, a Hindu lándsás-nak feledhetetlen alakítását. Az Alipang oldalán harcoló benszülöttek és az amerikai részen küzdő benszülöttek harca Garry Cooper-ral élénkítve a film legnagyobb erőssége. Érthető, hogy a Décsi filmszínház negyedik hétre is prolongálta ezt az érdekes történetet.

ZILAHY-FILM a Lloydban és Simplonban

Karády Katalin

Az amerikai és francia film régóta kísérletezik azzal, hogy a nagysikerű regényeket vigye a közönség elé. Ez a törekvés új fejlődést indított a film történetében és eddig ismeretlen lehetőségeket tárt fel. Magyarországon Zilahy Lajos készítette el elsőnek a nagy »regény-filmet«, Halálos tavasz című regényének filmváltozatát. A film sikere bebizonyította, hogy törekvése új és érdekes utat nyitott. Második filmje, a Hazajáró lélek már a Halálos tavasz sikerének nyomdokain halad. Karády Katalin, Páger Antal, Csortos Gyula és Somlay Artur alakítása éppen úgy feledhetetlen, mint a színpadról már olyan jól ismert történet. A Hazajáró lélek most folytatja sikersorozatát a Lloyd és Simplon filmszínházban.

ZANZIBÁR

Afrika számtalan fekete törzse közül a legveszedelmesebb az a vérszomjas törzs, amely a *N'Goro* földjén él. Ez a nép, távol az európai civilizációtól, még ma is megtartotta ősi szokásait és *»legkedvesebb sportjuk«* a fejvadászat. A főnök természetesen mindig az a harcos, akinek a legtöbb koponya lóg a kunyhója előtt. A zanzibári fejvadászok rejtélyes életéről és vérszomjas kalandjairól szól az a különös film, amelyet *Zanzibár* címmel *készített a helyszínen az Universal-gyár.*

A magyar filmgyártás nagyszerű alkotása, az Elnémult harangok az Atrium filmszínházban folytatja sikereit. Kiss Ferenc, Lukács Margit és Nagy István alakítása olyan nagy sikert aratott, hogy már második hete játssza az Atrium az Elnémult harangok-at.

Nyugati győzelem

Uránia

kitünő Ez a film a német hadsereg csodálatos nyugati offenzívájának történetét mondja el és éppen ebben különbözik a háborús híradóktól s azoktól a riport-filmektől, amelyek már egy-két ízben beszámoltak ennek a harcnak részleteiről. *A »Nyugati győzelem« történelmi visszapillantással kezdődik, megmagyarázza a háború előzményeit és okait, majd végigkísér bennünket azokon a gigászi csatákon, amelyeket a német katona vívott a német határtól Párisig.* A film tehát látható történelem, képben megörökített eposz, amely minden villanásával a tökéletes német hadsereg dicséretét szolgálja.

Az ember visszafojtja a lélegzetét és csak csodálkozni tud azon a *valóban halált megvető bátorságon, feltétlen engedelmességen, fegyelmen és feledhetetlen bajtársi szellemen, amely ezt a hadsereget együvékovácsolta és győzelemre vitte.* A *Nyugati győzelem* az első rendszerbe foglalt háborús film, amely az érem mindkét oldalát megvilágítja, hiszen szerepelnek benne azok a felvételek is, amelyeket a német csapatok az angoloktól és franciáktól zsákmányoltak. A *Nyugati győzelem* értékes történelmi dokumentum és csodálatos emberi teljesítmény: *megmutatja a győzhetetlen német hadsereget és emléket állít annak a számtalan névtelen riporternek, aki élete feláldozásával örökítette meg ezeket az eseményeket a történelemnek.*

Jövő vasárnap délelőtt a gyermekeké lesz a Scala filmszínház. Babay József, a kitünő író rendez mesedélelőttöt, amelyen rajta kívül Medgyaszay Vilma gyerekdalokat énekel, azután bohócok, bűvészek, kutyaszínház és gyönyörű kisfilmek boldogítják majd a gyerekeket.

Színházak műsora

OPERA: Szombat: Nincs előadás; vasárnap d. u.: A mosoly országa (½3), este: Carmen (½7); hétfő: VII. Filharmóniai hangverseny (½8); kedd: Rózsalovag (A. 17., ½8); szerda: Falstaff (B. 20., ½8); csütörtök: Figaró házassága (B. 18., ½8); péntek: Hunyadi László (V., ½8); szombat: Farsangi lakodalom (½8). — **NEMZETI:** Szombat: Kegyenc (½8); vasárnap d. u.: Elnémult harangok (½4), este: Kegyenc (I., ½8): hétfő (H.), szerda (IV.), péntek (VI.), szombat (VII.), vasárnap este (VIII.): Kegyenc (½8); kedd: Elnémult harangok (½8): csütörtök: Niskavuori asszonyok (½8). — **MŰVELŐDÉS HÁZA:** Szombat: A tenor (V., ½8); vasárnap d. e.: Elnémult harangok (½11, G. 6.), d. u.: Énekesek seregszemléje (Z. I., 5); hétfő: Hangverseny (Z. III., ½8); kedd, szerda, csütörtök, péntek: Filmelőadás (5, ½8); szombat: Hazafias ünnepség (7). — **KAMARA:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Kaland (½4, ½8). — **MADÁCH:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Négy asszonyt szeretek (½4, ½8). — **VIG:** Szombat: Hattyúdal (½8); vasárnap d. u.: A szökőkkel mindig baj van (½4), este: Hattyúdal (F., ½8); hétfő (G.), szerda (S.), csütörtök (K.), szombat d. u. és este: Hattyúdal (½4, ½8); kedd (B.), péntek (E.): Féltékenység (½8). — **MAGYAR:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Gyergyói bál (½4, ½8). — **ANDRÁSSY:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ne játssz a szerelemmel (½4, 8). — **PÓDIUM A PESTI SZINHAZBAN:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Tekintettel arra . . . (½5, ½9). — **FŐVÁROSI OPERETT:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Fityfiritty (½4, ½8). — **ROYAL VARIETÉ:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Tavaszi revü (½5, 9). — **KAMARA VARIETÉ:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Tabáni álom (½9). — **KOMÉDIA:** Egész héten minden este: Kassner, a varázsló (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Csütörtökig minden este és vasárnap d. u.: Dankó Pista nótafája (½6, 8; ¼4 ⅚6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Az ördög nem alszik (½6, 8; ¼4, ⅚6, ½9). — **KISFALUDY:** Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Nehéz ma férjhezmenni (½6, 8; ¼4, ⅚6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = szombat; V Ü = vasárnap és ünnepnap; M = matiné

ADMIRÁL (353—707): Hét szilvafa (Előadások kezd.: ½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap d. e. ½10 és ½12-kor: **Tarzan és fia.** — **ALKOTÁS (355—374): Rózsafabot** (Előadások kezdete: ¼4 ½6 ⅛8 ¼10; V Ü ½2 kor is). Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Acélkoporsó.** — **ANDRÁSSY (124—127): Mindenki mást szeret** (¾4 ¾6 ⅜8 ⅚10; V Ü 2 4 6 8 10 órakor). Vas. d. e. ⅚10 és ¾12-kor: **Kaukázusi brigád.** — **ÁTRIUM (154—024, 153—034): Elnémult harangok** (½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ¼4 órakor is). — **BELVÁROSI (384—563): A menekülő asszony** (Jobbterem 4 6 8 10, V Ü 2-kor is: balterem 3 5; V Ü ¾3 ⅚5 ⅜7 ¾9). — **BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ (181—244): Cigarettafüst** (filmnovella). **A világ gyarmatositásának története. Székely bál. Színes rajzfilm. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók** (Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig). — **BROADWAY (422—722): Egy csók és más semmi** (¼4 ½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ½2-kor is). — **BUDAI APOLLO (351—500): Hét szilvafa** (Előadások: ½5 ⅜7 9; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). Vasárnap d. e. ½11-kor: **Shanghai expressz.** — **CAPITOL (134—337): A kék madár** (Mindennap: 11 ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **CASINO (383—102): Második hétre prolongálva! Dankó Pista** (½6 ⅜8 ⅚10; Sz V Ü ¼4 órakor is). — **CITY (111—140): Cisco, a száguldó lovas** (⅜6 ⅜8 ⅚10; Sz V Ü ¾4-kor is). — **CORSO (182—818): A kegyelmes úr rokona** (½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ¼4-kor is). — **CORVIN (139—584, 138—936): Jud Süss** (¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap d. e. ½11-kor: **Segítség, örököltem!** — **DAMJANICH (425—644): Örömapa** (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10). — **DÉCSI (121—343, 125—952): Harmadik hétre prolongálva! Allpang, a fekete szultán** (½6 ⅛8 ½10 Sz V Ü ¼4-kor is). — **ELIT (114—502): Hatodik emelet** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is). — **FORUM (139—707, 189—543, 188—528): Kilenc agglegény** (⅚6 ⅛8 ¾10; Sz V Ü ¼4-kor is). — **GLORIA (427—521): Hét szilvafa** (½5 ⅜7 9; Sz ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ (222—499): Albánia** (a legaktuálisabb kultúrfilm). **A világ gyarmatositásának története. Székely bál. Színes rajzfilm. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók** (Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig). — **HOLLYWOOD (225—003):** Prolongálva! **Zárt tárgyalás** (Előadások kezd.: ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Álarcos angyal.** — **IPOLY (292—625): Mindenki mást szeret** (Előadások: ½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap délelőtt 11-kor: **Mégis ártatlan.** — **JÓZSEFVÁROSI (134—644): Hét szilvafa** (Előadások: ½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap d. e. ½10 és ½12-kor: **Süt a nap.** — **KAMARA (423—901): Tópartí látomás** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **KULTUR (386—195): Örömapa** (5 ⅛8 ⅚10; V Ü ¾2 ⅚4 ¾6 ⅜8 ¾10). — **LLOYD (111—994): Hazajáró lélek** (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). — **NYUGAT (121—022): Hét szilvafa** (½5 7 ½10; Sz 4 6 8 10; V Ü ½2 órakor is). — **ODEON (422—785): Hét szilvafa** (½5 ⅚7 ½10; Sz ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap délelőtt 10 órakor: **Tökéletes férfi;** délelőtt ½12 órakor: **Garszónlakás kiadó.** — **OLYMPIA (423—188): Örömapa** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **OMNIA (130—125): A kegyelmes úr rokona** (5 ⅛8 ½10; Sz V Ü 4 6 8 10). — **ORIENT (114—926): Igen vagy nem?** (Folytatólagos előad.: ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 is). Vasárnap délelőtt 10 órakor: **A méltóságos kisasszony;** ½12 órakor: **A döntő pillanat.** — **PALACE (221—222): Második hétre prolongálva! Frankenstein és fia** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **PÁTRIA (145—673): A kolostor lilioma** (Előadások: 4 6 8 10; V Ü 2-kor is). Vasárnap délelőtt ¾11-kor: **Menekülő élet.** — **PHÖNIX (223—242): Hét szilvafa** (Folytatólagos előadások mindennap: 11 1 3 5 ⅛8 ½10). — **RADIUS (122—098, 120—564): Irene** (½6 ¾8 ¾10; Sz V Ü ¼4-kor is). — **RIALTO (224—443): Ifjú Edison** (11 1 3 5 ⅛8 ½10; V Ü 10 12 2 4 6 8 10). — **ROYAL APOLLO (222—002): Olajváros** (½5 7 ½10; Sz V Ü 2-kor is). — **SAVOY (146—040): A kolostor lilioma** (Előadások kezdete: ¼4 ½6 ⅛8 ½10-kor; V Ü ½2 órakor is). Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Menekülő élet.** — **SCALA 114—411): A Manderley-ház asszonya** (½5 7 ½10; Sz V Ü 2-kor is). — **SIMPLON (268—998, 268—999): Hazajáró lélek** (Előadások kezdete: ¼4 ½6 ⅛8 ½10-kor; V Ü ½2-kor is). Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Mosolyhercegnő.** — **STUDIO (225—276):** Második hétre prolongálva! **Hatodik emelet** (Előadások kezdete mindennap: 11 ½2 ¼4 ½6 ⅛8 és ½10 órakor). — **TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA.** Március 9-én: **Hazajáró lélek;** március 11-én: **Kolostor lilioma** (½5 ⅚7 9 órakor). — **TIVOLI (225—602): Hét szilvafa** (Előadások: 11 ½2 ¾4 ⅚6 ⅜8 ⅚10; V Ü ¾2 ¾4 ⅜6 ⅚8 ⅚10). Vasárnap délelőtt ¾10 órakor: **Garszónlakás kiadó;** délelőtt ¾12 órakor: **Tökéletes férfi.** — **TURÁN (120—003): Nápoly a csókok tüzében** (Előad.: 11 ½2 4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10-kor). Vasárnap d. e. 10 és 12-kor: **Tarzan és fia.** — **URANIA (146—046): A nyugati győzelem** (5 ⅛8 ½10; Sz V Ü ⅚3-kor is). — **VESTA (222—401): Prolongálva! Tünemény** (11 ½2 ¼4 ⅙6 ⅜8 ½10; V Ü 11 2 4 6 8 10).

Esti lap.

SZINHÁZ

RABAGAS

Sardou szatírája a Nemzetiben

Nem a mai időkben született ez a darab, még csak nem is a világháborút követő forradalmak környékén. Tehát hiába tapsolt bizonyos *politikai zöngével* a tisztelt közönség ott a bal- és jobboldalon, önök is, tisztelt aranyközepesek, akik látható gunyorral nislogták mindkét oldal felé. Victorien *Sardou* 1908-ban halt meg, miután jó félszázadon át alaposan kifigurázta korának és minden időknek emberi gyöngeségeit, a csőcselék demagóg hajlamait, a bourgeois-bölcsesség frázisait és az arisztokraták könnyelmű, dekadens életét. »*Rabagas*« című szatírája, amelyet a *Nemzeti Színház* most felújított, van már hetvenéves, de tendenciája ma se vesztette el élét. Valószínűbb azonban, hogy a nézőtéren szinte percenként kirobbanó taps mégis inkább a szerző rendkívüli színpadi ügyességének, bravúros technikájának szólt. A mai agyonpolitizált közönség annyira jól érzi magát ebben a szatirikus környezetben, hogy nem is élvez mást, csak a csípős szellemességet, a párbeszédek pergő tempóját és a váratlan komikus fordulatokat.

Sardou a tizenkilencedik század egyik legtermékenyebb színműírója volt. Nemzeti rémdrámáit hamar elfelejtették. Vígjátékai, ha egyikmásik már meg is kopott, még mindig élnek, ha másutt nem, tanítványaiban egészen biztosan. Vézna meséit tűneményesen tudta hangszerelni. A jól *megcsinált* darab: ez volt neki fontos, a többit mellékesnek tartotta. Nem sokat meditált, a lelki motiválás se volt kenyere. A jó színdarab lefontosabb tulajdonsága az, hogy színpadképes legyen és mulattasson vagy megrázzon. Ez volt *Sardou* jól kamatoztatott véleménye.

A »*Rabagas*«-ban forradalmak, lázadások, államcsínyek zajlanak le, fantasztikusan kiagyalt elmés fordulatokkal. Rabagas, a politikus prókátor (kapna ezért Sardou uram, ha most élne, az ügyvédi kartól!), a »Repülő varangy«-hoz címzett söröző és a csőcselékkel és a »Puskaporos hordó« című napilapjával forradalmat szít Monaco fejedelme ellen. Már-már sikerül a terve, de közbejön az asszonyi furfang és Rabagas belép az egytagú kormányba, mire a »vacak demokraták« elfordulnak tőle, illetőleg szívesen megosztoznának most már ők is a fejedelemmel és Rabagas vezérükkel a monacói hatalomban. Ennyi az egész mesemag, bizony nem valami húsos, de nem is a mag itt a fontos, hanem a *héj*. És rég megállapított igazság, hogy a francia a héjat is ügyesebben találja fel, mint más a magot.

A mag héjának ízesítéséhez természetesen nagyban hozzájárult a kitűnő játék. Ahány szerep, annyi pompás figura. A Nemzeti Színház művészei bravúrosan tudják játszani az ilyen karakterfigurákat. A jól összehangolt szereplőcsoportból alig tudunk kiemelni valakit. Megérdemelnék, hogy sorra ideírjuk a nevüket. *Uray* Tivadar diktálta a mulattatás előkelő tempóját, néha hasztalan figyelmeztetve társait, hogy azért óvakodjanak az olcsó komédiázástól. *Lehotay* Árpád Rabagas-a mintha egy Daumier-karikatúrából ugrott volna ki: túlontúl megértette Sardou dühét a forradalmi demokráciák ellen. Teljes siker koronázza a többiek játékát is: *Makay* Margit, *Szörényi* Éva, *Gózon* Gyula, *Makláry* Zoltán, *Major* Tamás, *Pataky* Jenő, *Kovács* Károly, *Kürthy* György, *Garamszeghy* Sándor, *Zala* Karola, *Várkonyi* Zoltán, *Rajczy* Lajos, *Juhász* József, *Zádor* Gyöngyi. A jó rendezés *Both* Bélát dicséri. *Horváth* János monacói díszletei és *Nagyajtai P.* Teréz jelmezei szépek voltak. Rég nem jöttünk ki a Nemzetiből ilyen megelégedett érzéssel.

Sardou tréfáinak savát bizony nem Attikából hozta, hanem inkább a boulevardok tájáról. *Hankiss* János élvezetes fordítása sokat csiszolt az eredetin. A pesti színpadon már elévülhetetlen hagyomány Sardou vígjátékait megkefélni.

Vass László

Zenekari hangverseny

A *Budapesti Hangverseny Zenekar* pénteki koncertjén *Strauss* Richárd nagyszerű Don Juan-ját, *Csajkovszki* színpadiasan felépített IV. szimfóniáját egy kitűnő német vendégkarmester, *Böhlke* Erik vezényelte. Előadásra került még *Bruch* jelentéktelen G-moll hegedűversenye, amely romantikus hagyományokat szó tovább nagyobb önállóság nélkül, iskolás modorban. Fájlaljuk, hogy Berlinben élő jeles hegedűművésznőnk, *Linz Márta*, éppen ezzel a művel lépett a budapesti közönség elé. Játékát nem tudtuk maradéktalanul élvezni. A felhangzó tapsokra ráadásként eljátszotta kecses, finoman ívelő, saját szerzeményű keringőjét.

(v. p.)

(*) **Jazzhangverseny** lesz május 5-én a Zeneakadémián a legkitűnőbb művészek fellépésével. Kezdete d. u. 5.

Kétezerpengős kártérítési per a Magyar Színház ellen

Megírtuk, hogy a *Belvárosi Színház* tegnapi előadása *Bilicsi* Tivadar távolléte miatt elmaradt s hogy *Bilicsi* Tivadar kettős szerződése miatt bonyodalom támadt.

Bilicsi Tivadar tudvalevőleg a *Belvárosi Színház* engedélyével vendégszereplésre szerződött a *Magyar Színház* »Tokaji aszu« előadásaira. A szóbeli engedély *tíz napra szólt*, minthogy azonban az »Expresso« előadásai miatt a *Belvárosi Színháznak* nem volt szüksége *Bilicsire*, a vendégjáték ideje magától meghosszabbítódott. Most azonban, hogy a *Belvárosi* műsorra tűzte mindazokat a darabokat, amelyekben *Bilicsi* Tivadar játszott, felszólította tagját, hogy *térjen vissza a színházhoz*.

Különböző levélváltások után az ügy a *Színészkamara fegyelmi tanácsa elé került*, amely kimondotta, hogy *Bilicsi* Tivadar nem követett el fegyelmi vétséget, azonban ha április 26-án nem vesz részt a *Belvárosi Színház* előadásán, szerződésszegést követ el.

A *Belvárosi Színház* a *Színészkamara* fegyelmi tanácsának ítélete alapján most 2000 pengős pert indít szerződésszegés címén *Bilicsi* Tivadar, illetve a szerződésszegést előidéző *Magyar Színház* ellen.

FEKETE ÉJSZAKÁK

Scala

Kalózdráma

Vad kalóztörténet, melyből a hatványozott emberi gonoszság sötét lángjai csapnak fel. Duhaj, részeges ördög-emberek züllenek pipafüstös kalózkocsmában és szőnek terveket a kalózsziget felé tartó hajók utasainak kifosztására.

A képek rendkívül izgalmasak, sőt az érzékeny emberek számára idegfeszítők. A felvételek szépek, érdekesek és láthatóan nagy költséggel készültek. Van egy pár tömegjelenet, ahol szinte látjuk, mennyi dollárt emésztett fel a film.

(x) **Jólyom Janka ma este, vasárnap** délután és este tartja utolsó három fellépését a Bristol Hallban.

Budapest színházi szenzációi:

a Magyar Színházban

Fedák Sári

Rózsahegyi Kálmán

felléptével:

TOKAJI ASZU

Szilágyi—Eisemann országos hírű zenés vígjátéka. Főszereplők: Zimonyi Márta, Szilassy, Földényi, Billcsi, Kollár Lívia, Somló Vali, Pethes, Z. Molnár, Báthory Géza, Dajbukát Ilona, Bársony.

—x—

Az Andrássy Színházban

Turay Ida, Törzs Jenő

felléptével:

PEZSGOS VACSORA

Békeffi—Stella ragyogó vígjátéka. — Főszereplők: Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Vaszary Piroska, Hajmássy, Szakáts, Pataky, Bacsányi Paula, Bihari.

DÍSZBEMUTATÓ A FÓRUMBAN

A *Forum* hétfő esti díszbemutató keretében vetíti le először a »Hulló csillagok« című nagy filmjét, amely színészekről szól. Ők a hulló és részben már lehullott, vagy kialvóban lévő csillagok. Tegnap még félistenek, akiknek nevét azonban holnap már csak a kegyelet őrzi egyre halványodó betűkkel, mert a transzparensek már új neveket írnak fel a színház homlokzatára. Ők még visszaálmodják magukat minden éjjel a színpadra, még hallják a világ legrészegítőbb muzsikáját, a tapsot, s egyszer-egyszer el is játsszák még a nagy szerepet, amit a legsokoldalúbb szerző: az élet ír számukra.

(*) **A Hubay-díj nyertesei.** A Zeneművészeti Főiskola növendékei között most került kiosztásra az idei Hubay-díj. A 200 pengős első díjat *Zathureczky* Ede növendéke, *Kovács* József nyerte, míg a második díj 100—100 pengőjét egyenlő helyezéssel *Glanz* Elemér (Zathureczky), *Guttmann* Artur (Kresz) és *Martzy* Johanna (Gabriel) között osztották el.

(*) **Pesti művészek a kassai színpadon.** Vitéz *Bánky* Róbert színtársulata kassai sikersorozatát országos nevű művészek vendégszerepeltetésével gazdagítja. A közelmult napokban telt házakat vonzott *Kiss* Ferenc fellépése a *Macbeth*-ben, továbbá a *Sevillai borbély* pompás előadása hét budapesti vendégművésszel. Ugyancsak nagy érdeklődés előzi meg *Szeleczky* Zita és *Szabó* Sándor vendégjátékát. A *Nemzeti Színház* két kiválósága a »Hajnalban, délben, este« című színműben fog fellépni délutáni és esti előadáson.

(*) **»Tanganyika és vidéke«** címmel a *Komédia Orfeum* ma este mutatja be új műsorát. A bemutató középpontjában álló »Tanganyika« című életkép tavaly 150-szer került színre. Eszerint a bemutató egybeesik a 151. előadással.

Színházak műsora

OPERA: Szombat: Márta (D., ½8). Vasárnap d. u.: A szevillai borbély (3); este: A láng (Népműv. Biz., ½8). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: A mosoly országa (díszelőadás). Szerda: Romeo és Julia: Bajazzók (ifj. előadás, 4). Csütörtök: Traviata (B.). Péntek: Hovanscsina (C.). Szombat: A végzet hatalma (D.). Vasárnap d. u.: János vitéz (Népműv. Biz.); este: A mosoly országa. — **NEMZETI:** Szombat: Rabagas (I., 8). Vasárnap d. e.: Heidelbergi diákélet (Akadémiai vizsgaelőadás, ½11); d. u.: A zenélő óra (4); este: Rabagas (VIII.). Hétfő: Furulyaszó. Kedd: Rabagas (III.). Szerda: Hamlet. Csütörtök d. u.: Első diadal; este: A Noszty-fiú esete Tóth Marival. Péntek: Furulyaszó. Szombat d. u. (½4): A regényesek; A kényeskedők (Akadémiai előadás); este: Rabagas (VII.). Vasárnap d. e.: Sok hűhó semmiért (10); d. u.: Északiak; este: Donna Diána. — **KAMARA:** Szombat, vasárnap d. u. és este, hétfő, kedd, szerda, csütörtök d. u. és este, péntek, szombat: Feleség (4, 8). Vasárnap d. u.: Hajnalban, délben; este (4): este: Szülők házasása (8). — **VIG:** Szombat: Angoramacska (8). Vasárnap d. u.: (½4): Első szerelem; este: Angoramacska (V., 8). Hétfő: Angoramacska (G.). Kedd: Első szerelem. Szerda: Angoramacska (S.). Csütörtök d. u.: Első szerelem; este: Angoramacska. Péntek (L.), szombat, vasárnap d. u. és este: Angoramacska. — **PESTI:** Szombat, vasárnap d. u. és este, egész héten minden este (9) és vasárnap d. u. (5): A Pódium vendégjátéka. — **VÁROSI:** Szombat, vasárnap d. u. és este, egész héten minden este és vasárnap d. u.: Marion (4, 8). — **MAGYAR:** Szombat, vasárnap d. u. és este, egész héten minden este és vasárnap d. u.: Tokaji aszu (½4, 8). — **ANDRÁSSY:** Szombat, vasárnap d. u. és este, hétfő, kedd, szerda: Pezsgős vacsora (½4, 8). Csütörtök, péntek, szombat: Főnyeremény. Vasárnap d. u.: Pezsgős vacsora. — **BELVÁROSI:** Szombat: Farsangi esküvő. Vasárnap d. u. és este: Földindulás (4, 8). Hétfő: Földindulás. Kedd: Espresso. Szerda: Földindulás. Csütörtök: Farsangi esküvő. Péntek: Illetlenség. Szombat, vasárnap d. u. és este: Végrendelet. — **FŐVÁROSI OPERETT:** Szombat, vasárnap d. u. és este egész héten minden este és vasárnap d. u.: Három Huszár (½4, 8). — **ROYAL:** Nincs előadás. — **PÓDIUM:** A Pesti Színházban. — **KAMARA VARIETÉ:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (3, 6, 9), egész héten mindennap: »Ez, a csodák csodája. — **KOMÉDIA:** Szombat d. u. és este, vasárnap d. u. és este (½5, ½9), egész héten minden este (½9), csütörtök, szombat, vasárnap d. u. is: Tanganyika és vidéke. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (3, 6, 9), csütörtökig bezárólag (½6, ½9): Szegény ember nem lehet elvenni. — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (½4, 6, ½9), csütörtökig bezárólag (½6, ½9): Handa-handa. — **KISFALUDY:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (½4, 6, ½9), csütörtökig bezárólag (½6, ½9): Mesék az írógépről.

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (353—707): Broadway szerenád (Jeanette MacDonald), (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Vas. d. e. ½10 és ½12 órakor: Szervusz Péter (Páger). — **ALKOTÁS** (355—374): Asszonylázadás (Marlene Dietrich), (¼4 ½6 ½8 ¼10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Asszony a tűzvonalban. — **ATRIUM** (154—024, 153—034): Nem vagyunk angyalok (Heinz Rühmann), (½6 ½8 ½10; Sz V ü ½4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384—563): Broadway szerenád (Jeanette MacDonald). (4 6 8 10; V ü jobbterem 2-kor is, balterem 3 5 7 9.) — **BROADWAY** (144—212): Asszonyok (Norma Shearer), (½3 ¾5 ½8 ½10.) Vas. d. e. 11-kor: Oxfordi diák (Robert Taylor). — **BUDAI APOLLO** (351—500): A nőnek mindig sikerül (Turay). (½5 ¾7 9; V ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: Az ucca üdvöskéje. — **CAPITOL** (134—337): Nyolcadik nőtre prolongálva! Halálos tavasz (Jávor). (3 ½6 ½8 ¾10.) Vas. d. e. 11, d. u. 1 órakor is. — **CASINO** (383—192): Rajongás (Fernand Gravey), (½6 ½8 ½10; Sz V ü ½4-kor is.) — **CITY** (111—140): Irjúság (Simone Simon). (½6 ½8 ½10; Sz V ü ¼4-kor is.) — **CORSO** (182—818): Andy Hardyt elkapja a szerelem (Mickey Rooney). (½6 ½8 ½10; Sz V ü ½4-kor is.) — **CORVIN** (139—584, 138—988): Várlak! (Charles Boyer). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. — **DAMJANICH** (134—803): A holnap hősei (Errol Flynn). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121—343, 125—952): Kár volt hazudni (Irene Dunne). (6 8 10; Sz V ü 4-kor is.) — **ELIT** (114—502): Várlak! (Irene Dunne). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528): Dr. Kildare különös esete (Lyonel Barrymore). (½6 ½8 ¾10; Sz V ü ¼4-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Nagy tavaszi kabaré. — **GLÓRIA** (144—800): Broadway szerenád (Jeanette MacDonald). (½5 ¾7 9; Sz ¼4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (223—499): Magyar, Fox, Metro, Ufa híradó, Kultúrfilm egy holland-indiai gyarmatbirodalomról, Színes Walt Disney-film. (Folytatólagos előadások 10—24 óráig.) — **HOLLYWOOD** (142—455): Trópusi mámor (Robert Taylor), (¾4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: Új bálványok (Clark Gable). — **IPOLY** (222—626): A gályarab (Charles Laughton), (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Az aranyember. — **JÓZSEFVÁROSI** (124—644): Broadway szerenád (Jeanette Mac Donald). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: Piros hugyelláris (Kiss Ferenc). — **KAMARA** (144—027): Jöjjön elsején (Jávor). (D. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **KULTÚR** (386—133): A nőnek mindig sikerül (Turay). (5 ½8 ½10; V ü ½2 ¼4 ¾6 ¾8 ¾10.) — **LLOYD** (111—994): Kedélyes szálloda (Albert Prejean). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **NYUGAT** (127—162): Szerelmi számtan (Leslie Howard). (½5 7 ½10; Sz 4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **ODEON** (422—785): A gályarab (Charles Laughton). (Folyt. előadások: ½5 ½7 ¼10; Sz ½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 10-kor: Péter (Gaál Franciska). ½12-kor: A harapós férj (Dayka). — **OLYMPIA** (421—588): A potyautas (Fernandel). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125): Méltóságos asszony (Hans Moser). (5 ½8 ½10; Sz V ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114—926): Asszonylázadás (Marlene Dietrich). (½5 ¾7 ½10; V ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **PALACE** (321—222): Első csók (Deanna Durbin). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PATRIA** (145—673): Kedélyes szálloda (Albert Prejean). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) Vasárnap d. e. ½11-kor: Ez Berry őrmester (Hans Albers). — **PHÖNIX** (144—454): A gályarab (Frederich March). (D. e. 11, d. u. 3 5 ½8 ½10.) — **RÁDIUS** (122—008, 120—564): Második hétre prolongálva! Örökké (Merle Oberon). (½6 ¾8 ¾10; Sz V ü ½4-kor is.) Május 5-én, vasárnap d. e. 11 órakor: Lakner bácsi és kis inasa. — **RIALTO** (139—497): A nőnek mindig sikerül. Egy eltévedt golyó (cowboy-film). (D. e. 11, d. u. 1 3 5 ½8 ½10; Sz V ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (222—002): Hatodik hétre prolongálva! Oz, a csodák csodája! (Judy Garland). (½6 ½8 ½10; Sz V ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146—040): Kedélyes szálloda (Albert Prejean). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: Ez Berry őrmester (Hans Albers). — **SCALA** (114—411): Fekete éjszakák (Charles Laughton). (Előadások kezdete: ½6 ½8 ½10; Sz V ü 3-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor: Jazz-matiné. — **SIMPLON** (268—998, 268—999): Várlak! (Charles Boyer). (¼4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) — **STUDIÓ** (140—840): Egyetlen éjszaka (Pierre Blanchar). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123—049): A gályarab (Frederic March). (Folytatólagos előadások: ½5 7 ½10; Sz ¾4 ¾6 ⅜8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ¾10-kor: A harapós férj (Dayka). ¾12-kor: Péter (Gaál Franciska). — **TURÁN** (120—003): Broadway szerenád (Jeanette MacDonald). (¾4 ¾6 8 10; V ü ¾2 ¼4 6 8 10.) Vas. d. e. 11-kor: Hyppolit a lakáj (Kabos). — **URÁNIA** (146—046): Harmadik hétre prolongálva! Gül Baba (Szeleczky). (5 ½8 ½10; Sz V ü ¾3-kor is.) — **VESTA** (222—491): Gályarab (Charles Laughton). (D. e. 11, d. u. ½2 ½4 ½6 ½8 ½10; V ü d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.)

INGATLAN

BÉRHÁZ

Dr. Hegyi ingatlaniroda bérházhirdetései:

23.000-ÉRT, adómentes 2400 bérjövedelemmel, Thököly-úti villarajonban 400 ölön, 1—2—3 szobás komfortos lakásokkal, 15.000-rel átvehető.

45.000-ÉRT, adómentes 4000 bérjövedelemmel, Zsigmond-térnél úribérház mind komfortos lakásokkal.

65.000-ÉRT, 11.000 alacsonybérű jövedelemmel, Calvin-térnél, 480 ölön masszív bérház sürgősen.

98.000-ÉRT, adómentes évibér tízszereséért, előkelő villarajonban prímán megépített impozáns úribérház pazarkivitelű kislakásokkal, 70.000-rel átvehető.

120.000-REL átvehető, átírva nettó 7%-ra, Széll Kálmán-térnél háromemeletes masszív úribérház.

145.000-ÉRT, adómentes évibér tízszereséért, Horthy-körtérnél háromemeletes luxusbérház hallos, komfortos kislakásokkal, kondicióval.

185.000-ÉRT, harmincéves adómentes, 19.000 bérjövedelemmel, belterületen, négyemeletes prímán megépített monumentális luxusbérpalota, összkomfortos kislakásokkal, vételárból 60.000 hosszúlejáratú.

280.000-ÉRT, 40.000 alacsonybérű jövedelemmel, Uránián négyemeletes masszív sarokbérház 370 ölön, telekáron, 100.000-rel átvehető.

390.000-ÉRT, 1965-ig nagyadómentes 43.000 bérjövedelemmel, Belváros legforgalmasabb főútvonalán négyemeletes prímán megépített luxusbérpalota hallos, komfortos kislakásokkal, kedvező fizetéssel.

680.000-ÉRT, harmincéves adómentes 64.000 bérjövedelemmel, Krisztinában ötemeletes legprímábban megépített monumentális luxusbérpalota mind hallos, pazar lakásokkal, felével átvehető. **Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi, tel.: 139-683, Rökk Szilárd-utca 6.**

DOROSZLAY igazgató bérházhirdetései, Bérkocsis-utca 16. Telefon: 130-377.

BELVÁROSBAN kettőemeletes, 9600 nettóval, 75.000-ért. **Nyugatinál** részben adómentes, egyemeletes, 7200 nettóval, 60.000-ért. **Nyugatinál** háromemeletes, részben adómentes, 12.000 nettóval, 160 ezerért. **Városligetnél** bérpalota, egyemeletes, 9000 nettóval, 85 ezerért. **Kelenföldnél** háromemeletes, adómentes, 6000 nettóval, 7% hozammal, 70.000-ért. **Városligetnél** kettőemeletes, 6000 nettóval, adómentes, 70.000-ért. **FERENC JÓZSEF-HIDNÁL** kívül öt-, belül hétemeletes, kettő liftlel, csempézett lépcsőházzal, központifűtéssel, adómentes, 9% nettóval, 550.000-ért, 350.000-rel átvehető. **Doroszlay igazgató, Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.**

ANDRÁSSY-UTNÁL 32.000-ért és életjáradékért eladó kettőemeletes bérház. Feuerstein. 421-171.

ADÓMENTES, 3840 hozammal, komfortos lakásokkal, 35.500 pengőért. Feuerstein, 421-171, Szív-utca 16.

KERESEK félházat is 40.000-ért vagy budai bérvillát 90.000-ért. Feuerstein. 421-171.

NEMZETINÉL 21.000 bérhozammal, háromemeletes bérház, 135 ezerért sürgősen eladó. Feuerstein. 421-171.

ADÓMENTES, 8200 hozammal, 74.000-ért és **116.000-ért** eladó **főútvonalon, 19.000** hozammal, komfortos lakásokkal, 421-171. Feuerstein.

38.000 bérhozammal, teljes komfortos, háromemeletes bérház főútvonalon 100 méter fronton, 240.000-ért. Feuerstein. 421-171.

BÉRHÁZCSERÉVEL is Rákóczi-útnál, 40.000 hozammal, 240.000-ért, fizetési feltételekkel. Feuerstein. 421-171.

MARGIT-KÖRUTNÁL kétemeletes, adómentes bérház, 55.000-ért, 35.000-rel átvehető. Feuerstein. 421-171

OPERÁNÁL 20.000-rel átvehető, szép jövedelmezőséggel, teljes komfortos lakásokkal, 45.000-ért. Feuerstein. 421-171.

THOKÖLY-UTI adómentes, komfortos, kétemeletes ház, 55.000-ért eladó. Feuerstein, Szív-utca 16. 421-171.

BÉRHÁZ. Belterületen házrészre 32.000. Adómentes 5600 bérrel 65.000. Adómentes 8600 bérrel 105.000. Adómentes 6200 bérrel 72.000. Adómentes 8.000 bérrel plusz melegvízzel 70.000. Adómentes 12.700 bérrel 145.000. **Temmer,** 125-902, Szívyei Merse-utca 16.

FŐUTVONALNÁL háromemeletes, adómentes, árkádmagasságú, 6 hőhomlokzatú kitűnő bérház, 11.000 bérjövedelemmel, 118.000-ért. Hungária. 155-854.

Csépes Pál ingatlanirodájának bérházhirdetései. Alsóerdősor 8. Telefon: 133-697.

STEFÁNIA-ÚTNÁL háromemeletes adómentes modern bérház egy-, kettőszobás komfortos lakásokkal, 8% nettó jövedelemmel, 105.000-ért. **Csépes.**

RÁKÓCZI-TÉRNÉL 30 éves adómentes háromemeletes modern bérház egy-, kettőszobás komfortos lakásokkal, 9% nettó jövedelemmel, 165.000-ért. **Csépes.**

GELLÉRT-SZÁLLÓNÁL nagyadómentes négyemeletes modern bérház egy-, kettőszobás, hallos, erkélyes lakásokkal, központi melegvízszolgáltatással, 8% nettó jövedelemmel, 150.000-ért. **Csépes.**

VIGSZINHÁZNÁL ötemeletes adómentes luxusbérház egy-, kettőszobás, hallos, erkélyes lakásokkal, központi melegvízszolgáltatással, 280.000-ért. **Csépes.**

DUNÁRA néző hatemeletes nagyadómentes márványbérpalota egy-, kettőszobás hallos lakásokkal, központi fűtés, melegvízszolgáltatással, 7½% nettó jövedelemmel, 600.000-ért.

EZENKÍVÜL az összes árverésre kerülő kényszereladások nyilvántartva. **Csépes Pál, Alsóerdősor 8. Tel.: 133-697.**

ARÉNA-UTON 38 méter fronttal 25.000 — **Boráros-térnél** ugyanekkora, 28.000. — **Városligetnél nagyadómentes** bérháztelek, 18 méter fronttal, 16.000. **Fő-utcánál három nagyadómentes** parcella, 72 méter front, **120.000. Hajós, Andrássy-út 79.**

TÁTRA-UTCÁBAN prima ötemeletes sarok, 47.000 hozammal, **óriási fronttal, 350.000. — Nagykörúton** 33.000 hozammal, **legforgalmasabb gócponton, 240.000. Hajós, Andrássy-út 79.**

SCHLÉSINGER ingatlanforgalmi iroda, Vilmos császár-út 33. Telefon: 123-321 és 117-118.

BÉRHÁZ négyemeletes, 25 évig adómentes, liftes, központifűtéses, legjobb helyen, villamos-, autobuszmegállónál kb. 34.000 bérrel, luxuskivitelben, rt. alapon, 450.000-ért. **Schlésinger.**

BÉRHÁZ ötemeletes, nagyadómentes, központi-melegvízzel, komfortos lakásokkal, legjobb helyen, autobusz-villamos mellett, 19.000 bérrel, jól épitve, 232.000-ért. **Schlésinger.**

BÉRHÁZ háromemeletes, fővonalon, 21.000 bérrel, komfortos lakásokkal, olcsó bérrel, jó fizetési feltételekkel, jól épitve, autobusz mellett, 150.000-ért. **Schlésinger.**

BÉRHÁZ ötemeletes, liftes, rt. alapon, kb. 48.000 bérrel, legjobb helyen, komfortos lakásokkal, központi melegvízszolgáltatással, olcsó bérekkel, jó fizetési feltételekkel, jól épitve, villamos-, autobuszmegállónál, 400.000-ért. **Schlésinger.**

BÉRHÁZ egyemeletes, 10.500 hozadékkal, jó helyen, jól épitve, jó kondicióval, olcsó bérekkel, villamos mellett, 65.000-ért. **Schlésinger.**

BÉRHÁZ, sarok, nagyadómentes, Budán, Margithid közelében, központi melegvízzel, villamos, autobusz mellett, olcsó bérekkel, 16.500 hozadékkal, 190.000-ért. **Schlésinger.**

BÉRHÁZ fővonal mellett, kettőemeletes 5800 hozadékkal, adómentes, jól épitve, villamos közelében, olcsó bérekkel, jó feltételekkel, 64.000-ért. **Schlésinger.**

SAROKBÉRHÁZ komfortos lakásokkal, forgalmas helyen, jól épitve, villamos autobusz közelében, kb. 32.000 hozadékkal, 230.000-ért. **Schlésinger.**

KŐBÁNYÁN adómentes bérházak: 2400 jövedelemmel 26.000, 7000 jövedelemmel 85.000-ért eladók. Novotny, X., Liget-tér.

LEGSÜRGŐSEBBEN, áron alul, **negyvennégyezerért** eladó, **kétszázalék jövedelemre,** légvédelmi pincével, **egyemeletes, adómentes, nyolclakásos** bérház, villamosnál, autobusznál, **huszonötezerrel átvehető.** Megbizottiam: **Prohászka, Mária-utca huszonkettő.** Telefon: 133-806.

NAGYADÓMENTES, 7800 pengő bérhozamú, belterületi bérház, kényszerből 54.000 pengőért sürgősen eladó. Kádár-utca 5. sz. I. 12. Telefon: 117-576.

ZSIGMOND-TÉRNÉL háromemeletes, **adómentes bérház,** 4×2 szobás, hallos, 4×1 szobás, hallos, 4×1 szobás, garszón, 4×1 szobás, komfortos lakásokkal, évi bérjövedelem **15.200 P, 185.000 P-ért eladó 150.000 P-vel átvehető.** Megbizott: **Rónai** ingatlanközvetitő, XI., Kaposvár-utca 14.

FIGYELEM! Budán, Óbudán bérházak, családiházak, adómentesek, nagy választékban. **Bartos,** Dezső ingatlanforgalmi irodája, **Táborhegy,** Judit-u. 4. Telefon 162-647. Tájékoztatót küldök.

GROSZMANN DÉNES ingatlanforgalmi irodájának, **Teréz-körút 5. Telefon 126-945, bérházhirdetései:**

BUDAI TÖRVÉNYSZÉKNÉL közvetlenül **négyemeletes, huszonöt évig adómentes,** jól megépített, nem spekulációs, hipermodern bérház, egy-kettőszobás lakásokkal, **csempézett mellékhelyiségek, központifütés, melegvíz,** lift, 7% nettóra, alkalmi áron, **átírással,** 102.5000-ért. **Groszmann Dénes, Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

ERZSÉBET-KÖRÚTNÁL közvetlenül, háromemeletes, **hatalmas frontú,** masszív bérház, jó karban, komfortos lakásokkal, 22.000 bérjövedelemmel, 145.000-ért. **Groszmann Dénes, Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

THÖKÖLY-UTI háromemeletes, **harmincéves adómentes** bérház, összkomfortos, egy-kettőszobás lakásokkal, 7% nettóra, **109.000-ért, Groszmann Dénes, Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

HORTHY-KÖRTÉRNÉL kettőemeletes, adómentes bérház, komfortos kislakásokkal, **legmasszívabb építkezés,** 5800 bérjövedelemmel, **pár napig 60.000-ért. Groszmann Dénes Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

NEWYORK-KÁVÉHÁZNÁL közvetlenül, emeletes, masszív bérház, egy-kettőszobás, komfortos lakásokkal, üzletekkel, **alkalmi áron 48.000-ért. Groszmann Dénes, Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

TIZENEGYSZÁZALÉK hozamú bérház, 50.000. Tizszázalék hozamú 28.000-ért. Vénusz, 135-275.

EGYEMELETES sarokbérház, 6600 pengő bérjövedelemmel, Soroksári-úton, kényszerből 38 ezer pengőért sürgősen eladó. Kádár-utca 5. I. 12. Telefon: 117-576.

VILLA

Dr. Hegyi ingatlaniroda villahirdetései:

SASHEGY alján, villamos, autobusznál, 1962-ig adómentes egyszobás összkomfortos úrivilla 14 ezerért.

BUDÁN legjobb helyen adómentes úrivilla, 2×1, 1×2 szobás komfortos lakás 24.000-ért.

RÓZSADOMBON 460-as parkban adómentes bérvilla, 1×2, 1×3 szobás komfortos lakás, 32.000 pengőért.

PASARÉT legszebb részén, parkban, harmicéves adómentes, négyszobás összkomfortos luxusvilla 50.00-ért, ebből 10.000 LÁB-kölcsön.

AJTÓSI Dürer-sornál harmincéves adómentes, öt szoba hallos (termek) központifütéses impozáns magánpalota, garázs, házmesterlakással, 70.000-ért.

VÉRMEZŐNÉL adómentes, központifütéses, impozáns bérvilla 1×5, 1×3, 3×2 szobás összkomfortos luxuslakással, házmesterlakással, alkalmi áron: 82.000 pengőért, fizetési feltételekkel. **Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi, tel.: 139-683, Rökk Szilárd-utca 6.**

BUDAPESTNÉL, közvetlenül villamos mentén, 1200 □-öles gyümölcsösben háromszobás, fürdőszobás, nagy terraszos villám sürgősen, áron alul. 18.000-ért eladó, 10.000-rel átvehető, a többi hosszúlejáratú pengőkölcsön. Érdeklődés délelőtt 10-ig, délután 1—3 között: Alsóerdősor 8. I. 1.

HÁROMSZOBÁS, verandás, közműves villaház 10.500, 1000-rel átadó: Rákoshegyen, Baross-u. 2., Jandó.

FELSŐGÖDÖN kétszobás komfortos villa, 200 négyszögöl telekkel, 7200-ért eladó. Novotny, X., Liget-tér.

CSERÉLEK ráfizetéssel. Villa Érd-parkvárosban, telek 306 öles Orbánhegyi-útnál, kis bérházra vagy villára, 30.000 pengőig. Rubin, Wesselényi-utca 49.

MARGIT-KÖRUTTÓL 1 kisszakasznyira nagyadómentes, egy sikban, nagyméretű, négyszobahallos, kitünő úrivilla, 40.000-ért. Hungária. 155-854.

RÓZSADOMBON még 25 évig **nagyadómentes,** körkilátású, 300 négyszögölön fekvő, duplakomfortú, két lakásra osztható, hatszobás, **elsőosztályú kivitelü villa,** garázzsal eladó. Ára 65.000 pengő. Kizárólagos megbizott: Mellinger: 155-672.

VÁROSLIGETI emeletes, adómentes, luxuskivitelü, ciklophomlokzatú, háromszobás, hallos úriház, **házfelügyelőlakás,** garázs, **azonnal beköltözhető,** rövid ideig 30.000-ért. **Groszmann Dénes, Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

ADÓMENTES, 2×3 szobás, komfortos lakásos villa 35.000-ért. Budán, szép helyen eladó. Feuerstein. 421-171.

DOROSZLAY igazgató villahirdetései, Bérkocsis-utca 16. Telefon: 130-377.

HÜVÖSVÖLGYBEN, ősparkban, ötszobás, összkomfortos villa, külön kertész- és sofőrlakással, garázzsal, 1600 négyzetölön, részben adómentes, 80.000 pengőért. **Doroszlay igazgató.**

SASHEGYEN 380 öl gyümölcsösben, 1×3 szobás, hallos, összkomfortos, központifütéses, adómentes villa, 60.000-ért. **Doroszlay igazgató.**

SASHEGYEN 150 öl, egyemeletes, 1×3, 1×1 szoba, összkomfortos, 25 éves adómentes, 45 ezerért. **Doroszlay igazgató.**

VÁROSMAJORBAN 360 öl, 1×6 szoba, összkomfortos, házmesterlakás, melléképületek, 65.000-ért. **Doroszlay igazgató.**

SASHEGYEN 380 öl, magasföldszintes, négyszoba, komfortos, nagyméretü szobák, 1957-ig adómentes, gyönyörü gyümölcsössel, 45.000-ért. **Doroszlay igazgató.**

SASHEGYEN ötszobás, összkomfortos, erkélyes, központifütéses, garázzsal, 48.000-ért. **Doroszlay igazgató. Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.**

ZALÁBAN, Balatonnál, 600 öles telken, háromszoba, összkomfortos, vizvezeték, villany, alápincézett, melléképületekkel, 6—7 éves gyümölcsfákkal, autobuszjárattal, 14.000-ért. Kedvező feltételekkel. **Doroszlay igazgató, Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.**

BUDÁN ötszobás, jó helyen, adómentes, nagy kerttel, jól épitve, autobusz közelében, szép kilátással, 50.000-ért.
Schlésinger, 123-321.

BUDÁN 2×4 szobás, jó helyen, adómentes, kerttel, szép kilátással, központifütéssel, autobusz közelében, jó fizetési feltételekkel. 75.000-ért.
Schlésinger, 117-118.

VILLA Városligetben, háromszoba, hall, garázs, adómentes, 30.000. Hosszú átvehető. **Temmer,** 125-902.

MUZEUMKERTNÉL alkalmi 250.000. Apponyi-térnél 80.000. Villa 1×7 85.000. **Knapik.** Tel.: 349-896.

BIRTOK

SZÁZHÚSZHOLDAS tanyás, fekete föld, müúton, Budapesttől órányira, 40.000-ért.

BUDAPESTNÉL prima fajgyümölcsös, öt-tízholdanként, ölenként egy pengőjével. József-körút 11. Vénusz. Telefon: 135-275.

FELHÍVÁS biztosállásúak és nyugdíjképesekhez! Pesttől harminckilométer, tizenhétholdas, háromszobás, összkomfortos, vizvezetékes, pincézett úrilakkal, tízholdas gyümölcsös, örök megélhetés, három napon belül, kamatmentes, egyszázpengős részletfizetésre. Nagyné, Dohány-utca hetvennyolc. Nem levelezek.

FEHÉRBEN 2000 hold mágnásbirtok 60 kg bérrel, teljes felszereléssel, prima majorral, 100 ezer pengő bankgaranciával vagy készpénzzel bérbeadó.

BORSODBAN 800 m. hold prima, szeszgyáros, leltárilag élő-holttal és vetésekkel, 16 vagón gabonával, 8 vagónért azonnal átvehető. Gömörben 500 m. hold, szeszgyáros, 355 q-ért. Pestnél 120 m. hold 1 q-ért azonnal bérbeadók. Zöldhiteleket folyósítok gazdáknak. **Doroszlay igazgató, Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.**

KENDERESNÉL 40 és 20 hold tanyás-birtok, prima 2 szobás lakással, cserepes épületekkel, 200 P adóval, 40 m. hold eladása 16.000 pengő. 20 hold 7000 pengő, azonnal bérbe is adó, 130 q-ért holdanként. Kényszereladások, zöldhitelek. Doroszlay igazgató, Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.

SZŐLŐ. Tarcalon 4 k. hold prima szőlő (hárslevelü és furmint) fajokkal, lakóházzal, pincével, borházzal, hozzávaló 1 k. hold szántóval, 14.000 pengőért, továbbá 13 k. hold szántó és réttel ugyanitt 6000-ért eladók. **Doroszlay** igazgató. Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.

BALATONFÜREDI szanatóriumnál, 1600 öles szőlő, ötszobás villával sürgősen eladó. Papp ingatlaniroda. Balatonfüred. Válaszbélyeg.

SÜRGŐS! Tizennégyholdas új tanyás birtok Budapesttől órányira, 350 darab gyümölcsfával, 5200 pengőért. Vénusz, 135-275.

SZENZÁCIÓS ALKALOM! Ritkaság! Álomszerűen ősfásított, vadregényes, tizenhatholdas gazdaságom, hatalmas kettőszobával, cserepes verandával, három holdon fajszőlős gyümölcsössel, melléképületekkel, valóságosan örökös megélhetéssel, négyezernyolcszázért, kondicióval, három napon belül. Kimondott vevővel személyesen tárgyalok. Nagyné, Dohány-utca hetvennyolc.

FŐVÁROSTÓL órányira hetvenholdas földbirtok, vetésekkel, épületekkel, **negyvenötezerért** eladó. **Taksonyi,** Népszinház-utca 20.

CSALÁDIHÁZ

ÁLLOMÁSNÁL kettőszobás, komfortos, pincézett, adómentes családi ház 10.500, 4000-rel átadó, hátralék 50 pengős kamatmentes törlesztés. Rákoshegy, Baross-u. 2., Jandó.

KŐBÁNYÁN adómentes családi házak: kétszobás 13.000-ért, háromszobás 20.000-ért, négyszobás 24.000-ért eladók. Novotny, X., Liget-tér.

ALBERTFALVÁN háromszobás, hallos, komfortos, parkettás, adómentes családi ház cikloplábazattal és keritéssel, privátnak eladó. LÁB-kölcsön P 5000. Mahunka-út 71.

FIGYELEM! Alkalmi vételek! Kerepesi-úton, adómentes, 1×2, komfort, potom 12.000. **Ugyanott** adómentes, 1×2, 1×1, 1 üzlet, 1400 bérjövedelem, 9500-ért, átvehető 5000-rel. **Adómentes,** 2×1 félkomfortos, 12.500-ért. **Erzsébet királyné-úton** adómentes, 1×3 komfortos, pince, prima épület, 22.000-ért, átvehető 12.000-rel. **Farmnak** alkalmas, 350 □ öles, fővárosban, adómentes 1×1 szoba, konyha, speiz, potom 7500-ért, 3000-rel átvehető. **László,** Rákóczi-út 78. 134-374.

ÓBUDAI hegyvidéki autóúton, gyönyörü 1568 négyszögöles fajgyümölcsösben, erdővel határos 5 szobás, komfortos, féladójú családiház 22.000 P.

TESTVÉRHEGYEN 1400 ölön adómentes, 2 szobás, komfortos 16.000 P. Villany, viz.

TESTVÉRHEGYEN villany, viz, 580 öles gyümölcsös, alápincézett, masszív, gyönyörü villa, szoba, konyha, veranda, melléképületek, 10.000 P.

CSÚCSHEGYEN 458 négyszögöles fajgyümölcsösben szoba, veranda, kút, 4000 P. Telefon: 162-647. **Telkek, gyümölcsösök** nagy választékban. Tájékoztatót küldök. **Bartos, Táborhegy,** Judit-u. 4.

SZŐDLIGETEN négyszobás, legprimább, komfortos urilak, öt-százöles fajgyümölcsössel, vaskerítéssel, **kilencezerért** eladó, felével átvehető. **Taksonyi,** Népszinház-utca 20. Tel.: 349-995.

RÓMAIFÜRDŐ megállónál, kettőszobás, adómentes családiház, külön épült szoba-konyhával, gyümölcsössel, vizvezetékkel, terrasszal, 8800. Rikker ingatlaniroda, Rómaifürdő, Keveutca 47.

SASHALMON 200 négyzetöles **termőgyümölcsösben, szőlővel,** 1×2 szobás, 1×1 **szobás úriház, 14.500 P-ért.**

RÁKOSFALVÁN kétszobás, **komfortos villa 11.500-ért.**

KÜLSŐ-BÉCSI-UTNÁL háromszobás ház, **500-as gyümölcsössel, 7500 P-ért** eladó. **Rónai** ingatlanközvetitő, XI., Kaposvár-utca 14.

GYÖMRŐN vasút, strandtól öt perenyire, parkirozott kertben, gyümölcsös, adómentes, emeletes villa, négyszobás, komfortos, beépitett bútorokkal, elköltözés miat telekáron eladó, **azonnal beköltözhető.** László, Rákóczi-út 78. 134-374.

KERESEK Sashalom vagy Rákosszentmihályon kétszobás családiházat, közel a villamoshoz. 1000 P készpénz, a többi havi törlesztés. Ajánlatokat a kiadóba függnök kizárva, jeligére kérek.

ORBÁNHEGYI autobusz közelében 300 □-öles, gyümölcsös kertben, 1×2, 2×1 szobás, remek kilátású családiház, telekárban 20 ezerért sürgősen eladó. Hungária. 155-854.

MALOM

BÉKÉSI hatjáratú, prima, rt.-alapon, kettőemeletes malmomat legjobb vidéken 60.000-ért, esetleg 10.000-et járadékképen kölcsön veszek. Doroszlay igazgató, Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.

GYŐR melletti kettő és félvagónos gőzmalmomra újonnan átépitve, 70.000 értékkel, 21.000 pengő után 6000 pengőt kölcsön veszek, vagy 30.000-rel társat el is adom. **Doroszlay igazgató,** Bérkocsis-utca 16. Tel.: 130-377.

SOMOGYMEGYEI hatjáratú gőzmalmomat nagy berendezéssel, hizaldával 40.000-ért eladom, 20 ezerrel átvehető. **Doroszlay igazgató,** Bérkocsis-utca 16. Telefon: 130-377.

TELEK

HÁZTELKEK: Horthy Miklós-útnál, Délivasútnál, Krisztina-körútnál, Zsigmond-térnél, Margit-körúton és Margit-körútnál, főutcákban és mellékutcákban, Lipótvárosban, Szent István-parknál, kisebb-nagyobbak, részben 25 éves, részben 15 éves adómentesek, jó fizetési feltételekkel, nagy választékban kaphatók. Schlesinger. 123-321.

VILLATELKEK Rózsadombon, Pasaréti-úton, Naphegyen, Horthy Miklós-úton, Thököly-útnál, Stefánia-útnál, Svábhegyen, Zugligetben és más villarajonban kisebb, nagyobbak, jó fizetést feltételekkel, nagy választékban kaphatók. Schlesinger 171-118.

HÁRMASHATÁRHEGY alatti, Bécsi-útig terjedő, keleti fekvésü, gyönyörü óbudai hegyvidéken vegyen telket, fajgyümölcsöst, ahol az óbudai híd építésével biztos értékemelkedés várható. Belsőbb részein □-ölenként 10—20 pengő, külsőbb részein nagyobb telkek, gyümölcsösök, kisebbek nyaralónak 3—8 pengőig. Víz, villany, kiépitett utak. Kívánatra tájékoztatót küldök. **Bartosnál, Táborhegyen,** Judit-utca 4. Telefon: 162-647.

FŐ-UTCÁNÁL térre néző maximális adómentes bérháztelek, 19 méter utcafrontal, 35.000-ért. Tel. 139-683.

KŐBÁNYÁN közmüves telkek 80—500 négyszögölig ötévi részletfizetésre eladók. Novotny, X., Liget-tér.

KERESEK! Pozsonyi-, Váci-, Lehel-utak között, Aréna-útig kettőszáz öl körüli telket bérbe. Építkezési anyagraktár céljára. (Ügynököt díjazok.) Szőke, T.: 221-574.

VILLATELEK Gárdonyban, üri részen, jutányosan eladó. Kardos asztalosnál, 291-602. Váci-út 64.

TELEK Zugligetben, 1500 öles gyümölcsösben, 30.000, három parcellára osztható. **Svábhegy** alján, 1500 öles, 18.000, öt parcellára osztható. **Háromszázöles** gyümölcsös, 12.000. **Temmer,** 125-902.

NAPHEGYEN, előkelő, kiépitett villanegyedben, 260 □-öles villatelek, összes közművekkel, 30 ezerért. **Groszmann Dénes, Teréz-körút 5.** Telefon: 126-945.

RÁKOSKERTEN az állomás közelében, gyönyörü fekvésü három háztelek, 1270 □, 120 termő gyümölcsfákkal, részletezve is jutányos áron eladó. Értekezni: Budapest, Erzsébet-körút 36. sz. III. 28.

RÁKOSKERTEN az állomás közelében, gyönyörü fekvésü három háztelek, 1270 □, 120 termő gyümölcsfákkal részletre is jutányos áron eladó. Értekezni: Budapest, Erzsébet-körút 36. sz. III. 28.

SAROKTELEK a Stefánia-út mellett, Jurisich-u 18., háromemeletes bérház terveivel 14.000-ért. Telefon: 497-016.

ÖRÖKLAKÁS

ÖRÖKLAKÁSOK a Böszörményi-út 19 alatti **Rozgonyi Piroska társasházban** még kaphatók fényes kivitelben, fix árakkal. Egyszobás, kétszobás kétszobahallos, háromszoba-hallos, délkeleti fekvésü, **központi fütéssel és központi melegvízszolgáltatással** ellátott lakások nagy kerttel, adómentességgel, önálló telekkönyvezéssel. **Társasházépitő Vállalat,** Horthy Miklós-út 42 Telefon: 269-301. Kérjen díjtalan prospektust!

ÖRÖKLAKÁSOK 25 éves adómentességgel **IX., Lónyay-u. 39/c. sz.** (Bakáts-u. sarok) dunai kilátású, délkeleti 1—2—3 szobásak és garszónlakások eladók. Közp. fütés, melegviz. Óvóhely. Önálló telekkönyvezés. Novemberre beköltözhető. Érdeklődés helyszinen és 181-370.

ÖRÖKLAKÁSOK V., Rothermere-u. 25. sz. (volt Balaton-u.) 1—2 szobás, hallosak és garszónlakások eladók. Közp. fütés, melegviz. Óvóhely. Önálló telekkönyvezés. Augusztusra beköltözhető. Érdeklődés helyszinen és 113-904.

1—2—3 SZOBÁS, hallos, **délifekvésü öröklakások** épülnek a Horthy-körtér mellett. Felvilágositás: Horthy Miklós-út 79. Telefon: 259-956. D. u. 3—6-ig.

A szerkesztésért felelős:
DR. SZVATKÓ PÁL
főszerkesztő
Szerkesztő: DARVAS JÁNOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kerület, Rákóczi-út 54. szám
Telefonszám: *222-530, *222-220

Megjelenik naponta
Előfizetési ár egy hóra 2.— pengő

Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet-körút 18—20

KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Bevonulás és visszavonulás

Szorgalmas, nyugodt, komoly parlamenti munka jellemezte az elmult hét belpolitikai életét. A magasszínvonalú vitában megismertük a belügyi, iparügyi, kereskedelmi és földmüvelésügyi költségvetéssel kapcsolatos épitő terveket és örömmel vettük tudomásul iparunk nagyarányú fejlődésének eredményeit. A komoly munka hangulatát egyedül a szerdai nap törte meg, mert ezen a napon a nyilaskeresztes párt váratlanul fölvonult a hetek óta bojkottált dunaparti csúcsíves palo[illegible] és éjfélig tartó interpellációs rohammal ostromolta meg a kormányt és az egész Ház idegeit. Antantszijjal, lovaglócsizmában, de nyakló és fék nélkül lovagoltak neki a problémáknak és személyeknek. Egyszeriben vége lett a komoly hangnak és szinvonalnak, hordóhangok szinterévé vált a gyönyörü terem. Támadtak mindent: még a külpolitikát is. Azt a külpolitikát, amelyet ma pártkülönbség nélkül minden magyar ember csak hálával és kalaplevéve emleget. Még azt is nehézményezték, hogy nyilas testvéreik néha kénytelenek a honvédség soraiba bevonulni. Vezérük panaszolta, hogy agitátoraikat is behivják gyakorlatra: szerinte ez a nyilasok szervezkedésének nagy sérelme. Nekik, úgy látszik, fontosabb a pártügy, mint a haza szolgálata, a honvédelem. De vajjon miért változtattak hirtelen taktikát a nyilasok? Hiszen néhány héttel ezelőtt ünnepélyesen, rendekben vonultak ki a Házból, mondva, hogy ezzel a rendszerrel, ezzel a törvényalkotással nem vállalnak semmi közösséget s egyedüli hazafias magatartásnak csak a távolmaradást tekintik. Miért vállalták, hogy a következetlenség gyanujába essenek? Mert belátták, hogy a parlamenti munka szabotálásával súlyos taktikai hibát követtek el, mert a munkakerülést a saját párthivelk előtt sem tudják megindokolni. Mert lejáratták vele magukat. A parlamentet nem lehet büntetlenül fumigálni. Aki fumigálja a parlamentet, az eljátszotta a jogát, hogy a parlament komolyan vegye, amikor egynapos vendégszereplésre újból szót kér a parlamentben. S ez is lett a jutalmuk. Gróf Teleki Pál csak egyetlenegy interpellációjukra adott választ, s ebben megmondta, hogy eljátszották az erkölcsi jogukat arra, hogy a parlamenti udvariasság kivánalmai szerint azonnal választ kaphassanak a kormány tagjaitól. A nyilas bevonulásból csúfos visszavonulás lett, a nyilas taktika teljes csődje.

A bolyoki bíró agyonlőtte testvérét

Miskolc, november 18. *(A Magyarország tudósitójának telefonjelentése). Bolyki* János 50 éves bolyoki községi bíró egyetlen pisztolylövéssel agyonlőtte testvéröccsét, *Bolyki* Pál 45 éves bolyoki gazdálkodót. A bolyoki testvérgyilkosságot évekre visszanyúló családi háborúság előzte meg.

A miskolci ügyészség a nyomozás anyaga alapján dönt majd arról, vajjon statáriális bíróság elé állítja-e a bolyoki bírót vagy pedig rendes bíróság elé utalja.

BRAZILIA NEM AKAR ZSIDÓ BEVÁNDORLÓKAT

Rio de Janeiro, november 18. A braziliai államok értekezlete foglalkozott a zsidó bevándorlás kérdésével és arra a megállapitásra jutott, hogy *a bevándorlás nem felel meg a braziliai érdekeknek.*

(MTI)

Az angina pectoris — a rohamokban fellépő nyomasztó szivtáji fájdalmak — kezelésében reggel éhgyomorra ½, esetleg ¼ pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz is elegendő ahhoz, hogy a belek oly igen fontos működését elrendezze és megfelelő anyagcserét biztosítson. Kérdezze meg orvosát!

Méreghalálba menekült ma délelőtt Henika Antal,

az aranycsaló Dworák művezetője

Ma délután váratlanul új fordulathoz érkezett a *Scheid*-cégnél leleplezett nagyszabású aranybűnügy. Az ügy egyik szereplője, *Henika Antal 70 éves művezető, megmérgezte magát és meghalt.*

Dworak Norbert igazgató letartóztatása után egymásután hallgatták ki a *Scheid*-cég alkalmazottait. Többször kihallgatták *Henika Antal művezetőt is*, akinek a szerepe tisztázásra szorul. A nyomozás adatai ugyanis azt mutatták, hogy *Dworák* utasítására az üzemben folytatott dolgok legnagyobb részét *Henika* Antal vezetésével hajtották végre a munkások. A vallomások szerint az erőszakos *Dworák* kényszerítette az idős embert, hogy hajtsa és hajtassa végre utasításait.

Henika öngyilkossága

A kihallgatások szemmeláthatóan *megviselték az idős embert.* Megtörten tett vallomást. *Ma délre is idézése volt* a főkapitányságon. Délelőtt azzal távozott a *Sasadi* dülőn lévő családi házából, hogy a főkapitányságra megy. Oda azonban már nem érkezett meg. Délfelé a *Táborhegyi* út 51. számú üres telken a járókelők *egy ismeretlen, 70 év körüli férfi holttestére akadtak.* Az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy *nikotinnal megmérgezte magát.* A zsebében a rendőrségre szóló *idézést találtak Henika Antal névre.* Az öreg művezető tehát öngyilkos lett.

27 kilós érmegyüjtemény

A rendőrségen befejezéshez közeledik a *Scheid cég aranybotrányának ügye. 140 kilogram 0.999 ezrelékes, tehát tiszta színaranyat találtak* a gyártelepen és *Dworak* anyjának a villájában, részben a padláson elrejtve, részben a kertben ásva. Találtak ezenkívül *27 kilogram súlyban egy felbecsülhetetlen értékű numizmatikai gyüjteményt is.* A nagyértékű régi pénzek között van egy *Rákóczi* korabeli érem is, amelynek csak ezt az egyetlen példányát ismerik egész Európában. Ezeket az érmeket a *Scheid* cégnél *Dworak* beolvasztásra vette át, de *az olvasztás alkalmával saját tartalékaranyával pótolta,* — persze nem tiszta aranyat használt, hanem a szokásos módon *rézzel vegyitette.*

Az arany megszállottja

Ma is többször kihallgatták a rendőrségen *Dworák* Norbertet. A magas, fekete embert hosszabb időn keresztül *ideggyógyintézetben* kezelték, gondnokság alatt áll, mindamellett kihallgatása során *egészen különleges észbeli képességről tett tanuságot,* amikor pillanatok alatt, csak úgy beszéd közben, a legbonyolultabb számtani műveleteket végezte el, de mindig az arannyal és csak az arannyal kapcsolatban. *Az éjszaka beengedték abba a szobába, ahol a főkapitányságra beszállított kincseket őrzik.* Ő számolta össze az arany értékét. A szobában lévők bámulattal nézték a hisztériásan viselkedő embert, amikor izgatottan ugrált az asztal körül, kapkodott, tett-vett, számolt és közben merev szemmel folytón csak az aranyat vizsgálgatta.

Jól jár a Nemzeti Bank

Az évek hosszú során át tartó visszaélésekkel igen-igen nagy mennyiségű arany gyűlt egybe. *167 kilogram* van jelenleg a rendőrség kezében, de nem lehetetlen, hogy még újabb elrejtett kincsekre is akadnak. Ez a 167 kilogram arany is fantasztikus mennyiség. *Magyarország egész évi aranytermelése* — mint ez az iparügyi miniszter legutóbbi közléseiből kiderül — *kevesebb* ennél a mennyiségnél. Az elmúlt évben felfokozott munkával, racionálisabb termeléssel *összesen 162 kilogram aranyat termeltünk.*

A lefoglalt arany további sorsáról törvényes rendelkezések szólnak. Eszerint a bűnügy során előkerült aranyat el kell kobozni és *az egész mennyiség az állam tulajdonába megy át.* A bűnügyi eljárás befejezése után az aranykincset a *Nemzeti Bankba* viszik.

Hogy a továbbiakban hogyan folytatódik majd a bűnügy, az kétséges. *Dworák* Norbert, zsebében az elmeorvosi bizonyitvánnyal és a gondnokság alá helyezési irattal, kényes helyzetekből szabadult már ki.

Nem lehetetlen, hogy büntetőjogilag nem lesz felelősségre vonható. A nagyszámú károsult közül eddig *alig néhányan jelentkeztek a rendőrségen.*

HORTHY MIKLÓSALBUM

Horthy Miklós kormányzó budapesti bevonulásának huszadik évfordulójára finom kiállítású album hagyta el a sajtót a Singer és Wolfner cég kiadásában: tanulmányok és képek a kormányzónak és családjának életéről. Egy-egy portré a Királyi Vár Uráról, mint államférfiúról, mint tengernagyról, mint a nemzeti hadsereg fővezéréről, mint egykori császári és királyi szárnysegédről, mint családfőről, mint gazdáról, mint az irodalom és a művészetek barátjáról és támogatójáról. A szerzők neve mindennél többet mond: *Herczeg* Ferenc, *Csathó* Kálmán, *Gulácsy* Irén, *Harsányi* Zsolt, *Kállay* Miklós, *Konek* Emil, *Kornis* Gyula, *Lukinich* Imre, *Scholtz* Andor, Nemes *Suhay* Imre, vitéz *Szilágyi* László, gróf *Zichy* Rafaelné.

A bevezetőt *Herczeg* Ferenc irta. Ebben olvassuk a következő fejezetet:

»Kétségtelen, hogy a kormányzó ma az a központi erő, mely egyensúlyban tartja a magyar életet. *A gyémánttengely, amely körül az ezeréves gépezet forog.* A torzsalkodó osztályokat és pártokat az ő tekintélye füzi nemzeti egységbe. A dolgozó polgár benne látja a rend és biztonság legfőbb őrét. A patrioták tőle remélik a nemzeti vágyak kielégítését. A hadsereg minden katonája az ő személyéhez ragaszkodik mindhalálig. Benne a hitetlenek is kénytelenek hinni, az állhatatlanok is kénytelenek megállapodni. Nélküle a magyar tömegek sem a jelent, sem a jövőt nem tudják elképzelni.«

Nagy írónk később megemlékezik a most dúló háborúról és ezt írja:

»Az a démoni, sötét hatalom, amely hónapok óta megremegteti talpunk alatt a földet és amely napról-napra újabb kirobbanásokkal fenyeget, nem a magyarság, hanem az egész kultúremberiség válsága, amelyből minden európai népnek kijár a maga része. Kiszabadítani senki sem képes a magyarságot a sors kezéből, de amíg Horthy Miklós a vezér, addig megnyugodhatunk egyben: *a nemzet becsülettel fog szembeszállni a végzetével és ki fogja harcolni a legtöbbet, ami emberileg elérhető.*«

Nincs tagja a nemzetnek, aki e nehéz napokban nem ezzel a meggyőződéssel tekint a Királyi Vár Ura, Horthy Miklós kormányzó felé.

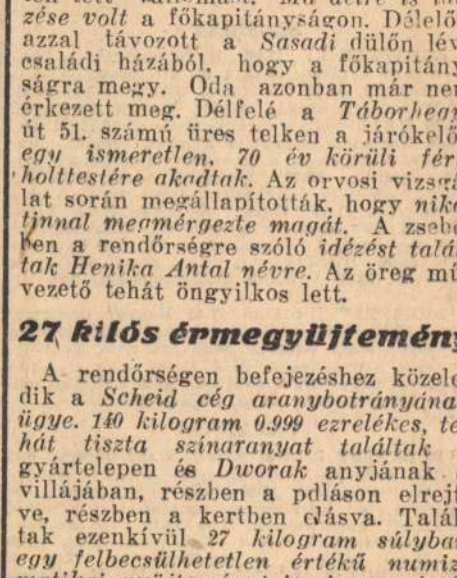

TEHERAUTÓK
780 kg. hasznos teherbírással, csukott áruszállító karosszériával raktárról szállíthatók.
Vezérképviselet:
TICHY TESTVÉREK
VI., Andrássy-út 28. Tel. 128-990

MOST JELENT MEG!
Csonka-Magyarország közigazgatási térképe
1939
A legújabb megyei és járási beosztással.
A M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet kiadása
Mérték: 1:750.000. Nagysága 70×100 cm.
Ára felvonatlanul P 2.—,
vászonra vonva, lécekkel P 5.80.
A M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet főbizományosa
KÓKAI LAJOS könyvkereskedése,
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 3.
Telefon 189-444 és 189-464.
TÉRKÉP ÁRJEGYZÉK INGYEN

Magyart a Magyarnak a Magyar
Divatcsarnokból!

Havi 2 P részletre vehet

NÉPRÁDIÓ-t
bármelyik rádiókereskedőnél.

SZINHÁZ

MACBETH

Új betanulással a Nemzeti Színházban

A kor, amelynek a Shakespeare-tragédiák készültek, kívánta a színpadon a rémségeket, de a költő, mikor korának e furcsa izlését szolgálta, egyúttal a messzi századok felé is szólt: mert alakjait, hőseit megértjük — tündérek és boszorkányok nélkül is. Ez magyarázza meg, miért igyekeztek a színházak agyonrendezni az egyes Shakespeare-tragédiákat, hol kiseprűzve a színpadról a vénbanyákat és nimfákat, hol meg benépesítve velük újra a birnami és az ardennesi erdőket. »Skócia ördöge« ezúttal boszorkányaival együtt jelent meg a magyar színpadon.

A nemzeti hagyománnyá vált Shakespeare-kultusznak nevezetes eseménye a »*Macbeth*« ma esti bemutatója. A dráma szövege új köntöst kapott és a játék egészen új elgondolás alapján közelítette meg az angol óriás géniuszát. 1867 óta színészeink a Szász Károly szövegét szavalták. *Szabó* Lőrinc »Macbeth«-je művészmunka; mai nyelven, igaz költői mélységgel szólaltatja meg Shakespearet. Nyelve és verse síma és zengő, semmi papírizegés a mondatok között (amit bizony, Szász Károlynál már hallani lehetett); nem esett a magyarosság túlzásaiba se, viszont, ahol szükség volt rá — a gyilkosok jelenete —, ott megszólaltatta Shakespeare dikciójához híven az utcai köznyelvet is. Szabó Lőrinc fordítása teljes lehetőséget ad arra, hogy a színészek a beszéd természetességére törekedjenek, anélkül, hogy a versek vers voltát le kellene tagadniok.

Macbeth szerepét *Kiss* Ferenc a megifjított szöveggel is kitűnően játszotta meg. Nyolc év előtti emlékezetes Macbethje óta a klasszikus repertoárok még inkább elmélyítették és több intellektussal gazdagították egyéni alakító művészetét. Skócia »hentesében« egyformán érzékeltette a borzalmas zsarnokot és a végzete lejtőjén meg nem állítható, szánalmas embert. Ezt a kettősséget különösen a képzelt tőrjelenetben és a »nagy ölés« után hangsúlyozta ki a szerep egységét kidomborító részletes ábrázolással. A többi szereplő — a shakespeare-i drámák szokásos személyzete — nagyjában a hagyományos nemzetiszínházi stílus szerint játszik. *Tőkés* Anna, *Rápolthy* Anna, *Ungvári* László, *Forgács* Antal, *Petheő* Attila, *Lehotay* Árpád és *Újlaky* László váltak ki közülük jobban kidolgozott szerepükkel. Az egységes shakespeare-i játékstílusra való törekvésük már figyelemreméltó.

Németh Antal azt a Shakespearet mutatta be, aki hisz a babonákban, jóslatokban és boszorkányokban. Tehát csonkítatlanul, teljes egészében hozta színpadra »Macbeth«-et, minden jelenéssel, színnel együtt. A rendezői önkény itt megszelídült és hű szolgálója lett a költőnek. Németh Antal századik rendezése méltó koronája komoly művészi munkásságának. *Horváth* János díszletei a maguk komor színeivel és zord vonalaival sikeresen érzékeltették Shakespeare tragédiáját, amely nyomasztó és majdnem vigasztalan, mint a novemberi ború...

Vass László

(*) Az a huncut suszterinas — a címe annak a zenés gyermekbohózatnak, melyet vasárnap délelőtt 11 órakor mutat be a Royal Színház. A mulatságos darabon kívül fellép a gyerekek két kedvence, *Gerard* bohóc és *Zoli* törpe.

(*) Stokowski megnősül? A *Garbo—Stokowski*-idillnek vége... *Garbo*, mint *Hollywoodból* jelentik, beleszeretett egy orvosba. *Stokowski* állítólag egy *svéd lányt* vesz feleségül.

Miért nem ad Bajor Gizi interjút?

Bajor Gizi játssza Romeót. *Bajor* Gizi nem játssza. Ha játssza, ki lesz Julia?

Ez a téma három variációja. De mi az igazság? A legilletékesebb személyhez fordultunk válaszért.

— Nem nyilatkozhatom, — mondotta a művésznő. — Először azért nem, mert a *Romeo egyelőre egyáltalában nem időszerű*. Hol vagyunk még a *Feleség* sorozatos előadásának a végétől Addig pedig még szó se lehet róla. Másodszor azért nem nyilatkozhatom, mert *nem szeretek, nem tudok interjút adni.*

— Miért nem?

— Mert amit a nyilvánosság számára mondhatnék, elmondom — *játékközben. Ahogyan* lehet olvasni a sorok között, úgy a szerepeim árnyalásából, a játékomból ki lehet olvasni, hogy mit szeretek, milyen vagyok, mi lehet valamiről a véleményem. Ezt én már mind elmondtam és elmondom játékközben a színpadon, ahol valósággal élek. Hiszen *mindent átélek*. Ha olyasvalamivel találkozom a színpadon, ami az életben még nem ért, *úgy élem át, ahogy átélném, ha a sors rám mérné*. Mikor lúgkövet, vagy mit ittam a színpadon, úgy éltem át, mintha valóságban megtenném.

— Volt már eset rá, hogy a játékát *utólag igazolta a valóság?*

— Volt. Persze nem pontosan ugyanolyan körülmények között. De lényegben valóban úgy hatottak rám a dolgok és *úgy is reagáltam rájuk, mint a színpadon.* Tehát ahányszor játszom, az mindig — *nyílt interju.*

— Egy esetben — fejeződött be az interju-nélküli interju — tudnék interjut adni: ha nem színésznő lennék, hanem — *író.*

Szombat és vasárnap rádióműsora

SZOMBAT:

BUDAPEST I.: 17.00 Hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 A m. kir. posta műszaki tanácsadója. 17.50 Cziffra György zongorázik. 18.20 Székely hegyek között. Versek Erdélyről. 18.50 Pertis Pali cigányzenekara. 19.15 Hírek. 19.40 Kulisszák mögött: A Nemzeti Színház munkában. Hangképek a Macbeth felújításának előkészületeiről. 20.20 Árpádházi Szent Erzsébet. Hangjáték négy felvonásban. Irta vitéz Szarka Géza. Kb. 21.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 22.05 Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende kávéházból. 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 A Rádió Szalónzenekara. 0.05 Hírek.

BUDAPEST II.: 17.15—17.45 Magyar tánclemezek. 18.50—19.15 A földmívelésügyi miniszterium mezőgazdasági félórája. 19.25 Jazzdalok és táncszámok hanglemezről. 20.00 Hírek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 Zenekari művek hanglemezről. 21.45 Időjárásjelentés.

VASÁRNAP:

BUDAPEST I.: 8.00 Szózat. Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9.00—9.55 Unitárius istentisztelet a Kohary uccai templomból. 10.00—10.55 Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Szabó Imre esperes. 11.00—12.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. 12.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30 A Melles Béla-zenekar műsora. 13.15 Hangképek a magyar—olasz válogatott ökölvívómérkőzésről. Közvetítés a Városi Szinházból. 13.45 Hírek. 14.00 Hanglemezek. 15.00 1. »A törvényes érdekképviselet és a gazdák.« Máté Imre dr. előadása. 2. »Hogyan tartja fenn, illetve gazdagíthatja a kisgazda földjének termőerejét.« Somorjai Ferenc dr. előadása. 15.45 A Magyarországi Munkásdalegyletek Szövetsége képviseletében az Első Zugló Dalkör. Vezényel Halmai Károly. 16.15 Jazz-számok hanglemezről. 16.30 »A tenger és a hatalom.« Moravek Endre dr. előadása. Közművelődési előadássorozat. 17.00 Hírek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 Oláh Kálmán cigányzenekara. 18.00 »Szent Erzsébet magyarsága.« Gábriel Asztrik dr. előadása. 18.30 Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Elek szalonzenekara játszik. 19.15 Hírek. 19.25 »Bajok a búza miatt.« Nyirő József elbeszélését felolvassa Sala Domonkos. 19.45 Clementis Klára zongorázik. 20.15 Sporteredmények. 20.25 »Erzsébet-est.« Kilián Zoltán hangképsora. Közreműködik Hámory Imre és Tamás Ilona, az Operaház tagja, Radics Gábor cigányzenekara, zongorán kisér Petri Endre. 21.40 Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 22.05 Hanglemezek. 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 0.05 Hírek.

BUDAPEST II.: 11.15—12.15 Szalonötös. 13.20—13.45 A Melles Béla-zenekar műsora. 15.05—15.40 Operettrészletek hanglemezről. 18.45 »Amikor a magyar a multba néz.« Kerecsényi Dezső előadása. 19.15 Dömötör Tibor hegedül, zongorán kisér Földes László. 19.45 Marconnay Tibor verseiből előad Kovrig Emil. 20.00 Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 Hanglemezek. 21.40 Időjárásjelentés.

KASSA: 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Szent Orsolya-zárda templomából. 10.00—11.00 Azonos Budapest I. műsorával. (Református istentisztelet.) 11.00 Magyar dalok hanglemezről. 11.15 Hírek, heti beszámoló, műsorismertetés. 11.35 Hanglemezek. 12.20—0.15 Azonos Budapest I. műsorával.

A külföld nevezetességei

SZOMBAT: Hétvégi vidámságok (18.00) **Berlin.** — Magyar negyedóra (19.37) **Milánó.** — Kalevala est (20.00) **Lahti.** — Lehár est (20.15) **Bécs.** — Tánczene (20.25) **Bukarest.**

VASÁRNAP: Lemezek (14.00) **Berlin.** — Leoncavallo: Bajazzok (17.00) **Firenze.** — Tarka műsor (19.50) **Brünn.** — Tambura-hangverseny (20.00) **Zágráb.** — Lemezek (21.15) **Ljubljana.**

ESTÉNKÉNT
SZILÁGYI MARCSA
új műsorral
a Parisette
kávéházban

Vasárnap, Erzsébet napján
kétszer is: délután és este
és minden este egész héten át a nagysikerű
ERZSÉBET
a Városi Színházban
Helyárak: 50 fillértől 5 pengőig

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Szombat: Szöktetés a szerályból (D. bérlet 7. sz., 1/28). Vasárnap d. u.: Parasztbecsület; Coppélia (3); este: A szevillai borbély. Pozsonyi majális (1/28). Hétfő: Farsangi lakodalom (Népmüv. Biz. II. sor. 2. sz. előadása). Kedd: Traviata (A. bérlet 7. sz.). Szerda: Faust (Rendkivüli vendégciklus A. bérlet 1. sz., Müller Máriával). Csütörtök: Júlia szép leány; Csárdajelenet (B. bérlet 6. sz.). Péntek: II. filharmóniai hangverseny (8). Szombat: A bűvös vadász (D. bérlet 8. sz.). Vasárnap d. u.: A mosoly országa; este Bohémélet (Rendkivüli vendégciklus B. bérlet 1. sz., Müller Máriával). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Parsifal (A. bérlet 8. sz.). Szerda: Trubadur (E. bérlet 8. sz.). — **NEMZETI:** Szombat: Macbeth (I. bérlet, 1/28). Vasárnap d. u.: Süt a nap (1/24); este: Macbeth (VIII. bérlet, 1/28). Hétfő (II. bérlet), szerda (IV. bérlet), péntek (VI. bérlet), szombat (VII. bérlet), vasárnap este (Shakespeare-ciklus 4. sz.), hétfő (K. 2. bérlet): Macbeth. Kedd és csütörtök: Pápucshős. Vasárnap d. e.: Enekes madár. — **KAMARA:** Szombat és vasárnap este: Feleség (8). Vasárnap d. u: Szülők lázadása (4). Egész héten minden este: Feleség. Vasárnap d. u. Alterego. — **VIG:** Szombat és vasárnap este (T. bérlet): Kártyázó asszonyok (8). Vasárnap d. u.: A márkiné (1/24). Hétfő (G. bérlet). kedd (B. bérlet), csütörtök, péntek (L. bérlet), szombat este és vasárnap este (R. bérlet), jövő hétfő (F. béret): Kártyázó asszonyok. Szerda: A márkiné. Szombat d. u. és vasárnap d. u.: A márkiné. — **PESTI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Szabad az út (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Szabad az út. — **VÁROSI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Erzsébet (1/24, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Erzsébet. — **BELVÁROSI:** Szombat és vasárnap este: Végrendelet (8). Vasárnap d. u.: Földindulás (4). Egész héten minden este: Végrendelet. — **ANDRÁSSY:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Klotild néni (1/24, 8). Egész héten minden este (szerdán 75-ödször) és vasárnap d. u.: Klotild néni. — **FŐVÁROSI OPERETT:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Pozsonyi lakodalom (1/24, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Pozsonyi lakodalom. — **ROYAL:** Szombat d. u. is este, vasárnap d. u. és este: Ki gyereke vagyok én? (4, 1/29). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ki gyereke vagyok én? — **PÓDIUM:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Megnyitó műsor (1/25, 9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Megnyitó műsor. — **DUNAPARTI:** Szombat és vasárnap: Megnyitó műsor (9). Egész héten: Megnyitó műsor. — **KOMÉDIA:** Szombat és vasárnap: Benősülés (1/25, 1/29). Egész héten minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Benősülés. — **KAMARA VARIETÉ:** Szerdától mindennap (1/26, 1/29) és vasárnap: (1/23, 1/26, 1/29): Kicsuda Maga? — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat (1/26, 1/29), vasárnap (1/24, 1/26, 1/29): Fehérvári huszárok. Csütörtökig bezárólag: Fehérvári huszárok. — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat (1/26, 1/29), vasárnap (1/24, 1/26, 1/29): Zimberi-zombori szépasszony. Csütörtökig bezárólag: Zimberi-zombori szépasszony. — **KISFALUDY:** Szombat (1/26, 1/29), vasárnap (1/24, 1/26, 1/29): Paprikácsirke. Csütörtökig bezárólag: Paprikácsirke.

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (333-707): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vasárnap d. e. 1/10 és 1/12 órakor: **Katja.** — **ALKOTÁS** (355-374): **Judit** (Bette Davis). (Előadások: 1/4 1/6 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Sztrogoff Mihály.** — **ANDRÁSSY** (124-127): **Café de Paris** (Vera Koréne). (2/4 3/6 3/8 3/10: V Ü 2 4 6 8 10.) — **ATRIUM** (154-024, 143-034): **Áll a bál** (Szeleczky). (1/6 1/8 1/10; Sz V Ü 1/4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384-563): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (4 6 8 10; V Ü jobbt. 2 4 6 8 10, balt. 3 5 7 9.) Vas. d. e. 1/11 és 12 órakor: **Csintalan asszonyok.** — **BODOGRÁF** (149-510): **Ember és gazember** (Willy Forst). (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **BROADWAY** (144-212): **Krisztina királynő** (Garbo). (1/24 1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/2-kor is.) — **BUDAI APOLLÓ** (351-500): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (1/25 1/7 9; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) Vasárnap d. e. 1/11-kor: **Hyppolit a lakáj.** — **CAPITOL** (134-337): Második hétre prolongálva! **Egy párizsi ház** (Gaby Morlay). (1/24 1/26 1/28 és 1/10 órakor; V Ü d. e. 11; d. u. 1/2-kor is.) — **CASINO** (583-102): **Walt Disney új színes csodája.** (1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/2-kor is.) — **CITY** (111-140): Második hétre prolongálva! **Walt Disney: Hollywoodi képeskönyv.** Híradók. (3/26 3/8 3/10; Sz V Ü 3/4-kor is.) — **CORSO** (182-818): **Gibraltár** (Erich von Stroheim). (1/26 1/8 1/10; V Ü 1/4-kor is.) Vas. d. e. 1/12-kor: **Csodagyermek-matiné.** — **CORVIN** (139-584, 138-988): **A miniszter barátja** (Páger). (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 1/11-kor: **Ingovány** (Annie Duceaux). — **DAMJANICH** (134-803): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952): **Gibraltár** (Erich von Stroheim). (6 8 és 10 órakor; szomb., vas., ünn. 4 órakor is.) — **ELIT** (114-502): **A miniszter barátja** (Páger). (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528): Második hétre prolongálva! **Francia négyes** (Sacha Guitry). (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 1/4-kor is.) — **GLÓRIA** (144-800): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (1/25 5/7 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **HOLLYWOOD** (142-455): **Asszony a tűzvonalban** (G. Fröhlich). (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Denevér** (Lida Baarova). — **HOMÉROS** (296-178): **Broadway rózsája** (Alice Faye). (3/5 7 1/10; V Ü 1/2-től folytatólag.) — **IPOLY** (292-626): **Orgonavirágzás** (Jeanette MacDonald). (4 1/7 9; V Ü 2 1/5 7 1/10.) Vas. d. e. 1/11-kor: **120-as tempó.** — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644): **Ember és gazember** (Willy Forst). (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **A rend katonái.** — **KAMARA** (144-027): Harmadik hétre prolongálva! **A szerelem tolvaja** (Elisabeth Bergner). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **KULTÚR** (386-193): **Halló Janine** (Rökk Marika). (5 1/8 1/10; V Ü 1/2 2/4 3/6 3/8 3/10.) — **LLOYD** (111-994): **A jó házasság titka** (Loretta Young). (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Ujjé a hegyekben nagyszerű** (Stan és Pan). — **NYUGAT** (127-162): **Broadway rózsája** (Alice Faye). (1/25 7 1/10; Sz 4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **ODEON** (130-263): **Café de Paris** (Jules Berry). (Folyt. előad.: 1/5 3/7 1/10; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 11; d. u. 1/2-kor is.) — **OLYMPIA** (342-947): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130-125): **Alexander Graham Bell** (Loretta Young, Don Ameche). Magyar híradó. (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **ORIENT** (114-926): **Pénz áll a házhoz** (Kiss Manyi). (Folyt. előad.: 1/5 3/7 1/10; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) — **OTTHON** (146-447): **A Broadway rózsája** (Alice Faye). (1/24 1/26 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 10 és 1/12-kor: **Leányvágyak.** — **PALACE** (136-523): Harmadik hétre prolongálva! **A három testőr** (3 Ritz Brothers). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PATRIA** (145-673): **Riadó Indiában** (Korda-film). (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 1/11-kor: **Flotta a víz alatt** (R. Greene). — **PHÖNIX** (144-454): **Ember és gazember** (Willy Forst). (Folyt. előad.: d. e. 11, d. u. 1 3 5 1/8 1/10.) — **RADIUS** (122-098, 120-564): Ötödik hétre prolongálva! **Várlak** (Iréne Dunne). (1/26 3/8 3/10; Sz V Ü 1/24-kor is.) — **RIALTO** (139-497): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (Mindennap: d. e. 1/11, d. u. 1/21 1/3 5 1/8 1/10; V Ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLÓ** (141-902, 342-946): Második hétre prolongálva! **Tánc a Föld körül** (Fred Astaire). (1/26 1/8 3/10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146-040): **Riadó Indiában** (Korda-film). (1/24 1/26 1/8 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 1/11-kor: **Flotta a víz alatt** (R. Greene). — **SCALA** (114-411): **Pygmalion** (Leslie Howard). (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 3-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor: **A három kis angyal** (Deanna Durbin). — **TIVOLI** (123-049): **Ember és gazember** (Willy Forst). (Folyt. előad.: 1/25 7 1/10; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 3/4-kor is.) Vas. d. e. 1/10 és 1/12 órakor: **Címzett ismeretlen** (Kabos). — **TURÁN** (120-003): **Mámoros báll éj** (Zarah Leander). (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 9 és 11-kor: **Katja.** — **URÁNIA** (146-046): Második hétre prolongálva! **Áll a bál** (Szeleczky). (5 1/8 1/10; Sz V Ü 1/43-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **vitéz dr. Nagy Iván előadása: Finnország.** — **VESTA** (132-639): **Ember és gazember** (Willy Forst). (D. e. 11, d. u. 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü d. e. 11. d. u. 2 4 6 8 10.)

Köszöntjük új olvasóinkat

A mai nap új korszak kezdetét jelenti lapunk életében. Szerkesztőgárdánk élére a felvidéki nemzeti küzdelmek kipróbált harcosai kerültek, akik eddig a Felvidéki, majd pedig a Pesti Magyar Hirlapot szerkesztették abbo a puritán nemzeti szellemben, amelyet a kisebbségi sors spártai körülményei neveltek ki bennük.

Ezt a tisztult, átfogó magyarságot hozták magukkal hasábjainkra és egyúttal magukkal hozták sorainkba a leghűségesebb, legragaszkodóbb olvasótábort: a felvidéki magyarságot. Lapunk a mai nappal átvette a Pesti Magyar Hiralp valamennyi előfizetőjét s a példányonként rendelők számára is folytatólagosan küldjük az új Magyarországot.

Uj hívelnket testvéri hűséggel és szeretettel üdvözöljük. Nemcsak a legkitűnőbb hírszolgálattal igyekezünk igényeiket kielégíteni, hanem mindenkor becsületes és harcos szószólói akarunk lenni a visszatért magyarság minden jogos panaszának és közérdekű kívánságainak.

A Magyarország az egész Magyarország lapja, de a felvidéki pártok fölötti egyetemes lélek magyarságát, egészséges népi szemléletét és szociális felelősségérzetét kívánja öntudatosítani s ezzel szolgálni az egész nemzet megújhodását és lelki egységét Felvidéki új olvasóinkat kérjük, fogadják lapunkat szeretettel és bizalommal, a hűségért hűséggel fizetünk.

Bevonulás és visszavonulás

Szorgalmas, nyugodt, komoly parlamenti munka jellemezte az elmult hét belpolitikai életét. A magasszínvonalú vitában megismertük a belügyi, iparügyi, kereskedelmi és földmüvelésügyi költségvetéssel kapcsolatos épitő terveket és örömmel vettük tudomásul iparunk nagyarányú fejlődésének eredményeit. A komoly munka hangulatát egyedül a szerdai nap törte meg, mert ezen a napon a nyilaskeresztes párt váratlanul fölvonult a hetek óta bojkottált dunaparti csücsíves palotába és éjfélig tartó interpellációs rohammal ostromolta meg a kormányt és az egész Ház idegeit. Antantszíjjal, lovaglócsizmában, de nyakló és fék nélkül lovagoltak neki a problémáknak és személyeknek. Egyszeriben vége lett a komoly hangnak és színvonalnak, hordóhangok szinterévé vált a gyönyörü terem. Támadtak mindent: még a külpolitikát is. Azt a külpolitikát, amelyet ma pártkülönbség nélkül minden magyar ember csak hálával és kalaplevéve emleget. Még azt is nehézményezték, hogy nyilas testvéreik néha kénytelenek a honvédség soraiba bevonulni. Vezérük panaszolta, hogy agitátoraikat is behívják gyakorlatra: szerinte ez a nyilasok szervezkedésének nagy sérelme. Nekik, úgy látszik, fontosabb a pártügy, mint a haza szolgálata, a honvédelem. De vajjon miért változtattak hirtelen taktikát a nyilasok? Hiszen néhány héttel ezelőtt ünnepélyesen, rendekben vonultak ki a Házból, mondva, hogy ezzel a rendszerrel, ezzel a törvényalkotással nem vállalnak semmi közösséget s egyedüli hazafias magatartásnak csak a távolmaradást tekintik. Miért vállalták, hogy a következetlenség gyanújába essenek? Mert belátták, hogy a parlamenti munka szabotálásával súlyos taktikai hibát követtek el, mert a munkakerülést a saját párthiveik előtt sem tudják megindokolni. Mert lejáratták vele magukat. A parlamentet nem lehet büntetlenül fumigálni. Aki fumigálja a parlamentet, az eljátszotta a jogát, hogy a parlament komolyan vegye, amikor egynapos vendégszereplésre újból szót kér a parlamentben. S ez is lett a jutalmuk. Gróf Teleki Pál csak egyetlenegy interpellációjukra adott választ, s ebben megmondta, hogy eljátszották az erkölcsi jogukat arra, hogy a parlamenti udvariasság kívánalmai szerint azonnal választ kaphassanak a kormány tagjaitól. A nyilas bevonulásból csúfos visszavonulás lett, a nyilas taktika teljes csődje.

Az angina pectoris — a rohamokban fellépő nyomasztó szivtáji fájdalmak — kezelésében reggel éhgyomorra ½, esetleg ¼ pohár természetes »Ferenc József« keserüvíz is elegendő ahhoz, hogy a belek oly igen fontos működését elrendezze és megfelelő anyagcserét biztosítson. Kérdezze meg orvosát!

„A MI POLITIKÁNK NEM AZ IGÉRGETÉS, HANEM A CSELEKVÉS POLITIKÁJA"

Hóman, Reményi-Schneller, Jaross és Radocsay miniszter beszéde a balatonfüredi kerületben — Fokozódó élénkülés a belpolitikában

Alig egy hónappal a karácsonyi ünnepek előtt a belpolitikai életben *egyre fokozódó élénkülés tapasztalható.*

A parlament **gyorsított ütemben** tárgyalja a költségvetést és a jövő hétre csupán öt tárca költségvetésének vitája marad. A költségvetési vita befejeztével, tehát még a jövő héten, sor kerül a képviselőházban az *appropriációs vitára.*

Szerdára összehívták a felsőház földmívelésügyi, igazságügyi és pénzügyi egyesített bizottságát, *a kormány földbirtokpolitikai javaslatának tárgyalásra.* Ezt követi a felsőház plénumának ülése.

A szakminisztériumok legtöbbjében *nagyjelentőségü törvényjavaslatokat készitenek elő.* Kiemelkedőnek igérkezik közülük *a szociális alap* létesítéséről szóló javaslat, amely *széleskörü intézkedéseket tartalmaz a legszegényebb néposztályok megsegitésére.* A belügyminisztérium másik fontos javaslata *közjogi* természetü, míg a pénzügyminisztériumban már igen előrehaladtak a *társulati adó* törvényjavaslatának előkészitési munkálatai.

Tekintettel a parlamenti tárgyalás fokozott ütemére, amit az új házszabályok tesznek lehetővé, politikai körökben biztosra veszik, hogy az említett javaslatok rövid időn belül, talán már a karácsonyi szünet előtt a Ház plénuma elé kerülnek.

A balatonfüredi választás

A belpolitika legidőszerűbb érdekessége *a balatonfüredi választás.* A nyilasok, akiket utóbbi időben különböző természetü balsikerek értek, valósággal *presztizskérdésnek tartják, hogy vártjuk jelöltje kerüljön Darányi Kálmán örökébe. Mecsér* András esélyei azonban egyre gyengülnek. Minél inkább kialakul a választási harc képe, annál nyilvánvalóbbá válik, hogy a kerületben *Radocsay László igazságügyminiszter, a Magyar Élet Pártjának jelöltje fog győzni.*

A kerület választópolgárai mindenfelé lelkesedéssel fogadják, a nyilasgyülések hallgatósága viszont egyre gyérül. Akadt olyan nyilasgyülés is, amelyet *összesen öten hallgattak végig, mig a szónokok száma — hat volt.*

A balatonfüredi kerületben vasárnap megkezdődik a néma hét. Az agitáció utolsó napján három miniszter utazott a kerületbe az új igazságügyminiszter támogatására.

Radocsay igazságügyminiszter programja

Szombaton délelőtt Balatonfüreden rendezett a MÉP nagygyülést, amelyen *Hóman* Bálint, *Reményi-Schneller* Lajos és *Jaross* Andor miniszterek is megjelentek.

Elsőnek *Radocsay* László igazságügyminiszter mondta el programbeszédét. Hangoztatta, hogy *mindnyájan eszközei vagyunk a nemzet boldogulásának.* Végérvényesen letünt az a régi liberális felfogás, amely legfőbb ideáljaként az egyén szabadságát hirdette. Ez az elv nem lehetett üdvös az egész nemzet létére és az egyéni szabadság eszméjének helyébe lépett a közösség szabadságának eszméje.

A mindenáron ellenzékieskedők *egyéni érvényesülést keresnek.* A passzív kritikával élő ellenzék *megzavarja a lelkek nyugalmát, a lelkek egységét.* A józan észszerűség megköveteli, hogy a módszerek és a feladatok megoldásának üteme tekintetében határ legyen. Aki azt állítja, hogy egy csapásra megváltja a nemzetet, az *nem mond és nem mondhat igazat.*

Érdekes miniszteri beszédek

Radocsay László beszéde után *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter szólalt fel.

— A gazdasági politikának, — mondotta — amelyet a kormány követ, alapelve *a biztonság, rend és nyugalom védelme alatt komoly termelő munkát folytatni és a legszélsőbb néprétegek jólétét biztositani.*

Hangoztatta a hadseregfejlesztés szükségességét, ami sok áldozatba kerül, de *a maga lábán járó nemzet soha nem mondhat le arról, hogy erős hadserege legyen.*

Elsőrangú feladat a mezőgazdasági termelés megszervezése is. A szociális népi politikával a *magyar testvériség politikáját valósitjuk meg.* Amikor ilyen felfogásban folytatjuk gazdasági politikánkat, szükséges, hogy mindenki egyformán fegyelmezetten dolgozzon a maga helyén, ahová a sors állította.

A pénzügyminiszter beszéde után Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter mondott beszédet.

— *A mi politikánk* — hangoztatta — *nem az igérgetés, hanem a cselekvés politikája.* Mint *Darányi* Kálmán egyik legbizalmasabb barátja eljöttem azért, hogy hitet tegyek amellett, *Darányi Kálmán igenis a mi politikánkat vallotta utolsó leheletéig.* Ha valaki azt állítja, hogy a mai kormány letért arról az útról, amelyet *Gömbös* Gyula és *Darányi* Kálmán jelöltek ki számunkra, *nem mond valót.*

— Az általunk követett politika a hit és a tudás, az akarat és a cselekvés, a szív és az értelem politikája. A történelmi hagyományokra támaszkodva szolgáljuk a korszerű haladás eszméjét, ahogy ezt tették a nagy magyar politikusok, Szent Istvántól mindmáig.

Az elhangzott beszédek a nagygyülés közönségére mély benyomást tettek. Különösen érdekes *Hóman* Bálint megnyilatkozása, aki nemcsak unokatestvére, hanem legbizalmasabb barátja és politikai fegyvertársa is volt *Darányi* Kálmánnak. Ebben a minőségében *ő az egyetlen illetékes, hogy nyilatkozzék a nyilasok legfőbb agitációs érvéről: a sokat emlegetett Darányi—Mecsér barátságról.*

Jaross Andor tárcanélküli miniszter szombaton elsőnek Káptalantóti községben mondott beszédet. Hangoztatta, hogy ma minden magyar kifelé néz az ország határain túl és a belső dolgok kevésbé érdeklik az embereket. A belpolitikát tekintve ma egész Európában mindenütt azt látni, hogy *az államokban fegyelmezetten áll az egész nép a kormányzat mögött.* Ilyen időkben *nincs helye az ellenzékieskedésnek,* hanem az ország minden tagjának együtt kell a ránk váró jövőre felkészülnie. A kormány felfogása az, — folytatta *Jaross* miniszter — hogy *a gazdagokat meg kell tanitani a szegényember megbecsülésére, a szegényembertől viszont bizalmat vár, hogy meg tudja valósitani céljait.*

Jaross Andor a délután folyamán a zsúfolásig megtelt tapolcai mozgóképszínházban hosszabb beszédet tartott.

MOST JELENT MEG!
Csonka-Magyarország közigazgatási térképe
1939
A legújabb megyei és járási beosztással.
M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet kiadása.
Mérték: 1:750.000. Nagysága 70×100 cm.
Ára felvonatlanul P 2.—,
vászonra vonva, lécekkel P 5.80
Kir. Honvéd Térképészeti Intézet főbizományosa
KOKAI LAJOS könyvkereskedése.
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 5.
Telefon 189-444 és 189-464.
TÉRKÉP ÁRJEGYZÉK INGYEN

SZINHÁZ

MACBETH

Új betanulással a Nemzeti Színházban

A kor, amelynek a Shakespeare-tragédiák készültek, kívánta a színpadon a rémségeket, de a költő, mikor korának e furcsa izlését szolgálta, egyúttal a messzi századok felé is szólt: mert alakjait, hőseit megértjük — tündérek és boszorkányok nélkül is. Ez magyarázza meg, miért igyekeztek a színházak agyonrendezni az egyes Shakespeare-tragédiákat, hol kiseprűzve a színpadról a vénbanyákat és nimfákat, hol meg benépesítve velük újra a birnami és az ardennesi erdőket. »Skócia ördöge« ezúttal boszorkányaival együtt jelent meg a magyar színpadon.

A nemzeti hagyománnyá vált Shakespeare-kultusznak nevezetes eseménye a »*Macbeth*« ma esti bemutatója. A dráma szövege új köntöst kapott és a játék egészen új elgondolás alapján közelítette meg az angol óriás géniuszát. 1867 óta színészeink a Szász Károly szövegét szavalták. *Szabó* Lőrinc »Macbeth«-je művészmunka; mai nyelven, igaz költői mélységgel szólaltatja meg Shakespeare-t. Nyelve és verse síma és zengő, semmi papírizegés a mondatok között (amit bizony, Szász Károlynál már hallani lehetett); nem esett a magyarosság túlzásaiba se, viszont, ahol szükség volt rá — a gyilkosok jelenete —, ott megszólaltatta Shakespeare dikciójához híven az utcai köznyelvet is. Szabó Lőrinc fordítása teljes lehetőséget ad arra, hogy a színészek a beszéd természetességére törekedjenek, anélkül, hogy a versek vers voltát le kellene tagadniok.

Macbeth szerepét *Kiss* Ferenc a megifjított szöveggel is kitűnően játszotta meg. Nyolc év előtti emlékezetes Macbethje óta a klasszikus repertoárok még inkább elmélyítették és több intellektussal gazdagították egyéni alakító művészetét. Skócia »hentesében« egyformán érzékeltette a borzalmas zsarnokot és a végzete lejtőjén meg nem állítható, szánalmas embert. Ezt a kettősséget különösen a képzelt tőrjelenetben és a »nagy ölés« után hangsúlyozta ki a szerep egységét kidomborító részletes ábrázolással. A többi szereplő — a shakespeare-i drámák szokásos személyzete — nagyjában a hagyományos nemzetiszínházi stílus szerint játszik. *Tőkés* Anna, *Rápolthy* Anna, *Ungvári* László, *Forgács* Antal, *Petheő* Attila, *Lehotay* Árpád és *Újlaky* László váltak ki közülük jobban kidolgozott szerepükkel. Az egységes shakespeare-i játékstílusra való törekvésük már figyelemreméltó.

Németh Antal azt a Shakespearet mutatta be, aki hisz a babonákban, jóslatokban és boszorkányokban. Tehát csonkítatlanul, teljes egészében hozta színpadra »Macbeth«-et, minden jelenéssel, színnel együtt. A rendezői önkény itt megszelídült és hű szolgálója lett a költőnek. Németh Antal századik rendezése méltó koronája komoly művészi munkásságának. *Horváth* János díszletei a maguk komor színeivel és zord vonalaival sikeresen érzékeltették Shakespeare tragédiáját, amely nyomasztó és majdnem vigasztalan, mint a novemberi ború...

Vass László

(*) **Az a huncut suszterinas** — a címe annak a zenés gyermekbohózatnak, melyet vasárnap délelőtt 11 órakor mutat be a Royal Színház. A mulatságos darabon kívül fellép a gyerekek két kedvence, *Gerard* bohóc és *Zoli* törpe.

(*) **Stokowski megnősült.** A *Garbo—Stokowski*-idillnek vége... *Garbo*, mint *Hollywoodból* jelentik, beleszeretett egy orvosba. *Stokowski* állítólag egy *svéd lányt* vesz feleségül.

Miért nem ad Bajor Gizi interjút?

Bajor Gizi játssza Romeót. *Bajor* Gizi nem játssza. Ha játssza, ki lesz Julia?

Ez a téma három variációja. De mi az igazság? A legilletékesebb személyhez fordultunk válaszért.

— Nem nyilatkozhatom, — mondotta a művésznő. — Először azért nem, mert a *Romeo egyelőre egyáltalában nem időszerű*. Hol vagyunk még a *Feleség* sorozatos előadásának a végétől. Addig pedig még szó se lehet róla. Másodszor azért nem nyilatkozhatom, mert *nem szeretek, nem tudok interjút adni.*

— Miért nem?

— Mert amit a nyilvánosság számára mondhatnék, elmondom — *játékközben. Ahogyan* lehet olvasni a sorok között, úgy a szerepeim árnyalásából, a játékomból ki lehet olvasni, hogy mit szeretek, milyen vagyok, mi lehet valamiről a véleményem. Ezt én már mind elmondtam és elmondom játékközben a színpadon, ahol valósággal élek. Hiszen *mindent átélek*. Ha olyasvalamivel találkozom a színpadon, ami az életben még nem ért, *úgy élem át, ahogy átélném, ha a sors rám mérné*. Mikor lúgkövet, vagy mit ittam a színpadon, úgy éltem át, mintha valóságban megtenném.

— Volt már eset rá, hogy a játékát *utólag igazolta a valóság?*

— Volt. Persze nem pontosan ugyanolyan körülmények között. De lényegben valóban úgy hatottak rám a dolgok *és úgy is reagáltam rájuk, mint a színpadon.* Tehát ahányszor játszom, az mindig — *nyilt interju.*

— Egy esetben — fejeződött be az interju-nélküli interju — tudnék interjut adni: ha nem színésznő lennék, hanem — *író.*

Németh Antal bankettje helyett: a szegények megsegítése

A *Macbeth* éppen a századik rendezése dr. *Németh* Antalnak, a Nemzeti Színház igazgatójának. Barátai és tisztelői ebből az alkalomból *társasvacsorán* akarták ünnepelni, az igazgató azonban felkérte őket, hogy a vacsora költségeit juttassák *a kormányzóné nyomorenyhítő akciójának.*

Vasárnap rádióműsora

BUDAPEST I.: 8.00 Szózat. Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9.00—9.55 Unitárius istentisztelet a Kohary uccai templomból. 10.00—10.55 Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Szabó Imre esperes. 11.00—12.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szive templomból. 12.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 12.30 A Melles Béla-zenekar műsora. 13.15 Hangképek a magyar—olasz válogatott ökölvivómérkőzésről. Közvetítés a Városi Színházból. 13.45 Hírek. 14.00 Hanglemezek. 15.00 1. »A törvényes érdekképviselet és a gazdák.« Máté Imre dr. előadása. 2. »Hogyan tartja fenn, illetve gazdagíthatja a kisgazda földjének termőerejét.« Somorjai Ferenc dr. előadása. 15.45 A Magyarországi Munkásdalegyletek Szövetsége képviseletében az Első Zugligeti Dalkör. Vezényel Halmai Károly. 16.15 Jazz-számok hanglemezről. 16.30 »A tenger és a hatalom.« Moravek Endre dr. előadása. Közművelődési előadássorozat. 17.00 Hírek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 Oláh Kálmán cigányzenekara. 18.00 »Szent Erzsébet magyarsága.« Gábriel Asztrik dr. előadása. 18.30 Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede szalonzenekara játszik. 19.15 Hírek. 19.25 »Bajok a búza miatt.« Nyiró József elbeszélését felolvassa Sala Domonkos. 19.45 Clementis Klára zongorázik. 20.15 Sporteredmények. 20.25 »Erzsébet-est.« Kilián Zoltán hangképsora. Közreműködik Hámory Imre és Tamás Ilona, az Operaház tagja, Radics Gábor cigányzenekara, zongorán kisér Petri Endre. 21.40 Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 22.05 Hanglemezek. 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 0.05 Hírek.

BUDAPEST II.: 11.15—12.15 Szalonötös. 13.20—13.45 A Melles Béla-zenekar műsora. 15.05—15.40 Operettrészletek hanglemezről. 18.45 »Amikor a magyar a multba néz.« Kerecsényi Dezső előadása. 19.15 Dömötör Tibor hegedül, zongorán kisér Földes László. 19.45 Marconnay Tibor verseiből előad Kovrig Emil. 20.00 Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 Hanglemezek. 21.40 Időjárásjelentés.

KASSA: 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Szent Orsolya-zárda templomából. 10.00—11.00 Azonos Budapest I. műsorával. (Református istentisztelet.) 11.00 Magyar dalok hanglemezről. 11.15 Hírek, heti beszámoló, műsorismertetés. 11.35 Hanglemezek. 12.20—0.15 Azonos Budapest I. műsorával.

A külföld nevezetességei

VASÁRNAP: Lemezek (14.00) **Berlin.** — **Leoncavallo:** Bajazzok (17.00) **Firenze.** — **Tanka** műsor (19.50) **Brünn.** — **Tambura-hangverseny** (20.00) **Zágráb.** — Lemezek (21.15) **Ljubljana.**

ESTÉNKÉNT
SZILÁGYI MARCSA
új műsorral
a Parisette
kávéházban

Vasárnap, Erzsébet napján
kétszer is: délután és este
és minden este egész héten át a nagysikerű
ERZSÉBET
a Városi Színházban
Helyárak: 50 fillértől 5 pengőig

Színházak műsora

OPERAHÁZ. Vasárnap délután: Parasztbecsület; Coppélia (3); este: A szevillai borbély; Pozsonyi majális (½8). Hétfő: Farsangi lakodalom (Népműv. Biz. II. sor. 2. sz. előadása). Kedd: Traviata (A. bérlet 7. sz.). Szerda: Faust (Rendkivüli vendégciklus A. bérlet 1. sz., Müller Máriával). Csütörtök: Júlia szép leány; Csárdajelenet (B. bérlet 6. sz.). Péntek: II. filharmóniai hangverseny (8). Szombat: A bűvös vadász (D. bérlet 8. sz.). Vasárnap d. u.: A mosoly országa; este Bohémélet (Rendkivüli vendégciklus B. bérlet 1. sz., Müller Máriával). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Parsifal (A. bérlet 8. sz.). Szerda: Trubadur (E. bérlet 8. sz.). — **NEMZETI:** Vasárnap d. u.: Süt a nap (½4); este: Macbeth (VIII. bérl. ½8). Hétfő (II. bérlet), szerda (IV. bérlet), péntek (VI. bérlet), szombat (VII. bérlet), vasárnap este (Shakespeare-ciklus 4. sz.), hétfő (K. 2. bérlet): Macbeth. Kedd és csütörtök: Papucshős. Vasárnap d. e.: Enekes madár. — **KAMARA.** Vasárnap este: Feleség (8). Vasárnap d. u. Szülők lázadása (4). Egész héten minden este: Feleség. Vasárnap d. u. Alterego. — **VIG:** Vasárnap este (T. bérl.): Kártyázó asszonyok (8). Vasárnap d. u.: A márkiné (½4). Hétfő (G bérlet), kedd (B. bérlet), csütörtök, péntek (L. bérlet), szombat este és vasárnap este (R. bérlet), jövő hétfő (F. béret): Kártyázó asszonyok. Szerda: A márkiné. Szombat d. u. és vasárnap d. u. A márkiné. **PESTI:** Vasárnap d. u. és este: Szabad az út (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u. Szabad az út. — **VÁROSI:** Vasárnap d. u. és este: Erzsébet (½4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: d. u. és este: Erzsébet (½4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Erzsébet. — **BELVÁROSI:** Szombat és vasárnap este: Végrendelet (8). Vasárnap d. u.: Földindulás (4). Egész héten minden este: Végrendelet. — **ANDRÁSSY:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Klotild néni (½4, 8). Egész héten minden este (szerdán 75-ödször) és vasárnap d. u.: Klotild néni. — **FŐVÁROSI OPERETT:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Pozsonyi lakodalom (½4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Pozsonyi lakodalom. — **ROYAL:** Szombat d. u. és este, vasárnap d. u. és este: Ki gyereke vagyok én? (4, ½8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ki gyereke vagyok én? — **PÓDIUM:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Megnyitó műsor (½5, 9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Megnyitó műsor. — **DUNAPARTI:** Szombat és vasárnap: Megnyitó műsor (9). Egész héten: Megnyitó műsor. — **KOMÉDIA:** Szombat és vasárnap: Benősülés (½5, ½9). Egész héten minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Benősülés. — **KAMARA VARIETÉ:** Szerdától mindennap (½6, ½9) és vasárnap: (½3, ½6, ½9): Kicsuda Maga? — **ERZSEBETVÁROSI:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (½4, ½6, ½9): Fehérvári huszárok. Csütörtökig bezárólag: Fehérvári huszárok. — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (½4, ½6, ½9): Zimberi-zombori szépasszony. Csütörtökig bezárólag: Zimberi-zombori szépasszony. — **KISFALUDY:** Szombat (½6, ½9), vasárnap (½4, ½6, ½9): Paprikácsirke. Csütörtökig bezárólag: Paprikácsirke.

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (353-707): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vasárnap d. e. ½10 és ½12 órakor: **Katja.** — **ALKOTÁS** (355-374): **Judit** (Bette Davis). (Előadások: ½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Sztrogoff Mihály.** — **ANDRÁSSY** (124-127): **Café de Paris** (Vera Koréne). (½4 ¾6 ½8 ¾10; V ü 2 4 6 8 10.) — **ÁTRIUM** (154-024, 143-034): **Áll a bál** (Szeleczky). (½6 ½8 ½10; Sz V ü ¼4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384-563): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (4 6 8 10; V ü jobbt. 2 4 6 8 10, balt. 3 5 7 9.) Vas. d. e. ½11 és 12 órakor: **Csintalan asszonyok.** — **BODOGRÁF** (149-510): **Ember és gazember** (Willy Forst). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) — **BROADWAY** (144-212): **Krisztina királynő** (Garbo). (½4 ½6 ½8 ½10; Sz V ü ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLO** (351-500): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (½5 ½7 9; V ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Vasárnap d. e. ½11-kor: **Hyppolit a lakáj.** — **CAPITOL** (134-337): **Második hétre prolongálva! Egy párisi ház** (Gaby Morlay). (¼4 ½6 ½8 és ½10 órakor; V ü d. e. 11; d. u. ½2-kor is.) — **CASINO** (383-102): **Walt Disney új színes csodája.** (½6 ½8 ½10; Sz V ü ½2-kor is.) — **CITY** (111-140): **Második hétre prolongálva! Walt Disney: Hollywoodi képeskönyv. Híradók.** (½6 ½8 ½10; Sz V ü ¾4-kor is.) — **CORSO** (182-818): **Gibraltár** (Erich von Stroheim). (½6 ¼8 ½10; V ü ¼-kor is.) Vas. d. e. ½12-kor: **Csodagyermek-matiné.** — **CORVIN** (139-384, 138-988): **A miniszter barátja** (Páger). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: **Ingovány** (Annie Ducaux). — **DAMJANICH** (134-803): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952): **Gibraltár** (Erich von Stroheim). (6 8 és 10 órakor; szomb., vas., ünn. 4 órakor is.) — **ELIT** (114-502): **A miniszter barátja** (Páger). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-328): Második hétre prolongálva! **Francia négyes** (Sacha Guitry). (½6 ½8 ½10; Sz V ü ½4-kor is.) — **GLÓRIA** (144-800): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (½5 ¾7 9; Sz ¼4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) — **HOLLYWOOD** (142-455): **Asszony a tűzvonalban** (G. Fröhlich). (½4 ½6 ¼8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Denevér** (Lida Baarova). — **HOMÉROS** (296-178): **Broadway rózsája** (Alice Faye). (½5 7 ½10; V ü ½2-től folytatólag.) — **IPOLY** (292-626): **Orgonavirágzás** (Jeanette MacDonald). (4 ½7 9; V ü 2 ½5 7 ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **120-as tempó.** — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644): **Ember és gazember** (Willy Forst). (¼4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **A rend katonái.** — **KAMARA** (144-027): Harmadik hétre prolongálva! **A szerelem tolvaja** (Elisabeth Bergner). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **KULTUR** (386-193): **Halló Janine** (Rökk Marika). (5 ½8 ½10; V ü ½2 ¾4 ½6 ¾8 ¾10.) — **LLOYD** (111-994): **A jó házasság titka** (Loretta Young). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Ujjé a hegyekben nagyszerű** (Stan és Pan). — **NYUGAT** (127-162): **Broadway rózsája** (Alice Faye). (½5 7 ½10; Sz 4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **ODEON** (130-263): **Café de Paris** (Jules Berry). (Folyt. előad.: ½5 ½7 ¾10; Sz ¼4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: **Címzett ismeretlen** (Kabos). — **OLYMPIA** (342-947): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130-125): **Alexander Graham Bell** (Loretta Young, Don Ameche). Magyar híradó. (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **ORIENT** (114-926): **Pénz áll a házhoz** (Kiss Manyi). (Folyt. előad.: ½5 ¾7 ½10; V ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **OTTHON** (146-447): **A Broadway rózsája** (Alice Faye). (¼4 ½6 ¼8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: **Leányvágyak.** — **PALACE** (136-523): Harmadik hétre prolongálva! **A három testőr** (3 Ritz Brothers). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PATRIA** (145-673): **Riadó Indiában** (Korda-film). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: **Flotta a víz alatt** (R. Greene). — **PHÖNIX** (144-454): **Ember és gazember** (Willy Forst). (Folyt. előad.: d. e. 11, d. u. 1 3 5 ½8 ½10.) — **RADIUS** (122-098, 120-564): Ötödik hétre prolongálva! **Várlak** (Iréne Dunne). (½6 ¾8 ¾10; Sz V ü ½4-kor is.) — **RIALTO** (139-497): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (Mindennap: d. e. ½11, d. u. ½1 ½3 5 ½8 ½10; V ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946): Második hétre prolongálva! **Tánc a Föld körül** (Fred Astaire). (½6 ½8 ¾10; Sz V ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146-040): **Riadó Indiában** (Korda-film). (½4 ½6 ½8 ½10; V ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: **Flotta a víz alatt** (R. Greene). — **SCALA** (114-411): **Pygmalion** (Leslie Howard). (½6 ½8 ¾10; Sz V ü 3-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor: **A három kis angyal** (Deanna Durbin). — **TIVOLI** (123-049): **Ember és gazember** (Willy Forst). (Folyt. előad.: ½5 7 ½10; Sz ½4 ½6 ½8 ½10; V ü ¾2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12 órakor: **Címzett ismeretlen** (Kabos). — **TURÁN** (120-003): **Mámoros báli éj** (Zarah Leander). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) Vas. d. e. 9 és 11-kor: **Katja.** — **URÁNIA** (146-046): Második hétre prolongálva! **Áll a bál** (Szeleczky). (5 ½8 ½10; Sz V ü ½3-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **vitéz dr. Nagy Iván előadása: Finnország.** — **VESTA** (132-639): **Ember és gazember** (Willy Forst). (**D. e. 11, d. u. ½3 ½4 ½6 ½8 ½10; V ü d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.**)

SPORT

Kik ma a legjobb magyar kardvívók?

Vasárnap fejeződik be a BEAC vívó válogató sorozata

A mai időkben *minden dicséretet megérdemelnek a derék egyetemi atléták*, hogy egymásután megrendezték a párbajtőr, tőr és most vasárnap a kardvívó válogatóversenyeket. Meg kell állapítani, hogy *a BEAC rendezései nagyszerűen sikerültek*. Legsikerültebb lesz bizonyosan *a vasárnapi kardvívó válogató*. A vívókapitány helyesen cselekedett, hogy ennek a versenynek nemcsak *a világbajnokságra*, hanem már *a márciusi Terstyánszky-emlékversenyre* is *válogató jelleget* adott.

A 36 nevező között ott találjuk *teljes kardvívó élgárdánkat*, nagy küzdelem lesz *a kilences döntőbe való jutásért*. Erre a legtöbb esélye van a következőknek: *Kovács, Berczelly, Maszlay* (HTVK), *Gerevich, Rajcsányi* (MAC), dr. *Rajczy* és dr. *Bay* (BEAC), míg az utolsó két helyért óriási küzdelem lesz *Kőszeghy, Homoródy, Zirczy, Dunay, Pesthy*, dr. *Nedeczky* között, akik közé könnyen benyomulhat valaki a »sötétek« közül is, akik nagyon szorgalmasan készültek.

A kardvívó válogatóverseny színhelye *a BEAC Semmelweis uccai vívóterme*, a Vívószövetséget *Idrányi* Ferenc és *Nagy* Ernő képviselik.

Jéghokkicsapatunk Lausanneban is győzött

A magyar jéghokki válogatott csapat pénteken este Budapest színeiben egy lausanne-i vegyescsapattal mérkőzött, amelyben két berni játékos is vendégszerepelt. Budapest csapata 5:2-re győzött. Az első kétharmad 2:2, illetve 0:0 arányban döntetlenül végződött, az utolsó harmadban azonban a magyar csapat három góllal eldöntötte a csatát. A magyar csapat góljait Miklós és Gergely ütötte. A magyar csapat ma Zürichben játszik.

Magyar-német tornászmérkőzés: május 5

Steding, a német tornaszövetség elnöke értesítette a tornaszövetséget, hogy elfogadja a magyar szövetség meghívását és *május 5-re Budapestre küldi a német válogatott tornászcsapatot.* A mérkőzés után a németek *Székesfehérvárott* és *Debrecenben* is vendégszerepelnek.

Börzsöny helyett a Hármashatárhegyen lesz a síjárőrverseny

Szokatlanul nagyszámban jelentkeztek az egyesületek a *Kárpát Egylet* által kiírt *börzsönyi sífutójárőrversenyre.* Miután azonban a Börzsönybe most nem lehet zavartalanul feljutni, *a rendező egyesület a versenyt a Hármashatárhegyre helyezte át.* A versenyzők, rendezők és nézők *a pálvölgyi cseppkőbarlangnál* találkoznak, a versenyre a *MAC, Postások* és *Kassa* két-két *járőrt*, a *BBTE, BEAC* és *MAFC* egy-egy járőrt nevezett, ezek a legesélyesebbek — de szép számban neveztek a kisebb egyesületek is, inkább próbaképpen.

SPORTMŰSOR

VASÁRNAP: Labdarúgás: Elektromos—Ferencváros, Latorca u. ½3 óra; Ujpest—BLK és Ujpest—Testvériség, Megyeri út 3 és 1 óra; Kispest—Lampart, Kispest ½3 óra; Gamma—Törekvés, Lágymányos d. e. 11 óra; Szolnok—Kecskeméti AC Szolnokon. — **Jég:** A BKE jégünnepélye, Műjég d. u. 6 óra. KAC—KSC jéghokkimérkőzés Kassán. — **Hósport:** Az MKE sífutójárőrversenye a Hármashatárhegyen d. e. ½9 óra. Főiskolák—Középiskolák símérkőzés, Svábhegy d. e. ½10 óra. — **Ökölvívás:** A BTK csapatversenye, Műegyetem d. u. 6 órától. — **Kézilabda:** Körmérkőzések a Nemzeti Tornacsarnokban d. u. 3 órától. — **Vívás:** A BEAC kardversenye, Semmelweis ucca 2. d. e. 9 és d. u. 5 óra. A Szegedi VE III—IV. o. kardversenye Szegeden.

SZÍNHÁZ

HAMLET

Uj rendezéssel a Nemzeti Színházban

Nincs még egy darabja *Shakespeare*-nek, melyet annyiféleképpen magyarázták volna, mint a *Hamlet*-et. Jelenéseket hagytak ki belőle, vagy új, derűsebb részletekkel szelídítették a tragédia zord légkörét. A Hamlet-pör aktáit minden kor átnézte: színész és rendező mindig talált bennük újat és vonzót. A modern játékstílus és formakereső rendezés olykor ismeretlen, sokszor talán idegen problémákat igyekezett a remekmű homályosságából kibontani. A háborúutáni cinikus kor attól se riadt vissza, hogy a szerencsétlen sorsú dán királyfit frakkba öltöztesse és híres monológját jótársaságbeli bridselők között mondassa el.

A magyar színházak, a Shakespeare-kultusz hagyományaihoz hűen, *Arany* János ma is friss, gyönyörű szövegével töretlenül őrizték meg a *Hamlet* teljességét. Ma esti bemutatója a Nemzeti Színházban is ezt bizonyítja, jóllehet a rendezés mingyárt az első jelenetben új elgondolással lepi meg a nézőt. A helsingőri várat mutató, hármastagolású színpad a zenekarba süllyesztett királyi kriptára épült fel. *Németh* Antal rendezői elképzelése szerint a kripta szerepe az, hogy megelevenítse a meggyilkolt királyt s hogy mint egy állandó memento figyelmeztesse a közönséget a király halálára, a dráma indítóokára és mozgatójára.

Ez az új rendezői elgondolás szakítja ki a harmadik felvonásból Hamlet nagy monológját és helyezi, mint prológust, az egész darab elé. Ahogy elsötétül a nézőtér és színpad, gongütés helyett oldalt megjelenik kézilámpással Hamlet és a lépcsőkön lemegy a zenekar helyére süllyesztett kriptába, s édesatyja kőkoporsójára borulva elkezdi tépelődéseit: »Lenni vagy nem lenni...« Erősen vitatható, önkényes felfogás. De ami a legfontosabb: nem bontja meg a cselekmény vonalát; ellenkezőleg: jobban kihangsúlyozza nemcsak a mű alapeszméjét, hanem a főhős sokrétű karakterének lényegét is.

Hogy ez a merész rendezői beállítás sikerülhetett, az elsősorban *Uray* Tivadar meglepően eredeti Hamlet-alakításának köszönhető. Eddigi, inkább lirai szerepei alapján, megvalljuk, féltettük a kiváló művészt súlyos szerepkörében. Az ardennes-i erdő furcsa magányosa ugyan sejtette már, hogy a komor helsingőri falak lidérceivel is meg tud birkózni. Könnyed és úri mozgása, intellektusának légies sziporkázása csodálatosképpen elbirta a hamleti világ szenvedélyeinek súlyát. Átgondolt és formailag pontos konstrukció az alakítása. Ophéliával való nagy jelenetében megközelítette *a klasszicitás mértékét.*

Uray tehetségének reflektorszerű ragyogásában *Kiss* Ferenc ösztönszerűen alakított Claudiusát, *Ungvári* László lelkes Horatióját, *Abonyi* Géza erőteljes színészkirályát és *Szabó* Sándornak különösen a harmadik felvonásban jó Laertesét vettük észre. *Gózon* Gyula Poloniusa mintha eltévedt volna a helsingőri vár labirintusaiban. T. *Mátray* Erzsi sikerrel alakította Gertrudist. *Rápolthy* Anna szép Ophéliája kissé megtört az őrültség jelenetében. *Lehotay* Árpád, *Makláry* Zoltán, *Juhász* József, P. *Füzes* Anna és *Várkonyi* Zoltán emelkedett ki még a népes együttesből.

Horváth János tervező vöröstéglás várfalai, köd-súroló tornyai, stílusosan átvilágított ablakai és korhű jelmezei nagyon tetszettek. A négy órán át tartó előadást egységes hangulat, sűrű, nyomasztó borongás üli meg. Mint a mondabeli dán ború.

Vass László

(*) Kodolányi János nagysikerű »Földindulás« című darabja hódító útja során a trianoni Magyarország határain túl is nagy sikert arat. Nemrégen *Kolozsvárott* mutatták be, a minap a szlavóniai Haraszti-ban.

FENYVES VÁSÁR
szerda estig meghosszabbítva
Kálvin-tér 7
MINTÁKAT KÜLDÜNK

APA ÉS LÁNYA

Mint Hollywoodból írják, a filmvárosban elterjedt hírek szerint John Barrymorenek legnagyobb riválisa Diana nevű leánya, aki mindössze 18 éves. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a John Barrymore-filmeket ugyanannyian nézték meg, mint azt a filmet, amelyben a fiatal Diana játssza a főszerepet.

(*) Énekesnő a Mannerheim-vonalban. Mint *Helsinkiből* jelentik, a karéliai front súlyos harcai dacára a katonai hatóságok mindent elkövetnek, hogy a fronton levő *katonák vidám hangulatát* biztosítsák. Igy az elmúlt napokban a hadvezetőség meghívta *Ridva Aro* népszerű finn énekesnőt, hogy *a Mannerheim-vonalban koncertet adjon.*

(*) Beethoven-film. Németországban új nagy Beethoven-filmet készítenek. A film forgatását Leo de Laforgues vállalta el, aki Leni Riefensthal olimpiai filmjénél tűnt fel, mint operatőr. A filmet Bécsben veszik fel, ahol a nagy zeneköltő élt.

Mozik műsora

ADMIRÁL (353—707): **Mária Ilona** (1848) (Paula Wessely) (½4, 1/6, ½8, ½10; V Ü ½2 órakor is). Vas. d. e. ½10 és 1/12-kor: **Hindu lándzsás** (Gary Cooper). — **ALKOTÁS** (355—374): **Gibraltár** (Erich von Stroheim) (¼4, 1/6, 1/8, 1/10; V Ü ¼2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Burleszk matiné.** — **ÁTRIUM** (154—024; 153—034): **Gunga Din** (Cary Grant) (1/6, 1/8, 1/10; Sz V Ü ½4-kor is). — **BELVÁROSI** (384—563): **Mária Ilona (1848)** (4, 6, 8, 10; V Ü jobb terem 2-kor is; bal terem 3, 5, 7, 9). Vas. d. e. ½11 és 12-kor: **Leányvágyak.** — **BROADWAY** (144—212): **Tarzan és fia** (Johnny Weissmüller) (½4, 1/6, ½8, 1/10; Sz V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Örök csavargó** (Mickey Rooney). — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Mária Ilona (1848)** (1/3, 1/7, 9; V Ü ½2, 1/4, 1/6, ½8, ½10). Vas. d. e. 1/11-kor: **Uj rokon.** — **CAPITOL** (134—337): Második hétre prolongálva! **Kék csillag** (Garry Cooper) (1/4, ½6, 1/8, ½10; V Ü d. e. 11 és d. u. ½2-kor is). — **CASINO** (383—102): **A 4 toll** (Ralph Richardson) (3/5, 1/8, 1/10; Sz V Ü 1/3, 5, ½8, 10 órakor). — **CITY** (111—140): **Préri kapitány** (Randolph Scott) (¾6, 1/8, 1/10; Sz V Ü 1/4-kor is). — **CORSO** (182—818): **Fernandel: A potyautas** (5, 1/8, 1/10; Sz V Ü 3-kor is). Vas. d. e. 1/12-kor: **Paródia matiné.** — **CORVIN** (139—584, 138—988): **Hotel Imperial** (Isa Miranda) (½4, ½6, 1/8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **Matiné.** — **DAMJANICH** (134—803): **Mária Ilona** (1848) (Paula Wessely) (1/4, ½6, 1/8, 1/10; V Ü 2, 4, 6, 8, 10). — **DÉCSI** (121—343, 125—952): **Viktória királynő** (**A.** Wohlbrück) (6, 8, 10; Sz V Ü 4-kor is). — **ELIT** (114—502): **Hotel Imperial** (Isa Miranda) (4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528): Kilencedik hétre prolongálva! **Halálos tavasz** (Jávor) (1/6, 1/8, 1/10; Sz V Ü ¼4-kor is). Vas. d. e. 10-kor: **Lovasbravúrok a világ minden tájáról.** — **GLÓRIA** (144—800): **Mária Ilona** (1848) (Paula Wessely) (1/5, 1/7, 9; Sz 1/4, ½6, ½8, ½10; V Ü 1/2-kor is). — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): **Magyar, Ufa, Fox és rajzos híradók. Legfrissebb hírek a külön kiadásban. Operaházi élő tárlat** (színes). **Miből élünk?** (kultúrfilm). **Színes rajzfilm** (Folyt. előadások 10—24 óráig). — **HOLLYWOOD** (142—455): 3-ik hétre prolongálva! **Isten vele tanár úr!** (Robert Donat) (3, 1/6, 1/8, 1/10; V Ü 1, ¼4, 1/6, ¾8, 10). Vas. d. e. ½11-kor: **Fiúk városa** (Mickey Rooney). — **IPOLY** (292—626): **Gibraltár** (Erich von Stroheim) (1/4, ½6, ½8, 1/10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 1/11-kor: **Marika.** — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Dal a szabadságról** (Eddy Nelson) (½4, 1/6, ½8, 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. ½10 és 1/12-kor: **Mr. Motó veszélyben.** — **KAMARA** (144—027): **A férj közbeszól** (Claudette Colbert) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **KULTUR** (386—193): **A kis fenség paranesa** (Shirley Temple) (5, 1/8, 1/10; V Ü 1/2, 3/4, ¾6, 1/8, 1/10). — **LLOYD** (111—994): **A holnap hősei** (E. Flynn) (4, 6, 8, 10; V Ü 2 órakor is). — **NYUGAT** (127—162): Prolongálva! **Mazurka** (Pola Negri) (½5, 7, 1/10; Sz 4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). — **ODEON** (422—785): **Canitoga hőse** (Hans Albers) (Folytatólagos előadások: 1/5, ¾7, ¼10; Sz ½4, 1/6, ½8, 1/10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 1/11-kor: **Kölcsönkért kastély** (Tolnay Klári). — **OLYMPIA** (421—588): **Judith** (Bette Davis) (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **OMNIA** (130—125): **Mátyás rendet csinál** (Mály Gerő) (5, 1/8, ½10; Sz V Ü 4, 6, 8, 10). — **ORIENT** (114—926): **A kis fenség paranesa** (Shirley Temple) (1/5, 1/7, ¼10; V Ü 1/2, 1/4, 1/6, ½8, ½10). — **PALACE** (221—222): **Várlak** (Iréne Dunne) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **PÁTRIA** (145—673): Második hétre prolongálva! **Hófehérke és a 7 törpe** (Walt Disney) (Mindennap: 2, 4, 6, 8, 10). Vas. d. e. 1/11-kor: **Elefánt Boy** (Sabu). — **PHÖNIX** (144—454): **Canitoga hőse** (Hans Albers) (Folytatólagos előadások: 11, 1, 3, 5, 1/8, ½10 órakor). — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): **Egyetlen éjszaka** (Pierre Blanchar) (1/6, 1/8, 1/10; Sz V Ü ¼4-kor is). — **RIALTÓ** (139—497): **Dal a szabadságról** (Eddy Nelson) (11, 1, 3, 5, 1/8, 1/10; Sz V Ü 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): Második hétre prolongálva! **Gunga Din** (Cary Grant) (¼6, 1/8, ¾10; Sz V Ü 3-kor is). — **SAVOY** (146—040): Második hétre prolongálva! **Hófehérke és a 7 törpe** (Walt Disney) (Mindennap: ½2, ¼4, ½6, 1/8, 1/10). Vas. d. e. 1/11-kor: **Elefánt Boy** (Sabu). — **SCALA** (114—411): Texas I. rész: **Az álarcos lovas** (1/6, 1/8, 1/10; Sz V Ü 3-kor is). — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Operahál** (Paul Hörbiger) (¼4, 1/6, ½8, 1/10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Két fogoly.** — **STUDIÓ** (140—840): Ötödik hétre prolongálva! **Csapda** (Maurice Chevalier) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **TIVOLI** (123—049): **Canitoga hőse** (Hans Albers) (Folytatólagos előadások: 1/5, 7, 1/10; Sz 1/4, 1/6, ¾8, 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. ½10 és 1/12-kor: **Kölcsönkért kastély** (Tolnay Klári). — **TURÁN** (120—063): **Mária Ilona (1848)** (Paula Wessely) (4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Uj bálványok** (Clark Gable). — **URÁNIA** (146—046): **Édesanyám** (Käthe Dorsch) (5, ¼8, 1/10; Sz V Ü 1/3-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Dr. Cholnoky Jenő előadása: Svédország.** — **VESTA** (222—401): **Dal a szabadságról** (Eddy Nelson) (d. e. 11, d. u. 1/2, ½4, ½6, 1/8, 1/10; V Ü d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10).

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Szombat: Denevér (D. bérlet 1/18). Vasárnap d. u.: János vitéz (3). este: Aida (Népmüv. Munkáselőadás. ½8). Hétfő: Hegyek alján (Népmüv. előadás). Kedd: Pillangókisasszony (A. bérlet). Szerda: Lohengrin (Wagner-ciklus ½7). Csütörtök: Falstaff. Péntek: V. Filharmóniai Hangverseny (8). Szombat: Carmen (Rendkiv. vendégekl.). Vasárnap d. u.: Parasztbecsület—Bajazzók. Este: A mosoly országa. — **NEMZETI:** Szombat d. u.: Színművészeti Akadémia vizsgaelőadása (1/24), este: Hamlet (I. bérlet 1/18). Vasárnap d. u.: Rontó Pál (1/24). Este: Hamlet (VIII. bérlet. ½8). Hétfő: (II. bérlet). Kedd: (III. bérlet). Szerda: (IV. bérlet). Péntek: (VI. bérlet). Vasárnap d. e.: (10) (munkáselőadás) Hamlet. Csütörtök: Sasfészek. Vasárnap d. u.: A Noszti fiú esete Tóth Marival. Este: Első diadal (VIII. bérlet). — **KAMARA:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Feleség (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Feleség. (24-én, szombaton nincs előadás.) — **VIG:** Szombat, vasárnap d. u. és este: (T. bérlet) Okos házasság (1/24, 8). Hétfő: Oblomov (F. bérlet). Kedd: (B. bérlet). Szerda: (C. bérlet). Csütörtök: (D. bérlet). Péntek: (E. bérlet). Szombat, vasárnap d. u. és este: (R. bérlet) Okos házasság. — **PESTI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Fenség, fizetek! (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Fenség, fizetek. — **VÁROSI:** Szombat: Vig özvegy (8). Vasárnap d. u.: Az ember tragédiája (½4), este: Luxemburg grófja (8). — **MAGYAR:** Nincs előadás. — **BELVÁROSI:** Szombat, vasárnap este: Életenség (8). Vasárnap d. u.: Farsangi esküvő (4). Egész héten minden este: Életenség. Vasárnap d. u.: Farsangi esküvő. — **ANDRÁSSY:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Mandragora (1/24, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Mandragora. — **FŐVÁROSI OPERETT:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Handa-banda (1/24, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Handa-banda. — **ROYAL:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Asszony verve jó (4, ½9). Hétfőtől—péntekig: Nincs előadás. Péntek este: Főpróba (1/29). Szombat: Vasárnap d. u. és este: Bombaüzlet. — **PÓDIUM:** Szombat, vasárnap d. u. és este: A helyzet a következő! (5, 9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: A helyzet a következő! — **KOMÉDIA:** Szombat d. u. és este, vasárnap d. u. és este: Filléres nászút (½5, 1/29). Egész héten minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u. is: Filléres nászút. — **KAMARA VARIETÉ:** Szombat (½6, 1/29). Vasárnap (3, 6, 9): Orfeum a pokolban. Egész héten: Orfeum a pokolban. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat (1/26, ½9). Vasárnap (1/24, 6, ½9): Régi jó Budapest. Csütörtökig bezárólag: Régi jó Budapest. — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat (1/26, ½9). Vasárnap 1/24, 6, ½9): Egyetlen éjszakára. Csütörtökig bezárólag: Egyetlen éjszakára. — **KISFALUDY:** Szombat (½6, 1/29). Vasárnap (½4, 6, 1/29): Bolond lyukból bolond szél fúj. Csütörtökig bezárólag: Bolond lyukból bolond szél fúj.

Kétszer rendreutasította ma a védőt az elnök a Brammer-per tárgyalásán

Lemondott az eddigi ellenőrző szakértő
Délután folytatják a tárgyalást

A *Dorosy*-tanács mára tűzte ki a folytatólagos főtárgyalást *Brammer* Pál ismeretes *árdrágítási bűnügyében.* Olyan hatalmas tömegek ostromolták meg a tárgyalótermet, hogy *az éredklődők egy része kiszorult a teremből.*

A mult tárgyaláson rendkívül éles és szenvedélyes hangú jelenetek játszódtak le *Dorosy* elnök és *Perczy* Imre ellenőrző könyvszakértő között.

A tárgyalás megnyitása után *Vekerdy* Géza védő bejelentette, hogy *Perczy könyvszakértő a mult tárgyaláson történtek miatt lemondott,* ezért *Somogyi* Lajos ügyvédet, hites könyvszakértőt, jelentette be ellenőrző szakértőnek. Bejelentette, hogy a költségek bizonyítására egyes »belégeket« nem sikerült beszerezni, ezért az errevonatkozó *bizonyítás kiegészítését* kérte. Egyben *kizárási indítványt* terjesztett elő *Bóne* Endre árkormánybiztossági főrevizor és *Nagy* Anna árkormánybiztossági segédrevizor szakértői alkalmazása miatt; a tárgyalásból való kizárásukat és szakvéleményük figyelmen kívül hagyását kérte, mert, mint mondotta, *mindketten résztvettek a nyomozásban, ők szolgáltatták a feljelent s anyagát,* a nyomozóhatóság közegei, véleményük tehát nyilvánvalóan nem tekinthető elfogulatlannak, ítélkezés alapjául nem szolgálhat.

Kleitsch Imre ügyész ellenezte a védő indítványait, elutasításukat kérte, hangoztatván, hogy *az árkormánybiztosság nem nyomoz, nem feljelentő közeg ebben az ügyben,* a vádat az ügyészség folytatta a nyomozást, saját közegei végezték a nyomozás munkáját, *az árkormánybiztosság csak szakértői véleményt* adott.

— Az elmult tárgyaláson — válaszolt az ügyész felszólalására a védő — *kelemetlen, kínos jelenetek* játszódtak le. Lehetetlenség, hogy az ellenőrző szakértőt, akinek véleményét megdönteni nem lehet, *egyénileg, erkölcsileg kell agyonütni...*

— *Ezért rendreutasítom* — mondotta az elnök. — Tessék meggondolni, hogy mit mond.

— *Meggondoltam, amit mondtam.* Nyilvánvaló, hogy a törvényszék azzal fogja mellőzni *Perczy* könyvszakértő véleményét, amelyet egyébként megdönteni nem lehetett, hogy *büntetve volt, eljárás van ellene folyamatban,* ezért szakértői véleménye nem olyan súlyú, mint a büntetlen előéletű árkormánybiztossági szakértőké.

A bíróság *határozathozatalra* vonult vissza.

Rövid tanácskozás után *Dorosy* elnök kihirdette a törvényszék határozatát: *tudomásul vette a régi ellenőrző szakértő lemondását* és az új ellenőrző szakértő megnevezését. A többi védői indítványt *elutasította* a bíróság.

A védő ezért *semmisségi okot* jelentett be, mire az elnök figyelmeztette, hogy *árdrágítási ügyekben a törvény kizárja az ilyen perorvoslatot.*

— *Ez a törvényben nincsen,* — mondotta a védő — ez csupán *gyakorlat,* amit azonban a kúria megváltoztathat.

Az elnök erre *újabb megjegyzést* tett, mire a védő így válaszolt:

— *Kérem, én tudom a törvényt. Ne méltóztassék engem a törvényre oktatni.*

— *Ezért rendreutasítom,* — szólt erélyes hangon az elnök — én nem oktattam, csak *figyelmeztettem,* hogy ilyen semmisségi okot a törvény kizár. Figyelmeztetem azonban, hogy erélyesebben fogok fellépni, ha így folytatja.

Az elnök ezután *Brammerhez* fordult, aki elmondta, hogy évek óta önállóan intézte a cég ügyeit. Majd az elnök a védelem által becsatolt számlákból és feljegyzésekből megállapította, hogy *a védelem nem tett eleget* a bizonyítás kiegészítése érdekében hozott törvényszéki határozatnak. *Ismertette a Brammer-cég számláit és különböző iratokat,* amelyekre vonatkozólag *Brammer* felvilágosítást adott.

Bóné Endre árkormánybiztossági főrevizor kijelentette, hogy a védelem által ma becsatolt *belégekről és* iratokról csak úgy tud nyilatkozni, *ha előbb átlanulmányozza azokat.* Az elnök a tárgyalást félbeszakította és *folytatását délután 4 órára tűzte ki.*

Jól érzi magát a megoperált Ravasz László püspök

Ravasz László református püspök a *Fasor* szanatóriumban fekszik: *Ádám tanár vakbélműtétet hajtott végre rajta.* A püspök a helyi érzéstelenítéssel végzett operáció közben még tréfálkozott is az orvosaival, *éjjel jól aludt, ma reggel frissen ébredt.* Felesége mellette töltötte az éjszakát. Reggeli és déli hőmérséklete mindössze 36.8 fok volt.

Állapota iránt már kora reggel érdeklődött *Horthy* kormányzó kabinetirodája, *Teleki* miniszterelnök, *Hóman* kultuszminiszter és a püspök igen sok barátja és ismerőse. *Aggodalomra semmi ok, a beteg azonban egyelőre természetesen nem fogadhat látogatókat.*

A szerkesztésért felelős:
DR. SZVATKÓ PÁL
főszerkesztő
Szerkesztő: DARVAS JÁNOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület, Rákóczi-út 54. szám
Telefonszám: *222-630, *222-220
Megjelenik naponta
Előfizetési ár egy hóra 2.— pengő
Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet-körút 18—20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

INGATLAN

BÉRHÁZ

Dr. Hegyi ingatlaniroda bérházhirdetései:

32.000-ÉRT, nagyadómentes évibér tizszereséért Pálffy-térnél úribérház komfortos kislakásokkal, sürgősen.

80.000-ÉRT, 15.000 alacsonybérű jövedelemmel, Károly-körútnál kétemeletes sarokbérház összkomfortos lakásokkal.

136.000-ÉRT, 22.000 alacsonybérű jövedelemmel, Rákóczi-térnél háromemeletes masszív sarokbérház modern lakásokkal, 20 ezerrel átvehető.

160.000-ÉRT, adómentes 17.000 bérjövedelemmel, Krisztinában háromemeletes gyönyörűszép úribérház hallos, komfortos luxuslakásokkal, 100.000-rel átvehető.

240.000-ÉRT, 40.000 alacsonybérű jövedelemmel, Horthy-körtérnél háromemeletes masszív sarokbérpalota mind összkomfortos középlakásokkal, 150.000-rel átvehető.

936.000-ÉRT, harmincéves adómentes 100.000 bérjövedelemmel, belterületi főútvonalon hatemeletes monumentális gyönyörű bérpalota összkomfortos kis-, középlakásokkal, felével átvehető. **Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi, telefon: 139-683, Rökk Szilárd-utca 6.**

X. KERÜLETBEN adómentes emeletes ház komfortos lakásokkal, 2660 jövedelemmel, 28.000-ért eladó.

VILLAMOS mellett négy szoba, hallos, még 16 évig adómentes úrilak 35.000-ért.

TISZTVISELŐTELEPEN két lakásból álló családi ház részben adómentes, 40.000, feltételekkel is eladó.

ZIMMERMANN Sándor ingatlaniroda, Király-utca 42. Telefon: 116-503.

TEMMER, 125-902. Szinyei Merse-utca 16., bérházhirdetései:

ANDRÁSSY-UTNÁL háromemeletes, 15.000 bérrel, 110.000.

EGYEMELETES, szép, családiházra átalakítható. 45.000.

KÖRÚTON belül, szép, modern, háromemeletes, egyharmada, 85.000.

ÓBUDÁN adómentes félház, 4700 bérrel, 48.000.

LIPÓTVÁROSBAN háromemeletes, csupa komfortos lakásokkal, Rt-alapon, 50.000 bérrel, 110.000 készpénz, hátralék amortizáció.

FŐUTVONALON, huszonötéves adómentességgel, 38.000 bérrel, 400.000.

BUDAPEST majdnem minden eladó bérháza nyilvántartva. **Temmer,** 125-902.

FŐUTVONALON modern, adómentes, 12.000 hozammal, 150.000-ért. Vénosz: 135-275. József-körút 11.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTNÁL emeletes, adómentes, modern, négylakásos, üzlettel, 28.000. Tóth.

LIPÓTVÁROSBAN adómentes, háromemeletes, prima építkezés, nagy hozamú, 135.000-ért eladó. Tóth.

HÉTKERÜLETBEN fővonalon, adómentes, háromemeletes, központifűtéssel, nagy hozadékkal, 120.000. Tóth.

RÓZSADOMBON nagyadómentes, modern, kettőemeletes, kétlakásos, központifűtéssel, 70.000. Tóth.

DÉLIVASUTNÁL adómentes, háromemeletes, modern bérház, nagy hozadékkal, 120.000-ért eladó. Tóth.

ZUGLÓBAN villamosnál, adómentes, modern, kettőemeletes sarokház, 50.000-ért eladó. Tóth.

HORTHY MIKLÓS-UTNÁL prima építkezésű, adómentes, háromemeletes, modern bérház, 140.000, Tóth.

LENKE-UTNÁL prima, kettőemeletes, adómentes, modern bérház, 90.000. Tóth, Dohány-utca 47.

VIGSZINHÁZ körzetében békebeli ötemeletes sarokbérpalota, 48.000 hozammal, 330.000. — **Ugyanott nagyadómentes,** 52.000 hozammal, plusz **központifűtés,** 550.000, 50.000 dollár **amortizációs kölcsön. — Budán, főutvonalon, óriási sarokfronttal, összkomfortos,** 37.000 hozammal, 240.000. — **Parlamentnél gyönyörű bérpalota** 250.000. — **Nagykörúton 90** ezer hozammal, 7%-ra. **Hajós,** 421-164.

APPONYI-TÉRNÉL ötemeletes, 60 méter utcafrontú jókarban lévő modern bérház egy-, kettő-, háromszobás főúri lakásokkal, 200.000-rel átvehető, a többi amortizációs kölcsön.

KÉTEMELETES, adómentes, komfortos kislakásokkal, 7000 bérjövedelem, 75.000, átvehető 50.000-rel. — **Háromemeletes,** Aréna-útnál kis lakásokkal, 7% nettóra, 46.000-ért, átvehető 30 ezerrel. — Adómentes, épülőben, átírásmentesen, 6×1, 2×2 komfortos lakással, 9500 jövedelem, 95.0000-ért. László, Rákóczi-út 78. 134-374.

VENNÉK a VIII. vagy IX. kerületben öreg, lehet rossz állapotban is, 20.000 pengős házat csak tulajdonostól. »Kisinaros 437« jeligére az erzsébetkörúti kiadóba.

BELVÁROSI kétemeletes, jövedelmező, 68.000-ért. **Lipót-körútnál** háromemeletes, 27.000 jövedelmű, 155.000-ért, négyemeletes, nagyadómentes, központifűtéssel, 200.000-ért fizetési feltételekkel megvehető. Villaértékesítőnél, 185-159, Veres Pálné-u. 30.

HORTHY-KÖRTÉRNÉL nagyadómentes, csupa összkomfortos lakású, 6500-at jövedelmező, kitűnő bérház, 80.000-ért, átvehető 55.000-rel, Hungária, 155-854.

Csépes Pál ingatlanforgalmi irodája, Alsóerdősor 8. Tel.: 133-697.

BAROSS-TÉRNÉL háromemeletes, nagy utcafrontú, jókarban lévő modern bérház egy-, kettőszobás, komfortos lakásokkal, 30.000 jövedelemmel, 175.000-ért, kedvező fizetési feltételekkel. Csépes.

KRISZTINÁBAN négyemeletes, 25 évig adómentes modern bérház egy-, kettőszobás, hallos, erkélyes, komfortos lakásokkal, 9% nettó jövedelemmel, kényszerből 165.000-ért. Csépes.

NAPHEGY-TÉRREL szemben négyemeletes adómentes modern bérház egy-, kettőszobás, hallos, központi melegvízszolgáltatásos lakásokkal, 17.000 jövedelemmel, átírva 170.000-ért. Csépes.

SZABADSÁG-TÉRNÉL ötemeletes, három utcára szóló sarok modern bérház kettő-, háromszobás, komfortos lakásokkal, 48 ezer jövedelemmel, 350.000-ért. Csépes.

EZENKIVÜL az összes árverésre kerülő kényszereladások nyilvántartva. **Csépes Pál, Alsóerdősor 8. Tel.: 133-697.**

SCHLESINGER ingatlaniroda, Vilmos császár-út 33. 117-118, 123-321.

SAROKBÉRHÁZ, 3 emeletes, jó helyen, prima építkezés, komfortos lakásokkal, villamos, autobusz-megállónál, olcsó bérekkel, 34.000 P hozadékkal 280.000. **Schlesinger.**

BÉRHÁZ Budán, legjobb helyen, ötemeletes, 23 évig adómentes, 20.000 P hozadékkal, elsőrendű építkezés, olcsó bérekkel, villamos-autóbuszmegállónál 225.000. **Schlesinger.**

BÉRHÁZ Budán, háromemeletes, 13.000 P bér, adómentes, központi melegvíz, jól épitve, komfortos lakásokkal, kerttel, jó fizetési feltételekkel 140.000. **Schlesinger.**

BÉRHÁZ, négyemeletes, liftes, teljes komfortos lakásokkal, jó helyen, elsőrendű építkezés, jó fizetési feltételekkel, villamosmegállónál, 40.000 P hozadékkal, felerésze 120.000 P-ért eladó. **Schlesinger.**

SAROKBÉRHÁZ, fővonal mellett, háromemeletes, 41.000 bérjövedelemmel, jó fizetési feltételekkel, villamos, autobusz mellett, 260.000. **Schlesinger.**

BÉRHÁZ, kétemeletes, adómentes, villanyonban, elsőrendű építkezés, átírásmentes, komfortos lakásokkal, 9000 P hozadékkal, 105.000. **Schlesinger.**

BÉRHÁZ, háromemeletes forgalmas helyen, 23 évig adómentes, komfortos lakásokkal, olcsó bérekkel, 7% tiszta jövedelemmel, jó fizetési feltételekkel. 88.000. **Schlesinger.**

BÉRHÁZ, fővonal mellett, kétemeletes, 5000 P hozadékkal, villamos mellett komfortos lakásokkal, átírásmentesen 50.000 pengő. **Schlesinger.**

NÉGYEMELETES, legmagasabb adómentes, impozáns sarokpalota, kettő-háromszobás, összkomfortos lakásokkal, 38.000 jövedelemmel, 580.000-ért, feltételekkel. **GROSZMANN DÉNES.**

LEGFORGALMASABB főútvonalon, harmincéves adómentes, négyemeletes, nagyfrontú sarokház, 21.000 jövedelemmel, Rt-alapon, 198.000-ért. **GROSZMANN DÉNES.**

RÁKÓCZI-UTNÁL közvetlen, négyszázas telken (3 parcellára osztható) sarokház, prima üzletekkel, 41.000 hozammal, sürgősen 260.000-ért. **GROSZMANN DÉNES.**

STATISZTIKÁNÁL legmagasabb adómentes, háromemeletes, kettőszobás, hallos lakásokkal, központi melegvízzel, 16.000 jövedelemmel, vagyonfelosztásért 164 ezerért. **GROSZMANN DÉNES, TERÉZKÖRÚT 5. Telefon: 126-945.**

LIPÓTVÁROSBAN négyemeletes, liftes, **adómentes,** melegvíz, parr lakásokkal, **huszonkettőezer** jövedelem, **legkomolyabb** építmény, **áron alul kettőszázhuszonötezer,** kedvező feltétel. Prohászka. Telefon: 133-806.

BIRTOK

HA BIRTOKOT akar venni vagy eladni, forduljon bizalommal a közismerten megbízható Szajka ingatlanirodához, Horthy Miklós-út 124. Tel.: 259-122.

KIBÉRELHETŐ sürgősen három évre villamosnál és hajóállomásnál tizezeröles gazdaságom, hatszáz termő gyümölcsfával, háromezeröles fajszőlővel, lakóházzal, havonként nyolcvan pengőért. Ugyanilyen eladó mellette. Dohány-utca hetvennyolc. Nagyné.

TIZENKETTŐHOLDAS prima szőlő, háromszobás úrilakkal, hordókkal, felszereléssel, huszonnégyezerért. Válaszbélyeg. Rákóczi-út 40. III. 14.

BIRTOK! Budapesttől 25 kilométerre, a nemzetközi betonúton, 10 hold, mindenttermő, 7500 pengőért József körút 11. Vénosz Tel.: 135-275.

GYÁR

GARÁZS legforgalmasabb, legelőkelőbb helyen, bevezetett kitűnő üzem, adómentes építkezés, 90 autóra, **kevés befektetéssel** 150-re bővíthető, 160.000. **Kizárólag: Hajós.** 421-164.

DUNAPARTNÁL iparvágányos, 4500 öles **gyártelep,** körülbelül 6000 négyzetméter **hasznos rakterülettel, óriási fronttal, sok épülettömbbel,** 450.000 P. — **Kisebb-nagyobb üzemek, gyárak minden célra előnyös áron. Hajós,** 421-164.

TÁRS

GUMIJAVITÓÜZLET, műhellyel, gépekkel felszerelve, úri megélhetés, alkalmi vétel, esetleg társuható. Krausz, Rákóczi-út 61.

VILLA

VÁROSMAJORNÁL nagytelkű, modern, őtszobás villa, remek kilátással, 60.000. Tóth.

FARKASRÉTEN, villamosnál, adómentes, modern, háromszobás, 24.000, fele LÁB-kölcsön. Tóth.

ORBÁNHEGYI-UTNÁL nagyadómentes, hatszobás, központifűtés, garázs, házmesterlakás. 60.000. Tóth.

SZÉNA-TÉRNÉL adómentes, 2×3 szobás, hallos, modern, kertes villa, 50.000. Tóth.

NÉMETVÖLGYI-UTNÁL adómentes, modern, négyszobás villa, 20.000. Tóth, Dohány-utca 47.

BUDÁN, egyemeletes, adómentes 24 évig, négy szoba, komfortos, garázs, sofőrlakás, jó fizetési feltételekkel, villamos, autobusz közelében, kerttel, 45.000. **Schlesinger 123-321.**

BUDÁN, egyemeletes, adómentes, 1×5 szobás, komfortos, télikerttel, nagy terasszal, 1×1 szobás, komfortos és még helyiséggel, jó fizetési feltételekkel, 60.000. **Schlesinger 117-118.**

BUDÁN 22 évig adómentes, legjobb helyen, etázsfűtéssel, 1×6, 1×5 szobás, 30.000 pengő LÁB-kölcsönnel, kerttel, autobuszmegállónál, jól épitve, 85.000. **Schlesinger 123-321.**

Dr. Hegyi ingatlaniroda villahirdetései:

RÓZSADOMB elitjén, 350-es parkban harmincéves adómentes, négyszobás, hallos, komfortos luxusvilla, házmesterlakással, 25.000-ért.

VÁROLDALBAN 250 ölön adómentes luxusbérvilla 1×6, 1×3 szobás, hallos, komfortos pazar lakással, házmesterlakással, 68 ezerért.

SZÉLL Kálmán-térnél 600-as parkban hat szoba, hallos, pazar villapalota, házmesterlakással, 40.000-rel megvehető. **Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi, telefon: 139-683, Rökk Szilárd-u. 6.**

BUDAFOK főterén 460-as villatelkem, gyönyörű kilátással, kettéoszthatóan külön a telek és külön hatlakásból álló új, renovált kislakásos béringatlanomat, kettő nagy pincével, 2000 nettóval, 25.000-ért, fizetési feltételekkel, fele összeg lefizetésével sürgősen eladom. **Doroszlay igazgató,** Bérkocsis-utca 16. Telefon: 130-377.

HUSZEZERÉRT komfortos, 1×3 és 4×1 szobás, emeletes, adómentes, 10.000-rel átvehető. Feuerstein, 421-171.

ERZSÉBETHIDNÁL, autobusznál, magas hozamra, többlakásos 110.000. — **Batthyány-térnél adómentes, nyolcszobás,** 90.000. **Hajós,** 421-164.

RÓZSADOMB legszebb részén, autobuszmegállónál, adómentes, kiválóan jól épített bérvilla, központifűtéssel, 12.000 bérjövedelemmel, 115.000-ért. Hungária, 155-854.

CSALÁDIHÁZ

FIGYELEM! Kerepesi-útnál adómentes ház, 1×2, 1×1, egy üzlet, évi 1400 jövedelemmel, kényszerből 10.000-ért, átvehető 7000 pengővel. — **Városligot** mögött magasföldszintes, 30 évi adómentességű, villaszerű, parkkal, 1×4 hallos, komfortos, központi fűtés, 1×1, negyvenötös falak, napozó, 34.000-ért. — **Háromszobás,** komfortos, adómentes, villamosmegállónál, 21.000-ért. — **Emeletes,** 2×2, 1×1 komfortos, még 24 évig adómentes, 34.000-ért. László, Rákóczi-út 78. 134-374.

ZUGLÓBAN, közvetlenül villamosmegálló mellett, 70—80 öles összközműves telkeken most építendő kétszobás, cselédszobás, összkomfortos családi házak eladók. Szükséges készpénz 6—7 ezer pengő, hátralék hosszú törlesztésre. Részletes felvilágosítás, mintaházak irodában, Vezér-utca 148. Gubancsik! 297-812.

ÖRÖKLAKÁS

ÖRÖKLAKÁS 25 éves adómentességgel, VII., Madách Imre-út 46. sz. (Dob-utca 46., Csányi-utca sarok.) 3×2 szobás, hallos, erkélyes à 18.000-ért; egyszobás garszón 9000-ért eladó. Központi fűtés, melegvíz. Önálló telekkönyvi tulajdon! Érdeklődés helyszínen és 144-905.

ÖRÖKÜZLETEK 25 éves adómentességgel, VII., Madách Imre-út 46. sz. (Dob-utca 46., Csányi-utca sarok.) 8% nettó kamatozásra eladók. Kistőkéseknek legideálisabb tőkebefektetés! Önálló telekkönyvi tulajdon! Érdeklődés helyszínen és 144-905.

ÖRÖKLAKÁSOK Thököly-úti úrinegyedének villamosmegállójánál, 2—3 szobás, összkomfortos, erkélyes, nagyadómentesek, 14—18.000-ig. Wolfné, Thököly-út 104. Tel.: 493-903.

TELEK

VILLATELKEK: Rózsadomban, Pasaréti-úton, Naphegyen, Horthy Miklós-úton, Thököly-útnál, Stefánia-útnál, Svábhegyen, Zugligetben és más villarajonban kisebb, nagyobbak, jó fizetési feltételekkel, nagy választékban kaphatók: Schlesinger, 117-118.

HÁZTELKEK: Horthy Miklós-útnál, Délivasútnál, Krisztina-körútnál, Zsigmond-térnél, Margit-körúton és Margit-körútnál, főutcákban és mellékutcákban Lipótvárosban, Szent István-parknál, kisebb-nagyobbak, részben 25 éves, részben 15 éves adómentesek, jó fizetési feltételekkel, nagy választékban kaphatók. Schlesinger, 123-321.

HÁZTELEK nagyalómentes, 100 öles, központban, legsürgősebben olcsón megvehető. 185-159.

LAKIHEGYI lealdonál 176 négyszögöles telek sürgősen 350 pengőért eladó. Pestszenterzsébet, Alsóhatár-út 43 szám.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

PESTI FLITTER...

1.

Nem valami rózsaszín hangulatban íródnak azok a levelek, amelyeket külföldre távozott művészeink és íróink küldenek pesti hozzátartozóiknak és barátaiknak. *Áll ez Párizsra és NewYorkra egyaránt.* Tudunk például NewYorkba távozott író leveléről, amelyben — *ötven dollárt kér sürgősen Pestről.*

Részletesebb híreink egyébként: *Keleti László* még a kezdet nehézségeivel küzd Londonban hősiesen. *Reménye van. László Aladár* NewYorkban szkeccset ír *Gál Ernőnek*, a volt pesti filmproducernek, ezzel akarják bejárni a magyarlakta nagy amerikai városokat, a pillanatnyilag NewYorkban tartózkodó magyar színművészek közreműködésével. *Leánya, László Lola* a magyar restaurantok egyikében lép fel, amelyek tudvalevőleg *műsoros vacsorát* tálalnak vendégeiknek. *Mály* és *Kabos* turnézik, *Rátkai* egyelőre NewYorkban élő két fiánál vendégeskedik, neki komolyabb tervei vannak, minthogy kitűnően beszél angolul. *Darvas Liliről* is csak annyit tudunk egyelőre, hogy éjjel-nappal angolul tanul. *A kövér Szenes a mult héten megnősült Párizsban. Egy özvegy kávéháztulajdonos nőt vett el.*

*

Mesék illata a Kosztelitz Cyklamen; utánozhatatlan a Kosztelitz Lavendula.

2.

»Az ezerkettedik éjszaka« nagy sikerének fényéből hadd süssön egy fénynyaláb a süppedő selyemvánkosokon trónoló padisah háremhölgyi görlkoszorújára, amelynek odaliszkjai kunkori orrú színes szattyánpapucsaikban és omló crépe georgette-bugyogóikban valóságos *szépségversenyjelöltekként* legyezik, hízelgik és bájolják körül a Nagyurat. Közöttük is külön megemlítjük a fitos, pikánsszépségű, Hollywoodot is megjárt *Gervay Maricát*, akinek nagy sikere van egy jelenetben külön *dalszólójával...*

*

Reiterné, Wekerle Sándor ucca 21, bemutatja verseny-toilette ujdonságait.

3.

Alpár Gitta, aki már második éve Délamerikában tartózkodik, amint halljuk, színházi fellépései után az egyik legnagyobb *varieté mulatóhoz szerződött.* Ott is nagy sikerrel lép fel.

4.

Ha az idő el nem romlik, ma délután és holnap reggel népes lesz a balatoni országút. Ma, szombaton nyílnak ugyanis a Balaton-balparti fürdőhelyek, főleg *Siófok* és *Földvár: ez lesz az első vikend a Balatonon az idén.*

*

A *Rudasfürdő étterem* árnyas kerthelyisége megnyílt, esténként gödöllői *Vidák* Gyula muzsikál. Telefon: 154—113.

5.

Falus István, a fiatal kitűnő filmproducer a jövő héten *Párisba utazik.*

6.

A magyar zenei közönség is kiveszi a részét abból az ünnepségből, amelyben az egész világ muzsikusai részesítik Strauss Richardot, a nagy zeneszerzőt. Strauss ugyanis június 11-én ünnepli 75-ik születésnapját. Ebből az alkalomból a Filharmóniai Társaság táviratot küld Straussnak, az Operaház pedig előadja *Salome* című operáját. Üdvözli Strauss Richardot a Zeneművészeti Főiskola is. Dohnányi Ernőt régi barátság fűzi a zseniális muzsikushoz.

7.

Érdekes »trösztösítésről« beszélnek mosolyogva az elegáns szentistvánvárosi kávéház vendégei. Évekkel ezelőtt a ruhatárban alkalmaztak egy fiatalembert, aki rövidesen rendkívül népszerű lett a kis kávéházban előzékenységével és figyelmességével. Rövidesen rábízták az ujságos felelősségteljes feladatait is. A ruhatáros ujságos a következő évben már kibérelte az egész ruhatárat és miután nem akart lemondani az ujságok kiosztásának bizalmi feladatáról sem, apósát, anyósát és feleségét állította be maga helyett a ruhatárba. Az idén beprotezsálta a kávéházba szakácsnak egyik öccsét. Mindenki mosolyogva állapította meg a ruhatáros családjának hatalmas terjeszkedését. A törzsvendégek ezek után azonban nem értették, hogy a mult héten új ujságos jelent meg a kávéházban. Megkérdezték a régi ujságost, hogyan engedett be idegent a kávéházba. Fölényesen válaszolta:

— Nem idegen ez kérem, a sógorom.

*

A *Rotschild* A. szalónban (IV., Váci ucca 37.) nagy készülődés folyik a demikollekcióra, melynek keretében az egyszerű Shantung-kosztümtől a legpompásabb verseny- és estélyi toilettekig minden megtalálható.

8.

Tavasz van, meegindultak a gyönyörű olaszországi társasutazások és egyik visszatért utas mesélte a következő kedves történetet. A vatikáni múzeumban elszakadt csoportjától és zavartan futkározott a gyönyörű termekben, mikor egyszerre magyar szót hallott. Odafordult a társasághoz és érdeklődött, hogy merre van a Laokoon-csoport. — Nem tudom, kérem, ez itt a Kovács-csoport — mutatott társaságára a megkérdezett!

9.

A tavalyi méreteket is túl fogja haladni az idei Gyermekhét, amelyet *május 7-ike és 14-ike* között rendeznek meg. *Novágh Gyula* a fővárosi népművelés vezetője mondotta el nekünk, milyen lesz az idei program. Uzsonnáztatások, állatkerti séták, iskolai ünnepségek, — itt egymást vendégelik meg a »Gyermek a gyermekért« akció résztvevői — *Kis Kékmadár*, közös ének, *Ludas Matyi*, *Háry János*, *Babatündér*, ingyen vurstli, kórházi mesedélután, meseerdőjáték, bábszínház, gyermek-filmelőadás, ezek szerepelnek a kicsinyek részére rendezett műsoron. A felnőtteknek *Németh Péter* törvényszéki tanácselnök fog előadást tartani a »Veszélyben forgó gyermekről«. Szülői értekezleteket rendeznek és a szülőket tanulmányi kirándulásokra viszi a népművelési bizottság.

*

Annia Suli-t új műsorral prolongálta a Dunacorso. Kíséri Bástyai István zeneszerző.

Perrichon úr utazása

Labiche vígjátéka a Nemzetiben

A nagy írók, amilyen tisztán fejezik ki a kor lelkét, annyira függetlenek a kor külsőségeitől. Néha nagyon is függetlenek. A kor sajátos ízeit hiába keresi bennük az ember. Flaubert, Labiche kortársa például úgy szól hozzánk, mintha a magunk meghanem az örökre elmult dolgoknak különös varázsát is kereshetjük.

Ilyen táplálékkal szolgál a jó Labiche. Ő épúgy a mult század derekán élt testestől-lelkestől, mint kitűnő hőse, Perrichon úr, a meggazdagodott kocsigyáros-parvenü. 1860. Mily távoli-közeli ez az évszám! Azért távoli és azért közeli, mert még apáink és nagyapáink, már apáink és nagyapáink kora volt. Eleven sugárzása különben egészen 1914-ig elér, s így azokban is gyermeki és családi emlékeket ébreszthet, akik ma még csak harminc körül járnak. Az úgy-

Csortos Gyula

Szeleczky Zita
(Barna Elek rajzai)

szépült, megnemesedett hangját hallanánk. Lángelméje nagyobb távlatot adott neki, mint nekünk az évtizedek. Tiszta tekintete biztosan látta meg a múlandóban az örökkévalót. Dehát az irodalomban nemcsak az örökkévalót.

nevezett *békeidő* ez, az arany és rothadás glóriájában; máskép a monopolisztikussá merevedő kapitalizmus kora. Franciaországban III. Napoleon a császár, aki Sacha Guitry szellemes filmötlete szerint keringővel kezdi uralkodását. Vannak háborúk is, de legalább annyira békebeliek, amennyire háborús mostanában a béke.

Perrichon úr pedig, a derék kocsigyáros, egyszer csak arra ébred, hogy gazdag s természetesen meg van győződve arról is, hogy okos, művelt, sőt szárnyaló szellemű; különben csak nem áldotta volna meg tekintélyes vagyonnal a sors! Hiszen az nem volna igazság... Polgári hiúság puffasztja fel; így hódol a társadalmi igazság előtt.

Lánya kezére két kérő pályázik; mind a kettő meg akarja hódítani a papát; az egyik őszinte szívességeket tesz neki, a másik a hiúságát legyezi; az egyik megmenti az életét, a másik fondorlatosan a maga életét menteti meg vele. Már-már célhoz ér a cselszövő, végül azonban az erény győz mégis. De nem ez a legfontosabb, nem is a két élclap-arszlán, nem is a szaloncukor-kisasszony, nem is a *feuilleton*-szerelem, még csak Perrichon úr alakja sem, mely itt-ott kiemelkedik az év és a szórakoztató irodalom síkjából s *reliefet* kap; hanem az utazás!

Ma úgy érezzük, mintha folyton utaznánk s maga a térbeli utazás nyugtatja idegeinket; de a *békevilág* jól megtelepedett életében az utazás nagy dolog volt s óriási izgalmakkal jár. Az egész bonyodalom abból származik, hogy Perrichon úr, életében először, útrakél a családjával. A darab legmulatságosabb része az első felvonás, melynek pályaudvarán kürtőkalapos, pepitanadrágos utasok izgulnak, keménygalléros, pofaszakállas hordárok jönnek-mennek...

A régi pályaudvar megelevenítése különösen jól sikerült a Nemzeti előadásának. De az előadás többi része is kedves, *Major* Tamás játékmester humorát és stílusérzékét dicséri. *Csortos* jóízű Perrichon, hatalmas tehetsége azonban kissé nehézkesen mozog a puha szerepben s néha acélos keménységet ad a nyárspolgár pohos figurájának. *Vizvári* Mariska bájos és finom, mint Perrichonné, *Szeleczky* Zita tehetségesen játssza meg a szerep édes jelentéktelenségét. Jó *Pataky* Jenő, *Ungvári* László, *Bodnár* Jenő, *Tapolczai* Gyula, vitéz *Garamszeghy* Sándor. Kedvesek *Horváth* János díszletei és jelmezei. *Orbók* Attila fordítása kellemesen hangzik.

Nagy András

Ford

SZEMÉLY- ÉS TEHERAUTÓK
a NEMZETKÖZI VÁSÁR AUTÓCSARNOKÁBAN
a FORD gyári kiállításon.

ELADÁS
HAHN ARTHUR ES TÁRSAI
cég által a kiállításon és Andrássy-út 10.
Autorizált FORD-képviselet 1910 óta.

Singer Mária hirdetőirodáját
május hó 1-től
Wesselényi-utca 35. alá helyezi át.
Telefonszám változatlanul 131-777
Hirdetések felvétele
eredeti kiadóhivatali árban az összes lapok részére.

Rózsadombon
öröklakás
3-szobás, központi fűtés, melegvízzel, 80 öl kerttel, 11-es autobusz eszterutcai megállójánál, Dunára gyönyörű kilátással majdnem kész villákban eladó. Közelebbi felvilágosítás Margit-körút 103., építési irodában

A CSÁSZÁRFÜRDŐ USZODÁI
reggel 6-tól este 9-ig megnyiltak.
A belépőjegyek eddig is csupán nettó, szerda, pénteken a nyitott uszoda reggel 6 órától délután 5 óráig hölgyeké.
Az urak ezeken az órákon a fedett uszodát használják.
Délelőtt 9-ig és este 6 órától mérsékelt árak.

Gólszerző futballhét?

Nem érik-e meglepetések nagycsapatainkat a „könnyű“ ellenfelek ellen? — Sárosi dr. újra játszik!

A bajnoki döntő hete után úgynevezett »szürke« *hét* következik a *futballbajnokságban*. Ez azt jelenti, hogy a vetélytársak nem egymással, hanem *középcsapatokkal* játszanak. A nagycsapatok hívei *gólarányuk javítását* várják ezektől a mérkőzésektől, de tudjuk azt, hogy a futballban semmit sem lehet biztosra venni és a *középcsapatok már sok kellemetlen meglepetést okoztak.*

A *Ferencváros* az Üllői úton játszik a *Zuglóval*. Végre dr. *Sárosi veszi át ismét a zöld-fehérek csatársorának irányítását*, ami azt jelenti, hogy *Kiszely és Toldi sok gólhelyzethez fog jutni*. Most már csak az a kérdés, hogy az Ujpest ellen *góllövő cipőjüket húzzák-e fel vasárnap?* A Zugló jól szokott védekezni és megnehezítheti a Ferencváros nagy gólarányú győzelmét.

A *Hungária* a *Bocskait* még pár héttel ezelőtt is 5—6 góllal győzte volna le. A debreceni csapat azonban *éppen most javult fel*, amit mutat a Nemzeti ellen elért sikere. Ezért a Hungária *Titkos* nélkül játszó csapatának nagyon jól kell játszania, hogy megismételhesse két héten át látott gólképességét.

Kettős mérkőzés lesz a *Latorca uccában* is. A *Nemzeti* bizonyosan könnyen győzi le a *Salgótarjánt*, ellenben nagyon heves küzdelem lesz az *Elektromosok* és a *Szolnok* között, melyet véleményünk szerint az Elektromosok még Sárdy nélkül is megnyerhetnek.

Ujpesten a *Szürketaxi* komoly munkát fog adni a honi csapatnak, amely *Adám—Vince* helyén tartalékokkal áll fel. Végeredményben azonban *Zsengellér* és a jobb védelem fedezetsor el fogja dönteni a csatát.

A Berlini uccában a *Phőbus—Kispest* találkozásán nyilt a küzdelem, annál is inkább, mert *mind a két csapatban vannak helytelen taktikát játszó játékosok* s nem lehet tudni, hol fog ennek káros hatása jelentkezni.

A nap legnyiltabb mérkőzése a *Budafok—Szeged* találkozása. A Szeged jobb átlagát kiegyenlíti az, hogy a mérkőzés Budafokon kerül döntésre.

Benedek Aladár futballkönyve, a »Futballbíró a mellényzsebben« az új szabálymódosításokkal és magyarázatokkal új kiadásban megjelent.

Hazaérkezett a kis Körmöczy Zsuzsika, Észak-Anglia teniszbajnoka

„Csuda kedvesek voltak az angolok addig beszéltek velem, mig megértettek...“

Elintéződött a „félreértés“ a Tenisz Szövetséggel és Zsuzsika már Cohet-val trenírozott

Zsuzsika, — Székely-Körmöczy Zsuzsi — *a tizennégyéves kis magyar teniszcsoda*, akiért pár hétig az egész angal teniszsportvilág lelkesedett, *hazaérkezett.*

Csilingelő hangján elmondta, hogy a *Magyarország*-ból olvasta hazatérőben, hogy *a Tenisz Szövetség letiltotta további angliai mérkőzéseit.*

— *Egy kis félreértés volt*, de már el van intézve. A Tenisz Szövetség későn kapta meg azt a levelet, amit »mi« Angliából irtunk. *Nem is akartam több versenyen indulni...*

— Nem az volt a baj, hogy a Tenisz Szövetség attól félt, hogy *nem játszhat majd az olasz hölgyek ellen?*

— Nem, mert minket *amúgy sem küldenek ki Olaszországba*, miután nekem és Somogyi Klárinak *itthon kell gyakorolnunk Cochet-val.*

— Hát milyenek is voltak azok *az angliai sikerek?* — kérdezzük — miután Zsuzsinak gratuláltunk.

— Én mindig úgy képzeltem el az angolokat, hogy *nagyon szigorú bácsik és nénik.* Most láttam, hogy *milyen csuda kedves emberek...* Én eleinte *egy szót sem tudtam angolul* és ők olyan türelmesen beszéltek velem addig, amíg végre mindig *megértettek...*

— *Hány versenyen* játszott?

— Csak *kettőn.* Észak-Anglia bajnokságát megnyertem, ugyanott a vegyespárosban és a nőipárosban második lettem.

— És mit hozott haza?

— *Bonokat adtak*, az én bonom három fontra szólt, ezt kellett azután beváltani.

— És a második verseny?

— Ez a *Melbury verseny* volt, amely nagyon előkelő helyen van a wimbledoni után, itt is *résztvesznek az összes jó játékosok*, itt voltam én második Miss Stammers után.

— Erről a versenyről az a hír jött, hogy feladta?

— Ez tévedés, *végigjátszottam*, bár olyan nagy volt a szélvihar, valóságos orkán, hogy *nem tudtam rendesen játszani*, amellett esett is az eső. Igy kaptam ki 6:1, 6:1-re.

Zsuzsika még a *Cochet-tréningről* beszél:

— Cochet nagyon kedves ember és — teszi hozzá elpirulva — *rögtön rájött minden hibámra.*

Zsuzsika most *gyakorolni fogja mindazt, amit Cochet neki mondott* és amellett — most már *jól meg fog tanulni angolul és franciául.*

— Kezitcsókolom — mondja búcsúzóul a szerkesztő bácsinak. **(dr. f. j.)**

Sportprogram

SZOMBAT: Asztali tenisz: Budapest hármas csapatbajnoksága, Ujpest, Aradi u. 18. d. u. 5 órától. — **Birkózás:** Profi kecseszkecsken európabajnoki mérkőzések, Városligeti Nagycirkusz, este ½9 óra. — **Ökölvivás:** A BTK versenye, Bérkocsis u. 1. este 8 óra.

VASÁRNAP: Labdarúgás: I. o. ligamérkőzések: Ferencváros—Zugló, Üllői út ¾5 óra, bíró: Gray; Bocskai—Hungária, Üllői út ½3 óra, bíró: Barna; Ujpest—Szürketaxi, Megyeri út ¾5 óra, bíró: Iváncsics; Phőbus—Kispest, Berlini u. ½5 óra, bíró: Majorszky; Elektromosok—Szolnok, Latorca u. ½5 óra, bíró: Kovács; Salgótarján—Nemzeti, Latorca u. ½3 óra, bíró: Kőhalmy; Budafok—Szeged, Budafok ¾5 óra, bíró: Hertzka. Főiskolai bajnokság: Szegedi tanárképző—Testnevelési Főiskola, BEAC—Pécsi EAC, Főiskolai stadion ½3 és ½5 óra. — **Atletika:** Főiskolai hölgyverseny, Margitsziget d. u. 3 óra. — **Torna:** Budapest férfibajnokságai, Testnevelési Főiskola d. e. ½9 és d. u. ½3 óra. — **Birkózás:** Profi kecseszkecsken, európabajnoki mérkőzések, Városligeti Nagycirkusz este ½9 óra. A Postások II. o. versenye, régi lóversenytér d. e. 10 és d. u. 5 óra. Leventebajnokságok a Munkácsy u. gimnáziumban. Vasutas csapatbajnokságok a Törekvés Bihari úti tornatermében. — **Vivás:** A BBTE II. o. párbajtörversenye, Attila u. reggel 9 és d. u. 5 óra. — **Ökölvivás:** A BTK versenye, Bérkocsis u. 1. este 8 óra. — **Gyephokki:** MAC—SzIHC, FTC—AHC, MHC—Széchenyi, Hungária—BBTE mérkőzések a régi lóversenytéren reggel 8 órától. — **Kézilabda:** MAFC—Beszkár, Bertalan u. ½4 óra; UTE—VAC, Megyeri út ½11 óra; MTE—BLE, Hajdu u. 12 óra; Elektromos—Széchenyi, Latorca u. ½2 óra.

FTC-pálya IX., Üllői út 129

Április **30-án,** vasárnap délután **háromnegyed 5** órakor

Ferencváros—Zugló

I. o. Nemzeti Ligabajnoki mérkőzés.

előtte **háromnegyed 3** órakor

Hungária—Bocskai

I. o. Nemzeti Ligabajnoki mérkőzés

KECSESZKECSKEN: MÉG MINDIG JÖNNEK A VILÁGNAGYSÁGOK

Még soha ilyen erős mezőny nem volt együtt Budapesten profi birkózó-versenyen, mint a most folyó *kecseszkecsken Európa-bajnokságon.* Úgyszólván *naponta érkezik új nagyság.* Most jelentették be *a dán Petersen világbajnok jövetelét*, aki már legközelebb, talán már holnap szőnyegre is lép.

A tegnapi küzdelem meglepetése az volt, hogy *a bolgár Konstantinov Európa-bajnok legyőzte Dick Shikat világbajnokot.*

A mai műsorban a lengyel *Novina* a kanadai *Ulsemerrel*, *Károlyi* pedig az elszászi *Fetz*-el fog mérkőzni, míg *Shikat* világbajnok ellenfele a svéd *Nygreen.* Három egyformán erős küzdelem lesz ez, amihez még a néger *Walker—Hirsch* és *Váry—Kont* mérkőzése csatlakozik.

A mérkőzések *ma és vasárnap este is negyedkilenckor* kezdődnek a *Városligeti Nagycirkuszban.*

Tóth is Bóbis is harmadik lett a görög-római birkózó Európa-bajnokságban

Oslo, április 29.

A XII. görög-római birkózó Európa-bajnokság küzdelmei befejeződtek. Mint előrelátható volt, *az északi nemzetek szerezték meg a legtöbb bajnoki címet.* Svédország 3, Finnország 2 Európa-bajnokságot nyert, egy-egy bajnoki cím jutott a németeknek és az észteknek. Mi magyarok már régtóa a kecseszkecskenben vagyunk jobbak és így *meg lehetünk elégedve azzal a két harmadik helylyel*, amit *Tóth* a pehelysúlyban, *Bóbis* a nehézsúlyban szerzett.

Európabajnokok: *Bantamsúly:* Kisseli (finn). *Pehelysúly:* Pihlajamaeki (finn). *Könnyűsúly:* Anderson (svéd). *Weltersúly:* Schäffer (német). *Középsú.* Johanson (svéd). *Kisnehézsúly:* Anderlind (svéd). *Nehézsúly:* Kotkas (észt).

Olcsón főzhet ízletes, jó ebédet villanytűzhelyen. A villamos tűzhely kezelését az Elektromos Művek V., Honvéd ucca 22. sz. alatti bemutatójában szerdán délután 5 órakor főzőbemutató, hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt fél 10 órakor főzőgyakorlati előadás keretében díjmentesen ismertetik az érdeklődőkkel. Program: pozsonyi kifli, foszlóskalács, diókrémes tekercs, hal- és húsételek.

Városligeti (Fényes) nagycirkusz

Ma este ½9 órai kezdettel:

Europa szabadstílusu hivatásos birkózó bajnokságáért:

Schikat amerikai—**Nygren** svéd
Ulsemer kanadai—**Novina** lengye
Váry magyar—**Kont** magyar
Fetz francia—**Károlyi** magyar
Sólyom magyar—**Walker** jamaikai

Vasárnap: lovaregyleti lóverseny

Az áprilisi míting negyedik napjának programja kissé gyengébb az előzőknél. A főesemény a háromévesek nagy hendikepje, melyben valószínűleg tíz ló indul. Favorit *Tigár*, a verseny azonban nagyon nyiltnak mondható.

A részletes program:

I. Nyeretlenek versenye. 4000 P a győztesnek. Táv 1800 m. Második cél.

1	**Adoma** 3é pm (Klim. A.)	54	
2	**Mephisto** 3é pm (Teltschik)	54	
3	**Esze Tamás** 3é pm (Schejbal)	54	
4	**Obálka** 3é pk (Gutai)	52½	

Tip: **Mephisto—Obálka**

II. Eladók hendikepje. 1500 P a győztesnek. Táv 2000 m. Második cél.

1	**Wait-a-bit** 6é spher (Esch T.)	65	
2	**Kigyó** 3é pk (Kolonics)	50	
3	**Limanova** id pher (Kajári)	48	
4	**Páncél** 4é stpher (Grósz)	45	
5	**Dugó-Dani** 4é pher (Pfendler)	40½	

Tip: **Kigyó—Dugó-Dani**

III. Imreházi díj. 4000 P a győztesnek. Táv 1600 m.

1	**Boss** 6é stpm (Schejbal)	64	
2	**Szepes** id pm (Szentgy.)	62	
3	**Riadó** 4é pm (Keszthelyi)	62	
4	**Művész** 6é pher (Alt)	60½	
5(9)	**Destroyer** 4é pm	59	
6	**Tisane** 4é sk	57½	
7	**Cifra** 4é pk (Gutai)	57½	
8	**Pattogó** 3é pk (?(	55½	
9(5)	**Pereputty** 3é sk (Teltschik)	52	
10	**Álom** 3é pk (Klimscha A.)	52	

Tip: **(Álom)—Cifra—Pereputty**

IV. Háromévesek nagy hendikepje. 6000 P a győztesnek. Táv 1600 m.

1	**Indolent** 3é stpm	62	
2(14)	**Szegénynember** 3é pm	56½	
3	**Soros** 3é pm (Esch)	57½	
4	**Bandita** 3é pm	56	
5	**Szajkó** 3é stpm (Gutai)	56	
6	**Ezredes** 3é sm (Schejbal)	55½	
7	**Dinka** 3é pk	51	
8	**Primus** 3é pm (Klim. A.)	51	
9	**Sandstorm** 3é stpk (Csuta)	49	
10	**Sacrilége** 3é sm (Kolonics)	48½	
11	**Tigár** 3é stpm (Simics)	48½	
12	**Senoritas** 3é stpk	47	
13	**Sanbloc** 3é stpk (Dósai)	44½	
14(2)	**Herzog Christoph** (Pfendler)	41½	
15	**Ujra** 3é sk (Kajári)	40½	

Tip: **Primus—Szajkó—Tigár**

V. Dióspusztai díj 4000 P. Táv 2000 m. Második cél

1	**Segrégély** 4é pm (Csuta)	64	
2	**Mayerling** 6é em (Sztgy.)	62	
3	**Gyöngy** 5é pm (Weissbach)	60	
4	**Jonathan** 5é pm (Gutai)	60	
5(6)	**Sirató** 5é sher (Teltschik)	58	
6(5)	**Karvaly** 4é pm	58	
7	**Cimbora** 5é sm (Schejbal)	58	
8	**Henricus** 3é pm (Klim. A.)	50	

Tip: **Henricus—Jonathan—Sirató**

VI. Welter-hendikep. 2000 P. Táv 1800 m. Második cél

1	**Lator** 6é stpher	77	
2	**Nepita** 4é pk (Husz)	68	
3	**Pu-Yi** 3é stpm (Teltschik)	59	
4	**Viszta** 4é pm (Esch)	57	
5	**Ezüstróka** 3é szm (Kajári)	54	
6	**Cinus** 4é pm (Klim. A.)	54	
7	**Blagueur** 3é pm (Tamási)	52½	
8	**Pattantyús** 3é pm (Csuta)	45	

Tip: **Pattantyús—Blagueur—Cinus**

VII. Hendikep. 2000 P. Táv 1000 m

1	**Dongó** 5é stpm (ifj. Fett.)	62	
2	**Hindu** 4é pm (ifj. Bihari)	60½	
3	**Tisane** 4é sk (Michalov.)	59	
4	**Mécs** 4é pm (Alt L.)	59	
5	**Siber** 4é pher (Simics)	57½	
6	**Rojtos** 4é pm (Félix)	57½	
7	**Senoritas** 3é stpk (Bakonyi)	54½	
8	**Pir** 4é pk (Horv. K. II.)	54	
9	**Padisah** 5é pm (Dósai)	53½	
10	**Minek?** id. stpk (?)	52½	
11	**Adisababa** 4é stpk (Esch T.)	52	
12	**Ekszerdoboz** 3é sk (Kajári)	51½	
13	**Vásárfia** 3é stpher (Grósz)	45	

Tip: **Hindu—Rojtos—Pir**

Kezdete: 3 órakor

FOGADJON ABONYI ÖDÖN

bookmaker irodáiban,

Budapest, VII., Rákóczi út 41.

Telefon 135-501, 132-462, 135-333

Fiókirodák:

Budán, Attila u. 8. Tel. 154-014

Miskolc, Széchenyi u. 64

Pécs, Király u. 15

Vác, Sörház u. 1

Telefonon feladott fogadásokat mindenkor azonnal kikézbesitünk.

színházi SZÓRAKOZÁS és zene

„KÉT CÁRNŐ"

Eugen K. Iljin történelmi legendájának főpróbája a Nemzeti Színházban

A darabban minden van, ami jó és drága. Cárnő és ellencárnő, démoni férfiszépség, akinek az a föladata, hogy csaljon törbe egy bübájos leányt, ördögi eszű politikus, szerelmi gyermek, aki éppen akkor készül születni, amikor anyja a vérpad küszöbén áll. Még a földalatti börtön képe is súlyosbítva van azzal, hogy a cellákat a Néva áradása fenyegeti, ha átszakad a gát, menthetetlenül megfullad itt mindenki, mielőtt fölakasztanák vagy lefejeznék.

A dráma a sok patétikus rémség miatt nevetségessé válna, ha nem csillanna meg benne néhol valami sajátságos elem, amely arra mutat, hogy szerzője komolyan veszi, amit csinál. Talán igaza is van, talán inkább a »mérsékelt« európai kedély hibás abban, hogy nem tud mindenütt együtt érezni a történet logikátlanul viharzó szenvedélyével.

A darab és az előadás legsikerültebb figurája Szuvorov tábornagy alakja. Ezt a szerepet *Makláry* Zoltán játssza gyilkos humorral és nagy színészi közvetlenséggel. *Katalin* cárnő megszemélyesítője *Makay* Margit, aki sokkal modernebb és bensőbb színésznő, semhogy találna finom egyéniségéhez ez a szakadatlanul szavaló, indulatos alak. Az ellencárnő *Szörényi* Éva. Nagyon vonzó és meleg hangjai vannak, az ember őszintén sajnálja szenvedéseiért. A csábító férfiszépséget *Jávor* Pál játszotta. Még pedig igen kitűnően és gyakorlottan. Hosszú évek óta ő zuzza összve szinpadjainkon és filmjeinkben az összes női sziveket.

A nagyszemélyzetű darab többi szereplői is megérdemelnek minden dicséretet áldozatkész igyekezetükért. A drámai hatásokat *Abonyi* Tivadar játékmester maradéktalanul kiaknázta. *Barabás* Pál fordítása korrekt és lelkes. *Horváth* János igazán szép díszleteket, *Nagyajtai* P. Teréz pedig stílusos jelmezeket tervezett.

A közönség figyelt, izgult, könnyezett, nevetett és sokat tapsolt. Mindent összeadva, az embernek végül olyan benyomása volt, hogy érdekes író érdekesen szenvedélyes darabját nézte végig. Az író kvalitását illetőleg különösen jó jel, hogy a dráma végén dolgára küldi mind a két cárnőt a szép Orlovval együtt. És a történetet a szerelmi szenvedély csúcsjelenete helyett Szuvorov tábornagy ironikus megjegyzései fejezik be, rokonszenvesen emberi módon.

—y.

A HANGSZÓRÓ MELLŐL

Műsorváltozás

A miniszterelnök rádióbeszéde következtében a rádió ma esti műsora a következőkben változik:

19.00 Hirek. — **19.15** Szlovák hirek. — **19.25** Rutén hirek. — **19.30 Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök rádióbeszéde. — 19.40** Karácsonyi Margit és Lipóczky József Karácsonyi Margit énekszámai. Sárai Elemér cigányzenekarával. — **20.00** »Madridi szerenád«, *Baldzs* Emil és *Clementis* Ervin zenés rádiójátéka. A műsor további része változatlan.

Liszt Ferenc Krisztus-oratóriuma az Operaházban

Liszt Ferenc római magányának, lelkes, szinte forrongó vallásosságának színben, fényben, pompában utólérhetetlen alkotása a »*Krisztus oratóriuma*«. A muzsika gazdag képzeerűsége, megdöbbentő illusztráló ereje igazolja a Krisztus oratórium szinpadi jelenítését. A rendező *Oláh* Gusztáv példátlan gazdagsággal, a stilizálás már-már gőgös eszközeivel, a festőiség elvének fentartásnélküli alkalmazásával a nagyhatású képek egész sorát állítja elénk. Szinpadi eszközökkel ma csak kevesen tudnak ilyen gazdaságosan bánni, ilyen fölényes hozzáértéssel. A mű szellemét, benső hatását ugyan helyenként megszorítja a szinpad földi tudományának ilyen földöntúli hatalma, mégis a szépnek ilyen okos elrendezése a Krisztus zene magva köré egy magasabb, művészi egységet teremt. Az előadás zavartalan harmóniáját *Palló* Imre, *Báthy* Anna, *Budánovits* Mária, *Rösler* Endre, *Koréh* Endre, *Horányi* Karola, *Layer* Mária s a zenekart vezető *Fleischer* Antal biztosítják.

Kv.

Kabaré-premier

A Komédia látványos történelmi revüt mutat be. Kosztümben játszanak kabarétréfákat és bohózatokat, ötletes és mulatságos jeleneteket. Az egyik bohózat Keplerről, a csillagászról szól, egy másik Szolimán török szultánról, aki elesik a csatában és helyette *Rott* Sándort kérik fel, foglalja el a trónt, nehogy elszéledjen a janicsárok serege. *Radó* Sándor *Kellér* Dezsőnek »Tell Vilmos« című kupléját énekli. A vidám műsort *Kőváry* Gyula rendezte. *Szilágyi* Marcsa, *Rott* Sándor, *Radó* Sándor játsszák a revü főszerepeit, amely a kosztümökre való tekintettel: a »Kölcsönkért Sekszpir« címet viseli.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink **RENDKIVÜL LESZALLITOTT ÁRON** válthatnak jegyet az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. (1-4 8-88) Reggel 9 órától délután 6-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora

VASÁRNAP, OKTÓBER 2-ÁN

VIG: Fűszer és csemege (3½ d. u.) ANDRÁSSY: Angyalt vettem feleségül (3½ d. u.) KOMÉDIA: Kölcsönkért Sekszpir (4½ d. u. és 8½ este).

»Jancsi és Juliska« a pesti színházi világ keresztmetszete. Hunyady Sándor új regénye a Színházi Életben.

Zongorázik? Hegedül? Gordonkázik? Kérjen díjtalan prospektust a Kigyósi Kamarazene Kör ezidei társas összejöveteleiről (József körút 52.)

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Szombat: Himnusz; Krisztus (új betanulással, D. bérlet; 1/28). Vasárnap. Az álarcosbál (Népműv. Biz. előadása, 1/28). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: A nürnbergi mesterdalnokok (A. bérlet). Szerda: Pillangókisasszony (E. bérlet) Csütörtök: Hunyadi László (B. bérlet, az aradi vértanuk halála napjának évfordulóján). Péntek: Május királynője; Pesti karnevál; Csárdajelenet (Bérletszünet). Szombat: Varázsfuvola (D. bérlet). Vasárnap: A cremonai hegedüs; Magyar ábrándok; Csárdajelenet (Bérletszünet). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Krisztus (A. bérlet). Szerda: Aida (Népműv. Biz. előadása). — **NEMZETI:** Szombat d. u.: Sárga csikó (1/24), este: A két cárnő (I. bérlet, 1/28). Vasárnap d. u.: Gyurkovics lányok (3), este: A két cárnő (VIII. bérlet, 1/28). Hétfő (II. bérlet), szerda (IV. bérlet), péntek (VI. bérlet), szombat (VII. bérlet): Két cárnő. Kedd (X. bérlet) és vasárnap este: Farkaskaland. Csütörtök: A roninok kincse. Vasárnap d. e.: A csikós (munkáselőadás), d. u.: A dolovai nábob leánya. — **KAMARA:** Szombat és vasárnap este: Hazajáró lélek (8). Vasárnap d. u.: Kék róka (4). Hétfő, kedd, szerda, péntek, szombat: Hazajáró lélek. Csütörtök és vasárnap d. u.: Kék róka. Vasárnap este: Viliámfénynél. — **VIG:** Szombat: Az orvos dilemmája (8). Vasárnap d. u.: Fuszer és csemege (1/24), este: A világ közepe (R. bérlet, 8). Hétfő (F. bérlet), szerda (S. bérlet), péntek (E. bérlet), szombat, vasárnap este (T. bérlet): Az orvos dilemmája. Kedd, csütörtök (K. bérlet), szombat d. u., vasárnap d. u. és hétfő este (G. bérlet): A világ közepe. — **MAGYAR:** Szombat (D. bérlet), vasárnap (B. bérlet): Az ucca (8). Hétfő (E. bérlet), kedd (I. bérlet), szerda (N. bérlet), csütörtök (S. bérlet), vasárnap d. u., vasárnap este (C. bérlet): Az ucca. Péntek (először), szombat: Légy jo mindhalálig. — **BELVÁROSI:** Szombat és vasárnap: Ragaszkodom a szerelemhez (8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ragaszkodom a szerelemhez. — **PESTI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: A szabad lány (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: A szabad lány. — **ANDRÁSSY:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Angyalt vettem feleségül (3/24, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Angyalt vettem feleségül. — **VÁROSI:** Szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda: Nincs előadás. Csütörtök: Főpróba. Péntek (először), szombat, vasárnap d. u. és este: Gázmérgezés a Domb uccában. — **TERÉZKÖRÚTI:** Szombat, vasárnap, hétfő, kedd: Nincs előadás. Szerda: Főpróba. Csütörtöktől (bemutató) minden este és vasárnap d. u.: »Az úgynevezett szerelem«. — **PÓDIUM:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Elő az okmányokkal (1/26, 9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Elő az okmányokkal! — **KOMÉDIA:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Kölcsönkért Sekszpir (1/25, 1/29). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Kölcsönkért Sekszpir. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat és vasárnap: Szomjas krokodil (6, 9). Csütörtökig bezárólag: Szomjas krokodil. — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat és vasárnap: Legyen úgy, mint régen volt (6, 9). Csütörtökig bezárólag: Legyen úgy, mint régen volt. — **KISFALUDY:** Szombat és vasárnap: Nem leszek hálátlan (6, 9). Csütörtökig bezárólag: Nem leszek hálátlan.

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. **Sz** = Szombat. **V Ü** = Vasárnap és ünnep. **M** = Matiné.

ADMIRÁL (153—707. Margit körút 5. sz.): **Másodvirágzás** (Lil Dagover). Az én házam az én váram (rajzfilm). H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap d. e. 1/210 és 1/212 órakor: **Koldusdiák.** — **ALKOTÁS** (155—374. Gömbös Gyula u. 11): **Dsungelszerelem** (Dorothy Lamour). Popeye, pilóta a babám (rajzfilm). H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Claudette Colbert). — **ANDRÁSSY** (124—127. Csengery u. 39): **Párizs lámpafénynél** (Albert Prejean) Bábszínház. Híradók. (3/24 3/46 3/48 3/410; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ASTRA** (154—422. Ugocsa u. 10): **Szivek csalogánya** (Deanna Durbin). Popeye: Hinta-palinta. (1/24 1/46 1/48 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/48 1/410.) Vasárnap d. e. 11-kor: Nagy kacagtató gyermekmatiné. — **ATRIUM** (154—024, 153—034. Margit körút 55): **Péntek Rézi** (Páger, Turay). A magyar bor. Híradók. (1/46 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/46 1/28 1/210.) — **BELVÁROSI** (3—845—63. Irányi u. 21): **Párizs lámpafénynél** (François Rosay). H. (4 6 8 10; V Ü jobbt. 3 5 7 9, balt. 4 6 8 10.) Vasárnap d. e. 1/211 és 12-kor: **Tavaszi parádé.** — **BODOGRÁF** (149—510. József körút 63): **Nem félek senkitől** (Harold Lloyd). Chaplin, a holdkóros. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 és 1/210.) — **BUDAI APOLLO** (151—500. Csalogány u. 46): **A kis primadonna** (Shirley Temple) és a kísérő műsor. Híradók. (1/25 3/47 9; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210 órakor.) — **CAPITOL** (134—337. Baross tér 32): **A berlini olimpiász: A nemzetek ünnepe.** H. (Szombat 1/23 5 1/28 1/210; Vasárnap 11 1/23 5 1/28 1/210.) — **CITY** (111—140. Vilmos császár út 36. szám): **Cifra nyomorúság** (Simor Erzsébet, Góth Sándor). H. (Előadások: 3/46 3/48 3/410; Sz V Ü 3/24 3/46 3/48 3/410.) — **CORSO** (182—818. Váci u. 9): **A 14-es futár** (Kémregény; Louise Rainer). Jazz-banditák (varieté). Híradók. (1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CORVIN** (139—584, 138—988. József körút és Üllői út sarok): **A berlini olimpiász: A nemzetek ünnepe.** Híradók. (1/23 5 1/48 1/210; V Ü d. e. 10, d. u. 1/21 1/23 5 1/48 1/210.) — **DAMJANICH** (134—803. Damjanich u. 1): **Másodvirágzás** (Lil Dagover). Híradók. (1/24 1/26 1/28 3/410; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121—343, 125—952. Teréz körút 28): **Nyugat lánya** (Jeanette MacDonald). Híradók. (Előadások kezdete: 5 1/48 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 3/410.) — **ELIT** (114—502. Szent István körút 16. sz.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Mály Gerő). H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528. Kossuth Lajos ucca 18): **Vágyak** (Danielle Darrieux). Ugy szeretlek, majd megeszlek (színes rajzf.). (1/26 1/28 3/410; Sz V Ü 1/24 1/26 3/48 10.) — **GLÓRIA** (144—800. Thököly út 56): **Szivek csalogánya** (Deanna Durbin). Ördögidézés (rajzfilm). H. (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **HOLLYWOOD** (142—455. Bethlen tér 3): **Piros bugyelláris** (Bordy Bella, Kiss Ferenc). Cirmos mint kertész. Híradó: A müncheni négyhatalmi értekezletről készült filmfelvétel. (Előadások kezdete: 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap d. e. 1/211-kor: **Mimi, a gazdag ember lánya** (Dick Powell). — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7): **Nem félek senkitől** (Harold Lloyd). Lépj ki az ablakon (Poneye, a tengerész). H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap d. e. 1/211-kor: S. M. C. matiné. — **KAMARA** (144—027, 135—967 Dohány u. és Nyár u. sarok): **Uri világ** (Cifra nyomorúság; Simos Erzsébet, Góth S.). H. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **KULTUR** (386—193. Kinizsi u. 16): **Másodvirágzás** (Lil Dagover) és a kísérő műsor. H. (5 1/48 1/210; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **LLOYD** (111—994. Hollán u. 7., a Szent István körútnál): **A berlini olimpiász: A nemzetek ünnepe.** H. (2 1/25 7 1/210; V Ü d. e. 11, d. u. 2 1/25 7 1/210.) — **NYUGAT** (127—162. Teréz körút 41. sz.): **Tarantella** (Jeanette MacDonald). (1/25 7 1/210; Sz 4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ODEON** (130—263. Rottenbiller ucca 37/b): **A kis primadonna** (Shirley Temple). Bonbonparádé (színes trükkfilm). H. (Folyt. előad.: 1/25 3/47 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210) Vasárnap d. e. 1/211-kor: **Mai lányok** (Kun M., Gyergyai). — **OLYMPIA** (342—947. Erzsébet körút 26. sz.): **Párizs lámpafénynél** (Albert Prejean). Vizióriutak (sportfilm). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125. József körút és Kölcsey u sarok): **Esküvő a tébolydában** (Victor Mac Laglen). Kieg: Pánik a cirkuszban (A boxoló kenguru). (5 1/48 1/210; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114—926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Szivek csalogánya** (Deanna Durbin). Megzavart hangverseny (színes). H. (1/25 3/47 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **OTTHON** (146—447. Boniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Mannequin** (Joan Crawford). A repülés bolondjai (sportbravúr). H. (1/24 1/46 1/48 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/46 1/48 1/410.) — **PALACE** (136—523. Erzsébet körút 8): **Tökéletes házasság** (A szerelem orvosi problémái). Szerelem szigete. Színes csodafilm. Híradók. A Revíziós Liga nagygyűlése a Hősök terén. (D. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145—673. Népszínház u. 13): **A kis primadonna** (Shirley Temple). Híradóban a revíziós nagygyűlés. (3/24 3/46 3/48 3/410; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vasárnap délelőtt 10 és 1/212 órakor: Matiné. — **PHÖNIX** (144—454. Rákóczi út 68): **A kis primadonna** (Shirley Temple). Csavargás vadnyugaton és Csodálatos Mexikó (Varázsszőnyeg). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 1 3 5 1/48 1/210.) — **RADIUS** (122—098, 128—250. Nagymező u. 22—24): **Szerelmi vihar** (Charles Boyer). Híradók. (3/46 3/48 3/410; Sz V Ü 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **REX** (139—416. István út 39): **Párizs lámpafénynél** (Albert Prejean). Aggteleki cseppkőbarlang (kultúrfilm). Híradók. (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **RIALTO** (139—497. Rákóczi út 70): **Párizs lámpafénynél** (Françoise Rosay). Bábszínház (színes trükkfilm). A gyorsaság őrültjei (riport). H. (D. e. 1/211, d. u. 1/21 3/43 5 1/48 1/210; V Ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (141—902, 142—946. Erzsébet körút 45): **Péntek Rézi** (Turay, Páger). A magyar bor. H. (1/46 1/28 3/410; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146—040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2. sz.): **Veszedelmes életkor** (Huguette Duflos). (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor: Matiné. — **SCALA** (114—411. Teréz körút 60): **Táncoló angyal** (Sonja Hennie). H. Eredeti felvételek a revíziós nagygyűlésről. (1/46 1/28 3/410; Sz V Ü 3 1/46 1/28 3/410.) Vas. d. e. 11 órakor: **Tip-Top Folies** (Ritz Brothers). — **SIMPLON** (268—998, 268—999. Horthy Miklós út 62): **A berlini olimpiász: A nemzetek ünnepe.** H. (2 1/25 7 1/210; V Ü 1 3/24 1/26 3/48 10.) Vasárnap d. e. 11-kor: **100 férfi, 1 kislány** (Deanna Durbin). — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa u. 4): **Borcsa Amerikában** (Dayka M., Mály). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123—049. Nagymező u. 8): **A kis primadonna** (Shirley Temple). Bonbonparádé (színes trükkfilm). Kacérkodás a halállal. H. (Folyt. előad.: 1/25 7 1/210; Sz 3/24 3/46 3/48 3/410; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Mai lányok** (Kun Magda, Gyergyai). — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Mannequin** (Joan Crawford). Hollywoodi varieté (zenéfilm). H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) Vasárnap d. e. 10 és 12-kor: **Koldusdiák.** — **URÁNIA** (146—046. Rákóczi út 21): **Hazatérés** (Zarah Leander). H. (5 1/48 1/210; Sz V Ü 3/48 5 1/48 1/210.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Dr. Baktay Ervin: India.**

MAGYARORSZÁG

HOGY ÁLLUNK, MIT AKARUNK?

O Most, hogy Európa hetekig tartó lidércnyomásos krizise elmult, tegyük higgadtan mérlegre e válság eredményeit és nézzük meg, hogy áll a müncheni négyes konferencia után *a magyar ügy.* Mindenekelőtt nagy elvi győzelmet állapíthatunk meg. A magyar ügy évtizedeken át mostohagyermeke volt a nagypolitikának. Nem vették figyelembe, elmentek mellette. Panaszaink a nyugati nagyhatalmak vezetői körében süket fülekre találtak — talán azt hitték, hogy a kis népeknek az igazsága is kicsiny, mellyel nem érdemes foglalkozni. Ez a gondolkodásmód ma már végkép a multé. A müncheni konferencián diadalt aratott a kis népek nagy igazsága is. Rendkívül jelentős eredmény az, hogy a felvidéki magyarok önrendelkezési jogának kérdése általános európai problémává nőtt, melynek megoldása elől nem hátrálhatnak meg többé a nagyhatalmak. Anglia és Franciaország vezetői belátták, hogy a magyar kérdés a világ égetően fontos problémái közé tartozik.

Kétségtelen, hogy a magyar probléma kielégítő rendezéséhez még sok céltudatos diplomáciai tárgyalásra és küzdelemre lesz szükség. A magyar államférfiaknak még erős harcokat kell megvívniok és az eredmény annál biztosabb, mennél zártabb, tömörebb egységben áll a nemzet a kormány mögött. Lankadatlan kitartással, energiával küzdünk továbbra is az egyenlő elbánás elvéért, a népek önrendelkezési jogának biztosításáért, a Felvidék magyarlakta területeinek viszszacsatolásáért. Nem követelünk ezzel semmi újat, semmi meglepőt: ahhoz ragaszkodunk, amit húsz évvel ezelőtt éppen a nyugati világhatalmak hangoztattak Amerika elnökének, Wilsonnak kezdeményezésére. Ők hirdették először a népek önrendelkezési jogát, — de ennek éppen az ellenkezője valósult meg. Mi most a visszatérést követeljük ehhez a régi elvhez. Vissza akarjuk kapni elszakított testvéreinket és ugyanakkor követeljük a csehszlovák uralom alá hajtott többi nemzetiség ügyének igazságos és méltányos elrendezését is.

A magyar álláspont első nagyszabású elvi sikeréért az egész nemzet részéről a legnagyobb megbecsülés és elismerés illeti az Imrédy-kormány külpolitikáját. Ez a politika a történelmi idők magaslatán áll. Meg nem alkuvó eréllyel, élesen látó határozottsággal és acélos rugalmassággal dolgozik azért, hogy valóra váljon a húsz év óta oly sokszor hangoztatott cél: »Igazságot Magyarországnak!« Ugyanilyen elismerés illeti a kormány imponálóan nagyvonalú honvédelmi programját is, hiszen éppen az utóbbi napokban derült ki meggyőzően, hogy egy nemzetnek, ha azt akarja, hogy figyelembe vegyék és igazságát méltányolják, ki kell fejlesztenie a maga erejének eszközeit is.

A mostani magyar siker az Olaszországgal és Németországgal kapcsolatos baráti politika nagy sikerét is jelenti. Mind a két nagyhatalom tanuságot tett most amellett, hogy igazi barátai Magyarországnak. A magyar nemzet sohasem fogja elfelejteni Mussolininak, hogy hatalmas erejét latba vetette céljaink érdekében és nemzetközi problémává tette a magyar ügyet. Nemkevésbé hálás Magyarország Hitlernek, aki Mussolinival együtt segítette elő a magyar kérdés megoldását, azzal, hogy a nemzetiségi igények kielégítéséhez kötötte a garanciavállalást. Köszönet illeti az eredményért Chamberlaint is, aki megkapó erőfeszí téseivel oly sokat tett a béke megmentéséért — és Daladiert, aki támogatta az angol miniszterelnök követeléseit. E két nyugati államférfi cselekedete csak növekszik jelentőségében, ha figyelembe vesszük, hogy sok vonatkozásban dacolniok kellett saját közvéleményük egy részével is.

Míg e sorokat írjuk, a lengyel—cseh kérdés új fordulatáról érkeznek a jelentések. A csehek teljesítik a Teschenre vonatkozó lengyel követelést. A magyar nemzet rokonszenvvel, testvéri együttérzéssel figyeli a lengyelek küzdelmét igazságukért, amelynek beteljesedése éppen olyan történelmi szükségesség, mint a magyar igazságé és — a cseh kérdés európai döntőbírái előtt cseh beismerése a húsz éve elkövetett bűnöknek.

Napjaink eseményeivel kapcsolatban nem mehetünk el szó nélkül Sirovy cseh miniszterelnök kijelentése mellett, mely szerint Csehország fölött meghallgatása nélkül ítélkeztek. A cseheknek van a legkevesebb joguk ilyen panaszra. Elfelejtették talán már azt a másik ítéletet, amelyet ugyancsak az érdekelt fél meghallgatása nélkül hoztak annak idején? Akkor nem helytelenítették ezt a módszert, mert akkor az ő érdekeiket szolgálta. Akkor Magyarországnak kellett tudomásul vennie a »megfellebbezhetetlen« ítéletet, az igazságtalanság értelmetlenül kegyetlen, felháborító verdiktjét. Most nem történik más, mint hogy elkövetkezett a nagy perben a fellebbviteli tárgyalás. A nagy perújítás csak az igazság győzelmével végződhet: magyar győzelemmel. Az egész magyar társadalom egységesen, fegyelmezetten várja ezt a győzelmet és minden erejével támogatja külpolitikánk hivatott irányítóit. Ez a megbonthatatlan egység és fegyelem ma mindnyájunk kötelessége: minden egyéni törekvés, minden magánakció bűnös és közveszélyes volna. Rendíthetetlen hitre és összetartásra van szükség és nyugodtan állapíthatjuk meg, hogy nincs is benne hiány.

Arzén nem kerülhet gombával az ember szervezetébe

A gombászat tudósa a hármas gombahalálról

Gombapaprikást evett egy budapesti társaság és a vacsorának három halottja van: *Naszladi* János, a felesége és dr. *Heinrich* Tibor MABI-tisztviselő. A Naszladi-házaspárnál a boncolás megállapította, hogy a halált belső vérzések, gyomorbélhurut, végül pedig gombamérgezés okozta. Felmerült az a gyanu, hogy *a gombába arzén szivódott fel és ez okozta a tragédiát.* A gombát ugyanis *Wirnhardt* Ágoston fővárosi főjegyző szedte a Kamaraerdőben, azon a részen, ahol arzénnal mérgezett csalétket helyeztek ki a vadászok a káros vadak elpusztítására.

A budapesti hármas halálos gombamérgezés ügyében ma beszéltünk *a gombászati tudomány egyik hivatott szakértőjével,* aki a következő érdekes dolgokat mondja:

— Nem tudom, honnan származik az a megállapítás, hogy a halálozásokat *arzénes gomba* okozta úgy, hogy *a gomba felszívta a vadpusztításra kihelyezett mérgezett ételből az arzént.* Nincs okunk feltételezni, hogy ilyesmi *lehetséges* volna, a külföldi szakirodalom sem tud ilyen esetekről. Nem bebizonyított tény, hogy a gomba a kihelyezett arzént, vagy sztrichnint magába szívná, erre vonatkozólag *semmiféle adatunk nincsen.* E sajnálatos eset után *külön kísérleteket fogunk végezni ebben az irányban,* véglegesen csak a kísérletek eredményei után dönthetjük el a rendkívül komplikált problémát.

Arzén nem lehet gombában

— Miután a szerencsétlen Naszladi-házaspár boncolása azzal az eredménnyel végződött, hogy halálukat *gombamérgezés* okozta és egyedül csak dr. *Heinrich* Tivadar holttestében találtak arzénnyomokat, ez a körülmény megerősíti azt a meggyőződésünket, hogy *arzén nem kerülhet gombával az ember szervezetébe.* Ha volt valaha olyan »gombamérgezés« Magyarországon, ahol a halált például arzén vagy más méreg okozta, akkor az arzén csak *véletlenül, vagy bűnös úton* kerülhetett az ételbe. A gombamérgezést és az arzénmérgezést teljesen külön kell választani. A mostani hármas halálos tragédiánál Naszladiék esete *kifejezetten gombamérgezésre* mutatott, hiszen a szerencsétlen úriasszony a gomba fogyasztása után másnap meghalt, férje is hamar követte, míg a harmadik áldozat halála — amelynél arzénmérgezés gyanuja mutatkozott — később következett be. *Ha valóban arzénmérgezés történt az utóbbi esetben, a rendőrség feladata lesz megállapítani, hogyan került az arzén Heinrich szervezetébe.*

— Halálos gombamérgezések idején mindig napirendre kerül a mérges és az ehető gombák megkülönböztetésének problémája. Erre vonatkozólag a nagyközönségnek csak a következő tanácsot lehet adni: 1. *A közönség nyugodtan vásárolhatja a vásárcsarnokokban és a piacokon forgalomba kerülő, ellenőrzött gombát.* Ez veszélytelen. A gombaellenőrök nemcsak a fogyasztásra engedélyezett ehető gombafajtákat ismerik, hanem a többi ehető gombákat is. 2. *Házalóktól, ismeretlen helyről származó gombákat ne vásároljunk.* 3. Ne szedjünk gombát, ha nem ismerjük a gombákat.

Az „ártatlan" külsejű gyilkos galóca

— A gombakedvelők és a háziasszonyok körében egész sereg helytelen szokás él a gombák »*biztos*« megkülönböztetésére. Akik szeretik a frissen szedett gombát és azt állítják, hogy ráismernek az ehető gombára »*szelíd*«, »*szép*«, »*egészséges*« külsejéről, azok is tévednek, mert például *a legveszedelmesebb mérgesgomba, a gyilkos galóca szemre szépnek, egészségesnek mutatkozik.* Egyes háziasszonyok azt hiszik, hogy rá lehet ismerni a mérges gombára arról, hogy *főzés közben rossz illatot áraszt,* hogy elváltozik a színe, hogy leve megfogja az ezüstkanalat. Ez mind tévedés, *ilyen módon nem lehet kimutatni a mérgesgomba jelenlétét.* Csak a *szakértő* ismeri fel a mérgesgombát, de a szakértőnek is szüksége van *mikroszkópikus* vizsgálatra.

— A védekezés egyetlen lehetősége az, hogy *ismeretlen helyről ne vásároljunk gombát és főként ne szedjünk gombát, ha nem értünk hozzá.* Az ellenőrzött gombákat nyugodtan vásárolhatjuk. Budapest környékén viszont egyáltalában ne szedjünk gombát, mert *a főváros környékén rendkívül sok mérges gomba,* főleg gyilkos galóca van. A Kamaraerdő, ahonnan a hármas halálos tragédiát okozó gomba származott, szintén *erősen fertőzve van gyilkos galócával.*

— A fentiekkel kapcsolatban közöljük még, hogy a *Gombászati Intézet* (II., Herman Ottó út 15.) minden vizsgálatra beküldött gombát teljesen ingyen megvizsgál és közli, hogy a beküldött gomba emberi fogyasztásra alkalmas vagy mérges-e?

Az új 41. m. kir. osztálysorsjáték

játékterve, a sorsjegyek ára, nyerési esélye nem változott.

A mult sorsjátékon ismét ezer meg ezer ember nyert, **ezért vesz most majdnem mindenki – viszonyaihoz mérten – egy osztálysorsjegyet.**

Október 15-én kezdődik az új sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy **rendeljen egy sorsjegyet Ön is,**

mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **gyorsan meg is gazdagodhat!**

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

pengő 700.000 pengő

Jutalom és nyeremények készpénzben:

400.000	70.000	2×40.000
300.000	60.000	30.000
100.000	2×50.000	21×20.000
		32× 10.000

stb., stb. pengő, összesen közel 10 millió pengő, mely összeget azonnal kifizetik.

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28 pengő	**14** pengő	**7** pengő	**3 ½** pengő

az összes főárusitóknál, kik **gondos kezelést** és feltétlen **titoktartást** biztositanak.

Kifizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt!

MAGYARORSZÁG

ITT A REFORM!

o A Beszkár-reform, melyet évek óta annyiszor követeltünk ezen a helyen, végre megszületett. Most itt van előttünk a terv. Van egy alapvető újítása, melyet csak helyeselhetünk. Egy különleges napijegy lehetővé teszi, hogy a 300 pengőnél kisebb keresetű emberek ezentúl 33%-os kedvezménnyel juthassanak mindenfajta villamosjegyhez. A lakosság nagy többsége számára tehát lényeges tarifacsökkentést jelent ez a rokonszenves újítás, mely példaadó lehetne. A közüzemeket tulajdonképpen a közönség tartja fenn a közönség számára és így az volna a legtermészetesebb, ha mindig, minden vonatkozásban a közönség érdekeit szolgálnák. A Beszkár hasznos és merész kezdeményezést vállalt: reméljük, folytatása is lesz. A villamost követnie kellene magának a villanynak és vele mehetne a gáz is. — De meg kell emlékeznünk a reform kevésbé üdvös részleteiről is. Az autobusztarifa az eddiginél sokkal bonyolultabb lesz és ami még súlyosabb, megdrágul. Furcsáljuk azt az intézkedést is, hogy a villamoson 2 pengős büntetőjegyeket vezetnek be a »bliccelők« számára. Bliccelni nem szabad, eddig sem volt szabad, a törvény éppen úgy büntette, mint bármely más csalást. Nem lehetne ezentúl is a törvényre bízni? A Beszkár mint érdekelt fél, nem gyakorolhat önbíráskodást. Ténykérdések megállapításánál jobban bízunk a bíróban, mint a kalauzban vagy ellenőrben. — Megemlékezünk még egy csalódásról is: csak tarifareformot kaptunk, a forgalmi reform viszont elmaradt. Erre pedig nagy szükség volna. Ha túlzott is az a pesti tréfa, hogy a villamos és az autobusz között az a különbség, hogy a villamos nem *megy*, az autobusz pedig nem *jön* — mégis sok mindent lehetne tenni, hogy a forgalom gyorsabb és kényelmesebb legyen. De nem vagyunk túlkövetelőek: egyelőre megelégedéssel vesszük tudomásul az eddigi újítások hasznos részeit és bizakodva várjuk a folytatást.

A MAGÁNEMBEREK...

o A világ minden részéből összegyűltek az ügyvédek a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében, hogy megvitassák a legfontosabb kérdéseiket. Sok fontos és súlyos problémát tárgyalnak meg ezen a nemzetközi értekezleten: de mindent a legnagyobb megértés, a legszivélyesebb barátság szellemében. Nem törnek ki nemzetközi konfliktusok ezen a megbeszélésen, az egyes országok ügyvédei nem állnak ellenségesen egymással szemben. Ugyanaz a helyzet más hasonló kongresszusokon is. Ma már a legtöbb fontos hivatás és foglalkozási ág képviselői rendszeres nemzetközi összejöveteleken beszélik meg döntő ügyeiket. Alig múlik el hónap, hogy valamelyik fővárosban ne tanácskoznának valamilyen szakma nemzetközi delegátusai. E konferenciák eredményeiből megállapíthatjuk, hogy a magánemberek, nemzeti különbségre való tekintet nélkül nagyon jól megértik egymást. Mindig hajlandóak együttműködni, mindig hajlandóak békésen, barátságosan megoldani a problémákat. *Miért csak a magánemberek?*

Szétlebben a függöny

× Nem valami képletes függöny, hanem az igazi, a színházak bíborfüggönye. Megszólalnak a csengők, a nézőtér homályba borul, meleg fény önti el a színpadot. Kezdődik az előadás. Tegnap este, a Bánk bán-nal, megnyílt az új budapesti színházi szezon. Gonddal és nyugtalansággal teli a levegő egész Európa, az egész Föld felett — de a színházakban mindenütt játszanak, a nézőteret mindenütt megtölti a közönség. Ha az élet adományai sóványak és keserűek, az ember annál inkább éhezi az életnek azt a megszépült, megnemesedett, a szellem és az álom aranybíbor színeiben fürösztött mását, amit a jó színház ad. A mi színházi művészetünk pedig méltán híres világszerte. Örömmel látjuk a nagyszabású, bizakodó munkát, mellyel színházaink nagy és meleg szezónra készülnek.

Szobor-program

× A főváros közművelődési ügyosztálya hatalmas *szoborprogramot* dolgozott ki. A márvány- és bronzalakok egész új serege vonul be a következő években a történelemből a fővárosba, hogy helyét, mely eddig csak időben és lélekben volt, tereken és uccákon is elfoglalja. Jöjjenek hát a szobrok, hirdessék a szellem örök üzeneteit a város változó zajában. De legyenek méltók azokhoz, akiket ábrázolnak. Minden nagy történelmi alak találja meg a maga kongeniális művészét, aki érti, érzi és biztos lendülettel ki tudja fejezni lényegét. Ne siessünk nagyon. Ha kell, inkább várjunk e szerencsés találkozásra. A szobor nem néhány évre vagy évtizedre készül. Tovább tart, mint a tér, az ucca, ahová helyezik. *A Szobor túléli a Várost*, mint Théophile Gautier verse mondja. Méltó emléket adjunk át a jövőnek úgy a szoborba öntött és faragott nagyokról, mint magunkról is.

ÉN GÖDÖLLŐI VIDÁK JÓZSI
TISZTELETTEL MEGHIVOM KÖZÖNSÉGEMET AZ
OSTENDE KÁVÉHÁZBA
HOL RÉGI BANDÁMMAL MUZSIKÁLOK
A VILÁGHIRŰ 24 RAJKÓ VIDÁKKAL FELVÁLTVA LÉP FEL

Őrizetbevették az országúti „rablótámadás“ áldozatát

Az egész meséből egy szó sem volt igaz

Ma délelőtt *meglepő fordulat* történt a bécsi országúti állítólagos autós revolveres rablómerénylet ügyében.

Amint a *Magyarország* tegnap jelentette, Kurt *Evers* német állampolgár, hamburgi lakos csütörtökön este bejelentette a mosoni csendőrségen, hogy a község határában *négy ismeretlen férfi pisztollyal megállásra kényszerítette*. Ő megállt autójával. Az útonállók durván kihúzták kocsijából, az egyik lecsatolta arany karkötőóráját. Azután előadása szerint gyorsan beültek az ő kocsijába s *elszáguldottak Budapest felé*. Autója négyüléses, csukott barna kocsi. Szerinte *nagyobb mennyiségű magyar és német készpénz* volt a kocsiban, továbbá sok ruhanemű és más ingóság. Kijelentette, hogy Budapesten keresztül *Romániába igyekezett*, ott lakó menyasszonyát akarta meglátogatni. A csendőrségen faggatni kezdték, tud-e személyleírást adni támadóiról. Mindössze annyit mondott, hogy *egymás között csehül beszéltek*, ezért azt hiszi, hogy cseh állampolgárok.

A mosoni csendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított. Elsősorban a határszéli állomásokhoz fordultak: állapítsák meg, hogy *az Evers által bemondott rendszámú idegen autó átlépte-e a magyar határt*. Váratlanul kiderült, hogy az utóbbi időben *nem jött Magyarországra ilyen autó*. Ezek után újra kihallgatták Everst. Eleinte fentartotta rablásról szóló bejelentését, később azonban *beismerte, hogy az utonállásból egy szó sem igaz*. Később kiderült, hogy *szeptember 7-én gyalog átszökött a határon*, Albertkázmér pusztánál. Mosonig gyalogolt. Az ottani autobuszállomáson a menetrend iránt érdeklődött. Amikor közölték vele, hogy a legközelebbi autobusz csak jóval később indul, *gyalog indult tovább Győr felé*. Ugy látszik akkor jutott arra az ötletre, hogy a csendőrségen előadja rablási meséjét.

A csendőrség természetesen *tovább nyomoz*. Megkeresik a hamburgi hatóságokat. Valószínűnek tartják, hogy *Evers valami szélhámosságot követett el* és azért szökött át a határon. A nyomozás befejezéséig a mosoni csendőrségen tartják. Egyelőre *hatóság félrevezetése miatt* folyik ellene az eljárás.

A jövőre szóló programadással hétfőn este zárul az Őszi Lakberendezési Vásár

Tömegvásárlási láz tapasztalható már napok óta az Őszi Lakberendezési Vásáron. Az egyre fokozódó forgalmat nem áremelésre, hanem arra használták fel, hogy az árak legszerényebb megszámításával *tudatosan tovább fejlesszék a közönség vásárló kedvét*.

A vásárt ez évben *érdekesnek igérkező ünepségekkel zárják*. Hétfőn délután fél 5 órától kezdve külön bizottságok adják át a vásár különböző versenyein nyertes kiállítóknak és résztvevőknek a díjakat és okleveleket. A 6 órai záráskor a vezetőség rövid *beszámoló keretében* búcsúzik a kiállítóktól, akik előtt egyben *ismertetni fogják azt a programot*, amellyel az Országos Iparegyesület a jövő évi 15 éves jubileum alkalmából továbbfejleszteni kívánja a magyar kis- és középiparnak az ország elsőrendű gazdasági és idegenforgalmi eseményei sorába lépett nagyszabású kollektív propagandáját, az *Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárt*.

x Csendre, figyelemre, hallgatásra int az Orion rádió új jelképe, a komoly, néma, fülelő férfifej. Minden elcsendesül, ha Orion rádió megszólal, a nagyvilág élő hangja, maga a lüktető élet. Annyi művészi produkciót, izgalmas hírt, színes közvetítést jelent az Orion rádiók élethű és tökéletes világvétele, hogy olyan áhítattal hallgatja az igazi hozzáértő, mint a rajzokon és plakátokon ábrázolt értelemtől és figyelemtől sugárzó férfiarc; mert az Orion rádió a nemes zene s tiszta szó rádiója...

Megnyílt a
LÚDLÁB KIRÁLYNÉ
téli helyisége
IV., Irányi uocа 17
Telefon 381-151

színházak, szórakozás, művészet

Németh Antalné, Peéry Piroska a Royal Színházhoz szerződött

Tegnap este *Peéry* Piroska, *Németh* Antal felesége aláírta azt a szerződést, amely szerint eljátssza *László* Aladár »*Mindig a nők kezdik*« című darabjának egyik vezetőszerepét (*Dayka* Margit, *Rátkai* Márton, *Kertész* Dezső, *Nagy* György és *László* Lola szerepel még a darabban).

Kertész Dezső, a Royal Színház új igazgatója *Peéry* szerződtetésével már egészen megszervezte társulatát.

Évadnyitás a Vígszínházban

Szombaton, szeptember 17-én először a legnagyobb newyorki siker

A VILÁG KÖZEPE

Paul Osborne színjátéka.
Fordította **Zágon István.**

Főszereplők:

Somlay Artúr, Vaszary Piroska, Vágóné, Kormos Márta, Kőmíves Sándor, Bárdi, Greguss, Mátray, Justh, Dózsa, Szepes Iván, Ungvár Gyuszi.

Váltson bérletet a Vígszínházba!
Négyféle bérlet! Filléres árak!

FARKASKALAND

Asztalos Miklós történelmi színművének főpróbája a Nemzeti Színházban

A »*Farkaskaland*« vérrel és halállal átszőtt szerelmi história. Utolsó asszonykalandja a nyugtalan és tragikus Báthori Gábornak. Szeretem a történelmi darabokat. A kosztümök és dekorációk sok mindent pótolnak számomra. Szeretem nézni a kardokat és a vállon átkötött kacagányokat. Ha a szín bolthajtásos, engedékenyebb vagyok a dialóg irányában. De *Asztalos Miklós* drámájában megragadott valami más is. Nem tudom, micsoda, hiszen a történet elég lustán, sokszor fölösleges kitérőkkel folyik. És éppen ez a legjobb jel. Ha az ember nem tudja pontosan, hogy egy színdarabban mi tetszik neki és mégis megtelik a mű hangulatával, akkor valószínű, hogy a szerző tehetségét érezte meg, amely ott rejtőzik az egész munkában, a hibákban éppen úgy, mint az erényekben, sokszor szinte megfoghatatlanul, elcsillanva egy mellékesnek képzelt szóval együtt.

Az írás temperamentum kérdése. És ez a darab csupa temperamentum. A néző helyenkint elfárad, de végül mégis átérzi vértől gőzölgő izgalmát a féfiasan szilaj kalandnak, bár a hős halála csak háttér és nem rendes tartozéka a cselekmény vezér erének.

Abonyi Tivadar, a játékmester érdemes munkát végzett. Talán nem is az ő hibája, hanem a letörhetetlen hagyományé, hogy az előadás tempója kissé vontatott. Ismertem igen nagy művészeket, akik mihelyt szakállt ragasztottak és kardot kötöttek, rögtön vasárnapot csináltak mindenmondatból, holott ez a mód lehetlenné teszi az árnyalatokat.

Báthori Gábor figurájából *Jávor* Pál szép, szilaj, fiatal bikát csinált. Az intrikusok közül talán a legemberibb *Kovács* Károly volt, imponált *Abonyi* Géza keserű férfiassága. Kicsiny szerepében is feltűnt *Hosszu* Zoltán, ízes színész, ha a színpadra lép, előz minden unalmat.

A női szereplők között különösen tetszett *Somogyi* Erzsi bájos és friss közvetlensége. Hangja, lénye olyan volt a vészterhes jelenetekben, mint üvegcsengés a viharban. Vonzó *Lukács* Margit szép orgánuma és komoly egyénisége, *Berky* Lili megjelenése és beszéde oly tiszta, mint a levendula illata. De a fölsoroltakon kívül derék munkát végzett a dráma többi szereplője is.

Horváth János szép díszleteket tervezett. Mindent összevetve úgy látszik, hogy a Nemzeti Színház tehetséges embert avatott. Olyan embert, aki »érzi« a színpadot és bizonnyal tovább fog haladni útján, ha érdemesnek fogja tartani, hogy még jobban megfeszítse akaratát és kifejlessze talentumait. **Hunyady Sándor**

Erzsébetvárosi Színház
Legyen úgy mint régen volt Utolsó 5 előadás

Színházi pletyka

Vitéz *Szende* Ferencnek, az Operaház kiváló művészének *Bessy* nevű leánya a mult tanévben végezte el a Színművészeti Akadémiát. A fiatal színésznőt *a Magyar Színház szerződtette* most tagjai sorába.

*

Ma délelőtt megkezdték a *Városi Színházban* a tragikus sorsú *Simor* Miklós és *Asguthy* Erzsébet »Gázmérgezés a Domb uccában« című darabjának próbáit *Kürti* Pál rendezésében.

*

Bajor Gizi főszereplésével a jövő héten kezdik meg *Herczeg* Ferenc »Az utolsó tánc« című darabjának próbáit a Kamaraszínházban. (Mint emlékezetes, már a mult évadban akarták bemutatni.) A kiváló színművésznő ruhái ehhez a darabhoz — *Párizsban készülnek.*

*

NewYorkból jelentik, hogy William *Powell*, a világhírű filmszínész *súlyos beteg.* Kórházban ápolják, ahol *megoperálták.*

Reich Irén énekművésznő, a kitűnő énekpedagógus, a tanítást kezdők-haladók és a legmagasabb művészi kiképzést igénylők részére megkezdte. Jelentkezés délután 5-ig: V., Csáky ucca 13. III. 13.

Balett-, akrobatika- és stepptanfolyamok *Adorján* M. Frida balettintézetében, Erzsébet körút 44., szeptember 15-én, csütörtökön megkezdődnek. Telefon: 138-300.

OPERABÉRLETEK
a VÁROSI SZINHÁZBAN

12 esti előadásra P **0.70**—P **6.50**-ig (már csak korlátolt számban), 12 délutáni előadásra P **0.50**—P **3.60**-ig (előjegyzett bérletek sürgősen kiváltandók)

Transcontinent (V., Dorottya ucca 7. T. 383-133, 383-158).

Műsoron: Aida, Rigoletto, Álarcosbál, Trubadur, Traviata, Carmen, Sevillai, Hoffmann meséi, Tosca, Pillangó, Bohémélet, Bajazzók, Parasztbecsület, Lammermori Lucia. Főszerepekben: Toti dal Monte, Jarmila Novotna, de Luca, Roswaenge, Brems, Svanholm, Menotti, Nicolaidi, Flesch, Eftimiadis, Franceschi, Ardelli, Mellos, Anday, Vera Schwarz, Jerger, Kovács D., Ginrod, stb.

Színházak műsora

NEMZETI: Szombat: Farkaskaland (½8). V. este: Farkaskaland (½8). Hétfő: A csikós (Színészjubileumi bérlet.) Kedd: Farkaskaland (III. bérlet.) Szerda: Nagymama (Színészjubileumi bérlet.) Csütörtök: Farkaskaland (V. bérlet.) Péntek: Sárgacsikó (Színészjubileumi bérlet.) Szombat: Farkaskaland (VII. bérlet.) Vasárnap d. u.: A csikós. V. este: Kék róka (Herczeg-ciklus I.) — **NEMZETI-KAMARA:** Szombat, vasárnap: Hazajáró lélek (8). Egész héten minden este: Hazajáró lélek. Jövő vasárnap: Villámfénynél. — **VIG:** Hétfőtől csütörtökig nincs előadás. Péntek: »A világ közepe« főpróbája. Szombat és vasárnap: A világ közepe. — **MAGYAR:** Hétfőtől csütörtökig nincs előadás. Péntek: Az ucca főpróbája. Szombat és vasárnap: Az ucca. — **VÁROSI:** Ide gyere rózsám (4, 8). Minden este 8 órakor és vasárnap d. u. 4 és este 8 órakor. — **BELVÁROSI:** Jövő szombaton és vasárnap este: Nincsenek véletlenek (8). **TEREZKÖRUTI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Megsértették a miniszteriumot (5, ¼10). Minden este és vasárnap d. u.: Megsértették a minisztériumot. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Legyen úgy mint régen volt (5, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Legyen úgy mint régen volt. — **KOMÉDIA:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Bikavonat (½5, ½9). Minden este és vasárnap d. u.: Bikavonat.

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnep. M = Matiné.

ADMIRÁL (1—537—07. Margit körút 5): **Elcserélt ember** (Dayka, Kiss Ferenc). Árverési hiénák (Stan és Pan). H. (½4 ½6 ½8 ½10 V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) V d. e. ½10 és ½12-kor: Iglói diákok. — **ALKOTÁS:** (1—553—74. Gömbös Gyula u. 11): **Fekete gyémántok** (Jávor Pál, Szeleczky Zita). Szent István-heti ünnepségek. A kormányzói pár látogatása Németországban. (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10) V d. e. 11-kor: Állat kertje. — **ANDRÁSSY** (1—241—27. Csengery u. 39., Andrássy út sarok): **Fekete gyémántok** (Szeleczky Zita, Jávor). A sikkasztó (Robert Taylor). H. (¾4 ½6 ⅛8 ¾10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ASTRA** (15—44—22. Ugocsa u. 10): **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Gary Cooper). Szent István-ünnepségek. Popeye. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ⅛8 ½10.) V d. e. 11-kor: Mámi (Fedák Sári). — **ÁTRIUM** (1—540—24, 1—530—34. Margit körút 55): **A frakkos sátán** (Anna May Wong). A szerelmes sziget (színes). Életveszélyes foglalkozások (bravúrfilm). H. (½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ⅛8 ½10.) — **BELVÁROSI** (3—845—63. Irányi u. 21): **Fekete gyémántok** (Szeleczky Zita, Jávor). Buster mint varázsló. H. (Jobbterem: ½5 7 ½10; balterem: 8; V Ü jobbterem: ½3 5 ⅛8 ½10; balterem: ½4 6 ½9.) — **BODOGRÁF** (14—95—10. József körút 63): **Elcserélt ember** (Kiss Ferenc, Dayka Margit). Madárijesztő. Vitaphone Orfeum. H. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ⅛8 ½10.) — **BUDAI APOLLÓ** (1—515—00. Csalogány u. 46): **Elcserélt ember** (Kiss Ferenc, Dayka Margit). Bestiák birodalma (Pluhár beszél). H. (½5 ¾7 9; V Ü 3 ½6 ⅛8 ¾10.) — **CAPITOL** (1—343—37. Baross tér 32): **Boresa Amerikában** (Mály Gerő, Dayka). Csacska halacska (színes). H. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ⅛8 ½10.) — **CITY** (1—111—40. Vilmos császár út 36): **Első ballépés** (Freddie Bartholomew). Akinek a foga fáj (vígjáték). H. (½6 ⅛8 10; Sz V Ü ¼4 ½6 ⅛8 10.) — **CORSO** (18—28—18. Váci u. 9): **Párizs lámpafénynél** (Fr. Rosay). A repülés bolondjai. H. (½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ⅛8 ½10.) — **CORVIN** (1—395—84, 1—389—88. József körút és Üllői út sarok): **Piros bugyelláris** (Bordy Bella, Kiss Ferenc). H. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ⅛8 ½10.) V d. e. ½11-kor: Mimi, a gazdag ember leánya. — **DAMJANICH** (1—348—03. Damjanich u. 1): **Két fegyenc** (Jane Lang). Az ucca ünnepel. Dsingisz kán országa. H. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (1—213—43, 1—259—52. Teréz körút 28): **Szenzáció Londonban** (Jessie Matthews). H. (½6 ¾8 10; Sz V Ü ¼4 ½6 ¾8 10.) — **ELIT** (114—592. Szent István körút 16): **Nem félek senkitől** (Harold Lloyd). Az ón váram az én házam (rajzfilm). H. (Mindennap: 4 6 8 10.) — **FÓRUM** (1—897—07, 1—895—43. 185—328. Kossuth Lajos u. 18): **Mégis ártatlan...** (Danielle Darrieux). Le a kalappal (színes rajzfilm). (½6 ⅛8 ¾10; Sz V Ü ½4 ½6 ⅞8 10.) — **GLÓRIA** (1—448—00. Thököly út 56): **Elcserélt ember** (Kiss Ferenc, Dayka Margit). Hogy születik a riport? A kormányzói pár németországi látogatása. (½5 ¾7 9; Sz ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) — **HOLLYWOOD** (14—24—55. Bethlen tér 8): **A kis primadonna** (Shirley Temple). Jövő nemzedék. H. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) V d. e. ½11-kor: Pasteur (Paul Muni). — **JÓZSEFVÁROSI** (1—346—44. Kálvária tér 7): **Elcserélt ember** (Dayka Margit, Kiss Ferenc). Bécsi melódiák (zenés filmjáték). Világesemények. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) V d. e. ½11-kor: S. M. C. megnyitó matiné. — **KAMARA** (1—440—27, 1—359—67. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Első ballépés** (Freddie Bartholomew). Hárman a kötélen (sportfilm). (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **KULTÚR KERTMOZGÓ** (3—861—93. Kinizsi u. 16): **Josette** (Simone Simon). Buster mint varázsló (burleszk). Régi Spanyolország (kultúrfilm). Zenebona (trükkfilm). Az ucca ünnepel (Fox varázsszőnyeg). (Teremben: 5; kertben: ⅛8 ½10; V Ü teremben: ½2 ¾4 ¾6; kertben: ⅜8 ¾10.) — **LLOYD** (111—994. Hollán u. 7/a, Szent István körútnál): **Piros bugyelláris** (Bordy Bella, Kiss Ferenc). (Mindennap: 4 6 8 10.) — **NYUGAT** (1—271—62. Teréz körút 41): **Rose Marie** (J. MacDonald). H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ODEON** (1—302—63. Rottenbiller u. 37/b): **Elcserélt ember** (Dayka, Kiss Ferenc). Bestiák birodalma (expedíciós film; beszél Pluhár). H. ((Folyt. előad. ½5 7 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ⅛8 ½10.) V d. e. ½11-kor: 100 férfi, 1 kislány (Deanna Durbin). — **OLYMPIA** (3—129—47. Erzsébet körút 26): **A két fegyenc** (Peter Lorre). A gyorsaság őrültjei (riportfilm). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (1—301—25. József körút és Kölcsey u. sarok): **A frakkos sátán** (Anna May Wong). A szerelem szigete. Jönnek a tűzoltók. A csodapapagály. H. (5 ⅛8 ½10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **OTTHON** (14—64—47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Josette** (Simone Simon). Bestiák birodalma (kultúrfilm; beszél Pluhár). H. (¾4 ½6 ⅛8 ¾10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ¾10.) — **ORIENT** (1—149—26. Izabella u. és Aradi u. sarok): **A lázadó férj** (Robert Montgomery). Árverési hiénák (Stan és Pan). Revű a szállodában. Híradók. (½5 ¾7 ½10; vasárnap és ünnepnap ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) — **PALACE** (1—365—23. Erzsébet körút 8): **Finom úrlház** (a Metro jubileumi évének attrakciója; Constance Bennet). H. (D. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) Nyitott tető! — **PÁTRIA** (1—456—73. Népszínház u. 13): **Két fegyenc** (Peter Lorre). Négylábú bajnokok. (¾4 ⅜6 ⅜8 ¾10; V Ü ½2 ¾4 ⅜6 ⅜8 ¾10.) V d. e. ½11-kor: Burleszkmatiné. — **PHÖNIX** (14—44—54. Rákóczi út 68): **Két fegyenc** (Victor McLaglen). Akik a világot kormányozzák. H. (Folyt. mindennap d. e. 11; d. u. 1 3 5 ⅛8 ½10.) — **RADIUS** (1—220—98, 1—292—50. Nagymező u. 22—24): **Papucshős** (Erdélyi Mici, Kabos). H. (½6 ⅛8 ¾10; Sz V Ü 3 ½6 ⅛8 ¾10.) — **REX** (1—394—16. István út 39): **Az elcserélt ember** (Dayka Margit, Kiss Ferenc). Elvarázsolt hajadon (Slim). H. (½5 ¾7 9; Sz ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) — **RIALTÓ** (1—394—97. Rákóczi út 70): **Az elcserélt ember** (Kiss Ferenc, Dayka Margit). Indiánbecsület. H. (D. e. ½11; d. u. ½1 ¾3 5 ⅛8 ½10; V Ü d. e. 10 12; d. u. 2 4 6 8 10) — **ROYAL APOLLÓ** (141—992, 342—946 Erzsébet körút 45): **Új bálványok** (Mirna Loy). H. (½5 7 ½10; Sz V Ü ½3 6 ⅛8 ½10.) — **SAVOY** (1—460—40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2): **A kis primadonna** (Shirley Temple). Premierbíradó. (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ⅛8 ½10.) — V d. e. ½11-kor: Burleszkmatiné. — **SCALA** (11—44—11. Teréz körút 60): **Chicago, a bűnös város** (Alice Faye). H. (½6 ⅛8 ¾10; Sz V Ü 3 ½6 ⅛8 ¾10.) — **SIMPLON** (2—689—98, 2—689—99. Horthy Miklós út 62): **A piros bugyelláris** (Kiss Ferenc, Bordy Bella). (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¾4 ½6 ⅛8 ½10.) — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa u. 4): **A kétlelkű ember** (Raimu; Pierre Blanchar). H. (Mindennap d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (1—230—49. Nagymező u. 8): **A két fegyenc** (Victor Mac Laglen). Bestiák birodalma (expedíciós film; beszél Pluhár). H. (Folyt. előad. ½5 ¾7 ½10; Sz ¾4 ⅜6 ⅜8 ¾10; V Ü ¾2 ¾4 ⅜6 ⅜8 ¾10.) V d. e. 11-kor: Tokaji rapszódia (Lehotay Árpád, Donáth Ági). — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Az elcserélt ember** (Dayka Margit, Kiss Ferenc). Hollywoodi extrák (zenés film). H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) V. d. e. 10 és 12-kor: Iglói diákok. — **URÁNIA** (1—460—46. Rákóczi út 21): Prolongálva! **A berlini olimpiász I. rész. »A nemzetek ünnepe.«** Híradók (½5 7 ½10; Sz V Ü 2 ½5 7 ½10.)

Az országos nemzetvédelmi bizottság káptalanja Szegeden

A nemzetvédelmi kereszt országos bizottságának káptalanja elsőízben Szegedre száll ki, hogy ezáltal is bizonyítsa azon elgondolását, hogy a Nap városának — mint *Zadravecz* István püspök nevezte —, az ellenforradalom és a szegedi gondolat születési helyének különleges elbánás és kitüntetés jár. Szeged érzi a nemzetvédelmi kereszt káptalanjának magatartásában rejlő megtiszteltetést és ezért vasárnap bensőséges és komoly ünnepséget tart a káptalan kiszállása alkalmából. A nemzetvédelmi kereszt káptalanjának küldöttsége élén vitéz *Magasházy* László vezérőrnagy, országgyűlési képviselő, a nemzetvédelmi bizottság elnöke utazik Szegedre. A Szegeden megjelenő káptalan képviseletében a következők utaznak Szegedre: Uzdóczi *Zadravecz* István ny. tábori püspök, *Irsépi* Aladár altábornagy, vitéz *Kovács* Antal vezérőrnagy, vitéz *Vajtaffy* Ottó vezérőrnagy, vitéz *Zákány* Győző ny. vezérőrnagy, vitézi szék-kapitány, vitéz *Faragó* Endre országgyűlési képviselő, Dánielfay *Dénes* Vidor kormányfőtanácsos, dr. *Alszeghy* Béla MÁV-igazgató, *Kovács* Tivadar igazgató, *Karlovits* János igazgató, az országos nemzetvédelmi kereszt káptalanjának titkára.

A vendégek Budapestről Szeged város polgármesterének, dr. *Pálfy* Józsefnek kíséretében érkeznek Szegedre, akiket a törvényhatóság főispánja, dr. *Tukats* Sándor fogad és üdvözöl dr. *Pálfy* György kultúrtanácsnokkal együtt. Szeged fellobogózva, egyszerűségében is imponáló fénnyel és pompával várja ezt a nagy jelentőségű eseményt, mert meggyőződve arról, hogy a nemzetvédelmi kereszt intézménye, országos bizottságának megalakulása és Szegeden való megjelenése nagy horderejű, lelkeket átformáló hatású lesz nemcsak a városra, de az egész országra is. *(MTI.)*

Ballonkabát • Brück Bólyony-u. 2 Rigler mellett

Kizártak Pest megye törvényhatósági bizottságából öt szociáldemokrata tagot

Pest vármegye szeptemberi közgyűlésén *„a törvényhatóság egyetemét érintő sértő kifejezések és botrányos magatartás"* címen *széksértést* állapítottak meg *Hahner* József, *Fehér* András, *Linhardt* Antal, *Pentz* Károly és *Szekeres* Sándor szociáldemokrata bizottsági tagokkal szemben. A törvényhatósági bizottság *egyhangúan* fejenként *500 pengő pénzbírsággal* sujtotta a, széksértésben vétkesnek nyilvánított bizottsági tagokat és kimondotta, hogy amíg a kiszabott birságot meg nem fizetik, a közgyűlést nem látogathatják, sőt, ha a birságot nyolc napon belül nem fizetik meg, *elvesztik bizottsági tagságukat.* Az öt szociáldemokrata törvényhatósági bizottsági tag az írásbeli felszólítás szabályszerű átvétele ellenére az 500 pengős széksértési birságot *nem fizette be,* ennek alapján a vármegye kimondotta bizottsági tagságuk *megszűnését.* Ezt most közzé is tették a vármegye hivatalos lapjában.

Érdekes lemondások

Pest vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak névsorában egyéb változások is történtek az elmúlt napokban. *Éber* Antal bejelentette *lemondását,* ugyancsak lemondott *Hédervári* Ernő újpesti bizottsági tag. Megszűnt *Lippóczy* Béla miniszteri tanácsos, erdőigazgató, tagsága, lemondott *Dinnyés* Lajos is. Megszűnt a tagsága *Gulner* Elemérnek, aki a gazdasági főfelügyelőséget képviselte, valamint *Markó* Jenő volt kunszentmiklósi főszolgabírónak és *Daubrovszky* Gyula volt vármegyei számvevőségi főnöknek.

Új tagokként hívták be a vármegye közgyűlésébe *Tegzes* Kálmán árvaszéki ülnököt, *Bögözi* Mihály újpesti háztulajdonost, *Nagy* László ócsai keményseprőmestert, *Antal* S. József újpesti lakost, *Tóth Baranyi* Lajos kiskunmajsai földbirtokost, *Nagy* Rezső pestszentlőrinci hitelszövetkezeti igazgatót, *Simon* Mihály árvaszéki ülnököt és *Vécsey* József árvaszéki ülnököt. *(Magy. Tud.)*

A nemzetközi mezőgazdasági intézet ülése

Rómából jelentik: A nemzetközi mezőgazdasági intézet báró *Acerbo* földmüvelésügyi miniszter elnökletével tartott őszi ülésén 23 állam képviselője jelent meg, köztük báró *Villani* Frigyes volt kvirinali magyar követ, akit a magyar kormány megbízottjául nevezett ki. Báró Acerbo üdvözölte Magyarország képviselőjét, majd áttértek a napirend kérdéseinek megtárgyalására.

— **Huszonhat munkásházat avattak Székesfehérvárott.** Az *Országos Családvédelmi Alap* támogatásával épült 26 munkásházat szombaton délután adták át új tulajdonosaiknak. Az ünnepségen megjelent *Hóman* Bálint miniszter, valamint vitéz *Bonczos* Miklós államtitkár is. *Farkas* Sándor polgármester üdvözlő szavai után Bonczos Miklós adta át az új házakat, hangsúlyozva beszédében a magyar szociális gondoskodás fejlettségét. Ezután Hóman Bálint mondott rövid beszédet, amelyben kiemelte, hogy a házak megépítéséért senkinek sem jár köszönet, a kormánynak sem, mert a szociális gondoskodás nem kegy, hanem kötelesség.

— **A Budapesti Philológiai Társaság** október 15-én, szerdán délután 5 órakor a Tudományos Akadémia heti üléstermében felolvasóülést tart, amelyen *Gál* István *Babits és az angol irodalom,* *Nagy* Ferenc pedig *Az antik müelmélet mai problémái* címmel ad elő.

— **Ujabb vándorkiállításokat rendez a Gyógyhelyi Bizottság.** A *Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság* teljes-ülést tartott. Dr. *Karafiáth* Jenő titkos tanácsos elnöki megnyitóbeszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg a bizottság közelmultban elhúnyt kiváló tagjáról, dr. *Válkay* Bertalan miniszteri osztályfőnökről. *Gaál* András igazgatói jelentése alapján *Pöltzel* Jenő miniszteri tanácsos, *Gazdy* Jenő törvényhatósági bizottsági tag és *Némethy* Károly tanácsnok hozzászólása után a bizottság a *vándorkiállítás* folytatólagos megrendezéséről, a gyógyfürdők téli hasznosítása érdekében összeállított tervekről, a gyógyhelyi határok szabatos kijelöléséről, végül a legújabb *népszerűsítő kiadványok* elkészítéséről és egyéb időszerű kérdésekről határozott.

Családi Értesítő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények díjszabása 3 sorig 7.20 pengő, minden további sor 2.40 pengő.

Dr. Nemespétseli *Miklós* Géza ügyvéd, Székesfehérvár szab. kir. város tb. főügyésze október 14-én déli 1 órakor, a székesfehérvári ref. templomban tartja esküvőjét dr. Bodrogi *Koch* Nándor tankerületi kir. főigazgató és felesége, nemes *Clement* Elza leányával, *Ottiliával.*

Dick Ibolya és dr. *Szamosi* Vilmos október 19-én háromnegyed 1 órakor tartják esküvőjüket a Hősök-templomában.

Zala Júlia keresk. középiskolai tanárnő és *Fürst* István okl. közgazda házasságot kötöttek.

Vaskovics Gabriella és *Borszéki* József házasságot kötöttek.

Bencze Anikó és ifj. *Tiniszky* János jegyesek.

Kékessy Ilona és *Dorosy* Zoltán jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Sarkadi Piroska és *Léderer* Tibor házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Quittner Edit (Kispest) és *Hacker* Pál (Budapest) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Jónás Edit és *Freundlich* Vilmos jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Büchler József és *Herczeg* Margit házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Frankl* József eljegyezte *Somló* Verát.

Több mint 50 éve **ÜVEG, PORCELLÁN** és háztartási cikkek HANDELSMANN, Rottenbiller-utca 35.

NEMESNÉ készíti a legsikkesebb **kötött ruhákat és kosztümöket** összeállítás a legtökéletesebben. Károly-körút 21

Vízállás

A *Duna* Linzig és Stein—Bécs között árad, máshol apad, alacsony vízállású. *A szombati dunai vízállások:* Schärding 252, Aschach 195, Struden 270, Stein 240, Bécs 232, Pozsony 81, Komárom 216, Budapest 143, ma 146, Paks 52, Baja 134, Mohács 100, Gombos 224, Ujvidék 188. — A *Rába* Szentgotthárdnál mínusz 43. — A *Dráva* Barcsnál mínusz 108, Drávaszabolcsnál mínusz 7. — A *Tisza* Vásárosnaményig árad, lejjebb apad, Tokajig igen alacsony. Tiszafüredtől lefelé alacsony vízállású. *A szombati tiszai vízállások:* Máramarossziget 95, Visk 11, Tekeháza 2, Tiszaújlak mínusz 46, Vásárosnamény mínusz 61, Záhony mínusz 148, Tokaj 48, Szolnok 56, Csongrád 19, Szeged 104, ma 97, Titel 173. — A *Szamos* Désnél mínusz 32, Szatmárnémetinél mínusz 34. — A *Bodrog* Bodrogszerdahelynél 120. — A *Sajó* Bánrévénél 42. — A *Hernád* Hidasnémetinél 18. — A *Berettyó* Margittánál 14. — A *Körösök* Csucsánál 45, Nagyváradnál mínusz 110, Békésnél mínusz 46, Gyománál 4. — A *Maros* Marosvásárhelynél mínusz 42, Makónál 48. — A *Balaton* Siófoknál 51. — A *Velencei-tó* Agárdnál 82.

Olasz újságírók Budapesten

A kormány meghívására dr. *Páli* Antal kulturális előadó vezetésével október 9-én a következő olasz újságírók érkeztek Budapestre: A *Popolo d'Italia*-tól *Pellegrini* Nino, a *Corriere della Sera*-tól *Tomaselli* Cesco, a *Lavoro Fascista*-tól *Caniglia* Renato, a *Giornale d'Italia*-tól *Prosperi* Carno, a *Tribuna*-tól *Crociani* Rodolfo, a *Stampa*-tól *Appiotti* Argelo és az *Ente Stampa*-tól *Caromio* Domenico. Az olasz újságírókat szombaton délelőtt *Ghyczy* Jenő rk. követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese kihallgatáson fogadta, délben pedig a sajtókamara által tiszteletükre adott ebéden vettek részt.

— **Közszemlére tesznek ki az adólajstromokat.** *Szendy* Károly polgármester értesíti a fővúros közönségét, hogy a földadó, a jövedelemadó és a vagyonadó és az általános kereseti adó 1941. évi kivetéséről készült adólajstromok az illetékes adókerületi adószámviteli osztályok helyiségében október 15-étől október 30-áig közszemlére lesznek kitéve.

— **Választó-közgyülést tart az Ügyvédi Kamara.** A Budapesti Ügyvédi Kamara október 27-én, hétfőn délután egynegyed 9 órakor a Kamara dísztermében választó-közgyülést tart, amelyen megválasztják az elnököt, az elnökhelyettest, a főtitkárt és a tisztikar többi tagját, valamint a 30 tagú fegyelmi bíróságot, a négytagú összeférhetetlenségi bizottságot és 162 képviseleti közgyülési kiküldöttet. Október 16-án, csütörtökön délelőtt 9 órára a zsidótörvény hatálya alá eső tagokat hívták össze választó-közgyülésre.

Színházak műsora

Operaház. Vasárnap d. u.: A mosoly országa. Este: Faust. — Hétfő: Nincs előadás. — Kedd: Nincs előadás. — Szerda: Daphne. Fából faragott királyfi (E. 3.) — Csütörtök (½7): Hovanscsina (B. 4.) — Péntek: Hunyadi László. Csárdajelenet. — Szombat: A köpeny. Angelica nővér. Gianni Schicchi. — Vasárnap d. u.: Nincs előadás. Este: Bajazzók. Coppelia. (3, ½8.)

Nemzeti Színház. Vasárnap d. u.: Győri kaland. — Vasárnap este (I.), hétfő (II.), kedd (III.), szerda (IV.), csütörtök (V.), péntek (VI.), szombat (VII.), vasárnap este (VIII.): Nóra. — D. u.: Piros bugyelláris. (½4, ½8.)

Nemzeti Kamaraszínház. Minden este és vasárnap délután: Kaland. (½4, 8.)

Magyar Művelődés Háza. Vasárnap d. e. (½11): A piros bugyelláris (G. 2.) D. u. (4): Zenekari hangverseny. Este (7): Hangverseny a Vörös Kereszt javára. — Hétfő (½8): Lehár-est. — Kedd (½8): Tosca (V. I. 1.) — Szerda d. u. (3), csütörtök d. u. (3), péntek d. u. (3), szombat d. u. (3): Családdások. — Szombat este (8): Tarka-est. Vasárnap d. e. (½11): Levente-ünnep. D. u. (5): János vitéz (V. II. 1.) Este (8): Tangóharmonika-hangverseny.

Vígszínház. Vasárnap d. u. és este (B.), hétfő (F.), kedd (B.), szerda, csütörtök (D.), szombat d. u. (szombat d. u. bérl.), vasárnap d. u.: Marie Rose. — Péntek, szombat este és vasárnap este (T.): Hazudj nekem. (½4, 8.)

Uj Magyar Színház. Vasárnap d. u. és este (G.), hétfő (H.), kedd (I.), szerda (K.) és minden este és vasárnap d. u.: A milliomos. (½4, 8.)

Fővárosi Operettszínház. Minden este és vasárnap d. u.: Csodatükör. (4, 8.)

Madách Színház. Minden este: IV. Henrik. (8.)

Andrássy Színház. Minden este és vasárnap d. u.: Boldoggá teszlek. (½4, 8.)

Royal Revüszínház. Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Tempó Revü. (½6, ½9.)

Komédia Orfeum. Minden este és vasárnap d. u.: Utazás a hölgy körül. (½5, ½9.)

Kamara Varieté. Minden nap: Ramazuri ½9 csütörtök szombat 6, 9 vasrnap ½4, ½7, 9.)

Nemzeti Bábszinjáték. Hétfő és péntek kivételével minden este: Istvánka. — Hétfőn és pénteken: Toldi. — Minden d. u.: Gyermekeknek mesejáték. (4, 8.)

Erzsébetvárosi Színház. Péntekig: Becskereki menyecske. (½6, ½9, vas.: ½4, ¾6, ½9.)

Józsefvárosi Színház. Péntekig: Ilyenek a férfiak. (½6, ½9, vas.: ½4, ¾6, ½9.)

Kisfaludy Színház. Péntekig: A tizedik kérő. (½6, ½9, vas.: ½4, ¾6, ½9.)

Magyar Műszínház. Vasárnap: Postás Katica (½4, 6, 8.)

Színházi hírek

Nóra

Felújítás a Nemzeti Színházban

Alig van különösebb szindarabsors, mint *Ibsen Nóráj*-nak sorsa. Az irodalmi közízlés alig értékelt szinpadi müvet többféleképpen, mint ezt, Pályafutásának kezdetén harcok várakoztak körülötte. A *Nóra*-pártiak és *Nóra*-ellenesek hevesen vitatkoztak miatta. Mondanivalója különösen Németországban talált lelkes hívekre. Voltak évek, amikor intelligens társaságokban alig esett másról szó, mint a *Nóra*-problémáról. Ott hagyhatja-e egy asszony a gyermekeit csak azért, mert férjében csalódott és mert meg akarja találni igazi önmagát? A levegő annyira tele volt ezzel a kérdéssel, hogy tudunk egy anekdótaszerű feljegyzésről, mely szerint a nyolcvanas években a német társas összejövetelek meghívóira rányomtatták: *Nóra*-ról nem szabad beszélni!

Ennek a nagy feltűnést és nagy sikert aratott műnek a jelen század első évtizedében kezdődött meg az elérdektelenedése. Az új ízlésáramlat valamennyi jelentősebb Ibsen-darab közül *Nóra*-t érezte a legfakóbbnak. Az emberi jogait kibarcolt nő korszaka kezdte az egész problémát avultnak érezni s magát a művet unalmasnak találta.

Ma — csodálatosképpen — mintha egy ellenhullám érvényesülne. A *Nóra*-probléma kétségtelenül ma már nem probléma. A darab azonban a maga felépítésében, jellemeinek életszerűségében, eseményeinek feszültségében, dialógusainak izzásában annyi időtálló értéket tartalmaz, hogy ismét érdekelni kezd bennünket. Az írói jelességeken kívül ebben a fordulatban talán annak is van része, hogy a nagyapák nemzedékének gondolatvilágát és alkotásait sohasem érezzük annyira avultaknak, mint az apákéit. A közvetlenül előttünk járt generáció írlése és eszméköre *ócskának* hat, a tőlünk messzebb eső emberöltőt csak *réginek* érezzük: réginek, amelynek élvezését támogatja az a körülmény, hogy bizonyos történeti hangulatot érezünk hozzá, valami ódon-kedveset.

Ezek a gondolatok „lelkünk környékezik", amikor *Nóra* legújabb felújításának sikeréről számolunk be. Mert a pénteki főpróba és a szombati előadás kétségtelenül sikert hozott.

A sikerben nagy része van a főszerep alakítójának, *Bajor* Gizinek. Ez a rendkívüli művésznő annyi élettel fűtötte át a szavakat, olyan finom árnyalatokkal gazdagította Nóra egyéniségét, hogy részletekbe ható analízist érdemelne meg. Itt csak a legkiemelkedőbb mozzanatokra szorítkozunk. Már első jelenetei megkaptak lélekábrázoló mélységükkel. A gondatlanul trillázó, gyermekesen röpke fiatal asszony viselkedésébe már itt belevegyült valami leplezett, valami titkolt, valami nyugtalanító, valami önmagától sem értett vonás. Mintha tudatelétének sötét mélységében — bátortalanhalkan és alig rezzenően — már bontakoznék valami, ami a végső fordulatot előkészíti. Öntudatra ébredésének fokozatossága szintén mesteri szinpadi munka. Különösen a „csodavárásra" vannak Bajornak szivbemarkolóan szép mozzanatai. Az utolsó jelenetet, a nagy leszámolást pedig — azt a jelenetet, amely olyan könnyen hat a színpadról programízűnek — annyi élettel tölti meg, olyan izzó átéléssel játssza meg, hogy eszünkbe sem jut arra gondolni, hogy ezen a ponton az író mennyire „kiszól" a műből.

Lehotay Árpád Helmerje is jól elgondolt alakítás. Nóra férjének fővonásául valami kicsinyes és maganhitt okoskodást, valami didaktikus pedantériát játszik meg. Kár azonban, hogy ez a vonás a darab elején a kelleténél gyöngébben, a végén pedig — a karrikirozásig menően — kelleténél nagyobb mértékben érvényesül. Ha a jeles művész a két véglet között megtalálná a középutat, Helmerje igazán pompás alakítás lenne. *Jávor* Pál érdekes felfogásu Rank orvosa egyik erőssége az előadásnak. Jávor elegáns megjelenésű, külsőségekben is előkelő alakot hoz a színpadra. A felfogás mindenképpen indokolt, hiszen Rank apja katonatiszt volt, ő maga igen jómódú ember s úgy képzeljük, hogy úri családoknak háziorvosa. A patológikus tünetek ábrázolása tekintetében Jávor Pál mértéket tart. Csak azzal mutatja a beteget, hogy bottal jár s ültéből kissé, nehezen emelkedik fel. *Major* Tamás, mint Krogstad, a lecsúszott ügyvédnek csak egyik vonását játssza meg. Igaz, Krogstad keserű, lázongó ember, de érző szív is lakozik benne. S ezt a tulajdonságát már az első felvonásban éreznünk kellene, hogy jó útra való fordulását a darab végén ne találjuk váratlannak és idegennek. *U. Aghy* Erzsi egyszerű eszközökkel jól körvonalazta Lindenné alakját. A daiként kicsiny, de fontos szerepében *M. Iványi* Irén hibátlan volt. Egy-két jó hangot hallottunk a szobalányt játszó *Szathmáry* Margittól is.

Németh Antal rendezése ízléses, mértéktartó munka s híven fejezi ki a darab északiságát anélkül, hogy azt a bizonyos ibseni levegőt erőszakolná. Az a rendezői gondolat, hogy tüllfalakon keresztül egyszer-egyszer a ház egyéb helyiségeibe (Helmer szobájába, az előszobába, folyosóra) is bepillantást kapunk — érdekes és elmés, de úgy érezzük, hogy inkább olyan Ibsen-darabokban volna a helye, ahol a miliő erősebben játszik bele az alakok életébe.

Horváth János szobadíszlete a mult század hetvenes-nyolcvanas éveinek ízlését hangulatosan kelti életre.

Galamb Sándor

Tongora Sternberg **Legjobb gyártmányok** Kérjen árajánlatot hangszergyár: Rákóczi út 60

* **Operaház:** Vasárnap d. u. *A mosoly országa,* este *Faust* (bsz. 3, ½8). Hétfőn nincs előadás. Kedden a Magyar Művelődés Házában *Tosca* (Népmüvelődési előadás V. I.). Szerdán *Daphne, A fából faragott királyfi* (E. 3.). Csütörtökön *Hovanscsina* (½7, B. 4.). Pénteken *Hunyadi László, Csárdajelenet* (bsz.). Szombaton *A köpeny, Angelica nővér* és *Gianni Schicchi* (½8).

* **Csortos Gyula,** aki az Uj Magyar Színház péntek esti előadásán rosszul lett, szombaton este *A milliomos* előadásán már fellépett.

* **Teleki Pál emlékhangverseny.** A *Magyar Goethe és a La Fontaine Társaság* szombaton a Zeneakadémián kegyeleti hangversennyel áldozott *Teleki* Pál emlékének. A műsor fénypontja a Dohnányi-szonáta volt, melyet *Zathureczky* Ede ideális lírai felfogásban tolmácsolt *Dohnányi* mesterrel. A közreműködők díszes koszorúját *Budanovits* Mária, *Kálly* Mária, *Medgyaszay* Vilma, *Nagy* István, *Vikár* Béla, *Wagner* József és *Lányi* Ernő vezényletével a *BSZKRT férfikar* gazdagította. A műsor előtt *Lukács* György hosszabb elnöki bevezetőben emelkedett hangon méltatta *Teleki* Pál sokrétű egyéniségét.

* **Az Operaház** szerda esti *Daphne* bemutatójából kedden délelőtt a kritikusok és az Operaház barátai számára meghívásos, zártkörű főpróbát tart.

* **A Nemzeti Bábszinjáték** pénteken este új darabot mutatott be, *Rév* István *Istvánka* című bábjátékát.

* **Özv. gróf Károlyi Józsefné az Uj Színház ügyvezetője.** Az *Uj Színház kft.*-nél (Nagymező-utca 11.) *Földessy* Géza ügyvezetői minősége megszünt. A társaság ügyvezetője özv. gróf *Károlyi* Józsefné, szül. *Wenckheim* Margit, aki a társaságot önállóan jegyzi, cégvezetőt és általános kereskedelmi meghatalmazottat kirendelni jogosult. A cég új telephelye Madách-tér 6. *(Magy. Tud.)*

Ezt üzeni a szerkesztő

Egy előfizető felesége. Köszönettel fogadunk minden észrevételt, ami közérdekü és a nyilvánosság elé kívánkozik.

Vígszínház Pénteken, október 17-én először **Bókay János** új vígjátéka

HAZUDJ NEKEM

Fényes Alice, Ladomerszky Margit, Orsolya Erzsi, Orbán Viola, **Somlay,** Ajtay, Szilassy, Bihary, Dénes Gy. és Gonda felléptével.

Nyílt tér

Ebben a rovatban megjelenő hirdetések díjszabása milliméterenként hétköznap 40, vasárnap 50 fillér, állást keresőknek 30, vasárnap 40 fillér. — A legkisebb hirdetés 10 milliméter. Vidékről küldött hirdetések értékét postabélyegekben kérjük mellékelni, vagy az 53072. sz. csekklapon befizetni

Állás

Gyapjúiparban

két évtizedes gyakorlattal rendelkező

textiltechnológus

megfelelő munkakört vállal. Szíves megkereséseket **„Szövő-Fonó-Manipulás"** jeligére kérek a kiadóba.

Érettségizett férfi

állást kaphat. Cím: József-körút 48. Trafikban. 113

Tanuló *(keresztény)*

műszaki fényképészethez azonnalra felvételik. Bánó, Podmaniczky-utca 10

Közszolgálatban álló, 33 éves, nőtlen, őskeresztény származású, külföldi végzettségű, gyakorlattal rendelkező

kereskedelmi doktor és mérnök

elhelyezkedést keres ipari, kereskedelmi vagy bankvállalatnál. Nyelvtudás: magyar, német, cseh és szlovák. Ajánlatok „Organizátor" Kassa E 27. számú postafiók címre.

Helyet változtat vezető term. keresk. vállalatnál alkalmazott osztályvezető. Kereskedelem ágazataiban jártassága és nagy ismeretsége van. Esetleg exportügyletihez finanszirozót keres. Jelige: „Őskeresztény 43." 213

FŐVÁROSI NAGYÜZEMŰ VEGYÉSZETI GYÁR

gépészmérnököt

keres felvételre, 35 éven aluli életkorral, lehetőleg 4—5 éves kazán- vagy gépgyári, esetleg vegyészeti gyári üzemgyakorlattal. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Gépészmérnök 35" jeligére a kiadóba. 189

Budai oldalon villában fiatal házaspár

házmesterséget keres

„November 15-re" jeligére a kiadóba

Segéd nagykereskedésbe ajánlkozzon

azonnali belépésre „Papírszakma előnyben" jeligére a kiadóba. 244

Fémipari vállalat keres perfekt

gyors- és gépírónőt.

Ajánlatok „Tanusítványos" jeligére a kiadóhivatalba. 57

Ügyes ruhatárosnő

több évi gyakorlattal filmszínházhoz, vagy kávéházba ajánlkozik. „Megbízható 5180" jeligére **Blocknerhez,** Városház-utca 10. 6

Felmondatlan állásban lévő, fiatal, egyéb irodai munkákban is jártas keresk. akadémiát végzett, perfekt **MAGYAR, NÉMET**

gép- és gyorsírónő

lehetőleg **félnapos elfoglaltságot keres.** „Teljesjogú protestáns" jeligére. 223

Nevelőnőket,

tanítónőket, fiatal **franciákat** gyermekgondozónőket ajánl, elhelyez Horthy, 188-415. Sugár néven Pesti Sándor-utca 10. 5

Okleveles mérnök

tanusítványos 20 éves szövőüzemi gyakorlattal, bármilyen **DÉLUTÁNI MUNKÁT VÁLLAL.** „Üzemvezető mérnök" jeligére a kiadóhivatalba. 219

Ötszáz pengőt jövedelmez

örökösen az angoratenyésztés. Választ bélyegért tájékoztatót küld: **Tuna Zoltán** angoratenyészete. Pécel, Pesti-utca 23 119

AZONNAL ÁLLÁSHOZ JUTHAT. HETI 48—50 P MEGKERESHET. TANULJA MEG NÁLUNK A KÉZI ÉS VILLANYGÉPI HARISNYASZEMFELSZEDÉST „Extra", Csengery-u. 48

Kereskedelmi érettségivel

bíró könyvelésben gyakorlott, jómegjelenésű **FIATALEMBERT KERES** nagy irodalmi vállalat. Ajánlatokat „Szinmagyar" jeligére a kiadóba. 204

Tervezést, rajzolást.

találmányok kidolgozását vállalja nagygyakorlatú ötletes **„Gépészmérnök 326"** a kiadóba. 267

Magas fizetésű ÁLLÁST KAPHAT

***kitűnő* német**

LEVELEZŐ (NŐ) BIZTOS FORDITÓ, PERFEKT NÉMET GYORSÍRÓ,

ha **NÉMET** és **MAGYAR** egyetemi, közgazdasági és bölcsészeti **diplomával** rendelkező okl. **német tanárnőnél, német GYORSÍRÓBAJNOKNÁL** német levelezést, fordítást, gyorsírást biztos, gyors sikerrel tanul.

Hiányos tudást gyorsan javít!

Állásban lévőknek tanácsadás.

Végzett munkák felülvizsgálása és javítása!

Telefon. **386-080**

ÉLELMISZERSZAKMÁBAN JÁRTAS

laboránsnőt

KERESÜNK. „Nagyvállalat 3225" jeligére **Blocknerhez,** Városház-utca 10.

Tanulóleány

fizetéssel

felvétetik

Fenyves Áruház

OKLEVELES TANITÓNŐT, nem kereszténynt, német magyar nyelvismerettel, bentlakással, 3 gyermekemhez azonnalra keresek. Schwartz, Kassa, Mátyás király-körút 22. 273

Állást *vagy* **társulást, önállósítást**

keres 26 éves, árja, perf. német, angol és francia, olasz nyelvtudással, külföldi praxissal bíró fiatalember „660 F. D." jeligére a kiadóhivatalba.

Pénzbeszedői állást

keresek komoly biztosítékkal. **Dubiózok behajtását** vállalom „Szerény 1000" jeligére a kiadóba. 197

BÉR- ÉS ANYAGELSZÁMOLÓ,

keresztény, gyakorlattal, konfekciógyárban (fehérneműek- és ruhaneműekhez) felvételik. Ajánlatokat „Konfekciógyár 1818. sz." kiadóba.

Biztos összeköttetésekkel

rendelkező, agilis diplomás vállalat külső ügyeit intézné, nyersanyagmegszerzés biztosításával főképpen hőr és vegyészeti szakmában, fix és jutalékra. „Erélyi 13458" jeligére a kiadóba. 194

MAGYAR-NÉMET LEVELEZŐNŐ gyors-, gépíró, könyvelő, különö munkaerő, nagy vállalathoz ajánlkozik. „Őskeresztény 329" jeligére Tenzerhez, Szervita-tér 8. 71

Fiatal, őskeresztény

tisztviselőt felvesz villanyszerelési

NAGYKERESKEDÉS. Ajánlatok „Nagykereskedés Sz" jeligére a kiadóba. 286

PERFEKT KERESZTÉNY MAGYAR-NÉMET GÉPÍRÓNŐT

keresünk. Részletes ajánlkozások „Előkelő iparvállalat 5224" jeligére **Blocknerhez,** Városház-utca 10. 28

JÓMEGJELENÉSŰ ŐSKERESZTÉNY 26 ÉVES AGILIS KERESKEDELMBEN JÁRTAS, NAGY VÁLLALAT VOLT HELYIKÉPVISELŐJE AZONNALI ELHELYEZKEDÉST KERES. „Szerényigényű 13422" kiadóba. 404

Jóirású címírók

FELVETETNEK. Ajánlatok „Gyors munkás" jeligére a kiadóba. 416

KÖNYVELÉS MEGSZERVEZÉSÉT, MERLEG KÉSZITÉSÉT, KALKULÁCIÓT, személyzet betanitását átíróköuyvelésre is **VÁLLALOM.** Telefon hétköznap 319-819. 476

UTAZÓ

csak jutalékra, vidékre vállal eladást. „Megkeresés" jeligére kiadóba. 365

36 ÉVES őskeresztény

vezető állást

VÁLLALNA jobb cégnél „Átmenet" jeligére a Magyar Nemzet kiadóhivatalába kérek. 251

BŐRDÍSZMŰVESSZAKMÁBAN elsőrendű műhelyben,

tanoncszerződéssel

ELHELYEZKEDNE érettségizett fiatalember. „400 P. tanlij" jeligére főkiadóba. 248

Bérelszámolásban, OTI, családpénztár ügyekben évek óta dolgozó 30—50 év közötti őskeresztény

tisztviselőt keresünk

szonnali belépésre. Ajánlatokat „Előkelő iparvállalat" jeligére Patak hirdetőirodába, Vilmos császár-út 29. 527

IRODAI MUNKÁKBAN JÁRTAS

gyors- és gépírónőt

őskeresztény, komoly munkaerőt felvesz iparvállalat „Osztatlan munkaidő 129" jeligére a kiadóba. 409

Illatszer és rövidáru

bevásárlónőt keres *fővárosi nagyvállalat*

Ajánlatok „Őskeresztény vagy tanusítványos" jeligére a kiadóba kéretnek.

KERESKEDELMI ÜGYNÖKSÉG, ŐSKERESZTÉNY, BEJELENTÉSRE nem kötelezett, az illatszer- és háztartási cikkekben bevezetve, **KÉPVISELETET VÁLLAL.** „Megbízható összeköttetés" kiadóba. 364

„MALAXA"

új mozdonyépítő- és sínautómotor gyárban (Buccaresti, Románia) 18 évig voltam

rézöntő mester

Állást keresek Budapesten vagy vidéken, vállalok új öntöde berendezését, nagy gyakorlattal bírok koksz- vagy nyersolaj olvasztókemencék irányításában. „Őskeresztény öntőmester" jeligére a kiadóhivatalba. 377

Őskeresztény vagy tanusítványos

ingatlanügynököt

alkalmazok. Jelentkezések hétköznap reggel 9 óráig. Iroda: Jókai-u. 18, I. 7.

Keresztény, megbízható, jól számoló

elárusitónőt

keresek azonnalra. Ajánlatokat „Zsidótörvény alá nem eső" jeligére Patak hirdetőbe, Vilmos császár-út 29.

KALKULÁCIÓS, ELSŐRENDŰEN

számoló tisztviselő,

kinek nagyobb gyakorlata van, nagyobb fonó- és szövőgyárba felvételik. Ajánlatokat „Keresztény S" jeligére Singer hirdetőirodába, Wesselényi-utca 35.

KÖRZETKÉPVISELŐK AJÁNLATOT KÉRI A DUNÁNTULRÓL BUDAPESTI ELŐKELŐ LIKÖRGYÁR „Jól bevezetett 13.500" jeligére a kiadóba. 380

Kozmetikus tanítvány

felvételik. Fehér, Vilmos cs.-út 15/a.

Fiatalgépészmérnök

(tanusítványos) **ÁLLÁST VÁLTOZTATNA.** „Elektrotechnika" jeligére **Blocknerhez,** Városház-u. 10. 471

Tizenöt őskeresztény, perfekt

gyors-gépírónő

jelentkezzék hétfőn háromtól ötig Kresz Géza-utca 6. Szerkesztőségben

Kötönök

csak gyakorlottak, **úrinők,** környékbeliek is, állandó munkát kaphatnak. „Stilus", IV., Hariskőz 3. 469

Széncsuzdára

gyakorlattal rendelkező, óvadékkal bíró

raktárnok

felvételik. Ajánl. „Pengő 3000" jeligére **Tenzer hirdetőbe,** Szervita-tér 8.

Szőlész, borász

okl. gazda, őskeresztény, megfelelő elhelyezkedést keres, esetleg társu na bor- vagy szeszkereskedelmi szakmába. Jelige: „Megbizható 13513" kiadóba. 238

Mezőgazdasági

felszerelési cikkekkel foglalkozó cégeknél bevezetett őskeresztény

ügynököt keresünk

jutalék ellenében. Ajánlatokat „Svájci import" jeligére a kiadóba. 265

KÖZGAZDASÁGI EGYETEMI HALLGATÓ, NÉMET NYELVTUDÁSSAL, TISZTVISELŐI ÁLLÁST KERES. „Szorgalom" **JELIGÉRE KIADÓBA.**

ELŐKELŐ

vegyészeti gyár keres

jól számoló őskeresztény

gyors- és gépírónőt.

Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Belterület 3252" jeligére **Blocknerhez** hirdetőjébe, Városház-utca 10. 467

Nagy bányavállalat keres fiatal, őskeresztény

tisztviselőt

és **TISZTVISELŐNŐT** gyors- és gépírási gyakorlattal. Ajánlatok fizetési igénnyel „Dunántúl" jeligére **Haasenstein és Vogler r.-t.** hirdetőirodába, V., Dorottya-u. 8. 88

Kártolt (vigogne) fonógyár **keres**

fonótechnikust

és **ÜZEMMÉRNÖKÖT** „Őskeresztény 1000" jeligére a kiadóhivatalba. 433

PERFEKT MAGYAR-NÉMET

levelezőt

v. levelezőnőt,

őskeresztényt, esetleg tanusítványost keres előkelő vállalat. Németül írt ajánlatok „Jó gép- és gyorsírók előnyben" jeligére **Blockner J.** hirdetőjébe, Városház-utca 10. 465

Exportcég azonnali belépésre keres kereskedelmi gyakorlattal rendelkező

diszponibilis tisztviselőt

Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Agilis 3237" jeligére **Blockner J.** hirdetőjébe, IV., Városház-u. 10.

26 éves őskeresztény

keresk. akadémiát végzett fiatalember állást keres. Perfekt német, horvát és szerb. Négyéves keresk. gyakorlattal. Ajánlatokat „1941 B" jeligére a kiadóba. 383

Jól bevezetett intézet keres

szalontánctanárt

vagy **TANÁRNŐT** és állami vagy Montessori végzettségű **OVÓNŐT.** Esetleg lakás az intézetben. Felvilágositás reggel 8—½10-ig: 138-472.

Téglagyári üzemfőnököt

keres lehetőleg azonnali belépésre iparvállalat, Budapest melletti nagyüzeme részére. Csakis komoly szakmabeli gyakorlattal és kellő műszaki felkészültséggel rendelkező őskeresztény pályázók ajánlatai vételnek figyelembe. Ajánlatok eddigi működés részletes leírásával és fizetési igény megjelölésével „Nyugdíjas állás 25380" jeligére **Blockner hirdetőbe, Vilmos császár-út 33**

Banktőtisztviselő,

őskeresztény, akadémiai végzettséggel, 20 éves gyakorlattal, magyar, német, román nyelvtudással

állást változtatna.

Szíves megkereséseket „Ipari gyakorlata is van" jeligére a kiadóba kér. 270

FASZAKMÁBAN

30 éves irodai és külső gyakorlattal szakember, új vállalatnál **ELSŐRENDŰ ELHELYEZKEDNE** „Nagy ismeretség" jeligére a kiadóba. 230

URADALMAKAT, MEZŐGAZDASÁGOKAT állandóan **LÁTOGATÓ,** jól bevezetett **keresztény ügynök** elhelyezkedést, vagy komoly képviseletet keres. „Régi szakember 3523" jeligére, kiadóba. 227

Mérlegképes könyvelő

perfekt magyar-német levelező, adóügyekben, anyagbeszerzésben, felekkel való érintkezésben jártas, reprezentáló megjelenésű, nem árja,

elhelyezkedést keres

esetleg alkalmi munkát vállal „Óvadékképes 3435" jeligére kiadóba. 423

ELSŐRENDŰ szakácsnőt

és **MEGBIZHATÓ, SZORGALMAS SZOBALÁNYT** jó fizetéssel **FELVESZEK.** Jelentkezés kizárólag hétköznap d. u. 3—5 között 290-777 telefon. 393

KERESZTÉNY HELYI KÉPVISELŐ HOSSZÚ GYAKORLATTAL ÁLLÁST VÁLTOZTATNA finom papírnagykereskedésben. „Jó munka 3514" jeligére kiadóba. 237

Kerékpár, autó-motor.

vas- és háztartási szakmákban egész vidéken utaztató, **bejelentésre nem kötelezett** ügynökség

képviseleteket keres

„Velo" jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér 8. 80

17 ÉVES, KULTURÁLT, NEM ÁRJA ÚRILÁNY D. U. 2-IG GYERMEK MELLÉ ELFOGLALTSÁGOT KERES. „JÓMODORÚ 3517" főkiadóba. 233

Csecsemőgondozónőket

nevelőnőket, tanerőket, gyermekkisasszonyokat ajánl, elhelyez Tulokné **Nevelőnők irodája,** Csengery-u. 58. 112-772. 356

TELJES JOGU TANUSITVÁNNYAL 28 éves, jó fellépésű, **mindenhez értő** fiatalember, kitünült **divatáru és textil kereskedő többéves irodai gyakorlattal**

ÁLLÁST KERES

„Önálló munkaerő 3498" jeligére a kiadóba. 381

ANYAGBESZERZÉSBEN JÁRTAS, NAGY ÖSSZEKÖTTETÉSEKKEL RENDELKEZŐ TISZTVISELŐ ÁLLÁST VÁLTOZTATNA. „Komoly vállalatnál" jeligére. 382

Jól számoló

kereskedelmi iskolát végzett keresztény **fiatalembert felvesz** nagy iparvállalat. Részletes ajánlatokat „Törekvő és szorgalmas" jeligére Magyar Hirdető Iroda Rt., Sándor-u. 7.

Jól számoló, ***perfekt magyar gyors- és gépírónőt keresek***

azonnali belépésre. Ajánlatok „Őskeresztény 3515" jeligére. 235

AZONNALI BELÉPÉSRE keresünk hosszabb irodai gyakorlattal rendelkező őskeresztény

TISZTVISELŐT

VAGY TISZTVISELŐNŐT. Faszakmában jártasak előnyben. „Favállalat rt." jeligére kiadóba. 232

NEVELŐNŐK, TANITÓNŐK,

CSECSEMŐGONDOZÓNŐK, magyarok, idegennyelvűek legmegbizhatóbban dr. Senyeyné **PEDAGÓGIA** intézetben, VI., Andrássy-út 77. szám. Telefon: 221-319. 300

Követség keres kiválóan ügyes

tisztviselőnőt,

ki tökéletesen birja a német és magyar nyelvet, kifogástalan német gyorsíró, valamint a franciában is alapos jártassággal bir. Németnyelvű ajánlatokat „Követség B" jeligére kiadóba. 498

Tömeggyártás

SZERVEZÉSÉBEN kiválóan **jártas vezetőszemély** tanácsadói **KÖZREMŰKÖDÉSÉT KÉRJÜK.** „Finommechanikai műszerek" jeligére a kiadóba.

Autós utazókat

bevezetetteket **keres illatszer és vegyészeti gyár** „Autó" jeligére kiadóba. 492

Utazót *vagy* **vezérképviselőt**

keresünk

Felvidék és Erdély

RÉSZÉRE, kik fűszerkereskedőknél jól vannak bevezetve, lehetőleg ottani székhellyel. Kizárólag elsőrangú eladók és minden információt kibíró urak ajánlatát „Előkelő cipőkrém és vegyészeti gyár" jelige alatt Rudolf Mosse r.-t. hirdetővállalat, Erzsébet-körút 23. továbbítja. 503

IRODAI GYAKORLATTAL RENDELKEZŐ keresztény

gyors- és gépírónőt

azonnali belépésre keresünk. Németül tudók előnyben. Ajánlatokat eddigi működés és fizetés igény megjelölésével **„Omnia"** jeligére Blau hirdetőjébe, Hegedüs Sándor-utca 18. 509

Raktárkerelő

tisztviselőt keresünk, szakmai gyakorlattal, keresztényt. Fazekas, kötöttárugyár, Gömb-utca 22. 695

BELVÁROSI DIVATSZALON TÁRSADALMI KAPCSOLATOKKAL BÍRÓ ÚRIHÖLGY KÖZREMŰKÖDÉSÉT KERESI KÜLSŐ AKVIZICIÓS MUNKÁRA. „Komoly jövedelem 413" jeligére kiadóba. 370

SZÉKELYFÖLDI NAGYIPARI VÁLLALAT

főkönyvelő

későbbi utánpótlására megfelelő előképzettséggel és gyakorlattal rendelkező 30—35 éves urak ajánlatát kéri „Szerlőz" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-út 33. 611

Kezdő keresztény **tisztviselőnő,** ki a könyvelésben jártas, **FELVÉTETIK.** Ajánlatokat „Szorgalom 45" jeligével Leopold Cornél hirdetőiroda, Teréz-körút 3. továbbit. 66

Nagy budapesti

iparvállalat keres

nyugdíjogosult állásra őskeresztény

főkönyvelőt

Csakis hosszabb gyakorlattal, áruüzleti és ipari könyvelésben perfekt, komoly referenciákkal rendelkező, mérlegképes könyvelők jelentkezését kérjük. Részletes életleirással és fizetési igény megjelölésével ajánlatok „Önálló munkaerő 1941" jeligére **Blockner J. hirdetőbe, Vilmos császár-út 33**

Belvárosi komoly cég

őskeresztény, évtizedes belvárosi gyakorlattal bíró

első eladót keres

Feltétlen diszkréciót biztositunk. Ajánlatokat kérünk, fizetési igény megjelölésével „Jövő 321" jeligére **Tenzer hirdetőjébe,** Szervita-tér 8. 70

Vezető állást keres

németet, franciát és egy balkáni nyelvet tökéletesen biró reprezentatív

őskeresztény

nagy kereskedelmi, szervezési gyakorlattal, bel- és külföldi összeköttetésekkel. Részletes ajánlatok: „Időszerű 2973" jeligére a kiadóhivatal címére. 358

Független, fiatalabb jómegjelenésű, nem árja leányt keres

házvezetőnek

középkorú magányos. Levelek: „Jó otthon" jeligére főkiadóba. 565

Gyapjú-szövőgyárkeres

mielőbbi belépésre

***képzett* gyapjú-szövőmestert**

hosszú gyakorlattal. „Elsőrendű szakember" jeligére Patak hirdetőirodába, Vilmos császár-út 29. 526

NAGYVÁLLALAT FILMNYOMÓ FESTÉKKONYHAVEZETŐJE, SABLONKÉSZITÉSBEN JÁRTAS, ÁLLÁST VÁLTOZTATNA, „FILMNYOMÓ" JELIGÉRE BALOGH HIRDETŐBE, SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 9. 549

VALLÁSKÜLÖNBSEG NÉLKÜL PERFEKT MAGYAR-NÉMET

gyors- és gépírónő

1—3 évi gyakorlattal azonnal felvételik. Wesselényi-u. 29, II. 9. 293

Abszolut perfekt keresztény, magyar, német, **GYORS-, GÉPÍRÓNŐ** hosszú gyakorlattal állást keres. „Nem árja 3431" jeligére kiadóba. 427

Nyugdíjintézettel rendelkező nagy vállalat keres Budapestre 40 évesnél nem idősebb építőanyagszakmabeli őskeresztény, ügyes

eladási tisztviselőt

aki az adminisztrációban is megfelelő jártassággal és szakmabeli ismeretséggel bir. Ajánlatokat életleirással és fizetési igény megjelölésével „Építőtechnikusok előnyben" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.** 631

Jó szak- és bonitásismerettel bíró iparengedély jogosult

őskeresztény utazó

vas, fém, szerszám, kerékpáripar és villamossági szakmából, **kizárólag nagy vállalatnál elhelyezkedne,** vagy tőkeerős vállakozóval **társulna.** „Jól bevezetett" jeligére **Boros hirdetőbe,** Andrássy-út 54. 355

30 éve fennálló, őskeresztény cég elsőrendű

vezérképviseleteket

keres a **vasszakmában.** Leveleket **„Tőkeerős"** jeligén **Harsányi hirdetőbe,** V., Zsitvay Leó-utca 16. 679

Kozmetikus tanítványt

felveszek Wolf Gézáné, Szent István-körút 15. 544

PERFEKT ÖSKERESZTÉNY MAGYAR-NÉMET

levelezőt

önálló munkaerőt keresünk azonnali belépésre. Ajánlatokat „Bányavállalat" jeligére **Tenzer** hirdetőjébe, Szervita-tér 8. 716

FIATAL **vegyészdoktor**

3 éves laboratóriumi és üzemvezetői praxissal, állást változtatna. „Egyetemes" jeligére Haasensteinhez, Dorottya-u. 8. 652

Adminisztratív számviteli, esetleg segédkönyvelési munkákban jártas idősebb, nyugdíjas őskeresztény

mérnököt vagy kereskedelmi urat

félnapi elfoglaltságra, lehetőleg német tudással keresünk. Ajánlatokat „Mérnöki iroda Thököly-útnál" jeligével Leopold Cornél hirdetőiroda, Teréz-körút 3. továbbit. 66

A tejüzemek előtt megszűnik a sorbaállás

A közellátási miniszter legutóbb a fővároshoz küldött leiratában kifogásolta, hogy egyes tejvállalatok a mostani rendkívüli viszonyokra való hivatkozással *nem hordják ki a tejet a fogyasztóknak*, akik emiatt kénytelenek sokszor *a tejért sorba is állani*. Kifogásolta a miniszter azt is, hogy a tejvállalatok által kedvezményes áron — a zsírjegyek ellenében — forgalomba hozott vajat a tejvállalatok egyrésze teljesen önkényesen *csak a nap bizonyos meghatározott óráiban hajlandó kiszolgáltatni*, ami természetesen újabb sorbaállásra vezet. *Szendy* Károly polgármester felhívta a budapesti tejvállalatokat, hogy *a miniszter által kifogásolt állapotot azonnal szüntessék meg.* A főváros e rendelkezés végrehajtását a *legszigorúbban ellenőrizteti.*

— **Új főzőtanfolyamok kezdődnek az esküúti villamos konyhában.** *Kezdők* részére április 30-án, *haladók* részére április 29-én nyílik meg tanfolyam. Ezek, mint a multban, most is 6—6 hétig tartanak. A tanfolyamokat, amelyeken időszerű ételek készítése sajátítható el, az Elektromos Művek a Katolikus Háziasszonyok Szövetségével együttesen rendezi. Jelentkezés és beiratkozás az Elektromos Művek Eskü-út 5. szám alatti bemutató helyiségében.

* **„Györgyfalvi lakodalom"** címen tart előadást május 8—10-én este a Magyar Művelődés Házában a györgyfalvi népi színjátszó társulat. A megszállott területen maradt és Kolozsvárra bemenekült györgyfalvi lakosság a kolozsvári Nemzeti Színházban mutatta be a népi játékot, mely az ősi népművészet színei között, eredeti viseletben mutat be egy lakodalmat a leánykéréstől a lakodalmas ünnepig.

Ezüst- és kékrókakabátok
FRIEDMANN szűcs Károly király-út 9. félemelet

Amerika új követe megérkezett Budapestre

Amerika új követe, *Mr. Pell* megérkezett állomáshelyére: Budapestre. A követet az amerikai követség tagjai ünnepélyesen fogadták. Mr. Pellt *Bárdossy* miniszterelnök és külügyminiszter a külügyminisztérium dísztéri palotájában kihallgatáson fogadta.

Eső-, ballon-, lódenkabát, raglán
Márton és Szász V, Bálvány-utca 3. sz.

Popoff Mihály kinevezését osztatlan megelégedéssel fogadta a görög-keleti vallású magyarság

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

Dr. *Popoff* Mihály nagyprépost érseki helynöknek a görög-keleti magyar egyházközségek adminisztrátorává történt kinevezése osztatlan megelégedést és igen nagy lelkesedést váltott ki a görög-keleti vallású magyarság köreiben.

A görög-keleti magyar egyházközségek a kinevezés alkalmából sorra fejezik ki *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt köszönetüket és ragaszkodásukat. Az állandóan érkező táviratok mutatják, hogy a görög-keleti magyarság tudja, milyen nagy lépés történt a görög-keleti magyar egyház megszervezése felé és átérzi ennek az intézkedésnek jelentőségét a görög-keleti magyarság életében.

Neuwohner *haute couture* finom női szabóság *robes costumes manteaux*
IV, Duna-u. 3 (Váci-u. 39)

Zenei hírek

* **Hubay—Liszt zenekari est.** A *Hubay Társaság* pénteki zenekari estjét *Krips* József főzenei igazgató vezényelte. Ez alkalommal a párizsi, londoni és szentpétervári bemutatók után először tolmácsolta nálunk *Hubay* 26 éves korában írt I. szimfóniáját. A gazdag melódiabőséggel ékes mű Hubay költői vénájának lendületes kifejezése s különösen a lassú tétel poézise és a szellemes scherzo gyakorolt nagy hatást. Krips kitűnő tolmácsoló, erős lírai vénája van, de tud acélos is lenni. Érdekes összehasonlítani az ő *Liszt* Tassóját *Sauerwald* Géza pár napja elhangzott tolmácsolásával. Sauerwald a drámai momentumokat érvényesítette egységes felépítésében, míg Krips a lírai részeket húzta alá. *Luzzato* Vanda briliáns technikai készséggel, sodró lendülettel ragyogtatta meg mestere, Hubay Jenő III. hegedűversenyét. *Tichatich* Zdenka Liszt A-dur zongoraversenyét finoman tolmácsolta. Krips ideális kísérő, aki kiválóan alkalmazkodott a művésznő egyéni tempóihoz. A nagysikerű előadást Hubay „Moharózsa"-nyitányának méltó szellemű tolmácsolása vezette be.

* **Lengyel Gabriella hegedűestje.** Szívesen hallgattuk *Lengyel* Gabriella csütörtöki hangversenyét, mert a tavaszi virágzás színpompáját idézi előadása. Szép hangja jól érvényesült *Respighi* Őszi költeményében, míg stílusbeli kvalitásait *Händel* D-dúr szonátája tárta elénk. Nagy hatást gyakorolt kiváló zongorakísérőjével, *Petri* Endrével lendületesen és elmélyedő lírával megszólaltatott *Brahms* d-moll szonáta. *(G. E.)*

Rózsavölgyi hangversenyei:

Bárdos Belvárosi Színházának jubileuma máj. 2. Z. 8½. Bulla, Dajbukát, Egry, Komár, Muráti, Peéry, Simonyi, Somogyi, Titkos, Tőkés, Turay, Vaszary, Apáthy, Baló, Bási, Békeffi, Dénes, Gárdonyi, Feleky, Harsányi, Makláry, Matány, Nagy, Páger, Polgár, Somló, Szilassy, Tapolczay, Táray, Toronyi, Uray leghíresebb szerepeikben. Herczeg Ferenc ez alkalomra írt prológusát Mezey Mária mondja.

Goll Bea táncestje máj. 3. Z. 8 Közr.: *Sallay* Iván.

Müller Mária ária- és dalestje máj. 19.

Pertile máj. 26.

*

Magy. Orsz. Kántorszövetség EGYHÁZZENEI HETE május 4—8-áig mindennap 5 és 8 órakor a **Zeneak.** nagytermében. Nemzetközi vásári igazolvánnyal 50% jegykedvezmény. Filléres helyárak 50 fillértől **Cantate,** Vörösmarty-u. 75. Telefon: 111-050.

*

KONCERT RENDEZÉSEI:

Brada táncok, matinéja ma 11 óra, **Magyar Színház.**

Linz Márta zenekarral **30-án,** szerdán, Z. ½8. A külföldön élő kitűnő művésznő mint **hegedűművésznő és karmesternő** szerepel a **Szőv. Zenekarral,** nagyszabású műsorral. Közr.: **Bucsár** Déla.

Eyssen Irén—Dr. Juch **együttes dalest** máj. 1. Z. ½8. Műsoron: Schubert, Brahms, Löwe, Wolf, R. Strauss, de Falla, stb.

Nádasy balettstudió **vizsgaelőadása** máj. 11. d. e. 11-kor Főv. Operettszínház.

Trojanoff balettakadémia vizsgaelőadás máj. 25. Magyar Színház.

*

Mozart-est máj. 16. Magyar Női Kamarazenekart vez.: **Arató.** Közr.: Gyurkovics, Gémes, Jeney, Tibay.

Be kell jelenteni a házbérjövedelem változásait

A polgármester közli a főváros közönségével, hogy a *házbérjövedelemben* beállott változásokat *május 20-áig* az adószámviteli osztálynál be kell jelenteni. Bejelentendő minden, rendszerint bérbeadás útján hasznosított és az év *április havában üresen nem állott* épület, amelynek *májusi* negyedi bére a *novemberi* bérvallomásban bevallott bértől bérengedmény, béremelés vagy az új bérbeadás következtében eltér.

Nem kell bejelenteni ez év áprilisában üresen álló épületet, valamint azokat a helyiségeket, amelyeket *nem bérbeadás útján hasznosítottak*, ideértve azt az esetet is, ha a háztulajdonos valamely eddig bérbeadott lakásba költözik. Bejelentési űrlapot a nyomtatvány árának megtérítése ellenében minden adókerületi adószámviteli osztálynál lehet kapni.

PAX *tökéletesen* **ciánoz**
Telefon: 123-114, 118-822.
Vilmos császár-út 17.

— **Héthónapi börtönre ítéltek egy gyujtogató asszonyt.** A pestvidéki törvényszék szombaton tárgyalta *Ocsai* Istvánné bűnügyét, aki Irsán *felgyujtotta Majdányi János pajtáját, amely porrá égett.* Az asszony azzal védekezett, hogy a gyujtogatás idején leánya előzetes letartóztatásban volt ugyancsak gyujtogatás miatt és *azért gyujtotta fel Majdányi pajtáját, hogy leányáról elterelje a gyanút, mert félt, hogy a leány statáriális bíróság elé kerül és nyomban felakasztják.* A törvényszék végül is Ocsai Istvánnét gyujtogatás bűntette miatt *héthónapi börtönre* ítélte. A bíróság enyhítő körülménynek vette, hogy az asszony leányát akarta megmenteni a statáriális eljárástól. Az ítélet jogerős.

— **Az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség** a vasúti korlátozások és különösen a szövetség vidéki szervei többségének másirányú elfoglaltsága miatt május 2-ára kitűzött közgyűlését bizonytalan időre elhalasztotta.

— **Továbbra is előzetes letartóztatásban marad a Vécsey-utcai robbanás két gyanúsítottja.** Az ismeretes Vécsey-utcai halálos kimenetelű robbanás öt gyanúsítottja közül a vádtanács hármat szabadlábra helyezett, özv. *Komlós* Gyuláné és *Königsberg* Sándor azonban továbbra is előzetes letartóztatásban maradt. A gyanúsítottak a végzés ellen felfolyamodással éltek, *az Ítélőtábla* azonban szombaton *helybenhagyta a vádtanács végzését.*

— **Száz orvos vett részt a reumakutatók tanfolyamán.** A *Gyógyhelyi Bizottság* másodszor rendezte meg a reumakutatók továbbképző tanfolyamát, amelyen száz orvos vett részt. *Karafiáth* Jenő főpolgármester, mint a Gyógyhelyi Bizottság elnöke, a Gellért-szálló márványtermében bankketten látta vendégül a tanfolyam előadóit és résztvevőit, amelyen dr. *József Ferenc* főherceg és *Anna* főhercegasszony s *Johan* Béla államtitkár is megjelent. A hallgatók részére Bilkei *Pap* Lajos egyetemi magántanár szemináriumot tartott, amelyen a tanfolyam anyagából feltett kérdésekre felvilágositással szolgált. A záró előadást dr. *Gaál* András egyetemi magántanár, a Gyógyhelyi Bizottság igazgatója tartotta. Rámutatott a reumaellenes küzdelem fontosságára.

— **A budapesti sütők ipartestülete** VII., Hársfa-utca 21. számú helyiségében április 28-án, hétfőn este ½7 órakor *A cukor helyettesítése lisztből készült édesítő anyagokkal* címmel *Szolnoki* Imre vegyész tart előadást.

Családi Értesítő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények díjszabása 3 sorig 7.20 pengő, minden további sor 2.40 pengő.

Lencz Magda és ifj. *Helmich* Dezső április 26-án a Bakáts-téri plébániatemplomban házasságot kötöttek. Tanuk voltak: *Holzwarth* Ferenc ny. államtitkár és vitéz Ruhmwerthi *Rapaics* Dezső ezredes. Az esketést *P. Szunyogh* Xavér OSB végezte. A szertartás alatt *M. Zipernovszky* Fülöpke hegedült.

Lovrich Dim és vitéz *Irsy* László, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának alelnöke házasságot kötöttek. Tanuk voltak: dr. *Bessenyey* Zénó titkos tanácsos, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke és *Bornemisza* Géza titkos tanácsos, ny. miniszter.

Halmay Blanka és *Erlinger* Walter házasságot kötött.

Schubert Irént eljegyezte *Királyffy Spányi* Antal.

Kónya Lajos és *Hitter* Lujza házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Weisz* László ügyvéd (Budapest) eljegyezte *Schlesinger* Klárát Nagykárolyból.

Kertész Böske (Kecskemét) és dr. *Scheiner* György (Törökszentmiklós) a mai napon, Kecskeméten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Neuwelt Kató (Beregszász) és *Gunst* Károly gyógyszerész (Törökszentmiklós) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Fehér Magda és *Renner* Pál házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Hegedüs Magda és *Vermes* Miklós vasárnap déli 1 órakor tartják eskűvőjüket a Csáky-utcai templomban.

Leipnik Ágnes (Pápa) és dr. *Schlesinger* Gáspár (Győr) április 23-án házasságot kötöttek.

Groszman Julianna okl. tanítónő (Miskolc) és *Ábrahám* Sándor (Pápa—Szarvas) jegyesek.

HALÁLOZÁS

A tragikus hirtelenséggel elhúnyt nemes *Kercivoy* István ny. pénzügyminiszteri h. államtitkár vasárnap délután fél 4 órakor helyezik örök nyugalomra a farkasréti temetőben. Az engesztelő szentmisét május 1-én délelőtt fél 10 órakor mutatják be a krisztinavárosi plébániatemplomban.

Deutsch Adolf, a volt Czettel és Deutsch cég főnöke 85 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap, 27-én 12 órakor lesz a kerepesiúti temetőben.

BRILIÁNS ARANY EZÜST vétele és eladása **VARJAS,** Károly-körút 22 **udvarban** Tel. 189-288

Harmadik hétre prolongálva
Isten hozzád, szerelem! az *Olympiában*

Színházi hírek

Az örvény

Bemutató a Nemzeti Színházban

Osztrovszkij Sándor, a mult század közepének orosz drámaírója minálunk egyáltalában nem ismerős. Irodalmában nagy jelentősége van. Fellépéséig az orosz drámában kevés az önállóság, az eredeti vonás. *(Gogoly Revizora* különálló, elszigetelt jelenség.) Osztrovszkij új és előzőihez képest eredeti jelleget tud adni színműveinek. Azonkívül még egy másik ponton is újítást képvisel az orosz irodalomban. Az előtte működő írók a nemesi osztályból kerülvén ki, jóformán csak a nemességgel, meg a hozzájuk tapadó hivatalnoki réteggel foglalkoznak. Osztrovszkij a maga irodalmi tárgyait a kereskedővilágból választja. Reális szemlélete, kifejező módjának egyszerűsége, alakjainak éles körrajza és az eleven környezetkép igen kedveltté tették az orosz színpadon darabjait.

Az örvény című színműve (eredeti neve *A vihar!*) 1860-ban került először színre. Egykorú kritikusa, *Dobrolubov*, „a sötétség birodalma fénysugarának" nevezte. Ezt a megállapítást mai szempontból már túlzottnak kell tartanunk. A modern közönség Osztrovszkij főművét lassú menetűnek, epikusan haladónak, technikáját avultnak s egy-egy felvonás cselekményét soványnak érzi. De a mai publikumot is megilleti a belőle kiáradó melancholikus levegő, a jól meglátott és finoman rajzolt alakok csoportja, amelyeknek egyikével-másikával az Osztrovszkij nyomába lépő orosz írók műveiben lépten-nyomon újra találkozunk.

A fojtó levegőjű darab hősnője egy fiatal asszony, aki vallásos és szerető környezetében nevelkedett, de mikor férjhez megy, anyósának, egy rideg, parancsoló természetű asszonynak hatalma alá kerül. Férje pipogya, akaratlan és italos ember. Egyetlen vigasztalása férjének huga, akiben mintha a későbbi orosz diáklányok ősképét látnók. A fiatalasszony beleszeret egy fiatalemberbe, megtántorodik, majd botlásának és a nyilvánossá váló botránynak súlya alatt a Volgába veti magát.

A Nemzeti Színház előadása ismét igen színvonalas művészi teljesítmény. *Nagy* Adorján rendezése finom részletekben bővelkedő, átgondolt, egyenletes munka. A rideglelkű öregasszonyt *Vizvári* Mariska a maga túlzásnélküli művészetével megkapóan állítja elénk. *Somoggyi* Erzsi a fiatalasszony szerepében ismét kitűnő alakításával gyönyörködtetett. A rajongó vallásosságra, a megalázkodás gyötrelmére, a szerencsétlen szerelem minden fájdalmára igaz hangokat talált. Az akaratlan férj szerepében feltűnt a fiatal *Ujlaki* László művészien nemes egyszerűsége: megmutatta, hogy nagyobb színészi feladatokra is alkalmas. Két tipikusan orosz figurát hatásosan rajzolt meg *Bartos* Gyula és *Gózon* Gyula. *Olty* Magda friss és közvetlen, *Ungváry* László és *Pataky* Jenő szintén jók. Két rövid jelenetéért tapsot kapott *Gobbi* Hilda.

Horváth János díszletei hangulatosak. Csak a rövid felvonásokra következő szünetek nyúlnak igen hosszúra.

Trócsányi Zoltán fordítása gondos és irodalmi értékű munka.

G. S.

EGYSZER MEGCSALLAK
Amerikai vígjáték az **ANDRÁSSY SZÍNHÁZ**-*ban*
CLAIRE TRASK — ÉRI HALÁSZ IMRE
rendkívül mulatságos vígjátékának főszereplői: **Fejes Teri, Páger Antal, Szilágyi Szabó Eszter, Básti Lajos, Vaszary Piroska, Bilicsi Tivadar, Pálóczy László, Szaplonczay Éva.** **Bemutató csütörtökön, május 1-én.**

* **Eredeti bemutató Miskolcon.** Vitéz *Tolnay* Andor társulata szombaton este mutatta be Miskolcon vitéz *Zilás* Bertalan és *Czobor* Károly *Földi Miklós* című daljátékát.

* **Az újpesti Városi Színházban** április 27-én mutatják be *Lénárt* Sándor és *György* J. Béla *Visszajövök* című nagyoperettjét.

FILHARMONIAI TÁRSASÁG

bérleti hangversenye **holnap, hétfőn** este ½8 órakor lesz a **M. Kir. Operaházban.** Bemutatásra kerül: **Dohnányi: Cantus vitae** szimfonikus kantátája **Madách** drámai költeményére vett szövegre, magánénekre, vegyeskarra. Közreműködnek: **Rigó** Magda, **Basilides** Mária, **Rösler** Endre, **Losonczy** György, a **Székesfővárosi Énekkar** (karnagy: **Karvaly**) és az **Erzsébet Nőiskola** leánygimnáziumának énekkara (betanította: **Turry**). Vezényel a szerző. Jegyek az **Operaház** elővételi pénztáránál.

*

Dohnányi—Ferencsik Kedd, ½8. V. **Székesfővárosi Zenekar** rendkívüli mesterbérlet 1. est. **Beethoven:** c-moll verseny, **Debussy:** Faun délutánja, **Dukas:** Bűvészinas, stb. Jegyek: **Népművelés,** Koncert.

Vígszínház Pénteken, május 2-án először
HARSÁNYI ZSOLT és HUNYADY SÁNDOR zenés játéka
A TIZEDIK KÉRŐ
Tolnay Klári, Zimonyi Márta, Ladomerszky Margit, Gyöngyössy Erzsi, Vágóné, Balogh Klári, Sitkey Irén, Pártos Erzsi, Szilassy, Ajtay, Rátkai, Vértess, Dénes, Bihary, Kőmives, v. Benkő, Dózsa

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS FELELŐS KIADÓ:
HEGEDÜS GYULA

Valuta- és devizapiac

A *Magyar Nemzeti Bank* hivatalos árfolyamai:

Valuták: Kanadai dollár 250—300, dollár 343—348, szlovák korona (20 koronásnál nagyobb címletek kivételével) 11.45—11.75, leu (érme kivételével) 2.70—2.80, líra (csak érmék és 10 lírás bankjegyek vásárolhatók) 17.40—17.90, svájci frank 79.55—80.55, svéd korona (csak 100 koronásnál kisebb címletek vásárolhatók) 81.70—82.70.

Devizák: Amszterdam 180.07½—181.40, Athén 2.79—2.82, Berlin 135.70—136.70, Pozsony 11.64—11.78, Brüsszel 54.28—54.68, Bukarest 2.77—2.80, Isztanbul 268—271, Kopenhága 65.49—65.97, London 13.84—14, Milánó 17.66—17.8864, New York 344.10—347.10, Oslo 77.10—77.67, Párizs 6.78½—6.83½, Prága 13.57—13.67, Szófia 4.14—4.17, Stockholm 82—82.80, Zürich 79.75—80.55.

Amszterdam, Brüsszel és Oslo a magyar—német devizakompenzáció keretében történő fizetéseknél érvényesülő árfolyam. Párizs a meg nem szállt Franciaországgal szemben nem áruterméketű tartozások és követelések, továbbá 1940 június 15-éig bezárólag történt áruelszámolásokból keletkezett követelések elszámolásánál érvényesülő árfolyam.

Zürich, ápr. 26. (Zárlat.) Párizs 9.72½, London 17.30, New York 431.12, Brüsszel 69, Milánó 21.77½, Madrid 39.50, Amszterdam 229, Berlin 172.50, Lisszabon 17.28, Stockholm 102.65, Oslo 98.50, Koppenhága 83.50, Szófia 4.25, Prága 17.30, Athén 2.87½, Isztanbul 3.37½, Bukarest 2, Helsinki 8.70, Buenos Aires 101½, Yokohama 101.

London, ápr. 26. (Zárlat.) New York 4.02½—4.03½, Montreal 4.43—4.47, Zürich 17.30—17.40, Stockholm 16.85—16.95, Lisszabon 99.80—100.20, Buenos Aires 16.95⅝—17.13. — Nem hivatalos árfolyamok: Madrid 40.50, Helsinki 192, Athén 525.

A Magyar Általános Kőszénbánya közgyűlése

A MÁK szombaton, április 26-án tartotta negyvenkilencedik rendes évi közgyűlését.

Napirend előtt *Vida* Jenő felsőházi tag, elnök-vezérigazgató megemlékezett Kelet-Magyarország, Erdély és a Délvidék egy részének visszatértéről, illetve visszaszerzéséről, méltatta e területek és lakosságok visszatértének jelentőségét nemzetünk jövője és hazánk közgazdasága szempontjából, majd hálateli szívvel emelte ki, hogy mindezeket az óriási eredményeket a kormányzó úr őfőméltósága államférfiúi bölcsességének köszönhetjük. Isten áldását kérte, hogy országépítő és a nemzetet közös összefogásra nevelő áldásos munkásságát minél tovább folytathassa.

A közgyűlés, amelyen 48 részvényes 87.871 részvény képviseletében jelent meg, egyhangúlag tudomásul vette az igazgatóságnak az 1940. üzletévről szóló beszámoló jelentését. Ez az évi jelentés az év történetére vetett rövid visszapillantás után a széntermelésnek további 10 százalékkal való emelkedéséről számol be. Megelégedéssel mutat rá a jelentés arra, hogy a termelési oldalon mutatkozott többrendbeli nehézség ellenére a társulatra utalt ipari és magánfogyasztók igényeit legnagyobbrészt sikerült kielégíteni. Hangsúlyozza a jelentés arra is, hogy a változatlan szénárak mellett a termelési költségek nagymérvű emelkedése folytán a pénzügyi eredmény a termelés emelkedésével nem tudott lépést tartani.

A széntermelés ilymérvű fokozását az aknatelepítések és feltárások lehető legerősebb ütemű siettetése, továbbá az ebszönyi fejtések újrafelvétele és az oroszlányi üzem megnyitása tette lehetővé.

A tatabányai brikettgyár, a felsőgallai és beremendi portlandcementgyárak, a felsőgallai bauxitcementgyár, a felsőgallai, hejőcsabai és beremendi mészkőbányászat és mészégetés termelése a tavalyi keretek között mozgott, a felsőgallai karbidgyár termelése pedig jelentékenyen emelkedett, miáltal a piac egyre növekvő igényeit sikerült kielégíteni. A felsőgallai széntelepároló telep teljes mértékben foglalkoztatva, a ferrosziliciumtermelés üzemi okokból némileg az előző évi alatt maradt. Az 1940. év januárjában helyeztetett üzembe a felsőgallai alumíniumgyár. Az alumíniumgyár újabb bővítése folytán a termelés a kezdeti állapothoz viszonyítva megkétszereződött. A gyártás zavartalan volt és az előállított magas tisztaságú fém nehézség nélkül volt elhelyezhető. Ezen üzem megnyitására és bővítésére való tekintettel, valamint egyéb üzemek egyre növekvő áramszükségletének kielégítése végett szükségessé vált a tatabányai elektromos erőközpont nagymérvű bővítése, melynek termelése az előző évit 50 százalékkal haladta meg és immár 108 millió kilowatt-órára emelkedett.

A jelentés beszámol a társulat munkásjóléti és kulturális tevékenységéről, melyre jellemző, hogy az 1940. évben szociális és kulturális célú kiadásai csaknem 7 millió pengőt értek el.

Az érdekeltségi vállalatok közül a Borsodi Szénbányák Részvénytársasága széntermelése 18%-kal, áramtermelése pedig 6.7%-kal emelkedett. Az üzleteredmény javulása némi osztalék fizetését tette lehetővé. A Bauxit Trust A. G., a „Gránit" Porcellán- és Kőedényárugyár Rt., az Ipari Robbanóanyag Rt. és a Magyar Általános Útépítő Rt., nemkülönben a nagyszámú villamossági vállalatok forgalma emelkedett, utóbbiaknál azonban a hatóságilag rögzített energiaegységárak a pénzügyi eredményre hátrányos következményekkel jártak. Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt., a Friedr. Siemens Művek Vasöntő és Hőtechnikai Gyár Rt. és a Hazai Mechanikai Palackgyár Rt. üzleteredménye nagyjában az előző év színvonalán maradt. A Tatai Szén- és Brikettárusító Rt. forgalma visszaesést mutat.

A közgyűlés megállapította az igazgatóság részéről előterjesztett 1940. évi mérleget és jóváhagyta a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot, amely szerint az értékcsökkenési tartaléknak 3,800.000 pengővel, az ipari üzemek értékcsökkenési tartalékának 1,800.000 pengővel történt dotálása, az igazgatóság és a tisztviselők alapszabályszerű jutalékára fordított 431.224.19 pengő levonása után az előző évi nyereségáthozattal együtt mutatkozó 5,884.457.13 pengő tiszta nyereségből az általános tartalékra 650.000 pengő, az alkalmazottak nyugdíjalapjára 900.000 pengő, a Vida Jenő segélyalapra 50.000 pengő, kulturális célokra 50.000 pengő, *osztalékra részvényenként 17 pengő* fordíttassék, a fennmaradó 120.457.13 pengő pedig az 1941. év számlájára vitessék át. Az 1940. évi 49. számú osztalékszelvények április 29. napjától kerülnek beváltásra.

Dr. *Urbanovich* G. Zoltán részvényes az üzletév eseményeit és eredményeit méltatva, a részvényesek nevében megelégedését és köszönetét fejezte ki a társulat vezetőségének, tisztviselőinek és munkásainak.

Ezután a közgyűlés az igazgatóság lelépő tagjait: *Monod* Benét és dr. *Scitovszky* Tibort, a felügyelőbizottságból pedig dr. *Körmendi-Ékes* Lajost és dr. báró *Radvánszky* Albertet újból megválasztotta.

Terménytőzsdék

A *budapesti terménytőzsde* árai szombaton nem változtak:

Hivatalos árfolyamok: Búza 78 kg-os 24. — *Rozs* 71 kg-os 20. — *Zab* 41 kg-os 22.70. — *Árpa:* Sörárpa, kiváló 27, sörárpa, elsőrendű 26, sörárpa 25, ipari, 68 kg-os 24, takarmány, 65—66 kg-os 22, takarmány, középminőségű 21. — *Kukorica* 20.50 pengő mázsánként.

Folyósítják már a szőlősgazdák zöldhitelkölcsöneit

Amint a *MASZOBSZ*-tól értesülünk a szőlősgazdák érdekében indított kamatmentes zöldhitelakció gyors ütemben halad előre. A MASZOBSZ eddig *108.000 igényjogosult gazdának* megküldte a kötelvélnyomtatványokat. Az igényjogosultság megállapítása a hegyközségek és községek amaz összeállításai alapján történik, amelyeket még decemberben meg kellett küldeniök a földmüvelésügyi minisztériumnak. Miután az összeírásokban sok helyen hiányzott a lakhely közelebbi pontos megjelölése, az ilyeneknek a MASZOBSZ a kötelveleket ugyanazok községek, illetve hegyközségek útján küldte meg, amelyek a hiányos összeállítást készítették. Az az igényjogosult szőlősgazda, aki — közvetlenül a címére — nem kapta még kézhez a nyomtatványokat, forduljon a hegyközséghez vagy ahol ilyen nincsen, a községhez. A beérkezett kitöltött kötlevelek alapján a zöldhitelek folyósítása *máris megkezdődött* és folytatódik *a beérkezés sorrendjében*. A folyósítás a földmüvelésügyi minisztérium felügyelete mellett történik.

Baromfipiac

A vidéki piacokon a baromfi felvásárlása — az igénynek megfelelően — csekély felhozatal mellett magas árakon történik. Az Országos Baromfi Ármegállapító Bizottság által megállapított minimális termelői árak: élő csirke 164. tyúk 127, liba 173, kacsa 149, pulyka 140, gyöngyös 135 fillér kilónként. Exportőrök és megbizottaik által baromfi csak élő állapotban és súlyra vásárolható és vehető át.

Értéktőzsdék

A *budapesti értéktőzsdén* szombaton tovább tartott a kedvező hangulat és az árszínvonal tovább emelkedett. A zárlat nyugodt maradt.

A *budapesti értéktőzsdén* szombaton a következő árfolyamokat jegyezték:

	Előző zárlat	Kötések	Zárlat
N. Bank	241.—	241	241.—
I. M. Bizt.	670.—	700	695.—
Conc. Mal.	7.—	—	7.40
I. Bp. Mal.	26.8	25—26	26.—
Hung. Mal.	58.5	—	58.5
Király Mal.	17.—	—	18.—
Bauxit	396.—	408—400	400.—
Borsodi sz.	19.—	19.5—19.3	19.3
Cementia	118.—	121—123	122.—
Kohó	31.—	32—31.9	31.9
Drasche	—	32	32.—
Aszfalt	101.—	105	103.—
Kőszén	700.—	710—699	701.—
Kerámia	32.—	32.5	32.5
N.-bátonyi	55.75	57.5—56.25	57.—
Salgó	56.4	57.2—56.4	57.—
Urikányi	55.1	55.1—56.2	56.1
Globus	14.—	—	15.—
Rigler	70.—	—	70.—
Fegyver	79.—	82—83.5	83.5
Ganz	27.8	28.4—27.8	28.15
Acél	74.—	74.9	74.75
Rima	156.75	160—157.5	159.25
Soproni vas.	—	—	20.—
Guttmann	—	8.25	8.25
OFA	18.5	19.1—18.9	18.9
Nasici	94.75	95.25—92	93.—
Duna-Száva	10.4	—	11.—
Levante	—	0.80—0.70	0.70
Nova	29.25	29.5—30.25	30.—
Tröszt	85.85	87.75—86.8	87.—
Államvasút	8.—	—	8.50
Délcukor	153.—	154—156	154.—
M. cukor	184.5	193—189.75	191.—
Georgia	40.—	40.5—41	40.75
Izzó	268.—	273.5—280	280.—
Dreher-H.	320.—	330	330.—
Polg. sör	520.—	—	525.—
Gyapjúmosó	24.—	24	24.—
Goldberger	90.—	—	90.—
M. kender	36.25	36.5	36.5
Pamutipar	61.—	61	61.—
Sz. kender	112.—	—	118.—
Chinoin	29.—	30—29.5	29.5
Danica	3.50	—	3.70
Műtrágya	—	72	72.—
Klotild	—	—	26.—
Szikra	250.—	—	270.—
Brassói	39.25	39.75—38.25	39.—
Papír	—	—	33.5
Gumi	73.25	75.5—74	74.5
V. forgalmi	36.—	36.4—37.5	36.75
Telefon	14.35	14.4—14.6	14.5

Államadósság, kötvények, záloglevelek: BSZKRT-kötvény AA 9.20 (9.20), 1911. évi fővárosi kötvény 4% 18 (18), 1914. évi fővárosi kötvény 4.5% 433 (441), 1927. évi fővárosi kötvény 6% 131 (131.5).

New York, ápr. 26. (Zárlat.) A tőzsdén a forgalom a legnagyobb mértékben a hétvégi hangulat hatása alatt állott. Ösztönző hírek hiányában csak kevés kötés jött létre. A legtöbb részvény árfolyama változatlan maradt, egyes papírok kisebb árnyereségre tettek szert. A szórványos árveszteségek szintén jelentéktelenek voltak. A tőzsde üzlettelenül zárt.

Allied Chem. 147⅜, Bethlehem Steel 69¼, Chrysler Corp. 37⅝, Gen. Electric 29½, Gen. Mot. 37⅝, Standard Oils 35¼, U. S. Steel 51⅝, Westinghouse Manuf. 88¼.

A sertésbőr-gazdálkodás

A hivatalos lap vasárnapi száma az iparügyi miniszter rendeletét közli, amely szerint a hentes vagy a sertésvágó üzem a havonta levágott élősúlyban 130 kg súlyú vagy ennél nehezebb sertések 30 százaléka helyett ezentúl a sertések *60 százalékának bőrét köteles* lefejteni. Az elhullott sertés bőrét a sertéskereskedőn és a sertéshizlaló iparoson felül a rendelet hatálybalépése után a gyepmesteri telep és az állati hullát feldolgozó üzem fenntartója is köteles, mégpedig a sertés súlyára való tekintet nélkül lefejteni. Nem kell lefejteni a sertésbőrt, ha azt az állategészségügyi rendőri szabályok szerint felhasználni nem szabad.

A rendelet *május 1-én* lép hatályba.

Szálastakarmánypiac

Az elsőrendű préselt szálastakarmányok és szalmafélék legmagasabb ára körzetenként a következő: Lucernaszéna 12—13.50, lóhereszéna 10.50—12, baltacinszéna 9.75—11.25, zabosbükkönyszéna 9.25—10.75, muharszéna 8.75—10.25, rétiszéna 9—10.50, félédes rétiszéna 7.75—9.25, savanyú vagy erősen ázott rétiszéna 5.60—7.10, tavaszi szalma 5.70—6.50, rozs-alomszalma 4.90—5.70, búza-alomszalma 4.70—5.50 pengő mázsánként.

Magpiac

A Magyar Magtenyésztési Rt., Budapest—Monor hetijelentése. A magpiacon tavaszi bükköny iránt élénk az érdeklődés és most már gyengébb minőségű áruk is elhelyezhetők. Baltacimmagból kisebb tételek kerültek eladásra; bíborheremag iránt — mivel az export befejeződött — már nincs érdeklődés. A kendermag ára tartott. A mák ára nem változott. Gazdarészről késői vetésű cikkek iránt a kereslet élénk. — Hivatalos nyersáruárak per 100 kg ab feladóállomás: Köles, fehér 44, vörös 42, egyéb 41. Káposztarepce 40. Napraforgó 30. Lenmag 50. Tökmag 35. Szójabab 31.50. Mák 250—255. Borsó, Viktória steril. 51.40, expressz 41.40. Bab, fehér gyöngy 44.40, fehér hosszú 47.40, sopronkörnyéki 49.40, fehér lapos 47.40, fehér szokvány, dunai 42.40, dtúli 41.40, felsőmagyarorsz. 40.40, fürjbab, gömbölyű 48.40, hosszú 46.40, vegyes 37.40, barna 39.40, tarka 38.40. Lencse, nagyszemű steril. 63.40, középszemű steril. 51.40, kisszemű steril. 41.40. Lucernamag, ólomzárolt, fehérbárcás 640. Lóhere mag, ólomzárolt, fehérbárcás 325. Bíborhere 165—180, Muharmag 78. Bükköny, tavaszi 54. Csillagfürt 38 pengő.

Az OKH a felszabadult Szatmár megyében

A felszabadult Szatmár megyére kiterjedő körzettel tartotta második propagandaértekezletét az Országos Központi Hitelszövetkezet *Szatmár-németi* vármegyeházának tanácstermében. A népes értekezletet dr. *Kölcsey* Ferenc főispán nyitotta meg és rámutatott arra, hogy különösen Szatmár vármegyében a kis-, közép- és nagygazdák fokozottabban vannak a hitelszövetkezetek közérdekű munkájára ráutalva és ezért kétszeresen fontos a hitelszövetkezetek megerősítése, hogy közérdekű hivatásuknak megfelelhessenek.

Dr. *Schandl* Károly, az OKH alelnök-vezérigazgatója előadásában ismertette a hitelszövetkezetek közérdekű hivatását és munkáját, az e téren elért eredményeket, rámutatott arra, hogy a szövetkezeti mozgalom minden megnyilatkozásában igyekszik a *közösség* érdekeit szolgálni, fel- és lefelé egyforma mértékkel mér s a több mint 40 év óta bevált szövetkezeti erényekkel, a szótartás, becsületesség és altruizmus erényeivel igyekszik megoldani a magyar falu és a magyar gazdaközönség *minden gazdasági problémáját*. Hangsúlyozta, hogy az OKH főcélja a felszabadult területen *erős hitelszövetkezeti hálózatot kiépíteni*, az elhanyagolt állattenyésztést megfelelő *hitelekkel támogatni* és a felszabadult részek hitelszövetkezeteit a gazdasági teljesítőképesség olyan fokára emelni, amilyenre sikerült két évvel ezelőtt a felszabadult Felvidék és Kárpátalja hitelszövetkezeteit is megsegíteni. Tisztában van azzal, hogy ehhez a munkához *bizalom és megértés* kell, másrészről az OKH anyagi támogatására is szükség van a felszabadult részeken s ezen a téren *a legnagyobb támogatást* helyezte a kilátásba.

Az értekezlet végén *Kalmár* Marián a kárpátaljai ruszin szövetkezetek nevében tett tanubizonyságot, hogy őket is az OKH gondossága állította talpra.

A külföldről behozott áruk szétosztása

A kereskedelmi miniszter a külföldről behozott és nem zárolt áruk *forgalmának irányítására és ellenőrzésére* külön szervet létesített. Ez a szerv a *Behozatali Áruellátási Bizottság*, amelynek feladata befolyást gyakorolni oly irányban, hogy a behozott árucikkek szétosztása a jövőben a kormány intencióinak megfelelően történjék. A bizottság *ügykezelését a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* látja el, az előkészítő vizsgálatok lefolytatását a *területileg illetékes* kereskedelmi és iparkamarák végzik.

A miniszter a Behozatali Áruellátási Bizottság tagjává dr. *Kőszeghy* Iván miniszteri tanácsost és dr. *Dobrovics* Károly miniszteri osztálytanácsost, valamint vitéz dr. *Gyulay* Tibort, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárát és miniszteri biztosát jelölte ki.

Kisiparosok és egy állami intézmény versenye

A BSZKRT alkalmazottainak ruhakészítésére rendezett versenytárgyalásra, erre a nagyértékű közszállításra egész sereg kisiparoson kívül beadta pályázatát az *Országos Ruházati Intézet* is. A *Szabóiparosok Ipartestülete* megállapítva, hogy az állami intézet árajánlata sokkal kisebb, mint a hatóságilag megállapított legalacsonyabb munkabér, bejelentette a polgármesternek, hogy a versenytárgyaláson résztvett *kisiparosok árajánlatai a reálisak*. Tekintve, hogy a BSZKRT mindig a legalacsonyabb ajánlattevőket bízza meg a megrendelések teljesítésével, a kisiparosok attól tartanak, hogy *az állami intézmény elveszti előlük ezt a jelentős munkaalkalmat*. Ugyanilyen értelmű beadvánnyal fordult az ipartestület a Kereskedelmi és Iparkamarához és az IPOK-hoz is. *(Magy. Tud.)*

A bankjegyforgalom 29.8 millió pengővel csökkent

A *Magyar Nemzeti Bank* bankjegyforgalma az április 23-i kimutatás szerint az április 15-i forgalommal szemben *29.8 millió pengővel csökkent*. A váltóbeváltások összege a váltóbenyújtások összegét 38.1 millió pengővel haladta meg. A kézizálogra adott kölcsönökből 3 millió pengő visszafizetés történt. Az állami zsírószámlákon a befizetések 3.6 millió pengővel múlták felül a kifizetéseket, ellenben az egyéb számlákon a kifizetések összege volt 7.9 millió pengővel nagyobb a befizetések összegénél és így végeredményben a zsíróköveteléses állománya 4.3 millió pengővel csökkent. Az 1931-ben felvett konszolidált külföldi hitelek 0.1 millió pengővel apadtak. Az érckészlet 0.4 millió pengővel, a váltópénzkészlet 0.2 millió pengővel növekedett. Az *Egyéb követelések* 13.4 millió pengővel, az *Egyéb tartozások* 7.3 millió pengővel gyarapodtak.

Követelések: Érckészlet 124,058.353.20, devizák és valuták 27,294.705.35, összesen 151,353.058.55 (plusz 416.569.29), váltópénzkészlet 17,245.621.43 (plusz 287.401.58), leszámított váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapirok 782,925.084.41 (— 38,134.148.50), kézizálogra adott kölcsönök 39,153.300.— (— 3,000.000.—). Az állam adóssága: a) hosszúlejáratú államadósság 213,831.160.—, b) rövidlejáratú folyószámlatartozás 100,000.000.—, c) a visszacsatolt területen forgalomban volt koronajegyek és érmék átváltásából eredő államadósság 85,353.345.42, d) a visszacsatolt területen forgalomban volt leujegyek és érmék átváltásából eredő államadósság 209,508.483.98, összesen 608,692.993.35 (változatlan), épületek és felszerelés 5,735.808.65 (változatlan), egyéb követelések 363,436.334.64 (plusz 13,437.904.79), összesen 1.968,542.201.13 pengő.

Tartozások: Részvénytőke 34,755.095 (változatlan), tartalékalap 10,617.694.47 (változatlan), Bankjegyforgalom 1.483,519.433.— (— 29,813.461.—), azonnali fizetésre szóló követelések és azonnal lejáró más tartozások: a) államiak 150,530.115.04, b) egyebek 46,943.450,14, összesen 197,473.565.18 (— 4,352.397.68), 1931-ben felvett konszolidált külföldi hitelek 50,529.781.02 (— 163.530.49), egyéb tartozások 191,645.632.46 (plusz 7,337,116.33), összesen 1.968,542.201.13 pengő.

Bankkamatláb 1940 október 22-től 3%.

Vállalati hírek

A *Hazai Bank Részvénytársaságnál* báró *Radvánszky* Albert és dr. *Rudnyánszky* Béla igazgatósági tagságát, valamint *Szerdahelyi* Ferenc, dr. *Márkus* Lajos és *Hilkene* Fülöp cégvezetői voltát bejegyezték. Ez alkalommal került bejegyzésre *Eggenberger Csépai* Frigyes igazgatóhelyettesi címe is. *Juhász* Zoltán, *Rosenthal* Adolf igazgatósági tagsága az intézetnél megszünt.

*

A *Goldberger Sám. F. és Fiai Részvénytársaság Jekelfalussy* Zoltánt igazgatósági tagjává választotta.

*

A *Budapesti Pamutipar Rászvénytársaságnál Voreux* Raymond cégvezetői voltát bejegyezték. *Stolfelbach* Márton cégvezetői minősége a társaságnál megszünt.

*

A *Borsodvidéki Bányaipari és Forgalmi Részvénytársaság* dr. *Fábry* Vincét beválasztotta igazgatóságába.

*

A *Budavidéki Őszibarack Termesztők Szövetkezeténél* dr. *Mericzay* Aladár és *Bognár* Dezső igazgatósági tagságát bejegyezték.

*

A *Horgany Hengermű Részvénytársaságnál Pohle* Walter és *Göbl* Ervin igazgatósági tagságát bejegyezték.

Állatpiac

Budapesti sertésvásár: Az összelhajtás 100 darab, mely mind elkelt. A vásár irányzata élénk. A vásári állományból angol hússertés felhajtás 68 darab volt. — Árak: Uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 202, alul 198, öreg sertés elsőrendű 186, angol tőkesertés 190 fillér kilónként élősúlyban.

NYOMATOTT A GLOBUS NYOMDAI MŰINTÉZET R.-T. KÖRFORGÓGÉPEIN, BUDAPEST, VI., LÁSZLÓ UTCA 8. — FELELŐS VEZETŐ: ERDÉLYI GYÖRGY.

VILLA

Déli Gellérthegynél, nagy, adómentes, főúri luxusvilla, 1×5, 1×4, garázs, házmesterlakás, gyönyörű kertben, kényszerből 80+30 ezer teher. Bártfa-utcánál nagy, adómentes, 1×5, 1×2, garázs, napozóterrasz, park, luxuskivitel, kondícióval, 52 ezer. Horthy-utnál remek úrivilla, alkalmi vétel, 1×4+3 alsó lakással, gyönyörű kertben, 46 ezer.

CSENDES

Horthy-körtér 1. 259-842, 269-087. 294

TELEK

Sashegy déli alján, közp. fekvésű, 280 öles, pazar kilátású elittelek, 17 ezer. Németvölgyi-út elején, 300 öles, összközműves telek bérvillának, kényszerből 17 ezer. Pasaréten ideális 240 öles, autóbusznál, 10 ezer. Szüret-utcánál 300 öles luxusvillatelek, déli, összközműves, kényszerből 32 ezer. Szent Imre városi, összközműves családi háztelkek 8 ezerért. Horthy Miklós-útnál pazar 150 öles bérháztelek sürgősen, 15 ezer.

CSENDES Horthy körtér 1. 259-842, 269-087.

Családiház-telkek

Buda centrumában,

Lenke-útnál, 7000 pengőtől részletre is. Építőipar, Nádor-utca 18. Tel.: 122-149, déli 2-ig. 331

MÁTYÁSFÖLDÖN, a főgimnázium közelében, ÖTSZOBA, HALLOS, kitűnő karban tartott, masszívan épített

ÚRI-VILLA

minden komforttal, 600 öles kertben, külön házmesterlakás, garage. 45.000-ért ELADÓ. 30.000-el átvehető. Bővebbet: Dr. Bárdosné, Nádor-utca 21. (114-614.) 346

VÁMON BELÜL

gyárhelyiség építésére

alkalmas 2—300 négyszögöles TELEK, esetleg üres épülettel megvételre KERESTETIK. Ajánlatok Boros hirdetőbe Andrássy-ut 54. 463

MÁTRATÖVÉBEN, FÖUTVONALNÁL HAT SZOBÁS ÖSSZKOMFORTOS CSALÁDIHÁZ, 5600□ SZŐLŐ-GYJMÖLCSÖSSEL ELADÓ. KRISÁR, PÁSZTÓ. 19

Adómentes BÉRVILLA Budán 45.000-ért!

őrv. Németvölgyi-útnál, kilátásos helyen, ×3, 2×1 komf. lakással, garázzsal. Bologa. 7-625. 254

uxuskivitelű, elsőrendű anyagokból épült, **EMELETES BÉRHÁZ ELADÓ.**

ynök nélkül! Tulajdonos telefonja: 497-053.

illa a Nyul-utcában

ogialható 4 szobás és házmesterlakás, 300 park, ELADÓ. Tulajdonos: 298-643, D. e. ig. 322

Ház-eladások

0.000-ért Olaszfasor, 6% nettóra; 95.000-ért Thököly-úton, adóm. 7%-ra; 130.000-ért Mussolini-térnél 6%-ra; 300.000-ért Vérmező, adóm. luxusház 6%-ra. Iroda: Jókai-utca 18. Tel.: 127—040. 270

VILLA PESTKÖRNYÉKEN, 4 SZOBÁS KOMFORTOS, 2 HOLD GYÜMÖLCSÖSSEL, bolgárkertészettel 20.000-ért ELADÓ. Benczur-utca 3. földszint 1. 451

SZIGETSZENTMIKLÓSON, a soroksári Dunaparton 1300 öles

gyümölcsös

160 darab termő Jonathan-almafával, készpénzért ELADÓ. Felvilágosítást ad a helyszínen vagy levélben Hajdú István, ny. Mávag főintéző. 130

Villatelek 79

asztalozott, fasoros utcában, összes közművekkel, 2 családivilla részére, Hunnia filmgyárnál OLCSÓN ELADÓ. Tel.: 327—833.

Kislakásos bérház

jókarban, a Városi Szikház főbejáratával szemben, tisztán 7%-ra, 200.000 P-ért eladó. Tel.: 180-240. Ügynök kizárva. 274

HERMINA-ÚT SARKÁN

2-emeletes gyönyörű bérvilla 253

adómentes, szolid, nem spekulációs építkezés, terraszos, déli fekvésű, modern lakásokkal, gázóvó, stb., jó jöv. Bologa, 127-695. 74.000.

SIÓFOK ÚRI KÖRNYEZETÉBEN kitűnően épített ADÓMENTES, KÖZMŰVES, télen is lakható MODERN ÉRTÉKES VILLA ELADÓ Jelige: „Külön strand." 238

BALATONPARTI VILLA,

öt- és kétszobás, 1400-as kerttel, gyümölcsössel, 38.000 P-ért eladó. Cím a főkiadóban vagy reggel 157-431 telefonon. 281

Olcsón 240 négyszögöles

gyönyörű TELEK, vasútállomásnál, főútvonalon, családi okokból **jutányosan ELADÓ.** Válasz „Kitűnő vétel" jeligére Boros hirdetőbe, Andrássy-út 54. 454

Bérházat

8—10.000 pengő brutto bérjövedelemmel, készpénzfizetésért

megvételre keresek.

Telefon: 380-168. D. e. 10—3-ig felel.

Bérház

Nagykörútnál 1 emeletes, 5700.— P bér, 40.000.— P. Budai oldalon 3 emeletes, adómentes, központi melegvízzel 13.000.— pengő bér, 140.000.— P. Budai oldalon 3 emeletes adómentes 17.500.— P hozadékkal 180.000.— P. Fővonal mellett adómentes 5.600.— P bér, 60.000.— P. 5 emeletes, budai oldalon, hosszú adómentességgel, melegvízzel, 19.000.— P bérrel, 230.000.— P, felerésze 115.000.— P-ért is eladó. 5 emeletes, hosszú adómentességgel, 28.000.— P bér, 350.000.— pengő. 3 emeletes, komfortos lakásokkal 9.000.— P bérrel, 85.000.— P. Fővonalon 2 emeletes sarok, 21.000.— P bér, 150.000 pengő. 3 emeletes, 32.000.— P bér, amortizációs kölcsönnel rt. 240.000.— pengő. Schlésinger, 117—118.

Négyemeletes,

30 éves adómentességű, KISLAKÁSOS SAROKBÉRHÁZ, Zugló legjobb helyén, 20.000 hozammal 145.000 pengő és 3500 font amortizáció. Teher kedvezően ki is fizethető. Átírásmentes. Vevő adja le címét: „Kitűnő házvétel" jeligére kiadóba. 260

Bérház

a Cityben,

nagy irodahelyiségekkel és kisebb lakásokkal, netto 6%-ra, telekárban eladó. „Sürgős lebonyolítás 280.000" jeligére Patak hirdetőirodába, VI., Vilmos császár-út 29. 321

KAMARAERDŐN 4260 □-es

gyümölcsös

nyaralóval ELADÓ. Szántó Menyhért, Döbrentei-u. 14. 2 és 4 közt. 266

DUNAHARASZTIN

szép fekvésű jó telek

239 ELADÓ. Jelige: „314 öl".

Villa, Lejtő-úton

4 szoba összkomfort, ELADÓ. Tel.: 360-710. Hétköznap 10—1-ig és 5—7-ig. 433

Élénk üzleti központban fekvő

Paulay Ede-utcai bérház

kifogástalan karban, 7% tiszta hozamra, 280.000 P-ért ELADÓ. Megkeresések „Nagyjövőjű befektetés" jeligére főkiadóba. 426

KERESEK cca 300 négyszögöl kiterjedésű,

gyárüzemnek alkalmas ingatlant

épületekkel, BÉRBE, esetleg megvételre. Víz és villany szükséges. Ajánlatokat „Víz" jeligére, Boros-hirdetőbe, Andrássy-út 54. 465

Örökértékű, luxuskiállítású

villapalota

Andrássy-úti rayonban, pompás 3×7 szobás lakásokkal eladó. Telekértéke RENDKÍVÜL nagy! Adókedvezm. rész. 10 kisebb lakásra átép. 15.000.— P befekt. NETTÓJÖV. 6%. ENDLER, 114—119. 378

Bérház

Adómentes házrész 7%-ra, 32.000. Hússzal átvehető. Adómentes, 5600 bér, 60.000. Adómentes, 6200 bér, 72.000. Adómentes, 9600 bér, 105.000. Adómentes, 12.700 bér, 145.000. Adómentes, 33.000 bér, 370.000. Huszonötéves adómentes, 16.500 bér, 190.000. Temmer, tel.: 125-902. Szinyei Merse-utca 16. 231

Házat, vagy házrészt

VENNÉK, lehetőleg belterületen. Jelige: „35.000 P készpénz" Főkiadóba. 68

Budapestről 1 órányira, állomás és autóút közelében, főútvonalon fekvő, 3 hold kitűnően jövedelmező, úri megélhetést biztosító

mintagyümölcsös

3 szobás modern, komfortos VILLÁVAL, családi okokból sürgősen eladó. Felvilágosítások: Telefon: 422-346 és 422-347. 338

Svábhegy legszebb helyén

üdülőnek, szanatóriumnak kiválóan alkalmas

főúri villa

kilencszobás, két melléképülettel, garázs, tennisz, üvegház, 7500 □-öles ősparkban, fajgyümölcsössel, alkalmi áron eladó. Kőházy, Eötvös-u. 25/b. 364

Öröklakás

A HORTHY MIKLÓS-KÖRTÉR közvetlen közelében épülő

öröklakások

Ia oszt. kivitelben. Kevés készpénzzel,

lakbértörlesztésre

1, 2, 3 szoba hallos, teljes komfortos, garszon és hallos-garszon, központi melegvízzel. — 1 szoba hallos utcai, cselédszobás, 14.000. Kérjen díjtalan ismertetőt. Szent Imre városi Társasházépítő Iroda, Horthy Miklós-út 54. Tel.: 269-037. 203

5-ös autobusz PASARÉTI végállomásnál kettőszobás-hallos

villa-öröklakások

önálló parkrésszel, luxusfürdőszobával, etagefűtéssel, melegvízzel Oblatt György okl. építésznél. Tel.: 112-934.

Nem spekulációs Ia kivitelű, nagyméretű kétszobás-hallos

öröklakást

előkelő helyen (villában is) vennék vagy építkezéshez társulnék. Telefon csak reggel 9-ig: 222-316. 372

Vennék öröklakást

a főváros pesti oldalán, adókötelezet, lehetőleg három szobásat. Kérem tulajdonos írásbeli ajánlatát az ár megjelölésével címemre, Fenyves Mkilós mérnök, Andrássy-út 53. 241

Széchenyi (Sváb) hegyen

öröklakásainkból

még néhány kapható! Appartement House a Fogaskerekű végállomásánál, 1500 öles parkban, központifűtéssel, melegvízzel jú-nyusra, 1, 1½, 2 szobásak. Önálló telekkönyvi tulajdon. Bérbeadható 15%-os jövedelmezőséggel. Telefon: 165—068 vagy Grünfeld Jenő építtetőnél, Katona József-utca 25. Prospektus. 460

ÖRÖKLAKÁSOK 25

éves adómentességgel IX., Lónyay-u. 39/c. sz. (Bakáts-u. sarok), dunai kilátású, déli-keleti fekvésű 1—2—3 szobásak és garszonlakások eladók. Központi fűtés, meleg víz, óvóhely. Önálló telekkönyvezés. Novemberre beköltözhető. Érdeklőd s helyszínen és 181-370. 166

Öröklakások

V., ROTHERMERE-U. 25. sz. (volt Balaton-u.) 1—2 szobás hallosak és garszonlakások eladók. Központi fűtés, meleg víz! Óvóhely. Önálló telekkönyvezés. Tőkebefektetésre évi nettó 7% rentabilitás! Érdeklődés helyszínen és 113-904. 187

Dunaparti öröklakások

(Szent István-park 34.) 1-2-3 szoba, hallosak, panorámás kilátással, központifűtés, melegvízzel, ELADÓK. A Thököly-út 150. sz. házunkban, nagyméretű 2 szoba-hallos és garszon öröklakások, valamint öröküzletek eladók. Érdeklődés: Pozsonyi-út 51 egész nap. (Vasárnap 1-ig.) 195

Öröklakásos társasház épül Budán

a Margit-körút mellett. BAJVIVÓ-U. 8. SZ. ALATT, a Bajvivó-tér sarkán legmodernebb kivitelű, központi fűtés és melegvízszolgáltatással ellátott déli és keleti fekvésű adómentes egy, kettő és háromszoba hallos, összkomfortos, valamint garzon öröklakásokkal. Lekötheto Mikle Károly építészmérnöknél IV., Veres Pálné-u. 31. T.: 188-260. 8

Klotild-utca 12/c. alatt

1 szobás garszon és 2 szoba hallos luxuskivitelű, délifekvésű

öröklakások

közp. fűtés, meleg vízzel, adómentességgel aug. 1. beköltözésre ELADÓK. Tudakozódás helyszínen 10—½1-ig és 3—5-ig. Tel.: 124-758, más időben 292-885. 75

XI., BOCSKAY-ÚTON (volt Lenke-út) ÉPÜLŐ

2 drb társasházunkban

különböző nagyságú

öröklakások

JEGYEZHETŐK. Déli fekvés, modern kivitel. Felvilágosítást ad és terveket bemutat: Építési iroda. XI., Lenke-tér 8. 73

öröklakás

Horthy-körtérnél I. em., nagy, adómentes, 2 szoba, luxusösszkomfort, közp. fűt., m. víz, sürgősen kényszerből 18 ezer. Gellértnél adómentes, 4 szobás, II. em., déli ablaksorral, ideális fekvés, kényszerből 28 ezer. Horthy Miklós-úton 2 szoba etagefűtés, nagy, adómentes, 7% nettora, 18 ezer. Szent Imre herceg útján 2 szoba, hallos, parkranézős, nagyméretű, új, 21 ezer

CSENDES

Horthy-körtér 1. 259-842, 269-087. 295

Öröklakások

a Böszörményi-út 19 alatti

ROZGONYI PISKOSKA TÁRSASHÁZÁBAN

még kaphatók fényes kivitelben, fix árakkal. Egyszobás, kétszobás, kétszobahallos, háromszoba-hallos, délkeleti fekvésű, központi fűtéssel és központi melegvízszolgáltatással ellátott lakások nagy kerttel, adómentességgel, önálló telekkönyvezéssel.

Társasházépítő Vállalat

Horthy Miklós-út 42. Telefon: 269-301. Kérjen díjtalan propektust! 4

Öröklakás 25 éves

legnagyobb adómentességgel

Horthy Miklós-híd budai hídfőjénél 23-ik „Klenodium-udvar" Szentkorona-útja 11/b. sz. társasházunkban 2 szoba hallos, 4 szobásnak is megfelelő — esetleg kívánságra nagyobb, egyszoba hallos, cselédszobás és garszón öröklakások luxuskivitelben leköthetők amortizációs kölcsönnel is. Tisztviselő Társasházak Építőirodája, Horthy Miklós-út 36. Telefon: 268—469. Vasárnap délelőtt is. 440

Előkertes négyszobás modern új

öröklakás eladó

XI., Tas Vezér-utca 18. Házfelügyelő. Tel.: 457—480. 280

KERTES, GARÁZSOS ÖRÖKLAKÁSOK, 2 ÉS 3 SZOBÁSAK, BUDA BELSŐ VILLANEGYEDEIBEN ELADÓK, ÉKKŐ, IV., Aranykéz-u. 7. Tel.: 18-16-15. 15

Öröklakások

novemberre Buda belvárosában, a 25 m. széles Csalogány-utcában, 25 éves adómentes sarokpalotában. Garszon, 1—2—3 szobás lakások abszolut komforttal. Prospektust küldünk. Építőiroda, Szendi-u. 2, T.: 15-18-38. 240

KERESEK BUDÁN 2 szoba, hallos vagy 3 szobás adómentes rész.

öröklakást

Tel.: 153-787. 226

NÉGYSZOBÁS ÖSSZKOMFORTOS

öröklakás

VIII. kerületben ELADÓ. Telefon: 2—5-ig. 113-464. 299

Öröklakások

Hallos, garcon, központi fűtés és melegvízszolgáltatással, 1 és 2 szoba, hallos, összkomfortos lakások, melegvízszolgáltatással, luxus kivitelben, V., ker., Wahrmann-utca 28., Szent István-park mellett, eladók. Érdeklődés helyszínen 8—19 óráig, vasárnap 10—13 óráig. 217

Öröklakások

BUDAI DUNAPARTON, MARGITSZIGETTEL SZEMBEN, Árpád fejedelem—Dereglye-u. sarkán, Margithídtól 1 kisszakaszra, novemberi, továbbá az I., Attila-u. 33. sz. alatt augusztusi beköltözéssel, 25 évig adómentesek, minden komforttal. Lekötheték: Hoffer J. mérnök, Attila-u. 14. sz. irodájában 10—5-ig. Tel.: 157-513. 76

Különféle

ULTRA-MODERN

kirakatállványok

csak

FLEISCHMANNÁL, V., Kreszt Géza-utca 14. Telefon: 291—884. 216

SÜRGŐSEN ELADÓ elköltözés miatt a város legforgalmasabb helyén fekvő, bármilyen üzleti célra rendkívül alkalmas NYOLCSZOBÁS, vízvezetékes, palatetős, utcára ötablakos ÚRILAKÁS, pincével, mellékhelyiségekkel, kb. 300 öles, termő nemescsemölcsös udvarral. Ugyanott eladó kb. egyezer hektó bedolgozóképességű pincehelyiség. Érdeklődés: Jászberény, Attila-utca 4. alatt. 366

Erdélyi ügyvéd

a vásár idején Budapesten tartózkodik. VÁLLAL romániai ügyeket, iratbeszerzéseket és egyéb komoly megbízásokat. Elsőrendű referenciák. Jelige: „Honorárium csak eredmény esetén" kiadóba. 210

Minden keresztlevelet megszerez

szlovenszkói ügyvéd, ki e hó végéig Budapesten fog tartózkodni. Cím a kiadóban. 222

1 nap alatt tökéletesen tisztít VÖRÖSMARTY vegytisztító

Ballonkabátok

speciális tisztítója és impregnálója, Andrássy-út 66. Telefon: 315-149. Bejárat a Vörösmarty-utcából. 479

FELKÉREM MINDAZOKAT, KIKNÉL **szőnyegjavításra** ajánlásnélküli férfi jelentkezne, azonnal jelentsék 135-999 telefonon d. u. 2—5-ig. 67

WC-nél használatos

vízcsökkentő szabadalmamat eladnám, Cím Horváth Pál, XIV., Erzsébet krné-út 30/a. 224

Gyártási eljárást, szabadalmakat keresek

Argentina részére. Ajánlatokat „Komoly szabadalom" jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-körút 9. 333

Elveszett karkötő

pénteken este 7 óra körül Múzeum-körút—gróf Károlyi-utca sarkán. Becsületes megtaláló

200 P jutalmat kap

Gróf Károlyi-utca 28, házfelügyelőnél. 432

Pick cigányszalonna
És cigánytarja
Nemzetközi Vásár
Élelmiszercsarnok
előtt

Betegség miatt

országos nevű festőművész sürgősen eladná néhány 50×60 és 60×80 méretű, a kultuszminisztérium művészeti tanácsa által külföldre kiállításra lezsürizett olajfestményét darabonkint

50.— P-ért

keret és szállítási kötelezettség nélkül. A művek katalógus értéke bizonyíthatólag 400—800 P. Thököly-út 61. III. A Nemzetközi Vásár közvetlen közelében. Műkereskedők kizárva. 200

LUXUS-

BÉRAUTÓ-

órafuvarozás túra-km. 24 fillér.

T. 112-880 Grünspan Béla, Hollán-utca 15.

5

VÁLÁS ÉS NŐTARTÁS

Irta: Dr. GERŐ ERNŐ. Ára: 1 P 50 f. Kapható: KÖNYVKERESKEDŐKNÉL

Szeki írógép vállalat

Telefon: 180-641. IX., Üllői-út 11. javítás karbantartás, sokszorosítás. 111

MINDENFAJTA 112

levélborítékot, papírzacskót

legolcsóbban gyárt és cégnyomással is szállít PÓSA, GARAY-UTCA 36. Telefon: 135-525. Mintával, árajánlattal szolgálok.

Dr. BÉKÉSI TIBOR ny. rendőrkapitány

magánnyomozó

47 Erzsébet-körút 17. Tel.: 222-502

Kalapja piszkos, formátlan?

Szakszerűen tisztítja, formázza Lampert kalapcsmester, Jókai-tér 6. (Udvarban.) 60

Igazolványképek

Fotókópiák Azonnal is **Mészöly**

163 Andrássy-út 55. sz.

TÖLTŐTOLLAK és CSAVARIRÓNOK reklámcélra is díjmentes nyomással legolcsóbban

IVORY-ÜZEM

Király-u. 44. T.: 129-134. Iparcsarnok 146. 165

Cianoz takarít Tel.: 123-114. 175

Vilmos cs.-út 17. **PAX**

Ezüstáruk, perzsalábbunda

vásári áron, Poltz szűcs, Nagymező-utca 36, félemelet 1. 169

BIZONYITVÁNYT, OKMÁNYT SZLOVÁKIA egész területéről sürgősen beszerzek. Megbízottam Szenes tárgyal Viktória panzióban, Sas-utca 1. délután 3—5-ig. Tel.: 381—182.

Bűvészetek

beugrató tréfák az EZERMESTER-BAZÁRBAN, VIII. József-körút 17. 84

Közszükségleti cikk

szlovákiai gyártását

vállalom. Ottani tőkével rendelkezem. Kitűnő referencia. Nadler József, Bratislava, Jókai-u. 8. 427

A Nemzetközi Vásár alkalmából keressé fel 278

Salzerpapírárugyár

VI., Lehel-utca 9. szám alatti

speciális kiállítását

Teherautófuvarozást

3 tonnás gyorsteherautómmal VÁLLALOK, Pontos és megbízható. Telefon: 25-99-28. 312

Jugoszláv okmányok

„DOKUMENT" IRODA, PANCEVON. Egyedüli okmánybeszerző vállalat Jugoszláviában. Megszerez minden ügyiratot, vizumot, tartózkodási és egyébb fontos engedélyeket egész Jugoszlávia területén. Cím: „Dokument", Pancevo. 88

Keleti pályaudvar mögött

gyártelep

részére alkalmas, cca 3000 négyszögöl TELEP irodaházzal és egyéb kisebb épületekkel ELADÓ. Érdeklődések „Gyártelep" jelige alatt Blockner hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10. 16

Nyilt tér

Bútor

jó befektetés:
ÉBNER BUTOR
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A.

Kerti székek,
HASZNÁLTAK, ÚJAK, OLCSÓN ROSENFELD-NÉL, NÉPSZÍNHÁZ-UTCA 31. Tel.: 136-874.

BÚTOR hálók, ebédlők,
kombináltak részletre is BODON SÁNDOR asztalosmesternél, VII., Péterffy Sándor-u. 42

Újrendszerű bútorhitel
Közalkalmazottak lakásukat berendezhetik, minden 100 pengő után havi 5 P törlesztéssel. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. **Kardos Testvéreknél,** Wesselényi-utca 18. 150

Veszek használt hálót,
ebédlőt teljes lakberendezést legmagasabb áron. BALASSA Vörösmarty-utca 31. Telefonhívó: 182—106. 155

ANTIK BÚTOROK
perzsaszőnyegek, festmények, vitrintárgyak legolcsóbban STERNBERGNÉL, Bálvány-utca 20. Vétel, csere. Telefon: 117-674. 158

Legujabb **fotelágy 64** P
szövet-kárpitozással, kezelése praktikus. Vogl Lajos kárpitosnál, VII., Károly király-ut 5 átjáróban. Új árjegyzék ingyen. 97

Részletfizetésre
szelonok, takaróval hatvanöt, ebédlőszőnyegek huszonnyolc pengőtől. Fotelágyak, paplanok. Lakásberendezőnél, Baross-utca hetvennégy. 103

Használt hálók, ebédlők,
kombináltak, konyhák, egyes bútorok legolcsóbban ROMÁNNÁL Eötvös-utca 1. (Király-utca sarok.) 107

Szenzációs bútorhitel
Gyönyörű hálók, legújabb kombinált berendezések, ebédlők, mesés olcsón óriási választékban. Minden 100 pengő után havi 7 pengő részletre. Egy éven belüli kifizetésnél kamatokat visszatérítjük. István-út 22. 113

HASZNÁLT HÁLÓ 100-tól, kombinált berendezések, félhálók, konyhaberendezések, nagyon olcsón. Részletfizetési kedvezmény. Dohány-u. 71. Bejárat Szövetség-utcából. 44

30 pengős részletre
kisipari hálószobák. Szenzációs kombinált berendezések, óriási választékban. Nagymező-utca huszonöt. 46

Olcsó és jó?
Nem vitás — a
POLGÁRI BÚTORHÁZ
Baross-utca 21.

HASZNÁLT ÉS UJ BUTOROK nagy választékban 50
Hálók, ebédlők,
KOMBINÁLT SZOBÁK részletre olcsón
Révész László
Andrássy-út 60. (Csengery-utca sarok.)

Használt műbútorok:
Lingel-féle HÁLÓK, műbútor EBÉDLŐK, ÚRISZOBÁK, GARNITÚRÁK, olcsóbb használt hálók és egyéb műbútorok.
58 **JÓKAI-UTCA 36**

Gyermekkocsi,
gyermekágy, esőbútor legolcsóbban Prohászka-gyárból, Gróf Zichy Jenő-utca 46. Fiókuzlet: Jlői-út 7. 56

Használt bútor Mária-u. 48 Részletre is.
Hálók 150-től telehálók 240-től, luxuskivitelben 300-tól Használt ebédlők gyönyörű fazótokban 170-től luxuskivitelben 300-tól. Használt kombinált berendezések 265, komplett. új kombinált 315-től. Használt konyhák Használt berendezéseket veszünk. Bútor magazin. 92

BUTOR készen vagy tervek szerint TÓTH KÁLMÁN asztalosmester Kecskeméti-utca kilenc. 96

Empire citromfa intarziás, **17 részes háló**
teljesen hajlított fényezett, angol diófagyökér EBÉDLŐ, faragott felső részekkel, privátnak ELADÓ. Ujpesti rakpart 7. II., 9. d. u. 2—3-ig. 39

Károly-körút 3/a. 40
Ön még nem tudja, óriási választékot talál, ha megtekinti különleges márkás, alig használt STYL MŰBÚTORAINKAT. Hálók, ebédlők, úriszobák, stylszalónok, garnitúrák olcsón.

Empire-garnitúra eladó
Kossuth Lajos-tér 4. III. 12. 211

A jó bútor érték
GARCON
bútor örök érték!
Garcon Bútorgyár, Erzsébet-körút 33.

Garantált minőségü BÚTOROK
árban kiállításban utolérhetetlen! Modern Bútorszalon. Király-utca 79. Fizetéskedvezmény. Régi bútorait átcseréljük. 41

Saját készítményü **modern konyhák, színes bútorok**
legolcsóbban, RÉSZLETRE IS MILLERNÉL Podmaniczky-utca hat. 42

Veszek használt hálót,
KONYHÁT, FEHÉR Dohány-utca 71. Telefon: 133-313. 43

Antikstílü szobák,
biedermeier és barokk garnitúrák, márkás használt bútorok olcsón PULAY lakberendezőnél, Kecskeméti-u. 7. 174

Antikstílü
bútorok, keleti SZŐNYEGEK. Berényi. Hunyadi János-út 3. 21

Biedermeyer hármasszekrények,
sublódok, vitrinek, hálószobák, ebédlők, garnitúrák olcsón Tóth Győzőnél, Bakáts-tér 8. 49

Részletre saját készítményü
konyha és színes kombinált bútorok olcsó árban. Kovács László, Nagymező-utca 41. 170

Korabeli biedermeyer 157
cseresznye- és dió-bútorok, fa-, bronz- és üvegcsillárok, állólámpák olcsón. Lámpaernyők művészi készítése. „LUX" kft., V., Nádor-u. 19. Telefon 125-632.

Legtöbbet fizetek
használt bútorokért, szőnyegért zongoráért. Glück, Vörösmarty-utca 2. T.: 136-439. 83

Szalóngarnitura 20
neobarokk, régi, 12 darabból álló, kitűnő állapotban ELADÓ. IX., Üllői-út 19. III. 5.

Tölgyfa-ebédlő, 24
KÖNYVSZEKRÉNY, ÍRÓASZTAL jutányosan ELADÓ. Megtekinthető d. e. ½10-ig, d. u. 3—4 között: XI., Somorjai-u. 11., földszint 1.

Király-u. 112
Vásártól 10-es villamossal kisszakasz! JÖJJÖN HOZZÁNK, meglátja, érdemes!
Használt és új, márkás műbútorok. Hálók és ebédlők, úriszobák, szalónok, kombinált szobák, antikvitások, irodabútorok, egyes darabok olcsón. Bútorüzlet, Király-utca százhetvenkettő (Lövölde-térnél.) 302

Akácfa-utca 7 301
Kombinált berendezések új és használt műbútorok **Zimmermannál**

Veszünk hálót, ebédlőt,
úriszobát, egyes bútorokat legmagasabban Penz.ás, Rákóczi-út 86. Tel.: 137—662. 303

Bútor jól, olcsón **Starcznál**
VI., Lázár-utca 15. (Operánál.) Tel.: 125-046. Kárpitosmunkát, beraktározást vállalok. 85

ANTIK BÚTOROK
szekrények, íróasztalok, komódok garnitúrák, stb., a Magyar Vacuum Cleaner beraktározó helyiségeiben, V., Visegrádi-utca 62. Forgács műkereskedés. 86

GYÖNYÖRŰ SZÉP, NAGYMÉRETŰ MŰBÚTOR EBÉDLŐ (komplett), teljesen jó karban ELADÓ. Csaba-u. 8. II. 7. Megtekinthető 11 és 5 óra között. 208

Háló és szalón,
költözködés miatt ELADÓ. Pasaréti-út 24. ½ em. 3. 179

Eladó perzsaszőnyegek, Chippendale ebédlő,
háló, MÁRIA TERÉZIA ÚRI SZOBA, CSILLÁROK, függönyök, damaszt asztalnemű. Nagyné, Bajza-u. 44. I. Bizományos. 319

Elsőrangú styl uriszoba
és MÉRŐ-FÉLE EBÉDLŐ jutányosan kapható. Honvéd-u. 3. 324

URI SZOBA
nagyon szép műbútor s különböző bútordarabok magánkézből privátnak ELADÓK. Megtekinthető 11—12-ig és 3—4 óra között VI., Délibáb-utca 20. fszt. 2. 248

Gyönyörű úriszoba
4 székkel sürgősen eladó. Vörösmarty-utca 2. II. 19. 392

Nagyon szép úriszoba bútor 395
elköltözés miatt ELADÓ. Hermina-út 27. f. 1.

GYÖNYÖRŰ HÁLÓ, EBÉDLŐ,
kombinált szoba, olcsón
Karpfenstein-u. 15. asztalos. 316

8-szobás VILLA
és TELJES BERENDEZÉSE, antik bútorok, perzsaszőnyegek, stb. eladók. 10—6-ig. Virágárok-u. 8. Közlekedés 5. autóbusszal. 410

Színházi hírek

Rabagas

Sardou-vígjáték a Nemzeti Színházban

Ennek az immár közel hetvenesztendős vígjátéknak meséje három szálból fonódik. Az első szál az öregedő monacói fejedelem vonzalma a szép és szellemes amerikai Mrs. Eva Blount iránt, a másik a fejedelem leányának, Gabriellának és Carlo testőrhadnagynak szerelmi története, a harmadik pedig Rabagasnak, a törtető és mindenáron érvényesülni akaró népvezérnek kormányelnökké való emelkedése, majd pedig felsülése és gyors bukása.

A cselekmény első két szála nem túságosan érdekes. Ügyesen, de külségesen színpadra állított történetek ezek. A harmadik azonban — Rabagasnak és forradalmár környezetének karikatúrája — ötletes és a darab keletkezésének idején messze túlhatóan is érvényes igazságú. A minden hájjal megkent, köpönyegforgató, elvtelen s a hatalomért és befolyásért mindent feláldozó Rabagas éppen olyan igaz és találó karakterrajz, akárcsak Ibsen Stensgard ügyvédje a *Fiatalok szövetségé*-ben. Ezért az alakért és a köréje fonódó múlatságos történetért valóban érdemes volt a darabot felújítani.

Sardou drámaépítő technikája még mai szemmel tekintve is virtuóz. A mesteren, Scribe-en edzett hatáseszközök jórésze ma is beválik, ha a mesterségbeli fogások másik fele már elavult is. A hallgatódzások, a félreértések, a kacskaringós intrika, a „félrék" és a felesleges monológok ma már nagyon megfakultak, a drámaszerkesztés biztossága s a dialógusok ötletessége azonban most is hat.

A Nemzeti Színház előadása egyike a színház legjobb teljesítményeinek. *Both* Béla rendezése páratlan iramot diktált az előadókra és sok játékötlettel tarkította a darabot. Rabagas alakjának színpadra formálása *Lehotay* Árpád legjobb művészi produkciói közé tartozik. Forró és rendkívül mozgékony délvidéki temperamentumot állít elénk. Hogy mozgásban kissé karikiroz, az teljesen indokolt; Rabagas a szerző részéről is karikatúra. Lehotay egy-egy testtartása úgy hat, mint valami régi divatlapból kivágott dandy-alak. Beszéde szédületes iramú, amellett minden szava tisztán érthető. *Uray* Tivadar öregedő fejedelme elegáns, kedves, fölényesen biztos jelenség és fínoman irónikus. *Makay* Margit a fiatal amerikai özvegyet magávalragadó kedvességgel ábrázolta. Szép volt és elmésen játékos. Kiejtésében diszkrécióval éreztette az idegent. *Szörényi* Éva és *Pataky* Jenő nagyon helyes szerelmes pár. *Major* Tamás nagyor jellegzetes mint rendőrfőnök. *Gózon* Gyula és *Makláry*-Zoltán pompás forradalmár-figurák. Nagyon jó karakteralakítást nyujt *Juhász* József, *Várkonyi* Zoltán, *Kürthy* György, *Tapolczay* Gyula, *Rajczy* Lajos, *Zádor* Gyöngyi, *Szathmáry* Margit és *Bazsay* Lajos. Tetszett *Kovács* Károly elegáns testőrhadnagya és *Garamszeghy* Sándor testőrkapitánya is.

Horváth János díszletei és *Nagyajtay B.* Teréz jelmezei kifogástalanok. *Hankiss* János, a fordító, könnyű és eleven mondatokat adott a színészek szájába.

A magyar dal az inséges magyarokért

Az *Országos Gárdonyi Társaság* Sikabonyi *Angyal* Kató rendezésében az árvizkárosultak javára magyar irodalmi és dalestet tartott az Újpesti Közművelődési Körben. Sikabonyi *Angyal* Kató prológja után a *Gárdonyi Társaság* tagjai s több helyi művész és fró szerepelt. Fellépett *Hajdú* Anna operaénekesnő és *Cselényi* József is, aki most tért vissza vidéki és pestkörnyéki szerepléseiből, ahol ugyancsak az árvízkárosultak javára lépett fel.

SANGHAY BAR **a kiváló szórakozóhely**
Horthy Miklós-út 60. Tel.: 25-74-30

Hulló csillagok

Ez az a film, melyet véletlenül sem csinálhatott volna meg más náció: francia ez ízig-vérig.

Több a filmnél és kevesebb is annál. Nem látványosság, nem csak amerikai értelemben vett *show* és ha képnyelven is beszél, a mondanivalója túlnő azon, amit filmtől eddig megszoktunk. *Először kísérletezik film képszerű kivetítésével emberek belső lelkivilágának.* Mert hiszen tulajdonképpen arról van itt szó. Ha mindjárt egy emberfajta — a színész — jelenik is meg a boncasztalon, a sokfajta és furcsa színészember túlzott és néha torzult tulajdonságaival, lehetetlen fel nem ismerni az *örök embert.* Azokat a tulajdonságokat, amelyek más embertípusnál elmosódottabban, háttérbe szorítva jelentkeznek, itt a Jupiterlámpák fényében kiélesedve és fölnagyítva látjuk. Minden nyomorúságával és örömével, sárral és vérrel borítva, könnyesen és sebesen — íme az ember.

Transzponálni kell: és megkapjuk nemcsak a színészben, más emberben is ugyanezeket a szépségeket és bajokat. Az önmagát véresre marcangoló, magával elégedetlen, az elérhetetlen szomjas színész figuráját megtaláljuk bármely nagy alkotóban. Az örök tehetségtelent is ismerjük máshonnan, aki mindent jobban tud és aki számára még sincs sose hely. És amikor egyszer kiteljesedhetne élete nagy feladatában, meg sem mer mukkanni. Mert nem tud. A legkirívóbb a figurák közül talán az őrültségig hiú, jegesen gonosz, márványná hidegült Don Juan. De ezt a férfitípust is ismerjük, kissé anakronisztikus, lejárt dolog ma már, problémája nem a ma problémája, a férfiú-Salome, aki a hőlgy fejét követeli be holttestekkel állít emléket önmagának, patológikus figura — de van.

Ez a film a legbátrabb film, amit eddig láttunk. Mondanivalója van, állást foglal és gondolatokat ébreszt. Lehet fölötte vitatkozni, mint ahogyan minden újszerű és érdekes dolog fölött kell is a vita, de röviden elintézni nem lehet.

A rendező: *Duvivier,* akinek egy nagyon fínom filmkölteményét, a *Táncrend*-et már ismerjük. A magyar filmfeliratokat *Pünkösti* Andor írta.

A színészek közül csak a négy legnagyobb szereplő nevét említhetjük fel: Victor *Francent,* Michele *Simont,* Madelaine *Ozerayt* és Louis *Jouvet*-t, de mögöttük ott áll egy olyan színészgárda, amilyennel filmen eddig még nem találkoztunk.

I. M.

---

* **Szeplőket teljesen eltüntet Géva Pigment-crém 4 P. Irányi-utca 21.**

* **Galamb Sándor és Heltai Jenő előadása.** Dr. *Galamb* Sándor, a kiváló dramaturg és *Heltai* Jenő, a kiváló drámaíró április 29-én, hétfőn este 8 órakor tartanak előadást a Vajda János Társaságban (VI., Andrássy-út 2. I. 2.).

Imprimé ruha
és complé kabát
Ferda Manyinál

* **A Fővárosi Zenekar** évadzáró hangversenyét *Bor* Dezső vezényelte. Az értékes munkát végző, rutinos karmester műsorában igen jól érvényesült *Rimszki-Korzakov* jól kidolgozott „Orosz húsvét" nyitánya és *Dukas* brilliáns scherzója a „Bűvészinas". A programot *Beethoven* „Sors"-szimfóniájának jól összefogott előadása zárta be. A zenekari számok között *Albert* Ferenc, *Vecsey* és saját szalonstílusú hegedűdarabjaiban csillogtatta meg technikáját, *Raffay* Erzsi pedig *Mozart* egyik áriájával aratott sikert. Dicséret illeti a jelen évad alatt nagyot fejlődött zenekart is.

HARMONIKA
hangszer, zongora
REMÉNYI Király-utca 58

* **Jugoszláv—magyar ünnepi esték** 30. és 5. fél 8. Vendel-u. 3. Jegyirodák.

* **SMART perfumery, Bécsi-utca 9.**

NEM LUXUS ha a legjobbat veszi, csak amazon melltartót és gumifűzőt viseljen.
Ezt kérje!

* **SMART perfumery tavaszi különlegessége a Silhouette kölnivíz.**

Hangversenyek

Villon-est ma fél 6-kor
a rendkívüli sikersorozat ragyogó műsorával. Néhány jegy a Zene akadémián.

Májusi tarka jazz-revü
vasárnap, 5-én este fél 9. Z Nemzetközi attrakciók: Rátkai Márti Major A., Chappy Baba, Csáky Lol Feleky, Szabó Kálmán, Pethes-Dénes, Grätzer, Fekete Pál, Tabán M., Vig Gy., Bródy, Perényi, Koncert jazz-zenekar. Jegyek 1—4 P. *Korcertnél.*

A „KONCERT" RENDEZÉSEI:
LISZT—HUBAY-EST HALASZTVA.
Új dátum máj. 17. Vez.: Matacic

Németh Mária, Pataky Kálmán
Svéd Sándor május 3. (Vigadó)
A három világjáró magyar művész együttes fellépte a BHZ diszhangversenyén — az árvízkárosultakért — a szezon legnagyobb zenei és társadalmi eseménye. Grandiózus műsor: Beethoven V., Mozart-, Goldmark-áriák, Bajazzók: Prológ. Vez.: Paul. Jegyek 2 P-től Koncertnél, *Rózsavölgyinél.*

GUSSICH DÓRA ZONGORAEST
máj. 4. A kitünő jugoszláv művésznő műsorán: Beethoven: d-moll szonáta, Liszt: Weinen, Klagen, Franck: Preludium, korál és fuga, *Bach, Debussy, Ravel.*

DR. JUCH HERMAN ÁRIA-EST
6-án. Közr.: Ákos-Rinágl Magda Horti Sándor vidám estje 12-én. 30 szereplő, nagyszabású műsor. Ambrózy Béla zongoraest 15-én. Basilides—Eyssen duett-est 16. Trojanoff balettakadémiájának előadása Operettszínház, máj. 26. d. e 11.

*

RÓZSAVÖLGYI HANGVERSENYEK
Csajkovszki IV. és V.
szimf. 1-én. Vez.: Komor. Közr.: *Tamás.*
Magyar Dalosegyesületek Orsz. Szövetsége énekkari díszhangversenye máj. 2. Z. ¼9.
KRESZNÉ SZTOJANOVITS LILI Schubert-estje 7-én. Zongoránál: *Drewett Nóra.*
Dr. Véghelyné Deáky Flóra Liszt-estje 10-én.
Mednyánszky Henriette és Ágnes táncestje máj. 17. kiváló közreműködőkkel.

Tavaszi operett a VIGSZINHÁZBAN
Angoramacska
Szilágyi László és Eisemann Mihály zenés komédiája
Lázár Mária, Fejes Teri, Gombaszögi Ella, Ajtay Andor, Dénes György, Feleky Kamill, Rátkai Márton
Jegyrendelés 115-334

Nyilt-tér

Ebben a rovatban közölt hirdetések díjszabása millimétersoronként 40 fillér. A legkisebb hirdetés (10 mm) díja 4.— P. Vidékről küldött hirdetések értékét postabélyegben kérjük mellékelni!

Öröklakás

Ezúton értesítjük az érdeklődő közönséget, hogy a Böszörményi-út 19/a. alatt épülő **Toldy Miklós Társasház összes öröklakásai elkeltek.** A nagy érdeklődésre való tekintettel, ennek szomszédságában, a Toldy Miklós Társasház alaprajzi elrendezésével és kivitelével teljesen azonosan építjük

a Böszörményi-út 19 c. alat

a Rozgonyi Piroska társasházat

melyben egyszobás, egy szoba hallos, kétszobás, két szoba hallos, három szoba hallos és nagyobb 114

öröklakások

kaphatók. Fix árak, délkeleti fekvés, **központi fűtés és melegvízszolgáltatás,** nagy kert, adómentesség, óvóhely, fényes kivitel, önálló telekkönyvezés, kitűnő közlekedés. **Díjtalan prospektus!** Érdeklődés és lekötés irodánkban:

Társasházépítő Vállalat

Horthy Miklós-út 42. Telefon: 269-301.

Öröklakások 201

V., **Rothermere-u. 25. sz.** (volt Balaton-u.) 1—2 szobás hallosak és garszonlakások ELADÓK. Központi fűtés, meleg víz. Óvóhely. Önálló telekkönyvezés. Augusztus 1-re beköltözhető. Érdeklődés helyszínen és 113-904

Öröklakás

a VÁRBAN, négy szoba, hall, összkomfort, etage-fűtés, három balkon, télikert, déli fekvésű saroklakás, ELADÓ. II., Ostrom-utca 15. I. 2., vagy házgondnoknál. 102

ÉPÍTÉS ALATT LÉVŐ

4 drb társasházunkban

különböző nagyságú

ÖRÖKLAKÁSOK

kaphatók Felvilágosítás és terv. Építési iroda. Lenke-tér 8. 151

Nagy adómentességű I-rendű

öröklakások

november 1-ére **II., Batthyány-utca 24.** szám alatt. Lekötheti: Román Miklós műépítésznél, V., Tátra-utca 11. Tel.: 111-825 és Vámos Ödön mérnöknél, VIII., József-krt. 19. T.: 144-021. 425

---

2 és 3 SZOBA-HALLOS

öröklakások

gyönyörű kilátással a **Vár dunai oldalán, 600 öles parkban, adómentes,** luxuskivitelben épülő házban, garázshasználattal **eladók. Bálint és Sándori** építészek. **Tel.: 421-171, 140-995.** 325

---

2 és 3 szobás öröklakások

még 17 évig teljesen adómentes bérvillában, 13.000—18.000 pengőig ELADÓK. Bővebbet: XIV., Amerikai-út 40. Építészi iroda. 284

Széchenyi (Svéb) hegyen öröklakásainkból még néhány kapható!

Appartement House, a **Fogas** végállomásnál 1500 öles parkban, közp. fűtéssel meleg vízzel júniusra. 1, 1½, 2 szobásak. Önálló telekkönyvi tulajdon, bérbeadható 15 százalékos jövedelmezőséggel. Telefon 165-068 vagy Grünfeld Jenő építtetőnél, Katona József-utca 25. Prospektus. 227

Öröklakás 25 éves

legnagyobb adómentességgel

Horthy Miklós-híd budai hídfőjénél, a Szentkorona-útja és Kettőskereszt-utca sarkán épülő 21-ik társasházunk már betelt. A mellette már épülő Szentkorona-útja 7. számú 22-ik társasházunkban kapható még egy szoba hallos cselédszobás és garszon öröklakás, mellette építendő 23-ik társasházunkban 2 szoba hallos, 4 szobásnak is megfelelő — esetleg kívánatra nagyobb — öröklakások luxuskivitelben leköthetők, amortizációs kölcsönnel is. Tisztviselő Társasházak Építő irodája, Horthy Miklós-út 36. Tel.: 268-469. Vasárnap délelőtt is. 285

Elcserélném ideális budai modern háromszobás **bérvilla- elkemet öröklakásra**

v. villára, differenciát készpénzben ráfizetem. Esetleg öröklakás-társakat keresek építendő villához. Ajánlatok „Kitűnő közlekedés" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10. 117

ÖRÖKLAKÁS

Buda elitjén Szent Imre hrg.-útja 8. sz. alatt már épülő luxusmodern társasházunkban még kapható 3 és 2 szoba-hallos, központifűtéses, melegvizes öröklakások, remek hegyi kilátással, olcsón augusztusra. Garázs! Parkok, terraszok! Anyaggarancia!

CSENDES

ÖRÖKLAKÁSIRODA

Horthy-körtér 1. 259-842, 269-087. N170

ÖRÖKLAKÁS

Gellértnél, kész nagyadómentes II. em. 4 szoba, modern komfort, ideális fekvés, kilátás, 28 ezer. Krisztinában 4 szoba luxuskomfort, nagyadóment, közp. fűt. meleg víz 23 ezer+6 ezer teher. Gellértnél 4 szoba luxusösszkomfort, pazar hegyi kilátással, 24 ezer.

CSENDES

ÖRÖKLAKÁSIRODA

Horthy-körtér 1. 259-842, 269-087. N171

Dunaparti öröklakások

(Szent István-park 34.) 1-2-3 szoba, hallosak, panorámás kilátással központifűtés, melegvízzel, ELADÓK. A Thököly-út 150. sz. házunkban, nagyméretű 2 szoba-hallos és garszon öröklakások, valamint öröküzletek eladók. Érdeklődés: **Pozsonyi-út 51.** egész nap. Vasárnap 1-ig.) N67

Budai ősparkban

kitűnő helyen fekvő telkeimen építendő, kertrészes, közp. fűtéses, legkiválóbb kivitelű

villa-öröklakások

ELADÓK. Tulajdonos telefonja: 166-384. 298

Budán, Kékgolyó-u. 2/b. alatt (Endrész-téri sarokház mellett) most épülő luxuspalotában 2—3 szobás hallos, adómentes

öröklakások

központi melegvízzel eladók. Felv. V., Hollán-utca 38/a. alatti építési irodában. Tel.: 496-116. 351

---

3 szoba hallos, luxuskivitelű, — bérvillaszerű, külön telekkönyvezett

öröklakások

Gellérthegy déli lejtőjén, Serleg-utcában, Szent Imre herceg útnál, előkelő környezetben, déli fekvésű terraszokkal, nagyméretű szobákkal **ELŐNYÖS ÁRBAN LEKÖTHETŐ** építési irodában. Tel.: 142-542. D. u. 4—7-ig. N157

Öröklakás

két szoba, hall és mellékhelyiségekkel, Pasaréti-úton, autobusz végállomásnál, augusztusi beköltözésre ÁTADÓ. Kassai Pál okl. mérnök építőmester, Telefon 114-041. N189

Ingatlan

Saroktelek, összközműves,

Siesta-szanatóriumnál, nagyadómentes villa vidék. ELADÓ. Telefon 157-418. Közvetítői díjazok. 121

Siesta-szanatóriumnál épülő 122

ikervillához társat keresek.

Összes közművek. Adómentesség. Délkelet fekvés. Közvetítőt díjazok. Tel.: 157-418.

Rákospalotán

házhelyrim nagy választékban sürgősen, olcsón ELADOK Részletre is. **Közvetítőt díjazom. Budapest, Éva-utca 19. II. 4.** Király-utca 1. Öt órakor. Grünspan. 123

Sásfürdőnél kétlakásos adómentes **villa**

központi fűtéssel olcsón **eladó. Takarékpénztár, Fő-u. 9. 15-24-35.** 103

Ikertelek, 380 négyszögöl

7-es autobusz végállomásnál, együtt vagy külön **ELADÓ.** Tulajdonos telefonja: 129-020. 3 és 6 között. 79

BELVÁROSI HÁZ telekáron, 80.000. Tisztviselőtelep, 1×6, fűtés, 65.000. Bérvilla Budán, 17.000 hozadékkal, ára 165.000. IV. ker. új luxusházak 7%-rá, 400.000—1,000.000. Knapik, Szentkirályi-utca 4. Telefon: 349-896. 47

Balatonfőkajáron

háromszobás, nagy hallos modern ház, műút mentén **ELADÓ.** Székely Lajos ig. tanító. 83

Rózsadomb legjobb részén autobusznál

emeletes VILLA

(2×4 szobás) két utcára nyíló, cca 600 négyszögöl kerttel, jutányosan **ELADÓ.** Bővebbet dr. Bárdosné, Nádor-utca 21. Tel.: 114-614 160

Bérház

hatemeletes, nagyadómentességgel, központi meleg vízzel, 19.000 P bér, 115.000 P. — Háromemeletes, Márvány-utcánál, adómentes, 16.300 bér, 170.000. — Belvárosban négylakásos, adómentes, 5800 bér, 72.000. — Kétemeletes, villarayonban, adómentes, 13.300 bér, 112.000. — Háromemeletes Horthy Miklós-útnál, adómentes, központi meleg víz, 13.000 bér, 140.000. — Háromemeletes, sarok, hosszú adómentességgel, 15.000 bér, amortizációs kölcsönnel, 150.000. — Háromemeletes, legforgalmasabb helyen, 23.000 bér, 132.000. — Kétemeletes, adómentes, 5800 bér, 64.000. Háromemeletes, 30.000 bér, komfortos lakásokkal, 210.000. — Ötemeletes, 54 hozadékkal, Bazilikánál, részben adómentes, 480.000. — Négyemeletes, hosszú adómentességgel, fűtéssel, 30.500 bér, 350.000. Schlesinger Mór, Vilmos császár-út 33. I. em. 123-321, 117-118. 378

Zugligeti út 27. villa tele

három szoba, veranda, minden mellékhelyiséggel, 350 □-öl telekkel eladó 22.000 pengőért vagy kisebb öröklakással ráfizetés mellett CSERÉLHETŐ. Érdeklődés a házmesternél 148

Kies fekvésű hegyi szőlő

Rozsnyó közelében 370 gyümölcsfával, nyaralásra alkalmas lakóházzal, istállóval, pincével hordókkal hat hold földdel, az egész tizennégy hold műút mellett, autobuszközlekedés, **ELADÓ, 24.000.** Cím a kiadóhivatalban 61

Rákoshegyen

azonnal elfoglalható

ház eladó

Üdülő, aggok-háza, nyaraltatás, menekültotthon, kaszinó, vendéglő, vagy egyéb egyesületi célra különösen alkalmas. Keletitől 25 percnyire, villasorban, állomás közelében, villany, vízvezeték, magas vaskerítéssel, 600 négyszögöl fásított telken, Gyermekvédő Liga volt háza, **tatarozva,** gazdasági épülettel, **ESETLEG ELADÓ.** Felvilágosítást nyujt: **Egyesület** hétköznap 9—2 óráig. Tel.: 123-215. 79

Bérházak

75.000 P-től 150.000 P-ig, adómentesek. Ingatlanforgalmi Iroda, IV., Kossuth Lajos-u. 10. Tel. hétközn. 181-664 179

Egész villa bérbeadó!!!

Az Andrássy-úti villarajonban, Budapest egyik legszebb berendezésű, két hétszobás lakásból álló emeletes, kertes villája, egészben vagy felerészben, esetleg az ottlévő főúri berendezéssel is, kiadó. Ajánlatokat „Építész 12" jeligére a főkiadóba. 228

EMELETES

családi villa

2 négyszobás és 1 kétszobás úrilakással, erkélyekkel, garázzsal, központi fűtéssel, 400 öles gyönyörű kert, gyümölcsös, adómentes, Egyszázhúszezerért **ELADÓ.** Megtekinthető 2—4 között, Budakeszi út 5/E. 341

Lillafüred

egyik legszebb helyén, nem messze a Palotaszállótól, egy 240 négyszögöles telek sürgősen 4800 P-ért **ELADÓ.** Villany és vízvezeték a telekre be van vezetve. Bővebbet dr. Gábor János ügyvédnél, Miskolc, Horváth-utca 15. 247

VILLÁK

Bérvilla, ötlakásos, 7800 bér, nagy adómentességgel, kerttel 90.000, egyszer öl egyszer három-, kétszer egyszobás lakás hosszú adómentességgel, 5000 P bér, 63.000 P budai oldalon ötszobás adómentes kerttel 55.000, négyszobás hatszáz öl kerttel, 18 évig adómentes, 38.000 P. Schlesinger Mór, Vilmos császár-út 33. T.: 123-321, 117-118. 379

BÉRHÁZ

Horthy-körtérnél, nagy, adómentes, 6×2, 6×1, komf., erkélyes lakással, masszív, úri kivitelben, 7 és fél nettó hozamra, kényszerből 135 ezer + 10 teher. Fehérvári-út legelejénél jól megépített, adómentes kis bérház jó hozammal, 50 ezer.

CSENDES

INGATLANVÁLLALAT,

Horthy-körtér 1. 259-842, 269-087. 189

TELEK

Fehérvári-útnál összközműves kistelkek 3000 pengőtől. Horthy-útnál déli ikertelkek 9 ezertől. Rózsadombon 300 öles, 28 m. fronttal, 17 ezer. Sashegy déli elején 260 öles, összközműves, 18 ezer. 300 öles magasiati remek kilátással, 15 ezer. Pasaréten 360-as, összközműves, 14 ezer. Budagyöngyénél 50 P ölenként. **Bérháztelkek:** Krisztinában, Olaszfasornál, Horthy Miklós-úton, Keleti és Nyugati p. u.-nál, ideális beépíthetőséggel, már 24 ezertől.

CSENDES

INGATLANVÁLLALAT,

Horthy-körtér 1. 259-842, 269-087. 168

Eladó Kamaraerdőn

4.260 □-öles gyümölcsös

5 szobás nyaralóval, üveges veranda, terrasz, csempézett fürdőszoba, villanyvilágítás, vízvezeték. T.: 35-35-88. 2 és 3 között. 361

Bérházak

85.000-ért Olaszfasornál adómentes 6.5%-ra;

135.000-ért Thököly-úton, 7%-ra;

200.000 készpénzzel átvehető Nemzetinél, amortizációs pengőkölcsönnel terhelt modern bérház 9 százalék tiszta hozammal;

Egyéb ingatlanok legkülönbözőbb árakban kaphatók. Ingatlaniroda: Jókai-u. 18. Tel.: 127-040. 371

Rákosszentmihályi 3 szobás

kamfortos házamat eladnám

Közvetlen vevővel tárgyalok, Rehberger, Dohány-u. 39. Tel.: 139-687. 90

Harmincéves adómentességű, modern háromemeletes 7%-ot jövedelmező

HÁZ

Gellértfürdőnél P 160.000. Másik átírásmentesen P 185.000. Központi melegvízzel, fűtéssel. — BARDÓCZ, Tel: 115-905. 368

Rózsadombi nagyadó mentes **bérvilla**

fűtővonalon hozam 7½%, **eladó.** „Előnyös 120.000" Blocknerhez, Városház-utca. Ügynök kizárva. N115

Sarokbérházam

P 37.500 bérű, P 250.000 (esetleg felét) **ELADOM.** Hátulajd. Tel.: 112-875. 220

Impozáns sarokbérház

közel **Hősök teréhez**

Csupa uccai lakások, alacsony bérekkel, 20.080 P jövedelemmel, **121.000-ért. Bologa,** 127-695. 213

VILLA Budán

30 évig adómentes, 1×4, 1×2 szobás, komfortos lakással, központi fűtéses, 400 öles kertben, 50.000, **Várban** ötszobás főúri, 75.000. **Tisztviselőtelepen** hatszobás, hallos, 65.000. **Városligetben** háromlakásos, 100.000. Temmer. 125-902. 190

BÉRHÁZ Mária Terézia-térnél, 3 emeletes, komfortos lakásokkal, 20.000 jövedelemmel, 85.000-ért és 2500 angol fontért **ELADÓ. Fried.** 130-284. 314

Villa Páfrány-útnál

üdülőnek alkalmas, 2 holdas parkban, 55.000, másik 1×4, 1×2+ házm. lakás, 400-as parkban, közp. fűtés, 50.000 Dr. Benedekné, Kender-u. 3. Tel.: 136-833. 365

Rózsadombon Várhalom-téri autóbusznál, összközműves

villatelkek

kiépített úttesttel és gyalogjáróval, olcsón, részletfizetésre. Ingatlanbank, Deák F.-u. 17 Tel.: 18-17-53. 352

Nagyadó-mentes bérvilla

Ajtóssy-Dürer sor sarkán

Emeletes, modern, comf. kislakások, jó jövedelmezőség. Vételár 75.000, 50.000 kp-vel átvehető. Bologa, 127-695. 214

Bérházat veszünk,

lehetőleg belterületen tőkebefektetés céljából. Ajánlatot kérünk „Egyesület 100 ezer" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10. 300

TIZHOLDAS

nagyjövedelmű gyümölcsös

közvetlen főváros mellett villamosnál, épületekkel, vidékre költözés miatt **sürgősen eladó.** Taksonyi András, Népszínház-utca 20. 319

---

25 évig adómentes

BÉRHÁZTELKEK

a Lónyay—Közraktár-utcák között, valamint a Mester—Tinódi-utcákban. Érdeklődni: Magyar Tisztviselők Takarékpénztáránál, IX., Ferenc-körút 14. Telefon: 188-878. 252

VÁROSLIGETNÉL kettőemeletes, adómentes, összkomfortos lakásokkal, 10.000 P. bérjövedelemmel, 110.000-ért. **Budakeszi-úton** háromlakásos, összkomfortos, adómentes, 40.000-ért kondiciókkal, Ingatlaniroda. 115-464

ELADÓK 25 éves adómentes

saroktelkek

Visegrádi-utca, Csanádi-utca sarok, óriási fronttal, alapítványnak, nyugdíjintézetnek kiválóan alkalmas. Felvilágosítás: Schulz, V., Szalay-u. 2. Telefon: 113-525. 172

CSILLAGHEGYEN, állomástól 10 percnyire, 1200 négyszögöl

gyümölcsös lakóházzal

(szoba, zárt veranda, konyha) évi 600 P bérért, hozzáértőnek kiadó. Bővebbet telefonon 421-779. N118

DRÁVA-U., PANNONIA-U. és VISEGRÁDI-UTCA KÖZÖTT most parcellázott 70—100 négyszögöles

közműves telkek

részletre is **ELADOK.** Kérjen tájékoztatót! Pestkörnyéki Takarék, Erzsébet-körút 27. Telefon 422-151. N246

ERDEN vasútállomásnál, műútnál, domboldalon,

7560 öl termő gyümölcsös

6 P-ös árban **ELADÓ.** „Csak készpénzért" jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-körút 9. sz. N308

VILLA

Városligetnél, nagy, adómentes, 2 szobás, komf., házm. lak. 13.500-ért; **Margit körútnál** 220 öl, 30 éves adóm. 3+6 szoba hall, házm. lak., telekáron; 65.00-ért. **Dr. Hegyi.** T.: 13-96-83. 261

Ház

Zsigmond-térnél, adómentes, évi bér 10×-eséért; **Tabánnál** luxuslakásokkal adómentes, 11.000 bér, 100.000-ért. **Dr. Hegyi. T. 13-96-83.** 262

BUDÁN vagy Pest környékén 2×3 szoba, komfortos vagy 1×3 szoba komfortos és 2×2 szoba-konyhás

adómentes házat vennék

közvetlen eladóval tárgyalok. Rehberger, Dohány-u. 39. Telefon: 139-687.

Bérház, bérpalota

Villa, bérvilla

Birtok vételre bérletre

Paunicznál, 386-647, Veres Pálné-u. 30. 372

Sarokbérház,

nagyforgalmú főútvonalon, 2 em., 30 évig adóm., jó építkezés, összkomf. lak., 7% nettó bérjöv., 110.000-ért. Fizetési feltételek. Groszmann, 126-945. 340

BÉRHÁZ Budán

legelőkelőbb helyen, 5 em., 25 évig adómentes, liftes, szolid építkezés, hallos kislakásokkal, melegvízzel, 7% nettóra, 205.000-ért. Groszmann, 126-945. 338

Bérvillát

4%-ra, **BÉRHÁZAT** 6%-ra **KERESEK** megvételre. Levélbeli ajánlatokat Pannonia utca 8., földszint 2. 320

Hűvösvölgy végállomásnál 1×2+1×1 SZOBÁS és 1×3 SZOBÁS

különálló villák,

valamint **150-ES TELEK ELADÓK.** Tel.: 29-33-89. 357

Horthy Miklós körház közelében, X., Sörgyár-utca 65. alatti villasorban **5 lakásos,** szép, közműves,

gyümölcskertes házunk

336 négyszögöl, családi okokból telekértéken alul sürgősen **ELADÓ.** Telefon: 382-575. 356

KERESEK előkelő negyedben 18—20 szobás önálló, modern

MAGÁNVILLÁT

„Amerikai" jeligére főkiadóba. 350

BÉRHÁZ Krisztinában

16.400 bruttó, 13 évig adómentes. **ELADÓ.** „6% nettóra" jeligére Patak hirdetőbe, Vilmos császár-út 29. 175

Horthy körtértől 10 percnyire

162 □-öles gyümölcsös telek,

közművekkel olcsón ELADÓ. T.: 456-951. 164

Nyilt tér

Ebben a rovatban közölt hirdetések díj szabása milliméterenként 40 fillér. A legkisebb hirdetés (10 mm) díja 4.— pengő. Vidékről küldött hirdetések értékét posta bélyegben kérjük mellékelni.

Hangszer

Kemlecz — Királyi és udvari hangszergyár. Budapest, VII. Rákóczi-út 60. Árjegyzék ingyen. Legjobb, legolcsóbb.

MEGLEPŐ ÁRENGEDMÉNYEINKRŐL meggyőződhet, részletre is: LYRA r.-t. Magyarország legnagyobb zongoratermében Erzsébet körút 19. Bérlet! Vétel! Csere! Hangolás! Szállítás! Telefon: 222-607. 40

VÁSAROLJON MUSICA zongorát! Bérlet, csere, javítás, hangolás. Budapest, VII., Erzsébet-körút 45. (Royal) Kérjen díjmentes ajánlatot. 109

KERESZTÉLY hírneves ZONGORATERME 29 Vilmos császár-ut 66. Családás sohasem érhető!

Táskagramofon és lemezek, márkás, használtak legolcsóbban. Lemezcsere. Árjegyzék. Központi Gépraktár Rákóczi-út 80., udvarban. 7

EHALL VI., Andrássy-út 15 Páratlanul olcsón zongorák, harmóniumok. Legnagyobb keresztény vállalat, kényelmes fizetési feltételek. 15

Rádióbérlet havi 5 pengőtől. Unifon, Károly király út 5. T. 149-607 17

RÖVID, fekete gyakorlózongora kettőszáz, külföldi gyönyörűhangú négyszáz zongorák, pianinók feltűnő olcsón, előleg nélkül a legcsekélyebb részletre is. Rákóczi-út ötven zongorateremben. Erzsébet-körút sarok. 20

Néhány napig! Forgalomból kivont új és használt — tánc- és művész — gramofonlemezek olcsó árusítása. HANGFÉNY, Andrássy-út 2. 129

ZONGORAHANGOLAST olcsón tól szakszerűen végez BLAU DEZSŐ Becsben végzett hangoló, Lauberger és Gloss tanítványa. VI. Eötvös-utca 28. Tel.: 112-842 Vétel, eladásnál szakbírálat. 188

Márkás zongorák pianinók 300-tól Uhliknál, Rákóczi-út 45. Grauer likórházban. 145

Harmonikatartó mentesíti a hangszer súlyától a játékost SCANDALLI harmonika vezérképviselet, Rózsavölgyi hangszerosztályában. Szervita-tér 5. 2

PIANINO úgyszólván használatlan privättól privátnak ELADÓ. Telefon: 144-773 N116

Ékszer

BRILLIÁNST karátonként 1000—3000-ig veszek. Jelige: „Más ékszert is" Tenzer hirdetőjébe Szervita tér 8.

Zálogban levő ékszereit ezüstjét költségmentesen kiváltom és azok teljes értékét kifizetem. Ékszerek, ezüsttárgyak olcsón kaphatók SCHMELCZER Benő ÉKSZERÉSZ, IV. Károly király-út 28. Stühmer mellett 30

BRILLIÁNST megbízóimnak keresek magas árban, aranyat, zálogjegyet veszek. SCHWARCZ DÁNIEL ékszerész, Károly-körút tizenhat. 34

ZÁLOGJEGY minden BRILIÁNS TAUB Károly-út 18 ARANYVÉTEL

Színház

Északiak

— Bemutató a Nemzeti Színházban —

Järviluoma Artúr finn írónak a maga népe életéből merített drámája bizonyos alkalomszerűséggel kerül ma a magyar közönség elé. A darab ugyan még a világháború kitörésének esztendejében íródott, de a finnek most leviharzott hősi küzdelme, a bennünk újra fellángolt rokonszenv a kiváló északi nép iránt nagyon indokolttá tette színrehozatalát.

A mult század ötvenes éveiben játszó színmű meséje egyszerű szálakból egyszerűen szőtt történet. Egy rab finn parasztlegény szökéséből kerekedik a bonyodalom. A szöktetésben való részesség gyanúja a legény mátkájának testvérbátyjára, a rendkívüli erejű Jussira hárul. A brutális orosz csendbiztos korbáccsal akarja a fiatalembert vallomásra kényszeríteni. Jussi nem tűri a megaláztatást, nekitámad, megöli, de közben őt is halálosan találja a csendbiztos golyója. A darab a finn szabadságba vetett hit reménységével zárul.

A mű felépítéséről, szerkesztési módjáról, alakjainak rajzáról tárgyilagosan meg kell állapítani, hogy körülbelül azon a formai színvonalon áll, amelyen a magyar népszínművek átlaga állott a mult század hetvenes éveiben. Szeretjük azonban az *Északiakban* a finn népélet híven megrajzolt képét, az egészből kiáradó szabadságszeretetet és különösen érdekelnek a finn multnak egyes olyan mozzanatai, amelyekhez annyi hasonlót tud felmutatni a magunk történelmének egy-egy sötétebb korszaka is. Színházjáró közönségünk érzése bizonyosan élénk visszhangot fog verni a darab eme vonatkozásaira.

A Nemzeti Színház előadása nagyon jó. *Szilassy* Gyula, a fiatal rendező hozzáértéséről, műgondról és intelligenciáról tesz tanubizonyságot. A népszínműnek szinte valamennyi szereplője megemlítésre és dicséretre érdemes. *Jávor* Pál, *Ujlaky* László és *Apáthy* Imre kedves, derék finn legények. *Szörényi* Éva finoman érzelmes, *Mészáros* Ági, a színház legfiatalabb nótagja pedig eleven, üde, bájos parasztleány. *M. Iványi* Irén parasztasszonya csupa élet, mozgalom és ügyesség. *Pethes* Sándor és *Matány* Antal részeg jelenetein sokat derültünk. *Bodnár* Jenő kerületi bírája szép dikcióval hat. *Kovács* Károly a csendbiztos szerepében erőteljesen jellemzett figurát nyujt. Tetszett még *Ónodi* Ákos, *Szilágyi* Aladár, *Rajczi* Lajos, *Kenessey* Ferenc és *Pásztor* János.

A darabot *Végh* Istvánné fordította, a szép dalok szövegét *Liszt* Nándor írta. *Horváth* János díszletei és *Nagyajtay P.* Teréz jelmezei ismét igen sikerültek.

G. S.

*

A szombati bemutatóelőadáson a kormányzó is megjelent, családjával. A többi díszpáholyban *Hóman* Bálint kultuszminiszter vezetésével a kormány több tagja, a budapesti finn követ, a diplomáciai testület néhány képviselője s társadalmi és művészeti előkelőségek egész sora foglalt helyet. A bemutatóest meleg hangulata a magyar—finn testvériség ünnepévé avatta az előadást.

Amiről az egész város beszél vitatkozik: BÓKAY JÁNOS új vígjátéka ELSŐ SZERELEM Karády Katalin, Tolnay Klári, Vizvári Mariska, Somlay, Ajtay, v. Benkő VÍGSZÍNHÁZ

A Liszt Ferenc Társaság előadása

Szombaton a Liszt Ferenc Társaság előadásán dr. *Kókai* Rezső tartott felolvasást *„Liszt Ferenc és a francia romantika"* címen. A szépen felépített és gondolatgazdag előadásban dr. Kókai érdekesen emelte ki Liszt frásai alapján Lisztnek azt a törekvését, hogy a francia romantikus gondolatvilág alapján új zenei stílust teremtsen. Fejtegetései során meggyőző erővel világított rá a liszti művészet és a francia humanizmus értékes kapcsolataira és kimutatta, hogy annak kiindulópontja francia szellemi áramlatokban keresendő: a francia romantika nélkül Liszt sohasem teremtette volna meg saját értékes stílusát. A mély hatást gyakorló előadást *Eyssen* Irén kitűnő énekszámai, *Faragó* György remek zongorajátéka és a gyengélkedő *Molnár* Imre helyett tehetséges tanítványa, *Csongor* István illusztrálta nagy sikerrel.

(G. E.)

—

* **Szeplőket teljesen eltüntet** Géva Pigment-krém, 4 P. Irányi-utca 21.

Pezsgős vacsora az Andrássy Színházban Békeffi—Stella új vígjátéka. Bemutató pénteken! Főszereplők: Turay Ida, Vaszary Piroska, Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Bacsányi Paula, Törzs, Hajmássy, Szakáts, Pataky, Bihari. Rendező: Vaszary János. Díszlettervező: Básthy István. Jegyek más váltható!

Jogegységi határozatokat hozott a Színművészeti Tanács

A Színművészeti Tanács szombaton délután nagyfontosságú és nagy érdeklődéssel várt ülést tartott a Tudományos Akadémia emeleti üléstermében, *Jalsoviczky* Károly ny. államtitkár elnöklésével. Az ülésen hosszú és izgalmas vita után *megkezdődtek a tanácskozások a Színészkamara és a Filmkamara kettéválasztásáról* s az ezzel kapcsolatos gyakorlati kérdések tárgyalásán — meghívott vendégként — résztvett a tanácskozáson dr. *Bingerth* János, a Hunnia-filmgyár és dr. *Ágotay* Géza, a Filmiroda igazgatója. *Az ülésen több elvi jelentőségű kérdést is tárgyaltak, jogegységi szempontból.* A tanács legközelebbi ülését *a jövő hét közepére* hívták össze, amikor folytatják a tárgyalást, azonkívül a tagfelvételi ügyek és arányszám-kérdések is szönyegre kerülnek.

—

A „Frontharcosok" előkészületei

Mint hírül adtuk, a Városi Színházban szerdán, április 3-án kerül először színre vitéz *Somogyváry* Gyulának, a rádió népszerű *Gyula diákjának* új színműve, a *Frontharcosok*. Az Országos Tűzharcos Szövetség szívvel-lélekkel a darab mellé állt és a bemutatóelőadást olyan külsőségekkel díszíti fel, hogy az valóságos *théâtre-parée* lesz. A főszerepeket — *Mihályfi* Béla rendezésében — *Toronyi, Tahy* Anna Mária, D. *Ligeti* Juliska, *Nagy* György és *Harsányi* játsszák.

—

Az eszéki Nemzeti Színház vendégjátéka Pécsett

Pécsről jelentik: Az eszéki Nemzeti Színház operaegyüttese szombaton este vendégszerepelt a pécsi Nemzeti Színházban. A horvát vendégek nemzeti operájukkal, a Nikola *Subic „Zrinsjki"*-vel mutatkoztak be igen nagy sikerrel. A színházat zsúfolásig megtöltötte a közönség. A kultuszkormány képviseletében megjelent az előadáson vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, ott voltak még *Nikolits* Mihály főispán, *Horváth* László tábornok, hadtestparancsnok, dr. *Esztergár* Lajos polgármester vezetésével Pécs város és Baranya vármegye előkelősége majdnem teljes számban. Az előadás előtt a zenekar a jugoszláv és a magyar Himnuszt játszotta, majd a színpadon *Tolnay* Andor színigazgató üdvözölte a vendégszínművészeket. Az előadás után dr. Esztergár Lajos polgármester a Mecsek-szállóban estebédet adott a vendégművészek tiszteletére. A vacsorán, amelyen közel kétszázan vettek részt, több pohárköszöntő hangzott el.

Magyar néphangversenyek Aradon

Aradról jelentik: A magyar népközösség aradi tagozatának kultúrszakosztálya u. n. *néphangversenyek* rendezését vette tervbe. Az első ilyen hangversenyt most tartották meg, átütő sikerrel, az aradi magyarság minden rétegének lelkes részvételével. A műsoron *Erkel* „Bánk bán" nyitánya és több *Kodály*- és *Bartók*-mű szerepelt.

—

* **Táblás házak az „Espresso" előadásán.** Szombaton délután a 4 órai munkáselőadáson és az esti rendes előadáson utolsó helyig elkelt minden jegy *Vécsey* Leó *Espresso* című vígjátéka előadásán a *Belvárosi Színházban* és hasonló siker körvonalai mutatkoznak a két vasárnapi előadásra, a pénztári és jegyirodai elővételben.

* **Színészegyesületi vizsgaelőadás.** Az Országos Színészegyesület színészképző iskolájába három évvel ezelőtt nevezték ki tanárnak *Boray* Lajost, a Belvárosi Színház kitűnő művészét. Az első hároméves tanfolyam befejeztével Boray növendékei most, április 21-én tartják vizsgaelőadásukat. Színrekerül a *„Felhő Klári"* című népszínmű.

* **A Pastorale szimfónia** táncjátéka kerül színre az Orkesztikai Játékszín *Beethoven-estjén* vasárnap, a IX., Vendel-utca 3/b. szám alatti Liszt Ferenc-teremben, este fél 6 órakor. Ezt a műsort az Orkesztikai Játékszín a több oldalról beérkezett felszólítások következtében április folyamán a Belvárosi Színház színpadán is bemutatja. A ciklusjegyek erre az előadásra is érvényesek. Jegyek kaphatók a Cantate hangversenyrendező vállalatnál, Rózsavölgyinél és az *Orkesztikai Intézetben*, Krisztina-körút 59., földszint 2. Telefon: 155-291.

* **Mátyás király-ünnepély a Zeneakadémián.** A Szent István Bajtársi Szövetség IV. *Károly* király törzse április 4-én este 8 órai kezdettel a Zeneművészeti Főiskolán ünnepséget rendez Mátyás király születésének 500. évfordulója alkalmából. Az ünnepi beszédet dr. *Pethő* Sándor mondja. Felszólalnak: dr. *Lajos* Iván és dr. *Baranyay* Jusztin. Meghívó igényelhető: IV., Egyetem-u. 3.

* **Pázmány György** zongoraestje iránt, amely április 4-én, csütörtökön este fél 9 órakor lesz a Zeneakadémián, rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. A művész, aki a legfiatalabb magyar pianistanemzedék legtehetségesebb képviselője s aki már 10 éves korában feltűnt a Zeneakadémia zeneszerzési tanszakán éppen úgy, mint később *Dohnányi* Ernő tanítványaként a művészképzőben, műsorában *Bach-, Chopin-* és *Liszt*-műveken kívül saját szerzeményeit is előadja s így zongoraestje *szerzői est* is egyben.

* **SMART perfumery tavaszi különlegessége a Silhouette kölnivíz.**

* **Villon—Géraldy-est.** A két francia költőnagyság műveiből összeállított estet rendez április 7-én este a Zeneakadémia. Előadják a *Nagy testamentumot* orgonakísérettel és más *Villon*-balladákat. Az előadó művészek: *Mezey* Mária, *Szeleczky* Zita, *Maróth* Anni, *Nagykovácsy* Ilona, *Tapolczay* Gyula, *Greguss* Zoltán és *Pataky* Jenő.

* **SMART perfumery, Bécsi-utca 9.**

—

BACH—GUI: PASTORALE
RESPIGHI: FESTE ROMANE
DEBUSSY: 2 NOCTURNES
ROSSINI: AZ OLASZ NŐ ALGIRBAN
MOZART: DIVERTIMENTO

a **Filharmónia** ápr. 5-i hangversenyének műsorán. Vezényel: **Gui Vittorio.** Jegyek csak az **Operánál.**

ISMÉT KAPHATÓ Rózsa VILÁG SZABADALOM FŰZŐ, MÁS MINT A TÖBBI

Operettbemutató Pécsett

Tolnay Andor cseretársulata a pécsi Nemzeti Színházban nagy sikerrel mutatta be *Barnász* István és *Cserháti* Lajos „Divat és szerelem" című látványos operettjét. A szerzők egy áruház mozgalmas életét vitték színpadra s a fordulatos meséjű librettó zenéjét két olyan kipróbált zeneszerző, mint *Ilniczky* László és *Vértes* Henrik szerzették. Számaik közül nem egy hamarosan sláger lesz. A főszereplők közül *Márfy* Vera, *Jurik* Julcsi, *Sághy* István, *Rajz* János, *Polgár* Gyula és *Gárdonyi* László kitűnő alakításukkal nagyban hozzájárultak a bemutató sikeréhez. Tolnay Andor színtársulata a jugoszláviai vendégszereplés után Szegeden mutatja be az új operettet.

—

* **Hófehérke és a hét törpe** vasárnap délelőtt 11 órakor a Rádiusban. Félhelyárak.

NEM LUXUS ha a legjobbat veszi, csak amazon melltartót és gumifűzőt viseljen. Ezt kérje!

Hangversenyek

A „KONCERT" RENDEZÉSEI:

Basilides-dalest ápr. 3.

Műsoron: **Bach, Händel, Schütz.**

Villon—Géraldy-est ápr. 7.

Zeneak. ½9, vasárnap. **Előjegyzett jegyeket csak holnap estig** tartjuk.

Sauer zenekari-est 11-én

Hangv. *Zenekar.* Vez.: *Baranovic.* **Liszt:** Esz-dur, **Schumann-verseny, Smetana:** Moldva, **Mendelssohn:** Szentiványéji álom.

UMZE bemutató-estje ápr. 12.

Horti Sándor vidám-estje 13-án, Z. ½9. **40 éves** színészi **jubileuma 40** legkitűnőbb **művésszel.** Operett, jazz, chanson, magyar dal.

Szenkár Dezső szerzői chanson-estje 14-én, Z. ½9. *Dizőzök elitgárdája!*

Weisbach Csaikovszki-est

18-án, Vigadó, 8. Közr.: **Nikita de Magaloff.** VI. **(Pathétique), zongoraverseny,** stb.

Fischer Annie 20-án

zenekari **Mozart**-est. Vez.: **Ferencsik.** *Hangv. Zenekar.* Műsoron *3 zongoraverseny.*

NÁDASY BALETTSTUDIÓ

táncbemutatója 21-én, d. e. 11. Fővárosi Operettszínház.

RÓZSA VERA-DALEST 25-ÉN

Kamarazenekísérettel és kórussal.

ERICH BÖHLKE zenekari hangv. **Linz Márta** közr. ápr. 26. V. 8.

Liszt—Hubay zenekari hangv. ápr. 29.

*

Rádió, zenegép, grammofon, **lemezek** és **villamos háztartási cikkek** is **Koncertnél,** IV., Váci-u. 23.

*

RÓZSAVÖLGYI HANGVERSENYEI:

A **La Fontaine Társaság** finn—magyar matinéja ma d. e. 11, Z.

Ma: Nevető Parádé

este 8-kor a Zeneakadémiában *Csortos* Gyula, *Feleky* Kamill, *Góth* Sándor, *Hacsek—Sajó, Huszár* Pufi, *Pécsi Öreg Diákok, Pethes* Sándor, *Radó* Sándor, *Szász* Ila, *Tapolczai* Gyula, *Türk* Berta és az *Ostende* 24 tagú *rajkó-zenekara* 3 órás monstre-műsorral. Jegyek 1—4 P egész nap a Zeneakadémián.

Fehér Artur ma, Z. k. 8.

Beethoven: IX. szimf.,

Leonora-nyitány, *hegedűverseny* **(Sallay Iván)** holnap (mérsékelt helyárakkal) és holnapután, Z. 8. Vez.: **Komor.** Jegyek ma a Zeneakadémián, hétfőtől Rózsavölgyinél is.

Basilides dalestje 3-án.

Waldbauer-quartett

9-én. *Kodály* II., *Beethoven* a-moll négyesek, *Mozart* g-moll ötös.

Arató István zenekari estje 10-én. Közr.: **Ch. Szilágyi** Erzsébet (ének), **Deutsch Jenő** (zongora).

RAJNA ALICE VIDÁM-ESTJE

óriási műsorral 17-én, Z. 8.

Márkus Dezső jubileumi est 22-én.

Weisz Margit IV. est 24-én.

*

CANTATE HANGVERSENYEI:

Pázmán György zong. és szerzői est ápr. 4., Z. fél 9.

Orkesztikai Játékszín Beethoven-estje ápr. 7-én, fél 6, Vendel-u. 3/b.

Nyilt-tér

Ebben a rovatban közölt hirdetések díjszabása milliméterenként 40 fillér. A legkisebb hirdetés (10 mm) díja 4.— P. Vidékről küldött hirdetések értékét postabélyegben kérjük mellékelni!

Ingatlan

RÁKOSLIGETEN négyszobás, közműves
úri villámat sürgősen eladom.
Alsóerdősor-u. 8. I. em. 1. N5706

Villa, családiház
vevőnek, 30—60.000 pengős kistelkűház helyett, budapestkörnyéki kúriás kizbirtokról ajánlatot ad: Nagy Imre, Horthy-út 22. Telefon: 269-420. N5716

Saroktelek
XIV. Czobor-utca 17/a (Erzsébet királyné-úttnál) 164 négyszögöl (esetleg megosztva) ELADÓ. Tel. 114-215. N5897

Tanoncotthonnak
megfelelő HÁZAT külső József- vagy Ferencvárosban KERESEK MEGVÉTELRE. „Készpénz" jelige Harsányi hirdetőbe, V., Zsitvay Leó-utca 16. N5854

Bérház, II. em.
Aréna-úton, jövedelmező, 46.000 pengőért ELADÓ, 30.000 átvehető. Lukács, Dobány-utca 34. I. 15. Telefon: 131-560. N5893

Thököly-úti nagyadómentes
I. em. bérház 52.000.-
6 drb komf. lakással (egyik háromszobás, etage-fűtéses), prima építkezés, 7% nettó jövedelem. Bologa, 127-695. N5909

Bérház, Rákospalota
legjobb helyén, három lakással, üzlethelyiséggel, 25.000 pengőért, 8%-os hozammal, tulajdonostól ELADÓ. Telefon hétfőtől: 121-252. N5890

HÁZ
Nemzetinél, IV. em., lift, modern középlakások, 7% nettóra, 280.000-ért eladó. Zwillinger Győző, Rákóczi-út 12. 340-313. N5912

Bérpalota
Gellért-szállónál, ötemeletes, modern, központi meleg víz, garantált 6½% nettó hozam, 230.000-ért. Széna-térnél háromemeletes, jókarban, komfortos lakásokkal, 25.000 jövedelemmel, kényszerből 167.000-ért. Groszmann Dénes, Teréz-körút 5. Telefon: 126-945. N5813

VILLA
Városligetnél, masszív, adómentes, 3×3 szoba, hall, etagefűtés, 73.000-ért, fizetési feltételekkel, eladó, Dr. Hegyi. 139-683. N5904

Nagyvásárteleptől
10 km-re, kertföldek villamosnál, műútnál, ötholdas darabokban, 1100 pengőjével. Ugyanott hatholdas nemes termőgyümölcsös, bekerítve, lakóházzal, egy holdanként is, ötéves lefizetésre. Megbízva: Kovács E., Ferencektere kettő. Telefon: 189-709. N5905

Családiház
3 szoba, összkomfortos, XIV. ker. Amerikai-úttnál, eladó. Bővebb: Sárközi, V., Szemere-utca 2. Ugyanott: 4. szem. Balilla, csukott, eladó. N5750

100.000 körül bérházat
VENNÉK ügynök kizárásával. Részletes ajánlatok „Készpénz 27391" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-út 33. N5831

Ház
Rákóczi-térnél, masszív, sarok, 22.000 bér, 136.000-ért eladó, 20.000-rel átvehető. Dr. Hegyi. 139-683. N5903

Bérház
Parlamentnél, ötemeletes, prima építkezés, adóba 340.000. BÉRHÁZ Üllői-útnál, kislakásos, igen jókarban, 27.500 hozam, 170.000. Dr. Benedekné. 136-833. N5907

Bérház
Sarok bérház hosszú adómentességgel 13.000 dollár amortizációs 15.000 bér. 150.000.— 5- emeletes, Erzsébet-térénél, részben adómentes, amortizációs kölcsönnel, 7.5 százalék jövedelemmel, 480.000. — Horthy Miklós-úttnál 3 emeletes, adómentes, 13.000 bér, 110.000. 5 emeletes, hosszú adómentességgel, 28.000 hozadékkal, 360.000. — Hermina-úttnál 2 és félemeletes, 11.500 hozadékkal, adómentes, 112.000 P. 2 emeletes fővonal mellett, 6500 P hozadékkal, 68.000 P. Sarokbáz Nagykörútnál komf. lakásokkal, 32.000 P bér. 240.000 P. 1 emeletes, Baross-utca mellett, 10.500 P hozadékkal, 70.000 P. Schlesinger 117-118., 123-321. N5804

Ingatlant keresek

saját részemre Budapest 30 km-es körzetében. Tekintetbe jöhet: 1. 50 hold körüli mezőgazdasági vagy gyümölcsösnek alkalmas objektum. 2. Mezőgazdasági ipari üzemnek berendezhető kisebb földterület, épülettel. 3. Villás objektum, megfelelő gazdasági tevékenységre alkalmas területtel. 4. Jól telepített kisebb gyümölcsös, lakóházzal és megfelelő gazdasági épületekkel. 5. Villaingatlan Budán. Zárt ajánlatokat „50.000 készpénz" jeligére Blocknerhez J. hirdetőirodájába, Városház u. 10. N5873

HÁZ N5705
5. em. Nemzetinél prima bérház, 30.000 jöv., kényszerből 135.000-ért. Dunaparton 6 em., 30 évig adómentes, sarok márványpalota, 52.000 jöv., 550.000-ért konditorral. Belvárosban 5 em., nagyadómentes, garantált 10% nettó jöv., 700.000-ért, 200.000-rel átvehető, a többi hosszúlejáratú kölcsön. Csépes, 133-697.

Földbirtok
vételéhez ötven holdtól ezer holdig díjtalan ajánlatot küld Nagy Imre, Horthy Miklós-út 22. Telefon: 269-420. N5717

FONYÓDON, partmenti, vízjogos, 605 vagy 1210 négyszögöles
villatelek fizetési feltételekkel **eladó**
Lengyel Sándor, Monor. N5675

VÁROSLIGETNÉL impozáns sarokház, 20.000 bérjövedelemmel, 120.000-ért. Városligetben háromlakásos, adómentes, összkomfortos villa 75.000-ért. Ingatlaniroda 115-464. N5678

Saroktelek
Forgách-utcában készpénzért ELADÓ. Érdeklődés 498-118 sz. alatt. N5680

ELADÓK 25 éves, adómentes
saroktelkek
Visegrádi-utca Csanádi-utca sarok, óriási fronttal, alapítványnak, nyugdíjintézetnek kiválóan alkalmas. Felvilágosítás: Schulz, V., Szalay-u. 2. Telefon 113-535. N5681

RÓZSADOMB legszebb helyén, autóbusz-megállónál SZOBÁS összkomfortos
5 luxus villa
külön garázzsal, soffőrlakással ELADÓ. Zivatar-utca 9. Csakis délelőtt 11—1-ig. Tel. 156-958. N5753

BELVÁROSI HÁZ telekáron, 80.000. Tisztviselőtelep, 1×6, fűtés 65.000. Bérvilla Budán, 17.000 hozadékkal, ára 165.000. IV. ker. új luxusházak 7%-ra, 400.000—1,000.000. Knapik, Szentkirályi-utca 4. Telefon: 349-896. N5641

ZUGLÓBAN, villamostól 3 percnyire, előljáróság mellett, masszív négyszobás komfortos
magasföldszintes kertes ház
ráépítésre is alkalmas, futányosan ELADÓ. Teher négyezer pengő. Érdeklődni 10—12-ig: 29-66-67. Cégnökkel nem tárgyalok. N5653

KERESEK Andrássy-úti villanegyedben, Rózsadombon vagy Gellérthegy közelében szolid építkezésű, lehetőleg adómentes
bérházat, villát,
esetleg családiházat. Csak közvetlen eladók küldjék ajánlatukat „Azonnali fizetés" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. N5872

SÓSFÜRDŐNÉL három- és négyszobás komfort lakás és házmesterlakásból álló, adómentes, központi fűtéses
VILLA feltételekkel eladó.
Takarékpénztár, Fő-utca 9. 152-435. 5820

RÓZSADOMBON, autóbusznál, Vend-u. 7. sz., 270 öles összkömüves
villatelek igen olcsón
részletfizetésre ELADÓ. Ingatlanbank, Deák Ferenc-u 17. Tel.: 181-753. N5764

Róbert Károly-körúton, Váci-útnál, új bid közelében közműves
kis bérház telkek
olcsón, részletfizetésre eladók. Ingatlanbank, Deák Ferenc-u. 17. Tel.: 181-753. N5765

3-szobás családi házat
Buda belterületén KERESEK. Ajánlatokat „Azonnal üzletek" jeligére Erdős hirdetőbe, Teréz-körút 35. N5788

Emeletes modern villa
Buda legszebb részén, penziónak is használható, autóbuszmegállónál, előnyös fizetési feltételek mellett, szabadkézből ELADÓ, átvállalással is. Telefoni érdeklődés hétköznap délután 4—6 óra között 112-860. N5802

Villák
1x4, 1x3, 1x1 szobás adómentes, 65.000 P, 1x5, 1x3, 2x1 Városmajornál, hosszú adómentességgel, 65.000 P, 5 szobás közp. fűtéses, 48.000 P. Schlesinger, 117-118. N5806

Bérpalota
adómentes, luxuskivitelben. Vérmezőnél, 35.000 bérrel 385.000 pengő. Nagy Imre, Horthy-út 22. Tel. 269-420 N5718

RAGYOGÓAN KIÁLLÍTOTT
háromemeletes bérvilla
első kézből eladó. Ügynököt díjazok. Leveleket „Tulajdonos" jeligére a főkiadóba kérek. N5771

Mussolini-térnél háromemeletes elsőrendű, modern
bérház
22.000 bérrel 160.000-ért eladó. 100.000-rel átvehető, többi amortizáció. Ingatlan-iroda, Jókai-utca 18. Tel.: 127-040. N5887

Budai bérház
III. em. adóm., nagyon szép, 8 lakással, 8500 hoz. 95.000 netto. — Szolid építkezés!
Fél bérház
eladó Baross-utcánál. Ára: 65.000 + amort. kölcsön. Remek állapotban, minden új! — Tiszta jöv.: 8%.
N5896 Vasárnap: 114-119.

BÉRHÁZ felerésze 50.000
eladó Fő-úton **Budán**
Teljesen átépített BÉRHÁZ
központi fekvésű, 145.000 befektetéssel, 8%-os tiszta jöv.-re.
N5895 Vasárnap: 117-451.

Adómentes (részben)
bérházak
kizárólagos megbízással:
75.000 Andrássy-útnál, 7700 bér,
100.000 Baross-utcánál, 9600 bér,
150.000 Mária Terézia-térnél, 14.000 bér,
200.000 Rákóczi-útnál.
Karwinski Ottó, IV., Kossuth Lajos-utca 10. N5816

Bérház,
Pesten, nagy adómentes, komfortos lakásos, 11.000 jöv., 105.000-ért feltételekkel. Prohászka. BUDÁN, adómentes, 2—1 szobás, komfortos lakásokkal, 4000 jöv., 52.000-ért. Prohászka, Mária-utca 22. Telefon: 133-808. N5693

Különféle

Őskutatás és nemesség
leszármazás, előnév elmer megállapítása és igazolása tárgyában forduljon a „Heraldika' nemességi irodához. Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 14. Tel.: 381-109. 184-644. N5662

Igazolványképek
Fotókópiák Azonnal is! *Mészály*
N5661 Andrássy-út 53. sz.

Katonai jelentkezésnél
okiratairól FOTOKÓPIÁT csatoljon. Készíti: „Tempó". Kohány-utca 4. Megvárható. N5666

TÖLTŐTOLLAK és CSAVARIRÓNOK reklámcélra is díjmentes nyomással legolcsóbban

IVORY-ÜZEM
Király-u. 44. T.: 129-134. N5803

Társaságbeli
legdiszkrétebb házasságközvetítés. Doctorné, Király-utca 67. I. 3. Telefon: 421-930. N5604

MEGFIATALÍTÓ KÚRA, ruhafényteleníthetés, vegytisztítás, 450 különféle szaktanács ipari és házi használara 85 fillérért, bélyegben megrendelhető. Viszonteladóknak is. Papp, Kispest, Pannónia-út 1. N5758

Bűvészetek
beugrató trefák az EZERMESTER-BAZÁRBAN, VIII., József-körút 17. N5643

Széki **írógép** *vállalat*
Telefon: 180-641 IX., Üllői-út 11.
javítás, karbantartás, sokszorosítás. N5617

KIRAKAT-
állványokat gyárt minden szakma részére. RÉVÉSZ, Király-utca 25. (Udvarban.) N5623

Okos legyen N5517
BÁBY
vérnarancsot egyen!
Kapható mindenütt!

Husvét a Tátrában
Luxusautocarral márc. 23—31-ig. Összköltség teljes ellátással az ótátrafüredi Grand Hotelben P 209.—, vagy a matlárházai Esplanadeban P 160.—, Tátra Iroda, Dorottya-utca 7. (N. B.: eng. 1175.) N5574

ARGENTINÁBA kivándorlok. Kijuttatnék fiatal úrilányt, aki útiköltségeimet fedezné. Választ lehetőleg szülőktől: „Házasság 1987" jeligére a kiadóba kérek. N5707

Dr. BÉKÉSI TIBOR ny. rendőr kapitány
magánnyomozó
N5587 Erzsébet-körút 17. Tel.: 222-882

Lakótársnőt keresek
csinosan berendezett, modern, 1 szoba-hallos, komfortos lakásomba. Terasz napozó van. Érdeklődők „Olcsó bér F." jeligére a kiadóba fáradjanak. Cím ugyanott megtudható. N5738

Különös anyagi viszonyok között élő 42 éves gyáros, nagy szervező, műszaki és kereskedelmi képességgel rendelkező, nem árja, kifogástalan megjelenésű és jellemű tart. tiszt ösém
nősülni szándékozik.
Komolytalan, jeligés, vagy nem az érdekelt által írott levélre nem válaszolok. Külföldi kombináció is szóba jöhet. Diszkréció természetes. Alapos, kimerítő leírást „Leveleket visszaküldöm" jeligére. N5660

FEHÉR OKMÁNYKÓPIÁT KÉSZÍT N5590
OPTIFOT Teréz-krt 48. fotószaküzlet.

MEGISMERKEDNE házasság céljából 34 éves vidéki drámo egy- vagy többgyermekes özvegyemberrel. Közvetítőnek nem válaszolok. „Anyái szeretet" jeligére a kiadóba. N5682

Skót terrier
kölykök, hétheteses, pedigrés szülőktől, eladók. Veres Pálné-utca 27. III. 1. 5770

Befolyásolható, ingatlag jellemű fiúhoz KERESEK délutánra
pedagógust
Ajánlatokat „Lelkiismeretes és komoly" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-út 33. N5829

Gyönge tanulót megjavít
Fiúnevelőintézet. Eötvös-u. 23/a. Tel. 127-819. Bennlakók, bejárók. N5812

LIBA KOLBÁSZ NYERSHÚS
külföldre való szállítását vállaljuk. Bauer, Andrássy-út 38. Telefon: 113-960. N5766

MINDENFAJTA N5615
levélborítékot, papírzacskót
legolcsóbban gyárt és cégnyomással is szállít PÓSA, GARAY UTCA 38. Telefon: 135-525. Mintával, árajánlattal szolgálok.

Keresztmama-utódat
keresek tízéves keresztény, szép, kisfiamnak; ki nagyon fájlalja, hogy neki már nincs keresztmamája. Ajánlatot „Középosztálybeli, gyermekszerető legyen" jeligére főkiadóba. N5760

Horkol Ön? Nyitott szájjal alszik?
Ha ezen az egészségére ártalmas és másra kellemetlen szokásától szabadulni óhajt, küldje be címét: „Vita", Budapest, V., Szemere-utca 21. III. szám alá. 2004

Mérnöki és építészi irodának
kiválóan alkalmas, modern mellékhelyiségekkel ellátott, V., emeleti MŰTEREM, Horthy Miklós-körút közvetlen közelében, XI., Bocskai-út 49. sz. alatt azonnalra vagy 1940 május 1-től bérbeadó. Lift van. Bővebbet helyszínen a házfelügyelőnél vagy hétköznap: 186-830 telefonszám, (367 mellékállomás) alatt. N5723

A RÁK MEGELŐZÉSE
és gyógyítási lehetősége, 2 P. A bőjtkúra csodálatos gyógyító hatása, 3 P, kapható Dr. Halász Henrik, Miskolc, szakorvosnál és könyvesboltban. N5592

Képviseletet keres
iparigazolvánnyal rendelkező kiváló gyári képviselő, a rövid-, kötött-, szövőtáru, gyapjúfonal-, kézimunkafonal- és varrófonalszakmából. Budapest — Vidék. Ajánlatokat „Jutalék" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-út 33. N5827

Cca 30 m³ vaslenez
víztartályt keresünk
Telefon: 141-596. N5802

Erdélyből keresztlevelet
házassági kivonatot beszerzek. Utólagos díjazás. Mertz István, Városház-utca 14. V. em. Pénzió. Telefon 2-től 3-ig: 381-013. N5772

USA-ba utazom husvétkor
Megbízásokat vállalok. Megkeresések „Összeköttetés 5763" jeligére főkiadóba. N5785

Törökországgal ki keres üzleti összeköttetést?
Átvesz képviseleteket és export-import közvetítést minden szakmában. Érdeklődők forduljanak Etablissement Molla Hüseym céghez Istanbul (Törökország). N5755

Svábhegyen
10-15 szobás VILLÁT KERESEK BÉRBE, penzió céljára. Válaszokat „Svábhegy" jeligére kiadóba kérem. 5724

BERÉLNEK villamos menten
2—4 holdas területet
két-, háromszobás lakással. Közvetítőket díjazok. Telefon: 110-587. N5801

SZLOVÁKIÁBAN
mindennemű okmányt leggyorsabban, megbízhatóan beszerzek. „Okirat" jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér 8. N5879

MEGVÉTELRE KERESÜNK
üzemnek alkalmas telket
cca 300—400 □-öl nagyságban Váci-út, Lehel-utca környékén a Ferdinánd-híd és Róbert károly-körút között) részén. ELŐNYBEN RÉSZESÍTÜNK ÉPÜLETEKKEL BÍRÓ TELKET. Csak tulajdonossal tárgyalunk. Leveleket „Üzem 1940" jeligére főkiadóba. N5914

Felhivás!
A Budapesten, IX., Ferenc-körút 1. az. alatti „Elevátor" kávéház (tulajdonosa: özv. Grecsner András Róbertné) hitelezőit a kávéház átvétele előtt felhívom követeléseiknek három napon belüli bejelentésére. A későbbi bejelentéseket a vevő nem veheti figyelembe. Dr. Klein Samu, Budapest, VII., Dohány-utca 71. Telefon: 144-975. N5860

SYDNEY-ben
(Ausztrália) élő, sokoldalúan képzett ipari- és kereskedelmi szakember
találmányok elhelyezését
VÁLLALNÁ, esetleg más gazdasági megbízásokat is. Értekezés illető budapesti hozzátartozójával. Megkeresések „N. S. W." jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér 8. N5875

Tanuljon magánúton magyar nótát zongorázni! N5509
Lapunk olvasói **60% engedménnyel** rendelhetik meg **Dezső Gábor** zeneszerző **„A Magyar Nótajátszás Zongoraiskolája"** című 160 oldalas szenzációs művét. A könyvből a teljesen kezdők is megtanulhatják a magyar nótajátszás minden fortélyát, magánúton is. Az előtanulmányok kötelező leckéin kívül 130 nóta, csárdás, rapszódikus előadási formák és a teljes Rákóczi-induló a könyv tartalma. Ára 1940 március 1-ig 25 pengős bolti ár helyett olvasóink részére **10 pengő és 70 fillér portóköltség,** a pénz előzetes beküldése mellett. Megrendelhető a szerzőnél: **Dezső Gábor,** Budapest, VIII., Szigony-utca 16/B., I. em 18. a. sz. Személyesen is érdeklődhet a **háromhónapos magyar nóta-kurzusok felől.** Tökéletes kiképzés. Felnőtt kezdőknek egyedül célravezető módszer.

MŰVÉSZET Színház IRODALOM

Új haza

Bemutató a Nemzeti Színházban

Érdeme a Nemzeti Színháznak, hogy Csonka-Magyarország íróin kívül erdélyi szerzőket is bemutat színpadán. Örvendetes jelenség ez két okból. Egyfelől jelentékenyen támogatja a magyarság szellemi egységét, másfelől pedig bizonysága annak, hogy az elszakítás óta nekilendült királyhágóntúli irodalom immár olyan értékekkel rendelkezik, amelyek a budapesti közönség elé kívánkoznak.

Nyirő József *Új haza* című négyfelvonásos történeti színműve a tizennyolcadik század közepén leviharzott mádéfalvi székely veszedelemhez kapcsolódik. A véres pusztítás után a csiki székelyek egy része Endes István biztatására és vezetése alatt kivándorol Moldvába új hazát keresni. Az anyaföldtől való elszakadás fájdalma azonban olyan erős bennük, hogy visszatérnek. Ez a dráma meséjének egyik szála. A másik szál, amely emehhez hozzáfűződik, Endes István szerelme a királybíró leányához, akit egy császári kapitány is szeret. A százados mindent elkövet, hogy a leányt magához kényszerítse. Koholt amnesztiarendelettel hazahívja a székelyeket, s velük együtt Endes Istvánt is. A leányt pedig fizikai és erkölcsi terrorral rohanja meg. A székelyek felzúdulnak ellene, az egyik paraszt megöli, a többit perbe fogják. A „bűnösök" felett ítélkező törvényszék elnöke maga a királybíró. A bonyodalmat Mária Terézia kegyelmi levele oldja meg.

A darabnak sok hatásos és sok megható jelenete van. Mondanivalója emelkedett és minden magyar szívébe talál. Nem szeretjük azonban, hogy az egyébként kiváló író több súlyos színpadiatlan botlást követ el. Hiba, hogy a női főszereplő, a királybíró leánya, két egész felvonáson keresztül eltűnik szemünk elől s az eseményeknek és a dialógusnak csak a hátterében lappang — hiba, hogy a második és negyedik felvonásban a szerző az idegborzoló rémségeket valósággal halmozza, hiba, togy a harmadik felvonásban igazi drámai mozgás nincsen s a darab csak egy helyben tipeg-topog — és végül hiba, hogy a cselekmény csomóját deus ex machina oldja meg.

Szeretjük azonban az író szándékának nemességét, egy-két jelenetnek megható hangulatát, a szép, gyökeres magyar beszédet és legkiválót tetszik egy-egy életteljesen megrajzolt népi figura. Ezekért a tulajdonságaiért valóban érdemes volt a darabot a budapesti közönségnek bemutatni.

A színészek nagyon színvonalas munkát végeztek. Ha közülük a Basa-házaspár megszemélyesítőit emeljük ki, a többi számára nem akar kisebbítés lenni. *Lehotay* Árpád Basa Tamása a maga nehézkes mozgásával, lassú beszédével, faragatlan külsőségével s szívig hatóan mély lelkiségével a jeles művésznek egyik legnagyobb sikerű alakítása. A gyermeke halála és felesége megőrülése felett érzett fájdalmat olyan átéléssel játszotta, hogy hatása alól sokáig nem tudtunk megszabadulni. Basa Tamásné elmezavarát *Somogyi* Erzsi a legelőkelőbb eszközökkel hozta elénk. Megrendítő volt és egy pillanatig sem tévedt túlzásba. Igaz volt és amellett művészileg mértéktartó.

Csortos Gyula úri és imponáló királybírája, *Dayka* Margit szenvedéstől viharzó királybíró leánya, *Jávor* Pál rokonszenves Endes Istvánja, *Makláry* Zoltán, *Apáthy* Imre és *Hosszú* Zoltán életszerű székely figurái igazi erősségei az előadásnak. *Kovács* Károly nagy színpadi ügyességgel öntött életet a császári kapitány valószínűtlenül ördögi alakjába. Jó alakítást produkált *M. Iványi* Irén, *Füzes* Anna, *Szathmáry* Margit, *Mészáros* Ági és *Zala* Karola. Nagyon tetszett *Nagy* Adorján kemény ezredese, azonkívül *Pataki* József, *Pataky* Jenő, *Forgács* Antal, *Juhász* József és *Pásztor* János játéka.

Németh Antal rendezői és *Abonyi* Tivadar játékmesteri munkája hiánytalanul kifejezte az író minden mondanivalóját. Különösen megragadó színpadi kép, gyönyörű festői látvány a második felvonás éjszakai erdőjelenete. *Horváth* János díszletei és *Nagyajtay P.* Teréz jelmezei is csak elismerést érdemelnek.

Galamb Sándor

Hangversenyek

RÓZSAVÖLGYI HANGVERSENYEI:

Pécsi Öreg Diákok ma

Szeleczky Zitával, 3 órás vidám műsorral, Z. ½9. Jegyek egész nap a Zeneakadémián.

Beethoven VII. és VIII.

szimf., G-dur verseny **(Bagossy Judit)** kedden. Vez.: **Komor.** Z. 8.

Hont Erzsébet és **Ferenc** estje 14-én.

Weisz Margit III. Beethoven-est 15-én, c-moll, G-dur, kürt, szonáták, orgonaszámok, *Szentgyörgyi, Romagnoli, Szakolczay* közr.

Chappy

JAZZBANDITÁI

szombaton, 16-án, Z. 8. Anita *Best, Ciffra* György, *Feleky* Camill, *Fellegi* Teri, *Baklanoff*-duó, *Blondie & Baldy, Sally* Kitty, *Sisters Medys, Solymossy,* Normann *Ward* 3 órás látványos műsor keretében. Jegyek 1—4 P Rózsavölgyinél, Zeneakadémián.

V. Múzeumi Matiné 17-én. **Kresz Géza** kamarazenekara, **Eyssen** Irén.

Waldbauerék jubiláris

estje **Dohnányival** 18-án. Műsoron *Bartók* I., *Kodály* I. négyesek, *Dohnányi* I. ötös.

Mozart: Esz-dur szimfónia, d-moll zongoraverseny: *Faragó György,* vezényel: **Csilléry** Béla. **Koronázási mise:** *Szabó* Ilonka, *Németh* Anna, *Udvardy, Littasy.* Vezényel: **Karvaly** Viktor. 19-én.

„Örökszép Melódiák"

Major Aranka és **Lendvai Andor** a leggyönyörűbb operettrészleteket éneklik 23-án. Vez.: *Komor.*

„Százan egy mellett" 24-én, Z. 5.

Relle Gabriella—Kelen Dóra estje 30-án.

*

Tangóharmonika-versenyre (3 előadás) **jegyek** reggel 8-tól **egész nap** a **Vigadóban.** (Koncert.)

A „KONCERT" RENDEZÉSEI:

Fischer Annie holnap

Z. ½9. **Bach:** Toccata C-dur, **Beethoven** op. 31. No. 3., **Mozart:** A-dur, **Schumann:** Karnevál.

Blaha Márta zongoraest

13-án, Z. ½9. **Bach,** C. **Franck:** Preludium, korál és fuga, **Brahms, Debussy, Chopin**-sorozat.

Ascher Oszkár 13 és 16.

két nagy műsorral, szavalókórussal *(Ünneprontók, Poe:* Holló, stb.).

UMZE-bemutató Bartókkal 14-én, Z. ½9. Közr.: **Böszörményi Nagy, Végh S., Banda** Ede és Márton, **Gáti Z., Jeney. Bartók:** új darabok a Mikrokozmos-ból, *Britten-, Malipiero-, Frank Martin*-bemutatók.

KONCERT MESTERBÉRLET:

Fischer Edwin 18-án

további esték: **Sauer** zenekari est, **Weisbach—Dohnányi** Ernő, **Weingartner—Francescatti.** *Olcsó bérletek.*

VÉGH SÁNDOR HEGEDŰEST

20-án, Z. ½9. **Veress** közr. **Bach:** d-moll partita, **Veress:** Hegedűverseny (bemutató), *Bartók, Kodály,* stb.

Bach: János-passio 22-én

JAZZ-OLIMPIÁSZ HÚSVÉTKOR,

vasárnap, Z. ½9. Jegyek 1—4 P.

Willon—Géraldy-est ápr. 7.

Z. ½9. Az **összes Villon**-balladák, **Nagytestamentum** orgonával, **Géraldy: „Toi et moi"**-sorozat hárfával. **Mezey** Mária, **Szeleczky** Zita, **Nagykovácsi** Ilona, **Maróthi** Annie, **Greguss** Zoltán, **Tapolczai, Palaky** Jenő felléptével. Orgona: **Ákom,** hárfa: **Gémes** Irén. Bevezeti: **Kállay** Miklós.

*

Bak László zongoraestje Z., márc. 29-én. (Cantate.)

VERŐNE divatterme
(IV., Váci-utca 16.) ezúton is értesíti t. vevőit, hogy
TAVASZI DIVATBEMUTATÓJÁT
f. hó 11-én és 12-én hétfőn és kedden tartja meg.
Telefon: 182-496 és 167-423. S222

Operavizsga

A *Zeneművészeti Főiskola* félévi operavizsgájának I. estjén szereplő sok szép hang közül nemcsak számban, hanem kvalitásban is kitűntek dr. *Molnár* Imre növendékei. Ezek közül is kiemelkedik *Fodor* János nagyszerű énektehetsége. Hatalmasan szárnyaló orgánuma kinőtt már a „kistermi" előadásokból. Partnerének, *Sigmond* Lajosnak tiszta vonalvezetésű tenórját legjobban az dícséri, hogy még egy ilyen énekfenomén mellett is figyelmet kelt előadása. Komoly jövőt jósolunk a sokatígérő színjátszó készségű *Kassai* Jánosnak és a kitűnő énekkészségű, lágyhangú dr. *Sipos* Jenőnek. A női szereplők közül *Rosthy* Anna osztályából *Rittper* Gizella *Aidá* ja emelkedik ki értékes kultúrájával, nemes s bensőséges hangjával. Szép fejlődést mutat a drámai kifejezés terén *Solt* Etelka és *Reményi* Sándor. Sikerrel szerepelt többek között *Végh* Katalin és a csengőhangú *Balogh* Margit. Az elmult évihez hasonló magasszínvonalú előadásért elismerés illeti *Unger* Ernő és *Maleczky* Oszkár tanárokat. **(G. E.)**

Csütörtökön lesz az „Espresso" bemutatója

Vécsey Leó „Espresso" című vígjátékának e hét péntekjéről az egyik főszereplő influenzás megbetegedése miatt elhalasztott bemutatója a jövő hét csütörtökjén, március 14-én este lesz a *Belvárosi Színházban. Görbe* János állapota az örvendetes javulás útján van.

—

Vasárnap érkezik Budapestre a Comédie Francaise társulata

A *Comédie Française* művészei szombaton este nagy sikerrel vendégszerepeltek Zágrábban s még az éjszaka elindultak *Budapest felé,* ahová vasárnap érkeznek. A budapesti vendégjáték után utaznak Belgrádba a francia művészek.

—

A Cecilia-kórus hangversenye Zimonyban

Belgrádból jelentik: Szombaton délelőtt érkezett meg Zimonyba a budapesti Cecilia-kórus világhírű együttese *Bárdoss* Lajos karnagy vezetésével. A pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás volt, amelyen a belgrádi magyar követség kiküldöttje is résztvett. Délután a magyar követségen tettek tisztelgő látogatást a magyar dalosok, este pedig átütő, szép sikerrel tartották meg hangversenyüket. Az előkelő közönség tomboló tapsszal, meleg ünneplésben részesítette a kórus tagjait és vezetőjét. A hangverseny után ünnepélyes bankett volt tiszteletükre, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

gyomorszorítós
Molett hölgyeknek **amazon** **melltartó** nélkülözhetetlen
S203

Vidám matiné a Corsóban

Vasárnap délelőtt különösen ötletes műsorral vidám matinét tart a Corso-filmszínház. A műsorban *Rózsahegyi* Kálmán is résztvesz, mellette *Latabár* Árpád képviseli a vidám, szórakoztató humort.

—

* **A „Bánk bán" felújítása az Operaházban.** Pénteken, március 15-én a Magyar Cserkész Szövetség legfőbb védnöke, Magyarország kormányzója tiszteletére tartandó díszelőadáson kerül bemutatásra új betanulással *Erkel* Ferenc *Bánk bán*-ja. Korszerű színpadra alkalmazták: a szöveget *Nádasdy* Kálmán és *Oláh* Gusztáv, a zenét *Rékai* Nándor. Vezényli *Ferencsik* János, rendezte *Nádasdy* Kálmán.

* **Országos tangóharmonika-verseny** lesz vasárnap, március 10-én a Vigadóban. A verseny egész nap tart, *százhetvenen vesznek részt* benne s a zenekedvelők körében nagy érdeklődés nyilvánul meg. A verseny három előadás keretében zajlik le, délelőtt 9—1-ig, délután 3—6-ig és este 8—11-ig lesz a monstre-hangverseny, amelyhez hasonló Európában *eddig még csak Londonban volt.*

* **Ráncok ellen: Géva hormonkrém. IV., Irányi-u. 21.**

* **A két Latabár a Corsóban.** Vasárnap délelőtt kacagó műsorral várja a Corso-filmszínház a közönséget. A népszerű két *Latabáron* kívül fellépnek: *Kiss* Manyi, *Dán* Etelka, *Rózsahegyi* Kálmán és *Szendy* Lajos.

Nem vagyunk házasok

A *Pesti Színház* legközelebbi újdonsága Michel *Durand* hírneves párizsi bohózatíró legfrissebb vígjátéka lesz, amely *Vaszary* János átdolgozásában a „Nem vagyunk házasok" címet kapta. A női főszerepein *Muráti* Lili és *Mezey* Mária kívül *Pártos* Erzsi játssza, aki eddig csak epizódszerepekben tűnt fel a színpadon és ez az első „nagy" alakítása. A többi szerepekben *Somló* István, *Perényi* László és *Balogh* Klári lép fel. Bemutató: március 16.

ÖTVÖS GITTA
ÖZV. DR. SPETT FERENCNÉ
szeretettel meghívja jóbarátait és ismeréseit a ma megnyílt
LUCULLUS SANDWICH BAR-jába
IV., Szervita-tér 9. sz. S236

Vágyak asszonya

Ha a kultúra csontjaiban megmutatkozik az embernek, akkor igazán kultúrproduktum a szép Marcelle *Chantal.* Soha amerikai nő a legkiválóbban kozmetikailag átépített, művi úton előállított szépség nem lehet olyan szép, annyira *belülről szép,* mint ez a francia asszony. A háta görög szobor. Talán csak karcsúbb. Egy-egy sóhajtása, borzongása, kézmozdulata többet fejez ki mérföldes szempillák hiábavaló lengetésénél.

Francent a magyar közönség érti és szereti. A magános ember ő, aki közel az ötvenedik évhez, kultúrák csúcsán kicsit fáradtan, a sokszor leélt egy élettől már magáramaradt. Aki fölött elviharzott annyi minden, de megőrizte magában a szomjúságot a szépség és a beteljesíthetetlen harmónia után. Francen sokat mond nekünk. *Távlata van,* legtöbb, ami adatott színésznek.

A két fiatal fiú, *Aumont* és *Toutin* a nyers fiatalság ízeit egyesítik magukban, játékosak és sokszor tragikusan mélyek. Mert semmi sem tud annyira megalkuvás nélkül szomorú lenni, mint éppen a fiatalság. A kipattanó életöröm és a tehetetlenség fala előtt föltámadó halálvágy a fiataloké.

Ez a négy kitűnő színész *L'Hubier* rendezőn keresztül nyert külön hangsúlyt, külön értelmet.

I. M.

—

* **Sólyom Janka** ragyogó műsora Budapest szenzációja. 30 legszebb chansonját énekli a Bristol-hallban. Előadás kezdete este fél 10 órakor. Vasárnap és csütörtökön délután is tart előadást.

Egyed Zoltán szerkesztésében a **FILM SZINHÁZ IRODALOM** e heti száma *még érdekesebb, még jobb* mint a mult heti S22

„Tatárjárás" a színészegyesületi vizsgaelőadáson

Az Országos Színészegyesület operettszakos növendékei szombaton délután a Royal Színház színpadán vizsgáztak, *Kálmán* Imre nagymultú *Tatárjárás* című operettjében. Az összbenyomás friss volt és dicséretesen érett egyben, az itt-ott jelentkező rekedtes hang és köhintés inkább az influenza-idők jele lehetett. *Horváth* Magda kedves és temperamentumos Mogyoróssy-önkéntes volt, *Dömsödi* András tehetséges, férfias megjelenésű bonviván. Nehéz karakterszerepében *Szegedi* György olyan ügyesnek bizonyult, hogy suttognak már fővárosi szerződtetéséről, éppen úgy, mint *Kardos* Klári, a dekoratív ifjú primadonna filmszerepéről. *Hotti* Olga ügyes naiva s kisebb szerepekben is kitüntek: *Körösztös* István, *Pálos* György, *Lengyel* László, *Farkas* Erzsébet és *Balajthy* Andor meglepően szép hangja. *Szél* József rendezőtanár minden elismerést megérdemel az operett stílusos beállításáért, ugyanúgy, mint *Kossovich* Pál karnagy a zenei, *Utassy* Gizi pedig a táncszámok betanításáért. **(v. v. p.)**

—

* **Az Emericana Sycambria és Hercunia** egyesített korporációk március 11-én, csütörtökön este saját helyiségükben műsoros böjti estét rendeznek, mely alkalommal ünnepélyes keretek között fogják dr. vitéz *Haász* Aladárt a korporáció nagyurává beiktatni. A böjti estén beszédet mond dr. *Kemenes* Illés, az Emericana commendátora. Szerepelni fognak Anita *Suli* énekesnő, *Kálmán* Etelka, a M. Kir. Operaház tagja, *Mednyánszky* Ágnes és Henriette táncművésznők, Felvinczy *Takách* Alice hegedűművésznő, dr. *Szekeres* Kálmán zongoraművész, dr. *Sieratzky* Arthur zeneszerző, vitéz *Somogyváry* Gyula (Gyula diák) országgyűlési képviselő és a Pécsi Öreg Diákok.

PESTI SZINHÁZ
Szombaton, március 16-án, először
A legnagyobb párisi vígjáték-sikert
Nem vagyunk házasok
S231
Irta: **Michel Duran**
Fordította: **Vaszary János**
Muráti Lili, Mezey Mária, Balogh Klári, Pártos Erzsi, Perényi László, Somló István, Mátray József
Jegyrendelés: 115-438.

Pénteken, március 15-én, este 8 órakor
Megnyílik a régi
Magyar Színház
DÍSZELŐADÁS S243
keretében kerül bemutatóra a
Tokaji aszú
Szilágyi—Eisemann zenés vígjátéka
FEDÁK SÁRI
RÁTKAI MÁRTON
Zimonyi Márta, Földényi, Szilassy, Bilicsi, Dajbukát Ilona, Bársony, Kollár Lívia, Somló Valéria, Pethes, Z. Molnár, Báthory Géza, Makláry, Sugár
Jegyek már válthatók. Tel.: 133-833.

Nyilt-tér

Ebben a rovatban közölt hirdetések díjszabása milliméterenként 40 fillér. A legkisebb hirdetés (10 mm) díja 4.— P. Vidékről küldött hirdetések értékét postabélyegben kérjük mellékelni!

CSILLÁRT METEOR
CSILLÁRGYÁRBAN vásároljon:
Árjegyzék 3+1 lángú ebédlőcsillár **14.80** ingyen! Éjjeliszekrény-lámpa.... **5.20**
Podmaniczky-utca 27 József körút 44

Biedermeier, üveg, kovácsoltvas és 1010

holland Csillárok
LUX csillárszalon, Nádor-u. 19. Tel 125-632.

Csillárt készítőhöl vegyen
Mária Terézia-, modern stilcsillárok legolcsóbban **Vereszki és Bittera. VII. Akácfa utca 7.**
Telefon: 143-658. 1046

Chilében letelepedett gépészmérnök
képviseleteket és mindennemű **megbízásokat** garanciával **elvállal.** Cím: **Erdős hirdetőben. Teréz-körút 35.** C5

Háztartási-cikk osztályunkra bevásárlót keresünk
1154 **FENYVES ÁRUHÁZ**

Elsőrendűen képzett
vegyészt (nőt)
gyógyszerszakmai gyakorlattal felvesz gyógyszergyár „Igazolt" jeligére. E20

OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK többéves üzemi és laboratóriumi gyakorlattal (illatanyagok és szerves oldószerek gyártásában), önálló munkaerő megfelelő **elhelyezkedést keres.** Német és francia nyelvtudás, jó referenciák. Megkereséseket **„Tanusított"** jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-körút 9. C17

Igazolt származású
gép- és gyorsírónőt
FELVESZÜNK. „Gyógyszerszakma" jeligére. E15

Magyar, de feltétlenül németben is tökéletes
gyors- és gépírónőt,
kereszténynt **keresek.** Ajánlatok „Tartós 200" jeligére kiadóba. E25

Keresztény ügynököt
vagy ügynöknőt, magánfelek látogatásában gyakorlattal, komoly megélhetést nyújtó divatáru terjesztésére keresünk. „Divatáru" jeligére kiadóba. G4

GYAKORLATI üzleti, üzemi
könyvelésre,
mérlegkészítésre megtanítja praktizáló szaktanár. Telefon: 382-465. Eskü-tér 8., I. 2. A4

60 éves volt kereskedő
tanusítvánnyal rendelkezik, **állást vállal.** Választ „Dr. juris" jelige alatt kiadóba kér. E36

Jól számoló, átírókönyvelésben némi jártassággal bíró fiatal keresztény
tisztviselőt vagy tisztviselőnőt keresünk
„Uradalom" jeligére. Hirdetőbe, Andrássy-út 54 B5

Perf kt angol-német-francia
gépíró, autóvezető
fiatal hölgy **társalkodónői v. titkári állást vállal.** „24" főkiadóba. E18

Fiatal, ügyes, gyakorlott, keresztény
gyors- és gépírónőt
FELVESZÜNK. Részletes ajánlatokat „Megbízható" jeligére a kiadóba.

Nagy ismeretkörrel bíró
pénzestársat keres
ruhaszalónhoz úrhasszony. „Iparjogosnak" jeligére kiadóhivatalba. E7

Fiatal, 12%-os magyar, német angol
gép- és gyorsírónő
állást keres. (Alkalmi munkát is vállal.) „Gyakorlott" jeligére a kiadóba. E26

Sokéves, jól bevezetett
saját utazókkal egész Anglia területén dolgozó, Londonban a Bond Streeten bemutató helyiséggel és egész Nagy-Britannia területén **képviseletekkel rendelkező ügynökség** csekis komoly és szállítóképes **iparvállalat** vagy **élelmiszereket forgalomba hozó cég kizárólagos képviseletét keresi.** Ajánlatok „Angol export" jeligére Rudolf Mosse-hoz Erzsébet-körút 23. C30

Eladó luxusvilla
I. ker. belterületén, emeletes Rohbau, 8 szoba, bő mellékhelyiségekkel, külön épületben soffőr-, házmesterlakás és garázs
1800 négyszögöl
parkírozott, 2 utcára nyíló kerttel, hatalmas fákkal. (Kertből 1000 négyszögöl különállóan is értékesíthető).
Ajánlatok „Reális érték" jeligére **Blockner J.** hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10. A11

Gyermek-diák tánctanfolyamok
Haraszti iskola.
V., gróf Tisza István-utca 1.
Telefon 182-042

Villamossági üzletszerző
Budapesten és egész Magyarországon, **TELEPEKEN ÉS IPARVÁLLALATOKNÁL** a legjobban bevezetve, jutalékra vagy haszonrészesedésre ajánlkozik. Értesítést kérek **„12 százalék, de nagy eredmény"** jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.** A30

Finanszírozok, betársulok
meglevő vagy alakuló **vállalkozásba.** Kimerítő ajánlatokat „4000" jeligére. E29

Iparigazolvánnyal rendelkező, vidéken jól bevezetett
UTAZÓ
(konfekció divatáruszakmában) elismerten legversenyképesebb cég kollekcióját magával viheti. Részletes ajánlatokat „Elsőrangú képviselet" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.** A26

Gépészmérnök
36 éves, nem árja kamarai tag műhely és kereskedelmi gyakorlattal, nyelvismeretekkel elhelyezkednék. „Bárminé mérnöki" jeligére a kiadóba. E8

Hites könyvvizsgáló
őskeresztény, 18 évi bankgyakorlattal, iparvállalati ismeretekkel **állást változtatna.** Megkereséseket főkiadóba „Revisor 42" jeligére E9

Magyar-német gép- és gyorsírással
angol tudással, őskeresztény úrilány nívós vállalatnál **ÁLLÁST VÁLLAL.** Meghívást „Bérház" jeligére a kiadóba. E1

TÁRSULHAT, közreműködhet 25 éves vasüzletbe 12—15.000 pengővel, 30.000 lakosú városban. Érdeklődést „Megélhetést nyújt" jeligére a főkiadóba. C20

Rádió Standard universalis 36-os 4x2 super vevő 260 pengő. Friebert Titusz, Pannónia-utca 12 este 5 órától F5

Állandó fuvart vállalok
olcsón. „Kényelmes béraútó" főkiadóhivatal. E16

Jugoszláviában
fennálló iroda garanciával **képviseletet és megbízást vállal.** Telefon: 295-121 E14

BÚTORÜZLETHEZ
nem árja **társat keres** harminchatos elvált. Házasság lehetséges. „Cca 10.000" jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-krt 9. C12

FŐZŐGAZDASSZONY, aki mindenféle falusi háziteendőkhöz ért, baromfineveléshez, felügyeletekhez, decemberre, levélben fényképpel, bizonyítvány másolatokkal: **„Szorgalmas"** jelige alatt a kiadóban jelentkezzék. C28

Biztosítási üzletszerzők
Jó referenciákkal fixre és jutalékra **keresnek.** Ajánlatokat: „Keresztény" jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-krt 9. C13

Teljesjogú keresztény **mérlegképes könyvelő,**
az adminisztrációban tökéletesen jártas, perfekt német, elhelyezkedést keres. „Hosszú praxis" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.** A23

Keresztségnek számító **segédet keresek.**
Edelmann Jakab fűszerüzlet, IV., Kamermayer Károly-utca 3. A16

Uradalmi inas
falusi kastélyban **azonnali belépésre keresztetik.** Jó gyakorlat és ajánlat megkívántatik. Lehetőleg nőtlen. Cím: Kastély, Ötvös, Zala megye. C27

„MARS" GYERMEKKOCSIK
megbízhatók olcsók
ANDRÁSSY-ÚT 36
Párisival szemben B14

Angolt, franciát, németet
tanít külföldön élt fiatal úrinő Kotre petíció Kereskedelmi levelezés Fordítások Különórák egy pengőtől Telefon: 298-168

Berlini vizsgázott tanárnő
anyanyelvét tanítja Kereskedelmi levelezés és társalgás. Damjanich-u. 34. I. em. 14 C8

ZSOLDOS
a legjobban készít elő **középiskolai magán vizsgákra. ÉRETTSÉGIRE.** VII., Dohány u 84 Telefon: 142—417. B20

Külföldről hazatért fiatal URILÁNY tökéletes kiejtéssel
angol tanítást
vagy **TÁRSALGÁST VÁLLAL.** Tel. 141-801 C23

FIÚINTERNÁTUS
Előtvös-utca 23/a. Telefon: 127-819
G8 Sikeres tanítás alacsony díjak

Akar franciául jól beszélni?
Tanuljon professeur **Andrénált** Magánórák. Csoportoktatás. Külön összejövetelek felnőtteknek, diákoknak. Wekerle Sándor-utca 14 II. 12. Telefon: 129-834. E23

KÜLFÖLDI nyelvtanárnőnél 50 filléres angol, francia, német, olasz különórák. Teréz-körút 18., III. Erzsébet-körút 5., III. Szent István-körút 1., III. 5. József-krt 55, II. A28

Angol, francia, német
külföldi diplomás nyelvtanárnőnél nagy gyakorlattal. Társalgás. Speciális gyermekoktatás. Fél-, egész napra elhelyezkednek. 2—4 között: 112-652. Róth. A29

Művészet-történész
megismerlet a stylusokkal és a műalkotások értékelésével. Dr. Bodonyi, Üllői-út 12 Telefon: 132—776. 1167

Leçons françaises
methode facile. Vilmos császár-út 7., II. Telefon: 127—648. G7

Fiatal pedagógus
nagy gyakorlattal **kereskedelmisták, polgáristák, elemisták korrepetálását, angol francia nyelvtudással olcsón vállalja** Felnőttek magánvizsga előkészítését is. „Eredményesen" jeligén kiadóhivatalba.

Ezer pengővel
honorálom, aki **vezető ÁLLÁSHOZ JUTTAT.** „Őskeresztény" jeligére főkiadóba. E6

Őskeresztény állami nagyvállalat tisztviselője
hosszú anyagbeszerzési gyakorlattal
állását változtatná
Megkereséseket „Törzsökös magyar" jeligére **Blocknerhez,** Városház-utca 10. A10

KISSVÁBHEGYI-ÚT 13.
négyszobás lakás
központi fűtéssel, melegvízzel, azonnal **KIADÓ.** Megtekinthető: 10—5-ig. A12

Angol, francia, német nevelőnőket,
házitanerőket, csecsemőgondozónőket **ajánl** Flexner, Andrássy-út 54. (327—532). C6

Tisztviselőnő,
gyors- és gépírni tudó keresztény **FELVÉTETIK.** Ajánlatok „Kelet-föld" jeligére főkiadóba. A15

Jelesen érettségizett
úrilány, német, francia, angol nyelvtudással **korrepetálást, fordítást vállal.** Elsőrendű referenciák. Telefon 110-705. (Reggel 8—10 és este 6—10.) 1119

Statisztika—Új Szent János kórház-körzetben
KERESEK azonnalra is garzonlakást
központi fűtéssel, meleg vízzel. „Butorozatlan" jeligére **Teazer hirdetőbe,** Szervita-tér 8 G10

Hosszabb takarékpénztári és gyári gyakorlattal rendelkező keresztény jelenleg is állásban lévő
mérlegképes főkönyvelő megfelelő elhelyezkedést
KERES. Leveleket „Főkönyvelő" jeligére Magyar Hirdető Iroda Rt., Sándor-u 7. C10

1000 pengővel honorálom
azt, aki 20 éves vezetői gyakorlattal rendelkező keresztény, jelenleg is állásban lévő **mérlegképes főkönyvelőt** Budapest környékén, vagy vidéki városban **megfelelő álláshoz juttat.** Leveleket „Vezető" jeligére Magyar Hirdető Iroda Rt. Sándor-utca 7. kérek C4

A Böszörményi-út elején
délkeleti fekvéssel központi fűtés és melegvízszolgáltatással épül a **Toldi Miklós Társasház,** a Belvárostól 3 kisszakasznyira! Gyönyörű kivitelben egyszobás komfortos, két szoba-hallos, három szoba-hallos lakások kaphatók! Adómentességi Kerti Minden közmű vel ellátott kiépített vidéki Olcsó árak! Díjtalan prospektus. **Társasházépítő Vállalat** Horthy Miklós-út 42. (Telefon: 269-301.) F3

KÉNYSZERKÖLCSÖN-KÖTVÉNYEKET
mindenféle értékpapírt legmagasabb árban vásárol: **BARNA BANK,** Budapest, Nádor-utca 26. Tőzsdével szemben. Telefon: 121—316 Értékpapírokra kölcsönt nyújtunk. 1021

Cserépkályhagyár
Rt. iparengedéllyel, kifogástalan állapotban, tökéletes berendezéssel és felszereléssel **bérbeadó.**
Társulás is lehetséges!
Érdeklődők **„Kályhagyár"** jeligére Arató hirdetőbe, Erzsébet-körút 14. G3

FOTOKOPIA LÉGIPOSTA IS!
VÖRÖSVÁRY Tel: 18-77-32 Múzeum-kr. 13.
B2

Bérház New York-palota mellett
3 emeletes, bére 16.000 pengő. Ára: 110.000 Abádiné. Telefon: 125—791. 1170

SIÓFOK tisztviselőtelepen
kétszobás, verandás villa
eladó. „Fenyvesben" jeligére főkiadóba. H4

Erdőbirtok
tehermentesen **ELADÓ** vagy nagy budapesti házra **elcserélendő.** Közelebbit Haasenstein és Voglernél, Dorottya-utca 8. B25

Andezit kőbánya eladó
Ajánlatok **„Kisüzem 5000"** jeligére **Arató hirdetőirodába,** Erzsébet-körút 14. C21

VADASZAT
mindenére, Hatvan mellett, vasút és országútnál, kb. 800 holdas kiterjedésű január 1-től **bérbeadó.** Közelebbit Haasenstein és Voglernél, Dorottya-utca 8. B26

Kisebb bérházat keresek
belterületen saját céljaimra. Ajánlatokat „Bérház" jeligére a kiadóba. F1

BUDAFOKI HÁZ
homokbányával **ELADÓ** vagy budapesti házra elcserélendő. Közelebbit Haasenstein és Voglernél, Dorottya-utca 8. B27

Két szoba hallos lakás
Lipótvárosban olcsó bérrel **azonnal ÁTADÓ.** Telefon: 293—934. egész nap.

Rózsautcai lakóházamat
45.000 P-ért **eladom** vagy üzemházzal elcserélem. Tulajdonos. Telefon 136—244. E24

BÉRHÁZ BUDÁN
400 négyzetméter, 2 emeletes, nagyadómentes, bére 7000. Ára: 55.000. Abádiné, telefon: 125—701. 1170

Kifűnően bevezetett exportvállalat
fix rendelései lebonyolítására
finanszírozót
KERES. Válaszokat közvetítők kizárásával „Rizikómentes készpénzüzlet" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.** A27

American Unio Heating **kályha**
márjaüvegezéssel új állapotban, három szoba fűtésére alkalmas olcsón eladó. Újpest, Lőrinc-utca 99., ajtó 1. C25

Jóforgalmú kézimunkaüzlet
Érsekújvár főutcáján **ÁTADÓ.** Cím: Stein Henrikné, Érsekújvár, Szénényi-utca. C26

Olaszul tanítok,
fordítást vállalok Kettesben olcsóbb. Leveleket „Precisitá" jeligére kérek.

***Háromszobás, adómentes, komfortos* HÁZ**
I. ovid termő nagyümölcsösse , gazdasági épületekkel, baromfiházzal, kifutókkal, sertéshizlalással, **előnyösen ELADÓ** bérbeadó, vagy földért, kisebb lakóházért, örök akásért bárhol elcserélhető Ménesze re iskivalo **dartha századosné Csorvás, Békés-m**

ÚJJÁALAKÍTOM FEHÉRNEMŰJÉT ÉS NYAKKENDŐJÉT,
művészi mütömléssel hibás tárgyait Készítek elsőrendű fehérneművarrást harisnyaszemszedést és m-nogramhimzést a tiz árban Munkáért házhoz megyek **Szántó Ferencné VII. Dob-utca 66. sz. (az Erzsébet-körút mellett).**

Belső-Lipótváros legértékesebb helyén
sarokbérház
telekértékben sürgősen eladó. „Ügynök kizárva 33" jeligére Patak hirdetőbe, Vilmos császár-út 29. G6

900 m-en Bazedov, anyagcserezavar
gyógyítására egész éven át nyitva felnőttekének is a **„FALLÓSKÚTI GYERMEKÜDÜLŐ".** (Első árak folyóvíz) Érdeklődések u. p. Mátraszentimrére címzendők. 1012

Házhelyek
160 □-öl körüli parcellák **ÉRD községben,** a vasút mentén, alkalmi áron olcsón eladók Tőkebefektetésre főleg alkalmas. Értekezés: Budapest, V., Légrády Károly-u. 54, fszt. T.: 498-341

ÖRÖKLAKÁS
Budapest legszebb helyén **SVÁBHEGYEN**
Gyönyörű kilátás. 2 szoba, előszoba, erkély, konyhafülke, fürdőszoba, központi fűtés, melegvíz stb, stb. legtökéletesebb luxuskivitelben családi okok miatt sürgősen eladó. Telefon: Dénes ig. **165—035** E10

Öröklakás
Horthy Miklós-híd budai hídfőjénél már épülő nagyadómentes huszonegyedik, Szentkorona-útja 12. sz. társasházunkban még két darab kettőszoba-hallos — négy szobának is megfelelő — kapható: **a szomszéd telken építendő huszonkettedik társasházunkban** kétféle típusú egyszoba-hallos, cselédszobás és garzonlakások luxuskivitelben és 25 éves legnagyobb adómentességgel lekötheték hosszúlejáratú amortizációs kölcsönnel. Tisztviselő Társasházak Építőirodája, Horthy Miklós-út 36. Telefon 268-489. Vasárnap délelőtt is. F2

BELVÁROSI BÉRHÁZ előkelő élénk utcában üzletekkel, 6.5% tiszta jövedelemmel, P 145.000, felerésze 75.000. Ujonnan felépíthető 12%-ra. „Tulajdonosnak" Blocknerhez, Városház-utca. F8

Budapesti bérházra
első helyre bekebelezéssel, **KÖLCSÖN 5 évi visszafizetéssel.** Felvilágosítás. Telefon: 141-662. E13

Üzemházak
előnyös feltételekkel: **Hungária-körút 132.** Thököly-útnál és **Erdő-utca 30. Tel. 153-545.** G1

Okleveles, keresztény mezőgazda-földbérlő
keres középbirtokot bérbe
Ajánlatok „Birtokbérlő" jeligére Blocknerhirdetőjébe, Budapest, Városház-utca 10, A5

MAGYAR SZÍNHÁZNÁL háromemeletes, sarok, nettó 6%-ra, 152.000-ért. **Pasaréti-útnál** hatszobás, nagyadómentes, összkomfortos, 40.000-ért, felével átvehető. Ingatlaniroda. 115-464. 1013

Bérház
Nagykörútnál 7% hozammal 110.000-ért; Belvárosban főútvonalon 7.5% hozammal 185.000-ért eladó. Iroda: 127—040. H9

Eladó bérház a Margit-körúton,
hatemeletes szolid kivitel, 25 évi adómentesség, központi fűtés, meleg víz, évi 7%-ot meghaladó garantált hozam Továbbá: Szőllősy-iroda II., Oleszfa-sor 35.

Nagymező-utca széles részén
sarokház egyhatod része 7½% jövedelemmel, **45.000 P.** Telefon: 161—050. A18

Ókori pénzek
megvételre keresetnek.
Ajánlatok „Gyüjtő" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. A20

BUDÁN, CSALÁDIHÁZ-VIDÉKEN
nagy telket keresek
Ügynököt nem díjazok. Ajánlat: **Dr. Möller, Nárcisz-utca 13.** címre. A22

BONTÁS!
X., Jászberényi-út 7—11. Dreher-sörgyár. Igazgatósági villa bontásából kifogástalan ajtók, ablakok, gyönyörű parketta, tetőfa, deszka, fayence lapok, cserép, kő, falitégla és egyéb anyagok gyors lebontás miatt helyszínen elfogadható áron eladók. A25

Színházi hírek

Macbeth

Felújítás a Nemzeti Színházban

Shakespeare vértől iszamós *Macbeth*-e a *zsarnokság* megrendítő tragédiája. A zsarnoki léleknek olyan mélységesen igaz rajza ez a hatalmas mű, hogy hozzá fogható alig akad a világirodalomban. Ahogyan a darab hősében felébred a hatalom birtoklásáért való sóvárgás s ahogyan lelkének sötét démonai viszik-ragadják a végzetes úton, annak bemutatása mesteri. Megöli a törvényes királyt, számüzetésbe kényszeríti a jogos utódot, az országra pedig tűrhetetlen deszpotizmust zúdít. Minden emberében gyanakszik. „Egy sincs köztük, akinél fizetett kémem ne volna." Az alattvalók csak suttogva tudnak szót váltani. „Gonosz kor ez: senki se tudja, mikor áruló." A zsarnok pedig megy a maga végzetes útján tovább. Gyilkolással, erőszakkal akarja megtámogatni gyilkolással, erőszakkal szerzett hatalmát. És milyen világosan látja maga is a sorsszerű végzetet. „Úgy benne vagyok a vérben, olyan messze, hogy átgázolni és visszafordulni egyformán nehéz. Bűn erősíti a bűn műveit." Az alattvalók örök rettegésben élnek. „Új árvák, új özvegyek minden reggelre, új gyász üti arcul az eget." Nincs más vágyuk, mint hogy „asztalunkra jöjjön vissza a hús, éjszakánkba az álom s tiszteltessünk s tiszteljünk szabadon". A legelszántabb hazafi külföldre menekül a törvényes jogutódhoz, aki azután meg is jelenik országában, az elégedetlenek élére áll s leveri a bitorlót.

Milyen mélységesen igaz, milyen végzetszerűen logikus s a maga borzalmasságával milyen megrendítő történet ez! Talán éppen a zsarnokságnak ez a döbbenetesen igaz képe vonzotta a műhöz *Kossuth* Lajost is, amikor belefogott lefordításába s egy-két jelenetet remekül át is ültetett belőle magyarra.

A Nemzeti Színház szombati felújításának rendezője, *Németh* Antal, a darab balladás és regényes voltát hangsúlyozta. A történést nem illesztette valószerű díszletkeretbe. Az egyes színpadi képek fametszetszerű illusztrációként hatottak, a világítás irreális hatásokra törekedett s a szereplők jelmeze aláhúzta jellemüket és pártállásukat. Macbeth, a felesége és emberei vöröstónusú ruhában járnak a színpadon, a velük elégedetlenek fehérben és zöldben. A boszorkányosdi jelenetek megoldása nagy ügyességre és fantáziára vall: a kísértetek nem a földön járnak, hanem a levegőben lebegnek. A Banquo-vacsorának képe szintén ötletes. Az asztal nem a színpad szélességében van felállítva, hanem a rivaldától hátrafelé nyúlik. Elöl, háttal a nézőnek ül Lady Macbeth, hátul, szemben van a király széke. Itt jelenik meg — mintegy a saját árnyékából előbukva — Banquo szelleme. Megemlítésre méltó még az is, hogy a darab a maga teljességében most először jelent meg magyar színpadon. A II. felvonás 4. képét például (Macduff, Ross, öreg paraszt jelenetét) sohasem játszották eddig. Németh Antal rendező valami szimbólikus értelmet tudott adni ennek a kis epizódnak is. A kép végén Macduff és Ross ellenkező irányban távoznak, mintegy jelezve, hogy az ország nemessége kettévált, a közöttük magára maradó paraszt pedig a nép elhagyottságát fejezi ki.

Macbeth *Kiss* Ferencnek egyik legkiforrottabb szerepe. Gondosan felépített, biztos vonalvezetésű ábrázolás Macbeth lelkének idegességét, látomásokra hajlamos képzeletét nem rajzolja meg a maga egész erejében mindjárt az elején, hanem fokozatos erősbödését mutatja be. S amint ez a beteges vonás elhatalmasodik, éppen úgy kap erőre benne valami magabíztató szilajság, valami erőszakolt erély és elszántság. Finom vonás az is, hogy Kiss Ferenc a maga Macbethjét a darab elején a feleségébe emésztően szerelmesnek ábrázolja. A gyilkosságot is részben az asszony kedvéért hajtja végre. Ez a szerelem azonban az események folyamán egyre jobban kihűl s a véres király a Banquo-jelenés után már egy elhárító mozdulattal parancsolja vissza magától a feleséget. Nagyon ügyes ötlet az is, hogy a darab utolsó felvonásában Kiss Ferenc összes parókát tesz fel: a Lériorlót az élmények megöregítették.

Tőkés Anna színpadi egyénisége nagyon illik Lady Macbeth alakjához. Hangjának mély tónusa, érzelmi világának lendülete, szép megjelenése, érzéki forróságot árasztani tudó képessége mind nagyon talál a gonosz lady szerepéhez. Nagy örömünk telt *Lehotay* Árpád kemény, rusztikus és mégis nemes, mégis melegszívű Banquo-jában. Lennox iróniája hiánytalanul érvényesült *Nagy* Adorján interpretációjában. *Petheő* Attila Macduff-jének dicséretre érdemes mozzanata volt a családja pusztulásán érzett fájdalomnak szavakba kitörni alig tudó kifejezése. Bensősége, játékának igazsága itt nagyon megkapott. A Duncan holttestének láttára érzett iszonyodását azonban sokkal nagyobb erővel kellene ábrázolnia. *Forgács* Antal a „szelíd" Duncant jól játszotta, de nem volt benne királyi „vonás. *Bartos* Gyulát az öreg Siward szerepében örömmel láttuk a színpadon újra megjelenni. *Ungvári* László szép dikciójú és deli megjelenésű Malcolm. *Pethes* Sándor nagyon jó kapus. *Rápolthy* Anna megnyerő Lady Macduff. *Uilaky* László (Ross) és *Gobbi* Hilda (Hecate) szépen beszél. Jók még *Major* Tamás (orvos), *Füzes* Anna (komorna), *Pataki* Jenő (ifjú Siward), *Bazsay* Lajos (öreg paraszt), *Juhász* József (gyilkos), *Várkonyi* Zoltán (inas), *Pásztor* János (boszorkány), *Ónodi* Ákos (százados) és *Kenessey* Ferenc (Donalbain).

Szabó Lőrinc új fordítása méltóképpen sorakozik eddigi Shakespeare-átültetései mellé. Kitűnő munka. Sorai az eredetinek minden gondolatát és stílusfinomságát kifejezik, amellett színpadon igen jól beszélhetők. *Horváth* János díszletei művészi hatásúak és megértően simulnak a rendezés szándékához. A jelmezek szépek.

Galamb Sándor

Tangóharmonika matiné a Városi Színházban

vasárnap, nov. 20, d. e. fél 11 órakor

Szimfonikus tangóharmonika-zenekar, vez. **Tabány, Heinemann-jazz, Rózsa Annie, Bobula, Kallinger-trió, Fekete Pál, László Imre, Bodnár Pirl, Szendi Lajos.** stb. stb.

Konferál: **Kövári Gyula**

Jegyek 80 fillértől 4 P-ig kizárólag

WAGNER tangóharmonika-szaküzletben

József-körút 15.

Leleplezték Szabó Lujza síremlékét

Kegyeletes, szép ünnepség keretében leplezték le szombaton a kerepesiúti temetőben *Szabó* Lujzának, az Operaház elhúnyt fiatal művésznőjének síremlékét. Dr. *Huszár* Aladár lelkész gyászszertartása után dr. *Székelyhidy* Ferenc az Operaház, *Ugron* Gábor v. b. t. t. az Operabarátok, *Pataky* József pedig a Nemzeti Színház igazgatósága nevében beszélt.

—

* **SMART levendula jobb, mint a külföldi.**

* **A Belvárosi Színház** szombat délután külön előadást rendezett a pénzügyminisztérium tisztviselőkara és személyzete számára. *Kodolányi* János nagysikerű „Végrendelet" című drámáját játszották és a szorongásig tömött nézőtér, a pénzügyi államtitkár vezetésével lelkes ünneplléssel hálálta meg a kitűnő előadást.

* **SMART parfümery, Bécsi-utca 9.**

—

* **A „Szabad az út" sikere a Pesti Színházban.** A közönség állandó érdeklődése mellett játsszák esténként a *Pesti Színházban* Edouard *Bourdet*, a kiváló francia író *Szabad az út* című vígjátékát, amit *Heltai* Jenő fordított a magyar színpadi előadás számára. Az igazán kellemes színházi est mintaképét adja ez a darab és az a briliáns előadás, amit a Vígszínház társulata kamaraszínházában produkál. *Sulyok* Mária, *Szepes* Lia, *Ajtay* Andor és *Dénes* György játsszák a darab négy főszerepét, akik a bemutatón olyan nagyszerű sikerre vitték a frappáns jelenetekben bővelkedő vidám újdonságot.

Jubileumi bankettből — szociális segítség

A *Nemzeti Színház* meleg hangulatú társasvacsorával akarta meg ünnepelni dr. *Németh* Antal igazgató, kormányfőtanácsos *századik rendezését*. Amikor Németh igazgató értesült a tervről, arra kérte a tagokat, tekintsenek el a bankettől és a mai időkre való tekintettel a társasvacsorára szánt összeget ajánlják fel a kormányzóné segélyakciójára, nyomorgó magyar családok megsegítésére.

—

* **Misley Anna** balettakadémiája megnyílt. VII., Madách Imre-tér 1. Telefon: 340-376.

Legjobb vise'et **amazon** **mel tar ó és gumifűző**

Ügyeljen a védjegyre!

II. Dizőz-Parádé dec. 2.

Az I. Dizőz-Parádéra sokszáz ember nem kapott már jegyet, ezért közkívánatra *dec. 2-án, szombaton este 8-kor a Zeneakadémiában* az elsőnél is hatalmasabb, nívósabb, új műsorral *II. Dizőz-Parádé* lesz, melyre jegyek 1—4 P-ig Rózsavölgyinél és Zeneakadémián már kaphatók.

*

RÓZSAVÖLGYI HANGVERSENYEI:

Jazz-Parádé ma, Zeneak. 8.

„A népzenéről általában", *Szervánszky* E. és *Székely* E. előadása 8-án, Z. 8. Közr.: *Török* Erzsébet, *Vásárhelyi* Magda, *Raics* István, *Szabados* Zádor nőikara.

Friedman Chopin-estje

16-án, Z. 8. Hatalmas sikerű I. estje után gyönyörű műsort ad: 24 prelüd, 4 ballada, Szonáta op. 58.

Relle Gabi—Lendvai Andor-est 25-én.

Basilides dalestje 30-án.

II. Dizőz-Parádé dec. 2. Z. 8.

II. Múzeumi Matiné dec. 3. *Bach, Mozart, Delius, Wolf* és **Brahms: Liebeslieder** (Melnár, Solymossy, Nagypál, Temesy), **Kresz Géza** kamarazenekara.

Péchy Blanka előadóestje dec. 3.

József Attila emlék-est dec. 8.

II. Zenekari Beethoven-est dec. 12. Vez.: *Komor*. **Eroica** szimf., dalok *(Rösler)*, c-moll verseny *(Kuli)*.

Demiány Éva előadóestje dec. 14.

*

RELLE GABI—LENDVAI

Andor-est nov. 25. Bulla, Békeffi, Balassa, Fellegi, Gervay, Greguss, Sennyey, Tapolczay, Timár közreműködésével. Jegy Rózsavölgyinél, Koncertnél, Zeneakadémián.

*

„KONCERT" HANGVERSENYEI

Koncert-mesterbérlet

SZIGETI 28-ÁN, SAUER DEC. 5.

További esték: **Mengelberg, Fischer** Edwin, **Weingartner—Bustabo, Casals.** Bérletek 20 P-től.

II. Beethoven zenekari-est:

FERENCSIK—HEIMLICH holnap

VI. (Pastorale), II. szimfónia, **Esz-dur** verseny (Z. ½8) Jegyek, *csonkabérletek*.

Relle Gabi—Lendvai Andor-est 25-én.

SZIGETI—MATACIC 28-ÁN

Hangverseny - Zenekarral. **Brahms-, Bach** (d-moll)-versenyek, **Mozart:** g-moll Szimfónia, stb. *Koncert Mesterbérlet* I.

BASILIDES I. DALESTJE 30-ÁN

Beethoven, Brahms, Musszorgski és középkori dalok. *Első bérletek*.

SAUER SZÓLÓEST DEC. 5.

Koncert Mesterbérlet II. est.

BEETHOVEN TRIÓ-EST DEC. 6.

Dohnányi — Zathureczky — Kerpely. *Geister-trió, nagy B-dur, G-dur.* **Beethoven**-ciklus V.

KÁROLYI CHOPIN-EST 11-ÉN

Névay Ilonka zongoraest dec. 13.

Faragó György Beethoven-estje dec. 14. *A Zeneak. tanáraiból alakult fúvós-együttes* közr. *Beethoven-ciklus VI.*

Maurice Marechal cselló-est 16-án.

Rádiót Koncertnél vásárol legjobban!

*

Furtwängler

a **Filharmóniai Társaság** pénteki, **24-i Operaházi** bérleti hangversenyén Brahms: II. szimfóniáját, Strauss R.: Till Eulenspiegel szimf. költeményét, Weber: „Bűvös vadász"-nyitányát, M. Trapp: versenyművét zenekarra, vezényli. Jegyek az Operaház elővételi pénztáránál.

A „Magyar Nemzet" néma rovata

Á., Somorja. Hálásan köszönjük sorait, melyeket *nagy okulással olvastunk és a jövő számára elletünk levéltárunkba.* — Azok a barátaink, akikről ír, forduljanak bizalommal a *Kettőskereszt Szövetséghez*, Váci-utca 36. III. 16.

Egy oktobrista. A jogegyenlőség kérdésével *már Néma rovatunk foglalkozott.* Nekünk is az a véleményünk, hogy senkivel sem állunk vagy bukunk, csupán a hazával. S nincs semmiféle más jelszavunk és tanításunk, csak a nagy magyar halottaké és a magyar népé.

Sz. J., Szolnok. Igaz, *Széchenyi* is azt írta: megérdemelnék apáink, hogy kutyák mellé temessük őket. De ez egy rossz óra szülötte volt és azonfölül akkor már Széchenyi megírta a *Hitel*-t, *Világ*-ot és *Stádium*-ot és annyi mindent megteremtett. Több joga volt hozzá . . .

B. N. J., Szombathely. *Babits, Juhász, Kosztolányi, Tóth Árpád* valóban minden más nép körében a l'art pour l'art művészei lettek volna, parnassienek. De itt megtették az utat a magyar valóságig és nyomorúságig. Mert *a Szép emberszíveken játszik, tehát emberek kellenek hozzá.*

M. K., Esztergom. Az ember csak úgy lehet boldog ezen a földön, ha szereti a fájdalmát, mint a leghűségesebb szeretőjét. Megmegsimogatja hosszú fekete haját és elhallgatja énekét. A fájdalom elől nem lehet elfutni, mint az Ótestamentum pesszimistája, a Prédikátor Könyve tanítja; nem elég vele szembenézni se, mint a stoikusok hitték és hirdették, *a fájdalmat meg kell szeretni és át kell karolni, mint Krisztus keresztjét.*

Irodalombarát. A magyar népmese regénnyé nőve, ez a *Csodálatos élet*, mint ahogy a *János vitéz* ugyancsak a magyar népmese, éposszá emelve. — Igaza van abban, hogy sokszor milyen emberek csinálják az ember lelkét! Milyen szegény, szánalmas, üzletes emberek, akiknél *valami üzemszaga van az irodalomnak* Ez talán a kapitalisztikus irodalomtermelés eredménye.

Töprengő, Kecskemét. Az ilyen lelkek a haláltól már nem tudnak hinni eléggé az életben, legalábbis nem annyira, hogy akaratuk és céljuk legyen. *A mult napjaiból fonnak égő ciliciumot lelkük köré. Semmi sem történik már velük, csak szívük rémei sokasodnak egyre.* Az egyetlen menekvés aztán az ő számukra, hogy nem néznek többé önmagukba és multjukba, szinte mindent kidobnak magukból, elveszítve önmagukat is.

L. K., Cegléd. A magyar temetők földje olyan szívekből omlott össze, melyek a hazáért égtek, haláligtartó lobogással. Egyetértünk önnel abban, hogy *minden faj Istennek egy gondolata, tehát vannak fajok, sőt az egyén első individualizációja: a faj.* De éppen azért semmiféle fajgyűlölet nem jogosult.

A népoktatási kar kívánságai

Az Egyetemes Tanítószövetség vezetősége *Berkényi* Károly elnökletével értekezletet tartott, amelyen behatóan foglalkoztak a tanítóság anyagi helyzetének kérdéseivel. A tagegyesületek egyhangú állásfoglalására hivatkozva elhatározták, hogy emlékiratot intéznek a kormányhoz az illetékcsökkentő rendeletek mielőbbi hatályon kívül helyezése érdekében. A magyar tanítóság egyre nyomasztóbban érzi a rendkívüli helyzet következtében előálló *drágulási folyamat* hatását s ezért reméli, hogy a régi fizetések visszaállítása már nem szenvedhet további késedelmet. Az értekezlet a beérkezett jelentések alapján megállapította, hogy *a tanítóságot hivatásának teljesítésében túlterhelés fenyegeti.* A zsúfolt és összevont osztályok vezetése, valamint a nagyobb iskolák igazgatásával és az iskolák felügyeletével járó gondok, terhek erős próbára teszik a népoktatási kar munkabírását és egészségét. Az elnökség elhatározta, hogy a hazai és határon túli *magyarságvédelem* továbbfejlesztése érdekében országos akciót indít. Az Egyetemes Tanítószövetség erre vonatkozó előterjesztését a közel jövőben küldöttség fogja átadni a kultuszminiszternek. Az értekezlet végül fontos *családvédelmi* kérdésekkel foglalkozott s elhatározta, hogy december 28-ra összehívja az Egyetemes Tanítószövetség elnöki tanácsát.

Megnyílt a főváros új iparosotthona

A székesfőváros legújabb intézményét, a Szél-utcai ipari és kereskedelmi fiúotthont szombaton avatták fel *Karafiáth* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester jelenlétében. Az intézet kápolnáját *Mészáros* János érseki helytartó szentelte fel, majd Szendy Károly polgármester ismertette tartalmas beszédben, hogy az intézet *Nagy* László bizottsági tag sürgetésére különböző régi alapítványokból létesült. A főváros a telkek adományozásán felül 60.000 pengővel is hozzájárult a terv kiviteléhez. Az intézet felépítése és berendezése 723.000 pengőbe került.

— Ezt az intézetet az ipar és kereskedelem érdekében állítottuk fel — hangsúlyozta a polgármester —, annak a jövő nemzedéknek a nevelésére, amely kifejlődő magyar iparos- és kereskedő osztály megerősödését van hivatva szolgálni. *Új iparos- és kereskedőtípust akarunk* itt nevelni, öntudatos munkakészséggel és szaktudással rendelkező dolgozó polgárokat, akik nem a nagyváros utcáin nőnek fel, ahol már gyermekkorukban magukba szívták mindazokat a káros hatásokat, amelyeket a nagyváros rejteget. Reméljük, hogy akik ebből az intézetből majd kikerülnek, a magyar ipar és kereskedelem munkavezetői vagy önálló iparosok és kereskedők lesznek, akik az ipari pályának súlyt és jelentőséget szereznek. Közölte a polgármester, hogy az építkezés a mult év nyarán kezdődött. *Fridrich* Lajos és *Zaitz* László tanácsnokok irányításával, *Merza* Dezső fővárosi mérnök felügyeletével, a nagyszabású munkát a derék fővárosi iparosok végezték el, a tervekre kiírt nyilvános tervpályázatot pedig *Schómer* Ferenc építészmérnök nyerte el.

A megjelent nagyszámú közönség lelkesen ünnepelte Szendy Károly polgármestert, majd a meghívottak megtekintették a gyönyörű, hatalmas épületet.

Almásy-Teleki Éva grófnő és Kállay Tamás aukciója

Az új aukció felülmúlja az eddigiek gazdagságát is. Hatalmas anyaga felöleli a festészet s a kisművészetek minden területét s e területeken belül az utolsó három évszázad termékeit. Nincsen terünk arra, hogy elemzőleg megemlékezzünk az anyag reprezentánsairól. Kiemeljük azonban *Meytens, Eeckhout, Codde* és *Collet*, a magyarok közül pedig *Szinyei-Merse, Munkácsy* és *Székely* Bertalan dolgait. Modernebb festészetünket szépen képviseli néhány *Rippl-Rónai* kép és egy *Ferenczy* vázlat, más művek mellett. Külön ki kell emelnünk a gyönyörű porcellángyüjteményt, az éremgyüjtemény kiemelkedő darabjait — a III. Ferdinánd koronázására vert érmet például —, az antik bútorokat és a néhány keleti szőnyeget.

(fym)

Amiről az egész város beszél és vitatkozik!

Kártyázó asszonyok

Hunyady Sándor szenzációs színjátéka a *Vígszínházban*

Színrehozzák Erdélyben Bolyai Farkas ismeretlen drámáit

Dr. *Kádár* Imre, kolozsvári színigazgató néhány nappal ezelőtt Marosvásárhelyen járt, hogy a marosvásárhelyi színjátszás ügyében tárgyaljon. Itt tartózkodása során megjelent a református kollégium könyvtárában és kivette azt a könyvet, amely *Bolyai* Farkas, a református kollégium tanára, a világhírű matamatikus *öt „szomorújátékát" és egy „érzékeny" darabját* tartalmazza. Kádár Imre elhatározta, hogy amennyiben e darabok elbírják a színpadot, úgy előadja azokat a marosvásárhelyi színházban.

Brassai Sámuel, a sokoldalú tudós 1886-ban kritikát írt *Bolyai* Farkas drámáiról s azt írta, hogy *bármely drámai művel versenyezhetnek* és *színpadon sem vesztik el hatásukat.* Érdekes megemlíteni, hogy a „Párisi per" című *érzékeny játék*-ot a mult tavasszal a *Bolyaiakról* elnevezett Markó-utcai reáliskola növendékei, *műkedvelői előadás keretében már előadták.*

Az első ballépés

Bemutatta a Kamara Filmszínház

Ennek az emberies és tán túlságosan is nevelő célzatú angol filmnek főszerepét az energikus és arrogáns Mickey *Ronney* játssza. Körülötte izgalmas és megható elemek keveredtek össze-vissza. A bűn karjából kimentett kis „lord" egy tengerészeti nevelőintézetbe kerül s bár kezdetben rendreutasítóan viselkedik, később fokozatosan megjavul, hiába kísérti meg a bűn újra meg újra, végül is eléri vágyai célját, a *Quen Mary*-re kerül. Közben győz az igazság s elvonul előttünk az angol emberiesség, pedagógia, ifjúsági élet sok szép részlete s mindvégig halljuk az angol tengerészet dicséretét. Freddie *Bartholomew* rokonszenves tengerésztisztet alakít. Minden igaz, jó és nemes e filmben s ha nem is megrendítő élmény, szívünk örül rajta; érdemes megnézni, mert tele van — minden pedagógia mellett — érdekfeszítő elemekkel is.

(g. l.)

A Fiatalok Operaszínpada

Fiatal énekesek, színészek és rendezők egy lelkes csoportja életre hozta a *„Fiatalok Operaszínpadá"*-t, amely november 20-án a Zeneakadémia színháztermében *három egyfelvonásos vígopera* első magyarnyelvű előadásával lepi meg a magyar zenei élet ínyenceit. *Grisar:* „Jó éjt, Pantalon úr", *Ádám:* „Nürnbergi baba" és *Wolf-Ferrari:* „Susanne titka" a három vígopera, amelynek szereplői: *Bánlaki* Etelka, *Ormos* Margit, *Pogány* Zsuzsa, *Kronfuss* Richárd, *Szirmai* Reginald, *Törzs* Miklós (a Magyar Színház fiatal rendezője), *Lukács* Pál stb. Az előadás vezénylő karmesterei: *Ersek* Mária és *Nemes* János. Az előadás rendezői: *Baló* Elemér, ki egyúttal egy néma szerep alakítója is és *Halász* Pál.

Megalakult Párizsban a filmarchivumok nemzetközi szövetsége

Érdekes alakulás jött létre a napokban Párizsban *„Filmarchivumok Nemzetközi Szövetsége"* címmel. A szövetségben a következő nemzeti filmszervezetek vesznek részt: *British Film Noterial Library* (London), *Deutsches Reichsfilmarchiv* (Berlin), *Americain Museum of modern Art* (New York) és *Cinematiqu Franciase* (Párizs). Az új érdekszövetség főként a nemzetközi oktató és ismeretterjesztő filmcserét mozdítja majd elő és arra is törekszik, hogy azokban az országokban, ahol a filmgyártás bizonyos mértékben már kifejlődött, *nemzeti filmarchivumok létesüljenek.* Az új szövetségben egyesült kultúrállamok között megállapodás jött létre, amely lehetővé teszi a négy országban kultúrfilmek és jó játékfilmek kicserélését. A világszövetség első elnöke John *Abbut*, az *Americain Museum of modern Art* kiküldöttje, alelnöke *Henselt* Frank, a német kiküldött. A kisállamok hiányoznak a világszövetségből. Ugy látszik, arra gondoltak, hogy először megalapozzák a világszövetség anyagi és erkölcsi létfeltételeit és azután hívják meg a kultúrfilmek készítésével foglalkozó kisebb országokat. Ezek közé tartozik Magyarország is.

Szenzáció Londonban

Bemutatta a Décsi filmszínház

„Szenzáció Londonban" a címe ennek a tipikusan modern filmnek, amelyet péntek este mutatott be a *Décsi* filmszínház.

A huszadik század gyorsított ritmusában minden szenzáció semmivé lesz. A való élet és az emberi fantázia kiagyalt terméke káoszba olvad a dübörgő élet zajában.

A film témája két tehetséges ifjú hazugságokon felépülő karrierjéről beszél, amely végül is boldoguláshoz, később pedig boldogsághoz vezet.

Találóbb cím volna „Hazugság Londonban", ahol a felőrlő mindennapi küzdelmekben az ember az exótikumok szenzációiban szeret elmerülni. A film túlságosan komolytalan hivatásba ölözteti a sajtót és annak munkásait azáltal, hogy a koholt szenzációt teszi a napi élet főtémájává.

Jessie *Matthews* és partnere, Robert *Joung*, mesterien megállták a helyüket. Tökéletes és harmónikus az a játék-iz, amelyet Jessie *Matthews* nyujt és ezt pompásan aláfesti partnerének a zsúfolt lélegzetű pillanatokat is könnyűszerrel áthidaló játéka.

Hogy a tartalomban nem sok mélységet lehet felfedezni, annak a mai életsíkok elferdülése az oka. Amit tartalomban veszít, azt játékban némileg kárpótolja a grandiózus rendezés.

B. J.

Operettbemutató Bázelben

A bázeli városi színházban nagy sikerrel mutatták be Emil *Beurman* bázeli író „E liederlig Kleeblatt" című operettjét. A vidám zenét Hans *Haug* zeneszerző komponálta.

A „Hazajáró lélek" a Kamaraszínházban

Szombaton este nyitotta meg kapuit a finom hangulatú, decens *Kamaraszínház*, *Zilahy* Lajos *Hazajáró lélek* című színművével, amelyet tavaszi, diadalmas repríze után a Nemzeti Színház színpadáról telepítettek át a kis színház alig díszteremnyi nézőtere elé. A dráma cizellált szépségei, különösen a második felvonás orvosprofesszori gyóntatószék-magánjelenete, valamint a decens grandguignol-hatások szinte felfokozva, kiteljesedve érvényesültek a kamaraszínpad közelségében. *Bajor* Gizi szívbemarkolóan drámai és közvetlen volt, *Timár* József markáns, erőteljes s mégis fojtott drámaisággal telített s harmonikusan illeszkedtek a pazar együttesbe *Szabó* Sándor, *Táray* Ferenc és *Petheő* Attila is. Az új díszletek ügyesek. A megnyitó-est közönsége kirobbanó, hálás tapsokkal jutalmazta a szép előadást.

KIS FILMHIREK

A csintalan asszonyokat pénteken éjjel az egyik filmszínházunkban írók és művészek előtt levetítették. A film eredeti címe *La Cermesse heroique.* Ismertetésére még rátérünk, egyelőre csak annyit, hogy a rendkívül kényes témájú francia vígjátéknak nagyon nagy sikere volt.

○

A legfiatalabb magyar sztár a „Nehéz apának lenni" című filmbohózatban játszik, egy másféléves kisgyerek. Mellette a többi főszerepet *Szeleczky* Zita, *Páger* Antal és *Vizváry* Mariska játsszák.

○

Zarah Leander Budapesten. Herczeg Ferenc „Kék róka"-ját filmre veszi az UFA. Hétfőn este Budapestre érkezik az UFA *Duday* produkciójának törzskara, a külső felvételekre. *Bajor* Gizi szerepét Zarah *Leander* játssza, aki *Duday* Brunóval és *Tourjanskival* érkezik fővárosunkba.

○

Sonja Hennie átalakulása. Az 1936-os téli olimpiai játékon nyerte utolsó műkoreselyázó világbajnokságát Sonja *Hennie*, ekkor tette az első ajánlatot részére a *20th Century Fox.* A tárgyalásokból hároméves filmszerződés lett, Sonja *Hennie* a hollywoodi varázslók kezében sportladyből tökéletes filmsztárrá alakult át. Legújabb sikere a *Táncoló angyal.*

George Sand ruháit viselik a párizsi nők

Párizs, szept. hó.

Az újságot áruló kioszkok tele vannak divatlapokkal! Kétszáznál több folyóirat, hetilap hirdeti a divatot diktáló párizsi ízlés győzelmét.

És ezt hirdeti a párizsi utca is, tele formás, gyorsléptű kis francia nővel. Hogy miért diktátorai a divatnak éppen a francia nők, azt idegen az első szempillantásra meg sem tudná mondani. Annyi bizonyos, hogy a XVII. századdal kezdődött és a mai napig tárt, bármennyire is konkurrál most vele Amerika, különösen Hollywood.

Érdekes metamorfózison megy át a divat. Sokszor a párizsi kreáció Amerikába vándorol át, ott valamelyik filmben megkapja az igazi értelmét és úgy tér vissza győzelmi menetben Párizsba. Máskor meg a nagy párizsi divatházak világhírű tervezői Hollywoodba utaznak inspirációért.

Ha a divatlapokban meglát az ember valamilyen érdekes kalapot, azt szokta mondani, — *mi mindent találnak ki a nők.* Pedig a szabóknak és a tervezőknek nagy többsége *férfi.*

Az alkotó urak, a divatdiktátorok és parancsnokok nagyon gyakran történelmi kosztümökről lopják le új modelljeiket. Párizsban a National Bibliothekban van egy úgynevezett Cabinet d'Estampes, ahol *Lelong, Worth, Patou* törzsvendégek

De nemcsak szobrokat és régi festményeket tanulmányoznak, hanem lepkéket, madarakat, sőt a halakhoz, az egzótikus állatokhoz, sőt indiánusok, meg a négerek viseletéhez fordulnak akárhányszor ötletért.

Annakidején a koloniális kiállítás a barbár fémdíszeket hozta divatba, az idei őszi divat pedig egészen a XVII. századig visszanyúlt alapötletért.

Divat a biedermeier kivágás, vagyis a vállnélküli, mélyen dekoltált estélyi ruha, a magas frizura, a fejtetőn rengeteg lokni, amely szinte parókához hasonlít. Nagyanyáink kedvenc divatja, bársonyszalag a nyak körül, sőt, ó borzalom, *fekete műszemölcsök az arcokon.*

Egy-egy modern up to date ruhában sétáló kis párizsi nő ruhái George *Sand* ruháját álmodja vissza. Kurta kis szilvakék taftkabát, bordó harangszabású a szoknya, a fejtetőn fityias, virágos csöpp lila kalap.

Rengeteg a hímzés. Mindent hímeznek. Délután és este, szoknyán, kabáton ezüsthímzést látunk, virágok, kalászok, pillangók. Louis XIV. korabeli hímzések a fekete szatinszoknyán. Ez a hímzésláz már odáig megy, hogy *kihímzik a kesztyűt, kézitáskát, sőt a harisnyát is.* A kalapokon a szalagok és a fátyolok is hímezve vannak, sőt még az *esernyők selyme is.* A celofánesernyőknek befellegzett, agyonhímzett kis taftesernyőket viselnek Párizsban a nők.

Az őszi kabát variációi

Nincsen új a nap alatt. Ezt főleg a divatra mondhatjuk el. Hiába erőlködnek minden szezónban Párisba, hogy valami még soha nem látottal jöjjenek ki. Ime az eredmény. Persze, vannak ennél sokkal bizarrabb dolgok is, de hát mi olyan választottunk itt most össze, amit szerény polgári halandó is anyagi tönkremenése és közfeltűnés nélkül viselhet.

1. Ez tán a legújabb vonal. 5—6 évvel ezelőtt már viselték hasonlóan. Egybeszabott bő denevérujjak. (Csak vékony nőknek áll jól.)

2. Lent bő nyitott ujja és kicsit buggyos a felső része ennek a kabátnak. Nyakában rókafarokból zsabó van.

3. Bő angol kabát hátul magasan álló prémnyakkal.

4. Főleg színes szövetből szép ez a kétsoros testre szabott fiatalos kabát.

MŰVÉSZET Színház IRODALOM

Farkaskaland

Bemutató a Nemzeti Színházban

Báthory Gábor alakja többször visszatérő tárgy a magyar regény- és drámairodalomban. A fiatalon meggyilkolt, nagykoncepciójú, de szertelenül erőszakos és parázna fejedelem, a maga történeti miliőjével, a *Bethlen* Gábor előtti Erdéllyel, valóban sokszínű és mozgalmas téma. Nem csoda hát, hogy regényíróink közül többen — *Jósika* Miklós, *Móricz* Zsigmond, *Makkai* Sándor — foglalkoztak vele, s hogy a szombaton bemutatott darab nem az első, amely drámának dolgozza fel. *Báthory Gábor utolsó szerelme* cím alatt már *Jósika* Kálmán némi sikerrel vitte 1874-ben színpadra a szerencsétlen sorsú fejedelem alakját.

Asztalos Miklós és *Jósika* Kálmán darabja között azonban a tárgy azonosságán kívül semmi kapcsolat nincs. Asztalos meséje szerint Szilassy János hajdúkapitány féltí fiatal feleségét, Fruzsinát a fejedelemtől, akinek egyébként hív embere. Báthory egyszer Fruzsina anyjához száll éjtszakára. Történetesen Szilassyék is itt tartózkodnak. A feleségféltő kapitány Török Katának — a fejedelem szeretőjének — házába szökteti Fruzsinát azt hivén, hogy Kata nincsen odahaza. Báthory Gábor megtudja, hogy a szép özvegy hazaérkezett, s miután hálószobájának ajtaja elé örnek a férjet állította, szerelmi légyottra szökik Katához.

Itt találkozik kapitánya feleségével. Fruzsina ártatlan, kedves lélek, de férje mellett egy deli ifjú emlékét is rejtegeti lelkében. Egy vitéz kénét, aki évekkel ezelőtt farkasoktól szabadította meg. A megmentő neve és kiléte azonban rejtve maradt előtte. Most íme egyszerre csak a maga valóságában toppan eléje az ábrándkép. Beleszeret a fejedelembe, s a léha asszonycsábítót is igazi érzésre gyujtja a szép és szelíd teremtés. Azonban váratlanul ott terem a férj, aki az őrzést közben másnak adta át, s együtt látva feleségét Báthoryval, kardot ránt a fejedelemre. Összecsapnak, de amikor Fruzsina testével védi egykori megmentőjét, a férj eldobja a kardot s a nőhódító egyelőre megszabadul.

De csak egyelőre! A törökre támaszkodó Bethlen Gábor megfosztja trónjától, s az országavesztett fejedelem Váradra vonul vissza. Ide várja a bécsi király segítségét. Egyszer csak megjelenik nála Fruzsina, hogy a farkasoktól való megszabadítását most hasonlóval hálálja meg. Báthoryra is farkasok lesnek: kalandorok és családi becsületükben megalázott férjek. A figyelmeztetés azonban későn jön: Báthory és Fruzsina a szerelemben egy pillanatra találkoznak, de a fejedelem áldozatául esik az összeesküvésnek, amelynek egyik tagja Szilassy is. A hírre Fruzsina élettelenül roskad össze, s a hajdúkapitány számára is örökre összeomlik a boldogság.

A darab mondanivalója erősen tragikus. Egy ember áll előttünk, aki végre rátalál szerelmi élete egyetlen igazi, egyetlen őszinte érzésére, de ez az érzés számára egyúttal a pusztulás. A jól elgondolt műben a politika és a magánélet eseményei is helyesen vannak adagolva, s a históriai vonatkozású fordulatok nem nyomják el az egyéni történéseket. Jól esett látni azt is, hogy az író sohasem téved művészietlen szertelenségbe, s inkább *nem* éri el a szándékolt hatást, semmint rikító színpadi mozzanatokhoz folyamodjék.

Egyébként azonban sok ponton kitűnik a szerző kezdő drámaíró volta. A dialógus vezetése gyakran erőszakolt; nem egyszer úgy érezzük, hogy egy-egy beszédtéma vagy fordulat azért ugrott bele a szereplők szóváltásába, mert a szerzőnek mulhatatlanul szüksége volt rá, hogy alakjait a történelmi eseményekről hirtelenében kollokváltassa. Az is kellemetlen, hogy a második felvonás egyik képe (a férj örkődése az üres szoba előtt, melyből a fejedelem találkára szökött) erősen vígjátéki hatású. Ilyen tragikus történetben bántó diszharmónia! A harmadik felvonás hirtelen ellankadása pedig lehangoló hanyatlás az előbbi felvonásokkal szemben.

Ezek a hibák azonban mind olyan természetűek, hogy kellő gyakorlat útján kikerülhetők. Asztalos Miklósnak első darabja máris mutat annyi színpadi érzéket, hogy remélni lehet: hamarosan meg fogja tanulni a drámaírás mesterségtitkait.

A *Nemzeti Színház* előadásának rendezője, *Abonyi* Tivadar, nagyon intelligens és lelkiismeretes munkát végzett. Különösen kiemelésre méltó, hogy a szereplőket nem mozgatja fölöslegesen. Báthory Gábor szerepében *Jávor* Pál megjelenése és interpretációja kifogástalan. Beszédtechnikája azonban a mult esztendőhöz képest hanyatlást mutat. *Abonyi* Géza nagyon nemes művészi eszközökkel formálta meg Szilassy alakját. *Somogyi* Erzsi Fruzsina pompás alakítás. Az ártatlanságra, s az egyszerű naivság alól kitörő differenciáltabb érzésekre egyaránt igaz hangjai voltak. Török Kata forrósága nem illik a különben tehetséges *Lukács* Margit színpadi egyéniségéhez. *Kovács* Károly mint Géczy András egészen jó, de miért kell neki mindig intrikusokat játszania? Említésre érdemes még *Berky* Lili (özv. Szilágyiné), *Hoszzá* Zoltán (Sánta Kovács Péter), *Ujlaky* László (Zámbó Balázs), *Ónodi* Ákos (Apaffy) és *Apáthy* Imre (Lónyai) játéka. *Rajczy* Lajosban, a színház ösztöndíjas legfiatalabb tagjában (Ladányi Gergely) van egyéni szín, de mozgása még félszeg. A szép díszleteket *Horváth* János készítette.

A *Nemzeti Színház* a maga művészi feladatához nem méltatlanul kezdte meg évadját a *Farkasok* bemutatójával.

Galamb Sándor

Week-end színház Budapesten

A *Week-end*-színház a *Vígszínház lesz*. Külön bérletet hirdet a *rendszeres szombat délutáni* előadásra. A szombaton délutáni előadás ötletét a hétvégi általános munkaszünet gondolata adta, amely nyáridőn kirándulással telik el, de télen igen népszerűnek igérkezik a színházi előadás. Ezt bizonyítja e külön bérlet elhatározó sikere is.

OPERABÉRLETEK A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

12 esti előadásra **0.70—6.50 P-ig** (már csak korlátolt számban).

12 délutáni előadásra **0.50—3.60 P-ig** (előjegyzett bérletek sürgösen kiváltandók).

Transcontinent (V., Dorottya-utca 7. (Tel.: 383-133, 383-158).

Műsoron: Aida, Rigoletto, Álarcosbál, Trubadur, Traviata, Carmen, Sevillai, Hoffmann meséi, Tosca, Pillangó, Bohémélet, Bajazzók, Paraszt becsület, Lammermori Lucia, Főszerepekben: Toti dal Monte, Jarmila Novotna, de Luca, Roswaenge, Brems, Svanholm, Menotti, Nicolaidi, Flesch, Eftimiadis, Franceschi, Ardelli, Mellos, Anday, Vera Schwarz, Jerger, Kovács D., Ginrod, stb.

Október 15-ig kell benyujtani a színész- és filmkamara tagkérelmeit

A színművészeti és filmművészeti kamara megalakítását előkészítő miniszteri megbizott a minisztériumnak 6095/1938. M. E. sz. rendelete alapján felhívja a színházi és filmiparban működő művészeti ügyvezetőket, előadó-művészeket, művészeti ügykezelőket, gazdasági és műszaki ügyvezetőket és ügykezelőket, valamint a művészeti segédszemélyzetet, hogy *kamarai rendes tagságuk iránti kérelmüket a színművészeti és filmművészeti kamara előkészítő bizottságához (Budapest, VI., Andrássy-út 69, telefon: 113-305.) legkésőbb 1938 október 15-éig nyujtsák be.*

A felvételt kérelmezők a részletes tájékoztató felhívást és a jelentkezéshez szükséges bejelentő űrlapot az előkészítő bizottság helyiségében vagy a színházak és filmgyárak irodáiban szerezhetik be. *Gyakorlatosok* csak 1939 január 1-e után a már megalakult kamarától kérhetik felvételüket. Felvilágosítással az előkészítő bizottság hivatala naponta 10—2 óra között szolgál.

A fővárosi iparrajziskola külföldi kitüntetései

Most érkezett meg a hivatalos értesítés arról, hogy a multévi *párizsi világkiállítás* zsűrije kiosztotta a kitüntetéseket és díjakat. A kitüntetett intézmények között elől áll a *székesfővárosi iparrajziskola*, amely iskola szakosztályain készült és kiállított iparművészeti tárgyakért egy *diplome d'honneur*-t és egy *aranyérmet* kapott. A *berlini nemzetközi kézművesipari kiállítás* zsűrije is kitüntető éremmel jutalmazta az iskola kiállított műipari tárgyait.

A frakkos sátán

Omnia Filmszínház bemutatója

Pénteken este mutatták be a *Frakkos sátán* című *Paramount*-produkciót. Ez a film kétségkívül azok közül való, amelyek nem a mese bájosságával, vagy nagyszerűségével hatnak — inkább az összeállítás és rendezés megkapó stiláris kezelésével. A film minden szereplője — a mellékalakok is — bár nem mind elsővonalbeli nevek, valamennyien kitűnően alakítanak. Anna *May Wong*, aki már talán nem is tud másképpen meghalni, mint harakirivel — a féltékeny nő lelkének minden húrján játszik. Nélküle a darab értékének legalább ötven százaléka elsikkadna. *Tamiroff*, a zenét játszó és megélő gengszter alakításában olyan hatalmas és kontrasztikus szenvedélyeket mutat, amilyeneket rég láttunk filmen. Csak a trükkfilm ne volna annyira ismert és sablón! A kis *Popeye*-filmek között nehéz gyengét találni: ők azonban megtalálták.

T. L.

*** Dr. László Géza énektanár** működését szeptember 15-én kezdi meg, Liszt Ferenc-tér 9. Tel.: 114-659. (Lyra — Nagyzenekar!)

*** A Filharmóniai Társaság régi bérlőinek jogait csak 15-éig tarthatja fenn.**

*** Baleti-, akrobatika- és stepptanfolyamok** *Adorjánné* M. Frida balettintézetében, Erzsébet-körút 44., szeptember 15-én, csütörtökön megkezdődnek. Telefon: 138-300.

RÓZSAVÖLGYI BÉRLETEK:

Karmesterek: De Sabata — Wiener Philharmoniker, Busch, Molinari, Enesco, Weingartner, Stokowski.

Szólisták: Menuhin, Kreisler, Sauer, Kiepura, Schipa. Kedvezményes bérleti árak (kényelmes havi részletben) 20 pengőtől.

*** Új bérlők az Operaházban.** Az október 1-én kezdődő új évadra új bérlőknek, továbbá azon régi bérlőknek, akik cserét óhajtanak, szeptember 12—15-éig áll rendelkezésére a gazdasági hivatal délelőtt 10—1-ig és délután 5—7 óra között a földszinti alsó ruhatár helyiségében. (Hajós-utcai pénztári bejárat.)

A Magyar Színház és Andrássy Színház évadnyitása!

Váltson olcsó bérletet!

I.

„Angyalt vettem feleségül" — szombaton, 17-én.

Az Andrássy Színház szombaton, 17-én játssza először *Vaszary* János világhírűvé lett zenés komédiáját, amely tudvalevőleg New York jelenlegi legnagyobb sikere. A páratlanul mulatságos darab ez előadásán hallhatja először a budapesti közönség *Richard Rogers* remek zeneszámait, amelyektől nemsokára hangos lesz a város. Főszereplői

Lázár Mária, Törzs Jenő,

Z. Molnár László, Szakáts Zoltán, Biliczi Tivadar, Gervay Marica, Fenyvesy Éva, Ihász Klári, Boros Géza, Zala Karola, Szaplonczay Éva és Sugár Lajos. Karnagy Losonczy Dezső. Díszlettervező Upor Tibor. Rendező Vaszary János. Táncok: Bob Gray. (Telefon: 129-598.)

II.

„Az utca" — szerdán, 21-én.

A Magyar Színház szerdán, 21-én kezdi évadját *Elmer Rice* kiváló amerikai színpadi költő nagyhírű művével, amelynek címe Bálint Lajos fordításában: *Az utca*. Elmer Rice nem ismeretlen a budapesti közönség előtt. *Az ügyvéd* című darabját a Nemzeti Színház mutatta be rendkívüli sikerrel. O'Neill mellett ő az amerikai színpad legnagyobb nevű írója. Mesteri drámájában a legnemesebb humanizmus, az igazi emberszeretet nyilatkozik meg, amikor megdöbbentő valósággal rajzolt típusai megelevenednek történetében. 51 szereplőjét, statisztók tömegét szervesen egybekapcsolva, érdekfeszítően mozgatja és a tarka sokféleségből hatalmas drámát épít. A rendkívüli feladatot jelentő előadás életrevarázslója:

Hevesi Sándor.

Segítőtársai és főszereplői: Földényi László, Orsolya Erzsébet, Somló Valéria, Szigeti Jenő, Keresztessy Mária, Haller László, Bihari Nándor (első fellépés), Szász Lili, Kovács Terus, Pataky Miklós, Étsy Emília, Dávid, Vándory, Sugár, Lázár, Gonda, Pethes, Bánhidy, Móra Edit, Bálint Gabi és sok kitűnő fiatal erő. A szenzációs díszlet tervezője Upor Tibor. (Telefon: 133-833.)

A világ közepe

A Vígszínház kapunyitása

Premier szombaton, szeptember 17-én

A *Vígszínház* szombaton, szeptember 17-én kezdi meg új szezónját. Első újdonságul New York legnagyobb színpadi és egyben irodalmi sikerét mutatja be. Egy fiatal amerikai költő, Paul *Osborne* „On borrowed time" című kétfelvonásos, tízképes színjátékát, amely *Zágon* István fordításában

A világ közepe

címet kapta. Ez a kivételes színpadi munka — amelyben költészet és színpadi hatás, a legszelídebb humor és legnagyobb drámai feszültség olvad harmónikus egésszé — egy nyolcvanesztendős, elragadóan kedves amerikai farmernek és hateszendős unokájának elbájoló története. A farmer szerepében

Somlay Artúr

jut nagyszabású feladathoz, míg hatesztendős unokáját a kis

Szepes Iván

játssza, aki már egyizben szép sikert aratott a *Vígszínház* színpadán.

Kőmives Sándor és Kormos Márta, a *Vígszínház* két új tagja mutatkozik be az újdonságban.

Vaszary Piroska, Vágóné, Bárdi, Dézsa, Greguss, Justh, Mátray és a kis Ungár Gyuszi

vesznek részt az előadásban.

Rendező: *Hegedüs* Tibor.

Díszlettervező: *Vörös* Pál.

Az első előadások jegyeit már árusítják.

Váltson bérletet a Vígszínházba!

Négyféle bérlet! Filléres árak!

Strandkaland

Biliczi Tivadar, a Magyar Színház művésze legkedvesebb nyári élményét meséli egy társaságban:

— A Balaton mellett filmeztünk. Nagy meleg volt, érthető hát, hogy amint tehettem, a vízbe vetettem magam. Nagyban lubickolok, amikor észrevettem, hogy a parton két tündérien karcsú diáklány — engem néz. Tisztelettel és csodálattal, ahogy nagy művészeket szoktak. Büszkén kihúztam magam, nagyszerűen úsztam és „kunsztokat" is csináltam. Látták és nevettek. Én is. Erre az egyik pirulva odaúszott hozzám:

— Bocsánat, művész úr, — kezdte bátortalanul —, úgy-e, Tivadarnak tetszik lenni?

Persze igent mondtam. Mire a kislány harsányan kiáltotta a parton álló barátnőjének:

— Leégtél. Ez az — *Uray* — *Tiva-Tivadar*' ...

SZÍNHÁZI FRISS HÍREK

Makai Margit első szerepe a *Nemzeti Színház* idei évadjában az orosz *Iljin* „Két cárnő" című drámájának egy cárnője lesz. A Kamaraszínházban a *Byron* életéről szóló „Keserű aratás" női főszerepét játssza. — N. *Pétry* Piri a *Royal Színházhoz* szerződött. *László* Aladár évadnyitó vígjátékának egyik főszerepére. A színház ünnepi megnyitása október 7-én lesz. — A *Magyar Színház* négy nappal elhalasztotta évadnyitó előadását, amit szeptember 17-ére terveztek. Az új dátum: Főpróba szeptember 20, bemutató szeptember 21. A színház ugyanis nem készült el „Az utca" c. amerikai dráma díszleteinek „építkezésével". Mert valóságos épület a darab egyetlen díszlete, *egy sokemeletes newyorki bérpalota keresztmetszete*, amelyből a nézö a pincét és a két alsó emeletet látja. Oldalt a vasráesos lépcsőket. — A *Vígszínház* évadnyitó bemutatója, a szeptember 17-én színre kerülő „Világ közepe" című *Osborne*-dráma *a kontinens valamennyi színházát megelőzi*. Az amerikai dráma, amely a multévi newyorki színiszezón legnagyobb sikere, Londonban szeptember végén kerül premierre, Párizsban pedig novemberben. — A *Pódium*-kabaré új rendezője dr. *Marton* Dezső, aki eddig Olaszországban rendezett, új színházi titkára pedig *Magyary* Sándor.

KIS ZENEI HÍREK

Tutsek Piroska a bécsi Operánál vállalt 25 estére szóló szerződést. Ugyancsak felváltva szerepel Budapesten és Bécsben *Pataky* Kálmán és *Svéd* Sándor. *Réthy* Eszter valóságos kedvencévé lett a bécsieknek, őt teljesen oda köti szerződése.

Miloss Aurél a nyáron délfranciaországi turnén volt, amit most ősszel megismétel. Előbb még Bajorországban vendégszerepel kitűnő táncpárjával, Lya *Karinával*.

Színházi hírek

„Donna Diana"

Felújítás a Nemzeti Színházban

Moreto, spanyol drámaírónak *Donna Dianna* — valójában *Közönyt közönnyel* — című darabját a Nemzeti Színház a szombati felujítás alkalmával immár kilencvennegyedszer játszotta. A vigjáték tehát egyike nálunk a kedveltebb klasszikus műveknek. Népszerűségét nyilván a finoman és érdekesen keresztülvitt jellemkomikum indokolja: annak ügyes megmutatása, hogy miként olvad fel egy gőgös, hideg leány közönye az őt lángolóan szerető lovagnak szinlelt közönyétől.

A Nemzeti Színház új fordításban és némileg átdolgozott formában hozta elénk a háromszázesztendős vigjátékot. *Innocent Vincze* Ernő átültetése a felújításon megérdemelt sikert aratott. Verssorainak muzsikája van, stílus-fordulatai szellemesek, csengő-bongó rimei ötletesek és eredetiek, mondatai színpadra termettek, igen jól beszélhetők. Innocenttől a színpadi műfordítás terén még sok sikerült munkát várhatunk. Az átdolgozás diszkrét. Fontosabb változtatás csak a harmadik felvonásban történt. Az eredetinek Don Carlosa, hogy végsőkig szitsa Diana szerelmi lángját és féltékenységét, *valóban* megkéri egy másik hölgy kezét. A módosított formában a kérésnek csak a szándéka fordul elő, nagyon előnyére Carlos jellemének.

A felújításban Donna Dianát *Bajor* Gizi játszotta. Sokrétű, gazdag színjátszó művészetével, lélekábrázolásának finomságaival méltán ragadta el a közönséget. Mégis — teljes tisztelettel a nagy művésznő iránt — meg kell említenünk, hogy meggyőződésünk szerint Diana alakja más, mint aminőnek Bajor elénk állította. Moreto hercegkisasszonya gögös, hideg teremtés, semmiesetre sem ilyen játékos, nem ilyen bájosan kedves valaki. S még ezenfelül az is kifogásolható, hogy az egész előadásnak ünnepélyes, teli barokkjába Bajor valami rokokószerű kecsességet vitt, ellentétbe kerülve a rendezés felfogásával.

A közönyt szülelő lovagot *Jávor* Pál játszotta. Amikor örömmel állapítjuk meg, hogy kezd érzéke támadni a klasszikus játékstílus iránt, egyúttal meg kell említenünk azt is, hogy Don Carlos-a kissé nehézkes, kissé darabos. Barcelona uralkodó hercegének pár szavas szerepét *Petheő* Attila előkelősége jelentékennyé tudta tenni. Jó alakítást kaptunk *Lukács* Margittól, *Szörényi* Évától és *Ághy* Erzsitől is. *Ungváry* László és *Szabó* Sándor szintén iparkodtak beleilleszkedni a színvonalas együttesbe.

Utoljára hagytuk a színészek közül *Uray* Tivadart, Polilla megszemélyesítőjét. A díj övé! — mint a szereplők egyike mondja Polillának a darab végén. A spanyol *graciosónak* ábrázolása a kitűnő művész legszebb alakításai közé tartozik. Dikcióban, mozgásban, felfogásban egyaránt mesteri. Az ő Polillája nem túlságosan fiatal, nem hedre-budri módon virgonc legénye, hanem könnyed mozgalmasságában is kissé érettebb, kissé meglettebb férfi. Az a nagy élettapasztalat, amivel rendelkezik, esztendők élményeire, megfigyelésre és gondolkozásra mutat. Uray Tivadar játékáról gyakran jut eszünkbe a legjobb francia színjátszó-stílus. A dikció tisztasága és fürgesége, a játékeszközökben való takarékosság, a lélekrajz világossága, a művészi mértéktartás, valamint az a képesség, hogy eleven tud lenni nyugtalanság nélkül is — mindmind a gall szellem felé mutatnak.

A darabot *Both* Béla értelmesen és fantáziával rendezte. *Horváth* János díszletei és jelmezei pompásak és pompázóak, a korhű táncokat *Misley* Anna ügyesen tanította be. *Kiszely* Gyula kísérőzenéje hanglatos.

Galamb Sándor

nyitány, Dohnányi: Zongoraverseny e-moll, Mussorgszky—Ravel: Képkiállítás. Jegyek az **Operaház** elővételi pénztáránál. Bérletek a hat hangversenyre olcsó helyárakkal, kedvező részletfizetéssel, a **Filharmónia** irodájában (Operaház), tel.: 114-555, délelőtt 10—1-ig és délután 5—7-ig.

Színházak műsora

Operaház. Vasárnap d. u.: Pozsonyi majális. Coppélia. Csárdajelenet; este: Farsangi lakodalom. — Hétfő: Nincs előadás. — Kedd: Fallstaff (A. bérlet 3.) — Szerda: Faust (E. bérlet 3.). — Csütörtök: Norma (B. bérlet 3.) — Péntek: Tannhäuser (C. bérlet 3.) — Szombat délután (4): Pillangókisasszony; szombat este: Nincs előadás. — Vasárnap délután: Bajazzók. Táncegyveleg; vasárnap este: János vitéz. (3, ½8.)

Nemzeti Színház; Vasárnap d. u.: Mindenki hazudik; este: Donna Diana (VIII. bérlet). — Hétfő: Donna Dianna (II. bérlet). — Kedd: Énekes madár. — Szerda: Donna Diana (IV. bérlet). — Csütörtök: Donna Diana (V. bérlet). — Péntek: Nők az alkotmányban (N. bérlet). — Szombat: Nők az alkotmányban (VII. bérlet). — Vasárnap d. u.: Nők az alkotmányban, este: Donna Diana. (½4, ½8).

Nemzeti Kamaraszínház. Vasárnap d. u. és este, hétfő: Rembrandt. — Kedd: Alterego — Szerda, csütörtök: Rembrandt. — Péntek, szombat és vasárnap d. u.: Alterego. — Vasárnap este: Rembrandt. (4, 8.)

Vígszínház. Vasárnap d. u.: Márkiné; este: Márkiné (V bérlet). — Hétfő: Pygmalion (F. bérlet). — Kedd: Márkiné. — Szerda: Pygmalion (S. bérlet) — Csütörtök: Márkiné (M. bérlet). — Péntek: Pygmalion (E bérlet) — Szombat, vasárnap d. u. és este: Márkiné. (½4, 8.)

Pesti Színház. Minden este és vasárnap d. u.: Gyümölcs a fán. (4, 8.)

Belvárosi Színház. Hétfő, kedd, szerda, csütörtök és vasárnap d. u.: Földindulás. — Péntek: Premier; szombat és vasárnap este: Végrendelet. (4, 8.)

Andrássy Színház. Minden este és vasárnap d. u.: Klotild néni. (½4, 8.)

Fővárosi Operettszínház. Minden este és vasárnap d. u.: Pusztai szerenád. (½4, 8.)

Royal Színház. Minden este és vasárnap d. u.: Ki gyereke vagyok én? (4, 9.)

Városi Színház. Vasárnap: Artista olimpász. — Hétfőtől péntekig: Zárva. — Péntek: Sajtó főpróba. — Szombat és a következő napokon: Az ember tragédiája. (Évadnyitó előadás.) (4, 8.)

Komédia Orfeum. Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután: Halló Sanghai. (½5, ½9.)

Erzsébetvárosi Színház. Csütörtökig minden nap: Zimberi-zombori szépasszony. (½6, ½9.)

Józsefvárosi Színház. Csütörtökig minden nap: Én és a kisöcsém. (½6, ½9.)

Kisfaludy Színház: Csütörtökig minden nap: Lámpaláz. (½6, ½9.)

Magyar Műszínkör. (Csak vasárnap.) Túl a nagy Kivánon. (½4 6, 8.)

Rádióműsor

57. szám. Keresztrejtvény

Horváth István (3) Budapest

Rovatvezető: SALAMON JÓZSEF

VÍZSZINTES SOROK:

1 A Duna torkolatánál élő népek. 2. Aludt. 15 Oroszországi nagy tó. 16. Állati körom. 17 Férfinév. 19. „Gyom" mássalhangzói keverve. 20. Ékezettel: A rendetlen embert erre tanítják. 21. Kettős mássalhangzó. 22. Hires. 25. „Les" mássalhangzói. 26. Fordítva: Német kötőszó. 28. Ramaz. 29. Fordítva: Vonatkozó névmás. 30. Ilyen reggeli is van. 32. Kerti termény. 33. Örökségfajta. 34. Gyilkolt. 36. Azonos mássalhangzók. 37. Mindennek van... 38. Növény. 39. Tollforgató. 40. Női becenév. 41. Személyes névmás. 42. Nyelvtani fogalom. 43. Ritka női név becézve. 45. Művészet idegen szóval. 47. Mondabeli királyasszony neve. 49. Női becenév, névelővel. 51. Ékezettel: Hajító. 53. „Tul" belüi keverve. 54. A szántóföldet basitja. 56. Mázol. 57. „Gát" mássalhangzói. 58. Történelmi balkán város. 60. Ruha eleje. 61. Két szó: I. Igekötő, II. Vétek. 63. Ékezettel: Csapadék. 64. Erdei állat, névelővel. 66. Keresztül él. 67. Ügynök másszóval, ékezetcserével. 69. Fordítva: Fekvőhely birtokraggal. 70. Nagy királyunk egyik jelzője.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Ezt a népi hangszert kevesen ismerik. 2 Férfinév. 3. „Dalok" mássalhangzói. 4. Határozószó 5. „Bakó" magánhangzói. 6. Az idegeket ért támadások. 7. Tavaszi országos ipari bemutató. 8. Felszólítás étkezésre. 9. Ezen a napon. 10. Költői műfaj. 11. Kopasz. 12. Női név becézve 13. A Felvidék őszi nagy ünnepe volt. 18. Fordítva: Városrész rövidítve. 20. Ruha. 23. Ut. 24. Címzés rövidítés. 27. A férfi sorsa... 29. A bátyám apósa. 31. Balatoni fürdőhely. 33. Erősen óhajtsd. 35. Három, más nyelven. 37. Helyhatározó szó. 42. Iktat, rövidítve. 43. Hiradása. 44. Házépitésnél fontos munka, ékezethibával. 46. Tartunk benne valamit. 48. A napsugár jelzője. 49. Vonatkozó névmás. 50. Ékezettel: Fűszer, névelővel. 52. Lábával belőké. 54. „Ren" betűi keverve. 55 Délliroli városka. 58. A falu határának bizonyos része. 59. Fordítva: „A" betű pótlásával emberi település. 62. Munkás kapja. 65. Azonos mássalhangzók. 67. Ujlaky Vilmos névjele. 68. Elektromos ellenállás fonetikusan.

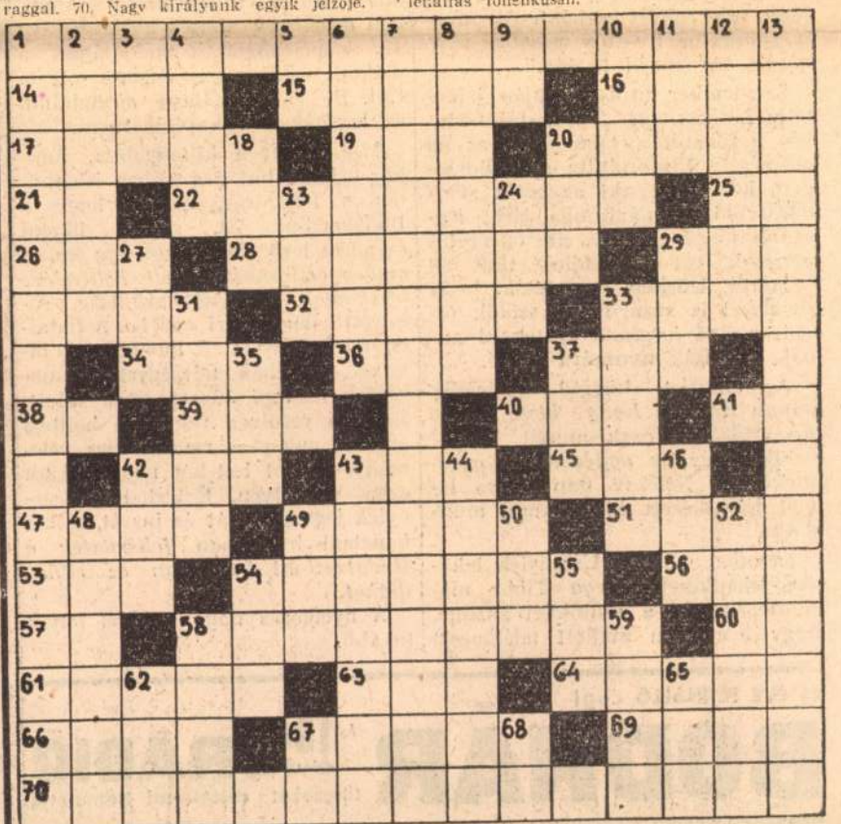

A megfejtés beküldhető: 1. A rejtvény teljes megfejtése levelezőlapra leírva, vagy [illegible] (Tiz pont.) — 2. Csak az alábbi sorok megfejtése: **Vízszintes sorok:**

A budakeszi erdőben megtalálták az eltünt Eszenyi József gimnazista holttestét

Szombaton délután fordulat állott be abban a titokzatos eltűnési ügyben, amelyben két hét óta nyomoz a budapesti főkapitányság, amelynek középpontjában *Eszenyi* József földbirtokos hetedik gimnazista fia áll, aki — mint annakidején megírtuk — *még szeptember 29-én eltűnt szülei Vörösmarty-tér 5. számú házban lévő lakásáról.* Szombaton délután *megtalálták az eltünt diák holttestét.* Ezzel azonban még nem derült fény sok rejtélyes kérdésre, amelyet csak a további rendőri nyomozás tud majd tisztázni.

Szeptember utolsó napján jelentette be *Eszenyi* József földbirtokos a főkapitányságon 17 éves fia eltűnését. Elmondotta a rendőrségen, hogy fiát, aki az egyik szerzetesrendi gimnáziumba járt, legutóbb megdorgálták, az önérzetes gyermek ezt követőleg tünt el hazulról. Közben megtudták, hogy revolvert is vásárolt. A szülők *ötszáz pengő jutalmat* tűztek ki annak, aki fiúk nyomára vezeti.

Az eltűnést követő nyolcadik napon *egy női hang hívta fel a fiú szüleit* és csak annyit közölt velük, hogy *ne aggódjanak gyermekükért.* Néhány nap mulva ismét jelentkezett és ugyanezt mondotta.

Szombat délután Eszenyiék lakásán jelentkezett *Varga* Tibor mázolósegéd, aki a szülőkkel közölte, hogy Komárom mellett találkozott fiukkal, aki megmondotta neki nevét és arról beszélt, hogy Németországba szökik, mert itthon valami kellemetlensége támadt. Ő lebeszélte a tervről és a fiú hazajött vele Budapestre.

— E pillanatban a József-utca 42. számú házban várakozik — mondotta a boldog szülőknek — és csak azt szeretné tudni megbocsátanak-e neki?

Amikor Varga elment, az édesapa telefonált a rendőrségre, ahonnan detektivek siettek a József-utca 42. számú házba. Nem találták a diákot, senki sem ismerte ott a fiút. De Varga Tibort megtalálták és bevitték a főkapitányságra.

Még tartott a kihallgatása, amikor délután hat óra tájban jelentették a főkapitányságnak, hogy a Budakeszi-út 79. számú házzal szemben lévő erdőrészen *egy fiatalember oszlásnak indult holttestére bukkantak.* Rendőri bizottság robogott a budakeszi erdőbe. A fiatalember ingében E. J. monogramot találtak, zsebében névjegyeket, amelyeken *Eszenyi* József neve állott. Rozsdás revolver feküdt a holttest mellett, amely a rendőrorvos véleménye szerint hat-hét napja feküdt ezen a helyen. Értesítették Eszenyiék jogtanácsosát és inasát, akik a bonctani intézetben *felismerték a Budakeszi-úti halottban az eltünt diákot.*

A nyomozás nagy erélyel folyik tovább.

28 ÉVE FENNÁLLÓ cég!
BODNÁR Az 1940 évi új RÁDIÓ típusokat díjtalanul bemutatja
RÉSZLET — CSERE! Vilmos császár-út 60. Tel.: 113-497, 123-088. Árjegyzék ingyen!

Az idő

A megelőző napokon még gyenge déli, délnyugati szél a szombati napon jelentékenyen megélénkült Közép-Európában. Az enyhe levegő erősödő beáramlása hazánkban is meggyorsította a felmelegedést.

Budapesten szombaton délben 19, este 9 órakor 18 Celsius-fok volt a hőmérséklet, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 mm, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás a következő 24 órára: *Élénk délnyugati-nyugati szél, néhány helyen köd, több helyen (főként az ország keleti felében) még eső. A hőmérséklet nyugaton nem változik lényegesen, keleten még emelkedik.*

ESŐ- BALLON- RAGLÁN-
LODEN és VIHARKABAT
MÁRTON és SZÁSZ
Bálvány-u. 3 Címre ügyelni! Ezen hirdetés felmutatója 5% eng. kap

Mozik műsora

(Sz. = szombat, v. = vasárnap, ü. = ünnep.)

ADMIRÁL. Huckleberry Finn kalandjai. (½4, ½6, ½8, ½10, v.: ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: Mellékutca.

ÁTRIUM. Két lány az utcán. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

ANDRÁSSY. Toprini nász. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v.: 2, 4, 6, 8, 10.)

BELVÁROSI. Huckleberry Finn kalandjai. (4, 6, 8, 10, v. jobb t.: 2-kor is, bal t.: 3, 5, 7, 9.) Vas. d. e. ½11 és 12-kor: Az algíri légió.

BODOGRÁF. Huckleberry Finn kalandjai. (½4, ½6, ½8, ½10, v.: ½2-kor is.)

BROADWAY. Szivek muzsikája. (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½2-kor is.) Minden vasárnap délelőtt 11-kor matiné.

BUDAI APOLLO. Álomsárkány. (½5, ¾7, 9, v. és ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: Koldus és királyfi.
Hétfőtől: Ez Berry!

Capitol. Prol.: Judit. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

CASINO. 3-ik hétre prol.: Hófehérke és a hét törpe. (4, 6, 8, sz., v. és ü.: 2-kor is.)

CITY. 3. hétre prol.: A miniszter barátja. (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ¾4-kor is.)

A kőbányai gyilkos a törvényszék előtt

Ez év január 8-án Kőbányán meggyilkolták a 80 esztendős *Udvardi* Jánosnét. A gyilkosságot *Krakovszki* Mihály napszámos követte el, aki szombaton került a büntetőtörvényszék elé. Először tagadni próbált, azután előadta, hogy az áldozat vadházastársának: *Juhász* Józsefnénak volt a nővére és Juhásznéval már régebben elhatározták, hogy *elteszik az öregasszonyt láb alól.* Juhászné ellen is eljárás indult bűnpártolás címén. A törvényszék Krakovszkit *két és félévi fegyházra,* Juhásznét pedig *kéthavi fogházra* ítélte el. Az ügyész az ítélet ellen *fellebbezést* jelentett be.

UNGHVÁRY JÓZSEF CÉGLÉD MÁR SZÁLLÍT ÁRJEGYZÉK INGYEN
Budapesti iroda: VI., Andrássy-út 56. I. em.

Fáy András-emlékkiállítást rendez a százéves Pesti Hazai Takarék

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* alapításának küszöbönálló 100. évfordulója alkalmával emlékkiállítást rendez, az intézetre és nagynevű alapítójának: *Fáy* Andrásnak életére vonatkozó tárgyakból.

Felkéri tehát az intézet mindazokat, akiknek ennek a kiállításnak keretébe illő irat, emléktárgy stb. van birtokukban és akik hajlandók azt a kiállítás tartamára, de legfeljebb 1940 június 30-áig kölcsönképpen átengedni, szíveskedjenek címüket a felajánlott tárgy megemlítésével bejelenteni. Az intézet az átvett tárgyakról elismervényt ad, azok elszállítása és visszaszállítása iránt saját költségén gondoskodik, az ép visszaszolgáltatásért szavatol és a kiállításra kerülő darabokon — eziránti kívánságra — a tulajdonos nevét is feltünteti.

Az intézet titkársága (Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 5. sz.) az értesítéseket f. év november 10-éig kéri s természetesen személyes megbeszélésre is készséggel áll rendelkezésre.

Móga csipkés függöny a lakás komoly dísze
Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 17

Gyüjtsük a fémhulladékot

Az európai háborús intézkedések és nyersanyagkorlátozások következtében minden országban termé-

Jelentkezzenek a visszacsatolt felvidéki területek volt közalkalmazottai

A *Budapesti Közlöny* 1939 évi

Közigazgatási palota lett az újvidéki báni palotából

Újvidék, október 11.

A volt báni palota „közigazgatási palota" neevt kapott. Itt helyezték el az államrendőrség hivatalait, az I. emeleten a főispáni hivatalt, a II. emeleten a földmívelésügyi minisztérium kirendeltségét és a Délvidéki Birtokpolitikai Ötös Tanács helyiségeit. Ugyancsak az épületben kapott helyet a folyammérnökség, valamint a tárcaközi bizottság, amelyet a volt Dunabánság vagyonának számbavételére és átmeneti kezelésére alakitottak. Ennek a bizottságnak feladata az, hogy a volt bánság vagyonát úgy ossza fel, hogy minden rész oda kerüljön, *ahol annak a magyar közjog szerint helye van.* A bizottságnak óriási munkát kell végeznie, mert több mint *hatmillió feldolgozásra váró akta van előtte a volt bánság területéről.*

— **Országzászlóőrség.** Vasárnap a budapesti állami felsőépitő ipariskola növendékei teljesitenek őrszolgálatot az Ereklyés Országzászlónál, ahová a szakaszt a BART Autótaxivállalat tüzharcos zenekara kiséri.

— **Az Eskü-út 5. sz. alatti villamoskonyhában** rendszeresitett, nagy érdeklődésnek örvendő főzőbemutatókon a legidőszerűbb ételek készitését mutatják be. Előadások hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor, szerdán pedig délután 5 órakor kezdődnek. Belépés, ruhatár dijtalan.

— **A Meteorológiai Intézet felhívása.** A Meteorológiai Intézet 16-tól 21-ig a magasabb légrétegek tanulmányozására légkör - kutató müszereket bocsát fel. A vesszőfonatú kosárban elhelyezett müszert körülbelül 2 méter átmérőjü gumitömb viszi fel a magasba. A gömb elpukkanása után a müszerkosár ejtőernyő segitségével ér földet. Az intézet kéri a megtalálót, hogy azonnal sürgönyözön „Meteor Budapest" címre. A kosarat, ejtőernyőt és a ballonalkatrészeket gondosan őrizze addig, amig a visszaszállitásra utasitást nem kap. Szigorúan tilos és büntetendő cselekmény az állami tulajdonú müszerkosár felbontása, mert a müszerek feljegyzései tönkremennek. Aki a müszert sértetlenül beszolgáltatja, 20 pengő jutalomban részesül és költségeit az intézet megtéritl.

— **Bajtársi találkozó** A Honvéd Ludovika Akadémiát 1901., 1906., 1911., 1916., 1921. és 1931. években végzettek 26-án tartják találkozójukat a Ludovika Akadémián. A résztvevők délelőtt háromnegyed 10 órakor gyülekeznek az akadémia dísztermében.

Csillárt béreljen, cseréljen vegyen, **VOGEL** csillárüzem üzleteiben IV, Károly-körút 28 (Városháza), VIII., Mária Terézia-tér 1

— **A pénzügyminisztérium gyüjtése a kormányzónő téli segélyakciójára.** A föméltóságu asszony ezévi téli segélyakciójával kapcsolatban a pénzügyminisztérium központi tisztviselői és egyéb alkalmazottai között rendezett gyüjtés a pénzügyminiszter adományával együtt 4863 pengő 60 fillért eredményezett.

BALLONKABÁT viharkabát **MARTON és SZÁSZ** lodenkabát BUDAPEST, V., Bálvány-utca 3. sz.

— **Leütöttek egy éjjeli őrt Óbudán.** Szombaton hajnalban az óbudai Szentlélek-téren eszméletlen állapotban találták *Bus* György 50 éves éjjeliőrt. Mikor magához tért, elmondta, hogy hajnalban, ellenőrző körútja közben valaki hátulról megtámadta és egy kemény tárggyal fejbeütötte.

A tangóharmonika kiváló szakemberei és óriási választék STERNBERG hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

— **A Nikotex rt. szociális programja.** A Nikotex Részvénytársaság most tartotta meg rendes évi közgyülését. A Nikotex-minőségben forgalomba kerülő dohányjövedéki gyártmányok a visszatért erdélyi és bácskai országrészekben is hamarosan népszerüvé váltak s a vállalat nyeresége a forgalom emelkedésével arányban növekedett; megfelelő tartalékolások után 88.085 pengőt tesz ki, az 500.000 P-ös részvénytőkének kb. 16%-át. A társaság kezdettől fogva követett szociális gondoskodása (már 11 évvel ezelőtt fizetéses szabadság a munkásoknak, házassági-, családi segély, stb.) továbbfejlesztéseképen ez év nyarán nyitotta meg dunakeszii üdülőtelepét, hol minden munkása a vállalat vendégeként egy heti gondtalan nyaraláshoz jut.

Angoratenyésztők szaklapja az **„Apróbőszág"** Szondy-u. 42 c. Kérjen mutatvá nyszámot

— **Adomány a Vöröskereszt javára.** A Máltai Lovagok Szövetsége nevében *József* kir. herceg tábornagy 1000 pengőt adományozott a *Magyar Vöröskereszt Egylet* céljaira.

Harisnyák NAGYBANI ELADASA. Telefon 223—079. **Ludvignál** Budapest, VII., Szövetség-u. 28 b.

— **Hubertus-ünnepség a Jáki kápolnánál.** A vadászok, erdészek és lövészek védszentje, Szent Hubertus tiszteletére 19-én délelőtt fél 10 órakor a városligeti Jáki kápolna előtt felállitott tábori oltárnál *Kemenes* Illés szentmisét mond. A szentbeszédet *Bercsenyi* Miklós tartja.

Vidéki **cserépkályhás mesterekhez Sürgős felhívás!** Cserépkályha-ajtó rendeléseiket azonnal küldjék be az árubeszerző Szövetkezethez, szállitás utánvét napi áron, árjegyzéket nem küldünk. Cim: Budapesti Cserépkályhakészitő Iparosok Szövetkezete, Budapest, VII., Erzsébet-körút 18.

— **Kitüntetett haditudósitók.** A légierők parancsnoka a sajtó-szolgálat terén a különleges helyzetben teljesitett kiváló és eredményes szolgálataikért dicsérő elismerésével tüntette ki a repülő haditudósitók közül *Raczkó* Lajost, a Sajtókamara repülő alosztályának vezetőjét, *Jánosy* Istvánt, a *Magyar Szárnyak* főszerkesztőjét. Másik három repülő ujságíró: *Budinszky* Sándor, *Pados* Pál és *Ovári-Oss* József is kitüntetést kaptak. A légierők parancsnoka a legfelsőbb hadúr nevében haditudósitói hivatásuk teljesitése közben az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásukért a bronz vitézségi éremmel tüntette ki őket.

— **Révész Imre püspök az elhagyatotak segitéséért.** Kisújszálláson az özvegy lelkésznék és lelkészi árvák javára ünnepet rendezett a *Heves-Nagykunsági Református Lelkésznő Egyesület.* Gáll Istvánné megnyitó beszéde után *Révész* Imre tiszántúli református püspök tartott előadást az özvegyek és árvák támogatásáról. *Ha a társadalom* — mondotta a püspök — *ezer özvegy kezéből kiesni engedi a kenyeret, nem esik-e ki a kenyér ugyanannyi gyermek szájából is?* Az özvegyek ennek a nemzetnek is sok derék fiat neveltek már szent fegyelemmel és imádságos könnyhullatással.

— **Húszéves a tisztviselőtelepi református egyház.** Most húsz esztendeje alapitották meg a budapest—tisztviselőtelepi ref. egyházközséget, amely jelenleg *Patay* Pál lelkipásztor és *Benkő* Ferenc főgondnok, ny. államtitkár vezetésével pásztorolja a híveket. Az évforduló alkalmából egyhetes evangélizáció volt az Üllői-uti templomban.

— **A nevelés a legnehezebb művészetek egyike.** Nemcsak idegorvosok rendelőiben és szanatóriumokban, hanem mindenütt az életben találkozunk ideges, túlérzékeny, rosszmodorú, megbizhatatlan emberekkel. A *Magyar Individuálpszichológiai Egyesület* vállalkozik arra, hogy néhány hónapig tartó *esti tanfolyamon* a szülőket, a tanárokat és mindazokat, akiknek emberismeretre van szükségük, bevezeti *a gyermeklélektani és gyakorlati nevelési ismeretekbe.* A megnyitó előadás az OMBI dísztermében: *V., Akadémia-utca 3.*, szerdán, október 15-én este fél 8 órakor lesz.

o=o

HALÁLOZÁS

Nagyréti Darvas Tamás ny. ezredes, számos hadikitüntetés tulajdonosa pénteken elhunyt. Vasárnap délelőtt 3 órakor temetik a Kerepesi-uti temető halottasházából, ahonnan Ongára szállitják és hétfőn délután fél 5 órakor az ongai családi sirkertben helyezik örök nyugalomra.

Özv. dapsai Dapsy Béláné sz. levkóczy és késmárki Moesz Julianna 46 éves korában elhunyt. Vasárnap délután 4 órakor temetik a Kerepesi-temető halottasházából a szkárosi családi sirboltba.

Gergolovits Vilmos október 9-én életének 67-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése október 12-én délután fél 4 órakor lesz a X. kerületi uj köztemető halottasházából.

A vásárló

Hricák Husztról elindult vásárolni. Terményt vett, zabot és babot, lisztet meg miegymást, s fizetett készpénzzel gavallérosan. Nem a megálapitott árat, hanem jóval többet és ezért a bőkezüségért kapott a terményeken felül most egy évi börtönt is a beregszászi törvényszéktől. A vásárló az ugynevezett becsületes pénzével a zsebében, riadtan kérdi: mi ez? Mert azt még hajlandó megérteni, hogy az eladót megbüntetik árdrágitásért — amint ez alkalommal is kétévi fegyházat kapott —, de az már szokatlan számára, hogy a vásárlót is elitélik. Pedig mindinkább tevékenyen lép az előtérbe a bőkezü vásárló, mint a köz ellensége. Az előtt, ha valaki drágán vásárolt, megállapitották, hogy ügyetlen vagy bolond, de magánügye volt ez a túlfizetés. Immár nem az, mert felelősségre vonják és épp úgy megbüntetik, mint az árdrágitót, hiszen valójában ő is az. Kétféle fajtája van a drágábban vásárlónak: egyik a rosszhiszemü, akinek előre eltökélt célja az árak felhajtása, aztán az igy vásárolt áruk még drágábban való továbbadása. Elsőrendü közellenség, mert másoknak a bérét, fizetését rontja le. Van aztán a magándrágitó, aki azt mondja a tejesnek: nem baj, ha valamivel drágább, csak hozzon, ő az, aki megértően sőt biztatóan kacsint a hentesre, amikor ez többet számit a zsirért, húsért. Néhány fillér nem számit, fontos, hogy van, mondja önmagát és a drágitót megnyugtatóan. Néha elcsipik őt is mostanában, adja a jóhiszemüt, kényelmeset és az elitéléskor méltatlankodik. Mégis csak meg kell barátkozni azzal a gondolattal, hogy a vásárlás sem magánügy, hogy a pénz nem jogosit fel mások megrövidítésére. Nem magától értetődő az angol szövetruha, amikor mások nem tudják megfizetni. Nem lehet továbbra is úgy, hogy helyeslően bólintva olvassa a rejtegető vagy drágitó büntetését, de ő maga azt mondja: nem baj, ha valamivel drágább. A jelenségek szigorúan egymásbakapcsolódnak és példázzák, hogy sok minden nem magánügy, ami eddig magától értetődően az volt. A beregszászi törvényszék itélete figyelmeztet.

B. Gy.

CANTULIA a harmonikák királya. Minden hangszer legjobb **REMÉNYI** hangszertelepén, VI., Király-u. 58. Kérje a 64. árjegyzéket arról a hangszerről, amely érdekli.

ELŐADÁSOK

13-án este háromnegyed 8 órakor a MONE orvosnők ülésén (József-utca 2.) Lukács Sarolta tart előadást „Mit vár a Vöröskereszt a magyar orvosnőktől?" címmel. — 16-án délután 5 órakor a Virágkedvelők Egyesületében (Esterházy-utca 4.) Füredi Jenő tart előadást „Az átültetés gyakorlati bemutatása" címmel.

=o=

— **Orvosi hir.** Bónis István belorvos szabadságáról visszaérkezett és újra rendel Máriautca 12—14. szám alatt. Telefon: 138—414.

SEALBUNDÁT OLCSÓN JÓT: **GASZTONYI** SZŰCSNÉL VEGYEN, RÁKÓCZI-ÚT 82.

VÍZÁLLÁS

A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi intézete jelenti:

A Duna Linzig és Stein—Bécs között árad, máshol apad, alacsony vizállású.

Dunai vizállások: Schärding 252, Aschach 195, Struden 270, Stein 249, Bécs 232, Pozsony 81, Komárom 216, Budapest 148 (holnap 146), Paks 52, Baja 134, Mohács 160, Gombos 224, Ujvidék 188.

Gázlómélységek a magyar Dunán: Baka 1820.8 km-nél 21 dm, Bős 1818.2, km-nél 24.5 dm, Szap bal 1811.2 km-nél 21 dm, Szap jobb 1810.8 km-nél 18 dm, Medve 1806.2 km-nél 19 dm, Gönyü bal 1790 km-nél 19 dm, Apatin 1397.5 km-nél 22 dm.

A Rába Szentgotthárdnál —43.
A Dráva Barcsnál —108, Drávaszabolcsnál —7.
A Tisza Vásárosnaményig árad, lejjebb apad. Tokajig igen alacsony, Tiszafüredtől lefelé alacsony vizállású.
Tiszai vizállások: Máramarossziget 95, Visk 14, Tekeháza 2, Tiszaújlak —46, Vásárosnamény —61, Záhony —148, Tokaj 48, Szolnok 56, Csongrád 19, Szeged 104 (holnap 97), Titel 173.
A Szamos Désnél —32, Szatmárnémetinél —34.
A Bodrog Bodrogszerdahelynél 120.
A Sajó Bánrévénél 42.
A Hernád Hidasnémetinél 18.
A Berettyó Margittánál 14.
A Körösök Csucsánál 45, Nagyváradnál —110, Békésnél —46, Gyománál 4.
A Maros Marosvásrhelynél —42, Makónál 48.
A Balaton Siófoknál 51.
A Velencei-tó Agárónál 32.

— **A MÉP belvárosi vezetőségi értekezlete.** A Magyar Élet Pártjának belvárosi szervezete most tartotta első vezetőségi értekezletét az évadban, amelyen Donáth György képviselő, a fővárosi pártszervezet helyettes elnöke adott politikai tájékoztatót és ismertette a pár legközelebbi munkatervét.

=□=

HÁZASSÁG

Nemespétseli Miklós Géza dr. ügyvéd, Székesfehérvár szab. kir. város tb. főügyésze október 14-én déli 1 órakor a székesfehérvári ref. templomban tartja esküvőjét bodrogi Koch Nándor dr. tankerületi kir. főigazgató és felesége, nemes Clement Elza leányával, Ottilával.

Haan György középiskolai tanár eljegyezte Kiss Brigitta tanitónőt Budapesten.

Kékessy Ilona és Dorosy Zoltán jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Bencze Anikó és ifj. Tininszky János jegyesek.

— **Palugyai Győző Viktor** szücs kölcsön is ad szörmebelépőt, bolerót alkalmakra. IV., Váci-utca 15.

— **Szücsünk a Váci-utcai Palugyai.**

o»—«o

— **Bizonyitáskiegészitést rendeltek el Müller Antalék rágalmazási perében.** Müller Antal országgyülési képviselő ismert rágalmazási perében, mint ismeretes, a törvényszék Borlay Károly mérnököt bünösnek mondta ki Müller Antal sérelmére elkövetett rágalmazásban s ezért száz pengő pénzbüntetésre itélte. Fellebbezések folytán az ügy a törvényszék Buzáth-tanácsa elé került, amely több tárgyalás után bizonyitáskiegészitést rendelt el s e célból a tárgyalást október 25-re elnapolta.

— **Felhivás.** Felhivjuk t. olvasóink figyelmét a mai lapunkhoz csatolt színes kartonmellékletre, amelyen a Török A. és Társa Bankház R.-T. (Budapest IV., Szervita-tér 3.) az uj 47. m. kir. osztálysorsjátékra vonatkozó közelebbi részleteket közöl. Rendelés céljából legajánlatosabb a mellékheten függő levelezőlapot felhasználni, de a rendelés postautalványos, postai levelezőlapon, vagy levélben is történhetik. Egész sorsjegy ára 28.—, fél 14.—, negyed 7.—, nyolcad 3.50 pengő.

VIDÉKI NAPLÓ

Többszázvagónos közraktárrá épitik át Zomborban az **Első Budapesti Gőzmalom** telepét, amelyet a Mezőgazdasági Közraktárak vállalat vásárolt meg.

Megalakult a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetkezet felhivására Doroszlón a népmüvelési osztály, melynek elnöke Süszler Károly főjegyző lett.

A medvék és farkasok az utóbbi hetekben Csikszentdomokos határában 80 marhát, 150 sertést és 500 juhot téptek szét. A lakosság a fenevadak ellen szabad vadásztársaság alakitására kért engedélyt.

Tisztviselőlakások épitésére 250 ezer pengőt vett fel Csikszereda.

Mozgalom indult meg Kézdivásárhelyen, hogy az idén hagyják el Halottak napján a temetői kivilágitást és a gyertyák árát adják a Föméltóságú Asszony segélyakciója javára.

Sorozatos lopások miatt a kolozsvári törvényszék négyévi szigoritott dologházra itélte Illyés Gyula bánffyhunyadi legényt.

Falu-tanfolyamot tartott a Szociális Szervezet papok, tanitók és mások részére Désen.

Kiesett az emeleti ablakból s az utca kövén halálra zúzta magát Szatmáron Bicsak József kereskedő másféléves kisfia.

Most töltötte be a Debreceni Kereskedő Társulat az elnöki széket, amely Kardos Gyula halálával üresedett meg. Az uj elnök Kontsek László nagykereskedő lett.

Zsákbavarrva 58 méter textilárút rejtett el a szomszédjánál Ackermann Mórné nagygajdosi volt fűszerkereskedő felesége. Az eljárás megindult ellene.

Diszpolgárrá választotta Kéménd község Porubszky Gézát abból az alkalomból, hogy most töltötte be kéméndi plébánosságának 20. évét.

— **Ideges, lehangolt, étvágytalan, eldugult embereknél a régóta bevált természetes „Ferenc József" keserüvíz gyorsan megszabadítja a beleket az ott felhalmozódott orjedő és rothadó anyagoktól és az emésztőszervek további működését is igen kedvezően befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!**

KAKAS ruhafesték gyönyörűen fest szövetet, selymet, vásznat és bármilyen anyagot. Régi holmiját vétek eldobni, fesse be! Dupla adag 22 fillér, kis adag 15 fillér. Egy ruhához 4—5 csomag elegendő. Kérje mindenütt! Bárhova szállit: Leudvaj Testvérek festéktelepe, Ungvár 2

Otthon KARTON KÖTÉ[NY] 4.80 2.80 3.[40] **GUTMANN J. ÉS T[ÁRSA]** RÁKÓCZI ÚT 12

Postán utánvéttel cs[ak] akkor szállítunk, h[a] vásárlási könyv[et] a megrendelőss[el] együtt beküld[i]

— **Ujságíró turisták figyeln[ek].** Az Orsz. Magyar Sajtókamara ristaságot kedvelő tagjait felk[éri], hogy 16-án déli 1 órakor a mara helyiségében szivesked[jenek] megjelenni az alakuló ülést előző megbeszélésre.

500 P. hav[i] jövedelmet biztosit az an[góra] tenyésztés. Ismertetőt küld[ünk] laszbélyeg ellenében Hung[ária] angóratenyészet, Pécel, Pes[t]

Húsz százalékkal megdrágu[lt] csett a gáz, a villany és a mos.

Politikai vita során Eckert ibafai gazda egy léccel úgy fejbe Orbán János gazdát, ho[gy] agyrázkódással vitték be a klinikára.

A püspöki kar által kötelezően egységes **„Szent Vagy, Uram!"-IMA- és ÉNEKKÖNY[V]** MAGYAR KORUSNAL, Bpest, F[ő] utca 55. Kívánatra dijtalan tá[j]tót is küld.

Hatszáz pengő ösztöndijat dékozott a Dunagőzhajózási ság a mohácsi gimnáziumnak DGT-alkalmazott gyermekén[ek] nittatására.

Tisztitsa meg szervezetét a b[él] felhalmozódott salak[tól] nincs is éppen székre[való] Jó tisztitó hashajtó a **DAR[A]**

Uj református templomot telt fel Kisbér községben Me[g]szay Vince püspök.

Rádiója rossz vagy sel[ejtes] **Megjavitja gyors** **HERCZEG** ANDRÁSSY-ÚT 14. Tel. 118

128 földmüvesnek jutt[atott] egyenként 500 négyszögöl h[ely]et a zalai Sümegprágán a k[ö]tokossági legelőterületből.

Rádió Sternberg Legjobb gyártm[ány] Kérjen árajánl[atot] hangszer Rákóczi-

Jubiláris állatkiállitást r[en]október 30-tól november 4-ig con, tizéves fennállása alkalm[ából] Vác és Vidéke Fajállattenyé[sztő]nek Egyesülete.

+ AUTOKRAT Törv. véd. a[latt] rendszerű, rugó **SÉRVK[ÖTŐ]** éjjel-nappal vi[selhető] könnyű, e[gyszerű] egyoldalt [is] kétoldalt [is] **MAUTHER** V., [Bp.] utca 1[3.] vill. végáll. Tel[efon] Kérjen 8. sz. [árjegyzéket] prospektus

HETI SZINHÁZI HIRADÓ

Jubileum volt szombaton ste az Operaházban. A ti-enkétezredik előadás jubi-umát ünnepelték a Dalmű-zínházban, az épület fenn-llása óta tizenkétezredszer yulladtak fel a rivalda mpái, szólalt meg a zene-ar és hangzottak föl az iák a színpadon. Az Ope-ház a jubileumot a „Bánk n" előadásával ünnepelte eg.

*

Uj bemutató filmszínház ilik meg a közeljövőben dapesten. A Corvin-mozi elő a premiermozik so-a. Teljesen átalakítva és pítve nyit kaput a Cor-mozi, amely a főváros nagyobb filmszínháza lesz, ennyiben nézőtere több t 1200 személy befoga-ára alkalmas. Willy rst hatalmas zenés je, az „Operett" sze-el az ünnepi megnyitó dás műsorán.

*

émeth Antal dr., a Nem-Színház igazgatója va-ap délelőtt utazik Frank-ba, hogy Hans *Meissner*-a frankfurti színházak endánsával megtárgyalja az ősz folyamán ese-s vendégrendezését a furti operaházban. *Né-*Antalnak két héttel tt kellett volna elutaz-betegsége azonban meg-ta ebben a tervében. munkatársa: *Szücs* ó dramaturg és *Hor-*János scenikus most tek vissza Németor-ól, ahol már részletes eszéléseket folytattak szt nálunk a Nemzeti ázban bemutatásra ke-*Wallenstein*-trilógiát il-, amelyet — mint is-es — Hans *Meissner* z, részben pedig a *gor és Tündé*"-nek né-elvű előadását a ber-*chiller Theaterben*, *Né-*Antal dr. németországi lásai során a még kérdéseket tárgyal-

*

színházi fronton egy ny lesz csak a jövő amely azonban külö-deklődésre tarthat szá-Pénteken mutatja be is a Vígszínház *Bókay* új darabját, amelynek *„Hazudj nekem"*. Évek Bókay-bemutatók ese-számba mennek és a zi világ érdeklődésé-középpontjában álla-Ezt most még fokozza hogy az új Bókay-ban mutatkozik be a svári színház népszerű znője, *Fényes* Alice, — mint ismeretes — az adra a Vígszínház szer-tett le. *Fényes* Alice budapesti fellépése kü-

lönös figyelmet kelt és bemutatkozását nagy várakozás előzi meg. A főszerepeket mellette *Somlay* Artur és *Ajtay* Andor játsszák.

A kitünő író egyébként most új sikereket arat Ber-

Fényes Alice

linben, ahol egyszerre két darabját is játsszák. A közelmultban mutatták be a „Megvédtem egy asszonyt" című vígjátékát, melyről a berlini kritika a legnagyobb elismeréssel ír és olyan sikert jósolnak neki, mint a „Feleség"-nek, amely a Theater Unden den Lindenben nemsokára eléri a 300-ik előadás jubileumát.

*

Az évad első operaházi bemutatója szerdán lesz. Strauss Richárd egyik legutolsó alkotása, a „Daphne" kerül színre, amelyet már két évvel ezelőtt szabadtéri előadáson láttunk a Margitszigeti Színpadon. Most Innocent Vince Ernő új át-

Horányi Karola

dolgozásában adják elő a görög mithológia világában lejátszódó meséjű Strauss-operát, amelyben Apollót Sárdy János, Leukippost, aki iránt szerelemre gyullad a görög isten, Tamás Ilonka személyesíti meg. A főszerepeket rajtuk kívül Basilides Mária, Kovács Jolán, Horányi Karola, Halmos János, Maleczky Oszkár és Nagypál László éneklik. A Strauss-operát a bemutatón Berg Ottó vezényli. Mivel a Daphne nem tölti be az egész estet, utána Bartók Béla tavaly bemutatott táncjátéka, a „Fából faragott királyfi" kerül színre. Kedden délelőtt lesz a „Daphne" főpróbája.

*

A velencei filmversenyen a legjobb színésznő Volpi-serlegét Luise Ullrich nyerte el, az „Annelie" című film női főszerepének kitünő alakításáért. A díjnyertes színésznő filmje nemrég Budapestre érkezett és rövidesen bemutatásra is kerül a magyar közönség előtt „Egy szív regénye" címmel. Luise Ullrich mellett a férfi főszerepet a népszerű színész, Carl Ludwig Diehl játssza.

*

„Igy öltözzünk..." címmel izléses füzet jelent meg, amelyben a tehetséges, fiatal divatrajzolónő, *Kecső* Erzsébet szebbnél-szebb eredeti ruhamodellekkel valóságos revüjét adja az új női őszi divatnak. Az egyszerű, de elegánsvonalú trottőrruhától a díszes, nagy estélyiruhákig minden alkalomra megfelelő modell megtalálható a csínos kiállítású füzetben.

ŐSZI NAGYTAKARÍTÁS

Irta: Ujhely József

Nem, ez így nem mehet tovább! Hetek óta nyomja már a lelkemet, ránehezedik a munkakedvemre, megbénít, elkeserít...

Itt az ősz, igen, tudom, látom, érzem... De nem ez keserít el, hanem az, hogy haladéktalanul el kell végezni az őszi nagytakarítást! Nem a lakásomban — ahhoz én nem kellek, azt hozzáértő, dolgos kezek már régen elvégezték nélkülem.

De az íróasztalomban... Hihetetlen, hogy mi gyűlik össze néhány röpke hónap alatt. Nem is olyan régen, nyár elején, zöldek voltak a fák s én tisztára takarítottam, saját külön kis Augiász-istállómat, kidobálva mindent, ami felesleges, ami lom, ami idejét multa.

És ime most, hogy a fák zöldje rozsdásra vált, ismét tele a fiók lommal, levéllel, képekkel — néma és mégis, kiáltó figyelmeztetésekkel, megválaszolatlan kérdésekkel, egyik napról a másikra halogatott problémákkal, amelyeknek a megoldását egy-egy jámbor lélek valamilyen megmagyarázhatatlan bizalom folytán csak tőlem várja.

Nem, ez így nem mehet tovább! Elég volt a lelkiismeretfúrdalásból. Jöjjön az őszi nagytakarítás, kívül és belül. Ugy értem ezt, hogy nemcsak a fiókban csinálok majd rendet, de kívül, az asztalon is, sőt szerkesztőségi szobám falát sem hagyom rendezetlenül. A négy falat, amit párszáz bekeretezett rajz, karikatúra és fénykép díszit.

Legtöbb közülük illusztrációja annak az izgalmas folytatásos regénynek, amit már jó ideje írok „színházi kritika" címen. Sok siker és bukás, forró színházi esték hősei és hősnői néznek le rám a falakról, de olyan képek is szemembe ötlenek, amelyekről ma már nem is tudom első pillantásra, hogy kicsodák... Ezek a múló siker tiszavirágjai, a beváltatlan ígéretek. És van egy pár halottam is...

Igen! A képeket át kell rendezni. A mostani elrendezés nem megfelelő. Legelőször azonban jöjjön a fiók! Halk fogadalommal kezdem kirakni a papírtömeget, csak most az egyszer legyek túl rajta, többé soha nem hagyom összegyűlni...

Eddig mindent rosszul csináltam, ezentúl legyen minden másképpen. Nem lehet szó nélkül hagyni azokat, akik válaszra várnak. A gyanutlanokat, akik ártatlanul felkeresnek soraikkal — ezek ezentúl ne csalódjanak bennem. Csak még most az egyszer sikerüljön a rendcsinálás és legyek „azsúr" — soha többé nem engedem halmozódni az elintéznivalókat.

Miután elhatároztam, hogy ezentúl okos leszek és módszeres, legelőször is szortírozom az elintézendőket... Hm. Fényképek... De mennyi és milyen rosszak... Node ezt csak úgy magamban mondtam. És már írom is a választ.

KEDVES FÉNYKÉPBEKÜLDŐK! Legszívesebben album formájában közölném képeiket, néhány hasáb meleg írás kíséretében. Sajnos — bár hatásköröm, befolyásom, súlyom, tekintélyem és hatalmam — amint azt Önök oly negédesen elképzelik — csaknem „korlátlannak" mondható, — mégsem követhetem egyelőre szívem hő óhaját és képeik leközöletlenek maradnak. Sajnos, a „szürke" napi aktualitások, a most megindult színházi szezon — szerény eseményei az átlagolvasókat jobban érdeklik, mint az Önök képei s így ezek nem jelennek meg. Node bizzunk egy szebb jövőben! Addig azonban kérek mindenkit, ne küldjenek képet, mert meghasad a szívem, hogy nem közölhetem...

Ugy, most jöhet a második csoport, a kéziratok:

IGEN TISZTELT DRAMA-, VIGJÁTÉK-, MONOLÓG-, VILLAMTRÉFA-, VERS-, REGÉNY-, TÁRCA-, NOVELLA- ÉS ALKALMI KRITIKAIRÓ HÖLGYEK ÉS URAK! Roskadozva a belém helyezett bizalom súlya alatt, kérdem mély alázattal: miért éppen engem méltóztattak megtisztelni műveikkel és az azokat kísérő sorokkal? Ezeket elolvasni egy élet se lenne elég! Én nem kívánok Önöktől mást, minthogy jó egészségben folytassák irodalmi működésüket, de — szerény személyem kikapcsolásával. Utóvégre gyarló ember vagyok s mint ilyen, irigy. Irigylem az Önök írásaiból kicsillanó hallatlan tehetséget. Ne fájdítsák a szívemet.

*

A két „főcsoport" után most már szabadabban lélegzem. Hiszen megy ez a munka. Régi színlapok, körlevelek, meghívók, egyidőben oly fontosnak tartott rejtelmes feljegyzéseim tűnnek el a papírkosárban. Aztán előkerül néhány rejtett kincs. Pár könyv, amelyekért tűvétettem a lakásomat, hat csomag ma már nem kapható tengerentúli cigaretta, elveszett elefántcsontszipkám, egy zsebkés és két vadonatúj ceruza. S még egypár levél, ami elintézésre vár. Hát gyerünk...

M. MAŃCIKANAK Dembinszky-utcába üzenem, hogy nőtlen vagyok. A többi kérdése már, sajnos, idejét multa.

F. SANDOR URAT Jászkarajenőn értesítem, hogy még mindig nem írok filmet közösen és főként nem foglalkozom kölcsönügyletekkel.

És végül V. LENKE URHÖLGYTŐL bocsánatot kérek, hogy ilyen elkésve válaszolok, de ígérem, ha legközelebb hasonló kéréssel tisztel meg, haladéktalanul teljesítem. Boldogan. Hiszen csekélység az egész! Mindössze annyi: mutassam be M. művésznőnek, vagy ha nem, az is elég, ha kölcsönkérem az ön számára a művésznő fehér estélyi ruháját, amit a legutóbbi filmjében viselt. Igazán egyszerű dolog...

*

No végre! Rend van. Jöhetnek az új levelek. Igérem, valamennyire válaszolok. Azonnal. Egyénileg. Levélben. Bár az is lehet, hogy nem mindenki teszi az ablakába...

Nóra

Felújítás a Nemzeti Színházban

Félévszázaddal ezelőtt: *„Nóra"* forradalmat jelentett. A sok avult színpadi hókusz-pókusz után kirobbanó siker volt *Ibsen* naturalizmusa. Mint több klasszikus fémjelzésű írónak, *Ibsennek* is vannak olyan színművei, amelyeknek problémáit régen megoldotta az idő.

JAVOR és BAJOR

Túljutottunk rajtuk. A fejlődő, *örök mozgású* társadalom felszámolta a felvetett kérdéseket. Nem érdekesek — mert *nincsenek*. A *Nóra* azonban még ma is él — talán még jobban, mint azelőtt. A karriertípus — *Helmer Torwald* — áleröklcse, undok önzése, nagyképűsége, még otthonába is becsempészett álarca: napjainkban is megtalálható. Helmer Torwald nemcsak férjtípus, hanem örökké élő *férfitípus*.

Az előadás — *Németh* Antal kitünő rendezése —: magasszínvonalú, finom és művészi. Az új színpadi megoldások érdekesek, ügyesek. Van *az egyéni beállításában valami nagyon rokonszenves bátorság.*

Bajor Gizi a címszerepben: remek. Színes, elbüvölő, egyszerű. Amit csinál: klasszikus iskola. Megtelik vele színpad, nézőtér. Nagy, meleg sikert jósolunk. *Lehotay* Arpád — Helmer Thorwald — mélyen átérzett jellemábrázolást nyujt. Tökéletes. Olyan közel hozza a figurát, hogy valóban *élvezzük a premierplant.*

Aghy Erzsi felfogásban állítja elénk özvegy Lindennét. Kevésbé szentimentális, mint elődei. Ugy érezzük: *igy jó.*

Jávor Pál mint Rank, feszült perceket teremt a nézőtéren. *Major* Tamás feltünően jó alakítását megtapsolta a főpróba közönsége is. *M. Iványi* Irén, *Szathmáry* Margit és *Palotai* István kitünően illeszkednek be az együttesbe. *Horváth* János díszletei stilusosak, szépek. **FELKAI FERENC**

Japáni karmester a Székesfővárosi Zenekar élén

A Székesfővárosi Zenekarnak a Vigadóban megtartott rendkívüli estjét *Ekitai Ahn* fiatal japán karmester vezényelte. Ki művészi tanulmányait az előző években *Kodály* és *Dohnányi* mesteriskolájában fejezte be. A rokonszenves megjelenésű, szerény, finom-mosolyú japáni dirigens műsorának legjelentősebb pontja volt *Veress* Sándor szimfóniájának bemutatása. Az aszkétikusan komoly, fiatal Veress Sándornak ez a Japánban pályadíjat nyert műve eddigi legjelentősebb alkotása. Mesteri kontrapunktikus tudása, nemes építőtechnikája gyönyörüen bontakozik ki az első tételben, míg a II. tétel a mély liraiság hangján szól hozzánk, III. gyors tételnek egészséges, friss melódiáit pedig sodróerejü ritmusok viszik előre. *Európai viszonylatban is kiemelkedő értéke a modern muzsikának ez az alkotás,* amit bizonyára fogunk még jobb előadásban is hallani. *Ekitai Ahn,* mint komponista is bemutatkozott ezen az estén: *Etenraku* című szimfónikus műve ősi japán melódiáival kellemes benyomást keltett. *Rossini* és *Schubert*-művek voltak még a szépsikerü est műsorán, amelyet előkelő és kitünő közönség hallgatott végig. **TÓTH DÉNES**

A „Karthausi" filmen: Néma kolostor

Filmgyártóink az utóbbi időben mindinkább nagyobb érdeklődéssel fordulnak klasszikus irodalmunk remekei felé. Ma már a magyar filmgyártás eljutott arra a fokra, hogy bátor kézzel nyulhat ezekhez a remekművekhez anélkül, hogy azok szépsége és értéke csorbát szenvedne az átültetésben. Most került ki a müteremből *Eötvös József* báró *Karthausijának* filmváltozata, amely élénk bizonysága annak, hogy irodalmi remekműből Magyarországon is lehet remek filmet készíteni. *Asztalos* Miklós írta a forgatókönyvet és mindent átmentett, amit a mesén túl nagy írónk klaszszikus szépségü regényében összezsúfolt. Merész vállalkozás volt ez, de kitünően sikerült. Érdeme ez mellette a film rendezőjének, *Rodriguez* Endrének, aki az olcsó hatásokat elkerülve, nemes stílusban és a regény szellemének megfelelően oldotta meg azokat a feltornyosuló problémákat, amelyek a rendezőre hárulnak egy értékes irodalmi mü filmrevitelében. Az elkészült filmet, amely „Néma kolostor" címen kerül majd a közönség elé, meghívott közönség előtt most mutattak be. Nincs semmi túlzás annak a megállapításában, hogy ezúttal a magyar filmgyártás remekelt. Az író és a rendező munkájával egyformán magas színvonalon mozog a kitünő színészgárda játéka is és bensőségesen, hittel érzékeltetik azt a fenkölt, tiszta szellemet,

Jávor és Tolnay.

amely Eötvös művének minden sorából felénk árad. *Tolnay* Klári, *Lukács* Margit, *Szatmáry* Margit, *Jávor* Pál, *Toronyi* Imre, *Ajtay* Andor, *Makláry* Zoltán és a többiek is mind a legnagyobb dicséretet érdemlik éppen úgy, mint *Eiben* István, a varázslatosan szép fotografiáért és *Vincze* Ottó, aki *Tichy* Géza gróf zenei hagyományából állította össze a kísérőzenét. A *„Néma kolostor"* újabb határkövet jelent a magyar filmgyártásban.

SZINHÁZI MÚSOR

Szinházjegyirodáink

vezményes jegyárusitásai: ker., József-körút 5. szám, V., Petőfi Sándor-utca 16. endelő telefonok: Stádium: —00. Kultúr: 18—99—99. jmentes házhozszállítás.

*

ERAHÁZ (3, ½8): V. d. u.: y országa; este (½7): . Hétfő: Nincs előadás. : Nincs előadás. Szerda Tasne, Fából faragott ki-Csütörtök (B): Hovans-Péntek (Bsz.): Hunyady , Csárdajelenet. Szombat: öpeny, Angelica nővér, i Schicchi (Bsz.). Vasárnap .: Nincs előadás; este: zo, Coppélia.

MZETI SZINHÁZ (½4 ½8): nap d. u.: Győri kaland; (I.): Nóra. Hétfő (II.), (III.), szerda (IV.), csü-(V.), péntek (VI.): Nóra. at d. u.: Akadémiai vizs-ste (VII.): Nóra. Vasárnap : A piros bugyelláris; (VIII.): Nóra.

ZETI KAMARASZINHÁZ finden este: Kaland.

YAR MŰVELŐDÉS HÁZA nap d. e. (11): A piros lláris (G 2.); d. u. (4): ri hangverseny; este (7): kereszt kívánsághangver-Hétfő (½8): Lehár-est. (½8): Tosca. (V. I. 1.). (3): Csalódások. (Ifj. e.). tök (3), péntek (3), szom-3): Csalódások. (Ifj. elő-este (8): Kacagó tarka-Vasárnap d. e. (½11): Le-ünnepély; d. u. (3): Já-itéz (V. II. 1.); este (8): óharmonika-est.

VIGSZINHAZ (¼4, 8): Vas-d. u.: Marie Rose; este (R), Marie Rose. H. (F): Marie Rose. Kedd (B), szerda (Bsz.), csütörtök (D): Marie Rose. Péntek: Hazudj nekem. Szombat d. u. (Szombati bérlet): Marie Rose. Este (Bsz.): Hazudj nekem. Vasárnap d. u.: Marie Rose; este (T): Hazudj nekem.

UJ MAGYAR SZINHAZ (4, 8): Vasárnap d. u. és este (G): A milliomos. Hétfő (H), Kedd (I), szerda (K): A milliomos. Minden este és vasárnap d. u.: A milliomos.

MADÁCH SZINHAZ (¼4, 8): Minden este és vasárnap d. u.: IV. Henrik.

ANDRASSY SZINHÁZ (¼4, 8): Minden este és vasárnap d. u.: Boldoggá teszlek.

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ (¼4, 8)): Minden este és vasárnap d. u.: Csodatükör.

KAMARA VARIETÉ (½9, csütörtök és szombat ½6, ½9, vasárnap ¼4, 6, 9): Minden nap: Ramazuri.

KOMÉDIA ORFEUM (½5, ½9): Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Utazás a hölgy körül.

ROYAL REVÜSZINHAZ (½9, csütörtök, szombat és vasárnap délután ½5): Minden nap: Tempó revü.

NEMZETI BÁBSZINHAZ (4, 8): Minden este: Istvánka. Hétfő, péntek: Toldi. Minden d. u.: Mesejáték.

ERZSÉBETVAROSI SZINHAZ (¼6, ¼9 és vasárnap ¾4, ¾6, ½9): Minden nap: Becskereki menyecske.

JÓZSEFVÁROSI SZINHAZ (¼6, ¼9, vas. ½4, ¾6, ½9): Minden nap: Ilyenek a férfiak.

KISFALUDY SZINHÁZ (¼6, ¼9, vas. ½4, ¾6, ½9): Mindennap: A tizedik kérő.

MAGYAR MŰSZINKÖR (Vas. ¼4, 6, 8): Postás Katica.

Függetlenség

zeremüködésével ke-
eneszerző Carlo de
pompás modern
gitja az idei tél
slágereit. A szín-
a férfiak bemuta-
este a *Fiatalság*,
operettet játssza.

*

nber 24-én a „*Ma-*
" együttese, amely
zerepel a Magyar
ban, népi betlehe-
mutat szabad té-
zabadtéri játékok
Népmüvelési Bi-
erve valósul meg.
onyi játékok lesz-
szabadtéri előadá-
A betlehemes já-
délután Budapest
játsszák el a szí-
ség előtt.

i kabaré a Vigszín-
zínházban az idén
eri kabarét rendez-
már készül a mu-
gokra, amelyek be-
nek. A Vigszínház
kívül néhány ven-
zerepel. A kabaré
an tökéletes lesz,
tos tudatában nem-
estére tüzték mü-
szerepel a januári

hangversenyei:
ONGRESSZUS
ny délután Z. ¾6.
agymesterei:
Gombaszögi, 2 La-
Kökény, Pécsi Öreg
y—Da bukát, Pár-
Borszéky. Jegyek
gyinél, Zeneakadé-

KARÁCSONYA
csütörtökön d. u.
ay, Vaszary Piri,
Szőnyi Testvérek,
Koltay Sanyi, Ma-
ster Sarkadi, Gye-
babák, humoros
aszínház stb. Je-
zsavölgyinél, Zene-

Téli zsoltár

Kovách Aladár drámája a Nemzeti Színházban

A fellörő gondolat s a konok, rövidlátó közöny drámája a „Téli zsoltár". Kovách Aladár nevével másodszor találkozunk a Nemzeti Színház színlapján. Másfél évvel ezelőtt Tolsztoj „Feltámadás"-át dramatizálta, a mostani színdarab az első önálló műve. Apáczai Cseri János a hős, a XVII-ik századnak ez a korát megelőző tudósa, aki képtelen volt belenyugodni a háromszáz év előtti Erdély felületes és fonák tudákosságába, — szerette volna fölemelni az akkori fiatalságot a nyugati nemzetek szellemi nivójára. A darab hőse kétségtelenül érdekes és a körülte történő események is színpadszerüek, a dráma menete azonban egy kicsit epikusan bőbeszédü. Sok motívum csak hosszú színpadi percek, vagy ötpercek múltán kap fényt és válik színpadi értelemben véve lendületessé és drámaivá. A színházat és az irodalmat szerető néző azonban könnyedén elnéz ezek fölött a hibák fölött, mert az iró kezevonását érzi lépten-nyomon s az iró hanga s a dráma lelke áttüzel még a sokszor lagymatag jelenetek ködfátyolán is. Németh Antal rendezése — ha a tempó lassúságától ellekintünk, plasztikus és művészi munka. Timár József az intellektuális színész biztonságával s a tehetség forróságával kelti életre a darab főalakját. Somogyi Erzsi fájdalmas halksága mögött az idegenbe került sebzett madár pihegését érezzük. Kovács Károly megvesztegetően érdekes színekkel formálja elevenné a fejedelmet — minden mozdulatában benne van az oligarcha gőgje. Szabó Margit egyetlen nagy jelenete csupa fojtott drámai erő, nagyon érdekes színészi alakítás a Vándory Margité s méltóságot áraszt Márkus Emília. Füzess Anna, Onody Ákos, Kürthy György, Major Tamás. Ligeti Juliska. Abonyi Géza neveit említjük még meg, a szép díszletekért pedig Horváth Jánosnak jár elismerés.

Timár József és Somogyi Erzsi

UJHELY JÓZSEF

Jönnek a

Horváth János

A VILÁG KÖRÜL

HATALYOS SZERUMOT FEDEZETT FEL A TÜDŐVÉSZ ELLEN Jasus Pueyo, a buenos-ayresi bakteorológiai intézet egyik asszisztense. A brazil belügyminiszter intézkedett, hogy bocsássák rendelkezésére a szükséges tudományos eszközöket és megfelelő segédszemélyzetet.

DE VALERA ir miniszterelnökön szerdán könnyebb szemműtétet végeztek. Valószínűleg néhány nap mulva elhagyhatja a kórházat.

Vászon-, asztal- és ágynemü előnyösen beszerezhető **Fendrich Imre** IV., CALVIN-TÉR 2.

KISÉRLETEKET FOLYTATNAK abból a célból, hogy a norvég halászhajókat olaj helyett más üzemanyagra rendezzék be. Elsősorban faszéngázositással kisérleteznek. Az első próbahajózás igen jól sikerült.

CSÖKKENTIK A NEMZETI ÜNNEPEK SZAMAT Törökországban, mert a termelés fokozása szempontjából szükség van a szürke hétköznapokra. Hir szerint megszünik Törökországban a hétvégi pihenő is.

NEM MINDENNAPI ESKÜVŐ FOLYT LE SZARAJEVÓBAN, ahol a völegény, Schwacha Rudolf 82 éves, a menyasszony, Vojnovics Anna pedig 76 éves volt. Schwacha özvegy ember volt, első házasságából való fiai, unokái és dédunokái is részt vettek az érdekes esküvőn.

Rádiókészülékek, villamossági cikkek

Márton Pál

okl. gépészmérnök rádiószaküzlete

IV., Kossuth Lajos-u. 4. Tel. 389-116

EGYESÜLETI HIREK

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség választmányi ülést tartott, amelyen Tasnádi Nagy András, Törs Tibor és Kiss Roland számoltak be részletesen az Országos Protestáns Napokról.

A Magyar Gyorsirók Egyesülete közgyülést tartott, amelyen Csongor Rezsőt elnökké, Kováts J. István ny. államtitkárt pedig tiszteletbeli elnökké választották.

Az Egészségvédő Szövetség újpesti fiókja közgyülést tartott, a azon Károlyi Istvánné grófnét választották meg elnöknek. A választmány és a tisztikar tagjai a Turul Szövetség érdekkörébe tartoznak.

A Magyar Dermatológiai Társulat szombaton fejezte be nagygyülését. A szombati tanácskozáson előbb Neuber Ede professzor számolt be németországi előadó körútjáról, majd Lang professzor ismertette a Röntgen-sugarak hatását. A tanácskozások befejeztével megválasztották az új tisztikart, amelynek elnöke Neuber Ede lett.

KÉZIRATOS MAROSVÁSÁRHE GIUM KÖNYV

A Búvár decemb A marosvásárhelyi légium könyvtára res. Ezt a könyvt vel a XV. századb iskola tanári kara. zadban újabb 120 podott, amelyet az rospataki kollegiun oda. Ma a könyvtá zel 50.000 kötet. A nagyobb értékü kö zabdól való kézi a nyörü gyöngyszem gamenre irva. A s zött őrzik a Boly könyveit és szersz a két tudós kopon

— o

— **A Budapesti harmonika Zenekar** közé mindenkit (k a zenekari próbák fejleszteni akarja. világositás a Ma monika Szaküzlet Antal tangóhar VIII., József-körút 134—028. Tagdij va

SI RUHA, sportmellény, bőrkabá legolcsóbban *Márton és Szász* V., BAL Cim

— **Végetért a VII. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam.** A belügyminiszter felügyelete alatt álló VII. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam záróvizsgáit december 20-án és 21-én tartották meg. A tanfolyam két hónapon át tartott és azon túlnyomó részben *a visszatért felvidéki és kárpátaljai területek közigazgatási tisztviselői vettek részt.* A tanfolyamhallgatók elméletben és gyakorlatban egyaránt kiváló tudásról tettek tanuságot. Különös dicséretet érdemeltek ki *a ruszin anyanyelvü közigazgatási tisztviselők,* akik lelkes magyar érzéssel és hazafiasággal küzdötték le a nyelvi nehézségeket.

— **Az Uj Magyar Munkás** karácsonyi száma rendkivüli gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A magyarországi marxizmus őszinte kiállitása cim alatt szenzációs leleplezéseket közöl a lap a szociáldemokrata párt jubileumáról. Ezenkivül több érdekes eredeti riport foglalkozik a magyar jobboldali

KARÁCS ÜNNEPÉ

A Protestáns Diá hétfőn délután 6 óra csonyi ünnepét a re akadémián levő helyi

A Magánalkalmazott zete karácsony másodi 4 órakor a központi re csarnokában (Péterf müsoros karácsonyi ü

SEALBU OLCSÓN JÓT E SZÜCSNÉL VEGYEN! **Nyitva vasárna**

— **Kinevezések** MÁV-nál szokásos sek szombaton n Magyar Királyi Á nöke számos tiszty

Hírek

KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA. CSAK VALASZBÉLYEGGEL ÉS MEGCIMZETT BORITÉKKAL ELLATOTT LEVELEKRE VALASZOLUNK.

— **Országzászlóőrség.** Április 28-án a 317. számú *Virrasztó* cserkészcsapat teljesít őrszolgálatot az *Ereklyés Országzászlónál.* Délben 12 órakor a BART zenekara kíséri a csapatot őrségváltásra.

— **A közalkalmazottak választmányi ülése.** A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége (KANSz) országos választmányi ülést tartott, amelyen *Balásy* Antal ny. államtitkár elnöki megnyitójában megemlékezett egyes illetékes tényezőkkel folytatott tárgyalásokról. *Javornitzky* Jenő miniszteri tanácsos, vezértitkár beszámolt a szövetség működéséről.

— **Befejeződött a gyüjtés a finn vöröskereszt javára.** A Magyar-Finn Társaság április 30-án délután hat órakor ülést tart az *Iparművészeti Múzeumban,* amelyen beszámolnak a finn vöröskeresztjavára indított gyüjtés eredményéről. A tájékoztatót *Gaskó* Dezső alelnök mondja. Az ülésen *Onni Talas* budapesti finn követ mond záróbeszédet.

— **Végetért a Kálvin Szövetség előadássorozata.** A Magyar Kálvin Szövetség előadássorozata szombaton ért véget *Kérészy* Zoltán egyházjogi professzor és *Szabó* Imre református esperes, kormányfőtanácsos előadásával. *Kérészy* Zoltán előadásában áttekintette a különböző egyházpolitikai rendszereket, különös tekintettel *Német- és Olaszországra,* befejezésül pedig a hazai egyházpolitikát jellemezte. *Szabó* Imre esperes záróelőadásában *az állam és az egyház viszonyáról* értekezett.

— **Ravasz László cikke Mailáth Gusztávról.** A Református Élet legutóbbi számában *Ravasz* László püspök írt emelkedett szellemü hosszabb cikket a nemrég elhúnyt *Mailáth* Gusztáv gróf, erdélyi katolikus püspökről. Cikkében őszinte meleg szavakkal emlékezik meg az elhúnyt püspök *szivjóságáról, segitőkészségéről, egyéniségének közvetlenségéről és személyiségének varázsáról.* Beszámol személyes találkozásáról is *Mailáth* püspökkel és cikkét ezekkel a megragadó szavakkal fejezi be: *„Mikor eljöttem Kolozsvárról, megölelt s jóságos arca arcomhoz ért. Ma is érzem ennek melegét s csak akkor szünik meg ez az érzésem, mikor én is olyan csöndes és hideg halott leszek, mint ő most."*

— **Nagy érdeklődés a belgrádi magyar festőművészek kiállítása iránt.** Belgrádból jelentik: A csütörtökön megnyilt belgrádi magyar festőművészeti kiállítás iránt egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg. *A látogatók száma napról-napra nő.*

— **Szendy Károly polgármester Olaszországba utazott.** Szendy Károly polgármester szombaton reggel gyorsvonattal a Délivasútról — hivatalos meghívásra — Olaszországba utazott. Olaszországi útjára elkísérte Szendy Károly polgármestert felesége, továbbá *Némethy* Károly dr. tanácsnok és *Lázár* Imre gróf főjegyző, a polgármesteri hivatal vezetője. Mintegy tiz napig marad olasz földön a polgármester, akinek első útja Firenzébe vezet, ahol résztvesz a firenzei nagy zenenünepségeken, melyeken a fővárosi zene- és énekkar is szerepel. Firenzéből Velencébe utazik Szendy Károly polgármester kíséretével és velencei tartózkodása alatt, május 4-én résztvesz az ottani budapesti idegenforgalmi hivatal ünnepélyes felavatásán. A megnyitó ünnepségre Velencébe utazik Markos Béla dr. igazgató is.

— **Iskolai találkozó.** Az esztergomi bencés gimnázium 1930-ban érettségizett növendékei május 13-án tartják találkozójukat. Az osztálytársak címét kéri Marczis Vilmos, Köhídgyarmat. — Felhívom a szegedi állami felsőipariskola 1930-ban végzett hallgatóit, hogy május 12-én Szegeden a Felsőipariskola Kálvária-téri új épületében d. e. 9 órakor 10 éves találkozón családtagjaikkal együtt jelenjenek meg.

A budapesti felső mezőgazdasági iskola 1929—30. tanévben érettségizett növendékei május 6-án tartják 10 éves érettségi találkozójukat a budai „Kakaskapu" vendéglőben. Érdeklődés: Kabdebo Kornél III., Kiskorona-u. 10. (Iskola.)

— **Szaharincsempészek voltak a csóri autószerencsétlenség áldozatai.** Megírtuk, hogy Csór közelében a csendőrjárőr összetört autóra bukkant, amelynek romjai alatt holtan feküdt *Peitz* István székesfehérvári kárpitossegéd és *Csengődi* József budapesti tanonc. A csendőrök a gépkocsit újabb vizsgálat alá vették s az ülés alatt tizennyolc darab félkilós doboz szaharint találtak. Csengődi zsebében Szombathelyről keltezett táviratot találtak ezzel a szöveggel: Atyád meghalt, azonnal gyere. Simon. — Csengődi a távirat vétele után bérelt gépkocsit Székesfehérváron és utazott el társával együtt. A nyomozás szerint a gépkocsi utasai *szaharincsempészek voltak.* A csempésztársaság többi tagjának kézrekerítésére a nyomás folyik.

— **Gyógyszerésztalálkozó.** 1930-ban Budapesten végzett gyógyszerészek május 4-ikén este 8 órakor tartják 10 éves találkozójukat a „Zöldfa"-étteremben.

— **Az „átmeneti kislakásokat" fel lehet mondani.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli a m. kir. minisztériumnak a lakások bérletének felmondását korlátozó rendelkezések hatályának az átmeneti kislakások tekintetében való felfüggesztése tárgyában kibocsátott *3020 1940. M. E. számú rendeletét,* amely oly célból, hogy Budapest Székesfőváros területén a közegészség és a *közerkölcsiség* érdekében a meg nem felelő *szükséglakás-telepeket ki lehessen üríteni,* a székesfőváros részére biztositja, hogy az úgynevezett *átmeneti kislakásokat* felmondhassa.

— **Eredetalálkozó.** A volt veszprémi 7-ik honvéd tábori ágyúsezredből alakult 41. honvéd tüzérdandár (41. és 141. tábori tüzérezred, 41. nehéz és 41. hegyi tüzérosztály) tiszti, altiszti és legénységi tagjai május 2-án tartják Budapesten dandárnapjukat a 10. Isonzó-csata emlékére. A dandár tagjai május 2-án, áldozócsütörtökön délelőtt 10 órakor gyülekeznek a krisztinavárosi plébániatemplomban. — A volt 4. és 18. hegyitüzérek ezrednapjukat május 5-én délelőtt 10 órai kezdettel tartják Budapesten a gróf Hadik-laktanya falában elhelyezett emlékmű előtt. Emlékbeszédet mond vitéz Somody János tart. őrnagy. Az emlékmű megkoszorúzása után a Kis Rabló vendéglőben barátságos összejövetel.

GYÓGYÍTHATÓK-E A TÜDŐBAJOK?

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcshurutban, idült köhögésben, elnyálkásodásban, régóta tartó rekedtségben, náthában szenvednek és eddig nem találtak gyógyulást, kapnak tőlünk felvilágositás céljából teljesen ingyen és bérmentve egy könyvet sok ábrával, a következő címmel:

„Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?"

Irja meg egy 16 fillérrel bérmentesitett levelezőlapra a pontos címét a következő névre: **PUHLMANN & Co., BERLIN, 491. Müggelstrasse 25-25/a.**

Csiz jód-bróm-konyhasós gyógyfürdő Idény: V. 1.-IX. 30 (Gömör m.) Prospektus

Újrendszerű búlorhitel Közalkalmazottak lakásukat berendezhetik, minden 100 pengő után havi 5 P törlesztéssel. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. **Kardos Testvéreknél,** Wesselényi-utca 18.

Pipás KÖNYA a keresztény közönség **ciánozója** CSAK Kálvin-tér 9. Telefon: 183—000

— **A magyar magánjogi törvénykönyv hivatalos német fordítása** most már az igazságügyminisztérium segédhivatali főigazgatójánál közvetlenül vagy bármely jogi szakkönyvkereskedésben kapható. A kötet ára füzve 12 pengő.

Fiatal, becsületes, munkabíró lány **mindenesnek ajánlkozik** 1-i belépésre, kisebb háztartásba. »Szorgalmas« jeligére a kiadóhivatalba leadott címre bemutatkozik.

• **Költözködik?** Szereltessen fel villamos tűzhelyet vagy kettős főzőlapot. A villanysütés-főzés kiválóságáról bárki meggyőződhetik az Elektromos Müvek Honvéd-u. 22. szám alatti bemutatójának díjtalan főzőelőadásain. Előadások: szerdán délután 5 órakor, továbbá hétfőn és pénteken délelőtt 10 órakor.

A Nemzetközi Vásár tartama alatt **hajfestés, tartós hullám** propaganda áron. ZOMBORI, VIII., Baross-u. 49. Telefon: 135-330.

ESŐ-, BALLON- lodenkabát raglán **Márton és Szász** V., Báthory-utca 3

VÁSZON-ASZTALNEMŰ ágynemű fehérnemű **Fendrich Imre** cégnél IV., Calvin-tér 2.

Valéria gondolj rám ha ruháidat Hexner (Báthory-utca 5.) tényleg olyan csodaszépen ki fogja tisztitani, mint az enyémet.

Antenna, rádió sistergést, recsegést **eltüntet** garanciával. Marjai 129—111

Haské Telefon: 222-223 **méznek ciánoz** Erzsébet-körút 16

28 éve fennálló cég! BODNÁR Az 1940 évi új **RÁDIÓ** típusokat díjtalanul bemutatja. Részlet — csere **Vilmos császár-út 60.** Telefon: 113-497, 123-088 **Árjegyzék ingyen.**

EZEK A PONGYOLÁK BEVÁLTAK

Szövetkezeti Bolt RÁKÓCZI-ÚT 36. ÁRUHÁZ A HANGYA KÖTELÉKEBEN BOROS-TÉR 1.

Jó étvágy a rendes emésztéstől függ. Ezért szüksége van Önnek is a mindennapi ételeire. Biztos, enyhe: DARMOL

HAIDEKKER-BOLT

ANDRÁSSY-ÚT 21/53 KÉRJEN INGYEN ÁRJEGYZÉKET

Kobona Gond, idegesség, fáradtság csökkenti a munkaerőt. A Kobona biztosan legyőzi a fáradtságot és depressiot.

Global Öll a molyt! Főraktár: Molnár és Moser, I V., Petőfi Sándor-utca 11. Kapható mindenütt.

ÍRÓGÉP részletre, kedvező feltételekkel

Készpénzért nagyon olcsón! KOVACS ALADÁR Budapest, VII., Nagyatádi Szabó (Kertész)-utca 46. Tel.: 142—821.

— **Kihantolják és Nyíregyházán temetik el Bessenyei György holttestét.** Nyíregyházáról jelentik: *Bessenyei* György testőr-írónak, akit, mint ismeretes, a biharmegyei Pusztakovácsiban temettek tel, a hamvait kihantolják és május 2-án átszállitják Nyíregyházára, ahol ideiglenes sírboltban helyezik el.

— **A Katolikus Háziasszonyok Szövetsége,** amely Anna királyi főhercegasszony védnöksége alatt működik, május 6-án délután 5 órakor tartja XXXII. évi rendes közgyülését (Mária-u. 7.).

— **Baltársi összejövetelek.** A volt honvédlovasság (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. és 10-es honvédhuszárezredek) altisztjei és legénysége május 5-én este hét órai kezdettel a Tisztviselő Kaszinó (Eszterházy-u 4.) földszinti termében együttes bajtársi találkozót tartanak. — A török hadsereg kötelékében bármilyen csapattestnél szolgált, valamint a Kaukázuson át érkező hadifogiyok május 4-én, este 7 órakor a Széchenyi-fürdő „Ezerjó" vendéglőjében rendes évi összejövetelt tartanak. — A volt munkácsi 65-ik gyalogezred tisztjei és tisztjelöltjei május 4-én este 8 órakor tartják bajtársi összejövetelüket Keszey Vince vendéglőjében (Rákóczi-út 44). — A 82-es „Székely" gyalogezred emlékünnepélyét május 5-én délelőtt 11 órakor tartja a Hadi Muzeumban. Emlékbeszédet mond Molnár Sándor százados. — A volt cs. és kir. utász, árkász, aknavető, kőfúró, fényszóró, villamos és egyéb műszaki alakulatok bajtársai a vidéki és felvidéki bajtársak kérelmére ez évben a Nemzetközi Vásár idején tartják összejövetelüket a Debreceni-étterem emeleti Rákóczi-termében május 4-én, szombaton este 8 órakor Budapest, VII., Rákóczi-út 88. alatt.

— **További MFTR-személyhajójáratok megindítása.** A MFTR a belforgalom érdekeire való tekintettel május 4-étől kezdődőleg Budapest—Komárom — Révkörtvélyes között személyhajójáratot fog fenntartani. A hajó Budapest—Esztergom minden hétfőn, szerdán és szombaton 18 órakor indul és másnap reggel 7.40-kor érkezik Révkörtvélyesre. Vissza kedden, csütörtökön és vasárnap 11.55-kor indul és aznapon 21 órakor érkezik Budapestre. A hajó Dömösön és Kolozsnémán is kiköt. Gönyüről Győrbe a csatlakozó járat később fog megindulni. A Budapest—Nagymaros közötti nagydunai csavargőzösjáratok közül a Budapestről 7.30-kor és 15 órakor, valamint a Nagymarosról 18.40-kor visszainduló járat május 1-től, a Nagymarosról a 6 órakor induló járat május 2-tól kezdve, a vasár- és ünnepnapi „Gyorshajó" pedig Budapest—Esztergom között május 2-tól kezdve fog közlekedni. A Budapest—Esztergom közötti hajók április 28-tól kezdve Szob állomást is érinteni fogják.

VIZÁLLÁS

A földmivelésügyi minisztérium vízrajzi osztálya jelenti:

A Duna Schärdingnél, **Passaunál, Linz** és Struden között, **Zimony és Ujvidék** közt apad, máshol árad, közepes vízállású.

Dunai vízállások: Schärding 324, Passau 526, Aschach 284, Struden 474, Stein 390, Bécs 384, Pozsony 259, Komárom 370, Budapest 323, Paks 228, Baja 342, Mohács 373, Gombos 453, Ujvidék 461, Zimony 569.

A **Rába** Szentgotthárdnál —33, **Ragyogóhídnál** —60.

A **Dráva** Barcsnál —30, **Drávaszabolcs.** A **Száva** Bródnál 398.

nál 83, Eszéknél 186.

A Tisza Tiszaujlaknál **és Tiszafüredné**l árad, máshol apad, **Záhonyig** közepes, Tokajnál magas, lejjebb igen magas vízállású.

Tiszai vízállások: Faluszlatina 146, Visk 110, Tekeháza 124, Tiszaújlak 136, Vásárosnamény 332, Záhony 254, Tokaj 588, Tiszafüred 600, Szolnok 687, Csongrád 688, Szeged 705, Titel 581.

A **Szamos** Csengernél 124.

A **Bodrog** Sárospataknál 468.

A **Sajó** Bánrévénél 126.

A **Hernád** Hidasnémetinél 89.

A **Berettyó** Berettyójfalunál 36.

A **Körös** Körösszakállnál 62, Békésnél 354, Gyománál 518.

A **Maros** Makónál 228.

A **Balaton** Siófoknál 120.

A **Velencei-tó** Agárdnál 131.

— **KIFOSZTOTTAK ÉS A VILLAMOSSINEKRE FEKTETTÉK.** A Kerepesi-út 29. sz. ház előtt, a cinkotai helyiérdekű vasút pályatestén reggel eszméletlenül találták **Bugyi** János 20 éves asztalossegédet. A fiatalembernek a villamos mindkét lábát összeron-

csolta. Amikor magához tért, elmondta, hogy egy vendéglőben szórakozott és amikor onan kijött, ismeretlen emberek megtámadták, elvették 60 pengőt tartalmazó pénztárcáját, súlyosan bántalmazták, úgy, hogy eszméletét vesztette. Az eszméletlen fiatalembert ezután a villamossinekre fektették, de szerencsére csak a lábait roncsolták össze a villamos kerekei. A rendőrség a megadott személyleírás alapján keresi a támadókat.

— **Házasság.** Murányi Károly dr. és felesége, előrkényi Ferenczy Erzsébet leánya, Erzsébet 1940 április 30-án déli 12 órakor tartja esküvőjét a Kálvintéri ref. templomban özv. Bánrévi Györgyné szül. bajsai Vojnits Mária fiával, Bánrévi Ernő takarékpénztári igazgatóval. — özv. Kvaszinger Zoltánné szül. szadai Asztalos Margit és karomi és szulyói Káromy Jusztinián f. hó 17-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.) — Zhaniel Liselotte és Palluch Ferenc f. hó 27-én házasságot kötöttek. — Szabó Károly és Vladár Ica szombaton délután tartották esküvőiket Rimaszombatban. — Stallmach Mária és erzsébetvárosi Szentpétery János rendőrsegédfogalmazó május 4-én délután hat órakor tartják esküvőjüket a Kispest-Wekerletelepei plébániatemplomban.

Palugyai Győző Viktor szűcs új divatüzlete Váci-u. 15. Bécsi-utcában megszünt. Megóvást vállal.

— **Halálozás.** Idősb. Hugai János postatakarékpénztári tiszt életének 66-ik évében meghalt. Vasárnap délután félkor temetik a rákosi új köztemetőban a római katolikus egyház szertartása szerint.

SZÍNHÁZI MŰSOR

Operaház (3, ½8) vas. d. u. Szevillai borbély; este (N b.): A láng; hétfő: Nincs előadás; kedd: A mosoly országa; szerda (Ifj. előadás, d. u. 4): Romeo és Júlia, Bajazzók; csüt. (B) Traviata; péntek (C): Hovanscsina; szombat (D) A végzet hatalma; vas. d. u. (Nb.): János vitéz; este: A mosoly országa.

Nemzeti Színház (4, 8): Vás. d. e. (f. 11, vizsgaelőadás): Heidelbergi diákélet; d. u.: A zenélő óra; este (VIII.), kedd (III.), szombat (VII.): Rabagas; hétfő, péntek: Furulyaszó; szerda: Hamlet; csütörtök d. u.: Első diadal; este: A Noszty-fiú esete Tóth Marival; szombat d. u. (vizsgaelőadás, fél 4): A regényesek, A kényeskedők; jövő vas. d. e. (munkáselőadás, 10): Sok hühó semmiért; d. u.: Északiak; este: Donna Diana.

Nemzeti Kamara Színház (4, 8): Minden este, vas. és csüt. d. u.: Feleség; jövő vas. d. u.: Hajnalban, délben, este; este: Szülők lázadása.

Vígszínház (½4, 8): Vas. d. u., kedd, csütörtök d. u.: Első szerelem; vas. este (V), hétfő (G), szerda (S), csütörtök este, péntek (L), szombat, vas. d. u. és este: Angoramacska.

Pesti Színház (5, 9): Minden este, vas. és ü. d. u.: Pódium vendégjátéka.

Andrássy Színház (½4, 8): Minden este, vas. d. u.: Pezsgős vacsora. — Csütörtöktől minden este: Főnyeremény.

Magyar Színház (½4, 8): Minden este, vas. és ü. d. u.: Tokaji aszú

Belvárosi Színház (4, 8): Vas. d. u. és este, hétfő, szerda: Földindulás; kedd: Espresso, csütörtök: Farsangi esküvő; péntek: Illetlenség; szombat, jövő vas. d. u. és este: Végrendelet.

Fővárosi Operettszínház (4, 8-kor): Minden este és vas. d. u.: 3 huszár.

Royal Színház (4-kor, este ½9-kor): Szünet.

Városi Színház (4, 8): Vas. d. u. és este: Marion.

Pódium Színpad (5, 9): Az együttes a Pesti Színházban vendégszerepel.

Komédia Orfeum (½5-kor, ½9-kor): Minden este, csüt., szomb. és vas. d. u.: Tanganyika és vidéke.

Kamara Varieté (½6, ½9, vas.- és ünnepnap 3, 6, 9): „Ez" a csodák csodája.

Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vas. ½4, 6, ½9): Szegény leányt nem lehet elvenni.

Józsefvárosi Színház (½5, ½9, vas. ½4, 6, ½9): Handa-banda.

Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Mesék az irógépről.

Magyar Műszínkör (½4, 6, 8): Vas.: Gül Baba.

BÉKÉS ÜDÜLÉST ÉS GYÓGYULÁST TALÁL

Szlovákia fürdőhelyein

Díjtalan információval szolgál, valutát és vízumot szerez, szobát és pensiót biztosit **IBUSZ** és fiókjai. **CONTINENTAL,** Szlovákia hivatalos idegenforgalmi irodája, Budapest, V., József nádor-tér 8. T: 18-20-62.

Állami fürdők. Magasalati gyógy- és üdülőhelyek:

CSORBATÓ, 1350 m. Hviezdoslav **TÁTRALOMNIC,** 950 m. Grand- **KÖPATAKI TO, FENYŐHÁZA,** 1750 m. Enzyan- Bratislava **szállodák**

SZLIÁCS szív-, ideg- és női betegségek

TÁTRA-OTTHON, dr. Reichart családi pensiója.

KORITNYCA fürdő, 900 m. tfm. betegségeket gyógyit, **MINT KARLSBAD.**

— **Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegek** szívesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvizet, mert ennek hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát!

CSILLÁRT VEGYEN, BÉRELJEN — részletre is **VOGEL** csillárüzem üzleteiben Mária Terézia-tér 1, Károly-körút 23

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

RABAGAS

Sardou felujitás a Nemzeti Szinházban

A jó színdarab fölött majdnem nyomtalanul suhan el az idő. Elavulhatnak a külső motivumok, divatjamult lehet a keret, az érdeklődés azonban mégis feléje fordul ma éppenúgy, mint a darab ifjúkorában. *Sardou Rabagasa kitünő színdarab.* A váz, amelyen a dialógusok nyugszanak, szilárd és megbízható, akármelyik mai drámaíró is megirigyelhetné azt a biztonságot, amellyel a szerző az alakjait beszélteti. Csak éppen ki kell egy kicsit szellöztetni a súgópéldányt és máris életerős frissességgel robbannak elő a színdarab szereplői.

Szörényi Éva és Makay Margit

A figura, akit *Sardou* gyilkos szatírával a pennájára vett, minden kornak jó ismerőse. A törtető, elvtelen, szájhös, a felelőtlen demagóg, akit egy jól irányzott szélfuvallat is elsöpör, aki döngő nagyképűséggel ágál és kapaszkodik mások vállain, minden korban megtalálható. Egykor és ma a közönség hálásan tapsol, mikor végre elmerül ez a férfi és saját oktondiságának lesz az áldozata. Tiszta és világos a színpadi helyzet, egyenes vonalban ível és a nézőtér már az első percek után együtt halad a darab sodrával. Az *„Egy pohár viz"* pár év előtti sikere jut az eszünkbe, a közönség a *Scribe*-darabnál ugyanolyan érdeklődéssel nevetett és tapsolt és cseppet sem lenne meglepő, ha most is az akkori siker ismétlődne meg.

A jó előadás is ezt sejteti. *Lehotay* szemmel láthatóan ambicionálta, hogy minél több színnel, minél markánsabb vonásokkal állítsa a nézőtér elé Rabagast. Minden benne van ebben a színészi alakításban, amit csak a szerepből ki lehetett hámozni. *Uray* Tivadar fölényes elegánciával, igazi *„Urays"* könnyedséggel és biztonsággal játssza a fejedelmet, *Makay* Margit kedves, úri, okos asszonyt varázsol az udvarhölgy figurájából, *Kovács* Károly pedig — akit hosszú idő után először látunk rokonszenves szerepben — férfias és megnyerő modorú testőrhadnagy, érezzük a stílust az alakitásán. *Szörényi* Éva finom és elragadó hercegnő, *Pataky* Jenő vonzó bonviván és a kisebb szereplők: *Makláry, Gózon,* a kitünő *Juhász, Kürthy* György, *Várkonyi,* a mulatságos *Tapolczay, Zala* Karola, *Lányi* Ági valóban kitünő együttes tagjai. *Hankis* János fordítása, *Both* Béla rendezése és *Horváth* János díszletei külön elismerést érdemelnek.

UJHELY JÓZSEF.

Bartók Béla nagy sikere Amerikában

A világhírű magyar zeneszerző és zongoraművész *Bartók* Béla most tartotta meg amerikai turnéjának első koncertjét a newyorki Carnegie Hallban, ahol a magyar hegedűművésszel, *Szigeti* Józseffel együtt adott közös koncertet, igen nagy sikerrel. Az amerikai zenekritikusok a legnagyob elragadtatás hangján írnak *Bartók* Béla hangversenyéről, amelynek műsorán saját szerzeményei és *Brahms*-művek szerepeltek.

Linz Márta nagysikerű hangversenye a Vigadóban

A Berlinben élő kiváló magyar hegedűművésznő, karmester és zeneszerző, *Linz* Márta pénteken a Budapesti Hangversenyzenekar estjén *Bruch* hegedűversenyét adta elő. A sokoldalú tehetségű, ragyogó intelligenciájú, vonójának minden húzásában igazi átéltségről tanuskodó hegedűművésznőt ezúttal is meleg elismeréssel és szeretettel fogadta a közönség, amelynek tapsaira ráadásul saját szellemesen meghangszerelt, külföldön méltán népszerű, hangulatos Valsette-jét adta elő a zenekar kíséretével.

A hangverseny dirigense, Erich *Böhlke* magdeburgi főzeneigazgató ezúttal elsőizben szerepelt budapesti közönség előtt. A bemutatkozott fiatal német karmesterben nagytudású, erőteljes és lendületes dirigensművészt ismertünk meg, aki komoly elhivatottsággal és rátermettséggel vezényelte műsorának két nagy zenekari számát, *Strauss* Don Juan-ját és *Csajkovszki* IV. szimfóniáját.

(—h —s)

Tamás Ilonka: Traviata

Akik figyelemmel kisérték eddig Operaházunk egyik legnagyobb igéretének, Tamás Ilonkának pályafutását, azok is meglepetéssel és elragadtatással hallgatták pénteki bemutatkozását a Traviata címszerepében. Tökéletes frazirozása, kantilénáinak édes bensősége, hangjának zavartalan technikájú diadalmas szépsége, alakításának költői átéltsége olyan kaméliás hölgyet állitott elénk, amelyről csak a legnagyobb elismerés és dicséret hangján irhatunk. Átütőerejű nagy sikerében osztozott a fiatal Udvardy Tibor, aki szintén először énekelte Alfrédet. Az általános nagy tenoristahiányban felszabadult örömmel hallgattuk Udvardy érces, egészséges orgánumát, amelyre még kétségtelenül további nagy feladatok várnak. Germontot Svéd Sándor énekelte élményi szépséggel. Az előadást Failoni vezényelte, egyes részleteiben különös finomsággal, másutt azonban kétségtelen elnagyoltsággal.

Ezüst- és kékrókák
pompás minőségben
DEÁK és HORVÁTH
szűcsöknél
VÁCI-UTCA 13
kaphatók

Feltétlenül nézze meg a Nemzetközi Vásáron
TWN
motorkerékpárokat
a legkorszerűbb megoldásokkal. Teljesen zárt ikerdugattyús blockmotor. 12 lóerő. Nagy sebesség. Kéz- és lábkapcsolás. Forrasztásmentes bölcsőváz. Patent kerekek. Teljesen tokozott lánc.
HORVÁTH és KASSAI
VI., Ó-utca 42.
és az egész országban a körzetképviselőknél.

Uj film!

„FEKETE ÉJSZAKÁK"

A világszerte nagy sikert aratott kalandorregénynek, a *Jamaica Inn*-nek filmváltozatában a nagy angol színész, *Charles Laughton* pompás alakitása a legnagyobb művészi érték. A kalandortörténet maga természetesen tele van izgalommal, meglepetéssel, titokzatossággal és gyanúsabbnál-gyanúsabb kinézésü kalóztípusokkal, akik mesterséges hajótöréseket rendeznek a cornwallei sziklás tengerparton, hogy a hajókat kirabolják. A romantikus kalóztörténet a mult század elején játszódik, s ez az időtávolság elfogadhatóvá teszi az elökelő földesúr és a könyörtelen bandavezér kettős életének valószínűségét. Döntő szerepe van azonban ebben *Charles Laughton* remek játékának. Törékeny, de igazi kalandor hősnő a szép *Maureen O'Hara.* (Scala.)

o□o

NEM VAGYUNK ANGYALOK

Sok bonyodalom származhatik abból, ha egy férj lekési a vonatot és ahelyett, hogy szépen visszatérne feleségéhez, kiruccan egy kissé. Ez a legújabb *Heinz Rühmann*-vígjáték még azzal is súlyosbitja a bonyodalmakat, hogy a feleség is felhasználja a férj távollétét gyanúsnak látszó, de valójában ártatlan szórakozásra. Ha még hozzávesszük azt is, hogy mindebbe még egy bünügy szálai is bekapcsolódnak, érthető, hogy *Heinz Rühmann* komikus tehetségét és minden ravaszságát elő kell vennie, hogy szórakoztasson és a csávából kimásszon. Ez sikerül is neki. Mivel azonban ezek a bonyodalmak eléggé átlátszóak, csak mosolygunk, de szívből nem kacagunk. (Átrium.)

(*) „Táncoló, daloló május" — a Scalában. Jövő vasárnap, május 5-én a fenti cím alatt matinét rendeznek a Scala moziban. Fellépnek *Simor* Erzsi, *Gyurkovics* Márta, *Véghely* Ili és *Halmy* Lujza tánccsoportjaikkal, továbbá *Zsedényi* Károly operaénekes és *Dániel* Ernő zongoraművész. A matiné délelőtt 11 órakor kezdődik.

A „KONCERT" RENDEZÉSEI: LISZT—HUBAY-EST HALASZTVA

Uj dátum május 17.
Vez.: **Matacic.**

NÉMETH Mária, PATAKY Kálmán SVÉD Sándor, máj. 3. (Vigadó)

A három világjáró magyar művész együttes fellépte a BHZ díszhangversenyén — az árvízkárosultakért — a szezon legnagyobb zenei és társadalmi eseménye. Grandiózus műsor: **Beethoven V. Mozart-, Goldmark-áriák, Bajjazók:** Prológ. Vez.: **Paul.** Jegyek 2 P-től **Koncertnél, Rózsavölgyinél.**

Gussich Dóra zongoraest 4-én.

Dr. Juch Hermann ária- és dalest május 6. Közr.: Ákos—Rinágl Magda.

*

RÓZSAVÖLGYI RENDEZÉSEI:

Csajkovszki IV. és V. szimf. 1-én. Vez.: Komor. Közr.: Tamás.

Magyar Dalosegyesületek Orsz. Szövetsége énekkari díszhangversenye május 2. Z. ¼9.

Kreszné Sztojanovits Lili Schubert-estje 7-én. Zongoránál: Drewett Nóra.

Dr. Véghelyné Deáky Flóra Liszt-estje 10-én.

Főnyeremény

Francia bohózat az Andrássy Szinházban

Csütörtökön, május 2-án mutatja be az Andrássy Színház nagyszerű újdonságát, Berr és Guillemaud világhírű bohózatát, amely *Vaszary* János pompás átdolgozásában „Főnyeremény" címmel kerül a közönség elé. Száguldó iram, mulatságosabbnál mulatságosabb helyzetek, szellemes és izgalmas fordulatok jellemzik ezt a remek bohózatot, melynek főszereplői:

Törzs Jenő, Perényi László, Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Hajmássy Miklós, Szakáts Zoltán, Pataky Miklós, Tompa Sándor, Balogh Klári, Bihari, Makláry, Baló, Lázár, Sugár, Sala, Bánhidy.

Rendező: *Vaszary* János. Díszlettervező: *Básthy* István.

A „Főnyeremény" nyilvános főpróbája szerdán, május elsején délelőtt fél 11 órakor lesz.

A bemutatóig minden este és vasárnap délután, a bemutató után a „Főnyeremény"-nyel váltakozva a nagysikerű „Pezsgős vacsora" szerepel a műsoron. Jegyrendelés 12—95—98.

HETI SZINHÁZI HIRADÓ

Nagy társadalmi és művészi esemény lesz a *„Mosoly országa"* keddi parádés ünnepi előadása a Magyar Operabarátok Egyesületének rendezésében. *Lehár* Ferenc hetvenedik születésnapját ünnepli meg ekkor az Operaház. Külön érdekessége az előadásnak, hogy a bevezető muzsikát és a közzenét maga az illusztris mester fogja vezényelni, aki különben két új számot komponált külön erre az előadásra a balett számára. Ezekben az új táncszámokban hálás szerephez jut a balett. Az új koreográfiát *Harangozó* Gyula készítette és a második felvonás szólótáncait *Szalay* Karola, *Ottrubay* Melinda, *Bordy* Bella, *Vera* Ilona adja elő a tánckarral együtt. A szereplők majdnem mind újak: *Raffay* Erzsi, mint vendég először énekli Liza szerepét, de új *Szabó* Ilonka, *Sárdy* János és *Nagypál* László is, míg a réglek közül *Komáromy* Pál alakítja Csangot, aki eddig valamennyi százhuszonhét előadásban fellépett.

*

Eltekintve az operaházi Lehár-jubileumtól, a jövő héten viszonylagos nyugalom lesz a színházi fronton. Egyetlen kiemelkedőbb esemény az Andrássy-Színház ujdonságának bemutatója. Ez a bemutató is inkább felujitás. Berr és Guillon, két francia iró háború előtti, „A millió" című vigjátékát újítja fel a színház, amelyet nálunk a Vigszinház mutatott be annakidején Budapesten. Varsányi Irénnel, Hegedüs Gyulával és Tanay Frigyessel a vezető szerepekben.

A fordulatos és mulatságos vigjátékot most Vaszary János dolgozta át és idöszerüsitette. „Főnyeremény" az új címe a darabnak, amelyben most a főszerepet Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Szakács Zoltán, Baló Elemér és Törzs Jenő alakitják. Két vendégszinész is fellép a vigjátékban: Balogh Klári és Perényi László, akiket a Pesti Színháztól szerződtettek le a francia vigjátékra. Vaszary János rendezésében csütörtökön tartják meg a bemutató előadást.

*

A Budapesti Székesfővárosi Énekkar szombaton Firenzébe érkezett. Pénteken utaztak el Budapestről. Olaszországba a firenzei májusi zeneünnepek, a *„Maggio Musicale"* vezetőségének meghívására. A kitünő énekkar *Karvaly* Viktor vezényletével kedden és szerdán énekel a nagyszabású hangversenyen, ahol *Kodály Psalmus Hungaricusát,* továbbá egy *Bach* és egy *Verdi* művet adnak elő. Az énekkar a jövő hét folyamán *a capella* hangversenyt is ad, amelynek műsorán a legkiválóbb magyar kórusszerzők művei szerepelnek. Az énekkar egy hangversenyszámát a kiváló olasz dirigens, *Vittorio Gui* vezényli. Ez az első eset, hogy magyar énekesek szerepelnek a nagyhírű firenzei zenei ünnepségeken.

*

A kölni filharmonikusok tervbe vett budapesti vendégszereplése elmaradt és helyette május 8-án a berlini filharmonikusok száztagú zenekara látogat el Budapestre középeurópai turnéja során. A berliniek ezzel a hangversennyel viszonozzák a Magyar Filharmóniai Társaság németországi látogatását. Strauss Richárd, Brahms, Weber és Haydn művek szerepelnek a budapesti hangversenyük műsorán, amelyet Karl Böhm főzeneigazgató vezényel.

*

A győri és a kassai művészhetek mintájára május 4-től június 3-ig Nyiregyházán rendeznek művészheteket.

Ezeknek során a Benczur Gyula emlékkiállításon a Székesfővárosi Zenekar vendégszereplésén és különböző képzőművészeti, valamint zenművészeti megnyilatkozásokon kivül színházi előadásokat is rendeznek. Két kétszemélyes darabbal vesz részt a Nemzeti Színház ezen a művészeti manifesztáción. Niccodemi „Hajnalban, délben, este" című darabját játssza el Nyiregyházán Szeleczky Zita és Szabó Sándor, majd május 11-én és 12-én a Nemzeti Kamaraszínházban május 8-án bemutatásra kerülő „Harmadik" című, szintén kétszemélyes drámai szinjátékot adja elő Kiss Ferenc és Tőkés Anna, amelyet Milán Begovics kitünő horvát drámaíró irt és Orbók Attila fordított magyarra.

*

Érdekes és nagyhatású irredenta darabot mutatott be pénteken este Szegeden *Tolnay* Andor cseretársulata. A *„Sortüz"* című hazafias magyar daljáték, amelynek szövegét *Medgyessy* András, zenéjét pedig *Vadas* László irta, megeleveníti a Felvidék visszafoglalásának dicsőséges napjait, a magyar katonák diadalmas bevonulásának felejthetetlen óráit az anyaországhoz visszatért városokban. Az ősbemutató közönsége előtt szép sikert aratott a két tehetséges szerző daljátéka, s a közönség lelkesen tapsolta *Márffy* Verát, *Jurik* Julcsit, *Selmeczy* Mihályt, *Sághy* Istvánt és *Rajz* Jánost, akik a vezetőszerepeket játszották.

*

Színészbemutatót rendeztek a Fórum-moziban a jövő héten bemutatásra kerülő *„Hulló csillagok"* című francia filmből pénteken éjszaka, amelyre meghívták a fővárosi színészvilágot. Ennek az érdekes bemutatónak az a háttere, hogy ez a film, amely az utolsó velencei nemzetközi filmversenyen megnyerte a Mussolini-kupát, a színészek életét eleveníti meg csodálatos élethűséggel és realizmussal. A pesti színészekre nagy hatással volt francia kollégáik pompás alakító művészete, amellyel a saját életüket „játszották."

*

Hatalmas díszletek között forgatják a Hunniában a magyar nótakirály, *Dankó Pista* életéről készülő filmet. A film során megelevenednek a magyar nótakirály csodálatosan szép melódiái. Debreczeni Kis Lajos pompás cigányzenekarának kíséretével énekli **Jávor Pál,** *Simor* Erzsi és *Lukács* Margit, a film három főszereplője a szép magyar dalokat. *Vincze* Márton díszletei pénteken egy nagy orosz mulatót varázsoltak a műterembe, amelyben valóságos párharcot vivott *Debreczeni Kis* Lajos cigányzenekara *Eugen Stepat* balalajka zenekarával. Külön érdekessége volt ezeknek a felvételeknek, hogy a mulatójelenetekben magyar színészek — oroszul beszélnek. A *„Dankó Pista"* film *szalontai Kiss* Miklós produkciójában készül.

A magyarság egyenjogúsítása

Az öt hónap óta tartó vita véget ért. A zsidójavaslat ügyében a két Ház között létrejött a megegyezés s most már csak a javaslat formai elfogadása van hátra. Mielőtt a zsidójavaslat a felsőház elé került volna, a liberális sajtó augurjai és haruspexjei előre megjósolták, hogy a magyar törvényhozás tiszteletre méltó testülete keményen vissza fogja utasítani a zsidótörvény rendezésének még csak a gondolatát is. A beavatottság látszatával sürgölődő méregkeverék megkísérelték, hogy viszályt támasszanak a törvényhozás két háza között. Ugy állították a nemzeti társadalom elé a felsőházat, mintha annak semmi érzéke nem volna a magyar népmilliók vágyai iránt. Ugy tüntették fel ezt a testületet, mintha annak egyetlen hivatása volna egy idegen lelkű kisebbség megvédelmezése és a magyar dolgozók érdekeinek háttérbe szorítása.

És a tárgyalás során kiderült — mint az előrelátható volt —, hogy minden ilyen szándék távol állott a felsőház tagjaitól. Képviselték ugyan a maguk tiszteletreméltó konzervatív felfogását, de nem akadt egyetlen hang, nem volt egyetlen felszólalás sem, amely mereven elutasította volna a zsidóprobléma rendezésének gondolatát. A részletkérdések tekintetében voltak és lehettek nézeteltérések, de amikor a végső döntésre sor került, mindkét Ház engedett álláspontjából. A felsőház nem ült fel a baloldali zsidó ugratásnak, a képviselőház pedig elvi álláspontjának teljes megőrzésével juttatta tető alá a sokat vitatott törvényjavaslatot. Ebben elévülhetetlen érdeme van gróf *Teleki* Pál miniszterelnöknek és *Tasnádi Nagy* András igazságügyminiszternek, akik a politikai béke, a magyar egység szellemében, de mégis gerincesen, keményen képviselték a nemzeti társadalom érdekeit.

Ugy hisszük, hogy a zsidójavaslatból a [illegible] időn belül törvény lesz. S gebb, sötétebb árnyéktól, amelyben bányák mélyén, falusi házak zsuptetője alatt, gyárak és műhelyek mérgezett levegőjében a mi magyar testvéreink, a nemzeti állam robotosai élnek, küzdenek, dolgoznak.

A zsidótörvény tehát nem a zsidóság jogegyenlőségét, hanem a zsidók kiváltságos helyzetét szünteti meg. Ez az igazság! Ez az, amit nem tagadhat le a legelszántabb propagandista sem. S most, amikor a javaslatból törvény lesz, a magyar társadalomnak ebben a szellemben kell őrködni, hogy ne írott malaszt maradjon a törvényhozás erőfeszítésének nagy eredménye. Mától kezdve gyárban, hivatalban, redakcióban, az élet minden területén minden magyarnak *kötelessége figyelni, vigyázni, szüntelenül résen állani, hogy a törvényt senki ki ne játszhassa, a rendelkezéseket senki meg ne kerülhesse.* Mától kezdve — tessék tudomásul venni — örök készenlétben vagyunk. Vigyázunk, őrködünk, ha kell harcolunk, hogy a magyar alkotmány darabjává lett zsidótörvény mindenkor, mindenki által megtartassék.

Mert csak így, csak ezzel az örök vigyázással érhetjük el azt, amiért húsz éve küzdünk: *a magyarság egyenjogusitását!*

M. L.

bokréta

a magyar urihölgyek virágmintás otthoni, nyaraló és kiránduló ruhája. Száz meg száz szinpompás tarka változatban készül.

Ára 6 pengőtől 14 pengőig.

Cégünk alkotása, kizárólag mi árusitjuk.

Nagykovácsy ÜZLETHÁZ BUDAPEST KOSSUTH LAJOS U. 9

Ezidei ujdonságaink szebbek mint valaha.

„Bokrétáinkat" a Nemzetközi Vásáron is bemutatjuk (külön pavillonban a szökőkuttól jobbra).

Hatvanegy embert ölt meg Mexikóban a ciklón

MEXIKÓ, április 29.

Az északi Nuevo Leon-államban 120 kilométer hosszúságban és 80 kilométer szélességben ciklon pusztított. A ciklon nagy kárt tett az állatállományban és megrongálta a távbeszélő és távíróvezetékeket. Az eddigi jelentések szerint 61 ember életét vesztette, 31 ember pedig megsebesült.

Elindult felvidéki diadalútjára a Szent Jobb

A Szent Jobbot vivő *Aranyvonat* szombaton hajnalban indult el a Déli pályaudvarról, hogy egy dunántúli kerülő után megkezdje diadalútját a felszabadult Felvidéken. A Szent Jobb kíséretében ez alkalommal maga, dr. *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás utazik. Szombaton délelőtt az Aranyvonat első fontosabb állomása Székesfehérvár volt, ahol *Shvoy* Lajos me-

Elkészült a vádirat Pullmann Károly

HETI SZÍNHÁZI HIRADÓ

Nagy sikere van Londonban a „Magyar Csupajátéknak". Az angol főváros közönsége mindig érdeklődéssel fordult a különböző nemzetek népművészete felé. Az eddigi magyar produkciók is rendszerint igyekeztek, hogy a számtalan színben ragyogó magyar népművészetet stilizált formában, de hamisítatlanul ismertessék meg a szigetországgal. Még ma is műsoron van a His Majesty színházban a „Magyar Melody". Az elmult hét csütörtökjén csatlakozott az Adelphi színházban a londoni magyar előadásokhoz a „Hungarian play of play". Az ujságok rokonszenves kritikákban, mint a magyar népművészet stilizált megnyilatkozását üdvözölték a „Csupajáték" mulatságos, hangulatos, színes képeit. Kiemelkedően nagy a sikere az „Aspiskigyónak" ,amelyet Veres Sándor irt, Vincze Ottó bakonyi komédiájának, a „Patkó Bandi"-nak, Lányi Viktor „Rözseszedő"-jének és még egy csomó kitünő hatású számnak, elsősorban természetesen azoknak, amelyekben Bordy Bella, Operaházunk ballerinája, a „Csupajáték" vendége szerepel. Máris valószínü, hogy az előre tervbevett háromhetes vendégjátékot meghosszabbítják és az Adelphi színház tavaszát teljesen betölti a „Magyar Csupajáték" vendégszereplése.

Bordy Bella

*

A színházi világ tagjai számos részvétnyilvánítással keresik fel Tőkés Annát, akinek édesanyja, özvegy Tőkés Imréné elhunyt. Az idős úriasszonyt szivszélhüdés vitte el az élők sorából. Temetése vasárnap délután félötkor lesz, a Farkasréti-temetőben, a református egyház szertartása szerint.

*

Hétfőn kezdi meg vendégszereplését Lil *Dagover*, a német színpadok és filmek népszerü színésznője, akit csaknem ugyanolyan jól ismer, elsősorban a moziból, a magyar közönség is. Lil *Dagover* már régen nem járt nálunk. Most több napon át a *Városi Színházban* lép fel a *Spiel im Ernst* cimü vígjátékban. A *Városi Színházban* egyébként még egy népszerü vendégszereplésre kerül a sor a hét folyamán. A régen hallott *Don Kozák Kórus* látogat el ismét hozzánk híres számaival. Sergej *Jaroff* vezényli az együttest, amely már közel egy évtizede járja a világot.

*

Vasárnap este a Budapesti Hangversenyzenekar nagyszabásu hangversenyt ad a leczky Zita, Lukács Margit, Szörényi Éva és Gobbi Hilda „indulnak" a Farkas—Ratkó gyürüért. A döntés a jövő hét elején esedékes.

*

Pénteken este a Városi Színházban ünnepelték *Fodor* Artur 25 éves színészi jubileumát. A színház *Kálmán* Imre operettjét újította fel, a *„Csárdáskirálynőt"*. A díszesen felvirágozott színpadon az előadás megkezdése előtt a különböző testületek és intézmények kiküldöttei üdvözölték a jubilánst. *Bartha* Lajos altábornagy az ezred bajtársai nevében, *Sgardelli* Cézár a frontharcosok nevében mondott üdvözlő beszédet. *Szánthó* Róbert lelkész az evankélikus egyház képviseletében köszöntötte *Fodor* Arturt. Az Országos Színészegyesület nevében *Hidvéghy* Sándor átnyújtotta Fodor Arturnak a Színészegyesület jubileumi aranyérmét. A HONSz s a Városi Színház müvészgárdája üdvözlete után *Fodor* Artúr mondott köszönetet az ünneplésért.

Perrichon úr utazása

Francia vígjátékbemutató a Nemzeti Színházban

A főszereplők: Csortos Gyula, Vizváry Mariska, Ungvári László, Szeleczky Zita, vitéz Garamszeghy Sándor, Pataky Jenő

A *Nemzeti Színház* kedves kötelességei közé tartozik, hogy megismertesse közönségét azokkal a régi darabokkal, amelyekről érdemes lefujni a port. Még akkor is, ha szereplőjének nagyobb az irodalomtörténeti jelentősége, mint élő hatása. A hagyománytiszteletthez a *„Le Voyage de M. Perrichon"* esetében az is hozzátartozik, hogy *századvégi vigjátékaink egyik vidám ősét üdvözölhetjük Labiche és Martin urak naiv humorú, bájos, tarkaszinü, komédiás vigjátékában.* Orbók Attila igazolta a *Nemzeti Színház* választását. A kiváló iró sima, ötletes, jókedvü fordítása közelebb hozza hozzánk a francia irodalmi rekeszekből a vigjátékot és feldiszíti néhány stilusos, eleven ötlettel.

A párisi állami színpadokon ma is teljes polgárjogot élvez a darab, amit főként az indokol, hogy a derüs helyzeteken kívül *hamisitatlan gall jellemkomikumot is rejtenek a jó szerepek.* Perrichon úr az „életmentéssel" hetvenkedő, hiú kispolgár csaknem feláldozza lánya boldogságát a maga emberi gyöngéinek. De nemcsak Perrichon az egyetlen nagyképü, hivalkodó a darabban és igy a szabályosan beköszöntő költői igazságszolgáltatás, jókedvü mezben, meghozza a fiatalok szivárványszinü boldogságát. Közben persze elfér a darabban számos harsány ötlet, kedves móka, ártalmatlan évődés, amelynek hatása elsősorban a színészektől függ. *Ebben aztán nincs is hiány, hiszen Csortos Gyula és Vizváry Mariska áll az együttes élén.*

Csortos, hosszú idő óta először, kedvére való nagy szerepben, egyéni izzel, eleven humorral, a bőséges leehtőségeket kihasználva, komédiázza végig a darabot. Csupa móka, csupa fintor minden perce a színpadon *s ez a bemutató legvidámabb része.* Örömmel láttuk *Vizváry* Mariskát, aki idén először lépett a *Nemzeti színpadára.* Szeretetreméltó kedvességgel, jó hangulattal játssza szerepét. *Szeleczky* Zita csupa rózsaszinü báj s jók a fiatal szerelmesek is, *Ungváry* László és *Pataky* Jenő. Kivülük *Garamszeghy* Sándort, *Tapolczay* Gyulát és *Bodnár* Jenöt kell kiemelnünk. *Major* Tamás rendezése, *Horváth* János szép diszleteiben hozzáértő, finom stilusmunka.

INNOCENT VINCZE ERNŐ

Nagyrabecsült hölgyeim és uraim!

Olcsó árakkal várjuk az önök szíves látogatását

140 cm széles divatos tropical, vagy sportszövet mtr-je P 4.90, 140 cm széles kitünő minőségü divatos férfiöltönyszövet világos, vagy sötét színekben is mtr-je P 6.90. Pamutvászon, ingzefir, kékfestő, vagy nyári divat voál méterje 69 fillér. Ágyneműkanavász, vagy angin mtr-je 79 fillér. 2 mtr hosszú kitünő kész lepedő drb-ja P 3.28

SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTÁR

CSAK AZ UDVARBAN

Budapest, **32. Király-u. 32.** Sarokház

Postai rendeléseket 44 év óta lelkiismeretesen teljesitünk.

Egy német repülőtiszt irta az Uránia új filmjének szövegkönyvét

Az Uránia-filmszinházban a hét elején bemutatásra kerülő Ufa-film az „Aranyat aszszonyért", a szezón elején olyan nagy sikert aratott „Kaucsuk-film" nyomdokain halad. Az ausztráliai aranyásók életét mutatja be, azt a küzdelmet, amit a kalandorvérü kincskeresők a természet ellen és sokszor egymás ellen folytatnak. A film forgatókönyvét a híres német repülő, Hans *Bertram* irta, aki egy repülése alkalmával kénytelen volt az ausztráliai homoksivatagon leszállni és napokon keresztül a kopár és kihalt területeken barangolni, mignem segitséget kapott. Ez a kaland adta meg a film témáját. Az ő átélései nyomán készült filmben teljes valószínüséggel elevenedik meg az ausztráliai aranyásók világtól elzárt élete. A film főszerepét egy norvég színésznő, Kirsten *Heiberg* játssza. Ő alakitja annak a fatális nőnek szerepét, akinek a megjelenése az aranykeresők táborában, ahol eddig a megértés és összhang uralkodott, zavart és visszásságokat támaszt. Az új német színészgeneráció legjobb színészei szerepelnek a filmen: Viktor *Staal*, Karl *Martell*, Grethe *Weiser* és a már ismert kitünő német színész: Ottó *Gebühr*.

Orvoskisasszony

Uj angol színjáték

Indokína magatartását Vichy állapítja meg

VICHY, december 1. (NST.)

Decoux tengernagy, Francia-Indokína főkormányzója egyik nyilatkozata során kijelentette, hogy

amennyiben a Csendes-óceánon háború törne ki, Francia-Indokína magatartását kizárólag Vichy határozza meg.

A főkormányzóhoz kérdést intéztek, vajjon az indokínai területeket, illetve az indokínai támaszpontokat Japánnak rendelkezésére bocsátják-e, mire Decoux tengernagy így válaszolt: „Csak arra kell emlékeztetnem önöket, hogy

Indokína a francia birodalom része,

külpolitikai magatartását tehát minden esetben a francia kormány utasításai határozzák meg."

Kormányzóságot állítanak fel Montenegróban

RÓMA, dec. 1. (Stefani)

A hivatalos lap közli a Duce rendeletét, amely *kormányzóságot állít fel Montenegro területén.* Montenegro kormányzója rendelkezik a jelenleg az ország területén tartózkodó olasz csapatokkal. A kormányzó politikai, vagy közigazgatási kérdésekben a külügyminisztériumtól, katonai jellegű kérdésekben a főparancsnokságtól függ. *A kormányzó polgári végrehajtó bizottságot állít fel.*

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vasárnap Berlinbe utazott

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vasárnap délután

többnapos hivatalos látogatásra Berlinbe utazott.

A miniszter Schwerin-Krosigk gróf németbirodalmi pénzügyminiszternek május hónapban Magyarországon tett látogatását viszonozza. Útján dr. *Szilágyi* Ernő államtitkár és dr. *Csák* László miniszteri osztálytanácsos kísérte el.

A pénzügyminiszter búcsúztatására a Keleti pályaudvaron megjelent bárcziházi *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár, a német követség részéről *Werkmeister* követségi tanácsos, ügyvivő, továbbá *Szász* Lajos, *Dorner* Aurél és *Csizik* Béla pénzügyi államtitkár, *Paul* Iván, a pénzügyminisztérium elnöki osztályának vezetője, vitéz *Lukács* Béla, a MÉP országos elnöke, *Bárczay* Ferenc titkos tanácsos, valamint *Szabó* Gusztáv, a képviselőház pénzügyi bizottságának elnöke és sok más képviselő.

A pénzügyminisztert a legnagyobb szívélyességgel búcsúztatták.

A vonat elindulása előtt elbeszélgetett a megjelent előkelőségekkel, majd szívélyes búcsút vett tőlük. A vonat 3 óra 20 perckor gördült ki a pályaudvarról.

Az igazi Olaszország Mario Appellius cikke a Popolo d' Itáliában

Róma, dec. 1. (MTI)

A Popolo d'Italia-ban Mario Appelius figyelemreméltó cikket írt „Az igazi Olaszország" címmel.

Olaszország — írja Mario Appelius cikkében — azok közé az országok közé tartozik, amely *annál nagyobb lesz, minél súlyosabbak a viszontagságok, amelyeken keresztül kell esnie.* Londonban, Washingtonban és a zsidó nagygyűléseken biztosra vették, hogy Olaszország az első csapások után összeomlik. A háború kezdete óta érte már néhány csapás Olaszországot, de a nemzet minden csapás után még erősebb, még egységesebb lett. Igy csúfosan összeomlottak azok a közhelyek, amelyeket ellyenségeink Olaszországról szeretnek terjeszteni. Sokan hajlandók voltak Olaszországról hamis képet festeni, azt állítva, hogy az olasz nép könnyen befolyásolható, férfiatlan, hajlandó hősies fellobbanásra, ed képtelen hosszas, fárasztó erőfeszítésre. *Ha semmi más, akkor a most folyó háború a maga hatalmas katonai feladataival és a nemzetre rótt fájdalmaival és áldozataival bebizonyította mindazoknak a közhelyeknek az ostobaságát, együgyüségét és tarthatatlanságát,* amelyeket az olasz újjászületés ellenségei kürtöltek világgá.

Olaszország a tények világánál megmutatta, hogy fegyelmezett, erös, kitartó harcos, amely képes minden áldozatra, lecket adhat minden más népnek jellemszilárdságból és állhatatosságból és el tud viselni minden fájdalmat és keserüséget Az olasz nép elérkezett politikai érettségének legmagasabb fokára. Tudjuk, hogy a Duce megelégedett népével és büszke a nemzet nagyszerű magatartására.

Mi, olaszok győzni fogunk a háborúban — folytatja Appellius — és hazánk ragyogó fénnyel kerül ki a küzdelemből. A nemzet hősiesen vállalt kemény áldozatának jutalmaként biztonságot, virágzást és békességet élvez majd. És akkor majd joggal elmondhatja, hogy mindezt a maga szellemi és erkölcsi nagyságával szerezte meg.

Az igazi Olaszország Amba Aladzsi, Gondar, Szollum, Tobruk, Marmarica és a Földközi-tenger repülőinek és tengerészeinek Olaszországa. A gondari engesztelő áldozatra gondolva megállapíthatjuk, hogy *a gondari hősök méltók voltak Olaszországhoz és Olaszország is méltó a gondari hősökhöz.* Az évezredes és mégis fiatal Olaszország hűségesen kitart a Duce, a fasiszta Németország, a hármasegyezmény, az új Európa és a civilizáció mellett. Ha Roosevelt és Churchill ezt nem látja, akkor olyan nagyfokú rövidlátásban szenved, amely már a vaksággal határos.

Franck dr. főkormányzó a honvédvezérkar főnökének vendége Budapesten

Előkelő és szívesen látott vendége van a magyar fővárosnak: *Franck dr. lengyel főkormányzó.* A lengyel területek főkormányzója *a honvédvezérkar főnökének meghívására érkezett Budapestre,* aki ezzel a meghívással *azt a vendégszeretetet kívánta viszonozni, amelyben a magyar csapatoknak és vezetőiknek a háború folyamán a főkormányzóság területén részük volt.*

A meghívásnak eleget téve, *Franck dr.* főkormányzó szombaton délután érkezett meg Budapestre a Keleti-pályaudvarra, ahol vitéz *Szombathelyi* Ferenc vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke *Ruszkiczay Rüdiger* Imre, az I. honvédhadtest parancsnoka, továbbá a miniszterelnök képviseletében bárcziházi *Bárczy* István titkos tanácsos, államtitkár ünnepélyes keretek között fogadta.

A főkormányzó több napot tölt a fővárosban és bizonyára alkalma lesz meggyőződni nemcsak az ország hivatalos vezetőinek vendégszeretetéről, hanem arról is, hogy *a magyar nemzet minden rétege szivélyesen és meleg barátsággal fogadja budapesti látogatását.* A főkormányzó a többnapos program keretében a legelőkelőbb vezetőszemélyiségeknél tesz látogatást.

Franck Hans dr. birodalmi főkormányzó ezt a megbizatást 1939 október 12-i óta tölti be s ő volt az, aki *a Führer megbizásából megteremtette a nagy Németbirodalom jogi alapjait és a lengyel főkormányzóságban teljesen új államjogi alakulatot szervezett.* Több mint két év óta tartó munkája alatt a háború által elpusztított területen *teljes rendet és jogbiztonságot teremtett, újonnan megalapozta a gazdasági életet,* megindította és fokozta a termelést s e munkásságának eredményeként sikerült *a lakosság élelmiszerellátását biztositani,* a gabonatermés hozamát növelni s általában rendes kerékvágásba terelni az ottani lakosság életét.

Franck dr., a német nemzetiszocialista mozgalom *régi harcosa.* Fiatalember, 1900-ban született, mint ügyvéd kezdte pályáját és nyomban a nemzetiszocialista mozgalomhoz csatlakozott. 1928-ban megalapította a *Nemzetiszocialista Német Jogászok Szövetségét* és mint a nemzetiszocialista párt ügyvédje és a Führer jogi tanácsadója, tette ismertté nevét Németországban. Sokat fáradozott Németország és a baráti államok közötti kölcsönös jogi megértés létrehozása érdekében és különösen *nagy érdemeket szerzett* a német-olasz jogi kapcsolatok kiépítése terén.

Visszacsatolták Finnországhoz a moszkvai békében elszakított területeket

Helsinki, december 1.

A finn országgyülés szombaton délután teljes ülésre ült össze. Rangell miniszterelnök felolvasta a kormány nyilatkozatát, amelyben először is *elutasítják a Szovjetnek azt a háborús ürügyül felhasznált állítását, hogy német csapatok tartózkodnak Finnországban* s leszögezi, hogy a finn és északnorvég kikötők között elterülő vidéken meg van engedve a német csapatoknak az átutazás és a mozgás; erre vonatkozólag megállapodások jöttek létre, mint aminőket Németország már más államokkal is kötött anélkül, hogy ezek feladták volna semlegességüket. Ezzel szemben a Szovjetunió sokkal nagyobb jogokat nyert a szovjetorosz csapatoknak Hankoba való szállításáról megkötött finn-orosz megállapodás értelmében.

Ezután a finn katonai müveletek ismertetése után megállapította a miniszterelnök, hogy

a moszkvai békeszerződésben átengedett területek jórészét máris visszahódították

s a hadműveletek célja most már kizárólag az ország békéjének biztosítása.

Finnország Németországhoz való világos és nyilt viszonya

közös katonai érdekeken és a bajtársiasságon, valamint a két ország gazdasági egymásrautaltságán nyugszik.

Ami pedig Finnországnak a kommunistaellenes szerződéshez történt csatlakozását illeti, azt érthetővé teszi Finnország régesrégóta világosan meghatározott elvi álláspontja.

Rangell miniszterelnök ezután a kormány négy törvényjavaslatát ismertette az országgyűléssel. Az első igy hangzik:

A kormány javasolja,

az országgyűlés adja hozzájárulását ahhoz, hogy azt a területet, amelyet Finnország az 1940 március 12-i moszkvai békében átengedett a Szovjetuniónak, egyesítsék ismét az anyaországgal és rendeljék fönhatósága alá;

nyilvánítsák semmisnek azokat a kötelezettségeket, amelyeket Finnország ugyanebben a békeszerződésben vállalt magára Hanko és a körülötte levő vidékek tekintetében.

A második törvényjavaslat *a Finnországgal újra elveszített területek bizonyos lakóinak állampolgársági kérdésének rendezéséről szól.*

A harmadik tervezet a Finnországgal egyesített területek további katonai közigazgatásáról intézkedik.

A negyedik javaslat a Finnországgal újból egyesített területek magánjogviszonyainak helyreállítására vonatkozik.

Ezután a különböző pártok képviselői emelkedtek szólásra és kivétel nélkül jóváhagyták a javaslatokat és helyeselték a kormány politikáját. (MTI)

A karácsonyi könyvpiac eseménye

ILLYÉS GYULA:

KORA TAVASZ

A kiváló író kétkötetes regénye a forradalmak koráról és egy paraszti sorból felemelkedő ifjú mozgalmas életéről. Irodalmunk nagy eseménye

RÉVAI

Ára kötve 13.60 pengő

Három darab felváltva szerepel az Uj Magyar Színház műsorán

Az Uj Magyar Színházban, mint már hírt adtunk róla, *Peéry* Piri betegsége miatt megszakadtak a *Medea* sorozatos előadásai. A színház most felváltva játssza a *Medeát* a szezonnyitó darabbal, a *Milliomossal* és a *Lesz feltámadás* című darabbal, amelynek szerzője *Pohárnok* Jenő. A *Lesz feltámadás* már szerepelt a színház műsorán akciós előadások keretében, az esti előadások műsorrendjére azonban csak most került. A *Lesz feltámadás*ból hétfőn délelőtt tartott a sajtó részére főpróbát. A *Pohárnok*-darab főszerepét *Szilágyi Szabó* Eszter játssza.

Kádár Kontra Kerekes

Az ötletek és meglepetések filmje a Kádár Kontra Kerekes, Asztalos Miklós dr. új filmje, amelyet Ráthonyi Ákos rendezésében most forgatnak a Hunniában. Már maga a cim is meglepetéssel szolgál a közönségnek, amennyiben nem peres ügyről van szó a filmben — a szerelmi perlekedés nem számítható annak — hanem a cimben lévő Kontra szó egy eredeti humorú figuráját jelöli meg a csupaderű vigjátéknak. Kontra úr áll ugyanis a szigorú, de bűbájos Kádár ügyvédbojtár kisasszony és a szerelmi lángra gyulladó, fiatal Kerekes János között, de nem azért, hogy szétválassza őket, hanem, hogy összehozza boldogságukat. Mály Gerő alakítja ezt a szerepet, míg a szerelmes párt Tolnay Klári és Jávor Pál játsszák.

SEBASTOPOL A SAVOYBAN

A Savoy filmszínházban kerül színre a Sebastopol című nagyszabású film, amely megmutatja a szovjet urainak igazi arcát. Az érdekes, idegfeszítő film cselekményének középpontjában egy népbiztos áll, aki vérengző kedvében halomra öleti a „Sebastopol" páncélos fehér tisztjeit. A nem mindennapi érdekességű film főszerepeit Theodor Loos, Camilla Horn és Fritz Kampers játsszák.

Wallenstein

Schiller tragédiája a Nemzeti Színházban

KISS FERENC, SZÖRÉNYI ÉVA, KOVÁCS KÁROLY, MATRAY ERZSI, TÖKÉS ANNA, LEHOTAY ÁRPÁD
Szűr Szabó rajza

Szokatlan bemutató: kétestés. A darab nem a színházi publikum megszokott igényei szerint való a tragédia vaskos, gondolkoztató és gyötrően érdekes. A 30 éves háború vad hajszájába cseppen bele a néző, szinte azt mondhatnók, hogy meg kell tanulni alaposan a kort, mielőtt valaki be mer ülni a zsöllyébe. *Schiller* örökszólama dalol a reflektorfényben: a *szabadság mindenekfölött.*

Az egyén szabadsága, a zseniális individium korlátlan akarata fűti a kétrészes tragédiát. *Wallenstein,* a zseniális hadvezér és politikus, megelőzte a korát, szinte áthajlik az egyénisége korunkba — de gátoltan a nagyemberek akadályt nemismerő energiája nélkül. Volt ereje kimondani a szót, szembeszállni az aulikus hátsó és lenézett parancscsal, volt energiája megmutatni az utat, ahogy élni és boldogulni kell a kivitelre, az élet módjára és a harc lehetőségeire azonban csak gondolatai voltak. *A tett meghalt.* Wallenstein nagyratörő és becsvágyó agyában és ez a Schiller-tragédia magva. Az elgondolás és a valóság tragikus szakadék között él, a gondolatot Wallentsein csak érezte, de megvalósítani nem tudta.

Schiller zsenije átfogja a problémát és a dráma az örök szabadságot, a schilleri szabadságot dalolja. *Wallenstein* nagy gondolata a maga korában módfelett új, de a kivitelre csak egészen kis eszközei voltak. Az úton elindult — hátrafordulnia tehát már nem lehetett (és nem lehet soha) és ez a szakadék jelenti a tragédiát Wallenstein életében. Nagy ember, nagy tervekkel és majdnem tettek nélkül: ez Wallenstein, a tragikus hős, aki megvalósítatlan szándékainak árnyékában bukik el.

A háromrészes drámát a Nemzeti Színház összevont formában két estén játssza. Még így is közel hatórás színházi előadást jelent a trilógia, mely magasbaszökkenően nagyszabású költői mű. *Áprily* Lajos fordítása modern nyelven vetíti vissza az erdei munka szépségeit. Színházi évünk egyik legmaradandóbb élménye ez a Wallenstein-előadás.

Hans *Meissnerről,* a frankfurti főintendánsról, a Wallenstein vendégrendezőjéről, már hetek óta írunk. A munkája igazi „nagy rendezés", a nehéz s helyenként szinte megemészthetetlenül súlyos tragédia frappáns, meglepő és lenyűgöző drámává válik a kezében. Dícsérettel írhatunk e helyen *Abonyi* Tivadarról, a játékmesterről, aki *Meissner* elgondolásait megvalósította.

Kiss Ferenc — a címszereplő — *az egyéniség döbbenetes varázsával* lép a színpadra. Igazi *Wallenstein,* elhisszük neki, hogy gátat és akadályt nem ismerő férfi, aki mindent elsöpör maga elől egészen addig, amíg saját maga töprengése útját nem szegi.

Ez a Wallenstein — igazi Wallenstein — magasba jár és az élet mélységeiben él, aki mindenekfölött hűsből és vérből való ember: pózok és hatásos nagy gesztusok nélkül. A színész jelenlevősége dönti el a tragédia sorsát. Szinte *döbbenetesen életszagú és eleven alakítás a Kovács Károlyé.* Butler ezredese a történelemből lép ki, romantikus kacatok és megszépítő retus nélkül. Minden szava a kemény és konok életparancsot illusztrálja. *Ungvári* László a harmadik a rangsorban, zúg és zeng minden verssor az ajkán — kár, hogy oly magasan kezdi, hogy fokozásra később, — amikor erre nagy szükség lenne — már nem képzelhető el nagyobb erő. *Lehotay* Árpád hűvös nyugalma élénk és érdekes kontraszt *Jávor* Pál vad és fékezhetetlen indulataival szemben... és már végeztünk is talán a főszereplőkkel. A hölgyek második vonalban kerülnek — a Wallenstein a férfiak ügye, de azért a figyelmünk villan olykor: *Mátray* Erzsi nyugodt előkelőség lenyűgöző, *Tőkés* Anna szinte eleven illusztrációja a kornak, *Szörényi* Éva pedig — a legfontosabb női szerepben — beígéri, hogy tragika — lesz. A szívét már érezzük, az erejét még alig. Majd! *De tud valamit:* amikor övé a színpad, *dermedt* csend támad a nézőtéren. A kisebb szereplők közül említjük meg *Abonyi* Gézát, *Szabó* Sándort, *Hosszú* Zoltánt, *Major* Tamást, *Szapáry* Sándort, *Ujlaky* Lászlót, *Eöry* Katót, *Pásztor* Jánost és *Naszódy* Sándort. *Horváth* János díszletei eseményszámba mennek — mint ahogy az egész előadás eseményt jelent a Nemzeti Színház idei szezónjában.

UJHELY JÓZSEF

CSÁKÓ ÉS KALAP KAMARA

Kacagóviharok között prolongálta:
Előadások: 11, 2, 4, 6, 8 és 10 órakor Az első 3 előadás mérsékelt helyárakkal!

SZINHÁZ, MOZI ÉS RÁDIÓ MÜSOR

Jegyrendelő telefonok:
Stádium: 14-00-00
Kultur: 18-99-99
Stádium-Corvin: 145-056
Díjmentes házhozszállítás

OPERAHÁZ (½3, 7):
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd: Manon. (A.)
Szerda: Nincs előadás.
Csütörtök (½7): Tannhäuser. (Rk. A.)
Péntek: Cremonai hegedüs, A póruljárt kérő. Díszelőadás.
Szombat: Figaró házassága. (D.)
Vasárnap d. u. (½3): Bajazzók, Pesti karnevál. (Bsz.);
este: Lohengrin. (Rk. B.)

NEMZETI SZINHAZ (½4, ¾8):
Hétfő: Wallenstein tábora. A két Piccolonimi.
Kedd: Wallenstein halála. (I.)
Szerda: Wallenstein tábora. A két Piccolonimi.
Csütörtök: Díszelőadás.
Péntek: Wallenstein halála.
Szombat d. u.: Csongor és Tünde;
este: Wallenstein tábora. A két Piccolonimi.
Vasárnap d. u.: Történtek;
este: Wallenstein halála.

NEMZETI KAMARA SZINHAZ (½4, ¾8)
Hétfő: Kaland.
Kedd: Kaland.
Szerda: Kaland.
Csütörtök: Kaland.
Péntek: Ki a harmadik?
Szombat d. u.: Nóra;
este: Koncert. (Bemutató.)
Vasárnap d. u.: Kaland;
este: Koncert.

MAGYAR MÜVELŐDÉS HÁZA (½8):
Hétfő (4, ½7): Filmelőadás.
Kedd (4, ½7): Filmelőadás.
Szerda (½8): Traviata.
Csütörtök (6): Filmelőadás.
Péntek (4, ½7): Filmelőadás.
Szombat d. u.: Jön a Mikulás;
este (8): BSzKRT művelődő előadás.
Vasárnap d. u. (4): Hangverseny;
este (8): A Nemzetvédelmi Bizottság ünnepélye.

VIGSZINHAZ (½4, 8):
Minden este és vasárnap d. u.: Hazudj nekem.

PESTI SZINHAZ (4, 8):
Minden este, szombat és vasárnap d. u.: Tűzvész.

UJ MAGYAR SZINHAZ (4, 8):
Hétfő: Medea. (B.)
Kedd: Lesz feltámadás. (C.)
Szerda d. u.: Lesz feltámadás.
este: Medea. (D.)
Csütörtök d. u.: Lesz feltámadás;
este: Medea. (L.)
Péntek: Lesz feltámadás. (M.)
Szombat: A milliomos.
Vasárnap d. u.: A milliomos;
este: Medea. (G.)

FÖVÁROSI OPERETTSZINHAZ (4, 8):
Minden este: Operett és jazz.

MADÁCH SZINHAZ (½4, 8):
Minden este és vas. d. u.: IV. Henrik.

ANDRASSY SZINHAZ (½4, 8):
Minden este és vasárn. d. u.: Boldoggá teszlek.

ROYAL REVÜSZINHAZ (½9, csütörtök, szombat és vas. d. u. ½5): El Ksida.

KAMARA VARIETÉ (½9, szombat és csütörtök 6, 9, vasárnap ½4, ¼7, 9-kor):
Kubai kaland.

NEMZETI BABSZINHAZ (4, 8):
Minden este: Istvánka; hétfő—péntek: Toldi; minden d. u.: Mesejáték.

ERZSÉBETVÁROSI SZINHAZ (½6, ½9, vasárnap ½4, ¾6, ½9):
Péntekig: Az esküvődön én is ott leszek.

JÓZSEFVÁROSI SZINHAZ (½6, ½9, vas. ½4, ¾6, ½9):
Péntekig: Feketeszem éjszakája.

KISFALUDY SZINHÁZ (½6, ½9, vasárnap ½4, ¾6, ½9):
Péntekig: Hazudik a muzsikaszó.

KOMÉDIA ORFEUM (½9, vasár- és ünnepnap ½5, ½9):
Minden nap: Hébe-hóba.

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T.: 15-40-24.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Egy éjszaka Erdélyben. Híradók.

BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHAZ IV., Petőfi-utca 6. (T.: 181-244.) Magyar-, Ufa-, Luce- és Fox-híradó. Acélutak. (Kultúrfilm). Legújabb hadiriportok. A bűvös szék. (Színes rajzfilm). Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.

CASINO FILMSZINHAZ (Tel.: 383-102.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4 órakor is. Algir. 4-ik hétre prolongálva.

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10-kor. Sz., V., U.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10 órakor. A cigány. Híradók.

CORSO (T.: 18-28-18.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Mellékutca.

CORVIN FILMSZINHAZ (Tel.: 138-988, 339-584.) 5, ¼8, ½10. Sz., V.: ¾3-kor is. Életre ítéltek. 3-ik hétre prolongálva. Híradók.

DÉCSI FILMSZINHAZ (Tel.: 125-952, 121-343.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Félvér.

FORUM FILMSZINHAZ (IV., Kossuth Lajos-utca 18. Tel.: 189-707, 189-453.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ½4-kor is. **A szűz és a gödölye. Híradó.**

HIRADÓ FILMSZINHAZ (VII., Erzsébet-körút 13. T.: 222-499.) Magyar-, Ufa-, Luce- és Fox-híradók. Acélutak. (Kultúrfilm). Legújabb hadiriportok. Donald udvarol. (Színes rajzfilm). Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig.

OMNIA FILMSZINHAZ (Tel.: 130-125, 138-071.) 5, ¼8, ½10 Sz., V., U.: 3-kor is. A cigány. Híradók.

PALACE (T.: 22-12-22.) 11, 2, 4, 6, 8 10 órakor. Gyurkovics fiúk. 2-ik hétre prolongálva. Híradók.

RADIUS FILMSZINHAZ (Tel.: 122-098, 120-564.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4 órakor is. Egy éjszaka Erdélyben. 2-ik hétre prolongálva.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ¼6, ½8, ¾10 órakor. Sz., V.: 4, 6, 8, 10 órakor. Bob herceg. 2-ik hétre prolongálva.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: 3 órakor is. La Conga.

URANIA FILMSZINHAZ (Tel.: 146-046.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ¾3 órakor is. Földöntúli muzsika. Híradók.

MASODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 35-37-07.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. Össztánc.

ASTRA (T.: 15-44-22.) ¼4, ¼6, ¼8, ¼10. V. ¼2-kor is. Végtelen út. Híradó.

BROADWAY FILMSZINHAZ (Telefon: 422-722.) ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2-kor is. Első előadás mérsékelt. Az asszony, az orvos és a harmadik. Híradók.

DÉLIBÁB (volt Winkler. T.: 490-130.) 6 és ½9. V., U.: ½3, ¾5, 7 és 9 órakor. Érik a gyümölcs.

ELIT MOZGÓ 4, 6, 8, 10. V. U.: 2-kor is. Háry János. Híradó.

HOMEROS MOZGÓ (Tel.: 496-178.) ½5, ¾7, 9 órakor. V., U.: ½2-től: Egy tál lencse. Híradók.

IPOLY FILMSZINHAZ ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2 órakor is. Elsodort ember. Híradó.

KAMARA (T.: 423-901.) 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Csákó és kalap. Az első három mérsékelt.

LLOYD (T.: 111-994.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2 órakor is. Végre. Híradó.

ODEON FILMSZINHAZ (T.: 422-785.) ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. Vasárnap ½2-kor is. Egy tál lencse. Híradó.

OLYMPIA (Tel.: 423-188.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Tilos utakon. Prolongálva. Híradó.

ORIENT FILMSZINHAZ (T.: 114-926.) ¼4, ½6, ½8, ½10-kor, V. ½2 órakor is. Dalol az éjszaka. Híradó.

PALOTA (T.: 156-605.) ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V., U.: ½2-kor is. A végtelen út. Híradó.

RÁDAY MOZGÓ (Tel.: 382-581.) 5, ½8, ½10-kor. V.: 2, 4, 6, 8, 10. Az üldözött.

REX (T.: 228-020.) ½5, ¾7, 9. Sz. ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. V. ½2 órakor is. Rose-Marie. Híradó.

SAVOY (Telefon: 14-60-40.) ½4, ½6, ½8, ½10-kor. V., U.: ½2-kor is. Sebastopol páncélos. Híradó.

TIVOLI FILMSZINHAZ (Tel.: 225-602.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V., U.: 11, ¾2-kor is. Egy tál lencse. Híradó.

TURAN (T.: 120-003.) 11, ½2, 4, 6, 8, 10. Össztánc.

VESTA (Tel.: 222-401.) 11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: 11 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. Az örök csavargó.

RÁDIÓ

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10 Ilniczky László szalonzenekara. 12.40 Hirek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Szórakoztató zene. 14.30 Hirek, műsorismertetés. 15.00 Árfolyamhirek. 15.20 Hanglemezek. 15.40 Hogyan építkezzünk ma? 16.15 Diákfélóra. 16.45 Időjelzés, hirek. 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 A közellátási szolgálat közleménye. — 17.35 Tánczene. 18.15 Apály. Előadás. 18.45 Bobula Lajos harmonikaszámai. 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. 19.20 Magyari Imre hanglemezei. 19.45 December. Elbeszélés. 20.00 Mozart-est. 21.40 Hirek. 22.40 Rádiózenekar 23.00 Hirek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. — 23.25 Cigányzene. 24.00 Hirek.

Életre ítéltek! Óriási siker! 3. hét! Corvin!

Hóman Bálint:

A magyarságot és a ruszin népet a történelmi Magyarország egységébe foglalja az ország sajátos alkata

Ungvár, május 26.

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter az ungvári Művészi Hetekre szombaton este a Lél motorossal Ungvárra érkezett. A miniszter vitéz *leveldi Kozma* Miklós kormányzói biztossal és feleségével, valamint a közvetlen környezetének néhány tagjával vasárnap délelőtt az ungvári római katolikus templomban szentmisét hallgatott, majd *Sztojka* Sándor püspöknél, majd pedig *Ilniczky* Sándor nagyprépostnál, kárpátaljai főtanácsadónál tett tiszteigő látogatást.

A kultuszminiszter ½12-kor résztvett a Kárpátaljai Tudományos Társaság díszközgyűlésén.

A díszközgyűlésen a Társaság tagjain kívül a magyar kulturális élet Ungváron tartózkodó több vezetője is megjelent.

A terembe lépő kultuszminisztert a közönség hatalmas éljenzéssel és tapssal köszöntötte.

Hodinka Antal ny. egyetemi tanár, a Tudományos Társaság elnöke *magyar és ruszin megnyitó beszédében köszöntötte a megjelent előkelőségeket, majd megköszönte Kozma Miklós kormányzói biztosnak a Tudományos Társaság létrehozása érdekében kifejtett fáradozását.*

Ezután Kozma Miklós szólalt fel:

— Hozzám a ruszin nép legjobbjai fordultak, — mondotta — azzal a kívánsággal, hogy ez a társaság megalakulhasson. Én ennek a kívánságnak tolmácsolója lettem a magyar kormánynál, elsősorban a kultuszminiszter úrnál. Boldog vagyok, hogy a kultuszminiszter úr önagyméltósága *annyi megértést mutatott, hogy éppen az ő jelenlétében, díszközgyűlés formájában alakul meg a Kárpátaljai Tudományos Társaság.*

A kormányzói biztos beszéde után lelkes éljenzés közben *Hóman* Bálint kultuszminiszter emelkedett szólásra:

— Ezer és egynéhány esztendeje — mondotta — egy nép költözött ide, a Kárpátok medencéjébe, a magyar nép. Ellenséges keleti népek elől kitérve jött át a vereckei szoroson és Ungváron keresztül a magyar Alföldre és Dunántúl dombos vidékeire. Béla király jegyzője azt írta, hogy

a magyarok előőrsei Ungvárott szállottak meg

és erről elnevezték őket ungáriaknak és a vezetőjüket ungári vezérnek.

— Ugyanazon az úton jöttek a tatárok nyomására a nehéz gazdasági viszonyok miatt *néhány évszázad mulva a szerény, békés, munkás ruszin pásztorok és földmívesek erre a földre,* a magyar királyok, a magyar főpapok, a magyar földesurak hívására.

A magyarság és ruszinság békében, szeretetben, egyetértésben élt egymással ezen a területen egészen az utóbbi időkig,

sőt még abban a legsúlyosabb időszakban is, amikor külső politikai beavatkozások következtében rövid időre el kellett szakadniok egymástól.

A magyarságot és Kárpátalja ruszin népét

egy nagy egységbe, a történelmi Magyarország egységébe foglalja össze ez ország sajátos alkata.

A magyarságot és a ruszinságot azonban összefüzi egy évszázados közös kulturális fejlődés, a magyar kormányzat, a magyar egyház és a magyar társadalom irányítása és útmutatása mellett kialakult magyar kultúra, amely megérintette a ruszin nép vezetőinek lelkét. Emellett önállóan él a ruszin nép egyéni népi kulturája is ezen a vidéken és a magyar mellett önálló szint jelent a magyarországi művelődés nagy képében.

— A magyarországi ruszin népnek az eredete lehet nagyorosz, lehet kisorosz, fehér- vagy vörösorosz, nem kutatom. A szakemberek dolga megállapítani azt, hogy melyik vidékről kerültek Kárpátaljára, Magyarország területére a mai ruszinság elődei valamikor századokkal ezelőtt.

Valóság azonban az, hogy már közel 650 vagy 700 esztendeje itt élnek ezen a földön a magyarsággal együtt emelik műveltségüket magasabb fokra a magyarság életközösségében.

Gazdagodnak, művelődnek, gyarapodnak, de a magyar életközösség keretében szenvedtek is a harctereken s szenvedtek a gazdasági viszontagságoktól s azoktól az idegenektől, akik közéjük telepedve, kihasználták őket és akikkel szemben a magyar kormányzat és elsősorban Darányi Ignác földművelésügyi miniszter igyekezett őket megvédelmezni. (Viharos taps és éljenzés.)

— A nagy magyar életközösség keretében a ruszinság népi egyed, de egyszersmind része a nagy közösségnek s ezért a jövőben is együtt kell működnie a magyarsággal s e föld más nemzetiségű kisebb közösségeivel, de joga van a maga népi életéhez is, mert gróf Teleki Pálnak a szavait idézve,

itt, a magyar földön minden nemzetiségnek, amely hű a magyar állameszméhez, joga van a maga népisége, nyelve, műveltsége, művészete, életformája fenntartásához és további ápolásához.

Ezen, a Szent István óta minden nagy magyar által vallott álláspontón áll a magyar kormányzat. (Lelkes éljenzés és hatalmas taps.) Aki nem így gondolkozik, hanem a 19. század utolsó éveiben kialakult téves eszméknek rabja, az nem magyar, hanem idegenből hozott s itt soha meg nem honosodott eszméket hirdet, ami nem válhat sem a magyarság, sem pedig a vele együtt élő testvérnemzetiségeknek a javára. (Helyeslés.)

— Kárpátalja ruszin népe egy kisebb közösség a nagy történeti magyar közösség keretében. A magyarságnak, igenis, van ahhoz kellő műveltsége, van ahhoz kellő belátása és

van ahhoz kellő akaratereje is, hogy megadhassa ennek a népnek, de más nemzetiségeknek is a maguk népi műveltségének a szabad gyakorlását.

(Nagy taps.) Ez a magyar testvériség alapelve. És ha ennek keretében hozzuk egymáshoz közelebb az itt élő, különböző nyelveket beszélő testvérnépeket, akkor a magyar történeti közösség, amelyet valamikor régen Szent István királyunk alapított — élő valóság lesz. Akkor lesz Magyarország naggyá és akkor fogja ennek az országnak minden fia ezt a földet a maga igazi kenyéradó és istápoló édesanyjának érezni! (Hatalmas lelkesedés, éljenzés és taps.)

— Ezért üdvözlöm örömmel a Kárpátaljai Tudományos Társaságot, amelynek az a célja, hogy a kárpátaljai ruszin nép nyelvének művelését, irodalmának kialakulását és megszilárdulását, népi művészetének megőrzését és fejlesztését a művelődés minden ágában való szorgalmas munkát elősegítse és támogassa és a maga komoly tudós és művészi munkájával rendelkezésre álljon mint tanító, mint oktató a ruszin nép művelődési vágyának.

Köszönöm mindannyiuknak, hogy a magyar művelődés javára, a nemzeti jövő érdekében és a nemzetiségeinkkel való békés együttműködés szellemében ezt a Társulatot életre hivták.

A díszközgyűlés közönsége hosszantartó lelkes ünneplésben részesítette *Hóman* Bálint kultuszminisztert beszéde befejezésekor, akinek *Hodinka* Antal elnök mondott köszönetet értékes beszédéért.

Harajda János dr., a Tudományos Társaság igazgatója felolvasta ezután a beérkezett táviratokat és leveleket, majd pedig az egyes szakbizottságok tagjait választották meg. Ezután a közgyűlés nagy lelkesedés közben

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert és Kozma Miklós kormányzói biztost a Kárpátaljai Tudományos Társaság tiszteletbeli tagjaivá választotta.

Ilniczky Sándor főtanácsadó, a ruszin kulturpolitika feladatairól szólt ruszinnyelvű előadásában.

Flachbarth Ernő debreceni egyetemi tanár, a Felvidéki Tudományos Társaság elnöke, majd *Antal* Miklós pápai kamarás, az ungvári Gyöngyösi Irodalmi Társaság elnöke tolmácsolták üdvözletüket. A Kárpátaljai Tudományos Társaság díszközgyűlését Kontratovics Irén főesperes alelnöki zárószavai fejezték be.

Hóman Bálint kultuszminiszter a Tudományos Társaság díszközgyülése után látogatást tett Siménfalvy Árpád főispánnál, akinek vezetésével Ungvár város és Ungmegye közönségének küldöttsége tisztelgett a kultuszminiszter előtt.

Kozma Miklós kormányzói biztos délben villásreggelit adott.

Délután Hóman Bálint kultuszminiszter a kormányzói biztosnak társaságában a kormányzói biztosi palotában az ungvári Művészeti Hetek kép-, szobor- és textil, valamint könyvkiállítását tekintette meg. *A kultuszminiszter a képkiállítás több értékes alkotását megvásárolta.*

Hóman Bálint látogatást tett az ungvári görögkatolikus székesegyházban, majd az ungvári várban. Este hat órakor Sztojka Sándor megyéspüspök által adott teán vett részt a kultuszminiszter, aki Kozma Miklós vendégeként az éjszakát Ungváron töltötte el és hétfőn innen indul a kormányzói biztossal együtt kárpátaljai körútjára. (MTI)

RAEDER VEZÉRTENGERNAGY:

Aki támadó szándékkal gyanusítja meg Németországot, a maga aggressziv terveit igazolja

Tokió, május 26.
(Német Távirati Iroda.)

Raeder vezértengernagy a Domei-Iroda berlini képviselőjének adott nyilatkozatban időszerű kérdésekben foglalt állást.

Raeder

— A korszerű hadviselés egyetlen szakembere sem tart — ha ad valamit hírnevére — lehetségesnek és keresztülvihetőnek támadást az óceán túlsó partja ellen — mondotta a vezértengernagy. — *Aki mégis támadó szándékkal gyanusítja meg Németországot, jobb tudása ellenére és azzal a szándékkal teszi, ezt, hogy ezzel igazolja a maga aggresszív terveit és beavatkozásra irányuló akaratát.* A háborús uszítóknak *nem az esetleges német támadás okoz gondot, hanem az, hogy nem sikerült előteremteni a kivánt incidenseket.* Annak érdekében, hogy ezeket mégis előidézzék, megtesznek mindent, hogy elhomályosítsák a semlegesség, aggresszió és háború közötti határvonalat s a nemzetközi jogba ütköző újabb intézkedésekkel még jobban kiterjesszék a „short of war" vonalát.

— Ami a hajókaravánokat illeti, csak megerősíthetem Roosevelt elnök nézetét: **„A hajókaraván egyenlő a tüzeléssel"** (Convoy means shooting). Minthogy amerikai bevallások szerint is eleve kétségtelen lenne az elkísért hajók rakományainak dugáru-jellege, az áttérés a hajókaravánrendszernek erre a fajtájára nem lenne az Egyesült Államok részéről is megkötött nemzetközi szerződések értelmében vett semleges kíséret, hanem *nyilt hadicselekmény és ki nem hivott támadás.*

A német tengeri haderőknek ezért joguk lenne ezek ellen a dugárut szállító hajók ellen a haditengerészeti jog szabályai szerint eljárni és kénytelenek lennének szükség esetén fegyverrel is visszautasítani a jog gyakorlásának megakadályozását, még ha az amerikai hadihajókról indulna is ki.

— Ami az úgynevezett járőrtevékenységet illeti, *ennek támadó jellege felől sem lehet kétség.* Minthogy Amerikát fenyegető német veszélyről nem lehet szó és minthogy ez a rendszer gyakorlatilag már most is a brit ellenség támogatását célozza,

határozottan óva kell inteni annak kiterjesztésétől.

— Ez a rendszer eddig sem Amerika biztonságát szolgáló védelmi célokat követett, hanem az angolok javára szolgáló hírszerzést támogatja. Német kereskedelmi hajók is már áldozatul estek ennek a rendszernek, így például a Columbus.

Egy német hadihajóparancsnoktól sem lehet megkívánni, hogy ölbe tett kézzel tűrje, hogy amerikai hadihajó az az ellenségnek jelentse tartózkodási helyét,

kivált akkor, ha ez az amerikai hadihajó addig követi, amíg hívására erősebb brit egységek oda nem érkeznek, hogy így nemcsak megbizatása teljesítésében akadályozzák, hanem hajóját és legénységét is elpusztítsák. A német parancsnok ebben az esetben, akárcsak a hajókaraván esetében, tevőleges hadicselekménnyel áll szemben és az elismert hadijog szabályai szerint joga van az illető hajót ellenséges magatartásának abbahagyására felszólítani, szükség esetén pedig erre fegyveres erővel kényszeríteni.

— Semleges kereskedelmi hajókat már jóideje óva intünk attól, hogy csökkentett fénnyel közlekedjenek, minthogy így ellenséges hadihajókkal való összetévesztésnek, ezzel pedig közvetlen támadásnak teszik ki magukat. Ez fokozottabb mértékben vonatkozik a semleges hadihajókra is. A korszerű haditechnika mai állása mellett az önbiztonság érdekében is

azonnal meg kell kezdeni a tüzelést minden hajó ellen, amely csökkentett fénnyel közeledik.

Aki mégis csökkenti a fényt, annak rossz szándékai vannak, tehát számolnia kell a figyelmeztetés nélküli támadással.

— Aki ismeri ezt a nemzetközi jogi és tényleges helyzetet és mégis veszélynek teszi ki magát, *az viszályt akar előidézni.* Minthogy a háború nem megy Amerikába, az amerikai háborús pártnak ezer meg ezer tengeri mérföldet a háború után kell szaladnia és

távol az amerikai partoktól kell felkeresnie a veszélyt,

hogy fenyegetettnek jelentse ki magát és előidézhesse a kivánt incidenseket. *A német haditengerészet ezzel nem engedi magát akadályoztatni feladatai keresztülvitelében.* Az így bekövetkező viszályért kizárólag azokat terheli a felelősség, akik nemcsak a német figyelmeztetéseknek, hanem az amerikai nép többsége akaratának semmibevételével is tudatosan odamennek, ahol lőnek. (MTI)

TASNADI MARIA-val az élen, 12 magyar sztár remekel RADVANYI GÉZA új filmalkotásában!

Európa nem válaszol

Mától

Atelier-film.

SCALA

A Nemzeti Filmbizottság az új tehetségekért

Az Országos Nemzeti Filmbizottság legutóbbi ülésén rendkívül érdekes határozatot hozott, hogy megkönnyítse friss és új tehetségeknek érvényesülését, akik mindezideig nem tudtak filmszerephez jutni és alkalmuk sem volt arra, hogy a felvevőgép elé kerüljenek. A bizottság ugyanis ezentúl filmgyártási engedélyt csak azoknak a producereknek ad, akik kötelezik magukat, hogy a Filmkamara által a közeljövőben összeállítandó névjegyzékből választott két, eddig filmben még nem szerepelt színészről, vagy színésznőről díjmentesen próbafelvételt készít. A próbafelvételt a filmgyártók kötelesek a Filmkamara rendelkezésére bocsátani. A próbafelvételek gyüjteményébe minden filmgyártó betekintést nyerhet. Színészi körökben a filmbizottság intézkedését nagy örömmel vették tudomásul és remélhetőleg rövidesen üdvös eredménye is lesz az intézkedésnek.

Színészegyesületi vizsgaelőadás

Az Országos Színészegyesület Színészképző Iskolája vasárnap délelőtt vizsgaelőadást tartott a Madách Színházban. *Galamb* Sándor tanár rendezésében a növendékek ügyes előadásában először került színre *Voinovich* Géza „Letört ág" című kamarajátéka. A finom kis színmű a háború utáni években játszódik le és alkalmat adott, hogy a fiatalok a társalgási darabokban való készségüket bemutassák. *Sándor* István, *Sárosi* Magda és *Bozóky* István jeleskedtek különösebben. A Molière-vígjátékban, a *Képzelt beteg*-ben elsősorban *Várkonyi* Noémi felkészültségét és komoly tehetségét kell kiemelnünk, aki mellett *Körösztös* István, *Marton* Endre és *Deésy* Mária nevét kell még feljegyeznünk. A gondos előadás Galamb Sándor rendező tanár érdeme.

(*) A Steinitz Zeneiskola folyó évi május 28-án fél nyolc órakor a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében tartja ezévi első növendékhangversenyét. A magas színvonalon álló zeneiskola ez évben kibővítette tanszakait a tangóharmonika tanításának bevezetésével. Szenzációs meglepetésnek igérkezik e tanszak növendékeiből alakult harmónikazenekar. A zeneiskola igazgatója Molnár Ödönné, a zenekar tanárának ifj. Jahn Antal pedagógust szerződtette. Hozzáértők szerint ez a növendékzenekar nemsokára komoly értéke lesz a főváros zeneszerető közönségének.

Tomboló sikert aratott Berlinben a Nemzeti Színház együttese

Berlin, május 26.

(Az Esti Ujság berlini munkatársának telefonjelentése)

A rengeteg berlini színház közül is kimagaslik a Schiller Theater, amióta Heinrich *George* áll az élén. Tudatosan és tervszerűen toborozta egy táborba az európai színművészet igazi nagy jeleseit és járult hozzá erről az oldalról az új Európa felépítéséhez. Heinrich George nem forradalmár a szó régi, sokszor diszkreditált értelmében, de felkavarta és mozgásba hozta az egész európai színmű-

vészetet és ma már itt hajlong a szinte magánkívül tapsoló és tomboló berlini közönség előtt *Németh* Antal, a magyar Nemzeti Színház igazgatója.

Ezek a gondolatok ott kavarogtak mindnyájunkban, akik részesültünk a szerencsében, hogy ott lehettünk a Nemzeti Színház vasárnap esti díszelőadásán, amikor bemutatkozott a berlini közönség előtt a Schiller Theater színpadán. *Merész és forradalmian új volt itt minden.* Merészség volt az Ős-Faust magyarnyelvű bemutatója olyan közönség előtt, amely egyrészt *nem tud magyarul, másrészt kilencven százalékban nem is ismerte az Ős-Faustot németül sem.* Merészség volt minden kompromisszum nélkül oldani meg ezt a nagy feladatot és merészség volt egy teljesen ismeretlen magyar klasszikus mesejátékának bemutatója a berlini színpadon. Merészség volt Berlinben még névszerint is teljesen ismeretlen művészek ismeretlen színpadi stilussal, újszerű muzsikával, egzotikumnak ható színpadi képekkel és kulisszákkal intézett rohama a német szívek ellen.

És ez a merészség és kompromisszumnélküliség olyan győzelmet aratott, amilyenre kevés példa akad a magyar színház történetében. Akik magyarok ott voltunk a nézőtéren a vasárnap esti díszelőadáson, meghatottan figyeltük, hogyan hódítja meg a berlini közönséget ez az előadás az első kis nyiltszíni tapstól a mindenkit magávalragadó tomboló tetszésorkánig. Megtapsolták a berliniek *Szörényi* Éva valóban élményszerű Margaretájától és *Timár* József Mephistophelesétől kezdve a legapróbb alakitásig és színpadi képig mindent és mindenkit.

(A legnagyobb sikere kétségkívül Szörényi Évának volt, aki most egyszerre tényleg világhíressége vált.) Gobbi Hilda is büszke lehet erre a berlini sikerre; nagyon tetszett *Mátray* Erzsi és *Somogyi* Erzsi is a berlinieknek, továbbá *Uray* Tivadar, *Rajczy* Lajos, *Ungváry* László, *Olty* Magda, *Kovács* Károly, *Abonyi* Géza, *Pethes* Sándor és *Apáthy* Imre stb. is. Mindegyikük neve ismertté vált a német birodalom fővárosában. *Jaschik* Álmos díszleteit a függöny felgördülésekor kivétel nélkül külön-külön mindig megtapsolták s ugyancsak nagyon tetszett a berlinieknek, milyen ragyogóan oldotta meg *Horváth* János az Ős-Faust nehéz színpadi problémáit. Büszke lehet muzsikájának igazi sikerére *Farkas* Ferenc is, ő volt az egeytlen a színlapon szereplők közül (persze *Németh* Antal kivételével), akinek nevét már korábban is ismerték Berlinben.

A legmelegebben azonban *Németh* Antalt ünnepelték. Nem hinném, hogy bárhol és bármikor is ennyire meleg ünneplésben részesült volna a Nemzeti Színház igazgatója. A díszpáholyban *Sztójay* Döme berlini magyar követ oldalán ott ült a német előkelőségek során *Heinrich George* is és szinte véresre tapsolta tenyerét. Mindenkinek feltünt, milyen lelkesen és forrón ünnepelte *Heinrich George* a magyar művészeket, pedig ezért a nagy sikerért talán mégis őt kellene elsősorban megtapsolni.

MISCHEK FERENC

Vigyünk iskolánkba, templomba
RÉGI MAGYAR ÉNEKET!
Tájékoztatót ezekről szívesen küld a Magyar Kórus, Budapest, Ferry Oszkár-utca 55.

Kabaré
a Magyar Színházban

A Magyar Színház szezonzáró kabaréja mást nyujt, mint amit a színlap igér. *Vécsey* Leó háromképes operettje elmarad, helyette *Mezey* Mária a darab női főszereplője szerepel magánszámmal, *Karády* Katalin pedig betegsége miatt szintén nem lépett fel a szombati premieren. A műsorban főleg a magánszámok érdemelnek különösebb figyelmet. *Simor* Erzsi lép elsőnek a függöny elé és sugárzó egyéniségével pillanatok alatt elbűvöli a közönséget. Virágos estélyi ruhája valósággal külön produkció. Ő konferálja a műsor első részét, amelyben Ania *Suli* scenirozott magánszáma számíthat a közönség elismerő tapsaira. Az amerikai magyar leány ez alkalommal már magyarul énekel. *Vaszary* Piroska egy pár jelenetben szerepel, a társulat tagjai pedig két vígjátékot adnak elő. Mind a két darab bár helyenként mulatságos, de *tipikusan a régi kabaré szellemet reprezentálja.* A második részt *Somló* Valéria könferanssza nyitja meg, majd sor kerül a nagy érdeklődéssel várt új táncosnő *Goll* Bea számaira. A fiatal, alig tizennégy esztendős leány egyszerre csatát nyer, dekorativ megjelenése, artisztikus mozgása és elsősorban külön koreografiáju táncai biztositják neki azt a sikert, amely később egészen biztosan elvezet a világhíre felé. *Fellegi* Teri, *Gervay* Marica és *Fekete* Pál szerepelnek még ugyancsak magánszámokkal, majd *Mezey* Mária nagysikerű magyar nótái zárják a műsort, amelyet *Losonczy* Dezső karmester kísér zenekarával.

(U)

Szervezik
a kolozsvári operatársulatot

Táray Ferenc, a kolozsvári Nemzeti Színház közelmultban kinevezett új igazgatója megkezdte a színházszervezési munkálatait. A társulat tagjainak összeállítására már hosszú idő óta folynak tárgyalások. Elsősorban a kolozsvári operaegyüttes tagjainak leszerződtetése esedékes. Legelsőnek *Gyurkovics* Mária irta alá a szerződést a kolozsvári Nemzeti Színházhoz. Ugyancsak Kolozsváron fog működni a jövő idényben mint a kolozsvári színház zenei főigazgatója *Vaszy* Viktor, a kitűnő karnagy, akinek karmesteri, szervezői és tanári képességei, — amelyekről az utóbbi esztendők során bőven volt alkalmunk meggyőződni — különösen alkalmassá teszi a nehéz és felelősségteljes állás betöltésére. *Vaszy* Viktor távozása a főváros zenei életéből éppolyan veszteség, mint amilyen nagy nyereséget jelent Kolozsvárnak ez a kinevezés.

SZINHÁZI MŰSOR:

OPERAHÁZ (3, ½8 órakor):
Hétfő: Angelica nővér: Lucretia; A korsó. (Nb V)
Kedd: Tristan és Isolda. (A, ½7).
Szerda: Nincs előadás.
Csütörtök: Tosca. (D).
Péntek: (Lucretia; Köpeny; A korsó. (C).
Szombat: Tannhäuser. (Népszerű bérlet, ½7).
Vasárnap: Mosoly országa.
Hétfő: Pillangókisasszony.

NEMZETI SZINHÁZ (½4, ½8 órakor):
Hétfő: Két úr szolgája. (K2).
Kedd: Két úr szolgája. (III.)
Szerda: Két úr szolgája. (IV.)
Csütörtök: Peer Gynt. (Bsz., 7).
Péntek: Peer Gynt. (N2, 7).
Szombat: Elcserélt vőlegény. (Bm.)
Vasárnap: Elcserélt vőlegény. (I.)
Hétfő: Elcserélt vőlegény.

NEMZETI KAMARASZINHÁZ (½4, 8 órakor):
Minden este, ünnep- és vasárnap d. u.: Kaland.

MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA:
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd: Nincs előadás.
Szerda: Othello. (Operaház vendégjáték. V. I. ½8).
Csütörtök: Nincs előadás.
Péntek: A fővárosi polgári iskolák ének-, tánc- és tornabemutatója. (5).
Szombat: Filmelőadás: János vitéz és kultúrfilmek. (½5, 7).
Vasárnap: Filmelőadás: János vitéz és kultúrfilmek. (½5, 7).
Hétfő: Filmelőadás: János vitéz és kultúrfilmek. (½5, 7).

VIGSZINHÁZ (½4, ¾8 órakor):
Hétfő: A tizedik kérő. (F).
Kedd: Színház.
Szerda: A tizedik kérő. (C).
Csütörtök: Színház.
Péntek: A tizedik kérő. (L).
Szombat: A tizedik kérő.
Vasárnap d. u. és este: A tizedik kérő.
Hétfő d. u. és este: A tizedik kérő.

MAGYAR SZINHÁZ (½4, ¾8 órakor):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Tarka estély.

ANDRÁSSY SZINHÁZ (½4, ¾8 órakor):
Minden este és vas. d. u.: Egyszer megcsallak.

PÓDIUM A PESTI SZINHÁZBAN (½5, ¼9):
Minden este, vas. d. u.: Meztelen igazság.

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ (½4, ¾8 órakor):
Minden este, ünnep- és vasárnap d. u. Fityfiritty.

KAMARA VARIETÉ (½9, szombat 6 és 9, vasár- és ünnepnap ½4, ¼7 és 9 órakor: Napos oldal.

KOMÉDIA ORFEUM (½5, ½9 órakor):
Minden este és vasárnap d. u.: Weekend-vonat.

NEMZETI BÁBSZINHÁZ (4 és 7 órakor):
Aranyszőrű bárány: este: Toldi.

MAGYAR MŰSZINKÖR (½4, 6, 8 órakor):
Csipetke.

P*E*S*T*I E*S*T*É*K
JÖJJÖN VELÜNK SZINHÁZBA AZ ESTI UJSÁG KEDVEZMÉNYES SZINHÁZJEGY IRODÁJA UTJÁN
Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. szám, hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére. ● Telefonrendelés 140-000, 144-401.

MOZI MŰSOR:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. András. Híradók.

BELVÁROSI HIRADÓ (Tel.: 181-244.) Magyar-, Luce-, Fox-, Ufa-híradók. Harcok Tobruk körül és a görög szigeteken. Az olaszok Dalmáciában. Rajzos híradó a Dardanellákról. Bábszinház. Amire nem nagy gondot fordítanak. (Kultúrfilm). Színes rajzfilm. Folytatólagos előadások 10—24 óráig. Páholyok elővételben is.

CASINO FILMSZINHÁZ (Tel.: 383-102.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Édes ellenfél. Híradó.

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Cisko és a Lady. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

CORSO (Tel.: 18-28-18.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Havasi napsütés.

DÉCSI FILMSZINHÁZ (T.: 125-952, 121-343.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½3-kor is. Havasi napsütés. Híradó.

FORUM FILMSZINHÁZ (T.: 189-543, 189-707.) ½6, ½8 és ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Két szerelmes óra. Híradók.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (T.: 222-499.) Magyar-, Luce-, Fox-, Ufa-híradók. Harcok Tobruk körül és a görög szigeteken. Az olaszok Dalmáciában. Rajzos híradó a Dardanellákról. Bábszinház. Amire nem nagy gondot fordítanak. (Kultúrfilm). Színes rajzfilm. Folytatólagos előadások 9—24 óráig. Páholyok elővételben is.

PALACE (T.: 136-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. A Manderley-ház asszonya. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

RADIUS FILMSZINHÁZ (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V.: ½4-kor is. Édes ellenfél.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) 5, 7, 9. Sz., V., U.: ½4, ½6, ½8, ½10. András. 4-ik hétre prolongálva. Híradók.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3-kor is. Európa nem válaszol. Híradók.

URANIA FILMSZINHÁZ (Tel.: 146-046.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ¾3-kor is. A madarász. Híradók. Prolongálva. Pünkösdvasárnap és hétfőn d. e. 11-kor: UFA-kultúrfilmmatiné.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 35-37-07.) ½4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Kívánsághangverseny.

ASTRA ½4, ½6, ½8 és ½10 órakor. Vasárnap ½2-kor is. Ma, tegnap, holnap. Híradó.

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 422-722.) ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2kor is. Első előadás mérsékelt. Bünhödés. Híradók.

CORVIN (T.: 138-988.) ½4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. Olajváros. Híradó.

DÉLIBÁB (volt Winkler. T.: 490-130.) 6 és ½9. V., U.: ½3, ¾5, 7 és 9 órakor. Elnémult harangok. Híradó.

ELIT MOZGÓ (T.: 114-502.) 4, 6, 8, 10 órakor. V.: 2-kor is. Kék madár.

IPOLY FILMSZINHÁZ ½4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Elnémult harangok.

KAMARA (T.: 423-901.) 11, ½2, 4, ½7, 9 órakor. Egy asszony három élete.

LLOYD FILMSZINHÁZ ½4, ½6, ½8, ½10. Vasárnap ½2-kor is. 9 agglegény.

ODEON FILMSZINHÁZ (T.: 422-785.) ½5, ¾7, ½10. Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10. V. és U.: ½2-kor is. Elnémult harangok.

OLYMPIA (Tel.: 423-188.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Eladó birtok. Híradó.

ORIENT FILMSZINHÁZ (T.: 114-926.) ½4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. Ma, tegnap, holnap.

PALOTA (T.: 156-605.) ½4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½-kor is. Ma, tegnap, holnap. Híradó.

REX (T.: 228-020.) ½5, ¾7, 9. Sz., ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. A titkok kastélya. Híradó.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA: ½5, ¾7, 9 órakor. 27-én: Alipang.

TIVOLI FILMSZINHÁZ (T.: 133-049.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V.: ¾2-kor is. Elnémult harangok.

TURÁN (T.: 120-003.) 11, ½2, 4, 6, 8, 10 órakor. Kívánsághangverseny.

VESTA 11, ½2, ½4, ½6, ½8 ½10. Vasár- és ünnepnap 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor: Elnémult harangok.

ZUGLÓ MOZGÓ 5, ½8, 10. Sz. 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. Elnémult harangok. Híradó.

Tarján kert
Minden délután és este tánc! Artistaszámok!

Szanghai Bar
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 257—430.
Minden este 9-től éjjel 2 óráig ragyogó műsor. Tánc.
CONTINENTAL-jazz

KORONA
(VOLT BRÓDY)
VIGADÓ. Radics Béla zenekara. Reggel 2 óráig nyitva. Naponta halászlé. Konyha- és italkülönlegességek. Külön termek. III. ker. Korona-tér 2. szám. Telefon: 362-331. Tulajdonos VÖRÖSS JÁNOS.

Kecskeméti Söröző
Kecskeméti-utca és Magyar-utca sarok. (Kálvin-tér mellett.)

Az egyiptomi nemzeti bank vette át Jugoszlávia és Görögország aranykészletét

Berlin, április 26. (TP)

Anglia a jugoszláv és görög nemzeti bank aranykészletét szokás szerint kisajátította s az aranyat ugyan az egyiptomi nemzeti bankban helyezte el, minthogy azonban ez tisztán angol vállalkozás, bizonyos, hogy a két ország aranya nemsokára biztos angol őrizet alatt lesz.

Preciziós gépek és csodálatos technikai modellek Olaszország két vásári kiállításán

Ma megérkezett öt vagon áru *Olaszországból* a Budapesti Nemzetközi Vásárra. Az olasz közlekedésügyi miniszterium több mint 10 vagónra tervezett kiállítási anyagának első részét hozták, még pedig a Róma-Termini-pályaudvar és még néhány más rendkívül érdekes bemutatásra váró modelt. Méretükről képet leginkább az adhat, hogy az óriási ládákból

több mint ezer apró vagón, legkülönbözőbb fajtájú mozdony és egyéb szerelvény, mindezeken felül pedig közel 400 méter hosszú játékméretű sinpár és váltó került ki.

Megérkezett az első szállítmánnyal *dr. Sorbi*, az olasz államvasutak osztályvezetője néhány műszerésszel és egyéb kiállítási szakértővel. Holnap már meg is kezdik az áru kirakását a Nemzetközi Vásáron az olasz közlekedés helyzetének és lehetőségeinek bemutatására épített olasz különpavillonban.

Még a mai nap folyamán érkezik az olasz külkereskedelmi kiállítás anyaga is, melynek az olasz nemzet második pavillonjában való elrendezését Dante *Petroni* professzor vállalta. Azt mondják, hogy

Olaszország két vásári pavillonjában összesen mintegy 20 vagón áruval vonul fel,

amelynek értéke akkora, hogy a vásár szállítmányozója külön kísérőt rendelt a háromnégy részletben érkező vagónok mellé.

Magyar ipari szakkörökben különösen azokat a hadipari célokat szolgáló legfinomabb munkákra alkalmas speciális präciziós gépeket várják nagy érdeklődéssel, amelyek az olasz szerszámgépipar legújabb technikai alkotásai és amelyeket a pavillon vezetősége üzemben fog bemutatni az olasz kiállításon.

Egy volt zsidó közjegyzőt és egy állampénztári tanácsost letartóztattak

A főkapitányság intellektuális osztályán ma délelőt letartóztatták *Jäger* Dezső 57 éves állampénztári tanácsost és dr. *Illés* Ármin volt ügyvédet és közjegyzőt. Mint kiderült, Jäger és Illés kisembereket károsított meg jelentékeny összegekkel. Lapok útján,

hirdetésekkel toborozták az áldozatokat, azt ígérve nekik, hogy különösen az OTI és városi házakban házmesteri állásokat tudnak szerezni.

Az elintézés költségeire előleget vettek fel, az eddigi négy feljelentés szerint tízezer pengőt. Áldozataik javarészt nyugdíjas postások, vasutasok voltak, akik közül *hárman kétezer pengőt fizettek Jägernek, aki hivatali irodájában fogadta és hivatali tekintélyével kápráztatta el őket.* Egy szerencsétlen, házmesteri állásra vágyó nyugdíjas kerek négyezer pengővel járult hozzá az eljárási költségekhez. Az állásokat azonban hiába várták, csak hitegették őket, eredmény nem mutatkozott, mire elfogyott az „ügyfelek" türelme és ezt követte a feljelentés. Felhajtója is volt a Jäger—Illés szövetkezetnek. *Kokas* Antal festő és mázolósegéd személyében, aki megszökött. Körözőlevelet adtak ki ellene.

Biztosra vehető, hogy a zsidó Illés és Jäger tanácsos nagyon sok kisegzisztenciát károsított meg hasonló módon, de ezeknek javarésze nem tett feljelentést, veszni hagyja a pénzét. Felszólítják ezért az esetleges károsultakat, hogy jelentkezzenek a főkapitányságon dr. Biró András rendőrfogalmazónál II. emelet 187. alatt.

Gort tábornok Gibraltár főparancsnoka

Stockholm, április 26. (TP)

Londonból érkező jelentés szerint Gort herceg tábornokot Gibraltár kormányzójává és főparancsnokává és Sir Clive Liddel vezértábornagyot az angliai hadseregkiképzés főfelügyelőjévé nevezték ki. Viscount Gort volt a franciaországi angol expediciós hadsereg parancsnoka és a nagy nyugati „győzelem" után ő vezette vissza vert seregét Dünkirchenből Angliába. A dünkircheni visszavonulás megjutalmazására Gort tábornok az angol királytól hercegi címet és magas kitűntetést kapott.

Hilde Krahl
Gustav Fröhlich

Vidám játék egy kiadó szívről és két kiadó lakásról.

(Tobis—Majestic-film)

Gusti Huber
Theo Lingen

Rendezte:
THEO LINGEN
Zene:
PETER IGELHOFF

Premier ma! CORSO

EGYIPTOM: a brit világuralom kulcspontja

Kairó végleges állásfoglalása nem befolyásolhatja az afrikai harcokat

A német—olasz haderő északafrikai győzelmes előretörése Egyiptom határáig az egész világ közvéleményének érdeklődését *ismét a „fáraók birodalmára" tereli*, annál is inkább, mert

a Görögország ellen indított támadást nagyjából befejezettnek lehet tekinteni.

A közönség helyesen ítéli meg a helyzetet, amikor azt a véleményét hangoztatja, hogy a kirenaikai, illetve egyiptomi hadjáratnak

döntő jelentősége van,

mert hiszen köztudomású, hogy Nagy-Britannia földközitengeri, sőt még távolkeleti uralma szempontjából

Egyiptom valóságos sztratégiai kulcspont;

a Szuez-csatornával

Nyugat és Kelet összekötő útja.

Egyiptom birtoka *a Szuez-csatorna feletti uralmat jelenti*, amely Anglia és India között a legrövidebb utat biztosítja. Nagy-Britanniára nézve pedig életbevágóan nagy jelentőségű, hogy tengeri erejét és emberanyagát, valamint hadianyagát ezen a legrövidebb úton tudja összevonni — mindig ott, ahol arra a leginkább szüksége van.

Szuez és Gibraltár birtoka nélkül pedig le kell mondani földközitengeri szupremáciájáról,

ami nélkül viszont afrikai pozicióit a szárazföldön sem tarthatja, arról nem is szólva, hogy *az egész kontinentális blokád áll, vagy bukik a két kontinenst összekötő tenger feletti rendelkezésével.*

Az egyiptomi szfinksz hallgat

Egyiptomnak *huszonkétmillió lakosa* van a hozzá tartozó Szudán ötmillió lakosával együtt. Szóval

ma a legnagyobb muzulmán állam

s mint az Izlám szellemi gócpontja, *vezetőszerepet játszik az egész arab világban.* A régmultban is — századokon át — vezetőállam volt, egészen 1517-ig, míg *I. Szelim szultán székhelyét nem tette át Isztanbulba*, amely így aztán a kalifátus fővárosa, a mohamedánság Rómája lett.

1918-ban Kemál basa megszüntette a kalifátust s a mohamedánság ismét Kairót tekintette szellemi központjának,

ahol az *El-Azhar* egyetemnek *tizezer* mohamedán hallgatója van.

A mostani háború szempontjából azonban a kairói szellemi központ állásfoglalásának nincsen jelentősége;

szent háborút csak a kalifátus hirdethetne, az pedig megszünt, szóval *„a próféta zöld lobogóját" nem fogják kibontani*, annál is inkább nem, mert hiszen arabok ellen nem is folyik háború s maga Egyiptom *„nem hadviselő állam."*

Egyiptom nem teljesen független, mert — mint ismeretes — az angol—egyiptomi szerződés értelmében Nagy-Britannia — a Szuez-csatorna védelmében —

területén felvonultathatja haderejét, tengeri és szárazföldi bázisokat rendezhet be, szabadon közlekedhetik.

Egyiptom kormánya megszakította ugyan a diplomáciai összeköttetést Németországgal és Olaszországgal, *de óvakodik attól, hogy hadviselő állammá váljék*, pedig elképzelhető, hogy milyen erős angol nyomás alatt áll, kivált amióta a britek *Kirenaikában súlyos veréseget szenvedtek.*

Minden jel arra mutat, hogy a rendkívül népszerű ifjú Faruk király meg akarja kímélni népét a háború borzalmaitól és kockázatától.

Tény azonban, hogy az angol—egyiptomi szerződés (amely Egyiptom függetlenségének az ára volt),

a világtörténelemben páratlanul álló helyzetbe sodorta ezt az országot;

a területén álló angol csapatok bázisait sűrűn bombázzák a német és olasz légihaderők s a kirenaikai német—olasz győzelmek következményeként

a szárazföldi ütközetek is valószínűleg áthúzódnak a saját felségterületeire.

Tárgyilagos, semleges megfigyelők szerint

Egyiptom még ebben az esetben is ragaszkodni fog „nem hadviselői" minőségéhez,

— és állásfoglalása sokkal inkább Törökország helyzetének alakulásától függ, mint a határain vagy területén folyó hadi eseményektől.

A világ legfiatalabb hadserege

Nem szabad elfelejteni, hogy úgy Egyiptomban, mint Törökországban demokratikus, alkotmányos parlamenti rendszer van s az angol propaganda által fűtött közvélemény alakulása is döntő tényező. Mindenesetre: Egyiptom magatartása kétséges — s maga az angol sajtó is

sűrűn emlegeti az egyiptomi szfinkszet,

amely némán mered a sivatagra s nem ad választ a brit sürgetésekre.

Egyiptomnak van a világ „legfiatalabb hadserege". *Nagy-Britannia 1882-ben feloszlatta az egyiptomi hadsereget és saját csapatai „védelme" alá vette az országot* s ez az állapot egészen 1936-ig tartott, az angol-egyiptomi szerződés megkötéséig, amely azután

megengedte, hogy a „független Egyiptom" hadsereget állítson fel, de addig is Anglia látja el Szuez védelmét...

Az egyiptomi kormány hozzálátott az angol katonai bizottság támogatásával, hogy *megszervezze az önálló hadsereget*, de ezt a még csírájában levő hadi szervezetet (amelyről még nincsenek közelebbi adatok)

alig lehet számottevő erőnek tekinteni,

kivált a nagyszerű német vagy olasz hadigépezettel szemben. Tehát ha úgy is fordulna a helyzet, hogy Anglia nagy szorultságában Egyiptomot belesodorná a háborúba, *ez jelentős támogatást nem nyujthatna neki.*

Végeredményében csakis Nagy-Britannia felkészültsége, ereje és elszántsága dönti majd el, hogy meg tudja-e védelmezni Egyiptomot, amely

a birodalom gazdagságának és hatalmának egyik kulcspontja.

Az évente háromszor termő gyapjúföldek adják Anglia legfontosabb nyersanyagát, Szuez birtoka pedig a brit közlekedés életbevágó jelentőségű kérdése.

A győzelmes Németország és a fiatal olasz birodalom Egyiptomban

az egész brit impériumra döntő csapást mérhet

és semmi túlzás sincsen abban az állításban, hogy a mostani nagy háború sorsa véglegesen az afrikai hadszintéren dőlhet el.

O. A.

NINCS műsor, VAN HALK ZENE, TANC, ÉNEK A SZATYOR-BARBAN HORTHY MIKLÓS-ÚT 36!

A bayreuthi Walkür az Operaházban

A berlini operaház három estére terjedő vendégjátékának a csúcspontja volt a pénteki Walkür előadás teljesen bayreuthi szereposztásban, rendezésben és díszletekkel. Amit a német színpadművészet kultúrában, hangban, tehetségben fel tud sorakoztatni a Wagner-kultusz érdekében, annak legjava káprázтatta el az Operaház közönségét.

Müller Mária

Amit Bayreuthban hosszú évtizedek során a német szorgalom, tudás, lelkesedés, alkotó erő összehordott, annak lenyügöző monumentalitása teljes egészében bontakozott ki előttünk. Itt nem lehet senkit kiemelni, mert a nagyszerű szereplők is alázatos szolgálói voltak az örök művészi eszményeknek. Ez a leszűrődött, végtelenül magasrendű stilus ülte diadalát ezen az estén. Nem volt az előadásnak egy mozzanata, egy hang a színpadon és a zenekarban, egy mozdulat, vagy világítási effektus, amely ne lett volna a legtökéletesebben a helyén és ne képviselt volna egy egészen felsőbbrendű, magasztos szellemiséget. Felejthetetlen élmény volt az előadás, tökéletes és megrendítő élmény, a művészi szépség csodálatos megnyilvánulása.

Az ünnepi előadás középpontjában Müller Mária Sieglindéje állott. Többizben méltattuk már ennek a rendkívüli művészasszonynak képességeit, amely most ebben a környezetben szabadult fel teljesen és találta meg zsenialitása számára az elképzelhető legtökéletesebb keretet. De ugyanilyen tökéletesen letisztult, izig-vérig nemes, monumentális alakítás volt Klose Margarete Frickája. Klose Margarete kivételes képességeit már az Elektra előadásán megcsodáltuk, most még inkább kialakult bennünk a meggyőződés, hogy egy hangban és játékban egyaránt egészen elsőrendű tehetséget ismerhetett meg benne a magyar közönség. Fuchs Marta Brünnhildéje nem annyira a hang erejével, mint inkább átszellemült zengésével, a frazirosás tökéletességével, a hangszín megindító bensőségével győzött. Hofmann Ludwig pompás Hundingja mellett Völker Franz Siegmundja képviselte az ideális Wagner-tenort, ezt a kiveszőfélben levő hangfajt. De még Völker ragyogó tenorjánál is nagyobb dicséret hangján kell szólnunk Prohaska Jaro felséges Wotanjáról. Hatalmas orgánum párosul itt plasztikus szólamvezetéssel, lenyügöző megjelenéssel. Egészen külön hangsúllyal kell kiemelnünk ezenkívül a Walkürök káprázatosan szép hangú és mesterien kicsiszolt stilusú együttesét.

A bayreuthi előadások állandó dirigense, Heinz Tietjen főintendáns vezényelte az előadást, aki egy alkalommal a Führer tiszteletére rendezett díszelőadás kivételével, 1933 óta másutt ezt nem vezényelte. Különös megtiszteltetés tehát számunkra, hogy ezen az estén ő vette kezébe a dirigenspálcát, de egyúttal az ő kezében futottak össze az eszményi rendezés szálai is. Rendkívüli kultúrájú művészegyéniség, aki a wagneri hagyományok feltétlen tiszteletében értelmezi a partitura minden ütemét. De nemcsak lelkiismeretes tudósa a bayreuthi kultusznak, hanem nagyszerű művészegyéniség is, ritka karmesteri adottságokkal. A hatalmas zenekar egy pillanatra sem nyomta el az énekeseket, Wagner zenedrámáiban ilyen tökéletes kíséretet, az énekhangokhoz való alkalmazkodásnak ilyen fokát még nem hallottuk. Preetorius Emil díszletművészetéről szintén csak felsőfokban lehet írnunk. Amit a korszerű színpadtechnika bravuros virtuozitása csak lehetővé tesz, az mind felvonult ezen az estén, de soha sem öncélúan, mert észrevétlenül beleilleszkedett az előadás egészébe.

HEINZ TIETJEN

A nézőtér parádés képet mutatott ezen az estén. Megjelent a Kormányzó úr is menyével, valamint József királyi herceg is családjával. Jelen volt az előadáson Bárdossy László miniszterelnök és a kormány számos tagja. A miniszterelnök páholyában láttuk Wagner Siegfried özvegyét is.

TÓTH DÉNES

Az örvény

Bemutató a Nemzeti Színházban

Somogyi Erzsi, Ungváry László, Ujlaky László és Vizváry Mariska

Az orosz népet és problémáit Puskin, Gogoly, Turgenyev, Tolsztoj és Dosztojevszkij írásain keresztül ismerte meg a világ. Regényeik, írásaik példátlan sikerrel futották be a világot — és valljuk be: — nem igen tudunk még írógárdáról, amely hasonló hatást váltott volna ki tengeren innen és tengeren túl. *Osztrovszkijról nem sokat tudtunk.* Lexikális adatait ismertük, de munkái nem jutottak el hozzánk. Kár, mert most bemutatott színművéből azt következtetjük, hogy írótársaihoz hasonlóan neki is *sok mondanivalója volt* az akkor még titokzatos, misztikus Oroszországról. Mint majdnem minden régebbi orosz író, ő is: *tragikusan sötétnek és reménytelennek látta az orosz nép sorsát.* Kasztok, osztályok, ócska dogmák, basáskodó klikkek sötéjéből nem látott kiutat, — ezért bukik el hőse is.

„Az örvény" egy volgamenti városkában játszódik le és kiegészíti mindazt, amit az elsüllyedt Oroszországról tudtnuk. A müveletlen, ostoba, álszenteskedő, gonosz, meggazdagodott, vagy örökségekben poshadó nyárspolgár-réteg alakjain keresztül bővül ismeretünk. Még jobban megértjük, hogy gyült a gyujtóanyag a minden kezdeményezést, életörömet, szépséget, haladást mereven visszautasító társadalomban — és hogy keletkeztek azok az egyéni drámák, amelyeket így, a kivételes tehetségü író színpadi munkájában erősebb világításban láthatunk. *A maga idejében bátor kiállás volt „Az örvény"* — üldözték is érte íróját azok, akiknek húsába vágott a nagyszerű keresztmetszet. A kitünő darab egyes jeleneteinek régies pátoszát szivesen elnézzük, hiszen jónéhány évtizeddel szürkébbek lettünk. A dráma lényegét azonban mindez *nem érinti* és az idöokozta hibákat csak rosszhiszeműséggel írhatjuk a munka rovására.

Az előadás szép és hangulatos. *Vizváry* Mariska, *Bartos* Gyula, *Gobbi* Hilda lázitóan jól képviselik azt a szellemet, amely mást, mint drámát: nem is termelhet. *Olty* Magda velük szemben: csupa életöröm, fiatalság, szépség, okosság, lendület — röviden: a diadalmas forradalom. Nagy sikere lesz, nemcsak azért, mert hálás a szerepe, hanem: mert egyik legsikerültebb alakításában élvezhetjük. *Somogyi* Erzsit ezúttal, mint tragikus hőst dicsérjük meg őszinte lelkesedéssel. Utolérhetetlenül nagy tud lenni, ha — író szárnyalását kell követnie. *Ujlaky* Lászlót is új oldaláról ismerjük meg. Müvészi játékával sok lépcsőt ugrott. *Gózon* Gyula emberi, — nem lehet jobban csinálni. *Ungváry* László és *Pataky* Jenő szimpatikusak, mértéktartók, mint ifjú orosz gavallérok. Kis szerepben jók: *Gabányi* László és *Bazsai* Lajos.

A fordító: *Trócsányi* Zoltán. Munkája hibátlan. Rendező: *Nagy* Adorján. Dicsérjük *Horváth* János szép díszleteit is.

Felkai Ferenc.

Hóman Bálint kultuszminiszter nyilatkozata a vendégjátékról

A *Walkür* nagyszerű előadásával, amelyen Magyarország Föméltóságú Kormányzója is megjelent, pénteken este befejeződött a berlini állami operaház budapesti vendégjátéka. A német operai kultúrának ősi hagyományai vannak. Különösen céltudatos irányt vett ennek a kultúrának a fejlödése az utóbbi években, amidön zenei vonatkozásban is Berlin leett Németország központja. *Hitler* vezér és kancellár, felismerve a berlini állami színházak kivételes jelentöségét, mindegyiket közvetlenül *Göring* miniszterelnök alá rendelte, aki páratlan áldozatkészséggel gondoskodik arról, hogy színvonalukat minél magasabbra emelje. Az Operaház közvetlen vezetése *Heinz Tietjen* főintendáns, államtanácsos kezében van, aki nemcsak kitünő karmester, hanem nagyszerű színházi szervező is. Nem csoda, ha ilyen lehetőségek mellett a háború erőfeszítései közpette is kivételes értékűek a berlini operaház teljesítményei. Budapesti bemutatkozásuk lenyügöző hatású volt. A három estére terjedő vendégjáték a legmélyebb benyomást tette Budapest zenei életére.

A vendégszereplés alkalmából *Hóman* Bálint kultuszminiszter az alábbi nyilatkozatot tette:

— Legutóbbi németországi tartózkodásom alkalmával örömmel állapítottam meg, hogy *a német tudomány és művészet intézményei a fegyverek csörgése közben is lelkes és komoly munkával szolgálják a nagy német kultúrát.* A német nép a háború idején is zavartalanul éli tovább a maga szellemi életét. Tudósai és művészei magasszínvonalú teljesítményekkel gyarapítják népük szellemi javait. *Ennek a lankadatlan szellemi munkának egyik szektorával ismerkedett meg a magyar főváros a berliniek vendégszereplése alkalmával. Nagy megtiszteltetésünket látjuk abban, hogy a római operaház berlini vendégszereplése idején a német dalművészet vezető intézményének művészi együttese hozzánk látogatott el és ez év őszén a maga otthonában kívánja vendégül látni a Bayreuth, Firenze, Milánó után Berlinbe látogató magyar Operaházat.* Amidön a zeneművészet terén előljáró két nagy nemzet kultúrájának legnagyobb teljesítményével ismerteti és ajándékozza meg egymást és harmadiknak ebbe a szellemi vendégségbe bennünket, magyarokat hívott meg, úgy érezzük, hogy *a fegyveres küzdelemben velük vállvetve harcoló bajtársukat ismerik el méltó bajtársuknak a szellemi élet küzdőterén is.*

Vasárnap utazik el a berlini opera együttese

A háromnapos kimagasló sikerű budapesti vendégjáték után a berlini Operaház művészegyüttese vasárnap utazik vissza a német fővárosba. Szombaton a német vendégek egyetlen hivatalos programja a budafoki borpincék meglátogatása. Az együttes művésztagjai vasárnap délben utaznak el, a technikai személyzet néhány nappal még tovább marad nálunk, hogy a magukkal hozott hatalmas díszletek visszaszállítását előkészítsék.

Jövő héten jön az „ANDRÁS"

A közelmult napokban még külső felvételeit forgatták az új Mester-filmnek, az „András"-nak, a film technikai munkái azonban bravuros gyorsasággal készülnek. Jövő héten már premiert is tartanak, a filmvágó és a laboratórium éjjel-nappal dolgozik. *Páger* Antal játssza a film címszerepét, a többi szereplök pedig *Bordy* Bella, *Hidvéghy* Valéria, *Csortos* Gyula, *Tímár* József, *Köpeczi Boócz* Lajos. A rendező *Bánky* Viktor.

Kamarás Gyula

a most forgatás alatt lévő új MIF-film, a „Bűnös vagyok" férfi-főszerepében.

JUBILEUM a Magyar Színházban

Barabás Pál vígjátéka, a 2000 pengös férfi, ma esti előadásán érkezik el első jubileumához, a 25-ik előadáshoz. A szatirikus vígjáték *Bulla* Elmával, *Simor* Erzsivel és *Hajmássy* Miklóssal a főszerepekben eddig mind a 25 előadáson zsúfolt házak előtt került színre. A jubileumi előadást a színház tagjai bankettel ünneplik meg.

(*) **A Magyar Művelődés Házában,** mint a színház vezetősége közli, a ma délutánra hirdetett filmelőadás közbejött akadályok miatt elmarad.

— **Főzési gondját megosztjuk.** Kedd—pénteki előadásainkon olcsó és időszerü ételek készítését mutatjuk be, a gázkészülékek helyes kezelésének ismertetése mellett. Előadások kezdete d. u. 5 órakor. Belépődij nincs.

Avatott szakemberek vették át a dunaparti
Bristol kávéház és étterem
vezetését.
Gourmand konyha! Figyelmes kiszolgálás! Polgári árak!
A bárban éjjel **2 óráig** Budapest kedvencei: a **Malcsiner-duo!**
Vendéglátók: STUMPF és KULUNCSICS

Tévedések játéka

Voltak már vagy tizen az antekamerában, mikor az új vendég becsörtetett. A várakozó udvari urak, s a fodrosgalléros tisztek elámulva nézték a jövevényt és szemük, mintha azt kérdezte volna: hát ez a rongyos mit keres itt? Igaz, a sűrű kis ember cseppet se volt udvarképes és Ernő főherceg palotájában nem igen láttak még ilyen úgról szakadt figurát. Csizmája sárga kordován lehetett valamikor, de most szennyesbarna, s mintha szőr nőtt volna rajta, úgy megfosztotta szárát az idő. Veres nadrágja térdén goromba folt, zekéje gyűrött, s a paszománt, akivel sűrűn meghányta valamikor boldog időkben a szabó, lekivánkozott róla, galléron a csillag se látszott. Tenyérnyi széles, görbe kard csörömpölt az oldalán, s úgy pillantott széjjel az előkelő teremben, mintha kikent bajusza két villás hegyére akarná szúrni a várakozókat.

A hofmester elejbe pipiskedett. Három lépés távolban állott meg tőle, s nyafka hangon szólt:

— Kegyelmed kicsoda? Mi óhajtása van?

— Csete Balázs az én nevem és levelet hoztam a felségnek.

— Honnét? — vallatta a szagos udvari ember.

Az urak füleltek a beszédre, s egy fiatal, vékonyspádés ficsúr megjegyezte:

— Valami magyarországi nagykövet lesz ez...

Az elmésség finom mosolyokat aratott, de a jövevény úgy tett, mintha nem hallaná.

— Palota várából jöttem...

— Á! — szakitotta félbe a hofmester. — Ugy!... Bizonyosan a zsoldot sürgetik megint a vitéz katonák... Nincs más dolguk, hát a hópénzt sürgetik...

A jövevény megvetően elforditotta a fejét.

— Hát csak várjon kegyelmed...

Tán sorra kerül majd. Én mindenesetre jelentem a Hoheitnek, hogy megint végházi posta érkezett.

Vékony verébfejét oldalra hajtva, gúnyosan tette hozzá:

— A felség bizonyosan örülni fog...

Neszteleniil táncolt az aranyozott szárnyasajtóhoz és eltünt mögötte. A lovag és gyalog palotai lakók rongyos követe pedig félrehúzódott egy ablakmélyedésbe. Nézelődött. Szeme sorrajárta a dámáknak való cifra szőrzeket, a vastag, aranyal megirott brokátfüggönyöket, s a falon a selyemből szött török pokrócokat. Egynek-egynek az árából kitelnék három palotai legény zsoldja.

Hej, az a hópénz, de sok baj van vele! S hogy várják őtet vissza Palotán: vajjon micsodás biztatást hoz? Kegyes lesz-e Ernő főherceg, s teszen-e csak egy lépést is a rongyos végházi népért?

Megtapogatta zekéje alatt a pöcsétes levelet, amiben keményen megírták minden panaszukat, s eszébe jutott a biztatás, amivel útra küldötték. Ő maga is máskép gondolta jámbor fejével ezt a bécsi utat. Azt hitte, tisztességgel fogadják, hiszen mind az ország tudja, kiféle legények szolgálnak Palotán, Pálffy Tamás karája alatt. Dehát messzi lakik a császár a palotai végháztól...

Keserű nyál gyült össze a nyelve alatt és legszivesebben köpött volna a fényes padolatra.

A belső traktus ajtaja kinyilott és a hofmester intett a palotai legények felválasztott követének:

— Belépheti kegyelmed. De halkan beszéljen és illő távol álljon meg a fenségtől...

Bocsánatért esdőn fordult az előkelő csoporthoz.

— Nézzék el nagyságtok a sorrendváltozást, de helyesebb, ha az ilyen kellemetlen figurák minél előbb eltisztulnak a palotából. Az embernek nincs elég szeme, hogy a kezükre vigyázzon...

Csete Balázs nem hallotta a kegyetlen sértést, különben torkán forrasztja a szót a pomádés majonnak. Ő ott állott már a belső teremben, a főherceg előtt, aki összehúzott szemöldökkel olvasta a palotai vitézek instanciás levelét:

— ...sem Isten előtt, sem ez világ előtt mi oka ne legyünk, ha az fölségtek végházának mi veszedelme történik; mert ennek oka a fizetetlenség. Ehel meg nem holhatunk! Fölséged viselje gondját az végháznak, mert immár tovább benne nem maradhatunk kiskarácsony napjánál. Azt ne gondolja fölségtek, hogy félelmünkben megyünk ki, hanem az éhenhalás viszen ki bennünköt...

Keskeny, fehér kezével összehajtogatta a vastag papirost s elgondolkodva bámult sokáig a rongyos követre.

— Hát éheznek a magyarok Palotán? Mi?

Csete Balázs gyökkentett a fejével.

— Tizenhatodik hónapja már, hogy sem pénzt, sem egy zekére való posztót nem kaptunk.

Mély torokhangon beszélt s érezni lehetett, hogy legszivesebben kiáltva mondana minden szót.

— Maholnap annyian se leszünk, hogy a kaput strázsálhassuk. Pálffy Tamás uram, ha nem szánna bennünket s maga-szegénységéből nem adna, bizony felfordulnánk. A török meg egyre készülődik. A fehérvári bég is, Musztafa Aga is, simontornyai Dervis bég is. Mind a mi fejünkre készíti a sulykot. Tekintsen fel engemet fölséged! Lovas fölegénye vagyok én Pálffy Tamás kapitány uramnak s olyan rongyos, hogy bárki koldusnak néz. Fölséged portánállója s minden udvari népe röhögött rajtan, hofmestere úgy nézett messziről, mintha attól félne: tetvet kap tőlem...

Orcája kiveresedett, hangja egyre keményebben csattogott.

— Csak biztatnak minket. Mondják, hogy majd megjön a mustramester meg a fizetőmester... Addig csak hajkurásztassuk magunkat a páston a telehasú törökkel s dögöljünk meg a füvön odakint. Védjük a végházat pusztulásig, hisz az is fejünkre omlik rövid napokon.

A főherceg ámulva hallgatta a bárdolatlan szavú katonát. Egyszer-kétszer megpróbált türelmetlenül inteni, hogy: elég, de amaz nem tanult udvari illemet. Akkor aztán félbeszakitotta:

— Jó, eleget hallottunk. Hat havi zsoldot kifizet a kamara. Felét bankóban, felét posztóban.

Csete Balázs fejét elöntötte a vér.

— Hat havi zsoldot? Tizenhatodik hónapja már, hogy se egy darab posztót, se egy dénárt nem láttunk!

— Több pénz pedig ninosen — vágta ketté a vitát most már ingerülten a főherceg. — Nin-csen... — s a kezével intett, hogy vége az audienciának.

— Jó, — válaszolt sietén a végbeli legény. — Jó... Én elmegyek, de majd tudom, hol kiáltsam meg, hogy például legyünk mi egész Magyarországnak, hogy az mi jámbor, hűséges szolgálatunknak jutalma, érdeme ez legyen! Tudjuk és hisszük, az egy Istent, ha mi nyomorúságot felséged rajtunk cselekszik is, az Úristen azt el nem engedi, hanem úgy megveri mind testében, mind lelkében és minden dolgaiban, hogy a fejedelmek között felséged is például leszen!

Buzogány-nagy öklével felségsértően fenyegetett a főherceg felé, esőverte, napszitta csalmáját tiszteletlenül homlokára nyomta. Szóköszönés nélkül megfordult, neki az ajtónak s vissza se nézve, úgy vágta be maga után, hogy rengett bele a palota.

Az antekamerában ott állottak még az urak, biztosan hallották is bévülről a szókat, mert kerek potykaszemmel bámultak a rongyos vitézre.

Csete Balázs megállott előttük, szétvetett lábbal meghintálta magát a fényes pádimentumon s csak annyit mondott:

— Csihések, essen belétek a suj!...

A hofmester véletlenül kézügyébe került, azt vállon megragadta s odapenderitette a bálványnyá dermedt urak bokra közé.

Aztán eldübörgött.

Este 2-3 szem
Artin
reggelre kellemes ürülést biztosit.

A norvég külügyminisztérium nem tud angol követelésről

Oslo, március 9. (NST)

Néhány norvég lap közölte azt a híresztelést, hogy Anglia átvonulási jogot kért csapatai számára a svéd kormánytól.

A norvég külügyminisztérium most nyilatkozatot tesz közzé ezzel kapcsolatban, amely szerint

semmiféle tudomása sincs ilyenféle angol követelésről.

Az oslói külügyminisztérium utal arra, hogy a norvég és a svéd kormány között közismerten szoros az együttmüködés és

ha az említetthez hasonló követelés érkezett volna Stockholmba, erről haladéktalanul értesitették volna Oslót is.

Amellett feltehető, hogy az ilyen angol követelést egyidejüleg közölték volna Oslóban és Stockholmban is.

Tizmillió pengő cserélt gazdát félév alatt

a most befejezett 43. m. kir. osztálysorsjátékon.

Április 6-tól kezdve

ez

megismétlődik

az új, 44. m. kir. osztálysorsjátékban.

Egy sorsjeggyel szerencsés esetben

700.000

pengő nyerhető.

A sorsjegyek hivatalos árai:

Egész P 28.—, Fél P 14.—,

Negyed P 7.—, Nyolcad P 3.50

Kérjen felvilágositást és útbaigazitást a főelárusitóktól.

Minden számnak egyforma esélye van.

A Színészkamara hozzájárult:

SZEGED ÖNÁLLÓ SZÍNHÁZAT KAP

Szeged, március 9.

Kardoss Géza igazgató, aki résztvett a cseretársulati direktorok összejövetelén, pénteken éjszaka érkezett haza Szegedre s közölte azokat a terveket, amelyeket a Színészkamarában a cseretársulati rendszer átszervezésére és az új kerületi rendszer megállapítására már kidolgoztak. Szegedet ez az új helyzet annyiban érinti, hogy a város többízben megnyilvánult kívánságának megfelelően *a szegedi színházat nem illesztették be egyik cseretársulati keretbe sem, hanem lehetővé tették a városnak, hogy ismét önálló színház legyen.* Ebben az esetben május 1-ig meg kell választani a jövő szezonra *az állandó színtársulat igazgatóját.* Ha ez nem történnék meg, *Szegedet a debreceni cseretársulati keretbez csatolják.*

Szegeden *Kardoss* Géza közlései nagy érdeklődést keltettek. Bár az *önálló társulati rendszerre való visszatérés kívánsága többízben elhangzott Szegeden,* konkrét tárgyalások egyelőre még nem folytak abban az irányban, hogy *kit hívjanak meg színigazgatónak* és milyen formában történjék az áttérés az állandó társulati rendszerre. Értesülésink szerint, tekintettel a dolog sürgősségére, a város hatósága *néhány napon belül állást foglal a kérdésben.*

Blaha Márta zongorahangversenye

Blaha Márta, a neves zongoraművésznő, akinek hangversenye a mult évben is nagy sikert aratott, március 13-án, *szerdán este fél 9 órakor* tartja zongora-hangversenyét a *Zeneakadémia* dísztermében. *Bach* és *Brahms* műveit játssza, valamint *Chopin*-sorozatot ad elő.

A Nemzeti Színházban kiosztották Babay József *Furulyaszó* című új darabjának szerepeit. *Szeleczky* Zita, *Gobbi* Hilda, *Berky* Lili, *Lehotay* Árpád, *Pethes* Sándor, *Gózon* Gyula és *Tapolczay* játszszák a *Furulyaszót.* Április első hetében kerül bemutatóra a darab.

(*) *MEGTANULHAT SZÓNOKOLNI — KÖNYVBŐL. A közeli napokban megjelenik Bognár Eleknek, az ismert színésznek a szónoklás és az előadás művészetéről szóló könyve. Márton Lajos illusztrálta az érdekes tanulmányt, amelyből politikus, ügyvéd, színész és minden közszereplő megtanulhatja, hogyan kell szónokolni, hogyan kell előadni, kis és nagy közönség előtt, s a rádióban. Érdekesek a könyv illusztrációi is, amelyek szemléltetően mutatják be, milyen kifejezésnél milyen gesztus jó, milyen rossz.*

UJ HAZA

Nyirő József drámája a Nemzeti Színházban

A főszereplők: JAVOR PAL, DAYKA MARGIT, KOVACS KAROLY, SOMOGYI ERZSI, LEHOTAY ARPAD

Az osztrák erőszak elől Moldvába menekülő székelység a darab hőse, az égő falu legényei és asszonyai indulnak el és érkeznek vissza — a *Székelyföldre.* A dráma fent kezdődik, egész magasan, a „Mádéfalvai veszedelem" fojtott levegőjében árad már az első mondatokból s ez a túlfűtöttség egyetlen pillanatra sem enged fel. A menekülők útját a kétségbeesett honvágy árnyalja, alig lépik át a határt, máris vadul dübörög fel bennük ez az érzés, *hiába int az új haza,* a béke és a nyugalom évtizedei felé, *a csíki nép nem tudja felejteni az otthon földjét és mindent vállal, csakhogy mégegyszer hazatérhessen.*

A hang zengő fortisszimója csak percekre csendesül el. Néhány részletrajz bontakozik ki ezekben a jelenetekben finom és plasztikus erővel, a hatalmas orkeszter azonban a zuhatag fáradhatatlan harsogásával zeng négy felvonáson keresztül. Nem az egyénről van szó, hanem az egész népről — még a főszereplők sorsa sem választható külön. *Egészen más ez az írás, mint Nyirő két év előtti drámája, a „Jézusfaragó ember."* Kissé teátrálisabb, a nemes páthosz gyujtogatja a mondatokat, a látszólag merev matéria ebben a tűzben hajlékonnyá és szinte torokfojtogatóan hatásossá válik.

Nyirő a „Jézusfaragó ember"-ben inkább volt epikus, mint drámaíró, az „Uj haza" egyes részleteiben sokkal színpadszerűbb mű. A mondatok aljan pedig *ott valami,* ami még a hüvösfejű színházi nézőt is feltüzeli és felrázza, ezek a fogalmak: *haza, új haza, otthon, székelység, nép* — nemcsak hatásos és a darab anyagába ágyazott szavak a szerző kezében, hanem szent és örök fogalmak, amiket *csak áhitattal lehet kiejteni, mint az Isten nevét.* Ha a sebes iram olykor el is sodorja Nyirőt, enyhe szertelenségek felé, a darab — a főpróba tanulságainak némi figyelembevételével kétségtelenül egyike lesz a szezón legnagyobb sikerű produkcióinak.

A színlap gazdag és ígéretes, a temérdek név közül csak a főszereplőket sorolhatjuk fel. *Csortos* Gyula Királybirója megmozdithatatlan és megrendithetetlen a maga sugárzó keménységében, *Jávor* Pál pedig ezt az erőt és keménységet egy generációval fiatalabb alakban mintázva, elindult azon az úton, amelyet *csak a kiválasztott nagy elődök* jártak eddig. *Dayka* Margit a két véglet között: fájdalmas-halkan, vagy ha kell a szerelmes leány önnön tüzében szinte elégve gyulik fel és *majdnem eszköztelenül dobja a magasba a darab legszebb részleteit.*

Kovács Károly, a császár kapitánya a szemünk láttára alakul át egyenruhás hóditóból zihálló és vérkődbe borult vaddá, — ez a nyers erő hihetővé tudja tenni a dráma legfeszültebb jeleneteit is. *Somogyi* Erzsi megrázó két remek jelenetében, *Lehotay* Árpád szavainál pedig olykor a messzi székely erdők zugását halljuk. Kedveske a kis *Mészáros* Ági, hatásos és jó *Juhász* József, valamint *Makláry* Zoltán alakitása, s említsük még meg *Apáthy* Imrét, *Hosszú* Zoltánt, *Szalmáry* Margitot és *Nagy* Adorjánt. A drámát *Németh* Antal rendezte, *Abonyi* Tivadar játékmesterrel, a művészi díszletek tervezője pedig *Horváth* János.

Ujhelyi József.

Esti Ujság SZERKESZTŐSÉGÉNEK TELEFONSZÁMA **1-444-00**

Budapestre jön a római opera

Áprilisban hozzánk látogat a római operaház együttese. Két előadást tartanak nálunk az olasz művészek: a Toscát és a Traviatát éneklik. Valószinűleg Tullio Serafini vezényletével kerül sor a vendégjátékra, amelyet ezúttal nem a Városi Színházban, hanem az Operaházban tartanak meg.

Vegyestársulat — *rövid távra*

A vidéki szinigazgatók tegnap fejezték be ülésezéseiket, amelynek eredményeképpen *jövőre átszervezik a staggione-rendszert.* Megszűnnek a *külön prózai és külön zenéstársulatok* és máskép osztják be az állomáshelyeket is, hogy a társulatok ne legyenek kénytelenek nagy távolságokra utazni. Budapesten *közös adminisztrációt* kap majd az új staggione-rendszer. A megbeszélések eredményét a *Kamara a kultuszminisztérium elé terjeszti.*

A Fenség fizetek! — a Vígszínházban

A *Pesti Színház* műsordarabját, a *Fenség fizetek!* című *Maugham*-vigjátékot jövő hét vasárnap délutánján a *Vigszínházban* játsszák el az együttes. A *Pesti Színházban* ujdonságváltja fel a darabot, Michel *Durand Nem vagyunk házasok* című vigjátéka. A párisi *Saint Georges* színházból kerül hozzánk a mulatságos játék, a főszerepekben *Muráti* Lilivel, *Mezey* Máriával, *Perényivel* és *Somlóval.* Pénteken tart főpróbát a *Pesti Színház* és szombaton mutatja be a darabot.

Két új magyar film premier előtt

Legközelebb két új magyar film kerül a közönség elé. Az egyik a *„Pénz beszél"*, talán már a jövő héten, a másik, a *„Jöjjön elsején"*, két héttel később. A *„Pénz beszél"* főszereplői *Dayka* Margit, *Csortos* Gyula, *Szörényi* Éva, *Peéry* Piri, *Kovács* Károly és *Mály* Gerő. A film, mint értesülünk, a Royal Apollóban kerül bemutatásra, a rendező *Csepreghy* Jenő. A másik film *Turay* Ida, *Jávor* Pál és *Páger* Antal főszereplésével készül *Ráthonyi* Ákos rendezésében. A film most van a vágószobában, nyolc-tiz nap mulva azonban a „Jöjjön elsején" is már „menetkész".

Pénteken nyilik meg a MAGYAR SZINHÁZ

A *Magyar Színház* csütörtökön este *nyilvános főpróbát* rendez a *Tokaji aszú*-ból és pénteken nyitja meg újra kapuit. Az új *Fedák*-operettet már díszletekkel, előadásszerűen próbálják.

MA világszenzáció az új műsor a **Komédiában** Az egyiptomi varázsló **HENDY-BENDY**

SZÍNHAZI MUSOR:

Operaház (3, ½8): Turandot. (D.); vasárnap d. u.: Bohémélet; este: Gioconda. (N6 I.).

Nemzeti Színház (3, ½8): Uj haza. (I.); vasárnap d. e. ½11: Aranyasszony, Balga és a Halál; d. u.: A velencei kalmár; este: Uj haza. (VIII.)

Nemzeti Kamara Színház (4, 8): minden este és vasárnap d. u.: Feleség.

Vigszínház (½4, 8): Álomlovag. (R.); vasárnap d. u.: Okos házasság; este: Álomlovag. (R.)

Andrássy Színház (½4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Mandragóra.

Pesti Színház (4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Fenség, fizetek.

Belvárosi Színház (4, 8) minden este: Illetlenség; vasárnap d. u.: Farsangi esküvő.

Fővárosi Operettszinház (½4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Handabanda.

Royal Színház (4, ½9): minden este és vasárnap d. u.: Bombaüzlet.

Pódium Színpad (½5, 9) minden este és vasárnap d. u.: Ami az élőtárlatból kimaradt.

Komédia Orfeum (½5, ½9) minden este: Hendy-bendy; vasárnap d. u.: Filléres nászut.

Kamara Varieté (½6, ½9, vasárnap 3, 6, 9-kor): Orfeum a pokolban.

Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Asszony verve jó.

Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Farsang tündére.

Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Pozsonyi lakodalom.

MOZI MŰSOR:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ¾10-kor. Sz., V., U.: ½4-kor is. Párbaj semmiért. (Csortos, Somlay, Vaszary). Híradók.

CASINO FILMSZINHÁZ (T.: 383-102.) ½6, ½8, ½10 órakor. Sz., V., U.: fél 3, 5, fél 8, 10 órakor. 2-ik hétre prolongálva. Füszer és csemege. (Szörényi, Jávor). Híradók.

CITY (T.: 111-140.) ¾6. ¾8. ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Asszonylázadás. (Marlene Dietrich).

CORSO 5, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: 3 órakor is. Broadway szerenád. (Jeanette MacDonald). V. d. e. ½12-kor: Kabaré.

DÉCSI (T.: 125-952.) 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4-kor is. Füszer és csemege. (Szörényi, Jávor). Híradók.

FORUM FILMSZINHÁZ (T.: 189-543.) 5, ½8 és ¾10. Sz., V., U.: 3, ½6, ¾8, ¾10. Vágyak asszonya. (Marcelle Cantal, Victor Francen.) Híradó.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ VII., Erzsébetkörút 13. Telefon: 222-499). Magyar, Ufa, Fox és rajzos híradók. Metro-híradó. Az Alföld öntözése. (Kultúrfilm). Színes rajzfilm. (Páholyok elővételben is). Folytatólagos előadások: 10—24 óráig.

PALACE (T.: 136-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Várlak. (Irene Dunn és Charles Boyer). 4-ik hétre prolongálva.

RÁDIUS FILMSZINHÁZ. (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10 órakor. Sz., V., U.: ½4, ½6, ¾8, ¾10-kor. Párbaj semmiére. (Nagy Alice, Csortos, Somlay). Híradók. (Silly Mickey).

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002). ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 4, 6, 8, 10 órakor. Erdélyi kastély. (Tasnády M., Mezey, Páger). Ravasz a tavasz. (Rajzfilm). Híradó.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Rajongás. (Graway, Popesen). Híradók.

UBANIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046.) 5, ½8, ½10. Sz., V.: U.: ¾3, 5, ½8, ½10. Koch Robert, a halál legyezője. (Emil Janning, Werner Kräuss). V. d. e. 11: Friedrich Ernst Prinz von Alten-Sachsenburg előadása: Expedició Mexikóban.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 35-37-07.) ½4, ½4, ½8, ½10. V., U.: ½2 órakor is. Isten vele tanár úr! (Robert Donat). V. d. e. ½10 és ½12: Tengeri titánok.

ASTRA (T.: 154-422.) ½4, ½6, ½8, ¾10. V.: ½2-kor is. A kirchfeldi pap. (Hans Járay). Híradó. V. d. e. ½11: Nyomorultak.

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 144-212.) ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2-kor is. Első mérsékelt. — Az első ballépés. (Eddie Bartholome és Mickey Rooney). V. d. 11-kor: Matiné.

CORVIN (T.: 138-988.) ½4, ½6, ½8, ½10 V. ½2-kor is. Nősténytigris. (Cary Grant). V. d e. ½11: Matiné.

DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 292-013.) 6, ½9 V.: ½3, ¾5, 7 és ¾10-kor: A préri kapitánya. (Berndolph Scott).

IPOLY FILMSZINHÁZ ½4, ½6, ½8, ½10-kor V.: ½2-kor is. Törökiól menyasszony. (Mály, Rózsahegyi). Híradók. V. d. e. ½11: Tip-Top Folies).

KAMARA (T.: 144-027.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Az utolsó Wereczkey. (Szeleczky, Csortos). Aladin és a csodalánya. (Színes Poppeyfilm).

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. Potyautas. (Fernandel). V. d e. 11-kor: Riadó a földközi tengeren.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ (T.: 421-588.) ½11, ¾1, 3, ½6, ½8, ¾10. Isten vele tanár úr!

PALOTA MOZGÓ (T.: 156-605.) ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. A kirchfeldi pap. (Hans Járay). Varázsfuvola. Híradó.

REX-MOZI (István-út 39. szám Telefon: 139-416.) ½5, ¾7, 9. Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10. V.: fél 2-kor is. A holnap hősei. (Errol Flynn). Híradók. (Olivia de Hawlland).

STUDIÓ FILMSZINHÁZ (Akácfa-u. 4. T.: 140-840.) 11, 2, 4, 6, 8 és 10. Pygmalion (Leslie Howard.) 3-ik hétre prolongálva. Híradó.

TISZTI KASZINÓ ZARTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. Veidt). 7-én: Nősténytigris (Katherine Hepburn). 10-én: Garszonlakás kiadó. (Turay, Rajnay).

TURÁN (T.: 120-003.) 4, 6, 8, 10 V., U.: 2-kor is. Isten vele tanár úr! (Robert Donat). V. d. e. 11: Tengeri titánok.

VESTA 11, ½3, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8 és 10-kor. Operabál. (Paul Hörbiger, Hans Moser). Híradó.

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ½8, ½10 Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2 órakor is. A holnap hősei. Világhíradó.

Kecskeméti Sörözö
Kecskeméti-utca és Magyar-utca sarok. (Kálvin-tér mellett.)
Minden délben:
nagy menü . . . 1.60
kis menü 1.40

Sanghai Bar
Minden este 10 órától reggel 5-ig:
A műsorok műsora
Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 25-74-30.
Asztalos-Jarz.

P*E*S*T*I E*S*T*É*K

JÖJJÖN VELÜNK SZINHÁZBA AZ ESTI UJSÁG KEDVEZMÉNYES SZINHÁZJEGY IRODÁJA UTJÁN

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. szám, hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére. ● Telefonrendelés 140-000, 144-401.

Finnország újból felveszi a tárgyalásokat Moszkvával

HELSINKI, november 18. (NST)

A finn kormány csütörtökön a parlamenti csoportok vezetőivel tanácskozott. Pénteken egybehívták a parlamenti csoportok plénumát és a kormány tájékoztatta őket az orosz—finn tárgyalások lefolyásáról és a jelenlegi helyzetről. Amíg a finn kormány annak lehetőségét látja, hogy a tárgyalásokat folytassa Moszkvával, addig teljesen valószínűtlen, hogy összehívják az országgyűlést.

Három és félévi fegyházra ítélték dr. Pullmann Károlyt

A pestvidéki törvényszék dr. *Csikmák* Lajos-tanácsa szombaton délelőtt tíz órakor folytatta a főtárgyalást a dr. *Pullmann* Károly Váci Egyházmegyei Takarékpénztári jogtanácsos és társainak monsre-bűnügyében. Az utolsó szó jogán egyik vádlott sem kívánt felszólalni, mire a bíróság tanácskozásra vonult vissza. Rövid tanácskozás után hirdette ki a tanácselnök a törvényszék ítéletét, mely szerint

a bíróság bűnösnek mondta ki dr. Pullmann Károlyt nyolcrendbeli csalás bűntettében és ezért háromévi és hathónapi fegyházra, továbbá tízévi hivatal- és jogvesztésre büntette.

Werner József egyrendbeli magánokirathamisítás büntette miatt hathónapi börtönt kapott. Boda Jánost a bíróság felmentette.

Ezután a tanácselnök az ítélet részletes indokolásába kezdett.

Erélyes intézkedés Jugoszláviában a drágaság letörésére

Belgrád, november 18. (Magyar Távirati Iroda.)

A háború kitörése óta tartó fokozatos drágulás ellen Jugoszláviában rendeleti intézkedést terveznek. A népjóléti minisztérium jelenleg egy árellenőrző rendeleten dolgozik, amelyben meg fogják tiltani a termelőknek, ügynököknek és elárusítóknak, hogy az árdrágítás letöréséről szóló és már korábban megjelent rendeletben felsorolt közszükségleti cikkeket a szeptember elsején érvényben volt áraknál magasabb áron értékesítsék, ha csak különleges okok nem forognak fenn.

Ezeknek az okoknak a jogosultságát árbiztosok ellenőrzik, akiket a népjóléti miniszter nevez ki. Az árbiztosok a helyi árellenőrző bizottságokkal dolgoznak együtt. Mint legmagasabb szerv, a népjóléti miniszter mellett egy árfőbiztos fog működni. A tervezett rendelet szerint senki nem emelheti fel önkényesen a közszükségleti cikkek árát. A legtöbb nehézséget egyelőre a búza áremelkedésének kérdése okozza, ami a kenyér drágulását vonta maga után. Kérdés, hogy lehetséges lesz-e kiterjeszteni az ellenőrzést erre a legfontosabb közszükségleti cikkre is.

Jól és egyenletesen keltek az őszi vetések

A földmivelésügyi minisztérium mai vetésjelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele ótal eltelt háromhetes időszak első felében az évszakhoz képest hűvös, és esőben gazdag, második felében nagyobbrészt enyhe, csapadékban szegényebb időjárás uralkodott. A csapadék mennyisége csaknem az egész országban meghaladta az átlagot. *Az eltelt három hét időjárása a gazdasági munkálatok folytatására nem mindenütt volt kedvező.* Egyes vidékeken — különösen a Tiszántúlon — a bő esőzések és vízállások miatt néhol elkéstek a szántási és vetési munkálatok. Egyébként az őszi mélyszántás, a tavasziak alá a talaj előkészítése, trágyahordás és teregetés, tengeri szárítás és betakarítás, burgonya és takarmányrépa elvermelési munkálatai folyamatban vannak.

A korábban elvetett őszi vetések jól, egyenletesen keltek és a legtöbb vidéken szépen bokrosodnak. A kései vetések jól kelnek, de a hűvös idő miatt lassan fejlődnek.

A takarmánykészlet a tavaszi szalma és tengeriszár felhasználásával takarékos beosztás mellett is csak szűkösen lesz elegendő sok vidéken a kiteleléshez. Az *állatállomány* állapota a néhol még mindig tartó enyhe lefolyású száj- és körömfájástól és helyenkint fellépő sertéspestistől eltekintve kielégítőnek mondható.

Az összes játékszerekről nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

Liebner bácsi játékboltja

Budapest, V., Szent István-tér 4.

Emelték a postatarifát Franciaországban

Páris, november 18. (NST.)

Franciaországban felemelték a belföldi levelek díját. Eddig a belföldre küldött levelekre 90 centimes értékű bélyeget kellett ragasztani. A felemelt díj egy frankra rúg.

NÉMET APOLÓNÖK INDULNAK A FRONTRA

Kedden a külügyi költségvetést tárgyalja a Ház

A képviselőház kedden folytatja a költségvetés vitáját. A soron most a külügyi tárca költségvetése következik. A költségvetés előadója *Hunyadi* Ferenc gróf, a kormánypárt vezérszónoka *Makkai* János. Hátra van még a miniszterelnökségi, az igazságügyi, a kultusz- és a pénzügyi tárcák költségvetésének megvitatása. A Ház ezután megkezdi a tegnap benyujtott appropriációs törvényjavaslat tárgyalását, amelynek tárgyalási időtartamát az új házszabályok hat napban állapítják meg, napi nyolcórás ülésekkel.

Egyébként a jövő héten a felsőházban is megindul a politikai élet, amennyiben a felsőház földmüvelésügyi, igazságügyi és pénzügyi együttes bizottsága november 22-én, szerdán délelőtt tárgyalja a földbirtokpolitikai törvényjavaslatot, majd utána a földmüvelésügyi és pénzügyi bizottság tárgyalás alá veszi a gazdasági munkavállalók özvegyeinek járadékban részesítéséről szóló törvényjavaslatot. Ezeket a törvényjavaslatokat a felsőház plénuma előreláthatóan november 28-án tartandó ülésén tárgyalja le, s akkorra minden valószínűség szerint átkerül a képviselőházból a költségvetés is.

Kősóból épitik az országutakat Amerika nyugati részén

Newyork, november 18.

A legújabb amerikai híradás szerint, az USA költségvetési tervezetében, az útépítésre előirányzott összeget, majdnem felére redukálták. Az illetékesek azt hozták fel indokul, hogy a hadászati szempontból kevésbé fontos vonalakon és a nagyforgalomból kieső autóutakon *felesleges az eddig használt cement*, sőt még a homokkal kevert olvasztott-salakburkolat is. Olcsóbb nyersanyagra van szükség, és ezt, főként a nyugati részeken, maga a természet adja.

Az új utak anyaga a kősó-, az utak szélén fekszik, csak utána kell nyúlni

Bányászata nem okoz nehézséget és minimális költségekbe kerül.

Salt Lake City vidékén már **kősóval burkolt utakon szaladnak az autók.**

A kősót őrölt földdel és különféle rögzítő anyagokkal keverik, majd a talaj akár homokos, akár kavicsos felső rétegének meglazítása után, a kérdéses helyre öntik. Percek alatt *mint szilárd takaró merevedik* meg és ezüstszürkén csillogó, tükörsíma zománcréteget alkot. Hogy teherbirását fokozzák, többször hengerlik.

A szakemberek véleménye szerint, az „új recept" szerint készült kősóutak, az eddig használatos utakat *pormentességben messze felülmúlják.* Igaz, hogy nehéz terhek szállítására nem alkalmas, de vízhatlanok, és ez utóbbi tulajdonságuknál fogva, — mint hírlik — törvény készül, mely szerint a nyugati Egyesült Államokban, jelenleg mezei dűlőutak nem is készülhetnek más anyagból, mint kősóból.

Az amerikai szlovákok Benes ellen

Az amerikai szlovák liga 22-ik évi nagygyülése Clevelandban élesen állást foglalt az ellen a propaganda ellen, amelyet Benes most a tőle megszokott lihegő tempóval folytat a mindörökre jobblétre szenderült, torzszülött Csehszlovákia feltámasztása érdekében. Az amerikai szlovákokat talán mégsem lehet megvádolni azzal, hogy idegen zsoldban állnak és más érdekeket szolgálnak, amikor ilyen határozottan szembefordulnak Benessel és kijelentéseket tesznek Magyarország javára. Valóban a szlovák nép gondolkodását fejezik ki, ezek között pedig utolsó sorban sem szerepel az a vágy, hogy megint a Benes-féle államalakulat részesei akarnak lenni. Erre a föld kerekségén senkinek sincs szüksége, csak Benesnek és szükebb érdekszövetségének, amely nem tud belenyugodni abba, hogy a születése pillanatában halálra ítélt állam eltűnt és saját népei sem akarják többé feltámasztani. Az izgága úr, aki az elmult húsz évben annyi bajt csinált Európában, akinek tolakodó egyéniségét olyan előnytelenül ismerték meg a világ intéző körei, kénytelen lesz belenyugodni abba, hogy a mostani nagy világégésnél nem sütheti meg a kis pecsenyéjét és nem viheti bele mégegyszer a hatalmakat abba a szörnyű tévedésbe, amelynek nem Benes, hanem ártatlan milliók adták meg az árát.

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

Esti Ujság SZÍNHÁZ

Pesti mozisok KÜLÖNÖS ellenszenve a magyar filmsztárokkal szemben

Ha valaki belép egy budapesti premier-mozi előcsarnokába, akkor majdnem mindenütt a külföldi filmsztárok színes fotósorozata várja. Amerika és Európa valamennyi neves filmsztárja mosolyog a nézőre arany- és ezüstkeretekből, néhol még az oszlopra is jut, ahol üveg alatt vakító neoncső árasztja el fénynyel. Fényképek és karikatúrák tömege, mindenrendű és rangú népszerűsítési verseny folyik, — a magyar filmsztárokat azonban ebben a díszes társaságban csak elvétve találjuk meg. Legjobb esetben csak egy-egy új magyar filmből láthatunk jeleneteket. — a mozit ékesítő állandó „képkiállítások rendezője" azonban nem vesz tudomást arról, hogy magyar színészek, magyar filmsztárok is vannak. Nem értjük a moziigazgatók idegenkedését a magyar filmektől, — illetve ott, ahol gyakran játszanak magyar filmet, legalább ott miért nem reklamirozzák a mi színészeinket?

Nem csodálkozunk, hogy ahol még zsidó társak dirigálnak, nem egetverő a lelkesedés a keresztény filmsztárok iránt. De legalább ott, ahol az átváltás már megtörtént, vagy ahol ezelőtt is keresztény magyarok voltak a vezetők, miért fáznak a magyar színészektől és miért hirdetik képben és plakáton szivesebben mondjuk — Clark Cablet —, mint a magyar filmsztárok akármelyikét. Furcsa és egész érthetetlen dolog ez, e téren világrekorderek vagyunk. Az igen tisztelt budapesti moziigazgatók próbáljanak még egy országot mutatni, ahol ennyire lenézik az ország színészeit és kizárólag csak valamely külföldi borbélylegény vagy a vonaglásaiban utolérhetetlen idegen művésznő lenne a legfontosabb, szeretnők remélni, hogy ezek az urak, akikre sz a néhány sor vonatkozik, felébrednek. Méltóztassék tudomásul venni, hogy Magyarországon élünk és élnek ők is! És mi fütyülünk az összes nagy csillagokra, mert mindenki másodrendű számunkra — a magyar színész mellett!

(C.)

A miniszter barátja az Elit-moziban

A Bors István rendezőjének: Bánky Viktornak új filmjét, a Miniszter barátját, amely oly nagy sikerrel szerepelt a premier-mozik vásznán, most a Lipótváros elegáns filmszínháza, az Elit mozi mutatja be. Páger Antal legújabb filmje az Elit Mozgóban is a közönség osztatlan elismerésével találkozott.

Mészáros Ági m. v. Szegeden

Hétfőn este *Mészáros* Ágit, a *Nemzeti Színház* kitünő fiatal művésznőjét látja vendégül a *Bánky*-társulat. *Mészáros* Ági négy éven át a szegedi színház dédelgetett kedvence volt, tavaly a *Nemzeti Színház* szerződtette tagjai sorába. A kitünő művésznő, akit Szegeden nagy érdeklődéssel várnak, *Zilahy* Lajos *„Süt a nap"* című vigjátékában lép ismét a szegedi közönség elé, mint vendég.

Macbeth

Shakespeare-felújítás a Nemzeti Színházban

A FŐSZEREPLŐK: KISS FERENC, TŐKÉS ANNA, UNGVÁRI LÁSZLÓ, PETHEŐ ATTILA *(Markos Erzsi rajza)*

Németh Antal igazgató századik rendezése a felújított Macbeth és a jubiláris alkalom nyilvánvalóan a megszokottnál is nagyobb ambicióval töltötte el a rendezőt, vele együtt az egész Nemzeti Színházat. A felújított *Macbeth* egyike a legérdekesebb produkcióknak, amelyet hosszú idő óta budapesti szinpadon láttunk. *Németh* Antal rendezése nem a drámát fűtő sötét emberi indulatok boncolgatására, részletezésére törekszik, *inkább a dráma egész, elsöprő erejét akarja éreztetni.* Ezt a *célját el is éri.* Virtuóz könnyedséggel győz le minden akadályt, ami a gyakori színváltozásból, a shakespearei szinpad és a mai szinjátszás közötti különbségből adódik, mindvégig fokozni tudja az előadás tempóját és feszültségét. *Stilusos és egyéni előadás a felujitott Macbeth,* az ősi budapesti Shakespeare-kultusznak komoly nyeresége.

Szabó Lőrinc új fordítása szép ajándék a közönségnek és az irodalomnak. Gyönyörű versei új szint adnak a régi szövegnek, egy-egy szavára — amely meglepő erővel fejezi ki a gondolatot — szinte megrezzenve kapja fel a fejét az ember a nézőtéren.

A rendező dolgát nagyon megkönnyíti *Horváth* János, a díszlettervező. Minden díszlete hatásos, színes, szervesen beilleszkedik az előadás menetébe. Az együttes élén töretlen erőben áll *Kiss* Ferenc. Macbethje hatalmas, szinte felejthetetlen alakítás; minden véres kegyetlenségében is emberi, együtt és egy megszólalással érezteti az emberi lélek legfurcsább szélsőségeit. Macbeth egész színészi pályafutásának egyik legemlékezetesebb állomása. *Tőkés* Anna bizony kissé szintelennek hat mellette. A többi szereplő közül különös említést érdemel *Petheő* Attila és *Lehotay* Árpád stilusos alakítása, *Gobby* Hilda hátborzongatóan vijjogó boszorkánya, azután *Ungváry* László, *Forgách* Antal, *Juhász* József és *Balázs* Samu. A közönség rendkívüli érdeklődéssel fogadta az új előadást, a főpróba közönségének tapsai természetesen jelentékeny részben a rendezőnek szóltak.

(Th.)

Hétfőtől »Garconlakás kiadó«

Hétfőn reggel új magyar film fölvételei kezdődnek meg a Hunniában. A „Magyar Irók Filmje r.-t." második produkciója, a *Garconlakás kiadó* kerül felvevőgép elé. *Balogh* Béla rendezi az ötletes és mulatságos zenés vigjátékot, a főszereplők pedig *Turay* Ida, *Simor* Erzsi, *Rajnay* Gábor, *Keresztessy* Mária, *Pataky* Jenő, *Juhász* József, *Makláry* Zoltán és id. *Latabár* Árpád. *Kokas* Klára már két nap óta építi a díszleteket, hétfőn reggel nyolc órakor pedig megkezdődik a műtermi munka is.

II. Múzeumi Matiné december 3. Bach, Mozart, Delius, Wolf és Brahms, Liebeslieder (Molnár, Solymossy, Nagypál, Temesy), Kresz Géza kamarazenekara.

Páholyból

1.

Gróf Khuen-Héderváry Sándor magyar követ tegnap este résztvett a párisi nagy opera megnyitásán. A francia dalműszínházat, a háborús állapotok miatt, csak részben töltötte meg a közönség, minthogy mindössze 1200 jegyet adtak ki. Az emeletek zárva maradtak. A ruhatárat sem nyitották meg és így elsőízben nem estélyiruhás közönség vett részt a megnyitáson. Ravel, Gluck és Roussel operáiból játszottak részleteket.

2.

Rövidesen közönség elé kerül *Kodolányi* János *Földindulás* című színműve filmen. A népi dráma kísérőzenéjét *Tóth* Dénes szerezte. A film zenekarát Endre Béla vezényelte.

3.

Pataky Kálmán vasárnap lép fel először idén az Operaházban. A Sevillai borbély Almavivája énekli.

4.

A Terézkörúti Színpad helyiségében megnyíló *Kamara Varieté* november 22-én tartja első főpróbáját. A megnyitó revünek *„Kicsoda maga?"* a címe.

5.

Laczó István, az Operaház tenoristája visszaérkezett Délamerikából. A Theatro Colon-ban vendégszerepelt. A Neptunia olasz gőzösön tért haza Laczó s már jelentkezett is az Operaházban Márkus igazgatónál.

6.

Vaszy Viktor, az *Egyetemi Énekkarok* karnagya, jubilál. Tizesztendeje vezényli a nagyhirű énekegyüttest. *Vaszy* egyébként a *Palestrina énekkarnak* is vezetője. Legközelebb *Bach-estét* rendeznek, a *h-moll* mise kerül előadásra *Vaszy* vezényletével.

7.

Megkerült „Ludas Matyi". Néhány nappal ezelőtt emlékezett meg az Esti Ujság a „Ludas Matyi" kéziratanyagának vándorútjáról. A kézirat most utolérte az Unger-féle társulatot. Kecskeméten november 28-tól december 1-ig játszák a Ludas Matyit Jávor vendégszereplésével.

Két mozipremier

A hét két új filmjéről, a Pygmalionról, amely a Scala-moziban fut és a Gibraltárról, amelyet a Corsó- és a Dézsi-mozi játszik, már a sajtóbemutató kapcsán részletesen beszámoltunk. Két merőben ellentétes film, de mind a kettő kielégitő siker. A Gibraltár izgalmas kémfilm, amelynek érdekességét még csak növeli, hogy az annyira aktuális angol szikiafellegvárban játszódik le a történet. *Erich von Stroheim*, a nemzetközi kalandor és veszedelmes kém szerepében az ellenszenvességet művészi nivóra emeli. A fiatal *Vivianne Romance* pedig nemcsak szép kémnő, hanem nagyszerű színésznő is. A Pygmalion filmváltozata ezzel ellentétben, szinte irodalmi film. A nagyszerű Shaw-kómédia a remek rendezés révén, valamint *Leslie Howard* és *Wendy Hiller* pompás színészi játékával nemcsak, hogy nem veszít, hanem igen sokat nyer a színpaddal szemben. A film minden kockája igazi filmművészet.

(*) **Gerard és Zoli** fogják nevettetni a gyerekeket a Royal Színház vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó matinéján. Ezenkívül bemutatják „Az a huncut suszterinas" című zenés gyerek-bohózatot. Ez az ujdonság nem tévesztendő össze a régen ismert „Az a huncut kéményseprő" című gyerekdarabbal.

PESTI ESTÉK

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Színházi műsor:

Operaház (3, ½8): Szöktetés a Szerályból. (D); vasárnap d. u.: Parasztbecsület, Coppélia; este: A szevillai borbély. Pozsonyi majális.

Nemzeti Színház (½4, ½8): Macbeth. (I.); vasárnap d. u.: Süt a nap; este: Macbeth. (VIII.)

Nemzeti Kamara Színház (4, 8): Feleség; vasárnap d. u.: Szülők lázadása; este: Feleség.

Vígszínház (½4, 8): Kártyázó asszonyok (T); vasárnap d. u.: A márkiné; este: Kártyázó asszonyok. (T. bérlet).

Pesti Színház (4, 8): Szabad az út; vasárnap d. u. és este: Szabad az út.

Belvárosi Színház (4, 8): Végrendelet; vasárnap d. u.: Földindulás; este: Végrendelet.

Andrássy Színház (½4, 8): Klotild néni; vasárnap d. u. és este: Klotild néni.

Városi Színház (½4, 8): Erzsébet; vasárnap d. u. és este: Erzsébet.

Fővárosi Operettszínház (½4, 8): Pozsonyi lakodalom; vasárnap d. u. és este: Pozsonyi lakodalom.

Royal Színház (4, ½9): Kigyerek vagyok én? vasárnap d. u. és este: Ki gyereke vagyok én?

Pódium Színpad (½5, 9): Évadnyitó kabaré; vasárnap d. u. és este: Évadnyitó kabaré.

Dunaparti Színpad (9): Minden este: Megnyitó műsor.

Komédia Orfeum (½5, ½9): vasárnap, csütörtök és szombat d. u. és minden este: Benősülés.

Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9) péntekig: Fehérvári huszárok.

Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9) péntekig: Zimberi-zombori szépasszony.

Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9) péntekig: Paprikáscsirke.

Mozi műsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ÁTRIUM FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Áll a bál. (Szeleczky, Csortos).

CASINO FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Hollywoodi képeskönyv. (Wald Disney új színes filmcsodája.)

CITY ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¾4 órakor is Hollywoodi képeskönyv. (Wald Disney új színes filmcsodája). 2. hétre prolongálva.

CORSO ½6, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). V. d. e. ½12 órakor: Csodagyermek. Matiné.

DÉCSI 6, 8, 10 órakor. Sz., V., U.: 4 órakor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). Hiradó.

FORUM FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ¾10. V., U.: ¼4-kor is. Francia négyes. (Sacha Guitry). 2. hétre prolongálva.

KAMARA 11, 2, 4, 6, 8, 10 Első három mérsékelt. A szerelem toivaja. (Elizabeth Bergner). 3-ik hétre prolongálva.

PALACE 11, 2, 4, 6, 8, 10 Első három mérsékelt. Három testőr. (3 Ritz Brothers). 3. hétre prolongálva.

RADIUS FILMSZINHÁZ ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4, ½6, ¾8, ¾10. Várlak. (Irene Dunne, Charles Boyer). 5-ik hétre prolongálva.

ROYAL APPOLLÓ ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 4, 6, 8, 10. Tánc a föld körül. (Fred Astaire, Ginger Rogers). 2-ik hétre prolongálva.

SCALA FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Pygmalion. (Leslie Howard). V. d. e. 11-kor: Három kis angyal.

URANIA FILMSZINHÁZ 5, ½8, ½10. V., U.: ¾8, 5, ½8, ½10-kor. Áll a bál. (Szeleczky, Csortos). V. d. e. vitéz dr. Nagy Iván előadása: Finnország. Második hétre prolongálva.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Mámoros báli éj. (Zarah Leander). V. d. e. ½10—½12: Katja.

ASTRA ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: negyed 3-kor is. Acélkaraván. Hiradó. V. d. e. 11: Acélkaraván.

BROADWAY FILMSZINHÁZ ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V.: ½2-kor is. Első mérsékelt helyárakkal. — Krisztina királynő. (Greta Garbo). Vasárnap d. e. 11-kor: Matiné. (Nagy város). Luise Reiner, Spencer Tracly).

CORVIN ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. A miniszter barátja. (Páger). Hiradó. V. d. e. ½11: Ingovány.

DÉLIBÁB (volt Winkler) 6, ½9. V.: ½3, ¾5, 7 és ¾10-kor: Riadó a Földközi tengeren.

IPOLY FILMSZINHÁZ 4, ½7, 9. V. 2, ½5, 7, ½10: Orgonavirágzás. (Jeanette Mc Donald). V. d. e. ½11: 120-as tempó.

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. A jó házasság titka. (Loretta Joung). V. d. e. 11: Ujé a hegyekben nagyszerű.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ 11 2, 4, 6, 8, 10-kor. Mámoros báli éj. (Zarah Leander). Hiradó.

PALOTA MOZGÓ ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Judith. Hiradó.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. ½5, ¾7 és 9. 16-án: A miniszter barátja. (Páger).

TURÁN 4, 6, 8, 10-kor. V.: 2-kor is. Mámoros báli éj. (Zarah Leander). V. d. e. 9 és 11: Katja.

VESTA 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Ember és gazember (Willy Forst).

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ½8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. Judith. Kisérő műsor.

Jól vacsorázhat a belvárosi

Gyöngyvük

étteremben (IV. ker., Bástya-u. 10. szám.

ESTENKINT GÖDÖLLŐI VIDÁK GYULA MUZSIKÁL

Sanghai Bar

Minden este 10 órától reggel 5-ig:

A műsorok műsora

Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.

XI., Horthy Miklós-út 69. Tel.: 25-74-89.

Asztalos-Jazz.

Victoria söröző

Minden este

TÓTH BÖSKE énekel

Lakatos Jóni és Misi muzsikál

Kecskeméti Sörözö

Kecskeméti-utca és Magyar-utca sarok. (Kálvin-tér mellett.)

Minden délben:

nagy menü . . . 1.60

kis menü 1.40

Bartha Miklós: Kazárföldön

A baloldali sajtó napok óta lázong egy könyv ellen, amely harmincnyolc év távlatából úgy jelent meg újra a könyvpiacon, mint kegyetlen és cáfolhatatlan vádirat a liberális Magyarország ellen. *Bartha Miklós Kazárföldönjét* annakidején ledorongolták, elsikkasztották, összevásárolták, de most a *Stádium* olcsó kiadásának hírére a pesti antikváriumok, könyves-boltok leszögezett ládáiból, dohos pincáiből egyszerre előkerül a harmincnyolc éve tartogatott, rejtegetett régi készlet is. Még jóformán meg se jelent a könyvpiacon ez a nagyszerű írás, *Bartha Miklós ismét a legolvasottabb írója lett Magyarországnak.* Egyszerre róla vitatkozik az egész liberális sajtó. S amíg harmincnyolc évvel ezelőtt az egész zsidóság azon buzgólkodott, hogy gyülölködéssel és elfogultsággal vádolja meg a legnagyobb publicistát, addig a Kazárok földjéről Pestre kulturálódott demokrata tollforgatók most egyszerre csodálatos igyekezettel magyarázzák, hogy Bartha Miklós nem volt antiszemita, nem ismerte a gyülöletet. Harmincnyolc évvel ezelőtt az akkori időnek megfelelőleg úgy akarták lehetetlenné tenni a magyar fajvédő gondolat egyik első komor és kemény harcosát, *hogy az antiszemitizmus bélyegét sütötték homlokára.* Most — tekintettel a változott időkre — úgy próbálják kompromittálni, hogy be akarják sorozni ama alkalmi dilettáns pennaforgatók közzé, akiknek elmeművei ma csak azért láthatnak napvilágot, mert zsidóvédelemmel foglalkoznak.

*

Bartha Miklós pompás írásának épp az adja az erőt és az értékállandóságot, hogy valóban nem tartozik a zsidókérdés feszegetőinek egyik végletéhez sem. *Nem a zsidóságot támadja, hanem a magyar fajtát védi,* tehát azt teszi csupán, amit minden becsületes magyar ember cselekszik. Ezt nem akarták megérteni annakidején *Bartha* Miklós kazárjai és nem akarják megérteni ma sem ezek unokái, akik ma a szép Budapesten *nem mérgezett pálinkát, hanem mérgezett betűt árulnak.* Diadallal kiáltják, hogy Bartha Miklós nem volt antiszemita. Uristen! Ha valaki gyülölet nélkül ilyen kemény vádiratot tudott írni a liberális Magyarországról, *milyet írt volna, ha ráadásul még az antiszemitizmus is hevítette volna.*

*

A Kazárföldön legnagyobb értéke épp abban rejlik, hogy nem egy síkon mozgó írás. Bartha Miklós nemcsak a zsidókérdést látja, és nemcsak a kazárokat pellengérezi ki, hanem azt az egesz liberális Magyarországot, *amelyhez épp úgy hozzátartoznak a Vereckénél belopakodó kazárok és a Fiuméből induló kivándorló hajók, mint az egész rutén népet megfojtással fenyegető 250 ezer holdas Schönborn-uradalmak, vagy mint a korrupt hivatalnokok.* Bartha Miklós ezekről válogatás nélkül egyforma keménységgel, az igazságkeresés fanatizmusával és mégis előkelő hűvös tárgyilagossággal mondja el súlyos kritikáját. Az olvasót nemcsak az nyügözi le, amit mond, hanem még sokkal inkább az, ahogyan mondja ezt. A klasszikus magyar nyelvnek, a kristályosan tiszta ujságirói stilusnak szemkápráztatóan fényes gyöngyszemeit szórja elénk egy-egy jellemzéssel.

— *„És jöttek,* — írja a kazár bevándorlással kapcsolatban. — *A hátukon batyuval, kezükben hamis mérleggel, a hordójukban mérgezett pálinkával, jöttek azzal a keresztény gyülölettel, amelyet lelkükben az orosz üldözés megérlelt. Azzal az üzleti élelmességgel, melyet bennük a századok kifejlesztettek. Azzal a felfogással, hogy másokat rászedni szabad. Másokat károsítani nem cudarság; másokat tönkretenni nem szégyen.*

Jöttek tizenként, jöttek százával, jöttek ezrével... A kazároknak megnyitották azt a kaput, amit Kossuth Lajos elől elzártak. Az efélét nálunk liberális politikának hívják."

Más helyen ezeket a belopakodó idegeneket jellemzi a fotográfia hűségével és élességével, mikor leír egy öreg kazárral folytatott beszélgetést, melynek során a lengyel zsidó büszkén dicsekszik vele, hogy a magyar szabadságharc idején milyen brilliáns üzleteket kötött a megszálló muszka hadsereggel.

„Amit kerestem: a hazafias érzésnek legkisebb nyomát sem födözhettem föl. Ennek mindegy. Orosz invázió, osztrák uralom, magyar alkotmányosság — mindegy. Lelkivilágába nincs belekapcsolódva a haza fogalma... A többi is igy él, nem tanul, nem müvelődik, nem mosdik. Csinálja az üzletet és a gyereket. Esküszik hamisan. Sokszor gyujtogat. Megcsonkítja ellensége barmát. Vádaskodik alaptalanul. Veszteget, ahol lehet. Korrumpál mindenütt. Pénteken este gyertyát gyujt és megfürdik a rituális lében. Hangosan imádkozik és némán csal. A földről lenyuzza a termőréteget, a népről a bőrt. Szapora, mint a bogár. Élelmes, mint a veréb. Pusztit, mint a patkány."

*

Bartha Miklós sohasem mulasztotta el, hogy az úgynevezett hazafias zsidósághoz forduljon. Mikor a pesti liberális lapok, élükön a *Pester Lloyddal,* a leghevesebben támadták *Egán* Ede ruténföldi népmentő akcióját, Bartha Miklós élesen igyekezett megkülönböztetni a zsidókat a beszivárgó galicianérektől. A kazár nevet is csupán azért adományozta nekik, nehogy valaki zsidókérdést csinálhasson a hegyvidéki akcióból. Kért, könyörgött, figyelmeztetett, hogy az úgynevezett magyar zsidók közül senki ne azonosítsa magát a kazárokkal. A zsidóság harmincnyolc év után nem tagadhatja le, hogy nem hallgatta meg Bartha Miklós komor intelmeit. Ő maga írja könyvének 145-ik oldalán a következőket:

— *„A valóság az, hogy nem tetszik nekik az akció. Mivel azt kimondani nem merhetik, mert szemközt találnák magukkal az egyetemes magyarságot: ennélfogva belebojtorjánkodnak Egánba, amiként belebojtorjánkodnának, ha nem volna ott, bárkibe, akinek működéséről feltehető a siker... Zsidó indexre kerülne bárki, ha komolyan munkához lát, hogy ezt a szerencsétlen népet a kazár rabiga alól felszabadítsa... Aki ebben az akcióban nincs velük, az a magyar nemzeti állameszme ellensége."*

A zsidóság túlnyomó tömegei pedig csakugyan nem támogatták, sőt ahol lehetett, gáncsolták Egán akcióját, aminek során hitelszövetkezeteket, állami boltokat állítottak fel a Kárpátalján. Marhát osztottak ki a ruténeknek között. Megszüntették az ötszázszázalékos uzsorát, amely kiterjedt a ruténség egész életére. Hiszen a kazárok még a napszámosmunkát is bérbevették. Nyolcvan krajcáért a kazár vállalta a napszámot és azt valamelyik ruténnel végeztette el, úgy, hogy a szerencsétlennek csak negyven krajcárt fizetett ki. *Bartha* Miklós világosan látta, hogy *a Darányi—Egán-akció sikere a szentistváni Magyarország megmentését jelentheti,* mert gazdasági eszközökkel sikerül a hazához visszaédesgetni a fellázitott nemzetiségeket. A zsidóság azonban épp ez ellen tiltakozott, mert saját életterének tekintette a rutén népet és az uzsorát. S mikor szolidaritást vállalt a kazárokkal, leoperálta magát a nemzet testéről. Előre igazolta a mai zsidótörvényt.

*

A liberális Magyarország nem hallgatta meg Bartha Miklós halálsikoltását, pedig akkor már megkezdődött a szörnyű elvérzés. Akkor már egymásután indultak a kivándorló hajók és jöttek a fanatikus pravoszláv agitátorok, akiknek szabad prédájává vált a kiéhezett, kifosztott nyomorgó rutén nép.

Nincs megrendítőbb olvasmány, mint a könyvnek az a része, melyben Bartha Miklós leír egy kivándorló vonatot. Utasait maga *Egán* Ede igyekszik lebeszélni a kivándorlásról.

— *„Elmegyünk, uram, nem tehetünk mást* — mondja a rutén. — *Rudolf trónörökös úr vár ott reánk, aki nem halt meg, csak elbujdosott s új hazát teremtett a rutén népnek."*

A kivándorlási ügynök, aki persze szintén zsidó volt, Brazíliában földet, szép tanyát, boldog életet igért a ruténnek. S mikor Egán Ede azt kérdezi tőlük: Miért nem foglalják el ők a szép tanyát és azokat a nagy termőföldeket, így hangzik a naiv és becsapott rutén válasza:

— *„Mert a zsidónak nem adja ám a jó király... A zsidót a jó király nem szereti. Tudja, hogy az ő ruténjeivel a zsidó rosszul bánik. Azt is tudja, hogy a rutén jó katonája volt az ő nagy vezéreinek, Rákóczinak és Kossuthnak. Most, hogy a zsidó elvette mindenünket, a jó király meg akar jutalmazni s megparancsolta a fiának, hogy minket Braziliában boldoggá tegyen. Hát elmegyünk, pán főnagyságos úr..."*

*

És elmentek. Lassan utánuk ment a magyar paraszt, utánuk a föld, utánuk a Felvidék, Erdély és a Kárpátalja. Utánuk ment Szent István Nagy-Magyarországa, amelyet példátlan könnyelműséggel prédált el az idegen lelkű liberális korszak.

Most, amikor a Stádium sajtóvállalat gyönyörű, ízléses és olcsó kiadásban újra kiadta *Bartha* Miklós könyvét, akkor ezt a vádoló irást, ezt a szörnyű ítéletet el kell olvasnia minden magyarnak, hogy lássa, milyen volt a mult, mely ellen harcoltunk és harcolni fogunk, hogy a *Bartha* Miklóshoz hasonló nagy magyar fajvédő szellemek útmutatása nyomán kialakíthassuk a szebb és erőteljesebb magyar jövendőt.

Ruszinszkói havasi legelőkre szállítják a magyar szarvasmarhákat

Bevezetik a vételijegy rendszerét a marhavásárlásoknál is

Az állatértékesítés terén hosszú hónapok óta vannak nehézségek. A kiviteli tevékenység kisebb, mint a megelőző esztendőben volt. Az állatárakban a vidéki piacokon mindenütt lényeges csökkenés következett be. Az illetékes köröket már hosszabb idő óta foglalkoztatja ez az állapot és intervenciós vásárlások bevezetésének a gondolata merült fel.

A Ruszinföld visszafoglalása bizonyos mértékben megkönnyíti az intervenció eredményességét.

Az elgondolás ugyanis az, hogy a vidéki vásárokon jelentkező nagy kínálatok egy részét az állam vásárolná fel és az így megvásárolt állatokat egyrészt a jó belföldi legelőkre, főleg azonban a ruszinszkói havasi legelőkre irányítaná.

Ruszinszkóban körülbelül százezer katasztrális állami havasi legelő került vissza és ezek a havasi legelők nagyon alkalmasak arra, hogy a a szarvasmarkat oda felszállítsák

és esetenként hozzák le az itteni piacokra, amikor külföldi érdeklődés van vagy a belföldi fogyasztás nagyobb mértékben emelkedik. A legeltetési akció lebonyolításához természetesen az szükséges, hogy — úgy mint a volt Ausztriában — az államvasutak kedvezményes tarifával szállítsák fel és hozzák vissza. Értesülésünk szerint minden remény megvan arra, hogy a MÁV a mezőgazdaság szempontjából rendkívül fontos akciót megfelelően támogatja.

A legeltetésen kívül egy másik érdekes kezdeményezés is készül. Tudvalevő, hogy a kormány a Külkereskedelmi Hivatal útján minden egyes esetben megállapítja azokat az árakat, amelyeket az exportőrök kötelesek fizetni a gazdának a kiviteli célokra szánt vágómarhákért.

Ezek az árak lényegesen kedvezőbbek, mint azok, amelyeket a belföldi célokra megvásárolt vágómarhákért fizetnek.

Tekintettel arra, hogy a szigorú ellenőrzés ellenére többször megtörtént, hogy egyes exportőrök a megállapitott exportárakat nem fizették meg teljes mértékben a gazdának, hivatalos részről azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy

az exportcélokra megvásárolandó marhák forgalmánál bevezetik az úgynevezett vételi jegyeket.

Három évvel ezelőtt a lókivitelnél már bevált ez a rendszer, amely lényegében abból áll, hogy az exportőr csak abban az esetben kapja meg a leszámoláskor a magasabb exportárat, ha az eladó gazda a vételijegyen aláírásával igazolja, hogy az exportőrtől megkapja a hivatalosan megállapított magasabb árat. A gazdaközönség körében nagy örömmel és megelégedéssel fogadják az elgondolást, mert ezzel elejét lehet venni a visszaéléseknek.

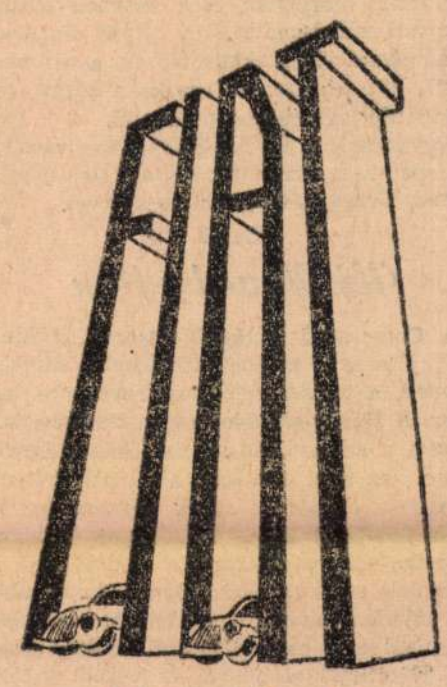

Tartósság, minőség, teljesítmény.

Aréna-út 61. Tel.: 29-88-20

Dorottya-utca 2. Tel.: 18-28-48

A két szombati újdonság főszereplői: Ungvári László, Csortos Gyula, Vizváry Mariska, Szeleczky Zita (Nemzeti Színház); Makay Margit, Somlay Artur, Somló Valéria, Szilassy László (Andrássy Színház)

Vasárnap temetik Tőkés Anna elhúnyt édesanyját

Tőkés Annát, a Nemzeti Színház művésznőjét súlyos gyász érte. Édesanyja, özv. *Tőkés* Imréné, született *Ambrus* Anna szívszélhűdésben elhunyt.

Az idős úriasszony együtt lakott leányával és a művésznő férjével, *Temesváry* Ernő operatőrrel. A napokban költöztek ki újonnan épített hűvösvölgyi villájukba. *Tőkés* Imréné még a legutóbbi napokban is vidám derűs volt. Pénteken virradóra váratlanul lépett fel a szívszélhűdés.

Tőkés Annát igen sokan keresték fel, édesanyja halála alkalmából, részvétnyilvánításokkal. A művésznő édesanyját vasárnap délután félötkor temetik a farkasréti temetőben, a református egyház szertartása szerint.

A jövő hét vendégei: Lil Dagover és a Don Kozák Kórus

A tavaszi vendégjátékok során két nevezetes estére kerül sor a jövő héten. Hétfőn kezdi Vendégszereplését *Lil Dagover*, népszerű mozisztár, aki egyben kitűnő színpadi művésznő is. A *Spiel im ernst* című német vígjátékban lép fel a népszerű „Lil", aki még ma is egyike a német színészgárda legszebb asszonyainak.

Ugyancsak a *Városi Színházban* vendégszerepel régi ismerősünk, a *Don Kozák Kórus*, Sergej *Jaroff* vezényletével.

□□□

Uj Heardy-film

A Corso-mozi a Hardy-sorozat új filmjét játssza: kitűnő barátunk, Mickey *Rooney*, a címszereplő már szerelmes kamasz. A Hardy-családot régen ismeri a közönség, a szigorú, de mégis jóságos Lewis *Stone*, az apa, továbbá a Heardy-gyerek édesanyja és nővére ebben a szerepben is hálás feladatot kaptak. A mai modern Amerika száz percentig élő figurái ezek a szereplők s áll ez elsősorban a fiúra, akinek minden szava, mozdulata, hirtelen gesztusai már csak a kitűnő Mickey *Rooney* jóvoltából is húsból és vérből valók. Akik a Fiúk városát vagy a Heardy-sorozat előző filmjeit látták, azok bizonyára mind meg fogják nézni az új Metro-vígjátékot, amelynek természetes és az életet visszavetítő eredetisége megérdemli, hogy a figyelmet külön felhívjuk rá.

Költözködik!

Cserélje be rádióját

legelőnyösebben

BELGRÁDER-nél

Főüzlet: Ráday-utca 11.

Perrichon úr utazása

Bemutató a Nemzeti Színházban

Csortos végre új szerepben, — ez a mottója a Nemzeti Színház mai bemutatójának. Valóban a színház főként arra gondolhatott az új darabbal kapcsolatban, hogy a kiváló színésznek hosszú szünet után alkalma legyen kedvére komédiázni egy hamisítatlan csortosi figura révén. A darab talán hetven esztendős, de állandóan szerepel ma is a Comedie Francaise műsorán. A rátarti, nagyképű és ártalmatlanul hetvenkedő párisi polgár Molière-i alakja a franciák számára jóval érdekesebb. Perrichon úr eltávozva a francia földről, éppen azt veszi el, ami a legfontosabb. Sajátos gall ízét, a szavak, a mondatok, a naiv humor s a dialektus lokális hatását: amíg idáig ért, csak importcikk lett belőle.

Orbók Attila remek fordítása sokszor közelhozta a párezer kilométeres úton elszállt illatot, a suhogó harangszóknyák mosolygató báját, Perrichon úr és a két udvarló kackiás évődéseit, kalandjait a hegyek közt, az ártatlan és problémátlan rózsaszínű szerelemmel egyetemben. Ilyenformán mégis jól mulatunk a tarkaruhás hölgyek és urak mókáin s a kicsit életképszerű vígjáték olykor harsány komédiává válik. A darab kicsit távol van tőlünk, de aki megnézi, nem bánja meg. Ez a játék is egyik őse a századvégi magyar vígjátékoknak.

Az előadáson *természetesen végig Csortos Gyula áll előtérben.* Láthatóan jólérzi magát ebben a szerepben, nemcsak a mondatai vidámak, hanem ő is. Egyéni izű mókái, igazi csortosi fintorai s fanyar humora elevenné varázsolják ezt az alakot. *Vizváry* Mariskát először láttuk az idén a Nemzeti Színház színpadán. A kiváló művésznőnek minden mondata meleg fénybe burkolja alakítását. *Szeleczky* Zita kedvesen csicsereg, bár erre nem sok alkalma van, deli legény a két szerelmes fiatalember *Ungváry* László és *Pataky* Jenő s elég jók a kisebb szereplők is a nagyon mulatságos *Tapolczay* Gyula, a dörmögő *Bodnár* Jenő s a szigorú *Garamszeghy* Sándor. *Major* Tamás rendezése friss és ötletes, *Horváth* János díszletei szépek. A közönség jól mulatott a pénteki főpróbán.

UJHELY JÓZSEF

Szerelem gyümölcse

Vígjáték-bemutató az Andrássy Színházban

Birabeaunak, az *Eltévedt báránykák*, s a *Déligyümölcs* szerzőjének minden darabja első pillantásra olyan, mint egy jólsikerült csiny. A multszázad színműíróinak kedvenc, könnyfacsaró témája volt például: *az atya törvénytelen gyermekét szeretettel öleli keblére a megértő család.* A fölényesen agyafurt vígjáték-imposztor hamisítatlan „francia"-kulccsal csavar egyet az öreg drámaszerkezetén: *az igazi fiú köszönt be véletlenül az apja zabi-családjába.* Botrányos eset, ugyebár? De *Birabeau* sokkal jobban tud írni, semhogy egyensúlyérzéke megcsalná. Egy pillanat alatt, boszorkányos ügyességgel, ultramodern komédiával kavarodik az infraantik téma fordítottja. A helyzet ugyan fenyegetően immorális, de közben *csupa gyengéd, finom, családiasan meleg, férfias, szeretetreméltó jelenet* pereg a színpadon. Szemre, ha nézzük: málnaszörp. Inyre, ha megkóstoljuk: pálinka. A két életű — Párisban Verrières, vidéken Lepontet úr — *balkézről* tartott családját szerencsés *jobbkézzel* írja meg *Birabeau*, sőt a tréfás fordulat, szellemes ötlet mögé még erkölcsi hátteret is odamesterkedik, s ilyenkor a torz fintor mögül, egyetlen komoly pillantással *szemünkbe néz az író.* A hol langyos, hol érzékeny, hol vontatott, hol szikrázóan ötletes jelenetsorból végül *emberi arcok emelkednek ki*, s a kényes tréfa mögött életízű, eleven zamatot érzünk: *ez a kettősség Birabeau művészete és sikere.*

Vaszary János fordítása és rendezése, *Upor* Tibor szép díszletében ezúttal tartózkodóbb s épp ezért stílusosabb, mint máskor.

Somlay Arturé a mulattatás javarésze. Ártatlanul felcsőtlen, kényelmes, papucsosházikabátos, morgós-kedves ál-bigámista, „nem tehet semmiről", csak egy kis meleg otthont őriz vidéken, a szeretetlen párisi család mellett. Most is magunk előtt látjuk, amikor, mint rajtakapott bűnös, minduntalan vigyázz-ban óvakodik a fia előtt: kitűnő. *Makay* Margit a „feleség" nehéz, passzív szerepében finoman emeli jelentékennyé néhány jelenetét. *Szilassy* László, a fiú, őszinte, nyers ízzel, kamaszosan tud húszéves lenni. Ügyesen iparkodik tehetségét színesíteni *Somló* Valéria és remek egy rádióközvetítő figurájában *Pethes* Ferenc. Az aranyos Vágóné s kivüle Gombaszögi Ella, Pataky Miklós, Szabó Dezső és Z. Molnár ad víg együttest a főszereplők köré.

INNOCENT VINCZE ERNŐ

VÁROSI SZINHÁZ SZENZÁCIOS VENDÉGJÁTÉK

Hétfőn, május 1-én és kedden, május 2-án este 8 órakor

LIL DAGOVER

a világhírű filmsztár és társulatának vendégjátéka.

Csütörtökön, május 4-én és pénteken, május 5-én este 8 órakor

A világhírű

DON KOZÁK KÓRUS

SERGE JAROFF vezényletével

Május 23-ára halasztották a Romantikus est-et

Eyssen Irén és *Albert* Ferenc pénteki estére hirdetett *Romantikus estje* a Zeneakadémián elmaradt. *Eyssen* Irén megbetegedett és így fellépését későbbi időpontra kellett halasztani. A váratlan betegség miatt elmaradt koncertet *május 23-án*, kedden este tartja meg *Eyssen* Irén és *Albert* Ferenc. A megváltott jegyek érvényben maradnak.

Belgiumba érkezett a Cecilia Kórus

Külföldi körútja során a *Cecilia Kórus* ma érkezett Belgiumba. Eddig négy hangversenyt adott *Bárdos* Lajos magaskultúrájú templomi kórusa Németországban. Kettőt *Frankfurt am Mainban*, egyet-egyet *Oberweselben* és *Kölnben*. Ma este a belgiumi *Mechelnben* szerepelnek. Holnap és holnapután *Brüsszelben* énekel a kórus.

A malakkai nő

A Scala-mozi új francia filmje, Francis de Croisset regényéből készült. A film nem tartozik azok közé a francia filmek közé, amelyek naggyá tették a francia filmek hírnevét. Pedig sok minden kelléket felsorakoztattak: a karriervadász férfit, a meg nem értett asszonyt, az indiai gyarmatok hangulatát, az angol és a színes emberek közötti előítéletek kényes kérdését, bizonyos szatirával kezelt női intrikákat és a helyszínen, a Hátsó-Indiában készült felvételeket, amelyekben a bennszülöttek élete tárul elénk, mégis talán éppen ez a túlhalmozottság és a rendezés vontatottsága főleg a film első részében lapossá és sokszor unalmassá teszi a filmet. Csak ritkán lobban fel az izgalom és nem villan fel gyakran a francia esprit csillogása. A gyarmati Bovárynét, akinek a története itt happy-anddel végződik, Edwige *Feuillere* játssza sok finomsággal. Pierre Richard Wilm egy malakkai herceg szerepében nem adja sem a herceg, sem pedig a félvér típus impresszióját. Jacques *Copeau*, a kitünő francia színpadi rendező, egy angol kormányzó szerepét játssza és a legkitünőbb kabinetalakitást nyujtja. „A malakkai nő" a francia filmek második garniturájából való becsületes, de nem kimagasló film.

Jubileum a Pesti Színházban

Frederic *Lonsdale* vígjátéka, a *Ne bántsd a másét*, *Bókay* János fordításában, pénteken este érkezett *huszonötödik* előadásához. A finom angol vígjáték jó házakkal érte meg első jubileumát. Az együttest, élén *Bulla* Elmával és *Sennyey* Verával, a huszonötödik estén is sokat tapsolták. A darab a jubileum után továbbra is betölti a *Pesti Színház* műsorát.

(*) **Jobbról-balról hull a hulla** szegény William Powell nyakába, revolverlövések durrognak, sikolyok trilláznak, nyílt színen magfagy a vér — és a közönség hangosan kacag! Tréfáshangú beszélgetést folytat Jean Arthurral két morcképü úriember — és az emberek foga vacog az izgalomtól! — így hirdették Amerikában a *Feleségem a detektív* című detektív vígjátékot, amely az amerikaiak szerint soha nem látott ötletességgel keveri az izgalmat a humor jóillatú fűszerével. Másodpercre kiszámítva robban a nevetés és remeg az izgalom a nézőtéren.

1940 feb 17

A Waldbauer—Kerpely-quartett kamaraestje

A *Waldbaur—Kerpely* vonósnégyestársaság *Schwalm* Ferenc gondonka- és *Váczi* Károly, *Romagnoli* Ferenc, *Keleti* Frigyes fúvóművészekkel társulva a kamarazeneirodalom ritkán hallható különleges összeállitású remekeivel ajándékozta meg pénteken a Zeneakadémia sajnálatosan kisszámú közönségét. *Schubert* kései vonósötös—klarinét—fagott—kürt-oktettje és *Brahms* klarinét-ötöse került előadáésra ezen az estén a legkitünőbb kamarazene-együttesünktől megszokott gondos, magasszinvonalú előadásban. Kultúrmissziót teljesit ez a nagyszerű együttesünk az ilyen zenei érdekességek előadásával, több megértést és érdeklődést várhatna el tehát jogosan közönségünktől.

(td)

* * *

A BRESLAUI OPERA *főzeneigazgatója Pesten*

Fiatal, de hazájában máris igen elökelő zenei poziciót betöltő karmester mutatkozott be csütörtökön a Zeneakadémia nagytermében: Philipp *Wüst*, a breslaui Operaház főzeneigazgatója vezényelte a Foederatio Emericana Liszt Ferenc Zenekarát. A drezdai karmesterben biztos technikájú, kitünően képzett, alapos, komoly muzsikust ismertünk meg, aki — amint halljuk — egy próba után gondos, színvonalas előadást hozott ki a részben mükedvelő zenekari együttesből.

Liszt *Torgnato Tasso* szimfónikus költeményén és Beethoven III. szimfóniáján kivül Haydn D-dur gordanka versenye volt még az est müsorán. A versenyművet *Kerpely* Jenö adta elő már fogalommá vált, gyönyörü, telt zengésü tónusával, kivételes, költöi szépségü fogalmazásban.

(—)

Kormánybiztost neveztek ki *a francia filmgyártás ujjászervezésére*

A francia filmgyártást a háború kitörésekor teljesen leállitották: hónapokon keresztül szünetelt az élet a studiókban. A franciák azonban rájöttek, hogy a háború miatt a filmgyártás nem szünetelhet és újra meg kell inditani az egész bonyolult gépezetet. A filmgyártás megindításának megszervezésére kormánybiztost neveztek ki. A filmkormánybiztos Henry Torres ismertnevü párisi ügyvéd lett, — amint az egyik francia lap irja — a „legnagyobb hangú francia ügyvéd, akinek az esküdtszéki tárgyalásokon tartott védőbeszédei alatt reszkettek a csillárok". A francia filmgyártók legnagyobb része örömmel fogadta ezt a kinevezést. A kormánybiztostól várják, hogy a francia filmgyártásban úrrá lett fedezetlen csekkek és hamis bukások dzsungelében rendet teremtsen.

(*) DOLLY HOPKINS UJRA FELLÉP A KAMARA-VARIETÉBEN. A Terézkörút varieté stárja, Dolly Hopkins, a kitünő amerikai táncosnő, néhány nap óta nem lépett fel, mert influenzában megbetegedett. A kitünő táncosnő már felgyógyult és érdekes művészi táncszáma szombattól kezdve újra müsoron lesz.

HAMLET

Kiss Ferenc, Mátray Erzsi, Uray Tivadar, Rápolthy Anna, Gózon Gyula

Hosszú ideig tartó, megfeszített munkával, minden művészi erőforrásának teljes igénybevételével készült a Nemzeti Színház a *Hamlet* idei felujitására. Uj Hamlet-rendezés minden körülmények között színházi esemény, ilyen különleges készülődés után azonban több annál: egész színpadi kultúránk mélységének és magasságának mutatója. Ezért fájdalmas érzés, hogy a Nemzeti Színház új Hamletjéről nem lehet a teljes egyetértés, vagy éppen az elragadtatás hangján szólani.

Váratlan élménnyel kezdődik az előadás. Hamlet megjelenik apjának. a zenekarba beépitett katafalkja előtt és elmondja nagy monológját, a „Lenni, vagy nem lenni" monológot — prológusképen. Ezáltal értelmét veszti a monológ, a világirodalom egyik legnagyobb remekműve és érdekességét veszti az utána következő két felvonás. Olyan súlyos hiba ez, amely remélhetőleg már a szombatesti előadáson sem fog megismétlődni; bizonyára csak pillanatnyi eltévelyedésről van szó a rendező részéről, kísérletről, amelynek sikerében ő maga sem bizhatott.

Ezután természetesen sok érdekeset és szépet lát az ember a színpadon; az új Hamlet díszletben, kosztümben, színváltozások megoldásában, a statisztéria mozgatásában és más momentumokban sokkal különb, pompásabb, nagyvonalúbb a réginél. *Németh* Antal, a rendező igen sokszor megmutatja, hogy mestere a színpadi technikának, nagy tudású, bravúrokra is képes irányitója az egész bonyolult gépezetnek. Ami mégis hiányzik, az az új, egységes művészi elgondolás, a csodálatos dráma tolmácsolásának, megértetésének felsőbbséges művészete. Sok nagyszerű részlet mellett az átfogó egész hiányzik, amely elsősorban és legfőképpen töltené ki a művészet fogalmát. Azt nem kapjuk meg, ami lényegében egyedül igazolna minden munkát, áldozatot és erőfeszitést. Az új Hamlet ezért nem jelenthet teljes művészi sikert, ámbár előkészitőinek nemes ambicióját és áldozatkészségét messzemenően el kell ismerni.

Uray Tivadar Hamletjéről szintén nem lehet a fenntartásnélküli elragadtatás hangján beszélni. Uray természetesen nagyszerű színész, de azt nem tudta igazolni, hogy Hamlet figurája beletartozik színészi skálájába. Sok megragadóan szépet produkál, de nem tudja egész emberré összeolvasztani a rengeteg különféle érzést és indulatot, amelyből a szerep áll. Inkább dekadens, mint töprengő és habozó, inkább értelmező, mint magával ragadó; egy-egy jelenetben felülmúlhatatlan, más jelenései azonban nem állnak ezekkel összhangban. Lehetséges egyébként, hogy az előadások során tovább érik meg ez az alakítás, amelynél nehezebb feladatot nem tartogat színész számára a világirodalom.

Mindig és minden körülmények között megtalálja a helyes hangot, a stílusos megoldást *Kiss* Ferenc ősi színészösztöne. Királya megrázó, gonoszságában, hatalomvágyában, csökevényes jószándékaiban mélységesen emberi. Fejedelmien méltóságos, mégis az anyai szeretet egész melegét éreztető *Mátray* Erzsi királynője; két nagy jelenésének emléke sokáig megmarad lelkünkben. Nagyszerű *Abonyi* Géza színészdirektora, bőven megérdemelte a fergeteges tapsot, amelyet a főpróbán kapott. Kitűnő *Várkonyi* Zoltán, *Szabó* Sándor, *Balázs* Samu, *Juhász* József, *Major* Tamás, *Lehotay* Árpád. Az együttesben egyébként sok a gyenge pont, valamivel több, mint amennyit az ország első színpadán ilyen reprezentáns produkció alkalmával elfogadhatnánk. Miért kellett *Rápolthy* Annára bízni Ofélia szerepét, amikor a színháznak *Tőkés* Annája is van? *Gózon* Gyula remek színész, de nem Shakespera-színész. *Makláry* is meglehetősen stílustalan. A gyönyörű díszletekért és jelmezekért teljes elismerés illeti meg *Horváth* Jánost.

THURY LAJOS

Szinészek a pódiumon

Az „Uj Magyar Játékszin" — két előző előadóestje után — pénteken délután a TESz helyiségében ismét nagysikerű előadóestet tartott. Ezen az esten öt előadó beszélt különböző színházművészeti kérdésekről. *Muráti* Lili „Járjunk színházba" címen tartott ötletes, szellemes, helyenkint mulatságos és a *mai színházi helyzetet frappánsan illusztráló* előadása nagy sikert aratott. Hasonlóan melegen fogadta a közönség a többi előadókat is. *Abonyi* Géza a magyar sziinpadi nyelvről, *Táray* Ferenc a színész egyéniségéről, *Kiszely* Gyula az új magyar művészetről, *Halmy* Lujza pedig az orchestikáról beszélt igen érdekesen. A termet zsufolásig megtöltő közönség valamennyi szereplőt lelkesen ünnepelte.

Fellegi Teri — „BOMBAÜZLET"

A Royal-színházban már javában folynak a próbák vitéz Vadaj Albert „Bombaüzlet" című operettjéből. A mulatságos és kitünő zeneszámokkal tarkitott darab premierje február 24-én szombaton este fél 9 órakor lesz. A főszerepeket *Lantos* Ica, *Kertész* Dezső, ifj. és id. *Latabár* Árpád, *Bihary* és *Sárossy* lájszák. Az előadás érdekessége *Fellegi* Teri, a kiváló dizős fellépése lesz, aki a darab egyik bárjelenetében teljesen különálló müsort ad.

Anna és Magdolna királyi hercegnők a „Műterem" kiállításán

csebi *Pogány* István és *Krayerné* zábori *Záborszky* Elly nagysikerű kiállitását a nagy érdeklődésre való tekintettel meg kellett hosszabbitani. A királyi hercegasszonyokat *Kató* Kálmán igazgató a müvészek társaságában fogadta és kalauzolta. Megjelent vitéz dr. *Haász* Aladár, dr. *Say* Géza, dr. *Kopp* Jenö, ott volt dr. *Ugron* Gábor, a Képzőművészeti Tanács elnöke, dr. *Csánky* Dénes főigazgató s úgy a mübarátok, mint a művésztársadalom sok ilusztris tagja. Minden részről a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg, a páratlan sikert jelentő kiállitás iránt, vásárolt az állam, a főváros s számosan müpártolóink közül. A naygsikerü kiállitást a „Müterem" igazgatósága öt nappal meghosszabbitotta.

Fényes Szabolcs új operettet irt

Fényes Szabolcs kétségtelenül legsikeresebb és legtermékenyebb zeneszerzőink közé tartozik. Az idén a *Fővárosi Operettszínház* mutatta be legújabb operettjét, a filmmütermekben pedig *Fényes* Szabolcs a sztár: — majdnem minden nagyobb magyar filmnek ő a zeneszerzője. A fiatal komponista emellett még arra is ráér, hogy „raktárra" dolgozzon. Tegnap barátai előtt elzongorázta a legújabb operettjét — mintegy tiz-tizenkét remek számot. Az új operettmuzsika egyelőre még gazdátlan — illetve még nincs hozzá sem versszöveg, sem pedig librettó. Lehet, hogy színpadon fogjuk viszontlátni — de az sincs kizárva, hogy *Fényes* Szabolcs „parcellázza" legújabb munkáját és az új számokat néhány új filmben fogjuk majd hallani.

MA indul: Türk Berta - Kökény Ilona - Sarkadi Aladár - Radó Sándor
FILLÉRES NÁSZÚT-ra a **KOMÉDIÁBAN**

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Színházi müsor:

Operaház (3, ½8): Denevér. (D.); vasárnap d. u. János vitéz; este: Aida.
Nemzeti Színház (¼4, ½8): szombat (I.), vasárnap este (II.): Hamlet; d. u.: Rontó Pál.
Nemzeti Kamara Színház (4, 8): minden este és vasárnap d. u.: Feleség.
Vígszinház (¼4, 8) szombat, vasárnap d. u., este: Okos házasság. (T.)
Pesti Színház (4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Fenség, fizetek.
Belvárosi Színház 4, 8) minden este: Illetlenség: vasárnap d. u.: Farsangi esküvő.
Andrássy Színház (¼4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Mandragóra.
Magyar Színház (8): Szünet.
Fővárosi Operettszínház (¼4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Handabanda.
Royal Színház (4, ½9) minden este, vasárnap d. u.: Asszony verve jó.
Városi Színház (4, ½8): Vig özvegy; vasárnap d. u. (¼4): A zember tragédiája; este: Luxemburg grófja.
Pódium Színpad (½5, 9) minden este, vasárnap d. u.: A helyzet a következő.
Komédia Orfeum (½5, ½9) minden este, vasárnap d. u.: Filléres nászút.
Kamara Varieté (½6, ½9, vasárnap 3, 6, 9-kor): Orfeum a pokolban.
Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ¼4, 6, ½9): Régi jó Budapest.
Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ¼4, 6, ½9): Egyetlen éjszakára.
Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ¾4, 6, ½9): Bolond lyukból bolond szél fúj.

Mozi müsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ÁTRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Gunga din. (Gary Grant, Victor McLaglen, Douglas Fairbanks).

CASINO FILMSZINHÁZ (T.: 383-102.) ¾5, ¼8, ¾10. Sz., V., U.: ½3, 5, ½8, 10 órakor. A 4 toll. (R. Richardson).

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Préri kapitánya. (Randolph Scott). A munka áldása. Riport-film. Híradó.

CORSO 5, ¼8, ½10-kor. Sz., V., U.: 3 órakor is. Fernandel: A potyautas. Popeje: Aladin és a csodalámpa. V. d. e. ¼12: Paródia-matiné.

DECSI (T.: 125-952.) 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4-kor is. Viktória királynő. (Anna Neagle, Anton Wohlbrück). Híradók.

FORUM FILMSZINHÁZ (T.: 189-543.) ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Halálos tavasz. (Szörényi). 9-ik hétre prolongálva. V. d. e. 10-kor: Lovasbravurok a világ minden tájáról.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (VII., Erzsébetkörút 13. Telefon: 222-499). Magyar, Ufa, Fox és rajzos hiradók. Legfrissebb hirek a külön kiadásban. Operaházi élőtárlat. (Színes). Miből élünk. (Kultúr film). Színes rajzfilm. (Páholyok elővételben is.) Folytatólagos előadások: 10—24 óráig.

PALACE (T.: 136-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Várlak. (Irene Dunn és Charles Boyer).

RÁDIUS FILMSZINHÁZ (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4, ½6, ¾8, ¾10-kor. Egyetlen éjszaka. (Pierre Blauchar).

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3, ¼6, ½8, ¾10: Gunga din. (Gary Grant, Victor McLaglen, Douglas Fairbanks).. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Texas I. rész. Az álarcos lovas. Híradó.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ¾3 5, ¼8, ½10. Édesanyám. (Käthe Dorsch, Hörbiger Pál). 18-án d., e. 11: Dr. Cholnoky Jenő: Skandinávia.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 253-707.) ¼4, ½6, ¼8, ½10. V., U.: ½2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely). V. d. e. ½10 és ½12: Hindu lándzsás.

ASTRA (T.: 154-422.) ¼4, ¼6, ¼8, ¼10. V.: ½2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely). V. d. e. ¼12: Franck matiné, meghivott vendégek részére.

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 144-212.) ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2-kor is. Első mérsékelt. Tarzan és fia. (Johny Weismüller). V. d. e. -kor: Örök csavargó.

CORVIN (T.: 138-988.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Hotel Imperiál. (Ray Milland). Híradók. V. d. e. ½11-kor: Mactiné.

DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 292-012.) 6, ½9. V.: ½3, ¾5, 7 és ¾10-kor: Gibraltár. (Erich v. Stroheim).

IPOLY FILMSZINHÁZ ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V.: ½2 órakor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). Híradó. V. d. e. ½11-kor: Marika.

KAMARA (T.: 144-027.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. A férj közbeszól. (Claudette Colbert). Ne hagyd magad Spunky. (Színes rajzfilm).

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. A holnap hősei. (Dodge City). Erol Flynn.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ (T.: 342-947.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Judith. (Bette Davis). Híradó.

PALOTA MOZGÓ (T.: 156-605.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Szárnyas dandár. Híradó.

REX-MOZI (István-út 39. szám. Telefon: 139-416.) ½5, ¾7, 9. Sz.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: fél 2-kor is. Sanitoga hőse. (Hans Albers). Híradók.

STUDIÓ FILMSZINHÁZ (Akácfa-u. 4. T.: 140-840.) 11, 2, 4, 6, 8 és 10. Csapda. (M. Chevalier, E. von Stroheim). 5-ik hétre prolongálva.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. ½5, ¾7 és 9 órakor. 18-án: Operabál. (Paul Hörbiger, Hans Moser). 20. és 22-én: Hófehérke és a hét törpe.

TURÁN (T.: 120-003.) 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely). V. d. e. 11: Uj bálványok. (Clark Gable).

VESTA 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Dal a szabadságról. (Eddy Nelson). Híradó.

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ½8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2 órakor is. Gibraltár. Miki és a papagály. Híradó..

UJRA
Kányási prímás és a közismert Nagybögös játszanak minden este
Busulá Juhász-nál
GELLÉRTHEGY

Sanghai Bar
Minden este 10 órától reggel 5-ig:
A müsorok müsora
Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.
XI., Horthy Miklós út 60. Tel.: 25-74-38.
Asztalos-Jancsi.

A Német Birodalom és a nyugati hatalmak harca a kőolajért

Százhúszmillió tonna a háborús felek évi szükséglete

A nyugati hatalmak és Németország között folyó háború legfontosabb problémája a nyersanyagellátás s ebben is legelső helyen áll *a kőolajellátás kérdése.* Erről a kérdésről már köteteket írtak össze a szakemberek és fantasztikus számításokat végeztek egyrészt a fogyasztás, másrészt a számbajöhető források megvitatása körül.

A nyugati hatalmak kőolajfogyasztása

Ha figyelembevesszük a három nagyhatalom ismert békebeli fogyasztását, nyomban szembetűnik, hogy

a nyugati hatalmak már a háborút megelőző években is háromszor annyi kőolajat fogyasztottak, mint a Németbirodalom.

Anglia	1938-ban	12 millió
Franciaország	1938-ban	8 millió
Németország	1938-ban	6 millió

tonna kőolajat használt fel.

A fenti adatok alapján mértékadó körök *a szembenálló felek évi háborús kőolajfogyasztását a következőkre becsülik:*

	millió tonna
Anglia évi szükséglete	20—50
Franciaország évi szükséglete	16—40
Németország évi szükséglete	10—30

Mint jellemző adatot megemlítjük, hogy Anglia és Franciaország 1918-ban, a világháború utolsó évében együttesen nem fogyasztottak többet 9 millió tonna kőolajnál.

No de hol van az akkori hadsereg felszerelése a mai, motorizált katonaságtól?

Irtózatos tömegű kőolaj kell tehát a korszerű háborúhoz és a szembenálló felek egyik legégetőbb problémája az, hogy *milyen módon fedezik a szükségleteiket.* A szakirodalom

a nyugati hatalmak kőolaj készletét a háború kitörésekor 2—3 millió tonnára becsülte.

Ez a készlet komoly harcok esetén igen rövid időn belül felmorzsolódik. A nyugati hatalmak kőolajutánpótlásának lehetőségeit az alábbi táblázatok igen érdekesen szemléltetik:

Kőolajbehozatal az Atlanti Óceánon és Földközi-tengeren át (%-okban)

	Franciaország		Anglia		Nyugati hatalmak	
	1934	1937	1934	1937	1934	1937
Behozatal az Atlanti Óceánon	61	41	54	62	56	53
Behozatal a Földközi-tengeren	39	59	46	38	44	47

Változások az 1934. és 1937. évek kőolajbehozatalában

1934	Franciaország 1000 t	%	Anglia 1000 t	%	Együtt 1000 t	%
Amerika	1893	31	1519	14	3412	20
Közép- és Délamerika	1849	30	4331	40	6180	36
Irán (Perzsia)	549	9	2270	21	2819	16
Irak	279	5	—	—	279	2
Oroszország	579	9	271	3	850	5
Románia	637	10	509	5	1146	7
India	365	6	576	5	941	5
Egyéb	30	0.5	1434	12	1464	9
Összesen:	6181	100	10.912	100	17.091	100

1937						
Amerika	1633	21	1435	13	3068	16
Közép- és Délamerika	1490	20	5441	49	6931	37
Irán (Perzsia)	191	2	2134	19	2325	12
Irak	3129	41	477	4	3606	19
Oroszország	58	1	294	3	352	2
Románia	460	6	493	4	953	5
India	—	—	—	—	—	—
Egyéb	760	9	910	8	1670	9
Összesen:	7721	100	11 184	100	18.905	100

A kőolaj szerepe a német hadviselésben

Igen érdekes és figyelemreméltó a nyugati hatalmaknak az a természetes törekvése, hogy *kőolajbehozataluk zömét igyekeznek a francia és angol érdekeltségek kezében levő iráni és iraki forrásokból fedezni.* Persze, a teljes szükségletet e két helyről nem lehet kielégíteni, *a fennmaradó még mindig tekintélyes kőolajmennyiséget Amerikából és más helyekről kell behozni.* Ez természetesen lényeges devizaproblémát jelent a nyugati hatalmaknak s ezenfelül még szállítási feladatokat is. A hatalmak is mindenesetre csökkentik ahol csak lehet a kőolajfogyasztást, ennek egyik érdekes ténye az, hogy *hajóikat gyors ütemben építik át kőolajfűtésről szénfűtésre.*

Németországnak — bár az előbb már említett szakértői becslés szerint lényegesen kevesebb a háborús kőolajszükséglete — *nem kisebb gondot okoz a benzinprobléma.*

A birodalom egy háborús évben körülbelül 10—30 millió tonna kőolajat igényel

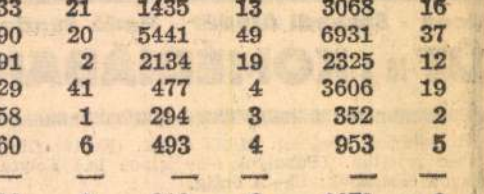

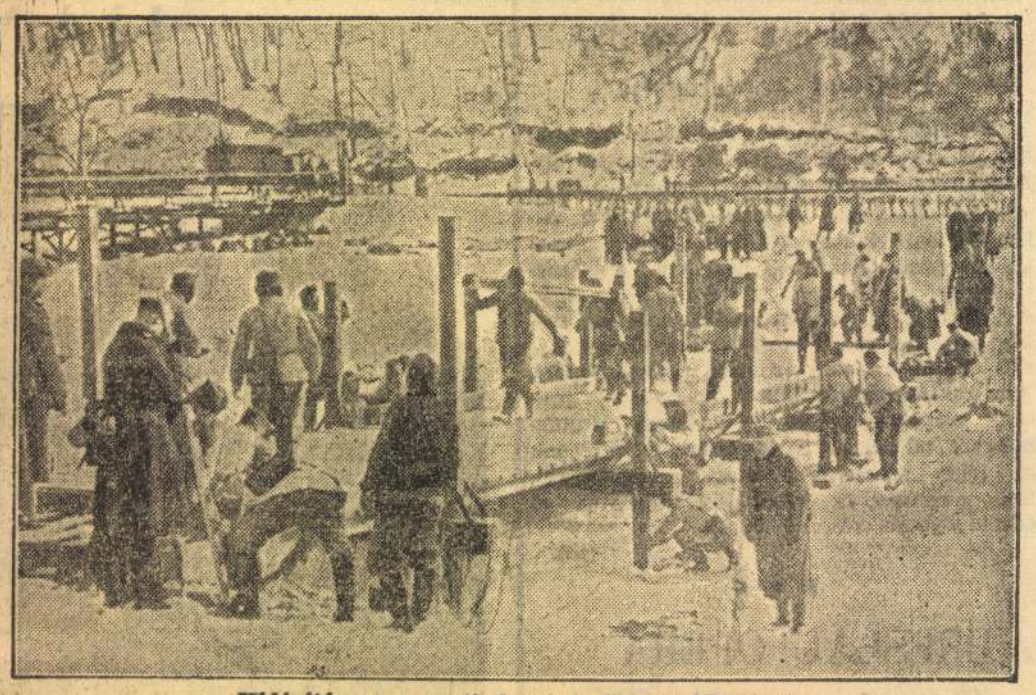

Hídépítés a nyugati fronton, dermesztő hidegben

s ennek kielégítésére az alább felsorolt forrásai vannak:

	millió tonna
Belső termelés 1938-ban	0.6
Lengyel termelés	0.5
Szintétikus benzin 1937-ben	2
Romániából az új szerződés szerint évi	1.6
Összesen	4.7

A számbajöhető beszerzési források tehát

korántsem fedezik a háborús szükségletet.

Figyelembe kell venni azonban, hogy Németország a szintétikus-benzin előállítását a leglázasabb tempóban fokozza, úgy, hogy

a mult évre már szakértői közlések szerint sikerült azt évi 4 millió tonnára felemelni.

Második legfontosabb beszerzési forrása a birodalomnak Románia, melynek kőolajforrásairól az alábbi érdekes kimutatást közöljük:

A román kőolajtermelés megoszlása tőkeérdekeltségek szerint:

A tőke származása	Termelés 1938 (1000 t)	A társaságok száma
Angol-holland	1461	1
Angol	858	5
Angol-román	56	1
Amerikai	899	1
Francia	377	1
Francia-román	212.9	4
Francia-belga	53	1
Olasz	335	1
Belga-román	43	1
Román	452	7
Előbb német,		
ma: francia-belga	864	1
„ francia-angol-román	740	1
Ma német*		
Buna Speranta	6.3	2
Mirafor	1.8	3

* Az újabban vállalt érdekeltségek nélkül.

A román kőolajkivitel (1000 tonnákban):

	1938	1937
Németország és Ostmark	704	527
Csehszlovákia	295	354
Olaszország	557	576
Anglia	549	580
Franciaország	289	604
Magyarország	198	288
Jugoszlávia	155	164
Bulgária	80	93
Görögország	200	249
Svájc	89	13

Ha úgy számolunk tehát, hogy Románia Olaszországon kívül a jövőben csak Németországnak szállít kőolajat, úgy ebből a forrásból mintegy

évi 4 millió tonnára számíthat a birodalom.

Persze, igen lényeges kérdés az, hogy *miként tudják azt az óriási mennyiséget Romániából Németországba szállítani.* A tengeri szállítás lehetőségéről ugyanis teljesen el kell tekinteni. Ilyenformán

nem marad más hátra, mint a Duna vonala és a vasúti szállítás.

Olyan óriási tonnatartalmu hajópark azonban a dunai közlekedésben megközelitően sem áll rendelkezésre, mint amennyit 4 millió tonna kőolaj elszállitása igényelne. A tengelyen való szállítás ilyen értelemben szinte lényegtelen. Figyelembe kell venni ezenkívül azt is, hogy a Dunán az év három téli hónapjában közlekedni lehetetlenség. *Míg ezeket a problémákat valamilyen irányban sikerül megoldani, addig Németország felhalmozott készleteiből fedezi szükségleteit.* Hogy ezek a készletek mennyit képviselnek, azt felbecsülni természetesen nem lehet, de 6—10 millió tonnánál aligha kevesebb.

Mindezen forrásokon felül szinte korlátlan lehetőségei vannak a Németbirodalomnak Oroszországban. Az orosz termelés ugyanis meghaladja az évi 30 millió tonnát.

Igaz, hogy Oroszország 1938-ban már mindössze egymillió tonna kőolajat exportált s mióta maga is háborút visel, azóta nemhogy kivitelre telne, de Amerikából behozatalra kényszerült, *forrásai azonban kimeríthetetlenek, hiszen*

a világ kőolajkészletének fele orosz területen van.

Németország tehát innen is remélheti kőolajszükségletének részbeni fedezetét, bár e helyen sem szabad megfeledkezni a mérhetetlen szállítási nehézségekről.

A kőolajért folyó harcban tehát mindkét szembenálló félnek *tekintélyes nehézségekkel kell megküzdeni* s a hatalmak számára ma alighanem ennek a problémának a megoldása a legelsőbbrendű feladat.

TÓTH MIKLÓS

Át akarja törni a blokádot egy német tehergőzös

Montevideo, február 17.

A Lahn német teherhajó, amely november óta Montevideoban tartózkodik, szénkészlete kiegészítése után gyapju- és bőrrakományt vett magához. Nemsokára Buenos Airesbe indul, hogy kiegészítse rakományát és azután egy német kikötőt próbál elérni.

Bécsi Vásár
1940 március 10—17-ig
Menetdijkedvezmények
Dijmentes vizum
Jelentkezési határidő
1940 február 20-ig

Bővebb felvilágositást adnak: a Bécsi Vásár Magyarországi Kirendeltsége, Budapest V., Vörösmarty-tér 1. (Hamburg Amerika Linie) Tel.: 382—390. A Németbirodalmi Vasutak Idegenforgalmi Irodája, Budapest, IV., Váci-u. 1—3. Tel.: 180—229, az összes IBUSz-menetjegyirodák és a MER Utazási és Menetjegyiroda, Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. Tel.: 186-800.

Sertés helyett marhahús és hal fogyott *ma a vásárcsarnokokban*

elyszíni beszámoló az élelmiszerpiac forgalmáról és az új árakról

A sertés és sertéstermékek t, valamint forgalmát szayozó rendelet megjelenése *, ma volt az első szombati-ár a budapesti élelmiszer-con.* Télen-nyáron szombaarányalag legélénkebb a rnokok forgalma. Termekereskedői és fogyasztói ökben ezért egyaránt nagy eklődéssel várták a kora geli órákban, hogy az *új tésrendelet mennyiben ho-t változást a budapesti piacon.*

Beszélgettünk ma reggel b ismert mészárossal és ttessel, akiktől elsősorban *'d óta szerzett tapasztala-ról kértünk tájékoztatást.*

Eszerint a *sertés* és *sertéstermékek* piacán egyelőre nincs változás. Ez nem is lehetséges még ezidőszerint. A megállapított új sertésárakkal — mondották — *feltétlenül biztosítani lehet ugyan a sertéstenyésztés és hizlalás föllendítését,* erre a fellendülésre azonban, a dolgok természeténél fogva, *csak későbbi időpontban lehet számítani.*

Ma reggel nagyjában az volt a helyzet, hogy a Községi élelmiszerüzem fiókjainál az előzetesen kiosztott sorszámok alapján adták ki a zsírt a szelvények ellenében.

Kora reggel hírek voltak arról is, hogy *a késő délelőtti, vagy a délutáni órákban a nagyobb forgalmú hentes és mészáros üzletekben is lehet majd jegyre zsírt kapni.*

akkor *pedig már felszabadul a Balaton.*

Ez a beosztás lehetővé teszi, hogy az élénkülő halpiacon mindig van annyi halféle, amennyi általában kielégíti a jelenlegi fokozottabb vételkedvet.

A mai forgalom keretében az *élő pontyért* 2.50—3.—, a *vágott pontyért* 4.80—4.80, az *élő harcsáért* 4.00—4.50, *fogasért, minőség szerint* 4.00—6.50, a *süllőért* 4.00—5.— *pengős árakat kértek.*

A hideg, esős áprilisi időjárásra való tekintettel, megkérdeztük ma reggel az árusokat, mi a helyzet a *tojás-, főzelék-* és *gyümölcspiacon?*

A tojáspiacon érdekes helyzet állott elő, amennyiben a megfelelő felhozatal és termelés lehetővé tette, hogy a régebben megállapított maximális áron alul is vásárolhat tojást a közönség.

Ez természetesen erősen élénkítette a vételkedvet. Nagy *forgalom bonyolódott le a mai napos is és a teatojás kilójáért 2.40, a főzőtojásért 2.30 pengőt fizettek.*

Kevesebben jelentkeznek zsírjeggyel

— Mint fontos körülményt g kell említeni azt is, — yezte meg az egyik hen- — hogy a *közélelmezési osztály rendelkezése értelben, a zsírjegyet tudvaőleg nem vehetik igénybe k a háztartások, amelyek-zsírkészlete személyent az 1 kg-ot meghaladja.* tehát valaki e rendelkeellenére zsírjegyet igélt, azt e hónap végéig a nem váltott jegyszelvékkel együtt a lakás szerint *tékes nyilvántartási fiók-z kell visszaszolgáltatni.*

Nem vitás, hogy Budapes- sok háztartásban vannak mélyenként 1 kg-ot megladó zsírkészletek.

Kétségtelen tehát, hogy a zélelmezési ügyosztály emett rendelkezésének is része n abban, hogy egyes keletekben a zsírszelvényekl jelentkezők száma észrehetően megesappant.

Egyébként — mondotta az nert hentesiparos — érdeklődéssel várjuk, mi lesz az eredményük azoknak a tárgyalásoknak, amelyet *Rosta* tanácsnok közgyűlési nyilatkozata szerint a *polgármester folytat az illetékes tényezőkkel.*

Rosta tanácsnok szerint minden remény megvan arra, hogy *a zsiradékfélékkel való ellátás terén rövid időn belül javulás áll be.*

Ötnapos tapasztalataik alapján közölték velünk a mészárosok és hentesek azt is, hogy *a sertésárak szabályozása óta az irányított árak mellett forgalomba kerülő borjú és marhahús iránt megélénkült a vételkedv.* Ez azonban nem annyira *hétköznapokon,* mint inkább *a mai szombati piacon volt észrevehető.* Ami ugyanis a hétköznapokat illeti, azok a kispénzű vevők, akiknek szigorúan ügyelniök kell a bevétel és kiadás közötti egyensúlyra, hétfőtől-péntekig *inkább az olcsóbb «belsőrészeket» vásárolják.*

Drága a baromfi, olcsó a tojás

A baromfipiacon is élénkülést várták a sertésárak szalyozásával kapcsolatban.

Az élénkülés azonban elaradt, mert a jelenlegi mas baromfiárak mellett még indig tartózkodók a vevők.

A mai árak a következők ltak:

Rántani- és sütnivaló csirke 5.50—6.50, *kacsa* 3.60, *tyúk* 3.20—3.30, *liba* 4.20 pengő.

A baromfiforgalom vontatottságával szemben kedd óta *élénkebb a halpiac.* A Balatonon április harmincadikáig tart ugyan a halászati tilalom, a nyílt vizeken azonban *ezidőszerint szabad halászni.* Itt ugyanis csak máju 1-én kezdődik a halászati tilalom,

Az eső és a primőrök

A főzelékpiacon a következő árak szerepeltek ma reggel az árjelzőtáblákon: *Gülbaba burgonya 14, Ella 13, vöröshagyma 60, fejeskáposzta 86, vegyeszöldség 30, kalarábé 28, sóska 60, paraj 46, sárgarépa 28.*

A primőrök közül a hideg idő miatt a szabadföldi *spárga* kínálata és felhozatala *csökkent,* a melegágyi *salátában* és *retekben* azonban ma sem volt hiány.

Valamennyi árus hangoztatta, hogy a hideg, esős időjárás miatt legalább is 2—3 héttel kitolódik a primőrök szezonja.

A szabadföldi *spárga ára 1.50—3* között változott kilónként, a *melegágyi retek csomójáért* 2—40, a melegágyi salátáért szintén 20—40 filléres árakat kértek A *burgonyából* és egyéb főzelékfélékből — szombat lévén — megfelelő mennyiségű árut láthattunk ma reggel a piacokon, úgyhogy a vevők nem csak mára, hanem *vasárnapra is megszerezhették a szükséges főzelékmennyiséget.*

A gyümölcspiacon a *narancs* még most, április végén is keresett cikk, amit szintén a hideg időjárásnak tulajdonítanak. Ez idén valószínűleg hosszabb ideig lesz keletje, mint tavaly.

Úgy tudják a piacon, hogy a déligyümölcsfélék közül a csepeli kikötőben mazsolából, mogyoróból, mandulából, fügéből nagyobb mennyiségek vannak beraktározva.

A narancsért ma átlagban 1.60 körüli árakat fizettek kilónként. A jonathan alma ára 1.20—2.20, a *rétesalma* ára 1 pengő körül változott.

A csarnoki árusok szerint a korai gyümölcsfélék piacra kerüléséig feltétlenül elegendő lesz az országban tároló *almakészlet,* még pedig nemcsak a finomabb, hanem a *közönségesebb minőségűekből is,* holott ebből fogyott legtöbb a mai, szombati piacon is.

Rácz Géza

A
szinrádiumot tartalmazó
Juventus kádfürdők
a magas vérnyomás
testi és szellemi kimerülés
korai elöregedés
érelmeszesedés
klimax
köszvény
gyógyitását nagyban elősegitik.
Telefonon is rendelhet fürdőt!
Rudas gyógyfürdő: Telefon 15-60-70

HÍREK MINDENFELŐL

MOST INDULT MEG elsőízben a menetrendszerű hajóközlekedés Vladivosztok, Szahalin szigete és Kamcsatka félszigete között. Az újonnan megnyitott hajózási vonalon utasokat, postát és teherárut szállítanak. A hajók Vladivosztokból indulnak, érintik a Tatár tengerszoros Szovjetszkája Gavany új kikötőjét és támaszpontját, érintik Szahalin kikötőit, majd innen vitorláznak Kamcsatka felé. Az első menetrendszerű hajó 400 utast és postát szállított.

•

A SZÓFIAI KÖZPONTI FOGHÁZBAN felakasztotta magát és meghalt Szkoplikov Dimitrijevics Mihály vizsgálati fogoly. Az 59 éves Szkoplikov orosz származású volt, de már hosszú ideje Bulgáriában élt. Nemrég tartóztatták le, mert azzal gyanusították, hogy az angol titkos szolgálat által létesített kémszervezet tagja.

•

LONDONBAN a cigarettahiány olyan arányokat öltött, hogy sok dohányüzletet hetenkint legalább egy napon zárva tartanak. Angliának nagy cigarettakészletei voltak, a légi támadások következtében azonban sokmillió cigaretta elpusztult. Sok vidéki városban már hetek óta nincs cigaretta.

•

A BOLGÁR katonai parancsnok rendelete értelmében Trácia megszállott részein az élelmiszeráraknak nem szabad magasabbaknak lenniök, mint ez év április 6-án.

•

A SZÓFIAI városi tanács rendeletének értelmében az autótulajdonosok ezután csak külön engedéllyel hagyhatják el a város területét. Ez a rendelkezés kapcsolatban áll azzal a nemrég közölt intézkedéssel, hogy Bulgáriában az összes autókat szükség esetén a hadsereg rendelkezésére kell bocsátani.

•

SZOMBATRA VIRRADÓ éjjel hivatalosan közölték a szovjetfővárosban, hogy a népbiztosok tanácsa, illetve a legfelsőbb szovjet ratifikálta a japán—orosz semlegességi egyezményt és így a szerződés azonnal hatályba lépett.

•

A KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTER jelentése szerint márciusban 834 ember vesztette életét Angliában közlekedési szerencsétlenség következtében a mult év ugyanc hónapjának 496 halálesetével szemben. Az elsötétítés alatt 369, napközben 465 személy halt meg.

•

A SVÁJCI SZÖVETSÉGI hadigazdálkodási hivatal péntekre virradó éjjel május 1-étől kezdődően eltiltotta Svájcban a magánautók és motorkerékpárok használatát. Csak azok a folyékony üzemanyaggal hajtott gépjárművek maradhatnak forgalomban, amelyek az első csoportba vannak beosztva.

•

CSÜTÖRTÖKÖN ESTE berekesztették a mexikói parlament külön, rendkívüli ülésszakát. Az ülésszak alatt elfogadták Camacho köztársasági elnök számos törvényjavaslatát, közöttük a munkások sztrájkjogának megszűkitését, az állami alkalmazottak szakszervezetének jogkorlátozását és azt a javaslatot is, amely ismét megengedi a külföldi tőkének, hogy részesedést vállalhasson az olajvállalatokban. Ez a törvény most már lehetővé tette, hogy végleg megszüntessék azt a viszályt, amely az Egyesült Államokkal az amerikai olajvállalatok vagyonának kisajátítása miatt keletkezett.

•

A MEXIKÓI PARLAMENT pénteken tizennégymilliő dollárt szavazott meg azoknak a flottatámaszpontoknak költségeire, amelyeket — az EXCELSIOR című lap jelentése szerint — részben a Mexikói öbölben, részben a csendesóceáni partokon létesítenek.

Elítéltek három árdrágítót

A pestvidéki törvényszék *Boglutz*-tanácsa mint *uzsorabíróság* ma több árdrágítási ügyben hozott ítéletet. Az ügyészség árdrágító visszaélés vétsége miatt vádat emelt *Kereskedő* Ferenc és felesége *sashalmi* hentes és mészárosok ellen. **A vád szerint a zsír kilóját a mult év őszén a megengedett 1 pengő 98 fillér helyett 2 pengő 20 fillérért árusították.** A vádlottak ezenkívül a háj és zsírszalonna kilójáért a hatóságilag megállapított *3 pengő 94 fillér helyett 4 pengő 20 fillért kértek.*

A bizonyítási eljárás után a törvényszék Kereskedő Ferencet 200 pengő pénzbüntetésre, feleségét pedig 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Renz József *vecsési* hentesmestert azért vonta felelősségre a bíróság, mert az ügyészség vádja szerint a mult év végén a *zsír kilóját 18 fillérrel drágábban adta el, a zsírszalonna kilójáért pedig 2 pengő 12 fillér helyett 2 pengő 40 fillért számított.* **A törvényszék Renz Józsefet is bünösnek találta árdrágító visszaélés vétségében és ezért 400 pengő pénzbüntetésre ítélte.**

Mind a három ítélet jogerős.

Felfüggesztették a MÁV áruforgalmi korlátozásait

Az elmult hetekben a MÁV a vasúti vonalakon bizonyos korlátozásokat léptetett életbe az áruforgalom terén. A Vasúti és Közlekedési Közlöny jelentése szerint a MÁV a vasúti áruforgalmi korlátozásokat az összes vonalakon felfüggesztette.

Háromévi fegyház után *– felmentés*

Sándor Imre gazdalisztet a büntetőtörvényszék Krayzelltanácsa néhány hónappal ezelőtt kerítés címén háromévi fegyházra ítélte és nyomban letartóztatta. Fellebbezés folytán a tábla az ítéletet megsemmisítette és a gazdatisztet szabadlábra helyezte.

Az iratok ismét visszakerültek a törvényszékre, amely ma foglalkozott Sándor Imre bűnügyével. Schüssler királyi ügyész vád- és Vajda Sándor dr. védőbeszéde után a törvényszék Sándor Imrét felmentette az ellene emelt vád alól. Az ítélet nem jogerős.

VASÁRNAP FUTJÁK *a Háromévesek nagy hendikepjét*

A *Magyar Urlovas Szövetség* vasárnap rendezi meg a Háromévesek nagy hendikepjét, amely a derbyévjárat képviselőinek első komolyabb erőpróbája. A nagy hendikepre eredetileg 52 lovat neveztek, az utolsó törlések után azonban már csak 27 jelölt tartotta meg indulási jogosultságát, de az istállóhírek szerint legfeljebb csak 18 ló áll starthoz.

A 8000 pengős nagydíj legesélyesebb jelöltje a *Németh*-istálló kiváló háromévese, *Várnagy, Schejballal* a nyergében. Mult évi eredményei után, különösen ha figyelembe vesszük két állandó munkapartnerének: Bajvívónak és Lady Simsonnak mult vasárnapi győzelmét, elsősége alig kétséges. Kemény küzdelme lesz azonban az *Érdidíjban* pompás formát futott Cagliarival. A következő esélyek: *Keep smiling, Tenax* és *Eaton Boy.*

A *Diószpusztai-díj* favoritja *Bajvívó,* míg a *Pomázi* hendikepben *Ruszinszkónak, Ripacs* és *Bellagio* a legkomolyabb riválisa.

Jelöltjeink:

I. *Lidérc—Columbus*
II. *Aldershot—Brigi*
III. *Bajvívó—Szajkó*
IV. *Várnagy—Cagliari*
V. *Ruszinszkó—Ripacs*
VI. *Hozsanna—Padisah*
VII. *Virtus II.—Bajnok*
VIII. *Csillogó—Virgács*

— **Halálozás.** *Réti* Sándor f. hó 25-én 53 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a rákosi keresztúri hősök temetőjében.

Deutsch Adolf, a volt Czettel és Deutsch cég főnöke 85 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap, 27-én 12 órakor lesz a kerepesiúti temetőben.

Két vidám és pajkos bécsi leány története a revüszínpadtól a modernül berendezett lakásig!
Hilde Krahl
Gusti Huber
Gustav Fröhlich
Theo Lingen
Modern bútorok — modern szerelem!
Mai lányok mai története
Rendezte:
THEO LINGEN
Zene:
PETER IGELHÖFF

(TOBIS-MAJESTIC FILM)
PREMIER MA! CORSO

Esti Kurir 1941. ápr. 26.

SPORT
HÍREK

VASÁRNAP MEGINDUL A KERÉKPÁROS VERSENYÉVAD. A Magyar Kerékpáros Szövetség április 27-én, vasárnap délelőtt rendezi évadnyitó országúti versenyét a népligeti kis körben. A versenyzők két csoportban indulnak. Reggel 6 óra 30 perckor rajtolnak a III. és IV. osztályú vresenyzők, míg a főversenyzők csoportja 8 óra 45 perckor indul. A népligeti kis kör a Népligetnek a Simor-utca folytatása és a Kőbányai-út között levő részén terül el. Hossza két kilométer. Az első csoport 70 kilométert (35 kört) fut, míg a főversenyzők távja 1000 kilométer (50 kör). A főversenyzők versenyét különösen érdekessé teszik az ötkörönként megismétlődő hajrák, melyek pontozás alá esnek és az ezekben elért helyezések adják majd a végeredményt. Rajt a kis körnek a Kőbányai-úttal párhuzamosan haladó részén van. Ugyanitt lesz a cél is.

++

A MAGYAR BIRKÓZÓK SZÖVETSÉGE ma este fél nyolc órai kezdettel rendezi a Fővárosi Cirkuszban a magyar-olasz birkózómérkőzést. A magyar-olasz összecsapás során a következő mérkőzésekre kerül a sor: Tőzsér—Liverini, Tóth—Bertoli, Gaál—Magni, Sóvári—Resofski, Fényák—Gallegati, Kovács—Silvestri, Bóbis—Donati. A versenyt a német Theo Schopf vezeti, olasz részről Gino Censky, magyar részről Frankó Mihály pontoz.

++

A LATORCA-UTCAI PÁLYÁN az *Elektromos—Szeged*-mérkőzés kerül sorra vasárnap. A Szeged a következő csapattal áll ki: *Tóth — Szabó, Raffai — Ladányi, Baróti, Bertók — Bognár, Kisuczki, Mester, Seper, Nagy.* Ez a tizenegy győzte le a Gammát és ezért a vezetőség joggal vár eredményes szereplést ettől az Elektromos ellen is. Az Elektromos összeállítása még nem végleges. A legutóbbi tréningek után a következő összeállítás valószínű: *Bakos — Pákozdi, Onody — Pázmándy, Marosi, Pálinkás — Rozsáli, Lengyel, Szendrődi, Kállay, Búzássy.* A mérkőzés fél öt órakor kezdődik. Bíró: *Palásti.* Félháromórai kezdettel az *Elektromos II.—MFTR* amatőr-bajnoki mérkőzés kerül sorra. — A *Ferencváros—Haladás* (Üllői-út) és a *Beszkárt—Szolnok* (Sport-utca), *Törekvés—Tokod* (Bihari-út) szerepelnek még a budapesti programon. Az *Ujpest* Csepelen játszik a WMFC ellen.

++

MAGYAR BIRKÓZÓ szerepel az olasz válogatott csapatban. A weltersúlyú Resofszky már hosszabb ideje él Olaszországban és állandó tagja az olasz válogatott csapatnak. Budapesti szereplését érthető érdeklődés előzi meg.

++

A Törekvés nem esik ki, ha megnyeri az idei Corinthian-díjat. E díjmérkőzéseket azzal akarják érdekesebbekké tenni, hogy kimondották: a Corinthián díj győztesét ezúttal azzal jutalmazzák, hogy egy osztállyal feljebb kerül a bajnokságban, illetve ha egyébként kiesésre állana az év végén, akkor nem esik ki! Erre szükség is van, mert sem a Corinthián-díj, sem a Magyar Kupa nem kelti jelenleg azt az érdeklődést, ami az 1914 előtti tradicióknak megfelelne. A Corinthián-díj mérkőzéseket 1907—1908-ban rendezték meg először. A döntőben az FTC az NSC ellen 5:0-ra győzött. A következő évben az FTC a Törekvés ellen a döntőben aratott 3:0-ás győzelmével nyerte meg a díjat. A Törekvésnek a Corinthián-díjban később is nagy sikere volt, mert 1914-ig még kétszer került döntőbe a csapat.

++

BELGIUMBAN MEGKEZDŐDÖTT a FUTBALLBAJNOKSÁG. A csapatok eddig barátságos mérkőzéseket játszottak. Az első forduló eredményei: Boom FC—Anderlecht 3:1, White Star—Alost FC 3:2, Lierschke—Club Malinois 4:2, Cercle Bruges—Lyra 2:1.

++

A BÉCSI RAPID a birodalmi bajnokság mérkőzései során vasárnap Münchenben a «München 1860» csapatával kerül szembe.

SZÍNHÁZ • FILM

AZ ÖRVÉNY

A. N. Osztrovszkij színműve a Nemzetiben

Vajmi kevés új elemet hoz az orosz drámaíró a XIX. század második felének nyugateurópai drámairodalmához viszonyítva. Bágyadt színpadi szemléletéhez a szerkesztőkészség hiánya, vagy szándékos félretétele járul, de Osztrovszkij korántsem olyan mély és bensőséges alkotó, mint például Csehov, akinek szándékosan megszerkesztetlen és eseménytelen életképei művészi fínomságaik révén nem tévesztik el hatásukat. A huszas években a Vígszínház sorozatosan és a közönség lelkes érdeklődése mellett játszott Csehov-darabokat, minden előzetes számítás és színpadi papírforma ellenére; az Örvény esetében ez a csoda aligha fog megismétlődni.

Aránylag keveset kapunk a darabban az orosz helyi színezetből is, jóllehet ilyen értelmű igéretek előzték meg. Az egyszerű cselekményt eleve adott, állóképszerű jellemek mozgatják, mindenesetre igen tétován és vontatottan. Talán csak a «tragikus» sorsú fiatal asszony alakja válthat ki élénkebb érdeklődést a nézőből. Ez a nőalak — *Somogyi* Erzsi bensőségesen átélt alakításában kel életre — az orosz jellem mélyebb rétegeiből emelkedik ki, mai fogalmaink szerint, a freudi mélylélektan fogalmazásával élve szinte rikító ábrázolása annak a tételnek, hogy a neurózisban a bűntudat előbb van, mint maga a bűn. Katherina alakja köré csoportosulnak a többi szereplők: Kabanova, a matriarchátust orosz megszállottsággal gyakorló özvegyasszony (*Vízvári* Mariska emlékezetes alakításában), a passzív és megadó szláv lelket képviselő Kabanov Tichon, (szerepében *Ujlaky* László jó színészi munkát végzett), Varvara, Katherina ellenpontjaként (*Olty* Magda elhitető erővel játszotta) és a szépséget és fiatalságot szektárius vakbuzgósággal ostorozó «úrhölgy» (szerepében *Gobbi* Hilda ismét jeles volt). Kuligin, az »autodidakta» szerepe, ha nem is drámai elem, mindenesetre a darab legépebb és legteljesebb mozzanata; kivételesen összetett és sokrétű alakjában mintha egy kitűnő novella veszett volna el. A szerep *Gózon* Gyulánál méltó helyen volt. Dikoj szerepéről merőben érthetetlen, hogy hogyan került a darabba, viszont *Bartos* Gyula alakítása bőven hozzájuttatja a létjogosultsághoz. Elismeréssel kell említeni a kisebb szereplőket is, *Nagy* Adorján sok igyekezettel rendezte a darabot, amelynek *Horváth* János díszletei szép keretet adtak. A fordításért *Trócsányi* Zoltánt illeti köszönet.

Gáspár Zoltán.

Befejeződött a berlini Állami Opera budapesti vendégjátéka

Hóman Bálint nyilatkozata a berlini művészekről

A Budapesten szereplő berlini operaegyüttes pénteken este Wagner legnépszerűbb zenedrámáját, a Walkürt interpretálta a budapesti operaházban, valóban élményszerű előadás keretében.

Heinz Tietjen, a berlini operaház világhírű intendánsa és a bayreuthi Wagner-előadások rendezője töltötte be a karnagyi tisztséget és varázsolta a budapesti közönség elé a bayreuthi stílus minden nagyszerűségét és szépségét. A hatást nagy mértékben fokozta az is, hogy Wagner remekművét Preetorius eredetei díszletei között jelenítették meg a kiváló német énekesek, akiknek mindegyike pompás teljesítményt nyujtott énekben, játékban egyaránt.

A pesti közönség régi kedvence, Müller Mária énekelte Sieglindét óriási sikerrel. Völker kiváló Siegmund volt, Brünnhilda Marta Fuchs, Wotan Jaro Prohaska, Fricka Elisabeth Klose, Hunding Joseph Hoffmann. Gyönyörű volt a harmadik felvonás Walkür-együttesének teljesítménye is.

A közönség leikes tapsokkal honorálta a művészi produkciót, amelynek ünnepélyességét fokozta, hogy az előadáson megjelent Horthy Miklós kormányzó, valamint Bárdossy László miniszterelnökkel együtt a kormány számos tagja is.

★

Hóman Bálint kultuszminiszter a *berlini állami Opera* vendégjátékáról és művészeiről a következő nyilatkozatot adta:

— A német operai kultúrának ősi hagyományai vannak. Különösen céltudatos irányt vett e kultúra fejlődése az utóbbi évek-ben, amidőn zenei vonatkozásban is Berlin lett Németország központja. Hitler felismerve a berlini állami színházak kivételes jelentőségét, mindegyiket közvetlenül Göring miniszterelnök alá rendelte, aki páratlan áldozatkészséggel gondoskodik arról, hogy színvonalukat minél magasabbra emelje.

— A három estére terjedő vendégjáték a legmélyebb benyomást tette Budapest zenei életére. A berlini együttes megmutatta, hogy miként kell a heroikus német zenedráma legnagyobb mesterének, Wagnernek legstílusosabban hódolni. Egy-egy híres német Wagner-énekessel, így különösen Müller Máriával, találkoztunk már Operaházunk színpadán, de most az összes szereplők a bayreuthi hagyományokat ápoló zenedrámai stílust képviselték.

Eredeti bemutató Miskolcon

A *vitéz Tolnay* Andor vezetése alatt álló miskolci *Nemzeti Színház* ma este eredeti bemutatót tart. Színrehozzák vitéz *Zilás* Bertalan és *Czobor* Károly háromfelvonásos regényes daljátékát, a *Toldi Miklós*-t, vitéz *Tolnay* Andor rendezésében és *Fischer* Károly vezénylésével.

Toldi Miklós szerepében *Gárdonyi* László lép fel, míg Anikót *Földessy* Lilla, Nagy Lajost *Lendvay* Lajos, Toldi Lőrincnét *Vadász* Kató, Toldi Györgyöt *Daniss* Győző, Rozgonyi Piroskát *Márffy* Vera, az öreg Benczét *Bulányi* László játssza.

Stignani Ébe és Németh Mária egy színpadon

A rendkívüli vendégciklus keretében május 4-én, vasárnap és május 6-án, kedden, *Stignani* Ébe, a *római Királyi Opera* világhírű művésznője, vendégszerepel az *Operaházban.* Vasárnap az *Aida*, kedden a *Trubadur* kerül előadásra a rendkívüli vendégciklus B. és A. bérleti sorozatának keretében. Mindkét előadáson föllép *Németh* Mária, az *Operaház* tiszteleti tagja is.

A Bécsi gyémántok a rádióban

A budapesti studió holnap, vasárnap este háromnegyed 8 órakor először viszi el mikrofonját a főváros legújatalabb színházába, a Madách Színházba, ahonnan helyszíni közvetítés lesz. A „Bécsi gyémántok"-at, Curt von Lessen és Steinbrecher zenés vígjátékának előadását közvetítik.

Ma hallottam,

hogy

a *Cantus vitae*-nek, *Dohnányi* szimfonikus kantátéjának, amelyet magyar színpadon még soha nem adtak elő és amely a *Filharmóniai Társaság* hangversenyének keretében kerül bemutatóra hétfőn este az *Operaházban*, *Rigó* Magda, *Basilides* Mária, *Rösler* Endre, *Losonczy* György, a *Székesfővárosi Zenekar* és az *Erzsébet leánygimnázium* énekkara lesznek szereplői. Az előadást *Dohnányi* Ernő vezényli.

★

a *Pódium*, *Békeffi* László kis irodalmi színháza, ma délután a *Vígszínház vendége lesz.* A kis színpad díszletei még ma estefelé a vígszínházi előadás után, visszakerülnek a *Pesti Színházba*, ahol este rendes előadás lesz.

★

az Operaház holnap, vasárnap tartja utolsó délutáni előadását. A mosoly országa kerül színre.

★

Gilliam *Henny*, a legutóbbi tangóharmonika hangverseny egyik legsikeresebb résztvevője máris szerződést kapott a következő estre, sőt több más fellépésre is. A fiatal hölgy ugyanis tizenhét kilogram súlyú harmonikájával *Magyarországon* először játszotta el teljes egészében *Liszt* II. rapszódiáját és *Brahms* VI. magyar táncát — szólóban.

★

a Kamara Varieté nem tart főpróbát a csütörtökön bemutatásra kerülő új burleszk-revüjéből, a Napos oldal-ból.

★

Gábor Magdának, a szép-hangú dizőznek, egy hangulatos angol valcere jelent meg *„Úgy sír a szerenád"* címmel. Szövegírója *Lóránd* György, a tehetséges versíró.

András üdvözlete

Minden budapesti Andrásnak, aki telefonnal rendelkezik, tegnap kis névkártyát küldött Páger Antal, bejelentve, hogy «újszülöttje»: András című új filmje hamarosan megjelenik a pesti mozivásznon.

A címzettek nyilván nem vették észre, hogy a névkártyák hátán egy szám is van. Az a huszonöt címzett, akinek számát a Royal Apollo igazgatósága a premier kitűzése után megállapítja, két-két szabadjegyet kap a díszbemutatóra.

MŰSOROK

Színház

Operaház. Szombat (½7): Hovanscsina (D 21), vasárnap d. u. (3): A mosoly országa, este: Nincs előadás, hétfő (½8): Filharmóniai hangverseny, kedd (½7): Siegfried (A 22), szerda: Nincs előadás, csütörtök (½8): Manon Lescaut (Népm. Biz. N 8), péntek (½7): Tell Vilmos (C 21), szombat (½8): Farsangi lakodalom (D 22), vasárnap d. u.: Nincs előadás, este (½7): Aida (rendk. vendégciklus B 5).

Nemzeti Színház (½4, ½8). Szombat: Az örvény, vasárnap d. u.: Elnémult harangok, este: Az örvény (I), hétfő: Az örvény (II), kedd: Az örvény (III), szerda: Az örvény (IV), csütörtök: Fülemile, péntek: Az örvény (N 1), szombat: Az örvény (VII), vasárnap d. u.: Gyurkovics-lányok, este: Az örvény.

Nemzeti Kamaraszínház (¼4, ¾8). Minden este és vasárnap d. u.: Kaland.

Madách Színház (¼4, ¾8). Minden este és vasárnap délután: Bécsi gyémántok.

Magyar Művelődés Háza. Szombat: Nincs előadás, vasárnap d. e. (¼11): Ádám Jenő hangversenye, d. u. (3): Levente-előadás, este (½8): Bohémélet, hétfő (3): Ifjusági előadás, kedd (3): Ifjusági előadás, szerda (3): Ifjusági előadás, este (½8): Gioconda, csütörtök, péntek, szombat (½5, 7): Vidám rövid filmek, vasárnap este (8): Tarka est.

Vígszínház (¼4, ¾8). Szombat d. u.: Pódium vendégjátéka, szombat este, vasárnap d. u. és este, hétfő (G), kedd, szerda és jövő vasárnap d. u.: Színház, csütörtök este (7): Főpróba, péntek (E), szombat (szomb. esti bérl.) és jövő vasárnap este (V): A tizedik kéró.

Magyar Színház (¼4, ¾8). Szombat, vasárnap d. u. és este (N) és a jövő héten minden este és vasárnap d. u.: 2000 pengős férfi.

Andrássy Színház (¼4, ¾8). Szerdáig nincs előadás, csütörtöktől minden este és vasárnap d. u.: Egyszer mezcsallak.

Pódium a Pesti Színházban (½5, ½9). Minden este és vasárnap d. u.: A meztelen igazság.

Fővárosi Operettszínház (¼4, ¾8). Minden este és vasárnap délután: Fityfiritty.

Nemzeti Bábjáték (Podmaniczky-u. 8). Minden délután (4): Aranyszőrű bárány, minden este (8): Toldi.

Komédia Orfeum (½5, ½9). Minden este és vasárnap délután: Vigyázat, törékeny!

Kamara Varieté. (Minden este ½9, szombat 6, 9, vasárnap ¼4, ¼7, 9): Szerdáig: Pesti szimfónia, csütörtöktől: Napos oldal.

Royal Varieté (4, 8). Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Nemzetközi artistarevü.

Rádió

Állandó műsorszámok. Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna. 7: Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek. 10: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 7: Hírek magyar, német és román nyelven. 9.40: Hírek, időjárásjelentés és 12: Hírek.

Szombat, április 26.

BUDAPEST I. 3.2?: Rendőrzenekar. **4.10:** Ifjusági rádió. **5.15:** Szerelmesek muzsikája". (Előadás kamarazenekarral.) **6.00:** Műszaki előadás. **6.50:** Furka Gizella zongorázik. **7.20:** Légvédelmi közlemények. **7.30:** Hangképek innen-onnan. **8.50:** Lóverseny-eredmények. **8.10:** „Kívánsághangverseny. **10.10:** Hangképek a magyar-olasz birkózómérkőzésről. **11.25:** Cigányzenekar.

BUDAPEST II. 5.30: Hubiczky-szalonzenekar. **6.30:** Mezőgazdasági félóra. **7.05:** Orgonaművek hanglemezről. **7.30:** Csabai István előadása. **8.10:** Kamarazene hanglemezről.

Vasárnap, április 27.

BUDAPEST I. 8.00: Hanglemezek. **8.45:** Hírek. **9.00:** Gör. kat. szentbeszéd. **10.00:** Róm. kat. szentbeszéd. **11.15:** Evang. istentisztelet. **12.20:** Időjelzés. **12.30:** A rádió szalonzenekara, közben: **1.00:** Csuka Zoltán előadása. **1.45:** Hírek. **2.00:** Hanglemezek. **3.00:** Időszerű gazdasági tanácsadó. **3.45:** Heinemann-tánczenekar. **4.30:** Közművelődési előadás. **5.00:** Hírek. **5.20:** Honvédműsor. **6.00:** Felolvasás. **6.25:** Magyar nóták. **7.20:** A honvédség propagandaszázadának rádióközvetítése. **7.45:** A „Bécsi gyémántok" című vígjáték közvetítése a Madách Színházból, közben sport- és lóverseny-eredmények, hírek. **11.00:** Hírek, utána cigányzenekar.

BUDAPEST II. 11.00: Cigányzenekar. **12.05:** Levente-félóra. **3.05:** Szalonótös. **6.00:** Magyar nóták. **6.25:** Bierbauer Virgil dr. előadása. **7.0?:** Hanglemezek. **8.00:** Hírek. **8.10:** Végh Sándor-vonósnégyes. **9.00:** Felolvasás.

Hétfő, április 28.

BUDAPEST I. 10.00: Népélelmezési előadás. **10.45:** Felolvasás. **12.10:** Cigányzenekar. **1.30:** Szalonótös. **3.20:** Hanglemezek. **4.15:** Diákfélóra. **5.15:** Bak László zongorázik. **5.45:** Ybl Ervin dr. felolvasása. **6.15:** Rajkózenekar. **6.30:** „Közvetítés a Védegyleti bálról". **7.20:** Légvédelmi közlemények. **7.30:** Hangversenyismertetés. **7.35:** A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. **8.55:** Csuka Zoltán felolvasása. **10.10:** Cigányzenekar. **11.30:** Szu Kálmán jazz-hármasa.

BUDAPEST II. 6.30: Német nyelvoktatás. **7.00:** Ének zongorakísérettel. **7.25:** Thurzó Gábor elbeszélése. **7.** Ravel-zene hanglemezről. **8.00:** Hír **8.10:** Szórakoztató zene. **9.10:** Ma Antal dr. előadása.

Film

Sz. = szomb., V. = vas., H. = hétf., K. = kedd, Sz. = szerda, Cs. = csütört., P. = péntek, d. u. = délután, e. = este, ü. = ünnep.

ADMIRAL (T.: 353—707): **Nem g rekjáték.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. ü. ½2-kor is.)

ALKOTÁS (T.: 355—374): **Ismeret ellenfél.** (¾4, ¼6, ¾8, ¼10, v. ü. ½2-kor is.)

ANDRÁSSY (Tel.: 124—127): **El birtok.** (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és 11, 2, 4, 6 8, 10.)

ÁTRIUM (T.: 154—024 és 153—0 **A kék madár.** (½6, ½8, ½10, sz., és ü. ½4-kor is.)

BELVÁROSI (Tel.: 384—563): **Tópa látomás.** (4, 6, 8, 10, v. és jobbt.: 2, 4, 6, 8, 10, ball.: ¾3, ¾7, ¾9.)

BELVÁROSI HÍRADÓ (T.: 181-2 **Újvidék felszabadulása.** — **A kán és az afrikai háború.** — **gos Híradó Horvátországról.** — **lászok paradicsoma.** — **Hírad** (10—24 óráig.)

BODOGRAF (Telefon: 149—5 **A nyugati győzelem.** (½4, ½6, ½10, v. és ü. 11, ½2-kor is.)

BROADWAY (Telefon: 422—7 **Olajváros.** (½4, ½6, ½8, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

BUDAI APOLLO (Telefon.: 351—5 **Töparti látomás.** (½5, ¾7, v. és ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.

CAPITOL (T.: 134—337): **Alb** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. 11 ½2-kor is.)

CASINO (T.: 383—102): **A Mander ház asszonya.** (½5, 7, ½10, sz., és ü. 2-kor is.)

CITY (T.: 111—140): **Gulliver a tör országában.** (¾6, ¾8, ¾10, sz., és ü. ¾4-kor is.)

CORSO (T.: 182—818): **Egy szív kia** (½6, ½8, ½10, sz., v., ü. ½4-kor

CORVIN (Tel.: 138—988 és 139—5 **A szerelem nem szégyen.** (¼4, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

DAMJANICH (Telefon: 425—6 **Eladó birtok.** (½4, ½6, ½8, ½10 és ü. ½2-kor is.)

DÉCSI (Telefon: 125—952 és 121—3 **Így élni jó.** (½6, ½8, ¾10, sz., és ü. 3-kor is.)

ELIT (Tel.: 114—502): **Ma, tegn holnap.** (4, 6, 8, 10, v., ü. 2-kor

FORTUNA (T.: 225—238): **Eladó l tok.** (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor

FORUM (Tel.: 189—707 és 189—5 **A bagdadi tolvaj.** (½6, ½8, ¾ sz., v. és ü. 3-kor is.)

GLORIA (Telefon: 427—521): **Tópa látomás.** (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HÍRADÓ FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-4 **Újvidék felszabadulása.** — **A kán és az afrikai háború.** — **gos Híradó Horvátországról.** — Regensburg. — **Miről kék a Du** — **Híradók.** (9—24 óráig.)

HOLLYWOOD (Telefon: 225—0 **Balalajka.** (¼4, ½6, ½8, ½10, és ü. ½2-kor is.)

HOMEROS (Telefon.: 496—178): **N gyerekjáték.** (¾5, 7, ¾10, v. és ½2-től folyt.)

IPOLY (T.: 292—626): **Töparti l más.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ½2-kor is.)

JÓZSEFVÁROSI (Telefon: 134—6 **Töparti látomás.** (¼4, ½6, ½8, v. és ü. ½2-kor is.)

KAMARA (T.: 423—901): **Egy s szony három élete.** (11, ½2, ½7, 9.)

KULTÚR (Telefon: 386—133): **El birtok.** (5, ½8, ½10, v. és ü. ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

LLOYD (Tel.: 111—994): **Szerelem vérpad.** (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ½2-kor is.)

NYUGAT (Tel.: 121—022): **Tópa látomás.** (½5, 7, ½10, sz. 4, 6, 10, v. és ü. 2-kor is.)

ODEON (T.: 422—785): **Töparti l más.** (½5, ¾7, ¾10, sz. ¼4, ½6, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

OLYMPIA (T.: 423—188): **Isten h zád, szerelem.** (11, 2, 4, 6, 8, 1

OMNIA (T.: 130—125): **Három Codo** (5, ½8, ½10, sz., v., ü. 4, 6, 8, 1

ORIENT (Tel.: 114—926): **Nyug győzelem.** (¼4, ½6, ½8, ½10, v. ü. ½2-kor is.)

OTTHON (Telefon: 146—447): **A gyá** hős. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ½2-kor is.)

PALACE (T.: 221—222): **Dankó Pis** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

PÁTRIA (Telefon: 145—673): **Ma, nap, holnap.** (4, 6, 8, 10, v. ü. 2-kor is.)

PHÖNIX (Tel.: 223—242): **A peki lány.** (11, 1, 3, 5, ¾8, ½10.)

RÁDAY (Tel.: 382—581): **Az Edison.** (½5, 7, ½10, v. és ü. 2, 6, 8, 10.)

RÁDIUS (T.: 122—098 és 120—5 **Aki az igazságot keresi.** (½6, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

REX (T.: 228—020): **Töparti látom** (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ½6, ½8, v. és ü. ½2-kor is.)

RIALTO (Tel.: 224—443): **Tópa-ti tomás.** (11, 1, 3, 5, ¾8, ½10.)

ROYAL APOLLO (Telefon: 222—0 **Gulliver.** (5, 7, 9, sz., v. és ü. ½6, ½8, ½10.)

ROXY (Telefon: 226—224): **birtok.** (3, ¾6, ½8, ¾10, v. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

SAVOY (Telefon: 146—040): **M nap, holnap.** (¼4, ½6, ½8 v. és ü. ½2-kor is.)

SCALA (Telefon: 114—411): **Hal tek.** (½6, ½8, ¾10, sz., v. 3-kor is.)

SIMPLON (T.: 268—999): **Ma, holnap.** (½4, ½6, ½8, ½10, ü. ½2-kor is.)

STUDIO (Tel.: 225—276): **A asszony.** (11, ½2, ½4, ½ ½10.)

TURÁN (T.: 120—008): **Nem játék.** (11, ½2, 4, 6, 8, 10 ü. 11. 2. 4. 6. 8. 10.)

TIVOLI (Tel.: 225—602): **Tópa tomás.** (11, ½2, ¾4, ¾6, ¾ v. és ü. 11, ¾2, ¾4, ¾6, ¾8

URÁNIA (T.: 146—036): **Ki hangverseny.** (5, ¼8, ½10, sz. ü. ¾8-kor is.)

VESTA (T.: 222—402): **Alex Ragtime Band.** (11, ½2, ½ ½8, ½10.)

3. hétre prolongálva!

Isten hozzád szerelem

az OLYMPIÁBAN

SZÍNHÁZ • FILM

HAMLET

Felújítás a Nemzeti Színházban

Közel másfél évszázad előtt szólalt meg először *Hamlet* magyar színpadon, még pedig *Kolozsvárott*. *Kócsi Pathó* János alakította a dán királyfi alakját. A *Nemzeti Színházban* 1839-ben mutatták be *Egressy* Gáborral a címszerepben és azóta állandóan visszatér színpadainkra. A száz esztendő során híres *Hamlet* volt a Nemzetiben *Egressyn* kívül *Lendvay, Bethlen, Paulay, Nagy Imre, Mihál fi, Molnár, Somló, Beregi, Pethes* és *Odry*.

A *Nemzeti Színház* mostani felújítását is nagy érdeklődés előzte meg. Részint *Németh* Antal új rendezésének szólt ez az érdeklődés, részint pedig *Uray* Tivadarnak, aki első ízben személyesítette meg a dán királyfi tragikus alakját.

Az előadás mindjárt meglepetéssel kezdődik. A rendező *kriptává alakította át az orchestert* és még mielőtt megvilágosodna a színpad, itt jelenik meg *Hamlet*, hogy pislákoló mécsvilágnál, apja szarkofágja fölött mondja el a híres „*Lenni, vagy nem lenni*" monológot. Hajlandók vagyunk azt hinni, hogy a rendező az *eredetieskedés* kedvéért változtatta meg a monológ helyét, kétségtelen azonban, hogy egyéb és fontosabb oka is volt erre. *Hamlet* a monológgal — hogy stílusosak legyünk az orchesterhez — hangvillát üt meg és e rezgés hivatott végigkísérni a dráma jeleneteit. Ugyanezt a célt szolgálja a szarkofág is, amely egy percre sem tűnik el a néző elől és mindvégig arra figyelmeztet, hogy *Hamlet* bármit tesz is, *fiúi kötelességének tesz eleget*. A monológ helyének megváltoztatása csak annyiban kifogásolható, hogy amikor *Hamlet* belekezd a szövegbe, a közönségnél még nincs meg a kellő disznozsíri, de hiányzik az a színpadnál is, annál is inkább, mert az *elhelyezkedők fészkelődése is állandóan zavarja*.

Egyébként az új rendezés mindenképpen *érdekes*. Különösen a *három szintre* tagolt színpad, mély perspektívával, masszív, szellemes szerkezetével, a kor komor hangulatát tökéletesen felidéző díszleteivel mondható szerencsés és ötletes elgondolásnak. A zsöllyékig megnyújtott színpad *a térben* is közelebb hozza a színpadi játékot és ez lehetett a célja *Németh* Antalnak, aki egyébként is arra törekedett, hogy *tetszetős, színes, élőképszerű beállításokkal populárisabb ízt adjon a drámának*. *Hamlet* úgyszólván mindig *az alsó szinteken mozog*, innen irányítja *cselszövényeit*, amiből az derül ki, hogy az új rendezés Hamlet intrikusi mivoltát helyezi előtérbe.

Uray Tivadar Hamlet-alakítása minden dícséretet megérdemel. A kor szikrázóan villamos légkörét, az akkori élet előreláthatatlanságát, elemi erejű indulatait, az esélyeknek kiszámíthatatlanságát tükrözi vissza. *Intrikusként* ábrázolta Hamletet, aki *megjátssza az őrültet* célja érdekében. Alakítása különösen ezekben a mozzanatokban felejthetetlen.

Az előadás kitűnő, egyike a legjobb Nemzeti Színház-beli előadásoknak. *Kiss* Ferenc Claudiusa remek színészi munka, *Mátray* Erzsi fájdalommal átitatott Gertrudja megkapó. Igen nagy sikere volt *Abonyinak*, mint színészkirálynak és meglepetés volt *Rápolthy* Anna letompított hangú Ophéliája. A többiek is zökkenő nélkül illeszkedtek be a jól összevágó előadásba, így *Ungváry, Gózon, Füzes Anna, Szabó, Makláry, Várkonyi, Major, Juhász* és *Ujlaky*.

Németh Antal mellett dícséret illeti meg a díszlettervező *Horvát* Jánost is a hiteles díszletekért és jelmezekért.

K. Gy.

A Mandragora külföldön a pesti előadás mintájára kerül színre

A Mandragora, Machiavelli szatirája, amelyet nálunk az Andrássy Színház mutatott be nagy sikerrel, még ebben a szezonban bemutatásra kerül Berlinben és Párisban — a külföldi ügynökségek értesítése szerint — Vaszary János elgondolásában, a budapesti előadás mintájára.

Bródy István jubilál

Bródy István *negyven éves írói*, színigazgatói és rendezői jubileuma alkalmából a *Fővárosi Operettszínházban* március 3-án délelőtt fél 11 órakor matinét rendeznek, *harminc színésznő és színész, hat karmester* közreműködésével. Az előadás előtt *Harsányi* Zsolt méltatja *Bródy* Istvánt, aki a ligeti kis Színkörben kezdte pályáját, majd valamennyi pesti színházban, még az *Operaházban* is rendezett. De rendezett a bécsi *Carl Theaterben*, a *Theater der Wienben*, a *Metropol Theaterben*, amelynek igazgatója is volt. Nemcsak mint rendező, hanem mint szerző is igen sok sikert aratott negyven esztendő alatt.

Dán Klári
ÚJ MŰSORA
NAGY SIKER A
Dubarryban
Zongoránál NÁDAS BÉLA

* **Ősbemutató Győrött.** A győri színházban ma este mutatják be *Kollai-Kohl* Sándor *«Fenséges szerelem»* című operettjét. A primadonnaszerepet *Hamway* Lucy játssza.

Elmarad a mai „Víg özvegy"

A *Víg özvegy* ma esti előadása a *Városi Színházban* elmarad, mert *Kovács* Ilonka és *Angyal Nagy* Gyula megbetegedett. *A vasárnapi előadásokat megtartják.*

Kerekiné: Nijinszky Tamara

Nagy napja van Márkus Emmának, a Nemzeti Színház örökös tagjának. Ma lép először a közönség elé unokája, Nijinszky Tamara, a Nemzeti Színház színpadán. Ma délután ugyanis a Színművészeti Akadémia növendékei vizsgáznak. Közéjük tartozik «Nijinszky Tamara is, aki az Akadémia első éves növendéke és aki a vizsgán színrekerülő «Nem élhetek muzsikaszó nélkül» című Móricz-vígjátékban Kerekiné szerepét alakítja. Mondanunk sem kell, hogy a nagymamának nagyobb a lámpaláza, mint az unokának.

Dobrowen után Ferencsik

A Hovansesinát még ebben a szezónban feleleveníti az Operaház részben új szereposztásban: Németh Annával és Jámbor Lászlóval a két főszerepben. Az operát annakidején Dobrowen tanította be, most Ferencsik János készíti elő.

Ujjé, a Ligetben nagyszerű!

Az elmúlt évtizedek emlékei közé tartozik *az Ujjé a Ligetben nagyszerű!* című régi budapesti kuplé, a talán még most is népszerű *Zerkovitz*-sláger, amely most egy amerikai film vásznán tér vissza *Budapestre*. Jeanette *MacDonald* új filmjében, a *Broadway Szerenádban* fordul elő az a jelenet, amelyben — egy newyorki *night club* előadásán régi kosztümökben régi dalokat, régi tréfákat mutatnak be. Ebben a jelenetben énekli Jeanette *MacDonald* az *Ujjé a Ligetben nagyszerű!* című dalt.

Dán Etelka elutazott Londonba

Néhány hónappal ezelőtt elköltözött Budapestről Londonba Tarján György, a Vígszínház rendezője. Ma reggel felesége, Dán Etelka, a kitűnő színésznő is utána utazott az angol fővárosba.

MOZIMŰSOR

Sz = szombat, ü. = ünnep v. = vasárnap.

ADMIRAL (Margit-körút 5/b Tel.: 353—707): **„1848". Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

ALKOTÁS (Gömbös Gy.-út 11 T. 355—374): **Gibraltár.** (Erich v. Stroheim.) (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, v. és ü. ¼2-kor is.)

ANDRÁSSY (Csengery-u Andrássy-út sarok T.: 124—127): **Gibraltár.** (E. v. Stroheim.) (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

ATRIUM FILMSZÍNHÁZ (Margit-körút 55 Telefon: 153—034 és 154—024): **Gunga Din.** (Victor Mc. Laglen.) (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

BELVÁROSI (Irányi-u 21 Tel.: 384—563): **„1848". Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (4, 6, 8, 10, v. és ü. fél 11.: 2-kor is, balt.: 3, 5, 7, 9.)

BODOGRAF (József-krt 63 Tel 149—510): **Dal a szabadságról.** (Eddy Nelson.) (½4, ½6, ½8, ¾10, v. és ü. ½2-kor is.)

BROADWAY-FILMSZÍNHÁZ (Károly-körút 3 T.: 144—212): **Tarzan és fia.** (Weismüller.) (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

BUDAI APOLLÓ (Csalogány-u 46 T 351-500) **„1848". Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (½5, ¾7, 9, v. és ü. ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

CAPITOL FILMPALOTA (Baross-tér 32 Tel. 134—337): **Két csillag.** (Garry Cooper.) (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. 11 és ½2-kor is.)

CASINO FILMSZÍNHÁZ (Eskü-tér 6 Tel 373—102): **A 4 toll.** (R. Richardson.) (¾5, ¼8, ¾10, sz., v. és ü. ½3, 5, ½8, 10.)

CITY (Vilmos császár-út 36 38 T 111 140) **Préri kapitánya.** (Nancy Kelby.) (¾6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü. ¾4-kor is.)

CORSO (IV Váci-utca 9 Telefon 18-78-18): **A patyautas.** (Fernandel.) (5, ¼8, ½10, sz., v. és ü. 3-kor is.) V. d. e. ½12-kor: **Paródia-matiné.**

CORVIN (József-körút és Üllői-út sarok Tel. 138—988): **Hotel Imperial.** (Ray Milland.) (¼4, ¼6, ¼8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

DAMJANICH MOZGÓ (Damjanich-u 1 Tel 134—803): **„1848". Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (¼4, ¼6, ½8, ½10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

DÓCSI FILMSZÍNHÁZ (Teréz-körút 28 Tel. 121—343 és 125—952): **Viktória királynő.** (Anna Neagle.) (6, 8, 10, sz., v. és ü. 4-kor is.)

EDIT (Szent István körút 16 Tel 114—502) **Hotel Imperial.** (Ray Milland.) (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

FORTUNA (Rákóczi-út 22 Tel.: 132—583) **Judit.** (Bette Davis.) (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

FÓRUM (Kossuth L. utca 18 Tel 189—543) **Hotéles tavasz.** (Jávor, Karády.) (¼6, ½8, ¾10 sz., v. és ü ¼4-kor is.)

GLORIA (Thököly-út 56 Tel 144—800) **„1848". Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ¼6, ½8 ½10, v. és ü ½2-kor is.)

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ (VII. Erzsébet-körút 13. sz. T.: 222—499): **Híradók. Legfrissebb hírek. Rajzfilmek.** (Folyt. 10—24 óráig.)

HOLLYWOOD FILMSZALON (Rákóczi-út 7 Telefon: 142—455): **Isten veled, tanár úr!** (Robert Donat.) (3, ¼6, ½8, ¾10, v. és ü. 1, ¼4, ½6, ¾8, 10.)

HOMZBOS (Hermina-út 7 Tel.: 296—178): **Millionos szerelem.** (Dick Powel.) (¾5, 7, ¼10, v. és ü. ½2-től folyt.)

IPOLY FILMSZÍNHÁZ (Gábor-u 65 Tel 292—628): **Gibraltár.** (E. v. Stroheim.) (¾4 ¼6, ½8 ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

JÓZSEFVÁROSI FILMPALOTA (Kálvária-tér 7. sz. T.: 134—644): **Dal a szabadságról.** (Nelson Eddy.) (½4, ½6, ¼8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

KAMARA MOZGÓKÉPSZÍNHÁZ (Dohány-u 42 szám Tel.: 144—077): **A fiúi kötelesség.** (Claudette Colbert.) (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

KULTÚR MOZGÓ (Kinizsi-u 16 Tel.: 386—193): **A kis lenség parancsa.** (Shirley Temple.) (5, ¼8, ½10, v. és ü. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

LLOYD FILMSZÍNHÁZ (Hollán-u 7/a Tel. 111—994): **A holnap hősei.** (Errol Flyn.) (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-krt 41 T 127—162): **Mazurka.** (Pola Negri.) (½5, 7, ½10, sz. 4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

ODEON (Bajcsy-Zsilinszky-u 37/f Tel. 130—263): **Carlotta hőse.** (Hans Albers.) (¼5, ¾7, ¼10, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ¾2-kor is.)

OLYMPIA (Erzsébet-körút 26 Tel.: 421—583): **Judit.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA (T.: 130—125): **Mátyás rendet csinál.** (Máté Gerő.) (5, ¼8, ½10, sz., v. és ü. 4, 6, 8, 10.)

ORIENT (Izabella és Aradi-u sarok Tel.: 114—926): **A kis lenség parancsa.** (Shirley Temple.) (¾5, ¾7, ¼10, v. és ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

OTTHON (Bercsényi-u 8 Tel.: 146—447): **A szerelem folytatja.** (Elisabeth Bergner.) (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, v. és ü. ½2-kor is.)

PALACE (Erzsébet-körút 8 Tel 221—222) **Várlak.** (Irene Dunne, Ch. Boyer.) (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

PÁTRIA (Népszínház-u 13 Tel.: 145—673) **Hófehérke és a 7 törpe.** (Walt Disney.) (2, 4, 6, 8, 10.)

PHÖNIX (Rákóczi-út 68 Tel.: 144—454): **Canitoga hőse.** (Hans Albers.) (11, 1, 3, 5, ¼8 ½10.)

RÁDAY (Ráday-utca 32 sz Tel.: 382—581): **Gibraltár.** (E. v. Stroheim.) (½5, 7, ½10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

RADIUS FILMSZÍNHÁZ (Nagymező-u 22—24 T.: 122—098 és 120—564): **Egyetlen éjszaka.** (Pierre Blanchar.) (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

REX (VII., István-út 39. Telefon: 139—416): **Canitoga hőse.** (Hans Albers.) (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

RIALTO (Rákóczi-út 70 Tel.: 139—497): **Dal a szabadságról.** (Eddy Nelson.) (11, 1, 3, 5, ¼8, ¾10, sz., v. és ü. 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.)

ROXY (Rákóczi-út 82 sz Tel.: 143—824): **„1848." Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (3, ¼6, ½8, ¾10, v. és ü. ½2, ¼4, ¼6, ¾8, 10.)

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körút 45—47 Tel 222—002): **Gunga Din.** (Victor Mc. Laglen.) (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 3-kor is.)

SAVOY (Kálvin-tér Üllői-út 2 T 146—040): **Hófehérke és a 7 törpe.** (Walt Disney.) (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

SCALA FILMPALOTA (Teréz-körút 60 Tel.: 114—411): **Az álarcos lovas.** (¼6, ½8, ¾10, sz. v és ü. 3-kor is.)

SIMPLON (Horthy Miklós-út 64 T.: 268—999): **Operabál.** (Paul Hörbiger.) (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

STÚDIÓ (Akácfa-utca 4 Telefon 140—840): **Csapda.** (Chevalier.) (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

TIVOLI (Nagymező-u 8 Tel.: 123—049): **Canitoga hőse.** (Hans Albers.) (½5, 7, ½10, sz. ¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü. ¾2-kor is.)

TURÁN (Mozsár és Nagymező-u sarok T.: 120—003): **„1848". Mária Ilona.** (Paula Wessely.) (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

URÁNIA (Rákóczi-út 21 Tel 146—046): **Édesanyám.** (Käthe Dorsch.) (5, ¼8, ½10, sz., v. és ü. ¾3, 5, ¼8, ½10.) V. d. e. 11-kor dr. Cholnoky Jenő előadása: **Svédország.**

VESTA MOZGÓ (Erzsébet-körút 39. szám.) **Dal a szabadságról.** (Eddy Nelson.) (11, ¼4, ½4, ½6, ¾8, ½10, v. és ü. 11 2, 4, 6, 8, 10.)

A mosoly országával ünneplik az Operabarátok Lehár Ferencet

Az *operabarátok Lehár* Ferencet, a világhírű magyar komponistát *A mosoly országa* előadásán ünneplik március hónapban. Az operát a jubiláns zeneszerző dirigálja majd a díszelőadáson, amelynek valamennyi főszereplője új lesz.

Az *Operaház* új előadásának szereplői a következők lesznek:

Szilvássy Margit, Nagypál Béla, Vitéz Tibor, Sárdy János és Szabó Ilonka.

A feleleventett *Lehár*-opera zenei betanítását ifjabb *Rubinyi* Vilmosra bízták.

Kész programmal vette át Tihanyi a Városi Színházat

Mától kezdve már erősen folyik a munka a Tihanyi Vilmos művészi vezetése alá került Városi Színházban.

Tihanyi teljesen kész programmal vette át a színház vezetését.

Mint az új igazgató elmondotta, elsőnek a székely népi játékot mutatják be, azután Dekobra—Krasznay operettjét, majd húsvéti ünnepek alatt egy Passiójátékot játszanak, végül pedig a tavasz végefelé sor kerül a «Magyar kavalkád» című nagyarányú színes revü bemutatójára. Ez a revü feleleveníti az utolsó száz esztendő dalait, muzsikáját, zenéjét és divatját, a szabadságharc előtti időktől kezdve a mai napig.

Lázár Mária m. v.

Lázár Mária, a kitűnő színésznő, három hétre kirándul *Erdélyi* Mihály színházainak színpadaira és tegnap megkezdte vendégjátékát a *Józsefvárosi Színházban* az *«Egyetlen éjszakára»* című vidám színdarabban. A kedves vendég megjelenését a Józsefvárosban rendkívül örömmel fogadták, aminek legnagyobb bizonyítéka, hogy tegnap délben már felkerült a színház kapujára *a minden jegy elkeltét jelentő tábla*. De nemcsak a józsefvárosiak, hanem a belsővárosiak közül is sokan kimentek a kálváriatéri Józsefvárosi Színházba, hogy kedvenc színésznőjük fellépésében gyönyörködhessenek. Zsúfolt volt a színház és amikor *Lázár* Mária színpadra lépett, olyan hangos taps fogadta, amely bizony még idebent is nagy örömére szolgálhat a színésznek és színháznak egyaránt. Az ünneplésből a közönség ki nem fogyott az előadás végéig. *Lázár* Mária a jövő péntekig játszik a *Józsefvárosi Színházban*, azután ugyanezzel a darabbal az óbudai *Kisfaludy Színházban* szerepel, majd az *Erzsébetvárosi Színház* színpadán lép fel.

Dolly Hopkins és Komlós újra játszik

Három napig betegeskedett a *Kamara Varieté «Orfeum a pokolban»* című új revűjének két kitűnő szereplője, Dolly *Hopkins* és *Komlós* Vilmos. Ma már azonban mindketten egészségesek és este ismét fellépnek a *Kamara Varieté* színpadán.

Színházak műsora:

Operaház (3, ½8). Szombat: Denevér (D 17), vasárnap délután: János vitéz, este: Aida (Népm. Biz. IV), hétfő: Hegyek alján (Népm. Biz. II), kedd: Pillangókisasszony (A 17), szerda (½7): Lohengrin (Wagner-ciklus II), csütörtök: Falstaff (B 14), péntek (8): V. Filharmóniai hangverseny, szombat: Carmen (Rendk. vendégciklus, E 4), vasárnap délután: Parasztbecsület, Bajazzók, este: A mosoly országa.

Nemzeti Színház (¼4, ½8). Szombat: Hamlet (I), vasárnap délután: Rontó Pál, este: Hamlet (VIII), hétfő: Hamlet (II), kedd: Hamlet (III), szerda: Hamlet (IV), csütörtök: Sasfészek, péntek: Hamlet (VI), szombat: Első diadal (I), vasárnap d. e. (10): Hamlet, d. u.: Noszty-fiú, este: Első diadal (VIII).

Nemzeti Kamaraszínház (4, 8) Minden este és vasárnap délután: Feleség, jövő szombat: Nincs előadás.

Vígszínház (¼4, ½8). Szombat: Okos házasság, vasárnap délután és este (T): Okos házasság, hétfő: Oblomov (F), kedd (B), szerda (C), csütörtök (D), péntek (F), szombat, vasárnap délután és este (R): Okos házasság.

Pesti Színház (4, 8). Minden este és vasárnap délután: Fenség, fizetek.

Belvárosi Színház (4, 8). Minden este Illetlenség, vasárnap d. u.: Farsangi esküvő.

Andrássy Színház (¼4, 8). Minden este és vasárnap délután: Mandragora.

Fővárosi Operettszínház (¼4, 8). Minden este és vasárnap délután: Handa-banda.

Royal Színház (4, ½9). Szombat este, vasárnap d. u. és este: Asszony verve jó, jövő szombat este, jövő vasárnap d. u. és este: Bombaüzlet.

Városi Színház (¼4, 8). Vasárnap délután: Ember tragédiája, este: Luxemburg grófja.

Podium (½5, 9). Minden este és vasárnap d. u.: A helyzet a következő.

Komédia (½5, ½9). Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Filléres nászút.

Kamara Varieté (½6, ½9, vasárnap 3, 6, 9) Minden délután és este: Orfeum a pokolban.

Premier a Komédiában

A *Komédia* ma este mutatja be új varieté-revűjét, amely *«Filléres nászút»* összefoglaló címet kapott. *Kökény* Ilona, *Türk* Berta, *Barna* Anci, *Sarkady, Radó* és *Misoga* a főszereplői a színészrésznek, míg a varietérészben új, kitűnő atrakciók szerepelnek.

Farkas Zsuzsi sikere Bukarestben

Egy *Bukarestben* vendégszereplő fiatal magyar színésznő sikeréről írnak a román lapok. A fiatal színésznő, *Farkas* Zsuzsi, aki annakidején Budapesten a Teréz-körúti Színpadon szerepelt, mint dizőz fellépett tavaly Párisban és a francia Rivierán, most pedig Bukarestben énekel és népszerűsíti a magyar komponisták dalait. A lapok kritikái szerint a bukaresti közönség *Farkas* Zsuzsiban kitűnő színésznőt, kedveshangú énekesnőt ismert meg, aki remek programmal lépett a román főváros közönsége elé.

A pesti izr. hitközség szentistvánvárosi (VIII) ifjúsági csoportja **ma félkilenckor** a Hollán-u'ca 21/b alatti kultúrteremben **SZIMFÓNIKUS JAZZHANGVERSENYT** rendez. Jean Howard (Chicago) dizőz, Földi Zsuzsa, Heisler Ferenc, a Hungária Koncertzenekar és Freud György közreműködésével.

RÁDIÓ MŰSOR

BUDAPEST I. Állandó műsorszámok. 6.45: Torna, hírek, hanglemezek, utána hírek. **12.00:** Harangszó, Himnusz, időjárásjelentés. **12.40:** Hírek. **1.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **2.20:** Hírek. **2.45:** Műsorismertetés. **3.30:** Árfolyamhírek. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5.00:** Hírek, szlovák és magyarorosz nyelven. **7.15:** Hírek. **9.40:** Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. **10.00:** Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. **12.05:** Hírek.

Szombat, február 17.

BUDAPEST I. 4.15: Északi mesék. **5.15:** Műszaki előadás. **5.45:** Szalonzenekar. **6.45:** Felolvasás. **7.25:** Hegedűjáték. **7.40:** Egészségügyi kalendárium. **7.55:** Tánclemezek. **8.10:** „Fenség, fizetek!" (Közvetítés a Pesti Színházból.) **10.25:** Cigányzenekar. **11.20:** Fúvószenekar.

BUDAPEST II. 5.15: Hanglemezek. **5.45:** Mezőgazdasági félóra. **6.15:** Felolvasás. **6.45:** Beethoven-hanglemezek. **7.40:** Hegedűjáték. **8.00:** Hírek, ügetőeredmények. **8.25:** Hanglemezek. **9.35:** Időjárásjelentés.

Vasárnap, február 18.

BUDAPEST I. 8.00: Szózat, hanglemezek. **9.00:** Görög katolikus istentisztelet. **10.00:** Református istentisztelet. **11.00:** Római katolikus szentbeszéd. **12.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **12.30:** Az Operaház zenekara. **1.45:** Hírek. **2.00:** Hanglemezek. **3.00:** Mezőgazdasági előadás. **3.45:** Katonazenekar. **4.30:** Közművelődési előadás. **5.15:** Magyar Est a Zeneakadémiáról. **6.15:** Felolvasás. **6.45:** Rácz Aladár cimbalomzik. **7.15:** Hírek és sporteredmények. **7.30:** „Piros rózsa". (Kis operett.) **8.20:** Móricz Zsigmond elbeszélése. **8.50:** Babay József hangjátéka. **9.10:** Felolvasás. **9.40:** Cigányzenekar. **10.10:** Tánczenekar. **11.20:** Cigányzenekar.

BUDAPEST II. 11.00: Hanglemezek. **12.05:** Levente félóra. **3.05:** Szalonötös. **5.45:** Felolvasás. **6.30:** Magyar Est közvetítése a Zeneakadémiáról. **7.30:** Felolvasás. **8.00:** Hírek, ügetőeredmények. **8.25:** Zenekari művek hanglemezekről. **9.35:** Időjárásjelentés.

Hétfő, február 19.

BUDAPEST I. 10.20 és **10.45:** Felolvasások. **12.10:** Beszkárt-zenekar. **1.30:** Cigányzenekar. **4.15:** Diákfélóra. **5.15:** Zongorajáték. **5.40:** Gerevich Tibor dr. előadása. **6.05:** Szalonzenekar. **6.50:** Felolvasás. **7.25:** Tánclemezek. **7.45:** Berlini levél. **8.05:** Hangversenyismertetés. **8.15:** A Magyar-Finn Társaság ünnepi hangversenyének közvetítése a Vigadóból. Közben hírek, időjárásjelentés. **10.10:** Cigányzenekar. **11.25:** Tánclemezek.

BUDAPEST II. 6.20: Német lecke. **7.00:** Szalonzenekar. **7.25:** Felolvasás. **8.00:** Hírek. **8.25:** Tánclemezek. **8.50:** Cigányzenekar. **9.40:** Időjárásjelentés.

MA INDUL Kökény Ilona, Türk Berta, Sarkadi Aladár, Radó Sándor
Filléres nászút-ra a KOMÉDIÁBAN

Marczali Henrik,

a világhírű magyar történettudós betegen fekszik a Szeretetházban

Húsz év óta vár megjelenésre Mátyás királyról írt műve

Az Amerikai-úton levő Szeretetház orvosai, lábadozó betegei és ápolói lábujjhegyen járnak az egyik betegszoba előtt. Nem szabad zavarni a tanár urat.

A «tanár úr»: Marczali Henrik nyugalmazott egyetemi tanár, a magyar történetírás nesztora.

Hónapok óta kezelik a Szeretetház kórházában. Félesztendeje régi érelmeszesedése súlyosbodott, mire orvosai azt tanácsolták, hogy költözzön valami szanatóriumba.

Az ősz professzor azonban semmiképpen sem akarta elhagyni dolgozószobáját. Végre azonban a betegség mégis csak rákényszerítette a visszavonulásra.

Mátyás király születésének ötszázadik évében magatehetetlen beteg a XV. század Magyarországának egyik legkiválóbb ismerője.

Két évtizeddel ezelőtt, nyugdíjbavonulása után Marczali Henrik megírta Mátyás király uralkodásának történetét. Munkáját egy nemrég megszünt napilap közölte folytatásokban.

Most, amikor a nagy király születésének évfordulója idején a könyvkiadás érdeklődéssel fordult a téma felé, a nagy magyar történetíró műve sárguló ujságkötegekben rejtőzik. Pedig az olvasók örömmel várnák ezt a könyvet, ha tudnának róla és *sokan olvasnák, ha akadna kiadó, aki vállalkozna rá, hogy eljuttassa az olvasókhoz a magyar történetírás egyik legnagyobb alakjának alkotóereje teljében írt könyvét.*

De ilyen nem akad. *Marczali* Henrik könyvei felett rossz lelkiismerettel hallgatnak a hivatalos, de nem mindig hivatott utódok, gondolatait divatos, kérész életű szólamokkal bélyegzik meghaladottakká olyanok, akik a történelmi és társadalomtudományi ismereteiket nyomorúságos röplapokból szerzik be.

Lassan elmaradnak a tanitványok

Öt-hat esztendeje Marczalit még gyakran felkeresték volt tanítványai. Lassanként azonban ők is elmaradtak.

A tanítványok fölött is eljárt az idő: ma már ők is „meghaladottak", ők is csak egy elparentált régi világ élő emlékei, az ő eszméikre is azt mondják, hogy „nem a mai világból valók". A tanítványok tanítványainak áll a világ.

Marczali Henrik, aki két nemzedéken át tanult és tanított, *átélte a rákövetkező nemzedék letűnését is* és a harmadik nemzedék között maradt magára.

Elmult 86 éves.

Környezete távol tartja tőle a mai világ forgatagos eseményeinek hirét.

A professzor, aki egész kis könyvtárat írt, súlyos összefoglaló kötetekben, elmélyedő részlettanulmányok százaiban tisztázta az emberiség életének válságait és fordulópontjait, most szótlanul fekszik a kórházi betegágyon.

Nem tud Lengyelország negyedik felosztásáról, a finn testvérnemzet drámájáról, nem hall hírt a Közelkeleten készülődő milliós hadseregekről.

Az élet tanitómestere

Marczali Henrik, aki a történelem egyik legnagyobb magyar kutatója, sohasem volt csak dolgozószobájának és könyveinek élő tudós.

Kevés történetíró igazodott annyira ahhoz a latin közmondáshoz, amely szerint a történelem az élet tanítómestere.

Magyarországon ő emelte a történetírást a modern tudomány rangjára. *A politikai események, háborúk és békekötések puszta felsorolása helyett a társadalmi és gazdasági kérdések felderítését, elemzését és fejtegetését állította az előtérbe.*

Két évtizede, mióta nyugalomba vonult, szemben áll a történetírás divatos irányzatával.

Sohasem fogadta el a «szellemtörténet» iskolájának módszereit.

Nagy világtörténeti kézikönyve bevezető tanulmányában kifejti, hogy *a történetírónak a koreszmékkel kell ugyan foglalkoznia, de nem elsősorban az eszmékkel, hanem az intézményekkel, amelyekben ezek a koreszmék testet öltöttek.* Csak az élő és eleven intézmények szerkezetének és működésének bensőséges ismerete teszi a történelmet igazán tudománnyá.

Külföldi elismerés

Történetírói alapelvét szinte beláthatatlanul gazdag munkásságában következetesen érvényesítette. A magyar történelemről írt számos, többkötetes monográfián kívül

szerkesztett egy 12 kötetes nagy világtörténelmet, amelyből hat kötetet maga irt meg.

Maga ez a hat kötet is bőven elég volna egy élet munkájának, pedig *Marczali* munkásságának ez még mindig csak egy töredéke.

Ha Magyarországon az utóbbi évtizedben mellőzték is, a külföld elfogulatlan tudományos körei igazságot szolgáltattak neki.

Gooch angol tudós szerint, aki összefoglaló művet írt a történetírás történetéről, Magyarországon Marczali emelte a történetírást igazán tudományos színvonalra.

Könyvében a magyar történetírást Marczali munkásságán keresztül mutatja be. Az angol kutató előtt Marczali állt helyt a magyar történetírásért.

A fehérre festett ajtó előtt most lábujjhegyen jár a kórház személyzete s a látogatóknak csak ennyit mondanak az orvosok:

— A professzor úr beteg. Nagyon beteg...

Mátrai Sándor

Három közgyülést tart

március végéig a főváros

A székesfőváros törvényhatósági bizottságát Karafiáth Jenő főpolgármester február 23-án, pénteken délután öt órára hívta össze. A kormányzóválasztás huszadik évfordulóján, március 1-én délelőtt 11 órakor az új városháza díszermében díszközgyülést tart a törvényhatósági bizottság. A húsvéti ünnepekre való tekintettel a március havi rendes közgyülést március 29-ére, péntekre hívják össze.

Nyolc váci hentesmester zsírdrágítási ügye a törvényszék előtt

A pestvidéki törvényszék mint *uzsorabíróság Várady* Sándor elnökletével

nyolc váci hentesmester zsírdrágítási ügyét tárgyalta ma.

A hentesek: *Gágel* Ede, *Sapka* József, ifj. *Spolnik* János, id. *Spolnik* János, *Menyhért* Pál, *Szlonkay* János, ifj. *Makay* Márton és *Bauer* István azzal voltak vádolva, hogy

kilónként 10—20 fillérrel drágábban adták a zsirt, mint abogy szabad lett volna.

Gágel Ede vádlott előadta, hogy *160.000 pengő vagyona van.*

Tagadta, hogy árdrágítást követett volna el. A rendőrségen *tévesen* foglalták jegyzőkönyvbe vallomását — mondotta, — mert

nem 2 pengő 16 fillérért, hanem 2 pengőért árusitotta a zsirt.

— Kérem, én körülbelül *24.000 pengő adót fizetek évente Vác városának* és engem szakmai körökben *árrombolónak* neveznek, mert *olcsóbban szoktam a zsirt adni, mint mások.*

Tagadom, hogy én szerveztem meg Vácott a zsirdrágítók frontját.

A többi vádlott is *tagadta bűnösségét.* Többen azzal védekeztek, hogy *havi jövedelmük mindössze 30—40 pengő.*

A bíróság több tanut hallgatott ki, majd az árellenőrzés kormánybiztossága részéről kiküldöttek terjesztették elő szakvéleményüket. A bíróság végül is a tárgyalást további bizonyítás végett elnapolta.

HÍREK MINDENFELŐL

■ ■ **BELGIUM egyre erélyesebben lép fel a kommunista propagandával szemben. Eupenben tegnap házkutatást tartottak a kommunista párt központjában és a házkutatás nyomán több embert letartóztattak. Ugyancsak egész sor házkutatást rendelt el a brüsszeli törvényszék is kommunista röpiratok lefoglalására. A rendőrök több mint tizezer tiltott kiadványt találtak. A megyei kommunista tanács tagjait és a kommunista könyvtár gondnokát letartóztatták.**

■ ■ **ÚJ ATOMROMBOLÓ KÉSZÜLÉKET építenek San Franciscóban, dr. Ernest Lawrence híres amerikai fizikus vezetésével. Remélik, hogy az új készülék jelentős eredménnyel járul majd hozzá az atomkutatás haladásához. Az óriási készülék háromezer tonna súlyú lesz és több mint egymilliő dollárba kerül.**

■ ■ **A VILNAI LENGYEL ÖSSZEESKÜVŐK ügyében a litván rendőrség befejezte a nyomozást és tizennyolc összeesküvő a bíróság elé kerül. Eddig öt összeesküvőt ítéltek el kényszermunkára, közülük a volt lengyel járási főnök egyik alkalmazottját is. Tizenhárom letartóztatott sorsáról a vilnai helyőrség parancsnoksága dönt. Ezek között van Schneiderovszky volt lengyel ezredes, aki az összeesküvők pénztárát kezelte, továbbá Patriczky, a Lengyel Távirati Iroda egykori főszerkesztője is. Az összeesküvésben ezenkívül főleg a vilnai egyetem lengyel hallgatói vettek részt.**

■ ■ **HOGYAN NYERHETNÉ VISSZA EURÓPA az 1914 előtti prosperitását? — ezzel a kérdéssel foglalkozik az „Epoque" hasábjain Bernard Lavergne. A feltett kérdésre maga felel három pontban: 1. Meg kell szüntetni azt, hogy az államok abból éljenek, hogy fedezetlen, vagyis tulajdonképpen hamis pénzt bocsássanak ki. 2. Valamennyi nép tegyen meg minden lehetőt a vámhatárok megszüntetésére és végül 3. Az államok mondjanak le az irányitott nemzetgazdaság érdekében hozott tömérdek intézkedésről, amely tulajdonképpen gazdasági diktatúrát jelent.**

■ ■ **ANGLIA köztudomás szerint a klubok hazája — de a rengeteg, különböző céllal alakult angol klub között is talán a legkülönösebbek egyike a „Selyemszál Club", amelybe nehezebb bejutni, mint akár a legexkluzivabb és legrégibb társaságba. A felvételnek ugyanis tömérdek előfeltétele van. Így elsősorban csak az lehet a „Selyemszál Club" tagja, aki aviatikus az angol légi haderőben. Ez azonban csak az alapfeltétel. A következő kikötés az, hogy az illető aviatikusnak részt kellett vennie olyan légi csatában, ahol egy ellenséges repülőgépet lelőttek. De ez még mindig nem elegendő a tagsághoz, hanem a főfeltétel az, hogy az illetőnek legalább egyszer már ejtőernyővel le kellett szállnia, miután az ellenséges gép az ő gépét lelőtte. A „Selyemszál Club" — amely nevét az ejtőernyőhöz használt selyemszálról kapta — ilyen módon érthetően még csak néhány taggal rendelkezik.**

■ ■ **SIKORSZKY TÁBORNOK, a párisi lengyel kormány miniszterelnöke és a Franciaországban szervezett lengyel hadsereg főparancsnokának, valamint Ingr tábornok, a franciaországi csehszlovák hadsereg főparancsnokának védnöksége alatt kiállítás nyilt meg Párisban, amelyen a lengyel és cseh népművészet termékeit mutatják be a közönségnek.**

„A papok Krisztus, a békekirály apostolai legyenek"

A kassai püspök böjti pásztorlevele

A Magyar Kurir jelenti: Dr. *Madarász* István kassai megyéspüspök és a szatmári egyházmegye magyar részének apostoli kormányzója, *magyar és szlovák nyelven nagyböjti szózatot intézett egyházmegyéjének és a szatmári apostoli kormányzóságnak híveihez.* Ebben rámutat a nagyböjti időszaknak fontos rendeltetésére, amely

a komoly magunkbaszállásnak, önmegtagadásnak, a bűntől való pusztulásnak és a lelki megujulásnak ideje.

Ebben az időben fontolóra kell venni azokat a komoly kérdéseket, melyeket minden gondolkodó ember sokszor forgat lelkében. Tudnunk kell az emberi élet céljait, amelyek között az első az, hogy Istent megismerjük, amire megtanít bennünket az elfogulatlan józan emberi értelem és a hit; második célja pedig, hogy Istent szeressük is és ebből következőleg neki szolgáljunk.

Az Isten mindenkinek kijelölt valami hivatást és ennek lelkiismeretes gyakorlása nélkül nincs érdemszerző istenszolgálat. A végső cél pedig az örök boldogság elnyerése.

Aki így fogja fel az élet céljait, az már itt a földön megszerzi a lelki békét.

A főpásztor egyidejűen mindkét egyházmegyéje papjaihoz is rövid szózatot intéz latin nyelven és abban utal a mai gyászos és szomorú világhelyzetre, amikor

mindenütt a gyűlölet uralkodik, a fegyverek beszélnek és szomorúság van. Ebben a helyzetben a papoknak, mint Krisztus, a békekirály apostolainak meg kell kettőzniök tevékenységüket

és főleg olyan példát kell adniok minden tekintetben híveiknek, amelyet azok a nehéz időkben követhetnek. Bárminők is legyenek a megpróbáltatások, hinni kell az isteni szózatban: *„Bízzatok, én megnyertem a világot!"*

Az autó elütött egy hómunkást

Ma reggel az Aréna-út és a Lehel-utca sarkán egy autó elütötte Baar Ede 62 éves hómunkást. Az elütött hómunkást a mentők lábtöréssel a Rókus-kórházba szállították.

— **A Teleia rendelőintézet** a szénhiány miatt e hó 19-től rendeléseit korlátozza. Férfi betegeknek hétfőn, szerdán és pénteken, nőbetegeknek pedig hétfőn és pénteken 12—1-ig és este 6—7-ig tartanak rendelést. Az önkezelő helyiségek és óvóállomások bármikor igénybevehetők.

TANGÓHARMONIKA VÁSÁR

Sternberg hangszergyár Rákóczi-út 60

Csere, javítás, legolcsóbb árak. Viszonteladóknak és zenetanároknak engedmény

Szombattól:

CASINO

4 TOLL

KORDA világfilm!

Mimóza-vásár itt mindenki jól jár!

Utolsó HÁROM NAP, szerda estig bezárólag!

Színes függönyanyag ..... —.38 (cca. 70 cm széles)	Hímzett transparent jourkészlet 9.— (4 szalvettával)
Csipkeszövet vitrage darabja .. —.70	5 részből álló szekrénysor 2.30
Csipkeszövet sztorfüggöny .... 4.80 (150×250 rojttal)	Zsebkendőtartó montirozva .. 1.98
Csipkeszövet duplaágyteritő .. 9.50 (rojttal)	Zsebkendőtartó himezve 2.40
Csipkeszövet 360 cm széles .. 5.90	Ágykabát tiszta zephir gyapjuból 5.—
Klöpli függöny 150×250 ..... 12.80	Gyermek-ruha ..... 3.— (tiszta gyapjuból horgolt)
Előrajzolt asztalközép 1.10	Gyermekgarnitúra ..... 4.80 (tiszta gyapjuból horgolt)
Előrajzolt jourkészlet 4 szalvettával 1.50	Csinszpárna montirozva ..... 9.—
Kelimpárna festve ..... —.68	Grenadin függöny 150×250 .. 8.40
Csipkeszövet asztalteritő ..... 2.95 (110×110 rojttal)	Grenadin duplaágytakaró 16.60
Hímzett tülliteritő 100×100 .. 4.80	Szemre festett perzsaszőnyeg 60×100 1.48 (80×120 80×150 100×150 100×200) 2.70 3.24 4.05 5.40
Hímzett jourkészlet 4 szalvettával 5.50	

Prima magyar perzsa szőnyegek, hímzett, rezdett, rajzolt kézimunkák, egyes darab függönyök, model ágytakarók olcsón a hátralevő 3 nap tartama alatt.

Mimóza iparművészeti és házi ipari kft. VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 11

Horváth János

A hit győzelme

A Nemzeti Kamara Színház bemutatója

Az Eucharisztikus Kongresszust T. S. *Eliot* amerikai-angol író darabjával fogadja a kis színház. Eredeti címe: »Gyilkosság a katedrálisban« s londoni sikerét részben angol nemzeti hősi és irodalmilagos népszerűsített alakja érteti meg, részben pedig époly kevéssé érthető és magyarázható, mint a legtöbb színpadi siker. A 12. század canterbury érsekének története ebben az áhitatos miszteriumban nem tömegérdekesség, inkább áhitatos hittel színpadra vetített képsorozat, mintha az író félne, hogy erős drámai kiemangsúlyozását profanizálná a szentek életének egy fejezetét. A kicsapongó élet útvesztőjéből megtért főpap kálváriájának nehány állomása a színpad, drámafolytonosság helyett inkább ilyen alcímekkel, mint: a száműzött érsek visszatérése, a földi hatalom, az élet örömei, vértanúság földöntúli gyönyörének kisértése, vagy a kegyvesztett érsek leszúrása az oltár előtt. A vallásos hang emelkedettsége pótolja a gondolatok gazdagságát, szentbeszéd és orgonazúgás a dráma lüktetését, shakespeari külsőség közt a görög tragédia hagyományaival. Igazi ereje a hit, amely elárasztja és besugározza a színpadot és nézőteret. A megdicsőült vértanú története még a színpadon túl is folytatódik, mikor VIII. Henrik négyszáz évvel később elporlott csontjait is elégetteti.

Kállay Miklós irodalmi értékű fordításának minden szaván megérzik, milyen komolyan vette az író a fordítást. *Lehotay* Árpád érseke élő ember, talán csak a vértanui felmagasztaltság befejező része hiányzik az alak teljességéből. *Nagy* Adorján vad martalóca eleven erővel tör be az ellankadó színpadra. *Lánczy* Margit, *Aghy* Erzsi, *Rápolthy* Anna, *Szeleczky* Zita görög kórusa megható színpadi kép. *Abonyi* Tivadar rendezése, *Horváth* János díszlete kifogástalan.

(H—ó)

Az Est, 1938. máj. 20.

nyomdászok
gandaplakátja

Az ország dolgozni akar:
vásároljunk,
dolgoztassunk

Ebben a pompás és megragadó erejű képben egy új és nagyszerű mun-

kakonjunktúra lobogóiként szólnak

MEGRÁZÓ KÉP A TERUELI UCCAI HARCOKBÓL: KORMÁNYKATONÁK EGY LÓTETEM FEDEZÉKE MÖGÜL TÜZELNEK ELLENFELEIKRE

Egy Beszkár-tisztviselő furcsa esete az igazgatósággal és a rendőrorvossal

— Az Est tudósítójától —

Mi történt *a statisztikai osztályon?* Ezt találgatja mindenki a Beszkár akácfauccai palotájában napok óta.

A tisztviselők összebujnak, suttogva jár szájról-szájra a hír: a statisztikai osztály egyik tisztviselőjét, aki előkelő családból származik, egy detektív izgalmas jelenetek közben *előállította a főkapitányságra.*

A tisztviselő ellen a Beszkár igazgatósága tett feljelentést a rendőrségen. Nem mindennapi feljelentés volt.

— ...említett tisztviselőnk — írta többek között a beadvány — az utóbbi időben

fenyegető magatartást tanusít

főnökeivel szemben, állandóan *revolvert hord magánál,* hivatalnoktársainak *gyujtó szónoklatokat* tart és, noha *felfüggesztettük állásától, szolgálati helyét vonakodik elhagyni,* — panaszolta a rendőrségen a Beszkár.

Előadta továbbá, hogy az igazgatóság véleménye szerint az »*illető tisztviselő gátlás nélküli fellépése kétségtelenül bizonyítja elméjének megzavarodását*«. Kérj tehát a főkapitányságot, hogy intézkedjék a tisztviselő

előállításáról, rendőrorvosi megvizsgálásáról

és az orvosi vizsgálat eredményéhez képest *zárt elmegyógyintézetben való elhelyezéséről.* Egyébként mellékelik a tisztviselő szolgálati főnökségéhez intézett beadványát, »*amely nyilvánvalóan egy elméjében megzavarodott ember munkája*«,

A rendőrtiszt, akit a bűnügyi osztályon megbíztak az ügy kivizsgálásával, érdeklődve kezdte olvasni a hétoldalas gépírásos beadványt. Bizony

furcsa dolgok

voltak benne. »Szégyelje magát az egész vasút vezetőtársadalma«, írta a beteg idegzetű ember, majd így folytatta: »az igazgatóság szégyene, hogy zsidó szabadkőműves szellem uralkodik az osztályon«. »Nevetséges bábszínház, hogy az osztályfőnök előtt csak *tanuk jelenlétében* mutatkozhatom.« »Vegyék tudomásul, hogy a tisztviselőket *titkos alakulatokba* kényszerítik.« »Ami pedig előlépésem kérdését illeti, engedjék meg nekem döntő érvként felhozni, hogy *időnkint kerékpározni szoktam.*«

A nyilvón idegrohamában írt beadványát ezzel fejezte be:

— Értsék meg, uraim, **nem vagyok** elszigetelhető jelenség. Miként a fojtás, amely túlzottan ledugaszolva robbanásszerűen tör magának utat, *úgy kell kibontakoznom azok rovására, akiknek vaj van a fején.*

— Idegdráma — állapította meg szánakozva a rendőrtiszt és kiküldött egy detektívet az akácfauccai Beszkár-palotába. A detektív *hivatali szobája előtt, a folyosón* találta meg a tisztviselőt. Lehorgasztott fejjel állt az ajtó mellett.

— Kérem jöjjön velem, rendezni akarjuk ügyét — lépett hozzá a detektív tapintatosan.

A Beszkár tisztviselő felkapta a fejét. Könnyben úszott a szeme.

— *Nem akarnak ide beengedni...*

— Majd elintézzük ezt is, csak jöjjön velem. És saját érdekében felszólítom... hogy *adja át revolverét.*

— Nincs revolverem, nem akarok én bántani senkit.

Cserbenhagytak az idegeim,

ennyi az egész — mondotta a Beszkár tisztviselő szomorúan.

Azután ellenállás nélkül követte a detektívet a főkapitányságra. A rendőrorvos nyomban megvizsgálta. Megállapította, hogy

nem elmebeteg,

semmi szükség arra, hogy elmegyógyintézetbe szállítsák. Mingyárt el is bocsátotta a főkapitányságról.

A vizsgálat eredményéről természetesen *értesítették a Beszkár igazgatóságát.*

Most végképpen nem tudja senki, mi történt hát tulajdonképpen az Akácfa uccában a statisztikai osztályon, mi idézte elő a Beszkár-tisztviselő idegdrámáját.

A *Beszkár* részéről a furcsa ügyről a következőket mondották *Az Est* munkatársának:

— A vállalat egyik kalauzán, aki *irnoki beosztásban* dolgozott, idegösszeomlás jelei mutatkoztak. A Beszkár orvosa megállapította, hogy *szolgálatának további teljesítésére jelenleg az illető nem alkalmas.* A magunk részéről nagyon sajnáljuk a beteg fiatalembert.

K. J.

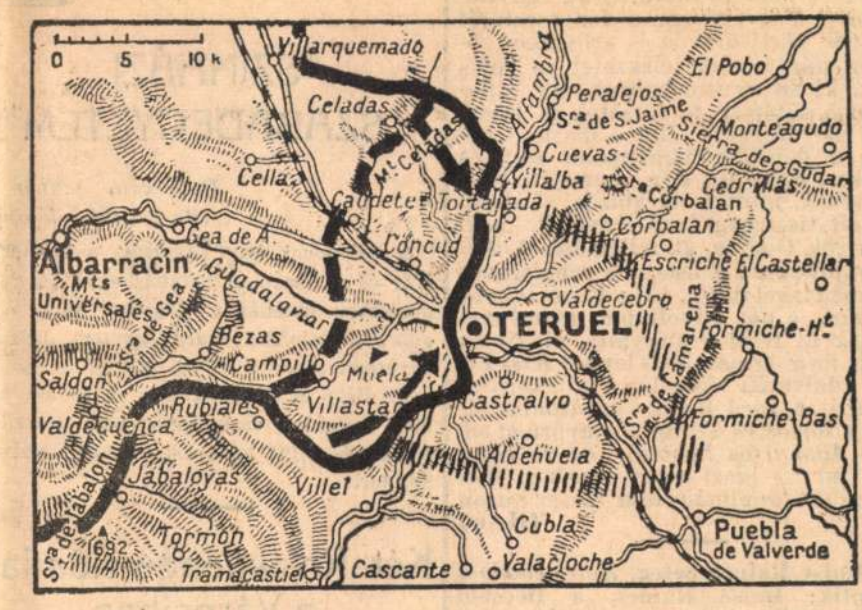

Teruel körül közel egy hónapja dúl a spanyol polgárháború legvéresebb csatája. Térképünk a város környékét mutatja be. A köztársasági támadás a satírozott vonallal jelzett eredeti nemzeti frontot Teruelen túl a szaggatott vonallal jelzett állásokig nyomta föl. A nemzetiek ellentámadása nemsokára visszavetette a támadókat Teruel közvetlen közeléig: a jelenlegi front valószínű húzódását a megszakítatlan fekete vonal jelzi a vázlaton

Hétszáz halottja van a madridi nagy robbanásnak

Párizs, január 14

Az Epoque jelentése szerint *a madridi földalatti villamos* alagútjában történt robbanásnak *több mint hétszáz halálos áldozata van.*

London, január 14

Gibraltári jelentések szerint a »*Baleares*« és a »*Canaria*« nevű nemzeti cirkálók csütörtök este *Ceutába* érkeztek. Ugyanakkor az »*Almirante Cervera*« nemzeti cirkáló befutott *Algeciras* kikötőjébe. A három hadihajó nyugat felől érkezett. *Gibraltárban* a nemzeti hadihajók mozdulataiból arra következtetnek, hogy *támadás készül Almeria ellen.*

SAN REMO OSPEDALETTI BORDIGHERA
A három világhírű gyógyhely. Sport- és mondén-rendezések.
Felvilágosítások: ENIT. Budapest, IV., Váci ucca 4. és az utazási irodák által.

SAN REMO
KASZINÓ: Rulett, trente et quarante, bakkara. — Egész évben üzemben
Golf (18 lyuk)
A világ leghosszabb sodronykötélpályája mely a tenger színétől a M.te Bignone-ra (1300 m) csak 40 perc alatt felvezet

Hotel Royal Előkelő szálloda a strandsétányon. Park. Teniszpályák saját trénerrel. Penzió Lit. 72.—től felj.
Savoy Hotel Egész évben üzemben. Renoválva. A játékkaszinó közelében. Luxuskényelem. Park. Penzió Lit. 61.—től felj.
Astoria West End Elsőrangú. Déli fekvés. Tengeri kilátás. Legmodernebb kényelem. Kert. Penzió Lit. 40.—től felj.
Grand Hotel (Des Anglais). I. kategoria. Legszebb fekvés. Park. Garázs. L. Ravizza. Penzió Lit. 40.—től felj.
Hotel Lido Mediterraneo Téli fürdők. Tengervizű uszoda. Déli fekvés. Park. Penzió Lit. 49.—től felj.
Hotel Pension Bellaria Nyugalmas fekvés. A sétány közelében. Bécsi konyha. Penzió Lit. 27.—től felj.

BORDIGHERA
KASZINÓ Színház — Ünnepelyek — Hangverseny és táncmulatságok —
Golf (9 lyuk)
Hotel Cap Ampeglio Csodálatos panoráma a Földközi tengerre. Modern kényelem. Penzió Lit. 49.—től felj.
Hotel Excelsior Modern ház. Kényelmes. Penzió. Lit. 28.—tól feljebb.
Hotel Splendide Uionnan berendezve. Legjobb ellátás. Penzió Lit. 32.—től felj.
Hotel Regina Minden kényelem. Penzió Lit. 40.—től felj.

OSTENDE
A kubaiak Carmen Pady utolsó 3 napja
Hétfőtől
Martha Amati
Hubay Jenő kedvestanítványa
bravúros számaival
dr. Kertész zenekara élén

SZÍNI HÁZ

„GODIVA"

A Nemzeti Színház bemutatója

Kállay Miklós új darabja a legnemesebb írói vágyálom. Abba a világba visz, ahol az események logikája a csoda, a meggyőzés ereje a saját hitünk. Földi lények itt csak elvont fogalmak s a Sötétség, a Világosság, a Halál válik emberi alakká. A »Roninok kincse« nagysikerű szerzőjének rendkívüli irodalmi felkészültsége épúgy megvédi a darabot a fenyegető szakadékoktól, mint ahogy bele is sodorja halhatatlan ősi mintákba. Hiszen ha elgondolás és beteljesülés teljesen fednék egymást, egy új Faustot ünnepelhetnénk. De így is a legnemesebb törekvést, sok művészi értéket és egy hatásos színpadi művet kapunk.

A »játék a lélek értékéről« Godiva legendájára épül. A vértanui felmagasztosultságot édes izgalommal borzongja át a női meztelenség szentsége. A szemérem a lélek kinyilatkoztatása a testben, vagy mint Faust legendájában, az örök nőiség. Godiva csak úgy menthet meg ura életét, ha meztelenül végiglovagol a városon. S a nép parázna tekintete elől galambcsapat állja el a szent meztelenséget. Ez a példázat a darabban is annyira meggyőző, hogy talán szükség se volna a Világosság és Gonoszság külön játszmájára, ahol mindig egy földi ember lelki üdvössége a tét. Ez a harc még hosszú ideig eldöntetlen marad. De Godiva alakját olyan írói erővel mintázza meg az író, hogy mi egyelőre beérjük az ő győzelmével. A darabból kicseng az a mondat, hogy a földön is élnek angyalok. Mi hozzátesszük, hogy a földi szeretet is igazi misztérium.

Németh Antal rendezésének zsúfoltsága itt-ott megtöri a darab magasba lendülését, de már dereng nála is a jobbik belátás, hogy a rendező van az íróért és nem fordítva. Csak fenyítené meg már egyszer a fénymesterét a képek közti örökös és erőszakos sötétség miatt, ahol lélekzetet se vehetünk, ki se nyujtózhatunk egy pillanatra a sötétség terrorjától. A keret, amelybe *Horváth* János díszlete helyezi a darabot, megkapóan szép és érdekes. *Szörényi* Eva épannyira hőse az estnek, mint a darabnak. Valami fenkölt tisztaság árad lényéből, neki elhisszük Godiva átszellemülését. Némely pillanata a legszebb renaissance festményeket idézi. Ha kissé lejjebb kezdené s női mivoltából eszményesednék át földi őrangyallá, alakítása talán még színesebb is lenne. *Kiss* Ferenc falstaffi kedélye jótékonyan enyhíti a zord lovag garázdálkodásait. *Csortos* és *Táray* gyönyörűen beszél, *Abonyi* és *Lehotay* egyre közelebb jut az igazi nagystílushoz. *Major* zsidó tanulmányfeje klasszikusan élő. (H—ó.)

* **Luise Rainer beteg.** *Hollywoodból* jelentik: Luise Rainer, a Bécsből Hollywoodba költözött kiváló színművésznő *állapota rosszabbodott.* A betegség a tüdejét támadta meg. Az orvosok szerint hónapokig tart, míg ismét megjelenhet a műteremben.

* **Az a szép...** Ilyen című tegnap megjelent cikkünkkel kapcsolatban a *Csárdás Zenemükiadó* annak a megállapítását kéri, hogy a nevezett csárdás szerzője »*Dankó Pista dala nyomán*« *Algyai* Géza és nem *Sally* Dezső.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink **RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRON** válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. **(1-438-88)** Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora

PÉNTEK, JANUÁR 14-ÉN

VIG: **Édes otthon** (8). MŰVÉSZ: **Antoinette** (8). ANDRÁSSY: **Egyetlen éjszakára** (8). TERÉZKÖRUTI: **A zöld madár** (9). KOMÉDIA: **Szulamit** (8½).

SZOMBAT, JANUÁR 15-ÉN

VIG: **Asszonyok** (8). MAGYAR: **Ülettársak** (8). PESTI: **Kéjutazás** (8). VÁROSI: **Júlia** (8).

MINDEN JEGYVASÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZINLAPU »MAGYAR SZINPAD«-OT

MEGBOCSÁTOTTAK
a Katona József Színház elbocsátott főrendezőjének

Az Est jelentette, hogy *Kardos* Géza színigazgató, a kecskeméti Katona József Színház vezetője, azonnali hatállyal elbocsátotta *Bende* Lászlót, a színház művészét és főrendezőjét, mert *negyedszer történt meg vele, hogy elmaradt az előadásról.*

Tegnap fordulat történt az ügyben, Kecskemétre érkezett az Országos Színészegyesület kiküldöttje, *Csere* Lajos alelnök, hogy közbenjárjon a szerencsétlen eset kedvező megoldásáért. Kardos igazgató kijelentette, hogy kizárólag a kecskeméti ifjúság, sajtó s közönség részéről megnyilatkozott kívánságnak enged, ha *a legszigorúbb feltételekkel visszaállítja Bende kapcsolatait a színházzal.* Ezek között a feltételek között van, hogy *Bendének bocsánatot kell kérnie a főispántól, a polgármestertől és a színtársulattól.* Megnyugszik a színházi törvényszék ítéletében és ígéretet tesz: soha többé nem vét a színházi rend és fegyelem ellen.

Társulati gyűlést hívtak össze, amelyen *Bende* kijelentette, hogy *mindenben teljesíti az igazgató feltételeit* és mingyárt ünnepélyesen bocsánatot kért a színtársulattól. Tegnap délután már fellépett az »Üveghintó« című vígjáték előadásán.

Horovitz Wladimir

Horovitz csak két év mulva térhet vissza a hangversenypódiumra

Newyork, január 14
(Az Est tudósítójától)

Eric *Simon*, Wladimir *Horovitz*, a világhírű zongoraművész impresszáriója nyilatkozik a lapokban, hogy *Horovitz* miért nem szerepel a hangversenypódiumon.

Az impresszárió szerint *Horovitzon* vakbélműtétet végeztek, de súlyos komplikációk léptek fel s ezek megakadályozzák a művészt munkájában. Legjobb esetben *az 1939—40-es szezonban játszik újra,* de akkor is *apósával, Toscaninival fog együtt szerepelni Londonban.*

(Európában úgy tudják, hogy Horovitz súlyos *idegösszeroppanása miatt* vonult vissza a koncertezéstől.)

SZINHÁZI SZABADEGYETEM

Debrecen, január 14
(Az Est tudósítójától)

A debreceni Ady Társaság, a Csokonai Kör és a Csokonai Színház együttes rendezésében hetenként négyszer tart előadást a Színházi Szabadegyetem. Három egyetemi tanár is előad, *Mitrovics* Gyula, *Soós* Béla és *Papp* Károly. Előadást fog még tartani a szabadegyetemen *Horváth* Árpád és mint budapesti vendég, *Hevesi* Sándor.

Két Roswaenge-előadás a Városiban

Az Operaház folytatja vendégszereplését a Városi Színházban. A legközelebbi esemény *Müller* Mária fellépése lesz. Ezt követi februárban Helge *Roswaenge* két estje.

Első estén Roswaenge a »*Parasztbecsület*« és »*Bajazzók*« tenorszerepeit énekli, második estén pedig a »*Faust*«-ban lép fel.

Hitler és Mussolini találkozásán RÓMÁBAN HANGVERSENYEZIK a Budapesti Hangversenyzenekar

A Budapesti Hangversenyzenekar tegnap aláírta olaszországi szerződését. Az együttes április 29-én indul Budapestről, másnap, 30-án már Padovában rendez hangversenyt.

Tizenegy olasz városban koncertezik a zenekar, Karl *Krüger* amerikai karmester (Kansas City) vezényletével. Május 6-án Rómában játszik a zenekar, *azon a napon, amikor Hitler és Mussolini találkozik* az olasz fővárosban.

* **Érdekes változás a bécsi rádióban.** Az osztrák fővárosban nagy feltünést keltett, hogy Oswald *Kabasta*, a rádió zenei igazgatója *megvált állásától* és Münchenbe szerződött, ahol a filharmonikusok főzeneigazgatója lesz. Az új zenei igazgató a RAVAG-nál dr. *Wichter* lett. Kabasta még néhány nappal ezelőtt *megcáfolta* azt a hírt, hogy elhagyja Ausztriát.

RÁDIÓ

Péntek — *január 14*

„Bohémélet"

BUDAPEST I.: 5.00 Son Harry gordonkázik. — 5.45 Tánclemezek. — 6.50 Előadás Erdélyről. — 7.30 **»Bohémélet« az Operaházból.** — 10.30 Cigányzene. — 11.05 Szalónzene.

BUDAPEST II.: 6.40 Gyorsirás. — 7.30 Elbeszélés. — 8.30 Cigányzene. — 9.35 Jazz.

Hallgassa meg ma!

Bartók zongorázik

Hamburg: »Don Carlos«, **Verdi** operája (7.10). Bécs: Albert **Coates** vezényel (9.00). Beromünster: **Bartók Béla** zongorázik (9.55). Prága: Berlioz: »Jézus gyermekkora« (9.25). Stuttgart: Max **Pauer** zongorázik (Brahms d-moll versenyét) (9.15).

Színésznő lett Medek Anna leánya

Az Operaház örökös tagjának, *Medek* Annának leánya, *Merkler Éva színésznő lett. Medek Éva néven fog szerepelni.* A fiatal művésznőjelölt holnap délután vizsgázik az Országos Színészegyesület sziniiskolájának vizsgaelőadásán, a »Szülők lázadása« című darabban.

KIS HIREK

1.

Bókay János, akinek »A rossz asszony« című darabját jövő szombaton mutatja be a Pesti Színház, *két filmet írt.* Az egyiknek címe: »*A csoda*«. Még ebben a hónapban fog elkészülni *Vajda* László rendezésében *Páger* Antal és *Kabos* Gyula főszereplésével. A film műfaja: filmdráma. Másik filmjének »*Karosszék*« a címe. Ez tavasszal fog elkészülni.

2.

Amszterdamból kaptunk levelet a *Mocsányi—Lakos* zongorahumorista pártól.

»Mint *Az Est* lapok külföldön is hű olvasói, meglepetéssel értesültünk, hogy a Budapesti Színészegyesület tagjai sorából törölt bennünket. Bevalljuk őszintén, hogy hároméves külföldi vendégjátékunk alatt nem igen törődtünk a tagdíj-befizetésekkel. Az elmúlt három év alatt Európa legnagyobb varieté- és kabarészínpadjain, valamint a bécsi, az összes német és svájci, belga, norvég, észt, holland rádióállomások sokmilliós hallgatói előtt dicsőséget szereztünk a magyar dalnak. *Nem kaptunk felszólítást a tagdíjfizetésre* és reméljük, hogy színészegyesületi kizárásunk nem lesz akadálya annak, ha hazalátogatunk, ismét szerepelhessünk a rádióban. Addig is a viszontlátásra, január 29-én 9 óra 55 perckor a hilversumi rádióban. Tisztelettel: *Mocsányi* László és *Lakos* Tibor, Amszterdam.«

3.

A beteg *Honthy* Hanna már *jobban van* és *holnap felléphet* a Városi Színház »Júlia« előadásán. *Ma elmarad az előadás.*

4.

Ezerlírás díjat nyert a mult héten *Marton* Böske, dr. *Marton* Sándor leánya egy földközitengeri utazáson, a hajón rendezett álarcosbálon. *A kosztümverseny első díját.*

5.

Váratlan szereplőváltozás történt a *Belvárosi Színház* következő darabjában. *Beöthy Lydia visszaadta szerepét* (*Meller* Rózsi új színművében), helyette *Lengyel* Gizi fog játszani.

6.

A bécsi, prágai lapok még mindig sokat foglalkoznak a hatvanadik születésnapját ünneplő *Molnár* Ferenccel. Az egyik lap megírja, hogy legnagyobb sikere a »Játék a kastélyban« volt, amely *Berlinben 600-szor, Newyorkban 400-szor, Bécsben 121-szer került színre.* Ugyanilyen sikere volt a »Liliom«-nak is.

7.

Márkus László megállapodott *Lehár* Ferenccel, hogy »A mosoly országa« pesti díszelőadása, amelyet a világhírű zeneszerző vezényel, február 15-e helyett egy nappal előbb, február 14-én lesz.

8.

Lakatos László »Láz« című darabjának bécsi előadásán *Hörbiger* Attila fogja játszani az orvos szerepét. Budapesten *Nagy* György lépett fel benne.

9.

Henri *Kosterné*, Király Kató levele tegnap érkezett meg Hollywoodból édesanyjához, *Solti* Herminhez. Megírja, hogy nagy estély volt nála, amelyen megjelent a hollywoodi magyar kolónia. Ott volt *Hajmássy* Ilona és a legújabban érkezett vendég, *Egyed* Zoltán is.

Felrobbant egy talált kézigránát

Prága, április 29.

A morva-szlovák határ közelében, a morvaországi Goding községben *egy kézigránát felrobbanása sulyos pusztitást vitt végbe.*

A robbanás következtében

hat gyermek és egy asszony életveszélyesen sulyos sérüléseket szenvedett.

Egy tizenhárom éves flu egy dobozt talált, amellyel játszadozni kezdett. A dobozban kézigránát volt, amely

játék közben felrobbant és messzi körzetben mindent elpusztitott.

A játszadozó flu és a közelben tartózkodó *öt gyermek, továbbá egy asszony* olyan sulyos sebesüléseket szenvedett, hogy életveszélyes állapotban szállitották őket a kórházba.

CIMBITORLÁSI PER
a szépségkirálynő ellen

Páris, április 29.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) Páris minden évben szépségkirálynőt választ. Illetőleg egy bizottság ügyes propagandával összecsődíti Páris szépeit és a nagy nyilvánosság bevonásával megválasztják közülük *Miss Párist.* A szépségkirálynőválasztás nem önzetlen célokat szolgál, hanem *propagandisztikus* célokat szolgál. Ezt már a választóbizottság neve is elárulja. E bizottság ugyanis: «az ipar és kereskedelem propagandabizottsága» néven szerepel. A szépségkirálynőjelöltek természetesen a hangzatos reklámokból nem tudják meg, hogy szépségüket kereskedelmi propagandára használják fel. *Erről csak már utólag értesülnek,* amikor a zsüri már meghozta döntését és a boldog szépségkirálynőt munkába veszi az ügyes propaganda-gépezet.

Fényképészek serege veszi körül, nagy riportok jelennek meg róla a lapokban, mosolyát megcsodálja a közönség, de amikor az első ünnepély után a boldogságtól mámorosan hazamegy, másnap keserü valóságra ébred. Rájön, hogy *a szépségkirálynői cimet nem ingyen adják, hanem azért nehéz ellenértéket kell fizetnie.* Másnap már egy sereg meghivást kap különböző fogadásokra, fényképe üzleti reklámokkal kapcsolatban jelenik meg, olyan nyilatkozatokat adnak le nevében, amelyeket ő előzőleg nem is látott és különösen az első hetekben nincsen megállás a nehéz propagandamunkában.

Ezzel szemben a szépségkirálynőnek jóformán csak egyetlen joga marad és ez az, hogy *használhatja a Miss Páris cimet.*

Ezt a cimet nyerte el a legutóbbi szépségkirálynő választáson egy szép, tizenkilenc éves párisi kisleány, *Sonja Bessis* is. Miss Páris 1939 azonban fellázadt kötelezettségei ellen. A bizottság, amely *Miss Páris* cimével ruházta fel a tizenkilenc éves kisleányt, akire ugyanazokat a kötelezettségeket rótták, mint elődeire. *Miss Páris 1939* azonban abban különbözött elődeitől, hogy *nem volt hajlandó eleget tenni a bizottság parancsainak.* Amikor látta, hogy az első hetek ünneplései után sem csökken a meghivások, bankettek, utazások száma, amikor mindennap más és más megnyitó ünnepélyen, divatrevün kellett megjelennie, egyszerüen kijelentette, hogy *többé nem áll a bizottság rendelkezésére.* Ez elhatározásában nagy része volt édesanyjának, aki kijelentette, hogy leánya egészségét nem engedi tönkretenni a szép csengésü szépségkirálynői cimmel járó fáradalmakkal.

A bizottságot kinosan érintette *Miss Páris 1939* elhatározása, mert most, nyár elején nem lehet ujabb szépségkirálynőt választani. Hiába kérlelték azonban *Miss Párist,* ez nem volt hajlandó eleget tenni kötelezettségeinek, ezzel szemben azonban *továbbra is használta cimét és mint „Miss Paris 1939" szerepelt.*

A bizottság, hogy kényszerhelyzet elé állitsa, *megtiltotta Sonja Bessisnek a szépségkirálynői cim használatát.* Az energikus szépségkirálynő azonban azzal válaszolt a felszólitásra, hogy *megválasztása előtt nem közölték vele, milyen sulyos kötelezettségekkel jár a szépségkirálynői cim dicsősége.* Éppen ezért nem is hajlandó lemondani erről a cimről, amig meg nem választják utódját, Miss Paris 1940-et.

A szépségkirálynőválasztóbizottság erre *beperelte Sonja Bessist a szépségkirálynői cim jogtalan használata cimén. Miss Paris 1939* a törvényszék előtt is védi jogait, mig a bizottság azt kéri a törvényszéktől, hogy tiltsa meg a kisleánynak a szépségkirálynői cim használatát, *mert a cimmel járó kötelezettségnek nem tett eleget.*

Amennyiben a békeközvetitési kisérletek nem járnak sikerrel, a maga nemében páratlan „cimbitorlási" per tárgyalásra kerül a törvényszék elé.

MOZIMŰSOR

ADMIRAL (Margit-körut 5/b. Tel.: 8-537-07): **Egy pesti éjszaka.** (Danielle Darrieux.) **Hazatért a Ruténföld.** — **Hiradó.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasárnap ½2-kor is.) — Vasárnap délelőtt ½10 és ½12-kor: **Matiné.**

ALKOTÁS (Gömbös Gy.-ut 11. T.: 155—374): **Alexander's Ragtime Band.** (Alice Faye.) — **Hiradó.** (½4, ½6, ½8, ½10-kor, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) — Vasárnap délelőtt ½1-kor: **Matiné.**

ANDRÁSSY (Csengery-utca és Andrássy-ut sarok. T.: 124—127): **Asszonyok a rendelőben.** (Lionel Barrymore, Lew Ayers.) — **Boldog hollandusok.** — **Magazin-revü.** — **Hiradó.** — (¾4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor, vasárnap: 2, 4, 6, 8, 10.)

ATRIUM FILMSZINHÁZ (Margit-körut 55. szám. Telefonszám: 153—034 és 154—024): **Hajnali esküvő.** (Errol Flynn, Rosalind Russel, Olivia Hawilland.) — **Hiradók.** (½6, ½8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap ½4-kor is.)

BELVAROSI (Irányi-u. 21. Telefon: 3-845-63): **Tilos utakon.** (Corinne Luchaire.) — **Hazatért a Ruténföld.** (4, 6, 8, 10, vasárnap jóbbt.: 2-kor is, balt.: 3, 5, 7, 9.) Az első 30—80 fill. — Vasárnap délelőtt ½11 és 12 órakor: **Matiné.**

BODOGRAF (József-körut 63. Tel.: 149—510): **Tilos utakon.** (Corinne Luchaire, Annie Ducaux.) — **Hazatért a Ruténföld.** — (½4, ½6, ½8, ½10, vasárnap ½2-kor is.)

BROADWAY-FILMSZINHÁZ (VII., Károly-körut 3. szám. Telefon: 14—42—12): **Sziniiskola.** (Luise Rainer, Polette Goddard.) — (½4, ½6, ½8, ½10, szombat, vas. és ünn. ½2-kor is.) Hétköznap az első, szombat, vas. és ünn. az első kettő mérs. Vasárnap délelőtt 11-kor: **Matiné.**

BUDAI APOLLO (Csalogány-u. 40. T.: 551-500): Vadrózsa. (Dayka.) **Hazatért a Ruténföld.** (½5, ¾7 és 9 órakor. vasár- és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8 és ½10 órakor.)

CAPITOL FILMPALOTA (Baross-tér 32. sz. Tel.: 13-43-37): **Variété csillagai.** (Bordy, Simon, Szeleczky, Jávor, Págcr.) **Lakodalmák állatországban.** (½4, ½6, ½8, ½10, vas. és ünnepnap ½2-kor is.) Az első mérsékelt. — **2-ik hétre prolongálva.**

CITY (Vilmos császár-ut 36—38. T.: 111—140): Hajnali esküvő. (Olivia de Hawilland.) — **Hiradók.** (¾6, ¾8, ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap ¾4-kor is.)

CORSO (IV., Váci-u. 9. szám. Tel.: 18-28-18): **A Hardy-fiut szeretik a lányok.** (Mickey Rooney.) — **Hiradók.** (½6, ½8 és ½10-kor, szombat, vasár- és ünnepnap ½4 órakor is.)

CORVIN (József-körut és Illői-ut sarok. Tel.: 138—988 és 139—584): **Fehérvári huszárok.** (Kabos, Págcr, Egri M.) — **Kisérő müsor.** — **Hiradók.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ½2 órakor is.) — Első előadáson mindennap 1000 hely 40—80 fill. — Vasárnap délelőtt ½11 órakor: **Matiné.**

DAMJANICH (Damjanich-utca 1. T.: 1-348-03): Vadrózsa. (Dayka Margit, Perényi L.) — **Hazatért a Ruténföld.** (½4, ½6, ½8 és ½10, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.)

DÉCSI FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 28. Tel.: 125—952 és 121—343): **Rasputin.** (Harry Baur.) — **Hiradó.** (6, 8, 10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap 4-kor is.)

ELIT MOZGÓ (V., Szent István-krt 16. szám. Tel.: 114—502): **Vágyak valcere.** (Yvonne Printemps.) — **Hiradó.** (4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.)

FORTUNA (Rákóczi-ut 22. Telefon: 1-325-83): **János vitéz.** (Dayka Margit, Palló Imre.) — **Hiradó.** (4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Első mérs.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. sz. Tel.: 1-885-28, 1-895-43 és 1-897-07): **Három kis angyal.** (Deanna Durbin.) — (¼6, ½8, ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap ¼4-kor is.)

GLORIA (Thököly-ut 56. Telefon: 144—800): Vadrózsa. (Dayka Margit, Rózsahegyi Kálmán.) — **Hazatért a Ruténföld.** — **Hiradó.** (½5, ¾7 és 9 órakor, szombaton: ½4, ½6, ¾8, ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) Az első mérsékelt.

HOLLYWOOD FILMSZALON (Bethlen-tér 3. Tel.: 14-24-55): **A pajkos hercegnő.** (Jeanette MacDonald, Nelson Eddy.) — **Hiradó.** (¼4, ½6, ½8 és ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) — Az első mindennap mérs. — Prolongálva. — Vasárnap délelőtt ½11-kor: Matiné.

HOMEROS (Hermina-ut 7. sz. Tel.: 2-961-78): **János vitéz.** (Palló Imre.) — **Hiradó.** (¾5, 7, ¼10 órakor, vasár- és ünnepnap ½2-től.)

IDOLY FILMSZINHÁZ (V., Csáky-utca 65. Idoly-utca sarok. Telefonszám: 292—626): **Alibi.** (Erich v. Stroheim, Louis Jouvel.) — **Hazatért a Ruténföld.** — **Hiradó.** (5, ¼8, ½10, szombaton: ½4, ½6, ½8, ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) — Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Matiné.**

JÓZSEFVÁROSI FILMPALOTA (Kálvária-tér 7. sz. T.: 134—644): **Tilos utakon.** (Corinne Luchaire, Annie Ducaux.) — **Ruténföld hazatért.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) — Az első mérsékelt. Vasárnap délelőtt ½11 órakor: **Matiné.**

KAMARA MOZGÓKÉPSZINHÁZ (T.: 14-40-27): **Hófehérke és a hét törpe.** (Zenélő tündérek. (4, 6, 8, szombat, vasárnap: 4, 6, 8 és 10-kor.)

KULTUR FILMSZINHÁZ (Kinizsi-u. 16. sz. Illői-ut és Kinizsi-utca sarok. Tel.: 38-61-93): **Alexander's Ragtime Band.** (Alice Faye, Tyrone Power.) — **Fényes kisérő müsor.** (5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnap: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

LLOYD FILMSZINHÁZ (V., Hollán-u. 7/a. sz. Szent István-körut sarkán. Tel.: 111—994): **Mesterdalnokok.** (3 Ritz.) — **Popeye és Kiki a vadnyugaton.** (4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Az első mérsékelt.

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-krt 41. T.: 127—162): **Tilos utakon.** (Corinne Luchaire.) — **Guruló kerék.** — **Farsang Bécsben.** — **Hiradó.** (½5, 7 és ½10-kor, szombaton: 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Az első mérs.

ODEON (Rottenbiller-u. 37/6. Tel.: 1-302-63): **Szerelmes századok.** (Sacha Guitry.) — **Kenguruk országa.** — **Hiradó.** (¼5, ¾7 és ¾10, vasár- és ünnepnap: ½2, ¼4, ½6, ½8 és ½10.) Az első mérs. — Vasárnap délelőtt ½11 órakor: **Matiné.**

OLYMPIA (Erzsébet-körut 26. Tel.: 342—917): **Alibi.** (Erich v. Stroheim.) **Képek orvosa. Hiradó.** (Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Az első mérsékelt.

OMNIA (József-krt és Kölcsey-u. sarok. Tel.: 130—125): **Nagy keringő.** (Luise Rainer.) — **Hiradó.** — (5, ¼8 és ½10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.)

ORIENT (Izabella-u. és Aradi-u. sarok. Tel.: 11-49-26): **Alexander's Ragtime Band.** (Alice Faye.) **Akik semmitől sem félnek. Hiradó.** (¼5, ¾7 és ¼10, vasár- és ünnepnap: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10-kor.) Az első mérsékelt.

OTTHON MOZGÓ (Beniczky-utca 3—5. szám. Tel.: 146—447): **Tiszavirág.** (Tolnay Klári, Lehotay.) — **Fez és fátyol.** — **Hiradó.** (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) Vasárnap délelőtt 10 és ½12-kor: **Matiné.**

PALACE (Erzsébet-körut 8. Telefon: 136—523): **Bors István.** (Páger Antal, Tolnay Klári.) — **Hiradók.** (4, 6, 8, 10, szombat, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8 és 10 órakor.) Az első mérsékelt. — Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Matiné.**

PÁTRIA (Népszinház-u. 13. Tel.: 145—673): **Alibi.** (Erich v. Stroheim, Albert Préjean.) **A Ruténföld visszatérése.** (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, vasár- és ünnepnap ¾2-kor is.) — Az első mérsékelt. — Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Matiné.**

PHÖNIX MOZGÓ (Rákóczi-ut 68. T.: 144-454): **Ködös utak.** (Jean Gabin, Michele Morgan.) **A jég fejedelmei. Hiradó.** (Folyt. előadások mindennap: 11, 1, 3, 5, ¼8 és ½10 órakor.) Az első három mérsékelt.

RÁDAY (Ráday-utca 32. Telefon: 1-876-65): **Magyar feltámadás.** (Tőkés Anna, Csortos.) — **A nagy futam győztese.** (Reginald Denny.) — **Hiradó.** (½5, ¾7 és ½10-kor, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8 és 10-kor.) Az első mérsékelt.

RÁDIUS (Nagymező-u. 22—24. T.: 120—564 és 122—098): **Szerelmesek.** (Sweethart.) (Jeanette MacDonald, Eddy Nelson.) — **Hiradók.** (¼6, ½8, ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap: 3, ¼6, ½8, ¾10.) — Második hétre prolongálva.

REX (István-ut 39. szám. Telefon: 1-394-16): **Tiszavirág.** — **Hazatért a Ruténföld.** — **Hiradó.** (½5, ¾7, 9, szombat: ½4, ½6, ½8, ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.)

RIALTO (Rákóczi-ut 70. sz. Telefon: 1-394-97): **Tilos utakon.** (Corinne Luchaire.) — **Ruténföld hazatér.** — **Hiradó.** (½11, ½1, ¾3, 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnap: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10 órakor.) — A délelőtti előadás 40, 50, 60 fillér.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45—47. Tel.: 141—902 és 342—946): **Fiuk városa.** (Spencer Tracy, Mickey Rooney.) — **Hiradók.** (¼6, ½8, ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10 órakor.) 4-ik hétre prolongálva.

ROXY (Rákóczi-ut 82. sz. Telefon: 143—824): **Tiszavirág.** (Tolnay, Rózsahegyi.) **A nagy futam győztese.** (Reginald Denny.) **Hiradó.** (3, ½6, ½8, ¾10.) Az első mérsékelt.

SAVOY (Kálvin-tér. Illői-ut 2. Tel.: 1-460-40): **3 Ritz Brothers.** (Mesterdalnokok.) **Popeye-, Kiki-filmek.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) Az első félhelyárakkal. — Vasárnap délelőtt ½11 órakor: **Matiné.**

SCALA FILMPALOTA (Teréz-körut 60. Tel.: 11-44-11): **A Malakkai nő.** (Edwige Feuillere.) — **Hiradók.** (¼6, ½8 és ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap 3-kor is.)

SIMPLON (Horthy Miklós-ut 64. T.: 268—999): **Pajkos hercegnő.** (Jeanette MacDonald.) — **Hiradó.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ½2-or is.) — Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Matiné.**

STUDIO (Akácfa-utca 4. Nemzeti Szinháznál Tel.: 140—840): **Szajnaparti szerelem.** (Jean Gabin, Viviane Romance.) — **Hiradó.** (Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor.) — 3-ik hétre prolongálva. — Hétköznap az első három, vasár- és ünnepnap az első kettő félhelyárakkal.

TIVOLI (Nagymező-utca 8. Tel.: 1-230-49): **Tilos utakon.** (Corinne Luchaire, Annie Ducaux.) — **Csintalan egér.** — **Hiradók.** (¼5, 7, ½10, szombat: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10, vasár- és ünnepnap ¾2-kor is.) — Az első mérsékelt. — Vasárnap délelőtt 11-kor: **Matiné.**

TURÁN (Mozsár-u. és Nagymező-u. sarok. T.: 128—401): **Egy pesti éjszaka.** (Danielle Darrieux.) **Hazatért a Ruténföld. Hiradó.** (4, 6, 8 és 10-kor, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Vasárnap délelőtt 11-kor: **Matiné.**

URÁNIA FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 21. sz. Tel.: 146—046): **A zöld császár.** (Gustav Diessl, Carola Höhn.) — **Nines uj a nap alatt.** — **Hiradók.** (5, ¼8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap: ¾3, 5, ¼8 és ½10.) — Vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Mészáros Kálmán előadása: **15 év Abesszíniában.** — Prolongálva.

VESTA FILMSZINHÁZ (VII. Erzsébet-krt 39): **Tilos utakon.** (Annie Ducaux, Corinne Luchaire.) — **Kisérő müsor.** — **Hiradó.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8 és 10 órakor.) — Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Matiné.**

AZ ESTI KURIR PÜNKÖSDI UTAZÁSAI

Elmult a hüvös idő, itt a napsütéses, szép tavasz... Közeledik a pünkösd, az utazásra legalkalmasabb, legkedveltebb időszak, amikor mindenki vágyódik egy kis kikapcsolódás, felfrissülés és friss benyomások után, amikor mindenki szeretne rövidebb-hosszabb időn át mindenről megfeledkezve *csak* pihenni, *csak* szórakozni a régi kedves üdülőhelyeken, vagy a még nem látott tájakon uj szépségekben gyönyörködni.

Az *Esti Kurir* Utazási Irodája ezuttal is olyan utiprogramot állitott össze, amelyben mindenki találhat kedvére való utazást. A program megválasztásánál most is az a cél lebegett szemünk előtt, hogy mainél alacsonyabb részvételi dijak mellett minél többet, szebbet és kellemesebbet nyujthassunk utasainknak.

Azok részére, akik pihenni és fáradság nélkül szórakozni kivánnak,

ABBAZIÁBA ÉS LAURÁNÁBA

inditunk utazásokat, különböző időtartamra. Részvételi dij:

5 napos utnál: május 26—30-ig P 59-től.

11 napos utnál május 20—30-ig: P 111-től.

16 napos utnál: május 20—junius 4-ig P 159-től.

Pihenésre, de uj tájak megismerésére is vágyó utasaink részére május 20-tól 30-ig

RAB (ARBE) SZIGETÉRE

indul utazásunk, melynek részvételi dija 189 pengő.

Május 26-tól junius 4-ig terjedő időben érdekes és szép utazáson vehetnek részt azok az utasaink, akik összekötik a kellemeset a hasznossal és minden fáradság nélkül

a hires dalmát tengerpart panorámájában

kivánnak gyönyörködni. **Ezeknek** az utasainknak

2 napi abbáziai üdülés után 6 napos hajóut keretében

mutatjuk meg a csodás **DALMÁT PARTVIDÉK** szépségeit. E változatos szépségekben bővelkedő utazás részvételi dija 275 pengőnél kezdődik.

Ugyancsak inditunk rövidebb időre szól belföldi autocarutazásokat is a pünkösdi ünnepekre, még pedig

KASSÁRA ÉS BANKÓFÜREDRE

május 27-én reggeltől 29-én estig tartó időre. Részvételi dij P 48 és május 26-án déltől 29-én estig

LILLAFÜREDRE,

a Palota-szállóban elhelyezéssel P 67 részvételi dij mellett.

Miután sokan kassai hozzátartozójukhoz kivánnak utazni, ezt lehetővé teendő, elfogadunk ellátás nélküli jelentkezéseket is, csak odavisszautazásra, melynek dija P 27.

Valamennyi utazásról, amelyet a M. N. B. 1191. és 1192. sz. e. alapján inditunk, felvilágositást és prospektust ad, jelentkezéseket elfogad az *Esti Kurir Utazási Irodája* (Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. Telefon: 12-54-05).

— **Bajtársi találkozók.** A volt cs. és kir. *munkácsi 65. gy.-ezredbeliek, a 65-ös Ludvig-bakák május 6-án* este 8 órakor Budapesten (VII., Wesselényi-utca 73), az Aranyozók és Szobafestők Ipartestületének székházában, az elsőemeleti diszteremben bajtársi összejövetelt tartanak.

A volt *52. pécsi közös gyalogezred* tisztikara és legénységének Bajtársi Szövetsége *május 7-én* tartja ezrednapját. Délelőtt 10 órakor a budapesti Kapisztrán Szent János helyőrségi templomban ünnepélyes szentmise, délben 12 órakor bajtársi ebéd a Gellért-szálló márványtermében. A vidéki bajtársak figyelmét felhivják a B. N. V. vasuti kedvezményére.

A volt cs. és kir. *ungvári 66. gy.-e.* legénysége, altisztjei és tisztjei családtagjaikkal együtt *május 4-én* este fél 8-kor a Vig hajós-étteremben (V., Rudolf-tér 1) tartják összejövetelüket. Ugyanakkor megbeszélik *az Ungvárra inditandó filléres vonat és az Ungvárt épitendő hősi emlékmü részleteit.* Aki cimét még meg nem adta, sziveskedjék azt a 66-os összejöveteleket rendező bizottsággal (V., Görove-utca 3) mielőbb közölni.

A volt. m. kir. budapesti 1. honvédhuszárezred és 1. népfelkelő-huszárosztály, harctérre indulásának 25. évfordulója emlékére és a huszárlaktanyában elhelyezett hősi emléktábla leleplezése és megkoszoruzása alkalmából *május hó 7-én* bajtársi ezredtalálkozót tart, amelyre a volt ezredbajtársakat ezuton is meghivja az Emlékbizottság. Ünnepi beszédet mond vitéz *Bossány Havas* Tibor ezredes. Gyülekező reggel 9 órára Budapesten (Kerepesi-ut 49). az I. Ferenc József lovassági laktanyában. — A Bajtársi Kör *május 6-án* este fél 8 órakor rendes találkozót tart a «Makkhetes»-féle vendéglő különhelyiségében, VII., Rottenbiller-utca 52. Féláru vásári vasuti jegy.

A v. Felsőmagyarországi Hétfői Ujság kiadója és vezetője, ki — a kormány elismerő okirata szerint, — a nemzetiségi vidéken, évtizedeken át a magyar nemzet ügye érdekében rendkivül hazafias és hasznos tevékenységet fejtett ki, jelenleg a főváros szivében, Deák-térnél (Sütő-utca 2) a ránk kényszeritett világháború alatt a Vörös Kereszt Egylet által használt helyiségben készit törv. véd.

cégnyomásos tömböket

szép, simitott vizjeles magyar gyártmányu fehér papiron, specializálás folytán olcsóbbak, mint az üres tömbök.
A legkisebb egzisztenciáknak:

iparosoknak, kereskedőknek, vásárcsarnoki árusoknak

— kik ezelőtt nyomdai munkát nem vettek igénybe — alkalmuk van az ő saját, egyszerü **kezelési** vagy **propaganda nyomtatványaikat** használni. Rendelni csak közvetlen lehet. **Telefon: 181—325.**
Vidéki szállitás: előre beküldött összeg, vagy utánvét mellett!

A Budapesti Nemzetközi Vásár

alatt kedvezményes árak!
Kis üzemem kizárólag csak a jelzett **egész egyszerü munkára** (kombinált beosztás) van berendezve.
Árajánlatokkal nem szolgálok.

Hazafias tisztelettel:
SZOLD J. kisiparos,
a Belvárosi Nyomda tulajdonosa.

A ROSITA borotvaszappan magyar gyártmány.
A ROSITA borotvaszappan egy magyar vegyésznek a találmánya.
A ROSITA borotvaszappant a Johann Maria Farina Rudolfplatz hozza forgalomba.
A ROSITA borotvaszappan mélyenhatóbb és igy a szakállt a tövénél puhitja meg, (tehát ott, ahol a kés éri).
A ROSITA borotvaszappan teljesen ártalmatlan.
A ROSITA borotvaszappan olcsóbb a látszólag legolcsóbb szappannál is.
A ROSITA borotvaszappan ára P 1.20.
Hygienikus tokban P 1.90.

SZINHÁZ • FILM • TÁRSASÁG

Porrichon ur utazása

Labiche komédiáját ma mutatja be a Nemzeti Szinház

Nagyot nézhetnek Párisban, ha megtudják, hogy Budapesten még mindig akadt érdeklődő Eugene *Labiche* porlepte, régen a mult emlékei között pihenő komédiája iránt. *Labiche*, a XIX. század jelentős mulattatója, igen sok vigjáték szerzője, a maga idejében sem volt az a nagyság, aki akár kezdeményezés, akár valamely irány nagy alkotása terén olyan kivételes helyet foglalt volna el, mint például *Molière;* munkássága inkább abban tünt ki, hogy a hozzá hasonló — kétségtelenül megbecsülésre méltó — drámairó jelesek között is népszerü tudott lenni a helyzetkomikumok s mulattató, fondorlatos ötletek szapora alkalmazásával. Van benne guny, erkölcsi mag, sok emberismeret, tollhegyre tudja venni az emberi gyöngeséget, nevetségessé tud tenni sok gyarlóságot s ha nem is nagy művésze a szinpadi technikának, elég érdeklődést tudott kelteni a maga korában. Nálunk talán csak a *Jól őrzött kislány* cimü komédiáját játszották egy időben, ez a *Perrichon*-figura szinpadon ismeretlen maradt, noha az utazási láztól megbokrosodó gazdag polgár, aki utazása alatt többnek, előkelőbbnek akar látszani, mint amilyen valójában a mindennapi életben, szinte szállóige az irodalomimerők között. *Perrichon* nem a hencegő *Tartarin*, nem az izgága *Peleskei nótárius*, bár mindegyikkel tart némi rokonságot, hanem lényegében szenvedő alany, aki a kellemetlenségekből csak a szerző ötletei révén jut el a jól végződő utazás befejezéséhez.

A Nemzeti Szinházat bizonyára a játéklehetőség vonzotta, mikor *Labiche* „Perrichon"-ját szinrehozta. Mert Perrichon figurájának megrajzolása nagy és jelentékeny szinészi feladat, a környezet is komoly összjátéktanulmányt igényel. *Csortos* Gyula személyében ideális *Perrichon*-alakot talált a szinház. Évek óta nem láttuk ezt a remek szinészt annyira a helyén, mint ebben a szerepben. Szinte sodorta, forgatta a többi szereplőt s ura volt minden helyzetnek azzal a biztos fogással, amit csak ez a müvész tud elérni. Ez az alakitás kibékit a valóban elavult bohózattal is. *Csortos* korhü játékához simulnak *Vizváry* Mariska és *Szeleczky* Zita finom metszésü miniatürjei és *Tapolczay* Gyula és *Garamszeghy* Sándor jóizü figurái. A drámai bonyodalom két tényezője, a két udvarló, *Ungvári* László és *Pataky* Jenő vidám és öntudatos, mindvégig stilusos modorban szolgálták a zavartalan összjáték ügyét, amelyért *Major* Tamás játékmestert nagy elismerés illeti meg. *Orbók* Attila mai hangu forditása is meg tudta őrizni a mult század beszélgetésének izét. *Horváth* János diszletei és jelmezei korhüségben és ötletben is kifogástalanok.

(b. m.)

Megindul a lengyel-magyar müvészcsereakció

Koresmáros Nándor, a Fészek Művészcsere Intézmény vezetője, vitéz Aba-Novák Vilmos társaságában Varsóban és Krakkóban tárgyal a lengyel-magyar művészcseréről.

A tárgyalások már eredményre vezettek, amennyiben ugy határoztak, hogy május második felében tiz lengyel képzőművész Budapestre jön, mig tiz magyar képzőművész néhány héten át vendége lesz a baráti Lengyelországnak.

Számos képzőművész egyébként most készül az utra. Förstner Dénes Hollandiába, Vigh Bertalan és Berán Vilmos Velencébe, Áldor János László, Diósy Béla, Hollósné Matteoni Eszter Svédországba, Szanday Sándor szobrász pedig rövidesen Helsinkibe utazik a művészcsereakció keretében.

Egy nagyobb csoport művész májusban és juniusban utazik el Budapestről, ketten Olaszországba, ketten Jugoszláviába utaznak, egy művész Finnország vendége lesz, sok művészt pedig Hollandia hivott meg.

Minden külön értesités helyett:

A kövér Szenes nőül vette Párisban Madame Thierryt

Néhány héttel ezelőtt Szenes Ernő, a szinésztársadalomban népszerü kövér Szenes, ugyszólván egyik napról a másikra eladta a lakását és Párisba utazott. Senki sem tudta, hogy miért.

Ma délelőtt végre értesités jött a francia fővárosból. Örömöt keltett pesti szinészkörökben a hir, amely minden külön értesités helyett közölte, hogy Szenes Ernő nőül vette Madame Thierryt, egy párisi kávéháztulajdonos fiatal özvegyét.

Senki sem tudja Budapesten, hogy a fiatal pár hol ismerkedett meg egymással. A Pestre küldött üzenetből csak annyi tünik ki, hogy Madame Thierry kávéháza a Rue de Seine-en van, neve: «Le Mouton Vert», a Zöld bárány.

Az esküvő kedden volt, azóta Szenes Ernő zsakettben köszön a vendégeknek, főként a magyaroknak, akik már a «Zöld bárány»-ba járnak feketézni.

Szinészjubileum

Tegnap este szeretetteljes ünnepség keretében jubilálták a Városi Szinházban *Fodor* Artur negyedszázados szinészi pályáját. Az előadás előtt a szinpadon *Bartha* altábornagy, *Scardelly* alezredes, *Hidvéghy* Ernő és *Szántó* Ernő evangélikus lelkész intézett üdvözlő szavakat a jubilánshoz, akinek ugyanekkor átnyujtották a Szinészszövetség aranygyürüjét. Utána *Góth* Sándor a közönséghez intézett szavaiban méltatta a szinészt, majd megkezdődött a *Csárdáskirálynő* ünnepi előadása, amelyet zsufolt nézőtér tapsolt végig.

*** Bársony Rózsi köszönete.** *Bársony* Rózsi a következő sorok közlését kéri tőlünk: *Mindazoknak, akik boldogult édesapám halála alkalmából részvétnyilatkozataikkal felkerestek, hálás köszönetemet fejezem ki.*

Ma hallottam

hogy a *Rákosi*-féle vivóteremben tegnap este detektivek jelentek meg és megakadályozták azt a párbajt, amelynek *Landauer* Edvard, a KMAC vezértitkára és *Festetics* Ernő gróf között kellett volna lefolynia abból az ismert incidensből kifolyóan, amely után *Landauer* provokáltatta *Festeticset.* A felek a vivóteremből eltávoztak, alig fél óra mulva azonban ujra megjelentek és *miután a detektivek már nem voltak ott, felállottak a párbajhoz.* Landauer megbizottai *Mannó József* és *Bosnyák* Iván voltak, *Festetics* Ernő megbizottai pedig *Sventner* Pál őrnagy és vitéz *Szücs* Dezső százados. *Sventner* őrnagy vezényszavára a párviadal megindult, amelynek során a felek *ötször csaptak össze.* Az ötödik összecsapás után a párbajt beszüntették és az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek tekintették.

hogy Tőkés Annának, a Nemzeti Szinház kiváló művésznőjének édesanyja, özvegy Tőkés Imréné meghalt. Temetése vasárnap délután fél 5-kor lesz a farkasréti temetőben.

hogy a két Lovas-fiu, Lovas István és Lovas Endre, akik «2 Caligari» néven mint artisták világhirüek, néhány napon belül elhagyják Párist, ahol vendégszerepelnek és Newyorkba utaznak. Hathónapos szerződés köti ide őket.

hogy tegnap már a kora délutáni órákban felkerült a minden hely elkelt jelentő tábla a Magyar Szinházra, ahol tudvalevően Heltai Jenő uj verses vigjátékát, „Az ezerkettedik éjszaká"-t adják. Abban a pillanatban, amikor a szinház utolsó jegye is elkelt, a gavallér direkció meleghangu táviratot küldött a szerzőnek, akit az esti táblás házról értesitett.

hogy a szinigazgatóról az a hir járja, ha bemegy szinházába, nagyot köszön a pénztárnak, mert mint mondja: *«Tisztelet a bevételnek...»*

hogy a Balassagyarmati Öregdiákok Szövetsége május 6-án, szombaton este fél 9 órakor a hires nógrádi vármegyeházán müsoros estélyt rendez, amelyre sokan készülődnek Budapestről is.

hogy az egyik szinházi társalgóban tizenegy szinész vitatkozott arról, ki a legnépszerübb müvésze Pestnek. Miután a kérdést eldönteni nem tudták, titkos szavazást rendeltek el. A kérdés azonban igy is eldöntetlen maradt: a társalgóban tartózkodó tizenegy müvésznő és müvész mindegyike egy-egy szavazatot kapott.

A filharmonikusok is elutaznak Győrbe

Beszámoltunk arról, hogy az Operaház balettcsoportja május 2-án Győrött vendégszerepel. Ez a győri program most kiszélesedett. Az operaházi balett vendégjátékát megelőzően hétfőn, május elsején a filmarmónikusok szerepelnek Győrött. A filharmónikusok zenekarát Ferencsik János vezényli a következő müsorral: Brahms IV. Szimfónia, Debussy: Egy faun délutánja, Bartók: Magyar képek, Liszt: Les préludes.

Győr városa nagy érdeklődéssel várja az operaházi müvészek kétnapos vendégjátékát.

*** Szerzői est.** *Jenei* Márton vasárnap este 7 órakor tartja *szerzői estjét* a *Király-utca* 82. szám alatti kulturteremben. A fiatal szerző verseit és novelláit *Móra* Edith, *Márai* Ila, *Bánffy* Edith és *Gerő* Sándor adják elő.

(x) Rádai Imre bucsufellépése a Goldmark-teremben, május 1-én, hétfőn este 9 órakor. Bevezetőt mond Sós Endre. Belépődij nincs.

„Szerelem gyümölcse"

André Birabeau vigjátéka az Andrássy Szinházban

Birabeau nem ismeretlen a magyar közönség előtt, Budapesten két müvét is játszották már, a *Bárángkákat* s a *Déligyümölcsöt.* Különösen a Déligyümölcs szereposztása nem nagyon volt szerencsés. Igy csak most élvezhetjük zavartalanul e kiváló francia szerző szellemességét, brilliáns ötleteit, remek fordulatait, mulatságos párbeszédeit. Mert az Andrássy Szinház előadása a legjobb: a vigjáték forditója, Vaszary János, akár egy vérbeli párisi rendező, hallatlan könnyedséggel vitte szinpadra ezt a sziporkázó, érzékeny és mulatságos, bájos és gunyoros darabot. Egy tétova ember a hőse, Lepontet ur, akit folyton «nógatni kell», egy jóságos hanyag ember, akit tétovasága sulyos bonyodolmakba sodor. Kettős életet él, mert lusta bátran rendbe szedni az életét. Párisban van egy felesége s egy fia, s egy vidéki városkában egy nagy szerelme és egy lánya. Csak itt érzi jól magát, ez az ő otthona, papucsban és házikabátban, kalapáccsal a kezében, a redőnyöket és csengőket javitja, mint egy mükedvelő szerelő. Fia véletlenül fölfedezi a kettős életet s ujonnan nyert hugával közösen és erélyesen megjavitják a hanyag ember bonyolult családi életét. Mély emberi érzelmek szólalnak meg a darabban s a kényes konfliktusokat a szerző vidáman és meghatóan oldja meg, sőt igazi moralista módján, a szó legjobb értelmében. Eközben föltárja a francia kispolgári élet sok-sok kedves és mulattató báját.

Régen láttunk ennél jobb előadást, *Somlay* Artur és *Makay* Margit megint remekeltek. Csodálatos humoruk egy pillanatra sem hunyt ki. *Somló* Valériának rendkivüli nagy sikere volt. Ebben a vigjátékban még sokkal jobb volt, mint *Rice* komor darabjában tavaly. Ez a mostani szerep illett hozzá, csillogó fiatalságához, sugárzó szépségéhez. Ez a játéka sokáig emlékezetes lesz. Ifju szinésznőinkben mindig van valami kinos kényszerüség, valami bizonytalan modor. Vagy nagyon is «tragikusak», sikonganak és hosszasan lélegzenek, jelezve, hogy mily drámai módon szenvednek, vagy nagyon is bájoskodnak, amikor semmi értelme sincs. Alighanem *Somló* Valéria lesz az az ifju szinésznő, aki végre a szerepét is el tudja játszani, pontosan a szerepét. *Szilassy* László nagyon ki volt vasalva, még egy kicsit merev, de neki is voltak igen jó jelenetei. Folyton pipára akart gyujtani, de ez sehogysem sikerült. Nem csoda, hiszen a nézőtérről is látni lehetett, hogy a pipa rosszul van megtömve s az öngyujtó sem a pipához való. Azzal az öngyujtóval nem lehet pipára gyujtani, mert a láng nem éri a dohányt. *Gombaszögi* Ella, *Z. Molnár* László, *Pethes* Ferenc, *Szabó* Dezső, *Vágóné* és *Pataki* Miklós pompásan játszottak. Modoruk a legjobb francia vigjátéki modor, hibátlan és méltó régi sikereikhez.

Az Andrássy Szinház ujdonsága, elsősorban a remek előadás miatt, bizonyára a szinházi idény egyik legnagyobb sikere lesz.

h. b.

Az ausztráliai arany filmregénye

Berlin, április 29.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) A legtöbb aranyásótörténet ugy a regények lapjain, mint a film vásznán eddig leginkább *Kaliforniát* választotta szinhelyéül. Most azután megjelent egy film, az *«Aranyat assszonyért!»* cimü *Ufa*-produkció, amely izgalmas jelenetekben meséli el az ausztráliai arany kutatásának rengeteg izgalmas eseményt rejtő mesekomplexumát, hiszen talán itt, ezen a kietlen, vizszegény sivatagban tombolt a legkegyetlenebb küzdelem a gazdagságot, életet, vagyont jelentő sárga ércért.

Az ausztráliai aranykutatás története *százötven esztendős* körülbelül. 1814-ben történt, hogy a *bathursti* országutat épitő fegyencek a földmunkák során *arangra bukkantak.* Ez volt *az első ausztráliai arany.* Tiz évvel később megint csak egy kényszermunkára itélt fegyenc talált egy darab aranyat az öserdőben. Röviddel később már hasonló leletekre bukkantak utazók, mérnökök és az ausztráliai hadsereg tisztjei a *Clwydd-völgy* folyóinak torkolatában. Az első tényleges aranymezőt azonban egy *Hargrawes* nevü kalandor találta meg, akinek a nagy szárazság elpusztitotta kis farmját és erre felcsapott aranykutatónak. *1851 február 12-én* bukkant rá *Sommerhill Creek* közelében, néhány kilométernyire *Bathursttől* a pompás aranymezőre és ezenkivül még bezsebelte azt a *háromszázezer dollárt is,* amelyet az ausztráliai kormány jutalomként tüzött ki az első felfedező számára.

Ettől a perctől kezdődött az *ausztráliai aranyláz.* A földmüvesek otthagyták az ekét, a diákok az egyetemet, könyvelők és irnokok az irószaltalt és mindenki rohant ponyvás szekéren, szerte a nagy ausztráliai sivatagban — aranyat keresni.

Ennek a kegyetlen szenvedésekkel telt aranyláz-korszaknak igen izgalmas története az uj *Ufa*-film. Külön érdekessége még a filmnek, hogy egy ujonnan fölfedezett norvég szinésznő: Kirsten *Heiberg* játssza a főszerepét.

Jön A toprini nász

Az elmult éjszaka döntött a pesti mozifront a legközelebbi magyar film premierjéről. Ez a film *A toprini nász* lesz, amelynek bemutatóját már a mult hétre tervezték, müsorpolitikai okok miatt azonban ez a premier eltolódott. A jövő héten azonban — *minden valószinüség szerint kedden* — feltétlenül megtartják *A toprini nász* bemutatóját. Már ki is kézbesitették a meghivókat.

Az ünnepélyes theatre parée-n résztvesznek a film főszereplői, élükön *Jávor* Pállal, *Kiss* Ferenccel és *Tolnay* Klárival és természetesen megjelenik a rendező: *Tóth* Endre, a producer, *Lévai* Bélával együtt.

Rasputin

A film és szinpad leghatásosabb témáinak egyike a közelmult érdekes és izgalmasan titokzatos figurája, a rejtelmes cári Oroszország legrejtelmesebb embere: *Rasputin,* a fekete cár, a delejes hatalmu muzsik.

Rasputin a maga teljességében, alakjával és életével a megtestesült dráma — és hatás. Muzsik, aki hatalmában tartja a cárt, csodatevő aszkéta, aki a legkétesebbhirü mulatókban tombol, torzonborz, megdöbbentő jelenség, akit imádnak a nők. Bámulatba ejtő élete és rettenetes halála a legkerekebb dráma.

Ezuttal a francia filmgyártás leghatalmasabb alakjának, Harry *Baur*nak jutott a szerep, hogy megelevenitse *Rasputint.* Nehéz néhány szóval jellemezni azt az alakitást, amely a tetejét látszik jelenteni egy hatalmas szinészi kulturának és varázslóerőnek.

SPORT HÍREK

ÚJPEST—FERENCVÁROS 6:2 (2:0). A Stadionban lejátszott derbimérkőzésen a lilafehérek alapos revánsot vettek az esti mérkőzésen szenvedett vereségért. Az Újpest az esti mérkőzések óta nagy utat tett meg; számos kísérletezés, félsiker, balszerencsés körülmények után sikerült összehozni azt a csapatot, amely a finisben nyolc napon belül Nagyváradot 4:0-ra, a Ferencvárost 6:2-re győzte le! Míg a többi csapatnak a letört Ferencvárossal volt dolga, az Újpest a feljavult Ferencvárossal került szembe. A Szolnok 0:4-ről kiegyenlített az Újpest ellen és 2:4-nél úgy játszott, hogy a zöld-fehérek javítani tudnak helyzetükön. Ekkor azonban kiderült, hogy a lilák jobban bírják az iramot. Szusza fejesgólja (5:2) után az Újpest újból fölénybe került.

**

A multkori összeállításban léptek pályára a csapatok. Győrvári gördülő Szusza — Zsengellér — Győrvári akcióból megszerezte az első gólt, Zsengellér a félidő végén a másodikat. Zsengellér labdája a kapuvonalon álló Ruck lábáról pattant a hálóba. A második félidőben Sárosi dr. helyet cserélt Fintával. Lukács sarokrúgása szépen ívelődött, de Sziklai klöklözte a labdát. A jobb kondícióban lévő lilák minden labdáért küzdenek. Ádám begurít középre, Zsengellér a mérkőzés legszebb gólját lövi (3:0). Hasonló volt ez a Nagyvárad ellen lőtt első góihoz. Sarokrúgás a Ferencváros kapuja előtt, Ádám belveli a labdát, Szusza magasra felugorva és mindenkit megelőzve a hálóba fejeli (4:0). Most két percen belül két szabadrúgásból Sárosi III., majd Sárosi György dr. ér el gólt (2:4), de azután Kalocsay magasan középre adott labdáját Szusza befejeli, majd Nagymarosi tizenegyesből (37. p.) a hatodik ujpesti gólt éri el. A Ferencváros tovább rohamoz, Győrvárit megrúgják. Szusza újabb lövése is közeljár a hálóhoz.

**

AZ ÚJPEST győztes csapata: Sziklai — Balogh II., Biró — Nagymarosi, Mészáros, Kármán — Ádám, Szusza, Zsengellér, Győrvári, Kalocsay dr. Valószínűleg ez a csapat áll ki vasárnap utolsó bajnoki mérkőzésre. Az ellenfél a Gamma csapata lesz, amely legutóbbi eredményeivel megelőzte a bajnokságban a Ferencvárost és most a negyedik helyen áll 18 pontjával. A Gamma tegnap is jól harcolt és csak a kitünő diósgyőri védelem tudta megakadályozni győzelmét. Az Újpest—Gamma mérkőzés december 7-én a Stadionban kerül sorra. Tekintettel arra, hogy a WMFC-nek könnyebb dolga van — Újvidék ellen játszik Csepelen —, a lila-fehér csapatnak igyekeznie kell, különben a WMFC, sőt a Szolnok is megelőzheti az őszi bajnokságban.

**

KISPEST GYŐZÖTT NAGYVÁRAD ELLEN. Az eredmény 1:0 (0:0). A győzelem a játék képét tekintve nagyobb arányú is lehetett volna. Egyéb eredmények: Diósgyőr—Gamma 1:1 (1:0). — Salgótarján—Elektromos 1:1 (1:0). — WMFC—Lampart 2:1 (0:0). — Szeged—MÁVAG 1:1 (1:0). — Szolnok—Újvidék 8:0 (3:0). — Kolozsvár—SZVSE 2:1 (1:1). — Újpest 23 pont, WMFC 23 pont, Szolnok 22 pont.

**

AZ NB. III-BAN az UTE az FTC ellen 4:3 (2:2) arányban győzött. A zöld-fehéreknél játszott többek között Waldinger, Kiss, Lázár, Füstös, Jakab.

**

A MAGYAR-OLASZ ökölvívómérkőzés előtt a MÖSZ próbaversenyt rendezett. Légsúlyban Podány pontozással győzött Miriszlai ellen, könnyűsúlyban Szelezsán aratott pontozásos győzelmet Velinovich felett, végül nehézsúlyban Homolya kis pontkülönbséggel győzött Nagy ellen.

**

KÁRPÁTALJA, A FENYVES-ZÚGÁS ORSZÁGA címmel most jelent meg Kárpátalja 44 képpel díszített turista- és síkönyve, amely az *Esti Kurir* könyvosztályában kapható.

SZÍNHÁZ • FILM

WALLENSTEIN

Schiller trilógiája a Nemzeti Színházban

Schiller időszerű mondanivalói sokszor érvényüket vesztették és sokszor új életre keltek az idők változásaiban. Mondanivalói napjainkban ismét új értelmet kapnak s a Nemzeti Színház Wallenstein-előadásán egyes részeket a színészek mintegy bevallottan a közönség felé fordulva, nem annyira színpadról, mint inkább dobogóról mondanak el. Történelmi tájékozottságú nézők másfél évszázadnyi távlatból kissé nehezen értik ugyan, hogyan bízhatta a humanista-világpolgár költő a maga felvilágosodási szabadságeszméit Wallenstein táborára; igaz viszont, hogy citoyen Gille — ezen a néven választotta Schillert a konvent a francia nemzet díszpolgárává — alighanem kissé kétkedve nézné eszméinek egyes mai értelmezőit. Bizonyos azonban, hogy ezeken az időszerű elemeken felül van egy szerencsére időszerűtlen elem is, a művészet.

A két estén előadott trilógia Hans *Meissner* rendezésében került a közönség elé. A rendezés gondos és szabályos munka, kivált az első rész mértéktartó és pontosan elrendezett tömegjeleneti hatásosak. Elismeréssel kell kiemelnünk a második rész befejező jeleneteinek fojtott izgalmú, magávalragadó iramát.

Áprily Lajos fordítása az Arany Jánoson épülő magyar költői nyelv szerencsés sarjadéka. Ezt a nyelvet a színpadon immár csakugyan beszélni lehet, élőbeszédszerű közvetlenségében a hallgató a maga beszélt nyelvének érezheti, anélkül, hogy a versek zengéséről megfeledkezne. Mindössze a pesti nyelv egyes szavait és fordulatait találjuk feleslegeseknek a zsoldosok beszélgetésében. Kétségtelen, hogy Áprily Lajos ma az a műfordítónk, akitől sok elavult fordítás korszerű tolmácsolását várhatjuk, épp ezért kívánatosnak tartanók, ha a trilógia egész szövegét is lefordítaná és megjelentetné.

A trilógia címszerepét *Kiss* Ferenc játszotta. Élete delelőjén túljutott, lehiggadt férfinak mutatta be Wallensteint, aki alvezéreivel és katonáival az okos családapa bölcs fensőbbségével beszél. Egyszerű realisztikus elemekből felépített alakítása kivált az első részben volt elhihető, ahol még Wallensteinnek az asztrológiába vetett hite is olyan hétköznapinak és emberinek tűnik, mint egy mai nézőé valamilyen ártatlan és minden misztikus elemet nélkülöző kabalája. A második részben természetesen ez a felfogás hellyel-közzel elégtelennek bizonyul, egy-egy fojtott kitörése, felében rekedt felhördülése azonban itt is emlékezetes.

Wallenstein alvezérei közül elsősorban *Lehotay* Árpádot kell megdícsérnünk az idősebb Piccolomini szerepében. A császárhű osztrák katonatiszt erőteljes körvonalú, finoman megrajzolt ideáltípusát mutatta be. A fiatal Piccolomini szerepében *Unghváry* László hevülete és közvetlensége sokszor ragadta a közönséget nyíltszíni tapsra. Két kabinetalakítás fűződik *Major* Tamás (Questenberg) és *Hossz* Zoltán (a horvát ezredes) nevéhez. De dícsérettel kell említenünk a nagyszámú többi szereplőt is, köztük *Jávor* Pált, *Kovács* Károlyt, *Szabó* Sándort, Számottévő női szereplője nincs a trilógiának; *Tőkés* Anna kis szerepében is itt-ott megmutatkozott képességeit.

A nagyvonalú, jelképesen stilizált díszletek tervezése *Horváth* János érdeme, a zenei vezetést *Turay* Mihály gondosan látta el. A közönség mindkét estén nagy lelkesedéssel szólította a lámpák elé a színészeket és a kiváló rendégrendezőt.

Gáspár Zoltán.

Ma este mutatja be a Royal Revűszínház a Revűrapszódiát

Világhírű artisták Budapesten

A Royal Revűszínház ma este fél 9 órakor tartja decemberi új műsorának premierjét. Zene, tánc, humor, artistabravúr jellemzi az új műsort. Címe: Revűrapszódia. Heinemann Sándor, a színház igazgatója, magyar, német, olasz, francia, amerikai, kínai és marokkói akrobatákat szerződtetett a decemberi műsorhoz.

Wo-Young kínai akrobatacsoport bemutatja, hogy az emberi teljesítőképesség mire képes. Eve et Partner párisi revűsztárok a rugalmasság csodái. Szerepel a műsoron Lovati, az Amerikát járt magyar zsonglőr, a két Cutty, Trio Mino olasz jazzénekesek, Diana Clayton, az amerikai revűsztár új műsorral lép a közönség elé és teljesen új a műsora a Gladys and Kusserow-párnak. Amit ez a pár végez, az a táncművészet csúcsteljesítménye. Lesz az új műsorban egy cigarettafantázia, háromrészes revűkép. Az időszerűséget a «Jobbrahajts» című énekes, táncos revűkép képviseli. Külön szenzációja a műsornak Heinemann Sándor és tizenhatagú zenekarának színpadi képe. Ez a világhírű zenekar előadja «Rapsodie in blue» című jazzfantáziát. A zenekarban közreműködik Vécsey, a neves zongoraművész. A revűnek egyik legtöbbet foglalkoztatott tagja Rév Erzsi. Táncol, énekel. Egy kis tréfában mutatkozik be a szőke Bárczy Kató, a «Háry János» című film egyik főszereplője. Konferál: Kőváry Gyula.

A nagy műsorból még felemlítjük Nádor Jenőt, Lugossy Györgyöt, Szendrő Józsefet, Laboch Gérardot, Clara Deát, az új tánccsillagot és a tizenkét arab akrobatát.

Karácsony hetétől délelőttönként zenét ad a rádió

December 21-től kezdődően a rádió állandó műsorbeosztása lényegileg módosul. *Az eddigi szünetekben hanglemezeket és egyéb szórakoztató zenét fognak adni, a prózai előadások számát pedig eggyel csökkentik.*

A műsor beosztása tehát hétköznaponként a következő lesz:

10.: Hírek. — 10.15: Lemezek vagy szórakoztató zene, utána nemzetközi vízjelzés. — 11.20: Szórakoztató zene. — 11.40: Előadás.

Ettől kezdve délután 4 óráig kisebb megszakításokkal úgyszólván szünet nélkül *lemezek és egyéb szórakoztató zene* szerepel majd a magyar rádió műsorán.

Ma hallottam,

hogy

Bajor Gizi december 9-én és 10-én a *Belvárosi Színház* vendégszerepel. *Debrecenben* egyébként nagy sikerrel játszik a színház, amely ma este *ősbemutatót* tart. Színrehozza *Cserháty-Gondor* operettjét, a *Gyöngykaláris*-t.

★

az *Operaház* csütörtöki *Lohengrin* és vasárnapi *Tannhäuser* előadására *minden jegy elkelt*. A két Wagner-operát a rendkívüli vendégciklus keretében hozzák színre Svanholm *Set* kamaraénekes fellépésével. A világhírű művész egyébként arról értesítette az *Operaház* igazgatóságát, hogy kedden este vagy szerdán reggel megérkezik Budapestre.

★

a *Vígszínházban* baráti vacsora követte *Bókay* János «*Hazudj nekem*» című nagysikerű vígjátékának *ötvenedik* előadását. Az ünnepi vacsora szónokai lelkes szavakkal ünnepelték az illusztris szerzőt és a *Vígszínház* kiváló művészeit.

★

a Lilla-dalok költőjének, *Csokonai Vitéz* Mihálynak emlékezetre tegnap este tartott előadáson hatalmas siker volt. *A Csokonai-dalok* érdekességét fokozta, hogy zenéjüket egykorú dallamokból állította össze *Ránki* György és *Vándor* Sándor. *Benedek* Marcell bevezető előadásában *Csokonait* méltatta.

★

a *Zeneművészeti Főiskola* növendékei holnap, kedden fél 6 órakor *Mozart-estet* tartanak a *Zeneakadémia* nagytermében. A hangversenyen *Zathureczky* Ede és dr. *Böszörményi Nagy* Béla növendékei szerepelnek. Vezényel *Rajter* Lajos.

Koncert — november 13

Pontosan és kereken *ötször* halasztották el eddig a *Nemzeti Kamaraszínház Herman* Bahr színdarabjának, a *Koncert*-nek bemutatóját a *Kaland* nagy sikere miatt. Most végre kitűzték a premiert — végérvényesen. A *Nemzeti Színház* közlése szerint Herman *Bahr* színdarabja *e hó tap 13-án kerül először a közönség elé*. A bemutatót december 12-én *zártkörű főpróba* előzi meg.

Tatjána Menotti hangversenye

Tatjána *Menotti*, a milánói *Scala* társulatának világhírű tagja, akit a budapesti közönség operaházi vendégszereplőiből ismer, egyetlen *hangversenyre* a magyar fővárosba szerződött. A szerződés ellenpéldánya ma délelőtt érkezik vissza *Menottitól*. A hangversenyt a szezón *második felében* tartják meg.

* **A fiatalok estjén** feltűnt Clara *Dea*, az új táncescillag, aki Chopin és Delibes muzsikájára táncfantáziát mutatott be. A közönség és a megjelent szakértők nagy elismerésben részesítették *Misley* Anna növendékét, aki kulturált táncmutatványával egyszerre az elsők közé került. Clara *Deát* egyébként leszerződtették a Royal Revűszínházba.

A női ruhaszövet- és selyemüzletek karácsonyi ajánlatai közül választékban és divatban kiemelkedik a népszerű LORÁNT és BECK cég ajánlata. — A LORÁNT és BECK cég a divatiparban és a női ruhaanyag kereskedelemben jó hírnevű és szolidságáról ismert. — Félemeleti Petőfi Sándor-utca 18. üzletükben külföldi esővetekben, selymekben, valamint anyagkülönlegességekben változatlanul teljes mértékben ki tudják elégíteni a karácsonyi vásárlásukat végző hölgyközönség vételigényét.

MŰSOROK

Színház

Operaház (3, 7). Hétfő: Nincs előadás, kedd: Manon (A 8), szerda: Nincs előadás, csütörtök (½7): Lohengrin (rendkívüli vendégciklus, B 2), péntek: Díszelőadás, szombat: Daphne, A póruljárt kérő, vasárnap d. u. (½3): Bajazzók, Pesti Karnevál, vasárnap este: Tannhäuser (rendk. vendégciklus, A 2).

Nemzeti Színház (½4, ½8). Hétfő Wallenstein tábora. — A két Piccolomini (I 6), kedd: Wallenstein halála (I 7), szerda: Wallenstein tábora. — A két Piccolomini (II. 6), csütörtök: Díszelőadás. Négy magyar egyfelvonásos, péntek: Wallenstein halála (II 7), szombat: Wallenstein tábora. — A két Piccolomini (III. 6), vasárnap d. u.: Történetek, este: Wallenstein halála (III. 7).

Nemzeti Kamaraszínház (½4, ½8). Csütörtök kivételével minden este, és vasárnap d. u.: Kaland, csütörtök este: Ki a hármadik?

Magyar Művelődés Háza. Hétfő (4, ½7): Filmelőadás, kedd (4, ½7): Filmelőadás, szerda (½8): Traviata (V 1. sor, 3.), csütörtök (6): Filmelőadás, péntek (4, ½7): Filmelőadás, szombat (4): Mikulás-délután: este (8.: Bessenyei-előadás, vasárnap (4): Népszerű zenekari hangverseny.

Új Magyar Színház (4, 8). Hétfő: Medea (B), kedd: Lesz feltámadás (C), szerda d. u.: Lesz feltámadás, este: Medea (D), csütörtök d. u.: Lesz feltámadás, este: Medea (L), péntek: Lesz feltámadás (M), szombat: A milliomos, vasárnap d. u.: A milliomos, este: Medea (G).

Vígszínház (½4, 8). Minden este és vasárnap délután: Hazudj nekem!

Madách Színház (8). Minden este: IV Henrik.

Pesti Színház (4, 8). Minden este, szombat és vasárnap d. u.: Tűzvész.

Andrássy Színház (½4, 8). Minden este és vasárnap d. u. Boldogná teszlek.

Fővárosi Operettszínház (½4, ½8). Minden este és vasárnap délután: Múzsák muzsikája.

Royal Revűszínház. Minden este (½9), csütörtök, szombat és vasárnap d. u. (½5): Revű rapszódia.

Komédia Orfeum (½5, ½9). Minden este és vasárnap d. u.: Hébe-hóba.

Kamara Varieté. (Minden este ½9, csütörtök, szombat 6, 9, vasárnap és ünnepnap ½4, ½7, 9): Kubai kaland.

Nemzeti Bábjáték (Podmaniczky-utca 8. szám.) (4, 8) Hétfő és péntek kivételével minden este: Istvánka, hétfő és péntek: Toldi, minden délután: Gyermek-mesejáték.

Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9 vasárnap ¾4, ¾6, ½9). Péntekig: Az esküvődön én is ott leszek.

Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ¾4, ¾6, ½9). Péntekig: Fekete szem éjszakája.

Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ¾4, ¾6, ½9). Péntekig: Hazudik a muzsikaszó.

Rádió

Állandó műsorszámok. Budapest 1. 6.40: Ébresztő, torna. 7: Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek. 10: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 7: Hírek magyar, német és román nyelven. 9.40: Hírek, időjárásjelentés és 12: Hírek.

Hétfő, december 1.

BUDAPEST I. 8.20: Hanglemezek. **3.40:** Iparügyi előadás. **4.15:** Diákfélóra. **5.15:** „Mindnyájunk gondjai". **5.25:** Megyeri-tánczenekar. **6.15:** Melocco János dr. előadása. **6.45:** Bobula Lajos harmonikaszámai. **7.20:** Magyari Imre-hanglemezek. **7.45:** Tamási Áron elbeszélése. **8.00:** Mozart-est. Vezényel Dohnányi Ernő. **10.10:** Rádiózenekar. **11.25:** Cigányzenekar.

Kedd, december 2.

BUDAPEST I. 10.20 és **12.45:** Felolvasások. **12.10:** Cigányzenekar. **1.35:** Postászenekar. **3.20:** Chopin-művek zongorán. **3.40:** Háztartási előadás. **3.55:** Ének zongorakísérettel. **4.15:** Gyermekdélután. **5.15:** Kétzongorás jazzműsor. **5.35:** Haller Frigyes előadása. **6.00:** Rádiózenekar, közreműködik Giuseppe Moretti. **7.20:** „A piros bugyelláris". **8.55:** A Waldbauer—Kerpely vonósnégyes hangversenyének közvetítése a Zeneakadémiáról. **9.55:** Liszt Nándor vidám csevegése. **10.10:** Kalmár Tibor zenekara és cigányzenekar. **11.25:** Hanglemezek.

Film

Sz. = szomb., V. = ünn., v. = vas.

ADMIRÁL (Tel.: 383—707): Össztánc. (11, ½2, ¾4, ½6, ½8, ½10.)

ALKOTÁS (T.: 355-374): Congo Maisie. (¾4, ½6, ½8, ½10. v. és ü. ½2-kor is.)

ANDRASSY (Telefon: 124—127): Nászút hármasban. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v., ü. 11, ¾2, ¾4, ½6, 8, 10.)

ÁTRIUM (Tel.: 134-024 és 138—034): Egy éjszaka Erdélyben (½6 ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

BELVÁROSI (Telefon: 524—553): 8 csengő. (4, 6, 8, 10, v. és ü. jóbbt.: 2-kor is, balt.: ½3, ½5, ½7, ¾9.)

BELVÁROSI HÍRADÓ (T.: 181-244): Aeéluták. — Legújabb hadiriportok. — Híradók. — A bűvös szék. (10-tól 24 óráig.)

BODOGRAF (Telefon: 149—510): Egy tál lencse. (¾4, ¾6, ¾8, ½10, v., ü. 11, ½2, ½5, ½7, ½9-kor is.)

BROADWAY (Telefon: 422—722): Az asszony, az orvos és a bermadik. (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

BUDAI APOLLO (Telefon: 351—506): Mákvirágok. (½6, ¾7, 9, v. és ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

CAPITOL (T.: 134—337): Ne kérdezd ki voltam. (¾4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

CASINO (Telefon.: 383—102): Algir. (½6, ¾8, ½10 sz. v. ü. ½4-kor is.)

CITY (Telefon: 111—140): A cigány. (¾6, ¾8, ¾10., sz., v., ü. ¾4-kor is.)

CORSO (Tel.: 182—818): Mellékutca. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

CORVIN (Tel.: 138—988 és 338—584): Életre ítéltek. (5, ½8, ½10, sz., v. és ü. ¾3-kor is.)

DAMJANICH (Telefon: 425—644): Robinson-család. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

DEÁK (Telefon: 120—852 és 121—343): Félvér. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

ELIT (Telefon: 114—562): Háry János. (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

FORUM (Telefon: 188—80, 188—543): A szűz és a gödölye. (¾6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 3-kor is.)

HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-469): Aeéluták. — Legújabb hadiriportok. — Híradók. — Donald udvarol. (9-től 24 óráig.)

HOLLYWOOD (Telefon: 225—066): Egymásért. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HOMEROS (Telefonszám: 426—178): Egy tál lencse. (½6, ¾7, 9, sz, ½4, v. és ü. ½2-kor is.)

IPOLY (T.: 292—626): Elsodort ember. (½4, ½6, ½8, ½10, v., ü. ½2-kor is.)

JÓZSEFVÁROSI (Telefon: 131—316): Egy tál lencse. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

KAMARA MOZGÓ (Tel.: 423—801): Csókó és kalap. (11, ½2, 4, 6, 8, 10.)

KULTÚR MOZGÓ (Telefon: 138—120): 3 csengő. (5, ½8, ½10, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

LLOYD FILMSZÍNHÁZ (T.: 111—994): Végre. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

NÉPSZÍNHÁZ MOZGÓ (T.: 137-244): Mária két éjszakája. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

NYUGAT MOZGÓ (Telefon: 121—022): Alpang. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

ODEON (T.: 422-785): Egy tál lencse. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

OLYMPIA (Telefon: 423—185): Tilos utakon. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA (Tel.: 130—123 és 138—071): A cigány. (5, ½8, ½10, sz., v. és ü. 3-kor is.)

ORIENT (Telefon: 114—826): Dalol az éjszaka. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

OTTHON (Tel.: 146—447): A nagy riport. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

PALACE (T.: 221—222): Gyurkovics-fiúk. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

PHÖNIX (Tel.: 426—326): 8 csengő. (11, 1, 3, 5, ½8, ½10.)

RÁDAY MOZGÓ (Telefon: 382—581): Az üldözött. (5, ½8, ½10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

RADIUS (Tel.: 122—698 és 120—854): Egy éjszaka Erdélyben. (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

REX FILMSZÍNHÁZ (Tel.: 228—020): Rose-Marie. (½5, ¾7, 9, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

RIALTO (T.: 224—443): Halálhajó. (11, 1, 3, ½6, ½8, ½10.)

ROYAL APOLLO (Telefon: 222—002): Bobbereg. (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 4, 6, 8, 10.)

SAVOY (Tel.: 146—040): Sebastopol páncélos. (½4, ½6, ½8, ½10. v. és ü. ½2-kor is.)

SCALA (Tel.: 114—411): La Conga. (5, ½8, ½10, sz., v. és 6. ¾3-kor is.)

SIMPLON (Telefon: 268—989): Egy szív regénye. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

STUDIÓ (T.: 225—276): A szerelem gyöngyei. (11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

TIVOLI (T.: 225—602): Egy tál lencse. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v.- és ü. 11 és ¾2-kor is.)

TURÁN (Telefon: 120—003): Össztánc. (11, ½2, 4, 6, 8, 10, v. és ü. 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

VESTA FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-401): Az örök csavargó. (11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

A Budapesti Kamarakórus hangversenykörútja

A *Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség* meghívására hatalmas sikerrel hangversenyezett a *Budapesti Kamarakórus Szabadkán, Zentán, Zomborban* és *Ujvidéken, Paulovics* Géza dr. vezetésével. Az egyes hangversenyeken az új magyar kóruskultúra világviszonylatban is immár első helyen álló alkotásait — Liszt, Kodály, Harmat, Bárdos, Ottó, Nádasdy stb. kórusait nagy sikerrel mutatták be a kitűnő művészek, akiket az előkelő közönség szünni nem akaró lelkes ünneplésben részesített.

* **Repülőest a Vigadóban.** Szerdán este a *Vigadó* nagytermében rendkívül érdekes zártteri *repülőmodell bemutatót* és műsoros estet rendeznek. A verseny után a honvéd légierők zenekara, *Kiss* Manyi, *Simor* Erzsi, *Mészáros* Ági, *Gregus* Zoltán, *Pethes* Sándor és *Orbán* Sándor szerepel.

Az ország megnagyobbodásával 85.2 lélekre csökkent a népsűrűség négyzetkilométerenként

Pest vármegyében 129.9, a Kárpátalján 49 lélek lakik egy négyzetkilométernyi területen

A januári népszámlálás eredményének feldolgozása hosszabb időt vesz igénybe. Most a részletes területi adatok is rendelkezésre állnak már és lehetségessé vált, hogy közöljék *a terület és népsűrűség adatait.*

A második bécsi döntéssel megnagyobbodott Magyarország területe a legújabb adatgyüjtés eredményei szerint 100.105 négyzetkilométer.

Ehhez járul természetesen *a felszabadult délvidéki terület*, amely kerekszámban 10.000 négyzetkilométert tesz ki. *A népsűrűség 1941-ben egy négyzetkilométeren 85.2 lélek volt.* Jellemző, hogy az úgynevezett trianoni területen 1930-ban négyzetkilométerenként valamivel több mint 93, 1941-ben pedig csaknem 100 lélek élt. A felszabadult részeken viszont sokkal kisebb a népsűrűség, a Kárpátaljún mindössze 67, a keletmagyarországi és erdélyi részeken pedig 60 lakos négyzetkilométerenként.

Ennek figyelembevételével csökkent a megnagyobbodott ország átlagos népsűrűsége négyzetkilométerenként 85.2 lélekre.

Magyarország 41 vármegyei törvényhatósága és 3 kárpátaljai közigazgatási területe közül *a legnagyobb Pest vármegye területe, amely 11.820 négyzetkilométert tesz ki*, a lélekszám 1,535.761 és *ugyanitt a legnagyobb a népsűrűség is, ami négyzetkilométerenként 129.9 lélek.*

Pest vármegye után területileg Bács-Bodrog vármegye a legnagyobb, *8.834 négyzetkilométerrel*, de a Délvidéken végzett utólagos népszámlálás eredményei még nem állnak rendelkezésre.

Területének nagyságára nézve Somogy vármegye 6673 négyzetkilométerrel mindjárt Pest és Bács-Bodrog vármegye után következik, de lélek számra nézve Somogy vármegye csak a hatodik helyet foglalja el 391.390 lakosával, ami pedig a népsűrűséget illeti, csak a 34. helyen áll, mert Somogy vármegyében mindössze 58.7 lélek esik egy négyzetkilométerre.

Pest vármegye után Nyitra-Pozsony vármegyének a legnagyobb a népsűrűsége, mert itt egy négyzetkilométerre 117.2 lélek esik.

Száznál nagyobb még a népsűrűsége Bereg vármegyének, ahol 107.5 és Esztergom vármegyének, ahol 102.9 lakos él egy négyzetkilométeren.

Csik és Beszterce-Naszód vármegyék átlagos lakossága egy négyzetkilométeren mindössze 32—35 fő, Kárpátalján, az ungi és a máramarosi közigazgatási kirendeltség területén, valamint Háromszék és Udvarhely vármegyékben sem éri el a népsűrűség az 50 lelket.

Igen érdekes, ha az egész népesség számát *a mezőgazdasági művelés alá vonható területhez viszonyítjuk.* Az ország mezőgazdaságilag igen értékes részében, Fejér vármegye és Székesfehérvár város területén egy négyzetkilométerre 72.2 lélek jut és *ugyha a szántó-, kert- és szőlőterületet vesszük csak elembe, egy négyzetkilo-re 102.3 lélek esik, ami azt jelenti, hogy a lakosság megélhetési viszonyai aránylag kedvezők.* Ezzel szemben *Kárpátalján a máramarosi közigazgatási kirendeltség területén* a népsűrűség csak 49 lélek egy négyzetkilométeren, ha azonban csak a szántó-, kert- és szőlőterületet vesszük figyelembe, ennek *egy négyzetkilométerére már 425.5 lélek esik.*

A népsűrűséget tudvalevően befolyásolja a földrajzi fekvés, az éghajlat, a talajminőség, a művelési ágak aránya, a birtokrendszer, a bányakincsek, az iparosodás, az elütő kultúrfok, életszint, foglalkozás stb.

Az intenzíven művelt mezőgazdasági területhez mérten a székely megyék népessége már a békevilágban is igen sürü volt, sürübb, mint Magyarország legtöbb más vármegyéjében.

Egyelőre még nem állnak pontos adatok rendelkezésre, de Udvarhely vármegyében egy négyzetkilométer szántó-, kert- és szőlőterületre 153.3, Háromszék vármegyében 150.1, Csik vármegyében pedig 240.2 lélek jutott. Menynyivel keményebben kell tehát a székelyeknek dolgozni, mint az ország egyéb területén élő népességnek, mert a kevés földön több embernek kell megkeresni a kenyerét.

B. S.

Hentesek, szatócsok, szabósegédek az uzsorabíróság előtt

Csomor János törvényszéki egyesbíró ma ismét árdrágítási bünperek vádlottjai felett ítélkezett.

Elsőnek özv. *Hrusztinszky* Jánosné szatócs bünügyében hozott ítéletet. Az asszony — a vád szerint — *vöröshagymát, mákot* és *sajtot* a megengedettnél magasabb áron adott el.

A vádlott szatócsnő azzal védekezett, hogy *tévedett*, sok volt a vevő, idegességében elszámította magát.

A törvényszék a védekezést nem fogadta el és Hrusztinszkyné nem jegerősen hathónapi börtönre, száz pengő vagyoni elégtétel megfizetésére és ötven pengő pénzbüntetésre ítélte.

A következő ügy vádlottja *Glasner* Jenő cipőkellékkereskedő volt, aki a cipővasat, amelynek 3.4 fillér a beszerzési ára, 10 fillérért hozta forgalomba.

Tagadta bünösségét, azzal védekezett, hogy másutt még drágább a cipővas.

Az ügyész hozzájárult a bizonyítás kiegészítéséhez, a törvényszék a tárgyalást elnapolta.

Kosab Erzsébet hentes különböző húsárukat — a vád szerint — *lényegesen magasabb áron szolgált ki vevőinek.* Ezért *árdrágító visszaélés büntette* cimén került a vádlottak padjára.

Tagadta bünösségét.

A törvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása után hat hónapi börtönre, 100 P pénzbüntetésre és 200 P vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte.

Juhász Gyula fakereskedő és *Renner* Jenő magántisztviselő a léchulladékot 4 pengő helyett 5.20—5.90 pengőért árusította a vád szerint.

A nyomozás adatai szerint mintegy két vagónt adtak el magasabb áron.

Kiderült, hogy *Renner Jenő büntetett előéletű*, ezért ügye a hármastanács elé tartozik. A bíróság az iratokat visszaküldte az ügyészségre.

A büntetőtörvényszék *Kristóf*-tanácsa is árdrágítási bünpert tárgyalt ma. Vádlottja az ügynek *Hoffmann* Berta nagykereskedő, aki *a maximális árnál magasabb áron beszerzett lisztet még drágábban adott el.*

A nagykereskedőnő, aki letartóztatásban van, *tagadta bünösségét.* Dr. *Varannai* István védő bizonyításkiegészítési indítványt terjesztett a bíróság elé, védence ártatlanságának igazolására.

Ebben az ügyben a bíróság az esti órákban hoz ítéletet.

A pestvidéki törvényszék *Boglucz*-tanácsa ugyancsak árdrágító visszaélés büntette miatt vonta felelősségre *Császár* István vegyeskereskedőt, akit — a vád szerint — *vajdrágításon* értek tetten. *A törvényszék háromszáz pengőre ítélte.*

Richter Miklós hentes a koihászt a maximális áron felül adta el. Itélet: 500 pengő pénzbüntetés.

Schwarz Mórnét *csipkedrágítás* miatt vonta felelősségre a bíróság. *Büntetése 50 P.*

Végül *Helber* Mihály gazdálkodó ellen az volt a vád, hogy a tengeri métermázsáját, amelynek árát a hatóság 21 pengő 30 fillérben állapította meg, *50 pengőért adta vevőinek.*

A gazdálkodó részben beismerő vallomást tett. A törvényszék ezer pengő pénzbüntetésre ítélte.

A pestvidéki törvényszék ítéletei *jogerősek.*

— **Főzési gondját megosztjuk,** a gáz takarékos használatának ismertetésén kívül időszerű ételek készítését is bemutatjuk a Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. sz. alatti bemutatótermében minden kedden és pénteken délután 5 órakor. Belépődíj nincs.

A VOLT 1. HONVÉDEK e hó 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor film- és művészmatinét rendeznek az Omnia mozgószínházban.

Elveszett

egy jegygyűrű vasárnap este a Gizella-út és a Vigadó között, esetleg a Vigadóban. Megtalálóját kérem, juttasse el teljes értékmegtérítés ellenében.

vitéz KÖRMÖCZY, Bárány-u. 2. MOKTÁR.

HÍREK MINDENFELŐL

FINN SEBESÜLTEK SVÉDORSZÁGBAN. A téli háború alatt többszáz finn sebesültet szállítottak gyógykezelés végett Svédországba. A mostani háború néhány száz sebesültjének Svédországba való szállítására most folynak előkészületek. A jelenlegi tervek szerint körülbelül háromszáz súlyosan sebesült finn katonát fognak ápolásban részesíteni a svéd kórházakban és szanatóriumokban.

●

SZIÁM TOKIÓI KÖVETE — a bangkoki ujságok jelentése szerint — felhivást intézett a sziámi diáksághoz, amelyben felszólítja őket, hogy különböző nehézségek miatt egyelőre ne látogassák a japán egyetemeket.

●

A SZOVJET HAJÓK megkezdték menekülésüket a Földközi-tengerből. Az első egységek Isztanbulba érkeztek, legnagyobbrészt tartályhajókról van szó, amelyek eddig a szovjet csapatok utánpótlását szállították. Ankarában közölték, hogy Isztanbultól kétszáz kilométernyire egy kisebb kikötőben 21 különböző tonnatartalmú szovjet gőzös vetett horgonyt. A török hatóságok a hajók személyzetét internálták.

●

MUSSOLINI RENDELETÉRE a ferrarai egyetemet Balbo-egyetemnek nevezik el.

●

FRANKFURTER SALAMON udvari tanácsos Bécsben 85 éves korában meghalt. Frankfurter 1856-ban született Pozsonyban. Bécsben és Berlinben végezte tanulmányait, Berlinben Mommsen tanítványa volt. Különösen a klasszikus filológiát és régészetet tanulmányozta. Később a középiskolai reform kérdésével foglalkozott és 1884-ben Bécsben az egyetemi könyvtár igazgatója lett. Ebben a minőségben 1923-ig működött.

●

A DUCE a földmüvelésügyi miniszter jelenlétében kihallgatáson fogadta a rizstermelési intézet vezetőit. Az intézet elnöke jelentést tett Mussolini miniszterelnöknek a nemzeti rizstermelés mai állásáról. Az adatok tanusága szerint Olasz ország rizstermelése az elmult tiz évben 2,738.000 mázsával növekedett. A Duce megelégedésének adott kifejezést az olasz rizstermelés mai állása fölött, majd utasításokat adott az intézet vezetőinek.

●

A PÁPAI TUDOMÁNYOS AKADÉMIA vasárnap tartotta hatodik esztendei megnyitó ünnepségét, amelyen a Szentatya is megjelent. Jelen volt 12 biboros, a máltai szuverén rend nagymestere, az olasz nagykövet, a német ügyvivő, az egész szentszéki diplomáciai testület, az akadémia sok tagja, sok püspök, prelátus és meghivott vendég. A megnyitó beszédet a Szentatya mondotta.

●

BUENOS AIRESBŐL jelentik: Alfeld rosariói német konzult és családját szombaton gépkocsiszerencsétlenség érte. A szerencsétlenség következtében a konzul felesége és leánya, valamint gépkocsivezetője életét vesztette. Maga Alfeld konzul csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a gépkocsi összeütközött egy társasgépkocsival.

●

SANGHÁJBÓL jelentik: A Honan-tartományban fekvő Kai-Fengből érkező távirat megerősíti, hogy kinai szabadcsapatok Honan-tartományban megöltek négy olasz hittérítőt: Monsignore Barosit, Zanardi atyát, Zanella atyát és Lazzaroni atyát. Mind a négyen a milánói külföldi misszióintézet tagjai voltak.

●

SANGHÁJBÓL jelentik: Az éjszaka folyamán heves tűzvész pusztított a kikötő közelében levő barakk-negyedben. Mintegy tizenöt a halottak és sebesültek száma.

●

MADRIDBÓL jelenti a Német Távirati Iroda: A kereskedelemügyi minisztérium közli, hogy a Franciaországgal 1940 januárjában kötött kereskedelmi egyezményt kisebb változtatásokkal 1942 végéig meghosszabbították.

KÉTÉVI FEGYHÁZRA ÍTÉLTEK egy vak kommunista fiatalembert

Bürger Imre 22 éves hadiárva, *mindkét szemére vak* fiatalember 1933-ban *a bécsi vakok intézetébe került.* Itt élte át az 1934. évi proletárforradalmat, majd *bekapcsolódott az ottani kommunista mozgalomba.* Később visszakerült Budapestre és itt megismerkedett *Rózsavölgyi* Tivadar 19 éves géplakatos-segéddel, beléptek a szociáldemokrata pártba, de onnan *hamarosan kizárták őket.*

Bürger továbbra is makacsul folytatta kommunista agitációs munkáját, propaganda előadásokat tartott, dicsőítette az orosz szovjetet, magasztalta azokat a magyar kommunistákat, akiket halálra ítéltek és kivégeztek.

Úgy emlékezett meg róluk, mintha ezek *az eszme vértanui lennének.* Kommunista irányú nyomtatványokat terjesztett és ilyen agitációs természetű munkájánál *Rózsavölgyi* segítőtársa volt.

Tavaly augusztusban *eljárás indult ellenük az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására és megsemmisítésére irányuló büntett miatt.*

A budapesti büntetőtörvényszék ötös tanácsa a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján mindkét vádlottat bünösnek mondotta ki a vádbeli cselekmények elkövetésében.

Az enyhítő szakasz alkalmazásával *fejenként ngolchónapi börtönre ítélte őket.* A királyi ügyészség semmisségi panasza folytán a királyi Kúria dr. *Töreky* Géza elnöklete és dr. *Paulay* Gyula kúriai bíró előadása mellett foglalkozott a bünpörrel és *Bürger büntetését kétévi fegyházra emelte* fel és *Rózsavölgyi* büntetését *egyévi fogházban állapította meg.*

Új Tosca és új Cavaradossi mutatkozott be az Operában

Az Operaház idei szezónjának, a külföldi énekesek vendégjátéka mellett, legkiemelkedőbb eseménye a *„Tosca"* vasárnap esti előadása volt. A közönség felfokozott érdeklődéssel és várakozással ült be a nézőtérre. Két új szereplő mutatkozott be a *Puccini*-műben: *Toscát Rigó Magda, a wagneri zenedrámák ismételten méltatott, kitünő heroinája énekelte, Cavaradossi szólamát pedig Járay József, az Operaház idén szerződtetett fiatal tenoristája,* aki tagságának harmadik hónapjában kapta meg a nehéz, sok elmélyülást és komoly felkészülést igénylő szerepet.

A közönség nem csalódott. Melegszikrű, szép este bontakozott ki az előadáson. Az elismerés mindenekelőtt *Rigó Magda* Floriajának szól. Alakításában megkapó, új színeket találtunk. A bájt, a csábító nőiességet, a vágyódó asszony elsöprőerejű szerelmét hangsúlyozta, de emellett teljes szépségében juttatta érvényre az énekesnőszerep minden zenei pompáját is. *Szabadon szárnyaló, terjedelmes szopránja ebben a verisztikus műben is az eszményi szépségek felé törekvő tiszta művészetet jelentette.* A művésznő pályafutásának emlékezetes állomása lesz ez a gazdagon árnyalt, nemes alakítás. A közönség elragadtatással ünnepelte, minden felvonás után ismételten a függöny elé tapsolta s természetesen megujráztatta a második felvonás bensőségesen előadott, élettel telített *Imáját*, amely másodszor még jobban sikerült, mint először. *Rigó* Magda bemutatkozásának sikerét különlegesen emeli, hogy olyan kiváló művésznő mellett érte el az elismerést jelentő tapsokat, mint amilyenek *Walter* Rózsi örökké emlékezetes Tosca-alakításai.

Járay Józsefnek első nagyobb lélekzetű szerepe volt Cavaradossi. A közönség és a kritika már eddig felfigyelt a fiatal énekes egy-egy kisebb szerepére s érthetően felfűtött várakozással várta bemutatkozását. *Járay* csatát nyert. Lírai szépségű, világos, a magasságokban egészen olaszosan csengő tenórja legsikerültebben az első felvonásban érvényesült. A *«két női arc bűbáját»* kezdetű ária átélt, tiszta és közvetlen előadása már rögtön a színpadra lépése után biztositotta számára a sikert, amely a harmadik felvonásban *szinte szokatlan erővel robbant ki. A elevél-áriát»* kétszer kellett megismételnie a szünni nem akaró tapsokra. Természetesen a fejlődés hosszú útja áll még *Járay* előtt. Erősen kell fejlesztenie középhangjait, csiszolnia technikáját, a melódiákat kell hoznia, ahol ő még parlando énekelt. Mindezek a kifogások azonban nem gyengitik első teljesitményét. A közönség a régóta keresett fiatal tenoristareménységét köszöntötte *Járayban* s ha fejlődése zavartalan lesz, az Operaház valóban *benne találhatja meg az erre a szerepkörre legalkalmasabb énekest.*

Scarpiát a mindig kitünő *Losonczy* György formálta ezúttal is remekbe. Nemcsak fölényes énektudásával, hanem színészi alakításának gazdagságával és biztonságával hódított — a hódítás legmüvészibb értelmében.

Külön fénypontja volt az előadásnak *Komáromy* Pál, a sekrestyés szerepében. Nemcsak hibátlan énekkultúrája és előadásmódja, hanem bravuros színészi teljesitménye is azt bizonyította, hogy *a tehetség egy epizódszerepet is tiszta művészi értékkel tud megtölteni.* Meg kell említeni *Szabó* Miklós groteszk és jól megformált Spolettáját és *Littassy* György Angelottiját.

Sergio *Failoni* vezényelte a zenekart páratlan lendülettel, aprólékos körültekintéssel, teljesen átérezve és érvényre juttatva a zene dinamikai szépségeit. *Failoni* mester szivügye volt «« az előadás s ez a produkció minden részletén meglátszott. *Sok helyen új felfogásban, új tempókban csendültek fel a melódiák a tömören zengő zenekarból, amely e naggyszerű karmester irányításával magával ragadta a szereplőket is.*

Őszinte sikerű, komoly művészi élményt jelentő, nagy esemény volt a «Tosca» vasárnapi előadása.

Albert István

Mától **BÁNYAI MÁRIA** a **NEW-YORK**

MÁRVÁNYTERMÉBEN énekel és harmonikázik
minden este 10-től 3 óráig

1942 ápr 26

Filmesemény a Forum olasz ujdonsága

Kedden este díszbemutató keretében nagyszabású, gazdag kiállítású, művészi kivitelű, élményt jelentő olasz film kerül a Forum műsorára. Hősnője a szovjetföldről Olaszországba került bolseviki leány, akinek szerepét Conchita Montes alakítja. Greta Garbotól láttunk a közelmultban nagysikerű alakítást, amikor Ninocskát, a szovjetlányok típusát személyesítette meg. Az olasz filmújdonságban a közönség egy másik orosz leánytípussal ismerkedik meg, Ninel (Lenin nevének fordítottja) bolseviki kisasszonnyal, akit az istentagadó szovjetnevelés majdnem tragikus kimenetelű drámai helyzetbe sodor.

A filmtörténet nem vígjáték, viszont egy csöppet sem komor, mert az egészet egy nagy szerelem mosolygós derűje sugározza be. Conchita Montes kivételes színészi képességekkel, megkapó drámai erővel érzékelteti azt a lelki átalakulást, amelyen a hitetlen leány keresztülmegy s önfeledző szerelemre

képes, vallásos, hívő lélek lesz. A tengeri és nápolykörnyéki gyönyörű tájfelvételek egész sokasága gazdagítja ezt a gyönyörű olasz filmet, amelyben Conchita Montes partnerét Amadeo Nazzari alakítja. Az újdonságot „Csodatevő szerelem" címmel mutatják be a Forum-színházban.

A német frontszínház parádés előadást tart Budapesten

Az orosz hadszíntérre tartó *német tábori frontszínházvonat*, amelynek művészgárdája a legjobb német színészek, színésznők, énekesek és énekesnők, táncosok és táncosnők és artisták sorából van összeválogatva, *április 26-án, vasárnap délután 4 órakor és este 8 órakor saját zenekarával és műszaki személyzetével parádés előadást tart a Horthy Miklós nemzeti sportcsarnokban.*

A német tábori színház rendkívül érdekes két előadásra *néhány jegy még kapható* a sportcsarnok pénztáránál. (Távbeszélő: 297-843.)

JAZZ-MAJÁLIS

Május 3. Vigadó 8.

Rácz Vali, Kelly Anna, Pécsi Öregdiákok, Latabár K., Szabó jazztrió, Bella hárfaegyüttes, Sthymmel tánczenekar. Jegyek az összes jegyirodákban, 1—5 P-ig.

Új színészek az „Őrségváltás" főszerepeiben

Néhány nappal ezelőtt kezdték forgatni a Hunniában az „Őrségváltás" című filmet, amely az évad egyik legérdekesebb és legértékesebb filmalkotásának ígérkezik. Amint a cím is mutatja, a mai napok egyik legtöbbet emlegetett és legidőszerűbb kérdése kerül szóba a filmben, amelynek történetét *Tóth Miklós* írta. A szövegkönyv összeállításában a szerzőnek *Bánky* Viktor, az újdonság rendezője volt segítségére. Leplezetlen őszinteséggel nyul ez a film a gazdasági élet átállításának problémáihoz s jellegzetes figuráit vonultatja fel az őrségváltás előtti és utáni időknek. A főszerepeket *Páger* Antal és *Csortos* Gyula játsszák s mellettük új gárda kerül a felvevőgép elé, amelynek tagjai jórészt ismert színészek ugyan, de filmben még nem szerepeltek. *Balázs* Samu, *Ignáth* Gyula, *Bozóky* István és *Somkuthy* Dezső kaptak hálás feladatokat a filmben. A két női főszerepet két tehetséges fiatal leány, *Pelsőczy* Irén, *Makay* Margit tanítványa és *Szemere* Vera, a színiakadémia végzős növendéke alakítják.

* **A Műcsarnok Esterházy-pályázatainak eredménye.** Esterházy Pál herceg a Műcsarnok jelenlegi tavaszi tárlatára különböző festészeti és szobrászati díjakat tűzött ki, amelyekre vonatkozó döntését a díjakat adományozó herceg most közölte a képzőművészeti társulat igazgatóságával. Eszerint a magyar történelmi festészeti kompozició díjat bácsai Szánthó Mária nyerte „Rege a csodaszarvasról" című művével (5000 pengő); a szobrászati kompoziciódíjat pankotai Farkas Béla nyerte „Kiűzöttek" című művével (5000 pengő); a szobrászati aktdíjat Gády Lajos „Kútfigura" című műve nyerte (2500 pengő); elismerési díjban részesült Mohácsy A. Győző „Hunyadit fogadják Vajdahunyadon" című műve (2000 pengő); Takács István „Matyó népművész" című műve (2000 pengő); Nemes György „Szomjazó Hortobágy" című szobormüve (2000 pengő) és Uitz László „Primavera" című szobormüve (1000 pengő).

* **A határvadászok filmje.** A hét közepén a Corvin-filmszínház „Határvadászok" címmel érdekes filmet mutat be, amelynek cselekménye az Alpesekben, a német határvidéken játszódik. A filmtörténet a csempészek és a határvadászok küzdelmét mutatja be izgalmas és drámai hatású jelenetek sorozatában. A filmet élvezetessé teszik a gyönyörű havasi felvételek, amelyeket természetesen az Alpesek égbemeredő hegycsúcsai között vettek fel. Több síbajnok is szerepel az újdonságban, amelyben főszerepeit Attila Hörbiger és Gerda Maurus játsszák.

Mit hoz Budapestnek a 2 jómadár?

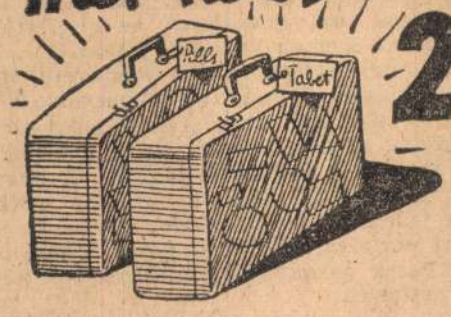

A Scala-filmszínház a közeljövőben igazi tavaszi darabot tűz műsorára bemutatja a „Toi c'est moi!" című Vaudeville-filmet, amely Párisban több mint kétezer estén aratott átütő sikert. Ez a film arról nevezetes, hogy *egy párisi idegszanatórium többizben is kibérelte a színházat, hogy az intézetben épült lelkibetegeket felüditse.* Az énekestáncos játék, amelynek története a mulatók világában kezdődik és egy francia gyarmat napfényes tájain bonyolódik tovább, a hírek szerint a legvidámabb szórakozást hozza a közönség számára.

A film egyik slágerszámát a párisi premier alkalmával hanglemezre vették. Ez a lemez azóta százezres számban került forgalomba. Mert dallamában annyi humor van, hogy az embereket akkor is megnevetteti, ha rossz hangulatban vannak. Ugy látszik, a mai Páris népe kezd már magához térni letargikus állapotából, kezd virradni a francia főváros felett és ilyenkor ismét meg kell tanulni nevetni. Egyébként az egész filmből valósággal árad a jókedv és a feltámadó gall szellem szikrázik párbeszédeiből. A filmet nálunk „Két jómadár" címmel a Scalaban mutatják be.

Kisszakasz

Milliméter sor ára hétköznap és ünnepnap 40, vasárnap 45 fill. Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Magánnyomozó

Magánnyomozó Dr. Békési Tibor ny. rendőrkapitány. Erzsébet-körút 17 T.: 222-802.

Dr. JANDA MIKLÓS magánnyomozó Olcsó, gyors, megbízható 123-999. Teréz-körút 34.

Foglalkozás

Budapesti ipari és kereskedelmi nagyvállalat felvesz árúüzletébe villamosszerelési anyagok alapos ismeretével rendelkező, jó kézirású őskeresztény

kereskedelmi alkalmazottat

aki árúknak szállításra való előkészítésében gyakorlattal bir, előnyben részesül. Korhatár 40 év. Saját kézzel irt ajánlkozások fizetési igény megjelölésével „Előrehaladás és lehetőségek" jeligére **Balogh** hirdetőbe, Szent István-körút 9.

Vidéki mészégető telep

keres önálló mészégető mestert,

aki a szénnel való égetéshez ért (önálló munkerő) azonnali belépésre. Ajánlatok eddigi munkakör leirásával és fizetési igénnyel Vidéki Napilapok Gazdasági Egyesüléséhez, Budapest, Szervita-tér 3. küldendők.

4 és féléves kislányom mellé keresek németül tudó, gyermekszerető, szolid intelligens nőt. Ajánlatokat „Lilla füred 4905" jeligére a kiadóba.

Délvidéki ügyvéd évtizedes gyakorlattal, elsőrendű önálló munkaerő (nem kamarai tag)

elhelyezkedne

ügyvédi irodába mérsékelt igények mellett. Főbérleti lakással rendelkezik. Ajánlatokat „Minden információt kibir" jeligére Tensor hirdetőjébe, Szervita-tér 8.

Elsőrendüen főzni tudó idősebb asszony vagyok, négyéves szanatóriumi gyakorlattal. Bármilyen kisebb-nagyobb főzést, házvezetést vállalok. Megkeresést „Szerény igényü" jeligére kiadóba, vagy cím a kiadóban.

Most induló bor-sörkereskedől, rum és likörgyári vállalkozásnál elsőnek felvehető

SZAKEMBER

aki jelentős eredményt igazolni tud, állását változtatná. Megkeresést „Borszakember" jeligére **Boros** hirdetőbe, Andrássy-út 54. kérek.

Állási változatlanul

a közigazgatás minden ágában jártas, adó, OTI és bérelszámoló ismeretekkel, jól számoló és gépen iró, önálló fogalmazó és levelező, 14 évi gyakorlattal rendelkező férfi munkaerő. **„Kiváló munkaerő" jeligére a kiadóba.**

Butor

ÚJ RENDSZERŰ BUTORHITEL Közalkalmazottak és minden végleges itett lakását berendezneti harmine egyenlő havi részletre, szer minden P 100 után havi P 3.33 törlesztéssel. Egy éven belül törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. **Kardos Testvérek. Wesselényi-utca 18.**

Akácfa-utca 7 Mindenféle új, keveset használt egyszerű, márkás bútorok, hálók, úriszobák, ebédlőberendezések, recamierek, bőrgarnitúrák dús választékban, legolcsóbban **Zimermannál**, Akácfa-utca 7. Nemzeti Színháznál.

Király-u. 112. Jöjjön hozzánk, meglátja, érdemes. Használt és új márkás műbútorok. Hálók, ebédlők, úriszobák, szalónok, kombinált szobák olcsón. BÚTORÜZLET, Király-utca százhuszonkettő. (Lövölde-térnél).

Hálók, kombináltak nagy választékban **Bodon Sándor** asztalosmester, VII. Péterffy Sándor-u. 42 (sarokház)

BUTORT legjobban, legolcsóbban **RÉSZLETRE IS** **Hungária Bútorcsarnoknál** Nagymező-utca 41 sz. vásárolhat

Szines butorokat a készitőnél vásároljon. **Petrik asztalos, József-körút 68. Bejárat Nap-utca. Részletre is.**

BUTOR vevők és vevőink **figyelmébe!** **HÁLÓK**, ebédlők, úriszobák, különleges **KOMBINÁLT** szekrények, kárpitozott áruk, teljes lakberendezések üzleteinkben óriási választékban újra kaphatók! Szép, jó, megbizható **EICHEL** minőségek! Áraink **OLCSÓK**, csak **KÉSZPÉNZ ÁRON** árusitunk. — Külön nagy **KONYHA-** és előszobabútor-osztály! **EICHEL MIKSA és Fiai** gyárosok és lakberendezők, **ÜLLŐI-UT 71 és 66/a.** Képes tájékoztatót ingyen küldünk.

UJ LAKÁSBA UJ BUTORT Ebnertől VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

Nagy Sándor Károly-körut 26 **Gyönyörű új és használt műbútorok**, márkás hálók, ebédlők, úriszobák, bőrgarnitúrák, styl-szalónok, irodabútorok, csodás kombinált berendezések. **Nagy Sándor, Károly-körút 26. a Városházánál.**

SZINES kombináltak KISIPARI konyhák BUTOR termékek NAGYMEZŐ-UTCA 12.

BUTORT legjobban „BOG-MIL" bútorüzletében vásárol, VI., Vilmos császár-út 43 (Báthory-utcával szemközt). **Kombinált szobák, hálók ebédlők dús választékban**

Használt bútor, biztosan jó! Hálók, ebédlők, kombinált berendezések, konyhák, óriási választék új és használt berendezésekben. Árban legolcsóbb. Bútormagazin, **Mária-u. 48.** Részletfizetés!

BUTOR és TEXTIL keresk. rt., Liszt Ferenc-tér 5. **Egy helyen, egy számlán. Hálók, ebédlők, kombináltak. Teljes lakberendezések, szőnyegek, függönyök, kelengyék. Kényelmes, hosszú folyószámlahitel.** — Vidékre díjtalan képes árajánlatot küldünk.

CRI- ÉS KOMBINÁLTSZOBÁK, rekamiék, stil-, bőrgarnitúrák, újak, használtak. **SZUCS**, Semmelweis-utca tizenhét.

Már heti részletre konyhák, rekamiék, szines bútorok, irodaberendezések Bányafalvinál. Izabella-utca 11. Telefon: 220-799.

10 RAKTÁRBAN **100 KÉSZITŐ** **1000 BOTORA** **UNIVERSAL IRODABÚTORGYÁR** VII., Wesselényi-utca 8 Telefon: 226—693, 226—692

LÁSZLÓ BÚTOR MEGBIZHATÓ és OLCSÓ JÓKAI U. 6. BEJÁRAT GYÓ UCCABÓL

Lakás- és irodabutor olcsón, részletre is **KLAUZÁL-UTCA 26**

NINCS FÉNYES KIRAKAT, olcsón kis részletre, konyha, szalon, matrac, recamier, hálók, kombinált berendezések kapható Károly-körút 16. udvarban

Butort olcsón hosszú részletre is, háló 395-től, rekamée 198-tól, **MEISZTER** asztalos, Andrássy-út 66. szám.

ROYAL Butor részletre is Baross-utca 34. Hálószobák, ebédlőberendezések kombinált szobák. Választékunk óriási! Áraink olcsók. Minőségért garantálunk.

HOSSZU RÉSZLETRE JÓ BÚTORT VEGYEN BERTALANNÉ keresztény bútorszalon: Rákóczi-út 82., I em. 3. Vidékre árajánlatot küldünk.

„MAR GYERMEKK megbizhatók, o ANDRÁSSY-Ú Párisival sz

Után GLÓRI fotelágy

Kizárólagos készitő: Thök 89. **Kárpitos.** 10 évi jót Rekamiék.

BUTOR RÉSZLETRE IS LEGJOBBAN EICHLERNÉL NAGYMEZŐ-U **25.**

Modern, szines konyha-, hall-, leányszoba-, kombinált szoba-, villaberendezés részletre is. Lapidesnél, Nagymező-utca nyolc. Teréz-templomnál.

Részletre komplett hálók kombinált szobák. Modern Bútornál, Baross-utca 42.

Székely Modern és barokk kombináltak olcsón. **BUTOR** Tartós háló 750, kombinált szoba 860, ebédlő 980-tól Vilmos csász.-út 63, Berlini-térnél

ANTIK BUTOROK, korabeli Biedermeyer és barokk kredenczek, nagyméretű szekrények, irószasztalos sublódok, székek, órák, porcellánok. Régiségbolt, Bank-utca 4.

Hangszer

BÖSENDORFER jókarban: 1500. Ehrbar 1400. Kitünő külföldi 1200. **JÓTÁLLÁS!** Részletre is: **LYRA** r.-t. Magyarország legnagyobb zongoratermében: Erzsébet-körút 19. (Barcsay-u. sarok.) Olcsóságban, választékban, megbizhatóságban vezet! **VÉTEL! CSERE! SZÁLLITÁS! HANGOLÁS!** Bérzongorák legolcsóbban. — Telefon: 222-616.

EHALL Andrássy-út 15 Legnagyobb keresztény vállalat! OLCSÓ ÁRAK!

SCALA Erzsébet-krt. 15 Bechstein-, Förster-pianinók. Bösendorfer-, Stingl-, Lauberger-, Stelzhammer-zongorák, kényelmes részletfizetés.

KERESZTÉLY HIRNEVES ZONGORATERME BUDAPEST, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 66 *Családás sohasem érheti!*

Figyelmébe ajánlom Rákóczi-út ötven **ZONGORATERMET** Rengeteg zongora, pianinó vásárolható feltünően olcsón, csekély részletekben.

DIVATOS LAKÁSBA PIANETTO ZONGORÁT **Sternberg** hangszergyár, Rákóczi-út 60

Ne adja el! **ZONGORÁJÁT** amig fel nem kinálja **KERESZTELY** zongoratermének! Vilmos császár-út 66. Telefon: **123-437** **Családás sohasem érheti**

ZONGORA HEGEDŰ HARMONIKA **REMÉNYI** női VI. Király-utca 58. sz.

ZONGORÁK harmóniumok eladása és vétele őskeresztény cégnél. Mendőlné, VIII., Bezerédi-u. 10. T: 14-64-11

VASÁRNA ÓCH SZINHÁZ
MA[illegible]
[illegible]baton, május 2-án először
Szom[illegible]
DOMINO
Marcel Achard vígjátéka
Szereplők: Sennyei Vera, Várkonyi Zoltán, Greguss Zoltán, Szakáts Zoltán, Tapolczay Gyula, Fáykiss Dóra, Deésy Mária. Május 1-én, péntek este 8 órakor nyilvános főpróba. Mérsékelt helyárak.

A cirkuszban készülnek a „Szerelmi láz" külső felvételei

A Humnia-filmgyár műtermében folynak az előkészületek *Kolczonay* Ervin dr. első filmjének megkezdésére. A film címe: „Szerelmi láz", főszereplői *Dayka* Margit és *Csortos* Gyula. Csortos igen érdekes szerepet játszik, egy hangját vesztett énekest, akit a sors a cirkusz arénájába sodor és ott mint zenebohóc aratja a tapsokat. A kiöregedett bohócot később leánya, Dayka Margit helyettesíti a cirkusz porondján. A többi szerepeket filmgyártásunk jobb színészei játsszák. A cirkuszi felvételek a ligeti nagycirkuszban folynak, Fényes igazgató szakszerű irányításával. Az ott lejátszódó jeleneteket április 30-ig forgatják és május 1-én, a megnyitó premier napján is folytatják. A premier közönsége tehát belekerül a film képei közé. Az újdonságot *Lázár* István rendezi.

Elegáns napszemüvegek
Belvárosi Optika
IV. Apponyi-tér 5.

* **Operettbemutató Kassán.** Földessy Géza színtársulata nagy sikerrel mutatta be a kassai színházban Nemes József dr. és Aczél László dr. „Vadvirágos Maros partján" című operettjét, amelynek zenéjét Zoltay Zoltán, a 13-ik honvédgyalogezred helyettes karnagya szerezte.

BLÜTHNER
STEINWAY
KÉPVISELET
EHALL Andrássy-út 15.

* **Bolgár filmbemutató az Omniában.** Hétfőn mutatják be az Omniában a „Vetélytársak" című bolgár filmet, amely remek képekben tárja elénk a bolgárok népi életét. Különös értéke a filmnek, hogy nagy részét nem díszletek között, hanem a szabadban és a falvakban forgatták.

Vidám katonazenekari est
Ma este 8 ó. Művelődés Háza.
Marnitz Frigyes rendezésében! 500 résztvevő!
Vetített díszletek! Korhű jelmezek!

HARMÓNIA
Jegyárusítások: Mária Valéria-u. 12 (Műbarát). Tel.: 184-501, Rákóczi-út 36 (Szöv. Bolt.). Tel.: 226-437 és a Zeneakadémián.
A Budapesti Hangversenyzenekart vezényli
Ma Swarowsky közr.: Csiby
Z. 8. Műsoron: Beethoven, Brahms, Schumann a-moll zong. vers. és Tannhäuser nyitány.
Csiby május 1-én
Z. 8. Brahms—Chopin est.
Ciompi hegedüestje
máj. 5. Z. ½6.

Mozart 2 motetta, G-dur heg. vers., Saint Sains: la niut (először), Péter: Székely kantáta (bemutató), Osváth J., Végh S., Székesf. Ének- és Zenekar. Vez.: Karvaly máj. 5. Zeneak. Jegyek Népműv. Biz., Szép-u. 5.

Fráter nótadélután ma
5-kor Vigadó. 3 órás ragyogó műsor. Jegyek 1.50-től egész nap a Vigadóban.

*

Koncert rendezése:

Varga Tibor hegedüest 29.
Faragó vez. és közr. máj. 2.
operabarátok estje miatt ápr. 30. helyett. Bp. Hangv. Zenekar. Kistermi jegyeket is árusítjuk. (2—3 P-ig).
Angelica Morales hangv. elmarad.
Bp. Hangv. Zenekar VI. bérl. máj. 8.
Vez.: Országh, közr.: Varga Tibor, Kerényi Irén, László Ervin.

Színház, Film, Művészet

A Dárday-ház

Kisfaludy Sándor „nemesházi rajzolata" a Nemzeti Színházban

Két év mulva lesz száz éve, hogy hetvenkétéves korában meghalt Kisfaludy Sándor, akinek nagyon sokat köszönhet a magyar irodalom s akinek érdemeit Eötvös József báró foglalta össze az 1843-ban rendezett „dalünnepélyen", mikor az agg költő jelenlétében mondotta el, hogy minden műnél értékesebbek nekünk Kisfaludy Sándor dalai, amelyek a székely havasoktól Dévényig zengnek az országban és nincs köztük egyetlenegy se, amelyik ne honi földből nőtt volna ki. Eötvös tehát elsősorban színmagyarságát emelte ki a költőnek, azt az izzó fajszeretetét, amely a most felújított „Dárday-ház"-at is átfűti és mozgatja. Tudjuk, hogy Kisfaludy Sándornak nem volt szerencséje darabjaival. A Hunyadiakról írt jambusos drámájának színre való átdolgozását még Döbrentei Gábor is elhárította magától, pedig igen jó barátja volt, öccse, Károly pedig alaposan lekritizálta azt a Nagy Lajos idejében játszódó színművét, amelyet az őszülő férj tiltott szerelméről írt. (Az emberszívnek örvényei.) Pedig már húszéves korában vonzódott a színpadhoz, átültette németből Kleist Ewald „Senecá"-ját és Friz András Penelope-ját, latinból. Nem sikerült „Bankó nádorispány"-ja se és „Kún László"-ja se. Elragadta bennük szónoki heve (notabene: az életben nem szívesen szónokolt), lirikus és epikus maradt s a jellemalakítások és a cselekmény leleménye mindig gyenge oldala maradt, még Palma, Fessler tehnikai tanulmányozása és Schiller, Shakespeare szenvedélyes olvasása után is. Halhatatlan emlékét a kétszázhúsz Himfy-dal őrzi, meg a regék, ezek az andalgó és érzelmes hangulatok, csapongó és mélabús akkordok, amelyek egy őszinte férfiszívből szárnyaltak fel, kecsesen, kedvesen s a kor gordonkáján, amelynek hangja megejtette az érzékeny lelkeket. Negyvenedik életévén túl tért vissza első szerelméhez, a drámához, mikor már háta mögött volt a lángolás a bécsi ballerináért, mikor már elaludt a Szegedy Rózának gyujtott tűz és nem emlékezett már se Pepi grófnőre, se Provencera, ahol d'Escalpon Karola kiasszony szerettette meg vele Petrarcát. Drámai témáiban azonban következetesen és szívósan visszatért ugyanarra a forró, hazafias és fajvédő területre, amelyre a Hunyadiak-kal lépett. És „Magyar nemesházi rajzolatok" cím alatt három vigjátékot írt, az „Elmés özvegy"-et, „A lelkes magyar leány"-t és „A Dárday-ház"-at. A mai színpad, ha áldozni akar nemes emlékének, csak ezek közül választhat és ezek között is még a Dárday-ház a leghasználhatóbb. Maga Kisfaludy Sándor azzal mentegette színdarabjait, hogy „mint hazafi írtam őket". Darabépítő erejének fogyatékosságával maga is tisztában volt. De magyar meggyőződésének heve és ereje arra késztette, hogy a színpadról is hirdesse a középnemesség jogait, a rendi Magyarország erkölcsét és hivatottságát, az emberséget és meg nem alkuvó, fanatikus fajszeretetét. Mint tiszt, a székely fonókat járta, notesszel a kezében és gyüjtötte a gyönyörű tájszólásokat. Végrendeletében kikötötte, hogy vagyonát csak az örökölheti, aki „a nemzet nyelvét jól beszéli". Skublics Imrének megfogadta, hogy egész életét a magyar nyelv életbentartására áldozza. Testőrtiszt korában Bécsben levetette magáról otthon a szükreszabott ragyogó gárdaruhát, pongyolába bujt, pipára gyujtott és pöfékelve merült el Tasso, Verseghy, Virág Benedek, Baróti Szabó Dávid munkáiban. Határtalan szeretettel hajolt fajtája küzdelmes élete fölé, a magyar udvarházak bensőséges és idillikus magánya fölé s ha idealizálta is az alakokat, ha nem is volt nagy változatosság a típusok között: ezek mégis élő emberek voltak, magyarul beszéltek és magyarul gondolkoztak. Hitt bennük és rajongott értük. Annyira, hogy Kossuthtal is vitát szállt miattuk.

Ha tehát talán ma is túl szimpláknak találjuk ezeket a figurákat és ösztövérnek a köréjük font mesét, gondoljunk arra, hogy ezeket a darabokat egy hadakozó hazafi alkotta, aki a magyar nyelvért, az ősi magyar szokásokért, a fajtáért harcolt, ezt propagálta és üldözte mindazt, ami idegen, ami megronthatott és megmételyezhetett bennünket. Minden darabja magyar fajvédő és konzervatív, antiliberális és feltétlenül tiszta erkölcsű. Gyűlölte a külföldi „tsinosítás"-t. Nyelvezete költői. A Dárday-házban urakat és daliákat vonultat föl, nemes kisasszonyokat és egy igazi, vérbeli nagyasszonyt, de bemutatja a pénzéhes arisztokratát is, a parlagi kurtanemest is és a franciákat majmoló dzsentrit is. Roppant egyszerű a téma: Dárday, a volt vicispány, a tőzsgyökeres magyar földesúr nem adja oda a leányát feleségül Lamarine Sándor volt huszárgenerális fiának, mert ezek franciák voltak és csak elmagyarosodtak. Csak mikor okmányok alapján kiderül, hogy a Lamarinek Magyarországról menekültek Franciaországba: akkor enged az öreg Dárday a fajvédő elvből. És egyszerre három boldog házasság lakzija tölti be újjongással a színpadot.

Három órára elnyújtva, ez bizony akkurátus előadás, noha Galamb Sándor, a rutinírozott és hivatott átdolgozó erősen fogadkozott, hogy Kisfaludynak ezt a darabját „a teátrum számára alkalmatossá formálta". Megtoldta a képek előtt Himfy-verseket daloló felesleges hirnökökkel, átvett jeleneteket és figurákat más darabjaiból és igénybevette a maga leleményét is, hogy kicsendítsen egy-egy mai célzást. Ami pedig körülményes és aprólékos volt, azt benne hagyta. Komótosan lépdel a kis cselekvény előre, olyan lassan, mintha nem is menne, hanem állna. Igy van ugyan zamata, de csak cseppenkint adagolva. Tényleg „rajzolat". Szerettük volna a környezetet és korrajzot könnyedén megkapni és a magasabbrendűt, a vigjátékot zseniálisan újjászületve és megfiatalodva élvezni. Ez méltó lett volna Kisfaludy Sándor emelkedett működéséhez és irodalmi rangjához. A Nemzeti Színház produkciója az irodalmi kiskorúság levegőjével vette körül magát, bizton remélve, hogy ez a langyos légkör közel áll a közönséghez is. Ha a színészek egyéni színezése és a hölgyek csicsergése nem segit: elalszunk. Pedig: „Ülj mellém a kandallóhoz, Fel van szitva melege" — mondta Kisfaludy. Ne higyje a rendező, hogy ilyen „agg regé"-t nem lehet perdülőn, érdekesen és izgalmasan előadni a színpadon. Csak friss tehetség kell hozzá, bátorság, tudás és szuggesztiv szív, amely a folydogáló elbeszélésből zúgó patakot formál. A hiányzó modern rendezőt Rajnay Gábor kecses groteszkséggel pótolta a mozdulatokban, Lehotay Árpád szeretetreméltó lomhaságot gyömöszölt a vidéki magyar úr alakjába. Rajczy Lajos bohó bárdolatlansággal „könnyen vette" a félparaszt hétszilvafást, Major Tamás a „kevély grófi"-ból kifelejtette a főúri illatot. Makláry Zoltán elpuhitotta a vén obsitost. Hatásos Rajnay Gábor diszruhás megjelenése és Rajczy rögtönzött tánca. A hölgyek ösztönszerűen és jobban beleilleszkedtek a kor hangulatába és szellemébe, igy elsősorban Mészáros Ági és Olthy Magda, meg Berky Lili. Az affektáló világfi, Fábri Zoltán, színész lesz. Kürthy György kitünő, mint szelid házijogász és okmánykutató. Kedves Pataky Jenő és Ujlaky László. A stilizált szép díszleteket Horváth János tervezte.

Papp Jenő

Tangóharmonikát
Gramofont
Rádiót
Hangszert
Szaküzletben vegyen.
MARNITZ
zenei központ
VIII., József-körút 37—39.
Fiók: Szolnok, Kossuth-tér 1.
Lerakat: Gyöngyös, Kossuth-u. 3. — Mohács, Szt. István-u. 49.
Képes árjegyzék és ismertetők ingyen!

Kiállítások

A festői Balaton

A közelmultban országunk szétszaggatottsága fokozott mértékben felhívta figyelmünket nemzeti kincsünkre, a Balatonra. A művészek érdeklődésének is központjába került a magyar tenger. A kultuszminisztérium és a Balatoni Intéző Bizottság ösztöndijak adományozásával lendíti fel a Balaton kultuszát. *Az 1941-ik év festői ösztöndíjasainak kiállítását láthatjuk most a Nemzeti Szalon termeiben.*

Egry Józsefet, a Balaton vizének fehéren vibráló csillogása hódítja meg, a fény sárgás reszketésével, villódzásával ér el viziós és absztrakt festői hatásokat, melyek egyéni módon éreztetik a Balaton levegőjét és a telet. *Szobotka* Imre lágy lírai színekkel finom sárgás zöld tónusokkal festi a balatonkörüli természetet, présházakat, napsütötte szőlőket, fákat, bokrokat, domboldalakat, fátyolt vonva a szeme elé. *Cserepes* István képein érződik, hogy egész közel engedi szivéhez a nagy tó szépségeit, erejét és színeit. A hullámok háborgását, a víz freccsenését japános éleslátással, hűséggel és beleéléssel érezteti. Különösen szép az *„Alkonyat Tihanyról"* vízének selymes fénylése. *Halápy* János vibráló impresszionista izgalommal ábrázolja csupa mozgás képeit, sok színnel teszi elevenné közölnivalóit. Szegedi Rózáék házán a Balaton vidék vöröslő őszi színeit mély átérzéssel szuggerálja. *Rácz* Kálmán olajfestményei leheletfinomak, *„Reggel a Balatonon"* a megfoghatatlan szépség kézzelfogható érzékeltetése, de akvarelljei fakók és színtelenek. *Komjáti* Gyula a Balaton üvegzöld színének költője, *Kóbor* Henrik erős színfoltokkal adja vissza a falusi házak reális valóságát, *Z. Gács* György az alkonyatot szinezi megkapóan s tusrajzain a falvak grafikus érdekességeit keresi. Néhány szobrot is látunk a kiállításon, *Andrássy Kurta* János Balatonfüreden felállított Széchenyi szobrának tervét, amely nyugodt, tisztult formájú emlék. *Pásztor* Jánosnak, a szintén Füreden felállított Halászát és Révészét, melyek erőteljes jómozgású alkotások, sok jellemző részletformával. *Mindkét szobrászművész alkotását a kultuszminiszter ajándékozta Balatonfürednek, hogy a művekkel nagyban emelje a park szépségét.* Kocsis András Nádvágója eleven ősmagyarizű figura, amely megkap frisseségével.

*

Szentendre színes városa mindig izgatta a festők fantáziáját. *Ilosvay* Varga István festőművészre különösen ihletően hat a romantikus kis város levegője, amint azt a Műbarát kiállításán látjuk. Varga István a nagy francia koloristák tisztelője, de ez csak ízlést, irányt jelent nála, mert egyéni érzéssel hatja át és alakítja a természetet, vagy a tájékról magával hozott emlékképet. Fantázia, hangulat és érdekes látás esszenciája a *„Romantikus táj"*, a *„Színes utca"*, a *„Rózsaszín ház"*. Kedvvel és beszédesen fejezi ki a meszes falakon csillogó felhős napfényt, a háztetőcserepek rücskösségét, emberi alakjait magábaolvasztja és elnyeli a táj. Varga István pikturája muzikális, nincs benne semmi száraz tárgyiasság. Tehnikája is változatos és mozgalmas, az olajfesték felrakását kiemeli az ecset járása.

Medgyesi Ferenc néhány kisméretű, de monumentális elgondolású szoborműve díszíti a kiállítást. Portréfejein megfeszül a felület, a szobor bőre. Nagy tömegekkel érezteti a formákat, alakjait is nagy egészükben fogja meg, ilyenmódon emeli ki a jellemzőt. (*Gondolkodó, Móricz Zsigmond portréja, „Merengő nő".*) Rajzai is erőteljesek és alkotójuk fölényes tehetségét mutatják.

*

Ifj. *Szikora* Antal a Műteremben mutatja be munkásságát. Művein egyelőre a természetet figyeli meg gondosan, azonban kifejező eszközei csak most vannak alakulóban. Legegyénibb, megkapó terve, ahol nem a természetet követi ecsetjével, hanem fantáziájának ereje szólal meg, a Szent László lóháton robogó dinamikus figurája.

Andrássy Szinház Szombaton, május 2-án **először:**
GAZDÁTLAN ASSZONY
Barabás Pál vígjátéka
Bulla Elma, Vaszary Piri, Hajmássy Miklós, Latabár Kálmán, Mihályfi Béla, Haraszthy Mici, Turáni Endre, Makláry János

1942. máj. 10.

Szinház, Film, Müvészet

Hibások

Bemutató a Nemzeti Szinházban

Bibó Lajosra eddig se lehetett ráfogni, hogy megszépíti a magyar parasztot. Nem idealizálta, nem kabarelizálta. A komorság érdekelte a népben, a rátartiság, a drámai erő és a szükszavú keménység. Regényeiben és kisebb lélekzetű elbeszéléseiben mestere a feszültség megteremtésének, a lehető legegyszerűbb eszközökkel dolgozik s néhány odavetett szóval egész világot dob be a prózába, hatalmas pusztai égbolttal, házi perpatvarokkal, szerelemmel és emberábrázolással együtt. A legtöbbször idillt ir s az apróságban is monumentális méreteket éreztet. Üres is maradna minden története és figurája, ha nem ismerné olyan alaposan a paraszti lelket. Ez az ismeret nem is marad meg a tájékozottság hüvös keretei között, hanem Bibó Lajos minden irásában átcsap a paraszt-szeretet, a megbecsülés és a nagyratartás határtalanságába. Ugyannyira és olyan zord hévvel, hogy a föld fiai iránt érzett rokonszenve kedvéért, ennek minél erőteljesebb hangsúlyozása kedvéért Bibó Lajos legtöbbször nem törődik sem az irói formával, sem a drámaépités könyörtelen szabályaival, hanem egyedül és kizárólag ösztönös sugallatára hallgat és egy igazmondó lángolásával állitja elénk kőből, nyomorúságból és a röghöz láncolt szenvedélyekből gyúrt alakjait.

Mosoly kevés terem ezeken a cserzett arcokon, a könnyedség sem elemük és derűt is ritkán látni rajtuk. Ezért nyomasztó a „Hibások" története is. Vigasztalan, riasztó és ellenszenves. Bibó azt mondja, hogy ilyen a paraszt. Ilyen is. És azzal, hogy nem kendőz el semmiféle primitiv indulatot s nem tör arra, hogy ez a sötét emberi massza átmenjen egy bölcs iró szürőjén: eléri azt, hogy darabjával veszedelmesen megközeliti talán a rémes valóságot, de ezzel munkáját egyúttal kiteszi annak is, hogy nem tudja vele meghóditani a közönség szivét. Megborzaszt. Alapgondolata a föld mindenekfelett való szerelméből indul ki és azt tárgyalja, hogy a földért a vén anya arra is képes, hogy kiseprőzze saját fiát is a tanyabirtokból, ha ez a fiú mással is mer foglalkozni, nemcsak az imádott jószággal, házzal, vetéssel, gazdagodással. Az anya azért fordul a fia ellen, mert ez a fiú szereti a nótákat, a citerapengető Tápait, a világcsavargó „Világbiró"-t s az ütődött „Gólya" nevü hülyét. A tanyán ezt a kelekótya társaságot gyüjti maga köré, éjfélig verselnek, dalolgatnak, csillagokról és túlvilágról szavalnak, mint egy kezdődő szekta jámbor megszállottjai. Azért persze dolgoznak is. De ízlésükben elhajlanak a rettenetes paraszti és sárhoz tapadt szük világtól, gondolkozásuk megértőbb, szivük nemesebb és szeretik a szép hangulatot. Holdkórosaknak is csúfolják az ilyen parasztokat, akik elütnek a többitől. Bibó hibások-nak nevezi őket. Az öregasszony nem tudja levakarni fiáról ezeket a „léhütőket" és mihasznákat, a bírósághoz fordul, de a törvény nem ad neki igazat és meghagyja a birtokban a fiút. A családi és a paraszti világnézetnek ebbe az ősi perpatvarába az Isten és beleszól, szél üti meg az ítélet hírére a vénasszonyt, mire letesz a további áskálódásról, kibékül fiával, meghal s a hibások társasága úr marad a tanyán, kivéve a szerencsétlen kelekótyát, aki a kútba ölte magát. Közben meglebben a szerelem is e mord darabban, de csak mint színes kellék, szükségből és alárendelten. Bibó nem nagy súlyt vet rá.

Ha a Nemzeti Szinház előadása nem lenne panoptikum-szagú, akkor talán feltornyosodna ebben a vad viharban az a fekete szenvedély, amely Bibót, az irót fütötte, mig irta és mig magában hordozta ezt a témát. Mert azzal tisztában kell lenni, hogy ebben a témában és anyagban maga a nyers élet nyugtalankodik, élő parasztok ezek mind és nem kétséges, hogy nem agyalták ki őket itt a pesti aszfalton, hanem ott születtek kint a hódmezővásárhelyi határban. Megvannak és hitelesek. A tehetséges és kiváló Bibó Lajos konoksága és igazságszereteténél hajlékonyabb és fölényesebb iró kezében ezek a parasztok izzó drámát és szilaj vitát produkálnak a színpadon. És a nézőtéren. A produkció azonban kiméletlenül tompa. Makláry Zoltánt kivéve, egyikőjük se vigyázott arra, hogy itt elhihetően és tapintatosan meg kell csillogtatni azt a szivfájditó és szegényes költészetet, amely ezeknek a falusiaknak lelki táplálékuk. Sok keserves szépséget rejtett el ezekbe a hibásokba az iró, sok népi magasbatörést, amely bölcsességét ugyan a kalendáriumokból meríti és csak a népdal rigmusáig jut ugyan el, de ezt az együgyü művészetet is bevonja az élet színével a hit. A négy különc paraszt ütközik itt össze a józan és rideg falusi sablónnal. S ebben az összeütközésben Kiss Ferencé a vezérszólam. A kitünő művész meglehetős merevséggel adta vissza Nótás Gál István alakját. A világcsavargó koldust, aki többször meghökkenti az embert latin szállóigéivel és közmondásaival, Lehotay Árpád alakította, meg-megelevenedő lágysággal. A legegészségesebb Makláry Zoltán volt s a leghibásabb Major Tamás, aki egy gyökeret szorongat karjai közt, mint gyermekét. A benne elpusztult szellem ijesztő hordozója volt. A mulyaság roncsa. Visszasüllyedve az infantilitásba. Meglepő, hogy Gobbi Hilda hány új hangot és szint talált a rettegett némberek ábrázolására. Somogyi Erzsi harcos kis virágja élmény. Szabó Sándor nyakas szolgalegény. Előry Kató, Cserényi Adél, Pásztor János, Pataki József, Kabók Győző és Tassi András játszotta a többi szerepet. Horváth János tanyai díszletei élethüek. A rendezés meg kell hogy enyhitse a fagyasztó zordságot és fel kell oldani a túlhajtott merevséget.

Papp Jenő

Német kulturfilm-bemutató

Az Ufa igazgatósága a német filmcégek budapesti képviselőinek nevében zártkörü kultúrfilm-bemutatóra hivta meg a sajtó képviselőit. *Máriássy* Pál, az Ufa sajtófönöke a bemutató előtt megállapitotta, hogy Magyarországon a kultúrfilmek nem töltik be azt a fontos szerepet a mozivásznon, mint számos más európai államban. A május 10-én Firenzében ülésező *nemzetközi filmkamara* olyanirányú határozatokat szándékozik hozni, amelyek szerint *a tagállamokban kötelező lesz a kultúrfilmek beiktatása a mindennapi moziműsorokba.* Ebből a célból vámmentességet óhajtanak biztositani a kultúrfilmek számára. Magyarországon nemcsak a német, de a magyar kultúrfilmek sem népszerűek. *A magyar kultúrfilmgyártás korántsem fejlődik olyan lendületesen, mint a játékfilmgyártás.* A német kultúrfilm mai vezető szerepe vitán felül áll s ezért *a német filmgyártók Magyarországon kulturfilmpropagandát akarnak kifejteni* matinék és egyéb kultúrfilmbemutatók rendezésével.

Ezután az *Ufa*, a *Tobis* és a *Léna* filmcégek anyagából nyolc szebbnél-szebb, érdekes és tanulságos kultúrfilmet mutattak be a következő címekkel: „Súlytalan emberek", „A madárvonulás titkai", „Az őserdőtől a tengerekig", „Úszás és ugrás", „A föld őskora", „Bálnavadászat", „Színpompás állatvilág" és „Ejtőernyősök Kréta fölött".

Ma ½4-kor, Sportcsarnok **JAZZ-PÁRBAJ**
CHAPPY—LEN HUGHES zenekarai és Türk Berta—Major Ida, Cziffra György—Vécsey Ernő, Holéczy Ákos — Vigh György, Patkány — Horváth Sándor, Chappy—Weiss Appy soha nem látott párviadala. Jegyek a jegyirodákban.

Bemutatás előtt az uj Cronin-film

Az új Orion-film, amelyet „Virrasztás" címmel rövidesen két filmszinházban mutatnak be, éppen úgy, mint a „Réztábla a kapu alatt", a kórházak világába vezet. Cronin kitünően ismeri ezt a területet, előszeretettel választja művei szinhelyéül. Érdekes ez a világ, a benne élők valósággal kikapcsolódnak a privát életből s akik nem tudnak asszimilálódni, azok mentehetetlenül kirostálódnak. Az orvosokon, az ápolónőkön és a mecénásokon keresztül megismerjük a filmből a világ egyik legnagyobb kórházainak titkos arculatát. A háttér túlfeszített atmoszférájában felébred a legtisztább szerelem, amely megperzseli az ápolónő szivét, akinek szerepét Carola Lombard alakitja. Az érdeklődéssel várt ujdonság másik két főszerepét Anne Shirley és Brian Aherne játssza.

VIGSZINHÁZ — Szerdán, május 13-án, először

„CSIGAHÁZ"

Színmű 3 felvonásban. Irta: Dario Niccodemi.

Lázár Mária, Sándor Izabella, Csilley Margit, Sittkey Irén, Ilosvay Katalin,
Ajtay Andor, Vértess L., Dénes Gy., vitéz Benkő Gy., Gonda Gy., Lontay I., Lázár T.

Legmodernebb elektor
lemezjátszók
gramofonok
rádiók
harmonikák
nagy választékban
MOGYORÓSSY
HANGSZERGYÁR, BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 71.

Németh Mária a „Hegyek alján"-ban

D'Albert verista operájának, a „Hegyek alján"-nak pénteki előadásán először lépett fel Márta szerepében *Németh* Mária. Azok, akik eddig utólérhetetlen belső hangjainak csengésében gyönyörködhettek, most meglepődéssel élvezhették telt középfekvésű, sőt mezzohatású mély hangjait Németh Mária az érett művésznő ki-

UJ MAGYARSÁG

Dr. Ko

16-ik hete a

A „Dr. Kovács István" egyfolytában n már tizenhatodik hete kerül előadásra Royal Apollóban, miután néhány héten még három másik premierszínházunk is során tartotta. Egészen kivételes eset, h ilyen komoly tárgyú filmek a főváros tizenhathetes előadássorozatot érjenek me ez a szép eredmény nemcsak a filmnek lik dícséretére, hanem a közönséget is i zolja. Általában azt szokták mondani, h nálunk csak vidám zenés játékoknak jelentős közönségsikere. A „Dr. Kovács" zel szemben bizonysága annak, hogy a m látogató közönség megértő lelkesedéssel dul a magyar sorskérdéseket tárgyaló filn felé is. Kétségtelen, hogy a paraszti sor származó egyetemi tanár életének és ház ságának története, amely az osztálykülö ségek megszüntetését és minden magyar e ber testvéri összefogását hirdeti, mély megragadta a magyar közönség érdeklődés Páger Antal élettől sugárzó és a fajsze tettől fütött szívbemarkoló alakítása min denki előtt emlékezetes marad. Mellette a szereplőgárda többi kiváló tagja, így Rajnay Gábor, Simor Erzsi, Tóth Julia, Ladomerszky Margit és a többiek egyaránt részesei a sikernek, természetesen Fekete Istvánnal, a szövegkönyv írójával együtt. Az új utat jelző

fővárosi mozikban s a vidéki filmszínházakban is.

Hogyan lett Sauer Emil népszerű Magyarországon?

Sauer Emil, a napokban elhunyt világhírű zongoraművész, ötven év alatt úgy hozzánőtt Budapest zenei életéhez, hogy el se lehetett képzelni nélküle egy-egy hangversenyévet. Számos magyar barátja gyászolja és megszámlálhatatlan azoknak a száma, akik hangversenyein, a széksorokból lelkesedtek zongorajátékáért. Sok kósza hír járt a nyomában, az első hangversenyrendezők a nagyobb hatás kedvéért indián származásúnak tüntették fel a beharangozó hirdetéseken, mert napégette jellegzetes arcában, a zongorázás hevében csapkodó Liszt-hajával, valóban volt, különösen a fiatal éveiben, bizonyos idegenszerűség.

Teljesen tudatában volt kiválóságának, varázslatos előadóművészetének. Egyik impresszáriója feljegyezte róla, hogy amikor világkörüli útja során Bukarestben hangversenyezett a királyi udvarnál, Mária anyakirálynné kis ideig megvárakoztatta. A művész várt egy darabig, de azután sürgette az udvarmestert, jelentse be őt, mert elmult a kitűzött idő. Az udvarmester aggodalmaskodva elhárította a mester kérését. Sauer ekkor kifakadt. „Jegyezze meg — mondotta fensőbbséggel — én is uralkodó vagyok. A zongora királya. A fejedelmek pedig soronkívül fogadják egymást."

Sauer Emil tizenötéves korától szakadatlanul játszott a nyilvánosság előtt. Nem mindjárt indult meg pályája a világhír felé. Első budapesti hangversenye se keltett volna feltünést, ha érdektelen műsora után régi budapesti szokás szerint nem indítja el a ráadások sorát.

Erről az első bemutatkozó budapesti hangversenyről érdekes visszaemlékezést közölt e sorok írójával *Rékai* Nándor, Operaházunk kiváló karnagya, aki ezen a hangversenyen mint brácsás, a dobogón ült az operaházi zenekarban.

— A budapesti közönség — mondja Rékai — hűvösen fogadta az ifjú művészt, jóllehet hangzatos és érdeklődést keltő hírecskék jelentek meg róla megelőzőleg, a napisajtóban. Műsorát se választotta meg előnyösen, mert többé-kevésbé ismeretlen szerzők műveit játszotta. A közönség ásított, egy-egy szám után alig csapódott össze néhány tenyér. A fagyos fogadtatás után arra lehetett számítani, hogy a bemutatkozó vendégművész elvesztette a csatát Budapesten. De azután sor került a ráadásokra. Mindjárt elsőül Liszt átiratában a „Tannhäuser"-nyitányt dübörögte el a zongorán Sauer. Az első ismerős hangok után zümmögés és fejcsóválás fejezte ki a közönség megdöbbent csodálkozását a választott ráadás miatt. (Az akkori közönség ugyanis elképzelhetetlennek találta, hogy a zenekari teljes hatást pótolhatja az egy szál zongora is!) Sauer nem zavartatta magát. Fürge ujjaival csapkodott és száguldott a billentyűkön. Mi, zenészek, akik a hangszereinkkel voltunk elfoglalva, úgy kezdtük érezni magunkat, mintha a szívünket markolásznák. Sauer megbűvölt bennünket. De a közönség is felfigyelt egyszerre. Sauer a zongorájából olyan hangokat csalt elő, mint Liszt óta senki más. Mintha csak a kívánt résznél felvette volna zongorája a trombitának, oboának, vagy épp a gordonkának, hegedűnek, vagy fuvolának hangzását és hangszínét, közben boszorkányos ujjai olyan táncot jártak a fekete és fehér mezőkön, hogy nemcsak a fül, de a szem is káprázott tőle. Az első sorok felálltak helyükről és a zongorához közeledtek. A hátulsó sorban levők felálltak székeikre. A hatás leírhatatlan volt. Sauer azóta Budapest elsőszámú kedvence lett és maradt mindhalálig.

Oktatás

ZSOLDOS-féle összevont tankönyvek, algebra **magántanulók** részére kaphatók. Dohány-utca 84. **Telefon 223-406**

IRODAI GYORSIRÓVÁ, gépíróvá különórás, egyéni tanításban olcsón, gyorsan kiképezi **DÉNES József** v. Keresk. Akad. tan., a „Stenografia" v. igazg. Rákóczi-út 14. Telefon: 223-846.

MERCUR gyorsíró gépíróiskola a keresztény tisztviselőosztály iskolája. Államvizsga. Állásközvetítés. Kossuth Lajos-utca 1. I.

Közalkalmazott felesége. francia nyelvtudással, vállalna bármilyen munkát. Varga, Ujpest, Bocskay-utca 11.

Foglalkozás

Őskeresztény, gyakorlott magyar gyors- és **gépírónőt keres** azonnalra **iparvállalat.** „Biztos állás 8003" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10.

Előkelő nagyvállalat keres azonnali belépésre őskeresztény perfekt magyar-német **gép- és gyorsírónőt,** francia nyelvtudás előnyben. Ajánlatokat „Gyakorlattal 22" jeligére **TENZER** hirdetőbe, Szervita-tér 8.

Elektromos gépgyár akkordirodája átszervezésére és vezetésére nagy műhelykalkulációs gyakorlattal bíró keresztény **önálló műszaki tisztviselőt** keres. „Azonnal 28647" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33. szám.**

Faszakmában jártas, őskeresztény **tisztviselő állást vállal** Értesítést „Fatelep" jeligére.

Butor

BUTORT

KOCSIS JANOSTOL VEGYEN. Üzlet: Visegrádi-utca 14. Telefon: 112-821. Üzem: Bálvány-utca 22. Telefon: 310-628.

GLÓRIA Epedi **FOTELAGY, KANAPÉÁGY** Egy mozdulattal nyitható, csukható. 10 évi jótállás. **GLORIA KÁRPITOSOZEM, Thököly-út 29.**

BUTOR és TEXTIL keresk. rt., Liszt Ferenc-tér 5. **Egy helyen, egy számlán. Hálók, ebédlők, kombináltak. Teljes lakberendezések, szőnyegek,** függönyök, kelengyék. **Kényelmes, hosszú folyószámlahitel.** — Vidékre díjtalan képes árajánlatot küldünk.

Székely BUTOR Modern és barokk kombináltak olcsón. Tartós háló 750, kombinált szoba 860, ebédlő 980-tól Vilmos csász.-út 63, Berlini-térnél

Már heti részletre konyhák, rekamiék, színes bútorok, irodaberendezések Bányafalvinál, Izabella-utca 11. Telefon: 220-799.

Fotelágy, butor kárpitosáru legolcsóbban **OLÁH-nál,** József-körút 66. Tel. 132-102

Antik bútorok 1-2-3 ajtós szekrények, sublodok, fotelek, székek. Régiségbolt, V., Bank-u. 4.

Szines butorokat a készítőnél vásároljon. **Petrik asztalos,** József-körút 68. Bejárat Nap-utca. Részletre is.

sürgősen eladó. H suth Lajos-

Nagy Sán Károly-

Gyönyörű új és us rok, márkás hálók szobák, bőrgarnitú nok, irodabútorok nált berendezések Károly-körút 26.

AKACFA-UTCA új, keveset hasz márkás bútoro szobák, ebédlő recamierek, bőr választékban, a **ZIMMERMANN** utca 7, Nemze

10 RAKTA
100 KÉSZIT
1000 BÚTOR
UNIVERSAL MŰB IRO
VII., We
Telefon: 2

UJ RENDSZERŰ Közalkalmazottak végiegesitett lak heti harmine eg ietre, azaz mine havi P 3.33 tö éven belüli törle tokat visszatérít. vérek. Wesse

Rész komple kombinált szobá nál, Barc

ROYAL Bute Bar Halószobák et kombinált szobá óriási! Áraink o garantálunk.

NINCS FÉNYI olcsón kis szelon mat lók, kombinál hatók Károly

SZINES komb **KISIPARI BUTC** NAG

SCALA Erzs Bechstein-, Förs sendorfer-, Stin Stelzhammer-zon mes rész

HOSSZU R JÓ BÚTOR BERTALANNÉ torszalon: Rákó 3. Vidékre áraj

BUTOR bútorüzletében mos császár-út vai szemközt). K hálók ebédlők

Lakás- és olcsón, KLAU

Király-u. 112. meglátja, érdem új márkás mű ebédlők, úriszo kombinált szobá ÜZLET, Király kettő. (Lövő

Használ biztosan jó! kombinált beren óriási választék berendezésekben csóbb. Bútorm 48. Részl

Hálók, ko nagy vál Bodon Sándor a Péterffy Sándor

CRI- ÉS KOM rekamiék, st újak, haszn Semmelweis

BUTOR RÉSZLETRE LEGJOB EICHLERNÉL NAGYM

Butor hosszú részlet rekamée 198-t asztalos, And

A kormányzóhelyettes és Kozma Miklós emlékezete a volt fővezérségi tisztek találkozóján

A volt szegedi fővezérség tisztjei, mint minden évben, ezidén is megtartották bajtársi vacsorájukat a Gellért-szálló márványtermében, ahol köztük mai közéletünk és társadalmi életünk számos kiemelkedő személyisége jelent meg. A Horthy-serleggel a kezében vitéz *Magasházy* László vezérőrnagy, országgyűlési képviselő mondott beszédet. Megragadóan emlékezett meg bevezetőül *a fővárosba történt bevonulás színes, drámai erejű képeiről*, majd leszögezte, hogy a mostani huszonharmadik összejövetelen ismét mélységes hódolatukat fejezik ki a Fővezérnek, *hitet tesznek hűségükről a legelső magyar ember és ellenforradalmár bajtárs iránt*, hálájukat és köszönetüket fejezik ki álmaink megvalósításáért, a keresztény nemzeti és népi alapokon nyugvó hazáért.

Vitéz *Magasházy* László ezután mélységes fájdalommal emlékezett meg *a Fővezér „ifjú, szép sugarának" távozásáról*, aki fajunk legszebb hajtása volt. Sorra vette vitéz *Horthy* István fejlődését a gyermekkor benyomásaitól és érdeklődésétől, a tengerparton lezajlott tervezgetésektől, szép pályáján át, egész addig, *amikor hazánkért elomlott a harc mezején*. A szülőkön kívül a veszteség és fájdalom legnagyobb a szegedieknél, *akik elsősorban vallották őt magukénak*. A másik üresen maradt hely vitéz leveldi *Kozma* Miklósé, aki egyike volt Szegeden az úgynevezett „kilenc kapitányoknak" és akit *Gömbös* Gyulával és *Soós* Károllyal együtt tehetsége és erős akarata egészen a miniszteri bársonyszékig emelt.

A továbbiakban vitéz Magasházy László a *szegedi eszme* lényegét fejtegette, amely a liberálisok, a Galilei-kör, a szabadkőművesek elől Szegedre menekülve, fogamzott meg. A szegedi eszme mélységesen átérzett gondolat, *amely milliók lelkében a fasizmus, nemzeti szocializmus, falangizmus és más nevek alatt magasztosult eszmévé* és vált rugójává olyan tetteknek, amelyeknek átalakító hatását az egész emberi nemre győzelmes előretörésében *most már semmi földi hatalom meg nem akadályozhatja*. A destruktiv, liberális, szabadkőműves, plutokrata irányzat többé vissza nem térhet.

Serlegét végül a legfelsőbb Hadúr egészségére, hazánk üdvére, valamint a jelenlevők sirig tartó barátságára ürítette. A volt fővezérségi tisztek *hosszasan, lelkesedéssel ünnepelték Magyarország kormányzóját*.

— A dán király visszaköltözött palotájába. Kopenhágából jelentik: A király állapota annyira javult, hogy a diakoniszszák kórházából visszaköltözhetett palotájába. A király több mint öt héten át feküdt betegen. A lovaglás közben, október 19-én történt balesetének utolsó következménye, hogy a bal térdés szenvedett sérülés még kisebb mértékben akadályozza a láb mozgatását, de rövidesen ez is teljesen el fog múlni.

— Kivégeztek tizenöt gyujtogatót Hollandiában. Hágából jelentik: A hollandiai német haderő parancsnokságának hivatala közli, hogy Arnheimben a haditörvényszék 15 holland rombolót gyujtogatás miatt halálra ítélt. A német haderő parancsnoka az ítéletet megerősítette. A kegyelmi kérvényt elutasították, mert az elítéltek felelőtlen kártevők, akik hiábavaló igyekezetükben, hogy kárt okozzanak a megszálló hatalomnak, nem riadtak vissza attól, hogy sok kis holland földmüvesnek elpusztítsák egész évi termését, részben még házát is. A halálos ítéleteket végrehajtották.

— Nagyváradon átadtak 40 új családi házat. Nagyváradról jelentik: Vasárnap délután a püspöki út mellett az Oncsa házépítő akciója keretében épült 40 házból álló lakótelepet átadták 40 nagyváradi sokgyermekes családnak. Az új háztulajdonosok között van egy tizgyermekes házaspár is. Az új telepnek, amelyet a hősi halált halt kormányzóhelyettesről neveztek el a város törvényhatósága, ünnepélyes felavatása jövő tavasszal lesz.

Halálozás

Pósa Péter miskolci református esperes-lelkész 63 éves korában november 21-én elhunyt. Hétfőn temették nagy részvét mellett.

Komjátszegi *Szentkirályi* Zsigmond dr. egyetemi magántanár, kassai állami kórházi főorvos 50 éves korában november 21-én Kolozsváron elhunyt. November 23-án temették nagy részvét mellett.

Mennyey László, a szegedi itélőtábla nyug. elnöke 83 éves korában november 20-án elhunyt. (Minden külön értesítés helyett.)

Vikár Béláné, szül. *Böke* Kornélia, Vikár Bélának, a parlamenti gyorsiroda ny. főnökének felesége vasárnap Budapesten meghalt. Temetése november 24-én, kedden délután félnégy órakor lesz a farkasréti temetőben.

Napi hirek

Tömegszerencsétlenséget okozott a járdára felfutott teherautó

Hétfőn délután 2 óra előtt néhány perccel a Kossuth Lajos-utca és a Károly király-út kereszteződésénél egy tehergépkocsi, amely a Keleti-pályaudvar felől haladt a Belváros irányába, *kormánytörés következtében felfutott a járdára*. A gépkocsi a sarkon álló gázlámpaoszlopnak szaladt s ennek köszönhető, hogy a forgalmas útvonalon mindössze *12 sebesülje volt a szerencsétlenségnek*. A mentők négy kocsival vonultak ki. A legsúlyosabban *Feist* Stefánia, a Rákóczi-út 12. számú házban lakó 54 éves női fodrászüzlettulajdonosnő, *Lukács* Ernőné dr-né, szül. *Vidéki* Irén Alsótörökvész-utca 4. szám alatti magánzónő, *Balázs* Gyuláné, szül. *Bárczi* Mária 41 éves magánzónő és *Kovács* István csorvási főjegyző sebesültek meg, akik *mind a négyen a gépkocsi kerekei alá kerültek*. A könnyebb sebesültek sorában volt *Kovacsics* Sarolta magántisztviselő és *Kövér* István tisztviselő.

A teherautó vezetőjének és öt utasának semmi baja nem történt. Szerencsésen elkerülte a balesetet egy kétéves kisfiúcska is, akit az édesanyja sportkocsiban tolt az úttesten keresztül. A gyermekkocsi az elszabadult teherautó jobb első kerekének lökésétől felborult, *a kisgyermek a járda szélére esett, de téli ruházata és kabátja megvédte a komolyabb ütődéstől*. A gyermekeknek és édesanyjának az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt.

A rendőrség felvette a különös szerencsétlenség helyszíni adatait, a gépkocsi vezetőjét előállították a főkapitányságra s a vizsgálat fogja megállapítani, hogy gondatlanság okozta-e a szerencsétlenséget?

TANGÓHARMONIKA Sternberg hangszergyár Rákóczi-út 60
Különböző legjobb gyár mányok
Árjegyzék ingyen!

— A kormányzó részvéttávirata Berchtold Lipótné grófnéhoz. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó úr Őfőméltósága özv. Berchtold Lipótné grófnéhoz férje elhunyta alkalmából meleghangú részvéttáviratot intézett.

— Finn-ugor ünnepség Helsinkiben. Helsinkiből jelentik: A finn-ugor népek napja alkalmával nagy ünnepség volt vasárnap a helsinkii egyetem dísztermében. Az ünnepségen megjelent Ryti köztársasági elnök és a kormány sok tagja is. Az elhangzott beszédek és előadások után tolmácsolták a finn-ugor rokonnépek üdvözletét. Az elnök megnyitóbeszédében arról a reménységről beszélt, amellyel a keletkaréliaiak és ingermalandiak tekintenek legközelebbi rokonaikra, a finnekre, észtekre és magyarokra. Az a vér, amelyet Észtország ontott szabadságáért és az új Európáért, újból szorosra fűzi az Észtország és Finnország között elszakadt kapcsolatokat. A magyarok az arcvonalon véghezvitt teljesítményeikkel szintén megteremtették a jobb jövő előfeltételét. Mavics dr. híres etnografus, ünnepi beszédében kiemelte azokat a nagy feladatokat, amelyeket Finnországnak Keletkaréliában me gkell oldania és azt a komoly munkát, amely a fegyverekkel való felszabadítás után ott megindul. A budapesti finn-ugor társaság képviselője, Magyarország üdvözletét tolmácsolva, kiemelte Finnország és Magyarország véráldozatát, megállapítva, hogy a két ország ezzel teljesíti történelmi feladatát a mai és a jövendő Európában.

— Adományok. Szökefalvi Muzsnay Zoltán (Bajánsenye) Gábor Áron szobrára 3 pengőt és Körösi Csoma Sándor szobrára ugyancsak 3 pengőt küldött az Uj Magyarsághoz. Az adományokat rendeltetési helyükre továbbitottuk.

— Ujabb élelmiszerüzéreket lepleztek le a Teleki-téren. A közellátási rendészet tudomására jutott, hogy a Teleki-téren még mindig nagyarányú élelmiszerjegyüzérkedés folyik. Az ellenőrző budapesti detektivek munkásokként jelentek meg a Teleki-téri razzián, s ott megismerkedtek Kecskeméti Józseffel, aki cipőutalványokat ajánlott darabonként 12 pengőért. Csatlakozott hozzájuk Kiss Károly is, aki elmondta, hogy korlátlan mennyiségben tud kenyérjegyet szerezni. A detektivek meg is beszélték velük, hogy másnap átadják az utalványokat. Amikor a két jegyüzér másnap megjelent, a detektivek felfedték kilétüket és Kiss Károlyt, valamint Kecskeméti Józsefet előállították.

— A Beszkárt kislakásokat épittet alkalmazottainak. A főváros jövőévi költségvetését tárgyaló közgyülésen a bizottsági tagok pártkülönbség nélkül sürgették az alkalmazottak részére, a villamosvégállomások közelében történő kislakásépítést. A Beszkárt igazgatósága most jelentette a polgármesternek, hogy az alkalmazottak részére a szépilonai, a Baross-utcai és a Hungária-úti kocsiszinek környékén épittet kislakásokat. A költségek mintegy 5 millió pengőt tesznek ki.

— Kisebb földrengések Törökországban. Isztanbulból jelentik: Vasárnap a délutáni órákban Ankarában és több középanatóliai városban egészen a Fekete-tenger partjáig több kisebb földrengés volt, amely azonban nem okozott károkat.

— Ujoncok eskütétele. A debreceni honvéd helyőrség ujoncai vasárnap délelőtt a nagyerdei stadionban ünnepélyesen tették le az esküt a hadtestparancsnok és nagyszámú közönség jelenlétében. Az ünnepségen a város polgármestere és a felekezetek lelkészei beszédet mondottak. Az eskütétel után díszmenet volt.

— József főherceg Sárisápon. József főherceg vasárnap Sárisáp községben hősi emlékművet és országzászlót avatott. A bányavidék népe nagy lelkesedéssel fogadta a főherceg avatóbeszédét, amelyben a község népének világháborús teljesítményét méltatta és az országzászló jelentőségéről szólott. Az avatási ünnepségen megjelent a vármegye egész vezetősége. A főhercegen kívül Hóka Imre dr. szentszéki tanácsos, Pallagi Pál főjegyző, Urbanics János községi bíró beszéltek még, végül a főherceg volt katonái nevében vitéz Vass Márton mondott köszöntőt.

— Az olasz hatóságok messzemenően gondoskodnak a bombatámadások áldozatairól. Rómából jelentik: Az olasz hatóságok messzemenő intézkedéseket tettek a bombázott városok lakosságának eltávolítására, illetőleg a hajléktalanok elszállásolására és ellátására. Utasították a tartományi főnököket, hogy a lakosság eltávolítását, különösen a gyermekekét szervezze meg és költöztesse el a lakosságot olyan helyekre, amelyek nincsenek légitámadásoknak kitéve. A testületek minisztere elrendelte, hogy a bombázás károsultjainak külön ruhajegyeket osszanak ki. A fasiszta szervezeteket ugyancsak felhivták, gondoskodjanak a hajléktalanok elhelyzésére alkalmas lakásokról.

— „Imponálni" akart az ideáljának: ellopta egy katona egyenruháját. Czobor Viktor hentes- és mészárossegéd ellen az ügyészség tizenegyrendbeli lopás miatt emelt vádat, s a budapesti büntetőtörvényszék Kristóf-tanácsa hétfőn vonta felelősségre a rovottmultú vádlottat, aki a fővároson kívül Nyíregyházán és Debrecenben is sorozatos betöréseket követett el. Nyíregyházán a szállodából ellopta egy őrmester ismerősének az uniformisát, azt átalakíttatta, „imponálni" akart ugyanis az ideáljának, akinél nem volt előzően sikere, mert nem sorozták be katonának. A törvényszék Czobor Viktort egyéb bűncselekményeiért is összesen kétévi és kéthónapi fegyházbüntetésre ítélte.

— Az ankarai pörben elutasították a szovjetvádlottak kifogásait. Mint Ankarából jelentik, az ankarai merényletpörben a szovjetvádlottaknak a bíróság összeállítása ellen emelt kifogásait másodizben is elutasították, úgyhogy a pör irateit most visszaküldik az ankarai büntetőbírósághoz.

— A baromfi forgalmának és felhasználásának szabályozása. A közellátási hivatal felhivja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a baromfi forgalmának és felhasználásának szabályozásáról szóló 112.300/1942. K. M. számú rendelet egyes intézkedései minden fogyasztóra egyaránt érvényesek. Ennek értelmében a budapesti nagyvásártelepen vásárlási igazolvánnyal vásárló ú. n. nagyfogyasztóknak (vendéglők, étkezőüzemek stb.) kötelességük az általuk felbontott teljes liba- és kacsazsiradékot, mely libánál a vágott súly 22%-ánál, kacsánál a vágott súly 20%-ánál kevesebb nem lehet, friss állapotban naponkint a magyar libamájkiviteli egyesülés zsirolvasztó üzemének (mészhütőház, IX. Tóth Kálmán-utca 8—10) a hatóság által megállapított áron beszolgáltatni. Intézkedés történt, hogy amennyiben a nagyfogyasztók zsiradékbeszolgáltatási kötelezettségüknek nem tennének eleget, Budapest polgármestere a részükre kiállított és a nagyvásártelepre szóló vásárlási igazolványukat haladéktalanul vonja vissza.

x **Főzési gondját megosztjuk,** a gáz takarékos használatának ismertetésén kívül időszerű ételek készítését is bemutatjuk a gázművek VI. Vilmos császár-út 3 szám alatti bemutatótermében minden kedden és pénteken délután fél öt órakor. Belépődij nincs, ruhatár, kóstoló díjtalan.

Rádiója rom vagy Sercceg megjavítja gyorsan Herczegh
HANGSZÓRÓK
ERŐSITŐBERENDEZÉSEK
RÁDIÓK
CSÖVEK
ZENEGÉPEK
ELEKTROMOS CIKKEK
GRAMOFONOK és LEMEZEK
HERCZEGH RÁDIÓNÁL
VI. ANDRÁSSY-ÚT 14. • TEL.: 113-710
Fiók: Corvin Áruházban.

Ujbó nagy hanglemezválaszték
Régi és törött lemezeket legmagasabb napi áron veszünk.

Magyar hős

Kiemelkedő személyes bátorsággal és katonai rátermettségével tünt ki a doneci harcokban Egressy László tartalékos c. szakaszvezető. 1941 november 2-án, mint egy Irjumba kiküldött felderítő járőr parancsnoka, kiváló vezetésével az ellenség helyzetéről, erejéről, továbbá a környező telepről kiválóan értékes adatokat szerzett. Feladatának teljesítése közben váratlanul összeakadt egy túlerőben lévő ellenséges osztaggal, Egressy László szakaszvezető az ellenséges osztagot szétugrasztotta, miközben több foglyot ejtett. Ugyanezen a napon az Irjum előtt fekvő és az ellenség által megszállva tartott helységből saját élete kockáztatásával egy súlyosan sebesült bajtársát saját vonalaink mögé hozta vissza.

— Glattfelder Gyula érseki beiktatását betegsége miatt elhalasztották. Glattfelder Gyula kinevezett kalocsai érseknek november 22-re kitűzött beiktatását hurutos betegsége miatt orvosai tanácsára elhalasztották. Az érseknek még hosszabb ideig teljes nyugalomra van szüksége.

Anyagbeszerzésben jártas
fiatal őskeresztény férfi munkaerőt felvesz helybeli nagy gyárvállalat. Ajánlatokat eddigi működés, fizetési igény megjelölésével „Fémipar 421123" jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

— Pataky Tibor államtitkár az erdélyi református nőszövetség ünnepélyén. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi református egyház közgyülése során vasárnap délelőtt a Farkas-utcai templomban 26 ifjú lelkipásztor tett esküt; a szertartást Vásárhelyi János püspök végezte. Vasárnap délután tartotta díszközgyülését az erdélyi református nőszövetség. Az ünnepségen Pataky Tibor dr. miniszterelnökségi államtitkár „A magyar nő hivatása napjainkban" címmel tartott előadást, hangoztatva: ma arról van szó, hogy a kiteljesedőben levő Magyarország fennmaradjon. Összefogni, egyetérteni! — ennek elérése nemcsak a férfiaknak, hanem a ma magyar asszonyainak is kötelessége és hivatása. Akiket itthagytak katonáink, azok felé fokozott mértékben kell fordulniok a szociális segítés munkájával a magyar asszonyoknak és leányoknak, a szociális munkásságban el kell tünniök a társadalmi válaszfalaknak. A magyar főhatalom visszaállításával a visszaszerzett területeken száz és száz probléma áll elő, ezért ma fokozott mértékben van szükség az alkotó munkára. Csak egy út, egy valóság van: az egységes Magyarország, amely harmonikusan egységbe fogja e részeket. Egy valóság: hogy e részek magyar életet csak az egységes magyar egészben élhetnek.

— Uj vitorlázórepülő világrekord. Bécsből jelentik: Vergenz, a Bécs melletti Spitzer-Bergben lévő német vitorlázórepülő iskola tanára uj világrekordot állított fel a vitorlázórepülésben: 45 óra és 28 perc és 5 másodpercig volt a levegőben és ezzel a régi csúcsteljesítményt több mint hét órával megjavította

A Magyar Vegetáriusok Egyesülete megrendülten jelenti, hogy szeretett elnöke

Bicsérdy Tibor

ny. őrnagy

november hó 16-án elhunyt. A megboldogult 32 éven át állott az egyesület élén, ahol önzetlen, nemes, ideális lelkével elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar vegetárizmus ügyének.

Emlékét soha el nem múló kegyelettel őrzik a magyar vegetáriusok.

Fáy István elnökölt a cserkész-nagytanács alakuló ülésén

Vasárnap délelőtt tartotta alakuló ülését az Akadémia dísztermében *a cserkész-nagytanács*. A zászlódíszes cserkészek sorfala között egymásután érkeztek a nagytanács előkelőségei, főpapok, magasrangú katonák és a társadalom vezető tagjai. A nagytanács ülésén megjelent többek között *Grősz* József megyéspüspök, *Ravasz* László református püspök, *Radvánszky* Albert báró, a felsőház alelnöke, vitéz *Szegheő* Béla vezérőrnagy, *Zsitvay* Tibor dr., *Andrássy* Mihály gróf, *Papp* Antal ny. államtitkár, *Gerinczy* Pál jászóvári prépost és még számosan.

Fáji *Fáy* István titkos tanácsos, államtitkár a Magyar Hiszekegy elmondása után megnyitotta a nagytanács értekezletét. Beszédében *hódoló tisztelettel emlékezett meg a cserkészet fővédnökéről, Magyarország kormányzójáról,* aki bölcsen és gondviselésszerűen vezeti a nemzet hajóját a nehéz idők viharos tengerén. Mély megilletődéssel emlékezett meg a cserkészet hősi halált halt védnökéről, vitéz nagybányai *Horthy* István kormányzóhelyettesről és *Teleki* Pál grófról, a volt főcserkészről. Az államtitkár megnyitója után vitéz kisbarnaki *Farkas* Ferenc vezérőrnagy, főcserkész mondotta el beszédét, amelyben ismertette *az új utakra induló magyar cserkészmozgalom feladatait és a megalakuló nagytanács hivatását.* A főcserkész után *Kosztersitz* József, vitéz *Temesy* Győző és *Borsitzky* Sándor ismertette az új próbarendszert, a kiscserkész és a férficserkész mozgalmakat.

Fáy István államtitkár tartott végül záróbeszédet, hangoztatva, hogy a cserkészet a trianoni Magyarország életében *a legegészségesebb magyar nemzeti mozgalom volt,* amelynek alapelvei ma sem szorulnak változtatásra. Szelíden és mosolyogva, de cserkészegyenességgel utasítjuk vissza azt a suttogó propagandát, amely megkísérelte ellenünk azt a vádat emelni, *hogy nem hazafias magyar, hanem nemzetközi szabadkőműves, spicli társaság vagyunk.* A mi izig-vérig magyar munkánkat ilyen vádaskodások nem zavarják és meg nem akadályozhatják! A cserkészetre nem nekünk, hanem a nemzetnek van szüksége — mondotta.

— **Pénzügyigazgatói kinevezések.** A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére Seres Kálmán dr. pénzügyi főtanácsost a balassagyarmati, Zólyomi Kálmán dr. pénzügyi főtanácsost a szekszárdi, Fábián Jenő dr. pénzügyi főtanácsost a rimaszombati, Hegedüs Károly dr. pénzügyi főtanácsost a makói, Staub János dr. pénzügyi főtanácsost a nyíregyházai, Vajthó Lajos dr. pénzügyi főtanácsost a debreceni és Hegedüs Antal dr. pénzügyi főtanácsost, a zombori pénzügyigazgatóság vezetőjét a VI. fizetési osztályban meghagyásuk mellett pénzügyigazgatókká nevezte ki.

— **Elrendelték a farkasok kötelező irtását.** A hivatalos lap vasárnapi száma kormányrendeletet közölt a farkasok kötelező irtásáról. Ugyancsak a hivatalos vasárnapi számában jelent meg a rendelet végrehajtása tárgyában kiadott földmívelésügyi miniszteri rendelet is. E rendeletek kötelezik a vadászatra jogosultakat, hogy a farkasokat lőfegyverrel, csapóvassal és méreggel pusztítsák. A földmívelésügyi miniszter rendelete részletesen szabályozza a farkasok kötelező mérgezésének végrehajtását. Azokat a vadászatra jogosultakat, akik a farkasok irtását elmulasztják, 8000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel sujtják. A rendelet szerint a vadászatra jogosult vadőri alkalmazottjának minden elpusztított farkas után 50 pengőt tartozik fizetni, ezenfelül az állam is 50 pengő jutalomban részesíti a farkas elpusztítóját.

x **Háborús karácsony.** A mai nehéz időkben még nagyobb gonddal, szeretettel készüljünk a karácsony ünneplésére. Mit küldjünk katonáinknak, mit süssünk a karácsonyi csomagba? Az élelmiszeranyagok takarékos felhasználásával, ízletes és tartós sütemények készítését mutatják be a népmüvelési bizottság november 25-én, szerdán délután félöt órakor a gázmüvek VI. Vilmos császár-út 3 szám alatti bemutatótermében rendezendő előadásán. A bevezető előadást Sz. Veres Jolán tartja. Belépődíj 60, illetve 80 fillér.

Házasság

Mihályi Ilona és *Györffy* Sándor dr. házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

M. kir. rendőrség salgótarjáni kapitánysága.
Szám: 1939. kih. 595/17.

Itéletkivonat

A Kihágási Tanács 5621/1942 kih. számú III. fokú itéletével Deutsch Vilmos salgótarjáni (Fő-u. 248) lakost az 1936:V. tc. 15. §. 2. bek. és a 70.000/1936. F. M. sz. rendelet 22. §-ának 3. bek.-be ütköző borkihágások miatt behajthatatlanság esetén 25 napi elzárásra átváltoztatandó 500 pengő pénzbüntetésre itélte és kötelezte 146 pengő eddig felmerült és a még felmerülő eljárási költségek megfizetésére, valamint az itélet kivonatának közzétételére.

Salgótarján, 1942. évi november hó 11-én.

Dr. Dobos Gyula s. k.
m. kir. rendőrségédfogalmazó, rbbíró.

A hivatalos másolat hiteléül:

Jánossy László rdíjnok.

Szinház, Film, Müvészet

A kormányzó megtekintette a Németországba induló festészeti és grafikai kiállitás anyagát

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormányzó úr Őfőméltósága vasárnap délelőtt megtekintette a Németországba induló magyar festészeti és grafikai kiállítás anyagát. A kiállítás decemberben nyilik meg Berlinben a Nationalgalerieben. Berlin után a kiállítás még több németországi városba is ellátogat.

A kormányzót a szépművészeti múzeumban, ahol a kiállításra szánt műveket bemutatásra ideiglenesen kifüggesztették, *Csánky* Dénes, a múzeum főigazgatója és a kiállítás rendezője kalauzolta végig a mai magyar festészet és grafika reprezentáns alkotásait felölelő gyüjteményen. *Őfőméltósága nagy érdeklődéssel tekintette meg a változatos, színes anyagot és teljes megelégedését fejezte ki.*

Nemzeti Szinház: Iphigenia Delphiben

A klasszikus irodalom elpusztíthatatlan témája Agamemnon gyermekeinek tragikus mondája. Már a delphii jóshely árnyékában megirta, bronzba öntötte Euripides, Sophokles és Aischylos, mintegy frissiben a nép számára ezt a különös, nyugtalanitó történetet. Elektra, Orestes és Iphigénia, akik anyjuk meggyilkolásáért égi és földi szenvedések árán jutnak el csak a feloldozáshoz, irói feladat és érthető, hogy Sophokles, a fegyverkovács fia óta többen akadtak az irodalom nagyjai közül, akik el akarták mondani egyéni véleményüket a mykénei testvérekről. Racine, Goethe, Hoffmansthal és modern mezben az amerikai O'Neil, de a muzsikus Gluck és Strauss fantáziája is megbabonázódott attól a nagy és szörnyü „komplexum-tömegtől", amely úgy függ Oresteséken, mint az Akropolis felett a Zeus villámaitól terhes felhők...

És megbabonázódott maga Gerhart Hauptmann, a tiszteletreméltó nagy német iró, aki a népitárgyú drámák zengőszavú harsonázója, de mint a klasszicitás híve, meglepő vonzalommal viseltetik a dor és a jon oszlopok mögé sülyedt világgal. Hauptmann a „Helios" és az „Odysseus" drámáival hódolt Delphi papjai előtt és ezekben a drámákban, úgy a nyelvezetnél, mint a felépitésben kimutatta mély tiszteletét Sophoklesék iskolája iránt. Sok tanulmányában, utirajzában kifejtette, mennyire átérzi a hellasi kort, amely szerinte tartalmában örök érvényü, hiszen azt hirdeti, hogy a világ törvényei nem változnak, minden azon múlik, hogy a végzet miként rendelkezik.

A Nemzeti Színház a nagy német költő 80-ik születésnapja alkalmából az „Iphigénia Delphiben" drámát mutatta be, amely Hauptmann legújabb müvei közé tartozik. (Az természetesen kérdőjel között marad, hogy egy ilyen jubileumon nem olyan müvet kellett volna bemutatni, amely a legjobban reprezentálja Hauptmann irodalmi, színpadi és népi müvészetét?) Azonban kétségtelen, hogy az „Iphigénia Delphiben" a maga egyszerü klasszikusságában, tömör és fojtott felfütöttségében egyik legszebb műve a nagy drámairónak. Hatalmas szónoklat arról, hogy mindenki Isten kezében van és az Istenek végzését nem lehet elkerülni! Hauptmann a tragédiát a lelkiismeret drámájává tette meg, igy a három testvér is új külsőségeket kapott és új fogalmazást az akcióktól mellőzött költői játékban. A lelkiismeret problémája, súlya és emelkedettsége különösen Orestesnél emelkedik magasra, mint aki elkövette a bünt és az Erinnysek üldözésétől nem talál pihenőt, nem talál megnyugvást. Hiába menekül Delphi papjai elé, hiába oldják fel a földi papok, amig Apolló nem nyujtja feléje a megértés, a megbocsájtás olajágát. Hauptmann Elektrája az önmarcangolás példája, aki gyávaságában került a gyilkosság felbujtatására, de azután magáraeszmél és lelkiismeretfurdalásában érzi a szörnyü tettet, önmaga nagy és visszavonhatatlan vétkét. Iphigéniája közelebb áll a görög kor iróinak felépitéséhez: főpapnő, akit a végzet arra szánt, hogy teste megmaradjon és lelke a pusztításra vágyjon.

A három testvér külön-külön járja tehát az egyéni tragédiák útját, hogy azután, amikor felcsapnak körülöttük az Istenek lángjai, akkor egymásra találjanak úgy, hogy áldozataikkal Apollótól és Artemistől megkapják a feloldozást. Hauptmann meglepő tisztasággal és egyszerüséggel épitette fel klasszikus erejü művét. A monda és a régi iskola tartalmából csak a lényeget emelte ki, hogy a szinjáték görögtüzes, nyugtalan izzása, a szinpadi iró helyett önmagából a költőt szólaltassa meg, aki hatalmas szónoklatokkal a végzet nagy törvényeinek maradandóságát és örök, változatlan erejét hirdesse!

A Nemzeti Színház a jubileumra fiatal-jait vonultatta fel. A tragédia fordítója és rendezője meglepő tehetség, Székely György, a legfrissebb színházi szakember. A feladat, ami ráhárult — nagy volt, mindent a szöveggel kell kihangsúlyozni az érdekes müben, úgy hogy a szövegre kellett a legjobban vigyáznia. Fordítása stilusos, rendezése pedig magán viseli a mindenre körültekintő munkát. Hogy nem juttathatta érvényre teljesen felfogását, hogy nem kényszeritheti színészeire a koturnos törvényeit, az a játék és a szövegmondás egyenetlenségében rejlik! Somogyi Erzsi kiváló színésznő, de lényétől messzire áll Elektra, annyira távol van lirikus hangjától, játékos figurájától a feladat, amilyennel csak azok tudnak megbirkózni, akik szövegmondásban Jászay Mari iskolájához tartoznak. (Igaz, de a Nemzeti Színház fiataljai közül ki tartozik ma ehhez az iskolához?) Ungvári László, mint Orestes nem hozta magával a belső fütöttséget, a láz tétovázását és csak ott kapaszkodott meg biztosan a szerepbe, ahol a problémák nyilvánvalóak voltak, nem rejtettek és nem arra vártak, hogy a színész hozza felszinre őket. Gobbi Hildából hiányzott a klasszikus erő, külsőségekkel próbált hatni, holott Hauptmann költészete a tartalomra fekteti a fősúlyt az „Iphigénia Delphiben" költői szárnyalásánál és nem a játékra. Kitünően mondta a szöveget Koltai Gyula, akiről most bizonyosodott be, milyen jó színész és Ujlaky László, a tragédia rokonszenves Pyládese. Meg kell emliteni Pásztor Jánost, Balázs Samut és Baksa-Soós Lászlót is. Az igen hatásos, nagyvonalú szinpadképeket Horváth János tervezte.

Dékány András

Hedi és Margot Höpfner

remekbe készült kisfilmjét rövidesen a hiradómozikban láthatja a budapesti közönség. A filmet Georg Jacoby rendezte, aki ezzel a művével izelitőt adott a német

színesfilm-tehnika fejlettségéről is. A gyönyörü festői táncjelenetek között különösen Strauss János Császárkeringője számithat nagy sikerre. A színes ujdonságot „Tarka tánc" címmel mutatják be.

* **A „Furfangos cukrászinas" az Operettszinházban.** A Fővárosi Operettszinház november 29-én, vasárnap délelőtt mutatja be Pintér Zoltán és Dolecskó Béla „Furfangos cukrászinas" című vidám gyermek-operettjét, amelynek címszerepét Latabár Kálmán, többi szerepét id. Latabár Árpád, Haraszthy Mici, Fülöp Sándor, Orbán Ibolya, Endrédy Gréte játsszák. A vasárnap délelőtti premier után az operett kilenc estén át kerül bemutatásra.

* **Ujra meghirdették a Balló Ede-pályázatot.** A Balló Ede képzőmüvészeti alapitvány 5000 pengős ösztöndíját a pályamunkák mérsékelt színvonalára való tekintettel az idén nem osztották ki. Ezért a kultuszminiszter ismét pályázatot hirdet s ennek értelmében a kérvényeket december 10-ig kell benyujtani a képzőmüvészeti főiskola rektori hivatalához.

Björling Jussi az Operaházban

Az európai hirü, svéd kamaraénekes, *Björling* Jussi, a „Bohémélet" Rodolfo szerepében kezdte meg vendégjátékát az Operaházban. Hat évvel ezelőtt mutatkozott be a budapesti közönség előtt. A belkanto mestere. Kiforrott tehnikával, kellemes könnyüséggel szárnyal a magasságokig világos szinü lírai tenorja, melynek legfőbb ékessége ezidőszerint az ifjúsága, a frissesége. Nem kimondottan nemes, csengő s beszédes a hangja, mert Björlingnek se nem érdekes és tartalmas, se nem szivhez szóló a közölnivalója. Ez a hang és ének nem tudja lekötni a figyelmet, hosszabb idő mulva már fáraszt és bágyaszt a hallgatása, mert a legszebb áriáknál se melegszik át az átélés, a szereppel való azonosulás tüzétől. Mialatt jószándékú alakitását néztük, kicsi, köpcös termetével, a felejthetetlen *Környey* Bélára s a mai legjobb Rodolfónkra, *Pataky* Kálmánra gondoltunk. Mimi szerepét *Réthy* Eszter vitte színpadra, aki azóta, hogy a bécsi operaház megbecsült művésznője, mint vendég, nagyobb érdeklődést vonz a hazai közönség körében. Kitünő példája a törekvő, szorgalmas, az elismerésért és érvényesülésért lázasan dolgozó művésznek. Ha jó napja van, mint a Bohémélet vasárnapi előadásán, kicsiszolt énekkulturájával, kiszámitottan illő játékával, a legkisebb hatáslehetőségeket is örvendező készséggel kiaknázó tehetségével megérdemelt sikert arat. Hangja kellemes, de nem igazán szép. Hideg és öntetszelgő. Meg kellene próbálni a Musette-t is kitünően alakító *Osváth* Juliával a meghatóan finom Mimi-szerep életrekeltését. Osváth Juliának, alighanem sikerülne ez a csupa-szív szerep. A bohémtársaság többi tagja, *Losonczy, Maleczky* és a hálás kabát-áriát megható átérzéssel éneklő *Koréh*, kifogástalanul működött közre. *Failoni* remekelt. **H. G.**

*

Jussi Björling pénteken adja ária-és dalestjét a Vigadóban. Jegyek 2—12 P-ig Rózsavölgyinél.

* **Délvidéki irók Budapesten.** A délvidéki magyar közmüvelődési szövetség, a főváros népmüvelési bizottsága és a magyar városok szövetségének rendezésében kedden este fél 7 órakor az egyetem Múzeum-körúti ásványtani intézetének földszinti előadótermében irodalmi est lesz. A megnyitóbeszédet Krámer Gyula felsőházi tag mondja, s a délvidéki irók közül Herczeg János, Radványi Radisevich Sándor, Majthényi Mihály, Haits István, továbbá Kiss Lajos, az újvidéki zeneiskola igazgatója szerepelnek előadásokkal, elbeszélésekkel és költeményekkel.

* **Mükedvelő előadás Besztercén.** Az erdélyi párt kolozsvári tagozatának mükedvelő csoportja vasárnap Besztercén szerepelt nagy sikerrel. Délután a magyar iparosegylet színháztermében a Gyurkovics-lányokat, este a német iparosegylet termében a Földindulást játszották. Az előbbi előadáson Beke Ödön, az utóbbin Bálint József országgyülési képviselő mondott hatásos megnyitóbeszédet.

* **Eredeti operett-bemutató Debrecenben.** A debreceni Csokonai-színházban szombaton este mutatta be Beleznai-Unger István társulata a „Simonyi óbester" című eredeti nagyoperettet, Sarudi Kálmán és Losonczy Dezső darabját. A nézőtér zsufolásig megtelt és lelkes tetszéssel fogadta az előadást. A címszerepet Beleznay Unger István játszotta. Mind őt, mind a többi szereplőt a közönség melegen ünnepelte.

Csajkovszky est V. fél 7. csütörtökön

BHZ. Vez: **Vaszy**, közr.: **Faragó** György. Pathetique szimf., Capricció, zongoraverseny. Jegyek **Koncertnél**, Harmóniánál.

*

Holnap rádió-harmónia II.

Z. 6 óra. Közreműködnek: **Martzy** Johanna, **Miklóssy** Irén, **Rácz** Vali, **Senyei** Vera, **Vásárhelyi** Magda, **Forrai** Miklós kamarakórusa, **Koréh** Endre, **Rösler** Endre, Szegedi Ernő, kisér **Földes.** 1—2—3 pengős helyárak (Harmónia).

Holnap Tichatich Zdenka

a **Filharmónikusok** kamarazenekarával V. ½7. (Mesterbérlőknek kedvezmény.) (Harmónia.)

* **Kivánsághangverseny Cinkotán.** A „38-as ifjak köre" Potrák László rendezésében és Solti Károlynak, a zöldkereszt főtitkárának támogatásával jólsikerült kivánsághangversenyt tartott, amelyen szabadságos és sebesült honvédeket is vendégül láttak. Közreműködtek: Werner Mária akad. növ., Blatniczky Jenő ev. lelkész, Szabó Gyula tanár és még sokan mások. Tessényi József dr. főjegyző zárószavaiban köszönetét és elismerését juttatta kifejezésre. A tiszta jövedelemből 120 pengőt a vöröskereszt és 120 pengőt a zöldkereszt céljaira fordítottak.

Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter a téli tárlat megnyitásán

Szombaton délben mutatták be ünnepi keretek között a Műcsarnok téli tárlatát. A megnyitáson megjelent *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter is, akit a képzőművészeti társulat élén *Rakovszky* Iván elnök üdvözölt. Jelen volt még *Fáy* István és *Wlassics* Gyula báró államtitkár, vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Tasnádi Nagy* András, az irodalmi és művészeti tanács elnöke, a főváros részéről pedig *Szendy* Károly polgármesttr, *Némethy* Károly tanácsnok és *Péczely* Béla főjegyző. A fogadtatás után a miniszter a tél tárlat rendezőinek kíséretében megtekintette a kiállítást és nagy elismeréssel nyilatkozott annak művészi színvonaláról.

BLÜTHNER STEINWAY KÉPVISELET EHALL Andrássy út 15.

Vérbosszu

(Rádius)

Boticelli, Donatello és Leonardo da Vinci kora elevenedik meg abban a romantikus olasz történelmi filmben, amely „Vérbosszú" címmel került a Rádius műsorára. A Firenzében uralkodó Lorenzo Medici fivérének, Guilianonak és Gorini takácsmester fiatal leányának, Fioritának szerelmi regénye ez a film, de a regény csak keretül szolgál a háttérben izzó, szenvedélyektől fűtött történelmi események bemutatására. A Medici- és a Pazzi-család áldáz vetélkedésének izgalmas jelenetei sorakoznak fel a lenyűgöző hatású filmdrámában, mely a gyűlölködő, képmutató, orgyilkosságra bujtogató pénzsóvár bankárcsalád, a Pazziak teljes megsemmisítésével végződik, de az áldatlan küzdelemnek a fiatal Medici is áldozatául esik. A reneszánsz korabeli Firenze képei vonulnak el a vásznon, a szemünk előtt játszódnak le annak az összeesküvésnek hatalmas tömegjelenetei a templomban és a templom előtti téren, amelyet a Pazziak 1478-ban szítottak a Mediciek ellen. A két szerelmest a megnyerő, csupa szív Conchita Montenegro és a férfiasan rajongó Leonardo Cortese játsszák. Lorenzo Medicit, a nagyvonalú művészbarát uralkodót Oswaldo Valentini személyesíti meg méltóságteljesen. A két Pazzi, a zsoldoskapitány s még néhány fontosabb mellékszereplő is legelső vonalbeli olasz színészek illúziókeltő alakításában jelenik meg a bőkezű kiállítású olasz filmben, amely egyik jelentős alkotása a mai olaszországi filmgyártásnak.

Kilián Zoltán gyermekszínházsorozata a hadbavonultak javára

Mikulás-előadást tart

a budai Vigadóban vasárnap, dec. 6-án fél 5-kor. Jegyek 80 fillértől 3 pengőig a helyszínen kaphatók.

* **Jubileum a Bábszínházban.** Verneuil „Az ügyvéd és a férje" című vígjátéka huszonötödször került színre nagy sikerrel a Nemzeti Bábszínjátékban. Az érdekes, látványos, művészi színvonalú bábelőadást Rév István festőművész tanár rendezte ötletesen, szellemesen, s a darab valóságos élményt jelent a színházat kedvelő közönség számára.

* **Szőrme-modellek** Feketénél, Madách Imre-út 7.

* **Az ifjúsági Vöröskereszt kiállítása és vására.** A magyar ifjúsági Vöröskereszt központja jövő vasárnap egynapos kiállítást és vásárt rendez a Baross-szövetség Múzeum-utcai székházában. A vásáron eladásra kerülnek azok a magyaros kézimunkák, játékok, karácsonyi ajándéktárgyak, amelyeket az ifjúsági csoportok maguk készítettek és mérsékelt áron adnak el.

Sicc r.t. a Royal revüszínházban

A szokatlan, furcsán hangzó cím mögött ötletes, jókedvű filmparódia húzódik meg. A színház, mint már legutóbb, ezúttal is lokálpatriotizmusból a kacagtatást, mint a revüszerűséget tartotta célszerűnek. Ilyen szempontból a decemberi műsor igazán kitűnően sikerült. Az egymásba fűződő vidám karaktérjelenetek, mutatós revükép és remek artistaprodukciók lelepleznek egy hatalmas amerikai filmgyár: a *Sicc rt.* „kulisszatitkait". A némafilmektől, egészen a mostani kópráza os revüparódiákig. Az artistaszámok egytől-egyig elsőranguak. Közülük is kiemelkedik Jose Mario lélegzetelállító mutatványa és Tipsy and Brown mókás kettőse. A primadonnaszerepben az ügyesen táncoló, kellemesen éneklő szép *Déry* Sári hódítja meg a közönséget. *Rév* Erzsi egyre vonzóbb eszközökkel tölti be a szubrett szerepkört, de *Bárczy* Kató, valamint *Nagy* Anci is kiveszi részét a sok tapsból. A harsány mulattatásról a Sicc testvérek hármasa, *Fodor* Artur, *Lugosi* György és *Tamás* Benő gondoskodik. *Heinemann* Sándor látványos jazz-fináléja világvárosi színvonalat képvisel. *Bercsényi* Tibor díszletei — talán mondanunk sem kell — művésziek. A revűt a társulat rendezője és karmestere, *Lugosi* György, illetve *Gyulai Gaál* Ferenc írta.

Elhalasztják a „Henschel fuvaros" felujítását

Gerhart *Hauptmann* Bécsben könnyebben megbetegedett, úgyhogy hosszabb pihenőre van szüksége, s így az Uj Magyar Színházban a „Henschel fuvaros" december 9-i előadásán nem jelenhetne meg. A színház alkalmazkodik Hauptmann egészségi állapotához, s a „Henschel fuvaros" bemutatásával és a nagy író ünneplésével vár addig, amíg hódolatát a költő jelenlétében és hozzá méltó keretek között róhatja le.

Viharos éjszaka

Heli Finkenzeller, a „Tábori színház" rokonszenves női főszereplője, a közeljövőben még egy igen kedves és mulatságos UFA-filmben játszik újra Budapesten, amelyet „Viharos éjszaka" címmel mutatnak be. Ebben a filmben egy valóban viharos éjszakáról lesz szó, amelynek kavargása abból származik, hogy ismeretlen kezek eltüntetik egy egész falu anyakönyvét s előáll az a helyzet, hogy a házasságok érvényessége bizonytalanná válik. A vígjáték szereplőinek sorában két kiváló komikust, Theodor Daneggert és Rudolf Carlt látjuk viszont, ez egyiket egy furfangos kéményseprő, a másikat egy csalafinta hivatalszolga szerepében. Geraldine Katt, akit „A negyvenéves asszony" című film egyik szerepében ismertünk meg, újra igen hálás, neki való feladatot kapott.

Jazz-álom

dec. 19-én este ¼7 órai kezdettel a Vigadó összes termeiben. A hangversenyszezon legszórakoztatóbb estje. Jegyek kaphatók az összes jegyirodákban.

* **A magyar filmvilág a honvédekért.** December 8-án délelőtt a budapesti és vidéki filmszínházak legnagyobb része matinét rendez a harctéren küzdő honvédek karácsonyfája javára. A matinéra a mozik ingyen adják át helyiségüket és személyzetüket, a filmgyártók és kölcsönzők pedig díjmentesen bocsátják rendelkezésre legjobb filmjeiket. A matinék bevétele ilyenformán a vöröskereszt útján utolsó fillérig honvédeinkhez jut. A fővárosban rendezett matinékon filmszínészeink is résztvesznek s néhány szóval vezetik majd be az egyes előadásokat.

* **Zene, tánc, humor** cím alatt rendezi legújabb hangversenyét a Trio hangversenyrendező vállalat 1942 december 8-án este 6 órakor a Magyar müvelődés házában, melyen fellépnek Turay Ida, Sárdy János, Greguss Zoltán, Szép Ilonka, Pelsőczy Irén, Egyed Lenke, Major Ida—Kazal László, Borbíró Andrea, Hegyi—Magyari, Mednyánszky Ági, Rátonyi, Balázs János, Laboch, Thén Mária, Koháry Ella, Farkas János, Vadnay—Moscaduo stb., stb., stb. Feller—Dubán jazzkvartett, a Mogyoróssy hangszergyár művészegyüttese és 40 tagú szimfonikus zenekar. A remek artistaszámok között is meglepetés lesz Rosita és Alexander, a Táncpalota művészeinek táncszámai.

* **Az „Operett"** című nagysikerű Willy *Forst*-film kedden délelőtt 11 órakor a Barlang-moziban újra előadásra kerül. Ez a zenés vígjáték az elmult idény leghangulatosabb bécsi filmje volt.

* **Elkészült a „Család szégyene".** A Hunniában most készült el a legújabb Takács-film, amely a „Család szégyene" címmel kerül legközelebb bemutatásra. Főszerepeit *Turay* Ida, *Göll* Bea, *Vaszary* Piri, *Hajmássy* Miklós, *Mály* Gerő, *Halmay* Tibor és vitéz *Benkő* Gyula alakítják. A nemzetközi filmkongresszus néhány tagja számára egy hevenyében összeállított munkakópiát vetítettek le a filmgyár házivetítőjében s a félig kész filmet is látható tetszéssel nézték végig a külföldi filmesek.

* **Tárlatvezetés.** Az országos magyar kerámikai kiállítás Mária Valéria-utcai helyiségeiben *Rosthágyi* Gyula dr. műtörténész tárlatvezetést rendezett, December 10-én, délután 5 órakor ifj. *Richter* Aladár, 17-én délután 5 órakor pedig *Zsigmondné Szalay* Karola dr. tartanak tárlatvezetést. Az iparművészeti társulat közli, hogy a kiállítás anyagát gazdag iparművészeti tárgyakkal egészítette ki, amelyek művészi értéket képviselnek és karácsonyi ajándékozásra igen alkalmasak.

* **Előadás az Ószövetség zenéjéről.** A *Magyar Kurir* jelenti: Az országos magyar Cecilia egyesület legutóbbi összejövetelén igen érdekes vetítettképekkel kísért előadást tartott *Deák-Bárdos* György, az „Ószövetség zenéje" címmel. A biblia nyomán foglalkozott azokkal a különféle fúvó-, verő- és húroshangszerekkel, amelyek nagy számban szerepelnek az ószövetségi könyvekben. Rámutatott arra, hogy az Ószövetségben megtaláljuk az állandó egyházi kar szerepét, sőt Dávid király már rendszeresen nevezett ki egyházi karnagyokat. Az Ószövetségben igen sokszor szerepel az ének és a zene, az Ujszövetségben azonban alig történik erről említés.

* **Artistaelőadás a Vigadóban.** A magyar artistaegyesület december 12-én, szombaton délután a pesti Vigadóban artistarevűt és slágerestet rendez. A műsoron bűvészek, zenehumoristák, egyensúlyozók, zsonglőrök és különféle artistacsoportok szerepelnek.

Kisszakasz

Millimétersor ára hétköznap 55 fillér, vasárnap és ünnepnap 65 fillér. Legkisebb hirdetés (16 mm) 8.50 P, illetve 6.50 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Tőltőtollak, Levélpapirok
Cilcer
DOROTTYA-U. 9

Játék babakocsi
gyermekkocsi, babakád, bicikli, szánkó.
gyermekkuló
Készíti legolcsóbban gyermekkocsigyár. VII., Csányi-utca 12
Vonczák

Különféle
GYÜMÖLCSÖS
Budapesttől 25 km-re, 8 hold, TÖKÖLÖN ELADÓ. Értekezni: Ládayné, Tököl.

Társ
Országos hirü üvegcsiszoló üzemébe eladó, átadó!
Üzletek, házak, üzemek, földbérletek, gyárak, birtokok kaphatók! Társulásnál
pénzre fedezet van
Ha pénzét gyümölcsözteti üri megélhetést biztosit, ezért
bizalommal jöjjön hozzánk
Forgalmi iroda
Rákóczi-út 61. III. 5.
Telefon: 332-009. Lift van. Cimünkre ügyeljen.

Kössön CSENDES TÁRSULÁST biztos fedezettel. 1000 pengő után havi 30—60 pengő haszon. BORNAGYKERESKEDÉSHEZ, gyáraknak műszaki, textil, papir és könyv, vegyi, orvosi műszerek, olaj-nagyvállalathoz 20.000 pengőtől 130.000 pengőig betársulhat. KIHELYEZÉS 3000 pengőtől 200.000 pengőig. „HUNGÁRIA" KER. IRODA, Ferenc-körút 69, II. emelet 4. Telefon: 133-897.

Foglalkozás
Műszaki nagyvállalat budapesti központi irodája számára 2—3 magyar-német perfekt
gyors- és gépirónőt
keres. Jelentkezések, akik pénzkét nyelvet szórakoznak, személyesen hétköznap, származásukat és rá- megfelelő irodai gyakorlattal birnak. — Ajánlatokat „Fémipar" jeligére Blockner hirdetőbe, Városházautca 10 kérünk.

Keresünk lehetőleg kereskedelmiben jól érettségizett gép- és gyorsirósban jártas
tisztviselőt vagy tisztviselőnőt
„Nyugdíj 2302" jeligére a kiadóhivatalba.

Intelligensebb keresmény megbizható
altisztet
keresünk, aki gépkocsivezetői igazolvánnyal rendelkezik. Ajánlatok „Nyugdíjas Állás 2302" jeligére a kiadóba.

Budai villába egy személyhez keresünk elsőrangú
inas-soffőrt
Ajánlatokat referenciákkal „Megbizható 1942" 2302 jeligére a kiadóhivatalba.

Divatékszer Csecsebecse?
az **Ajándékbolt**-ban vegye! Férjét, nejét lepje meg Károly-körút huszonegy. Ajándékozzon (21) márkás porcellánt, legdivatosabb pondrét, divatos karéket, 6 személyes feinsilber mokkakészletet.

Gép-, gyorsirónő
keresztény, nagyobb irodai gyakorlattal szükségtevénves belvárosi cégnél felvétetik. Lehetőleg fényképes, legrészletesebb ajánlatok „Fizetési igényem megjelölve" jeligére BLOCKNER J. hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10.

Elsőrendü uri, katonai szabómester
mint szabász állást keres. Cim: Vámház-körút 7, földszint: 4.

Fehérnemü és felsőruha
varrónő házakhoz ajánlkozik, vidékre is. István-út 38, III. em. 1. Hoffmanné.

Délután 4-től egyszerü
irodai telepfelügyelő
vagy hasonló elfoglaltságot keres katonai szolgálatának eleget tett állami tisztviselő. „Őskeresztény" jeligére a kiadóba.

Különféle
Eredeti svéd Elektolux
porszivó ismét kapható. A legujabb modell megérkezett. Díjtalan bemutatás. Elektrolux készülékek eladása: Budapest, IV., Szép-u. 5. Tel.: 183—276.

Kvarclámpák
orig. automatikus gyujtásu HANAUI égővel kaphatók: Electromedica, Baross-tér 14. Tel.: 426-931. KÖLCSÖNZÉS

Háziszövőüzemek termelvényeinek eladását
vállalja keresztény cég. „Gyors lebonyolitás 32.389" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-út 33

Tempó Atleth
háromkerekü árubiztositó
csukott, kitünő állapotban eladó, érdeklődés tel.: 122-78. Csak d. e.

Lexikonokat, szakkönyveket
Regénysorozatokat, egyes jó könyveket magas áron vásárol vidékről is Pfeifer J., IX. Lónyay-u 58. Tel.: 386-781.

Karácsonyi ajándéko
(érjedelmes alkalmiárn „express" gyüjteményből" vá asszon. Díjtalanul küldom.
Ehrenreich József
„VIGSZINHÁZ" könyvesbolt, V. Szent István-körút 12. T: 111-566

Chevrolet személygépkocsik
5 drb 600X16 méretü USA Royal vagy Danlop
gumiabroncsozással raktárra érkeztek
Megtekinthetők:
GENERAL Árukereskedelmi Rt., XIII., Fáy-utca 9. Tel.: 291-542, 299-513

Karácsonyfa
LUCFENYŐ, 100—200 cm magasságban (5 fillér), EZÜST- ÉS JEGENYEFENYŐ, 50—100 cm. (10 fill. cm-ként) földlabdával, ünnepek után kiültethető. KOLAUCH FAISKOLA, Szeged. Viszonteladóknak árengedmény.

HONVÉDEINKNEK
HÁLÓZSÁK
MELEG HOLMI, stb.
Molnár Gyula
VII, Károly-körut 3|c
T: 427-575. Saroküzlet.

Lakás
Belvárosi 1 hall 3200+25%, 2 hall 4320+25%, 3 hall 5000+25%, 4—5—7 villák bérbeadók Knapik Szentkirályi-u. 4. T.: 349—896. 2—4-ig keresek lakásokat.

3 szobás ré bérü
lakást keresek
május 1-re. „Lehetőleg Budán" jeligére.

Lakásügyét
szakértelemmel, jelkliismeretesen intézi el (délelőtt) Dr. Bárdosné irodája. V. Nádor-u 21. T: 114-614

Rendelőnek
(MODERN LÁBÁPOLÁS) keresek a Belvárosban lakásrészt, lehet orvos v. kozmetikus is. T: 187-033

Öröklakás
Kresz Géza-utca 37/a. és b. sz. két társasházban még pár kettőszoba-hallos és egyszoba-hallos
öröklakás
a III., Szépvölgyi-út 1/b. társasházban elsőrendü tőkebefektetésü örök-üzlethelyiségek
Németh és Mérő
okleveles mérnök-épitőmesterek bej. cégnél, XI., Horthy Miklós-út 42. I. 9. T: 469-301. Huszonötéves adómentesség, központi fütés és melegvíz.

Öröklakások
kettő—háromszobás és garzon. Keleti Károly-utca 17. Bővebbet a helyszinen.

Egyszobás öröklakás 8000 P.
(konyha, hall, éléskamra)
XI., Bánk bán-utca 7. (volt Parádi-utca). 19-es és 49-es villamosnál. — Megtekinthető egész nap, vasárnap is.

Telek
Kisvelencei
villatelep parcellázás, téli-nyári sportlehetőség.
TELKEK
már 4—13 pengőig □-ölenként. Fizetési feltételek nagyon
kedvezők
Iroda: Budapest, Baross-tér 19. Tel.: 424-373. Díjtalan kiszállítás

Veszek partmenti
telket
Kisvelence, Gárdony, Agárd, vagy Világos, Aliga, Balaton-Szépiak vasútállomáshoz közel, esetleg jói megépitett villával. „Aba 12122" jeligére a kiadóba.

Családiház-telkek
egyenkéntől, 4500 pengőtől kaphatók 68-as villamogtől 10 percnyire. Pestkörnyéki Takarék, Erzsébet-körút 27. Tel.: 422-151.

Váci-uton üres telket,
vagy beépített területet üzem céljaira sürgősen megvételre keresek. Ajánlatot kérek „Váci-út" jeligére PATAK hirdetőbe, Vilmos császár-út 29.

Ingatlan
5000 öles fajgyümölcsös 2000 drb. termő gyü., házzal 100.000. Viányosi 4 szobás, adómentes, elfoglalható villa 100.000. Öröklakás. Gellérthegy. Szüret-u. 4. sz. 88.000, 2—3 sz. 45—61.000. Knapik, Szentkirályi-u. 4. T.: 349—896. 2—4-ig.

Szoba
Kellemesen töltheti karácsonyi ünnepeit, elsőrendü ellátás és fütött szobák. Parád, LESKÓ pensió.

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan bútorozott SZOBA, fürdőszoba- és telefonhasználattal úriembernek azonnal KIADÓ. Batthyány-utca 68. sz. Telefon: 157-995, vasárnap.

TANGOHARMONIKA, GRAMOFON, RADIO
és az összes hangszerek legolcsóbban
MARNITZ
ZENEI KÖZPONT
VIII., József-körút 37
Képes árjegyzék ingyen.

Énekkari díszhangverseny a kormányzó tiszteletére

A kormányzó úr névünnepe alkalmából hagyományos *énekkari díszhangversenyét* ezidén december 9-én rendezi a magyar dalosegyesületek országos szövetsége. A hangversenyen *nyolc kiváló fővárosi énekkar*, így többek között a Liszt Ferenc-kórus, a budapesti kamarakórus, a Homeros énekkar, valamint az elektromos és gázművek egyesített énekkara működik közre. Az est magasrendű műsorán *Bach, Liszt*, valamint *Kodály, Bartók, Bárdos, Harmat, Vásárhelyi* művek szerepelnek. A hangverseny bevezetéseként a hősi halált halt kormányzóhelyettes úr emlékezetére *Pécsi* Sebestyén orgonaművész előadja *Franck* Caesar Pièce Heroique-jét.

• **Dunántúli karácsonyi népi játékok a Művelődés Házában.** A népművelési bizottság december 8-án, kedden délután 3 órakor a Magyar Művelődés Házában dunántúli karácsonyi, népi játékokat rendez a fővárosi iskolák tanulóinak előadásában. A karácsonyi játékoknak közel ezer szereplője lesz.

• **Mindenki** ajánlja **Palugyai** szücsöt, Váci-utca 15.

HARMONIA

Hangversenynaptár:

Ma 4-kor Csilléry

vez. Szőv. Zenekart közr. Dániel. Műsoron: Tóth Dénes: Szimfónikus szvit (bemutató), Csajkovszky: b-moll zong. vers., Brahms: IV. szimf.

Erna Sack

dalestje dec. 8. V. ½7.

Filh. hangv. III. dec. 11. O. 7.

Pécsi Öregdiákok Premier-estje dec. 12, V. ½7.

Székesfővárosi Zenekar V. dec. 13. V. d. u. 4.

Ünnepi Kodály-Est

dec. 16. ½7. Zeneak. A szerző 60-ik születésnapján vezényli a Szőv, Zenekart. Műsor: Concerto (bemutató), Psalmus stb. Jegyek: Népművelésnél is.

Koncert rendezésel:

SZENTGYÖRGYI hegedűest
hétfőn, Vigadó 7.

KAROLYI zongoraest 10-én.

FAILONI—BEETHOVEN V.
és IV. szimf., G-dur verseny (Engel Iván) 11-én. BHZ. bérl. V. ½7.

SZABÓ KALMAN 13-án
szerzői jazz-est ragyogó műsorral, a jazz legkiválóbb művészeivel. V. ½7. Jegyek összes jegyirodákban.

MAGALOFF zongoraest 14.

Agoston Julia, Gerly Éva, Cselényi József, Járay József együttes dalest 15-én.

CHAPPY 26-án
Karácsony másodnapján, d. u. 4-kor, Vigadóban. Jegyek összes jegyirodákban.

*

A Filharmóniai Társaság legközelebbi III. bérleti hangversenye f. hó 11-én este hét órakor a m. kir. Operaházban. Vezényelnek: Dohnányi és Kodály. Közreműködnek: Anda Géza (zongora), Warga Livia, Basilides Mária, Rösler Endre, Koréh Endre és a Székesfővárosi Énekkar. (Karnagy: Karvaly Viktor). Előadásra kerül: Liszt: Dante szimfónia, Esz-dur zongoraverseny és Kodály: Budavári Te Deum.

Szinház, Film, Müvészet

Nemzeti Szinház: A kassai polgárok

Márai Sándor János mestere némileg emlékeztet Ibsen Solness építőmesterére! Nem a történet, hanem maga a figura. Mind a kettő „mester", az egyik építőmester, a másik kőfaragómester, — magános, álmodozó és zárkózott élet. Fojtott szenvedély tüzében izzanak és „felfelé" vágynak. Solness alkotásának, a templomtoronynak tetejére, János a művészi elhivatottság csucsára és mindkettőjük szerelme reménytelen. Csak hát különböző korokban élnek, az egyik a magyar középkorban, a másik az északi naturalizmus idején.... és különböző időkben születtek meg. Ibsené a nyolcszázas évek végén, Máraié most került ki az író tolla alól!

Ez a solnessi János mester azonban mégse teljesen Solness. Több benne a megszállottság, a zürzavar, az írói prófécia, a terheltség. Inkább az író véleményét mondja el, mint a magáét! Valahogy (különös módon) úgy ingadozik a szinpadi realitás világában a valóság és a valótlanság között, mit ama díszlet-ajtó, amelyik minden erősebb bevágódásra imbolyog, libeg és hirdeti színezett, festett matériáját. Néha olyan, akár a tölgyfa, hiszünk erejében, sudárságában, magasbatörésében... néha meg úgy elveszti ezt a sudárságát, színét, fényét, akár a szentjánosbogár, ha — nappal látjuk. Ez a János mester uralná a színpadot és a darabot, így kellene ennek lenni. És ez a színpadi uralkodás néhol hatásos, nagyvonalu, néhol azonban lehuppan, majdnem semmivé válik. „A kassai polgárok" tulajdonképen egy nagy parázshalmaz. Nem lángol, csak izzik, nem gyujt, csak pörköl. Úgy hirdetődött meg, mint az új magyar történelmi dráma. És ennek értelmében, ennek az előlegezett nagyságnak a bizalmával néztük végig.

A parázs azonban parázs marad és csak akkor lesz belőle hatalmas máglya, ha bőségesen dobáljak rá a hasábokat. A parazsat Márai Sándor izzitotta fel, a hasábokról elfeledkezett. Az epikust elnyelte a dráma, vagy jobban mondva az epikus nem vette észre a drámát! Úgynevezett ragyogó dialektikák röpködnek a szinpadon. Mindenki hallatlanul okos és bölcseket mond. A hatvanéves János mester, egy gazdag mult felszerelésével éppen olyan kulturát áraszt a maga szövegével, akár a tizenöt esztendős Genoveva, a molnár, a város első embere (Fürmender), az egyszerű Ágnes asszony, a szücs, vagy Albertus, az író és általában mindenki, aki a színpadra lép. És ez a stilisztikagyakorlat, a szavaknak ez a pompás összevágása a maga nemében megvesztegető, csak hát éppen hiányokat támaszt ott, ahol a színpadot és a drámát keressük. A dráma néhol érezteti, hogy valahol bujkál, egy-egy megkapó jelenet szinte követeli az irótól, hogy felmagasztositsa előttünk a színpadot és valóra váltsa a színpadi darabirás törvényeit! De azután (minden alkalommal) az epika és a stilisztika nagy tengere elnyeli az alakokat, a vélt egyéniségeket, hogy csak az író, a mesélő maradjon a színen, aki kalandozik a lélekanalizációban, a filozófiában, az elmélkedésekben, a történelmi sejtetésekben és nem jut el magukhoz a figurákhoz, akiken minden dráma nyugszik, akiknek egyéniségeknek kell lenniök, akiknek a maguk életét kell élniök — kulturában vagy primitivségben, bármiben, csak éppen abban nem, hogy egyformán dagadozzanak és egyformán lássanak — úgy, ahogyan az író, vagyis egy ember lát! A kassai polgárok pedig mind Márai agyával gondolkodnak.

Lényegileg arról van szó, hogy a kassai polgárokat a szepességi Csák Máté, Omodé nádorispán kapzsisága fenyegeti. A város még nem szabad királyi város hanem magántulajdona a királynak és annak adhatja, akinek akarja. A király pedig Omodénak és martalócainak akarja juttatni a várost, ezt egy üzenetével tudomására is hozza a nagyérdemű tanácsnak. János mester, a kőfaragó polgár először nem törődik ezzel a hírrel, mondván: neki nem harc a kötelessége, nem a védekezés, hanem az, hogy szép szobrokat alkosson a templomok kapuli fölé. János mester, aki a kőért, a márványért és a szobrászatért rajong — rajong nevelt lányáért is, izzó szerelmet érez iránta és egy elejtett szó nyomán feltámad benne a férfi, aki mégis hős akar lenni. Élére áll azoknak, akik Omodétól védeni akarják a várost, meglobogtatja a cséhek zászlóit, maga vésőjével indul a küzdelembe, hogy Kassa falai alól elűzzék a siserahadat. És János mester, aki művészete, kései szerelme és hazafiúi kötelessége között ingadozott, végül is elveszti mindenét: művészi alkotását és szerelmét, aki a küzdelem éjszakáján elhagyja Jakabbal, a gazdag olasz polgárral.

A dráma kettőt kivan: a nagy felépitést és azt, hogy minden a szinpadon történjen, ne pedig azzal a bizonyos „jő a hirnök és pihegve szól" megoldással. A I-ső tünben felépitett, hatásos, majdnem operai hatású második felvonás azt kivánta volna, vagy inkább: követelte volna, hogy a sokat fölemlegetett Omodé és János mester a szemünk előtt kerüljön szembe egymással Rajtuk múlik ugyanis a darab súlya, a polgáron és a condottieren, ők jelentik a drámát, a középkort és az újkort. Márai legalábbis ezt mondja, ezt érezzük „A kassai polgárok"-ból: a történet idejében fordult a történelem és a sátoriakó longobárd és kelta Európa helyén akkor indult meg a városlakó Európa felépitése. Azonban Márai Sándor, úgy, ahogyan az a rémdrámákban szokott megtörténni: szinpadra küldi János mestert azzal, hogy ime, elvesztettem a tőrt, mert bennehagytam Omodé nádor szivében!

Minek tagadjuk, a dráma ott szárnyalt volna fel, ha a sokat emlegetett „okozat", Omodé és János, a városi polgár, a polgárság vezére előttünk csap össze egymással! Igy azonban a harmadik felvonás elvesztette jelentőségét, mert belekanyarodott egy szomorú epikába, amely nem a nézőkre bizza az eredmények leszürését, hanem önmaga akarja leszürni azt. Márai Sándor egy nyilvánvaló, törvényszerűen kötelező lehetőséget mulasztott el, amelyik drámává tette volna „A kassai polgárok"-at.

A szerkezeti felépitésen és az alakok rajzán túl még valamit meg kell említeni. Sardout kell idéznünk, aki egyik epés rohamában, egyik világhirű irótársa darabjánál körülbelül a következőket irta: „Mi a szimbólum a szinpadon? A ködösség semmit sem tesz poétikusabbá. Ez a sok, ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes lélek nem a szinpad lámpái elé való. A nézőnek tisztán kell látnia és a szerzőnek úgy kell beszélnie, hogy ne lehessen félreérteni"... Ilyen mondat különösen kettő van, az egyik a többször alláhúzott, kihangsúlyozott és elmondott „Menj nyugatra és ne felejtsd el, hogy keletről jöttél" és a másik: „Az igazságot sohasem lehet kimondani és az a bölcs, aki az igazságot elhallgatja". Bocsásson meg Márai Sándor, de az első mondat nemegészen jó, történelmileg nem az A magyar középkor német és olasz polgárai akik olyan szívesen ütötték fel tanyájukat a mi nagy nomádságunkban, sohase mondott ilyet. Északról, vagy délről beszéltek, hiszen a német északról jött, az olasz pedig délről. És igy nem felejthették el azt sem, hogy keletről jöttek, amikor északra vagy délre mentek, mert kelet sem Kassánál, sem Kolozsvárnál nem kezdődött! Ami a másodikat, az „igazság" mondatát illeti, csak egyet kérdünk: Márai „A kassi polgárok"-nál nem mondta ki az igazságot? Ugy érezzük, kimondta azzal, hogy megirta a darabot, amely kétségtelen szépségekkel rendelkezik és amit nem is lehet, nem is szabad letagadni. Csak éppen nem az a nagy történelmi dráma, amit vártunk. Nem a kassai Bánk bán! Több benne az olvasmány, mint a színpad.

Az előadás szereplőinek fényét Somlay Arthur sugározza a legtisztábban. Fojtott, gyötrődő, néhol tempós játéka az alakitás erejét és hitét viseli magán. Színészi erejét oti érezzük legjobban, amikor az eszményekért küzd, kevésbé akkor, amikor neveltlánya iránti szerelmét recitálja. A nevelt lány: Szörényi Éva. Szerepe elrajzolt, sokszor érthetetlen, amolyan csábító lidérnek kell lennie, csak éppen az nincsen megmagyarázva, miért lett órák alatt a férfiak Szent Elmo tüze ez a kassai Genoveva, aki előzőleg még egyszerű polgárlány volt, nem pedig középkori boszorka. Amikor a lira szavaival szólt, Szörényi Éva, ez a finom jelenség, elhitette a játékot, amikor modern boszorkává kellett változnia, maga is azt figyelte, hogy jól csinálja-e a csábitások „nagy jeleneteit"? Tasnády Ilona, mint János mester felesége, meleg fényeket, az otthon hangulatát hoz'a a színpadra. A sok polgár közül ki kell emelni a kitünő együttes több alakját: Lehotay Árpádot, Bodnár Jenőt, Ujlaky Lászlót, Nagy Istvánt, Abonyi Gézát, Gobbi Hildát, Major Tamást, Apáthy Imrét, Balázs Samut, Makláry Zoltánt, Pásztor Jánost és Önody Ákost... Németh Antal rendezése igen szép, nagyvonalú és nemcsak hatásos, hanem tartalmas is. Horváth János díszleteivel most is bebizonyította kivételes nagy művészetét.

Dékány András

HANGJA CSODÁS. Ismertetőt küld
MOGYORÓSSY
hangszergyár, BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 71.
Gramofónok, rádiók, különleges villany lemezjátszó.

Toborzó hangversenyei: Mikulásrevü ma 6-kor:

Magy. Művelődés Háza, közr.: Muráti, Szörényi, Nagykovácsi, Ania Sull, Rácz Vali, 3 Latabár, Bilicsi, Rózsahegyi, Pethes S., Kazal-Major és az óriási kisérő műsor! Jegyek a helyszinen.

Verdi-est holnap fél 7 órakor
a Magy. Műv. Házában, közr:
Németh Mária Failoni
Jámbor László, Laczó István, Németh Anna. Szenzációs műsor: Jegyek a helyszinen.

Muzsikáló Bécs 13-án
vasárnap d. e. 11 órakor a Vigadóban Közr.:
Orosz Julia, Türk B., Fejes Teri, Bárdy, 2 Latabár, Feleky K., Tapolczay, Pártos G., Kazal-Major
a Budapesti Szimfónikusokat vez. Polgár Tibor. Műsoron: Legszebb bécsi operettmelódiák, kuplék, „Gassenhauerek"; a régi Bécs mosolygó varázsa! Jegyek 1 P-től Toborzónál, Kossuth L.-utca 12, félem. Tel.: 189—554. Bárdnál és a 111—111-es jegyirodában.

Marnitz tangóharmonika hangverseny
13-án, vas. d. u. fél 3-kor, a Művelődés Házában, Szilágyi-Szabó Eszter, Kelly Anna, Szép Ilonka, Borbíró Andrea, Pataky Jenő, Kántor Béla, Pécsi Öregdiákok, Tabányi Mihály, Sinkó János, Pösz József, Tangóharmonika Zenekar, Jazz Zenekar stb. stb. Konferál: dr. Szentgyörgyi Tamás. Jegyek 1 pengőtől Marnitznál, József-krt. 37 és a jegyirodákban.

*

Rózsavölgyi hangversenyei:
Ma d. e. 11-kor Mikulás gyermekmatiné a Vigadóban. Jegyek 1 P-től a helyszinen.
Ma Vigadó ½7 Dizőzkongresszus. Fellegi, Kelly, Rácz Vali, Türk, Keresztessy, Eisemann-Komjáthy, Kőváry stb. Jegyek egész nap a Vigadóban (Tel.: 18-12-12) és 111—111-nél.
Hétfőn Brahms-est: Liebeslieder, IV. szimf., heg.-vers. Z. ½7.
Dr. Tasnády L. nóta d. u. 8. Z. ¼4.
Erna Sack dalestje 8-án (H).
Magyar Tamás hegedűest 9-én.
Kreutzberg táncestje 9-én (B. C.)
WALDBAUEREK BEETHOVEN-estje 10-én, Z. ½7.
DR. WEIXELGÄRTNER EGON
a kiváló Chopin-játékos Chopin-estje 14-én, Z. ½7.
KREUTZBERG I. táncest 9-én szerdán
Magy. Műv. Házában. Jegyek Harmónia, Koncert, Rózsavölgyi és jegyirodákban.

ANDRÁSSY SZÍNHÁZ
Egy nap a világ
Mai történet 3 felvonásban
Muráti Lili, Páger Antal, Vaszary Piroska, Bilicsi Tivadar
Bemutató szombaton, december 12-én

Ezüst-, kék- és tűzrókák
NERZEK, BOLERÓK
szépek, olcsón
SOMOGYI szűcsnél
IV., Kossuth Lajos-utca 13
FÉLEMELETEN!

Napi hirek

Az elsötétitési könnyitések ügyében a területileg illetékes hadtest (kerületi) parancsnokokhoz kell fordulni

Ismételten előfordult, hogy egyes szervek vagy hatóságok az elrendelt elsötétítési időponton túl olyan fontos munkálatokat kénytelenek végrehajtani, amely munkálatoknál szabadtéri térvilágitást kell alkalmazni. Eddig az ilyen fények üzembentartását a honvédelmi miniszter engedélyezte, illetve a világitás módját esetenként ő szabályozta. A jövőben hasonló kérelmekkel a mindenben területileg illetékes hadtest (kerületi) légvédelmi parancsnokhoz kell fordulni, aki vagy megadja az engedélyt saját körében, vagy a kérelmet a honvédelmi miniszterhez továbbitja.

— **A képviselőház hétfőn ülést tart.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház április 12-én, hétfőn déli 12 órakor a további teendők iránti intézkedés céljából ülést tart.

— **Jézus halotti leplén újabb tanulmányokat végeztek.** Torinóból jelentik: Jézus Krisztusnak a torinói bazilikában őrzött és nemrégen biztonságos helyre szállított halotti leplét újabban több olasz tudós beható tanulmányozás alá vette. Többi között Viola szenátor, a bolognai egyetem orvostanára antropometriai tanulmányokat végzett a leplen és a rajta található nyomokból Jézus testalkatának méreteire és formáira iparkodott következtetéseket levonni. Megállapításait husvétkor mutatja be a pápának.

— **Uj magyar katonai attasé Zágrábban.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére vitéz nemes boryniai Keresztes Karleusa Lajos vezérkari alezredest zágrábi magyar katonai attasé beosztása alól felmentette és Kollényi György vezérkari őrnagyot a zágrábi magyar követséghez katonai attasévá nevezte ki.

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a vöröskereszt bajtársi rádióüzenetszolgálata körül végzett értékes és eredményes munkásságáért Salacz Tibornak, a vöröskereszt központi titkárának elismerését tudtul adják.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— **Meghalt Mocsonyi Antal volt román miniszter.** Bukarestből jelentik: Az április 3-ra virradó éjjel meghalt Bukarestben Mocsonyi Antal volt miniszter, a királyi udvar fővadászmestere. Vasárnap Mocsonyi holttestét lakásán beszentelték és a szertartáson résztvett a király, az anyakirályné, Antonescu helyettes miniszterelnök, az udvar több képviselője, sok külföldi követ, köztük galántai Nagy László bukaresti magyar követ. A fővadászmester temetése április 6-án lesz; a Temesvár mellett levő Foeniben helyezik örök nyugalomra a családi kriptában.

— **József főherceg három hadiárva gondozását vállalta.** József főherceg, tábornagy a Szent Vince-egyesület útján három hadiárva gondozását vállalta. Ettől függetlenül uradalma alkalmazottainak hadiárváit is támogatja.

— **A Máv máramarossziget vonalán megszünt a forgalmi akadály.** A Máv igazgatósága közli, hogy a máramarossziget—körösmezői vonalon Nagybocskó—Gyertyánliget és Visóvölgy állomások között a sziklaomlás okozta forgalmi akadályokat elhárították és a forgalmat ismét felvették. Ezidőszerint a Máv vonalain forgalmi akadály nincsen.

— **Székely vitézeket telepitettek Beszterce.** Beszterce városába tizennégy székely vitéz családot telepitettek. A székely vitézeket, akik 83 gyermekkel és négy unokával érkeztek a városba, Beszterce katonai, polgári és egyházi vezetői ünnepélyesen fogadták. Fogadásuk után mindjárt megkezdődött birtokbahelyezésük.

— **Ravasz László beszéde a Kálvin János-társaságban.** A Kálvin János-társaság vasárnap folytatta és hétfőn befejezte országos gyűlését, amelyet „A református ember szolgálata a közösségünk életében" gyüjtő címmel hirdetett meg. Benkő Ferenc ny. államtitkár megnyitója után Sebestyén Andor lelkipásztor „A közösség lelkének ápolása a személyes keresztyén életben" tételről beszélt, majd Ravasz László püspök előadása következett „A szentek egysége, mint a közösségek koronája" címmel. A legmagasabb közösségi kapcsolat, mondotta többek között, az egyház, s a keresztyén „közönséges anyaszentegyház": a szentek egyessége. Ez azonban csak annyiban valósul meg bennünk, ha Krisztus ajándékait fölvesszük a magunk életébe. Nincs nagyobb közös jó, mint a szolgálat, az áldozat, s aki jót tesz, az néman is prédikál. A püspök ezután a felebaráti szeretetről beszélt, majd hangoztatta, hogy az igazi család tagjainak is bele kell tartoznia a szentek közösségébe. Hétfőn Joó Sándor pasaréti lelkipásztor és Sipos István kisújszállási lelkész előadásával végződött a Kálvin-társaság előadássorozata.

— **Adomány.** A 202-es számú honvédkórházban ápolt legénységi sebesültek cigarettaellátására Hámosfalvy Béláné dr.-né 5 pengőt küldött az Uj Magyarsághoz. Az adományt továbbitottuk.

Mezitlábas angyalok

Nagyanyám meg Zsuzsanénám:
mindkettő rég halott, —
áldott legyen a por is mit
mezitlábuk tapodott! ...

Gyalog jöttek ők Csermőről,
messzeföldről Talpasig;
visszaemlékeznem rájuk,
amig élek jólesik.

Látom lelkiszemeimmel
lábuk nyomát a meleg
útiporban s emlékükre
egynéhány sort szentelek.

Megérdemli nagyanyám meg
Zsuzsanénám, — egyebet
úgy sem tudok nekik adni, —
ők voltak a szeretet,

az anyai, a testvéri,
a rokoni, mely gyalog
jön elébünk messzeföldről. —
Mezitlábas angyalok ...

Mint az a két szárnyas angyal,
ki a magyar koronát
tartja, jöttek ők elébünk,
gyalog három falun át.

Lábuk nyoma a mély porban:
karcsú, mint a liliom ...
Lábuk nyomát a lelkemben
leborulva csókolom ...

Erdélyi József

— **Teleki Pál gróf emlékezete Kassán.** Kassa ebben az esztendőben is hálás kegyelettel emlékezett meg Teleki Pál grófról. A megemlékezés középpontja az a szerlegvacsora volt, amelyet a társadalmi egyesületek munkaközössége rendezett. A vacsorán vitéz Schell Péter báró főispán üdvözlő szavai után Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát mondott emlékbeszédet. Teleki világszemlélete, hangoztatta többek között, a világot nem arra valónak tekintette, hogy kiélvezze, avagy hatalmaskodjék rajta, hanem, hogy mint ember, mint a teremtő Isten munkatársa, teremtő kezének nyomát rajta hagyja. Ebből a magas életfelfogásából következik faradhatatlan kötelességteljesítése és rendkívül érzékeny lelkiismerete. Kevesen tudják, hogy Teleki Pálban a nemzetnek éppen a keresztény szellemben való erkölcsi megujhodása veszitett legtöbbet. Minden erejét hozzáadta ahhoz a törekvéshez, hogy népünk fölemelkedjék a közérdek, a közügy megbecsülésére. Az ő szellemarca egyike a történelmünk felett örökkön virrasztó, őrködő, nagy magyarok dicső arcának, akik örömben, bánatban, éjben, viharban lelket ébresztenek, utat jeleznek, irányt mutatnak.

— **Olasz köszönet a török kormánynak.** Ankarából jelentik: Az itteni olasz nagykövet köszönetet mondott a török külügyminiszternek az olasz kormány nevében azért a segitségért, amelyet a török kormány a hadifoglyok kicserélése terén tanusitott. A hadifoglyok kicserélése, mint ismeretes, legutóbb Mersinában ment végbe.

— **Urbán Péter-emlékest.** Az aradi szövetség évről-évre megemlékezik alapitójáról, Urbán Péter báróról, akinek emlékezetére ezidén a Pannónia-szálló különtermében tartották meg az összejövetelt. Megjelent többek között Urbán Gáspár báró főispán, Melczer László titkos tanácsos, Urbán Pál báró, Halch Károly udvari tanácsos, Purgly János és sok más szövetségi tag. Az emlékbeszédet Ferenczy Béla, Arad-Csanád megyék alispánja mondotta.

— **Zsidóbujtatáson értek tetten egy textilkereskedőnőt.** A közellátási hivatalhoz beosztott budapesti detektivek megtudták, hogy Damm Pálné Wesselényi-utca 11. számú textilüzletében a textilárut a megengedettnél jóval drágábban hozzák forgalomba. Megjelentek az üzletben és ott találták Kohn Miklós volt zsidó kereskedőt, aki intézkedett az üzletb. és mint kiderült, kétszázszázalékosan drágitva adta el az árut. Megállapitották, hogy Damm Pálné nem jelentette be Kohn Miklóst, mint alkalmazottját, holott az üzletet tulajdonképpen Kohn Miklós vezette és Damm Pálnénak havi 350 pengő fizetést adott. Kohn Miklóst átadták az ügyészségnek, Damm Pálné ellen pedig megindult az eljárás a zsidótörvény megszegése miatt. Az üzletben egyébként tizezer pengő értékü árut lefoglaltak.

— **A nagykőrösi iparosok a honvéd-családokért.** A nagykőrösi ipartestület tagjaitól eddig 1793 pengőt gyüjtött a testület bajtársi alapjára. Ebből a hadbavonult iparosok családjait segélyezik.

— **A házfelügyelők a hadiárvákért.** A házfelügyelők országos nemzeti szövetsége vasárnap tartotta a Move székházában jubiláris közgyülését, amelyen Friedrich Boldizsár országos elnök bejelentette, hogy a szövetség több mint ötezer pengővel támogatta a hadbavonult házfelügyelőket. A felszólaló házfelügyelők a házfelügyelői javak rendezését, a liftpénz, a szemétpénz és egyéb javadalmazások revizióját sürgették. A közgyülés nagy lelkesedéssel csatlakozott a miniszterelnök hitvesének a hadiárvák nevelésére inditott mozgalmához, majd elhatározta, hogy a kiöregedett házfelügyelők segélyezésére nyugdijalapot létesit és hogy költözködési segélyt nyujt a tagoknak. Felszólalt a közgyülésen Cselényi Pál dr. országgyülési képviselő is, s a házmesterpénz rendezéséről beszélt. Elhatározták, hogy ebben az ügyben eljárnak az illetékes minisztériumoknál, mert különösen fontosnak tartják a házmesteri javak rendezését most, amikor a házfelügyelő szinte hatósági munkát végez.

mielőbb megvenni
OSZTÁLYSORSJEGYÉT
csak igy jut
a 700.000 pengős
szerencséhez.

— **Anna főhercegasszony Szegeden.** Az országos közegészségügyi egyesület iparegészségügyi bizottsága hétfőn délután alakitotta meg Szegeden szakosztályát. Erre az alkalomra vasárnap este Szegedre érkezett Anna főhercegasszony, az egyesület fővédnöke, akit a pályaudvaron Gyimesy Frigyes hadtestparancsnok, Tukats Sándor főispán és Tóth Béla helyettes polgármester fogadtak. A főhercegasszony az üdvözlés után a Horthy-kollégiumban levő szállására hajtatott, majd hétfőn délelőtt egy nagy paprikamalom és a kendergyár egészségügyi, valamint szociális berendezéseit nézte meg.

Husvéti szobafoglalás
(Mátrafüred, Kassa-Bankó, Borszék)
RAPID utazási iroda
V. Harmincad-utca 2.
Tel.: 380-321, 380-374.

— **Enyedy Andor tiszáninneni református püspök egyházlátogatásai.** Enyedy Andor tiszáninneni református püspök felvidéki egyházlátogató körútja során Bánrévére érkezett, ahol Radványszky György főispán, Horváth Árpád alispán és Lenkey Lajos esperes fogadták. A püspök ezután Rimaszombatba látogatott el, ahol Éva László polgármester, Eszenyi Gyula főgondnok, Varga Imre lelkipásztor, Radány Lajos római katolikus esperes és vitéz Baráth Károly evangélikus lelkész köszöntötték.

— **Fajgyalázásért egyévi börtönre ítélték Kohner I. István bárót.** A budapesti büntetőtörvényszék Kristóf-tanácsa hétfőn zárt ajtók mögött tárgyalta Kohner Imre István báró magánzó fajgyalázási bünügyét. Az ítéletet nyilvánosság előtt hirdették ki. Kohner bárót fajgyalázásért egyévi börtönre ítélték. A vádlott fellebbezést jelentett be.

Pár fillér árán pengőket takarit meg a **VIVAT** *főző-tablettával*

— **Elloptak egy ötvenezer pengő értékü „légó"-táskát.** Vasárnap délután betörtek Bálint Pál budapesti részvénytársasági igazgató Honvéd-utca 8. szám alatti lakásába és elvitték az igazgató „légó"-táskáját, amelybe 50.000 pengő értékü holmi volt összecsomagolva.

— **Besztercenaszód vármegye uj alispánja.** Besztercéről jelentik: A belügyminiszter Szmolenszky János dr.-t Besztercenaszód vármegye alispánjává nevezte ki. A vármegyei közgyülésen a kinevezési okirat felolvasását követően Bethlen Béla gróf főispán üdvözölte Szmolenszky Lászlót. A hivatali eskü letétele után a közgyülés hosszantartó tapssal ünnepelte a vármegye felesküdött alispánját.

Halálozás

Özv. *Horváth* Gyuláné, szül. *Győrffy* Etelka 68 éves korában, április 2-án Devecseren elhunyt. Április 4-én temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Özv. felpéci *Petz* Lajosné dr.-né, szül. *Beszédits* Róza 86 éves korában, április 1-én Győrben elhunyt. Április 3-án temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

PRO PATRIA

Bleszkányi Lajos m. kir. alezredes március 7-én a keleti harctéren hősi halált halt.

— A kolozsvári német tudományos intézet felavatása. Kolozsváron a Jókai-utcai történelmi emlékü Rhédey-ház emeleti termeiben német tudományos intézetet rendeztek be. A Mátyás király-diákházban most megtartott avató ünnepségen a Ferenc József-tudományegyetem képviseletében Luckhaub Gyula közgazdaságtudományi dékán üdvözölte a megjelenteket, majd Damerau német konzul beszélt a magyar-német kulturális kapcsolatok újabb megerősítését szolgáló intézet fontos szerepéről. Inczédy-Joksmann Ödön főispán Kolozsvár nevében üdvözölte mindazokat, akik az intézmény létrehozásán fáradoztak. Hietzschke Heinz, a müncheni német akadémia tagja az intézet feladatát ismertette. Freyer professzor, a budapesti német tudományos intézet igazgatója hangoztatta, hogy a kolozsvári tudományos intézet erdélyi kulturális központjában jelentős tudományos munkát fog végezni. Befejezésül Häckel Ernő professzor azt a kívánságát fejezte ki, hogy a most megnyiló intézet a magyar-német együttmüködés otthona legyen.

— Kádár Levente belügyi államtitkár Marosvásárhelyen. Kádár Levente belügyi államtitkár, a nép- és családvédelmi alap legfőbb intézője székelyföldi körútja során Marosvásárhelyre érkezett. Az államtitkár Mikó László főispán és Májay Ferenc polgármester társaságában megtekintette az épülő Oncsa-házakat, majd a napközi otthonokat és kisdedóvókat látogatta meg s mindenütt megelégedését fejezte ki. Az államtitkár nyilatkozatot is adott a Székelyföldön szerzett tapasztalatairól és kijelentette, hogy a Székelyföldön hét len- és gyapjúfonalelőállító üzem építését kezdték meg, hogy megfelelő mennyiségü és minőségü anyaggal láthassák el a székely háziipart. A sokgyermekes családok részére csaknem minden székely városban és községben házakat épitenek. Nem igen ismer fontosabb feladatot, mint a sokat szenvedett székelység felemelését, a kormány igyekszik is a legtöbbet adni a székelységnek.

— Az országgyülési gyorsiroda kegyelete. Markovits Iván, az országgyülési gyorsiroda egykori nagynevü másodfőnöke, a Gabelsberger-gyorsírórendszernek magyarra átültetője ezelőtt 50 esztendővel, 1893 április 5-én hunyt el. Halálának félszázados fordulóján Szabadság-téri szobránál hétfőn délután megjelent Márki-Zay Lajos dr., az országgyülési gyorsiroda főnöke és a vezetése alatt álló hivatal kegyeletes megemlékezésének jeléül díszes koszorút helyezett el a magyar gyorsírás apostolának emlékművén.

— Dunafüreden honfoglaláskori temetőt találtak. Dunafürednél útegyengetési munkálatok során csontvázak kerültek felszínre. Értesitették Dormuth Árpád székesfehérvári múzeumigazgatót, akinek intézkedésére ásatásokat kezdtek és eddig még meg nem bolygatott honfoglaláskori temetőre akadtak. A sírokban sok értékes lelet van. Találtak római-korbeli tárgyakat is és a Duna medréből került elő egy szép középkori pallós. A leleteket beszállitották a székesfehérvári múzeumba.

— Uj gazdasági főtanácsos. A kormányzó a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére Sebők Elek dr. ügyvéd földbirtokos, békési lakosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

— Édesanyja védelmében agyonszúrta a bátyját. A zalamegyei Szentpéterúr községben Kránitz Zsigmond 34 éves kisbirtokos összeveszett az édesanyjával. A szóváltás nagyon elfajult és közben anyja védelmében beavatkozott a fiatalabb fiú, a 30 éves Kránitz László, aki kést kapott fel és agyonszúrta bátyját. Kránitz Lászlót a csendőrök letartóztatták.

— Halálos villamosgázolás Pécsen. Pécsről jelentik: Szombaton délután a szigeti országúton Németh János 41 éves géplakatos 30 kilométeres sebességgel haladt motorkerékpárján a belváros felé. Ugyanabban az időben a villamos a kitérő felé haladt és ezzel párhuzamosan ment egy szekér. Németh János a kettő között akart hirtelen elhaladni, azonban a motorkerékpár alsó lábtartója nekiment a villamosnak, a kormány pedig a szekérnek, úgyhogy Németh a villamos és pótkocsija közé esett. A villamos körülbelül öt méteren húzta magával. Beszállitották a sebészeti klinikára, de egy óra mulva meghalt.

UJ MAGYARSÁG
telefonszámai: 1-464-20. 1-464-28 1-464-29, 1-444-00

Szinház, Film, Müvészet

Igazi passió

Felujitás a Nemzeti Szinházban

Egy Isten szenvedésének és halhatatlanságának közismert képeivel kielégithet-e ma bennünket a XV. századbeli Arnoul Gréban, a Notre Dame egykori orgonistakántora? Istent színpadra legtöbbnyire csak a középszerűek és fanatikusok merik odaállitani. A zsenik rendszerint megtorpantak e roppant feladat előtt. Prózában Renantól Pappiniig bátran taglalták ezt a legfenségesebb témát. De megjelentetni: ezt a kockázatos kisérletet átengedték a misztériumoknak. Ez a gyöngéd műfaj a szentelt hagyományokra épit és számit a hivő lelkek megrendültségére. Kezdetleges drámai szerkezete is kiméletért esedezik. Fájdalmas hiány, hogy a színpadi-irodalom mind a mai napig nem tudott megbirkózni — méltóan — Jézus isteni és emberi nagyságának hatalmas problémájával. Karácsony előtt a betlehemi játékok üde primitivségével még meg lehet közeliteni az örvendező pásztorok, angyali üdvözletek s a három királyok hódolatának áhitatát. Ez a gyermekek és kiskorúak mesés világa. De húsvét előtt a felnőttek lelke elengedhetetlenül szomjuhozza a világmegváltás magasztos és véres küzdelmének müremekét. Olyan drámát, amely erejével az egekbe emel. Vágyódunk a modern misztériumra, mikor Isten lépdel át a szinen s az ő nevében egy áldott tehetség úgy érinti meg a lelkeket, hogy végre elhisszük: tudunk valamit a művészet terén is.

*Addig színházaink több-kevesebb szerencsével igyekeznek kiszolgálni a vallásos tömegeket a húsvéti régi passiókkal, amelyek többnyire ugyanazt az anyagot variálják. Nem is mindegyik színház hallja meg ennek a nagy sátoros ünnepnek parancsát. Tavaly a Nemzeti Színház is mellőzte a keresztény közönség egyetemes kivánságát. Az idén újra Gréban-nak adták át a szót s nem járták utána, hogy nincs-e újabb és jobb, drámaibb és erőteljesebb darab, vagy esetleg nincs-e magyar vonatkozású, népies színmü, amely ilyenkor ragyogó szolgálatot tehetne. A jó öreg Gréban új rendezőt kapott, Abonyi Tivadar személyében, aki a közönség legnagyobb meglepetésére elhagyta a feltámadás képét, noha kivághatta volna az előjáték poklát, földjét és mennyét, a prológussal együtt. Ma a feltámadás különösen áhitott zárszó, ezt nem kell magyarázni. A rendező azt a felfogását valósitotta meg, amelyet már a Gréban-féle szöveg átdolgozói is vallottak, mint Sailly de Taurines és De la Tourras, nevezetesen: Jézust el kell lágyitani, puha és lassú mozdulatokra birni hófehér kezét, szőkeségét áthangolni egészen az édességre és szelidségét olyan fokra emelni, amely túlszárnyalja a legegyszerübb hivő elképzelését is Isten bárányáról. Ezért volt aztán részünk a Nemzeti Szinházban egy olyan csillogó Jézusban, akit Kaifásék előtt is az olajnyomatok örökitenek meg. Ezt a majdnem erőtlen és szőkeségében sugárzó férfit Abonyi Géza, a főszereplő mentette meg a túleszményités buzgóságától. A művész szövegmondása, rendithetetlen lelke, egész lényén elömlő egyszerűsége és nem e világról való méltósága élő emberré varázsolták Krisztust. Miatyánk-mondása az Olajfák hegyén felhatolt a magasságok csendjébe. A legkisebb szerepet is elsőrangú erőkre kellett volna bizni, akkor valóban produkció lett volna az előadásból, bár a magasztos elragadtatás akkor se következett volna be. Igy csak egyes kiemelkedő személyek ébresztettek maguk körül enyhe varázst. N. Tasnády Ilona például megindította a szíveket, mint fájdalmas anya s ajkáról a szavak fényben gyöngyöztek le. Ahitatra serkent Ónodi Ákos (Szent Péter s a prológ) s ezt csak sürü ajknedvesítése zavarta meg. A római öntudat és a kétkedő bölcsesség villant meg Kovács Károly erőteljes Pilátusában. Fellángolt a drámai demagógia Ujlaki László dikciójában, a farizeus güny vitéz Garamszeghy Sándor vitatkozásában. Judás alakját az együttes összstilusától eltérően nervózus mai árulónak mintázta meg Major Tamás. Turányi, Naszódi, Balázs Samu szinfoltjai futottak még át a szinen, amelyet a rendező aktiv térré tudott változtatni a tömegjelenetek alatt, mikor végre a valóság és az erő szele szántott végig az elpuhitott színpadon. A jeruzsálemi diadalmenetre való készülődés hármas-négyes csoportok kezdetleges átsétálása volt a jobb fenékre. A hármas sikú színpad mozgalmas kiállitás volt. Horváth János díszletei hatásosan érvényesültek, valamint Nagyajtay P. Teréz festői jelmezei is.**

Papp Jenő

Vasárnapi matinék

Károlyi Gyula a zeneművészeti főiskola nagytermében rendezett matinéján Chopin-müveket zongorázott. Rokonszenvesen tartózkodó, átszellemült játéka ezúttal is magával ragadta közönségét.

Idei ötödik zenei matinéját rendezte vasárnap délelőtt a Nemzeti Múzeum dísztermében a múzeum batrátainak egyesülete. *Kresz* Géza kamaraegyüttese Bach két fugáját és Mozart Esz-dur vonósötösét szólaltatta meg, *Gyurkovics* Mária Mozart II re pastore áriáját szólaltatta meg. gyönyörüen csengő hanggal és megkapó bensőséggel. *Böszörményi Nagy* Béla pedig Bach hatalmas Goldberg-variációit adta elő egészen nagyszabású tolmácsolással.

Ma Rautawaara Aulikki

dalestje a Magyar Vöröskereszt javára, közr.: **Wehner Tibor.** Zeneak. ½7. (Harmónia rendezés.)

*** Az evangéliumi munkásszövetség hangversenye.** A magyar evangéliumi munkásszövetség a fővárosi népmüvelési bizottsággal karöltve április 11-én, vasárnap délután három órakor hangversenyt rendez a Magyar Müvelődés Házában. Az ünnep fővédői Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Antal István, Bánffy Dániel, Nagy Vilmos, Szász Lajos, Zsindely Ferenc miniszterek, továbbá számos református és evangélikus püspök. A hangversenyen a megnyitót a kultuszminiszter nevében Fáy István államtitkár, az ünnepi beszédet Enyedy Andor református püspök mondja. A müsoron a fővárosi müvészvilág számos kitünősége müködik közre.

*** Varga Ferenc szobrászmüvész nyerte a sepsiszentgyörgyi Gábor Áron-szobrászpályázat első díját.** Sepsiszentgyörgy városa, mint ismeretes, szobormüvel kivánja megörökiteni Gábor Áronnak, a legendás székely szabadsághősnek emlékét és ezért pályázatot hirdetett, amelyen országos nevü müvészek vettek részt negyvenöt pályamunkával. A szoborbizottság a háromezerpengős első díjat Varga Ferenc szobrászmüvésznek, a kétezerpengős második díjat pedig Dózsa-Farkas Andrásnak itélte oda. A hat darab ezerpengős díjat, két díjjal megtoldva, nyolc müvésznek itéltek oda.

Mozart- és Ibert-opera a Müvelődés Házában

A népmüvelési bizottság kamaraopera-előadássorozata legutóbb befejeződött. Most a két legnagyobb sikerü darabot, *Mozart* szinigazgatóját és *Ibert* Angelicáját a szinház együtt is müsorra tüzte. Mozart bájos dalmüvében az eredeti szereposztástól eltérően Silberklang kisasszony szerepét *Senyei Szabó* Ilus énekelte. A fiatal énekesnő a beteg Farkas Ilonka helyett mindössze három nappal ezelőtt kapta kézhez kényes szólamát. Feladatát bravurosan megoldotta és értékes hangjával, szépen mintázott énekével igen jól teilleszkedett az együttesbe. Az előadás másik hőse *Gyurkovics* Mária volt, aki délelőtt Báthy Anna helyett a müzeumi matinén énekelt, délután pedig a „Rigoletto" előadásán Gilda szerepében lépett fel. Énekén ennek ellenére a legkisebb jele sem mutatkozott a fáradságnak: hangja teljes fényében, könnyedén szárnyalva töltötte be a hatalmas nézőteret. A szinigazgatót *Ferencsik* János, a pompás Ibert-operát pedig *Kenessey* Jenő vezényelte — kitünően.

*** Lehár-est a Vigadóban.** A székesfővárosi zenekar a pesti Vigadóban április 10-én Lehár-estet rendez. Az eredeti elgondolás szerint Lehár Ferenc maga vezényelte volna ezen az estén legszebb müveit, közbejött megbetegedése miatt azonban közreműködése elmarad, s helyette Rubányi Vilmos lesz a hangverseny karnagya. A műsoron közreműködik Palló Imre, Farkas Ilonka és Nagypál László.

*** Magyar énekesnő külföldi sikere.** Thury Gizella, a kölni operaház volt alténekesnője legutóbb Drezdában szerepelt. Nagysikerü fellépései nyomán most zürichi szereplésre hivták meg, ahol a müvésznő a közeli hetekben több opera-főszerepet énekel.

*** Szüneteltek a Bókay-film felvételei.** A Hunnia Pasaréti-mütermében most készül Bókay János „Ragaszkodom a szerelemhez" cimü vigjátékának filmváltozata Hamza D. Ákos rendezésében. A felvételeket néhány napig szüneteltetni kellett, mert Ajtay Andor, a film férfi főszereplője, továbbá Hidvéghy Valéria, sőt a film rendezője is gyengélkedtek. Partnerek hiányában ezért Fényes Aliz, Mihályi Ernő és vitéz Benkő Gyula sem dolgozhattak napokon át. A forgatást hétfőn reggel kezdték meg újra.

*** Ifjúsági előadás költészetünk remekeiről.** A székesfőváros közoktatási ügyosztálya szerdán délután 3 órai kezdettel „A magyar költészet remekei" cimmel ifjúsági előadást rendez a zeneakadémi a nagytermében. Az előadás keretében neves színészeink adnak elő Berzsenyi, Vörösmarty, Kölcsey, Petőfi, Arany, Tompa, Vajda János, Ady Endre, Tóth Árpád, Kosztolányi és Babits verseiből. A közoktatási ügyosztály éveken át a Müvelődés Házában, az Operaházban, s a Zeneművészeti Főiskolán megtartott ifjúsági előadások rendezésében a középiskolai tanulók irodalmi tanulmányait és a zene iránti szeretetét kivánta fejleszteni, s ezirányú munkáját most kibővíti a magyar költészet megismertetésével. Ezt az első előadást később további előadássorozat követi.

Danielle Darrieux filmje a Radiusban

A Radius filmszinház „Az első randevu" cimen mutatja be Danielle *Darrieux* **új filmjét, amely hitelesen legelső alkotása az összeomlás utáni francia filmgyártásnak. A népszerü fiatal francia színésznő** *egy párisi árvaház növendéke a filmben,* **aki titkos szórakozást üz, egy ujság apróhirdetésére válaszol és levelezésbe kerül egy ismeretlen férfivel. Kislányos rajongással** *a leveleken keresztül beleszeret azok irójába,* **aki találkát kér töle egy párisi kávéházban. Micheline, az árvalány szigorú felügyelönőjének éberségét kijátszva, elmegy az első randevura, ahol meglepetéssel látja, hogy** *az ismeretlen javakorbeli, pápaszemes, komoly tanárember.* **A tanár nem is meri bevallani, hogy ő irta a leveleket és azt állitja, hogy barátja, a fiatal tengerésznövendék a levelező. Micheline oly sokáig maradt távol az intézettől, hogy már nem is mer visszamenni s elfogadja a tanár meghivását, aki a lakáson a távollevő Péter szobájában szállásolja el. A bonyodalmak abból származnak, hogy** *rövidesen Péter is megérkezik s ott találja a kisleányt.* **A fiatalember csak később ismeri meg a helyzetet, közben azonban kikerülhetetlenül beleszeret egymásba a fiú és a leány s a tanár, akiben már fellángolt a késői szerelem,** *természetesen kénytelen visszavonulni s helyet adni a fiataloknak.* **Megkapóan kedves jelenetek sorakoznak ebben az irodalmi értékü, merészhangú francia filmalkotásban, amelyben a tanárt Fernand** *Leobux,* **a tengerésznövendéket Louis** *Jourdan* **játssza. A sok humorral, de egyben mélységes emberi vonatkozásokkal is átszőtt vigjáték Henry** *Decoin* **mesteri alkotása.**

PRO PATRIA

Spilkó Ferenc dr. tartalékos tüzérhadnagy, pénzügyi titkár január 30-án az orosz harctéren hősi halált halt. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot április hó 30-án délelőtt 9 órakor a tatai kapucinusok templomában mutatják be.

— Tíz hónap alatt 60 milliárd dollárt költött az Egyesült Államok. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormányának kiadásai a folyó költségvetési év első 10 hónapjában az előző év hasonló időszakában költött 23.155,983.332 dollárral szemben 60.289,330.414 dollárt tesznek ki. Ebből az összegből 55 és fél milliárdot hadicélokra költöttek.

— Északamerikai vadászgépek kényszerleszállása Lisszabon mellett. Lisszabonból jelentik: A portugál főváros melletti Portela repülőterén kedden, állítólag üzemanyaghiány miatt, kényszerleszállást hajtott végre három északamerikai vadászrepülőgép, amely Angliából Északafrikába tartott. A sértetlen gépeket a portugál katonai hatóságok lefoglalták és a személyzetet internálták.

— Az afrikai hadjáratban szerzett láz okozta a connaughti herceg halálát. Madridból jelentik: Az elhunyt connaughti herceg, Viktória angol királynő dédunokája 62 éves volt. Ottawai közlés szerint a herceg Kanadában tartózkodott, ahol igyekezett kigyógyulni az afrikai hadjáratban szerzett lázból. Hír szerint az angol királyi udvar tizenegynapos hivatalos udvari gyászt rendelt el.

— Zenés udvarlaki őrségváltások május hóban. Folyó évi május hóban a királyi várban 2-án, 9-én, 16-án, 23-án és 30-án lesz zenés udvarlaki őrségváltás.

KÖZELLÁTÁSI ÉRTESITŐ

A husjegyek beváltása

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy Budapesten és közellátási szempontból a fővároshoz tartozó 24 város és község területén kiadott húsjegyek április 29-től érvényes szelvényei közül *a „B. 22" és „B. 23" szelvényekre marha-, borjú- vagy lóhúst*, vagy bármely húsféleségből készült kolbászárut, *a „B. 24" számú szelvényre pedig lóhúst*, vagy lóhúsból készült kolbászárut lehet kiszolgáltatni.

Az „A. 21" és „B. 25" számú szelvények nem válthatók be.

— Hajóközlekedés a Margitszigetre. A Mefter közli, hogy május 1-től kezdve Budapest Pálffy-tér és Felsőmargitsziget állomások között a szigeti strandfürdő érintésével egyelőre a délutáni órákban csavargőzösjáratokat indít. Indulás Pálffy-térről 14—22 óra között óránként, vissza Felsőmargitszigetről 14.30—22.30 óra között óránként. Menetdíj perselybe dobva 20 fillér. Ajánlatos, hogy a pesti oldalról a hajóállomáshoz villamossal jövő közönség a Margithíd budai hídfőjénél szálljon le, ahonnan a hajóállomást félperc alatt eléri. Ugyancsak május 1-től kezdve az Óbuda—Hungária-út közötti átkelési csavargőzös a Felsőmargitszigeten is kiköt.

— Halálos fürdés a Sajóban. Miskolcról jelentik: Paska Gergely sajószentpéteri levente húsvét hétfőjén fürödni ment a Sajóba. Valószínűleg görcsöt kapott és elmerült. Már csak holttestét húzták ki a vízből.

KERESZTÉNY KERESKEDŐK IRAKATA

KERN ÉS TÁRSA OPTIKA FOTO
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Cimbalom és minden hangszer Bohák-nál VIII., Baross-u. 63

Tekintse meg MODERN RÁDIÓ OSZTÁLYUNKAT
MOGYORÓSSY
HANGSZERGYÁR, BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 71.

Hoszszú részletre jó butort vegyen
BERTALANNÉ keresztény bútorszalon: Rákóczi-út 82, I. em. 2. Vidékre árajánlatot küldünk

Napi hirek

Plasztikus hallás

Berlin, április 28.

Braunmühl és Weber német kutatók *a zene közvetítésére teljesen új eljárást dolgoztak ki, amely a hang mechanikai visszaadása terén forradalmi újítást jelent.* A tudósok abból a megállapításból indultak ki, hogy ahogy az ember két szemmel mindent plasztikusan lát a térben, ugyanúgy két füllel szintén plasztikusan hallja a hangokat. A langlemezre vételnél ez a plasztikusság veszendőbe megy, mert hiányzik a második fül. *A fényképezésnél már régóta megoldották a problémát egy második lencse alkalmazásával* és az ilyen módon készült úgynevezett stereoszkopfelvételek csakugyan megadják a térbenlátás illúzióját. *Hanglemezeken ilyen párhuzamos hangrögzítést azonban nem lehet elérni,* mert ez a módszer hangtorzuláshoz vezetett. A két német tudós új eljárása nemcsak a plasztikus hangvisszaadás problémáját oldja meg, hanem a hangfelvételt is a hanglemeztől teljesen eltérő és sokkal tökéletesebb módon biztosítja. *A hangot fémporréteggel fedett filmszalagra veszik fel és a kettős hallásnak megfelelő hangnyomok tökéletes szinkronizálással rajzolódnak fel a szalagon.* Ez az eljárás kiküszöböl minden mechanikus mellékzörejt és *a hang színezetét és erősségét a legfinomabb árnyalatokban is hiven rögzíti.* A filmszalag a lejátszáskor nem kopik, másfelől *hosszabb zenedarabok felvételét is lehetővé teszi.* A most befejezett első felvételek hallgatói a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak élményükről. Minthogy mind a felvevő, mind a visszaadó készülékek teljes sikerrel állták ki a gyakorlati próbát, ennek az érdekes problémának megoldása most már végleges.

— Zsidók bevándorlása Palesztinába és Sziriába. Isztanbulból jelentik: Az angolok, arabellenes politikájuk folyományaképpen, továbbra is nagy számban engedik bejutni Palesztinába és Sziriába a különböző országokból származó zsidókat. Isztanbulban is alakult egy bizottság, amelynek az a feladata, hogy megkönnyítse a zsidók bevándorlását Sziriába. Tényleg már eddig is sok zsidó utazott el Sziriába és sokan tesznek előkészületeket az utazásra.

— Büntetésből bezártak 182 francia éttermet. Párisból jelentik: Az élelmiszergazdálkodási rendelkezések áthágása miatt büntetésből 182 francia éttermet zártak be. Az éttermek 1—13 hónapi időre kötelesek szüneteltetni üzemüket.

— Naponta ezer rovart fogyaszt egy fecske. *Bécsből jelentik: Az utóbbi években a fecskék száma feltünően megfogyatkozott a nagyvárosok környékén. Ennek okát elsősorban a modern épitkezésben kell keresni, amely megfosztja a fecskéket a fészekrakás lehetőségétől. A szakemberek most különböző módokat ajánlanak, amelyek lehetővé teszik, hogy a fecskék fészkelésre alkalmas zugokhoz jussanak. A fecskék nemcsak a természet kedvelőit gyönyörködtetik, hanem fontos gazdasági szerepük is van. Egyetlen fecske ugyanis naponta ezer rovart fogyaszt el és igy igen nagy segitséget nyujt a gazdáknak a kártékony rovarok pusztításában.*

— Kiesett a klinika ablakából egy ápolt asszony. Pécsről jelentik: Glück Bálintné 34 éves asszony, a pécsi ideggyógyászati klinika ápoltja, a hétfőről keddre forduló éjszaka eddig ismeretlen körülmények között a klinika második emeleti ablakából lezuhant és azonnal meghalt. A vizsgálat megindult.

— Géppuskás támadás francia élelmiszerjegyekért. Párisból jelentik: A francia főváros melletti Asnieres községben könnyű gépfegyverrel felfegyverzett öt fiatalember kedden délelőtt az élelmiszerjegykiosztóhelyen lefegyverezte a szolgálattevő rendőrt, magához vett egy köteg élelmiszerjegyet és nyomtalanul eltünt. Monteferrandban, Besancon közelében, a keddre virradó éjszaka ismeretlen tettesek meggyilkolták a városka polgármesterét. A nyomozás adatai szerint a gyilkosok élelmiszerjegyeket akartak magukkal vinni, de tervük végrehajtásában megzavarták őket.

— Hadiárvát vállalt egy iskolaszolga. Szabadkáról jelentik: Magyar áldozatkészségének szép példáját adta Nagy Pál óverbászi elemiiskolai szolga. Megjelent a községházán és bejelentette, hogy elvállal egy hadiárvát felnevelésre.

— Ötszörös szivárvány. *Rómából jelentik. Mondovi felsőolaszországi város lakóinak rendkivül ritka természeti tüneményben volt részük. Reggel hét óra és délelőtt féltiz óra között a város székesegyháza fölött öt szivárvány jelent meg. Az igen élénk színü szivárványok különböző nagyságban és különböző irányban iveltek a teljesen felhőtlen, tiszta kék égen. A tünemény annál különösebb, mert előzőleg nem esett eső. A szaktudósok eddig még nem találtak magyarázatot a rejtélyes égi jelenségre.*

— Hadiipari kémkedés Svédországban a szovjet számára. Stockholmból jelenti a svéd távirati iroda: Az államügyészség kedden letartóztatott két svéd állampolgárt kémkedés miatt. A két letartóztatott, Nils Lennart Huldin és Kurt Frederik Sejlitz, egy nagyobb stockholmi iparvállalat alkalmazásában állott. Szolgálatuk közben titkos értesüléseket szereztek a svéd haderő számára dolgozó iparról, s ezeket az értesüléseket Karl Henrik Hultin mérnökkel közölték, akit kémkedés miatt egyszer már elítéltek. A mérnök egy szovjetorosz állampolgártól kapott megbízást, hogy szerezzen értesüléseket a svéd ipari termelésről.

— Adjunk apát a hadiárvának. Az „Adjunk apát a hadiárvának" mozgalom keretében felkérik mindazokat a háztulajdonosokat, akik a nekik kézbesített jelentkezési iveket még nem küldték vissza vagy házaikban a gyüjtést még nem hajtották végre, hogy a gyüjtést sürgősen foganatositani és a kitöltött jelentkezési iveket visszaküldeni szíveskedjenek. A jelentkezési ivek számadási okmányok, ezért azokat akkor is visszakérik, ha azokon jelentkezés nem történt. Városi ingatlantulajdonosok országos szövetsége: V. Akadémia-utca 5.

— Halálos villamosgázolás Miskolcon. Miskolcról jelentik: Husvét vasárnapján az éjjeli órákban a villamos elütötte Fligler Imre dr. 72 éves nyugalmazott városi főorvost. A szerencsétlenül járt főorvost azonnal kórházba szállították, de ott néhány óra mulva belső vérzés következtében meghalt. Fligler Imre Miskolc köztiszteletben álló polgára volt és tragikus halála általános részvétet keltett.

— **A postatakarékpénztár központi zálogházában** (IX. Kinizsi-utca 2), valamint a budapesti és pestkörnyéki zálogházi fiókjaiban május 1-től kezdődőleg a hivatalos órák délelőtt 8-tól délután 3 óráig, szombati napokon délelőtt 8-tól 1 óráig tartanak.

A német kézmüipar a mozgósitás szolgálatában

Berlin, április 28.

A német kézmüipar az elmult évek alatt maradéktalanul átállott a háborús termelésre és valamennyi ágát besorozta a hadiiparba. Sok olyan alkatrész szükséges lövedékek, repülőgépek és tengeralattjárók készítéséhez, amelyeket csak a kézmüipar preciziós munkája állithat elő. A kézmüipar sokfélesége a hadiiparban olyan besorozást tesz lehetővé, amelynek határai szinte korlátlanok. Számtalan kézmüves, akinek eddig teljesen más volt a feladata, egészen rövid idő alatt állitotta át üzemét uj feladata elvégzésére. *A világhires gablonzi ékszeripar ma színes gombok, ruhadiszek, csillogó állatok helyett ugyanabból az anyagból gépeket és lövedékalkatrészeket készit. A hangszerkészitők torpedók részére készitenek tartóeszközöket. A hurkészitők már nem dolgoznak hegedü- és gitárhúrok létrehozásán, hanem a sebészet számára teremtenek varrófonalat.* Órások most megfigyelőórákat, hajóórákat és kronográfokat készitenek. A villamosipar, a mechanikusok és optikusok ma teljes egészében a haditermelés szolgálatában állanak. A könyvkötők térképek kötésével foglalkoznak. *Még a Rhön melletti hires képfaragók is megtalálták helyüket a hadiiparban: a sebesültek javára dolgoznak, amennyiben müvégtagokat faragnak.* A szövők is bekapcsolódtak a mozgósitott iparba és filcből készült müvégtagokat gyártanak.

Kicsi, de pompás hangú a KLAVIANO kiszongora
Mogyoróssy hangszergyár
Budapest, Rákóczi-út 71. sz.

— Lukács Béla beszél a Mép debreceni nagyválasztmányi ülésén. A magyar élet pártjának debreceni és hajdúvármegyei szervezete május 9-én, vasárnap délelőtt nagyválasztmányi ülést tart az Aranybika dísztermében. Az ülésen résztvesz és felszólal Lukács Béla tárcanélkül miniszter, országos pártelnök is.

— A kievi Vladimir-székesegyház újból templom lett. Kievből jelentik: Berndt, Kiev város biztosa, a husvéti ünnepek alkalmával a kievi görögkeleti egyházközségnek átadta a Szent Vladimir-székesegyházat. A templomból a bolsevisták előbb az istentagadó mozgalom múzeumát, majd könyvraktárt és végül raktárt csináltak. Az átadás alkalmából Panteleimon püspök köszönetet mondott a városi biztosnak és kijelentette, hogy a görögkeleti egyház továbbra is sikraszáll Németország győzelméért.

— Pénteken 450.000 amerikai bányamunkás sztrájkba lép. Washingtonból jelentik: Taylor, a háborús munkaügyi hivatal helyettes elnöke közölte, hogy Lewis péntekre elrendelte 450.000 amerikai bányamunkás sztrájkbalépését.

— Bözsikém drága, hogy lehet az, hogy ma olyan gyorsan elkészült az ebéd és mégis egész puha a marhahús és a bab? — Egyik barátnőm tanácsára kipróbáltam a VIVAT főzőtablettát és képzeld, 2 filléres kiadással rengeteg tüzelőanyagot spóroltam meg, mert egy órával hamarább lett kész az ebéd és amellett az étel nemcsak puhább, de sokkal ízletesebb is.

— Tuniszban széttépett az akna egy cionista vezért. Rómából jelentik: Kirsch Hermann Frigyes tábornok, jeruzsálemi cionista vezér Északafrikában meghalt. Az első világháborúban az Intelligence Service kötelékében teljesített szolgálatot, a békekötés után cionista politikával foglalkozott és az angol állampolgárságon kívül megszerezte a palesztinai állampolgárságot is. A jelenlegi háborúban a 8-ik angol hadsereg utászszolgálatát irányította. Aknamezők tisztogatása közben tépte szét egy akna két másik tiszttel együtt.

— Halálra ítéltek egy házasságszédelgőt. *Münchenből jelentik, hogy az ottani különbiróság halálra ítélte Wolfsgruber Józsefet, aki éveken keresztül abból élt, hogy házasságot igért hiszékeny asszonyoknak és különböző ürügyekkel elcsalta pénzüket. Emellett egyéb szédelgéseket is elkövetett és körmönfont fogásokkal csaknem száz embert kárositott meg.*

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— Ezrednap. A volt cs. és kir. 37-es és a tesvér 139-es gyalogezred tisztjei és legénysége (családtagok is) május 23-án, vasárnap Budapesten ezrednapot tartanak. Gyülekezés délelőtt 11 órakor, a helyőrség Kapisztrán-temploma előtt. 11 óra 15 perckor szentmise és az ott elhelyezett ezredemléktábla megkoszorúzása. Mise után a résztvevők a megszállás alatt Nagyváradon elrejtve volt ezredképtárat tekintik meg a hadimúzeumban. Délután 6 órakor a tényleges, nyugdíjas, szolgálaton kívüli, valamint mindazon tartalékos tisztek, akik származásuk folytán a honvédvezérkar főnökének idevágó rendelete értelmében tekintetbe jönnek, az országos tisztikaszinó kistanácstermében (IV., Váci-utca 38. I. emelet) beszámoló zárszámadásra és megbeszélésre gyülnek össze. Ez alkalomból a rendezőség külön meghivókat nem bocsát ki.

Házasság

Orbán László dr., a rimamurány—salgótarjáni vasmü rt. igazgató-ügyésze és neje, *Plopu Délia* fia: ifj. *Orbán László dr.*, a magyar vagon- és gépgyár rt. tisztviselője, tart. huszárzászlós május 1-én este 7 órakor vezeti oltárhoz a belvárosi főplébániatemplomban nárai *Szabó János* székesfővárosi müszaki főtanácsos, és neje, *Éderer Sári* leányát: nárai *Szabó Nórát*.

Szere mes századok
(Végig a Champs Elysée-én)
SACHA GUITRY
Csak egy hétig Kizárólag SZÉKELY vol Olympia

Egy ravasz panaszlevél avagy hol van a kutya elásva?

Igen tisztelt Szerkesztőség!
Levelemet meg ne vessék,
Izgalmam első hevében
S kutyatársaim nevében
Sajnos, panaszt kell emelnem
Ezen a kis kutyanyelven.

Ugyanis a mai lapban
Rettenetes hírt olvastam
S most elöntenek a gondok:
Minden patát, körmöt, csontot
Mától kezdve a hentesek
Borzalom! — összegyüjtenek.

Tisztelettel lekörmölöm:
Hagyján a pata s a köröm,
De a csontok! — Engedelmet,
Mi marad hát az ebeknek?
Tán csak nem nehéz belátni,
Ezt a kérdést... meg kell rágni!

...S ha segítség mégsem lenne,
Legalább azt kérjük esdve:
Tisztes százalék fejében,
Hadd vegyünk részt a gyüjtésben!!
Hálás szivvel, farkcsóválva,
Bodri,
az Önök kutyája.

Bényi Kálmán

Tervszerüen irányitják Erdélyben az uj kereskedő és iparos vállalkozások létrejövetelét

Az erdélyrészi gazdasági tanács az érdekeltek tudomására hozta, hogy az erdélyi kereskedelmi és iparkamarák a körzetükben tervezett önállósulások ügyét kapcsolatba hozzák az Erdélyben most folyamatban levő iparjogosítványrevizióval, annak érdekében, hogy *új keresztény kereskedő és iparos vállalkozások elsősorban azokon a helyeken létesüljenek, ahol a revizió nyomán az egyes szakmákban erre szükség lesz és ahol ennek folytán az önállósulás feltételei a legkedvezőbbek.* A kereskedelmi és iparkamarák tehát a már folyamatban levő erdélyi önállósítási kölcsönkérelmek ügyét az iparjogosítvány-revizió tekintetében feladatukká tett véleményező tevékenység befejezéséig függőben tartják. Olyan esetekben azonban, amikor közellátási vagy anyagellátási érdek kívánja meg, hogy valamely előterjesztett kölcsönkérelem a revizió bevárása nélkül haladéktalanul elintézést nyerjen, természetesen a kamarák ezeket az ügyeket az eddigi módon soronkívül, a revizió bevárása nélkül terjesztik fel érdemi elintézés végett.

A nemzeti önállósítási alap az erdélyrészi gazdasági tanáccsal karöltve igen jelentős eredményeket ért el eddig Erdélyben. A második bécsi döntés után a kormány intézkedései egymást követték a lerongyolt Erdély gazdasági életének helyreállítása érdekében. *Mindenekelőtt a termelés addig leginkább nélkülözött elemét, a tőkét igyekezett az erdélyi kereskedelem és ipara számára biztosítani.* A nemzeti önállósítási alap működésének kezdetén szociálpolitikai célok szolgálatában állott, mert az értelmiségi munkanélküliek gazdasági önállósítását tüzte ki céljául. De a területgyarapodások és az idegen elem kiszorítása új célokat adott az alap működésének. A viszonyok változása következtében az amúgy is elhelyezkedéshez jutó szellemi munkanélküliek helyett az alap most már a szakképzett kereskedőket és iparosokat karolta fel, akiknek önállósításával nemcsak szociális célokat szolgált, hanem a gazdasági átállítás meggyorsításához is hozzájárult.

A kormány rögtön a visszacsatolás után *2.5 millió pengőt bocsátott az alap rendelkezésére, kizárólag erdélyi önállósítások céljára,* mely keret ezután is még gyarapodott. Az alap kétéves erdélyi működése a nehéz viszonyok mellett is fényes eredményeket mutat fel. Erdélyben 1942 végéig összesen *614 kölcsönt folyósítottak, 300 és 20.000 pengő közötti tételekben. A támogatás révén 306 kereskedő, 286 iparos és 22 szabadfoglalkozású jutott önálló egzisztenciához.* Az új kereskedők között a legnagyobb számban a fűszer- és vegyeskereskedők vannak, akik a nyujtott hitelek 41.7 százalékát kapták. Ehhez a számhoz hozzávehetjük 22 szövetkezeti boltkezelői óvadékra adott kölcsönt is, így a szatócs- és élelmiszerkereskedelemben az önállósítások 48.9 százaléka jutott. Az iparosok közül a szabók vannak túlsúlyban, utánuk következnek a cipészek és mészárosok. *A szabadfoglalkozásuak között szerepel hat orvos, négy ügyvéd, öt gyógyszerész, három mozigengedélyes és egy mérnök.* Az orvosok *és gyógyszerészek kizárólag vidéken önállósultak.*

Az iparrevizió természetesen még fokozza az alap jelentőségét, *mert lehetővé teszi a keresztény kereskedők és iparosok nagyobbszámú önállósítását.*

— Agyonlőttek húsz kommunistát Zágrábban. Zágrábból jelentik hivatalosan: Április 27-én agyonlőttek a rendőrség által kijelölt húsz személyt megtorlásul azért, mert partizánok a Zágrábtól nyugatra 30 kilométernyire fekvő Samodor melletti faluban meggyilkoltak két parasztot.

Halálozás

Rácz Erzsébet, a debreceni református tanítóképző nyug. tanárnője 62 éves korában április 25-én elhúnyt. Április 28-án temették a debreceni köztemető díszravatalozójából, nagy részvét mellett.

Szinház, Film, Müvészet

Szépanyám

Bemutatta a Nemzeti Szinház

Ha Zilahy Lajos „Szépanyám" című új darabjában volna drámai feszültség és erő: a mindenáron való békére sóvárgók kétségtelenül emelkedett és hivatott szószólójukat köszöntenék és ünnepelnék az íróban. Mi az hát, ami az elvakult pacifisták lelkesedését is lehűti, tapsrohamukat kettétöri és örömükre árnyékot dob?... Semmi más, mint az a magasrangú naivság, amely huzamosan elönti ezt a XVIII. századbeli okos Dumas-regényt. A pacifista, ha igényes az irodalommal szemben, nem alkudhat meg és halálosan tapsol például Bajor Gizi imájának, amelyet a francia forradalom vérözönében rebeg el az egek felé — de hálája lekökkad, mihelyt ez az ima nem tömör, nem szárnyaló, nem megrázó, hanem hosszú, mint egy prédikátor szónoklata, mikor ez visszaél a művészettel.

A hatásos külsőségek, melyek ezt az imát könnyitik, mint a csontváz a színen, gyalogosok dobpergése a kulisszák mögött, kivégzés a háttérben és a hajnali virrasztók tompa kétségbeesése: nem fokozzák az elrebegett szavak fényét, hanem csak a közönséges borzalmat növelik. Ez az asszonyi ima a darab csúcsa, lényege és célja s ha Zilahy Lajos a döntő pillanatban közepesnek bizonyul, nem lehet azt várni tőle, hogy a szövevényes história mellékhadszinterein terítse le a közönséget. Amit nem is tesz meg. Ellenben a hosszadalmas és tekervényes mesében igen tisztességes és tiszta hangulatokat szór szét, nem beszélve arról, hogy szerencsésen megírta egy melegszivű és kemény magyar asszony alakját, akit azután Bajor Gizi gyujt fel szerelmes színekbe.

Amellett se lehet szó nélkül elmenni, hogy Zilahy komoly utánjárással és sokszor már szakszerű hozzáértéssel támasztgat fel meglepő alakokat, akik közül egyikmásik már majdnem terhére van az embernek szemtelen tudálékosságával, de van bennük új elem, egyéni iz s ha fanyar mosoly is a jutalmuk, mégis élnek és hitelük van. Egy sántító vénlány drámai szempontból már egyenesen rokonszenves. Nagy kár, hogy nem fölényes zseni mozgatja a református szuperintendenst, a sóházi betümásolót, a forradalom félvilági hölgyét s a poétát, aki tollnok a vármegyénél, hanem egy kimérten és aggályosan eszes író, aki lefogja bennük az elemek indulatát és kínosan ügyel arra, hogy jólfésülten kerüljenek a nagyérdemü közönség elé. A főhősnek semmi baja az Istennel és a koreszmékkel az első felvonásban, mint kitünő felcser utazik ki külföldre s rögtön utána mint bősz jakobinust látjuk viszont. Mindössze a felesége egyik kegyes útravalóját, az imakönyvet felejti otthon. Ebből nőne ki a forradalmár?... Igen, a működvelő forradalmár. Ez a megbízhatatlan alak dönti le a nagy gonddal felépitett színművet, amelynek népes együttesében mondhatni egyetlen egy igaz ember találtatik: a feleség. A feleség, aki szerelme és gyermekei nevében kimegy Párisba, hogy hazahozza tévelygő férjét. S aki könnyüvérü hölgyeményt talál ott az ura párisi lakásán. Ezt a pénzzel bélelt forradalmi macskát a feleség szépen sepri ki az ura életéből. Polgári magasztossággal. Közel járunk a női eszmény felvillanásához, ahogy ez a feleség küzd a gyermekei apjáért és szive választottjáért. Itt iktatja be az író a szerelem férfi lovagját a helytartótanács egyik tagja személyében, aki a platói ivet képviseli nobilisan és segit kiszabadítani a hobrencs férjet a párisi kommunárdok karmai közül. A háziasság és családi idill hazai zenéje szólal meg a feleség ajkán, mikor a tékozló férjet kedvenceivel fogadja: szederlevéllel szagositott meleg fürdővel és borsos libasülttel. Miután előbb a harcos asszony fölébresztette kissé süket férjében az apát azzal, hogy „beteg a fiad, hé..." az apa rohan meggyógyitani gyermekét.

Zilahy Lajos a hűség, a hit, a szerelem és a szeretet quadrigájáról szerkesztette meg darabját, szemben az eszeveszett öldökléssel, háborukkal és bünös politikával. Alaptétele, hogy a négy fogalom átvészeli a legnagyobb vihart is. A kivitelben folyton a földön akart maradni, a realitások között s ezek a realitások elvitték öt olyan ingovány fölé, ahol sok, nagyon sok a selejtes irodalmi elem. Többször felszisszenünk, amikor választékos mozdulattal emel elénk a színre egy-egy dermesztő tappáliát. Időpontban visszahúzódik a XVIII. századig, mert onnan — gondolta veszélytelenebbül parittyázhatja elő sikerre számitható megjegyzéseit. Elég, ha azt fűzzük hozzá ehhez, hogy ezeket a közkézen és közszájon forgó megjegyéseket ellődözhette volna korunk háta mögül is. Mert langymelegek. Színdarabja a helyi és familiáris keretek között mozog. Súlya nem mázsás.

A mesterkéltség légkörét csak olyankor fujja el, mikor önfeledten érintkezik a magyar táj hamisitatlan embereivel. Ezek közül is magasan kiemelkedik az elhagyott feleség alakja, akiben sokszor örömét lelheti az ember, mert Bajor Gizi a lelkét lehelte a szerepbe, hogy túl emelje a sablónon és átfütse forró élettel. A művésznő egy hibás és túlzott égretekintésén kivül tökéletes és szolid feleség volt, akinek tisztasága illatozik és szerénysége ragyog. Még drámai feszültséget is tudott teremteni, halványan bár, mintegy a futó események hétköznapi sodrában. Az együttes tagjai közül pedig soroljuk fel Uray Tivadart, Kürthy Györgyöt, Timár Józsefet, Ághy Erzsit (elsőrangú), Ungváry Lászlót, Major Tamást, Bodnár Jenőt, Lánczy Margitot, Forgács Antal dr.-t, M. Iványi Irént, Pethes Sándort, Makláry Zoltánt, Baksa Soós Lajost, Turányi Alajost. A díszletek nagyon szépek és gazdagok. Horváth János tervei szerint készültek. A rendező Major Tamás volt.

Papp Jenő

Koncert rendezései:
SZENTGYÖRGYI—DÖMÖTÖR ma
kéthegedüs est, közr.: **Dausz.** (V. 7).
SOLYMOS PÉTER zongoraest 3-án
DOHNANYI zenekari est 5-én
Beethoven: Esz-dur, **Mozart, Schumann** versenyek (H).
Báthy-Basilides duettest 6-án.
Hubay est máj. 12.
UNGAR IMRE zongoraest 13.

*

HARMÓNIA
Dohnányi zenekari zongora-est
Szőv. Zenekar, vez.: **Rajter**, máj. 5. Vigadó 7.

Müncheni Filharmónikusok
vez.: **Kabasta**, máj. 7. Vigadó 7.

*** Darabváltozás az Operában.** Az Operaház igazgatósága közli, hogy pénteken, április 30-án a Rodelinda mellett nem a Póruljárt kérő kerül színre, hanem a Szerelmi álmok.

*** „Szerencsés flótás"** címmel kerül rövidesen bemutatásra Barabás Pál legújabb filmje. A mulatságos vigjáték története egyetlen éjszaka alatt játszódik s főszereplői: Tolnay Klári, Szilassy László, Latabár Kálmán, Bilicsi Tivadar, Mihályi Ernő és Makláry Zoltán.

*** Japán ünnepi est a rádióban.** Hirohito császár születésnapjáról a magyar rádió ünnepi műsor keretében emlékezik meg. Somogyi Erzsi japán költők verseiből szaval, majd az Operaház zenekara Rajter Lajos vezényletével előadja Veress Sándornak azt a szimfoniáját, amelyet a fiatal magyar szerző a japán uralkodóház jubileumára irt és amelyet Strauss Richárd és egy francia szerző müve mellett a tokiói pályázaton kitüntettek. A műsort csütörtökön délután 5 óra 25 perckor közvetítik Budapest I. műsorán.

*** Dayka Margit és Csortos Gyula filmje.** Legközelebb a Radiusban kerül bemutatásra Kolczonay Ervin dr. filmvállalatának első magyar filmje: a „Szerelmi láz". A művészi kivitelü filmújdonságot rövidesen a dán, norvég, svéd, finn és bolgár közönség előtt is bemutatják.

*** Bemutatás előtt „A hét víg özvegy".** A napokban bemutatásra kerül „A hét víg özvegy" című olasz film. Egyik főszereplője az ötvenéves ügyvéd, akinek az orvos nyugalmat, csendet és egyedüllétet ajánl. Az ügyvéd ennek a tanácsnak eleget téve, gyönyörü óceánjáró hajón óhajtja a pihenést megtalálni. A hajókirándulásból sok érdekes ötlettel és komikus helyzetekkel tarkított bonyodalom származik, amelyet hangulatos vidám zene kisér. A pazar kiállitású vigjáték a Pátria-filmszinházban kerül műsorra.

„Repülőemberek" a cirkuszban

Fényes György igazgató május 1-én nyitja meg a városligeti nagycirkuszt. A műsor egyik főattrakciója az 5 Albertis. A világon mindenütt „repülőemberek" néven ismerik őket. Egyszerre öten tornáznak fent a kupola szédítő magasságában és bonyolult ugrásaikkal, szaltóikkal olyan csodálatos, mozgalmas és minden pillanatban új szenzációt hozó mutatványokat végeznek, hogy a néző egy pillanatig sem szabadulhat varázsuk alól. Valamennyien tizéves koruktól kezdve gyakorolják a trapéztornát, amelyben a legnagyobb teljesitményt nyujtják. A megnyitó műsoron többek között szerepel még Hagenbeck vadállat-revüje, Busch tizenhat táncoló paripája, Yvonne, a hatéves büvész és Renita Cremer, a neves revüsztár.

*** A vitézi rend megünnepli Zrinyi Miklós születésnapját.** A vitézi rend Zrinyi-csoportja Zrinyi Miklós költő, hadvezér születésnapján, május 1-én délután fél 7 órai kezdettel a rend Üllői-úti székházában ünnepi estet rendez. Az ünnepségen kiosztják a Zrinyi-jutalmakat, amelyeket a honvédelem érdekeit legjobban előmozdító szellemi alkotások szerzőinek a honvédelmi miniszter és a honvédvezérkar főnöke tűzött ki. Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza nyug. testőr-altábornagy, ügyvezető vitézi törzskapitány mondja a megnyitó beszédet, majd vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc altábornagy, a Ludovika parancsnoka „Az örökifjú Zrinyi" címmel tart előadást. Tasnádi Nagy András, a képviselőház és az országos irodalmi és művészeti tanács elnöke tájékoztatást nyujt a Zrinyi-csoport állandó bírálóbizottságának munkájáról, végül vitéz nagybaczoni Nagy Vilmos honvédelmi miniszter kiosztja az említett jutalmakat.

*** Filmbohózat a Scalában.** Szüle Mihály „Egy bolond százat csinál" című színdarabjából Hausz Mária vidám filmváltozatot készitett Martonffy Emil rendezésében. A filmbohózat főszerepeit Rajnay Gábor, Mály Gerő, Sárossy Andor, vitéz Benkő Gyula, Latabár Kálmán, Egry Mária és Hidvégi Valéria játsszák. Az újdonság csütörtöktől a Scalában kerül bemutatásra.

Uj könyvek

Just Béla: Az eszelősök. *A szerző eddigi két világi tárgyú regénye után újra egyházi környezetbe vezet. Egy franciaországi trappista kolostorba, amelynek apátja fellázad a saját rendje ellen, mert arra a meggyőződésre jut, hogy a szerzetesek eltértek Szent Benedek eszményétől. Az apát elhagyja a kolostort, Bretagneba megy s ott egy régen elhagyott, megrongált kolostorban igyekszik megvalósitani eszméjét. Néhányan utána mennek, helyrehozzák az épületet, küzdenek a babonás lakossággal, amely eszelősöknek tartja őket. Just Béla drámai erővel rajzolja meg ezeknek az eszelősöknek életét s regényének a ködös, esős Bretagne örökös szélzúgásával s különös babonáival adja az érdekes keretet.*

Bunin: A szerelem szentsége. *A Nobeldijnyertes Bunin nem forradalmi lélek, mint Arcübasev, nem önostorozó, mint Dosztojevszkij, inkább Turgenyevhez hajlik, a franciásabb, pallérozottabb orosz alkat irója. Sorsában is van valami, ami emlékeztet Turgenyevre. Ő is Franciaországban él és nyugaton jobban ismerik, mint hazájában. Mestere a novellának és a regény zártabb, rövidebb, tömörebb formájának. „A szerelem szentsége" a miniatürirodalom remekműve, az ifjúság lázas és szenvedélyes világát idézi elénk, a szerelem álomlátásainak tavaszát, az orosz éghajlat májusának levegőjét, amely tele van sóvárgással és vágyakozással. Ebben a tüzben hamvad el az idealista orosz fiatalember élete. Bunin irói művészettel festi meg ennek a léleknek a küzdelmeit s fonja egybe a tájat a lélek harcaival. Az új kiadásban megjelent regényt Bókay János forditotta mügonddal és az irodalmi szempontok hüséges érvényesitésével.*

*** Ember Nándor jótékonycélú hangversenye.** Ember Nándor, a kiváló zongoraművész hónapok óta estéről-estére a Pesti Színházban játszott, ahol Illés Endre „Méreg" című darabjának változásai között adott elő a darabba beleszött hangversenyszámokat. A színházi szereplés után május 4-én ismét a dobogóra lép a művész a zeneakadémia nagytermében, ahol 7 órai kezdettel a hírlapirók nyugdijintézete javára rendezi önálló hangversenyestjét.

*** Tűzharcosok évadzáró majálisa.** A tűzharcos szövetség budapesti VIII. kerületi főcsoportja május 2-án, vasárnap délután 5 órakor évadzáró majálist rendez a Népszinházutca 19 szám alatti helyiségeiben. A műsoron többek között Kassay Marika, Szigeti Sándor, Barnász István, Cserháti Lajos szerepelnek. Az előadást Barcsák István rendezi.

Vérben és viharban
Irta: **WASS ALBERT**
a
Nemzeti Könyvtár
husvéti száma:
Izgalmas érdekfeszitő regény
Ezt olvassa.
128 oldal, ára 60 fillér.
Mindenütt kapható

II-ik hétre prolongálva
KATYI
TOLNAY BILICSI
Kizárólag **MESEUDVAR**

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Horváth János

díszlettervező

Új Magyarság

1943. jún. 20.

* **Horváth János a Klebelsberg-érem nyertese.** Most nyujtották át a közgazdasági egyetem aulájában Horváth Jánosnak, a Nemzeti Színház kiváló díszlettervezőjének a „Klebelsberg" művészeti aranyérmet. Először történt meg, hogy ezt az érmet festők és szobrászok után díszlettervező nyerte el. Az aranyérem zsürije különleges művészi értékű színpadterveiért ítélte Horváth Jánosnak a díjat.

DARMO-STOP
CSOKOLÁDÉ HASMENÉS ELLEN, FELNŐTTNEK, GYERMEKNEK.
PATIKÁBAN KAPHATÓ

Tájékoztató a külügyi bizottságokban

Mint a *Magyar Távirati Iroda* jelenti, *a felsőház külügyi bizottsága* szombaton délelőtt 11 órakor, *a képviselőház külügyi bizottsága* pedig szombaton délután 5 órakor ülést tart az elsőszámú bizottsági teremben. Tárgy: *tájékoztató a külpolitikai helyzetről.*

A képviselőház *összeférhetetlenségi* bizottsága, mint jelentik, csütörtökön, november 11-én 11 órakor tart ülést, amelyen *Pecsovnik* Ottó ügyét tárgyalja.

— A rádió műsora a török nemzeti ünnepen. A török köztársaság október 29-én, pénteken ünnepli kikiáltásának 20-ik évfordulóját. A török nemzeti ünnepről a magyar rádió külön műsorral emlékezik meg. Este 9 órakor „Atatürk népe" címmel hangzik el előadás, közben török zeneműveket mutatnak be és török költők verseiből mond el néhányat Somogyi Erzsi, a Nemzeti Színház tagja.

— Katolikus egyházi kinevezések. A hercegprimás Alár Istvánt Kőkeszire plébánosnak nevezte ki. Gróf Károly Budapest—lőportárdülői káplán Nagylégen, Bartal Lajos karancsági káplán pedig Felsőzellőn lett plébánoshelyettes. Olbrich Béla terézvárosi káplán Budapest-Lőportárdülőn lett káplán, Tempa Nándor tokodi és Gábris János piszkei káplánok pedig kölcsönösen áthelyeztettek.

— A kassai püspök Egerben. Madarász István kassai püspök Egerbe érkezett és látogatást tett Czapik Gyula egri érseknél.

A zongora kiváló szakemberei és óriási választék Sternberg hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

— Uj református középiskolai felügyelő. Pápai jelentés szerint a dunántúli református egyházkerület középiskolai felügyelőjévé a közgyűlés az ötvenháromévi tanügyi szolgálat után távozott Faragó János c. tankerületi főigazgató helyébe Trócsányi Dezső dr. teológiai akadémiai tanárt, okleveles középiskolai tanárt választotta meg.

— Esperesi kinevezés. Bubnics Mihály rozsnyói püspök Munka János vilkei plébánost kerületi esperessé nevezte ki.

Csillár METEOR csillárgyárnál vásároljon
Podmaniczky-utca 27. József-körut 44.

— Kormányzógyűrűs doktoravatás a Pázmány-egyetemen. A budapesti Pázmány Péter-tudományegyetem egyszerre kilenc végzett hallgatóját avatta kormányzógyűrűs doktorrá. Az új doktorok közül négy a jogi, egy az államtudományi, egy az orvosi, három a bölcsészeti doktorátust nyerte el. Az avatási ünnepség délelőtt 11 órakor volt s azon a kormányzót Stolpa József kultuszminiszteri államtitkár képviselte. A Hiszekegy éneke után Mauritz Béla rektor köszöntötte a kormányzó képviselőjét és a megjelenteket. Kuncz Ödön jogikari dékán ismertette a jog- és államtudományi doktorjelöltek felavatásának előzményeit, Issekutz Béla orvoskari dékán az orvosi doktorjelöltre vonatkozó előterjesztést tette meg, Lukinics Imre bölcsészetkari dékán a bölcsészeti doktorjelölteket üdvözölte. Valamennyi jelölt felolvasta doktori értekezése ismertetését, majd mindnyájan letették az esküt s a rektor, valamint a dékánok kézfogásával megtörtént a doktorráavatás. Stolpa József államtitkár, a kormányzó képviselője melegen üdvözölte az új doktorokat s figyelmükbe ajánlotta, hogy a „Sub auspiciis Gubernatoris"-doktorság kiváltsága további munkára kell, hogy ösztönözze őket. A gyürü átnyujtása után az új doktorok képviseletében az egyik doktor kérte az államtitkárt, hogy a kormányzónak juttassa tudomására hűségfogadalmukat s hálájukat. Az ünnepséget a rektor szavai és a Himnusz zárták be.

— Római hír. A katolikus félhivatalos sajtóirodához, a Magyar Kurirhoz légipostán levél érkezett, amelyben tudatják a Rómában élő kispapok, hogy valamennyien jólérzik magukat. Az iskolai év Rómában is november 3-án kezdődik. Előtte lelkigyakorlatot tartanak a teológusok. November 1-én a jezsuiták templomában, a Gasuban Vajda Ferenc a Loyolai Szent Ignác sírjánál mutatja be első

Napi hirek

A legkisebb látogató

A szerkesztőség folyosóján gőgicsélés jön elébem. Mosolygó arcú gyermek nyujtja felém a kezét. S ahogy megállít ez az édes mozdulat, egyszeriben megtudom, hogy a kicsi ösztönösen megérezte jövetelemkor, kit is keres az édesanyja.

Pedig a kicsi még csak 8 hónapos. Fiú. Apja szorongva várta érkezését, de máig sem tudja, megérkezett-e? Ahol ő van, oda nem juthat el gyermeke születésének híre. Sztalingrád elfoglalása után tudatták feleségével, hogy eltünt. Ha él, ha hősi halált halt, egyaránt apátlan ez idő szerint ez a kis gyermek és támasztalan a fiatal asszony.

Ahogy beszélgetünk, kibontakozik egy szomorú, mai sors. Kereskedelmi iskolát végzett az asszony, három nyelven beszél. Vágya mégis az volna, hogy nem irodában, hanem egy megértő kis családnál kaphasson elfoglaltságot, s gyermekét is magával vihesse. Főzni tud, háztartást önállóan vezetne, hűséget, szorgalmat, megbízhatóságot ígér. Kis lakását feladta, bútorát beraktározta. Bármikor indulhatna gyermekével együtt, hogy dolgozzon érte. Vidékre szeretne menni, jó levegőt, jó táplálékot szeretne a kicsinek, de lehetőleg nem messze Budapesttől, mert hiszen még várja, hazavárja az urát.

Ahogy néhány rövid szóból kibomlik ez a két élet, azonnal érzem, hogy nem hiába állított meg a gyermek gőgicsélés. Ma minden család áhítozik megbízható, hűséges házi támasz után. S talán sok olyan magyar család akad, ahol egy nyolchónapos, erőteljes, egészséges gyermek nem nyűgöt, hanem örömöt jelentene. Hiszem azt is, olyan lesz ez a család, amely együtt várja a hitvessel együtt a férjet, együtt tanítja beszélni a gyermeket, örül fejlődésének s arra gondol, hogy ilyen formában egy magyar hős gyermekének ad otthont addig is, míg Isten segítségével hazatér az apa s újra ő dolgozhatik kis családjáért.

Ha csakugyan jól érzem s akad ilyen magyar család, kérem, forduljon közvetlenül a következő címhez: N. F.-né, Budapest V. Tutaj-utca 1/b. magas földszint 3. Talán legjobb volna személyes találkozás alkalmával megbeszélni a részleteket s levenni a gondot a gyermekéért dolgozni akaró anya válláról.

Engedje az Isten, hogy legkisebb látogatóm hamarosan otthont találhasson.

Szentmihályiné Szabó Mária

— Győrffy-Bengyel Sándor síremlékének megáldása. Csütörtökön délután áldották meg a Kerepesi-temetőben az egy éve meghalt Győrffy-Bengyel Sándor vezérezredes, közellátási miniszter síremlékét. A temetőben megjelentek Győrffy-Bengyel Sándor özvegyén és fiain, valamint a családtagokon kívül Szász Lajos m. kir. közellátásügyi miniszter, bárczi-házi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár, a honvédelmi miniszter képviseletében Ghimessy Frigyes altábornagy, a honvédvezérkar főnöke képviseletében Hankovszky Gyula dr. vezérőrnagy, Bárdossy László ny. miniszterelnök, vitéz Littay András ny. vezérezredes és sokan mások az elhunyt nagynevű katona és államférfi tisztelői közül. Az egyházi szertartást végző lelkész kegyeletes szavakkal emlékezett meg a magyar kenyér miniszteréről, akinek minden munkáját az Isten, haza magasztos érzése vezetett. A halál a munka mellől szólította el, mint a hatalmas tölgyet, melyet szélvész dönt le. Hihetetlen munkabírás, mélységesen vallásos, de megértő katonaszív vezette minden munkáját Győrffy-Bengyel Sándornak. Az egyházi szertartás után a síremléket megkoszorúzták, melynek felírása: Győrffy-Bengyel Sándor vezérezredes, közellátási miniszter, 1886—1942.

— Miniszteri biztosi kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Popovics L. Milán országgyülési képviselőt a Titeli—Tisza—Duna töltésfenntartási és belvízszabályozó társulat, Szirányi Béla ny. miniszteri tanácsost az Ujvidéki ármentesitő, lecsapoló és öntözőtársulat ügyeinek igazgatására min. biztosul történt kirendelése alól felmentette és e két társulat egyesüléséből megalakult Ujvidék-Titeli ármentesitő és belvízszabályozó társulat önkormányzatát 1943 október 1-étől kezdődőleg két év tartamára felfüggesztette és erre az időre a társulat ügyeinek igazgatására miniszteri biztosul Popovics L. Milán országgyülési képviselőt kirendelte.

— Egyetemi tanári kinevezések. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a budapesti Pázmány Péter-tudományegyetem bölcsészettudományi karán Mendöl Tibor dr., a kolozsvári Ferenc József-tudományegyetem orvostudományi karán Mihalik Péter dr., bölcsészettudományi karán Hantos Gyula dr., matematikai és természettudományi karán Varga László dr., a szegedi Horthy Miklós-tudományegyetem orvostudományi karán Ivanovics György dr., a József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem gépész- és vegyészmérnöki karán Vörös Imre dr., a mezőgazdasági és állatorvosi karán Sályi Gyula dr. egyetemi nyilvános rendkívüli tanárokat egyetemi nyilvános rendes tanárokká kinevezte.

— Vitéz Nagy Iván dr. előadása az ujvidéki Balkán-intézetben. Most tartotta ezidei első ülését az ujvidéki keleti kereskedelmi főiskola Balkán intézete, amelyen az intézet felkérésére v. Nagy Iván dr. min. osztálytanácsos tartott előadást „Nagy-Bulgária és kulturája" címmel. Az előadó részletesen ismertette Bulgária történelmét és részletesen foglalkozott a bolgár kultura multjával és jelenével. A nagy tetszéssel fogadott előadást Kádár László dr. főiskolai rendes tanár, a Balkán-intézet vezetője köszönte meg, majd Tahy István dr. főiskolai rendes tanár tartott előadást „A balkáni forgalom Közép-Európa pillére" címen.

— Bonczos Miklós és Szabó Imre felszólalása a Kálvin-szövetségben. A Kálvin-szövetség választmányi ülésén Szabó Imre református esperes, lelkészi elnök üdvözölte az új világi elnököt, vitéz Bonczos Miklós államtitkárt abból az alkalomból, hogy a hadigondozó hatóság elnökévé választották, Bonczos Miklós államtitkár válaszában hangsúlyozta, hogy a hadiárvák felkarolásának szép munkájára hittel és örömmel vállalkozik. A továbbiakban bejelentették, hogy a szövetségben „A kálvinizmus a közéletben" címmel előadássorozatot indítanak.

— A fronton küzdő honvédeink is gondolnak a katolikus diákotthon mozgalomra. *Az orosz fronton küzdő honvédeink hazajáró gondolatának újabb bizonyítéka érkezett haza. Honvédeink messze Oroszországban is figyelemmel kísérnek minden hazai eseményt és szívesen vállalnak áldozatot a nemes célok mielőbbi eléréséért. Ennek szép példáját adta Bencze János tartalékos zászlós, aki az F 733 tábori postáról Pécsre irt levelében azt irja, hogy mélyen átérzi az Actio Catholica országos elnöksége által elindított katolikus diákotthon-mozgalom nagy jelentőségét és 50 pengőt küld a mozgalom céljára.*

— Reggel héttől este hétig nyitva lehetnek a virágüzletek. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelmi miniszter abból a célból, hogy a Mindenszentek és halottak napja alkalmával a temetőlátogató közönség virágszükségletét nehézség nélkül beszerezhesse, a folyó évi október hó 31. napjára eső vasárnapot illetőleg a belügyminiszterrel egyetértve megengedte, hogy az élővirágok árusítására berendezett nyilt árusítási üzletek október 28, 29, 30, 31. napjain, továbbá november 1. és 2. napján reggel 7 órától este 7 óráig megszakítás nélkül nyitva tarthatók legyenek. Ugyanez idő alatt élővirágok a székesfőváros nyilt placai és a vasárcsarnokokban, valamint az utcán is árusithatók.

— Raffay Sándor püspök a leventemunka egyházi felkarolásáért. Raffay Sándor evangélikus püspök körlevelében felhívja az egyházi alkalmazottakat, hogy mindenben legyenek a leventeintézmény vezetőinek segítségére. Kiemeli, hogy a leventeintézmény munkájában az utóbbi időkben örömmel figyelhető meg a vallásos nevelő tényezők egyre nagyobb szerephez juttatása, s gondot fordítanak arra is, hogy idegennyelvű testvéreink között elszórtan élő magyar leventék szintén bekapcsolódhassanak a magyar életbe.

— Kinevezés a kolozsvári tanárvizsgálóbizottságba. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balanyi György dr. egyetemi ny. r. tanárt a történelemre az 1943—44. tanévre a kolozsvári állami középiskolai tanárvizsgáló bizottság tagjává kinevezte.

— Sir Dudley Pound temetése. Londonból jelentik: Sir Dudley Pound nagyadmirális és két hónappal ezelőtt elhunyt feleségének hamvait szerdán nagyszabású gyászünnepély keretében egy brit cirkáló fedélzetéről a Csatornába vetették. Sir Andrew Cunningham, az elhunyt nagyadmirális utóda szintén résztvett a szertartáson.

— Előadás a dunai hajózásról. Töry Kálmán miniszteri osztálytanácsos, a magyar mérnök- és épitészegylet előadássorozatában „Duna" címmel előadást tartott. Előadásában a dunai hajózás időszerü kérdéseit ismertette, majd bejelentette, hogy a Budapest feletti Dunaszakaszon a huszonöt deciméteres hajózómélységet kívánják elérni, míg a Budapest alatti szakaszon a tengerjáró hajók részére lehetővé akarják tenni az állandó közlekedést.

Ime ezért használom az új Tokalon pudert

mondja TROUBETZKOY ÁLLA HERCEGNŐ.

- Igen sok legújabb divatú, előnyös árnyalatban készül.
- Finomabb és könnyebb, mint sok más általam eddig használt puder.
- Szeretem valódi francia virág-parfümjének nagyszerű illatát.
- Meggyőződtem róla, hogy egész nap tapad az archoz, ami nem minden puderről mondható.
- Szélben, esőben is biztositja arcbőröm üdeségét és báját.
- Bizonyos vagyok benne, hogy ilyen áron nem kaphatnék jobb pudert.

Fenti megállapitások a Magyarországon készülő Tokalon puderre is vonatkoznak.

— Német professzor előadása Debrecenben. Carl Schuchard dr. német szájsebész előadást tartott a debreceni egyetemen, majd Csilléry András dr. társaságában megtekintette a Hortobágyot és Debrecen nevezetességeit.

— A Hermann Göring hadosztály őrzi Szent Benedek hamvait. *Berlinből jelentik: A Szent Benedek-rendi szerzetesek világhírű anyarendházát a Cassino-hegyen amerikai repülők támadták meg. A repülők bombáikkal eltalálták a püspöki palotát és szétrombolták a sodronypályát is. Gregorio Diamra püspök, a kolostor főapátja kijelentette, hogy a rend székháza a legnagyobb veszélyben van, s pótolhatatlan értékeit az a veszély fenyegeti, hogy a bombák következtében elpusztulnak. A kolostor egyik szerzetese Szent Benedeknek és nővérének, Szent Skolasztikának hamvait a Hermann Göring hadosztály védelme mellett Rómába szállitotta, hogy legalább a nagy szent hamvait megvédjék a pusztulástól.*

Palugyai Győző Viktor
szűcs új modelljei
Budapest, IV., Váci-utca 15.

— Választmányi ülések az országos magyar sajtókamarában. Az országos magyar sajtókamara igazgatóválasztmánya november 6-án délelőtt 11 órakor a magyar sajtó házában (VI. Andrássy-út 101. félemelet) ülést tart. Tárgy: Folyóügyek, az 1944. évi költségvetési előirányzat, esetleges indítványok. A sajtókamara kiadói főosztályának választmánya ugyancsak november 6-án, fél 12-kor, a kamara ujságírói főosztályának választmánya ugyanezen a napon déli 12 órakor tart ülést. A főosztályok választmányának ülésein folyóügyekkel, a jövőévi költségelőirányzattal és a kamarai tagdíjak megállapításával foglalkoznak.

Kérelem!

Súlyos szívbajban szenvedő, nyomorgó úrileány, aki ruháját nem tudja kiváltani, télikabátja sincsen, a jószívű emberekhez fordul, segítsenek rajta! Adományokat „Ehező" alatt a kiadóba kér.

Tilos a sirok és sirboltok kivilágitása Mindszentek és halottak napján

Szendy Károly polgármester felhivja a temetőlátogató közönség figyelmét arra, hogy az érvényben lévő rendelkezések következtében a sírok és sírboltok kivilágítása Mindszentek és halottaknapja alkalmából *ebben az évben tilos.* Kéri a polgármester, hogy a sirok kivilágitására szánt sirlámpák, mécsesek és gyertyák árát adja a közönség a hősök sirjainak gondozására, a temetőben erre a célra felállított perselyekbe. Felhívja egyben a polgármester a közönséget, hogy a rendkívüli viszonyokra való tekintettel *minél rövidebb ideig tartózkodjon a temetőben.*

— **Összegyüjtik a használhatatlan és nélkülözhető tárgyakat.** Az anyagellátás mostani helyzetében a fővárosnak jelentős érdeke fűződik ahhoz, hogy a hivatali és intézeti kezelésben lévő és használhatatlanná vált, vagy nélkülözhető berendezés- és felszereléstárgyakat központi helyre juttassák, ahol kellő felhasználásukról egységesen történik majd intézkedés. A polgármester felhívta ezzel kapcsolatban a főváros összes hivatalait, intézeteit, hogy különösen azokat a holmikat, amelyek részben vagy egészben vasból, illetve fémből készültek, október 30-ig szállítsák be a főváros gazdasági hivatalába.

Törvényszéki tudósitónk jelenti

Kiszely Alajos dr. és Rupprecht Olivér sajtórágalmazási perében elrendelték a bizonyitást. Rupprecht Olivér és Ráttkay R. Kálmán főszerkesztők — mint az Uj Magyarság erről már beszámolt — sajtó utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétsége címén bünvádi feljelentést tettek Kiszely Alajos dr. ügyvéd és Vajna Ernő dr., a nyilaskeresztes párt volt tisztviselője ellen. A vád szerint Kiszely Alajos az azóta megszünt Pesti Ujság 1942. évi április 20-iki számában cikket irt, amelyben többek között azt állitotta, hogy Rupprecht Olivér és a Magyarság több fontos szerepet betöltő munkatársa ellen zsarolás büntette miatt eljárás van folyamatban. „A magyarság és a sajtóetika — irta a cikk — ezért nagyon távol esnek egymástól." A cikk főcimét és alcimeit Vajna Ernő dr. adta meg, aki annakidején a Magyarság szerkesztőségében titkárként működött. Kiszely Alajos és Vajna Ernő a budapesti büntetőtörvényszék Lengyel-tanácsa előtt megtartott főtárgyaláson beismerték a cikk megirását, illetve címekkel való ellátását. Mindketten kérték közérdekből és jogos magánérdekből a valóság bizonyitásának elrendelését. Zsarnóczay János dr. ügyvéd a főmagánvádlók nevében részben hozzájárult a bizonyításhoz, de csak abban a keretben, ami szorosan összefügg a tárggyal, illetve az inkriminált kitételekkel. Zsarnóczay dr. ezenkívül ellenbizonyitékokat ajánlott fel. Az ügyben csütörtökön volt a folytatólagos főtárgyalás. A büntetőtörvényszék Lengyel-tanácsa ekkor hirdette ki határozatát, mely szerint a valóság bizonyitását a cikk inkriminált részeire elrendelte. Elrendelte a törvényszék több bírósági ügyirat beszerzését és számos tanu kihallgatását. Az elrendelt bizonyitás kiterjed arra az állitásra is, hogy Rupprecht Olivér főmagánvádló anyagi ágon nem árja származású." A mellözött ellenbizonyitási indítványok elutasitása és a cikkben foglaltakon túl terjedő bizonyitás elrendelése, valamint a felesleges bizonyitási anyag felvétele miatt a főmagánvádló jogi képviselője semmisségi okot jelentett be.

—

Frühwirth Mátyás és a dalosszövetség közötti harc ismét a bíróság előtt. Évek óta pereskedés folyik az országos magyar dalosszövetség feloszlatása körül. Az ügy vádlottja Frühwirth Mátyás, volt országgyülési képviselő, a magyar dalosszövetség volt ügyvezetője, aki ellen az ügyészség felhatalmazására hivatalból üldözendő, sajtó útján elkövetett rágalmazás címén emelt vádat. Eljárás indult ezenkívül Frühwirth ellen magánvádas alapon a dalosszövetség sérelmére elkövetett rágalmazás és becsültesértés vétsége miatt is. Többször volt már tárgyalás az ügyben és a bíróság széleskörü bizonyitást rendelt el. A budapesti büntetőtörvényszék Lengyel János dr. tanácsa csütörtökön foglalkozott újból a rágalmazási perrel. Kiderült a főtárgyaláson, hogy az inkriminált állításokat tartalmazó cikk a „Nemzetör" 1939 december 18-iki számában jelent meg. Frühwirth ebben azt állitotta: valótlanság, hogy a dalosszövetség feloszlatása az ő ügyvezetői működésének a következménye. Ezzel szemben az az igazság, hogy Nevelős Gyula, a dalosszövetség miniszteri biztosa tudatosan valótlan megállapításokat tett és ennek következtében oszlatta fel a belügyminiszter a dalosszövetséget. A cikk további része szerint Nevelős Gyula különböző hivatali visszaéléseket követett el, továbbá sorozatos vizsgálati szabálytalanságokat és ezek miatt ellene bünvádi és fegyelmi eljárás indult. A felolvasott sajtóközleményre vonatkozóan Frühwirth kijelentette, hogy azt ő irta, de nem érzi magát bünösnek, mert jogos magánérdek vezette a cikk megirásánál. Kérte a valóság bizonyításának elrendelését. A törvényszék úgy határozott, hogy széleskörü bizonyitó eljárást folytat le, s ennek keretében helyt ad az ellenbizonyitási indítványnak is.

Szinház, Film, Müvészet

Antal, Bornemisza, Lukács és Zsindely miniszterek is beléptek az irodalompártoló társaságba

Novemberben osztják ki a dijakat a magyar irók között

Az *Uj Magyarság* annakidején részletesen foglalkozott azzal a nemzeti kulturát szolgáló lelkes mozgalommal, amelyet vitéz *Szabó* Lajos dr., a magyar ügyvédek nemzeti egyesületének elnöke indított, amikor a magyar irodalompártoló társaságot megalapította. Kezdeményezésére, amely *az irodalmi hagyományokat őrző és a nemzeti újjászületés* szolgálatában álló irodalom és irók erkölcsi és anyagi támogatását akarja biztositani, felfigyelt az egész magyar társadalom. Az év elején tartott alakuló közgyülésig kétszázketten jelentették be csatlakozásukat s ez a szám azóta ötszázötvenre növekedett. A tagnévsorból kiderül, hogy a társaság már most is *a társadalom minden rétegének képviselőit egyesíti magában,* nincsen olyan épitő szándékú politikai párt és társadalmi szervezet, amelynek tagjai ne szerepelnének ebben a névsorban s ez a körülmény kétségbevonhatatlanul bizonyitja, hogy az irodalompártoló társaság minden *politikai kereten felül álló,* a magyar irodalom és irók érdekeit *rejtett szándékok nélkül, önzetlenül* szolgáló társadalmi összefogás. Fizikai és szellemi munkások, képviselők, ügyvédek, mérnökök, orvosok, tanárok, lelkészek, iparosok, kereskedők, gazdálkodók és földmívesek közé — felismerve az elért eredmények jelentőségét — beléptek a tagok sorába *Antal* István, *Bornemisza* Géza, vitéz *Lukács* Béla és *Zsindely* Ferenc miniszterek is.

A belügyminiszter a napokban hagyta jóvá csekély módositással az alapszabályokat. Vitéz Szabó Lajostól, a társaság elnökétől kapott információk szerint ezek a módosítások nem okoztak lényegbe vágó változásokat. A módosítások közül az *irodalmi bizottság* összetételének változása tarthat számot a közvélemény érdeklődésére. Ennek a bizottságnak az a feladata, hogy *javaslatot tegyen a közgyülés által megszavazott évi pénzösszeg személyi szerinti szétosztására* vonatkozólag. A bizottság javaslata azonban még nem döntés, a javaslatot előbb a választmánynak kell elfogadnia, hogy az irók támogatására szánt összeg kiosztható legyen. Az eredeti tervek szerint a bizottságban a tisztikar öt tagján kivül a választmány saját kebeléből küldött volna ki két tagot s nyolcadik és kilencedik tagként az országos irodalmi és művészeti tanács két tagja szerepelt volna. Az irodalmi bizottság összetétele most úgy módosult, hogy a választmány kettő helyett négy tagot küld ki, s így a *kilenctagú bizottság a tisztikar öt tagjából és a választmány négy tagjából áll.* Az irodalmi és művészeti tanács tagjainak a bizottságba való kiküldetésétől a kultuszminiszter eltekintett, ami a társaság megbecsülését jelenti a hivatalos világ részéről.

Az alapszabályok jóváhagyása után most már *összeülhet a közgyülés,* amely arról dönt, hogy az 1943. évben összegyült tagdíjakból *mennyit oszthat ki a társaság a magyar irók között.* Értesülésünk szerint igen tekintélyes összeg megszavazásáról lehet szó, mert a tömeges csatlakozások következtében már eddig is *ötvenzer pengőnél* nagyobb összeg áll a társaság rendelkezésére. Az alapszabályok jóváhagyása előtt nem volt lehetőség a közgyülés által megszavazott összegek szétosztására, most már azonban, érthető okokból, éppen a magyar irók érdekében *sürgősen* el kell juttatni hozzájuk a támogatásra szánt összeget. A társaság elnöksége a közgyülést *november 14-ére* hivta össze az ügyvédi kamara dísztermébe. Hír szerint a kiosztott összegeken felül még ez évben igen jelentős összegü *irodalmi díjat* tűz ki a társaság, amelynek most fokozott erővel meginduló munkája kétségkivül ismét felhívja magára a magyar társadalom figyelmét s bizonyos, hogy a társadalom rokonszenve újabb tagok csatlakozásában is megnyilvánul.

Medgyaszay Vilma

Ismét fölfedezték, szeretik, elismeréssel ünneplik. És még pompázatosabban kivirágzott húszegynéhány éve megérett, de még mindig friss, elbüvölően gazdag elevenségü, színes előadóművészete. Vegyes értékü s műfajú számai közül tökéletesen csupán a külföldi szerzőktől műsorára vett zenei balladák tetszettek. Megrázó színjátszó tehetséggel tolmácsolta Gauzien, Schumann és Musszorgszkij miniatür-remekeit. Elgondolkoztató, miért tündökölt különös varázzsal a német, francia s az oroszból fordított szöveggel az ajkán? Mintha csak lerázta volna hirtelen magáról a kénytelen-kelletlen cipelt koloncot, a sok aprólékos, terhes figyelmezést, érdekszempontot, aprópénzre váltott művészetének meghatározott kedvtelésekre igénybevett kifejező kellékeit és végre magának, a maga tiszta örömére bugyogtatná korlátlan szabadságérzéssel, szárnyaló hittel daloló lelkének hévforrásait.

Milyen magyarul furcsa, keserűn szomorú a Medgyaszay Vilma művészsorsa... Akárcsak az Adyé! Kiszolgáltatta magát, felfigyelő közvélemény hiányában, a „megbélyegzett faj"-nak, amely nagy árat fizettetett a felkarolásért. Ady a borba, mámorba menekült a lelkiismeretfurdalás, a zsenijét tépő kétlakiság miatt. Medgyaszay Vilma megalkudott és látszólag azonosult kenyéradó pártolóival, magára erőszakolva azok ízlését, gondolkodását, szórakozásait. Nagyrészt még ma is a régi hódolókból álló közönsége a tulajdonjog, a birtoklás gőgös örömével tapsolt neki. Közöttük ülve, szinte megbújva, mint kéretlen idegen, mégis úgy éreztem, a mienk ez a páratlan művésznő, hozzánk tartozik, zseniális képességei a fajtánk ismertető jegyeit leplezik le. És talán most, másodvirágzásának aranyló csillogásában; intő példát ad a megpróbáltatásokban megedzett új magyar közvéleménynek, hogy becsülje meg, elkallódni többé ne engedje értékeit, hiszen bennük és általuk tisztul átlátszóvá közösségi tudata... **H. G.**

* **A Tartuffe a rádióban.** A Nemzeti Kamaraszinház most újította fel Moliére Tartuffe című vigjátékát. A rádió a pénteki előadást este 6 óra 35 perckor közvetíti a színházból Budapest I. műsorán.

* **A Délvidéki Szemle** közli Berczik Árpád tanulmányát Széchenyi első felvidéki utazásáról és Bognár Cecil, Madáchy László, Pálos Károly, Halasy-Nagy József, Kádár László, Halász Pál és Fröhlich Pál irásait.

Veszprémben készül az első magyar repülőfilm

A hősiesség és a végsőkig való helytállás époszának igérkezik az a nagyszabású magyar repülőfilm, amelynek külső felvételei már második hete folynak Veszprémben a légierő harcigépeinek közreműködésével. A készülő film egy fronton harcoló tábori repülőtér életét viszi majd vászonra három lebilincselően izgalmas harci kaland keretében, amelyeket érdekesen bonyolított kémtörténet is tarkit. A film szereplői repülők; tisztek és altisztek, akik utolsó leheletükig teljesitik kötelességüket. Az ujdonság címe: „Egy gép nem tér vissza", főszereplői *Jávor* Pál, *Lukács* Margit, *Kovács* Károl , továbbá *Juhász* József, *Pethes* Ferenc, *Vértes* Lajos, *Kelemen* Lajos és *Gonda* György. A forgatókönyvet *Bilisitzky* András irta nyirádi *Szabó* Imre regénye nyomán. Az ujdonságot *Pacséry* Ágost rendezi.

A keresztény munkásifjak képzőművészeti kiállitása

A keresztény munkásifjak országos szövetsége József-utca 41. szám alatti kultúrtermében képzőművészeti kiállitást rendezett, amelynek anyaga az ifjúság eddig ismeretlen és meglepő képzőművészeti készségét tárja fel. A legtöbb müvön meglátszik a szakszerü képzés hiánya, de felcsillan a tehetség, amelyet a társadalomnak fel kell karolnia. A kis tanoncok, munkásifjak ecsetkezelése, meglátása, szobrászati kifejezésmódja a dolgozók kultúrájának emelkedéséhez vezető utat mutatják. A bírálóbizottság tagjai, akiket a képzőművészeti főiskola, az iparrajziskola tanárai és a művészvilág jelesei közül válogattak ki, elismerő szóval és biztatással nyilatkoztak a kiállitott munkákról. A szövetségnek és a rendező testületnek egyik célja, hogy ezzel a kiállitással az ifjakat a szabadidő célszerü felhasználására és a művészet szeretetére ösztönözze.

* **Noiret Irén sikere Kassán.** Noiret Irén, a kiváló énekművésznő nagy sikerrel szerepelt Kassán a Schalkház-szálló nagytermében rendezett hangversenyen. Horváth János hegedűművész és vitéz Pongrácz István zongoraművész is sok tapsot kaptak.

* **Az Éneklő ifjúság,** a magyar tanuló fiatalság egyetlen zenei folyóirata legújabb számában a barokk zenét és Beethoven művészetét mutatja be. A vonzó kiállitású, sok kótapéldával megjelenő folyóirat cikkeit Kodály Zoltán, Gárdonyi Zoltán, Kelemenné Péterffy Ida, Raich István, Rajeczky Benjámin, Szabolcsi Vencel, Veres Sándor irták.

Uray Tivadar és Szörényi Eva a Zöldnadrágos lovag főszereplői

Jelentettük, hogy a Nemzeti Színház soron következő ujdonsága Tirso da Molina spanyol iró „Zöldnadrágos lovag" cimü színdarabja lesz. Tirso da Molina a régi spanyol irodalom egyik elfelejtett reprezentánsa, aki Lope de Vega tanítványaként nagyon sok olyan színjátékot irt, amely hosszú időn keresztül müsordarabja volt különösen a spanyol, francia és olasz színházaknak. Tirso da Molina az 1600-as évek végén élt és színjátékaiban a kor könnyü, vidám oldalát dolgozta fel, mulatságos és szellemeskedő formában. A „Zöldnadrágos lovag" is ehhez a tipushoz tartozik: témája az, hogy a fiatal, szép, de aránylag szegény ifjú hölgy nem tudja elnyerni választottja szerelmét, mert az gazdag házasságra gondol. Amikor az ifjú lovag Madridba megy, hogy elvegyen egy gazdag lányt, a nemes kisasszony utána ered — zöldnadrágban, ifjú lovagként. Molina színdarabja tele van kedves ötletekkel és úgynevezett váratlan, hatásos fordulatokkal. A színdarabból Németh Antal dr. irányitása mellett csütörtökön délelőtt kezdődtek meg a próbák. A címszerepet Szörényi Éva játssza, ez szinésznői pályafutásának első nadrágos szerepe. Trisztant Uray Tivadar alakitja, Mendot Pataki Jenő személyesiti meg s a kalandos, gazdagságra vágyó lovagot Ungvári László. Szerepel még a spanyol szinjátékban Makláry Zoltán és Olty Magda. A diszleteket Horváth János tervezi, a fordítás munkáját Lendvay István végezte.

Bemutatkozott a kassai operaegyüttes

Kassa, október 28.

Ahhoz a mozgalomhoz, amelynek célja a magyar zenei élet vidéki kifejlesztése, a folyó évadban a kassai nemzeti színház is csatlakozott. Körössy Zoltán igazgató tervei szerint a társulat az idén tiz operaestet rendez, részben saját operatársulata, részben fővárosi operaénekesek közreműködésével. Az első operaest szerdán este zajlott le diszes külsőségek között. A zsufolásig megtelt nézőtéren megjelent Kassa számos egyházi, társadalmi és katonai előkelősége, a város müvészbarát polgármesterével, *Pohl* Sándorral az élen. A társulat *Szőts* D. Péter rendezésében a Pillangókisasszonyt adta elő *Orosz* Juliával, az Operaház énekesnőjével a címszerepben. Pinkerton szerepét *Király* Sándor énekelte, aki ugyancsak tagja az Operaháznak s állami dalszinházunk művészei közül még *Csóka* Béla és *Rácz* Tilda lépett fel a kassai ünnepi esten, mig a helybeli társulat tagjai sorából *Kürtös* Károly, *Joób* Tilda, *Károlyi* Vilmos, *Gárdonyi* László és *Vándory* Kálmán működött közre.

Zenekari Beethovenest

Egy délszaki művész rendszerint nehezen birkózik meg az északi szellemiséggel és vérmérseklettel. Akaratlanul is módositja előadásában az eredeti mű jellegét. A maga felfogásához hasonlitja. Ritka az olyan muzsikus, aki olasz létére teljesen belemerül a német zeneköltészetbe, azzal szinte azonosul, együtt dobog a szive az életrehivott alkotás lélekzetvételével. Failoni, Operaházunk legkiválóbb Wagner-karmestere, számos alkalommal adta tanujelét annak, hogy mint hangversenyelőadó, Beethoven müveit is bensőséges együttérzéssel szólaltatja meg. Legutóbbi estién a második és ötödik szimfóniát vezényelte tüzes lendülettel. Közreműködött Böszörményi Nagy Béla zongoraművész. A B-dur versenyművet tolmácsolta élvezetesen.

* **Mascagni a Vatikánban helyezi biztonságba müveit.** Chiassoi értesülés alapján jelentik, hogy Mascagni, a „Parasztbecsület" világhirü szerzője a napokban kihallgatáson jelent meg a pápánál és engedélyt kért arra, hogy müveinek kéziratait a Vatikánban helyezze biztonságba. A pápa beleegyezett és igy Mascagni müvei a Vatikánban kapnak helyet megőrzés céljából.

* **Bókay-darab a finn frontszinházakban.** Helsinkiből jelentik: A helsinkii nemzeti színház társulata közvetlenül az arcvonal mögött három különböző frontszinházban mutatta be Bókay János „Első szerelem" cimü darabját.

UM

Uj bolygó tünt fel a Merkuron tul

Berlin, november 19.

A treptowi csillagvizsgáló új bolygó felfedezését jelenti, amely a Merkuron túl tünt fel. Az új égitest nagysága közel akkora mint a földé. Jelentkezésével egyidőben erős napfoltokat észleltek. A tudósok feltevése szerint a világűrből jövő égitestről van szó, amely belejut a nap vonzási körébe. A bolygó egyre növekvő gyorsasággal közeledik a naphoz. Ha megtartja pályájának mostani irányát, akkor feltehető, hogy belátható időn belül belezuhan a napba. A csillagászok úgy vélik, hogy ez a kozmikus esemény valószínűleg a naphoz közeleső bolygókon is éreztetni fogja bizonyos mértékig hatását.

— Gyergyócsomafalva bő gyermekáldása. A Székelyföld egészséges népszaporodási arányszáma az egész országban közismert. Szép példa erre Gyergyócsomafalva. A községnek ötezernél alig valamivel több lakosa van és bár földje legnagyobbrészben kopár, mégis 1200 az iskolaköteles gyermekek száma, úgyhogy 22 tanerős iskolára volt szükség. A bő gyermekáldásra jellemző, hogy ez évben is 48 olyan édesanya kapott kitüntetést, akinek több mint kilenc gyermeke van.

— Uj tanszékek a magyar egyetemeken. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter minap elhangzott költségvetési beszédében bejelentette, hogy a magyar egyetemeken hét új tanszéket állított fel. Egyetemeink a tudomány ápolása mellett az életre készítenek elő s ezért a magyar kultúrpolitika gondoskodik róla, hogy lépést tartsanak az élet állandóan jelentkező igényeivel. A hét új tanszék felállítása ezeknek a jelentkezett igényeknek felismeréséből származik. A vegyészhallgatók létszámának jelentős növekedéséért és főleg azért, hogy az iparban elhelyezkedő vegyészek részére a tehnológiai ismeretek is kellő mértékben előadhatók legyenek, a kultuszminiszter tanszéket szervezett a budapesti tudományegyetemen colloid kémia és kémiai tehnológia részére. Az új rendszerű gyógyszerészképzéssel kapcsolatos a szegedi tudományegyetemen az új gyógyszerismereti tanszék felállítása. A műegyetemen az aerotehnika kapott új tanszéket, amelynek fontosságát a repülőgépépítés eredményei önmagukban igazolják. A Sopronban székelő bányamérnöki karon a magyarországi olajvállalatok áldozatkészségéből alapítványi tanszék létesült az olajkutatás és olajbányászás részére. Ennek működése biztosítja majd, hogy a hazai olajkutatás részére elsőrangú saját szakembereink legyenek. Az ország örvendetes területi meggyarapodása folytán az eddiginél nagyobb szükség van kohó- és erdőmérnök képzésére. Ezért állította vissza Szinyei Merse Jenő Sopronban az 1934-ben megszünt kohógéptani és erdőhasználattan tanszékeket. A hungarológiai tudományok egyetemi művelésének továbbfejlesztését célozza a honfoglaláskori magyar régészt Kolozsváron januárban felállítandó önálló tanszéke. Ennek a magyar szempontból oly fontos tudományágnak, amelynek eredményei az egész világ tudományos köreit foglalkoztatják, eddig nem volt Magyarországon egyetemi tanszéke.

— Uj kormányfőtanácsosok. A kormányzó miniszterelnök előterjesztésére vitéz Makray Lajos címzetes prépost, tolnai plébános, az országgyülési képviselőnek az egyházi élet és közélet terén szerzett érdemei elismeréséül Szekeres Bónis szentbenedekrendi áldozópap, okl. középiskolai tanárnak, a balatonfüredi gyógyfürdők kormányzójának a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

— Zárolt műgyapotból szőnyeget készít. A közellátási hivatal ellenőrei, az anyaghivatallal karöltve, vizsgálatot tartottak Pollák Artur tatai szőnyegszövőgyár telepén. Megállapították, hogy Pollák Artur a honvédelmi célra zárolt műgyapotszálból 2138 kg-ot az anyaghivatal engedélye nélkül szőnyeggyártásra használt fel. Pollákot a honvédelmi törvénybe ütköző cselekménye miatt átadták a katonai ügyészségnek.

— Uj prorektor a debreceni egyetemen. A debreceni egyetemen Haendel Vilmos dr. lemondása folytán megüresedett prorektori állást az egyetem elektorai Bozóky Ferenc egyetemi tanárral töltötték be. Bozóky 1923 óta tanára a debreceni egyetemnek, ahol a statisztikát adja elő. Pályáját 1914-ben a nagyváradi jogakadémián kezdte s közvetlenül a békekötés után két éven át a központi statisztikai hivatalnál dolgozott.

Házasság

Kacsó Judith és *Schmogrovits* Ernő ber 20-án délután 6 órakor tartják esküt Budapesten, a Kálvin-téri református mban.

Ildikót eljegyezte *Szőnyi* Jenő dr. n külön értesítés helyett.)

Gizella és *Kovács* Imre november élután 5 órakor tartja esküvőjét Rákos- a Máv-telepi római katolikus plébániaban.

Ernszt Sándor emlékezete

Ernszt Sándor apostoli protonotárius, volt miniszter halálának ötödik évfordulója alkalmából az Ernszt Sándor emlékbizottság kegyeletes megemlékezést tartott a központi katolikus körben. A közönség soraiban megjelent *Apor* Vilmos báró győri püspök, *Szendy* Károly polgármester, valamint igen sok felsőházi tag, országgyülési képviselő és fővárosi bizottsági tag. A Hiszekegy elhangzása után *Toperczer* Ákosné mondott beszédet, amelyben hangoztatta, hogy a nacionalista keresztény tömegek a trianoni nehéz idők alatt Ernszt Sándorban és Wolff Károlyban találtak vezérükre a fővárosban. *Ernszt Sándor igyekezett belevonni a nők társadalmi munkáját is a pártéletbe.* Azt akarta, hogy a női lelkiség érvényesülhessen a politikában. De fontosnak tartotta ezt gazdaságpolitikai szempontból is, mert hiszen *a családon belül a nő a javak elosztója.* Toperczer Ákosné után *Liptay* Sándor felsőházi tag mondotta el ünnepi emlékbeszédét. Rövid visszapillantást vetett a milleneumi időkre, amikor Ernszt Sándor pályája megindult. A fiatal pap igen jól meglátta *az óriási fejlődés mögött rejtőzködő bajokat,* egy idegen fajta térhódítását, amely a maga képére akarta átformálni a fővárost. Az összeomlás után Wolff Károllyal együtt megindította a harcot, hogy *ez a főváros nemzeti és keresztény legyen.* Alkotásai ma is élnek és *lélekben átformálták Budapest népét.* Az emlékbizottság egyébként vasárnap délelőtt tíz órakor szentmisén vesz részt a kerepesi temető kápolnájában, majd utána megkoszorúzzák Ernszt Sándor sírját.

— Kassa polgármesterének köszönete. A következő sorokat kaptuk Kassáról: Tekintetes szerkesztőség! A Kassa hazatérésének ötödik évfordulója alkalmából rendezett kassai napokon, az Uj Magyarság olyan kedvesen és az ünnepi alkalomhoz annyira méltó módon emlékezett meg Kassa ünnepéről, hogy kötelességemnek tartom a tekintetes szerkesztőségnek ezért őszinte köszönetet mondani. Támogatásukat és jóindulatukat a jövőben is kérve, vagyok teljes tisztelettel: Pohl Sándor dr. polgármester.

— A pécsi tudományegyetem névünnepe. Pécsről jelentik: Pénteken délelőtt tartotta az Erzsébet-tudományegyetem névünnepét díszközgyülés keretében. Az egyetem auláját zsufolásig megtöltötte az előkelő közönség, melynek soraiban a város társadalmának számos vezető egyénisége is helyet foglalt. A díszközgyülést Ángyán János dr. rektor magnificus nyitotta meg, majd vitéz Surányi Unger Tivadar dr. egyetemi tanár tartotta meg előadását a közgazdasági alapigazságokról. A gazdaságtudomány elméleti és módszertani alapjainak fejtegetése után a pénzérték és az árszínvonal alakulására vonatkozó alapigazságokat ismertette. Ennek kapcsán hangsúlyozta, hogy a termelés fokozása különösen a háború idején nagyon fontos. Kiemelte, hogy az árpolitikának hosszabb ideig tartó esetén csak akkor lehet sikere, ha az egyaránt kiterjed minden árura, tehát az ingatlan, fényüzési cikkek, sőt a használt tárgyak árának megállapítására is. Alapigazságként állapította meg, hogy a háborús gazdasági törekvésektől kedvező eredményt csak akkor várhatunk, ha a gazdaságpolitika és a magángazdaságok vezető őrhelyeire valóban csak tudományos és gyakorlati közgazdasági szakértelemmel rendelkező férfiak kerülnek. Surányi Unger Tivadar előadása után Lissák Kálmán egyetemi tanár tartotta meg székfoglaló előadását „A sympatho-adramalis rendszer szerepe a szervezet védekezésében" címen. Az ünnepi közgyülés a Szózattal ért véget.

— Az új horvát külügyminiszter átvette hivatalát. Zágrábból jelentik: Perics eddigi szófiai horvát követ, akit legutóbb külügyminiszterré neveztek ki, a bolgár fővárosból jövet Zágrábba érkezett és átvette a külügyminisztérium vezetését

— Felhívás a hősi halált halt mérnökök hozzátartozóihoz. A magyar mérnök- és építészegylet elnöksége felkéri az 1914—18. évi és a mostani világháborúban elesett mérnök hősi halottak hozzátartozóit és ismerőseit, hogy a hősi halottak nevét az egylet titkárságánál (Budapest IV. Reáltanoda-utca 13—15) sürgősen jelentsék be, mert az egylet méltó emléket óhajt állítani hősi halott tagjainak.

— Uj egyetemi rendkivüli tanárok. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Andreánszky Gábor báró dr. igazgatóőri címmel és jelleggel felruházott I. osztályú múzeumi őr, egyetemi magántanárnak, Balassa Bruno dr. miniszteri osztályfőnök, egyetemi magántanárnak, Jánosi József dr. teológiai tanár, egyetemi magántanárnak és Müller Sándor dr. adjunktus, egyetemi magántanárnak a tudományos szakirodalom művelése és az egyetemi oktatás terén szerzett érdemeik elismeréséül az egyetemi rendkivüli tanári címet adományozta.

— Tehetségkutató és pályaválasztási tanácsadó-intézetet állítanak fel Nagyváradon. A nagyváradi tanárok és tanítók elhatározták, hogy a budapesti, szegedi és kolozsvári intézetek mintájára a nagyváradi nevelők is felállítják a tehetségkutató és pályaválasztási tanácsadó intézetet. Az intézet megszervezése már meg is kezdődött s működését a következő nyáron kezdené meg. Az intézetben kísérleti úton kívánják megállapitani, hogy melyik gyermek milyen pályára alkalmas és minden szülőnek rendelkezésére fognak állni tanácsadásban, hogy ki, minek nevelje a fiát.

Szinház, Film, Müvészet

Fekete malom

Magyar operabemutató a Művelődés Házában

Kiszely Gyula, az ismert rádiórendező és zeneszerző, több nagysikerü operett szerzője, saját szövegkönyvére irt, két felvonásos operájával állott ki a Művelődés Háza közönsége elé. A Fekete malomban gonoszságot örölnek. Szerző a XIII. századba helyezi a cselekményt. Orkund, a fekete malom ura, a magyar hazafiság és hűség megrontására, meg kiirtására emberi életet, asszonyi átkot, könnyet, szenvedést és gyalázatot öröl malmában, a pogányság szolgálatában. Bosszútervében leányát, az ördögi szépségü Ornát, használja fel. Orna egy keresztesvitézt a csábitás eszközeivel meghódit, de amikor azt követeli tőle, hogy rabolja el a Boldogasszony ékszereit, a szerelmes lovag Péter baráttal együtt szembeszáll a fekete malom pusztitásával. Péter barát, a hajdani Máté lovag, völegénye volt Ornának és később a Boldogasszonyért hagyta el gonosz menyasszonyát. Orna harca voltaképpen a pogányság harca a kereszténység ellen. Kudarccal végződik viaskodása, mert bár leszúrja Pált, Péter barát imájára a Boldogasszony csodát tesz és a halott magyar hőst törrel a szivében, feltámasztja. A törrel ezután Orkund újból le akarja szúrni a vitézt, de a halálos döfés a leányát éri, aki szivében már hajlik a keresztény alázatra.

A bonyolult történetet Kiszely Gyula két felvonásra süriti össze. Egy gyakorlott színpadi szerző, bizonyára, jobban összefogta volna a cselekményt, ügyelve arra, hogy lélektanilag megalapozott legyen minden egyes drámai mozzanat. Kiszely Gyula a kelleténél többet biz rá a hallgatóságra, remélve, hogy kitalálja szándékait és a jelképi történet jelentését. Kiszely Gyula, mint operettszerző, kitünő képességekről tett már bizonyságot. Igen hangulatos dalocskákat komponált és ezeknek igen szép sikerük volt. Megitélésünk szerint kár volt elkanyarodnia az operettől, mert egyénisége, beállitottsága, zenei gondolkodása a könnyü müfaj felé terelik rokonszenves adottságait. Az operaszerzőtől megkivánja a közönség, hogy értsen a jellemzéshez, a helyzetek, az egyes szereplők szabatos s azonnal érthető megvilágításához. Akiben ezek a képességek hiányzanak, jó operát nem irhat.

Fiatal szereplők vitték keresztviz alá Kiszely Gyula operáját: Bágyoni Géza, Vass Margit, Horkay György és a vezénylő Szőke T. Péter barát szerepében Reményi Sándor, az Operaház tagja működött közre. Kulturált hangjával és gyakorlott játékával ki is tünt a fiatal kezdők közül. Róluk egyelőre még korai véleményt nyilvánitani. Remélni lehet azonban, hogy kellő foglalkoztatás mellett, beválnak, mint operaénekesek. A kifejező diszleteket Horváth János tervezte.

*** A Barabás Miklós-céh kiállítása a kolozsvári műcsarnokban.** Most nyilt meg a kolozsvári új műcsarnokban a Barabás Miklós-céh őszi tárlata. A cég magára vállalta Erdély képzőművészeinek egyesitését és ezt a célját mint az a kiállitás anyagából kitünik, nagyrészt már valóra is tudta váltani. A tárlaton 34 kiállító művész, Erdély fiatal képzőművészeinek legjava 145 művel vesz részt. Igen örvendetes, hogy a gazdag festészeti anyag mellett a szobrászati anyag sem szorul háttérbe.

*** Tengeri hajó a pasaréti müteremben.** *Érdekes trükkfelvételek készültek a Hunnia pasaréti mütermében, ahol most forgatják a „Tengerparti randevú" cimü magyar-bolgár film felvételeit. Miután a külső felvételek Bulgáriában, részben a Fekete-tenger partján készültek, a müteremben most felépitették egy tengerjáró személyszállító gőzös egyes részeit s a párbeszédek a tengeri vihart utánozó zajban és fényjátékban folynak le. Bán Frigyes és Boris Borzanoff rendezésében készül a filmujdonság, amelyben Pataky Jenő, Pelsőczy Irén, Dorita Boneva, Magda Kolcsakova, Naszódy Sándor, valamint a bolgár nemzeti színház néhány tagja játszanak főszerepeket. A belső felvételek egyébként befejezésükhöz közelednek.*

*** A Nemzeti Kamaraszinház a Tartuffe** rendkivüli sikerére való tekintettel a darabot mintegy két héten át bérletszünetben is sorozatosan játssza. Jegyelővétel vasárnaptól, november 21-től délelőtt 10 és délután 1 óra között a színház pénztáránál.

*** Ifjúsági filharmóniai hangverseny.** A filharmóniai társaságnak a diákok számára megtartott idei első hangversenyét az Operaház újonnan kinevezett karmestere, Lukács Miklós báró vezényelte. Müsorán Erkel Ünnepi-nyitánya, Haydn Katona-szimfóniája és Beethoven Harmadik-szimfóniája szerepelt. A diákság nagy élvezettel hallgatta végig a szépmüsorú hangversenyt. A tapsokból megillető rész jutott a karmesternek is, aki gyakorlott kézzel szólaltatta meg kitünő filharmóniai zenekarunk közremüködésével a müsorszámokat.

Tolnay Klári hármas szerepe a Rákóczi-filmben

Rendkivül érdekes feladatot kapott a népszerü *Tolnay* Klári a Hunnia *„Rákóczi nótája"* cimü jubiláris nagy történelmi filmjében. A filmtörténet során *három alakban jelenik meg, ő játssza Krisztinkát, nemes Koltay uram szép leányát, aki a kuructáborokban Panna néven mint nótázó cigányleány tünik fel gyakran.* Szakmáry kapitány, a daliás kuruc vitéz Pannába szerelmes s Krisztinkáról egyelőre mi sem tud. Azt sem tudja, hogy az a tipegő csúnya vénasszony, aki Rákóczinak kémkedik, szintén Krisztinka Panna, vagyis Tolnay Klári. Az öreg asszony ábrázolására olyan maszkot készitett magának, ami a moziközönség előtt általános meglepetést fog kelteni. Mint cigányleány, azzal a vállalkozásával idézi fel a szerelmi bonyodalmakat, hogy szerelmese láttára annak féltestvéréhez, a magyarokat elkeseredetten gyülölő Szakmáry Frigyes labanc ezredeshez csatlakozik, nem hütlenségből, hanem csak azért, hogy a füzéri vár titkos alagútját kipuhatolja s a titok birtokában a sziklacsúcsra épitett erődítményt a kurucok nagyobb véráldozat nélkül elfoglalhassák. *Tolnay Klári azok szerint, akik a filmet látták, a hármas alakitásával páratlanul érdekes színészi teljesitményt végzett.*

*** A Waldbauer vonósnégyes Nagyváradon és Kolozsváron.** Kiváló kamaraegyüttesünk, a Waldbauer-Kerpely vonósnégyes november 22-én és 23-án Nagyváradon és Kolozsváron hangversenyez. Nagyváradon Ravel, Beethoven, Mozart vonósnégyeseit játssza, kolozsvári müsora Bartók vonósnégyesével bővül.

*** Bemutatás előtt a Lajla.** *A Lajla cimü svéd filmet már világszerte sikerrel játsszák s eddig különböző tehnikai akadályok gátolták meg a magyar filmszinházakat abban, hogy az északiaknak ezt a reprezentativ alkotását szintén bemutassák. Az akadályok most már elhárultak, repülőgépen három kópia érkezett Budapestre s igy az érdeklődéssel várt film a napokban nálunk is a közönség elé kerül. Cselekménye Északsvédországban játszódik, a lappok és szamojédek földjén, s egy távoli világ furcsa szokásait, előitéleteit és vonzó tulajdonságait tárják az ámuló nézők elé.*

*** Filmbemutató Miskolcon.** A nyár folyamán Bónyi Adorján „Kicsi kocsi, nagy kocsi" cimü regényéből filmváltozatot készitettek, amely „Muki" cimmel kerül a közönség elé. A vigjátékot Ráthonyi Ákos rendezte s a főszerepeket Szilassy László, Csortos Gyula, Turay Ida, Pelsőczy Irén, Berki Lili és Sárosi Andor játsszák. A film a rendes szokástól eltéröleg először nem Budapesten, hanem Miskolcon kerül bemutatásra.

*** A központi oltáregyesület matinéja.** Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a központi oltáregyesület néhai Kanter Károly emlékére díszmatinét rendez a zeneművészeti főiskola nagytermében. Közreműködnek Schmidthauer Lajos orgonaművész, Sch. Robonyi Ilona énekművésznő, Puszta Sándor, továbbá a központi papnevelő intézet énekkara Teller Frigyes egyházzenei igazgató és a Szent Gellért kórus Faludy Béla főiskolai tanár vezénylésével. Az ünnepi beszédet Tiefenthaler József dr., a Szent Imre-kollégium igazgatója mondja.

*** Elmarad Viktor de Kowa budapesti utazása.** A Budapest-film november 23-án, kedden mutatja be a Tobis „Kivirul az öreg szív" cimü filmjét, amelynek az ad különös érdekességet, hogy Emil Jannings vigjátéki szerepet játszik benne. A tervek szerint a film egy másik főszereplője, Viktor de Kowa személyesen jelent volna meg a budapesti premieren. Minthogy azonban a népszerü filmszinész jelenleg müteremben dolgozik, s ezenfelül mint a Theater am Kurfürstendamm intendánsa is el van foglalva, távirati úton lemondotta budapesti fellépését. Igy tehát nemcsak a Radius és Corvin filmszinházak diszbemutatójáról marad el, hanem a Magyar Müvelődés Házában Marnitz tarkaestjéről is.

LÉPCSŐHÁZAK
KAPUALJAK
FOLYOSÓK
világítása
légi támadás alatt is égve hagyható

Napi hirek

Vád a népi irodalom ellen

(Válasz Kovács Imre cikkére)

Kovács Imre cikket írt a Hídba „a parasztéletforma" válságáról.

„Irodalom és politika nem vette észre a parasztság készülődését, nem segítette, s az átalakulás vágya most már egyre nagyobb méreteket ölt a parasztságban. Az irodalomnak és politikának tudatosítania kellett volna a menekülést, hogy a menekülő parasztokat új életforma felé tereljék", — írja Kovács Imre.

Nem védem a politikát, — védje magát, ha tudja, de az irodalom nevében, melynek szerény, de öntudatos és önérzetes művelője vagyok, tiltakoznom kell az ilyen meggondolatlan és igaztalan vád ellen.

Ha Kovács Imre ismerné az újabb magyar irodalmat, nem ültetné azt ilyen könnyelműen vádlottak padjára a politika mellé. Ha olvasta volna verseimet, kivált az 1934-ben megjelent *Nyári Rapszódiát*, bizonyára nem illetné ilyen váddal az irodalmat, már amennyiben a költészetet, a verset, jelesen az én költészetemet, verseimet irodalomnak tartja. Ha olvasta verseimet, kivált a Nyári Rapszódiát, bizonyára észrevette volna, hogy az irodalom igen is észrevette a földmívesi élet válságát, észrevette pedig jóval azelőtt, hogy sem ő észre is vehette volna azt. Nem, nem az irodalom nem vette észre, csak Kovács Imre nem vette észre, hogy az irodalom észrevette!...

Észrevette bíz azt, nemcsak az irodalom, hanem a politika is, előttem is, nem hogy Kovács Imre előtt. Egyedül csak Kovács Imre nem vette észre, hogy észrevette más is, előbb, jóval előbb, mint ő, hogy baj van a földdel és a föld népével: kivándorol Amerikába, Romániába, vagy városba tódul és proletárizálódik az ipari munka olcsóbbodásával. Jelszó volt már a huszas években: „vissza a földhöz!" S mit jelentett ez a jelszó irodalomban és politikában, ha nem azt, hogy irodalom és politika nagyon is észrevette népi életünk válságát? Észrevették bíz azt írók és politikusok, legfeljebb romantikus szemmel nézték s az orvosságot leginkább a földhöz, az ősi földmívelő életmódhoz, mint örök életformához való visszatérésben keresték a legtöbben. Én ugyan épp úgy nem, ahogy Kovács Imre nem; én épp úgy, mint ő s mint minden jelentékeny újabb magyar író és politikus, a népi, társadalmi és gazdasági életünk korszerűsítésében látom e válság egyetlen helyes, sikert jelentő orvoslását. Nyári Rapszódiám egyik versében megírtam a falu csordája mellől szökni, „meglógni" vágyó félcipős, pantallós, micisipkás „proli pásztort"...

Megelőzte, bizony, a falukutatók munkáját az íróké, a költőké, az enyém különösen. Évekkel előbb jártam gyalog az Alföldet a falukutatók előtt s versekbe öntöttem élményeimet. De jellemző volt ez a vád, az irodalom, az író megvádolása a népi érdek elhanyagolásával, a népi sors nem ismerésével, valóságos divat, ragály volt egy időben; a falukutatás egyenesen úgy szerepelt már, mint „az igazi irodalom" a szépirodalom rovására.

A velem indult népi irányzatú irodalmat nem lehet már agyonhallgatni, legkevésbé pedig azzal vádolni, hogy nem látta meg népi életünk válságát. Ilyen oktalan vádat csak az hangoztathat, aki minden népi kérdést magának, illetve a maga, éppen nem jobboldali táborának szeretne kisajátítani. A népi írók ugyanis jobboldaliak: népi politikát követelnek a jobboldalon, szemben a Kovács Imre-szerű, baloldali népmentőkkel. A népi írók legjelentősebb egyéniségeit nem sikerült nyereg alá törnie annak az idegen, gyarmatos népnek, mely a Kovács Imre-féle népfiakban, népi aladárokban kéjjel fűti a politikai ambíciót és hatalmi aspirációt.

Erdélyi József

---

betemette a hófuvás. Az országutakon a közlekedés megszakadt. A Pyreneusokban a hőmérséklet minusz 14 fokra süllyedt. Leon tartományban 75 centiméter magas hó van. A spanyol vizeken nagy viharok uralkodnak és több halászhajóraj kénytelen volt kikötőkbe menekülni.

— A pápai bíróság az idén 76 házasságbontó pert tárgyalt. Vatikánvárosból jelentik: A pápai bíróság ebben az évben 76 házasságbontó pert tárgyalt és 40 esetben mondotta ki a házasság felbontását. A felbontás 20 esetben a házasságkötésre irányuló szabad elhatározás sérelme, vagy korlátoltsága miatt történt.

Igényes, de tapintatos

úr keres otthont úricsalád nélkülözhető egy vagy két szobájában „Comme il faut" jeligére a kiadóba.

— Hatvanhatezer külföldi menekültet internáltak Svájcban. Berlinből jelentik: A november 11-én megejtett összeírás eredménye szerint Svájc területén ezidőszerint 66.057 internált menekült tartózkodik. Közülük 36.376 mint katona szökött át a svájci határon. A polgári internáltak háromnegyedrésze zsidó.

— Nemzetvédelmi kitüntetések. A kormányzó Traeger Ernő dr. miniszteri osztályfőnöknek, továbbá Koncz Sándor dr.-nak, a rádió helyettes igazgatójának, K. Halász Gyulának, a rádió műsorszerkesztőjének és Jenőffy Jenőnek, a rádió cégvezetőjének a nemzetvédelmi keresztet adományozta.

— Adományok a főméltóságú asszony segélymozgalmára. A főméltóságú asszony segélymozgalmára a következő újabb adományok érkeztek be: Ipari munkaszervező intézet, Budapest 15.000 pengő, nemzetközi gépkereskedelmi rt., Budapest 500 pengő, m. kir. 101/78 kisegítő munkásszázad 241 pengő 50 fillér, Kristálysó rt., Budapest 100 pengő, Planta mezőgazdasági és kereskedelmi rt., Budapest 100 pengő, Teichner Dezső, Budapest 100 pengő, vitéz Bobest Mátyás 30 pengő, Nagy Virgil, Mihálд 10 pengő, Nihsin József Budapest 6 pengő.

— Uj gazdasági államtitkár Németországban. Berlinből jelentik: Landfried dr. birodalmi gazdasági államtitkárt a Führer felmentette hivatali kötelezettségei alól és helyébe Hayler dr. SS-dandárvezetőt, a birodalmi kereskedelmi csoport eddigi vezetőjét nevezte ki.

— Drága cigaretta. *Bécsből jelentik, hogy az ottani bíróság egy zugkereskedőt, ki 26.000 darab becsempészett egyiptomi cigarettát magas áron adott tovább kávéházi pincéreknek, adócsalás és árdrágítás miatt háromhavi fogházra és 3845 márka pénzbüntetésre ítélt, ezenkívül kötelezte a 3445 márkában megállapított felár befizetésére. A még nála talált cigarettákat elkobozták.*

— Mexikóba szökött egy Amerikában időző szovjet katonai küldöttség vezetője. Washingtoni jelentés szerint Gotovsev főhadnagy, egy Északamerikában időző szovjet katonai küldöttség vezetője nem tett eleget a szovjetkormány ama felhívásának, hogy jelentéstételre Moszkvába utazzék. Gotovsev főhadnagy egy nap nyomtalanul eltünt. Az Egyesült Államok rendőrsége, mely a szovjetnagykövetség közbenjárására széleskörű nyomozást indított, megállapította, hogy Gotovsev Mexikóba menekült. A szovjetfőhadnagy kijelentette, hogy nem akar Moszkvába visszatérni és Mexikóban kíván továbbra is maradni.

— Közszemlére teszik I. Ferenc József halotti maszkját. I. Ferenc József halotti maszkját november 21-én, vasárnap délelőtt 9 és délután fél 2 óra között a Magyar Nemzeti Múzeum kupolatermében közszemlére teszik.

— Németország összes kiadásai a háború első négy évében. Berlinből jelentik: Mint Schwartz Ottó dr. pénzügyi főigazgató a Bankwirtschaft című folyóirat hasábjain elsőízben pontosan közli, a birodalom összes kiadásai a háború első négy évében kereken 337 milliárd márkára rúgtak. Mivel német részről eddig nem hoztak nyilvánosságra adatokat a költségvetésről, a cikkíró számításainál az adóbevételi adatokra támaszkodik, valamint a birodalmi adósság növekedésére és a különböző rendkívüli bevételek becslésére. Az összes bevételekből 124 milliárd márka az adókból, 193 miliárd márka a hitelekből és kereken 50 milliárd márka a rendkívüli bevételekből származik. A birodalom polgári természetű kiadásai a háború négy évében 75 milliárd márkára rúgtak, amibe azonban a behívottak családtagjainak segélyezése nincs beleszámítva. A tulajdonképpeni háborús kiadások tehát a háború első négy évében eszerint kereken 292 milliárd márkát tettek ki.

— Súlyos büntetést szabott ki a honvédtörvényszék egy légoltalmi segédtüzoltóra. A budapesti honvédtörvényszék a különleges légvédelmi szolgálatra igénybevett Elmann Károly budapesti születésű 19 éves fuvaros, légoltalmi segédtűzoltót, aki légoltalmi szolgálati helyét önkényesen elhagyta, a honvédelmi törvénybe ütköző vétség címén egyhónapi és kétheti, hetenként egynapi böjttel és kemény fekhellyel, valamint a büntetés elején és végén egyegy hetenkénti magánzárkával súlyosbított fogházra, mint fő és egyévi hivatalvesztésre, valamint politikai jogainak ugyanilyen tartamu felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— Kivégzés Ipolyságon. Ipolyságról jelentik: Nagy Ferdinánd verebélyi lakost az ipolysági törvényszék rögtönítélő tanácsa október 19-én többrendbeli gyujtogatás miatt halálra ítélte. Az ítéletet kedden végrehajtották.

— Az erdélyi római katolikus státus ülésezése. Kolozsvárról jelentik: Erdély katolikusainak parlamentje, a római katolikus státus csütörtökön összeült, hogy a fennhatósága alá tartozó egyházi, kulturális és gazdasági intézmények helyzetét megvitassa. A státus gyűlésére Erdély minden részéből egybegyültek az igazgatótanács tagjai, akik az igazgatótanács ülését megelőző három napon keresztül már előkészítő tanácskozásokat folytattak. Az igazgatótanács közgyűlése istentisztelettel kezdődött. A státus gyűlését Sándor Imre dr. püspöki helynök nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után az igazgatótanács üdvözlő táviratot küldött a pápának, a kormányzó úrnak, Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszternek és Márton Áron gyulafehérvári püspöknek.

— Az idegen uralomra emlékeztető térképek és tárgyak beszolgáltatása. A kultuszminiszter egy korábbi rendelete végrehajtásának kiegészítéseként újabb rendeletet adott ki az idegen uralomra emlékeztető térképek, szemléltető eszközök és tárgyak beszalgáltatására a visszatért területen lévő iskolákban. Az előző rendelet kapcsán egyes iskolákban kétség merült fel a tekintetben, hogy milyen tárgyakat kell beszolgáltatni és melyek tarthatók vissza. A kultuszminiszter újabb rendeletében közli, hogy csak azokat a tárgyakat kell a megjelölt intézmények részére beszolgáltatni, amelyek magyar nemzeti szempontból kifogásolhatók. Igy például a térképek közül továbbra is használhatók a világrészek vagy földrajzi egységek, hegy- és vízrajzi térképek, ha nemzeti szempontból nem esnek kifogás alá. Nem kell beszolgáltatni a szótárakat, a lexikonokat, pedagógiai és természettudományi szakkönyveket, az ifjúsági könyveket, a kizárólag irodalmi müveket, de ezeknek is nemzeti szempontból teljesen kifogástalannak kell lenniök. Az idegen uralomra emlékeztető felírással ellátott szemléltető eszközökre elrendelt beszolgáltatási kötelezettség nem terjed ki azokra a tárgyakra, melyekről ezek a feliratok akadály nélkül eltávolíthatók. Ilyen feliratok eltávolítása esetében az új feliratokat magyarul vagy ha az iskolák tanítási nyelve nem magyar, egyenlő nagyságban magyarul és az iskolai tanítási nyelvén kell alkalmazni.

— Ügyvédi hír. Zeöld Imre Péter dr. ügyvéd, honvédségi védő harctéri szolgálatából hazatért és átvette irodája vezetését. (Vilmos császár-út 59.)

— A kormányzó úr köszönete Kassa város hódolatáért. Kassáról jelentik: A város felszabadulásának ötödik évfordulója alkalmából Pohl Sándor dr. polgármester a város közönsége nevében hódolótáviratot intézett a kormányzó úr Őfőméltóságához. A táviratra a kormányzó úr kabinetirodájától a következő válaszleirat érkezett: „A kormányzó úr Őfőméltósága örömmel fogadta Kassa város nevében az idegen uralom alól történt felszabadulás ötödik évfordulója alkalmából távirati úton előterjesztett hódolatát és a magyar hazához való hűséges ragaszkodás kifejezésre juttatásáért a város közönségének meleg köszönetét nyilvánítja".

— A Mép klubnapja. A költségvetés tárgyalásával megélénkült politikai élet csütörtökön is erősen benépesítette a magyar élet pártjának klubhelyiségeit. A képviselők és főispánok már a Ház ülése után gyülekezni kezdtek a Mép akadémia-utcai székházában. Később megjelentek a klubhelyiségekben Kállay Miklós miniszterelnök, Bánffy Dániel báró földmivelésügyi miniszter, Lukács Béla miniszter, a Mép országos vezére, Zsindely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter és eszmecserét folytattak a párt törvényhozóinak kisebb csoportjaival. Résztvettek továbbá a klubnapon Bárczay Ferenc, a Mép országos pártvezérhelyettese, vitéz Turánszky László miniszterelnöksági, Bonczos Miklós igazságügyi, Bárczay János földmivelésügyi államtitkárok, Krudy Ferenc, a képviselőház alelnöke, Kölcsey Ferenc a Mép országos ügyvezető alelnöke, Magasházy László, Donáth György és Bencs Zoltán alelnökök.

— Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter Kaposváron. Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, a kaposvári kerület országgyűlési képviselője feleségével csütörtökön délután Kaposvárra érkezett. A miniszter pénteken délelőtt a városházán fogadta választóit, akik nagy számban keresték fel. Utána a belügyminiszter a főispán, a vármegye alispánja és a város polgármestere kíséretében megtekintette a kaposvári közkórházakat. Megelégedéssel állapította meg hogy azok kiépítése az elmult esztendők során befejeződött. Délben a miniszter és felesége Széchenyi Endre gróf főispán vendége volt.

35 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobb bizonyíték, hogy a Darmol milyen jól beváló hashajtószer. – Székrekedés ellen a jó és kedvelt hashajtószer, a DARMOL

— Józan Miklós unitárius püspök ötvenéves lelkészi jubileuma. Kolozsvárról jelentik: Az unitárius lelkészek országos szövetsége pénteken ünnepelte Kolozsvárott Józan Miklós püspök lelkészi szolgálatának ötvenedik évfordulóját. A szövetség közgyülésén a református egyház részéről megjelent Vásárhelyi János református püspök, az evangélikus egyház részéről Járossy Andor evangélikus esperes. Pál Dénes siménfalvi lelkész, felsőházi tag, majd Gelei József egyetemi tanár, unitárius egyházi főgondnok, végül Ferenc József missziós lelkész üdvözölte melegszavakkal a jubiláló főpásztort. A közgyülés egyhangúlag kimondotta, hogy Józan Miklós püspök érdemeit a közgyülés jegyzőkönyvében örökíti meg. Abrudbányi János dr., az unitárius teológiai dékánja nak javaslatára kimondotta a közgyülés hogy az unitárius vallás megalapitójának Dávid Ferencnek Kolozsváron szobrot emelnek. Józan Miklós püspök felszólalására meghatott szavakkal köszönte meg az ünneplést.

— Tíz testvér a csatatéren. *Bécsből jelentik: A Grabenwarthban élő Kollmann házaspárt 18 gyermekkel áldotta meg az ég és csak egy halt meg kiskorában. A gyerekek közül jelenleg 10 harcol a különböző harctereken.*

Halálozás

Vizeki *Tallián* Zsigmond nyug. huszárala des 61 éves korában, november 16-án Budaten elhúnyt. November 18-án temették Rácsabán, a római katolikus egyház szertartszerint.

Nemes *Jászberényi* András nyug. gazdá akadémiai tanár 65 éves korában, nove 12-én Vácrátót-Harasztpusztán elhúnyt. vember 14-én temették a római katolikus ház szertartása szerint.

Özv. cseleji és nagybessenyői *Ferenczy* josné, szül. tomcsinyi *Tomcsányi* Már éves korában Budapesten elhúnyt. Nov 20-án délután fél 3 órakor temetik a Kei úti temető halottasházából, az evang egyház szertartása szerint.

Csegény Gyula nyug. postahivatali ig 79 éves korában, november 17-én Budá elhúnyt. November 19-én temették a katolikus egyház szertartása szerint.

Vadász József ganzgyári tisztviselő korában Budapesten meghalt. Temetése ber 20-án, szombaton dél után 3 órako rákoskeresztuti köztemető halottasház

Hat zeneszerző keres egy hallgatót

Filharmoniai zenekarunkat évek óta vádolták közömbösséggel minden új, szokatlan, hétpróbásan még be nem vált zeneművű iránt és ami még bántóbb, *a fiatal magyar zeneszerzők elhanyagolásával.* Rásütötték, hogy elkényelmesedik, mert műsora meglehetősen egyhangú, még arra se vesz fáradságot, *pedig ez volna elsőrendű kötelessége,* hogy a hatalmas klasszikus zeneirodalomról, rendszeres ismertető célzattal, változatos és élvezetes áttekintést nyujtson. Kiválaszt néhány közkedvelt nagyságot, kivételesen — különös kitüntetésképpen — egy-egy új szerzőt is felavat, (nem annyira a mű érdekében, mint a szerző kedvéért) és mindezek után elvárja, hogy változatlan hűséggel és ünnepi érdeklődéssel hallgassák hangversenyeit. *Filharmoniai zenekarunk a lappangó vádak ellen most hirtelen és feltünő bátorsággal vette fel a harcot. Ötödik bérleti hangversenyének műsorát egészében fiatal magyar zeneszerzőknek szentelte, először tűzve műsorára hat fiatal magyar zeneszerzőnek részben elsőnek bemutatott alkotását.* A filharmoniai zenekar műsorválasztásának meglepő fordulatát maga magyarázza s értékeli őszintén, amikor műsorismertetőjében a betanító és vezénylő *Berg* Ottó karmesternek elismerő háláját rója le „tiszteletreméltó önzetlenségéért" a „kevéssé hálás, de annál több fáradságot jelentő" feladatvállalás miatt. Ez a hála és elismerés látható módon is megnyilvánult, a műsorszámok között, a karmesterdobogón felhalmozott babérkoszoruk alakjában.

Ez a tüntető állásfoglalás az új magyar zenével szemben: többet árt, mint használ fiataljainknak, pedig feltehetőleg segíteni akart rajtuk ez a hangverseny. Mintha, bizony, filharmoniai társaságunk előre védekezni akart volna a siker várható elmaradása esetén — a nevetségesség ellen.

Helyes volt vajjon egyszerre bemutatni hat magyar szerző új művét?! Nem lett volna-e talán célszerűbb szétosztani e számokat különböző hangversenyek műsorán?! Igy meggyőzőbb elismerést kapna a fiatal magyarok zeneszerzésének életjoga és jobban átmenne a köztudatba, hogy filharmoniai társaságunk állandóan számontartja a felserkenő újabb magyar zenei törekvéseket is. *Akkor* kívánatosnak, sőt szükségesnek találtuk volna a bemutatósorozatát, *ha mindegyik mű az átlagnál jobb, vagy legalább csak egy is többékevésbé kiemelkedett volna, azzal a reménnyel kecsegtetve, hogy talán új hangot hallunk és meglep egy vérbeli költő az új időknek új dalaival.* Nem hisszük, hogy ez a hangverseny hű keresztmetszete a mai fiatalok legjelesebb zenetermésének. Kell, hogy legyen jobb, érdekesebb és tartalmasabb mű is, vagy az asztalfiókban, vagy épp készülőben, a végső simítás előtt, mint e filharmoniai esten hallott hat szerzemény. Lehetetlen, hogy ilyen sivár eredménnyel maradna le a Bartók és Kodály utáni nemzedék zenéje, az Ady és Juhász Gyula utáni költőnemzedék mögött, erősen a fiatalok irodalma és képzőművészete után kullogva...

A hat szerző neve: Takács Jenő, Gaál Jenő, Majorossy Aladár, Bándó Gyula, Tóth Dénes dr. és Horusitzky Zoltán dr.

Takács és *Majorossy* könnyű kézzel, felületesen hallgatva, tetszetően ontják a zenét. Hevenyészve dolgoznak, mint a riportját gépbe diktálva, a gyors híradás miatt sietős ujságíró. Miért kell azonban nekik sietniök? Lekésnek, ha tovább érlelik, mélyítik, csiszolják munkájukat? Vagy azért próbálnak sebtiben szabadulni a komponálástól, mert a hosszas felkészülés, a lassú latolgatás önmaguk előtt is — igen kellemetlen rádöbbenésül — nyilvánvalóvá tenné, milyen szegényes, vagy éppen sekélyes a közölnivalójuk magja?! *Takács* kalandosan nagyzoló, fellengős, gyér képzelőerővel Ikaruszként meseszárnyakkal bajcsihölő muzsikus, nincsen sem őszinte élménye, sem kényes mesterségbeli tudása. *Majorossy* a szerencsésebb, mert legalább természetesnek hat. Született szalonzenész. Higító, fellazító képességével még Beethovent is népszerűsítve írná át a maga síma, társasági zenei nyelvén. Szimfoniettának nevezi háromtételes, bemutatott művét, de ez se egyéb, mint a ráható, különböző zenei emlékekből táplálkozó és álomba zsongító zenei csevegés.

Horusitzky a legkomolyabb a hat szerző közül. Önkritikával, gondos mérlegeléssel, őszinte becsvággyal és munka közben is, a halhatatlan zeneszerzők iránt érzett alázatos tisztelettel komponál. Talán, mert inkább pedagógus, vagy esztéta: ösztönös biztonsággal, valamilyen gyermeki ártatlansággal nem tudja átadni magát a zeneszerzésnek. Cseremisz népdalok nyomán szerzett „Fantáziája": mesterének, Kodálynak lábnyomát egy percre se téveszti szem elől. Egyhangú, elnyujtott, bár nemes szándékkal átgondolt zene.

Tóth Dénes cimbalomversennyel szerepelt, *Tarjáni Tóth* Ida közreműködésével. A háromtételes műben szívesen ismerjük el a szerző egyre fejlődő formaérzékét. A második tétel a legsikerültebb. A feltünően erős Stravinszkij-hatás béklyókba szorítja Tóth Dénest, akinek különben sem adománya a lelemény. Görcsös szívóssággal ragaszkodik a komponáláshoz, mintha ez volna legfőbb hivatása, jóllehet nem érzi, vagy nem akarja tudni, mennyire erőltetett, a szívtől és lélektől mennyire idegen minden egyes hangképe, vagy dallamkísérete.

Gaál Jenő még vagy nagyon kezdő, vagy reménytelenül kísérletező. Szánalmas Bartók-utánzatában maga se tudja tán, mit akart kifejezni.

Bándó Gyula elkapott néhány sejtelmes, finoman szövődő zenei gondolatot. Fel tudta kelteni a várakozást, a jól kezdő szándék kibontakozása iránt. De bátortalansága, vagy tudás- és érettséghiánya, vagy talán könnyelműsége: homokot szórt a szemébe és elvesztette az útirányt, összezavarodott és se magát, sem a hallgatót nem tudta elvezetni a kielégüléshez. Érdemes volna behatóbban foglalkoznia a zeneszerzéssel, de fáradtságot nem ismerő önkínzással, hatalmas felelősségérzettel!

A filharmoniai társaságnak ez az úttörő hangversenye ne legyen az első és utolsó. A társaság hivatást tölt be, már Bartók és Kodály iránti köteles tiszteletből is, ha őszinte jóakarattal felkarolja ezután is a fiatal magyar zeneszerzőket; módot adva nekik, hogy megjelenhessenek a nagy nyilvánosság előtt. Ennek az estnek kudarca pedig ne csüggessze el a szerzőket se, ha mindjárt ez a művük — inkább örüljenek neki — nem kerül is többé előadásra.

Hanvay Géza

* **Muráti Lili kivételesen nagy alakítása.** Vaszary János darabját, amely az Andrássy Színházban 350 előadást ért meg, amikor filmesíteni akarták, különböző akadályok jöttek közben. Elsősorban is a színdarab filmjogát akkor már külföldre eladták, másodsorban pedig nem akarták engedélyezni a film elkészítését. Az első nehézség áthídalása pénzkérdés volt, mert mindössze arról volt szó, hogy a külföldi jogot vissza kellett vásárolni, de a második akadályt már nehezebben lehetett elhárítani. Végül is a kultuszminisztérium művészeti ügyosztálya lépett közbe: azzal az indokolással javasolta a film elkészítésének engedélyezését, hogy a nőfőszerep Muráti Lili kivételesen nagy alakítása, ami egyenesen filmre kívánkozik. Muráti társa Páger Antal, aki a színdarabban is osztozott a művésznő kivételesen nagy sikerében. A magyar filmújdonságot csütörtökön mutatja be az Uránia-filmszínház és később a Corvin és az Átrium is műsorára tűzi.

Krisztus élete

A világirodalomnak három hatalmas müve van, amelyek a nagyközönség számára is érthető formában mondják el Jézus Krisztus születésének és életének történetét. Renan, Papini és Hall Caine ez a három iró, akik kétségtelenül nagy hatással vetitették le a világ olvasóközönsége előtt Isten Fiának életét. Renan megállapitásai az észszerűségen alapultak, ő és követői Jézusban az embert keresték, Papini misztikus tartalmat adott festőien és líraian hatalmas munkájában, mig Hall Caine nem elégszik meg Jézus földi életének leirásával, hanem megkapóan vázolja és magyarázza a messiási gondolat történetét is. Hall Caine műve most jelent meg magyar nyelven Máthé Elek teológiai professzor igen szép és értékes forditásában. Amit a szerző előszavában ir, azt valóban el is éri a háromkötetes műben: megmutatja olvasóinak, hogy az emberi család történetének legnagyobb eseménye (Krisztus születése) nem függött össze az emberi faj anyagi boldogulásával, sem a nagy világbirodalomnak emelkedésével és bukásával, hanem egyedül az emberi lélek fejlődésével, ami új utakra indította az emberiséget. Hall Caine művének első kötetében Krisztus előtti időkkel foglalkozik, a második kötet igen megkapó formában tárgyalja Jézus Krisztus születésének történetét, gyermekkorát, Jézus szellemi fejlődését, kimerítően foglalkozik a tanitványokkal, a földi szolgálat jelentőségével, Jézus beszédeivel és csodatetteivel, az utolsó vacsora döbbenetes problémájával, Jézus pörével, a golgotával, a feltámadás 500 bizonyitékával, a következtetésekkel és a mennybemenetellel, valamint azzal: mit mondott Jézus a feltámadás után? Érdekes fejtegetéseit ezzel nem zárja le, hanem munkájának további, harmadik kötetében a Krisztus utáni időket tárja olvasói elé: Szent Pál, Szent Péter jelentőségét, a keresztények üldözését Nero alatt, az evangéliumok történetét, az első keresztények által hirdetett evangéliumot, majd az evangéliumot mint irodalmi műfajt tárgyalja. Hall Caine a hivő emberszeretetével és lelkesedésével és az iró hivatottságával alkotta meg nagyjelentőségű, hatalmas művét. (d. a.)

Kisszakasz

Milliméter sor ára hétköznap 90 fillér, vasárnap és ünnepnap 1.20 P. Legkisebb hirdetés (10 mm) 9.— P, illetve 12.— P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

HEGESZTŐ TRANSZFORMÁTORT BÉRBE AD
KÖZVETITŐ ÉS ÁRUKERESKEDELMI RT. MŰSZAKI OSZTÁLYA
Mária Valéria-u. 3. T. 188-070. 189-487

Levelezés

Borikám!
Nagyon nyugtalanit, hogy nem adsz magadról életjelt, ebben a bizonytalanságba élni lehetetlen. E héten föltétlen irj egy lapot valami ügyben és a közöttünk megbeszélt megszólitással, hogy megnyugodjak. Nagyon szeretlek és várlak, millió csókkal.

Eszter!
Eseménydús napjainkat soká fogjuk emlegetni. A télbe elbujtatott tavaszt hamar felváltotta a havazás. Még szerencse, hogy menedéket találunk. Sokat gondol Rád millió csókkal
Pétered.

BOGARKAM reggel indulok, étteremben meddig várjalak délben? Félreérthetetlenül elfáradtam. Nem így akartad, bátorságod nem volt változtatni. Kedden gondolatban sokszor kereslek.

PETERKÉM! Hidd el nekem, hogy képeddel alszom el, ugyanúgy ébredek. Szivemben hordozom a Te nevedet. Szeretettel
Esztered.

Házasság

Ház-szőlőbirtokosnőt
ötvenes özvegy úrhoz férjhezad: Méltóságos Asszony, Főpostafiók 304. Válaszboritók.

Őskeresztény kitünő megjelenésü, a szó nemes értelmében vett úr, vagyonos budapesti fő. orvos hozzállló élettársat keres 27 évesig. Mégis miért ezúton? Nem találom! „Sors bona" jeligére a kiadóhivatalba.

Oktatás

IRODAI GYORSIRÓVÁ, gépiróvá különórás, egyéni tanitásban olcsón, gyorsan kiképezi **DÉNES József** v. Keresk. Akad. tan., a „Stenografia" v. igazg. Rákóczi-út 14.

Vétel, eladás

Tollat ingyen
sehol sem kap, de a legjobb minőséget nagy választékban és a legolcsóbb árban, teljes szavatosság mellett szállitja
Vigh József
ágytoll vállalata. **Kiskunfélegyháza, Szent János-tér.** Kivánatra mintákat, árjegyzéket dijtalanul küld.

BRILIÁNST ezüstöt a legmagasabb áron veszek. **NAGY IMRE** ékszerész, **BAROSS-UTCA 69** Mária Terézia-tér sarok

BRILIÁNST, ékszert, ezüstöt legdrágábban veszek **BAROSS-U. ÉKSZERHÁZ GROSZ, Baross-utca 83.** Telefon: 140—969.

ZSADÁNYI fizet legtöbbet BUTOR, szőnyeg, függöny, ruha, cipő és háztartási lomokért. Szigetvári-u. 4. Telefonhivó: 133-577.

Alma
téli csomagolásban.
Batul, Törökbálint, London pepin, Sóvári Ranett 20 kg-os b. ládákban, 66.60, 56.60 és 46.60 P ab posta utánvéttel szállit: **Tóth Kálmán gyümölcslerakat, Nagyvárad, Mussolini-tér.**

Olajfestményeket VESZ, cserél, eladd részletre is **ASVÁNYI ISTVÁN** képszalon Szövetség-u. 17. Telefon: 424-476.

Összecsukó kerti székek vendéglők és mozik részére nagy mennyiségben kaphatók **ROSENFELD, Népszinház-utca 31. sz.**

5, 8, 10 mm-es, használt **vashuzalt megvételre** keres Novotny Antal Eger.

JONATHÁN
fajalmákból btto 17½ kg csak 79.—, Batul, Kálvil és London-Pepin csak 69.—. Apró vegyes almák csak 49.—. Vidékre postán utánvéttel, Budapesten házhoz küldjük. — Csomagolás dijtalan.
FENYVES ÁRUHÁZ
Budapest, Kálvin-tér 7.

Veszek
márkás porcellánokat
bronzokat, dísztárgyakat, antik bútorokat, festményeket, Rózsa Gyula Teréz-körút 4. Telefon: 225—215.

Biztos megélhetést nyujt az **„ALKA"** harisnyaszem felszedőgép. Megveheti! Bérelheti! Világszabadalom! V., Szt. István-körút 13. — Telefon: 119—518.

Bútor

UJ LAKÁSBA UJ BUTORT Ebnertől
VIII. RÁKÓCZI-ÚT 2/A

BUTOR modern, styl. új és használt
NAGY SÁNDOR
Károly-körút 26

SZINES kombináltak **KISIPARI** konyhák **BUTOR** termékek
NAGYMEZŐ-UTCA 12.

BUTORT legjobban „BOG-MIL" bútorüzletében vásárol, VI., Vilmos császár-út 43, Báthory-utcával szemközt. Kombinált szobák, hálók, ebédlők dús választékban.

10 RAKTÁRBAN
100 KÉSZITŐ
1000 BÚTORA
UNIVERSAL MŰBÚTORGYÁR, IRODABÚTORGYÁR
VII., Wesselényi-utca 8. Telefon: 226—693. 226—692

BUTORT legjutányosabban vásárolhat továbbra is fizetési kedvezménnyel **KARDOS TESTVÉREKNÉL,** Wesselényi-utca 18. T. 223—359.

NINCS FENYES KIRAKAT, olcsón konyha, szelon, matrac, recamier, hálók, kombinált berendezések kaphatók **KAROLY-KORUT 16.** udvarban.

Nagy választék
hálókban, komb. és kárpitozott bútorokban
Kis árak!
FIZETÉSI KEDVEZMÉNY!
ROYAL BUTOR
Baross-utca 34. szám

MODERN, SZINES KONYHA-, hall-, leányszoba-, kombinált szoba- villaberendezés Lapidesnél, Nagymező-utca 8, Teréztemplomnál.

Lakás- és irodabutor olcsón. KLAUZÁL-UTCA 26

ANTIK BUTOROK
székek, szekrények, asztalok, fotelek, tálalók
REGISEGBOLT. Bank-utca 4.

BUTORT LEGOLCSÓBBAN nőszü részletre is **MEISZTERTŐL** Budapest Andrássy-út 66. Ujpest, Árpád-út 120. sz.

László BUTOR OLCSÓ megbizható
Jókai-u 6. bejárat az Ó-utcából.

GLÓRIA fotelágy, Epedás kanapéágy
Kárpitozott bútorok prima kivitelben raktáron **GLÓRIA kárpitosüzem,** Thököly-út 89

Fizetési kedvezménnyel,
Előirt olcsó áron, nagy választékban
HÁLÓK
komb. és kárpitozott bútorok, konyhák, irodabútorok, irószalonok **Bútormagazin Mária, utca 48. szám.**

Ruházkodás

HASZNALT
férfi-, női-, és egyenruhákért
Magyar perzsa
és gyapjú szőnyegekért szőnyegfüggönyökért legmagasabb árat fizet **GERSTL,** István-út 28.
Telefon: 426-547

Kő: átmeneti kabátok
drapp, szürke, kék színű szövetekből megrendelhetők **Obermann,** Kálvin-tér 2., II. 1.

Bárkinél többet fizetek
használt férfiruhákért, egyenruhákért. **LEITERSDORFER,** Király-u. 33 II. em. T: 227-671

VESZEK a legmagasabb árban használt ruhát, fehérneműt, cipőt, zálogban lévő minden tárgyat, nagyatékot, egész háztartást. **Nutovits, Népszinház-u. 26. Tel. 340—967.** vidékre is megyek.

Bundák, rókák, boleróK
legolcsóbban **KOKAY** szűcsnél, **Budapest, Vilmos császár-út 10.** Telefon: 386—784.

Róka kikészités, festés
KASZÁS, Váci-útca 67. szám
Uj és régi szőrmét veszek!

Hangszer

LEGESLEGOLCSÓBBAN vásárolhat
LYRA
Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében, Erzsébet-krt (Barcsay-u. sarokbejárat.) 19

KERESZTÉLY

HIRNEVES ZONGORATERME, VILMOS CSASZÁR-UT **66**
Családás sohasem érheti!

Figyelmébe ajánlom Rákóczi-út ötven
ZONGORATERMET
Rengeteg zongora, pianinó vásárolható feltünően olcsón, részletekben is.

EHALL Andrássy-út 15
Legnagyobb keresztény vállalat! OLCSÓ ÁRAK!

ZONGORA HEGEDŰ HARMONIKA
REMÉNYI VI. Rá... utca 58

Zongorák

pianinók, újak és használtak alkalmi vétele részletre is **GRIMM** mesternél, **JÓZSEF-KORUT 65**

OLCSÓN JÓ HANGSZER
Sternberg
RÁKÓCZI-ÚT HATVAN

Páncélszerkezetű zongora
3000.—. Rövid angolm. koncert zongorák, pianinók olcsón. Kernács, Rákóczi-út 13.

A műterembe kerülő új filmek sorrendje

Az országos nemzeti filmbizottság most foglalkozott a jelenleg forgatás alatt lévő filmek után műterembe kerülő újdonságok sorrendjének megállapításával. A Hunniában a „Machita" befejezése után a Mif a „Fiú vagy leány" című filmjével megy a műterembe. Készül a „Zörgetnek az ablakon" és az „Afrikai vőlegény". Amikor ennek a két filmnek forgatását befejezik, a Hunnia saját filmje, a „Két Bajtay" kerül a felvevőgép elé. Ezzel egyidejűleg kap műtermet az Esperia-filmforgalmi „Gazdátlan asszony" című filmje, továbbá a Madách-film, amely Peéry Piroska forgatókönyve alapján Németh Antal rendezésében készül. A magyar filmirodában Vaszary Gábor „Boldoggá teszlek" című filmje következik a sorban. Ezek a filmek a műtermeket körülbelül március végéig veszik igénybe. Áprilistól a Hunniában valószínűleg Herczeg Ferenc „Első fecske" és a nemzetvédelmi propagandaminisztérium „Örökkön örökké" című filmje kerül forgatásra.

* Sonja Henie halálos balesete. Newyorkból jelentik: Sonja Henie a világszerte ismert műkorcsolyázó és filmszínésznő filmfelvétel közben halálos baleset áldozata lett. Sonja Henie Osloban született 1910-ben. Három ízben, 1928-ban, 1932-ben és 1935-ben olimpiai aranyérmeket kapott, tízszer volt világbajnok és hatszor Európabajnok. Filmszereplései révén a föld minden részén ismertté vált.

* Plank B. dr. táncintézet, Andrássy-út 24.

MARNITZ RENDEZÉS:
28-án, hétfőn ½7, Zeneak.

NOIRET IRÉN
11 nemzet dalait énekli. Közr. Roósz Emil zenekara és Dolecskó Béla. Jegyek Marnitznál, IV., Petőfi S.-u. 14. (188—634, 368—151), VIII., József-krt. 37. (T. 134—028), jegyirodákban és Zeneakadémián.

HARMÓNIA
Ma Beethoven heg. vers.
III. Leonora nyit. Haydn B-dur szimf. Pécsi S.: dalok, vez. Kiss Lajos, közr. Lengyel Gabriella, Szalay Eszter, Szfőv. Zen. V. 4.

Paul Hörbiger
Gretl Theimer, A. Wesely fellépnek a Bécsi esten. Srammli zene. Febr. 21. V. ¾7. Febr. 22. Uránia 7.

KOREH
dalestje febr. 23. V. ¾7.

Dohnányi-Zathureczky
II. szonáta-est, febr. 23. Zeneak. ¾7.

Brahms-Dohnányi-Wagner
est. Vez. Fricsay, közr. Wehner, Szfőv. Zenekar. II. 25., V. ¾7. (Mestermüv. bérl. VII. Zenekari bérl. II.)

MATZERATH vezényli a
Budapesti Filharmonikusokat
Haydn: Üstdob szimf. R. Strauss: Don Juan szimf. költ. Dvorak: Uj világ szimf., febr. 28. V. ¾7.

V. Muzeumi Matiné
márc. 5.

BARABAS SARI ZENEKARI ESTJE
febr. 26-án, a Zeneak. nagytermében. Közrm. Udvardy Tibor. A Budapesti Hangversenyzenekart Fridl Frigyes vezényli. Jegyek: Balatoni Társaság, VIII., Sándor-u. 19. (T.: 134—894.) (Bárd és Zeneak.

Ma ZENEBONA ¾7, V.
Jávor Pál, Kelly Anna, Latabár Kálmán, Kiss Manyi, Mihályi Ernő, Kelemen Éva, Kőváry, Vörös Sári, Kazal László, Károlyi Kató, Szentgyörgyi Tamás, Magyar Filmzenekart Fényes Szabolcs és Martiny Lajos vezénylik. Bura Pali és cigányzenekara. Jegyek egész nap a Vigadóban (185—005) és jegyirodák.

Filmsztárparédé
27-én, vasárnap este ½7, Vigadó
Karádi Katalin,
Kiss Manyi, Tolnay Klári, Vágóné Margit, v. Benkő Gyula, Bilicsi Tivadar, Greguss Zoltán, Mihályi Ernő, Sárossy Andor, Romváry, Halmai Imre, Serényi Éva, Szendrő József. Jegyek 111—111, Berlini-tér 6 és jegyirodák

ROZSAVOLGYI HANGVERSENYEI:
Meszlényi Lilly ária-dalestje 22-én. Közr.: Mészáros György (hegedü). Z. ½7.
Szücs Gábor ária-dalest, 25-én. Z. ½7.
Komáromi Kacz Rózsi táncest, márc. 3., Z. ½7.
Rokokó d. u. 6-án, Z. ½4. Közr.: Koós Zsófia, Zsedényi Károly, Pintér Margit
Dániel Ilonka—Perényi Gabriella zenekari-est, 6-án. Vez.: Kenessey
Füzy Matild, Lengyel Erzsébet, dr. Vasady Balogh Lajos estje, márc. 10.

Szinház, Film, Müvészet

A 106-ik születésnap

Bemutatta a Nemzeti Szinház

A múmia, akit Jean Sarment a 106-ik születésnapján támaszt fel a Nemzeti Színházban, beszélni kezd. Kinyitja a száját és a népes francia kispolgári familia minden hajaszála égnek áll attól, amit ez a csintalan és pajzán ősanya szemükbe mond. Az eszes és rokonszenves vénaszszony nem tesz lakatot a szájára. Többek közt közli családja fenhéjázó férfitagjaival, hogy ne legyenek olyan gőgösek és ne büszkélkedjenek olyan nagyon a Mouret-névvel, mert mindegyikük más apától származott. S a félrelépést ő, az ünnepelt nagymama követte el. És ezt a botrányt hajlandó az ünnepi lakomán is elmondani, amelyen résztvesz egy püspök is, a prefektus is, sőt a miniszter is, ha a család legfiatalabb kedvencét, Marie Jo-t nem engedik férjhez menni ideáljához, a cirkuszi állatszelidítőhöz. Dédunokájának, Marie Jo-nak szerelme váltja ki az öregasszonyból az ellenkezést, mert Marie Jo-t is hozzá akarják kényszeríteni a Mouret-család egyik csapos tagjához, Guillaumehoz, akit Marie Jo nem szeret, mert Marie Jo az állatszelidítőt szereti, mint egykor a nagymama, aki szintén egy cirkuszi csillagot, Alexandert, a hajdani bilincstörő bűvészt szerette. De a nagymamát is kényszerítették, hogy családbelihez menjen feleségül és ezzel boldogtalanná tették, a szent családi érdekek nevében. Hát ő most megakadályozza, hogy dédunokája, Marie Jo hasonlóképpen járjon. A nagyanyó kitálalja saját hűtlenségi meséjét, hogy dédunokája szerelme érdekében megzsarolhassa a Moureteket. Mert az egész sorozatos családi história nem igaz. A nagymama soha se volt se csintalan, se pajzán. Erényes és erkölcsös volt mind a 106 év alatt. Csak mikor az ura már ráúnt, mikor már nem tekintette nőnek, nem kívánta, nem becéztę és durván bánt vele, házibútornak és cselédnek tartotta: akkor a nagymama képzeletben megcsalta ezt a faragatlan férjet minden jött-ment gavallérral, aki bókot súgott a fülébe. Egyszer a császárnál is volt, de az nem kellett neki, még eszmei szeretőnek se, mert ez a francia császár az urára hasonlított.

Kénytelenek vagyunk ilyen behatóan foglalkozni Céline Mouret-Mamouret nevű idős hölgy zavaros szívügyeivel, mert ez a darab, sőt ez az egyetlen drámai mozzanat az egész cselekményben. A többi, ami a három és félórás hosszú előadás alatt történik, — helyesebben nem történik — csak köríték, amely nagyrészt bámulatosan unalmas és lapos. Jean Sarment, az író, aki huzamosabb ideig vándorszínész volt, nantesi születésű és „Le pêcheur d'ombre" című darabját nálunk húsz évvel ezelőtt „Árnyhalász" címen játszották. Hiánytalanul ismeri a francia kispolgárok vagyongyüjtési szenvedélyét s azt a jellegzetes francia jellemvonást, amely a gazdagodás vágyában minden emberi érzést és érdeket kíméletlenül alárendel a pénznek. A francia nő rögtön nem könnyelmű, nem bohém és azonnal radikálisan reális lesz, mihelyt férjhez megy és megkezdi férje mellett a misztikus működést: a tollasodást. A családi hatalom Franciaországban át is siklott a nők kezébe, a feminin férjek százezrei sínylődnek a nőuralom felemelő rabságában s a tengerparti panziókban a tulajdonos-férjet az ember lent találja a konyhában, mint főszakácsot; a feleség pedig fent ül az elsőemeleti büróban, mint üzletvezető, eszményien megondulálva, lakkozott körmökkel és babarózsákkal kifestve. Jean Sarment hősnője, az agg, 106 éves asszony, élete legalkonyán felcsap destruktívnak, amennyiben lerázza magáról azt a terhes és természetellenes nőuralmat, fellázad ellene, szembefordul a francia nyárspolgár életideáljával, a pénzzel és a meghökkent férfiaknak fejére olvassa, hogy nem a pénz minden, nem a pénz az Isten, hanem a szív.

Ezt az élvezetes elvet Jean Sarment rövidebben is kirobbanthatta volna, de úgy látszik sajátsága, hogy alapos jellemépítést végezzen s a novellisztikus jelenetek és képek egész sorozatán hurcolja végig türelmes hallgatóit, míg végre megtudjuk, hogy miért írta ő meg ezt a témát drámának, s nem folytatásos regénynek. A francia vidéki alakok langyos felvázolása, a pipogya kisvárosi urak, a kortesfogásokkal és demagógiával dolgozó kocsmáros, a pikantériákra utazó és összevihogó felserdült leányok, meg a manézs tagjainak ponyvaromantikája, mely úgy terjeng szét, mint a csípős pacsuli illat: valóban helytálló és helyes írói munka. Kezdő és szentimentális írók lelkendeznek így, mikor felfedezik az életet. Fáradt udvariassággal hallgatja végig az ember holdfényes csábítási erkélyjelenetéiket, a patakban mosó lányok izgalmas találkozását szívük gigerlijével, kupaktanácsaik bensőséges nagyképűségét. Ezek az érdeklődést nem csigázó helyzetjelentések majdnem mind mint jellembeli leltári kellékek lógnak a 106 éves matrónán, aki viszont mint szabadszájú Asvayné, hamisítatlan francia közvetlenséggel vág a figurák elevenébe. Ugy érzi, most már szabad gyűlölnie és lenéznie saját fajtája megvetendő erényeit. Zendül az erkölcsük, a törvényük, érdekházasságaik és ostobaságuk ellen. Argotban beszél, a francia vidék nyers pongyolaságával, csipkelődve és szellemesen, mintha már kabarénak tekintené maga körül az anyagiak imádatára berendezett családi életet. Aggasztóan eleven. Korához képest valóságos csodamatróna, aki arra gyanús, hogy nem a valóság, hanem az írói képzelet szüleménye. Megszemélyesítője Gobbi Hilda volt, akinek képességei fedik az effajta nemberek jellemvonásait. Élesen hangsúlyozta azonban a szexuális vonatkozásokat. Nevetése, csemcsegő szája, állatias heherészése nemcsak kiábrándító, hanem meghazudtolja a figura friss szellemi épségét. Az író szerint Céline nagymamának rendben van minden érzéke, kitünően lát, hall és gondolkozik. A színésznő mégis egy korszerűtlen és természetellenes erotika alapvonását nyomta rá az alakításra. Olykor még lihegett is. Rendkívül érdekes volt Rajczi Lajos családfői nagyzolása és az a duhaj eszesség, amellyel a félmüvelt emberek leterrorizálják a náluk gyengébb karaktereket. A rendező elmulasztotta figyelmeztetni, hogy tompítsa szelességét és több öntudatossággal dirigálja a „Fehér Ürü" vendéglő családi Kft-jét. A 80 éves Pethes Sándor rozzant gránátos ezredese felséges militarista rom, Szörényi Éva halk Marie Jo-ja idillikusan szép vidéki fruska és Ungvári László mértéktartó cirkuszi Don Juanja elegáns és nívós figura. A mellőzött és elnyomott 90 éves Bakó Márta sötét dühe és vijjogása, helyesebben kárálása és dünnyögése maga a tehetetlen vészjóslás. A két izgatott nagy bakfist Olti Magda és Bornemisza Éva játszotta, eleven élethűséggel. Szabó Margit kemény felesége, Eöry Kató sexepiles lovarnője, Makláry Zoltán, Bodnár Jenő, Füzess Anna, Pásztor János, Naszódi Sándor, Turányi Alajos, Nyerges Ferenc mozgalmas alakítása igyekezett feledtetni a cselekmény hiányát. A rendező Major Tamás elnyujtotta az amúgy is lassú részleteket. Színessé a színpadot Horváth János gondos díszletei és Nagyajtai P. Teréz beszédes jelmezei tették. Az előadás túl hosszúra nyúlik, feleslegesen. A használható és talpraesett színpadi szöveget Hankiss Szilárdné nyujtotta, aki a stílussal is érezteti az eredeti francia levegőt.

Papp Jenő

101 cigány nóta bakfélája

közkedvelt művészek közreműködésével március 5. vas. d. u. ¼3. Magyar Müvelődés Háza. Jegyek 3.— P-től ugyanott, Uray hangvers. iroda, Andrássy-út 62. Telefon: 317-902.

A Benedek-ház

(Scala, Kaszinó)

A filmet *Dallos* Sándor, az író és *Bánky* Viktor, a rendező neve fémjelzi. A filmtörténet hátterében a Benedek- és a Várnay-család évtizedes ellentéte áll, amely az unokák egymásratalálásával simul el. A Benedek-ház tagjai közül már csak egy fiatal leány él, aki a Benedek-házat őrzi a húsz holdra apadt birtokkal együtt. A földek többi részét az öreg Várnay vásárolta össze, hogy unokája számára minél nagyobb vagyont biztosítson. Ez az unoka lesz szerelmes az utolsó Benedek-leányba. A nagyapa a föld imádatának él, hideg és szívtelen, s szétválasztja a fiatalokat. Tragikus csalódás éri, mert az unoka otthagyja a Várnay-házat, városi ember lesz belőle, s a nagyapa kétségbeesve látja, hogy vágyai összeomlottak. A sors azonban rendbehozza a dolgokat, az öreg Várnay kiengesztelődik, s a szerelmesek visszatérnek a földhöz.

Dallos Sándor magávalragadó filmdrámát írt *Sz. Sovány Mária „Tavaszi láng"* című regényéből. Husból, vérből való alakokat formált, akiket a multban gyökerező ösztönök és feltámadó új érzelmek, indulatok, szenvedélyek fűtenek. Emberábrázoló jellemzéssel, lélektanilag mindvégig indokolt meseszövéssel tárta fel az emberi problémák sokrétű kavarodását, amelyek a filmjáték szereplőit mozgatják, egymás ellen, vagy egymás mellé állítják. Bánky Viktor, a rendező követte az író szavait, de érezni lehet, hogy néha a maga kipróbált eszközeit alkalmazta, s elismert rendezői képessége ellenére is számos beállítása olyan, ami arégi és már túlhaladott fogásokra és módszerekre emlékeztet. Gyengébb részei a filmnek a *Kamarás* Gyulával játszatott jelenetek.

Az egész filmjátéknak kiemelkedő értéke Somlay Artur klasszikus és nagyvonalú alakítása. Nemcsak arckifejezéseivel, hangsúlyozásával, hanem mozdulatival, járásával is kifejezi az öreg Várnay földimádatát, szívtelenségét, konokságát. A végső jelenetekben realitásával egyenesen megrendítő. *Szörényi* Éva a riadtan menekülő, majd a szenvedések között vergődő Benedek-leányt a legjobb elképzéléssel és teljesen kiejező alakítással vitte vászonra. *Nagy* István, talán az „Elnémult harangokat" kivéve, egyik eddigi szerepében sem volt ilyen igaz, őszinte és emberi. Amikor szemben áll gőgös nagyapjával, kemény, nyakas, sőt fölényes tud lenni, s amikor a városban a siker és a hírnév szárnyára kapta, akkor is fegyelmezett marad, mint az a magyar ember, aki a földből vette erejét. *Boray* Lajos nevét kell még kiemelni, aki ideálisan formálta meg egy derék fővárosi kereskedőember alakját. Igen elismerésremáltó, tehetséges, szép és komoly munkát végzett *Losonczy* Dezső, aki Liszt Ferenc zenéjéből a művészi filmdrámához illeszkedő kisérőzenét bravúrosan állította össze.

Két uj regény

Eino Railo: Tavaszi eső. *A mai finnirodalom egyik vezető egyéniségének magyar nyelven megjelent első regénye. A szerző a finn irodalomban az idealizmus vezető képviselője. Regényeiben leginkább a keleti határvidék parasztjainak életét dolgozza fel. A Tavaszi eső talán az összes művei között legjellemzőbben egyesíti magában az író sajátos elmélyedő lélekelemzését. Könyvének első sorától az utolsóig mesteri és megkapó képet ad a finn határvidéki parasztság életéről.*

B. Kovács Fréda: Hóval fújta be a szél... *A husnok életéből meríti meséjét ez a regény. Valahol a Volga környékén él a valamikor oly nagyhatalmú nép megfogyatkozott töredéke. A törzsek legkiválóbb képviselői a régi dicsőség és hatalom visszaállításáról álmodoznak, de vágyaik álmok maradnak csupán, mert nem tudnak egyetértő akarattal a nagy célért küzdeni. Közülök messze kiemelkedik Mucgyer, aki népe legszebb erényeit egyesíti önmagában s ha a hunokat nem is tudja megfegyelmezni s a régi dicsőségre emelni, hívei vel egy új, nagyrahivatott nép megalapítója lesz, a magyaré. Vezetésével indul el a maradék hun-sereg, hazát foglalni és ezeréves országot építeni. A szerző nagy fantáziával szövi a mesét, mindig arra törekedve, hogy ősi hangulatot adjon a történetnek.*

Mindkét regényt a Könyv- és Lapkiadó rt. adta ki.

* **A felvidéki egyetemi hallgatók műsoros délutánja.** A felvidéki egyetemi és főiskolai hallgatók március 6-án, délután 4 órai kezdettel rendezik idei jótékonycélú előadásukat a pesti Vigadóban. A műsorban szerepelnek többek között Szörényi Éva, Koréh Endre, Bulla Elma, Barabás Sári és számos felvidéki származású művész.

* **Az „Andante"** című svéd filmről azt állapították meg a kritikusok, hogy vetekszik az amerikai nagyfilmekkel s igazolja, hogy Európa is tud olyat produkálni, mint a gazdag Hollywood. A filmet Bach, Chopin, Brahms, Liszt és Csajkovszky zenéje színezi s szerepel benne Nils Kihlberg neves hegedümüvész is. A női főszerepet Eve Henning játssza. Az ujdonság nálunk a „Szerelem muzsikája" címmel kerül a napokban bemutatásra.

VIGSZINHÁZ
Pénteken, február 26-án először
HERCZEG FERENC
ARANYSZÁRNYAK
JAVOR PÁL — LAZAR MARIA — SOMLAY ARTUR
Sivó Mária, Philippi Irén, Alszegi, Berki, Bihary, Borai, Földényi, Hidasi, Kamarás, Kőmives, Mátrai, Pálóczi, Sármási, Vértes

PRO PATRIA

Péter Géza tart. zászlós, körzeti iskolafelügyelő február 21-én a keleti hadszíntéren hazája védelmében hősi halált halt.

— **A hercegprimás felszentelte a három új püspököt.** Az esztergomi székesegyházban Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás szombaton püspökké szentelte Mindszenty József veszprémi, Kovács Sándor szombathelyi és Hamvas Endre csanádi kinevezett püspököt. A szertartáson a kultuszminisztérium részéről Stolpa József államtitkár és Beresztóczy Miklós miniszteri tanácsos jelent meg. Küldöttségekkel vett részt Shvoy Lajos székesfehérvári és Haász István tábori püspök. A püspökké szentelési szertartás végén az új püspökök áldást osztottak.

— **Kecskemét díszpolgárrá választotta Szász Lajos minisztert és Kovács Sándor püspököt.** Kecskemét törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlésén Szabó Iván felsőházi tag és társai indítványára egyhangú határozattal a város díszpolgárává választotta Szász Lajos iparügyi minisztert, a város országgyűlési képviselőjét és Kovács Sándor szombathelyi megyéspüspököt.

— **A víz körfutása a természetben.** *Berlinből jelentik: A tudomány már régen megállapodott nézetre jutott a víznek a természetben tapasztalható körfutásáról, amelynek egyes állomásai a párolgás, a lecsapódás és a csapadék lefutása a tengerbe. Wundt dr. német geofizikus most saját kutatásai alapján újabb megvilágításba helyezi ezt a kérdést. Szerinte a földre hulló csapadéknak csak egy kis része, körülbelül háromnyolcada jut el a folyók közvetítésével a tengerbe. A víz igazi körforgását elsősorban a vízgáz állandó áramlása biztosítja, amely követi a szél általános irányát és harmincszor, sőt negyvenszer is körüljárja a földet. Eközben ez a vízgőzáramlás újból és újból érintkezésbe jut a szárazfölddel és a víztömegek vándorlásuk közben mind a tenger, mind pedig a szárazföld fölött állandó átalakuláson mennek keresztül. Egy részük eső alakjában a földre hull, de az elpárolgás következtében ismét visszakerül a magasba. A csapadéknak ez a töredéke a folyókban gyül össze és a felszínen lefolyik a tengerekhez. Ha a csapadék felülmulja a párolgást, akkor az illető vidék „humid" jelleget ölt. Ellenkező esetben „arid" területekről van szó. Nemcsak a szárazföld, hanem a tengerek fölött is vannak humid és arid régiók, általában véve azonban a szárazföld arid, a tengervidék pedig humidjellegű. Ezt a megállapítást támogatja az az évszázadok óta ismert tapasztalati tény, hogy a relativ nedvesség a tengerpartoktól a szárazföld belsejébe haladva mindjobban csökken.*

— **Pápai nunciust neveznek ki Finnországba.** Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa fogadta Harry Holma szentszéki finn követet és többórás megbeszélést folytatott vele. Vatikáni körökben ezt a látogatást kapcsolatba hozzák azzal, hogy Helsinkibe pápai nunciust neveznek ki.

— **Bolognában a svájci követség egyik tagja légitámadás áldozata lett.** Bernből jelentik: Illetékes helyről közölték, hogy a Bologna ellen intézett egyik angolszász légitámadás alkalmával Fritz Burkhalter százados, az itáliai svájci követség katonai előadójának helyettese életét vesztette.

x **A gyakorlott háziasszonynak is előnyös,** ha látogatja a gázművek VI. Vilmos császár-út 3 szám alatti főzőelőadásait, minden kedden és pénteken délután félötkor, ahol olcsó és ízletes ételek készítését, a gáz takarékos felhasználását mutatják be. Belépődíj nincs, ruhatár, kóstoló díjtalan.

Házasság

Horos **Endre**, az országos földhitelintézet igazgatóhelyettesének lányát: *Évát* (Budapest) eljegyezte *Palkovits* József m. kir. főhadnagy (Várpalota.) Minden külön értesítés helyett.)

Jakobi *Lányi* Piroska és *Albert* István m. kir. repülőhadnagy március 25-én tartották esküvőjüket a miskolci evangélikus templomban.

Tömösközy Anna (Kiskunhalas) és vitéz *Bolhóy* László tüzérhadnagy (Nagykanizsa) jegyesek.

Püspöky Miklós és neje, *Dalchau* Erzsébet március 27-én ünnepelték szűk családi körben házasságuk ötvenéves fordulóját. Ugyanakkor fiúk: *Püspöky* Pál okl. gépészmérnök eljegyezte sepsiszentkirályi *Vida* Irénkét.

Haraszty Árpád dr. állami gimnáziumi tanár és *Péteri* Nikola március 23-án házasságot kötöttek.

Kisari Terézia szentmártonkátai református tanítónőt eljegyezte *Nagy* Kornél rákoscsabai református lelkész.

Napi hirek

Rombadőlt a turini Kossuth-ház...

Közel héthónapi bolyongás után a napokban levél érkezett Budapestre. Egyszerű, cégjelzéses papíron (*„Italiana Gasogeni e Forni"*). Milánóból jött a levél s az elmult esztendő szeptember 4-én keltezték. Közel hét hónap telt el azóta! Mennyi minden történt eközben szerte a világon! És milyen furcsa, hogy most érkeztek meg ezek az új gyászt hirdető sorok, *Kossuth* apánk halálának évfordulója után! Olasz mérnök írta a leveiet, Renato *Casana* dr. magyar kartársának, *Koller* Károlynak. *Egy olasz mérnök, akinek turini házára ellenséges rombolóbomba hullott; a házra, amelyben Kossuth Lajos lakott egy fél évszázaddal ezelőtt...*

De mit is mond a levél?

„Alulirottnak Turinban a Via dei Mille-n álló házára ismét bomba hullott, úgy hogy abból az épületből, amelyben az önök nagy Kossuthja örökre lehunyta szemét, és amely már az elmult év novemberében is súlyosan megsérült, ma már csupán merő romhalmaz maradt. Ámbár ez a tény nagyon fájdalmas számomra a mult nagybecsű emlékei miatt, amelyeket nekem ez a ház őrzött, másrészt örülnöm kell, hogy a támadás nem követelt magának emberéletet. Renato Casana dr. mérnök."

A ház tehát: *nincs többé!* A ház, amelyben a turini remete még Matuzsálem korában is nap, mint nap dolgozott, amely magyarhonból érkezett küldöttségek zarándokhelye volt s amelyben ötven esztendővel ezelőtt kilehelte nemes lelkét a nemzet nagy száműzöttje. A ház egy ellenséges bomba célpontja lett. Ugyanazok pusztították el ezt a minden magyar számára egyaránt szent hajlékot, *akik a XIX. század második fele legnagyobb politikai szonokának tartották a tengerentúl Kossuth Lajost.* Ugyanazok vélték „katonai célpontnak" a védtelen turini házat a Via dei Mille-n, *akik ötven évvel ezelőtt elsőnek jelentették be részvétüket a nagy temetésre!...* Ezek jutnak eszébe a XX. század legkomolyabb idejét élő magyarnak, amikor hét hónap távolából meghallja ezt a gyászhirt. Azóta talán már a ház romjait is eltakarították Turinban, azóta talán már újabb bombák is pusztították a patinás olasz várost, de a nagy magyar emléke tovább is élni fog a romok és a kihalt utcák között... A hír hallatára itthon, a hazában most Kossuth Lajos sírja mellett megáll minden magyar egy gyászos pillanatra és lehajtja fejét nagy szelleme előtt...

—s —ó

— **Hősi halált halt egy tölgyfalombbal kitüntetett német osztályparancsnok.** Berlinből jelentik: Egmont zur Lippe-Weissenfeld őrnagy, egy éjszakai vadászezred osztályparancsnoka, a tölgylombos lovagkereszt tulajdonosa repülőhalált halt.

— **Yorkshireben 60.000 szénbányász sztrájkol.** Amszterdamból jelentik: Mint az angol hírszolgálat közli, a yorkshirei szénbányavidéken negyven bányában mintegy 60.000 bányász sztrájkol.

— **Tájékoztatás a mák-kiosztásról.** A székesfőváros polgármestere közli, hogy a kiszolgáltatásra kerülő öt deka mákot nemcsak a fűszerkereskedők, hanem a községi élelmiszerüzem fióküzleteiben is be lehet szerezni.

— **Weiszberger Ármin árdrágítási bűnpere százezer tégla miatt.** A szolnoki törvényszék, mint uzsorabíróság, árdrágító visszaélés vétsége miatt vonta felelősségre Weiszberger Ármin 63 éves téglagyári főtisztviselőt. A bűnpör tényállása szerint Weiszberger Ármin a kunhegyesi téglagyár felelős vezetője volt. A gyár 1942-ben és tavaly is több alkalommal szállított téglaárut Nemes János grófnak. Tavaly julius végén a gróf magához hivatta Weiszbergert tiszaderzsi birtokára és százezer darab téglát, továbbá 40.000 darab tetőcserepet rendelt. A téglagyári tisztviselő — mondja a vád — kijelentette, hogy téglát csak „feketén" tudnak szállítani, mert megdrágult a szén, emelkedett a munkabér és az állatok takarmánya is sokba kerül, úgyhogy a téglának ezrét a maximális 77 pengős ár helyett 280 pengőért tudná csak szállítani. A megindult bűnvádi eljárás során Weiszberger tagadta ezeket az adatokat és arra hivtkozott, hogy a gróffal mindenkor csak a maximális áron kötött üzletet, de az eljárás tárgyát alkotó üzlet sem tavaly juliusban, sem egyébkor nem jött létre, mert hiszen a gróf a zárolt téglára vonatkozóan kiutalással nem rendelkezett. Nemes János grófot hallgatta ki az uzsorabíróság tanuképpen és annak terhelő vallomása után bűnösnek mondotta ki a törvényszék Weiszberger Ármint árdrágító visszaélés vétségében s ezért ötezer pengő pénzbüntetésre ítélte el. A bejelentett semmiségi panaszok folytán most tárgyalta ezt a bűnügyet a budapesti tábla Horváth Géza dr. elnöklésével és Lukács János dr. főügyészhelyettes, valamint a védő felszólalása után a bizonyítás kiegészítését rendelte el. Ezt az új bizonyítást a tábla foganatosítja. Ujra kihallgatják a vádlottat, valamint Nemes János grófot is és amennyiben vallomásuk újra ellentétes lenne, akkor szembesítést rendelnek el. Kihallgatandók lesznek még az új eljárás során a védelem által megnevezett tanuk is.

— **Egymásba futott két Hév-vonat a szentendrei vámnál.** A szombati ünnepnapon súlyos villamoskarambol történt a szentendrei vámnál. Hibás váltóállítás következtében a 417-es Hév-szerelvény belefutott az 521-es szerelvénybe. A szerencsétlenség következtében öten súlyosan, öten pedig könnyebben megsebesültek. A három kocsival kivonult mentők a könnyebb sebesülteket elsősegélyben részesítették, a súlyosabbakat pedig kórházba szállították.

— **A pápa husvéti üzenetet intéz a keresztény világhoz.** Vatikánvárosból jelentik: Vatikáni körökben valószínűnek tartják, hogy a pápa zöldcsütörtökön és nagypénteken résztvesz a sixtini kápolnában Krisztus sírbatételének szimbolikus szertartásán, nagyszombaton pedig újabb rádióüzenetet intéz a keresztény világhoz. Husvét vasárnapján a Szentatya valószínűleg ünnepélyes nagymisét pontifikál a Szent Péter-templomban.

— **A Vezuv kitörésének kétezer halottja van.** Délolaszországból Madridba érkezett jelentések szerint a Vezuv működése meglassult, azonban még mindig vannak új kitörések. Az izzó lávafolyam ezidőszerint óránkénti tízkilométeres sebességgel hét méter magasságban mozog előre és tíz ágra szakadt. A veszélyes hamueső némileg alábbhagyott. Ezzel szemben tovább sürüsödtek a füstfelhők, amelyek az egész Vezuv vidékét borítják és 3000 méter magasságot érnek el. A Vezuv csúcsát most sűrű hótakaró fedi. A vulkán mostani kitörésének eddig mintegy kétezer halálos áldozata van.

— **Horvátországban is áttérnek a nyári időszámításra.** Zágrábi hivatalos közlés mondja, hogy április 3-án Horvátországban is áttérnek a nyári időszámításra.

— **Tűz a genfi Wilson-palotában.** Genfből jelentik, hogy az ottani Wilson-palota alagsori helyiségeiben az elmult éjszaka tűz ütött ki. E helyiségek a keresztény ifjúsági egyesület hadifoglyokat segélyző szervezete számára raktárhelyiségekül szolgálnak. A hadifoglyoknak szánt anyagból a tűz következtében mintegy 50.000 könyv, 30.000 zenei partitura, 20.000 gramofon, 30.000 sakkjáték stb. elpusztult.

— **A szegedi polgármester nyugdíjazását kérte.** Pálfy József dr., aki tíz éve Szeged polgármestere és a mult héten töltötte be 70-ik életévét, most a szolgálati korhatár elérésével nyugdíjazását kérte. A kérelemmel az áprilisi közgyülés foglalkozik.

Halálozás

Marosgezsei *Mohay* Ádám nyug. Máv-főintéző 78 éves korában március 21-én Törökszentmiklóson elhunyt. Március 23-án temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Sütő Kálmánné, szül. *Gyarmathy* Margit, református lelkész özvegye 68 éves korában március 20-án Taktaharkányban elhunyt. Március 23-án temették Tiszalucon.

Gábor Miklós nyug. pü. főfelügyelő 72 éves korában Budapesten elhúnyt. Március 29-én délután 4 órakor temetik a farkasréti temető halottasházából.

Boronkai *Boronkay* Helén 77 éves korában március 23-án Pestujhelyen elhunyt. Március 25-én temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Szoó János Hangya-cégvezető 57 éves korában március 24-én Békéscsabán elhunyt. Március 26-án temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Özv. *Trajtler* Istvánné dr.-né, szül. *Batizfalvy* Erzsébet 85 éves korában március 25-én Budapesten elhunyt. Március 28-án délután ½4 órakor temetik a Kerepesi-úti temető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint.

A Tisza záróvonala megnyilik

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Tisza záróvonala megnyílik. Mindazok a honvéd egyének és katonai behívójeggyel rendelkező személyek, akik a Tisza záróvonalának lezárása miatt csapattestükhöz bevonulni nem tudtak, a legközelebbi vonattal induljanak útnak.

— **Szendy Károly polgármester látja el a főpolgármesteri teendőket is.** Az alkotmányos szokásnak megfelelően a kormányváltozás következményeként Homonnay Tiavdar lemondott a főváros főpolgármesteri tisztségéről. A belügyminiszter értesítette Szendy Károly polgármestert, hogy a törvény értelmében lássa el a főpolgármesteri teendőket is.

— **Az európai menekülteket gondozó hivatal csődje.** *Genfből jelentik: A londoni Manchester Guardian szerint a Roosevelt által két hónappal ezelőtt megszervezett és az európai menekültek gondozásával megbízott hivatal alig halad előre munkájában. Nyilvánvalóan nincs abban a helyzetben, hogy programját tényleg meg is valósítsa. Londonból eredő értesülések szerint ez arra vezethető vissza, hogy a hivatalnak nincs meg a szükséges anyagi fedezete és emiatt magán-jótékonysági szervezetek támogatására van rátalva.*

OVOMALTINE SEGÍT IGAZ DIADALHOZ!
OVOMALTINE
ERŐT ERŐRE HALMOZ!

— **Romániában április elején befejezik az iskolai évet.** Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium elhatározta, hogy az 1943/44. iskolaévet már április elején befejezik, s ezért elmaradnak az évzáró vizsgálatok.

— **Húshiány az Egyesült Államokban.** *Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban eddig csak szórványosan jelentkező húshiány az utóbbi időben krónikussá és komoly jelenséggé fejlődött, mondotta a Newyork Times közlése szerint Claude MacCan, a délnyugati államok állattenyésztő szervezeteinek elnöke. Újabban hiány mutatkozik tejben és vágómarhában is. Tavaly 30 százalékkal kevesebb vágómarhát szállítottak piacra, mint az előző évben. Az amerikai állattenyésztőket valósággal kétségbeejtő helyzetbe hozta az a zavar, amely a takarmánynövények elosztása terén uralkodik.*

— **Tánczos Gábor gázolóját pénzbüntetésre ítélték.** Emlékezetes, hogy január 31-én a Türr István-utcánál autóbaleset történt, amelynek következtében Tánczos Gábor nyug. vezérezredes megsérült. A vezérezredes lelépett a gyalogjáróról és a Lancia-autó lütötte, úgyhogy kulcsontörést és a fején is sérüléseket szenvedett. Szanatóriumba szállították, ahol három hétig kezelték. Megállapították, hogy Tóth Bálint magántisztviselő vezette a gázoló autót, hajtási igazolványa még nem volt, akkor tanulta a vezetést. Meglehetős sebességgel haladt és tulajdonképpen ez okozta a szerencsétlenséget. Az ügyészség Tóth Bálint ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt emelt vádat. A bűnügyet a budapesti büntetőtörvényszék Lajos-tanácsa hétfőn tárgyalta. A vádlott beismerte, hogy bizonyos fokig gondatlan volt és azt hangoztatta, hogy nagyon sajnálja a történteket. Tanuképpen kihallgatták Tánczos Gábort, aki nem kívánta a vádlott megbüntetését és kártérítésre sem tartott igényt. A bíróság végül a vádszerinti bűncselekményért jogerősen 1200 pengő pénzbüntetéssel sujtotta Tóth Bálintot.

— **Kettős öngyilkosság.** Mohácsról jelentik: Vida Dezső kereskedő, a mohácsi zsidó hitközség elnöke és felesége megmérgezte magát. Mire rájuk találtak, meghaltak.

Befejeződött Németországban a nemzetek közötti szociálpolitikai kongresszus

Németországban most fejeződött be az a szociálpolitikai és munkatudományi értekezlet, amelyen 17 nemzet: Magyarország, Franciaország, Belgium, Szlovákia, Dánia, Lettország, Finnország, Bulgária, Románia, Észtország, Litvánia, Horvátország, Szerbia, Olaszország, Hollandia, Svédország és a vendéglátó német birodalom kiküldöttei vettek részt. Magyarországot vitéz *Marton* Béla országgyűlési képviselő, a nemzeti munkaközpont elnökének vezetésével háromtagú küldöttség képviselte.

A tanácskozások több napon át tartottak s ezeken felszólalt vitéz *Marton* Béla is. Megállapította, hogy *a multban a szociálpolitikával nagy mértékben visszaéltek* s addig nem lehetett szociálpolitikáról beszélni, amíg annak alapfeltételei: *a modern népi állam és a közösségi szellemmel telített társadalom* adva nem voltak. Valamikor a szociálpolitikát kizárólag munkásügynek tartották és bérkérdésnek tekintették s mint ilyent, a gazdaságpolitika függvényének fogták fel, — igen helytelenül. A kongresszus a *közösségnek*, az *egyénnek* és a *teljesítménynek* hármas alapelvéből kiindulva, *17 pontban foglalta össze az új, nacionalista Európában a szociális rend alaptételeit*. A kongresszus ünnepélyes zárülésén résztvett Robert *Ley* birodalmi vezető, a német munkafront irányítója és nagy beszédben fejtette ki az új Európa irányelveit s vázolta *a világnézeti harc történelmi jelentőségét*. Itt is felszólalt vitéz *Marton* Béla.

A nemzeti munkaközpont vezetősége rendkívüli országos tanácsülést tartott. Vitéz *Marton* Béla országos elnök hosszabb beszédében utalt arra, hogy *a kizsákmányoló nemzetközi nagytőke szabadrablásra épült rendszere* élethalálküzdelemre kényszeríti a diadalútjára indult európai népi szocialista államokat. E szörnyű harc középpontjában fekszik Magyarország, amely *az új európai gondolat mellé állott*. Vitéz *Marton* Béla vázolta ezután a liberális demokrácia aljas munkáját s megállapította, hogy *el kellett jönnie annak az időnek, amikor a magyarság végérvényesen lerázza magáról a nemzetközi jármot. A nemzeti munkaközpont hatalmas tábora készen áll a becsületes, eddig félrevezetett magyar munkás befogadására*, nem hatalmi szóval, hanem *meleg testvéri szeretettel és megértéssel* közeledik mindenkihez. Végül *a bolsevizmus elleni küzdelem folytatására* hívta fel az országos elnök a dolgozókat. Ezután több kiküldött is felszólalt.

— Kultsár Istvánt nevezték ki az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosává. A minisztérium Sztamoray János kormányfőtanácsost, a közérdekeltségek felügyelő hatóságának elnökét az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosi megbizatása alól március 27-én saját kérelmére felmentette és az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosává Kultsár István dr. miniszteri osztályfőnököt, a balatoni intézőbizottság elnökét nevezte ki.

— Cughlin lelkész szerint Amerika „veszett ügyért" harcol. Londonból Genfbe érkezett hirek mondják, hogy a Daily Express szerint nagy az izgalom Detroitban. Cughlin, az ismert katolikus plébános elhatározta, hogy Pearl Harbour óta abbahagyott beszédeit újra folytatja. A titkos rendőrség tisztviselői jegyzet-tömbbel és ceruzával kezükben figyelték, nem mond-e olyat, ami lázadásra való izgatás miatt közbelépésre jogosítana. Cughlin a Daliy Mail tudósítása szerint kijelentette, hogy az amerikaiak „veszett ügyért harcolnak".

— A német ifjúság kötelesség-ünnepe. Közel egymillió ifjú és leány vett részt vasárnap a német birodalomban rendezett kötelesség-ünnepén. Artur Axmann birodalmi ifjúsági vezér beszédet intézett az ifjakhoz és lányokhoz, valamint azok szüleihez az áldozatkész és tettrekész ifjúság kötelességeinek értelmezéséről.

— Amerikai tábornok szovjetkitüntetése. Stockholmba érkezett hírek szerint a szovjet hírszolgálata közölte, hogy Marshall tábornokot, az Egyesült Államok hadseregének vezérkari főnökét a Szuvorov-rend I. osztályával tüntették ki.

— Kecskeméten emelkedik a születések száma. Kecskeméten örvendetesen emelkedik a születések száma. Idén március közepéig már 509 újszülöttet anyakönyveztek s ez a szám 103-mal haladja meg a mult év hasonló időszakának eredményét.

— Összeütközés következtében elsülyedt egy finn gőzös. Stockholmból jelentik: A Margaretha nevű 3000 tonnás nagy finn gőzös vasárnap reggel Moeen és Jodser dán szigetek között összeütközött a Ligur nevű svéd gőzössel és elsülyedt. A Margaretha legénységét megmentették. A svéd gőzös is súlyosan megsérült.

— Légoltalmi előadás a rádióban. „Az önvédelem feladatai a légoltalmi egészségügyi szolgálat terén" címmel hangzik el a honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnökségének rádióelőadása kedden délután 6 óra 05 perckor Budapest I. hullámhosszán.

— A németek nem szállták meg a szófiai posta- és táviróhivatalt. Szófiából jelentik: Az a hír, amelyet bizonyos külföldi ügynökségek terjesztettek és amely szerint a német erők állítólag elfoglalták a szófiai posta- és táviróhivatalt, nem felel meg a valóságnak és teljesen légből kapott.

— Perényi Petronella bárónőt borotvával súlyosan megsebesítette a férje. Vasárnap este véres családi dráma játszódott le a Kazinczy-utca 52. számú házban. Itt él Perényi Petronella bárónő, akinek Stock Gyula asztalosmester a férje. Vasárnap este a házmester a Stock-házaspár kisfiának kiáltozására lett figyelmes. Felrohant a lakásba és ekkor látta, hogy a bárónő véresen, eszméletlenül fekszik a padlón, mellette ugyancsak eszméletlenül a férje. A kihívott mentők Stocknét életveszélyes állapotban elszállították a Rókus-kórházba, férjét pedig, eszméletének visszanyerése után, előállították a rendőrségre. Stock elmondotta, hogy feleségével valamin összeszólalkoztak, aminek következtében el akarta vágni borotvával a saját nyakát. Az asszony meg akarta akadályozni ezt s közben véletlenül megsebesítette. A rendőrorvos valóban talált Stock Gyula nyakán borotvától eredő karcolást és megállapította azt is, hogy az asztalosmester súlyos idegbeteg. A vizsgálat tovább folyik a családi dráma teljes tisztázására.

— A francia rendőrség újból terroristákat fogott el. Párisból jelentik: A francia rendőrség a legutóbbi napokban figyelemreméltó sikereket ért el a banditák elleni küzdelmében. Nancyban egy terrorista csoport letartóztatásával fontos okmányok kerültek elő, amelyekből világosan kiderül, hogy a letartóztatottak bolsevista tevékenységet folytattak. Igy az egyik letartóztatottnál kilenc kimutatást találtak, valamint két titkosírási kulcsot, amilyenek a korábbi kommunista pártban használatosak voltak.

A párisi tömeggyilkos megskalpolta áldozatait

Páris, március 27.

A Petiot-gyilkossággal kapcsolatban híre jár, hogy Nantes környékén, La Haye Foussiére községben szombaton *felbukkant egy kerékpáros ember*, aki részletesen érdeklődött a Nantes irányában haladó vonatok indulási idejéről. *A rendőrségi körözőlevél adatai ráillettek a tömeggyilkosra*, minthogy azonban az emberek, akiknél kérdezősködött, nem tudták azonnal értesíteni a legközelebbi rendőrügyeletet, *újból keresni kell a nyomát*.

A tömeggyilkos bünügyében különben újabb fontos részleteket derítettek ki. *Paul* dr. törvényszéki orvos, boncolási szakértő, aki az elmult években résztvett a Szajnában, a boulognei erdőben és másutt talált emberi testrészek megvizsgálásában, a Petiot dr. villájában felfedezett testrészek megvizsgálása után arra a meggyőződésre jutott, hogy *a régebbi gyilkosságokat is Petiot követte el*. A gyilkos ugyanis mindig ugyanazokat a vágásokat alkalmazta. Az orvosszakértő a párisi ujságirók előtt kijelentette: *a bünügyi krónikákban ez az első eset, hogy a gyilkos ügyes sebészként dolgozott. Petiot megskalpolta áldozatait, akiknek az orrát is levágta, nyilván azért, hogy ne lehessen megállapitani személyazonosságukat*. Ilyen körülmények között eddig mindössze tizennégy áldozat személyazonosságát sikerült megállapítani, de még csak kettőnek a nevét közölték.

Maurice *Petiot*, a tömeggyilkos fivére ügyvédje utján szabadlábrahelyezését kérelmezte. A vizsgálóbíró elutasította a kérelmet.

Szinház, Film, Müvészet

Hontalan nép

Bemutatta a Nemzeti Szinház

***Arnold Schwengeler**, a neves svájci publicista és szerkesztő utólagos apologiáját irta meg annak a haza- és szabadságszeretetnek, amely az ő beállítása szerint már Julius Caesar idejében, a bibraktei ütközet után született meg a későbbi kantonok népében. A svájci történelem szerint Orgetorix, a suebusok törzsi fejedelme vetette föl a svájci őslakók előtt a nagy kelta birodalom nyugtalanitóan vonzó álmát, mikor nem egészen tiszta célok és eszközök igénybevételével feltüzelte a törzseket, hogy hagyják ott a békés hegyóriások védett vidékét, keljenek át Galliába és a latin világbirodalommal szemben, Róma példájára és ellensúlyozására alapitsák meg Galliában a kelták világbirodalmát. Ez a csábító gondolat, egy kis nép nagyhatalmi ábrándjának ez a ragyogó kisértése Cassius, a római hadvezér legyőzése után ragadja meg a kelták lelkét, mikor Cassius legyőzője, az agg Diviko helvét fejedelem még él s aki már akkor a mai svájci állameszmét képviselte, mert azt vallotta, hogy „kicsi, de a mienk" és nem akart világbirodalommá nőni. Végsőkig ellenezte Orgetorix veszélyes nagyratörését, bölcs volt és pacifista, aki jól ismerte Gaius Julius Caesart s aki nem volt olyan nagy és nemeslelkü a legyőzött helvétekkel szemben, mint azt Arnold Schwengeler most megszépiti, mert Krisztus előtt 58-ban, a bibraktei csata idejében a friss római proconsul még tele volt adósággal, a gazdag helvét zsákmány nagyon is kellett neki és nem a szabad és független Helvétiát adta vissza a vesztes népnek, hanem Helvétiát, mint a római birodalom peremalakulatát és provinciáját csatolta hozzá saját büszke hódításához, Galliához. A becsvágyó kelta Orgetorix, a maga birodalmi álmával keresztezte Julius Caesar érdekeit s a nagyhatalmú Rómával szemben okvetlenül el kellett buknia. Hogy aztán Schwengeler darabjában Julius Caesar ezt a helvét bukást a világ előtt felhasználta arra, hogy a kis népek fényes hivatását csillogtassa meg a kultura, az ipar, a földmivelés és egyéb téren, ez már az iró mai svájci mentalitását tükrözi vissza, mert ezzel glorifikálja a parányi és pacificizált Svájc hivatását az egymásnak dübörgő militarista nagyhatalmak között. Nincs is más célja a patetikus dialektával megirt történelmi szinmünek, mint növelni a mai Svájc öntudatát, kimutatni a mai svájci állameszme évezredes gyökereit, megaranyozva születése pillanatában, amint vérben és vasban megfogan s ahogy azt a roppant hegyek, virágos fensikok és mély völgyek örök időkre megszabják.*

A komor történelmi háttéren kivül a svájci iró gondoskodott olyan erők szerepének tisztázásáról, amelyek a népek életét befolyásolják, abba beavatkoznak és döntő tényezőkként hatnak. Ezen a drámai síkon élesen megrajzolt figurák képviselik a teremtő, a destruáló és a romlott megalkuvás hatékony mozgatóit. Divikó helvét fejedelem, a galambősz fejü férfi, a kemény, a szilárd és katonás honszeretet szavát hallatja, mint népe patriarhája, mint a helvétek Krüger apója. Vele szemben Orgetorix a felelőtlen, türelmetlen, kalandor természet, akit személyi becsvágya elragad. Leánya kezét is megtagadja Divikó fiától, hogy érdekeit szolgálhassa. Kettejük között nyüzsög, veszteget, destruál, kémkedik és a helvét népet belehajszolja a bibraktei tömegsirba a nemzetközi kalmár, Heliko, aki Gallia napfényes mezőivel, aranyakkal, levantei selyemrongyokkal és keleti szagositókkal meg demagógiával kábitja és vakitja a helvétek. Ez a három erő birkózik a kis nép keretein belül, mig kivülről Caesar sassszeme ügyeli az eseményeket, római szempontból. És a felzaklatott, vándorló helvétekre lecsap, a kellő időpontban, hogy nyakukra lépjen és egy brilliánsan megirt disputa alatt, a bibraktei csata harcizajával a háttérben elzengi azt a fenkölt felfogást, mely a római sasoknak dicsőséget és nagyságot jelentenek, a helvétek számára pedig azt a történelmi sorsot, amelyben Svájc ma is él s amely a semlegességre utalja őket, nagy álmaik likvidálásával.

A darabban a belső cselekmény helyét túlnyomórészt a csaták, viták és a publicisztikai retorika elemei foglalják el. Ezekből a részletekből egy tisztánlátó iró súlyos mondatai robbannak elő, mértéktartó hévvel s a jellemzés és korfestés bőségével. Mozgalmas képek, egyéni sorsok, patetikus kitörések sorozata vonul el előttünk, a primitiv kor nehéz levegőjével, felhős ég alatt, zord hegyek közt s az asszonyok megrázó lamentációval, a pogány világ ősteneivel és hitével teletüzdelve. Az előadás hatása azon fordul meg, hogy tudja-e az iró a nézőteret arra kényszeriteni, hogy beleélje magát és osztozzon egy hősi kis nép előtte lezajló tragédiájában. Ez az erőfeszités Schwengelernek eleinte kevésbé sikerül, mig aztán megismerkedünk a helyzettel, az alakok eszmevilágával és akaratával. Úgy hogy a kosztümös darabok szokványos unalmának szétverése után a darab célja és irói értéke felfénylik és megráz.

*A svájciakat Az ember tragédiá-jának előadása meggyőzte arról, hogy a magyar szellem milyen óriásit alkotott. Bennünket Schwengeler vértekben csillogó szinmüve komoly és mély elismerésre indított azzal, hogy meggyőzően mutatta be a helveték hőskorát és maradandó emléket állitott annak a lélekemelő gondolkozásnak, mely utálja és megveti a szolgaságot s vele a lelkére rátapadó és rágcsáló vesztegetők és destruálók viselkedését. Mint a maroknyi nép óriása mutatkozott be Kiss Ferenc, Diviko fejedelem szerepében. A sziklák és hegyormok hite és ereje szólalt meg benne, olykor a fenségesség felhőüg emelkedve. A művész az egyszerüség és közvetlenség tömörségével egy nép halhatatlanságát éreztette. Patriarha lépett vele a színre. Timár József dikciói kapkodó nyugtalansággal csaptak bele az akciókba. Abonyi Géza játszotta a kockázatokra kapható és túlfütött ambiciójú Orgetorixot, biztos érzékkel, viszont sok nála a fogsorok közt elropogtatott szó, amely erélyt és nagy belső indulatokat lett volna hivatva ábrázolni. Kár a többieknek arra törekedni, hogy a szavak pattogtatásával jelezzék a hömpölygő eseményeket s a vészes kavargást. Rajczy Lajos, vitéz Garamszeghy Sándor, Ujlaky, Naszódi, Pásztor János vetitettek elénk egy-egy jellegzetes ókori katonát. Balázs Samura bizták Julius Caesar alakitását. A fiatal színésznek még nem áll rendelkezésére az a csillogó simaság, amely ehhez a szerephez kell. A körötte zajló jelenetek sokszor hasonlitottak egy filmfelvételhez, valamelyik közepes studióban. Lukács Margit a nép komor dalával és imájával tünt fel. Bakó Márta drámai kitörését nem készitették kellően elő. A szinen sok a homály, az arcokat se lehet látni s a szereplők egymásba botlanak. Egyébként a rendezői érzék helyes volt, Németh Antal megérezte a darab alapgondolatát és többször hatásosan kiemelte a három mozgató erő mérkőzését. Nagyon szépek és eredetiek Horváth János diszletei és korhü jelmezei.**

Papp Jenő

A szinházak uj kezdési ideje

A színházigazgatók megállapodása értelmében *hétfőn már délután fél 6 órai kezdettel tartották előadásaikat a színházak. A vasárnapi és ünnepnapi délutáni előadások a jövőben 2 órakor kezdődnek.* Az operaelőadások kezdete a héten még valószínüleg nem változik meg, csupán a nyári időszámításra való áttérés idejétől, vagyis április 3-tól kezdve. A színházak döntése a közönség kényelmét és biztonságát kívánja szolgálni. Miután a nyári időszámitás életbeléptetésével az eddigi előadáskezdéshez képest tulajdonképpen kétórás eltolódás következik be, az előadások végeztével a közönség a sötétség beállása előtt elérheti otthonát.

*** Az Operaház eseményei.** Miután Klose Margarete kamaraénekesnő nem érkezett meg, vasárnap az Aidában Némethy Ella lépett fel, mint Amneris. A felemelt és a rendes helyárak közötti különbözetet az Operaház pénztára visszafizette. Március 29-én, szerdán a Lohengrin előadását 5 órai kezdettel, mint a IV. bérletsorozat 11. számú bérletét tartja meg a színház. A megváltott jegyek érvénytelenek. A jegyek árát az elővételi pénztár március 28-ig bezárólag visszafizeti.

*** Szereplőváltozás a Madách Színházban.** A Madách Színházban műsoron levő „Első Anna és Harmadik Károly" című színdarab két főszerepét eddig tudvalevőleg Szeleczky Zita és Várkonyi Zoltán játszotta. A színház igazgatósága Várkonyi Zoltánt, aki az utóbbi időben ismert baloldali szervezkedésekben vett részt, most leváltotta és szerepét Soós Lajosra, a színház tehetséges fiatal tagjára bizta.

*** Bemutató a szegedi színházban.** A szegedi szintársulat prózai együttese bemutatta a Bolero című vígjátékot. A főszerepet Ladányi Ferenc játszotta, aki egyúttal rendezte is a darabot. A közönség nagy tetszéssel fogadta a bemutatót.

HANGVERSENYEK

RÓZSAVOLGYI HANGVERSENYEI:

Csajkovszkij: V. szimf.

hegedüvers. (Hegedüs), zongoravers. (Hajdu) 6-án. Vez.: Komor.
Értől az Óceánig 13-án. Z. ½9.

*

Ma: DIZŐZVERSENY

este 8 Vigadó. 30 uj fiatal dizőzesillag felléptével. Versenyen kivül: Türk Berta, Major Ida, Mimmy Blanche, Békéssy Magda, Pethes Sándor, Szendy Lajos. Jegyek egész nap a Vigadóban.

*

Fráter nótadélután ma 5 órakor. Jegyek *egész nap* Vigadóban.

*

KONCERT rendezései:

VARGA Tibor hegedüest 29.

FARAGÓ vezényel és közr. május 2. Sistermi jegyeket is árusitjuk (2—3 P) Operabarátok estje miatt **ápr. 30.** helyett. Bp. Hangv. Zenekar. Müsor: C. Franck szimf., Mussorgsky, Mozart: d-moll verseny, Fauré: Ballada (játssza: Faragó, vez.: *Országh.)*

Angelica Morales hangv. elmarad. Bp. Hangv. Zenekar VI. bérl. máj. 8. vez.: Országh, közr.: Varga Tibor, Kerényi Irén, László Ervin (9 éves zongorista). Müsor: Mozart: Egy kis éji zene, Paganini hegedüverseny, Mozart: A-dur zong., Händel: Largo, operaáriák, stb.

*

Vidám katonazenekari est

Ma este 8 ó. Müvelődés Háza. Marnitz Frigyes rendezésében! *500 résztvevő! Vetitett diszletek!* Korhü jelmezek!

*

HARMÓNIA

Jegyárusitások: Mária Valéria-u. 12. (Mübarát) Tel. 184-501, Rákóczi-ut 36. (Szöv. Bolt) Tel.: 226-437 és a Zeneakadémián.

A Budapesti Hangversenyzenekart vezényli

Ma Swarowsky, közr. Csiby

Z. 8. Müsoron: Beethoven, Brahms, Schumann a-moll zong. vers., és Tannhäuser nyitány.

CSIBY május 1-én

Z. 8. Brahms—Chopin-est.
Ciompi hegedüestje máj. 5. Z. ½6.

Mozart 2 motetta, G-dur heg. vers., Saint Sains: la nuit (először), Péter: Székely kantáta (bemutató), Osváth J., Végh S., Székesf. Ének és Zenekar. Vez.: Karvaly, máj. 5. Zeneak. Jegyek Népmüv. Biz., Szép-utca 5.

JAZZ-MAJÁLIS V. 3. Vigadó 8.

RÁCZ VALI, KELLY ANNA, PÉCSI ÖREG DIÁKOK, LATABÁR, K. SZABÓ jazztrió, Bella hárfaegyüttes, Sthymmel tánczenekar. Jegyek az összes jegyirodákban 1—5 P-ig

Zenevilág

A horvát állami opera 237 tagu személyzetével csütörtökön olaszországi vendégszereplésre indult. A horvát opera Velence, Milano, Firenze és Róma városában tart előadást. Az olasz társulat vendégjátékain Gotovac horvát zeneköltő népoperáját adja elő.

A kolozsvári református teológia énekkara hangversenykörutra készül. Budapesti koncertjét a rádió is közvetíti.

A Hubay Jenő Társaság április 27-én a Hungária-szálloda különtermében társulati hangversenyt rendez.

Franco Ferrara, a kitünő olasz karmester ismét vendégszerepel a magyar fővárosban és junius 1-én a Müvelődés Házában a filharmoniai zenekar rendkivüli koncertjét vezényli.

Készülődés a Fényes-cirkuszban

Valamikor a Budai Szinkör kapunyitása jelentette Budapestnek, hogy megjött a tavasz. Egy idő óta a *Fényes-cirkusz* első müsora hirdeti a tavaszérkezés örömhirét. Kivirágoznak az utcák a *Fényes-cirkusz* gyönyörü szines plakátjaitól s a *Városligetben is kivirázik a jókedv, a szórakozás kertje: a Fényes-cirkusz.* Friss homokot gereblyéznek a porondon, titokzatos, drótok, állványok, rejtélyes müszerek kerülnek elő, halk cincogással próbál a zenekar, paripák büszke horkanása hallik az istállók felől, a világ minden tájáról érkeznek az artisták, ekvilibristák és légtornászok, klaunok és erőmüvészek, táncospárok és állatidomárok. Az öltözők sürgés-forgása, a manézs lázas készülődése és minden időjárási prognózisnál biztosabban hirdeti, hogy Budapestre beköszöntött a tavasz: *május 1-én nyilik a Fényes-cirkusz* és Fényes György igazgató bemutatja sok meglepetést tartogató idei első müsorát.

SZINHÁZAK MÜSORA:

Vasárnap, április 26

OPERA: Romeo és Julia; Bajazzók;; Pozsonyi majális (délután 3). — Trubadur (½8). Rendkivüli vendégciklus B. 4.
NEMZETI: A sasfiók (d. u. 3). — A Dárday-ház (este ½8). I. 16.
NEMZETI KAMARA: Koncert (½4 és ¾8).
MÜVELODÉS HÁZA: Északiak (délelőtt ½11). G. 10. — Magyar nóta kivánsághangverseny (délután 4). — Vidám katonazenekari est (este ½8).
MADÁCH: Nero (délután ½4 és este 8).
VIG: Naplemente előtt (délután ½4). — A tábornok (este 8). V. bérlet.
UJ MAGYAR: Vén diófa (½4 és 8).
ANDRÁSSY: Viharos szerelem (½4 és 8).
PESTI: A bolond Ásvayné (d. u. 4 és este 8).
PÓDIUM: Kacagó esték (5 és ¾9).
KAMARA VARIETÉ: Sztárszanatórium (délután ½4 és ¾7. este 9).
FÖVÁROSI OPERETT: Tahiti gyöngye (délután ½4 és este 8).
VIDÁM SZINHÁZ: Leány a talpán (4 és 8).
NEMZETI BABSZINJÁTÉK: Ezüst furulya (délután 4). — Kacagó est (este 8).
ROYAL REVÜSZINHÁZ: Hurrá, tavasz! (délután ½5 és este ½9).
KOMÉDIA ORFEUM: Hinta-palinta (½5, ½9)
ERZSÉBETVÁROSI: Vedd le a kalapod a honvéd előtt! (¼4. ¾6, ½9).
JÓZSEFVÁROSI: Vedd le a kalapod a honvéd előtt (délután ¼4 és ¾6; este ½9).
KISFALUDY: Nászejszaka (¼4, ¾6 és ½9).

A SZINHAZAK JOVOHETI MÜSORA

OPERA: Hétfőn nincs előadás. Kedd: Siegfried (A. 24.). Szerda: Turandot (E. 22.). Csütörtök: Paraszthecsület. Szerelmi álmok. Az álarcosbál II. felvonása (az Operabarátok estje). Péntek: A büvös szekrény; Szerelmi álmok (C. 20.). Szombaton nincs előadás. Vasárnap délután: Mosolyország; este: Don Carlos (rendk. vendégciklus, A. 4.).
NEMZETI: Hétfő (II. 16.), kedd (III. 16.), szerda (IV. 16.) és péntek este (VI. 16.): A Dárday-ház. Csütörtök (XII. 15.), szombat (VII. 15.) és vasárnap este (VIII. 15.): Ármány és szerelem. Vasárnap délután: Három mama.
NEMZETI KAMARA: Egész héten minden este és vasárnap délután: Koncert.
MÜVELODÉS HÁZA: Hétfőn nincs előadás. Kedd, szerda és csütörtök d. u.: A fösvény (ifj. előadás). Kedd este: a Székesfővárosi Zenekar hangversenye. Csütörtök este: a Bölcsészettanhallgatók Segélyegyesületének müvészestje. Pénteken nincs előadás. Szombat este: Denevér (V-I. 8.). Vasárnap délelőtt: a VII. ker. leventék sportbemutatója; délután: Magyar Nóta Kivánsághangvers.; este: Magyar Munkásifjak estje.
MADÁCH: Hétfő: Nero. Kedd: IV. Henrik. Szerdán és csütörtökön nincs előadás. Péntek (nyilvános főpróba), szombat este (először), vasárnap délután és este: Domino.
VIG: Hétfő (F. bérlet), szerda (S.), csütörtök (M.), szombat délután (szombatdélutáni bérlet I. sorozat) és este, vasárnap este: A tábornok. Kedd, péntek este, vasárnap délután: Naplemente előtt.
UJ MAGYAR: Egész héten minden nap este és vasárnap délután: Vén diófa.
ANDRÁSSY: Hétfő, kedd, szerda, csütörtök este és vasárnap délután: Viharos szerelem. Péntek (nyilv. főpróba, szombat (először) és vasárnap este (A. bérlet): Gazdátlan asszony.
PESTI: Hétfő, szerda, péntek este, vasárnap délután és este: Tüzvész. Kedd, csütörtök és szombat este: A bolond Ásvayné.
PÓDIUM: Minden este és vasárnap délután: Kacagó esték.
KAMARA VARIETÉ: Egész héten minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután: Sztárszanatórium.
FÖVÁROSI OPERETT: Egész héten minden este és vasárnap délután: Tahiti gyöngye.
VIDÁM SZINHÁZ: Egész héten minden nap este és vasárnap délután: Leány a talpán.
NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK: Hétfő kivételével minden nap délután: Ezüst furulya (gyermekelőadás); este: Kacagó est. Hétfő délután és este: Toldi.
ROYAL REVÜSZINPAD: Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután: Hurrá, tavasz!
KOMÉDIA ORFEUM: Egész héten minden este és vasárnap délután: Hinta-palinta.
ERZSÉBETVÁROSI: Áprilisban minden nap délután és este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.
JÓZSEFVÁROSI: Április 24-től május 7-ig minden nap délután és este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.

MOZI

Az első bolgár film pesti premierje:

Vetélytársak

A magyar közönség előtt alig-alig ismert Bulgária müvészi élete, de még sohasem találkoztunk pesti mozi vásznán bolgár filmmel. A gyerekcipőben

járó bolgár filmgyártás nem otthonában, hanem Rómában készitette el a „Vetélytársak" cimü alkotását, amelyben különösen a harctéri felvételek érdemelnek külön figyelmet, de rendkivül meggyőző a bolgár müvészek játéka is, akik izelitőt adnak arról, hogy milyen magas fokon áll Bulgáriában a szinjátszás és milyen szokatlan alakitási stilussal hozzák a közönség elé a történetük figuráit. A bolgár népi életet ismerjük meg ebből a filmből, amely egy bolgár faluban játszódik le, ahol a szép Radu kezéért vetélkedik Dragan, a tanitó és Völcso, a gazdag, de iszákos legény, aki a leány atyjának váltóival akarja kizsarolni imádottja kezét. A tanitó és a legény vetélkedésének a háboru vet véget. Egy ezredbe vonul be a két vetélytárs, akik azonban vállvetve küzdenek a tüzvonalban. Völcso megsebesül, de Dragan élete kockáztatásával megmenti őt a biztos haláltól. A háboru nagy és megrendítő élménye átalakitja a könnyelmü, iszákos legényt, igaz emberré változtatja és amikor hazakerül falujába, most már nem áll többé az igazi szerelmesek utjába. Az érdekes bolgár filmet az Omnia mutatja be legközelebb.

Cronin-regény filmen

Nem kétséges az, hogy Cronin regényeinek varázsa van, egy-egy uj regény megjelenése mindig a könyvpiac legnagyobb eseménye, márpedig a filmesek előszeretettel filmesitik meg a márkás irók sokmillió példányszámban megjelenő müvelt.

Ez a magyarázata annak, hogy „Réztábla a kapu alatt", „A mennyország kulcsa", „II. kórterem" stb. népszerü szerzőjének legujabb regénye: „Vigil in the Night" (Éjjeli inspekció) sokkal hamarabb érkezett meg hozzánk filmalakban, mint maga a könyv. A film cime: „Virrasztás" lesz és a közeljövőben kerül bemutatásra két premier filmszinházban.

Ninocska után Ninel

Greta *Garbótól* láttunk a közelmultban egy nagysikerü alakitást, amikor a szinte fogalommá lett Ninocskát, a szovjetlányok tipusát állitotta elénk legutolsó filmjében. A héten bemutatásra kerülő „Csodatevő szerelem" cimü olasz filmujdonságban a magyar közönség megismerkedik *Ninel* bolseviki kisasszonnyal, a film főhősnőjével, aki mint tipus semmivel sem marad a Ninocska mögött. Rendkivül érdekes módon érzékelteti a női főszerepben *Conchita Montes* azt az átalakulást, amelyen keresztülmegy, mig a bolseviki leányból önfeláldozó, vallásos, hivő lélek lesz.

A Mester Film kezeli a jövőben a Hajdu—Daróczy produkciókat

Az elkövetkező filmszezonban a *Mester Film* kölcsönzi a Hajdu Film Daróczy produkcióit, *Daróczy* József nagysikerü rendezéseit, amelyek a multban is minden egyes alkalommal a magyar filmgyártás ünnepi alkotásai volták. Az elkövetkező szezonban a Hajdu—Daróczy produkció keretében Daróczy József, a hirek szerint, két filmet rendez. Az egyik film cime: *Katinka*, a másiké *Férfi hüség.*

(Ezt irta az Ujság)

Leányálmok

A film a fiatalság felvillanyozó rádiumfürdőjét árasztja magából. Főszereplője két tündéri, fiatal szinésznő: Alida Valli és Irasema Dilian.

4. hét FORUM

III. Richard

Lenyügözően érdekes, izgalmas dráma, az angol történelem legveresebb fejezetéből. Remek szinészek — okvetlen megnézendő!

4. hét SCALA

5-ös számu őrház

A film alkotói remekül mozgatják a dráma gépezetét .. a rendezés tökéletes . . . A film három szinészi hőse: Bulla Elma, Bihary József, Jávor Pál

2. hét CORVIN
5. hét CORSO

Ezt nézzük meg!

A romantikus békevilág filmje a „Fráter Lóránd"

Május 7-én négy budapesti premierfilmszinház mutatja be a magyar filmgyártás idei esztendejének egyik legnagyobb produkcióját, a *Fráter Lóránd*-ot, amely a romantikus életü „nótás kapitány" egy kedves kalandját mondja el bübájos mese keretében. A történet azzal kezdődik, hogy egy vidéki szintársulat — a bukás elől menekülve — azzal a jámbor csalással gyüjt közönséget, hogy plakátjára irja a legendás hirü *Fráter Lóránd* nevét. A közönség természetesen kiváncsi a nagy nótaköltőre, mire az igazgató kénytelen Fráter Lórándot is szerezni. Ez az ál-Fráter okozza aztán a bonyodalmak végtelen sorát. Ez természetszerüleg csak a mese váza a tartalma: Fráter Lóránd sok andalitó, csodálatos nótája, amely át meg át szövi dallal, muzsikával a film minden kockáját.

Andrássy Szinház Szombaton, május 2-án először:

Gazdátlan asszony

Barabás Pál vigjátéka.

BULLA ELMA, MIHÁLYFI BÉLA,
VASZARY PIRI, HARASZTHY MICI,
HAJMÁSSY MIKLÓS, TURÁNI ENDRE,
LATABÁR KÁLMÁN, MAKLÁRY JÁNOS.

2 jómadár

Coucher dans le foin . . . éneklik, fütyülik, harmonikázzák Párisban a nagy slágert — valljuk be —, amely egy kicsit aktuális is. Szószerinti forditásban: *Aludjunk szalmán* . . . gyengéd célzás arra, hogy most, miután kezd kisütni a tavaszi nap, a hideg és barátságtalan szobából meneküljünk ki a természet szabad, lágy ölére. Hogy ez a sláger azonban Párisban annyira népszerü lett, ezt Henry *Pills* és Georges *Tabet* remek zenés vigjátékfilmjének, a *„Toi c'est moi"*-nak köszönhető. Vérbeli párisi komikusduo ez s a franciák szemében ők jelentik azt a könnyed, enyhén pikáns, kissé fölényes, csufondáros, csipkelődő vaudeville-humort, amelyet idegen alig-alig ért meg, de amelynek helyi értékelése Sacha Guitry, Fernandel vagy Maurice Chevalier müvészrangja melletti. Egy szóval e pillanatban Párisban ők képviselik azt a mókát és muzsikát, amely mellett olyan gondtalanul virradt azelőtt a párisiakra a Montmartre mögül előbukkanó nap.

*

Pills urat jól ismerik a pestiek is, legalább is emlékezhetünk reá. Ő volt az a jóvágásu spanyolos külsejü fiatalember, aki Lucienne Boyert pesti hangversenyein zongorán és magánéletében is kisérte. Pills azóta férje lett a világhirü diszőznek és mint filmszinész, elválhatatlan társával, Tabet-val együtt a legkeresettebb francia sztárok közé jutott. A pestiek azonban erről alig-alig vehettek tudomást, hiszen ez a sziporkázó humoru, körülrajongott párisi énekes-táncos duo leginkább csak zenésmüfaju filmekben szerepelt. (Bár az ilyen müfajban a legtökéletesebbek a franciák, rejtélyes okokból eddig a pesti mozik nem igen mutattak be vérbeli francia zenés komédiát!) Annál inkább örülünk a *Toi c'est moi"* cimü filmnek, amely a magyar keresztségben a *„Két jómadár"* cimet kapta, mert szinpadjainkról ugvis eltünt az utóbbi időben az a könnyed, vidám francia zenés vigjátéktipus, amelyet különösen igy tavasszal annyira szerettünk és amely valahogyan szinesebbé, vidámabbá telte a pesti szinházi tavaszi estéket. A vidámságra pedig nagy szükségünk van.

A film cselekménye egyébként egy dáridós legénylakásban kezdődik és afféle vérbeli párisi éjszakai lokálon keresztül egy francia egzotikus gyarmatra visz, ahol fantasztikus bonyodalmak történnek a két jómadárral, a film két főszereplőjével. A szigoru nagynéni ugyanis megelégeli unokaöccse tékozlását, gyarmaton levő birtokára küldi egy levéllel, amely a munkafelügyelőnek szigoru parancsot tartalmaz: „bánjék vele ugy, mint egy négerrel, dolgoztassa és faragjon belőle embert". Az igazi unokaöccs tudatlan barátját ráveszi, hogy cseréljen vele nevet és iratot, őt küldi a birtokfelügyelőhöz s ő csak mint barátja kisérője van jelen. E személycserének önként adódó helyzetkomikumát a végletekig használják ki a franciák, akik mesterei a viccnek és a gall esprit aranyporát hintik széjjel a film minden kockáján. Ötletrakéták robbannak, sziporkáznak szinte pilianatonként, ugyhogy a filmből áradó vidámság alig-alig enged nyugtot a nevetőizmoknak. Külön szerencséje a filmnek a remek forditás, amely maradéktalanul igyekszik visszaadni az egyébként lefordithatatlan francia, sőt „párisi" megjegyzéseket, célzásokat és utalásokat. Henry *Pills* és Georg *Tabet*, a két főszereplő a pestiek előtt is igazolni fogja párisi sikereiknek létjogosultságát; elragadóan kedves, mulatságos figurák. Nevettetni nagyon nehéz feladat, mosolyt és derült varázsolni az arcra talán még nehezebb; ez már a nemesebb és tisztább eszközökkel dolgozó müvészek sajátja. Ezt is tudja ez a két fiatalember, aki mellett két tündéri fiatal hölgyet, Innie *Astort* és Claude *May*-t látunk az ezüstvásznon és három olyan slágert hallunk, amelyeknek mindegyike polgárjogot kap rövidesen a pesti utcán is.

STÓB ZOLTÁN

Mozi müsorok

(Sz. = szombat, v. = vasárnap, ü. = ünnep)

ADMIRÁL. Talpig uriember. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)
ALKOTÁS. A cigány. (¾4, ¼6, ⅛8, ⅛10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: A cigány.
ANDRÁSSY. A néma kolostor. (¾4, ¾6, ⅛8, ⅛10, v. és ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 11-kor: Vadnyugati becsület.
ATRIUM. Dr. Kovács István. (¼6, ⅛8, ½10. sz., v. és ü.: ½4-kor is.)
BELVÁROSI. Bizsu. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: jobb t.: 2-kor is, bal t.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9.)
BELVÁROSI HIRADÓ (181-211). Az éra pokla. Az utitársak. Rajzos hiradó a tengeralattjárókról. Magyar, Ufa- és Luce-hiradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.
BODOGRÁF. A néma kolostor. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü.: 11, ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)
BROADWAY. Enyhitő körülmény. (¼4, ¼6, ⅛8, ½10, sz., v. és ü.: ½2-kor is.)
CAPITOL. Maláji kalózok. (¼4, ¼6, ⅛8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)
CASINÓ. Kádár, kontra Kerekes. (¼6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.)
CITY. Dr. Kovács István. (¾6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ¾4-kor is.)
CORSO. Az 5-ös számu őrház. (¼6, ⅛8, ½10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.)
CORVIN. Az 5-ös számu őrház. (5, ⅛8, ½10, sz., v. és ü.: ¾3-kor is.)
DÉCSI. Kádár, kontra Kerekes. (¼6, ⅛8, ½10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.)
ELDORÁDÓ. Ököljog. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)
ELIT. Miért? (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)
FORUM. Leányálmok. (¼6, ⅛8, ¾10, sz., v. és ü.: 3-kor is.)
HIRADÓ FILMSZINHÁZ (222-499). Az éra pokla. Betontörők. Rajzos hiradó a tengeralattjárókról. Magyar, Ufa- és Luce-hiradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig.
HOLLYWOOD. Behajtani tilos. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Pepita kabát.
IPOLY. Bizsu. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Üdvari bál.
JÓZSEFVÁROSI. A néma kolostor. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Csata.
KAMARA. Kisértés (11, 2, 4, 6, 8, 10.)
LLOYD. Behajtani tilos. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)
NYUGAT. Bizsu. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)
ODEON. A néma kolostor. (¼4, ⅛6, ⅛8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Hotel Kikelet.
OTTHON. Bizsu. (¼4, ⅛6, ⅛8, ¼10, v. és ü.: ½2-kor is.)
PALACE. Mellékutca. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)
RADIUS. Diákévek. (⅛6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.) Vas. d. e. 11—1-ig: Az ismeretlen Japán. Előadó: Mécs Alajos.
REX. Bizsu. (½5, ¾7, 9, sz.: ¼4, ¾6, ⅛8, ¼10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Matiné.
RIALTÓ. La Conga. (11, 1, 3, ¼6, ⅛8, ½10.)
ROYAL APOLLÓ. Dr. Kovács István. (¼6, ⅛8, ¾10 sz., v. és ü.: 3-kor is.)
SCALA. III. Richard (¼6, ⅛8, ¾10, sz., v. és ü.: 3-kor is.)
STUDIÓ. Bismarck, a vaskancellár. (11, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8, ½10.)
TIVOLI. A néma kolostor. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü.: ¾2-kor is.)
TURÁN. Egy tál lencse. (11, ½2, 4, 6, 8, 10, v. és ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.)
VESTA. Nem gyerekjáték. (11, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8, ¼10, v. és ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

SZINHÁZ

Pletykálkodás

Fráter Loránd, a Ferenc József korabeli huszártiszt alakja, kiolthatatlanul él emlékezetemben. A nótáskapitány, aki szebb, boldogabb időkben maga kisérte hegedün az ő csodálatos dalait, amelyekből szivünk minden öröme, bánata, reménye, epekedése, fájdalma, szerelme csengett vissza! Emlékszem egy felejthetetlen estére a *Pannónia-Szálló* utcai éttermében, amikor elkérte *Radics* Béla hegedüjét és *Tisza* István gróf fülébe huzta kedvenc nótáit: *Elmegyek a templom mellett, jaj, de szépen énekelnek* ... és sorba a többit mind, egészen odáig, hogy *Száz szál gyertyát, száz itce bort ide az asztalra* ...

Aztán hosszu, fájdalmas évek multak el, amint megint a Pannónia utcai termébe egy napbarnitott férfi osont be, örök mosollyal az arcán, hegedüvel a kezében és nesztelenül közeledett az asztalunkhoz. Istenem, lehetséges? Csakugyan ő volna? Alig volt időm gondolkodni, amikor már belerepült a karjaim közé és azontul percekig szótlanul tartottuk átölelve egymást.

— Igazán, te vagy, Loránd?

— Én, én, komám, amint látod, megőszülve kissé, de még mindig a kopott hegedüvel a kezemben. Ez minden örömöm: gazdálkodok, muzsikálok. Keservesen elszakadva tőletek, el is felejtettem, hogy éveken át képviselő voltam, politikát csináltam. Háboru után néhány holdam maradt Biharban, Érsemjénen, ott élek teljes visszavonultságban, egyedül az emlékeimmel, a családdommal meg a hegedümmel. De ha közben sikerül felruccannom Pestre, hát persze, hogy a Pannónia, meg az öreg cimborák!

Aztán leült közzénk és az előkelő étterem halotti csendjébe már belejátszotta és énekelte az ő hires nótáit: *Elmegyek a templom mellett ...*, *Száz szál gyertyát ...*, *Gyere velem akáclombos falumba* ... Régi rajongással, régi áhitattal hallgattuk, hizelgett neki az a mély sóhaj, ami közben felfakadt a szivünkből, a könnyeink, amint törölgettük a szemünkből ...

Ez az egyetlen Pannónia-beli emlék, ha benne van a filmben, biztosítaná Fráter Loránd, a nótáskapitány örökidőkre való emlékét.

Egy derék, régi színész, a mulatságos *Sarkadi* Aladár, az egész világot bejárt *Tatárjárás*, a Vigszinházban szinrekerült első *Kálmán* Imre-operett egyik feledhetetlen főszereplője, kedves visszaemlékezésével kapcsolódik most Szöllősi Zsigmond kollégánk az *Ujságban* megjelent *Férfiruha* cimü érdekes cikkébe, amelyben beszámol róla, hogy hajdani szerkesztője *Fenyvessy* Ferenc, az örök hófehér szegfüvel a gomblyukában, nemcsak a képviselőház, de az egész magyar közélet legelegánsabban öltözködő férfia volt.

Hát *őt leste meg* a kopott ruházatu Sarkadi ötven évvel ezelőtt, amint jött le a főrendiház delegációs üléséről a Nemzeti Muzeum Petőfi-lépcsőjén. Elébe állott és neki sirta el, hogy nem vették fel a sziniakadémiára! Fenyvessy Ferenc nem értette, hogy miért éppen őt kiszteli meg ezzel a panaszával, de érdekelte *az elszánt fiu* és délutánra magához rendelte Mária Valéria-utcai lakására. Mig bejentették a főszerkesztő urnak, Sarkadi *körülnézett az előszobában*, amelyben egymásra épitett és szellőztetésre nyitva állott *emeletes szekrényekben* a legdivatosabb vadonatuj öltönyök, felsőkabátok ugy sorakoztak egymás mellett, akár a legnagyobb férfiruhaüzletben. Egy másik sarokban ugyancsak emeletes szekrényben kalapok, egy harmadikban százával gondosan felsámfázott cipők sereglettek.

Mialatt Sarkadi szájtátva bámulta ezt a csodát, megnyilt az ajtó és elegáns háziöltönyében, fehér szekfüvel a gomblyukában persze, szemén az elmaradhatatlan monoklival, feltünt Fenyvessy Ferenc.

— Nos? — kérdezte.

Sarkadi elmondta az ő nagy bánatát: nem azért nem vették-fel a sziniiskolába, mert tehetségtelen, hanem, mert nem üti meg a mértéket, tulságosan alacsony termetü.

— Álljon az esőre! — tanácsolta neki Fenyvessy —, hátha megnő!

De aztán komolyabbra véve a dolgot, melegbangu *levelet irt* érdekében *Bercsényi* Bélának, a sziniakadémia igazgatójának, melyet a kopott Sarkadi hálás szavakkal átvéve, megköszönve, már távozni akart. Fenyvessy Ferenc azonban egy percre még megállitotta és mosolyogva végignézett rajta.

— Ilyen lerongyolt fiut én, aki a legelegánsabbul öltözködöm — nem ajánlhatok senkinek, tessék, ajándékozok magának egy öltözet ruhát. Válasszon egyet, amelyikről azt hiszi, hogy megfelel és abban menjen levelemmel Bercsényihez.

De *se a levél, se a ruha* nem használt, a kisnövésü Sarkadit nem vették fel a sziniakadémiára.

Lázár Máriáról, a kiváló és legdekorativebb magyar szinmüvésznőről az utóbbi időben fájdalmas kevés alkalmunk nyilt megemlékezhetni. Nevével időnként csak, *mint vendég* találkoztunk egy-egy nagyobb vidéki város szinházának szinlapján és mindig szivesen olvastuk azt az áradozó kritikát, mely müvészetét méltányolja. Még egy okkal több tehát, hogy örvendjünk annak a hirnek, hogy legközelebb látni fogjuk a *Vigszinházban* Dario Nicodemi *Csigaház* cimü darabjának női főszerepében.

Addig is szabadjon azonban elmondanunk egy kedves feljegyzést Lázár Máriáról, a *becsületes megtalálóról*.

Most egy esztendeje, hogy Sándor Ferencné, egy időközben elhunyt fővárosi uriasszony, a taxiban hagyta *értékes retiküljét*, mely igen kedves emléket is jelentett számára. Mindenfelé kerestek-kutatak utána, de nem emlékezve a taxi számára, ez a keresgélés csakhamar hiábavaló fáradozásnak bizonyult. Sándorné már le is mondott róla, hogy valaha is hozzájusson a retiküljéhez, amikor reggel megszólalt a telefonja. Egy bájos női hang vallatta.

— Mit teszett tegnap elhagyni, hol és mikor?

Sándor Ferencné részletesen elmondta retikülje elvesztésének történetét, azt is, hogy hiába keresték és nagyon bánkódik miatta.

— Most már felesleges busulnia — nyugtatta meg a telefonáló hölgy —, a retiküljét átveheti *Lázár cimen*, Casino-utca 1. szám alatt.

Sándorék mindenre gondoltak, csak arra nem, hogy Lázár Mária, a kiváló müvésznő a *becsületes megtaláló*. Ez csak akkor derült ki, amikor a nagybeteg Sándorné férje a Casino-utcai lakás előszobájában már szembenállott a müvésznővel. Nem győzött eléggé hálálkodni és a retikült át sem véve, már rohant is volna a legközelebbi virágosboltba, hogy Lázár Máriának valami szép csokrot vegyen. A müvésznő nyomban kitalálta szándékát.

— Figyelmeztetem — háritotta el a nagy igyekezetet —, ha most elszalad, hogy nekem virágot hozzon, hát nem adom vissza a retikült. Ellenben találtam benne, a tulajdonos után kutatva, egy nagyon jónak látszó tortareceptet, kérjem a feleségét, telefonálja meg, miből lehetne arra, csokoládé hiján, egy izletes glazurt csinálni?

Sorry

Ballonkabát Brück Gróf Teleki Pál (Bálvány)-u. 2. (Bixler mellett)

Kóbor Jancsi temetése

Lapunk legutóbbi számában jelentettük Kóbor Jancsi, az énekes bohóc elhunytát, aki a néhány év előtt meghalt hires ligeti Jancsi bohóc utódja és követője volt. Ugyancsak gitárt pengetve énekelte aktuális strófáit, mint hajdan az azóta lebontott Barokaldi-cirkuszban, Schmidt Néparénában, az eredeti Jancsi bohóc. Kóbor Jánost, akit 51 éves korában ért utól a halál, szombat délután temették el pályatársai nagy részvéte mellett a rákoskereszturi temetőben. Az elhunyt énekes clown végtisztességén az Artista Egyesület és a Mutatványosok Egyesülete is képviseltette magát.

Női napozó

Ezzel a gyüjtőcimmel mutatja be szombaton, május 2-án uj revüjét a Komédia Orfeum. A „Női napozó" két vezető sztárja: Türk Berta és Feleky Camill, uj magánszámokkal lépnek a közönség elé és az utóbbi két kis bohózat főszerepét vállalta ezuttal is. Az artistarész kimagasló sztárja Will Detta, a zenebohócok királya, ellenállhatatlan humoru zenevirtuóz. Bood & Bood parodisták, a párisi Tabarin és a londoni Alhambra gyakran látott és nagy sikert aratott müsorszámai közé tartozik, mig Mimi és Teddy Blanc a „Hinta Palinta" müsorból átmentett két kedvence a Komédia közönségének, uj tánckreációkkal és Mimi uj sanzonokkal fog a „Női napozó"-ban vezetőszerepet játszani. Barna Anci, Kamilly Judith, Misoga László szintén szerepelnek az uj müsorban, melynek pompás keretét a kitünő tánccsoport, a 8 Komédia-görl egészíti ki.

* **A „Fészek" közgyülése.** A „Fészek" május hó 8-án, péntek este 11 órakor tartja rendes évi közgyülését. Tárgysorozat: A választmány jelentése. A felmentvény megadása iránti határozat és a jövőévi költségelőirányzat előterjesztése. Az igazgatóság választása és a választmány kiegészitése, 4 számvizsgáló megválasztása. Esetleges inditványok. (Az alapszabályok 29. §-a értelmében 8 nappal a közgyülés előtt a főtitkárnál irásban benyujtandók.)

Eredeti bemutató Kassán

Földessy Géza szintársulata nagy sikerrel mutatta be a kassai Nemzeti Szinházban *Nemes* József dr. és *Aczél* László dr. *Vadvirágos Maros partján* cimü operettjét, amelynek zenéjét *Zoltay* Zoltán szerezte.

József Attila-est

A József Attila emlékbizottság csütörtökön rendezi első estjét, a költő siremléke javára. Az előadóművészek közül fellép *Major* Tamás, *Gobbi* Hilda, *Gábor* Miklós, *Baksa-Soós* László. A zenei részben a Budapesti Általános Munkásdalegylet énekkara (vezényel *Vásárhelyi* Zoltán), a *Vándor*-kórus és a ligetuteai polgári fiúiskola énekkara vesz részt. *Bartók, Kodály, Debussy, Ottó* Ferenc és *Vándor* Sándor ének- és zeneszámai szerepelnek müsoron.

Csikos, pettyes vacsorázó ruhák Ferda Manyinál

* **A „Sztárszanatórium" jubileuma.** A Kamara Varieté nagysikerü müsora, a „Sztárszanatórium" a napokban ünnepelte második jubileumát. A „Sztárszanatórium" az idei évad legvidámabb müsora Rácz Vali remek számai, elsőrangu bohózatok, kiváló artistaszámok következnek gyors egymásután. Remekül müködik a kis szinház összeszokott törzsgárdája: Szombathelyi Blanka, Dolly Hopkins, Halmai Imre, Körössy Zoltán, Bilinszky Ibolya, Virágh Lili, Nagy Anci, Ilona Fred Larry és 2 Zentay. A „Sztárszanatórium" nagy sikere mellett készülődik az igazgatóság az uj müsorra amelyre uj tagokat is szerződtettek. Cavallini a büvészkirály ujból fellép a „Sztárszanatórium"-ban.

MADÁCH-SZÍNHÁZ Szombaton, május 2-án először

DOMINO

MARCEL ACHARD vigjátéka

Szereplők: SENNYEI VERA, VÁRKONYI ZOLTÁN, GREGUSS ZOLTÁN, SZAKÁTS ZOLTÁN, TAPOLCZAI GYULA, FÁY-KISS DÓRA, DEÉSY MÁRIA

Május 1-én, pénteken este 8 órakor nyilvános főpróba. Mérsékelt helyárak.

A Dárday ház

Felujitás a Nemzeti Szinházban

1.

Előző cikkemben *(Kisfaludy Sándor és a szinház)* elmondtam, hogy a *Himfy szerelmei*-nek kiváló költője nagy lirai jelentőségéhez életében nem füzhette hozzá a szinpadit. Most, több mint százhusz évvel *A Dárday-ház* megirása után, elkövetkezett a szinpadi siker is, a közönség hálásan nevetett és sokat tapsolt a vigjátékirónak. A siker egyaránt köszönhető a darab eredeti jóizének, annak a napsütéses hangulatnak és régi magyar légkörnek, amit olyan nagyon szivesen és sajnos, ritkán látunk szinpadjainkon, másfelől a kitünően sikerült átdolgozásnak és a jókedélyü előadásnak.

2.

Galamb Sándor dr. mint irodalomtudós, iró és rendező, egyformán értékes munkát végez, amikor hajdani szinmüirásunk darabjait olyanformán frissiti fel, hogy megtartja a mondanivaló lényegét, s a játék magvának sérelme nélkül módositja a feldolgozást: erősiti a szerkezetet, az alakok jellemrajzát, s az iró egyéb munkáinak, leveleinek, naplójának ügyes használatával meggazdagitja a szöveget. *A Dárday-ház*-ban munkája még nagyobb arányu, mint egyébkor. A darab nem tartozik irodalmunk jelentékeny remekei közé, az átdolgozás azonban szinte a másik Kisfaludy nagysikerü vigjátékai, a *Csalódások, Kérők* mellé emeli. Az egyszerü, átlátszó történet szinpadi fejletlenségét, az eltelt évek porát az átdolgozás és a rendezés ügyesen eltüntette, stilizálta, megzenésitett Himfy-versekkel, kedves, régi táncokkal szinesitette. Stilizált keret foglalja egybe a játékot. *Galamb* átdolgozása a napoleoni háboruk korába helyezve, hangulatosan, elevenen pergeti a vékony cselekményt. Izléssel, mértékkel alkalmazza egyéni leleményét, s hatékonyan érvényesiti a költő legjobb értékeit: áthatóan erős magyar érzését és a játéknak azt a derüs, kedélyes, szivet melegitő hangját, amit emlékképpen magunkkal viszünk a szinházból.

Feltünően szépek *Horváth* János rajzos, stilizált diszletei, a Kisfaludy-regék szinhelyeinek tájaival, s kedvesek, müvésziek *Nagyaitay* Teréz ruhatervei. *Raiter* Lajos finom Himfy-dalai kötik össze az egyes képeket. Ez a megoldás kevésbé sikerült, lehetne javitani rajta. Egyébként pedig még némi rövidítést, tömöritést is ajánlanánk a darab egyes hosszadalmas jelenetei ben.

3.

Az előadásból egységes hang szól, a nehéz, régies nyelv folyamatosan pereg a szinészek szájáról, taglejtésük a régi ruhákkal összhangban marad, s az együttes elhelyezkedésének képszerüsége is jól hat. A főbb szereplők játéka körülbelül egyöntetü. Mégis kiemelkedik *Rajnay* Gábor egyéni izü, pompás Lamarine-ja, *Makláry* Zoltán remek öreg huszárja, *Lehotay* Árpád kemény Dárday Miklósa és *Kürthy* György kidolgozott, kitünően megelevenitett Dankó Zsigája. A hölgyeknek kevesebb lehetőséget nyujt a szerepük, csak kedvességben versenyezhetnek. *Mészáros* Ági meghatóan édes hangja, gyerekes, üde mozgása tökéletesen érvényesül. Érdekes *Somogyi* Erzsi jólsikerült finomkodó, többhangu alakitása. *Berky* Lili finom és szépen beszél, mint mindig. Tánca pedig Rajnayval megérdemli a megismétlést. *Olthy* Magda friss, gyors, kedves. *Eöry* Kató és *Bornemissza* Éva néhány jelenete is illik az együttesbe. A három kérő: *Major* Tamás, *Rajczy* Lajos és *Fábry* Zoltán gondosan jól kidolgozott jellemszereppel, *Pataky* Jenő és *Ujlaky* László hibátlan derüvel, lendülettel, *Nagy* Adorján, *Szilággyi* Aladár és az ügyes *Galamb* György megtalált hanggal vesz részt az előadás sikerében.

I. V. E.

* **Hihalgazitás.** Kisfaludy Sándor és a szinház cimü szombati cikkünkbe nyomdahiba csuszott. Vörösmarty idézett epigrammájának első szava: „Szivörvényeidet ..." Kisfaludy Károly első darabjának cime pedig a régies irásmóddal, helyesen: „A tatárok Magyarországban".

Beethoven-est

A hangversenyidényt valójában Beethoven-szezonnak lehet nevezni, de a koncertrendezők egyoldaluságát szivesen megbocsájtjuk, mert a közönség különösen a mostani időkben mindig Bethovent akarja hallani. A filharmóniai zenekar legutóbbi estjén az Operaházban *Jochum* Eugen vezényelte a VI. és az V. szimfóniát és közbül a Leonora-nyitányt. A kitünő német karmester, aki két évvel ezelőtt már egy alkalommal bemutatkozott Budapesten, most fokozott sikerrel vendégszerepelt. Dirigálásának külsőségei, tartása, mozdulatai Furtwänglerre emlékeztetnek és ugy éreztük, felfogásban is az ő követője. Ha nem is éri el példaképének szuggesztivitását, kétségtelen, hogy elsőrendü zenekarvezető, aki nemes stilusban, fölényes tudással és igen hatásosan interpretálja a remekmüveket. A szinházat megtöltő publikum melegen ünnepelte és a tapsokban bőven osztozhatott az orchester is. *(p. i.)*

„Zenés má'us" Firenzében

Rossini *Sevillai borbélyá*-nak előadásával megkezdődtek a firenzei „Zenés május" ünnepségei Pavolini népmüvelésügyi miniszter jelenlétében. A firenzei ünnepségekre a háborus körülmények ellenére is nagyszabásu zenés programmot állitottak össze. Április 24-e és junius 7-e között Firenze a legváltozatosabb zenei megnyilvánulások színhelye lesz. A hangversenyeken és operaelőadásokon a legkiválóbb olasz és német karmesterek, zongora- és hegedümüvészek, valamint énekesek lépnek fel.

Sauer Emil megbetegedett

Sauer Emil, a világhirü zongoramüvész Bécsben megbetegedett és május elsejére hirdetett hangversenyit, igy a budapestit is, lemondotta. Felesége távirati értesitése szerint a mesternek epehólyaggyulladása van, de reméli, hogy május végén eleget tehet szerződéses kötelezettségének.

A szolnoki sziniévad

Kardos Géza, a szolnoki Városi Szinház igazgatója, a szolnoki tavaszi sziniévadot május tizenkettedikén kezdi el.

* **Ernster Dezső hangversenye.** Az OMIKE operaelőadásain ismerte meg a zenekedvelő az énekes *Ernster* Dezsőt, a világot járt kiváló énekmüvészt A kiváló énekes május 3-án, vasárnap délután négy órakor önálló hangversenyt ad a Goldmark-teremben Müsorán Schubert- és Richard Strauss-dalok, operarészletek, néger spirituálék és egzotikus népdalok szerepelnek. Az előadásra jegyek Wesselényi-utca 7. sz. alatt kaphatók.

* **Wanda Luzzato és Nikita de Magaloff szonátaestje.** Wanda Luzzato édeshangu hegedülése és *Magaloff* virtuóz zongoratájéka társult a Vigadóban *Brahms* a-dur, *Beethoven* d-moll és Cesar *Franck* a-dur szonatájának előadására. A két különböző vérmérsékletü, de egyformán tehetséges, bravuros müvész a kamarazene területén is megtalálja egymást és igy muzsikálásukat igen szivesen, élvezettel hallgatta a közönség és nem fukarkodott a tetszésnyilvánitásokban.

* **Vörösmarty-emlékest.** A Fészek Müvészek Klubjának irótagjai Vörösmarty Mihály Fóti dalának százéves jubileuma alkalmából május 3-án, vasárnap este félkilenc órakor emlékvacsorát rendeznek, amelynek során Erdődy Elek bevezetőt mond, Krenner Miklós (Spectator) a költőt méltató beszédet tart, Bulla Elma, Major Tamás és Tapolczay Gyula pedig Vörösmarty Mihálynak legszebb költeményeit szavalják el. A vacsorára meghivók a Fészek klub igazgatóságánál kaphatók.

Nem fog unatkozni ha beiratkozik Ujság könyvtárába

HANGVERSENYEK

Mária Siralom, Ottó Ferenc oratóriumának bemutatója 3-án. Előadásra kerül továbbá: Bach: **Wachet auf** c. kantátája. Szólók: Basilides, Eyssen, Rösler, Jámbor. Vez.: Lichtenberg. (Koncert.)

*

Budai Mandolin Zenekar

hangversenye *17-én* ½5-kor a *Zeneakadémián.* Vezényel: **Horváth Zoltán.** Műsoron *olasz, spanyol* szerenádok és népdalok, *virtuóz zenekari számok.* Ragyogó *humoros kísérőműsor.* Jegyek **Marnitznál,** Józsefkörút 37—39 és a Zeneakadémián.

*

KREUTZBERG táncestje

18-án az Operettszínházban. Uj műsorán **„Az örök kör"** *(A halál legendája)* 7 változatban és még 9 szám. Jegyek a színháznál a Rózsavölgyinél.

RÓZSAVOLGYI HANGVERSENYEI:

Paraszthecsület holnap

8 kor a Művelődés Házában. Becsey Mária, **Halmos, Maleczky** felléptével. Vez.: **Rubányi.**
II. részben hangverseny.

Rendületlenül! 13-án V. 8

Mai magyar költők. **Parragi—Darvas.** Rendező: **Hont.**

Értől az Óceánig

13-án. Fellépnek: **Déry Sári, Fellegi, Kiss Manyi, Kollár Livia, Ladomerszky Németh Anna, Rácz Vali, Senyey,** *Bakay,* **Bilicsy,** *Greguss,* **Kővári, Lendvai Andor, Peltes, Rüsler, Sárdy.** Kisér: **Rubányi.** Z. ½9. Jegyek jegyirodákban is.

Ma ½4-kor Sportcsarnok **Jazz-párbaj**
CHAPPY—LEN HUGHES zenekarai és Török Berta—Major Ida Cziffra György—Vécsey Ernő Holéczy Ákos—Vizh György, Patkány—Horváth Sándor. Chappy—Weiss Anny soha nem látott párviadala. Jegyek a Jegyirodákban

Zenevilág

Az Operaház műsortervezetén május 21-én Bűvös szekrény, Szerelmi álmok, 22-én André Chénier, 23-án Veronai szerelmesek, 24-én Walkür, 25-én Bánk bán, 27-én Veronai szerelmesek van kitűzve.

Aurelio Tronchi, a regio-emiliai zeneakadémia tanára, „Ungheria" címmel a magyarság iránti őszinte barátságának kifejezésére indulót komponált.

Helge Roswaenge, a világhirű dán tenorista juniusban két estén vendégszerepel az Operaházban. Varázsfuvola Tamingóját és *Rigoletto* mantuai hercegét énekli.

* **Hont-est a Vigadóban.** *Hont* Ferenc rendezésében tartják meg jövő héten a Vigadó nagytermében *„Rendületlenül"* cimmel azt a nagyszabásu szavalóestet, amelynek bevezetőjét *Parragi* György, zárószavát pedig *Darvas* József mondja. Az est keretében fellépnek *Hódy* Gitta, *Brassai* Viktor, *Gerő* Ili, *Raics* István, a *Capella* dalhármas, *Halász* Kálmán, *Török* Erzsébet, *Gábor* Miklós, *Hont* Erzsébet és *Hosvay* Katalin. Előadásra kerülnek Ady-, Sik Sándor-, Babits-, Tóth Árpád-, Juhász Gyula-, Kosztolányi-, Kassák-, Karinthy-, József Attila-, Illyés Gyula-, Áprily-, és Remenyik-költemények, valamint Bartók, Kodály és más zene- és éneksámok.

* **Diákszerelem színinövendékekkel.** Az Országos Színészegyesület Színészképző skolája május 14-én délelőtt fél 11 órakor vizsgázlatja III. éves növendékeit a Fővárosi Operettszínházban. Szinrekerül a Diákszerelem cimü táncos operett Széll József rendezésében. A táncokat M. Utassy Gizi, az énekeket Kossovich Pál tanárok tanitották be.

* **Három színész előadása.** *Simon* Zsuzsa, *Nagy* György és *Mányai* Lajos a Goldmark-teremben egészen rendkivüli sikerrel előadták Paul *Geraldy Szeretni* cimü szinművét. Mindhármuk tökéletes müvészi teljesitménye elragadta a közönséget és ezért elhatározták, hogy az előadást május 25-én délelőtt tizenegy órakor saját rendezésükben a Goldmark-teremben megismétlik.

Karády Katalinnak egyszerre két pöre volt a bíróságon

Első perében alperes volt a járásbíróságon, mert *Halpert* Emil, a kassai Imperial-szálló portása 80 pengő erejéig beperelte. Karády Katalin ugyanis 1940. augusztusában hat társával együtt egy éjszakát töltött a szállodában, de nem fizette ki a számlát. A bíróság kihallgatta Karádyt, aki elmondotta, hogy egy *Fekete* András nevü impreszárió szerződtette a müvészesten való fellépésre 200 pengő honorárium ellenében. Kassán 100 pengőt kapott kézhez azzal, hogy a többit Budapesten fizeti ki számára. A hátralékos összeget azonban máig sem kapta meg. Müvésztársaiért nem vállalt felelősséget, mert a költségek viselése Fekete kötelessége volt. A portás uj bizonyitékokra hivatkozott és ezért a tárgyalást szeptemberre elnapolták.

A másik perben a törvényszék előtt *Karády* Katalin felperes volt. Hatezer pengő erejéig ugyanis kártérítési pert inditott *Heinemann* Sándor, a Royal Revüszinház igazgatója és annak két színésze, *Szendrő* József és *Lugosi* György ellen. Az ügyet zárt ajtók mögött tárgyalták és csak az itéletet és annak indokolását hirdette ki *Baltay* József törvényszéki biró a nyilvánosság előtt. A bíróság a három alperest 1000 pengő töke és járulékai továbbá 550 pengő perköltség megfizetésére itélte el. Az itélet indokolása szerint Karády Katalin keresetét arra a jelenetre alapitotta, amelyet a Royal Revüszinházban a két színész nyolc napon át adott elő. Ennek során a Karádyt megszemélyesitő Szendrő azt mondotta, „boritsunk fátyolt a multamra", mire a másik színész azt felelte: „de honnan veszek én akkora fátyolt". A bíróság megállapitotta, hogy ez a két mondás Karády Katalin magánbecsületére és személyiségére sértő. Azt jelenti, hogy multjában takargatni való van és pedig olyan mértékben, hogy elég nagy fátylat nem is lehet rá találni. Nem helytálló az a védekezés, hogy játékparódia volt a jelenet, torzitó és nem bántó jellegü. Nem menti a színészeket az, hogy egyik bárban előadták a jelenetet heteken keresztül és azt Karády is látta, aki akkor nevetett rajta és tapsolt kollégáinak. A felperes, mondja végül az indokolás, a bárban nevetett és tapsolt ugyan a vele foglalkozó paródiának, de a bíróságnak nem volt módjában megállapitani, hogy *olyan pszichikai és fizikai állapotban volt-e akkor, hogy annak értelmét teljes egészében fel tudta volna fogni.* A bíróság az ezer pengőt kártérités fejében méltányosnak tartja.

Sauer Emil emlékest

Sauer Emilt, a nemrég elhunyt világhirü zongoraművészt igen sok szál füzte Magyarországhoz. Liszt Ferenc tanitványa és a Liszt-müvek leglelkesebb interpretátora, Zeneművészeti Főiskolánk tb. tanára volt, ki ötven éven át hangversenyzett fővárosunkban. Rengeteg barátja és tisztelője van fővárosunkban, kik egy nagyon szép kegyeletes tervvel akarnak Sauer Emil emlékének áldozni. Május 6-ra volt kitüzve Sauer Emil budapesti hangversenye, de ezt a müsort a nagy Mester már nem játszhatta végig. *Prominens magyar művészek:* Faragó György, Károlyi Gyula, Engel Iván és Dániel Ernő vállalták a Mester iránti tiszteletből, hogy az *eredeti müsort* a hó végén tartandó *emlékest keretében fogják előadni.* Az est védnökségét József kir. herceg vállalta, mig a magyar és társadalmi élet előkelőségeiből rendezőbizottság alakult. Az est jövedelméből a Zeneművészeti Főiskolán egy Sauer-jutalomdijat óhajtanak létesiteni.

Szerelemből jeles

— A Kamara Varieté uj müsora —

Csupa derü és jókedv a Kamara Varieté uj müsora, mely siker tekintetében, amennyiben lehetséges, még tulszárnyalja az eddigieket. A müsor központjában végtelenül mulatságos kis darab: *Szerelemből jeles* áll, melynek szereplői, élükön a kitünő *Szombathelyi* Blankával, vetekednek egymással a közönség szórakoztatásában. Dehát ez érthető, amikor a leányiskolának olyan növendékei vannak, mint a tündérszép *Dolly Hopkins, Bilinszky* Ibolya, *Tátray* Rózsi, *Virágh* Lili, akiknek kedves tréfái, jóizü mókái *Körössy* Zoltánnal, az iskola tanárával és *Heggi* Péterrel, az iskolaszolgával, állandó derültségben tartják a közönséget. De ettől a kis darabtól eltekintve, pompás a müsor mindegyik száma. *Halmai* Imre két magánjelenete: „Az albérlő rapszódia" és „Daloskönyvárus" valóban kabinetalakitások, Dolly *Hopkins* uj akrobatikus táncai izgalmasan szépek és müvésziek. Vége-hossza nem volna, ha külön akarnánk megdicsérni az elsőrendü artistaszámokat, melyek világviszonylatban is megállnák helyüket. *Doddy Holney* harmonikázása már az akadémiája ennek a hangszernek és bámulatosak *Anny and Louis* (valamennyien magyar artisták!) remek produkciói. A Kamara Varieté tavaszi uj müsora, melynek szorongásig megtelt nézőtér tapsolt, olyan tökéletes, amilyet a szezon tetején is keveset láttunk. Joggal számithat tartós érdeklődésre.

* **A „Kis lord".** Áldozócsütörtökön délután fél 4 órakor az Uj Magyar Szinház az anyák napja helében rendezi ebben a szezonban az utolsó gyermekelőadást. Szinre kerül a „Kis lord" meseoperett, előadják a kitünő gyermekszinészek. A szinház a gyermeki szeretet szivhezszóló történetével felejthetetlenné teszi az „Anyák napja" szép ünnepét.

SZINHÁZAK MÜSORA:

Vasárnap, május 10

OPERA: Nincs előadás.
NEMZETI: Vivás és táncvizsga (d. e. ½11). A Szinmüv. Akadémia előadása. — A sasfiók (d. u. 3). — Hibások (este ½8). I. 17.
NEMZETI KAMARA: Koncert (½4 és ¾8).
MÜVELŐDÉS HÁZA: Vidám gyermek-matiné (délelőtt ½11). — Denevér (3). V-II. 5. — Mosoly országa (este ½8). V-III. 8.
MADÁCH: Domino (délután ½4 és este 8).
VIG: Naplemente előtt (d. u. ½4). — A tábornok (este 8).
UJ MAGYAR: Vén diófa (½4 és 8).
ANDRÁSSY: Viharos szerelem (délután ½4). — Gazdátlan asszony (este 8).
PESTI: A bolond Ásvayné (d. u. 4 és este 8).
VIDÁM SZINHÁZ: Leány a talpán (4 és 8).
KAMARA VARIETÉ: Szerelemből jeles (délután ½4 és ¼7; este 9).
FŐV. OPERETT: Kata, Kitty, Katinka (½4, 8).
NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK: Mesejáték (délután 4). — Kacagó-est (este 8).
ROYAL REVÜSZINPAD: Royal Kurir (délután ½5 és este ½9).
KOMÉDIA ORFEUM: Nói napozó (½5, ½9).
ERZSÉBETVÁROSI: Vedd le a kalapod a honvéd előtt! (¼4, ¾6, ½9)
JÓZSEFVÁROSI: Nászéjszaka (¼4, ¾6, ½9).
KISFALUDY: Vedd le a kalapod a honvéd előtt! (délután ¼4 és ¾6; este ½9.
FENYES-CIRKUSZ: Halálugrás a levegőben és a 4 French (délután 4 és este 8).

A SZINHÁZAK JÖVŐHETI MÜSORA

OPERA: Hétfőn nincs előadás. Kedd: Istenek alkonya (A. 25.). Szerda: André Chénier (E. 24.). Csütörtök: A cigánybáró (bérletszünet). Péntek: Veronai szerelmesek (C. 22.). Szombat délután: A végzet hatalma (ifjuságí előadás); este nincs előadás. Vasárnap délután: Traviata; este nincs előadás.
NEMZETI: Hétfő (II. 17.), kedd (III. 17.) és péntek este (VI. 17): Hibások. Szerda (XI. 16.), csütörtök (XII. 16.), szombat (VII. 16.) és vasárnap este (VIII. 16.): A Dárday-ház. Vasárnap délután: Egy pohár viz (a Szinmüv. Akadémia előadása).
NEMZETI KAMARA: Egész héten minden este és vasárnap délután: Koncert.
MŰVELŐDÉS HÁZA: Hétfő: Hangverseny. Kedd délután és este: Filmelőadás. Szerda délután: Filmelőadás; este: az Országos Katolikus Legénylet diszelőadása. Csütörtök délelőtt: Református nagygyülés; este: VIII. Honvéd Kivánsághangverseny. Pénteken nincs előadás. Szombat este: Vidámest. Vasárnap délután: A Katolikus Leányok Szövetségének Boldog Margit-ünnepélye; este: Pillangókisasszony (V-III. 9.).
MADÁCH: Egész héten minden este és vasárnap délután: Domino.
VIG: Hétfő este, csütörtök délután és péntek este: Naplemente előtt. Kedd este, szombat (szombatdélutáni bérlet II. sor.) és vasárnap délután: A tábornok. Szerda (C. bérlet), csütörtök (D. bérl.), szombat (szombatesti bérlet) és vasárnap este (T.): Csigaház.
UJ MAGYAR: Egész héten minden este és vasárnap délután: Vén diófa. Csütörtök délután: Kis lord (gyermekelőadás).
ANDRÁSSY: Egész héten minden este: Gazdátlan asszony. Vasárnap délután: Viharos szerelem.
PESTI: Egész héten minden este és vasárnap délután: A bolond Ásvayné.
KAMARA VARIETÉ: Minden este, csütörtök, szombat és vas. délután: Szerelemből jeles.
VIDÁM SZINHÁZ: Egész héten minden nap nap este és vasárnap d. u.: Leány a talpán.
NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK: Hétfő, szerda és péntek este: Opera. Csütörtök, szombat és vasárnap este: Kacagó-est. Kedden délután és este: Toldi. Minden délután: Mesejáték.
ROYAL REVÜSZINPAD: Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután: Royal Kurir.
KOMÉDIA ORFEUM: Egész héten minden este és vasárnap délután: Női napozó.
ERZSÉBETVÁROSI: Május hóban minden nap délután és este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt!
KISFALUDY: Május 8—14-ig minden nap délután és este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt!
FÉNYES-CIRKUSZ: Minden nap délután és este: Halálugrás a levegőben és a 4 French.

Mozi müsorok

(Sz. = szombat, v. = vasárnap, ü. = ünnep.)

ADMIRÁL. Régi keringő. (½4, ½6, ½8, ½10. v. és ü.: 11, és ½2-kor is.)
ALKOTÁS. Szüz és a gödölye. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11 kor: Szüz és a gödölye.
ANDRÁSSY. La Conga. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10. v. és ü.: 11, ¾2, ¾4, ¾6, 8, 10.)
ATRIUM. Fráter Lóránd. (½6, ½8, ½10. sz., v. és ü.: ½4-ko ris.)
BELVÁROSI. Az asszony, az orvos és a harmadik. (4, 6, 8 10 v. és ü.: jobb t.: 2-kor is, bal t.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9.)
BELVÁROSI HIRADÓ (181-244). Messerschmitt vadászok. Donald, a rendőr. Rajzos hiradó az uj nyersanyagokról. Különkiadás. Magyar Ufa- és Luce-hiradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.
BODOGRÁF. Régi keringő. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: 11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)
BROADWAY. Ninocska. (½4, ½6, ½8, ½10. sz., v. és ü.: ½2-kor is.)
CAPITOL. Halálugrás. (½4, ½6, ½8, ½10 v. és ü.: ½2-kor is.)
CASINO. Kádár, kontra Kerekes (½6, ¾8 ¾10. sz., v. és ü.: ½4-kor is.)
CITY. Fráter Lóránd. (¾6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ¾4-kor is.)
CORSO. Fekete liliom. (½6, ½8, ½10 sz., v. és ü.: ½4-kor is.)
CORVIN. Fráter Lóránd. (5, ¼8, ½10, sz., v. és ü.: ¾3-kor is.)
DÉCSI. Kádár, kontra Kerekes. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)
ELDORÁDÓ. Texas első rész: Az álarcos. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Halálugrás.
ELIT. A mumia bosszuja. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)
FORUM. Csodatevő szerelem. (¼6, ½8 ¾10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.)
HIRADÓ FILMSZINHÁZ (222-499). A repülés névtelen katonái. Kacsa-reklám. Rajzos hiradó az uj nyersanyagokról. Magyar Ufa- és Luce-hiradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig
HOLLYWOOD. A kölesönkért férjek. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Gyáva hős.
IPOLY. Szüz és a gödölye. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Erdők harámiája és Rin-Tin-Tin.
JÓZSEFVÁROSI. Régi keringő. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Nehéz apának lenni.
KAMARA. Szüts Mara házassága. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)
LLOYD. Csak angyaloknak van szárnyuk. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)
NYUGAT. Régi keringő. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)
ODEON. Régi keringő. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Megvédtem egy asszonyt.
OTTHON. Tökéletes Antal. (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, v. és ü.: ½2-kor is.)
PALACE. Mellékutca. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)
RADIUS. Diákévek. (½6 ¾8, ¾10, sz. v. és ü.: ½4-kor is.)
REX. Régi keringő. (½5, ¾7, 9, sz.: ¼4, ½6, ¼8, ¼10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas d. e. 11-kor: Matiné.
RIALTÓ. Az asszony, az orvos és a harmadik. (11, 1, 3, ¼6, ½8, ½10.)
ROYAL APOLLO. Dr. Kovács István. (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ü.: 3-kor is.)
SCALA. Két lómadár. (¼6, ½8, ¾10 v. és ü.: 3-kor is.
STUDIÓ. Magdolna. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)
TIVOLI. Mária nővér. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü.: ¾2 kor is.)
TURÁN. Régi keringő. (11, ½2, 4, 6, 8, 10, v. és ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.)
VESTA. Régi keringő. (11, ¼2, ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

BEKÜLDÖTT HIREK

A Patronage Egyesület hétfői teadélutánja Ribáry Géza dr. temetése miatt elmarad.

Jelentkezzenek a przemysli bajtársak. A Przemyslben volt bajtársak budapesti közössége, tekintettel a mai viszonyokra, a katonaeszményt és a bajtársiasságot az eddigieknél fokozottabb mértékben óhajtja szolgálni. Ehhez azonban az eddigieknél sokkal nagyobb összefogás, tömörülés kell. Felkérik ezért azokat az Erdélyrészen, Felvidéken, Délvidéken lakó bajtársakat, akik eddig nem kapcsolódtak a bajtársi életbe, hogy nyilvántartás végett, saját érdekükben, minél előbb tudassák cimüket a budapesti przemysli bajtársakkal. Az értesitést a következő cimre küldjék: Kóródi Mihály, Budapest, IX., Mester-utca 21.

Ezredtalálkozó. A volt cs. és kir. 8-ik huszárezred szokásos összejövetelét ez évben nem Budapesten, hanem Szabadkán tartja meg, május 10-én, vasárnap. Gyülekezés a Városházán délelőtt 9 órakor, utána szemlére és közebéd. Vonatok indulása Budapestről: szombaton gyorsvonat 17 óra 45 perckor, személyvonat 22 óra 57 perckor; Szabadkáról vissza: személyvonat 17 órakor.

Bélyeggyüjtők figyelmébe. A Bélyegtudakozó Központ (VI., Jókai-tér 6) a nagy érdeklődésre való tekintettel május 10-én délelőtt 9—1 óráig és délután 3—5 óráig működik a C/I—167. számu postai francotyp gép „Szent László-hét Nagyváradon" szöveggel. Vidékről harminc fillért kell beküldeni. Felbélyegzett lapokat nem bélyegeznek le.

A selmecbányai öregdiákok találkozója. A selmecbányai evangélikus liceumban ötven évvel ezelőtt érettségit tett öregdiákok általános selmeci öregdiáktalálkozó keretében tartják találkozójukat a Magyar Turistaegyesület VIII., József-utca 23. szám alatti helyiségeiben május 23-án este 7 órakor.

Bajtársi felhivás. Lenkey Géza ny. áll. tüzérezredes (Budapest, IV., Váci-utca 70 I. 3; telefon: 389-030) felhivja a volt vár- és nehéztüzéreket, hogy saját, valamint bajtársaik cimét vele közölni sziveskedjenek, hogy a komáromi hősi emlékmü felavatására a meghivókat idejében el lehessen küldeni. A meglévő cimek ellenőrzése céljából kéri minden tüzérbajtárs jelentkezését. A bajtársak minden hónap első szerdáján 8 órakor tartják összejövetelüket VII., Dohány-utca 76 II. emelet alatt.

Előadások május 10-én, vasárnap

Az Országos Néptanulmányi Egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor az Otthon Irók Köre helyiségében Budenz József és Huntalvy Pál halálának 50. évfordulója alkalmából előadó ülést tart, amelyen Vikár Béla, Balassa József és Lakó György előadásai szerepelnek.

SPORT

Burella nyerte az Asszonyságok-diját

Igen kellemes időben futották le a szombati versenyeket, melyeket egy kis zápor alig zavart meg. A délután programmjának középpontjában az *Asszonyságok dija* állott, mely *Mészáros* dr. lovának, *Burellának*, könnyü győzelmével végződött. *Burellát Várnagy* közelitette meg, mig a többi induló semmi szerepet sem játszott a versenyben.

A napot megnyitó *Gálverseny handicapban* a győztes *Toborzót* diszkvalifikálták és *Quick Arrovot* jelentették ki győztesnek. A *Nyeretlenek versenyében Tiresome* végigvezetve győzött, a finisben azonban küzdenie kellett, hogy *Uzsorást* megelőzze. A *Nyeretlen kétévesek versenyében Dugolina* nyakhosszal győzött, *Huma* előtt. A verseny után megtartott árverésen a kétévest *Horthy* Jenő vásárolta meg.

I. futam: 1. Quick Arrow (Stecák). 2. General (Fetting). Fm.: Toborzó, Dóra, Pege. Tot.: 10:18; 14, 24. Befutó: 69.
II. futam: 1. Tiresome (Klimscha). 2. Uzsorás (Gill). 3. Baku (Szokolai). Fm.: Diocletian, Gajdas, Szejke, Páros, Scanteia II. Tot.: 10:27; 11, 13, 11. Befutó: 143.
III. futam: 1. Jónás (Karaszek). 2. Basra (Szokolai). 3. Sweet Load (Pfendler). Fm.: Gavotte, Fi-Fi, Daliás, Siess, Dulcinea, Topánka. Tot.: 10:66; 19, 16, 18. Befutó: 194 és 260.
IV. futam: 1. Burella (Mészáros). 2. Várnagy (Bolgár). Fm.: Dugó, True Wonder, Fénysugár, Piccador. Tot.: 23; 16, 17. Befutó: 81.
V. futam: 1. Dugolina (Dósai). 2. Huma (Keszthelyi). 3. Femina (Klimscha A.). Fm.: Palotás II. Roulette, Csárdáskirálynő. Tot.: 10:156; 27, 14. Befutó: 555.
VI. futam: 1. Hetera (Prekl). 2. holtversenyben Etele és Wadi Bum. Fm.: Hacuka, Diadalittas, Libussa, My Star. Tot.: 10:35; 14, 22, 14. Befutó: 51 és 182.
VII. futam: 1. Guba (Keszthelyi). 2. Soros (Klimscha). 3. Gamine (Kállay). Fm.: Hands off, Hortobágy, Eszter, Senorita, Aratás, Ugródeszka.
VIII. futam: 1. Árkász (Klimscha). 2. Buzakalász (Rózsa). 3. Cinema (Dósai). Fm.: Ámok, Jew Boy, Pompa, Siber, Csöppi, Lonci, Som, Hajrá.

Gróf Széchenyi István-emlékverseny

Néhány kitünő hároméves **kanca** jelenik meg vasárnap délután a 2000 méteres, 20.000 pengővel dijazott verseny startjánál. Az idén még nem startolt pályázók soráből kétségkivül *Merga* és *Rhodésia* tértek a legtöbb sikert elkönyvelve, pihenőre. Mind a két telivér jól szerepelt munkában is, istállójuk bizalommal küldi őket a küzdelembe és igy valószinünek kell tartanunk, hogy kettőjük között lesz a nyerő. Az eddig már szerepeltek közül *Marus* van a legjobb kondicióban. Erőskezü lovasa még aláhuzza esélyét.

A *Budafoki-dijban* legutóbb elért helyezése folytán *Sorosban* bizunk, megjegyezve, hogy *Nótárius* is bizonyára jobb formát fut majd, mint legutóbb. A *Nyeretlen kétévesek versenyében* az istállóhirek *Humát* és *Noémit* ajánlják. *Medika* első versenyét olyan fölényesen nyerte, hogy győzelmére rá-duplázhat az *I. oszt. eladóversenyben*, hacsak *Mazur* nem okoz meglepetést. A *Csepeli handicapban* a korai *Dampierre* megelőzheti a jól dolgozó *Ezresbankót.*

Jelöltjeink: I. *Soros—Nótárius.* II. *Huma—Noémi.* III. *Medika—Mazur.* IV. *Merga Manus.* V. *Dampiere—Ezresbankó.* VI. *Orbán—Senorita.* VII. *Keep Smiling—Dame blanche.* VIII. *Siber—Hugó.*

PIACOK

BUDAPESTI NAGYVÁSÁR

A nagyvásártelepen szombaton közepes volt a forgalom. A kedvező idő hatása alatt az idei zöldélék olcsóbbodtak. Árak: GYÜMÖLCS: alma 160—450, narancs, sárga 190—200, vörös 220—270. — BURGONYA: Ella 14.10, fojtott 23.30—24.35. — ZÖLDSÉG ÉS ZÖLDFŐZELÉK: vöröshagyma 27.03, fokhagyma 55.37—89.61, spárga 40—270, uborka 250—420, sóska 40—100, paraj 60—130, zöldpaprika drb 40—90, zeller kg 50—100, sárgarépa 36, petrezselyem 55, uj kalarábé drb 18—65, fejessaláta drb 6—40, retek csomója 10—54, zöldhagyma 6—36. — KÁPOSZTAFÉLE: fejes 32—45, kel 50—70, vörös 35—50. — GOMBA: csiperke 520—640. — TOJÁS: friss, tea 332—338, főző 304—310. — ÉLŐ BAROMFI: tyuk 285, csirke 345, kacsa 315, lud 345. — VÁGOTT BAROMFI: tyuk 310—332, csirke 410—439, kacsa 340, lud 370, pulyka 300—310 fillér.

CSARNOKOK

Vásárcsarnokok és nyiltpiacok kicsinybeni árai. Husnemüek: BORJUHUS: comb 450, lapocka 370, egyéb 240—300. — MARHAHUS: rostélyos, felsál 350—370, leveshus 220—290. — SERTÉSHUS: karaj 330—420, comb, lapocka, tarja 310—330, oldalas 220, háj 310—330. — JUHHUS: hátulja 240—270, eleje 180—210. — ÉLŐ BAROMFI: tyuk 330, csirke 390. — TISZTITOTT BAROMFI: tyuk 350—375, csirke 460—490, kacsa 390, lud 420. — HAL: élő ponty 310—370, jegelt 260—300. — TOJÁS: friss 330—360. — TEJTERMÉK: tehvaj 590, tejfel 180, sovány tehéntúró 100—120. — BURGONYA: Ella 17. — ZÖLDSÉG ÉS ZÖLDSÉGFÉLE: vöröshagyma 32, fokhagyma 78—99, sóska 80—140, paraj 100—160. — GYÜMÖLCS: alma 150—520, narancs 240—360 fillér.

ÉLŐÁLLATPIAC

Budapesti tenyészállat- és jármosökörvásár. Ia belföldi jármosökör és beállitanivaló tinó (tarka) 500—680 kg. 150—165, 480—550 kg. 150—160, Ia fehér jármosökör 150—165, 1½ éves üsző 150—160, fiatal hasas és friss fejőstehén 160—190 fillér kg-ként.

Budapesti sertésvásár. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 202, 340 kg-on alul 198, szedettsertés Ia 194, IIa 190, IIIa 178—188, öregsertés Ia 186, IIa 178, angol sonkasertés Ia 190 fillér kg-ként.

Vigszinház SZERDÁN, május 13-án először

CSIGAHÁZ

Színmű 3 felvonásban. Irta: **DARIO NICCODEMI**

LÁZÁR MÁRIA, SÁNDOR IZABELLA, ZSILLEY MARGIT, SITTKEY IRÉN, ILOSVAY KATALIN, AJTAY ANDOR, VÉRTESS L., DÉNES GY., VITÉZ BENKŐ GY., GONDA GY., LONTAY I., LÁZÁR T.

SZINHÁZ

Pletykálkodás

Kései szerelmekre még egyszer visszatérve, eszünkbe jut *Dumas fils*, a nagy francia iró és szinpadi szerző *életmorálja*, aki váltig azt hangoztatta, hogy *huszonnégyéves* korod előtt *tartózkodjál a nőktől, negyvenéves* korodon tul *ne törődj velük!* Vénségére mégis beleesett második házasságába, mely jóval tragikusabban végződött, mint *Sauer* Emil késői szerelme. A Théatre Français világhirü házi szerzője, a *Francillon* hatalmas sikere után visszavonult Marly-le-Royban levő kastélyába és csak azzal a meghitt kevesekkel érintkezett, akiket ott vendégül látott. Ponnifogatával várta őket St. Germain állomáson, ő maga hajtotta az apró lovakat, melyekben különös kedve tellett. Hosszu ideig nagyon boldog volt e magányában, melyet két leánya és unokái jelenléte aranyozott be.

De egyszerre csak Dumas, már közel a hetvenedik életévéhez, megelégelte ezt a visszavonultságot és elegáns alakja ismét feltünt a Boulevard Malesherbesen levő párizsi lakásán, ahol esténként frakkba, szmókingba öltözve sietett *Escalais*-hez, a hires tenoristához, a Ru de Rome-on levő palotájába, ahol állandóan tárt karokkal várták. Csakhamar suttogni kezdték a párizsi müvészvilágban, hogy Dumasnak ezek a gyakori látogatásai nem a kiváló tenoristának szólnak, nem a csengő hangja vonzolta, hanem az alig harmincéves *feleségé*, a csodaszép *Madame Escalais*, akit a nagy francia iró szelleme és személyes varázsa elkápráztatott. Escalaisék hires fogadóestéiből utóbb kivirult Dumas izzó szerelme Escalais asszony iránt, akit annyira elbüvölt hóditása, hogy csakhamar hátatfordított fiatal férjének, a pazarul berendezett Rue de Rome-beli palotának és készségesen követte imádóját egy uj élet felé.

Párizs ismerve Dumas felfogását, alaposan meglepődött *házasságának hirére*, mely leányait egyenesen kétségbe ejtette. Valósággal hadjáratot inditottak édesapjuk ötlete ellen, hogy ilyen megkésetten másodszor is megnősüljön, de minden igyekezetük annak elháritására, hogy Escalais asszonyt feleségül vegye, hiábavalónak bizonyult. Dumas végre is családját, amely rajongásig szerette, azzal háritotta el, hogy *az asszony visszaadja a husz esztendejét!*

— *Elle me rend mes vingt ans!* — hajtogatta és ez ellen a leányai nem tudtak érvelni. Dumas elvette Escalais asszonyt és *másfélévvel* esküvője után meghalt! *La Route de Thébe* cimü darabját, melyben állitólag a saját életét irta meg, s amelyre a Théatre Français olyan epekedve várt, sem tudta befejezni, ekként nem is került szinre soha.

Az *öreg urak kockázatos szeretme* tehát nem minden esetben végződik olyan megnyugtatóan és harmónikusan, mint a mélyen gyászolt Sauer Emilé.

Kék Duna keringőnek nevezik röviden *Strauss* János legnépszerübb zenemüvét, örökszép keringőjét, melynek eredeti teljes cime *An der schönen blauen Donau* és most *hetvenöt éve*, hogy elindult világkörüli hóditó utjára. A bécsi énekkari egyesületek kérték meg annakidején a keringő-királyt, hogy farsangi ünnepélyüket ajándékozza meg valami uj szerzeményével. A Mester hetekig töprengett és olyat akart produkálni, ami tulszárnyalja minden eddigi opusát. Végre egy éjjel mély álmából felriadva szállta meg az ihlet s minthogy hálószobájában nem talált papirost, *a kézelőjére jegyezte fel* a Kék Duna keringő dallamát.

Izgalmas várakozással néztek az uj Strauss-walcer bemutatója elé, mert maga a szerző is kijelentette, hogy *ez a legjobb müve*, amelyet valaha szerzett. Talán a felcsigázott várakozás is hozzájárult ahhoz, hogy az *An der schönen blauen Donau*, melyet zenekara élén Strauss hegedült és dirigált, *keservesen megbukott*. A császárváros közönsége és sajtója egyhanguan megállapitotta, hogy ez a keringő szerzőjének *kétségbeejtő tévedése!*

A keringőkirály azonban szentül hitt e müben és nem sokkal utóbb, *1867-ben* zenekara élén eljátszotta azt a *párizsi világkiállitáson* és ott aztán olyan sikert ért el vele, mely megerősitette eddigi véleményében. Tehát nem Bécsből, hanem Párizsból indult el a legnépszerübb, a legösmertebb bécsi keringő hóditó utjára, ezt zongorázták, hegedülték, énekelték s erre táncoltak mindenfelé. Miután huszonöt éven keresztül ennek a keringőnek melódiáitól visszhangzott az egész világ, a bécsiek összedugták fejüket és azon gondolkoztak, *hogyan szolgáltassanak elégtételt* Straussnak azért a keserüségért, melyet neki tévedésükkel okoztak?

Egy zenei hét keretében, ez *1899-ben* volt, meg is találták a módját. Őfelsége *I. Ferenc József* kivánatára és a legmagasabb hivatalos körök rendeletére *egyesitették az osztrák-magyar katonai zenekarokat*, ezek betanulták a Kék Duna keringőt, melyet aztán hegedüvel az álla alatt, Strauss János olyan sikerrel vezényelt, hogy a jó bécsiek majd hogy széjjelszedték. Az egészet elejétől végig meg kellett ismételni, közben pedig nem kisebb kortársai, mint *Brahms* és *Wagner* Richard ölelték keblükre.

— Csak egyet sajnálok — hajtogatta Strauss János, a *Denevér*, a *Cigánybáró*, a *Furcsa háboru* és még egy sereg diadalmas operett komponistája a mámoros ünneplés közben —, hogy ezt a *Vater* meg nem érhette, aki annyira ellenezte, hogy belőlem muzsikus legyen!

Kedves meglepetést tartogatott számunkra a vége felé járó szinházi idény: hosszu idő után ismét láthattuk *Kosáry* Emmyt, a nagyszerü operett-divát, akit önhibáján kivül már majdnem elfelejtettünk! Most, hogy ujra gyönyörködhetünk csengő énekében, meggyőző játékában, mely minden legcsekélyebb árnyalatával a régi Népszinház nagyjaira emlékeztet, nehezen érthető, hogy miért kellett elhallgatnia egy olyan időszakban, amikor énekes primadonnákban, akiket annak nevezünk, nincs fölösleg.

Majdnem érthetetlen is, hogy Kosáry Emmy, ki nem deritett okoknál fogva, *sohasem volt dédelgetett kedvence* a pesti szinigazgatóknak. Az az elismerés, mely minden uj alakitásának nyomában járt és *Az ezüst sirály* világsikerében kulminált, sem tudta Kosáry Emmyt foglalkozottabbá tenni és főként férjének, a feledhetetlen *Buttykay* Ákosnak halála óta minden diadala ellenére, melyet a magyar királyi Operaháztól megválva, a Király Szinházban, a Városi Szinházban, sőt a Vigszinház operettjeiben elért, alig hallottunk róla. A nagy magyar operettművésznő, akiről hajdan az egész világ dalolta:

Csak néki minden jót és szépet,
A lába csak virágra léphet,
Mert ő a föld legszebb virága...

végre is egy *dunaparti kávéház dobogójára kényszerült*, hogy teljesen kivül ne kerüljön a forgalmon és el ne felejtsék egészen. A dizőzök terrénumán próbálkozott angol és francia sanszónokon kivül régi operettáriákkal...

Örvendünk, hogy most emberi és müvészi méltóságában ismét azon a szinpadon láthatjuk, amelyen sok évvel ezelőtt Buttykaynak egyik utolsó müvében, az *Olympiában* hóditota meg a közönséget és hisszük, hogy visszatérése az operettszinpadra, ezuttal maradandó lesz és feledteti vele azt a sok fájdalmat és keserüséget, amiért minden rendkivüli müvészi képessége ellenére csaknem végzetszerü némaságra itélték és deplaszirozták, holott egész életén át dicsőséget szerzett a magyar operettzenének, a magyar operettművészetnek nemcsak idehaza, de messze tul az ország határain is.

Sorry

Ballonkabát Brück Gróf Teleki Pál (Bálvány)-u. 2. (Pilzler mellett)

* **Az Adler-vonósnégyes.** Az elmult esztendő egyik zenei meglepetése egy uj vonósnégyes-társaság bemutatkozása volt. Néhány hónappal ezelőtt négy fiatal müvész: Ajtai *Adler* Viktor, *Trietsch* György, *Lukács* Pál és *Horváth* László — ami a kényes budapesti zenei közönségnél nagy ritkaság — egy csapásra meghóditotta a közönséget. Táblás ház tapsolt mind Mozart-estjükön, mind Kodály-bemutatójukon és Brahms-estjükön. A fiatal együttest most az OMIKE hivta meg és ez lesz egyben ide: szezónjuk utolsó hangversenye is. Ezt a hangversenyt, mely május 25-én lesz a Goldmark-teremben, nagy érdeklődés előzi meg, mert Adlerék eljátszszák ez évi legnagyobb sikerüket, a Mozart: d-moll quartettet és ezen az estén mutatják be a Budapesten oly ritkán hallható tüneményes Debussy-vonósnégyest. Estjükön *Farnadi* Edith, a kiváló zongoramüvésznő mükődik közre, akivel Dvorak zongoraötösét játsszák.

Lakis mellfartónál tökéletesebbet — akármit mondjanak — találni nem lehet. 3024

PESTI SZINLAP

Mig az Erzsébetvárosi és Kisfaludy-Szinházban a „Vedd le a kalapod a honvéd előtt" cimü nyárelőtti operett utolsó hetét hirdeti a szinlap, Erdélyi Mihály harmadik szinháza: a Józsefvárosi, becsukja kapuit. Helyette a negyedik szinházának megnyitására: a Márkus-park szinház első előadására invitál. A szinház egyelőre nem árulja el, mikor nyilik, mert még átalakitások folynak. Tavaly itt nem játszottak, tavalyelőtt a Fódium Kabaré társulata volt a vendége a Rákóczi-ut elején levő Márkus-parknak.

* **Operaház.** *Hegyek alján* előadásában először énekelte Márta szerepét *Németh* Mária, aki pompás szopránját ebben a szerepben is hatásosan érvényesitette. A régebbi együtteséből ez alkalommal is *Závodszky* Zoltán és *Losonczy* György, továbbá *Kováts* Jolán, *Szabó* Ilonka, *Layer* Mária, *Littasy* György nevét emeljük ki elismeréssel és az est dirigensét, *Berg* Ottó karnagyot.

Ez a siker!

(Ezt irta az Ujság)

Kádár kontra Korckes

Elragadóan mulatságos, magyar vigjáték-burleszk, a nyiltszini kacagósorkánokkal. Tolnay, Szilassy, Mály.

3. hét DÉCSI

Halálfánc

Remekül felépitett müvészi bünügyi dráma. Goll Bea, Somlay, Lázár, Perényi, Nagy, premiersiker után most

2. hét CAPITOL

Két jómadár

Izig-vérig francia, szellemes, tőletes, zenés vigjáték. Fillis és Tabet óriási sikere. Okvetlenül megnézendő!

2. hét SCALA

Ezt nézzük meg!

László Ervin bemutatkozása

A *Budapesti Hangverseny Zenekar* legutóbbi koncertje a Vigadóban szenzációs meglepetést hozott. Az alig 9 éves *László* Ervin Mozart a-dur versenyének olyan bámulatos előadásával lépett a nyilvánosság elé, hogy rendkivüli tehetsége fascinálta az egész hallgatóságot. A zenei csodagyermekek legtöbbször nem váltják be az indulásuknál felkeltett reményeket, *László* Ervin esetében azonban ugy éreztük, hogy nem az ismert „csodagyermek"-tipus ül a zongoránál. A kisfiunál az elképesztő technikai tudás egészséges muzikalitással és kivételes müvészi rátermettséggel is párosul és játéka nem egy gyermekartista virtuózkodása, hanem formás, szines, stilusos, igazi zenei élvezetet nyujtó interpretáció. Tanárai: *Faragó* György és *Székely* Arnold büszkék lehetnek kivételes képességü és tudásu tanitványukra, a magyar zeneviláq pedig nagy figyelemmel kiséri *László* Ervin karrierjének további alakulását. Az est többi szólistája: *Varga* Tibor, a kitünő fiatal hegedümüvész, aki bravurosan játszotta eredeti alakjában *Paganini* d-dur versenyét, továbbá *Kerényi* Irén énekmüvésznő szintén sikeresen szerepeltek. *Országh* Tivadar karnagy gondosan müvészi alkalmazkodással vezényelt.

(p. I.)

* **Színészet Nyiregyházán.** Vitéz *Tolnay* Andor május 12-ikén kezdi meg a nyiregyházi szinházi idényt. A megnyitó diszelőadáson a *Boronkaylányok* kerül szinre. Az első hét szinlapján még a *Nótás kapitány, Ellák, Kolozsvári dáridó, Gyergyói bál* és *2000 pengős férfi* szerepelnek.

Két bemutató

I.

Hibások

Bibó Lajos szinműve
a Nemzeti Szinházban

Annak a világnak az emberei, amelyet *Bibó* Lajos darabja nem közönséges megjelenitő erővel rajzol — nem vindikálják maguknak a megértés kegyes és fölényes erényét. Nekik „hibás" mindenki, aki — másforma. Másforma, mint amilyennek az ő kemény konzervativizmusban megacélosodott, kérlelhetetlenül kialakult felfogásuk a rendes ember figuráját követeli. Akinek munkája a hagyományosnál más gyümölcsöt érlel, kedve más virágot hajt.

A keménykötésü, a kegyetlenségig és a bünig konok öregasszony, akit ez a felfogás sulyos konfliktusban állit szembe a fiával, nem egy egyéni állásfoglalás megszállottja. Csak végletes képviselője egy meggyőződésnek, amely haszontalannak itél mindent, ami nem hasznos és árulásnak minden érzést, amely másé, mint a drága, édes, szent anyaföldé. Elfogultság ez? Bizonyára. De nem azok közül való, amelyeket nem lehet megérteni, vagy méltányolni még akkor is, amikor más, szintén megérteni és méltányolni való érzéseken gázolnak kereszül. A Bibó Lajos darabja nem diktál kész és határozott állásfoglalást a nézőnek. A küzdelemben, amelynek tanuivá tesz, valójában mind a két fél elveszti a csatát. De egyik se ugy, hogy tragikus elomlása erkölcsi bukást jelentene. Az egyik áldozata lesz az anyai érzésnek, amelynek nincs más hibája annál, hogy csak a maga módja, lelke és gondolkodása szerint tud megnyilatkozni, a másikat egy elkésett érzés tragikuma dönt boldogtalanságba.

Viszont ez a boldogtalanság nem egészen sötét és vigasztalan. Mert a „hibás" Nótás Gál Istvánnak éppen az a hibbanása, hogy a valóságon kivül van még egy más világa is. A látomások és ábrándok világa, amelyet se meg nem érthet, se el nem hihet az, akinek a képzelet szárnya meg nem adatott. De azért nem lehet néptelen világ, mert Gál István a tanya gyér lakói között is talál társakat, akiknek a lelke ebben a világban van otthon és akiket ezért egy névtelen, de elszakithatatlan testvéri kötelék füz egymáshoz. Akiknek a valóság nem adhat teljes boldogságot, de egészen boldogtalanok se lehetnek. Mert — álmot élnek.

Bibó Lajos irói egyéniségének nem tulajdonsága, hogy teljes elszemélytelenedésben tudjon meghuzódni az alakjai mögött. Ezek az alakok nemcsak önmagukra, hanem az iróra is jellemzők, aki beleszól a lélekalkatukba és egy különleges atmoszférát teremt körülöttük. Sürü, fojtott és villódzó légkört, amelyet erős indulatu emberek lobbanékonysága tölt meg a folyton fenyegető robbanás veszedelmével. Ez az erős áthatás amilyen elháritathatatlan jellemzetessége a poétának, olyan kevéssé kivánatos tulajdonsága az epikusnak és még kevésbbé a szinpadi irónak. Annál respektálni valóbb, hogy Bibó minden különösebb technikai ügyeskedés támogatása nélkül is az izgalom állandó feszültségével tudja teliteni a darab menetét, amely hol megindító, hol viharzóan drámai jelenetek sorából füzödik. Hatásának bizonyára nem utolsó eszköze a nyelv, amely szinei és ereje minden készségével áll szolgálatára.

Az előadás stilusos. A két vezető szerep, *Gobbi* Hilda és *Kiss* Ferenc alakitásában kapott meleg és gazdag életet. Mind a kettőnek kész, kialakult és változtathatatlan jellemképet kellett adnia. De az ábrázolásnak ez a keretezettsége még mindig bőséges alkalmat engedett a kivételes karakterizáló müvészet szineinek és vonalainak érvényesitésére. Mind a két alakitás teljes magyarázata anya és fiu sorsa alakulásának. Mindjárt mellettük kell emliteni *Makláry* Zoltán lélekkel átfütött nagyon vonzó és elhihető alakitását. Mértéktartó és mégis nagyon hatásos *Somogyi* Erzsi játéka a nehéz helyzetbe került kis cseléd szerepében. De hüséges, megértő és átérző tolmácsa volt a szerzőnek a többi szereplő is: Eöry Kató, Lehotay Árpád, Major Tamás és Szabó Sándor.

A második és harmadik felvonás szinpadképe — amelyet Horváth János tervezett — nagyon szép és hangulatos.

Sz. Zs.

II.

Kata, Kitty, Katinka

Bemutató
a Fővárosi Operettszinházban

Zenés vigjátéknak nevezi a szinlap a Fővárosi Operettszinház a szezónvégi ujdonságát és ezzel a finom disztinkcióval mintha csak jelezni akarja, hogy nem a megszokott operett-bárgyuságokat kapja a szinházlátogató. Igy is van. *Vécsey* Leó formás mesét kerekitett Katáról, a kis ószeres leányról, akit Kitty, a baronesz és Katinka, a nagy szinésznő szerelmi konfliktusai között cselik-botlik, hogy aztán különböző fordulatok után mindhárom megtalálja a párját.

A zenés vigjátékkal uj zeneszerző mutatkozik be: *Hegedüs* Tamás. Egy-egy dalának népszerűsége megelőzte a szinpadi tüzpróbát, ezt a tüzpróbát viszont fölényesen kiállotta. Biztos tudásu — s amit legjobban megszerettünk benne — *finom* muzsikus. Nem slágerekre vadászik, nem a harsogó megoldásokat keresi, melódiái közvetlenek, simogatók, szinte mindegyik dalában felcsillan valami eredeti ötlet és zenei mondanivalóit szines hangszereléssel festi alá. Amit ebben az első szinpadi müvében ad, azzal jelentősen átlépi a zenés vigjátékokban megszokott muzsika határvonalát és biztató igéret arra, hogy az operettszinpadnak népszerü és értékes komponistája lesz.

Lelkes és jó együttes viszi sikerre az uj darabot. *Horváth* Árpád *m. v.* rendezte a darabot — a legutóbbi operettszinházi rendezések után végre élet volt a szinpadon. Az előadás középpontjában a szinpadra visszatért *Kosáry* Emmy áll, akinek szépsége, szőkesége és tehetsége a régi. Most láttuk csak, hogy „nagy operettszinigazgatóink" milyen tehetséget hevertettek tétlenül. Pedig a fogadtatásból, ami az első felvonásban köszöntötte, meggyőződhetett arról, mit jelent a szinházi közönségnek Kosáry Emmy. Finoman játszik és — énekel... Operettprimadonna, aki — *énekelni tud*... És még egyet: a legjobban öltözködő szinésznő. *Déry* Sári temperamentumos, remekül táncol és játékban is ügyesen formálja meg a makrancos bároneszt. *Raffay* Blanka kedves teremtés, pompás humora van, uj szerepkört kreált: a kómika-szubrettet. Jó volt *Simon* Marcsa egy melegszivü házvezetőnő szerepében. A férfiak közül *Madarász* László szépen énekel és kedves közvetlenséggel játszik, ifj. *Latabár* Árpád mulatságos, mint mindig és *Solthy* György az érett gavallér szerepkörének *hors concours* a legjobb müvelője. Egy-egy epizódszerepben nagyon jó volt *Pártos* Gusztáv, *Ujváry* Lajos, *Weszely* Pál és *Fülöp* Sándor. Utóbbi nyulfarknyi szerepében bizonyitotta be ismét, hogy a legjobb magyar karakterszinészek közül való. Érdemes felfigyelni rá.

Még a zenekar dirigensét: *Török* Emilt dicsérjük meg, aki szintén részese a sikernek.

(— l)

Olcsón jó hangszer
Tangóharmonika

Sternberg
RÁKÓCZI-ÚT 60.

— **Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület köszönete.** Kaptuk a következő sorokat: Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Az *Ujság* szeptember 20-i számában hosszabb cikk foglalkozik a magyar kertészek megszervezésének kérdéseivel. Az egész magyar kertésztársadalom őszinte örömmel fogadta a vele foglalkozó közleményt, amelynek megjelenését t. Szerkesztő Ur is nagyban előmozditotta, amiért is fogadja az Országos Magyar Kertészeti Egyesület őszinte köszönetét. Tisztelő hive: *Varga Márton*, ügyv. elnök.

— **A vizerőügyi hivatal uj vezetője.** A földmivelésügyi miniszter azonnali hatállyal Mosonyi Emil kir. mérnököt a m. kir. Vizerőügyi Hivatal ideiglenes vezetésével megbizta.

— **Tizévi fegyházra ítéltek egy anyagyilkost.** Sopronból jelentik: A soproni törvényszék Paszli Sebestyén kapuvári szabósegédet, aki ez év májusában édesanyját két baltacsapással megölte, szándékos emberölés büntette miatt tizévi fegyházra itélte. Paszli megnyugodott az itéletben, az ügyész sulyosbitásért fellebbezett.

TÓTH LAJOS
fest. tisztit V., József nádor-tér 9. Telefonszám: 181-297.

— **Háztartási alkalmazottak részére** a Népmüvelési Bizottság rendezésében uj főzőtanfolyam kezdődik október 5-én délután öt órakor a VI., Lovag-utca 8. szám alatti polgári leányiskolában lévő Háztartási alkalmazottak müvelődési telepén. A tanfolyam öthetes, az órák hétfőn és csütörtökön délután 5—8-ig vannak. Tandij 5 pengő. Anyagmegtérités nincs. Beiratkozás a helyszinen a tanfolyam megkezdése előtt. A növendékek megtanulják a háborus, időszerü ételek elkészitését és a gázkészülékek helyes kezelését.

MENEDÉKHÁZ

Irta BRÓDY LÁSZLÓ

Itt jártam, itt, átutazóban,
nevem a vendégkönyvbe róttam,
míg ültem egy kicsit,
mint hegymászó, ki hegy csúcsán egy
menedékházba tér s tovább megy,
csak pohár sört iszik.

Csak szemléltem kurtán a tájat
és fürkésztem, vajjon mi fájhat
az ebnek, hogy vonit?
És az eget is méregettem
és felfogtam a tenyeremben
a nap sugarait.

Öltözni láttam én a dombot
és láttam, hogy a lomb leomlott,
zörögve hullt elém.
Tünődve figyeltem a gyikot,
vedlett a bőre és a csikok
újultak, mint remény.

Láttam sok-sok fát égre nyúlni,
láttam sok-sok bút földre hullni,
sok toboz leesett.
Sok állatot, sok növényt láttam,
ásványok is garmadában,
csak embert keveset.

Megjelent
FORRÓ PÁL
TÁRSASUTAZÁS P 3.20
UJ KIADÁS Az elhunyt kiváló iró legnagyobb sikerü könyve
Kapható: Könyvkereskedők, Ibusz, stb

— **Uj főzőtanfolyamok** kezdődnek a Népmüvelési Bizottság háztartási telepén a Gázmüvek VI., Vilmos császár-ut 3. szám alatti mintakonyhájában. *Betegételmezés a családban* I. csoport október 7-től december 9-ig szerdán délelőtt 10—1-ig. II. csoport október 10-től december 12-ig, szombaton délelőtt 10—1-ig. Tandij 15 pengő. Beiratás 1.50 pengő. Anyagmegtérités alkalmanként. *Dolgozó nő gyorskonyhája* október 7-től november 11-ig, szerdán délután 6—8-ig. Tandij 8 pengő. Beiratás 1.50 pengő. Anyagmegtérités alkalmanként. Október 9-én, *pénteken délután jélö* órakor előadás a takarékos gázhasználatról. Aszalás, befőzés. Belépődij nincs. Ruhatár, köstoló dijtalan.

REFRACTIO
jóllátás
jótállás
Ferenciek-tere 1

— **Az esküuli villamos konyha** főzőelőadásain zsirnélküli ételfélék, husos és hustalan egytálételek, továbbá a gomba változatos elkészitését mutatják be. Délutáni előadás: szerdán öt órakor, délelőtti előadások: hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor. Belépés dijtalan.

REFRACTIO
percre pontos fotólabor
Ferenciek-tere 1.

BEKÜLDÖTT HIREK

Előadások hétfőn, október 5-én

Magyar Földrajzi Társaság: Baktay Ervin vetitett képekkel kisért előadása Körösi Csoma Sándorról halálának 100 éves fordulója alkalmából. (Tiszti Kaszinó váciutcai helyiségében, délután 6 órakor.)

A kémelháritás tizparancsolata

3.

Akik minden különösebb ok nélkül bizalmunkba akarnak férkőzni, ügyes rábeszéléssel vendégül látnak bennünket, ételt és italt fizetnek s végül is kémszolgálat számára akarnak bennünket megnyerni, kémek.

A kém hazaáruló, Magával ránt a mélybe, tönkretesz, megöl.

A kém veszedelmesebb, mint a pestis, tehát óvd magad.

— **Árvizet okozott az esőzés Svájcban.** Bernből jelentik: Az utóbbi napok erős esőzése következtében a Clemgia-folyó áradást okozott, az ismert Clemgia-szakadékban elönlött egy fontos országutat és számos hidat elsodort. A szakadékban nagyobb robbantásokat kellett végezni, hogy a viznek lefolyást biztositsanak.

— **A német Vörös Kereszt-gyüjtés eredménye.** Berlinből jelentik: Az eddig beérkezett jelentések szerint a német véderő a német Vörös Kereszt céljaira 1942 április elsejétől augusztus 31-ig önkéntes adományokból kereken 49,975.000 márkányi összeget gyüjtött birodalmi márkában és külföldi fizetőeszközökben. Az eredmény pontosan 260 százalékkal több a tavalyi gyüjtésnél. (MTI)

— **Több mint** 50 éve üveg, porcellán, diszmüáruk, készletek és különlegességek **Handelsmanntól,** Rottenbiller-u. 35

— **Házasság.** *Erdélyi* Lily és *Lapides* Sándor házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Waldhauser Ilona (Komárom), *Vágvölgyi* Jenő (Ujpest) október 1-én Komáromban házasságot kötöttek.

Jász Vera és *Csapó* Tibor szeptember 24-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

László Hedda és *Bánó* Endre reklámgrafikus házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Frank Noémi és *Klein* László jegyesek.

Engel Margit Mirjam és *Koss* Ignác jegyesek.

— **Palugyai Győző Viktor szücs,** kölcsön is ad szőrmebelépőt, bolerót alkalmakra. IV., Váci-utca 15.

— **A Corvin-áruház művészeti kiállitása.** A Corvin-áruház harmadik emeletén jó minőségü és érdekes kiállitással kezdődik a művészet uj évadja. Mig legutóbbi kiállitásán csupa vizfestmény került bemutatásra, ezuttal olajfestmények függnek a falakon. Közülök figyelmet kelt N. Bánd Viktória virtuózi előadásu, szinben is megkapó virágcsendélete, Eisler Rozália szürkéből és zöldből vegyült érdekes erdő-hangulata, Prohászka József gazdag szinekben játszó alföldi tája. Rácz Kálmán finom zagyvai tájképei, Redő Ferenc „Hazafelé" cimü olajfestménye, Dörei Tellák Róbert, Faddi Försiner Dénes, Járdán József, Szacsvai Vrestils Lajos és Záhonyi Géza képei. A szobrászatot Medgyessy Ferenc „Anya" cimü szép terracotta-csoportja és Kováts Margit bábut tartó kislánya (elragadó szines terracotta) képviseli. Kováts Margit azonfelül tetszetős kerámiai tárgyakkal szerepel, nemkülönben az érdemes Gádor Istyán is, aki mostanában szebbnél-szebb mázakkal kisérletezik igen szerencsésen. Külön klasszist jelentenek azonban a kiállitáson Pekáry István anyagszerüen komponált pompás faliszőnyegei, a Budai Szövőmühely művészi kivitelében. Kiválik közülök szines megoldásával az Egyiptomba menekülő Szent Család barna-feketesávos háttérre rajzolódó szines csoportja, továbbá az arany kettős kereszttel mintázott fekete hátterén Szent István lovasképét ábrázoló faliszőnyeg. **(e. a.)**

— **A hivatalos lapból.** A Budapesti Közlöny szombati száma a következő pályázati hirdetményeket közli: Az OTI két irodasegédtiszti és 23 kezelői állásra, — a pénzügyminisztérium az abaujszántói és kispesti adóhivataloknál adóhivatali főnöki állásokra, — a fejérmegyei Csősz község dijnoki állásra, — a fejérmegyei Abai község segédjegyzői állásra, — a m. kir. Közigazgatási Biróság két dijnoki állásra.

VIZÁLLÁS

A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti:

A Duna Esztergomig apad, lejjebb árad; alacsony vizállásu.

Szombati dunai vizállások: Krems 227, Pozsony 59, Komárom 210, Budapest 156 (vasárnap 126), Paks 30, Baja 68, Mohács 82, Bezdán 120, Gombos 198, Palánka 170, Ujvidék 133.

Gázlómélységek a magyar Dunán: Kisbodak 1827 km.-nél egy uszállyal 19.5 dm., több uszállyal 17.5 dm., Szap bal 1811.6 km.-nél 20.5 dm., Kispatkós 1807.3 km.-nél 22.5 dm., Csicsó 1797 km.-nél 21.5 dm., Garamkövesd 1715 km.-nél felfelémenet 24 dm., lefelémenet 22 dm.

A Rába Szentgotthárdnál —52; A Dráva Barcsnál —23, Drávaszabolcsnál 125.

A Tisza Máramarossziget nél és Szegednél árad, másutt apad; igen alacsony vizállásu.

Szombati tiszai vizállások: Máramarossziget 23, Visk —45, Tiszaujlak —144, Vásárosnamény —161, Tokaj —100, Tiszafüred —115, Szolnok —138, Csongrád —242, Szeged —125 (vasárnap —123), Zenta —97, Titel 59.

A Szamos Désnél —76, Szatmárnémetinél —121, A Bodrog Bodrogszerdahelynél 50, A Sajó Bánrévénél 20, A Hernád Hidasnémetinél —5, A Berettyó Margittánál —10, A Körösök Csucsánál 34, Nagyváradnál —146, Békésnél —46, Gyománál 196, A Maros Marosvásárhelynél —85, Makónál —33.

A Balaton Siófoknál 56, A Velencei-tó Agárdnál 29.

— **Halálozás.** *Máté* Pál dr. ügyvéd életének 40-ik évében szeptember 29-én hirtelen elhunyt. Temetése október 3-án volt a római katolikus egyház szertartása szerint. A porig sujtott özvegy és a gyászbaborult családok részvétlátogatások mellőzését kérik. (Minden külön értesités helyett.)

Szathmáry Ödön dr. kuriai birói jelleggel felruházott ny. törvényszéki tanácselnök, ügyvéd október 2-án meghalt.

— **Felhivás.** Felhivjuk t. olvasóink figyelmét a mai lapunkhoz csatolt szines kartonmellékletre, amelyen a Török A. és Társa Bankház Rt. (Budapest, IV., Szervita-tér 3) az uj 49. m. kir. osztálysorsjátékra vonatkozó közelebbi részleteket közöl. Rendelés céljából legajánlatosabb a mellékleten függő levelezőlapot felhasználni, de a rendelés postautalványon, postai levelezőlapon, vagy levélben is történhetik. Egész sorsjegy ára 28, fél 14, negyed 7, nyolcad 3.50 pengő.

— **Uj főzőtanfolyamok kezdődnek** az esküuti villamos konyhában. Október 8-án délutáni főzőtanfolynm kezdődik, délelőtti pedig október 7-én nyilik. Időtartamuk 6 hét. A tanfolyamon időszerü ételek készitése sajátitható el. Jelentkezés és beiratkozás az Elektromos Müvek Eskü-ut 5. szám alatti bemutató helyiségében.

Hölgyelm! Egyszerre 130 kötőtü munkáját végzi el a „RAPID" SUPER kézi kötőkészülék. A XX. század szenzációja! Munkája kézimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pulovert, blusl vagy ruhát. Kerelése egyszerü. Ára 98.— pengő. „RAPID" (98 ujvel), ára 48.20 P. Kérje 8 ismerte.ől. ÁRUFORGALMI KFT., Budapest IV., Sütő-utca 2. félemelet 3. Tel. 188-365.

CSILLÁRT METEOR csillárgyárnál vásároljon
Podmaniczky-utca 27, József-körut 44

Szőllősi Zsigmond:

Udvariasság

— Majd megtanitom én magát, hogy kell egy urinővel szemben viselkedni! — mondotta a temperamentumos fiatal hölgy és a kurta bevezetés nyomán olyan ádáz pofozkodást müvelt, hogy azoknak is szikrát hányt a szemük, akik csak riadt nézői voltak a jelenetnek. A krónikás hálát ad a Gondviselésnek, hogy ezek közé se tartozik, de igy se tudja magát teljesen kivonni az eset hatása alól és nem fojthatja magába azt a halk, de határozott meggyőződését, hogy — a metódus nem jó. És pedig nemcsak azért nem jó, mert az áldozat az összes szemtanuk egybehangzó vallomása szerint semmi okot nem adott erre a több, mint szemléltető kioktatásra. Nem lenne jó a metódus még abban az esetben sem, ha a temperamentumos fiatal hölgy megokoltan alkalmazza.

Frauendienst vor Gottesdienst — mondja az ősi német jelszó és ma se jut senkinek sehol az eszébe, hogy jelentése igazával vitába szálljon. Tisztelni kell a nőt és ez a kötelesség oly feltétlen, hogy a teljesitése sohase minősithető tulzottnak. Akkor se, ha a minden ok nélkül inzultált férfi leeresztett karral türi a ráviharzó tettleges sérelmet a didaktikus heviletében vagdalkozó hölgytől és mi se áll távolabb tőle, mint az, hogy a maga kétségtelen tulerejét csak védekezésre is érvényesitse. Kétségtelen: azt tette, amit tennie kellett. És a viselkedésénél semmi se igazolhatja hitelesebben és meggyőzőbben, hogy az a bizonyos kitanitás egészen felesleges lett volna akkor is, ha decensebb formában történik.

Az adott eset tanulságai szerint azonban, ugylátszik, nem fölösleges leszögezni egy különben megkelhetősen elemi igazságot. Azt nevezetesen, hogy az udvariasságnak nincsen neme. Az udvariasság nem a férfi kizárólagos kötelessége vagy — előjoga. Mint ahogy nem az az a magatartás és lélekalkat, amit általánosabb hangzatu megjelölés hiányában uriságnak nevezünk. A legnagyobb gorombaság lenne az a felfogás, amely ezt a magatartást a férfiak monopóliumává minősitené.

Az udvariasság külső megnyilatkozása a legteljesebb korrektség mellett is steril és csonka értékü, ha nem több, mint a társas élet kötelező formáinak ismerete és respektálása. Az igazi udvariasság is forma. De az a forma, amelyet bizonyos lelki tulajdonság ölt magára, hogy megjelenése összhangban álljon lényegével. Az udvariasság semmivel se tart olyan közeli rokonságot, mint a gyöngédséggel, amelynek a magára vállalt kényelmetlenség őszintén kisebb áldozat a tudatnál, hogy ezt a kényelmetlenséget, vagy kényelemről való lemondást másra háritotta. Az igazán, lélek szerint udvarias ember önmagáért udvarias. A harmónia örömeért, amelyet hajlandósága és viselkedése között érez.

Márpedig az öröm az élet legvonzóbb értéke. Férfinak és nőnek egyaránt. Aki örömet szerez magának, az mindig jól vásárolt. Legalább is udvariatlanság lenne tehát ezt a jó üzletet kizárólag az egyik nem számára igényelni, ha ez a kizárólagosság egyben bizonyos figyelmesség kötelezettségének vállalását is jelentené. Egyik fél se jár rosszul, ha az udvariassághoz való jogot a másik számára is elismeri.

Baboy József:

Feszület

Különös volt, mondhatnám döbbenetes.

Feszületet vittek az utcán...

Dél volt. Szeptembervégi déli verőfény, csodálatos nyugalommal tele, mintha kerek e világon nem volna más, csak szeptember, dél és őszi fény.

Kopott, inkább szegénykés ruháju süldőfiu vitte a feszületet. Szép arca volt, városiasan oldalt csapott kék „Mici"-sapkája alól szürke foltok lobogtak ki, akár boldog, szélben játszadozó szőke lángok. És kék szeme volt. És láttam, a két keze vékony. Valami ősi, katakombákból vagy üldöző vérebektől körülhajszolt zsámbékokból hozott áhitattal fonódtak vékony ujjai a kereszt függönyelére.

Nagy kereszt volt. Embernyi nagy kereszt.

Vaskereszt, fanyéllel.

S rajta a vasból kiöntött, ötsebü Jézus, kitárt karral és térdben felgörcsösödött lábbal, Istenem, hogy is mondjam csak, — szép kereszt volt. Feszület...

A Nagykörutón sohasem hallani a harangszót, még a vecsernyéket jelző öregstrófákat sem, soha, mert a világvárosi forgatag egekig csapja fel a lármát és elhal benne a csendes harangozás. De tudtam, hogy dél van. Pontban tizenkettő s csendes és édesfényü őszi nap is megállt egy pillanatra a metropolis ege delelőjén...

Nagy nyüzsgésből jött velem szembe a fiu a Feszülettel. El sem mondhatom, micsoda idegen kép volt. A világvárosi emberek legtöbbje nem jár templomba rendszeresen. Valahogy el van zárva előle a Feszület fogalma, a tornyok nem magasodnak ki az épületkolosszusokból, a toronyórák hiába ütnek, városokban és hétszeres tornyot épitenék, hétszeres erejü hangokat kongatnék, és utszéli feszületeket állitanának a karcsu körutak és utcák sarkaira, utszéli kereszteket, hisz oly jó megállni előttük, kalapot emelni s elzsongitani egy köszöntést, emigyen, régiesen, vidékiesen:

— Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!

Mert nincsen ennél szebb, botor e világon...

Éppen azt figyeltem: Uramisten, lám csak, itt hoznak egy vadonat uj Feszületet, bizonyosan a kézmüvestől, vagy valamelyik gyárból, talán az egyik plébániára „liferálja" az inas, milyen furcsa, — a ruzsosok, vasaltak, a babylonisták kavargó, fel s le tömegében mendegél a Feszület tiz vékony ujjacska szoritásában, no, nézd csak szemem, nézzed, hányan emelik meg előtte a kalapot?

A Mussolini-térnél találkoztam Krisztus vasbaöntött történetével, kalapot emeltem s nem szálltam fel a 12-es autobuszra, hogy hazamenjek Budára, hanem elindultam a Feszület után. Mi tagadás, — de bizony nem billentette meg a kalapját senki.

Egészen a nyugati pályaudvarig követtem s számoltam, hányan fordulnak meg utána. Hát persze! Nem mindennap látni óvatosan magasra tartott Feszületet a Körúton. Hát. — tizennéggyen fordultak hátra. Mert azt tagadni s lehet. — mindenki, de mindenki észrevette.

Hamvas fénnyel csillogott a vasa s a megfeszitett Üdvözitő két, felhuzott térdén szögletes kis karikaként villogott a napfény. Ugy magasodott a Feszület az emberek feje fölé, mint a szív világtörténelmének ballagó csodája. Láttam, a szemekben a belső megütődés tüze, két aktatáskás, nevetgélő, egyenruhás diákleány, ugy elkomorodott egyszeribe, hogy tavaszarcukon litániázni kezdett a szépség...

A Podmaniczky-utcánál megállt a Feszület, a villanyrendőr üvegábrázata pirosra szinesedett, várnia kellett neki is, amig áthaladtak a négykerekűek s a kétlábuak. Öreg, topogó emberke huzódott kényszermegálltában a fiatal Feszület-hordozó fiuhoz. Ráncos volt a képe, akár egy elolvasott s eldobott levél. Felnézett a ritka, körüti „látványra" s igy szólt a fiuhoz.

— Sokat ministráltam valamikor, sokat...

A keresztet vivő fiu ráemelte a tekintetét, áz az érzésem, nem értette, hogy az öregur mit mondott. Zöldre fordult a villanyrendőr arca, a fiu indult, s ment vele a nagy Feszület is. Csodálatos, s mégis oly hatalmas engedelmességgel. Álltam s addig néztem, mig csak el nem tünt a pályaudvar előtti forgalgban.

Soká álltam az utcán. Boldogsággal töltött el az élmény, — Feszületet láttam a pesti körúton... Mert hiszen egyszer, régen, ministráltam magam is. Sokat. Mindannyian.

Ó, de boldogan ministrálnék ma is azon a misén, amelyet a világ boldogságáért mondana a tisztelendő ur...

SZINHÁZ

Felség

Lavedan—Ságody vigjátéka a Nemzeti Szinházban

I.

Henri *Lavedan* neve ma már meglehetősen idegenül hangzik a közönség fülének, holott az 1914-es háboru előtt a mi szinházainknak is népszerü irója volt. Majdnem valamennyi darabja előadásra került nálunk (*Szecesszió*, *Párbaj*, *Virraszt a szerelem*, *Sire*, stb.), s két könyve is megjelent magyarul.

A francia akadémia „halhatatlan"-jának kápráztató sziporkái, szellemessége és finom irálya mögött mindig mélyrehatóan lélekismeret, s korunk erkölcsi átalakulásainak igaz rajza húzódott meg. Regényeiben korképet adott a századfordulót megelőző évek Párisáról s sorozatát az uj századot kezdő esztendők erkölcsi történetével, 1920-ban fejezte be *Chemin de salut* cimü munkájában.

Szinpadi müvei a francia dráma történetében igen jelentékenyek. Szerencsésen találkozott bennük a dráma és a szinház. A francia darabirás módszereit, felvonás-épitéseit, jelenet-váltásait, párbeszéd-megoldásait kitünően ismerte és kezelte. Ezekbe a hatékony formákba olyan témákat is bele tudott önteni, mint például a szellemiség és az anyagelvüség harca *Párbaj* cimü munkájában. Szinpadi alakjainak pár vonással megrajzolt, de élesen határolt jelleme, határozott világnézete van. Meséi élénkek, fordulatosak. A fulánkos tréfálkozás, a játékos komédia sohasem öncél nála, mindig van a mélyén mondanivaló. *Lavedan*, ha nem is nagyság, de a közelmult jóhiszemü, tartalmas irója volt.

2.

Sirü cimü ötfelvonásos játéka lényegében tragikomédia. Roulettet, a facér szinészt felbérlik, játssza el Saint-Salbi grófnő házában XVII. Lajost. Igy akarják kigyógyitani a grófnőt abból a rögeszméjéből, hogy a felség nem halt meg tizéves korában a börtönben, hanem azóta bujdosik és majd visszaköveteli Lajos Fülöptől a Bourbonok trónját. (Emlékezzünk: hasonló mozzanat az alapötlete Pirandello hires darabjának, a IV. Henriknek. A *Sire* valóban szinte pirandellói témáju játék, jóval a *IV. Henrik* előtt.) Roulette eljátssza a rábizott szerepet. A rögeszmés grófnőnek mélységesen tiszta, áldozatos királyhite és burkoltan eszmélő szerelme azonban lassanként annyira megejti a kóbor, könnyüvérü szélhámost, hogy végül — életét áldozza a felelőtlenül kezdett játékért. A komédia tragédiába hajlik és a királyhüség eszményitésének felemelő hangjaival végződik. A mulattató játékból szárbaszökken és terebélyesedik az irói gondolat: Roulette, az olcsón megvehető semmirekellő is vértanuvá nő egy nagy eszme szolgálatában.

A *Nemzeti Szinház* mintegy három-négy évtizede — eredeti cimén — mutatta be a darabot, *Szász* Zoltán volt a forditója.

3.

Most olyan átirásban került felujitásra a *Sire*, amellyel semmiképen sem érthetünk egyet. *Ságody* József, a Szász Zoltán-féle forditás átvételével és felhasználásával, de Szász Zoltán nevének elhallgatásával, a játék első felét megrövidítette, bohózatositotta, a továbbiakban pedig kicsavarta a téma nyakcsigolyáit. A *Felség*-ben Roulette nem hal bele élete nagy szerepébe, hanem sivár bohózati fogással kiszabadul a csávából, sőt feleségül veszi szerelmesét, Leoniet. Ráadásul a grófnő igen valószinütlenül meggyógyul s a trónkövetelő-harcra szánt ezer livres évjáradékot a jegyespárnak ajándékozza.

Tudjuk, Lavedan darabja nem olyan remekmü, hogy szentségtörést jelentene hozzányulni. De az átdolgozásnak csak akkor látnók értelmét, ha *Lavedan* irta volna a *Felség*-et és *Ságody* József irta volna olyanná, mint a *Sire*. Mert minden átformálás csupán akkor jogos, ha az átiró az eredeti mü értékét fokozni tudja. Az átdolgozó akkor szolgálja a darabot, ha az iró szándékát erősiti s fogyatékos megoldását tökéletesebbé fejleszti. De átdolgozni Lavedan müvét Lavedan ellenére? Szembefordulni az iró nyilvánvaló szándékával? Ezt nem értjük. Nem értjük, hogyan lehet megfosztani egy darabot az irója erejétől? Olcsó bohózattá sekélyesiteni azt, ami nemes munka volt, ha régi magyar bemutatóján nem is ért el hangos sikert?

A szinházat bizonyára az vezette, hogy dramaturgia törést látott a darab hangnemváltozásában, a téma fordulásában. Kétségtelen: igy is van. Az egyébként biztoskezü Lavedan-t azonban érezhetően éppen ez a tragikomikus fordulat érdekelhette, mert ez az irói a témában.

A *Sire*, dramaturgiai hibájával együtt is, sokkal értékesebb, mint a belőle készült felszines komédia. Az átdolgozó kihagyta Lavedan müvéből a drámát, csak a „szinházat" tartotta meg és folytatta. Öncéluvá tette a süket tréfálkozást. Az erőszakosan boldog befejezés eltorzitja Lavedan darabját, s az út amelyen a játék odáig ér, nem mélló az iróhoz. A gondolati elemek kiirtásával a Sire eljelentéktelenedett. Roulette szerepe egyszinüvé kopott. A grófnő erős hite elvesztette méltóságát, lenyügöző hatását. Szánalmas, megcsalt, rászedett öregasszony maradt csupán a jelkép helyén. A szellemes, gunyoros korrajz is vesztett hiteléből, s a darab feszültsége is áldozatul esett a dramaturgiai hiba „kijavitásának".

Fiatalember első szinpadi kisérletéről nem szivesen mondunk kemény birálatot. A *Felség*-et azonban olyan kisérletnek látjuk, amely a közönséget az eredetinél szokványosabb eszközökkel, szerény igényekhez alkalmazkodóbban, könnyü tapsokra pályázva, hálásan szórakoztatja — azon a szinpadon, amelyen az eredeti *Sire*, kevesebb visszhanggal, de irói értékkel dusabban szerepelt.

4.

Az előadás, *Major* Tamás rendezésében, alkalmazkodik a meghigitott feladathoz. *Makay* Margit a grófnő szerepében felkelti együttérzésünket s nem rajta mulik, hogy nem tud teljesebb hatást kelteni: az eredeti figura és az előadás játékstilusa között áthidalhatatlan ellentét van. *Uray* Tivadar Roulette-ben kitünően ható franciás árnyalással, megismétli pompás Liliomfi-alakitását. Eleven, mulatságos s az utolsó kép során két személyt játszó magánjelenetét percekig tartó taps jutalmazza. *Olty* Magda kedves Leonieja a darab első felében üde szinfolt, később hibáján kivül keveredik kinos helyzetbe, hétmérföldes csizmába, nadrágba, satöbbibe. Nagyon jó *Apáthy* Imre orvosa, *Ónody* Ákos abbéja s mulatságos az öt összeeskütvő: *Pethes* Sándor, *Matány* Antal, *Balázs* Samu, *Bazsay* Lajos és *Csákányi* László. A diszletek s a jelmezek összeválogatását *Horváth* János és *Nagyajtay* Teréz végezte.

INNOCENT-VINCZE ERNŐ

Uj Kodály-plakett

Kodály Zoltánnak, a nagy magyar zeneköltőnek 60-ik születésnapja alkalmából *Edvi Illés* György, a kitünő magyar szobrászmüvész, aki a mult évben Mozart és Fischer Edwin plakettjeivel már általános elismerést aratott, most Kodály Zoltánról készitett plakettet. Az egyik oldalon a mester jólsikerült képmása van, a másikon pedig egy székely fonó asszony látható. *(MTI)*

Az OMIKE előadásai

Az OMIKE Müvészakció müsorán október 4-én *Takáts Alice* (*Rosty* Magda, *Beregi* Oszkár, *Gellért* Lajos) (6.30), 5-és és 7-én *Sába királynője* (6 óra), 6-án *Szántó—Siklósi—Kellér—Bondi M. U. K. I.*-ja szerepelnek, utóbbi *Rajna* Alice, *Váradi* Kató, *Szécsi* Hédi, *Gárdonyi* Lajos, *Rákos* Tibor, *Szirmai* Vilmos, *Békeffi* Róbert, *Fenyő* Árpád, *Gonda* Jenő fellépésével. Ugyanekkor *Herendi* Manci magánszámot ad elő, *Ormos* Béla és *Fenyő* Árpád jeleneteket játszanak, *Zátony* Kálmán szaval. Rendező *Gál* Dezső. Karmester *Erdősi* László (6.30). 8-án az *Őszi szonáta* kerül szinre (6.30). Vasárnap, 4-én délelőtti pénztár nincsen. Pénztárnyitás 6.30 órakor.

Zeneviláq

Barbara Issakides görög zongoramüvésznő az idei szezon folyamán bemutatkozik Budapest zenei közönségének.

Stefániai Imre második zongoraversenyét felesége, Lászlóffy Margit, játssza a Szimfónikus Zenekar egyik téli koncertjén.

Beethoven Hammerklavier szonátáját is előadja Faragó György októberi szóló hangversenyén.

A Trubadur Kolozsvárott

Igen nagy érdeklődés előzi meg a *Trubadur* kolozsvári bemutatóját. *Laczó* István, a budapesti Operaház kiváló müvésze vendégszerepel a kolozsvári előadáson, amelyet *Vitéz* Tibor rendez. Az opera érdekes, vadonatuj diszleteit *Varga* Mátyás tervezte. Egyébként a közel jövőben Kolozsvárott is bemutatják *Fényes* Szabolcs nagysikerü operettjét, a *„Vén diófát"*. *Fedák* Sári szerepét *Sándor* Mária játssza.

* **A Zenggő** zeneiskolában (Erzsébetkörut 52) pótbeiratások uj növendékek részére okt. 5-én és 6-án délután 2—7-ig folynak. Tanszakok: hegedü, zongora, ének, gordonka és tangóharmonika. Tel.: 221-088.

A főváros közgyülése ujabb négy évre Fényes Györgynek adta a városligeti cirkuszt

A főváros törvényhatóságának közgyülése pénteken tárgyalta azt polgármesteri előterjesztést, amelyben *Szendy* Károly javasolja a közgyülésnek, hogy a Fővárosi Nagycirkusz bérletét a mostani bérlet lejárta előtt egy évvel ujabb négy évre adja ki a jelenlegi bérlőnek, *Fényes* Györgynek. A polgármester javaslatában elismerő szavakkal emlékezik meg a cirkusz jelenlegi bérlőjének munkájáról, amellyel megkedveltette a közönséggel a cirkuszt és a fővárosnak a bérletből származó bevétele is állandóan növekedett. A közgyülés hozzászólás nélkül, egyhanguan fogadta el a polgármester javaslatát és a Fővárosi Nagycirkusz bérletét 1947 december 31-ig ismét a jelenlegi bérlőnek, Fényes Györgynek adta ki.

Október 24:

„Csalfa szivárvány"

A Nemzeti Szinház szombati bemutatójával egyidejüleg megkezdődtek a szinházban Tamási Áron uj szinjátékából a próbák. Az uj Tamási-darab cime „Csalfa szivárvány", cselekménye egy kis magyar faluban játszik, témája tehát nem erdélyi téma. A Tamási-darab bemutatójára október 24-én kerül sor.

„Süt a nap" — százhetvenedszer

Vasárnap este érkezik el 170-ik előadásához *Zilahy* Lajos nagysikerü szinmüve, a *„Süt a nap"* a Nemzeti Szinházban. A darab főszerepeit *Szörényi* Éva, *Jávor* Pál, *Olthy* Magda és *Eőry* Kató játssza.

PALLAY ANNA

az Opera ny. primaballerinájának táncakadémiája (VII., Hársfa-utca 37. Tel.: 221-660) megnyilt. Beiratások folynak.

* **Operaház.** *A tenor* pénteki előadásában Krey revizor szerepét először énekelte *Nagypál* László és csengő hangjával sikerrel illeszkedett a Dohnányi-vigopera ismert együttesébe, amelyben a megbetegedett Szomolányi János helyett *Horváth* Imre vette át Schulze szerepét.

SZINHAZAK MUSORA:

Vasárnap, október 4

NEMZETI: Délután: Süt a nap (3). — Este: Felség (½7). I. 1. bérlet.
NEMZETI KAMARA: Délután és este: Blöff (3, ½7).
MÜVELŐDÉS HÁZA: Délelőtt: A „Keptosz" ünnepi diszelőadás (½11). — Délután: GyOSz-előadás (3). — Este: János vitéz (6). Az Operaház vendégjátéka: V-III. 1.
MADÁCH: Délután és este: Szakadék (3, ½7)
VIG: Délután: Négy apának egy leánya (3). Este: Christian (½7). V. bérlet.
UJ MAGYAR: Délután és este: Eltévedt angyalok (3, ½7).
PESTI: Délután és este: A bolond Ásvayné (3, ½7).
ANDRÁSSY: Délután és este: Ártatlan vagyok (3, ½7).
FŐVÁROSI OPERETT: Délután és este: Mária főhadnagy (½3, 6).
VIDÁM SZINHÁZ: Nemes Rózsa (3, ½7).
KAMARA VARIETÉ: Délelőtt, délután és este: Vándor komédiások (11, ½4, ½7).

STANDARD
VEZÉR sorozat
Standard Radio
A RÁDIÓÉVAD MEGLEPETÉSE!
Bemutatás, csere, javitás, árjegyzék
Sternberg
hangszergyár, Rákóczi-ut 60.
Kaphatók elektrogramofonnal is
Hahn Arthur
és TARSAI VI., Andrássy-ut 10. T. 113-619. 32 éves cég

ERZSÉBETVÁROSI: Délután és este: Zimberi-zombori szép asszony (3, 5, 7).
JÓZSEFVÁROSI: Délután és este: Száz pirosrózsa (3, 5, 7).
KISFALUDY: Délután és este: Mágnás Miska (3, 5, 7).
ROYAL REVÜSZINHÁZ: Délután és este: „Nézze meg az ember!..." Revü (½4, ½7).
KOMÉDIA ORFEUM: Délután és este: Régi orfücsek (½4, ½7).

A SZINHÁZAK JOVŐHETI MÜSORA

OPERA: Hétfőn nincs előadás. Kedd: Hunyadi László (F. 1.). Szerda: A cremonai hegedüs; Magyar ábrándok (E. 1.). Csütörtök: A büvös vadász (B. 2.). Péntek: Traviata (C. 3.). Szombat: Bohémélet (bérletszünet). Vasárnap este: Turandot (bérletszünet).
NEMZETI: Hétfő (II. 2.), szerda (IV. 2.), csütörtök (V. 2.), péntek (VI. 2.), szombat (VII. 2.) és vasárnap este (VIII. 2.): Felség. Kedd este: Bánk bán (bérletszünet). Vasárnap délután: A hid.
MÜVELŐDÉS HÁZA: Kalot-levelének fiatal népélye. Kedd, szerda délután és este: Schiller, a forradalmár (filmelőadás). Csütörtök délután és este: Prohászka-emlékünnepély. Péntek délután és este: Zugnak a szirénák (filmelőadás). Szombat délután: Zugnak a szirénák (filmelőadás); este: Vidám hangverseny. Vasárnap délelőtt: Süt a nap (a Nemzeti Szinház vendégjátéka); délután: Parasztbecsület. Bajazzók (az Operaház vendégjátéka; V-II. sorozat 1.); este: Kreutzberg táncestje.
NEMZETI KAMARA: Minden nap este és vasárnap délután: Blöff.
MADÁCH: Hétfő, kedd, szerda: IV. Henrik. Csütörtök (nyilvános főpróba), péntek (először), szombat este, vasárnap délután és este: Potemkin.
VIG: Hétfő (A. bérlet), kedd (B.), szerda (O.), csütörtök (M.), péntek, szombat délután (szombatdélutáni bérlet I., kékezinő) és este, vasárnap este (T.): Christian. Vasárnap d. u.: Négy apának egy leánya.
UJ MAGYAR: Minden este és vasárnap délután: Eltévedt angyalok.
ANDRÁSSY: Minden nap este és vasárnap délután: Ártatlan vagyok.
PESTI: Minden nap este és vasárnap délután: A bolond Ásvayné.
FŐVÁROSI OPERETT: Minden este és vasárnap délután: Mária főhadnagy.
VIDÁM SZINHÁZ: Minden este és vasárnap délután: Nemes Rózsa.
KAMARA VARIETÉ: Minden este, csütörtök és szombat délután, vasárnap délelőtt és délután: Vándor komédiások.
ERZSÉBETVÁROSI: Csütörtökig bezárólag minden nap délután és este: Zimberi-
JÓZSEFVÁROSI: Csütörtökig bezárólag minden-napi délután és este: Száz pirosrózsa.
KISFALUDY: Csütörtökig bezárólag minden nap délután és este: Mágnás Miska.
ROYAL REVÜSZINHÁZ: Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután: „Nézze meg az ember!..." Revü.
KOMÉDIA ORFEUM: Minden este, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Régi orfücsek.

Férfihüség

Lelkes beszámoló a Daróczy-filmről

Daróczy József a magyar filmélet enfant-terrible-je. Ugy értjük, ő az, aki sohasem nyugszik, mindig ujat és ujat akar, de hoz is. Szeszélyesen váltogatja a müfajokat és nem ugy mint más filmember, akinek például sikere van a vigjátékkal, örökre ezt az egy müfajt gyurja, gyömöszöli és préseli; ellenkezőleg, Daróczy az, akit nem lehet elskatulyázni, nem szabad ilyen vagy olyan rendezői kategóriába sorolni. A legmeglepőbb szaltókkal tér át a zenés müfajról a vigjátékra, vagy a bohózatról a drámára. *Daróczy* nem gyárt sok filmet, de *mindig meglepi valamivel az embert, mindig mást ad mint eddig*, de az is igaz, hogy a produkciói értékének vonala meredeken felfelé tör és neve már olyan márka nemcsak a pesti mozik, hanem a nagyközönség előtt, hogy behunyt szemmel, láthatatlanba „lábon" veszik meg a filmjeit, illetve alhoz a mozihoz tódul a közönség, ahol Daróczi-filmet hirdetnek a plakátok.

Hogy mi ennek a titka, egy mondattal is meg lehet mondani, de kötetnyi tanulmányt is lehet irni. Tény az, hogy *bármelyik Daróczy-film más, mint a többi*, értjük alatta azt a müanyagnyi piuszt, azt a gondolatnyi érzés-, kultura-, müvészet-, talán anyagi többletet is, amellyel témáit megválogatja, amellyel ezeket a studióban filmszalaggá varázsolja. Miután Daróczy nemcsak rendezője s részint irója, hanem producere is a filmjeinek, a rendező, iró fantáziájának szárnyalását nem nyesi le a pénzember akadékoskodása, a gyártó kicsinyessége, ezért van az, hogy *minden filmjéből szinte árad a jólápoltság levegője, az európai kultura eleganciája*, szóval az az atmoszféra, amely a magánéletében is tulajdona ennek a kétméteres, nyurga, halkszavu és óriási szipkából állandóan pöfékelő uriembernek.

De beszéljünk a filmről, amelylyel ismét alapos meglepetést szerez nekünk Daróczy. A *Végre* és a *Miért* vidám vonalától merészen elkanyarodva, most komoly és igényes drámával lép a közönség elé. Mondjuk ki kereken, hogy a drámának nemcsak az a legfőbb értéke, hogy *filmszerüen mondja el azt a vérbő, izgalmas, fordulatos és talán kissé tulmerész mesét*, hanem a sorok között, illetve a képek mögött gondolatokat tud ébreszteni és főhőséből a férfias kötelességteljesités, a munka és a lemondás halálos martiromát is vállaló olyan alakot formál, aki ércből van és márvány talpazatra kivánkozik.

A *Férfihüség* szó talán kissé könnyed és frivol kicsengésü és tul lengén ül ezen a nagyszabásu és sulyosan érdekes alkotás tetején. Miről is van szó? Egy zseniális fiatal mérnök a hős, (Páger játssza remekül), aki az állam megbizásából egy korszakalkotó találmányon dolgozik és találmánya tökéletességéhez ritka érc után kutat Afrikában. Az afrikai bányák mélyén sulyos fertőzést kap, a kór rombolja a testet, de az a veszély is fennáll, hogy tovább fertőz. A fiatal mérnöknek otthon felesége és két angyali gyermeke van. Velük nem találkozhatik, meg nem ölelheti őket többé, mert ezzel a gyilkos bajt viszi otthonába.

A mérnököt, aki a találmánya befejezése céljából mindenáron haza akar jönni, az afrikai kórház fiatal doktorkisasszonya kiséri el az utra. Mayának, a doktorkisasszonynak, akit *Tolnay* Klári játszik, eddigi bocikaszerepkörétől teljesen ellentétes keleti szekszepillel tulfütött varázzsal, mélypillantásu szemekkel és annyi benső átélési erővel, amellyel csak egy ilyen nagyszerü müvésznő tud magából ilyen vadonatuj és hitelesen sugárzó alakot csinálni — szóval Mayának *kettős feladata* van. Ápolni a mérnököt, de elhihetővé tenni a családját annyira imádó férfinak azt a tervét is, amelylyel ez a szerencsétlen ember távol akar maradni mindenkitől, akit szeret. Szóval kompromittálni kell a férfit. Ez meg is történik, mindenki idegenül nézi a különös együttlétet, amely csak a nyilvánosság előtt szerelmi viszony, a négy fal között pedig szivós és áldozatos munka a férfi életéért, a mérnöknek pedig verejtékező versenyfutása a halállal, amely eljön biztosan, de addig a találmányt be kell fejezni.

A feleséget *Bulla* Elma játssza, ideges és lelkes lényének minden atomja ott vibrál, csillog a filmkockán. Ami a legszebb a filmben, a befejezés — ezt is ragyogóan kitalálta *Daróczy*. Nincs happy end és mégis van! Amikor ez a férfi a halálosságyán beszél orvosának nagy titkáról, a kórházi szoba ajtaja mögül meghallja a gyónást a szivében halálragyötört, megkinzott asszonyka. Látjuk arcán, amint halk és tétova reményei ujraélednek, hite fellángol és amikor becsukódik a halott mögött a kórház ajtaja, ő elindul kifelé, a sivár és rideg kórházfolyosó mennybéli zenével telik meg, virágbaborul, ködbemerül és virágzó tavasz minden reménységével a szivében, érezzük, elindul azon az uton, amely majdnem férjéhez vezet...

Lehetetlen könnyek nélkül végignézni ezt a filmet. A puderes doboz jó lesz előkészíteni, hölgyeim.

(a.)

lágoskék rövid ruhácskába öltözött forrásnimfák tetszenek legjobban, akik az ásványvizes poharakat osztogatják. Képzelje, olyan kurta a szoknyájuk, hogy még a bokájukat is mutogatják. Hát ezt is csak Franciaországban szabad.

No, de nem akarom Magát elrontani, mára már eleget is írtam, sietek befejezni levelemet, hogy elvigye az esti pósta Magához Karlsbadba. Isten tudja, hány nap mulva ér oda.

★

Amint mostanában ki kellett üritenünk a padlást, egy régi láda fenekén egy ócska felöltőt találtunk amelyet a molyok szitává rágtak. Ellenben az egyik zsebében egy teljesen jól konzervált levélre akadtunk, amelyet annak idején elfelejtettek feladni. Jobb későn, mint soha: az akkori feladás helyett leadjuk most.

A cimet és az aláirást diszkrécióból elhallgatjuk. A keltezés azonban nem fitok: 1912 augusztus 3.

Csekély harminc év. Mennyi változás azóta. Hogy is mondja a régi diáknóta:

O jerum, jerum, jerum,
O quae mutatio rerum!

Az állami sorsjáték huzása

A 79. m. kir. játékonyerés Állami sorsjáték december 4-én megtartott sorsolása alkalmával az alábbi számokat sorsolták ki:

A 40.000 pengős főnyereményt a 261.490 számu sorsjegy nyerte.

A 20.000 pengős nyereményt a 76230 számu sorsjegy nyerte.

A 10.000 pengős nyereményt a 58950 számu sorsjegy nyerte.

5000 pengőt nyertek: 80273, 108284.

2500 pengőt nyertek: 130543, 154280, 207799, 262814.

2000 pengőt nyertek: 25079, 29239, 61250, 167955, 284244, 310789.

1000 pengőt nyertek: 2998, 14699, 21962, 32105, 44277, 55393, 75632, 77752, 78543, 92548, 121697, 125764, 151342, 152973, 153879, 161462, 169561, 182533, 188010, 203275, 226343, 249923, 257874, 268169, 281942, 286030, 305222, 312026, 315875 319206, 333076, 336441, 338966.

500 pengőt nyertek: 982, 1676, 3734, 4069, 4655, 9171 9484, 17392, 18092, 19261, 19930, 21255, 21306, 21969, 27195, 31438, 46369, 53953, 70829, 73343, 79285, 89081, 101922, 102249, 105953, 111523, 115992, 119959, 131091, 131311, 145543, 156335, 158928, 161308, 165985, 171803, 180365, 180409, 183987, 188738, 190744, 190813, 190955, 190987, 195792, 199675, 205598, 208112, 208421, 221004, 233803 235204, 245850, 252254, 262410, 268069, 279335, 281722, 283571, 283922, 318879, 327427, 328781, 329274.

250 pengőt nyertek: 8221, 18125, 25498 40191, 50561, 52396, 53676, 55586, 56301, 63501 75808, 116795, 117779, 126831, 133459, 135018, 147967, 150615, 151591 158729, 168694, 172547 177467, 181406, 181137, 189146, 191884, 192762, 193296, 219190, 223692, 238723, 246608, 247231, 251241, 258963, 266424, 272197, 276251, 291435, 291820, 296717, 302689, 305447, 307423, 308394, 310209, 325638, 326588, 332778.

Ezenkivül számos 150, 100, 50, 20, 5 pengős nyereményeket sorsoltak ki. Esetleges sajtóhibákért felelősséget nem vállalunk.

---

a legszinesebben és a legtöbb értelmezéssel az iró egyéni stilusát. Teljes embersorsot süritett szereplésébe. Meggyőző volt és lenyügözően nagyszabásu. *N. Tasnády* Ilona régen hallott, szépen árnyaló beszédét, őszinte játékát élveztük Ágnes asszony szerepében. A darab legnehezebben megfogalmazható alakja Genovéva, a tizenötéves lány lidércfényként lobogó szerepe. A képzeletünkhöz is nehezen férkőzik ez a modern lelkület a XIV. század elejének környezetében. A darab valamennyi szereplője között egyedül ez a figura hat valószinütlenül. A nehéz feladatot *Szörényi* Éva kapta s ez az alakitás nem tartozik a sikerei közé. *Major* Tamás játszotta Albertust, az irót, a szerephez méltó bölcs megszólaltatással. *Lehotay* Árpád józan, keserues Jakab polgára, *Ujlaky* László erős lendületes Gergely pátere és *Apáthy* Imre fiatal, szépen beszélő Kristófja jól tolmácsolta a darab mondanivalóit. *Gobbi* Hilda Szabinája és *Makláry* Zoltán Dyles molnára megrázó volt. Szinvonalas alakitásukkal mindketten kiemelkedtek. *Nagy* István lágy, szép beszéde nem érvényesült a Fürmender (a polgárok szószólójának) másizü mondataiban. Ez inkább szereposztási hiba. *Balázs* Samu főbirója érthetetlenül átszellemült, *Bodnár* Jenő Leonardusa kevéssé rendült meg első jelenetében. A kisebb szereplők közül többen küszködnek a beszéd tisztaságával. A hosszu szinlapról még *Forgács* Antal dr., *Ónodi* Ákos, *Naszódi* Sándor, vitéz *Garamszeghy* Sándor, *Koltay* és *Bazsay* nevét emlitjük.

A közönség rendkivüli érdeklődéssel, sok tapssal fogadta a darabot. *A kassai polgárok* bemutatóját megelőzően, a Kormányzó Ur névünnepének alkalmából, a *Himnusz* és a *Rákóczi-induló* hangzott el, majd *Nagy* István elmondta *Liszt* Nándor *Ünnepi köszöntés*-ét.

INNOCENT-VINCZE ERNŐ

A bányánk

S. Atherton regénye (Béla-kiadás)

Könyvkiadók és könyvkereskedők régi tapasztalata, hogy az olvasók széles rétege idegenkedik az ugynevezett munkásregényektől, általában az olyan regényektől, amelyek tárgyukat nem a vezető osztályok, hanem a széles, dolgozó rétegek életéből meritik. Az olvasás a legtöbb ember számára tudatos vagy öntudatlan válfaja az álmodozásnak. Az éhező teritett asztalról álmodik, a szerény kispolgár, akinek élete a hivatal és egy többé-kevésbbé igénytelen otthon között oszlik meg, a luxusszállodák társalgóiról, golfpályákról és fejedelmi estélyekről, általában olyan életformáról, amelyben a munkának nem igen jut hely, mert az emberek az alváson kivül rendelkezésükre álló napi 15 vagy 16 órát szerelmeskedéssel, elegáns és könnyed cselszövényekkel és ugynevezett lelki problémák megoldásával töltik. A regényolvasás az emberek nagy többsége számára a legbiztosabb, legegyszerübb és többnyire minden kockázattól mentes módja a társadalmi felemelkedésnek. *Atherton* regényének a cime valószinüleg azt a gyanut fogja keltesi a „felfelé" álmodozó olvasók széles rétegeiben, hogy ugynevezett bányásznregényt akarnak kezébe csempészni, tehát iró és kiadó meg akarják akadályozni képzeletének lehetőleg mindig csak felfelé irányuló szárnyalásában.

Atherton regénye azonban nem bányásznregény, igaz, hogy éppoly kevésbbé a kapitalisztikus vezetőréteghez tartozó bányatulajdonosok regénye. Nem munkásregény és nem tipikus amerikai karrierregény, ahol a hős kezdetben cowboy, vagy ujságárus és a legvégén a mindennapi sorsok fölé emelkedő milliárdos válik belőle. Atherton éppugy nem állapodik meg a kisemberek nyomoruságának és bajainak részletnaturalista festésénél, mint ahogy nem kiséri szinte könnyes, szentimentális elragadtatással hősei felfelé ivelő pályáját.

Atherton regényének hőse tulajdonképpen nem a bányában dolgozó és a bányából élő kisemberek, munkások, feleségek, leányok és fiuk tömege és nem is az a nagytőkés vezető réteghez tartozó család, amely a bánya jövedelmének élvezetében idejét magasabb és nemesebb szórakozásoknak, lelki és társasági problémái megoldásának szentelheti. Atherton regényének hőse voltaképpen maga a bánya, ez a csodálatos, eleven, élettől lüktető organizmus, ez a rendkivül gazdag és bonyolult közösség, amely kicsiben egy állam vagy társadalom drámai eseményekben és konfliktusokban bővelkedő életét tükrözi. Egy társadalmi közösség életét le lehet irni az uralkodó felső osztályok és az alsó rétegek szemszögéből. A paraszti életet lehet szemlélni a paraszt vagy az ugynevezett uri réteg szemével, a főurak vagy a pénzarisztokrácia életét szemügyre vehetjük az ő társadalmi rétegükhöz tartozó aspektusából vagy azoknak a szemszögéből, akik irigységgel vegyes csodálattal tekintenek fel rájuk, mint valami puha, rózsaszinü bárányfelhőkön lebegőkre.

A bányának, mint eleven organizmusnak, életteljes közösségnek az életét is le lehet irni a bányatulajdonos-dinasztia vagy pedig a sokszáz bányászcsalád szemszögéből. Atherton könyve azonban nem bányászregény, de nem is a bányatulajdonosok, helyesebben az őket magukbafogadó társadalmi réteg irodalmi apológiája. Ennek a regénynek éppen az adja különös varázsát és szépségét, hogy bemutatja: a vezetőréteg, a bánya urai és a dolgozó tömegek, a bányamunkások és családjaik, akarva, nem akarva, belső egységet alkotnak ebben az életteljes organizmusban még akkor is, ha történetesen harcban állanak egymással.

Kicsik és nagyok, szegények és gazdagok, elégedetlenek és megelégedettek, lázadozók és béketürők, tagjai ennek az organizmusnak. A bánya befolyása nagyon messzire terjed. Távoli nagyvárosokba, ahol a finanszirozó nagyvállalkozás igazgatóságában részvényekről és osztalékokról tanácskoznak és ahol politikai klikkek és csoportok döntenek az emberek kenyere és boldogulása felett. A bánya befolyása nemcsak a térben terjed messzire, hanem az időben is. Atherton regénye a bányatulajdonos-család egymásra következő négy nemzedékének életéről és küzdelmeiről szól, a boldog prosperitás évtizedeiben, a kapitalizmus hőskorában élő és érvényesülő nagyapákról és nagyanyákról és a lelki és anyagi válságidőkben küzködő unokákról és dédunokákról. De ugyanekkor szól ez a regény a kis embertestvérek végtelen füzéréről, akik egymásnak adják át a küzdelmet a darab kenyéréért, a szerelem egyetlen napsugaráért, a gyerekek és unokák szebb jövőjéért, pillanatnyi és tartós örömökért. Szól ez a regény skótokról és frekről, lengyelekről és magyarokról, szlovákokról és németekről, akiket minden népi különbözőségen, faji, vallási vagy személyes ellentéten és ellenszenven tul összetart és átfog a munka, a létfenntartás és a remény ritmusa.

Ez a ritmus hatja át a bánya élő organizmusát, azt a közösséget, amelyhez éppugy hozzátartoznak a bányatulajdonos-dinasztia rendkivül érdekes és szines egyéniségei, mint ahogy hozzátartozik Kopicza, a távoli Kelet-Európából bevándorolt munkás, aki a küszködést és a nélkülözést kibirta élete szokott keretei között, ősi törvények alapján a lengyel faluban, de nem birja ki amikor a nyomoruság uj, meglepő és váratlan fordulatok elé állitja. Hozzátartozik Freeman doktor, a bányaváros orvosa, aki nem hirdet nagy elméleteket a szamaritánus cselekedetekről és irgalomról, aki természetesen és egyszerüen segit mindenkin, mint ahogy a virág nem vonhatja meg senkitől sem illatát. És hozzátartozik ehhez az élő organizmushoz még az is, akinek az élete egyetlen tiltakozás, egyetlen lázadás ez ellen az organizmus ellen: Jakab, egy erkölcsileg alacsonyrendü, elfajzott bányavállalkozó fattya, aki a benne működő ressentiment-t átalakitja izzó, forradalmi szenvedéllyé és éppen azért van nagy hatással társaira, mert ennek a ressentimentnak a feszitőereje és lendülete dolgozik benne.

Mindezek a szegények és gazdagok, megalázottak és felemelkedettek nemcsak összetartoznak ebben az eleven organizmusban, hanem kölcsönösen a legnagyobb mértékben befolyásolják egymás életét és sorsát. Márknak, a bányaalapitónak családja, gyermekei és unokái nem élnek és nem is élhetnek valami zárt elefántcsonttoronyban — s egyáltalában kiderül a regényből, hogy a gazdaságnak és a jólétnek nincs is ilyen elefántcsonttornya, amely megvédene bennünket a szegények, az alattunk állók érintésétől, sőt befolyásától. Sallyt, a bányaalapító kemény nagyapa szinte testtelenül finom unokáját, ezt a modern *Mab királynőt*, egy bányászcsalád leánya neveli és ezen a leányon keresztül, akihez a kis „királylányt" bensőséges kapcsolat füzi, szövődnek a szálak a bányatulajdonos család zárt és előkelő világa és a munkások küzdelmes élete között. Az amit öröklött adottságnak tartunk, tudvalevőleg többnyire a sorsdöntő gyermekkori és ifjukori benyomások lerakódása és megkeményedése lelki, sőt fizikai létünkben.

Sally, a kis Mab-királynő, a munkáscsalád lányának többnyire öntudatlan, akaratlan közvetitésével megérti, hogy az élet nem könnyed játékos lebegés, hanem az ő látszólag gondtalan és lezárt világuk alatt nagyon mély szakadékok tátonganak és örvények kavarognak. A kislány lelkét ezek a benyomások formálják és bármennyire kiragadja egy nagy szerelem a bánya világából, abból a környezetből, ahol szülei és nagyszülei éltek, bármennyire is egy angol nagyuri család társadalmi formáktól körülbástyázott életének részese lesz, — mégis férje halála után a bánya, az élő közösség szükségszerüen visszahivja és ő, a kis Mab-királynő, aki megismerte erős férfiaknál jobban és becsületesebben a tátongó szakadékokat és örvényeket, veszi most kezébe a bánya sorsának intézését. Nagyon nehéz harcot kell megküzdenie, lefelé és felfelé egyformán és talán az olvasó sem tudja eldönteni, hogy vajjon győztese vagy vesztese lett-e ennek a harcnak. Annyi bizonyos, hogy Sally harca igazi harc, ezért önmagában hordozza értelmét és értékét.

Csak egyetlen alakot nem adtunk ki Márk, a bányaalapitó, nemzetségének tagjai közül. A nemzetség életformájában szerelmeiben és harcaiban ugyanazt a családi „melódiát", ugyanazt a vezérmotivumot érezzük, de a melódia mindig más és más változatban kerül elénk, a nemzedékek egymást követő tagjaiban, egyszer szelidebben és halkabban, máskor keményebben és harsogóbban, néha panaszosan, olykor pedig rikoltva — a melódia gazdag variációi épp olyan lenyügözőek, mintha egy Beethoven- vagy Mozart-szimfóniában ujra meg ujra találkoznánk kedvenc daltémáinkkal. Nem térhetünk ki a családi „melódia" többi változatára és a többi érdekes szereplő ismertetésére, akik mind-mind különleges, egyéni részesei a bánya nagy organizmusának. A nemzedékek életéből, a bánya körül élő sok ember sorsából, Atherton regényének lüktetően mozgalmas cselekményéből az a törvény bontakozik ki, hogy valami titokzatos erő, valami ősi ösztön tartja össze az emberi közösséget, az éniakarásnak egy olyan ereje és olyan ösztöne, amely még a rombolás ősi erejénél és ösztönénél is sokkal, de sokkal erősebb.

JUHÁSZ VILMOS

A honvédekért

Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága december 4-én tartott ülésén minden tisztviselőjét, aki legalább négy hónapot töltött a harctéren, vagy onnan sebesülten tért vissza, rendkivüli előléptetésben részesitette.

Az udvariatlan villamoskalauzok és a közlekedési balesetek

A fővárosi közlekedési szakértekezlet *Bódy László* alpolgármester elnöklésével ülést tartott. *Szebeny József* dr. tanácsnok ismertette a BSzKRt alkalmazottainak lakásépitési ügyét és közölte, hogy a lakásinség enyhitésére egyelőre három végállomáson épittet uj kislakásokat az igazgatóság ötmilliós költséggel. *Schener Róbert* rajnálkozva állapitotta meg, hogy *az uj alkalmazottak egy része megbizhatatlan udvariatlan és nem ismerik a felelősséget.*

Brózik Bódog aggodalommal állapitotta meg, hogy *a baleseti statisztika ijesztő adatokat tartalmaz, ezt nem lehet tovább tétlenül nézni.*

Perczel György dr., a BSzKRt vezérigazgatója rámutatott arra, hogy *a rendkivüli háborus idők miatt kénytelen a BSzKRt uj alkalmazottakat felvenni, akik állásukat nem tekintik hivatásnak* és nem érnek vonzalmat a vállalat iránt. *Az igazgatóság kénytelen a legszigorubb eszközökkel a fegyelmet fenntartani, a büntetéseket publikálják.*

Marinovich Marcell dr. rendőrkapitány, a közlekedési rendészet vezetője szerint *a legtöbb balesetet a közönség fegyelmezetlensége és gondatlansága okozza, mert még az elsötétítés alatt is fel- és leugrálnak.*

A bizottság elfogadta a téli menetrendet és azt a két inditványt is, melyben a polgármestertől azt kérik, hogy *az utolsó 8-as kocsit félórával, a 36 os kocsit pedig egy órával később inditsák el.*

A honvédség ünnepe a Kormányzó Ur névnapján

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

A Kormányzó Ur december 6-i névnapját a m. kir. honvédség ünnepélyes keretek között üli meg.

A budapesti helyőrség felekezetek szerinti istentiszteleteken vesz részt. Kilenckor a „Kapisztrán János" r. kat. helyőrségi templomban, valamint az abonyiuti református egyetemes konvent székházában a tisztikar részvételével ünnepi istentisztelet lesz.

A tábornoki kar délben a Tiszti Kaszinóban egytálas diszebédet tart.

Hasonló módon és a helyi viszonyoknak megfelelően ünneplik a Kormányzó Ur névnapját a vidéki helyőrségek is.

Hójelentés

A hóréteg vastagsága ma reggel a hegyekben: Svábhegy foltok, a Mátrahegységben: Kékes 16 cm. Gallyatető 16 cm., a Cserhát-hegységben: Salgótarjáni turista-ház 7 cm., a Bakonyban: Zirc 7 cm., Farkasgyepün folt. A Kárpátaljában: Kozmecseki erdészház 30 cm., Erdélyben: Csikszereda 17 cm., Szováta 19 cm., Gyergyószentmiklós 16 cm., Sepsiszentgyörgy 16 cm. (MTI)

Cantadomi bőrárucége, a beszállítóság mintaképe.

dr. Königsthal István

kőszegi gyára,
a Rimaé Részvénytársaság és Szövőgyár R. T. tisztviselője,

életének 39-ik évében a haza iránti kötelességek teljesítése közben, távol szeretteitől 31 éves korában meghalt.

Gyászolják nagynénje, nagybátyja, unokanővérei, unokafivérei és számos jóbarátja.

Drága jó Pistikém, nyugodj békében!

Özv. dr. Szikszai Imréné sz. Szalai Lili felesége, valamint egyetlen gyermeke: Gyurika, és az egész gyászoló rokonsága nevében mélységes fájdalommal porig sujtva tudatják mindenkivel, aki ismerte és szerette, hogy

dr. Szikszai Imre

fogorvos,

több kitüntetés tulajdonosa 48 éves korában hazájától távol, hosszu iránti kötelességének teljesítése közben november 21-én meghalt.

Siratják gyászbaborult szülei: Szikszay Miksa és neje, Bárdos Lajosné, nővére, Szalai Mór és neje, apósa és anyósa, sógora és nagyszámú rokonsága.

Veszprém, 1942 december havában.

Özv. Bruck Ferencné sz. Mannheim Janka, mint az elhunyt édesanyja, az anyai szív legmélyebb fájdalmával jelenti a maga, valamint Steiner Hugó és neje, mint nagybátyja és nagynénje, Benesics Mária, mint hüséges, összetört lelkü dadája és az összes rokonok nevében, hogy forrón szeretett egyetlen gyermeke, drága

Zolikám

nincs többé. Tragikus elhunyta f. évi november hó 16-án, 26 éves korában, távol szeretteitől, hazája iránti kötelességének teljesítése közben következett be.

Munkás életének egyetlen értelme és tartalma, hüséges személyzetem minden egyes tagja iránt mélységes szivü barátját veszitette el benne.

Budapest, 1942 december hó 4.

Amig élek, mindenki szeretett, amig élnek, mindig áldanak!

Emlékedet örökké szivünkbe zárjuk!

A szives részvétnyilvánitásokat mellőzését kérem!

Minden külön értesités helyett!

Szilas Nándorné, dr. Szilas Oszkár és felesége Margit, dr. Verebélyi Leon és felesége Erzsébet mélyen lesujtva jelentik az egész rokonság nevében is, hogy férje, apja, apósa, illetve sógoruk

Szilas Nándor

élete 56. évében sok szenvedés után csendesen elhunyt.

Drága halottunkat december 7-én, hétfőn délelőtt fél 12 órakor kisérjük utolsó utjára a rákoskereszturi temető halottasházából.

Drága emléke örökké él szivünkben!

10, 32, 36 és 40

fogu láncker k és egyéb alkatrészek ismét kaphatók

CSEPEL motorszolgálat

V. ker., Felka-utca 6

Viszonteladóknak kedvezmény

Beszéljünk másról

Fürdőlevél Vichyből

Irta SZERB ZSIGMOND

Kedves Barátnőm!

Megigértem Magának, hogy mihelyt itt megtelepedem, pontosan beszámolok mindenről, ami érdekelheti. Teszem ezt annál szivesebben, mert hisz ezzel magamnak is megröviditem az időt, melyet Magától távol kell töltenem.

Azzal kezdem, hogy amikor a genfi pályaudvarra szokott pontosságommal fél órával a lyoni gyorsvonat indulása előtt kiérkeztem, a francia szerelvény már utrakészen állott az első sinpáron. De ha csak állott volna, sajnos, már zsufolva is volt, mert ezek a svájciak még nálamnál is pontosabbak és már egy órával előbb foglalják el a legjobb helyeket. A vonat egyébként nem volt valami bzalomgerjesztő. Kizárólag elsőosztályu kocsikból állott ugyan, mert valamire való francia expressz nem is visz másféle osztályokat. Ellenben az égkékre festett biedermeier-kocsik, amelyek formájukban a régi delizsánszra emlékeztettek, oldaltnyilós ajtóikkal nem sok kényelmet igértek. Folyosóval, mosdóval és egyéb kényelemmel ellátott vagonok, mint amilyenek minálunk járnak, itt még teljesen ismeretelenek. Kalauznak hire sincs. A barátságos, de robusztus svájci hordár bedobott egy már eléggé zsufolt kupéba, utánam hajitotta két bőröndömet és cilinderskatulyámat, azzal ránk csapta az ajtót. Mire nagynehezen elhelyeztem poggyászomat a hálóban és szuszogva beültem karosszékembe, miattam már el is indulhatott volna a vonat, amelyben én most hét óra hosszat fogok robogni étlen-szomjan. Akkor még nem tudtam: a P. L. M. gyorsvonatai olyan pontosak, hogy még a késésben is pontosak. Mint cigányképü és nagyon barátságos szomszédom eleve közölte velem, 7 óra helyett 9-kor fogunk Vichybe megérkezni. Ő ezt az utat tiz év óta megteszi minden nyáron és nincs oka feltenni, hogy ez a konzervativ vonat régi szokásától idén eltérne. Nem fogja megtenni még a magyarok kedvéért sem, tette hozzá szelid maliciával. Könnyü volt rájönnie magyar voltomra felfelé pödört bajuszomról és két kis barkómról. Az előzékeny szomszéd azt is közölte velem, hogy a P. L. M. betük, melyek még az ülések védőcsipkéibe is bele voltak szőve, nem azt jelentik, hogy „Páris—Lyon—Mediterranée", hanem azt, hogy „pour la mort", mert ezen a vonalon történik a legtöbb vasuti szerencsétlenség.

Ilyen barátságos beszélgetések közben telt az idő s a vonat némi biztatásunkra már el is indult volna, ha a legeslegutolsó percben fel nem rántják kupénk ajtaját s azon be nem repül puder- s parfömfelhő közepette egy kisasszony, utána számtalan bőrönd, necesszer és doboz. Mindenikünk térdére jutott egy koffer, a cigányképüére a hölgy. Mintha a vonat csak erre várt volna, egyet nyujtózkodott és már neki is lendült. Elég bolondul is vágtatott, csak ugy dobálta ide-oda a vagonokat és bennük az utasokat. No de azért egyikünk sem lett tengeribeteg, lassanként megszoktuk a hajigáltatást és mire körülnéztünk, már el is hagytuk Svájc vendégszerető földjét és immár Franciaországban robogtunk a rövid sineken és az ócska, de annál szaporább váltókon át.

A kupéban még melegebb volt, mint odakünn a juliusi napsütésben. Hiába magyarázgatta nekünk a cigányképü — errefelé nem szokás a vasuton bemutatkozni — a szavojai alpokat, én bizony együttömben elaludtam. Mire nagysokára felébredtem, odakünn már sötét volt, a kocsi tetején egy gyenge petróleumlámpa pislákolt. A két szomszédos ülés pedig üres volt, a hölgy Lyonban kiszállott, a cigányképü pedig elkisérte, hogy el ne tévedjen a nagy városban. Ennek köszönhettem, hogy most már kinyujtózkodhattam a pamlagon és kényelmesen alhattam tovább.

Vonatunk pedig a menetrendszerü késéssel pontosan befutott a vichy-i állomásra. No o pályaudvar egyáltalán nem festett ugy, mintha valamely világfürdőnek volna a kapuja, inkább egy nagyforgalmu, de kisigényü vidéki városunk stációjára emlékeztet. De mire kikászolódunk belőle, az automobilok tömege meglep bennünket. Ez már valami, lovas kocsit alig látni, minden szállodának már van autója. Beülök azéba, amelyet vasuti ismerősöm oly melegen ajánlott és pár perc mulva ott is vagyok a szálloda kapuja alatt, hol a portás azzal a barátságos kijelentéssel fogad, hogy szoba az nincs Vichyben sehol, mert hisz holnap futják a 200.000 frankos grandprix-t. Hát erre tényleg nem gondoltam. Azonban az udvarias francia fogadós kegyesen megengedte, hogy az első éjszakát az autó pamlagján, a másodikat a zongoraszoba kerevetjén tölthessem el, ezekért a fürdőszobát nem is számitotta fel. Harmadnapra a párizsiak hazarohantak és akkor már jutott nekem is igazi, appartementnek nevezett udvari szobácska egy kis babykáddal. De viszont szemben lakom a Mme. de Sévigné kastélyával. Tudja, ez az a hires asszony, aki azokat a klaszszikus leveleket irta — a lányának.

De a lakás Vichyben igazán nem fontos. Legfeljebb az ára, mert azt, ugy látszik, angol fontosok számára kalkulálták. A fürdővendég az egész napot a szabadban tölti. Az első délutánt persze a turfnak szántam. Ott van a versenypálya az Allier nevü folyócska partján, amelytől az egész megye a nevét nyerte. Eltekintve a darázsdereku dámák malomkeréknyi kalapjaitól, itt is ugy van minden, akár Pesten: azok a lovak, amelyekre én teszek, sosem jönnek be. Másnap az arénába mentem a bikaviadalt megnézni. Érdemes volt, rég nem nevettem akkorákat. Képzelje, ez az okos kis provanszi bika sehogysem akart a porondra kibujni. Hiába játszotta neki a malacbanda egymásután háromszor is a Carmen indulóját, csak ugy került elő, hogy a pikadorok és egyéb böllérlegények egyesült erővel a szarvaira kötött istránggal ráncigálták ki a sötét, hüvös istállóból. De alighogy künn volt a forró manézsben, megmutatta, hogy mégis csak bika a bika, széttépte a köteleket és — rohant vissza hüs odujába. Óriási taps: vive le taureau! Fütyülés és dobolás, most már a javarészt spanyolokból álló közönség is megmutatja az ő temperamentumát, a tribünök kiürülnek, mert az összes székeket és padokat a porondra hajigálják a menekülő áltoreádorok felé.

Miután ilyen pompásan mulattam, másnap is elmentem az amfiteátrumba. Ezuttal rendőrkutyaverseny volt totalizatörrel egybekötve. Nagyszerü dolgokat produkált a nemzetközi kutyatársaság. A győztes egy belga farkaskutya volt, melyre azért tettem, mert ugy hivták, mint magát, drágám. „Lizinek" köszönhetem éltem első totalizatőrnyereségét.

No, de azért ne higyje, hogy a sok szórakozás közepette elhanyagolom a kurámat. Mindjárt az első napon elvitt a doktorom a forrásokhoz. Bemutatott a három leghiresebbnek, a forró Grande Grillenek, melyet az epések isznak, a meleg Hôpitalnak, mely a gyomorbetegeké és a Chômelnek, mely a rossz gégét és torkot gyógyitja. Van ám itt még egy sor másféle gyógyforrás is egy csomóban, mert a ravasz francia kormány megváltotta a szomszéd községekben fakadó gyógyvizeket és fából készült csövekben mind elvezete a vichy-i parkba és ott bocsátja őket a szenvedők rendelkezésére. Azt mondják, hogy az állam nem ért az üzlethez. Hát ez sem igaz. Állama válogatja, a francia állam határozottan ért a fürdővezetéshez. Amikor átvették a mostani bérlőkkel együtt a forrásokat, Vichynek 6—8000 fürdővendége volt. Ma pedig már a százezret is meghaladja a frekvencia. De jók is ám ezek a gyógyvizek, abból is látszik, hogy a sok tengerentuli vendég évről-évre visszajár. A főforrások hasonlitanak a maga kedves Karlsbadjához, de a kura korántsem olyan fárasztó, mint a cseh fürdőben. Azután megvan az az előnye is, hogy Vichyben mindössze 3 hétig kell kurázni, ami még is csak kevesebb, mint négy. Az is megbecsülhetetlen előnye, hogy itt csak diétásan lehet étkezni. Az összes szállodák reggel kiakasztják a háromféle menüt: a gyomorbetegegét, az elhizottét és a cukorbajosét. Amelyik szálló ételrendje bajunknak és izlésünknek legjobban megfelel, oda megyünk délben, este. Diétaellenest pedig seholsem kapunk.

De magunkfajta ur estére mégis csak a hallatlanul fényes Kursalba megy. A pompás szinházteremben elsőrangu opera és ballet, a játéktermekben pedig az összes montecarlói csábitások várják az egyre forgó idegent. Bizony, a feje is forog, ha soká nézi azt a sok aranyat a zöld asztalokon, mig a roulette egyre forog, forog.

Végezetül, hogy arról is referáljak, ami Magát a legjobban érdekli, a hölgyközönség tömege reggelenként, azaz 11 óra felé a forrásparkban sétál és már kora délelőtt is nagy toalettekben pompázik. De kifestve csak az exotikák vannak, főleg a délamerikaiak, a francia nők ezt csak estére tartogatják. Tisztességes nő csak nem fogja magát már nappalra is kifesteni! Nékem, őszintén szólva, a vi-

Dr. Vajna György és Tsa. karácsonyi ujdonságai

KOVÁCSHÁZY VILMOS:
Horgászbottal...
A horgászsport apró és tiszta örömeiben kielégülő, kiegyensulyozott ember vallomása ez a könyv.
Sok képpel vászonkötésben 12 P

TEMPEFŐI:
Nem vagyok Columbus
Az ismertnevü publicista nem nagyképü „szakszerü" leirásokban számol be, hanem legszemélyesebb benyomásait adja.
Kartonálva 8.80 P, kötve 10.80 P

MEGYERI SÁRI:
De Uralm...
Iró szól, irói eszközökkel arról, ami a nő-férfi együttes harmoniáját alássa.
Kartonálva 5.90 P, kötve 7.90 P

POLGÁR GÉZA:
Örök fiatalok
Akik látták a multat
Az irodalomnak, a művészetek majd valamennyijének és az országépités egy-egy alakjának arcéle nyügözi le az olvasót.
Kartonálva 8.80 P, kötve 10.80 P

SOMSSICH PÁL:
Beszédei
Ezek az irások egy nemes, önfeláldozó puritán magyar államférfiu hagyatékát tárják fel. Kötve 15 P

Mi hiányzik otthonából? **Rádió a Fortunától!**
Fortuna, Andrássy-ut 33. Telefon 425-709. Javitásokat szakszerüen vállalunk.

A kassai polgárok

Márai Sándor drámája a Nemzeti Szinházban

1.

Márai elsősorban miniatür-művész. Legértékesebbek cikkei, novellái, legszebb könyve az *Ég és föld*, amelyben pársoros formába szoritja mondanivalóit. Legutóbbi munkáiban mindinkább süritésre törekedett. Regényt tömöritett egy-két óra, vagy egyetlen éjszaka időtartamába. Ez a süritès már a szinpad, a dráma felé mutat. Első szinpadi müve *A kaland*, néhányszemélyes kamarajáték volt, a házasság, szerelem, féltékenység szükkeretü szindarabja, a Márai-regények ismert hangján, fojtott, négy fal közötti játék, négy ember érzelmeinek összetüzése.

Uj müve váratlanul, meglepően hatalmas távlatokba tágul. A rendszerint alig eseményes, vagy csupán benső eseményekre figyelő egyéni életek lélekelemző irója most nagy sorskérdések, közösségi problémák felé fordult. *A kassai polgárok*-ban összegezi a városi, polgári közösség történelmi öntudatra ébredését, a polgári jog tudatának, birtokának feszitő erejét. Megirja, hogyan fejlődik ki egy emberi közület, hogyan ébred egyén és közösség arra, hogy jogra szüksége van.

Természetesen az egyéni dráma sem marad el müveiből. A közösségi történés drámai légkörébe ágyazza hősének egyéni sorsát, s a kettőt elválaszthatatlanul egybekapcsolja.

A kassai polgárok valóban történelem és valóban dráma.

2.

1311 őszén játszik a történet, egyetlen nap keretében, huszonnégy óra alatt. Megfelelő helyén, a szinpadon, még inkább érvényesül Márai süritő törekvése. Mindössze az utójátéknak számitható befejező kép történik három hónap mulva.

Buda, Szeben, Brassó, Lubló, Lőcse már mind szabad városok. Kassa a királyi faluból négyezer lakosu várossá emelkedett, de még mindig a király tulajdona. Anjou Róbert Károly odaadja Kassát Omodénak, a szepesi nádornak. (A rajnai városok szövetkezése, s a Hansa virágzása idején éri Kassát ez a sors.) Polgárai tudják, mit jelentenek az adományozó levél következményei. Összefognak, s jogaik védelmében szembeszállnak a gönci nagyur küldötteivel: „Jog nélkül nincs emberi élet. Ezt üzenik Kassa polgárai." Az üzenetet követő véres éjszakán a harcrakelt polgárok megvédik jogaikat, városukat, Omodé elveszti a csatát és életét. A király megérti a polgári összefogás értelmét és sulyát, s a megindult perben Kassa győz. Amikor a megkonduló harang hirdeti, hogy a felgyujtott Istenháza helyett lerakták az épülő templom alapkövét, „amelyen nem fog az idő, a tüz, és megáll a századokban", a polgári jog székesegyházának harangszavát is hallja a nézö.

Ebben a drámai légkörben fejlik, terebélyesedik a darab egyéni hősének drámája. János, a kőfaragómüvész és küzdelmét csak müvészetének anyagával, a kővel akarja megvivni. Ez a dolga és küldetése. Ezt akarja a maga harcának, ebben látja egyéni hősiességét. Csak műhelyében harcolhat, hite szerint, csak ott győzhet, vagy bukhat el. Vannak azonban korszakok, amikor a békés embert megszólitja az idő és azt mondja: hősnek kell lenned. Amikor a müvésznek az a dolga, hogy a veszély és válság pillanatában az emberek lelkiismerete legyen. Az idő felbontja a müvész köré záruló varázskört és az embert sorsa felé viszi. A hős müvének befejezése és müvének szerelme helyett a becsületet választja. Azt a vésőt, amellyel a szeretet és irgalom szobrát akarta kivésni a kőből, a sors parancsára a zsarnok szivébe döfi. Sorsa betelik. Városát megmenti, de müve és mindene odavész.

3.

Erős sodru, kemény dráma János, a kőfaragó sorsa és összetüzése a környező világgal. Elválaszthatatlanul összefonódik a körötte forranó közösségi drámával.

A közület drámájának mozzanatai az egyéni dráma mozzanataira párhuzamosan jelképileg mutatnak rá és viszont. Omodé éppen olyan heves vággyal akarja Kassát, mint ahogy János, az öregedő férfi utolsó szerelmével fonja körül nevelt leányát, Genovévát. Dyles molnár malmának kövei egy áldozatul esett leány testét őrlik s ugyanekkor őrli a müvész ellenállásának erejét a közösség hivó szava. Amig Kassa népe harcol az utcákon, Genovéva és Ágnes, a kőfaragó felesége is megvivja harcát egymással a holdfényben és az égő tüz lobogásában. És igy tovább, jelkép jelképbe fonódik ebben a dus hangszerelésü, többszólamu drámában s a jelképeket még szinpadi kép-beszéd is gazdagitja, amikor például az Árpádházi Szent Erzsébetnek öltözött Genovéva elé térdel, kopott köntösében János, a kőfaragó. (Igy áll a kassai Dóm bejárata felett a szent szobra, lábánál az öreg koldussal.)

Hat képre oszlik a dráma s ez a felosztás is szemléletes. A páratlan számu képekben a hős egyéni drámája bonyolódik, a páros számu képek pedig az egyén sorsát a közületben mutatják be.

Müvészi értelemmel gondosan felépitett, költői elmélyedéssel megirt dráma *A kassai polgárok*, szinpadi irodalmunknak számottevő müve, irójának egyik legjelentékenyebb alkotása.

Gyengéi elsősorban az iró regényszerü párbeszéd-stilusából származnak, de eltörpülnek a mü kiemelkedő értékei mellett. Márai tárgyilagos, pártatlan szemmel szemléli alakjait és sorsukat. Talán ez okozza, hogy valami hüvösséget érzünk alkotásán. Az értelem hideg fénye többször világitja meg a történetet, mint ahányszor az érzés sodró lobogása magával ragadja hőseit.

Az iró mélyen költői percei pompásan faragott mondatokat ringatnak ölükben. De nyomukban ujabb percekig az elemző regényiró szava hallatszik. A szereplők egymást kérdezgetik érzéseik felől, s a faggató párbeszédek során önmagukat magyarázzák egymásnak. Rendkivül gondos dramaturgi munka kiemelhette volna a darabból ezeket a lehuzó nehezékeket. Természetesnek tartjuk, hogy érett irályu iró a szinpad kedvéért sem változtathat egyéni stilusán. De ennek szépségét nem csökkentette volna, ha a fölös félmondatok, ismétlések megritkulnak, mert ezek lassitják az iramot s gyengitik az egyes jelenetek feszültségét. Igy az a benyomásunk, hogy Márai még nem találta meg teljesen a maga drámai nyelvét. De sok helyen már felcsillan irályában a tömör és másképen elképzelhetetlen kifejezés szinpadi szépsége is. *A kassai polgárok* szereplői javarészt bizonyos befelé néző „józan önkivületben" beszélnek és ugy érezzük, tökéletes hangulattal csak a Márai-stilushoz hasonlóan eredeti és egyéni játékstilus tudná tolmácsolni ezt a nyelvet.

A miniatür-müvész felvillanó szépségekben érvényesül az iróból, de a most megkisérelt és megtalált nagyvonaluságot helyenként nem követi sem a játék, sem a szinpadkép. A szinháznak, ugy látszik, kevés ideje volt felkészülni a bemutatóra.

Legalább is erre vall az előadás több helyen érezhető kidolgozatlansága. A diszletek a Hufnagel-metszetre emlékeztető szép első kép kivételével nem illeszkednek a darab nagyvonaluságához. *Horváth* Jánostól már sokkal müvészibb munkát is láttunk. Szépen stilizált, nagyméretü magyar középkori képek helyett tárgyilagos, diszletszerü megoldásokat kaptunk.

A szobrász megrenditő müvét, a carrarai márványból kibontakozó szent képemását mindössze jelentéktelen gipsz-szobrocska képviselte, holott megoldásnak az is jobb lett volna, ha a szoborból csak kötömböt látunk s csak képzeletünkre utal a szinpad.

A játszó együttes munkájából csak néhány főszereplő emelkedett ki, de kiábrándító volt a nagy tanácsülés jelenete, amelyből a tökéletes szereptudás és az összjáték magávalragadó lendülete hiányzott.

A Nemzeti Szinházban sokkal jobban előkészitett, gondosabban kidolgozott előadásokhoz, együttes teljesitményekhez szoktunk hozzá.

4.

Németh Antal rendezésének gondja arra irányult, hogy egyes részletszépségekben mutassa meg a darab értékeit. Munkájának feltünően szép mozzanatai Albertusnak, az irónak árnyszerü szerepeltetése, a sulyos jeleneteket jellemző mozdulatlanság, az egyes árnyalatok finom szinezése, a kékes holdfény, s a kandalló lobogó tüzfényének jellemző erejü felhasználása s bizonyos önmegtagadó tartózkodás, amellyel a rendezés iparkodott eltünni a teljesitmény mögött.

János mestert *Somlay* Artur mélységesen átélt, megrenditő alakitással állitotta elénk. Ez a darab legteljesebben megirt alakja s legjobb szerepe. *Somlay* tolmácsolta

Horváth János

Ujság. 1943. feb. 23.

Nagyszabásu diszletek az „Oedipus király" és az „Oedipus Kolonosban" felujitásán

A fővárosi szinházi front ezévi szezonja a nagy sikerek jegyében zajlik. Jóformán alig-alig jut hetente egy bemutató a szinházakra, miután a legtöbb darab — különösen a magánszinházakban — tuljut az ötvenes, sőt gyakran még a százas szériákon is. Erre a hétre is mindössze egyetlen bemutató, illetve felujitás esik: a Nemzeti Szinházban az *Oedipus király*, valamint az *Oedipus Kolonosban* felujitása. A Nemzeti Szinház művészei, élükön *T. Mátray* Erzsivel, *Kiss* Ferenccel és *Lukács* Margittal megfeszitett munkával készülnek a szombati klasszikus bemutatóra. Kiszivárgott hirek szerint azonban az *Oedipus* diszletei lesznek olyan pompásak és ujszerüek, hogy tervezőjüket, *Horváth* Jánost kérdeztük meg, mondjon valamit a szombati felujitás nagyszabásu diszleteiről.

— A két darab — mondotta Horváth János — természetesen két diszletben játszik. Az első, pontosan alkalmazkodva az *Oedipus király* komor hangulatához, sötétvörös, mélylila szinekben tobzódik. A szinen az előtérben magaslik a palota, baloldalt pedig a pestistől kipusztitott városrész komor látképe. Ez a városrész ugy huzódik meg a palota tövében, akár sárgásfehér, vigyorgó halotti koponya, amelynek üres szemgödrei felidézik a halál érzelét. Hatalmas pineák szegélyezik a halott várost, gyökereikkel görcsösen kapaszkodnak a palota felé. Amely felett pedig, akár a végzet szimbóluma, óriási lila felhő lebeg, szineiben mintegy érzékeltetve a vér és a gyász sulyát.

— Az *Oedipus Kolonosban* szinpadképe már a megtisztulás, a nagy ravatal utáni rekviem felé mutat. Nyárias völgykatlan kanyargó tája, üdezöld olajfaliget, öreg, görcsös facsoportok mögött tejes fehérségbe vész a látóhatár. Ezüstösfehér, szürke, fekete szinekben váltakozik a táj, hogy végül is alaphangulatát az ezüstös árnyalatban kapja meg.

mai illeti, annak okát, vagy okait sokféleképpen magyarázták már jó és rosszhiszeműen. Most egy uj ok merül fel a régiek sorában: az 1905. évi képviselőválasztások eredménye, Mikszáth Kálmán szerint. Nem lehet tárgyam az októberi forradalom okainak vizsgálata. Csak azt akarom ezzel kapcsolatban megjegyezni, hogy nagyon téves dolog ennek a forradalomnak nem látni meg egyéb okait, mint az 1905. évi képviselőválasztásokat és azt ennek egyenes következményének tartani. A forradalmak is, mint minden esemény, a népek és társadalmak életében egyenesen történelmi és logikai szükségszerűséggel következnek olyan gazdasági és társadalmi jelenségek összeségéből és összhatásából, melyek bekövetkeztét egyes személyek, vagy csoportok gyorsitani, vagy lassitani tudhatják ugyan, de megakadályozni semmiesetre. Valakinek eltávolitása, félreállitása és mások előtérbehelyezése csak időbelileg változtathat azokon az eseményeken, melyek a társadalom egyéb tényezőinek összműködéséből törvényszerűen következnek. Lehet, hogy Tisza kormányonmaradása egy rövid időre kitolta volna az októberi forradalmat, de ez sem bizonyos. Esetleg nem vér nélkül robbant volna ki. Mert nem Tisza István, Károlyi Mihály, vagy Hock János, nem a függetlenségi, vagy szabadelvű párt ügye volt az őszirózsás forradalom, hanem azoké a történelmi erőké, melyek tárgyalása nem ide tartozik és melyek az októberi forradalomban a kétségkivül jó magyar és nemzeti érzéstől, becsületes szándéktól áthatott férfiakat is félrelökték maguk elől.

Távol áll tőlem, hogy a mult eseményeinek, vagy férfiai életének felidézését, általában a multra való visszapillantást egy nemzet életében felesleges, vagy reakciós cselekedetnek tartsam. De alkalmazkodni kell e tekintetben is a kor igényeihez, különösen az irónak, különösen egy politikai napilapnak, melynek nemcsak tudósitás a feladata, de a közvélemény irányitása, nevelése is. Az ezzel járó kötelesség még fokozottabb azok részéről, akik az emberi haladás nemes hagyományaiért hirdetnek harcot, mint az *Ujság* is, ezen gondolat számára annyira nehéz időkben: az ország függetlenségéért, a szabadságért, az egyenlőségért.

Magyarország bőségesen gazdag azokban a férfiakban, akiknek neve a haladó magyar társadalom előtt ma is programm és akiknek élete és kora tárgyalásából, ha időben messzebb is voltak, nem csap felénk egy rég letűnt, senkit sem érdeklő, a ma problémáitól annyira messze került ódon levegő. Rákóczi Ferencek, Kossuth Lajosok, Petőfi Sándorok azért halhatatlanok, mert életüket, munkásságukat a ma eszméi is elfogadják és igazolják.

Ha köztem és az *Ujság* álláspontja között a politikai és társadalmi kérdések megitélésében vannak is nagy eltérések, fájna, ha hasonló cikkek megirásával gyengitenénk azt a szellemi frontot, melynek egy részét az *Ujság* hivatott tartani és amelyet ma csak erősiteni szabad.

Főszerkesztő Ur őszinte hive

K. R.

*

Eddig a levél. A magunk részéről az alábbi megjegyzéseket tesszük:

A legmesszebbmenő tárgyilagosságunkról tettünk bizonyságot akkor, amidőn közreadtuk ezt a levelet — amelynek kitünő irója tudomásunk szerint szociáldemokrata —, sulyos tévedései és következetlenségei ellenére is.

Levele végén maga a cikkiró is elismeri, hogy a mult eseményeinek felidézése egy nemzet életében nem felesleges és nem reakciós cselekedet és mégis szinte egész levelének a legfőbb tartalma és lényege az, hogy azért kifogásolja főként *Mikszáth* Kálmánnak a cikkét, mert az a közelmult történelmének egy igen jelentékeny és abban a korban legtöbbet vitatott eseményével foglalkozik. Éspedig nyilvánvalóan azért, hogy abból a nemzet érdekében levonja a tanulságokat a jelen és a jövő számára. Ezt tette *Mikszáth* Kálmán, Tiszának a lelkes hive és kétségenkivül egyik legkiválóbb publicistánk, a legjobb szándékkal és a legnemesebb törekvéssel a *cikkére méltó válasz az lehetne csupán, ha valaki tényekkel és adatokkal meg tudná cáfolni állitásait, következtetéseit, vagy vélt tévedéseit.* Mikszáth nem akarta sérteni senkinek a jogos érzékenységét sem, de hazája sorsán az elmult idők eseményei folytán komolyan aggódó lelkével *óvni akarta a nemzetet a mult eseményeinek a feltárásával és megvilágitásával olyan hibák elkövetésétől, amelyek szerinte a multban végzetesek voltak hazánkra.*

Tisza István gigantikus alakjának és nagy történelmi szerepének a megitélésében a cikkiró, ugy látszik, tájékozatlan, de mindenesetre felette egyoldalu és elfogult. Nincs most helyünk itt ennek az igen téves álláspontnak a részletes cáfolatára, ehelyett egyszerüen utalunk arra az igen nagy belföldi és külföldi irodalomra, amely Tisza Istvánt történelmi szerepének és a mult eseményeinek tisztázása után már végleg odaállitotta, ahová való: *az ezeréves magyar történelem legnagyobb és legnemesebb alakjai és Európának a közelmultban legkiválóbb államférfiai közé.*

Ezzel a megjegyzésünkkel a vitát egyelőre befejezettnek tekintjük, de a magunk részéről kötelességünknek fogjuk tartani ezután is a Tiszakultusznak éppen nemzeti érdekből való buzgó ápolását. Legjobb meggyőződésünk, hogy ezzel egy boldog és szép magyar jövendő érdekében cselekszünk.

5.

Kiss Ferenc Oedipusának játéka meggyőzőbb, mint megjelenése. Maszkja már az első darabban öregedő embert mutat, holott szava szerint csak pár éve, hogy Oedipus egyetlen ökölcsapással megölte Laiost. Gyermekei is kicsinyek még. Nem lehet tehát őszes a ugyanakkor Jokaste királynő nem lehet fiatalabb megjelenésü, mint a király. Hiszen Oedipus a gyermeke. Ha emberi sikon játszuk a darabot, akkor az életkorokat ábrázoló külsőre is ügyelni kell. Ettől eltekintve, *Kiss* Ferenc játéka nagyivü, erőteljes, sohasem esik a kinálkozó tulzásokba, sokszor szoborerejü, határozott magatartásu, egyanyagból faragott alakitás. A második darabban egyszinübb, de hangulata megragadó.

Mátray Erzsi Jokesteja különösen fenségében, természetes-előkelő, magatartásában tetszett. Szóejtését, hangformálását kevésbbé értékeljük. Feltünően szép mozzanata szerepének a befejező néhány sor megrendítő tolmácsolása. Elsőrangu alakitás és egyben leginkább sophoklesi: *Abonyi* Géza Tiresias jósa. Csupa erő, méltóság, s transzcendens emelkedettség. Gyönyörü beszédét külön ki kell emelnünk, természetesen szól száján a vers és hangsulya szines, drámai. *Kovács* Károly Kreon-ja hibátlan, egyszinü, játéka inkább a második darabban mutat erőt. *Makláry* Zoltán kitünő pásztorát megjegyeztük. *Ungváry* László hirmondójának elbeszélése tartalmas és elhitető erejü volt. A második darabban *Lukács* Margit lendületes, jó verslejtésü Antigone-ja mellett feltünt *N. Márkus* Tamara finom, puha, lágyszavu Isméné-je. *Nagy* István szép beszéde jól érvényesül Theseus első jelenetében, de alakitása később egyhanguvá lesz. *Ujlaky* László hirnöke természetes, lendületes, izzó beszédmodorával jól hatott *Szabó* Sándor Polyneikes-ét nem tartjuk sikerültnek. A kisebb szereplők közül *Onody, Pásztor, Szakál* és *Tarányi* nevét jegyezzük fel.

Innocent-Vinze Ernő

A honvédcsaládokért

A hadbavonultak hozzátartozóinak megsegitésére inditott gyüjtés Zemplén vármegyében 178.996 pengőt eredményezett. Ebből Sátoraljaujhely megyei városban 14.166 pengő, a bodrogközi járásban 41.881 pengő, a sátoraljaujhelyi járásban 23.936 pengő, a sárospataki járásban 31.895 pengő, a tokaji járásban 19.780 pengő, a szerencsi járásban pedig 49.238 pengő gyült össze.

Miskolc város társadalma a hadbavonultak családtagjainak megsegitésére indult akció során több mint 50.000 pengőt gyüjtött össze.

A leventeleánymozgalom megalakitotta külön kis szervezetét, amelynek célja a hazaérkező sebesült honvédek fogadása, meglátogatása, ajándékokkal való kedveskedés, de mindezen túlmenően gondoskodás a sebesült honvédek és azok családja közötti kapcsolat fenntartásáról. Mint a Levente Hirközpont jelenti, a leventeleányok külön kis művészegyüttest is alakitottak, amelyet elneveztek „frontszinháznak".

Bárdossy László beszélt a kolozsvári Magyar Diákszövetség estjén

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Magyar Diákszövetség a Budapesten felépitendő Darányi Kálmán Diákház javára nagyszámu előkelő közönség előtt müsoros estet rendezett szombaton a Mátyás Király Diákházban. Az est keretében *Bárdossy* László ny. miniszterelnök mondott ünnepi beszédet.

Bárdossy László beszédében vázolta a magyar mult sötét zuhanásait és felemelkedésünk egyes fázisait.

— Ma nincs olyan álomjáró — mondotta —, aki ne látná meg, hogy a keleti veszedelemben éppugy fenyegeti a magyarságot, mint Európa bármely nemzetét. A most megszülető uj Európa s benne Magyarország, a magyar sors boldogabb és jobb lesz a réginél. Állnunk kell a vártán, mert nem lehet mellékösvényeken járnunk.

Bárdossy László ezután az erdélyi magyar egyetemi ifjuséghoz intézte szavait: Apáitok szabad földjéből — mondotta — itt a multban sötét börtönt csináltak. Ismerem szenvedéseiteket. Én láttam azt a küzdelmet, amelyben éltetek és a szivem azóta örökre a Tiétek. Jártam annakidején az erdélyi városokat és falvakat és ugy láttam égni és világitani a ti magyarságtokat, mint az örökmécsest. A magyar élet parancsa azonban mint akkor, most is kemény áldozatokat kiván. Éljetek példaadókként Erdély fiai és leányai. Jobban kell sáfárkodnotok magyarságtokkal, mint őseitek és mi tettük. Ne felejtsétek el, hogy magyarságunk közösségében ma egyek és elválaszthatatlanok vagyunk. Aki ma vitát támaszt, megbontja a falakat: árulói!

A hallgatóság Bárdossy László volt miniszterelnököt beszéde végén melegen ünnepelte.

A kötelességét teljesitő rendőr tragikus halála

Vasárnap éjszaka a dagályutcai rendőrlaktanya előtt végezték szolgálati utjukat *Ágoston* János rendőrfőtörzsőrmester és *Zsebényi* Pál próbarendőr. A két rendőr észrevette, hogy egy férfi mászik át a laktanya kerítésén. Követték a gyanus alakot, aki besurrant a laktanya légoltalmi pincéjébe. A két rendőr töltött pisztollyal követte a betörőt és a pinceajtóban a rendőrfőtörzsőrmester megadásra szólitotta fel a betörőt. A felszólitásra egy fiatalember jött elő a pincéből, akiről kiderült, hogy ifju *Kovács* Imre 23 éves gyárimunkás. A rendőrök az őrszobára akarták kisérni a tettenért betörőt, aki engedelmesen követte őket, de az őrszoba előtt hirtelen megfordult és ki akarta ütni a rendőrfőtörzsőrmester kezéből a pisztolyt. A mozdulat olyan heves volt, hogy *Ágoston János kezében elsült a fegyver és a golyó a betörő elé ugró Zebényi Pál próbarendőr fejébe furódott.* A kötelességteljesitése közben megsebesült fiatal rendőrt a 10. számu helyőrségi kórházba vitték, ahol *sérülésébe hétfőn reggel belehalt.* Ifju *Kovács* Imrét, akiről kiderült, hogy rovottmultu betörő, rögtönitélő biróság elé állitják.

Statáriális biróság elé kerül a kenderutcai rablógyilkosság egyik tettese

A főkapitányság befejezte a nyomozást a kenderutcai rablógyilkosság ügyében. *Juhász* József dr. rendőrtanácsos vasárnap hallgatta ki a kalapácsos rablógyilkosság tetteseit, *Kerekes* György hentessegédet és *Tarász* István borbélylegényt. A gyilkosok vallomásából kiderült, hogy *Kerekes György egyedül követte el szörnyü tettét* és mialatt az öreg mosónővel végzett, barátja, *Tarász István, az udvaron őrködött. A két fiatalembert kihallgatásuk után előzetes letartóztatásba helyezték.* A gyilkos hentessegéd ellen egyébként *más ügyben is eljárás indult,* mert mint kiderült, a rablógyilkosságot megelőző napokban *az elsötétités alatt ellopott egy lengyelbundát Kerekes ezért a büncselekményért statáriális biróság elé kerül. Tarász* István felett a rendes biróság itélkezik.

Az Osztálysorsjáték hétfői huzásának teljes nyereményjegyzéke

20.000 pengőt nyert: 94590

4000 pengőt nyertek: 11918 57048

3000 pengőt nyertek: 8220 16226 33228 49460

2000 pengőt nyertek: 15885 95870

1000 pengőt nyertek: 8179 16887 24368 34562 41265

500 pengőt nyertek: 921 38428 63086 67585 74038 74198 85069 97457

400 pengőt nyertek: 9858 16367 18709 44348 44898 49749 59242 73211 98043

300 pengőt nyertek: 874 1529 4478 6070 8366 9449 11263 12126 15624 17465 18455 18518 20147 21747 22154 23123 23477 27201 29020 29548 31000 31680 34767 35546 36419 36803 40156 42339 42957 44582 45034 45644 51720 52720 52789 53375 54702 58959 59043 62048 62490 65919 67362 70137 70553 71632 72151 73335 74918 75191 76665 78122 79414 80819 82480 82824 83167 83576 85060 85180 85624 90330 90457 93440 96562

VEGYEN OSZTÁLYSORSJEGYET

Lengyel Gábor

főárusitónál, BUDAPEST, ANDRASSY-UT 82.

175 pengőt nyertek:

2 100 107 114 134 150 159 163 291 333 343 439 460 465 600 608 611 616 710 758 802 861 894 961 971 1014 042 057 084 144 157 174 212 218 250 314 343 394 499 512 523 567 589 627 632 639 650 663 745 774 803 954 998 2098 108 163 168 336 344 447 585 657 663 707 747 798 872 874 881 979 3077 122 179 182 200 298 381 385 327 353 380 395 575 599 622 657 661 684 719 729 802 856 960 4073 108 111 204 275 338 392 449 462 472 510 533 540 565 612 626 652 692 754 799 856 932 959 5060 084 107 144 248 317 336 345 351 538 565 661 716 729 790 952 6097 099 142 244 243 285 375 419 479 570 610 632 662 670 672 714 736 745 751 755 764 973 7032 192 218 294 303 323 377 398 515 555 682 707 757 786 867 894 919 940 951 8016 080 159 167 271 286 296 350 363 401 405 415 484 490 533 808 857 878 933 964 970 963 939 9023 054 159 178 212 265 307 309 332 419 539 550 590 602 603 610 614 621 656 679 807 854 910 942 963 983 987

10155 160 222 245 262 274 286 306 341 359 365 437 466 471 530 540 615 739 735 812 820 855 974 982 993 11052 081 111 206 258 492 556 699 779 932 950 985 12112 131 138 166 241 374 419 518 525 550 561 640 650 694 706 808 827 853 13025 036 043 114 187 190 208 262 284 333 397 406 407 427 506 577 615 794 728 737 805 907 920 970 14062 074 075 111 131 132 135 136 186 191 319 337 408 419 540 597 671 685 751 779 839 857 918 15012 018 063 229 333 348 495 563 571 662 687 740 793 850 854 940 16012 018 057 069 101 108 118 146 300 302 326 355 434 480 506 515 550 556 624 645 820 934 17088 224 246 282 284 516 551 548 579 614 685 712 769 802 860 907 18007 073 074 110 168 190 222 290 439 498 561 624 635 662 670 691 778 823 842 869 903 911 19003 120 136 158 174 230 259 291 303 347 371 418 469 513 524 525 550 595 663 677 688 694 701 730 736 768 840 943 964 986

20000 014 017 022 147 174 180 207 282 289 200 305 348 352 367 448 477 504 567 587 614 707 708 719 794 813 978 21057 175 215 219 237 266 350 526 608 635 650 711 747 794 953 966 22038 134 276 298 348 461 518 576 634 699 824 841 842 922 23009 136 142 219 229 333 371 410 456 477 515 646 667 796 798 932 935 954 24038 060 116 143 150 165 170 318 369 446 454 592 600 620 698 722 746 871 886 941 975 25034 043 045 072 092 134 213 306 309 358 384 418 638 665 761 776 807 822 829 940 945 965 26087 094 101 282 432 460 553 583 590 624 754 817 856 911 986 27065 099 127 201 227 311 330 425 450 485 501 508 546 555 597 728 810 883 891 898 917 962 988 28004 027 063 123 155 162 170 284 313 324 328 360 404 419 467 736 748 749 792 851 866 983 29020 080 130 162 235 255 287 337 358 389 393 412 451 495 547 548 627 632 723 814 883 888 889 931 961 971 984

30039 101 138 152 192 204 231 800 335 375 384 422 483 610 642 653 31000 027 155 319 381 396 427 438 439 481 501 594 611 680 718 735 744 812 930 934 32006 024 051 129 189 210 317 358 391 412 430 438 501 506 617 641 932 975 33031 052 084 175 238 256 278 362 363 473 536 597 608 663 683 723 736 779 795 908 931 970 34038 125 227 339 394 406 486 562 620 767 797 817 825 847 879 907 926 983 35107 151 203 294 354 365 401 424 446 518 546 560 600 641 841 855 863 903 922 983 36021 024 027 045 093 103 129 169 201 252 334 335 419 567 578 629 642 803 820 37126 131 134 220 263 361 405 429 435 606 614 657 680 789 896 38024 052 074 085 111 112 143 215 250 256 342 356 405 423 446 481 499 566 602 638 645 652 670 731 746 776 878 915 933 938 952 981 39045 070 088 111 145 176 252 332 445 569 752 825 894 895 899 934 949 970 987

40095 123 152 154 227 236 295 319 403 420 650 679 781 787 866 877 904 983 41115 130 134 186 224 266 283 306 339 391 438 652 517 552 589 680 734 759 825 852 923 960 42021 050 054 071 106 154 187 288 324 326 373 411 430 441 459 484 719 739 792 794 867 882 43011 117 287 333 357 341 352 380 395 415 436 449 456 505 579 677 685 683 717 725 759 762 808 887 911 946 980 44144 162 233 587 403 420 523 530 571 577 642 727 757 834 878 927 929 45161 193 196 210 213 220 234 237 244 271 397 402 408 434 502 512 592 624 811 819 875 877 937 950 46048 097 145 159 222 234 255 340 375 421 448 515 565 578 675 707 756 782 795 807 812 815 830 836 892 907 950 985 47052 090 136 147 208 257 262 297 316 367 416 475 538 585 644 653 689 695 703 48128 160 194 215 263 264 302 330 467 478 489 521 535 622 540 686 710 713 715 802 902 997 49164 232 381 409 452 477 595 612 658 701 740 759 799 873 883 928 939 970

50045 205 214 251 320 333 396 442 535 729 750 866 952 51133 141 219 224 241 244 246 282 361 403 420 444 479 488 497 503 553 641 658 665 669 673 681 708 724 864 872 52073 249 251 355 389 446 488 491 583 614 671 770 775 876 883 900 932 949 950 969 970 53035 060 157 187 236 248 275 299 472 487 623 633 645 651 665 668 679 686 743 781 849 929 945 970 54088 101 169 186 295 344 351 580 615 676 812 899 908 947 973 55056 107 122 160 161 213 215 225 280 358 482 484 513 555 556 576 680 694 706 709 735 762 865 56033 040 096 184 357 373 450 508 539 624 700 715 772 774 793 906 933 973 57032 335 423 520 528 561 584 648 649 737 784 793 830 955 58051 057 064 070 110 112 249 253 301 308 318 372 420 429 453 464 528 573 707 741 753 768 781 785 808 850 870 919 946 906 59047 071 095 104 119 166 232 254 304 342 410 425 429 435 451 483 490 494 518 531 541 704 715 862 857

60080 170 174 177 251 253 269 278 370 470 604 686 728 744 841 857 970 61013 030 166 188 195 251 431 446 448 451 589 498 507 509 541 601 615 671 730 781 805 925 940 941 955 977 62084 123 239 153 178 213 241 274 310 345 361 367 373 419 479 488 644 659 740 745 756 782 795 807 812 815 830 836 892 907 950 964 63042 065 077 086 098 116 232 241 300 363 393 432 434 481 555 559 575 611 630 690 715 833 885 893 899 927 941 962 64025 122 191 229 267 281 402 445 564 565 601 629 653 693 719 725 777 785 915 979 985 989 990 65006 015 044 118 185 259 419 441 494 501 586 602 628 743 820 900 932 941 66006 049 166 198 204 257 269 273 352 356 399 451 490 497 507 555 573 603 654 691 699 706 707 957 67020 103 111 186 226 237 238 253 285 290 329 342 389 436 459 511 548 625 762 806 882 909 923 68038 145 183 193 214 220 376 449 570 640 705 718 808 834 847 939 941 976 69118 179 189 254 289 276 350 383 375 439 516 524 700 738 844 860 898 936 944 961

70045 106 128 136 159 181 184 328 434 500 626 631 638 711 773 837 71024 025 126 134 158 188 206 284 316 396 435 475 534 545 587 751 761 797 803 901 943 988 999 72032 094 041 046 068 082 098 114 150 172 177 196 234 267 299 327 483 640 672 691 778 788 788 844 867 919 970 73080 240 243 251 265 277 292 348 349 364 462 516 541 595 642 676 690 693 724 859 904 916 964 973 74020 121 150 158 170 210 219 233 265 268 299 313 321 370 399 450 451 524 647 650 666 681 769 799 884 896 912 914 937 978 75026 042 078 091 148 205 206 340 256 365 453 646 661 774 794 819 870 917 982 76032 041 047 077 100 136 374 391 398 563 666 667 688 697 775 792 834 930 900 058 996 77131 137 1647 185 193 216 221 249 287 303 406 431 495 504 638 643 663 696 720 742 767 772 829 868 876 78085 156 214 216 259 275 304 305 307 339 372 466 477 574 630 685 727 817 937 79030 045 214 218 233 280 266 274 299 300 341 364 419 535 614 653 731 738 801 840 886 924 929 955 987

80048 042 106 181 245 253 281 356 414 453 483 499 558 710 797 771 798 802 81015 019 066 114 196 221 251 257 293 396 424 479 620 648 750 829 945 82043 056 134 175 191 222 243 306 383 504 526 589 592 605 611 645 932 952 953 981 83049 098 106 120 135 143 219 241 263 307 313 392 419 437 445 480 513 540 673 746 820 870 913 950 958 960 966 84025 044 100 109 180 218 263 288 373 450 467 509 530 720 788 885 914 980 85013 030 027 126 189 217 261 385 404 498 511 774 783 800 885 899 916 919 931 946 86056 089 090 091 118 220 261 450 517 540 591 617 635 661 873 87002 072 102 188 241 425 453 500 577 541 586 682 801 725 744 785 831 875 88001 010 020 168 178 330 428 491 536 563 685 751 759 764 772 797 803 809 827 847 912 946 89064 065 095 165 252 253 289 552 301 427 519 578 694 822 863 873

90020 096 020 085 096 187 193 198 229 231 254 278 285 348 390 402 472 490 491 509 551 589 618 648 743 815 91057 090 137 191 244 258 318 331 420 492 610 670 683 695 707 738 746 772 805 841 867 885 887 916 932 982 992 92002 024 080 085 072 101 134 139 194 254 272 300 461 545 564 631 650 784 803 829 915 93057 084 135 236 248 250 292 332 579 581 644 680 713 709 755 782 785 804 823 838 839 833 94054 149 184 197 211 380 385 442 481 495 561 586 759 781 867 929 961 95084 080 119 175 203 205 291 384 394 398 451 454 466 481 505 506 514 516 593 646 684 649 794 862 879 917 922 923 96013 094 130 155 180 184 296 342 348 368 397 461 460 497 511 526 629 770 805 825 929 933 97019 021 119 161 179 373 391 394 395 481 521 560 627 700 721 840 931 943 958 985 98011 029 055 138 208 216 250 319 318 408 410 534 545 608 666 696 647 674 601 926 931 981 99147 165 182 251 264 363 574 447 533 685 702 725 830 896 900 925 998 977

Felelősség nélkül!

KÖZELLÁTÁSI TUDNIVALÓK

A nehéztestimunkások kenyér-, hus- és zsirpótjegye

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy a közellátásilag Budapesthez csatolt megyei városokban és községekben lakó nehéztestimunkások részére az április hónapra a husz dkg-os nehéztestimunkás pótjegyeket, továbbá a hus- és zsirpótjegyeket a munkaadóvállalatok az Élelmiszerjegy Központnak az érdekelt nehéztestimunkások lakhelye szerint illetékes kirendeltségétől ugyanolyan módozatok mellett igényelheti, mint amilyen módozatok mellett a Budapesten lakó nehéztestimunkások 20 dekás kenyérpótjegyét, továbbá a hus- és a zsirpótjegyét ezideig a Budapest Székesfőváros Élelmiszerjegy Központjától igényelhetik.

A munkaadóvállalatok tehát az érdekelt nehéztestimunkások nevét, lakhelyét és munkakörét feltüntető összesitő jegyzéket március 25-étől április 10-éig tartoznak az Élelmiszerjegy Központnak a nehéztestimunkások lakhelye szerint illetékes kirendeltségénél bemutatni.

Az összesitőjegyzék ürlapot a munkaadóvállalatok az Élelmiszerjegy Központ vidéki kirendeltségeinél vehetik át. Természetesen az Élelmiszerjegy Központ vidéki kirendeltségeitől a munkaadóvállalatok csak azoknak a nehéztestimunkásoknak igényelhetnek nehéztestimunkás pótjegyet, akik abban a városban, illetve községben laknak, ahol a kirendeltség működik.

*

ÁPRILIS 1-TŐL KOLOZSVÁROTT IS ÉLETBELÉPNEK A ZSIR- ÉS HUSJEGYEK. Kolozsvár lakosságának zsir- és husnemüekkel való arányos ellátása érdekében a közellátási miniszter utasitására április 1-től kezdve Kolozsvárott is életbeléptetik a zsir- és husjegyeket.

DOHÁNYOZNI

nem muszáj, ez igaz, még sem esztjuk azt az álláspontot, hogy a dohányzásról, vagy helyesebben és hivatalos nyelven a dohánygyártmányok készletének arányos szétosztásáról ne szóljunk néhány szót. Millió meg millió ember dohányzik, tehát millió meg millió embert érdekel a dohánygyártmányok készletének arányos szétosztása és így közérdek címén hozzászólhatunk ehhez a kérdéshez.

Az utóbbi időben — mint a pénzügyminiszter rendelete is megállapitja — panaszok hangzottak el a dohánygyártmányok szétosztása miatt. Bizonyos nehézségek is merültek fel, amelyeket a háborus viszonyok természetes velejáróinak tartunk. Előfordult, hogy ez, vagy az a szivar, vagy cigarettafajta kifogyott és a trafikba betérő vásárló nem kapott olyan minőséget és mennyiséget, amilyet szeretett volna.

Kétségtelen, hogy a háboruval együttjáró esetleges termelési és szállitási nehézségeken kivül a közönség is hozzájárult ahhoz, hogy a trafikokban a vevőknek ilyen nehézségekkel kellett találkozniok. Sajnos, különböző hiresztelések és a háborus pszichózis következtében egyesek hozzáláttak a szivar, meg cigaretta összegyüjtéséhez és olyan mennyiségeket vásároltak szinte naponta, amilyet azelőtt egy hónap alatt sem. A dohányosok elkezdtek tartalékolni s ennek természetes következménye volt az áru megfogyatkozása.

A pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelynek az a célja, hogy a vásárlási nehézségeket megszüntesse. Az intézkedést helyeseljük és azt reméljük tőle, hogy a trafikokban megszünnek az eddigi bajok. A pénzügyminiszter a közönség, de meg a trafikosok felé is rendelkezik. Azt mondja, hogy a trafikosok ne tartalékoljanak, a közönség pedig ne vásároljon többet, mint amennyire szüksége van.

Ezt az intézkedést a mai háborus viszonyok közepette átvihetjük a trafikból a kereskedelem egyéb ágazataiba is és megismételhetjük, hogy a kereskedő készleteit ne tartalékolja, a vevő pedig ne vásároljon többet, mint amennyire szüksége van. Nem mondjuk, hogy ezzel az összes vásárlási nehézségek megszünnek — hiszen a háboru alatt ezt nem is lehet kivánni —, de a helyzet mindenesetre javul. Senki ne vegye magára, akit nem illet, nem általánositunk — ezt nyomatékosan hangsulyozzuk —, de kétségkivül vannak kereskedők, akik tartalékolnak és van a vásárlóközönségnek is egy rétege, amely a szükségesnél sokkal nagyobb mennyiséget iparkodik beszerezni.

Mindkét eljárás megkárositja a közfogyasztást és azokat a vevőket, akiknek se pénzük, se kedvük a készletek felhalmozására. Mindkét eljárás sérti a közérdeket s az önös célokat a közcélok fölé helyezi. Ez pedig rendes időben sem, háboruban pedig még kevésbbé lehet helyes. A kereskedő legyen igazságos, készletét ossza el ugy, hogy lehetőleg mindenkinek jusson belőle, ne adjon kedvezményt semilyen alapon senkinek, a vevő pedig ne lásson rémképeket, ne higgyen pletykáknak, amelyek azután arra késztetik, hogy olyan mennyiséget vásároljon, amelyre nincs szüksége.

A trafikban jegy nélkül is megvalósitják, hogy egy-egy vevő csak napi szükségletét kaphatja meg, vagy az állandó vevők csak annyit, amennyit más időkben is vásároltak. Ez az elv mértékadó és irányadó lehet sok más árucikk tekintetében is.

Még egyszer az őszirózsás forradalomról

Levél a főszerkesztőhöz

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Mivel az *Ujság* egyik pillére annak a gondolatnak és harcnak, amely ma a haladó gondolkodásu embereket magasabb célok elérésére egymás mellé állitja, másrészt mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur személye iránt való tiszteletem késztet arra, hogy Mikszáth Kálmán „Őszirózsa, fehér őszirózsa..." cimü cikkével kapcsolatban én is tegyek néhány szerény észrevételt.

Egy vezércikk mindig irójának és az illető lapnak álláspontját is képviseli. Nem az első esetben árad az *Ujság* vezércikkéből olyan, a mai időket észre nem vevő, vagy hozzáalkalmazkodni nem tudó levegő, amely aggodalmat kelt azokban, akik féltik a mai divatos jelszavakkal szembenálló harcokat. És ha világszemléletük nem is azonos — amint az enyém sem az — az *Ujság*-éval, harcunk mégis közös a szembenállók elleni harcban.

Nem szeretném, ha észrevételeimnek bárki is személyes élt tulajdonitana. Mikszáth Kálmánt nincs is szerencsém személyesen ismerni, de — ismétlem — ma nagyon vigyázni kell arra, hogy a mai kor harcászati követelményeinek megfelelő fegyverekkel küzdő tuloldallal szemben ne a régi hátultöltő fegyverekkel vonuljunk fel, mert igy csak alul lehet maradni. Ma az egyhelyben topogás is halált jelent, hát még a visszafelé menetelés. *A tömegek nagyrészt éppen azért dőlnek be a hamis jelszavaknak, mert ujak, mert nem a régiek.* Mert nem akarnak tudni a multról, a mult legtöbb emberéről, a mult célkitüzéseiről. *(A cikkirónak ez a helyes megállapitása nézetünk szerint éppen Mikszáth Kálmánnak a mult tanulságait levonni akaró álláspontját erősiti. A szerk.)*

Tudom, hogy vannak kérdések, melyeket ma valódi, vagy vélt érdekek miatt nem lehet tárgyalni. Tisztában vagyok vele, hogy nagyon nehéz az ujságszerkesztők helyzete, de mindez nem indokolja, hogy olyan dolgokkal álljunk elő, melyek még akkor sem érdekelnének senkit, ha az abban elfoglalt elvi álláspont helyes is volna. *A mának ezer és ezer kérdése van, melyet igenis meg lehet és meg kell tárgyalni.* És talán azt is mondhatnám, hogy éppen az az egyik legfőbb erénye a jó ujságirónak, hogy még ma is megtalálja azt a témát (még a multból is), mely összefügg a ma problémáival és azt a hangot, mellyel a legkényesebb kérdésekről is lehet beszélni.

De kit érdekel, kit érdekelhet ma, hogy például az 1905. évi képviselőválasztások hogyan és miért ugy zajlottak le? Én magam egész kis gyermek voltam akkor, nem emlékezhetem az egészre, csak egész kis ismeretem van ezzel kapcsolatban, azt azonban tudom, hogy nem is érdekel, a kérdés egy pillanatra sem kelt fel ma bennem kiváncsiságot, vagy érdeklődést. Hol vagyunk ma már mindezektől? Hol vagyunk már azoktól a harcoktól és kérdésektől, melyek az önálló vámterület, a jegybank, a katonai követelések stb. jelszavaival voltak összefüggésben? Az idő és események széditő rohamában milyen hallatlan távolságokra jutottunk mindezektől. Egy 1943. évi politikai napilapban olvasva mindezekről, ugy érzi magát az ember, mintha egy plasztikonban járva, valami olyasmi kerülne elébe, mely egykor nagyon érdekelte az embereket, de amit már régen elfelejtettünk és a régi érdekesség nyomait képtelenek vagyunk benne felfedezni.

Tudom, hogy az *Ujság* Tisza István lapja volt, megértem, ha azokra, akiket személyes kapcsolat füzött még hozzá, még ma is hatással van kétségtelenül markáns, nem mindennapi alakja. Csak egyet felejtenek el azok, akik a szabadelvü politikát ma is a maga érintetlenségében kivánják kihangsulyozni, hogy egy nemzet élete sohasem csak a mult, hanem a jelen és mindig a jövő. *A mult csak meghatározhatja azt az erkölcsi magatartást, melyet a jövő kérdéseivel szemben elfoglal, illetve mellyel a jövő kérdéseihez alkalmazkodni tud. (A mult erős, gazdag gyökér, jelen, jövő a multból él, irta egy nagy költőnk, Vargha Gyula. A szerk.)*

Rágódni a multon, ragaszkodni egy eszméhez, melyet már régen eltemettek a történelem viharai, lehet szép emléke egy-egy kortársnak, de ez, bocsánatot kérek, nem egyéb, mint a kiöregedett szinésznő álmodozásai régi hódolók levendulával illatositott, elsárgult szerelmeslevelei között, egy késő őszi délutánon, a barátságosan fütött kályha előtt. De nem lehet témája, nem lehet programmja egy olyan napilapnak, melynek létjogosultsága az (amint ma minden lapnak), hogy harcos tud maradni még a mai lehetőségek között is, azoknak a szellemi harcosoknak sorában, akik harcolni tudnak és akarnak azok ellen, akik minden eszközt felhasználnak harcuk megvivásához.

Nem szabad elfelejteni, hogy a szabadelvüség ma nem lehet azonos azzal a szabadelvüséggel, amelyet Tisza korában hirdettek. A szabadelvüség gazdasági programm is, a minden korlátozások nélküli szabad érvényesülés és lehetőség programmja, melynek politikai vetülete a minden állampolgár teljes egyenlőségéért és szabadságáért folytatott harc. Ma már vitathatatlan, hogy a liberalizmus gazdasági elvei, melyek azonosak a mai kapitalista gazdasági rend elveivel, megbuktak, vagy liberális szemszögből nézve, legalább is gyökeres átalakitásra szorulnak. Mert kiszolgáltatták a nagy tömegeket a tőke hatalmának anélkül, hogy ezeknek a nagy tömegeknek életével tovább is törődtek volna, mint amennyire azok munkaerejére szükség volt, ezen munkaerőt sem igazságosan méltányolva. *(Ezt az irányzatot Tisza István állandóan sok nyilatkozatában és egész politikájával is a leghatározottabban elitélte. A szerk.)* Ennek kifejtése természetesen nem tartozik az „Őszirózsa, fehér őszirózsa..." cimü cikk birálatához, nem is akarok, nem is lehet foglalkozni vele. Ma már a legortodoxabb liberálisok is belátják, hogy amit eddig gazdasági téren hirdettek, nem mehet tovább. Csak az az igazi politikus és ujságiró, aki le tudja vonni a következtetéseket és *a szabadelvüségnek, mint gazdasági elvnek csődje után, annak politikai felépitményét is változott formában hajlandó magává tenni. Ma a polgári szabadelvüség programmja nem lehet más természetesen, mint az ország függetlenségéért, minden állampolgár teljes egyenlőségéért, a gondolat és szólás szabadságáért, a törvények pártatlan betartásáért folytatott harc, minden haladó gondolkodásu, a jóért, szépért, igazságért harcolni akaró ember oldalán.* Ennek a harcnak szellemi téren történő megvivásához is a tömegek igazi lelkesedése szükséges. Nem hiszem, hogy Tisza István neve a tömegekben keltene olyan lelkesedést, mely a mai politikai és társadalmi harcok megvivásához szükséges még polgári értelmezésben is. Ennek a harcnak zászlajára nem lehet ma Tisza István nevét irni. Az ő politikai ideái annyira különböztek a maiaktól, hogy jóformán semmi közösséget a tömegek vele nem találhatnak. *(A levél irójának ezt a nézetét egészen tévesnek és indokolatlannak tartjuk. Tisza István alapeszméi örök fundamentumai a magyar jövőnek. A szerk.)* De az ellenkezőjét annál inkább. Ma, amikor egy polgári liberális politikusnak vagy ujságirónak egyik legfontosabb feladata az ország törvényeinek százszázalékos betartásán őrködni, nem szabadna a multból precedensekre hivatkozni a törvénysértések területén, mert ez sulyos, helyrehozhatatlan következményekkel járhat éppen a mai sulyos időkben. Pedig az 1905. évi választás egyenes következménye volt annak, hogy Tisza 1904-ben, mielőtt a Házat feloszlatta volna, a házszabályok megsértésével szavaztatta meg a házszabályreviziót.

Távol áll tőlem most Tisza személyével részletesen foglalkozni. Egyrészt, mivel épp azt kivánom kihangsulyozni, hogy ez ma, mint téma, nem érdekes, másrészt, mert nem vonom kétségbe, hogy Tisza gerinces, puritán államférfi volt, aki elveiért meg is tudott halni. Vitathatatlanul egy sulyos politikus élete volt az övé, amit majd később, békésebb években életrajzirói bizonyára kellően méltányolni is fognak, de ma sem időszerüsége, sem érdekessége nincs ennek a témának.

Ami végül az őszirózsás forradal-

„Oedipus király" és „Oedipus Kolonosban"

A Nemzeti Szinház Sophokles-felujitása

1.

A szinpadon a véresszemü Oedipus szenvedése vonaglik s a nézőnek eszébe jut a remekmü évszádokra ható titokzatos ereje. Ennek az erőnek eredete a mitosz és beteljesitője a költő. Hármas hatás müködik ebben a halhatatlan tragédiában: a hiterege, a monda és a költő sugárzása. Ma sem lehet kitérni ereje elől, ha a szinház tolmácsolása méltó hozzá.

Karl Robert a görög vázák képeiről olvasta le, jelentős tanulmányában, az Oedipus-monda utját a mitosztól Sophoklesig. A király, aki megöli nemzőjét, a hitregében még az *uj év istene* volt. Az ó-évnek meg kellett halnia, hogy az uj a helyébe léphessen, az uj megölte a régit, a fiu az apját. Az anya pedig, akit fiai termékenyitenek meg: *a föld.* A föld-istenségből lett Jokaste, a mondabeli thébai királynő, Oedipus hitvese, özvegye annak a Laiosnak, akitől fia, Oedipus született, ki megölte apját s nőül vette anyját.

Két mitosz alakult egy mondává, összesürüsödött egy családba Jokaste és Oedipus. Igy alakult ki a hátborzongató monda, amelyből Sophokles kiolvasztotta a tragédia arányát.

Mitosz korában mennyire érthető és mennyire természetes volt az uj év és a föld „végzete". Az emberi világba átültetett monda már borzalmas és riasztó, a mai léleknek idegen. Ha elfelejtjük a mitikus ősforrást, sohasem fogjuk megérteni, miért kárhoztatják isteni jóslatok oly gyötrelmes sorsra a thébai királyt s miért olyan kegyetlen és könyörtelen a „végzet", az istenek akarata.

A legnagyobb indulatok félelmes erőkkel terhes tragédiája mögött ott kell éreznünk *a hitregében gyökerező görög szellemet*, másképp Sophokles remeke szinte megközelithetetlen. Mennél „emberibben" tolmácsoljuk ezt a tragédiát, annál erősebben hatnak benne a visszataszitó borzalmasságu elemek, annál jobban távolodik a fenségességtől. Holott *Sophokles* és a *fenség* elválaszthatatlan. Az Oedipus király tehát az a görög dráma, amelyhez a legerősebben hozzátartozik *a kothurnus szelleme, a magasbaszökő oszlop égremutató egyenessége, a hellén lélek „szoborvilága", az ünnepi méltóság, a hétköznaptól elvonatkozó tragikus emelkedettség.*

2.

A Nemzeti Szinház felujitásán ezekből a követelményekből csak *Babits* Mihály forditása ad eleget. Az előadás értelme és eredménye, hogy ez a forditás elhangzik végre a szinpadon. Sophoklest érzékeltető babitsi nyelv zuhog, fénylik, árad a nézőtérre. Filológiailag pontos, hatásos, gazdag, tömör, dus kifejezésekkel ékes, váratlan jelzőkkel ránkdöbbenő, költői szárnyu forditás Babits remeke.

Ez a forditás köti össze az este két darabját, egyébként nem sok szól a mellett, hogy egy estén kerüljön szinre az *Oedipus király* és az *Oedipus Kolonosban*. Mindegyik másmás sophoklesi trilógiához tartozik s Sophokles egyébként is csak szellemükben, de nem cselekményükben összefüggő trilógiákat irt. Az első darab harmincéves kora körül készült, a másodikat kilenevenéves korához közel irta. Más-más Oedipus szerepel bennük, a két darab között egy emberöltő telik el. Kreon az elsőben rokonszenves, nemes, a másodikban kemény, számító, igazságtalan. Az *Oedipus király* az igazi, nagyivü tragédia, a második darab inkább misztérium. Az első a mai szinpadon is örök remekmü, gazdag játéklehetőségekkel, feszültséggel, folyamatos cselekménnyel. A másik ma már inkább olvasnivaló. A szinház igyekezett, hogy lehetőleg összekapcsolja a két darabot. Ebből az erőszakolt összehangolásból több hangulatveszteség származik, mint szinpadi eredmény.

Erősen megröviditett formában kell játszani az *Oedipus királyt*, hogy a második darabra idő maradjon. A röviditések hiányérzést keltenek abban, aki jól ismeri a tragédiát. A végét is megváltoztatták: Kreon a kisgyermek — Antigoné vezetésével utnakinditja Oedipust. A második darabban viszont a király elmondja, hogy felcseperedő, hatalomra vágyó fiai üzték el apjukat. Nem értjük hát, mire szolgált az első darab végének megváltoztatása? Feleslegesnek éreztük a második darab előtt elhangzó prológust is. A második darabban pedig szivesebben láttuk volna a drámailag nem feltétlenül szükséges Polyneikes-részlet kihagyását, mint a hires ének elmaradását a tragédia elejéről, amelynek irodalomhistoriai érdekessége is van. Ezt mutatta be Sophokles a bíráknak, bizonyitékul elméje mellett, amikor fia, Iophon gyámság alá akarta helyeztetni megöregedett apját. A birák elragadtatással hallgatták meg a gyönyörü verset és Iophon kivánságát visszautasitották. Ha végre előadásra került az alig-alig játszott *Oedipus Kolonosban*, ezt a részletet is szerettük volna hallani.

3.

Németh Antal dr. rendezésének, különösen az első darabban, jól érvényesülő határozott alaphangja van. Látomás él a rendezőben a tragédiáról s ezt érezzük is. Kevés mozgású együttesében meglátjuk a nagyvonaluságot és a tragikum lehellete megcsap. A második darab misztérium-jellegét azonban tulzott eszközök szolgálják. Kvartetté alakul a négy polgár zenésitett szózata s később az emelgetett botokkal ide-oda csoportosuló kórus mozgásának táncjellege erősebb a kelleténél. Fölösen sok muzsika *melodramatikussá* zenésiti a hangulatot s zavarja a tiszta érthetőséget. Tudjuk, a görög drámához stilusosan illeszkedik a kar s nem hiba, ha énekelnek egyes részleteket. De itt *gregorián-jellegü* zene és ének szól s ez görög drámában visszásan hat. Örömmel láttuk és hallottuk viszont a játék és a versmondás gondos kidolgozottságát, még a kisebb szereplőknek is emelkedett beszédmodorát. Ezért *Apáthy* Imre játékmesteri munkáját elismerés illeti.

4.

Horváth János szinpadképei éppen azt a hellén „szoborvilág"-jelleget nélkülözik, amit fentebb emlitettünk. Barokkos, kicsinyitett, kasirozott fák törpülnek a szinpadon. A palota hátrahökölő, dőlött oszlopaival éppen azt nem adja meg, ami a magasbaszökő görög oszlop szerepe a szinen, hogy az *előtte álló alakot felnagyitsa, szinte folytassa, nagyarányuvá, monumentálissá emelje.* Szépen világitott, szines kép az Oedipus szinpada, de pittoreszk, festményszerü, nem görög. A második darab, a sophoklesi versek szerint vonzó, üde tájon játszódik, madárdalos, borostyános, dus szépségü, krétasziklákkal diszes földön, amely csupa emelkedett hanglat és szépség. A szinpad pedig, amely elénk tárul, kopár, hangulattalan, szinte lappföldien rideg. Tudjuk, hogy a kolonosi liget mai fényképei elég siváran hatnak. De a szinpadon elsősorban a sophoklesi sorok igaza fontos. *A versekkel egybehangzó szinpadot kell teremteni, hogy elfogja az embert a misztérium, az istenek közelségének megsejtése, a csoda borzongása.* Ha mást mond a sophoklesi vers és mást a szinpad, amelyen elhangzik, az előadás képzőmüvészeti elemei épp olyan ellentétbe kerülnek a hangulattal, mint a tultengő zene. Végeredményben gátolják a tragikai emelkedettség kifejlődését, amit pedig a rendező munkája, a jelmezek szépsége (Nagyajtay Teréz tervei) és a szinészek játéka nagyrészt helyes uton szolgál.

Vá'asz egy Fai'oni maestrohoz intézett levélre

Az *Ujság* multvasárnapi számában megjelent *Failoni-cikk* kitünőségének egyik jele az a feltünés is, amit megjelenése keltett. Bár a cikknek semmi polemizáló jellege nem volt, mégis akadtak, akik érdemesnek tartották kezükbe venni a tollat, hogy megirják hozzászólásukat a tartalmas irásban felvetett problémához. Igy többek közt Róbert Pál dr. kitünő stilusu és magasszinvonalu levelet intézett a Maestrohoz, elmondva benne önkéntelen ellenvetéseit a csodált cikkben foglaltakkal szemben — amely ellenvetésekre magamnak is volna néhány ellenvetnivalóm —, társulva vele Failoni és Wagner csodálatában és kifejezve személye iránt érzett nagyrabecsülésemet.

Róbert dr. meg akarja védeni Carment, illetve Don Josét Failoni ama kijelentésével szemben, amely szerint „Csak ostobák és elfajzottak szeretnek bele egy Carmenbe!" és hogy „az igazi férfi kiadja az utját." Ezt meg is teszi, de ha mélyebben nézünk a kérdésbe, a felhozott érvek éppen nem védik Don Josét. Engedtessék meg, hogy idézzek *Ortega y Gasset* a szerelemről szóló kitünő tanulmányából, amely szerint: nincs „rangon aluli szerelem". „Az élet bizonyos helyzeteiben és pillanataiban az emberi lény szinte észrevétlenül elárulja jórészét végső miként-alkotottságának, igazi jellemének. E helyzetek egyike a szerelem. Kedvese kiválasztásával a férfi a szerelmese kiválasztásával a nő felfedi lelke legtitkosabb mélységeit. ... Itt bizonyára egy vélt tapasztalást fognak ellenem vetni: azt tudniillik, hogy egy asszonynak, kit eddig kiváló jellemnek ismertünk, nemritkán ostoba és közönséges férfi tetszik. Attól félek, hogy akik igy itélnek, szinte kivétel nélkül valami optikai csalódás áldozatai: kissé távolról szemlélik a dolgokat, a szerelem pedig a legfinomabb szövetu kelme, mely csak közvetlen közelről látható jól. A valódi s a hamis szerelemnek, messziről tekintve, azonosak a megnyilatkozási formái. De tegyük fel, hogy valódi szerelemmel van dolgunk; miként vélekedjünk ez esetben? Kétféleképpen: vagy hogy a férfi valójában értékesebb, vagy hogy az asszony értéktelenebb, mint képzeltük." — Van egy magyar közmondás is erre vonatkozóan a zsákról és annak foltjáról. A konkrét példákra vonatkozóan Frau von Steint, Goethe nagy és hosszantartó szerelmének tárgyát méltónak találhatjuk a költő — de nem az emberóriáshoz — többi szerelmei inkább epizódok.

Carmen az operában a démoni nőt jelenti. Micaelával, a tiszta női eszménnyel szemben. Nem tudok elképzelni normális ember számára igazi, hosszantartó szerelmet egy démonnal. Az igazi szerelem nem hal el nem is változik gyülöletté fokozatosan egymás mindjobbani megismerése arányában, — holott ez a démoni, erősen érzéki és majdnem csak érzéki szerelemnél okvetlenül bekövetkezik. Carmenben, mint minden démonban, van bizonyos foku perverzitás és pikantéria. Nemcsak ez van benne, mert Carmen valóban nem kokott, sokkal több ennél, — de ez a vonás az, amely felkelti az első látásra a figyelmet s ez is teszi rövidesen csömörletessé. Nem hiszem, hogy szerelemnek lehetne nevezni azt a pillanatnyi fellobbanást, amit irányában a férfi érez — s ha valóban szerelem, akkor a férfi az a Don José, akit Failoni emlit.

Hogy Carmen romlott-e? Nem tudom annak érezni, bár önző, sőt, kegyetlen is, cinikus és állhatatlan, — de a maga módján, az ő társadalmának felfogása szerint nem gonosz és nem romlott" — mondja *Róbert* dr. De azért, mert egy romlott társadalom nem nyilvánitja Carment romlottnak, valóban nem romlott?

A másik kérdés, amelyre kitérni óhajtanék, a müvészember problémája. Én Róbert dr. véleményében — amint ő maga mondja is — a laikus véleményét vélem felfedezni. *Failoni* maestro tudja, hogy a legnagyobb dolog a világon: *nagy embernek* lenni. És amikor azt mondja, hogy Bizet nagyobb müvész, mint ember, akkor a müvészete alatt bizonyára mesterségbeli tudását és zenei tehetségét érti. A müvész és ember közötti viszony hasonló a test és lélek viszonyához annyiban, hogy éppen ugy nem választható el egymástól, mint az élő hustól a lélek. Aki valaha is próbált egy zenedarabot interpretálni, az tudhatja, hogy mély emberi átélés nélkül igazi müvészi produkciót nyujtani nem képes s azért a tökéletes müvésznek tökéletes embernek is kell lennie ...

Hozzászólásommal távolról sem akarom Failoni Sergio karnagy urat megvédeni. Erre néki egyáltalán nincs szüksége. De nem akar támadás sem lenni Róbert Pál dr. cikke ellen, hanem csupán egyéni vélemény, amelyik lehet téves és ezt hangoztatni is kivánom. Egyedül a hozzászólásban emlitett kérdés iránti érdeklődésem késztetett soraim megirására.

Az *Ujság* régi hive:

Székely Antal (Kaposvár)

Nietzsche és a Carmen

— Hozzászólás Failoni Sergio cikkéhez —

Tekintetes Szerkesztőség!

A Nietzsche—Wagner ellentétnek olaszosan lobogó temperamentumu és kiélezett szembeállitása — a más hozzászólóktól közreadott okokon felül — azért is eltulozza a lényeget, mert *Nietzsche* a wagneri oeuvre-ben bizonyos fokig a maga prófétai világszemléletének megvalósulását látta mindvégig, mint ahogy *Wagner* sem tagadta és nem is tagadhatta volna a filozófus rendkivüli hatását munkásságára. *Rienzi, Tannhäuser, Sigfried, Tristan, Lohengrin*, az exotikus-mythikusba ojtott *Parsifal*, sőt még a földön járó *Wotan* is nemcsak tragikus hősök, de a szó valódi értelmében „Übermensch"-ek. Sőt: a wagneri drámák kifejezetten férfi-drámák, önmagukban tragikus férfijellemek kivetitése különböző sikokra, ahol a nő a végzetszerüségnek nem megszemélyesitője, inkább eszköze csak a cselekményben.

A Prosper Mérimée-féle drámában viszont — mint a Maestro is érzi —, a cigánylány alakja az, melynek tragikuma mellett a Don José-é szinte eltörpül: de ideálja ez nem lehetett Nietzschenek, még annak a Nietzschenek sem, aki Wagnertől később — nem biztos, mi okból — elfordult, mert a nietzschei oeuvre is elvitathatatlanul, mondhatni kizárólagosan férfias. Ugyanilyen megkülönböztetést lehet és kell tenni — *mutatis mutandis* — a Carmen franciásan spanyol muzsikája tekintetében is, mely — ha más iskola rendszerében fogant is — a wagneri zene tartalmi mélységeit és kifejező erejének magaslatait csak megközeliteni tudja, elérni nem.

Kiváló tisztelettel

Falvay Alfréd dr. (Budapest)

KÖZELLÁTÁSI TUDNIVALÓK

Három husjegyet váltanak be

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy Budapesten és közellátási szempontból a fővároshoz tartozó 24 város és község területén kiadott husjegyek április 29-étől érvényes szelvényei közül a „B. 22" és „B. 23" szelvényekre marha-, borju-, vagy lóhust, vagy bármely husféleségből készült kolbászárut, a „B. 24" számu szelvényre pedig lóhust, vagy lóhusból készült kolbászárut lehet kiszolgáltatni.

Az „A. 21" és „B. 25" számu szelvények nem válthatók be.

ÉRDEKESSÉGEK FURCSASÁGOK,

Külföldi ujságirók klubja Zágrábban. *(Zágráb)* A horvát külügyi hivatal klubot rendezett be a zágrábi külföldi ujságirók részére. A fényes megnyitási ünnepség szerdán zajlott le. Németországból, Olaszországból, Magyarországból, Bulgáriából és Szlovákiából küldöttségek érkeztek a horvát fővárosba, amelyek az illető országok sajtóügyi hatóságait és sajtókamaráit képviselik. Az uj sajtóklub helyiségeiben a megnyitás után kiállitásban ismertetik a horvát sajtót.

*

A Caudillo aranybányát kapott ajándékba. *(Madrid)* A spanyolországi Gata hegységben, Caceres közelében egy aranymosó rendkivül gazdag aranybányát fedezett fel. Először a hegyből eredő folyócskából aranyat mosolt, majd egy napon a folyó forrásvidékén igen gazdag aranytaltalmu kvarcréteget fedezett fel. A kihivott szakértők elbámultak a közel rendkivül nagy aranytartalmán és rögtön ajánlatot tettek a munkásnak, hogy tőkéjükkel hozzájárulnak a bánya kiaknázásához. A munkás azonban igy válaszolt: „Ez az arany Spanyolországé és ezennel a Caudillónak ajándékozom." Az aranybányát a Caudilloról nevezték el és meg is kezdték kiaknázását.

Havonta hat—nyolcezer pengőt keresett a kisemberek szélhámosa

Az utóbbi időben tömegesen érkeztek feljelentések a főkapitányságra egy középkoru jólöltözött férfi ellen, aki azzal a trükkel, hogy olcsón tudna szállitani munkaruhát, a kisemberek seregét kárositotta meg, főképen munkásokat, egyszerü iparosembereket. Néhány károsultnak megmutatták a bünügyi nyilvántartó fényképgyüjteményét és a hirhedt csalókról készitett jólsikerült felvételek egyikében a megkárositott emberek felismerték szélhámosukat, *Bossányi* Aladár fotografiájában. Bossányi Aladár 56 éves rovottmultu ügynök 1930 óta huszszor volt büntetve és gyakori lakója volt a különböző fegyintézeteknek. A feljelentésekből kiderül, hogy a szélhámos nyomtatványokat nyomatott, bélyegzőket készitett, sőt arcképes igazolványokat is felmutatott, melyekkel nem létező munkásruhaüzemek tisztviselőjeként igazolta magát. *Alba, Zenith, Favorit* és *Habitus* hangzatos elnevezésü, de nem létező munkásruhaüzemek nevében követte el csalásait. A biztosfellépésü férfi, hogy jobban bizalmába férközzön áldozatainak, sehol nem vett fel tiz munkásruhánál nagyobb megrendeléseket, fontoskodva azt mondta, hogy *a textilkorlátozás miatt nincs módjában nagyobb rendelések leszállitását biztositani. Az áldozatok egynémelyike valósággal könyörgött a szélhámosnak nagyobb tétel szállitásáért*, de hiába. *Bossányi* hallani sem akart tiz munkásruhánál nagyobb rendelésről. A rendelésekre természetesen előlegeket vett fel, amelyekről nyugtát is adott, de persze *hamis nyugtával dicsérte a jóforgalmu napot!* Mert igen jó forgalmat csinált. Voltak napok, amikor 400—500 pengőt is megkeresett, de a *leggyengébb forgalom esetén is 150—200 pengő volt a napi keresete.* A visszacsatolt országrészek városaiban csinálta a legjobb üzleteket.

A szélhámos érdekes körülmények között került rendőrkézre. *Szilágyi* Géza detektiv, aki már régebbi ügyeiből ismerte Bossányit, megtudta, hogy a szélhámos husvétkor látogatóba készül különváltan élő feleségéhez, aki a Vágóhid-utcában lakik. A detektiv lesbenállt a ház előtt és husvét hétfőjén sikerült lefülelnie a szélhámost, aki locsolni ment különélő feleségéhez. Bossányi kinos meglepetéssel fogadta, hogy felesége lakása előtt detektivet talált, de nem is próbált tagadni, beismerte a szélhámosságokat. Rendőrségi kihallgatása során notesz került elő zsebéből, amelyben pontosan fel voltak jegyezve ügyfelei. Vallomása szerint *havonta 5—6 ezer pengőt keresett, de voltak hónapok, amikor többet is.* Több, mint százezer pengőt csalt össze ily módon, de a pénz javarészét elköltötte, mert igen költekező életmódot folytatott, *valósággal szórta a pénzt.* A főkapitányság kéri mindazokat, akik még nem tettek panaszt megkárositójuk ellen, jelentkezzenek a főkapitányság II. emelet 187. számu szobájában *Gántay* Béla dr. rendőrkapitánynál.

KÖNYVESPOLC

A Stradivari diszkiadása. *Szántó* Györgynek, az első világháboruban szemevilágát vesztett kitünő irónak nagysikerü regénye, a *Stradivari* diszkiadásban jelent meg. A diszkiadást két dátum tette aktuálissá: *Szántó* György huszesztendős irói jubileuma és a *Stradivari* megjelenésének tizesztendős évfordulója. Az izlésesen kiállitott könyv boritólapját H. *László* Éva tervezte.

Bónyi Adorján: Kis kocsi — nagy kocsi. A kis kocsi, nagy kocsi regénye romantikus történet. *Bónyi* Adorján regényének hőse két autó, egy hatalmas, müremekszámba menő angol Selfridge-kocsi, meg egy kis autó, amiről tulajdonosa se mondhat mást, mint hogy hüséges kis tragacs. Persze az autók nem önállóan szaladgálnak. Tartozik hozzájuk egy jóképü ifju és egy, a nagyszerü angol kocsihoz méltó pompás leány. Az ő találkozásuk, megismerkedésük története a regény magva. A két autó körül ott kavarog a két világháboru közötti színes, nagyvárosi élet. Pesti diáktanya, balatoni szálló, vidéki kuria előtt állnak néha együtt, máskor külön-külön a kis kocsi, meg a nagy kocsi. Mindenhol történik valami, mindenhol tovább bonyolódik a két autónak és gazdájának története. Bónyi Adorján regényének van problémája, vannak epizódjai, de legtöbbször szivből mosolygunk olvasás közben, amiért a ma tépett idegü embere nem lehet eléggé hálás a rokonszenves irónak.

Sirató Károly: Kiállás. Sirató Károly már a huszas évek közepén feltünt merész és egyéni izü mondanivalóval és egészen uj utakon haladó formamüvészetével. Különösen a „Papirember" cimü kötete keltett kivételes feltünést, sokan már egy uj izmus megteremtőjeként üdvözölték mint a „villányversek" szerzőjét. Hosszu hallgatás után *Sirató* Károly a közelmultban adta közre esztendők alatt összegyüjtött költői termését. A költő szemléletének ujszerüsége, formájának különcsége lehiggadt, megérett. Különálló szint jelent modern költészetünkben, amelyre a népi irány hatásosan nyomta reá bélyegét. *Sirató* mondanivalója sokrétü, olyan érzéseket és képzeteket hoz közel az olvasóhoz — gondolatvilága annyira felöleli a mai embernek szinte természetfeletti kivágyódását a gépesitett kor technikai kohójából —, hogy számosan kozmopolita szemléletet tulajdonitanak költészetének. Pedig ez a költészet az általános emberi vonásokon keresztül kutatja, éli és szemléli mindazt, ami a magyar tájban elmezhetetlenül magyar és vitathatatlanul európai. *(r.)*

Guy des Cars: A névtelen tiszt cimü regénye megrázó beszámoló egy valóban névtelen tisztről, akit — mint százezernyi mást — 1939-ben felszólitottak valamire, amiről hallani se akart... a háborura és harcolt 1940 juniusáig, mig parancsot nem kapott a harc, a háboru befejezésére. A névtelen tiszt egyike a számtalan tartalékos tiszteknek, akik egyik napról a másikra eleget tettek a bevonulási parancsnak. Megkapóan irja le az iró, ahogy ez a „Névtelen tiszt" ide-oda sodródik az Ardennektől a Saar vidékére, onnan Ailettehöz, megint a Sommehoz és tovább a Marnehoz ..., ahol a fegyverszüneti parancs utóléri.

John Van Druten: Rivaldafény. A színház az az intézmény, amely a legjobban tudja foglalkoztatni az emberek érdeklődését. A nagyközönség mindig bizonyos egzotikumot lát a színház életében, a színészeket és a színházhoz tartozó többi embereket a nyilvánosság rivaldafényében látja. Illuziókat táplál irántuk, legendákat képzel el róluk, mindenesetre a mai középosztály társas érintkezéseiben leggyakoribb és legtöbbet tárgyalt dolgok egyike a színház, szindarabirók ügyeinek megbeszélése. Ezt az érdeklődést ragadta meg Van Druten, a kivételes tehetségü angol regényiró, *A rivaldafény* cimü regényében szinte monumentális teljességgel állitja az olvasó szeme elé a színház életét, a színészek többé-kevésbbé abnormális alakjait. Az igazgatói és rendezői irodákban lefolyó bonyodalmakat, mindazt, ami a színház levegőjének egzotikumát és érdekességét adja. Az angol iró szinte kézenfogja az olvasót, bevezeti ezekbe a rejtelmesnek tartott zugokba, megmutatja neki, mint valami kaleidoszkópban, azokat az alakokat, cselszövényeket, intrikákat, amelyek közben a színház élete lebonyolódik.

Földi (Feldheim) Márton MÁV. főintéző és neje, Bühm Margit, öccse László és menyasszonya, Kohn Böske tudatják, hogy szeretett fiuk,

TIVADAR

életének 23-ik évében, szeretteitől távol, 1943 február 27-én életét vesztette.

Somogyi Dezső úgy a maga, mint gyermekei: dr. Somogyi Pál, Erzsi és Piroska és menye Zsuzsa, valamint a megboldogult testvérei: Aladár, Teri, Etel, Tivadar Margit fájdalomtól poríg sujtva jelentik, hogy a leghüségesebb, legjobb feleség, legönfeláldozóbb Anya, a testvéri Szeretet mintaképe,

Somogyi Dezsőné

sz. Weisz Jolán

63 éves korában rövid betegség után elhunyt. Temetése f. hó 29-én 3/4 12 órakor lesz a rákoskeresztúri uj köztemetőben.

Gyászolják még nagynénjei, nagybátyjai, sógorai, sógornői és mindenki, aki ismerte és szerette.

Keresiet - Kinálat

Bevonulóknak
VIHARKABÁT, HÁTIZSÁK, KENYÉRZSÁK stb.
Molnár Gyula
Károly-krt 3/c. Saroküzlet. T. 427-575

Bármit elad ruhát, cipőt, fehér- és ágynemüt, függönyt, szőnyeget stb., legmagasabb árakat fizetem. Tel. 144-895 Löwy J.-né, Visy Imre-utca 4.

Fürdőruha
modellek, mürostmentes és hozott anyagból is. Füzők és melltartók
Dóra füzőszalón
IV., Régiposta-u. 7/9. I. emelet.

Hivjon! Jöjjön!
Veszek szenzációs áron férfiruhát, női ruhát, fehérneműt, bútort, zongorát, szőnyeget. T.: 427-122. Erzsébet-krt. 32. Gerstl G. *Hivásra jövök.*

FESTMÉNYEKET minden fajtát magas árban veszek. Értesitést kérek, ki festette és hol nézhető meg. Winkler ker. Tisza Kálmán-tér hat. II. em. huszonhat

Sürgősen eladó
2 tükrös szekrény, iróasztal, antik sublód, székek, szőnyeg, gramofon. Erzsébet-krt 32 földszint 3.

Bőrtalpu 40-es antilop női cipő
bőrtalpu, kifogástalan, 36-os, magasszáru fiu- vagy leánycipő, valamint férfiöltöny eladó, ugyanott angol nőiszabósághoz külföldi vasmelegitő, valamint a többi felszerelések privátnak eladók. Nádor-u. 2. VI. 1

Márkás festmények
Tölgyessy Arthur, Glatter Gyula, Dudits, Romek, Szüle Péter, Neogrády, Vidovszky-Váry, Juszkó, Náray, Fried, Polczer, Udvary, Hermann, Komáromi-Kacz, Kövér Gyula, Gergely Heinzné Deák Adrienn, Heller Andorné, Geiger, Kárpáthy, Gyügyei Nagy Zsigmond, Szepessi, Kuszka Kotász, Csillag, Pálmagy, Vaszary János és sok értékes festmények nagyon olcsón eladók. Winkler ker., VIII., Tisza Kálmán-tér hat, II. emelet huszonhat.

Nem log unatkozni
ha beiratkozik
Ujság könyvtárába

A TEJESKÁVÉ

tehát visszatért a kávéház márványasztalára. Vidám hir és jó jel. Egy kis öröm és remény, hogy ezt az előfutárt jobb örömök sora fogja követni. Hajlandók vagyunk ezt a csekélységet a gyógyulás becses tünetének tekinteni. Az ember ugyanis mindig bolonditja magát és kicsiny jelenségeket hajlandó nagy előjeleknek tekinteni. Igy e tavaszi reggelen is munka előtt megerősitvén magát a rég nélkülözött folyadékkal, ábrándoknak és érzelgéseknek dobja oda magát. Ime, gondolja, ez a csésze kávé az első fecske, valami, ami javulás és kellemes, valami a régi teljes és bő világból. A békéből. A tejeskávét már csak egy lépés választja el a haboskávétól. És ez már igazán a teljes, tökéletes béke. Az ujra visszatért első tejeskávé mellett nemcsak a gyomor lesz izgatott, a barna ital jószagu gőzétől, hanem a lélek is, a fantázia is. És bár a józan ész fékezni igyekszik ezeket a felelőtlen elemeket, azok csak megszövik a maguk szép szivárványát. A tejeskávé az egészség tünete és ha az egészség egyszer kezdi legyürni a betegséget, akkor végül teljesen le is teperi és egy szép napon odajutunk, hogy este bemegyünk egy henteshez, kérünk huszért töpörtyüt, kettőért uborkát, négyért kenyeret, de ami a legnagyobb hecc, mindezt meg is kapjuk s csomagunkkal hazarohanunk és 26-ért királyian megvacsorázunk. Próbálja akkor valaki azt mondani, hogy ez nem a teljes, tökéletes béke. Merje azt mondani, ha meri. Igen, ilyen ábrándok lebegnek ki a kávéscsészéből a forró kávé gőzén. Az ilyesmitől jól kezdődik az ember reggele és felpezsdülve, felvillanyozva, frissen megy a munkájához és az éppenséggel nem mindegy, hogy milyen hangulatban végzi az ember a dolgát. A most folyó történelmi dráma szereplőinek — hiszen mindnyájan, a földnek mind a két és félmilliárd lakója szereplője a nagy szinmünek —, igazán nem mindegy, hogy milyen lélek kormányozza cselekedeteit. A lélek pedig, mint egy örök gyerek, szeret játszani a neki való játékszerekkel. És ez a tejeskávédolog is ilyen játékszer, amelylyel egy-két percig édesen eljátszadozik. Felfujja, eltulozza jelentőségét, nagy következtetéseket füz a szerény eseményhez s egy ilyen csésze tejeskávénak jobban örül a lélek, mint a gyomor, melynek pedig inkább a mesterségébe vág az a párolgó lötty a vastag csészében, itt, az ifju napsugártól elárasztott kávéházban. Az ember agyában is — a lelkihatással párhuzamosan — kezd feltápászkodni az emlékezés. Előbb homályosan, aztán mind erőteljesebb körvonalakkal merül fel az elmerült világból a mindennapi epizód, a kávérendelés, és a kávézás szertartása, az övé és körülötte a többi emberé. Felmerül emlékezetünkben, amint régen tudálékosan és pedánsan magyaráz ták a pincérnek, hogy a konyhában milyen arányban vegyitsék a feketekávét és a tejet hogy milyen legyen a kávé hőfoka, föllel, habbal, vagy megszürve kivánják-e, pohárban vagy csészében, talpas pohárban, vagy vizespohárban tegyék-e asztalára? Mert az izlés igen sokféle, az emberek bolondériája végtelen. A visszatért tejeskávét szürcsölve mindez és még sok minden átszalad az ember fején és felruházza a szerény eseményt olyan jelentőséggel, ami azt bizony nem illeti meg.

Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter elutazott Szófiából

Zsindely Ferenc kereskedelmi minisztert kedden délelőtt *Borisz* bolgár király magánkihallgatáson fogadta. Kedden délben *Filov* bolgár miniszterelnök diszebédet adott a kereskedelmi miniszter tiszteletére, délután *Jungerth-Arnóthy* Mihály magyar követnél fogadtatás volt, amelynek során *Zsindely* Ferenc miniszter hosszasan nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. Ismertette azt a mély benyomást, amelyet Borisz cárnál lefolyt kihallgatása reá gyakorolt és beszélt arról a barátságról, amely a két nemzet között a jelenlegi háboruban vállalt sorsközösségen keresztül ujabb kifejezésre jut.

A kereskedelmi miniszter este ünnepélyes bucsuztatás után elutazott Szófiából. Elutazása után táviratot küldött *Filov* bolgár miniszterelnöknek és *Zahariev* kereskedelmi miniszternek. A táviratokban meleg szavakkal mondott köszönetet a vendégszeretetért.

Megkezdődik a belpolitikai élet

A belpolitikai élet a husvéti szünet után ujból megkezdődik. Csütörtökön ülést tart a képviselőház, amelynek napirendjén kisebb jelentőségü javaslatok szerepelnek, de politikai körökben ugy tudják, hogy a kormány rövidesen néhány fontosabb javaslatot terjeszt a Ház elé.

Ugyancsak csütörtökön este klubnap lesz a MÉP-ben, ahol megjelenik *Kállay* Miklós miniszterelnök és a kormány több tagja is. A MÉP debreceni és hajduvármegyei szervezete május 9-én, vasárnap nagyválasztmányi ülést tart, amelyen *Lukács* Béla tárcanélküli miniszter, országos pártelnök is beszédet mond.

A kormány tagjai *Kállay* Miklós miniszterelnök elnöklésével szerdán délután megtartották a rendes heti minisztertanácsot.

Magyar honos volt jugoszláv hadifoglyok hazaszállitása Németországból

Illetékes hely megállapitása szerint mind sürübben fordulnak *ismételt* kérelemmel a hatóságokhoz német hadifogságban lévő magyar honossá vált jugoszláv hadifoglyoknak hozzátartozói a hadifogoly hazabocsátása iránt. Az *ismételt* kérelmezés, akár közvetlenül az érdekelt hozzátartozók részéről, akár ügyvéd utján is, teljesen céltalan. Ezzel az ismételt kérelmezéssel a kérelmezők csak a hatóságok munkáját hiábavaló mérvben szaporitják, mert már az első kérelem alapján a kérelem nyilvántartásbavétele és teljesitésének a német katonai hatóságoknál való állandó szorgalmazása megtörténik. Legfeljebb csak olyan kérelem előterjesztése indokolt, amelyben még hazabocsátani nem kért hadifogoly hazabocsátását kérik. Ilyen kérelem levelezőlapon is előterjeszthető a pontos személyi adatok (a kérelmező neve és lakcime, a volt jugoszláv hadifogoly neve, rendfokozata, polgári foglalkozása, születési helye és ideje, vallása, nemzetisége, magyarországi lakhelye, fogolytáborának megjelölése és hadifogoly-száma) feltüntetése mellett. A bejelentést a H. M. 21. osztályához (Budapest, V., Juhász Andor-utca 9. szám) kell cimezni.

A hadifoglyoknak kiválogatása, a német katonai hatóságoktól a hazabocsátás igénylése és a kiadottak hazaszállitása már másfél éve folyamatban van; eddig már több mint tizezer személy került vissza otthonába.

Az összes figyelembejövők hazaszállitására magyar részről minden megtörténik, s cél a hazaszállitások mielőbbi teljes befejezése; erre azonban a hatóságokon kivülálló akadályok miatt rövid időn belül számitani még nem lehet. Természetesen egyes olyan személyeknek, akiket a német hatóságok megbizhatatlannak tartanak, hazaszállitása nem várható s nem jár még eredménnyel a volt hivatásos tisztek és altisztek hazabocsátásának kérelmezése sem.

W. RICHTER történelmi regénye

II. Lajos és Wagner Richard

A tragikus sorsu, művészbarát bajor király életének regénye. 325 oldal, 16 képmelléklettel.
Ára füzve 10.40, kötve 12.80.

Kapható minden könyves boltban és Ibusz-pavilonban

Ünnepi Zrinyi-est és a „Zrinyi-jutalmak" kiadása

Nagyjelentőségü ünnepség lesz május 1-én, szombaton este ½7 órakor a budapesti Vitézi Rendházban. Zrinyi Miklós hadvezérköltő születésnapján a Vitézi Rend Zrinyi Csoportja ünnepi esten emlékezik vezérlő eszményképének halhatatlan életmüvére. Ez alkalommal kerülnek kiosztásra az 1942. évi „Zrinyi-jutalmak", amelyeket a honvédelem érdekeit legjobban előmozditó szellemi alkotások szerzőinek a magyar királyi honvéd vezérkar főnökével egyetértésben a magyar királyi honvédelmi miniszter tüzött ki és személyesen fog kiosztani.

A Zrinyi-estén vitéz *Igmándy-Hegyessy* Géza ny. testőraltábornagy, örökös felsőházi tag, ügyvezető vitézi törzskapitány mond üdvözlő megnyitót. Vitéz kisbarnaki *Farkas* Ferenc altábornagy, a Ludovika Akadémia parancsnoka *„Az örökifju Zrinyi* cimmel ünnepi előadást tart. *Tasnádi Nagy* András, a képviselőház, valamint az Országos Irodalmi és Müvészeti Tanács elnöke tájékoztatást ad a Zrinyi Csoport Állandó Biráló Bizottsága 1942. és 1943 évi munkájáról. Vitéz *Nagybaczoni Nagy* Vilmos vezérezredes, honvédelmi miniszter kiosztja az 1942. évi Zrinyi-jutalmakat.

Magyarország a finn sajtó husvéti számaiban

Helsinkiből jelentik: A Magyarországon járt finn ujságirók lapjaik husvéti számában megkezdték beszámolóik közlését. Az egészoldalas cikkeket sok fénykép disziti.

Az *Uusi Suomi* cikkirója részletesen beszámol a finn vendégek fogadásáról a királyi várban. A fogadás alatt *Horthy* Miklós kormányzó olyan gondolatokat adott elő — irja —, amelyekből mélységes élettapasztalat, felelősségérzet, valamint az a szilárd hit csendült ki, hogy az igazságnak érvényesülnie kell mindkét nemzet számára.

A *Helsingin Sanomat* a többi között ezeket irja:

„Magyarország részvétele a Szovjet elleni háboruban természetes következménye az állam bolsevistaellenes keresztény jellegének. A keresztény Magyarország egész történelme alatt őrt állt kelet és nyugat határán. A kis-entente által körülvett, trianoni békében megcsonkitott Magyarország a reviziós törekvések egyedüli lehetőségét a tengelyhez való csatlakozásában látta. Abból azonban, hogy Magyarország kis állam és törekvései a Duna völgyére szoritkoznak, önként következik, hogy részesedése a nagyhatalmak háborujában korlátolt. Magyarország a tengely tagjaként is nagy gondot fordit a semleges országokkal fenntartott kapcsolatok fejlesztésére, nyilvánvalóan nem minden visszhang nélkül.

Szépanyám

Bemutató a Nemzeti Szinházban

A Nemzeti Szinház szerdán este mutatta be *Zilahy* Lajos legujabb szinpadi alkotását *„Szépanyám"* cimmel. A szinpadon ezuttal igazi költő hangja csengett és szavával fényjeleket sugározott távoli multból messzi századokba. Tanitásában pedig örök eszmék éltek: *hit, hüség, szépség, emberség, szerelem, odaadás, halál, becsület és élet.* A teljes, igazi, valódi élet. Megint egyszer — mint, sajnos, olyan ritkán — *életet* láttunk a szinpadon; élő, eleven, valóságos embereket, tévelygő vagy jószándéku, egyszerü vagy összetett jellemü férfiakat, asszonyokat. A nézőtér felett a XVIII. század viharos korszaka zugott, de a szereplők régimódi szavajárása átmosódott mai életünk hétköznapjába vagy ünnepnapjába. Goethe mondotta: *„Man sieht die Absicht und man wird verstimmt!"* — milyen gyakran, látjuk ma a szándékot, amely hajánál előráncigált jelenetekből épiti a darab ingadozó vázát —, Zilahy Lajosnál hiányzik ez a szándék. A *„Szépanyám"* épitménye kemény gránitból állott össze, még lehelletszerü jelenetei mögött is a költő ereje feszül. Vonalvezetése egyszerü, tiszta; lélektani indokolása az emberek jelleméből fakad. Néha hevesen robannak egymásnak a korszak indulatai: forrongások feszitik egymásnak a férjet és feleséget, a költőt és a monarchiát, az államférfi és egyszemélyben a szerelmes férfi szivét, a tudományt, a vallást, a békét és a háborut. Mert a *„Szépanyám"* igen sokrétü darab. Pedig meséje mégis olyan egyszerü.

*

Kismernye községben, *Zedreghy* Bálint, az orvosi és fizikai tudományok hires professzorának házában bucsuzik egymástól férj és feleség. A nagynevü orvos, akit külországba hiv kötelessége. És felesége, a szépséges *Petronella*. A bucsu rövid, a válás hosszu; másfél év mulva, kiskarácsony napjára várja vissza Petronella a férjét. Időközben már a pénz is fogytán, három kicsiny gyermek sir az anya nyakán. Az anyai örökségből maradt szőlő is idegen kézre került, *Bikkessy* Dienes, a helytartó-tanács tagja veszi meg magas áron. De a baj ritkán jár egyedül: Zedreghy Bálint levelet küld Párisból és bejelenti — *soha többé nem tér haza.* Háboru, forradalom, dögvész pusztit a világban, de Petronella mégis elhatározza magát: férje után utazik. Párisban ezenközben már az uj világ hajnalát élik. Zedreghy Bálintot is magával sodorta a vihar, eszméi megváltoztak, hitét megtagadta, családját, feleségét hütlenül hagyta. Szállóbeli lakásán egy francia kalandornővel él együtt, ahová a hosszu ut után betoppan végül a hites feleség is. A szerető bosszut esküszik. Zedreghy Bálint pedig megtagadja és kidobja Petronellát. A bünt nyomon követi büntetése: a forradalom titkosrendőrei kémkedés gyanuja miatt letartóztatják a professzort. Büntetése: *halál.* Egyetlen menekülése: ha az otthon. Magyarországon vele egyidőben letartóztatott *Zsényi* Pált, a jakobinus poétát szabadon bocsátják. Petronella másodpercig sem habozik, indul vissza Magyarországra. Bikkessy Dienes elé járul könyörögve: *mentse meg férjét.* Bikkessy tehetetlen, a császár nem ismer kegyelmet. Kétszeresen tehetetlen: — mert titokban már régen szerelmes Petronellába. Az asszony magatartása azonban — a feleségé, akit megütött, megcsufolt és kiutasitott a férje — legyőzi Bikkessyben a szerelem erejét. Zsényi Pál helyett titokban egy lázadó lator veszti fejét, Zedreghy Bálint hazatér Párisból, asszonya pedig mindent megbocsát. *Mert élni csak: szeretetben lehet ...*

*

Ezzel a mondattal végződik a darab. Ezt a mondatot testesiti meg szerepében *Bajor* Gizi, akit Ásvaynébeli alakitása óta nem láttunk uj szerepben. Ebben a mondatban nyer értelmet az élet, *„Szépanyám"* egész életfelfogása, valóban ő a *„hüség és a hit angyala"*, a rendithetetlen szikla, a család alapja. Ilyennek álmodtuk, ha néha elmerengtünk a multon, ilyen szelidnek láttuk gyermekei körében, ilyen okosnak az élet viharában, ilyen keménynek a válság perceiben. Asszonynak és embernek egyaránt. Családi arcképcsarnokokban függnek néha ilyen képek és legendájuk szájról-szájra száll a késő unokák között. *„Tudjátok* — suttogják ilyenkor az utódok —, *szépanyánk megbirkózott még a lehetetlennel is. Hite volt! — rendithetetlen hite — és ez a hit átsegitette életének minden válságán."* Ezt a hitet sugározza *Bajor* Gizi alakitása is. Szemének fáradt rezdülése világokat mozdit meg maga körül, elhaló hangjának apró sikoltása még a kősziklát is megindituná. Két keze tört mozdulata olykor utat mutat a semmi felé De aztán ujult erőre kap ez a két fáradt kéz: gesztusuk erőt ad, lendit, emel, segit: az örök anya mozdul itt az asszonyban. Müvészetére valóban csak egyetlen szó illik: *utólérhetetlen!*

*

Timár József Bikessy Dienes figuráját mintázza meg nagy erővel. Ez a kiváló müvész, akit már olyan régen mem láttunk a Nemzeti Szinház szinpadán *(és akit megjelenése pillanatában a főpróba közönsége zugó, hosszu percekig tartó tapssal fogadott),* férfiasan szinezi nehéz szerepének legkisebb mondatát is Különösen második felvonásbeli jelenetében megkapó, ahol az érett férfikor sulyos mondataival, de egy kamasz-kölyök minden zavarával sugja el Petronellának régen titkolt szerelmét. Mellette egyvonalban áll *Uray* Tivadar Zedreghy Bálint orvosprofesszor szerepében. Müvészi skálájának minden szinét felhasználja ebben az alakitásban, amely elsősorban a párisi jelenetben, később pedig visszatérése pillanatában éri el csucspontját. A *„megtért férj"* egyhangu, szürkére szinezett mondataiban, amelyek mélyén ott parázslik a lefojtott izgalom, *Uray* Tivadar müvészete valóban a legmagasabban szárnyal. De elsőrangu alakitást nyujtott mind a többi szereplő is: *Küthy* György, *Ághy* Erzsi, *Ungvári* László, *Bodnár* Jenő, *Major* Tamás (matematikaprofesszorának maszkja lélekzetelállitó látvány volt), *Lánczy* Margit, *Baksa Soós* László, *M. Iványi* Irén, *Pethes* Sándor, *Bakó* Márta és mind a többi is.

*

A *„Szépanyám"* előadását hibátlan együttes szolgálta és ez elsősorban a rendező, *Major* Tamás érdeme. Biztos kézzel fogta egybe Zilahy Lajos sokfelé ágazó szinmüvét és az ő kezenyomát éreztük még a legapróbb epizódszereplő hibátlan alakitásán is. Gondos, kiváló munkája biztositja a darab töretlen lendületét, feszültségét. Mellette még *Horváth* János dicséreteit és *Nagyajtay* P. Teréz jelmezeit illeti dicséret. Különösen a párisi diszlet keltett méltó feltünést. Zilahy Lajos legujabb munkája tehát nemcsak mondanivalójában és költői szépségével szolgálja a magyar irodalom és szinmüvészet ügyét, hanem még külsőségeiben is méltón keretezi az iró elgondolásait

Baky Marica

MOZI

Acélkoporsó

Ennek a nagyon érdekes filmnek tulajdonképpen semmi meséje sincs és mégis jobban meg fogja a nézőt figyemét, mint nem egy ügyesen kigondolt, váratlan fordulatokkal telitett történet. Ebben a filmben nem történik más, mint hogy megismerjük belőle egy amerikai tengeralattjáró hajó legénységének életét, minden örömével, szenvedésével, izgalmával, humorával és életveszélyével együtt. Mert a tengeralattjárón még békeidőben is életveszélyes a szolgálat, amint ez ezuttal is látható. A tengeralattjáró ugyanis egy hadgyakorlat alkalmával összeütközik egy páncélkolosszussal, elsüllyed és a segitségre sietö kollégák csak az utolsó pillanatban mentik ki hőseinket az acélkoporsóból.

Az ujdonság felvételei néhol meglepően szépek.

** **A Zöld frakk születése.** *Flers* és *Caillavet* írták a *Zöld frakkot*, amely véres szatirája az *Akadémia* tagjainak. *Caillavet* visszapillantásaiban elmesélte, hogy a darab ötlete tőle származott. Mint egész fiatal ember gyakran találkozott Anatole *France*-szal, aki sürün járt Caillavet édesanyjának szalonjába. *France* éles nyelvvel szokott beszélgetni a halhatatlanokról. *Caillavet*-ban felmerült ekkor az ötlet, hogy a negyven akadémikusról kellene vigjátékot irni... Sok év mulva ajánlotta szerzőtársának, *de Flersnek* az ötletet. Igy született meg a *Zöld frakk*, amely most Párisban mozivászonra is került, Elvire *Popescu* főszereplésével.

** **Uj magyar film.** A *Harmonia* filmvállalat, a „Kölcsönkért kastély", „Az én lányom nem olyan" és a „Magdát kicsapják" cimü filmek gyártója, megkezdi uj filmje felvételeit a *Hunnia Filmgyárban. Török* Rezső *„Péntek Rézi"* cimü uj regényét filmesitik meg. Az ujdonságot *Vajda* László rendező készíti, zenéjét *Sándor* Jenő dr. szerzi. A főszerepeket: *Turay* Ida, *Erdélyi* Mici, *Egry* Mária, *Vizváry* Mariska, *Medgyaszay* Vilma, *Págor* Antal, *Rajnay* Gábor, *Gózon* Gyula, *Juhász* József játsszák.

** **Biografikus filmek az előtérben.** *Amerikában* az utóbbi években mindinkább az előtérbe kerülnek olyan filmek, melyeket hires emberek életéről készitettek. Az elmult szezon legnagyobb sikerü amerikai filmje is *Zoláról* szólva, a valóságból vette témáját. Most ugylátszik *Európa* is követi az ujvilág példáját, mert ugy *Franciaországban*, mint *Olaszországban* egész sorozat nagyarányu életrajzi film készitésébe fogtak. *Párisban* Jeff *Musso* a hires spanyol festőről, *Goyáról* készit filmet, melynek befejezése után uj filmbe fog, melynek hőse Francois *Villon* középkori francia költő lesz. *Olaszországban, Cinecittában* már folynak a *Verdi*-film felvételei. *Verdi* után *Olaszországban Columbusból*, majd *Michelangelóból* lesz filmhős.

** **A hősök hősei.** A tengeralattjáró legénysége valóságos koporsóba zárva harcol azért az eszméért, amelynek szolgálatába állott. Hogy milyen az élet, a küzdelem, a harc és a béke a tengeralattjárón, azt most az *Acélkoporsó* cimü uj *Warner*-film mutatja be érdekes, izgalmas és fordulatos mese során. Az *Acélkoporsó* három főszerepét George *Brent*, Pat *O'Brien* és Wayne *Morris* játsszák. A film felvételeiben az amerikai haditengerészet legmodernebb egységei is résztvettek.

** **Fox-kongresszus Londonban.** Most érkezett haza a *20th Century-Fox* londoni kongresszusáról *Matzner* Károly, a vállalat magyarországi vezérigazgatója, aki vállalata jövő évi anyagának eddig elkészült filmjeit is megtekintette. A Fox a jövő szezonban 20—25 filmet fog elhelyezni a magyar filmpiacon. Ezek nagyrésze *egymillió dolláron* felüli összegbe került, sőt Darryl F. *Zanuck* produkciós főnök személyes vezetése alatt négy olyan hatalmas alkotás is készül, amelyek egyenkénti költségvetése meghaladja a *kétmillió dollárt*.

MOZIMUSOROK

ADMIRÁL MOZGÓ (Margit-krt 5/b. 153-707.) Marika és a kisérő műsor. — (¼4, ½6, ⅛8, ½10. vas., ünn.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10. — Vasárnap d. e. ½10 és ½12-kor: Két világ szerelmese.)

ALKOTÁS (Alkotás-u. 11. 155-371.) Magdát kicsapják. — Popeye, szakáll az esctem. Trükkfilm. — Hiradó. (¼4, ½6, ⅛8, ½10. vas: ½2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Tarzan fogsága. — Popeye, szakáll az esetem. Hiradó.)

ANDRÁSSY (Csengery-u. és Andrássy-ut sarok 124-12.) A csillagos lobogóért. — Cincognak az egerek. — Hogy születik a sláger. — Hiradó. — (½5, 7, ½10, vas.: ¾2, ¾4, ¾6, ⅞8, 10.)

Atrium FILMSZINHÁZ (Margit krt 55 153-034, 154-024.) Hurricane. — Hiradók. — (½6, ⅛8, ½10, szomb., vas.- és ünn.: ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)

BELVÁROSI FILMSZINHÁZ (Irányi utca 21. 384-563.) Névaparti nász. — Vidám vésztörvényszék. — Majomkozmetika. — Hiradók. — (Jobb t.: ½5, 7, ½10, bal t.: 8, vas., ünn.: jobb t.: ½3, 5, ⅛8, ½10, bal t.: ¾4, 6, ½9.)

MEGHIVÓ. a **Lingua kiadó és könyvkereskedelmi részvénytársaság** Budapesten, 1938. évi május hó 28-án délelőtti 9 órakor a vállalat helyiségében, V., Vilmos császár-ut 12., ajtó 2. szám alatt tartandó évi rendes **közgyülésére.** Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése és határozathozatal az ezek részére adandó felmentvény tárgyában. 2. Az 1937. üzleti év mérlegének, nyereség- és veszteségszámlájának megállapitása és határozathozatal az üzleti eredmény tekintetében. 3. Uj igazgatósági tag és 4. A felügyelőbizottság megválasztása és tiszteletdijának megállapitása. — **Mérlegszámla:** 1937 december 31-én. Vagyon: Készpénz: P 9705.57. Postatakarék: P 167.44. Adósok: P 15.096.75. Váltók: P 1280.—. Berendezés: P 326.40. Szerzői jogok: P 1643.75. Matrica és öntvények: P 3533.80. Áruleltár: P 48.971.15. Összesen: P 80.724.86. Teher: Alaptőke P 51.000. Tőketartalék P 3075.09. Tartalékalap P 1964.10. Hitelezők P 19.033.32. Elfogadványok P 4483.63. Tiszta nyereség 1937. évben P 1168.72. Összesen P 80.724.86. **Nyereség-veszteségszámla** 1937 december 31-én. Veszteség: Általános üzemi költségek P 16.932.63. Értékcsökkenés (berendezés) P 102.90. Behajthatatlan követelések P 982.17. Tiszta nyereség 1937. évben P 1168.72. Összesen P 19.186.42. Nyereség: Áruszámlától P 19.186.42. Összesen P 19.186.42. Budapest, 1938. évi május hó. **Az igazgatóság.** Megvizsgálta és jóváhagyta **a felügyelőbizottság.**

BODOGRÁF (József-krt 63. 149-510.) Shanghai leánya. — Becsület diadala. — Hiradó. — (½5, 7, ½10, vas., ünn.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)

Capitol FILMPALOTA (Baross-tér 32. 134-337.) Szivek csalogánya. — Hiradók. — (¼4, ½6, ⅛8, ¾10, vas.- és ünn.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ¾10.)

CITY FILMSZINHÁZ. (Vilmos császár-ut 36., 111-140.) 4-ik hétre prol.: Kékszakáll nyolcadik felesége. — Poppeye, mint bohém. — Hiradók. — (¾6, ⅝8, ¾10, szomb., vas.- és ünn.: ¾4, ⅝6, ⅝8, ¾10.)

Casino (Eskü-tér 6. 383-102.) Rácsnélküli börtön. Hiradók — (½6, ⅛8, ½10, szomb., vas.- és ünn.: ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)

Corso (Váci-u. 9. 182-818.) Három ember a hóban. (Mary Astor, Robert Young, Frank Morgan.) Vigjáték. — Ria de Janeiro, Szines riportfilm. — A műugrás művészete. (Harold Smith olimpiai bajnok mulatványai.) — Hiradó. — (Előadások kezdete: ½6, ⅛8, ½10, szomb., vas.- és ünn.: ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)

Corvin FILMSZINHÁZ (József-krt és Üllői-ut sarok. 138-988, 139-584). Az örök titok. — Hiradó. (½10, ½12, ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10, vas.- és ünn.: ½10, ½12-kor is.)

Décsi FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 26-28 125-952, 121-343.) Submarine. — Hiradók. — (6, 8, 10, szomb., vas.- és ünn.: 4, 6, 8, 10.)

ELIT MOZGÓ (V., Szent István-körut 18. 116-151). Tarantella. — Hiradók. — (½5, 7, ½10, vas.- és ünn.: ½3, 5, ⅛8, 10.)

Forum FILMSZINHÁZ (Kossuth L.-ut 18 189-543) 189.707.) Szerelmi riport. — (½6, ⅛8, ½10, szomb., vas. és ünn.: ½4-kor is.)

HOLLYWOOD FILMSZALON. (Bethlen-tér 3. 142-455.) Denevér. — Hiradó. — (4, 6, 8, 10, vas. és ünn.: 2 órakor is. — Vas. d. e. ½11-kor: Romeo és Julia.)

JÓZSEFVÁROSI FILMPALOTA (Kálvária-tér 7. 134-644.) Marika. — Ördög éjszakája. — Világesemények. (¼5, ⅝7, ¼10; szomb.: 4, 6, 8, 10; vas.- és ünn. ¾2, ¾4, ¾6, ⅝8, ¾10. — Minden vasárnap d. e. ½11-kor S. M. C.-matiné.)

Kamara FILMSZINHÁZ (Dohány-u. 42. 144-027, 135-697.) Acélkoporsó. — Hiradó. — (6, 8, 10, szomb., vas.- és ünn.: 4, 6, 8, 10.)

LLOYD FILMPALOTA (Hollán-utca 7/a. Szent István-körut sarok. 111-994.) Fekete gyémántok. — Hiradó. — (4, 6, 8, 10, vas.: 2-kor is.)

Metro FILMPALOTA (Teréz-körut 60 112-230.) Prol.: Az oxfordi diák. — Hiradó. — (¼6, ⅛8, ¾10, szomb., vas., ünn.: ¼4, ½6, ⅝8, 10.)

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-krt 41. 127-162.) Nina Petrovna. — Kakaskorzó. — Hiradó. — (½5, 7, ½10, szomb.: 4, 6, 8, 10, vas., ünn.: 2, 4, 6, 8, 10.)

ODEON (Rottenbiller-u. 37/6. 130-263.) Te csak pipálj Ladányi! Majomszerelem. — Világhiradó. — (½5, 7, ½10, vas., ünn.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)

OLYMPIA (Erzsébet-krt 26. 342-947.) Shanghai leánya. A becsület diadala. — Hiradók. — ((11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA FILMSZINHÁZ (József-krt és Kölcsey-u. sarok. 130-125.) Hotel Kikelet. — Tisseni ősz. — Magyar hiradó. — (5, ⅛8, ½10, szomb., vas.- és ünn.: 4, 6, 8, 10.)

OTTHON FILMSZINHÁZ (Beniczky-utca 3—5 146-447.) Shanghai leánya. — A riói keselyű. — Hiradók. — (4, ⅞7, 9, szomb.: ¼4, ½6, ⅛8, ½10, vas., ünn.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10.)

Palace (Erzsébet-krt 8. 136-523.) Fekete gyémántok. Hiradók. — (11, 2, 4, 6, 8, 10. — Első három előadás félhelyárakkal.)

PÁTRIA FILMSZINHÁZ (VIII., Népszinház-utca 13.) Shanghai leánya. — A becsület diadala. — 11, ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10. Vas.: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.)

Royal Apollo (Erzsébet-körut 45 342-946, 141-902.) 3-ik hétre prol.: Hurricane. — Hiradók. — (¼6, ⅛8, ¾10, szomb., vas.- és ünn.: 3, ¼6, ⅛8, ¾10.)

Rádius (Nagymező-utca 22—24 129-250, 122-098.) Sivatag asszonya. — Hiradók. — (¾6, ⅜8, ¾10, szomb., vas., ünn.: ¾4-kor is.)

SAVOY FILMSZINHÁZ (Calvin-tér Üllői-ut 2. 146-010.) Honfoglalók. — Premier hiradók. — ¼4, ½6, ⅛8, ½10, vas.- és ünn.: ½2-kor is. — Vas. d. e. ½11-kor: Burleszk matiné.)

Studio FILMSZINHÁZ, Akácfa-u. 4. Tel.: 140-840.) Zendai fogoly. — Magyar világhiradó. — (4, 6, 8, 10, vas. és ünn.: 2-kor is.)

TIVOLI FILMSZINHÁZ (Nagymező-utca 8. 128-049). Te csak pipálj Ladányi! — Harcra születtem. — Világhiradó. — (¼5, ⅜7, ½10, szomb.: ¾4, ¾6, ⅜8, ¾10, vas., ünn.: ¾2, ¾4, ¾6, ⅜8, ¾10.)

TURÁN (Nagymező-u. 21. 128-401.) Marika és a kisérő műsor. — (¾4, ¾6, ⅜8, ¾10, vas.: ¾2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Dzsungel királynője.)

Uránia FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 21 146-046). Az álarcos grófnő. — Buster a siralomházban. — A világ állatkertjei. — Magyar és Fox világhiradók. — (5, ⅛8, ½10, vas., ünn.: ¾3, 5, ⅛8, ½10. — 22-én, vas.: d. e. 11-kor: MOVE-matiné.)

Az osztálysorsjáték csütörtöki huzása

40.000 pengőt nyert: 75781
1.000 pengőt nyert: 18930
500 pengőt nyert: 8661 11928 13264 57973
300 pengőt nyert: 12518 33112 69180 74342 81667
200 pengőt nyert: 38 188 3357 7964 8380 12616 17547 18899 23904 24826 31816 36102 36508 41039 50042 54273 57212 59022 63532 78739 81731 83586 84177 84596 85974

A 3-ik osztályra sorsjegyek már kaphatók

Benkő Bank rt.

Budapest, Andrássy-ut 56. Tel. 128—647

105 pengőt nyert:

27 69 222 416 430 556 591 602 809 841 935 1077 104 251 252 381 465 477 697 890 899 919 936 2032 046 051 197 239 418 468 651 745 884 3220 247 251 548 668 801 834 838 886 897 922 932 962 4033 202 377 452 561 652 768 785 866 899 976 5068 102 124 175 205 300 329 522 553 686 707 777 6343 399 655 868 884 956 7024 147 621 732 847 940 8090 113 125 224 336 342 372 399 407 495 545 546 567 643 883 956 988 9093 221 230 347 374 529 726 775 792 836 853 964

10001 034 050 460 671 858 11026 078 241 273 314 326 331 385 542 580 630 718 752 824 932 955 12130 169 204 253 273 684 777 790 807 816 13042 115 207 258 470 556 559 579 770 845 14015 051 199 291 307 318 606 672 725 841 869 914 15016 113 193 325 371 515 529 584 773 791 928 16055 068 102 281 407 446 544 600 641 670 790 988 17019 024 456 513 720 854 894 18156 196 300 378 384 387 432 568 586 641 652 756 19288 301 621 714 728 761 877 922

20090 134 139 213 236 337 403 419 468 521 573 628 637 664 706 795 854 21114 161 314 377 572 583 666 943 944 987 22012 029 155 204 286 351 411 430 640 23059 060 103 158 186 248 335 378 599 732 837 922 962 24294 333 455 487 764 824 901 25021 038 060 194 206 293 365 380 453 495 514 557 728 945 26240 355 474 485 492 509 559 653 664 704 753 27002 080 107 219 264 296 334 369 496 535 544 594 621 662 689 944 28043 050 230 237 533 682 804 856 29055 247 460 499 516 598 636 30121 258 280 336 340 395 496 623 718 724 750 863 977 987 31342 376 519 539 609 938 960 32133 166 271 308 378 452 489 492 663 764 844 33045 263 278 443 513 597 678 751 809 829 894 965 993 34184 223 244 274 312 319 324 552 585 699 788 861 881 893 35972 120 240 511 573 656 846 900 944 979 36093 139 170 213 271 294 302 390 403 418 461 462 535 550 592 690 742 773 797 917 37088 183 290 461 501 540 560 600 707 821 958 38083 172 276 386 441 462 507 582 592 616 724 742 752 759 39018 052 164 188 193 361 408 411 419 562 636 640 643 693 759 923 989

40087 600 695 749 963 41018 236 239 426 639 788 982 987 42077 200 272 359 474 733 848 43037 064 127 143 144 257 263 382 474 525 658 835 44209 256 266 323 417 493 725 763 897 904 943 958 45318 322 439 468 496 821 888 937 941 46125 165 210 262 309 444 481 728 753 761 916 47097 110 169 179 296 331 422 467 545 580 592 606 809 902 908 956 48216 500 542 558 614 679 821 865 49011 022 059 117 211 225 350 590 620 669 696 708 935 993

50031 044 071 299 302 347 480 551 608 769 836 51472 531 604 628 814 904 52008 092 162 190 313 319 335 411 517 580 590 604 688 814 756 914 964 53012 070 110 160 169 179 340 498 615 658 844 875 918 54119 235 468 529 591 692 817 55045 068 070 331 712 721 894 901 929 992 56100 187 218 270 491 528 626 783 848 910 913 962 57223 243 256 335 492 696 774 58095 230 231 590 617 706 793 778 59040 134 163 231 288 338 389 754 914 942

60119 235 294 352 379 383 450 557 590 940 944 950 955 968 61007 048 065 175 241 281 283 547 662 689 847 62042 059 091 096 382 418 538 744 63145 286 298 419 519 746 771 883 64002 195 259 307 385 475 605 950 65167 216 222 283 376 429 601 655 661 712 787 831 843 854 883 933 66054 164 213 375 404 533 617 624 714 754 806 869 933 963 978 67235 266 486 538 68131 240 252 253 255 314 400 432 471 512 633 684 909 976 69136 248 290 501 682 742 807 825 845

70054 135 189 264 317 339 440 448 528 535 659 919 71027 092 163 214 257 398 404 466 481 611 820 971 72038 090 118 263 335 337 354 382 413 454 675 945 73088 102 175 245 298 381 404 465 506 615 654 677 787 798 912 74012 067 098 208 492 518 536 757 803 75026 046 072 086 171 291 385 599 775 987 76028 057 060 074 094 171 447 450 522 578 698 721 746 846 869 77044 156 173 186 284 373 489 538 907 940 985 78045 172 247 295 298 512 522 669 685 708 717 819 851 870 923 79045 138 204 217 354 524 877 948 962

80155 194 232 449 533 610 643 736 814 915 81042 045 078 289 364 447 484 532 699 791 815 828 82084 184 299 364 504 700 828 838 83025 031 095 186 195 335 350 453 919 84324 460 590 894 932 973 984 995 85008 178 217 659 660 667 860 934 998 86223 446 455 475 499 656 683 880 87035 109 257 298 350 359 389 886 891 934

*

Minden felelősség nélkül.

LÓSPORT

A favorit Tempó D. nyerte a Nemzeti-dijat

Az egészen rendkivülien érdekes csütörtöki programm középpontjában a *Nemzeti-dij* állott, a három- és négyévesek klasszikus 2300 méteres erőpróbája. A verseny startjánál mind a *nyolc* benevezett ügető megjelent, közöttük a *Pusztaberényi-ménes* nagyszerü derbylova, *Ufa* is, melyről pedig köztudomásu volt, hogy nincs teljesen rendben. Trénere *Kovács* II., ennek dacára, megkisérelte vele a lehetetlent. Amint ez előrelátható volt azonban, *Ufa* egyáltalában nem volt ügetésre birható és mint utolsó haladt el a célbiró előtt. A vezetést a mezőny egyetlen háromévese *Wilt Mária*, vállalta magára, de már néhány száz méter lefutása után nyilvánvaló volt, hogy a verseny csak séta lesz a favorit *Tempó D.* számára, mely ténylegesen akkor ragadta magához a mezőny kalauzolását, amikor akarta. Másodiknak *Levente* futott be a célba *Wilt Mária* előtt. A *Szentpéteri-istálló két* lova, *Ulica* és *Csókos*, melyeket *Gedeon* és *Dadányi* hajtottak, semmi szerepet sem játszottak a versenyben. *Tempó D.* a szokottnál hosszabb távolságot *1 perc 26.4 másodperces időben futotta be.* A verseny lefutása után a közönség lelkes szeretettel ünnepelte a győztes gazdáját, a népszerü *Dubovetz* Emilt.

A délután, a *Nemzeti-dijtól* eltekintve is, tele volt eseményekkel. A *Simonvári-dijban* Kreiter lovát, *Dobát* nekihajtotta egy előtte haladó sulkynak, erőszakoskodásával azonban ugyancsak pórul járt, mert az ő kocsija tört darabokra. A fiatal hajtó lovának hajtószárát nem akarta elengedni és igy *Doba* hajtóját néhány méteren keresztül a földön hurcolta maga után, mig *Kreiter*, amit már az első pillanatban meg kellett volna tennie, el nem engedte a hajtószárakat. Az okos ló nem okozott semmi zavart, mert az első kijáratnál kiszaladt az istállóba. A fiatal hajtónak semmi baja sem történt. A meglepetések sorozata a *Székely-dijban* kezdődött el, ahol *Rozmaring* megverte *Mangánt* és *Dombrádot* tizenkétszeres osztalékot fizetve. A *Gondolat II.-dijban Ildikó*, melyet ezuttal is *Istók* hajtott, megismételte multkori tréfáját, a startból remekül elindult és fölényesen bevezetett, magánál sokkal többre tartott lovakat hagyva a messze távolban. A *Mechanikus-handicapben* ismét kinos karambol történt. Az első kör második fordulójában *Hauser Operá*-val hátulról belehajtott *Varázs* sulkyjába. A sulky rögtön összetört, *Kovács* János pedig kicsuszott belőle, szerencsére ugy, hogy semmi baja nem történt. *Varázs* az összetörött sulkyt maga után vonszolva, száguldozni kezdett a pályán az oszlopok mellett, még pedig ugy, hogy a mindjobban összetört kocsit minden oszlophoz odavágta. A helyzet olyan volt, hogy a mezőny többi tagja mind az egyedül galoppozó gazdátlan ló mögött haladva nem mert hajtani, mert sohasem lehetett tudni, hogy az esetleg megvaduló *Varázs* milyen irányban folytatja galoppozását. *Az igazgatóság ennek dacára eléggé nem helytelenithető módon, nem élt a jogával, hogy a szirénával a versenyt lefujja és akkor futtassa ujra le, mikor már a gazdátlan Varázs-t ki lehet hajtani a pályáról.* A verseny igy egyáltalában nem végződhetett reális eredménnyel és csak véletlen, hogy az elsőnek beérkezett *Epilóg* mindössze tizszeres pénzt fizetett.

A *Nemzetközi versenyben Katinka*, mely már multkori startja alkalmával megmutatta, hogy közeledik legjobb formájához, pompás versenyt futva, *1 perc 25.1 másodperces* átlagidőben megverte jó ellenfeleit, *Junak*-ot és *Veronikát*. A *Nemzetközi handicap* igen szoros finist eredményezett, *Varázsló*, *Marina* és *Csákány* között, melyek a célbiró szerint a fenti sorrendben haladtak át a célvonalon. A *Széphalom-dij* ismét alapos meglepetéssel kedveskedett. *Beata L.* rendkivül fölényesen megverte *Dancsit*, *Ripacsot* és *Ursust*, tizenháromszoros pénzt fizetve. A *33-as handicap* győztese *Törzsfőnök*, *58-szoros* osztalékkal örvendeztette meg hiveit. A másodiknak beérkezett *Janka* helykvótája *32-szeres* volt, viszont a *Törzsfőnök—Janka* befutót *nem találta el senki*. A harmadiknak beérkezett *Tillyvel Törzsfőnök* befutója *10-re 16.796 pengő volt, illetőleg csak lett volna, megfelelő totalizatőrforgalom mellett.* Igy azonban az erre a befutóra elhelyezett *kétpengős tikett tulajdonosa is elvitte a fenti fantasztikus nagyságu összeg ötödrészét, azaz több mint háromezer pengőt.* A befutókasszáknál arra is lehet fogadásokat kötni, hogy a tényleges befutót nem találja el senki. Ezek a fogadók már jóval nagyobb számban voltak, mert az ő kvótájuk csak *10-re 699* volt. A nap tendenciájának nem lett volna megfelelő, ha a programmot berekesztő *Hidegkuti-dijat* is nem outsider nyeri meg. Ez az outsider *Jónás* volt, amely azonban mindössze szerény *16-szoros* pénzt fizetett. Részletes eredmény:

I. 1. Hungária-ist. Andalgó (3) Kovács I. 2. Előljáró (1½) Jónás. 3. Paprika (2½) Vorst. F. m.: Dália, Mézes, Aida, Rozál, Cifra II., Hableány, W. Aladár. Bizt. Tot.: 10:54, 15, 14, 13, bef.: 100 és 113. — II. 1. Laufer N. Csalafinta (p) Jónás. 2. Verbena (2½) Raymer. 3. Léva S. (6) Vorst. F. m.: Nikla, Csatafia, Bufelejtő, Dajka, Lármás, Capua, Sirocco, Doba, Matador, Senki, Bessy L. Könny. Lármás mint III. disqu. Tot.: 10:22, 12, 11, 34, bef.: 35 és 265. — III. 1. Szabolcsi m Rozmaring (6) Zwillinger. 2. Mangan (2½) Steinitz. 3. Dombrád (2) Wiesner. F. m.: Eboli, Detto, Cirill F., Lucifer. Detto mint III. disqu. Bizt. Tot.: 10:120, 13, 13, 11, bef.: 10:668. — IV. 1. Vadnay J. és Almádi-ist. Etelka—Urpéter (2) Vadnay. 2. Bob—Hékás (4) Dadányi. 3. Imréd II.—Urilány (6) Vay gr. F. m.: Azdaja—Maedy leánya. Bizt. Tot.: 10:28, bef.: 10:96. — V. 1. Szakách E. Ildikó (8) Istók. 2. Loge (10) Zwillinger. 3. Pika (2) Feiser. F. m.: Mikola, Bokros, Daniló, Echo fia, Orgona, Facetta Nera. Könnyen. Tot.: 10:99, 31, 46, 15, bef. 1429 és 213. — VI. 1. Hollán-ist. Tempo D. (p) Raymer. 2. Levente (3) Zwillinger. 3. Wilt Mária (3) Kovács J. F. m.: Ulica, Uly, Cafrang, Ufa, Csókos. Könny. Tot.: 10:18, 12, 12, 17, bef.: 22 és 32. — VII. 1. Baik örök. Epilog (5) Baik. 2. Orao (5:10) Maszár F. 3. Nemes (12) Benkő. F. m.: Opera, Soci, Lenka, Buzakalász, Margit S., Varázs, Palóc, Mátka, Főur, Chalimar. Könny. Tot.: 10:97, 22, 14, 47, bef. 335 és 1077. — VIII. 1. Plantázs-ist. Katinka (p) Zwillinger. 2. Junak (5) Feiser. 3. Veronika (1½) Kovács II. F. m.: Bohém, Lasta, Kundry, Tanoda, Irénke, Bájos. Könny. Tot.: 10:22, 13, 16, 13, bef.: 69 és 36. — IX. 1. Anna-ist. Varázsló (2) Tomann. 2. Marina (5) Jónás. 3 Csákány (12) Siró. F. m.: Drégely, Liberty Hanover, Dundi, America, Lord of Pamuk, Győző, Egeria, Orsolya, Doreen, András, Oda, Pandur, Sa-mers. Erős küzd. Tot.: 10:41, 17, 23, 61, bef.: 76 és 561. — X. 1. Barcikai m. Beata L. (4) Jónás. 2. Ursus (8) Raymer. 3. Ripacs (p) Kovács II. F. m.: Manon, Dancsi, Liselotte, Margit, Tarantella, Tóni, Utóda. Könny. Tot.: 10:134, 22, 28, 17. bef.: 672 és 269. — XI. 1. Giza-ist. Törzsfőnök (8) Benkő. 2. Janka (12) Zwillinger. 3. Tilly (4) Marschall. F. m.: Ultra, Gladiator, Jonny, Hyperol, Ják, Minor, Első fia, Pique Dame, Ágnes, Lali, Szeszélyes, Elsőm, Varázsfuvola, Botond. Erős küzd. Tot.: 10:583, 114, 323, 36, bef.: I—II. 10:699, nem találta el senki, I—III.: 16.796. — XII. 1. Korn S. Jónás (10) Molnár. 2. Trézsi (2) Benkő. 3. Pletyka (4) Tomann. F. m.: Sybill, Edina, Lonci, Gyémánt, Thalia, Alpár G., Csalárd, Napsugár, Pandur D., Csipkerózsa, Légyott. Bizt. Tot.: 10:162, 27, 14, 17. bef.: 550 és 1229.

MEGHIVÓ. A **Nagykátai Szőlőgazdaság Részvénytársaság** 1938. évi május hó 29-én, délelőtt 11 órakor a társaság hivatalos helyiségében, Nagykátán megtartandó **évi rendes közgyülésére.** Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3. Az 1937. évi zárszámadások előterjesztése. 4. Határozathozatal a zárszámadások felett. 5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 6. A felügyelőbizottság megválasztása. 7. Esetleges inditványok. Azon részvényesek, akik a közgyülésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a közgyülést megelőzőleg legalább 3 nappal a társaság pénztáránál letétbe helyezni. Mérleg: 1937 december hó 31-én. Vagyon: Pénztárkészlet P 1338.84. Ingatlan P 192.504.50. Épületek P 27.771. Gazdasági vasut P 4148.—. Felszerelések P 6934. Élőállományok P 5100.—. Bormánykészlet P 41.040.—. Pálinkakészlet P 3220.—. Takarmánykészlet P 820.—. Anyagkészlet P 310.—. Adósok P 19.949.37. Összesen P 303.127.71. — Teher: Részvénytőke P 100.000.—. Tartalékalap P 1000.—. Hitelezők P 198.092.93. Nyereség P 4034.78. Összesen P 303.127.71. Eredményszámla. Veszteség: Áthozó veszteség 1936. évről P 5035.74. Alkalmazottak fizetése P 10.315. Felszerelések karbantartása P 1570.02. Szőlőtermelési számla P 1484.69. Költségszámla P 4982.76. Kamatszámla P 11.569.21. Épületek leirása P 566.50. Fuvardijszámla. P 2694.54. Üzletbér P 746.40. Munkabér P 25.723.02. Elhasznált takarmányok P 5710.71. Elhasznált anyagok P 2643.73. Jutalékok P 3115.16. Alkalmazottak kereseti adója P 144.32. Kárbiztositások P 609.91. Adó és illetékek P 2829.31. Épületek karbantartása P 941.53. Felszerelések leirása P 364.50. Fütés, világitás P 1077.47. Nyereség P 4034.78. Összesen P 86.159.10. Nyereség: Boron P 79.176.77. Élőállományon P 1821.97. Gyümölcstermelésen P 3515.46. Pálinkán P 1644.90. Összesen P 86.159.10. — Megvizsgálta és helyesnek találta az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság.

SZINHÁZ

Pénteken lesz a Bernstein-Bourdet párbaj

Megemlékeztünk arról a világszerte nagy feltünést keltő afférről, amely Henry *Bernstein* és Eduard *Bourdet*, a két nagyhirü francia drámairó között keletkezett. A viszály eredete több mint egy esztendő. Bourdet, mint a Comédie Française igazgatója, visszautasitotta Bernstein egyik darabját s emiatt Bernstein nyilt levelet tett közzé, és azzal vádolta meg kartársát, hogy irói féltékenységből igyekszik az érvényesülését megakadályozni. Bourdet hasonlóan éles hangnemben válaszolt és a már-már személyessé fajuló vitát csak a kultuszminiszter közbelépése akadályozta meg.

A harag most, egy évi szünet után, ismét fellobbant. Most már semmiféle hivatalos vagy baráti közbelépés nem akadályozhatta meg, hogy mindkét részről jóvátehetetlen sértések ne hangozzanak el. A két iró barátai megkisérelték ugyan a békéltetést, de ez a baráti intervenció csakhamar formális párbajsegédletté változott át. A segédek — köztük Charles *Méré*, a szinpadi szerzők egyesületének elnöke, Pierre *Benoit*, a világhirü iró — sulyos feltételü párbajban állapodtak meg, amelyet a két ellenfél pénteken fog megvivni egy páriskörnyéki erdő tisztásán. A párbajsegédek megállapitása szerint a sértő fél Bernstein volt.

Eggerth Márta és Jan Kiepura jövő héten érkezik

Megirtuk, hogy *Eggerth* Márta és férje, Jan *Kiepura*, a közeli napokban Budapestre érkeznek. Kiepurát szerződése szólitja a magyar fővárosba, Eggerth Márta pedig természetesen nagyon szivesen elkiséri férjét, hogy rokonai, barátai és ismerősei körében néhány kellemes napot töltsön szülővárosában. A világhirü művészházaspár már ezen a héten Budapestre akart jönni, hogy néhány napig itt pihenhessen. Olaszországban azonban különböző tárgyalások miatt hosszabb időt kell tölteniök s igy csak a jövő hét közepén, csütörtökön vagy pénteken érkezhetnek meg Budapestre.

Kiirták a szinészösztöndij-pályázatot

Szendy Károly polgármester idén is kitüzte a szinészösztöndij-pályázatot. A főváros néhány év előtt ugyanis négy, egyenként 750 pengős ösztöndijat létesitett „a budapesti szinpadokon müködő olyan fiatal szinésztehetségek támogatására, akik eddigi alakitásaikkal jelét adták annak, hogy nagyobb fejlődésre, elmélyedésre és a magyar szinmüvészetben kiváló szerep elfoglalására képesek és hivatottak".

Az ösztöndijban csakis harmincötödik évüket be nem töltött müvészek részesülnek, akik „az ösztöndij odaitélését megelőzően, egy éven belül Budapest valamelyik nyilvános szinpadán önálló szinészi feladat sikeres teljesitésével képességeikről számot adtak". Az ösztöndijakat tiztagu bizottság itéli oda; a bizottság elnöke *Schuler* Dezső dr. alpolgármester, tagjai pedig a közmüvelődési bizottság hat tagja, *Némethy* Károly dr. tanácsnok, a közmüvelődési ügyosztály vezetője, továbbá a Budapesti Szinészek Szövetségének, a Magyar Szinpadi Szerzők Egyesületének és a Szinházi Kritikusok Szindikátusának egy-egy kiküldöttje. A bizottság titkos szavazás utján fog dönteni. A pályázatokat 1938 junius 4-éig kell benyujtani.

O'Neill Budapestre jön

O'Neill, a világhirü amerikai drámairó, aki legutóbb az irodalmi Nobel-dijat is megkapta, hosszu idő után elhagyja Amerikát és néhány hónapra Európába jön. O'Neill május végén érkezik Angliába, ahol meghallgatja a londoni ünnepi hetek előadásait. Ezután átjön a kontinensre és az eddigi tervek szerint tanulmányutja során Budapestre is ellátogat.

Edmund Eysler hirtelen halála

Edmund *Eysler*, a világszerte, igy Budapesten is jólismert bécsi operettkomponista hirtelen meghalt. Eysler különösen a háboruelőtti időnek volt népszerü zeneszerzője, de a legutóbbi években is sikerei voltak egy-egy müvével. Tavaly nagy érdeklődéssel fogadta a szinházi világ azt az operettjét, amelyet részben jazz-modorban, részben pedig a régi bécsi hagyományoknak megfelelően komponált s amelyet ő maga tréfásan *két korszak békeszerződésének* nevezett. Régebbi operettjei közül legnépszerübb a *Bruder Straubinger*, a *Donauweibchen*, a *Schützenliesl* és a *Die goldene Meisterin* volt. Nagy részvét kisérte a sirba.

Lotte Lehmann meggyógyult

Beszámoltunk arról, hogy Lotte *Lehmann*, a világhirü énekesnő legutóbb a londoni Covent Garden előadásán a nyilt szinen rosszul lett és a szerepét másnak kellett átvennie. A vizsgálat megállapitotta, hogy Lotte Lehmann *idegösszeroppanás következtében esett össze* és az orvosok hosszabb időre szanatóriumba küldték a müvésznőt. Lote Lehmann annak tulajdonitja a betegségét, hogy utóbbi időben *nagyon sok kellemetlen és fájdalmas családi ügye volt és ezek* miatt a tulfeszitett munka után otthonában sem találta meg a megérdemelt pihenést.

A müvésznő most meggyógyult és ujra fellépett a Covent Gardenben. A közönség rendkivül melegen fogadta és az ünneplés az előadás folyamán egyre fokozódott.

Halló!

— Itt Bársony Rózsi beszél.

— Mi ujság, müvésznő?

— Tárgyalásokat folytatok nyári turnékkal kapcsolatban, de azt hiszem, azt az ajánlatot fogom elfogadni, amely Angliába hiv — nyaralni. Ezek szerint az angol tengerparton tölteném a nyaramat a szezon után és a következő nehéz szezon előtt. A jövő szezonra holland és olasz szinigazgatókkal tárgyaltam, de a hollandokkal nem tudtunk megegyezni s igy csak az olasz turné marad. Szeptember elején indulnak Olaszországban két darab próbái és októberben kezdjük meg a turnét.

Apró hirek

Makay Margit és *Beregi* Oszkár május végén hosszabb román turnéra indulnak. Nagyobb erdélyi városokban és Bukarestben fogják a *„Duo"* cimü darabot előadni.

—

Erdélyi Mihály legujabb — negyedik — szinháza, a Márkus Parkszinpad május 22-én nyilik meg Csokonai Vitéz Mihály *„Méla Tempefői"* cimü szinmüvével. A darab, amelynek főszerepeit *Hont* Erzsébet és *Gellért* Endre játsszák, az Eucharisztikus Kongresszus alatt is szinre fog kerülni.

—

Dayka Margit és a *„Borcsa Amerikában"* társulata csütörtökön érkezett meg Newyorkba.

—

Perczel Zita legközelebbi Verneuil *„Leonidas"* cimü darabjában lép fel Párisban.

—

Megjelent a „A beszéd" cimü folyóirat, amely azt tüzte ki céljául, hogy a „müvészi beszéd" tudományát ismertesse, népszerüsitse és tanitsa.

Zenei kisszakasz

Az Operaház hátralévő évadjának egyetlen bemutatója Liszt Krisztus oratóriuma lesz, amely szinpadra alkalmazott alakban kerül előadásra az eucharisztikus kongresszus alkalmából. Minthogy a hivatalos diszelőadás az események torlódása következtében csak másfél órát vehet igénybe, a szinház ezuttal a münek csupán egyes részleteit mutatja be s a teljes alkotást októberben hozza szinre az uj évad megnyitó és egyuttal a Szent István év első ünnepi előadásaként.

Némethy Ella, az Operaház nagyszerü müvésznője zavaros tartalmu, erőszakoskodó szerelmes leveleket kap állandóan egy ismeretlen férfitól. Némethy Ellának rendkivül kellemetlen az ismeretlen hódolónak ez a tolakodó eljárása.

Szalay Karolát, az Operaház kiváló primaballerináját megoperálták. A mütét kitünően sikerült s a müvésznő most már jól érzi magát. Ha komplikációk nem lépnek közbe, ugy Szalay Karola két hét mulva már teljesen egészséges lesz, de szinpadra még jó sokáig nem léphet.

A bécsi nemzetközi énekesversenyen magyar részről Király Sándor, Udvardy Tibor, Molnár Magda és Németh Klári, Molnár Imre dr. növendékei a Zeneművészeti Főiskolán, továbbá Járossy Ferenc, Székelyhidy Ferenc dr. növendéke vesz részt. Valamennyien esélyes indulók és mindegyiknek szép helyezésekre lehet reménye.

A gráci Várhegyen szabadtéri előadásokat rendeznek a nyár folyamán. Az előadások során több opera kerül szinre neves énekesek közreműködésével.

Gertrud Herliczka, a jeles karmesternő, nagy sikerrel vendégszerepelt Olaszországban. Minden hangversenyén melegen ünnepelték.

A zürichi ünnepi játékok május hó 28-án kezdődnek, Hindemith Mathis dr. Maler cimü operájának a bemutató előadásával. Hindemith Mathis dr. müve összesen négyszer szerepel az ünnepi játékok müsorán. Előadják még a Niebelung gyürüje ciklust, Furtwängler vezénylete alatt két izben a Fideliot, továbbá szerepel egy olasz operatársaság is, amelynek előadásain Aureliano Pertile, Maria Caniglia, Gina Cigna, Stignani és más hirneves müvészek müködnek közre.

M. Hir Sári és Molnár Imre dr. rendkivül nagy sikerrel müködtek közre Esztergomban egy jótékonycélu hangversenyen. M. Hir Sári felsőbbséges zongorázása épp ugy elragadta a közönséget, mint Molnár Imre dr. remek éneke. A hangverseny szép összeget juttatott a jótékony célra.

Jan Kiepura, aki május 29-én a Bohémélet Rodolphe, junius 1-én pedig a Carmen Don José szerepét énekli nálunk, jövő szombaton érkezik Budapestre. A kitünő müvész jelenleg Olaszországban szerepel nagy sikerrel.

*** A Budapesti Hangversenyzenekar Milanóban.** A kitünő magyar együttes olaszországi körutja folyamán legutóbb *Milanóban* játszott a *Conservatorium* nagytermében *Krueger* karmester vezénylete alatt. A zenekar ezuttal is rendkivüli sikert aratott, annyira, hogy a müsor végén szereplő *Háry János-suite* utolsó tételét meg kellett ismételniük és még két ráadást adniok.

Krisztus oberammergaui megszemélyesitője meghalt

Münchenben meghalt Anton Lang, aki a világhires oberammergaui passiojátékokon harmincnégy éven keresztül Krisztust személyesitette meg. Mütétet végeztek rajta, amely azonban már nem segithetett a régi betegségén. Lang 1900-ban szerepelt először a passiojátékokon, amelyektől 1934-ben vonult viszsza, mert már idős volt a Megváltó megszemélyesitéséhez. A Lang-család egyébként évszázadok óta hagyományszerüen alakitja a passiojáték személyeit. A család tagjai külsejükben is igyekeznek azokhoz a bibliai alakokhoz hasonlitani, amelyeket az előadásokon megjelenitenek. A Lang-család és az oberammergaui családok nagy része a bibliai alakok maszkjában él egész éven át és igy folytatja polgári mesterségét. Langék például, nagyobbrészt asztalosok.

Oberammergau a felsőbajorországi Amberhegység völgyében fekszik. 1634-ben azon a vidéken nagy pestisjárvány pusztitott és a járvány megszünésének emlékére rendezi a lakosság a vallásos előadásokat, amelyek a világ minden részéből a kis faluba vonzzák az érdeklődőket. A falu lakosságának tekintélyes része — mintegy ötszáz személy — szerepel a szabadtéri passiojátékokon. A nézőtér mintegy hatezer látogató befogadására alkalmas.

SZINHAZI MÜSOROK

OPERA: Don Juan (kezdete ½8). Mozart-ciklus II.
NEMZETI: A nagy világszinház (kezdete 8). Először. A. bérlet.
KAMARA: A hit győzelme (kezdete 8).
VIG: Fehér és fekete (kezdete 8). H. bérlet.
MAGYAR: Az Ur katonái (kezdete 8).
BELVÁROSI: Nincsenek véletlenek; A kapu előtt (kezdete 8).
PESTI: Husvét (kezdete 8).
ANDRÁSSY: Tavaszi esték (kezd. ½9). A Pódium vendégjátéka.
ROYAL: Charlie Rivels (kezdete délután 5 és este ½9).
TERÉZKÖRUTI: Kabaré (kezdete 9).
ERZSÉBETVÁROSI: Mágnás Miska (kezdete 6 és 9).
JÓZSEFVÁROSI: Szökik az asszony (kezdete 6 és 9).
KISFALUDY: Cigány (kezdete 6 és ¾9).
FÉNYES-CIRKUSZ: Cirkuszrevü (kezdete 8).

RÁDIÓ

PÉNTEK, május 20. — **Budapest II. 12.05:** Cigányzene. — **13.30:** A rádió szalonzenekara. — **16.15:** A rádió diákfélórája. — **17:** Előadás. — **17.25:** Németh Anna zongorázik. — **18:** Sportközlemények. — **18.10:** Cigányzene. — **18.45:** Rádiótanácsadó. — **19.30:** Az Operaház előadása: Don Juan. — **21.05:** Hirek. — **23:** Hirek angol nyelven. — **23.10:** Időjárásjelentés francia nyelven. — **0.05:** Hirek. — **Budapest II. 18.10:** Gyorsirótanfolyam. — **18.50:** Cigányzene. **19.30:** Előadás. — **20:** Hirek. — **20.30:** Szimf. Zenekar. — **21.35:** Hanglemezek. — **22.05:** Időjárásjelentés.

A hit győzelme

T. S. Eliot misztériuma a Kamaraszinházban

Putnam-nál Newyorkban most jelent meg Robert Speaight érdekes könyve, amelyet Becket Tamásról irt. *(St. Thomas of Canterbury. By Robert Speaight. 224. 1. Newyork. G. P. Putnam's Sons. 1938.)* Robert Speaight személyes élményeken jutott el Becket Tamáshoz. Többszázszor elevenitette meg a szent érsek alakját T. S. *Elliot* misztériumában a *Murder in the Cathedral*-ben. Mint hivő katolikust és mint amatőr történelembuvárt, de elsősorban mint müvészt erősen izgatta az az ellentét, amelynek két malomköve között a nemzeti állam és az univerzális egyház sok évszázadon át tartó küzdelmében életét vesztette Canterbury biboros érseke, II. Henrik király kegyvesztett kegyence és hütlen kancellárja, a pápa barátja és védence, a magasra feltört parasztgyerek, a glóriás vértanu, az egyház kanonizált szentje: Canterburyi Szent Becket Tamás.

Speaight tanulmánya feltárja a véres küzdelem hátterét. A nemzeti állam és az univerzális egyház érdekellentétein tul siettette a katasztrófát a szembenálló felek különböző lelki alkata is. A huszonkétesztendős II. Henrik, mint teljhatalmu kancellárt emelte maga mellé a harmincnyolcesztendős Becket Tamást, aki eléggé érett volt, hogy a király bölcs tanácsadója lehessen és még eléggé fiatal, hogy a bontakozó királyi lélek vágyait és álmait megértse, örömeiben résztvegyen és erősitse azt a birodalmat, amelyet a király az ő segitségével épitett fel. De Canterbury érseki székében, a bibor szentséges pompájában Becket Tamás megértette, hogy az ég őt nagyobb és fenségesebb feladatra jelölte ki, semhogy királyi vágyak és tervek készséges szolgája legyen és mikor II. Henrik hatalmi vágya az egyház ellen fordult, Becket Tamás a magasabb hatalom parancsát követte és ellenszegült, hét évig számüzetésben élt és mikor visszatért hazájába, már korlátlan hatalommal rendelkezett — az angol lelkek felett. A világi hatalom fanatikusa: II. Henrik nem tévedett, mikor udvaroncai előtt keserüen hangoztatta, hogy nem ülhet nyugodtan a trónján, mig ez az egy pap angol földön Isten igéjét hirdeti. A könnyelmüen kimondott királyi szóval készséges udvaroncok vágtattak Canterbury felé. A székesegyház oltára előtt elkövetett gyilkosság igy vonta II. Henrik fejére a soha fel nem oldott egyházi átkot, Becket Tamást pedig felemelte a vértanuk közé és halála után két esztendővel 1172-ben III. Sándor pápa már a szentek diadalmas seregében is helyet biztositott neki, mert mártirhalálával kivivta Angliában a katolikus egyház nagy és hatalmas győzelmét, mig VIII. Henrik a porladó csontokat ki nem emelette a koporsóból és hatszáz évvel halála után a katolikus egyház feletti győzelem jelképeként meg nem égetette Becket Tamást.

S. T. *Eliot* drámája angolokhoz szól s a történelmi háttér pontos ismeretét feltételezi. Az Anjou- és a Plantagenet-ház küzdelme, a meginduló invesztitura-harc, az angol polgárháboru csak mint távoli viharok hullámai csapnak be néha a drámai dialógus részein. Eliot tudja, hogy ezt a hátteret ismeri az angol közönség, tehát nyugodtan mellőzheti. Igy számára csak az a lelki tépelődés fontos, amellyel a számüzetéséből visszatérő érsek a vértanuságra felkészül és az a hősiesség, ahogy a szentek koronáját elnyeri. Utolsó imája az oltár előtt a megpróbáltatás keserü állomásává lesz, mikor a gyertyák mögött a homályban kisértő démonok bukkannak fel: a földi örömöket, a király kegyét, a királyt legyőző hatalmat, vagy a földi lázadás dicsőséges vértanuságát ajánlják neki. De a földi hivságokból a lélek szárnyain magasba emelkedő főpap elüz magától minden kisértést, Isten kezébe helyezi sorsát, nem a hatalomért, de a hitéért áldozza fel életét és igy nyer döntő diadalt az egyház számára az állam felett.

A görög drámák elvont formái közé vonul vissza Eliot. A dráma a szinfalak mögött dübörög és csak a katasztrófa tolul a rivalda elé. Négy nő surran be a dráma kezdetén és mint antik kórus kiséri végig a cselekményt, amelybe néha bele is szól. A szent egyház kanonokjai, mint kórusvezetők veszik körül a dráma egyetlen igazi szereplőjét és tevékenységük a hős körül alig több, mint a ministránsok szerepe a misező pap mellett. A négy kisértő lélek már természeténél fogva sem ember, de dikciójuk is annyira elvont, hogy még a legreálisabb földi vágyakat is éteri szavakba meriti. A négy gyilkos kórusszerü fellépése fejezi be a misztériumot, amely tulajdonképpen a többi alakokra is csak a szent lelki vergődéseit vetiti ki és küzd nem valóságos démonokkal, csak a lélek kétségeivel. *Kállay* Miklós nemesveretü, gazdag, izesen pompás forditása helyes ösztönnel megröviditette a drámát és kihagyta mindazokat a részleteket, amelyek az eucharisztikus alkalomhoz nem illettek volna, igy az előadás még jobban hangsulyozhatta a saját alkalomszerü értelmét.

A *Nemzeti Kamaraszinház* intim szinpada különösképp alkalmas, hogy az ilyen lélekdrámának szépségét felszinre emelje, de nem alkalmas, hogy a nézőt a templomi áhitat hangulatával töltse meg. *Horváth* János, ez a kitünő és dusfantáziáju szinpadmüvész elmulasztotta, hogy a volt kabaré szinpadának skatulyajellegével szakitson. Holott, ha boltives megoldáshoz nyul, jobban és szebben tagolhatta volna szinpadát, a tömegek elhelyezésére is érdekesebb alkalmakat nyujt, fokozza a jelenések viziószerüségét és végső fokon elérhette volna azt a templomi hangulatot, amellyel igy minden müvészi ösztöne és jószándéka mellett is adós maradt. De hibázott a rendezés is, mikor a gépi hangok (harang, orgona, kóruslemezek), nagy szinházban talán helyes, de kis szinházban illuziót rontó megszólaltatásával kisérletezik. Hiába szakad a szinész hangja a sziv mélységéből, ha a következő pillanatban a gramofonlemez sustorgó recsegése a XII-ik századból a XX-ik századba pofozza a nézőt. A gépzene szuggesztiója okozza talán, hogy a szinészek egyrésze, különösen a négy hölgy: *Rápolthy* Anna, *Aghy* Erzsi, *Láncz* Margit, *Szeleczky* Zita olyan természetellenesen deklamál, mintha a hamis hang a kórusszerüség feltétele lenne. A jelenések pedig olyan szürkén mondják el szavaikat, mintha nem is a hős álmára számitanának, de a közönségére.

A dráma egyetlen igazi szereplője: *Lehotay* Árpád megrendítően alakitja a tragikus szentet. Fájdalmas és gondteljes tépelődéseiből lassan emelkedik a mártiriumra kész hősiesség felé. Egyszerü szavai, nemes beszéde, játékának nagyvonalusága minden elismerést megérdemel. A szent ünnepi beszédét a magyar nyelv szépségének ragyogó ünnepségévé avatja. Az esztendő egyik legszebb müvészi produkciója ez a márványból faragott portré. Mellette *Forgács, Nagy, Onódy, Pataki* és *Lázár* Gida érdemel elismerést.

A szinház szép és nemes feladatot teljesitett az eucharisztikus ünnepségen ennek a lélekdrámának szép előadásával.

Pünkösti Andor

Frank birodalmi miniszter a kormányzónál

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó ur Őfőméltósága hétfőn délben 12 óra 30 perckor *kihallgatáson fogadta Frank birodalmi miniszter, lengyelországi főkormányzót.*

Bárdossy László miniszterelnök és felesége *Frank* főkormányzó, német birodalmi miniszter tiszteletére hétfőn este félkilenc órakor a miniszterelnökség palotájában *estebédet adtak.* Az estebédre német részről hivatalosak voltak: *Frank* főkormányzó, birodalmi miniszter, *Jagow* német követ, a főkormányzó kíséretében levő urak és a budapesti német követség tagjai feleségükkel. Magyar részről ott voltak a felsőház elnöke, a képviselőház elnöke, a kormány tagjai, a honvédvezérkar főnöke, az államtitkárok, úgyszintén a magyar közélet számos más előkelősége is, feleségükkel együtt.

Milotay István a nagykőrösi kaszinó Széchenyi-ünnepén

Nagykőrös, december 1.

A nagykőrösi úrikaszinó nagytermében szépszámú és előkelő közönség előtt tartotta meg *Milotay* István dr., az *Uj Magyarság* főszerkesztője, a kerület országgyűlési képviselője a *Széchenyi*-ünnepség alkalmával beszédét.

Az ünnepségen megjelentek: *Dezső* Kázmér kormányfőtanácsos, Nagykőrös város polgármestere, *Tittel* Károly műszaki tanácsos, *Patonay* Elek, a kaszinó elnöke, vitéz *Pesthy* János dr. közjegyző, *Kiss* László dr., *Váczy* Ferenc dr. kormányfőtanácsos, a tanitóképzőintézet igazgatója, vitéz *Cserhalmy* József rendőrfőtacsos, vitéz *Szathmáry* Imre, *Szép* Lajos dr., *Horváth* József, *Pethes* Béla dr., ifj. *Szarvas* György, *Ozoly* József, *Csutorás* Sándor dr., *Olasz* Imre, *Fitos* Ambrus, *Patonay* Endre, *Batonay* Ambrus dr., *Kopa* László, *Kőrösy* László, *Labancz* Gyula, *V. Szücs* Sándor, *Gerecze* Ambrus, *Kökény* Dezső dr. ügyvéd, *Kökény* Elek, *Vargha* Dénes, *S. Hegedüs* László, *Székely* József, *Bartha* Balázs, *Vladár* Károly dr., *Kovács* Imre, *Gál* Ambrus, *Soós* László, *Major* Aladár, *Szarvas* György, *Lukács* Gusztáv, *Danóczy* Lajos, *Csizmadia* Sándor, *Fándy* Sándor, *V. Szücs* Lajos, *Borbély* Endre, *Hoffer* József dr., *Németh* Dénes, *Fodor* Lajos dr., *Hegyi* Sándor, *Csikay* Pál, vitéz *Komáromy* Kálmán, *Bevilaqua* Győző, *Bakos* Gergely, *Göde* Lajos, vitéz *Szánthó* Antal, *Horváth* László dr., *Máthé* Barna és számosan a város vezető társadalmából.

A *Hiszekegy* elmondása után *Patonay* Elek, a nagykőrösi urikaszinó elnöke mondott bevezető beszédet. Kiemelte, hogy *Széchenyi* István emlékének hódol az egész ország, Nagykőrös városának hazafias közönsége is le akarja róni háláját a legnagyobb magyar emléke iránt. Hitet tesszünk róla, *hogy Széchenyi ma is a legnagyobb magyar.* Kaszinónknak hivatása, hogy magáénak, vezérének vallja őt és hálával emlékedjék fel ahhoz a Széchenyihez, *aki állandóan itt van közöttünk, tanit és int* és akinek nagy lelkében fogant meg a kaszinó gondolata. Célja az volt a kaszinó alapításával, *hogy „jó izlést, müvelt és deli magaviseletet, az ész tehetségeit kifejtse és nevelje".* Sok egyesület bizony nem tölti be ezt a feladatot. Ma is súlyos megpróbáltatások között hányódik nemzetünk, de bizzunk a nemzet erejében, bölcs kormányzónkban és a magyarság isteni rendeltetésében. Végezetül üdvözölte a szép számban megjelent közönséget és az illusztris előadót, akit egyben felkért előadásának megtartására.

Milotay István dr. mondotta el ezután ünnepi beszédét, amelynek elhangzása után az egybegyültek *szünni nem akaró lelkesedéssel, hosszantartó tapssal ünnepelték a szónokot.*

Patonay Elek a kaszinó háláját és köszönetét tolmácsolta a nagyvonalú és tanulságos beszédért, amely nemcsak emlékbeszéd volt, hanem *egy nagy tanulságra való rámutatás is.* Egy olyan szív, egy olyan lélek megnyilatkozása, *amelyik átérzi a nemzetnek minden baját, minden küzdelmét, a magyar nép rendeltetését* — amelyet Széchenyi is felmutatott előttünk. — Ez a lélek, ez a tudat hatotta át az összegyültek lelkét az emlékbeszéd alatt. Köszöntötte ezután *Milotay* István dr.-t úgy is, mint aki belépett a kaszinó tagjai sorába és kérte őt, hogy, mint a kaszinó alkotó tagja is, minél gyakrabban látogasson el a városba.

Remek gép = P 51.–
fényerős „Sport" anastigmátal. Legújabb foto-gépek:
CHMURA
IV., FERENCIEK-TERE 2

Reményi-Schneller Lajos berlini látogatása során a német-magyar gazdasági és pénzügyi együttmüködés elmélyülését ünnepelték

Berlin, december 1.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter Schwerin-Krosigk birodalmi pénzügyminiszter meghivására, a birodalmi pénzügyminiszter tavasszal tett magyarországi látogatása viszonzásaként *hétfőn délelőtt 11 órakor a menetrendszerű gyorsvonattal Berlinbe érkezett.* A pénzügyminiszter kíséretében érkezett *Szilágyi* Ernő dr. államtitkár és *Csák* László dr. miniszteri osztálytanácsos. *Eulitz* dr. kormányfőtanácsos a birodalmi pénzügyminisztérium részéről *a magyar vendégek elé utazott* és velük együtt érkezett a birodalmi fővárosba.

A magyar és német zászlókkal ünnepélyesen feldiszitett friedrichstrassei pályaudvaron a magyar pénzügyminiszter fogadására megjelent *Schwerin-Krosigk* birodalmi pénzügyminiszter, *Reinhardt* pénzügyminisztériumi államtitkár és a pénzügyminisztérium vezető tisztviselői, továbbá *Luther* külügyminisztériumi államtitkár, *Clodius* követ, *Freyberg* altengernagy, a magyar-német társaság ügyvezető elnöke, valamint *Farkas* Gyula egyetemi tanár, a német-magyar társaság alelnöke és még sokan az állam, a hadsereg és a párt részéről. Magyar részről *Sztójay* Döme berlini követ vezetésével jelen volt a követség valamennyi tagja.

A birodalmi pénzügyminiszter villásreggelije és vacsorája

A rendkívül szivélyes, kölcsönös üdvözlések után Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter kíséretével és a fogadására megjelent urak társaságában virágokkal diszitett ünnepi várócsarnokon keresztül a pályaudvar elé vonult és ellépett a tiszteletére kivezényelt pénzügyőri díszszakasz arcéle előtt, miközben a pénzügyőrség zenekara a magyar és a német himnuszt játszotta. A magyar vendégek ezután gépkocsikon az *Adlon*-szállóba hajttattak.

Reményi-Schneller pénzügyminiszter a délelőtt folyamán *meglátogatta Schwerin-Krosigk birodalmi pénzügyminisztert* a pénzügyminisztériumban lévő hivatali helyiségében, utána a birodalmi pénzügyminiszter az Adlon-szállóban viszonozta a látogatást. Délután félkét órakor Schwerin-Krosigk birodalmi pénzügyminiszter *az Adlon-szállóban villásreggelit adott Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter tiszteletére.* A magyar vendégek délután megtekintették a birodalmi sportstadiont.

Este hét órakor a birodalmi pénzügyminiszter az Adlon-szállóban estebédet adott a magyar vendégek tiszteletére. A vacsorán a magyar vendégeken, továbbá *Sztójay* Döme követen és a követség tagjain kívül a többi között jelen volt *Funk* német gazdasági miniszter, *Reinhardt* pénzügyminisztériumi államtitkár, *Puhl* és *Lange*, a birodalmi bank alelnökei, *Woermann* és *Luther* külügyminisztériumi államtitkárok, *Pleiger* és *Voss* vezérigazgatók, *Hase* vezérőrnagy, Berlin város katonai parancsnoka, *Freyberg* altengernagy, *Erdmannsdorff* követ, *Schmidt* követ, a külügyminisztériumi sajtóosztály vezetője, *Clodius* követ, *Heinburg* követ, a külügyminisztériumi szertartásosztály helyettes vezetője és még sokan mások, az állam, a párt és a hadsereg részéről.

Schwerin-Krosigk gróf a közös háborus és a közös gazdasági front együttes feladatairól

A vacsora során *Schwerin-Krosigk* birodalmi pénzügyminiszter a következő felköszöntőt mondta:

— Nagy megtiszteltetés és öröm számomra, hogy a német birodalom fővárosában fogadhatom és üdvözölhetem Reményi-Schneller őexcellenciáját, a magyar pénzügyminiszter urat. Valóban hálás vagyok Nagyméltóságodnak, hogy már ebben az évben valóra váltotta azt a tavasszal tett igéretét, hogy látogatást tesz Berlinben.

— Akkori magyarországi látogatásom napjai óta, amelyeknek benyomásai eleven emlékként állandóan tovább élnek bennem, népeink régi barátsága Európa legnagyobb harcában uj fegyverbarátságban a legjobban megállotta a próbát. Éppen akkoriban vonultak vissza az első motoros német csapatok a szerbek és görögök elleni győzelmes harcaik után a dunai úton Németországba. Különösen felejthetetlen és szép élmény volt számomra, amikor Budapesten és környékének országútjain láthattam, hogy a lakosság mily szivélyes, megkapó együttérzéssel és lelkesedéssel üdvözölte az átvonuló hadoszlopokat. Ugyanez a német hadsereg ma a magyar nemzet vitéz katonáival együtt küzd a bolsevizmus ellen. A közös nagy harcnak épp a mostani idejében tett látogatásában is a két nemzet közötti együttmüködés és barátság további szép és örvendetes jelét látjuk.

— Az összefogás közös háborús és harci arcvonalon országainkat bent is azonos vagy hasonló gazdasági és pénzügyi kérdések elé állitja. Nagyméltóságod már a magyar költségvetés ismertetése során rámutatott a magyar és a német pénzügyi politika közös alapvonalaira. Ugyanazon problémák előtt állunk is — amennyire áttekinthetem — azonos alapfelfogásból kiindulva nyúlunk is hozzájuk. Itteni látogatásának során alkalma lesz az egyik vagy másik helyen megfigyelni a hadigazdaság, a háború pénzügyi ellátása, a termelés és a fogyasztás irányitása terén tett német rendszabályok hatásait.

— Ha szabad még a személyi részt kiemelnem, azt hiszem, hogy éppen a személyes érintkezés a leginkább alkalmas a bizalomteljes együttmüködés előmozditására és a gazdasági, valamint a pénzügyi kérdések kezelésében olyan közösség megteremtésére, aminő az arcvonalon jennálló fegyverbarátság. Mindig előmozditja a dolgokat és használ jelent, ha saját szemünkkel megismerhetjük a másik országot és problémáit.

— Legszivélyesebb óhajtásom tehát, hogy Nagyméltóságod a háborúban is, sőt éppen a háborúban, jól érezze magát körünkben és hogy ezekben a napokban, amelyeket a mostani Németországban tölteni fog, igazi képet nyerjen a magyar nép iránti rokonszenvünkről éppúgy, mit a Németországban folyó munkáról, az igazgatásról is, mintahogy a szép és vendégszerető Magyarországon töltött napjaimról uj és felejthetetlen benyomásokat hoztam magammal.

— Emelem poharamat Horthy Miklós tengernagyra, Magyarország főméltóságú kormányzójára, a magyar királyság nagyságára és boldogulására, vitéz katonáira és Nagyméltóságod egészségére.

A magyar pénzügyminiszter a szoros összetartozás szellemében kiépitendő gazdasági együttmüködésről

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter az üdvözlésre a következő beszéddel válaszolt:

— A legmelegebben szeretném megköszönni Nagyméltóságodnak hozzám intézett rendkivül szivélyes üdvözlő szavait. Különös örömömre szolgál, hogy viszonozhatom az Ön — sajnos nagyon rövid — magyarországi látogatását és folytatjuk az akkor megkezdett barátságos eszmecserét, még pedig abban az időben, amikor a német birodalom és Magyarország hagyományos szoros kapcsolatai az európai szolidaritás jelében ismét megerősitést nyertek.

— A bolsevista veszedelem elleni közös védelmi háború, amelyben német és magyar katonák, mint oly sokszor a történelemben, ismét vállvetve harcolnak, gazdasági és pénzügyi téren is nagy feladatokat támaszt. A történelem egykor a német véderő ragyogó teljesitményei mellett fel fogja jegyezni a német gazdasági erőkifejtés egyedülálló nagyságát is.

— Nagy élmény számomra, hogy tanuja lehetek a német termelés és a német pénzügy e töretlen teljesitőképességének. Mint szakember tudom, mily fáradhatatlan munka, szivós kitartás és általános kötelességteljesités szükséges ehhez és igy benső szükségét érzem annak, hogy csodálatomnak kifejezést adjak.

— Azok a meleg szavak, amelyekkel Nagyméltóságod magyarországi látogatásáról megemlékezett, őszinte örömmel töltöttek el. Biztosithatom Excellenciádat, hogy azokat a napokat mint legszebb emlékeket tartottam meg és hogy azt a barátságos érzületet, amelyet ön, birodalmi miniszter úr, hazám iránt nyilvánitott, teljes mértékben és teljes szivből viszonzom. A kölcsönös barátságnak ezek az érzelmei és a nagyrabecsülés, amely nemzeteinket és felelős vezetőit egymással összefüzi, szilárd alapjai a sikeres és őszinte együttmüködésnek. Bizalomteljes megbeszélés csak haszonnal járhat és hathatósan előmozdithatja mind a két nemzet közös célkitüzéseit.

— Azok a problémák, amelyek megoldása a mi legfőbb feladatunk, sok tekintetben hasonló természetüek és mindig figyelembe véve a különleges viszonyokat, hasonló rendszabályokat is követelnek. A nagy cél az, hogy az állam gazdasági életét és pénzügyi erejét a nemzeti feladatok szolgálatában maradéktalan kibontakozáshoz segitsük.

— Magyarország gazdasági erőkifejtését az a megbizhatóság és felelősségtudat jellemzi, amely mindig a magyar politika jellemző tulajdonságai közé tartozott. Szilárd a meggyőződésünk, hogy produktiv épitőmunkánk szövetségeseinknek javára válik. Az adott szóhoz hiven és a szoros összetartozás szellemében akarjuk kiépiteni az együttmüködést gazdasági téren a nagy védelmi harc sorsdöntő idejében.

— Ebben a szellemben emelem poharamat a Führer és birodalmi kancellár őexcellenciájára, a német birodalom nagyságára és boldogulására, a vitéz német katonákra és Nagyméltóságod egészségére.

Elitélt árdrágitók

A pestvidéki törvényszék *Boglutz* László dr. tanácsa, mint uzsorabiróság vonta felelősségre *Császár* István budatétényi vegyeskereskedőt árdrágító visszaélési ügyében és vajdrágitásért 300 pengő pénzbüntetésre itélte. *Pintér* Miklós valkói hentes és mészárosmestert sertés- és marhahúsdrágitásért a biróság 500 pengőre itélte. *Schwartz* Mórné acsai szatócs a csipkét drágitotta meg, s ezért 50 pengőre itélték. *Heller* Mihály zsámbéki gazdálkodót, aki a tengeri mázsáját 21 pengő 30 fillér helyett 50 pengőért árusitotta, a törvényszék 1000 pengő pénzbüntetéssel sujtotta. Valamennyi itélet jogerős.

A budapesti büntetőtörvényszéken *Math* Ferenc dr. egyesbiró tárgyalta *Kohn* Tibor szatócs ügyét, aki a gülbaba-burgonyát drágitotta meg. A biróság nem jogerősen hathónapi börtönbüntetésre itélte. Börcsök Szilveszter malommunkás lisztdrágitásért jogerősen kétheti fogházbüntetést kapott.

Csomor János dr. egyesbiró vonta felelősségre *Kosab* Erzsébet hentes és mészárost, aki a tüdőt és a borjúvelőt drágitotta meg. A biróság hathónapi börtönbüntetést állapitott meg vele szemben, ezenkivül 100 pengő pénzbüntetéssel is sujtotta és 200 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére is kötelezte. Özv. *Hrusztinszky* Jánosné szatócs a hagymát, a mákot és a sajtot drágitotta meg. Büntetése hathónapi börtön, 50 pengő pénzbüntetés és 100 pengő vagyoni elégtétel. Egyik itélet sem jogerős.

A budapesti törvényszék *Kristóf*-tanácsa nagyarányú lisztdrágitási bünpert tárgyalt. *Földes* Sándor termény- és takarmánykereskedő negyvennyolc mázsa nullásliszttet adott 51 pengös árban *Eckstein* István sütőmesternek, aki 17 mázsa egységes lisztet is vett tőle 38 pengőért. Később *Hoffmann* Berta gyarmatáru- és terménykereskedőnek adott el nullásliszttet száz pengőért mázsánként, aki 110 pengőért Ballabás Dávidnak tovább adta. A biróság *Földes* Sándort kétésfélévi, *Hoffmann* Bertát egyévi börtönre itélte, mindkettő iparigazolványát megvonta, Földest 500 pengő pénzbüntetéssel és 1000 pengő vagyoni elégtétellel, az asszonyt 300 pengő pénzbüntetéssel és 500 pengő vagyoni elégtétellel is sujtotta. *Ballabás* büntetése öthónapi fogház, 100 pengő pénzbüntetés, *Eckstein*é hathónapi fogház, 300 pengő pénzbüntetés, *Hoffmann* Jenőé 50 pengő pénzbüntetés. Az itélet nem jogerős.

Gazdasági felszerelés önkéntes árverése
december 15-én, 8 órakor

L. 45 Case hosszhengeres traktor, Gem traktor. 10 atm. túlhevitős 12-es Wolf lokomobil, cséplőgépek Petkus szelektor ásványi szártépő, áramfejlesztő telep akkumulátorral, légabroncsos 50 mázsás kocsi, 45 szekér, valamint nagyszámú egyéb felszerelési tárgy és anyag.

Felsőségi Gazdaság, Simaság

Tel.: Sajtoskál 5. u. p. Sajtoskál, Sopron m.
Érdeklődőknek szivesen küldünk katalógust kikiáltási árakkal.

A Szombathelyről 5 óra 55 perckor, Sopronból 5 óra 20 perckor induló vonatokhoz Tormáspuszta állomásra kocsit küldünk.

Forgószínpad

Az egyik amerikai lapban érdekes cikk jelent meg a férjek védelmében. Az író szembeszáll azzal a világszerte elterjedt váddal, hogy Amerikában a férfi úgyszólván rabszolgája a nőnek és egész élete nem egyéb, mint pórázonjárás a nő mellett.

— Ez a vád — mondja az író — kedvenc témája azoknak az íróknak, akik valaha három hetet töltöttek Amerikában. Valóságos gyönyörűséggel ecsetelik az ottani férjek „keserves" életét. De be kell vallani, az amerikai írók között is vannak szép számmal, akik ezzel a témával előszeretettel foglalkoznak. A nóta rendesen úgy szól, hogy a szerencsétlen amerikai férjek egyebet sem tesznek, mint pénzt hajszolnak reggeltől-estig, hogy az asszonyok kedvük szerint költekezhessenek. Az amerikai férj, szerintük, lesülyedt felesége rabszolgájává, akinek egyetlen célja: minél több dollárt letenni az úrnő asztalára.

— E nagy sajnálkozás után — folytatja gunyolódva az író —, azt kell gondolnunk, hogy Európában nyilván egészen más a helyzet. Ott bizonyára mindig a férj az úr a háznál! Persze, persze, ha Európában az asszony három új ruháról beszél, akkor az erélyes férj rögtön megmutatja, ki parancsol és ruháraváló pénzecske helyett alaposan leinti az asszonyt. Aztán, ha például az ebéd nem sikerül, vagy az asszony fecsegésével zavarja a ház urának délutáni álmát, vagy esetleg egy fiatal úr forgolódik őnagysága körül, — nos, ilyenkor is a férj ugyancsak talpára áll. Amugy európai módra. Mert ő semmi körülmények között nem ijed meg a feleségétől . . .

Mindez azonban nem így van a valóságban, — mondja elégedetten a cikk. — Az amerikai férjek rabszolgasága és az európai férjek rettenthetetlensége egyformán a mesék birodalmába tartozik. Amerikában általában éppúgy viselkednek a férjek feleségükkel, mint ideát, mivelhogy a férfiak tulajdonképpen mindenütt egyformák a világon. Mindenhol akad papucshős, de többségben mégis azok a férjek vannak, akik a ház gyeplőjét kezükben tartják. Amerikában épp úgy, mint az Óvilágban. Egyebekben az amerikai statisztikák szerint évről-évre növekszik azoknak a válópereknek a száma, amikor az asszony azért kéri a házasság felbontását, mert a férj fösvény, brutális, kegyetlen. Ezek a panaszok éppenséggel nem azt bizonyítják, hogy az amerikai férjek gyámoltalan rabszolgák lennének. Ezután még egy sereg példát hoz fel az író, amelyekkel rámutat arra, hogy az amerikai férj általában nem erélytelenebb és szánalomraméltóbb, mint európai kollegája . . .

*

Chanel . . . Van, aki e nevet nem ismeri? A hölgyvilágban aligha. Mert, aki esetleg nem tudná, hogy Chanel kisasszony egyike a legkitünőbb párisi divattervezőknek, az is bizonyára ismeri a számokkal jelölt híres Chanel-parfömöket, amelyek minden előkelő illatszertár kirakatában láthatók. Sajnos, polgári személyek számára inkább láthatók, mint megvásárolhatók, mert Chanel oly méregdrágán méri az ő kissé fanyar parfömjeinek minden csepp-jét, hogy a szegényebb pénztárcák kénytelenek más, olcsóbban beszerezhető márkákhoz menekülni.

Szóval Chanel, mint ruhatervező és parfömkeverő már régóta tekintély a párisi divatkörökben. Kitünő izlését és ötletességét még Amerikában is ismerik és elismerik. Még a háború előtt pár évvel történt, hogy az egyik hollywoodi studió rendezője kijelentette, hogy nincs megelégedve a hölgysztárok toalettjeivel. Azt indítványozta: „hívják ki Chanel kisasszonyt, aki érti, hogyan kell jól öltöztetni a nőket!" Így is történt. Chanel kiutazott a filmvárosba és éjt-nappallá téve kreálta a sztároknak a szebbnél-szebb ruhákat. Ez az amerikai vendégszereplés nagyban emelte Chanel tekintélyét és amikor visszatért Párisba, még magasabb árakat szabott ruháinak, mint azelőtt. Pedig akkor is borsos összegeket kért egy-egy modellért . . .

A franciaországi összeomlás után a divatkirályok jóideig úgy ültek palotáikban, mint száraz ágon csüggedt madarak. Az idén ősszel azonban felébredtek letargiájukból és egyik divatbemutatót a másik után rendezik. És sokmindent nyilatkoznak az új divatról. Chanel kisasszonyt is meginterjuvolták s ő többek közt ezeket mondotta a téli divatról:

— Az idei szezon egyik ujdonsága az estélyi kosztüm. Aki a télen egészen újszerü és különleges akar lenni, az nem uszályos estélyi ruhát, hanem rövidszoknyás kosztümöt csináltat magának. A rövid estélyi ruha különben is sokkal célszerűbb a mai időkben . . .

Milyen anyagból készülnek ezek a toalettek? Bársonyból, laméből, fémszálla átszött anyagokból, gyönggyel, pailettal kihímzett selyemből. Fazonjuk egyszerű, angolos, zsebekkel, férfias kihajtókával, amelyre rendszerint virágot tűznek. A kosztüm mellett Chanel nagyon kedveli a raffolt esti ruhákat. Divatvallomásában elmondotta, hogy ezekhez részben a klasszikus olasz festők képei, részben az antik kor finomvonalú ruhái adták az inspirációt. Mindkét stilus megkívánja a művészi redőzést. Chanel többféleképpen oldja meg a ráncok elrendezését, elől, a csípők körül is alkalmazza, egyes ruháin pedig a ráncok az övnél kezdődve, függőlegesen omlanak alá. Vékony zsinóröv és bő, lebegő ujjak egészítik ki az egyszerű, szinte légies ruhát. Chanel „angyalruhák"-nak nevezi ezeket a kreációit, mert szerinte a quattrocento képein látható angyalok ruházata adta hozzá az ihletet.

Párisban egyébként a nehéz viszonyok dacára még mindig jól öltözöttek és sikkesek a nők. Sokan viselnek szőrmetokot és szőrmetáskát, nagy a keletje a csinos mellényeknek, délután pedig a gyöngyözött kazakos ruháké az elsőség. Az elégedett nyilatkozatok, a divatházakban folyó élénk élet azt bizonyítja, hogy Párisban nincs ugyan vaj, kávé, dohány és még sok egyéb, de a nők eleganciája a buzgó divatkirályok jóvoltából ma is kifogástalan éhódító . . .

Bartók Irén

NATIN NÁTHA ORRVÉROSSÉG ELLEN 1.P PATIKÁBAN

Wallenstein

A Schiller-dráma kettős előadása a Nemzeti Szinházban

Ki volt Wallenstein?

A harmincéves vallásháború alatt Középeurópa legnagyobb szabadcsapatának hadvezére, aki nem elvekért, hanem előnyökért harcolt. Leverte Jütlandot, elfoglalta Mecklenburgot, meghódította Holsteint, Schleswiget Pomerániát. Szétszórta a cseh felkelőket, vérbefojtott több apró protestáns megmozdulást és lerohanta Magyarországot, egészen Drégelypalánkig, ahol Bethlen Gáborral nem mérte felvenni a harcot. A vakmerő és szerencsés zsoldos hírnevén a nagy sebet Gusztáv Adolf svéd király ütötte, aki ugyan elesett a csatában, de Wallenstein vad martalóchadai visszavonultak az ütközet színhelyéről. Wallenstein 40.000 főnyi szedettvedett hordával tartotta rettegésben a népeket, a mozgó sereg maga tartotta el magát, a katonák az állandósított háborúban kitünően éltek, vitézül is verekedtek s maga a vezér két kézzel seperte be II. Ferdinándtól győzelmei bérét. Nemcsak hatalmas birtokokat harácsolt össze Csehés Morvaországban, hanem Friedland hercege lett, a balti államok grófja és több gazdag város ura. Istállógyerekekből kreált maga köré nagyvezérkart, rangokat osztogatott, pénzt veretett s fenségnek szólították. Elkáprázató svádával fűzte magához a csapatokat, igazi hős volt, merész kalandor és hatásos népszónok, aki a kor tudományos ragálya szerint udvari csillagjóst tartott maga mellett, s Pádiuában felszedett asztrológiai ismeretei alapján maga is mindig cirklivel szaladgált, méricskélt és leste az égboltot. Aranyat nem próbált csinálni tégelyben, mert könnyebben jutott hozzá a sarcolás útján. Schiller őt szédítő pályafutása csúcsán ragadta meg, mikor sikerei teljében volt s fejébe szállt a dicsőség. A bécsi császári udvar szemében Wallenstein volt az a fa, amely már-már az égig nőtt. A császár gyanakodva pislog rá, korlátlan fegyveres hatalma félelmetes szálka a kamarilla szemében. A regensburgi gyülés után Bécsben elszánt áskálódás indul meg Wallenstein ellen, aki erre a hálátlanságra felhördül, tábornagyai olajat öntenek a tűzre, vadítják, hogy üssön vissza, hisz övé a haderő s Wallenstein sógornője, Terzky grófnő, a nagyravágyó asszony elülteti a királyi korona álomképét.

Schiller a terjedelemes színpadi éposz hömpölygésébe akkor illeszti be a drámát, mikor Wallenstein válaszútra ér, hogy fellázadjon-e törvényes ura, a császár ellen, vagy nyelje le hangtalanul, hogy menesztik? . . . Az antipolitikus Wallensteinből hiányzik az a hideg bölcseség, ami a legnagyobb lépésekhez kell. Habozik, befolyásolják, a jóshoz fordul, titokban tárgyal a szászokkal, franciákkal, svédekkel — valamennyi ellenségeivel — és a császárral se szakít. De hajlik rá. Mire a császár egyik ügyes diplomatája megbontja Wallenstein hadvezéreinek egységét s a darab magva az a pilzeni történelem, mikor a császár előtt leleplezett Wallenstein későn határozza el magát a zendülésre, ezredei elszelelnek mellőle és Buttler, a vérig sértett volt lovászgyerek, aki most ezredese: kegyetlen keménységgel megöleti a vezért.

Ez Wallenstein, a darabban és a valóságban.

Amit a költő ad hozzá a magáéból, az halhatatlanná teszi ugyan a nagyszerű condottierit, de biztosítja számára az utókorok maradéktalan ellenszenvét is. Nemcsak Wallenstein anyagiassága, nemcsak az ellenséggel való cimborálása és nemcsak a hadvezér politikai gyengeelméjűsége teszik tönkre a drámai hős komoly esélyeit, hanem az az etikaellenes elmélet, amely az egyéni szabadság és mindenhatóság korlátozását jogosnak tartja arra, hogy a személyes bosszú nevében lépjen fel, ennek kedvéért elveket rúgjon fel, emberek, hadsereg és népek hitét áldozza fel és szembeforduljon egész eddigi multjával, meggyőződésével, céljaival és tételeivel, amelyeket akár mélyen hitt, akár csak felhasznált: bűnhődés nélkül cserbenhagyni nem lehet. A néző érzése szerint Wallenstein képességeiért már eleget kapott. A korona sok neki. Nekirugaszkodása a bosszúra: a túltengő individuum regényes pátosza s tisztára egyéni akció. Az egyéni jognak ezt a szertelen tiszteletét Rousseau sugalmazta Schillernek, a féktelen szabadság és függetlenség eszméjét is, megtetézve Kant filozófiájával, amelynek hatását Schiller húsz éven át se tudta levetkőzni. S nem utolsó sorban a francia forradalom eszmevilágát vitte bele Schiller ebbe a modelljébe, aki dehogy is akart új világrendet teremteni a feldult Európában! Összetéveszti saját jólétét a közérdekkel. Schiller ösztönösen német, mikor a forradalmi eszmék tűzpróbájára Wallensteint választja ki és elbuktatja ezt a harsogó hadistent. Ha Wallenstein érdeke fedné a közérdeket, akkor fenséges tragédia született volna a jénai egyetem hatszögletű szobájában, a nyomorult gyertyavilágítás mellett, ahol Schiller ezt a drámai költeményt írta. Ma úgy látjuk, hogy egy felfuvalkodott hőst utólért megérdemelt végzete és langyos figyelemmel szemléljük vergődését a szárazon, saját hálójában.

Schiller hatalmas koncepcióval úgy vezeti falnak a hőst, hogy először széles alapokon megfesti Wallenstein dorbézoló táborát s valóságos katonatanácsokon és rögtönzött katonagyíléseken magasztaló belépőt zeng el, hogy mekkora ember Wallenstein, milyen népszerű, mennyire rajongnak érte a fegyveres szolgák. Mitosza van. Aztán egymásnak ugratja miatta a két Piccolomini, apát és fiát, hogy kimutassa: a fegyveresek bálványa, Wallenstein, nagyszabású rebellis és hitvány áruló. Egyik mesteri fogása az írónak, ahogyan a tisztán látó idősebb Piccolomini lemezteleníti a kijózanodott tábornokok előtt a vezért. A színre a dráma a harmadik részben lép, mikor magának Wallensteinnak kellene megmutatnia, hogy magasztos hős-e, van-e benne emberfeletti, vagy csak szerencsés hadfi, aki impulzív, alacsonyrendű és semmi rokonsága a csillagokkal. A megteremtett nagy feszültségbe diadalmasan szól bele egy értelmes és elragadtatott női hang, a sógornőé, aki végre lángra lobbantja a drámába behurcolt rengeteg felesleges és lényeges anyagot. Ez a hölgy tüzeli fel az érdeklődést, ez a grófnő ad szárnyakat Wallensteinnak, aki eddig a fejét fogdosta. Itt szakadunk el az élet nyers anyagától és itt válik Schiller műve alkotássá. Fárasztó hadi kapkodásokon, tirádás, humanista szavallatokon és a tábor fontoskodó futárjain át jutunk el a forrponthoz. A túlértékelt hadvezetési háziügyek e tömkelegében egyetlenegy tabló araszt magából középkori meleget: az első esti előadás befejezése, mikor a vallonok ezredének egyik vértese elmondja a hontalan és hazátlan katonák vallomását. Ragyogóan.

Egyébként mind a két estén tisztelettel tudomásul kell vennünk, hogy Schiller e nagy mű megírásakor még a Sturm und Drang periódusában úszott, nyakig és Klopstock lirájának varázsa után a színpadon egyensúlyt szeretne teremteni a tények ereje és az eszmék hatalma között. Még nincs meg a drámai nyelve, csak a lirai. Ezért a rengeteg kép, a szerteágazó mese, s a sok deklamálás. A „Tábor"-ból elég lenne a tizede, a „két Piccolomini"-ből a fele. S még Goethe is beletoldott. A lelki rajzok áttétele a dráma nyelvezetére: ez a hiány a legtöbb klasszikus hibája. A szavak és képek operáját a dráma nem bírja el, helyesebben: kiveti magából, mint idegen műfaj pompázatos és felesleges bőségét. Abban az időben ez még erény volt. Ma elénk áll Hans *Meissner*, a frankfurti színházak főrendezője és teljes egy hónapig gyúrja, osztja, szabdalja Schillert, rövidíti és átcsoportosítja, hogy valamiképpen elfogadtassa a mai közönséggel is.

Csinált jót is. Például azt, hogy a tábort két részre osztotta és az első estét a tábor felajzásával fejezte be. Ez hatásos volt és oda is illett. Vonalvezetése cseppet se tért el Schiller eredeti felfogásától, attól a vezérelvtől, hogy itt összetöri magát egy agyagbálvány, aki elvesztette önmagát s a hatalmat. Már pedig „szabadság csak ott van, ahol hatalom van". Kidolgozott részletei közül kitünő a mozgalmas éjszaka Égerben, mikor a gyilkosság megtörténik. Középkori képei festőiek. Olykor az erő is megcsillan bennük. Inkább a filmszerűség a kedvence. A felfokozott zaj a táborban idegesítő. Legszebb eredménye az, hogy a néző nem veszti el a fonalat, noha rengeteg a részlet, és huszonnégy óra telik el egyik előadástól a másikig. Tehát a rendezői munka összehangoló volt, megmarkolta a hatalmas anyagot és egységesen prezentálta. Irama — ahol csak lehetett — a vágta.

Színészeink teljesítményét feltétlenül el kell ismerni, noha ha valaki mértéket tartat velük a suttogásban és a kiabálásban, akkor az eredmény még jobb lenne. Ha halkan beszéltek: nem lehetett hallani. Főleg ha félig háttal álltak. Ha kiereszetették a hangjukat: nem lehetett érteni, hogy mit mondanak. Mintha orkában tanultak volna szónokolni. Egy hölgy találta el a helyes mértéket: *Tőkés* Anna, aki tűzbeborulva gyujtotta fel a nézőteret. És egy férfi: *Kovács* Károly, a fagyos ír lovász, aki a dermesztő vért éreztette, amelyben ez a had térdig járt, gyilkos intrikák, hőstettek és sötét bizonytalanságok között. Zárt, zord és irgalmatlan volt. Felrezzenése, mikor származási okmánya tyúkszemére lépnek: majdnem mesteri. A legügyesebb művészi hatást *Rajczy* Lajos érte el, a hazátlan zsoldosok vallomásával. Az érdekes egyéniségek és jellemek alakításában a pálma *Lehotay* Árpádé, aki fellépésében, arcán, gesztusaiban és rideg melankóliájában, de erélyében is a hü hivatalnok és az előírásos, becsületes katona volt, háta mögött császári ura kegyével, mint kitüntető teherrel. A színes és sokféle katona és férfitipus közül kivált *Major* Tamás, aki éles sziluetjét adta egy császári követnek. *Jávor* Pál folyton robbanó, folyton csattanó tábornagya néhol érdekes volt, néhol érteni se lehetett az elropogtatott szavakat. *Hosszú* Zoltán dr. mint félbalkani bohém granicsár-bandavezér, a nem sikerült tájszólással együtt: nem jó. A kitünő színész itt téved. Fontos szerepe van *Ungvári* Lászlónak (Max), akinek Schiller rajongását és ideálizmusát kell megszólaltatnia. Meg a beékelt szerelmet. Ez az utóbbi sikerült is. Az előbbi azonban szavalóversenybe fulladt bele, torokrezegtetéssel. Kifulladt a végén *Abonyi* Géza is, aki pedig hangban, mozgásban nagyszerüen indult. A fiatal *Pásztor* János a tábori ostorozó páter szerepében fiatalosan féktelen. T. *Mátray* Erzsi nemes alak s nemes tehetség. *Szörényi* Éva volt Wallenstein szép leánya. És *Tőkés* Anna a dráma költészete. Jó *Nagy* Adorján svéd ezredese és *Ujlaky* László. A címszereplő *Kiss* Ferenc a hatalomban pongyola és a közvetlenségben hatalmas emberét mutatta be, lelkiismeretes színezéssel és hévvel, melyet többször fékezett és ilyenkor préselt hangon szólalt meg. Félzsenit sejtetett. Nem eleme az előadás, az elmélet. Ereje a hatás ábrázolásában, a cselekvés pillanataiban és a lendületben nyilatkozott meg. A monumentalitást nem bonthatta ki, mert hisz a szerep sem az. Sötét drapp zekéje rosszul szabott ruhadarab.

A Nemzeti Színház félretette Dóczi régi fordítását és *Áprily* Lajosra bízta a nehéz feladatot. Ez az új fordítás sokkal csillogóbb, sok helyütt tömörebb, de mindenesetre erőteljesebb és maibb. Fényesen gördül. Hajlékony. Kevés kivetnivaló van benne. A díszletező *Horváth* János óriási feladatot oldott meg, egyenesen zseniálisan.

Papp Jenő

Rádió Fotó Gramofon
VÉTEL Láng Tibor CSERE Rákóczi-út 9. Tel. 14-35-48.

TERE-FERE

A tehnikusok régi ideálja a városok távolból való fütése. A távfütést részint a gázmüvek, másrészt az elektromos müvek által lehet megvalósitani, nem áram és gáz, hanem gőz és melegviz szolgáltatása által. A sik területek elektromos művei az áramot nem vizmüvek által nyerik, hanem a szén elégetése folytán keletkezett gőzzel. Ez a gőzfejlesztés és a belőle nyert kondenz-viz előnyösen használható fel a távfütés céljaira. Kiszámitották, hogy az ilyen erőtelepeken eltüzelt szénenergia kihasználása akkor is 70 százalék nyereséget jelent, ha a vezetékhálózat hőveszteségét hozzászámitjuk. Németországban jelenleg 35 városi távfütő központ van.

Takarékosság! Ez most világszerte a legfőbb jelszó. Erre vonatkozóan közöljük, hogy például a citrom kissé megnyomogatva és utána megmelegitve közel 25 százalékkal több levet ereszt, száraz héját pedig teával együtt főzve hasznosithatjuk. Kitünő szappanpótló kézmosószert nyerhetünk, ha hat deka boraxot egy liter vizben feloldunk. Az oldatból néhány evőkanálnyit öntünk a mosóvizbe, ami kitünően eltávolitja a kézről a házimunka nyomait s remekül oldja a festéket és az olajat is.

A magyar filmgyártás eseménye a „Néma kolostor"

Abból az alkalomból, hogy a „Néma kolostor" Budapestet megelőzve a héten Sopronban kerül bemutatásra, a Hunnia-filmgyárban néhány meghívott vendég előtt levetítették a magyar filmújdonságot. Alig ért eddig nézőket nagyobb meglepetés, mint ezeket a vendégeket. Eleinte csak *az tűnt fel, hogy egyik kép szebb, mint a másik,* azután megállapítható volt, hogy tempósan, minden zökkenő nélkül fejlődik a cselekmény, *a párbeszédek tömörek, kifejezőek, a pazar díszletek és jelmezek stílusa korhű, a jelenetek beállítása apjrólékosan gondos.* A végén kiderült, hogy *a film az utolsó kockáig nemcsak kifogástalan, hanem minden vonatkozásban kitűnően sikerült művészi alkotás.* Őszinte örömmel üdvözölhetjük ezt a szép munkát, amely tizenkilenc nap alatt készült, tehát forgatása az átlagosnál több időt vett igénybe. Igaz, hogy a rendező *Rodriguez* Endre egész nap szakadatlanul készítette a felvételeket, éjjel pedig a díszleteket építtette.

A film tudvalevőleg Eötvös József báró „Karthausi" című regényéből készült. A filmváltozat első és utolsó gyönyörű jelenetei a néma kolostorban, a többi a regény meséjét követve Bécsben és környékén játszódik. A szerelmében csalódott magyar grófot *Jávor* Pál tökéletes illuziót keltve eleveníti meg. Az osztrák grófnőt, akibe Jávor halálosan beleszeret, s aki az első csalódást okozza, *Lukács* Margit alakítja, lobogó szenvedéllyel. Tolnay Klári a bécsi nagynéninél élő magyar leány olyan szép, mint egy keretéből kilépett festmény. Mindkettőt gyönyörűen fotografálták. *Ajtay* Andor tökéletes mását ábrázolja Metternich kegyencének, az ellenszenves Dahlbergnek. *Makláry* Zoltán arca, amikor haldokló leánya sorsát elbeszéli, felejthetetlen. A kitűnő *Boray* Lajos játéka erőteljesen drámai. Kiugró alakítás *Szathmáry* Margit bárónője. Ezeknek a színészeknek minden mondata és mozdulata hozzáilleszkedik a százhuszéves történethez, amely ma is megragadja és végig lenyűgözi az embert. A képek sorozata úgy van összeállítva, hogy egyik jelenet önként következik a másikból. Kivétel nélkül minden kép beállítása olyan, hogy a fényhatások kiemelik annak minden szépségét, jellegzetességét és hangsúlyozzák azoknak hullámzó mozzanatait. A kolostor képe, a templom belseje, a robogó postakocsi, a bécsi városrészek, a főúri szalónok képei meglepően szép látványosságot nyujtanak. A rendező minden jelenetnél minden lehetőséget megvalósított, hogy azt minél élőbbé és mozgalmasabbá tegye. A főuri díszletek korhű elkészítésében bizonyára része volt az azóta elhunyt *Zichy* Géza Lipót grófnak, a Művelődés-film egykori elnökének. Vince Ottó aláfestő zenéje kitűnő. A magyar ujdonság versenytársa lehet a legjobb külföldi filmnek.

Tiltakozás a szinpadi szerzőnél

Csöng a telefon, ismeretlen hang keresi a szinpadi szerzőt, bemondja nevét, majd így folytatja:

— Úgy hívnak, mint a szerző úr színdarabjának egyik szereplőjét; elökelő pozíciót töltök be és tiltakozom az ellen, hogy nevem a szinpadon szerepeljen.

A szerző, akinek a tiltakozást bejelentették, Illés Endre. Most kezdték próbálni a „Történtök" című darabját a Nemzeti Színházban. Szinlap még nincs, a szereplők neveit a lapok még nem közölték s valakinek már is fülébe jutott, hogy a darab egyik alakja az ő nevét viseli.

— Mi volt a válasz? — kérdeztük Illés Endrét.

— Próbáltam megnyugtatni az illetőt, elmondtam neki, hogy Verebély professzor nem tiltakozott, amikor „Az utolsó Verebély-leány"-t adták. Herczeg Ferencnek és sok-sok más írónak sem történt semmi baja, pedig rengeteg történelmi nevet szerepeltettek írásaikban. De hiába beszéltem!

— És most mi lesz?

— Természetesen megváltoztatom a kifogásolt nevet és miközben azon csodálkozom, hogy az érzékenység gyorsabban terjed, mint a rádió rövidhullámú, eljog az aggodalom: mi történik akkor, ha darabom hősének új nevet adok s erre esetleg újabb tiz sértett jelenti be tiltakozását.

A Nemzeti Színház új szerzője erre is talált megoldást:

— Mielőtt új nevet adnék szereplőmnek, egy barátommal együtt sürgősen átböngészszük Nagy Iván ismert geneológiai köteteit és kijegyezzük belőle a kihalt családok névsorát ... (K)

* **A „Lángok"** című Hunnia—Takács film a napokban kerül bemutatásra. Mezey Mária nagystílü elökelő társaságbeli asszonyt játszik, aki közbecsülésben álló férjével tisztességes házasságban él, véletlen találkozás folytán azonban lángralobban egy kiváló művész iránt. Az érzelem lángjai nemcsak az asszonyt, hanem mostohalányát is izzásig hevítik. Mezey Mária mellett Hidvéghy Valéria, Jávor Pál és Kiss Ferenc játszanak még a filmben főszerepeket.

* **Dr. Plank-tánciskola Andrássy-út 24.**

* **„Az ördög nem alszik"** című filmet, amely Vaszary Gábor vígjátéka nyomán készült, a héten bemutatják. Csortos Gyula, Tolnay Klári, Hajmásy Miklós és Mihályfy Béla játsszák a vezető szerepeit a magyar ujdonságnak, amelyet az idény legmulatságosabb burleszk-szerü vígjátékának szántak.

* **A „Bün és a bünhödés" felújítása.** Dosztojevszkij hatalmas regényének francia filmváltozata, amelyben a diákot és az ügyészt Pierre Blanchar és Harry Baur alakították, a Studió-moziban kerül felújításra.

Föld, pénz, gazdaság

A százéves Pesti Magyar Kereskedelmi Bank négy jubileumi ünnepe

1841 október 14-ike az első magyar bank, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* alapításának napja. Pesti kereskedők, patricius polgárok kérvényezték felállitását 1830-ban, de pártfogója és első részvényese volt *József* nádor-főherceg s *Széchenyi* István gróf, a legnagyobb magyar és aki *„Hitel"* című művében hangoztatta szükségességét. Mellőálltak továbbá Széchenyi hívei, barátai s *Sztáray* Albert gróf, személyes közbenjárásal sürgette a bécsi kormánynál a privilégium-okirat kiadását. 1848-ban Kossuth Lajos pénzügyminiszter jegykibocsátó bankká emelte, s a bank beírta nevét a Kossuth bankókkal kapcsolatban a szabadságharc és a magyar nemzet történetébe.

Évszázados munkássága alatt négyizben érkezett el nevezetes évfordulókhoz. Négy elmult negyedszázad fordultával emlékezett meg kegyelettel az elsőről, az úttörőkről, azokról, akiknek szellemében és eredeti elgondolásában tovább folytatta hivatássze ü munkáját a magyar gazdasági élet fejlesztésének az ország boldogulásának érdekében.

1866-ban érkezett el a Kereskedelmi Bank fennállásának első negyedszázados jubileumához. Nem ünnepelt külön, hiszen a nemzet nagy ünnepre készült: a kiegyezésre, a koronázásra! De az évi jelentés ezt mondja: „Bankunk ma erős lábon és solid elveken nyugvó s körültekintő vezetés mellett annyi időközben létrejött pénzintézetek közepette is méltán kitünő helyet foglal el és kisérve a közönség osztatlan vonzalma és feltétlen bizalma által a virágzásnak oly fokán áll, mely alapitóinak, kik közül fájdalom csak kevés van életben, kellemes elégtételt nyujtana."

Ekkor már saját otthonában müködött a bank, immár ötödik esztendeje. Az első szerény helyiség, a kereskedői csarnokban, szükének bizonyult, a bank elköltözött a Dunapartról a Színház-térre. A városi Harmincadház telkén épült fel a bank első saját otthona, a Dorottya-utca és a mai Vörösmarty-tér sarkán.

A huszonötéves bank részvényeit 670 forinttal jegyezték a pesti tőzsdén, mely két esztendeje bővült értéktőzsdével, miután eredetileg. 1854-ben, mint gabonacsarnok alakult meg. A bank részvényszelvényeit a huszonötödik fennállás esztendejében 44 forint 80 krajcárral váltották be, s erre az évre esik a bank kapcsolatainak kezdeti kiépítése idegen országokkal is, bécsi, prágai és trieszti pénzintézetek révén.

1891-ben, alapításának ötvenedik évfordulóján emlékezett meg az első magyar bank, mely akkoriban már majdnem egy évtizede a modern üzleti élet követelményeihez szabta müködését. A félszázados jubileumra megirták a bank alakulásának és fejlödésének történetét, s ebben így jellemzik a helyzetet: „Magának tulajdoníthatja a mostani igazgatóság azt, hogy a bankot kiemelte helyi minőségéből s nemcsak országos, hanem nemzetközi bankká tette mégis anélkül, hogy megfeledkezett volna a banknak arról a régi feladatáról, mely szerint elsősorban a fővárosi kereskedelmet kell támogatnia és emelnie. Nemzetközi müködésében is ezt a feladtot nézi és a fővárosi kereskedelmet támogatja. Ha a bank önérzettel tekinthet vissza a multra, a folytonos haladásra való kilátással nézhet a jövőbe is. Hazánk gazdasági viszonyai általában, különösen pedig úgy kereskedelme, mint ipara, a bank müködésének kezdete óta lezajlott félszázad alatt bámulatos haladást tettek, de a gazdasági emelkedés foka nem elégítheti ki a nemzeti vágyakat. Még sokat kell haladnunk ... A bank éppen azért még korántsem jutott el a haladás elérhető legmagasabb fokára. Még a fejlödés és emelkedés széles tere áll előtte. A banknak nemcsak tekintélyes multja van, hanem még fényes jövő vár rá."

Az ötvenéves intézet müködése már a banküzlet minden ágára kiterjedt. Felismeri a fejlödő gazdasági élet követelményeit, hatalmas kölcsönnel lehetővé teszi, hogy *Puskás* Tivadar találmányából kiépülhessen Budapest telefonhálózata, megalapitja a Magyar Helyiérdekü Vasutak Részvénytársaságot, hogy a vidék is bekapcsolódhassék az ország gazdasági életébe. Tengerhajózási, villamos, a balkáni kapcsolatok kiépitése, gyárvállalatok támogatása és alapitása jelzi ezt a határkövet, mely az intézet életében a második félévszázadba fordult.

Az első magyar bank hetvenötödik születésnapja a világháború idejére esett. Az 1916. évi jelentés hüségesen tükrözi vissza az akkori helyzetet: „Uj munkakedvvel és a magyar közgazdaság reánkbizott nagy feladtainak bizakodó vállalásával léptünk át jövönk új korszakába." A közgyülés az intézet alapitóiról így emlékezett meg: „E legrégibb magyar bankintézet, háromnegyedszázados korszakához érkezve, hálatelt szivvel gondol a magyar közélet ama nagy férfiaira, akik a küzdelemtől vissza nem riadva, létet adtak ősi bankunknak." A hetvenötéves bank a háború sujtottainak javára milliós alapitványt létesitett s ötmillió koronát áldozott hadijótékonyságra. A háborús vihar még nem ült el a magyar ég felett, de a bank már készen áll, hogy a háborús közgazdasághoz szabott müködését majd a termelés, az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság békés fejlesztésének érdekében azonnal átalakithassa.

Nagy körültekintéssel végezte el a bank az utolsó negyedszázad alatt feladatait. A forradalmak lezajlása után, az új magyar élet hajnalán, dacolva a trianoni kényszerbéke súlyos gazdasági következményeivel, nemcsak zavartalnul szolgálja a hitéletet, hanem felismeri az utakat és a módokat, melyek segitségével az egész gazdasági élet fellendítését segiti elő az országban és az anyaországhoz visszatért elszakitott területeken. A száz esztendős évfordulóról *Lamotte* Károly dr., a bank vezérigazgatója így emlékezik meg: „Büszkék vagyunk a multra és ha igyekszünk a jövőben fejleszteni és erősiteni intézetünket, akkor ezt sohasem öncélul fogjuk tenni, hanem áthatva attól a meggyőződéstől, hogy erős csak az a nemzet lehet, melynek erősek polgárai és intézményei.

ÁLLÓVÍZ

56

REGÉNY

Irta: **DÖVÉNYI NAGY LAJOS**

— Mit szól a kisasszonyhoz, Vince? Látom, magát is meghódította már.

— Bizony, meg ...

— Mindenkit. Ellenállhatatlan ... Mi lesz még ebből, ha felnő?

Cirógatta az arcát és komikus kétségbeeséssel ismételgette:

— Mi lesz belőle, hogy vadítja meg a gavallérokat ...

— Összenevettek mind a hárman, aztán felszedelőzködtek és kimentek az ebédlőbe. A hideg büffé romjai még ott voltak az asztalon, s Vincének meg kellett ennie egy szelet sonkát, meg hideg pulykasültet.

— Hogy érezte magát Ábrányban? — fordult hozzá az asszony. — Még nem is mondta, kellemes volt-e.

Érezte, hogy elpirul.

— Nagyon.

— A kislány igen csinos ...

Megfenyegette, s félrehajtott fejjel folytatta:

— Kezd gyanussá válni nekem ez a látogatás, Vince! Csak nem szerelmes maga?

Sutának találta, hogy éjfél után, egy szétdult hideg asztal előtt, kezében a süteményes tányérral élete legnagyobb ügyéről beszéljen, de mégis megszólalt:

— Házasodom.

— Csak nem?

— De. Most kértem meg Dalma kezét.

— Nahát ... Nem tudok szóhoz jutni ... Ez aztán a gyorsaság! Hiszen alig látta párszor.

— Most harmadszor.

— És szereti? Olyan nagyon szereti?

— Mondtam: elveszem. Tehát szeretem is.

Az asszony megragadta a karját és végigcipelte a szobákon, míg meg nem találták Sághyt.

— Hallja maga is a nagy hirt! Vince házasodik ...

— Ugyan! Ne ugrasson, szívem. Nem olyan szamár ember ő.

— No, mondja! Mondja maga, ha nekem nem hiszi el!

— Igen. Házasodom ...

— És ki ő? Kit veszel el?

— Sipos Dalmát, Ábrányból. Ismeri, az apja intéző volt a Kurz birtokon.

— Ugy ... Csinos kis lány. Nem is olyan bolondság, te, Vince. Jó fajta, majd ráncba szed az téged. Hát erre már inni kell. Sanyi! Hol vagy?

A segédtiszt a szalonból került elő, ahol az utolsó vendéggel, márkipusztai kollégájával némán, de annál szorgalmasabban szilvóriumot ivott.

Kicsit vizenyősen nézett, szemét véres köd lepte el.

— Tessék ... parancsoljatok velem ...

— Pezsgőt akarunk inni Vincével. Vőlegény.

Elgondolkozva hunyorított, aztán csendesen integetni kezdett, szeme előtt mint valami ingát, szabályos időközökben elhúzva mutatóujját:

— Annyira részeg nem vagyok ... Ha kázus bibendit kerestek, nem kell ilyen nagyot mondani. Csak azt, hogy ma karácsony szent ünnepe van, Krisztus urunk születésének napja ... Az is elég. Nnnno. A sampuszt pedig hozom ...

Elbotladozott és néhány pillanat mulva már az asztalra is állította az üveget.

Koccintottak, aztán Vince búcsúzott. Nem baj, hogy most mondta el a nagy hírt, legalább ezen is túl van, ünnepélyesség nélkül, azt ugyis utálta volna. Tudják, s kész ... Nem kell fa-arccal hallgatni a szerencsekívánatokat.

Fütyörészett és rugdalta a havat.

NYOLCADIK FEJEZET

Az ünnep óta olyan volt a ház, mintha csupa halálraítélt lakott volna benne, jóformán szó se hallatszott, de még a kémény se füstölt. Az öreg Dulló kint tanyázott az istállóban, a dikón, tisztáért csak éppen besurrant s ha enni kellett, háromszor is hívhatták, míg egyszer meghallotta.

Aztán felvirradt az a nap is, mikor menni kellett a törvénybe.

Egész éjszaka nem aludt, csak sóhajtozott, hallgatta a jószágok neszelését és arra is gondolt, hogy legjobb volna tán, ha felakasztaná magát. Csak a borjú nyakáról kéne levenni a kötelet, aztán kész. Reggelre hideg lenne a lába. Háromszor is rágyujtott, de nem izlett a pipa és az is baj volt, hogy nem látta a füstöt, mécsest meg nem akart gyujtani, hátha észreveszik a fiatalok.

Lassan azért elhozta az Isten a reggelt. Még alig derengett, öltözködni kezdett, meg is beretválkozott, csak úgy, tükör nélkül, kinlódva, tapogatta, hogy hol szőrös még az álla. Az ünneplő ruháját este kivitte, mert ha már a birák elé kell állni, legyen rajta tisztességes gúnya. Hónapos vásár is lesz éppen, s úgy tervelte, hogy három zsák búzát felvet a szánkára, eladja, abból az ügyvédnek is biztosan kell valamit lökni.

Kihúzta a szánkát a színből, megitatta a lovakat, aztán rájuk tette a hámot. A toronyban négyet ütött, vagy ötöt, már azt se tudta jól megszámolni, de inkább ötöt, mert a felhők széle pirkadt.

Barna is kinézett, vetett a tehén elé, vizet húzott és keverni kezdte a pelyvát.

— Mink is megyünk — mondta, mikor elkészült.

Csak ennyit, aztán kifordult az ajtón. Lám, az ember felneveli a gyerekét, s ez lesz belőle. A szót is éppen hogy veti ... Mennek ... Hát menjenek csak, lássák, hová juttatták az anyjokat. Nézzék meg a börtönt is, ahol zárva tartják, örüljenek neki.

Maris a zsétárral sietett át az udvaron. Elfordult, nem akarta látni, de a menyecske megszólalt

— Bort melegítettem, igya meg, édesapám, ott az asztalon a kiskonyhába.

— Nem kell nekem.

— Jaj, ne értetlenkedjen mán, az Isten álgya meg. Dehogy nem kell. Hideg van, aztán mikor ehetünk még máma.

(Folytatjuk)

Szinház, Film, Müvészet

Jön az „Operett"

A tavalyi német filmgyártás egyik legkitünőbb alkotása *Willy* Forst „Operett" című filmje volt. Európa nagy városaiban hónapokon át játszották és Velencében is megnyerte a filmverseny közönségének tetszését. Willy Forst különleges rendezői tehetsége és minden jellegzetessége tökéletesen érvényesül a nagysikerü filmben, amely az operettek városának, Bécsnek régi világát eleveníti fel. Azt a korszakot, amikor Johann *Strauss*, *Suppé* és *Millöcker* nagy operettjei világkörüli útra indultak a császárvárosból. Willy Forst maga játssza a főszerepet és mellette Maria *Horst*, Dora *Komar*, Paul *Hörbiger* és Leo *Slezák* vonulnak fel. A film most érkezett Budapestre és az újjáalakított Corvin mozi ünnepélyes megnyitó előadásán kerül a közönség elé.

Monstre Jazz Varieté

nem ma vasárnap, hanem **nov. 9.** Vigadó 8. Ragyogó müsorral. Jegyek Koncertnél.

KONCERT RENDEZÉSEI:

Budapesti Hangversenyzenekar

Haydn-Händel-est kedden Anday Piroska közreműködésével

Vigadó 8. Vez.: **Országh. Haydn:** Üstdob és Medve szimfóniák, **Händel:** Concerto és Viziünnepély. **Áriák:** Orpheus, Xerxes, Ariadne.

MOZART-EST 22-ÉN

Vigadó 8. Vez.: **Rajter**, közr.: **Szabó** Ilonka, **Országh.** Esz-dur és D-dur **szimfóniák, Figaró** nyitány, **A-dur** hegedüverseny, Il re pastore, **Szöktetés** ária. **Csonka** bérletek, egyes jegyek.

ADY-EST 19-én

Z. ½9. Ady, Babits, Kosztolányi, Juhász Gy., Tóth Árpád legszebb versei és dalai.

ANDAY PIROSKA, MAKAY MARGIT, Szilágyi Szabó Eszter, **Lánczy** Margit, **Maróth** Annie, **Greguss, Básti** Lajos, **Pataky, Rajczyval.** Bevezető: **Horváth** Béla. Jegyek 1—6 P. Zeneak. is.

Koncert Zongorabérlet

FARAGÓ BEETHOVEN-EST 23

Appassionata, Waldstein, op. 111 és **Pastorale** szonáták. **Bérletek** 9 estre, egyes jegyek.

*

HARMÓNIA

Lehár vezényli

Holnap fél 8-kor a Fővárosi Zenekart a Magyar Művelődés Házában

Közr.: **Tamás** Ilonka, **Udvardy** Tibor. Jegyek: **Népm. Bizottságnál** (IV. Szép-u. 5.) **és a** „Harmónia" jegyirodákban.

10 zongora-est

bérletben a Vigadóban.

Első estje **Fischer** Edwin okt. 15-én ½8. Jegyek válthatók. Bérletek még válthatók.

6 kamarazene-est

Kamarazenétől — kamarazenekarig

Művészi sorozat, duo, trio, quartett, quintett, sextettek neves hazai és külföldi művészek közreműködésével.

Első est **Dohnányi-Zathureczky** szonáta estje okt. 17-én Zeneak. ½8. Jegyek válthatók.

Ünnepi Mozart-est

Magyar Művelődés Háza okt. 20. Vez.: **Karvaly—Csilléry.** Közr.: **Osváth** Julia, **Károlyi** Gyula, Szföv. **Énekkar** és Szföv. **Zenekar.** Jegyek: Népm. Bizottságnál (IV. Szép-u. 5.), **Műv. Háza, „Harmónia"** jegyirodákban.

SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR.

Mesterbérlet

MENGELBERG

ANSERMET — MOLINARI
WEISBACH — VAN BEINUM
SCHURICHT — PREVITALI
FERENCSIK — CSILLÉRY

Közr.: **Károlyi, Bustabo, Zathureczky, Böszörményi-Nagy, Anda, Végh, Ticharich.** Még néhány bérlet kapható.

Basilides

Három dalestje bérletben: nov. 4., jan. 14., febr. 20.

Harmónia jegyárusítások:

Mária Valéria-u. 12. (10—2, 4—6-ig) „Műbarát". Telefon: 184-501. (vasárnap d. e. is.)

Rákóczi-út 36. Szövetkezeti bolt. (hétköznapokon 1—2, 4—6-ig). Telefon: 226-237.

Krisztina-krt 133. (Csáthy rt. könyvesbolt) (hétköznapokon 9—fél 2-ig). Telefon: 150-924.

MARNITZ hangversenyrendező vállalat

(József-krt 37-39, tel.: 134-028.

NÉPSZERŰ ZENEKARI-EST

Budapesti Szimfonikusok okt. 18. Z. 8. Orosz, Sárdy, Eördögh.

TANGÓHARMONIKA-EST

120 közreműködővel okt. 19. este 8. Városi.

ÖT ÉVSZAZAD ZENÉJE

öt bérleti est. I. est nov. 17. Z. 8.: **M. Női Kamarazenekar, Arató, Clementis, Zathureczky, Albert.**

Nóra

Minél többször látja az ember „Nórá"-t, annál erősebben győződik meg arról, hogy ez az ibseni színmű nem a feleségek tragédiája, hanem a papoló férjeké. A férj, ez a Helmer, ragyogóan megteremtett társadalmi történő, aki kifelé merő nagykép, szigorú „spisz" s a grandiózus tulok könyörtelenségével hirdeti a megfagyott erkölcsi törvények szentségét. A kicsinyesség nagyzolója. Korlátolt, vak és ostoba. Egyik farizeusi támasza annak a társadalomnak, amelyet az északi írók szorgalmasan szétszedtek, mert képmutató keretei közt nem fért el és nem tudott megélni a becsületes egyéniség. Ibsen ez ellen az elfajzott polgár ellen írta a Babaotthont, mert tisztán látta, hogy ez az erőszakos senki, ez a felfújt nagylelkűség, ez az önző és elbizakodott bálvány belül üres. Kívül csupa villogó vért, belül pocsék szalmabáb. Haszonleső, sznob és megalkuvó. Ibsen idejében tele volt velük a társadalom, ezek a műanyagból épült rendíthetetlenek uralkodtak, ők szabtak törvényt, feküdtek rá a társadalomra s ők nyomták le a nőt a játékszerek közé.

Nem is csoda, hogy a nők fellázadtak ellenük és emancipáció után kiáltottak. Ibsen a támadás főerejét erre a felháborító férfitípusra összpontosítja. Hőse Helmer. Áldozata Nóra. A feleséghez méltatlan babaotthont is Helmer teremti meg s tartja fönt, cukrozott szavakkal, nagyvonalú negédességgel és elviselhetetlen álfölénnyel. Ennek a férfifajtának sejtelme sincs az igazi nagyságról. Abnormis, betegesen beképzelt moralista, aki csak eggyel van tisztában: a maga kényelmével. Kiirtásra megérett, alantas lélek, akinek Ibsen ki is méri a legszörnyűbb büntetést: a nő megvetését. A nő lenézi. Férfit ennél nagyobb megszégyenítés már nem is érhet. Ugyhogy a dráma maga, mint írói igazságszolgáltatás, ennek az alaknak tragédiája s nem Nóráé, aki csak csalódott a férfiben, de a nagy leszámolásból felszabadulva kerül ki, új erőre kap, fénylik és sugárzik, mint aki a tűzben és könnyben újjászületett. Nem Nóra bukik itt el, hanem a Helmer-féle férfitípus. Nóra diadalmasan távozik — ha egy kicsit pityereg is.

Ebben a beállításban talán nem lehetne olyan olcsó és népszerű női sikert elérni a Nóra-előadásokkal, mint azt eddig tették. Egy korszerű felújítástól nemcsak celofánfalakat várunk el, hanem az örök téma új megvilágítását is — többek között. Büszkék lettünk volna a Nemzeti Színházra, ha a férfi és a nő emberi kapcsolataiban ezt a Helmer-féle esetet, mikor az derül ki, hogy a férj egy rongy és opportunista, a nő meg tündöklő, de illatokkal és csecsebecsékkel leplezett ideálista: tehetségesen és kiválóan fordít egyet az eddigi Nóra-rendezéseken és megmutatja a mai kornak a modern Ibsent. A Nemzeti Színház nem ezt tette. Megelégedett egy új garnitúra kiállításával és tovább nyúzza Nórát, azon a kopott vonalon, amelyet az eddigi rendezők már alaposan kitapostak. Hatása lesz, az kétségtelen, hiszen olyan született színésznőt vezényelt az élre, mint Bajor Gizi. A művésznő el is mélyíti a Nóra szerepet. Asszonyi sorsot ábrázol megindító átélésel, hajszálnyira kidolgozva. Nőies dráma bontakozik ki előttünk s a vezérszólamot mindvégig a nő viszi benne. Édes szopránhangon. Meg kell hajolni Bajor Gizi tüneményes tehetsége s hangversenye előtt. Ő valóban maivá és naivvá tette Nórát. Otthonos, intim, tiszta, gerinces és lágyságában is tettrekész, kemény és következetes. Presztizse is nagy, úgyhogy bajos lett volna a rendezésnek fölvetni azt a forradalmi felfogást, hogy ebben a drámában adjuk át a vezérszólamot a férfinek. De fel kellett volna vetni, mert ha visszaállítják a darab eredeti címét s a hangsúlyt áttesszük a tenorra: ebben az esetben Ibsen színműve újjászületik, testközelbe jut a mához és Bajor Gizi mindent elsöprő sikert arat. A régi női vonalon be kell érnie azzal a tiszteletteI és őszinte nagyrabecsüléssel, amely egy porosodó müremek bravúros feltámasztásáért jár. Helmer és sötét férfivilágának második vonalba való szorítása mindig bosszút fog állni ezután a női főszereplőn, ha ő nyomul az első vonalba. A Helmerek vaskalapos világa szülte meg Nórát, ez a konok képmutatás az alap — át kell hát adni a vezetést a férfinek, hadd fejtse ki avas érveit, hadd nyissa szét dohos szárnyait, hadd ágáljon, szavaljon s mutassa be a maga hazug hatalmát egész ijesztő nagyságában. Micsoda fényözönben menne itt el Nóra, e korhadt romok alól. Távozása mennybemenetel lenne. A kontrasztnak ezt a kézenfekvő előnyét se használta ki a rendezés és ráadásul a nagyszerű Lehotay Árpádot belehajszolta egy olyan hamis hangba, amely csak ellenszenvet arathat, de nem reprezentálhat egy korabeli férfifelfogást, amely élt, uralkodott és sokáig ez is volt a leterrorizált szegény nők eszményképe. Elvetendő virtuozitást láttunk jelentkezni Lehotay Árpád játékában, hit s a szereppel való szolidaritás nélkül. Bajor Gizi ösztönére hallgatva tényleg átjött a mába, a többi partner azonban ottmaradt a mult században. Pedig Lehotay kitűnően komédiázott. És éppen erre nem volt szükség. Ha természetes és egyszerű: nyert ügye van. Ugyanilyen baj származott Jávor Pál passzivosított Rank-jából. A vontatott beszéd még nem ad jelentőséget a szavaknak. Gerincsorvadásos Rankja tabetikus gróffi volt, elegáns, hüvös, gavallér. Holott ezt a búcsúzó roncsot Ibsen géniusza állította oda Nóra mellé. Nóra gerince megkeményedik — Ranké összeomlik. Nóra álomból ébredő tetszhalott, Rank egy hullába akar mégegyszer álmokat elültetni, a hanyatló test utolsó lovagi erőfeszítésével. A színész osztályrésze itt gyönyörű feladat: borzongató illúzióval kell járnia, megjelennie, egy fehér szegfűt átadnia. Ő a szerelmes rom. Groteszk és megrázó. Jávor előkelő volt. Kifogástalanul megfésülve távozott az élők sorából. A harmadik fontos férfi, aki belenyúl Nóra életébe, Krogstadt, a zsaroló zugirász, akit Major Tamás sokszor igen jó érzékkel szólaltatott meg. Eléggé szennyes volt s maradék morzsányi szivét eléggé becsületesen dobta be. Csak drámázó kitörését mérsékelje. Ághy Erzsi a közbeszóló Lindenné figurájából faragott megfelelő személyt.

Láttuk a kápráztató technikai meglepetést is, az üvegfalu Helmer-házat, amely valóban átlátszó. Röntgen-ház. Nagyon ügyes dolog, csak éppen, hogy semmi szükség sincs rá. Nem is történnek „fontos" és döntő dolgok a többi szobában és valamit rá kell bízni a nézők fantáziájára is. Lehet is. Emellett még olyan apró zavart is keltett ez az átlátszó fal, hogy például az előszobában csengető Lindennét Nóra látja, a közönség is jól látja, a nő ott is van kéztávolságnyira Nórától — s Nóra mégis azt kérdi: „Te vagy az, Christine?..." Ezt a kérdést t. i. elfelejtették az átlátszó falakhoz igazítani. Egyébként az előadás gondos munka. A felújítást Németh Antal rendezte s a beszédes díszleteket Horváth János tervezte.

Papp Jenő

* **A Hunyadi László rövidebb formában.** Az Operaház berlini vendégjátéka során a Hunyadi László előadását is tervezi megrövidített formában. Ezt a rövidebb berlini formát pénteken, október 17-én a magyar közönségnek is bemutatja, egy estén a Csárdajelenet című táncművel. Az előadást bérletszünetben tartják meg.

* **A debreceni Csokonai-színházban** Beleznay-Unger István színtársulata most kezdte meg előadásait. Pénteken Nyirő József „Uj haza" című darabjával a prózai együttes mutatkozott be, szombaton pedig a „Becskereki menyecske" című operett került színre nagy sikerrel.

* **A délvidéki magyar közművelődési szövetség** november 2-án Ujvidéken délvidéki irodalmi és zenei estet rendez. Ezt a kulturális eseményt a rádió is közvetíti. November 15-én a délvidéki írók a felvidéki Turul-szövetség meghívására Kassán, Miskolcon, Sárospatakon és Szerencsen ismertetik a Felvidék magyarságával a Délvidék magyarságának kultúráját és 23 éves kulturális küzdelmeit.

VIGSZINHÁZ

Pénteken, október 17-én először

BÓKAY JÁNOS új vigjátéka

HAZUDJ NEKEM

FÉNYES Alice, Ladomerszky Margit, Orsolya Erzsi, Orbán Viola, SOMLAY, Ajtay, Szilassy, Bihary, Dénes Gy. és Gonda felléptével

* **Sebesültek a mozikban.** Néhány színház előadásain a közönség pár nap óta hálás szeretettel vegyes óvációban részesítette a megjelent sebesült honvédeket. Most a filmszínházak is bekapcsolódtak ebbe a hazafias kötelességből fakadó akcióba, amelynek sorát a főváros egyik legnagyobb bemutató színháza, a Royal Apolló és a két Híradó-filmszínház nyitotta meg. Különösen az utóbbiakba látogatnak el nagy lelkesedéssel a hős honvédek, mert a vásznon megjelenő hadiriportok útján egy-egy órára gondolatban újra résztvehetnek hős bajtársaik küzdelmében. Remélhető, hogy ehhez a nemes akcióhoz rövidesen csatlakozni fog a főváros és azoknak a városoknak minden mozija, ahol hadikórház van.

* **Az omnibusz balesete.** A szülök megrémülve hallják, hogy az omnibusz, amelyen egyetlen kislányuk szokott az iskolából hazajönni, felborult és a szerencsétlenség szemtanui egy gazdátlan iskolatáskát is láttak a baleset színhelyén. Alig akarnak a szemüknek hinni, amikor az elveszettnek hitt kislány vidáman betoppan a szobába és elbeszéli, hogy kénytelen volt lekésni az omnibuszt, mert egy csintalan kis diákot kellett megleckéztetnie. Ezzel a jelenettel kezdődik az „Egy szív regénye" című Ufa-film, amelynek főszerepeit Luise Ullrich és Carl Ludwig Diehl játsszák Baky József rendezésében.

Rózsavölgyi hangversenyei:

MA I. MŰZEUMI MATINÉ ½12.

Gieseking zongoraestje 20-án.

Waldbauerék Faragóval 21-én. Mozart: g-moll zong.-négyes, **Beethoven:** a-moll, **Reger:** Es-dur. Bérletek 4 estére 6 P-től.

Durigo Ilona-Kasics Ilonka 24-én.

Jazz-Dizöz-Tánc-est 25-én. 3 órás ragyogó müsor!

Vidám Magyar Est 26-án. Honthy, Jávor, Hidvéghy, Greguss stb. közreműködésével.

Babits Mihály emlékest nov. 2.

Lászlóffy-Stefániai 2 zongorás nov. 5.

*

Karácsonyi Margit és Elli

nóta és sanzondélután **19-én.** Fellép: **T. Uray M., László I., Mindszenthy Ö., Szánthó** Gy., **Thegze-Gerber M., Vargha I., Mednyánszky**-növérek stb. Jegy **Koncertnél, Zeneak.,** 111—111. (Vox).

*

Jazzkabaré X. 19.

Honthy Hanna, **Kiss** Manyi, **Latabár** Kálmán, **Dénes** György, **Rátonyi** Róbert

Csikányi Éva, Rolla Ily táncosodák. **Bundzik D.**

Monstre szimf. jazz élmény! X. 19, d. u. 4. (Vigadó). Jegyirodák.

Mire megvirrad

(Forum)

Néhány régi, raktárban felejtett selejtes francia filmmel bosszantották a közönséget az utóbbi időkben, míg most a „Mire megvirrad" helyreállította az új utakat kereső, tiszta művészi hatásra törekvő francia filmgyártás tekintélyét. Marcell Carné, a rendező már az első százméteren levegőt teremt és olyan drámai feszültséget támaszt, ami lankadás nélkül fokozódik az utolsó pillanatig. Néhány utcai kép a gázlámpák tompa világításában és Páris külvárosában képzeljük magunkat. Magas bérkaszárnya komor lépcsőháza tünik elő, vakember halad felfelé, botja kopog a lépcsőkön, a szinte félelmes csendet revolver-dörrenése szakítja meg, egyik lakásból kitámolyog egy férfi, lezuhan a lépcsőzeten és holtan terül el. A gyilkos a lakásban maradt. Ennek a szerepét játssza Jean Gabin. A filmszerzők a történetet úgy rendezték, hogy Jean Gabin a film végéig a padlásszobában marad és egyedül játszik. Nem adja meg magát a rendőröknek, eltorlaszolja az ajtót és amig azok a lakását ostromolják, végigéli az utolsó néhány hét történetét, ami időközben drámai gyorsasággal pereg le előttünk. Ez a történet pasztellszínekkel mutatja be egy életvidám fiatalember és egy tisztaszivü fiatal leány ébredő szerelmét, ami nem juthatott el a beteljesülésig, mert a szerelmespár közé furakodott egy betegesen elvetemült kalandor, aki az egyenes és becsületes gondolkozású, derék fiatalembert a gyilkosságba hajszolja. Kétszeresen játssza meg tehát Jean Gabin a tragikusvégű szerelmi regényt: egyszer a valóságban és másodszor, amikor a rendőröktől körülzárt padlásszobában újra átéli azt, itt azonban már kétségbeesve, a megsemmisült boldogság feletti gyötrő fájdalommal. Mire megvirrad, mindennek vége. Addig azonban hatalmas skálát játszik végig ez az elismerten kiváló, robusztus erejü színész s mellette igen nehéz feladatot kitünően old meg Jules Berry, az artistavilágban szélhámoskodó kalandor szerepében. A szerelmes fiatal leányt a bájos, tehetséges Jacqueline Laurent játssza, akinek bemutatkozása reménytkeltő. A szép Arletty a szerelmében megtisztuló démon szerepében igen rokonszenves. A filmtörténet izgalmasan érdekes, meseszövése finom és természetes. Nincs benne mesterkéltség. Minden úgy történik, hogy máskép nem is történhetnék. A szereplők, mintha élő emberek volnának. Kulissza és festék nélkül. Összegezve: Carné mesteri munkát végzett, de az elismerésből részt juttatunk a fotografusnak is.

UM

Kormányzó Urunk nyitja meg a Műcsarnok jubileumi kiállítását

A képzőművészeti társulat 80 éves fennállása alkalmából rendezett *jubileumi kiállítás* teljesen elrendezetten várja a február 27-én délben a kormányzó úr Őfőméltósága jelenlétében történő ünnepies megnyitását. A kiállítást *országos művészi eseménnyé avatja,* hogy azon a fővárosi művészeken kívül *a megnagyobbodott Magyarország egész területének festői és szobrászai szerepelnek alkotásaikkal,* így Kolozsvár, Nagyvárad, Marosvásárhely, Szatmárnémeti, Nagybánya, Kassa, Ungvár, Szeged, Debrecen, Szolnok, Sopron, Miskolc, Kaposvár, Komárom, Kalocsa és sok más város és helység művészei. Ezen a kiállításon kerülnek kiadásra azok a történelmi, életkép- és szobrászati kompoziciódíjak, amelyeket a jubiláló társulat tiszteleti tagja, *Esterházy* Pál herceg tűzött ki 27.000 pengő értékben és amelyek a magyar művészet legjobbjait mozgatták meg. A jubileumi kiállítás április 14-ig, husvéthétfőig marad nyitva.

KONCERT RENDEZÉSEI:

Varga Tibor márc. 1.

hegedüest V. 8. **Bach:** szólószonáta, **Paganini** verseny, **Respighi:** Poema autunnale (először).

Békeffi konferansz matiné márc. 2, vasárnap d. e. 11.

Kovalefska dalest 4-én V. 8. **Veöreös Julia** közr.

Szentgyörgyi quartett 5-én

Zenekari **Mozart est Dohnányival** márc. 7. Vez. **Vaszy.**

Károlyi Gyula zenekari

zongoraest márc. 12. V. 8. Chopin, Mozart, C. Franck versenyek.

Bustabo hegedüest **14-én**

Rinágl-Akos Magda, **Gábori** Elemér, **Starker** János zenekari estje márc. 20. V. 8.

*

Szabó Kálmán

3. Jazzestje vasárnap 2-án Z. 8.

Karády—Mezey—Dénes—Best és még 6 **attrakció.** Jegyek 1—4 P. **Színházi Magazinnál** 1848—67, Zeneakadémián.

*

ROZSAVÖLGYI HANGVERSENYEI:

Dohnányi—Telmányi 3 Beethoven estjére bérletek 4-ig válthatók.

Szimf. Jazz ma 5-kor. V.

Szécsi—Solymos szonátaest 25.

Eördögh János 27-én vezényli a BHZ-t. Közr.: **Dániel Ilonka, Stark Erzsébet.**

Kálmán-Pongrácz szonátaest 28.

IV. Muzeumi Matiné

márc. 2. **Kresz Géza** kamaraegyüttese **Sztojanovits Lily, Károlyi** Gyula. **Schubert műsor.**

Erna Sack 5-én

II. est teljesen új müsorral.

Bak László zongoraestje 6-án. Schumann: Karneval, Liszt: Dante-szonáta, Chopin, Kodály, Dohnányi stb.

Dohnányi-Telmányi 8-án

Pécsi Öreg Diákok 9-én, Z. 8.

Blaha Márta 10-én

A Nyugat Illyés Gyula-estje 12-én.

Böszörményi-Nagy Béla zongoraest 17.

Comensoli Mária zongoraestje 18.

Vásárhelyi Magda zongoraestje 20.

*

25-én Ferencsik János Strauss J. estje Városiban

Legszebb nyitányok és keringők.

Székesfővárosi Zenekarral. Népszerű helyárak!

Jegyek: **Városi, Népmüvelés,** Koncert.

*

A Filharmóniai Társaság hangversenyei:

A VI. bérleti hangverseny **24-én, hétfőn Furtwängler** balesete miatt későbbi időpontra halasztódott. Jegyek érvényben maradnak.

A **Filharmóniai Társaság** kamarazenekari estje az **Istituto Italiano di Cultura** rendezésében **márc. 3-án** este 8 órakor a **Zeneművészeti Főiskola** nagytermében. Vez.: **Casella.** Közr: **Báthy** Anna. Műsoron mai olasz kiváló mesterek. Jegyek 1—8 P-ig a **Filharmónia** irodájában.

A **Filharmóniai Társaság** bérlői és barátai erre a hangversenyre 50%-os kedvezménnyel válthatják meg jegyeiket.

VII. bérleti hangverseny **márc. 10-én** este ½8 órakor az **Operaházban. A „Belgrádi Filharmónia"** vendégjátéka. Vez.: **Matacic Lovro.** Műsoron: **Csajkovszki:** Patétique, **Mozart:** g-moll szimfónia, **Bartók** és jugoszláv szerzők művei. Jegyek előjegyezhetők a **Filharmónia** irodájában (Operaház, **Hajós-utca** félemelet, **tel.: 114—555 d. e. 10—2-ig és d. u. 5—7-ig.**

Elnémult harangok

Felujitás a Nemzeti Szinházban

Ez a felújítás s nem Arcübasev.

Minden mondata, imája, dala, zsoltára felkavarja a szenvedélyeket, zsibong a nézőtér a Nemzetiben, jelenetről jelenetre felviharzik a taps, közönség és színész, téma és drámai cselekmény izzó egységbe forrnak össze. A színház nyelvén megszólal a nagy nemzeti probléma, a nehéz erdélyi kérdés, a fajtánk ügye, félelmetesebben, mint valaha, mint ötven évvel ezelőtt, mikor Rákosi Viktor regénye belekongatta a lomha magyar közéletbe a Bod Péterek harangjait. S mi történt azóta Erdély megmentésére? ... Trianon történt azóta. Az irodalom megtette a magáét, meghúzta az elnémult vészharangokat. Vádbeszéd ez a darab ma is a megalkuvó magyar politika ellen. Iránydarab? ... Hát aztán? Propaganda? ... No és? ...

Finnyáskodunk, fanyalgunk tőle? Hát azt nem látjuk meg, hogy merészen és tehetséggel markol bele a nyers életbe, hogy a megdöbbentő igazságot lenyügöző erővel vágja elénk, hogy hatásos, művészi, emberi és izgalmasan érdekes. Nemcsak lebilincselő, hanem magával ragadó, hatalmas és tiszta riadó. Dramaturgiailag hibátlan szerkezeten nyugszik s bármilyen öreg is már, újra és ismét kitörő örömmel fedezi fel az ember, hogy dráma ez, még pedig a javából s hozzá — magyar dráma. Mit szégyel rajta a humanista esztétika? ... Talán az olyan apróságokat, hogy a székely pap szobája falán Petőfi ír verset a vérével a segesvári csatatéren? Meg a zongorával kísért melodrámát a magyar fájdalomról? ... A Rákóczi indulót s a megdördülő pátoszt? Hát számítanak az ilyen aláfestő semmiségek, mikor maga a tárgy monumentális, a küzdelem eszményi, az indulatok ősi erővel csapnak össze, a figurák fantasztikus tökéletességgel élnek s a színpadi történet talaja nem a deszka, nem a világot jelentő nemzetközi deszka, hanem a föld, az ezeréves erdélyi magyar föld: az édes anyaföld. Hazafias? ... Hogyan: hát Teli Vilmosnak szabad, Simándy Pál székely papnak nem szabad a maga nyelvén, a maga szája íze szerint, a maga lelke parancsára megszólalni és cselekedni? ...

A nézőtérről boldogan adtuk át magunkat ennek a tisztító viharnak, amely a Nemzeti Színház kitűnő előadása alatt leseperte rólunk az elvont irodalom és a színpadi széplelkek utolsó és élettelen szonettjeit is. A darab egészségesen gyujtogat, mélyen megráz s az emberekben élvezettel ébrednek fel az elkábított nemzeti érzések. Körútra lehet menni az „Elnémul harangok"-kal, szerte az országban és ki a külföldre is. Nem Madách Tragédiájával, ezzel a magasztos filozófiával, hanem ezekkel a Papp Mózsikkal, presbiterekkel, ifjú papokkal és puskás Zalatnay Barnabásokkal tudjuk megértetni az idegenekkel is, hogy mi is fáj hát nekünk itt a Dunamedencében? ... Tömeghatása biztos, tartalma tündöklő. S micsoda öröm, látni azt, hogy a színészek csodálatos szikrázással játszanak, mintha mind otthon lennének és minden porcikájuk egy a darab szövegével és szívével. Alig emlékszem ilyen tüneményre. A Nemzeti Színház sokat ócsárolt vén levegője felforrt, kuliszszái lobogtak, faföldje zengett. Zavarba ejt a szereplők sokasága, akik közül egyik jobb volt, mint a másik. Mi történt itt?...

Az történt, hogy a színészek találkoztak legnemesebb énjükkel és olyasmit tolmácsolhattak, amelyre a közönség köréből ezeréves visszhang felelt, megindultságban, gyönyörűségben, együttérzésben és emelkedettségben. Uj és nagy esemény az „Elnémult harangok" felújítása. Azzá tette a színmű tragikus ereje, a feldolgozás fénye és az előadás őszinte tüze. Az ötödikhatodik garniturában álló epizódisták csak úgy pattogtak előre, be az első vonalba, mihelyt szóhoz jutottak. Például a kis Mészáros Ági, aki egyszerűen megbűvölte a közönséget a székely cseléd meséjével és kukoricamorzsolás közben osztogatott szerelmes pofonjaival. A pofonokat Naszódy Sándor kapja, de ezek a pofonok lovaggá ütik a fiatal színészt: elsőrangú naturburssá. Vagy M. Iványi Irén! Olyan tapsfergeteg kíséri ki, hogy megáll az előadás. Ebben a felgyúlt légkörben még Lukács Margit is lángot fog és elfeledkezve arról, hogy ő a szép és ifjú párducnő: meglepetésünkre már majdnem élő Florica lesz. Megszokott hanghordozását levetve, pompás pópánét varázsol elénk Berky Lili. Csupa íz, csupa asszonyos és csupa eredetiség. Megint gyönyörködhetünk Ónody Ákos lelkiismeretes emberábrázolásában, Bodnár Jenő, Pataki József, Rajczy Lajos, Kabók Győző igaz és élethű parasztjaiban, Nagy Adorján viharvert medvevadászában. Lengő pofaszakálla, csapzott haja hozza a kort s az egész Beniczkyné-Bajza Lenke-féle romantikus világot. És hajtsuk meg a zászlót még egyszer Kiss Ferenc előtt, úgy is mint Todorescu Tódor előtt, úgy is mint rendező előtt is. Ellenséget tökéletesebb műgonddal, kidolgozottabb példányban színész még nem állított elénk úgy, mint ő. Sistereg az alakitásban a betoduló ösztön, mint a felszabadult láva. Mézes-mázos tónusa felingerel. Dühkitörésében egy móc óriás jelentkezik. S amellett hajlékony, könnyed, játszik és dobálódzik a derűs fölénnyel. A sötét faji akciót félelmetes arányokkal látja el. „A havasi mócok püspöke". Mögötte a vér, Romania Mare, a Vasgárda és Trianon feketéllenek. Művészi felnagyítása sokat használ székely ellenfelének, Simándy Pálnak, akinek figuráját a Kolozsvárról felhivott Nagy István komoly megilletődéssel szegezte szembe a románosító áradattal. A vendégszínész kiválósága főleg a bensőséges átélésben nyilvánult meg, van drámai kifejező készsége is, érzi már a hatáskeltés módjait és fel is tudja kelteni a szemérmesebben mozduló nagy gerjedelmeket is, csak fejlessze orgánumát, hogy az zengjen is és tudjon úgy uralkodni idegei fölött, hogy azt ne vegyük észre. Különben jó matériának látszik. A felújított darab beszédes és festői díszleteit Horváth János avatott művészete rakta a történet köré.

Papp Jenő

Sprencer Tracy uj filmje

A nagystílű, de kegyetlenül rideg amerikai üzletemberek egyik fajtájának, a trösztvezérnek elszánt manipulációit vetíti elénk az a nagyszabású filmalkotás, amely „Boom Town" címen hónapok óta pereg Newyorkban. Nemcsak a rendkívüli téma: az olajkutatás, olajtermelés és olajkereskedelem titkainak feltárása teszi ezt a filmet kivételesen érdekessé, hanem az is, hogy öt világhírű sztár játszsza. Clark *Gable,* Spencer *Tracy,* Claudette *Colbert,* Hedy *Lamarr* és Frank *Morgan* jutottak nagyobb feladatokhoz az új Metro-filmben, amelyet nálunk a közeljövőben „Olajváros" címmel mutatnak be.

* **Strauss-est.** A székesfővárosi zenekar február 25-én este fél 8 órai kezdettel a Magyar Művelődés Házában Strauss-estet rendez, amelyen a népszerű bécsi zeneszerző legszebb nyitányai és keringői kerülnek előadásra. A bérletszünetben rendezett estén a zenekart Ferencsik János vezényli.

* **Utánozhatatlan a Kosztelitz Lavendula.**

* **Honvédest a Magyar Művelődés Házában.** Szombaton este a Magyar Művelődés Házában honvédestet rendeztek a budapesti helyőrség tagjai számára. A gazdag és választékos ízléssel összeállított esten több kiváló művész és a világjáró Hungária-balett szerepeltek és ezenkivül négy kis film került bemutatásra. A honvédestet hétfőn megismétlik.

* **Sacha Guitry filmjének sajtóbemutatója.** Különös foglalkozást választ magának Sacha Guitry új filmjében: agglegények számára otthont alapit azzal a kikötéssel, hogy az otthon tagjainak szükség esetén meg kell nősülniök. Az agglegényotthon mulatságos, vidám és színes élete és kilenc lakójának házassági kalandja elevenedik meg Sacha Guitry új filmjében, amelyet a szerző a történelem és a társadalom fonákságainak torztükrét csillogtató aktuális ötletekkel zsúfol. Groteszk fintorral fűszerezi új vígjátékát, amelynek rajta kívül a legkitünőbb francia karakterszínészek a szereplői.

* **Bemutatás előtt az „Iréne."** Amerikában tíz éven át szakadatlanul játszották James H. *Montgomery* „Irene" című színdarabját, amelyből az RKO készitett filmváltozatot. A film producere Angliából szerződtette Anna *Neaglet,* a tüneményes tánctehetségü primadonnát, akit Budapest közönsége a „Victoria királynő"-ből ismer. A filmtörténet keretében egy fiatal leány karrierje elevenedik meg s a szerelmi regény férfihősei Ray *Milland* és Roland *Young,* akik versengve küzdenek Anna Neagle kezéért. Az érdekes filmet a Hunnia-gyár kölcsönosztálya hozza forgalomba.

Próbakisasszony

szabályos magas termettel felvétetik

FARKAS FERENC CÉGNÉL Bécsi-utca

Egy ujsághirrel kezdődik...

Néha néhánysoros újsághír is fel tudja kavarni a harmónikus házasélet nyugodt hétköznapjait. Az a kis hír, amely a világhírű zongoraművész hazaérkezését jelenti, tragikus események elindítója lesz a „Magdolna" című új magyar filmben. *Lázár* Mária és *Lehotay* Árpád játsszák a vidéki földbirtokospárt. A vidéki kuriába is eljut az ujságok hiradása és nagy zavart okoz. A földbirtokos felesége ugyanis több évvel ezelőtt öngyilkosságot kísérelt meg a művész miatt, akit a filmben *Somlay* Artur személyesít meg. A rendező *Nádasdy* Kálmán napok óta Lázár Mária és Somlay Artur jeleneteit forgatja, s hétfőn *Petrovich* Szvetiszláv kerül a gép elé, ekkor azonban megváltozik a helyszín s a vidéki kastélyból a szereplők egy pesti szanatóriumba költöznek.

Peskó Zoltán orgonaestje

Zeneéletünk egyoldalú műsorpolitikája következtében egy-egy orgonahangverseny hovatovább ritkaságszámba megy. Orgonistáink pedig igazán szép számmal vannak és zeneművekkel egymagában Bach olyan gazdagon megajándékozta az orgonairodalmat, hogy alig győznének válogatni belőlük előadóink. És hogy a közönség mennyire szereti a „hangszerek királynő"-jét, arra beszédes példát mutatott Pesko Zoltán orgonaestje, amelyen a hallgatóság teljesen megtöltötte a zeneművészeti főiskola nagytermét. Műsorát a magasrendü orgonairodalom jegyében állította egybe. Bruhns, Bach, Pachelbel, Reger, a hazaiak közül Perényi Géza és a fiatal Gárdonyi Zoltán müveit szólaltatta meg. Rokonszenves, nagytehetségü művész, komoly, hivatott megszólaltatója hangszerének. Előadásában szerencsés összhangban van a fejlett mesterségbeli tudás, a színes képzelet, a feltétlen muzikalitással és — ami az orgonistáknál olyan fontos — a fegyelmezett stilustisztelettel. Örömmel hallgattuk, hogy hangszínváltozataival mennyire messzire elkerülte a külsőségeket, ahogy végig a művek tartalmi, gondolati lényegét tartotta szem előtt. A hangversenyen közreműködött a fazori és kelenföldi református egyház egyesített vegyeskara. Kárpáti Sándor „Jézusom él" kezdetü kantatáját és Liszt Ferenc egyik kórusát adták elő fegyelmezett, lelkesedéstől fütött előadásban. A széphangú együttest Peskó Zoltán és Weltler Jenő vezényelte. **(L.)**

* **Horvát énekkar Budapesten.** A belgrádi Obilic-kórus után most a horvát főváros legkitünőbb dalárda-együttese, a 70 tagu zágrábi Zvonimir-énekkar látogat el Budapestre. A nagyhirü férfikórus a magaskulturájú horvát vokális zene legméltóbb közvetítője. A hangversenyt a magyar-délszláv társaság védnökségével március 2-án, vasárnap rendezik a pesti Vigadóban.

* **Dr. Plank tánciskola Andrássy-út 24**

* **Grafikai kiállítás a szépművészeti múzeumban.** A szépművészeti múzeum grafikai osztályán Hoffmann Edith dr. muzeumi igazgató, a grafikai osztály vezetőjének rendezésében a kéziratok és a miniatürök ezeréves legszebb alkotásaiból értékes kiállítás nyilt meg. Szakszerű elrendezésben sorakoznak egymás mellett a szépművészeti múzeum válogatott remek darabjai, valamint a Széchenyi-könyvtárnak a múzeumban örök letétként elhelyezett nagybecsü miniaturái és kéziratai. A régi külföldi mesterek és magyar művészek eredeti alkotásai valósággal bámulatba ejtik a közönséget szépségteljes színpompájukkal

A „Bünhődés"

Egyetlen csók szerepel Tyrone Power és Dorothy Lamour első közös filmjében, amelyet legközelebb „Bünhödés" címmel mutatnak be. Ezt a csókot sem Tyrone Power adja, hanem ő kapja a temperamentumos Dorothy Lamourtól. Mindennek ellenére a filmtörténetben a szerelemnek van dominaló szerepe. A „Bünhödés" amerikai premierje után több lap azt irta, hogy Dorothy Lamourt csak ez után a szerepe után fedezik majd fel igazában. Arról az eleganciáról pedig, amellyel a filmben a közönséget meglepte, a nagylapok divattudósitói is megemlékeztek.

* **A Fővárosi Operettszínház** igazgatósága közli, hogy műsorában változás történt: Mezey Mária betegsége miatt nem tud fellépni az „Ilyenek a férfiak" cimü operettben s ezért egész héten minden este és vasárnap délután is a „Gül Baba" kerül előadásra.

* **A férfiért harcolni kell!** A harc nemcsak a kegyelmes úr örökségéért folyik a „Kegyelmes úr rokona" cimü filmben, mert a vígjáték azt a küzdelmet is megeleveniti, amely a fiatal özvegy és a fiatal pesti leány között folyik. A modern, szorgalmas, magábanbizó bátor leányt *Simor* Erzsi alakitja és a harcot a férfiért győzelmesen vivja meg. Fiatalsága, szépsége és főleg kitartása minden ravaszkodó, furfangos asszonyi praktikát legyőz. A fiatal özvegy *Mezey* Mária, a férfi pedig, akiért a harc folyik, *Szilassy* László. A filmet a héten mutatják be.

Kisszakasz

Milliméntersor ára hétköznap és ünnepnap 40, vasárnap 45 fill.
Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

SVÁBHEGYI
MAJESTIC
Lomnic, Kis-Majestic, 5-emeletes luxuspenzió a Fogasmegállónál.
Az üdülők paradicsoma
Legnagyobb komfort. Fürdőszobás, erkélyes lakosztályok. Hideg-meleg folyóvíz. Tündéri kilátás. Diétás konyha. Árak 9 pengőtől. Telefon: 165-416 vagy 165-286.

Levelezés

KASSAI ARAMVONALAS csütörtök reggeli megbeszélésünk szerint kérem közölje címét kiadóba „Kassai" jeligére.

ÉDES,
szombaton reggel indulok, este feladom a rézpénzt. Hétfőn Debrecenben leszek. Még jobban várlak!

Házasság

GYÓGYSZERÉSZHEZ — minden információt kibíró, teljesen egyedülálló negyvenes-hez — férjhez menne minden információt kibíró, csinos úrileány. Teljes című részletes válaszokat „Diszkréció 40.000 4346" jeligére a kiadó továbbít.

Már sok boldog és szerencsés házasságot hozott létre idősek, fiatalok között diszkréción Méltóságosasszony. Főpostafiók 304. Válaszboríték.

Magánnyomozó

Magánnyomozó
Dr. Békési Tibor ny. rendőrkapitány.
Erzsébet-körút 17 T.: 222-802.

Dr. JANDA MIKLÓS magán-nyomozó
Megfigyel, informál, nyomoz. — 123-999. Teréz-körút 34.

Nemesség

Nemesség kutatását, őskutatást, belügyi igazoltatását, névváltoztatást, címerek megfestését vállalja: **Heraldika**, Gróf Károlyi-utca 14. Tel.: 381-199 és 184-644.

Oktatás

POLGARNE F. Paula gyorsíró
iskolája, Kossuth Lajos-utca 11. Magyar- és idegennyelvű gyorsírás, gépírás Államvizsga.

Irodai gyorsíróvá
gépíróvá gyorsan, olcsón kiképezzük. Különórás, csoportos kiképzés. Stenografia, Rákóczi-út 14. Telefon: 223—846

KULTURA középiskolai magántanfolyam
olcsó, gyors, biztos. MESTER-UTCA 4. (Válaszbélyeg.)

MERCUR gyorsíró gépíróiskola a keresztény tisztviselőosztály szakiskolája. Államvizsga. Állásközvetítés. Kossuth Lajos-u. 1. I.

ZSOLDOS-féle
összevont tankönyvek, algebra **magántanulók** részére kaphatók. Dohány-utca 84. **Telefon 223-406**

Tanuljon otthon gépírást
Írógépet kölcsön kaphat **Kovács Aladár** cégnél, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó- (Kertész-) utca **46. sz.** Telefon: 428-141.

Foglalkozás

120 P havi kereset
csekély befektetéssel, férfiak, nők részére (vidékieknek is), otthon végezhető állandó munka garantálva. Anyagot szállítjuk, kész árut átvesszük. Kleopatra kötőüzem, Bpest, Lónyai-u. 43. Kérjen ismertetőt. — (Válaszbélyeg).

Pusztai úri háztartás önálló vezetésére keresek teljesen megbízható, intelligens házvezetőnőt, aki kellő segítséggel mindent végez, illetve elvégeztet. Ajánlatot igények megjelölésével „Nyugodt otthon 3772" jeligén kiadóhivatal útján.

KIFUTÓNAK ajánlkozik, vagy bármilyen munkát vállal 26 éves, katonaságnál leszerelt fiatalember. Szíves megkeresést „Asztalos" jeligére a kiadóba kér.

FASZAKMÁBAN JÁRTAS ÉRETTSÉGIZETT
fiatal tisztviselő
állást keres,
bármely szakmában is alkalmazást vállal. Csak keresztény vállalatnál szeretne elhelyezkedni. Szíves megkereséseket „Keresztény 3779" jeligére kér a kiadóhivatalba.

UJ LAKÁSBA UJ BUTORT Ébnertől
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

FŐZŐ MINDENEST keresek jó bizonyítványokkal, március 1-re. Bemutatkozás vasárnap délután 5—7 között. Városmajor-utca 32/c, I. emelet 6.

Butor

NAGY SÁNDOR 26
Károly-körut
Gyönyörű új és használt műbútorok, márkás hálók, ebédlők, úriszobák, bőrgarnitúrák, styl-szalónok, irodabútorok, csodás kombinált berendezések. **Nagy Sándor**, Károly-körút 26, a Városházánál.

8 részes kombinált szoba
550-ért. Vidékre kérjen árajánlatot **BERTALANNÉ BÚTORSZALON, Rákóczi-út 82.**

HASZNÁLT és új hálók, ebédlők, kombináltak, konyhák, kárpitosáruk minden árban. **LÁSZLÓNÁL, JÓKAI-UTCA 6.**

BUTORT legjobban **„BOG-MIL"** bútorüzletében vásárol. VI. Vilmos császár-út 43 (Báthory-utcával szemközt). **Kombinált szobák, hálók, ebédlők dús választékban**

BUTORT saját érdekében asztalostól. **KOVÁCS** bútorüzlet, Nagymező-utca 43. saroküzlet. Kisbútorokat állandóan készítek.

LAKÁSBERENDEZÉSEK nagy választékban
jutányos árban
a **Hazai Bútoripar** ker. vállalatnál, Baross-utca 46. sz.

Modern, színes konyha-, hall-, leányszoba-, kombinált szoba-, villaberendezés részletre is. Lapidesnél, Nagymező-utca nyolc. Teréz-templomnál.

Használt butorok
kitűnő karban, legolcsóbban, részletre is: Bútorüzlet, Klauzál-utca 26.

Márkás használt és új
IRODABUTOROK
OLCSÓN. KLAUZÁL-UTCA 26.

Király-u. 12. Hozzánk jöjjön, meglátja, érdemes. Használt és új, márkás műbútorok. Hálók és ebédlők, úriszobák, szalónok, kombinált szobák, antikvitások, irodabútorok, egyes darabok olcsón. BÚTORÜZLET, Király-utca száztizenkettő (Lövölde-térnél).

Akácfa-utca 7
Megtalál mindenféle új, keveset használt egyszerű, márkás műbútort. Hálók, úriszobák, ebédlők, kombinált berendezések, egyes darabok, recamierek, bőrgarnitúrák dús választékban legolcsóbban Zimmermannál, Akácfa utca 7. Nemzeti Színháznál.

10 RAKTÁRBAN
100 KÉSZITŐ
1000 BÚTORA
UNIVERSAL MŰBÚTORGYÁR, IRODABÚTORGYÁR
VII., Wesselényi-utca 8.
Telefon: 22-62-92, 22-62-93

ÚJ RENDSZERŰ BÚTORHITEL Közalkalmazottak és minden véglegesített lakását berendezni akaró harminc egyenlő havi részletre, azaz minden P 100 után havi P 3.33 törlesztéssel. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. **Kardos Testvérek**, Wesselényi-utca 18.

Részletre komplett hálók
kombinált szobák Modern Bútornál, Baross-utca 42.

Használt bútor
biztosan jó. **Hálók 150-től. Sima hálók 280-tól, ebédlők 190-től, gyönyörű kombinált szobák, használtak újak 315-től (7 drb.) Új, használt konyhák óriási választék. Részletfizetés. — BÚTOR-MAGAZIN. Mária-utca 48**

NINCS FÉNYES KIRAKAT,
olcsón kis részletre konyha, szelon, matrac, recamier, hálók, kombinált berendezések kaphatók Károly-körút 16, udvarban.

„MARS"
GYERMEKKOCSIK
megbízhatók, olcsók
ANDRÁSSY-ÚT 36
Párisival szemben
Az utazási nehézségek miatt bizalommal rendelhet díjmentes árjegyzékünkből.

BUTORT
Kocsis János-tól vegyen.
Üzlet: **Visegrádi-u. 14. T. 112-821.**
Üzem: **Bálvány-u. 22. T. 310-628.**

ROYAL **Bútor részletre is Baross-utca 34.**
Hálószobák, ebédlőberendezések kombinált szobák. Választékunk óriási! Áraink olcsók. Minőségért garantálunk.

SZINES KISIPARI BUTORTERMÉKEK óriási választékban. Konyha, kombinált és hallberendezések, magyar stylu bútorok, kitűnő minőség, olcsón, fizetési kedvezménnyel is.
Csak **NAGYMEZŐ-UTCA 12**

Hangszer

Vennék zongorát
pianiót vidékről is, **MENDELNÉ**, Bezerédi-utca 10. Tel.: 14-64-11

Zongorák, pianinók
SCALA Erzsébet körút **15.** eladása részletre is

HEGEDŰ,
VIOLA, CSELLÓ, koncert, zenekar, iskolai célra, összes felszerelések részletfizetésre is **TÓTH JÁNOS** hegedűkészítőnél, Budapest, Kossuth Lajos-utca nyolc, 40 éves cég. Árjegyzék díjtalan.

TIPOLD

RÁKÓCZI-ÚT 61. Divatcsarnokkal szemben. Nagy választék, olcsó árak, részletre is. Keresztény cég. — Baross-tag.

LYRA
Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében, Erzsébet-körút 19. Részletre is.

Rövid, fekete gyakorló-zongora **kettőszáz**, kitűnő külföldi **hatszáz**, zongorák, pianinók feltűnő olcsón, legcsekélyebb részletre is. **Rákóczi-út ötven. Zongorateremben.**

EHALL Andrássy-út 15
Legnagyobb keresztény vállalat! OLCSÓ ÁRAK!

KERESZTÉLY

hírneves zongoraterme, V., Vilmos császár-út 66. Legjobb zongorák legolcsóbban, részletre is. Családás sohasem érheti!
Legeslegolcsóbban vásárolhat

BÖSENDORFER, Förster, Ehrbar, Stingl, Lauberger, Öser, stb. zongorák, pianinók, húszpengős részletre: FENYŐNÉ, Erzsébet-körút huszonhat.

Ruházkodás

Használtruhákért
cipőkért, egyenruhákért egész háztartásért legtöbbet fizetek: **Freund**, Dobozi-u. 27. T: 14-26-73

HASZNÁLT férfi-, női-, egyenruhát és mindent magas áron veszek, vagy prima divatszövetre becserélek. **NUTOVITS**, Népszínház-utca 26. **Telefon: 141—467.** Hívásra házhoz jövök.

EZÜSTRÓKÁK
nerzek, perzsabundák olcsón **Szemere** szűcsnél, Erzsébet-krt 26 **MÁSODIK EMELETEN**

Kedvező árban vállal fazonmunkát elsőrendű kivitelben belvárosi szabócég.
FÜLÖP Sas-u. 4. (udvarban). **Telefon: 380-368.**
Hívásra házhoz is megy.

GYÖNYÖRŰSZÉP, prima perzsaláb-, mókus-, szilbundák, bélések olcsón. Eladás, vétel, csere. VI., Vörösmarty-u. 61. II. 1. Tel.: 319-897. DOMOKOS kereskedő.

SZENZÁCIÓS ÁRAT FIZETEK használt ruhákért, zálogjegyért, egyenruhákért, egész háztartásért. Szövetcsere. **GERSTL, István-út 28. — Telefon: 426-547.**

FÖLDMAGYARORSZÁG
földpénzgazdaság

A Moktár kedvező mérlege

Jelentős belső erősödés és betétemelkedés

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár mérlege ezuttal is az intézet nagyobbarányú fejlődéséről számol be. A MOKTÁR évről-évre szélesebb arányú tevékenységet fejt ki és nagy mértékben kapcsolódik bele a különböző termelési ágak hitelellátási feladatainak szolgálatába és ezt lehetővé teszi számára úgy belső erőinek fejlődése, mint az a bizalom, amellyel a betevő közönség az intézet betétállományát állandóan gyarapítja. Üzleti politikája nem egyoldalú, hanem egyformán résztvesz az ipar és kereskedelem hitelellátásában, valamint a mezőgazdaságnak is rövidlejáratú hitelek nyujtásával szolgálatára tud állani. Az intézet mérlegének sok tétele a belső erősödést mutatja. Az intézet ismert tartalékolási törekvése különösen érvényesül ott, ahol a MOKTÁR és az érdekeltségéhez tartozó nagyipari konszernek értékét fölötte alacsonyan tünteti fel. Belső erejét növeli a takarékpénztár, amikor a részvényeseknek az eddigi osztalékot fizeti s a megnőtt nyeresége egy részét a jövő év számlájára viszi át. A vagyontételek, amelyeket a nagyvállalatok jelentenek, nagyarányúak, hiszen olyan konszernek szerepelnek köztük, mint a Dreher-Haggenmącher sörgyár. Érdekeltségéhez tartoznak a nagyszállók, a Szent Lukács-fürdő r. t., valamint több más jelentős ipari és kereskedelmi vállalat. Az 1940. évi mérlegéről az intézet a következő hivatalos jelentést adta ki:

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága február 21-én tartott ülésén foglalkozott az intézet 1940. évi zárszámadásaival. Megállapította a közgyülés elé terjesztendő mérleget és eredmény-számlát, elhatározta a közgyülésnek március 5-én délután 5 órára való összehívását; az igazgatóság — úgy mint tavaly — részvényenként 1.20 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

Az igazgatóság a közgyülés elé terjesztendő jelentésében megállapítja, hogy a takarékpénztár üzletét 1940-ben általánosságban ugyanaz a mozgalmasság jellemezte, mely egész állami és társadalmi életünknek és az ország gazdasági tevékenységének ismérve volt. Az intézet vállalati érdekeltségeinek forgalma megnagyobbodott, az állami megrendelések lebonyolítása nemcsak a régi ügyfeleknél fokozta az ügyletek számát és terjedelmét, hanem a gazdasági életbe újonnan bekapcsolódó vállalkozói és kereskedelmi réteg is bizalommal fordult az intézethez, hogy vállalkozásaiban támogassa. A takarékpénztár közvetlen részvétele az ipari, kereskedelmi és vállalkozói tevékenységben és így szerzett több évtizedes tapasztalatai megkönnyítették, hogy üzletfeleinek nemcsak tőkék rendelkezésre bocsátásával állhatott szolgálatára, hanem az üzleti tranzakciók felépítésénél is segítségükre lehetett. Ez eredményezte, hogy a mult üzletévének képe sokoldalúságával, mozgalmasságával a korábbi évek bármelyikét túlszárnyalta. Különösen kiemelendő az intézet takarékbetéteinek 13.3 százalékos emelkedése, ami a fővárosi intézetek betétemelkedésének átlagát túlhaladta; a folyószámlabetétállomány is lényeges emelkedést mutat, annak ellenére, hogy a takarékpénztár külföldi üzletbarátainak 1940-ben is jelentékeny visszafizetéseket teljesített. — 1940-ben sor került a nemzeti beruházási kölcsön III. részletének kibocsátására; ebből az intézet megfelelő részt vett át s ezenfelül hitelnyújtással támogatta ügyfelei kölcsönjegyzéseit. Ugyancsak részt vett az intézet a nemzeti beruházási program további finanszírozásával és a honvédelemmel és a rendkívüli állami intézkedések végrehajtásával kapcsolatos kiadások fedezésére kibocsátott kincstári kölcsönök jegyzésében. Hogy ügyfeleinek hitelnyujtásokkal változatlanul rendelkezésére állhasson az intézet, a kincstárnak adott kölcsönök, továbbá az ügyfeleknek állami papírok jegyzésére adott hitelek egy részét a rendelkezésére álló hitelek keretében refinanszírozta.

Az intézet összforgalma kereken 5,237.300.000 pengő volt, a tavalyinál 915,500.000 pengővel több. A leszámitolt váltók összege 14,515.000 pengővel emelkedett és 186,033.000 pengőt tett ki. Az év végén a váltóállomány 52,240.000 pengőt, a szintén váltótárca tétele alatt kimutatott állami pénztárjegyek, kincstárjegyek, kincstári utalványok összege 16,287.000 pengőt tett ki; mind a két tételben a budapesti pénzintézetek által alkalmazott új mérlegséma szerint a visszleszámitolt értékek is bennfoglaltatnak. Az intézet egyéb kihelyezéseiből az év folyamán jelentékeny összegek folytak vissza; ezeket az összegeket az ügyfeleknek nyujtott új hitelekbe fektette. Az értékpapírok és érdekeltségek együttes összege az év végén 20,503.000 pengő volt; az értékpapírok és főleg az érdekeltségek értékelésével kapcsolatban a takarékpénztár tartalékai tovább gyarapodtak. A hosszúlejáratú államadóssági kötvények összege 1940 végén 5,791.000 pengőt tett ki. Az aranydollárra és aranyfontra szóló jelzálogkölcsönök, valamint a forgalomban lévő záloglevelek állományában nem volt számottevő eltolódás. — A takarékbetétek állománya 3,771.000 pengővel 32,189.000 pengőre emelkedett; emelkedtek a folyószámlán elhelyezett betétek is 1 millió 970.000 pengővel 40,134.000 pengöre. Az összes betétek 5,741.000 pengő emelkedéssel 72,323.000 pengöre szaporodtak. — A visszleszámitolt váltók, kincstárjegyek stb. tétele az év végén 20,094.000 pengő volt; a nagyobbik rész a visszleszámitolt kincstárjegyekre esik. Az ügyfelekért vállalt, a mérleg mindkét oldalán nyilvántartott kezességek összege 1940-ben 6,195.000 pengővel 27,100.000 pengöre emelkedett. A kezességeket nagyrészt iparvállalatokért állami megrendelésekkel kapcsolatban vállalta az intézet.

Az üzleteredmény-számlán kimutatott nyereség az áthozattal együtt 910.467.79 pengő. Az 1940-ben elért tiszta nyereség meghaladta az előző években kimutatott nyereséget. Az alkalmazottak illetményei a nyugdíjakkal és nyugdíjjárulékokkal együtt 112.200 pengővel tesznek ki többet, mint 1939-ben; az emelkedés egy része a nagyobb forgalommal járó kiadástöbblet, másik része az alkalmazottak szociális megsegítésének a következménye. A dologi kiadások emelkedése lényegtelen volt, az adóké 39.100 pengő; a társulati adó kivetése és a társulati vagyonadó megállapítása már az új törvény szerint történt. A leírási szükséglet 127.900 pengővel volt kisebb, mint az előző évben. Az adományok 33.400 pengővel tettek ki többet, mint 1939-ben. — A kamat- és szelvényjövedelmek emelkedése számottevő volt, 244.800 pengő, a folyó banküzlet fejlődésének eredményeként. A jutalékok és nyereségek különféle üzletekben című tétel 175.700 pengővel csökkent; ez a csökkenés főleg annak a következménye, hogy a megelőző évben rendkívüli tranzakciók eredménye nyert elszámolást. A deviza-üzlet eredménye az ügyfelek számának szaporodása következtében emelkedett; a kezességi üzlet kereteinek újabb bővülése ezen üzletág hozamának emelkedését eredményezte.

Az igazgatóság a nyereség felhasználására nézve azt javasolja a közgyülésnek, hogy a rendes tartalék 100.000 pengővel dotáltassék, osztalékul részvényenként 1.20 pengő fizettessék ki, a takarékpénztár nyugdíjpénztára javára 200.000 pengő, az alkalmazottak segélyezésére szánt alapra 26.000 pengő utaltassék, a hivatalnokok külön jutalmazására (a tavalyi 40.000 pengővel szemben) 60.000 pengő legyen fordítandó, míg a fenmaradó 292.400 pengő az 1941-i üzletév számlájára vezettessék át.

— (Szabad a lejforgalom Erdélyben.) A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a lejértékre szóló fizetési eszközök bevitelének szabaddá tétele tárgyában. A most kiadott rendelet az előbbi jogszabályoknak azt a rendelkezését, hogy lejértékre szóló fizetési eszközöket a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészre bárhonnan bevinni tilos, hatályon kívül helyezi.

— (Négy rendelet különböző jogszabályoknak Erdélyre való kiterjesztéséről.) A Budapesti Közlöny vasárnapi száma négy rendeletet közöl különböző jogszabályok hatályának Erdélyre való kiterjesztéséről. Az első rendelet az ingatlanokra vonatkozó magánjogi jogszabályok hatályát, a második a lakás és helyiség bérletére vonatkozó jogszabályok hatályát, a harmadik a haszonbérletekre vonatkozó jogszabályok hatályát szabályozza, a negyedik rendelet pedig a magyar kincstárra átszállott vagyontárgyak birtokbavételéről intézkedik. A lakásrendelet kiterjeszti a lakásbérletre vonatkozó kivételes rendelkezések hatályát is, amely szerint a lakások felmondása korlátozva van, a lakbérnél pedig az 1939 szeptember elsején fizetett béröszeg az irányadó.

— (Megállapították a búzakenyérliszt színhatárát.) A közellátási minisztérium szakértők meghallgatása után megszabta, hogy milyen legyen a jövőben a búzakenyérliszt legvilágosabb színe, március harmadikától kezdődően nem szabad ennél a most megállapított színünél világosabb lisztet forgalomba hozni. A hivatalosan megállapított lisztmintát a gabona- és lisztkísérleti állomásnál (Budapest II. Kis Rókus-utca 2/b) lehet beszerezni. Aki március 3-ika után ennél világosabb színű egységes búzakenyérlisztet hoz forgalomba, kihágást követ el és ennek megfelelően büntethető.

— (Olajmagpogácsát kapnak az olajmagtermelésre szerződő gazdák.) Azoknak a gazdáknak, akik lenmag, szója, ricinus vagy napraforgómag termelési szerződésüket az olajmagértékesítő szövetkezet címére (Budapest V. Akadémia-utca 6) még e hónapban beküldik, a szövetkezet addig, amíg a készlet tart, minden leszerződött kataszrális hold terület után hivatalos áron ötven kiló olajmagpogácsát bocsát rendelkezésre. A most kiutalt pogácsa nem került beszámításra a termés után járó ötven százalék pogácsamennyiségbe.

— (A gazdák jövedelem- és vagyonadó bevallása.) Azok a gazdák, akiknek adóját nem rögzítették, február 28-ig tartoznak adóbevallást adni. Az Omge üzemi és számtartási osztálya (Budapest IX. Köztelek-utca 8) vállalja az adórendeletnek megfelelő helyes és szabályszerű mérleg elkészítését azoknak a gazdáknak a részére, akik először adóznak mérleg alapján.

A portugál követ ünnepélyesen átnyujtotta megbizólevelét a kormányzónak

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormányzó úr Őfőméltósága szombaton délben egy órakor ünnepélyes bemutató kihallgatáson fogadta *Carlos de Almeida Alfonseca de Sampaio Carrido* portugál rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter urat, aki ez alkalommal megbizólevelét és elődjének visszahivólevelét nyujtotta át. Az üdvözlő és válaszbeszéd elhangzása után Őfőméltósága beszélgetést folytatott az új portugál követtel. A fogadtatás szertartásánál közreműködtek *Uray* István dr. titkos tanácsos, a kabinetiroda főnöke és *Vörnle* János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter.

A közszolgálati alkalmazottak arcképes igazolványainak érvényesitése

Az államvasutak igazgatósága közli, hogy a közszolgálati alkalmazottak arcképes igazolványainak érvényesítése az illetékes üzletvezetőségeknél *november 20-án kezdődik és 1940 január 31-én végződik.* Az 1939. évre kiállított, illetve érvényesített arcképes igazolványok 1940 január 31-ig akadálytalanul felhasználhatók.

Az utazási kedvezmény mérve továbbra is a ténylegesen használt kocsiosztálynak megfelelő féljegykedvezmény.

A közszolgálati arcképes igazolványokat Budapesten az üzletvezetőségek a következő helyeken érvényesítik:

a) *a budapesti déli üzletvezetőség:*

1. a Budapesten székelő összes állami hivatalok és állami üzemek tényleges, valamint a székesfővárosban lakó összes állami üzemi nyugdíjas alkalmazottak igazolványait a Keleti pályaudvar érkezési oldalán levő tanácsteremben;

2. kizárólag csak a székesfővárosban lakó állami és állami üzemi nyugdíjasok igazolványait a Nyugati p.-u. Váci-útról nyiló II. számú kapujával szemben levő Uj Életdalárda helyiségében.

b) *a budapesti északi üzletvezetőség:*

a székesfőváros területén levő nem állami hivatalok és az Országos Társadalombiztositó Intézet, továbbá Bars, Hont, Nógrád és Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyékben lakó tényleges és nyugdíjas alkalmazottak igazolványait a VI., Teréz-körút 62. sz. alatti üzletvezetőség helyiségeiben.

A Máv igazgatósága tehát igazolványokat nem érvényesit.

Az igazolványok érvényesítése, illetve kiállitása végett a tényleges szolgálatban állóknak közvetlenül hivatali felsőbbségükhöz, illetve felügyeleti hatóságukhoz, a nyugdíjasoknak, kegydíjasoknak, nevelési járulékban részesülő szülőtlen árváknak pedig lakóhelyük szerint illetékes üzletvezetőségükhöz kell bélyegmentes kérvénnyel fordulniok.

Az igényjogosultságot a tényleges alkalmazottaknál a hivatali felsőbbség és az illetékes számfejtő hivatal (számvevőség), a nyugdíjasoknál, kegydíjasoknál és nevelési járulékban részesülő szülőtlen árváknál pedig a nyugellátást számfejtő hivatal, illetve számvevőség igazolja, ennélfogva a közigazgatási hatóság igazolása nem szükséges. Azoknak a tényleges alkalmazottoknak, nyugdíjasoknak, özvegyeknek igényjogosultságát, akiknek illetményeit, illetve ellátási díjait a magyar királyi központi illetményhivatal kezeli, ugyanaz a hivatal igazolja.

A Felvidékkel és Kárpátaljával visszakerült összes igényjogosult tényleges és nyugdíjas állami és nem állami alkalmazottak az utazási kedvezményt 1940 január 1-től kezdődően kizárólag szintén csak a területileg illetékes üzletvezetőség által kiállított arcképes igazolvány alapján vehetik igénybe.

A térítési összeg az 1940. évre kiállított, illetve érvényesített arcképes igazolványok után változatlanul 24 aranypengőt tesz ki.

Az állami alkalmazottaknál a családfő és a feleség után a 16 aranypengő térítési részösszeget az államkincstár továbbra is vállalja, amelynek elöjegyzését az illetményt számfejtő hivatal igazolja.

A fennmaradó 8 aranypengő térítési összeget a kérvényezés alkalmával az alkalmazottak maguk tartoznak postai befizetési lappal befizetni.

Mindazokban az esetekben, amikor az államkincstár a térítési összeget nem vállalja, az egész 24 aranypengő térítési összeget kell a kiállító üzletvezetőséghez beküldeni.

Az új igazolvány kiállítási dija 2 aranypengő és az érvényesítés illetéke 1 aranypengő. *Az 1940 január 31-én túl beérkező* igazolványok után ezeken az illetékeken felül még 3 aranypengő pótilletéket kell megfizetni.

A kiállítási vagy érvényesítési illetéket és térítési összegeket bármely postahivatalnál beszerezhető szám- és címnélküli (bianco) postatakarékpénztári befizetési lappal kell a kiállító üzletvezetőséghez *készpénzben* beküldeni.

A gyermekek részére 1940 június 15-től szeptember 15-ig terjedő évnegyedre kiállitható arcképes igazolványokra vonatkozólag 1940 májusában történik intézkedés.

MÁRIA TERÉZIA üveg stil modern CSILLÁROK
nagy választékban, olcsón. Teréz-körút 17. Tel.: 121-847

Benesék kilenc hivét agyonlőtték Prágában

A cseh főiskolákat három évre bezárták, mert a németellenes izgatás fészkei voltak

Prága, november 18.
(Német Távirati Iroda)

A cseh értelmiséghez tartozó csoport Benes volt köztársasági elnökkel kapcsolatban egy idő óta *kisebb-nagyobb ellenszegülésekkel kisérletet tett a védnökség nyugalmának és rendjének megzavarására.* Sikerült megállapitani, hogy az ellenszegülési cselekmények vezetői különösen *a cseh főiskolákról kerülnek ki.*

Miután az emlitett csoporthoz tartozó elemek október 22-én és november 15-én egyes németek ellen *tettlegességre ragadtatták magukat,* a cseh főiskolákat *három évre bezárták, kilenc tettest agyonlőttek, sok tettestársukat pedig letartóztatták.*

Hácha rádióbeszéde a cseh néphez

Hácha államelnök szombaton délután rádióbeszédben fordult a cseh néphez. Kijelentette, hogy *az utóbbi napokban olyan eseményekre került sor, amelyek a legsúlyosabban veszélyeztetik a védnökség alkotmányát, amelyet március 16-án kapott Hitler vezér és kancellártól.* A cseh lakosság, amely a háború kezdete óta eddig tanusított példás magatartásával megmutatta, hogy teljesen tudatában van a cseh nép helyzetének a mai világtörténelmi eseményekben, sajnos, felelőtlen emberek kis csoportjaitól befolyásoltatva, olyan tettekre ragadtatta magát, amelyek rendkivül sajnálatosak.

Hácha elnök felszólította a lakosságot, hogy tartózkodjék a rend és nyugalom mindennemü megzavarásától. Értelmetlen lenne minden további áldozat. A lakosság ne vezettesse félre magát.

Kihirdették a rögtönitélő biráskodást

Szombaton három csehet agyonlőttek, mert tettleg megtámadtak egy németet. A kivégzettek közül kettő rendőrtisztviselő.

A védnökségi kormány Nagyprága, Prága vidéke, Kladno, Beraun és Horchowitz kerületben kihirdette a rögtönbiráskodást. Az intézkedés német állampolgárokra nem vonatkozik.

Hogyan rohamozták meg a budapesti textilipar kivándorlói *az ó és az uj világot*

A budapesti kereskedelmi szakma emberei a zsidótörvény életbeléptére nem jöttek zavarba, hamarosan kiderült, hogy *a budapesti zsidó mindenütt megtalálja a maga házáját,* a nemzetközi zsidó összeköttetések segitségével egyik napról a másikra megrohamozták azokat a területeket, amelyek szabad teret engednek mindenféle spekulációnak. Különösen a budapesti textilszakma volt mozgékony, *ebben a kereskedelmi ágban olyan nagyméretü kivándorlás történt, amilyennel a többi ágakban nem találkoztunk.*

Az alábbiakban adunk tükörképet arról, hogy a pesti textilesek, köztük legtöbb zsidó, miként helyezkedtek el az ó és az új világban. *Goldsmann* Dávid, az újpesti posztógyár volt vezérigazgatója, akinek valamikor tekintélyes érdekeltségei voltak Ausztriában, az Anschluss után darab ideig Lengyelországban tartózkodott és a lodzi textilvidéken próbált bekapcsolódni egyik ottani posztógyár üzemébe. Onnan hamarosan Angliába ment, ahol szövetexport üzletekkel foglalkozik. *Schober* József, a selyemfonódák volt vezérigazgatója *még tavasszal bérbeadta budapesti villáját* és elutazott családjával együtt. Schober jelenleg *Lyonban* tartózkodik és a selyemiparban helyezkedett el. *Léderer* Lipót, akinek Budapesten, a gróf Tisza István-utcában volt partiáru-kereskedése, végleg Franciaországban telepedett le, ahol búcsút mondott a textilszakmának *és drágakőkereskedőnek csapott föl. Amint ebből a példából is kiderül, hogy a Lédererek mindenféle deviza és kiviteli tilalom ellenére is találnak annyi valutát, hogy drágakőkereskedelemmel foglalkozzanak.* Krausz Zsuzsi, aki a belvárosi Suzanne szalonnak a tulajdonosnője volt, Newyorkban egy konfekcióscégnek a tulajdonosa lett. *Weisz* Péter, az idős Nadler testvérek Vilmos császár-úti textilnagykereskedő cég üzletvezetője *Tel-Avivban mosódát nyitott. Ungár* Ernő, a filléres divatház tulajdonosa Newyorkban filléres áruházat nyitott. *Tutsch* Mór, a soroksári textilipar volt vezérigazgatója Svájcból Kenyába költözött, ahol letelepedett és *résztvesz a telepitési munkálatokban.*

Vogel James, a magyar posztógyár vezérigazgatója Londonban telepedett le. Vogel már régebben megvásárolta Széchenyi Zsigmond gróf posztógyári üzemét, amelynek most a vezérigazgatója. *Wahl* István dr., a Grünwald és Wahl cég főnöke családjával együtt Uj-Zélandba költözködött, ahol fehérneműcikkek export-importjával foglalkozik. *Weiner* Andor, a Weiner Mátyás cég egyik főnöke Hollandiában szanatórium-igazgató lett. *Ábel* Frigyes, az Ábel-cég beltagja *Sydneyben* telepedett le, ahol a konfekció-szakmában dolgozott. *Benes Pál,* a magyar textilfestőgyárak igazgatójának a fia Ausztráliában kapott alkalmazást egy textilipari cégnél. *Bruck* Jenő, a magyar konfekcióművek utazója Newyorkban telepedett le.

Duklai Tibor, a Deutsch Gusztáv-cég főnöke Párisban bonyolitja le legkülönfélébb fonalüzleteit. *Duklainak az a specialitása, hogy neki van a legtöbb útlevélvizuma. Utlevelében negyven különféle vizum található. Gara* Tamás, az Adria Selyemszövőgyár volt tehnikusa Angliában állitott fel kisebb szövőgyárat.

A *Grünbaum Testvérek,* akiknek Óbudán volt üzemük, *az egész üzemet családostól együtt Nicaraguába telepitették.* Ugyancsak Nicaraguába vándorolt ki *Gyémánt* Jenő, akinek irodája volt Budapesten. *Herzog* Vilmos a Paulay Ede-utcai nagykereskedő *Telavivban telepedett le, ahol narancstermeléssel és exporttal foglalkozott. Hajdu* György, a Magyar Pamutipar volt exportlevelezője Teheránba költözött, ahol exportügynökséget alapitott. *Heilig* Gábor, az Unió textilmüvek volt igazgatója, először Párisban próbált elhelyezkedni, majd később Marseilleből Sydneybe költözködött, *Korányi* Miklós belvárosi divatkereskedő családjával együtt Kanadába költözködött, ahol dohánytermeléssel foglalkozik. *Kiaschek* Károly a Gárdos és Kiaschek-cég beltagja Newyorkban díszmüáru üzletet nyitott. *Langer* Ferenc, a *Pollack Herman Fiai* vezérigazgatója Budapestről Párisba repült, onnan Marseillebe, majd Ausztrália felé vette útját. *Mayer* Samu a budapesti posztóáru nagykereskedő, aki a legutóbbi időben a Neurath-cég kötelékébe tartozott, Lisszabonban rövidáru üzletet nyitott. *Streissinger* Miklós a kispesti selyemszövőgyár igazgatója Newyorkba költözött, ahol gyermekruha üzletben dolgozik. *Szekeres* Miklós az Adria Selyemszövőgyár igazgatója Leicester mellett szövőüzemet létesített. *Totis* Árpád a Filtex volt műszaki igazgatója Braziliában helyezkedett el.

Ebből a névsorból is kiderül, hogy a nemzetközi zsidóság kapcsolatai, összeköttetései olyan erősek, hogy bármelyik pillanatban hazát tudnak változtatni s megtudjuk azt is, hogy *egyesek a szigorú értékkiviteli tilalmak ellenére gyárakat és más üzemeket tudnak alapitani. Mindenesetre érdekes volna tudni, honnan veszik mindenre a pénzt.*

Három és fél évi fegyházra itélték a váci egyházmegyei takarék sikkasztó ügyészét

Csaknem két héten keresztül tárgyalta a pestvidéki törvényszék *Csikmák* Lajos dr. tanácsa azt a nagyszabású csalási és sikkasztási bűnügyet, amelynek fővádlottja *Pullmann* Károly dr. váci egyházmegyei takarékpénztári jogtanácsos, vádlottársai pedig két inasa: *Werner* József és *Boda* János voltak. A bűnügyben szombaton délelőtt hozott ítéletet a bíróság, mely bűnösnek mondotta ki Pullmann Károly dr.-t csalás, közokirathamisitás, magánokirathamisitás és sikkasztás bűntettében s ezért *három évi és hat hónapi fegyházzal sujtotta.* Vádlottársai közül Werner Józsefet a törvényszék hat hónapi börtönre itélte, Boda Jánost azonban elévülés címén felmentette.

Az itélet megokolása szerint Pullmann tevékeny részt vett a csalásokban, színlelt váltóügyleteket bonyolitott le, nem létező személyek neveit iratta alá a váltókra alkalmazottaival, ezeket a pénzeket a takarékpénztártól felvette és a maga céljaira fordította. *Kestler István volt vezérigazgató jogtalan eljárását megállapította a törvényszék, ez azonban Pullmann bűnösségét nem csökkentheti.*

Szabó Gusztáv dr. ügyész súlyosbitásért jelentett be fellebbezést, Pullmann és védője pedig a bűnösség megállapitása miatt.

A CSALÁD KÖNYVE

pályázat nyertesei:

Surányi Balázs, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 77
Gergely József, Balatonöszöd, u. p. Szemes
Földváry Papp Mária, Nyirmada, Szabolcs m.
Márk Irén, Budapest, XIV., Kerékgyártó-utca 71
László Aranka, Debrecen, MÁV műhely
Lázár Éva, Pesthidegkút, Gazda-u. 45
Dr. Fekete Nagy Antalné, Budapest, I., Maros-u. 25
Tóth János, Budafok, Komló-u. 11
Fodor Antal, Budapest, X., Pongrácz-u. 7, XI. ép. 1
Ziffer Győzőné, Budapest, IX., Lónyay-u. 17
Boros Klára, Kispest, II., Fő-tér 14
T. Miklósy Ilonka, Árpádföld, Sándor-u. 45
Liebhaber Lajosné, Budatétény, Gyula vezér-út 3

A díjakat a nyerteseknek postán elküldötte a

Szövetkezeti Bolt
ÁRUHÁZ
A HANGYA KÖTELÉKÉBEN
RÁKÓCZI-ÚT 36. BORÁROS TÉR 1.

Magyarság Szinház Zene.film Művészet

Furtwängler Budapesten

Wilhelm *Furtwängler*, a világhírű német karmester november 24-én a magyar filharmónikusok zenekarát vezényli az Operaházban. Furtwängler november 22-én este érkezik Budapestre s az Operában tartandó hangversenyét kétszer ismétli meg, először az ifjúság számára, azután pedig a zeneakadémián délelőtti előadáson a munkások számára. Ez lesz az első eset, hogy diákok és munkások filléres árakon vehetnek részt a kiváló karmester hangversenyén.

Végh Sándor hegedüestje

Végh Sándor, a külföldön is jól ismert hegedűművész önálló hangversenyt rendezett a zeneművészeti főiskola nagytermében. Az ifjú művészt eddig is hegedüseink legjobbjai között tartottuk számon, mostani szereplésével méginkább megerősítette kedvező véleményünket. Azt az időt, ami legutóbbi önálló szereplése óta eltelt, mint az Uj magyar vonósnégyes elsőhegedüse és mint zenekaraink hangversenymestere láthatólag igen jól hasznosította. Most már körülbelül mindent tud, amit kényes hangszerén tudni lehet. Nehézségeket nem ismerő dologbeli tudással, szinte csillogó könnyedséggel oldja meg a legkényesebb tehnikai feladatokat is. Különösen vonóját kezeli tökéletes biztonsággal. Mindamellett távol áll tőle minden hatáskereső felszinesség. Játékának a mély, ösztönös zenei átélés, tüzes képzelet, határozottság adja meg egyéni jellegzetességeit. Ez a pompás muzsikálás különösen Bach magánhangszerre irt C-dur szonátájának remekül kidolgozott előadásában bontakozott ki teljességében. A műsoron egyébként két újdonság is szerepelt. Karl *Dittersdorfnak*, az egykor kedvelt osztrák zeneszerzőnek D-dur hegedűversenye ez alkalommal került előadásra. (Az értékes művet *Major* Ervin fedezte fel a közelmultban.) Befejezésül komoly tehetségű fiatal zeneszerzőnk, *Veress* Sándor *„Nógrádi verbunk"*-ját hallottuk. A derüs, friss leleményű, hangulatos szerzeményt, amelyet Vigh irt át hegedűre, a közönség őszinte tetszéssel fogadta. A sok tapsot a rokonszenves művész a ráadások egész sorával köszönte meg. **(L)**

Furtwängler

a **Filharmóniai Társaság** pénteki, **24-i operaházi** bérleti hangversenyén Brahms: II. szimfóniáját, Strauss R.: Till Eulenspiegel szimf. költeményét, Weber: „Büvös vadász" nyitányát, M. Trapp: Versenyművét zenekarra, vezényli.

Bemutatják a Kodolányi-filmet

Kodolányi János „Földindulás" című rendkívüli sikerrel előadott színművének filmváltozata teljesen elkészült. A népies dráma kisérő zenéjét Tóth Dénes, a kiváló komponista és zenekritikus szerezte s a film zenekarát Endre Béla vezényelte. Az új magyar film rövidesen a közönség elé kerül.

December elején nyilik meg a Hiradó Filmszinház

Budapest legforgalmasabb útvonalán, az Erzsébet-körúton már hónapok óta palánkok takarták a járókelők elöl azt a nagyszabású épitkezést, amely a Dohány-utca sarkán emelkedő bérházon folyt. Most végre leszedték az állványokat és amikor a póznák mögül előbukkant a megifjított, új ruhába öltöztetett s úgyszólván teljesen átépitett palota, kiderült, hogy a sarkon — mozi lesz. Még pedig olyan mozi, amelyre tényleg szükség van, s ami hiányzott eddig a pesti közönségnek. Ez a mozi a Hiradó Filmszinház.

Külföldön régen divatban van már a hiradómozi, ahol nem játszanak hosszú játékfilmeket, hanem csak az aktuális események revüjét, érdekes és rövid kultúrfilmeket, utikalandokat, földrajzi felvételeket, a természet titkaiból ellesett furcsaságokat stb. Ezeknél a moziknál Párisban is, Londonban is az a szokás, hogy a publikum akkor megy be a moziba, amikor akar, s akkor távozik onnan, mikor neki tetszik. Addig nézheti a hiradókat és az egymást követő érdekes apróságok filmjét, amig jól esik. A pesti hiradó mozinál is ezt a rendszert vezetik majd be.

A Hiradó Filmszinház épitkezési munkálatai egyébként éjjel-nappal folynak, mindenképpen azon vannak, hogy az aktuálitások pesti moziját december első napjaiban a legmodernebb tehnikai berendezéssel felszerelve megnyithassák a pesti közönség előtt.

* **Magyar ciklus a Simplon-filmpalotában.** E heti müsora keretében bemutatja „A miniszter barátja" című magyar filmvigjátékot. Páger, Komár Julia és Erdélyi együttese nagy sikert arat. Vasárnap 11-kor filmmatiné. Bemutatja a „Dalol a flotta" című filmet.

* **Misley Anna** balettakadémiája megnyilt. VII. Madách Imre-tér 1. Telefon: 340-376.

Macbeth, uj forditásban

Zengeném én szivesen és mély meggyőződésből Shakespeare dicsőségét, csak olyan érdektelen ne volna ez az egész *Macbeth*-előadás. Találgatom, hogy miért sülyed tömör közömbösségbe a közönség, mikor *Herfordnak* kétségtelenül igaza van, amikor azt mondja, hogy ez a tragédia „Shakespeare legcsodálatosabb mestermüve." *Gervinus* előtt Macbeth vérrel bemocskolt lelkiismerete lebeghetett, mikor a brit óriást Homerossal vetette össze. És *Brandes*, a hüvös és *Bodenstedt*, az alapos is fölmelegszik, mikor méltatja azt a munkát, amit itt Shakespeare a nagyravágyás megirásában véghezvitt. Hiszen érezni lehet a csipős vérszagot, amelyet lady Macbeth „Arábia minden illatával" se tud lemosni hófehér kezeiről. *Goethe* hódolattal emelt kalapot a mű előtt és *Schlegel* megmagyarázta a világnak, hogy Macbethben „a múzsa Meduzafőt hord". És összevetem a passzív skót krónikát, Holingshed előadásában, amelyből Shakespeare a Macbeth-et merítette, azzal a szenvedélyes viharral, amivé ez a mag Shakespeare kezében megnőtt. Nem lenne szabad elmaradnia a legerősebb drámai hatásnak, hiszen Szász Károly elavult fordítása is eltünt s helyette itt repdes és ragyog *Szabó* Lőrinc új átültetése, Shakespeare új szóruhája, a bőven omló szöveg, csupa friss brokátból és hajlékony sorokból szőve. S a szikrázó, új hasonlatok áradata alatt egyre kisértetiesebben tér vissza a közömbösség megmagyarázására Tolsztoj elfogult véleménye s mintha neki is igaza lenne egy kicsit, mikor mérgében odavágta, hogy „Shakespeare bolondjai mind élctelenek". Hogy ez a nyelvezet „természetellenes, Shakespeare nyelvét soha senki nem beszélte, nem is fogja s hogy Shakespeare csak játszik a szavakkal és soha nem irt komolyan". Túlzásában Tolsztoj kijelentette, hogy undort kapott nemcsak a stílus operájától, amivé Shakespeare a nyelvezetet dagasztotta, hanem attól a töméntelen becstelenségtől, bűntől és gyilkosságtól is, amellyel a brit mester I. Jakab sötét hajlamait legyezgette. Azzal vádolja Shakespearet, hogy szolgalelkűen kielégitette a skót Jakab korlátolt felfogását, mikor az egész Macbeth-komplexumot a vidéki boszorkányok bemondására épitette fel és hiába állitják a kritikusok, hogy a Macbeth Shakespeare öt legnagyobb tragédiái közé tartozik: ez közönséges ámitás, ami az ámulásból fakad, mert Shakespeare csak a Stuartoknak akart hizelegni s megtévesztett mindenkit, kivéve őt, Tolsztojt, aki ezt a darabot Lear királlyal együtt a legszivesebben kiirtaná.

Ami miatt Tolsztoj háborgott, az fennáll, az embert megfekszi a macbethi tömegmészárlás és felingerli, hogy ez az orgyilkos két emberölés közt még ráadásul ráér arra is, hogy utálatos lelkét előttünk kiteregesse, mutogassa dögletes mancsait és rémképek falrafestésével cibálgassa idegzetünket. Shakespeare-rel valami zavar történhetett, hogy nem gondoskodott pihentető közjátékokról. Se humor, se napsugár sehol a láthatáron. Macbeth-ben sehol sincsenek a jól bevált romantikus rémségek, mint a börtönjelenetek, vérpadok és korabeli medvevadászatok, amelyeken el lehet hullatni egy-egy testmelegitő szerelmet s amelyekre a nagy tömegeknek szükségük van, mert a koncentrált lelkiismereti vivódások és gyorsan pergő külső események kifárasztják őket. *Macbeth* száguld, mint az örvénybe került hajó, menthetetlenül, és nincs Isten, nincs költő, nincs ügyes szerző, aki fel tudná tartóztatni. *Macbeth* borzalmas idegpróba. S e lélegzetelállító mutatvány közben, amikor Shakespeare a királygyilkosságot tárja fel a lélekben: a végtelenségig növeli Macbeth és felesége iránti ellenszenvünket. Macbethet azért utáljuk, mert Kinizsi Pálszerű norvégverő hadvezérből vedlik át szemünk előtt papucshős-fenevaddá, akit a felesége tetszés szerint rángat. Még párolog belőle a hősvértől csepegő csatatér dicsősége, mikor az asszony kezelésére aljasságra vállalkozik. Meggyülöljük, mert kiderül, hogy kivül vad katona, belül gyönge báb. És rögtön agyrémeket lát, mihelyt orgyilkolt. Lady Macbeth is ellenszenvesen szaporitja a közönségben a lehangoló unalmat, mikor a szelleme, amelyet oly erősnek mutatott be, alvajáró holdkórossá változik. A dögrovásra jutott hős, ha aljas volt, nemigen ébreszt érdeklődést. Most vegyük hozzá e súlyos tehertételekhez a középszerű előadóegyéniségek forró igyekezetét, hogy méltók legyenek a nagy drámához: és igy talán érthetővé válik az embernek az az érzése, hogy érdektelen az egész Macbeth-előadás.

**Az bizonyos, hogy láttunk már ennél jobbat is, éppen itt, a Nemzeti Színházban, nem is olyan régen, talán még két éve sincs. Mi változott meg?... A szöveg előnyösen változott, *Szabó* Lőrinc nyelve zeng, erő és fény van benne s az apróbb gixereket nem tekintve, kitünően használható. Meglepően szemléltető és modern a boszorkányjelenet is, a megnövesztett figurák foszforeszkáló testükkel igen jól hatnak az ijedős lelkekre. De e skót boszorkányok miért hordják a galiciai beszivárgók arcmását? Pazarló a lakoma, monumentális a királyi termek diszlete. Még az angol segélyhadak téli kisorosz felszerelését is elfogadjuk. Ami nem tudja felfakasztani a shakespeari zenekar hangját, az mégis csak az együttes. Túlsúlyban találhatók benne az ifjú erők, ami egyrészt igen örvendetes, másrészt azt az átkot szórja a színházra, hogy ki nem alakult és még kiforratlan egyéniségekkel kisérletezzék. Némelyik úgy viszi a kardot, mint a fogpiszkálót. Még türelemmel várnunk kell, amig ez a tűzvonalba dobott fiatal gárda lelkesültségén felül hozza a játékban azt a világosságot, súlyt és izgató titkot is, amelyet az érettség, a tehetség és a magas iskola egyensúlyérzéke súgnak majd meg nekik. S miután olthatatlanul szeretjük még Shakespearenél is az emberi értelmes hangot, Petheő Attilát kell elsősorban kiemelnünk a prominens nevek közül. Közel járt hozzánk. Macbeth bősz lobogását már ismerjük Kiss Ferenc nagy elseprő játékában, ez nem volt meglepetés, nem is erre figyeltünk, hanem inkább azokra a patológikus árnyalatokra, amelyekkel most gazdagította szerepét. Ezek az ösztönös kézmozdulatok sokat felfedtek. Fejlődése útjából azonban ne mulassza el eltávolitani azokat a féktelen indulatokat, amelyek egy nagy színészt is összetörnek, ha a színész tűri, hogy elragadják. A gonosztettre való rábeszélés és szuggerálás művészetét *Tőkés* Anna végezte el. Lelkülete nem démoni, lénye lágy s játszania kellett, hogy drámai erejével érje el célját, a tétovázó Macbeth cselekvésre való rábirását. El lehetett tünődni *Forgács* Antal, *Lehotay* Árpád, *Nagy* Adorján, *Bartos* Gyula, *Pethes* Sándor, *Rajci* Lajos, *Rápolthy* Anna és egy-egy helyénvaló hangsúlyán és viselkedésén. A rendezésben ez volt *Németh* Antal igazgató századik produkciója s mint ilyen, el is árulta a nagyobb gondosságot. *Horváth* János több díszlete is.

Papp Jenő

Nagy sikert arattak a Filharmonikusok Kassán

Kassa, november 18.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium által Kassán rendezett művészeti hetek keretében szombaton a budapesti filharmonikusok társaságának hatvanegytagú zenekara szerepelt Kassán hatalmas sikerrel. A hangversenyt a Schalkházszálló nagytermében tartották meg, amelyet zsufolásig megtöltött a közönség. A hangversenyt *Dohnányi* Ernő dr. vezényelte, aki már pénteken este Kassára érkezett. A filharmonikusok legutóbb tizenöt évvel ezelőtt, 1924-ben jártak Kassán, amikor hangversenyüket egy kellemetlen esemény zavarta meg: egy csillár leszuhant a teremben és még ma sem tudják, szándékosság történt-e vagy véletlen baleset.

A műsor első számaként Weber: *Euryanthe nyitányát* játszották, majd Beethoven VII. szimfóniáját adta elő a társaság nagy tetszés mellett. Ezután Dohnányi *Ruráliájából* adtak elő három tételt és Liszt Ferenc: *Preludes*-ét játszották. A közönség tomboló tetszéssel és tapssal fogadta a kiváló zenei teljesitményt. A filharmonikusok ráadásként a Rákóczi-indulót játszották el.

* **Dr. PLANK B. tánciskola**, Andrássy-út 24.

* **Tizennégy felvidéki nóta.** Vályi Nagy Géza, az ismert költő, a Petőfi-társaság tagja, tizennégy felvidéki nótát irt. A népi zamatú, magyaros szövegekre Tormay Károly szerzett lüktető ritmusú, hangulatos muzsikát. A nóták vitéz Pölöskey János „Hiszek egy Istenben" című népszinművében mint betétek szerepelnek.

* **Előadásokra**, összejövetelekre berendezett terem kiadó, Andrássy-út 24. I. 2. Tel. 128-888.

* **Cecilia-hangverseny.** Szokatlan nagy érdeklődés előzi meg a magyar női kamarazenekar és a Forray-kórus november 22-i Cecilia-hangversenyét. A müsor külön érdekessége, hogy Budapesten először kerül előadásra Händel: Cecilia-óda című oratóriuma, melyet 200 évvel ezelőtt a fenti napon mutattak be. A hangversenyen, amely a zeneakadémián este 8 órakor kezdődik, közreműködik Gyurkovics Mária.

Németh Antal jubileuma

Társasvacsora helyett jótékonycélú adakozás

A Nemzeti Színház tagjai és müszaki alkalmazottai elhatározták, hogy november 18-án, szombaton este társas vacsorát rendeznek Németh Antal, kormányfőtanácsos, a Nemzeti Színház igazgatójának tiszteletére abból az alkalomból, hogy a Macbeth felújitása századik rendezése. A banketten való részvételre a Nemzeti Színház szükebb családján kivül Németh Antal igazgató tisztelői és barátai is nagy számmal iratkoztak fel. Amikor Németh Antal értesült a tervről, azonnal körlevelet bocsátott ki, amelyben megköszönve az iránta megnyilvánuló szeretetet, arra kérte a társas vacsorára feliratkozottakat, hogy a mai időkre való tekintettel tekintsenek el a bankett megtartásától s az erre szánt összeget a nyomorgó magyar családok megsegitésével kapcsolatban ajánlják fel a kormányzóné Őfőméltósága akciója javára. Igy a jelentkezési ivekre bejegyzett pénzösszegek a jubileum emlékére a Főméltóságú Asszony nyomorenyhitő mozgalmának eredményét növelik.

Pataky Kálmán a Sevillai borbélyban, és Laczó István a Parasztbecsületben

Minden hirescsteléssel szemben *Pataky* Kálmán napokkal ezelőtt megérkezett Délamerikából és vasárnap este mint Almaviva fel is lép az Operaházban. Megjött *Laczó* István is, aki délután Turiddu szerepét veszi át a beteg Pilinszky Zsigmondtól.

Rózsavölgyi hangversenyei: II. Dizőz-Parádé dec. 2.

Az I. Dizőz-Parádéra sokszáz ember nem kapott már jegyet, ezért közkivánatra **dec. 2-án, szombaton este 8-kor a Zeneakadémiában** az elsőnél is hatalmasabb, nivósabb, új müsorral **II. Dizőz-Parádé** lesz, melyre jegyek 1—4 P-ig Rózsavölgyinél és Zeneakadémián már kaphatók.

II. Múzeumi Matiné dec. 3. Bach, Mozart, Delius, Wolf és Brahms Liebeslieder (Molnár, Solymossy, Nagypál, Temesy), **Kresz Géza** kamarazenekara.

II. Zenekari Beethoven-est dec. 12. Vez.: **Komor. Eroica** szimf., dalok **(Rösler)**, c-moll verseny **(Kuti)**.

*

„Koncert" hangversenyei: Koncert mesterbérlet Szigeti 28-án, Sauer dec. 5.

További esték: **Mengelberg, Fischer Edwin, Weingartner—Bustabo, Casals. Bérletek 20 P-től.**

II. Beethoven zenekari-est holnap:

Ferencsik-Heimlich

VI., (Pastorale) **II.** szimfonia, **Esz-dur** verseny. Jegyek, csonka-bérletek.

Szigeti—Matacic 28-án

Hangverseny-Zenekarral, Brahms, Bach (d-moll) versenyek, **Mozart**: g-moll szimfonia, stb. **Koncert Mesterbérlet I.**

Basilides Mária-dalest 30-án.

Beethoven trió-est dec. 6.

Dohnányi—Zathureczky—Kerpely. Geistertrió, nagy B-dur, G-dur. Beethoven-ciklus V.

Károlyi Chopin-est 11-én

Nóvay Ilonka zongoraest dec. 13.

A nőtlen férj

Pilótaházasság az Urániában müsorra kerülő, „Nőtlen férj" című kitünő vigjátéknak témája. Viktor Janson kacagtató, jókedvü rendezésében pereg le előttünk egy pilótaházasság rengeteg bonyodalma. Magda Schneider és Albert Matterstock a főszereplői ennek a mozgalmas, szellemes vigjátéknak, de ugyancsak kiveszi részét a sikerből Herti Kirchner, a legutóbb bemutatott Rühman vigjáték női sztárja, úgyszintén Ernst Waldow és Rudolf Platte. A francia könnyedséggel, száguldó tempóban rendezett film előreláthatólag csütörtökön, november 23-án kerül bemutatásra.

Megkezdik a »Garzonlakás kiadó« felvételeit

Hétfőn reggel kezdik meg a Hunniafilmgyárban a magyar irók filmje r. t. második produkciójának, a „Garzonlakás kiadó" című vigjátéknak felvételeit. *Balogh* Béla rendezi az ötletes és mulatságos zenés darabot, amelynek főszereplői *Turay* Ida, *Simor* Erzsi, *Keresztessy* Mária, *Rajnay* Gábor, *Pataky* Jenő, *Juhász* József, *Makláry* Zoltán és idősebb *Latabár* Árpád lesznek. A diszleteket *Kokas* Klára már napok óta építi, úgyhogy hétfőn reggel 8 órakor pontosan megkezdődhetik a műtermi munka.

Angol és belga repülők tűzharca

A belga kormány erélyesen tiltakozott az angol kormánynál a semlegesség megsértése miatt

Brüsszel, szeptember 9.

A belga nemzetvédelmi minisztérium közli a következőket:

A szombatra virradó éjszaka külföldi repülőgépek belga területen repültek át. A repülőgépek közül hármat üldözött a mi légi haderőnk. *Egy angol bombázó repülőgépet leszállásra kényszerítettünk,* egy másik bombázó repülőgépet, amelyet két vadászrepülőgépünk bekerített, világítórakétákkal hasonlóképpen felhívtunk, hogy szálljon le. *Egy belga vadászrepülőgép, amelyre az üldözött repülőgép tüzelt, elpusztult.* A gép két utasa ejtőernyővel megmenekült, de megsebesült. *Semlegességünknek ez a megsértése arra vezetett, hogy a belga kormány erélyesen tiltakozott az angol kormánynál.*

Az angol és belga repülők között lefolyt összetűzéssel kapcsolatban a következő részleteket jelentik: *a légiharc szombaton reggel 6 óra 25 perckor Monstól délnyugatra egy kilométerre zajlott le. A légiharcot az angol bombavető kezdte meg,* amely a belga vadászrepülőgépre tüzelt. *A belga repülőgép azonnal lángbaborult és lezuhant.* Két utasa ejtőernyő segítségével leereszkedett. Az egyik belga pilóta egy lövés által homlokán megsebesült, míg a másik karját törte. A belga vadászrepülőgépeknek csak az egyik bombavetőt sikerült leszállásra kényszeríteni. Az angol gép a legmodernebb hárommotoros bombavetők közé tartozik és ötfőnyi legénysége van. (MTI)

London, szeptember 9.

A tájékoztató minisztérium közli: *A szeptember 9-re virradó éjszaka folyamán felderítő repülőgépeink ötödizben szállottak el német terület felett.* Az időjárás kedvezőtlen volt, mégis *sikerült a német néphez intézett röpiratok ezreit Középnémetország felett leszórni.* Híre jár, hogy a gépeket hazatérőben állítólag belga eredetű vadászrepülőgép támadta meg és hogy *a brit repülőgépek téves tájékozódás következtében belga terület felett szállottak el. Az eset felderítése még folyik,* de már most le kell szögezni, hogy a brit pilóták szigorú utasítást kaptak arra, hogy kerüljék a semleges terület megsértését. *A brüsszeli angol nagykövetet megbízták, hogy az eset miatt fejezze ki a brit kormány sajnálkozását a belga kormány előtt.* (MTI)

Kopenhága, szeptember 9.

Azokból a jelentésekből, amelyek a péntekre virradó éjszaka Északschleswigből és Déljüttlandból érkeztek, meg lehet állapítani, hogy *az angol légihaderő ismét megsértette Dánia semlegességét.* Ezt abból lehet megállapítani, hogy Észak-Schleswig több helységében, valamint Dél- és Délnyugatjüttlandban röpcédulákat találtak, amelyeket angol repülőgépekről dobtak le. A propaganda-röpcédulákat „A német néphez!" intézték. Tondern környékén *szombaton a hajnali órákban ismét angol bombavető repülőgépeket vettek észre.* A bombavetők Sylt irányából jöttek.

Mint a Ritzau-iroda közli, illetékes helyről utasítást adtak, hogy *Déljüttlandban, amely különösen ki van téve idegen repülők átrepülésének, katonai légvédelmet rendezzenek be.* Megfelelő helyeken, haladéktalanul lövegeket állítanak fel. Az esti lapok rámutatnak arra, hogy Észak-schleswig felett szombaton ismét láttak angol repülőket. (MTI)

Berlin, szeptember 9.

A német sajtó *a semlegesség angol részről történt újabb megsértésének tekinti a Franken német gőzösnek a szumatrai holland vizeken történt elfogását is.* (MTI)

London, szeptember 9.

A News Chronicle szerint *a semleges államok angol diplomatáit nagyon aggasztja, hogy kormányuk eltiltja a londoni külföldi laptudósítók távbeszélő kapcsolását, míg Németország minden lehető könnyítést megad.* Az amerikai sajtóirodák londoni tudósítói azzal fenyegetődznek, hogy *bojkottálni fogják az angol forrásból származó híreket* és csupán azokat továbbítják, amelyeket Hágából és más északeurópai fővárosokból kapnak. (MTI)

Háboru a tengeren

Páris, szeptember 9.

Hivatalosan jelentik a haditengerészeti helyzetről: *A francia és az angol hajóhad valamennyi tengeren működésben van.*

London, szeptember 9.

A tájékoztató minisztérium a következőket közli: A tengereken *tovább folyik a német kereskedelmi hajók üldözése. Az északspanyolországi Vigo kikötőjébe menekült német hajókon kívül kilenc német hajó, összesen kereken 60.000 tonna, japán kikötőkben keresett menedéket.* A német hajók a legkülönbözőbb fortélyokkal igyekeznek elkerülni, hogy a brit hajók fogságába jussanak. A Norddeutscher Lloyd kedden elfogott *Inn* nevű gőzösének legénysége például már *előkészületeket tett arra, hogy a hajót elsüllyessze, még mielőtt az angolok kezébe kerül.* Az angolok elfogták a hajó 35 utasát, a legénység tagjait, azonkívül két ritka madarakat szállító kalitkát is zsákmányoltak.

Berlin, szeptember 9.

Hivatalos jelentés szerint a bázeli rádiónak azzal a jelentésével szemben, hogy az angol bombavetők elsüllyesztették a Gneisenau német „zsebcirkálót", hivatalosan megállapították, hogy *a Gneisenau csatahajót semmiféle találat sem érte s a hajó teljesen sértetlen.*

A haditengerészet főparancsnoksága azokkal a hirekkel kapcsolatosan, amelyeket Angliában és az Egyesült Államokban rádió és sajtó utján még mindig terjesztenek arról, hogy egy német tengeralattjáró figyelmeztetés nélkül torpedólövéssel elsüllyesztette az *Athénia* gőzöst, nyomatékosan a következőket állapítja meg:

1. *A német flotta — mégpedig minden egyes egysége — birtokában van annak a parancsnak, hogy a tengeri háború folytatásánál minden esetben tartsa magát a nemzetközi kötelezettséghez.*

2. *A kérdéses területen, ahol az Athénia gőzös elsüllyedt, nem voltak német tengeri haderők.*

3. Igy tehát *teljesen kizárt dolog, hogy a német tengeri haderőket az Athenia gőzös elsüllyesztésével bármilyen módon kapcsolatba lehessen hozni.*

4. Az a kisérlet, hogy a német hivatalos cáfolat után is folytatólag és ismételten a német flota terhére irják az Athénia gőzös elsülyesztését, nem egyéb, mint *a rémhirekkel való uszítás jellegzetes terméke.*"

Stockholm, szeptember 9.

Mint a Havas-iroda jelenti, a Helfrid Bismarck német hajó pénteken Öresundtól délre *aknára futott.* A hajó pillanatok alatt *elsüllyedt.* Tizennégyfőnyi személyzete volt, amelyből csupán heten menekültek meg.

Vigo, szeptember 9.

Itt megerősitik, hogy *a német-angol háború kitörése óta elvágták a tengeralatti kábelt az Egyesült Államok és Németország között.*

London, szeptember 9.

Az *Olivegrove* angol kereskedelmi hajót egy német tengeralattjáró az Atlanti-óceánon, kétszáz mérföldnyire a spanyol partoktól megtorpedózta. A hajó legénységéből 33 embert a *Washington* nevü hajó vett fel. Ennek a hajónak parancsnoka, *Stedman,* rádiónyilatkozatban megállapította, hogy a német tengeralattjáró parancsnoka a teherhajó elhagyására utasította a legénységet és *akkor torpedóztak meg a hajót, amikor a mentőcsónakok már biztos távolságban voltak. Az angol legénységnek a németek iránytűt adtak és vörös rakétajelzéssel lehetővé tették a Washington számára, hogy mentőcsónakot küldjön a hajóhoz.*

Ugyancsak az Atlanti-oceánon megtorpedózták a Hindustan angol hajóstársaság *Pukkastan* nevű kereskedelmi hajóját. Ennek legénységéből néhány embert a *Bilderjik* holland gőzös mentette ki, amely Rotterdam felé halad. A *Manaar* nevű elsülyesztett angol hajó mentőcsónakjáról 23 embert a *Castello Bianco* olasz gőzös vett fedélzetére.

A newyorki tengerészeti állomás felfogta a *Jean Jadot* belga cirkáló rádióüzenetét, amely szerint felvette a megtorpedózott *Regent Tiger* angol teherhajó 44 főnyi személyzetét. A *Statlendam* holland hajó rádióüzenete szerint, amelyet a holland amerikai hajóstársaság newyorki irodája fogott fel, a hajó az Atlanti-oceánon mentőcsónakokról fedélzetére vette a *Winkleig* angol hajó egész legénységét.

KALODONT szájápolás

1 üveg szájvíz 1 duplatubus fogkrém 2.80 1.— 3.80

most a kettő együtt csak: 3 PENGŐ

OLASZORSZÁG

fegyelemmel és nyugalommal követi az eseményeket, de ez nem jelenti elszigetelődését

Róma, szeptember 9.

Mit csinál Olaszország? — cím alatt foglalkozik Virginio *Gayda* a Giornale d'Italia pénteki vezércikkében a jelenlegi politikai helyzettel és Olaszország állásfoglalásával.

A Varsóba történt német benyomulással a német-lengyel háború első szakasza lezárult és politikai, valamint katonai szempontból új szakasz kezdődik, irja Gayda, aki szerint *a németek zseniális módon hajtották végre eddigi hadműveleteiket* és a legoptimisztikusabb kilátásokat is messze felülmúlták.

Az európai életnek ebben a pillanatában igen sokan nagy érdeklődéssel fordulnak Olaszország felé és felteszik a kérdést, hogy *mit tesz most Olaszország?* Nos, irja Gayda, *Olaszország fegyelemmel és nyugalommal követi az eseményeket és nem feledkezik meg nemzeti és birodalmi érdekeiről és az igazságos alapon felépitendő új Európa követelményeiről.* Az olasz nép bizik a Duce által megjelölt és nem kizárólag világnézeti jellegü politikai irányvonalban és külügyminiszterének tevékenységében. *Olaszország zászlóvivője volt a versaillesi szerződés revíziójára irányuló mozgalomnak és támogatta Németország jogos törekvéseit. Az utolsó pillanatig igyekezett megmenteni a békét. Minthogy azonban más erők ennek ellenkezőjét akarták, Olaszország visszavonult és most mindenekelőtt nemzeti és birodalmi feladataival törődik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Olaszország elszigetelődik.* Olaszország sokkal nagyobb értéket képvisel, semhogy ilyen fontos időkben távolmaradjon mindentől. Éppen ezért politikailag éberen figyel, ugyanakkor azonban nyugodtan folytatja építőmunkáját.

A Stampa vezércikkírója a jövő lehetőségeivel foglalkozva, *valószinünek tartja, hogy Lengyelország már legközelebb kikapcsolódik a küzdelemből. Mi lesz ezután, ez a kérdés. A németek nem győzik hangoztatni, hogy Franciaország iránt nem tölti el őket semmiféle gyülölet.*

A Corriere della Sera hangoztatja, hogy *Olaszország egészen más ma, mint 1914-ben volt. A mostani válságból Mussolini Olaszországa csak megerősödve és megnagyobbodva kerülhet ki. Annyi bizonyos, hogy Olaszország nemzeti érdekei érvényesülni fognak.*

Az olasz sajtó különben nagy cikkekben méltatja a varsói német előnyomuiás jelentőségét. A *Popolo di Roma* hasábjain *De Bono* tábornagy mutat rá az eddigi német sikerek fontosságára. Hozzáteszi, hogy a németek nyugaton akkor kaphatnak egészen szabad kezet, ha teljesen szétszórják a kelet felé menekülő lengyel hadsereget.

A *Tribuna* Varsóba kiküldött munkatársa azt irja, hogy *a varsói lengyel katonai vezetőség csak a péntek déli órákban tudta meg, hogy a gépesitett német csapatok már a főváros közelében állanak.* Délután 2 órakor közölték a lakossággal ezt a hirt és felszólitottak mindenkit a menekülésre. A lap tudósitója azt irja, hogy *a varsói gettó tarka piszkos népén halálos félelem lett úrrá, amikor megtudták, hogy Hitler katonái a kapukban állanak. A gettó népe ellepte az összes utakat és a fékevesztett menekülésben a varsói lakosság számára már nem lehetett rendezett elvonulást biztositani.*

Móga csipkés függöny a lakás komoly dísze
Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 17

UJMAGYARSÁG
Színház Zene.film Művészet

A Kreml istene

A Nemzeti Színház évadnyitó ujdonsága

Némi időszerű illata van Schreyvogl Frigyes bécsi író A Kreml istene című történelmi paródiájának, amellyel idei évadját kezdte meg a Nemzeti Színház. Vérszag árad belőle, a XVII. század orosz-lengyel viszályának lángjai csapnak fel a tiz képre tagolt történetből, amelyet nem az alkotó költő keze fogott össze, hanem a politikai tanulmányiró regényes képzelete. Schreyvogl Frigyes elsősorban tanulmányiró, ezt árulja el Grillparzer regényes életrajza, a Tristán és Isolda monda modern feldolgozása a mai sportos és ipari világban s a Liebe kommt zur Macht című politikai regénye is, amelyet az albán királyról irt, aki ellen Bécsben merényletet követtek el. A darabirásban megihlette Genf (Tod in Genf), a máriacelli legenda (Das Mariazeller Muttergottesspiel) és Orth János eltünése is, akiről Habsburger legendá-ja szól. Érdeklödött divatos pszihoanalitikai és erotikus áramlatok iránt is (Das brennende Schiff) versköteteiben expresszionista irányban leng ki, katolikus irodalmi és kritikai esszéiben másodkézből vett böl-cselkedésekre hajlik. A „Gott im Kreml"-t négy évvel ezelött mutatta be a Burgtheater. Nem volt jelentös sikere. Az anyacárnőt Shakespeareből hivogatta át a Kremlbe, a trónkövetelő Dimitrij figurája már kialakult Hebbel és Schiller kéziratiban, a trónbitorló Boris Godunow pedig Puskin és Muszorgszkij jóvoltából vonult be az operai irodalomba. Mit tud ezekután csinálni a témával egy tehetséges ember, aki nem egyéniség? ... Nekiül a drága anyagnak és felszabdalja hatásos mozinak. Igy lesz a történelmi legendából történelmi paródia, különösen ha ráadásul öblös pátosszal is játsszák.

Mint a legtöbb nem született drámaíró, Schreyvogl is kitünően „rámegy" a témára, hozza a Rettenetes Iván utáni kor izgalmas orosz időit, mikor a trónbitorló, Boris Godunow már-már expiálta bünét, a kis Dimitrij megöletését, azzal, hogy Oroszország kezd gazdagodni az angolokkal való kereskedelem megteremtése révén. A bojárból lett cár lecsillapitja a nagyurak étvágyát is azzal, hogy eltörli a muzsikok szabad költözködési jogát. Mellette áll az ortodox egyház s mellette állnak az összes megvásárolható katonák és udvaroncok. Csak a kolostorba dugott cári özvegy sziszeg ellene, Dimitrij meggyilkolása miatt. Boris Godunow öregszik, de még mindig reszket valamitől s ez a valami fel is bukkan: feltámad a megölt Dimitrij s a lengyel bojárok segitségével elindul, hogy letaszitsa Godunowot a trónról. Csakhogy ez a Dimitrij éppen olyan szélhámos trónkövetelő, mint amilyen szélhámos cár Boris Godunow. Dimitrij csak hasonlit Rettenetes Iván fiára. A lengyel fürak kreálták s üzletileg megnyergelték a legendát, hogy Dimitrij él és egy másik gyerek nyakát vágták el Boris Godunow pribékjei. A szerző többször is leleplezi előttünk a trónkövetelőt, akit valójában Grisának hivnak és senki-semmi. Ezekkel a leleplezésekkel elsőrangú riporteri munkát végez a szerző, de úgy kettétöri a legenda népi és drámai lendületét, sőt alapelemeit is, hogy mire ez a Grisa-Dimitrij tényleg bejut az aranyban-vérben füstölgő Kreml falai közé, a szerencsétlen drámai hősnek nem marad más választás hátra, mint az, hogy elméletek és handabanda révén átképezze magát a szemünk előtt igazi cáreviccsé. Az önátképzés egyik legsiralmasabb jelenete a szinmünek, mikor Dimitrij egyet csókol egy szép lány száján, egyet vitatkozik az öreg cárnéval, aki nem hajlandó öt fiának elismerni s csak a bosszúra használja fel — és egyszer-egyszer nekilendül és olyan programbeszédeket vág ki a világbékéről, az összkeresztenység felszabaditásáról, az állam elméletéről, a korona szentségéről s a maga isteni küldetéséről, hogy a fülünk kettéáll a szörnyü dilettantizmustól. Ezenkivül pokoli reformokba kezd a trónon. Például fuvolásokat vezényel be az ősi orosz székesegyházba. Minden sarki kofát megfog és mellének szegzi a pisztolyt: mondd meg beste lélek, hogy igazi cár vagyok én, vagy hamis cár? Ez a mulatságos korlátozottság olyan unalmas, hogy döntően árt a drámának. Nem is türik sokáig a szakállas orosz fürak a vad mókát. Összeesküsznek az ál Dimitrij ellen egy festői ikonosztázion alatt, éjjel, lobogó gyertyafény mellett s másnap lelövik öt a lakoma után, mint egy kutyát.

Érdekes, hogy a tiz hosszú kép alatt egész sereg prima drámai mozzanat fordul meg a szerencsét szerző kezén. Ilyen az öreg cárné tragikus szerepe, amellyel egy hazugság mellé szerződik, hogy bosszút állhasson Godunowon. Ilyen az a ragyogó ötlet, hogy a hazug trónkövetelőben egyedül a Boris Godunow leánya lát igazi cárt, Isten küldöttét. Szerelmes bele. Nincs is több igaz hive, csak ez a szerelmes leány. Nem megvetendő az a kitalálás se, hogy Dimitrijt a sandomiri lengyel vajda becsvágyó leánya löki meg azon az uton, amely fölfelé visz, a trónig, mert a vajda lánya cárné szeretne lenni. És még sok minden kinálkozik itt a legforróbb drámai diadalmenetre. Hogy mégis elalél és lelankad minden akció, az feltétlenül az iró kvalitásain múlik. Észre se veszi, mikor nem ő, s nem a történelem beszél s nem a legenda él tovább a szinen, hanem átveszik a szót a szép kulisszák. S többé nem is tudja elhallgattatni az életrekelt vásznat és papirost. A cár, mint vitatkozó hadvezér, aki kint a csatatéren gyerekes trükkökkel dolgozik: fájdalmasan sikerült mozikép. A lengyel vajda szerződése a széltoló trónkövetelővel és a hamis kártyás szimbolikus kép: felesleges frivolitások. A naivitás teteje, ahogy a szerző elrontja azt a jellemző jelenetet, mikor a trónkövetelő saját kezével fojtja meg azt a koronatanut, aki belőle, a szegény Grisából, Dimitrijt nevelt. A tényleges trónkövetelőből, aki hadak élére állt, nyávogó doktrinért kapunk, aki tavasz ébredéséről szaval, fuvolásokat dirigál és származási homályokat akar mindenáron tisztázni, mikor csak a vak nem látja, hogy humbug, amire a trónra való jogát alapitja. A legtöbb, ami jót el lehet ismerni Schreyvogl hőséről az, hogy olyan figurát teremtett, akinek fejébe szállt egy hazugság.

Ez a súlyos szerkezeti hiba agyonnyomta az előadást és megzavarta a finom érzékü rendezőt, Abonyi Gézát is, aki nem tudott más kerülőt találni (miután se tiszta legendát, se tiszta történelmet nem játszhatott), mint azt, hogy alámiszticizálta a sötét történetet, félelmetes szakálakkal, borzas kucsmákkal és dörgő hangokkal. Drámát, hangsúlyban és stílusban egyedül T. Mátray Erzsitől kaptunk. Nem egyszer éreztette, hogy milyen és mekkora itt ez az orosz káosz. Milyen mély, vad és grandiózus. Térjünk napirendre több értékes, főszereplő téves munkája fölött s állapodjunk meg egy szóra Önodi Ákos kis remeklése mellett. Ő ad ízelitőt a kellő mértékről. Üdítően egyszerü és értelmes. Szeleczky Zita egy jó jelenetecskéjét és Rajczi Lajos briganti hetmanját vegyük még számba s aztán fürjuk le az első darabról szóló beszámolót azzal, hogy Horváth János dicséretével igaz-án meg lehet békélni, amit Pukánszky Béla dr. fordításáról nem lehet ilyen százalékosan elmondani.

Papp Jenő

A „Földindulás" a felvevőgép előtt

A Hunnia műtermeiben fölépitették a „Földindulás" című új magyar film díszleteit. A megrázó hatású dráma *Kodolányi János* és *Patkós György* forgatókönyve szerint kerül a felvevőgép elé és minden valószinüség szerint ugyanolyan hatással érvényesül majd a mozivásznon is, mint a színpadon. A Belvárosi Színház a Kodolányi-drámával nyitja kapuit s amikor a darab lekerül a műsorról, akkor mutatják be a most készülő filmváltozatot.

Clark Gable és Norma Shearer a Forumban

Robert Sherwood „Idiot's Delight" című színdarabját három évig egyfolytában adták a newyorki Broadway egyik színházában. A darabból a Metro filmet készitett, amelyet az „Élet komédiásai" címmel a Fórum mutat be. Clark Gable és Norma Shearer a film főszereplői, akik hat év óta most játszanak először együtt. A film története a világháború utáni években kezdődik a táncos artista és a légtornász artistanő ismeretségével. Az ismerősök szétválnak s csak évek mulva akkor akadnak újra össze Európában, amikor itt a legnagyobb a feszültség a nagyhatalmak között. A film kisérteties előrelátással tárja elénk azokat az eseményeket, amelyek éppen a most mult napokban következtek be. Az utasok megrekednek, a szikratávíró hadüzeneteket jelent, a hegyekkel körülzárt szálló fölött repülőgépek cirkálnak, a zenészót a szirénabúgás váltja fel s bombák robbannak a völgy felett. Itt a háború! Igazi mai film az „Élet komédiásai", amely megrendítő hatással vetíti vászonra a háborúba sodort európai államok küzdelmeit.

* **Hevesi Sándor meghalt.** Pénteken este egy szanatóriumban meghalt *Hevesi* Sándor, a Nemzeti Színház volt igazgatója. Hatvanhat éves volt, régen betegeskedett, cukorbaja volt s most tüdőgyulladás vitte el. Jogot végzett, tanárnak ment és előbb színházi dramaturg, majd rendező és végül színigazgató lett. Tiz évig vezette a Nemzeti Színházat, ahol főleg a klasszikus darabok átrendezésével ért el sikereket. Több önálló darabja sokáig műsoron szerepelt, köztük a Császár és komédiás, Elzevir. Ő állitotta fel a Kamaraszinházat. Értett a színházhoz, a maga felfogását és irányát nagy buzgalommal és szivósan szolgálta. Bernard Shawnak nagy tisztelője és darabjainak nemcsak fordítója, hanem képviselője is volt. Az utóbbi években rendezői tanulmányokat irt és a Magyar Színház sikeres darabjait rendezte. Betegen is ott ült a próbákon és irányította a munkát. Tevékenysége lázas volt és sokoldalú. Temetése vasárnap délelőtt fél 12-kor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából.

* **A Simplon-filmpalota**, a budai uriközönség találkozóhelye, a legjobb magyar filmekkel kezdi meg az őszi szezont.

Az Operaház hirei

Az Operaház igazgatósága a zenekarba új erőket toboroz s e célból nyilvános pályázatot hirdet. A jelentkezőknek, feltéve, hogy minden kamarai feltételnek megfelelnek, próbát kell játszaniok az operaházi bizottság előtt. September 18-án délelőtt 11 órai kezdettel tartják az érdekes *próbahangversenyt*, amelyre *nem hivnak meg közönséget*. A próbajátékra csak nehéz műveket tüzött ki az igazgatóság. A vonósoknak például *Beethoven hegedüversenyét* kell játszaniok, de ugyanilyen nehéz feladatok várnak a jelentkező fuvolásokra, harsonásokra, mélyhegedüsökre és más hangszerek kezelőire is.

Miután az Operaháznak több olyan műsordarabja van, amelyben gyermek-kórus is szerepel, *Márkus* László igazgató megkérte a székesfőváros illetékes szakfelügyelőjét, hogy a gyermekkórusban való szereplésre jelöljön ki a fővárosi árvaházak neveltjeiből tizenkét jóhangú gyermeket.

Tartós ondulálás, hajfestés
legújabb eljárással. Modern szépségápolás:
Kránitz, IV., Párisi-u. 5. (Molnár és Moser mellett.) Tel.: 189-040.

SZAKMAI BEMUTATÓK

Gibraltár

Szombaton délelőtt bemutatták a szakmabeliek előtt a „Gibraltár" című francia filmet, amelynek a gyönyörü Vivian Romance és a kiváló német származású karakterszinész, Erich von Stroheim a főszereplői. A film cselekménye Gibraltárban és Tangerben játszódik és a katonai hatóságoknak egy titkos kémszervezet elleni küzdelmeit páratlanul izgalmas történet keretében mutatja be. A csapatszállító hadihajók a nyilt tengeren Gibraltár közelében heteken át ismeretlen okokból származó robbanás következtében elsüllyednek. A fiatal francia tiszt vállalkozik a merénylők felkutatására s a mindenre elszánt kémszervezet titkait úgy puhatolja ki, hogy szinlegesen árulást követ el hazája ellen, várfogságra ítélik, ahonnan megszökik és úgy keveredik a kémek közé cinkostársnak. Végül aztán életrehalálra menő küzdelem után a titkok birtokába jut és leleplezi a banda tagjait. A filmnek a színészek játékán és a rendezés franciás szellemességén kivül a helyszinen készült felvételek adnak különös értéket.

A potyautas

Ezzel a címmel ugyancsak szombaton délelőtt mutatták be Maurice Cammage különös tárgyú francia vigjátékát, amelynek az az alapötlete, hogy valaki milliós vagyont örököl, amelynek csak akkor juthat birtokába, ha a világot száz nap alatt körülutazza, azzal az öt souval, amelyet a végrendelkező előlegként kifizettetett részére. Fernandel, a franciák groteszk arcú, kitünő komikusa vállalkozik a feladatra, az öt sout keresztüllyukasztva, mint medaillont viseli nyakán és a legkülönösebb kalandokba keveredve, Páris, Newyork, San-Francisco, Kalkutta, Kairó és Marseillen keresztül rengeteg hányódás után sikerül a századik napon pontosan Párisba visszaérkeznie. A film különös ötlete rengeteg alkalmat ad sok bizarr és komikus jelenet ötletes megrendezésére.

* **Gervay Erzsi** énekművésznő a tanitást megkezdte kezdők, haladók és a legmagasabb müvészi kikképzést igénylők számára. Külön módszer a rádió-, film- és grámofonénekléshez.

* **Zeneiskola Szarvason.** A kultuszminiszter rendelete alapján Szarvason zeneiskola alakult, amelyen a zenekotatást zeneművészeti főiskolát végzett tanárok látják el. Az iskola igazgatója Báthory Sándor gordonkaművész, zenetanár lett.

Vasárnapi rádióműsor

Budapest I. *8:* Szózat. Utána hanglemezek. — *8.45:* Hirek. — *9:* Unitárius istentisztelet. — *10:* Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plebániatemplomból. — *11.15:* Evangélikus istentisztelet. — *12.20:* Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — *12.30:* Az Operaház zenekara. — *13.45:* Hirek. — *14:* Müvészlemezek. — *15:* Az erdőtörvény és a kisgazda. (Előadás.) — *15.45:* Cigányzene. — *16.30:* Szélmalmok. (Előadás.) — *17:* Hirek szolvák és magyar-orosz nyelven. — *17.10:* A balatoni vándordijas dalosünnepély díszhangversenyének közvetitése Siófokról. — *17.40:* Magyar hu-szárok a napoleoni háborúkban. (Előadás.) — *18.05:* Szalonzene. — *18.45:* A csoda. (Dallos Sándor elbeszélése.) — *19.15:* Hirek. — *19.25:* Tánczene. — *19.50:* Sporteredmények. — *20:* A régi Népszinház nótáskönyvéből. (Előadás.) Közreműködik Szilvássy Margit, Udvardy Tibor, az egyetemi énekkarok éneknyolcasa és a budapesti hangversenyzenekar. — *21.40:* Hirek, sporteredmények, hirek szlovák és magyarorosz nyelven. — *22:* Böszörményi Nagy Béla zongorázik. — *22.40:* Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. — *23:* Cigányzene énekszámokkal. — *0.05:* Hirek. — **Budapest II.** *11.15:* Szalonzene. — *15.05:* Hanglemezek. — *16:* A balatoni vándordijas dalosünnepély díszhangversenye Siófokról. — *19:* Szalonzene. — *19.35:* Két elbeszélés. — *20:* Hirek, lóversenyeredmények, hirek szlovák és magyarorosz nyelven. — *20.20:* Szóraoztató hanglemezek. — *21.40:* Cigányzene. — *22.15:* Időjárásjelentés.

Kisszakasz

MAJESTIC
5 emeletes luxuspenzió, Svábhegyen a fogaskerekü megállónál. Közp. fütéses, hid.-mel. folyóvizes, fürdőszobás, erkélyes lakosztályaival, tündéri kilátással a fővárosra, elsőrendü ellátással, kivánságra diétával.
az **Udülők királya**
Orvos a házban. Penzió 9 P-től. Hasonló szomszédos üzemeink: Lomnic, Mirabelle, Kis Majestic, Bijoux. Tel. 165—416 v. 165—286

Cipőfestés
müvészies — garanciával
BELVÁROSI CIPŐKELLÉK
IV., Kecskeméti-utca 3.

Menyasszonyi koszorúk, fátyolok, csokrok, müvirágok legolcsóbban: UNGAR SARI, VII, Rákóczi-út 14

BUTOROK teljes lakberendezések nagy választékban, szolid kiszolgálás, jutányos árak, HAZAI BUTORIPAR ker. váll., Baross-utca 46. (Mária-utca sarok.) — Kedvező fizetési feltételek

HIRDESSEN a KISSZAKASZBAN

„MARS"
GYERMEKKOCSIK
megbizhatók, olcsók
ANDRÁSSY-UT 36
Párisival szemben

Diáksapka
TORNARUHA SZAKÜZLET
Schäfer Tibor
Döbrentei-tér 6. Telefon 853—931

Élner butort venni érdeke
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

VADMACSKA-, PERZSA-, SEALBUNDA, SKUNKS, KÉSZ rendelésből visszamaradt, olcsón eladó, Bischinger szücsmesternél, Aradi-utca 22. II/2.

PAPLAN
kis hibával, nagyon olcsón
Városház-utca 2.
Kossuth Lajos-utca sarok
TEHER

SKUNKSKEPP, EZÜSTRÓKA, PERZSABUNDA, megbizásból eladó. BISCHINGER szücsnél, Aradi-utca 22, II. 2. Telefon: 124-074.

10 BAKTÁRBAN **100** KÉSZITŐ **1000** BÚTORA
UNIVERSAL
VII., Wesselényi-utca 8. szám.

120 P havi kereset csekély befektetéssel, férfiak, nők részére (vidékieknek is), otthon végezhető munkával. Állandó munka garantálva. Anyagot szállitjuk, kész árut átvesszük. Kleopatra kötőüzem, Budapest, Lónyay-u. 45. Kérjen prospektust. Válaszbélyeg

BÚTOROK Kombinált szobák, kárpitosmunkák, hálószobák, kiváló minőségben legjutányosabban részletre is. Perjesy Sándor lakberendező, rajzoló, Bpest, VIII., Üllői-út 18.

Színház Zene. film Művészet

Perrichon ur utazása

Nemzeti Színház

Nyolcvanéves, rozzant, francia vígjáték a Nemzeti Színházban: ugyan mondd, mit csináljunk veled? Megbíráljunk? Szétszedjünk? Egyáltalán: kellesz-e nekünk? Kegyeleti alapon se nagyon tudunk kíméletesek lenni Perrichon úr avatag kalandjaival szemben, mert nem klasszikus és még csak nem is a magyar színpadi irodalom előidőiből való szegény. Mi szól hát mellette? Mi az, amiért kiásták a lomtárból?... Valószínű, hogy *Csortos* Gyula kedvéért támasztották föl ezt a parvenü párisi kocsigyárost s azért adták elő, hogy ami zseniális, nagy komédiásunknak alkalma legyen a kicsinyes, francia nyárspolgár kacagtató kifigurázására. Nevetnénk is kész örömest, de mikor? És min?... Azon, hogy az utasok a párisi indóházban szándékosan egymásnak mennek? A fiatal urak fejéről véletlenül leütik a cilindert, Perrichon úr kilenc bőrönddel érkezik meg, nyakkendője spenótzöld, a gigerlik mellénye virágmintás, kezükben a sétapálca ébenfa, a feje ezüst, a jegypénztár megnyitása késik s Perrichon úr majd szétpukkad izgalmában, mert fel kellene adni a csomagokat s keresi a kalapját, amely a kezében van. Léggömböket vesz az útra s a léggömbök elszabadulnak. Felveszik a kalapját a zsinórpadlásra. Ehhez hasonló múzeális és olcsó tréfa mellett Perrichon úr zsémbes, nyafogó, fellengős, nagyképű, fontoskodó és agyafúrt alak s ennyi kiváló vígjátéki jellemvonásából igazán ki lehetne préselni egy kis üdítő derűt, de *Labiche*, az egykori szerző ezt ma már nem tudja megtenni. Pedig nekiviszi hasas hősét hegyszakadékoknak, lóra ülteti, felsarkantyúzza, a ló ledobja, a mélység elnyeli, a gleccseren elcsúszik és embert ment ki a jég közül. Belesodorja szónoklatokba, aranymondásokat költ et vele a svájci menedékház vendégkönyvébe, bemutatja mint társadalmi smokkot, mint szájhőst, nekiereszti egy párbajnak is, köréje rak pumpoló barátot, piszkos, sárga kesztyűben zuávkapitányt, aki kardja elé állítja őt, látunk égigérő hegyormokat és helyesírási hibákra fektetett humort a színpadon, látunk felleghajtóban negédes, szerelmes ifjakat, látunk tört és intrikát, krinolinos anyát és loknis hajadont. Beleaprított ebbe a darabba a szerző egykori friss sajtóreklámot, polgári jólétet, hegyi vezetőt, hordárokat és borzasztó adag fifikát: még se kél életre semmi se. Sótalan, ízetlen mismás kerekedik ki még a két gigerli vetélkedéséből is a leány kezéért Mert az egész szappanbuborékos vígjátéki felhőkarcolót azért kell végigásítani, hogy megtudjuk: kinek is adja végül oda leányát ez a lomtárból megszökött Perrichon úr. Az izgató kérdés taglalása annyira nem veszi igénybe a közönség érdeklődését, hogy az unalom egyszer csak birtokába veszi az egész nézőteret. Aztán mondhatnak fent a színpadon, ami jólesik. Zseniálisabban megírt érdektelen darabot még nem láttunk.

Amit mégis élvezni lehet benne, az a 60-as évek poros gráciája, a cikornya, a tarka-barka férfidivat, az ápolt csókbajusz, pipere és a piperkőcök negélye. Riasztó, hogy nem is olyan régen ilyen kor is volt. Az viszont nem kérdés, hogy *Labiche*, a szerző, nem kortörténeti rövidet, hanem vígjátékot óhajtott írni. Lehet, hogy azt is írt és valamikor régen ez ha tott is. Hogy a lélek elszállt művéből s csak a stílus maradt meg belőle: erre tanu a Nemzeti Színház előadása, amely a darab lelkéből egy szikrát se tudott visszahozni. Ez a balul végződő vállalkozás csak úgy érthető meg, hogy a legvalószínűbb feltevés szerint ennek a vígjátéknak soha nem is volt lelke. Különben teljesen érthetetlen volna, hogy olyan vérbeli karikirozo, mint Csortos Gyula, aki szívvel és ellenállhatatlan jókedvvel szokta megteremteni a maga kedvenc figuráit: most légüres színpadon dolgozott. Alig lobbant lángra minden harmadik-negyedik szál gyufája. Pedig hogy bíztunk benne, hogy könnyesre kacagtat bennünket. Hiszen olyan jólesett volna kinevetni ezt a pocakos sznobot.

Az alak valóban halhatatlan, a francia irodalom tele van vele s Anatole France se tudta kiüldözni, pedig ő gyilkos fölénnyel irtotta. Megfoghatatlan, hogy *Labiche* munkája ennyire megöregedett. S miután a főhős vállai nem tudták magasba emelni a darabot, a többi szereplő is csöndesen elhunyt. A fakó szín *Szeleczky* Zita szívdobogtató tehetségére is fátyolt vetett. *Vizváry* Mariska, aki az egészséges asszonyi logikát mindig meg tudja szólaltatni: most nem találta lába alatt a fö'det. *Tapolczai* Gyula hamis hanggal operált s az ő kedvetlenségét csak vitéz *Garamszeghy* Sándor kísérlete szárnyalta túl, amellyel elénk akart állítani egy nyegle zuávtisztet, aki váltók és egy nőcske karmai közt vergődik. *Pataky* Jenő volt a legelfogadhatóbb. *Ungváry* László tú'stilizált.

Az avas francia vígjáték elcsúszik ugyan a Nemzetközi Vásár zsivajában, de ez nem öregbíti a színház kitűnő hírnevét, amelyet a Nemzeti Színház nemcsak nagy munkával, hanem a színvonal jelentős emelésével is nagyon szépen megerősített. Az elért eredményből nem szabad engednie.

A vígjátékot *Major* Tamás rendezte és *Horváth* János tervezte a stílusos díszleteket. *Orbók* Attila fordítása je'enti benne az életet.

Papp Jenő

A karcsuság

leányos külsőt kölcsönöz még idősebb hölgyeknél is, ellenben a kövérség öregítően hat és sajnálkozást, szánalmat ébreszt. Azon hölgyet tartják szépségideálnak, aki karcsú és telt is. Az elhízott hölgyek minden vonzóerejüket elvesztik és akadályozva vannak a könnyed mozgásban és sportokban. A felesleges háj úgy tünik el a nyakról, állról, combról és a hasról, hogy az illető testrészeket HERTA-val külsőleg bedörzsöljük és az illető testrészen már néhány óra mulva a zsírréteg lecsökken. Hatása azonnali. Ön már holnap boldog és elégedett lehet, anélkül, hogy fárasztó tornagyakorlatokat és éhségkúrát kellene folytatnia. Tegyen azonnal egy kisérletet és írjon még ma. 1 üveg ára P 2.—, 3 üveg P 4.—. A szétküldés díszkrét. Aki ezen hirdetést rendelésse, együtt 3 napon belül beküldi, annak egy kis üveg „Origan" parfömöt csomagolunk mellé, teljesen ingyen. **Dr. KEMÉNY MIKLÓS, MIKLÓS, Kassa, Kovács-utca 77/A—164.**

* **A pápa köszönete egy magyar zeneszerzőnek.** Buzás Lajos szentgotthárdi zenekarvezető a pápaválasztás alkalmából „XII. Pius pápa-indulót" szerzett, amelynek szövegét is ő írta. Szerzeményét Őszentségének ajánlva elküldte a Vatikánba, ahonnan most az itt következő köszönő sorokat kapta: „Az Ön kedves figyelmét, gyermeki hódolatát, szerencsekívánatait és imáit a Szentatya őszintén köszöni s küldi szíve minden szeretetének apostoli áldását."

Premier szombaton

május 6-án a

Vígszínházban

Orvoskisasszony

Színjáték 3 felvonásban

Irta:

PATRICIA S. HARE

Fordította:

HARSÁNYI ZSOLT

Muráti Lili, Ajtay, Bihary, Dénes György, Greguss, Kormos Márta, Kőmives, Köpeczy-Boócz, Ladomerszky Margit, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Perényi, Vértess.

Jegyrendelés: 11-53-44.

* **Gerevich Tibor előadása a varsói rádióban az újabb magyar művészetről.** Varsóból jelentik: Gerevich Tibor, a krakói és varsói magyar képzőművészeti kiállítások kormánybiztosa a varsói rádióban francia nyelven előadást tartott az újabb magyar művészetről. Az előadást Jan Morawinski művészeti író lengyel nyelven vezette be s a közvetítés végén az előadást lengyel fordításban tolmácsolta. Gerevich bevezetésében a magyar művészet nemzeti sajátságait történetileg vezette le, majd ismertette újabb művészetünk kialakulását Munkácsy óta Paál László, Székely, Lotz, Mészöly, Benczur, Szinyei művészetén keresztül a legújabb irányokig. Méltatta az újabb magyar egyházművészet törekvéseit s utalt a századokra visszamenő magyar-lengyel művészeti kapcsolatokra. Végül a két nemzet kulturális és művészeti együttműködésének a megujult lengyel-magyar testvériség jegyében végzendő feladatairól beszélt.

Rasputin, a fekete cár

(Décsi)

Rasputin misztikummal telített robusztus alakja és a Romanovok Oroszországának intrikákkal, korrupcióval, léha élvhajhászással fűszerezett világa francia művészek és rendezők számára termett elsőrendű téma. Ki más vállalkozhatott volna a démonikus erejű fekete cár megelevenítésére, mint Harry Baur és ki formálhatta volna élőbbre a cárné alakját, mint Marcelle Chantal. A figurák valóban élnek, de akárhányszor csak szubjektív művészi életet, mely a Romanovok világáról kialakult képzeteinktől eltér. Helyenként nem érezzük a hitelesség párhuzamát a történelem és a művészek alakítása közt. Ezt nem tudhatjuk, mennyiben a rendező és mennyiben a művészek hibája. Ha el tudjuk fogadtatni magunkkal a tételt, hogy Rasputin alapvető vonásaiban ilyen lehetett, komoly művészi élményt jelent Harry Baur kifejező erejű, mágikus alakítása és furcsa, kielemezhetetlen egyénisége, amelyben a jószándék és a féktelen hatalomvágy vívja öldöklő harcát. Egyébként Conrad Veidt „néma" Rasputinja sok esztendővel ezelőtt egyszerűbbnek és valószerűbbnek tünt. A rendezés nagyvonalú és a maguk helyén a kisebb szereplők is tökéletesek, mint azt a francia filmeknél általában megszoktuk. Szubjektív véleményünktől független, sikert jósolunk a filmnek.

A Koncert rendezései:

Károlyi zongoraest szerdán

Vigadó 8. Műsorán: **Franck:** Preludium, **Chopin:** b-moll (gyászinduló) szonáta, **Beethoven:** d-moll, stb. A Fenséges vendégekre való tekintettel pontos kezdés.

Don Kozák kórus 4-én és 5-én. Vez.: **Serge Jaroff.** (Városi Színház)

Kamarazenekari est 5-én. Vez.: **Liborcz** György.

Cortot zenekari est 8-ról **halasztva.**

Mesterbérlet legközelebbi estje 15-én:

Bustabo-Bartók zenekarral

Bach F-moll, **Mozart** rondo **(Bartók). Csajkovszkij (Bustabo).**

Basilides dalestje május 10.

Tango-harmonika est 14. Z. 149.

* **A Cecilia-kórus külföldi sikere.** A Cecilia-kórus Frankfurtban, Oberweselben és Kölnben eddig négy sikeres hangversenyt adott s szombaton érkezett Belgiumba, ahol este Mechelnben szerepelt. A kitünő magyar kórus *Bárdos* Lajos vezénylésével vasárnap és hétfőn Brüsszelben tart hangversenyt.

XYLAMON

a holtfa konzerválója

ARANYÉREMMEL KITÜNTETETT NÉMET VEGYSZER

XYLAMON-NATUR

megóvja a fát korhadás és rovarkártevők ellen. A fának barnás szint kölcsönöz és igy külső épületfánál is szivesen használják festés helyett. A fába jól beszivódik, eső tehát nem moshatja ki. Fatetőszerkezetek élettartamát s úgy biztonságá. erősen meghosszabbitja. Vizben és földben a holtfa épségét megóvja. Kocsik faanyagának megóvására elsőrendű.

XYLAMON-GRUND

az alapozásra használt lenolaj helyettesitője. A faanyag élettartamát meghosszabbitja (konzerválja) s a festék jóságát és élettartamát növeli. Ajtók és ablakkeretek festésénél rendkivüli szolgálatot tesz. Festékkel keverve is használják.

XYLAMON-X-HELL

szintelen fakonzerválószer Épületfák belső részénél s olyan faanyagok tarthatóságának növelésére használják, melyeknek eredeti szinét akarjuk megtartani.

XYLAMON

hajó- és csónaképitőknél nélkülözhetetlen. Vasúti kocsik, autók beépitett faanyagának legjobb konzerváló szere.

Megrendelhető: Agricola Kft., Bpest, IX. Üllői-út 19. és Guth Zs. Budapest, Hungária-körút 110. szám.

HOLUB SÖRÖZŐ

V., Kossuth Lajos ucca 12

Telefon: 18-246

Elsőrendű magyar konyha!

Dreher-sörök! Polgári árak

* **Előkelőségek a „Derű a művészetben" kiállításon.** A Műcsarnok „Derű a művészetben" című kiállítása a maga rendkívüli tárgyával és vidám hangulatával öt hét után is változatlanul nagy tömegeket vonz. A látogatók sorában a külföldi vendégek mellett igen sok vidékit is lehet látni, akik a nemzetközi vásárt használták fel a kiállítás megtekintésére. Az előkelő látogatók között a napokban Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, Hóman Bálint kultuszminiszter, Glattfelder Gyula csanádi püspök, újabban pedig Anna főhercegasszony tekintette meg a Műcsarnok kiállítását, amely május végéig marad nyitva.

* **Eyssen Irén és Albert Ferenc hangversenye.** Eyssen Irén operaénekesnő és Albert Ferenc hegedűművész péntekesti hangversenye Eyssen Irén váratlan megbetegedése miatt elmardt. Május 23-án, kedden este 8 órai kezdettel tartják meg a zeneművészeti főiskolán. A megváltott jegyek érvényesek.

* **Lil Dagover és a doni kozák-kórus a Városi Színházban.** Hétfőn kezdi meg a Városi Színházban vendégszereplését társulatával Lil *Dagover*, a népszerű német mozisztár, aki egyben kitünő színpadi művésznő is. A „Spiel im ernst" című német vígjátékban lép fel a filmjeiből Budapesten is jól ismert művésznő, aki ma is egyike a német színészgárda legszebb asszonyainak. Ugyancsak a Városi Színházban vendégszerepel a jövő héten csütörtökön és pénteken a doni kozák-kórus, régi ismerősünk: Szergej *Jaroff* vezényletével.

* **A „Toprini nász"** című új magyar filmet, amelynek bemutatóját egyizben elhalasztották, a jövő héten, valószínüleg már kedden bemutatják. A film premierjén résztvesznek a film főszereplői: Kiss Ferenc, Jávor Pál és Tolnay Klári, valamint a rendező, Tóth Endre is.

* **A Simplon-filmpalota** vasárnaptól müsortorlódás miatt a „Varieté csillagai" című látványos magyar filmet mutatja be. Vasárnap délelőtt 11-kor filléres helyárak mellett a „Réztábla a kapu alatt" című híres regény filmváltozata látható.

ABBAZIA HOTEL AUGUSZT

Központi fekvés. Elsőrangú magyar konyha. Rendkivül olcsó árak. Felvilágositást nyujt Auguszt cukrászda, I., Krisztina-tér 3, délután 4—7-ig.

ARIZONA

a raffinált technikai berendezésű

csodabár

városi telefonokkal felszerelt, süllyeszthető páholyaival és ragyogó revüműsorával

az éjszaka királynője

MAGYAR IRÁST A MAGYARNAK

A mi betűvetésünk az iskolákban és a magánhasználatban egyaránt messze elkanyarodott a saját hagyományaitól s a korszerű egyszerűségtől. A *Magyar Paedagogia* című szakfolyóiratban *Czakó* Elemér a néprajzi társaság elnöke a magyar etnikum oldaláról ...zi vizsgálat alá ezt a kóros tünetet s ügyekszik mindjárt orvoslást is javallani hozzá.

Czakó rámutat arra, hogy nálunk jelenleg másként írnak a felnőttek, mint ahogyan iskolás korukban írtak. Ennek legfőbb okát abban látja, hogy ábécénknek nincsen köze a magyar lelkiséghez. A tanítás rendesen külföldi teáról adott második leöntéssel szolgál. Hogy teremjen virág azon a fán, melynek nincsen gyökere a saját talajában?

Kodály Zoltán már régebben észrevette, hogy a magyar beszéd ejtése, hangsúlya, modulációja sokat romlott. A budapesti egyetem bölcsészetkari dékánja éppen most rendezett pályázatokat ennek feljavítására. Igy vagyunk a magyar szöveg vizuális megjelenítésével is. Olyan elrontott helyzetbe kerültek a magyar betűalakzatok divatos formái, kötései, szóképei, melyekből csak a magyar népiség és történelmiség segítő keze emelhet ki bennünket.

Népünknél még a rovásírás foszlányaira is rátalálunk. De a korsó, fejfa, kapu és egyéb feliratok a latinizáló korszakok legértelmesebb betűtipusait megőrizték számunkra. Ezek monumentálisan egyszerűek: csak szerkezeti, azaz értelmi a szépségük. Kevés vonallal fejeznek ki sokat. Ki ne ismerne rá ebben is a magyar gondolkodásmód logikai elemeire s a magyar világszemlélet tiszta felépitettségére?

Zavartalanul megtaláljuk ugyanezt szellemi nagyjaink kezeírása közt. Kulturembereink köznapi használatra kicsiszolt formái olyan könnyitéseket keltettek életre, amelyek hajlásaiban, rezdüléseiben, vonalvezetéseiben és elrendezéseiben magyar egyéni jellegzetesség tükröződik vissza. Egy egyéniség egymagában még csak kis patak, de sok kis magyar patakból nemzeti etnikumunk nagy folyója kanyarodik elénk.

Csodálattal látjuk nagyjaink betűit bokrétába kötve, hogy azok iránybetűi teljesen megfelelnek a nacionalizmusnak s a racionalizmusnak. Lelkiségük olyan, a minőt minden magyar felfog, mint a magyar beszédet. Legszélesebb alapul kinálkozik közművelődési közösségünk egybefoglalására.

Ady Endre nagy A betűje olyan, mint a kis a. Csokonaié karcsúbb: A. Eötvösé zártabb: A. Kossuthén egy kis disz is van: A. Meröben ellentétei ezek a reformirás gótikus A-jának. Az Aa formája a görög alfa leszármazottja: α a a.

Jókai Bb-je kapcsol, Széchenyié nem: B. Ugyanigy irják a B-t Kölcsey, Bethlen István és még sokan mások. Beöthy Zsolt: B-je, Kisfaludy K. és Gróf Bánffy M. B-je a görög β-ból indul el. Alapjában véve a B az l és a 3 összetétele.

A Cc Mikes, Czuczor, Csokonai, Cholnoky s még többek irásában ilyen egyszerű.

Domanovszky Sándor D-je, Kossuth D-je, Irányi D. S-je közül az első a legalkalmasabb. A kis d visszája a b-nek s a mult századi reformkorszak és a 48-as idők általánosan használt formája (Jósika, Kossuth, Vörösmarty, Petőfi, Madách, Endrődi S.), bár a d betű szebb.

Az Ee Mikes, Arany, Csokonai formája.

f: Deák Ferenc és Herczeg Ferenc használja. F: Fáy és Kazinczy zászlócskával irja. Fraknói Vilmosé még egyszerűbb: f.

G: Zrínyinél a felsővonalon az A-val egyezik és közel áll a kis g-hez. A nagy G-t Csiky, Szekfű, Glatz Oszkár is hasonlóan irja. Gárdonyié még egyszerűbb: G

H: Aranyé a leggazdaságosabb. H: Hóman Bálinté még egyszerüsithető. A H Petőfié. Zrinyi és a Halotti Beszéd nagy h-ja nem időszerű.

Jókai J-je szép és a nagy iró iránti tiszteletből használni lehetne; a kacskaringóban a j pontja van elrejtve. Csokonai is ilyesfélét ir: J

A K Csokonaié, Jókai és Kossuth K-ja is közel áll hozzá. A kis k irásában Mikes k-ja túlságosan különleges, csaknem minden magyar irónk igy irja: k (Jósika, Berzsenyi, Kölcsey, Petőfi, Madách, Teleki Pál).

Az L Móra Ferencé. Csokonai, Ravasz László, Lyka Károly és Liszt Ferenc is hasonlóan irja.

Az M és N Berzsenyinél fordul elő a legtisztábban a kis m és n felnagyitásaként. De Kisfaludy S., Csokonai, Munkácsy, Bethlen Miklós, Berzsenyi, Madách és Márai Sándor kézirása is hasonló. (Természetesen Mussolini is ezt használja.)

Prohászka O-ja könnyen irható s az Ady A-jával tartja a rokonságot. Ezt a formát Csokonainál és Vargha Gyulánál is megtaláljuk.

A P Pintér Jenöé, a P Móra Ferencé és Popovics Sándoré, a P Teleki Pálé, a P a Halotti Beszédben fordul elő. A kis p Rákosi Jenöé, a p Rippl-Rónaitól való. Mind jó.

Az R Jókaié, az R Mikesé, az R Kölcseyé. Jókaié a legjobb. A kis r általánosabb (Horthy, Kisfaludy, Ady, Herczeg), mint az r.

ſ: Petőfié áll legközelebb az irott kis s-hez, Arany és Csokonai S-je pedig a nyomtatott S-hez.

T: Tormay Cecilét fogadhatjuk el. Tisza is igy irta nevét T, valamint Petőfi igy kezdette a Nemzeti dalt: T. A kis t előnyös. Kölcsey és Zrinyi csak akkorára irja: t, mint az r-et.

U: Aranynál, Csokonainál és sok másnál fordul elő. Az ű betűt Mikes egy vonallal intézi el: ū. Talán a hosszú ú-re is ki lehetne valamit gondolni: ũ, hogy ne kelljen a tollat kétszer felemelni.

A V Aranyé, a V Csokonaié, a V Vörösmartyé, a V Vas Gerebené, a W a Halotti Beszédben fordul elő fraktur izzel.

Aa Bb Cc Dd Ee ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Xx
Yy Zz 1234567890

Ezekben a betűkben kevesebb a parádé s nagyobb használhatóság. Tizennyolc nagy betű csaknem azonos a kis betűvel. A fölösleges díszek ki vannak füstölve. Végeredményében pedig minden magyart jó érzéssel tölthet el az a tudat, hogy ezekről a betűkről nem külföldi vagy külföldieskedő iskolamesterek, hanem Ady, Arany, Petőfi, Kossuth, Zrinyi, Mikes Kelemen és más messze világító szellemeink mosolyognak felénk.

(Kivánatos volna, hogy a magyar irás kialakításához mindenki hozzászóljon, akinek valami mondanivalója van. *Szerk.*)

Az 1939-es év csodálatos ujitása
LATICEL kényelem
SALTA rugón
Tekintse meg a Vásáron!

Gyermekkoromban babákat öltöztettem, most felnőtteket öltöztetek...

Jólesik arról hallanunk, hogy az utóbbi időben egyre több keresztény hölgy fog bizakodó munkakedvvel önálló vállalkozásba, s ezek a vállalkozások sikerrel járnak. Uriasszonyok és úrileányok, akik, bár nem nevelkedtek üzleti szellemben, bátran, önérzetes optimizmussal törnek utat maguknak a gazdasági világban és egymást követve példát mutatnak arra, hogy mindig eredményre lehet jutni a kitartó és komoly munkakedvvel.

Most beszélgettünk egy ilyen vállalkozó szellemű fiatal hölggyel, Szöllősy Saroltával, akinek „Charlotte" néven van sikeresen működő divatszalonja. Az előkelő családból származó fiatal hölgy elhatározta, hogy senkire sem támaszkodva, a maga erejéből boldogul. Ezt el is érte. Hogyan? Kérdésünkre igy mondja el vállalkozása történetét:

— Azon a véleményen vagyok, elmult már az idő, amikor a középosztálybeli leány nem csinált mást, csak bálozott, társaságba járt és várta, mikor jön a megfelelő kérő. Magam elvégeztem a kereskedelmi iskolát, de a hivatali pályához nem volt kedvem. Tele voltam ambicióval, tettvággyal és éreztem, valamihez hozzá kell fognom, ami komolyan lefoglal és emellett biztos egzisztenciát is jelent. Már kiskoromban legkedvesebb játékom volt a babák öltöztetése és azóta is mindig szerettem selymek, szövetek között válogatni, szabni-varrni, ruhákat tervezni. A színek, vonalak iránt mindig különös érzékem volt. És mert az öltöztetés ennyire érdekelt, adva is volt a pályaválasztás, ami nem lehet más, mint amihez már kiskorom óta mindig kedvem volt: a ruhavarrás. Igy alakult meg a Charlotte-szalón.

— És megfelelő a forgalom? — kérdezzük.

— Elég talán, ha ennyit mondok: jelenleg 12 tanoncleány dolgozik nálam. A középosztály számára alapitottam szalónomat, áraimat is ehhez képest szabtam meg. Ismerőseim mindjárt kezdetben felkarolták vállalkozásomat, egymásnak ajánlottak s ma már egész héten át úgyszólván szabad percem sincs. Egyetlen pihenőnapom a vasárnap, csak akkor jutok egy kis szórakozáshoz.

— Nem túlerőltető ez a munkatempó?

— Nem, mert a rendszeres munkában nagy örömömet lelem — feleli élénken Szöllősy Sarolta. — Az bizonyos: női divatszalónt egyedül vezetni, eléggé igénybe veszi az embert. Ahány vevő, annyiféle ízlésű és természetű. Ezenkivül magam is tervezek ruhákat, az egyéni öltözködésre nagy súlyt helyezek. Nem minden hölgy van tisztában azzal, mit lehet és mit nem szabad viselnie, — az ilyeneket tapintatosan irányitani kell. Minden évben kimegyek Párisba, ahol közvetlenül tájékozódom a divatról. Aztán ha egy-egy szép toalettem elkészül, annak sokszor jobban örülök, mint maga a tulajdonos. Jó érzés az, ha sikerül elérni azt a célt, amit az ember maga elé tűzött.

Szöllősy Sarolta szépen virágzó divatszalonja is bizonyitja, hogy az okos, vállalkozó szellemű keresztény nők, ha sor kerül rá, nem riadnak vissza az akadályoktól, hanem energikusan, hittel felveszik a versenyt és — a siker őket igazolja! **B. I.**

Az ujságirókamarába az Uj Magyarság valamennyi munkatársát felvették

Jelentettük már, hogy a mult hét szerdáján tartotta utolsó ülését a sajtókamara egyesitett felvételi bizottsága és elhatározta: *a felvett tagok névsorát a Budapesti Közlöny vasárnapi számában teszi közzé.* A hivatalos lap most közli az újságirói főosztály öt szakosztályába és a kiadói főosztály három szakosztályába sorolt, s a kamarai tagjai közé felvett ujságírók és kiadóhivatali tisztviselők névsorát. *A kamara különböző szakosztályaiba az Uj Magyarság valamennyi munkatársát besorolta a felvételi bizottság.*

A hónapokig tartó eljárás során összesen 3786 kérvényt kellett felülbirálni. Ebből a számból 2771-et az ujságirói, 667-et pedig a kiadói bizottság intézett el, de időközben visszavontak, illetőleg a kérelmező elhalálozása folytán tárgytalanná vált 76 kérvény. *Az ujságirói főosztály* bizottsága tizenhét, a kiadói főosztály bizottsága pedig nyolc esetben ülésezett. A kamara ujságirói főosztályának első szakosztályába 558, a másodikba 316, a harmadikba 12, a negyedikbe 273, az ötödikbe 73, összesen tehát 1232 tagot vettek fel. Eszerint *a felvételi bizottság 1539 kérvényt utasitott el.*

A *kiadói főosztály* első szakosztályába 37, a másodikba 97, a harmadikba 208, összesen tehát 342 tagot vettek fel, *a benyujtott kérvények közül 325-öt pedig visszautasitottak.*

Budapest, Bécs és Grác legjobb labdarugói a gyepen

Ritka eseménye lesz vasárnap a magyar labdarugásnak. Legrégibb ellenfeleink, legállandóbb és leghívebb lovagias sportbarátaink, Bécs válogatott labdarugói látogatnak hozzánk, hogy összemérjék erejüket a mi válogatott tizenegyünkkel. A két „ősi ellenfélnek" ez már a 84-ik reprezentativ találkozója lesz, amitől szép sportot, nagy küzdelmet s a régi osztrák-magyar sporthagyományok és kapcsolatok további megszilárdulását várjuk.

A négy évtizedes multra visszatekintő sportérintkezések egyik legnívósabb és legérdekesebb mérkőzése előtt állunk. *Pillanatnyilag mindkét válogatott remek formában van, a résztvevő huszonkét játékosnak legalább a fele európai klasszis,* úgy hogy a futbaltanárok parádés akadémiájának is nevezhetjük a vasárnapi mérkőzést. Nem kétséges, hogy azon a gyepen, ahol Sárosi dr., Zsengellér, Lázár, Biró, Sesta, Mock, Hahnemann, Stroh és hozzájuk hasonló nagytudású játékosok szállnak harcba, csak magasszínvonalú, abszolut sport alakulhat ki.

A magyar-osztrák találkozók esetében botorság lenne *a honi pálya döntő előnyéről* beszélni, hiszen a „két szomszédvár" harcosai egyformán jól érzik magukat egymás otthonában s egyebekben is két ilyen nagytudású csapatnál elsősorban a tényleges képesség, a taktika és a pillanatnyi diszpozició dönt. Győztünk számtalanszor Bécsben, de idehaza is szenvedtünk vereséget Bécs fiaitól. A vasárnapi mérkőzés most is teljesen nyilt. Ha összehasonlitjuk az egyes csapatrészeket, akkor se tudunk *döntő különbözetet* kimutatni egyik fél javára se.

A magyar csapat hátsó formációi sokszoros próbát tett klasszisjátékosokból állnak. A csatársor két szélén lendületes, gólratörő embereket találunk s a belső-hármas mai összetételében a magyar futbal jövendőbeli standard belső triójának ígérkezik. A csapat forma, kondició és harckészség dolgában nem hagy kivánni valót s *ezt az együttest az osztrákok csak kivételesen nagy teljesitmény árán késztethetik megadásra. Az osztrák team hat éve nem tudott győzni Budapesten,* sőt a legutóbbi Bécsben játszott mérkőzések is jelentős fölényünket dombositották ki. A sok esztendős reváns vágya is tüzeli derék sportbarátainkat, akik olyan akarattal vetik magukat a küzdelembe, mint még soha. *A német sportreformok egészséges áramlata szellemileg is jelentősen feljavitotta az amatörré vált és meggyarapodott nemzeti tradiciótudattal kiálló ostmarkiakat,* akik ezuttal a bécsi magas iskola mellett német lelkesedést is visznek a küzdelembe.

Ellismerjük a bécsiek nagyszerű tudását, de mégis magyar győzelmet várunk, ha a legminimálisabb arányban is.

A vasárnap délután 3 órakor kezdődő mérkőzésen a csapatok ebben az összeállitásban vonulnak fel a Hungária-uti sporttelep gyepén: Budapest: Szabó — Polgár, Biró — Lázár, Turay, Dudás — Kincses, Sárosi dr., Zsengellér, Kiszely, Titkos. Bécs: Raftl — Sesta, Schmaus — Wagner, Mock, Skoumal — Zischek, Hahnemann, Stroh, Schall, Pesser. Biró: a délszláv Podubsky.

A nagy mérkőzést megelőzően *Budapest amatör válogatottja Grác csapatával* találkozik. Az eddig lejátszott négy mérkőzés közül három döntetlenül végződött, egyet pedig 6:4 arányban a pesti amatörök nyertek.

Ugyancsak vasárnap kerül lejátszásra Bécsben a Budapest B—Bécs B válogatott mérkőzése, melyen a következő összetételben vesznek részt a csapatok.

Bécs B: Platzer — Weber, Marischka — Urbanek, Hoffmann, Galli — Vogl II., Geiter, Fischer, Gspan, Hack. Budapest B: Sziklai — Olajkár I., Szojka — Szalay, Sárosi III., Balogh — Bognár, Harangozó, Csch, Déri, Horváth.

Nyilt levelezőlap

UJ MAGYARSÁG

BUDAPEST.

József körut 5.

A MAGYAR NŐK RÉSZT KÉRNEK A NEMZETVÉDELEM MUNKAJÁBÓL!

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy ezúton mondjak köszönetet *Gramantik* Margitnak, hogy az *Uj Magyarság* szeptember 28-iki számában megjelent cikkében hangot adott a magyar nők munkavágyának és a hazáért való áldozatkészségének. A mai időkben szükség van a nemzet minden erejének összefogására és abból a nagy munkából, ami ránk vár, *nem hagyhatják ki a női társadalmat sem.* Ezt átérezve, többfelé érdeklődtem, hol ajánlhatnám fel fiatal erőmet a hazáért. Voltam az értelmiségi munkanélküliek kormánybiztosának hivatalában, gondolva, hogy a hozzám hasonló állásnélküli fiatalok már megtalálták a módját, hogyan értékesitsék eddig tétlenségre kárhoztatott testi és lelki energiákat a nemzet védelmére. Itt nem tudtak felvilágositást adni. Elmentem a főiskolai hallgatók önkéntes munkatáborának főparancsnokságára is. Itt, mosolyogva nekibuzdulásomon, kijelentették, hogy „még nincs háború!" Kérem, Szerkesztő Urat, hivja fel az illetékesek figyelmét arra, hogy *a magyar nő részt kér a közös munkából és áldozatból.* Nem nézheti közönyösen és tétlenül a körülötte viharzó eseményeket. Ez nem új szerepkör és új diszletek keresése részünkről, hanem belső parancsnak való engedelmeskedés. Csak úgy érezhetjük magunkat a nemzet öntudatos tagjának, ha mi is meghozhatjuk áldozatunkat azért a sokat szenvedett hazáért, mely *joggal elvárhatja minden fiától és leányától, hogy kötelességének eleget tegyen.* Ne hagyjanak felhasználatianul ennyi erkölcsi és munkaértéket, hanem a többi államok mintájára *szervezzék meg a magyar nők számára a nemzetvédelmet!* Teljes tisztelettel: *Csordás* Margit okl. tanitónő.

REJTÉLYEK AZ ÁLLATKERTI PINGVINEK KÖRÜL

Kedves Uj Magyarság! A nyár elején pingvinek érkeztek az állatkertbe, a medencéjük szélén azt hirdette a tábla, hogy az uj vendégek: pápaszemes pingvinek, Délafrikából. Nemrégiben kintjártam az állatkertben és meglepve láttam, hogy a tábla felirása megváltozott. A jelenlegi szöveg szerint a madarak: Humboldt-pingvinek, hazájuk Csile és Peru. Most azon töprengek. Szerkesztő Ur, fogadjam-e el, hogy pingvinjeink csakugyan Csiléből kerültek hozzánk, vagy fenntartással éljek? Hátha egy idő mulva kiderül, hogy állatkertünk igazgatósága ismét tévedett és a derék madarak tulajdonképpen az északi Jeges-tenger vidékéről valók? És felmerül a kérdés, miért történt ez a tévedés? Az igazgatóság nem tudta, mit vásárol? Megtörténhet ilyesmi egy ilyen fontos intézménynél, mint a fővárosi állatkert? Ezzel kapcsolatban megemlitem még, hogy az állatkert idei plakátja „repülő pingvint" ábrázol. Ezúton hivom fel a szakértő vezetőség figyelmét, — mivel úgy látszik, nem tudja, hogy a pingvin nem tud repülni. Repülő pingvint rajzoltatni olyan, mint — mondjuk — fára mászó tevét. Ezeket a plakátokat természetesen derüs mosollyal szemléli a közönség! Tisztelettel: Egy fővárosi tanár.

A FŐVÁROSI ALKALMAZOTTAK NE AJÁNLJANAK CÉGEKET

Tisztelt Szerkesztő Ur! Háztulajdonos vagyok s mint ilyen a napokban az illetékes kerületi elöljáróságon jártam, hogy légvédelmi ügyben felvilágositást kérjek. Az alkalmazott, akihez utasitottak, tárgyalásunk során azt a kijelentést tette, hogy a légvédelmi óvóintézkedések közül a legfontosabbak bizonyos átalakitási munkák és ekkor felhivta figyelmemet egy cégre, amely szerinte: teljesen megbizható és ilyenféle munkákban nagy praxisa van. Válasz nélkül hagytam az ajánlatot, de mielőtt elmentem volna, újból a lelkemre kötötte, hogy az előbb emlitett céghez forduljak, amely a neve után különben valószinüleg a 20 százalékhoz tartozik. Megdöbbenve hagytam el az elöljáróságot és most felteszem a kérdést: szabad-e a főváros szolgálatában álló tisztviselőknek cégeket ajánlgatni, amikor erre nem is kérik őket? Biztos vagyok, hogy nem egyedül engem tüntetett ki bizalmával az illető tisztviselő, hanem mindenkit, aki csak ilyen ügyben megfordult nála. Felhivom erre az eljárásra az illetékesek figyelmét, azzal, hogy helyes lenne, ha sürgösen és a legszigorúbban megtiltanák a fővárosi tisztviselőknek cégek ajánlását. Tisztelettel: *Háztulajdonos.*

Uj Magyarság Szinház Zene

Krisztus-oratórium

Az Operaház Liszt Ferenc Krisztus-oratóriumával nyitotta meg kapuit, azzal a művel, amiből részleteket már bemutatott egy órára szoritott rövidítésben az eucharisztikus kongresszus idején.

A szinpadi képekkel illusztrált Krisztus-oratórium a nagyközönség számára, bizonyára, közelebb hozza a legnagyobb magyar zeneköltő vallásos élményének megértését. Ifj. Oláh Gusztáv, aki a diszleteket megálmodta, a jeleneteket megrendezte és a zenei víziókat a néző szeme elé realizálta, eddigi sikerekben gazdag pályájának egyik legjelentősebb állomásához ért. Különösen „Krisztus az Olajfák hegyén" képe gyönyörü. A szinpadi látványosság és a zene itt, ennél a jelenetnél, egymást erősiti, egymást emeli és kiegészíti. Más kérdés azonban, hogy a hangversenyterem számára, a templomban megszólaló mü operaszinpadra való-e? Tudjuk, Liszt Ferenc távol tartotta magát mindig a szinpadtól. Tizennégyéves korában irta első és utolsó operáját. Fantáziáját nem törte széjjel sohase szinpadi keretekbe. Fő művét, a Krisztus-oratóriumot látomásszerüen komponálta. Tizennégy jelenetben tárta fel Krisztus életét a földön és az örökkévalóságban: a nagy freskófestők epikai vérbőségével rögzitve meg zenei víziót. Csábító az olyan nagytehetségü szinpadi tervező számára, amilyen a mi Oláh Gusztávunk, Liszt Ferenc képekben gondolkodó zenéjét a szem számára is láthatóvá tenni. Liszt szivesen átcsapott a zenei területről irodalmi és képzőművészeti, sőt filozófiai átértékelésekbe: zenével érzékeltetve az összművészetet. De amikor Liszt irodalmi témát dolgoz fel, filozofál vagy ragyogó képeket fest, mindig és végső sorban, csakis zeneileg gondolkozik. Abszolút zenét ir, vagyis a hallgató képzeletére bizza, hogy tovább szőjje a zenei tárgy irodalmi, bölcseleti vagy képzőművészeti vonatkozásait. Liszt zenéjét szinpadra alkalmazni nem lehet. Még a legművészibb szinpadi átértékelés is meghamisitja Liszt zenéjét.

Cifra nyomoruság

(City, Kamara)

A tönkrement újgazdag bankár nem tud belenyugodni a sorsába, mindenáron fenn akarja tartani a vagyon és előkelőség látszatát és emiatt családját a legképtelenebb helyzetekbe sodorja. Ez az alapötlet a gyakorlott és művészi hatásokra törekvő rendezőnek alkalmat adott arra, hogy *Bónyi* Adorján regényéből fordulatos, drámai feszültséggel bonyolódó és izgalmasan érdekes filmet készitsen. Ebben a filmben jutott először vezető szerephez a dekorativ megjelenésü, tehetséges *Simor* Erzsébet, aki a drámai jelenetekben is kitünően megállotta a helyét. Figyelemreméltó alakitást nyujtott *Vértes* Lajos, aki a filmben a fölényes nőhódítót játszó *Uray* Tivadarral áll szemben. *Góth* Sándor a tönkrement családfő és remek inasfigura *Mály* Gerő. *Ladomerszky* Margit, *Orsolya* Erzsi, *Köpeczi-Boócz* Lajos, *Boray* Lajos és a kis *Puskás* Tivadar kisebb szerepekben szolgálják a jól összeválogatott együttest.

*** A MÜNCHENI ÉRTEKEZLET FELVÉTELEI megérkeztek és minden előadáson bemutatják: Royal Apollo, Radius, Décsi, City és Palace.**

Az Uj Magyarság szinházi jegyirodája

Az Uj Magyarság jegyirodájában (József-körút 5) reggel 9 órától este 8 óráig az alábbi szinházak előadásaira válthatók kedvezményes jegyek:

OKTÓBER 2, VASÁRNAP DÉLUTÁN

Vígszinház: Fűszer és csemege
Andrássy Szinház: Angyalt vettem feleségül

OKTÓBER 2, VASÁRNAP ESTE

Nemzeti Kamaraszinház: Hazajáró lélek
Terézkörúti Szinpad: Megsértették a miniszteriumot

OKTÓBER 3, HÉTFŐ

Nemzeti Kamaraszinház: Hazajáró lélek
Vígszinház: Az orvos dilemmája
Magyar Szinház: Az utca
Pesti Szinház: A szabad lány
Andrássy Szinház: Angyalt vettem feleségül

OKTÓBER 4, KEDD

Nemzeti Kamaraszinház: Hazajáró lélek
Vígszinház: A világ közepe
Magyar Szinház: Az utca
Pesti Szinház: A szabad lány
Andrássy Szinház: Angyalt vettem feleségül

OKTÓBER 5, SZERDA

Nemzeti Kamaraszinház: Hazajáró lélek
Vígszinház: Az orvos dilemmája
Magyar Szinház: Az utca
Pesti Szinház: A szabad lány

KÉT CÁRNŐ

Igen sok megnyugtató vonást lehet felfedezni Eugen K. *Iljin* menekült orosz szerző *Két cárnő* című történelmi játékában, amelyet szombaton mutatott be a Nemzeti Színház. Például: világosan meglátja a témát. Tisztára írói képességeitől függ aztán, hogy ezt a jól meglátott témát hogyan dolgozza fel. Negyedóránkint meglepően jó írói helyzeteket teremt, amelyek határozottan emberiek és érdekesek. A történeti tényektől olyan ügyesen tudja függetleníteni magát még a véreskezű Orlovok és Potemkin herceg jellemalakításában is, hogy a színpadon mármár járni kezd, még pedig a saját lábán, egy új és önálló mese. Az úgynevezett drámai vonalvezetés, továbbá a színpadi tömörség és határozottság nem egyszer vérbeli mestert árulnak el. Tétele, hogy „a szerelem szebb és hatalmasabb mindennél" — időnkint diadalmasan kezd ragyogni Katalin és a Katalin Oroszországa fölött. Természetesen a dráma fölött is, amely aztán e pazar ragyogásban óhatatlanul siklik át, képről-képre egyre jobban, a népszerű és hatásos dalművek területére, ahol már lasbn állnak a kitünő zeneszerzők, sőt a filmrendezők is, hogy operetté és mozi-slágerré magasztosítsák fel a szerény drámai terméket. Végeredményében le kell mondanunk arról a nemes örömről, hogy a prózai drámaírás kiváló produktumának tartsuk Eugen K. *Iljin* pompás tollrajzát.

Le kell mondanunk, még pedig azért, mert összes fentebb felsorolt megnyugtató vonásait jelentkezésük minutumában tönkre silányítják, a darabszerkesztés közveszélyes sablonjai. Először is nem hiszünk föntebb idézett szerelmi tétele igazságában. Másodszor: ennek az álcárnő és Alexej Orlov közti tiszta szerelem tündöklésének s mindenekfölött való hatalmának bebizonyítására a szerző az egyik tettes (Orlov) férfiúi és katonai becsületének gyalázatán át tör. Óriási hiba. Tiszta operettírói könnyelműség és könnyűség. Elszakad a történelemtől, az igaz, de ezt meg is bánja az igazi dráma, mert naiv európai háború esetben viharfelhőit kapjuk ebből a históriai egyéni akcióból. Gyönyörű motívumot talál az álcárnő mozgalmának és trónkövetelésének igazolására, az ifjú hölgy tündéri szépségét és hasonlóságát. Erzsébet cárnőhöz és ezt a biztos motívumot egy muzsikon próbálja ki, aztán elejti. (Megrendítő hiba.) A legkedvezőbb jelek közt indítja el az álcárnőt a történelmi és drámai hősnők útján, fölfelé s viszi is őt egészen a nagy jelenetekig, mikor aztán egyszerűen cserbenhagyja és ilyenkor az ifjú hölgy úgy viselkedik, mint egy kispesti görl: sikong, rikácsol, gyáva és úgy megijed, mintha a légvédelmi sziréna tényleges bombagépeket jelezne. Összerezzen és össze is esik az egész jól megépített jellem. Tehát a szerző vagy gyenge író, vagy patronokra dolgozik.

Homályosüvegű ablakon át látjuk, hogy a történet és a kivitel mögött igenis él és tevékenykedik egy jó író, akit azonban egyelőre reménytelenül megtévesztettek a jól bevált színpadi fogások és mesterkedések. Nagy Katalint ő abban az időszakában ragadta meg, amikor az öregedő cárnő elveszti kegyencét, Orlovot. Trónját az a kis Erzsébet fenyegeti, aki mint törvénytelen cári csemete, a messze Velencében szövi ellene az összeesküvéseket. A vén Szuvorov tábornok tanácsára Katalin nem hadsereget küld a szép kis trónkövetelő ellen, hanem saját kegyencét, az ellenállhatatlan Orlovot, hogy csalja szerelemmel törbe Erzsébetet és hurcolja el hozzá Szentpétervárra. Orlov vállalkozik a becstelen feladatra, nem szívesen ugyan, de végre is hajtja s közben az örök emberi és operetttörvények alapján alaposan beleszeret Erzsébetbe. A cárnő a vártömlöcbe csukatja Erzsébetet, aki tudja, hogy Orlov milyen galádságra vállalkozott, de vakon bizik abban, hogy a szerelem szebb és hatalmasabb, mint Katalin és a trón parancsa s Orlov majd nem adja őt Katalin kezére. Bizony oda adja! A börtönben egy kis halk Stuart Mária kontra (angliai) Erzsébet találkozás zajlik le, ősi sablon szerint, a dühöngő Néva áradásának köpönyege alatt s Orlovból kitör a szerelem, Katalinból pedig a bosszúálló cárnő. Ki akarja végeztetni a két szerelmest, akik ő róla megfeledkeztek. A jó öreg Szuvorov tábornok bácsi azonban álkulccsal megszökteti a fiatalokat, akik ma is élnek, ha meg nem haltak.

Az előadás hangneméből olyan gyanus zörejek hatolnak el az ember füléhez, mintha a színház és a szereplők igenis tisztában volnának a mű súlytalanságával. Csak úgy tesznek, mintha ténylegesen jó drámát játszanának. *Makai* Margit félreérthetetlenül csinált affektáló hangja például döntő bizonyíték erre a föltevésre. A művésznő egyébként formáján jóval alul szerepelt. Tőle vette át ezt a rossz hangot *Abonyi* Géza is. Vagy önállóan használta? És mintha a rendezés is csúfolódna. Egyes szereplők olyan tragikusak, mintha már drámáznának. A legnagyobb jóindulat mellett se tud az ember hibátlan jeleneteket följegyezni, amelyekben fölfénylik a szépség. Talán egy van: Makai Margit búcsúja Orlovtól, mikor Velencébe küldi és a férfi a szívét vizsgálja, a száján át. *Szörényi* Éva sajnálatosan egyhangú. *Makláry* Zoltánnak van némi sikere, amit ő olcsón szerez meg. A többi szereplő. *Ungvári*, *Kovács*, *Pataky* Jenő, *Erbbi* Hilda, *Major* Tamás, *Várkonyi*, *Ónodi*, *Horváth* János díszletei érdekesek, de nem sokat mondanak. A darab erős vasárnap délutáni igényket áraszt magából.

Papp Jenő

Péntek Rézi

(Royal Apollo)

Megérdemelte ez a magyar film a velencei filmkiállítás dicsérő oklevelét, mert a rendezése, képeinek jól beállított filmszerűsége, tehnikai kivitele, meséjének fordulatossága és szereplőinek játéka valóban dicséretet érdemelnek. A vezérszólamot az egész filmen végig *Páger* Antal viszi. Ő a leányárvaház egészségügyi felügyelője, aki kedves bohém és bár anyagi gondokkal küzd, mégis otthagyja gazdag menyasszonyát, a bájos *Egry* Máriát, az árvaházban nevelkedő Péntek Réziért. Azokban a jelenetekben, amikor kényszerhelyzetében vállalja a vőlegénységet, vetekedik a legjobb amerikai sztárokkal. *Egry* Mária film-játéka meglepően közvetlen, modorosság nélküli és egyszerű eszközeivel is megragadó. *Turay* Ida az árvaház örökké csintalan és pajkos neveltjének, Péntek Rézinek szerepében ismert humorával és arcjátékával hat. *Erdélyi* Mici a démon, aki hivatalból temperamentumos és nem engedi megházasodni szegény Págert, inkább kikaparja a szemét. *Vizváry* Mariska az igazgatónő, *Gózon* Gyula az együgyű inas szerepében remekelnek. A kitünő *Juhász* József az önfeláldozó jóbarát és bátortalan szerelmes szerepét teljes hüséggel, egyetlen felesleges mozdulat nélkül alakítja. Kisebb szerepekben egész sereg jó színész támogatja az együttes vidám, szórakoztató munkáját. A zenei aláfestést *Sándor* Jenő dr. ötletes találékonysággal végezte és egy népszerüségre számítható humoros számmal gazdagította dalköltészetét. A bemutató közönsége nyiltszini tapssal fogadta az új magyar filmet.

Bérleti előadásaink a Nemzeti Színházban

Október 6. **Roninok kincse**

Október 9. **Farkas kaland**

A Kamara Szinházban

Október 5. **Hazajáró lélek**

Október 8. **Kék róka**

Október 9. **Villámfénynél**

Rendkivül kedvezményes jegyek a **Stádium Jegyirodában** *József-körút 5. Telefonrendelés: 140-000. A jegyeket kivánságra díjmentesen házhoz küldjük.*

FILHARMONIAI TÁRSASÁG NAGYZENEKARI ESTÉIN

Dohnányi, Ansermet, Böhm, Dobrowen, Desormière, Furtwängler, Gui, Mengelberg, Wartisch vezényelnek. Közreműködnek: **Bartók, B. Pásztory Ditta, Casadesus, Casals, Holley, Takács, Zathureczky.** Bérletek 10—1-ig és 5—7-ig az Operaházban válthatók.

Jönnek a Csintalan asszonyok!

Nem ok nélkül kapta meg a párisi akadémia nagydíját a „La Kermesse Héroique" film, amelyet nálunk „Csintalan asszonyok" címmel mutat be szerdától a Scala-filmszínház. A francia Jacques Feyder, aki rendezte, legény a talpán: a humor bőségszaruját nyitotta meg és a játék minden nagyszerűségét kisajtolta a színészekből. Romain Rollandnak van egy elfelejtett regénye, a Cola Breugnon mester története, ott éreztük azt a kedves, vidáman elterpeszkedő, középkori polgári zamatot, amit ez a film olyan frappánsan áraszt magából. Már a keret sem mindennapi: régi-régi flamand városka a színhely, csipkézett tetejű házakkal, dallamos és költészetet lehelő mese-utcákkal, csillogó vizű csatornákkal és olyan csoda-városházacskával, amilyenek manapság már csak Hollandia rejtett fészkeiben találhatók. És a városkába beleillenek az alakok is: az ezerhatszázas évek fölkötős, csipőszélesítő párnát hordó asszonyok és leányok, nagykalapú, csatos cipőt viselő, bársony térdnadrágot hordó polgárok, akik közül a muskétások zászlóalartója a mészáros és a főlövész a cukrász! Ezt a kedélyes és jóltápláltságot árasztó légkört veszi céltáblának ez a pompás film, amely talán egy régi adomát dolgoz fel akkor, amikor kiszélesíti a történetet, amely szól a bölcs polgármesternéről és a városka összes asszonyáról, akik asszonyi furfanggal, leleményességgel és szeptevéssel megmentik a flamand városkát Olivares herceg spanyol hadának zsákmányolásától, fosztogatásától. El lehet képzelni, hogy ebből a matériából árad a bájosság, a fölényes humor és ha vannak is pikáns részletek, azok sohasem mennek a jóízlés rovására, mert nem vaskosak, nem gorombák, inkább azok is kedvesek. Korda Sándor Rembrandt-filmje óta ilyen bravuros fotografálást még nem láttunk. Mindegyik jelenet: valóságos festmény! A szereplők nem a film, hanem a színpad törvényei szerint játszanak, de ez önmagában véve is különlegesség. A bölcs polgármesternő Francoise Rosay, ritka típus: játék közben szépül fokozatosan, az elején csunyának, a végén nagyon szépnek találjuk! A bravuros színészek között Jean Murat, Louis Jouvet és Marcel Alermé áll az élen.

(d. a.)

* **Pallay Anna**, az Opera ny. primaballerinája balettakadémiáján (VII. Hársfa-utca 37, telefon: 142-359) a tanítás megkezdődött, beiratások folynak.

Mozihirek

* **A müncheni négyhatalmi értekezlet** filmriportja boszorkányos gyorsasággal került a 20th Century-Fox hiradó különkiadásában a magyar moziközönség elé. A 20th Century-Fox filmnek ez a rendkivüli hiradója már a szombati előadásokon látható volt a pesti premiermozikban.

* **Izgalmas dzsungel-filmet** mutat be szerdán egyik filmszinházunk, amelynek hősei Clyde Elliot, a film rendezője és Jean Regan, a tropikus kaland ragyogó szépségü női főszereplője. A felvételek során mindketten gyakran kerültek életveszélyes helyzetekbe, amelyekből csak lélekjelenlétük szabaditotta ki őket. Ennek a filmnek minden jelenete az őserdőben készült eredeti felvétel. „Bulu, a fehér tigris" címmel mutatják be.

* **„A hölgy kissé bogaras."** Szokatlan látvány tanui voltak szombaton a Hunnia-filmgyár udvarán tartózkodók. A bokrokkal diszitett pázsiton egy fiatal nőt láttak, aki lassan küszött előre, miközben feje felett egymásután repültek el a revolvergolyók. Ráthonyi János rendező megmagyarázta, hogy „A hölgy kissé bogaras" cimü filmnek a felvételei folynak és a hölgy, aki bogaras és a gyepen küszik, nem más, mint felesége és egyben a film főszereplője, Tolnay Klári. Az új magyar film rövidesen elkészül.

* **A Simplon-filmpalota** e heti műsora keretében bemutatja az idei évad legnagyobb filmjét, a „Berlini olimpiászt". Két év kellett ahhoz, hogy ez a grandiózus film elkészüljön. Az Uránia-színház a nagy érdeklődésre való tekintettel hat hétig tartotta műsorán. Vasárnap délelőtt 11 órakor olcsó helyárak mellett a „100 férfi 1 kislány" cimü bájos filmet játsszák.

* **Dr. Plank** tánciskola, **Andrássy-út 24.**

* **A Városi Színház** 8 operettelőadására még 4 napig lehet bérelni. Október 12: Vig özvegy, Honthy Hanna.

UM

Magyar-holland eucharisztikus díszhangverseny

Az eucharisztikus kongresszus alkalmából május 28-án este a pesti Vigadóban *magyar-holland* díszhangversenyt rendeznek, amelyet a *holland katolikus rádió* (Hilversum I.) is közvetít. A díszhangverseny szólistája *Clementis* Klára, a Hollandiában sok sikerrel vendégszerepelt zongoraművésznő; közreműködnek a magyar szimfónikusok, *Melles* Béla vezényletével, a budai dalárda *Endre* Béla vezényletével és a Liget-utcai polgári iskola énekkara *Preisinger* László vezényletével. Az ünnepi beszédet Mgr. A. F. *Diepen* hertogenboschi püspök mondja.

* **Mengelberg és Dohnányi Beethoven-estje a Városi Színházban.** Willem Mengelberg, a világhírű dirigens Dohnányi Ernő közreműködésével a filharmóniai társaság zenekarával május 25-én, az eucharisztikus kongresszus megnyitási napján Beethoven-estet vezényel a Városi Színházban ½9 órai kezdettel. A műsoron a VII. szimfónia, Es-dur zongoraverseny és Egmont-nyitány szerepelnek. A két világhírű művész együttes szereplése a kitünő filharmónikusokkal nemzetközi mértékkel mérve is nagy zenei esemény lesz és méltán tarthat számot a kongresszus illusztris vendégeinek elismerésére.

* **A budapesti hangversenyzenekar milánói hangversenye.** A budapesti hangversenyzenekar olaszországi körútja során Milánóban a Conservatorium nagytermében tartotta Krueger amerikai karmester vezényletével hangversenyét, amelynek műsorán Brahms, Malipiero és Stravinsky művei után Kodály Háry-szvitje és Dohnányi Ruralia Hungaricaja szerepelt. A zsúfolásig megtelt nézőtéren a milánói magyar konzul a helybeli magyarok és az egész milánói művészkolónia élén Martinuzzival foglalt helyet. A zenekar játékával a legzeneértőbb olasz város közönségének szívét is hamar bevette. A műsor végén szereplő Háry-szvit utolsó tételét meg kellett ismételnie és ezenfelül két ráadást adnia. A közönség igen meleg és elkes ünneplésben részesítette a kiváló magyar zenekart.

MOZIHIREK

* **Darryl F. Zanuck** háromévi távollét után Európába jön szabadságra. A 20th Century-Fox produkciós főnöke most nyerte el az amerikai filmgyártás legnagyobb kitüntetését, az Irving Thalberg Memorialt, melyet a legeredményesebb hollywoodi producer részére írt ki az Academy of Science and Art of Motion Picture. A díj odaítélésénél Darryl F. Zanuck legújabb alkotását az „In Old Chicago" című két és félmillió dolláros filmet külön kiemelték, mint a filmgyártás történetének legdiadalmasabb büszkeségét. Zanuck pesti barátainál érdeklődött a magyar vadász-, pólóés yachtsport lehetőségek iránt, mert lehetséges, hogy szabadságának nagy részét Magyarországon fogja eltölteni.

Az Uj Magyarság szinházi jegyirodája

Az Uj Magyarság jegyirodájában (József-körut 5) reggel 9 órától este 8 óráig az alábbi színházak előadásaira válthatók kedvezményes jegyek:

MAJUS 20, PÉNTEK

Nemzeti Kamara Színház: A hit győzelme
Magyar Színház: Az Ur katonái
Andrássy Színház: Tavaszi esték
Terézkörúti Színpad: Kacagó esték
Royal Színház: Akrobat óh

MAJUS 21, SZOMBAT

Nemzeti Kamara Színház: A hit győzelme
Magyar Színház: Nem leszek hálátlan
Művész Színház: Magyar csupajáték
Andrássy Színház: Tavaszi esték
Városi Színház: Julia
Royal Színház: Akrobat óh

Telefonrendelés: 140—000, 144—401.

* **Olcsó Wagner-ciklus az Operaházban.** Az öt estére terjedő sorozat előadásai szombaton, május 21-én kezdődnek a Tristan és Isoldával. Szereplők: Tristan — Závodszky Zoltán, Marke király — Kóréh Endre, Isolda — Némethy Ella, Brangene — Budanovits Mária, Kurnewal — Palló Imre. Vezényel Failoni Sergio. Színrekerül még május 31-én A Rajna kincse, június 3-án és 8-án Huszka Rózsi fellépésével a Walkür és a Siegfried, végül június 11-én az Istenek alkonya. A tetralogiát Hoesslin Ferenc főzeneigazgató vezényli. Jegyek kedvezményes bérleti áraikon május 21-ig csak mind az öt előadásra válthatók.

* **A pécsi székesegyházi énekiskola jubileuma.** Pécsről jelentik, hogy az ottani székesegyházi énekiskola június 6-án, pünkösdhétfőjén ünnepli fennállásának 50-ik évfordulóját. Az igazgatóság ezúton kéri az intézet összes volt növendékeit: közöljék címüket, hogy a jubileumi ünnepség meghívóját megküldhessék nekik.

földpénzgazdaság

Baranyai Lipót a Nemzeti Bank uj elnöke

A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére *Baranyai* Lipót dr.-t, a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatóját, az 1924. évi V. törvénycikk alapján megalakult *Magyar Nemzeti Bank elnökévé* az alapszabályszerű időtartamra kinevezte.

*

Baranyai Lipót személyében rendkívül mély képzettségü, nagy képességekkel rendelkező és valóban érdemes eredményeket felmutató pénzügyi és jogi szakember kerül, *Schober* Béla és *Imrédy* Béla utódaként, a Nemzeti Bank élére. Baranyai Lipót ma mindössze *negyvennégy éves;* fiatalon befutott, szép pályája tulajdonképpen *a világháborúban kezdődött,* amelyet tisztként küzdött végig. A világháború után *a bíróságnál, majd az igazságügyminisztériumban* fejtette ki működését s 1922-ben került át *a Pénzintézeti Központ jogi osztályára.* Innét 1928-ban *a Nemzeti Bank ügyészévé* nevezték ki, négy év mulva a jegybank *jogtanácsosa* lett, majd 1935-ben *ügyvezető-igazgatói* minőségben átvette az intézet *bankosztályának vezetését.*

Érdemei elismeréséül a kormányzó *kincstári főtanácsossá* nevezte ki, Schober Béla vezérigazgató nyugalomba vonulása után pedig a bank vezetőségének, elsősorban Imrédy Béla elnöknek bizalma folytán kinevezték *a jegybank vezérigazgatójává.* Működése során, másfél évtized alatt értékes munkát végzett *a külföldi hitelek* kérdéseiben, *a devizajog* megalkotása terén, kiemelkedő sikerei voltak *a népszövetséggel, a nemzetközi fizetések bankjával* kapcsolatos kiküldetései alkalmával, valamint *a felárrendszer egységesítése és a külföldi hitelezőkkel folytatott, nagyjelentőségü tárgyalások előkészítése* terén. Kinevezésével, a szakemberek és a közélet képviselőinek megitélése szerint, *kiváló, méltó utód kerül a jegybank élén a nagynevü elődök örökébe.*

A magyar-német fizetési egyezmény kiterjesztése Németausztriára

A Magyar Nemzeti Bank az autorizált hitelintézetekhez fontos körleveleket intézett, amelyeknek értelmében a forgalom ezentúl az osztrák tartományokkal is a német birodalommal kötött egyezmények szerint bonyolódik le. Az utolsó magyar-német fizetési egyezmény 1935 decemberében jött létre, ennek érvénye most május 20-tól Németausztriára is kiterjed. A schilling-márka átszámítás elkerülése végett a Nemzeti Bank azt ajánlja, hogy az export-import forgalmat az érdekeltek ezután márkában bonyolítsák le. Amennyiben olyan megállapodásokról van szó, amelyeket még nem bonyolítottak le, az elszámolás július 31-ig a magyar-osztrák kliringegyezmény keretein belül történik, abban az esetben természetes, ha az árak schillingben voltak megállapítva. Egyébként ilyen ügyletekre is a magyar-német devizakompenzációs forgalom szabályai irányadók. Július 31-ike után kizárólag a magyar-német devizakompenzáció keretében történnek az elszámolások, mégpedig úgy, hogy az osztrák importőr minden száz schillingért 88.50 pengő magyar export-ellenértéket kap. Hasonló elbírálás alá esik a magyar import, július 31-ike után ugyanis a magyar importőrök száz schillingért a Nemzeti Bank devizavásárlási engedélye alapján 90.91 pengő ellenértékü márkaösszeget igényelhetnek. Utazási forgalomban május 31-től kezdve szünik meg a schilling-kiutalás és a zárolt márka utazási számla terhére márkaösszegeket bocsájtanak rendelkezésre.

— **(Uj tőzsdetanácsosok.)** A budapesti áru- és értéktőzsde csütörtökön tartotta közgyülését. A közgyüléssel kapcsolatosan megtartott tanácsosi választáson tőzsdetanácsosokká választották *Quandt* Richárdot, a Magyar Nemzeti Bank igazgatóját, vitéz *Bornemissza* Félixet, a budapesti szabadkikötő vezérigazgatóját, vitéz *Csepreghy* Jenő nyugalmazott huszárezredest, *Herczogh* András bankárt és *Manovil* Alfréd bankárt.

— **(Június 1-én lép életbe az uj magyar-román fizetési egyezmény.)** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szerdán este befejeződtek a magyar-román árucsere és fizetési forgalomra vonatkozó tárgyalások. A létrejött megállapodás biztositja a Romániába irányuló magyar kivitel zavartalanságát. Rendezést nyer a Magyarországra irányuló román árubehozatal, nevezetesen a petróleum- és fabehozatal kérdése is. A fizetési forgalom tekintetében létrejött megállapodás szerint a lej- és pengőkövetelések az eddigi szabad értékesítés helyett a jövőben meghatározott árfolyamokon fognak elszámolást nyerni. A megállapodások június 1-én lépnek életbe, addig a már lekötött üzletek a régi rendszer szerint nyernek lebonyolítást.

— **(A csepelszigeti Duna-egyesület értekezlete.)** A csepelszigeti Duna-egyesület vidékrendezési programjának keretében a duna-tiszaközi mezőgazdasági kamarával karöltve értekezletet tartott. Pichler János főmérnök vázolta az egyesület programját, amelynek lényege a testben, lélekben egészséges magyar falu megteremtése. Gesztelyi Nagy László gazdasági főtanácsos hangoztatta, hogy a gazdaközönségnek uj lehetőségeket kell keresni terményeinek értékesítésére. Az előadásokhoz Teszáry László, Kapossy Ödön, Földváry Aurél, Gajzágó Tibor, Szentjóby-Staub Elemér és többen mások szólottak hozzá.

— **(A kereskedelmi kamara közgyülése.)** A budapesti kereskedelmi és iparkamara május 24-én, kedden tartja közgyülését. A napirenden többek között a beruházási törvényjavaslat, az épitőipar munkaalkalmainak fokozása, a nyilt árusitási üzletek vasárnapi munkaszünete szerepel.

Olaszország kilépett az osztrák népszövetségi kölcsön szavatolói közül

Róma, május 19.

Csütörtökön kezdődött meg Rómában a népszövetségi kölcsönök szavatoló bizottságának tanácskozása. E bizottság feladata annak a helyzetnek a tisztázása, amely a német-osztrák egyesülés folytán a népszövetségi kölcsönök kérdésében előállott. Németország, mint ismeretes, nem tartozik a szavatoló államok közé. *Bianchini* olasz kiküldött a bizottság megnyitóülésén közölte, hogy *Olaszország a volt osztrák államnak nyujtott népszövetségi kölcsönök szavatoló államainak tanácskozásairól visszavonul.*

— **(A magyar kiállítás nagy sikere a breslaui nemzetközi vásáron.)** Magyarország a breslaui nemzetközi kiállításon nagyszabású kiállítással vett részt, amelyet a külkereskedelmi hivatal szervezett. A vásár látogatói tömegesen keresték fel a magyar pavillont, ahol a magyar mezőgazdaság aranyértékü export-cikkeit, finom magyar liszteket, paprikát, mézet, lencsét, babot, borsót és bort ízléses tálalásban mutatták be. Különös feltünést keltettek az élethü viaszmodellekben bemutatott magyar gyümölcsféleségek. A hivatalos kiállításhoz csatlakozott a Hangya szövetkezeti központ borkóstolója, ahol óriási tömegek fordultak meg, hogy a világhírű tokaji aszut és a jobbnál-jobb magyar borokat megízlelhessék. Nagy kelendősége volt a kiállított és árusított magyar háziipari cikkeknek is.

— **(A magyar mezőgazdasági üzemi adatgyüjtést ismertették Németországban.)** A németországi számtartási központok évenként megrendezett birodalmi gyülésüket az idén külföldi szakemberek bevonásával tartották meg. Tizenkét ország, közöttük Magyarország meghivott szakemberei is résztvettek a gyüléseken, amelyek során *Wittchen* Béla Omge-titkár ismertette a magyarországi mezőgazdasági üzemi adatgyüjtés helyzetét. A gyüléseken hangoztatták, hogy a termelés irányitásához és fejlesztéséhez részletes üzemi vizsgálatokon alapuló adatgyüjtésre és kutatómunkára van szükség.

— Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József" keserüviz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a további bélműködést elősegíti, a gyomoremésztést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Kérdezze meg orvosát.

Az osztálysorsjáték csütörtöki huzása

40.000 pengőt nyert: 75781
1000 pengőt nyert: 18930
500 pengőt nyertek: 8661 11928 13264 57973
300 pengőt nyertek: 12518 33112 69180 74342 81667
200 pengőt nyertek: 38 188 3357 7964 8380 12616 17547 18899 23904 24826 31816 36102 36508 41039 50042 54273 57222 59022 63532 78739 81731 83586 84177 84596 85974

105 pengőt nyertek:

27 69 222 416 430 556 591 602 809 841 935 *1077* 104 251 252 381 465 477 637 890 899 919 936 *2032* 046 051 197 239 418 468 651 745 *3220* 247 251 548 668 801 834 838 886 897 922 932 962 *4033* 202 377 452 561 652 768 785 866 899 *5008* 102 124 175 205 300 329 522 533 686 707 777 *6343* 399 655 868 884 956 *7024* 147 621 732 847 940 *8090* 113 125 336 342 372 399 407 495 545 546 567 643 883 956 988 *9093* 221 230 347 374 529 726 775 792 836 853 964 *10001* 050 034 460 671 672 858 *11026* 078 241 273 314 326 331 385 542 580 630 718 752 824 932 955 *12130* 169 204 253 273 684 777 790 807 816 *13042* 115 207 258 470 556 559 579 770 845 *14015* 051 199 291 307 318 606 672 725 841 869 914 *15016* 113 193 325 371 515 529 584 773 791 928 *16055* 068 102 281 407 446 544 600 641 670 790 988 *17019* 024 456 513 720 854 894 *18156* 196 300 378 384 387 432 568 586 641 652 756 *19288* 301 621 714 728 761 877 922 *20090* 134 139 213 236 337 403 419 468 521 573 628 637 664 706 795 854 *21114* 161 314 377 572 583 666 943 944 987 *22012* 029 155 204 286 351 411 430 640 884 *23059* 060 103 158 186 248 335 378 599 732 837 922 962 *24294* 333 455 487 764 824 901 *25021* 038 060 194 206 293 365 380 453 495 514 557 728 945 *26240* 355 747 485 492 509 579 653 664 704 753 *27002* 030 107 219 264 296 324 469 496 535 544 594 621 662 689 944 *28043* 050 230 237 533 682 804 856 *29055* 247 460 499 516 598 636 *30121* 258 280 336 340 395 496 623 718 724 750 863 977 987 *31342* 378 519 539 609 938 980 *32133* 166 271 308 378 452 489 492 663 764 844 *33045* 263 278 443 513 597 678 751 809 829 894 965 993 *34184* 223 244 274 312 319 324 552 585 699 788 861 881 893 *35072* 120 240 511 573 656 846 900 944 979 *36093* 139 170 213 271 294 302 390 403 418 461 462 535 550 592 690 742 773 797 917 *37088* 183 290 461 501 540 560 600 707 821 958 *38983* 172 276 386 441 462 507 582 592 616 724 742 752 759 *39018* 052 164 188 193 361 408 411 419 562 636 640 643 693 759 923 989 *40087* 600 695 749 693 *41018* 236 239 426 630 788 982 987 *42077* 200 272 359 474 733 848 *43037* 064 127 143 144 257 263 382 474 493 525 658 835 *44209* 256 266 323 417 725 763 897 904 943 958 976 *45318* 322 439 468 496 821 888 937 941 *46125* 165 210 262 309 444 481 728 753 761 916 *47097* 110 160 179 296 331 359 422 467 545 580 592 606 809 902 908 956 *48216* 500 542 558 614 679 821 865 *49011* 022 059 117 211 225 350 590 620 669 696 708 935 993 *50031* 044 071 299 302 347 480 551 608 769 836 *51472* 531 604 628 814 904 *52008* 092 162 190 313 319 411 517 580 590 604 688 814 856 914 964 *53012* 070 110 160 169 179 340 498 615 658 844 875 918 *54119* 468 529 591 692 817 *55045* 068 070 331 712 721 894 901 929 992 *56100* 187 218 270 491 528 626 783 848 910 913 962 *57223* 235 243 256 335 492 696 774 *58095* 230 231 590 617 706 778 793 *59040* 134 163 231 288 338 389 754 914 942 *60119* 235 294 352 379 383 459 557 590 940 944 950 955 968 *61007* 048 065 175 241 241 281 283 547 662 689 847 *62042* 059 091 096 382 418 538 744 *63145* 286 298 419 519 746 771 883 *64002* 195 259 307 385 475 605 650 *65167* 216 222 283 376 429 601 655 661 712 787 831 843 854 883 933 *66054* 164 213 375 404 533 617 624 714 754 806 869 933 963 978 *67235* 286 486 538 *68131* 240 252 253 255 314 400 432 471 512 633 684 909 976 *69136* 248 290 501 682 742 807 825 845 *70054* 135 189 264 317 339 440 448 528 535 659 919 *71027* 092 163 214 257 398 404 466 481 611 820 971 *72038* 090 118 263 335 337 354 382 413 454 675 945 *73086* 162 175 245 298 381 404 465 506 615 654 677 787 798 912 *74012* 067 098 208 492 518 536 757 803 *75026* 046 072 086 171 291 385 599 775 937 *76028* 057 060 074 094 171 447 450 522 552 578 693 721 746 864 869 *77044* 156 173 186 284 373 489 528 538 907 940 995 *78045* 172 247 295 298 512 522 553 669 685 708 717 819 851 870 923 *79045* 138 204 237 345 524 877 948 962 *80155* 194 232 449 533 610 643 736 814 915 *81042* 045 078 289 364 447 484 532 699 791 815 828 *82084* 184 299 364 504 700 828 838 *83025* 031 095 186 195 335 350 453 919 *84324* 460 594 894 932 973 984 995 *85008* 178 217 659 660 667 860 934 998 *86223* 446 455 475 499 656 683 880 *87035* 109 257 298 350 389 886 891 934

*

Esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk.

*

A jótékonycélú államsorsjegyek húzása június 3-án lesz. Sorsjegyek kaphatók és levelezőlapon is rendelhetők a Benkő Bank Rt.-nál, Andrássy-út 56.

Sportversenyek

A hadseregkupa döntőjében a budapesti határőrkerület 6:0 (5:0)-ra győzött a pécsi 8-as gyalogezred ellen

Az évről évre népszerűbb hadsereg labdarúgó kupa döntőjét játszották le csütörtökön délután közel 10.000 főnyi lelkes, érdeklődő közönség előtt a BEAC lágymányosi stadionjában. A hadsereg kupamérkőzések megmozgatták a honvédség majdnem valamennyi alakulatát. *A selejtező mérkőzések során 42 helyőrségből származó 88 csapattestből összeállított 68 honvédségi labdarúgócsapat indult és összesen 75 mérkőzést játszottak a csapatok.*

A döntőben a favorit budapesti határőrkerület csapata a pécsi 8-as honvédgyalogezred csapatával került szembe, amelyet 6:0 (5:0) arányban győzött le. Bár a két csapat között igen nagy volt a tudásbeli különbség, a lelkesen és szépen játszó pécsi csapat mindvégig érdekessé és látványossá tudta tenni a nagynevű játékosokból összeállított ellenfelével szemben a küzdelmet. A budapesti határőrök az első félidőben olyan játékot mutattak be, amely a magyar professzionista bajnokcsapatnak is dicséretére válna. Az első gólt a 6-ik percben Frigyes lötte. A második a 11-ik percben Dudás bombájából esett. A harmadik gól a 14-ik percben Horváth magasan ívelt beadása volt, amely a pécsi kapus feje fölött a hálóba szállt. A 19-ik percben Buzássi fejese, majd a 24-ik percben sarokrugásból oxfordlövése jelentette a negyedik és ötödik gólt. A félidő vége felé a pécsieknek is volt néhány igen jóhelyzetük, de csak kapufáig jutottak.

A második félidőben az iram erősen lanyhult. A 11. percben a pécsi csapat 11-eshez jutott, mert az egyik határőrjátékos a büntetőterületen belül kézzel érintette a labdát. A 11-est Lichtenstein nagy izgalmában kapu mellé lötte. A határőrök iskolajátéka sokáig nem hozott eredményt, míg végre az utolsóelőtti percben Dudás éles beadása Rameisl pécsi játékos lábáról saját kapujába pattant: 6:0.

A mérkőzés végén vitéz *Denk* Gusztáv lovassági tábornok, a honvédség főparancsnokának helyettese adta át a hadsereg kupát vitéz *Szilassy* Iván ezredesnek, a győztes csapat parancsnokának, s a honvédelmi miniszter vándordíját vitéz *Nagyszebeni* Rezső ezredesnek, a pécsi 8-as gyalogezred parancsnokhelyettesének. A győztes és a helyezett csapatok emlékérmeket kaptak.

Az érdekes mérkőzést végignézték vitéz *Nagy* Vilmos altábornagy, budapesti dandárparancsnok, vitéz *Náday* tábornok, *Németh* József, vitéz *Somogyi* Endre, *Kövér* Lajos, *Kölley* Ernő ezredesek. A magyar labdarugók szövetsége elnökségét *Dietz* Károly dr. szövetségi kapitány képviselte.

Kijelölték a Velencébe induló vívókat

A vívószövetség válogató bizottsága csütörtökesti ülésén az elmúlt évad próbaversenyeinek alapján *kijelölte azt a csapatot, amely az olaszok által július 2-án és 3-án Velencében rendezendő Terstyánszky-emlékversenyen a magyar színeket képviseli.* A csapat tagjai a következők: *Gerevich* Aladár, *Rajczy* Imre dr., *Rajcsányi* László, *Maszlay* Lajos, *Kovács* Ádám, *Bercelly* Tibor, tartalék *Erdélyi* Jenő.

A bizottság elhatározta, hogy a lehetőséghez képest tartalékviót is kiküld Velencébe. További tartalékokul kijelölték még: *Palócz* Endrét, *Kőszeghy* Attilát és *Kevey* Jánost. Úgy határoztak, hogy ha a csapatban kijelölt hét vívó közül bármelyik akadályozva lenne, vagy a kötelező tréningeken nem venne részt, akkor az utóbb említett három versenyzőből pótolják.

A velencei versenyig heti két kötelező edzést tartanak. Az edzések napjait az érdekeltek egymásközötti megbeszélése alapján állapítják meg.

Sporthírek

() **A BEAC nemzeti teniszbajnoki versenyének csütörtöki** fontosabb eredményei: férfi egyes: Gábori—Pintér 6:2, 6:2, Pető—Szász 5:7, 6:1, 6:2, Bánó—Temple 7:5, 4:6, 6:2, Stolpa I.—Ferenczi 6:4, 7:5, Frigyessi—Nagy 8:6, 6:8, 6:4, Szigeti—Horváth 6:1, 6:1, Pető—Máhr 6:2, 1:1 feladta, Csikós—Macsuha 3:6, 6:4, 6:2, Asbóth—Róna 9:7, 4:6, 6:4, Pető—Sznopek 6:3, 3:6, 4:4 abbamaradt; női egyes: Körmöczi—Köpeczi 6:3, 6:1, Somogyi—Szelka 6:0, 6:1, Sárkány—Vargáné 6:0, 6:4, Bárd—Latesz 6:4, 6:3, Baumgarten—Medveczki 6:0, 6:0; női páros: Somogyi, Szilvássi—Szepessiné, Straubné 6:1, 7:5, Paksiné, Sréderné—Rácné, Révai 6:1, 6:2; női egyes I. B osztály: Rácné—Geldner 6:3, 3:6, 10:8, Jávori—Medveczki 8:6, 6:4, Prochnoff—Ágoston 6:4, 3:3 abbamaradt.

() **Kikaptak Amerikában az európai ökölvívók.** Az Európa—Amerika világrészek közti amatőr ökölvívó válogatott mérkőzés mindössze 21.000 nézőt vonzott Csikágóban. Az amerikaiak érdemtelenül 5:3 arányú győzelmet arattak, bár az eredmény fordított is lehetett volna, mert a pehely-, könnyű- és középsúlyú európai ökölvívókat tévesen lepontozták. A kiséró mérkőzések során Bondi is szerepelt, mégpedig értékes győzelemmel. A részletek egyébként a következők: Légsúly: Cavalieri (USA) pontozással győzött a finn Lehtinen felett. Bantamsúly: Kainrath (USA) pontozással győzött az olasz Sergo felett. Pehelysúly: Az ir Saunders pontozással győzött az amerikai Eddy felett. Könnyűsúly: Bess (USA) pontozással győzött a német Nürnberg felett. Váltósúly: A lengyel Kolczinski az első menetben kiütéssel győzött az amerikai O'Malley felett. Középsúly: Az amerikai Beckwith pontozással győzött a német Baumgarten felett. Félnehézsúly: Az amerikai Guerrieri pontozással győzött a német Vogt felett. Nehézsúly: A német Runge pontozással győzött az amerikai Dan Merrit felett. A keretmérkőzések során a következő eredmények voltak: Légsúly: Az olasz Nardecchia pontozással győzött az amerikai Boto felett. Bantamsúly: A magyar Bondi pontozással győzött az amerikai Lottman felett.

A csütörtöki ügetőversenyek eredményei

I. futam. 1. *Andalgó* (Kovács II., 3), 2. *Előljáró* (Jónás, 1½), 3. *Paprika* (Vorst, 2½). Fm.: Dália, Mézes, Aida, Rozál, Cifra II., Hableány, W. Aladár. Tot.: 10:54, helyre: 15, 14, 13, befutó: Andalgó—Előljáró 100, Andalgó—Paprika 113. Idő: 35.

II. futam. 1. *Csalafinta* (Jónás, pari), 2. *Verbena* (Raymer, 2½), 3. *Léva S.* (Vorst, 6). Fm.: Nikla, Csatafia, Búfelejtő, Dajka, Lármás, Capua, Sirocco, Doba, Matador, Senki, Bessy L. Tot.: 10:22, helyre: 12, 11, 34, befutó: Csalafinta—Verbena 35, Csalafinta—Léva S. 265. Idő: 32.5.

III. futam. 1. *Rozmaring* (Zwillinger, 6), 2. *Mangán* (Steinitz, 2½), 3. *Dombrád* (Wiesner, 2). Fm.: Eboli, Detto, Cirill F., Lucifer. Tot.: 10:120, helyre: 13, 13, 11, befutó: 668. Idő: 31.2.

IV. futam. 1. *Etelka—Urpéter-fogat* (Vadnay, 2), 2. *Bob—Hékás-fogat* (Dadányi, 4). Fm.: Azdaja—Mädy leánya, Imréd II.—Urileány. Tot.: 10:28, befutó: 96. Idő: 38.4.

V. futam. 1. *Ildikó* (Istók, 8), 2. *Loge* (Zwillinger, 10), 3. *Pika* (Feiser, 2). Fm.: Mikola, Bokros, Danilo, Echo fia, Orgona, Faccetta Nera. Tot.: 10:99, helyre: 31, 46, 15, befutó: Ildikó—Loge 1429, Ildikó—Pika 213. Idő: 27.9.

VI. futam. 1. *Tempo D.* (Raymer, pari), 2. *Levente* (Zwillinger, 3), 3. *Wilt Mária* (Kovács I., 3). Fm.: Ulica, Uly, Czafrang, Ufa, Csókos. Tot.: 10:18, helyre: 12, 12, 17, befutó: Tempo D.—Levente 22, Tempo D.—Wilt Mária 32. Idő: 26.4.

VII. futam. 1. *Epilog* (Baik, 5), 2. *Orao* (Maszár F., 5/10 reá), 3. *Nemes* (Benkő, 12). Fm.: Opera, Soci, Lenke, Buzakalász, Margit S., Varázs, Paloc, Mátka, Főúr, Chalimar. Tot.: 10:97, helyre: 22, 14, 47, befutó: Epilog—Orao 335, Epilog—Nemes 1077. Idő: 30.2.

VIII. futam. 1. *Katinka* (Zwillinger, pari), 2. *Junak* (Feiser, 5), 3. *Veronika* (Kovács II., 1½). Fm.: Bohém, Lasta, Kundry, Tanoda, Irénke, Bájos. Tot.: 10:22, helyre: 13, 16, 13, befutó: Katinka—Junak 69, Katinka—Veronika 36. Idő: 25.1.

IX. futam. 1. *Varázsló* (Tomann, 2), 2. *Marina* (Jónás, 5), 3. *Csákány* (Siró, 12). Fm.: Drégely, Liberty Hanover, Dundi, America, Lord of Pamuk, Győző, Egeria, Orsolya, Doreen, András, Oda, Benedek, Pandur, Samers. Tot.: 10:41, helyre: 17, 23, 61, befutó: Varázsló—Marina 76, Varázsló—Csákány 651. Idő: 28.

X. futam. 1. *Beata L.* (Jónás, 4), 2. *Ursus* (Raymer, 8), 3. *Ripacs* (Kovács II., pari). Fm.: Manon, Dancsi, Liselotte, Margit, Tarantella, Tóni, Utóda. Tot.: 10:134, helyre: 22, 28, 17, befutó: Beata L.—Ursus 672, Beata L.—Ripacs 269. Idő: 29.2.

XI. futam. 1. *Törzsfőnök* (Benkő, 8), 2. *Janka* (Zwillinger, 12), 3. *Tilly* (Marschall, 4). Fm.: Ultra, Gladiator, Jonny, Hyperol, Ják, Minor, Első fia, Pique Dame, Ágnes, Lali, Szeszélyes, Elsőm, Varázsfuvola, Botond. Tot.: 10:583, helyre: 114, 323, 36, befutó: Törzsfőnök—Janka 699 (nem találta el senki), Törzsfőnök—Tilly 16.796. Idő: 28.3.

XII. futam. 1. *Jónás* (Burunyi, 10), 2. *Trézsi* (Benkő, 2), 3. *Pletyka* (Tomann, 4). Fm.: Sybill, Edina, Lonci, Gyémánt, Thalia, Alpár G., Csalárd, Napsugár, Pandur D., Csipkerózsa, Légyott. Tot.: 10:162, helyre: 27, 14, 17, befutó: Jónás—Trézsi 550, Jónás—Pletyka 1229. Idő: 32.9.

ÚJ MAGYARSÁG Színház Zene. film Művészet

A hit győzelme

(Murder in the Catedral)

Kínos zavar derül ki színházaink eucharisztikus műsor-igyekezetéből: a magyar színpadi irodalom nincs felkészülve ilyen fenséges egyházi alkalomra. Nincs se jó alkalmi darabunk, se megfelelő együttesünk. Örökbecsű vallásos drámáról pedig ne is beszéljünk. A műsorra kerülő importált darabok azt a látszatot keltik, hogy a hazai modern és középkori magyar irodalom nem tud méltó és megfelelő színvonalú művel szolgálni. Színigazgatóink nem találtak ilyet. Svédeket, amerikaiakat, spanyolokat szólaltatnak meg. S ezek a külföldiek egyelőre igen közepes alkotásokkal szerepelnek. Nem kutattak áhitatos és naiv fenségű régi magyar iskoladrámák, kórusok, misztériumok és passiók után, amelyeket ragyogóan lehetett volna modernizálni és dramatizálni, hatalmas képekkel, tömegekkel, s amelyeket be lehetett volna illeszteni a magyar katolicizmus és kereszténység keretébe és törekvéseibe, hanem előszedték a külföldi gicscset és azt szervirozzák. Rendezőink se tudják, hogy mit csináljanak. Harangoztatnak, tömjénoztetnek és misztici zálnak a színpadon. Színészeink és színésznőink túlnyomó többsége is nagy zavarban van a vallásos tárgyú darab területén. Más légkörben nőttek fel, készületlenek, a keresztény szellem interpretálására szinte képtelenek. Szavalnak, drámáznak, rezegtetik a gégéjüket és forgatják a szemüket. Csepegnek, annyira kenetteljesek. Elszomorítanak minden mondatot. Túlvilági hangon jelentik azt, hogy a hold feljött. Elvesztik a fejüket. Produkciójuk mintha arról igyekezne meggyőzni az embert, hogy a vallás, a hit és a kereszténység a világ és az élet sötét búbánata. Mióta eucharisztikus műsorok vannak, azóta a színpadról csupa gyász, csapás, könny, katasztrófa, családi és közéleti baj zúdul reánk. Ez volna az eucharisztia diadala és ünneplése a színpadi vonatkozásban?

A Nemzeti Kamaraszínház vígasztalan bakacsinba burkolódzott T. S. *Eliot* nyomasztó történetének bemutatására. Gyászházba lépünk be, a színpad fekete, az oltár fekete, a canterbury székesegyház falai feketék. A színen sötét van, mint a tömlöcben. Babits nekiszabadult fekete verse kísért a levegőben. A tehetséges *Horváth* Jánosnak ez a túlstilizált színpada az első komoly tévedése. És mindent meg lehetne bocsátani, ha ebből a tussba mártott színtérből valóban feltörne a győzedelmes hit, drámai formában. T. S. Eliot azonban egy amerikai irodalmár sajnálatos dilettantizmusával adja elő Becket Tamás történelmi összetűzését II. Henrik angol királlyal, aki clarendoni kiáltványában, a XII. század második felében először pedzi meg az önálló anglikán egyház elvét, bejelentve, hogy szakít a pápával, püspökeit maga nevezi ki és az egyházat alárendeli az államhatalomnak. Becket Tamás, aki Anglia kancellárja és primása volt, nem tűri el a pápai hatalom korlátozását s nyolc évig számkivetésben él Frankhonban. Innen tér vissza, mikor a darab kezdődik, hűséges szerzetesei közé, akik kimondhatatlanul örülnek a visszatérő főpapnak, de aggódnak, mert ismerik a király és brávóinak vak és vad dühét. A színpadi riport egyetlen valamirevaló jelenete az, mikor a fekete oltár elé roskadó és imádkozó főpapot meglepik a fekete háttérben megvilágosodó szellemfejek, akik a kor hangját s a főpap lelki tusáját szólaltatják meg, hogy hova csatlakozzék, kihez álljon?... Ő a vallásos lélek tiszta hangjára hallgat: a pápa mellett marad, a pártütő püspököket nem oldja föl. Menjenek a pártütők Rómába bocsánatért, térdencsúszva. Járjanak kanosszát, Becket Tamás készül a vértanuságra, misét kezd a színen, felmegy a fekete szószékre, prédikál s ekkor törnek rá a király brávói, felelősségre vonják és lekaszabolják az oltár lépcsőin. Hithű és pápahű felfogásáért halt meg, két év mulva Róma szentté avatta. A király pedig csontjait is szétszóratta.

A tömegek számára még Mayer Konrád elbeszélése is kézzelfoghatóbbá teszi ezt a hatalmi és hitvitázó tragédiát, amelynek inkább politikai, mint örök emberi drámamagva van. T. S. Eliot végleg elrontotta a témát a színpadon. Szürke író. Munkája nemhogy vonz, hanem egyenesen taszít. Deklamál, templomi külsőségekkel dolgozik, a szertartás egyes dekoratív részeit használja fel, miközben az égvilágon semmi mondanivalója sincs és ráadásul oldalt, a falbavágott mélyedésből négy canterbury siratóasszonyt zokogtat fel, mindig a legalkalmatlanabb időpontban, hisztériás kórusban. Maga Becket Tamás érsek inti le őket egyszer, hogy na, elég volt, kedveseim, ne visongjatok itt annyit. Az épérzékű emberben ellenkezés ébred a rendezés szelleme miatt is, amely egészen feladja a színház felfogását és szóról-szóra veszi azt, hogy a színház templom. Ha a színház így akar egy rosszul értelmezett szép frázist megvalósítani, akkor megsemmisíti önmagát. És sose lesz templom. Az egyház hívei előtt az a színház és az az író kedves, aki a maga eszközeinek teljes vértjében és sajátságos fegyverzetében ragyogóan tud kiállni a hit mellett. A Kamara színház és Eliot a szentmise, a prédikáció a lamentáló asszonyok, az oltár s egy egyházpolitikai vita fegyverzetében állta ki. Nem sikerült. Mi, keresztények és katolikusok, zavartan távoztunk a feketére előadásról. Amelynek komor sikertelenségét alig-alig enyhítette három figyelemreméltó mozzanat: *Kállay* Miklós szárnyalóan szép nyelvezete, *Lehotay* Árpád bensőséges és mély őszintesége és a négy női dombormű közül *Szeleczky* Zita normális emberi hangja. Említsük még meg a négy kísértő szellem értelmes beszédét, amelyet *Matány*, vitéz *Garamszegky*, *Kürthy* György és *Pethes* Sándor közvetített. A parányi színpadon nem fért el a canterbury székesegyház. Lehotay kétszer akkora, mint az oltár s a püspöki pásztorbot aranyos kampója a fekete mennyezetet verdeste.

Papp Jenő

* **Az ember tragédiájának 28-ik előadása Hamburgban.** Hamburgból jelentik, hogy az ottani állami színházban Az ember tragédiájának május 8-án volt a 27-ik előadása, május 22-én pedig 28-adszor kerül színre Madách remekműve.

* **Az idén is négy színészösztöndíjat ad ki a főváros.** A főváros négy, egyenként 750 pengős ösztöndíjat létesített a budapesti színpadokon működő olyan fiatal színésztehetségek támogatására, akik eddigi alakításaikkal jelét adták annak, hogy nagyobb fejlődésre, elmélyedésre és a magyar színművészetben kiváló szerep elfoglalására képesek és hivatottak. Az ösztöndíjaknak az a céljuk, hogy a színművészeknek módot nyujtson tudásuknak és képességeiknek fejlesztésére. Az ösztöndíjban csakis olyan 35. évüket még be nem töltött művészek részesülnek, akik az ösztöndíj odaítélését megelőzően egy éven belül Budapest valamelyik nyilvános színpadán önálló színészi feladat sikeres teljesítésével képességeikről számot adtak. Szendy Károly polgármester pénteken kihirdette a színészeti ösztöndíjpályázatot az idei esztendőre. A pályázók az 1937/38-as színházi idényben folytatott munkásságukat kötelesek ismertetni. Az ösztöndíjakat tiztagú bizottság ítéli oda. A pályázatokat június 4-ig kell benyujtani a polgármesteri központi segédhivatalban.

* **Megnyilik a Márkus Parkszínpad.** Az ujonnan átalakított Márkus Parkszínpad Erdélyi Mihály vezetésével május 22-én nyilik meg. A szabadtéri színház Csokonai Vitéz Mihály „Méla Tempefői" című zenés vígjátékát hozza színre az eucharisztikus kongresszus idején is.

SZINHÁZ

A Kreml istene

A Nemzeti Színház szombati bemutatója

Friedrich *Schreyvogl*, a nagysikerű *Habsburg-legenda* és *Grillparzer-regény* írója, új darabjában Dimitrij ál-cár történetét viszi színpadra, tíz lazán összefüggő, szakadozott, melodramatikus aláfestésű képben. Azt az érdekes témát, amelyről Schiller is hagyott ránk egy drámai töredéket. Mennyivel jobban jártunk volna fordítva: ha a német költő bevégzi megkezdett művét, az osztrák szerző viszont sohasem készül el mondvacsinált bölcselmi szólamoktól zavaros, olcsó irodalmi és színpadi hatásvadászat aranyfüstjébe vont, kulisszahasogató színművével. Akkor nyilván *amazt* kapjuk a Nemzeti Színház idei évadjának első bemutatójául, míg így most be kell érnünk egy hamisan éneklő madárkával, akinek egyetlen kiáltása sem szól szívünkhöz.

Schreyvogl hőse az Igazságot keresi saját élete útvesztőjében. Cár akar lenni, mikor kalandor nevelőapja elhiteti vele, hogy ő tulajdonképpen Nagy Iván »meggyilkolt« fia, akit Boris Godunovnak nem sikerült eltennie lábalól. Kerítő és tivornyázó, hamiskártyás lengyel főurakkal szövetkezve, őszinte hivatásérzéstől fűtötten siet a Kreml felé, hogy boldoggá tegye Oroszországot s elnyerje a szendomiri vajda nagyratörő lányának, a szép Mnisek Marinának mohón áhított szerelmét. Az öreg Boris Godunov szörnyethal láttára, úgy megretten a szeméből sugárzó gyilkos fiatalságtól. Iván cár özvegye, Marja Nagaja azonban — bárha előbb még bosszúja eszközét látta Dimitrij felbukkanásában — most, hogy Godunov halott, nem vállalja »fiának« a csaló trónkövetelőt, akit közben már nevelőapja is felvilágosított származása titkáról. Nevezetesen arról, hogy csakugyan nem a cár fia, csupán alteregoja a megölt trónörökösnek. De mindez most már nem zavarja Dimitrijt. Tovább küzd a hatalom megszerzéséért, azzal nyugtatva meg magát, hogy a cárt nem a névszerinti öröklés, hanem az elhivatottság átérzése teszi. Ebben pedig nála igazán nincs hiány. Ezért hát zsaroló nevelőapját nyilt színen egyszerűen megfojtja, elfoglalja Moszkvát, megkoronáztatja magát, a »Kreml istene« lesz és feleségül veszi Marinát, mitsem törődve annak lengyel szeretőivel. Majd fantasztikus világmegváltó terveken töri a fejét és makacsul kutatja a minden sarokból rámeredő »igazságot«, amelyet sehogy sem akar észrevenni. Végül Boris Godunov lányának, a szerelmes Xéniának tanácsára álruhában felkeresi a »suttogó« békételenek éjszakai gyűlését. S amikor ott megtudja, hogy az elkeseredett pártütők nemcsak tisztában vannak vele, a csalóval, hanem meg is akarják ölni: másnap önszántából adja magát gyilkosai kezére, — mire a megrendült anyacárné egyszerre igazi cárnak ismeri el az előbb még ridegen megtagadott trónbitorlót.

Eddig a darab, amely a történelmi drámák kelléktárának minden elhasznált rekvizitumát felvonultatja, a dühöngő kényúrtól az áruló trombitásig, a politikai ravaszkodástól a magyarázó unalomig, a csábító démontól a mellőzött ártatlanságig, a zsebrák főnemestől a szenvedő pórig, a csillogó páncéltól a medvebőrkucsmáig és zsinóros lengyel-dolmányig. Mintha maguk a megelevenedett kosztümök szónokolnának itt óraszám, nem riadva vissza a legnaivabb közhelyek vérfagyasztó dagályától sem, büszke megelégedettséggel tekintve alá a bömbölő pátosz hullámaiban csendesen elmerülő pszichológiára, történelmi hitelre, emberi valószínűségre s más egyéb dramaturgiai haszontalanságra — egy-egy »szép« mondat önmagát ünneplő szivárványa alól. Menthetetlen papiros-dráma ez, élettelen papiros-figurákkal, amelyekről annál kevesebbet tudunk meg, minél többet beszélnek. Cselekedeteik indokát legtöbbször ópoly nyomasztó, fejfájós, sűrű homály fedi, mint magát az egész előadást, sötétben mennydörgő szereplőivel. A sötétség új, a hang régi, szinte színészetünk vaskorát idéző. Isten tudja, miféle elpusztíthatatlan hagyomány élteti a Nemzeti deszkáin ezt a vészes ordítozást, amelynek menten áldozatául esik legjámborabb színészünk is, mihelyt »történelmi« csizmát húz, varkocsba fonja a parókáját és szőrt ragaszt az orra alá. Igazán ideje lenne már abbahagyni, mind a jóízlés, mind az értelmes színpadi beszéd, mind a korszerű, mai magyar színművészet érdekében.

Ezt az általános hibát nem tekintve, — amelynek ragályszerű elharapódzását különben ezúttal jórészt a bűnszerző szöveg csáberejének tudhatjuk be, — a szereplők közül mégis elismerés illeti *Timárt* és *T. Mátray* Erzsit, főként önfeláldozó művészi buzgalmáért, továbbá a kitűnő *Lukács* Margitot, *Szeleczky* Zitát, *Juhászt*, *Ungvárit*, *Szabó* Sándort, *Majort* és *Rajcit*.

A rendezésért *Abonyi* Tivadar felelős. A meseszerű díszleteket és jelmezeket *Horváth* János tervezte. A darabot dr. *Pukánszky* Béla fordította, nem mindig találva »kiutat« a germanizmusok bozótjából.

Kárpáti Aurél.

(*) **A Szolnoki Művésztelep** tagjai szeptember 10-től 18-ig tartják őszi kiállításukat.

Párbajozás közben megsebesült Timár József a Nemzeti színpadán

Timár József, a Nemzeti Színház kitűnő művésze a péntek esti díszelőadáson az Ellák egyik bárbajozási jelenetében homlokán súlyosan megsérült; a feléje csapó ütést nem tudta kivédeni és a kard homlokát érintette. A tizenkétcentiméteres sebből vér buggyant elő. A közönség észrevette a véletlen szerencsétlenséget. *Timár* József — miután a háziorvos bekötözte sebét — a hátralévő nyolc percben végigjátszotta a darabot. Egyideig kétséges volt, hoky sebével felléphet-e a Kreml istene című darab premierjén; orvosa azonban megengedte, hogy az előadáson szerepeljen. Igy a bemutatót *Timár* sebesülten játszotta végig.

Egyszer egy évben

A Komédia Orfeum új műsora

A Komédia Orfeum szombaton este mutatta be új, változatos műsorát. Az artistarészprodukció közül kiemelkedik egy kerékpáros szám, mely izgalmas mozzanataival, vakmerőségével és preciz biztonságával világszám. A kabarészámok hol ízes humorral, hol vaskos komikummal nevettetik meg a nézőteret. Derült fakaszt *A csábító* című jelenet, kitörő nevetésre késztet az *Egyszer egy évben* című egyfelvonásos. A szereplők közül egyre nagyobb és rangosabb helyet követel *Misoga* László, akinek egészséges humora a kabarészínház falain túl, tágabb lehetőségeket érdemelne. *Boross* Géza fanyar-száraz akasztófahumora, édesbús játéka nemcsak megnevettet, hanem meg is hatja a nézőt. *Szilágyi* Marcsa kupléival egy kis békeidőt varázsolt elénk, *Simonyi* Magda terebélyes, széles jókedvet teremt mértékadó humorával. Jó színész *Perényi* József és *Anday* Béla is. A sikert előmozdította *Bányai* Tuni, *Barna* Anci, *Szalay* Gyula és *Feleky* Kamill, aki néhány táncparódiájával valósággal a tánc »Igy táncoltok ti«-jét produkálta.

(*) **Ellák.** *(A Nemzeti Színház évadanyitó előadása.)* Pénteken este *Harsányi* Kálmán nemes költői veretű tragédiájának, az *Elláknak* felújításával nyitotta meg kapuit a *Nemzeti Színház*. A darab jórészt a régi kitűnő szereposztással került színre, *Lehotayval*, *Timárral*, *Gállal*, *Makláryval*, *Tőkés* Annával és *T. Mátray* Erzsivel a főszerepekben. A színházat megtöltő közönség melegen fogadta a felújítást, sokat és szívesen tapsolt minden felvonás végén, *Gál* tökéletes Onegesiusát pedig nyiltszíni tapssal köszöntötte.

(*) **Milyen lesz a hangversenyszezón? Hat estéből** álló Beethoven-ciklus lesz a most következő szezón első hónapjaiban. A ciklus október 11-től december 6-ig kerül lebonyolításra és hat hangversenyből áll; mind a hat estén kizárólag magyar művészek lépnek fel. Négy zongoraest, egy trióest és egy hegedű-zongoraszonáta est szerepel a bérleti ciklus műsorán. A szólóesteket *Dohnányi* Ernő (Mondschein-, Waldstein-szonáták op. 111. stb.), *Fischer* Annie (appassionata, Pathetic 32. variáció, stb.), *Ungár* Imre (Hammelklavier op. 110., stb.) adják; Dohnányi két esttel szerepel. A trióesten *Dohnányi*, *Waldbauer* és *Kerpely* adják elő Beethoven nagy trióit, köztük a nagy B-dur triót, *Bartók* Béla és *Zathureczky* Ede szonátaestjén pedig többek között a Kreutzer-szonáta is előadásra kerül. A legutóbbi két-három napon több aláírt szerződés érkezett meg az említett hangversenyirodához külföldi művészek részéről. Eddig többek között *Mengelberg*, *Sauer* Emil, *Fischer* Edvin, *Fritz Busch* és *Mollinary* küldték be szerződésüket, — már az európai ellenségeskedések kitörése után. Szó van ezenkívül még *Casals* Pablo és *Hubermann* Broniszláv hangversenyéről is január hónapban.

(—) **Székely Arnold zongoratanfolyama.** Tehetséges és előrehaladt növendékek egyénenkénti és csoportos művészi tanítása okt. 1-től. Telefón: 120—540. Személynök u. 16.

(—) **Kállai mozdulatművészeti iskola** Hollán u. 31. Tanerő- és művészképző. Gyermekeknek és felnőtteknek testformáló gimnasztika, akrobatika, esztétikus mozgástechnika, stepp.

(—) **A Szentpál Iskola** tanerőképzője felöleli a mozgáskultúra egész higiénikus és művészi területét XXI. évfolyam. Elsőrendű szaktanerők. Vilma királynő út 3.

Koncert Beethoven estéi

6 est okt. 11-től dec. 8-ig (Zeneak.) 4 zongora — 1 zong.-hegedű szonáta — 1 trióest Bartók, Dohnányi, Fischer Annie, Kerpely, Ungár Imre, Waldbauer, Zathureczky. Bérletek 5—28 P. (két részletben is) hétfőtől Koncertnél.

Színházak vasárnapi és jövőheti műsora

NEMZETI: Vasárnap: A Kreml istene (½8). Hétfőtől péntekig: A Kreml istene. Szombat: Az énekes madár (bemutató; ½8). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Zimberi-zombori szépasszony (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Zimberi-zombori szépasszony. — **BELVÁROSI:** Péntek, szombat és vasárnap: Földindulás (8). — **KOMÉDIA:** Vasárnap d. u. és este: Egyszer egy évben (½5, 9). Egész héten: Egyszer egy évben. — **FÉNYES CIRKUSZ:** Vasárnap d. u. és este: Szeptemberi műsor (4, 8). Egész héten: Szeptemberi műsor.

MOZIK

ADMIRÁL (353-707. Margit körút 5.): **Bors István (Páger,** Tolnay Klári). Látta-e már Trocaderót? Híradók. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap délelőtt ½10 és ½12-kor: **Robin Hood kalandjai.** — **ALKOTÁS** (355-374. Gömbös Gyula u. 11.): **Szervusz Péter** (Páger, Simor Erzsébet). Hollywoodi zenebona. H. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap délelőtt 11-kor matiné: **Négy nővér.** — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery u. 39.): **A fiúk városa** (Mickey Rooney). Hajrá a nő után. H. (¾4, ¾6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ÁTRIUM** (154-024. 153-034. Margit körút 55.): Walt Disney színes filmcsodái: **Minden vihar elül. Kanadai kutyaélet** stb. H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi u. 21.): **Bors István** (Páger, Tolnay). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: jobbt. 2, 4, 6, 8, 10; balt. 3, 5, 7, 9.) — **BODOGRÁF** (149-510. József körút 63.): **Bors István (Páger,** Tolnay Klári). H. Hétfőtől: **Veszélyben az élet és a** kísérő műsor. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BROADWAY** (144-212. Károly körút 3.): **Huckleberry Finn kalandjai** (Mickey Rooney) és a kísérő műsor. (½4, ½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BUDAI APOLLO** (351-500. Csalogány u. 46.): **Bors István** (Páger, Tolnay). Lambeth Walk kft. H. (½5, ¾7, 9; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CAPITOL** (134-337. Baross tér 32.): **Riadó a Földközi tengeren** (az idei nagydíjat nyert film). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CASINO** (383-102. Eskü út 1.): **Második hétre prolongálva! Minden vihar elül** (Walt Disney színes parádéja) és a kísérő műsor. H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár út 36.): **Minden vihar elül** (Walt Disney színes filmsorozata) és a kísérő műsor. H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **CORSO** (182-818. Váci u. 9.): **A feleségem karrierje** (Joan Crawford). Fontos, hogy ne fájjon (riportfilm). Híradó. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (139-584, 138-988. József körút és Üllői út sarok): **Nem loptam én életemben** (Egri Mária, Latabár). (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Szerelmes századok** (Sacha Guitry). — **DAMJANICH** (134-803. Damjanich ucca 1. szám): **Mr. Moto a kalózok szigetén** (Peter Lorre) és a kísérő műsor. Híradók. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952. Teréz körút 28. szám): **Repülő asszonyok** (Alice Faye). Golfsport. Híradók. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (114-502. Szent István körút 16.): **Megnyitó műsor! Toprini nász** (Tolnay, Jávor). Régi Győr (kultúrf.). Híradó. (4, 6, 8, 10; V.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528. Kossuth Lajos u. 18.): **Az élet komédiása** (Norma Shearer). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **GLÓRIA** (144-800. Thököly út 56. szám): **Bors István** (Tolnay Klári, Páger). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (142-455. Bethlen tér 3.): **Nem loptam én életemben** (Egri Mária, Annia Suli). 500 éves Mezőkövesd. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap délelőtt ½11-kor matiné: **Dalol a flotta** (Fred Astaire). — **IPOLY** (292-626. Csáky ucca 65. szám): **Tehetséges család** (Allan Jones) és a kísérő műsor. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor matiné: **Nicsevo** (Harry Baur). — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7.): **Bors István** (Páger, Tolnay). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **M.** — **KAMARA** (144-027. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Repülő asszonyok** (Alice Faye). Golfsport. H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTUR KERTMOZGÓ** (386-193. Kinizsi u. 16.): **Szervusz Péter** (Páger, Simor Erzsi). Popeye: A kedélyes zenebona (trükkf.). Hall Kemp zenekara. H. (Teremben 5; kertben: ½8, ½10; V. Ü.: teremben ½2, ¾4, ¾6; kertben: ½8, ½10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7., a Szent István körútnál): **Nem loptam én életemben** (Egry Mária, Annia Suli). (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz körút 41. sz.): **Ingovány** (Jules Berry). Magyar őstehetségek. A repülés bolondja. H. (½5, 7, ½10; V. Ü.: 2, ½5, 7, ½10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller u. 37/b.): **Bors István** (Páger, Tolnay). Unatkozni tilos. H. (Folyt. előad.: ½5, ¾7, ½10; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Az én lányom nem olyan.** — **OLYMPIA** (342-947. Erzsébet körút 26.): **Fehér börtön** (Florence Rice). Szépség és sport (riportf.). Táncos éjszakák (revűf.). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (136-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Ultimátum** (Erich v. Stroheim). Kieg: Utazás Batáviában. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (114-926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Szervusz Péter** (Páger, Simor Erzsi). Tíz pere világtörténelem. Unatkozni tilos. H. (Folyt. előad.: ½5, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **OTTHON** (146-447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Fehér börtön** (Florence Rice). Madonna a művészetben (kultúrf.). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Kisasszony a mostohám** (Danielle Darrieux). — **PALACE** (136-523. Erzsébet körút 8.): **Suez** (Annabella). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **PÁTRIA** (145-673. Népszínház ucca 13. szám): **Mosolyhercegnő** (Shirley Temple). Táncparádé. Híradók. (4, 6, 8, 10; vasárnap és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Milliomos csavargó.** — **PHÖNIX** (144-454. Rákóczi út 68.): **Mr. Moto a kalózok szigetén** (Peter Lorre). Hol alszunk vasárnap? (Kabos, Latabár). H. (Folyt. előad. mindennap: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10.) — **RÁDIUS** (122-098, 120-564. Nagymező u. 22—24.): Második hétre prolongálva! **A Broadway rózsája** (Alice Faye). H. (½6, ¾8, ½10; Sz. V. Ü.: ¾4, ¾6, ½8, ½10.) — **RIALTO** (139-497. Rákóczi út 70.): **Bors István** Tolnay Klári, Páger). Konzervkoncert. H. (D. e. ½11; d. u. ½1, ¾3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946. Erzsébet körút 45.): **A tökéletes férfi** (Simor E., Jávor). Beszélő kövek (kultúr). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (146-040. Kálvin tér sarok, Üllői út 4.): **Mosolyhercegnő** (Shirley Temple). Táncparádé. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Milliomos csavargó.** — **SCALA** (114-411. Teréz körút 60.): **A három testőr** (3 Ritz Brothers). A golfsport művészete. Híradó. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ¾4, ½6, ½8, ¾10.) — **TIVOLI** (123-049. Nagymező u. 8.): **Mr. Moto a kalózok szigetén** (Peter Lorre). Tíz pere világtörténelem. Unatkozni tilos. (½5, 7, ½10; Sz.: ½4, ¾6, ¾8, ½10; V. Ü.: ½2, ¾4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Az én lányom nem olyan.** — **TURÁN** (120-003. Nagymező ucca és Mozsár ucca sarok): **Bors István** (Páger, Tolnay). Örök háromszög (filmesemege). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 9 és 11-kor: **Robin Hood kalandjai.** — **URÁNIA** (146-046. Rákóczi út 21.): **A Siegfried-vonal** (riportfilm a német erődövről). Modern tüzérség. Hamburg. Hadirepülők a tengeren. H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½3, 5, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **A berlini olimpiász. II. rész: A szépség ünnepe.**

ORIÁSI SIKER! „EGYSZER EGY ÉVBEN...“
NAPONTA KÉTSZER A KOMÉDIÁBAN

PEHELYKÖNNYŰ FEHÉR
LÉGIPOSTA
FOTOKÓPIA
SCHULMAN LAJOS
KÁDÁR-U. 4 NYUGATINÁL
MOTOROS KÜLDÖNC

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Bőséges gabonakínálat

Egy héttel ezelőtt rögzítette a kormány a gabonaneműek árát. Azóta minden zökkenés nélkül folyik a gabonaneműek értékesítése és *minden cikkből bőséges, kielégítő kínálat van a piacon.* A búzakínálat olyan kielégítő, hogy az árak a rögzítés alapjául szolgáló augusztus 26-iki jegyzések alá kerültek s amíg szeptember 2-án, az árrögzítés napján a legalacsonyabb pesti paritásos búzaár a duna—tiszaközi 77 kg-os búza 19.60—19.75 pengős ára volt ma a legalacsonyabb búzaár a felsőtiszai 77 kg-os búza 19.35—19.70 pengős ára. De 10 fillérrel alacsonyabb a legdrágább szokvány búzának, a 80 kg fajsúlyú tiszavidéki búzának az ára is. Természetesen ezeken a pesti paritásos és azonnali szállításra vonatkozó árakon kívül érvényben vannak a kormány által a termésértékesítésre vonatkozó rendeletben megszabott minimális árak.

A rozs, takarmányárpa és a zab jegyzése nem változott és változatlan maradt a sörárpa nemrögzített ára is. Ezekből a cikkekből is *a keresletet bőven kielégítő mennyiségű áru kerül naponta a piacra.* Egyedül tengeriből kevés a kínálat, de a kereslet is nagyon mérsékelt, amit a legjobban az igazol, hogy *a szombati tőzsdén már nem is lehetett elérni a tengeri felső árhatárát,* hanem az engedélyezett 19.35 pengővel szemben csak 19.25 pengőt fizettek a tengeriért.

A visszacsatolt területen is védelemben részesítik az eladósodott gazdákat. A *MTI.* jelenti: A visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területen — mint ismeretes — átmenetileg érvényben maradtak a cseh-szlovák gazdavédelmi jogszabályok. A kormány már régebben foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a gazdatartozások rendezésének kérdéseiben is végrehajtja a jogszabályok egységesítését, vagyis hogy a visszacsatolt területeken is életbe lépteti azokat a rendelkezéseket, amelyek a trianoni Magyarország területén nyujtanak különös védelmet és megsegítést a nehéz helyzetbe került, eladósodott gazdáknak. Beavatott helyről nyert értesülés szerint a vonatkozó rendelettervezet elkészült és az érdekelt minisztériumok szakelőadói tárgyalják. Az elgondolás szerint a visszacsatolt területen is *lehetővé tétetnék a súlyosabb mérvben eladósodott birtokok védetté nyilvánítása,* amellyel kapcsolatban azután a védett gazdaadósok hozzájutnának a védettséggel járó kedvezményekhez.

25—30 millió pengő költséggel megépül a tarackrasznai duzzasztó és tárolómű. *Tarackrasznáról* jelentik: Báró *Perényi* Zsigmond kormányzói biztos pénteken közvetlen munkatársaival gépkocsin a Tarac völgyébe utazott, hogy megszemlélje a m. kir. országos öntözési hivatal által ott építendő óriási méretű vízduzzasztó és tároló kísérleti kutatásait. A kormányzói biztos és a társaságában lévő képviselők fogadására s tájékoztatására a Tarac völgyébe érkezett *Kállay* Miklós ny. földmüvelésügyi miniszter, az országos öntözési hivatal elnöke és *Lampl* Hugó főtanácsos, a hivatal főnöke, akik a legrészletesebben tájékoztatták a megjelenteket az eddig végzett kutatások eredményeiről. Az előzetes számítások szerint körülbelül 65 méter magas gáton *250 millió köbméter vizet lehet tárolni,* ami éppen elegendő lenne az öntözés céljaira. A tarackrasznai duzzasztó és tárolómű elkészítésének költségei megközelítő számítások szerint *el fogják érni a 25—30 millió pengőt.* Az egész tiszai öntözőmű Büdszentmihály — Hajduszoboszló — Kaba — Püspökladány—Kisújszállás által határolt 500.000 holdnyi területen *legalább 200—250.000 hold öntözését teszi lehetővé.*

Ki kell írni az élelmicikkek árait a fűszerüzletekben. A főváros vásárigazgatósága átiratot intézett a Fűszerkereskedők Országos Egyesületéhez, amelyben figyelmezteti a fűszer-, csemege-, valamint a szatócsüzletek tulajdonosait, hogy üzleteikben minden élelmiszerre az árakat jól látható helyen tüntessék fel. A törvényes rendelkezések ugyanis szigorúan előírják az élelmicikkek áraínak az üzletekben és kirakatokban feltűnő helyen való kiírását. Felhívta a vásárigazgatóság az egyesület vezetőségét, hogy e rendelkezések szigorú betartására sürgősen hívja fel tagjainak figyelmét, mert a jövőben a *legszigorúbban eljárnak a vizsgálatok alkalmával az olyan kereskedők ellen, akik az árakat nem tüntetik fel.*

Akadálytalanul folyik a dunai teherforgalom. *Berlinből* jelentik: A Dunán az egész teherforgalom akadálytalanul folyik. *Galacon át Isztambul felé ismét megindult a forgalom,* valamint a Fekete tenger és a Földközi tenger keleti kikötőibe.

A bankbetétek kifizetése Jugoszláviában. *Belgrádból* jelentik: A jugoszláv kormány elfogadta a bankbetétek kifizetésére vonatkozó rendeletet. Az 5000 dinárig terjedő betéteket azonnal kifizetik. Az 5000—20.000 dinárig terjedő betéteket egyhónapi, a 20.000—50.000 dinárig terjedő betéteket kéthónapi, az 50.000 dináron felüli betéteket pedig háromhónapi felmondással fizetik ki.

Élénk a szeszüzlet. A szeszegyedáruságnál a forgalom az összes kategóriákban e héten is élénk volt és az árak változatlanok maradtak. A gyümölcspálinkaüzletben az árak a következők: törkölypálinka 3.70—3.75, seprőpálinka 3.75—3.80, cseresznyepálinka 4.20—4.40, barackpálinka új 5.00—5.40, új nyári szilvapálinka 3.80—4.60, borpárlat szinvonalási célokra 3.80 pengő 10.000 literfokonként III. tábl. + 3% forgalmiadó.

Lényegtelen eltolódások a nemzetközi devizaforgalomban. A nemzetközi devizapiacokon pénteken és szombaton alig változtak az árfolyamok. Az Angol Bank mindkét napon *változatlan hivatalos árfolyamokat állapított meg.* A *Magyar Nemzeti Bank* szombati devizajegyzései is alig tüntetnek fel eltolódásokat a csütörtökihez képest. London 15.81½-ről 15.76½-re, Párizs 8.75-ről 8.65-re esett vissza, míg a brüsszeli kifizetés jegyzését 64.98-ról 66.48-ra, Zürichét 84.95-ről 85.05-re emelték. Itt említjük meg, hogy pénteken újból *rendkívül szilárd volt a newyorki értéktőzsde, míg a tengerenúli gabonapiacok általában ellanyhultak.*

Árcsökkenés az élősertéspiacon. Az elmúlt héten nagymértékben emelkedett a ferencvárosi vásártelepen az élőállatfelhajtás, de ezzel szemben az áru minősége sokkal silányabb volt, úgyhogy jelentős árcsökkenés állt be. A multheti felhajtás 13.500 darab volt. Az elsőrendű uradalmi *zsírsertés* ára 122 fillérről 108—112 fillérre esett. Ugyancsak csökkent az angol tőkesertés és sonkasüldő ára is 8—10 fillérrel kilónként. A *húspiacon* a kereslet lanyha volt, a húsárak is 10—12 fillérrel lanyhultak. Igen élénk volt ezzel szemben a fehéráru-piac. Általános az érdeklődés a szalonna, háj és zsír iránt országszerte. A szükséglet zavartalan biztosítására *mintegy 500 mázsa, a hűtőházakban tárolt márkázott sertészsír került forgalomba.*

Csak aranyfedezete lesz a leinek. *Bukarestből* jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a leinek a jövőben *csak a román Nemzeti Bank aranyállománya lesz a fedezete.* A lei fedezete eddig a Nemzeti Bank arany- és devizaállománya volt.

Emelik a román államvasúti díjszabást. *Bukarestből* jelentik: A román államvasutak szeptember 15-től kezdve a teheráruszállítás díjszabását tíz százalékkal, a személyszállítási díjszabást pedig öt százalékkal emeli fel másfélévi időtartamra. Az így befolyó összeget *az államvasutak nemzetvédelmi berendezései fejlesztésére fordítják.*

Elmarad az országos sörárpa- és malátakiállítás. Az OMGE október 10-től 14-ig tervezte az országos sörárpa- és malátakiállítást, amely a közbejött rendkívüli viszonyokra való tekintettel elmarad.

ÉRTÉKTŐZSDÉK

Élénk és szilárd a budapesti értéktőzsde

Szombaton is szilárd volt az értéktőzsde irányzata, de a kereslet már távolról sem volt olyan nagyarányú, mint az elmult napokban. Ennek folytán az üzletmenet nyugodtabb ütemű volt, az áremelkedések a részvények túlnyomó többségénél normálisaknak nevezhetők és csak néhány kisebb részvény üzletmenetét kellett felfüggeszteni túlzott áremelkedés miatt. Nagyobb arányú árjavulás csak azoknál a részvényeknél fordult elő, amelyekben tényleges üzlet rendszerint alig van.

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Magyar Nemzeti Bank	162.—	162.—	162.—
Bauxit	189.—	194.——186.—	191.—
Kohó	18.—	20.——19.75	20.10
Kőszén	360.—	358.——367.—	365.—
Salgó	36.—	37.——35.50	36.—
Urikányi	36.75	40.—	40.—
Fegyver	43.—	47.50—45.—	47.25
Ganz	17.85	19.50—18.50	19.—
Acél	27.50	31.—	31.—
Rima	77.50	79.75—83.—	82.50
Ofa	12.60	14.70	14.50
Nasici	37.50	88.——87.—	87.—
Trösztt	47.—	46.——45.50	47.75
Délcukor	85.—	90.—	90.—
Izzó	86.25	93.——87.—	91.—
Magyar Cukor	128.—	139.——142.—	140.—
Szegedi kender	42.—	—	44.—
Műtrágya	39.75	—	43.50
Vasúti forgalmi	16.—	17.80—17.—	17.—
Telefon	8.80	9.95—9.85	9.90
Államadóssági kötvények, zálogleveleK:			
1914. évi föv. 4.5%	277.—	285.——287.—	285.—
1927. évi föv. 6%	78.—	78.50	78.50

Newyork tartott

NEWYORK. Wall-Street szilárdan nyitott, s a forgalom élénk volt. Az érdeklődés központjában acélpapírok állottak. Szórványos realizációk folytán a nyitási nyereségek egy része elveszett. A tőzsde tartottan zárt. A részvényforgalom 1,560.000 darab volt.

Zárlat: Americ. Tel. 163, Anaconda Copper 36.875, Gen. Electric 40, Gen. Motors 52.875, Radio Corp. 5.75, Standard Oils 49.375, U. S. Steel 69.75, Nat. City Bank 27, Young kölcsön 9.

DEVIZAZARLATOK

BUDAPEST. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Devizák: Amszterdam 200.40—202.00, Athén 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 66.48—66.92, Bukarest 3.41—3.44, Isztanbul 268.00—271.00, Kopenhága 72.80—73.40, London 15.76½—15.91½, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 378.45—381.05, Osló 85.75—86.45, Párizs 8.65—8.75, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 90.05—90.75, Varsó 64.25—64.75, Zürich 85.05—85.75 pengő.

ZÜRICH. Párizs 10.05, London 17.90, Newyork 444.50.

AMSZTERDAM. Berlin 65.75, London 760.00½, Newyork 188.00⅜, Párizs 426.00.

LONDON. Hivatalos árfolyamok: Newyork 4.02—4.06, Párizs 176.00—177.00, Amszterdam 7.57—7.64, Zürich 17.86—18.04.

NEWYORK. London kábel 4.05½, Berlin 40.00, Amszterdam 53.11, Párizs 2.25⅞, Brüsszel 17.12, Zürich 22.55.

GABONATŐZSDÉK

Élénk kínálat a gabonatőzsdén

Minden árucikkben élénk kínálat volt a szombati gabonatőzsdén, üzlet azonban kevés volt, mert a vételkedv minimális. Csak *búzában* alakult ki 5—10 fillérrel alacsonyabb árakon jelentősebb forgalom, amelynek keretében 4750 mázsa kelt el. *Sörárpából* és *tengeriből* 450, *zabból* 400 mázsa került piacra, az árak nem változtak. A határidőpiac üzlettelen, az árak lemorzsolódtak.

A *magpiac* forgalma 111 mázsa lucerna, 58 mázsa lóhere, 350 mázsa bíborhere és 150 mázsa csillagfürt volt.

A határidőpiac mai árfolyamai: Rozs októberre 14.67—14.65, zárlat 14.60—14.63, márciusra 15.73, zárlat 15.65—15.68 pengő.

A készárupiac mai árfolyamai: Búza: Tiszavidéki 77 kg-os 19.60—19.95, 78 kg-os 19.80—20.15, 79 kg-os 20.——20.35, 80 kg-os 20.10—20.45, felsőtiszai 77 kg-os 19.35—19.70, 78 kg-os 19.55—19.90, 79 kg-os 19.75—20.10, 80 kg-os 19.85—20.20, duna—tiszaközi 77 kg-os 19.40—19.70, 78 kg-os 19.60—19.90, 79 kg-os 19.80—20.10, 80 kg-os 19.90—20.20, fejérmegyei és dunántúli 77 kg-os 19.70—19.90, 78 kg-os 19.85—20.10, 79 kg-os 20.05—20.30, 80 kg-os 20.15—20.40, kisalföldi 77 kg-os 19.65—19.85, 78 kg-os 19.80—20.05, 79 kg-os 20.——20.25, 80 kg-os 20.10—20.35. **Rozs:** pestvidéki 14.——14.15, más származású 14.20—14.40. **Takarmányárpa:** elsőrendű 16.60—17.—, közép 16.30—16.50. **Sörárpa:** kiváló 21.——22.—, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.——19.50. **Zab:** elsőrendű 19.25—19.50, közép 19.——19.25. **Tengeri:** tiszántúli 19.10—19.35. **Őrlemények:** korpa 13.60—13.70, 8-as liszt 15.75—16.50 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

Magvak és hüvelyesek: Káposztarepce új 30.75—31.25, kék mák új 110.——114.—, zöld expresszborsó új 17.——18.25, lencse, nagyszemű 36.——47.—, középszemű 27.——33.—, kisszemű 23.——26.—, fehér szokványbab, dunai 30.25—30.75, dunántúli 29.25—29.75, lucernamag, nyers, arankás 178.——185.—, lóheremag, nyers, arankás 118.——124.—, biborheremag új 60.——67.—, bükköny, tavaszi szőszös új 35.——41.— pengő mm.-ként.

Csikágó ellanyhult

CSIKÁGÓ. A hivatalos játékosok némi keresletе a tartós realizációk folytán a gabonapiacokon alig érezteti hatását.

		Szombati			Pénteki		
		nyitás	közép	zárlat	zárlat pengő per mm	zárlat cent per bushel	zárlat pengő per mm
		per bushel					
Búza:	Szept.	84.50	83.—	82.375	17.23	85.125	17.82
Rozs:	Szept.	50.50	49.375	48.50	10.87	50.875	11.41
Tengeri:	Szept.	59.—	57.375	56.25	12.61	59.50	13.35
Zab:	Szept.	—.—	35.50	35.125	13.78	36.50	14.32

BUENOS AIRES. Búza szeptemberre (—.—) 6.85, októberre (—.—) 6.85, novemberre (—.—) 6.95. Tengeri szeptemberre (—.—) 6.73, októberre (—.—) 6.82, novemberre (—.—) 6.90. Zab szeptemberre (—.—) 4.70.

ÁRUPIACOK

CUKOR. Newyork. Kuba centrifugál prompt (2.88) —.—, szeptemberre (2.82) 2.70, novemberre (2.78) 2.65, januárra (2.73) 2.60 cent per libra.

KÁVÉ. Newyork. Santos loko (7.375) 7.375. Rio loko (5.25) 5.25, szeptemberre (4.21) 4.30, decemberre (4.24) 4.31 cent per libra.

ZSIR. Csikágó. Szeptemberre (7.42) 7.75, októberre (7.40) 7.70, decemberre (7.45) 7.65, januárra (7.50) 7.75.

GYAPOT. Newyork. Északamerikai fully middling loko (9.82) 9.35, szeptemberre (9.37) 9.01, októberre (9.38) 9.02, novemberre (9.33) 8.98, decemberre (9.31) 8.97 cent per libra.

FÉMEK. Newyork. Horgany loko 6.—. A többi nincs jegyezve.

ÉLELMISZERPIAC

Baromfi: Tyúk, élő 1 drb 160—250, 1 kg (130—140), csirke, élő, rántanivaló 1 drb 200—280, 1 kg (150—170), ruca, élő, hízott 1 kg 150—210 (135—150), lúd élő, hízott 1 kg 160—200 (130—150), tyúk, vágott I. 1 kg (170), csirke, vágott, rántanivaló I. 1 kg (120—250), ruca, vágott, hízott I. 1 kg (120—155), lúd, vágott, hízott 1 kg (100—155) fillér.

Zöldségfélék: Vegyes zöldség zöldjével (5—16), kalarábé 1 drb (3—6), karfiol, hazai, levéllel (15—25), vöröslagyma, érett, makói (7.5—9), fokhagyma I. (10—16) fillér.

Burgonya: Gülbaba 11—12 (9.3), nyári rózsa 12—15 (9.9), Ella 9—12 (8) fillér.

Főzelékfélék: Főzeléktök (6.5—8), zöldpaprika, apró (10—20), töltenivaló 14—34 (8—26), paradicsom, hazai 10—16 (8—12), vajbab, hazai 20—40 (8—22), zöldborsó, hazai (40—60), zöld tengericsö 4—8 (3.5—5), szegfűgomba (120—160), csiperkegomba (160—300), uborka (12—45), tisztított paraj 20—32 (15—25), sóska közönséges 16—20 (12—20) fillér.

Gyümölcs: Alma, nemesfaj I. 28—60 (24—55), közönséges 16—56 (6—20), körte, nemesfaj I. 32—56 (22—60), közönséges (12—22), szilva, magvaváló I. 10—20 (7—14), barack, őszi 16—80 (6—60), görögdinnye 6—12 (3—7), sárgadinnye (6—14), szőlő (16—38), dió (70—100) fillér.

Füszer: Paprika, édes, nemes csemege (400—410), édes, nemes (360—380), félédes, gulyás (320), kék mák (126—136), bors (440), szegfűbors (660), japán rizs (66—68), Karolin rizs (90—100) fillér.

ÁLLATVÁSÁROK

BUDAPEST. Sertésvásár. Felhajtás 72, pótfelhajtás 27, előző vásárról maradt 1057, összesen 1156, eladás 539, eladatlan 617 darab. Angol hússertés 30 darab volt. Árak: uradalmi zsírsertés 340 kg-on felül 110—114, szedett sertés Ia 104—109, IIIa 86—90 ,angol tőkesertés 94—100 fillér. Az irányzat változatlan.

Tenyészállat- és jármosökörvásár. Árak: Ia belföldi jármosökör és beállítani tinó tarka 54—58, u. a. fehér 58—65, 1½ éves üszők 42—46, 1½ éves tinók 42—46, friss fiatal fejőstehén 75—95, külföldnek megfelelő prima fiatal ürük darabonként 50 kg 44—48, u. a. bárány páronként 80 kg 50—55, valamennyi gazdaságban etetés-itatás után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Húsvásár. Készlet: nagymarha 70, eladás 40, növendékmarha 1, eladva, bivaly 8½, eladva, borjú 784, eladás 384, birka 92, eladás 77 darab. Az irányzat lanyha. Árak: marha- és ökörhús IIa egészben 102—114, hátulja 108—114, eleje 90—100, növendékmarha Ia egészben 100, borjú ölött Ia 136—144, juh ölött nyúzott Ia 90—100, bivaly 74—80, zsiger 40—50, faggyú 50—90, csont 30—40, marhafej 100—125, orr és köröm 50, láb 4 darab 50—100, pacal egészben 300—350, borjúfodor egészben 40—45, juhbél 60—90, marhavér 1 tál 30 fillér kilogrammonként.

Országos vásárok

Szeptember 10. Fegyvernek (állatv.), Füzesabony (állatv.), Kiskundorozsma, Nagykáta, Szőreg, Visegrád.

Szeptember 11. Árpás, Bácsalmás, Cigánd, Diósviszló, Emőd (állatv.), Füzesabony, Hédervár, Hosszúhetény, Inke, Kismarja, Lajosmizse, Lovasberény, Martonvásár (állatv.), Mohács, Nagyvázsony (állatv.), Polgárdi, Pécel, Pilisvörösvár, Recsk, Sárbogárd, Vásárosnamény, Rétság, Zsámbok.

Szeptember 12. Homokszentgyörgy, Martonvásár, Nagyvázsony, Pápa, Pécel, Rábacsanak, Tamási, Vásárosnamény (állatv.), Zalaegerszeg.

Szeptember 13. Balatonfüred, Biharkeresztes, Gyöngyöspata, Hajdunánás, Kelida, Nyírbátor, Páli, Pápa, Székesfehérvár (állatv.).

Szeptember 14. Balatonendréd, Bakonycsernye, Diósgyőr, Győrasszonyfa, Jánk, Magyarszentiván, Mezőkövesd (állatv., havi), Nagyszékely, Nyírbátor, Orosháza, Páliföldszentkereszt, Répceszemere, Szenna, Szakes, Szentlőrinc, Tótszerdahely, Zalabaksa.

Szeptember 15. Adony, Buj, Cibakháza, Csenger, Drávafok, Körösladány (állatv.), Magyarboly, Somogyszil, Szászvár (állatv.), Szentes.

Szeptember 16. Körösladány, Szabadszállás (állatv.), Szentes, Zagyvarékás.

— Bartal komárommegyei főispán felmentése. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Bartal* Iván, Komárom vármegye főispánját ettől az állástól szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére *felmentette.*

— Menyhárt professzor búcsúja a katedrától. *Szegedről* jelentik: Megható ünnepség volt a szegedi egyetemen, a nyugalomba vonuló 71 éves *Menyhárt* Gáspár egyetemi tanár utolsó előadásán. *Juhász* Tibor joghallgató üdvözölte a magánjog búcsúzó professzorát. Hangoztatta, hogy *ma, amikor különféle divatok járják Európában, amelyek nem tisztelik a jogot, különösen fontos szerep vár a jog művelésében és tiszteletében a magyar ifjúságra. Menyhárt* professzor meghatottan válaszolt és kijelentette, hogy *nemcsak erkölcsös embereknek, hanem elsősorban nemzetünket szerető, magyar fajtánkat megbecsülő, megértő és emberséges magyaroknak kell lennünk.* Utána még sokáig lelkesen ünnepelték a diákok a búcsúzó *Menyhárt* Gáspárt.

— A fasori gimnázium új vallástanára és internátusi igazgatója. A budapest—fasori evangélikus fiúgimnázium vallástanárává a képviselőtestület *Scholz* László eddigi helyettest választotta meg, az internátus igazgatójává pedig vitéz *Réz* Henrik gimnáziumi tanárt.

— Orvosi kinevezések a fővárosnál. *Karafiáth* Jenő főpolgármester a főváros közkórházaiban megürült alés segédorvosi állásokra a következőket nevezte ki: *Adriányi* Béla, *Bründlmeier* István, *Cseh* Pál, *Kiss* László, *Szilágyi* Pál segédorvosokat május 1-től számítandó két évi időtartamra *alorvosokká; Báthor* László, *Bizza* Piroska férj. *Héber* Antalné, *Bruzsa* Béla, *Czipri* Mátyás, *Erczy* László, *Károlyi* Tibor, *Petrovics* László, *Szabó Tóth* István, *Szabó* Zoltán, *Szauberer* Piroska férj. *Kralovánszky* Ernőné orvosokat május 1-től számítandó egy évi időtartamra *segédorvosokká; Protzner* Kálmán, *Jancsó* Ferenc és *Buday* Ferenc segédorvosokat pedig június 1-től számított további egy évre a fővárosi kórházakhoz újból kinevezte.

— A Kereskedelmi Oktatásügyi Nemzetközi Egyesület Magyar Csoportja pénteken tartotta évi rendes közgyűlését dr. *Lamotte* Károlynak, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatójának elnöklete alatt. Az elnöki megnyitó után *Krisch* Jenő ügyvezető alelnök jelentést tett az egyesület magyar csoportjának 1938. évi működéséről. Ezután dr. *Baló* Gyuláné ismertette a július 24-től augusztus 6-ig Svédország 14 városában rendezendő nemzetközi közgazdasági tanfolyam útvonalát és útitervezetét. Majd a közgyűlés bizottságot küldött ki az 1940. év nyarán Magyarországon rendezendő nemzetközi közgazdasági tanfolyam munkatervezetének összeállítására. A közgyűlés a pénztárosi és számvizsgálóbizottsági jelentés előterjesztése és az új számvizsgálóbizottság megválasztása után ért véget.

— Hirtelen halál egy gyártelepen. Szombaton délben a Ganz-gépgyár Váci út 201. számú telepén *Schuler* Hugó 53 éves gépészmérnök, aki a Peterdy ucca 33. szám alatt lakik, rosszul lett és mielőtt segíthetett volna rajta, meghalt. Rendőri bizottság szállt ki a helyszínre. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, ahol boncolás fogja megállapítani, hogy mi okozta a mérnök hirtelen halálát.

— A Cionista Szövetség és a Pro Palesztina Szövetség tiltakozása az új angol Palesztina-politika ellen. A *Magyar Cionista Szövetség* országos választmánya és a *Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetségének* országos választmánya *együttes ülésen foglalt állást a Fehér Könyvben lefektetett új angol Palesztina-politika ellen.* A határozati javaslatban *tiltakoznak a Fehér Könyv ellen, amely a civilizált népek összessége előtt a zsidóknak tett ígéreteket csorbítani szándékozik és visszautasítanak minden olyan megoldást, amely a zsidóságot örök kisebbségi sorsra kárhoztatná, vagy a zsidók bevándorlását mesterségesen korlátozná.*

— Megszólalnak Rozsnyó kövei és örökszép történeteket mesélnek régi és új küzdelmekről, Gömör talhatatlan magyar lelkéről. Ennek a vidéknek és etnek a városnak kiváló ismerője, Nyirosi Tichy Kálmán, átfogó tanulmányt írt szülőföldjéről a Tükör most megjelent számába. A júniusi szám munkatársai közül Kodály Zoltán a magyar vers helyes olvasásáról, Ortutay Gyula a paraszti szinjátszásról, Kampis Antal az önarcképről, Siklóssy László a régi Pest híres-neves Európa-szállójáról írt gazdagon illusztrált cikket. Péchy Horváth Rezső az olasz tavakhoz, Supka Ferenc India titokzatos barlangtemplomaiba vezeti az olvasót. Novellát Nagy Lajos, Bohuniczky Szefi és Pap Károly, verset Toldalaghy Pál tollából közöl a júniusi Tükör. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik Semmelweis levele a Magyar Tudományos Akadémiához, amelynek fakszimiléje külön értéke a számnak.

— Kinek van fényképfelvétele a Szent Jobb országjárásáról? Az elmult évben, amikor megkezdődött a Szent Jobb országjárása, *Mészáros* János érseki helytartó, a Szent Jobb őre elhatározta, hogy a szent ereklye országjárását fényképfelvételekkel illusztrált albumban fogja megörökíteni. Ezért most a Szent Jobb legutóbbi országjárásával (Veszprém, Zirc, Pannonhalma, Komárom, Érsekújvár, Léva, továbbá a II. felvidéki és Kárpátalja) kapcsolatosan kéri mindazokat az amatőröket, akik sikerült fényképfelvételek birtokában vannak, szíveskedjenek képeikből egyet-egyet a M. Kir. Udvari és Várplébánia (Budapest, I., Királyi Palota) címére megküldeni, hogy a megfelelőket a készülő albumban felhasználhassák.

— Iskolai találkozók. A békéscsabai ágostai evangélikus Rudolf főgimnázium 1909-ben érettségizett volt diákjai és a korábbi évfolyamokban volt osztálytársaik június 24-én d. u. 5-kor találkoznak Békéscsabán a reálgimnázium épületében. — Értesítem azokat a volt osztálytársaimat, akikkel együtt érettségiztünk 1899-ben **a budapesti IV. ker. főreáliskolában, hogy negyvenéves találkozónkat** június 8-án, csütörtökön d. e. 10 órakor tartjuk az iskola tanári szobájában. Dr. Kovács J. István.

— A Budapesti Kereskedelmi Akadémia 1929. évben végzett IV/b. osztály volt növendékei ezévi június hó 10-én este ½8 órakor tartják tízéves találkozójukat az iskola épületében, amelyre az ugyanakkor végzett IV/a. osztály volt növendékeit is szívesen látják.

Jégszekrények szab. Markovics-hűtőcsövekkel P **20**-tól Hűtőkofferek P **10**-től
WIESEL A. jégszekrénygyár, **Vilmos császár-út 52.**

A Rassay-párt felhívása szavazóihoz

A Rassay-párt szombaton a következő értesítést tette közzé szavazói részére:

Budapesten a választás pünkösd vasárnap és pünkösd hétfőn lesz, kivéve 6 körzetet.

A szavazás az első napon reggel 8 órától este 6 óráig tart, amikor kitűzik a zárórát. Lehetőleg már az első napon szavazzon le!

Mindenki abban a helyiségben szavaz, amely a szavazóigazolványon és a házakban kifüggesztett hirdetményekben meg van jelölve. Máshol nem szavazhat.

A szavazás kötelező! Ha valaki nem szavaz, azt súlyos pénzbírsággal büntetik.

A szavazás titkos. Az elnök köteles kézjegyével és az ABC egy betűjével már előre (tehát nem a választó előtt) megjelölni a borítékot és a szavazólapot. A szavazó az előre elkészített és az asztalra helyezett borítékokból és a szavazólapokból (legalább 30 darab) szabadon vehet. Vigyázzon azonban, hogy a boríték és a szavazólap el legyen látva az elnök kézjegyével és az ABC-nek ugyanazon betűjével, mert eltérés esetében a szavazás érvénytelen lesz.

A szavazólapon a Polgári Szabadság Párt listája felett mindenütt ott van Rassay Károlynak, mint pártvezérnek neve.

Ebbe a kockába tegye a keresztet (+)

Sem a szavazólapra, sem a borítékra semmi megjegyzést vagy jelet nem szabad tenni, mert a szavazat érvénytelen lesz.

A választó, ha benne van a választói névjegyzékben, A SZAVAZATSZEDŐ KÜLDÖTTSÉG ELŐTT CSAK SZEMÉLYAZONOSSÁGÁT KÖTELES IGAZOLNI.

Erre szolgál a szavazóigazolvány. DE A SZEMÉLYAZONOSSÁG IGAZOLHATÓ MÁSSAL IS (MUNKAKÖNYV, BEJELENTŐLAP, UTLEVÉL STB.)

Helyes tehát, ha a szavazóigazolványon kívül visz magával valamely egyéb igazolványt is.

A zsidó vagy zsidónak tekintendő olyan keresztény vallású választó, aki jelentkezésre volt kötelezve, okvetlenül vigye magával az elöljáróság vagy a központi választmány által kiállított »Igazolványt« is, amellyel igazolta, hogy ő és felmenői 1867 előtt Magyarországon születtek. E nélkül az igazolvány nélkül nem szavazhat.

Az igazolványt csak fel kell mutatni és az elnök azt betekintés után visszaadja.

Aki, mint a zsidótörvény alóli kivétel (frontharcos, hadirokkant, ellenforradalmár, zsidónak nem tekintendő keresztény, stb.) jelentkezésre nem volt kötelezve és így nem is jelentkezett, éppúgy, mint bármely más keresztény választó, csak személyazonosságát köteles igazolni .

Bárki (elnök, bizalmi, stb.) részéről vallása, a kivétel jogcíme, stb. iránt hozzáintézett kérdésre tagadja meg a feleletet. A törvény szerint ilyen kérdéshez senkinek sincs joga. Követelje szavazatának elfogadását és visszautasítás esetén kérje azonnal az elutasítás jegyzőkönyvbe vételét.

Bármilyen sérelem éri, vagy intézkedést kér, forduljon azonnal BUDÁN: II., Margit körút 7. (Telefón: 161—935.), PESTEN: Erzsébet körút 49. (Telefón: 132—653).

— A volt háborús műszaki csapatok zászlóavató ünnepsége. A volt háborús műszaki csapatok, *az egykori pionir, sappeur, mienenwerfer, gesteinbohrer és scheinwerfer-alakulatok* magyar katonái bajtársias érzelmeiknek kézzelfogható bizonyítékát akarják adni: *hősi halottaik emlékére hatalmas emlékművet kívánnak állítani.* Amíg a tervezett monumentális alkotás elkészül, a Pálffy-téri Radetzky-laktanya falába *kisebbméretű művészi emléktáblát illesztettek,* amelyet június 11-én ünnepélyes keretek között avatnak fel. Ekkor szentelik fel a bajtársi kör új selyemzászlóját is, amelynek zászlóanyai tisztségére *Jacobi* Ágost ny. ezredesnek, az egykori sabáci és jaraki hadihíd-parancsnoknak a feleségét kérték fel. A bajtársi kör vezetősége kéri a bajtársakat, hogy legkésőbb június 5-éig jelentsék be részvételi szándékukat. (Várkonyi F. Frigyes, Szent István körút 4.)

Politikai vita, súlyos sebesülttel. *Szombathelyről* jelentik: A vasmegyei Nyőgér községben néhány gazda politikai vitatkozás közben összeverekedett és ennek során *Polgár* István 44 éves gazdálkodót úgy összeverték, hogy súlyos sérülésekkel a sárvári kórházba kellett szállítani. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— BEKÜLDÖTT HIREK. — KEDD. — ELŐADÁSOK. — Az Elektrotechnikai Egyesületben Ipolyi Károly: »Műanyagok az erős- és gyengeáramú elektrotechnikában« (Honvéd u. 22.), 6-kor. — A Nagyothallók Egyesületében Hoffmann Dezső tart előadást (Mária Terézia tér 8. I. em. 67.), 6-kor. — **KÜLÖNFÉLÉK.** — A **Katolikus Írók és Hírlapírók Pázmány Egyesülete** kedd d. u. ½5-kor ülést és tagértekezletet tart (Ferenciek tere 7. II. lépcső I. em. 6.). — A **VIII. ker. napközi otthon és óvoda** (Magdolna u. 31.) kedd d. u. 3-kor az anyákat ünneplő műsoros délutánt rendez.

Fáj a lába? fordulion bizalommal **Belvárosi Orthopédiához.**— Díjtalan pedogramfelvétel! IV, Kecskeméti ucca 3

— »Cseremíves« szegénygondozó munkát indított egy budapesti református lelkész. A külsőfülöiúti református lelkipásztor, *Dóczi* Antal — régebben az északfranciaországi magyar bányásztelepek lelkigondozója — érdekes és figyelemreméltó szegénysegélyezési módszert épített ki. Mint beszámolójában írja, amikor működését a Valéria-ínségtelepen elkezdte, végeláthatatlan sorban indult meg hivatalában a segélykérők ostroma. Ekkor született meg lelkemben az elhatározás: munkára kell nevelni a munkától elszokott tömegeket, *ne koldusokat formáljon a keresztyén jószívűség, hanem álljon ki a munkástömegek anyagi jólétéért* a törvényhozásban és bármily könnyű munkát, de munkát adjon a nyomorgók kezébe is. Így jött létre a *cseremíves akció:* különböző munkák végzésére csoportosítottam a híveimet, de úgy, hogy munkájukkal egymásnak szolgálnak. Minthogy pénzzel nem rendelkeztünk, cédulákat készítettem, amelyek mindegyike egy-egy kilogram búzát jelképezett s a nyomorgók munkáját ezzel a cédulával fizettem meg. S minthogy nem a munkaidő után, de a végzett munka, művelet fejében kapták és központi raktárunkban a legfontosabb szükségleti cikkekre becserélhették, *ezeket az értékjegyeket elneveztük »Mív«-nek.* Hamar megmutatkozott az első eredmény: egy sereg ember azonnal távolmaradt, olyanok, akik csak segélyből és nem munkából akartak megélni. Az ínségesek közül a dolgozni akarók pedig megtanulták saját munkájuk értékét becsülni és természetesnek találták, hogy most már nem segélyt kapnak, hanem rendszeres jutalékot. Amikor először váltották be a »Mív«-eket lisztre, cukorra, sóra, kenyérre, szénre, fára, nyiratkozásra, cipőre, ruhára, meglátszott az arcokon, hogy ezt a saját munkájukkal keresték meg.

— Börtönbüntetésre ítéltek egy választási szélhámost. *Lengyel* Ferenc, többszörösen büntetett előéletű napszámos csalás kísérletének büntettével vádoltan állott szombaton *Göczy* Károly egyesbíró előtt. A vád szerint *Lengyel* három nappal ezelőtt telefónon felhívta *Jeney* István kormányfőtanácsosnak, a Szent István Társulat igazgatójának, kalocsai képviselőjelöltnek feleségét *s Jeneyre való hivatkozással 30 pengőt kért, hogy leutazhassék szavazni Kalocsára. Jeneyné* sejtette, hogy szélhámos a telefonáló s ezért magához rendelte azzal, hogy a 30 pengőt ki fogja fizetni, de nyomban utána értesítette a rendőrséget is, ahonnan detektíveket küldtek ki *Jeneyék* lakására. *Lengyelt* letartóztatták. A törvényszék előtt azzal védekezett, hogy *nem volt keresete, gyermekei éheztek és ezért követte el a bűncselekményt.* Több tanu kihallgatása után a törvényszék *Lengyel Ferencet héthónapi börtönre ítélte,* azonban arra való tekintettel, hogy rendes lakása van s szökéstől nem kell tartani, a törvényszék elrendelte szabadlábra helyezését.

— Légoltalmi líganap az Angol-Parkban. A Légoltalmi Liga Országos Női Bizottsága *Anna* főhercegasszony elnökletével, *Darányi* Kálmánné, vitéz *Bartha* Károlyné ügyvezetésével, *Karafiáth* Jenőné, *Fáy* Istvánné, v. *Fábry* Dánielné, *Szendy* Károlyné rendezésében *június 20-án* »Vidám napot« rendez az Angol-Parkban. A jótékonycélú vidám délután és este tiszta jövedelme a főváros és környéke szegénysorsú lakóinak ingyenes gázálarccal való ellátását szolgálja. A nagyszabású rendezés lelkes előkészítő munkája javában folyik és a gazdag program, az egyes műsorszámok már megtartott próbái mind azt mutatják, hogy a Légoltalmi Líga-Nap nemcsak a jótékony célt fogja nagy sikerrel szolgálni, hanem a nagy tömegek szórakoztatásáról is kellőképpen gondoskodik.

— Magyar leventék Lengyelországban. *Varsóból* jelentik: Szombaton érkezett Skoleba Budapestről egy 70 főnyi magyar leventecsapat. A magyar vendégeket a pályudvaron ünnepélyes külsőségek között nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadták. A polgármester üdvözlő szavai után báró *Groedl* Richárd köszöntötte meleg szavakkal a magyar leventéket, akiket azonnal meg is hívott kastélyába a pünkösdi ünnepekre. Báró Groedl szombaton este ünnepélyes fogadást rendezett a magyar leventék tiszteletére.

— Forgalmi korlátozás. A MÁV köli: A pápa—bánhidai vonalon Kecskéd és Kisbér állomások között a személyforgalmat átszállással bonyolítják le. Forgalmi korlátozás van tehát ezidőszerint a MÁV vonalain a pápa—bánhidai vonalon, Kecskéd és Kisbér állomások között és az eger—putnoki vonalon Nekézseny—Sáta és Királd állomások között. Mindkét vonalon a személyforgalmat átszállással bonyolítják le. Helyreállítási munkák folyamatban vannak.

— Bajtársi összejövetelek. A volt m. kir. budapesti 29-es honvéd és népfelkelő legénységi bajtársak a május 28-ról június 25-re halasztott ezredemlékünnepély előkészítésére június 10-én este 8-kor az Alkotmány-étterem (Alkotmány u. 31.) különhelyiségében bajtársi összejövetelt tartanak. — A **volt 62. gyalogezred** szokásos összejövetelét június 3., július 1., augusztus 5, szeptember 2-án este 8 órai kezdettel a Spolarich Zöldfa-étterem (Krisztina tér 9.) különtermében tartja meg.

— Külön zarándokvonat indul Przemyslbe. Augusztus 13-án, vasárnap kegyeleti zarándok különvonat indul Przemyslbe. A Przemyslből orosz fogságba jutott hadifoglyok bajtársi köre ezúton is felkéri a tiszti„ altiszti és legénységi állománybeli bajtársakat, hogy a zarándoklaton való részvételi szándékukat minél előbb szíveskedjenek bejelenteni *Engel* Gyula bajtársnál (Budapest, Paulay Ede ucca 16. Telefón: 11-82-43.) Az érdeklődők június folyamán kapják meg az összes tudnivalókat tartalmazó pontos tájékoztatót.

— Halálozás. *Laskai* Bálint budapesti kocsmárosíparos ötvennyolcéves korában elhúnyt. Temetése május 30-án délelőtt 11 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

Káldor Armand elhúnyt. Temetése e hónap 28-án, vasárnap ½1 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

PERZSASZŐNYEGEK,
képek, étel-ital szervizek eladók. Vörösmarty-utca 48. II. 16. Hétfőn d. e. 8—12-ig, Laddtől d. e. 8—11-ig és d. u. 3—5-ig.

SZINHÁZ

Feltámadás

A Nemzeti Színház szombati bemutatója

A *Karenina Anna* után a *Feltámadás* már csendes ereszkedő. A költő lefelé száll az oromról s egyre mélyebb erkölcsi kérdések fájó-tüskés bozótjába keveredik. A nagy realista művész kezd hűtlenné válni önmagához a nyugtalan lelkiismeretű apostol kedvéért, aki igazságkereső útján mind türelmetlenebb lesz s végül odajut, hogy nemcsak a *szép* kultuszával fordul szembe a *jóság* nevében, hanem az egész európai kultúra formáit és tartalmát is megtagadja. *Tolsztoj* utolsó regénye — amellyel most dramatizált alakban találkozunk a színpadon — árulkodón jelzi a zseni naplementét. Kigyuló fényei csak az árnyakat növelik meg s az elnehezedő homályban egyre érezhetőbben közelget a *tendencia* végzetes kísértete. Még vannak ugyan töretlen szépségű részletei, megkapó fejezetei, amelyek a nagyszerű íróra vallanak, a gondos lélekkutatás és emberi jellemzés művészi eredményei közé azonban sok helyt már kiélezetten célzatos tanulság jámbor szólamai vegyülnek. Az eleven élet lapozásába minduntalan belezörren a papiros. A költő lankadozva birkózik a moralistával, vagy ahogy maga Tolsztoj vallotta önmagáról egy korábbi, kegyetlen-tiszta pillanatban: »a menthetetlenül gyermekes álomképek álmodójával«.

Mégis, a *Feltámadás*, eredeti alakjában megindít, felkavar és elgondolkoztat. *Kovách* Aladár színpadi átdolgozása viszont e tekintetben teljesen hidegen hagy bennünket. Pedig a hívő dramaturg (karöltve a lelkes rendezővel) igazán nem mulasztja el a kínálkozó hatáslehetőségek kihasználását. Mindent megtesz a giccses érzelmesség és borzongató ponyvaromantika, a nyers plakátszínek fokozása érdekében. Az ártatlan kis Katjusa elzüllésének történetéből világért sem hagyná ki a gonosz úrnő, az ördögi csábító és gaz kerítőnő »hatásos« szerepeltetését, sem a kéjtanyát, erőszakos-duhaj orgiát, gyilkosságot, bírósági tárgyalást és húsvétra ébredő, nyomorúságos börtönt. Dimitrij herceg megtérésében és vezeklésében meg éppen aláhúzza — érezhetően a mai néző számára — a földosztás motívumát. Mindössze a *belső átalakulásnak*, vagyis magának a drámai kifejlésnek folyamatos felmutatásával marad adós. Ami Tolsztojnál *lényeg*, azt a magyar szerző szerényen két kép *között* sikkasztja el, meglepő egyszerűséggel és angyali találékonysággal térve ki a felmerülő nehézség elől. Ám ne legyünk igazságtalanok. Úgylátszik, hiábavaló fáradság, eleve reménytelen feladat minden ilyen dramatizáló kísérlet. Kutyából nem lesz szalonna. Regényből sohasem lehet drámát szabni, semmiféle ravasz mesterkedéssel, mert az *anyag* mindig ellenáll a tőle merőben idegen, nemszükségszerű *formának*. Ezért a *Feltámadásból* is csupán némely külsőség menthető át színpadra. Az, amiért a regény tulajdonképpen íródott: transzponálhatatlan. S ha mégis erőszakolja valaki a dolgot, maga Tolsztoj lesz az áldozat, mint ezúttal is. A darabnak különben szinte ez az egyetlen tragikus mozzanata. A többi csak kulisszatépés, kínosan kegyetlen gyászszertartás a megcsonkított nagy halott színpadi maradványai fölött.

Timár, Dimitrij herceg lehetetlen szerepében, menti a menthetőt s legalább emberi reliefet igyekszik adni a képenként változó, vérszegény figurának. De csodát ő sem tehet a szöveg ellenében. Igy még inkább máltányoljuk művészi önfeláldozását a meddő pazarlásért. *Dayka* Margit Katjusája — kivált az első felvonásban — csupa naiv báj és hamvas kedvesség. Színes, édes, megvesztegető. Valódi orosz mézeskalács. A drámai kitörés nagy jeleneteit azonban még érthető hanggal sem győzi, nemhogy átéléssel, őszinte, démoni szenvedéllyel. Az ilyesmi nem neki való. Annál több örömünk tellett *Aghy* Erzsi tehetetlen jóságba olvadó, megindítóan gyengéd vénkisasszonyában. A többiek közül főkép *Gobbi* Hildát és *Szelczky* Zitát illeti komoly elismerés.

Az előadást *Németh* Antal rendezte, kissé hatásvadászó világítási effektusokkal és helyenként túlhajtott naturalista lendülettel. A játékmester tisztét *Both* Béla látta el. A színpadképek *Horváth* János, a kosztümök *Nagyajtay* P. Teréz stílusérzékét dicsérik.

K. Á.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Csütörtöktől, június 1-től minden este 8 órakor.
vasárnap délután ½4 órakor

Nagy júniusi kabaré

szenzációs műsorral

filléres helyárakkal!

Jegyek 40 fillértől 4.80-ig.

Fellépnek **Makay Margit, Törzs Jenő, Kiss Manyi, a két Latabár, Dajbukát-Bársony, Ania Suli, Simor Erzsi, Boross Géza, Szakáts Zoltán, Somló Vali, Fenyvessy Éva, Zala Karola, Pataky, Pethes, Sugár, Vértes.**

SZTÁRGÁZSI 1929: 1500 1939: 240 PENGŐ

A vidéki színészet összezsugorodása a statisztika tükrében

A színház anyagi helyzetének változásai rohamos ütemben befolyásolják a színházban dolgozó művészi személyzet sorsát is. Az adatok ebben a vonatkozásban elég gyérek, de mégis úgylátszik, hogy *alig van olyan »termelési ág«, amelyben a vállalkozás anyagi sikere vagy sikertelensége olyan gyorsan megmutatná hatását a fizetések emelkedésében és apasztása tekintetében, mint az a színháznál történik.*

A vidéki színészettel legutóbb a magyar Statisztikai Tudósító egyik munkatársa foglalkozott. Munkájának egyik legérdekesebb és legjellemzőbb része a miskolci színházi élet statisztikai feldolgozása. Az adatokból a következő helyzetkép alakult ki:

A miskolci színház anyagi ügyeinek alakulását a művészek sorsa így követte a mostani (Sebestyén) rezsim fennállása óta. A színház a huszas években általában nagy társulattal dolgozott. Az erős prózai és operettegyüttes és a jelentős létszámú férfi és női kar mellett öttagú operaénekes társasága is volt, amelynek közreműködésével évente 30—40 operaelőadást rendezhetett a saját erejéből. Akkoriban a társulat létszáma 75 személy körül mozgott. 1928/29-ben az énekes primadonna *(Kolbay* Ildikó) 1500 P, a szubrettprimadonna *(Neményi* Lili) 1100, a bonviván *(Kompóthy)* 800 P, a *Cselle*-házaspár együttesen 1000 P havi fizetést kapott. 1929/30-ban a primadonna fizetése 1200, a szubretté 900, a bonviváné 700 P-re szállt le.

1930/31-től kezdve a direkció részben kisfizetésű fiatal erőkkel, részben egyes szerepekre szerződtetett vendégjátékosokkal látta el ezeket a szerepköröket s a továbbiakban a művészszemélyzet létszámának a csökkentésével egyensúlyozta ki a bevételek rohamos apadása folytán fenyegető helyzetet. *Jelenleg a legnagyobb fizetés a színházi karnagyé: 360 P. A színészfizetések általában 120—240 pengő között mozognak, kezdőké és segédszínészeké 80—120 P, a karszemélyzeté 20—80 P között.* Ezzel szemben a karszemélyzet és a társulat nőtagjai a színháztól kapják a szerepekhez szükséges ruhákat. *A létszám ma körülbelül fele a tíz év előttinek.* Ez a hanyatlás az ország vidéki színházainál egyöntetűen bekövetkezett, a különbség csak az, hogy több vidéki színháznál még a lecsökkentett létszámú társulat igen szerényre apadt fizetését sem fizették rendesen, sőt temérdek megszolgált színészgázsi végleg veszendőbe is ment, míg a miskolci színház tagjai a maguk szerény fizetését ma is mindig pontosan megkapják.

Sokan azt hihetnék, hogy a színvonal emelésével — nagyobb társulattal, jelentékenyebb művészekkel, stb. — fokozni lehet a bevételeket, sőt meg is lehet kétszerezni. Ez tévedés. Épolyan tévedés, mint az a hiedelem, hogy a helyárak tetemes leszállítása vagy felemelése fokozhatja a bevételeket. Kétségtelen, hogy ezekkel az eszközökkel és szerencsésen válogatott műsorral bizonyos kis határig fokozni lehet a bevételeket, általános tapasztalat azonban az, hogy nem a színház szab határt a bevételi lehetőségeknek, hanem a gazdasági élet számos együtthatója folytán törvényszerűen jelentkező bevételi lehetőségek szabják meg, milyen határokig vállalhat a színház anyagi kockázatot.

Walt Disney és a Fox filmgyár harca a Kék Madárért

Színes rajzéposz — vagy Shirley Temple-film lesz-e Maeterlinck remekművéből?

Furcsa bonyodalom támadt Maeterlinck »Kék Madara« körül. Mint annakidején jelentettük, Walt *Disney*, a *Hófehérke és a hét törpe* világsikere után alkalmas témát keresett legközelebbi nagy, egész estét betöltő színes rajzfilmje részére. Három hónappal ezelőtt úgy döntött, hogy *Maeterlinck Kék Madarának rajzfilmváltozatát készíti el.* Megkezdte a film előkészítését, alkalmas színészeket keresett, akik a film modelljei szerepét fogják játszani, mint ahogy a Hófehérkét is egy 18 éves lány után rajzolták. Ugyanakkor az egyik darabvásárló ügynök megbízást kapott a Kék Madár megszerzésére. *Hosszas tárgyalások után a jogot 30.000 dollárért megvették.*

Most hollywoodi jelentés szerint a *Twentieth Century Fox szintén megvette a Kék Madarat.* A film producere Gene *Markey* lesz, Hedy *Lamarr* új férje. A sztárszerepet a darabban a jelentés szerint *Shirley Temple* fogja játszani. Állítólag a gyár kétmillió dollárt irányzott elő erre a filmre. (Az összeg valószínűtlen.) Most az európai filmkörök nem tudják, mi lesz a Kék Madárral.

A nagy párizsi és londoni vásárlók már megindították a harcot Walt Disney Kék Madarának megszerzéséért, minthogy a filmszak idei legnagyobb üzlete a Hófehérke és a hét törpe volt. Ezekután igen érthetetlen, hogy mi történt Hollywoodban? Annyi bizonyos, hogy az ügyből nagy per lesz.

A Kék Madárból már készült egyszer film. A *Paramount* filmgyár 1918-ban némafilmet készített Maeterlinck leghíresebb művéből, amely egyben a világ egyik legtöbb jövedelmet hajtott irodalmi alkotása.

Fuzsita ősi japán táncokat táncol Párizsban

Párizsban érdekes táncestéket rendeznek: bemutatják az ősi népi és varázstáncoktól kezdve mindazokat a japán táncokat, amelyek a mai japán tánc kialakulását befolyásolták. A gyakorlati bemutatót elméleti bevezető előzi meg.

Az érdekes vállalkozást az teszi még érdekesebbé, hogy fellép *Fuzsita* is, a világhírű japán festő, aki nemrégen tért vissza Amerikából Párizsba, ahol éveken keresztül ismert és jellegzetes tagja volt a párizsi művészköröknek és bohémtanyáknak. A nagy művész tehát leteszi egy kicsit az ecsetjét és *japán táncokat gyakorol*, melyeket — büszkén vallja — azóta sem felejtett el, mióta nem igen nyílt alkalma gyakorlásukra.

Lesz a táncbemutatóknak más meglepetése is: a Japán Társaság összegyüjtötte mindazokat a sajátosan japán eredetű tárgyakat, amelyek valamilyen módon ismeretessé váltak a nemzetközi műveltségben. Így szerepelnek bizonyos *ősi japán maszkok, ruhák, zeneszerszámok*, olyanok, amilyenek nincsenek meg egyetlen európai zenekarban sem: shamizen, kotó, haranghangu tambura. Aztán felsorakoznak az érdekesebbnél-érdekesebb *japán babák*. Köztudomásu, hogy egyetlen nemzet sincs a világon, melynél annyira elterjedt volna a babakultúra, mint éppen a japánoknál. Európában általában a kislányok játéktárgya a baba újabban népművészeti cikk, Japánban régente egyes babatípusoknak boszorkányos erőt tulajdonított a naiv és babonára hajló népi képzelet. A mai japán nép különösen a Fuzsi-Musumé nevű babát ismeri, mert időközben a civilizáció sok baba »hatékonyságát« kiirtotta a köztudatból. A Fuzsi-Musumé kicsinyített mása minden japán lány szobájában megtalálható. Ez afféle kis védőszentje a japán lányoknak, s állítólag csodálatos hatalmat tulajdonítanak neki. Ezzel lehetne megtalálni tudniillik a tökéletes férjet.

A japán táncbemutatón ilyen kis babával ajándékozzák meg a jelenlévő hölgyeket.

(*) **A Színészegyesületi Színészképző Iskola vizsgaelőadása.** A színészegyesületi növendékek szombaton délután vizsgáztak G. S. *Kaufman* és Edna *Ferber* »Vacsora nyolckor« című darabjából, melyet *Harsányi* Zsolt fordított magyarra. *Lehotay* Árpád kitünő rendezésében nagy sikert aratott *Deák* Rózsi, *Kollár* Béla, *B. Lengyel* László, *Kovács* Márta, *Kóry* Judit, *Hódy* Gitta, *Pálos* György, *Dömsödy* András, *Medek* Éva, *Miklós* Kató.

A Koncert rendezései:

Trojanoff táncmatiné **ma** Magyar Színház ½11.

Nádasy Balettstudió évzárója

jún. 4-én, Andrássy Színház d. e. 11.

Szentpál évzáró 5-én

Új *gyermekpantomimok* és *táncjátékok*. V. ½7.

Misley Anna

növendékeinek táncbemutatója **jún. 11.** Magyar Színház. **Szőnyi Gizella** és **Ferenc** felléptével.

Ráth Lili előadóestje 11-én

Lea Isotalo zongoraestje 12-én, Z. ½9.

*

Meszlényi Nándor karnagy Énekművészeti Szemináriumának estje 6-án, Z. ½8.

SZINHÁZ

Perrichon úr utazása

A Nemzeti Színház szombati bemutatója

Gondolom *Ignotus* vetette fel egyszer a szellemes kérdést: Nem értem, miért neheztel rám ez az úr? Tudtommal sohasem tettem vele semmi jót... A mosolygó paradoxon alján fanyar bölcseség bujkál. Az emberek sokkal kevésbé szívelhetik azt, aki szívességet tett nekik, mint azt, akit ők köteleztek le. Hiúságuknak mindig jobban esik az *általuk* elvárt, mint a *tőlük* várt hála. Ezt a gyakorlatból leszűrt, kipróbált, régi igazságot szinte tételszerűen illusztrálja Eugène *Labiche* nyolcvanesztendős darabja, amelyet most *Orbók* Attila új fordításában illeszt klasszikus vígjátékciklusába a Nemzeti Színház, a »klaszszikus« jelzőnek mindenesetre kissé rugalmas értelmezésével.

A maga idejében rendkívül népszerű komédia nyárspolgárhőse: Perrichon úr, a frázisokba szerelmes, költői lelkületű, meggazdagodott párizsi kocsigyártó, feleségével és leányával, Henriette-tel Svájcba utazik, a »hóborította ormok és romantikus gleccserek tündéri honába.« Hozzájuk szegődik kísérőül Henriette két udvarlója, Armand és Daniel is, akik egymással vetélkedve igyekeznek megnyerni a szép lány szívét és a szülők jóindulatát. Perrichon már a nyüzsgő pályaudvaron majd szétreped az izgalomtól. Mikor pedig megérkezik a »hegyóriások fényes birodalmába«, egyszerűen megőrül a ráváró gyönyörűségek közepette. Lóra pattan s mingyárt le is fordul, már-már bélehömpölyödve egy veszedelmes szakadékba, amelynek pereméről Armand rántja vissza az utolsó pillanatban. Az életmentőtől azonban csakhamar Daniel felé fordul Perrichon úr rokonszenve. Ez a másik fiatalember ugyanis ügyesebb vetélytársánál, úgy intézi a dolgot, hogy őt viszont a derék kocsigyártó húzza ki a szakadékból, — mire aztán Perrichon urat mint »életmentő hőst« ünnepelteti az egyik lap soronként megfizetett cikkében. Henriette hiába hajlik Armand felé, atyja — akinek hiúságát végsőkig csigázza a saját hősiességével való dicsekvés lehetősége — azt akarja, hogy Danielhez menjen feleségül. Közben Perrichon úr újabb kalandokba keveredik: az alpesi szállóban összetűz egy harcias zuáv-kapitánnyal, a határon pedig óracsempészésen kapják rajta a vámőrök. Igy, amikor visszaérkezik Párizsba, az a veszedelem fenyegeti, hogy párbajt kell vívnia, azonfelül esetleg még be is csukják. Mindkét kellemetlenségből Armand buzgólkodása rántja ki, de olyan szerencsétlenül, hogy egyrészt elüti őt a »rettenthetetlen lovag« szerepének veszélytelen eljátszásától, másrészt megalázó bocsánatkérésre kényszeríti, mind a vérfagyasztó kapitánnyal, mind a megsértett fináncokkal szemben. Csak természetes hát, hogy az ekkép elviselhetetlenül lekötelezett Perrichon most már hallani sem akar Armandról, mint kérőről és végleg Danielnek ígéri leánya kezét. A két fiatalember véletlenül kihallgatott beszélgetéséből azonban még idejekorán megtudja, hogy az általa »megmentett« Daniel tulajdonképpen az orránál, illetve hiúságánál fogva vezette őt. Perrichon úr erre elszégyelli magát, észretér és a dugába dőlt ravasz fickót kikosarazva, készséggel adja atyai áldását Henriette és Armand boldog frigyére.

Labiche bohózatszerű helyzetekben bővelkedő vígjátékáról a »felfrissítés« sem bírta lefújni az elmult évtizedek rárakodott porrétegét. Szó sincs róla: épkézláb darab ez, a Scribe technikáján nevelkedett francia színpadi kézműipar becsületes, sőt jeles terméke. De ma már elvesztette varázsát. Inkább csak »nagy idők tanuja«, mint eleven mulatság. Szerkesztésmódja átlátszóan primitív, eszközei mesterkéltek, fordulatai elhasználtak. Alakjai valahogy úgy hatnak, mint a régi élclapok karikatúrái, amelyek már nem adnak módot az eredetivel való összehasonlításra s így komikumuk éltető erejét jórészt elvesztették. Talán egyedül a főszerep kínál még most is jó alkalmat egy nagy színész komédiázó kedvének, túlbuggyanó, játékos humorának csillogtatására. Valószínűleg ezért is ásta ki a színház a feledés homályából Labiche elavult vígjátékát s bízta Perrichon úr alakjának megszemélyesítését *Csortos* Gyulára.

Sajnos, az egykor híres szerepbe az ő páratlan komédiás-ösztöne sem tudott lelket önteni. Perrichon úr komikus figurája nem kelt önálló életre a kiváló művész mérsékelten vidám, helyenkint nehézkes s szinte kedvetlenül mókázó alakításában. Jó volt, de nem több. S főkép nem elég meggyőző ahhoz, hogy egymaga igazolja az egész darab előadását. A nők kissé fukarul mért, passziv szerepében *Vizvári* Mariska és *Szeleczky* Zita szerzett néhány kedves percet. A többiek: *Ungváry, Pataky, Tapolczai, Garamszeghy, Bodnár, Gabányi* és *Balázs* — nyilván *Major* Tamás játékmester intenciói szerint — az operett-stílus irányában keresték a felderítő vidámságot. S néha meg is találták.

A fordítás kellemes, *Horváth* János színpadképei és jelmezei szépek.

Kárpáti Aurél

A Nemzetközi Vásárra
kedvezményes jegyek 2.— pengő helyett
1.10 pengőért kaphatók Az Est-lapok jegypénztáránál. Budapest, VII., Erzsébet-körút 18-20

A szerelem gyümölcse

Birabeau vígjátéka az Andrássy Színházban

Amikor az első felvonás végén teljes egészükben kibontakoztak *Birabeau* új darabjának bonyodalmai, a nézőben egy pillanatra elhűlt a vér. Igazán senki sem hitte volna erről az alpesi kisvárosban békés családi életet élő, kedvesen házias és ügyetlenül minden lében kanál derék Lepontetről, hogy — ha a törvény paragrafusainak szigorú betűihez ragaszkodunk — tulajdonképpen nem egyéb, mint fegyházra vagy legjobb esetben börtönre régen megért, megátalkodott, kétlaki életű bűnöző. Csekélység, hogy néhany perc leforgása alatt mi minden derül ki róla. Mindenekelőtt az, hogy tizenhat év óta álnéven él a kisvárosban és a tisztelet s becsülés középpontjába kerül ugyanakkor, amikor valódi nevén Párizsban tart fenn háztartást. Azután az, hogy — egyik helyen sem él egyedül. Párizsban törvényes felesége van és húszesztendős fia, az Alpesek alján pedig — na igen — nem éppen törvényes felesége és tizenhatéves leánya. Lepontet csak úgy képes életének egyik részét a fővárosban, a másikat a kis vidéki porfészekben tölteni, hogy az angliai gyárával kapcsolatos teendőkre hivatkozik. Természetes, hogy ez a gyár nem Angliában van, hanem — a Holdban.

Valószínű és erkölcsös történet, ugyebár? A zavaroknak azonban itt még nincs végük. A természetes az volna, hogy a két család nem tud egymásról. A valóságban ez csak részben van így. Mert Clarisse — Lepontet »vidéki« felesége — ismeri az ügy minden mozzanatát. És »férjével« együtt rémül el, amikor annak húszéves fia véletlenül házukba vetődik el. Ez aztán a példátlan immoralitás, — hajlandó kimondani ítéletét a néző. De várjunk kissé az ítélettel. Birabeau egyetlen intéssel lecsillapítja a felháborodás felcsapni készülő hullámait és mindent megmagyaráz. Főleg azt, hogy ami erkölcstelennek látszik, az távolról sem az. A párizsi házasság már régen nem házasság, a szó valódi értelmében. Férj és feleség között helyrehozhatatlanul elromlott a viszony. Megszűnt minden, ami a házasság igazi tartalmát, értelmét adja. Ekkor került össze Lepontet a »vidéki« asszonnyal. Megértést, szeretetet, melegséget kapott tőle, többet, mint a másiktól valaha. Házasságát fel is akarta bonani, de a kritikus pillanatban mindig cserben hagyta a bátorsága. Így épült ki azután és így futott egymással párhuzamosan a kettős családi élet pályája. Tizenhét éven át.

Hogy ez nem valószínű? Magunk is úgy éreztük, amikor a színházból kijöttünk, amíg azonban az előadás folyt, pillanatig sem vetődött fel ez az aggály. Boszorkányosan ügyes ezermester André Birabeau. Nem tudjuk: kivüle akadt volna-e bárki, akinek kezében darabokra széjjel nem hullik ez a kissé erőszakosan összeeszkábált témaépület. Birabeau azonban felépíti a házat. És ahogyan látjuk: a rombadőlés veszedelme egyelőre nem is fenyeget.

Somlay Artúr vállain nyugszik a darab. Iskolában kellene tanítani, ahogyan bonyolult, nehéz és kényes szerepének minden, még oly apró mozzanatát, mozdulatát, arcfintorát megjátssza, sőt átéli. Egyetlen szempillantás alatt hangolódik át komikumból tragikumba vagy megfordítva — és az áthangolással soha sincsen baj. Partnerének, *Makay* Margitnak ugyanezt a feladatot kellene megoldania. Ha ezt a megoldást helyenkint talán döcögőnek érezzük, ennek nem a művészi alakítás fogyatékosabb volta az oka, hanem az, hogy az effajta helyzetben a dolog természeténél fogva nő nehezebben találhatja fel magát. *Somló* Valéria a törvénytelen leány (ő persze jódarabig önmagát hiszi törvényesnek és véletlenül betoppanó bátyját a »szerelem gyümölcsének«); szerepéhez híven kedvesen, sok érzéssel és kislányos szeretettel tesz meg mindent, hogy kibogozza, rendbehozza azt, amit a »nagyok« elrontottak. A párizsi házasságból származó fiú: *Szilassy* László. Szinte hihetetlen, hogy milyen meggyőzően tud húszesztendős lenni. *Gombaszögi* Ella a házivarrónő szerepében kabinetalakítást nyujt. Minden mozdulatát, szavát harsogó kacaj fogadja. A helyenkint túlzásba menően zokogó *Vágóné* Margiton kívül *Pataki* Miklóst és *Z. Molnár* Lászlót illeti meg még az elismerés.

Vaszary János látható kedvvel és szeretettel fordította és rendezte Birabeau darabját, amelynek alighanem a párizsihoz hasonló sikere lesz itt, Budapesten is. **(k. i.)**

A m. kir. Operaház
vendégciklusa az Operaház épületében
MÜLLER MÁRIA
és
SVANHOLM SET
felléptével
Május 5-én: Walkür
vezényli: **HOESSLIN FERENC**
Május 8-án: A nürnbergi mesterdalnokok.

NEMZETKÖZI
Vásárfia
„PÓLÓ"
FÉRFIÖLTÖNY
(KABÁT - NADRÁG)
TISZTA GYAPJU
44.-
GUTMANN-SAROK
RÁKÓCZI ÚT 12.

Zongoraest

Meglepő kultúrájú, dekoratív megjelenésű zongoraművésznővel ismerkedtünk meg a Vigadó hangversenytermének pódiumán. Dr. vitéz *Pappné Kovács* Edit, a korszellemnek megfelelően, stílusosan összeállított magyar ruhában lépett a dobogóra, amelyet barátai, művészetének rajongói virággal díszítettek. Játékából, előadásából az a nagyvonalú zenei szellem világlik elő, mely Erdély mélyen emberi és színes kultúráját jellemzi. A lelkes, teli nézőtér őszinte örömmel hallgatta a nagy műgonddal, virtuóz felkészültséggel formált műsort.

RÁDIÓ **ÁPRILIS 30. Budapest I. 8.00:** Szózat. **Utána:** Hanglemezek. **8.45:** Hírek. **9.00—9.55-ig:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. **10.00—10.55-ig:** Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Benkő István esperes, rákospalotai lelkipásztor. **11.00—12.15-ig:** Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben dr. Marczell Mihály tb. kanonok, egyetemi tanár, a Központi Papnevelő Intézet rektora mondja. Énekel a zsámbéki Keresztes Nővérek Tanítóképző Intézetének énekkara. Vezényel Calligaris Ferenc. Orgonál Pécsi Sebestyén. **12.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **12.30—13.25-ig:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. **13.30:** Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. **14.00:** Oláh Kálmán cigányzenekara. Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából. **15.00:** »Időszerű gazdasági tanácsadó.« (A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) **15.45—16.25-ig:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. **16.30:** A rádió szalónzenekara. Vezényel Bertha István. Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából. **Közben kb. 17.00:** Hírek szlovák és ruszin nyelven. **17.30:** Tarka gyermekdélután. Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából. Irta és vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők. **18.00:** Buzogány Jenő tilinkózik, Banda Ede cimbalomkíséretével. Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából. **18.15:** »Godesbergtől Münchenig.« (Egy ujságíró emlékei az őszi világpolitikai értekezletről.) Dr. Melecco János előadása (hangfelvétel). **18.45:** Hanglemezek. **19.25:** Dr. Papp Antal c. érsek, titkos tanácsos, volt munkácsi püspök üdvözli a hazatért Kárpátalja lakosságát (felolvasás). **19.35:** »Kárpatalján.« Hangjáték a réges-régi magyar-ruszin életből. Irta Jósa Joján. Rendező Kiszely Gyula. **Utána kb. 20.50:** Hírek. **21.05:** Operaházi zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Bartók Béla. **(Ezt a műsort a B. B. C. angol rádióállomás is átveszi.) 22.15:** Hírek, időjárásjelentés. **22.25:** Közvetítés a Gellért-szállóból. Kóczé Antal cigányzenekara muzsikál. **Közben kb. 22.40:** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **23.30:** Közvetítés a Barosskávéházból. Kalmár Tibor jazzenekara játszik. **00.05:** Hírek. — **Budapest II. 11.15—12.15-ig:** Rendőrfúvószenekar. Vezényel Szőllössy Ferenc. **12.20—13.20-ig:** Tábori mise és szentbeszéd Érsekújvár főterén, a dicsőséges Szent Jobb országjárása alkalmával. Beszél Budinszky Sándor. **14.05—14.40-ig:** Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. **15.00:** Hanglemezek. **15.45—16.25-ig:** Szmirnov Szergej balalajkazenekara. **17.30—17.55-ig:** »A dicsőséges Szent Jobb Léván.« Közvetítés a Kossuth Lajos térről. Beszél Budinszky Sándor. **18.45—19.10-ig:** »Sienai Szent Katalin.« Dr. Passuth László előadása. **19.35:** Baranyi Lili zongorázik. **20.00:** Hírek, időjárásjelentés. **20.20:** »A Rákóczi-induló festője.« (Emlékezés Hollósy Simonra.) Dr. Molnár Endre előadása. **20.45:** Operettrészletek (hanglemezek). **21.40:** Időjárásjelentés. — **Telefonhirmondó. 8.00—15.00-ig:** Budapest I. műsora. **15.00—15.40-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. 8.00—12.20-ig:** Budapest I. műsora. **12.20—14.40-ig:** Budapest II. műsora. **14.40—17.30-ig:** Budapest I. műsora. **17.30—17.55-ig:** Budapest II. műsora. **18.00—00.15-ig:** Budapest I. műsora. — **Kassa. 8.45—9.00-ig:** Budapest I. műsora. **9.00:** Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Szent Erzsébet székesegyházból. **10.00:** Ó-szláv egyházi ének és szentbeszéd a kassai görög katolikus templomból. (Grekokatoliceskoje bohoszluzenije iz grekokatoliceskaho chrama v Kassa.) **11.15:** Hírek, műsorismertetés. **11.25:** »Erdély a kuruc költészetben.« Költemények. Előadja Biró László. **11.50:** Szepessyné-Szilvay Viola énekel, zongorán kíséri Bukovszky Anna. **12.20—14.40-ig:** Budapest II. műsora. **14.40—17.30-ig:** Budapest I. műsora. **17.30—17.55-ig:** Budapest II. műsora. **18.00—00.15-ig:** Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 19.52 méteren. 15.00—16.00-ig:** Liszt: Jer, dicsérjük az Istent... Előadja a kelenföldi evangélikus egyház vegyeskara, Weltler Jenő vezetésével. Orgonál Szakolczay Riegler Ernő. Király Péter: Meditatio religioso.« Hegedűn előadja Varga Tibor. Bortyánszky: Ima. Mesterharmóniumon előadja Nagy Olivér. Magyarnyelvű hírszolgálat. »Domboldalon áll egy öreg nyárfa...« Radics Béla cigányzenekara muzsikál. Angolnyelvű hírszolgálat. A rádió postája. Himnusz. Rákóczi-induló. **32.88 méteren. 1.00—2.00-ig:** Liszt: Jer, dicsérjük az Istent... Előadja a kelenföldi evangélikus egyház vegyeskara Weltler Jenő vezényletével. Orgonál Szakolczay Riegler Ernő. Magyarnyelvű hírszolgálat. »Dombodalon áll egy öreg nyárfa...« Radics Béla cigányzenekara muzsikál. Közben angolnyelvű hírszolgálat Majd szlovák- és ruszinnyelvű hírszolgálat. A rádió postája. Himnusz. Rákóczi-induló.

Hevesi János

Párizsi levél

Két hiú szép ember múzeumáról, az új óriásszínházról és egyebekről

Párizs, április 29.

I. Vidéki múzeum Párizsban

Mielőtt bármi színházi eseményről számolnék be, — ha már művészetről van szó, a legfinomabb s legművészibb eseménnyel kell kezdenem. Igaz, hogy ezúttal nem színpadi, hanem képzőművészetről van szó: *a Musée de l'Orangerie a montpellieri múzeum reprezentatív műkincseit látja vendégül.*

A montpellieri múzeum a francia vidék egyik legszebb és leggazdagabb gyűjteménye és az a kétszáz alkotás, amelyet most Párizsban kiállítottak, valóban a legszebb és legértékesebb műkincsek közé tartozik. Maga a múzeum Montpellierben a *Musée Fabre* nevet viseli. A múzeumalapító *Fabre* maga is festő volt, ha közepes is; a *David*-féle történelmi iskola tagja volt s inkább arról nevezetes, hogy *mint ritka szép férfi, Alfierinek, a nagy olasz költőnek utódja lett Louise-Marie-Caroline de Stolberg, a nevezetes Albany grófnő kegyeiben.*

Fabre még életében, 1828-ban szülővárosának adományozta gyüjteményét, *Alfieri* gyüjteményével együtt, amely a birtokába került. Magát a múzeumalapítót egy róla készült *Canova*-portré és egy ifjúkori önarckép képviseli a gyüjteményben, amely méltán büszkélkedhetik egy jellemző *Poussin*-nel, egy *Largillière*-arcképpel és néhány elsőrangú *Greuze*-zel.

Fabre múzeumalapítása után mintegy fél századdal egy másik gazdag montpellieri mügyüjtő, Alfred *Bruyas* ajándékozta meg gyüjteményével a múzeumot. Ez az alapítványtévő is *módfelett szép ember volt;* a rengeteg arcképről, amelyet önmagáról festetett, el is nevezték *le Narcisse de Montpellier*-nek. Hála e »narcisszizmusnak«, a montpellieri múzeum *Bruyasnak mintegy tizenhét arcképével rendelkezik,* amely most mind látható az Orangerie-ban. A legszebb két *Bruyas*-arckép mestere nem kisebb festő, mint Eugène *Delacroix* és Gustave *Courbet.*

Szerepel azonban még a montpellieri gyüjteményben egész sor nagyszerű *Courbet*-festmény (többek között *a híres Baudelaire-képmás),* jónéhány *Delacroix, Corot, Géricault, Zurbaran, Tassaert, Deveria, Bonvin* is.

II. Uj színház Párizsban

Kétéves késedelemmel felavatták végre a *Théâtre du Palais de Chaillot*-t is, amely már javában játszik, de amelynek voltaképpen az 1937-i párizsi világkiállításra kellett volna elkészülnie. Az új nagyszabású, egészen modern színházpalota *az egykori Trocadéro helyén* áll s visszaadja ennek a környéknek régi, történelmi patinájú *Chaillot* nevét. Kár, hogy a színház kedvéért *jókora darabot kellett lehasítani ebből a szajnaparti kis dombból,* amely oly kedves látvány volt a szemnek — hiszen a mi drága Párizsunk bizony lapos város egy kicsit.

A magam szerény nézete szerint talán jobb lett volna Auguste *Perret* tervét megvalósítani, hiszen ennek a nagy építőművésznek egyik legszebb müve, a színtén a Trocadéro helyén épült *Musée de Travaux Publics* ép a színháztól két lépésnyire mutat példát a rögtönzésmentes, impozáns és nagyvonalú építkezésre. Maga a színház így is szép és nagyszabású s néhány festő — *Brianchon, Planson, Roland-Oudot, Chapelain-Midy, Vuillard, Billotey és Souverbie* — kitűnő képekkel és freskókkal díszítették. A nézőtér óriási és impozáns: a nézőtéren és a két emeleten *többezer néző fér el.* Nagyszabású produkciókra és hangversenyekre való ez a színház — jó volna, ha végre előadnák benne például Paul *Claudel* és Darius *Milhaud* nagyszerű *Christophe Colomb*-ját, amely még soha nem került színre Párizsban.

A megnyitó előadáson az első rész hangversenye után a három állami színház, a Comédie-Française, az Odéon s az Opéra — mutatott be egy-egy felvonást az *Esther*-ből, a *Bourgeois gentilhomme*-ból, illetve a *Giselle*-ből, majd a hatalmas termekben *fényes bált* tartottak.

III. Két Olaszország a párizsi Operában

Az új színház felavatása után pár nappal az Opéra is bemutatót tartott: premierre került végre a *Stendhal* művéből, a *Chartreuse de Parme*-ból készült opera, melynek librettóját Armand *Lunel* írta. Hát bizony, ami a librettót illeti, ebből *sok minden kimaradt:* nem láttuk Bonaparte tábornok fiatal tisztjeit, amint elárasztják Milánót az *ivresse du bonheur* mámorával, Sanseverina grófnő és Mosca gróf alakja az operaszínpadon elhalványul s a darab előterébe Fabrice del Dongo és Clelia Conti szerelmi kettőse kerül. Ami Henry *Sauguet* muzsikáját illeti, ebben semmi hiba nincs: a tehetséges komponista épkézláb hatásos, szép és művészi muzsikát komponált.

Szinte másnap azonban az Opera színpadán már *Musset* Itáliája váltotta fel *Stendhal* Olaszországát: *Musset* első drámai műve, a *Nuit Vénitienne* került színre, rövid balett formájában, amelynek koreográfiáját Lycette *Darsonval*, zenéjét pedig *Thiriet* mester szerezte. A női főszerepet maga a koreográfia alkotója, Lycette *Darsonval* táncolta, aki partnerével, *Peretti*-vel együtt tökéletes, finom produkciót nyujtott.

IV. Hírek a Comédie-ből s a joinville-i és billancourti studiókból

Sajnos, már kevés helyünk maradt arra, hogy beszámoljunk a *Mariage de Figaro* ragyogó reprizéről, amely a Comédie-Française-ban folyt le. *Dullin* rendező ezúttal remek munkát végzett s a szereplők, valamint a díszlet- és kosztümtervezők az előadásból valóságos elragadó stílusremeket csináltak, amely a francia színpad legragyogóbb perceit idézte.

Még néhánysornyi rövid jelentés a párizskörnyéki filmstudiókból: az új filmek!

Első a Michèle *Morgan* filmje, a *Récif de Corail,* azután a többi: *Raimu* és Michel *Simon* a *Noix de Coco*-ban, a kitűnő *Fernandel* egy *Les cinq sous de Lavarède* című *granguignol* filmje.

Jean-Louis Vaudoyer

Színházak vasárnapi és egész heti műsora

OPERAHÁZ: Vasárnap: A mosoly országa (½8). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Siegfried (A. bérlet; Hoesslin vezényletével; Huszka Rózsi felléptével; ½7). Szerda: Falstaff (E. bérlet). Csütörtök: Lohengrin (a Népműv. Biz. előadása; ½7). Péntek: Walkür (A. bérlet; Hoesslin vezényletével; Müller Mária és Set Svanholm felléptével; ½7). Szombat: Szöktetés a szerályból (Olcsó ciklus II., Pataky Kálmán felléptével). Vasárnap: Háry János (munkáselőadás). Hétfő: A nürnbergi mesterdalnokok (Müller Mária és Set Svanholm felléptével; B. bérlet; ½7). Kedd: Faust (A. bérlet). Szerda: Háry János (Népműv. Biz. d. u. előadása); este: Bohémélet (Patakyval; E. bérlet). Péntek: A bűvös vadász. — **NEMZETI:** Vasárnap d. e.: Az egér (vizsgaelőadás; ½11); d. u.: Az ember tragédiája (3); este: Perrichon úr utazása (VIII. bérlet; ½8). Hétfő (II. bérlet), péntek (VI. bérlet): Perrichon úr utazása. Kedd (N. bérlet), szerda (XI. bérlet), csütörtök (XII. bérlet), szombat este (VII. bérlet): Tündöklő Jeromos. Szombat d. u.: Ludas Matyi (ifjúsági előadás). Vasárnap d. e.: A zenélő óra; d. u.: Ludas Matyi; este: Az ember tragédiája. — **KAMARA:** Vasárnap d. u. és este: Utolsó tánc (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Utolsó tánc. — **VIG:** Vasárnap d. u. és este (R. bérlet): A tetovált nő (½4, 8). Hétfő (F. bérlet), kedd (H. bérlet), szerda (M. bérlet), csütörtök (K. bérlet), péntek (A. bérlet) és vasárnap d. u.: A tetovált nő. Szombat és vasárnap este: Orvoskisasszony. — **MAGYAR:** Vasárnap d. u.: Erzsébet (½4); este: Az ezerkettedik éjszaka (A. bérlet; 8). Hétfő, péntek este, szombat d. u. és vasárnap d. u.: Erzsébet. Kedd (J. bérlet), szerda (M. bérlet), csütörtök (S. bérlet), szombat este és vasárnap este (C. bérlet): Az ezerkettedik éjszaka. — **PESTI:** Vasárnap d. u. és este: Ne bántsd a mását! (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ne bántsd a mását! — **BELVÁROSI:** Vasárnap d. u. és este: Földindulás (4, 8). Egész héten minden este, kedd, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Földindulás. — **ANDRÁSSY:** Vasárnap d. u. és este: A szerelem gyümölcse (½4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: A szerelem gyümölcse. — **PÓDIUM** (a Terézkörútiban): Vasárnap d. u. és este: Uj műsor (½5, 9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Uj műsor. — **KOMÉDIA:** Vasárnap d. u. és este: Tanuljunk nyelveket (½5, ½9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Tanuljunk nyelveket. — **ROYAL:** Vasárnap d. u. és este: Egy bolond százat csinál (4, ½9). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Egy bolond százat csinál. — **VÁROSI:** Vasárnap d. u. és este: Csárdáskirálynő (4, 8). Hétfő és kedd: Lil Dagover vendégjátéka. Szerda: Hamburgi menyasszony (Klasszikus operettbérlet). Csütörtök és péntek: Don Kozák Kórus. Szombat: Nincs előadás. Vasárnap d. u. és este: Hamburgi menyasszony. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Vasárnap: Bors István (½4, 6, 9). Csütörtökig bezárólag: Bors István. — **JÓZSEFVÁROSI:** Vasárnap: Trafikos Erzsike (½4, 6, 9). Csütörtökig bezárólag: Trafikos Erzsike. — **KISFALUDY:** Vasárnap: Bubus (½4, 6, ½9). Csütörtökig bezárólag: Bubus.

Premier szombaton

május 6-án a

Vígszínházban

Orvoskisasszony

Színjáték 3 felvonásban.

Irta: **Patricia S. Hara.** Fordította: **Harsányi Zsolt.**

Muráti Lili, Ajtay, Bihary, Dénes György, Greguss, Kormos Márta, Kőmíves, Köpeczy-Boócz, Ladomerszky Margit, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Perényi, Vértess

JEGYRENDELÉS 115-344

Kedvezményes színházjegyeink a Nemzetközi Vásár hetében

Színházjegyirodánk (Erzsébet körút 18—20.), hogy a Nemzetközi Vásárra felránduló előfizetőink és olvasóink a sikert aratott darabokban válogathassanak, csaknem minden pesti színházba szerzett kedvezményes jegyet. Igy a rendkívül érdekes *Tetovált nő*-höz a Vígszínházba, a 100. előadásán túl járó nagyszerű *Erzsébet*-hez a Magyar Színházba, ugyancsak a 100-ik előadásán lévő nagyhatású *Földindulás*-hoz a Belvárosi Színházba, a kiváló *Ne bántsd a mását* színjátékhoz a Pesti Színházba, a most nagy sikerrel bemutatott *Szerelem gyümölcse* c. vígjátékhoz az Andrássy Színházba, a 150-ik előadás felé haladó nagyon mulatságos *Egy bolond százat csinál*-hoz a Royal Színházba és a kacagtató *Tanuljunk nyelveket* című revühöz a Komédia Kabaréba.

Kapható jegy ezenkívül a Városi Színház következő előadásaira: hétfőn és kedden a kiváló *Lil Dagover* és német társulatának vendégjátékához, szerdán és vasárnap *Vincze—Kulinyi* népszerű operettjéhez, a *Hamburgi menyasszony*-hoz, csütörtökön, pénteken a világhírű *Don Kozákok* előadásához.

Külön megemlítjük *Herczeg* Ferenc szenzációssikerű vígjátékát, az *Utolsó tánc*-ot a Nemzeti Színház Kamara Színházában és Rádai Imre előadóestjét a Zeneakadémián, amelyhez ugyancsak kedvezményes áron kapható jegy.

Színházjegyirodánk külön telefonszáma: *143—888.*

(*) A pápa köszönete egy magyar zeneszerzőnek. *Szentgotthárdról* jelentik: *Buzás* Lajos szentgotthárdi zenekarvezető a pápaválasztás alkalmával *XII. Pius pápa-indulót* komponált, amelynek szövegét is ő írta. Művét *a pápának ajánlva elküldte a Vatikánba,* ahonnan most ezeket a köszönő sorokat kapta: »*Az Ön kedves figyelmét, gyermeki hódolatát, szerencsekívánatait és imáit a Szentatya őszintén köszöni s küldi szive minden szeretetének apostoli áldását.*«

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink **jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak:** »Az Est« kiadóhivatalában, VII., Erzsébet-körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

VASÁRNAP, ápr. 30. Víg: A tetovált nő (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Földindulás (4 d. u. és 8 este). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (4 d. u. és 8 este). **Pesti:** Ne bántsd a mását (4 d. u. és 8 este)). **Városi:** Csárdás királynő (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (4 d. u. és 8½ este). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

HÉTFŐ, máj. 1. Magyar: Erzsébet (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (8). **Városi:** Spiel im Ernst (Lil Dagover vendégjátéka) (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

KEDD, máj. 2. Belvárosi: Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (8). **Városi:** Spiel im Ernst (Lil Dagover vendégjátéka) (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

SZERDA, máj. 3. Belvárosi: Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (8). **Városi:** Hamburgi menyasszony (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

CSÜTÖRTÖK, máj. 4. Belvárosi: Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8), **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (8). **Városi:** Don kozák kórus (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

PÉNTEK, máj. 5. Magyar: Erzsébet (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (8). **Városi:** Don kozák kórus (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

SZOMBAT, máj. 6. Magyar: Erzsébet (3½ d. u.). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½).

VASÁRNAP, máj. 7. Víg: A tetovált nő (3½ d. u.). **Belvárosi:** Földindulás (4 d. u. és 8 este). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (4 d. u. és 8 este). **Pesti:** Ne bántsd a mását (4 d. u. és 8 este). **Andrássy:** A szerelem gyümölcse (3½ d. u. és 8 este). **Városi:** Hamburgi menyasszony (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (4 d. u. és 8 este). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½ este). **Zeneművészeti:** Rádai Imre előadóestje (8).

Városi Szinház • Szenzációs vendégjáték

Hétfőn, május 1-én és kedden, május 2-án este 8 órakor

LIL DAGOVER

a világhírű filmsztár és társulatának vendégjátéka

Csütörtök, május 4-én és péntek, május 5-én este 8-kor a világhírű

DON KOZÁK KÓRUS

SERGE JAROFF VEZÉNYLÉSÉVEL

Móricz Zsigmond legnagyobb sikerű színművének felújítása a Magyar Színházban

Három nyilatkozat a Légy jó mindhalálig-ról

Október 7-én, pénteken nagy napja lesz a *Magyar Színháznak*. Ekkor kerül felújításra *Móricz* Zsigmondnak a *Nemzeti Színházban* s az ország legtöbb városában szokatlanul nagy sikert aratott színműve, a *Légy jó mindhalálig*. A darabot *Vaszary* János rendezi s *Nyilas* Misi szerepét a Magyar Színházban is *Vaszary* Piroska játssza, aki a szerepet a Nemzeti Színházban is alakította, s felejthetetlen sikert aratott vele. Beszéltünk *Móricz* Zsigmonddal, *Vaszary* Piroskával és *Vaszary* Jánossal.

Móricz Zsigmond

feltünően friss és vidám. *Leányfalun* töltötte a nyarat. Sokat dolgozott. Új regényét és új színdarabját írta. Most úgyszólván minden idejét a *Magyar Színházban* tölti és darabja próbáit figyeli. Azt mondja:

— Hiába tagadnám, végtelenül örülök, hogy a Magyar Szinház kitünő gárdája ismét a közönség elé viszi darabomat. Legelső kötelességemnek azt tartom, hogy őszinte köszönetet mondjak *Németh* Antalnak, a Nemzeti Színház igazgatójának, amiért lehetővé tette, hogy a *Légy jó mindhalálig* a Nemzeti Színház után most a Magyar Színházban is színre kerülhessen.

— Mikor került színre a darab először a *Nemzeti Színházban?*

— Azt hiszem, hogy 1929-ben, karácsony táján. Mindentől eltekintve, ez a bemutató azért is emlékezetes marad számomra, mert amikor a második felvonás után kimentem meghajolni a közönség elé, *hirtelen kiújult a trombózisom*, azonnal kocsiba tettek, hazavittek és otthon *két teljes hónapig nyomtam az ágyat*. Alaposan megfizettem darabomért és azért a sikerért, amelyet vele arattam.

— Hányszor került színre a darab?

— *Száztizennégyszer* a Nemzeti Színházban, az ország különböző színpadjain pedig legalább *ugyanannyiszor*.

— Bízik a darab új sikerében?

— Azt hiszem, hogy a *mai* időkben az olyan sírás, amely ennek a darabnak előadása nyomán fakad: *felszabadító és megnyugtató*.

— Darabjának minden próbáján részt vesz?

— *Nem*. Sok időt töltök még most is *Leányfalun*, ahol életrajzomat és a *Boszorkány* című új darabomat írom. A *Boszorkány* háromfelvonásos dráma, a *Nemzeti Színházban* fog színre kerülni és most a harmadik felvonás befejezésén dolgozom. A darab *Bethlen* Gáborról szól. *Bajor* Gizi és *Kiss* Ferenc játsszák a darab főszerepeit.

— Mióta nem írt új darabot?

— Három év óta. Ez alatt az idő alatt csak *regényeket* írtam. Minden évben egyet.

Vaszary Piroska

rengeteget dolgozik. Reggel, délután és sokszor éjszaka is filmezik, délelőttönként pedig a Magyar Színházban próbál *Móricz* Zsigmond darabjában.

— A Nemzeti Színházban és vidéken összesen *százhuszonegyszer* játszottam *Nyilas Misi* szerepét. A darabot és szerepemet úgy szeretem, hogy ki sem tudom mondani. *Rémesen drukkolok*, hogy most is úgy tetszik-e majd a darab, mint akkor, amikor először robbant ki a siker. Kérdés, hogy tudok-e még ma is olyan *illúziót* kelteni ebben a kisdiák-szerepben, mint *kilenc* évvel ezelőtt?

— Újra kell tanulnia a szerepét?

— Egyáltalán nem. *Tudom még ma is a szerep minden egyes szavát*. Egyetlen hangot sem felejtettem el belőle.

— Hogyan hat magára most a szerep és a darab?

— Nagyon elfogulttá tesz, hogy *annyira szeretem* még ma is *Móricz* Zsigmond darabját. Az az érzésem, hogy *Nyilas Misi szerepében teljesen kikapcsolódom magamból és egészen új életet élek!*

— Sok *fiúszerepet* játszott a *Nyilas Misi* óta?

— Sokat, de szent meggyőződésem, hogy Nyilas Misi szerepe a — *király!*... Azt is vallom, hogy a szinész életében *legfeljebb csak egyszer* adódhatik ilyen szerep és az Isten különös kegye, hogy egy színész hozzájuthat!

— A *Nemzeti Színház* után a *Magyar Színház;* nem furcsa?

— *Nem*. Az az érzésem, mintha *az egyik iskolából átiratkoztam volna egy másikba*.

Vaszary János

— Azért vállaltam a *Légy jó mindhalálig* rendezését, — mondja — mert *Hevesi* Sándor megbetegedett. *Hevesi* Sándor és a régi Nemzeti Színház szellemében akarom most is megelevenïteni a darabot. Természetes, hogy mivel itt egészen *más* színészek játszanak, kissé meg kell változnia az előadásnak, de minden erőmmel arra igyekszem, hogy az itteni színészeket *a régi előadás szellemében nagy hangoljam*. Húgm, *Piri*, aki ezt a szerepet nagyon sokszor játszotta a Nemzetiben és a vidéken, *nagy segítségemre van abban, hogy a régi előadás nívóját el tudjam érni*.

— Egyáltalán nem *modernizálódott* a darab előadása?

— Csak annyival, amennnyivel a *színpadtechnika* fejlődött. Nem szabad persze elfelejteni, hogy *Móricz* Zsigmond egyes jeleneteket átdolgozott s az átdolgozás kitűnően sikerült. Azt hiszem különben, hogy a Magyar Színház előadásának *két nagy meglepetése* is lesz. *Pataky* Miklós most jutott életének első igazán jó szerepéhez. *Bihary* Nándor az első *komoly* szerepben lép a közönség elé. Boldog vagyok, hogy *Hevesi* Sándor után most én ülhetek a rendezői asztal mellett. Örömöm annál nagyobb, mert *húgom éppen ebben a darabban aratta egyik legjelentősebb sikerét*. A *Légy jó mindhalálig* különben is egyike a legszebb és legjobb daraboknak, bízom benne, hogy a legteljesebb siker koronázza a *Magyar Színház* tiszteletreméltó vállalkozását.

F. I.

(*) Madelaine Ceray darabt írt. Madelaine *Ceray* asszony, a kiváló párizsi színésznő, aki nagy sikereket aratott filmen is, nemrégen fejezte be *Emberi vágyak* című háromfelvonásos vígjátékát. A darab az eddigi tervek szerint a *Théâtre Montparnasse*-ban kerül színre.

(*) Anatole France volt titkára darabot írt. I. H. *Brousson*, Anatole *France* volt titkára, aki annakidején nagy feltűnést keltett a világhírű író életének intimitásairól szóló könyvével, most darabot írt. A darab a fáraók korában játszódik és a tervek szerint a *Comédie Française* fogja bemutatni.

Koncert mesterbérlet

Bérletek 20—98 P-ig. **Első esték:**

okt. 28: **Brailowsky** zenekari (kék, sárga),

nov. 14: **Milstein** hegedüest (sárga),

nov. 26: **Fischer Edwin** kamarazenekarával (kék),

dec.: **Sztravinszki, Francescatti** (zenekari).

Huberman 2 est, **Cortot, Dohnányi Ernő** (*Beethoven*-est), **Piatigorsky, Szigeti, Fischer Annie, Georgesco, Schnabel** zenekari esték.

I. részletfizetés hétfőtől. *Kérjen* prospektust.

Koncert zongorabérlet

10 népszerű est 6—38 P-ig (2 részlet).

Bartók—B. Pásztory Ditta kétzongorás, **Brailowsky** zenekari, **Casella** (zenekari közr.), **Dohnányi—Thibaud** szonáta, **Dobrowen—Bustabo** szonáta, **Engel Iván, Faragó György, Lamond** (*Beethoven*-est), **Névay Ilonka** és **Ungár Imre**.

Bach: Mátépassió, **Händel:** Debora, **Mozart:** Requiem, **Brahms:** Nänia. 3 oratórium-est. Vezényel **Lichtenberg.** Bérlet 3—11 P.

Heimlich 4 *zongoramatinébérlet* 2—10 P.

Basilides 3 bérleti dalest.

Carla Linné dalest okt. 10-én

Brahms, Wolff, Debussy, de *Falla*, stb. dalok, folklore és néger spirituálék.

*

Rózsavölgyi hangversenyei:

Egyesített **Lyra** és **Nagy Zenekari** bérlet:

Karmesterek: *De Sabata* (Wiener Philharmoniker), *Stokowski, Weingartner, Molinari, Fritz Busch.*

Hegedű: Menuhin, Kreisler.

Zongora: Rachmaninoff, Sauer, Darré.

Ének: *Kiepura, Schipa.*

Tíz szenzációs hangverseny olcsó bérleti áron, 7 havi részletben. *Félretett bérleteket* kérjük 8-ig kiváltani.

Backhaus 6 Beethoven-estje

Friedman 4 Chopin-estje

Basilides 3 bérleti dalestje.

Waldbauer-vonósnégyes 5 Beethoven-estje.

6 Múzeumi matiné olcsó bérletben. Műsoron mestermüvek és válogatott ritkaságok.

Prof. Siegfried Reh-Caliga előadása: »*A helyes éneklés*« nem holnap, hanem 10-én, Z. 8.

Krompecher László tanársegéd előadása: »A lakóház légoltalmi óvóhelye« okt. 13. Z. 8.

Kósa György szerzői estje okt. 27. Z. 8.

OPERABÉRLETEK

a Városi Színházban

CARMEN

Okt. 14. Városi Színház

az **esti ciklus** I. előadása. A címszerepet **Else Brems** kamaraénekesnő énekli, aki ebben a szerepben szenzációs sikerrel mutatkozott be tavaly az Operában Kiepurával. Egyes jegyek 1.20—12.20 pengőig, néhány földszinti és páholybérlet még okt. 10-ig váltható.

A filléres délutáni operabérlet első előadása **okt. 23-án Aida.** Néhány földszinti- és páholybérlet még okt. 15-ig váltható **Transcontinentnél** (Dorottya u. 7. Tel.: 383-133 és 383—158).

Kedvezményes színházi előadásaink műsora

Színházjegyirodánk jövő heti kedvezményes előadásainak műsora páratlanul érdekes és változatos. Sikerült szerezni a *Nemzeti Színház* rendkívül érdekes új darabjának, a *Két cárnő*-nek szerdai előadására jegyet; továbbá csütörtökre *Kállay* Miklós gyönyörű darabjához, a *Roninok kincsé*-hez és vasárnap estére a kitünő *Farkaskaland*-hoz. A Nemzeti Színház Kamaraszínházába ugyancsak három előadást, éspedig: szerdán *Zilahy* Lajos hatásos színművét, a *Hazajáró lélek*-et, szombaton a világhírű *Kék rókát*, vasárnap a remek *Villámfénynél* című színjátékot.

Kapható jegy még *Shaw* egyik legnépszerűbb darabjához, *Az orvos dilemmájához* és *A világ közepe* című darabokhoz a Vígszínházba, az érdekes *Az uccához* a Magyar Színházba, a nagysikerű *A szabad lány* című színjátékhoz a Pesti Színházba, a rendkívül mulatságos *Angyalt vettem feleségül* című vígjátékhoz az Andrássy Színházba; a Terézkörúti Színpad új darabjához, amelynek címe *Az úgynevezett szerelem;* a Pódium Kabaré nagyszerű új műsorához és a Komédia új mulatságos revűjéhez, a *Kölcsönkért Sekszpirhez.*

Külön megemlítjük a Városi Színház új darabját, a *Gázmérgezés a Domb uccában*, melynek a pénteki bemutatójához is adunk jegyet.

A Nemzeti Színház előadásaira 30% kedvezményt nyujtunk előfizetőinknek és olvasóinknak.

Színházjegyirodánk külön telefónszáma *143—888.*

RÁDIÓ **OKTÓBER 2. Budapest I. 9.30:** Hírek. **10.00—11.10-ig:** Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben dr. Holik Samu egri teológiai tanár mondja. Közreműködik a templom ének- és zenekara. Sugár Viktor vezénylésével. Előadásra kerül Kereszty Jen: Missa votiva. A magánszólamokat Szabó Ilonka, Lenhardt Aranka, Harangozó János és Koréh Endre énekli. Orgonál Várhelyi Antal. **11.15—12.15-ig:** Görög katolikus istentisztelet a Rózsák terén lévő gör. kat. magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben, evangélium után dr. Kiss Andor hittanár mondja. **12.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **12.30:** »Déli őrségváltás és térzene az Országázslónál az Ereklyés Országázsló Nagybizottság rendezésében.« Közvetítés a Szabadság térről. Beszél Dövényi Nagy Lajos és Grill Loránd. **13.45:** Hírek. **14.00:** Hanglemezek. **15.00:** 1. »Védekezés gyümölcsfáink rágcsáló kártevői ellen.« Baranyovits Ferenc előadása. 2. »Népies juhászatunk fejlesztése.« Schandl József egyetemi tanár előadása. (A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) **15.50:** Budapest—Bécs válogatott labdarúgócsapata mérkőzésének II. félideje. Közvetítés az MTK-pályáról. Beszél Pluhár István. **16.50:** Csepeli Papírgyári Dalkör. Vezényel Rezik Béla. **17.20:** Táncelemezek. **18.00:** »A nagyváros.« Moravek Endre előadása. (Közmüvelődési előadássorozat.) **18.30:** Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara, közben Dostaly Ignác tárogatózik. **19.10:** Ruszin hírek. **19.15:** Szlovák hírek. **19.20:** Hírek. **19.30:** »Bizalmas vallomások.« Török Sándor csevegése. **20.00:** Sportközlemények. **20.10:** »Donna Diána.« Vígjáték három felvonásban. Irta Don Augusti Moreto. A rádió számára fordította és átdolgozta Innocent Vincze Ernő. Zenéjét és dalait szerezte Kiszely Gyula. Vezényel Polgár Tibor. Rendező Németh Antal. **Utána kb. 21.40:** Hírek, időjárásjelentés. **22.05:** A rádió szolónzenekara. Vezényel Bertha István. **23.00:** Hírek. **23.10:** Közvetítés a Gellért-szállóból. Ilniczky László jazzenekara játszik. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 11.15—12.15-ig:** Szalónötös. **15.00—15.40-ig:** Hanglemezek. **18.30—18.55-ig:** »Fényképezés kiskamrával.« Supka Ferenc előadása. **19.00—19.15-ig:** »A turáni eszme.« Gergelyffy Gábor előadása. **19.20—19.55-ig:** Névay Ilonka zongorázik. **20.10—20.30-ig:** Hírek, sport- és lóversenyeredmények. **20.35:** A Turul Szépmíves Hangversenyzenekar műsorának közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Vezényel Vaszy Viktor. **Utána kb. 22.00:** Időjárásjelentés. — **Telefónhirmondó. 9.30—15.00-ig:** Budapest I. műsora. **15.00—15.40-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 19.52 méteren. 15.00—16.00-ig:** Barna: Árpád apánk, induló. Előadja a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor (viaszfelvétel). Az Egyetemi Énekkarok Énekkarok éneknégyese három dalt énekel (viaszfelvétel). »A kultúra magyar hősei: Budai Parmenius István.« Dr. Clauser Mihály előadása (viaszfelvétel). Angolnyelvű hírszolgálat. »Esik eső csendesen...« Magyari Imre Imre és cigányzenekara muzsikál (viaszfelvétel). »Mit üzen a rádió?« Himnusz. **32.88 méteren. 1.00—2.00-ig:** Az október 2-án 15.00—16.00-ig közvetített rövidhullámú műsor. **OKTÓBER 3. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »Uj találmányok a mult század elején« (felolvasás). **10.45:** »Kisfaludy Sándor megismerkedése Szegedy Rózával Badacsonyban.« Irta Szekszárdi Molnár István (felolvasás). **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Schwalb Miklós zongorázik, Kárpáthy Sándor gordonkázik zongorakísérettel. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Beszkár-zenekar. Vezényel Müller Károly. **14.35:** Hírek. **14.50:** A rádió műsorának ismertetése. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** A rádió diákfélórája: »A négyszázéves debreceni kollégium.« Nagy sándor előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Assisi Szent Ferenc.« Gáspár Jenő előadása. **17.30:** Lendvai Jóska és cigányzenekara. **18.30:** »A X. Országos Frontharcos találkozóról.« Kertész Elemér, a Frontharcos Szövetség alelnökének előadása. **18.45:** Szabó József harsonán és Tibay Zoltán nagybőgőn játszik zongorakísérettel. **19.15:** Hírek szlovák nyelven. **19.20:** Hírek. **19.40:** Ruszin hírek. **19.45:** »Torkos László est.« 1. »Magyar költő a századik év küszöbén.« Galamb Sándor előadása. 2. Beszélgetés a költővel (viaszfelvétel). 3. »Hármas szövetség.« Színmű három felvonásban. Irta Torkos László. Rádiószínpadra alkalmazta Galamb Sándor. Rendező Kiszely Gyula. **Utána kb. 21.00:** Hírek. **21.20:** Operaházi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. **Szünetben kb. 22.00:** Időjárásjelentés. **22.30:** »Great Hungarian composers of to day.« (Mai nagy magyar zeneszerzők.) Hoór-Tempis István előadása (felolvasás). **22.45:** Hanglemezek. **Közben 23.00:** Hírek angol és francia nyelven. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 18.30—18.55-ig:** Német nyelvoktatás (Szentgyörgyi Ede). **19.20—19.35-ig:** »Hogyan finanszirozzák a sárga testvérháborút.« Verő Ubul előadása. **20.00—20.20-ig:** Hírek. **20.25—20.55-ig:** Hanglemezek. **21.00—21.55-ig:** Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. Kubányi György énekel. — **Telefónhirmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.25-ig:** Budapest I. műsora. **15.25—15.55-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora.

SZINHÁZ

Liszt „Krisztus"-oratóriuma az operaszínpadon

Évadnyitó előadás az Operaházban

Operaházunk az elmúlt szezónban *Liszt* »Krisztus«-oratóriumának *színpadi* előadásával járult hozzá az eucharisztikus ünnepségekhez. Külső körülmények azonban megakadályozták akkor az oratórium teljes előadását: csak egyes részletek kerülhettek színre, a tulajdonképpeni bemutató az új szezónra maradt.

Az új szezónt, most szombaton, az Operaház mingyárt a szcenírozott Liszt-mű jegyében nyitotta meg. Ezúttal már a maga egészében, teljes káprázatos színpadi pompájában került színre a »Krisztus«, mintegy megpecsételve a *látványos színpadi külsőségeknek* azt a buzgó kultuszát, mely Operaházunk munkáját az utóbbi időben mindennél jobban jellemezte.

Oláh Gusztáv bámulatos szcenikai tehetsége ezen az előadáson az olasz reneszanszfestészet grandiózus tablóit szemfényvesztő ügyességgel lopta át operaszínpadunkra. A színpadi világítás, a díszletező technika legszebb diadalát ünnepelhette a magyar operaközönség, mely alig tudott betelni az egymást követő képek artisztikus illúzióival.

Valóságos panoptikuma és plasztikona ez a színpad a megható bibliai jeleneteknek; de a tablók itt megelevenednek, és a néző ámulva látja, hogy amit élethű, de holt viaszfigurának gondolt, az eleven emberi test: gyönyörű balerinák és balettáncosok pantomimja bontakozik ki az élőképekből, sőt az alakok meg is szólalnak, hogy énekükkel egy-egy pillanatra operai atmoszférát idézzenek a színpadra.

Ez az operai atmoszféra azonban csak egy-egy kis jelenetre szorítkozik. Ott érvényesül leginkább, ahol egy-egy ária vagy szólórész csendül meg a magánénekesek ajkán. Természetesen itt is érezzük, hogy ezek az áriák nem operaáriáknak íródtak. Ez az ének színpadi beállításban sem lesz olyan operaének, mint például a Parsifal drámai éneke. Hiába: Wagnernek a színház volt a temploma, Lisztnek színháza azonban nem az operaház, hanem... a templom.

Ilyen körülmények között természetes, hogy Liszt muzsikájának ezen az előadáson csak mellékszerep juthatott. Csak afféle kísérőzenéje lehetett a színpadi látványosságoknak. Igaz, Liszt »Krisztus«-a, ha összehasonlítjuk egy Josquin, Lasso, Palestrina, egy Schütz, Bach, Händel, Mozart, Beethoven klasszikus egyházi remekeivel, vagy ha kora legnagyobb vallásos zenéi. Berlioz, Verdi, Brahms rekviemjei mellé állítjuk: nem annyira önmagában teljes művészi kifejezője, mint inkább csak grandiózus kísérőzenéje a vallási kultúráknak. Egy gregorián énektől és Palestrinától, Michelangelótól és Dantetól megmámorosodott, a francia katolicizmus nagy romantikus íróitól felajzott zenei fantázia szól itt hozzánk, merész és eredeti retorikával hirdetve a leggazdagabb katolikus kultúrák álmait. Liszt lelke előtt a Krisztus komponálásánál bizonyára ott lebegtek azok a dús reneszanszképek, melyeknek dekoratív pompáját az oratórium szcenikusa operaszínpadra igyekszik átültetni. De nagy különbség, ha Liszt muzsikája egy Tintoretto mellett szorul kulturális kísérőszerepre, vagy pedig ha Tintorettók nyomán kimesterkedett színpadi látványosságok mellett degradálódik »kísérőzenévé«!

Mert bármily finomízlésű, nagykultúrájú művészember is Oláh Gusztáv és bármily raffinált színpadi technika is áll rendelkezésére: ezek a ragyogó színpadi képek csak nagyon durva és naiv utánzatai lehetnek azoknak az olasz műremekeknek, melyekből Liszt fantáziája ihletet merített. És ahol *maga a feladat* már lényegében véve művészietlen, ott csak sajnáljuk azt az imponáló művészi-séget, tehetséget, fáradságot, gondot, melyet ezúttal Operaházunk a feladat *megoldására* fordított.

Annál is inkább sajnáljuk ezt, mert a művészietlen színpadi feladat megoldásának művészi-ségével bizony nem állott arányban a valóban művészi *zenei* feladat megoldása. Pedig Operaházunk *Báthy, Budanovits, Rösler* és *Koréh* személyében legjobb szólistáit állította sorompóba, a címszerepet pedig *Palló* Imre olyan megragadó átéléssel, olyan nemes, emelkedett stílusban énekelte, hogy alakítása egyik legfényesebb próbája volt kiváló baritonistánk tudásának-tehetségének.

De ilyen mű méltó tolmácsolása nem egy-egy részleten, egy-egy közreműködőn múlik, hanem az előadás *egészének* művészi-költői koncepcióján. Márpedig Operaházunk zenei interpretációja éppen ezzel az átfogó koncepcióval maradt adós. Hiányzott az igazi nagy stílus, a felölelt zenei kultúránk gazdag plasztikája, sőt hiányzott a részletmunka finomabb csiszoltsága is. A káprázatos színpadi illúziókkal eltelt közönség azonban így is hálás lélekkel köszönte meg ezt az estét a kitűnő szereplőknek, *Fleischer* Antal karmesternek és mindenekelőtt az előadás hősének, *Oláh* Gusztávnak.

(T—th.)

(—) Sólyom Janka, a kiváló nagy dizőz, tegnap este mutatta be ragyogó új programját a Bristol Hall-ban. Ma, vasárnap délutáni előadás a teljes esti műsorral.

Két cárnő

A Nemzeti Színház szombati bemutatója

Szép és változatos darab ez. Szinte túlságosan szép és túlontúl változatos »történelmi legenda« a két versengő cárnőről, akik egyazon férfiúba szerelmesek. Úgy indul, mint egy könnyed-vídám operett-librettó, úgy folytatódik, mint egy szívfacsaró melodráma és úgy fejeződik be, mint egy utolsó pillanatban happyendesített, szabályszerű ponyvafilm. Az egész holmi színes alakokkal telepingált, csupa-nagybetűs moszkovita képeskönyvre emlékeztet, amelynek vastag kartonlapjait a kitűnő szerző — Eugen K. *Iljin* orosz emigráns író — halk zenekíséret mellett forgatja elénk, egyrészt a nézőtéri gyönyör halmozása, másrészt a színpadi giccs mennél tökéletesebb kiteljesítése érdekében.

Iljin darabja különben papírfiguráinak papírtörténetén keresztül újra bebizonyítja azt a régi igazságot, hogy a szerelem erősebb a trónnál. Hőse az öregedő, féltékeny Nagy Katalin cárnő, aki vén bolond tábornoka, Szuvarov tanácsára maga küldi Velencébe daliás kegyencét, Orlov grófot, azzal a megbizatással, hogy elbűvölő férfiasságával hódítsa meg s csalja Szentpétervárra a külföldi hatalmakkal konspiráló, ifjú-szép trónkövetelőt, Erzsébetet. Orlov eleget tesz a vígjátéki parancsnak, ám szerelmi hadjárata közben ő is odapörkölődik. Komolyan beleszeret Erzsébetbe, aki egyáltalán nem kalandornő, — ahogy hitte, — hanem csakugyan az elhúnyt cárnő leánya s természetesen viszontszereti őt. Orlov elhatározza, hogy megdönti Katalin uralmát s új, igazi szerelmét mint cárnőt viszi haza. Mikor azonban Erzsébet utánamegy a hajóra, a hű alattvaló megint feltámad a délceg szerelmesben és vérző szívvel bár, de vakon teljesíti Katalin parancsát: Szentpétervárra érkezve, kiszolgáltatja Erzsébetet a cárnőnek. Katalin halálra ítéli dupla vetélytársnőjét, aki már szíve alatt hordja boldogtalan szerelme gyermekét. Erre Orlovban ismét fellángol a szenvedély, Erzsébet után megy a börtönbe s kész lenne őt követni akár a vérpadra is, — hová Katalin bosszúja valóban küldi, — ha a vén bolond Szuvarov meg nem mentené, szerelmesével együtt. A nemes gróf és leendő hitvese így tehát szerencsésen külföldre szökik, ahol Erzsébet majd békésen megszülheti gyermekét. Csalafinta Szuvarov pedig megnyugtató, hamis protokollumot irat Katalinnak arról, hogy a szerelmesek belefultak a kiöntött Néva hullámaiba, mondván: a tényekkel szemben úgyis mindig az aktának van igaza.

Anyagának megmunkálását és színpadi beállítását tekintve, ez a hangsúlyozottan stilizált történet önkéntelenül az *Irja hadnagyot* juttatja eszünkbe. A *Két cárnő* azonban annyival gyengébb magyar párjánál, amennyivel igényesebb: többet markolva kevesebbet fog. Az *Irja hadnagy* mindenesetre szerényebb, de *stílusosabb* darab volt a maga nemében, mint ez az »eredeti« orosz legenda, amelynek írója — tagadhatatlan mesterségbeli ügyessége ellenére is — sokkal jobban szolgálja ki a rendező, mint a néző, vagy éppen *hallgató* érdeklődését. No de ép az *ilyen* szerzőket kedvelik mostanság módfelett a Nemzeti Színházban. Ott, ahol valamikor ha nem találkozott elég alkalmas, irodalmi értékű ujdonság, hát — faut de mieux — egyszerűen *klasszikusokat* játszottak. Millen idők!

A *Két cárnő* előadása elsősorban szemhezszóló. Jobban bízik a díszletek és kosztümök pompájában, mint a szereplők játékában. Tizenöt év előtt roppant »modernnek« tartották az ilyesféle jelzett, dekoratív színpadképet, amely különben kétségtelenül illik ehhez a darabhoz. Ma úgy érezzük, hogy elkésett, divatjamúlt keret, tartalmával együtt. A szereplők népes együtteséből kiemelkedik *Makay* Margit, Katalin cárnő, *Szörényi* Éva, Erzsébet, *Jávor*, Orlov gróf és *Makláry*. Szuvarov megszemélyesítője. Karikíroznak, ahol kell és alakítanak, ahol lehet, ahol némi emberábrázolásra nyílik alkalom. De a többiek közül is elismerés illeti *Abonyit, Ungvárit, Gobbi* Hildát, *Előry* Katót, *Kovácsot, Patakyt, Várkonyit, Onodit* és *Bodnárt*.

Horváth János, a díszletek tervezője épúgy szép munkát végzett, mint a fordító *Barabás* Pál.

Kárpáti Aurél

(—) Pallay Anna, az Opera prímaballerinája balettakadémiáján (VII., Hársfa u. 37. Telefón: 142—359.) a tanítás megkezdődött, beiratások folynak.

(—) Gimes Freud Soma Zeneiskola, V., Szent István körút 8. Zongora, hegedű, ének, kamarazene, jazzongora.

(—) Meszlényi Nándor karnagy az énektanítást megkezdte. VI., Lázár ucca 18. Telefón: 11—45—59.

(—) A Városi Színház 8 operettelőadására még 4 napig lehet bérelni. Október 12.: Víg özvegy. — Honthy Hanna.

FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG NAGYZENEKARI ESTÉIN

Dohnányi, Ansermet, Böhm, Dobrowen, Desormière, Furtwängler, Gui, Mengelberg, Wartisch vezényelnek. Közreműködnek: **Bartók, B. Pásztory Ditta, Casadesus, Casals, Holley, Takács, Zathureczky.** Bérletek 10—1-ig és 5—7-ig az Operaházban válthatók.

Ragaszkodom a szerelemhez

Bókay János vígjátéka a Belvárosi Színházban

A deresedő fejű, gazdag és tekintélyes ügyvéd — mialatt leánya külföldi nevelőintézetben igyekszik hasznos és állítólag szükséges ismereteket elsajátítani — belehabarodik egy eléggé ravasz fiatal hölgybe, aki húszéves kora ellenére (vagy éppen azért) alaposan behálózza az öregedő Don Juant. A házasságra már minden előkészület megtörténik és csak az a probléma: hogyan fogadja majd a hazatérő kislány imádott apjának ezt a váratlan elhatározását. Persze: igen kedvezőtlenül fogadja, óvakodik azonban véleményének őszinte nyilvánításától és — úgylátszik, a nevelőintézetben elsajátított kitünő pedagógiai érzékkel — valóságos szemléltető oktatásban részesíti apját. Ő is választ magának egy idősebb urat, apjának legjobb barátját és kijelenti, hogy — hozzá akar menni feleségül. Az ügyvéd természetesen felfortyan, megtiltja a szerinte lehetetlen házasságot és ekkor a kislány szépen, nyugodtan, okosan megmagyarázza, hogy ez az esküvő semmivel sem lenne különösebb mint az, amelyikre apja készül. A szemléltető oktatásnak sikere van: az apa lemond házasság tervéről, mire természetesen a második számú esküvő terve is lekerül a napirendről. De nincs semmi baj: a háttérben már várakozik két derék fiatalember, a két ex-menyasszonyból tehát nem lesz vénlány.

Ez a néhány mondatba sűrített tartalom is mutatja, hogy sem a darab ötlete, sem az ötlet kibogozása nem igen lep meg túlzott újszerűségével, sőt jó ismerősünk a harmadik felvonás végén talán kissé túlzottan hangsúlyozott tanulság is, amely öreg férfi és fiatal leány szerelmi kapcsolatának mulandóságát hirdeti. Hogy a kitaposott úton menetelő történet a néző figyelmét kisebb kihagyásokkal mégis leköti az első perctől az utolsóig, az Bókay János nagyszerű színpadi érzékének tulajdonítható és annak az itt-ott már-már megdöbbentő ügyességének, amellyel ismert helyzetekben, ismert eszközökkel mégis újat tud teremteni. És ha ennek ellenére kissé bizonytalan érzéssel hagyja el a néző a színházat, annak egyszerű a magyarázata. Bókay vígjátékot írt az egyáltalában nem vígjátéki témából — a tűnő fiatalság, az elrohanó idő melankóliája mintha inkább tragikushangú aláfestést kívánna volna — és ezt a kettősséget teljes egészében nem sikerült eltüntetnie. A szakadék áthidalása így is nem mindennapi rutint tett szükségessé. Ez azonban a szerzőben megvolt, a darab körül nincs tehát semmi nagyobb baj.

Annál kevésbé, mert hiszen két órán át szinte szakadatlanul kergetik egymást a jól megrendezett jelenetek, mulatságos helyzetek, szellemes megjegyzések a Belvárosi Színház színpadán. A szereplőknek egyetlen fő- és mellékfoglalkozásuk van: a szerelem, de ezt a foglalkozást igazán lelkiismeretesen igyekeznek ellátni. A szerelmi stratégia bonyolult mozdulatai egyetlen pillanatig sem csendesednek el — látszik, hogy játékos kedvvel vezényli őket a kulisszák mögül az író, aki egyúttal nagyszerű rendező is. Sokszor úgy tűnik fel, mintha ő maga sem venné túlságosan komolyan a hirtelen kerekedő, de gyorsan elsimuló bonyodalmakat, miért vegye hát komolyan a néző... De mindegyik felvonásban feltűnik egy-egy jelenet, amely nemcsak Bókayt az írót, hanem Bókay a rendezőt dicséri. Igy például az, amelyikben a lány apa leányával közli a nagy elhatározást, vagy az, amely a harmadik felvonásban a szakítást tárja elénk, a legtökéletesebb pillanatfelvételek közé tartozik.

A szereplők szeretettel és tudásuk legjavával tolmácsolják a szerző mondanivalóit. Elsősorban *Góth* Sándorról kell megemlékeznünk; talán ő az egyetlen, aki az öregedő ügyvéd nehéz szerepében harmónikusan tudja összeegyeztetni a tragikus magot a vígjátéki kerettel. Egyetlen gesztusa, egyetlen szava sem véti el a hatást; a szerző elgondolását talán nem is lehetett volna tökéletesebben színpadra vinni. Jó *Mihályfi* Béla is a »másik öreg« szerepében, *Vidor* Ferike pedig remek kabinetfigurát csinál a házsártos házvezetőnő alakjából. Meglepetése az előadásnak a kis *Tahy* Anna Mária. Jó szemük volt azoknak, akik felfedezték. Kellemes megjelenése egyszeribe derűt áraszt a színpadon és a nézőtéren. Mint nő már első szerepével csatát nyert. Minden jel arra vall, hogy hamarosan mint színésznő is beérkezik. A másik fiatal menyasszonyjelöltet *Sennyey* Vera játssza ügyesen és teljes biztonsággal. A két amorózó szerepében *Szilassy* László és *Pálóczy* László tűnik fel.

Ha a főpróba hangulatából következtethetünk az eddigiekhez mindenben méltó siker jegyében indul az új Bókay-darab is.

Kemény István

(*) A zürichi Harmonia hangversenye elmarad. A Operaház műsortervében október 10-re a zürichi Harmonia hangversenye volt kitűzve. A hangverseny most elmarad, mert a Harmonia látogatását későbbi időpontra halasztották.

(*) Ifjúsági előadások a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház idei első ifjúsági előadása október 15-én, szombaton lesz, amikor *Csepreghy* Ferenc *Sárga csikó* című darabja kerül előadásra. A második ifjúsági előadás október 22-én lesz.

SZINHÁZ

Tündöklő Jeromos

A Nemzeti Színház szombati bemutatója

Az *Énekes madár* érdekes költői kísérlete után *Tamási* Áron most másodszor tesz próbát a színpaddal. Sajnos, a felejthetetlen Ábel-regény s a játékos humor szívárványát csillogtató, ízes székely novellák remekírójának erőfeszítése a »festett világ« meghódítására ezúttal sem sikerült. Háromfelvonásos, új népi játéka alig több igényes nyersanyagnál. Jó *téma*, amelyből elfelejtettek *darabot* írni. Igy szinte formátlanul kerül elénk, tele salakkal és egyenetlenséggel, beleveszve a szervetlen bőség zavarába. Milyen kár, hogy a legszebb szándék és legőszintébb érzés sem bírja el a színpadot — drámai kiképzés nélkül.

Tamási hőse egy minden gazságra elszánt, népbolondító agitátor, Tündöklő Jeromos, aki a békés szegénysegben élő kis székely falu nyugalmát teljesen feldúlja. Titokzatos céljai érdekében — idegen pénz bőséges osztogatásával és szélsőséges eszmék hirdetésével — előbb a népet akarja megnyerni magának, azután egyszerre mást gondol s hozzáfog az urak lekenyerezéséhez. Angyalszobrot csináltat a templom számára, megveszi a jegyző parlagföldjét s a részeges kántor ferencjóskáját, amelybe mingyárt bele is bújik. Közben egyéb mefisztói dolgokat művel. Egy szerelmes parasztlegénnyel leszuratja annak vetélytársát. Majd arra próbálja rávenni a börtöntől megmentett, szerencsétlen bicskást, hogy tegye el láb alól Bajna Gábort, a falusi nép igazi barátját és vezetőjét, neki igen kellemetlen ellenfelét, aki minden »nagy terve« kivitelében megakadályozza. Azután megkísérli elcsábítani a leszúrt legény menyasszonyát. Ez már-már sikerülne is, ha a derék leány az utolsó pillanatban észre nem térne. De Jeromos nem éri be ennyivel. Az urak ellen lázítja a parasztokat, akik közt pénzt osztogat, — Bajna Gábor józan szava azonban visszatéríti megszédült testvéreit a becsület útjára. Végül Jeromos székely gúnyát húz s kidoboltatja a faluban, hogy estére nagy potyavacsorát rendez, amelyen mindenki részt vehet. Igy próbálja megmenteni az elvesztett játszmát Gáborral szemben. De a vacsorára nem jön el senki, a Gábor ellen fölbérelt legény pedig őrá támad, a nekidühödött néppel együtt. Nagy kavarodás, a kocsmára sötétség borul s mire az általános verekedés után a szín kivilágosodik: Jeromos tündöklésének vége. A veszedelmes szélhámos nyomtalanul eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Csak némi kámforszag marad utána. A jámbor góbékkal együtt mi is bízvást elhihetjük, hogy ez a különös, valószínűtlen figura — maga az ördög volt.

Tamási Áron egyszerre naturalisztikus és jelképes szatírájának sokfelé mutató, inkább bonyolódott, mint bonyolult története végső soron a Jó és Gonosz ősi küzdelmét példázza. Ez a helyenként motiválatlan, helyenként gyermekded közvetlenséggel felmutatott konfliktus azonban csak külsőséges, mondhatnám: megtévesztő színpadi látszat. Az igazi drámai küzdelem mélyebben zajlik. A *költő* birkózik itt a *szónokkal*, az *író* a *politikussal*, eleve reménytelenül s szinte fájdalmasan tragikussá téve a harc kimenetelét — a darab számára. Holott Tamási jól érezte, sőt fel is ismerte a fenyegető veszedelmet. A *Tündöklő Jeromos* második felvonásának egyik megkapó jelenetében az angyalokat faragó, falusi szobrászőstehetség a megrendelő furcsa kikötésére így jajdul föl: »Én művész vagyok, nem politizálok... csak egyszer őszintén ki akarom fejezni azt, ami a lelkemben él.« A maga helyén ennek a pár szónak döbbenetes erejű, *drámai* nyomatéka van. Méltán zúg utána percekig a taps. De Tamási csakhamar elfeledkezik arról, amit »művészével« mondat: egyre jobban belemelegszik a politizálásba — az író rovására. A politika pedig veszedelmes valami. Nemcsak a népgyűlésen, hanem a színház nézőterén is pártokra bontja a közönséget. Legfőkép azonban magának a drámának és színpadnak *művészi* hatását veszélyezteti, háttérbe szorítva a költőt a szónok mögött. Jelen esetben súlyosbítja a bajt az a szerencsés körülmény, hogy Tamási sokkal érdekesebb költő, mint szónok, sokkal jobb író, mint politikus. Nem sajnálhatjuk hát eléggé, hogy mégis engedett az *aktualitás* csábításának s ezért a kétesértékű politikai előnyért föláldozza az irodalmi lényeget. Nyilvánvalóan ez az oka a két szembenálló főalak akaratlan eltorzulásának, karakterbeli elmosódottságának s pszichológiai hitelesítésük elmaradásának is. A gondosan mintázott mellékfigurák mindenesetre sokkal elevenebbek náluk. Ezek közt néhány igazán plasztikus, művészi portré található, amely — a színes-gazdag, tréfás párbeszédek friss-málnaízű nyelvi zamatán kívül — csaknem egyedül tesz fel-felvillámló tanuságot az író jelenléte és kiváló tehetsége mellett.

Az előadás súlyos realizmusa valósággal ráfeküdt a darabra s minden játékos könnyedségét, villozó meseszerűségét szétlapította. Egyesek indokolatlan hangossága vagy éppen »ibsenes« túljátszása is zavaróan hatott. A szereposztás sem mondható szerencsésnek. Bár *Kiss* Ferenc Jeromos széllel-bélelt alakját legalább a komédiázó ördög hatásos külsőségeivel ruházza fel, szívesebben láttuk volna őt Gábor lírai szerepében, amelynek *Timár* különben kifogástalan, finoman tartózkodó alakítása kissé fanyar arcélt adott. A címszerep viszont több lehetőséget kínált Timár számára. *Makláry* száraz-vidám, ravasz kocsmárosa jó, de egy cseppet sem székely. (Ez a szerep szinte sírt Hosszú Zoltán után.) *Pethes* sem volt az igazi, mint »tragikus művész«. *Szőrényi* Éva Gretchenre emlékeztető parasztlánya meg egyenesen szalonképességével tűnt ki. Ellenben kitünő s minden elismerést megérdemel *Apáthy, Ujlaky, Gobbi Hilda, Balázs, Rajczi* és *Pataki*.

A rendezés *Németh* Antal igazgató munkája. A játékmester tisztét *Szilassy* Gyula töltötte be, a díszletet *Horváth* János tervezte.

Kárpáti Aurél.

BENIAMINO GIGLI:

„Kétségbe vagyok esve, hogy az Egyesült Államokat támadó hamis Gigli-interjú hire Budapestre is elkerült"

A nagy tenorista Rómában elmondja a Pesti Naplónak egy félremagyarázott interjú történetét s beszél amerikai és európai terveiről

Róma, április 22.

(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

A római Teatro Reale ma már egyenrangú vetélytársa a milánói Scalának: a neves olasz énekesek felváltva énekelnek a két város világhírű színházában. És minden olasz operaelőadásban van valami meglepetés. Ismeretlennevű kis szereplők bukkannak fel, gazdagon ömlő, buggyanó hanggal, bámulatos technikai tudással. Kis fürdőhelyeken jelentéktelennek ígérkező staggionek néha olyan elragadó, tehetségtől sugárzó előadásban szólaltatják meg az olasz operákat, mint sehol másutt a világon. A valóság csaknem megközelíti azt a fantasztikus elképzelést, hogy Olaszországban szinte énekesmadárként, gyönyörű hanggal, muzikalitással és kész mesterségbeli tudással születnek az emberek.

A római Teatro Realének csaknem minden előadása nagy zenei esemény, de itt is pirosbetűs ünnepet jelent *Gigli szereplése*. Amint megjelennek az ő nevét hirdető plakátok, lelkes hívei megrohanják a színházat és egy félóra alatt minden jegyet összevásárolnak.

Massenet *Manon*-ját egészen különös érdeklődés előzte meg. Des Grieux lovag parádés szerepében *Gigli* tehetsége és tudása teljében, ragyogó sokféleségében, minden színében pompázik. Massenet édeskés szentimentalizmusát őszinte poézisbe burkolja, franciás könnyedségét olasz szenvedéllyel forrósítja. Az álomáriát valami furcsa, megkapó vágyódással, elérzékenyült sóvárgással énekli, egyéni, sajátos könnybefulása, sírós elcsuklásai, átszellemült páni ma is utólérhetetlenek. Hangszíne — kivált a középfekvésben — most mintha kissé heroikusabb volna, mint az előző években. Magassága magátólértetődő, boldog bátorsággal tündöklik, legátói lágyak s hívogatók, recitatívói plasztikusak, édesek, minden hangja a *belcanto* csodája. Manon szerepében méltó partnernője Mafalda *Favero* s a többi énekesek is — *Ghirardini, Vaghi, Nessi* — valamennyien kitűnőek. Az előadást a Teatro Reale kiváló igazgatója, Oliviero *de Fabritiis* vezényelte pompás művészi biztonsággal.

Az előadás két szünetében Signor *Grossi*, a nagy énekes kedvelt titkára, felvitt *Gigli* öltözőjébe.

Gigli nyugodtan, derűsen beszélget. Kicsit köhécsel:

— Betegen énekeltem a mult héten Londonban, — mondja. — *39 fokos lázzal álltam a színpadon.* Nem hagyhattam cserben a színházat, amikor minden jegyet eladtak már. Hála Istennek, ma már nem hallják az énekemen e merész vállalkozás nyomait. *Nagyon féltem, hogy a hangomba kerül ez a kaland,* — többé sohasem teszek ilyet.

— *Kérem, beszéljen amerikai szerepléséről. A budapesti ujságok is közöltek egy éleshangu, az Egyesült Államokat támadó interjút.* Mi igaz ebből?

Gigli felpattan:

— *Kétségbe vagyok esve,* — mondja — *hogy ennek az ostoba cikknek a híre Budapestre is eljutott.* Kérem, *írja meg szószerint* az esetet. Felkeresett egy olasz lap munkatársa s megkért, hogy a lap számára *lerajzolhasson.* Miközben türelmesen modellt ültem, faggatott. Ilyeneket kérdezett: »*Igaz, hogy Amerikában olyan rengeteg a munkanélküli?*« — »*Némelyik ujság ezt írja, de én nem tudom, mi a valóság*«, — felelem. »*Úgy-e, Roosevelt elnök nem normális, őrültségeket beszél?*«, — hangzott az újabb kérdés. — »*Nem hiszem, hogy őrült, mert akkor a nép nem választaná meg*«, — válaszoltam megadással. — »*Igaz, hogy a Metropolitan-operaház ma már teljesen lezüllött?*« — kérdezősködött tovább. Udvarias ember vagyok, tehát újra feleltem: »*A Metropolitan ma is kitűnő előadásokat produkál, de természetesen ott is, mint művészi vonatkozásban az egész világon, bizonyos hanyatlás mutatkozik*«. Nos, másnap megjelent a cikk: »*Interjú Giglivel!*« *Persze: meghamisított és kiforgatott szavaimmal. Hát hogy' képzelik azt, hogy én megtámadom, leszidom és kigúnyolom Amerikát? Semmi okom és semmi jogom nincs ehhez.* Az újságírót, illetve rajzolót, aki a cikket írta, *azonnal elbocsátották* állásából. *Rendkívül kellemetlenül és kínosan érintett ez a hamis interjú,* annál inkább, **mert** *Amerikában nagyon kedvesen fogadtak és lelkesen ünnepeltek.* 1940-ben *újra visszamegyek,* néhány hónapig *ismét vendégszerepelek a Metropolitanben* és több városban. *A Metróval is tárgyalok:* egy nagy film főszerepére akarnak szerződtetni. *Alighanem hamarosan megállapodom velük.*

— Mik a legközelebbi tervei? — kérdem.

— A jövő héten *négy estén át Milánóban* énekelek. Májusban *a londoni Covent Garden tíz előadásán* szerepelek. Júniusban *Recanatiban*, a tenger melletti kis villámban pihenek egy kicsit. Ez a szülőfalum — *Recanatiban születtem én is, mint Leopardi.* Ott vagyok minden nyáron, sok kedves régi emlék fűz oda. Júliusban visszajövök Rómába: *a Caracalla-thermák szabadtéri előadásain énekelek*, augusztusban pedig a római *Cinecittában*, az itteni »filmvárosban« *filmezek.* Ősszel *Skandináviában* énekelek s *októberben talán Budapesten.* Tudja, hogy mennyire szeretem a maguk gyönyörű városát a Duna partján — *alig várom már, hogy újra eljussak oda.*

Csinos, fiatal nő jön be az öltözőbe. Gigli bemutatja:

— A lányom: Rina *Gigli*, illetve egy éve már *Signora Lorenzelli.* Szép a hangja, énekesnőnek készült, de időközben meggondolta magát és *férjhezment.*

Halkan, büszkén mondja:

— *Mire Budapestre megyek, megszületik az első kis unokám. Nagyapaként mutatkozom be újra a magyar közönségnek.*

A szünetnek vége. Élesen szólal meg a felvonásra hívó csengő. *Gigli* harsányan búcsúzik:

— *Evviva l'Ungheria!*

Gách Marianne

PAULINI

mesterrel találkoztunk az uccán: csupa izgalom és készülődés — a magyar Csupajáték április 27-en Londonban mutatkozik be, a Bokrétaszövetség karádi bokrétája pedig május elején a brüsszeli nemzetközi táncversenyen vesz részt. A bokrétások — magyarázza Paulini Béla — a magyar népművészetnek csinálnak propagandát Brüsszelben, a Magyar Csupajáték pedig azt mutatja meg a londoniaknak, hogy a magyar művész, író, zeneszerző, festő, koreográfus hogyan értelmezi a népművészet forrásán való felfrissülést. A Magyar Csupajátékot egy erre a célra alakult angol-magyar társaság mutatja be s szerepelteti tíz napon át London egyik legelső színházában, az Adelphi Theaterben, míg a bokrétásokat Bárdos Lajos zeneakadémiai professzor közvetítésével hívták meg Brüsszelbe. A Csupajáték Budapesten bemutatott műsorán annyi változás esett, hogy két kép kimaradt s helyébe három új derűs-táncos kép került s még két függönyelőtti szám; az új számok zenéjét Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Rajter Lajos, Pongrácz Zoltán és Farkass Ferenc komponálták. Bárdos egyébként úgy tervezi, hogy egy külön magyar estén magukkal a karádiakkal daloltatja el az eredeti karádi nótákat.

(*) A finn énekesek a kormányzónál. A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A kormányzó úr és felesége őfőméltóságaik szombat délután 6 órakor a királyi palota Andrássy-csarnokában *fogadták a Budapesten tartózkodó finn férfiénekkar tagjait.* Az énekkar a kormányzói pár tiszteletére *három dalt adott elő.* A rövid hangverseny végeztével Onni *Talas* finn követ bemutatta az énekkar vezetőségének több tagját, majd az énekkar nevében a kormányzó úr őfőméltóságának *egy üvegvázát*, az énekkar egy tagja pedig a főméltóságú asszonynak magyar beszéd kíséretében *egy eredeti finn faliszőnyeget* nyujtott át. Végül az énekkar *magyar nyelven elénekelte a magyar Himnuszt.*

(*) Romantikus est a Zeneakadémián. *Eyssen* Irén és *Albert* Ferenc északi turnéjuk előtt, április 28-án, pénteken este 8 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében *romantikus estét* tartanak, a Népművelési Bizottság rendezésében. Zongorán kísér dr. *Herz* Ottó.

(*) Anna főhercegasszony beszédet mondott a Déryné Játékszint felépítő mozgalom hölgybizottságában s bejelentette, hogy *a bizottság munkáját az új budai színház felépítése érdekében rendszeresíti.*

ZENEI NAPLÓ

Mit jelent nekünk Szigeti József?

Irta: Tóth Aladár

Szigeti József neve nekünk és az egész világnak a legnagyobb magyar hegedűművészt és általában a hegedűjáték egyik legnagyobb élő mesterét jelenti. Ez azonban még csak egyik része Szigeti teljes kulturális jelentőségének. Mert nagy hegedősünk nemcsak a zene *művészetének* embere, hanem azon túl sajátosképpen a *zeneélet* embere is. Az ő hegedűjátéka nemcsak muzsikát jelent a műveltség legmagasabb fokán, hanem jelenti a muzsika *sorsát* is a művelődés világában.

A zeneművészt végső soron az a muzsika érdekli, mely saját lelke mélyén muzsikál. Nem kivétel az előadóművész sem, akinek nagy zenei alkotások, »más« muzsikusok művei kellenek hogy rajtuk keresztül saját lelkének melódiája-ritmusa megelevenedhessék. Mégis, Szigeti József mintha valami különleges kivétel lenne. Mintha ő egészen azokért a muzsikákért élne, melyek *körülötte élnek*, halhatatlan régi muzsikákért, vagy most született új muzsikákért. Mintha páratlanul gazdag és színes lelkét odaadta volna hangszerként a zeneélet kezébe, hogy semmi sem maradjon néma, ami öt világrészben hegedűhúrokat-hegedűvonót követelő zenei műveltség. Valóban, Szigeti hegedűjén mintha nem is egyetlen művész, hanem az egész zenei élet muzsikálna, mindaz, ami értéket századunk a hegedű számára őriz és termel.

Ismerünk nagy előadóművészeket — és mindig ők a »legnagyobbak« — akik a legmélyebb alázattal, legteljesebb önfeledtséggel adják át magukat a hangszerükön megszólaló zeneköltőnek: hiszen éppen ilyen tiszta odaadásban szólalhat meg legmélyebben, legteljesebben, legtisztábban saját egyéniségük hangja is. De találna még egyetlen művésszel sem találkoztunk, aki akaratát, törekvését, szándékát annyira alárendelte magának a korunkat betöltő muzsikák összességének, együttes akaratának, törekvésének, szándékának, mint Szigeti József. Ez a művész valóban a »korszellemet« szólaltatja meg, de a szó *legjobb, legmagasabb* értelmében.

Mert ne feledjük: a »korszellem« — ma inkább, mint máskor — a legrosszabbat, a legalacsonyabbat is jelentheti és talán soha sem volt aktuálisabb Goethe mondása: »*Mängel haben wir alle gemein, die Tugenden gehören Jedem besonders*«. De Szigeti jól látja korát: mert *egyéniségeken* keresztül nézi azt. Egy példa: ha Strawinskyt vagy Hidnemithet játszik, pontosan megérezteti, mit ért ez a két szerző bizonyos alkotásaiban »nouvelle objectivité« vagy »neue Sachlichkeit« címén. De eszébe sem jut ezt a »tárgyilagos« előadásmódot múló, de »korszerű« divat parancsa szerint átvinni mondjuk Beethovenre. Mert nem azt tolmácsolja, amit bizonyos »mai emberek« akarnak Beethovennel, hanem mindig azt, amit *Beethoven* akar *velünk* ma is.

Szigeti: individualista. Maga vallja egyik gyönyörű írásában, hogy még a hegedütechnikát sem az instrumentum szolgai kutatói gazdagították, hanem azok a nagy zeneköltők, akik egyéni belső világukat, zenéjük sajátos szellemét valósággal ráparancsolták, rákényszerítették a hegedűre. És mennyire igaza van! A hegedű például legkevésbé sem »született« a polifónia hangszerének, mégis, gazdagította-e valaha valaki jobban a hegedű kifejezéskörét, mint mondjuk Bach a C-dur szólószonáta fugájában? »Orgonaszerű« ez a fuga? Nos, hallgassuk csak meg Szigeti csodálatos előadásában, akkor majd elámulhatunk, milyen orgonazúgással tud zengeni a hegedű és ugyanakkor mégis mennyire egészen »hegedű« tud maradni. És ennek titka: mikor Szigeti ezt a fugát játssza, akkor *azt* a hangszert játssza, melyet *Bach képzelete* teremtett a hegedűből; vagyis egész egyszerűen: nem »hegedű« jászik, hanem.. *Bachot* jászik

Mi tehát akkor az a »zeneélet«, az a »kor«, az a »közösség«, melynek akaratát ez a különben olyannyira gazdagon individualizált-specializált hegedűjáték magáévá teszi? Gondoljunk itt ismét Goethére, aki miközben undorral fordul el az egyéni értékeket elejtő kortól-közösségtől, ugyanakkor valami magasabb emberi közösség után sóhajt: »*Es ist so viel gleichzeitig Tüchtiges und Treffliches auf der Welt, aber es berührt sich nicht*«! Igen, az a sok-sok szétszórt érték a világban, mely »nem érintkezik« egymással, az a sok-sok magányos hang, mely nem találkozhatik össze! Ezeket összegyűjteni, ezeket közelhozni egymáshoz, ezeket a hegedűvel egyetlen nagy kulturális harmóniába foglalni: íme az a »zeneélet«, melynek Szigeti híve, álmodója, harcosa, szolgája, valóságos rabszolgája!

Az előadóművészek sorában talán senki sem járt be annyi országot-földet, mint ez a magyar hegedüs, senkire sem illik annyira, mint őrá, a »világjáró virtuóz« címe. Nem túlozunk, mikor elmondjuk róla, hogy életének nagyobbik felét vasúton, hajón, repülőgépen tölti. A dicsőség szomja hajtja? Hiszen hírneve már régen akkora, hogy azt fokozni már nem is lehet. Nem, ez az utazó nem önmagáért utazik! Művészetében ép olyan értékes, amilyen nehéz koffert cipel magával, tele antik és friss árukkal: viszi Bachot és Mozartot Ausztráliába vagy Polinéziába, hozza távoli zenekultúrák új üzeneteit Európába. Tegnapelőtt még az óvilági zene legújabbkeletű remekművét, Bartók Béla Szigetinek ajánlott hegedű-klarinét rapszódiáját vitte páratlan sikerrel diadalra Newyorkban, tegnap azután Párizsban mutatta be az újvilágban élő legkiválóbb zeneszerzőnek, Ernest Blochnak hegedűversenyét és ma már ismét ott áll, honfitársainak lelkes serege előtt, a Városi Színház dobogóján és játszik újra Mozartot, Beethovent Mendelssohnt, játssza a klasszikust klasszikusan, a romantikust a romantika minden bobogásával és mégis, régi közönsége előtt, régi műsorszámainak varázsában, a legmeghittebb Szigeti-estén is: egy egész zenevilág vérkeringésének friss lüktetését érezzük.

Mikor Szigeti lép koncertdobogónkra: mintha valami sarkig tárná zeneéltünknek a nagyvilágba néző ablakait. Valami üditően friss légáramlatot hoz ez a művész magával. Hozza magával Európát, viszi magával a magyart. Harcolni azért az eszményi harmóniáért, mely a valóságban olyan nehezen tud kialakulni, az egymást kereső igazi értékek boldog összetalálkozásának harmóniájáért: világhivatás. De ha világhivatás, akkor kétszeresen *magyar* hivatás. Mert igaz értékek árvaságáról talán egyetlen nép sem beszélhetne annyit, mint a magyar. Talán egyetlen nép sem érezte égetőbben a vágyat: belekapcsolódni, beletartozni a kultúra világközösségébe. És egyetlen népet sem taszított vissza annyiszor magányba, elszigeteltségbe valami átkos végzet. Idegen hatalom, belső ármány, kívülről-belülről, hányszor csapta és csapja be durván a világkultúra az Emberiség felé néző ablakainkat, melyeket az ősi Máriasiralom énekesétől Ady Endréig, Bartók Béláig, Kodály Zoltánig a legfényesebb magyar szellemek nyitottak nekünk! Ha van ország, ahol szükség van a kultúra világtestvériségének fáradhatatlan igaz ügyvivőire, akkor az Magyarország. Ha van nép, melynek kulturális boldogulásához Szigeti Józsefek kellenek, akkor a magyar az.

Ezért most nem is szólunk azokról a ragyogó talentumokról, melyek Szigetit az ő rendkívüli hivatásának betöltésére minden más hegedűsnél hivatottabbá teszik. Nem szólunk páratlanul fogékony, hajlékony és előkelő muzsikusszelleméről, csodálatosan érzékeny művészidegeiről, gazdagon kimüvelt intelligenciájáról, végsőkig kifinomult ízléséről, szinte mindent átfogó, mindig felajzott képzeletéről; nem szólunk ujjainak szemfényvesztő virtuózitásáról, vonójának elképesztően változatos, könnyed és elegáns barvúrjáról sem. Hiszen ezeket a tüneményes képességeket méltattuk már számtalanszor, ahogy rávilágítottunk már a nagy hegedüs sajátos művészi énjére is, arra az összetéveszthetlen egyéniségre, mely mennél teljesebben oldódik fel hivatása szolgálatában, csak annál tisztábban rajzolódik elénk. De most elsősorban Szigeti József kulturális missziójáról kellett szólanunk. Olyan időkben élünk, melyekben a kultúra nagy testvériségéből való kiszakadásnak, az elszigetelődésnek veszedelme kiujult; gonosz szelek rázzák a magyar lélek ablakait és jaj nekünk, ha ezek az ablakok ismét becsapódnak. Ezért ma mélyebben kell ráeszmélnünk, mint valaha, a Szigeti Józsefek hivatásának kulturális értékére, mely kétszeres érték itt Magyarországon és százszoros érték a *mai* Magyarországban.

Pertile az „Álarcosbál"-ban

Aureliano *Pertile*, a nagy olasz tenorista pénteken a Városi Színházban, az Operaház »Álarcosbál« előadásán folytatta és fejezte be — reméljük csak egyelőre — diadalmas vendégjátékát. Hogy ilyen fejedelmi énekművésznek a második kép balladáját meg kellett ismételni: azt talán még említeni is felesleges. Előfordult már az is, hogy a következő híres együttest nagyszerű olasz tenoristák szívbéli kacagásán felbuzdulva a közönség a maga egészében megismételtette. Most azonban olyasvalami történt ennél az együttesnél, amire, ha nem csalódunk, még nem akadt példa a budapesti »Álarcosbál«-előadások krónikájában: közönségünk be sem várta az együttes végét, kirobbanó tapsviharával egyszerűen megakadályozta, hogy maga az énekes befejezze szólamát. Mikor elsőízben felkacagott Pertile hangján a »Come fa da ridere« melódiakacagása: már boldog morajlás zúgott végig a nézőtéren. A téma visszatérésének mesteri felfokozásánál azután a zsúfolt nézőtéren már senki sem bírt magán uralkodni: magából a hallgatóságból is ellenállhatlan erővel tört ki a kacagás és olyan végeérhetlen fergeteges tapsviharkerekedett, hogy a továbbiakból semmit sem hallottunk. Végül maestro Failoni kénytelen-kelletlen lekopogta a zenekart. Hogy milyen mesterien énekelte Pertile a kódát is, az csak az egész ensemble megismétlésénél derült ki.

Puszta nevetéssel megnevettetni: ehhez már értett a hajdan divatos »Lach-Couplet« híres bécsi kómikusa is. De hol van Pertile nevetésétől a »pusztа« nevetés! Ez a Pertile-féle »fa da ridere«: csupa muzsika, egyetlen parány sem veszik el benne a melódia gyönyörű vonalából, itt minden énekel és mégis minden kacag, olyan természetesen, közvetlenül és ugyanakkor olyan művészien, olyan költőien, hogy a vele kacagó hallgatónak könny szökik a szemébe. — Csupa muzsika és csupa költészet. Egy darab életerős, pirospozsgás, nemes ifjúság, melyre a szerelem már rávetette az elérhetetlen vágyak és álmok melankóliájának fátyolát, melyre most hirtelen ráveti sötét árnyékát a tragikus végzet, a halál prófétája — de ez az ifjúság nem tud hinni végzetben-halálban, nem tud hinni benne egyszerűen azért, mert: ifjúság. Mert virágzás és jövő, mert élet és szerelem. Mert az élet szépsége kacag vérében és ennek a kacagásnak ki kell törnie diadalmaskodnia kell az élet szomorúságának sötét sejtelmein.

Régi, öreg operabarátok mondják: nemcsak ma, de még a Carusók nagy generációjában sem oldotta meg senki sem, olyan tökéletesen ezt a Verdi-jelenetet, mint Pertile. Az énekszakértők szerint ennek titka Pertile csodálatosan fejlett, utólérhetetlen technikája. Mi azonban azt hisszük, Pertile azért fejleszthette ki ezt a pazar élettechnikát, azért tanulhatott meg ennyire muzsikálva-énekelve kacagni, mert arra született, hogy egészen *Verdi szívéből* nevethessen. Valóban, ez az éneknüvészet mintegy megtestesíti magában mindazt, ami Verdi költői világában a napsugaras, gazdag valóság színeibe öltözik, ami bátran, életerősen, frissen virágzik a nagy olasz zeneköltő színpadán. Forró emberséggel, gyermekien bizalmas és férfiasan nyilt lélekkel ragadja meg a melódiák valóságát. Ami ezekben a melódiákban »álmodik«, ami bennünk ábránd, édes vágy és édes emlékezet: azt Pertile átengedi nagy riválisának, Giglinek. De ez korántsem érinti Pertile művészetének fejedelmi teljességét. Csak annyit jelent, hogy nincs olyan gazdag énekművészet, olyan gazdag operaénekesegyéniség, mely egymagában ki tudná meríteni azt a mérhetetlen költői világot, melyet egy Verdi géniusza nyit meg előttünk. Minden nagy Verdi-énekes egy-egy reflektor, mely más és más oldaláról világítja meg nekünk Verdi költészetét. Pertile egyike azoknak a legnagyobbaknak, akik Verdi művészetének egyik legfontosabb, legéltetőbb főütőeréhez vezetnek bennünket.

Ária- és dalest

A Zeneakadémia nagytermében szépszámú közönségnek mutatkozott be önálló hangverseny keretében fiatal énekművésznőnk, *Rózsa* Vera. Melegen zengő, pasztózus althangja egyéni színezetével már a Zeneművészeti Főiskola növendékhangversenyein is feltünt, de talán méginkább lekötötte figyelmünket a fiatal művészjelölt egészen kivételes muzikalitása. Rózsa Vera azóta sokat fejlődött, különösen a »kistechnika« részletfinomságaiban, az előadóstílus behízelgő könnyedségében, friss elevenségében. Sőt itt-ott szinte koraérettnek éreztük ezt az árnyalásbeli fölényt és színesebben üdvözöltünk volna helyette több egészséges nagyvonalúságot. Mindamellett már a műsor első részében megszólaltatott *Purcell-*, *Händel-*, *Veracini*-áriák, *Schubert-*, *Schumann-*, *Brahms-*, *Wolf*-dalok elárulták, hogy pompás,, vérbeli előadótehetséggel van dólgunk, finom intelligenciával, fogékony képzelettel, sokoldalú stílusérzékkel, azonkívül gazdag érzelmi hajlékonysággal, melynek értékét nem csökkenti bizonyos fiatalos érzelmi könnyűség sem.

Igaz, ezek az interpretációk elsősorban a poétikus, bravúrosan finom árnyalatokkal-színezésekkel leptek meg, de már a szünet után sorra kerülő magyar számok tolmácsolása a dalok alapkarakterének biztos megragadásában, erőteljes körvonalazásában is előkelő intuícióra vallott. Különösen *Jemnitz* Sándornak, *Reinitz* Bélának és *Kodálynak* egy-egy remekbekészült dala csendült fel komoly elmélyedéssel, plasztikus felépítésében, meggyőző erővel a fiatal művésznő hangján. A magyar műsorszámok között bemutatásra került *Herzog* Andrásnak két gondosan kidolgozott, hangulatos dalkompozíciója is, mellyel a közismert lelkes zenebarát első ízben szerepelt zeneszerzői minőségben a budapesti közönség előtt. A hangversenyt *Debussy-*, *Ravel-* és *Falla*-kompozíciók zárták le nagy sikerrel. A hallgatóság rendkívül melegen ünnepelte a kitűnő fiatal énekművésznőt, akit zongorán *Herz* Ottó kísért, ezúttal is, mint mindig: mesterien.

ANDRÁSSY SZÍNHÁZ

Szombaton, április 29-én először

Párizs idei nagy vígjátéksikere

A SZERELEM GYÜMÖLCSE

Irta: **André Birabeau**

Fordította és rendezte: **Vaszary János**

Makay Margit, Somlay Artúr, Gombaszögi Ella, Szilassy László, Somló Valéria, Vágóné Marzit, Z. Molnár, Pataky, Pethes

Jegyek egész nap válthatók Telefon: 129-598.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak: »Az Est« kiadóhivatalában, VII., Erzsébet-körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

VASÁRNAP, ápr. 23. Vig: A tetovált nő (3½ d. u. és 8 este). **Magyar:** Erzsébet (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Földindulás (4 d. u. és 8 este). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (4 d. u. és 8 este). **Pesti:** Ne bántsd a mását (4 d. u. és 8 este). **Andrássy:** Paprikás csirke (3½ d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (4 d. u. és 8½ este). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

HÉTFŐ, április 24. Vig: Ezer hold pipacs (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Terézkörúti:** Pódium Kabaré vendégjátéka (9). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

KEDD, ápr. 25. Nemzeti: Tündöklő Jeromos (7½). **Vig:** Ezer hold pipacs (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8) **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

SZERDA, április 26. Vig: Ezer hold pipacs (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

CSÜTÖRTÖK, ápr. 27. Vig: A tetovált nő (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

PÉNTEK, ápr. 28. Nemzeti: Tündöklő Jeromos (7½). **Vig:** Ezer hold pipacs (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a mását (8). **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Városi:** Csárdáskirálynő (8). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

SZOMBAT, ápr. 29. Vig: A tetovált nő (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8).

VASÁRNAP, ápr. 30. Vig: A tetovált nő (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Földindulás (4 d. u. és 8 este). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (4 d. u. és 8 este). **Városi:** Csárdás királynő (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (4 d. u. és 8½ este). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

letes szándékú, tisztességes, rendes írói munka, amelyben jóval több érték van a puszta történelmi felkészültségnél. Semmi esetre sincs oka szégyenkeznie érte sem az írónak, sem a színháznak.

Az előadásnak sok szép mozzanata van, bár egészében kissé nehézkes és vontatott, azonkívül túlzottan adagolja a színpadon terjengő történelmi félhomályt is. Képszerűség tekintetében legmegkapóbb az utolsó felvonás díszlete. *Jávor* Pál Báthory-alakításából — minden külső rátermettség, beszéd- és játékbeli hajlékonyság mellett is — ugyanaz hiányzik, ami magából a szerepből: a zsenialitás tüze és belső ragyogása. Igen jó *Abonyi* Géza fojtott izgalommal átfűtött Szilassija és *Somogyi* Erzsi kedves-egyszerű Fruzsinája. A többiek közül főkép *Berky* Lilit, *Lukács* Margitot, *Kovács* Károlyt, *Hosszú* Zoltánt s a tehetséges, fiatal *Rajczy* Lajost illeti elismerés.

Az ízléses színpadképek *Horváth* János stílusérzékét dicsérik.

Kárpáti Aurél.

(*) Kapunyitás a Nemzeti Kamaraszínházban. A Nemzeti Kamaraszínház idén évadnyitó darabjául *Zilahy* Lajos »*Hazajáró lélek*« című színművét választotta. A szombatesti évadnyitó előadást nagy érdeklődés várta — többek között azért is, mert még az utolsó percekig sem volt bizonyos, ki játssza a darab egyes szerepeit. Még a színlap is kettős szereposztást jelzett, mert a társulatnak voltak tagjai, akiknek ugyanezen az estén a Nemzeti Színház előadásán volt dolguk, mint a műsoron lévő *Szigligeti*-népszínmű »*A csikós*« szereplőinek. A problémát azonban szerencsésen megoldották: a hat »kétes« szerepet végül derekasan megérdemelt sikerrel *Szabó* Sándor, *Táray* Ferenc, P. *Füzes* Anna, *Major* Tamás, *Pethes* Sándor és *Bodnár* Jenő játszotta el. Az évadnyitó előadás közönsége nagy tapssal köszöntötte *Bajor* Gizit és *Timár* Józsefet, de kijutott az elismerésből a kitűnő *Pethő* Attilának, *Gózon* Gyulának, *Makláry* Zoltánnak, *Bornemissza* Évának, valamint *Tapolczai* Gyulának, *Rubinyi* Tibornak, *Szilágyi* Aladárnak és *Tassi* Andrásnak is.

(*) Elhalasztották a Magyar Színház évadnyitó előadását. A *Magyar Színház* szeptember 17-ére tervezte Elmer *Rice Az ucca* című színművének első előadását. Az előadást újabb elhatározás szerint szeptember 21-én tartják meg és a nyilvános főpróba szeptember 20-án lesz.

(*) Peéry Piroska a Royal Színházhoz szerződött. *Peéry* Piroska a *Royal Színházban* eljátssza *László* Aladár *Mindig a nők kezdik* című vígjátékának egyik főszerepét. A darab főszereplői még: *Dayka* Margit, *Kertész* Dezső és *Rátkai* Márton.

Szentpál Iskola

Vilma királynő út 3: új külön tanfolyamokban higiénikus testképzés gyermekeknek és felnőtteknek. Továbbá a művészi tánc minden területe a legmagasabb fokig. Tanerő- és művészképző. Vilma királynő út 3.

(—) A siófoki kaszinókertben Adorjánné M. Frida, az ismert belettmesternő, bár több külföldi meghívást kapott, az idén is mint minden évben szabadtéri gyermekkabarékat rendezett kitűnő és kedves gyermekművészek szereplésével. A Siófokon nyaraló külföldiek és magyarok lelkes látogatói voltak ezeknek a kabaréknak, melyeknek keretében népi és balettáncokat mutattak be. Ezeknek sorozata most már véget ért, miután Adorjánné Budapesten ismét megkezdi működését iskolájában.

(—) Ballet-, akrobatika- és stepptanfolyamok Adorjánné M. Frida balettintézetében Erzsébet körút 44. szeptember 15-én, csütörtökön megkezdődnek. Telefón: 138—300.

(—) Reich Irén énekművésznő, a kitünű énekpedagógus, a tanítást kezdők-haladók és a legmagasabb művészi kiképzést igénylők részére megkezdte. Jelentkezés délután 5-ig: V., Csáky ucca 13. III. 13.

(—) Bolgár Endre okl. hegedűtanár, tanítását megkezdte. Jelentkezés naponta 3—7 között. Rákóczi u. 64. III. 29.

(—) Újrendszerű gyorsított zongoraoktatás, akad. előkészítés *O. Sándor Margit* áll. kép. okl. zenetanárnál, I., Róka ucca 4. T. 15—51—91.

(—) A Filharmóniai Társaság régi bérlőinek jogait csak 15-ig tarthatja fenn.

(—) Dr. Hoffmanné Bodnár Emma áll. kép. okl. zenetanár zongoratanítását megkezdte. Magánórák, csoportórák, zenedélutánok. Andrássy út 92. I. em. (Körönd.) Tel. 124—981.

(—) Mozdulatművészeti tanerőképzés, testformálás, akrobatika, művészi tánc, stepp, speciális gyermekfoglalkoztatás orthopädie a 17 éve fennálló Kállai-iskolában, Hollán u. 31.

Operabérletek
A VAROSI SZINHÁZBAN

12 esti előadásra P **0.70—6.50**-ig (már csak korlátolt számban)
12 délutáni előadásra **0.50—3.60**-ig (előjegyzett bérletek sürgősen kiváltandók)

TRANSCONTINENT (V., DOROTTYA U. 7 Tel. 383-133, 383-158)

MŰSORON: Aida, Rigoletto, Álarcosbál, Trubadur, Traviata, Carmen, Sevillai, Hoffmann meséi, Tosca, Pillangó, Bohémélet, Bajazzók, Parasztbecsület, Lammermoori Lucia. FŐSZEREPEKBEN: Totti dal Monte, Jarmilla Novotna, de Luca, Roswaenge, Brems, Svanholm, Menotti, Nicolaidi, Flesch, Eftimiadis, Franceschi, Ardelli, Meilos, Anday, Vera Schwarz, Jerger, Kovács D., Ginrod, stb

Október 15-ig kell jelentkezni a Színművészeti és Filmművészeti Kamarába

A Színművészeti és Filmművészeti Kamara megalakítását előkészítő miniszteri megbízott a m. kir. Minisztériumnak 6095/1938. M. E. sz. rendelete alapján felhívja a színházi és filmiparban működő művészeti ügyvezetőket, előadó művészeket, művészeti ügykezelőket, gazdasági és műszaki ügyvezetőket és ügykezelőket, valamint a művészeti segédszemélyzetet, hogy kamarai rendes tagságuk iránti kérelmüket a Színművészeti és Filmművészeti Kamara előkészítő Bizottságához (Budapest, VI., Andrássy út 69. Telefon: 113—305.) legkésőbb 1938 október 15-ig nyujtsák be.

A felvételt kérelmezők a részletes tájékoztató felhívást és a jelentkezéshez szükséges bejelentő ürlapot az Előkészítő Bizottság helyiségében, vagy a színházak és filmgyárak irodáiban szerezhetik be.

Gyakorlatosok csak 1939 január 1-e után, a már megalakult kamarától kérhetik felvételüket.

Felvilágosítással az Előkészítő Bizottság Hivatala naponta 10—2 óra között szolgál.

Jövőheti kedvezményes színházjegyeink

Színházjegyirodánk jövő hetének műsora már a téli szezón jegyében indul. Főszínházaink egymásután nyitják kapuikat és jegyirodánkban a jövő hét folyamán már három színházba kapható kedvezményes jegy. Igy a Nemzeti Színház *Kamara Színházába, Zilahy* nagysikerű darabjához, a *Hazajáró lélek*-hez; a Belvárosi Színházba a tavalyi évad legnagyobb sikeréhez, a *Nincsenek véletlenek*-hez; az Andrássy Színház nyitódarabjához, *Vaszary* János kitűnő zenés vígjátékához, az *Angyalt vettem feleségül*-höz ad színházjegyirodánk jegyet.

Kapható jegy még a 100-ik előadását ünneplő *Legyen úgy, mint régen volt* című operetthez az Erzsébetvárosi Színházba és a nagykiállítású, szépzenéjű *Ide gyere rózsámhoz* a Városi Színházba.

Felhívjuk olvasóink és előfizetőink figyelmét a *Herczeg Ferenc ciklus* keretében kedden, e hó 20-án színrekerülő *Ocskay brigadérosra*, amelynek előadására színházjegyirodánk *30%os kedvezménnyel* ad előfizetőinknek és olvasóinknak jegyet.

Színházak vasárnapi és egész heti műsora

NEMZETI: Vasárnap este: Farkaskaland (½8). Hétfő: A csikós (Színészjubileumi bérlet). Kedd: Farkaskaland (III. bérlet). Szerda: Nagymama (Színészjubileumi bérlet). Csütörtök: Farkaskaland (V. bérlet). Péntek: Sárgacsikó (Színészjubileumi bérlet). Szombat: Farkaskaland (VII. bérlet). Vasárnap d. u.: A csikós; este: Kék róka (Herczeg-ciklus I.). — **NEMZETI-KAMARA:** Vasárnap: Hazajáró lélek (8). Egész héten minden este: Hazajáró lélek. Jövő vasárnap: Villámfénynél. — **VIG:** Hétfőtől csütörtökig: Nincs előadás. Péntek: »A világ közepe« főpróbája. Szombat és vasárnap: A világ közepe. — **VÁROSI:** Vasárnap d. u. és este: Ide gyere rózsám (4, 8). Minden este 8 órakor és vasárnap d. u. 4 és este 8 órakor: Ide gyere rózsám. — **BELVÁROSI:** Jövő szombaton és vasárnap este: Nincsenek véletlenek (8). — **TERÉZKÖRUTI:** Vasárnap d. u. és este: Megsértették a minisztériumot (5, ¼10). Minden este és vasárnap d. u.: Megsértették a minisztériumot. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Vasárnap d. u. és este: Legyen úgy, mint régen volt (5, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Legyen úgy, mint régen volt. — **JÓZSEFVÁROSI:** Nem leszek hálátlan. — **KISFALUDY:** Szomjas krokodil. — **KOMÉDIA:** Vasárnap d. u. és este: Bikavonat (½5, ½9). Minden este és vasárnap d. u.: Bikavonat.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet **rendkívül leszállított áron válthatnak:** »Az Est« kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

VASÁRNAP, szept. 11. Városi: Ide gyere rózsám (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régenvolt (5 d. u. és 8 este). **Komédia:** Bikavonat (4½ d. u. és 8½ este).

HÉTFŐ, szept. 12: Városi: Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértettek a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

KEDD, szept. 13, Városi: Ide gyere rózsám (8). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½ este).

SZERDA, szept. 14. Városi: Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

CSÜTÖRTÖK, szept. 15. Városi: Ide gyere rózsám (8). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (100-adszor) (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

PÉNTEK, szept. 16. Nemzeti Kamara: Hazajáró lélek (8). **Városi:** Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Komédia** Bikavonat (8½).

SZOMBAT, szept. 17. Belvárosi: Nincsenek véletlenek (8). **Városi:** Ide gyere rózsám (8).

VASÁRNAP, szept. 18. Belvárosi: Nincsenek véletlenek (4 d. u. és 8 este). **Andrássy:** Angyalt vettem feleségül (4 d. u.). **Városi:** Ide gyere rózsám (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Komédia:** Bikavonat (4½ d. u. és 8½ este).

Török Ruth gyermekotthona

felvesz bennlakással kisgyermekeket. Kis létszám. Óvoda egész nap. Hatodik év. Bálvány ucca 19. I. 5. (111-423)

Évadnyitás a Vigszínházban

Szombaton, szeptember 17-én
először
a legnagyobb newyorki siker

A VILÁG KÖZEPE

Paul Osborne színjátéka. — Forditotta **Zágon István.**

Főszereplők:
Somlay Artúr,
Vaszary Piroska, Vágóné, Kormos Márta,
Kőmives Sándor, Bárdi, Greguss, Mátray,
Justh, Dózsa, Szepes Iván, Ungvár Gyuszi

Váltson bérletet a Vigszínházba!
Négyféle bérlet! Filléres árak!

RÁDIÓ SZEPTEMBER 11. Budapest I. 9.30: Hírek. **10.00—10.55-ig:** Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Ujlaky Ferenc toledói lelkipásztor, az Amerikai Magyar Református Egyesület elnöke. **11.00—12.15-ig:** Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Vid József S. J. mondja. Orgonál Faludi Béla. **12.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **12.30:** Az Operaház zenekara. Vezényel Fridl Frigyes. Szünetben **kb. 13.05:** »Egészségügyi kalendárium.« Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye. Felolvassa dr. Faragó Ferenc. **14.00:** Hanglemezek. **15.00:** 1. A repce kártevői. Szelényi Gusztáv kísérletügyi asszisztens előadása. 2. A gyepvetőmagvak elismerése. Piukovich József gazdasági felügyelő előadása. (A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) **15.45:** A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artúr. **16.30:** »Szent István király szülővárosa.« Lepold Antal kanonok előadása. (Közmüvelődési előadássorozat.) **17.00:** Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede jazzenekara játszik. **17.30:** »Nagyratörő Kelemen.« Tamási Áron elbeszélése. **18.00:** Csorba Dezső cigányzenekara. **18.45:** Középeurópai Kupa döntő. A Ferencváros—Slavia labdarúgómérkőzés II. félidejének közvetítése az FTC-pályáról. Beszélő Pluhár István (lemezfelvétel). **19.40:** Horányi Karola, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. **20.10:** »Marika.« Vigjáték három felvonásban. Irta Zágon István. Rendező Kiszely Gyula. **Utána kb. 21.50:** Hírek. **22.10:** A rádió szalónzenekara. Vezényel Bertha István. **23.20:** Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 11.15—12.15-ig:** Hanglemezek. **15.00—15.35-ig:** A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. **17.30—17.55-ig:** Közvetítés a Palatinus-szállóból. Weidinger Ede jazzenekara játszik. **18.00—18.20-ig:** »A mindenség látomása.« (Egy kétezeréves hindu költemény.) Szabó Lőrinc előadása. **18.45—19.15-ig:** Sebestyénné Mannberg Rózsi zongorázik. **19.40—20.05-ig:** »Budapest francia mondája.« Eckhardt Sándor egyetemi tanár előadása. **20.10—20.25-ig:** Hírek, lóversenyeredmények. **20.30—21.40-ig:** Hanglemezek. — **Telefónhirmondó. 9.30—15.00-ig:** Budapest I. műsora. **15.00—15.45-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 19.52 méteren. 15.00—16.00-ig:** »Regősök.« Tagjai: Kertay Ferenc, Lantos Ferenc, Lugossy István és Szöts D. Péter (viaszfelvétel). »Kertem őszirózsával van tele...« Toll Jancsi és cigányzenekara muzsikál (viaszfelvétel). Népdalok. Enekli Basilides Mária, az Operaház tagja, zongorán kíséri Polgár Tibor (viaszfelvétel). »Vörös bort ittam az este...« Klamár Sándor énekel, kíséri Kiss Lajos és cigányzenekara (viaszfelvétel). Angolnyelvű hírszolgálat. Katonainduló. Játssza a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara (hanglemez). »Mit üzen a rádió?« Szózat. **32.88 méteren. 1.00—2.00-ig:** A szeptember 11-én 15.00—16.00-ig közvetített rövid hullámú műsor. ■ **SZEPTEMBER 12. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »A nő és az írói hivatás« (felolvasás). **10.45:** »Kiel.« Irta Graf Ernő (felolvasás). **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Szalonötös. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Bodrics Béla és cigányzenekara. **14.35:** Hírek. **14.50:** A rádió műsorának ismertetése. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Búza, magyar búza.« Éber Ernő előadása. **17.30:** Weiss Manfréd-gyári dalkör. Vezényel Ujj József. **18.10:** »Ismeretlen műemlékek az Alföldön.« Irta Bierbauer Virgil (felolvasás). **18.40:** Herz Ottó és Szervánszky Péter zongora-hegedűszonátákat ad elő. **19.15:** Hírek szlovák nyelven. **19.25:** Az operaházi zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. **20.50:** Hírek. **21.10:** Közvetítés a Hungária-szállóból. Magyari Imre cigányzenekara muzsikál. **22.00:** Időjárásjelentés. **22.05:** Hanglemezek. **22.45:** Catherine Dallas angolnyelvű előadása: The Great Plain of Hungary. (A Nagy-Magyar Alföld.) **23.00:** Hírek angol és francia nyelven. **23.10:** Tánclemezek. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 18.40—19.05-ig:** Német nyelvoktatás (Szentgyörgyi Ede). **19.25—19.50-ig:** »Rablóvilág a Taurusban.« Fehrentheil Tibor útleírása. **20.00—20.20-ig:** Hírek. **20.25—21.10-ig:** Hanglemezek. — **Telefónhirmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefónhirmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.25-ig:** Budapest I. műsora. **15.25—15.55-ig:** A Telefónhirmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora.

Asszonygimnasztika

külön csoportok délelőtt. Izomerősítés, fogyás, vérkeringési zavarok leküzdése. Haraszti iskola V., Gróf Tisza István ucca 1. Tel.: 18—28—22.

Pallay Anna

az Opera v. primabalerinája, a Zeneművészeti Főiskola tanára balettakadémiáján (VII., Hársfa u. 37. Tel.: 142—359) a beiratások folynak.

— **Megbeszélést tartottak a tiszántúli Nep-képviselők.** A Nep harminc tiszántúli képviselője Mezőtúron értekezletet tartott, amelyen a Tiszántúl gazdasági, szociális és kulturális helyzetét vitatták meg. Az értekezlet tanácskozásait *Tasnádi Nagy* András országos elnök vezette. Megjelent az ülésen *Mikecz* Ödön igazságügyminiszter is. Tasnádi Nagy András elnöki megnyitójában hangoztatta, hogy az utóbbi időben több olyan kormányintézkedés történt, amely *alkalmas arra, hogy a Tiszántúl nehéz helyzetén enyhítsen.* Az értekezlet részvevői üdvözlő sürgönyt küldtek vitéz *Imrédy* Béla miniszterelnöknek és *Sztranyavszky* Sándor földmüvelésügyi miniszternek, majd részletesen megvitatták a Tiszántúl népének sajátos problémáit. Különösen a mezőgazdasági munkásság, a telepítés, a külkereskedelem és a Tiszántúl forgalmának kérdéseivel foglalkoztak behatóan. Az értekezleten elhangzott fejtegetéseket a tiszántúli képviselők *emlékiratban terjesztik a kormányzat elé.*

— **A konyha gazdaságossága** legegyszerűbben a kiadások csökkentésével érhető el. Erre a célra egyik legjobb eszköz a villanytüzhely, amely nemcsak megkönnyíti a háziasszony munkáját, de megtakarítást is eredményez. Az Elektromos Müvek V., Honvéd u. 22. sz. alatti főzőiskolájában a szokásos, hétfő, csütörtök és péntek délelőtt fél 10 órakor kezdődő főzőgyakorlatokon kívül e hónap 14-től minden szerdán délután 5 órakor főzőbemutató előadást is tartanak. Program: képviselőfánk, kuglóf, torta, tepertős pogácsa, rétes, valamint hal- és húsételek, különféle parfé készítése és fagyasztása, őszibarackbefőzés.

— **Halálozás.** *Robitsek* Izidor (Szigetvár) folyó hó 9-én elhúnyt. (Minden külön értesítés helyett.)

= **Uj kabátot venni** nem gond többé, mert a Gólya áruházak olyan alacsony haszonkulcs mellett hozzák forgalomba a szebbnél szebb kabátokat és női ruhákat, hogy szinte lehetetlen. Elegáns szőrmés női kabátok árai 27.50, 32.—, 38.—, 50.—, átmeneti kabátok már 18.— és 28.— pengőért kaphatók. A női ruhák oly szépek, hogy jó ránézni és az árak úgyszólván ajándékárban vannak megállapítva: 11.80, 15.80, 18.— és 22.—.

= **Gyorsaság, pontosság, kényelem, biztonság.** Ezt a négy fogalmat valósította meg a Standard az 1938—39. évi rádiótípusainál. Gyorsaság az állomások behangolásánál. Pontosság a skálán. Kényelem a kezelésnél. A legkisebb készülékeknél is Budapest I. átkapcsolós vétele. Biztonság a vételnél. Standard rádió a rádiók rádiója.

— **Takarékos háziasszony gázzal főz!** Mindössze 6—7 fillérbe került egy-egy négyszemélyes ebéd megfőzése az Őszi Lakberendezési Vásáron. Ezt a takarékosságot otthon is könnyen megvalósíthatja minden háziasszony, ha a jótanácsot követi: *takarékos háziasszony gázzal főz!* A Gázművek minden kedden és pénteken délután 5 órakor tart előadást a VI., Vilmos császár út 3. I. bemutató helyiségekben. A nyári szünet után az első előadás szeptember 16-án, pénteken lesz. Belépődíj nincs, ruhatár, kóstoló díjtalan.

— **Gazdag ember ön?** Akar hátramaradottjaira tehermentes vagyont hagyni? Akkor kössön életbiztosítást legalábbis akkora összegre, amennyi az örökösödési illeték fedezetére szükséges.

= **Most aktuális.** Iskolába, intézetbe járó gyermekének az előírásoknak megfelelő ruhát, cipőt, fehérneműt és egyéb felszerelést a Fenyves Áruházban vegyen. Mindenben jó minőség, olcsó árak, például: Bocskay leányka ruha, 65-ös 18 pengő 80 fillér. Bocskay fiú öltöny, 5-ös 14 pengő 80 fillér. Klott iskolakötény, 45-ös 1 pengő 25 fillér. Svéd tornanadrág, 1-es 2 pengő 60 fillér. Iskolacipő dupla talppal, 27-es 6 pengő 80 fillér, számonként 40 fillér emelkedés. Iskola aktamappa disznóbőrből 4 pengő 58 fillér. ¼ íves rajztábla 78 fillér. Redőnyös tolltartó 1 pengő 48 fillér. Szívósrendszerű töltőtoll 1 pengő 28 fillér. 7 darab szabványfüzet 25 fillér. Fenyves Áruház Budapest, Kálvin tér 7.

= **Az elhasznált gombaalakú Tungsram Kryptonlámpákat visszavásárolják!** Mindenki megfigyelhette már, milyen gyönyörű izzófehér fényt sugároznak az új Tungsram Kryptonlámpák. Aki pedig áramfogyasztásukra ügyelt, tapasztalhatta, hogy a Kryptonlámpák mennyivel gazdaságosabban világítanak az eddig használt egyéb lámpafajtáknál. És ez még nem minden! Mert még az *elhasznált* újfajta gombaalakú Kryptonlámpa is *pénzt ér!* Az ilyen lámpában levő kryptongáz ugyanis komoly értéket képvisel; előállítása igen költséges és ezért a villamossági szakkereskedők az elhasznált gombaalakú Kryptonlámpákat, ha burájuk sértetlen, visszavásárolják. Egyes típusoknál több, mint 40 fillért kapunk így vissza lámpánként, ez pedig már komoly hozzájárulást jelent újabb lámpáink beszerzési költségéhez.

= **Soha nem jellemezte** az őszi divatot a színeknek olyan tobzódása, mint az idén, ennek dacára a László és Fekete divatháza (IV., Petőfi Sándor ucca 14—16.) évtizedek óta országosan elismert legnagyobb szövetválasztékával mindenben a párizsi divatirányhoz igazodik és raktárán mind megtalálhatók a legszebb őszi női szövet-, selyem- és bársonykülönlegességek, amelyek igen mérsékelt áron szerezhetők be és azokat László és Fekete minden vételkényszer nélkül, a legnagyobb készséggel mutatja be.

LÓSPORT

Kettős ivadékverseny

Nem nagy, de igen érdekes mezőny, legjobb kétéveseink találkozása a mai 12.000 pengős Kettős Ivadékverseny. *Aldershot, Muzsika* és *Locarno* először kerülnek szembe itt a 1200 méteren.

Részletes program:

Ötödik nap

Vasárnap, szeptember 11.

I. Üllői díj. 3000 P.
Táv. 2000 m.

1	**Ciro** 5é	64½
2 (4)	**Csáklyás** 4é *(Nagy G.)*	63½
3	**Medici** 4é *(Teltschik)*	59½
4 (2)	**Buvár** 5é	59½
5	**Sokrates** 5é	58½
6 (8)	**Cárevics** 4é	56½
7	**Fürstenbrauch** 4é	56½
8 (6)	**Dragonyos** 3é	55
9	**Caddie** 3é *(Gutai)*	54
10	**Rakoncátlan** 3é	52

Tip: **Csáklyás—Caddie.**

II. Nyeretlen kétévesek versenye.
3000 P. Táv. 900 m.

1	**Indolent** *(Gutai)*	56
2	**Ezüstróka** *(Szentgyörgyi)*	56
3	**Terno** *(Nagy G.)*	56
4	**Wadelai** *(Teltschik)*	54½
5	**Ékszerdoboz**	54½
6	**Újra** *(?)*	54½
7	**Mutasd meg** *(Klimscha)*	53½

Tip: **Mutasd meg—Indolent—Wadelai.**

III. Fóti hendikep. 4000 P.
Táv. 2800 m.

1	**Alcazar** 3é *(Esch Gy. II)*	60
2	**Skytha** 4é *(Teltschik)*	58
3	**Gyöngy** 4é *(Klimscha)*	53½
4	**Moulin Rouge** 5é *(Gutai)*	52½
5	**Buvár** 5é *(Keszthelyi)*	47½
6	**Corsica** 4é *(Csuta)*	46
7	**Cipó** 4é *(Kajári)*	45½

Tip: **Buvár—Cipó—Alcazar.**

IV. Kettős Ivadékverseny. 12.000 P.
Táv. 1200 m.

1 (31 32 33)	**Hiu** 2é *(Klimscha)*	58½
2	**Nemes** 2é	56
3 (15)	**Blagueur** 2é	56
4 (5 34)	**Ezredes** 2é	56
5 (4, 34)	**Ezüstróka** 2é	56
6 (37)	**Aldershot** 2é *(Balog)*	56
7	**Szajkó** 2é	56
8 (38 39 40)	**Szegényember** 2é	56
9	**Canio** 2é	56
10	**St. Gallen** 2é *(Nagy G.)*	56
11 (44)	**Casqué** 2é	56
12	**Parma** 2é	54½
13 (14 22 23 24 25)	**Locarno** 2é *(Gutai)*	54½
14 (13 22 28 24 25)	**Malert** 2é	54½
15 (3)	**Lehet** 2é	54½
16 (17 18 27 28 29 30)	**Dinka** 2é	54½
17 (16 18 27 28 29 30)	**Pereputty** 2é	54½
18 (16 17 27 28 29 30)	**Salvia** 2é	54½
19	**Ezüstsirály** 2é	54½
20	**Muzsika** 2é *(Teltschik)*	54½
21	**Boer.** 22 (13,14,23,24) **Hidalgo.** 23 (13, 14, 22, 24, 25) **Indolent.** 24 (13, 14, 22, 23, 25) **Narwal.** 25 (13, 14, 22, 23, 24) **Találka.** 26 **Adoma.** 27 (16. 17, 18, 28, 29, 30) **Cadorna.** 28 (16, 17. 18, 27, 29, 30) **Mephisto.** 29 (16, 17. 18. 27. 28, 30) **Pu-Yi.** 30 (16, 17, 18, 27, 28, 29) **Orion.** 31 (1, 32, 33) **Soros.** 32 (1. 31, 33) **Hárfa.** 33 (1, 31, 32) **Szives.** 34 (4, 5) **Esze Tamás.** 35 **Mafalda II.** 36 **Gremene.** 37 (6) **Récalcitrante.** 38 (8, 39, 40) **Henricus.** 39 (8, 38, 40) **Pueur.** 40 (8, 38, 39) **Melvyn.** 41 **Dirndl.** 42 **Royales.** 43 **Számadó.** 44 (11) **Kevéháza.** 45 **Beatrix.** 46 **Rontó.** 47 **Tigár.** 48 **Primus.**	

Tip: **Muzsika—Aldershot.**

V. Kétévesek hendikepje. 2500 P.
Táv. 1000 m.

1	**Gladiator** *(Csaplár)*	61½
2	**Pattogó**	58
3	**Sanbloc** *(Nagy G.)*	54½
4	**Canio** *(Gutai)*	54
5	**Sunion** *(Keszthelyi)*	52½
6	**Primus** *(Fodor)*	47
7	**Pali** *(Pfendler)*	45
8	**Fanny Elssler** *(Kajári)*	42

Tip: **Gladiator—Canio—Sunion.**

VI. Hendikep. 2000 P.
Táv. 2000 m.

1	**Nanking** 6é *(Kupai K.)*	62½
2	**Clarion** 4é *(Mihalovics)*	59½
3	**Amadeo** 6é *(Esch T.)*	59
4 (10)	**Nicolette** 3é *(Husz)*	57½
5	**Viszta** 3é *(Szép)*	53½
6	**Cirâda** 4é *(Simics)*	52
7	**Tréfa** 3é *(Bihari)*	51½
8	**Cinus** 3é *(Mátyus)*	49½
9 (13)	**Kópia** 4é	49
10 (4)	**Blackie** 3é *(Fetting F.)*	47½
11	**Dálnok** 3é *(Csömöri)*	46
12	**Salome** 4é *(Máté)*	42
13 (9)	**Nincs több** 3é *(Pfendler)*	39

Tip: **Cirâda—Nincs több—Amadeo.**

VII. Hendikep. 2500 P.
Táv. 1300 m.

1	**Pomádé** 4é *(Gutai)*	60
2	**Napnyugta** 5é *(Esch)*	59½
3	**Pénz** 6é *(Balog)*	59½
4	**Művész** 5é *(Teltschik)*	52½
5	**Bonnie** 3é *(Csuta)*	52
6 (12)	**Epizód** 4é *(?)*	51½
7	**Farandole** 4é *(Keszthelyi)*	51½
8	**Agrippina** 3é *(?)*	50½
9	**Vaklárma** 4é *(Krédler)*	48
10	**Tisane** 3é *(Mátyus)*	45
11	**Pitypalaty** 4é *(Máté)*	45
12 (6)	**Kékes II** 5é *(Kajári)*	43
13	**Hedie** 4é *(Verebes)*	40½
14	**Padisah** 4é *(?)*	40

Tip: **Napnyugta—Művész—Pomádé.**

Versenyek kezdete: 2.30 órakor.

Szombati eredmények

A kormányzó jelenlétében, nagy közönség előtt futották a versenyeket. Mingyárt a gátverseny igen érdekes volt, a Kenderesi ménes *Hadrianja* kitünő ugrásaival nagy fejlődésről tett tanubizonyságot. Az utolsó gátnal *Homolya* istállófiú elég súlyosan bukott le *Páncélról.* A nap főversenyében, a 6000 pengős *Mező díjban* Bársony ismét bebizonyította, hogy leggyorsabb rövidtávú lovunk.

Részletes eredmény:

I. **Szajkó** (Gutai) 1. *Cadorna* (Teltschik) 2. *Hattyudal* (Klimscha A.) 3. F. m.: Terno, Mutasd meg, Ezüstsirály. 2½ h, fejh. 10:19, 16, 26, Pari, 4. Befutó: 10:135. — II. **Arizona** (Stecák) 1. *Hadrian* (Fetting K.) 2. *Kegyetlen* (Tamási) 3. F. m.: Páncél. 1 h, számt. h. 10:11. 3 reá. 3. Befutó: 10:17. — III. **Szalmaszál** (Gutai) 1. *Blaas* (Felix) 2. *Mont Blanc* (Schejbal) 3. F. m.: Pali, Snob, Happy Boy, Bogaras, Vásárfia. 1 h, ½ h. 10:26, 12, 17, 12. 2, 10. 1½. Befutó: 10:262. — IV. **Bársony** (Balog) 1. *Szekfü* (Teltschik) 2. *Boss* (Schejbal) 3. F. m.: Szepes, Diadém. 2½ h. 3 h. 10:14, 12, 18. $^{6}/_{10}$ reá. 6. Befutó: 10:77. — V. **Cuba** (Klimscha J.) 1. *Mester* (Nagy G.) 2. *Máskor* (Kajári) 3. F. m.: Nastja, Fanny Elssler, Fiumára, Danae, Hairá, Svihák, Csermőke. 1 h, ¾ h. 10:161, 49, 23, 57, 10, 4, 14. Befutók: 10:630 és 5311. — VI. **Kópia** (Fetting A.) 1. *Óhaj* (Pfendler) 2. *Cirâda* (Simics) 3. F. m.: Nicolette, Ravasz, Bomba, 1½ h, ¾ h. 10:25, 18, 34, 2, 8. Befutó: 10:287. — VII. **Mécs** (Teltschik) 1. **Signorina** (Kajári) 2. *Brezova* (Keszthelyi) 3. F. m.: Progressiva, Ave Caesar, Hindu, Fergeteg, Babvirág, Pír, Baka, Futó bolond, Siber, Kibocsátó, Széltoló, Argument. 1 h, 1½ h. 10:68, 26, 19, 82, 6, 2½, 16. Befutók: 10:130 és 1575.

Fogadjon Abonyi Ödön
bookmaker irodáiban, Budapest, VII., Rákóczi út 41
Tel.: 135-501, 132-462, 135-333
Fiókirodák: Budán, Attila u. 8. T. 154-014
Miskolc, Széchenyi u. 26
Pécs, Jókai tér 11
Vác, Csáky u. 7
Telefónon feladott fogadásokat mindenkor azonnal kikézbesítünk

SZINHÁZ

Farkaskaland

A Nemzeti Szinház szombati bemutatója

Idő: 1613, helyszín: Erdély, ahol Báthory Gábor lehanyatló és Bethlen Gábor felkelő csillaga vetélkedik egymással a fejedelmi hatalomért. Ebben a történelmi háttérben játszódik le a *Farkaskaland*, amely úgy indul, mint valami pajkos románc s úgy fejeződik be, mint egy vérgőzös tragédia. Báthory Gábor, a részeges parázna fejedelem, néhány cimborájával odahagyva seregét, Szilassi János hajdukapitány házánál szál meg egy éjszakára, mire az óvatos férj fiatal feleségét, a szép Fruzsinát, nagyhirtelen elrejti előle. A derék hajdukapitánynak jó oka van erre. Nemcsak azért, mert az erőszakos fejedelem felől egyetlen erdélyi szépasszony becsülete sincs biztonságban, hanem azért is, mert tudja, hogy öt évvel ezelőtt Báthory mentette meg — mint ismeretlen nemes ifjú — Fruzsinát a rátámadó farkasoktól. A menyecske ugyan nem sejti, hogy kivolt megszabadítója, de még most is titkos sóvárgással, álmodozva gondol a farkaskaland daliás hősére, míg féltékeny ura, ismervén a fejedelmet, érthetően igyekszik őt távoltartani tőle. Titkon átküldi hát Fruzsinát a szomszéd faluba, egy Török Katának, Báthory híres szeretőjének gazdasszonyához. Úgy véli: nála lesz legbiztosabb helyen az asszony, akinek megígéri, hogy még az éjszaka folyamán utánamegy. Erre azonban már nem kerül sor, mert a fejedelem őrségre rendeli Szilassit a hálószobája elé, maga pedig az ablakon keresztül kiszökik és átmegy Török Katához. Az üres szoba küszöbét strázsáló, gyanútlan férj végre is elúnja a dicsőséget. Átadja őrhelyét a Báthory ellen konspiráló hajdutestvéreknek s felkeresi Fruzsinát, akit négyszemközt talál a fejedelemmel. Félreértve a helyzetet, kardot ránt és összecsap a dühödten védekező Báthoryval. Közben észreveszi, hogy Fruzsina nem őt, hanem Báthoryt félti, mire megtorpan, majd — némi kimagyarázkodás után — elkeseredetten viszi magával feleségét. Most nagyobb szakadás következik. A harmadik felvonás már Váradon játszódik, ahol a trónjáról letett Báthoryt a felszarvazott férjek bosszúálló, orgyilkos bandája veszi körül. Ezúttal őt fenyegetik széttépéssel a »farkasok«, mikor váratlanul betoppan hozzá Fruzsina. A fejedelem férfiúi varázsától megbűvölt asszony azért jött, hogy a készülő veszedelemre figyelmeztesse és visszafizesse neki az életmentő kölcsönt. Ez a második »farkaskaland« azonban gyászosabb véget ér, mint az első: Fruzsina már nem bírja megmenteni Báthoryt, akit a fellázadt hajduk, Szilassival az élükön, kegyetlenül felkoncolnak, Fruzsina pedig élettelenül omlik két ségbeesett férje karjai közé, miközben a függöny legördül.

Timeo Danaos... Félek a történetírótól a színpadon. Félek, még akkor is, ha olyan érdekes figurát választ darabja hőséül, mint amilyen Báthory Gábor, ez a reneszansz erkölcsű erdélyi fejedelem volt. Mert a történész rendszerint a »hiteles« adatok elbűvöltje. Tudásának foglyaként tények rácsai mögül nézi a költészet szabad világát. Jobban bízik az oklevelekben, mint saját képzeletében, szerelmi konfliktusnál többre tartja a politikai cselszövényt, szájhagyománynál az írott szót, emberi indulatnál a mente-szabást. Mennél kitűnőbb a maga mesterségében, annál erősebben köti őt a dokumentumok valósága. Mindez nyilván így van. S mégis, *Asztalos* Miklós esetében szinte feleslegesnek bizonyul az előzetes bizalmatlanság. A rendkívül tehetséges, fiatal történész első drámai kísérlete kellemes csalódást kelt: fogyatkozásai ellenére is meglepően színpadképes, helyenként komoly drámairói hivatottságról tanuskodó munka s kissé gyámoltalanul félresikló harmadik felvonását nem tekintve, jóval sikerültebb a mostanában divatos dramatizált történelmi-életrajzok átlagánál. Mindenesetre erénye a szerzőnek, hogy csinyján bánik a históriai anyaggal és *története* fölött nem engedi elhatalmasodni a *történelmet.* Ha nem is mindig alkalomszerüen, de legalább keveset szónokol hősének inkább emberi, mint politikai vonásait igyekszik megrajzolni, ami — tekintettel Báthory Gábor komplikált jellemére — igazán nem könnyű feladat. Persze, Asztalos Báthory-portréja sokkal halványabb és elmosódottabb, mint Móriczé a *Tündérkertben.* Képzelgő, kegyetlen, nagyravágyó, buja és iszákos, ám romlottsága mélyén hiányzik a *zsenialitás* megéreztetése, holott lénye egész titokzatosságának itt a kulcsa. Ehhez azonban olyan döbbenetes erejű, elevenemberábrázoló kell, amilyen Móricz Zsigmond. A *Farkaskaland* Báthoryja így némileg konvencionális marad, mert az író megreked a puszta szándéknál, aminthogy darabjának vonalvezetése is lépten-nyomon elárulja a magyar történelmi drámaírás ismert mintáihoz való ragaszkodást. Az érdekes alak és téma főkép ezért veszít anynyit érdekessége hamvából, a három nehezen és csikorogva mozduló felvonás során. Baj, hogy az író mindent kimond, sőt olykor túlbeszél. Az egyes fordulatok itt legtöbbször csak azt hozzák, amit már eleve tudunk. Mindehhez járul a kezdő drámaírónak az az aggálytalan naivsága, amelylyel Asztalos a legtipikusabb vígjátéki motívumot: a féltékeny férj kijátszását és helyzetfélreértését drámai komorságba hangolja. És mégis — mondom — a *Farkaskaland* igen becsü-

SZINHÁZ

Godiva

A Nemzeti Színház pénteki bemutatója

Kállay Miklós egy ó-angol legendából középkorú stílusú és szellemű misztériumot írt. Lehet-e más eredménye efféle írói vállalkozásnak, mint műfaj-imitáció? Legszerencsésebb esetben is: mutatós utánzat, amely mennél sikerültebb, annál kifejezettebb »másolatként« viszonylik valamely »eredetihez«. A középkor formaalakító és éltető *szelleme* aligha idézhető *ma* fel elevenen, — hacsak nem a politika síkján, ahol tudvalevően minden lehetséges. Avagy mennyiben prezentálhat igazi költői értéket egy olyan görög tragédia, esetleg shakespearei dráma, amely utólag készült és nem saját korából nőtt ki? A kérdés mindenesetre felvetődik. S ha őszinte feleletet akarunk rá adni, nem kerülhetünk el bizonyos rangleszállítást. Már eleve és általánosságban sem. Igy a jelzett meggondolás alapján a *Godivától* sem kívánhatunk lehetetlent. Azzal kell beérnünk, amit valóban kapunk benne. Tehát: Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas... Sajnáljuk, hogy az elismerést kénytelenek vagyunk ezúttal ilyen fukaron mérni, mert a munka, amelyet Kállay Miklós új darabjába fektetett: akár remekművet érdemelt volna. Maga a legenda pedig, amelyet feldolgozott: vérbeli drámaköltőt. Mondjuk, egy olyan Paul Claudelt, aki a színpadi szerkesztésnek is tökéletes mestere. A *Godiva* kulturált írója azonban, sok jeles kvalitása mellett sem bizonyult elég erősnek ekkora feladat megoldására. Nem bírt választott témája fölé kerekedni, inkább a téma gyűrte le őt. Ezért dicsérjük csupán a szép és magasbatörő *szándékot* merész kísérletében, a felmutatott *eredmény* helyett, amely — ha nincs is híján érdekes mozzanatoknak — egyáltalán nem áll arányban a rápazarolt fáradsággal és igényességgel. Még atekintetben sem, hogy legalább mint »imitáció« lenne sikerült, drámailag plasztikus és rendezett, színpadilag kiegyensúlyozott és zavartalan hatású.

A darab alapja az ismert Godive-legenda, amelynek főmotívuma Maeterlincket a *Monna Vanna* megírására ihlette. Kállay jobban ragaszkodott a Coventry várához fűződő legenda eredeti szövegéhez, mint a belga költő. Magát a történetet — amely szerint Coventry várúrnője, a szép és erényes Godive, asszonyi szemérmét legyőzve, mezítelenül lovagol végig a városon, hogy önfeláldozó tettével gonosz férje lelkét megmentse a kárhozattól — új elemekkel bővítette ugyan, de lényegében átvette. Legfontosabb változtatása a mese misztikus aláfestése volt. A legenda »valóságának« *irreális* bekeretezése és misztérium-játékká való kiképzése. Nála ugyanis a Jó és Gonosz harca indítja el, bonyolítja és segíti kibontakozáshoz a vékony, epikus történetet, amely így gazdagabbá, viszont vontatottabbá is válik s változatva játszik a *világi* és *túlvilági élet* síkján. Belfegor, a gonoszság fejedelme s Azrael, az enyészet ura küzd itt Lucidorral, a világosság angyalával, egy veszendő földi lélekért, az elvetemült Leofric lovagért, aki már rég megérett a pokolra. Lucidor még egy utolsó kísérletet tesz a szörnyeteg megtérítésére: elküldi hozzá Godivát, a jóság és önfeláldozás ártatlan, fehér galambját, hátha neki sikerül szelídségével legyőznie Leofric gonosz-vad erejét. Godiva, Lord Ellenor szépséges leánya az ő sugallatára lesz felesége a rablólovagnak. Leofric azonban semmi hajlandóságot sem mutat a megtérésre. Ellenkezőleg, Godiva béketűrése még szilajabb kegyetlenségekre ösztönzi. Durva mulatozásokba veti magát s feleségét lépten-nyomon megalázza, bántalmazza, kínozza. Am Godiva hűségesen kitart mellette, holott nem is szereti, hiszen titkon Haroltba, a tisztalelkű lovagba, gyermekkori játszótársába szerelmes. Férjét mégsem hagyja el, mert meg akarja menteni lelkét, bármily áldozati árán. Áldozati alkalmakban nincs is hiány. Igy előbb Leofric céda szeretőjének és duhaj cimboráinak részeg társaságában buja táncot rop, majd egy Salamon nevű zsidó orvos tanácsára ennen-vérét adja beteg férje meggyógyításához, végül — a két lélekre vadászó, gonosz Belfegor démoni kívánságát teljesítve — mezítelenül lovagol végig a városon. Ez a legnagyobb áldozat aztán meghozza a várvavárt csodát, egyszerre két irányban is. A mezítelen Godivát fehér galambok felhője takarja el a kíváncsi nép pillantásai elől, míg Harolt kivont karddal jár előtte, hogy megvédje a csőcselék tolakodásától. A nagybeteg Leofric meg — amint erről értesül! — magába száll és megbánja bűneit. Különösen akkor, amikor azt is megtudja, hogy Harolt, Godiva nem kevésbé önfeláldozó lovagja, megvakította magát, nehogy kísértésbe essék s akaratlanul ráemelje tekintetét szerelmesének mezítelen testére A szörnyeteg Istenhez fohászkodik irgalomért s mielőtt meghalna, Godivát Haroltnak adja. Lelke ekkép megszabadul az örök kárhozattól, Lucidor pedig diadalmaskodik a sötétség két hoppon maradt hatalma, Belfegor és Azrael fölött.

Leszámítva nemi bágyadtságot, legegyenletesebb a darab első felvonása. A két-síkra komponáltság hátránya — a szaggatottság és hosszadalmasság — csak a továbbiak során jelentkezik, sajnos, egyre erősebben. De ami ennél is nagyobb baj itt: a figurák érzelmi rajzának mértéktelen eltúlzása. Az önfeláldozásnak és kegyetlenkedésnek az a szertelensége, amelyet egyedül *a középkor hívő, naiv szelleme* hitelesíthetett, ha nem is a valóságban, legalább a misztérium-színpadon. Godiva merő angyalisága (pláne minden pszichológiai elmélyítettség nélkül) így kissé **üressé, sőt** gyanússá válik a mai néző szemében. Viszont Leofric ádáz gonoszsága Tolsztoj híres mondását juttatja eszünkbe: Ez az ember meg akar ijeszteni, csakhogy én nem ijedek meg... Ami végezetül a darab nyelvét illeti: inkább cirádákkal díszített, mint erőteljes. Szándékoltan költői, retorikusan »nemesveretű«, semmiképp sem drámai, értvén ez alatt a helyzetből fakadottságot. Mindeme fogyatkozásokat egybevetve, a *Godivától* mégsem tagadható meg az elismerés. Főkép az írói célkitűzés nálunk meglehetősen ritka és szokatlan felfokozottsága tekintetében. Nem szólva arról, hogy a stilizált darab bőséges hatáslehetőséget kínál a színpadi látványosságot kedvelő közönség számára, amit *Németh* Antal nem is hagyott kiaknázatlanul. Volt itt minden, fényjáték, filmezés, zene, színes ruhák és díszletek ragyogása, eleven ló és vetített galambraj szerepeltetése, Millos-balett és már-már obligát halálltánc, — de legalább nem indokolatlanul. Talán csak a sötétség túltengését éreztük feleslegesen »középkorinak«.

Az előadás stílusa kifejezően szemléltette a közjáték és a színjáték különbségét. Az előbbinek szereplői közül különösen *Táray* vált ki, az utóbbiéból pedig *Kiss* Ferenc, aki a nyers rablólovag zordonságából helyenként valami félelmes jovialitás szikráit villantotta elő. *Szörényi* Éva szép és kellemes jelenség volt, különösen lóháton, Godiva szerepében. A többiek közül is dicséret illeti *Csortost, Abonyit, Lehotait, Makláryt* és *Major* Tamást.

Horváth János színpadképe megkapóan szép és stílusos.

Kárpáti Aurél

(*) Az Antoinette huszonötödik előadása. Pénteken érkezett el az első jubileumhoz a *Művész Színházban* az *Antoinette* operett, melynek szövegét *Bertuck* és *Herz* írta, zenéjét *Komjáti* Károly komponálta, a librettót pedig *Szántó* Armand és *Szécsény* Mihály fordította magyarra. A huszonötödik előadásra teljesen megtelt a nézőtér közönséggel, amely ezen az estén is sokat tapsolt *Alpár* Gittának, *Egry* Máriának, *Lantos* Icának, *Orosz* Vilmának, *Kováts* Terusnak, *Latabár* Kálmánnak, *Szilassy* Lászlónak és *Mihályfi* Bélának. Az ünneplésből kivette részét *Harmath* Imre is, aki az operett sikeres verseit írta.

(*) A három betyár. *(A Ritz-fivérek első önálló filmje.)* Amerikai filmvígjátékokban s revűkben már többször feltűnt a három remekül táncoló, groteszk humorú Ritz-fivér, a könnyed táncparódiának s a dadaista pantomimnak ez a három mestere. Einstein-paródiájuk s furcsa tánc-persziflázsaik nagy sikert arattak, természetes tehát, hogy első önálló filmjük elé érdeklődéssel tekintettünk. A helyenként igen mulatságos és rengeteg komikus ötlettel teletüzdelt filmből azonban kiderült, hogy a Ritz-fivérek komikuma: rövidlélegzetű és hogy ebben a tágabb keretben nem tudják megállni a helyüket. Elképzelhető, hogy akad filmtörténet, amelyet ki tudnának tölteni, így azonban a közönség, amely különben sokat mulatott, azzal a meggyőződéssel hagyta el az előadást, hogy *a három Ritz-testvér csak betétként jó, külön kis számként, amely gazdagítja valamelyik revű látványosságait, delikatesszként*, az érzelgős slágerek után. De ez a film a delikatessz-komikumnak szakadatlan feltálalásával sokszor inkább bágyasztó, mint mulattató. A Ritz-fivérek egyik száma üti a másikat. Igen kitűnő a filmben egy fiatal komika, akit még valószínűleg sokszor fogunk látni. A trükkfilm üdítő, kedves és szellemes. Persze: abban ember nem szerepel. *(p. h. gy.)*

(*) Peéry Piri beteg. *Peéry* Piroska, aki a *Művész Színház* soronkövetkező újdonságában, *Birabeau* Déligyümölcs vígjátékában az egyik női főszerepet játssza, *megbetegedett*. A próbákon meghűléssel vett részt, pénteken az orvos komoly lázat konstatált. A művésznő egyelőre nem járhat a próbákra.

(*) Medgyaszay Vilma harmincéves jubileuma. Január 23-án, vasárnap este félkilenckor ünneplik színésztársai a *Zeneakadémia* nagytermében *Medgyaszay* Vilmát, harmincéves színészi jubileuma alkalmából. A jubileumi matinén a legkiválóbb pesti művészek szerepelnek.

(*) Az »Asszonyok« századik bécsi előadása. A bécsi *Theater in der Josefstadtban* most került színre századszor az *Asszonyok*, amelynek német címe: *Frauen in Newyork*. A másik jubiláris vígjáték Bécsben André *Birabeau Déligyümölcs* című vígjátéka, amely a hetvenötödik előadás előtt áll.

(*) A Kék Madár Kabaré Budapestre érkezését elhalasztották. Úgy volt, hogy a *Kék Madár Kabaré Jusnij* vezetésével a közeli napokban Budapestre érkezik és megkezdi vendégjátékát a Royal Színházban. Most úgy értesülünk, hogy a *Kék Madár* berlini nagy sikere miatt csak január második felében érkezik Budapestre.

(*) Rátkai Márton rendez és játszik a Belvárosi Színházban. *Rátkai* Márton mondja a következőket:

— A Belvárosi Színházban délelőttönként próbálják *Meller* Rózsi új színdarabját, a *Dr. Barabás Irént*. A próbák alatt kaptam kézhez *Aszlányi* Károly *Amerikai komédia* című darabját azzal, hogy ha a darab tartalma és iránya tetszik nekem, játsszam benne, és *rendezzem is*. Egy francia *ujságkirályt* kell alakítanom. Olyan ez a darab, mint egy *amerikai film*. Az amerikai filmírók azelőtt sokat tanultak az európai dolgokból, mostanában mi tanulunk az amerikaiaktól. Aszlányi azok közé tartozik, akiket az amerikaiak bizonyára egy pillanatig sem fognak szégyelni. A vígjáték, illetve bohózat többi főszerepeit *Mezey* Mária, *Latabár* Kálmán, *Nagy* György, *Pálóczi* László, *Vidor* Feri, *Soltész* Annie és *Baróti* fogják játszani.

(—) Faragó György zongoraest 19. Műsorán Beethoven op. 110, Brahms—Händel variációk, saját kompozíciók, stb. (Koncert.)

MOZIK

Rövidítések: Sz. = Szombat, V. Ü. = Vasárnap és ünnepnap. H. = Híradó. M. = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5.): **300.000 pengő az uccán** (Kabos, Uray). Piccolo-revű. H. (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **A kis ezredes** (Shirley Temple). — **ALKOTÁS** (1-553-74. Alkotás u. 11. sz.): **Broadway Melody 1938** (Eleanor Powell). H. (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) V. d. e. 11-kor: Gróf Monte Cristo. — **ANDRÁSSY** (1-241-27. Csengery u. 39.): **Viki** (Bársony Rózsi, Jávor). Vacsora 1/8-kor. H. (1/5, 7, 1/10; Sz.: 3/4, 3/6, 3/8, 3/10; vas. és ünnep: 3/2, 3/4, 3/6, 3/8, 10.) — **ATRIUM** (1-540-24, 1-530-34. Margit körút 55.): **Falu rossza** (Dajka, Rózsahegyi). H. (1/6, 1/8, 1/10; Sz. V. Ü.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **BELVÁROSI** (3-845-65. Irányi u. 21.): **Broadway Melody 1938** (Eleanor Powell). Lángoló hegyek (színes). H. (Jobbt.: 1/5, 7, 1/10; balt.: 8; V. Ü.: jobbt.: 1/3, 5, 1/8, 1/10; balt.: 1/4, 6, 1/9.) V. d. e. 1/11 és 12-kor matiné: Érettségi. — **BODOGRÁF** (14-95-10. József körút 63. sz.): **Tengeri titánok** (Freddie Bartholomew). Híradók. (1/5, 7, 1/10; szombat: 4, 6, 8, 10; vasárnap és ünnepnap: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **BUDAI APOLLO** (1-515-00. Csalogány u. 46.): **300.000 pengő az uccán** (Bárczy Kató, Uray). **Az új sherif** (T. Tyler). H. (1/5, 3/7, 9; V. Ü.: 1, 3, 1/6, 1/8, 3/10.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32.): **Tokaji rapszódia** (Lehotay, Rózsahegyi). H. (1/4, 1/6, 1/8, 3/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 3/10.) — **CASINO** (3-831-02. Eskü tér 6.): Prolongálva! **Az én lányom nem olyan** (Toinay Klári, Gombaszögi). (1/6, 1/8, 1/10; Sz. V. Ü.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): Prolongálva! **Mr. Deeds** (Garry Cooper). H. (3/6, 3/8, 3/10; Sz. V. Ü.: 3/4, 3/6, 3/8, 3/10.) — **CORSO** (18-28-18. Váci ucca 9.): **Két fogoly** (Zilahy regénye; Bajor Gizi, Jávor Pál). A Panay katasztrófája. H. (1/6, 1/8, 1/10; Sz. V. Ü.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **CORVIN** (1-395-84, 1-389-88. József körút és Üllői út sarok): **Tokaji rapszódia** (Lehotay, Donáth Ági) és a kísérő műsor. Híradók. (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) Vasárnap délelőtt 1/11-kor: **Karenina Anna** (Greta Garbo). — **DAMJANICH** (1-348-03. Damjanich u. 1.): **300.000 pengő az uccán** (Bárczy Kató, Ádám Klári). **Az új sherif** (T. Tyler). (Folyt. előad.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (1-213-43, 1-259-52. Teréz körút 28.): **Falu rossza** (Dajka, Greguss). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (1-161-51. Lipót körút 16.): **A 111-es** (Lázár Mária, Törzs). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43, 188-528. Kossuth Lajos ucca 18. szám): Prolongálva! **Tünemény** (Sonja Hennie). (1/6, 1/8, 3/10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 1/4, 1/6, 1/8, 3/10.) — **GLÓRIA** (1-448-00. Thököly út 56. szám): **300.000 pengő az uccán** (Bárczy Kató, Uray Tivadar). Indián-paradicsom (színes). Vacsora 3/8-kor (kultúr). H. (1/5, 3/7, 9; Sz.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55. Bethlen tér 3.): **Vadnyugati őrjárat** (Stan és Pan). **Nézd meg az anyját** (Szőke Szakáll). Hollywood mulat. H. (1/4, 1/6, 1/8, 3/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 3/10.) V. d. e 1/11-kor: Stuart Mária. — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7.): **300.000 pengő az uccán** (A kis Sutyi, Bárczy Kató). **A farm hőse** (Tom Tyler). (1/5, 3/7, 1/10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 1/2, 3/4, 3/6, 3/8, 3/10.) Vas. d. e. 1/11-kor S. M. C. matiné: Napsugár kisasszony (Shirley Temple). — **KAMARA** (1-440-27. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Falu rossza** (Dayka M., Somlay). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (3-861-93. Kinizsi u. 16.): **Angyal** (Marlene Dietrich). Minket nem érhet baleset (trükkfilm). Banjokirály (zenef.). H. (1/5, 7, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7/a., Szent István körútnál): **Orgonavirágzás** (Jeanette Mc. Donald). H. (1/5, 7, 1/10; V. Ü.: 2, 1/5, 7, 1/10.) — **METRO** (1-122-30. Teréz körút 60.): Második hétre prolongálva! **A nagyváros** (Luise Rainer). A Panay amerikai hadihajó elsüllyesztése Nankingnál (aktuális filmriport). Az oroszlánszívű nyuszi (színes trükkfilm). Híradók. (1/6, 1/8, 1/10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) V. d. e. 11-kor: **Táncra születtem** (Eleanor Powell). — **NYUGAT** (1-271-62 .Teréz körút 41): **Ketten az éjszakában** (Paula Wessely). Vadászat Magyarországon. H. (1/5, 7, 1/10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 1, 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller u. 37/b.): **Ketten az éjszakában** (Paula Wessely). **Banditák országa** (Dick Foran). H. (Folyt. előad.: 1/5, 7, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) Vas. d. e. 1/11-kor matiné: **Három sárkány** (Márkus Emília, Lázár Mária). — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **Charlie Chan 313** (W. Oland). Három gyöngye (színes). Indiszkán országa (kultúr). Csavargás vadnyugaton (útif.). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (1-301-25. József körút és Kölcsey u. sarok): **A 3 betyár** (a 3 Ritz Brothers). **Kicsi Kiku** (rajzfilm). Híradó. (5, 1/8, 1/10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.) — **OTTHON** (14 64-47. Beniczky ucca 3. és Baross u. 87. sarok): **Tengeri titánok** (L. Barrymoore). H. (4, 1/7, 9; Sz.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8.): **Orgonavirágzás** (Jeanette Mc. Donald). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 1/5, 7, 1/10.) — **PÁTRIA** (1-456-73. Népszínház u. 13.): **Charlie Chan 313** (Warner Oland). **A farm hőse** (Tom Tyler). (Délelőtt 11; délután 2, 1/5, 7, 1/10; vasárnap és ünnepnap: délelőtt 10, 12; délután 2, 4, 6, 8, 10.) — **PHÖNIX** (14-44-54. Rákóczi út 68.): **Martirasszony** (Marlene Dietrich). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, 1/8, 1/10.) — **RÁDIUS** (1-220-98, 1-292-50. Nagymező ucca 22—24. szám): **A 3 betyár** (a 3 Ritz Brothers). Kiku, a hokibajnok. H. (3/6, 3/8, 3/10; Sz. V. Ü.: 3/4, 3/6, 3/8, 3/10.) V. d. e. 11-kor matiné: **A dzsungel királynője** (Dorothy Lamour). — **REX** (1-394-16. István út 39. sz.): **300.000 pengő az uccán** (Bárczy Kató, Uray). **Az új sherif** (T. Tyler). H. (1/5, 3/7, 9; Sz.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **RIALTO** (1-394-97. Rákóczi út 70.): **Charlie Chan 313** (W. Oland). A jég fejedelmei. (D. e. 1/11; d. u. 1/1, 3/3, 5, 1/8, 1/10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROXY** (143-824. Rákóczi út 82. sz.): **300.000 pengő az uccán** (Bárczy Kató, Uray). **A működő cowboy** (T. Tyler). H. (3, 1/6, 1/8, 3/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 3/6, 3/8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (1-419-02, 1-429-46 Erzsébet körút 45.): Prolongálva! **Két fogoly** (Bajor Gizi, Jávor). H, (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8. 10.) — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2. sz.): **A modern Ali baba** (Eddie Cantor). Premier híradók. (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) Vas. d. e. 10 és 1/12-kor: Matiné. — **SIMPLON** (2-689-98, 2-689-99. Horthy Miklós út 62.): **Tokaji rapszódia** (Lehotay, Vaszary). H. A Jogászbálról készült felvételek. (1/4, 1/6, 1/8, 1/10: V. Ü.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa ucca 4. szám): Prolongálva! **A modern Ali baba** (Eddie Cantor). A Panay-cirkáló bombázása. Híradók. (Mindennap: délelőtt 11; délután: 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező ucca 8.): **Ketten az éjszakában** (Paula Wessely). Játékos kutyák. Hogy születik a sláger (varieté). H. (Folyt. előad.: 4, 7, 1/10; Sz.: 3/4, 3/6, 3/8, 3/10; V. Ü.: 3/2, 3/4, 3/6, 3/8, 3/10.) V. d. e. 11-kor matiné: **Három sárkány** (Márkus Emília, Rajnay). — **TURÁN** (128-491. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **300.000 pengő az uccán** (Kabos, Uray). **Banditák országa** (D. Foran). H. (3/4, 3/6, 3/8, 3/10; V. Ü.: 3/2, 3/4, 3/6, 3/8, 3/10.) Vas. d. e. 11-kor: Vörös Pimpernel. — **URÁNIA** (1-460-46. Rákóczi út 21.): **Gasparone** (Rökk Marika). Orosz lakodalom (Dóni kozákkórus). H. (5, 1/8, 1/10; Sz. V. Ü.: 1/3, 5, 1/8, 1/10.) Vas. d. e. 11-kor: Dr. Baktay Ervin: Három év Indiában. I. rész. — **VESTA** (1-326-39. Erzsébet körút 39. szám): **Tengeri titánok** (Freddie Bartholomew) **és a kísérő műsor.** (3/4, 1/7, 1/10; V. Ü.: **2, 4, 6, 8, 10.**)

A Darvas—Alpár bridzsaffér a Bridzsklub, a Bridzs-Szövetség és a párbajsegédek előtt

(Saját tudósítónktól.) Az Országos Magyar Bridzs Klubban január 6-án történt kártyaaffér ügye tovább bonyolódik. Péntek este a klub helyiségeiben összeült az igazgatóság *Görgey* István országgyűlési képviselő elnöklete alatt. Az igazgatóság megbízta *Dömötör* Mihály volt minisztert, dr. *Kiss* Dezső királyi közjegyzőt és dr. *Bartha* Béla ügyvédet, hogy vizsgálják ki: mit látott január 6-án *Alpár* Imre bankár felesége, feltételezhető-e, hogy ezen a napon *Darvas* Róbert, a neves bridzsvilágbajnok, inkorrekt módon játszott partnernőivel römit.

A háromtagú bizottság *meg fogja hallgatni* az érdekelteket és a tanukat, majd az eljárásukról *jelentést tesznek* a klub igazgatóságának. Az igazgatóság *dönt azután a továbbiakról.* Foglalkozik az üggyel a Magyar Bridzs Szövetség is, amelynek igazolt játékosa *Darvas* Róbert. A szövetségben, ahol rendkívül kényes módon kezelik az effajta ügyeket, nagy megütközést és kínos feltűnést keltett a Bridzsklubban történt kártyaaffér.

Éppen ezért a szövetség a jövő hétre *intézőbizottsági ülést hívott össze* és ezen is *Darvas* ügyét tárgyalják. Szombaton egyébként a *Darvas* Róbert és *Alpár* Imre között keletkezett *lovagias ügyben is* megkezdődnek a tárgyalások. A négy segéd — *Rácz* Vilmos, *Tihanyi* László, *Koczián* Imre és *Keleti* Andor — szombaton ülnek össze, hogy megállapodjanak: mi a módja a lovagias elégtételadásnak.

— **Egy finn püspök előadásai hazájában Magyarországról.** Amint ismeretes, az elmult év tavaszán zajlott le Budapesten az első finn-ugor evangélikus lelkészkongresszus, száznál több finn és észt lelkész részvételével. A finn csoportot *Mannermaa* az ősz *oulu*-i püspök vezette, a többhetes körút végén, a hegyeshalmi határállomáson paptársaival együtt magyarul énekelte *Vörösmarty* »Szózat«-át. Most az a hír érkezik Finnországból, hogy *Mannermaa* odakint, korát cáfoló frisseséggel már egész sor előadást tartott Magyarországról és minden alkalmat megragad, hogy új híveket szerezzen a magyar ügynek és a magyar evangélikus egyháznak.

— **A Felvidék géniusza: a szabadságeszme.** *(Eöttevényi Olivér előadása.)* Az elszakított területekről származók nőegyesületeinek szövetsége pénteken *felvidéki kultúrdélutánt* rendezett, amelyen dr. *Ertl* Jánosnénak, a felvidéki hölgybizottság elnökének megnyitószavai után dr. *Eöttevényi* Olivér, a Külügyi Társaság ügyvezető elnöke tartott előadást *a Felvidék szelleméről.* A felvidéki szellemnek — mondotta — nincs politikai háttere, mint a transzszilvanizmusnak, de az ott élő fajokat egymáshoz kovácsolja *a szabadság és függetlenség gondolata.* Amikor Magyarország többi része török hódoltság alatt élt, majd Thököly és Rákóczi idején épúgy, mint 1848-ban, *a Felvidék volt leginkább a magyar szabadság eszményének megtestesülése.* Ha utódainkat arra tanítjuk, hogy *a Felvidék e géniuszához hívek maradjanak* s hogyha Szent István országa ismét didalmaskodik, *a Felvidékre nagy hivatás vár.* — Az előadás után *Zsámboky* Miklós zeneakadémiai tanár gordonkázott, dr. *Dubayné Gavora* Jolán *Banke* Antalné zongorakíséretével énekelt, *Kárpáthyné Schréder* Eta pedig verseket adott elő.

— **Rekviem Sipőcz Jenő lelkiüdvéért.** Most mult egy esztendeje, hegy *Sipőcz* Jenő főpolgármester elhúnyt. Sipőcz Jenő lelkiüdvéért péntek reggel rekviemet tartottak a budai Szent Anna kápolnában. A gyászistentiszteletet nagy papi segédlettel *Molnár* László esperes, apátplébános mutatta be és az Operaház férfiénekesei egyházi dalokat adtak elő. A család tagjain kívül *Karafiáth* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármesterrel megjelentek a főváros vezető tisztviselői, valamint *Bárczy* István és *Ripka* Ferenc ny. főpolgármesterek, *Nagy* Emil ny. igazságügyminiszter, *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter és a fővárosi bizottsági tagok nagyszámban.

— **Az izraelita hitközség közgyűlése.** A pesti izraelita hitközség január 16-án, vasárnap délelőtt féltíz órakor a Síp ucca 12 alatti székházában közgyűlést tart. A közgyűlésen fontos deklarációk fognak elhangzani.

— **Téglaeső Angyalföldön.** Nagy riadalmat keltett péntek délután Angyalföldön, a Petneházy uccában, hogy a 78. számú kétemeletes bérház tűzfalának ormáról *zuhanni kezdtek a téglák* s a szomszédos 80. számú földszintes ház tetejére estek. A tűzoltók kivonultak, hogy szerencsétlenség ne történjék. Később megállapították, hogy veszélyről nincs szó: körülbelül 50—60 darab tégla esett le a bérház tetejéről. Kazinczy műszaki főtanácsos ment ki Angyalföldre, ő indította meg a szokásos vizsgálatot, hogy kiderítsék, mi okozta a falbeomlást.

Hogyan őrizheti meg szépségét és fiatalságát? Miképpen szabadulhat meg kozmetikai hibáitól?
Az orvoskozmetikus tanácsai
I. kötete A rendellenes szőrszálak megelőzése és eltávolítása.
II. kötete A hajhullás és a kopaszodás megelőzése és gyógyítása.
Irta: Dr. GRÜNBAUM ERNŐ orvoskozmetikus, bőrgyógyász szakorvos.
Ára kötetenkint P 1.80
Kapható »Az Est« könyvkereskedésében, VII., Erzsébet körút 18—20

Még egyszer: Tata és Tóváros egyesítése

Tegnapelőtti számunkban »*Tatatóváros egyesítése*« címen közölt fejtegetéshez *ottani vezető helyről* alábbi megjegyzésket fűzik:

Teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy községek egyesítése sok esetben célszerűen keresztülvihető, sőt keresztülviendő, ha ugyanis az a fejlődés jegyében történhetik és megvannak az egyesítés tárgyi előfeltételei, amit azonban elméleti alapon nem lehet eldönteni. Elméleti szakemberek, még oly kitűnő tudósok, megállapíthatják — és ez történt a mi esetünkben — két község egyesítésének elméletileg indokolt voltát, a gyakorlati tények pedig gyönyörűen rácáfolhatnak. A baj csak az, és innen van nálunk a mérhetetlen elkeseredés és izgalom, hogy a mi bőrünkre megy a vásár, azoknak pedig, kik az egyesítést kezdeményezve bennünket boldogítani akarnak, csak az a kockázatuk, hogy utóbb, amikor a kár már jóvátehetetlen, kitűnnék, hogy tévedtek.

Nézzük a mi esetünkben a tárgyi előfeltételeket: Két egyesítendő községnek hasonló összetételű és érdekű lakossággal és egyező fejlődési iránnyal kell bírnia, az egyesítés révén megtakarításokat és a boldogítandó lakosság életkörülményeinek és fejlődési lehetőségeinek megjavulását kell elérni tudni. Nos hát Tatán súlyban dominál a számarány szerint is jelentékeny kisgazdalakosság, Tóváros ezzel szemben túlnyomórészt városias mentalitású. Tóváros fő fejlődési iránya az idegenforgalom, Tata létkérdései egészen mások. A két község egyesített képviselőtestülete, amely eddig külön-külön egyetértésben dolgozott egymás mellett, állandó küzdelmek színhelyévé válnék és végeredményben mindkét község már ezért is megakadna az eddigi fejlődés útján.

Az egyesítés révén elérhető megtakarításokat hatékony propagandával »megmagyarázták« nekünk. Megtudtuk, hogy a két községben két községi orvos helyett egy községi orvos is elegendő lesz, nyilván mert az egyesítés folytán kevesebb betegünk lesz. Megtudtuk, hogy egy uccaseprővel és egy szemeteskocsival kevesebbre lesz szükség, nyilván, mert az egyesítés folytán kevesebbet fognak szemetelni az emberek. És megtudtuk, hogy az adminisztráció sokkal racionálisabb lesz, mert vagy építünk egy új közös községházát — nem elég még az adóterhünk! — vagy addig az eddigi két községháza marad üzemben, úgy, hogy bizonyos ügykörök az egyik, bizonyos ügykörök a másik községházán fognak intéztetni. És itt álljunk meg egy pillanatra a két község összeépítettségénél, mint az egyesítés mellett felhozott egyik érvnél. Egy ponton tényleg összeépültek, de ettől a ponttól kilométerekre nyúlik el hosszan az egyik irányban az óriási kiterjedésű Tata, az ellenkező irányban szintén nagy távolságra Tóváros, vagyis a »fejlődés jegyében« állandó népvándorlás lesz a két község között — a közönség nagyobb kényelmére. (Mellesleg: a katolikus egyházközséget éppen most választották ketté, mert a nagy távolság miatt a tóvárosiak nem tudták a tatai templomot rendszeresen látogatni.) Az összeépültség továbbfejlődése — elméleti utópia. A Pesti Naplóban megjelent fejtegetések szerint ennek akadálya »csak« a gróf Esterházy Ferenc-féle hitbizomány megkötöttsége alatt lévő területekben rejlik. Eltekintve attól, hogy ez a »csak« a dolgok ezidőszerinti jogrendje folytán ezt a kérdést már önmagában is eldönti, megfeledkezik a fejtegetés az elméletileg szintén leküzdhető talajakadályokról és arról, hogy ezek után a várható fejlődés mellett évtizedek mulva fokozódhatnék talán az összeépültség, de akkor ráérünk akkor beszélni az egyesítésről — legalább egy körülmény fog mellette szólni.

Fejlődési lehetőségeink megítéléséhez ismerni kell még az Esterházy-hitbizomány döntő szerepét is a két község életében. A hitbizományi rendszer helyébe lehet mást kívánni, de szemethunyni afölött, hogy megvan és hogy ebben a tekintetben is különleges Tatán és Tóvároson a helyzet, nem lehet. A szépen fejlődő tóvárosi idegenforgalom a hitbizománnyal van összekapcsolva (angolkert, ménesbemutató, kristályfürdő, öregvár, pezsgőgyár stb.), amely egyébként a tatai másirányú törekvések szempontjából is döntő szerepet játszik. A hitbizomány velünk egyezően élesen szemben áll az egyesítéssel. Ha megmarad az egyesítés, hol lesz az a fejlődésre nélkülözhetetlen rendkívül költséges cselekvő támogatás és kezdeményezés, amelyet eddig élveztünk a hitbizomány részéről. Ezen a téren emberileg is nagyon érthető volna a visszatartás, hiszen a hitbizomány döntően legnagyobb és országos viszonylatban is igen jelentékeny adófizetőnk, aggályait mégis épúgy figyelmenkívül hagyták, mint a két község képviselőtestületének, valamennyi társadalmi egyesületének és minden rendű és rangú polgárának osztatlan tiltakozását.

Eléggé sajnálatos, hogy fentiek ellenére a vármegyei kisgyűlés indokoltnak tartotta, *néhány hónappal előbbi határozatával szöges ellentétben,* utóbb az egyesítést javaslatba hozni. Nem vártuk volna az autonómia intézményét tradicionálisan védő vármegyétől, hogy a községi autonómiát így mellőzze, még hozzá, amidőn két saját lábán megélő, államsegélyt nem élvező, rendezetten gazdálkodó községről van szó. Meg vagyunk győződve arról, hogy a belügyminiszter a megyei kisgyűlés ilyirányú javaslata nélkül az egyesítés kérdésében soha nem foglalt volna állást, aminthogy rendületlenül bízunk is abban, hogy a viszonyok részletes ismeretében és tekintettel az egyesítés végzetes kihatásaira, meg fog bennünket menteni az egyesülés boldogságától.

Kérdezzük, ezekután lehet-e ezt a kérdést másnak, mint olyan helyi ügynek minősíteni, melynek miként elintézésétől 12.000 ember jövő boldogulása függ és amely tehát nem elméleti, hanem gyakorlati alapon oldandó meg, mert semmi kedvünk ninos, még oly gyönyörű elméletekkel kapcsolatban se, a kísérleti nyúl szerepét játszani.

Békésen akarunk tovább fejlődni egymás mellett és habár büszkék vagyunk Tatára is, Tóvárosra is, nem esünk nagyzási hóbortba és nem hasonlítjuk össze magunkat Budával és Pesttel. Igaz, hogy Széchenyi Istvánt se a mi két községünk egyesítésének kezdeményezőivel.

— **A HONSz küldöttsége Szendy polgármesternél a Hadirokkantak Háza ügyében.** A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy a főváros tulajdonában lévő Zsitvay Leó ucca 5. szám alatti telket *bocsássa a Hadirokkantak Háza céljára.* A HONSz igazgatósága pénteken tisztelgett *Szendy* Károly polgármester előtt *Árvátfalvi Nagy* István vezetésével, aki kérte a polgármestert, tegye lehetővé, hogy a főváros közgyűlése a HONSz telekadományozási kérelmét minél előbb letárgyalhassa, hogy még tavasszal a Hadirokkantak Házának alapkövét elhelyezhessék. *Szendy* polgármester válaszában kijelentette, hogy *a kérelem teljesítését kötelességének tartja.*

— **Sándor Pál halálának évfordulója.** Kegyelettel ülte meg a pesti izr. hitközség a dohányuccai templom péntek esti istentiszteletén *Sándor* Pál halálozásának második évfordulóját. Megjelent az istentiszteleten *Sándor* Pál özvegye, családja és testületileg volt ott a hitközség elöljárósága *Stern* Samu elnök vezetésével. Az emlékmécset Sándor Pál emlékére *Stern* Samu elnök gyujtotta meg, dr. *Hevesi* Simon vezető-főrabbi pedig hitszónoklatában méltatta Sándor Pál érdemeit.

— **Táncos teadélután a Gellért-szállóban.** Január 17-én, hétfőn délután 5—9 óra között jótékonycélú táncos teadélután lesz a Gellértszálló termeiben. A teadélután fővédnöke Anna kir. hercegnő, elnöke pedig Liechtenstein Jánosné hercegné lesz. Meghívókat VIII., Szentkirályi u. 32/a. II. em. (Tel.: 137—454) lehet igényelni. A belépőjegy ára 5 pengő.

— **Ingyen telket kapnak a hadirokkantak.** A HONSz országos igazgatósága küldöttségileg tisztelgett a polgármester előtt és arra kérte, hogy a főváros ingyen engedje át a Zsitvay Leó ucca 5. számú telket, ahol a hadirokkantak házát fel akarják építeni. A főváros pártjai hozzájárultak a kívánság teljesítéséhez. *Szendy* polgármester kijelentette, hogy a kérés teljesítését kötelességének tartja és így hamarosan felépülhet a hadirokkantak háza.

Európa egyetlen tökéletes éter-menetrendje:
a MAGYARORSZÁG SÁRGA RÁDIÓJA
Órarendben közli hosszú-, közép- és rövidhullámon a legrészletesebb műsorokat
Ara a MAGYARORSZÁG vasárnapi számával együtt 12 fillér

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak: Az Est kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZOMBAT, jan. 15. Víg: Asszonyok (8). **Magyar:** Élettársak (8). **Pesti:** Kéjutazás (8). **Városi:** Júlia (8).

VASÁRNAP, jan. 16. Víg: Csipkerózsika (10½ d. e.); Asszonyok (3½ d. u.). **Magyar:** Élettársak (3½ d. u.). **Belvárosi:** Párizsi nők (4 d. u. és 8 este). **Pesti:** Kéjutazás (4 d. u.). **Művész:** Antoinette (3½ d. u. és 8 este). **Andrássy:** Egyetlen éjszakára (3½ d. u. és 8 este). **Városi:** Júlia (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** A zöld madár (9). **Komédia:** Szulamit (4½ d. u. és 8½ este). **Uránia Filmszínház:** Baktay Ervin előadása (11 d. e.).

HÉTFŐ, jan. 17. Víg: Édes otthon (8). **Nemzeti Kamara:** Kék róka (8). **Pesti:** Kéjutazás (8). **Városi:** Júlia (8). **Terézkörúti:** Zöld madár (9). **Komédia:** Szulamit (8½).

KEDD, jan. 18. Magyar: Élettársak (8). **Andrássy:** Egyetlen éjszakára (8). **Városi:** Júlia (8). **Komédia:** Szulamit (8½).

SZERDA, jan. 19. Nemzeti Kamara: Kék róka (8). **Pesti:** Kéjutazás (8). **Városi:** Júlia (8). **Terézkörúti:** Zöld madár (9). **Komédia:** Szulamit (8½).

CSÜTÖRTÖK, jan. 20. Andrássy: Egyetlen éjszakára (8). **Városi:** Júlia (8). **Komédia:** Szulamit (8½).

PÉNTEK, jan. 21. Nemzeti Kamara: Kék róka (8). **Pesti:** Kéjutazás (8). **Városi:** Júlia (8). **Terézkörúti:** Zöld madár (9). **Komédia:** Szulamit (8½).

SZOMBAT, Nemzeti: Godiva (7½). **Víg:** Asszonyok (8). **Városi:** Júlia (8).

VASÁRNAP, jan. 23. Víg: Asszonyok (3½ d. u.). **Magyar:** Élettársak (3½ d. u.). **Művész:** Barbara örnagy (3½ d. u.). **Andrássy:** Egyetlen éjszakára (3½ d. u. és 8 este). **Városi:** Júlia (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Zöld madár (9). **Komédia:** Szulamit (4½ d. u. és 8½ este). **Zeneművészeti:** Medgyaszay Vilma jubileumi estje (8½).

Horváth János

Pesti Napló 1937. dec. 24

(*) **A szerelem iskolájának felújítása.** *Rákosi* Jenő romantikus színművét, *A szerelem iskoláját* újította fel centennáris műsora keretében csütörtökön este a *Nemzeti Színház*, új betanulásban és új rendezésben. Ezt a tudatos reminiszcenciákkal átszőtt, mesterkélten naiv, csikorgó nyelvű mesejátékot aligha költői értékei ajánlották a »klasszikus« műsorba való besorozásra. Rákosi Jenő igen nagy publicista volt, de sokkal kevésbé jelentős drámairó. *A szerelem iskolája* — ha ebben a nemben legsikerültebb műve is — alapjában véve meglehetősen lenge színpadi kortermék, amelyet a teljes elavulástól csupán ügyes szabása, szerkezeti kerekdedsége és külső hatáslehetőségeket kínáló csillogása mentett meg. Ilyen körülmények közt, ha mégis ráesett a színház választása, már csak kegyeleti szempontból sem ártott volna jobban vigyázni arra, hogy a darabból hiányzó igazi költészetért legalább az előadás művészi súlya és presztízse nyujtson kárpótlást. A felújítás azonban, közepes, sőt gyenge szereposztással, alig segítette a darabot. Leszámítva pár szép díszletet: elég jelentéktelen volt. A szereplők legtöbbje üres szavalásba tévedt s részint többet, részint kevesebbet adott a kelleténél. De a legnagyobb hibát a rendező követte el, amikor sem a játék, sem a beszéd, sem a díszletek *stílusában* nem éreztette meg a mesebeli *valóság* és az *álom* különbségét, — holott itt ezen múlik minden. Még a darab »drámai« fordulata is. (A két kérőjelenet képének *azonossága* ezért szinte zavartkeltően hatott.) Stella, a szívtelen-hideg királyleány szerepét valamikor *Márkus* Emília játszotta. Most — *Esenyi* Olga. Mondjuk-e, hogy több igyekezettel, mint rátermettséggel? A népes együttesből egyedül *Kü ti* József szénégetője magasodott ki. De ő aztán torony módjára. *Ungváry* Kordiálja túlzásaiban is figyelemreméltó volt. Rajta kívül még *Táray*, *Olty* Magda és *Gobby* Hilda tűnt fel — mint friss színfolt — az álmosító szürkeségben. A díszleteket *Horváth* János tervezte, a játékmester tisztét *Both* Béla látta el.

K. A.

és ha egyszer kilépett abból, más reménykért, új örömökért, azt nem is érzi többé az otthonának.

Mind szomorúbban nézte a tenger benyuló kék vízéig lépő város tiszta napfényben kiélesedő, aranyszínű képét. Megijedt és először ijedt meg a gondolattól, hogy még három hét és Vártára kerül. Gyula leírásából már jól ismerte a várost, uccáit, házait, társadalmi életét. Eddig úgy képzelte, hogy az ő házuk sziget lesz, olyasféle magános vár mint Labor Pálé a Vajdahegyen. Udvariassági látogatást tesznek a fontosabb helyeken, aztán élik a maguk külön éle-

Színházak szombati műsora

OPERAHÁZ: Figaró házassága (D. bérlet; 6. sz.; ½8). — **NEMZETI:** Thomas Paine (½8). — **NEMZETI-KAMARA:** D. u. és este: Kék róka (4, 8). — **VIG:** Asszonyok (8). — **MAGYAR:** III. Richárd király (8). — **BELVÁROSI:** Szakíts helyettem (8). — **MŰVÉSZ:** Láz (8). — **PESTI:** Delila (8). — **ANDRÁSSY:** Egyetlen éjszakára (8). — **ROYAL:** Szerelemről szó sincs (8). — **VÁROSI:** Éva a paradicsomban (8). — **TERÉZKÖRÚTI:** Mit járkálsz meztelenül? (9). — **PÓDIUM:** Novemberi műsor (9). — **KOMÉDIA:** Folies Caprice (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Viktória (6, 9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Sárgapitykés közlegény (6, 9). — **KISFALDY:** Noszty fiú esete Tóth Marival (6, ¾9).

MOZIK

Rövidítések: H. = Híradó. **Sz.** = Szombat. **V. Ü.** = Vasárnap és ünnepnap. **M.** = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5.): **Cafe Metropole** (Loretta Young) és a kísérő műsor. (½4, ½6, ½8, ½10; V.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. ½11-kor matiné: Copperfield Dávid. — **ALKOTÁS** (1-553-74. Alkotás u. 11.): **Édes a bosszú** (Páger Erdélyi). Newyork szíve. Tinta Muki kalandjai. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V.: 11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **ANDRÁSSY** (1-241-27 Csengery u. 39.): **Mámi** (Fedák Sári, Törzs). Három papucshős. H. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V.: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, 10.) — **ATRIUM** (1-540-24, 1-530-64. Margit körút 55.): **Pusztai szél** (Lázár M., Jávor). Corvinia. Olaszország havas bérce. H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (3-845 63. Irányi u. 21.): **Irország lángokban** (C. Gable). H. (Jobbt.: ½5, 7, ½10; balt.: 8; V. Ü.: jobbt.: ½3, 5, ½8, ½10; balt.: ½4, 6, ½9.) Vas. d. e. ½11 és 12-kor matiné: Kadett-kisasszony. — **BODOGRÁF** (14-95 10. József körút 63.): **Hotel Kikelet** (Kabos, Tőkés). **Ember ember ellen** (Dick Foran). (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — — **BUDAI APOLLÓ** (1-515-00. Csalogány u. 46.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger) és a kísérő műsor. H. (½5, ¾7, 9; V. Ü.: 1, 3; ¾6, ½8, ¾10.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32.): **Angyal** (Marlene Dietrich). H. (½4, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: d. e. 11; d. u. ½2, ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **CASINO** (3-831 02. Eskü tér 6.): 4-ik hétre prolongálva! **Orgonavirágzás** (J. Mac Donald). (½5, 7, ½10; Sz. V. Ü.: ½3, 5, ½8, 10.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): **Egy szélhámos naplója** (Sacha Guitry). Mozart és Salzburg. H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **CORSO** (18-28-18. Váci u. 9.): **Egy szélhámos naplója** (Sacha Guitry). Mozart és Salzburg (kultúrfilm). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (1-395-84, 1-389 88. József körút és Üllői út sarok): **A torockói menyasszony** (Jávor, Dayka). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **DAMJANICH** (1-348-03. Damjanich u. 1.): Prolongálva! **Mámi** (Fedák, Törzs) és a kísérő műsor. H. (Folyt. előad.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (1-213-43, 1-259-52. Teréz körút 28.): **Éjszaka kezdődött** (Charles Boyer). Híradó. (6, 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (1-161-51. Lipót körút 16.): **Uj élet felé** (Zarah Leander). Játékos kutyák. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43, 188-528. Kossuth Lajos u. 18.): **Viki** (Bársony Rózsi, Jávor). A három gyöngye (színes). (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **GLÓRIA** (1-448-00. Thököly út 56.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). Haway paradicsom (színes). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55. Bethlen tér 3.): 6-ik hét! **Botrány a turfon** (Gaucso, Harpo, Csiko). (3, ½6, ½8, ¾10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, 10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7. sz.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). **A csodaforrás** (Chaplin). Világesemények. (½5, ¾7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: ¾2, ½4, ¾6, ¾8, ¾10.) V. d. e. ½11-kor: S. M. C. matiné. — **KAMARA** (1-440-27. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Éjszaka kezdődött** (Charles Boyer). H. (¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünnep: 4, 6, 8, 10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7. Szent István körútnál): **A néma vár** (Annabella). (¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V. Ü.: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **METRO** (1-122-30. Teréz körút 60.): Prolongálva! **A szőke kísértet** (Constance Bennet). Bosco és a kannibálok (színes trükkfilm). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) V. d. e. 11-kor reprízmatiné: **A pajkos hercegnő** (J. Mac Donald). — **NYUGAT** (1-271-62. Teréz körút 41. sz.): Prolongálva! **Cafe Metropole** (Loretta Young). **Harc a tenger alatt** (H. Bogart). H. (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller u. 37/b.): **Hotel Kikelet** (Páger, Tőkás). **Harc a tenger alatt** (H. Bogart). Híradók. (Folyt. előad.: ½5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. ½11-kor matiné: Méltóságos kisasszony. — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **Hotel Kikelet** (Kabos, Páger). Vízititának (Popeye). Síparádé (sportf.). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Mister Moto Sanghájban** (Peter Lorre). Nevadai pokol (expedíciós film). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **OTTHON** (14-64-47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok). **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). A termé szet titkai. Világesemények. (4, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8.): **A férfi mind őrült** (Lázár Mária, Páger, Jávor). (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **PATRIA** (1-456-73. Népszínház u. 13.): **Hotel Kikelet** (Páger, Turay). **Ember ember ellen** (Dick Foran). (D. e. 11; d. u. 2, ½5, 7, ½10; V. Ü.: d. e. 10-től folyt.) — **RÁDIUS** (12-20-98, 12-92-50. Nagy mező utca 22—24. szám): **Halnalhasadás** (Annabella). Híradó. (¾6, ¾8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **REX** (1-394-16. István út 39.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). A szerelmes város (zenef.). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **RIALTO** (1-394-97 Rákóczi út 70. sz.): **Borneo** (magyarul beszélő film). **Ember ember ellen** (Dick Foran). (D. e. ½11; d. u. ½1, ¾3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROXY** (143-824. Rákóczi út 82.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). Magyar táncok (Gyöngyösbokréta). Az érchegység titka. H. (3, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ¾6, ¾8, 10.) — **ROYAL APOLLÓ** (1-419-02, 1-429-46. Erzsébet körút 45.): **Pusztai szél** (Lázár M., Jávor). Corvinia. Olaszország havas bérce. H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Fenséges szerelem** (J. Blondell). **Szőkék bolondja** (Victor Mc. Laglen). (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. 10 és ½12-kor: M. — **SIMPLON** (2-689-98, 2-689-99. Horthy Miklós út 62. sz.): **Torockói menyasszony** (Jávor, Dayka). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **120-as tempó** (Muráti, Kabos). (11, 2, 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8.): **Borneo** (Martin és Osa Johnson expedíciós filmje). **Ember ember ellen** (D. Foran). H. (Folyt. előad.: ½4, ½6, ½8, 10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ¾10.) Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Méltóságos kisasszony. — **TURÁN** (128-401. Nagymező utca és Mozsár uca sarok): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger) és a kísérő műsor (¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) V. d. e. 11-kor: Karenina Anna. — **URÁNIA** (1 460-46. Rákóczi út 21.): **Anyák és fiúk** (Lil Dagover, Tasnády Mária). Állatok az ember vadász társai (kultúr). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ¾3, 5, ½8, ½10.) — **VESTA** (1-326-39. Erzsébet körút 39.): **Borneo** (Martin Johnson utolsó dzsungelkalandja). **Ember ember ellen** (Dick Foran). (¾4, ½7, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.)

KÉT ASSZONY

REGÉNY

Irta: Szitnyai Zoltán

6

Gyulát nem egyszer bosszantották ezek a lereszkedést éreztető mozdulatok. Mit szólna a gróf, ha egyszer ő is így ütögetné őt vagy megkapaszkodna kabátjának gombjában hosszú percekig mialatt beszél vele, ami szintén a gróf szokásai közé tartozik? Mint az is, hogy őt doktor úrnak szólítja. Mert az oly mindegy, hogy doktor vagy ügyvéd. A gróf talán nem is tudja, hogy különbség van a két cím között? De azt már ő is tudja, hogy a főispánt, aki egyébként szintén doktor, mégsem szokás doktor úrnak szólítani. Most nem törődött vele. Kényelmesen eldőlt az ülésen. A gróf csak arra kell, hogy ne legyen egyedül. Egy másik pohár az asztalon, ha koccintani akar. A gróf is hasonló okból örült meg neki. Irtózott az egyedülléttől. Ha egyedül van, unatkozik és lefeküdni csak akkor tud, ha hosszú virrasztással végkép kifárasztotta már a testét.

A kocsi befordult velük a fényreklámokkal elárasztott uccába és megállt a Hermelin mulató kapuja előtt.

Gróf Kótsy Pétert ott mindenki ismerte. A portás, ruhatáros és pincérek hajlongó sorfala fogadta és maga a tulajdonos sietett eléje alázatosan hajlott testtartással. A gróf leereszkedő bólintással vette tudomásul, hogy a mulató legjobb páholyát szabadították fel az ő tiszteletére. Ez magától értetődik, ez a legkevesebb, amit elvárhat.

— No, mi ujság, kedves Tombola? — kérdezte szórakozottan a tulajdonostól, miközben kézbe vette az itallapot.

— Ó, kérem, — alázatoskodott az — még mindig Tombolák, igen kérem, Tombolák...

— Vagy úgy, persze, pedig már igazán elhagyhatná ezt a felesleges kábetűt a neve mellől. Minek az a többesszám egy nőtlen embernek? No és különben mi ujság?

A tulajdonos legszívesebben azt felelte volna, hogy bármi is legyen az ujság, egy bizonyos, hogy a méltóságos gróf úr akkor sem rendel mást, mint egy üveggel a megszokott, olcsó márkából, bármennyire is tanulmányozza az itallapot. De a gróf nagyon gazdag ember, egész tömböt alkotnak vastag pénztárcájában a százas bankjegyek s a pénzt önmagáért is tisztelik ezen a helyen, akkor is, ha nem hajlandó előbujni rejtekéből. Alárendelt voltát beismerő és a gróf iránti határtalan tiszteletet sugárzó mosollyal mondta:

— Hát csak élünk, éldegélünk méltóságos uram.

— De amint látom, egész jól, — nézett fel végre a gróf és körülhordozta tekintetét a zsúfolt helyiségen. Majd megkönyörült a percek óta parancsra várakozó pincéren és megrendelte az üveg pezsgőt. A tulajdonos is a pincérhez fordult és megismételte a rendelést, fontoskodó hangon, valósággal lelkére kötötte a pincérnek, mintha annak egészen kivételes és most elsőízben kapott parancsot kellene végrehajtania. A gróf helyeslően bólintott, a kihallgatás véget ért. A tulajdonos hajlongva elhátrált és csak néhány lépés után merte a hátat mutatni, hogy bukdácsolás nélkül folytathassa útját az asztalok között.

Lent, ahol a táncolók nyüzsögtek, láthatatlan tengelyén megmozdult és forogni kezdett a parkett. A vakító világítótestek kialudtak és rejtett neoncsövekből alkonyati lilás fény árasztotta el a helyiséget. A hangszerek búgó, rikoltó lüktetését túlszárnyalta egy-egy elnyujtott női kacaj. Akárcsak Karáéknál!

Gyula kihajolt a páholy korlátján és úgy nézte a nőket, amint délcegen lebegtek a parkett egyre sebesebben forgó korongján, szinte olyan tartással, mint a körhinták ágaskodó paripái. Nézte és vetkőztette őket. Egyszerre nagyot kondult a szive, érezte, hogy elsápad. A zene elhallgatott és a mind lassabban pergő tánckorongról lelépett egy gesztenyebarna hajú, sárgaselyemruhás leány. Amint elhaladt mellettük, Gyulára emelte mandulavágású szemének szelíd tekintetét. Hisz ez Ly! Már majdnem utánakiáltott. Aztán a lány továbbment és beült egy üres páholyba. Az asztalra könyökölt és fásultan bámészkodott maga elé.

A gróf megemelte a poharát:

— Isten éltesse doktor úr.

Ez annyit jelent, hogy egyelőre betelt a látnivalókkal és hajlandó társalogni. Szivart vett elő, mellényéből zsebkést és nagy gonddal leszelte a szivar végét. Maga elé mosolygott, láthatóan örült valaminek, de mielőtt megmondaná, apró előkészületek közben mégegyszer megtárgyalja önmagával. Ilyenkor a másiknak hallgatni kell, feszült érdeklődéssel illedelmesen megvárni, míg megszólal. Húsos ajkai közt megforgatta, majd meggyujtotta a szivart.

— Sikerült letörnünk őket, — szólalt meg végre, tömör füstfelhőt lövelve ki magából.

Gyula összeráncolta a homlokát. Figyelni akart, bár ez rettentő megerőltetésébe került. Emlékek szakadozott foszlányai vonultak el a szeme előtt és csak nehezen értette meg, hogy a gróf ismét a délelőtti, kúriai ítéletről beszél. Ő egész mással volt elfoglalva. Hol Lyre gondolt, hol meg Anni kínos és váratlan felbukkanására. Az anya ölelésével fog bosszút állni a lányon. Harag, gyönyör, tánc, zene, forgóparkett, testek, vonalak, mezítelenség, káprázat és a láz mozgó fotomontázsa röpdösött előtte. Semmi se érdekli kevésbé, mint amit a gróf mondott. Vékony ujjait végigjártatta a homlokán és önkínzó megerőltetéssel felelte:

— A tételes jogszabályok megsértése nélkül nem is ítélkezhetett volna másként a bíróság.

Közbe átlesett a másik páholyba, ahol a sárgaruhás lány ült reménytelen szomorúsággal. Az észrevette és felélénkülő mosollyal viszonozta tekintetét. Majd magához intett egy pincért és megkérdezte tőle, hogy ki az a két szmókingos úr a szembenlevő páholyban? — A gróf Kótsy Péter — csodálkozott a pincér csaknem felháborodással, hogy lehet még ezt is nem tudni. — A másik meg alighanem az ügyvédje.

— Hát persze a tételes jogszabályok megsértése nélkül — bólintott a gróf Gyula szavaira helyeslően. Bár a maga részéről azt se bánná, ha a jogszabályok megsértésével is, csak az ő akarata szerint. Ezt természetesnek is találná. Meg volt győződve arról, hogy Kótsy grófnak lenni olyan állapot, amit kivételes előjogok illetnek meg a bíróságok részéről is. Ha rajta múlna, száz esztendőt csavarna vissza a történelem időmutatóján és habozás nélkül visszaállítaná a jobbágyrendszert, a botbüntetéssel egyetemben. Pedig még nem is volt öregember, mindössze negyvenhatéves, tizennégy évvel idősebb Gyulánál.

Tűzbe jött a saját gondolataitól és választ se várva beszélt tovább:

— De az még nem elég, hogy így ítélt a bíróság. Az efféle törekvéseket egyszersmindenkorra csírájukban kellene elfojtani. Ma az én földemre vetnek szemet, holnap talán már valamennyiünkére. Ahelyett, hogy deresre húzatnák a pimaszokat, mindenki nekik gazsulál. Az ember egyebet sem hall, mint hogy népi politika, népi irodalom, népi művészet, zene, tánc és más egyéb bokorugrás meg subás fityfene s maholnap azt, hogy úri, már kimondani is nagyobb veszedelem lesz, mintha teszem lopáson érnék az embert. Gyujtogatók, népámítók járják az országot és már a parlamentben is szóhoz jutottak. Csak a vak nem látja, hogy forradalmat készítenek elő.

Gyula lesütött szeme alá rejtette bosszús türelmetlenségét, mintha elgondolkodnék a hallottakon. Beleízlelt a pezsgőbe. Ennél úgysem tehet okosabbat. Sűrűn emelgette szájához a cigarettát meg a hamutartóhoz ütögette a végét, hogy valami elfoglaltságot találjon magának. Közbe át-átlesett a sárgaruhás lányra.

A gróf, aki az ügyvéd hallgatását néma helyeslésnek gondolta, nagyot fújt, majd csillapultan folytatta:

— Odáig fajultak a viszonyok, hogy a nagybirtokos arisztokráciának már pisszennie se szabad ebben az országban, melynek ezer esztendőn át mi voltunk a védelmezői. No de mégse fogjuk ölbetett kezekkel tűrni, hogy zsidó zászlók alatt honmentő stréberek a tetőt is a fejünkre gyujtsák. Ezt azonban meg kell szervezni, gondoskodnunk kell arról, hogy a mi embereink is bekerüljenek a parlamentbe, a mi utasításainkkal. Annyi szavunk még van ebben az országban, hogy ezt meg tudjuk csináltni. Ma este gróf Schlosswachttal vacsoráztam, neki is ez volt a véleménye. Az első teendő, hogy kiválasszuk az erre megfelelő és megbízható embereket.

Gyulára mosolygott és jelentősen mondta:

— Én magára gondoltam doktor úr.

Gyula elképedve nézett a grófra. Mi lelte? Viccel? De az úgylátszik nagyon is komolyan vette, amit mondott. Átnyúlt az asztalon és megveregette Gyula karját:

— A legközelebbi választáskor, be fogjuk vinni magát a parlamentbe.

(Folytatása következik.)

SZINHÁZ

Thomas Paine

A Nemzeti Színház pénteki bemutatója

Az északamerikai szabadságharc méltatlanul elfeledett hőse Thomas Paine, az a lánglelkű ujságíró, akinek tragikus életét kilenc szaggatott képben villantja elénk Hanns *Johst* német iró történelmi színjátéka. A fiatal Thomas Paine a »józan ész« képviselőjeként toppan be Washington és Greene fölkelőtáborába s a pennsylvániai *Magazin*-ba irott cikkeivel, gyujtó szónoklataival és lelkes dalaival döntő fordulatot ad a polgárháborúnak. Ő sorakoztatja a szabadság zászlaja alá a habozó polgárokat és óvatos bankárokat. Ő mondja ki először a bűvös szót: Amerika az amerikaiaké! S végül ő tanácsolja Washingtonnak, hogy az ismeretlen »vad nyugat« felé keressen szabadulást seregével az angolok csapdájából. Mindenesetre oroszlánrésze van Amerika függetlenségének kivívásában. Mikor pedig a békére kényszerült Anglia elvesztett amerikai gyarmatát kölcsönnyujtással akarja gazdaságilag magához láncolni: megint csak Paine ismeri fel a fenyegető veszedelmet s vállalkozik arra, hogy »egy hajórakomány aranyat és szívet« hozzon a forradalmi Franciaországból, hitelre szorult hazájának. A kölcsönt meg is szerzi. Ő maga azonban ott marad Párizs egyik börtönében, mint »megbízhatatlan royalista«, mivel tisztán humanizmusból védelmébe vette a trónjától megfosztott, halálraitélt királyt. Tizenhét esztendeig sínylődik a testet-lelket őrlő, szörnyű rabságban, mialatt otthon azt hiszik róla, hogy lefejezték s lassanként elfelejtik. Végre a »konvent« megkegyelmez neki és szabadon bocsátja. (Hol volt már akkor — 1810-ben — a konvent?) Thomas Paine hazakerül Amerikába. Washington, Greene már meghalt s a »szegény Tamást« senki sem ismeri meg. Már nevére sem emlékeznek a filadelfiaiak, — mire ő a rakpartról beleveti magát a tengerbe. De a halott fölött felhangzik Thomas Paine hajdani, híres szabadságdala: »Mi volna az ég, ha tele nem tündökölnék Amerika csillagai?«

A Vígszínház »férfiatlan« újdonsága után a Nemzeti most »nőtlen« darabot mutat be ezzel a dramatizált életrajzzal. Johst színjátékának ugyanis az a legfőbb érdekessége, hogy egyetlen női szereplője sincs. Sőt, szinte meséje sincs, — ami már kevésbé érdekes. »Darab« helyett csak lelkesítő szónoklatoktól, dobpergéstől és trombitaharsogástól hangos történelmi jeleneteket kapunk, amelyekben túlteng a politikai elmélkedés, viszont édes-kevés a históriai hitel. A drámát holmi operai elemek pótolják itt. Inkább hangzatosan, mint meggyőzően, mert az iró a tragikus témát merőben retorikusan viszi színpadra, a hamar levitézlett s unalmassá száradt, szegényes német expresszionizmus modorában. Még a darab leghatásosabb jelenete — Paine őrjöngése a börtönben — sem tud igazán emberileg átforrósodni. Drámai folyamatba való beágyazottság híján önmagába záruló előkép, üresen kongó, larmoyans színházi mutatvány marad, épúgy, mint az utolsó jelenet külsőséges tablója.

Az előadás elsősorban a darabnak ezt az operaszerűségét hangsúlyozza, az éneklésbe átcsapó szónoklattól a katonai parádéig s még az »esős« szöveg fölött is szikrázó csillagos égig. Kitűnő *Kürti* József pár markáns vonással összefogott Greene tábornoka és *Táray* Ferenc hűvös, szürkés tónusban tartott Washington-portréja. *Jávor* Pál a címszerep minden teátrális adottságát mutatósan »megjátssza«. A többiek közül főkép *Lehotayt*, *Abonyit*, *Kürthy* Györgyöt és *Makláryt* illeti elismerés, a tehetséges *Balázs* Samut pedig külön játékmesteri megrovás, elviselhetetlenül ripacskodó hajóskapitányáért.

Szabó Lőricz fordítása friss és eleven, *Horváth* János díszletei szépek, Mark *Lothar* kísérőzenéje kissé rikító.

K. A.

(*) **Debrecen zeneiskolájának emlékkönyve.** Most jelent meg *Debrecen város zeneiskolájának 1936/37. évi emlékkönyve*, melyet a zeneiskola hetvenötéves fennállásának alkalmából gonddal és hozzáértéssel a zeneiskola igazgatója, *Baranyi* János szerkesztett. Az emlékkönyv előszavát *Kölcsey* Sándor polgármester, a bevezetést *Balogh* Sándor kultúrtanácsnok és a *Visszapillantás Debrecen sz. kir. város hetvenötéves zeneiskolájának történetére* című cikket *Baranyi* János írta. Ugyancsak *Baranyitól* való a *Beethoven-vázlat* című cikk is, *Darkóné Simonffy* Irénnek *A magyar zene tanításának fontossága*, *G. Hoór-Tempis* Erzsébetnek *Néhány szó az énektanításról*, *Elefánthy* Máriának *A kisgyermek zenei világa* és *Hoferné Csernátony* Irénnek *Zeneiskolák és a zenei nevelés* című cikke is értékes dísze a könyvnek. A szép kiállítású könyvet sok fénykép gazdagítja.

HÍRMASKÖNYV
HIRDETÉS
ATÁSOS

VAROSI SZINHÁZ
KABOS GYULA és a ragyogó együttes
ÉVA A PARADICSOMBAN
3 órás kacagás!
Olcsó helyárak! Szombat, vasárnap este 8-kor, vasárnap d. u. 4-kor

(*) **Herczeg Ferenc ünneplése a Nemzeti Színházban.** Ritka jubileumot ünnepel hétfőn, november 15-én a Nemzeti Színház. Ezen az estén kerül színre *századszor Herczeg* Ferenc »*Bizánc*«-a. Ritka jubileum ez azért, mert nincs példa a magyar dráma történetében, hogy klasszikus történelmi színmű ilyen rövid idő, 33 év alatt *száz* előadást érjen meg. A Nemzeti Színház ez alkalommal ünneplésben részesíti száz évének egyik legtermékenyebb és legnagyobb sikerekkel dicsekedő íróját, *Herczeg* Ferencet, aki 1893-ban »*A dolovai nábob leányá*«-val kezdte Nemzeti Színház-i pályafutását s azóta 23 darabja 1110 estén került színre a Nemzeti Színházban, ami, ha a száz évet vesszük alapul, azt jelenti, hogy összesen négy teljes éven át *Herczeg Ferenc művei gyönyörködtették a Nemzeti Színház közönségét*. A hétfői jubiláris ünnepségen az előadás kezdetén a függöny előtt *Németh* Antal igazgató rövid beszédben méltatja az est jelentőségét. Az első felvonás szünetében pedig zárt színpadon az igazgató a Nemzeti Színház tagjai és az igazgatóság nevében *ezüst babérkoszorút* nyujt át a szerzőnek. *A nagyobbik ezüstkoszorú 77 levelét a Nemzeti Színház tagjainak aláírása, a belső kisebb koszorú 23 levelét pedig Herczeg Ferenc ama 23 darabjának a címe díszíti, amely a Nemzeti Színházban színrekerült.*

(*) **Josephine Baker új revűben.** Josephine *Baker* úgylátszik még mindig vonz közönséget: a párizsi *Folies Bergère* új revűjének főszerepét játssza, énekli és táncolja. Partnere Paul *Derval*, a párizsi közönség legkedveltebb operettszínésze.

(*) **Havi negyvenöt előadást tarthatnak a vidéki színházak.** Az idei színházi évad megindulása után több panasz érkezett a vidéki színigazgatók ellen. A színházlátogató közönség a színtársulatok művészi teljesítményét kifogásolta és a színészek is panaszkodtak, hogy napi több előadással kifárasztják őket és ezért nem képesek teljes művészi munkát nyujtani. A kultuszminiszter ezeknek a panaszoknak orvoslására most leiratot intézett a vidéki színigazgatókhoz, többek között elrendeli, hogy a vidéki színházak *maximálisan havi 45 előadást tarthatnak.*

Magyar klasszikusok ma

Z. ½9. Kiss F., Táray, Dajbukát, Nagy Izabella, Olthy M., Lukács M., Ascher, Greguss, Laurisin, Takács M., Szendrő M., stb. felléptével. Jegyek Koncertnél, Zeneakadémia.

RÁDIÓ **NOVEMBER 13. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Etrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** Sas Ede elbeszéléseiből: 1. Mariska meg a vőlegénye. 2. Az elsüllyedt hajó (felolvasás). **10.45:** »Mit nézzünk meg?« Az Országos Levéltárat ismerteti Mesterházy Jenő. **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** A rádió szalónzenekara. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Hanglemezek. **14.40:** Hírek. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** »Lágyszívű királyfi és Holdsugárka.« Harsányi Gizi meséje. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Mit üzen a rádió?« **17.30:** Suki Tóni és cigányzenekara. **18.35:** »Hangképek a hollandiai jamboreeről.« Irta dr. Vida Vilmos. Közreműködik Nemere János, Schulek Imre és a cserkészegyüttes. **19.25:** Fischer Annie zongorázik. **20.00:** »A vén bakancsos és a fia, a huszár.« Eredeti népszínmű 3 felvonásban, dalokkal. Irta Szigeti József. A dalokat betanította Polgár Tibor. Közreműködik Mursi Elek és cigányzenekara. Rendező Barsi Ödön. **Utána kb. 22.15:** Hírek, időjárásjelentés. **22.40:** Közvetítés a Baross-kávéházból. Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál, Sztáray Márton énekel. **23.30:** Közvetítés az Emke-kávéházból. Garai György jazzenekara játszik. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 17.50—18.15-ig:** A földmüvelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. **18.30—19.15-ig:** Hanglemezek. **19.45—21.00-ig:** A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor. **21.05—21.25-ig:** Hírek, lóversenyeredmények. — **Telefónhirmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefónhirmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.20-ig:** Budapest I. műsora. **15.20—15.50-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. 6.45—17.50-ig:** Budapest I. műsora. **17.50—18.15-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 32.88 méteren. 24.00—1.00-ig:** Káldy: Díszpalotás. Játssza Magyari Imre és cigányzenekara (hanglemez). »Mi ujság az óházában?« »Tulipántos láda.« a) Cserebogár, sárga cserebogár.« (Magyar népdal.) Énekli Nagy Izabella, kíséri Radics Béla és cigányzenekara (hanglemez). b) Dani bá' hozzászólásai. Dr. Hosszú Zoltán vidám magánjelenete (viaszfelvétel). c) Tárogatón játszik Vidák Béla, kíséri ifj. Berkes Béla és cigányzenekara (hanglemez). »Részletek magyar operettekből.« Farkas Imre: Iglói diákok, dal. Énekli Cselényi József, kíséri Magyari Imre és cigányzenekara (hanglemez). Buday—Szilágyi: Csárdás, dal. Énekli Honthy Hanna, kíséri a Budai Szinkör Zenekara, vezényel Török Emil (hanglemez). Jacobi—Bródy—Martos: Leányvásár, kettős. Énekli Szabó Lujza és Szedő Miklós, kíséri Donáth Jenő zenekara (hanglemez). »Magyar nóták.« Az Ostende-kávéház 24 tagú cigánygyerekzenekara muzsikál (viaszfelvétel). »Magyarország a nagyvilágban.« Dévay József: Magyar induló. Előadja a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vez. Figedy Sándor (viaszfelvétel). Magyar Hiszekegy.

(*) **Babits-est a Zeneakadémián.** Pénteken este a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében rendezte a Vajda János Társaság előadóestjét Babits Mihály lírai műveiből. Az előadóest kritikai méltatására visszatérünk, most csak annyit, hogy a nagyszámú előkelő közönség lelkes tapssal hálálta meg *Schöpflin* Aladár bevezetését, *Ascher* Oszkár, a Cecilia-kórust vezénylő *Bárdos* Lajos, *Pápay* Klára, *Simonffy* Margó, *Andersen* Felicia, *Medgyasszay* Vilma nagyértékű művészi szereplését.

(*) **Hajnalhasadás.** (*Annabella színes angolnyelvű filmje.*) Ha valaki kíváncsi rá, hogyan születik egy filmbeszámolóban ez a mondat: »*a közönségnek nagyon tetszett*«, most elárulhatjuk. Ülünk a bemutatón és nézzük ezt a színes, talán kissé túlszínes filmet és körülöttünk, elől-hátul, oldalt, állandóan felsóhajt a nagyérdemü közönség: »jaj de szép, gyönyörü, angyali«, stb., a pesti tetszésnyilvánítás összes szavait belesóhajtják a nézőtérbe. Igen, a közönségnek nagyon tetszik. A vászon csupa ragyogó szín és a színek középpontjában Annabella, ez a kivételesen tehetséges színésznő, úgy megfestve, kicicomázva, retusálva és felöltöztetve, hogy már nem is nő, hanem tünemény, persze filmtünemény. A film meséje két részből áll, mind a két résznek főszereplője Annabella. Az egyik képen feketehajú cigánylány, a cigányvajda lánya; ilyen feketehajú, villogó fogsorú, csillogószemű, pirosszájú cigánylány, azt hiszem, csak egy halálosan szerelmes cigánylegény legvérmesebb fantáziájában élhet. A másik részben hercegnővé lép elő, szőke haja van és egyideig férfiruhában jár, ez a rész sokkal jobb és helyenként rendkívül mulatságos. A film rendezője határozottan ügyes, s ha talán a film meséje nem is olyan, hogy a filmrendező remekelhet vele, egyes jelenetek olyan jók, hogy minden dícséretet megérdemelnek. A színes filmben sok cigány szerepel és — az epsomi Derby. A Derbyt futják le, ez érdekes és izgalmas is. A közönségnek nagyon tetszett — ebbe bele kell nyugodni. *(—ó)*

(*) **Elisabeth Bergner angliai öröksége.** Sir James *Barrie* angol iró kétezer font örökséget hagyott Elisabeth *Bergnerre*, aki darabjának, az *Ifjú Dávid*-nak főszerepét játszotta. Bergner már hosszabb ideje Angliában él, az örökség átvétele elé azonban olyan jogi akadályok gördülnek, hogy állítólag le akar mondani a kétezerfontos örökségről.

(*) **Antonio Votto vezényli a milánói Scala együttesét a Városi Színházban.** Az Operaháznak a *Városi Színházban* november 24-én *(Rigoletto)* és november 26-án *(Traviata)* tartandó előadásain *Votto* lép Vittorio *Gui* helyébe, aki most beteg. Gui áprilisban a római királyi opera együttesével hirdetett előadásokat fogja vezényelni.

(*) **Megalakult a magyarországi Bruckner Antal Társaság.** *Bruckner* Antal osztrák zeneköltő alkotásainak terjesztésére és ápolására Európa össze államaiban egy-egy *Bruckner Antal Társaság* működik. A magyarországi *Bruckner Antal Társaság* elnöki tisztét *Dohnányi* Ernő, a *Zeneművészeti Főiskola* főigazgatója vállalta és az ő elnökségével az előkészítő bizottság már meg is tartotta első ülését. Az alakuló gyülés november 29-én lesz a *Zeneművészeti Főiskola* tanácstermében.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló olvasói és előfizetői részére

Előfizetőink jegyet **rendkívül leszállított áron** válthatnak: Az Est kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZOMBAT, nov. 13. Városi: Éva a paradicsomban (8). **Royal:** Szerelemről szó sincs (8). **Zeneművészeti:** Magyar Múzsa hangverseny (5½). Irodalmi ciklus I. (8½).

VASÁRNAP, nov. 14. Vig: Öcsike (Lakner előadás) (10½ d. e.); Szabó a kastélyban (3½ d. u.). **Magyar:** Maria Romanova táncmatinéja (10½ d. e.); Utolsó fórum (3½ d. u.) **Belvárosi:** Szakits helyettem (4 d. u.). **Művész:** Láz (8). **Városi:** Népszerű hangverseny (11½ d. e.); Éva a paradicsomban (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Szerelemről szó sincs (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9). **Komédia:** Folies Caprice (4½ d. u. és 8 este).

HÉTFŐ, nov. 15. Magyar: III. Richard király (8). **Belvárosi:** Szakits helyettem (8). **Pesti:** Delila (8). **Művész:** Láz (8). **Royal:** Szerelemről szó sincs (8). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9).

KEDD, nov. 16. Belvárosi: Szakits helyettem (8). **Művész:** Láz (8). **Royal:** Szerelemről szó sincs (8).

SZERDA, nov. 17. Pesti: Delila (8). **Művész:** Láz (8). **Royal:** Szerelemről szó sincs (8). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9). **Vigadó:** Sauer Emil zongora-estje (8).

CSÜTÖRTÖK, nov. 18. Belvárosi: Szakits helyettem (8). **Pesti:** Delila (8). **Royal:** Szerelemről szó sincs (8). **Pódium:** Novemberi műsor (9).

PÉNTEK, nov. 19. Magyar: III. Richard király (8). **Royal:** Szerelemről szó sincs (8). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9).

SZOMBAT, nov. 20. Royal: Szerelemről szó sincs (8).

VASÁRNAP, nov. 21. Magyar: Utolsó fórum (3½ d. u.); III. Richard király (8). **Belvárosi:** Szakits helyettem (4 d. u.). **Pesti:** Delila (4 d. u.). **Művész:** Láz (4 d. u.). **Royal:** Szerelemről szó sincs (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9). **Zeneakadémia:** A Válasz irodalmi délelőttje (11 d. e.).

AKAR ÖN KACAGNI? Jöjjön el szombaton este a ROYAL SZÍNHÁZBA
SZERELEMRŐL SZÓ SINCS!
Legolcsóbb színház! Kitűnő előadás! Filléres helyárak!

(*) A főváros színészösztöndíjainak nyertesei. A főváros 3000 pengős ösztöndíjat tűzött ki tehetséges kezdő fiatal színészek számára. Ebből az összegből évente *négy* fiatal tehetséget tüntetnek ki, egyenként 750 pengővel. A döntés pénteken délben történt meg a városházán, *Schuler* Dezső alpolgármester elnöklésével tartott ülésen. Hosszas tanácskozás után a következők kapták az ösztöndíjat: *Bognár* Elek, a megszűnt *Kamara Színház*, *Hámori* Imre, az *Operaház*, *Ladomerszky* Margit, a *Vígszínház* és *Szabó* Ilonka, az *Operaház* tagja.

(*) A Zeneakadémia Liszt-emlékünnepe. Pénteken délben fél 12 órakor az Andrássy út és Vörösmarty utca sarkán lévő régi Zeneakadémia falába illesztett Liszt-emléktábla előtt kegyeleti ünnepélyt tartott a Zeneművészeti Főiskola. A Főiskola vegyeskara *Ádám* Jenő vezényletével a Himnuszt énekelte, majd *Isoz* Kálmán, a főiskola titkára mondott emlékbeszédet: A mai nap 126. évfordulója annak, — mondotta — hogy Isten kegyelme megajándékozta a magyar nemzetet Liszt Ferenccel, ezzel a ritka kincsel, amelyért annyira irigyelnek bennünket. Ez a hely pedig azt jelképezi, hogy ez épület falai között élt és innen árasztotta szét szellemi kincseit a nagy mester: Liszt Ferenc. — Liszt Ferenc életének hajója — mondotta beszéde során dr. Isoz Kálmán, — biztos céllal, a művészet és az emberiség szolgálatában szelte a viharos élet habjait s ama kincseket, amelyeket rejtett, biztos révben: műveiben hagyta meg. *Ez a hagyaték, lelki, szellemi kincs.* Ennek a kincsnek őrizete a mi feladatunk. Hogy egy lángész teste hol porlad, ez másodrendű kérdés. Elsőrangú a lélek, a szellem, az ami nem porlad el. Ez az, ami tovább él, nemzedékeken, évezredeken át a végtelenségig. A Zeneművészeti Főiskola koszorúján kívül dr. *Székelyhidy* Ferenc az Operaház, *Novágh* Gyula a Liszt Ferenc Társaság, dr. *Horusitzky* Zoltán a Felsőbb Zeneiskola és a *Goldmark* Társaság koszorúját helyezte el. A Szózat eléneklésével ért véget az ünnepély.

(*) Bemutató a Vígszínházban. A jövő hét szombatján mutatja be a *Vígszínház* az *Asszonyok* című amerikai színművet, amelyet Clare *Booth* írt és szereplői többek között a következők: *Bulla* Elma, *Gombaszögi* Ella, *Fejes* Teri, *Sulyok* Mária, *Szombathelyi* Blanka, *Tolnay* Klári, *Vízvári* Mariska, *Vágóné* Margit, *Bíró* Éva, *Dán* Etelka, *Esterházy* Ilona, *Haraszti* Mici, *Kürti* Sári, *Ladomerszky* Margit, *Lengyel* Gizi, *Márkus* Margit, *Oláh* Böske, *Ölvedy* Zsóka, *Pártos* Erzsi, *Sitkei* Irén, *Pillér* Vera, *Szaplonczay* Éva, *Szász* Lili és *Szemlér* Mária. A darab *tíz* képből áll és *egyetlen férfiszereplője sincs.*

(*) Jubiláris előadás a Royal Színházban. Pénteken este került színre 25-ször a Royal Színházban Robert *Katscher* zenés vígjátéka, a »Gyertyafénynél«. A közönség ezúttal is színültig megtöltötte a színházat és sokat tapsolt a szereplők élén *Bársony* Rózsinak, *Ráday* Imrének, *Kertész* Dezsőnek, *Székely* Ibolyának, *Lengyel* Gizinek és *Pártos* Gusztávnak.

Színházak szombati műsora

OPERAHÁZ: Rózsalovag (D. bérlet 3. sz.; ½8). — **NEMZETI:** D. u.: A peleskei nótárius (ifjúsági előadás; ½4); este: Az ember tragédiája (½8). — **NEMZETI-KAMARA:** Kék róka (8). — **VIG:** Szabó a kastélyban (8). — **MAGYAR:** Az utolsó fórum (8). — **BELVÁROSI:** Szakíts helyettem (8). — **ANDRÁSSY:** Különös szerelem (8). — **ROYAL:** Gyertyafénynél (8). — **PESTI:** Delila (8). — **MŰVÉSZ:** Láz (8). — **VÁROSI:** Éva a paradicsomban (8). — **TERÉZKÖRÚTI:** Miért járkálsz meztelenül? (először; 9). — **PÓDIUM:** Új novemberi műsor (9). — **KOMÉDIA:** Folies Caprice (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Sybill (6, 9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Sárgapitykés közlegény (6, 9). — **KISFALUDY:** Gólyaszanatórium (6, ¾9).

MOZIK

Rövidítések: H. = Híradó. **Sz.** = Szombat. **V. Ü.** = Vasárnap és ünnepnap. **M.** = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5.): **Édes anyaföld** (Paul Muni). (3, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ¾11, 1, ½4, ½6, ½8, 10.) — **ALKOTÁS** (1-553-74. Alkotás u. 11.): **Hetedik mennyország** (Simone Simon). Alpesi komédia (rajzf.). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **ANDRÁSSY** (1-241-27 Csengery u. 39): **Hetedik mennyország** (Simone Simon). Elvarázsolt szálloda. H. (½5, 7, ½10; Sz.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10· V. Ü.: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, 10.) — **ÁTRIUM** (1-540 24, 1-530-34. Margit körút 55.): **Az én lányom nem olyan** (Kabos, Turay Ida). Híradók. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (3-845 63. Irányi u. 21.): **Édes anyaföld** (Paul Muni). H. (Jobbt.: ½5, 7, ½10; balt.: 8; V. Ü.: jobbt.: ½3, 5, ½8, ½10; balt.: ½4, 6, ½9.) Vas. d. e. ½11 és 12-kor matiné: Mi lesz holnap? — **BODOGRÁF** (14-95-10. József körút 63.): **Édes anyaföld** (Paul Muni). H. (½5, 7, ½10; V. Ü.: 1, ½4, ½6, ¾8, 10; B. terem: 4, ½7, ½9.) — **BUDAI APOLLO** (1-515-00. Csalogány utca 46. szám): **Édes a bosszú** (Erdélyi, Páger). **Emberesapda** (Boris Karloff). Híradók. (½5, ½7, 9; vasárnap és ünnepnap: 1, 3, ½6, ½8, ¾10.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CASINO** (3-831-02. Eskü tér 6. szám): Prolongálva! **Orgonavirágzás** (J. Mac Donald). (½5, 7, ½10; Sz. V. Ü.: ½3, 5, ½8, 10.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): **A férfi mind őrült** (Lázár Mária, Páger). H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **CORSO** (18-28-18. Váci u. 9.): **A néma vár** (Annabella). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ¾8, 10.) — **CORVIN** (1-395 84, 1-389-88. József körút és Üllői út sarok): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Kabos). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: A kis lord. — **DAMJANICH** (1-348-03. Damjanich u. 1.): **Elefántboy** (Sabu, a hindu csodagyerek). **Emberesapda** (B. Karloff). H. (Folyt. előad.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: d. e. 11; d. u. ½2, ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **DÉCSI** (1-213-43, 1 259-52. Teréz körút 28.): **3 : 1 a szerelem javára** (Bársony Rózsi, Dénes Oszkár). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (1-161-51. Lipót körút 16. sz.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). A búvárúszás művészete. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43. 188-528. Kossuth Lajos u. 18.): Második hétre prolongálva! **Angyal** (Marlene Dietrich). (¼6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **GLÓRIA** (1-448 00. Thököly út 56.): **Édes a bosszú** (Erdélyi, Páger). Forrongó Kína. H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55. Bethlen tér 3. sz.): **Mámi** (Fedák, Törzs). Kakasviadal (színes). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. ½11-kor: Táncos kalőz (Duna Steti) és **Stan és Pan a tilosban.** — **HOMEROS** (2-261-78. Hermina út 7. szám): **Utolsó kaland** (Joan Crawford). Pennniversery. Madárember. Híradók. (¾5, 7, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7.): **Az édes anyaföld** (Paul Muni). (½5, ¾7, ½10; Sz.: ½4, ½6, ¾8, 10; V. Ü.: 1, ½4, ½6, ½8, 10.) Vas. d. e. ½11-kor: S. M. C. matiné. — **KAMARA** (1-440-27. Dohány u. és Nyár u. sarok): **3 : 1 a szerelem javára** (Barsony Rózsi, Dénes Oszkár). H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **LLOYD** (1-1-994. Hollán u. 7., Szent István körútnál): **Torockói menyasszony** (Dayka Margit, Jávor). H. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¾4, ¾6, ¾8, ½10.) — **METRO** (1-122 30. Teréz körút 60.): **A szőke kísértet** (Constance Bennet). Bosco és a kannibálok (színes.). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) V. d. e. 11-kor félárú reprízmatiné: San Francisco. — **NYUGAT** (1-271-62. Teréz körút 41.): **Édes a bosszú** (Erdélyi Mici, Páger). A repülés csodái. H. (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (1-302 63. Rottenbiller u. 37/b. sz.): **Édes a bosszú** (Erdélyi, Páger). Ünnepi pulyka (vígj.). H. (Folyt. előad.: ½5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. ½11-kor: Filmmatiné. — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **Édes a bosszú** (Páger, Erdélyi). Hawayi paradicsom (színes). Barangolás Braziliában (útifilm). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **India lángokban** (Shirley Temple). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 11-kor: Lawrence Tibbett matiné. — **OTTHON** (14-61-47. Beniczky u. 3 és Baross u. 87. sarok): **Édes a bosszú** (Páger, Erdélyi). Telefónurevű. (4, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8.): **Mámi** (Fedák, Törzs). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **PÁTRIA** (1-456-73. Népszínház u. 13.): **Édes a bosszú** (Páger, Erdélyi). Csodálatos India. (D. e. 11; d. u. 2, ½5, 7, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **RADIUS** (12-29-98, 12-92-50. Nagymező u. 22—24.): **India lángokban** (Shirley Temple). H. (¾6, ¾8, ½10; Sz. V. Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **REX** (1-394-16. István út 39.): **Édes a bosszú** (Erdélyi, Páger). **Bűvészkirály** (Buster Keaton). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **RIALTO** (1-394-97. Rákóczi út 70.): **Édes anyaföld** (Paul Muni) (Mindennap: ½11, ¾1, 3, ½6, ½8, ¾10.) — **ROXY** (143 824. Rákóczi út 82. sz.): **Édes a bosszú** (Páger, Ráday). Louis Braddock és Max Baer boxmérkőzése. H. (3, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ¾8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (1-419 02, 1-429-46. Erzsébet körút 45.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay Klári, Turay Ida, Ráday). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (1 466-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2. szám): **Mimi, a gazdag ember lánya** (Alice Fay). Premierhíradók. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap délelőtt 10 és ½12 órakor: Matiné. — **SIMPLON** (2-689-98, 2 689-99. Horthy Miklós út 62. szám): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). Versenyfutás a halállal. A légvédelmigyakorlat felvételei (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **STUDIO** (140 840. Akácfa u. 4.): **120-as tempó** (Muráti, Kabos). (11, 2, 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (1-230 49. Nagymező u. 8.): **Édes a bosszú** (Erdélyi, Páger). Ünnepi pulyka (vígj.). H. (Folyt. előad.: ½4, ½6, ½8, 10; V. Ü.: d. e. 11; d. u. ½2, ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Édes anyaföld** (Paul Muni). (3, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **URÁNIA** (1-460-46. Rákóczi út 21.): Prolongálva! **Sorrentói kaland** (Gigli). Játékos kutyák (kultúrfilm). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½3, 5, ½8, ½10.) V. d. e. 11-kor: Dr. Brandes: Az emberszabású majmok élete. — **VESTA** (1-326 39. Erzsébet körút 39.): **Édes anyaföld** (Paul Muni). (¾4, ½7, ½10; V. Ü.: 2, ½5, 7, ½10.)

RÁDIÓ

OKTÓBER 23. Budapest I. 6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** Bartóky József elbeszéléseiből: 1. Királyok. 2. Gyászvitézek (felolvasás). **10.45:** »Mit nézzünk meg?« A Szépművészeti Múzeum Zichy Mihály képeit ismerteti B. Bakay Margit (felolvasás). **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Darvas Ibolya és Vitéz Tibor énekel, zongorakísérettel. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Hanglemezek. **14.40:** Hírek. **15.00:** Klelmiszerárak. **16.15:** Harsányi Gizi mesél. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Egyenáram, váltóáram, költözködés.« Zakariás János postafőmérnök előadása. **17.20:** A rádió szalónzenekara. **18.25:** »Mennyit fejlődött a magyar rádióipar?« Közvetítés az Orion rádiógyár újpesti telepéről. Beszélő Budinszky Sándor. **19.00:** Bura Károly emlékezete. Bevezetőt mond és rendezi Balázs Árpád. Közreműködik Utry Anna és Bura Sándor cigányzenekarával. **20.00:** »Tündérmese felnőtteknek.« Hangjáték három részben. Irta Vándor Kálmán. Rendező Gyarmathy Sándor. **Utána kb. 21.30:** Hírek, időjárásjelentés. **22.00:** Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. **23.15:** Szalónbőbs. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. **(23.00—23.30-ig: Csak a bécsi rádióadóállomás részére: Közvetítés a Kis Royal-étteremből. Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.) — Budapest II. 17.45—18.10-ig:** A földmüvelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. **19.00—19.25-ig:** »A németek legnagyobb közgazdásza: List Frigyes.« Dr. Kisléghi-Nagy Dénes egyetemi magántanár előadása. **19.30—19.55-ig:** »Soha többé.« Fertsek Ferenc elbeszélése (felolvasás). **20.00—20.20-ig:** Hírek, ügetőversenyeredmények. **20.25—21.25-ig:** Hanglemezek. — **Telefónhírmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.20-ig:** Budapest I. műsora. **15.20—15.50-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána 17.00-ig:** Budapest I. műsora. **17.00—17.20-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (hanglemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. 6.45—17.45-ig:** Budapest I. műsora. **17.45—18.10-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 32.88 méteren. 24.00—1.00-ig:** Kossuth-induló. Előadja a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Friesay Richárd. »Mi ujság az óhazában?« »Magyar szerzők dalaiból.« a) Eyssen Irén énekel, kíséri a rádió szalónzenekara, vezényel Bertha István. b) Fehér Pál énekel, zongorakísérettel. »Tulipántos láda.« a) »A Bandi.« Kabók Győző—Járosi Jenő vidám párjelenete. Előadja Kabók Győző és Laczkó József. b) »Kivilágos kivirradtig.« Mulatónóták. Énekli Kubányi György, kíséri Lakatos Flóris és cigányzenekara. »Nagy magyar államférfiak.« Csiszár Béla előadása: Zrinyi Miklós, a költő. (Viaszfelvételek.) »Magyarország a nagyvilágban.« Himnusz.

MIMI
A GAZDAG EMBER LÁNYA
Prolongálva!!
CSAK SAVOY
ELSŐ ELŐADÁS FÉLHELYÁR

1937 okt. 23.

SZINHÁZ

Az ember tragédiája

A Nemzeti Színház csütörtöki reprize

Paulay Edének örök dicsősége marad, hogy *Az ember tragédiáját* felfedezte a színpad számára. Tudjuk: milyen siker kísérte kezdeményező, bátor dramaturgiai és rendezői vállalkozását. A *Tragédia* — ha elsősorban mint *látványosság* is — győzött a színpadon. Elnémította az aggodalmaskodó kritikát, amelynek végül annyit mindenesetre el kellett ismernie, hogy Paulay merész kísérlete nélkül Madách remekműve aligha hódíthatta volna meg a közönség széles rétegeit. A drámai költeménynek az előadás szerzett és szerez egyre több olvasót. Olyan érdem ez, amelyet nem lehet eléggé méltányolni, ha némi költői ára tagadhatatlanul volt is a színpadi győzelemnek. Az úttörő nagy rendező elsősorban hatásos *világtörténelmi revüként* hozta színre a művet. Színes és mozgalmas képek sorozatával vesztegette meg a nézőt s így akaratlanul csökkentette a költemény benső, filozofikus hangsúlyát, meglazította eszmei felépítésének szerkezeti zártságát. Évtizedekig az ő »festői« beállítását javították (vagy rontották) a Nemzeti Színház későbbi előadásai, egészen *Hevesi* Sándor 1926-os rendezéséig, amely a régi felfogással szemben a *Tragédiát* mint *misztériumot* értelmezte és szerkezetileg egységes, állandó, bizonyos benső folyamatossághoz igazodó színpadra állította, mintegy »architektonikus« keretbe foglalva a változó színek sorát. *Hevesi* újításának voltak fogyatkozásai, — ezekre akkor elég részletesen rámutattam. De bizonyos, hogy *elvileg* helytálló volt s rendkívül szerencsés. Alkalmasnak mutatkozott arra, hogy *továbbfejlesztve* tökéletesedjék és a madáchi mű szellemét művészileg kifejező, mindenkép *stílusos* előadás alapja legyen. Színpadváza közömbösítést, a keret kihasználása meg gazdagítást kívánt. Kár, hogy *Németh* Antal új rendezése nem ehhez kapcsolódott, hanem — mint az emlékezetes Röbbeling- és Bánffy-féle beállítás — egyszerűen visszafordult a multba s a *meghaladott* Paulay-elképzelést igyekezett feldíszíteni, még szemhezszólóbbá tenni, a modern színpadtechnika minden vívmányának és kísérő elemének felhasználásával. Ez nyilván kényelmesebb »megoldás«, mint az úgynevezett misztérium-színpaddal való »konstruktív« kísérletezés folytatása. Ma azonban, amikor a *Tragédiában* — kivált a Nemzeti színpadán — nem csupán látványosságot keres a közönség, meglehetősen indokolatlan. Paulaynak igaza volt *a maga idejében*. De ötven év múltán a helyzet *más*. Kivált ha tekintetbe vesszük a szegedi dómtéri előadások tömeghódításait is. Ma már joggal várhatunk *eszmei* értelmezést a *Tragédia* új dramaturgiai és rendezői beállításától, nem pedig szemet-fület kápráztató, filmmutatványokkal kevert *látványos* színpadi csodát, — még a helyesen felfogott *tradíció* nevében is. Ám késő s így felesleges most már a vitatkozás. Be kell érnünk azzal, amit kaptunk: egy *lényegében* elavult s csak *külsőségeiben* korszerű Tragédia-előadással, amely inkább érdekes, mint értékes részletekből tevődik össze.

Németh Antalnak ez a második nagy produkciója ugyan nem mutat olyan kirívóan szembeötlő, alapvető hibákat, mint szerencsétlen *Bánk bán* rendezése, de azért éppen elég érzékeny sebet ejt a *Tragédia* testén. Az igazgató-rendező dramaturgiai túlbuzgalma alapos munkát végzett. Holott máskor — amikor igazában szükség lenne rá — rendszerint túlzott szerénységével tüntet. Bizonyos, hogy a *Tragédia* színpadi előadása szöveg-nyesegetést kíván, amit azonban Németh Antal csinált: kissé sok a jóból. Szinte csupaszra kopasztotta a csodálatosan gazdag és tarka tollazatú madarat, azzal sem igen törődve, ha itt-ott a bőr is veleszakad a kitépett tollal. Húzásai olykor a darab szerves részeit sem kímélték. Így kihagyta a föld szellemének szerepeltetését a harmadik képből, törölte a tanítványt a Kepler-jelenetből, az őrült Lovel és a halálraítélt munkás megjelenését pedig a londoni színből, azonkívül a lombik-jelenetet a falanszter-képből. De legfőképp elevenbe vágott a második Kepler-jelenet elhagyása. Emiatt aztán nemcsak »a nyakazás« luciferi elmésségе marad el, hanem a Borbála-motívum folytatása, a második álomból való ébredés s a következő kép előkészítése is. *Külföldi* előadásnál még csak elfogadhatók efféle irtások, a *Faustra* való tekintettel. Ám miért irtózzunk *itthon* a »fausti« vonatkozásoktól? Igaz, a kihagyott részekért cserébe kaptunk egy mutatós balett-betétet — a görög-kép után. Ennek azonban különösebb szükségét alig éreztük.

A sikeresen megkoppasztott »tollatlan kétlábút« a rendezés aztán bőséges körítéssel tálalta föl, mintegy kárpótlást nyujtva a sovány pecsenyéért. Németh Antal ezúttal megint elemében volt: nem sajnálta sem a vetítést, sem a reflektorokat. A színpad előfüggönyére rávetítette az egész kerengő világegyetemet, később pedig — az egyes képek között — még azt az álmot jelző, nyüzsgő csillámlást is, amely veszedelmesen hasonlít holmi felnagyított mikroszkópikus baktérium-tenyészethez. (Milyen más értelme volt Röbbelingnél ennek az előfüggönyvetítésnek: ott részleges takaróul szolgált a megfelelő helyen.) A díszletek közt különben akadt néhány valóban szép és művészi hatású kép. Csak *stílus-egység* nem kötötte őket egymáshoz. A mennyország túltengő »kozmikus« elemei ellenére is kissé szegényesen hatott. Még inkább az athéni szín. Talán legsikerültebb a nagyvirágos paradicsom-kép. A darab első felében nagyjából valami barokkos vonás érvényesült az egyes díszleteken. Később azonban ez eltűnt. A londoni képben és a falanszterjelenetben új stílus lépett be szerkezetileg is: a forgószínpad és térszínpad kombinációja, Tairov és Karlheinz Martin nyomán. Szájtátva nézheti a *kíváncsi* néző. A *gondolkodót* már kevésbé hatja meg ez a szédítő ringispil-mutatvány, amely még az artisztikus halálтánc megrendítő komolyságát is veszélyezteti. Pedig ez a jelenet önmagában igazán lenyűgöző, egyetlen fénypontja az előadásnak. Viszont a francia forradalom képe annál konvencionálisabb, a kitömött állatok bemutatása a falanszterben gyerekes, az űr-jelenet — mint mindig — most is megoldatlan, mert nyilván megoldhatatlan. Ami a tömegek mozgatását illeti: a zűrzavar itt teljes. Főkép a realisztikus és stilizált mozgás-elemek bántó keveredése miatt. Hol van ez a szánalmas athéni csőcselék a Hevesi félelmes, százkarú, stilizált tömegszörnyetegétől? Aki látta: sohase felejti el a különbséget.

A darab tagolásával sem békülhetünk meg. A biblikus keret után helyénvaló a szünet, de a római képtől nem lehet elszakítani a bizáncit — szervi törés nélkül. Ugyanilyen hiba a forrradalom és a londoni vásár közé eső szünet, hiszen az utóbbi kép a forrradalmi *álomnak* közvetlen *megvalósulása*. Ma már körülbelül eldöntött kérdés, hogy *helyes tagolást* csupán a *harmadik, hetedik* és *tizenegyedik* szín után beiktatott szünet adhat a *Tragédiának*. Minden eltérés ettől olcsó hatásvadászat, vagy értetlenség gyanújába keveri a rendezőt. Szerencsétlen ötlet volt az Úr hangjának ének-szólamra való beállítása is, pláne recsegő hangtölcsérre bízva. A párbeszéd Luciferrel így egyszerűen elvesztette dialógusjellegét. Lucifer »bukásának« elmaradását sem helyeselhetjük. Ha ő már eleve *lenn* van s nem *fönn* az angyalok között: a legfontosabb drámai fordulat sikkad el mingyárt a mű kezdetén. Sok apró kifogásunk lenne még, de legyen elég. Mindent egybevetve, elmondhatjuk, hogy Németh Antal ezúttal is hűbb volt önmagához, mint a színrehozott költőhöz, akit rendezői lelkesedése egy film-opera szerzőjévé avatott, elborítva pazar fényjáték, zene, tánc és egyéb színpadi effektus kavargó áradatával.

A szereplők közül első helyen *Tőkés* Annát illeti teljes elismerés. Évája a színjátszó, váltott arcok mögött is egységes volt, közvetlen hévvel teli, nőiesen gyengéd és kifejező. *Lehotay* Árpád különösen a dikció tisztaságával és művészi értelmezésével vált ki Ádám szerepében. *Csortos* Luciferjéből csak helyenként csapott ki démoni tűz, mint pillanatnyi villámlás, különben kissé elnehezedett és nyugalmas, olykor kedélyeskedő polgári ördög maradt. Kitűnő volt *Makláry, Ungváry, Gál, Bartos, Pethes* és *Várkonyi*.

Farkas Ferenc zenéje szép, de sok. Dicséretet érdemel *Millos* Aurél koreografiája, végül *Horváth* János és *Varga* Mátyás néhány díszletterve.

Kárpáti Aurél.

Extázisban ünnepli a k

GIG

BENJAMINOT, aki öt áriát

SORRENTÓI KALAN

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló olvasói és előfizetői részére

Előfizetőink jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak: Az Est kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZOMBAT, okt. 23. Royal: Gyertyafénynél (8). **Városi:** Éva a paradicsomban (8).

VASÁRNAP, okt. 24. Vig: Szabó a kastélyban (3½ d. u.). **Magyar:** Utolsó fórum (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Szakits helyettem (4 d. u.). **Művész:** Láz (4 d. u. és 8 este). **Andrássy:** Különös szerelem (4 d. u.). **Royal:** Gyertyafénynél (4 d. u. és 8 este). **Városi:** Éva a paradicsomban (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Miért járkálsz meztelenül (9). **Komédia:** Folies Caprice (4½ d. u. és 8½ este).

HÉTFŐ, okt. 25. Belvárosi: Szakits helyettem (8). **Művész:** Láz (8). **Royal:** Gyertyafénynél (8). **Városi:** Éva a paradicsomban (8). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

KEDD, okt. 26. Vig: Szabó a kastélyban (8). **Royal:** Gyertyafénynél (8). **Városi:** Éva a paradicsomban (8). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

SZERDA, okt. 27. Royal: Gyertyafénynél (8). **Városi:** Éva a paradicsomban (8). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

CSÜTÖRTÖK, okt. 28. Belvárosi: Szakits helyettem (8). **Művész:** Láz (8). **Royal:** Gyertyafénynél (8). **Városi:** Éva a paradicsomban (8). **Pódium:** Novemberi müsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

PÉNTEK, okt. 29. Vig: Szabó a kastélyban (8). **Belvárosi:** Szakits helyettem (8). **Művész:** Láz (8). **Royal:** Gyertyafénynél (8). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (8½). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

SZOMBAT, okt. 30. Royal: Gyertyafénynél (8). **Városi:** Éva a paradicsomban (8).

VASÁRNAP, okt. 31-én. Vig: Szabó a kastélyban (3½ d. u.) **Belvárosi:** Szakits helyettem (4 d. u.). **Royal:** Gyertyafénynél (4 d. u. és 8 este). **Városi:** Éva a paradicsomban (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Mit járkálsz meztelenül (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

Bársony Rózsi toalettje a „Gyertyafény"-ben

Világoskék muszlin estélyi toalett, világoskék strucctolldíszítéssel, bordó övvel

(Molnár Éva rajza)

(*) **A család szégyene.** *(Wallace Beery új filmje.)* *'A család szégyene* tipikusan amerikai film, Sinclair *Lewis* amerikai kisvárosában játszik, tele a *Main Street* jellegzetes, mulatságos figuráival. Az igénytelen mesét a kitűnő epizódisták serege sem tenné érdekessé, ha Wallace *Beery*, ez a markáns, széles skálájú művész nem töltené ki rengeteg emberi érdekességgel. Beery a filmben a család szégyenét játssza, az iszákos, munkakerülő, anekdótázó kedves, megbízhatatlan idősebb férfit, akit családja, gyermekei állandóan szidnak, nógatnak, akinek minden lépten-nyomon szemére vetik, hogy élősdi. És ez a mihaszna ember egyszer mégis megmenti az egész családot a legnagyobb tragédiától. Miképpen menti meg: ez nemcsak a film fénypontja, hanem Wallace *Beery* színészi pályájának egyik legnagyobb teljesítménye. Kár, hogy ez a nagy művész nem játszhat mindig hozzá méltó filmben. Mert ez a történet mégse *Beeryhez* méltó. *(czi.)*

(—) **Szezónnyitó diáktánc-összejövetel** *Haraszti iskolában* ma este ½8 órai kezdettel. Hangulatos zene, táncjátékok és az új tánc »Swing« bemutatása. V., Gróf Tisza István u. 1. Telefón: 18—28—22.

(—) **Adorjánné M. Frida balett és táncintézetében** (Erzsébet körút 44.) balett, stepp, akrobatika és a tánctanfolyamok október 4-én, hétfőn kezdődnek. Beiratások még tartanak, Tájékoztatót az intézet kívánatra bérmentve küld. Telefón 145—433.)

(—) **Filléres matinék havonta egyszer (vasárnap) a** *Kágyósi Kamarazene Körben.* Zongoristáknak és vonósoknak díjtalan Prospektus. (József körút 52.)

— **Swing az új tánc, tanulja n.eg, új kurzus október 5. Gyenesnél,** József körút 8.

Színházak szombati műsora

OPERAHÁZ: Bohémélet (D. bérlet, 1.; ½8). — **NEMZETI:** Jézusfaragó ember (½8). — **VIG:** Victoria Regina (8). — **MAGYAR:** A 101 éves asszony (8). — **BELVÁROSI:** Szakíts helyettem (8). — **PESTI:** Delila (8). — **MŰVÉSZ:** Királyi vér (8). — **ROYAL:** Gyertyafénynél (8). — **PÓDIUM:** Megnyitó műsor, 1937. (9). — **TERÉZKÖRÚTI:** Kabaré (9). — **KOMÉDIA:** Folies Caprice (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Sárga liliom (6, 9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Sárgapitykés közlegény (6, 9). — **KISFALUDY:** Egy vidám éjszaka (6, ½9).

MOZIK

Rövidítések: H. = Híradó. Sz. = Szombat. V. Ü. = Vasárnap és ünnepnap. M. = Matiné.

ADMIRÁL (1-387-07. Margit körút 5. sz.): **Rabszolgahajó** (Wallace Beery). Hollywoodi pletyka. Zúg az erdő (színes). Híradó. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **ALKOTÁS** (1-553-74. Alkotás **utca** 11. szám): **Hét pofon** (Willy Fritsch). Táncol a világ (színes). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. 11-kor: Matiné a teljes műsorral. — **ANDRÁSSY** (1-241-27. Csengery u. 39.): Nicsevo (Harry Baur). **Ördögárok** (Tom Tyler). (½5, 7, ½10; vas. és ünnep.: ½2, ½4, ½6, ½8, 10.) — **ATRIUM** (1-540-24, 1-530-34. Margit körút 55.): Prolongálva! **Torockói menyasszony** (Dayka M., Jávor). Nyuszilakodalom (színes). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (3-845-63. Irányi **ucca** 21. szám): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray). Rin-Tin-Tin bosszúja (a csodakutya). H. (Jobbt.: ½5, 7, ½10; balt.: 8; V. Ü.: jobbt.: ½8, 5, ½8, ½10; balt.: ½4, 6, ½9.) — **BODOGRÁF** (1-35-10. József körút 63.): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray, Gózon). Rin-Tin-Tin bosszúja. (½5, 7, ½10; V.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BUDAI APOLLO** (1-515-00. Csalogány **u. 46. sz.**): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray). Ramayana. H. (½5, ½7, 9; V. Ü.: 1, 3, ½6, ½8, ½10.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32. sz.): Harmadik hétre prolongálva! **Mimi, a gazdag ember lánya** (Alice Faye). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CASINO** (3-831-02. Eskü tér 6. szám): Prolongálva! **Elefántboy** (Sabu, a csodagyerek). Popeye mint szárazdada (trükkfilm). Híradó. (½6, ½8, ½10; szombat, vasárnap és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36. szám): **A család szégyene** (Wallace Beery). Tündértó (színes útleírás). Bosco és a kalózok (trükkfilm). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORSO** (18-28-18. Váci u. 9. sz.): **Botrány a turfon** (Gaucsó, Csikó, Harpó). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, 10.) — **CORVIN** (1-395-84, 1-389-88. József körút és Üllői út sarok): **Urileány szobát keres** (Zilahy Irén). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. ½11-kor matiné: **Nyomorultak** (Harry Baur). — **DAMJANICH** (1-348-03. Damjanich **ucca** 1.): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray). 3 csacska kis macska, Megélek a levegőből. Lángoló hegyek. (Folyt. előad.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (1-213-43, 1-259-52. Teréz körút 28.): Prolongálva! **Torockói menyasszony** (Dayka M., Jávor). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (1-161-51. Lipót körút 16.): **Naplemente előtt** (Emil Jannings). Versenyfutás a halállal (lósport). Üsd, nem apád (rajzf.). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43. Kossuth Lajos u. 18.): **Férfisors** (Jean Galland). (½6, ½8, ½10; szombat, vasárnap és ünnepnap ½4, ½6, ½8, ½10.) — **GLÓRIA** (1-448-00. Thököly út 56. szám): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray). Telefónrevű (revű). H. (½5, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55. Bethlen tér 3.): **Urilány szobát keres** (Zilahy, Somló). Színpompás Guatemale (színes útifilm). Alpesi komédia (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½6, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. ½11-kor: **Ziegfeld, a nők királya** (W. Powell). — **HOMEROS** (2-261-78. Hermina út 7.): **Madridi expressz** (Dorothy Lamour). Popeye és Szindbád. H. (½5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7.): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray). Rin-Tin-Tin bosszúja (kutyafilm). (½5, ½7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8; ½10.) V. d. e. ½11-kor: S. M. C. matiné. — **KAMARA** (1-440-27. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Torockói menyasszony** (Dayka M., Jávor). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (1-861-93. Kinizsi u. 16.): **Nicsevo** (Harry Baur). Így született a rapszódia. Híradó. (5, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) — **METRO** (1-122-30. Teréz körút 60. szám): **Botrány a turfon** (Gaucsó, Csikó, Harpó). Híradó. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, 10.) Vas. d. e. 11-kor félárú reprízmatiné: **Két világ szerelmese.** — **NYUGAT** (1-271-62. Teréz körút 41.): **Rabszolgahajó** (Wallace Beery). Buster mint bűvészkirály. H. (½5, 7, ½10; V. Ü.: 3, ½6, ½8, ½10.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller u. 37/b.): **Rabszolgahajó** (Warner Baxter). **A mintatengerész** (B. Keaton). Tótágas (színes). H. (Folyt. előad.: ½5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **Rabszolgahajó** (Wallace Beery). Szeressük egymást (Popeye). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): 2-ik hétre prolongálva! Osa Johnson és Martin utolsó expediciós filmje: **Borneo** (a titkok szigete; végig magyar beszéddel). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **OTTHON** (14-64-47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Viktória három vőlegénye** (Jenny Jugo). Plutó a pokolban. Kisdedek Olympiája. (4, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8. sz.): **Hotel Kikelet** (Tőkés, Páger). H. (Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) — **PÁTRIA** (Népszínház ucca 13.): Ujjáépítve és legmodernebbül felszerelve e hét folyamán megnyílik! — **RADIUS** (12-20-98, 12-92-50. Nagymező u. 22—24.): Prolongálva! **Cafe Metropole** (Loretta Young). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **REX** (1-394-16. István út 39.): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Kabos). **A szökevény** (Chaplin). H. (½5, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: Gyermekszínház matiné. — **RIALTO** (1-394-37. Rákóczi út 70.) **Segítség, örököltem!** (Ágay, Rajnay). Rin-Tin-Tin bosszúja. (½11, ½1, ½3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (1-419-02, 1-429-46. Erzsébet körút 45.): **A férfi mind őrült** (Lázár, Jávor, Páger). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Koldus és királyfi** (Errol Flynn). Premier híradó. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. 10 és ½12-kor: Matiné. — **SIMPLON** (2-689-98, 2-689-99. Horthy Miklós út 62. szám): **Urileány szobát keres** (Zilahy Irén). Mussolini németországi útja. Horthy István temetése. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **STUDIO** (140-840. Akácfa u. 4. sz.): **Urilány szobát keres** (Zilahy I., Kabos). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8.): **Rabszolgahajó** (Warner Baxter). Hollywoodi pletyka (majomburl.). H. (Folyt. előad.: 4, ½7, ½10; Sz.: ½4, ½6, ½8, 10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **TURÁN** (128-401. Nagymező ucca és Mozsár ucca sarok): **Segítség, örököltem!** (Rajnai, Ágay). Zúg az erdő (színes). Lósport arisztokratái (riportf.). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **URÁNIA** (1-460-46. Rákóczi út 21.): Utolsó hét! **Édes a bosszú** (Erdélyi M., Páger). Haway (színes zenef.). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½3, 5, ½8, ½10.) — Vas. d. e. ½11-kor: Lakner bácsi gyermekszínháza. — **VESTA** (1-326-39. Erzsébet körút 39.): **Segítség, örököltem!** (Ágay, Uray). **Ramayana** (Pluhár kísérőbeszédével). (½4, ½7, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.)

Utazzon Délvidékre

MILANO-BIFFI Galleria Vittorio Emanuele
Mindenben a legjobb.
Vendéglő — Sörcsarnok — Bár — Zene

Utazzon a Dolomitokba

CANAZEI (1460 m. t. sz. f.) Campitello-Alba, a Marmolada, Sella sassolungo, Catinaccio és a Monzoni közé beágyazva. Télisporthely és csodás sitúrák ideális kiindulópontja. Felvilágosítások az: Azienda di Soggiorno, Canazei (Trento) által.

CAMPITELLO (Canazei) Pension Villa Rosa. — Minden modern komfort. — Bár. — Cukrászda. — Contrin turistaotthon (Canazei) 2007 m. t. sz. f. 70 ágy. Egyetlen turistaotthon a Contrin völgyében. Minden modern kényelem. A Marmolada lábánál. Vezetés: Rosina Jori asszony

Utazzon a Dolomitokba

Cortina d'Ampezzo-„Villa Blu" Gyógyház gyengébb gyermekek részére. Igazgató: Dr. Carlo Tomassini Barbarossa úr.

MERAN

HOTEL ESPERIA (volt Auffinger). Elsőrangú. 120 ágy. Családi ház. A város központjában. Tulajdonos: Dr. J. Auffinger

Splendid Corso Hotel & Café Europa Családi szálloda. A város központjában. Kiváló konyha. Bécsi kávéház. Pesti Napló naponta olvasható. Igazgató: Untergasser Paolo úr

Hotel Restaurant Milano Corso Druso. Magyarok által jól látogatva. Polgári konyha. Minden modern komfort. Penzió 35.— lira, mindennel együtt. Tul.: B. Casartelli Azonos vezetés: Hotel Grisi — Selva (Val Gardena)

PENSION IRMA Remek fekvésű csendes családi ház. — Minden modern komfort. Tulajdonos: Frau Irma Meister

PENSION MIRAMARE Magyarok által kedvelt ház. Penzió 25 lirától feljebb. Merán legszebb fekvésű részében. Napsütés. Nyugalom. Minden modern komfort. — Igazg.: Fritz Henschkel

Pension Nido Elsőrangú. Teljesen új. Magyarok által jól látogatva. — Tulajdonos: Dilitz József úr

SESTO IN PUSTERIA Símezők. Kirándulások. Korcsolyázás. Sítanfolyam. Alpesi vezetők. 5 túrista-menedékház néhány órányira a helységtől elérhető

Fenti helyek és szállodák prospektusaival szolgál
AZ EST UTAZÁSI IRODÁJA, Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 18—20. szám

SZINHÁZ

Jézusfaragó ember

A Nemzeti Színház pénteki bemutatója

Hosszú idő után végre megint egy *író* a Nemzeti színpadán. Vérbeli író, akinek komoly mondanivalója van. S végre egy darab, amely bizonytalan alaprajza és laza szerkezete ellenére is megkülönböztetett figyelmet érdemel, érdeklődést kelt, megfog, szívünkhöz szól és maga mellé hangolja minden rokonszenvünket. *Nyirő* József, a kiváló erdélyi regényíró első színpadi műve — a *Jézusfaragó ember* — annyira át meg át van szőve a költői képzelet és nyelvi szépség szálaival, hogy ragyogásáért szívesen elnézzük színpadi fogyatkozásait. Ez a darab igazán a Nemzeti Színházba való. Számottevő irodalmi érték újabb színműtermésünkben, bárha írójának gazdag és erős tehetsége lényegében inkább epikai, mint drámai természetű.

A négy képre osztott »havasi színjáték« tulajdonképpen két mese fonalát bogozza össze. Az egyik történet hőse Ajnádi Ferenc. Ez a Kolozsvárról Székelyföldre szorult szobrász a rászakadt nyomorúság, szenvedés és keserűség lázában úgy valósítja meg művészi álmát, élete főművét: a keresztrefeszített Jézus képmását, hogy fájdalmastorz alakjától mindenki riadtan döbben vissza. Elsősorban az Egyház szolgája, a falu fiatal plébánosa, aki pedig meg akarta venni a szobrot a templom számára, hogy Ajnádin és nyomorgó családján segítsen. Ezt a lázadó és lázító Megfeszítettet azonban nem teheti az oltár fölé, ahol csupán a megbocsátó, szelíd szeretet jelképének lehet helye. Ajnádi megrendülten, kétségbeesve veszi tudomásul a lesujtó határozatot. Elesettségéből Éltes Dávid, egy havasi favágó állítja talpra. Dávid ugyanis — a másik történet közbelépő hőse — hálából, mert Ajnádi kimentette feleségét és gyermekét a fejükre gyujtott kunyhóból, paraszti kenyérrel kínálja meg a lecsúszott urat. Fölajánlja a *művésznek:* legyen felestársa a *favágásban*, amit Ajnádi — némi habozás után — el is fogad. Kimegy a havasokba, Dávid segítségével tanulni kezdi a nehéz kenyérkereső munkát, a fadöntést s egyre odaadóbb lélekkel hallgatja az erdők apjának, százesztendős Üdő Mártonnak békítő-enyhítő, bölcs szentenciáit. Ezen a ponton keresztezi Ajnádi sorsvonalát a másik meseszál. Mihály, a szobrász segédje, aki Vérit, Dávid feleségét szereti s aki féltékenységében rágyujtotta a kunyhót, megszökik a börtönből és le akar számolni Dáviddal, életre-halálra. De a készülő erdei fejszepárbajt megakadályozza egy véletlen szerencsétlenség. Ajnádi ügyetlenségéből a ledöntött fa Dávidra zuhan. Halálra sebzi azt az embert, aki a szobrásznak kenyeret adott. Ajnádi maga is gyilkosnak érzi magát s lassanként ráeszmél arra, hogy a lelkében hordott »lázadó Jézuskép« nem lehet igazi, azért kell bűnhődnie. És most, a haldokló Dávid mellett, akivel szegény társai üzeneteket küldenek a túlvilágra: szemtől-szembe kerül a szeretet és megbocsátás Istenével. Hasonló lelki átalakuláson megy keresztül Mihály is, aki Dávid helyett vállalja a penitenciát, az elfelejtett Miatyánk elmondását. Dávid meghal s a havasok népe — amely »olyan szegény, hogy már csak Istenre telik neki« — valami ősi pogány-keresztény szertartás szerint eltemeti. Majd elkészíti Dávid árvájának azokat az »égi játékokat«, amelyeket a kisfiú haldokló apjától kért. A temetés után Mihály Vérivel megegyezik, hogy hátralevő büntetésének kitöltése után feleségül veszi. Ajnádi pedig, kialakítván magában az igazi Megváltó képét, mint művész újjászületik. A Dávid síremlékéül faragott Kis-Jézus szobrára rávési a szeretetet sugárzó, isteni szívet. Megnyugvást talál a népi, *közös* munkába való beolvadásban s családjával együtt reménykedve indul békésebb és boldogabb jövendő felé.

A darab koncepciója — egy ember belső átalakulása s megtisztulása a szenvedésben — kifejezetten drámai. Megvalósítása, fölépítése és kiképzése már kevésbé az. A *Jézusfaragó ember* inkább csak részleteiben, mint egészében testesedik drámává. Nem utolsó okon azért, mert hiányzik belőle a legfontosabb összetartó-feszítő elem: a harc. Szerkezetileg legszerencsésebb a tömör első felvonás. A másodikban már jelentkezik a kettős-történet szervetlenségének veszedelme: amilyen mértékben Dávid lép előtérbe, olyan mértékben süllyed passzivitásba Ajnádi. Azonkívül a motívumok gazdagsága, a jelképek sokasága sem kedvez az egységes vonalvezetésnek. A bőség zavara mind erősebben érzik, amihez a harmadik felvonás szakadéka után teljes megtorpanás és ziláltság járul. Itt megáll minden az *elbeszélő* summázásban, a tablószerű bevégzés »összefogó« erőfeszítésében és a feltörő prédikáció érzelmes áradásában. Tetejébe a színház is megteszi a magáért. A groteszk ellentétek végleteivel kacérkodó jeleneteket — tompítás helyett — szinte a komikumig kiélezi, dramaturgiai gyámoltalanságával végkép cserbenhagyva, vagy éppen törbe csalva a gyanútlan szerzőt. És mégis, mindeme félrefogások, elcsúszások, hiányok és egyenetlenségek most valahogy kevésbé fontosak, mint máskor. Nyirő darabjában van valami elevenen kisugárzó, szuggesztív tartalmi és nyelvi erő, — talán a *tények költészetének* varázsa, — ami lefegyverez minden kifogást. Friss erdélyi levegő érzik a tömör-rajzú alakok körül, a szimbólumok mélyén pedig elgondolkoztató valóság, amelyre mesék szivárványos fénye hull. Mert igazi író az, sőt hellyel-közzel költő is, akivel itt ma találkozunk. Néha eltéved a színpadon, de önmagát sohase veszíti el.

Az előadás (leszámítva az igazgató-rendező néhol felesleges »aláfestő« buzgalmát) elég jó s különösen a második felvonást megkapó keretbe foglalja, *Horváth* János szép erdei díszletével. Az együttes tagjai közül elsősorban *Timár* Józsefet, *Somogyi* Erzsit, *Lehotay* Árpádot, *Berky* Lilit, *Szabó* Margitot, *Gobbi* Hildát, *Abonyi* Gézát, *Hosszú* Zoltánt, *Bartos* Gyulát, *Forgács* Antalt és *Pataki* Józsefet illeti elismerés.

Kárpáti Aurél

(*) Évadnyitó előadás az Operaházban. Pénteken nyitotta meg új szezónját Operaházunk a Hunyadi László tradicionális előadásával. A címszerepet *Pilinszky* Zsigmond énekelte. Gara Mária szerepében *Osváth* Júliát, Szilágyi Erzsébet szerepében *Bodó* Erzsit ünnepelte a zsúfolásig megtelt nézőtér. Szép sikerrel mutatkozott be mint László király *Laurisin* Lajos. Cilleit *Lendvay* Andor, Rozgonyit pedig a beteg *Vitéz* Tibor helyett *Szomolányi* János alakította. Az előadás *Ferencsik* karmester zenei vezetésével méltó bevezetése volt a sokatigérő operaszezónnak.

(*) Claudette Colbert új szerepe a Tovarisban. A *Tovaris* című világhírű darabot már felvették filmre *francia* nyelven, *Zilahy* Irénnel a női főszerepben. Hónapok óta folynak *Hollywoodban* az előkészítő munkálatok, hogy *angol* nyelven is filmre vigyék a népszerű vígjátékot. A női főszerepért erős harc folyt Kay *Francis* és Claudette *Colbert* között. Most végül Claudette *Colbert* győzött. Partnere Charles *Boyer* lesz.

(?) Schwalb Miklós zongoraművészt megoperálják. *Schwalb* Miklós, a kiváló zongoraművész két év előtt gyomorbajának kezelésére jött vissza Budapestre Londonból, ahol rendkívüli sikerrel hangversenyezett. Két év alatt betegsége annyira javult, hogy hetekkel ezelőtt új szerződéseket írt alá, amelyek értelmében *Stockholmban, Oslóban, Amszterdamban* és *Párizsban* kellett volna szerepelnie. Betegsége az utolsó napokban *kiújult, orvosi tanácsra le kellett mondania az aláírt szerződések teljesítéséről. Schwalb* Miklóst a közeli napokban operálják és felgyógyulása után *januárban kezdi meg most lemondott turnéját.*

(*) Tauber Richárd Londonban és Amerikában vendégszerepel. *Tauber* Richárd a rövő hét folyamán Londonba utazik, ahol megkezdi több napig tartó vendégszereplését. Londonból október közepén Amerikába utazik, ahol hosszabb hangversenykörutat bonyolít le. A tél folyamán Bécsben szerepel, tavasszal pedig tíz estén ismét Londonban lép fel a *Varázsfuvola* főszerepében.

(*) A Magyar Operabarátok jubileuma. Öt esztendővel ezelőtt alakult gróf *Apponyi* Albert elnöklésével a *Magyar Operabarátok Egyesülete.* Ez a társadalmi egyesület azóta sok jelentős sikert ért el és tagjainak száma egyre emelkedik. Jubileumi ünnepséget nem akarnak tartani, de valamilyen formában mégis megemlékeznek az ötéves működésről és kegyeletes házi-ünnepség keretében áldoznak gróf *Apponyi* Albert emlékének.

BABITS MIHÁLY ÖSSZES VERSEI 1902—1937

A LEGNAGYOBB ÉLŐ MAGYAR KÖLTŐ VERSEINEK TELJES GYÜJTEMÉNYE

Az író gyüjteményes müveinek sorozatában díszkötésben P 12. Athenaeum

Gyertyafénynél

A Royal Színház évadnyitó újdonsága

Majdnem fél szezónon keresztül üresen állt a *Royal Színház.* Most ismét megindult benne a munka. Kicsinosítva, tiszta, rendes külsővel és belsővel, frissen, fiatalon áll itt a színház, amelyet *Föld* Aurél, a *Városi Színház* igazgatója hívott új életre s amelyben újonnan szervezett művészi együttes mutatkozik be. Bátor kezdet. A primadonna, aki eddig csak operettekben játszott, most majdnem teljesen prózai szerepben lép a közönség elé, az egyik bonviván, tudomásunk szerint, még sohasem énekelt, most énekel, sohasem rendezett és most rendezője a darabnak.

Mégis minden a legnagyobb rendben van. *Bársony* Rózsi prózája hibátlan, rendkívül kedves és hatásos. Tánca légiesen finom, sokszor prózát és éneket helyettesítően szellemes. *Ráday* Imre nem tud énekelni, de ez nem is fontos. Megjelenése és játéka kitűnő, az egész estén át tartó vidámság egyik legfőbb biztosítéka. Mellette *Kertész* Dezső jeleskedik a báró szerepében. Tulajdonképpen ők hárman játsszák végig és jelentik az egész darabot, melynek középpontjában az »úriasszony« áll, aki bárónak hiszi az inast, az inas, aki báróként kénytelen szerepelni, s a báró, aki, hogy teljes legyen a mulatság, az inas szerepét vállalja. Persze a végén minden rendbejön: az inasról kiderül, hogy nem báró, a báróról, hogy nem inas, s az úriasszonyról, hogy — szobalány. Rengeteg vidámság a színpadon, taps és nevetés a nézőtéren. A darab szövegét *Geyer* Siegfried írta, *Szántó* Armand és *Szécsén* Mihály fordította sok tehetséggel magyarra, a zenét *Katscher* Rudolf komponálta.

A három főszereplőn kívül megérdemelt sikere van *Székely* Ibolyának, aki szép, elegáns és ami a legfontosabb: meglepően jól beszél. Vele együtt meg kell dicsérnünk *Lengyel* Gizit, *Pártos* Gusztávot és *Egri* Istvánt. *Majorossy* Aladár kifogástalanul vezényli a zenekart.

A *Royal Színház* első szezónjának startja minden tekintetben sikerült.

F. I.

(?) A Kék róka felújítása Berlinben. A berlini *Komödienhausban* október 22-én újítják fel *Herczeg* Ferenc vígjátékát, a *Kék rókát.* A női főszerepet Olga *Csehova* játssza.

RÁDIÓ **OKTÓBER 2. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** Pakots József elbeszéléseiből. Alakok a falumból: 1. Prikulics. 2. Krisztina úrfi (felolvasás). **10.45:** »Mit nézzünk meg?« A Flórián téri római fürdőt ismerteti Mesterházy Jenő. **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Hanglemezek. **14.40:** Hírek. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** »Hapci.« Csite Károly meséje. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Mit kell tudnunk a zavarszűrők beszerzéséről és felszereléséről.?« Beregi István postamérnök előadása. **17.30:** A Beszkár Pesti Főműhelyének Dalárdája. Vezényel dr. Ujj József. **18.00:** »Hogyan készül a Rádióélet?« Közvetítés az Athenaeum irodalmi és nyomdai rt. helyiségeiből. Beszélő Budinszky Sándor (lemezfelvétel). **18.40:** Keéri-Szántó Imre zongorázik. **19.10:** »A fürdőhely civilben.« Dabis Rózsa előadása. **19.40:** Wargha Imre magyar nótákat énekel, kíséri Sárai Elemér és cigányzenekara. **20.15:** »Az elcserélt ember.« Színjáték 3 felvonásban. Irta Bónyi Adorján. Rendező Kiszely Gyula. **Utána kb. 21.45:** Hírek, időjárásjelentés. **22.10:** Az országos frontharcosgyűlés megnyitó ünnepségének közvetítése a Hősök emlékkövétől. Beszélő Budinszky Sándor. (Viaszfelvétel.) **22.50:** A rádió szalónzenekara. **23.15:** Tánclemezek. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 17.00—17.25-ig:** A Szociális Missziótársulat előadása: Farkas Edit alapítófőnökasszony: Missziós üzenetek. **18.40—19.05-ig:** A földmüvelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. **19.10—19.30-ig:** Sárai Elemér és cigányzenekara. **19.40—20.05-ig:** »Görögország újjászervezése.« Csiszár Béla előadása. **20.15—20.35-ig:** Hírek, lóversenyeredmények. **20.40—21.30-ig:** Közvetítés hanglemezről. Schubert: VII. szimfónia, C-dur (előadja a Londoni szimfonikusok zenekara, vez. Leo Blech). **21.45—22.40-ig:** A rádió szalónzenekara. — **Telefonhirmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefonhirmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.20-ig:** Budapest I. műsora. **15.20—15.50-ig:** A Telefonhirmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána 17.00-ig:** Budapest I. műsora. **17.00—17.25-ig:** Budapest II. műsora. **17.30-tól:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. 6.45—18.40-ig:** Budapest I. műsora. **18.40—19.05-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 32.88 méteren. 24.00—1.00-ig:** Magyar dalok. Énekli Némethy Anna, zongorakísérettel (viaszfelvétel). »Mi ujság az óházában?« »Hegedű és gordonka.« Kodály: Kettős 7. mű. I. és II. tétel. Előadja Szervánszky Péter és Hütter Pál. »Magyar városok.« Szentgyörgyi Elvira előadása: Eger. »Tulipántos láda.« a) Hallgatónóták. Kóczé Gyula és cigányzenekara. b) Kálmán Imre: Csárdáskirálynő, egyveleg. Előadja a József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artúr. (Viaszfelvételek.) »Magyarország a nagyvilágban.« Himnusz.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló olvasói és előfizetői részére

Előfizetőink jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak: Az Est kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZOMBAT, okt. 2. Royal: Gyertyafénynél (8). **Erzsébetvárosi:** Sárga liliom (6 és 9).

VASÁRNAP, okt. 3. Víg: Victoria Regina (3½ d. u. és 8 este). **Magyar:** 101 éves asszony (3½ d. u.). **Royal:** Gyertyafénynél (4 d. u. és 8 este). **Városi:** Piros bugyelláris (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Új műsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (4½ d. u. és 8½ este). **Erzsébetvárosi:** Sárga liliom (6 és 9).

HÉTFŐ, okt. 4. Víg: Victoria Regina (8). **Belvárosi:** Szakits helyettem (8). **Művész:** Királyi vér (8). **Terézkörúti:** Kabaré műsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

KEDD, okt. 5. Víg: Victoria Regina (8). **Magyar:** 101 éves asszony (8). **Művész:** Királyi vér (8). **Terézkörúti:** Kabaré műsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

SZERDA, okt. 6. Terézkörúti: Kabaré műsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

CSÜTÖRTÖK, okt. 7. Belvárosi: Szakits helyettem (8). **Művész:** Királyi vér (8). **Terézkörúti:** Kabaré műsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

PÉNTEK, okt. 8. Belvárosi: Szakits helyettem (8). **Művész:** Királyi vér (8). **Terézkörúti:** Kabaré műsor (9). **Komédia:** Folies Caprice (8½).

VASÁRNAP, okt. 10. Magyar: 101 éves asszony (3½ d. u.). **Belvárosi:** Szakits helyettem (8). **Művész:** Királyi vér (8). **Városi:** Carmen (3½ d. u.), A falu rossza (8). **Komédia:** Folies Caprice (4½ d. u. és 8½ este).

— **Termálvizzel fogják fűteni az újjáépített Központi Városházát.** Eredetileg a Széchenyi Gyógyfürdő mellett fúrt kút forró vizét akarták felhasználni az uj városháza fűtésére. A számitások szerint azonban a viz elvezetése kétszer annyiba kerülne, mint ha uj kutat furnának a Központi Városháza területén. Szendy Károly polgármester a legkiválóbb szakemberek véleményét kérte ki ebben az ügyben. Horusitzky Henrik, a Földtani Intézet igazgatójának megállapitása szerint a városháza területén 6—700 méter mélységben 60—70 fokos hévviz található. A másik szakértő, dr. László Gábor, a Földtani Intézet ny. igazgatója arról tett jelentést, hogy már 3—400 méter mélységben fel lehetne tárni 50 fokos termálvizet. Szendy Károly polgármester a legközelebbi közgyülésen a mélyfurás költségeire 300.000 pengő megszavazását kéri.

— **Olasz birálat Tamási Áron „Ábel"-könyveiről.** A „Popolo di Trieste"-ben Tranquilli rokonszenves cikkben ismerteti Tamási Áron „Ábel"-könyveit abból az alkalomból, hogy a könyvek most jelentek meg olasz forditásban. Megállapitja, hogy Tamási a mai erdélyi irodalom egyik legjellegzetesebb képviselője, aki Magyarországon igen népszerü. „Ábel a rengetegben", „Ábel a városban" vagy „Ábel Amerikában" egyaránt a magyar fajta lelkes és szenvedélyes hangu dicsőitése. De ez a dicsőités nem merül retorikai szónokiamokban, sem pedig az olvasóra erőltetett érzékitéletekben, hanem egyszerüen magából a meséből folyik. És mi, külföldiek — irja a cikkiró — Tamásiban éppen azt csodáljuk és azt szeretjük, hogy bámulatos egyszerüséggel magyarázza meg a legfenköltebb gondolatokat, de megcsodáljuk főhősének ösztönös bölcseségét, bátorviaskodását és elbeszélőképességének könnyedségét is.

— **Kétezer tanulót készitettek elő a sportversenyekre.** A közoktatási ügyosztály utasitására a főváros községi iskoláiban fokozott gondot forditanak a sportra és a növendékeket tömegversenyekre készitik elő. Az idei iskolaévben mintegy kétezer tanuló vesz részt az iskolák egymás között rendezendő sportversenyén. Szendy Károly polgármester értékes dijjal jutalmazza a legjobb eredményt elért iskolákat.

— **A főváros tulajdonába kerül a „Gróf Andrássy Dénes-Muzeum" anyaga.** Az Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat közölte Szendy Károly polgármesterrel, hogy hálából a Műcsarnok bérleti szerződésének módositásáért, átengedi a székesfővárosi képtárnak a gróf Andrássy Dénes-alapitvány tulajdonát képező muzeumi anyagot: hatvan darab értékes mütárgyat. A Székesfővárosi Képtárban külön teremben helyezik el gróf Andrássy Dénes gyüjteményét.

— **Országzászló- és hősi emlékmüavatás.** Az ungmegyei Nagybodrony felszabadulása harmadik évfordulója alkalmából Országzászlót és hősi emlékművet avatott. Az Országzászló-beiktatóbeszédet Budaváry László volt nemzetgyülési képviselő, az emlékműavatóbeszédet Kőszörü Károly főszolgabiró mondotta.

— **Megnyilt a harmadik ruszin gimnázium.** A munkácsi és a huszti ruszin tanitási nyelvü gimnáziumok létesitése után vasárnap Ungváron megnyilt a harmadik önálló ruszin gimnázium. A megnyitóbeszédet magyar és ruszin nyelven dr. Marina Gyula miniszteri tanácsos mondotta. Hangsulyozta, hogy Kárpátalja ruszin népe államhüségben sohasem ingott meg és a jövőben, ha kell, az életét is áldozza a hazáért.

— **Nemességigazolás.** A belügyminiszter Vásárhelyi János erdélyi ref. püspök, vitéz dr. Vásárhelyi Boldizsár müegyetemi h. tanár, dr. Vásárhelyi László ny. szabadalmi biró, Vásárhelyi Dezső mérnök, dr. Domján Jánosné, dr. Vásárhelyi Katalin budapesti orvos ősi székely nemességét és a „kézdi-vásárhelyi" előnév használatához való jogát igazolta.

— **A betörők magukkal vitték a páncélszekrényt is.** Ujkécskén az Ármentesitő Társaság székházában ismeretlen tettesek betörtek. Az ablakon keresztül elvitték a három métermázsa sulyu páncélszekrényt, kocsira tették, kivitték a határba, ahol feltörték. A páncélszekrényben közel ötezer pengő volt. A nyomozás megindult.

A mi szücsünk a váciutcai Palugyai.

— **Házasság.** *Bary Judit*, dr. *Bary Zoltán*, a budapesti ügyészség elnökhelyettesének leánya és *La Roche Emánuel* szombaton este a Kálvin-téri ref. templomban házasságot kötöttek. Az esketési szertartást dr. *Ravasz László* püspök végezte, tanuk *Harsányi Zsolt* iró és *Anton Kirchmann*, a budapesti svájci követség attaséja voltak. Az esküvőn a főváros társadalmának képviselői igen nagy számban jelentek meg.

Szentgyörgyi *Gyalókay Karolin* és dr. *Szabolcs Ferenc*, a Magyar Távirati Iroda munkatársa nov. 29-én a mátyásföldi római katolikus plébániatemplomban házasságot kötött.

Zimonyi (Zabránszky) Ilyke okl. tanitónő és *Kotra Kálmán* „Hangya" tisztviselő, jegyesek.

Karácsonyra!

MIKULÁSRA
GYERMEKRUHÁK
PIROS PAPUCS
ÉS KÖTÉNYEK
dus választékban
SZÉKELY JENŐ
IV., Petőfi Sándor-u. 9.

Ami az asztalt, ami a lakást disziti
a szép étkezőkészlet üveghészlet, ólomkristály disztárgyak, evőeszközök
nagy választékban, olcsón!
SZITTNER FERENC cégnél
IV. Mária Valéria-u. 1. T.: 382-114
Fennáll 80 éve

1860-óta
Külföldi világmárkák „Ő" nekl
KÖZMA KALAP
Kész- és mérték-fehérnemü
nyakkendő házikabát selyemsál gyapjusál pizsama dressing-gown
Károly-körut 3, a régi helyén

Szépitse lakását karácsonyra
Szőnyeg
Butorszövet
Függönyszövettel
Gassner
Dávid Fiai
Budapest, Teréz-krt 19

Festményekben
nagy választék
Hoffmann Ferenc
IV., Károly-körut 28.
(Központi városház)

MEGJÖTTEK
A NAGY RÁDIÓK
elektromos lemezjátszók
Előnyös csere, részlet
KONCERT-NÉL
IV. Váci-u. 23. T.: 181-255, 188-464
VILLAMOS háztartási készülékek
Gramofonok, lemezek nagy választékban.

Ajándék várakozás nélkül azonnal megnézni
TILLEMANN SEBESTYÉN
9 KIRAKATAT
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 12
TELEFON: 180—615
ÓRA ARANY EZÜST ÉKSZER
Óriási választék apró ajándékokban!

Sternberg Hangszergyár
Hangszergyártó és Kereskedelmi R.T.
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 60.
Országos és világkiállításokon sokszorosan kitüntetve
Alapittatott 1881-ben:
Sternberg Testvérek cs. és kir. udvari hangszergyárosok
Az ország legnagyobb és legszebb rádió, gramofon és hangszertermei
Kérjük, közölje velünk pontosan milyen hangszer érdekli?
mert a különböző hangszerekről külön-külön árjegyzékek valnak még.
És pedig:
101. Vonós-hangszerek.
102. Pengető-hangszerek.
103. Fafuvó-hangszerek.
104. Rézfuvó- és verő-hangszerek.
105. Jazz-hangszerek.
106 Szájharmonikák.
107. Húzóharmonikák.
108. Tangóharmonikák.
109. Zongorák és pianinók.
110. Harmóniumok.
111. Cimbalmok.
112. Jelző-hangszerek.
113. Játék- és mech. hangszerek.
114. Gramofonok.
115. Gramofonlemezek jegyzéke.
117. Rádiók és zenegépek.
118. Hangerősitő berendezések.
119. Kottajegyzék.
120. Fizetési kedvezmények tájékoztatója.
Kivánatra bármelyiket készséggel megküldjük!
Hatvanéves vállalatunk eladási osztályain és műhelyeiben a legkiválóbb szakemberek állnak vevőink és megrendelőink szolgálatára.
VÉTEL! — CSERE! — JAVITAS!

Játékszerekről nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:
LIEBNER BÁCSI
játék boltja
Budapest, V., Szent István-tér 4. sz.

Szőnyeg, takaró, pokróc, paplan
szebkendők, törülközők, kávé- és étkészletek, pohártörlők, mindennemü vászon- és frottiráruk, inganyagok, gép- és szőttes szőnyegek olcsó bevásárlási forrása
Grünfeld Testvérek
Budapest, Bálvány-u. 8.

LÁSZLÓ és FEKETE
DIVATHÁZÁBAN, IV. PETŐFI SÁNDOR-U. 14-16
Karácsonyra
szövetet, selymet, bársonyt, mosókelmét
nagy választékban vásárolhat!

HELIG
HARISNYA
KESZTYŰ
KÖTÖTTÁRU
FEHÉRNEMŰ
RÁKÓCZI-UT 26

Kézimunkakosarak
nagy választékban
A legcélszerübb ajándék!

KRAUS
játékáru boltja
Kossuth Lajos-u. 13

CSILLÁR
RÁDIÓ
legelőnyösebben
Barta és Társa
VI., Podmaniczky-utca 39.
Fiók: Rákóczi-ut 30.
Nagydiófa-u. sarok.

PORCELLÁN
ÜVEG, DISZMŰÁRU
KERÁMIÁK
TŰZÁLLÓ EDÉNYEK
Gyárak: Schlaggenwald és Chodau.
Haas és Czjzek
BUDAPEST
Főüzlet:
VI. VILMOS CSÁSZÁR-UT 23
Telefon: 111—881.
Belvárosi mintaterem:
IV. VÁCI-UTCA 4. SZÁM
Telefon: 186—023.

KLEIN ANTAL
Divatházában, Király-u. 48
A terézvárosi templomnál.
Szövet, selyem, vászonáru, kelengye, fehérnemü, női, gyermekharisnya, uri divat, női kabátok, bundák, ruhák, bluzok!
MINDEN DIVATCIKK OLCSÓN KAPHATÓ!

Célszerü ajándékok:
Soennecken Osmia Mont Blanc arany töltőtollal, átlátszó tintatartállyal.
Tintakuli, tintával iró irón.
Négyszinü irónok.
Előjegyzési napló bőrvászonkötés órabeosztással.
Előjegyzési, asztali és zsebnaptárak minden kivitelben és beosztásban.
Erpa vászon tömblevélpapir 6-féle szinben.
Darling finom vászon tömblevélpapir 6-féle szinben.
Cit 909 felhős tömblevélpapir 6 szinben.
Családi levéldoboz, finom minőségben.
Foto-albumok rendkivüli tartós házivászonkötésben.
Finom bőr irónaljzatok. — Aktatáska különlegességek. — Irókészletek asztali és zsebalakban. — Töltőtollállványok.
CILCER V., Dorottya-u. 9
Postai szállitás.

Magyar otthonba magyar kép
a legszebb karácsonyi ajándék
Legnagyobb választékban, legolcsóbb áron a
SOLYMOSI képszalonban
(IV., Károly király-ut 26.) vásárolható
Cégtulajdonos: MÉSZÁROS FERENC
Szentképek, keretezések, grafikai müvek. Előnyös fizetési feltételek.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

SZINHÁZ-ZENE

Wallenstein

Schiller trilógiája a Nemzeti Szinházban

Schiller hatalmas drámai alkotását *Hans Meissner* frankfurti intendáns rendezésében adta elő a Nemzeti Szinház. A rendezői elgondolás szerint *két részre tagolva* került előadásra az eredetileg *három* egyenlőtlen részből álló drámai költemény.

A trilógia első része, a „Wallenstein tábora", egyetlen felvonásból áll, tulajdonképpeni cselekménye nincs is, a szines tabló Wallenstein zsoldos hadának tarka népét mutatja be s a kor erkölcsi züllöttségéről rajzol mozgalmas képet. A második rész: az ötfelvonásos „Két Piccolomini" is csak prológusa a harmadik résznek, melyben izgalmas drámaisággal beteljesül a tragédia. A drámai műnek minden tüze és sulya a harmadik részbe sürüsödik össze. A nagyszerü befejező rész távlatából szinte bőbeszédü sallangnak hat az előző hat felvonás, szines tömegjeleneteivel, hatásos tablóival együtt. A vendégrendező két szerves részre igyekezett felosztani a drámai mü egészét. A cselekmény természetes cezuráját igyekezett megkeresni. Az egyfelvonásos „Wallenstein tábora" és a „Piccolominiek" első négy felvonása került előadásra az első estén. *Meissner* rendezői ötlete szerint a bevezető szines tablót kétfelé szakitották s ennek a kettébontott, cselekmény nélküli résznek közepébe illesztették a „Piccolominiek" négy első felvonását.

A hadvezér ellen, kinek hatalma már nagyobbnak tünik a császár hatalmánál is, összeesküvést szervez Wallenstein táborának főtisztje, a császárhü *Piccolomini* altábornagy. Az altábornagy fia, a *második Piccolomini* áll apja és atyai barátja, a csodált hadvezér közt induló viszályban a legnehezebb választás előtt: a vezér iránti gyermeki szeretetének kell harcot vivni az igazságszeretet, a kötelességérzet fiatalosan lángoló szenvedélyével. A fiatal Piccolomini a drámai költemény legnagyobb, legdinamikusabb szerepe. Wallenstein és az öreg Piccolomini kialakult jellemként, sőt bevégzett sorsként lép be a drámába. A fiatal Piccolomini lázas bizonytalansággal keresi a maga igazságát. A két keményen szembenálló elszántság közt ő az izgatottan ide-oda csapódó szenvedélyesség.

Hogy valóban kemény és elszánt lázadó-e Wallenstein, vagy pedig szines álmainak áldozata-e csupán, ez a schilleri münek legérdekesebb eszmei és lélektani problémája. *Hans Meissner* a drámát „a lángész szabadságküzdelmének" fogja fel. A hős tragikumát pedig abban látja, hogy a maga személyes igényü szabadságküzdelmében a lángésznek is el kell buknia, ha szabadság-ideálját nem tudja a közösség egyetemes érvényü ideáljaival összekapcsolni. Schillert, a hagyományos véleményekhez csatlakozva, a „szabadság költőjének" tartja Meissner is. Pedig a schilleri dráma csak a „szabadság" és a „kötelesség" drámai bizonytalanságáról, belső zürzavaráról beszél. Wallenstein maga a következő szavakkal fogalmazza meg saját tragédiáját: *„Meg kell tennem, mert elgondoltam"*. A tervezés büne, a gondolat, az elgondolás ereje pusztit itten, a lélek kétféle, egymás ellen munkáló indulata. *„Az életem kettős értelme szól szigoruan vádolva ellenem"* — mondja Wallenstein —, *„mert minden jellemnek igaza van, ameddig önmagával egyezik, csak akkor nincs, ha ellentmond magának"*. A hamleti bizonytalanság sötét átka öli meg Wallensteint s nem a két bérgyilkos kardja. „Szabadság" vagy „Kötelesség" egyformán igaz is lehetne, ha választani tudna köztük a küszködő. Wallensteint ez az önmagával való küszködés öli meg s nem a „nagyobb erejü" igazsághoz, a „közös igazsághoz" való hűtlenségének következménye a pusztulása. Azért pusztul el, mert önmagához hűtlen.

Az előadás *első része* azzal a jelenettel ér véget, melyben a lázadó hadvezérnek még hűséget esküszik egész hadserege, mely később el fog pártolni tőle. A fölfelé emelkedés legmagasabb pontján zárul le a Meissner-féle rendezés első része, hogy a második részben a pusztulás drámája annál ellenállhatatlanabb erővel teljesedjék be. Fojtott izgalommal rohannak a második rész jelenetei a vég felé. A Sors kérlelhetetlen szigora az antik drámák embertelen keménységével teljesedik be Wallenstein fölött. Hidegfényü és kristálytiszta sorstragédiává emelkedik harmadik részében a szines tablókkal kezdődő trilógia. A világirodalom egyik legnagyobb drámai remekét ismerhette meg a mai magyar szinházi közönség a Nemzeti Szinház előadásából. A szinte ünnepi fontosságu előadás jelentőségéből nem von le semmit pár részletkifogás, melyet emelhetnénk.

Kiss Ferenc Wallenstein figuráját a bölcs mérséklet nemes tartózkodásával vitte szinpadra. A csillagjelekben kutató kalandor misztikus szenvedélyeiből semmit nem tartott fontosnak kifejezni. A csendes apátiát, a szótlan meghasonlást tette Wallenstein jellemének és sorsának alapvető vonásává. Megdöbbentő egyszerüséggel és közvetlenséggel hatott.

Lehotay Árpád az idősebb Piccolomini alakjából formált igazi embert. Emelkedett szellemü, szigoru elvhűségében és merev diszciplinaszolgálatában is megtalálta az őszinte melegség hangjait.

Ungvári László tulizgékony, szinte az ájuldozásig lirai ifjabb Piccolominiját nem ártott volna kissé keményebb, férfiasabb formákba kényszeriteni. *Kovács Károly* a szűkszavu, elszánt Buttler ezredes figuráját csodálatos művészi erővel varázsolta életre. Az előadás egyik legnagyobb erőssége az ő játéka. *Jávor Pál* Illo tábornagy szerepében elragadó belső tüzzel beszél, gesztusai is mind remekek, de egyáltalában nem törődik azzal, hogy szavait meg is érthessék. Pedig a „Peer Gyntben" már bebizonyitotta, hogy beszélni is tud. Itt, sajnos, legtöbbször érthetetlen hanggörgetegek ömlenek csak belőle. *Major Tamás* a császári megbizott figuráját az elszánt szigor és a piperkőc udvari modor csodálatos keverékéből formálta meg. Szép volt és drámai *Tőkés Anna* játéka rövid szerepében is. *T. Mátray Erzsi, Szörényi Éva, Ujlaky László, Hosszu Zoltán, Nagy Adorján, Abonyi Géza, Szabó Sándor, Rajczy Lajos, Eőry Kató, Bodnár Jenő* kérnek még részt a sikerből. A diszletek és a jelmezek *Horváth János* kitünő munkái.

Szegi Pál.

• **A volt egyes honvédek matinéja.** A volt 1-es honvédek december 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor film- és müvészmatinét rendeznek az Omnia mozgóképszinházban. A müsor szinpadi részében föllépnek Barabás Sári, Vaszary Piroska, Bilicsi Tivadar, Dénes György, Pártos Gusztáv, Pethes Sándor és dr. Sikolya István szinművészek. A zenekiséretet Török Emil karnagy látja el. A filmrészben bemutatják a „Csákó és kalap" cimü nagysikerü katonavigjátékot. A teljes bevétel az 1-es honvédek karácsonyi segélymozgalmát szolgálja.

Mozart emléke

Bécs, dec. 1. (MTI) A Mozart-kongresszus megnyitása alkalmából a különböző nemzetek képviselői hódolattal adóztak Mozart emlékének. Magyar részről vitéz *Van der Venne Arnold* bécsi magyar főkonzul mondott beszédet.

— Mozart géniusza — mondotta — országhatárokon, népi különbségeken áthatoló, minden ellentétet áthidaló hatalom. A müvelt államok között Magyarország egyike volt az elsőknek, ahol teljes megértésre talált Mozart zenéje. Mozart alkotásai Magyarországon még a nagy zeneszerző életében diadalmas sikereket arattak. Már 1788-ban előadásra került a magyar fővárosban a „Szöktetés a szerályból", majd sorra előadták még a XVIII. század folyamán többi szinpadi müveit is. Hangversenyeinken, templomainkban már ebben az időben felcsendültek Mozart szerzeményei. Egyik legrégibb zeneegyesület, az 1836-ban alapitott Budapesti Zeneegyesület, működésében kiváló helyet biztositott a Mozart-kultusznak. Művészi intézményeink, elsősorban a budapesti királyi Operaház, továbbá a Filharmóniai Társaság és nem utolsó sorban a Mozart Egyesület ma is lelkes és odaadó ápolói a magyarországi Mozart-tiszteletnek.

Az egybegyültek a magyar főkonzul beszédét nagy tetszéssel fogadták.

• **Lesz feltámadás!** Szinmü három felvonásban, egy képben. Az *Uj Magyar Szinház* bemutatta *Pohárnok Jenő* háromfelvonásos szinmüvét, amely a megszállott délvidéken játszik. A darab főhőse egy magyar mérnök, aki zseniális találmányát sikerrel állitja hazafias terveinek, elgondolásainak szolgálatába. A mérnök szerepét *Bánky Elemér* játszotta, a menyasszonya szerepét *Szilágyi Szabó Eszter* alakitotta. A menyasszony szülei: *Botond Mária és Sugár Lajos. Pethes Ferenc* egy tisztiszolga szerepében aratott tapsokat, *Zilahi Pál, Szentiványi Béla* és *Baló Elemér* alkitásait emlitjük még meg. A darabot már több vidéki városban, igy Debrecenben és Szegedegen is sikerrel jitszották.

Rövid hirek

Két szinház ünnepel százas jubileumot kedden. A Madách-Szinházban *Pirandello* „IV. Henrik"-je, az Andrássy-Szinházban *Vaszary Gábor* „Boldoggá teszlek" cimü komédiája kerül századszor előadásra.

*

A bécsi Mozart zeneünnepségekről érkezik Budapestre Weisbach Hans, hogy pénteken, dec. 5-én Mozart halálának 150-ik évfordulója napján elvezényelje a Requemet.

Ma Anda Géza
Zong.-est *Vigadó* kis 8. (Bérl. V. Harmónia.)

*

Waldbauerék Dohnányival ma Z. 8. *Schubert:* Pisztráng-ötös, *Bartók II., Mozart* C-dur. (Rózsavölgyi.)

*

Komikusok II. parádéja
8-án, **ünnep d. u. V. 5. Vaszary Piri, Kiss Manyi, Kökény, Szép Ilonka, Szilágyi Marcsa, Türk Berta, 2 Latabár, Rózsahegyi, Kőváry, Halmai, Bood and Bood, N. Ward, Pethes,** Lugossy—Szendrő. Jegyek **1—4 P. Szinházi Magazin,** Váci-utca 35. (1848—67) és a jegyirodák.

*

Jazzcavalcade
szombaton, 6-án, V. 8 Diana Clayton, Szabó Kálmán Trió, **Len Hughes—Arizona Band, Feleky Kamill, Türk Berta, Cziffra György, Békeffi—Halmai, Ward, Szendy,** Baklanoff-Duó és még sok attrakció. Jegyek 1—5 P. **Vox, Andrássy-ut 29.** és a 111—111 jegyirodában.

• **Szerdán este ½9 órakor rendkivül** érdekes repülőest lesz a pesti Vigadóban. Jegyek 1—5 pengős árban előre válthatók: VII., Király-u. 93. és a Rózsavölgyinél.

MOZI

Sikerre — itéltek!

Harmadik hétre prolongálták az „Életre itéltek" cimü filmet a Corvin-mozgófénykép szinházban, ebben a hatalmas tömegeket befogadó szinházi épületben. Harmadik hete mindennap minden előadáson megtölti a mozit a nagyközönség. Ez azért is figyelemreméltó, mert az Életre itéltek — dráma, sulyos, komoly, mélyenszántó drámai játék.

Jávor Pál áll a történet középpontjában. Alakitásából megdöbbentő erővel viharzik ki a keserü bánat, amelynek végén a harag, az elkeseredés végzetes cselekedetig, gyilkosságig hajszolja . . .! *Petrovics Szvetiszláv* játssza a hű barátot, az okos védőügyvédet, akinek szavában a szeretet örök lirája csendül. Sötét szinekkel festett képek váltakoznak a filmben, de megkapóan ragyogja be az egyes jeleneteket a költészet és a szeretet igaz és lenyügöző ereje. *Hidvéghy Valéria* alakitása érdekes, rokonszenves és meghatott bánattal látjuk virulni, mosolyogni a filmen a tragikus véget ért szegény kis *Zádor Gyöngyit.*

Az Életre itéltek film nagy ereje az, hogy — más, mint a többi. Azt lehetne mondani: különleges film. Drámaisága, hatalmas erővel felépitett cselekménye végig lekötöi a nézőt. *B. Nagy Máriának,* az irónak jelentős sikert hozott a filmdarab, csakugy, mint *Rodriguez Endrének,* a rendezőnek és *Ákom Lajosnak,* a kitünő zeneszerzőnek.

(*)

Gazdasági felszerelés önkéntes árverése
december 15-én, 8 órakor,
L. 45 Case hosszhengeres traktor, Gom traktor, 10 atm. túlhevitős 12-es Wolf lokomobil, cséplőgépek, Petkus szelektor Ásványi szártépő, áramfejlesztő telep akkumulátorral, légabroncsos 50 mázsás kocsi, 45 szekér, valamint nagyszámú egyéb felszerelési tárgy és anyag.
Felsőssági Gazdaság, Simaság.
Telefon: Sajtoskál 5. u. p. Sajtoskál, Sopron megye.
Érdeklődőknek szivesen küldünk katalogust kikiáltási árakkal.
A Szombathelyről 5 óra 55 perckor, Sopronból 5 óra 20 perckor induló vonatokhoz Tormáspuszta állomásra kocsit küldünk.

Mária Terézia kovácsolt vas, biedermeier stil- és modern csillárok nagy választékban. **Bugyi** csillárszalon. Teréz-körut 17 T.: 121—847

Zabos lótrágyát
kitünő minőségben keresek azonnali átvételre, legalább háromezer mázsát. Ajánlatok **Kóla,** Kálmán-utca 24. telefon 113—928 intézendők. 7686

Telefonkezelőnő
nagy gyakorlattal és több nyelvtudással állást vállal. „Kisegiteni is 7696" jeligére a főkiadóba.

Megbizható irodai alkalmazottat keresek
azonnali belépésre, lehetőleg családost, kereszténytyt vagy tanusitványost. „Szorgalmas 7675" a főkiadóba.

Szerszámok és készülékek tervezésében és gyártásában gyakorlott
technikusokat és mérnököket keres nagyvállalat.
„Gyakorlott 1942" jeligére **Bleckner** hirdetőirodába, Városház-utca 10. sz.

SPORT

Az elsőség rangját adta Ujpestnek a vasárnapi labdarug mérkőzés

A régi nagy küzdelmek emléke elevenedett meg vasárnap Ujpesten a bajnokságban vezető Ujpest, a bajnokságot védő Ferencváros mérkőzésén, amelynek huszezer nézője volt. A várt meglepetés, a Ferencváros ujjáéledése elmaradt, az Ujpest biztosan győzött, megőrizte és biztositotta első helyét, mig a Ferencváros a negyedik helyről a hatodikra zuhant vissza.

Az Ujpest 6:2 arányu győzelme kissé tulzottnak látszik, a mérkőzés szemtanuinak egyrészét is megtéveszthette a mezőnyjáték, amely lényegesen több Ferencváros-támadást mutatott, de lendületes akciókban csak az Ujpest labdarugása nyujtott jelentőséget.

A többi mérkőzés során ujra meglepő több vidéki együttes gyenge teljesitménye, igy Nagyváradé, amelynek csapata Kispesten maradt alul és Szegedé, amelynek labdarugói döntetlennel uszták meg a MÁVAG elleni mérkőzést. Az élcsapatok közül az Ujpesttel pontra egyenlően álló csepeli WMFC nehezen jutott mindkét ponthoz, mig Szolnok együttes nyolc gólos sikerrel tartja a harmadik helyet.

Ujabb bankközi uszóverseny

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tisztviselőinek sportegyesülete bankközi és meghivásos uszóversenyt rendezett. A *Reményi-Schneller-vándordijas* 9-szer 33 méteres vegyes váltásos uszásban a Pénzintézeti Központ csapata győzött a Kereskedelmi Bank uszói ellen, a győztes csapat ideje 3 p 32.6 mp volt, a második helyezett együttesé 3 p 33.4 mp.

A bankuszók versenyei során gyorsuszásban első Pogány (Kereskedelmi Bank), ideje 1 p 14.7 mp, melluszásban 200 méteres távon Kovács (Hitelbank), ideje 3 p 33 mp, végül női gyorsuszásban M. Linhardt Gitta (Kereskedelmi Bank), 1 p 26.4 mp idővel.

A nyilt versenyszámok közül gyorsuszásban első volt Eleméri MAC egy percen belüli, 59.8 mp-es idővel, melluszásban Fábián MAC 1 p 14.4 mp-el, hátuszásban dr. Kovács BEAC 1 p 12.6 mp-el, végül a női hátuszásban Novák Ilona MUE, ideje 1 p 19.8 mp.

A MAC vizilabdacsapata 6:0 arányban győzött kupamérkőzésen a MUE ellen. A MAC hat gólján Eleméri (2), Somóczi (2), Ragó és Szivós osztozkodott.

A BTC disztornája kitünően sikerült és a tornászgárda bemutatott gyakorlatait a nézők tapsviharral kisérték. Különösen tetszett a hölgyek talajtornája és a férfiak együttes tornája három lovon, valamint a korlátakadémia.

A három csoportos labdarugóbajnokságban most volt az utolsó forduló. Első helyezett a Mátyás-csoportban a Debreceni Vasutas, amelyből csak gólaránnyra maradt el a fővárosi Törekvés, a Rákóczi-csoportban a Vasas az első, két riválisa is van gyengébb gólaránnyra: Beszkárt és B. Vasutas, végül a Zrinyi-csoportban a Szombathely FC.

Az évadnyitó kardvivóversenyen, amelyet a BSE rendezett harmadosztályu versenyzők részére, Bánkuti HEAC győzött Attányi BBTE és Szántai BEAC előtt. Az első vivóversenynek nyolcvanhat résztvevője volt.

A MÁV sporliga ifjusági vasutasbirkózó csapatversenyén a B. Vasutas nyerte meg a bajnokságot, második Szegedi Vasutas, harmadik Törekvés. A további résztvevők: Debreceni Vasutas, Testvériség, Szolnoki MÁV és MÁV előre.

Az ötszázötvenedik gólt Fóth I, a Gamma játékosa rugta. A Ferencvárosnál a 75-ik gólt Sárosi III lőtte, végül az Ujpest Zsengellér első félideji góljával jutott el a félszázhoz.

SZINHÁZAK	OPERA (3, 7)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (½4, ¾8)	UJ MAGYAR (4, 8)	FŐVÁROSI (½4, ½8)	MADÁCH (½4, 8)	ANDRÁSSY (½4, 8)	PESTI (4, 8)	KAMARA VAR. (½4, ½9)	KOMÉDIA (½5, ½9)
Kedd	Manon A. 8.	Wallenstein I. 7.	Hazudj nekem	Kaland	Lesz feltám. C.	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai kaland	Hébe-hóba
Szerda . . .	—	Wallenstein II. 6.	Hazudj nekem	Kaland	Medea D.	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai kaland	Hébe-hóba
Csütörtök . .	Lohengrin E. 2. (½7)	Díszelőadás	Hazudj nekem	Ki a harmadik?	Medea L.	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai k. (6, 9)	Hébe-hóba
Péntek . . .	Díszelőadás	Wallenstein II. 7.	Hazudj nekem	Kaland	Lesz feltám. M.	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai kaland	Hébe-hóba
Szombat . . .	Daphne D. 8.	Wallenstein III. 6.	Hazudj nekem	Kaland	A milliomos	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai k. (6, 9)	Hébe-hóba
Vas. d. u.:	Bajazzók (½3)	Történtők	Hazudj nekem	Kaland	A milliomos	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai kaland	Hébe-hóba
Vas. este:	Tannhäuser A. 2.	Wallenstein III. 7.	Hazudj nekem	Kaland	Medea G.	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai (½47, 9)	Hébe-hóba
Hétfő d. u.:	A póruljárt (½3)	Mukányi	Hazudj nekem	Történtők	—	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai kaland	Hébe-hóba
Hétfő este:	Varázsf. Nb. O. 3.	Wallenstein IV. 6.	Hazudj nekem	Kaland	A milliomos	Operett és jazz	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tűzvész	Kubai (½47, 9)	Hébe-hóba

MAGYAR. Szerda és csüt. d. u.: Lesz feltámadás. (4). — **PESTI.** Szomb. d. u.: Tűzvész. (4). — **VÁROSI.** Kedd, csüt. (4, 6), péntek: Filmműsor (4, ½7). — Szerda: Traviata (Nb. I. 3.) (½8). — Szombat: Gyermek-Mikulás (4). — **BSZKRT** műk. előad. (8). Vas.: Népsz. zenek. hangv. (4). — Orsz. Nemzetvéd. Bizottság ünnepsége (8). — **ROYAL** (½5, ½9). Naponta: Revü rapszódia. — **PODIUM** (½5, ½9, szombat d. u. is). Naponta: Hol volt . . . hol nem volt . . . — **NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK** (Podmaniczky-u. 8.) (4, 8). Naponta: Istvánka. — Hétfő, pént.: Toldi. — Naponta délután: Mesejáték.

SZINHÁZAK MÚSORA

Opera. Manon. Massenet 4 f. dalm. (Osváth J., Pataky, Hámory) (A. 8. bérl.) (7). **Nemzeti.** Wallenstein. Grillparzer drám. költ. (Kiss, Jávor, Szörényi E.) (I. 7. bér.) (½8). — **Vig.** Hazudj nekem. Bókay 3 f. vigjátéka (Fényes A., Somlay, Ajtay) (8). — **Kamara.** Kaland. Márai S. 3 f. szinm. (Rajnay, Lukács M., Nagy) (¾8). — **Uj Magyar.** Lesz feltámadás. Pohárnok J. 3 f. szinm. (Bánky, Szilágyi-Szabó E., Sugár) (C. bérl.) (8). — **Fővárosi.** Operett és jazz-revü (Honthy H., Karády K., Halmay) (½8). — **Madách.** IV. Henrik. Pirandello 3 f. tragéd. (Várkonyi, Sulyok M., Greguss) (8). — **Andrássy.** Boldoggá teszlek. Vaszary G. 3 f. vigj. (Muráti L., Hajmássy, Vaszary P.) (8). — **Pesti.** Tűzvész. Keith Winter 3 f. szinj. (Mezey M., Páger, Tolnay K.) (8). — **Városi.** Filmműsor (4, ½7).

MOZIK MÚSORA

ATRIUM. (T.: 15-40-24.) Egy éjszaka Erdélyben (½6, ½8, ½10; szomb., vas., ünn ½4-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181—244.) Acélutak. Legujabb hadiriportok. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradó. A bűvös szék. D. e. 10-től éjfélig.

CASINO. (T.: 552-102.) 4-ik hétre prol.! Algir (½6, ¾8, ¾10; szomb., v. és ünn.: ½4-kor is).

CITY. (T.: 111-140.) A cigány (¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: ¾4-kor is).

CORSO. (T.: 182—818.) Mellékutca (½6, ½8, ½10; szomb., vas., ü.: ½4-kor is).

CORVIN. (T.: 133-988.) 3-ik hétre prol.! Életre itéltek (5, ½8, ½10; szomb. és vas. ¾3-kor is). Matinék d. e. 11-kor: dec. 7: Bel am!. Dec. 8: D. III. 38.

DECSI (T. 125-952.) Félvér (½6, ½8, ½10, szomb., v., ü 4-kor is)

FORUM. (T.: 189—543.) A szüz és a gödölye (½6, ½8, ¾10; szomb., v. és ünn. ½4-kor is).

HIRADÓ. (T.: 222-499.) Acélutak. Legujabb hadiriportok. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradó. Donald udvarol. D. e. 9-től éjfélig.

KAMARA. (T.: 423-901.) Csákó és kalap. (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt.

OMNIA. (T.: 130-125.) A cigány (5, ½8, ½10; szomb., v. és ü.: 3-kor is).

PALACE. (T.: 221-222.) 2-ik hétre prol.! A Gyurkovics-fiuk (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérséke't.

RADIUS. (T.: 122-098.) 2-ik hétre prol.! Egy éjszaka Erdélyben (½6, ½8, ¾10; szomb., vas. és ünn. ½4-kor is).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Heti műsorunkon

három bérleti estén, kedden, csütörtökön és pénteken adjuk a Fővárosi Operettszinház uj operett és jazzrevüjét, melynek cime „Muzsák muzsikája". Két főszereplője Honthy Hanna és Karády Katalin.

A Kamara Variétéből a „Kubai kaland" valamennyi előadását beiktattuk, mig a Komédiából péntek estig bezárólag adjuk esténkint a „Hébe-hóba" cimü uj műsort.

Jegyakciós előadásaink rendjét vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 72. (Tel.: 1—122—35—64—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel.: 225—685). — Apponyi-tér 5. (Tel.: 1—833—99). — Krisztina-körut 122. (Tel.: 1—305—34).

ROYAL APOLLO. (T.: 222—002.) 2-ik hétre prol.! Bob herceg (½6, ½8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: 4, 6, 8, 10).

SCALA (T.: 114-411.) La Conga (5, ¼8, ½10; szomb., vas és ünn.: ¾3-kor is)

URÁNIA. (T.: 146-646.) Földöntuli muzsika (5, ¼8, ½10; pént., szomb., vas. és ünn.: ¾3-kor is). — Dec. 6-án d. e. 11: Mikulás-gyerekelőadás.

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Összétánc (11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Congo Maisie (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Anna.** Kék madár (½4, ¼6, ½8, ½10). **Astra.** A végtelen ut (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Három csengő (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Mákvirágok (½5, ¾7, 9). **Capitol.** 5-ik hétre prol. Ne kérdezd, ki voltam! (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Háry János (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Egy tál lencse (½5, ¾7, 9). **Ipoly.** Elsodort ember (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Egy tál lencse (½4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** Végre . . . (½4, ½6, ½8, ½10). **Népszinház.** Mária két éjszakája (½4, ½6, ½8, ½10). **Nyugat.** Alipang (½4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Egy tál lencse (½4, ½6, ½8, ½10). **Otthon.** A nagy riport (¼4, ¼6, ¼8, ¼10) **Rialtó.** 3-ik hétre prol.! Halálhajó (11, 1, 3, ¼6, ½8, ½10). **Simplon.** Egy szív regénye (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Dec. 2-án: Egymásért. 4 és 7-én: Egy szív regénye (½5, ¾7, 9). 5-én: Mikulás-est (½5), 8 és 9-én: Végre (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Egy tál lencse (¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Összétánc (11, ½2, 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MÚSORA

Budapest I. keddi műsora. 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hir. Étrend. Lemez. 10 Hir. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Viz. 12 Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10 Cigányz. Közben 12.40 Hir. 1.30 Idő, viz. 1.30 Országos Postászenekar. 2.30 Hir. 2.45 Müsorism. 3 Árak. 3.20 Zongora. 3.40 Mit főzzünk? 3.55 Ének. 4.15 Gyermekóra. 4.45 Idő, hir. 5 Hir. 5.15 Kétzongorás jazz. 5.35 Előad. 6 Rádiózenekar énekkel. 6.30 „A közuti baleset okai." (Előadás.) 7 Hir. 7.20 Csepreghy Ferenc: A piros bugyelláris, hangjáték a stadióból. 8.55 Waldbauer—Kerpely vonósnégyes. 9.25 Csevegés. 9.40 Hir. 10.10 Cigányz. és tánc. 12 Idegennyelvü hir. 11.25 Lemez. 12 Hir.

— **Vasnapok.** A hulladékanyagok gyüjtésének jelentőségét külföldön már régen fölismerték, nálunk azonban csak most intézményesitik a gyüjtést. Az iparügyi minisztérium felhatalmazása alapján működő „Fémgyüjtő" a vasnapok rendszeresitésével kezdi meg a hulladékfémek összegyüjtését. A vasnapok sikere érdekében a különböző iskolák és egyesületek már megkezdték a munkát. A vasnapokon megjelennek majd a „Fémgyüjtő" megbizottai, hogy napi áron átvegyék ugy a magánosok, mint az iskolák vagy egyesületek gyüjtött anyagát. A napokban már kifüggesztik a „Fémgyüjtő" erre vonatkozó hirdetményeit is. Bizonyos, hogy a magyar közönség megérti a gyüjtés nagy nemzetgazdasági jelentőségét és résztvesz a nagy haszmot hajtó nagytakaritásban.

— **A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége** országos választmányi gyülést tartott, amelyen dr. Javornitzky Jenő vezértitkár beszámolt a szövetségnek a kinevezések és a közszolgálati alkalmazottak helyzetének megjavitása érdekében tett lépéseiről. Dr. Neményi Imre a közszolgálati alkalmazottak, valamint a nyugdijasok ügyeinek elintézésére a miniszterelnökségen külön osztály felállitását szorgalmazta. Számos felszólalás után a nagyválasztmány fölkérte az elnökséget a közszolgálati alkalmazottak különböző kivánságainak illetékes helyen való megsürgetésére.

— **Dworákék valutaügyében a Tábla lényegesen csökkentette a kincstárnak fizetendő kártérités összegét.** Négy évvel ezelőtt fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt, bünvádi eljárás indult a Scheid G. A. arany- és ezüstválasztó közkereseti társaság két budapesti beltagja, *Dworák Ferenc Albert* és fia, *Dworák Norbert* ellen. A vád szerint a vádlottak 1931-től kezdődően igen tekintélyes összegü külföldi követeléseiket nem jelentették be a Nemzeti Banknál. A bünügyi eljárás során sok aranyérmet találtak náluk, ezeket lefoglalták. A bünügyben nem került itélethozatalra sor, mert Dworák Ferenc Albert meghalt, Dworák Norbert pedig elmegyógyintézetbe került. A büntetőtörvényszék *Dorosy-tanácsa* azonban néhai Dworák Ferenc Albert örököseit egyetemlegesen arra kötelezte, hogy a kincstárnak 3,052.377 pengőt fizessenek, örökrészükből. Elrendelte a lefoglalt aranyértékek elkobzását is. A tábla *Ottrubay-tanácsa* most a marasztalási összeget *1,139.027 pengőre mérsékelte.* Ez az itélet jogerős.

— **Kegyelmet kapott a vésztői gyilkos.** Pálfi István a mult év márciusában meggyilkolta atyját, mostohaanyját és tizenhároméves unokaöccsét. Tettéért a biróság mind a három fokon *kötéláltali halálra itélte.* A gyulai ügyészséghez most érkezett értesités szerint *Pálfi Istvánt a kormányzó kegyelemben részesitette és büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át.*

— **Nyári cipő- és szandál-különlegességek megérkeztek. Diósi, Deák Ferenc-utca 23. Cipőkülönlegességek.**

— **Házasság.** *Hedri Hedry Mária de genere Aba* és *Baróti Baróthy György* április hó 30-án este félhét órakor tartják esküvőjüket a várbeli Kapisztrán helyőrségi templomban.

Ünnepélyes keretek között vezette oltárhoz az egyetemi templomban vitéz dr. *Lapray Géza* kir. főmérnök *Maday Juditot.* Az esketést madai *Meyer Béla* egri kanonok, kormányfőtanácsos végezte. Tanuk voltak: dr. *Oswald István* titkos tanácsos, a Kuria nyug. elnöke és vitéz *Rapaich Richárd* titkos tanácsos, lovassági tábornok.

Dr. *Murányi Károly* és felesége, eörkényi *Ferenczy Erzsébet* leánya, *Erzsébet* 1940 április 30-án déli 12 órakor tartja esküvőjét a Calvin-téri ref. templomban özv. *Bánrévi Györgyné* szül. bajsai *Vojnits Mária* fiával, *Bánrévi Ernő* takarékpénztári igazgatóval.

Somló Lajos min. számtiszt, a MAC ismert bajnok-atlétája és *Heinpold Boriska* vasárnap délben fél 1 órakor tartják esküvőjüket a Deák-téri evang. templomban.

Szenttamássy Klára és dr. *Boldog Gyula* m. kir. hadnagy május 2-ikán d. u. 7 órakor tartják esküvőjüket a Kapucinus-rend főutcai templomában. (Minden külön értesités helyett.)

Stallmach Mária és dr. erzsébetvárosi *Szentpétery János* rendőrsegédfogalmazó május 4-én délután hat órakor tartják esküvőjüket a kispest-wekerletelepi plébánia-templomban.

Özv. *Kvaszinger Zoltánné* sz. szadai *Asztalos Margit* és karomi és szulyói *Káromy Jusztinián* f. hó 27-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Benkő Mária, Nagyszénás és *Abday Gusztáv Imre,* Budapest, házasságot kötöttek.

Faddy Julia és *Kun Imre* áll. tanitó folyó hó 25-én a szegedi ref. templomban házasságot kötöttek.

Zhanial Liselotte és *Palluch Ferenc* április 27-én házasságot kötöttek.

Farkas Teruskát folyó hó 23-án eljegyezte *Hauer Mihály* cégvezető, a Hauer Rezső cukrász cég junior főnöke.

Laufer Ilona Mária Terézia, Kaposvár, *Rómay Béla,* Budapest, jegyesek.

— **Palugyay Győző Viktor** szücs uj divatüzlete Váci-utca 15. Bécsi-utcában megszünt. Megóvást vállal.

A Nemzethözi Vásáron

A tokaji bor-pavillonban
Barátom annyit kóstolgatott,
Hogy mig mások kiállitottak,
Ő alaposan „beállitott".

*

A Hölgyek Utcájában nejem
Ruhákat rendelt tucatszámra,
„Alig vártam, — mondta — hogy végre
Be gyere már az én utcámba . . ."

(Hesz.)

— **A budapesti német könyvkiállitás.** A pesti Vigadóban vasárnap megnyiló német könyvkiállitás anyagát szombaton délután mutatták be a sajtó képviselőinek. *Haegert* német miniszteriumi igazgató, a propagandaminiszterium irodalmi osztályának vezetője, ismertető előadásában köszönetet mondott a Magyar Nemzeti Muzeumnak, amiért több olyan értékes munkát bocsátott a kiállitás rendelkezésére, amely a magyar-német kulturális kapcsolatok nagyjelentőségü dokumentuma. Rámutatott arra, hogy *ez a negyedik német könyvkiállitás, amelyet a magyar fővárosban rendeznek és a legnagyobb német könyvkiállitás, amelyet valaha külföldön rendeztek.* A könyvkiállitás a pesti Vigadó négy termében van elhelyezve. A gazdag anyagban több ősnyomtatvány is van, valamint igen sok magyar vonatkozásu könyv és nyomtatvány. A sajtó megjelent képviselői nevében *Zimmer Ferenc,* a sajtókamara ujságiró főosztályának elnöke köszönte meg a nyujtott felvilágositásokat. Annak a reményének adott kifejezést, hogy alkalom nyilik majd arra, hogy a magyar könyvkultura termékeit Németországban bemutathassák. A kiállitás fővédnökei *Hóman Bálint* közoktatásügyi miniszter, *Erdmannsdorff Ottó* budapesti német követ és *Tasnádi Nagy András,* a képviselőház elnöke.

— **Százezer bélyegblokk az árvizkárosultakért.** A postavezérigazgatóság közli, hogy az árvizsujtottak segélyezésére szolgáló 1 pengős felárral május 6-án 20 filléres névértékü bélyegblokk kerül forgalomba. A bélyegblokk százezer példányszámban készül és május 6-tól május 31-ig bárhova szóló postai küldemény bérmentesitésére 20 fillér értékben használható fel. A bélyegblokkot kizárólag a Budapest 1, 2, 3, 4, 7, 10, 62, 72, 112, 114, valamint a Debrecen 1, Kassa 1, Pécs 1, Sopron 1 és Szeged 1. számu postahivatalok árusitják; egy-egy vásárlónak csak két darab blokkot szolgáltathatnak ki.

— **Magyarország uj idegenforgalmi prospektusa.** Az OMIH most adta ki fő-prospektusát Magyarország idegenforgalmának külföldi népszerüsitése céljából. Az angol, francia, német és olasz nyelvü pompás kiállitásu füzet művészi képekben ismerteti Magyarország legfőbb idegenforgalmi értékeit, a boritéklapon pedig ötletes szines, áttekinthető térkép foglalja össze a magyar idegenforgalmi tényezőket. A prospektus szövege, melyet *Horváth Elek* sajtóelőadó irt, tömören és világosan ismerteti, mit jelent a külföld számára egy magyarországi látogatás. Minden remény megvan arra, hogy a gyönyörü prospektus még a mai nehéz időben is felkelti a külföld érdeklődését Magyarország békés értékei iránt.

— **A házbérjövedelemben trtént változások bejelentése.** A házadóról szóló miniszteri rendelet értelmében a háztulajdonosok kötelesek a bérjövedelem összegében beállott változást május 20-áig az illetékes adószámviteli osztálynál bejelenteni. A beállott változás alapján az év második felében kivetett házadót megfelelően helyesbiteni kell.

— **A milanói Triennale-ről** irt beszámolónkban — buzakalászt és méhkast tartó két nőalakról mint Lux Elek alkotásáról emlekeztünk meg. A két sikerült szobor G. Lux Alice műve.

— **Uj árajánlati rendszer a fővárosi közmunkáknál.** A fővárosi magasépitési szakosztályának *Morvay Endre* alpolgármester elnöklete alatt megtartott mai ülésén elhangzott inditvánnyal kapcsolatban *Szendy Károly* polgármester bejelentette, hogy a maga részéről is támogatja azt az elgondolást, amely szerint *a jövőben az egyes épitési költségvetéseknél a magasépitési szakosztály közölni fogja az irányárakat a vállalkozókkal és ezeknek nyilatkozniok kell, hogy mennyivel olcsóbban vagy drágábban hajlandók a munkát elvégezni. Az a vállalkozó, akinek az ajánlata 10 százalékkal drágább vagy olcsóbb az irányárnál, kiesik a pályázatból.* Ezt az uj árajánlati rendszert jóváhagyás végett a főváros fölterjeszti az iparügyi miniszteriumhoz.

— **B. Virágh Géza halála.** A városházi ujságirás egyik uttörő, érdemes munkása, az ujságirótársadalom megbecsült tagja, *B. Virágh Géza* ismert fővárosi lapszerkesztő szombatra virradó éjjel hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Évtizedeken át becsületes meggyőződéssel harcolt lapjában, a Független Budapestben a kisemberekért. A várospolitikában is tevékeny részt vett s régebben tagja volt a főváros törvényhatósági bizottságának is. Megalapitója és elnöke volt a VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkörnek. Halála őszinte részvétet keltett. Vasárnap délután félnégykor temetik a rákoskereszturi temetőben.

— **A hercegprimás nyitotta meg az Oltáregyesület kiállitását.** A budapesti Központi Oltáregyesület kiállitását előkelő közönség jelenlétében dr. *Serédi Jusztinián* hercegprimás nyitotta meg. A főpásztort *Mátray Gyula* pápai kamarás, az Örökimádás lelkésze üdvözölte. Bejelentette, hogy a kiállitáson 3407 darab templomi felszerelés szerepel. A hercegprimás válaszában kiemelte annak a munkának a jelentőségét, amelyet az Oltáregyesület országszerte folytat. Majd megáldotta, illetve megszentelte a kiállitott különféle egyházi felszereléseket, amelyeket már odaajándékoztak egy-egy szegény templomnak.

— **Söprik a kávéházat.** Jó, ha söprik, mert fontos a rend és a tisztaság. De igen sok kávéházi vendég nézete szerint tulságos gyakran söprik, s ami különösen okot ad a panaszra: többnyire olyankor, amikor nem kellene. Nem mindenki szereti — különös, de igy van —, nem mindenki szereti az uzsonnakávéját szemétporral meghintve s karlsbadi vacsora mellől is a legtöbben szivesen elengedik a szennyes tollpihét vagy papirfoszlányt. Már pedig akárhányszor ilyen kéretlen és gusztustalan mellékletek járulnak a „rendelés"-hez, mert némely forgalmas kávéházban az a szokás, hogy napjában többször végigsepertetik a padlót, néha épp amikor legtöbb a vendég. A fejkendős, papucsos takaritó-nénike végigcsoszog a zsufolt asztalok közt, egyik kezében seprüvel, másikban lapáttal. És tisztogatás örve alatt fölkavarja a padlón leülepedett port, piszkot, hulladékokat. Háziasszony-ismerősöm, aki kávéházi üldögélés közben sem pihenteti szakértelmét, erősen kifogásolja ezt a módszert és a következőket javasolja: napközben csak az elhullajtott papirdarabokat és más szembeötlő, szemet bántó szemetet kellene fölszedegetni. Az általános és tüzetes söprögetést pedig halasszák zárás utánra a kávések. Igy a külcsin is jól lakik, a higiénia is megmarad. Tisztelettel közlöm ezt a véleményt, mint megszivlelendő és talán megfogadható tanácsot, „a közönség köréből".

(—tor)

— **Lagerlöf Zelma és D'Annunzio.** A nemrégiben meghalt hires skandináv regényirónőnek, *Lagerlöf Zelmának D'Annunziótól* származó levél van a tulajdonában, melyet a hires iró 1909-ben irt a költőnőnek és az akkor adományozott Nobel-dijához kiván sok szerencsét. D'Annunzio lelkes levele tele van dicsérettel és széptevéssel. A levelet a végén a költő saját vérével irta alá. Lagerlöf azoknak a kevés látogatóknak, akiket egyszerü vidéki lakóházában fogadott, büszkén mutogatta a nagy olasz iró sorait, de néha, ha rosszkedvében volt, megjegyezte, hogy az aláirás azért van vérrel papirra vetve, mert szegény D'Annunziónak levélirás közben megeredt az orravére.

— **További Mefter személyhajójáratok megindítása.** A Mefter a belforgalom érdekeire való tekintettel május 4-től kezdődőleg Budapest—Komárom—Révkörtvélyes között személyhajójáratot fog fenntartani. A hajó Budapest Eskü-térről minden hétfőn, szerdán és szombaton 13 órakor indul és másnap reggel 7.40-kor érkezik Révkörtvélyesre. Vissza kedden, csütörtökön és vasárnap 11.55-kor indul és aznapon 21 órakor érkezik Budapestre. A hajó Dömösön és Kolozsnémán is kiköt. Gönyüről Győrbe a csatlakozó járat később fog megindulni. A Budapest—Nagymaros közti nagydunai csavargőzösjáratok közül a Budapestről 7.30-kor és 15 órakor, valamint a Nagymarosról 18.40-kor visszainduló járat május 1-től, a Nagymarosról a 6 órakor induló járat május 2-től kezdve, a vasár- és ünnepnapi „Gyorshajó" pedig Budapest—Esztergom között május 2-tól kezdve fog közlekedni. A Budapest—Esztergom közötti hajók ápr. 28-tól kezdve Szob állomást is érinteni fogják.

További lassu időrosszabbodás

Óceáni eredetü levegőtömegek hullámzanak nyugatról keletre hazánkon keresztül. E légtömegek megtörték a hirtelen beköszöntött nyárias meleget. Ma egy hete, hogy 25 fokra emelkedett a felmelegedés és ezt az értéket nap-nap után elértük, de nemcsak a nappalok voltak rendkivül melegek, hanem az éjszakák is. Szombaton nagyon sok helyen még 15 fokig sem szállott le a hőmérő higanyszála. Az óceáni levegő megérkezésével megindult lehülés mindössze 5—6 fok volt. A felmelegedés a 25 fokot már sehol sem haladta meg, sőt az ország nagy részében csak 18—20 fok volt. Budapesten 22 fokot mértek. Ezek az értékek még meghaladják az évszaknak megfelelő hőmérsékletet és igy az április hőmenynyisége a meleg javára billen. Kisebb eső többfelé öntötte el a száraz földeket, de ennek mennyisége nem volt jelentős. Az adriai nagy esőzés már csak Jugoszláviára szoritkozik.

A Hazánk időjárásában megindult lassu rosszabbodás tovább tart és jobbára felhős égbolt mellett sokfelé lesz eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet vasárnap ismét néhány fokot csökkeni fog.

Budapesten április 27-én reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 15 (normális 8), délben a legerősebb felmelegedés 22 (normális 18) fok volt. (Előző nap 14 és 25 fok volt). Z. A.

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten szombaton este 9 órakor a hőmérséklet 16 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 758 mm., kissé süllyedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt szél. Felhős idő. Sok helyen eső, zivatar. A hőmérséklet alig változik.

*

A nap kel 4.32-kor, nyugszik 18.51-kor, a hold kel 0.08-kor, nyugszik 10-kor.

*

Vizállás. Duna: Schärdingnél, Passaunál Linz és Struden között, Zimony és Ujvidék közt apad, máshol árad, közepes vizállásu. Bécs 334, Pozsony 259, Komárom 370, Budapest 323, Paks 228, Baja 342, Mohács 373, Gombos 455, Ujvidék 461, Zimony 569. Rába: Szentgotthárd —33, Ragyogóhid —60. Dráva: Barcs —20, Drávaszabolcs 83, Eszék 186. Száva: Bród 398. Tisza: Tiszaujlaknál és Tiszafürednél árad, máshol apad, Záhonyig közepes, Tokajnál magas, lejebb igen magas vizállásu. Faluszlatina 146, Visk 110, Tekeháza 124, Tiszaujlak 136, Vásárosnamény 332, Záhony 254, Tokaj 588, Tiszafüred 600, Szolnok 687, Csongrád 688, Szeged 705, Titel 581. Szamos: Csenger 124. Bodrog: Sárospatak 483. Sajó: Bánréve 126. Hernád: Hidasnémeti 89. Berettyó: Berettyóujfalu 36. Körös: Körösszakáll 62, Békés 354, Gyoma 518. Maros: Makó 228. Balaton: Siófok 110. Velencei tó: Agárd 131.

— **Eltünt egy néma gyermek.** Juhász János 18 éves néma ifju április 12-én este eltünt édesapjának, Juhász Mihálynak a balatoni müut közelében levő érdligeti lakásáról. Eltünésekor zöld inget, szürke sportnadrágot, szürke pullovert, szürke Bocskay-kabátot, fekete magasszáru cipőt és szürke harisnyát viselt. Aki tud róla, értesitse a rendőrséget vagy az édesapját.

— **Van-e értelme az agglegényadónak?** A rádió a vitaelőadás-sorozatok keretében hétfőn délután 6 óra 50 percre tüzte műsorára dr. *Mihelics Vid* egyetemi magántanár és *Tury Béla* iró „Van-e értelme az agglegényadónak?" cimü vitaelőadását. A magyar rádió a vita hozzászólói közül a beküldött három legjobbat dij-jutalomban részesiti.

— **„A paraszt Szovjet-Oroszországban."** Erről az egész világot érdeklő kérdésről szól a magyar nép olcsó könyvtárának, a Nemzeti Könyvtárnak ma megjelent legutóbbi száma. A Nemzeti Könyvtár legujabb kötete minden ujságárusnál és dohánytőzsdében kapható. Ára 20 fillér.

— **Halálozás.** *Novák Domonkos* pápai kamarás, nyug. plébános, a veszprémi egyházmegye legidősebb tagja életének 96. évében meghalt. Temetése szombaton volt Somogytarnócán.

Fogarasi *Tamásy Béla* ny. altábornagy ápr. 27-én Budapesten meghalt. Temetése kedden ½5 órakor lesz a farkasréti temetőben.

Lèhotkai *Lehoczky János* nyug. ezredes 72 éves korában meghalt. Temetése hétfőn ¼4 órakor lesz a farkasréti temetőben.

Gyulai Aladár tanitóképezdei tanár április 26-án meghalt. Az elhunyt gyermekbarati tevékenységével maradandó érdemeket szerzett. Ő volt a kezdeményezője a nemzeti gyermekhétnek és az ő nevéhez fűződik az erdei iskolák meghonositása is. Vasárnap délelőtt negyedtizenkét órakor temetik a rákoskereszturi temetőben.

Idősb *Hugai János* postatak. tiszt 66 éves korában meghalt. Vasárnap ½5-kor temetik a rákosi uj köztemetőben.

Dr. *Dörpfeld Vilmos* tanár, a német régészek nesztora — mint *Athénből* jelentik — Leukas-szigetén, utolsó lakóhelyén 84 éves korában meghalt. Ő ismerte fel, hogy ez a sziget volt a homéroszi Ithaka. Dörpfeld annakidején együtt dolgozott Schliemann tanárral az olimpiai, trójai és mikénei ásatásokon.

Nagy részvét mellett temették el szombaton délelőtt Huszton *Boksay János* tb. görögkatolikus kanonok, orsz. képviselőt. A gyászszertartást *Sztojka Sándor* ungvári püspök végezte nagy papi segédlettel. Dr. *Minya Lajos* ungvári kanonok mondott gyászbeszédet magyar és magyarorosz nyelven. A kárpátaljai képviselők nevében *Demkó Mihály* bucsuztatta az elhunytat.

a Párisiban

a 25 fill. osztályon:

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

I. emelet LOTZ terem

Magyar munka
Modern izlés
Magas szinvonal

MUSICA ZONGORA

Nemzetközi Vásár

Iparcsarnok 266. szám.

Városi termek:

VII., Erzsébet-körut 43. (Royal)

— **Főiskolai sakkbajnokság.** A MEFHOSznak Maróczy Géza tiszteletére rendezett országos főiskolai sakkbajnokságában a pénteki hetedik forduló után a vezetők sorrendje a következő: A-csoport: Kovách 6, Turi 5 (1), Gálfalvy 4 (1), dr. Soós 4; B-csoport: Varga 6, Macskásy 5½, dr. Krumpholtz 5 (1), ifj. Gaál 4 (1). A két csoportból az első három-három helyezett hatos döntőben küzd majd a Magyarország főiskolai bajnoka címéért. A következő forduló hétfőn este fél 8 órakor kezdődik a Zsigmond-kávéházban (Keleti Károly-utca 9.)

— **Orvosi hirek.** Dr. *Zavaros Béla* fogorvos katonai szolgálatát befejezvén, rendelését megkezdte I., Endresz György-tér 4/a.

Dr. *Orosz László* rendelését ismét megkezdte (4—5 óráig) VI., Kmetty-utca 17. Telefon 117—907.

— **Költözködik?** Szereltessen fel villamos tűzhelyet vagy kettős főzőlapot. A villanysütés-főzés kiválóságáról bárki meggyőződhetik az Elektromos Művek Honvéd-u. 22. sz. alatti bemutatójának díjtalan főzőelőadásain. Előadások: szerdán d. u. 5 órakor, továbbá hétfőn és pénteken d. e. 10 órakor.

— **A Békéscsabai Községi Fiu Felsőkereskedelmi Iskolában** 1930-ban végzettek 1940. május 13-án, pünkösd másodnapján tartják tízéves találkozójukat. A találkozón való részvétel sürgős közlését kéri: *Márcz Mihály* Békéscsaba, Békésmegyei kereskedelmi bank r.-t.

— **A virágkiállitás kedvezményes jegyei** 60 fillérért kaphatók fő- és fiókkiadóhivatalainkban.

Egyesületek és előadások

A Magyarországi Kárpát Egyesület közgyülésén Karafiáth Jenő egyesületi elnök Róth Márton iglói tanárról, a Szepesség kiváló szülöttéről emlékezett meg, aki több mint egy félszázad előtt mint elnök az egyesület iglói osztályában fejtett ki áldásos turistanevelő munkásságot. Róth Márton nagyszámu tiszteloi Kárpát-havasi gyopárból készitett koszorut helyeztek tanitómesterük szepességi sirjára.

A Budapesti Poliklinika Egyesület az igazgatói állásra dr. Fekete Sándor egy. m. tanár, intézeti főorvost választotta meg. Titkárrá választották dr. Simon Béla egy. m. tanár, intézeti főorvost.

Előadások és gyülések. Vas.: *Magyar-Finn Társ.* (Iparm. Muz.) Glatz Oszkár (11). — *Bpesti Orvosi Kör* (Gellért-szálló).. Huzella Tivadar (7). — *MOVE.* Közgy. (½11). — *Orsz. Gyermekvédő Liga* (Dunapalota) Közgy. (½12). — *Tezvárosi Kasz.* Mussolini arcképlelepl. (½12). — *Uránia Filmsz.* Nyiry László (11). — *Hétfő: Magyarok Világszöv.* (12). — *Magyar-Német Társ.* (Országház del. terme). Srbik Henrik (5). — *Magy. Női Szemle Baráti Köre* (Gellért-szálló). Vit. Surányi-Unger Tivadar (Este 8). — **Különféle.** Az *Ereklyés Országzászlónál* vas. 12 ó. a 317. sz. „Virraszto" cserkészcsop. telsejit őrszolgálatot. — A *Szeretet Egyesület* tisztujitó közgyülésén harmadszor választotta elnökévé Urbányi C. József felügy. igazgatót. — *Találkozó. Szegedi áll. felsőipar. isk.* 1930-ban végzettek. Máj. 12-én d. e. 9 ó. Szegedi felsőipar. isk. Kálvária-téri uj épülete. Értesitést kér Balogh Jenő (Bp. Andrássy-ut 64.) — *Volt cs. és kir. utász, árkász* és egyéb alakulatok bajtársai. Szom. 8 ó. Debrecen-étterem. — *Volt m. kir. honv. tüzvaság* (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. honv. husz. ezr.) altisztjei és leg. máj. 3-én 7 ó. Tisztviselő Kaszinó.

STEINWAY · KÉPVISELET · EHALL ZONGORATEREM ANDRÁSSY-ÚT 15

SZINHÁZ ÉS ZENE

Rabagas

Sardou vigjátéka a Nemzeti Szinházban

A mult század második felének francia szinműirodalmában *Victorien Sardou* foglalta el azt a helyet, melyet ő előtte *Scribe* birtokolt. Elég ügyes és élelmes volt, hogy a kor változó izléséhez és igényeihez idomitsa a nagy komédia bevált gépezetét. Mégsem hideg mérnöki munka ez nála, mert ott futkároz, mint valami kóbor áram, a szövevényes alkatrészek közt az „esprit" s megkönnyiti a gép járását a szatira gőze, a humor olaja... Ezért nyilván érdemes volt elővenni az irodalmi félmult kelléktárából ezt az ötletes és gunyoros vigjátékot.

A darab cimszereplő hőse, *Rabagas*, politizáló zugprókátor. Népvezérnek csap fel egy operett-államban (a kis Monaco már Sardou idejében is annak számitott). Erkölcse nincs, meggyőződése nincs, gátlásai nincsenek. Voltaképpen pártja sincs, csak párthivei vannak, nyomorult, vagy hitvány figurákból álló kisded forradalmár-klikk áll mögötte, tolja maga előtt és akaratlanul szolgálja egyéni becsvágyát. Rabagas erőssége, amivel előre tör, a demagógok vakmerő ékesszólása. Féktelen szóbőségével nemcsak híveit „főzi", hanem egy pillanatra ellenfeleit, a hatalmon levőket is el tudja kápráztatni. Igaz, hogy a kormányzat, amelyet kis hiján megdönt, egy kedvesen és bölcsen cinikus fejedelem körül nem valami nagy lumenekből csoportosul s egy nyilteszü amerikai szépasszony beavatkozása nélkül alkalmasint elvesztené a játszmát. Egyáltalán Sardou szatirája korántsem egy irányban vagdalkozik. A trón és a nép szuverénitása egyaránt megkapja a magáét a vigjátéki dialektika hatvágásaitól. Rabagas, miután tulzott mohósággal megragadta a hatalom gyeplőit, hamar leesik a magas lóról. De puhára pottyan, mert a talaj körülötte ép eléggé mocsaras. Meg kell adni, a darab meséjéből és szövegéből sziporkázó szellemesség kajánul rávilágit sok mindenre, ami napjainkban is időszerünek hat.

Mindent összevéve — még ha a darab gyöngéjét, a meglehetősen avatag szerelmi mellékcselekményt is számitásba vesszük —, a „Rabagas" tartós sikerü és nem értéktelen műsorgyarapodásnak igérkezik. Nem utolsó sorban *Hankiss János* pompásan gördülő uj forditása és a ragyogó előadás érdeméből. A cimszerep tündöklő és boldogitó játékalkalom egy telivér színészegyéniség sokoldalu érvényesülésére — és *Lehotay Árpád* a szerepben egész egyszerüen tökéletes. Nem tudjuk, páratlan, olaszosan fürge beszédteljesitményét csodáljuk és dicsérjük-e előbb, avagy a pimasz fölény, a csavaros furfang, a hajbókoló alázat, a gyávaság és vakmerőség kusza jellemvonásaiból összetett alakitásának töretlen egységét. Méltó ellenfele a darabban és vetélytársa siker dolgában *Makay Margit*, aki az asszonyi szépség és elmésség minden fegyverét megvillogtatja s a legválasztékosabb színészi eszközökkel remekel. *Uray Tivadar* kedves, de csöppet sem tutyi-mutyi Serenissimus-figurája a harmadik a pompás virtuóz-trióban. A forradalmár-macskazene vezérszólamát *Gózon Gyula* viszi aranyos humorral. Mellette *Makláry, Baksa-Soós, Juhász, Várkonyi, Rajczy, Bazsay, Szathmáry Margit* és *Zádor Gyöngyi* egytől-egyig nagyon jók, akárcsak az udvari együttes karakterfigurái, *Major, Kürthy, Tapolczai, Garamszeghy, Ujlaky.* Vonzó művészettel jeleskedik *Szörényi Éva*, két kellemes szeladonja, *Pataky* és *Kovács* társaságában. A népes együttes összefogásával és a virtuóz játékvezetésével *Both Béla* megint tanuságot tett rendezői hivatottságáról. *Horváth János* díszletei, *Nagyajtay Teréz* jelmezei igen szépek.

Lányi Viktor.

Tőkés Anna, Kiss Ferenc és „A harmadik"

A Kamaraszinház kis szinpadán délelőttönként a szokottnál is népteleneb próba folyik. A soron következő ujdonságnak, *Begovic* horvát drámairó művének mindössze két szereplője van. „A harmadik", akire a darab cime céloz, a játékban nem vesz részt, csak a fantomja kisért *Tőkés Anna* és *Kiss Ferenc* halálos végü szópárbajában.

A próba kezdete előtt *Tárai Ferenc*, a rendező röviden elmeséli a kétszemélyes dráma izgalmas történését.

— Megérezni a darabon — mondja aztán —, hogy színész irta. (Begovic a zágrábi nemzeti szinház igazgatója és főszinésze egy személyben.) Csak a szinpadi hatás gyakorlati ismerője épithette föl a 3 felvonásos drámai párbeszédet ugy, hogy a külső hatást a lélektani motivációval teljes egyensulyban tudja tartani. Rendezői feladatnak a darab rendkivül nehéz. de ilyen két remek szinésszel passzió dolgozni. S az a jó, hogy van elég időnk a játék legalaposabb kidolgozására

Beszélgetésünk alatt Kiss Ferenc harmonikaszó mellett orosz nótát és táncot ismételt a szinpadon. Csizmát és magas orosz inget visel.

— Nyolc év után orosz fogságból kerülök haza — magyarázza a helyzetet — és a beteges féltékenység áldozataként halok meg a darab végén a feleségem pisztolygolyójától. Közben valóságos lelki grand-guignol játszódik le köztünk. Nagyszerü szerep. Bizom a darab sikerében.

Magyari Imre meghalt

A magyar életnek — bátran mondhatni — világhirü nevezetessége tünik el *Magyari Imre* halálával. Ő volt „a" cigányprimás, az utolsó husz esztendőben ő képviselte a nótajátszásnak legelőkelőbb, legfinomabb stilusát, művészi magaslatát. Népszerüségét a gyönyörü muzsikáláson kivül jellegzetes és rokonszenves külsejének is köszönhette. Testes alakja, őszhaju, gömbölyü arcu érdekes feje, ábrándos tüzü szeme együttvéve teteje volt a cigányelegánciának. Fiatalon, negyvenhatéves korában távozott örökre pompás bandája éléről. Alig két hete, hogy soványitó kurára s egyuttal vesebajának kezelése végett a Siesta-szanatóriumba vonult.

Állapota hamarosan rosszabbra fordult, a szive nem birta el a betegséget. Az orvosok mindent elkövettek, hogy megmentsék, de hiába. Szombaton este kilenc órakor meghalt. Feleségén és két gyermekén kivül gyászolni fogja a magyar uri világ, amelynek méltán kedvelt muzsikusa volt.

Francia bohózat az Andrássy Szinházban

Csütörtökön először:

Főnyeremény

Berr és Guillemaud világhirü bohózata.

Forditotta és rendezte: **Vaszary János.**

Főszereplők: **Törzs Jenő, Perényi László, Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Hajmássy Miklós, Szakáts Zoltán, Pataky Miklós, Tompa Sándor, Balogh Klári, Bihari, Makláry, Baló, Lázár, Sugár, Sala, Bánhidy.**

Rózsavölgyi hangversenyei:

Csajkovszki IV. és V. szimf. 1-én. Vez.: *Komor*, Közr.: *Tamás.*

Magyar Dalosegyesületek Orsz. Szövetsége **énekkari diszhangversenye** máj. 2. Z. ½9.

Kreszné Sztojanovits Lili Schubert-estje 7-én. Zongoránál: *Drewett Nóra.*

Mednyánszky Henriette és **Ágnes** tánc-estje máj. 17., kiváló közreműködőkkel.

*

Villon-est ma ½6-kor, a rendkivüli sikersorozat ragyogó műsorával. *Néhány jegy* a Zeneakadémián.

Májusi tarka jazz-revü vasárnap, *5-én* este ½9. Z. Nemzetközi attrakciók: *Rátkai Márta, Major A., Chappy Baba, Csáky Lola, Feleky, Szabó Kálmán, Pethes—Dénes, Grätzer, Fekete Pál, Tabány M., Vig Gy., Bródy, Perényi, Koncert jazz-zenekar.* Jegyek 1—4 P. Koncertnél.

A „KONCERT" RENDEZÉSEI

Liszt—Hubay-est halasztva. Uj dátum máj. 17. Vez.: Matacic.

NÉMETH Mária, PATAKY Kálmán, SVÉD Sándor május 3. (Vigadó)

A *három* világjáró *magyar művész* együttes fellépte a *BHZ* diszhangversenyén — az *árvizkárosultakért* — a *szezon legnagyobb* zenei és társadalmi *eseménye.* Grandiozus műsor: *Beethoven* V., *Mozart, Goldmark* áriák, *Bajazzók:* Prológ. Vez.: *Paul.* Jegyek 2 P-től *Koncertnél, Rózsavölgyinél.*

Gussich Dora zongoraest máj. 4. A kitünő jugoszláv művésznő műsorán: *Beethoven:* d-moll szonáta, *Liszt:* Weinen, Klagen, *Franck:* Preludium, korál és fuga, *Bach, Debussy, Ravel.*

Dr. Juch Herman ária-dalest 6-án. Közr.: *Ákos-Rinágl Magda.*

Horti Sándor vidám estje **12-én,** 30 szereplő, nagyszabásu műsor.

Ambrózy Béla zongoraest **15-én.**

Basilides—Eyssen duett-est, 16.

Troyanoff balettakadémiájának előadása Operettszinház, *máj. 26.*, d. e. 11.

SZINH.		OPERA (3, ½8)	NEMZETI (4, 8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (4, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	PESTI (5, 9)	FŐVÁROSI (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	ANDRÁSSY (½4, 8)	VÁROSI (4, 8)	KOMÉDIA (½5, ½9)
Vas.	d. u.:	Sevillai borb.	Zenélő óra	Első szerelem	Feleség	Földindulás	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Pezsgős vacsora	Marion	Tanganyika
	este:	A láng Nb.	Rabagas VIII. 17.	Angoramacska V.	Feleség	Földindulás	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Pezsgős vacsora	Marion	Tanganyika
Hétfő	..	—	Furulyaszó	Angoramacska G.	Feleség	Földindulás	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Pezsgős vacsora	Marion	Tanganyika
Kedd	..	A mosoly	Rabagas III. 17.	Első szerelem	Feleség	Espresso	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Pezsgős vacsora	Marion	Tanganyika
Szerda	.	Romeo (Ifj. e.) 4	Hamlet	Angoramacska S.	Feleség	Földindulás	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Pezsgős vacsora	Marion	Tanganyika
Csüt.	d. u.:	—	Első diadal	Első szerelem	Feleség	—	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	—	—	—
	este:	Traviata B.23.	A Noszty-fiú	Angoramacska	Feleség	Farsangi	Pódium	—	Tokaji aszu	Főnyeremény	Marion	Tanganyika
Péntek	.	Hovanscsina C 22	Furulyaszó	Angoramacska L	Feleség	Illetlenség	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Főnyeremény	Marion	Tanganyika
Szombat		A végzet D. 24.	Rabagas VII.17.	Angoramacska	Feleség	Végrendelet	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Főnyeremény	Marion	Tanganyika
Vas.	d. u.:	János vitéz Nb.	Eszakiak	Angoramacska	Hajnalban	Végrendelet	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Pezsgős vacsora	Marion	Tanganyika
	este:	A mosoly orsz.	Donna Diana	Angoramacska	Szülők lázadása	Végrendelet	Pódium	Három huszár	Tokaji aszu	Főnyeremény	Marion	Tanganyika

KAMARA VARIÉTÉ (½6, ½9). Naponta kétszer, vasár- és ünnepnap 3, 6, 9: **„Ez" a csodák csodája. — Valamennyi előadás: akcióban. — RADIUS FILMSZINHÁZ.** Jövő vas. d. e.: **Lakner bácsi és kis inasa (11).**

SZINHÁZAK MŰSORA

Vasárnap.

Opera. A sevillai borbély. Rossini 2 f. daim. (Szabó I., Svéd, Sárdy) (3). — A láng. Respighi Ottorino 3 f. daim. (A Népm. Biz. I. sorozat 9. sz. előad.) (½8). — **Nemzeti.** A zenélő óra. Harsányi Zs. 3 f. vigj. (Szeleczky Z., Jávor, Olty M.) (4). — Rabagas. Sardou 5 f. kom. (Uray, Makay M., Lehotay) (VIII. 17. bérl.) (8). — **Vig.** Első szerelem. Bókay J. 3 f. vigj. (Karády K., Somlay, Tolnay K.) (½4). — Angoramacska. Szilágyi-Eisemann 3 f. zen. kom. (Lázár M., Ajtay, Fejes T.) (V. bérl.) (8). — **Kamara.** Feleség. Bókay J. 3 f. vigj. (Bajor G., Páger, Rajnai) (4, 8). — **Belvárosi.** Földindulás. Kodolányi J. 3 f. szinm. (Eszenyi O., Görbe, Szende M.) (4, 8). — **Pesti.** A „Pódium" vendégjátéka (5, 9). — **Fővárosi.** Három huszár. K. Halász, Szilágyi, Buday 3 f. operettje (Szondy B., Latabár, Kiss M.) (½4, 8). — **Magyar.** Tokaji aszu. Szilágyi Eisemann 3 f. zenés vigj. (Fedák S., Rózsahegyi, Zimonyi M.) (¼4 8). — **Andrássy.** Pezsgős vacsora. Mouche, Békeffi, Stella 3 f. vigj. (Turay I., Vaszary P., Törzs) (½4, 8). — **Városi.** Marion. Decobra—Krasznay 3 f. operettje (Kosáry E., Mihályfi, Greguss) (4, 8).

Hétfő.

Nemzeti. Furulyaszó. Babay J. 3 felv. kom. (Szeleczky Z., Szabó, Gobbi H.) (8).

MOZIK MŰSORA

ÁTRIUM, Margit-krt. 55. T. 153—034. Nem vagyunk angyalok (Heinz Rühmann vigjátéka). (½6, ½8, ½10; szo., vas. és ü.: ½4-kor is.)

CASINO, Eskü-ut 1. T.: 383—102. Rajongás (Fernand Gravey, Elvira Popesco). (½6, ½8, ½10; szom., v. és ü. ½4-kor is.)

CITY, V., Vilmos császár-ut 36—38. T. 111—140. Ifjuság (Simone Simon). (¾6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ünnep ¾4-kor is.)

CORSO, IV., Váci-u. 9. T. 18-2813. Mickey Rooney: Andy Heardyt elkapja a szerelem (½6 ½8, ½10; szom., v. és ü.: ½4-kor is.

DÉCSI, Teréz-krt. 28. T. 125—952. Kár volt hazudni! (Irene Dunne, Cary Grant) (6, 8, 10; sz., v., ü. 4-kor is.)

FÓRUM, Kossuth Lajos-u. 18. T. 189—707. Dr. Kildare különös esete (Lew Ayres, Lionel Barrymore) (¼6, ½8, ¾10; szom., v. és ü.: ¼4-kor is). Vas. d. e. 11: Tavaszi kabaré.

HIRADÓ. Magyar, Fox, Metro és UFA hiradók. Kulturfilm a holland-indiai gyarmatbirodalomról. Színes Walt Disney-film. Folyt. d. e. 10-től éjfélig.

KAMARA, Dohány-u. 42. T. 144—027. Jöjjön elsején (Jávor, Páger, Turay). (11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt helyárakkal.

PALACE, Erzsébet-krt. 8. T. 221—222. Első csók (Deanna Durbin) (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első 3 mérsékelt.

RÁDIUS, Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—003. 2-ik hétre prol.! Örökké... (Merle Oberon, Laurence Olivier) (½6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ü. ½4-kor is. — Máj. 5-én, vas. d. e. 11: Lakner bácsi és kis inasa.

ROYAL APOLLÓ, Erzsébet-krt. 45. T. 222—002. 6-ik hétre prol.! Oz, a csodák csodája. Főszj. Judy Garland (¼6, ½8, ¾10; szom., vas., ü 4, 6, 8, 10).

SCALA, Teréz-krt. 60. T. 114—411. Fekete éjszakák (Charles Laughton) (¼6, ½8, ¾10; szo. v. és ü. 3-kor is.)

URÁNIA, Rákóczi-út 21. T. 146—046. Prolongálva! Gül baba (Szeleczky, Jávor, Szalay K.) (3, ¼8, ½10; szom., vas., ün. ¾3-kor is).

MASODHETES MOZIK

Admiral. Broadway szerenád (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Aszszonylázadás (½2, ¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Astra.** Csapda (¼2, ¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Broadway szerenád (Jobb t.: 2, 4, 6, 8, 10; bal t.: 3, 5, 7, 9). **Budai Apolló.** A nőnek mindig sikerül (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Capitol.** 8-ik hétre prolong.! Halálos tavasz (11, 1, 3, ¼6, ¼8, ¾10). **Elit.** Várlak (2, 4, 6, 8, 10). **Hemeros.** Asszonyok szállodája (½2-től folytatólagos). **Ipoly.** A gályarab (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Broadway szerelem (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** Kedélyes szálloda (2, 4, 6, 8, 10). **Nyugat.** Szerelmi számtan (2, 4, 6, 8, 10). **Odeon.** A gályarab (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Orient.** Asszonylázadás (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Otthon.** A nőnek mindig sikerül (¼2, ¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialto.** A nőnek mindig sikerül. Egy eltévedt golyó (10, 12, 2, 4, 6, 8, 10). **Simplon.** Várlak (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** 28-án: Várlak. 30-án: Kedélyes szálloda (½5, ¾7, 9). **Tivoli. A gályarab** (¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Broadway szerenád (¾2, ¾4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. vasárnapi **műsora.** 8 Lem. 8.45 Hir. 9 Üzenetek a Vásárból. 10 Egyházi ének és szt. beszéd. 11.15 Evang. istentiszt. 12.20 Idő, vizj. 12.30 Üzenetek. 1.30 Zenekari hangv. 1.45 Hir. 2 Lem. 3 Gazdáknak. 3.45 Üzenetek. 4.30 Hangképek a Vásárról. 5 Hir. 5.15 Bolgár énekegyüttes. 5.35 Előad. 6.05 Magyar nóták, közben 6.40 Versek. 7.15 Hir. 7.25 Sport. 7.35 Ahogy tetszik. Vigjáték. 9.40 Hir. idő. 10.10 Zongora. 10.40 Tánclem. 11 Hir idegen nyelven. 11.20 Cigányz. 12.05 Hir. **Budapest II.** 10 Görög kat. husvéti istentiszt. Ungvárról. 11.35 Lem. 12.05 Ruszin levente félóra. 12.35 Zenekari hangv. 3 Jazz. 3.45 Tánclem. 4.40 Bolgár énekegyüttes. 4.55 A német könyvkiállitás megnyitása. 5.20 Szalonz. 6.45 Előad. 7.45 Előad. 8 Hir. 8.25 Lem. 9.35 Idő.

Budapest I. hétfői **műsora.** 6.45 Torna, hir, lem. 10 Hir. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizj. 12 Harangszó, idő. 12.10 Cigányz., közben 12.40 Hir. 1.20 Idő, vizj. 1.30 Üzenetek a Vásárról. 2 Szalonz. 2.30 Hir. 2.45 Műsor. 3 Arak. 3.30 Üzenetek a Vásárról. 4.15 Diákfélóra. 4.45 Idő, hir. 5 Hir. 5.15 Cigányzene. 5.55 Előad. 6.15 Harmonika. 6.50 Vita. 7.15 Hir. 7.25 Lem. 7.50 Albrecht kir. herceg előad. 8.10 Zenek. hangverseny. 9.40 Hir. idő. 10.10 Cigányz. 11 Hir idegen nyelveken. 11.25 Lem. 12.05 Hir. **Budapest II.** 1.30 Szalonz. 6.20 Előad. 7.25 Német lecke. 8 Hir. 8.25 Előad. 8.55 Tánclem.

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Jövőheti műsorunk

élén az *Opera* jövő vasárnap esti előadása áll, műsorán a népszerü *Mosoly országa, Lehár* daljátéka. A *Nemzetiből* a most felujitott *Sardou*-vigjátékot, a *Rabagast*, továbbá a *„Noszty fiu esete Tóth Marival"* cimü *Mikszáth—Harsányi*-vigjátékot és *Moreto „Donna Diana"*-ját adjuk. A *Vigben* két *„Első szerelem"* előadásunk lesz. A *Belvárosi* műsorán a kis szinház valamennyi idei műsordarabja szerepel. A *Fővárosiból* sorozatosan adjuk a *Három Huszár* cimü rendkivül vidám operettet. A *Rádius moziból*, főleg a vidékről felrándult gyermekek számára, beiktattuk a *Lakner bácsi gyermekszinházának* jövő vasárnap délelőtti előadását.

A *Kamara Variété* szombat és vasárnap nem tart előadást. A megváltott jegyeket kivánatra visszaváltjuk vagy becseréljük.

Jegyakciós előadásaink rendjét vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1-122-93, 94-95). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 1-352-96). —József-körut 30. (Tel. 1-343-71). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1-833-89).

Horváth János

diszletfestő

cród

Szegi Pál: Új Macbeth

a Nemzeti Színházban.

Pesti Hírlap 1939. nov. 19.

Horváth János

Pesti Hirlap
1939. okt. 15.

8

SZINHÁZ ÉS ZENE

Donna Diana

Moreto vigjátéka a Nemzeti Szinházban

Háromszáz éves vigjáték a spanyol Moreto „Donna Diana"-ja, amit a Nemzeti Szinház szombaton felujitott. Mégis friss, üde, eleven hatást tett. Titka, hogy a női szeszély ép ugy nem változik századok alatt, mint a férfiszerelem. Pedig ez a vigjáték nem egyéb, mint szellemes és költői variáció a szerelemről s gyakorlati utmutatás, hogyan lehet egy büszke, rideg szépség közönyét a szerelmes udvarlónak közöny szinlelésével és ügyesen rendezett ridegséggel megtörni. Moreto, a spanyolok Molièreje, hetven darabot irt és „Donna Diana" már sokat szerepelt Nemzeti Szinházunk műsorán „Közönyt közönnyel" cim alatt, Győri Vilmos forditásában. Akkor a főszerepet *Márkus Emilia* játszotta fényes sikerrel, aki a mostani bemutatón boldogan tapsolta utódját, *Bajor Gizit*, ezt a csodálatos tehetségü művésznőt, akit kamaraszinházi sikerei két évre számüztek az öreg Nemzeti Szinházból. Persze *Herczeg Ferenc* zseniális darabjai is részesek voltak ebben a számüzetésben. Most annál nagyobb lelkesedéssel köszöntötte a közönség Bajor Gizit a „Donna Diana'-ban, amelyből muzsikával, tánccal, tarka kiállitással, divatos mulattató látványossággot varázsolt *Németh Antal* igazgató. Könnyü fajsulyu vigjáték ez, amelynek főcélja a mulattatás, „a jókedvü játék", amely a szinészeknek kedves, mókás jelenetekre ad alkalmat. De irodalmi értéket ad neki az, hogy négy szerelmes pár érzelmeinek fejlődéséből, tehát tiszta lelki, belső cselekményből áll a mű. Külön-külön mindegyik karakter-rajz és a szinészek számára jól megjátszható szerep. Ezzel az alkalommal éltek is a művészek és nagyon mulattató előadást produkáltak. *Bajor Gizi* játéka művészeti esemény; külön kell eb-

ból értékelni a változó érzések leírásában a megfigyelés érettségét és a kifejezések finomságát. Mennyi szín, milyen mélység és erő; végül tüzes táncával tombolóvá emelkedik a sikere. Méltó párja volt *Jávor Pál*, akit eleganciája miatt már régen a *Lendvay Márton* utódjának, a kedvessége és melegsége miatt pedig a második *Halmynak* tartunk. Ma a szerepével járó önfegyelmezés játéka az öntudatosságát emelte ki. A színpadi kiszámítás és biztonság régi mestereként hatott ma is *Uray Tivadar*. *Petheő Attila*, *Ungváry László*, *Szabó Sándor*, *Aghy Erzsi*, *Lukács Margit* és *Szörényi Éva* rokonszenves tehetségét is elismeréssel ünnepelte a közönség. *Kiszely Gyula* kedves muzsikája hangulatosan simult a költői szöveghez, amely *Innocent Vincze Ernő* kiváló poétánk bensőséges szép munkája. A sikerhez *Bóth Béla* rendezése és *Horváth János* színpadi rajza is hozzájárult.

Porzsolt Kálmán.

— **Ötévi fegyházra ítélték az Ügetőverseny Egyesület sikkasztó irodafőnökét.** A büntetőtörvényszék Lengyel-tanácsa szombaton tárgyalta *Sváb Károlynak*, az Ügetőverseny Egyesület felfüggesztett irodafőnökének bűnügyét, akit az ügyészség egyrendbeli folytatólagosan elkövetett sikkasztás és nyolcrendbeli magánokirathamisitás büntettével vádolt meg. A vád szerint az irodafőnök 1927-től 1938 januárjáig *az egyesület pénztárából több százezer pengőt elsikkasztott és e bűncselekmény elleplezésére különböző számlákat meghamisitott.*

Sváb Károly beismerte bünösségét. Elmondotta, hogy 1933-ig mint pénztáros, utóbb mint irodavezető működött az egyesületnél, vezette azok főkönyveit és kezelte a bevételeket és kiadásokat. Elmondotta, hogy soha senki nem ellenőrizte őt s igy már 1927-ben tizezer pengőt sikkasztott el a versenypályákon befolyt és jegyzék mellett átadott pénzösszegekből. A nyári szabadsága alatt *Weissenbacher Aladár* kezelte a pénztárt és visszatérésekor mindig megállapitotta, hogy Weissenbacher 6—7—8000 pengőt kivett a pénztárból és nyugtát tett be helyette. Ezek az összegek idővel 38.400 pengőre emelkedtek. Weissenbacher utóbb még 44.000 pengőt vett ki, amelyről nyugtát sem adott. Sváb Károly az elnök kérdésére kijelentette, hogy *a Weissenbacher által kivett pénzzel együtt körülbelül 450.000 pengő elsikkasztásáról lehet szó.*

A bizonyitási eljárás során kihallgatott törvényszéki orvosszakértő szerint Sváb Károly bizonyos fokig korlátolt beszámithatóságu, az ellenőrző szakértő szerint ellenben beszámithatatlan.

A törvényszék Sváb Károlyt egyrendbeli folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettéért, kétrendbeli magánokirathamisitás vétségéért és hatrendbeli magánokirathamisitás büntettéért öt évi fegyházra itélte és kötelezte őt arra, hogy a sértett egyesületnek 200.000 pengőt fizessen. Az itélet nem jogerős. Sváb Károlyt letartóztatták.

— **Hétfőn este véget ér az Őszi Vásár.** Hétfőn este bezár a nagysikerü Őszi Vásár. E napon kihirdetik a főzési és befőzési verseny, továbbá az asztalteritési verseny eredményét és kiosztják a dijakat. A közönség már eddig is tizezrével adta le szavazatait, a szavazatokat vasárnap délutánig fogadják el. Közel 150 versenyző kap dijat. Az Őszi Vásár zárása harangzugás és a Rákóczi-induló hangjai mellett ünnepélyes keretek közt fog megtörténni. — A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége az Őszi Vásárral kapcsolatban főzőbemutatót és főzőversenyt rendez. Háziasszonyok, házikisasszonyok, háztartási alkalmazottak és az idén először iskolásleányok mérik össze erejüket a gáztüzhelyek mellett. A szövetség tagjai külön befőtt versenyen vesznek részt.

— **Kilencven éves Budapest legidősebb orvosa.** Maroscsügödi dr. Pap Sámuel, az orvosi kar aranydiplomás tagja pénteken ünnepelte kilencvenedik születésnapját. Az ünnepelt három cikluson át képviselte Torda városát a magyar országgyülésen. Ő honositotta meg Alsófüreden a légfürdőzést Magyarországon.

— **Leventekötelesek jelentkezése.** A m. kir. Budapest Székesfőváros XIII. ker. Katonai Parancsnokság felhivja a XIII. kerületben lakó leventeköteleseket, akik leventecsoportokba behivót még nem kaptak, vagy leventefoglalkozásra eddig egyáltalán nem jártak, hogy a XIII. ker. Katonai Parancsnokságon XIII. ker., Béke-tér 1. sz. IV. em. 78. szobában) az alábbi napokon beosztásuk végett jelentkezzenek:

Szeptember 11-én délelőtt 8 —14 óráig az 1916. évben szü- letett katonai szolgálatra al- kalmas, de ezideig be nem vonultak, valamint akik 1917. és 1918. évben születtek; 12-én délelőtt 8—14 óráig az 1919. és 1920. évben születtek, szept. 13-án 8—14 óráig az 1921. és 1922. évben születtek, szept. 14-én 8—14 óráig az szept. 15-én 8—14 óráig az 1923. és 1924. évben születtek, szept. 1925. és 1926. évben születtek, szept. 16-án 8—14 óráig az 1927. évben születtek.

A Kerületi Katonai Parancsnokság nyomatékosan figyelmezteti a leventeköteleseket, hogy a jelentkezés elmulasztása, valamint a levente-foglalkozásokon való meg nem jelenés a legszigorubb büntetéssel jár.

— **Örökké tartó boldogságban lesz része,** ha Kiss Endre cégtől van kelengyéje. Gr. Tisza István-u. 16.

— **Házasság.** Kisjeszeni *Jeszenszky Sándor* és felesége, *Werner Ella* leányát, *Máriát* f. hó 9-én szombaton este 6 órakor vezette oltárhoz a Szent Imre herceg-uti plébániatemplomban *Wein Elemér* és felesége *Schnetzer Alice* fia, *Miklós*.

Strauch Katalin énekművésznő és *Dávid Pál* házasságot kötöttek.

Herczegh János OTI tisztviselő és *Tobler Katalin* f. hó 9-én házasságot kötöttek. a Szent István Bazilikában.

Vámos Éva Mária és dr. *Dézsi Zoltán* e hó 9-én házasságot kötöttek.

Bangó Viktória és *Rejtő Tibor Pál* házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Boda Ferenc református lelkész (Bucsatelep) és *Vásárhelyi Erzsébet* református tanitónő (Kaba) szeptember 9-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Dömötör Pál telekkönyvvezető és neje leánya *Margitka*, szeptember 10-én déli 12 órakor a makói belvárosi templomban tartja esküvőjét *Lovász Gerzson* ref. lelkésszel.

Szigethi és nádudvari *Győrffy Anna* és bisztrai *Farkas Ferenc* e hónap 9-én házasságot kötöttek.

Ürményi *Hamar Etelka Ilona* nagysurányi polg. isk. tanárnő és *Jacobi Viktor Róbert* érsekujvári ev. lelkész házasságot kötöttek.

Rácz Mariettet, dr. Rácz Vilmos főszerkesztő leányát eljegyezte dr. nógrádi *Szigethy István* fővárosi fogalmazó, a Magyar Élet Pártja központi klubjának igazgatója. (Minden külön értesités helyett.)

Szira Ágnest eljegyezte *Biacs Nándor* főmérnök. (Minden külön értesités helyett.)

Koronghi *Lippich László* székfőv. mérnök gy. és *Czillinger Livia* szeptember 8-án tartották eljegyzésüket. (Minden külön értesités helyett.)

Pető Marianne középisk. tanárjelölt, dr. *Pető Endre* rendőrtanácsos és felesége, *Horváth Edit* leánya (Budapest) és dr. *Venkei Tibor* tanársegéd, *Wlassics Károly* festőművész és néhai felesége *Pollner Rozália* fia (Szeged) szombaton tartották eljegyzésüket.

Dr. *Nagy Iván* szőv. s. fogalmazó eljegyezte *Szegő Mártát*.

Rácz Lilly és dr. *Szaniszló József* pénzügyi tisztviselő jegyesek.

Balatonföldváron

az uj üdülő és a modern strand közelében

már csak nehány telek kapható

Ötéves részlet. Minden telek befásitva, *villany-, vizvezeték-csatlakozás.* Áraink a legolcsóbbak! *Okvetlen nézze meg,* mielőtt bárhol vásárol. Tájékoztató: Balatonföldvár fürdő r.-t. parcellázási irodája, Budapest, Andrássy-ut 27. Telefon: 12—76—60.

Üveg-

osztályunk megint kedveskedik a jó Háziasszonynak. Préselt üvegtálak, vázák, bonbonnierek különböző mintákban és színekben, nagy választékban várják a gondos Háziasszonyt, hogy kiegészitse készleteit és díszítse lakását.

Lapos vagy mély tál, préselt üvegből, fehér vagy színes ..... P 1.20
Bonbonier, izléses préselt kivitelben, fehér vagy színes..... P 1.20, 1.—
Ezeket a cikkeket a földszinten a főbejáratnál árusitjuk.

Virágkosár, izléses, modern, préselt kivitelben ..... P 3.90
Kosár, füles, préselt üvegből..... P 2.40
Tálca, különböző formákban, izléses, préselt mintával, fehér v. színes P 2.90, 2.40
Gyertyatartó, fehér, préselt kivitelben, 1-ágú ..... P —.88
Cukorcsésze, izléses, préselt mintával..... P —.38, —.28
Bonbonier, izléses, préselt mintával, fehér v. színes P 2.60, 2.20, 1.90, 1.60
Üvegkanál, vagy villa, préselt ..... színes 1.—, fehér P —.50
Kompót- vagy desszertkészlet, préselt üvegből (1 tál, 6 tányér) színes v. fehér P 2.90
Likörkészlet; 7-részes, színes ..... P 2.50
Virágváza, préselt üvegből ..... színes P 2.60, 1.60, 1.40
fehér P 1.—

CORVIN A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Lassan átalakul az időjárás

Európa időjárásában lényeges átalakulás következett be. Az északi államokban az ott keresztül haladó viharciklon következtében szeles, borus és esős az időjárás. Közép-Európából viszont a magasnyomásu léghalmaz és a velejáró leszálló légáramlás mindjobban kelet felé nyomul és igy véget vet a szép, derült, napfényes időnek. Ugyancsak esős az időjárás a Földközi-tenger középső részén. Nyugat-Európából — a hadiállapot következtében — időjárási adataink nincsenek. Mindez az átalakulás lassan véget vet nálunk is a szép nyárutónak. Szombaton ismét teljesen derült és száraz maradt az időjárás és most már ötödik napja, hogy semmi csapadék nem hullott. A felmelegedés — mint már egész héten — országszerte 26—28 fok között volt. Erősebb felmelegedés most már nem várható, mert a nappalok fokozatosan rövidülnek. Az ezer méter magas Kékestetőn 22 fok volt a hőmérsékleti csúcsérték. Az estek, az éjszakák igen hűvösek, mert a derült idő következtében gyorsan szalad le a hőmérő higanyszála, a mélyebben fekvő helyeken egészen 5 fokig is.

Ma még tart a szép idő, de fokozatosan felhősebb lesz, majd élénkebb szelet kapunk és megszünik a teljes szárazság. Két-három nap mulva pedig hűvösebb is lesz.

Budapesten szeptember 9-én reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 12 (normális 13), délben a legerősebb felmelegedés 28 (normális 23) fok volt. (Előző nap 11 és 27 fok volt.) Z. A.

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten szombaton este kilenc órakor a hőmérséklet 17 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 766 mm gyengén emelkedő.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Mérsékelt délkeleti szél, tulnyomóan derült idő. Reggel helyenként köd. A hőmérséklet alig változik.

Távolabbi kilátások: Egy-két nap mulva felhősebb idő, élénkebb szél.

*

Vizállás. Duna: Hofkirchennél, Struden—Esztergom és Baja—Gombos között árad, máshol apad, alacsony vizállásu. Bécs —10, Pozsony 132, Komárom 242, Budapest 157, Baja 120, Mohács 145. Tisza: végig apad, igen alacsony vizállásu. Faluszlatina 11, Vásárosnamény —167, Tokaj —113, Szolnok —164, Csongrád —171, Szeged —148. Balaton: Siófok 58. Velencei tó: Agárd 65.

— Az Őszi lakberendezési vásárra kedvezményes áru jegyek 70 fillérért a Pesti Hirlap fő- és fiókkiadóhivatalaiban kaphatók.

— **Orvosi hirek.** Dr. *Hárnik Helena* orvoskozmetikus londoni és párisi tanulmányutja után ismét rendel. IV., Petőfi Sándor-utca 16. Telefon: 188—406.

Dr. *Schulhof Ödön*, az Ujságirók Szanatórium Egyesületének szakorvosa, Hévizfürdőről visszaérkezett. Rendel: Arénа-ut 84-b. (Park-szanatórium.)

— **Halálozás.** Dr. *Finaly Rudolf*, a Sankt Laurentcius-kórház igazgatója (Roermond, Hollandia) sebészfőorvos, volt tiszteletbeli m. kir. konzul, 47 éves korában szeptember hó 5-én Roermondban elhunyt. Lelkiüdvéért a gyászmisét szeptember hó 13-án 10 órakor mutatják be a Ferenciek templomában.

Bálintfalvi *Nemes Jenő* ny. min. tanácsos, a székesfővárosi kir. pénzügyigazgató helyettes 61 éves korában meghalt. Temetése szeptember 10-én délután négy órakor lesz a farkasréti temetőben.

Tiborcszegi *Tiborcz Ida* szőv. ny. polgári isk. c. igazgatónő elhnyt. Temetése f. hó 10-én délután fél 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

Steiner Béla épitési anyagkereskedő e hó 9-én elhunyt. Temetése e hó 11-én délután 3 órakor lesz a rákoskereszturi izr. temetőben.

Özv. *Török Lajosné* szül. *Csonth Irén* meghalt. Vasárnap temetik a hevesmegyei Kiskörén.

Jalsovai *Jalsovitzky Gézáné* nádasdi *Sárközy Irén* 73 éves korában Budapesten meghalt.

Csighy Andor, a hosszupályi református egyházközség 35 éven át volt lelkipásztora 64 éves korában Debrecenben meghalt.

Özv. détéri *Borbás Béláné* nemes *Dömötör Ilona* Kecskeméten meghalt.

Özv. *Kállay Miklósné Veszprémy Ilona* 71 éves korában Budapesten meghalt. Vasárnap temetik a kerepesi temetőben.

ÖRÖKLAKÁSOK

Öröküzlethelyiségek

8% JÖVEDELMET HOZNAK

Önálló telekkönyvvel biró, prima épitésü lakások teljes komforttal, minden igénynek megfelelőek

eladók kész házainkban

Pozsonyi-ut 51, Thököly-ut 150, Bajza-utca 2.

— **Győr megye megfesteti a kormányzó arcképét.** Győr-Moson-Pozsony vármegyék kisgyülése elhatározta, hogy a kormányzó arcképét megfesteti és erre *Boldizsár István* budapesti festőművésznek ad megbizatást.

— **„Mit köszönhet a világ a magyarságnak?"** Hétfőn délután 6 óra 50 perckor tartja rádióelőadását dr. *Asztalos Miklós* erről a kérdésről: „Mit köszönhet a világ a magyarságnak?" Az előadáshoz bárki hozzászólhat, ha harminc sornál nem hosszabb hozzászólását elküldi a rádió címére: Budapest, VIII., Sándor-utca 7. A három legsikerültebb hozzászólást a rádió jutalmazza.

— **Tisztelgés Bem szobra előtt.** A Törzsökös Magyarok Táborának, a Sárkányos Mozgalomnak és a vele együttműködő Honvédő tábornak tagjai Magyarország és Lengyelország védasszonyának ünnepén megjelentek *Bem József* szobránál és itt a szabadságeszme hősének néma tiszteletadással hódoltak, majd babérkoszorut helyeztek a szobor talapzatára.

— **A Rákóczi-uti tót evangélikus templomban** minden vasárnap délután, öt órai kezdettel, magyarnyelvü istentiszteletet is tartanak.

— **Ujabb forgalmi korlátozások az Államvasutakon.** Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy a Budapest-Keleti pályaudvarra 14 órakor Bécsből érkező gyorsvonat továbbra is közlekedik, mig a 12 óra 20 perckor érkező gyorsvonat megszünik. A Budapest-Keleti pályaudvarról 19 órakor induló, illetve 9 óra 49 perckor érkező gyorsvonatok csatlakozó vonatait a jugoszláv államvasutak szeptember 11-ével megszüntetik.

— **Az olasz akadémikusok bucsuja.** A husz olasz akadémikus, aki két hétig a magyar főváros vendége volt, elbucsuzott vendéglátóitól. A bucsun a honvédelmi miniszter képviseletében Horváth Árpád tábornok jelent meg, aki meleg beszédet intézett a távozó olasz vendégekhez. Az olaszok nevében Giuseppe Basqualini köszönte meg a vendéglátást. A távozókat a határig tiszti küldöttség kisérte el. Itt Garamvölgyi őrnagy, a küldöttség vezetője mondott bucsubeszédet.

A LAKBERENDEZÉSI VÁSÁRRÓL

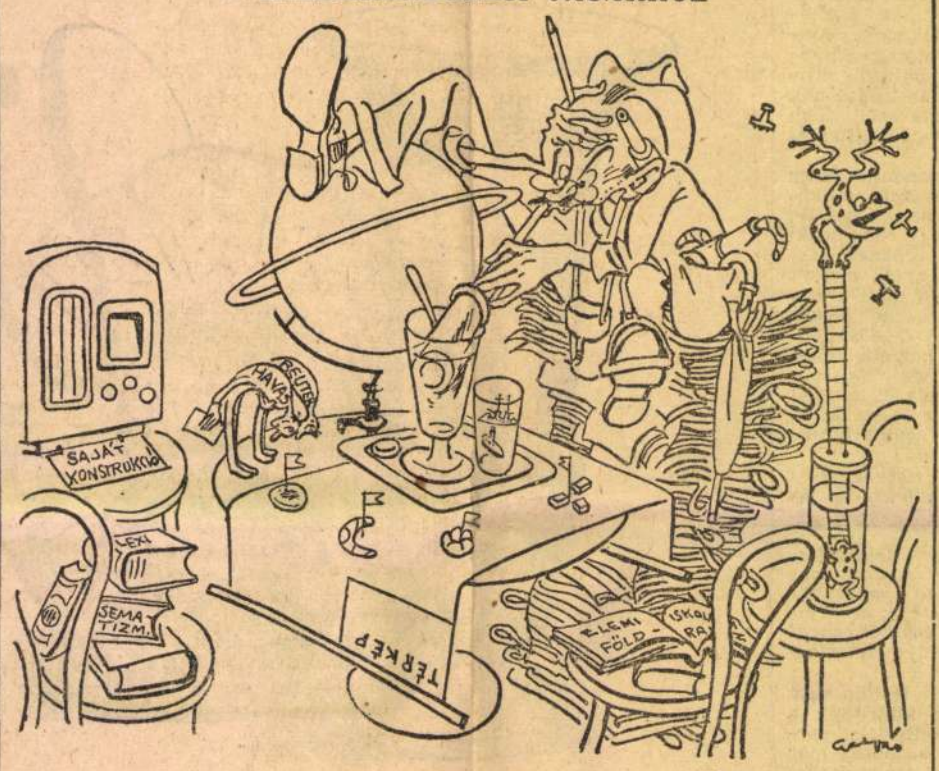

(Gáspár Antal rajza.)

Kávéházi Konrád lakberendezése.

— **Üzembe helyezték a Belváros uj közlekedési lámpáit.** Háromnyilásos, közlekedést irányitó lámpákat szereltek fel az Apponyi-téren és az Eskü-uton. Pénteken kapcsolták be először a lámpákat és azok a Belvárosban épp ugy beváltak, mint a Szent István városban.

— **Halálos gázolások.** Egy gépkocsi a Jászberényi-uton halálragázolta *Schwarz Lajos* ny. körorvost. — A Kerepesi-uton *Török Mátyás* 24 éves kifutó kerékpárjával *egy autobusz elé zuhant és a kerekek halálra gázolták.*

— **Szobrot állitanak Tompa Mihálynak a Margitszigeten.** Dr. *Finkey Ferenc* koronaügyész és *P. Kálniczky Vilma* kezdeményezésére mozgalom indult *Tompa Mihály* emlékének megörökitésére. A szoborbizottság elnöki tisztségét dr. *Karafiáth Jenő* főpolgármester vállalta el. Dr. *Némethy Károly* tanácsnok tervei szerint a Margitszigeten, Arany János szobrának közelében, felállitják a költő szobrát, a Városligetben pedig a „virágregék" 96-féle virágját helyezik el a „Tompa-park" keretében.

— **A püspöki kar őszi értekezlete.** A hercegprimás a latin és görög szertartásu róm. kat. magyar püspöki kar tagjait az őszi értekezletre október 3-ra hivta össze a budai primási palotába.

— **A nagykörösi református tanitóképző intézet** szeptember 17-én ünnepli fennállásának 100-ik évfordulóját. Ezen a napon a református templomban *Ravasz László* püspök prédikál.

— **A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesületének** szeptember 10-re hirdetett nagygyülését nem tartják meg.

— **Uruguay budapesti főkonzulátusa** kéri a Magyarországon tartózkodó uruguayi állampolgárokat, hogy saját érdekükben személyesen vagy irásban jelentkezzenek a főkonzulátuson.

— **Császky József Szlovákiába utazott.** Kassai tudósitónk jelenti: *Császky József* volt kassai püspöki adminisztrátor pénteken délután három órakor Eperjesre utazott. A kassai papság és a közélet részéről sokan egészen a határig kisérték a távozó főpásztort.

— **Felavatták a ciszterci rend székesfehérvári gimnáziumát.** A ciszterci rend székesfehérvári Szent István-gimnáziumának uj épületét felavatták. Az épületet Shvoy Lajos megyéspüspök áldotta meg. Az intézet udvarán rendezett ünnepségen Endrédy Vendel zirci apát beszéde után Jalsovszky Károly államtitkár a kultuszminiszter üdvözletét, Csitáry G. Emil polgármester Székesfehérvár közönségének hálaját tolmácsolta az uj iskoláért.

SZINHÁZ ÉS ZENE

A Nemzeti Szinház indulása

Nyitás pénteken — Szombaton bemutató — Szinpadi párbaj sebesülással

I.

Harsányi Kálmán nemesveretü hún tragédiájával nyitotta meg évadját pénteken a Nemzeti Szinház. A *Kürti József* halálával elárvult Attila-szerep *Lehotay Árpádban* kapott uj, méltó személyesitőt. Játékában szerencsésen párosul az ázsiai vadság a népmilliók fölött könyörtelenül uralkodó despota hatalmas észbeli fölényével. Uj volt még *Makláry Zoltán* megható melegséggel beszélő Edekje és *Lukács Margit* bensőséges Mikoltja. A megrázó cimszerep mély átélésével *Timár József* ismét lenyügözte a közönséget s a népes együttesből kitünt *Tőkés Anna* érzéki hévvel és tragikus izgalommal áthatott Hildegundja. *Gál Gyula* egyetlen jeleneténk mesteri tökélyét nyiltszini taps jutalmazta.

II.

A cári Oroszország vérködbe vesző századaiból ugyanazt a tragikus epizódot emeli ki a *Kreml istene* cimen *Schreyvogl Frigyes*, a Grillparzer-regényéről ismert bécsi iró, amelyet egy másik Frigyes is feldolgozott már a német irodalomban: Schiller. A trónbitorló ál-Dimitri története ez, aki a rég meggyilkolt cárevics képében és nevében letaszitja trónjáról a félelmetes Godunov Boris cárt. Nemcsak a történelemből tudjuk, hanem még inkább Shakespeare királydrámáiból, hogy a bitorlókat mindig ugyanaz a végzet taszitja le trónjukról, amely először hozzásegitette őket — ez a sorsa az ál-Dimitri cárnak is. De őt még külön végzettragédia is sujtja. Szilárdan hiszi, hogy ő az igazi Dimitri, az igazi cárevics, tehát az özvegy öreg cárné az édesanyja. Mielőtt pártütő hivei végeznének vele, még ez a fiui álma is megsemmisül: a halott cárevics anyja megtagadja az élő cárt.

Schreyvogl érezhetett is valami shakespearei vonzást a témában — ha ezt a vonzást követi, akkor az anyát és trónt bitorló Dimitri lelki drámájának magva köré épiti fel a cselekményt, mert az egész történetben, szinpadi szempontból, ez az egyetlen tragikus ütközőpont. Az iró azonban csak cselekményszálnak használja fel, egynek a sok között, ugy hogy a végén nem tudja az ember, miért kellett a trónbitorlókat mindig utolérő végzet törvényét ujból igazolni szinpadon, holott — mondom —, Shakespeare már annyiszor és annyival örökérvényübben igazolta ugyanezt. Lehet, azért, hogy azt a másik törvényt viszont szintén ujra igazoltnak lássuk, hogy t. i. a történelmi tragédiák szinpadi lélekvesztője menthetetlenül elmerül a szavak dagályában, de mindig diadalmaskodik, ha igazi szenvedélyek tengervésze korbácsolja . . .

A *Nemzeti Szinház* — minden ember a fedélzetre! — nagyszabásu együttessel igyekszik felszinen tartani a darabot. A főszereplőt, *Timár Józsefet*, elboritja az ár, — nincs az a szinész, aki ezzel a dagállyal meg tudna küzdeni. *T. Mátray Erzsi* az anyacárné alakjából formál, a saját tragikai erejével és méltóságával, kiemelkedő alakitást. *Abonyi Géza* nem tehet róla, hogy a szerző Godunov Boris dühöngését vénemberi zsörtölődéssé szeliditi, a többi szereplő — *Abonyi Tivadar* erőteljes rendezésének jóvoltából egy-egy igen szerencsés pillanatát adja az előadásnak. Elsősorban *Juhász József, P. Füzess Anna, Szeleczky Zita, Szabó Sándor, Lukács Margit, Unghváry László, Rajci Lajos.* Dr. *Pukánszky Béla* ültette át a darabot magyar nyelvre, *Horváth János*, a díszlettervező pedig komor, sulyos orosz levegőbe.

Fóthy János.

III.

A Nemzeti Szinház pénteki előadásán az „Ellák" cimszereplője, *Timár József* szerepe szerint párbajt vivott *Ungvári Lászlóval.* Az összecsapás hevében Ungvári kardja elcsuszott és Timár arcát közvetlen a jobbszeme alatt megsebezte. A közönség alig vette észre a könnyü balesetet. A sebet hirtelenében betapasztották és Timár végigjátszotta a darabot. Szombaton a „Kreml istené"-ben arcán a flastrommal játszott, orvosi tilalom folytán — kifestetlenül.

Hevesi Sándor meghalt

A magyar szinházi és irodalmi világ őszinte, nagy fájdalmára *Hevesi Sándor*, a Szinlakadémia tb. tanára, a Corvin-koszoru tulajdonosa, elköltözött az élők sorából. Hosszu, gyötrelmes betegségből váltotta meg a halál hatvanhat éves korában. Szinte beláthatatlan gazdagságu, rendkivül sokoldalu, messzire kiható jelentőségü munkatömeget végzett közel négy évtizedes szinházi pályafutása alatt, azóta, hogy 1901-ben a Nemzeti Szinházhoz került rendezőnek. De már előbb, szinte diákkorától, mig az egyetem elvégzése után középiskolai tanár lett, hirlapi cikkekben és értekezésekben gyümölcsöztette szinházi elhivatottságát. Részt vett mint rendező és dramaturg a magyar szinpadművészet uttörő élcsapatának, a *Thália-társaságnak* megszervezésében. A korszerüen ujitó, minden külföldi eredményt a magyar szinművészet fejlesztésére kiaknázó szellemet képviselte az állami szinházak vezető állásaiban. Minthogy óriási, sokrétü tudásához alapos zenei képzettség is járult, korszakos munkát tudott végezni az Operaházban is, mikor oda 1912-ben főrendezőnek hivták meg. Főként Mozart- és Verdioperák mintaszerü beállitásával s az elavult, rossz szövegforditások fokozatos kicserélésével szerzett itt hervadhatatlan érdemeket. Később a Nemzeti Szinházat előbb főrendezői, majd tiz éven át igazgatói hatáskörben hatalmasan fölvirágoztatta. Maga is kitünő szinpadi iró volt. „Hadifogoly", „Császár és komédiás", „Elzevir" cimü darabjai, Jókai dramatizálásai emlékezetes nagy sikerek voltak. Rengeteg kitünő forditással és átdolgozással gazdagitotta a Nemzeti és más szinházak müsorát, alapvető elméleti művekkel és személyes munkával fejlesztette a szinészpedagógiát. Nyugalomba vonulása óta a Magyar Szinház keretében dolgozott eredményesen. Utolsó napjaiban legyöngült szervezetét tüdőgyulladás támadta meg, megmenteni már nem lehetett. Nővérei és Párisban élő fia, *Hevesi András* iró gyászolják. Vasárnap déli féltizenkettőkor a kerepesi temető halottasházából temetik.

* **Komédia Orfeum.** A Komédia szombaton uj zenés varietérevüt mutatott be, „Egyszer egy évben..." összefoglaló cim alatt. Az uj müsor a megelőzőnél is bővebben adagolja az artistaszámokat. A *2 Cimberley* ujszerü akrobata száma, amelynél a nő képviseli az erősebb nemet; a *Rigolo*-pár biciklisszonglőr mutatványa; *Bobby Kent* „csontnélküli" produkciója, egytől-egyig az artistaművészet legmagasabb rangját képviseli. Mutatós számokat nyujt a *Witaly-csoport* és a magyar *Tolnay-balett* is. A kabarérész pompás tréfáiban jó szerephez jutnak a szinház régi és uj vezetőszinészei: *Feleky Kamill, Boross Géza* és *Szilágyi Marcsa.* A szinésznek és rendezőnek egyaránt kiváló *Misogát, Barna Ancit, Pethő Endrét* és a temperamentumosan konferáló *Bányai Tunit* emeljük még ki.

* **Ki gyereke vagyok én?** Ez a végleges cime a *Royal Szinház* szezonnyitó ujdonságának. *Premiér szeptember 28-án. Kertész Dezső* kitünő gárdát állitott össze. Ma irta alá szerződését az Amerikából nemrég hazatért *Rátkay Márton. Somogyi Nusi* lesz a partnere. *Feleky Kamill* népszerü táncoskomikus már régen szerződtetett tagja a szinháznak. Ifj. *Latabár Árpád* és id. *Latabár Árpád* remek szerepeket játszanak. A darabban *Kertész* igazgató is vállalt szerepet. A szinház ujonnan szerződtetett amerikai szubrettje, *Tóth Magda* is ebben a darabban mutatkozik be. A női főszerepre most folynak a tárgyalások.

* **Egy direktor, aki dirigál.** Budapest szinházi világának pártkülönbség nélkül kedvence *Losonczy Dezső*, aki most az *Andrássy Szinház* élére került. Eddig a zenekart dirigálta, most a szinházat fogja dirigálni. Illetőleg mind a kettőt. Ugy határozott, hogy nem szerződtet a szinházába maga helyett másik karmestert. Megkérdeztük, hogy miért?

— Igy egyszerübb és célszerübb. Jól össze tudom egyeztetni, hogy az adminisztrativ munkák mellett és közben a próbaszobában és a karmesteri székben is elvégezzem a dolgom. Még egy meggondolás vezetett. Ha én a fizetésemért csak direktorkodnám, a szinház budgetegyensulya érdekében el kellett volna bocsátanunk egy derék, érdemes szinészünket. Ezt pedig nem akartam.

* **Ki lesz a negyedik?** A Nemzeti Kamaraszinház évadnyitó darabja *Asztalos Miklós „Alterego"* c. történelmi vigjátéka lesz, második bemutatója pedig *Bókay János* uj szinjátéka, a *„Feleség"*. A Bókay-darab négy nagy szerep izgalmas kvartettje. Eddig három művész részvétele biztos a játékban: a cimszereplő *Bajor Gizié, Rajnai Gáboré* és *Páger Antalé*, aki külön erre a feladatra szerződött a szinházhoz. A „feleség"-gel szemben álló nagyvilági démon alakitására a darab elfogadása óta keresik az alkalmas művésznőt, döntés még nem történt. Érdekes, hogy Kolozsvárott, ahol a budapesti bemutató után két héttel kerül szinre a „Feleség" szintén az a probléma, hogy *Fényes Alisz, Nagy István és Kovács Béla* mellett „ki lesz a negyedik?" A darabnak már kész az olasz forditása, alkalmasint Milánóban fogják bemutatni még az ősszel.

Beküldött hirek

* **Pallay Anna** táncakadémiáján (VII., Hársfa-utca 37.) a művészi tánc minden stilusát személyesen tanitja. Beiratkozás délutánonként.

* **Beethoven jegyében indul a hangversenyévad.** A Zeneakadémia nagytermében október 11-én kezdődik az idei évad első hangversenysorozata. Beethoven-ciklus lesz és mint előadók résztvesznek benne a halhatatlan lángész legkiválóbb magyar tolmácsai. Dohnányi Ernő kezdi a ciklust zongoraművekkel, másodiknak Bartók Béla és Zathureczky Ede zongora-hegedü szonátaestje következik. A további szereplők Fischer Anni, Ungár Imre, Waldbauer Imre és Kerpely Jenő lesznek.

— **Az idősült bronchitis, az asthma és az emphysema kezelésében** reggel éhgyomorra egy pohár természetes „**Ferenc József**" keserüvizet a tápcsatorna tartalmát csakhamar feloldja és kiméletesen levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan előmozditja. Kérdezze meg orvosát!

A NAGY KERINGŐ

PÜNKÖSDI RÓZSA CSOKOR

(*Gáspár Antal rajza.*)

Az ország minden részében dalokkal és táncokkal köszöntik május kettős ünnepét, piros pünkösd napját. A műsort sikerült megszereznünk és itt adjuk a táncok és dalok cimét és szövegét: 1. Egyhangulat, egy mámoros kicsi egyhangu-lat . . . (angol keringő). 2. Szeretnék május éjszakáján letépni minden méplistát. (Balázs Árpád.) Előadja Mecsér A. 3. Hubay, Csárdajelenet: Kitették az urnákat az asztalra, asztalra, de jasztalra . . . Most látszik meg ki az igazi árja-, ziárja, de-ziárja, ki dob be a Meskó (Hubay) urnácskájába. (Elhuzzák egymás nótáját.) 4. Jaj de magas, jaj de magas ez a pesti Vigadó, van-e benne, van-e benne választót igazoló, ha nincs elég választást igazoló . . . stb.) Énekli Rassay. Továbbá bizonyos választási visszaélőket Eckhardt közkivánatra zenei oktatásban részesiti: megtanitja kesztyübe dudálni.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Feltámadás

Tolsztoj regényéből irta Kovách Aladár
Előadta a Nemzeti Szinház

Érdekes irodalmi kisérlet szinhelye volt szombaton a Nemzeti Szinház. A nagy orosz irónak, *Tolsztojnak* nagyszabású regényét drámává süritette össze egy tehetséges magyar iró, *Kovách Aladár*. A Tolsztoj Oroszországa, az urnak és parasztnak az a gondolatvilága, amelyben még *Tolsztoj* alakjai éltek, küzködtek, harcoltak és szerettek, már rég nincsen. De *Kovách Aladár* szinpadra tudta varázsolni a könnyelmű, mulatós herceget, aki elcsábitotta a szegény, szép Katjusát, ki a gyönyöröknek és bünöknek régi rubelekkel kikövezett utján eljutott Szibériáig; a Tolsztoj korabeli irodalmi idealizmus felkeltette a csábitó hercegben az önvádat és vezekelni megy az elitélt lánnyal Szibériába. A cári Oroszország külön világirodalmat teremtett, amelynek élén *Tolsztoj* örökké élni fog, mint az igazi emberi érzések megörökitője. Ma is tudunk gyönyörködni a Tolsztoj-féle ember rajzolásában és lélekmentésében, amelynek *Kovách Aladárban* lelkes magyar tanulmányozója, követője és utánzója akadt. Érdekes korban élünk, amikor a nagy orosz irókkal, Tolsztojjal, Dosztojevszkyvel, Puskinnal az orrunk előtt történik az a csodaművelet, amin a nagy latin költők, Horatius, Ovidius keresztül mentek: hogy megszünt a latin nép és tulélte ezt a latin irodalom. A *Tolsztoj* orosz népe már inkább csak az ázsiai Oroszországban él, mert hiszen már az uj orosz népnek, a Szovjetnek irói, Gorkijok és Bucharinok, mintha más nép szülöttei volnának. De mi, akik a középeurópai civilizációnak és irodalomnak részesei vagyunk, talán sohasem fogjuk elfelejteni a Tolsztojokat, amint vannak még közöttünk öreg emberek, akik Horatiust is szivükben őrzik. A Nemzeti Szinház szombati *Tolsztoj* előadása érdekes és illuziót keltő volt. A hosszú regény minden szépségét nem adhatta vissza a magyar drámairó hét képben, de az volt a szerencséje, hogy a két főkaraktert, Dimitrijt, a könnyelmű herceget és Katjusát, a naiv szerelmest, két nagy művész játszotta, *Timár József* és *Dayka Margit*. Az előadás visszaadta a Tolsztoj-féle világfelfogást, amely a néppel való megbékélés és a szegényeknek való elégtételadásból áll és amely nagyon alkalmas ugy regényben, mint drámában a belső lelki cselekmény, az érzelmi megjavulások drámai mozzanataira. Tehát a cselekményt, a mesét érdekessé teszi maga ez az ugynevezett „tolsztojizmus". Az előadás stilusát dr. *Németh Antal* komoly tudása adta meg, *Bóth Béla* segédlete mellett, mig művészi zománccal *Dayka Margit* varázslatos természetessége és kedvessége vonta be. *Timár József* tudása és közvetlensége szintén érdekesebbé tette az előadást, amelyből kitünt *Kovács Károly, Gobbi Hilda, Ághy Erzsi, Szeleczky Zita, Füzess Anna, Onody Ákos, Tapolczay* gondos alakitásai. *Horváth János* és *Nagyajtay P. Teréz* a szinpad szineit adták.

Porzsolt Kálmán.

* **Növendék zenekari hangverseny.** A Zeneakadémia szombati hangversenye különösebb jelentőséget kapott a növendékhangversenyek sorozatában. Az egyik számban maga *Dohnányi Ernő*, az intézet főigazgatója vezényelte a kisérőnövendékzenekart. Ebben a számban Dohnányi mester egyik művésznövendéke, *Stanzel János* játszotta Liszt Ferenc Esz-dur zongoraversenyét. A szép produkciónak őszinte sikere volt. Bevezetőül egy kitünő technikáju, de kissé lélektelen csellista, *Magyar Gábor* játszotta Haydn legismertebb versenyművét, befejezésül pedig *Bálint Dezső* Glazunov hegedüversenyét mutatta be kitünő tónusu, elragadó játékkészséggel.

* **Ludovika induló.** A néhai népszerü Bachó István által szerzett hivatalos Ludovika-indulónak ezideig nem volt szövege. A Ludovika most — külföldi akadémiák által kért — indulóhoz *Vályi Nagy Gézával*, az ismert katonaköltővel, a Petőfi Társaság tagjával lelkesitő, magyar ritmusu szöveget iratott. Az indulót férfikarra *Sztára Sándor* karnagy alkalmazta.

Magyar Szinház

Csütörtöktől, junius 1-től minden este 8 órakor, vasárnap délután ½4 órakor

Nagy juniusi kabaré

szenzációs műsorral,

filléres helyárakkal!

Jegyek 40 fillértől 4.80-ig.

Fellépnek: **Makay Margit, Törzs Jenő, Kiss Manyi, a két Latabár, Dajbukát-Bársony, Ania Suli, Simor Erzsi, Boross Géza, Szakáts Zoltán, Somló Vali, Fenyvessy Éva, Zala Karola, Pataky, Pethes, Sugár, Vértes.**

— **Ünnepi gyorsvonatok Veszprémbe.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetében junius 4-én, vasárnap a következő ünnepi gyorsvonatokat inditja:

Budapestről Veszprémbe Székesfehérváron át Déli-pályaudvarról indul reggel 5.35 órakor, Veszprémbe érkezik 8.35 órakor, vissza indul 21.20 órakor és a Déli-pályaudvarra érkezik 0.05 órakor. A menettérti jegy ára 2 pengő 60 fillér. Jegyárusitás keddtől csak a Vigadóban.

Tatatóvárosról Veszprémbe. A menettérti jegy ára Tatatóvárosról 3.30 pengő. Komáromból 2.90 pengő, Győrből 2 pengő. Veszprémvarsányból 1.10 pengő. Jegyárusitás Tatatóvároson, Komáromban és Győrben a menetjegyirodákban, a többi olyan állomáson, ahol a vonat megáll, az állomási pénztáraknál. A fenti vonatoknál a veszprémi ünnepi hét belépőjegyének megváltása kötelező.

— **Halálozás.** *Pasztorek István* c. esperes-plébános, a székesfehérvári egyházmegye ny. papja, 76 éves korában *Pestszentimrén* meghalt.

Nemes *Reguly Lajos Pál, Salgótarján* város állatorvosa, emléklapos hadnagy, 45 éves korában *Budapesten* meghalt. Pénteken temették el a *salgótarjáni* temetőben. Gyászolják felesége, bruckenfeldi *Pock Aranka*, kisfia *Adyka*, valamint a *Reguly-, Móga-, Pock-, Hámory-, Beck-* és *Regitkó*-családok.

Laufer István körállatorvos, emléklapos főállatorvos 61 éves korában *Tengelicen* meghalt.

Laskai Bálint kocsmáros 58 éves korában *Budapesten* meghalt. Kedden délelőtt tizenegy órakor temetik az uj köztemetőben.

Dolnik Ilona 58 éves korában *Budapesten* meghalt. Pénteken temették el az uj köztemetőben.

Radványi és legéndi *Radvány Róza* 92 éves korában *Csengődön* meghalt.

— **Az agy, a tüdő vagy a szív felé irányuló vértódulások** sok esetben elháríthatók, ha reggelenként éhgyomorra egy kis pohár természetes „**Ferenc József**" keserüvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

Ez is műfaj

Lelkes ifjak novellát irnak,
S hogy elolvasd, arra sulyt helyeznek;
Ez az, amit irodalmilag
Büntető novellának neveznek.

A szesztilalom indokolása

Borban rejlik az igazság,
Ez vitathatatlan;
Ám az ilyen igazság nem
Tántorithatatlan.

(sima.)

— **Vadászati tilalom Kárpátalján.** Ungvárról jelentik: A kárpátaljai katonai közigazgatás vezetője központi utasitás alapján *egész Kárpátalja területére vadászati tilalmat rendelt el.* A visszavonásig kiadott tilalmi rendelet *minden fajtáju vad lövését megtiltja.*

— **Villamos főzőbemutatót** és főzőgyakorlati előadást tartanak az Elektromos Művek V., Honvéd-u. 22. sz. alatti bemutatójában szerdán délután 5 órakor, továbbá csütörtökön és pénteken délelőtt fél 10 órai kezdettel. A villamos főző-sütőkészülékek kezelésének ismertetése során leveles-vajastészta, torta, pudding és különféle husételek készitését mutatják be. Belépés, ruhatár dijtalan.

— **Iskolai találkozó.** A kaposvári Sommsich Pál reálgimnázium 1929-ben érettségizett volt növendékei junius 25-én tartják tizéves találkozójukat. Felkérem volt osztálytársaimat, hogy cimüket haladéktalanul közöljék velem: dr. Csillag József, Budapest, VIII., Sándor-utca 7. Telefon: 145—510.

— **Aquincumi strandfürdő** megnyilt. HÉV-vel, hajóval Aquincumnál kiszállni.

— **Az Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdijegyesülete** e hó 31-én este 7 órakor tartandó XLIX. évi rendes közgyülésén ünnepli egyik legrégibb tagját, Pajor Mátyást, aki éppen ez év májusában tölti be tagságának 40-ik és hirlapkiadói müködésének 45-ik évét.

— **Rozgonyi** udv. fényképész az árakat leszállitotta.

A Pesti Hirlap nyolcnapos kalauza 1939 május 28-tól junius 4-ig

MAGYAR NEMZETI MUZEUM

IPARMŰVÉSZETI MUZEUM (Üllői-ut 33.) Naponta 9—½2. Pünkösd v. zárva, hétf. nyitv. — **Ráth György Muzeum** (Vilma királynő-ut 12. szám). Naponta 9—½2-ig. Pünkösd vasárnap zárva. — **NÉPRAJZI MUZEUM** (Alsó Hungária-körut 40.) Szomb. kiv. naponta 9—½2-ig. Pünkösd v. zárva, h. nyitva. — **SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM** (Városliget). **Antik és modern szoborgyüjtemény. — Régi és modern képtár. — Közép és ujabbkori szoborgyüjtemény. — Grafikai kiállitás.** Naponta 9—¾2-ig. Pünkösd vasárnap zárva. — **Uj magyar képtár** (Andrássy-ut 60.) H. kiv. naponta 9—½2-ig. Pünkösd vasárnapján zárva. — **Történelmi arcképcsarnok** (Akadémia-u. 2.) Pünkösd vasárnap zárva. Szerdán, pénteken 9—½2-ig. — **TERMÉSZETTUDOMÁNYI MUZEUM** (Muzeum-körut 14.). — **Ásványtár.** H., szer., p. 10—1. — **Állattár.** Mint ásványtár. — **Növénytár** (Akadémia-utca 2.) V., h., szer., p. 10—1-ig. Szer. 3—6-ig is. Pünkösd vasárnap zárva. — **TÖRTÉNETI MUZEUM** (Muzeum-körut 14.) — **Történeti, régészeti és éremtár.** Naponta 9—½2-ig. Szer. 3—6-ig is. Pünkösd vasárnap zárva. — **Hopp Ferenc Muzeum** (Andrássy-ut 103.). Pünk. vas. zárva. H., k., szer., jövő vas. 9—1-ig.

TÖBBI MUZEUM

Akadémia (Akadémia-u. 2.) **Goethe-szoba.** H., szer., p. 10—2. — **Növénytár.** Pünk. vas. zárva. Szer., p. jövő vas. 10—1. — **Széchenyi Muz. K.,** cs., szom. 10—12. — **Vörösmarty-szoba.** Naponta 10—12-ig. — **Erzsébet kir. emlékmuzeum. Vár muzeuma és a kir. palota szertartástermei.** Vas., ünnepnap 9—2-ig; hétk.: 9—4-ig. — **Magyar kir Hadimuzeum** (Gr. Bethlen-bástyasétány 40.) H. kiv. naponta 9—1-ig. — **Közlekedési Muzeum** (Hermina-ut 16.) V., ü. 10—1-ig; hétk. 9—1-ig és ½3—5-ig. Pünkösd vasárnap zárva. — **Mentők Muzeuma.** K. és szom. 10—2. — **Mezőgazdasági Muzeum.** Pünk. vas. zárva. H.: 10—1-ig. Hétk.: ½10—1-ig, jövő vasárnap: 10—1-ig. — **Országgyülési Muzeum** Országház XVII. kapu). Naponta 10—1-ig. Pünk. vas. és hétfőn zárva. — **Petőfi-ház.** (Bajza-u. 29.) Vas. 10—2 (Kapun csengetni). — **Postabélyeg Muzeum** (Krisztina-körut 12.). Kedd és pént. 10—1-ig. — **Székesfővárosi képtár** (Egyetem-utca 6.) Zárva. — **Társadalomegészségügyi Muzeum** (Eötvös-u. 3.). Cs.: 10—1-ig.

KÖNYVTÁRAK

Akadémia (Akadémia-u. 2.) Csak hétköznapokon: 3—7 óráig. — **Egyetemi** (Ferenciek-tere 5.). Folyóirat olvasót.: hétk.: 9—2-ig és 3—8-ig. Nagy olvasót. ½9 este 8-ig. Könyvkölcs. 9—2-ig. V. és ü.: zárva. — **Földtani Intézet** (Stefánia-ut 14.). Zárva. — **Fővárosi Könyvtár** (Reviczky-u. 4.). Hétk. 9—7; v. 10—1. Pünkösd vasárnap zárva. — **Iparművészeti** (Üllői-ut 23.) Hétk. 8—½2 és 6—8; szom. 10—2; v. és ü. zárva. — **Mezőgazdasági** (Széchenyi sziget). V. és ü. kiv. naponta 9—2-ig; szom.: 9—12 óráig. — **Népegészségügyi Muzeum** (Eötvös-utca 3.) Naponta 10—1-ig. Vasárnap és ünnep zárva. — **Országos Széchenyi Könyvtár** (Nemzeti Muz). Hétk. 9—½2-ig; v. és ü.: zárva. — **Technológia** (József-körut 6.). Olvasóterem: v. és ü. kivételével 9—1-ig és 5—8-ig. — **Könyvkölcsönzés: hétk. szom.** kiv.: ½10—1-ig. K., cs., szóm.: ½6—¾8-ig.

KIÁLLITÁSOK

Ernst Kiállitás (Nagymező-utca 8.) Rendezés miatt zárva. — **Iparművészeti Társulat** (Mária Valéria-u. 12.) Állandó mintakiállitás. V. és ü.: zárva, hétk.: 9—3-ig. — **Műcsarnok.** (Városliget.) „Derü a művészetben" kiállitás. Ma és h.: 9—2-ig. Zárás. — **Műterem** (Kossuth Lajos-u. 12.) P. Éber A. és Pártay J. festőm. kiáll. V. és ü. 9—2-ig; hétk. 9—6-ig. — **Nemzeti Szalon** (Erzsébet-tér). A Fővárosi Képtár uj szerzeményei (II. év). Naponta 9—5-ig. Jövő vas. zárás.

— **Örökké tartó boldogságban lesz része,** ha Kiss Endre cégtől van kelengyéje. Gr. Tisza István-u. 16.

— **Házasság.** *Telkes Thessa* és *Szende László*, a Pénzintézeti Központ tisztviselője, május hó 16-án a Batthyány-téri Szent Anna-templomban örök hűséget esküdtek egymásnak. (Minden külön értesítés helyett.)

Szirtes Edith és *Tóth Lajos* f. hó 27-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Börger Anna és *Halmay Gyula* házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Grünhut Ili és *Schlésinger József* házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Zsédely Baba (Pestujhely) és *Hans Christ* Würzburgban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Pécz József és *Garami Rózsika* f. hó 27-én Zebegényben házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szilasi és pilisi *Szilassy Rózsa* és dr. *Pelhős Sándor* f. évi junius hó 1-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket a Regnum Marianum kápolnájában, VII., Damjanich-utca 50.

Polakovits Ilonka és *Kiss Géza* f. hó 28-án d. u. 5 órakor tartják esküvőjüket a svábhegyi rk. templomban.

Ujházi Magda és *Józan József* f. hó 28-án este 7 órakor tartják esküvőjüket a Kálvin-téri templomban.

Claude A. W. Merrick accountant Londonból és *Murai Vilma* Londonban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Filipp Katóka és ifj. *Fodor Lajos* május hó 28-án délután fél 7 órakor a pestszenterzsébeti központi református templomban tartják esküvőjüket.

Özv. *Kovács Józsefné*, szül. *Vigh Irénke*, néhai *Vigh Dezső* m. kir. folyammérnök és neje, néhai felsőeöri *Osvald Irén* leánya és *Merő József* műszaki tisztviselő május hó 28-án Siófokon házasságot kötnek. Tanuk lesznek: felsőeöri *Osvald Lajos* ny. áll. őrnagy és *Merő Gyula*, a Hangya szövetség cégvezetője. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Hidasi J. István* körorvos (Apar) és *Rokonai Baba* május 28-án, pünkösd napján tartják esküvőjüket a Gyorkony községhez tartozó pusztaheneset házikápolnában. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Györgyényi Jenő* m. kir. pénzügyi tanácsos és felesége, *László Margit* leányát, *Gabit* eljegyezte *Szilágyi József* székesfővárosi kertészeti aligazgató és felesége, *Holdampf Hermina* fia, *Miklós*, okl. vegyészmérnök, Budapesten.

Antalfi *Zsirossy Ilonka* és *Greschik László* okl. mérnök jegyesek.

Vitéz Györgyi és dr. *Kibédi Varga Aladár* kórházi főorvos jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Bednarik Jolán okl. tanítónőt eljegyezte *Vásady Béla* m. kir. százados. (Minden külön értesítés helyett.)

Ifj. *Vésey Győző* szék. főv. hivatalnok és *Gesztelyi Ilonka* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kiss Irénke és *Kohajda Lajos* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szűts Gabriella (Ujpest) és dr. *Balogh Ferenc* (Budapest) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Pongrácz Alajos* Rómában eljegyezte *Schöpf Mariannet*.

Néhai tölszéki *Papp Jenő* okl. jegyző, városi közgyám és neje, gidófalvi *Juzbasich Irene* leánya, *Inci* és *Bées László* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kőfalusi Adát (Miskolc) eljegyezte *Kökény Gyula* (Budapest). (Minden külön értesítés helyett.)

Domokos Gabriellát eljegyezte dr. *Tőszegi Ferenc* (Csongrád). (Minden külön értesítés helyett.)

Szalay Lenke és *Erdélyi Béla* (Pestujhely) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Sági Gábor okl. jegyző és *Vukovarac Magda* okl. tanítónő (Aknaszlatina) jegyesek.

Tárnoki Béla ny. főjegyző és neje, született *Némethy Irén* leánya, *Icus*, okl. tanítónő (Miskolc) és *Kiss Pál* ny. államgépgyári felügyelő és neje, szül. néhai *Petrőlay Borbála* fia, *Zoltán*, államvasgyári műszaki tiszt (Diósgyőr-Vasgyár) ma tartják eljegyzésüket.

Buzás Margit ipariskolai tanítónőt Hatvanból eljegyezte dr. *Várhelyi András* OTI kórházi orvos (Budapest). (Minden külön értesítés helyett.)

— **A legkisebb munkabérek a debrecen-kerületi vendéglátóiparban.** A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az illetékes bizottságnak a fogadó (szálló, pensió), vendéglő, kifőző, koresma, kávéházi és kávémérő iparokban a debreceni kereskedelmi és iparkamara területén fizetendő legkisebb munkabérek megállapítása tárgyában hozott határozatát megerősítette.

— **Ejtőernyős ugrás ötezer méter magasból.** Moszkvából jelentik: Huszonhárom orosz tiszt a kaukázusi katonai körzetben ötezer méter magasságból ejtőernyős ugrást végzett. Az ugrásnál egyiknél sem volt oxigén-palack.

— **Dunabogdány és Szob állomásokat árvíz miatt nem érintik a hajók.** A MFTR közli, hogy Dunabogdány és Szob állomások személyforgalma a *Duna* árhullámának elvonulásáig szünetel.

Külföldi tőzsdék

Ujvidéki terménytőzsdezárlat. Buza: bácskai 144—146, bánáti 140—142, tengeri: bácskai 100—102, bánáti 99—101.

Newyorki gyapottőzsdezárlat. Eszakamerikai fully midling loko 9.77 (előző nap 9.82), jun. 9.20 (9.22), jul. 8.90—8.91 (8.92—8.93), aug. 8.38 (8.29), szept. 8.43 (8.34), okt. 8.33 (8.24), nov. 8.21 (8.12), dec. 8.09 (8.00—8.01), jan. 8.08 (7.95), febr. 8.03 (7.93), márc. 7.98 (7.91), ápr. 7.98 (7.90), máj. 7.98 (7.90) cent per libra. Az irányzat tartott.

Chicagói sertés- és zsirpiac. Sertészsir irányzata alig tartott: máj. 6.50, jul. 6.50, szept. 6.65, okt. 6.70, élősertés: könnyű 6.50—6.85, nehéz 6.10—6.50 cent per libra.

Délamerikai terménytőzsdék zárlata. Buenos Ayres: buza jun. 7.02, jul. 7.07, aug. 7.12, tengeri jun. 6.12, jul. 6.20, aug. 6.30, zab jun. 4.45, lenmag jun. 14.78, jul. 14.88, aug. 15.02 peso. Az irányzat nyugodt. — Rosario: buza jun. 6.90, jul. 6.95, tengeri jun. 6.00, jul. 6.10, lenmag jun. 14.60, jul. 14.75 peso.

Chicagói terménytőzsdezárlat. (Zárjelben előző zárlat.) Buza jul. 78—78⅛ (78⅜—¾), szept. 78—78⅛ (78½—⅝), dec. 78¾ (79½—⅝), tengeri jul. 51 (51¼), szept. 52¼ (53⅛), dec. 52⅝ (53⅝), zab jul. 33¾ (34⅛), szept. 32½ (33¼), dec. 33¾ (34⅜), rozs jul. 53⅜ (54¼), szept. 54⅜—54½ (55½—55⅝), dec. 56¼ (57⅛) cent per bushel.

DKW

AUTO UNION

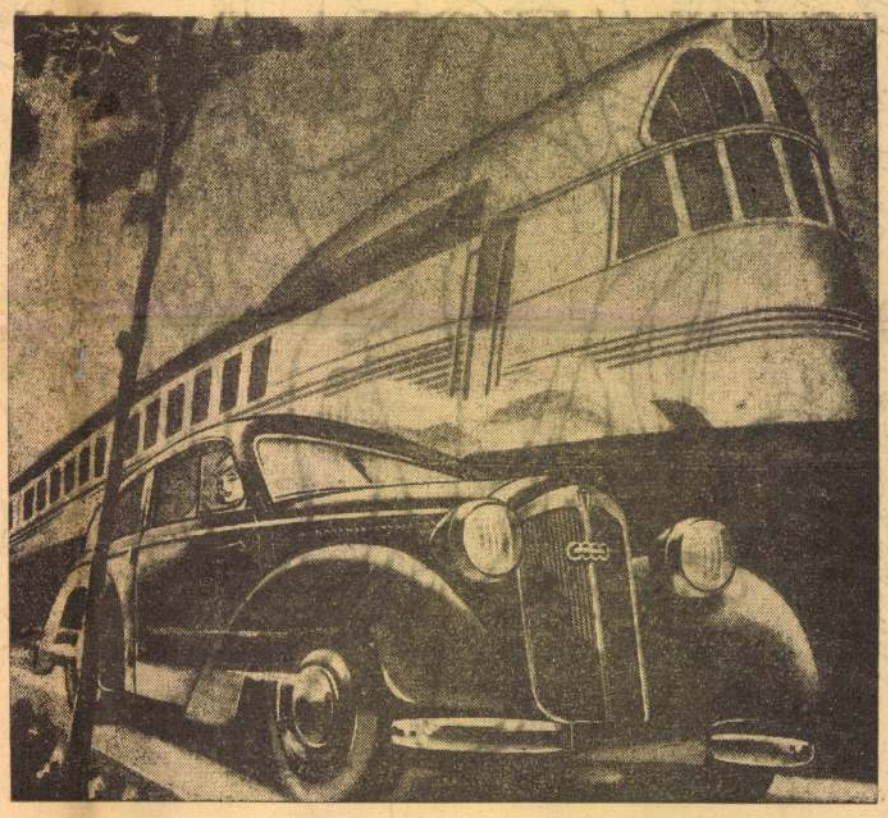

Megszünt a szállitási nehézség.

Az utolsó két héten többszáz darab DKW autó érkezett be telepemre, a legujabb 1939-es évi modellekből. Ezáltal megvolt a lehetőség t. t. vevőinket, kik már régebben vártak megvásárolt DKW autóikra — kielégiteni. Szives várakozásukért ezuton mondok köszönetet.

A DKW autók majd a használatban fogják megmutatni, hogy a várakozás érdemes volt. Üzembiztosságukkal, gazdaságos üzemanyagfogyasztásukkal, rossz utakon, terepen való használatnál megbizható teljesitményeikkel mindenkor hűen fogják tulajdonosukat szolgálni, számtalan tizezer kilométeren, hasonlóan a hazánkban futó sok száz, már évek óta forgalomban levő DKW gyártmányhoz.

MAJLÁTH, VI., Lehel-utca 2. szám.

— **A fővárosnál megkezdték a remunerációk kifizetését.** *Szendy Károly* polgármester elrendelte, hogy a főváros üzemeinél és üzemszerűen kezelt intézményeknél az évi szokásos jutalmakat (remunerációkat) fizessék ki. A rendelet alapján ezeket a jutalmakat pénteken és szombaton már ki is fizették. A *Beszkártnál* a személyzet nagysága és szétosztottsága miatt csak Pünkösd után, kedden és szerdán fizetnek.

B.M.W. A VILÁGHIRŰ BAYERISCHE MOTOREN WERKE MESTERMUNKÁJA

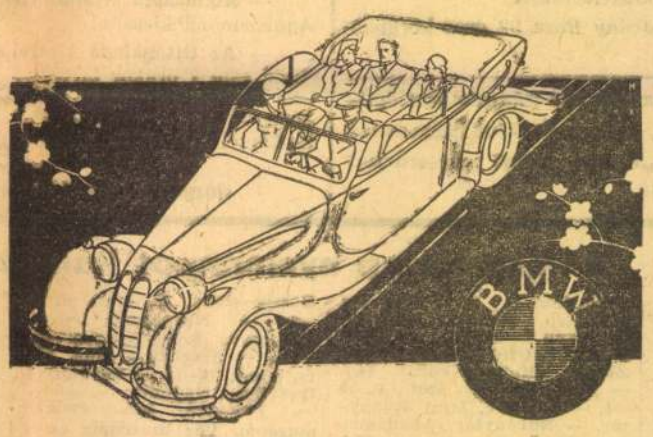

AZ URVEZETŐK IDEÁLIS KÖZÉPTIPUSA

6 HENGER 45 HP. ÁRA: 6.500 PENGŐ

csukott Limouisine a legtökéletesebb felszereléssel

Kedvező fizetési feltételek! Vezérképviselet: VI., LEHEL-UTCA 2. MAJLÁTH

77
kedvezményes előadás
a Pesti Hirlap
jegyakciójában
a Nemzetközi Vásár
alatt. — Az akciós pénztárak
VIDÉKI HIVEINK
részére is rendelkezésre állnak

* **Tutankamen harsonái.** A londoni rádióban legközelebb megszólaltatnak két harsonát, amelyeket Tutankamen sirjában találtak. Egyik hirlap epésen megjegyzi, hogy eddig csak Tutankamen idejéből való vicceket szoktak a studióból leadni.

A M. KIR. OPERAHÁZ
vendégciklusa az Operaház épületében
MÜLLER MÁRIA
és
SVANHOLM SET
felléptével.
Május 5-én: WALKÜR
vezényli: HOESSLIN FERENC
Május 8-án: A NÜRNBERGI MESTERDALNOKOK

ORVOSKISASSZONY

Uj angol szinjáték a Vigszinházban

— Premier szombaton, május 6-án —

A *Vigszinházban* jövő szombaton, május 6-án kerül bemutatóra *Patricia S. Hare* angol irónő „Breach of Discipline" cimü szinjátéka, mely *Harsányi Zsolt* forditásában

Orvoskisasszony

cimet kapta. A rendkivül érdekes, izgalmas és vidám jelenetekben egyaránt bővelkedő darab középpontjában egy fiatal orvosnő áll, aki egész jövőjét kockára téve ment meg egy emberéletet és ez uton jut el szerelmi történetének boldog megoldásához is. Az orvoskisasszony szerepében

Muráti Lili

kapott rendkivüli feladatot, mig a darab férfi főszerepeit

Ajtay, Bihary, Dénes György, Greguss, Kőmives, Köpeczy-Boócz, Perényi és *Vértess Lajos*

játsszák. Az előadás együttesének többi tagjai

Beleznay Margit, Erdélyi Erzsébet, Kormos Márta, Ladomerszky Margit, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Sitkey Irén, Kürthy Sári, Biró Ági, Poós Évike,

továbbá

Benkő, Bimbó, Dózsa, Egri, Földes, Justh, Kédly, Szabó és *Marinkovich.*

Rendező: *Hegedüs Tibor.*

Diszlettervező: *Vörös Pál.*

* **Stratford a Hudson partján.** Stratford, az Avon folyó partján a Shakespeare rajongók angliai Mekkája. A newyorki világkiállitásra a Hudson partjára épitik fel Stratford mását Shakespeare szinházzal, amely azonban nem a mostani ünnepi játékok hajlékát utánozza, hanem a nagy brit költő diadalainak régi szinhelyét, a Globe szinházat tünteti fel. Az épitkezést nagy ünepélyességgel nyitották meg. Stratfordból hozott földet illesztettek a szinpadvakolatába és az Avon folyó vizével nedvesitették. A szinházban, amelynek 550 ülőhelye van, naponként öt *előadást* fognak tartani. Mindegyik 45 perces lesz. Shakespeare legnépszerübb müveinek egyes részeivel töltik ki a müsorokat.

Városi Szinház Szenzációs vendégjáték

Hétfőn, május 1-én és kedden, május 2-án este 8 órakor

LIL DAGOVER

a világhirü filmsztár és társulatának vendégjátéka

Csütörtökön, május 4-én és pénteken május 5-én este 8 órakor a világhirü

Don kozák kórus

Serge Jaroff vezényletével.

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

Ma tizenkét előadás — A szerelem gyümölcse Lil Dagover — Doni Kozákok — Utolsó tánc

A *szombati* bejelentések után ma ujabb előadásokról tehetünk jelentést. És pedig: *nyolc előadást* kaptunk

az elmés Birabeau-ujdonságból,

a *Szerelem gyümölcséből.* Hétfőn kezdi meg *Lil Dagover* kétnapos vendégjátékát a *Városi Szinházban.* A *Városi Szinházban* fog vendégszerepelni jövő héten a *Doni Kozákok* csoportja, *Serge Jaroff* vezényletével. Ide is szereztünk jegyeket. A *Magyar Szinház* az *Erzsébet* két előadását küldte el. Most szerdán a *Hamburgi menyasszony* felujitása a *Városi Szinházban.*

Külön szólunk arról, hogy a közönségnek egészen kivételes érdeklődésére bekapcsoltuk *Herczeg Ferenc* diadalmas vigjátékának,

az Utolsó táncnak május 8-iki

hétfőre eső előadását.

*

Jövőheti előadás. Kamara. Hétfő: **Utolsó tánc.**

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás. 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—122—93—94—95). — Apponyi-tér 5. Tel.: 1—833—99). — József-körut 30. (Tel.: 1—343—71). — 10—5-ig: Erzsébet-körut 1. (Telefon: 1—352—96).

SZINHÁZAK	OPERAHÁZ (½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	KAMARA (4, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	ROYAL (4, ½9)	ANDRÁSSY (½4, 8)	PESTI (4, 8)	VÁROSI (½4, 8)
Vas. d. u.	—	Emb. trag. (3)	A tetovált nő	Erzsébet	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Csárdáskir.
Vas. este	A mosoly orsz.	Perrich. VIII. 17.	A tetovált nő R.	1002. éjszaka A.	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Csárdáskir.
Hétfő . . .	—	Perrichon II. 17.	A tetovált nő F.	Erzsébet	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Spiel im Ernst
Kedd . . .	Siegfr. A 23 (½7)	Tünd. N. II. 8.	A tetovált nő H.	1002-ik éjsz. J.	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Spiel im Ernst
Szerda . .	Falstaff E. 23.	Tünd. XI. 16.	A tetovált nő M.	1002-ik éjsz. M.	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Hamburgi m.
Csütörtök.	Loh. Nb (½7)	Tünd. XII. 16.	A tetovált nő K.	1002-ik éjsz. S.	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Dón kozák kór.
Péntek . .	Walkür A 5.(½7)	Perrichon VI. 17.	A tetovált nő A.	Erzsébet	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Dón kozák kór.
Szombat .	Szökt. Olcsó e II	Tünd. VII. 16.	Orvosk. Prem. b.	1002-ik éjszaka	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	—
Vas. d. u.	—	Ludas M. (3)	A tetovált nő	Erzsébet	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Hamburgi m.
Vas. este	Háry J. Munk e.	Ember tragéd.	Orvoskisasszony	1002-ik éjsz. C.	Utolsó tánc	Földindulás	Egy bolond	A szerelem gy.	Ne bántsd	Hamburgi m.

Nemzeti. Jövő vas. d. e.: A zenélő óra (½11). — **Magyar.** Szombat d. u.: **Erzsébet.** — **Belvárosi.** Kedd, csütörtök, szombat d. u.: **Földindulás.** — **Terézkörut** (½5, 9). Naponta: Uj müsor. (A „Pódium" vendégjátéka). — **Komédia** (½5, ½9). Naponta: Tanuljunk nyelveket. — Ma d. u., hétfő, kedd: **akcióban.**

SZINHÁZAK MŰSORA

VASÁRNAP, ÁPRILIS 30.

Operaház. A mosoly országa. Lehár 3 fv. regényes operettje (Relle G., Gere L., Maleczky, Toronyi, Székelyhidy, Komáromy, ifj. Toronyi) (½8). — **Nemzeti.** Az ember tragédiája. Madách drámai költeménye (Lehotay, Tőkés A., Táray) (3). — Perrichon ur utazása. Labiche 4 fv. vigjátéka (Csortos, Vizvári M., Szeleczky Z., Garamszeghy, Tapolczai) (VIII. 17. bérl.) (½8). — **Vig.** A tetovált nő. Éri-Halász Imre 3 fv. vigjátéka (Muráti L., Ráday, Ajtay, Dénes, Greguss, Kőmives, Bihari, Zátony) (½4 és 8. Este: R. bérl.) — **Magyar.** Erzsébet. Szilágyi László, Huszka Jenő 3 fv. daljátéka (Lázár M., Fejes T., Zimonyi M., Földényi, Szilassy, ifj. Latabár A., Szakáts, Somogyi N.) (½4). — Az ezerkettedik éjszaka. Heltai Jenő 3 fv. keleti mesejátéka (Tahy A. M., Peéry P., Törzs, Bilicsi, Hajmássy, Szakáts, Földényi) (A. bérl.) (8). — **Kamara.** Utolsó tánc. Herczeg Ferenc 4 fv. szinjátéka (Bajor G., Pethes, Szabó M., Rajnai) (4 és 8). — **Belvárosi.** Földindulás. Kodolányi János 3 fv. szinmüve (Páger, Vaszary P., Eszenyi O., Mihályfi, Boray, Szende M., Egyed I., Bacsányi P.) (4 és 8). — **Royal.** Egy bolond százat csinál. Szüle Mihály, Walter László 3 fv. zenés bolondsága (Kertész D., Latabár K., id. Latabár Á., Lantos I., Libertini É., Berky, Major) (4 és ½9). — **Andrássy.** A szerelem gyümölcse. Birabeau 3 fv. vigjátéka (Somlay, Makay M., Gombaszögi E., Somló V., Szilasy, Pataki, Vágóné M.) (½4 és 8). — **Pesti.** Ne bántsd a másét! Frederick Lonsdale 3 fv. vigjátéka (Bulla E., Sennyei V., Somló, Vértess, Ladomerszky M., Nagyajtay, Erdélyi E.) (½4 és 8). — **Városi.** Csárdáskirálynő. Kálmán Imre 3 fv. operettje (Harmath H., Szirmay, Verő E., Delly, Vécsey I., Fodor, Solthy) (4 és 8). — **Terézkörüti.** Uj müsor (A „Pódium" vendégjátéka) (½5 és 9). — **Komédia.** Tanuljunk nyelveket (½5 és ½9).

HÉTFŐ, MÁJUS 1.

Operaház. Nincs előadás. — **Nemzeti.** Perrichon ur utazása (II. 17. bérl.) (½8). — **Vig.** A tetovált nő (F. bérl.) (8). — **Magyar.** Erzsébet (8). — **Kamara.** Utolsó tánc (8). — **Belvárosi.** Földindulás (8). — **Royal.** Egy bolond százat csinál (½9). — **Andrássy.** A szerelem gyümölcse (8). — **Pesti.** Ne bántsd a másét! (8). — **Városi.** Spiel im Ernst (Lil Dagover és társulata) (8). — **Teréz-körüti.** Uj müsor (A „Pódium" vendégjátéka) (9). — **Komédia.** Tanuljunk nyelveket (½9).

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház, II., Margit-krt. 55. Hajnali esküvő. FőSz.: Errol Flynn, Rosalind Russel, Olivia Hawilland. Amerikai és magyar hiradók. Előadások ½6, ½8, ¾10; szom., v., ü. ¼4-kor is.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel. 111—140. Hajnali esküvő. FőSz.: Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalind Russel). Paramount és magyar hiradó. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünnepnap ¾4-kor is.

Corsó, IV., Váci-u. 8. Tel. 18—28—18. Mickey Rocney: A Heardy-fiut szeretik a lányok (Vigjáték). Hiradók. Előadások szomb., vasár- és ünnepnap ½4, ½6, ½8, ½10; a többi napon ½6, ½8, ½10.

Décsi, VI., Teréz-krt. 28. T. 125—952. Rasputin. Főszr. Harry Baur. Hiradó. Előadások: 6, 8, 10; szomb., v., ü. 4, 6, 8, 10.

Fórum, Kossuth Lajos-utca 18. T. 189—543; 189—707. Három kis angyal. FőSz.: Deanna Durbin. Pasternak produkció. Kisfilm. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szom., vas. és ünnepnap: ¼4-kor is.

Kamara mozgó. T. 144—027. Hófehérke és a hét törpe (Walt Disney). Előadások: 4, 6, 8; szomb., vasársap: 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsébet-körut 8. Tel. 136—523. Bors István. FőSz: Páger, Tolnay, Magyar hiradó. Előadások: 4, 6, 8, 10; szomb., vas. és ünnepen: 2, 4, 6, 8, 10. Első előadás mérsékelt helyárakkal. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné: **Hurricane** (Főszr. Dorothy Lamour). Félhelyárakkal.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 120—564). 2-ik hétre prolongálva! **Szerelmesek** (Sweethart). Jeanette Mac Donald és Eddy Nelson első szines világfilmje. Magyar világhiradó. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szomb., vas., ünnep 3, ¼6, ½8, ¾10.

Royal Apolló. Tel. 141—902. 342—946. 4-ik hétre prolongálva! **Fiuk városa** (Spencer Tracy, Mickey Ronney). Hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szom., v., ü. 4, 6, 8, 10.

Savoy, Üllői-ut 2. Tel. 140—040. Kacagó esték! 3 Ritz Brothers (Mesterdalnokok). — Popey, Kiku-filmek. Előadások: ½4, ½6, ½8, ½10; vas. ½2-kor is. — **Vas. d. e. ½11: Burleszk és Do X. Nincs kegyelem.**

Scala, Teréz-krt. 60. T. 114—411. A malakkai nő. Főszr.: Edwige Feullére. Világhiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szomb., v. és ü.: 3-kor is.

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—046. Prolongálva! **A zöld császár** (Gustav Diessl, Carola Höhn). — **Nincs uj a nap alatt!** (Kisérő müsor). Magyar és Fox világhiradók. Előadások: 5, ¼8, ½10; szom., vas. és ünnepnap: ¾3, 5, ¼8, ½10. Vasárnap d. e. 11 órakor dr. Mészáros Kálmán előadása: **15 év Abesszíniában.**

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Egy pesti éjszaka (Danielle Darrieux). Hazatért a Ruténföld (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. D. e. ½10 és ½12: Beszállásolás (Kabos, Páger). H.: ¼4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Alexander's Ragtime Band. Hiradó (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). H.-től: Engadini kaland (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Marco Polo kalandjai (¼2, ¼4, ½6, ¼8, ¼10. D. e. 11: Walewska grófnő). H.-től: Magyar feltámadás (¼4, ½6, ½8, ¼10). **Belvárosi.** Tilos utakon (Jobb t.: 2, 4, 6, 8, 10; bal t.: 3, 5, 7, 9. H.: 4, 6, 8, 10. **Budai Apolló.** Vadrózsa (Dayka, Simor). Hazatért a Ruténföld (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). H.-től: Tilos utakon. Hiradó (½5, ¾7, 9). **Capitol.** 2-ik hétre prolongálva. A variété csillagai. Lakodalmak Állatországban (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. H.: ½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Csak 16 éven felülieknek! Vágyak valcere (Yvonne Printemps). Hiradó (2, 4, 6, 8, 10. H.: 4, 6, 8, 10). **Homeros** (Hermina-ut 7. Tel. 296—178). János vitéz (Palló). Kiegészitő müsor. Hiradó. H.-től: Milliomos csavargó (Hétk. ¾5, 7, ¾10. V. és ü.: ½2-től folyt. **Józsefvárosi.** Csak 16 éven felülieknek! Tilos utakon. A Ruténföld hazatért (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. H.: ½4, ½6, ½8, ½10. **Lloyd.** Mesterdalnokok (3 Ritz). Kisérő müsor (2, 4, 6, 8. 10. H.: 4, 6, 8, 10). **Nyugat.** Tilos utakon. Farsang Bécsben (2, 4, 6, 8, 10. H.: ½5, 7, ½10). **Odeon.** Tiszavirág. Kisérő müsor (½4, ½6, ½8, ½10. H.: ¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Alexander's Ragtime Band. Kisérő müsor (½2, ¼4 ½6, ½8, ½10. H.: ¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Tiszavirág (Tolnay, Rózsahegyi). Fez és fátyol (½2, ¼4, ½6, ¼8, ¼10. H.: ¼4, ½6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Tilos utakon. A Ruténföld hazatér (10, 12, 2, 4, 6, 8, 10). H.-től: A Heardy-gyerek esete a szerelemmel. A Ruténföld hazatér (½11, ½1, ¾3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** A variété csillagai (Páger, Jávor, Bordy, Szeleczky). Hétk. ½4 ½6, ½8, ½10; vas. ½2-kor is. V. d. e. 11: Réztábla a kapu alatt. **Studió.** 3-ik hétre prolongálva! Szajnaparti szerelem (Jean Gabin, Viviane Romance. Hiradó (Naponta 11, 2, 4, 6, 8, 10. Hétk. első 4, vas. és ü. első 2 előadás félhelyárakkal). **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Ápr. 30-án: A variété csillagai. Máj. 2-án: Vágyak valcere (Trois valses) (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Tilos utakon. Kisérő müsor (¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. H.: ½5, 7, ½10). **Turán.** Egy pesti éjszaka (Danielle Darrieux). Hazatért a Ruténföld. Hiradó (2, 4, 6, 8, 10. D. e. 11: Beszállásolás (Kabos, Páger). H.: 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. vasárnapi müsora. 8 Szózat, utána hanglemezek. 8.45 Hirek. 9 Üzenetek a Vásárból. 10 Ref. istentisztelet. 11 Egyh. ének és szentbeszéd. 12.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 12.30 Üzenetek a Vásárból. 1.30 Hangverseny. 2 Cigányzene. 3 Gazdáknak. 3.45 Üzenetek a Vásárból. 4.30 Szalonzene, közben 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.30 Gyermekdélután. 6 Tilinkó-cimbalom hangv. 6.15 Előadás. 6.45 Hanglemezek. 7.25 Felolv. 7.35 „Kárpatalján" hangjáték. Kb. 8.50 Hirek. 9.05 Hangverseny. 10.15 Hirek, időjárás. 10.25 Cigányzene, közben kb. 10.40 Hirek német, olasz, angol, francia nyelven. 11.30 Jazz. 12.05 Hirek. — **Budapest II. müsora.** 11.15 Rendőrzenekar. 12.20 Tábori mise, közvetités Érsekujvárról. 2.05 Hangverseny. 3 Hanglemezek. 3.45 Balalajka zene. 5.30 A Szent Jobb Léván (közvetités). 6.45 Előadás. 7.35 Zongora hangv. 8 Hirek, időjárás. 8.20 Előadás. 8.45 Hanglemezek. 9.40 Időjárás.

Budapest I. hétfői müsora. 6.30 Májusi ébresztő, közben 6.45 Torna. 7.50 Hirek, étrend, közlemények. 10 Hirek. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizállás. 11.15 Üzenetek a Vásárból. 12 Harangszó, időjárás. 12.10 Jódlidalok, közben 12.30 Hirek. 1.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 1.30 Üzenetek a Vásárból. 2.30 Hirek. 2.45 Müsorok. 3 Árak. 3.30 Üzenetek a Vásárból. 4.15 Diákfélóra. 4.45 Időjelzés, időjárás, hirek. 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.10 Cigányzene. 6.10 Képek a Vásárból. 6.40 Kassai rádió müsora. 7.35 Albrecht kir. herceg előadása. 7.50 Diák énekkar. 8.15 Zrinyi-est. Utána kb. 9.40 Hirek, időjárás. 10 Hanglemezek. 11.40 Hirek német, olasz, angol, francia nyelven. 11 Zenés riport. 12.05 Hirek. — **Budapest II. müsora.** 1.30 Szalonötös. 6.10 Zongorahangv. 6.40 Német lecke. 7.10 Előadás. 8 Hirek. 8.20 Beszkártzenekar. 9.40 Időjárás.

— **A m. kir. honvédelmi miniszter felhivása a visszacsatolt területek tiszti rendfokozatot viselt lakóinak jelentkezésére.** A m. kir. honvédelmi miniszter felhivja a visszacsatolt területeken lakó mindama személyeket, akik akár a régi osztrák-magyar hadseregben, vagy a régi honvédségben, akár pedig a volt csehszlovák hadseregben (csendőrségnél) akár a hivatásos, akár a nemhivatásos állományban (tényleges nyugállományu, szolgálatonkivüli, tartalékos, vagy népfölkelő viszonyban) valamilyen tiszti, tisztviselői vagy tisztjelölti rendfokozatot viseltek, igazolásuk, rendfokozatuk megállapitása és nyilvántartásba vételük céljából személyesen jelentkezzenek lakóhelyük szerint az illetékes járási (városi) katonai parancsnokságnál. Személyi és katonai okmányaikat, valamint — lehetőleg ujabban készült — fényképük egy 6x8 centiméter nagyságu példányát vigyék magukkal. Jelentkezzenek azok is, akiket a csehek ugyan nem bocsátottak tartalékos tiszti kiképzésre, de az annak előfeltételét képező polgári képesitést (érettségi) megszerezték. Torlódások elkerülése végett az 1907. és az ennél fiatalabb születésü évfolyambeliek május 1—7-ike között, az 1906—1897. években születettek május 8—14-ike között, az 1896 és ennél idősebb születésü évfolyambeliek pedig május 15—20-ika között jelentkezzenek. Akik a fenti időpontig nem jelentkeznek, az 1939. II. t.-c. 177, illetve 224-ik szakasza szerint büntettetnek.

— **Halálozás.** *Rusvay Jenő*, a Leipziger Vilmos és Fiai gyár vegyészmérnöke, 41 éves korában meghalt. Temetése vasárnap, április 30-án délután fél 5 órakor lesz a farkasréti temetőben a róm. kat. egyház szertartása szerint. Halálát özvegyén, szül. *Surányi Magdolnán* és kisfián kivül kiterjedt rokonság gyászolja.

Galambos-Ghaveczky Klári f. hó 28-án, pénteken este 8 órakor meghalt. Rövid szenvedés után, 14 éves korában hunyt el. Nővére mellé temetik.

Marhoffer Péterné szül. *Kalmár Anna* f. évi március 30-án Plainfieldben (USA) 41 éves korában váratlanul elhunyt.

— **Orvosi hirek.** Dr. *Nemes Nagy Zoltán* ideggyógyász külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és sexualpathológiai bántalmakban ujból rendel. IV., Váci-utca 66. Telefon: 18—79—49.

Dr. *Halmos Dezső* belgyógyász Dohány-utcából Damjanich-utca 58-ba költözött. Telefonszám a régi.

— **Iskolai találkozó.** A pápai kollégium 1919-ben érettségizett diákjai a 20 éves találkozó előkészitése végett sürgősen közöljék cimüket Pethő Antal református lelkésszel, Barabásszeg, Zala megye cimre, vagy dr. Sass János körorvossal Enying, Veszprém megye cimre.

— **Nézze meg** a Monori Magkereskedés, Rákóczi-ut 7. alatti üzletének *tulipán-kirakatát*. A tavaszi főárjegyzék 18. és 39. oldalán felsorolt *zöldség-*, illetve *virágpalánták árusitása* megkezdődött.

— **Bajtársi találkozó.** A volt cs. és kir. haditengerészetnél szolgált egyéves önkéntesek 1939 május hó 2-án tarják IX-ik országos összejövetelüket a „Belvárosi Sörözö" különtermében (IV., Váci-utca 38.) este 8 órai kezdettel.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Perrichon ur utazása

Labiche vigjátéka a Nemzeti Szinházban

A mult században, Párizsban, népszerü bohózatiró volt *Eugéne Labiche*. Sok-sok darabjából néhány Budapestre is eljutott. Munkái a párizsi életet tükrözték s főként ennek külsőségeit. Majdnem minden munkája helyzetkómikumból fakasztotta a derültséget, ami a közönséghez utat talált. Mindig jókedvvel nézte a világot és a társalgását könnyed párizsi szellemesség jellemezte. Maradandó értékü, ugynevezett jellemvigjátékot, melyben a cselekmény a jellemekből fakad, keveset irt, pedig darabjainak száma megközeliti a százat. A Nemzeti Szinházban szombaton felujitott „Perrichon ur utazása" cimü vigjátéka ezek közé tartozik, de nemzetközi irodalmi mértékkel ez sem lehet mérni. A jó öreg *Labiche* hetvennvolc évvel ezelőtt irta „Perrichon ur utazásá"-t, mely tipusát adja a multszázad könyüsulyu, vagy mondhatjuk, sulytalan irodalmának. Felujitása ékes bizonyitéka a mi nemzeti vonásunknak, hogy buzgón terjesztjük az idegen irókat. Az előadás minden esetre jobb volt a darabnál és ezzel igazolhatjuk a felujitást. Perrichon, párizsi gazdag gyáros Svájcba utazik feleségével és leányával is követi őket oda a lány két udvarlója, Armand Dániel. A vigjáték trükkje az, hogy Armand megmenti Perrichon életét, amiért ez hálás, de mégis jobban megszereti a másik udvarlót, Dánielt, akinek ő mentette meg az életét. Ez jobban hizeleg a hiuságának, hogy ő mentette meg másnak életét. Már hozzá is adná leányát, mikor véletlenül kihallgatja a leleplezést, hogy Dániel csak élelmességből rendezte ezt az „életmentést". A véletlennek a cselekménybe beleavatkozása és a darab más erőltetett naivitása jelzi az elavult kort, amelyből származik ez a *Labiche-darab*. A szinház nagy áldozatkészséggel és sok munkával áldozott a régi francia irodalomnak. Mindenesetre nagy fényüzés volt, hogy *Csortos Gyula*, a kiváló müvész vállalkozott Perrichon ur megszemélyesitésére. Ez adott értéket az előadásnak. A bemutatón őszintén ünnepelték. A nőiszerepekben *Vizváry Mariska*, finom jellemzőképessége és *Szeleczky Zita* kedvessége hatott. A két udvarló szerepében *Pataky Jenő* és *Ungváry László* versenyeztek. *Garamszehy Sándor* és *Tapolczay Gyula* kisebb szerepekben jól érvényesültek. Az előadás gyors menete *Major Tamás* játékmestert dicséri, a kiállitás pedig *Horváth János* érdeme. Nagy elismerés illeti *Orbók Attilát*, a népszerü szinmüirót, hogy a lüktető forditással uj életet adott a régi darabnak.

Porzsolt Kálmán.

Az Utolsó tánc százhetvenötödször

Május 15-én, hétfőn jut el *Herczeg Ferenc* vigjátéka a *százhetvenötödik* előadáshoz. A *Nemzeti Szinház* igazgatósága külön ünnepséget rendez ebből az alkalomból. A jubileumi ünnepség programját a jövő héten, amint visszérkezett Kassáról, már megállapitja dr. *Németh Antal* igazgató. Ugyanakkor dől el az is, hogy vajjon az *Utolsó tánc kétszázadik* előadását még ebben az idényben megtartja a *Kamaraszinház*, vagy pedig ezzel az ujabb jubiláris előadással nyitják meg a Kamaraszinház jövő idényét.

• **Az „Ezerkettedik éjszaka" sorozata.** A Magyar Szinház a jövő héten, a vásár látogatására érkezett vidékiek kedvéért, néhányszor az *Erzsébetet* is kitüzte, a müsort azonban dominálóan *Heltai Jenőnek* csodaszép mesejátéka tölti ki. Mától jövő vasárnapig *hatszor* szerepel a *Magyar Szinház* müsorán. Az érdeklődés valamennyi előadás iránt rendkivül nagy.

• **Dalos diszhangverseny.** A Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége énekkari diszhangversenyt rendezett szombaton a Zeneakadémián. A hangversenyen nagy sikerrel mutatkozott be három rokonszenves felvidéki énekkar, három visszacsatolt felvidéki városból: a *Komáromi Dalegyesület* férfikara (karnagya *Schmidt Viktor*); a *Lévai Dalárda* vegyeskara (karnagya *Heckmann István*) és a *Rimaszombati Magyar Dalegylet* férfikara (karnagya id. *Halász József.*) A magasszinvonalu müsorból kiemeljük még a *„Magyarság" Dal- és Önképző Egyesület* férfikarának (vezényelte *Rajber Lajos*); a *Budapesti Egyetemi Énekkarok* férfikarának (vezényelte *Vaszi Viktor*); a *Chinoin Sport Egyesület* vegyeskarának (vezényelte *Kerényi György*) és a *Szegedi Tanárképző Főiskola* kamarakórusának (vezényelte *Szögi Endre*) szebbnélszebb számait. A m. kir. *Posta Müszaki Üzemi Tisztviselők Dalkörének férfikara (Kaszás Gyula)*, a *Szent Anna Vegyeskar (Kézdi-Krén Géza)* és a *Pénzjegynyomda Sport Egyesület* férfikara *(Huszthy Zoltán)* szerepelt még sikerrel a müsoron.

* **Reggeli gyakorlatozás.** Lord Killanin felhivására Londonban számos 17—38 éves színész is jelentkezett katonai kiképzésre. Minthogy azonban ezeket a gyakorlatokat többnyire az esti órákban tartják, a színészek bejelentették, hogy ezen a gyakorlaton csak kenyerük elvesztésével vehetnének részt. A katonai hatóság elrendelte, hogy a színészek számára a reggeli órákban tartsanak gyakorlatokat. A londoni lapok képeket közölnek a gyakorlatozó színészekről.

NAGY ÉRTÉK

Imprimé, visztra, csodás szinekben ... 1.18
Mosó kloké milflór mintás 1.48
Nyári szövet s szinben 1.96
Nyári cipő női, kék, piros és fehér szinben 8.50
Női divatkesztyü tavaszi és nyári, sok formában, óriási választék —.98
Női karlsbadi kesztyü divatszinekben ... 1.90
Tenniszzokni jó minőségü, pasztell szinekben ... ... —.48
Sportharisnya müs. matt, hibátlan... —.98
Női táncnadrág finomszálu, müselyemből, pikószéllel —.98
Sarmöz táncnadrág cakkos széllel 1.80
Kombiné hajszálvékony lavableből ... 3.90
„Habselyem" kombiné gyönyörü himzéssel 4.20
„Habselyem" hálóing angolos fazónban 5.90
Női kötött mellény himzett és sima 3.48
Muszlinsál tiszta selyemből 70x70, nagy választékban 3.80
Női táska, bőr, villámzárral, divatszinekben 7.80, 6.80, 5.80
Sporting férfi, kötött, szines és fehér 1.98
Zefiring férfi, divatos szinekben 2.98
Puplining finomszálu, rávarrott galléral... ... 4.80
Férfi sportpullover 2.90

„Gavallér" férfiöltöny pehelykönnyü, formatartó 29.50
Ballonkabát „Manchester" ramazittal impregnálva 27.80
3 méter férfiszövet teljes hozzávaló béléssel együtt... ... ... 29.50
Weekendpárna változatos mintákban 1.10
„Szieszta" utitakaró pehelykönnyü, modern szinekben ... 4.50
Edzőruha női és férfi, minden szinben 8.98
Raffia-papucs vagy cipő ... 1.30
Gazdatáska fémszegéllyel... ... ... 1.20
Utazóbörönd fémszegéllyel, patentzárral 3.20
„Toldi" borotvapenge 10 darab —.48-tól
Fürdőszatyor impregnált 1.95
Kerti zsöllye főzött füzből ... 8.80 6.80
Kerti asztal fonott füzből 12.80
„Pihenő' nyugszék szolid kivitelben 7.20
„Heverő" weekendágy 18.50
Targonca gyerekjáték, kézimunka 2.90
Homokveder bálóban, formával, lapáttal ... ... —.50-től
Labda friss gummi, szines... ... ... —.24-tó
Uszóöv felfujható 1.70

és ezekhez hasonló árak.

SZÖVETKEZETI BOLT Rákóczi út 36. Boráros tér 1. ÁRUHÁZ A HANGYA KÖTELÉKÉBEN

Teherautomobilok

½ tonnától 10 tonnáig

benzin- és Diesel-motorral állandóan raktáron az

Opel-Blitz | **Vomag**
Bussing N. A. G. | **Friedr. Krupp**
Magirus | **Phänomen**

gyárak vezérképviseletében

Mintaterem: VI., Andrássy-ut 8.
Telefon 112—105, 117—061.

Központi irodák és telep:
XIII., Fáy-utca 9. Telefon 292—519, 291—542.

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 15.

Áthangoló kurák

A latin államokban bevált orvosi módszer, a Lavato de organismo", a szervezet átöblitése hatásaképpen a belek, az epe és hugyutak megszabadulnak a salaktól és igy felfrissül az emésztés, az anyagcsere, sőt a feles zsirlerakodás is eltünik. Kérdezze meg orvosát és annak tanácsa szerint tartson tavaszi áthangoló kurát a Mira glaubersós gyógyvizzel.

— **Tavaszi főárjegyzékünk** 18. és 39. oldalán felsorolt *konyhakerti*, illetve *egynyári virágpalántákra*, ugyszintén a 69., 75., 77. és 78. oldalon felsorolt *Dáhlia-gumók, Gladiolus-hagymák, Lilium* és *évelő növénytövekre* felhivjuk a kertkedvelők b. figyelmét. *Monori Mag*, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

— **Örökké tartó boldogságban lesz része,** ha Kiss Endre cégtől van kelengyéje. Gr. Tisza István-u. 16.

— **Házasság.** Dr. *Tolcsvai Nagy Barna* miniszteri tanácsos és neje, *Lenz Hilda* leányát, *Gabit*, április 29-én, szombaton este 7 órakor vezeti oltárhoz a Deáktéri evangélikus templomban dr. vitéz *Démy-Gerő Mihály* m. kir. főhadnagy-hadbiró, dr. *Démy-Gerő Mihály* ny. ezredes-hadbiró és neje, *Martosi Feszty Gabriella* fia.

Jankovich Antal miniszteri osztályfőnök és felesége, *Ádám Mária* leánya, *Marietta*, április 29-én. szombaton este 7 órakor tartja esküvőjét az Egyetemi templomban ifj. dr. *Károlyi Józseffel*, dr. *Károlyi József* ügyvéd és felesége, *Ulain Gabriella* fiával.

Dr. *Rózsa Piroska* orvos és dr. *Hegedüs András* ügyvéd f. hó 22-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Bartl Vilma és dr. *Raszter János* házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Zemling Mária és vitéz *Dózsa József* házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Székely István gépészmérnök és *Hollán Veronika* házasságot kötöttek.

Ujtordai *Szilágyi Virgil* ny. m. kir. dohánygyári igazgató leányát, *Ilonkát*, Budapesten eljegyezte *Török István* szekszárdi hiv. tűzoltóparancsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő.

Néhai *Németh Jenő* ev. ig. tanító és neje, *Bokor Jolán* leánya, *Ilonka* (Vasegerszeg) és *Németh Lajos* m. tisztviselő és neje, néhai rosstássy *Szabó Mária* fia, *László*, m. kir. postatakarékpénztári tisztviselő (Alag) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Lugossy Pálma és *Lohr Ferenc* hangmérnök, jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Szemerjay-Petrán Mária és *Straub Elek* Beszkártmérnök jegyesek.

Baló Laura okl. középisk. tanárnő és dr. *Barra István* egyetemi tanársegéd, kisérletügyi asszisztens, jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Petrich Lídiát eljegyezte dr. *Reischl Béla.*

Spivák (Fahn) Edith és *Bokor István* jegyesek.

— **Mint 1913 óta minden évben,** a Nemzetközi Vásár alatt, ezidén is keresse fel a Münchengrätzi cipőüzletet, ahol szolid minőségü, szép cipőt kap szolid áron. Kossuth Lajos-utca 15.

Még háromszor akciónkban

hétfőn, szerdán és csütörtökön az idény legnagyobb sikere

Utolsó tánc

a Kamaraszinházban

Rendkivül kedvezményes jegyek a Pesti Hirlap pénztárainál.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Tündöklő Jeromos

Tamási Áron szinműve a Nemzeti Szinházban

„Történik egy székely faluban." Ez a mondat olvasható a Nemzeti Szinház szinlapján. Varázslatos szavak ezek ma, a pesti magyarnak. Erdély varázsát hozza Budapestre „Tündöklő Jeromos" cimü népi-játékával *Tamási Áron*, az izmos tehetségü székely iró. Azelőtt sohasem különböztettük meg iróinkat tájak szerint, ahonnan származtak. El kellett veszitenünk Erdélyt, hogy külön meg tudjuk becsülni az erdélyi irókat, kik mesében és irásmódban, etnográfiai vonásokban és nemzeti érzésben, szinben és zamatban Erdélyt és a Székelyföldet adják nekünk. *Tamási Áron* különös érték, különös erő e tekintetben. A budapesti közönségnek meg kell magyarázni, hogy mi a különös érték ebben a darabban. Ez ugyanis a mai Erdélyt adja, a mai népi-életet, amelyben már szerepet játszik a román csendőr, de a székely góbének furfangos, élelmes, mulatságos felfogása, a régi, hanisitatlan becsületességgel együtt, változatlanul ragyog. *Tamási Áron* irásában lüktet a magyar érzés, a székely erő, az ősi faji vonásoknak patinája. Ez a székely falu irodalmi és művészi élmény a Nemzeti Szinházban. Ebbe a szegény faluba azonban bevisz a szerző egy gazdag szélhámost, aki politikai izgatással és vesztegetéssel hatalomra akar jutni. Ezt nevezi el Tündöklő Jeromosnak. Ez nem erdélyi, nem is székely alak, hanem nemzetközi tipus. A cselekményt ez csinálja, de éppen ez a darab gyengéje. *Tamási*, aki egyszerre bronzba önti mesteri művészettel a székely alakokat, ennél az idegen figuránál kissé naivitásba téved. Csak arra jó ez, hogy jobban kidomborithassa a szerző az igazi székely karaktert, amelyet nem lehet megvesztegetéssel se meghamisitani. A hamisitatlan székely népélethez tartozik az a drámai részlet is, hogy a székelylegény szerelemből bicskázik. A mai életet pedig azzal illusztrálja, hogy felsorakoznak a szegény székelyek a napi panaszaikkal. Ránk, budapesti magyarokra, vigasztaló a darabból kicsattanó örvendetes igazság, hogy a mai székelyt román lejjel se lehet a becsületességtől és magyarságától eltériteni. A cselekmény főrészét Tündöklő Jeromos üzletes mesterkedései töltik ki a hatalomért. Szélhámoskodása azonban kudarcot vall mindenkivel szemben és amikor saját ünnepeltetésére vacsorát rendeztetne, olyan kavarodás támad ellene, hogy kénytelen titokban eltünni a szintérről.

A mű érdekességét és értékét a ma is szép, tiszta székely élet hű rajza adja meg, amelyet a szinház szeretettel adott vissza. *Dr. Németh Antal* igazgató tiszteletreméltó munkát végzett a rendezéssel, *Szilassy Gyula* játékmester segédletével. A diszletek komoly stilusát *Horváth János* adta meg. *Kiss Ferencre* hárult a leghálátlanabb feladat, a kevésbé rokonszenves Tündöklő Jeromost alakitotta, minden részletre kiterjedő műgonddal. Művészünkre el lehet mondani, hogy a lehetetlenséget is lehetővé teszi: rossz szerepet is jól megjátszik. *Makláry Zoltán* elemében volt, mikor az öreg székely góbé furfangját jóizü humorral mintázta, *Apáthy Imre* fényes segédlete mellett. *Timár Józsefnek* nagyon jól állott a székely korrektség szigorusága, *Szörényi Éva* a székely szépséget és tisztességes érzést ábrázolta. *Ujlaky László* izléssel drámázott. A szerzőt és a szereplőket a közönség lelkesen tapsolta.

Porzsolt Kálmán.

* **A Palestrina Kórus Olaszországban.** A Palestrina Kórus Olaszország művészi centrumaiban sikert-sikerre halmozott. Jelentős ez a művészi esemény az olasz-magyar barátság szempontjából is, mert az énekkar még inkább elmélyitette mostani szereplésével azokat a művészi kapcsolatokat, melyek a nagy olasz nemzethez bennünket mindenkor fűztek. *Vaszy Viktor* énekkara Kodály őserejü Te-Deumjával aratta legnagyobb sikerét. A szólisták közül különösen *V. Kovács Ilonkát, Breznóy Judithot* és *Mezey Zsigmondot* kell kiemelni.

A „Viipurin Lauluveikot" hangversenye

Viipuri egy szép, régi kikötőváros Kelet-Finnországban, Karjala tartomány fővárosa. Olyanféle regionális szerepe van a finn kulturéletben, mint Nagy-Magyarország művelődésében volt Kolozsvárnak. A „Lauluveikot" szó dalegyesületet jelent, tehát Viipuri vezető férfi-kórusa látogatott el Budapestre középeurópai hangversenykörutján, amelynek Debrecen is egyik állomása lesz. Északi rokonainknál valóban a nemzet egyik legfőbb és legnagyobb gondnal ápolt szellemi kincse a dalosügy, a társadalom minden rétege át van hatva az együttes éneklés örömétől és léleknevelő fontosságának tudatától. Ez a szép hagyományt teljes értékü művészettel képviseli és fejleszti ez a válogatott hanganyagu énekkari testület. A gyönyörü, tömörzengésü basszusszólam ad szilárd alapot a biztosan és tisztán emelkedő hangépitménynek. *Björklund* karmester tökéletes tudással, határozottsággal és lendülettel irányitja a csöppet sem gépies fegyelemben összefogott együttest. Férfikar ez, a legigazabb és legnemesebb értelemben, lelkes, jóhangu férfiak szövetkezése értékes művészi munkára. Hangversenyüket a „Magyar a magyarért" mozgalom javára rendezték és mingyárt a tökéletes magyar kiejtéssel, gyönyörüen elénekelt Himnusszal meghatották és elragadták a közönséget. Azután szebbnélszebb finn énekek következtek, *Järnefelt, Merikanto, Sibelius, Palmgren, Melartin, Kuula* és mások részint már ismert, részint most először hallott művei, igazán remek előadásban. Az őszinte, hálás tapsokra a kórus szivesen ismételt és adott ráadásokat is. A sikerből *Jorma Huttunen*, a gyönyörü hangu tenorista is kivette megérdemelt részét. *lv.*

*

Szombaton délután *Horthy Miklós* kormányzó és felesége fogadta a királyi palotában a finn férfikar tagjait. Három dal eléneklése után Onni Talas finn követ bemutatta a vezetőség tagjait, majd a Kormányzó úr őfőméltóságának egy üvegvázát, a Főméltóságu Asszonynak pedig egy eredeti finn faliszőnyeget nyujtott át az énekkar nevében.

Shakespeare születésnapja

Londonból jelentik: *Shakespeare* születésnapjának hagyományos ünnepségén az idén *Sir Samuel Hoare* belügyminiszter mondotta a nagy költő szülővárosában, *Stratford-on-Avonban* az ünnepi pohárköszöntőt. Sir Samuel Hoare Shakespeare *páratlan humorérzékét* mondotta a halhatatlan költő legkiválóbb adományának. Shakespeare ezen a téren az angol szellem tökéletes megtestesitője volt. A királyok iránt érzett előszeretete a legszebb hódolat, amelyben az angol királyság intézménye részesült. Az angol nép boldog lehet, hogy a változások és zürzavar világában érintetlenül fenn tudta tartani a nemzet egységének és örökkévalóságának ezt a jelképét.

Sir Samuel Hoare ezután tréfás hangon arról beszélt, mennyire nem szerette Shakespeare a maga korának politikusait.

Végül felszólitotta a hallgatóságot, hogy fogadja meg William Shakespeare emlékére: *a türelmetlenség sohasem fog talajra találni a világ egyetlen angolul beszélő népénél sem.*

* **Növendékhangverseny.** A Zeneakadémia szombati növendékhangversenyén *Hegedüs Miklós*, Kresz Géza tanitványa mutatkozott igen figyelemreméltó tehetségnek. Mendelssohn hegedüversenyének első tételét játszotta, pompás lendülettel és kidolgozott technikával aknázva ki a mű hatáslehetőségeit. Két énekesnövendék is kiválót nyujtott. *Kazatsay Irén* különösen a magasabb fekvésekben szépen csengő hangjával, *Járai József*, reményteljes tenorista, jó éneki előadásával érdemelte ki az elismerést. A zongorásnövendékek közül *Varjas Anna* Bach—Busoni toccatá-jának középső tételét átszellemült bensőséggel szólaltatta meg. *Nadler Ilse* lámpalázasan játszott, de azért megfigyelhettük, hogy tehetséges. *Gyarmathy Gyula* és *Gáspár József* érdekes két trombitás száma egészitette ki a változatos müsort.

* **A „VII. Gergely" előkészületei.** A Nemzeti Szinházban szombaton délelőtt volt olvasópróba dr. *Németh László* uj drámájából, a *VII. Gergelyből*. A darabot, amely az investura harc korszakában játszik, *Abonyi Tivadar* rendezi. VII. Gergely pápát *Timár József* alakitja. A női főszerepnek *T. Mátray Erzsi* az alakitója. A cluny apátot *Onódy Ákos*, az ostiai püspököt *Ujlaky*, Róbert királyt pedig *Kürti József* játsszák. Érdekes szerepekhez jutottak *Forgács Antal, Gózon Gyula*, vitéz *Garamszeghy Sándor, Tapolczay Gyula, Bodnár Jenő, Pataky József* és *Gabányi László.*

A Pesti Hirlap nyolcnapos kalauza 1939 április 23-tól április 30-ig

MAGYAR NEMZETI MUZEUM

IPARMÜVESZETI MUZEUM (Üllői-ut 33.) Naponta 9—½2. — **Ráth György Muzeum** (Vilma királynő-ut 12.) H. kiv. naponta 9—½2-ig. — **NÉPRAJZI MUZEUM** (Alsó Hungária-körut 40.) Szomb. kiv. naponta 9—½2-ig. — **SZÉPMÜVÉSZETI MUZEUM** (Városliget). **Antik és modern szoborgyüjtemény.** H., p. 9—¾2-ig. — **Régi és modern képtár.** K., szer., cs., szom. 9—¾2-ig. — **Közép- és ujabbkori szoborgyüjtemény.** H., p. 9—¾2-ig. — **Grafikai kiállitás.** Naponta 9—¾2-ig. V. összes gyüjt. 10—¾2-ig. — **Uj magyar képtár** (Andrássy-ut 60.) H. kiv. naponta 9—½2-ig. — **Történelmi arcképcsarnok** (Akadémia-u. 2.) V., szer., p. 10—1-ig. Szer. 3—6-ig is. — **TERMÉSZETTUDOMÁNYI MUZEUM** (Muzeum-körut 14.) — **Ásványtár.** H., szer., p. 10—1. — **Állattár.** Mint ásványtár. — **Növénytár** (Akadémia-utca 2.) V., h., szer., p. 10—1-ig. Szer. 3—6-ig is. — **TÖRTÉNETI MUZEUM** (Muzeum-körut 14.) — **Történeti, régészeti és éremtár.** Naponta 9—½2-ig. Szer. 3—6-ig is. — **Hopp Ferenc Muzeum** (Andrássy-ut 103.) V., h., k., szer., szom. 9—1-ig.

TÖBBI MUZEUM

Akadémia (Akadémia-u. 2.). **Goethe-szoba.** Szer., p. 10—2-ig. — **Növénytár.** V., k., szer. 10—1. — **Széchenyi Muz.** K., cs., szom. 10—12. — **Vörösmarty-szoba.** Naponta 10—12-ig. — **Erzsébet kir. emlékmuzeum.** Vár muzeuma és a kir. palota szertartástermei. Vas., ünnepnap 9—2-ig; hétk.: 9—4-ig. — **Magyar kir Hadimuzeum** (Gr. Bethlen-bástyasétány 40.). Zárva. — **Közlekedési Muzeum** (Herminaut 16.). Ma és jövő vas.: 10—1-ig. Hétk.: zárva. — **Mentők Muzeuma.** K. és szom.: 10—2-ig. — **Mezőgazdasági Muzeum.** V.: 10—1-ig; hétk.: ½10—1-ig; — **Országgyülési Muzeum** Országház XVII. kapu). Naponta 10—1-ig. — **Petőfi-ház.** (Bajza-u. 29.) Vas. 10—2 (Kapun csengetni). — **Postabélyeg Muzeum** (Krisztina-körut 12.). K., p.: 10—1. — **Székesfővárosi képtár** (Egyetem-utca 6.) Zárva. — **Társadalomegészségügyi Muzeum.** (Eötvös-u. 3.). Baleset elleni rajz- és képkiáll. Naponta 9—5-ig.

KÖNYVTÁRAK

Akadémia (Akadémia-u. 2.) Csak hétköznapokon: 3—7 óráig. — **Egyetemi** (Ferenciek-tere 5.). Folyóirat olvasót.: hétk.: 9—2-ig és 3—8-ig. Nagy olvasót. ½9 este 8-ig. Könyvkölcs. 9—2-ig. V. és ü.: zárva. — **Földtani Intézet** (Stefánia-ut 14.). Zárva. — **Fővárosi Könyvtár** (Reviczky-u. 4.) Hétk. 9—7; v. 10—1. — **Iparművészeti** (Üllői-ut 23.) Hétk. 8—½2 és 6—8; szom. 10—2; v. és ü. zárva. — **Mezőgazdasági** (Széchenyi sziget). V. és ü. kiv. naponta 9—2-ig; szom.: 9—12 óráig. — **Népegészségügyi Muzeum** (Eötvös-utca 3.) Naponta 10—1-ig. Vasárnap és ünnep zárva. — **Országos Széchenyi Könyvtár** (Nemzeti Muz). Hétk. 9—½2-ig; v. és ü.: zárva. — **Technológia** (József-körut 6.). Olvasóterem: v. és ü. kivételével 9—1-ig és 5—8-ig. — Könyvkölcsönzés: hétk. szom. kiv.: ½10—1-ig. K., cs., szom.: ½6—¾8-ig.

KIALLITASOK

Ernst Kiállitás (Nagymező-utca 8.) Fülle Péter, Rózsaffy festőm., Marosán szobrászm. kiáll. V. 9—2-ig; hétk. 9—4-ig. — **Iparművészeti Társulat** (Mária Valéria-u. 12.) Állandó mintakiáll. Hétk. 9—3-ig; v. és ü. zárva. — **Magyar őstehetségek kiáll.** (Andrássy-ut 24.) V. és ü. 10—2-ig; hétk. 9—7-ig. — **Mücsarnok.** „Derü a művészetben" kiállitás. Naponta 9—2-ig. — **Müterem** (Kossuth Lajos-utca 12.) Jobbágyi Gaiger Miklós festőm. gyüjt. kiáll. V. és ü. 9—2-ig; hétk. 9—6-ig. Jövő vas.: zárás. — **Nemzeti Szalon** (Erzsébet-tér). Balatoni Társaság kiáll. Naponta 9—5-ig. Jövő vas. zárás.

HANGVERSENYEK

Ma: Szepes Lya és Pálóczy László vidám estje. Z. ½9 (R.) — **Kedd:** Isabella de Angelis ária- és dalestje. Z. 8 (R.) — Wiener Philharmoniker. Vigadó 8 (R.) — **Szerda:** Budapesti Hangverseny Zenekar Z. 8 (K.) — **Vasárnap:** Beethoven IX. Szimfónia Z. ½9 (R.)

— **Főispáni beiktatások.** Madi Kovács Endrét, Tolna megye főispánját ünnepélyes keretek között iktatták be tisztségébe Szekszárdon. *Szongott Edvin* alispán mondott üdvözlő beszédet, majd az uj főispán székfoglalójában a kisbirtokosok korszerü gazdálkodásának, az egyke elleni küzdelemnek szükségességét és a honvédségnek áldozatok árán való megerősitését sürgette. *Schultheisz Béla* főjegyző és báró *Fiath Tibor* mondott ezután üdvözlő szavakat. A beiktatást közebéd követte, amelyen *Bonczos Miklós* államtitkár is résztvett. — *Szajoli Fejér Miklóst*, Csanád-Arad-Torontál egyesitett vármegyék főispánját Makón iktatták be tisztébe. *Ring Béla* alispán mondott megnyitót, majd *Szajoli Fejér Miklós* székfoglalójában a gazdaságilag gyengék megerősitését és a nincstelenek megélhetésének biztositását sürgette. Ezután *Isscskutz Béla* főjegyző és *H. Szabó Imre*, az ellenzék szónoka mondott üdvözlő szavakat, majd *Bonczos Miklós* államtitkár részvételével közebéd volt.

— **Fökapitányi rendeletek a felvidéki területekről származó gépjárművek megvizsgálásáról és a gépjárművezetői igazolványok kicseréléséről.** A rendőrség budapesti fökapitánya világoskék falragaszokon ismerteti a belügyminiszter rendeletét a felvidéki területekről származó gépjárművek megvizsgálásáról, azoknak igazolólappal, forgalmi engedéllyel és rendszámtáblákkal való ellátása ügyében. A belügyminiszteri rendelet értelmében a visszamaradt cseh-szlovák megkülönböztető jelzésekkel ellátott gépjárműveket junius 30-ig kell a vizsgáztatás céljára elővezetni. Julius elsejétől cseh-szlovák megkülönböztető jelzésekkel magyar forgalomban gépjárművek nem vehetnek részt. A felvidéki gépjárművek megvizsgálását az illetékes rendőrkapitányságoknál vagy községi elöljáróságoknál kell kérni. Gépkocsik magyar forgalmi engedéllyel, igazolólappal és rendszámtáblával való felszerelésért hat pengőt, motorkerékpár után öt pengőt, pótkocsik után pedig egy pengőt kell fizetni. Tűzoltó- és mentőegyesületek járműveinek megvizsgálása dijtalan. Mindazok, akik az előirt időpontot elmulasztják, a későbbi vizsgáért 57 pengő 40 fillért, illetve 34 pengő 60 fillért tartoznak fizetni. Mindazok a gépjárműtulajdonosok, akik az előirt határidőig járműveiket nem vizsgáztatják le, kihágást követnek el és tizennégy napig terjedhető elzárással büntethetők. — Egy másik falragaszon a fökapitány *a gépjárművezetői igazolványok kicseréléséről intézkedik.* Az uj vezetői igazolványok beszerzését jelentkezési lapokon kell kérni és 100.946. számu postatakarékpénztári befizetési lapon két pengőt kell befizetni. A hirdetmény részletesen felsorolja, hogy a jelentkezési laphoz milyen iratokat kell mellékelni. Közlik egyuttal a benyujtás sorrendjének időpontját, mely május elseje és junius 30-ika közt megy végbe. A budapesti gépjárműterülethez tartozó többi városban és községben lakók jelentkezési lapjaikat az illetékes rendőrkapitányságoknál, illetőleg községi elöljáróságoknál kell benyujtani. A jelentkezési lapot a gépjárművezetői igazolvány tulajdonosa személyesen vagy megbizott által nyujthatja be, esetleg postán ajánlott levélben is beküldheti. *A jelenlegi összes gépjárművezetői igazolványok ez év december 31-én érvényüket vesztik.*

— **Befejeződött az ökölvivó európabajnoki verseny.** *Dublinból* jelentik: Az ökölvivó európabajnoki verseny döntőmérközéseit ötnapos küzdelem után szombaton este befejezték. A döntőben a magyar szinek képviseletében a bantamsulyu *Bondi* vette fel a küzdelmet az olasz *Serbóval*, azonban az olasz jobbnak bizonyult és pontozással vereséget szenvedett az olasz versenyzőtől. *Szigeti* a harmadik helyért nem mérkőzött. A bajnokságokat védők közül négynek sikerült bajnoki cimüket megvédeniök. És pedig: bantamsulyban az olasz Sergo, könnyüsulyban a német Nürnberg, félnehézsulyban az olasz Musina és nehézsulyban a svéd Tandberg ez évben is európabajnokok lettek. A nemzetek közötti pontversenyt Lengyelország nyerte 20 ponttal, megtartva „Európa legerősebb ökölvivó nemzete" cimet. 2. Olaszország 17 pont, 3. Németország 13 pont, 4. Irország 12 pont.

— **Kleer Ferencet valutaüzérkedésért letartóztatták.** A budapesti kir. ügyészség a következőket közli: A budapesti kir. ügyészség valutaosztálya a lefolytatott nyomozás adatai alapján előzetes letartóztatásba helyezte *Kleer Ferenc* 39 éves, budapesti születésü, r. k. volt szállitmányozó, jelenleg foglalkozásnélküli egyént, fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés bűntette miatt azért, mert Budapestről 1939 április havában kb. 100.000 pengő értékü aranyat és különböző valutákat juttatott Zürichbe, ott azokat svájci frank kifizetésekért eladta, a svájci frank kifizetésekért zugárfolyamon kb. 1800 angol fontot vásárolt és azt külföldre, Londonba kijuttatta. Gyanusitott az előzetes letartóztatásba megnyugodott. A nyomozás tovább folyamatban van.

— **Olcsón főzhet** izletes, jó ebédet villanytűzhelyen. A villamos tűzhely kezelését az Elektromos Müvek V., Honvéd-u. 22. sz. alatti bemutatójában szerdán délután 5 órakor főzőbemutató, hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt fél 10 órakor főzőgyakorlati előadás keretében dijmentesen ismertetik az érdeklődőkkel. Program: pozsonyi kifli, foszlóskalács, diókrémes tekercs, hal- és husételek.

— **Halálragázolta a villamos.** A helyiérdekü vonat szombaton reggel a Soroksári-uti megálló közelében elütötte *Ungvári József* 30 éves iparost. Mire a mentők megérkeztek, már meghalt.

A Dunapart, Közraktár-u., Lónyay-u., Zsil-u. és Gálya-utcák között,

bérháztelkek eladók

kedvező feltételekkel, esetleg épitési kölcsönnel. Érdeklődni: MAGYAR TISZTVISELŐK TAKARÉKPÉNZTARA R. T.-nál, IX., Ferenc-krt. 14. Telefon: 18-88-78.

— **Anyák napja — május 14.** Az Anyák napja talán sohasem volt időszerübb, mint napjainkban, amikor a husz évig idegenben élt, esetleg gyermekeitől elszakitott magyar anyákat ünnepelhetjük. A legnagyobb öröm az ajándékozás öröme. Az önfeláldozó anyának sem szerezhetünk nagyobb örömet, mintha a gyermek őt szeretete jeléül, legyen az bármilyen csekélység, ajándékkal lepi meg.

— **A Keresztény női egyesületek adománya a „Magyar Házak" céljaira.** A Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetségének kezdeményezésére valamennyi keresztény női egyesület a felvidéki *„Magyar Házak"* céljaira a pesti Vigadóban magyar találkozót rendezett. A rendezésben a *Keresztény Tanügyi Bizottság*, a *Szociális Misszió Társulat*, a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége*, a *Déryné Játékszin Hölgybiz.*, a *Kat. Háziasszonyok Egyesülete*, a *Kat. Nőszövetség*, a *Vöröskereszt Ápolónők Egyesülete*, az *Egyetemet Végzett Nők Egy.*, az *Evangélikus Nők Szövetsége*, a *Fajvédők Egyesülete*, a *Felvidéki Nők Egyesülete*, az *Iskolagondozó Nővérek*, a *Lorántffy Zsuzsánna Egyesület*, a *Magyar Orvosnők Nemzeti Szövetsége*, a *MOVE*, a *Református Nők Egyesülete*, a *Szociális Testvérek Egyesülete*, a *Szent Vince Egyesület*, a *Katolikus Tanitónők és Tanárnők Egyesülete* és az *Országos Stefánia-Szövetség* vett részt. A *Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetsége* a találkozó tiszta bevételeként 4188 pengőt juttatott el gróf *Esterházy János* kezéhez azzal a kéréssel, hogy az ennek az összegnek felhasználásával a *Szepességben* épitendő *„Magyar ház"* a *„Budapesti Keresztény Nők Háza"* nevet viselje. A magyar találkozó vezető háziasszonyai gróf *Ambrózy-Migazzi Lajosné*, báró *Apor Gizella*, dr. *Cholnoky Jenőné*, *Csenkey Gézáné*, gróf *Bethlen Pálné*, özv. *Balogh Elemérné*, *Darányi Gyuláné*, *Darányi Kálmánné*, dr. *Ertl Jánosné*, *Fabritius Henrikné*, dr. *Farkas Ákosné*, dr. *Finkey Ferencné*, dr. *Felkay Ferencné*, dr. *Hável Jánosné*, *Halmy Gyuláné*, dr. *Hóman Bálintné*, gróf *Hunyady Józsefné*, vitéz *Imrédy Béláné*, gróf *Károlyi Viktorné*, *Kasics Margit*, özv. *Keresztes Józsefné*, *Krén Margit*, *Lukács Sarolta*, özv. *Marsovszky Györgyné*, dr. *Pesthy Pálné*, dr. *Pintér Jenőné*, dr. *Raffay Sándorné*, *Rátz Jenőné*, gróf *Ráday Gedeonné*, özv. dr. *Spur Istvánné*, dr. *Spurné Bárdos Feltoronyi Magda*, dr. *Schandl Károlyné*, *Slachta Margit*, *Szászy Béláné*, dr. *Szegedy-Maszák Aladárné*, dr. *Szendy Károlyné*, dr. *Szőke Gyuláné*, dr. *Tasnádi Nagy Andrásné*, dr. *Toperczer Ákosné* és gróf *Zichy Rafaelné* voltak, akiknek ezuton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület** *virágkiállitására kedvezményes jegyek 60 fillérért* fő- és fiókkiadóhivatalainkban kaphatók.

Átmeneti időrosszabbodás nyugatról

Szárazföldünk időjárásban nagy átalakulás következett be. Középeurópában hideg, szeles, felhős és részben csapadékos időt igen gyors, de csak átmeneti javulás váltotta fel. A délies légáramlás és sok napsütés következtében ismét erősebb felmelegedés indult meg. Ezzel szemben Nyugateurópában a szép idő véget ért és hidegebb sarki levegő uralomrajutása következtében erősen szeles, hideg és csapadékos lett az idő. Anglia északi részein és Norvégia délnyugati partjain több felé havazott. A hideg sarki levegőt szállitó viharciklon rendkivül gyorsan haladt kelet felé és szombaton estére már a Rajna vonalát is elérte, heves zivatarok és élénk nyugati szél mellett. Ennek hatása már nálunk is érezhető, egyelőre azonban csak a délnyugati szélben és melegben, később azonban, igy már vasárnap, különösen az ország északi részein már felhőzetet, záport és zivataros esőket fog okozni.

A már ment emlitett okok következtében hazánkban szombaton a felmelegedés az előző napokhoz képest ismét nagy javulást mutatott. A hőmérsékleti csucsértékek országszerte husz fok fölé emelkedtek, a rekordot pedig Nagykőrösön mérték, 22 fokot. A nap 12 óránál hosszabb ideig ontotta sugarait és felhő alig zavarta meg a napsütést. Sajnos, eső ismét sehol sem hullott és igy a szárazság, különösen az ország déli részein tovább tartott. Mezőgazdaságunk most már nagy aggodalommal nézi a nagy szárazságot. Nagykanizsán például február közepe óta mindössze 30 mm csapadék hullott. Ez a normálisnak körülbelül egyharmada. Ehhez hasonló szárazságot sokfelé találunk a Duna-Tisza közén és Békés megyében is.

A vasárnap időjárása már nem lesz oly zavartalan, mint a tegnapi. Nyugatról a hidegebb levegő beszivárgása felhőzetet, majd sokfelé záport és zivataros esőket fog okozni. A legdöntőbb időjárási elem azonban az élénk szél lesz. A hőmérséklet az erős délelőtti felmelegedés után kissé csökkenni fog, azonban a rosszabbodás, amilyen gyorsan jön, oly gyorsan el is fog vonulni.

Budapesten 22-én reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 7 (normális 7), délben a legmelegebb 21 (normális 16) fok volt. (Előző nap 6 és 18 fok volt.)

(Z. A.)

*

A *Meteorológiai Intézet* jelenti: Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Déli-délnyugati, a Dunántul és a Duna—Tisza közén már élénk északnyugati szél. Változó felhőzet, helyenkint — főleg a Dunántul és a Felvidéken — záporeső, zivatar. A nappali hőmérséklet nyugaton már alacsonyabb lesz, keleten még erős fölmelegedés várható.

*

Vizállás. *Duna:* végig apad, Pozsonyig alacsony, Oroszvár—Baja között közepes, lejebb magas vizállásu. Bécs 4, Pozsony 198, Komárom 344, Budapest 320, Paks 245, Baja 371, Mohács 412. *Rába:* Szentgotthárd —42. *Dráva:* Barcs —71, Drávaszabolcs 48, Eszék 194. *Száva:* Brod 252. *Tisza:* végig apad, Csongrádig alacsony, lejjebb közepes vizállásu. Tiszaujlak —44, Vásárosnamény —24, Tokaj —109, Tiszafüred 136, Szolnok 176, Csongrád 176, Szeged 265. *Szamos:* Csenger 28. *Kőrös:* Kőrösszakáll 10, Békés 48, Gyoma 120. *Maros:* Makó 112. *Balaton:* Siófok 80. *Velencei tó:* Agárd 44.

Megérkeztek a várva-várt világhirü

DKW-motorkerékpárok

1939 évi modelljei.

Legujabban csökkentett árak:

RT 3 HP	Luxus 3 sebességváltós modell	P	780.—
KS 200 cm³	Tura	„	„ 1200.—
NZ 250 cm³	LUXUS Tura	„	„ 1400.—
NZ 350 cm³	Tura	„	„ 1650.—
SB 500 cm³	NORMAL Tura	„	„ 1950.—
SB 500 cm³	LUXUS öninditós	„	„ 2100.—

Kedvező fizetési feltételek.

Szállithatók raktárról mérsékelt számban.

Vezérképviselet:

MAJLÁTH VI., Lehel-u. 2.

— **A debreceni Református Kollégium „Kántusának" kétszázéves jubileuma.** Debrecenből jelentik: A négyévszázados *Református Kollégium* énekkara, a hires *„Kántus"*, amely hazánkba *elsőnek vezette be a magyarnyelvü négyszólamu éneklést, április 27-én* üli meg *kétszázéves fennállásának* évfordulóját. A jubiláris hangverseny este zajlik le az *Arany Bika*-szálló nagytermében, *Szigethy Gyula* főiskolai tanár vezényletével. A megnyitót dr. *Erdős Károly* hittudományi-kari tanár mondja; a gazdag müsoron szerepel *Kodály „150. genfi zsoltár"*-ja is.

— **A földmivelésügyi miniszter autóbalesetének utójátéka.** Mult év decemberében egy magánautó, amelyet *Mestitz Pál* bankbizományos vezetett, elütötte és a kezén megsebesitette gróf *Teleki Mihály* földmivelésügyi minisztert. Az ügyészség gondatlanságból előidézett sulyos testisértés miatt vádat emelt a bankbizományos ellen. A büntetőtörvényszék *Fonyódy-tanácsa* előtt Mestitz tagadta bűnösségét. Azzal védekezett, hogy szabályszerüen túlköltött és csak az utolsó pillanatban vette észre a minisztert, de ekkor már nem tudta kikerülni a balesetet. Több tanu kihallgatása után az elnök felolvasta gróf *Teleki Mihály* vallomását, amely szerint az autó kilinese felszakitotta a tenyerét és körülbelül 6—8 métert vonszolta magával. A miniszter sérülése nyolc napon tul gyógyult. Mestitz Pál a gyógykezelési és egyéb költségek megtérítésére háromezer pengőt fizetett, ezt az összeget *gróf Teleki Mihály a „Magyar a magyarért" mozgalom rendelkezésére bocsátotta.* A törvényszék *Mestitz Pált gondatlansággal előidézett sulyos testisértés vétségéért föltételesen ötszáz pengő pénzbüntetésre itélte.* Az itélet nem jogerős.

— **Halálozás.** *Arkosi Benkő Endre* volt cs. és kir. huszárhadnagy, községi főjegyző 53 éves korában *Tiszaujfalun* meghalt.

Martinka Oszkár m. kir. állampénztári igazgató 58 éves korában *Gödöllőn* meghalt. Vasárnap délután négy órakor temetik a gödöllői sirkertben.

Léczfalvi és zabolai *Csákány Zoltán* volt kolozsvári vármegyei főtisztviselő *Budapesten* meghalt. Vasárnap délután félöt órakor temetik a kerepesiuti temetőben.

Csatáry Géza ny. szőv. főtanácsos váratlanul elhunyt. Temetése április 24-én, hétfőn d. u. 4 órakor lesz a kerepesiuti temető halottasházából, a református egyház szertartása szerint. (Minden külön értesités helyett.)

Durnyi Alajos gyóni plébános életének 63., papságának 39. évében meghalt.

Széchy Endréné Streer Emilia 42 éves korában, április 21-én meghalt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a kerepesiuti temetőben.

Koreck Rezső, az UDR (volt osztrák-magyar államvasuti társaság) ny. felügyelője pénteken, 74 éves korában meghalt. Vasárnap délután 3 órakor temetik az óbudai köztemetőben.

Özv. gulácsi *Gulácsy Dezsőné* szül. nagyjeszenei *Jeszenszky Ilona* 52 éves korában *Budapesten* meghalt. Holttestét hétfőn délután félnégy órakor szentelik be a kerepesiuti temető halottasházában, majd a *gulácsi* temetőben levő családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

Id. *Förster Jenőné* szül. *Brünig Vilma* f. hó 16-án, 57 éves korában, hosszu betegség után csendesen elhunyt.

kell használni, amelyet a legtöbben utánoznak, ha sikertelenül is. Biztos, enyhe, fájdalommentes hatás jellemzi az

ARTIN

pici hashajtó dragéekat. Este 2—3 szem Artint bevéve, reggelre kellemes ürülést biztosit.

— **Ültessünk** most *kerti szamócát (ananász epret). Palánták* beszerezhetők a *Monori Magkereskedésben,* Budapest, Rákóczi-ut 7.

— **Az Őszi lakberendezési vásár** kedvezményes jegyei 70 fillérért kaphatók fő- és fiókkiadóhivatalainkban.

— **Orvosi hirek.** Dr. *Wettenstein József* szabadságáról hazaérkezett és rendel tüdőbetegeknek VII., Damjanich-u. 35. I. 4. alatt (Telefon: 340—932).

Dr. *Schulhof Ödön,* az *Ujságirók Szanatórium Egyesületének* szakorvosa, *Hévizfürdőről* visszaérkezett. Rendel: Aréna-ut 84/b. (Parkszanatórium).

Dr. *Marcsek János* nőorvos szabadságáról megérkezett. Ujra rendel: VIII., Üllői-ut 16/b. I. em. 5. Telefon: 138—550.

Dr. *Plenczner Sándor* belgyógyász, főorvos, a Székesfővárosi Szivvizsgáló és Sportorvosi Intézet vezetője, tanulmányutjáról és szabadságáról külföldről megérkezett s rendelését II., Margit-körut 62. alatt d. u. 5—8-ig megkezdte.

Dr. *Kovács Viktor* fogorvos szabadságáról visszatért és rendelését ujból folytatja (Lónyay-utca 3.) .Telefon: 18—20—43.

Dr. *Rónainé* dr. *Hauser Emma* nőorvos, a Mabi r. orvosa ismét rendel. V., Alkotmány-utca 21. Tel.: 120-827.

— **Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegek** szivesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

FŐVÁROS

— **Háromszázötvenegyezer képviselőválasztója lesz Budapestnek.** Budapest képviselőválasztóinak összeirása már befejeződött. Az összeirás eredménye azt mutatja, hogy körülbelül 351.000 képviselőválasztója lesz Budapestnek. Ez a szám nagyjában megfelel az előző képviselőválasztói névjegyzékben foglalt szavazók számának, tehát *etekintetben Budapesten nem lesz csökkenés.* A pontos számadatokat a főváros központi választmányának legközelebbi ülésén állapitják meg, amelyet *Schuler Dezső* alpolgármester jövő hét szerdájára, szeptember 14-én déli 12 órára hivott össze. Ezen az ülésen tesznek jelentést a képviselőválasztók összeirásáról, majd pedig határoznak a névjegyzék tervezetének és a felszólamlásoknak átvizsgálásáról. A központi választmány saját tagjai sorából vizsgáló bizottságokat küld majd ki és ezek záros határidőn belül fogják a szükséges vizsgálatokat megejteni.

— **Agyvérzésre hajlamos idősebb embereknél,** akiknél igen fontos, hogy erőlködés nélkül mindennap könnyü bélürülésük legyen, a természetes **„Ferenc József"** keserüviz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve — sok esetben a lehető legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

— **A Beszkárt-viteldij reformja.** A kereskedelmi miniszter, amikor a mult év végén hozzájárult a villamoskisszakaszjegy árának felemeléséhez, kikötötte, hogy július 1-éig a viteldijak megreformálására a főváros, illetve a Beszkárt vezetősége tegyen megfelelő előterjesztést. Minthogy azonban a főváros üzempolitikai bizottsága csak a nyáron fejezte be a tarifaproblémák átvizsgálását, a főváros kérelmére a miniszter hozzájárult ahhoz, hogy az előterjesztés elkészitésének határidejét ez év végéig kitolják. A Beszkárt vezetősége, figyelembe véve az üzempolitikai bizottságnak a viteldij megreformálására vonatkozó javaslatait, most elkészitette erre vonatkozó elaboratumát, amelyet a napokban már szét is küldött a Beszkárt igazgatósági tagjainak. A Beszkárt igazgatósága ezt az elaboratumot előbb értekezleteken, majd igazgatósági üléseken minden valószinüség szerint még e hó folyamán le fogja tárgyalni, aminek megtörténte után fogja a Beszkárt ügyvezetősége az igazgatóság állásfoglalásának figyelembe vételével végleges javaslatait megtenni.

Szülők figyelmébe!

Svábhegyi és szentgotthárdi

ISKOLASZANATÓRIUMOK.

Szabadlevegős iskolák fiu- és leány elemi és középiskolai tanulók részére.

Államérvényes vizsgák az iskolaszanatóriumokban.

Más tanintézetbe történt beiratás után is a felvétel akadálytalan.

Képes tájékoztatót küld és felvilágositást nyujt: a **Magyar Iskolaszanatórium Egyesület központi irodája,** VIII., Sándor-utca 26. Telefon: 13—15—83.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Farkaskaland

Asztalos Miklós történelmi szinműve a Nemzeti Szinházban

Erdélyi történelmi dráma a Nemzeti Szinház első ujdonsága. *Asztalos Miklós* történetirónak első szinpadi munkája: *„Farkaskaland"*. Erős irói tehetség gyenge müve. Nehéz ma magyar történelmi drámát irni. Ahogyan a mi históriánkat megirták és ahogyan tanitják, az tele van illuziót keltő nemzeti hagyománnyal s ez hősi glóriával vonja be a szereplőket. Viszont a modern szinház reális intimitásokat követel a szinpadi alakokról. S az érdekességre való törekvés lehuzza a történelmi pózos magaslatról azokat. A hagyománynak és a modernségnek ez ellentétével kell megküzdenie *Asztalos Miklósnak* is, amidőn Báthory Gábort, Erdély fejedelmét viszi szinpadra. A reális történetirók is szerelmi kalandjairól, hóditásairól és kegyetlenségéről irtak s nem tüntették föl rokonszenves embernek. S amikor most a szinműiró már csak az érdekesség keresésében is igy festi a karakterét, eloszlik kissé az a glóriás ködfelhő, amivel különösen a mai időkben szeretjük körülvenni történelmünk hőseit. És Erdély *ma* nekünk több, mint egy szeretkező hős emléke. Hiába játszatják a legrokonszenvesebb szinésszel, *Jávor Pállal* a főhőst, Erdélyből *ma* nem a Báthory emléke fontos. Bizonyos ridegség ömlik el a darab nagyrészén, mert először is az epizódisták elnyomják a szerelmi főcselekményt, másodszor nehéz egy darabnak rokonszenvesnek lenni, ha a benne előforduló emberek között kevés a rokonszenves. Báthorynak több, a történelem által is elitélt szerelmi kalandjai közé a szerző kieszel egy tisztességest s ezt nevezi el Farkaskalandnak. Nevezetesen fiatal korában megmenti a farkasoktól egy szép lány életét, akivel csak asszonykorában találkozik: Szilágyi Fruzinát. A szerelem lángja fölvillan közöttük, de csak egyetlen csókban vétkezik s az asszony igyekszik a fejedelem életét megmenteni. Ez az ideális szerelem adja meg a darab poétikus részletét. Ezt lehetett volna jobban is kiaknázni. A drámai összeütközést a féltékeny férj és a csábitó fejedelem között ügyesen irta meg a szerző, aki a történelmet ugy tudta dramatizálni, hogy majd minden alakja egyéni jellemzéssel külön karakterként domborodik ki. Ezzel a színészeknek jó szerepeket nyujtott, akik hálásan ki is használták a helyzetet s gyorsan pergő előadással hatásossá tették a darab egyes részeit. Nyelvezete magyaros. A közönségnek talán feltünik, hogy szük, szegényes szobákban játszódik a cselekmény, de hünek kellett maradni a korhoz, mely 1613-ban primitiv szobákba szoritotta az erdélyi fejedelmeket. *Abonyi Tivadar* rendezése, *Horváth János* diszletezése s az egész előadás stilusos volt. *Jávor Pál* rendkivüli müvésztehetsége birkózott Báthory szinpadképtelen figurájával s a bájos *Somogyi Erzsivel* való jeleneteiben sikerült melegséget vinni a rideg darabba. *Lukács Margit, Berky Lili, Abonyi Géza, Kovács, Ujlaky, Hosszu, Onodi, Apáthy, Rajczy* mügonddal faragták a szerep-szobrokat.

Porzsolt Kálmán.

* **Herczeg-ciklus.** A Nemzeti Szinház jövő vasárnap este kezdi el a *Herczeg-ciklust,* abból az alkalomból, hogy a magyar irók fejedelmének 75-ik születésnapját ünnepli meg az ország. A ciklusnyitó darabja a tavalyi idény legnagyobb sikere, a *Kék róka.*

* **Eltolódik a Magyar Szinház kapunyitása.** E hó 17-re, szombatra tűzte ki a Magyar Szinház évadnyitóul *Elmer Rice*-nek *Az utca* cimü darabját. A bemutató, mint értesülünk, a rákövetkező szerdára marad.

Az ósdi dunyha teher, Pluma Paplan élvezet.

Csináltasson dunyhájából pehelypaplant müselyem brokátból már 22 pengőtől!

Pluma Paplangyár IV., Kamermayer K.-u. 2 V., Szent István-körut 16 XV., Horthy Miklós-ut 35

Steiermark szép fővárosa meghivja a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem nagyszabásu kiállitására. Különlegességei: a kisállattenyésztés, halászat és kertészet. Nagyitott park szórakozásokra, sokféle látványossággal. Közvetlen gyorsvonatösszeköttetés Budapest — Győr — Szombathely — Szentgotthardon át. Felvilágositás Budapesten az IBUSZ menetjegyirodában és összes fiókjaiban.

* **Kapunyitás a Nemzeti Kamaraszinházban.** *(Hazajáró lélek.)* Szombaton este mgnyitotta kapuit a *Nemzeti Kamaraszinház.* A jelek biztatóak: táblás ház nézte és tapsolta végig *Zilahy Lajos* érdekes szinművét, amely a *Nemzeti Szinház* szinpadáról került át erre a kicsiny, de annál finomabb hatásu szinpadra. *Bajor Gizi* ragyogó alakitása volt ennek a szezonnyitó előadásnak is lelke, eseménye, de volt az együttesnek néhány uj tagja is. *Jávor Pál* szerepét először játszotta ezen az estén a szinház uj amorozója, *Szabó Sándor,* akinek közvetlen beszéde, finom árnyalatokat is éreztető hangja jól érvényesült nem könnyü szerepében. Kissé le kellene szoknia róla, hogy mozgásban, hanghordozásban Jávort utánozza, de ettől az érthető hibától eltekintve, igen figyelemreméltó alakitást adott. *P. Füzess Anna* kedves, halk beszéde, *Táray Ferenc* jellegzetesen hüvös figurája egészitették ki a régi együttest, amelynek élén, Bajor Gizi mellett, *Timár József* áll. Az uj diszleteket *Básthy István* tervezte. *(f. j.)*

* **Felhivás a szinművészeti és filmművészeti kamara ügyében.** A Szinművészeti és Filmművészeti Kamara megalakitását előkészitő miniszteri megbizott felhivja a szinházi és filmiparban müködő művészeti ügyvezetőket, előadó művészeket, művészeti ügykezelőket, gazdasági és müszaki ügyvezetőket és ügykezelőket, valamint a művészeti segédszemélyzetet, hogy kamarai rendes tagságuk iránti kérelmüket a Szinművészeti és Filmművészeti Kamara Előkészitő Bizottságához (Budapest, VI., Andrássy-ut 69. Telefon: 113—305) legkésőbb 1938 október 15-ig nyujtsák be. Részletes tájékoztató felhivást és a jelentkezéshez szükséges bejelentő ürlapot az Előkészitő Bizottság helyiségében vagy a szinházak és filmgyárak irodáiban szerezhetik be. Gyakorlatosok csak 1939 január 1-je után, a már megalakult Kamarától kérhetik felvételüket. Felvilágositással az Előkészitő Bizottság Hivatala naponta 10—2 óra között szolgál.

* **A világ közepe Londonban.** Paul Osborne komédiája, On Borrowed Time, amelyet a Vigszinház A világ közepe cimmel készül bemutatni, e hó végén kerül bemutatóra Londonban. *Ian Hay* dolgozta át angol szinpadra. *Frederick Neister* játssza nagyapót (nálunk ezt *Somlay Artur* alakitja).

Ne vegyen zongorát,

amig be nem kéri az ország egyetlen zongoragyára, a

MUSICA

Budapest, VII., Erzsébet-körut 43. (Royal) telefon: 145—063

dijmentes képes prospektusát és közismerten olcsó árajánlatát!

Előnyös fizetési feltételek!

A Pesti Hirlap nyolcnapos kalauza 1938 szeptember 11-től szeptember 18-ig

MAGYAR NEMZETI MUZEUM

IPARMÜVÉSZETI MUZEUM. Üllői-ut 33.) Naponta 9—¾2. — **Ráth György Muzeum** (Vilma királynő-ut 12.) Naponta h. kiv. 9—¾2. — **NÉPRAJZI MUZEUM** (Alsó Hungária-körut 40). Naponta szomb. kiv. 9—¾2-ig. — **SZÉPMÜVÉSZETI MUZEUM** (Városliget). Antik és modern szoborgyüjtemény. H., p. 9—¾2. — **Régi és modern képtár.** K., szer., cs., szom. 9—¾2-ig. — **Közép- és ujabbkori szoborgyüjt.** K., szer., cs., szom. 9—¾2-ig. — **Grafikai kiáll.** Naponta 9—¾2-ig. Vas. valamennyi gyüjt. 9—¾2-ig. — **Uj magyar képtár** (Andrássy-ut 60). H. kiv. naponta: 9—¾2. — **Történelmi arcképcsarnok** (Akadémia-u. 2.) Vas. szer., p. 10—1-ig. — **TERMÉSZETTUDOMÁNYI MUZEUM** (Muzeum-körut 14.) — **Ásványtár.** Naponta 9—¾2-ig. — **Állattár.** Ugy mint ásványtár. — **Növénytár** (Akadémia-utca 2.) Vas., szer., p. 10—1-ig. — **TÖRTÉNETI MÚZEUM** (Muzeum-körut 14.) — **Történeti régészeti és éremtár.** H. kiv. naponta 9—½2-ig. — **Hopp Ferenc Muzeum** (Andrássy-ut 103). Vas., k., szer., szom. 9—1-ig.

TÖBBI MUZEUM

Akadémia (Akadémia-u. 2.) **Goethe-szoba.** H., szer., p. 10—12-ig. — **Növénytár.** Naponta 9—5-ig. — **Széchényi Muzeum.** K., cs., szom. 10—12-ig. — **Vörösmarty-szoba.** Naponta 10—12-ig. Szom. 10—1-ig. — **Erzsébet kir. emlékmuzeum, Vár muzeuma és a kir. palota szertartástermei.** Vas., ünnepnap 9—2-ig; hétk. 9—4-ig. — **M. kir. Hadimuzeum** (Gr. Bethlen bástyasétány 40.) Naponta 9—4-ig. — **Közlekedési Muzeum** (Hermina-ut 16.) V. és ü. 9—1-ig. Hétk. h. kiv. 9—1-ig és 3—5-ig. — **Mentők Muzeuma.** K. és szomb. 10—2-ig. — **Mezőgazdasági Muzeum.** Vas. és ü. 10—1; hétk. ½10—1-ig. — **Országgyülési Muzeum** (Országház, XVII. kapu). Naponta 9—2-ig — **Petőfi-Ház** (Bajza-u. 29.) Vas. 10—2-ig (Kapun csöngetni). — **Postabélyeg Muzeum** (Krisztina-körut 12.) K., p. 10—1-ig. — **Székesfővárosi képtár** (Egyetem-utca 6.). Naponta: 9—5-ig. — **Társadalomegészségügyi Muzeum** (Eötvös-utca 3.). H. és csüt. 10—1-ig. Vas. d. u. 3—5-ig.

KÖNYVTÁRAK

Akadémia (Akadémia-u. 2.) Zárva. — **Egyetemi** (Ferenciek-tere 5.) Nyári szünet. — **Földtani Intézet** (Stefánia-ut 14.) Zárva. — **Fővárosi Könyvtár** (Reviczky-utca 4.) Vasárnap 10—1-ig. Hétk. 9—7-ig. — **Iparmüvészeti** (Üllői-ut 23.). Hétk.: 10—½2-ig, szom.: 10—12-ig, v. és ü. zárva. — **Mezőgazdasági** (Széchenyi-sziget). Vasárnap és ünnep kivételével naponta 9—2-ig; szom.: 9—12-ig. — **Népegészségügyi Muzeum** (Eötvös-u. 3.) Naponta: 10—1-ig. — **Országos Széchenyi-könyvtár** (Nemzeti Muzeum). Hétköznap: 9—½2-ig. — **Technológia** (József-körut 6.) Olvasóterem és kölcsönzés hétk. este ½7—8-ig szomb., vas. és ünnep kivételével.

KIÁLLITÁSOK

Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) Nyári szünet. — **Iparcsarnok.** Őszi lakberendezési kiállitás. Ma és h. 8—7-ig. Zárás. — **Iparmüvészeti Társulat** (Andrássy-ut 69) Rendezés miatt zárva. — **Magyar östehetségek kiállitása** (Andrássy-ut 24.) Vas., ünnep 10—2-ig, hétk. 9—7-ig. — **Mücsarnok** (Városliget). Nyári szünet. — **Müterem** (Kossuth Lajos-u. 12.) Brenner Nándor és Juharos István gyüjteményes kiáll. Vas. és ün. 10—2-ig, hétk. 9—6-ig. — **Nemzeti Muzeum** (Muzeum-körut 14—16.). Szent István emlékkiállitás. Naponta 9—½2-ig. — **Nemzeti Szalon** (Erzsébet-tér). Rendezés miatt zárva. — **Szépmüvészeti kiáll. helyiségei** (Mária Valéria-u. 6.). **Rendezés alatt, zárva.**

A világ közepe

A Vigszinház kapunyitása

Premier szombaton, szeptember 17-én.

A *Vigszinház* szombaton, e hó 17-én kezdi meg uj szezónját. Első ujdonságul New York legnagyobb szinpadi és egyben irodalmi sikerét mutatja be. Egy fiatal amerikai költő, *Paul Osborne* „On borrowed time" cimü kétfelvonásos, tizképes szinjátékát, amely *Zágon István* forditásában

A világ közepe

cimet kapta. Ez a kivételes szinpadi munka — amelyben költészet és szinpadi hatás, a legszelidebb humor és legnagyobb drámai feszültség olvad harmónikus egésszé — egy nyolcvanesztendős, elragadóan kedves amerikai farmernek és hatesztendős unokájának elbájoló története. A farmer szerepében

Somlay Artur

jut nagyszabásu feladathoz, mig hatesztendős unokáját a kis

Szepes Iván

játssza, aki már egy izben szép sikert aratott a *Vigszinház* szinpadán.

Kőmives Sándor és Kormos Márta

a *Vigszinház* két uj tagja mutatkozik be az ujdonságban.

Vaszary Piroska, Vágóné, Bárdi, Dózsa, Greguss, Justh, Mátray és a kis Ungvár Gyuszi

vesznek részt az előadásban.

Rendező: *Hegedüs Tibor.*
Diszlettervező: *Vörös Pál.*
Az első előadások jegyeit már árusitják.

• **Az Operaház gazdasági hivatala** szeptember 12—15-én 10—1-ig és délután 5—7 óra között a földszinti alsó ruhatár helyiségében (Hajós-utcai pénztári bejárat) áll rendelkezésre. Az egyenként 25 előadásból álló 5 sorozat előadásai közül a keddi A-sorozatban Wagnernek mind a 10 műve szinre kerül, a többi 15 előadás, valamint a csütörtöki B-, a pénteki C-, a szombati D- és a szerdai E-sorozat előadásai a minden sorozatban szinre kerülő ujdonságokon és felujitásokon kivül az Operaház játékrendjén lévő dal- és táncművekből áll lehetőleg arányos elosztásban.

• **Szentpál Iskola,** Vilma királynő-ut 3.: uj külön tanfolyamokban higiénikus testképzés gyermekeknek és felnőtteknek. Továbbá a művészi tánc minden területe a legmagasabb fokig. Tanerő- és művészképző, Vilma királynő-ut 3.

• **Perczel Berczik Sári mozdulatművészeti iskolája** Teréz-körut 40. Tanerő- és művészképző.

• **Márkus Dezső nyolc világhirü operettsorozata a Városi Szinházban.** Főszereplők: *Honthy Hanna, Kőszegi Teréz, Szedő Miklós, Rátkai Márton, 3 Latabár, Delly, Csóka.* Egy-egy előadásban: *Cigányszerelem, Cigánybáró, Vig özvegy, Orfeusz a pokolban, Szép Heléna, Madarász, Denevér, Cornevillei harangok.* Előjegyezni lehet szept. 20-ig, 50 f.—3.60-ig. (Városi Szinház, Rózsavölgyi.)

• **Peéry Piri a Royal Szinházban.** Kertész Dezső, a *Royal Szinház* igazgatója szerződtette *Peéry Pirit,* a kitünő szinésznőt. A megnyitó darabban, *László Aladárnak* „Mindig a nők kezdik" cimü vigjátékában már fel is lép.

• **Sergey balettakadémiában** a mester a tanitásokat megkezdte. Beiratás d. u. 3—6. Szentkirályi-utca 27. Telefon: 136—841.

• **Erkel Gyula siremléke.** A nagy Erkel Ferenc legidősebb fiának, az 1909-ben elhunyt *Erkel Gyula* karmesternek és zeneszerzőnek siremlékét kedden délelőtt avatták fel a Kerepesi temetőben. A kegyeletes ünnepségen részt vett *Erkel Jenő,* Erkel Gyula fia vezetésével az Erkel-család valamennyi élő tagja. Az egykori tanitványok közül ott volt *Ábrányiné Wein Margit,* az Operaház volt művésznője, *Weinné Vanilievics Olga* énekművésznő, *Ábrányi Emil* nyugalmazott operaigazgató. Megjelent dr. *Ugró Gyula* volt ujpesti polgármester is. A fölszentelést *Aczél László* székesfővárosi lelkész végezte lélekemelő egyházi beszéddel, majd *Szikla Adolf* méltatta a kitünő muzsikusnak, „Az ember tragédiája" és a Csongor és Tünde" első zeneszerzőjének érdemeit.

Beküldött hirek

• **Feld Rózsi táncművészképzőjében** a tanitás 15-én, csütörtökön kezdődik. Beiratások: hétfő, kedd, szerda d. u. 4—7 óráig az intézet helyiségében, Teréz-körut 3. Telefon: 1—214—02.

NEMZETI SZINHÁZI ESTÉK A PESTI HIRLAP BÉRLETÉBEN

Hétfőn és pénteken **Sárga csikó** | Jövő vasárnap este **Kék róka** | Szeptember 20-án, kedden **Ocskay brigadéros**

PÉNZTÁRAINKNÁL 30% ENGEDMÉNY

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

Ma hat előadás — Hétfőn is hat
Nyit az Andrássy Szinház

A *Legyen ugy, mint régen volt* utolsó előadásai a mostaniak. Az *Ide gyere rózsám* is lekerül a műsorról a jövő héten. Ma este ismét műsoron a *Teréz-körutinak* rendkivül szórakoztató énekes játéka *Muráti Lilivel* és *Rádayval.*

Hétfőn pompás műsor, melyet a Nemzeti szinház a *Csikós*-sal, a *Kamara* a *Hazajáró lélek*-kel gazdagitott. A *Nemzeti* és a *Kamara,* mint már emlitettük, különben is egész évi előadásából juttatott bérleti kedvezményes jegyeket akciónknak. Vasárnap lesz

A Herceg-ciklus első darabja

a *Kék róka.* És erre a vasárnapra kaptuk meg az *Angyalt vettem feleségül* c. *Vaszari-darabnak* délutáni előadását.

*

Jövőheti előadások. Nemzeti. Kedd: Ocskay brigadéros, — Kamara. Kedd: Hazajáró lélek. — Andrássy. Hétfő, szerda, péntek, vas. d. u.: Angyalt vettem feleségül.

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás. 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—122—93—94—95). — József-körut 30 (Tel.: 1—343—71). — Apponyi-tér 5. (Tel.: 1—833—99). — 10—5-ig: Erzsébet-körut 1. (Tel.: 1—352—96).

SZINHÁZAK	NEMZETI (1/24, 1/28)	KAMARA (8)	VIG (8)	BELVÁROSI (8)	VÁROSI (4, 8)	ANDRÁSSY (4, 8)	TERÉZKÖRUTI (5, 1/10)	ERZSÉBET (5, 8)	KOMÉDIA (1/25, 1/29)
Vasárnap d. u.	—	—	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Vasárnap este	Farkaskaland VIII. 1.	Hazajáró lélek	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Hétfő	A csikós	Hazajáró lélek	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Kedd	Farkaskaland III. 1.	Hazajáró lélek	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Szerda	Nagymama	Hazajáró lélek	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Csütörtök	Farkaskaland V. 1.	Hazajáró lélek	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Péntek	A sárga csikó	Hazajáró lélek	—	—	Ide gyere	—	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Szombat	Farkaskaland VII. 1.	Hazajáró lélek	A világ közepe Bem	Nincsenek vél.	Ide gyere	Angyalt vettem	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Vasárnap d. u.	A csikós	—	—	—	Ide gyere	Angyalt vettem	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat
Vasárnap este	Kék róka	Villámfénynél	A világ közepe V. 1.	Nincsenek vél.	Ide gyere	Angyalt vettem	Megsértették	Legyen ugy	Bikavonat

SZINHÁZAK MŰSORA

VASÁRNAP, SZEPT. 11.

Nemzeti. Farkaskaland. Asztalos Miklós 3 fv. történelmi szinmüve. (Jávor, Abonyi, Somogyi E., Berky L., Kovács, Apáthy, Lukács M., Hosszu, Gobbi H.). (VIII. 1. bérl.) (1/28). — **Kamara.** Hazajáró lélek. Zilahy Lajos 3 felvonásos szinmüve. (Bajor Gizi, Szabó (H., Jávor Pál), Timár, Táray, Füzes Anna, (H.: Berky L.) (8). — **Városi.** Ide gyere rózsám. Dénes Gyula, Kamjonkay István 3 fv. operettje (Szücs, Szepes L., László L., Sziklay Sz., Solthy, Kertész D., Pálóczy, Feleky, Rácz V., Fodor, Kompóthy, Major, Szőke K.) (4 és 8). — **Teréz-körut.** Megsértették a minisztériumot! Fred Heller, Bruno Engler, L. K. Märkler 2 részes zenés vigjátéka (Muráti L., Ráday, Pártos, Képeczi-Boocz, Náray T., Berczy, Peti) (5 és 1/10). — **Erzsébet-városi.** Legyen ugy, mint régen volt. Erdélyi Mihály 3 fv. operettje (Honthy H., Jávor, Szécsi H., Somogyi N., Rátkai, Zala K., Fenyvessy E.) (5 és 8). — **Komédia.** Bikavonat. (1/25 és 1/29).

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 12.

Nemzeti. A csikós. Szigligeti Ede 3 fv. népszinmüve. (Pataki, Nagy I., Kürti, Gárdos K., Füzes A., Ungvári, Hámory) (1/28). — **Kamara.** Hazajáró lélek (8). — **Városi.** Ide gyere rózsám (8). — **Teréz-körut.** Megsértették a minisztériumot (1/10). — **Erzsébet-városi.** Legyen ugy, mint régen volt (8). — **Komédia.** Bikavonat (1/29).

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház. II., Margit-körut 53. Tel. 154—024. 152—034. **A frakkos sátán.** Edgar Wallace regénye. Főszereplők: Anna May Wong. — **A szerelmes sziget** (Szines csodafilm). — **Életveszélyes foglalkozások** (Bravurfilm). Fox és Magyar Hiradók. Előadások: 1/4 6, 1/2 8, 1/2 10; szomb., vas., ünnepnapokon: 1/4 4, 1/4 6, 1/2 8, 1/2 10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel.: 111—140. **Első ballépés.** Főszereplők: Fredie Bartholomew és Mickey Rooney. — **Akinek a foga fáj.** Vigjáték. Paramount és magyar hiradó. Előadások: 1/2 6, 3/4 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnapokon: 1/4 4, 1/2 6, 3/4 8, 10.

Corsó Váci-u. 9. Tel. 18—28—18. Francoise Rosay, Albert Préjean, Charles Vanel: **Párizs lámpafénynél** (Filmregény). **A repülés bolondjai** (Riport). Fox és magyar hiradó. Előadások: szombat, vasár- és ünnepnap: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10; a többi napon 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10.

Décsi. VI., Teréz-körut 28. Tel.: 125—952 és 121—343. **Szenzáció Londonban** (It's love again). Főszereplők: Jessie Matthews, Robert Young. Fox és Magyar Hiradók. Előadások: 1/2 6, 3/4 8, 10; szomb., vas., ünnepnapokon: 1/4 4, 1/2 6, 3/4 8, 10 órakor.

Fórum Filmszinház, Kossuth Lajos-u. 13. Tel. 189—542, 189—107. **Mégis ártatlan...** Főszereplők: Danielle Darrieux és Douglas Fairbanks jr. — **Le a kalappal.** Szines rajzfilm. Előadások: 1/4 6, 1/2 8, 3/4 10; szombat, vasár- és ünnepnap: 1/2 4, 1/2 6, 3/4 8, 10.

Kamara mozgó. Dohány-u. 42. T. 1—440—27 és 1—338—67. **Első ballépés.** (Fredie Bartholomew, Mickey Rooney.) Előadások: 6, 8, 10; szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsebet-körut 8. Tel. 126—523. **Finom uriház** (A Metro jubileumi évének attrakciója). Főszereplők: Constance Bennett, Brian Aherne, Billie Burke). Hiradók. Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.

Rádius Filmszinház. VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 129—250. **Papucshős.** Főszereplők: Kabos, Erdélyi, Bilicsi, Vaszary, Kertész. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: 1/4 6, 1/2 8, 3/4 10; szomb. vas és ünnepnapokon: 3, 1/4 6, 1/2 8, 3/4 10.

Royal Apollo. (Tel.: 141—902, 342—946.) **Uj bálványok** (Mirna Loy, Clark Gable, Spencer Tracy). Világhiradók. Előadások kezdete hétköznap: 1/2 5. 7, 1/2 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 1/2 3, 5, 1/4 8 és 3/4 10 órakor.

Savoy. Üllői-ut 2. Tel. 146—040. **Kis primadonna** (Shirley Temple.) Kisérő müsor. Csüt. d. e. 1/2 11-kor: **Három kis ördög.** — Vas. d. e. 1/2 11-kor: **Burleszk matiné.** Előadások: 1/4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10; vas. 1/2 2-kor is. Az első előadás félhelyárakkal.

Scala Filmszinház. Teréz-körut 60 (Tel.: 11—44—11). **Chicago, a bünös város** (Alice Faye, Tyrone Power, Don Ameche). Hiradók, Előadások 1/4 6, 1/2 8 és 3/4 10; szombat, vasár- és ünnepnap 3 órakor is.

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—045. Prolongálva! **A berlini olympiász.** I. rész: **A nemzetek ünnepe.** (Leni Riefenstahl óriásfilmje). Hiradó. Előadások: 1/2 5, 7, 1/2 10; szombat, vasár- és ünnepnap: 2, 1/2 5, 7, 1/2 10.

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Az elcserélt ember (Dayka, Kiss). Stan és Pan: Árverési hiénák (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. D. e. 1/2 10 és 1/2 12: Iglói diákok. H. 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). **Alkotás.** Fekete gyémántok. Szent István-heti ünnepségek. A kormányzó látogatása Németországban (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. H.: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). V. d e. 11: Allah kertje. **Astra.** Kék szakáll 8-ik felesége (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. D. e. 11: Mámi. H.-tól: 3 ember a hóban. Stan és Pan, a tengerészek réme Faye. (1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). **Belvárosi.** Fekete gyémántok. (Jobb t.: 1/2 3, 5, 1/2 8, 1/2 10; bal t.: 1/2 4, 6, 1/2 9. H.: Jobb t.: 1/2 5, 7, 1/2 10; bal t.: 8). **Budai Apollo.** Az elcserélt ember. Bestiák birodalma (3, 1/4 6, 1/2 8, 3/4 10). H.-tól: Kékszakáli 8-ik felesége. Nagysikerü kiegészités. (1/2 5, 3/4 7, 9). **Capitol.** Borcsa Amerikában. Csacska halacska (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. H.: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). **Elit.** Nem félek senkitől! (Haroid Lloyd.) Az én váram, az én házam (Naponta 4, 6, 8, 10). **Józsefvárosi.** Az elcserélt ember. Bécsi melódiák (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. H.: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). **Kultur.** Josette. Buster, mint varázsló, Zenebona. Régi Spanyolország. Az utca ünnepei (3/4 2, 3/4 4, 3/4 6, 3/4 8, 3/4 10. H.-tól: 5, 1/4 8, 1/2 10). **Lloyd.** Piros bugyelláris. (Naponta: 4, 6, 8, 10). **Nyugat.** Rose Marie. Hiradó. (2, 4, 6, 8, 10. H.: 4, 6, 8, 10). **Odeon.** Az elcserélt ember. Bestiák birodalma. (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. D. e. 1/2 11: 100 férfi, egy kislány. H.: 1/2 5, 7, 1/2 10). **Orient.** A lázadó férj. Stan és Pan: Árverési hiénák. Revü a szállodában (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. H.: 1/2 5, 3/4 7, 1/2 10). **Otthon.** Simone Simon: Josette. Bestiák birodalma. (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. H.: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). **Rialto.** Az elcserélt ember. Indián becsület (10. 12, 2, 4, 6, 8, 10. H.: 1/2 11, 1/2 1, 3/4 3, 5, 1/4 8, 1/2 10). **Simplon.** A piros bugyelláris (Kiss, Bordy B., Somlay) (1/2 2, 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10. H.: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10). **Studió.** A két ideiki ember (Raimu és Pierre Blanchard) (Naponta 11, 2, 4, 6, 8, 10. Hétk. a 11, 2 és 4 órai vasár- és ünnepnap a 11 és 2 órai előadás fél helyárakkal). **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Nyitás: szept. 11-én. Szivek csalogánya. Deanna Durbin. A kormányzói pár németországi utja. 13-án: Farsangi szerelem. Alice Faye. 14-én: Kékszakáll 8-ik felesége. Claudette Colbert, Gary Cooper. 15-én: Asszony a vaiaszuton. Magda Schneider, Hans Schönker. 18-án: Másodvirágzás. Lil Dagover, Paul Hartmann. 20-án: Dzsungel szerelem. Dorothy Lamour, Ray Milland (1/2 5, 3/4 7, 9). **Tivoli.** A két fegyenc. Bestiák birodalma (3/4 2, 3/4 4, 3/4 6, 3/4 8, 3/4 10. D. e. 11: Tokaji rapszódia). H.-tól: Az éjféli slágér. Bestiák birodalma (1/4 5, 3/4 7, 1/2 10). **Turán.** Az elcserélt ember (Dayka M., Kiss F.). Hollywoodi extrák. (Zene-film.) (2, 4, 6, 8, 10. D. e. 10 és 12: Iglói diákok. H.: 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. vasárnapi müsora. 9.30 Hirek. 10 Református istentisztelet. 11 Katolikus istentisztelet. 12.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 12.30 Operaház zenekara. Szünetben, kb. 1.05 Egeszségügyi Kalendárium. 2 Lemezek. 3 Mezőgazdasági előadás. 3.45 Katonazene. 4.30 Előadás. 5 Jazz. 5.30 Tamási Áron elbeszélése. 6 Cigányzene. 6.45 Ferencváros—Slavia labdarugómérkőzés viaszlemezről. 7.40 Horányi Karola énekel. 8.10 Marika, Zágon István vigjátéka a Studióból. Utána kb. 9.50 Hirek. 10.10 Szalonzene. 11.20 Cigányzene énekkel. 12.05 Hirek. — **Budapest II. müsora.** 11.15 Lemezek: Magyar hóták. 3 Katonazene. 5.30 Jazz. 6 Szabó Lőrinc előadása. 6.45 Zongorahangverseny. 7.40 Előadás. 8.10 Hirek, lóversenyeredmények. 8.30 Lemezek.

MIT HALLGASSUNK KÜLFÖLDRŐL?

7.30 Pozsony, Smetana: Az eladott menyasszony, opera. 8 München, Wagner-hangverseny. Olasz I., Boito: Nero, opera.

Budapest I. hétfői müsora. 6.45 Torna. Utána lemezek, kb. 7.20 Étrend közlemények. 10 Hirek. 10.20 és 10.45 Előadások. 11.10 Vizállás. 12 Harangszó, időjárás. 12.05 Szalonötös Közben 12.30 Hirek. 1.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 1.30 Cigányzene. 2.35 Hirek. 2.50 Müsorismertetés. 3 Árak. 4.15 Diákfélóra. 4.45 Időjelzés, időjárás, hirek. 5 Előadás. 5.30 Gyári dalkör. 6.10 Felolvasás. 6.40 Herz Ottó és Szervánszky Péter zongora-, hegedüszonátákat adnak elő. 7.15 Szlovák hirek. 7.25 Operaház zenekara. 8.30 Hirek. 9.10 Cigányzene. 10 Időjárás. 10.05 Lemezek. 10.45 Angolnyelvü előadás. 11 Angol és francia hirek. 11.10 Tánclemezek. 12.05 Hirek. — **Budapest II. müsora.** 6.40 Német lecke. 7.25 Utleirás. 8 Hirek. 8.25 Régi mesterek müvei.

MIT HALLGASSUNK KÜLFÖLDRŐL?

8 Belgrád, Opera. 8.25 Paris PTT, Opera. 8.30 Radio Paris, Gluck: Orpheus, opera.

Horváth János

Godiva

Kállay Miklós játéka a Nemzeti Szinházban

Szinpadi irodalmunk gazdagságát mutatja, hogy már külön egyéniségek fejlődtek ki. Ilyen külön egyéniség a Nemzeti Szinházban *Kállay Miklós*. Irodalmilag rendkivül kulturált agyvelő. Külön érzéke és tehetsége van a poézis és a legendaszerüség iránt. Fölfogása, ethikája a legkonzervativabb irodalmi, néha szinte akadémikus, megnyilatkozási formája azonban a legmodernebb eszközöket használja, szinszerü, ért a kiállításhoz, rendezéshez, s a leghatásosabb drámai jelenetek megirásához is. „Godivá"-ja szinte tulterhelt a szinek ragyogásában, a hatások keresésében. A való élettől távol viszi cselekményét a régi romantikus világba, az angol lovagkorba s annak naivitását fölhasználja a mese meglepetéseire, a bün és jóság harcát meg is személyesiti magában a főalakokban s ezenkivül „közjátékot" szó a darabba, amelyen Lucidor a világosság angyala, Belfeger a gonoszság fejedelme és Azrael, az enyészet ura mint megtestesült fogalmak belejátszanak a szereplők életébe. Van egy Lestric nevü gonoszlelkü lovagur, akinek a lelkét már a pokolba akarja vinni Belfeger, mikor a jámbor Clermond lord családja ellen merényletet követ el, azzal, hogy magához erőszakolja ennek szép lányát, Godivát, aki áldozatot hoz, hogy megjavitsa a gonoszt s megkimélje saját apját annak támadásaitól. Az áldozat azonban nem használ, Lestric az uj feleségét is bele akarja rántani tivornyáiba s amikor megbetegszik, akkor egy vándor kuruzsló megmentésül azt ajánlja, hogy a tisztességes felesége az egész falun meztelenül lovagoljon keresztül. A mártirasszony vállalkozik erre is, de gyermekkori imádója, Harold, meztelen karddal kergeti szét az utca népét, hogy senki se lássa a meztelen mártirt s később sül ki, hogy sajátmagát is megvakitotta, hogy ne láthassa ideálját. Az ideális áldozatnak ez a nagysága gyógyitja ki Lestricből a gonoszságot, bűnbánattal hal meg s összeadja Godivát az ideális udvarlójával. Többen megirták már ezt a legendát a szinpad számára külföldön, de a *Kállay Miklós* kidolgozása kétségkivül a legmodernebb, a leghatásosabb, a legsikerültebb s ennek kiállitása és megjátszása a legpazarabb és legkielégitőbb. A pazarság jellemzi az egész estét, a darab irodalmi gondos kidolgozását, szinpadi kiállitását, a szereplők műgondját, buzgóságát. Annyi életet és erőt pazaroltak iró, szinészek és szinház egy halott angol legendába, hogy az végre

Pesti Hirlap

1938. január 15., szombat.

is föléledt és pompásan megjátszotta az élő sikert. Nagy munka, hősies munka kellett ahhoz s meg kell érte dicsérni mindenkit, elsősorban *Kállay Miklóst*, a nemcsak nagytehetségü, de ma már nagy rutinu irót is, aztán valamennyi szereplőt, *Németh Antal* rendező igazgatót, *Horváth János* diszletezőt és *Nagyajtay Terézt* a jelmezekért. A legnehezebb szereppel, a gonosz herceg alakjával *Kiss Ferenc* mesteri birkózást vivott; kitünő játszótársa volt *Szörényi Éva* a mártirasszony ihletes alakitásában. Aztán *Táray*, *Csortos* és *Makláry* a közjátékban s *Abonyi Géza* az ideális udvarlóban remekeltek. *Berky Lili*, *Iványi Irén*, *Lukács Margit*, *Lehotay*, *Onody*, *Bodnár*, *Major* az összjátékban segitettek.

Porzsolt Kálmán.

vette át otthon a „parancsuralmat" és állandóan érezték atyjukkal, hogy *„nincs benne uri tempó"*. Ahogy öltözött, evett, beszélt, a színházban a páholyban elterpeszkedett, a régi inasával bizalmaskodott . . . minden, amit mondott és tett, *„kétségbeejtette"* a két szép és hiu leányt. Végre Rondeleux maga is elhitte, hogy özönvizelőtti, rosszmodoru ember és elhatározta, hogy *„nevelőt"* fogad maga mellé. Egy régi barátjával megbeszélte a tervet. Ez előbb jót nevetett az ötleten, de azután maga is belátta, hogy *„mit nem tesz meg az ember a gyermekei kedvéért"* és jó tanáccsal segitette ki. Néhány kifizetetlen uzsoraváltó révén ismerte Vicomte de Granvalt és most rögtön rágondolt. Nála elegánsabb, tökéletesebb modoru, világfiasabb *„gavallért"* elképzelni is bajos volt. Granval örömmel vál-

1938. január 15., szombat

AUTÓ
CLASSIS
STABIL
KÉNYELMES
BÁRDI
TEL.: 11-96-43.

TÖRVÉNYKEZÉS

Megvizsgálják a nagykörüi gyilkos elmeállapotát

Szolnok, jan. 14. *(A Pesti Hirlap tudósitójának telefonjelentése.)* Mult év október 27-én a fegyverneki határban *Csajbók Ferenc* 19 éves nagykörüi legény nyolc

Előjegyzés

A Sylvester Irodalm
közepén kiadja

KISS GÉZA:

O R M

című, kb. 25 ives, kb. 80 ill
felöleli az Ormányság egés
ben szól multjáról és jelené
és szövegét adja, közöttük
sehol napvilágot nem látta
Az előzetes birálatok

DR. BÁTKY ZSIGMOND, a Nemzeti Múzeum ny

„A könyv megjelenés
ban. Szegényes magyar n
annyira szükséges népi öni
benne."

DR. FÜLEP LAJOS egyetemi tanár:

Horváth János

SZINHÁZ ÉS ZENE

Rákosi Jenő a Nemzeti Szinházban

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban.)

Pesti Hirlap 1937 dec. 24.

A Nemzeti Szinház százados történetében *Rákosi Jenő* szép korszakot jelent. Sokféle előkelő szerepet töltött be a közéletben is, a szinházi világban pedig többféle műfajt szolgált. A karácsonyi ünnepekre *„A szerelem iskolája"* cimü romantikus szinművét ujitották fel; talán nem ez a legértékesebb darabja, de kedves, tarka és szinszerü; tárgyalása könnyed s a nyelve mindig választékos és magyar. Mint egyik legmüveltebb irónk, klasszikusok fordításával is foglalkozott s igy azok is befolyást gyakoroltak irodalmi izlésére, mely mindig a magasba tört. *A szerelem iskolája*, az *Esopus*, a *Krakói barátok* s a leghatásosabb, az *Endre és Johanna*, mind jelentős munkák voltak a Szigligeti utáni korszakban; hatásosságukkal is kitüntek. Később mint a Népszinház megalapitója, még változatosabbá tette irányát; *„Magdolna"* cimü népdrámája nagy hatást tett, kisérletezett a magyar operettek terén (Tempefői) és a látványosságokban is. Már van szobra, de emléke még nem vonult a szobrok közé, mert a nemzeti eszméért hevülő lelke ma is melegit és emlékét a Pesti Hirlap közönsége is hiven őrzi. A Nemzeti Szinház nézőtere megtelt *„A szerelem iskolája"* felujitására s bár a meseszerü cselekmény nagy izgalmat nem kelthetett, a nézők sokat tapsoltak *Táray Ferenc* választékos játékának, *Kürti József* szép magyar beszédének, *Eszenyi Olga, Olty Magda, Ungváry, Ujlaky László, Iványi, Szabó Sándor* jó játékának. Játékmester *Borth Béla* volt és diszlettervező *Horváth János*.

(p. k.)

Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
KÁLVIN-TÉR
LIPÓT-KRT.

Ne kísérletezzen!
DOXA
tökéletes svájci órát vegyen!
Az ólomplombára ügyeljen! Gyári jótállás!

FŐVÁROS

— **Lebélyegzik a HÉV alaptőkéjét.** A HÉV deficitje egyre szaporitja a vasutvállalat terhelt is. Költségvetési uton már nem lehet tovább folytatni a takarékoskodást, ezért a vállalat vezetősége radikálisabb eszközhöz folyamodik, amelynek segitségével remélhetőleg helyre tudják billenteni a HÉV anyagi helyzetét. *Elhatározták, hogy a HÉV alaptőkéjét részvénylebélyegzés utján a felére szállitják le. A részvények tulnyomó többsége a főváros birtokában van,* mig a kisebbségi részvények külföldi érdekeltség kezében van. Ezekkel a külföldi tőkésekkel is

HANGULATOS UZSONNADÉLUTÁNOK és VACSORÁK TÁNCCAL. ZENÉVEL. leggondosabb diétás konyha is
BELLEVUE Attila-utca 53

letárgyalták a részvénylebélyegzés kérdését és sikerült velük megállapodásra jutni. Ennek alapján a HÉV igazgatósága *december 30-ra rendkivüli közgyülést hivott össze,* amikor az alaptőkeleszállitást fogják végkép kimondani. Az előterjesztés szerint a jelenleg 35,757.950 pengőt kitevő alaptőkét 17,878.975 pengőre szállitják le, ami a részvények névértékének 50 százalékkal való leszállitása utján kerül végrehajtásra.

De a főváros változatlanul fizet évjáradékot a HÉV eredeti alaptőkéje után.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Eszter

Bibó Lajos drámája a Nemzeti Szinházban

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

A nagyváros eszi a falut: ezt az igazságot illusztrálja *Bibó Lajos*, a tehetséges iró, aki több népies darabbal tanusitotta, hogy szereti a magyar népet. Most egy szines zsánerképben összekeveri a szerző a főváros salakjával a tiszta falut. Egy budapesti zugkávéházban gyüjti össze a mai szegény emberek társaságát, amely bizony nagyon megérett a rendőrségi razziákra. Ott van Eszter, a megrontott falusi ártatlanság, aki a törvénytelen gyerekének temetéséről jön és menekülni akar megrontói elől, Dvorzsáknétól, a szállásadónőjétől, aki rossz szelleme a fiatal lányoknak és Ruditól, a kültelki szép fiutól, aki megrontotta. Odamenekül a becsületes falusi kubikoshoz, Mihályhoz, aki a második felvonásban már feleségül is veszi. De a Gorkij sötét szineivel festett zsánerkép nem tűri sokáig az idillt. Itt is megjelenik a külvárosi szép fiu, akit a kubikos leszúr. Ez a grand-guignoli hangulat mélabús melancholiába enyhül az utolsó felvonásban, mikor karácsony estére falura menekül Eszter, hogy az ura karjai között, a búboskályha melege mellett meghaljon. Ez a falusi búboskályha a maga melegével a tiszta boldogságot jelenti ma is, nem csak a kubikosvilágban, hanem sok uriember, akit a főváros erkölcstelen malma őrül, ma is vágyakozással tekint abba a világba, amelyből az erkölcsös magyar parasztasszony kikergeti a cédaságot. *Bibó Lajos* ennek a két világnak, a falusi és fővárosi életnek összegabalyodását éles megfigyeléssel és nem közönséges karakterboncolással örökitette meg. Az egész mű, a maga igazságtalanságaival és ebből fakadó harmóniátlanságával természetesen nem nyujthat a közönségben sem megnyugvást s inkább csak a reális részleteivel hat, de nekem ugy tetszik, hogy *Bibó Lajos* irói fejlődésében haladás ez a darab, amely komolyabb gondolkozásra is kényszeriti a nézőt. Példát mutat arra, hogy a népies iróknak is fejlődni, változni kell a korral és nem furulyázhatnak folyton naiv szerelmeket a régi tilinkón, mikor az élet uj drámákat termel. Sokak előtt rokonszenves lesz az az epizód is, hogy két vak katonát is beállit a társadalmi képbe, mert nagy hálátlanságnak és lelki üresség nek tekintem azt, hogy a magyar szinpadról a felmentett férfiak közönye szinte kiirtotta a háborura való emlékezést. Pedig az egész nemzet és minden család életében a háboru csinált legtöbb drámát. A közönség érdeklődéssel kisérte a darabot, ami részben annak köszönhető, hogy rokonszenves szinészeit uj alakban látta. *P. Márkus Emilia* szenzációs meglepetést szerzett. A naivaszerepek illuzióján kezdte pályáját és a drámai szerepek lelki finomságain keresztül, ime, csodálatos realitással, élethűen meg tud rajzolni egy öreg kültelki démont. Másik szenzációja az estnek *Dayka Margit*, aki a maga egyéni bájosságával bearanyozza a város fertőjébe tévedt falusi ártatlanságot. *Jávor Pál* a harmadik vonzóerő a darabban, a becsületes magyar földmunkás érzésének nemességét a lelkének páncélszekrényében őrzi s időnként onnan tékozolja. Ezuttal is igen rokonszenves volt. De gyüjteménye volt ma a szinlap a rokonszenves szinészeknek, *Ligeti Juliska, Makláry, Gózon, Kovács Károly, Hosszu Zoltán, Várkonyi, Forgács, Kabók Győző, Ághy Erzsi, Lukács Margit,* rájuk szabott szerepekben járkáltak a szinpadon. *Nagy Adorján* mint játékmester, *Horváth János* mint diszlettervező, járultak hozzá a tehetséges szerző sikeréhez.

Porzsolt Kálmán.

* **Uj magyar operett.** Szegedi tudósitónk jelenti: A szegedi szinház pénteken este mutatta be *K. Halász Gyula* és *Kristóf Károly* „Macskazene" cimü operettjét, amelynek muzsikáját *Eisemann Mihály*, verseit *Harmath Imre* irta. A nagy érdeklődéssel várt ősbemutató óriási sikert aratott. A közönség lelkesen ünnepelte a szerzőket, akik közül *Eisemann Mihály* jelent meg az előadáson. A darabnak igen ötletes, sok bonyodalmas helyzetre alkalmat adó a meséje. Egy előkelő londoni leánynevelő intézet öt növendéke megszökik, zenekart alakit és bekóborolja a világot. A pompás zeneszámokat a közönség szünni nem akaró tapsai miatt többször meg kellett ismételni. Eisemannt külön ünnepelték, amikor az első felvonás után a közzenét elvezényelte. A szinház áldozatkész bőkezüséggel gondoskodott a darab kiállitásáról. Az előadást *Sziklai Jenő* rendezte, igen ötletesen. Az igen szép diszleteket *Plivelic Emil* tervezte. A szereplők közül nagy sikere volt *Hamvai Lucinak, Mészáros Áginak, Komlós Jucinak, Hámori Lilinek, Fülöp Violának, Eöry Klárinak, Vessely Pálnak, Erdődi Kálmánnak, Vágó Arturnak* és *Kurucz Ernőnek*. A zenekart *Beck Miklós* karnagy vezényelte.

* **Grieg-műsor a népszerü zenekari matinén.** *Márkus Dezső* általános tetszést aratott népszerü zenekari hangversenye dec. 19-én folytatódik a *Városi Szinházban* d. e. 11¼ órakor a Hangverseny Zenekarral. *A műsor Grieg műveiből áll.* Előadásra kerülnek Grieg *Lirai szvitje*, a *Sigurd Jarsaljar-szvit*, az *egész Peer Gynt-zene* és az *A-moll zongorahangverseny*, amelyet *Herz Lili* zongoraművésznő ad elő zenekarkisérettel.

Zöld madár

Bénatzky zenés vigjátéka, átdolgozta Zágon István.
Rendezte: Szabolcs Ernő.
PÁGER ANTAL és KOMÁR JULISKA
vendégjátéka a
TERÉZKÖRUTI SZINPADON
és az uj kabarémüsor.
Dec. 22-én este nyilvános főpróba, dec. 23-án premier!
Karácsonykor délután és este
Szilveszterkor 2 előadás: 8 órakor és ½12 órakor
Tel.: 12-92-54. — Jegyek az összes előadásokra válthatók.

* **Füttyös tüntetés Vilmos excsászár mellett.** 1933 óta most fütyültek először berlini premieren. *Bruno Wellenkamp* „Az én nevem Lüfl" cimü vigjátéka részesült ebben a megtiszteltetésben. Az állami *Kis szinházban* adták az uj darabot. Egyik szereplő a volt császárt emlegette, nem eléggé tiszteletteljes hangon és erre támadt a füttyorkán.

* **A Jézusfaragó ember odahaza.** Nyirő József erdélyi drámáját bemutatta a *Kolozsvári Magyar Szinház*. Az erdélyi főváros magyarságának nagy tetszése ott is rendkivüli sikerré avatta a *Jézusfaragó embert*.

* **Együttes hangverseny.** Évek óta Hollandiában él s ott mint alkotó- és előadóművész komoly elismerést szerzett az uj magyar muzsikusnemzedék kiváló tehetségü tagja, *Frid Géza*. Második hazájából most *Jaap Emner* hegedümüvész társaságában jött Budapestre. Együttes hangversenyt rendeztek pénteken este a Zeneakadémián és egyebek közt előadták azt a „Pódium-szvit" cimü kompoziciót, amelynek pár év előtti bemutatója Frid egyik legszebb zeneszerzői sikere volt. A siker most sem maradt el s a zugó tapsokra a hatásos utolsó részt meg is kellett ismételniök. A hollandus vendégművész a műsor egyéb számaiban is tehetséges hegedüsnek mutatkozott és főként meleg, olvadékony kantilénát csalt elő hangszeréből, amelyet — amint a műsorcédulán olvasható — saját maga készitett. Bach Chaconne-jában akadtak sikerült részletek, de a rokonszenves Jaap Emner képességei szerényebb feladatban, — amilyen például Grieg c-moll szonátája — jobban érvényesülnek. *lv.*

* **Háromnapos szünet a Művész Szinházban.** Hétfőn, kedden és szerdán nincs előadás jövő héten a *Művész Szinházban*. Csütörtökön lesz az *Antoinette* bemutatója.

* **Shaw remekműve, „Barbara őrnagy", utolsó előadásai a Művész Szinházban.**

Budapest IV, Múzeum-körut 1

* **A Budapesti Egyetemi Énekkarok közgyülése.** A Budapesti Egyetemi Énekkarok most tartották ez évi rendes közgyülésüket. A közgyülés *Hóman Bálint* kultuszminisztert disztagjává választotta. A tisztujitás során müegyetemi elnök *Arany Sándor* lett, alelnök *A. Balogh Pál*. Tudományegyetemi elnökké *Veress Lászlót* választotta a közgyülés, mig alelnök dr. *Ardai Géza* lett. Veress László tudományegyetemi elnök székfoglaló beszéde során a tiszta müvészet és a magyar dal kulturfölénye mellett bontott zászlót. A közgyülés dr. *Verebély Tibor* tanárelnök beszédével ért véget.

* **A Pódium elhalasztotta premierjét,** amelyet december 22-re tervezett. Az eltolódás oka a változatlan siker, amelyben a közönség a novemberi „Siker-müsort" részesitette. A müsornak január 6-án lesz a 100-ik előadása.

Beküldött hirek

Uj Magyar Vonósnégyes ma

Zeneak. ½9. *Kamarazenebérlet.* (Koncert.)

* **Somlyó-est.** A vasárnapi zeneakadémiai Somlyó-emlékest iránt rendkivül nagy az érdeklődés.

MOZI

A modern Ali Baba

Rádius és Uránia

„Mondd meg, min nevetsz és én megmondom, ki vagy" — igy szól a régi bölcsesség. Amerikát halálra tudja kacagtatni *Eddie Cantor*, ez a gurulószemü, higanyszerüen izgága komikus szinész. Bizonyára igy van, mert különben nem épitenének köréje ilyen hatalmas filmóriásokat. A kacaj Golf-áramából az európai kedélyre is áthullámzik bizonyos mennyiség. De itt-ott bizony ennek a különleges humornak elemi hatására csak a különleges amerikai lélektanban találunk magyarázatot. Maga a film kétségtelenül sok elmésséggel, lehet mondani: offenbachi szellemben keveri össze az Ezeregyéj mesevilágát a modern állapotokkal. Egy füst alatt kicsufolja az Egyesült Államok mai politikai és gazdasági irányzatát, borsot tör az összes elképzelhető kormányformák orra alá és megmutatja magának a filmgyártásnak s a hollywoodi paradicsomnak nevetséges hátterét. Az egész tárkaság mindenesetre elüt minden sablontól. A legszenzációsabb részlet a repülő szőnyeg bámulatos jelenetsorozata. Ennek technikai trükkjén törheti a fejét a néző, talán még a benfentes szakemberek sem tudják egyelőre, hogyan lehetett megcsinálni. A film oly sokat és sokfélét nyujt, hogy bizonyára minden néző megtalálja benne a magánakvalót.

(—or.)

Karácsonyra harisnya
a legcélszerübb ajándék. — Néhány ár izelitőképen:
Bemberg-harisnya hajszálvékony .. P 2.60
Tisztaselyem harisnya kis hiúával .. P 3.90
Tisztaselyem harisnya 2-áru .. P 4.90
Hernyóselyem harisnya hártyavékony P 5.50
Nagy választék eredeti svájci női reformnadrágokban, férfipulloverek, mellények, gyapju- és cérnaharisnyák és zoknikban, a legolcsóbb árban
Karácsonyi csomagolás SALGÓ szaküzlet IV., Kristóf-tér 2

Karácsonykor is nyujtja akciónk mindazt, amit megnézni érdemes!

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

A karácsonyi hét — Párizsi nők

A szenzáció erejével hatott, hogy kedvezményes bérletet szereztünk a *Pesti Hirlap* hivei számára

az Operaháznak mind a négy karácsonyi előadására.

Nemkülönben rendkivüli érdekességek közé tartozik az is, hogy a karácsonyi hét

nagy operettujdonságának, a Juliának,

nemcsak a bemutatójára, de *mind a négy karácsonyi előadására* kedvezményes jegyeket árusitunk. Ugyanez áll a karácsonyi hét *szerdai* ujdonságára, a *Csodahajóra*, melyet e napon a *Royal Szinház* mutat be. Ujdonságszámba megy akciónkban a *Belvárosi* zenés ujdonsága, a *Párizsi nők;* keddi előadását kapcsoltuk be.

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jövőheti és további előadások. Opera. Dec. 25 d. u.: **Jancsi és Juliska. A babatündér.** — Este: **Bohémélet.** — Dec. 26 d. u.: **A mosoly országa.** — Este: **Aida.** — **Nemzeti.** Hétfő: **Az ember tragédiája.** — **Vig.** Dec. 20, 22: **Asszonyok.** — Dec. 21: **Mindörökké.** — Dec. 24. d. u.: **Csipkerózsika (3).** — **Magyar.** Dec. 20, 21, 23 este, 25, 26 d. u.: **Holnap ágyban marad.** — Dec. 24 d. u. **(3),** dec. 25, 26 d. e. **(11): A kis lord.** — **Belvárosi.** Kedd: **Párizsi nők.** — **Kamara.** Dec. 21: **Kék róka.** — **Pesti.** Dec. 21: **Delila.** — **Royal.** Dec. 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 este, 25, 26 d. u.: **Csodahajó.** — **Városi.** Dec. 23 este, dec. 25 és 26 d. u. és este: **Julia.** — Dec. 25 d. e.: **Beethoven-hangverseny Márkus Dezső vezényletével (½12).** — **Terézkörut.** Dec. 20, 21: **Vonósnégyes.** — Dec. 27, 28, 29, jan. 2: **Zöld madár.** — **Pódium.** Dec. 23 és 30: **Kabaré-műsor.** — **Komédia.** Hétfő, kedd, szerda, csütörtök: **Párizsi ½ világkiállitás.**

*

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (T. 1—122—93—94—95). — Apponyi-tér 5. (T. 1—833—99). — Erzsébet-körut 1. (T. 1—352—96). — Rákóczi-ut 1—3. (T. 1—343—71). — Krisztina-körut 133. (T. 1—509—24). — Horthy Miklós-ut 29. (T. 2—695—95). — Margit-körut 8. T. 1—520—25).

SZINHÁZAK	OPERA (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (3, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	MŰVÉSZ (4, 8)	KAMARA (4, 8)	PESTI (4, 8)
Szombat	A vajda tornya	Eszter	Asszonyok	Holnap ágyban	Párizsi nők	Barbara	Kék róka	Kéjutazás
Vasárnap d. u.	Lakmé (Munk. e.)	Szentivánéji álom	**Asszonyok**	**III. Richard**	**Szakits helyettem**	Láz	Kék róka	**Delila**
Vasárnap este	**Pillangókisassz.**	Eszter	Mindörökké T. 5.	Holnap ágyban A.	Párizsi nők	**Barbara**	Kék róka	Kéjutazás

Minden este, vasárnap d. u. és este	ROYAL (4, 8)	VÁROSI (4, 8)	ANDRÁSSY (½4, 8)	TERÉZ (½5, 9)	PÓDIUM (½5, 9)	KOMÉDIA (½5, ½9)	ERZSÉBET (6, 9)	KISF. (6, ½9)
	Bemutató: dec. 22.	Bemutató: dec. 23.	Egyetlen éjszakára	Vonósnégyes	Kabaré-műsor	Párizsi ½ világkiáll.	Nászéjszaka	Csavargólány

Nemzeti. Ma d. u.: Pártütők (A Szinművészeti Akadémia vizsgaelőadása). — **Városi.** Vas. d. e.: **Grieg-hangverseny Márkus Dezső vezényletével (½12).** — **Terézkörut.** Vas. este: **akcióban — Komédia.** Vas. d. u.: **akcióban. — Zeneakadémia.** Vas. d. u.: **Somlyó Zoltán-emlékhangverseny (½6).**

SZINHÁZAK MŰSORA

SZOMBAT, DECEMBER 18.

Operaház. A vajda tornya. Dohnányi 4 képes romantikus operája (Székely, Losonczy, Budánovits M., Rösler, Halmos, Laurisin, Londvai, Rigó M.) (½8). — **Nemzeti.** Pártütők (A Szinművészeti Akadémia vizsgaelőadása) (½4). — Eszter. Bibó Lajos 3 fv. drámája (Dayka M., Jávor, Márkus E., Ligeti J., Ághy E., Makláry, Forgács, Várkonyi) (½8). — **Vig.** Asszonyok. Clare Boothe 3 fv. színmüve (Bulla E., Fejes T., Vizvári M., Gombaszögi E., Sulyok M., Tolnay K., Ladomerszky M., Lengyel G., Márkus M., Szombathelyi B., Ölvedy Zs., Dán E., Haraszthy M., Pártos E., Vágóné M.) (8). — **Magyar.** Holnap ágyban marad. Békeffy István, Stella Adorján 3 fv. vigjátéka (Turay I., Titkos I., Törzs, Kabos, Szakáts, Dénes, Kovács T.) (8). — **Belvárosi.** Párizsi nők. Ralph Benatzky 3 fv. zenés vigjátéka. (Mezey M., Rátkai, Vidor F., Pálóczy, Raffay B., Berky, Soltész A.) (8). — **Művész.** Barbara örnagy. Shaw 3 fv. komédiája (Góth, Hettyey A., Szende M., Nagy, Mészöly, Simonyi M.) (8). — **Kamara.** Kék róka. Herczeg Ferenc 3 fv. szinjátéka (Bajor G., Kiss, Rápolthy A., Rajnay, Uray) (8). — **Pesti.** Kéjutazás. Bernstein 3 fv. szinjátéka (Páger, Murátí L., Ráday, Komár J., Bihary) (8). — **Royal.** Nincs előadás. — **Városi.** Nincs előadás. — **Andrássy.** Egyetlen éjszakára. Erl-Halász Imre, Losonczy Dezső 3 fv. zenés vigjátéka (Lázár M., Vaszary P., Hajmássy, Kiss M., Bársony E., Z. Molnár) (8). — **Terézkörut.** Vonósnégyes (9). — **Pódium.** Kabarémüsor (9). — **Komédia.** Párizsi ½ világkiállitás (½9). — **Erzsébetvárosi.** Nászéjszaka (6, 9). — **Kisfaludy.** Csavargólány 6, ¾9).

MOZIK MŰSORA

Átrium, II., Margit-körut 55. T. 153—034 és 154—024. **Mártirasszony.** Fősz.: Marlene Dietrich, Robert Donat. Hiradók. Előadások: ½6, ½8 ½10. Szombat, vasárnap, ünnepnap ½4, ½6, ½8, ½10.

Casino, IV., Eskü-tér 6. T. 383—102. 11-ik hétre prolongálva! **Orgonavirágzás.** Fősz. Jeanette Mac Donald. Hiradók. Előadások ½5, 7, ½10. Szombat, vasárnap, ünnepnap: ½3, 5, ½8, 10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. T. 111—140. Charlie Chan, a sárga detektiv filmje: **313.** — Kisérő müsor: **Csavargás vadnyugaton. — Fox varázsszőnyeg. — Chaplin, mint rendőr.** Burleszk. Fox és magyar hiradók. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10. Szombat, vasárnap, ünnepnap ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.

Corso, IV., Váci-u. 9. Tel. 18—28—18. Kun Magda és Gyergyai István: **Családi pótlék** (Mihály vigjátéka, Ábrahám zenéjével). — **Vacsora ¾8-kor** (Állatkerti riport). Hiradó. Előadások: szombat, vasár- és ünnepnap ½4, ½6 ½8, ½10; a többi napokon ½6, ½8, ½10.

Décsi, VI., Teréz-körut 28. Tel. 125—952 és 121—343. 2-ik hétre prolongálva! **Ketten az éjszakában.** Fősz.: Paula Wessely, Rudolf Forster. — **Si-paradicsom** (Ausztriai képsorozat). Fox és magyar hiradó. Előadások: 6, 8, 10. Szombat, vasárnap, ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

Fórum Filmszinház, Kossuth Lajos-u. 18. Tel. 1—895—43. —897—07. 4-ik hétre prolongálva! **100 férfi, 1 kislány.** Főszereplő Deanna Durbin. Vezényli: Leopold Starkowski, a philadelphiai szimfónikus zenekar karmestere. Előadások ½6, ½8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ¾10.

Kamara Filmszinház, Dohány-utca 41. T. 144—027. **Ketten az éjszakában** (Paula Wessely). Előadások: 6, 8, 10. Szombat és vasárnap 4, 6, 8, 10.

Metro Filmpalota, VI., Teréz-körut 60. Tel. 11—22—30 **Családi pótlék** (Gyergyai István, Kun Magda, Vaszary Piri, Mály Gerő). — **Vacsora háromnegyed nyolckor** (Kulturfilm a budapesti állatkertről). Hiradók. Előadások ½6 ½8, ½10; szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10. — Vasárnap d. e. 11 órakor féláru reprizmatinéː **Rose Marie** (Jeanette Mac Donald, Nelson Eddy).

Omnia, Kölcsey-u. 2—4. T. 130—125. **313.** Charlie Chan legujabb kalandja. Kieg.: **Rajzfilm. — Csavargás vadnyugaton.** Magyar és Fox hiradók. Előadások: 5, ¼8, ½10; szombat, vasárnap: 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsébet-körut 8. Tel. 136—523. **111-es.** Fősz.: Lázár M., Törzs, Csortos, Jávor. Hiradók. Előadások mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három előadás félhelyárakkal.

Rádius, VI., Nagymező-utca 22—24. Tel. 129—240 és 122—098. **Modern Ali Baba.** Fősz.: Eddi Cantor. Hiradók. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10. Szombat, vasárnap, ünnepnap ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. Vasárnap délelőtt 11-kor matiné: **Asszony a hadihajón.** Fősz.: Annabella, Victor Francen. Félhelyárak.

Royal Apolló, VII., Erzsébet-körut 45—47. Tel. 342—946 és 141—902. 2-ik hétre prolongálva! **Mártirasszony.** Fősz.: Marlene Dietrich, Robert Donat. Hiradók. Előadások 6, 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

Savoy, Üllői-ut 2. T. 146—040. **Hajnalhasadás** (Annabella). Premierhiradók. Vasárnap délelőtt 10 és ½12-kor: **Matiné.** Előadások: ½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap ½2-kor is. Az első előadás mindennap félhelyárakkal.

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—046. **A modern Ali Baba** (Eddie Cantor). Magyar és Fox világhiradók. — **Kiku nevelő lett** (Rajzfilm). Előadások: 5, ¼8 ½10; szom., vas. és ünnepen 3, 5, ¼8, ½10. — Karácsony vasárnap d. e. ½11-kor: **Lakner bácsi gyermekszinháza.**

MÁSODHETES MOZIK:

Admiral. India lángokban (Shirley Temple) (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Mámi (Fedák S.) Telefonrevü (½4, ½6, ½8, ½10). **Belvárosi.** A szőke kisértet (Jobb t.: ½5, 7, ½10; bal t.: 8). **Budai Apolló.** Uj csillag született. Szilézia (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Elssler Fannay (½4, ½6 ½8, ¾10). **Elit.** Egy szélhámos naplója. Vadászat Magyarországon (4, 6, 8, 10). **Józsefvárosi.** Szőke kisértet. 13-as őrjárat (4, 6, 8, 10). **Lloyd.** Broadway Melodie (4, 6, 8, 10). **Nyugat.** India lángokban. Tündérszép Svájo (4, 6, 8, 10). **Odeon.** India lángokban. Szunda szigetek (½5, 7, ½10). **Orient.** 120-as tempó. Sevillai szerelem. Szegény milliomos (½5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Éjszaka kezdődött. Kelet rejtelmei (½4, ½6, ½8, ½10). **Rialtó.** India lángokban. Hollywoodi pletyka (½11 ½1, ¾3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Egy szélhámos naplója. Téli sport Ausztriában (½4, ½6, ½8, ½10). **Studió.** A szerelem szélhámosa. Szépség és szerelem (Sportfilm) (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10). Első 3 előadás félhelyárakkal. **Tiszti Kaszinó zártkörü Filmszinháza.** Dec. 19-én: 300.000 pengő az utcán. 21-én: mozisziinet. 22.: Urinők előnyben. Vadászat Magyarországon (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** India lángokban. Szunda szigetek (½4, ½6, ¾8, 10). **Turán.** Szőke kisértet. Kisérő müsor (¾4, ¾6, ¾8, ¾10)

RÁDIÓ MUSORA

Budapest I, szombati műsora. 6.45 Torna, lemezek. 7.20 Étrend, közlemények. 10 Hirek. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizjelzés. 12 Harangszó, időjárás. 12.05 Szalonzene, közben hirek. 1.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 1.30 Lemezek. 2.40 Hirek. 3 Árak. 4.15 Mesék. 4.45 Időjelzés, időjárás, hirek. 5 Mit üzen a rádió? 5.30 Jazz. 6 Előadás. 6.30 Cigányzene. 7.30 Humoros rádióest. Kb. 8.40 Zenekari hangv. 10 Hirek, időjárás. 10.25 Jazz. 11.15 Cigányzene. 12.05 Hirek. — **Budapest II. műsora.** 5 Jazz. 6.30 Gazdáknak. 7 Előadás. 8.30 Hirek. 9 Lemezek.

MIT HALLGASSUNK KÜLFÖLDRŐL?

5 Bécs, Schuschnigg kancellár beszél. 7.50 Bécs, Offenbach: Párizsi élet, operett. 9 II. olasz müsor, svájci olasz. Wolf-Ferrari: A kiváncsi nők, opera.

MAGYAROK CSILLAGA

IRTA MAKKAI SÁNDOR (62)

Nyomban lovasjárőrök nyargaltak vissza, hogy megügyeljék s vezessék ide az érkező esztergámi küldöttséget.

Koppány az egész nagy lovaskaréj közepén állott fel a főemberekkel, néhány lépésre az arcvonal előtt. Ott nyújtogatta a nyakát Győr is.

Neki, őszintén szólva, nem tetszett ez a békés megoldás. Nem feledhette a lápba veszett Bogárkával történt kudarcát s alig várta, hogy elemészthesse Dölit. Az ijjász eltünt s ebből tudta, hogy az szabaditotta ki körmei közül a gyülölt embert, ime harmadszor is. Igaz, mikor olyan csúful összetapodva került eléje az a nyomoru ijjász, a Döli marcongolásából, még alaposan össze is rugdalta a kárvallásért s azóta görbe szemmel nézett rá a katona. De fene gondolta, hogy így áll bosszut s nem Dölin, hanem rajta, mikor végre alkalma került. Most már, ha béke lesz és Koppány ur fiává fogadja István urfit, azt a Dölit megvédi tőle a gazdája, biztosan. Nehezebb lesz beleakaszkodni. De azért majd, valahogy! . . .

Az esztergámi előhad portyái megpillantották Koppány első járőrét, vig-gyanutlanul kocogva, szembe az úton. Szétrebbentek az erdőbe s csak néhány lovas lépkedett tovább a gyász-zászlóval.

Amazok, cseppet se bús pofával, süvegüket rázva kurjantottak eléjük.

A zászlóvivők megálltak. A járőr vidoran rugtatott oda. Pányvák suhantak a fák alól s a fickók nagyot nyekkentek a földön. Sietve kötözték őket lovaikra s vágtattak velük vissza, a közeledő hadhoz.

A többi járőr rosszabbul járt. Azokat irgalmatlanul lenyilazták.

Vecelin kivallatta a pányvától s az ámulattól félholt foglyokat. Lovashirnökök által azonnal megállást parancsolt a had élének. Jelentette Istvánnak, hol és miként várja őket Koppány.

— Óra mulva rajtuk lehetünk, Uram. Megletés lesz ugyan Koppánynak, de amint ezek vallják, elég erős az ő hada is. Az első zavarodás után élet-halálra fog viaskodni. Itt az idő, Krisztus nevében. Néhány óráig még fenn a nap: addig végezni kell vele!

A Nagyur keményen bólintott. Ma még nem volt szava, az indulás óta. Sötéten fénylő vas az arca s messzire nézett, túl a mán.

Vecelin sebesen osztogatta parancsait a lovagoknak s a hozzányargaló tiszteknek.

Az előhad oszoljon karéjba az út két felén s kerülje oldalba, hátba a völgyet, az erdőben. Csak akkor segitsen, ha már felbomlott az ellenség és futás kezdődik. A könnyü lovasság oszlopban rontson ki a völgy torkán. Az eleje neki a vezér deréknak. A többi szárnyakra terülve, az ellenséges karéj két szélét rohamozza meg. A láncinges gyalogság törjön a középnek s ha a lovasokat szétszórnák, elsőnek fogja fel Koppány rohamát, akit a két szárny megnyargalása úgyis előrelök. Fő, hogy a gyalogok a lovak alá bujjanak, inat vágjanak, szügyet hasitsanak, bárddal zúzzák a lovasok térdekalácsát. Ha a támadó már megtorlódott, széledjenek kétfelé s a gyengült rohamot engedjék rá a páncélosok négyszögére.

A Nagyur innen kezdve ennek a vasnégyszögnek közepén jön, Vecelinnel, a lovasokkal és a testőrséggel. Itt viszik most már előtte a dárdát s a keresztet is. Hozzá csak akkor férhetne ellenség, ha a páncélosok falát is benyomják, elől. Akkor következnek ők, hogy megvédjék.

— Krisztus, Boldogságos Szűzanya s Szent Márton, segitsetek! . . . Előre! . . .

De Koppány felneszelt az útról hömpölygő robogásra. Ösztöne még a megértés villanása előtt ráhorkant a veszélyre s elbődült:

— Támadás! Hújj! . . .

Mire ezt a karéj két szárnyán tovább rikoltották a zoltánok, fölbukkant a gyász-zászló a völgy nyilásában s ez pár pillanatnyi zavart, torpanást okozott.

Koppány azonban kardját villantva vetette magát a völgybeomló lovasságra, háta mögé orditva:

— Hújj, Bulcsuért! . . . Hújj, hújj! . . .

Utána zúdult az egész közép, nyilfelhőt röpitve maga előtt.

Szilaj roppanással csattant össze a két lovasság. A felszaggatott gyepen rögtön porfelhő gomolyodott köréjük, csak a kardok, csákányok villogtak belőle s hújjogás, orditás, duhogás, hörgés viharzott.

A szárnyakon, melyek helyzetüknél fogva később kaptak észbe, a fejedelmi lovasság rohamai vad sikerrel zilálták szét az ellenállást. Iszonyatos vérengzés közben lökték a rongyokra szakadozó sorokat az erdőnek. Eszeveszett futás kezdődött. De hiába. A sürüből már a megkerülő előhad nyilazott, lóról szállva, a menekülőkre. Fejszékkel döntött fák recsegése, jajgatás, üvöltés visszhangzott messzire a rengetegben. A szárnyak egy-egy lelkétvesztett, véres foszlánya menekült csak a vadaknak teritett bő asztaltól. Hullák és tehetetlen sebesültek várják az éhesen csattogó fogakat, mindenfelé.

A közép, Koppány vezérlete alatt, keserü hősiességgel verekedett. A lovasrohamot itt ők szórták szét s taposták vérbe. Csakhogy a szárnyakról forduló róták kétfelől szakadtak rájuk s elől beleütődtek a láncingesek tömör ékébe. Villámgyorsan buktak ezek az ágaskodó lovak hasa alá s a bárdnyelek hegyes végét nyársként forgatták az állatok beleiben. Szaporán villogtak a széles, lapos invágó kések, pillanatok alatt vonagló halomban fetrengtek a kintnyeritő paripák. Már a következő sorok sulyos bárdjai csapkodtak a kengyelbe akadt, zuhanó lovasok koponyájára, nyakába, mellére, mint a jégeső.

Koppány mégis áttörte magát a legjavával s a láncingesek tömege szétdőlt előtte. Nagyot fújt a vezér s kitörölte szeméből a csorgó veritéket, frecskelő vért. A kardja markolatig, a karja vállig vörösen ázott. Haragos oroszlánarca, mint ott a lemenő napé. Szétnézett, egyetlen szemforditásból, a völgyön. S látta, hogy elveszett.

Mögötte még a had egy elszánt maradéka, hullahegyeken törtetve nyomába. De a jajongó erdőkben szétverve, megsemmisitve a szárnyak. A győztes róták hátulról s jobbról-balról rohognak rá. *(Folytatjuk.)*

SZINHÁZ ÉS FILM

WALLENSTEIN

A Nemzeti Színház szombat—vasárnapi reprize

Harminchét évi pihentetés után Schiller *Wallenstein*-jét újította fel a *Nemzeti Színház*, két részre osztva s két estére tagoltan, *Április* Lajos új fordításában és *Meissner* Hans frankfurti főintendáns vendég-rendezésében. A túlméretezett drámai költemény műsorra-tűzése önmagában is figyelemreméltó színházi esemény. Olyan nagy, komoly és szép művészi feladat vállalása, amely már puszta szándékával dicséretes igényességről tanuskodik. Éppen azért mindenkép őszinte megbecsülést érdemel. Még akkor is, ha a felmutatott eredmény inkább csak egyes mozzanataiban, mintsem teljes egészében tekinthető igazán sikerültnek s a keltett várakozást valóban kielégítőnek.

Schiller *Wallenstein*-je — mindenki sudja — az elárult áruló tragédiája. De milyen különös, szinte hamleti töprenkedés terhét cipelő, szó és tett között bizonytalanul ingadozó áruló ez, akiben az elszántság természetes színét a gondolat halványra betegíti. A nagy német költő egyik legbonyolultabb és legfinomabb pszichológiai rajzú dámai hőse Wallenstein, a legendás hírű, győzelmes császári hadvezér, a seregszervezés zsenije és a cseh koronáról álmodó nagyravágyás elvakultja, a küldetésében bízó szerencsefia, a csillagokból olvasó s a döntő pillanatot mégis tétován elszalasztó kalandor. Szabadságot hirdet és szolgai engedelmességet kíván. Saját akaratán kívül nem ismer el mást, ám olykor mintha maga sem tudná egészen: mit akar? Játszik a hűtlenség veszélyes és szeszélyes gondolatával. De csak játszik, olyan szenvedélyesen, akár gyülevész táborának valamelyik kockavető katonája. Megszállott és ravasz számító egyszerre. Titokzatos ember, akit valami ellenállhatatlan vágy vonz: kihajolni a szakadék mélysége fölé. Ennyivel azonban be is éri. Annak tudata kell csak neki, hogy egyedül tőle függ a cselekvés szabad lehetősége. A *felelősségvállalás* elől visszaretten. A *romantika* csábító démonától megkísértett hős a *klasszikus* végzettől várja a sorsát beteljesítő elhatározást.

S a végzet nem is késlekedik. Magaján elébe, feltartóztathatatlanul, a bécsi udvar riadt féltékenysége és gyanakvása képében. A császár bántó bizalmatlansága valósággal belekergeti Wallensteint az árulásba azzal, hogy hiúságán halálos sebet ütve, eleve ki akarja csavarni kezéből a hatalmat. Az elmozdított hadvezér számára — aki eddig legfeljebb képzeletében követte el a hűtlenség bűnét — így nem marad egyéb választás, mint az elpártolás. Wallenstein tehát csakugyan áruló lesz, kényszerűségből, elkésetten és elhagyatva, a siker minden kilátása nélkül. S tragikumát tetézi az a körülmény, hogy maga is árulás áldozataként bukik el.

Schiller *jellemtragédiája* ekkép teljesedik *végzettragédiává*, — a forradalmi újítás kaotikus tervein győzedelmeskedő történelmi rend, az ősi hagyomány diadalmas ereje jegyében. Mert nem kétséges, hogy a *Sturm und Drang* szertelen habzású fiatalságából férfivá érett költő melyik oldalon áll s melyik felett ítélkezik. Max Piccolomini minden szavából Schiller *legszemélyesebb, lírai* vallomása csendül ki.

A Wallenstein-trilógia — amint már mások is felfedezték — nem igazi trilógia. Jóllehet hármas tagolású, egyik része sem önmagába zárt, befejezett egész. Eljátéka, a *Wallenstein tábora*, színes-eleven, korfestő jelenetek eseménytelen sora. Egyfelvonásos történelmi hangulatkép, a harmincéves háború idejéből. Mintegy háttere a tragédiának. A *Piccolominiak* öt felvonása pedig csupán expozició a *Wallenstein halálához*, a drámai költemény legmegkapóbb, legtömörebb és legmagasabbra szárnyaló második feléhez, amely szintén öt felvonásból áll. A tizenegy felvonásos darab *egészének* szétosztása *két estére* tehát meglehetősen nehéz. Az illusztris német rendező azonban a szó szoros értelmében kettévágta ezt a gordiusi csomót. A *Tábort* ugyanis kétfelé szakította s ebbe, mint elő- és utójátékba keretezte a *Piccolominiak* négy felvonását. Érdekes megoldásának előnye, hogy így az első est a dráma csúcspontján zárul. Wallenstein itt látszólag még hatalma teljében van. Nemcsak főtisztjei, hanem hétországból verbuvált katonái is jórészt egyetértve tartanak ki mellette, szemben az udvar fondorlataival, bár hiven a császárhoz.

A második este megoldása, amely a *Wallenstein halálát* egyszerűen a *Piccolominiak* ötödik felvonásával kezdi: szerencsésebbnek bizonyult.

A befejező rész átfűtötten hatott, a színpadon épúgy, mint a nézőtéren. A Staatsaction mellett itt a szerelmi és családi motivumok is bővebben jutottak szóhoz és erősebben érvényesültek. Annyi bizonyos és ezt föltétlenül el kell ismernünk: Meissner úr rendezése legapróbb részletéig tökéletesen kész, teljesen kidolgozott volt. Az egész előadást, a lankadatlan tempótartástól az élőképszerűen felépített zárójelenetekig, biztos kézzel fogta össze, felhasználva körültekintő munkájához a mai német színházi kultúra java eredményeit.

Április Lajos fordítása simán és könnyedén gördül. Tele van szerencsés költői rátalálásokkal s amely pongyolasága ellenére is tartja a kötelező, komoly színvonalat. *Horváth* János sikerült díszletei stílusosan illeszkednek bele az egységes színpadkonstrukciót kívánó rendezői elgondolásába.

*

A szombat esti díszelőadáson megjelent *Bárdossy* László miniszterelnök és külügyminiszter, *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Tasnádi Nagy* András, a képviselőház elnöke, *Stolpa* József kultuszállamtitkár, *Szendy* Károly, Budapest székesfőváros polgármestere, a pesti német követség részéről dr. *Wolff* követségi tanácsos, valamint Henri *Esp*, a budapesti német kolónia vezetője.

RAPSODI IN BLUE

Bemutatja Heinemann Sándor és 16 tagú jazz zenekara Vécsey Ernő zongoraművész közreműködésével

Ma este mutatja be a Royal Revüszínház decemberi új műsorát, amelynek külön eseménye egy hatalmas zenei kép Bercsényi Tibor különleges beállításában. Heinemann Sándor jazz-zenekara fürdőző nimfák, hárfázó nők és hattyúk között szerepel a színpadon. A pazar beállításban Heinemann elvezényli a Rapsodi in Blue-t, a nagy szimfonikus jazzkölteményt, amelynek zongoraszólóját Vécsey Ernő zongoraművész, az ismert zeneszerző játssza. Ebben a képben énekli új műsorát Diana Clayton, ebben szerepel a Trio Nino, a híres olasz énekhármas és ugyancsak a zenekar előtt táncolja el Molto Boleróját Clara Dea, a Royal Revüszínház új sztárja. A műsor másik különlegessége a nagy cigarettaszám, amelyben Révy Erzsi nikotin-fantáziája lesz meglepetés. Ebben a részben lép fel a Gladys and Kusserow-pár. A humort Kövary Gyula, Szendrő József és Lugossy György, az artistabravúrt magyar, német, olasz, francia, amerikai, kínai és arab akrobaták képviselik. A sok érdekes szám között Bárczy Kató egy kis tréfában szerepel.

Hármas műsor az Új Magyar Színházban

Az Uj Magyar Szinház nagy sikerrel újította fel *Grillparzer Medeáját*, amelynek címszerepét *Peéry* Piroska játssza. A kiváló művésznő az óriási fizikai teljesítményt kívánó szerepet közbejött betegsége miatt nem játszhatja sorozatos előadásokban. Az igazgatóság tehát úgy határozott, hogy a *Medeát* felváltva játssza *Pohárnok* Jenő *Lesz feltámadás* című színjátékával, amelyet a színház eddigi délutáni előadásokon mutatott be. Ezt a színjátékot ma délelőtt 11 órakor nyilvános főpróba keretében mutatják be a sajtó képviselőinek. Főszerepeit *Szilágyi Szabó* Eszter, *Botond* Mária, *Kádár* Margit, *Hódy* Gitta, *Bán* Ibolya, *Bánky* Elemér, *Turóczy* Gyula, *Aszegi* Lajos, *Szentiványi* Béla, *Sugár* Lajos, *Zilahy* Pál, *Sorr* Jenő, *Molnár* Mátyás, *Németh* Zoltán, *Pethes* Ferenc, *Balázs* János játssza. A két darabbal párhuzamosan még néhány este színrekerül *Bónyi* Adorján vígjátéka, *A milliomos, Csortos* Gyulával a főszerepben.

* **Neógrády Keleti Magda a rádióban.** December 2.-án, kedden ½ 6 óra 20 perckor *Neógrády Keleti* Magda zongoraművésznő Chopin-műveket ad elő a magyar rádióban.

* **A Csákó és kalap a Kamarában.** Az idény kacagtató bohózata, a *Csákó és kalap* nagy sikerrel kerül bemutatóra a Kamarában, ahol már második hete játsszák változatlan érdeklődéstől kísérve.

LELKI KLINIKA

Az Uránia és a City új filmje

A pesti mozijáró közönség ismét egy vidám magyar film szórakozó tanuja lehet. E héten az Uránia és a City bemutatja az Iris Film Lelki klinika című pompás vígjátékát, amelynek hőse az ujságiró, aki fiatalember létére Emma néni álnév alatt lelki tanácsokat ad a lap hasábjain. A kétéltü lovagot Jávor Pál játssza, a két hölgyet pedig, akik körül e kétlaki müködés miatt rendkivül mulatságos bonyodalom támad, Turay Ida és Hidvéghy Valéria. Mellettük Somlay Artúr, Vaszary Piroska, vitéz Benkő Gyula, Gobbi Hilda, Pethes Ferenc játszik még vidám szerepet a filmben.

Clara Dea, az új csillag

Vasárnap este zsúfolt házak előtt pergett le a Zeneművészeti Főiskolán a fiatalok estje. Itt mutatkozott be Clara Dea, az új fiatal tánccsillag, aki Chopin és Delibes muzsikájára táncolt. Légiesen könnyed és klasszikusan kifejező mozdulatai vannak a rendkivül tehetséges fiatal táncművésznőnek, akit a közönség lelkesen ünnepelt. Clara Deát Heinemann Sándor, a Royal Revüszínház igazgatója szerződtette.

ZENE

Két új szereplő mutatkozott be tegnap este az Operaházban: *Rigó* Magda, mint Tosca Floria, a másik pedig *Járay* József, az Operaház idén szerződtetett fiatal tenoristája. Most is bőséges alkalmunk nyilt *Rigó* Magda fénylő szopránjában gyönyörködnünk, hangjának hajlékonysága, szólammintázásának sokszínű finomságai predesztinálják a kitünő énekesnőt jó egynéhány parádés szerepkörre. Be kell azonban vallanunk, hogy a Tosca nem tartozik éppen szerencsés választásai közé, mert egyéni beállítottságánál fogva úgy megjelenésében, mint hangjában a meggyőző belső drámaiság hiánya akadályozzák abban, hogy ragyogó tehetségét kellőképpen érvényesitse. Talán ennek tudható be, hogy túl sok gondot fordit úgynevezett parádés áriáira, mint szerepének egyéb apró részleteire.

Régen várt fiatal tehetséget üdvözölhetünk az új Cavaradossiban, *Járay* Józsefben. A fiatalság minden formát és kötöttséget félredobó féktelen lobogása és éppen ezért helyenként eltúlzott, kissé torz elképzelése jut ugyan még egyelőre kifejezésre megmintázásában. Mindemellett jóleső látvány színpadunkon a tehetségnek ilyen gátlásmentes kinyilatkoztatása és reméljük, hogy a szükséges színpadrutin idővel nem az egyéniség kiölését eredményezi majd, hanem csupán elengedhetetlen önmagáratalálást és szerepének magasabb, művészi megmintázását. Fiatal kora ellenére máris hámulatos otthonossággal mozog a színpadon! A levéleria háromszoros megismétlése nemcsak zajos, de valóban megérdemelt sikert aratott. **(v. j.)**

A színházak mai műsora

OPERA: Nincs előadás. — **NEMZETI:** *Wallenstein tábora* (I., ½8). — **KAMARA:** *Kaland* (½8). — **MŰVELŐDÉS HÁZA:** *Filmelőadás* (4, ½7). — **VIG:** *Hazudj nekem* (8). — **PESTI:** *Tűzvész* (8). — **UJ MAGYAR SZINHÁZ:** *Medea* (8). — **MADÁCH:** *IV. Henrik* (½8). — **ANDRÁSSY:** *Boldoggá teszlek* (8). — **PÓDIUM:** *Hol volt, hol nem volt* (½9). — **FŐVÁROSI OPERETT:** *Muzsák muzsikája* (½8) — **ROYAL REVÜ:** *Rapsodi in Blue* (½9). — **KAMARA VARIETÉ:** *Kubai kaland* (½9). — **KOMÉDIA:** *Hébehóba* (½9). — **BÁBSZINJÁTÉK:** *Istvánka* (8). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Az esküvődön én is ott leszek* (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *Feketeszem éjszakája* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Hazudik a muzskaszó* (½6, ½9).

CSÁKÓ ÉS KALAP

Kacagó viharok között prolongálta:

KAMARA

Előadások: 11, 3, 4, 6, 8, 10 órakor.
Az első három mérsékelt helyárakkal.

A mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné

ADMIRÁL (353—707): **Összetánc.** (Mindennap: 11 ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) 7.-én, vasárnap délelőtt 11 órakor: **Háry János.** 8.-án, hétfőn délelőtt 11 órakor: **Egy szív kiadó.** — **ALKOTÁS** (355—874): **Congo Maisie.** (¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Rothschild-család.** — **ANDRÁSSY** (124—127): **Nászút hármasban.** (½4 ½6 ¾8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ATRIUM** (154—024): **Egy éjszaka Erdélyben** (½6 ½8 ½10. Sz V Ü ½4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384—563): **Három csengő.** (Jobbterem: 4 6 8 10; V Ü 3-kor is; balterem: ½3 ¾5 ½7 ¾9). — **BELVÁROSI HÍRADÓ FILMSZINHÁZ** (133—344): **Acélutak** (kultúrfilm). **Legújabb hadiriportok. Magyar. Ufa. Luce és Fox híradók. A bűvös szék** (színes rajzfilm). (Folyt. egyórás előadások 10—24 óráig.) — **BROADWAY** (422—722): **Az asszony, az orvos és a harmadik** (¼4 ½6 ½8 ½10; Sz V Ü ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Mákvirágok.** (½5 ½7 9; V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Vasd. e. 11-kor: **Malakkal pokol.** — **CAPITOL** (134—337): Hatodik hétre prolongálva! **Ne kérdezd, ki voltam** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is). — **CORSO** (132—816): **Mellékutca** (½6 ½8 ½10: szombat vasárnap és ünnepnap ¼4 órakor is.) — **CORVIN** (339—584, 138—988): Harmadik hétre prolongálva! **Életre ítéltek.** (5 ½8 ½10; Sz V Ü ¾3 órakor is.) Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Bel Ami.** Hétfőn d. e. 11-kor: **D. III. 88.** — **DAMJANICH** (425—644): **Robinson-család.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **DÉCSI** (121—843, 125—952): **Félvér.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **ELIT** (114—502): **Háry János.** (4 6 8 10: V Ü 2-kor is.) — **FÓRUM** (189—707, 189—543): **A szűz és a gödölye.** (½6 ½8 ¾10; Sz V Ü 3-kor is.) — **GLÓRIA** (427—521): **Igy élni jó.** (½5 ½7 9; V Ü ½2 ¾4 ½6 ½8 ½10.) — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—493): **Acélutak** (kultúrfilm). **Legújabb hadiriportok. Magyar. Ufa. Luce és Fox híradók. Donald udvarol** (színes rajzfilm). (Folyt. egyórás előadások 9—24 óráig.) — **HOMEROS** (496—178): **Egy tál lencse.** (½5 ½7 9; V Ü ½2-től: szombaton ½6-kor is.) — **IPOLY** (292—636): **Elsodort ember.** (¼4 ½6 ½8 ½10; vas. és ünnepnap ½2-kor is.) — **JÓZSEFVÁROSI** (131—316): **Egy tál lencse.** (½4 ½6 ½8 ½10; vas. és ünnepnap ½2 órakor is. — **KAMARA** (423—961): **Csákó és kalap.** (Naponta: 11 2 4 6 8 10 órakor). — **LLOYD** (111—994): **Végre.** (¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½3-kor is.) — **NÉPSZINHÁZ MOZGÓ** (137—244): **Mária két évszakja.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor. is.) — **NYUGAT** (121—022): **Alipang.** (½4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **ODEON** (422—785): **Egy tál lencse.** (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **OLYMPIA** (423—188): Harmadik hétre prolongálva! **Tilos utakon.** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145—673): **Angyalvár börtöne.** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **PHÖNIX** (426—326): **Három csengő.** (Mindennap: 11 1 3 5 ½8 ½10.) — **RÁDIUS** (1[illegible]2—098, 120—564): Második hétre prolongálva! **Egy éjszaka Erdélyben** (½6 ½8 ¾10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **RIALTÓ** (224—443): Harmadik hétre prolongálva! **Halálhajó** (42 1 3 ½6 ½8 ½10). — **SAVOY** (146—040): **Sebastopol páncélos.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **SCALA** (114—411): **La Conga.** (5 ½8 ½10: Sz V Ü ¾3-kor is.) — **TIVOLI** (225—602): **Egy tál lencse.** (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü 11 és ½2-kor is.) — **TURÁN** (120—003): **Összetánc.** (11 ½2 4 6 8 10: V 11 2 4 6 8 10.) — **URÁNIA** (146—046): **Földöntúli muzsika.** (5 ½8 ½10: Sz V Ü ½3-kor is.) — **VESTA** (222—01): **Az örök csavargó.** (11 ½2 ½4 ½6 ½8 ½10; V Ü 11 2 4 6 8 10.)

BÁRDOSSY LÁSZLÓ A SZÜLŐVÁROSÁBAN

Szülővárosában járt tegnap a miniszterelnök, az ősi *Sabariában*, melynek feltáruló romjai bizonyítják, hogy ezen a magyar földön már az ókorban csodálatos kultúra virágzott és az ősi Pannonia hagyományai mélyen benne gyökereznek az európai multban. *Bárdossy* László miniszterelnök megtekintette az ásatásokat. *Szent Quirinius* bazilikájának maradványai a IV. század emlékeit idézik fel, azét a korszakét, amikor már a kereszténység őrhelye volt Sabaria, melynek lakói kemény küzdelmekkel tettek tanubizonyságot hitük mellett. Miként Bárdossy László a Széchenyi emlékünnepélyen elmondotta, Szent Quirinius bazilikájának köveiből később vár épült, a vár köveiből pedig utóbb megint székesegyház. Templomból így lett vár és várból ismét templom, jelképezve a történelmi magyarság arcának két vonását: *a hitét és a küzdelemét.*

Szombathely szívére ölelte nagy szülöttjét, aki sorra járta a városban a mult emlékeit és a jelen alkotásait. A város boldogan és büszkén tapsolt fiának, aki ezek közül a falak közül indult el, hogy mint diplomata és államférfi betöltse azt az örök magyar hivatást, amely *állandó küzdelem, munka, harc és fáradozás a nemzet nagy érdekeiért.*

Különös figyelemmel tanulmányozta a miniszterelnök *a szombathelyi új munkáshéztelepeket*, ismét tanujelét adva annak a mély érdeklődésnek, amellyel a magyar munkásság helyzete és sorsa iránt viseltetik. Ezért ment el néhány héttel ezelőtt *a munkásakadémia megnyitására*, ahol sokáig elbeszélgetett a munkásokkal s ezért szakított magának időt legutóbb *Berlinben* arra, hogy az egyik nagy gyárban megszorítsa az ott dolgozó magyar munkások kemény kezét. Berlin után Budapesten keresztül Szombathelyre, a szülővárosba vezetett Bárdossy László útja, s beszédét, melyet »*vasi testvéreihez*« intézett, áthatotta a megilletődöttség érzése, azé a férfiúé, aki az országért folytatott nehéz munkájában hazatért oda, ahová gyermekkorának édes emlékei fűzik.

A közönség soraiban mint hallgató foglalt helyet Bárdossy László és végighallgatta *Grősz* József megyéspüspök ünnepi megemlékezését a legnagyobb magyarról. A közönség a Széchenyi-emlékbeszéd elhangzása után Bárdossy Lászlót éljenezte és mindenképpen hallani kívánta. Igy történt, hogy a miniszterelnök a viharos ünneplés közben szólásra emelkedett s bensőséges, meghatódott szavakkal emlékezett — *gyermekkorára.*

— Nem tudom megtagadni magamtól, hogy meg ne mondjam — hangzottak a szombathelyi kultúrházban a miniszterelnök szavai — mily erővel járja át egész valómat az az érzés, hogy *hazajöttem és itthon vagyok. Itthon!...* Mennyi mindent jelent ez a szó. Jelenti az első gyermekévek távoli homályos emlékeit, amelyeknek egy-egy mozzanata néha megszólal, muzsikál bennünk, mint az elfelejtett bölcsődal vissza-visszacsengő akkordjai. De nemcsak ezt jelenti. Nemcsak a felbukkanó és szétfoszló emlékeket jelenti nekem, hanem jelenti *annak a tudatát, hogy a ti apáitok és az én apáim dolgos és munkás keze teremtette otthonná ezt a várost és ezt a megyét az ő fegyvert forgató kemény öklük védte és tartotta meg s szerezte vissza, ha kellett.*

BÁRDOSSY LÁSZLÓ MINISZTERELNÖK BERLINI TARTÓZKODÁSA ALATT A KAISERHOFBAN, AMINT HIMMLER SS BIRODALMI VEZETŐVEL BESZÉLGET. Mögöttük Sztójay Döme berlini magyar követ

— A mi elődeink *tanácsban bölcsen, akaratban szilárdan, áldozatra mindig készen álltak itt*, ha arról volt szó, hogy áldozni kell azért, ami *magyar és keresztény* — ezeket mondotta Bárdossy László és mindenki, aki szavait hallotta, úgy érezte, hogy a bölcsesség, az akarat szilárdsága és az áldozatkészség azok a magyar erények, amelyek felvirágoztatták Szombathelyet és az országot és ugyanezek a tulajdonságok tartják meg a nemzetet erőben és nagyságban.

Bárdossy László hosszú esztendők diplomáciai szolgálata idején távoli országokban képviselte Magyarországot, *de szívében sohasem szakadt el Szombathelytől és Vasmegyétől:* szülőföldjétől, ahol a gyermekkor éveit töltötte. Erről is szólott:

— *Bárhová vitt a sors, mindig, mindenhol a vármegye hű fiának éreztem, tudtam és vallottam magamat* — mondta a hallgatóság tomboló tapsa és helyeslése közben. — Igen, a vármegye fiának, aki ime ma eljött, hogy elhozza köszönetét és hódolatát a szülőföldnek és mindannak, amit e szó jelent: azoknak a nekem drága porok nak és hamvaknak, amelyeket magában rejt és ennek a földnek, amelyet magyar kéz munkált meg, melyen a magyar kéz emelt oltárokat.

Szent Quirinius bazilikájának romjai, a templom és vár kövei, melyekről szólott, a magyar élet két szimbolumaként jelentkeztek beszédében. Ez a két szimbolum: a hit és a küzdelem. Alázatos bizalom az Isten igazságosságában és harc ezért az igazságért — amint mondta. Ugyanabból a tőből fakadt ez a kettő, mert *nincs igazi emberi küzdelem, amelyet ne egy magasabb hit lelkesítene és hitünkért meg kell küzdenünk.*

— Ezek a gondolatok visznek vissza Széchenyi emlékéhez, — mondta végül — akinek ünneplésére itt valamennyien összejöttünk. Ő mélyen hivő lélek volt. A küzdelemben, ha kellett, mindig megállta a helyét. *Ma roppant erők küzdelméből egy új világ kovácsolódik ki és ebben az új világban csak akkor tarthatjuk meg a helyünket, ha magyarok maradunk.* Azokon az alapokon, amelyeknek jelképeit az ősi bazilika gyönyörű mozaikjai tárják elénk, épül a mi magyarságunk. Ezt tartsuk meg, ezt ápoljuk, ezt magasztosítsuk fel, ti és mi, vasi magyar testvérek...

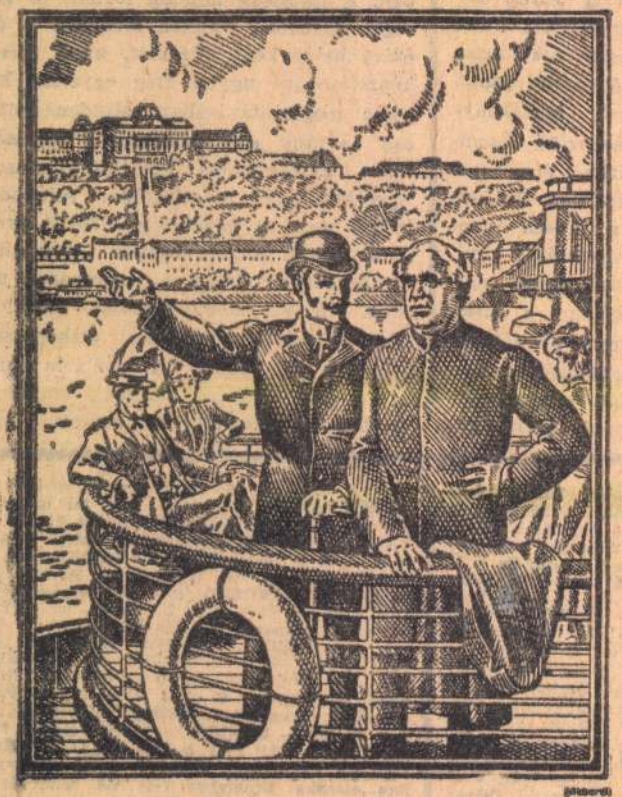

1933 nyarán látogatott el másodízben hozzánk Kneipp. Az egykorú újságok sokat írtak látogatásáról; ezekben is olyan érdekes feljegyzést találunk, melyek a közönséget ma is nagyon érdekelik és figyelmét lekötik.

FELEJTHETETLENÜL SZÉP VOLT

Kneipp rövid sétahajózása a kis dunai gőzösön. A büszke budai Vár, a pompás Mátyás templom és a világhírű Lánchid alatt fel egészen a Margitszigetig. Az egymást váltogató, gyönyörködtető tájképek szépsége őt is elbűvölte és valóban felüdülést jelentett ez a kis utazás ennek a fáradhatatlan munkásnak és emberbarátnak.

Mert segíteni, szakadatlanul csak jót tenni, ez volt mindig célja utazásainak. Ez vezette hozzánk is. Ahol csak megfordult, mindenütt csak ezt hirdette: „Éljünk természetszerűen, együnk és igyunk észszerűen". Bennünket is erre tanított emlékezetes látogatása alkalmával. Otthonosan érezte magát nálunk és igen sokaknak sietett segítségére önzetlenül, cselekedettel és bölcs tanáccsal egyaránt. Joggal méltó tehát arra, hogy emlékét mindenki szivébe zárja. Képmása közkézen forog, hiszen minden olyan csomagon rajta van az arcképe, melynek tartalma

Kneipp malátakávé,

az a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

Szüret

Kerezgétem én már a szentek történetében, mindentudó Juhász József bátyámat is váltig faggattam a Somogyi-telepen, Szögedében, ámde haszontalanul. Halovány nyomára sem akadtam mindmáig, hogy mi köze lett légyen Szent Placidia szűznek a szürethez. Csak annyi bizonyos, hogy a pusztamérgesi kövezetlen országút mentén ott áll kedves együgyűséggel összebarkácsolt kőszobra magyarosban, szegedi papuccsal, pántlikával, pártával és a kezében egy szőlőfürttel. És hogy — kicsit bizony pogányos szertartással — a pusztamérgesi gazdák a szüretkezdés reggelén mindannyian odajárulnak a házuk népével a furcsán mosolygó kőszoborhoz és rája akasztanak egy-egy nagy koszorút, zöldpiros szőlőlevelekből és kövérarany fürtökből, amiket a jövő számorának igérete duzzaszt. Ma van ez a nevezetes nap, Placidia napja és tudom, hogy a szent szűz azóta ki se látszik már a nyakába aggatott koszorúkból. Mindaddig, amíg a seregélyek, a szegények, meg az őszi szél fel nem szabadítják.

A szüretnek nincs a kalendáriumban pontos kezdőnapja, mint amilyen Péter-Pál az aratásnak. Vidékenként változnak védőszentjei, — Teréz, Orsolya, Simon-Judás — akik közül sorrendben Placidia az első, tehát vele kezdődik meg ma a magyar szüret. Most már van ugyan a kocsmákban és a vendéglőkben, helyenként leszűrték már a Csabagyöngye bőrmagárd levét, ez azonban »csak« uradalmi must, amit a vidéki magyar nem tart igazinak. Az igazit három napig mosott lábbal ma tapossa ki a felpántlikázott nagy kádban a »tapodó ember« Pusztamérgesen. Természetes dolog, hogy ott az iskolákban ma nincs tanítás, a községházán hivatali szünnapot tartanak és a posta sem kézbesít, egyszerűen azért, mert bent a faluban nincs egy árva lélek sem hajnaltól csillaggyulladásig.

Odakünn van az egész népség a »szőlőhegyen«. Nem hegy az, még csak nem is domb, merthogy olyan sík, mint a terített asztal, de azért szőlőhegynek tisztelik, mivel hegyvidékről jöttek ide valamikor az első telepesek. A félig ünnep, félig munka végeztével estére majd eltemetnek minden

A DIADALMAS ROHAM ELÉRTE A SZOVJET PÁNCÉLKUPOLÁS ERŐDEIT

A volt világháború első légi győzelmét a szegedi katonaság aratta

Szeged, október 11. *(A Pest tud.)* Jelentette a *Pest* tudósítója, hogy Szegeden kiállítást rendeznek annak a szerb repülőgépnek alkatrészeiből, amelyet április 7.-én, az emlékezetes Szeged ellen intézett repülőtámadás alkalmával lőttek le a város felett és amelyet a Tiszából halásztak ki. A honvédelmi miniszter engedélye a kiállítás megrendezésére a héten érkezett meg Szegedre, így a hadtörténelmi múzeum, a helybeli katonai parancsnokság és a városi múzeum megrendezhette a kiállítást, amely pénteken már kezdetét is vette a múzeum előtt levő *Móra*-parkban.

Amint emlékezetes, Szegedet nyolc ellenséges bombázó támadta annakidején s a kitűnően működő magyar légvédelmi tüzérség mind a nyolcat le is szedte a levegőből. A nyolc lelőtt repülőgépből hat teljesen elégett s csak kettőnek az alkatrészei maradtak épségben. *A Tiszából kiemelt gépnek teljesen jó állapotban van a törzse és a két szárnya.*

Egy másik repülőgépből, amely Ószentiván közelében zuhant le lángolva, épségben maradt az orrész, a motor és három géppuska. A kiállító katonai hatóság repülőszakértői *a két gép alkatrészeit összeszerkesztették és így a romokból sikerült rekonstruálni egy kétmotoros Bristol-Blenheim bombázógép teljes példányát.*

Az összeállítás olyan jól sikerült, hogy meg sem lehetne különböztetni egymástól a két gép alkatrészeit, ha az ószentiváni gépen nem látszanának az égési nyomok. *A kiállított repülőgéptörzs ezenkívül géppuskagolyók sűrű nyomait mutatja, azoknak a lövéseknek a nyomait, amelyeket az üldöző magyar vadászgépektől kapott.*

A rendkívül érdekes és a közönség számára tanulságos kiállításnak már az első napon hatalmas nézőserege volt.

A kiállítással kapcsolatban kiderült, hogy *nem az április 7.-én történt repülőtámadás volt az első, amelyet ellenséges gépek Szeged ellen intéztek.* Katonai körök feljegyezték, hogy 1914 augusztusában, *a világháború legelején, egy francia repülőgép jelent meg Szeged fölött,* nyilvánvalóan felderítési szándékkal. *A gépre a katonaság sortüzet adott és sikerült is eltalálni. Érdekes véletlen, hogy ez a gép is a Tiszába zuhant és ott pusztult el.*

Pilótája, *Mailbourne* százados azonban partra úszott és az éj leple alatt menekülni próbált, de nem tudta az irányt és Makó felé kezdett el gyalogolni. A Makó közelében levő Földeák község csendőreinek másnap délelőtt feltűnt egy furcsa, piszkos, nedves ruházatú, mezítlábas férfi. Bekísérték a makói rendőrkapitányságra, itt derült ki, hogy nem más, mint a Szeged felett lelőtt francia repülőgép pilótája.

Ezt az esetet annakidején a szegedi lapok is megírták és büszkén jegyezték meg, hogy *a világháború első légi győzelmét a szegedi katonaság aratta a Szeged fölé repült ellenséges gép lelövésével.*

Az eladót kétévi fegyházra, a vevőt egyévi börtönre büntették egy terménydrágítási ügyben

Beregszász, október 11. *(A Pest tud.)* *Hricák* Mihály huszti kereskedő, feleségének nevére szóló terménykereskedői iparigazolvánnyal megjelent az ugocsamegyei Csepe községben, ahol zabot, lisztet és babot vásárolt. *A zabot 21.20 pengős mázsánkénti maximális ár helyett 30 pengőért, a liszt kilogrammját 32 fillér helyett 80 fillérért és a babot 36 fillér helyett 60 fillérért kilogramonként.* Az eladók *Halinka* László, *Mermelstein* Sándor és *Lébi* Erzsébet voltak. A legtöbbet mindenből *Halinka* László adta el.

A beregszászi törvényszék dr. *Siposs* büntetőtanácsa szerdán vonta felelősségre úgy az eladókat, mint a vevőt. Megállapítást nyert, hogy *Hricák* mintegy 5 mázsa zabot, néhány mázsa lisztet és 30 kg babot vásárolt. *Halinka pedig nemcsak a sajátját adta el, hanem vásárolt is és ezt a mennyiséget is tovább adta.* A törvényszék bűnösnek mondotta ki Halinka Lászlót árdrágítás bűntettében és ezért *2 évi fegyházra és 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte. Hricák* Mihályt *1 évi börtönre ítélték. Mermelstein* Sándor *6 havi* fogházat és 600 pengő, míg *Lébi* Erzsébet 200 pengő pénzbüntetést kapott. A bíróság megállapította *Halinkánál* és *Hricáknál* az üzletszerűséget és *súlyosbító körülménynek tudta be a mai nehéz viszonyokat.*

Dr. *Horváth* ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlottak semmisségi panaszt jelentettek be. A bíróság elrendelte az ítéletnek hírlapi közzétételét.

rakor a VIGADÓ nagytermében
világhírű
jának szerzői **jazz-estje**
TERI • KISS MANYI
cc, Halmai Imre, Len Hughes
is sláger műsor.
Dob: **Kerekes Dodó**
I, IV., Váci-utca 35. (Telefon: 184-867.)
2.) és előadás előtt a helyszínen.

Báró Villani Frigyes képviseli Magyarországot a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetben

Róma, október 11. A *Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet* állandó bizottsága báró *Acerbo* földmívelésügyi miniszter elnökletével most tartotta őszi ülését Rómában. Az ülésen *huszonhárom állam képviselői jelentek meg,* köztük báró *Villani* Frigyes volt kvirináli magyar követ. Az elnök az ülést megnyitva bejelentette, hogy a magyar kormány báró *Villani* Frigyest nevezte ki megbízottjává. Báró *Acerbo* meleg szavakkal üdvözölte Magyarország újonnan kinevezett képviselőjét.

Kérem a következő gentlemant...

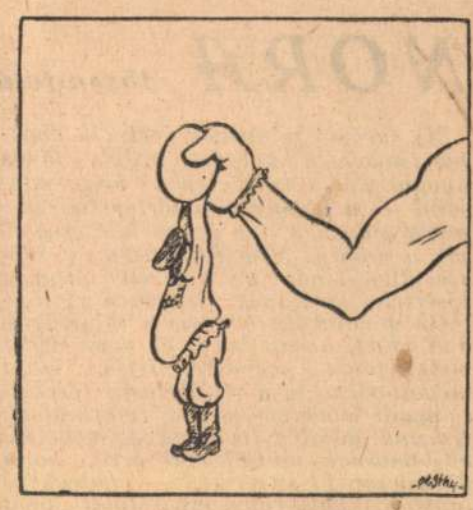

Clodius elutazott Ankarából

Ankara, október 11. *(Német Távirati Iroda)* Dr. *Clodius* követ, aki német részről vezette a Törökországgal folytatott gazdasági tárgyalásokat, *pénteken este elutazott Ankarából.* *(MTI)*

A bolgár-török jóviszonyt semmiféle cselszövés nem zavarhatja meg

Szófia, október 11. *(Német Távirati Iroda)* A »Mir« című estilap a bolgár—török viszonnyal kapcsolatban rámutat arra, hogy a török sajtó kiemelkedő helyen közölte a bolgár király trónralépésének évfordulója alkalmából a két államfő között történt táviratváltást. Ez a táviratváltás tanuskodik azokról a jó kapcsolatokról, amelyek a két ország között régóta fennállanak és az utóbbi időben gyakran megnyilvánultak.

A lap rámutat arra, hogy a külföld egy részének minden kísérletét, amely a két ország viszonyának megzavarására irányult, mind a bolgár, mind a török kormány *visszautasította.* A két ország jó viszonyát — hangsúlyozza a lap — *semmiféle cselszövés sem zavarhatja meg,* bárhonnan eredjen is. *(MTI)*

nem mesemondásra, nem altatódalra van a gyermeknek szüksége. A kis gyermek agyának mesével való terhelése helyett célszerűbb a gyermeknek altató italul egy csésze Ovomaltine-t adni.

Az Ovomaltine-val tömény kap a szervezet tápértéket, idegsejteket tápláló

vitaminokat

amelyek alvás alatt is megnyugtatják, táplálják az agyat, ideg- és izomrendszert.

Az Ovomaltine elősegíti az elveszett erők pótlását, nyugalomba ágyazza az idegeket.

Gyermeknek, felnőttnek lefekvés előtt egyaránt jót tesz 1—2 csésze

OVOMALTINE

Napi használata csak fillérekbe kerül.

Pest 1941. okt. 11.

SZINHÁZ ÉS FILM

NORA

Ibsen-felújítás a Nemzeti Színházban

Az európai színpadok évek óta visszhangzanak a polgári dráma kínos agóniájától s kétségtelen, hogy napjaink — a legnagyobb történelmi fergeteg jegyében — a krizis felé sodorják a műfajt. Nem érdektelen és időszerűtlen tehát a Nemzeti Színház kísérlete, amelynek jegyében felújította a naturalista Ibsen színművét, a Norát, amely korát és nemzedékét mélységesen megdöbbentette, majd megajándékozta a realizmusra törekvő színpadi irodalom merész reformjával. Korunk divatos irodalmi átértékelése hajlamosnak mutatkozott arra, hogy kihirdesse Ibsenről, — nátásköre lezárult, hatóereje elpárolgott ama évtizedek felszámolásával, amelyeknek megrendült társadalmi humuszába az ibseni dráma gyökeret vert.

Tagadhatatlan, hogy minden igazi dráma korának forró problémáiból sarjad, az idő múlása, társadalmi változások avulása azonban egyetlen írót sem foszthat meg a halhatatlanságtól. Az idő, amely Ibsen aktivitásától elválaszt bennünket, — rövid és kevés. Hatvan-hetven esztendő még nem süllyeszti a kort izgató távolságba, a külső és belső rajzát még nem fedi nemes patinával, csak vékony porréteggel, a »divatjamult« Ibsen időszerűsége tehát nem ezen múlik. Nem is mulhat, mert a társadalmi földrengés, amely a Helmerek házát, sűrű és álszemérmes, hamis polgári nyugalmát megrázza, még nem pihent el.

Nemzeti Színházunkat tehát csak dicséret illeti az új betanulásért, amely szerencsés auspiciumok jegyében támasztotta fel Helmer Nóra történetét. Az örökbecsű művek — így a Nóra — minden percét áthatja az a friss és lenyügöző szellem, amely az örök érdekesség bélyege. A csodaváró Nóra nagy kérdése pedig ma is megoldatlan, legfeljebb a morál higultságában tűnik elintézettnek. Nóra igaz asszonya volt egy hamis büszkeségben és gyarló nagyképűségben fogant társadalomnak, amely a látszat perverz szolgálatában hempergett. A tragikus elem, amely Nóra játékos üres boldogságát s a századforduló annyi házasságát összezúzta, Helmer vállán nyugszik.

A társadalom silánysága új és merész erkölcsi formák után való áhitozása a férjben összpontosul, ebben a bigottságig puritán északi fiskálisban, aki csurgatottméz jósággal babusgatja feleségét és élményítő jóságával elnyomja természetes vágyát azirán, hogy kendermagon hízlalt diszpinty helyett igazi élettárs és ember legyen. Nora keserű lázadása ma érthető igazán, amikor az emancipáció megszületett, sőt veszedelmesen túlérett. Mindenesetre feltárta a folyamat kezdetét s igazolta a Nórák heves vágyát az emberiesség magasabb rangja iránt. Ibsen Nórája még az előző korunk díszes és kényelmes asszonyi rabságában, bámulatos áldozatot vállal a férfiért, aki nem érdemli meg. S abban a percben, amikor a valóság röntgenfényében pillantja meg urát, a konvenciók nagyképű szalmabábját, sértetten és felszabadultan a magányt választja.

A Nora a női felemelkedés és a naturalista dráma forradalma volt. A Nemzeti Színház az új drámát ünnepli felújításában, a fiatal polgári drámát, amely éppen haldoklik. A vállalkozás mindenesetre reményt nyujt, hogy erejének csorbítatlan példájával serkentően hat a műfaj újjászületésére. Dr. Németh Antal, a kitünő rendező, nyilván erre gondolt, amikor Norát a legmerészebb naturalista kerettel övezte. Helmer bordó és barna félhomályban pácolt házát pár pillanatra áttetsző fal választja el, mintegy a ház átlátszó homlokfala, amely adott jelre a magasba suhan. Ugyanígy oldotta meg a hátfalat amely az első zavaró pillanatok után azt a benyomást kelti, hogy az ember a ház és a szereplők életének legmélyebb titkaira pillant. Merész és sikeres újítás, amely a naturalizmus lényegéhez közelit színpadi vonatkozásban. A szép színpad egyébként Horváth János terve.

Nora nagy szerepében Bajor Gizi lép ezidén először a lámpák elé. Bajor mély és megindító ösztönösséggel olvad össze az alakkal. Egyszerű jelenléte duzzadó élettel teliti meg a színpadot. Az első felvonásban, a »gyermek Nora« perceiben csupa mámoros csapongás, akár egy szédült trópusi lepke. Legnagyobb az utolsó felvonásban, amikor férje fejére olvassa Krogstadt áruló levelét. Mozdulatlanságában állati kín ömlik el. Helmer Torwaldot Lehotay Árpád játssza, papos, szögletes puritánsággal. Az est legnagyobb meglepetése Jávor Pál alakítása, aki szinte csikorog dr. Rank tábeszes sorvadásában, mozgása leszűkített, arcjátéka megrázóan egyszerű és kifejező. Jávor legnagyobb drámai alakitását nyujtotta. Hűségesen illeszkedik az együttesbe Ághy Erzsi, Major Tamás, M. Iványi Irén, Szathmáry Margit, valamint három tündéri gyermekszereplő.

Baróti Gézo

MIRE MEGVIRRAD...

Fórum mai bemutatója

A mozibajárók tanulják meg jól Marcel *Carné* francia filmrendező nevét. A *Mire megvirrad...* című film meggyőződésünk szerint ezt az eddig alig ismert rendezőt világhírűvé teszi. Életet lehel a film minden kockája, nincsenek kulisszái, sőt — színészei sem. Emberek játszanak ebben a lélegzetfojtóan izgalmas darabban, nem sztárok és statiszták, hanem kispolgárok, munkások, rendőrök, igazi élő emberek. Jean *Gabin* és Jules *Berry* a két férfi főszereplő. Gabin, a zseniális francia filmszínész ezúttal is tökéletes volt. Jules *Berry* egy öreg csirkefogó figuráját klasszikusan formálta meg. Azok, akik eddig nem nagyon szerették Jules *Berryt*, most feltétlenül meghajtják színjátszó művészete előtt az elismerés lobogóját. A női főszereplő Arletty, kifogástalanul játszik és izgatóan szép. A másik női főszerepet játszó fiatal drámai színésznő, Jacqueline *Laurent*, Annabellára emlékeztet, de semmivel sem marad el mögötte.

Ezt a filmet író írta, zseniális színészek elevenítik meg, rendezője pedig oly tökéletesen oldotta meg feladatát, hogy arra kérjük a bemutató filmszínház vezetőségét, eszébe ne jusson az egyébként hosszú ideig pergő filmből egyetlen részletet is kivágni.

P. Gy.

JACQUELINE LAURENT

HÉT TENGER ÖRDÖGE

Bemutatják Errol Flynn új filmjét

Erzsébet királynő Angliájának korát választották keretül a Warner új kétmilliódolláros filmjéhez, melyet Hét tenger ördöge címmel mutatnak be Budapesten. Ez a színes, kalandos középkor pompás keretet nyujt Errol Flynnek, minden idők legnagyobb kalandor színészének, aki a Robin Hoddal, Douglas Fairbanks hajdani sikereit is felülmulta. Az angol és a spanyol udvar tarka világa, a lovagok élete elevenedik meg Errol Flynn körül, aki egy déleeg »sportszerű« kalózkapitányt játszik. Nem hajtja meg fejét az udvari intrikák előtt, inkább megválik a királynőtől és vérdijjal a fején kifut a tengerre, amelynek félelmetes uralkodója lesz. Az amerikai filmproduktum egyik leg[illegible] tenger ördöge, amely hétfőn már Bud[illegible]

Karl John

Az utóbbi évek német katonafilmjei egymásután vetettek felszinre pompás megjelenésü, izmos tehetségü fiatal színészeket, akik legegyszerűbb művészi eszközökkel

állították a filmfelvevőgép elé a német katonaideált. Közéjük tartozik Karl John, akit a magyar közönség a Stukák című nagy repülőfilmben ismert meg. Az Uránia mostani műsorfilmjének, a Végtelen út-nak is egyik fontos szereplője, Zarah Leander partnere. Igazi nagy szerepét ebben az évben az Ufa hatalmas hazafias filmjében játssza, amelynek címe Hív a haza. Karl Raddatz és Johannes Stelzer mellett Karl John a fiatal német katonaszínészek mintaképe.

LEÁNYVÁSÁR

Siker az Atriumban és a Royal Apollóban

A moziszakma hivatalos szakértői állapították meg, hogy a *Leányvásár* filmoperett változata azért aratott bemutatása után olyan nagy sikereket, mert úgy a hölgy-, mint a férfipublikum egyaránt jól szórakozott. A Jacobi-operett tündéri melódiái, mulatságos, igazi operett-története, remek színészek előadásában került a filmszalagra. Az első hét után kialakult a *Leányvásár* sikerének komoly mérete, amelyben fontos szerepet játszik *Szeleczky* Zita, *Sárdy* János, *Latabár* Kálmán, *Vaszary* Piroska és *Bilicsi* Tivadar.

Rökk Marika a berlini Csodatükör főszereplője

Megírtuk, hogy a Fővárosi Operettszínház átütő sikerrel mutatta be *Babay* József és *Buday* Dénes *Csodatükör* című zenés magyar mesejátékát, amelynek *Bubik* Árpád igazgató páratlanul látványos keretet és kitünő előadást biztosított. A darabot egy német kiadó német színpadok számára is megvásárolta és a *Csodatükör Bubik* Árpád berlini színházában még ebben az évadban színre kerül. Mint most értesülünk, a berlini *Csodatükör* női főszereplője *Rökk* Marika lesz.

* **Kis film egy artistaszámról.** Hollywoodi szokás, hogy a varieték kimagasló artistaszámairól rövid filmeket készítenek. Budapesten most kezdik az első rövid artistafilmet forgatni, melynek szereplői a *Komédia Orfeum* új műsorának attrakciója, a *3 Belars* című híres és látványos artistaszám.

Megnyitás előtt Budapest legnagyobb premier-mozija

Rohamlépésekben folynak az átalakítási munkálatok a Corvin moziban, amely premiermozivá lépett elő. A munkálatok befejezésükhöz közelednek és rövidesen a legmodernebb stílusban átépítve, vadonatúj berendezéssel és felszereléssel megnyílik a Corvin mozi, Budapest legnagyobb permierszínháza, amelynek nézőterén 1200 néző fér el. Az új mozit ünnepélyes keretek között adják át a közönségnek s a bemutató előadáson Willy *Forst Operett* című filmje kerül forgatásra.

Az első honvéd kívánság-hangverseny

Vasárnap este a Magyar Művelődés Házában rendezi meg a Magyar Vöröskereszt az első honvéd kívánsághangversenyt, amelyet a magyar rádión kívül közvetíteni fog a német, olasz és finn rádióállomás.

DIANA CLAYTON MEGGYÓGYULT

A Royal Revüszínház első két műsorának primadonnája Diana *Clayton*, a barnabőrű amerikai revüsztár, akinek egzotikus szenzonjait és táncait óriási érdeklődéssel kíséri már második hónapja Budapest közönsége. A népszerű revüsztár nemrég tüdőgyulladásban megbetegedett, amely azonban szerencsére könnyű lefolyású volt és Diana *Clayton* meggyógyult. Ma már folytatja fellépését a *Tempo* Revü-ben.

SZINHÁZ ÉS FILM

A Nemzeti Színház meghódította Berlint

Berlin, május 27
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

A magyar *Nemzeti Színház* társulatának kétnapos berlini vendégjátéka hosszú időre egyik legérdekesebb élménye lesz a birodalmi főváros színházlágató közönségének. Ez a vélemény már a társulatnak a *Schiller Színházban* vasárnap este történt első ünnepélyes fellépése után is kialakult és a tegnap esti szereplésük még csak jobban elmélyítette ezt a benyomást.

Ez a körülmény mind magyar, mind német szempontból kétségtelenül sokat mond, hiszen a Nemzeti Színház társulata egyáltalán nem a könnyebb oldalát választotta a dolognak, amikor *Goethenek* még Németországban is kevésbé ismert *Ős-Faustját* adta elő, mert ezzel szokatlan követelményeket támasztó feladatot vállalt magára, annál is inkább, mert tisztán a színészi teljesítmény teremthette meg a kapcsolatot a színészek és a nézők között, mert a magyarnyelvű előadás a színjátszás első és leglényegesebb közvetítő eszközéről, a nyelvről mondott le. Viszont annál meggyőzőbb és megkapóbb volt a nézők művészi élménye.

Kétségtelen, hogy az inszcenálás és a díszletek a *Faust*-drámának a Németországban szokásostól eltérő értelmezésén épültek fel. Mivel azonban ennek indító okai a legmélyebb és legelementárisabb népi mozzanatokból fakadtak, az előadás ismét ékes bizonyítékot szolgáltatott a kulturális kapcsolatok ilyen megnyilvánulásának magas értékéről, másfelől pedig a német nézőközönségre éppen nem mindennapi hatást tett.

Igen nagy mértékben felkeltette az érdeklődést az a körülmény, hogy az előadás az *Ős-Faustnak* teljesen lírai színezetet adott, amennyiben dr. *Faust* figuráját mint szerelmest állította a néző elé és ezzel háttérbeszorította a tépelődő vonásokat, amelyekben pedig minden német oly szívesen és jogosan népének egyik leglényegesebb tulajdonságát szokta látni.

Teljesen logikus következménye volt ennek, hogy *Németh* Antal rendezése *Mephisto* alakját megfosztotta a *démoni elemektől* és szinte megértő emberi társként állította a *lírai szerelmes Faust* mellé, csupán utalva *Mephisto pokolbéli kapcsolataira*. *Horváth* János egyszerűségében is hatásos díszletei középkori misztérium-játék formájában állították a német közönség elé az *Ős-Faustot* és éppen ez a szokatlan korlátok közé szorítás hozta annyira közel a berliniekhez a társulat teljesítményét. Ugyanez vonatkozik *Uray* Tivadar *Faustjára*, *Timár* József *Mephistójára* és mindenekelőtt *Szörényi* Éva *Margitjára*.

A berlini sajtó méltatásai mind *Szörényi* Éva alakítását állítják a középpontba és ez nemcsak annak a körülménynek szól, hogy *Szörényi* szerepe érthető meg legjobban az idegen szöveg ellenére is, hanem szól *Szörényi* Éva kifejező és előadói erejének is. Szerepének csúcspontjaként *Margit* imáját és zárójelenetét jelölik meg a lapok. Éppen az utóbbiban tükröződött a német bírálatok szerint különösképpen a már említett népies sajátság, mert *Szörényi* Éva olyan eszközöket talált a szenvedés megjelenítésére, amelyek a berliniek előtt egészen más érzelmi skáláról származóknak tűntek fel. *Szörényi* Éva hatásának legjobb bizonyítéka, hogy a német sajtó többszörösen kifejezi azt a kívánságát, hogy többször láthassa a berlini közönség és többet hallhasson tőle.

Az *Ős-Faust* után a *Nemzeti Színház* társulata *Csongor és Tündét* adta elő. A magyar nyelv használata különösen itt hatott a nézőközönségre, már tudniillik olyan értelemben, hogy a *Faust-motívumtól* nem idegen mélységű darab meseszerű szépségei és értelme maradéktalanul kidomborodhatott. Ehhez a hatáshoz igen jelentős mértékben hozzájárultak *Jaschik* Álmos színpadi képei, amelyek hatásosan egyengették az utat a berlini nézőközönség szívéhez.

Otto von Heydebrech

*

A Nemzeti Színház művészeit hétfőn délben Berlin birodalmi főváros főpolgármestere látta vendégül villásreggelire a városháza díszcsarnokában. Az asztalokat magyar és német zászlócskák, valamint a magyar nemzetiszínekből összeállított virágdíszek ékesítették. A megjelenésében akadályozott főpolgármester helyett *Plath* polgármester meleg szavakkal köszöntötte a vendégeket, akik nevében *Németh* Antal igazgató mondott köszönetet a rendkívül szívélyes fogadtatásért. *Plath* polgármester a magyar művészeknek emlékül a Berlin város címerében szereplő medve jelképeként kis porcellán medvéket ajándékozott.

Munkában a magyar csoport

Amerikában a Ring-ling-Barnum cirkuszok ünnepelt hősnője volt a 14 tagú magyar csoport, ez az óriási akrobata-együttes, amelynek legnépszerűbb tagja Gizike, a 15 éves artistalány volt, akit szaltókirálynő néven emlegettek. A fiatal artistanő kétéves korában került el Ma-

gyarországról és azóta külföldön dolgozott csoportjával. Most leszerződött a Fényes Cirkusz május 31-én kezdődő nagy nyári műsorára, amelynek egyik legnagyobb attrakciója lesz. A szaltó fiatal királynője Budapestre érkezése után elmondotta, hogy magyar artistatársai idegenben sokat meséltek neki szülővárosáról.

— Amikor megpillantottam a várost, elkezdett dobogni a szivem és eszembe jutott az a régi artistaszokás, hogy az ember örömében rendszerint nagyot ugrik. Hát én majd megmutatom Budapestnek, hogy mekkorát ugrottam hazatérésem örömére.

Ez a kijelentés azonban nem afféle »művészbemondás«, mert a fiatal artistalánynak van egy egész világon híres mutatványa, amikor földreállított rugós trambulinról bekötött szemmel ugrik egy emeletmagasságú emberpiramis tetejére.

Ma nagy irodalmi filmpremier

ÉRIK A GYÜMÖLCS

Royal Apollo, City

A JOAD-CSALÁD KALIFORNIA HATÁRÁN

Régen várt a közönség akkora érdeklődéssel filmet, mint John Steinbeck Érik a gyümöles című regényének filmváltozatát. A Royal Apollo és a City hónapok óta hirdeti előzetes jelentéseiben az Érik a gyümöles bemutatóját, amelynek könyveredetijét ezren és ezren olvasták Magyarországon, s telefonon, levélben, személyesen érdeklődtek a két filmszínháznál, reklamálva a film mielőbbi bemutatását. Ezt a lázas érdeklődést fokozta az a rengeteg hír és cikk, amely a filmről a magyar sajtóban megjelent. A magyar sajtó a Fox kimutatása szerint több mint 10.000 sort közölt erről a páratlan filmalkotásról, amely könyvalakban indult el a világkarrier útján s amelynek regényét közel 50 millió ember olvasta a földön. Csak a nagy és megrendítő témákat kíséri ilyen osztatlan érdeklődés, mint az Érik a gyümöles-öt. A Joad-család immár világhírű története, keserű küzdelmei, fenséges összetartása, hősi akaratereje klasszikus példává vált az egész világon. Egy család, amelyet gyökeresen kiirtottak a földjéről, ahol élt, dolgozott és pusztult, útra kel, hogy valahol a zajló világban életlehetőséget találjon. Ezt a hatalmas alkotást nem lehetett megnyirbálni és éppen ezért maga a film vetítése két óra hosszat tart. A Royal Apollo és a City tehát két és félórás előadásokat tart a filmből, ½5 7 és ½10 órakor. A Royal Apollóban nagyvonalú díszelőadás lesz ma este ½10 órai kezdettel, amelyre a társadalmi és művészi élet előkelőségei kaptak meghívást. Az Érik a gyümöles jegyeit mindkét színház 14 napra előre árusítja.

Kiss Ferenc és Fényes Alice Marosvásárhelyen

Kiss Ferenc

Marosvásárhely, május 27

Kiss Ferenc, a Színművészeti Kamara elnöke és *Fényes* Alice, a kolozsvári színház drámai művésznője nagy sikerrel vendégszerepelt a marosvásárhelyi színházban a *Ki a harmadik?* című drámában. A népszerű színművészt és partnernőjét zsúfolt színház közönsége melegen ünnepelte.

RÁDIÓNAPTÁR

Kedd:

19.20 Veres Károly cigányzenekara tárogatószámokkal (Budapest I.)

22.10 Szórakoztató hanglemezek (Budapest I.)

Pünkösd másnapján zár a Kamara Varieté

A Kamara Varieté pünkösd hétfőjén befejezi ezévi idényét, Napos oldal című műsorának utolsó előadásával. A nyári szünetig kerek tíz hónapot játszott a Kamara Varieté és szalatt nyolc műsort mutatott be. A következő idényt augusztus 15-én kezdi.

Latabár Kálmán 550-edszer

Latabár Kálmán

Holnap, szerdán este kettős ünnepet ül a Fővárosi Operettszínház. Erre az estére esik Buday Dénes Fityfiritty című operettjének századik előadása és ugyanezen az estén játszik a Fővárosi Operettszínház a mostani igazgatóság alatt 550-ik alkalommal. Ez az este különben érdekes jubileuma Latabár Kálmánnak, a Fővárosi Operettszínház pompás komikusának, aki valamennyi előadáson résztvett és 550 alkalommal kacagtatta meg a közönséget.

LEÁNYKÉRÉS — ESKÜVŐ UTÁN

A sokat emlegetett cementgyáros megnősül, elveszi feleségül a titkárkisasszonyát, aztán a bohém házaspár végigviharzik egész Amerikán mulatságos kalandok, vidám bonyodalmak során, majd a cementgyáros megkéri feleségének a kezét, amire az esküvő előtt nem ért rá. A Villámházasság című új amerikai vígjáték meséli el ennek a viharos házasságnak összes részletét Brian Aherne, Rosalinda Russel és Virginia Bruce főszereplésével.

Nagyjelentőségű ítéletet hoztak Kolozsváron a román terror következtében eladott ingatlanok ügyében

Kolozsvár, május 27
(A Pest tudósítója)

Nagy port felvert kártérítési ügyben hozott határozatot *Albert* Andor, a kolozsvári járásbíróság alelnöke.

A kérelmezők a Kolozsváron egykor jólismert híres vendéglősnek, id. *Gráf* Jánosnak özvegye és fiai voltak, akik az 1440/1941. M. E. számú rendelet alapján *kártérítést kértek a kolozsvári Agrárbanktól, amiért 1920-ban potom pénzen megvette tőlük a volt Ferenc József-út 36—38. szám alatt fekvő 3 emeletes bérpalotákat.*

Kérelmük szerint az eladás előzménye az volt, hogy a román megszállás után a kormányzótanács elrekvirálta az épületben berendezett 86 szobás szállodát és így *kicsikarta tőlük az ingatlanok eladását.* A két 3 emeletes bérház vételára 912.000 lei volt. Körülbelül ugyanennyit fizettek még a szállodai berendezésért, a kávéházért, a vendéglőért és egyéb üzleti dolgokért. Miután a kormányzótanács a szerződést aláíratta velük, nyilatkozatot tett közzé arról, hogy *tulajdonképpen nem a román kormány, hanem a kolozsvári Agrárbank a vevő.* A telekkönyv az Agrárbankra írta át a tulajdonjogot a Gráf-családról.

— Nyilvánvalóbb kényszert el sem lehet képzelni, — mondotta a beadvány — mint amikor *vevőként maga a kormány lép fel,* különösen olyan zűrzavaros időkben, mint amilyenek az összeomlás utáni első évek voltak. Miért kellett az eladást magának a kormánynak közvetíteni, amikor ez egyszerű ügynöki munka? A magyarázatot az ingatlan vételára adja meg.

A járásbíróság több tárgyalást tartott az ügyben. A Gráf-család jogi képviselője, *Demeter* János és *Brugovitzky* József okmányokkal bizonyította, hogy *az ingatlan potom pénzen kelt el.* Felmutatott egy 1929.-ben kötött adásvételi szerződést, amellyel az *Agrárbank a 912.000 leiért vásárolt ingatlantömböt 8 és ¼ millió leiért adta el a Fonciérenek,* egy évvel később pedig a Fonciére 10 millió leiért adta tovább az erdészeti hivatalnak. Az ingatlan jelenlegi tulajdonosa a magyar királyi földmívelésügyi minisztérium. Felmutatta az ügyvéd a kolozsvári adóhivatal bizonyítványait arról, hogy *az épületek évi nyers bérjövedelme több mint 1,400.000 lei volt, a forgalmi érték tehát 14 millió lei,* a nyers bérjövedelem tízszerese.

Az Agrárbank képviseletében *Hatieganu* Emil volt román miniszter azzal igyekezett megdönteni a Gráf család keresetét, hogy abban az időben reális árat fizettek az ingatlanért, mert akkor ilyenek voltak az árak.

A járásbíróság végül is kötelezte az Agrárbankot, hogy *15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen id. Gráf János özvegyének, valamint Gráf Gyulának, meg Gráf Jánosnak 122.000 pengőt.* Az indokolás részletesen ismerteti a tényeket, hangsúlyozza, hogy *az eladás kényszer hatása alatt történt,* mert ha a kormányzótanács nem lép közbe, az ingatlan továbbra is a család tulajdonában marad és a család élvezi a szálloda és étterem jövedelmét.

A bírói határozat Kolozsváron és általában a magyar közvéleményben nagy megnyugvást keltett.

HERBERT C. PELL, AMERIKA ÚJ BUDAPESTI KÖVETE ÁTADTA MEGBÍZÓLEVELÉT ÉS EL FOGLALTA HIVATALÁT

A HADIHELYZET MÁJUS 27.-ÉN

Irta: Czibur András ny. altábornagy

A fölényes számú és fölényes erejű brit hajóhad, mely a Földközi-tenger keleti medencéjébe húzódott vissza, eddig Kréta, Ciprus szigete, a palesztinai és egyiptomi tengerpart támaszpontjaira támaszkodhatott. A győzelmes Balkán-hadjárat, Görögország elfoglalása, az Égei-tenger szigeteinek megszállása és Szíria repülőtereinek birtokbavétele után légi hadműveleti tekintetben a mindenkor kezdeményező tengely *átkaroló, sőt megkerülő helyzetet foglalt el a brit támaszpontokkal szemben.* Megkezdődhetett a tengely újabb hadművelete a Földközi-tengeren. A hadművelet első szakasza Kréta sziget elfoglalására és ezáltal a brit támaszpontok rendszerének megzavarására irányul.

A mult hét keddjén kezdte meg a tengely Kréta ellen támadását. Motoros és vitorlázógépeken érkező ejtőernyős csapatok *egymásután vették birtokba a mult év ősze óta a sziget északi részén telepített repülőtereket és megerődített kikötőket.* Hiába intéztek a brit és görög csapatok heves ellentámadásokat, hiába voltak — hangsúlyozzuk fölényes erőben — a briteknek és görögöknek szárazföldi nehéz fegyvereik.

A légifölény már kezdettől fogva a tengely kezében volt, pedig a Royal Air Force egymás után intézte bombatámadásait a tengely légi csapatainak vélt kiindulási pontjaira. *Vasárnap Kréta nyugati része és ezzel együtt voltaképpen minden nagyobb kikötő és repülőtér már német légicsapatok biztos kezében volt. A hadműveleti eredményt már ezzel el is érték, mert a britek számára a sziget sem mint tengerészeti, de ami még fontosabb, mint légitámaszpont sem használható többé.*

Hogy még számbelileg is fölényes tengeri erők sem vehetik fel eredménnyel a harcot, ha légierők támogatásukra kellő számban nem állnak rendelkezésre, megint csak bebizonyították a tengeren történt események. A brit hajóhad a német légierő szakadatlan támadásai elől kénytelen volt a Kréta szigetétől északra elterülő vizekről *sietve eltávozni.* A német légierő ellenállhatatlan fölénye és a légitámadások okozta nagy veszteségek elűzték onnan. De még más igen jelentős tanusága is van a tengeri eseményeknek és pedig az, hogy egész kis egységek, az alig 100 tonnás gyorsnaszádok kéz[illegible] pontokról kifutva *mily vészthozó eredménnyel tudnak működni.*

Az olasz kézben levő égeitengeri szigetek legdélibbjei alig 50 kilométerre vannak Kréta szigetétől. Kis torpedónaszádok és gyorsnaszádok e szigetekről vagy a görög szárazföldről 100 kilométeres távolságról kifutva villámgyorsan támadhatnak nagyobb ellenséges egységeket, illetve, ahogy most történt, egész hajókötelékeket.

Most bosszulta meg magát az, hogy angol részről sohasem tettek komoly kísérletet arra, hogy a Krétától és Ciprustól északra elterülő olasz Dodekanezosz szigetcsoportot, melynek legnagyobbika Rodus, birtokba vegyék. Az elmúlt télen és tavasszal kisebb rajtaütéseket intéztek ugyan a britek és görögök a szigetek ellen, melyeken szétszórva egy teljesen izolált olasz hadosztály volt. Azonban rajtaütéseiknek sohasem volt átütő, maradandó eredménye. Pedig e szigetek védőrsége és különösen lakossága minden utánszállítástól és ellátástól elvágva — legalább is a görög ujságok állandó híradása szerint — már valósággal éhezett.

Az eddigi jelentéseket összefoglalva bizonyosra vehető, hogy a brit hajóhad Kréta szigetének környékéről máris visszahúzódott a Földközi-tenger keleti medencéjének megmaradt támaszpontjaira. Laphírek szerint Ciprus szigetére, mely Krétától körülbelül 600 kilométerre fekszik keletre, a britek sietve csapaterősítéseket küldenek. A 9200 négyszögkilométer kiterjedésű igen hegyes szigeten az utolsó időben sürgős erődítési munkálatok folytak.

A sziget legnagyobb kikötője a keleti parton fekvő Famagusta, — mely a sziriai repülőterektől már csak 200 kilométerre fekszik nyugatra — az utolsó években épült ki hadikikötővé. Laphírek szerint Palesztina légi támaszpontjaira jelentékeny légierők érkeztek valószínűleg Abesszíniából vagy a Távol-Keletről.

Vitéz Horváth János lett a Magyarország felelős kiadója

A *Magyarország Napilap Rt.* igazgatósága teljesítette *Dietzgen* Gábor, lapunk felelős kiadójának kérését és felmentette őt a *Magyarország* felelős kiadói tisztségétől.

Helyette a *Magyarország* két lapjának felelős kiadója vitéz *Horváth* János ügyvezetőigazgatónk lett, aki ezután is ellátja a *Pest* és a *Magyarország* lapjainak ügyvezetőigazgatói munkakörét.

Testvérlapunkkal együtt mi is örömmel látjuk a kitűnő pénzügyi szakembert fontos és felelősségteljes új tisztségében.

A budapesti katolikus rendőrség áldozása a Bazilikában

A budapesti rendőrség tisztikara és őrszemélyzete ma reggel 9 órakor járult a rendkívüli viszonyok miatt elhalasztott húsvéti szentáldozáshoz ünnepi nagymise keretében a Bazilikában. Reggel ½8-kor gyülekeztek az őrszemélyzet tagjai, élükön a kivezényelt rendőrtisztekkel a Rudolf- és a Széchenyi-rakparton, valamint a főkapitányságot környező mellékutcákban. Nyolc órakor indult meg a rendőrzenekar hangjaira az áldozáshoz járulók díszmenete, amelynek élén dr. *Török* János főparancsnok haladt.

A Szent István-téren már gyülekeztek a rendőrtisztek, az ünnepélyes aktushoz megjelenő előkelőségek fogadására. Ott volt dr. *Éliássy* Sándor főkapitány, *Kálnay* Gyula főkapitányhelyettes, a rendőrség egyházi oktatásának világi vezetője és mint minden évben, az idén is *József Ferenc* főherceg, továbbá igen sok katonai és polgári előkelőség, köztük a belügyminiszter képviselői.

Az ünnepi misét és szentbeszédet *Mihalovics* Zsigmond pápai prelátus, az Actio Catholica igazgatója mondotta. Szentmise alatt a mellékoltárnál a rendőrség lelkipásztorai áldoztatták meg a tisztikart és a rendőrlegénységet. Az ünnepi mise után dr. *Éliássy* Sándor főkapitány fogadta a Szent István-téren a résztvevők díszmenetét.

Húsmérgezés Rákosszentmihályon

Ma hajnalban Rákosszentmihályra hívták a mentőket, ahol az egyik Mátyás király-utcai házban *Buzás* Mihály napszámos, továbbá a felesége és a kisfia *húsmérgezés tünetei között rosszul lettek.* Miközben a mentőautóba tették őket, váratlanul rosszul lett a házban lakó *Muzsik* Irma is, aki — mint kiderült — tegnap este együtt vacsorázott Buzásékkal. A kisfiut a Madarász-utcai gyermekkórházba, a szülőket és *Muzsik* Irmát a Rókus kórházba vitték a mentők súlyos állapotban. Hatósági vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogyan jutottak a romlott húshoz a szerencsétlenül járt emberek.

Értelmes urak, hölgyek
akik megfelelő kereset nélkül vannak, tegyenek kísérletet
Szervezésnél, Erzsébet-körút öt
Hozzásegítjük, hogy mindennap 8—10 pengőt megkeressenek!

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

SZINHÁZ ÉS FILM

AZ ÖRVÉNY

A Nemzeti Színház mai bemutatója

Vigasztalanul nyomasztó, siralmas orosz életkép, a műveletlen kisvárosi paraszt-kereskedők világából. Abból a furcsa kúlák-életből, amelynek Alexander Nikolájevics *Osztrovszkij* valamikor, a mult század második felében sokratartott színpadi ábrázolója volt. Ma, nyolcvan esztendő multán, bizony meglehetősen poros és kifakult, érdektelenül nyúlós, szinte ásatag jellegű régiség. Mi szükség kívánta vele megunatkoztatni a Nemzeti Színház közönségét: nem is igen értjük? *A vihar* után ítélve, (amely csak a magyar keresztelőn kapta *Az örvény* nevet, nyilván Shakespeare-re való gyengéd és felesleges figyelemből) Osztrovszkij a hatvanas évek amaz orosz drámaírói közé tartozott, akik akkor sem tudtak igazi, jó drámát írni. Vékony szerelmi története laza, epikusan szétágazó szálakra bomlik a zártabb kötést kívánó színpadon s terjengős dialógusai az orosz lélek olyan »mélységeit« tárják fel, amelyekbe Dosztojevszkij, Tolsztoj, Csehov, sőt Gorkij jóvoltából is, azóta sokkal izgalmasabb és hitelesebb, valóban megdöbbentő bepillantást kaptunk.

Maga az öt felvonásra tagolt mese rendkívül ösztövér. Kabanov Tichon fiatal kereskedő és felesége, Katerina, az öreg Kabanova asszonyság vérlázító zsarnokságát nyögik, mármár a félkegyelműség határán járó béketűréssel. Hasonló sorsban él Grigorjevics Borisz, szörnyű nagybátyja házában, Katerina és Borisz egymásba szeretnek s mikor a pipogya férj két hétre elutazik, a szerelmesek minden éjszaka találkoznak a kert alatt, a Volga partján. Katerina azonban tele van gyötrő lelkifurdalással. Érzi, hogy rettenetes bűnt követett el, amiért borzalmasan lakolnia kell. Úgy, ahogy azt egy eszelős asszony eleve meg is jósolja, alkalmasint a nagyobb hatáskeltés érdekében. Alig jön haza a férj, óriási vihar támad s a sűrű villámlás és mennydörgés közepette, a lelkileg összeomlott asszony mindent bevall neki, az egész kisváros szine előtt. Parázs botrány, a kegyetlen anyós diadalmaskodik, Katerina még elviselhetetlenebbül szenved, bár az ura megbocsát és csak egy kicsit veri meg, pusztán »az édesanyja kedvéért«. Borisz viszont szívtelen nagybátyja Szibériába küldi, mire a boldogtalan asszony a Volgába öli magát.

Annakidején a darab jelképes értelmével hatott az orosz közönségre. Példázatot láthattak benne, burkolt támadást a cári zsarnokság ellen, amely szükségkép termeli ki a bűnt és taszítja boldogtalanságba az elnyomott embereket. Valószínűleg ez a drámán kívülálló, politikai szempont vezette Osztrovszkij lelkes kritikusait ahhoz a mértéktelenül túlzó, semmikép sem indokolt elragadtatáshoz, hogy a derék, jószándékú és didaktikus célzatú írót »az orosz burzsoázia és kereskedővilág Shakespeare-jének« nevezzék. Annyit azonban nem tagadhatunk meg tőle, hogy darabjának csakugyan akad néhány olyan alakja, amely mintegy elsődleges őstipusnak tekinthető. Így például az öreg autodidakta Kuligin, a maga pietista bölcselkedésével, az *Éjjeli menedékhely* felejthetetlen Lukáját idézi emlékezetünkbe s talán nem is egészen alaptalanul.

Az előadásban több az igyekezet, mint az elért művészi eredmény. Igazában csak *Gózon* megindítóan emberi Kuliginja rezdít meg mélyebb húrokat bennünk. Nagyon jó *Vízvári* Mariska és *Bartos* két szívtelen öregje, de nincs rajtuk egyetlen olyan enyhítő vonás, amely ridegségüket elviselhetővé tenné. *Somogyi* Erzsi kétségbeesetten küzd a lényétől merőben idegen feladattal, Katerina siránkozó szerepében, amely valósággal rákényszeríti a hamis hangvételre. *Olty* Magdának hálásabb szerep jutott s azt jól ki is használja. *Gobbi* Hilda »titokzatos« vénasszonya ellenben csupa károgó külsőség, egy mármár gépiessé váló modor diadala. Helyenként szerencsésen önmagára talál *Ungváry* és *Pataky* Jenő, úgyszintén *Ujlaky* is, aki pedig igazán lehetetlen, anyámasszonykatonája szerepben verejtékezik. Általában: nem annyira a színészek játékában van a hiba, mint inkább az emberileg alig hitelesíthető szerepekben.

Trócsányi Zoltán fordítása eleven, *Horváth* János színpadképe mutatós, *Nagy* Adorján rendezése gondos. Csak maga a darab érné meg jobban a sok szép villámlást és szapora mennydörgést.

Kárpáti Aurél

A Hubay Jenő Társaság Liszt—Hubay estje

Szépszámú közönség előtt hódolt tegnap este a Zeneakadémia nagytermében a *Hubay Jenő Társaság Liszt és Hubay* emlékének. A *Budapesti Hangverseny Zenekar* együttesét *Josef Krips* bécsi főzeneigazgató vezényelte hatalmas lendülettel, nemes átfogó erővel. *Hubay Mokarózsanyitánya* után *Ticharich* Zdenka szólaltatta meg az *A-dur zongoraversenyt* szép kidolgozottsággal, költői tűzzel, majd a műsor második felében *Wanda Luzzato* adta elő ragyogó technikával, az egyes tételek kiegyensúlyozott virtuozitásával *Hubay III. hegedűversenyét*. A gazdag műsorszámoktól tarkított szépen sikerült emlékestet *Hubay I. B-dur szimfóniája* zárta le.

Fityfiritty másodszor a rádióban

Latabár Kálmán

A Fővárosi Operettszínház nagysikerű budai operettje, a *Fityfiritty*, április 29-én, kedden érkezik el második rádióelőadásához. A magyar rádió a közönség tömegesen nyilvánított kívánságának tesz eleget a *Fityfiritty* kapcsolásával, amelynek főszerepeiben a ragyogó hangú *Honthy* Hanna, az operettszínpad humorkirályai, *Kiss* Manyi és *Latabár* Kálmán, valamint *Solthy* György, *Szondy* Biri és vitéz *Hajmássy* Lajos aratnak estéről-estére nagy sikert.

Az Opera utolsó délutáni előadása

Az Operaház vasárnap, április 27.-én a Mosoly országá-val fejezi be olcsó helyárú délutáni előadásainak sorozatát. Az utolsó délutáni előadás 3 órakor kezdődik.

András és a Kalendárium

Páger Antal

A szeszélyes esztendő egyik legfurcsább szeszélye a Hunnia körül elterülő zuglói Hollywoodban történt, ahol Béla-napkor ünnepelték Andrást. A furcsa kalendáriumi tévedés az András című társadalmi filmkép megszületésének napjára esett és az ünneplő közönség a Hunnia házivetítőjéből jövet Bánky Viktor rendező meghívására egyik filmkocsmában ünnepelte az új magyar filmet. Az András szűz-vetítésén és a Béla-napi András-ünnepségen megjelent dr. Barna László művészeti vezető, Szalontai Kiss Miklós gyártásvezető, Páger Antal, Bordy Bella, Vincze Ottó zeneszerző és mindenki, akinek valami kis része volt a Mester-film új produkciójának létrehozásában.

A Kormányzó jelenlétében a bayreuthi Walkürrel búcsúzott a berlini operaház együttese

Megrázóbb erejű, művészileg fenségesebb örökemlékű élményt már nem kaphatott volna operalátogató közönségünk, mint a berlini állami operaház díszes köntösbe öltöztetett *Walkür* előadását. Maga *Heinz Tietjen* a bayreuthi hagyományok legelhivatottabb Wagner-interpretátora vezényelte az ünnepi estet. *Tietjen* a karmesteri precizitás, a formai rend, a tökéletes kiegyensúlyozottság és a tiszta értelem művésze. Nincs egyetlen befejezetlen mozdulata sem, úgy tartja együttesét, a nagy egyéniségek kizárólagos szuggesztivitásával és úgy építi fel erre *Wagner* mitikus világát, annyi biztonsággal és céltudatos határozottsággal, mint annakidején a nagy zenetitán szent álmában fogant hősi mondájának eget-földet megremegtető monumentális hangjait. *Tietjen* valóságos mámorba, csodálatos extázisba készteti zenekarának minden egyes tagját szinte hipnotikus erővel kényszeríti arra, hogy szakadjanak el emelkedjenek felül az írott kották materiális, »kézzelfogható« hangjain, helyet engedve az azok mélyén reilő költői tartalomnak és egyúttal boldog részeseivé téve az együttes művészi munkájából fakadó közös élménynek. Mindemellett egy pillanatra sem feledkezik meg arról, ami a színpadon történik, mindenkori biztos támaszt nyujtva zenekara az énekesek számára.

Sieglindet közönségünk régi kedvence, *Müller* Mária énekelte hihetetlenül sok poézissel, a legapróbb részletekig kidolgozott finomsággal mintázva meg szerepét. Franz *Völker* az átélés közvetlenségétől hevített nemes tenorjával a legideálisabb Wagner-hőst teremti meg *Siegmund* alakításával. Martha *Fuchs Brünhildéje*, az »Elektrá«-ban már bemutatkozó Margarete *Klose Frickája* egészítették ki úgy színpadi játék, mint énekbeli tökéletességükkel a női együttest. *Prohaska* Jaro *Wotanja* a karakterábrázolási művészet egyik ragyogó példája. De nem szabad megfeledkeznünk Joseph *Hoffmann* szépen formált *Hundingjáról* sem, valamint a gyönyörű hangú *walkürökről*, úgyszintén Emil *Preetorius* drámai képeiről, amelyek nem egyszer ragadták fergeteges tapsra közönségünk őszinte bámulatát.

Külön ünnepi fényt adott a tegnapi búcsúelőadásnak *Kormányzó Urunk* kitüntető megjelenése, akinek az első felvonás szünetében bemutatták *Wagner* Siegfried özvegyét és *Tietjen* intendánst.

Vágó József

EGY SZÍV KIADÓ

A Corso mai bemutatója

Régi törvény a színházi világban, hogy mindenki mással szeretne foglalkozni, mint amit szerepköre előír. Ilyen vágyak kormányozhatták Theo Lingent, a legnépszerűbb német filmkomikust, hogy felcsapjon rendezőnek. Theo Lingen rendezői becsvágyát most elégítette ki Egy szív kiadó című vidám burleszkjének rendezésekor, amelyben felhasználta hosszú komikusi pályafutásának minden tapasztalatát, ötletét, humorát és az emberi nevetőizmokra ható fogását. A vígjáték berlini bemutatója alkalmával a Filmwoche meginterjúvolta Theo Lingent, aki elmondotta, egész életében az volt a legfőbb törekvése, hogy derűs pillanatokat szerezzen közönségének. A komikus epizódszerepekben nem tartózkodott mindig színpadon vagy filmen, most jutott először abba a helyzetbe, hogy láthatatlan rendezőként végigkísérje az egész filmet. Elgondolta, hogy milyen elemekből kell összeállítani a filmjét, hogy a közönség végignevesse. Keresett komolynak látszó, de alapjában véve vidám bonyodalmat, a bútorozott lakás problémáját, amelyet összevegyített szerelem, féltékenység és tévedések sorozatával, azután rokonszenves férfisztár után nézett, akit Gustav Fröhlich személyében fedezett fel. A női főszerepet Gusti Huberre és Hilde Krahra osztotta ki, bevett a filmbe egy revüjelenetet s végül egy népszerű komikust, önmagát. Ennyi siker-epizódból nem is származhat más, mint siker.

RÁDIÓNAPTÁR

Szombat:

20.10 Kívánsághangverseny (Bpest I.)
19.00 Orgonaművek hanglemezről (Budapest II.)

Vasárnap:

19.45 »Bécsi gyémántok.« Közvetítés a Madách Színházból (Bpest I.)

Történelem a Pódiumban

A Pódium új műsorának egyik legnagyobb sikerű száma a *Meztelen igazság* című opera-paródia, amely *Kőváry* Gyula és *Nádor* Mihály műve. Az érdekes kisoperával kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy van-e a darabnak történeti alapja. A *Meztelen igazság* valóban történeti alapon áll, mert Phrine esete a szigorú asszonyokkal és a jóakaratú bírákkal minden görög tankönyvben megtalálható. *Kőváry* Gyula és a címszereplő *Neményi* Lili, *Neogrády* Miklós díszletszerzővel együtt gondos tanulmányok után hozta színre a *Meztelen igazságot*.

Két magyar kislány amerikai karrierje

Örvendetes hír érkezett Orosházára Varga István Amerikába kivándorolt orosházi iparostól. Varga István évekkel ezelőtt ment ki Amerikába, South Band-ben telepedett le s meggazdagodott. Néhány esztendővel ezelőtt itthon járt két kislányával, akiket az orosházi nőegylet egyik kerti délutánján magyar táncokkal és énekszámokkal léptettek fel. A tehetséges amerikai magyar kislányok nagy sikert arattak az orosházi publikum előtt és a siker folytatásaképpen orosházi magyar csárdást és toborzót tanítottak be velük, amelyet magukkal vittek Amerikába. Az amerikai magyar lapok most nagy színes tudósításokban adnak hírt, hogy az amerikai magyar napon ötvenezer amerikai magyar előtt lépett fel a két Varga-lány és olyan hatalmas sikert arattak, hogy a fiatal magyar művészekből magyar revűtársulat alakult módosabb magyarok támogatásával, amely saját társulatával és díszleteivel járja be a magyarlakta vidékeket és terjeszti az amerikás magyarok között a magyar dalt és kultúrát.

Alkotmányreform — felforgatás nélkül

Bárdossy László miniszterelnök bemutatkozó beszéde a Házban kristálytiszta, tömör programbeszéd volt. Kormányprogram adás a szó legteljesebb értelmében. Világos célkitűzése és körülírása a legközelebbi jövőben megoldásra kerülő problémáknak, kül- és belpolitikai feladatok summázása. Nem a szép szavak, de a hasznos cselekedetek *gyakorlati* programja, amely minden mutatós frázis nélkül, szinte klasszikus egyszerűséggel fejezte ki a *lényeget*.

Ebből a szélesátfogójú, időszerű nemzeti kormányprogramból a *reform* gondolata csendül ki vezetőszólamként. Nem a mindenáron való reformhajszolás vágya, hanem mindama praktikus társadalmi és gazdasági kérdések újjárendezésének határozott igérete, amely kérdések ma *a nemzeti értékek pusztulása nélkül* csakugyan megvalósíthatók. Talán valamennyi között legfontosabb, mert alapvető jelentőségű volt Bárdossy miniszterelnök nagyszabású beszédének az a nevezetes pontja, amely a népszerűen »alkotmányreformnak« nevezett törekvések céljait és eszközeit tisztázta. A kormány állásfoglalása e tekintetben félre nem érthetően világos, élesen és pontosan körvonalazott. Az új magyar kormány célja elsősorban az, hogy az állami akaratnyilvánítást és annak megvalósulási módját korunk eszméinek, a mai politikai, gazdasági és társadalmi élet *követelményeinek megfelelően alakítsa át.*

Ezt a mélyreható reform-munkát azonban nem a magyar lelkiségtől és történelmi hagyományoktól távoleső minták egyszerű lekopírozásával, de *ma is élő történelmi alkotmányunk rugalmas keretei között*, mintegy a *fejlődés* ősi magyar hagyományait követve kívánja elvégezni. A magyarság minden időben *belső zavarok és összeütközések nélkül* tudta végrehajtani a mindenkori követelményeknek megfelelő alkotmányreformokat. *Most is így lesz ez.* Éppen azért — mondotta Bárdossy miniszterelnök — erre a kikerülhetetlen átalakulásra lélekben mindnyájunknak eleve fel kell készülnünk. Ám nemcsak lélekben, — folytatta nyomatékosan — hanem *gyakorlatilag* is. Főképp azzal, hogy gondosan számbavesszük mindazokat az adatokat, módszereket és eszközöket, amelyek lehetővé teszik majd, hogy a szükséges átalakulás *zökkenő és összetűzés nélkül*, nemzeti erőink csorbítatlansága megőrzése mellett történhessék meg. Reméljük, hamarosan eljön az idő, amikor *részleteiben* is megvalósíthatjuk mindazt, ami mindennapi életünkben a magasabb nemzeti egység és szolidaritás, a nemzet egyeteme iránt megkívánt nagyobb felelősség és a szociális igazság minél teljesebb érvényesítéséhez szükséges.

Ami az alkotmányreformot illeti: az lényegében tulajdonképen *alkotmányfejlesztés*. Olyan értelemben, ahogy Teleki Pál is nem egyszer hangsúlyozta. Bárdossy miniszterelnök alapelvei pontosan fedik a Teleki-kormány elgondolásait. Ugy, mint Teleki, ő is azt hangsúlyozza, hogy az alkotmányreform: *nem felforgatás*. Már csak azért sem, mert magának a reformnak *lényegéhez* tartozik a *sima átmenetet* biztosító megvalósulás. Az állam és az állampolgár, az emberek egymás közötti viszonya bizonyára megváltozott manapság, ezért bizonyos vonatkozásokban át kell alakítani, korszerűvé kell tenni tegnapi alkotmányunkat. De úgy, hogy az *minden zavar nélkül* illeszkedhessék bele az ősi magyar tradiciók rugalmas kereteibe.

KOPROL KOPROL csokoládés hashajtó 12 fillér

A Wilhelmstrasse figyelme Amerika felé fordul

Berlin, április 26
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

A német külpolitika az eddiginél éberebb figyelemre méltatja azokat az amerikai fejleményeket, amelyekre újabban került sor. Az Egyesült Államok kormányának legújabb elhatározásairól, így például az amerikai haditengerészet úgynevezett semleges őrjáratainak felállításáról, vagy arról a parlamenti döntésről, amely felhatalmazza az amerikai kormányt az amerikai kikötőkben horgonyzó idegen hajók lefoglalására, Berlinben még nem nyilatkoztak, ellenben már megfelelő választ adtak Hull külügyi államtitkár és Knox tengerészeti miniszter legutóbbi beszédeire.

Rámutatnak arra, hogy mind a két beszéd hivatalos jellegű volt és — miként a sajtó írja — első eredménye annak a haditanácsnak, amelyet Roosevelt csütörtökön a Fehér Házban tartott. Illetékes német tényezők magyarázata szerint mind a két beszéd annak szükségességéből született meg, hogy az amerikai kormány el akarja terelni a figyelmet arról, hogy egyáltalán nem teljesedtek be Rooseveltnek a balkáni eseményekre vonatkozó jóslatai. Másszóval: Amerikában el akarják felejtetni, hogy az amerikai segítség mégsem csalhatatlan eszköz, továbbá, hogy a Balkánra küldött amerikai megbízottak kontároknak bizonyultak.

Erősen kiemelik, hogy a Wilhelmstrasse meggyőződése szerint

az amerikai nép egyáltalán nem úgy gondolkodik, mint vezető politikusai,

akik mind jobban síkra szállnak Anglia megsegítéséért és ezzel mind nagyobb kockázat vállalására akarják birni az Egyesült Államokat. Ezek az államférfiak egyébként — mondták a Wilhelmstrassén — már évek óta kitünnek agressziv magatartásukkal.

Az amerikai közvélemény és államvezetés szembeállítása ellenére megállapítják Berlinben, hogy az Egyesült Államok megmarad Nagybritannia megsegítése mellett és Hull államtitkár és Knox tengerészeti miniszter beszédei között az egyetlen különbség az, hogy Hull ezt a körülményt diplomatikusabb formában juttatta kifejezésre. A Deutsche Allgemeine Zeitung ugyanezt a felfogást így foglalja szavakba: »Roosevelt kormányának jelszava: Anglia megsegitése minden áron.« A lap még kiegészitően hozzáteszi, hogy ez azt jelenti: »Anglia megsegitése Amerika totális rizikója árán is.«

O. v. H.

Zürich, április 26
(A Pest külön tudósítójának telefonjelentése)

Az Egyesült Államok kormányának legújabb intézkedései, amelyekkel az Angliának való segélynyujtást igyekszik biztosítani és különösen egyes miniszterek kijelentései figyelmet keltettek Berlinben és Rómában is, mert jellemzőnek tartják ezeket a megnyilatkozásokat arra a hatásra, amelyet *a tengelyhatalmak afrikai és görögországi sikerei keltettek az angolszász világban.* A berlini esti lapok már tegnap ilyen címekkel közöltek washingtoni jelentéseket: *»Háborús propaganda Washingtonban«*, *»Munkában a háborús uszitók az Egyesült Államokban«* és kiemelték, hogy *Hull* és *Knox* beszédei az amerikai intervencionizmus megerősödését mutatják.

Berlinben ezek a washingtoni események nem okoztak meglepetést, illetékes német helyen el voltak készülve ilyen fejleményekre. A német lapok mindenesetre a leghatározottabb hangon *visszautasítják Knox és Hull amaz állításait, mintha Németországnak támadó szándékai volnának a nyugati félteke ellen.* Rámutatnak arra, hogy az Angliának való segitség fokozottan növekedő kockázatot jelent az Egyesült Államokra. Emlékeztetnek végül arra, nogy ma is érvényben van Hitler januári beszédének az a megállapítása, hogy *minden hajót, amely a német fegyverek elé kerül, el fognak süllyeszteni.*

A washingtoni események római visszhangjára jellemző a *Giornale d'Italia* véleménye. A két beszéd — írja a félhivatalos lap Knox és Hull nyilatkozatairól — mutatja, hogy Roosevelt és hívei a legnagyobbfokú háborús úszitást végzik.

A *Popolo di Roma* megállapítja, hogy *az Egyesült Államok egyre inkább a háború felé sodródik.*

Sürgős államtanács Buenos Airesben

Buenos-Aires, április 26
(Reuter)

Castillo, Argentina elnöke pénteken lakására sürgős államtanácsot hivott össze.

A több mint két óráig tartó tanács végén az elnök ujságirók előtt kijelentette, hogy Argentinát érintő olyan komoly és fontos kérdéseket tárgyaltak meg, amelyeket az európai háború idézett elő. *(MTI)*

AZ AFRIKAI HARCOK

Zürich, április 26
(A Pest külön tudósítójának telefonjelentése)

Az afrikai harcokról érkezett jelentések szerint

Deszje körül fokozódó hevességgel tombol a csata.

A délafrikai csapatok a várostól néhány mérföldnyire északra harcolnak. Az olasz védősereg rendkivül hevesen ágyúzza és gépfegyverezi a támadókat.

Tobruknál tegnap, pénteken heves harcok voltak német és brit gyarmati tankcsapatok között,

de az általános helyzet nem változott.

W W.

Elszaporodtak a katonai aktalopások Londonban

Lausanne, április 26

Londonból érkező jelentések szerint erősen nyugtalanitják a hadügyminisztériumot és a Scotland Yard-ot az utóbbi időben elszaporodó katonai aktalopások. Vezető katonai személyiségektől és katonai gépkocsikból tünnek el fontos iratok. A Scotland Yard azonnal megindítja a nyomozást minden egyes esetben, de eddig nem jutottak eredményre. Az illetékes körökben még azzal sincsenek tisztában, ir terroristák, békepárti angolok vagy esetleg idegen kémek művéről van-e szó.

Magában a hadügyminisztériumban igen súlyosan itélik meg ezeket az eseteket. Ez kitünik abból, hogy ezentúl fegyelmi eljárást indítanak a meglopott katonai személyek ellen is.

A »Daily Telegraph« foglalkozik az aktalopások ügyével és megállapitja, hogy többnyire őrizetlen gépkocsikból tünnek el az iratok.

A Vasnapok részletes munkaterv alapján indulnak meg

A hulladékanyagok gyüjtésének sikere az alapos előkészítő munkán múlik. A tél folyamán elkészült a közeljövőben megindúló vas- és fémhulladékgyüjtés részletes tervezete. Az eddigi tapasztalatok, valamint statisztikai vizsgálatok segítségével megállapították, hogy a legtöbb ócskavas és fémhulladék az ipar használhatatlan gépei és gépalkatrészei, a feldolgozó ipar hulladékai, a mezőgazdaság kimustrált eszközei, a különböző közműveknél felgyült ócskavas (rossz sínek, oszlopok, stb.), a háztartások gyüjtése és a közületek elavult, használhatatlan berendezései közül kerül ki.

Ezek jönnek leginkább figyelembe a rendszeres gyüjtés során, amelyek a fémgyüjtő által kidolgozott Vasnap munkatervével számításba vétettek.

A gyüjtési munka idén már *Erdély területére is kiterjed.* A hivatalos lap április 25.-i száma közölte azt a rendeletet, amely megállapítja, hogy a keleti és erdélyi országrészekben az ócskavas és fémhulladék ára ugyanaz lesz, mint az anyaországban.

A Dunába ölte magát egy műszerész

Ma hajnalban az Erzsébethíd közepe táján jólöltözött fiatalember vetette magát a Dunába. Előzően a karfára dobta elegánsan szabott szürke felöltőjét. A szolgálatot teljesítő rendőr nyomban észrevette a tettét, azonnal értesítette a motoros mentőőrséget. A mentőnaszád hosszú ideig kutatott a helyszínen, hogy megmentse az életúntat, a hullámos vízben azonban a fiatalember úgy elmerült, hogy többé nem lehetett ráakadni. A felöltőjében talált iratokból megállapították, hogy *Szinyura* Sándor 19 éves műszerész, villamosvállalati tisztviselő.

Megnyílt az
ANGOL PARK
és az
ALPESI FALU

SZINHÁZ ÉS FILM

A KEGYENC
mai felújítása

Teleki László *Kegyenc*-éről — amelyet kerek száz esztendővel ezelőtt mutatott be a *Nemzeti Színház* — a kritika sohasem nyilatkozott osztatlan elismeréssel. Legtöbb bírálója ugyan kiemeli a részleteiben megmutatkozó írói, sőt határozott drámairói értéket s a korfestő és jellemrajzoló készség nem mindennapi erejét, abban azonban szinte valamennyien megegyeznek, hogy maga a darab alapjában elhibázott. Még a tárgyilagosan jóindulatú Vörösmarty is azt írja hőséről, hogy »túlzott és visszataszító«. Bajza meg éppen csípős gúnnyal jegyzi meg róla: Furcsa gyomrú és ízlésű férj és férfi ezen Petron Maxim, hogy ilyen undorító dolgot képes végbevinni. Nem hiszem, hogy jellemét akár shakespearei tehetséggel is motiválni lehetne. Ő neje elcsábítását úgy bosszulja meg, hogy az ártatlan asszonyt maga vezeti a császári csábító karjaiba. Mikor pedig e réven kegyencévé lesz Valentinianusnak, akit ördögi cselszövényeivel megbuktat: a meggyalázott nőt ismét hitvesévé akarja fogadni, hogy maga mellé ültesse a gyilkosság árán szerzett császári trónra... Henszlmann Imre ítélete sem kevésbé szigorú. Talán csak Salamon Ferenc dícséri fentartás nélkül »a cselekvény rengeteg hálójának minden erőltetés nélkül való biztonságát« s nevezi Maximust »hősi, nagy alaknak«. Nem »kontár intrikus« ez, mondja, de »sátáni szenvedély« megszemélyesítője, akinek iróniája mellett a Hamleté valósággal szelid. Beöthy Zsolt viszont úgy találja, hogy a *Kegyenc* hőse nemcsak visszataszító, hanem valószínűtlen is. Péterfy Jenő még tovább megy s expressis verbis kimondja, hogy Petronius Maximust nem a drámai hősök szenvedélye, csupán a »maniákus eszelős« következetessége hajtja. Nem is a bosszú *tragikusa* ő, csak a bosszú véres *komédiása*, az utánzott romantikusok kánona szerint való »ambiciózus játékos«.

A legkiválóbb kritikusok tehát a főhibát egybehangzóan Teleki hősének *karakterében* keresték és találták meg, — ami aligha lehet véletlen. Nyilván valami efélét érzett ösztönszerűen a közönség is, amely minden felújítási kísérlet ellenére, sohasem fogadta kegyeibe a *Kegyenc*-et. Egyszerűen azért, mert lehetetlen színpadi szörnyetegnek érezte ezt az ellenszenves »drámai hőst«, aki egy őrült rögeszmét visz ad abszurdum, a leghazugabb műfaj: a *melodráma* egész kelléktárának felhasználásával. Végzetes szervi hibáról van itt szó. Olyan alapvető dramaturgiai tévedésről, amelyen bajos segíteni. Erkölcsileg Maximus igazolhatatlan. Cinizmusa már-már a nihilizmussal határos. Azzal, hogy feleségét önmaga keríti a buja zsarnok kezére: végkép elveszti rokonszenvünket Sorsa így nem részvétet, inkább megvetést kelt bennünk. Ezért nincs a darabnak igazi tragikai hatása. Örök kár, hogy így van, mert Teleki *Kegyenc*-e valóban olyan hatalmas erejű drámairói felvillanásokat mutat, amelyek helylyel-közzel a *Bánk bán*-ra emlékeztetnek. A felbomló Róma még nem keresztény és már nem pogány, barbársággal kevert, megdöbbentően eleven korképe nem epikusan, hanem drámailag, az alakok gondolkodásmódján keresztül bontakozik ki. Egyes figurák plasztikusan kiformáltak, lélekállapotuk festése is legtöbbször hiteles és erőteljes. De legfőképp feltűnik a darabos-nyers, zordon nyelv perzselő heve és tömör ereje. A romantikus túlzások dagálya, a pátosz gyakori eláradása ellenére is, ez a szaggatott, szenvedélyesen lihegő nyelv határozottan drámai lüktetésű. Mindeme kvalitások alapján a *Kegyenc* méltán sorozható drámairodalmunk legjelentősebb történelmi emlékei közé. Valóban jellemző terméke a magyar romantika hőskorának. Olyan »magányos oszlop, amely rideg pompában emelkedik ki környezetéből«, még ma, száz esztendő multán is.

A jubiláris felújításon Teleki szomorújátéka *Galamb* Sándor átdolgozásában került színre. Galamb sok tapintattal és avatott kézzel végezte el a nehéz s kissé hálátlan munkát. Ezt a feladatot jobban megoldani aligha lehet. A kérdés csak az: megérte-e az eredmény a ráfordított fáradságot? Részben, mondjuk *formailag*, igen. A kihagyások és összevonások, jelenet-átvetések és nyelvi simítások föltétlenül hasznára váltak a darab színszerűségének. A túlzások lefaragása és némely gyökeres változtatás pedig nemcsak külső, hanem bizonyos belső részeket is előnyösen érintett, főkép amennyiben Petronius ellenszenves vonásait igyekezett enyhíteni. A csodálatos erkölcsi monstrumból így mindenesetre valamivel kevesebbet kaptunk. Ami azonban a *lényeget* illeti, a *Kegyenc* megmaradt annak, ami volt: zseniális túlzásokkal teli, velejében elhibázott kísérletnek. Sem a menthetetlenül elavult melodramatikus elemeket (gyűrű, levél, mérgezés, varázslat, félreértés és felismerés), sem a kaméleon-szerű főalak valószínűtlenül mesterkélt, maniakus vonásait nem sikerült eltüntetni belőle.

Az előadásból magasan kiemelkedik *Timár* pszichológiailag gondosan felépített, önemésztő szenvedélytől izzó, vulkanikus kitörésekben gazdag Petronius-alakítása. Fanyar-keserű gúny, az irónia metsző éle, jéghideg számítás, engesztelhetetlen gyűlölet, a gigantikus méretű bosszú eltökélt kegyetlensége s az őrjöngő fájdalom vad dühe egyforma erővel érvényesül művészileg bensőségesen átélt, zavartalan illuziót keltő játékában, amelynek különösen »álarcos« része mesteri hajlékonyságra vall. (Most látjuk: micsoda remek Hamlettől fosztja meg magát a Nemzeti Színház — teljesen érthetetlenül.) *Abonyi* a gyáva, kéjvágyó, degenerált császár komikumba tévedő alakjának ad érdekes, kifejező reliefet. A három női szereplő, *Lukács* Margit, *T. Mátray* Erzsi és *Szörényi* Éva mellett, főkép *Ungváryt*, *Ujlakyt*, *Kovácsot*, *Majort* és *Várkonyit* illeti elismerés.

Galamb Sándor rendezése stílustartásra törekvő. *Horváth* János színpadképei artisztikusak.

Kárpáti Aurél

Karády Katalin

Lloyd, Simplon:

Hazajáró lélek

A magyar film művészi irányvonala hatalmasat emelkedett Zilahy Lajos két emlékezetes sikerű filmjével, a Halálos tavasz-szal és a Hazajáró lélek-kel. A siker igazolta az irodalmi filmek létjogosultságát. A Halálos tavasz után a Hazajáró lélek című Zilahy-filmet még fokozottabb érdeklődéssel és igényekkel várta a közönség és ez a film Karády Katalin, Páger Antal, Csortos Gyula és Somlay Artur főszereplésével most folytatja diadalútját a Lloyd és a Simplon mozgókban.

* **A Vígszínház Tarnay Ernő sírkövéért.** A Vígszínház fel akarja állíttatni *Tarnay* Ernőnek, korány elhúnyt kiváló rendezőjének sírkövét. A sírkőalap javára március 25-én délután 4 órakor előadást rendeznek a Vígszínházban, ahol *Harsányi* Zsolt mond bevezetőt, míg az előadást *Hegedüs* Tibor rendezi. Az előadás zenei kíséretét *Bródy* Tamás látja el.

* **Gyermekmatiné a Scalában.** Jövő vasárnap délelőtt gyermekmatiné lesz a Scalában, ahol *Babay* József mesét mond, *Medgyaszay* Vilma gyerekdalokat énekel és a szórakoztató szereplők mellett rajzos kisfilmeket mutatnak be.

* **Lasetzky Frigyes kinevezése.** *Lasetzky* Frigyest, a filmszakma rokonszenves tagját a *Royal Apolló* igazgatójává nevezték ki, aki e minőségben dr. *Tőrey* Zoltán vezérigazgató helyettese lett.

Kiss Manyi

FITYFIRITTY
A Fővárosi Operettszínház mai bemutatója

Latabár Kálmán

Ma este félnyolckor tartja a Fővárosi Operettszínház *Buday* Dénes *Fityfiritty* című operettjének bemutatóját. A vidám, bonyodalmakra épített operett egy áruházról és egy énekesnőről szól. Az áruházban eladónő volt a híres operacsillag, aki hosszú évek mulva visszatér és feleleveníti szerelmét az áruház igazgatójával. A másodvonalbeli szerelmespár, az igazgató leánya és egy fiatal dsentry, a harmadik Fityfiritty kisasszony, az áruház l'enfant terrible-ja és a játékosztály gyermekkedélyű vezetője. Ezt a hat főszerepet *Honthy* Hanna, *Solthy* György, *Szondy* Biri, *vitéz Hajmássy* Lajos, *Kiss* Manyi és *Latabár* Kálmán játsszák. A tündérien mulatságos történetet *Buday* Dénes zenéje szövi át.. A bemutató iránt az egész városban nagy érdeklődés nyilvánult meg.

HÁNY SZÍNÉSZ JÁTSZHAT A „DALCSARNOKOKBAN"?

Érdekes és régen vitatott kérdés közeledik a megoldáshoz, azzal a rendelettel, amelynek értelmében az egyes műsoros szórakozóhelyeken, a varietékben és orfeumokban nem adható elő olyan darab, amelyben háromnál több színész játszik. A vitát az a feljelentés provokálta ki, amelyet magánszínházak tettek a *Kamara Varieté* ellen, a *Tabáni álom* bemutatásával kapcsolatban. A színházak nehezményezték, hogy artistákat foglalkoztató kis színház nagyszemélyzetű operettet mutasson be. Tekintettel arra, hogy a feljelentés a *Tabáni álom* bemutatójának napján érkezett, a kamaraoperett bemutatása elé nem gördítettek akadályt, de a jövőben a hivatalosan dalcsarnoknak nevezett műintézetek három színésznél többet foglalkoztató darabot nem adhatnak elő.

Mai filmkritika

A NYUGATI GYŐZELEM

Uránia

Osztályzatunk Kitűnő

A háború monumentális és hátborzongató felvételeit már több filmben dolgozta fel a német filmgyártás. A nyugati győzelem azonban hatalmas egységbe foglalja össze a német történelem utolsó három évtizedét, attól kezdve, hogy az egyesült Németország megvívta a világháborút, feltámadt az inflációs és kommunista idők zürzavaraból, Hitler Adolf megteremtette a nemzeti szocialista Németországot, majd a nagy demokráciák bekerítő hadjárata ellen a lengyel háborúval megkezdte a harcot. Ez az új film lényegesen többet, szemléltetőbbet nyujt elődeinél, mert tökéletes indokolás Anglia nyugati szövetségeseinek összeroppanásáról és arról a felmérhetetlen harci lendületről, mellyel a diadalmas német hadsereg Narviktól a Földközi-tengerig egységes frontot teremtett Anglia ellen. Káprázatos felvételekben tárul fel a nyugati front pokla, a Maginot-voual áttörésének modern eposza, a dünkircheni bekerítés óriási katonai teljesítménye, a szárazföldi, légi és tengeri német haderő irtózatos pörölycsapásai, amelyek alatt összeomlott az ellenséges Nyugat-Európa. A film minden kockája a történelem harsogó dokumentuma s nem tévedünk, amikor azt jósoljuk, hogy ezt az óriásfilmet mindenki meg fogja nézni.

Az ALIPANG
negyedik hete

Mult számunkban megírtuk, hogy a Décsi mozi újabb egy hétre prolongálta Garry Cooper filmjét, az Alipang-ot. Cikkünkbe tévedés csúszott be, mert az Alipang-ot három óriási érdeklődéstől kisért hét után most a negyedik hétre prolongálta a Décsi filmszínház.

Nagy István

Elnémult harangok az Atriumban

A magyar filmgyártás büszkesége, az Elnémult harangok, Budapesten kizárólag az Átrium moziban kerül előadásra. Kiss Ferenc, Lukács Margit és Nagy István páratlan alakítása olyan sikert aratott Budán is, hogy az Atriumba autókaravánokkal járnak el a pesti mozilátogatók is.

FEHÉRSZŐRŰ STATISZTÉRIA

A filmgyártás technikája tele van meghökkentő ötletekkel. A legtöbbet felülmúlja azonban az a statisztéria, amelyet Farkas Zoltán, az Egy tál lencse rendezője állított be Jávor Pál filmbeli szobájában. 120 faj-angoranyulat írtak elő a film írói és a nyulakat ápolószemélyzet és állatorvosi felügyelet mellett szerepeltették a filmben. Az a hatalmas, gyönyörű angoranyúl, amelyik Karády Katalin partnere az egyik felvételnél, 5000 pengőre biztosítva állott a felvevőgép elé.

A JÓ CÍM

A jó címnek néha nagyobb fontossága van egy film sikerében, mint magának a történetnek A *Fox* budapesti igazgatósága tehát óriási gonddal válogatta meg *Dorothy Lamour* és *Tyrone Power* új fimjének címét, amelyre pályázatot is hirdettek. A merész alvilági és társadalmi dráma *Apa és fiú*, *A bukott bankár*, *Börtön*, *Alvilági Apolló*, *Játék a bűnnel*, *Játék az élettel*, *Börtön és szerelem* címeket kapta a pályázattól, de a Fox a *Bűnhődés* címet választotta, amely kifejezi a film drámai lendületét és morális tendenciáját.

Az elfogatóparancs alapján őrizetbe vették Sztudinka Béla kormányfőtanácsost, volt városatyát, a Honsz lemondatott ügyészét

A budapesti ügyészség elfogató parancsot adott ki *dr. Sztudinka Béla 56 éves ügyvéd, volt székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag és kormányfőtanácsos ellen soskzoros csalás bűntette miatt.* A főkapitányság bűnügyi osztályának detektívjei az ügyészség elfogató parancsának birtokában ma délelőtt a főváros egész területén széleskörű nyomozást nidítottak Sztudinka Béla felkutatására.

Az elfogatóparancs mögött az intellektuális bűnügyek sorában is *egészen szokatlan hátterű,*

rémregénybe illő történet bontakozik ki.

Dr. *Sztudinka* Béla társadalmi pozíciójánál fogva is igen szép karriert futott be, az utóbbi időben azonban *lejtőre került,* költekező életmódot folytatott és bonyodalmas bűnesetekbe keveredett.

A rendőrséghez 1940 november 1. óta közel 30 feljelentés érkezett ellene.

Többnyire kisemberek jöttek sírva panasszal a főkapitányságra és elmondták, hogy dr. *Sztudinka* Béla, akinek Ferenc körút 1. számú házban van irodája, *különböző állások megszerzését vállalta.* Megfelelő kijárási díj ellenében *házmesteri állásokat ígért nagyobb bérházakban.* Hajlandónak mutatkozott trafikengedély, iparengedély megszerzésére és minden olyan megélhetési lehetőség megszerzésére, amelyért kisemberek, a kenyérért és a mindennapiért harcoló kispolgárok hozzá fordultak.

A legkisebb összeg, amelyet megbízóitól átvett 500 pengő volt, a legmagasabb 4000. Kitől amennyit tudott.

A nyomozás során kiderült, hogy az *utolsó hónapokban már felhajtókkal dolgozott.*

Sztudinkánál minden állás kapható volt pénzért

Amikor a károsultak hiába sürgették és a hiábavaló várakozás után hozzá fordultak és visszakövetelték nehezen összekuporgatott kis pénzüket, akkor nem találták az irodában, sőt lakásán sem, ahonnan, mint már említettük, elköltözött. Sőt *újabb szélhámossággal találták szembe magukat.* Az irodában ott ült *Sztudinka* Béla állítólagos irodavezetője, akinek titokzatos szerepét most kutatja és bogozza ki a rendőrség. Ez

a panaszosok előtt detektívként lépett fel.

Közölte a siránkozó, vagy kifakadó emberekkel, hogy *a rendőri nyomozás már megindult, ő détektív, meghallgatja panaszukat és illetékes helyre juttatja.* Természetesen akkor még nem folyt semmiféle nyomozás. Az áldetektív megnyugtató szerepet játszott, hogy ezzel is elodázzák az elsikkasztott és kicsalt pénzek visszafizetését.

Studinka Béla megtévedtségére jellemző, hogy milyen rétegekből szedte áldozatait. Szerepel a károsultak között például Kovács Ferenc *kocsis.*

3000 pengőért házmesteri állást ígért neki Studinka.

Amikor Kovács kijelentette, hogy csak 2000 pengőt tud áldozni s ezt is rokonaitól és barátaitól szerzi meg kölcsönképpen, Studinka elfogadta a 2000 pengőt is és sohasem fizette vissza.

Ma jelentkezett a főkapitányságon özvegy *Kovács* Bálintné, hadiözvegy gyümölcskereskedő, akinek Angyal-utca 11. szám alatt volt kis üzlete. *Studinka* a hadigondozó irodában a HONSz vagyonőrző vállalatánál ismerkedett meg özvegy Kovácsnéval. *Trafik megszerzését ígérte neki.*

Ezer pengőt vett át előzetes költségek címén,

majd február 15.-én, amikor Kovácsné már nem először sürgette az elintézést, közölte az asszonnyal, hogy *tud egy eladó trafikot, 5500 pengőbe kerülne.*

Özvegy Kovács Bálintnénak csak 4000 pengője volt. Ezzel jelentkezett Sztudinka Béla irodájában. Egy papos férfi fogadta az ügyvéd helyett. 500 pengőt átvett azzal, hogy a 5500 pengő fenmaradó összeget az asszony tegye be egy bankba, a betétkönyvet pedig adja át. Az asszony az összeget el is helyezte az egyik pénzintézetnél, de kikötötte, hogy a pénzt csak ő veheti ki. Ekkor jelentkezett nála az ügyvéd és az egyik körúti kávéházba hívta találkozóra. Ott, mint az asszony elpanaszolta, ezt a kijelentést tette:

— Ha magát bizalmatlan hozzám, Kovácsné, akkor én is csak ennek a bizalomnak arányában tudok a maga érdekében dolgozni.

A HONSz ügyésze, a Beszkár felügyelőbizottsági tagja...

Özvegy Kovácsné e kijelentés hatása alatt még aznap feloldotta a bankban a korábbi kikötést. Március 4.-én, amikor még mindig hiába várta a trafikengedélyt, megállapította, hogy *Sztudinka Béla néhány hét alatt különböző tételekben már kivette a bankból a 3500 pengőt.*

30.000 pengőre rúg az az összeg, amellyel a megtévedt ügyvéd a kisemberek egész sorát megkárosította.

Igen sok hadirokkant és hadiözvegy pénzét költötte el. A HONSz vagyonőrző vállalatánál találkozott össze velük, ahol *tegnapig ügyész volt.* A HONSz vezetősége az utolsó hetekben értesült panaszkodó tagjaitól, hogy milyen üzelmekkel károsítja meg őket Sztudinka Béla. A szövetség elnöksége ekkor felelősségre vonta, majd

felszólította, mondjon le ügyészi megbizatásáról.

Ez néhány nappal ezelőtt meg is történt és *a tegnapi igazgatóválasztmányi ülésén a HONSz új ügyészt választott.* Hasonlóképpen járt *Sztudinka* Béla a Beszkárnál is, ahol nemrégiben bizonyos szabálytalanságok miatt *lemondatták felügyelőbizottsági tagságáról.*

A megkárosított kisemberek hetek óta keresik, de seholsem találják. Ha szembetalálkozik valamelyik ügyfelével, pillanatok alatt eltűnik. A detektívek megállapították, hogy legutóbb

az egyik károsult az utcán támadt rá és veréssel fenyegette. Ekkor ott az utcán 450 pengőt visszaadott az elsikkasztott pénzből.

A főkapitányság felszólítja a károsultakat, hogy jelentkezzenek, mert valószínű, hogy *nemcsak a már ismert károsultak szerepelnek Sztudinka Béla áldozatai között.* Kutatják a felhajtókat és bűntársait is.

A detektívek

ma délelőtt megtalálták Sztudinka Bélát a Fiume-szállóban. Három napja lakott ott. Nyolc búcsúlevelet és töltött revolvert találtak nála

nyilván öngyilkossági tervekkel foglalkozott. Egyenesen az ügyészségre kísérték.

Este 2-3 szem ARTIN reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill, 12 szem 54 fill, 20 szem 90 fill, 60 szem 250

TÍZ NAPON KERESZTÜL
NAPONTA 100 PENGŐT
TÍZ NAP UTÁN EGYSZERRE 1000 PENGŐT
nyerhet
A PEST JÖVŐ HÉTEN KEZDŐDŐ
LÓVERSENYPÁLYÁZATÁN

Német bombazápor Máltára

Roma, március 8 (NST)

A pénteki olasz véderőjelentés beszámolt arról, hogy német gépek újabb légitámadást intéztek a maltai La Valletta ellen. A Popolo di Roma haditudósítója ezzel kapcsolatban arról számol be, hogy a német repülők valóságos bombazáport zúdítottak a sziget arzenálját körülvevő kiesiny erődművekre, a mólókra és a kikötői berendezésekre. Több bombatalálat érte a Porto Grandet és a Porto Mersan Mascettót. A légvédelmi ütegek rendkívül heves tüze hatástalan maradt.

A kopaszság réme fenyeget!
Első tünetei: a korpa, fejbőr viszketése, hajhullás

De holnap, ugyanebben az órában a hajhullás főokozói: a KORPA, a fejbőr viszketése megszűnnek

Csodatevés? Nem. Valóság. Megmossa először fejét shamponnal. Utána bedörzsöli hajzatát a Leton borkinos hajvízzel. A korpázás és a fejbőr viszketése azonnal megszűnik, a hajhullás megáll. Hogy ki ne újuljon, elegendő a borkinos rendszeres bedörzsölés, mely egyszersmind a hajszálak tiszta és természetes táplálékát is jelenti.

De más előnyök is mutatkoznak. A haj növekedésének zavaró jelenségeit, a korpát és fejbőrviszketést — a kopaszság előjeleit — a hajszálak elégtelen táplálkozása idézi elő.

Amikor tehát Leton borkinos hajvízzel dörzsöli haját, különféle tápláló és erősítő anyagokat juttat a hajszálakhoz és hajgyökerekhez. Ezen életető elemek a fejbőrt megtermékenyítik, a gyökereket életképessé teszik. Igy visszanyerik egészségüket és erejüket. Az egész hajzat megfiatalodik, fényessé, tömöttebbé, ruganyosabbá válik és nem őszül idő előtt.

Ma már többezer nő és férfi használja a Leton borkinos hajvizet, megszabadulva ezáltal a szánalomraméltó kopaszságtól. **Fogjon hozzá még ma** a borkinos hajápoláshoz. Az erre fordított csekély összeg ezerszeresen visszatérül a megmentett haj értékében. **Még ma este!** Mert minden elmulasztott nappal a hajzat állapota súlyosbodik. Beszerezhető szaküzletekben. Kis üveg Leton borkinos hajvíz ára P 2.86. Nagy üveg P 4.14. Ha valahol nem volna, töltse ki az alábbi szelvényt, ragassza egy levelezőlapra és küldje be.

T. Hunnia laboratórium, Budapest, Erzsébet-körút 56. P.
Kérek egy kis — nagy — üveg Leton borkinos hajvizet utánvéttel küldeni.
Név .....
Pontos cím .....

SZINHÁZ ÉS FILM

„Minden jó, ha jó a vége"

A Nemzeti Kamaraszínház hétfői bemutatója

Shakespeare-première negyedfélszázesztendő multán: ritka művészi élmény, irodalmi gourmet-knak való csemege. Mindenesetre jelentős színházi esemény. Mégha maga a bemutatott darab nem is tartozik a költő igazi remekművei közé s csupán hellyelközzel árulja el az oroszlánkörmök nyomát. Bár nyilván túlzás lenne azt állítani, hogy a körítés itt többet ér a pecsenyénél, bizonyos, hogy a tálalás sikerült, finom és ízléses volta ezúttal megkülönböztetett figyelmet érdemel és fokozott súllyal esik latba. Sokat köszönhet neki az »ujdonság«, Hans *Rothe* stilustartó átdolgozásától a jó fordításig és kitünő előadásig. A köztudat eddig általában úgy könyvelte el Shakespearenek ezt a fiatalkori vígjátékát, mint vaskos-nyers, egyenetlenül elnagyolt, sőt manapság szinte előadhatatlan színpadi művet. Egyrészt azért, mert középkori meséjéből hiányzik minden valószínűsítő lélektani elmélyítés, férfi-főalakja határozottan ellenszenves, bonyodalma éppoly lazafűzésű, mint komplikált; másrészt és főleg, mert alapötlete rendkívül kényes, nem egy fordulatában durva, párbeszédei pedig tele vannak sikamlós élcekkel és kocsmai trágárságokkal. Látszik, hogy Shakespeare a máshonnan vett, sebtében összekapott, kész történeten alig változtatott valamit. Talán csak Rousillon grófné és Heléna alakját formálta igazán emberivé, a többivel édeskeveset törődött. Legfeljebb a fiatal Rousillon gróf, Bertram rossz szellemének, a cinikusan bölcselkedő, romlott gondolkodású, szájhős Parollesnak *miles gloriosus* figuráján ötlik még fel néhány jellegzetes Shakespearei vonás. Olyan, amilyennel később Falstaffnál találkozunk. Végül az is merőben szokatlan, hogy Shakespeare itt a darab főjelenetét, a döntő fontosságú asszony-cserét nem hozza színre, csak elbeszélteti. Aligha szeméremből, mert egyébként igazán nem szokott meghátrálni a legmerészebb helyzetek felmutatása előtt sem. S ha most Rothe »simító« átdolgozása — a különböző egykorú kiadások variánsainak felhasználásával, sok ügyességgel, tapintattal és dramaturgiai hozzáértéssel — »színpadképessé« is tette számunkra Bertram és Heléna Boccaccio szellemében fogant történetét: a vígjáték eredeti, belső fogyatkozásait, szerkezeti gyengéit és karakter-rajzbeli hibáit mégsem tudta eltüntetni. Lényegében tehát a darab nem lett jobb, csupán mai előadásra alkalmasabb. Ami viszont nem megvetendő eredmény. Elsősorban azért, mert ennek az *egészében* problematikus értékű vígjátéknak számos olyan megkapó *részlete* van, amely szivárványos ragyogással villantja fel a shakespearei költészet, humor és életbölcsesség igazgyöngyeit.

A darab igazi mozgatója tulajdonképpen Heléna, egy nagyhírű orvos árvája, aki örökölte atyja gyógyító tudományát s Rousillon grófné házában nevelkedve, beleszeret Bertramba, a gőgös-büszke fiatal grófba. Mikor Bertram Párisba megy az udvarhoz, Heléna nyomon követi és meggyógyítja a menthetetlennek hitt, beteg francia királyt. Jutalmul ezért a király lovagjai közül szabadon választhat férjet magának. Persze, választása Bertramra esik. A fiatal gróf azonban — meglehetősen érthetetlenül — kézzel-lábbal tiltakozik a rákényszerített házasság ellen. Királya parancsára nőül veszi ugyan Helénát, de rögtön az esküvő után elutazik Firenzébe. Feleségét pedig hazaküldi Rousillonban, kijelentve neki, hogy csak akkor lesz igazában a férje, ha Heléna egyszer felmutatja majd előtte azt a családi gyűrűt, amelyet ő sohasem húz le az ujjáról és azt a gyermeket, akinek Heléna az anyja s Bertram az apja. Heléna szerelmét még ez a lehetetlen feltétel sem hűti le. Ellenkezőleg, annál önfeláldozóbb, hősi erőfeszítésre sarkallja. Mikor megtudja, hogy Firenzében Bertram egy méltatlan nőszemély, bizonyos Diana nevezetű álgrófkisasszony hálójába került, habozás nélkül útrakél s mint jámbor zarándok, hozzálát férje visszahódításához. Diana helyett ő jelenik meg az éjszakai találkozón s Bertram a sötétben nem veszi észre a cserét. Közben azonban Parolles, Bertram hazug barátja, akiben a fiatal

TÁRAY FERENC ÉS SOMOGYI BOGYÓ A »MINDEN JÓ, HA JÓ A VÉGE« EGYIK JELENETÉBEN

gróf vakon bízik, olyan bonyodalmat kavar e »megtévesztő« éjszaka körül, hogy végül is csak a király bölcsessége tud rendet teremteni a hazatérő társaság cifra zűrzavarában. Kiderül minden félreértés, de az igazság s vele együtt Heléna csodálatos nagy szerelme, páratlan hitvesi hűsége is, amely ekkép elnyeri a gyűrűt és a másik föltétel teljesítésével, férje őszinte vonzalmát, Bertram boldogan öleli magához feleségét, a felsült Parolles pedig büntetésül — Dianát. Igy teljesedik be a darab címe: *Minden jó, ha jó a vége*, helyesebben s igazi hangsúlya szerint: Minden jó, ha a *vége* jó.

Az előadást *Németh* Antal rendezte, rendkívül szerencsésen. A függönynélkül jelzett színpad, állandó díszletével, természetesen alkalmazkodik a shakespearei drámaszerkezethez. Szerves keretbe foglalja az egész játékot, megszabva annak stílusát is. A szereplők jól összehangolt együtteséből különösen *Somogyi* Erzsi (Heléna), *Apáthy* (Bertram) és *Táray* (a király) emelkedik ki, tiszta dikciójával, kifejezően árnyalt, enyhén stilizált játékával. *Timár* Parolles-ja a kiváló művész legemlékezetesebb alakításai közül való. De teljes elismerés illeti N. *Tasnády* Ilonát, *Berky* Lilit, *Lukács* Margitot és *Pethes* Sándort is.

A darabot, Rothe átdolgozása után, *Innocent Vincze* Ernő fordította, sima és könnyed muzsikájú, csattogón rímelő versekben. A szép színpadkép *Horváth* János ízlését dicséri.

Kárpáti Aurél

Halász Rudolf műsoros estje

Kellemesen összeállított, jól sikerült műsoros estet rendezett tegnap este a Zeneakadémián *Halász* Rudolf, háromszázadik kabarédarabja alkalmából. A szépszámú közönség lelkesen ünnepelte a fiatal, ügyestollú írót. Különösen nagy sikere volt Dolly *Hopkins* táncszámának, a bájos *Mednyánszky* nővéreknek, *Pártos* Gusztávnak, *Halmai* Imrének, a *Chapy* tánczenekarnak és a két *Latabár* tréfájának.

Tolnay Klári

A LEGSZEBB KALAND

A Vígszínház utolsó idei bemutatója

Dénes György

A Vígszínház szezonzáró bemutatóján Flers és Caillavet »A legszebb kaland« című nevezetes vígjátékát prezentálja közönségének. A darabot Heltai Jenő fordította magyarra. A próbák közel két hete folynak már Hegedüs Tibor rendezésében. A modern francia vígjáték e ragyogó tehetségű két mesterének ezt a darabját 1919-ben már játszotta a Vígszínház. Akkor Makay Margit és Kertész Dezső játszotta az ifjú párt, most Tolnay Klárira és Perényi Lászlóra esett a választás. A darabban szereplő nagymama remek figuráját, Haraszthy Hermin egykori szerepét, Vizvári Mariska játssza. Szerémy Zoltán szerepét Ajtay Andorra, Tanay Frigyesét pedig Dénes Györgyre osztották. A premier pénteken este lesz.

Kertész Dezsőt felfüggesztette a Kamara színigazgatói foglalkozása gyakorlásától

A hivatalos lap mai száma közli:

A Színművészeti és Filmművészeti Kamara fegyelmi bírósága Kertész Dezső színigazgató, kamarai tagot 1940. évi május hó 1-én megtartott ülésében az ellene, mint vádlott ellen meghozott fegyelmi ítélet jogerőreemelkedéséig is, a fegyelmi eljárás tartamára azonnali hatállyal színigazgatói foglalkozása gyakorlásától felfüggesztette.

Jávor Pál

Jávor Pál a Fortuna potyautasa

Jávor Pál, Attila Hörbiger és Hilda Krahl játssza a »Dunai hajósok« című új német film főszerepét. Ebben a filmben Jávor Pál a »Fortuna« nevű folyami gőzösön végigbarangolta a Dunát Passautól egészen a román partokig. Jávor egy frakkos, különös potyautast játszik a »Dunai hajósok«-ban, amelyet nemsokára Budapesten is bemutatnak.

Büszkeség és előítélet

Nemrégiben fejezték be *Greer Garson*-nak, az *»Isten vele tanár úr«* női főszereplőjének *»Büszkeség és előítélet«* című filmjét, amely egy népszerű amerikai regényből készült. A filmet *Robert Z. Leonard* rendezi és férfifőszerepét *Laurence Olivier*, a legkiválóbb angol színész játssza. A filmen *Ann Rutherford* és *Maureen O'Sullivan* is szerepel.

Pest beszéli:

Az ungvári Kir. Görögkatolikus Liceum és Tanítóképző Intézet ifjúsága 1940 május 23-án este fél 9 órai kezdettel a Zeneakadémia nagytermében kárpátalji népi dal-, zene- és táncbemutatót tart. Ennek keretében a híres kárpátalji Verchovina-kórus Hladonik István karnagy vezényletével egyházi énekeket és népi dalokat ad elő. Bemutatásra kerül a ruszin népi tánc a kolomejka, az árkán és több huculi tánc.

⊙

Troyanoff balettakadémiája május 26-án délelőtt 11 órakor nagyszabású táncmatinét rendez a Fővárosi Operettszínházban.

Forgatják Rökk Marika új filmjét

Rökk Marika

Alig fejezte be Rökk Marika »A nők jobban tudják« című vígjátékát, máris megkezdte *Georg Jacobi* rendezésében új filmjének, a »*Kora Terry*«-nek forgatását a babelsbergi műteremben. *Rökk* Marika partnere ebben a filmben *Josef Sieber*, akit a »Házasság kizárva« című filmből ismert meg a magyar közönség.

Mai filmkritika

Tűz az Óceánon

Uránia

Osztályzatunk 3/4

A német film megjavult. A babelsbergi gyárban technikában, ötletességben, játékban utánozzák Amerikát. A színészek jól festik magukat és sok nagyszerű művész dolgozik a német filmgyártás sikeréért. Ezek előrebocsátása után csodálkozunk az Uránia legújabb filmjén, amely a régi, rossz filmekre emlékeztet. »Tűz az Óceánon«, ez a címe. A cím jó, a film azonban gyenge. Erről a képről nem lehet komoly mértékkel írni, mert olyan, mintha öt évvel ezelőtt készítették volna. A szereplők bizonytalanok és sokat pózolnak. A főszereplő, Hans Söhnker fogai mutogatásával és kitömött mellkasával akarja meghódítani a közönséget, sikertelenül.

A film meséje arról szól, hogy Amerikában a tengerparton olaj után kutatnak és két mélytengeri búvár küzd az olajért és a vállalkozó hugának kezéért. Közben állandóan kiabálnak, sokat pózolnak, de nem tudjuk, hogy miért. Az utolsó métereken szerencsére kap a néző valamit: a tengerfenékről feltörő olaj kigyulladásának izgalmas felvételeit. Azt hisszük, ezért a pár méterért csinálták a filmet.

Megsemmisítés fenyegeti a szövetséges haderők negyedrészét

Róma, május 21
(Stefani-ügynökség)

A kedd reggeli római lapok a francia hadszíntérre érkező jelentésekből különösen Laon elfoglalását és az Oise és Aisne közti csatorna megszállását emelik ki.

A németek hatalmas átkaroló mozdulatokkal egymillió angol, francia és belga katonát fenyegetnek, akiket Belgiumban és Észak-Franciaországban óriási hurokba zárnak be.

A »Popolo di Roma« szerint számolni kell azzal, hogy a németek a balszárny Páris elleni előrenyomulását meglassítják, ami időt enged a Franciaország északnyugati és Belgium nyugati részében harcoló német csapatoknak arra, hogy győzelmesen befejezzék óriási hadműveletüket és ezzel a szövetséges erők egynegyedét megsemmisítsék. *(MTI)*

Cambrait és Laont tartjuk — jelenti Páris

Páris, május 21
(Reuter)

Hivatalos helyen éjfél tájban a következőkben foglalták össze a katonai helyzetet:

Hétfőn a németek folytatták erőfeszítéseiket. Nyomásuk iránya arra mutat, hogy

a tenger felé akarnak előretörni.

Este hat órakor Párisba érkezett jelentések szerint *a franciák még szilárdan tartják Cambrai és Laon városát.*

Peronne közelében heves harc dúl a Saint Quentinbe vezető út mentén.

Szilaj közelharc Peronne utcáin

London, május 21
(A Pest külön tudósítójának telefonjelentése Zürichen át)

A londoni sajtó kedden reggel abban foglalja össze az északfranciaországi harctérről befutott jelentéseket, hogy bár a helyzet általában komoly és egyes helyeken még mindig súlyos, a szövetséges csapatok megerősödött ellenállása és ellentámadásai a németek előrenyomulását megállították vagy legalább lényegesen meglassították. A londoni sajtó is visszatükrözi a rendkívül kedvező hatást, amelyet Weygand főparancsnokká történt kinevezése katonai és politikai körökben keltett.

Weygand nagy tekintélye, népszerűsége és az a stratégia, amelyet az ő erélyes katonai szelleme képvisel, növelte a bizakodást. A lapok, ha nem is válaszolnak azokra a német hangokra, amelyek Franciaországot Nagybritannia áldozatának akarják feltüntetni, hangsúlyozzák a két szövetséges legszorosabb együttműködését és kiemelik, hogy

állandóan új angol csapatok érkeznek Franciaországba

és kihajózásuk után nyomban a harctérre sietnek.

A ma délelőtt érkezett jelentések szerint az északfranciaországi harcok hajnal óta a legnagyobb hevességgel folynak tovább. A legnagyobb jelentőségűnek mondják azt a rendkívül elkeseredett csatát, amely Le Cateau, Cambrai, La Fére és Saint Quentin között, különösen

Saint Quentin körül

tombol. A németek ezen a szakaszon legalább öt motorizált hadosztályt és hat gyalogos hadosztályt vetettek harcba. Vervins irányából egy gépesített német élővéd csapat Laonig hatolt előre, ahol egy francia tankformáció oldalba támadta a német élővédet és háromórás harcban visszavonulásra kényszerítette. Hozzáteszik azonban a jelentések, hogy bizonyos jelek arra vallanak, hogy a németek 70 tonnás tankjaikkal

új támadást készítenek elő Laon ellen.

Rethelnél is erős harcok folynak. Kisebb német csapatok kikényszerítették az átkelést az Aisnen, de este tíz óra után egy francia vadászcsapat ellentámadása visszaszorította őket.

Közben francia ellentámadások kezdődtek a német szárnyakon, különösen Peronne irányából.

A Saint Quentin—Peronne—Cambrai háromszögben kora reggel óta rendkívül heves csaták tombolnak.

Egy francia ellentámadás nagy erővel Peronneig hatolt előre és

Peronneban a legszilajabb közelharcra került a sor.

Cambrai a franciák kezében van.

Hangsúlyozzák az angol lapok, hogy a német előnyomulás meglassításában továbbra is jelentékeny szerepe van a RAF támadásainak, amelyeket a front mögött és a legfontosabb utánpótlási vonalakon intéz a német csapatok, a német utánpótlási központok, vasutak és hidak ellen.

Walter Garreth

A kommunistákat eltávolítják a francia hadseregből

Páris, május 21
(NST)

Mandel volt gyarmatügyi- és mostani belügyminiszter hétfőn politikai természetű megbeszéléseket folytatott. *Weygand* tábornokkal a rend és nyugalom biztosítása érdekében *a kommunista és bomlasztó elemeknek a francia hadseregből való eltávolításáról* tanácskozott. Ezenkívül megbeszélést folytatott a belga pénzügyminiszterrel is.

Churchill ma nem beszél

London, május 21
(Havas-ügynökség)

Parlamenti körökben kijelentik, hogy *Churchill* nem szándékozik nyilatkozni az alsóház keddi ülésén a *háborús helyzetről. (MTI)*

Írország védi semlegességét

Zürich, május 21
(A Pest külön tudósítójának telefonjelentése)

Zürichbe érkezett londoni jelentések szerint az utóbbi napokban az ir szabad állam kormánya több korosztály behívását rendelte el. Hivatalosan azzal indokolják a védelmi intézkedést, hogy

Irország semleges állam

és a nyugat-franciaországi harcok kiélesedésével kénytelen védelmi intézkedéseket tenni, nehogy támaszpontul használhassák fel egy Anglia ellen irányuló támadásra.

Rendkívüli intézkedések egész sorával biztosították a belső rendet és a védekezést az »ötödik oszlop« esetleges támadásai ellen. A legutóbbi 24 órában Limerick grófságban

24 gyanus személyt tartóztattak le,

akik fegyvereket rejtegettek és titkos megbeszéléseket folytattak.

W. W.

London telefonösszeköttetése megszakadt Párissal és Rómával

Róma, május 21
(NST)

Londoni Reuter-jelentés szerint a telefonösszeköttetés London és Páris, valamint London és Róma között hétfő este óta megszakadt. A megszakítás okáról semmiféle magyarázatot nem adtak. A táviratokat Párisból Newyorkon át továbbítják Londonba.

Páris: A Somme és Cambrai között zavaros a helyzet

Páris, május 21
(Havas-ügynökség)

Hivatalosan jelentik május 21-én délelőtt: Jóllehet az éjszaka folyamán is több összeütközésre került sor, a helyzetben lényeges változás nem állott be és a Somme és Cambrai között zavaros maradt.

Az ellenség támadásait az arcvonal több más pontján visszavertük, így az Aisne mentén és Rethel vidékén.

Repülőink folytatták az elmult éjszaka heves bombázásaikat az ellenség hátsó vonalai ellen. *(MTI)*

Angol repülőtámadások

London, május 21
(Havas-ügynökség)

Mint az angol expediciós haderők főhadiszállása jelenti, az angol repülők kedden tovább folytatták támadásaikat a *Scarpe* folyótól délre a német hadsereg gépesített alakulatai és az *Escaut*-állások ellen. A belga hadsereg hatásosan közreműködött a védekező csatában, amely még mindig folyik.

Vilma királynő rádiószózata Holland-Indiához

London, május 21
(NST)

A Londonba menekült *Vilma* holland királynő hétfőn az angol rádión keresztül beszéddel fordult Holland-India népéhez és a jelenlegi helyzet ismertetése után azzal a kívánsággal fejezte be beszédét, hogy *Holland-India és Batávia népe mindig hű maradjon Hollandiához.*

A hollandindiai kérdésben különben *több diplomáciai tanácskozás* is folyt. Vilma királynő Londonban az amerikai nagykövettel tárgyalt erről a problémáról, a tokiói holland követ pedig a japán külügyminiszterrel folytatott hosszabb megbeszélést ugyanebben a kérdésben.

A szövetségesek nagy repülőgéprendelései Amerikában

London, május 21
(NST)

A londoni sajtó **újabb nagy repülőgépmegrendelésekről számol be, amelyeket az angol kormány amerikai repülőgépgyáraknál tett. Az egyik kaliforniai repülőgépgyárral *1500 kétmotoros bombavető szállításáról történt megegyezés.* Ezek a gépek újrendszerűek és a gyár a lehető legrövidebb idő alatt eleget tesz a megrendelésnek. Egy másik amerikai vállalat *teljesen újtípusú repülőgépeket szállít Angliának.* Ezeket a gépeket angol szakértők bevonásával készítik és *a gyár egész termelését Angliának szállítja.* A nyugati hatalmak ezenkívül *még ezer* repülőgépet rendeltek különböző amerikai gyáraknál.

Szakadatlanul folyik az olaszok letartóztatása Malta szigetén

Róma, május 21
(NST)

Az olasz lapok jelentése szerint a máltai angol hatóságok egyre szigorúbb intézkedéseket foganatosítanak a sziget nacionalista érzelmű olasz lakossága ellen. A letartóztatások szakadatlanul folynak. Hétfőn őrizetbe vették az olasz nemzeti diákszövetség egész vezetőségét is és csak hosszabb vallatás után engedték őket szabadon.

Kitiltott párisi lapok

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a Párisban megjelenő *Europe Centrale* és *La Revue Danubienne* című francianyelvű sajtótermékektől a postai szállítás jogát megvonta.

Teremtse meg ennek lehetőségét; még ma vegyen jótékonycélú államisorsjegyet!

Egész sorsjegy ára csak P 3, félsorsjegy ára P 1.50

Főnyeremény P 40.000

Húzás már június 5-én.

Kapható minden osztálysorsjáték-főárusítónál és dohánytőzsdében

Keressünk gyógyulást, üdülést és szórakozást a korszerűen átépített, kiváló gyógyhatású

Parád-fürdőben

Idény május 11-től szeptember 30-ig. Főidény július 1-től augusztus 31-ig. **Arzén-vasas-timsós és szénsavas fürdők.** Modern **vízgyógyintézet.** Ivókúrák. Hegyi **strand.** Modern berendezésű 300 szoba. 126 h. park. — Diétás ellátás. — Elsőrendű konyha. — A nagy érdeklődésre való tekintettel kérjük a főidényre a szobákat minél korábban megrendelni.

Dr. Hallóssy István a Vásár idegenforgalmának élén

Dr. Hallóssy István

A pénteki ünnepélyes megnyitás után teljes üzemmel megindult a vásár látogatása. Első órában megállapították, hogy az 1940-es vásár óriási méretei, magas színvonala és a látnivalók roppant tömege olyan idegenforgalmi tényezőt alkot, amelynek példátlan hatása lesz.

A belföldi idegenforgalom soha nem látott mértékben indult el a vásár felé

és ennek az óriási látogatótömegnek ellátása, elhelyezése, programjának lebonyolítása olyan bonyolult idegenforgalmi feladatokat ró a Vásár vezetőségére, hogy azokat csak szakember bevonásával lehet megoldani.

Varga József ipar- és kereskedelemügyi miniszter azonnal felmérte a Nemzetközi Vásár idegenforgalmi jelentőségét és intézkedett, hogy *a Vásár tartamára az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal éléről szabadságolják dr. Hallóssy Istvánt*, a magyar idegenforgalom legavatottabb szakértőjét, aki működésének színterét áttette a vásárirodába és ez alatt a tíz nap alatt a vásár idegenforgalmi ügyeit bonyolítja le. Dr. *Hallóssy* munkája a Vásár idegenforgalmi osztályának élén előzetes és megnyugtató biztosítéka annak, hogy az idei Nemzetközi Vásár óriási idegenforgalma a legtökéletesebb rendezés szerint került lebonyolításra.

A len- és kendergyári vállalatok az árumintavásár alkalmával összefogtak, hogy közös tudással és erővel a len- és kendertermelő területek szaporítása érdekében szemléltető módon megismertessék a len- és kendergyártást és annak jelentőségét önellátás szempontjából is. A sikerült és tanulságos kiállítás megtekintése után mindenki képet alkothat ezen termelési ágazat és ipar fontosságáról, melynek kiépítése és bővítése nagymértékben csökkenti a külföldtől való függőségünket.

A Budapesti Műbútorasztalosok Szövetkezete (állandó kiállításuk és mintatermük: *IV., Veres Pálné-u. 2. sz.)* készítette el az általuk szokott és magasnívójú kivitelben a székesfőváros kislakásakciója keretében bemutatott mintaház berendezését. Munkáslakások, de a müipari munka dacára olcsón, ízlésesen kivitelezték dolgaikat.

Óriási feltűnést keltett a vásáron az »Alka« harisnyaszemfelszedőgép (iroda V., Szent István-körút 13.), amely a maga nemében páratlan szenzációs találmány. Kezelése egyszerű. Mindenkinek biztos megélhetést nyujt.

A Nemzetközi Vásár sokszázezer vendégének nem kell külön bemutatnunk a világhírű Junghans kar- és zsebórákat, valamint az ébresztő és asztali órákat a jellegzetes csillagvédjeggyel, mert ezek nem csak Magyarországon, hanem az egész világon közismertek. Minden órás- és ékszerüzletben kaphatók. Ügyeljünk a védjegyre!

Wiesel Adolf hűtő, egészségügyi és óvóhelyberendezések gyára cég, Vilmos császár-út 52., Iparcsarnok 199. sz., ismét aktuális ujdonságaival tüntette ki magát. A Markovits-féle, a légoltalmi előírásoknak is megfelelő jégszekrények, valamint óvóhelyberendezések, így különösen a négyféle »Óvóklók« tőzegre, folyadékra és ezek kombinációjában minden igényt kielégítenek. Az előkelőségek melegen gratuláltak a cég főnökeinek, Wiesel Adolf és Markovits Ferenc uraknak.

Nagy feltűnést keltett a Nemzetközi Vásáron a *Standard* Radio-Telefon Automata pavillonja, ahol a legkülönbözőbb mozgó, forgó, vetített demonstrációk oktatják, szórakoztatják és nevelik a közönséget. Külön érdekessége a rejtélyes repülőtámadás és légvédelmi riasztás, valamint rádió-telefon beszélgetés és irányítás a vásár felett keringő repülőgépre. Kormányzó úr őfőméltósága a vásár megnyitása alkalmával *Sziklay* Ernő vezérigazgatónak, valamint vitéz *Kocsis* János igazgatónak a leguagyobb elismerését fejezte ki a látottak felett.

A Nemzetközi Vásáron méltó feltűnést keltett Kemény Róbert (VI., Szondy-utca 1.) kitüntetett rádiómester egy 20 nyomógombos világvevő 2 hangszórós rádiókészülékével. Ezenkívül minden rádiózónak egy házi rádiótanácsadó-füzettel kedveskedik, amelynek segítségével a készülékben lévő hibája megállapítható.

ÉPÍTKEZNI KELL!

Budapesten évente legalább 50 milliót kell lakásépítkezésre fordítani

Kötelezzék a gyárakat, ipartelepeket munkáslakóházak építésére

A jövő hónap folyamán *Szendy* Károly polgármester a lakáshiány kérdését ismét a főváros pénzügyi bizottsága elé viszi. A törvényhatósági bizottság tagjainak és a főváros vezetőinek egyaránt az a véleménye, hogy

elsősorban a magánépítkezésnek kellene lendületet adni.

A *Pest* már kimutatta, hogy *Budapesten a magánépítkezést csak a rendkívüli negyvenéves házadómentesség indíthatja meg.*

A főváros 1907 óta sorozatosan épített kislakásos bérházakat és telepeket. Az egyik lakásépítési akció követte a másikat. Ma már az a helyzet, hogy a *fővárosnak 41 kislakásos bérháza van*, közöttük nem egy hatalmas bérkaszárnya. Ezenkívül *26 kislakásos teleppel* is rendelkezik a főváros. Az utóbbiakat nyugaterópai szemmel nézve, inkább *nyomortelepeknek lehetne nevezni.* Van ezenfelül még *52 házépülete* a fővárosnak, néhány közülük komoly bérház. Az ötvenkét házépület is bérbe van adva. Valóban mindent elkövetett tehát a főváros, hogy enyhítsen a lakásinségen, sőt jelenleg is öt hatalmas bérházcsoport épül, a közeljövőben pedig újabb bérházcsoportok építkezése kezdődik meg.

A magunk részéről azonban változatlanul azt állítjuk, hogy

a főváros egymaga nem tudja megoldani a lakásinséget.

A lakásépítkezésbe be kell kapcsolódni *az állami intézményeknek* éppen úgy, mint *az ipari részvénytársaságoknak, szövetkezeteknek, egyesületeknek.* Sajnos, azt látjuk az építkezési statisztikákból, hogy

Budapesten a lakástermeléshez a magánosokon kívül komolyabban csak a főváros és a szövetkezetek járulnak hozzá.

Kik építkeztek?

A lakástermelési statisztikából a szakember, de a laikus is sokat tanulhat. *1938-ban Budapesten új építkezésekkel 6602 szobát építettek.* Vizsgáljuk a statisztikát,

kik voltak az építkezők?

A *magánosok* 4231 szobát építettek, a *főváros* 784-et, a *szövetkezetek* 759-et, az *egyesületek* 323-at. Az *ipari részvénytársaságok* mindössze 194 szobát, *egyéb részvénytársaságok* 224 szobát, az *egyházak, felekezeti intézetek* 73 szobát, a *katonai hatóságok* 12 szobát, a *hitelintézetek* 2 szobát építettek. Egyáltalán nem épített lakószobákat az állam, nem építettek az állami intézetek, az Államvasutak és más közlekedési vállalatok, valamint a biztosítóintézetek sem.

Nemcsak azt bizonyítja be a statisztika, hogy

a lakástermelés szempontjából legfontosabb a magánosok építkezése,

hanem azt is, hogy *polgári lakásokat úgyszólván kizárólag a magántőke épít.* Mert a főváros a 784 szobát 780 lakásban építtette meg, tehát csaknem kizárólag egyszobás lakásokat épített, míg a magánosok a 4231 szobát 2499 lakásban építették meg.

1938-ban lakóházépítkezésre Budapesten 50 millió pengőt költöttek.

Ebből az összegből harminc és félmillió pengőt a magánosok, 1,465.000 pengőt a főváros, 1.084.000 pengőt az egyházak és felekezeti intézetek, 175.000 pengőt a hitelintézetek, 2 millió 615.000 pengőt az ipari részvénytársaságok, 4,768.000 pengőt az egyéb részvénytársaságok, 5.245.000 pengőt a szövetkezetek, 3,983.000 pengőt az egyesületek. Az 50 millió sem túlnagy összeg, mindent el kell azonban követni annak érdekében, hogy *Budapesten legalább ez a minimális lakásépítkezési tevékenység meg legyen minden esztendőben.* Ha a főváros a tervek szerint évente 8 millió pengőt fog majd kislakásépítkezési célokra fordítani, azzal a lakásinség még egyáltalán nem oldható meg. Nyolc millió és 50 millió között nagy a különbség!

Megmozdítani, serkenteni a tőkét

A tőkét megmozdítani, építkezésre serkenteni, — ez tehát a feladat.

A magánépítkezést meg lehet indítani a rendkívüli negyvenéves adómentesség megadásával, *a nagyvállalatokat, ipartelepeket, gyárakat, biztosító intézeteket azonban csak a törvényhozás tudná kötelezni az építkezésre.* Ilyen

törvényhozási intézkedésre

nézetünk szerint feltétlenül szükség van, mert *a főváros nyolcmillió pengőjével és a magánosok építkezéseivel a lakásinség nem oldható meg.* A magánosok — ha számukra rentábilissá teszik az építkezést — talán ki tudják majd elégíteni a polgári rétegek lakásigényét, a főváros azonban a nyolcmillió pengős keretben mozgó proletárlakás-építkezésével semmiesetre sem tud annyi lakást termelni, mint amennyi szükséges ahhoz, hogy a Budapestre egyre nagyobb számban felköltöző ipari munkásságot fedél alá juttassa.

Így kellene

Maguknak a gyáraknak, ipartelepeknek kellene tehát gondoskodni arról, hogy munkásaiknak megfelelő egészséges lakásuk legyen. Külföldön, a nyugateurópai ipari centrumokban a vállalatok építik a munkásházakat, sőt munkásaik számára villákat emelnek. *Szendy* Károly polgármesternek is az a nézete, hogy

a nagyvállalatok és ipartelepek saját alkalmazottaik számára építsenek kislakásos bérházakat,

mert az ilyen építkezés komolyan enyhítene a lakásszükségen. A munkásházak építését a polgármester véleménye szerint kötelezővé kellene tenni.

A legteljesebb mértékben igaza van *Szendy* polgármesternek, amikor azt kívánja, hogy

az ötszáznál több alkalmazottal dolgozó vállalatok építsenek munkásaik számára lakóházakat.

— Ez — állapítja meg a polgármester — kétségtelenül tehertételt jelentene a vállalatoknak, mert hiszen a bérházakba fektetett tőke, ha az alkalmazottak keresetéhez fogja a vállalat a béreket szabni, még rendkívüli adómentesség esetében sem fogja azt a jövedelmezőséget eredményezni, amit a vállalat a maga vállalkozói munkakörében tud elérni. Ezt a diszparitást olyképpen lehetne enyhíteni, hogy *a kislakások építésére felhasznált tőke a vállalat adózása (társulati adója) szempontjából a veszteségek közé legyen számítható.*

Nem fér kétség ahhoz, hogy ha a polgármester a lakáshiány kérdéséről készítendő új előterjesztésében azt javasolja majd, hogy a törvényhatóság kérje fel a kormányt: kötelezze a vállalatokat, ipartelepeket, gyárakat munkásházak építésére, a főváros közgyülésének minden tagja megszavazza ezt a polgármesteri indítványt.

Helyes lenne azonban, ha ezenfelül elrendelnék azt is, hogy *minden betegpénztár, biztosítóintézet, nyugdíjintézet, állami vagy törvényhatósági irányítás és felügyelet alatt álló vállalat és intézmény azt a tartaléktőkét, amelyet ingatlanvagyonba akar befektetni, csak építkezésre fordíthassa.* Nagymértékben segítene a budapesti lakásinségen, ha a felsorolt intézmények és vállalatok a jövőben nem kész házakat vásárolnának, hanem a rendelkezésre álló tőkékből építkeznének.

Pakots György

Szirénának csapott fel egy majom a párisi állatkertben

Páris, április 27
(A Pest tudósítójától)

A párisi állatkert környékén nagy riadalmat okozott egy majom. Ez az állat a szirénák hangját olyan mesterségesen és természethűen sajátította el a sok légiriadó során, hogy e napokban — nyilvánvalóan szórakozásból — *a szirénahangokat teli torokból üvöltötte.* A környékbeli házakban és az állatkertben emberek és állatok felriadtak, de csakhamar kiderült, hogy mi volt a riadónak az okozója. A majmot sürgősen eltávolították Párisból.

MEGNYILT az ANGOL PARK és az ALPESI FALU

SZINHÁZ ÉS FILM

RABAGAS

A Nemzeti Színház Sardou-repríze

Hatvanesztendős pihentetés után szombaton este újra műsorába illesztette a *Nemzeti Színház* Victorien *Sardou* híres politikai szatiráját, a *Rabagas*-t, amely a »monacoi forradalom« átlátszó jelmezébe öltöztetve, nyilván a harmadik köztársaság fiatal demokráciájának túlkapásairól festett mulatságos torzképet. A kései felújítást nincs okunk megbánni. Egyrészt, mert a színpad hajdani boszorkánymesterének ez a bohózatba hajló, elmés párbeszédekkel fűszerezett komédiája — ha masinériáját illetően kissé meg is kopott az idők folyamán — nagyszájú prókátorhősében szinte halhatatlan tipust őriz: az elvtagadó, érdekhajhász hordópolitikus örök-eleven karikaturáját. Másrészt, mert az előadás — simán és gyorsan pergő menetével, jól összehangolt, stílusos együttesével — valóban kitűnő s egymagában is meggyőző igazolása a repríznek. Tagadhatatlan, hogy a szerelmi szálakkal átszőtt, csúfolódó mese nem egy rejtett célzása ma már élét, sőt értelmét vesztette. Rabagas, a történő, a demagóg »népvezér« alakja azonban mitsem vesztett élethűségéből és korszerűségéből. Époly aktuális ma, mint tegnap volt. Azonkívül megvan az a célszerű előnye is, hogy ki-ki saját szájaize szerint helyettesítheti be hálás színpadi figuráját — az élő valóságból.

Rabagas, a mindig elégedetlen népharátja és bálványa, forradalmat szít Monaco derék, fölényesen megértő fejedelme ellen. Zuglapjában, a *Puskaporos kordó*-ban kíméletlenül támadja és gúnyolja a herceg udvarát és a kormány intézkedéseit. A béketűrő fejedelem már-már kijön a sodrából s Rabagas állandó szemtelenkedéseit erőszakkal akarja megtorolni, amikor régi barátnője, Mrs Blount — egy csinos, fiatal amerikai özvegy, egyébként Gabriella hercegnő udvarhölgye — azt tanácsolja neki, hogy igyekezzék szépszerével »megszelídíteni« a félelmes forradalmárt. Ez rövidesen sikerül is, mert a szájtépő demokrata-vezér — aki csupán »érvényesülni« akar — az első hízelgő szóra tökéletesen megszédül. Cserben hagyja az imádott népet, negyedórával az általa szervezett forradalom kitörése előtt elvállalja a felkínált miniszterelnökséget és maga vereti szét a forradalmi »csőcselék«, minden skrupulus nélkül. Majd, amikor észreveszi, hogy a »győzelem« után hatalmának órái meg vannak számlálva: újból fölveszi a néppel az elejtett fonalat. Elfogott barátait szabadon engedi és kezükre akarja játszani a fejedelmet, hogy aztán ő léphessen helyébe, mint diktátor. Úgyde a hercegnek szánt csapdába maga esik bele s végül is diestelen távozásra kényszerül. A fejedelem pedig felszámolja a megbukott forradalmat, amelynek legkomolyabb eredménye — két szerencsés házasság. Egyik Gabriella hercegnőé Carlo lovaggal, másik a böles fejedelemé Mrs Blounttal.

A *Rabagas* jó példa arra: milyen idővel dacoló erőssége egy darabnak a mesterségbeli tudás, a színpadi követelmények alapos ismerete és kihasználása, a bonyodalom biztos alaprajza és virtuóz felépítése. Sardou technikája lehet a multé, mégis helyt áll magáért a színpadon hét évtized multán is. S örök aktualitásán túl darabja elsősorban ennek köszönheti a felújítás sikeres lehetőségét. Még ma sem lenne hiábavaló, ha honi szerzőink ilyen tekintetben tanulnának egyetmást ettől az elavult francia drámai nagyiparostól. Jobb későn, mint soha.

Az előadás, ismétlem, szokatlanul liiss, amiben persze döntő szerepe van a szerencsés szereposztásnak is. *Uray* finom humortól csillogó fejedelme. *Makay* Margit elragadóan kedves, okos, ironikus Mrs Blountje, *Lehotay* ragyogóan mulatságos, parlagi nagyhoságú, felfűtött Rabagas-alakítása, — melyben mintha Odry felejthetetlen játékstílusának legnemesebb hagyományai kelnének új életre. — *Szörényi* Éva bájos Gabriellája, *Pataky* lirai hevületű Carlója, *Kovács* Károly (végre nem intrikus) mértéktartó, rokonszenves testőrhadnagya épúgy megérdemli a teljes elismerést, mint *Gózon* életbőles zugszerkesztője és *Makláry* keserű nyomdásza, *Jukász* torzonborz ál-tábornoka, *Kürthy* kormányelnöke, *Várkonyi* »Desmoulins«-ja, *Zala* Karola bárónéja, *Major* rendőrfőnöke vagy *Tapolczai* csendőrezredese.

A rendezés *Both* Béla hozzáértését és hibátlan, komoly munkáját dicséri. Az artisztikus színpadképeket *Horváth* János, a szép jelmezeket *Nagyajtai* P. Teréz tervezte. A fordítást *Hankiss* János végezte.

Kárpáti Aurél

„Nemzetközi bonyodalom" Dolly Hopkins két szerződése körül

Megírtuk, hogy Dolly Hopkinsot, a Kamara Varieté kitűnő táncosnőjét nyárára Londonba szerződtették. Egy régebbi szerződése azonban a nyári hónapokra Hollandiába szólítja.

Ebből a kettős szerződésből most »nemzetközi bonyodalom« támadt, miután a holland impresszárió nem hajlandó lemondani Dolly Hopkins szerepeltetéséről, viszont a londoni is ragaszkodik hozzá. Az ügyet a nemzetközi artista egyesület fogja tárgyalni, valószínűleg Londonban, még május folyamán és ekkor derül majd ki, hogy Dolly Hopkins a Kamara Varieté nyári szünete alatt Londonban táncol-e, vagy Hollandiában.

Erich Böhlke és Línz Márta közös hangversenye

Rokonszenves, fiatal karmester mutatkozott be tegnap este Budapest közönségének: Erich *Böhlke* magdeburgi főzeneigazgató. Műsorán Strauss »Don Juan« nyitánya és Csajkovszki IV. szimfóniája szerepelt. *Böhlke* mindkettőt annyi nemes egyszerűséggel, kiváló karmesteri pedantériával, azon kevesek kiválóságával szólaltatta meg, akik mindvégig fölényesen uralkodni tudnak pálcájukkal az egyes remekművek legnehezebb részletein is; produkcióiban az első helyet mindig a lélek mélységes áhitata, az átélés igaz őszintesége foglalja el. A szólórészben *Linz* Márta működött közre, a jelenleg Berlinben élő kiváló hegedűművésznők, aki Bruch gyönyörű g-moll versenyét játszotta. Játékstílusa, melegen megszólaló hegedűjének behízelgő szépsége egy állandóan égő, ihletett művész örökszép álmának valóraválása. A Vigadót zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte mindkét vendégművészt.

Budapesti színházi szenzációi:

a Magyar Színházban

Fedák Sári

Rózsahegyi Kálmán

fellépésével:

TOKAJI ASZÚ

Szilágyi—Eisemann országos hírű zenés vígjátéka. Főszereplők: Zimonyi Márta, Szilassy, Földényi, Bilicsi, Kollár Lívia, Somló Vali, Pethes, Z. Molnár, Báthory Géza, Dalbukát Ilona, Bársony.

—×—

Az Andrássy Színházban

Turay Ida, Törzs Jenő

fellépésével

PEZSGŐS VACSORA

Békeffi—Stella ragyogó vígjátéka.— Főszereplők: Simor Erzsi, Erdélyi Mici, Vaszary Piroska, Hajmássy, Szakáts, Pataky, Bacsányi Paula, Bihari.

DR. ERDÉLYI ISTVÁN,

az OMME főtitkára

beszél az olasz-magyar filmkapcsolatokról

Olasz film készül a Három sárkány, a Bors István és a Szervusz Péter! című magyar filmekből

Dr. *Erdélyi* István, az *Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület* főtitkára, tegnap este érkezett haza Rómából, ahol az olasz filmszakma vezetőivel tárgyalt több mint két héten keresztül. Dr. *Erdélyit* érkezése után felkerestük irodájában és elbeszélgettünk vele a Rómában folytatott tárgyalásairól.

— Igaz-e kérem, hogy ön az olasz fővárosban az olasz-magyar filmkapcsolatok megteremtéséről tárgyalt?

— A tényállás az, hogy én magyar filmgyártók megbízásából tárgyaltam az olasz filmgyártás miniszteri biztosával, Vezzio Orazi-val, a népművelési minisztérium egyik osztályvezetőjével. Először arról volt szó, — mondja dr. Erdélyi István — hogy cserealapon magyar és olasz filmeket hozunk forgalomba Budapesten, illetve Rómában.

— És ez nem történik meg?

— Gyakorlatilag egészen bizonyosan megtörténik, de nem az eredeti elgondolás alapján...

— Hanem?

— ...olyan alapon, hogy a hazai filmkölcsönzők az új szezonra jelentékeny számú olasz filmet fognak vásárolni. Én magam is hat olasz filmet vásároltam, — ezzel szemben az olaszok az új szezonra körülbelül 6 magyar film megvételét helyezték kilátásba. Ezenkívül több magyar film újrafilmesítési jogát vásárolták meg.

— Éspedig?

— A »Három sárkány«-t, »Bors István«-t és a »Szervusz Péter«-t.

— Milyenek lesznek azok az olasz filmek, amelyeket Budapesten fognak bemutatni a jövő szezonban?

— Európában ma egyedül Olaszország az a hely, ahol a filmgyártást korlátlan lehetőségek között lehet folytatni, ugyanis az európai filmgyártás eddigi központjaiban, Franciaországban, Németországban és Angliában a háború következtében a gyártást számtalan körülmény zavarja, ami a háború viseléséből adódik (a legjelentősebb színészek, rendezők és a filmszakmában dolgozók nagy része katonai szolgálatot teljesít), ezzel szemben Mussolini Olaszországa, amely már az előző években is jól felkészült a filmgyártásra, a legnagyobb szabadságot biztosította a különböző országokból a béke szigetére, Rómába érkező filmgyártási szakembereknek. Így ma az olasz filmeket francia, német, magyar, sőt amerikai filmrendezők irányítása mellett készítik és nyugodtan mondhatom, hogy amerikai méretekben. Az olasz filmgyártás minőségi feljavításáról személyesen szereztem tapasztalatokat és nyugodtan állíthatom, hogy az új szezónra készülő olasz filmek amerikai és francia filmekkel való összehasonlításban is a legelső sorba tartozó produkciók. Az olasz filmgyártás fejlődését számszerűen illusztrálhatja, hogy míg 1938-ban 44 játékfilm készült Olaszországban, addig az 1939—1940. filmszezón folyamán eddig 103 filmet készítettek.

— Mibe kerül egy olasz film előállítása?

— Köztudomású, hogy a magyar filmeket átlagban 120.000 pengő költséggel készítjük, amivel szemben Németországban és Franciaországban ez összeg háromszorosát, sőt ötszörösét is eléri egy-egy közepes film költségvetése. Olaszországban a legkisebb normál film is 200.000 líra költségvetéssel készül, ami körülbelül 550.000 pengőnek felel meg. Készül néhány világprodukció is, ilyen például a már tavaly augusztus óta műteremben lévő és még a mai napig sem kész »Alcazar«, amelynek gyártási költsége meghaladja a 6,000.000 lirát is (közel kétmillió pengő).

— Milyenek az olasz színészek?

— Az új olasz sztárok a legkitűnőbb amerikai filmszínészekkel és filmszínésznőkkel kelhetnek versenyre, úgy megjelenés, mint művészi készség szempontjából. A nők között Asia Noris-nak és Maria Denis-nek, míg a férfiak között Nazzari-nak és De Sica-nak van a legnagyobb sikere, de a sztárok között találkoztunk a francia filmekből már jól ismert Mireille Balin nevével is. A magyar közönség mindenesetre számíthat arra, hogy a jövő szezónban az amerikai, francia és német filmek mellett jelentékeny számú és kitűnő minőségű olasz filmekkel fog kedvenc mozijainak műsorán találkozni.

Mai filmkritika

NEM VAGYUNK ANGYALOK

Atrium

Osztályzatunk 1/2

Heinz Rühmann, a német filmvígjáték *»koronázatlan királya«*, új mulatságos históriában mutatkozik be a pesti moziközönségnek. Félénk, kedves kisvárosi polgárt játszik, aki életében egyszer *»félrelép«*. Kiruccan Kölnbe és mire az egynapos kaland után visszatér kisvárosi otthonába, már várja a rendőrség. Szállodai lopással vádolják. Persze a film végén kiderül minden, de addig tótágast állnak a helyzetek, a lehetetlen körülmények és a furcsa kalandok. *Heinz Rühmann* ezúttal is mulatságos. Minden szemrebbenése, mozdulata telítve van humorral. Derűs, tavaszi film ez, amelyet *Karl Froelich* rendezett.

Fekete éjszakák

Scala

Osztályzatunk 1/2

Charles Laughton új filmje izgalmas, érdekes kalóztörténet, amelyben az angolok színészfejedelme egy rendkívül furcsa, különös ember lelkének sötét és drámai kettőségét formálja meg utólérhetetlen művészetének ezernyi színével és változatával. Nagyszerű, csodálatosan szép jelenség a partnernője, Maureen O'Hara, aki a különös történet női főszerepét játssza. A film a Paramount-gyár egyik legköltségesebb alkotása.

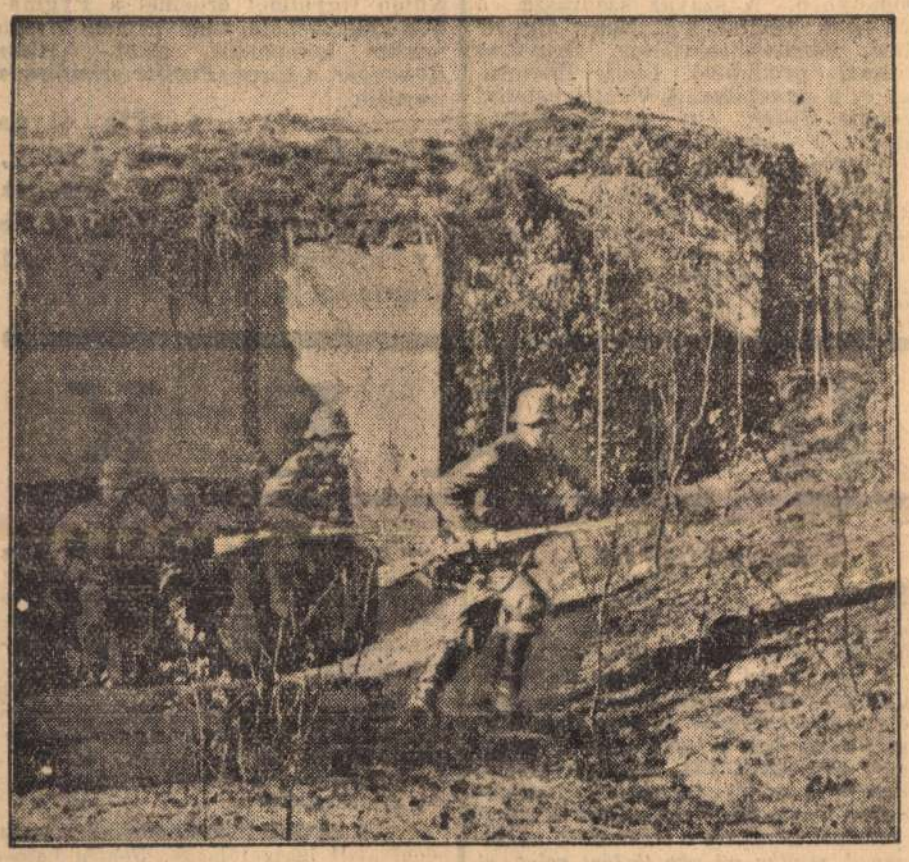

JÁRŐR INDUL A WESTWALL EGYIK ERŐDJÉBŐL A »SENKI FÖLDJÉRE«

Anglia és Franciaország gazdasági egységbe tömörült

A legfelsőbb haditanács tegnapi nagyjelentőségű döntése

London, november 18
(A Pest londoni szerkesztőségének távirata)

A legfelsőbb angol-francia haditanács tegnap angol földön tanácskozott, noha sorrendben most francia földön kellett volna a konferenciának lezajlani. Minthogy Chamberlaint betegsége gátolta a szabad mozgásban, Daladier és a legfelsőbb tanács francia tagjai készséggel voltak hajlandók Londonba repülni.

A konferencia az angol miniszterelnökség épületében folyt le a Downing Streeten. A megbeszélésen résztvettek a francia hadsereg vezetői is, élükön Gamelinnel. Chamberlaint, aki

papucsban, két botra támaszkodva,

hosszú idő után először hagyta el betegszobáját, a várakozó tömeg lelkesen ünnepelte. Elsőizben történt, hogy a legfelsőbb haditanács munkájáról részletes tájékoztató közleményt bocsátottak a nyilvánosság rendelkezésére. Chamberlain és Daladier közös nyilatkozata nagy meglepetést keltett. Londoni politikai körökben

történelmi jelentőségű okmánynak

tekintik s azt hangsúlyozzák, hogy a benne foglalt elhatározások igazi súlyát és jelentőségét majd csak a jövő fogja megmutatni.

A közös angol-francia nyilatkozat régebben folyó tanácskozások sikeres befejezését jelenti a világ közvéleményének.

Anglia és Franciaország a tegnapi határozatok következtében nemcsak katonailag, de gazdaságilag is egyetlen egységgé tömörült

és messzemenő programot dolgozott ki valamennyi élelmezési és nyersanyagkérdés szabályozására. Különösen fontosnak tekintik a közös behozatali program lebonyolítását, mert ezáltal többszázmilliós népességű egységes piacot teremtettek, amelynek illetékes szervei a külföldi piacokon nem versenyeznek egymással és nem verik fel az árakat.

Az egységre irányuló akarat különös nyomatékkal hangsúlyozódott akkor, amikor az információs minisztérium és Eden dominiumügyi miniszter bemutatta a sajtót a dominiumok Londonban tartózkodó képviselőinek. A dominiumok miniszterei ezt az alkalmat arra használták fel, hogy politikai nyilatkozatot tegyenek. Különösen fontosnak tekintik Reits ezredesnek, Dél-Afrika képviselőjének beszédét. Az ezredesről köztudomású, hogy régebben harcos ellenfele volt a központi angol kormányzásnak, most pedig

a legnyomatékosabban foglalt állást a brit világbirodalom egysége mellett.

Eden bejelentette, hogy a dominiumokban folyó tömeges pilótakiképzés céljaira Anglia megfelelő számú oktató tisztet bocsátott rendelkezésre.

A ma reggeli sajtó nagy cikkekben ünnepli a messzemenő angol-francia együttműködést, amelyről azt írja, hogy ezek a határozatok Európa újjáépítésének alapkövét rakták le.

Ráskay László

Hosszú idő óta fekvő betegek a rég bevált, tisztán természetes »Ferenc József« keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dícsérik. Kérdezze meg orvosát!

15 millió pengőért 22 új iskolát akar építeni a főváros

— A Pest tudósítójától —

A főváros törvényhatósági bizottságának legközelebbi közgyűlésén *bemutatásra kerül a polgármester nagyszabású iskolaépítési programja.* Sok helyen túlzsúfoltak az iskolák s azokban *váltakozó délelőtt-délutáni tanítás folyik.* Új iskolák építésével nem lehet soká várni. *Szendy* Károly polgármester azt tervezi, hogy a legsürgősebben *17 új elemi, polgári és iparostanonc iskolát építsen a főváros,* egy későbbi időpontban pedig további öt új ilyen iskolát, összesen tehát *22 új iskola építésével szüntessék meg a meglévő iskolákban a túlzsúfoltságot.*

Az új iskolák építése a számítások szerint *mintegy 15 millió pengőbe kerül.* Ebből az összegből jut pénz a meglevő iskolák gyökeres tatarozására és modernizálására is. A legtöbb új iskolát külső kerületekben, *főleg a most épülő kislakásos bérházcsoportok szomszédságában építik fel.*

Ma megnyílt a főváros ipari és kereskedelmi nevelőotthona

— A Pest tudósítójától —

Fontos szociális és kulturális intézményt avatott fel ma délelőtt *Szendy* Károly polgármester. Különböző alapítványok egybeolvasztása révén sikerült megépíteni *a székesfővárosi alapítványi fiúotthont* s az ipari és kereskedelmi nevelő otthont a III. kerület Szél-utca 11—13. szám alatt. Az alapítványi fiúotthonban 3—14 éves olyan fiúgyermekeket fognak nevelni, *akiknek szülei inségesek.* Az ipari és kereskedelmi nevelőotthonban 14 évesnél idősebb gyerekeket készítenek majd elő ipari és kereskedelmi pályákra. Mindkét otthon 100—100 gyermek befogadására épült.

Előkelő közéleti tényezők jelenlétében ma reggel 9 órakor szentmise keretében szentelte fel a fiúotthon és nevelőotthon kápolnáját dr. *Mészáros* János érseki helytartó. Háromnegyedtízkor az intézet dísztermében *Szendy* Károly polgármester ismertette az intézet alapítását és célkitűzéseit, majd pedig a teljesen modern, új intézményt a jelenlévőknek bemutatták.

Zavargások Zágrábban

Belgrád, november 18
(Magyar Távirati Iroda)

Zágrábban pénteken zavargásokra került a sor az utcákon és az egyetemen. A zavargásokat az úgynevezett *szélsőséges nacionalista egyetemi hallgatók* okozták, akik egy egyetemi klubban rendezett szavazás alkalmával többséget kaptak és ezért rendezték a tüntetéseket.

A rendőrség *több személyt őrizetbe vett.* A Hrvtski Dnevnik elítélő hangon ír a magukról megfeledkezett szélsőséges elemekről.

Lichtenstein László főispán a miskolci stagione társulat megmentéséért

Miskolc, november 18
(A Pest tudósítójától)

A miskolci színházi szezont az *Inkestagione* nyitotta meg. A város színházlátogató közönsége meglehetősen hűvösen fogadta a társulatot. *Mindössze 52 bérletet tudtak eladni.* A gyenge fél- és negyedházak pedig teljesen lehetetlenné tették, hogy a színház biztosítsa tagjainak megélhetését. *Inke* Rezső november 10-én kezdte meg a szezont és azóta alig tudott eredményt elérni Miskolcon, ahol elég erős ellenérzéssel fogadták *a nagy társadalmi és sajtóvitával megelőzött stagione-rendszert.*

A színház lehetetlen helyzetére a város is felfigyelt. *Elhatározták, hogy valamiképpen segíteni fognak a stagionen.*

Homrogdi Lichtenstein László főispán elnöklésével nagyarányú társadalmi értekezletet tartottak a városházán. Az értekezlet célja az volt, hogy meggyőzzék Miskolcot: látogassa a színházat. A főispán meghívására megjelentek az értekezleten *a közhatóságok, a katonai állomásparancsnokság, a hivatalok, nőegyletek, pénzintézetek és gazdasági intézmények képviselői.*

Szó van arról, hogy a különféle hivatalok és intézmények vezetőit felkéri a főispán:

hassanak oda, hogy az a réteg, amely bizonyos mértékben irányításuk alatt áll, támogassa a színházat,

hogy ilymódon pótolják a közönséget, amely *különféle okoknál fogva idáig elmaradt a színházból.*

SZINHÁZ

„MACBETH"

A Nemzeti Színház szombati repríze

A shakespeare-i tragédiák hegyláncolatában is a legmagasabb csúcs a *Macbeth*. Formailag a legzártabb, tartalmilag a legtömörebb ballada. Hőse valóban méltó a *hős* nevére. Vitéz katona, rettenthetetlen hadvezér, akinek eleme a harc. Mikor vérrelkeverve először lép elénk, így emlékezik meg a lezajlott küzdelemről: Sohasem láttam még ilyen szörnyű s *szép* napot! Ez a hősiség Macbethnek szinte egyetlen rokonszenves vonása. Hogy nagyravágyás is feszíti, kitetszik abból a mohóságból, amellyel a boszorkányok titokzatos jóslatát fogadja. Mihelyt Glamis és Cawdor igért thánsága az övé lesz, bizakodva kiált fel: Hátra van még a legnagyobb!

Igaz, a jóslat olyan csodálatos gyorsasággal teljesül, hogy megszédülne tőle maga a testet öltött hűség is. Macbeth tehát ekkor már nemcsak *hiszi*, hanem *kívánja* is a megjósolt koronát. Még visszadöbben ugyan a »gyilkosság« agyrémétől, de jellemző maga az, hogy már itt tart. Mindenesetre: vágyik a királyságra, jóllehet ez a »való félelminél« nagyobb »képzelt rém« lelke mélyéig úgy megrendíti, akár Hamletet a szellemjelenés során vállalt bosszú nyugtalanító terhe. Mintha eleve érezné, hogy nem lesz elég ereje a gyilkos tett következményeinek elviseléséhez: visszadöbben. »A *sors*, ha akar királynak, jó, tegyen királlyá. De úgy, hogy *én* ne is mozduljak érte.« A Lady ezt később még világosabban mondja ki: »*Becsvágy* van szívedben. Oh, de nincs vele kellő *gonoszság!*«

Minden összejátszik azonban, hogy Macbeth a királygyilkosságot végrehajtsa. Végül pedig maga vallja be, hogy szándékát egyedül a *nagyravágyás* sarkantyúzza. Macbeth nyilvánvalóan küzd hát a megkívánt, csábító bűn ellen s tragikum épp abban van, hogy egyformán gyenge a bűnről való *lemondásra* és a bűntudat *elviselésére*. Ekkép ingadozó, belső küzdelemtől meg-megakadó fejlődési vonala a király megölésében *ér csúcsra* s azután egyszerre *megtörik*. Az összeroppant gyilkos betelő végzetét sikoltja el, miközben leroskad: »Macbeth az álmot meggyilkolta... Macbeth nem alhatik többé soha«. De csakhamar összeszedi magát. A szerzett hatalom tudata talpra állítja. Süllyedése mégis megpecsételtetett: a *lejtő*, amelyre sodródott, menthetetlenül *ereszkedik* alatta. Banquo megöléséhez már nincs ereje: brávókra bízza a gyilkosság végrehajtását. Macbeth vonala *lefelé* megy és a lakomajelenet őrjöngésében éri el a *mélypontot*. Itt már a téboly határán imbolyog.

Ez a *hős* nem született gyáva *orgyilkosságra*, lelki adottság nélkül ölt, valósággal a *sorstól* üzetve. S mert a bűnt mégis elkövette: bűntudata összetöri. Mint Hamlet, ő is olyasmire vállalkozott, ami erőinek határát meghaladja. Rajta már csak a jósbanyák segíthetnek. S a kettős igéret — a »birnámi erdő« megindulásáról és az »anyaszülte« ártalmatlanságáról — valóban visszaadja régi énjének biztonságát. Macbeth hirtelen megint *felszökik*. Kevély lesz, bátor, erős, oroszlánszívű s *igazi hősként* száll szembe Macduff rátámadó seregével. Sorsának fejlődésében ez a második és utolsó *lelki csúcs*. Innen bukik alá hanyat-homlok a halálos mélységbe, anélkül, hogy összecsuklanék. *Hős* Macbeth az, aki mindennel dacolva, páncélban, karddal a kezében esik el — *nyilt csatában*. S ebben a visszatérő hősiségben tetőzik *tragikuma*. Macbeth a gyilkos csak az »álmot« ölte meg örökre: a »hőst« nem. Bukása így és ezért válik megrendítővé.

Kiss Ferenc Macbeth-alakítása, amellyel hat év előtt legelső Shakespeare-színészeink sorába emelkedett, ma nemcsak tökéletesen födte a fentebb vázolt, belső fejlődési vonalat, hanem tökéletesen ki is érett azóta. Koncepcióban és művészi kivitelben egykép helyes, világos, tisztán értelmezett volt. A lelki vívódásnak, a növekvő nagyravágyás és az önmaga gyengeségét felmérő megismerés küzdelmének, de főkép a »hamleti tépelődésnek« és a *fantázia* által táplált rögeszme elhatalmasodásának nyugtalanítóan *drámai* és megindítóan *emberi* motívumait tárta fel. Gondos, mélyreható elemzése a lírikus kifejezés közvetlenségével párosult. A hősben mindvégig megéreztette a lealjasító orgyilkosságtól ösztönösen irtózó embert, akinek erkölcsi viaskodása a kísértő bűn rémképeivel, részvétet kelt személye és sorsa iránt. Macbethje úgy szédül bele a bűn káprázatába, mint lepke a perzselő gyertyalángba, elvesztve akarata fölött önmaga parancsoló erőit. S mégsem válik pathologikus alakká. Minden benne van, amit a költő eredetije megkíván, a nyers-vad színrakástól a legfinomabb tónusárnyalatig. Kiss Ferenc Macbeth-alakítása most megkapta azt a végső, végleges formát, amely a művészi elképzelés *legideálisabb* megvalósulását jelenti.

Hozzá méltó s legtöbb részletében vele egyenrangú volt *Tőkés* Anna nagystílű játéka. Egy nősténytigris félelmes szépsége, hajlékonysága és vérszomja elevenedett életre szoborszerű plaszticitással megmintázott Lady Macbethjében. A magyar színpadnak nincs ma több ilyen hatalmas feladatokra hivatott, nagy tragikai tehetsége. A többiek a két főszereplő körül jórészt csak statisztéria-szerephez jutottak. De így is kivált közülük *Lehotay*, *Petheő*, *Ujlaky*, *Pethes*, *Juhász*, *Bartos* és *Gobbi* Hilda. *Németh* Antal rendezése a lényegében tradicionális felfogást jessneri fény- és színhatásokkal frissítette fel. Macbeth jeleneteit vörössel, az ellenpártét fehérrel festette alá, bőven osztva a szemfárasztó sötétséget. Egyébként munkája — leszámítva a »boszorkánycirkusz« felesleges kötéltáncosmutatványát és a gyilkosságfelfedezés pánikjeleneténekerőtlenségét — a csataképek konvencionális megoldása ellenére is eléggé sikerült. *Horváth* János leegyszerűsített díszletei kétféle stílust hangsúlyoztak, nem mindig indokoltan.

Az új fordítás, amelyet a felújítás teljes egészében megszólaltatott, *Szabó* Lőrinc hajlékony költői kifejező erejét és művészi gondosságát dícséri. Néhány moderneskedő »szurkapiszkát« nem tekintve, tolmácsolása époly stílusos, mint tömör, szótag- és sorszámig egyező az eredetivel.

Kárpáti Aurél

PYGMALION

A Scala új filmje

Talán alig van G. B. Shawnak népszerűbb, kellemesebb, mulatságosabb és szatirikusabb műve, mint a Pygmalion, amely modern változatban feleleveníti azt a klasszikus mitológiai mondát, amikor a szobrász beleszeret a márványbafaragott istennőbe. G. B. Shaw Pygmalionja egy nyelvészprofesszor, aki az angol nyelv különlegességeit tanulmányozza, Afroditéje pedig egy szurtos, külvárosi virágáruslány. Az utcaseprő törvénytelen leánya ebben a históriában olyan, mint egy délafrikai gyémántbányában talált nemes kő, amelyet diadémmá csiszol a kultúra és a civilizáció.

Sok szép Pygmalion előadást láttunk *Varsányi* Iréntől, a Vígszínház régi együttesétől a mai pompás gárdáig, megnéztük annakidején a darab német filmváltozatát is, de ebben az új angol-magyar Pygmalion előadásban (a magyarszármazású *Pascal* Gábor volt a film gyártási vezetője) sok olyan részlet került premier planba a publikum elé, amelyek Shaw művének szépségeit még jobban felékesítik, szebbé, díszesebbé, világosabbá és a film révén még gazdagabbá is teszik.

A professzort Leslie *Howard*, Angliának ez a pompás tehetségű színésze játssza. Fantaszta és költő egy személyben. A szavak szobrásza, a női lélek hipnotizőrje, Shaw figurájának tökéletes alakítója. Bravúros színészi produkció Leslie Howard nak ez a szereplése. A virágáruslányt Wendie *Hiller*, egy új filmcsillag játssza. Felejthetetlenül szépek azok a jelenetei, amikor mint dáma kerül a filmfelvevőgép lencséje elé. Dekoratív szépsége, előkelő mozgása, finom hanglejtése százszázalékosan adja az angol ladyt. Egészen bizonyos, hogy sok gyönyörű film hősnője lesz még. *A rendezés brilliáns.* Külön figyelmet érdemel a Pygmalion kísérőzenéje, amelyet nem kisebb mester komponált, mint Arthur *Honegger*, a híres »*Pacific szimfónia*« szerzője.

MEGNÉZZÜK? A film olyan lelki élmény, hogy önmagát fosztja meg a legnagyobb gyönyörűségtől az, aki elmulasztja.

HIREK

November 18.

1914. *A közel négy hónapja tartó folytonos harcokban mindenkor a legnagyobb nyugalmat és bátorságot tanusította Bán Vendel, volt pozsonyi 13. honvéd gyalogezredbeli géppuskairányzó szakaszvezető. 1914 november 18 án a krakkókörnyéki Jangrótnál a leghevesebb ellenséges ágyú- és puskatűzben, döntő fontosságú pillanatban mondta fel géppuskája a szolgálatot. Amde ez a rettenthetetlen harcos a tűzzápor közepette a legnagyobb nyugalommal, mintha mi sem történt volna, elhárította a zavart okozó akadályt és géppuskájának pusztító tüzével újabb meg újabb rendet vágott a visszavonuló ellenség soraiban. Bátor magatartásával társait is kitartásra serkentette és ezért elöljárói a nagyezüst vitézségi éremmel jutalmazták meg.*

— **Aukció.** Gróf *Almásy-Teleki* Éva és dr. *Kállay* Tamás a volt Ernst-Múzeum helyiségében művészeti aukciót rendez, amelynek főúri és egyéb magánbirtokból származó anyagát holnap, vasárnap mutatják be a közönségnek. Régi és új festmények, szobrok, bútorok, keleti szőnyegek, porcellánok, órák, bélyegek, ezüst-, üveg- és fajansz-holmik kerülnek a rendkívül gazdag és változatos gyüjteményből kalapács alá a november 27-én kezdődő árverésen. Különösen érdekes és értékes a képanyag, melyben angol, francia, olasz, németalföldi és osztrák művészek festményei és grafikái mellett számos kitűnő magyar mester munkája is helyet foglal. Legnevezetesebb darabjai a kollekciónak *Delacroix*, *Connixloo*, *Codde*, *Alt*, *Francken*, *Honthorst*, *Imola*, *Meytens* (Mária Terézia gyermekei körében), *Passignano*, *Tiepolo* (?), *Wynants*; a magyarok közül pedig *Borsos* József, *Mányoky* Ádám, *Munkácsy* Mihály, *Szinyei-Merse* Pál, *Székely* Bertalan, *Lotz* Károly, *Ferenczy* Károly, *Rippl-Rónai* József, *Mészöly* Géza, *Csók* István, *Iványi-Grünwald* Béla, *Gulácsy* Lajos, *Mednyánszky* László, *Koszta* József, *Vaszary* János, *Egry* József, *Réti* István, *Katona* Nándor stb. művei.

— **Adomány.** Lauber György 0.34, Iványi László 0.37 P-t küldött a Horthy repülőalap javára.

— **A »Magyar Norma« Beregszászon.** *Beregszász* város elöljáróságának sikerült a túltengő koldusinvázionak nyomban a felszabadulás után véget vetnie, olyképpen, hogy *az egri norma-rendszert itt is bevezette.* A Beregszászon működő »Magyar Norma« *két római katolikus nővérrel, két református diakonisszával és egy zsidó szociális gondozónővel istápoltatja a szegényeket*, akiknek támogatását a társadalom adja össze. A szegényeket valláskülönbség nélkül támogató »Magyar Norma« javára, tekintettel a téli időszakra, most a mozijegyek után illetéket vetnek majd ki és »láthatatlan bál«-t rendeznek.

— **Rádióelőadás Tiszáról és Görgeyről.** *Vécsey* Miklós hírlapíró *november 22-én*, szerdán 18.45 órakor személyes élményei alapján előadást tart a rádióban ezzel a címmel: *Gróf Tisza István a fronton. — Görgeynél Visegrádon.*

— **A szlovák néppárt alelnökének tragikus halála.** Dr. *Buday* József képviselő, nyitrai kanonok, a szlovák néppárt alelnöke csütörtök délután váratlanul elhunyt. Dr. Buday a Magas-Tátrából volt visszatérőben és a tátrai gyorsvonatból a liptóvári pályaudvaron kiszállott. Alig hogy elhagyta a vonatot, eszméletlenül esett össze. Nyomban bevitték a pályaudvar várótermébe, ahol a halotti szentségek felvétele után kiszenvedett. *(Slovak Press.)*

— **Imrédy Béla nyilatkozata.** Az egyik délutáni lap hírével szemben megállapítom, hogy a megindúló *Pest* című napilappal semmiféle vonatkozásban nem állok kapcsolatban. *Imrédy Béla* s. k.

— **Házasság.** *Putnik* Bálint, a kassai Nemzeti Színház titkára, e hó 18-án, szombaton délelőtt tartja Kassán esküvőjét *Jurik* Julcsival, a Tolnay-társulat szubrett-primadonnájával.

Honffy Zoltán, a főváros nyugalmazott adóhivatali igazgatójának, *Honffy* Lajosnak fia és *Sajóhelyi* Klára ma este 7 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi főplébánia templomban. Az esketési szertartást dr. *Mészáros* János érseki helytartó végzi. A menyasszony tanuja dr. *Bárczy* István volt főpolgármester és miniszter, a vőlegény tanuja dr. *Bódy* László alpolgármester.

— **Nászutasoknak** *Hotel Kikelet, Pécs.*

— **Ottó-mise a Bazilikában.** *Ottó* királyfi születésnapja alkalmából a Szent István-bazilikában hétfőn, november 20-án délelőtt 10 órakor dr. *Czapik* Gyula veszprémi megyéspüspök főpapi szentmisét pontifikál. A szentbeszédet *Bognár* Károly esztergomi prelátuskanonok mondja.

— **Negyvenöt mázsa kakaóbabot lopkodtak össze.** Négytagú tolvajbandát tartóztatott le a rendőrség: *Vieszt* Tibor, *Vieszt* András és *Kubacska* András munkásokat és *Lóher* Ferenc kocsist. A csepeli vámmentes kikötőből a fővárosba jövő teherkocsikat fosztogatták. *Lóher*, a kocsis megjelölt helyre vitte a szállítmányokat és ott *Vieszték megdézsmálták*. Főleg hüvelyes veteményeket és gyarmatárut lopkodtak. Negyvenöt mázsa kakaóbabot is találtak titkos raktárukban. Arra számítottak, hogy ha majd emelkednek az árak, eladják a holmikat. Letartóztatták őket.

— **Haldoklik az Észak-Dél harcának utolsó magyar veteránja.** *Washingtonból* írják: *Vasváry* Ödön washingtoni református lelkész, a Kossuth-building igazgatója értesítést kapott a nebraskai Omahából, hogy *Baróthy* Károly, az Észak-Dél harcának utolsó magyar veteránja, ott súlyosan megbetegedett s a 93 esztendős aggastyán halálával kell számolni. Az öreg úr az Egyesült Államok kormányától nyert veteránnyugdíjából él Omahában s tavaly még résztvett a pennsylvaniai Gettysburgban rendezett veterántalálkozón, mikor *Roosevelt* elnök baráti táborozásra hívta meg az északi és déli seregek még életben maradt tagjait, a híres csata színhelyére, a 75. évi jubileuma alkalmából. *Baróthy* frissen és jókedvűen mesélte el az elnöknek az indiánok ellen vívott expedíciók történetét, melyekben maga is résztvett. *Baróthy* Károly apró gyermekkorában került édesatyjával, aki Világos után emigrált, Nagyváradról Amerikába és azonnal Nebraskában telepedtek meg. Itt érte az amerikai polgárháború, mikor az északiak oldalán, 18 éves korában az Unió seregébe lépett.

— **A Hermes Magyar Általános Váltóüzlet R. T.** igazgatósága megállapította az intézet 1939 június 30-án lezárt mérlegét. A mérleg 160.435 pengő nyereséget tüntet fel, a tavalyi 152.864 pengővel szemben. Az igazgatóság a november 28-án tartandó közgyűlésen indítványozza, hogy az osztalék fizetését mellőzzék és az elért nyereséget a tartalékalap és a nyugdíjpénztár javadalmazása után az új üzletév számlájára vigyék át. Az igazgatóság mérlegmegállapító ülésén *Bernáth* András és vitéz *Lónyay* László igazgatókat helyettes ügyvezető igazgatókká nevezték ki.

Február 17

ANGLIANAK NINCS JOGA kényszeríteni az amerikai hajókat, hogy ellenőrzés céljából hadiövezetbe menjenek. Másrészt Németország jól tudja, hogy az amerikai hajók nincsenek felfegyverezve és ezek megtorpedózása törvénytelen cselekedet volna. Ha amerikai állampolgárok élete elpusztulna, akkor ez az Egyesült Államokat végső lépésre késztetné. — jelentette ki Pittman szenátor.

A RÓMAI ROMAN KÖVET ebédet adott Muti fasiszta párttitkár tiszteletére. Ezen a többi között megjelent Javolini népmüvelési miniszter, Siderovici, a román ifjúság vezére és más magasrangú olasz és román személyiségek.

HÁZKUTATÁST rendelt el a brüsszeli törvényszék kommunista röpiratok lefoglalására. A rendőrök több mint tízezer tiltott kiadványt találtak. A megyei kommunistatanács tagjait és a kommunista könyvtár gondnokát letartóztatták.

A PARAGUAYI KORMÁNY lemondott. A lemondásnak az a magyarázata, hogy az elnöknek a legteljesebb szabadságot akarták biztosítani a kormány átalakítására.

AZ ÓRIÁSI ARANYKÉSZLETEK, amelyek napról-napra nőnek az európai aranybehozatal révén »szörnyű veszedelemmel« fenyegetik Amerikát Kennedy amerikai nagykövet szerint, mert egyre csekélyebb a lehetőség arra, hogy a háború végével aranyalapon lehessen újból helyreállítani a világkereskedelmet. Amerika ebben az esetben piacok nélkül maradna.

POPOV az új bolgár külügyminiszter meglátogatta Andrey jugoszláv kereskedelemügyi minisztert.

JAPÁN kihívásnak tekintené, ha a Guam-sziget megerősítése után más erődítéseket is eszközölne az amerikai kormány. Ez volt a szenátus véleménye a Guam-sziget megerősítésével kapcsolatban, bár a megerősítés jelentősen csökkentené a munkanélküliek számát.

KIRK DÁN IPARMAGNÁS péntekre virradó éjszaka aarhusi lakásán feleségével együtt agyonlőtte magát.

TIZ PERCNYI IDŐKÖZÖKBEN torpedózták meg a Rhone nevű dán gőzöst és a Sleipner nevű gőzöst. Tizenhat tengerészt és tizenkét utasát megmentettek. Az életbenmaradottakra a kilencórai evezés után talált rá egy svéd gőzös.

BOMBÁK ROBBANTAK Birmingham városában. Így akarják megbosszulni az ir forradalmárok két társuk kivégzését. A rendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy Londonban is hasonló merényletek vannak készülőben.

AZ AMERIKAI KIVITEL januárban rekordmagasságot ért el. Főleg a gyapot, hús, konzerv és repülőgép kivitel növekedett óriási arányokban. A legjobb vevők Anglia és Franciaország voltak. Anglia főleg húst és konzervet vásárolt. Franciaország repülőgépeket.

DÁNIÁBAN százszázalékkal emelkedett a hal ára négy hét alatt. Ma reggel egész Dániában életbelépett a kivitelre szánt sertések vágásának tilalma, a dán vizek ugyanis befagytak és lehetetlenné vált a kivitel. A súlyhatár túllépésének megakadályozása végett az állatok egyelőre csak féltakarmányadagot kapnak.

ROMÁNIÁBAN tíz hektárnyi lejtő megmozdult és háromszáz méternyire keleti irányban lecsúszott a Riminicul-Sarat vidékén. A földtömegek maguk alá temették a községházát, a paplakot és egy paraszt házat. A templom csodálatos módon megmenekült. Még nem tudják hány emberélet esett áldozatul a szerencsétlenségnek.

ANGOL PARTVÉDELMI REPÜLŐGÉP az Északi-tengeren bombázott és valószínűleg elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót.

PICCARD professzor, a világhírű sztratoszférakutató Argentinába érkezett, hogy tapasztalataival segítségére legyen Eduardo Olivieri olasz mérnöknek, aki Argentinában száll fel sztratoszféra léggömbjén.

BYRD tengernagy a legújabb délsarki expedició vezetője rádió útján közölte, hogy Bear nevű hajójával megkisérli a további előrehatolást az Antarktisz jégmentes csatornáin át.

NÉMET KIKÖTŐT próbál elérni a Lahn német teherhajó, amely november óta Montevideóban tartózkodik. Szénkészlete kiegészítése után gyapjut és bőrrakományt vett magához és Buenos Airesbe indult, hogy kiegészítse rakományát és onnan elindul Németország felé.

AZ OXFORDI EGYETEM konzervatív egyesületének évi díszebédjén Butler helyettes külügyi államtitkár kijelentette, hogy ez a háború bizonyítja, hogy az angol birodalom sohasem volt egységesebb, mint ma. A. P. Herbert képviselő követelte, hogy az angol repülők fényképezés helyett bombákat dobjanak le a német repülőterekre.

EGY MARVANYBANYABAN, Viareggio közelében, beomlás következtében négy ember életét vesztette.

LITVÁNIÁBAN pénteken megnyitották az országgyülés, a seimas ülésszakát, ami elsősorban Vilna visszatérésének ünneplését jelenti. A sajtó megállapítja, hogy a nehézségek ellenére Litvániában viszonylag jólét uralkodik és az országban fenn kell tartani a nemzeti egységet.

FÖLDRENGÉST észleltek Barlad városkában, Romániában. A földrengést morajlás előzte meg, ami nagy rémületet keltett a lakosság körében. A földrengés iránya kelet-nyugati irányú volt.

AUSSCHNITT Miksa bűnperének tárgyalásán a védő többizben félbeszakította az ügyész beszédét, mire az elnök rendreutasította. Az ügyvéd és az ügyész közti szóvita végeztével az elnök utoljára figyelmeztette a védőt, hogy ha továbbra is tiszteletlenül viselkedik a bíróság előtt, kénytelen lesz tőle megvonni a védelem ellátásának jogát.

A COVENTRYI REPÜLŐGÉPGYÁR üzemének teljes megállása következtében kétezer munkás vesztette állását. Azt hiszik, hogy a szükségessé vált javításokat két napon belül befejezik és a munka újra azonnal megindulhat.

SUMNER WELLES nem tesz nyilatkozatot addig, míg vissza nem tért Európából.

Illetékes helyen hétfőre garantálják a szén- és élelemszállítás teljes rendjét

Az Államvasutak vonalain fokozott erőfeszítéssel dolgoznak a vasutasok és munkások a hóakadályok elhárításán. A *Pest* munkatársa illetékes helyen érdeklődött arról, hogy mikor áll helyre a rend a vasúti vonalakon és mikor szűnnek meg a szállítással kapcsolatos nehézségek.

Illetékes hely közölte a Pest munkatársával, hogy hétfőre feltétlenül helyreáll a forgalom az Államvasutak minden vonalán és megszünnek a tej- és tüzelőanyagszállítással, illetőleg ellátással kapcsolatos összes nehézségek.

A kormányzó jubileumának országos megünneplésére dolgoz ki terveket a kormány

Horthy Miklós kormányzó közeledő 20 éves jubileuma alkalmából a kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy az ország méltóképpen megünnepelje ezt a nagyjelentőségű évfordulót. *Minden magyar ember forró óhaja, hogy ünnepélyesen köszöntse a kormányzó urat a 20 éves forduló alkalmából.*

Az ünnepség előkészítésére és rendezésére vonatkozó tervek *még nem alakultak ki véglegesen*, így nem történt még meg a döntés arról, hogy miképpen ünnepelje az ország Horthy Miklós kormányzó urat.

A kormány tagjai egyébként tegnap késő éjszakáig tartó minisztertanácsot tartottak gróf *Teleki* Pál miniszterelnök elnöklésével. A minisztertanácsos az előkészítés alatt álló javaslatokkal és folyó ügyekkel foglalkoztak.

A tegnapi minisztertanácson *Radocsay* László igazságügyminiszter *ismertette a sajtónovellát és a sajtó képviselőivel folytatott megbeszéléseket.* A minisztertanács a sajtónovellát végigtárgyalta. Rövidesen pártértekezlet elé kerül a sajtónovella, amelyet nemsokára beterjesztenek a képviselőház elé.

Gróf *Teleki* Pál miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson jelent meg *Horthy* Miklós kormányzónál és *jelentést tett az időszerű kormányzati ügyekről.*

Családi dráma huszonkét késszúrással

Bari József harminchatéves egri üstfoltozó ötévi házasélet után feltékenykedni kezdett feleségére. A mult év májusa végén egy este váratlanul hazatért üzleti útjáról és észrevette, hogy feleségét egy régi udvarlója akarja meglátogatni. *Bari* féltékenységi jeleneteket rendezett, amely odáig fajult, hogy felesege az ablakon át menekült előle az utcára. A férj másnap elkeseredésében eltávozott Egerből és csak október 30-án tért vissza. Ekkor borközi állapotban *Krakóczy* János tizenkilencéves suhanc társaságában rátört beteg feleségére, megtámadta és *halálraszurkálta.*

A boncolás *huszonkét késszúrást talált a megölt asszonyon.* Az egri törvényszék Barit házastárson elkövetett szándékos emberölés büntette miatt *tizenötévi fegyházra* ítélte, míg *Krakóczy* Jánost, aki a szurkálás alkalmával *a lámpát tartotta, hogy a férj jól lásson, három és félévi fegyházbüntetéssel* sujtották.

A kúria most jogerőre emelte *Bari* Józsefnek, a tábla által tizenkétévi fegyházra csökkentett büntetését és helybenhagyta a *Krakóczy* Jánosnak ugyancsak a Táblán leszállított kétévi és hathónapi fegyház büntetését is.

Lemondott a Brammer-bűnügy ellenőrző könyvszakértője

A *Dorosy-tanács* mára tűzött ki folytatólagos tárgyalást *Brammer* Pál ismeretes árdrágítási bűnügyében. Olyan hatalmas tömegek ostromolták meg a tárgyalótermet, hogy *az érdeklődők egy része kiszorult a teremből.*

A mult tárgyaláson rendkívül éles és szenvedélyeshangú izgalmas jelenetek játszódtak le *Dorosy* elnök és *Percy* Imre ellenőrző könyvszakértő között.

A tárgyalás megnyitása után *Vekerdy* Géza védő bejelentete, hogy *Percy* könyvszakértő a mult tárgyaláson történtek miatt lemondott és ezért *Somogyi* Lajos ügyvédet, hites könyvszakértőt jelentette be ellenőrző könyvszakértőnek. Bejelentette, hogy a költségek bizonyítására egyes bélegeket nem sikerült beszerezni, ezért errevonatkozólag a *bizonyítás kiegészítését* kérte.

Egyben *kizárási indítványt* terjesztett elő *Boné* Endre árkormánybiztossági főrevizor és *Nagy* Anna árkormánybiztossági segédrevizor szakértői alkalmazása miatt.

Kleitsch Imre ügyész ellenezte a védői indítványokat.

LETON-SZAPPAN

Krémeshabja végtelenül vonzóvá varázsolja az arcbőrt!

Flatalos, tiszta, bársonyos arcbőr, mely hódolatra készteti a férfiakat. Ez nem álom, mert megvalósítható. A Leton-szappan kiváló szépítő tulajdonságai és főleg a krémes hab minden nő részére lehetővé teszi e vonzerők megszerzését. A Leton-szappan krémes habja mélyen hatol a pórusokba, tisztítja, felfrissíti és ruganyossá teszi. Oly természetes üde és ragyogó arcszínt a ándékoz a arcbőrnek, hogy a férfiak csodálják, a nők irigylik érte. Kapható mindenütt és a főraktárban: Hunnia laboratórium Budapest, Erzsébet-körút 56

SZINHÁZ ÉS FILM

A Nemzeti Színház szombati reprize

Hamlet Shakespeare csodálatos galériájában is a legcsodálatosabb portré: csupa rejtelem. Rembrandt némely önarcképe vethető csak össze vele. Azokon él így együtt, egymást áthatva és kiegészítve fény és árny. Homlokáról a tiszta ész fölénye sugárzik, vonásai mégis tele vannak lobogó homállyal, nyugtalan és nyugtalanító titokzatossággal. Mintha valami különös álarcot viselne. Háromszáz év óta érzik, hogy titka van, de ezt a titkot máig sem sikerült földeritenie senkinek. S nyilván sohasem is sikerül. Mert Hamlet titka elsősorban a *zseni* titka. Ő maga a testet öltött lángész, aki szinte tanulás nélkül tud mindent. Megvan benne a reneszánsszal fejlődése csúcsára jutott *univerzális ember* teljessége. Elmés udvaronc, hős bajvívó, mély emberismerő, költő, színész, dramaturg, bölcselő és muzsikus, önmagának és az életnek kérlelhetetlen birálója, politikus és hadvezér-tehetség. Méltán mondja hát róla kurta gyászbeszédében az ifjú Fortinbras: Nagy király lett volna belőle! Ebből az emberi teljességből érthető mindenek feléjeforduló érdeklődése. A *rész* delejes vonzódása ez az *egészhez*. A zseni mindent magába-foglal, ezért érezzük úgy, hogy valahol és valahogy végső soron mindnyájunknak több, közvetlenebb közünk van hozzá, mint bármely más drámai hőshöz.

Ugyanez az oka s egyúttal biztositéka a színpadi Hamlet-ábrázolás kimeríthetetlen gazdagságának, színdús változatosságának is. Hamlet a szerepek szerepe, amelyben minden színész *másutt* talál rá önmagára. Egy emberöltő alatt sok Hamlet-alakitást láttam, de soha két egyformát. Mihályfitól Pethesig, Beregitől Ódryig, Somlaytól Moissiig, Palágyitól Törzs Jenőig, mind más és más volt, mondhatnám lényege szerint más, azontúl, hogy művészi fajsúlyra is különböző. Szerencsés véletlen ajándéka, hogy mingyárt először a legnagyobbal találkozhattam: Pethes Imre Hamletjével. Idestova harmincöt éve őrzöm magamban ennek a páratlan színházi élménynek jelentő, szó szoros értelmében drámai találkozásnak megrendítő emlékét. Sajnos, az összbenyomás általánosságába ma már jórészt belemosódott a részletek határozott rajza, talán az egy »lenni vagy nem lenni« monológ megszólaltatásának kivételével. Pethes alakitásából ez a lélek-kitáró mozzanat — mint szavakba hangosodó folytatása valami belső, néma önviaskodásnak — örökre felejthetetlen marad számomra. S most is, valahányszor rányitok Shakespeare-ben erre a helyre, mindmáig az ő fátyolos, »szürke« hangját hallom a szöveg mögött. Hamlet egyszerűen rajta keresztül szól hozzám.

Mindezt most — *Uray* Tivadar nagy érdeklődéssel várt Hamlet-alakitása kapcsán — korántsem holmi összehasonlító szándékkal emlegetem fel. Csupán azért, hogy alátámasszam a kritikai mérték igényességét. Magát azt a művészi ideált, amely ebben az esetben az értékelés alapjául szolgál. Uray Hamletje csupa kifinomult, intellektuális nyugtalanság és ideges érzékenység volt. Valóságos középkori Sasfiók. Egyenes folytatása a »mélabús Jacques« olyannyira sikerült, egységes tónusfátyolba vont alakításának. Legfeljebb nem olyan tökéletesen kiérlelt, bevégzett és kiegyensúlyozott. A kiváló művész játékában és dikciójában egykép akadtak egyenetlen részletek, kivált ami a tettetett őrültség némely túlzását s a felvonászáró rimes sorok félrecsattantását illeti. Egyébként Hamletjének legmegkapóbb mozzanata talán az első Rosenkrantz és Guildenstern-jelenet, a színészekkel folytatott párbeszéd s a *Hogy vádol engem minden alkalom* kezdetű monológ volt. Ezekben művészetének csúcspontját érte el. A híres »Lenni vagy nem lenni« — amelyet a rendezői önkény indokolatlanul kiszakított a maga természetes helyéről és *drámai* értékétől megfosztva, »prológusként« illesztett a darab elé — már kevésbé meggyőzően hatott, ami elsősorban nyilván az értelmetlen helycsere rovására irható. Uray Hamletjének szervi fogyatkozása azonban nem a részletekben mutatkozott meg, hanem a szerep egészében. Hiányzott belőle az a külső-belső nyomaték, az a közelebbről meghatározhatatlan *erő*, amely adott pillanatban csakugyan a *zseni* illúzióját kelti fel bennünk s amely természetesen nem puszta elhatározás dolga. Azonkívül nem hangolta eléggé össze a játékban folyó »álorcás« játék *stílus-különbségét* sem. Komédiázó Hamletje helyenkint már-már a komikum meredélyén járt. Sőt, olykor, mint pl. az angliai út előtt, az anyjától való búcsú jelenetében, a színlelt őrültség bohóckodását fájdalmas-komoly területekre is átvitte. Vagy keverni akarta talán a *játszott* tébolyt a lassankint elhatalmasodó *valóságossal*? Mindenesetre: Hamlet »őrültsége« több méltóságot kiván, nem léphet ki ennyire lényének *tragikus* alapmagatartásából a stílustörés veszedelme nélkül. Mindent egybevetve, Uray Hamletje mégis rendkívül érdekes és értékes, egyéni felfogásra való színészi teljesítmény s mint ilyen, komoly elismerést érdemel.

Németh Antal új rendezői beállítása — a jelzett szöveg-átvetést nem tekintve — lényeges újitást nem hoz. Magát a darabot legalább illetetlenül hagyja. Amit nyujt: merő külsőség s még annak sem egészen szerencsés. Az igazán szép helsingöri várudvar realizmusát a történelmi hűség ellenére is expresszionista képekre emlékeztető, modern keresztmetszetszerű, kellemetlenül nyomott, kuckó-szobás enteriőr éppúgy zavarja, mint a lapos függönydíszlet, vagy a zenekarba helyezett, felesleges kripta. Látványosságnak ugyan elég látványos ez az egész sokrekeszes épitmény, de szinte csak arra jó, hogy a színváltozás gyakoriságával még hosszadalmasabbá tegye az amúgy is hosszú, kissé tempótlan előadást. Különben pedig Hamlet Dániája úgysem a történelemből, hanem Shakespeare képzeletéből való. Minek hát elkésve és újra meiningenieskedni? Ehelyett inkább a klasszikus szövegértelmezés s a versmondás bántó elhanyagoltsága érdemelne több törődést, odaadóbb figyelmet. Mert *Urayn*, *Kiss* Ferencen és a színész-királyt nagyszerűen megszólaltató *Abonyin* kívül bizony a szereplők többségének sejtelme sincs arról: mi a vers a színpadon! Jórészt »dánul« hangzottak ajkukon Arany csodás tömörségű, költői sorai. Talán csak *Lehotay*, *Ungvári*, *Makláry* tartozik a kivételek közé. *Rápolthy* Anna kismacska-kedvességű, eljelentéktelenített Ophéliáját a legjobb akarattal sem tudom helyeselni. *Gózon* üres pojáca Poloniusát még kevésbé.

A díszleteket *Horváth* János tervezte.

Kárpáti Aurél

ROBERT KOCH: EMIL JANNINGS

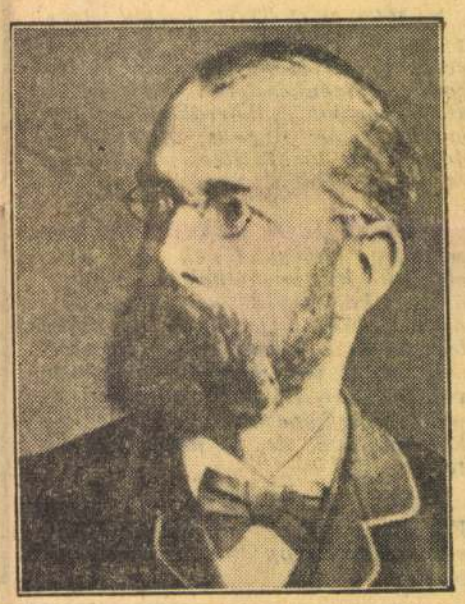

ROBERT KOCH

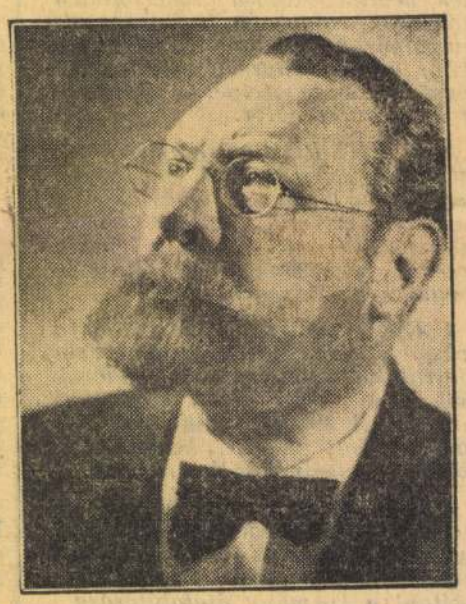

EMIL JANNINGS

A francia Pasteur és a magyar Semmelweis élete után most a német Robert Koch-nak, a baktériumkutatás világhirű tudósának élete kerül a mozi vásznára. Emil Jannings napokig tartó gondos tanulmányozás után vállalta ezt a hatalmas szerepet. Az óriási filmben Emil Jannings mellett nagy szerepet kapott Werner Krauss, Theodor Loos, Paul Ott, Rudolf Klein-Rogge, Bernard Goetzke, Lucie Höflich és Eduard v. Winterstein.

„TE VAGY A DAL..."

Új művészek avatása a Magyar Film Irodában

Pár nappal ezelőtt fejezték be a legújabb magyar filmnek, a *»Te vagy a dal«*-nak felvételeit. A film címét a filmben lévő slágerről kapta, amelyet *Sárdy* János, az Operaház kiváló fiatal tenoristája énekel. Dr. *Bajusz* Péter, a *»Te vagy a dal«* gyártási vezetője, minisztériumi dicséretet kapott, mert ezuttal nem a már megszokott sztárokkal, *hanem újonnan felfedezett művészekkel játszatta a film főszerepeit.* A főszerepben egy mázolósegédből lett világsikert aratott tenorista szerepében lép fel *Sárdy* János. Partnere *Szabó* Klári, a mázolólegény felfedezőjének, az énektanárnak lányát játssza. A humorról *Vaszary* Piri, *Feleki* Kamill és *Kővári* Gyula gondoskodik. Fontos szerepet játszik a filmen *Sennyey* Vera, *Ádám* Piri, *Toronyi*, *Földényi* és a kis *Pápay* Erzsi. A *»Te vagy a dal«* irója és rendezője *Rodriguez* Endre.

Az elveszett paradicsom

Paradis perdu (Az elveszett paradicsom) a címe annak a francia filmdrámának, amely e pillanatban a »legdivatosabb« művészi esemény Párisban. A világháborúelőtti gondtalan, jókedvű francia fővárosban játszódik a mese, amely azután végigszáguld a háborús éveken is. Egy békebeli július 14-iki ünnepéllyel kezdődik »Az elveszett paradicsom«, amelynek Fernand Gravet, Michelin Presle és Elvira Popescu játssza a főszerepeit. Az új francia filmnek, amelyet nemsokára Budapesten is bemutatnak, minden valószínűség szerint »Rajongás« lesz a magyar címe.

A PECSI ÖREG DIÁKOK

is fellépnek a Corso-mozi holnapi paródia-matinéján. A matiné műsorában a paródia legkitűnőbb magyar művelői szerepelnek. A *Dénes—Pethes*-duo az operettet és a filmet, *Szász* Ila a prózát, *Szendy* Lajos az operát, *Pártos* Gusztáv pedig a színészeket parodizálja.

A matiné vasárnap délelőtt negyedtizenkét órakor kezdődik.

Megérkezett Budapestre a Mussolini-serleggel dijazott francia film

A *»La Fin De Jour«* című francia film, amelynek három férfi főszerepét Victor *Francen*, Michel *Simon* és *Jouvet* játssza, megérkezett Budapestre és nemsokára a cenzúrabizottság elé kerül. A filmet *Duvivier* rendezte, amely a velencei filmversenyen a *Mussolini*-serleget nyerte. A filmet Párisban a *Madelaine*-színházban négy hónapig játszották.

Ma este hangversenyez a belgrádi Sztankovics-kórus

Tegnap este érkezett Budapestre a nagyhírű belgrádi *Sztankovics-kórus*, hogy az Országos Magyar Dalosegylet meghívására jugoszláv dalestet adjon. A pályaudvaron a budapesti jugoszláv követség tagjai, valamint *Ripka* Ferenc, az egyesület elnöke és *Eyssen* Tibor miniszteri tanácsos fogadta a kórust.

— Két hangversenyt adunk Budapesten — mondotta *Zsivkovics* Milenko, a kórus karmestere. — Az egyiket a rádióban, a másikat *szombaton este a Vigadóban*. Az a célunk, hogy megismertessük Budapesttel a jugoszláv kórusművészetet.

SZINHÁZ ÉS FILM

ÉSZAKIAK

A Nemzeti Színház mai bemutatója

Järviluoma Arttur — akinek *Északiak* című népdrámáját hazájában több mint ezerszer játszották — a finn drámairodalom legjelentősebb, külföldön is ismert képviselője. Ma már túl van a hatvanon s ezt a darabját még a világháború kitörésének esztendejében írta. Igy élete főműve némileg megkésve érkezik hozzánk. Olyan negyedszázad mult el fölötte, amely rozsdájával sok régi értéket belepett. Nem csoda hát, hogy Järviluoma darabja szintén magán viseli a változó idő változtató erejének nyomait, ha mingyárt nemes anyag jelenlétéről tanuskodó patina alakjában is. Az *Északiak* az európai drámairás Hauptmann nevével hitelesített naturalista korszakának jellegzetes terméke. Mint ilyen, nehezen és nehézkesen mozduló, jellem-rajzoló és környezet-festő elemek részletezésében elmerülő, rövidsége ellenére is terjengős, kissé laza kötésű színpadi alkotás, amely lassan sürüsödő feszültségét a végső fordulat nyers-vad drámai kirobbanására tartogatja. Igaz, hogy ott aztán a visszafojtott erő annál közvetlenebb hatással érvényesül: a nézőben ellenállhatatlanul fölkelti a valódi dráma élményszerű, manapság egyre ritkább izgalmát. S nyilván épp ez a *drámaiság* Järviluoma igazi íróra valló darabjának éltető lelke. Ez az, ami az enyhe avultság ködfüggönyén keresztül is határozottan megmutatkozik, odakényszerítve figyelmünket a színpadon történtekre, — túl azon a bensőséges rokonszenven, amellyel mi, magyarok, a hős testvérnép minden történelmi erkölcsi és szellemi megnyilatkozása iránt viseltetünk.

Az *Északiak* népi drámája az orosz elnyomatás idején, az ötvenes években játszik, egy kis finn faluban, ahol a kirendelt orosz csendbiztos kegyetlen erőszakoskodásai tartják rettegésben a népet. A paraszt-bíró leányának, Maijának vőlegénye, Antti — jegyese becsületét védve — összeszurkál egy gonosz susztert s ezért börtönbe kerül. Innen »rablevéllel« pár napra hazaengedik, aminek örömére a bíró egész házanépe nagy táncmulatságot rendez. A mulatság során aztán egyszerre összetorlódnak az eddig meglehetős vékonyan csordogáló események. Maija bátyja, a nagyerejű Jussi — aki előző este a fenyegetőző csendbiztos kezéből kicsavarta a korbácsot — a betoppanó »garázda legények« követelőző vezérét, a félelmes Kyöstit, birkózásban legyőzi. A mi hajdani szegénylegényeink szabadcsapatára emlékeztető garázda társaság erre békén eltávozik. Közben Antti megjön a csendbiztostól, aki a szerencsétlen legényt igaztalanul szibériai számüzetésre ítélte. Antti, Maija unszolásának engedve, titkon megszökik, úgy, hogy mikor a bíró megérkezik a rablevéllel, már hiába keresik, nem bírják elfogni a szökevényt. Az eset miatt Maija egész családja gyanuba keveredik, de legfőkép Jussi, akit a csendbiztos amúgy sem szivel összekoccanásuk óta. A durva orosz megbilincselteti a büszke, bátor legényt s hogy vallomásra bírja: korbácsal veri végig. Jussiban ekkor elnyomott népének minden lázadó keserűsége feltámad a gyülölt zsarnok ellen. Szétszakítja láncait, ráveti magát kínzójára és leszúria az embertelen csendbiztost, miközben maga is halálra sebesül annak golyóiától. A hős finn legény tragikus sorsa igy teljesedik be, hülő ajkán az utolszor elsuttogott szabadság igéjével.

Az egyre komorabban kibontakozó egyéni dráma mögött fájdalmasan sejlik föl a szenvedő finn nép, egy egész boldogtalan nemzet drámája. És ez ma is szivünkbe markol, bár az író a sötét kép nyomasztó hatását helyenkint a népi humor derüsebb fölvillanásaival igyekszik enyhiteni. Még inkább növeli, fokozza együttérzésünk melegét az alakok és helyzetek számos olyan rokonvonása, amely bennünk a Bach-korszak szomorú emlékét idézi föl. Mindent egybevetve s némely túlhangsúlyozott, programszerű szónoklatokban kicsendülő részletet nem tekintve, igazán nincs hát okunk megbánni, hogy közelebbről is megismerkedhettünk a finn nemzeti drámairodalomnak ezzel a reprezentatív darabjával.

Az előadás elég egységes. Különösen sok szép és jó mozzanata van a második felvonásnak. *Jávor* Jussija mértéktartó s ugyanez a legfőbb erénye *Szörényi* Éva Maijájának és *Ujlaky* Anttijának is. Nagyon kedves, friss és közvetlen *Mészáros* Ági, egy szerelemtől elolvadó, édes kis fruska szerepében. *Pethes* vén pálinkásbutykosa elragadóan mulatságos. De kitűnő *M. Iványi* Irén zsörtölődő, kiváncsi parasztasszonya, *Matány* kisértetiesen hülye béreslegénye, *Onodi* kemény kisbírója és *Bodnár* kissé prédikátor-kenetteljességű kerületi parasztbírája is. *Kovács* ördögi csendbiztosa maga az obligát ördög. Jó ismerősünk a legutóbbi Nyirő-darabból. A többiek közül még *Apáthyt*, *Rajczyt* és *Kenesseyt* illeti elismerés.

Végh Istvánné fordítása nem igen »képes« megéreztetni az eredetinek nyilván meglévő népi ízét és zamatát. *Szilassy* Gyula rendezése és *Horváth* János színpadképe stílusos. A dalok szövegét *Liszt* Nándor irta. Hogy miről, — alkalmasint örök titok marad, mert maguk a dalnokok gondosan titkolják.

Kárpáti Aurél

Pezsgős vacsora

Békeffi—Stella-vígjáték az Andrássy Színházban

Pénteken, április ötödikén mutatja be az *Andrássy Színház Békeffi* István és *Stella* Adorján *»Pezsgős vacsora«* című új vígjátékát. A darabot csütörtökön, április negyedikén nyilvános főpróba keretében is bemutatják a Magyar Színház Nyugdíjintézete javára.

A vígjáték főszereplői: *Turay* Ida, *Vaszary* Piroska, *Simor* Erzsi, *Erdélyi* Mici, *Bacsányi* Paula, *Törzs* Jenő, *Hajmássy* Miklós, *Szakáts* Zoltán, *Pataky* Miklós, *Bihari* Nándor. Rendező: *Vaszary* János.

Pasternak-siker

Érdekes reklámfüzetet hozott Amerikából a posta az *Universal* vezérképviseletnek új filmje, a *»Kis csitri«* budapesti bemutatója alkalmából. Pasternak-profit *(Pasternak-siker)* felirás díszeleg a címlapon, belül pedig felsorolja a kis füzet *Pasternak* nagysikerü filmjeit, megjegyezve, hogy új felfedezettje, *Gloria Jean* már első filmjében a nagy sztárok sorába került. A *»Kis csitri«* című aranyos vígjátékban az ifjú hölgy beváltotta a hozzáfüzött reményeket és folytatta *Pasternak* sikerszériáit. A *»Kis csitri«* bemutatója kedden vagy szerdán lesz az egyik budapesti filmszínházban.

Egyed Zoltán: „Különvélemény a Karády-ügyben"

a

Film SZINHÁZ Irodalom

most megjelent új számában. Ára csak **30** fillér

THE JAM

GINGER ROGERS LEGÚJABB HOLLYWOODI ARCKÉPE

Ez a címe a legújabb Irving Berlin slágernek és ez a neve a legdivatosabb amerikai táncnak. A Jam a jövő héten mutatkozik be a budapesti közönség előtt, méghpedig nem kisebb nagyságok tökéletes előadásában, mint Fred Astaire és Ginger Rogers. A világ legnépszerűbb tánc-párja az »Amanda két élete« című új filmben táncolja Irving Berlin vagyogó kreációját. Ezenkívül még négy másik pattogó ritmusú szám van az Amandában. Mind a négy szám olyan fülbemászó, hogy a pesti utcákon is halljuk majd fütyörészni.

Pest beszéli:

Szerdán játsszák hetvenötödször és egyben utoljára az Andrássy Színházban Macchiavelli »Mandragora« című vigjátékát.

⊙

A Nemzeti Színház ma esti bemutatója előtt az Egyetemi Énekkar elénekli a finn himnuszt. A díszelőadás keretében különben Jaervilуoma »Északiak« című színműve kerül bemutatásra.

⊙

A Pesti Színház »Nem vagyunk házasok« című ujdonságának tegnap esti előadásán az egyik férfi főszerepet Perényi László helyett, aki a Vigszínházban játszott, Berczy Géza alakította, igen szép sikerrel.

⊙

A »Tokaji aszu« első jubileuma április ötödikén, pénteken esedékes a Magyar Színházban.

⊙

A Fészek Művészek Klubja ma este rendezi második zártkörü estjét. Fellépnek: Békeffi László, Kondor Ibolya, Buttykay Emmi, Raffay Blanka, Simor Erzsi, Boross Géza, Huszár Puci, Komlós Vilmos, Kövary Gyula, Tapolczay Gyula, Fellegi Teri, Fenyvessy Éva, Pártos Gusztáv, Márkus Alfréd és még sokan mások.

⊙

A Moulin Rouge tavaszi nagy revüje első számtól az utolsóig friss, áprilisi kedély. A rendező ifj. Latabár Árpád Shakespeare-cirkusznak kereszteli műsorát, amely a komoly költészetet az ismert Shakespeare drámákat tizenhét remek, ötletes, sziporkázó számban parodizálja a közönség nagy mulatságára. A parodizált számok sikeréről a két Latabár testvér, azután a groteszk Jimmy, Kiss Manyi, Csikós Rózsi, továbbá a pompás táncos gárda: Somogyi Irén, Szigeti Zsuzsi, Virág Lili, Szemerédy Emmy, Ellen Morgan, Ákom Rózsi, az »Le-Sisters, Rosi Roselli és a balettkar gondoskodik.

⊙

Hétfőn nyitja meg kapuit a margitszigeti Pólo Bár.

Vidéki turnéra megy a Somogyváry-darab

Hírek szerint *Somogyváry* Gyula darabja a *»Frontharcosok«* a pesti szereplése után vidéki körútra megy. A vidéki turné pontos időpontját még nem határozták meg.

Kállay Miklós mondja a bevezetőt a Villon-Geraldy előadáson

Április 7-én, vasárnap este ½9 órakor rendezik a Zeneakadémián *Villon* és *Geraldy*, a két költőnagyság legszebb müveiből összeállitott müsoros estét, amelyen Villon balladáit és Geraldy *Toi et Moi* kötetének verseit fogják szavalni Budapest legnépszerübb művésznői és művészei. Az est biztos résztvevői a következők: *Mezey* Mária, *Szeleczky* Zita, *Nagykovácsy* Ilona, *Maróth* Annie, *Tapolczay* Gyula, *Greguss* Zoltán és *Pataky* Jenő. Orgonán *Ákom* Lajos, hárfán *Gémes* Irén kísér, bevezetőt pedig *Kállay* Miklós mond.

A Budapesti Orvosi Kamara díjazást kér a színházi orvosoknak

Közismert dolog, hogy a színházak az előadáson ügyeletes szolgálatot teljesitő orvost egyáltalán nem fizetik. Az orvosi ügyelet megfelelő díjazásának semmiképpen sem tekinthető az a kedvezményes színházjegy, amelyet az ügyeletes orvosnak felajánlanak. Elismerjük a színházak kulturális hivatását, de végeredményben a színház mégis üzleti vállalkozás, amelynél minden közreműködő tényező gondosan ügyel anyagi érdekeire is. Kivétel egyedül az orvos.

A Kamara most rendezni kivánja a színházi orvosok díjazását. A választmány legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a Kamara tagjai a színházi ügyeletes szolgálatot egy-egy előadás tartamára 20 pengőn alul nem vállalhatják, ha pedig a színház évi átalány díjazással kivánja alkalmazni az orvost, az évi fizetés 200 pengőnél kevesebb nem lehet.

HARMADIK NAPJA SENKISEM ALUDT ÚJSZÁSZON, AMELYET TIZENKETTEDIK NAPJA OSTROMOL A ZAGYVA

Újszász március 30
(A Pest kiküldött munkatársától)

Tápiószelénél már megszaporodnak a vadvizek és ahogyan a vonat közeledik Ujszász felé, *egyre ritkábban ütköznek ki egy-egy tenyérnyi földdarab a vízből.* Pokoltanyánál végeláthatatlan tengerré egyesülnek a vadvizek és csak a fák vízből kiemelkedő borzas feje mutatja, hogy *nem tenger mellett szalad a vonat.*

Újszásznál már a vasúti töltést ostromolja az ár

és az alig 15—20 centire kiemelkedő töltésen *siralmas kép tárul elénk.* Emberek állnak a töltésen, bútorromok hevernek szanaszét és közvetlenül a vonat mellett *lesoványodott malac harapdálja a még alig ütköző füvet.* Távolabb csak a tanyák fedeleit látni, amint kiemelkednek a vízből és a nyitott ajtókon látszik, hogy gazdáik sietve hagyták ott őket, mikor az ár rájuk tört. Itt-ott egy-egy gémeskút ostora látszik, másutt rombadőlt tanyák fala emelkedik a víz fölé. Kétségbeesett emberek próbálják megközelíteni régi házaikat, hogy *legalább a legszükségesebbeket megmenthessék.* Amerre csak nézünk, deszkakerítésekből összeácsolt tutajokon igyekeznek a régi tanyák felé.

A szél hullámosra korbácsolja az ártengert, úgyhogy

a víz át-átlöttyen az utolsó menedéket jelentő vasúti töltésen és a vonatkerekek is kóstolgatják a szürke, iszapos vizet.

Ujszász közvetlen közelében látni már a dolgozó embereket, amint *utolsó erőfeszítéssel próbálják megakadályozni az ár továbbterjedését és erősítik az ujszász—jászladányi vasútvonalat.* A töltés alacsonynak bizonyult és ezért nyúlgátakkal próbálják visszatartani a vizet. A vasúti töltést szuronyos katonák őrzik és csendőrjárőr cirkál állandóan.

Amikor Ujszászra rátört a Zagyva, a lakosság követelte a töltések átvágását,

de most, mikor már az első rémületen túl vannak, belátják, hogy *a töltés átvágása semmit sem érne, mert a vasúti aluljárókon úgyis rohan a víz Abony felé.*

A víz nem akar apadni

Megérkezünk az állomásra. Embert alig látni, mindenki a töltések megerősítésén dolgozik, csak az időnként erre cirkáló csendőrjárőr tűnik fel és *katonák érkeznek egyik kézben puskával, másik kézben ásóval.* Sárosak, fáradtak az emberek, látszik rajtuk, hogy minden erejüket megfeszítve dolgoznak Ujszász megmentésén.

Ahogy az árvízvédelmi munkálatok megtekintésére indulunk, *egyre mélyebb lesz mindenütt a sár, néhol bokáig járunk már a vízben.*

A töltés megerősítésén négyszáz ember dolgozik állandóan.

Serényen folyik a munka, mindenki tudja, hogy saját érdekében dolgozik. Az asszonyok is a töltésen vannak és a gyerekek is segédkeznek a munkánál. A férfiak nehéz munkáját, az ásást, karolédöngölést, megerősítést igyekszenek mindenképpen könnyíteni. Rocskában, szakajtóban hordják a földet az asszonyok, hogy a férfiaknak azzal se legyen dolga, minden erejüket az oda hordott föld megerősítésére, ledöngölésére tudják fordítani.

Harmadik napja tart már ez az élethalálküzdelem a megvadult Zagyvával és a víz még mindig nem akar apadni,

pedig már Szolnok felé is megindult a Zagyva, hogy a Tiszával együttesen kényszerítse behódolásra a várost.

A fáradt emberek segítésére éppen most érkezik Abonyból 280 fényi közerő lámpákkal is felszerelve, hogy az éjszakai munkában ne legyen fennakadás.

— Milyen magas erre a víz, gazduram? — kérdeztük az egyik ugyancsak izzadó, éppen rőzsét döngölő magyartól.

Felnéz a munkájából, aztán dühösen a vizet méregeti, az ő tanyája is víz alatt van már, aztán csak úgy félvállról felel:

— Honnan tudnám én azt, nem tudjuk megmérni, az azonban biztos, hogy magas, mert *Varga* Illés, aki belefordult a vízbe, mikor ma reggel a tanyájához igyekezett, *nem látszott ki belőle,* pedig szép szál ember, akárki megmondhatja.

— Honnan érkezett az ár?

— Hatvan felől jött, *meg itt a Tápió is segített neki.* A Zagyva itt folyik el egészen közel a község északi részéhez, nemesoda hát, ha rögtön nekünk támadt. Ahogy elhagyta a medrét, rögtön egyesült a belső vizekkel és *máris tenger lett itten.*

— Mikor kezdődött az áradás?

— Már március 17-e óta figyeltük a Zagyvát, mert igencsak mozgolódott.

Nem lesz nagyobb baj Ujszászon

Míg beszélgetünk, pillanatra sem hagyja abba a munkát és

a körülöttünk lévők is azon serénykednek, hogy minél jobban megerősítsék a töltést.

A szél egyre jobban kergeti a hullámokat és egyszerre csak felhangzik valahonnan a töltés mellől:

— Hé emberek, gyüjjenek, itt mingyárt átcsap a víz, szalma kell ide gyorsan.

Öten is futnak egyszerre szalmáért, felvilágosítónk pedig hozzánk fordul:

— Azért kell a szalma, mert ha a vízbe szórjuk, *a szalmán megtörik a hullám,* nem tudja úgy harapni a töltést.

Folyik a hősi küzdelem, asszonyok, emberek, gyerekek fáradhatatlanul dolgoznak és a töltés nyúlgátja egyre erősödik.

A községházára megyünk, hogy »hivatalosan« megtudjunk mindent az árvízről.

A községháza valóságos *árvízvédelmi központnak van berendezve* Az udvaron híradós katonák sátra áll, hátrább szersátor. A községháza jegyzői hivatalában van a központ. Itt dolgozik immár harmadik napja Lehoczky Gábor főjegyző, az öregbíró Baló Gergely társaságában.

— Hogy állunk az árvízzel főjegyző úr?

— Ha így tudjuk tartani magunkat,

nem lesz különösebb baj. Igaz, hogy a víz nagyon magas, de az emberek talpukon vannak. Harmadik napja nem aludt senki Ujszászon.

Most Abonyból küldtek közerőt felváltásukra, de *az embereket nem lehet elmozditani a gátról,* dolgoznak ezek, ameddig csak bírják.

— Milyen károkat okozott az árvíz?

— Eddig nem érkezett jelentés mindenről. Arról már tudunk, hogy több tanyát összedöntött a víz. Sok tanyán ott maradtak az emberek, mert ezek a tanyák valamivel magasabban épültek és így volt még idejük hirtelen nyúlgátakat emelni a tanya körül trágyából, szalmából, rőzséből, döngölt földből.

Ezeket az embereket a katonák keresik fel nap mint nap pontonaikon, de nem hajlandók otthagyni a tanyát. Az egyik tanyán, a *Korsós*-tanyán mindenki ottmaradt. Hiába,

az emberek bíznak és csak akkor menekülnek majd, amikor már a házfallal majdnem egyenlő magas gátakat, amelyekkel hirtelen elsáncolták magukat, áttöri a víz és a házba furakodik.

„Először az állatokat mentsék!"

Az öregbíró is közbeszól:

— Én már hetvenegy éves vagyok és hét éve bíró, de ilyen árvizet még sohasem láttam. Volt itt máskor is víz, nyolcvannyolcban majdnem ekkora, de *kilencednapra mindegyik elhúzódott.* Itt meg már tizenkettedik napja árad.

— Emberben, állatban nem esett kár?

— *Az emberek mind megmenekültek* — feleli a főjegyző. — Beköltöztek a községbe rokonaikhoz, ismerőseikhez. Az állatokkal nem tudom, mi történt, nem érkeztek jelentések.

— Sok bajuk azoknak sem eshetett, elhoztak minden állatot, amelyiket csak lehetett, — feleli az öregbíró — mert itt olyanok az emberek, hogy mikor meg akartuk menteni a János komámat az elárasztott tanyájáról, azt mondta, hogy

vigyük először a disznókat és csak azután őket.

Sáros ember bukik be az ajtón és jelenti, hogy *a töltés könyökénél nagyon zavarog a víz,* emberek kellenének oda gyorsan, mert ők már nem győzik a munkát, meg fáklya is kellene, mert már alig látnak.

A főhadiszállásón rögtön intézkednek, ásóval, kapával felszerelt munkáscsoport megy futólépésben a töltés könyökéhez és az öregbíró becammog a szersátorba, átad két fáklyát, aztán sajnálkozva megjegyzi:

— Csak tegnap hoztak új fáklyákat és ma már megint nincs.

Odakint a fáklyák kísérteties világánál hajladozik, dolgozik a falu egész lakossága a víz pedig az erős széltől korbácsolva, marcangolja a partokat, de *Ujszász nem fog behódolni a Zagyvának.*

ifj. Bakos Ákos

Welles nem vitt békeajánlatot haza

Washington, március 30
(A Pest külön tudósitójától)

Sumner Welles pénteken folytatta tanácskozásait Roosevelt elnökkel és Cordell Hull külügyminiszterrel. Roosevelt elnök ujságirók kérdésére kijelentette, hogy Welles európai útján nem kapott semmiféle békeajánlatot, ilyen békeajánlatot nem is hozott magával, tapasztalatai és jelentései azonban rendkivül hasznosak lesznek abban az időben, amikor majd az uj béke megszervezéséről lesz szó.

OLCSÓBB A TOJÁS, A VÁGOTT BAROMFI ÉS A HAGYMA

Szabályozzák a fojtott újburgonya forgalmat

A csepeli vásártelep hétvégi forgalmában több fontos cikk árát csökkentették.

A friss tojás felhozatala napról napra emelkedik,

az eredeti ládaárut 150 fillérért is kínálták kilónként. A kerületi csarnokokban és nyilt piacokon délelőtt a válogatott teatojást 8½—11, az apró és főzőt 7½—8½ fillérért adták.

A baromfipiacon a tisztított tyúk, csirke és a ruca 10—15 fillérrel olcsóbbodott kilónként,

már csak a lúd tartja magasabb árát.

Az utóbbi napok alatt *a hagyma ára szilárdult,* a magasabb árakra dunántúli és környékbeli áru jelentkezett, mire *a vöröshagyma 17 pengőig esett mázsánként,* a fokhagyma ára nem változott.

Vecsés község gazdái egész fuvarokkal szállították a jól elvermelt és megőrzött főzeléknek való cukorsárgarépát. Ez most

a legolcsóbb főzeléke a piacnak,

nagyban 24—28, kicsinyben 30—38 fillér. A háztartások szívesen vásárolják.

A kora tavasz népszerű cikke:

a fejtett újburgonya iránt az idén feltünő a kereslet.

Az eddig piacra került áru minősége jó, a rendelkezésre álló országos készlet tekintélyes, éppen azért forgalmát és árképződését szabályozzák. A burgonya forgalmát irányító »*Burgonyaegyesülés*« ma küldte széjjel körleveleit a gazdáknak és nagykereskedőknek. *Fojtott újburgonyát 3 mázsán felüli tételben csak a »Burgonyaegyesülés« útján lehet beszerezni és értékesiteni.* Ennél kisebb tételek szabadon szállíthatók a fővárosba és a vidéki városokba. Az árakat szombaton lényegesen csökkentették. Csepelen a fojtott fehéret 20, a rózsát 22—23 fillérért adják, a kerületi csarnokokban és üzletekben 24—26 fillérjével árusítják. A múlt héten 26—32 fillér volt az ára a fővárosban.

Elveszett

és jövőnélküli ember nincs többé, mert szerencsesorsjegyeinkkel kis befektetéssel oly nagy összegeket nyerhet, hogy

egy hatalmas pénzestáska

szükséges azok elszállítására. Üzletünk

a Szent István-körúton

27 szám alatt van, szerencseszámaink az Ön rendelkezésére állanak. Szerencsés esetben

700.000 pengő

nyereményt fizetünk ki Önnek. Vegyen tőlünk egy vagy több szerencsés számú sorsjegyet s

becsületes megtalálója

lesz gazdagságának, biztos és boldog jövőjének. Húzás már április 6. és 9-én. — Nyolcad sorsjegy P 3.50. Negyed: P 7.—. Fél: P 14.— Egész P 28.—. Minden második sorsjegy nyer.

UJHELYI ÉS TÁRSA
Budapest, Szent István-körút 27.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KELET MAGYARORSZÁG

1971 SEP 21

MŰVÉSZ-PEDAGÓGUSOK. Vasárnap, szeptember 19-én, Horváth János festőművész, főiskolai tanársegéd és Bánszki Pál művészettörténész népművelési intézeti osztályvezető nyitották meg annak a 26 pedagógus-képző-művésznek a kiállítását a nyírbátori Báthori István Múzeumban, akik részt vettek a nyírvasvári pedagógus alkotótáboron. A kiállítás szeptember 29-ig tekinthető meg.

lyin került ki győztesen.
Nagy meglepetés — magyar
szempontból kellemetlen, —
hogy Földi Imre
csak a negyedik he-

1927

Horváth János

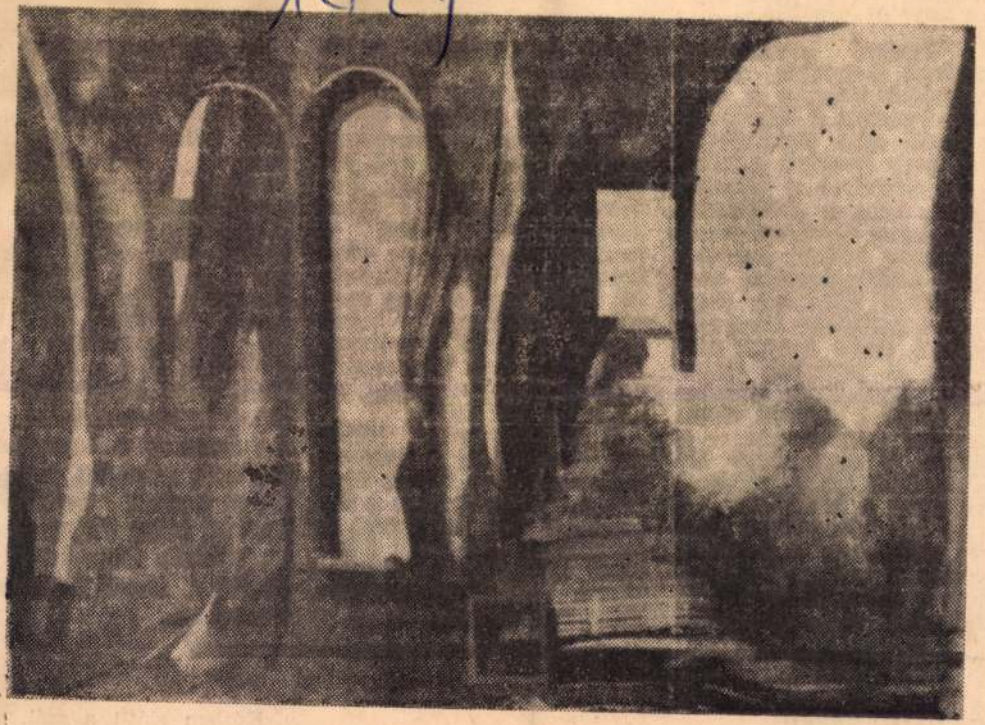

Horváth János: Ablakok (tempera)

Őszi egészségügyi tanácsok

A mostani „szélsőséges” időjárási viszonyok között fokozottan fenyeget a meghűlés veszélye. A KÖJÁL illetékesei arra figyelmeztetnek, hogy ilyenkor legalább olyan veszélyes a könnyed viselet, mint a „túlöltözés”. A szervezet alkalmazkodását a gyorsan változó meteorológiai körülményekhez csak az évszak jellegének megfelelő ruhafélékkel lehet elősegíteni. Ezért nagyon előnyösek a különféle kiskabátok, kardigánok, szvetterek, amelyek szükség esetén könnyen lekerülhetnek a vállról, s ugyanakkor alkalomadtán kellő védelmet nyújtanak a hideg ellen is.

Az őszi hónapokban a helyes táplálkozás is hatékony eszköze a hűléses megbetegedések elleni védekezésnek. Elsősorban a vitamindús ételek fogyasztá
szükségesnek a
rek. A szervez
séhez nagy segí
a gyümölcsök,
saláták. Igen jó
taminforrás a s
poszta és lega
gazdag B-vit
megfelelően elk
kebogyó-tea is.
tés titka, hogy
szabad felfor
csupán a kell
letű vízbe kell
hogy B-vitamin
túl sokat káros
A napfénysze
rás beköszöntés
mekek számára fontos tápanyag, a D-vitamin-dózis csökkenésével jár. Ezt éppen a fejlődésben lévő fiatal szervezet érdekében — tablettákkal, injekcióval, kvarcolással kell pótolni.

VAS NÉPE
Szombathely
1971 SEP 19
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

tős a gyakori szellőztetés, kevésbé hideg időben pedig az ablakok állandó nyitvatartása a levegő folyamatos kicserélése.

GAZDAG ERZSI:

A pisztráng és a patak

Közben elállt a szél.
— Nos, most mi történjék? — kérdezte az erecske.
Éppen itt száll egy kék

Horváth János
Kelet-Mo.

'96. XI. 2.

TÁRLAT

Horváth János képei

Nádas

Nem ismeretlen megyénkben Horváth János festőművész, hisz nemcsak a kiállító termekben találkozhatunk vele, hanem a megyeszékhely kulturális életének is aktív résztvevője. A képzőművészeti főiskolán Barcsay János növendéke volt. 1970 óta tanít a nyíregyházi tanárképző főiskolán. Kollektív külföldi tárlatok mellett Budapesten, Kisvárdán, Nyíregyházán, Vásárosnaményban és más helyeken is volt már önálló tárlata. A Művészeti Alap tagja. Festményein a tapasztalati világ színgazdag, emberi érzelmeit és benyomásait feltáró megjelenítésre törekszik. Nem szereti a harsányságot, inkább a gondolatot, és a mögöttes tartalmat. Képei előtt ezért hosszabb ideig kell szemlélődni. Műveiből most Nyíregyházán a KPVDSZ Művelődési Házban látható „Ég-Víz-Föld-Ember" címmel kiállítás.

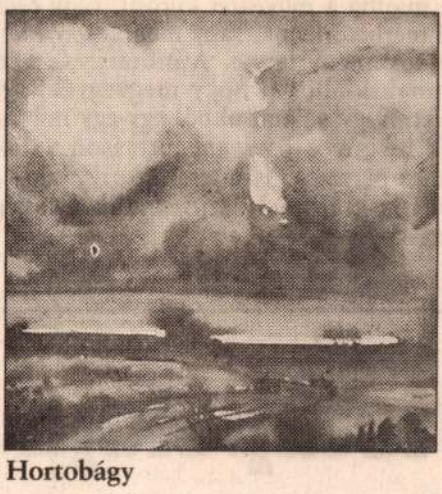

Hortobágy

Fészek

Kárpátalja *Elek Emil reprodukciói*

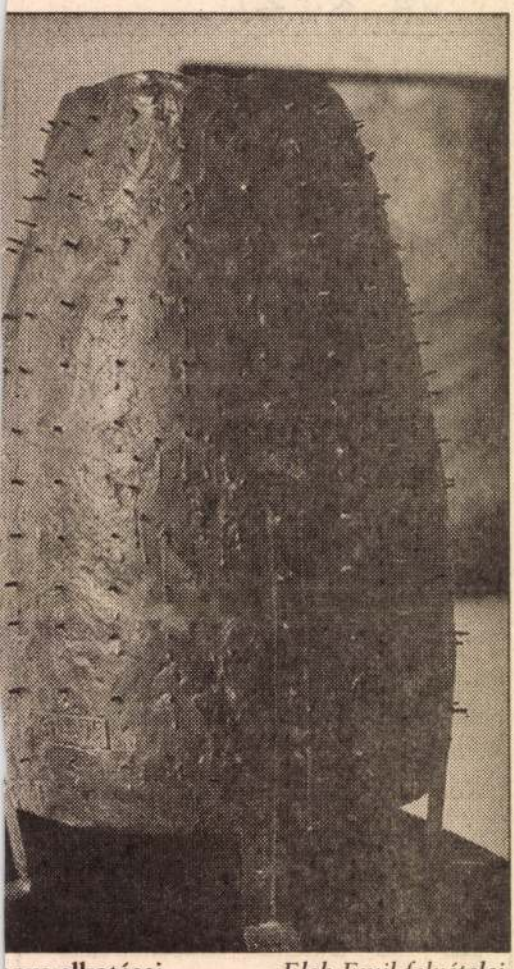

ınus alkotásai *Elek Emil felvételei*

nem is említem.) A 27 kiállító művészből gondolt valaki rá? Gál Ludmilla szkíta Csodaszarvasának a hátterében látunk egy helyi honfoglaláskori motívumot. A „Tarih-i Üngürüsz (A magyarok titkos(?!) története) c. linóról csak annyit, hogy a könyv 1982-ben jelent meg. Ami a helyi vonatkozásokat illeti, Pál Gyula eltávozott, úgy látszik magával vitte a szabolcsi tájat, embereket. Még Soltész Albert is az elmúlt 40 év helyi művészetének legszenvedélyesebb kiáltója egy konstruktív, hegyi tájjal jelentkezett. A művészek többsége a szakközéppel, illetve áttelepedve került erre a mi földünkre, mely most kenyeret ad nekik. A kiállítás azt mutatja, idegenek is maradtak, ebbe pedig nehéz az itteniek belenyugodniuk. A kínai Jézuska ferde szemű, a néger Krisztus fekete.

Végezetül a díjazásról általában. Olyan ez, mintha a művészet kilóval, vagy centivel mérhető lenne, vagy mintha egy kiállítás lóverseny lenne. A műtárgyak azért vannak kiállítva, hogy megvegyék, nem azért, hogy valami okból egy-egy művésznek bizonyos összeget juttasson valaki. Ehhez persze az is hozzátartozik, hogy az irreális kiállítási ár józanabbul legyen megállapítva.

ı istápolója

r. Gábor szemléletes hasonlattal érzéelteti az emberi gerinc fontosságát: — gy kell elképzelni — mondja — hogy z ember lábai ostornyélként viselkedek, míg a gerinc az ostor szíja. Ebből ıkadóan a rendszeres és speciális lábmnasztika is fontos szerepet játszik az talunk alkalmazott gyógymódban. Negy azt gondolja azonban bárki is — ıt óvatosságra az egyenes gerinc „mesre" — hogy a sportoló gyermekeket em fenyegeti veszély. Gyakorló testnelőként gyakran járok tornaversenyek, ahol zsűritagként lehetőségem van emügyre venni a nebulókat. (Igaz, afle kóros szakmai ártalom is, hogy legbbször a gyógytestnevelő szemüvegén nézem a versenyzőket!) Visszatérve a emlélődésemre, szomorúan tapasztaom, hogy a tornászok között is milyen ok — a később bizony több tartáshibát s okozó — lúdtalpas gyermek — keseeg a tanár úr.

Persze a szárazföldi módszerek mellett z egészségeseknek is melegen ajánlott ıszás is jótékony hatású.

Ennek okán — s egyelőre kisvárdai edett medence híján — a csoport minlen pénteken a záhonyi uszodában köt i.

Ez ugyan kicsit költségessé teszi a fogalkozásokat, de később minden bizonyyal megtérül szülőnek, gyermeknek a testi" befektetés, ha nem is anyagi értemben.

Sőt, talán még úgy is?

□

Horváth János

Győr 1666-71.

1

Jankó Ötvös-apródok

5. l.

Somogyvm

Horváth János, ötvös

Győr 1675.

Jankó győri ötv. (14. l.) 33. l.

Visky István győri mester-
nél dolgozott, majd Lipóti
Földes János u gyanesak győri
mesternél.

THE END

Horváth János, pálóci

építész

laid

Bíró Erdmíve

84. l.

1183

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1966 JUL 31

Horváth János

Szolnok megye

1021

Új szobrok

Karcagon, az új tanyai kollégium előtti parkba. *Horváth János* fiatal szobrászművész ülő lányt ábrázoló alkotása került. *Kisújszálláson* — amely jövőre ünnepli alapításának 250. évfordulóját — a jubileumra felállítják *Arany János* mellszobrát. Több művel gazdagodik a megye székhelye, *Szolnok* is.

...gom, c
...ssanak, lefesthessenek.
volt megszokni. Néha még ma
különös borzongás...

Az eredeti foglalkozása: gyor
Közel két esztendeje modell.

— Igy többet keresek, ha ne

Délelőtt tízig beverésznek

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Horváth János festőművész

ZALAI HÍRLAP

1972 FEB 8

1022

Horváth János festőművész munkáiból rendez kiállítást a Zalaszentgróti Művelődési Központ. A kiállítás, amely február 11-én 18 órakor nyílik, 20-ig tart nyitva.

Horváth János Művészet, 1941. dec.

Horváth János: Hagymaszedő

Cueilleuse d'oignons – Уборка лука

1971

1021

MIKOLA AND

Festeni jött Nagybányára, aztán élni, így hát itt érte a halál, teljesen felkészülten, hiszen az utolsó években szinte havonta kezdett új önarcképhez, halála előtt két héttel az utolsóhoz, egyre távolabbról szemlélve önmagát, egyre felismerhetetlenebbül nézve farkasszemet a testetlenséggel és a MOTÍVUMOKAT elborító homállyal. Úgy találta: ez a homály is hozzátartozik az ő Nagybányájához, az örökségéhez, amelyet minden különösebb megbízatás, felhatalmazás, és örökségbe hagyás nélkül is kötelességének érzett megtartani, szép, nemes mozdulattal átnyújtani az idő és a művészettörténet áthidalhatatlan szakadékai fölött, felénk, inkább már csak a művelődéstörténet és a szenvedélyes képgyűjtők felé, mondom, úgy érezte, hogy az örökséghez az az összevissza csapdosó, zöld homály is hozzá tartozik, ami utolsó heteiben, napjaiban ráereszkedett a KLASTROMRÉT gyepére, a fodrozódó ligeti fák formáira, s szinte már önkívületben, megfestette a homályt, a motívumok feloldódását az automatizmussá merevedő ecsetjárásban.

A homállyal és a testetlenséggel folytatott küzdelem megrázó tanúbizonyságaként, ez az értelmetlen, az agyatlan absztrakt

Horváth János Művészet, 1971. dec.

Horváth János: Hagymaszedő

Cueilleuse d'oignons – Уборка лука

MIKOLA ANI

Festeni jött Nagybányára, aztán élni, így hát itt érte a halál, teljesen felkészülten, hiszen az utolsó években szinte havonta kezdett új önarcképhez, halála előtt két héttel az utolsóhoz, egyre távolabbról szemlélve önmagát, egyre felismerhetetlenebbül nézve farkasszemet a testetlenséggel és a MOTÍVUMOKAT elborító homállyal. Úgy találta: ez a homály is hozzátartozik az ő Nagybányájához, az örökségéhez, amelyet minden különösebb megbízatás, felhatalmazás, és örökségbe hagyás nélkül is kötelességének érzett megtartani, szép, nemes mozdulattal átnyújtani az idő és a művészettörténet áthidalhatatlan szakadékai fölött, felénk, inkább már csak a művelődéstörténet és a szenvedélyes képgyűjtők felé, mondom, úgy érezte, hogy az örökséghez az az összevissza csapdosó, zöld homály is hozzá tartozik, ami utolsó heteiben, napjaiban ráereszkedett a KLASTROMRÉT gyepére, a fodrozódó ligeti fák formáira, s szinte már önkívületben, megfestette a homályt, a motívumok feloldódását az automatizmussá merevedő ecsetjárásban.

A homállyal és a testetlenséggel folytatott küzdelem megrázó

Horváth János festőművész

1021

KÖZÖS CÉLÉRT, KÖZÖSEN

Három művész tárlata a Savaria Múzeumban

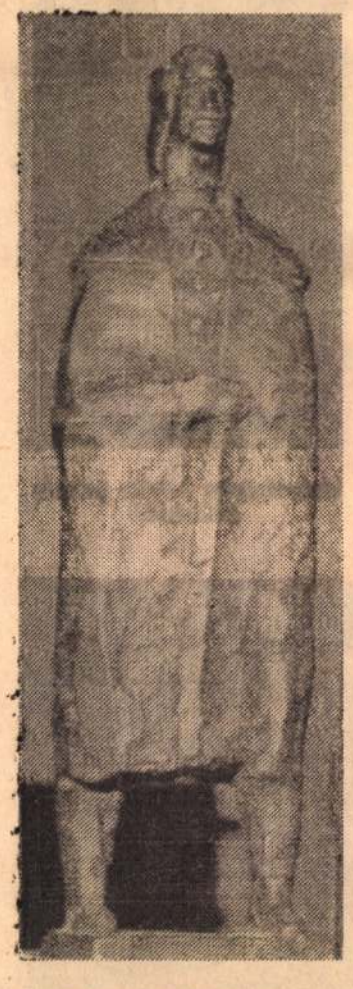

Majthényi Károly: Béri Balogh Ádám (bronz)

A katalógus már önmagában is elég volna ahhoz, hogy becsábítson bennünket erre a kiállításra. A szokottnál is szebb munkát végzett ezúttal a Vas megyei Nyomdaipari Vállalat, s természetesen a tervező: Katona László. A kiállított művek jegyzéke és a legszebb alkotások fényképei mellett a művészek vallomásait is megtaláljuk ebben az igen szép kis nyomtatványban, melyet a gyűjtők bizonyára anyaguk díszei közé sorolnak be majd.

Általános megjegyzéseinknél maradva, szóvá kell viszont tennünk magának a kiállító helyiségnek az ügyét, hiszen ez a nagy terem egyre kevésbé tűnik ilyen célra alkalmasnak. Korszerűtlensége mind nyilvánvalóbb, a világítás fogyatékosságai pedig alaposan megzavarják a műélvezetet. A megyei múzeumigazgatóság minden bizonnyal rendbehozatná a termet, ha pénze lenne hozzá; adni kellene hát neki valahonnan, hogy megszűnjék a mostani állapot, amelyben rangos, szép kiállításaink tartalma és a helyszín között egyre szembeötlőbb ellentmondás feszül.

A mostani tárlatnak — *Geszler Mária* keramikusművész, *Horváth János* festőművész és *Majthényi Károly* szobrászművész közös kiállításának — van egyébként egy olyan vonása, mely minden korábbitól megkülönbözteti. Az összehordott anyagról nem készült forgatókönyv, nem nyúlt hozzá hivatalos rendező vagy dekoratőr, hanem minden egyes darabot a művészek állítottak végleges helyére. Így minden bizonnyal jobban érvényesül az alkotói elképzelés, az egymás támogatásának, kiegészítésének szándéka pedig teljesen egyértelmű és nyilvánvaló, de rejt magában ez a fajta rendezési elv buktatókat is. Mert igaz ugyan, hogy a kerámia figura és a hasonló hangulatú temperakép, vagy a festmény és rokon ihletésű bronz-testvére szépen hatnak együtt, távol kerültek viszont egymástól azok az alkotások, amelyek egy-egy művész munkásságán belül szervesen együvé tartoznak, azonos korszak, egyező szándék szülöttei, vagy netán logikus folytatásai egymásnak.

A legtöbb meglepetéssel — s nem is akármilyennel! — Horváth János szolgál. Igaz, öt fokozott várakozással fogadtuk, miután a tavaszi tárlatra mindössze egy képét adta be, készülve már akkor a mostanira. Nos, megérte a várakozást. Témáinak sokfélesége, a megfogalmazás átélt, tiszta szigorúsága igen rokonszenves összbenyomást tesz a nézőre, s rangos művészi élményt nyújt. Anyagát tekintve is rendkívül egységes Horváth János kollekciója: tussal felvázolt, szép szlovéniai rajzsorozatát leszámítva, kizárólag a temperát használja képeinél, felvillantva e szerénynek tűnő festészeti eszköz minden rejtett gazdagságát.

A rangsorolás szándéka nélkül is portréit, alakos képeit, az embert közvetlenül ábrázoló alkotásait kell először megemlítenünk. Legsikerültebb talán közülük az *Önarckép*, ez a sok gondolatiságot hordozó, komoly, férfias tónusokkal megfestett, minden felesleges salangtól mentes portré. Sokáig elidőznek a nézők *Bácsi* című képe előtt is, mely fáradt munkásembert ábrázol, nagy átéléssel, soksok szeretettel. Az *Öregember* már az élet fogyó mécsesének pislá kis fényénél méláz fiatalkori arcképe alatt; olyan, mintha mindnyájunk nagyapja lenne. Szelíd melankóliája nem kelt bennünk pesszimista hangulatot, inkább családias melegséggel tölti be szívünket. Az *Úton* című kép természeti elemekkel küzdő, sokat próbált, de töretlen akarással előre haladó asszonyalakja igen szerencsésen egészíti ki az előbbieket. Mondanivalójának összetettségével is közvetlen, emberi a *Kalitka*, és sikerültnek érezzük a művész gobelinterv-vázlatait is, ezeket a népi ihletésű, hangulatos életképeket. Viszonylag kevesebb okot látunk a dicséretre annak a két képnek az esetében, amelyeken múltunk nagyjait: Berzsenyit, illetve Jurisichot idézi Horváth János. Az őszinteség hiányára ugyan itt sem panaszkodhatunk, de érzésünk szerint a régi korok levegőjét kevesebb hitelességgel tudja érzékeltetni a művész, mint napjaink atmoszféráját, melyben él. Ez egyébként eléggé természetes is.

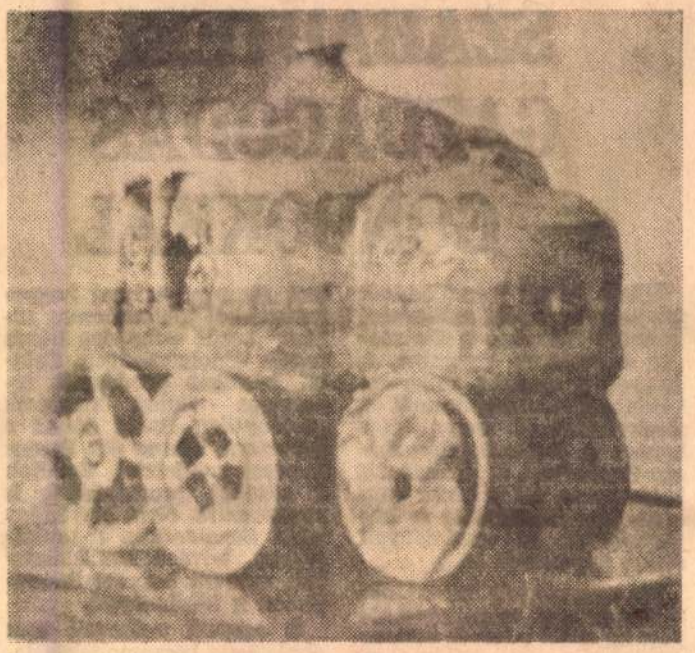

Geszler Mária: Családi úthenger (kerámia)

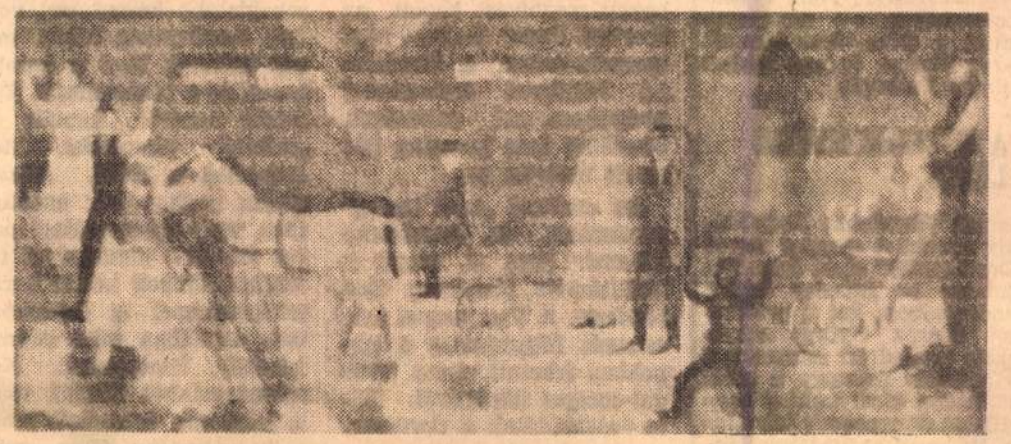

Horváth János: Gobelin terv (tempera)

Majthényi Károly bronz szobor-anyaga másfél évtized java termését, részben már ismert alkotásokat állít a közönség elé. Horváth Jánossal ellentétben, ő inkább a szülőváros és a nagyobbacska haza történelmi múltjának idézésével kíván a mához szólni. Ehhez találtában meg is találja a leginkább megfelelő témát, s a megfogalmazás módjait. A katalógusban egyébként maga is így vall: *„Munkámat erősen befolyásolja Szombathely múltja és jelene, Savaria feltámasztásának izgalma..."*

Felejthetetlenül szép *Ünnepi menet Isis tiszteletére* című, három alakos, áhítatot és méltóságot sugárzó kompozíciója. Közvetlenül a római múlt világát idézi az *Augur* madaras bronzalakja is. Nemzeti történelmünkből *Béri Balogh Ádám* személyét próbálja felidézni, s nem kevesebb, mint négy munkájával hódol példaképe, városunk nagy szülötte, *Derkovits Gyula* emléke előtt.

Két sporttémájú szobra, a *Gerendán* és a *Sportoló* az ifjúkor szépségét önti bronzba, s kitűnő karakterfigurát alkotott a *Kisparaszt*-ban. Állat-ábrázolásai, a *Kakas*, a *Csacsi*, a *Csikó*, a *Lovak* részben kitűnő anatómiai felkészültségről, másrészt sok humorérzékről, életszeretetről tanúskodnak.

A kis kiállító kollektívának Geszler Mária a „Benjáminja", de fiatal kora ellenére is teljes művészi fegyverzetben áll elénk, munkái érett látásmódról, emberi felelősségvállalásról tanúskodnak. Művészetének anyaga — a kerámia — az ő világát határolja körül, az ő lehetőségeit szabja meg leginkább. Afféle „gúzsba kötve táncolás" ez, de Geszler Máriának már ebben sincs szüksége tánctanárra: megtanulta, amit megtanulhatott. Szépek korongozott tálai, kályhacsempéi, falképei, szobrocskái, őszinte felüdülést jelentenek a tárlatlátogatónak.

„Próbálom napról napra a művészet elérhetetlenül magas hegyét megközelíteni" — vallja. A csúcsok még valóban nincsenek hozzá elérhető közelségben. De jó úton halad!

Kulcsár János

KONC JÓZSEF:

A kiskocsi

VAS MEGYEI
SAJTÓIGAZGATÓSÁG
BUDAPEST, IX., DÉLI UTCA 53
Telefon: 138-068, 337-143, 340-726

SZABADTÉRI GAZDAGODÁS — GONDOKKAL

Újból lázas készülődések folynak a nyári szabadtéri színházi játékokra a fővárosban és vidéken egyaránt. A magyar szabadtéri program, különböző adottságainknál és törekvéseinknél fogva, alighanem a leggazdagabb Közép-Európában. E játékoknak határainkon túl is hírük van, s az idei készülődés a hagyományok és eredmények méltó folytatását jelzi.

Ha megvonjuk az utóbbi idők mérlegét, megállapíthatjuk: az eltelt négy-öt esztendő alatt a budapesti és vidéki szabadtéri játékok szervezettebbek, anyagi szempontból is megalapozottabbak lettek — és művészileg sok újat, eredetit adtak.

A szervezettséget mutatja, hogy a fővárosban létrejött a Fővárosi Szabadtéri Színpadok Igazgatósága. A szegedi szabadtéri központi igazgatóság mellett megalakult a Szentendrei Theátrum irányító gárdája is és tisztázódott a gyulai várjátékok vezetése. Úgy tűnik, az idén új, szilárdabb szervezeti alapokon működhet a Fertődi Barlangszínpad (a soproni városi tanács segítségével) — és szervezettebbek lesznek

A SZOMBATHELYI JÁTÉKOK

az Iseumban. Világossá vált, elrendeződött az is, hogy ezeket a produkciókat az országos és helyi szervek hogyan, milyen mértékben támogatják.

Örvendetes, hogy a felsorolt nyári színpadok élén lassanként kialakult a kipróbált művészi irányító és szervező gárda, amely nem nélkülözi a megfelelő tanácsi segítséget. Az is kezd kialakulni, hogy melyik szabadtéri játék milyen közönségbázisra támaszkodhat. Így Szeged az egész Alföld közönségére és a külföldi turistákra, Gyula főként a megye közönségére, de már messzebbre is, mert országos propagandája van és külföldiek, elsősorban romániai vendégek látogatják. Szentendre a budapesti, bel- és külföldi turistákat és a színházi szakmát érdekli. Fertőd és Szombathely elsősorban osztrák, illetve jugoszláv vendégeket vonz.

beli magyar drámai hagyományokból „A szüzesség tüköre" kerül színpadra Békés István átdolgozásában. Ezúttal mindkét produkciót tehetséges vidéki rendezők „vezénylik": Ruszt József a debreceni, illetve Sik Ferenc a pécsi színháztól. Emellett a régebbi produkciókat is megismétlik. Nem lesz hiány tehát Szentendrén a mulatságban, bővérű komédiázásban, modern kapcsolatteremtésben a közönséggel.

A szegedi műsorról már részletesen beszámoltak a lapok — hadd emeljem ki a „kínálat"-ból Muszorgszkij Borisz Godunovját, Illyés Gyula Dózsáját Félix László rendezésében — mindkettő szinte a Dóm-térre termett — és Farkas Ferenc kitűnő Csinom Palkóját.

A HETEDIK ÉVÉBE LÉPŐ

Gyulai Várszínház Koós Károly romániai magyar szerző „Országépítő" című drámáját mutatja be Miszlay István rendezésében. Ezt a produkciót Száraz György alkalmazta szabadtéri színpadra s az előadás mintegy a múlt évi István királyunkkal kapcsolatos ünnepségek folytatása. Itt kerül szabadtérre Sándor János rendezésében Moreto klasszikus vígassága, a „Donna Diana" is. Mindkét művet az eddigieknél többször viszik színre, s ez is jelzi, milyen örvendetesen nő a békési színházi kultúra iránti érdeklődés.

Fertődön a szophoklészi Antigoné és Beethoven Fideliója mellett megismétlik a tavalyi Oidipusz-királyt. A szombathelyi „csemege" egy nálunk még soha be nem mutatott Mozart-opera lesz, a zeneköltő fiatalkori munkája: „Thamos, Egyiptom királya".

E választékból — s a korábbiakból is — szembetűnő bőség azonban súlyos gondokat is okoz. Így hát egyszer már azt is hangsúlyozni kellene — hogy kevesebb több lenne. Okosabban kellene gazdálkodni erőinkkel a szó minden értelmében, mert itt-ott már egyeztetési problémák is jelentkeznek, nem jut mindenhová kiemelkedően jó művészi erő, pedig e nyári rendezvények, tekintettel a nagyszámú külföldi közön-

MAGYAR HÉT DORTMUNDBAN

Habán emlékeink, reneszánszkori kincsleletünk az iparművészeti kiállításon

A mintegy hétszázezer lakosú nyugatnémetországi városban nemrég magyar hetet rendeztek. A gazdag program kiemelkedő eseménye volt az az iparművészeti kiállítás, amely még ma is nyitva tart. Nekünk vasiaknak elsősorban azért érdekes a dortmundi szereplés, mert a kiállítás anyagának jelentős része megyénkből való. A műkincseken túl bemutattak olyan iparművészeti tárgyakat is, amelyek nem a múltat, hanem a jelent idézik. Több kiállítóval együtt meghívást kapott az ikervári *Szabó Endre* népi iparművészünk, a Kosárfonó Háziipari Szövetkezet nyugdíjasa, aki sajátságos, vesszőből font kemping bútorait mutatta be.

Az említett „vasi anyag" gondozását *dr. Szentléleky Tihamér* látta el, magát a kiállítást *Sz. Koroknay Éva* rendezte. A Vas megyei múzeumok főigazgatója a napokban érkezett vissza nyugat-európai körútjáról. Tőle érdeklődtünk a dortmundi szereplésről.

— A dortmundinál valamivel bővebb program után érkeztem vissza, de előbb tényleg beszéljünk a magyar hét kiemelkedő eseményeiről. A budapesti Iparművészeti Múzeum bemutatóján valóban gazdag vasi anyag szerepelt. Kifejezett magyar jellegzetességeket mutattak be a Dortmundtól harminc kilométerre levő kastélyban. A kiállított tárgyak szemléletesen mutatták a magyar iparművészet reneszánszát, a népivé válás határozott lépéseit, fejlődését a reformkorban és tovább.

— Mi volt a jellegzetes vasi anyag?

— Elsőnek említem azt a szombathelyi reneszánszkori kincsleletet, amelyet 1963-ban találtak a Köztársaság tér 24. számú ház belső udkat, ruhadíszeket, érméket, amelyek feltehetően a Bocskay-féle harcok idején kerültek a földbe. E kincslelet nagyszerűen érzékelteti az ország küzdelmeit a törökkel, ugyanis az ellenségtől való féltés juttatta a földbe. Hat ezüst serleg, függők, csatok, ezüst és arany boglárok kerültek a kiállítás tárlóiba.

— Ugyancsak nagy elismerést szerzett a jellegzetesen magyaros habán-anyag. Mint tudott, az anabaptisták, vagy újkeresztények a XVI.—XVII. század legsokoldalúbb kézművesei voltak. Anabaptista hitük miatt üldözték őket a katolikusok és a protestánsok. Telepeik nevéről kapták a „habán" elnevezést. Megyénkben a XVII. század elején nagyon sok anabaptista, vagy újkeresztény iparos élt. Sok mesterséget ismertek, többek között kerámiakészítéssel is foglalkoztak. Általában mint edénykészítők ismeretesek. Készítményeikből főként csak a fajanszok maradtak fenn, a közvélemény főleg ezekről tud. A Savaria Múzeum tulajdonában levő habán-anyag ezért is nagyon értékes, s kapott helyet az iparművészeti kiállításon.

— Mi volt a tapasztalata, kedvezően fogadták-e a bemutatókat?

— Megítélésem szerint nagy volt a sikerünk. A megnyitót hangverseny vezette be, amelyen *Szendrey Karper László* és *Ágai Karola* működött közre. Az volt az érzésem, hogy hasonló kiállításokat idehaza is rendeznünk kellene. Arra gondoltam, ha elkészül a sárvári vár, a dortmundihoz hasonlóan itt kellene megrendezni a Vas megyei iparművészeti kiállítást.

— Mi szerepelt még a magyar hét programjában?

— Jelentősnek számított még a művészeti é[illegible]

rodi András vezényletével pedig Bartók A Kékszakállú herceg vára című művét. A Nemzeti Galéria rendezésében képzőművészeti kiállításon mutatták be a legjobb mai alkotásokat. Én személy szerint nagyon örültem *Varga Imre* sikerének. Radnótiról készült bronzszobrával szerepelt. Ő készíti el Szombathelynek a Derkovits emlékművet.

— Említette, hogy együttal tanulmányutat is megjárt.

Hatszögletes habán palack 1661-ből.

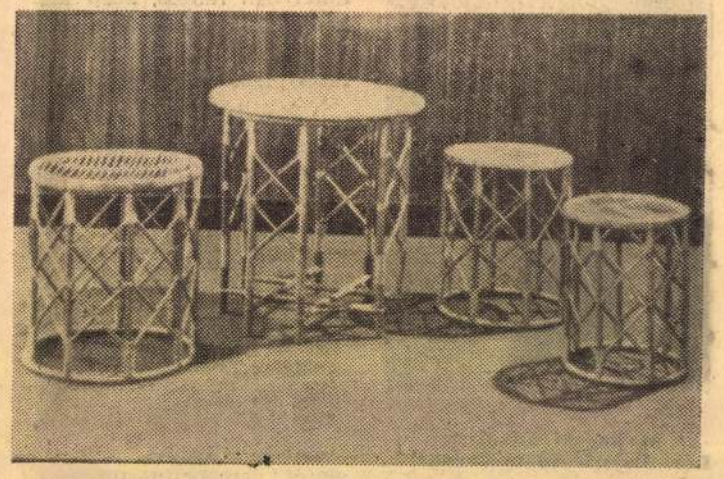

Szabó Endre ikervári iparművész összerakható kemping bútorainak egy része.

— Igen. Körútat tettem nyugatnémet nagyvárosokban, Isis-emlékek után kutattam. Gazdag, érdekes anyagot láttam, de megnyugtat, hogy a mi Iseumunk még mindig a legjelentősebbek egyike. A gyűjtött tapasztalatokat felhasználom majd készülő Isis-tanulmányomban.

— Hallhatnánk még valamit egyéb tapasztalatairól?

— Tanulmányoztam a kinti múzeumokat, a kiállítási palotákat. A Savaria Múzeum épülete felújítás alatt áll. A látottakat szeretném itt majd kamatoztatni. Néhány fotót elhoztam az ottani [illegible]

gyon becsülik a magyar kiállítás-rendezést, múzeumainkat. Elismeréssel szóltak arról, hogy nemcsak a főváros, hanem a vidék is rangos e szempontból. Hazánk a múlt ápolásával, az emlékek megbecsülésével az elsők között van.

— Tervei, közvetlen céljai?

— Befejezni az Isis-tanulmányt, a tapasztalatokat felhasználni az itthoni kiállítás rendezéseknél. Nem mostani, de nem is túlságosan távoli tervem a megyei múzeumi szervezet teljes kialakítása, Sárváron a megyei iparművészeti kiállítás meg-

102

1971. XI. 4. 19.00. K[A].

Esti krónika I.

- Hazai hirek, tudósitások.

- Budapesten kegyelettel megemlékeztek az 1956-os ~~fasiszta~~ ellenforradalom áldozatairól. A Budapesti Pártszékház ~~mai~~ védelmében elesettek emléktáblájánál a Köztársaság téren, ko szoruzási ünnepséget tartottak. Virágokkal diszitették Mező Imrének, a Budapesti Pártbizottság egykori titkárának emléktábláját, a Kerepesi temető pantheonjában nyugvó mártirok és hősi halottak sirjait. A főváros első kerületében megkoszoruz ták az ellenforrdalomnak áldozatul esett Asztalos János és Sziklai Sándor emléktábláját.

1971. XI. 4. 19.00. K.

Esti krónika I.

- Hazai hírek, tudósítások.

- Budapesten kegyelettel megemlékeztek az 1956-os ellenforradalom áldozatairól. A Budapesti Pártszékház védelmében elesettek emléktáblájánál a Köztársaság téren, ko szoruzási ünnepséget tartottak. Virágokkal díszítették Mező Imrének, a Budapesti Pártbizottság egykori titkárának emléktábláját, a Kerepesi temető pantheonjában nyugvó mártirok és hősi halottak sírjait. A fővárosi első kerületében megkoszorúzták az ellenforradalomnak áldozatul esett Asztalos János és Eziklai Sándor emléktábláját.

Kegyelettel emlékeztek az ellenforradalom áldozataira az újpesti, a rákoskeresztúri és a csepeli temetőben is.
Ózdon, az I.kerületi Lenin téren felavatták az ellenforradalomnak áldozatul esett mártikrok emléktábláját, Horváth János szobrászművész alkotását.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 128-068, 337-748, 349-726

VAS NÉPE

Horváth János

1971 JÚN 16

Geszler — Horváth — Majthényi

Három nemzedék, három műfaj, a vasi képzőművészet három neves képviselője mutatkozik be azon a közös kiállításon, amelyet Szombathelyen a múzeum nagytermében nyitnak meg június 10-én, csütörtökön este hatkor.

A legutóbbi két esztendő alatt készült műveit mutatja be **Horváth János**, temperafestményeket, valamint szlovéniai rajzsorozatát.

Majthényi Károly bronzplasztikái 15 év alkotói munkásságáról nyújtanak áttekintést.

Geszler Mária kerámiaművei, tálak, faliképek, új, ötletes, gyakran humoros megoldásokkal gazdagítják a mintegy 60 alkotásból álló tárlatot.

A csütörtöki megnyitón **Szalay László**, a Szombathelyi Tanítóképző Intézet igazgatója, az MSZMP KB tagja ismerteti és méltatja a három művész munkásságát.

(B)

9

A betanulók a 4 hónapos betanulási idő alatt 800—1300 Ft kezdőfizetést kapnak a műszak beosztástól függően.

A vállalat naponta egyszer 5.— Ft térítés ellenében kedvezményes étkezést (ebédet), vidéki dolgozók részére útiköltség-hozzájárulást biztosít. Jelentkezés a vállalat személyzeti osztályán.

(4936)

Horváth János, ötvös. A XVI. század második felében élt és működött. Balassa Bálint, a költő 1585-ben kelt végrendeletében emliti.

I(polyi) A(rnold): Magyar mű és tört. emlékek kiáll. Századok. 1876. 557. l. — Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek. Századok. 1874. 86. l. — Századok 1873. 314. l.

A Franklin-Társulat kiadásában me
kapl

TALÁLMÁNY

ISMERETEK A KÉZMŰ- I

A földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi m. kir. miniszter

ITABLE“

ASÁG NEW-YORKBAN.

t 1859-ben.

... ... 788.993,384 osztrák értékü forint
... ... 148.312,910 osztrák értékü forint
... ... 26.733,223 osztrák értékü forint
... ... 216.436,495 osztrák értékü forint

tositottak közt osztatik szét.

ilva megtámadhatlanná válik.

Budapest, Andrássy-ut 12. sz. a.

---

sában Budapesten megjelent:

INTI RAJZOLÁS

RAJZISKOLA.

ГМÉNYI ÉS FEJMINTÁK.

il vezérfonalul és anyagul kiván szolgálni a tanárnak s tanulónak is.

agyarázatokkal van ellátva.

diszitményeket tartalmaz.
nden további szabad alakfejlődésnek alapjául szolgálnak, *i alapalakok* és ezekből combinált ugynevezett *mértani*

Horváth János

ötvös

1585. ben Balassa Bálint
költő végendeletében ecsetve.
Lásd A Magy. Tud. Akad.
Levéltárában és Századok.
1873. 314. l.

Nagy Iván. Magyarországi képzőmű-
vészek a legrégibb időktől 1850ig.
Századok 1874. évf 86. l.

akat el lehet készíteni. Hivatkozunk a küldi e nemű folyóiratokra, melyek közül egyik m ad részletes rajzokat. Hisz ez annyit nne, mint a gondolkozás nélküli legközöngesebb kézművesség utját egyengetni, s egölni az önálló alkotást, a művészetet. művészetnek a legelemibb eszköze a rajzos. A ki rajzolni tud, az még nem művész gyan, de a távlati rajz nyomán könnyen előlíthatja a tárgy részleteit és arányait. A ki edig annyira járatlan a rajzolásban, hogy erre em képes, az csak nem tarthat igényt a műészetre. Igy tehát a folyóirat a tárgyak távti képével hasznára lehet az iparosnak, a ki em művész, de ért a rajzoláshoz.

Azonban az nem föladatunk, hogy közvetn és szolgai utánzásra, lemásolásra mintákat djunk. Sőt ellenkezőleg képeinket, a menyyiben eredetiek, így fölhasználni tilos, mert zok a szerző szellemi tulajdonát képezik és a örvény védelme alatt állanak.

Művészi Ipar
1885/86. évf.

Horvát Ötvös János

Szombathely 1715–1725

l.

Horváth Tibor

34, 35. l.

A boldogság szikrája

— Már te csak hiába beszélsz nekem a zárdai élet tiszta, magasztos szépségéről, — írta a tizennégy éves Klári barátnőjének, Máriának, — hiába rajongsz a Mére Dominique szenthez hasonló angyali arcáért és érzed át egész lényedben a kiolthatatlan hivatást a magányos kolostori élethez, én abban mégsem tudok föltétlenül hinni? Tudod, a Biri néni mindig azt mondta, hogy minden embernek, pislogott légyen be akár fiu, akár leány képében ennek a mi kis égitestünknek világfolyásába, előbb-utóbb át kell esnie az ábrándok és álmok korán. Te is az ábrándok korát éled most Mária, s ez rontja meg örömödet abban, hogy az életből, mely a legtöbb embernek oly szép és gazdag részt nyújt magából, kivegyed a tiedet.

Abban, hogy aranysugaras foglalata bájos fejedet, sötéten árnyalt remek kék szemeiddel, a sixtini Madonna fejéhez teszi hasonlóvá, ha kissé elmélázol, én még nem látok semmi hivatottságot a zárdai élethez. Tudsz te édesem világiasan mosolyogni, sőt kacagni is... óh, bizony tudsz! Ne is tagadd. Csak legyen, aki képzelt hivatott zárdanői allürjeidből alaposan kibolygasson.

Látod, az én hajlamim és nézeteim már egészen mások s habár majdnem három évvel vagyok fiatalabb, mint te, azért bizvást elfogadhatod a tanácsaimat, mert helyesek és ideálisan boldogítók. Legalább én úgy találom. Kérlek ne pirulj el, ha alábbi soraimat elolvasod (óh tudom, képes vagy rá!), de oly igazán, mint ahogy Klári a nevem, mérget vehetsz rá, hogy legkésőbb mához három évre férjnél leszek s pár... no... jó pár év mulva, nem kevesebb, mint féltucat csinos, egészséges csemete fog környékezni. Én pedig büszkén, mint a fiastyúk csirkéi közepett, mosolyogva kötögetek egy (Biri néni szerint) illetlen hosszuságu harisnyán. Igen, harisnyán!

Ezennel ünnepélyesen s teljes tisztelettel föl is kérlek első sorban a koszorúslány, továbbá pedig a komaság tisztére a második fiókánál. Mert tudod, az elsőnél mégis úgy van helyén, hogy az én mamám és az „Ő“ papája legyenek a komáink. Kérdezed, hogy ki lesz az az „Ő“? Én Istenem!... Arról bizony még fogalmam sincs! De hogy lesz, óh abban biztos vagyok, mert hát az másképp nem is lehet.

Vessétek csak meg ti szentek és nagyvilágiak az egyszerü szorgalmas családi életet, én abban fogom meglelni a boldogságomat. Azt mondják, manapság gazdasszonykodni nem divat?... Jó; hódolok külsőleg ennek a divatnak, de csak bizonyos fokig... mert ha a boldogságomat veszélyeztetni merészelné, szembeszállok vele s irgalmatlanul kiküszöbölöm!

Kövesd az én utamat, Mária, s te is boldog lész! Őszintén sajnálom, hogy soraimat olvasva, pír borítja szép arcodat, mert tudom, hogy az én álmaimat a jövőről majdhogy szemérmetleneknek nem tartod; pedig a mamám, ki néha nevet a terveimen, máskor meg megszid értök s rajtad, egyetlen barátnőmön kivül, soha sem szólok róluk senkinek.

De mit is beszélek annyit magamról, mikor én rólad akarok irni. Előbbi soraimra visszatérve, állitom, hogy te a zárdában nagyon boldogtalannak fogod magadat vallani. Meglátod, hogy ki nem elégit majd az a szent, imádságos élet, melyben álom, ábránd nincsen... s melynek áhitatát ott is, mint bárhol az életben, időnkint megzavarják kisebb-nagyobb disszonanciák s a „szent békesség“ lágyan fodrozódó hullámai ott is föltornyosulnak s pusztitanak a kedély és szív annyira óhajtott megelégedésén.

Belátom azonban, hogy az irott szónak kevés a foganatja, azért majd meglátogatlak és személyesen foglak annak idején példával kapacitálni. Addig is ölel a te tökéletes boldogságra pályázó Klárid.

S a vidámlelkü barna kis Klári elszomorodva állott Mária üres szobájában. Hiába jött, mint a házi fészek melegét megéneklő kis fecske, derült kedvével boldogságról csicseregni a megelégedést a magányos sziklaüregben kereső madárnak!... Elröpült az oda, ahol a saját fölfogása szerint remélte megtalálni a boldogságot. S Klári könyezett, mert tudta, hogy Mária a zárdában sem fogja meglelni azt, amit ott keres, mert nyugtalan, túlzott ábrándos, a jót mindig csak a távolban kereső, a jelen javát megbecsülni nem tudó természete számára kielégitést elképzelni alig tudott.

Jól gyanította, mert alig egy hét mulva, Mária hirtelen búcsut mondott a zárdának s otthon termett. Nem tudott meghajolni, engedelmeskedni s ott sokkal többet kivántak tőle, mint amennyit teljesíteni hajlandó volt.

Klári örömsikoltással futott elébe s a nyakába borulva boldogan ismételgette: Lám! Ugy-e?... Mégis csak igazam volt.

— Csak annyiból, — felelé Mária, mélabús szelid tekintetét a földre szegezve, — hogy ott is minden oly szürke, színtelen, köznapias, mint bárhol a világon s valóban nincs meg az a szép, az a nagyszerü, isteni béke, mely után a lelkem sóvárog.

— Ahol élet van, — szólt Klári halkan, elgondolkozva, — ott nem lehet oly határtalan béke, mint te azt képzeled. Olyat legföljebb a sarktenger jégsziklái között lelhetsz, hol — Klári megborzadva rázkódott össze — az örökös fagy megdermeszt, kiolt minden életet.

— Meglehet, — sóhajtá Mária — de vágyódom utána... Óh, Klári, — folytatá lelkesedéssel s ábrándos szeme mintegy keresve futotta be a szemhatárt, — te nem ismered azt a leírhatatlan érzést, azt a határtalan boldogságot, mely áthat engem, mikor úgy meghuzódva ülhetek kertünk valamely csöndes zugában s a téli vihar rohamokban bömbölve jajgat, vagy álmosan dúdolva sirdogál fölöttem, körülöttem... Én akkor feszülten hallgatom a vihar meséit, melyeket a fülembe regél, míg ő tépi, szaggatja a fák koronáját... Tépi, szaggatja, hogy minden puszta, kietlen, sivár legyen, hogy semmi ne zavarhassa a nagy békesség harmóniáját!... Csak a rohano fergeteg sivítása fog körül s üzi kergetve a hömpölygő fellegeket, melyek engem is magukkal ragadnak az örökös, meg nem szűnő végtelenségbe. A felhőkkel rohanva, képzeletem elragad végig a mindenségen s azt hiszem olyankor, hogy csak én, egyedül én élek a tomboló világzajban, melynek nagy magánya békességet ad nyugtalan szivemnek... míg valahol a végtelenség elgondolhatatlan távolában még csak egy lény él szintén a magány boldogságában s az mégis engem keres, miként én őt... Önző vagyok, ugy-e? kérdé hirtelen fordulattal. — De ki nem az ez életben! Mindenki a maga módja szerint óhajt boldogulni... Te is önző vagy a te köznapi álmaiddal... De nem, te résztvevő vagy; a te szeretettel telt meleg szived másra is gondol... — s előbb rajongó tekintete fáradtan, reménytelenül akadt meg barátnője arcán.

Klári kedves mozdulatainak lágyságával simult hozzá s részvéttel suttogá:

— Mária, a te szived beteg... azért keres olyat, ami a földünkön nem létezik.

— Hagyj el! Hagyj el! — jajdult föl Mária hevesen. — Te nem értesz, nem szeretsz engem!

Klári melegen ölelte meg a különös leányt, nem engedve magát elutasitani s meghatva mondá:

— Szegény Máriám. Te nem születtél holdogságra...

— Nem, ugy-e? — ragadta meg a szót Mária bánatos hangon. — A mindenség megtagadta tőlem! Pedig mennyire vágyódom utána!...

— Nem azért, — suttogá Klári s köny szökött a szemébe, — hanem mert a szivedben hiányzik — a boldogság szikrája...

Ólmos eső

Az Uj Idők számára rajzolta Egregi Horváth János

1900 VII. évf. 12. sz.

tiszti főügyész, 66 éves korában Turóczszentmártonban. — Gyulányi Lajos kegyesrendi áldozópap, nyug. főgimnáziumi igazgató-tanár, érdemesült házfőnök, 63 éves korában Kisszebenben. — Léczfalvi Gyárfás Győző kereskedelmi műszaki főtanácsos, 58 éves korában Budapesten. — Tolnay Antal kuriai biró, a ki szabadságidejét töltötte Fiuméban. — Iritcsek Ferencz nyug. székesfővárosi elemi iskolai igazgató, Budapesten. — Dr. Dalnoky Béla ügyvéd, a törvényhatósági bizottság tagja, a bécsi Cottage-szanatóriumban. — Khindl Dezső ügyvéd, 65 éves korában Jászapátiban. — Egregi Horváth János festő, 47 éves korában Budapesten. — Dr. Duma Tivadar orvos, 42 éves korában Budapesten. — Matlavszkovszky Miklós vállaji plébános, Budapesten. — Mayer Pál, Frigyes királyi herczeg nyug. jószágfelügyelője, Kisjenőn. — Smatla Rudolf magyar királyi fővámhivatali tiszt, tartalékos hadnagy, 31 éves korában Budapesten.

Özv. szklatinyai és beatniczai báró Révay Simonné, szül. tiszahegyesi és tajnai Tajnay Ilona csillagkeresztes hölgy, a megboldogult királyné legidősebb palotahölgye, 89 éves korában Budapesten. — Özv. vönöczki Péntek Gáspárné, szül. szentgyörgyi Hugonnai Irén grófnő, 64 éves korában Budapesten. — Özv. Tassy-Becz Kálmánné, szül. irsai Szabó Emilia, Irsán. — Özv. Szabó Alajosné, szül. Kiss Anna, Szegeden. — Hertelendy Miklósné, szül. Kiskos Teréz, Náraiban. — Özv. Smerál Fábiánné, szül. Józsa Etelka, Mosonban. — Wälder Ida, Wälder József soproni városi főmérnök leánya, 24 éves korában Sopronban.

EGYVELEG.

* **A világ leggazdagabb asszonya.** Persze Amerika vallja magáénak ezt a hölgyet. Neve Hetty Green, jelenleg 70 éves özvegy és gyáraiból, vállalataiból stb. napi jövedelme 16,000 dollár, vagyis 80,000 korona. Mindennap legalább száz házassági ajánlatot kap.

A szőrme divat. Feltünést keltő az Andrássy-ut 27. sz. alatti szőrmeáru kiállitás, mely Elkán és Gerő szücsöknek (Petőfi-utcza 5.) kiváló izlését dicséri. A kiállitás, melyet a nagyközönség állandóan csodál, páratlan tetszést és nagy érdeklődést kelt.

Tulipán Gyermekotthon. Az összes gyermekruházati czikkeket felölelő gazdagon illusztrált árjegyzék jelent meg a Tulipán Gyermekotthon kiadásában. Levelezől p kérésre Darvas Jenő IV. ker., Koronaherczeg-utcza 8/a. ezt az árjegyzéket ingyen és bérmentve küldi.

A család öröme egy elsőrendü zongora, melyet bármilyen kivitelben, kényelmes fizetési feltételek mellett szállit a hirneves Farkasházi és Biró czég, Budapest, V., Váczi-körut 12.

Vezetéknélküli lámpa. A legideálisabb világitási eszköz a Wiktorin-lámpa. Saját érdekében kérjen dijtalan ismertetést Wiktorin és Társától, Budapest, VIII., Baross-utcza 1.

Országos hangjegykölcsönző intézet Budapest, VI., Andrássy-út 47., hozzánk beküldött jegyzéke és tájékoztatója szerint körülbelül 100 korona értékü hangjegy kölcsönözhető csekély 4 korona előfizetésért havonkint. Ajánlatos minden zongorázónak ezen intézményt igénybe venni. Tessék tájékoztatót kérni.

SAKKJÁTÉK.

2817. számú feladvány Marin V.-től, Barcelona.

SÖTÉT.

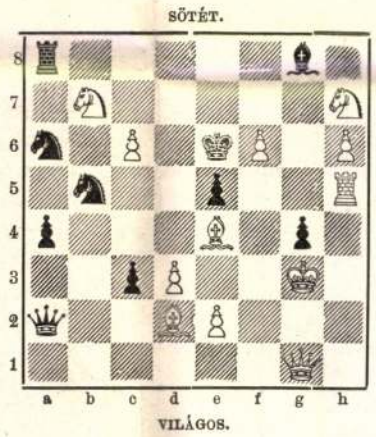

VILÁGOS.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

2814. számú föladvány megfejtése Nemo O.-tól.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Kc7—b6	... Hb3—d4	1. ...	...	... Hd1×e3
2. Vg5—e7 † stb.		2. Hd5—c3 † stb.		
	b.			
1. ...	... ... Hd1—b2			
2. Hd5—c3 † stb.				

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A «*Budapesti Sakk-kör*». — A «*Budapesti III. ker. Sakk-kör*». — Ludányi Antal. — Wyschogrod Pál. — Beer Mór. — Gottléb István (*Budapest*). Németh Péter (*Csongor*). — Kintzig Róbert (*Fakert*). — Müller Nándor (*Szombathely*). — Hoffbauer Antal (*Lipotvár*). — Szabó János (*Bakony-Szentlászló*). — A «*Győri Sakk-kör*». — Székely Jenő. — Mészey József (*Győr*). — A «*Zboróí Társaskör*». — A «*Kalocsai Katholikus Kör*». — Veöreös Miklós (*Zircz*). — Ifj. Hubay Bertalan (*Bodzásujlak*). — A «*Dunaföldvári Egyenlőségi kör*» (*Dunaföldvár*). Barcsa Mihály (*Biharudvari*). — Csolnoki István (*Hajduhadháza*). — A «*Leibiczi Gazdasági Kaszinó*» (*Leibicz*). — Lustyik János és Szivák János (*Alberti-Irsa*). — «*Csengeri Caszinó*» (*Csenger*). — Király Mihály (*Zenta*). — Kunz Rezső (*Temesrékás*). — *Budai Sakkozó Társaság* (*Budapest*). — Patkó Imre (*Talpas*).

Szerkesztői üzenetek

Ha majd gondolom, hogy a csókom utolsó lesz. Floskulusok, melyek úgy szállonganak a levegőben mint az ökörnyál, minden gyökér nélkül, — és még nagyobb baj, hogy más költők, jobbanmondva egy már hanyatlóban levő irodalmi divatból, nem pedig irójuk lelkéből erednek.

Rózsa. Házunk. stb. Sajnáljuk, hogy most sem mondhatunk jobbat, mint a multkor; a versek dilettáns-munkának egészen elfogadhatók, nekünk azonban magasabb a mértékünk, semhogy teret nyithatnánk nekik.

Légy hát anyuskám Épen az a friss, naiv kedvesség hiányzik belőle, a mi az efféle enyelgő versnek az ízét adja meg.

Fantázia. Álom. Holdfény. stb. Formátlan és tartalom nélküli ábrándozás, a melynek az olvasóra nem lehet hatása.

Az ősz korán jött. Iskolából. stb. Figyelemre méltó dolgok: szeretnők irójuknak néhány más dolgát is látni, hogy fogalmat alkothassunk magunknak róla.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 35-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Legboldogabb ember az, kinek legkevesebbre van szüksége.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.
Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elüzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhirü «Steckenpferd» liliomtej-szappan. Védjegye «Steckenpferd», készíti Bergmann & Co. czég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszertár-, drogéria-, illatszertár- s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképen csodálatosan beválik a Bergmann-féle «Manera» liliomtej-krém fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fillérért mindenütt kapható.

Lohr Mária (Kronfusz)

Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85.

A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.

Fiókok: II., Fő-utcza 27. IV., Eskü-ut 6. IV., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczad-u. 4. VI., Teréz-körut 39. VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-körut 2.

Nagy választék
bel- és külföldi
papirkárpitokból
Minius Jakab
tapéta raktáraiban
Budapest, Fákoczi-ut 6.
a Bazár-udvarban.

Dr. Miszné
fűzőterme
Bpest, IV., Váci-u. 7. I. em.
Telefon 142—45. szám.
Ajánlja kizárólag mérték után készülő
szabadalmazott halcsontnélküli fűzőit.
Ismertető árjegyzék dijtalan.

Sárga János
császár és királyi udvari szállító
ékszerész és műötvös
Budapest, IV., Kigyó-tér 5. és
Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Az ország legelőnyösebb
ékszer, óra, ezüstnemü és iparmüvészeti tárgyak
beszerzési forrása.
Készpénz és angol rendsz.
részletfizetésre is.
Vidékre választékot küld!
Arjegyzek ingyen.

Legdivatosabb karperecz órával.

14 karátos arany	90 K.
14 « « bőrszijjal	28 «
Ezüst bőrszijjal	16 «
Aczél «	14 «

EGY ÚJ PETŐFI-FORDÍTÁS.

Mi az oka, hogy olyan lázas érdeklődéssel fogunk a kezünkbe minden könyvet, a mely magyarból van fordítva valamely idegen nyelvre? Vajjon tisztán a sovinizmus-e, az öröm, hogy ime, mi, kicsiny nép, gyenge hangunkkal, mégis beleéneklünk végre megint egy hangot abba a nagy konczertbe, a melynek európai költészet a neve? Vagy hozzájárul érdeklődésünkhöz az az új hatás, a mit a régen ismert versek ebben az új formában tesznek ránk. Mintha új ruhában látnók valamely barátunkat, kissé szűk vagy nagyon is bő ruhában, úgy hogy első pillanatban rá sem ismerünk. Versélvező emberben kétségkivül felmerül az a gondolat, hogy egy szép vers hatása voltakép az olvasó nyelvtudásától, nyelvérzékétől függ. Hogyan hatna rám ez vagy az az angol vers, ha angol volna az anyanyelvem? Kétségkivül másként mint most, akár fordításban, akár angolul olvasom. Hogyan lehet ezt a kétféle hatást összehasonlitani? Összehasonlítjuk akkor, mikor egy magyar költeményt idegen nyelven (jó fordításban) olvasunk. Még más is van. Nem nézzük-e ilyenkor a magyar irodalmat pártatlanabbul, idegenebb szemekkel, mintegy *kivülről*? A kinek kevés a kincse, jobban szivében hordja azt — és lehet-e birálni, a mit szivünkben hordunk? De ime, a fordítás egyszerre kivülről veri felénk annak a képét, a mit lelkünkben őriztünk, mint a tükör a saját arczunkat. A kritika egy irodalom önismerete: magyar kritikusnak sohasem árt e tükörbe nézni.

Ime: Umberto Norsa sem csupán az olasz nép számára készítette Petőfi-fordítását; mi is használjuk és okulunk belőle.

Umberto Norsa? Ki ez a tudós olasz, a ki nagy költőnk képét új tükörben mutatja nekünk? Mi köze a magyarsághoz? hogyan tanult meg magyarul? Neve világosan mutatja olasz származását; és nekem Mantovából küldte könyvét. Ha külföldre vetődött magyarok, ha fiumei tanárok fordítják a magyar költőket, kétségkivül nemes lelkesedés volt munkájuk motivuma; de nem becsesebb-e előttünk egy Cassone, egy Norsa munkája, nem közelebb állnak-e hozzánk ők, a kik a nagy távolságból lelkünket szerették meg és lelkünk kedvéért megtanulták nehéz, testvértelen nyelvünket?

De mindjárt hozzá kell tennem: itt sokkal többről van szó, mint egy tudós irodalombarát, mint néhány elszigetelt lélek vonzalmáról, érdeklődéséről. Umberto Norsa Petőfi-fordítása igen előkelő helyen, a *Biblioteca dei Popoli* czimü vállalatban jelent meg, melynek igazgatója nem kisebb ember, mint Giovanni Pascoli volt, s a melyben eddig csak olyan művek láttak napvilágot, mint a Mahabharata, a Bhagavad-Gita, mint Aristophanes, Aischylos, mint Menander, mint a Kalevala. Modern költő, Petőfin kivül, még csak egy szerepel: Walt Whitman, a kinek különben sok a rokonsága Petőfivel, mint már Imre Sándor észrevette. A hol ilyen társaságban jelennek meg egy idegen költő *összes* versei, (melyek közül hozzá sok inkább csak biografiai értékü) két vaskos kötetben, ott kétségkivül nem egy iró, hanem egy közönség érdeklődéséről, egy közszükséglet kielégítéséről van szó. Hozzá kell tennem, hogy egyidejüleg ugyanitt jelent meg a Silvino Gigante magyar népdalfordításainak új, bővített kiadása, csak nemrégen jött az első és a Zalán Futása, alig egy éves a Sirola kitünő Petőfije, egészen új még az Ambrus Midas királyának olasz fordítása. Senkisem tagadhatja a nagy érdeklődést, a mivel az egész olasz közönség a magyar irodalom felé fordult.

Kétségkivül némi politikai rokonszenv is szerepet játszik ebben az érdeklődésben (a mai olasz alig tud valamit politikai tekintetek nélkül is szeretni) és szerepet játszik az itáliai temperamentum vonzódása a magyar haza legendás, talán kissé hamisan is kiképzelt romantikájához. Mind a két dologra elég illusztráczió az, hogy az érdeklődés épen Petőfi felé fordul leghevesebben; elég illusztráczió a nagy Carducci hires lapja Petőfiről, melyet Norsa is könyvének elejére illeszt. Az a Petőfi, a kit Carducci elképzel, lefest és istenit, a bor, a kéj, a puszták vad Petőfije bizonyára inkább a legendáé, mint a valóságé s maga az a körülmény, hogy a nagy olasz költőnek e szép Petőfi-lapja a Goffredo Mameliról, az itáliai szabadságharczos, katona-költőről szóló tanulmányban olvasható: eléggé mutatja az érdeklődés politikai jellegét. De Carducci maga elismeri, hogy Petőfi nagyobb költő Mamelinál és ha az olasz érdeklődés az összes magyar költők közül épen Petőfit állítja előtérbe, az részben kétségkivül annak is köszönhető, hogy Petőfiből minden magyar költő közül legkevesebb veszik el a fordításban.

Ezért a legnépszerűbb ő mindenütt külföldön és sokszor talán épen azokért a tulajdonságaiért, a miket a magyar kritikusok még fogyatékosságoknak éreznek Vörösmarty és Arany nagy komplikált művészete mellett. Petőfit egyszerűsége, kifejezésének könnyűsége. szellemessége (a szellemesség az az érték, a mi a fordításban legkönnyebben, leghálásabban visszaadható), csekély formaművészete, mellyel könnyű a fordítónak versenyezni, esetleg túl is szárnyalva, olyan költővé teszik, a milyet fordító csak kivánhat. Petőfi nem oly specziálisan magyar s nem oly klasszikusan tömör mint Arany; nem oly lázasan bizarr, nem oly árnyalatosan zenei mint Vörösmarty. Közelebb jár a prózához: s a prózát mindig könnyebb fordítani.

Umberto Norsa pedig prózában adja vissza Petőfit. A valódi Petőfit akarja adni, a meztelent, a végletekig hivet; s bevallja, hogy a hol szépség és hűség közt kellett választania, az utóbbit választotta. Petőfiben jobban érdekli az ember, mint a költő; ezért a költőileg értéktelenebb verseit is adja, melyeknek lélektani, életrajzi fontosságuk azért megvan. Norsa műve általában inkább tudósé, mint művészé; elismerésre méltóan pontos és lelkiismeretes életrajzában és jegyzeteiben, melyek nem felejtenek ki semmi történeti vagy néprajzi érdekességet, nem mulasztják el az egyes költemények biografiai hátterének megvilágítását sem. Magáról a fordításról itt talán nincsen helye részletes birálatot mondanunk. Más helyen óhajtjuk ezt megtenni. Itt csak figyelmeztetni akartam az olvasót azokra, a kik messze idegenben is gondolnak ránk és megbecsülik a mi kincseinket.

Babits Mihály.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A franczia kastély. Szindbád immár mindenképen ismert alak a közönség előtt: *Krúdy* Gyula novellás könyvei, melyek az idei magyar irodalmi produkczió legérdekesebbjei, szétvitték alakját mindenfelé, a hova egyáltalán könyvben rajzolt alak el tud jutni. A merengő hangulatú novellák hőse most szélesebb arányú regényben lép elénk. A beállítása ugyanaz, mint a novellákban, a hangulat is, nemkülönben a környezet, az ósdi kis felvidéki város, ósdi, kedves embereivel, furcsa merev, modoros, de szeretetreméltó szokásaival, a melyek magukhoz hasonlítanak mindent, a mi csak közéjük kerül. És mint a novellákban, a regényben is ez a hangulat, ez a környezet a fődolog, nem a történet, nem is az egyes alakok, — az egész alapjában véve lírai természetű. Úgy is kell olvasni, mint lírát, nem a történet hangulatát kell megfogni az olvasónak, hogy igazán élvezni tudja magát a történetet is. Ez pedig hamar megvan, mert Krúdy nagyon jól meg tudja ütni azokat a hangokat, melyek egyszerre belerezegnek az ember lelkébe és viszhangot csalnak ki belőle. Mintha mindjárt az első lépéssel holdvilágos, bujkáló clair-obscurbe vont utczákra kerülnénk, melyeknek különös világítása egy kicsit elváltoztat minden körvonalat, különös árnyékokat vetít a házak falaira és különösre rajzol minden mozdulatot. Ilyen különössé válnak ebben a levegőben az alakok is: maga a merő lírából alkotott Szindbád, a hármasfödelű ház lakói: a két asszony, ugyanannak az embernek két elvált felesége, volt férjük, a híres gavallér, világhirű kártyás, a ki elválni el tudott második feleségétől, de szakítani vele sohasem bir, a vidéki szintársulat tagjai, a kik a furcsa környezetben maguk is még furcsábbak lettek. Szindbád csak előterében áll a regénynek, a maga szerelmével az egyik elvált asszony iránt, ábrándos borongásaival, — a történet központja, tulajdonképeni magva a hármasfödelű ház és lakói, a kik hol világosan, felismerhetően lépnek elénk, hol homályba burkolóznak, — a nyugtalan, folyton változó világítás, melyet az iró rájuk vetít, mintha valami reflektort forgatna ide-oda, jobban felizgatja az olvasó érdeklődését irántuk, mintha még oly pontosan volnának odarajzolva. Az egész dolog nem reális, határozott, állandó körvonalak nélküli és mégis tele van élettel, — hiszen az élet is ilyesformán dobál mindenfélét elénk, néha világosan látjuk, néha sejtjük és mindig nyugtalanságban vagyunk miatta. Krúdy Gyula ma a legérdekesebb iróink egyike lett, úgylátszik még nem jutott fel a maga legmagasabb pontjára, még újabb meglepetéseket is fog szerezni.

Az erdélyi fejedelem jogköre. Dr. *Bíró* Venczel jogtörténeti tanulmánya a régi erdélyi fejedelmek jogainak hatalmát és korlátait igyekszik megállapitani az egykorú országgyűlési végzések és az oklevéltárban felkutatott adatok alapján. Leginkább az erdélyi fejedelemség teljes kialakultsága korából veszi anyagát, mikor már a fejedelem jogai meg voltak állapítva, a megalakulás korára csak annyiban tekint vissza, a mennyiben a fejlemények megértésére szükséges. A tanulmány önálló kutatások eredménye és az eddigelé kevéssé tárgyalt kérdésnek főpontjaira a tudomány szempontjából értékes világot vet.

Ungarische Rundschau. Heinrich Gusztáv német nyelvű folyóiratának, mely a magyar tudományos élet főbb eredményeinek a külfölddel való közlését vette programmjába, most megjelent új száma számos, magyar folyóiratokból nagyrészben már ismert közleményt nyújt *Polner* Ödöntől, *Concha* Győzőtől, *Bud* Jánostól, *Grogger* Róberttől, *Berzeviczy* Alberttől stb. A nagyobb tanulmányok mellett néhány kisebb közleményt is találunk, köztük *Riedl* Frigyes czikkét *Attila és a gót költészet* czimmel. *Heinrich* Gusztávnak egy-egy czikkét gróf Majláth Jánosról és a Szilágyi és Hajmási mondájáról, *Bayer* József czikkét Kleist Heilbronni Katiczájának a magyar szinpadokon való szerepéről. A folyóirat, melyet *Heinrich* Gusztáv, *Concha* Győző, *Hampel* József és *Thallóczy* Lajos közreműködésével szerkeszt, a Duncker és Humboldt német kiadó-czégnél jelenik meg Münchenben és Lipcsében.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes heti gyermeklapja legújabb, október 6-iki számához, mely a szokottnál is jóval gazdagabb tartalommal jelent meg, új munkatárs vonúl be: *Nagy* Endre, a ki érdekes, jókedvtől duzzadó történeteket ir a lapba ezentúl gyakrabban. Rajta kívül az érdekes közlemények egész sora található ebben a számban: *Sebők* Zsigmond új *Dörmögő-* sorozatának kezdete *Dörmögő úr a Királyhágón túl* czimmel, *Rudnyánszky* Gyula pompás vegyes gyermekmeséje a kis ködmönről, *Endrődi* Sándor, *Benedek* Elek és *Feleki* Sándor versei, *Schöpflin* Aladár czikke, *Garay* Ákos és *Kalivoda* Kató rajza, *Szabóné Nogáll* Janka elbeszélése, *Zsiga bácsi* mókája, *Szemere* György regénye. A *kis krónika* rovat aktualitásai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «*Jó Pajtás*»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.)

A patak. *Szinyei Merse* Pálnak ily czimü képét, mely legutóbbi kiállításán, mint legújabb alkotásainak egyike keltett nagy tetszést, most sikerült szines reprodukczióban adta ki a Könyves Kalmán részvénytársaság. A bármely lakásnak díszére váló kép 35½–55 czm. nagyságban, igen díszes kerettel együtt 50 koronáért, margóval 70—90 czm. nagyságban 70 koronáért kapható, részletfizetésre is.

Új könyvek.

A franczia kastély. Regény, irta *Krúdy* Gyula. Budapest, Singer és Wolfner.

Az erdélyi fejedelemség jogköre. (1571—1690). Irta dr. *Bíró* Venczel. Kolozsvár, Stief Jenő és társa.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Hegyfalui Sugár Sándor nagybirtokos, a csornai Esterházy herczegi hitbizományi uradalom sok éven át volt bérlője és Sopronvármegye közéletének évtizedek óta egyik legtevékenyebb férfia, 73 éves korában Ems-fürdőben. — Báró Podmaniczky Béla alezredes, a mezőhegyesi méneskar parancsnoka, 59 éves korában Aradon. — Kisszeniczei Szeniczey Géza, Tolna vármegye bizottsági tagja, a tolna-baranyai és a somogyi ág. ev. egyházmegye világi felügyelője, Pakson. — Radnai Wallandt Ernő miniszteri tanácsos, a Vaskapu és Duna szabályozás tervezője, a magyar mérnöki kar egyik legtekintélyesebb tagja, Temesvárott. — Dankmaringer Ernő, 69 éves korában Budapesten. — Dr. Lax Adolf vármegyei

Vasi művészek részvételével

Kiállítás Murska-Sobotán és Radencin

1021

A „*Pannonia 69*" című nemzetközi képzőművészeti kiállítást vasárnap, szeptember 6-án ünnepélyes keretek közt nyitják meg a szlovéniai Muraszombatban és Radencin. A kétévenként megrendezett nemzetközi művésztalálkozó keretében osztrák, szlovén, magyar, szlovák és horvát festőművészek, szobrászok — az egykori Pannonia mai területén élő alkotók — mutatkoznak be műveikkel a közönségnek. A biennálé védnöke a *Szlovén Turistaszövetség*, a szervezésben a szomszédos országok múzeumai, állami szervei és képzőművészeti szövetségei vesznek részt. A háromnapos muraszombati és radenci program keretében képzőművészek kicserélik tapasztalataikat, nézeteiket, meghallgatnak több előadást, köztük a turisztika és a kultúra kölcsönhatásáról szóló előadást is. A festményeket a muraszombati *Franc Novak Kiállítási Csarnokban*, a szobrokat Radencin mutatják be. Vas megye képzőművészetét számos alkotás képviseli a biennálén, többek között *Horváth Jánostól*, *Majthényi Károlytól*, *Geszler Máriától* és másoktól. Az első (az 1967. évi) kiállításon megismert jugoszláv alkotók közül az állami díjjal kitüntetett csáktornyai *Bezeredi Lujo* szobrászművész és a neves muraszombati autodidakta festő, *Jaki Horvat Joze* is részt vesz az idei kiállításon. Vas megyéből küldöttség utazik a nemzetközi tárlat ünnepségeire.

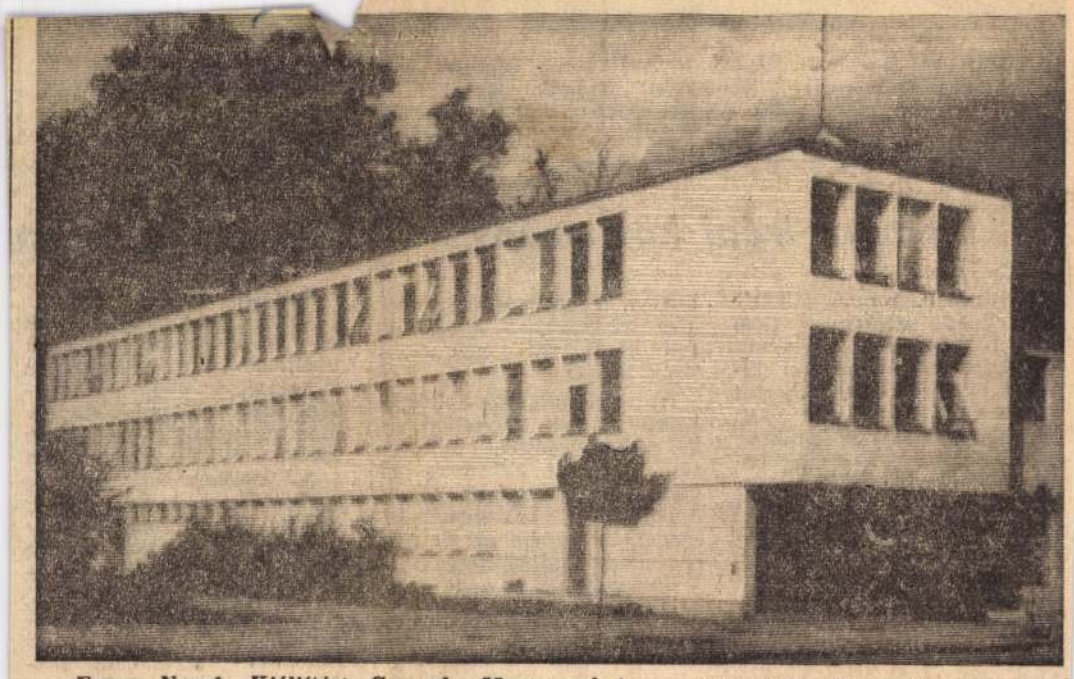

Franc Novak Kiállítási Csarnok Muraszombat, a nemzetközi festészeti kiállítás színhelye.

lavítása érdekében mi a teendő.

A fő d
patok vi
szállt ar
hangsúly
rael agre
leti helyz
izraeli cs
sa nélkü
síteni kel
nács ism
Hamisa
állítások,
lehetőség

letezését. A Szovjetun
azon a véleményen

Honvédy János
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 SEP 1
VAS NÉPE
Szombathely

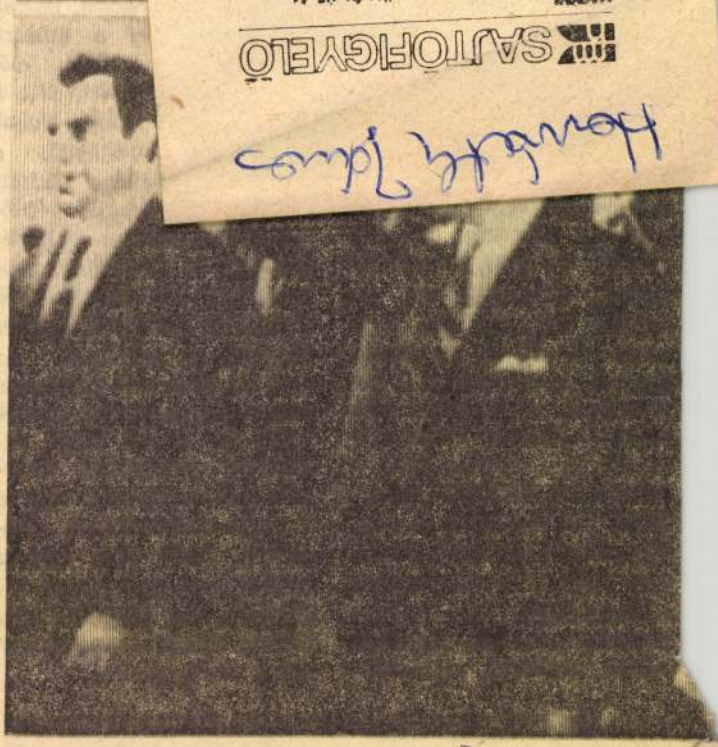

Bumedien Kairóban. Huari Bumedien, az Algériai Forradalmi Tanács elnöke Kairóba tartózkodik. Képünkön: Nasszer egyiptomi elnök (középen) és Nureddin Atasszi sziriai álamfő társaságában.
(A Vas Népe képtávíróján érkezett)

Román–iráni közlemény

Ceausescu, román államfő és felesége szeptember 1-től 6-ig hivatalos látogatást tett Iránban. A látogatásról kiadott közlemény szerint Ceausescu és az iráni sah megelégedéssel állapították meg, hogy a két ország közötti gazdasági együttműködés fejlődése fontos szerepet tölt be a két nép közötti kapcsolatok bővülésében. A látogatás folyamán gazdasági és műszaki együttműködési megállapodás jött létre.

A felek megállapították, hogy a legfontosabb nemzetközi kérdésekben álláspontjuk közel áll egymáshoz vagy azonos.

Az iráni államfő a közelkeleti helyzet súlyosbodásával összefüggésben rámutatott, hogy az ENSZ és az összes arab országok közreműködésével haladéktalanul meg kell kezdeni az Al Aksza mecset újjáépítését.

Ceausescu és felesége meghívta Reza Pahlavit és feleségét Romániába. A meghívást örömmel fogadták.

Mozgalmas Belfa

Belfast.

Ismét mozgalmassá vált az észak-írországi Belfast utcáinak képe. Szombaton a hajnali órákban a biztonsági erők alakulatai protestáns csoportokat szorítottak vissza, majd ezt követően angol katonák jelentek meg a katolikus negyed utcáit elzáró barikádoknál, hogy lebontsák az úttorlaszokat, amelyek felizgatták a protestáns kedélyeket

A katolikusok azzal érvelnek, hogy a barikádok védelmet nyújtanak szá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 OKT 2

Horváth János

VAS NÉPE
Szombathely

— A PANNÓNIA 69-RŐL és a nyári jugoszláv művésztelepen szerzett tapasztalatairól tart élménybeszámolót Horváth János festőművész a Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportjának ma este 6 órai kezdettel Szombathelyen az Ifjúság Házában. Ugyanitt és szintén 6 órai kezdettel a KISZ-vezetők klubjában Csikós József, a KISZ megyei bizottságának munkatársa: Az egyén és a szocializmus címmel tart előadást.

nál a férj soha ne tartóz-
kodjék huzamos ideig fele-
sége légkörében.

Mert a jelen esetben i
mi a perspektíva? Asszo
nyomnak valakin ki kel
töltenie mérgét. Ez a dol

1970 FEB 6

1021

Aki önmagával találkozik, ha fest

Műteremlátogatáson Horváth Jánosnál

A képzőművészek területi szervezetének Vas megyei titkárát nem könnyű megszólaltatni. Szíves házigazda, de nem szeret középpontba kerülni. Mint titkár sem véli, hogy nagyon fontos személyiség lenne, művészeti megváltó pedig még annyira sem. A tárgyilagosságot szereti, nem dicsőítésre vár. Örül a maga és a mások sikerének, de gyűlöli a látszatsiker körüli érdemtelen hűhót. Látogatásunkat nem fogadta kitörő örömmel, ám ezt erényeként jegyeztük föl: Horváth Jánosnak erős meghatározója a szerénység.

Oroszváron született 1930-ban, négyéves, amikor Győrbe költöznek. Itt végzi középiskoláit, látogatja Tóvári Tóth István festőművész vagongyári szabadiskoláját. A Képzőművészeti Főiskolár — Hintz Gyula a mestere — 1954-ben rajztanári képesítést szerez, hogy az anyagi függetlenség birtokában nyugodtan áldozhasson a múzsának. Tanári pályafutását a kőszegi tanítóképző intézetben kezdi 1955-ben, majd az intézettel Szombathelyre költözik. 1961-től a Képzőművészeti Alap tagja.

Kiállításokon — 1954 óta — rendszeresen jelentkezik képekkel, rajzokkal. Kezdetben tagja a Fiatal Képzőművészek Kollégiumának, s az Ernst Múzeumban állít ki. 1957—58—59-ben barátaival, Mészáros Józseffel és V. Tóth Lászlóval szerepel kiállításokon, 1965-ben rendezik meg első önálló tárlatát Szombathelyen majd 1967-ben Sopron láthatja képeit. 1968-ban a Képcsarnokban állít ki. Székesfehérváron és Hódmezővásárhelyen mutatja be több képét, majd külföldi, jugoszláviai és csehszlovákiai tárlatokon jelentkezik legsikerültebb alkotásaival.

Ihletőjét keresve a gyermekkorig megyünk vissza, de nem találunk egyetlen olyan rendkívüli meghatározó élményt sem, amelyben indíttatásának titkát sejthetnénk. Inkább meseéhsége érdemel figyelmet ebben az időszakban. Legkedvesebb emléke a gyárimunkás édesapjával folytatott nagy barangolások. Olykor 10 kilométert is megtettek gyalog, egy-egy távolabbi rokon meglátogatását tűzve útiélul, mindig emberekről, emberi viszonylatokról beszélgetve. Talán mégis a beszélgetések alkalmával kirajzolódó csak később, vagy soha meg sem ismert arcok, alakok, a Rába-part és folyó ezer árnyalatú, mindig változó zöldjeinek és kékjeinek képzelettermékenyítő varázsában kell keresnünk a magyarázatot, hogy a gyerek a kötelező német különóra helyett rajz különórára megy, s megkapja első és egyetlen rovóját.

Ihletője végig a vizuális élmény marad, a természet s az emberlakta táj. Az anyag felületi szepsége: a szín, a fény, a rajzolat, valamint annak szerkezeti szépségei ragadják meg képzeletét, ösztönzik képi újrafogalmazásra. Nem mozgásformák, jelenetek kifejezésére törekszik, ha munkatémát fest, a munka eredményein keresztül láttatja az embert. Sokat vívódik, töpreng, míg témára talál. Amikor azonban már „látja" a képet, fáradhatatlanul, s gyorsan dolgozik. Rendszeresen dolgozik, ez az álma. Miért fest? Iszonyú nehéz kérdés, vallja. Lelki szükséglet; önmegvalósítás; kétely és kínlódás hogy a végén majd érezze a győzelem örömét; az értelmes életet jelenti számára a munka.

Munka, mondja, és nem csupán művészi munkára gondol. Amit a festő alkotás közben érez, ugyanazt szenvedéllyel és hozzáértéssel végzett munkája során más is átéli. Vallja, a művészi megvalósításhoz ugyanolyan szorgalom, önfegyelem és figyelemösszpontosítás kell, mint minden más fontos tevékenységhez. Az úgynevezett konfliktusokkal teli művészéletről nincs jó véleménye, megnyomorítja a személyiséget, ha a feloldások elmaradnak. Számára válságos „időszak" minden új kép, rajz kihordási ideje. Ma újat kell felmutatni, s az újkeresés adja a legtöbb problémát. Nem polgári nyugalom kell, de otthon, ahol az alkotás okozta nyugtalanság alól — munka közben — felszabadul az ember.

Legemlékezetesebb, legmaradandóbb emlékű számára az 1965-ös szombathelyi kiállítás. Termékeny korszakban készült rá, könnyen és gyorsan festett. Önmagával találkozott, mert ment a munka, sikerült egységes anyaggal lépnie a nyilvánosság elé.

Legkedvesebb képei a Bozsok, Március Nyúl Halas csendélet, Fácán. A Bozsok címűnél olajjal, a Márciusnál temperával is sikerült megfogni azt a sajátos, mégis jellemző színvilágot, dekorativitást, melyet erényei közé sorolunk. A Nyúl, a Halas csendélet és a Fácán erőteljes életörömével ragadja meg a nézőt. Ezeknél a képeknél találta meg Horváth János a téma és a háttér, a súlypont és a környezet egyensúlyát, a dekorativitás és a tartalom harmóniáját.

Pillanatnyilag pályázatokra, a területi szervezet budapesti bemutatkozására és a szombathelyi május 1-i tavaszi tárlatra készül. Munkája mellett szívesen segít — ha igénylik — a fiatal képzőművészeknek. Szeretné, ha mielőbb velük, tehetséges fiatalokkal gyarapodnék az alaptagok száma. Szerinte a fiatalok lendülete, fogékonysága a tapasztaltabbak lényeglátásával, kritikai érzékével párosulva jelentős előrelendítője lehetne a megye képzőművészetének.

Farkas Imre

Erzsi.

VAS NÉPE
Szombathely

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

KALÁSZ MÁRTON:

Halkan, érzelmesen

1. RÉGI NÉGYSOROS

Eszternek, szeretettel

Lapul, settenkedik nyomomban,
nem téveszt szem elől a bánat.
Ily hűségért, kölyökkoromban,
összerugdostam a kutyámat.

2. DŐLT ÉG ÁRAD

Dőlt ég árad a fasoron.
Jön a kedvesség, fölragyog,
Magányon s ily eszeveszett
csöndességen könnyen kifog.

BARCS JÁNOS:

Téli műszakban

Bekecsem nyakát szorosabbra fogva
Hideg padlástéren várok toporogva.
Haragvón bőg a szél, sodródva hull a hó,
Karmol a jégszilánk, fagytenger most a tó.

Kéménypillér véd meg, mint apját hű fia;
Csillag-csipkét hint rám a fagyos szarufa.
Hófelhő alatt varjúcsapat vonul.
Elhal a károgás és a kertre hull.

Kőműves szerszámom hó közül kandikál;
Megfagyott a habarcs és az úton a sár.
Dermedtek a falak, zúzmarásak a fák,
Háztetők csillognak mint ezüst violák.

Zentai Pál: Kislány

Eg... modern személye... gyűrt á... műben ... szony, s ... ból felbu... Ebredés, ébredések... az ablako... je, ... egészség.

A férfi ... felesége ... aszik mellette.

CSURKA ISTVÁN:

Lebuká...

Csodálkozik. Az asszony nyolcra jár munkába, mire ő felébred, hétköznap már nincs mellette. Az órára néz, nem érti. Fél kilenc.

— Szívem, te elkésel...

A nő meg sem mozdul. Álmában is várta ezt a figyelmeztetést.

— Ma nem megyek be.

A férfi kissé meglepődik.

— Miért nem?

— Csúsztatok. Elmegyünk együtt, felvesszük a pénzt és vásárolunk.

A férfi ül az ágyon és maga elé néz.

— Velem akarsz jönni a pénztárba?

— Igen. Baj?

— Szívem, az olyan ízléstelen. Ha egy házaspár együtt jelenik meg a pénztárban... az... az ízléstelen. Mindenki arra gondol, hogy nincs egy vasunk sem... röhögnek, hogy ott áll a férfi mögött az ellenőr... Nem, szívem, ezt mi nem engedhetjük meg magunknak. Az emberi együttélésnek vannak bizonyos szabályai.

A nő még mindig háttal a férfinak, de már maga elé mosolyogva:

— Mennyi pénzt veszel fel?

— Mondtam már tegnap: kétezerötszáz forintot. Igazán nevetséges lenne, ha ezért a piti összegért ketten mennénk.

— Jó, akkor írj egy meghatalmazást és felveszem én.

— Mi ütött beléd? Gyanakszol? Nem hiszed, hogy kétezerötszázat kapok?

— Most ilyen kedvem van. Szeszély.

gyerekől, sőt úgy bukkant fel belőle, mint egy sellő, diadalmasan, ellenállhatatlanul.

Később majdnem összeveszenek. A férfi csúri-csavarja, de nem tudja lerázni magáról az asszonyt. A reggeli, amely lehetne ünnepi is, hiszen csak ünnepnapokon szoktak együtt reggelizni, ezúttal komor.

— Nem is tudtam, hogy te ilyen gyanakvó vagy.

— Nem vagyok gyanakvó. Akarok egy kellemes délelőttöt. Veled akarok csatangolni és költekezni. Ezt a pénzt váratlanul kaptuk, terven felül. Ezt most nem kell beosztani...

— Gyönyörű... Nem szeretem a váratlan dolgokat. Nem szeretem, ha egyszer csak olyan oldalról ismerem meg a feleségem, amilyenről eddig még nem ismertem.

— Éspedig?

— Féltékeny vagy. Mert ez az, csak más a megjelenési formája. Majd még megérem, hogy belenyúlkálsz a zsebembe.

— Undok vagy.

A férfi semmiképpen sem tudja lerázni magáról az asszonyt.

A ház előtt tizenegy felé még komorabb a férfi, amint megkerüli a Moszkvicsot, kezében a slusszkulccsal, s az asszony pedig ott áll a járdán, s várja, hogy a férfi belülről kinyissa a jobb oldali ajtót, s ő beülhessen mellé. A kocsi mosatlan, az asszony megjegyzi, hogy a kocsi piszkos.

— Az — hagyja rá a férfi.

— Talán nem?

A kastélynak szerencsére két szárnya volt, s ez lehetővé tette a fivérek számára, hogy sose találkozzanak. Ikrek voltak, egyforma volt a termetük, ugyanolyan görnyedt tartással jártak, s mindkettőben ugyanaz a veleszületett gonoszság lakozott. A Paluselle család két utolsó tagja gyűlölte egymást, és kölcsönösen abban reménykedtek, hogy mihamarabb eltemethetik a másikat.

Az ifjabbik úgy vélte, jogos ez az óhaja mert amit a természet születéskor elvett tőle, a halál jóváteheti. Ám egy váratlan apróság,

nel is meg kell tárgyalnom. Adja át tiszteletemet kedves feleségének és fogadja jókívánságaimat."

Cardaillan úr napjait azzal töltötte, hogy újra meg újra ellenőrizte aprópénztárcája tartalmát, összegezte kis gazdasága bevételét, átnézte a háztartási könyvet, megszámolta a törlőruhákat

den várakozását felülmúlta. Az ablakokat drága hímzett függönyök takarták, úgy, hogy a szobában egészen komor félhomály volt. De azért kivehette a különböző tárgyakat, s fel is ismert egy kis flamand fiókosszekrényt mellette egy Szent Sebestyént ábrázoló festményt a sienai iskola mo-

üdvözlő szavakat, melyekre pedig egész úton készülődött.

— Örülök, hogy látom — szólt Marc-Antoine de Paluselle. — Ön bizonyára az én legközelebbi rokonom és minden valószínűség szerint kettőnk közül én fogok előbb távozni az élők sorá-

MAURICE DRUON:

AZ ÜVEGKOPORSÓ

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 AUG 20

MAGYAR NEMZET

Budapest

Horváth János

— **Az 55 éve elhunyt Herman Ottó** tiszteletére kétnapos emlékünnepség kezdődött a Mecsekben levő Orfűn. Ebből az alkalomból rendezték meg a 120 holdas Pécsi-tavon az országos jellegű Herman Ottó horgász-emlékversenyt. Ma avatják fel Herman Ottó szobrát, Horváth János szobrászművész alkotását, a pécsi Janus Pannonius Múzeum pedig megnyitja a nagy természettudós emlékére rendezett állandó jellegű kiállítását.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr

1969 OKT 7

1021

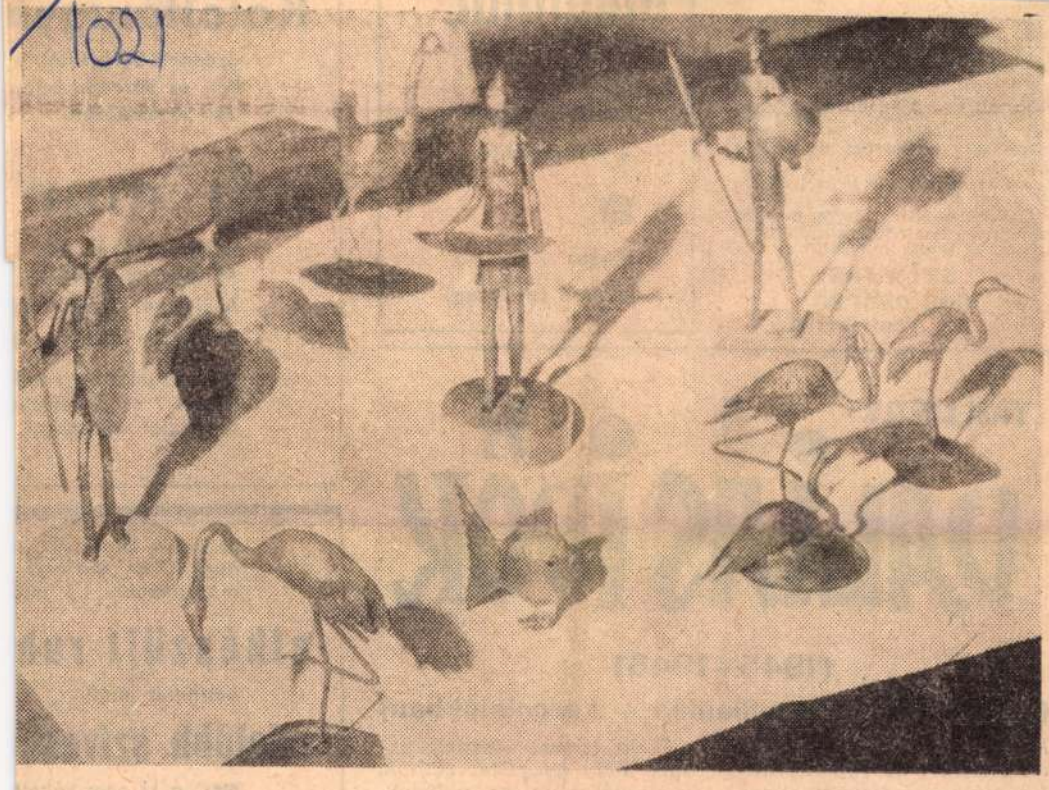

Vasból való költészet

Már zavarban vagyok. A szerénysége zavar, amely olyan természetes, mint olajos keze. Aztán a meglepetés: mikor köszöntöttem, robusztus marógép fölé hajolt, ormótlan vasdarab füstölgött a marókés alatt, most pedig vasba álmodott költészet mellett beszélgetünk.

Horváth Jánost Győrött egy lakatosműhelyben ismertem meg. Akkor a géppel alkotott, betáblázta a méreteket a gép „tudatába", és az kimarta a vasból a fogaskereket. A figurák pedig, amelyek itt táncolnak előttem, az asztalon mozdulatlanul is, keze ügyességének, a vason megvalósított akaratának eredményei. Vasból való költészet. Ez már nem csupán kedvtelés.

— A hobbym a rajzolás volt. Tóvári-Tóth Istvánnál rajzoltam 1950-től 1961-ig a vagongyári szakkörben. Aztán megszűnt a szakkör, Pista bácsival a kapcsolatom megmaradt.

— *De hát a rajz és a lemezplasztika merőben különbözik.*

— Tudom. Három évvel ezelőtt, munka közben jöttem rá, hogy milyen engedelmes is a vas. A lakatosműhelyben gyertyatartót rendeltek. A munkát én végeztem el. Gondoltam, kellemessé teszem lemezlevelekkel a gyertyatartót. Sikerült.

És most a tálat tartó lány, a Don Quijote, a gémek, a kócsagok szinte élnek vaslemez ruhájukban. Mind könnyed, libegő figura. Ellentéte a vasnak.

— A réz sok pénzbe kerülne — mondja Horváth János. — Majd megpróbálkozom rézlemezzel is.

— *Mi kell a figurák megalkotásához?*

— Elképzelés, rajz. Aztán a gáz nagyon fontos és kellő vastagságú vaslemez, drót.

Magamban kiegészítem: tudás, költészet, tehetség.

— Tóvári Pista bácsi biztatott, látta a figurákat. Szeretném zsűri elé vinni az alakjaimat, hogy még több ösztönzést kapjak.

A figurák festetlenek. Tűzben kékíti, barnítja őket.

— A lényeg: az elképzelést hogyan tudom összhangba hozni az anyaggal. És a vas engedelmes anyag, csak szeretni kell.

— *Hogyan született a Don Quijote?*

— Kedvenc olvasmányom. Az alakja úgy maradt meg bennem, mint öregedő, gondolkodásában is merev emberé. A figurát így mintáztam meg.

— *És az anatómiai érzék?*

— Tóvári Pista bácsinak köszönhetem.

— *A segítség?*

— Feleségem és hétéves fiam. Feleségem megérti, ha néha éjszakákon át dolgozom. Különben ő is rajzol és biztat. A fiammal pedig kijárok a természetbe, megfigyelem a madarakat, és a megfigyelések alapján mintázom meg a figurákat.

Feloldódott a zavarom. Horváth János szerénysége az anyag, a forma iránt érzett felelősség.

— pék —

Bősárkány: Minden dalom a tiéd (olasz), 7.
Fertőszentmiklós: Tiltott terület (magyar), fél 8.
Pannonhalma: Rita a vadnyugat „réme" (olasz), 6.
Öttevény: Megölni, vagy megmenteni (jugoszláv), 7.
Halászi: A Sólyom nyomában (NDK), fél 8.
Szany: Háború és béke I. (szovjet), fél 8.
Győrsövényháza: Egy magyar nábob és Kárpáthy Zoltán (magyar), 7. Dupla helyár!

SZÍNHÁZ

BOB HERCEG,
3 ó., Arany-bérlet

BÉR:
jutalé
+ köl
Magas
kereseti lehetőség!

44 órás munkahéttel.
A vidékről bejáróknak
Ebédet vállalati hozzá
Jelentkezni lehet mind
reggel 7 órától délutá
a vállalat munkaügyi

TABI LÁSZLÓ:

I. II. DALIÁS IDŐK

(1945-1946)

(Történelmi visszapillantás — karcolatokban)

hitt családi körben kegyelettel áldozhat az emlékemnek. Ha viszont a feketét húzná, hát istenem... Egy golyó a homlokba, s nem kell többe protekció után járnia, nem kell beadványt szerkesztenie, semmi gond, semmi izgalom...

— Igen, igen... — felelte —, de ön? Úgy tudom, hét gyereke van.

— Mindegy. Ha én húzom a fekete golyót, nem fogom megszámolni őket. Tudni fogom a kötelességemet.

Néhány percig sápadtan nézett maga elé, aztán így szólt:

— Nos hát rendben van... Most mindjárt?

— Igen.

Elővettem a két golyót, és beledobtam a kalapba. Láttam, hogy vitéz Kelevény szája széle remeg, de magam is izgatott voltam. Június van — gondoltam —, aránylag fiatal vagyok, s jön a forint... Mégis csak szép az élet... No de ne érzelegjünk...

Letakartuk a kalapot egy kendővel, s azután remegő kezekkel egyszerre nyúltunk bele mindketten. Azután kihúztuk kezeinket.

— Nyissa ki az öklét... — mondta Kelevény halkan.

— Nyissa maga.

Farkasszemet néztünk, azután mély lélegzetet vettem, és kinyitottam az öklömet. Tenyeremen ott pihent a fehér golyó. Üveges szemmel meredt rá, aztán kinyitotta az övét. A fekete golyó volt nála.

— Uram — mondtam —, sajnálom. De higgye el, ez a fehér golyó sem fönyeremény... Még sok szaladgálni valóm lesz az ügyben. Megyek is. Nyugodjék békében.

És eltávoztam.

Másnap délután izgatottan futottam át a lapokat. Megírja-e valamelyik rendőri riporter az öngyilkosság hirét? De nem írta meg. Örültem. Magánügy volt. Férfiak személyes ügye, nem tartozik a nyilvánosságra.

Harmadnap reggel éppen a lakáshivatalba akartam bemenni, amikor csengettek. Kimegyek, ajtót nyitok. Vitéz Kelevény Ervin áll ott.

— Hogy-hogy? — kérdezem. — Ön még él?

— Igen.

— Hát akkor?

Zsebébe nyúlt, és egy iratot vett ki. Átnyújtotta. Kinyitottam.

A központi lakáshivatal, mint harmadfokú bíróság, úgy döntött, hogy lője főbe magát, aki a fehér golyót húzta.

(Folytatjuk.)

Felkérjük kedves ügyf
hogy Győr, Kazinczy
a szeptember 1-i hat
elkészült ruh
helyhiány miatt
mielőbb szívesk
mert a ki nem váltott
Köztelek utcai fiókunk
A Patyolat Vállalat ve

Azonnali
férfi és n
a „Richa
Kor
tősé
heti
jutta
bölc
Kedv
Bejárók részére utazá
térítéssel. Jelentkezés

Horváth János, Mohács
Korsó, cserépedény
Mázatlan korsó, "
Kanna fedővel, "
Tál, "

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
17 l.

lád birtokában. A XX. század elején

Horváth János

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Budapest

— **A Nógrád megyei kórház** fennállásának 100. évfordulója alkalmából július 2-án, 3-án és 4-én ünnepli Salgótarjánban. A kórház 1870-ben létesített elődjének mindössze egy orvosa volt, aki az akkor 700 lakosú Salgótarján község orvosi teendőit is ellátta. A megyei kórház ma 639 ággyal rendelkezik. Az évforduló alkalmából névadó ünnepséget rendeznek, s leleplezik a névadó Madzsar Józsefnek a kórház homlokzati falán elhelyezett márvány emléktábláját, Horváth János szobrászművész alkotását. A jubileumi ünnepségek alkalmából megrendezik a nógrádi orvosi napokat.

foglaláskori
lyószakaszokat tanult meg
az aggódó ország, az árvizek
történetét tanulmányozta a
nép, amelynek tíz- és tízezer
bátor és hűséges fia vette fel
a harcot ezekben a napok-
ban az áradás veszedelmé-
vel. Soha ilyen arányú bé-
kés mozgósítást nem éltünk

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Horváth Kálmán

KELETMAGYARORSZÁG

Nyíregyháza

1971 APR 28

BEMUTATÓ KIÁLLITÁS NYIRBÁTORBAN. Május 2-án nyitják meg a nyírbátori Báthori István Múzeumban Horváth János és Katona Zoltán festőművészek bemutató kiállítását. A kiállítást Szentiványi Lajos Kossuth-díjas festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára nyitja meg.

otthon csak a

1968 AUG 29.

1021 Horváth János

1968. augusztus 29.

Őszinte tárlat,

szép törekvések

Nem úgy optimisták, hogy ecsetjüket negédes rózsaszínbe mártják

A fiatal orosházi festőkkel, ha jól emlékszem, három évvel ezelőtt találkoztam először. Akkor a Petőfi Művelődési Ház képzőművész szakkörében dolgoztak, ott volt a műtermük, és szárnypróbálgatásaikra Koszta Rozália festőművésznő hívta fel a figyelmünket.

Érdemes volt elmenni hozzájuk, a látogatót nemcsak szívesen, hanem izgalmasabbnál izgalmasabb képekkel, grafikákkal fogadták, kiterítették rajzaikat körbe a falak mellé, felfüggesztették a falakra, és még ott, a rögtönzött tárlaton is az alkotás megszakíthatatlan folyamatát éreztem: újból vitatkoztak a már sokszor látott képek egy-egy megoldásán, a véleményüket egymás előtt még akkor sem és előttünk sem titkolták. Milyen nagyszerű és szép erény, a termékeny alkotás egyik fontos feltétele, de várhattam volna-e mást ezektől a fiatal, lobogó kedvű tehetségektől, mint őszinteséget?

Eddig a szóig kívántam eljutni, hogy a legtalálóbban bevezethessem írásomat, mely a fiatal orosházi festők rendszeres évi bemutatkozásáról ad számot, az orosházi múzeumban megnyílt kiállításukat tárja az olvasó elé. A nyilvánvaló tehetségen, a magától értetődő tartalmi-kifejezésbeli útkeresésen túl az őszinteség az, amely elsősorban jellemzi ezt a jól összeválogatott, nem is olyan kis kiállítást. (A múzeum lépcsőfeljárójában kezdődik és négy termet tölt meg az emeleten.) Őszintén elmondják, milyennek látják maguk körül a világot, őszintén bemutatják alkotásaikban a világ jelenségeinek egyéniségükkel ötvözött mását, nem tűrik a mellébeszélést, csak az egyenes szó kimondásának emberi gyönyörűségét. Fiatalok, de nem úgy fiatalok, hogy a megalapozatlan, üres lobogás gyors lángja hevíti képeiket, ezek az orosházi festők úgy fiatalok, hogy a bizalom és az öröm jegyeit megtalálva tekintenek a világra, és nem lepődnek meg azon, hogy értelmes tekintetükre a világ is értelmesen válaszol. Nem kritikátlanok, egy-egy groteszk rajzban, olajképben szatirizáló, jobbítani akaró hajlamuk is megnyilvánul, és nem úgy optimisták, hogy ecsetjeiket minduntalan negédes rózsaszínbe és rikító kékbe mártják.

Érdekes emberek, érdekes művészek. Évek óta együtt, ennek is híre van már nemcsak Orosházán, a megyén túl is, bár törekvésük több hivatalos támogatást érdemelne. Ez a mostani kiállítás olyan morális alap ehhez, amilyennel még egyszer sem jelentkeztek. Négyen: *Feldmann Tibor, Fekete János, Horváth János és Szlotta András* mutatkoznak be új képeikkel. Megfigyelhető, hogy mind a négyen lassan megtalálják, bár helyesebb úgy fogalmazni, hogy lassan megérzik az önkifejezés legalkalmasabb formáit. Feldmann a groteszk felé hajló portréival, emberábrázolásával tűnik ki, képeinek atmoszférája van; ugyanakkor „Falusi házvég" című festménye a kiállítás egyik legjobb darabja. Fekete János „Önarcképe" is idetartozik, képein az egyszerűségre való törekvést jelzi a finom kontúrvonalak nem hivalkodó alkalmazása is. A sokoldalú Horváth János már sokkal erőteljesebb színvilágban él, és az olajtechnikától a lemezdomborításig ível kutató mozgékonysága, hogy az anyag sajátosságait is felhasználva mondja el gondolatait, ítéleteit. „Dózsa" című lemezdomborítása kitűnő, képei közül az „Almaszedő" képvisel külön klasszist. Szlotta András láthatóan a grafikában otthonos, rajzai nemcsak remek rajztudást, hanem jó megfigyelőkészséget és szuggesztív belső érzelmi világot tárnak a látogató elé. A „Nagyapám olvas", „Önvizsgálat" című rajzai a kis kollekció kiemelkedő darabjai.

Horváth János „Dózsa" című lemezdomborítása a kiállítás egyik erőteljes, szép darabja.

Zárógondolatként: újból ismétlem, hogy ezek az orosházi fiatalok még több figyelmet és sokrétűbb támogatást érdemelnek. Nem mintha egyedül állnának törekvéseikkel, szó sincs erről, de meg kellene teremteni a lehetőségét annak is, hogy városuk határain túlra ne csak a hírük, hanem a képeik is eljussanak.

Sass Ervin

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Budapest a DUNÁN

Apám, segíts! — Szikla a Duna közepén

A Kazán-szoroshoz közeledve egyre izgalmasabbá vált utunk. Már az is lázba hozott bennünket, hogy Trenkovánál megáltunk. Nem lehetett tovább menni, mert a kilenc kilométeres szakaszon a hatalmas hegyek, sziklák között és a zuhogókon csak egy irányba közlekedhetnek a hajók a Dunán. Veszélyes út. Annyira, hogy csak speciálisan erre kiképzett, nagy gyakorlattal rendelkező kormányos irányíthatja a hajókat biztonságosan. Nincs is közlekedés ezen a részen, csak nappal.

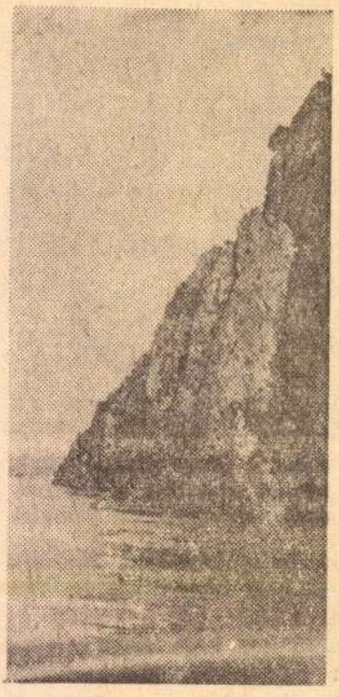

A Kazán-szorosban.

Az eddig néhol hat-nyolcszáz méter széles folyam ezen a szakaszon összeszűkül 150—190 méterre. Mélysége egyébként itt átlagosan 20 méter, de néhol 60—70 méteres, úgynevezett üstök is akadnak. Mindezt a várakozás alatt tudtuk meg kapitányunktól. Közben a partmenti őrházból ide érkezett a rocsó új kormányosunkkal, akire őszinte tisztelettel néztünk, hiszen nem kis dolog e veszélyes részen átkelni ennyi emberrel a hajón.

Ezután már a szó szoros értelmében mindnyájan a fedélzeten voltunk. A felfelé szemben jövő hajókról vidáman integettek az emberek. Örültünk e barátságos üdvözlésnek és még jobban, ha magyar lobogót fedeztünk fel. Ilyenkor előkerültek a távcsövek is. Találkoztunk több magyar hajóval. A Komárom, az Eger, a Kaposvár méltóságteljesen úszott el mellettünk és nemcsak integetéssel, hanem kiáltásokkal is üdvözöltük egymást.

A parti őrház gömb alakú bólyái végre jelezték: mi is elindulhatunk. A gyönyörű táj adott munkát a fotósoknak. Gépeink örökké kattogtak, volt mit fényképezni.

Galambóc magasságában a Babakáj szikla került az érdeklődés középpontjába. Nemcsak azért, mert mint egy magányos emberalak emelkedett ki a Duna közepéből, hanem érdekes története miatt is. A szájhagyomány szerint a törökök idejében a parti várban László vitéz lakott. A fiatal harcos egyszer meglátta és azonnyomban meg is szerette a túlsó parti Galambócon székelő török pasa lányát. Egy éjszaka deréglyével áthajózott és megszöktette. Ám a szerelmesek nem jutottak messzire, a Duna közepén elfogták őket. A fiúnak az éj leple alatt úszva sikerült elmenekülnie, de a lány ott maradt. Az apa végtelen haragjában a sziklához láncoltatta lányát.

László vitéz sokszor megkísérelte kiszabadítását, de a törökök ágyúkkal lőtték a dereglyét és így minden fáradsága hiába volt. A lány segítségért kiáltozott, s szenvedéseiben végül az apjának könyörgött szabadulásért. Baba-káj, atyám, segíts!... De a szigorú apa könyörtelen volt és a lány ott pusztult el a sziklán.

A történet régi, talán igaz se volt, de mindnyájunkat megrendített. Nem sokáig gondolhattunk azonban a szépséges török lányra, hiszen a fenségesen szép, egyben félelmetes táj minden figyelmünket lekötötte. A Nagy- és a Kis-Kazán sziklái több száz méterre emelkedtek a Duna fölé és csodálatos látványt nyújtottak. Mindig új és új kép tárult szemünk, illetve fényképezőgépünk elé.

Ugyanilyen fenséges volt az a gigászi építkezés, amit az ember alkot ma a Vaskapu-szorosban. Az új erőmű építkezése mellett haladtunk el. Három éve tart már a munka a román és jugoszláv parton. Az országutat, vasutat építik a szikás hegyekben a jelenlegi magasságtól mintegy 40 méterrel feljebb. Az építkezés befejezése után ugyanis 30 méterrel emelkedik a Duna vízszintje. Ekkor kerül a víz alá Orsova is, e kedves kikötő, melynek egyes házait már most lebontják és a távolabbi hegyoldalban építik fel újra. Szemünk elé tárult már az új falu kialakuló képe.

A Vaskapu-csatorna előtt láttunk magyar uszályokat is, amelyek zátonyra futottak már jó néhány éve, s onnan a sziklás részről semmilyen járművel nem lehet elszállítani terhüket. Ott maradnak, míg az idő nem végez velük.

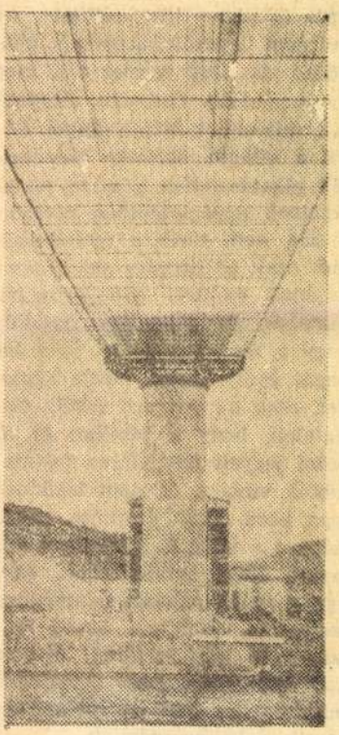

A Vaskapu-erőmű építkezésénél.

(Következik: **Sztriptíz hajón és buszon.**)

Kosnyik Judit

Horváth János

Mitvéred
1971 IX.

Horváth János: Nyírbátori utcarészlet
Une rue de Nyírbátor
Улица в Нирбаторе

és állást foglaljunk mellette vagy

tos lenne, hogy művészete túl-
formaelvezetre korlátozott, magán-
egű piktúrán, ellenkező esetben
festői munkássága nem érhet el
ársadalmi megbecsülést, amit tehet-
erint megérdemelne. Nem tagadjuk
ztrakt művészet jelentőségét, hisz az
ormatervezők, az alkalmazott grafiku-
z építő iparművészek és a divattervezők
áik révén egész környezetünket áthat-
őt autonóm műalkotásként is igénylik
e a világon, de sikeres pályakezdés
ényét nem szabad csak erre alapítani.

avasoljuk, hogy Makoldi tegyen nagyobb
llemi erőfeszítést képességei teljes kibon-
oztatása érdekében, mert ezzel művésze-
társadalmilag is jelentőssé formálná.

Geszti László

és munkálkodó tájaiban festőművész mun-
káiban olykor fel-felcsillan a környező táj
karakteréből egy-egy íz, egy-egy valóság-
morzsa. Ezeknek gyarapodása emeli majd
újabb művének hatásfokát is.

K. Gy.

*

Szász Endre festőművész, grafikus kana-
dai, amerikai sikereiről legendás hírek jár-
ják. Legutóbb megfordult Budapesten John
R. Taylor, művészünk torontói kiállításá-
nak rendezője, a katalógus előszavának
írója, s érdekes információkkal szolgált
Szász Endre tengeren túli szerepléséről,
fáradhatatlan munkásságának eredményei-
ről. Itthon is ismert találékonysága, mester-
ségbeli virtuozitása méltán vívott ki oda-
kint is széleskörű elismerést.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Horváth János

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

1971 MÁJ 4-1.

Nyíregyházi festők tárlata Nyírbátorban

1021

Vasárnap nyitották meg a nyírbátori Báthori István Múzeumban Horváth János és Katona Zoltán festőművészek kiállítását. Dr. Szalontai Barnabás múzeumigazgató üdvözlő szavai után Szentiványi Lajos Kossuth-díjas festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára nyitotta meg a tárlatot. Az idős mester köszöntötte tanítványait, akik a főiskola elvégzése után Nyíregyházán telepedtek le. Mindketten a tanárképző főiskolán tanítanak, pedagógiai munkájuk mellett szakítanak időt művészi munkájuk továbbfejlesztésére. A kiállított, közel 100 olajfestmény, grafika és akvarell motívumai között megtalálható a szabolcsi táj, a nyírségi ember, a nyíregyházi és nyírbátori utcarészletek, a nagy építkezések képi megformálása. A kiállítás május 23-ig tart nyitva.

kor lesz
ben.

Mély
juk, hog
édesapa,
és rokon

VAJDA ANDRÁS

80 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése május 4-én, délután 13 órakor lesz az Északi temető ravatalozójából.

Gyászoló család
Bem József u. 13.
(2448)

apa

JUHOS LAJOS
nyugdíjas pénzügyi előadó

68 éves korában elhunyt. Drága halottunk hamvasztás előtti búcsúztatása folyó hó 5-én, szerdán délután 3 órakor lesz az Északi temető ravatalozójából.

Gyászoló család
(266125)

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HÉTFŐI HÍREK

1970 ÚKI 19

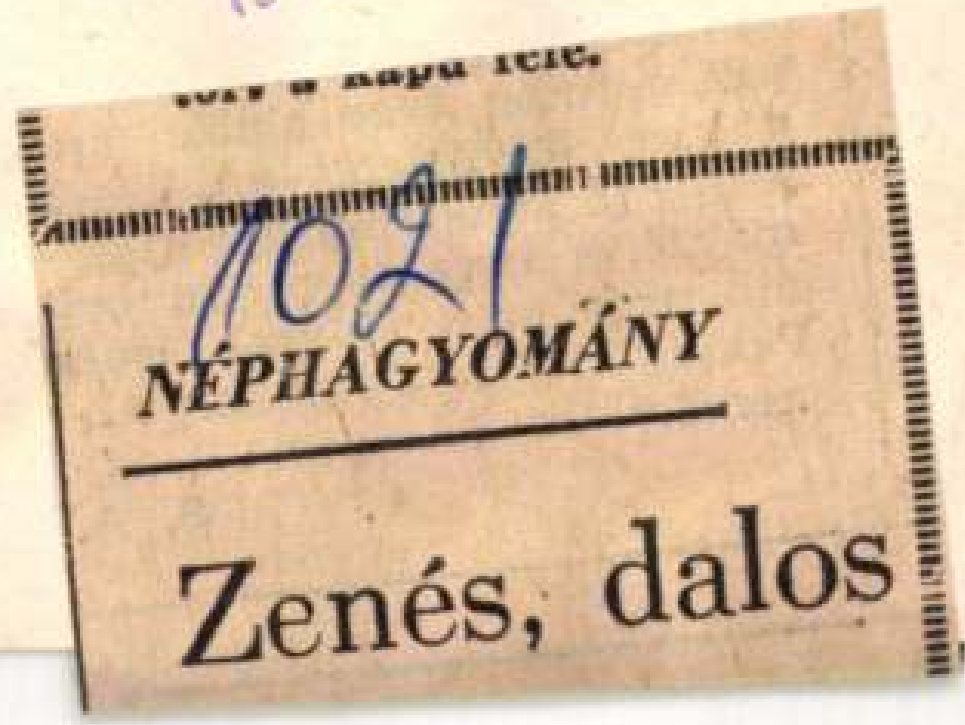

leányvásár Pécsváradon

Leányvásár volt vasárnap Pécsváradon. Ősi, Lukács-napi néphagyományt elevenítettek fel ezzel a „Baranyai vasárnapok" keretében. Régente ugyanis, ezen a napon, nagy megyeközi vásárt tartottak, amelyre a szülők magukkal hozták eladó lányaikat, legényfiaikat is, akiknek megismerkedése gyakran végződött házassággal.

A község utcái — miként hajdanán — egész nap zeneszótól, dalos köszöntőktől, komédiások, kikiáltók, sátoros szűcsök, szövők, bábosok, papucsosok, fazekasok és vidám vásározók zajától visszhangzottak. Ez alkalommal nyújtották át Horváth János mohácsi keramikusnak és Mónus Ferenc hódmezővásárhelyi fazekasnak a IV. országos fazekaspályázat fődíjait.

Horváth Julius

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

JÚL 1 4

VAS NÉPE

Szombathely

ik 19 óra 39 perckor.
nyugszik 23 óra 56 perckor.

1021

HORVÁTH JÁNOSNAK

a szombathelyi tanítóképző intézet festőművész tanárának kiállítása vasárnap nyílt meg a győri műcsarnokban. A győri származású művész tárlatát már az első napon igen sokan megtekintették.

Nagymező MTSZ
Répcelak (5372)

1969 MÁR 30

1021

Horváth János

BALLADA

(Horváth János linóleum metszete)

Somogy megyei Néplap
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TIMÁR MÁTÉ:

HÉTK

AZ ASTORIA-ALULJÁRÓBAN nagyon nagy volt a reggeli forgalom. Az újságos belerekedt a napi szenzációba; az öreg lottós szelvénykínálgatása szinte könyörgésszámba ment: »Ne menjenek el a szerencséjük mellett«; a négy feljáró nyílásán át együtt tolakodott lefelé a napfény a villamosok zakatolásával, fékek csikordulásával, keveredett az alul közlekedők sietős kipp-koppjával, úgy, hogy azt a sokszoknyás, idős nénikét, aki ott bizonytalankodott az áradat közepén, hol ide, hol oda sodorták a rohanók, miközben a hangja a lármába fulladt:

— Mondják, kedveskéim, merre igyekezzek abba a nagy egyetemi iskolába?!

Janka is csak a mondat kérdő lejtését, s az egyetemet értette belőle, amikor Dezső elragadta mellette, de ez is elegendő volt ahhoz, hogy feléje fordítsa a tekintetét.

Valahogy azonnal ismerősnek tűnt az öregasszony szeme. Hangjának elbizonytalanodása úgy csendült a fülébe, mint egy idegen lakásból a falon átszűrődő, valahol már hallott zene, s egész esetlke valósága úgy megfogta, mintha feléje nyújtotta volna a kezét.

Megállott, lefékezte Dezsőt is — egyelőre csak ennyire futotta belőle. Majd — mert a dús-sörényes, farmernadrágos fiú rántott egyet rajta, kivonta a hóna alól a karja a nagy hasonlóság?

A HÁTIKOSARAS NÉNI is őt nézte már, s egyenesen hozzá címezte a kérdést:

— Mondja, kedveském, merre az a nagy egyetemi iskola?

— Tessék velem jönni — mondta neki szelíden, és kézenfogta. — Éppen odamegyek.

Ezután együtt tiporták felfelé a lépcsőfokokat, együtt léptek ki a fényes Kossuth Lajos utcára, s ahogy belevegyültek a tömegbe, s olyanok voltak, mint a jelen és a múlt groteszk ellentéte. Sokszoknyás néni, kendősen, hátikassal, s szolídan minis diáklány a háta közepéig lendülő hajsátorral. Csak éppen Janka nem foglalkozhatott ezzel a kedves kontraszttal, mert a néni egyre beszélt.

— Tudja, kedveském, felszállítottunk húsz tömött kacsát, azt adtam el a csarnokban. Csak a három legkövérebbet vágtam le magunknak. Egyet nekünk az öregemmel, kettőt pedig a fiamnak. Lesütöttem zsírba. Jó lesz neki, ha már házasulatlan maradt.

JANKA RÉST TALÁLT a tömegben.

— Hány éves a fia, néném?

— Huszonkilenc lesz István vértanúkor.

— Itt dolgozik az egyetemen?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1965 MÁJUS 20

1021

HORVÁTH JÁNOS

Horváth János Béke című alkotása

Öv. szív		"
Padlóró		"
Padlóró		"
Úszócsa		"
6/4 bro		"
1 bronz		"
40-es bronz gőzszelep	3	"
25-ös bronz gőzszelep	3	"
32-es bronz gőzszelep	5	"
Vízállásmutató üvegcső 8 mm	140	fm
Forraszvég 1"	30	db
Forraszvég 3/4"	30	"
Göztorló 1"	1	"
Ferdeszelep 3/8"	60	"
Göztorló 3/4"	40	"
Ferdeszelep 1/2"	150	"
Falikorong 3/4"	150	"
Közcsavarszűkítő 5/4–1/2"	10	"
Közcsavarszűkítő 2 1/2–6/4"	20	"
Közcsavarszűkítő 2–1/2"	100	"
Közcsavarszűkítő 2–5/4"	20	"
Szűkitőkarmantyú 5/4–1"	10	"
Szűkitőkarmantyú 6/4–5/4"	20	"
Szűkitőkarmantyú 2–1"	10	"
Iv 3/8	150	"
T szűkitő 1/2–3/4"	140	"
T szűkitő 6/4–5/4"	50	"
Kartácsszeg	80	kg
Csatornaszög 30 cm kiteritve	251	db

Villamossági anyagok

Földkábel 3x35	74	fm
Földkábel 2 darabban 3x240/240	53	"

1021 PUBERTÁS

(Horváth János metszete)

SOMOGYI NÉPLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

majatékokat dominál. Több
dombok lán
lan megtöri
és arra kés
kezetre figy
folytassuk
ívének hajl
takarnak el
magaslatai.
mind már az
lélődő is elvonatkoztat. Nem
tagadhatjuk tehát ugyanezt a
jogot a művésztől, aki a va-
ke és a
nesztora, a Pécsett letelepü
Martin Ferenc is. A kiállít

Szekeres Emil: Szárnyak és képzelet

1021

A VAS NÉPE

Horváth János: Táj

Horváth János

nem finomra őrölt, házilag készített erőspaprika volt a tartóban.

— Enélkül én nem tudok jóízűen enni— hintette meg szertartásos mozdulattal Kerekes a reggelihez tálalt kétféle felvágottat. Aztán odanyújtotta Csapónak is az ízesítőt.

A szikár, csontos asztaltárs bizonytalanul nyúlt a paprikatartóért és megjegyezte:

— Én is kedvelem, csak...

— Csak? — nézett rá a pirospozsgás Kerekes.

Csapó legyintett, majd elmondta, hogy kétszer is operálták gyomorfekély miatt, de ott egye meg a fene a maradék kis gyomrát, ha ezt a csepp jót sem tudja megemészteni.

És egy kicsit csínjában mint asztaltársa, megszórta a felvágottat.

— Akkor magánál az ital se megy — jegyezte meg teliszájjal Kerekes.

— Módjával azért egy-két pohár jó bort megiszom — mosolygott Csapó, egy kicsit attól tartva hogy emiatt ne hogy felboruljon a kellemesnek ígérkező barátság.

— Akkor ne igya ezt a löttyöt — mutatott Kerekes a teáskancsóra —, van fennt a szobámban egy kis hazai rizlingszilváni.

A második pohár után Csapó megkérdezte:

— Nem találkoztunk mi már valahol?

— Lehet... — szélesedett a szája Kerekesnek. Nekem is az volt az érzésem, már tegnap este, amikor megérkeztünk, s

harakat.

te
úg
bi
jo
h
m
l
r
p
z

monda, [illegible] m,
hátraarc. Végül szedtem a [illegible]
ami egy rossz kofferbe elfért: kétváltás fehérnemű, egy kenyér, darab szalonna. Persze előbb kioktattak a földművelésügyi minisztériumban is, hogy mit hogyan.

Mentem. De a vonat valahogy késő éjszaka ért ahhoz az istenverte faluhoz, s nemhogy hivatalt, de józerint egy lelket sem találtam, aki eligazított volna. Elég nagy falu ez a Lapuütő, s egy óráig is csámborogtam, amíg az egyetlen világos ablakú házba a rendőrségre jutottam. Azt mondja nekem a biztos — amikor előadom, hogy s mint — hogy a gépállomás, amit keresek a falutól négy kilométerre van, Tündérmajorban. Az autóbusz meg csak holnap 9 órakor megy arra. No, hogy a tündérek... mit csináljanak azzal a majorral. Most mihez kezdjek? Azt mondja a rendőr, ő szívesen befogadna a házába

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

1960 NOV 2

Horváth János

Megyénkben a Druzsba együttes!

Edit Pieha énekel.

1021

Ének, zene, tánc Leningrádból...

Műsor Szombathelyen és a kőszegi várban

Ma érkezik Vas megyébe az európai hírű szovjet *Druzsba* együttes, amely 1957. óta minden Világifjúsági Találkozón részt vesz, s legutóbb Szófiában aranyérmet nyert. A kiváló esztrádegyüttest a legjobb hivatásos csoportként tartják számon, s nemrég Franciaországban szerepeltek rendkívüli sikerrel. Énekesek, zenészek, táncosok, parodisták (énekeseik közt a népszerű énekesnő: *Edit Pieha)* alkotják a *Bronyeviczky* vezetése alatt működő művészegyüttest. Ma délután a szombathelyi *Isis Szállóban Vinkovits János*, a KISZ Vas megyei bizottságának első titkára fogadja a művészegyüttest és *Lida Sinyeljovát*, a Komszomol KB munkatársát. A délutáni órákban megismerkednek a megyeszékhely nevezetességeivel. A csoporttal érkező három *fiatal szovjet képzőművész* ellátogat *Horváth János* festőművész műtermébe. Este hét órakor a *Művelődési és Sportházban* ad műsort a Druzsba együttes.

Pénteken délelőtt az együttes megtekinti a szombathelyi *Bartók Béla Zeneiskolát*, a képzőművész vendégek pedig a *zsennyei* művésztelepet. Délután *Velembe* és *Kőszegre* látogatnak. A *Jurisich várban* este fél nyolckor kezdődő műsorukkal mutatkoznak be a város közönségének. *Szombaton* délelőtt celldömölki kirándulás szerepel a Druzsba programján, megismerkednek a kesztyűgyárral, megtekintik Sághegyet és a Syrius ifjúsági klubot. Szovjet művészvendégeink vasárnap búcsúznak Vas megyétől.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

Washingt
nem

Ky új ruhája — Saigon mégis elm
— A DNFF nyilatkozata — Johnson évfordulója

Londonban úgy tudják, hogy Ky marsall, a dél-vietnami rezsim alelnöke már megrendelte divatos új öltönyét egy párizsi szalonban. Ebben a ruhában kíván majd megjelenni a párizsi Avenue Kléberen, a volt Majestic szállodában sorra kerülő tárgyalásokon, ahol is, hírek szerint, előbb-utóbb ő, Ky tábornok lenne a saigoni küldöttség vezetője. Mindenesetre a saigoni rezsim ma részben véget vetett eddigi huzavonájának és hivatalosan bejelentette, hogy részt vesz a párizsi tárgyalásokon.

Azért mondtuk, hogy csak részben, mert Saigon, ha elfogadja is végre Párizst, még mindig sokat okvetetlenkedik. Ugyanis egyelőre csak „kétoldalú" tárgyalásokról beszél, mintha csupán a VDK-val folytatna majd megbeszéléseket, változatlanul arra az álláspontra helyezkedve, hogy nem ismeri el a DNFF-et. Persze, mindez, miként az eddigi makacskodás, csupán időhúzás annak érdekében, hogy Thieu rendszere minél több engedményt csikarjon ki Washingtonból a jövőre nézve. Másfelől, a saigoni rezsim azért is folyamodik az időhúzás módszeréhez, hogy közben bizonyos akciókkal megpróbálja erősíteni és felértékeltetni önmagát. Például gyorsított programot kezdeményeztek most a katonai akciók folytatására, meggyorsítják hadseregük újrafegyverzését és korszerűsítését, s az USA haderők is megkezdték a dél-vietnami helikopterpilóták tömeges kiképzését.

Mindennek sok értelme nincs. A frontokon változatlanul a DNFF-é a kezdeményező és a vezető szerep, az ország lakosságának jórésze továbbra is nyíltan vagy titokban a DNFF-fel rokonszenvezik, s Párizsban is a DNFF delegáció józan, reális magatartása kelti fel a nemzetközi közvélemény támogatását. Duong Din Thao, a DNFF párizsi küldöttségének tagja, miközben leszögezte, hogy a DNFF független és a többivel teljesen egyenrangú félként ül majd a tárgyalóasztalhoz, azt is kijelentette: a frontnak mintegy, hogy az USA és a saigoni rendszer képviselői külön-külön szerepelnek, vagy együttes küldöttséget alkotnak-e?

Johnson elnök mindenesetre örömét fejezte ki Saigon ama bejelentése felett, hogy hajlandó részt venni a párizsi tárgyalásokon, sőt az USA elnöke azt is kijelentette: a párizsi tárgyalások ezzel „új és reményteljes szakaszhoz érkeztek el". Politikai megfigyelők azonban kevésbé derűlátóak és rámutatnak: a Washington és Saigon közt létrejött megállapodás még korántsem jelent tényleges előrehaladást és Párizsban még hosszú és nehéz vitára lehet számítani, komplikált eljárási viták következhetnek Saigon merevsége miatt, s ezek az érdemi, a tényleges tárgyalások kezdetét még hosszú ideig elodázhatják.

A Pravda a Föl
amerikai é

A Pravda szerdai számában V. Jermakov a Földközi-tengeren berendezett 7. amerikai flottával foglalkozik. A cikkíró megállapítása szerint a 6. amerikai flotta jelenléte annak bizonyítéka, hogy a tér-

Wilson Bonnba látogat

Hírügynökségek arról írnak, hogy Wilson brit miniszterelnök január második felében, vagy február elején Kiesinger kancellár meghívására Bonnba látogat.

Günther Diehl államtitkár, nyugatnémet sajtófőnök szerdán délután cáfolta Wilson

Mint ismeretes, a múlt hét végén, a Bonnban rendezett nemzetközi valutaügyi konferencia idején nyugatnémet lapok azt állították, hogy Wilson a Nyugat-Németországban állomásozó brit csapatok létszámának csökkentésével fenyegetőzött arra az esetre, ha

A Vas Népe galériája

Zentai Pál: Gabi

Horváth János: Tanya.

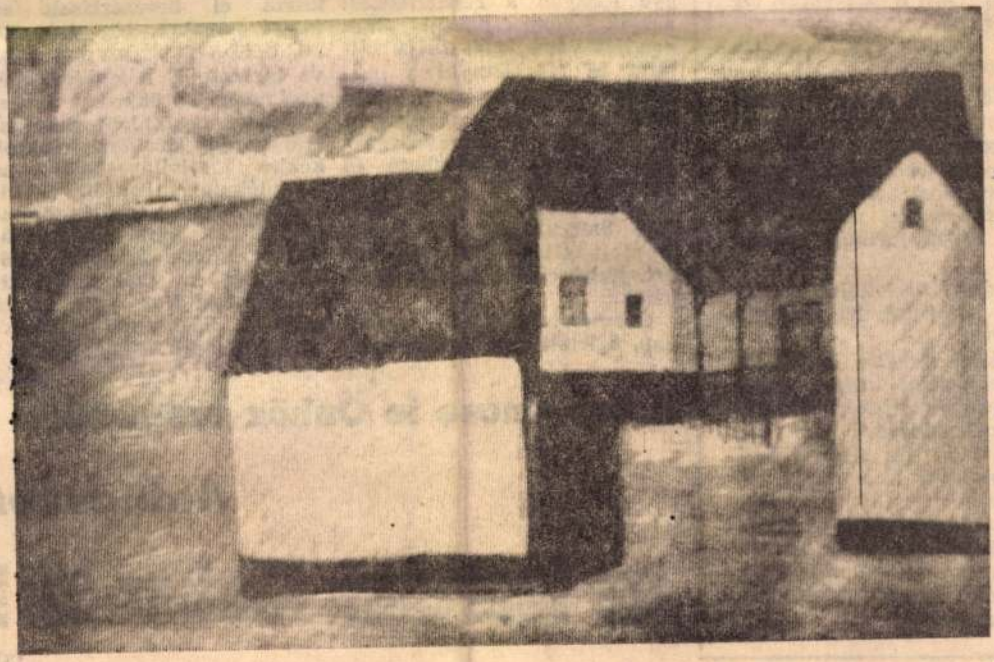

HORVÁTH JÁNOS

konfekcióból	700,—
fekcióból	1000,—
boltban	400,—
boltban	300,—
árából és cipőből	300,—
ázati cikkekből	500,—
l	300,—
háztati cikkekből beleértve)	400,—
s divatárából	300,—

vásárlás után kap szintén -egy Szerencse sorsjegyet. birtokában pedig még eb- hatja Önt a szerencse. A 29-én kerül sor Budapes- y, a Magyar Újságírók Or- házában.

erhető ezzel a sorsjeggyel? ortos azonnal beköltözhető, ttőszobás összkomfortos be- év végi beköltözhetőséggel: ygépkocsival; két személy- ülföldi utazás, továbbá 15 ttól 20 000 forintig terjedő

er vásárlóra kacsint a sze- lunk vásárolni. Ne engedje őségét!

arcikket árusító boltjaiból zül elengedni kedves vevő- an meghatározott összegű yel ajándékozzuk meg Önt. s és más. Az Ajándékbolt illamossági Üzlet 1000 fo- n azonban mindenütt rész- 19 vegyesiparcikk boltunk- ztunk ki vásárlóink között. t ikszel meg, a lottó révén erencse. Bármit vásárolhat, lottószelvény!

rolnat nálunk.

Jóra költi a pénzét akkor is, ha vegyes-iparcikk boltjainkat keresi fel. Sok örömet, kellemes meglepetést szerezhet hozzátartozóinak és

Nagyszabású

a szaküzletekben és a vegyes-iparcikk boltokban.

Figyelmébe ajánljuk tartós fogyasztási cikkeket is. Vegye igénybe a részletfizetési akciót. Hosszú-hosszú évek gondját veszi le családja válláról és megkönnyíti a háztartási munkát, a második műszakot, ha mosógépet, centrifugát, hűtőszekrényt stb. vásárol. Megbízható és kényelmes az Ön számára is, mert az OTP hitelakciót most már boltjainkban is intézik. A megvásárolt háztartási gépet, kultúrcikket házhoz szállítjuk.

Gázcseretelepünket vasárnap, délelőtt 9—11 óráig tart-

Hűtőszekrényt

1968 DEC 15

VAS NÉPE

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ü- ... ...
ján, hétfőn is egész nap nyitva tartunk. E héten még kényelmesen körülnézhet az üzletekben. Győződjék meg ismét gazdag árukészleteinkről, kérjen felvilágosítást az Ajándékutalványokról. Eladóink készségesen és örömmel állnak mindenki szolgálatára. Udvariasságban, előzékenységben, szakszerű kiszolgálásban lesz része, ha az Iparcikk Kisker-nél vásárol.

Várják apró ajándékaink.

A szerencse is Önhöz szegődik

Ajándékot

az Iparcikk Kisker-től!

(x)

Horváth János ács- és épitőmester, szül. Kiskun-Szent-Miklóson 1845-ben.

1879 óta bizottsági tag, a középitési bizotságban működik. Az épitő-ipartestületnek, rövid megszakitással a testület fennállása óta alelnöke, a IX. kerületi kisdedóvó intézet elnöke, a casinónak 18 év óta alelnöke. L.: IX., Ferenc-körut 23.

Gothi T. Föv. almanach 1907-9. 391. l.

EGRÁDY TESTVÉREK KÖNYVNYOMDÁJA BUDAPESTEN.

Horváth János: NÉPI TÁNCOS (szén)

Vas Népe
1958 dec ~~25~~ 25.
8 lap

talmassága határozza meg, illetve előbbi pontosan lemérhető az utóbbin. A szebb, jobb, emberibb, érzelmileg gazdag élet minden ember természetes igénye, megvalósításán dolgozunk tudatosan vagy tudat alatt valamennyien. Megvalósítása számtalan (anyagi, gazdasági és szellemi) tényezőtől függ, most mi csak egyre szeretnénk rámutatni: a művészet, illetve azon belül a zene szerepére és jelentőségére.

A zene egyidős az emberiséggel. Mindenkor és mindenhol az ember örömének és lelkesedésének, bánatának és szomorúságának dalban, zenében adott kifejezést. A dallam és ritmus örök emberi igény. Emberi a szó legtisztább értelmében, hiszen évszázadok vagy távoleső népek nyújtanak egymásnak testvérkezet, ujjonganak vagy szomorkodnak túl időn és téren, túl országhatárokon, időbeli vagy térbeli korlátokon. Ha van egyetemes emberi nyelv, úgy a zene az. Ezért érezzük élőnek és emberinek a néger spirituálékban a szenvedést, a megváltás, az emberi élet és szeretet kívánását; ma is meg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Horváth János

VAS MEGYE

K

1021

Odaítélték a vasi képzőművészeti pályázat díjait

A megyei tanács végrehajtó bizottsága még az év elején képzőművészeti pályázatot hirdetett. A pályázat felhívta a képzőművészeket, hogy alkotásaikkal mutassák be megyénk mai életét, ábrázolják azokat a változásokat, amelyek az utóbbi években zajlottak le szűkebb hazánk népének életében. A pályázatra 17 művésztől összesen 24 pályamű érkezett be, amelynek elbírálására a múlt napokban került sor. A bírálóbizottságban részt vett a Magyar Képzőművészeti és Iparművészeti Szövetség részéről *Vecsési Sándor* festőművész, *Szurcsik János* festőművész és *Ifjú Szabó István* szobrászművész.

A pályázat kiírása kétrészes volt: figurális kompozíciókra, valamint jellegzetes vasi tájakra vonatkozott. A bírálóbizottság döntése alapján a következőképpen díjazták a pályaműveket:

A figurális kompozíciók első díját és a vele járó 4000—4000 forintot *Horváth János* festőművész *Szabadságon* című olajfestményéért és *Mészáros József* festőművész *Első vetés a közösben* című olajfestményéért kapta. A második díjat és a vele járó 3500 forintot *Radnóti Kovács Árpád Közös munkában* című művéért, a harmadik díjat és a vele járó 3000 forintot pedig *Gráfné Szigeti Magda Bent vagyunk az újságban* című olajfestményéért kapta.

A vasi táj címen kiírt pályadíjakat az alábbi művekért ítélte oda a zsüri:

Első díjjal és a vele járó 3000 forinttal jutalmazták *V. Tóth László Táj* című, második díjjal és a vele járó 2500 forinttal *Csonka Ernő Olad tavasszal* című, harmadik díjjal s a vele járó 2000 forinttal *Szabóné Hábetler Mária Vasi táj* című olajfestményét.

A bizottság a beérkezett szobrok közül díjazásra alkalmas művet nem talált.

ten ke
Aknan
Bányás
hívásos
serdülő
senyére
gyét az
teor versenyzője, Szálin
képviselte, aki nagysze
repelt és az erős mezőny
sodik helyen végzett.

Az SZSE NB II-es férfi asztalitenisz csapata vasárnap Szombathelyen 10:8 arányban vereséget szenvedett a Csepel együttesétől. Az SZSE győzelmeit Pék (2), Domonkos (2), Pálma (2) és Geröly (2) szerezte.

★

Teke-eredmények: NB II: Haladás—Cipőgyár 6:2, 2554:2472 Ld: Horváth J. 464 illetve Szép 440. Pécsi Építők—SZSE 6.5:1.5, 2549:2441. Ld: Bakó 443. Megyei bajnokság: V. Meteor—Haladás II. 6:2, 2393:2244. Ld: Pikl I. 425. illetve Aradi 408. Sárvár-

MOZI

SAVARIA

KRISZTINA ÉS A SZERELEM

Előadások kezdete: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor

FIGYELEM! FIGYELEM!

Felhívjuk kedves mozilátogatóink figyelmét, hogy a Savaria mozi udvarán a Kertmozi jó idő esetén június 1-én megnyílik.

Bemutatásra kerül június 1—3-ig:

420-AS URAK I. rész
Indiai film.

Június 4—6-ig:
420-AS URAK II. rész

—o—

BÉKE

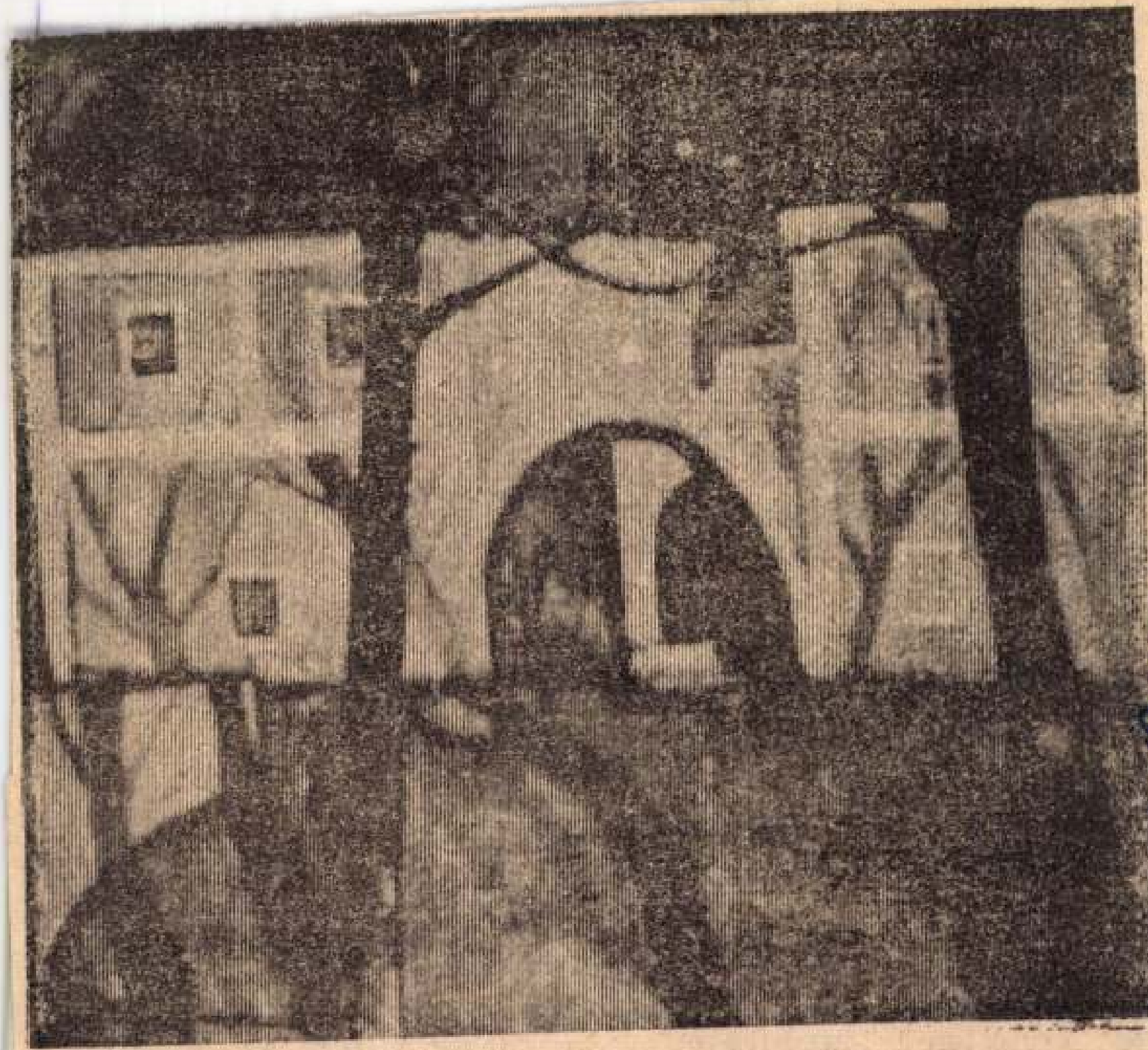

Horváth János: A bozsoki kastély.

Horváth János
Vasmegye 1962 dec 6

sokról még csak nem is tudunk. E létezési formákat nem kell minden esetben feltétlenül életnek tekintenünk, hiszen a szóban forgó forma lehet csupán az anyag fejlődésének egyik ága is.

Hogyan lehet biztosítani az ember életfunkcióit a nagyobb távolságra való kozmikus utazásnál? Anatolij Nyicsiporovics biológiai doktor véleménye szerint semmi esetre sem óriási élelmiszer-, víz- és oxigénkészlettel, hanem úgy, hogy az űrhajón kicsiben megteremtik az anyagok természetes körforgásának a földihez hasonló mását.

Nem kevésbé érdekes a Holdra és más égitestekre küldendő űrhajók fertőtlenítésének kérdése. Ha ugyanis az ember ezekre az égitestekre leszállva elterjeszti ott a Földön ismert biológiai objektumokat, akkor örökre elvész annak lehetősége, hogy a tudomány megállapítsa, van-e valamilyen rokonság a világmindenségben található élő anyagok között, vagy pedig azok minden egyes égitesten különbözőek.

György fizikus csillagászunk fejtette ki e kérdés technikai oldalát. A naprendszer szélső határáig, illetve a fényévvel mérhető távolságra fekvő legközelebbi állócsillagig és vissza, mégcsak elég lesz az űrhajó továbbításához valamilyen atomerő hajtómű és az ionrakéta teljesítménye. Nagyobb távolságokra irányított űrkutatáshoz már az úgynevezett antianyagrakéta hajtóművére lesz szükség.

Kérdés, marad-e tere a fantáziának ilyen körülmények közöt — holnapra is? A fantáziának marad tere mára és holnapra, de még holnaputánra is. Nemcsak az űrkutatásban, de a Földön is! A reakciós ideológusok, akik az űrkutatás igazi értelmének elhomályosításán mesterkednek az elmúlt években arról kezdtek beszélni és írni, hogy a Föld lakosságának egy részét át kellene telepíteni más bolygókra. Különben — ismételgetik — az anyag- és energiaellátásban válságos napokat fogunk megélni a földön. Az igazság viszont az, hogy még

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Horváth János

VAS NÉPE

1963 JUN 16
1021

Vasi képzőművészek műhelyéből

Horváth János, a Szombathelyi Tanítóképző Intézet rajztanára, Hincz Gyula tanítványa volt a Képzőművészeti Főiskolán. Rendszeresen részt vesz a helyi kiállításokon, s gyakran az országos kiállításokon is. Bozsok című olajfestményével az Ernszt Múzeumban nemrég megnyílt „Fiatalok stúdiója" kiállításon mutatkozott be. Tagja a Képzőművészeti Alapnak. Most készül egy nagyobb méretű önálló győri kiállításra. Művészi felfogására jellemző, hogy lehetőleg a szűkszavú, lényegre törő formákat kedveli, s nagyra becsüli a rajzot, mint a lényeg megragadásának egyik legbiztosabb eszközét.

Mellékelten közöljük két tusrajzát.

Vázlat (tús)

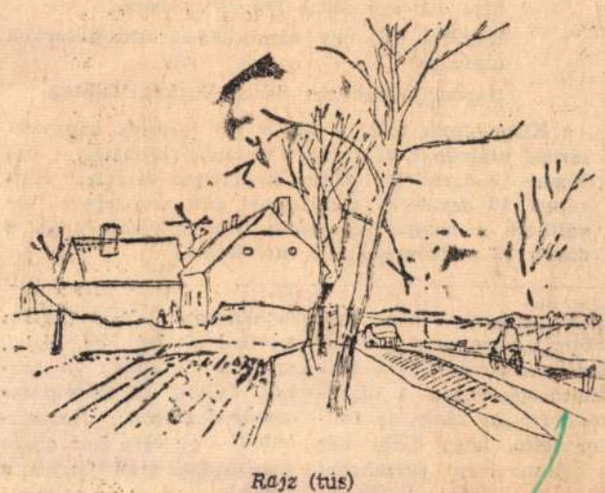

Rajz (tús)

TALÁLJA KI!

Negyedik forduló

(4)

Hetenként két alkalommal közöljük ismert filmszínésznők képeit. A mellékelt kérdésekre adott helyes válasz egy-egy pontot ér. A negyedik forduló négy képrejtvényére adott válaszokat levelezőlapon kérjük június 20-ig szerkesztőségünk címére beküldeni. A rejtvényszelvényt a forduló végén IV. számú képrejtvényünkkel egy időben közöljük. A szelvényt a megfejtéseket tartalmazó levelezőlapra kérjük ragasztani. A pályázat június 15-én zárul.

Mi a színésznő neve?

Milyen filmeken látta?

4.

Első díj: egy darab Pobjeda karóra.

Második díj: egy darab 300 forintos vásárlási utalvány.

Harmadik díj: egy darab Parker töltőtoll.

Kisorsolunk még: 5 darab 100 forintos könyvvásárlási utalványt, öt darab 6 hónapos előfizetést a Vas Népére, öt darab 60 forintos hanglemez-vásárlási utalványt, 10 darab 15 szelvényből álló mozijegyet (beváltható a megye bármelyik filmszínházában) és 5 darab 10 szelvényből álló mozijegyet.

---

kast azonban senki sem akarta észrevenni. Mindenki haragudott rá a rendetlensége miatt. A kiskakas várt egy ideig, de amikor látta, hogy hiába vár a dicséretre, veszekedni kezdett az udvar lakóival.

— Micsoda vakarcsok mondhatom! Nem tudtam miattad aludni az éjjel, annyira cincognak az egerek. Persze, te mindig cicomázod magad. Cicomázhatod! Úgy sem lesz olyan vöröstarka, szép fényes a szőröd, mint az én tollam. Egész délelőtt senkit nem

Horváth János

Horváth János: Tél (olaj)

Vas népe 1963 nov. 26

bathelyen rendezték meg nyújtva 3:2 (2:1) arányú
a Vas megye—Komárom vereséget szenvedett. A Egyed, Horváth, Nagy, Il-
megye találkozót. Az alig gyenge iramú összecsapás letve Varga.

Felvételünk a hazai csatárok széteső, erőtlen támadásainak egyikét ábrázolja: vendégcsapat kapusa rávetődéssel, zavartalanul kaparintja meg a labdát a fehé mezes csatárok elől. Foto: Nagy G

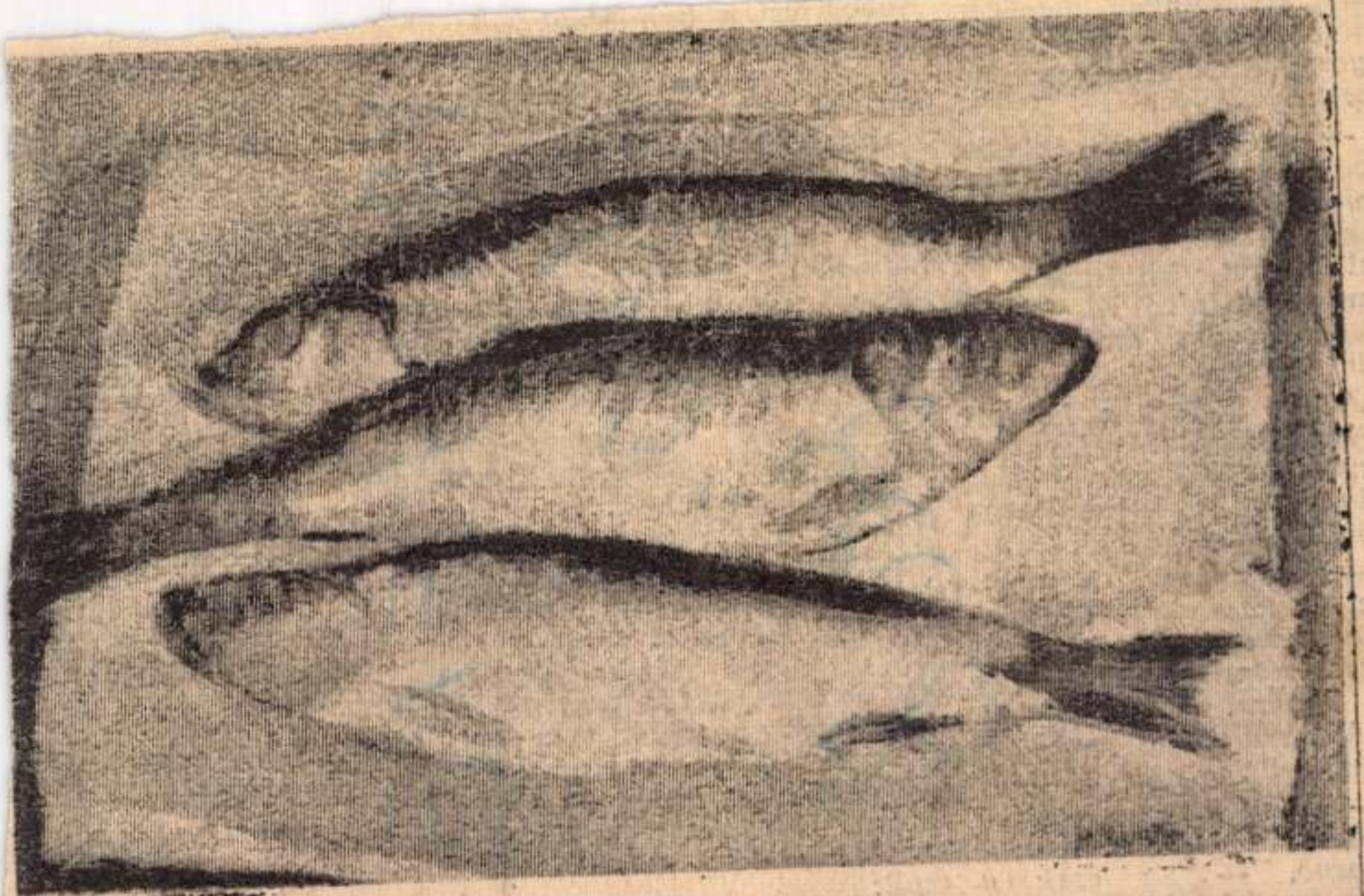

Horváth János: Halas csendélet.

gedi egykönnyen megrövidíteni magát, sértetten vigyorogva ismételgette: „Hiszen igaz".

— Arról beszélj inkább, hogy vagy. Mikor engednek ki ebből a... Elharapta a szót, csak a kezével intett kifejezően, s nem gondolt rá, hogy olyant kérdez, amit feledtetni szeretne.

Ágnes átesett a kezdeti elfogódottságon. Derűsen figyelte aggályosan vigyázatos, mégis hibahalmozó gyakorlatüket.

— Hagyjátok. Kiborulam és kész. Ezt csak úgy lehet megemészteni, ha beszél róla, ha nevet rajta az ember. Jól vagyok. Akár ebben a percben tudnék dolgozni.

— El ne bizd magad! — mondta a szoban átsiető orvosnő. — Ez csak a gyógyszer hatása. Piheni!

Ebből lett a baj. Mekkora baj, istenem!... Az erdész fia csak a tacskó szüleit ismerte, de a német fiú a nagyszülők nevére is kíváncsi volt. Az meg szégyellte bevallani, hogy nem tudja. Ráncolta a homlokát, forgolódott, a német fiú meg várta a választ. És képzeljétek! Azt mondta akkor Szilágyi: „Nem baj az, kisöcsém, mondj, amit akarsz! Mondj már valamit!" És a gyerek mondott... én meg tolmácsoltam.

A várom látogató idegesen figyelte a felhevült Ágnest, akinek a történet során egyre kinzottabb lett az arca. A madárcsontú figyelmeztetően intett az ajtó felé: „Menjünk, elfáradt". De Ágnes egyre beszélt, könnyezett a hazugságtól, amit ő tolmácsolt:

— És most a tacskót

Elkészült a karácsonyi ün

A magyar rádióban a karácsonyi ünnepi műsor elkészült, s a műsorok nagy részét már magnetofonszalagra vették. December 24-én este, „Színes szőttes" címmel sugároznak másfélórás műsort karácsonyi versekből, dalokból, valamint prózai művekből. Az est kiemelkedő eseménye lesz a Lev Tolsztoj „Két szüreg" című elbeszéléséből készült rádiójáték bemutatója. Másnap közvetítik Grecsanyinov szovjet író „A fenyőfácska álma" című mesejátékát.

1021

Műteremlátogatáson

HORVÁTH JÁNOS

festőművésznél

Nem olyan, mint amilyennek egy festőművészt képzelnek az emberek. Szerény, csendes, markáns arcú, fiatal férfi. Töprengő alkat, magán hordja azoknak az embereknek művészi gondjait, akik hivatásul a művészet művelését választották, de arra is szakítanak időt, hogy tudásukat másoknak tovább adják. Horváth János festőművész, rajztanár a szombathelyi Tanítóképző Intézetben. Mint művésznek ez külön gondot is jelent, mert nem könnyű feladat másokkal is megismertetni, megszerettetni a képzőművészetet.

Öt évvel ezelőtt kapott műtermes lakást Szombathelyen a Petőfi Sándor utcában. Többek között azért látogattuk meg, hogy szót ejtsünk a megye képzőművészeti életéről. A beszélgetés annál is inkább aktuális, mivel Horváth János a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége Észak-dunántúli Területi Szervezetének titkára.

— Hogyan látod a vasi képzőművészet helyzetét?

— Szívesen mondanék mást, de ha őszinte akarok lenni, azt kell mondanom, nem lehetünk elégedettek az eddigi kiállítások színvonalával. És ez rám is vonatkozik. Mintha nem azt nyújtanánk, amire képesek lennénk. Szinte bizonyos, hogy a megye művészet nem fordítanak kellő gondot a témaválasztásra. Tájkép tájképet követ és itt valahol be is fejeződik a változatosnak korántsem nevezhető képek egyébként jól megoldott sorozata. A téma szoros összefüggésben van a tartalmi mondanivalókkal is. Ezen a téren sincs sok dicsekednivalónk.

— Mi jelentene előbbrelépést?

— A megoldás művészeinkben keresendő. A megyei illetékes szervek minden tá[illegible]gatást megadnak, hogy [illegible]godtan dolgozhassunk. Ki[illegible]lításokat rendeznek, vás[illegible]nak képeink közül, egys[illegible] nem lehet okunk pa[illegible]ra. Éppen ezért illő len[illegible]ezt több figurális kompo[illegible]val viszonozni, olyanokkal [illegible]nelyek társadalmi p[illegible]bhát hordoznak. Nemcsak [illegible]nagunk kedvtelésére, de [illegible]ár-sadalomnak is festünk. Véleményem szerint, ha s[illegible]ülne képi megfogalma[illegible]ban megjeleníteni a ma ez[illegible]rcú, forrongó életét, az ed[illegible]nél még nagyobb közö[illegible]ünk lenne. Annál is inkáb[illegible]ert mesterségbeli, formai [illegible]gás szinte egyetlen kollég[illegible]llen sem merülhet fel. De [illegible]már párhuzamot vonunk [illegible]megyék között, azt is el[illegible]dhatom, hogy megyénk [illegible]művészeti élete nem jobb és nem rosszabb azokénál.

— A tárlatlátogató közönség nemegyszer szóvá teszi, hogy a bemutatott művekből hiányzik a közérthetőség. A vasi festőket ezzel nem vádolják. Úgy érzem, néha „túlzottan" és közérthetően, azaz ki-ki saját érzelmi világán át a látottakat rögzíti csak, s a megfogalmazott műből csupán annyit ad egyéniségéből, amitől sajátos jelleget kap, de semmi többet. Nincs továbblépés. Hogy is állunk ezzel a közérthetőséggel?

— Nem a legnépszerűbb feladat a magam, s mások munkájáról így szólni, de ha már mindenképpen a véleményemre vagy kíváncsi, elmondhatom, néha a mi kiállításunkról is elhangzik egy-egy ilyen jellegű bírálat. Ezért a nézőközönség is egy kicsit felelős. Nem elég csak megnézni egy tárlatot. Látni, érezni kellene azt. Olvasni is meg kell tanulni ahhoz, hogy valaki egy regényt élvezzen, egyedül a képzőművészethez nem kellene semmiféle előtanulmány? Megfeszítettebb gondolkodás? Aligha. Az emberek többsége csak elsétál a képek, szobrok előtt, s ha a látogató egy képpel nem tud kapcsolatot teremteni azonnal nem tetszik, máris kész elmarasztaló ítéletük. Vajon ha valaki hirtelen megkérdezné tőlük, hogy ez vagy az a kép miért tetszik, illetve nem tetszik, tudnának-e választ adni? Nem hinném!

— De azt hiszem, ebből elég, nézzük inkább a képeket. Végül is azért jöttél, vagy nem?

— De igen. Azért is!

A házigazda a könyvekkel, népművészeti tárgyakkal díszített műterem túlsó végébe megy és a polcról egymás után emeli le legfrissebb alkotásait.

— Kollégáim többsége nem látta még ezeket a képeket. Valami mást kezdtem el, mint amit eddig folytattam. Januárban a zsennyei művésztelepen jártam, ott készültek ezek a képek. Úgy érzem, előbbre léptem, de ez majd csak évek múlva derül ki. Amíg örömöm telik benne, addig így csinálom.

Csakúgyan mások ezek a képek, mint amit Horváth Jánostól az utóbbi hónapokban láttunk. Még nagyobb bennük a tudatosságra való törekvés, a kompozíció ellensúlyát megteremtő szándék. Azonban a képek részletesebben megdolgozottabbak, úgy tűnik, mintha a natúra felé vagy legalábbis egy realista irány felé kanyarodna. Valóban szinte természetesnek tűnik a Fácán, vagy a Nyúl csendéletén az állatok tollazatának, illetőleg szőrméjének megmunkálása. Ugyanezek a vonások érezhetők a többi csendéleten is. Erdei növények, vázában, különböző megoldású háttér előtt, s ugyanez a hangsúlyozásra, a részletszépségekre való törekvés található meg a Téli táj című képén is.

Reméljük, Horváth János legújabb képeivel rövidesen megismerkedhet a megye kiállítást látogató közönsége is, s véleményt alkothat azokról.

Zentai Pál

csillagközi utazásról

ülő csészealjak"-ról

sza, annál is inkább, mert közben az utas a relativisztikus idő megrövidülése elvének megfelelően lényegesen kevesebbet öregednék: óriási akadályt támaszt azonban a szükséges energia mennyisége. Hogy egy szokványos űrhajó a fény sebességét csak megközelítő sebességgel haladhasson, ahhoz annyi energiahordozót — üzemanyagot — kellene magával vinnie, ami a néhány tonnás testet valóságos bolygóvá növelné. Jelenleg egyszerűen elképzelhetetlen, hogyan lehetne ennyi energiát előteremteni és elraktározni egy rakétában.

Sokkal biztatóbb próbálkozás a kapcsolatot személyes találkozás helyett fénysugarakra bízott üzenetek útján megteremteni.

Ami pedig a „repülő csészealj"-at illeti, eddig semmi bizonyíték nincs arra, hogy azok idegen égitestek küldöttei vagy küldeményei lennének. Ezeknek a különböző helyeken látott vagy látni vélt repülő tárgyaknak a mibenlétére annyi természetes magyarázat kínálkozik, hogy legalábbis amíg valami meggyőző ellenbizonyíték fel nem merül, nincs jogunk olyasmit feltételezni, aminek pontosan az ellenkezőjét támasztja alá a tudomány minden eddigi megállapítása — fejezte be tájékoztatását dr. Károlyházi Frigyes.

ROMÁNY
chnika

relőszalagon.
— Lajos György felvétele)

leszkednek a rendszerbe. Vonatkozik ez a rádiókészülékre, amelynek műsorát rögzíteni kívánjuk, vagy a mikrofonra, melyen keresztül élő hangot akarunk felvenni. Olcsó kristálymikrofontól sohasem várhatunk jó hangminőséget, bármilyen kiváló is a magnetofonunk.

Kényelmesebbé teszi a magnó kezelését, ha van rajta számlálómű, amely az egyes felvételek kikeresését könnyíti meg. Fontos, hogy külső hangszóró csatlakoztatására is alkalmas legyen a készülék.

A magnó-technikával megvalósítható különleges hanghatások céljára jó szolgálatot tesz a magnón az úgynevezett trükk-kapcsoló. Ennek segítségével az eredeti felvételre egy másik felvételt is készíthetünk anélkül, hogy a törlőfej a második felvétel közben letörölné az első mágneses jeleit.

akkor készíthetünk kifogástalan felvételt, ha a közbeeső „láncszemek" megfelelően il-

B. I.

Nátha vagy influer

Ahogy a télutón változékonnyá válik az idő, egyre többen panaszkodnak *„nátháról"*, *„influenzáról"*. Egyre több embernek fáj a torka, köhög, emelkedik hőmérséklete. Legtöbbjük „hősiesen" lábon hordja ki betegségét és *fertőzi környezetét*. Néha „csak" egy hivatalt, műhelyt, máskor egy nagyforgalmú élelmiszerbolt közönségét, vagy egy vasúti kocsi utasait.

É

Rosszu
Vag

Az iskolai tanulmányi eredményt sok minden befolyásolhatja. Szakemberek, pedagógusok, orvosok, kutatják, mi az oka a gyenge tanulók rossz eredményének. Az amerikai orvosi vizsgálat 60 000 gyerek 13,8 százalékánál hallási zavarokat állapított meg. 3000 japán gyerek vizsgálata alkalmából kerek 17 százalékról derült ki, hogy valami baj van a hallásával. Megállapították azt is, hogy a gyerekek nagyobb részének fogalma se volt arról, hogy a normálisnál lényegesen gyengébb a hallásuk. A rostocki egyetem két professzora hasonló vizsgálatokat végzett 600, bukásra álló iskolás gyereknél és több mint 70-nél (12,4 százaléknál) hallási zavarokat, kisebb fokú süketséget állapítottak meg.

Bukásra álló gyermekeink esetében tehát fülorvos véleményét is célszerű kikérni. De ha nem hall nagyon szeretett fiunk vagy lányunk — akkor se bizonyos, hogy csak a tanárban van a hiba...

Legjobb nyugtatószer a villanyáram

Egy amerikai orvosspecialista Bostonban megállapította, hogy egészen gyenge árammal meg lehet változtatni a beteg hangulatát. A Szovjetunióban dr. Aronov hasonló kísérletet végzett: 1,5 milliampére és néhány volt áramot a fejen átvezetve — homloktól a nyakszirtig — bizonyos fajta rosszullétnél, álmatlanságnál, dadogás esetében stb. jó eredménnyel alkalmazta a villanyáramot. (A módszer nem azonos az elektro-sokkal!)

Nem a villanyozás hat a betegre, valószínűleg csak a vérkeringést gyorsítja meg az agyban és megváltoztatja annak egyensúlyát. A negatív elektród általában jó kedvet okoz, a pozitív pedig morózussá tesz. Dr. Aronov úgy gondolja, hogy az elektromosság egyszerűbben és hatásosabban gyógyítana, mint a pirulák.

Az óceánok és a föld kincseskamrái

A tudósok az utóbbi években végzett kutatások alapján egyre több bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy a tengernek, mint gazdasági tényezőnek, milyen fontos szerepe van a világ számára. Nem szólva az emberi táplálás szempontjából fontos kincseiről, sem a köztudottan nagy olaj- és urántartalékokról. A tengerek vizében sók forrásában oldott állapotban száz milliárd tonna bróm, két billió tonna magnézium, valamint tíz milliárd tonna arany, ötszáz billió tonna ezüst rejtőzik. Becslések szerint hatvan különböző vegyi anyag lenne kisebb-nagyobb mennyiségben kivonható a tengervízből, ha sikerülne gazdaságos hatásfokkal működő technikai eljárást kidolgozni. Ez olyan feladat azonban, amelynek megoldása a jövőre vár. Ugyancsak megoldásra vár a tengeralatti olajforrások kiaknázása, továbbá azoknak az „ércdomboknak" a felismerése, amelyekben rendkívül sokféle fém található, például elsősorban mangán, nikkel, kobalt, réz és vas.

Aki évszázadokkal megelőzte kora technikáját

Újabb, rendkívül értékes adatok kerültek elő Leonardo da Vinci technikai zsenialitásának bizonyítására. Most

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE
1977 MÁR 9

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 ÁPR.

VAS NÉPE

Horváth János

— **Grafikai kiállítás** nyílik holnap Szombathelyen, a Savaria Múzeumban Horváth János Vas megyei festőművész alkotásaiból. A kiállítás május 15-ig tart nyitva.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Horváth János

VAS NÉPE

1966 ÁPR 16.

Horváth János grafikai kiállítása a Savaria Múzeumban

Ma délután hat órakor nyílik a szombathelyi Savaria Múzeumban Horváth János festőművész kiállítása. Első műveivel a Képzőművészeti Főiskola bemutatóin és a győri múzeum kiállításain ismerkedtek meg a látogatók, 1954 óta pedig állandó résztvevője a Vas megyei tárlatoknak. Első önálló vasi kiállításán 31 alkotását mutatja be, 1965-ben készült munkáit: tíz tűsrajzot és 21 vízfestményt. A ma esti megnyitón Szij Rezső tudományos kutató mond beszédet.

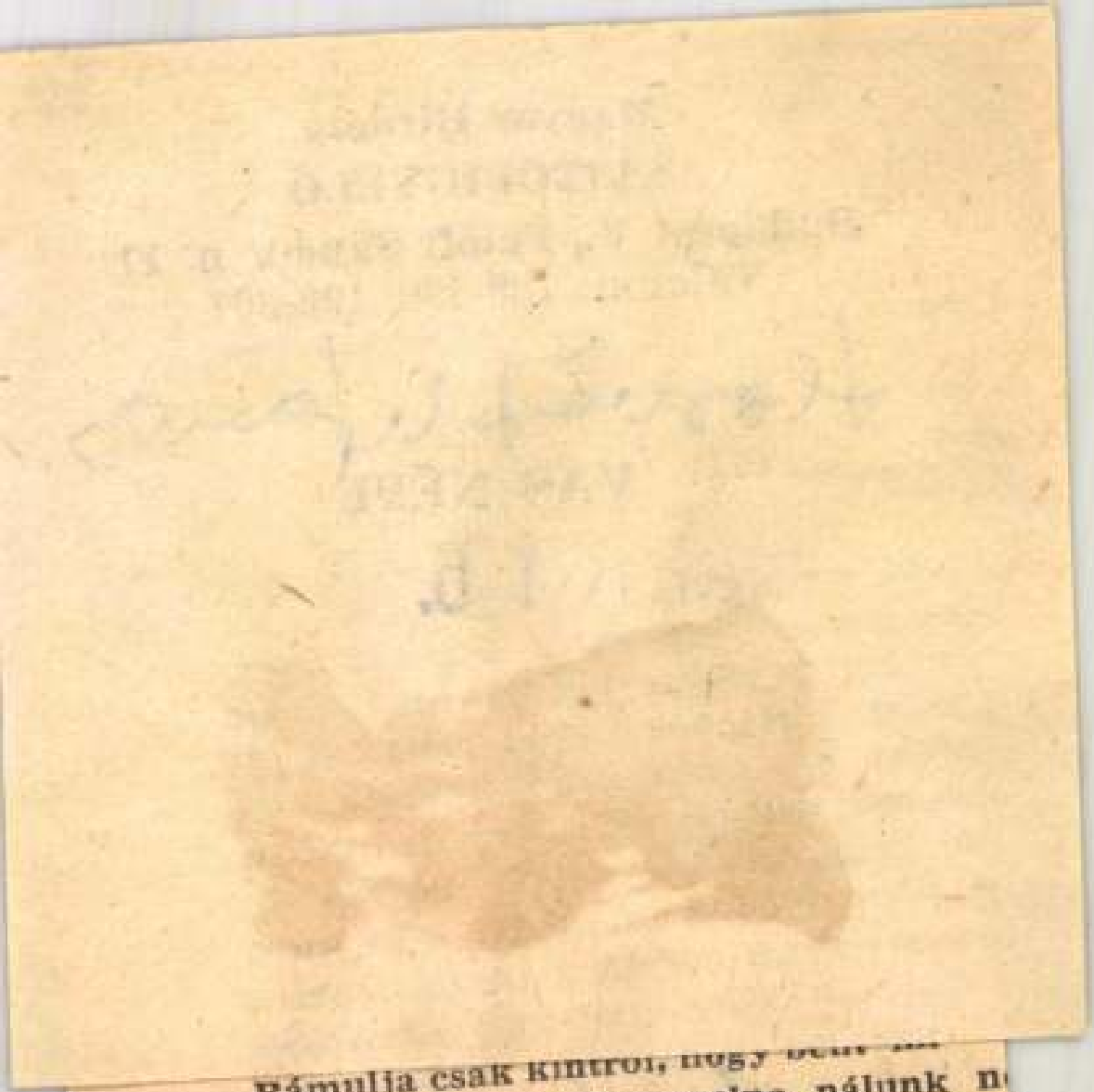

Bámulja csak kintről, hogy [illegible]
Ha éppen nem ünnepelne nálunk n[illegible]
Tudom én, hogy nem érthetek mindenh[illegible]

HI[illegible]

Ingatlan

Házhely eladó pincéhez való építkezési anyagokkal együtt. Kiss Ferencné. Szomhathely. Alkotás

350-es oldalko[illegible] IZS jó állapot[illegible] eladó 16 000.— rintért. Nyul ván. Vassurá[illegible] Vasút út 23. sz[illegible] (2[illegible]

Harisnya sz[illegible] felszedőgép b[illegible] nítással részle[illegible] eladó. Néme[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1966 ÁPR 24.

1021

Horváth János kiállításáról

Minden művész életének jentős eseménye egy kiállítás: kiállítás egyben vizsga is. művész vizsgája, tanúságtéle, szakmai felkészültségéről, tartalmi mélységéről, műészi magatartásáról. Különönen az, ha a kiállító fiatal művész és az az első egyéni emutatkozása. Bár Horváth ános képeit 1954 óta folyatosan láthatjuk a vasi tárlatokon, — legutóbb például tavaly ősszel megrendezett vasi képzőművészek kiállítán, vagy a nem régen nyílt negyei tárlaton — első önálló jelentkezése alig egy hete

lett alkották. Horváth Jánosnak is jót tett a kirándulás. Mint megannyi színes élmény, képmozaik a nagy látvány egy-egy darabja villan elénk napsütötte, borús, vagy esős, megannyi hangulatot árasztó akvarelleken. Jól komponált, széles és friss ecsetkezelésű képek ezek. A tüzes kékek, zöldek, vörösek közé szépen olvad a sárga és a barna. A képek technikai megoldása is könnyed, kitűnő. Különösen azokon a képeken látszik ez, ahol a látvány érzelmi hangulatát akarja fokozni, vagy amikor

zoló harsányabb képek közül az érdekesen komponált a „Királyné szoknyája", a Vonyarcvashegy I—II. az Alkonyat, s a Csónakkikötő II. címűt említeném. Ugyancsak érdekesek a sárgára és lilára komponált Falusi udvar és Tornác.

Ha az imént az akvarelleknél arról beszéltem, hogy Horváth János jól komponál, akkor ez túsrajzaira még inkább érvényes. Az egyszerűen, de hatásosan megrajzolt lapokon minden a helyén van. A művész szelektál, kerüli a felesleges, zavaró motívumo-

A „Királyné szoknyája".

látható Szombathelyen, a Savaria Múzeumban.

A kiállításon 21 akvarellt és 10 túsrajzot láthatnak az érdeklődők. Már a képek hatásos és ízléses elrendezése is — semleges szürke háttér előtt üveglapok között helyezkednek el a kiállított képek — megnyeri a látogatók tetszését, hát még ha végigsétálnak az üde színekben pompázó akvarellek vagy a könnyeden megrajzolt túsrajzok előtt. A kiállított művek a tavalyi nyár élményeiből születtek. Magam is találkoztam a fiatal festővel, amint mappájával a hóna alatt járta a Balaton parti községeket, s ecsetjével, tollával örökítette meg őket. Minden művésznek izgalmas feladat Balatont, a víz, ég, fény összegügését ábrázolni. A nehéz feladatra régi és mai festők egyaránt szívesen vállalkoztak, illetőleg vállalkoznak. Mészöly, Egry, Bernáth Aurél, Iván Szilárd legsikerültebb képeiket a Balaton mel-

ugyanazt a témát többször, különböző kompozícióban jeleníti meg. A képek fő ereje a hangulat, a balatoni atmoszféra. A néző szinte ott érzi magát a hegytetőn, a balatonedericsi öbölnél, Szigligeten, a keszthelyi partoknál. A kiállítás egyik legszebb képének, a színeiben mértéktartó, főleg barnára és kékre hangolt Halászkikötő-t tartom. Széles skáláját sorakoztatta fel a barna színnek az egymás mellett puhán jelentkező tárgyakon. Finom, halk szavú, s mondhatjuk „technikás" kép a Gyenesdiás. A vízről ábrázolt szelíd lankájú, hegyoldal szépen válik el a víztől, az égtől. Majdnem hasonló a melankolikus Eső előtt című akvarell. A piszkos-szürkés, lila égbolt alatt a sárgás-zavaros vízen csupasz árbócú vitorlások ringanak. Bár a kép kissé maga is megázott a szemerkélő esőben, a hatást mégis a gondosan megválasztott színfoltok adják. A derűs nyarat ábrákat, csak a lényeges elemeket hangsúlyozza. A rajzok fő ereje a képi megjelenítésen kívül az ábrázolt tárgyak tiszta határozottsága, a vonalak játékos ritmusa. Különösen tetszettek az elhagyott temetőkben rajzolt sírkövek, korhadt fakeresztek, de a szőlőkkel tarkított domboldalak, nyárfasorok is. (Szent Mihály hegyen, Kápolna, Sírkövek, Dombos táj, Szigliget, Csónakkikötő).

A kiállítás megnyerte a látogatók tetszését. Hagyományos és mégis modern, mindenki számára érthető alkotásokat láthattak. Beszéltem olyan művészetkedvelővel, aki már vagy háromszor nézte végig a képeket.

Érdemes is megnézni a kiállítást, mert Horváth János első önálló bemutatkozása sikeresnek bizonyult. Az utóbbi évek egyik legsikerültebb kiállítása, amely vasi művész nevéhez fűződik.

Zentai Pál

Huszonöt éve a katedrán...

Meghitt, baráti összejövetel színhelye volt pénteken, a késő délutáni órákban Szombathelyen a Fürst Sándor általános iskola. Az utolsó tanítási órák után a nevelőtestület tagjai, tanulók és a szülői munkaközösség képviselői a tanáriban köszöntötték a huszonöt éve tanító *Weszterg*om *Kelemennét*. A városi tanács vb művelődésügyi osztálya részéről *Bertalan Sándor* üdvözölte a jubiláló tanárnőt, majd a Pedagógus Szakszervezet nevében *Újvári György* nyújtotta át a jelképes szegfűcsokrot. Aztán a nevelőtársak halmozták el jókívánságaikkal, poharat ürítettek a negyedszázados nevelőmunkára, további sikereket kívántak Wesztergom Kelemennének.

A jubiláns, aki a pápai tanítóképzőtől igen nagy utat tett meg — öt évig volt állás nélkül, majd 1946-ig alföldi és felvidéki iskolákban tanított, s úgy került Szombathelyre —, meghatódva köszönte meg a kedves figyelmességet.

A fehér asztal mellett megelevenedett a huszonöt év, az ünnepelt pályaútja, amely például szolgál a fiatal nevelőknek.

ÜZENETEK

K. Gy. Szombathely. Pentelei története hangulatos életkép, nyelvezete a témának megfelelő; hibája viszont, hogy az apró eseményből hosszas csevegés lesz, amolyan üde tanmese, nagyon szokványos befejező megoldással. Nemcsak a mesére figyelő munkások, hanem az olvasó is joggal mondhatná az utolsó mondat után: „szépen átrázott bennünket..."

*

F. K.-né Kőszeg. Erre az írásra sajnos mást nem válaszolhatunk: gyenge. Régi-régi iskolai dolgozatokra emlékeztető stílus, erre bizonyítékul idézünk néhány mondattöredéket (kapásból, mert bárhol nyúlunk szövegéhez, mindenütt ilyesmit találunk): „Két húszéves lány, ifjú szívükben a tavasz varázsa lopakodott be... Most mintegy ősz hajú, elvarázsolt ifjú, bús királynő Andersen meséből, lépkedett... Tiszta kék szemű volt Jóskának, a szíve is tiszta Emmához, pedig a bálon összevesztek... Szeme beleolvadt Józsi üde kékjébe és mindegyik perzselte... egymást." Ennyi szirupos, édeskés kifejezés egy rakáson! Mesés!

*

Cz. I. Sárvár. Három verséből egyetlen tanulság: saját mondanivaló, önálló gondolat nélkül nincs igazi vers. Csak a látszat. Csörgő, zörgő levelek, simogató, lágy szellő, kacagó, hódító lány, új ruha a természeten — de sehol egy igazi sor, amely valódi versre emlékeztetne. Sajnos, ezt nem lehet tovább fejleszteni. Reménytelen. Olvasson szép verseket, költészetben igazi nagyhatalom vagyunk.

*

H. J. Oszkó. Nem tudjuk komolyan gondolta-e, hogy nyolc

Cervantes és Sha

Különös játéka a véletlennek, hogy háromszázötven éve, egy napon halt meg Cervantes és Shakespeare, a modern regény megteremtője s a drámaírás utólérhetetlen mestere. Halhatatlanságuk azonban már nem a véletlen műve: a maguk módján, de ugyanazt a titkát fejtették meg a művészi alkotásnak. Cervantes így vall erről: *„A költött történetek csak akkor jók és érdekesek, ha valóság vagy valószínűség van bennük; az igazi történetek pedig annál jobbak, minél igazabbak."* Shakespeare pedig a színjátékról mondja, hogy *„föladata most és eleitől fogva az volt és az marad, hogy tükröt tartson minta természetnek; hogy felmutassa az erények önábrázatát, a gúnynak önnön képét, és maga az idő, a század testének tulajdon alakját és lenyomatát"*. Szóval és tettel a realizmust vallották a magukénak, s életművük azért vált maradandóvá, mert a színes, érdekes jelenségek mögött mindig kitapintható a lényeg, a valóság izomzata és csontozata.

Cervantes 1547-ben született Alcalában, s élete valóságos kalandregény, amelynek főbb fejezetei a hányatott gyermekkor, az olaszországi út, a katonaélet, amelynek során bal kezére megrokkan, majd kalózok foglyaként öt évig nyögi a rabszolgasort, a rosszul sikerült házasság, a végrehajtói állás, a kétszeri börtön — s a szakadatlan küzdelem az irodalmi elismertetésért.

Ezek a szálak mind összefutnak életművének csúcsában, a Don Quijotéban.

Don Quijote hóbortját, hogy a népszerű lovagregények mesés hőseit akarja utánozni egy nagyon is reális korban, s kalandjait, a szélmalomharcot vagy az oroszlán kihívását világszerte ismeri minden gyermek. A mű első, fergeteges népszerűségét alkalmasint ezeknek a mulatságos kalandoknak köszönheti. Jellemző a régi anekdota Fülöp spanyol királyról, aki palotája ablakából egy olvasgató, nagyokat kacagó diákot lát, s megjegyzi: *„Az a diák vagy bolond, vagy Don Quijote történetét olvassa"*. Thomas Mann szerint eleinte maga az író is csak kacagtató kalandok sorát akarhatta megírni, s mintegy a mű diktálta a nagyobb igényeket, súlyosabb mondanivalóit. Egyfelől tragikomikussá válik a hős, aki hóbortja körein kívül elmés, bölcs és nemes lelkű férfiú, s hóbortjaival együtt is lenyügöző, még józan, vaskos fegyvernöke, Sancho Panza szemében is. Az egyiknek örök

helyre — s az olvasó szí
mindig a lovagért dobog,
esze a fegyvernöknek ad
igazat.

De másfelől a karikatú
nyilván arra szolgál, hogy
nevetséges hős kalandjain
örvén az író megbírálha
korát, hangot adhasson az
nyomottaknak, elítélhesse
ferdeségeket. A kormány
nyilatkozatok mögött példá
nyilvánvaló, hogy az író hel
teleníti a több százezern
moriszko kiűzését az ország
ból, sőt helyteleníti az egé
társadalom idejétmúlt, feudá
lis berendezkedését. Don Qui
jote ugyanis a hűbéri életide
ált vallja, azokat az eszméke
amelyek megvalósításáho

1547—1616

1564—1616

azonban csak az ököljog kor
adott módot, s épp ezért vá
lik komikussá a szervezkedő
polgári világban. Csakhogy
társadalmi valóságnak ez
semmibe vevése, a múlt fel
fordulás nemcsak Don Quijot
egyéni hóbortja, hanem a
egész spanyol nemesség leg
főbb gondja, s legfőbb oka
spanyol világbirodalom sorva
dásának, közeledő széthullá
sának.

Shakespeare életművében
egy ezzel ellentétes törekvés
érezhető, az induló angol vi
lágbirodalom feszítő ereje, az
abszolút monarchia fontossá
gának eszméje, s a feltörő
polgárság optimizmusa. Külö
nösen áll ez a költő első te
remtő korszakára. A fiatalon
írt királydrámák nyolc oszlo
pán egyetlen ív nyugszik, s
ez alatt látjuk Anglia törté
netének egy egész évszázadát.
A kezdet: a gyönge, de törvé
nyes uralkodót letaszítja egy
erős kezű trónbitorló, s ezzel
véres bűnök egész korszaka
indul el, a „rózsák" háborúja;
a vég: a két királyi család
összeházasodik, a pártharcok
elülnek, s az egység megszi
lárdul. Más szóval: a múlt
tragédiája a jobb jövő — a
Shakespeare-kori jelen — igé
retét vetítik előre, s ennek
mindig hangot ad egy-egy pat
rióta. Hasonló gondolat szövi
át ennek a korszaknak kima
gasló tragédiáját, a Romeo és
Juliát is: a jobb életre hívá
tott szerelmesek pusztulnak
el a zűrzavaros kor áldozata
ként, s ez figyelmeztető a
nézőnek: ne kívánd vissza a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Horváth János
VAS NÉPE
K 1958 APR 28. 12

Három fiatal festő kiállítása

610

Ehó 18-án a Társadalom és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat szombathelyi szervezetének helyiségében három fiatal festő kiállítása nyílt meg.

Horváth János, Mészáros József és Tóth László egy-két évi művészi termésének javát mutatja be. Mind a hárman csak néhány éve végezték el a Képzőművészeti Főiskolát. A formák és az új kifejezésmód kialakításának, a benső érzelmek kivetítésének útkeresése meglátszik műveiken, de formakeresésük nem öncélú modernkedés, hanem az eszmei mondanivaló hordozója. Egészséges szellemet árasztó munkáikon a dekadenciának nyomát sem találjuk, a természet lehelete érződik rajtuk. Az impresszionizmus egészséges gyökerei egy új, kibontakozóban levő humanizmussal, a mai ember mondanivalójával kapcsolódnak. A klasszicizmus időtlensége helyett általában az intim hangulatok, az emberi érzések melegségének felvillanó jelenségei suhannak el itt könnyedén, de jelentkezik a monumentálissal szembeni igény is az egyes műveken.

Horváth János tájképein: Téli, Téli táj az impresszionizmus szelleme uralkodik. A Téli táj szürkéibe, tompított színeibe a havas tetők fehére villan bele. Önarcképe azonban dekoratív felfogásban szinte sikszerűen veti fel a monumentális művészeti formanyelvhez való közeledését. Mákoskalács c. képe egyszerű eszközökkel, lefokozott színskálával rögzíti az élményszerűen látottakat. Olvasó férfit ábrázoló rajza a jól jellemző realizmus jegyét viseli.

Mészáros József a kompozíció kialakítására és az élet közvetlen ábrázolására törekszik. Család c. kiérlelt olaj-vázlatán a családi összetartozás líraı hangulatát adja üde természetben, laza színfelrakással. Mélytűzű színhatású Kertész-e a fény-árny problémát fokozott kolorizmussal kapcsolja össze. Aktrajza összefoglaló egyszerűségével az olasz reneszánsz művészeti felfogását idézi.

Tóth László oladi tájképei a színek intenzitására építettek. Egyegy sárga ház fala világító erejével a tájhangulat alaphangját adja meg. Interieurjei könnyed, harmonikus kolorizmusukkal elevenen, intim impressziót adnak. Mosónő c. képén lebegő színfoltok a realizmus igényével jellemzik a mosó asszony alakját, mozgását.

Nem véletlen, hogy a három fiatal művész egy csoportban tömörült. Mind a hárman az élet alaphangulatain keresztül annak egyetemes valóságát kutatják a természet gazdag miliőjében, modern formanyelven. Témáik az ember vagy az emberi élet környezete. A táj az emberi kéz nyomaival, a szobabelső vagy csendélet az emberi életre való utalásával még emberábrázolás nélkül sem válik embertelenné. A háttérben mindig ott érezzük a mai embert vívódásaival, küzdelmeivel, jövőt építésével.

A fiatalok lelkességével, lankadatlan előretörésével a szocialista realizmus művészetének kibontakozását segítik elő. A könnyed természetszeretetet árasztó, az élet sokrétűségét lehelő spontán festészetet a céltudatos művészet fogja felváltani, amely már nem az esetlegességek vonzó szépségeit keresi, hanem egy-egy problémát transzponál át kialakult művészetszemlélet alapján. A kiállításon látott fiatalosan szomjas életigenlés nélkül azonban nem is lehetne kibontakozó fejlődés. Becsüljük meg fiataljainkban ezt a szabadon, gazdagon áradó festésvágyat. Hasson reánk is életszeretetük, hiszen új művészetet várunk. Új művészet pedig, főleg esztétikailag szép festészet csak áradó verbőséggel, az élettel, a földdel való szoros kapcsolat révén születhetik.

Várjuk tőlük az új nagy alkotásokat, amelyek mai életünk harcait, értelmét hirdetik, pozitívan értelmezve a művészet és társadalmunk kölcsönhatását. Munkásságuk a mai magyar művészet fájának virágba pattanó rügyei, hozzájárul művészetünk egészének minélőbbi teljes virágbaborulásához. Fiatalos lendületükkel új életünk színesebbé, gazdagabbá válását segítik elő, de művészetük kibontakozásához szükség van a közösség, a társadalom, a város erkölcsi és anyagi támogatására is. Hisszük, hogy együttes bemutatkozásuk ezt elő is mozdítja.

Dicséret illeti meg a TTIT helyi szervezetét, amely méltó keretet biztosított a kiállított anyagnak és szép rendezéssel segítette elő a fiatal művészek első bemutatkozásának sikerét. A megnyitó bensőséges légköre a művészeket összehozta a közönséggel és mintegy kidomborította a kulturális esemény társadalmi jelentőségét.

Domonkos Imre,
festőművész

meghívták. És jó lett volna, ha egyes ifjúsági vezetők hallják az idős kommunista intelmeit, tanácsait. Ilyeneket mondott el:

Nem jó az, amikor vezetőkben a felelőtlen ígérgetések ellen.

Hallottunk olyan dologról, hogy egy felelős ifjúsági vezető megígérte, hogy engedélyt szerez a szándéka

Hetenként három alkalommal benépesül a szombathelyi közforgalmi repülőtér. A Magyar Honvédelmi Sportszövetség Vas megyei repülőklubjának bátor fiataljai gyűlnek itt össze, hogy hódoljanak kedvenc sportjuknak, a vitorlázó-repülésnek. Képünkön a fiatalok egy csoportja oktatójuk, Németh Sándor parancsnok (háttal) szavait hallgatják a Vöcsök felszállása előtt.

te.

— 1100 darab facsemetét ültettek el a balozsamegyei KISZ-szervezet tagjai.

Ifjúsági tombola

A KISZ megyei végrehajtó bizottsága május 25-én, vasárnap a Szombathelyen megrendezendő megyei ifjúsági találkozó alkalmával nagyszabású tombolát rendez.

A sorsolásra kerülő tárgyak közül kiemelkednek a 16 ezer forintos hálószobabútor, a Csepel motorkerékpár, konyhabútorok, csőbútor, televíziós készülék, mosógépek. Ezeken kívül sok más értékes tárgy kerül kisorsolásra.

A sorsolás május 25-én délután a Haladás sporttelepén lesz, rossz idő esetén az Ifjúság Házában (Kisfaludy Sándor u. 1.). A nyereménytárgyakat az ifjúság Házában lehet majd átvenni.

A nyerőszámok jegyzékét lapunk május 27-i számában közöljük.

Kedves
nek a
te egy
törőház
fiukeze
velező
Talár
sincs
lezők
vélíráskor mindig maguk elé képzelik a moszkvai, berlini, kolozsvári, pécsi és budapesti barátaikat. Igy aztán igazán könnyű leírni azt, amit gondolnak. Mintha csak szemben ülne velük a levél címzettje és neki mondanának el: mi van az úttörőházban, milyen jól lehet már labdázni a parkokban, milyen izgalmas könyvet sikerült szerezni az úttörőkönyvtárból és mi is a magyar gyermekek kedvenc étele.

Egy-egy ilyen szakköri foglalkozáson — ahol Domonkos Jánosné, a tanár néni segít a helyesírási problémákban — ötlet levelet is megír egy pajtás, Hát még mennyi érkezik címükre! A levelekbe aztán képeslapok — tájképek, színészképek — is kerülnek, aminek a gyűjtése úgy látszik Szombathelyen és Leningrádban is épp olyan izgalmat kelt, mint mondjuk az egyik csehszlovák pionirházban.

A szombathelyi levelező szakkör tagjai versenyeznek egymás

között a kül- és belföldről érkezett képek gyűjtésében. Ed Németh Erzsié az elsőség: fényképet őrizget, amit a bat levelezők küldtek címére.

Igen önállóvá, bátorrá teszi pajtásokat a baráti levelez Legutóbb Iglódi Anna a mosz vai Tretyakov-képtár vezető nek írt, hogy a legszebb fe ményekről, kis levelezőlap nagyságú reprodukciókat kül jön az úttörőház számára. Mi hírlik, a küldemény nemsokár megérkezik Szombathelyre.

Egy fekete hajú kislány, Le

1967 JAN 22

1021

Február 5-én, vasárnap

Busójárás Mohácson

Nemzetiségek farsangja – Karnevál — Törökverés a Széchenyi téren Tűzijáték

Itt a farsang! Első nagyszabású, immár hagyományos jelentkezése a mohácsi busójárás. Idén valamivel korábban, február 5-én, vasárnap rendezik meg Mohács utcáin, terein, művelődésügyi intézményeiben. Programja gazdagabbnak, színpompásabbnak ígérkezik, sok látványossággal és kiegészítő képzőművészeti, múzeumi rendezvénnyel.

Táncbemutató

Tulajdonképpen már szombaton este kezdődik, amikor este hét órakor a Bartók Béla Művelődési Házban a Nemzetiségek farsangja című műsorban fellép a Magyarországi Nemzetiségi Központi Táncegyüttes és a helyi Uj Barázda Termelőszövetkezet délszláv csoportja. Belépődíj: 12—20 forintig.

Vasárnap reggel nyolc órakor a város lakosságát és a vendégeket a városi és járási munkásőrség fúvószenekara ébreszti. Háromnegyed tízkor vonulnak fel a népi együttesek a Széchenyi térre: a Dunafalvi Földművesszövetkezeti Táncegyüttes, az Egyházaskozári Székely Együttes, a Felsőszentmártoni Délszláv Együttes, a Kátolyi Délszláv Együttes, a Mecseknádasdi Német Tánccsoport, a Szebényi Földművesszövetkezeti Népi Együttes, a Bartók Béla Művelődési Ház tánccsoportja, a Pécsváradi Tánccsoport és a Mohácsi Uj Barázda Tsz Délszláv Együttese. Tíz órakor a harsonajel, a zászlófelvonás után Pálkuti Keresztély, a Városi Tanács VB elnöke mond megnyitót. Később a népi együttesek táncbemutatójában gyönyörködhetnek az érdeklődők.

Tizenegy órakor érdekes műsor kezdődik a művelődési ház nagytermében. A Zenével, tánccal, dallal Baranyában műsort Mester István, a Pécsi Nemzeti Színház művésze konferálja, a népviseletet, táncokat, dalokat Gál Gabriella és Madarász Katalin ismert fővárosi énekesek, Ákoncz Ildikó, Zsuzsity Marin, Bárácz János és Kovács János, a Magyarországi Nemzetiségi Központi Táncegyüttes, a Mecsek Művészegyüttes és Dörömböző Géza népi zenekara mutatják be. Közben a Széchenyi téren három fúvószenekar térzenét ad. Fél tizenkettőkor a busójárás új színfoltjaként a mohácsi általános iskolák gyermekbusó és karneváli felvonulása következik.

Lángokban álló török tábor

A délutáni programot a Kossuth filmszínház vetítése vezeti be: filmek kerülnek a vászonra Mohácsról, a busójárásról és a Baranyai Vasárnapok ünnepségeiről. Három órakor már gyülekeznek a busók a Koló téren, közben a Széchenyi tér az ügyes építészek, rendezők keze nyomán török táborrá alakul át. Fél öt órakor aztán igazi karnevál kezdődik itt, látványos jelenetekkel, ötletes képekkel. Elsőnek Törökvilág Mohácson életkép elevenedik meg, a színes, csúcsos sátrak között törökök ténferegnek, táncolnak, szórakoznak a tábori élet körülményeinek megfelelően. Koreográfiáját Simon Antal, a Mecsek Művészegyüttes vezetője készítette. Ezt az idillikus hangulatot lepik meg a busók, mintegy kétszázan és ádáz harcok után kiűzik a törököket a városból. Nem hiányzanak majd a szokásos és az újabb busó-hagyományok: a vezér bevonulása, buzogányütés, tűztánc, tűzugrás, birkózás, máglyagyújtás, felvonultatják a busókereket, ágyút, esőnakot, ekét. Az estig félhomályban különleges látványnak ígérkezik — éppen ezért tették erre az időpontra — a lángokban álló török tábor, a sejtelmes fénnyel világító máglyák és a közöttük rohanó, küzdő emberek. S hogy ebben mégis legyen valamiféle rendezettség, a támadás rendező hadvezére Sik Ferenc, a Pécsi Nemzeti Színház rendezője, a díszletekét Pintye Gusztáv színházi tervező készítette.

A győzelem örömére azután valamennyi részvevő népi együttes műsort ad, később pedig egy hatalmas körtáncba fónodnak össze. Akkorra már felbomlik a rend, a teret övező lelátókról beözönlik a közönség és a szabadtéren tart a farsangi mulatság, kinek-kinek kedve és temperamentuma szerint. A rendezők meglepetésnek szánják a tűzijátékot, amely a hírek szerint vetekszik a tavalyi szigetvári tűzesővel. Este nyolc órakor nyitják meg a busóbált a művelődési házban és a Táncsics klubban.

Az egésznapos program több érdekes kiegészítő rendezvénnyel várja a vendégeket. Öt kiállítást rendeznek: a Kanizsai Dorottya Múzeumban a régi mohácsi kerámiákat és Horváth János fazekas népművész munkáit láthatják, a Belvárosi Fiúiskolában Busójárás a képzőművészetben, Busóálarc-faragó iskola, népi szokások, haladó hagyományok néprajzi könyvkiállítás, Busójárás gyermekszemmel rajzkiállítás szerepel. Féltizenegykor és három órakor divatbemutatót tartanak.

Ökörsütés

Külön fejezetbe kívánkozik Mester András nem mindennapos foglalkozása. A Széchenyi téri leányiskola udvarán üti fel szabadtéri „sütődéjét" az ország egyetlen ökörsütője. Debrecen a szükebb hazája, ott is a híres Arany Bika szálló, civil foglakozását tekintve pedig szakácsmester. A hortobágyi síkságon ismerkedett meg ezzel a művészettel s nyaranként ma is űzi a látványos foglalkozást. A szíves invitálásra jön Mohácsra, bizonyára nagy érdeklődést kelt majd, sokan megkóstolják az ízes, ropogós ökörhúst.

Gazdászbál

Néhány évi szünet után január 28-án szombaton újra megrendezik Pécsett a megyei mezőgazdász bált. Több, mint ezer meghívót küldtek szét a megyébe. A bál fővédnöke dr. Soós Gábor földművelésügyi miniszterhelyettes.

A zártkörű rendezvényt a Nádor Szálló összes termeiben rendezik meg. Este pontosan nyolc órakor a pécsi Mecsek Együttes palotással nyitja meg a bált, mely hajnali 4 óráig tart. A szálloda szobáit ezúttal a zömmel vidékről érkező gazdászoknak tartják fenn. Asztalfoglalást január 26-ig, szállásigény esetén szobafoglalást január 22-ig fogad el a szálloda.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kongresszusra készül Baranya ifjúsága

A nagy feladatok éve

Beszélgetés Lukács János elvtárssal, a megyei KISZ Bizottság első titkárával

A Kommunista Ifjúsági Szövetség ebben az évben tartja VII. kongresszusát. Saját vezető szerveinek újjáválasztásán kívül segíti az országgyűlési és tanácsválasztások; a szakszervezeti és egyéb tömegszervezeti választások előkészítését és lebonyolítását, megismerteti a fiatalokkal az MSZMP IX. kongresszusának határozatait, tovább kívánja fokozni társadalmi és politikai aktivitásukat, mozgósítja őket az 1967-es népgazdasági terv teljesítésében való aktív részvételre, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom méltó megünneplésére készül. Íme, csak néhány az év szép és nagy horderejű feladatai közül. Ezekről a feladatokról beszélgettünk Lukács Jánossal, a KISZ KB tagjával, a Baranya megyei KISZ Bizottság első titkárával.

— Mi tette indokolttá, hogy a négy év lejárta előtt, 1967. június 29-én üljön össze a KISZ VII. kongresszusa?

— A párt IX. kongresszusán született határozatok az egész társadalom számára utat mutatnak, hozzájuk kell igazítani a KISZ tevékenységét is. Helyes, ha kongresszusainkat közvetlenül a pártét követően tartjuk.

A KISZ-kongresszusra való felkészülés során újjáválasztjuk a megye ezer KISZ-alapszervezetének vezetőségét, valamint a járási, városi és nagyüzemi bizottságokét is. Ezek a testületek a gazdasági mechanizmussal összefüggésben foglalkozik a kongresszus határozataival, azokon a helyeken pedig, ahol KISZ-oktatásra nincs lehetőség, kongresszusi beszélgetéseket szervezünk a fiatalok részére.

— Belpolitikai életünk egyik legnagyobb eseménye lesz a március 19-én sorra kerülő képviselő- és tanácstagválasztás. Milyen feladatot vállal ezzel kapcsolatban a KISZ?

— Ifjúsági szövetségünk részt vesz az országgyűlési és tanácsválasztások előkészítésében, segíti a jelölőgyűlések és a választások lebonyolítását. Külön foglalkozunk azokkal a fiatalokkal, akik ez alkalommal először választanak. A megye minden városában és a járásokban gyűlést rendezünk részükre, a választás napján pedig emléklapot nyújtunk át nekik. Mivel a 18. életévüket betöltött magyar állampolgárok nemcsak választhatnak, hanem választhatók is, néhány alapszervezetünkből bizonyára tanácstag is kikerül.

— Milyen politikai akciók segítségével kívánják megvalósítani főbb nevelési célkitűzéseiket?

— Inkább úgy mondanám, politikai akciókkal is szeretnénk hozzájárulni nevelési célkitűzéseink megvalósításához. Politikai akcióink legjelentősebbje a forradalmi ifjúsági napok rendezvénysorozata lesz, mely három fő történelmi évforduló — március 15., március 21. és április 4. — köré csoportosul, és azt kívánjuk demonstrálni, hogy a mai ifjúság megbecsüli népünk forradalmi hagyományait. Ennek megfelelően a Forradalmi Ifjúsági Napok jelszava: Hűség a néphez, hűség a párthoz.

Az évfordulók tiszteletére fiataljaink megkoszorúzzák a hősi emlékműveket, ünnepi taggyűléseken méltatják 1919 eszméit, felszabadulásunk ünnepén pedig az új KISZ-tagok ünnepélyes fogadalmat tesznek.

Ebben az évben ünnepeljük az ifjúsági szövetség újjászervezésének 10. évfordulóját is, melyről megyei nagygyűlésen, taggyűléseken és a tízéves KISZ-tagsággal rendelkező fiatalokkal tartandó találkozókon emlékezünk meg.

Forradalom moszkvai ünnepségein, az MTS-sel közösen Barátság-stafétát indítunk, melynek utolsó állomása Moszkva.

— A KISZ intéző bizottsága 1966. szeptember 5-én határozatot hozott az Ifjú Gárda továbbfejlesztésére. Miben jelölné meg az Ifjú Gárda célját és feladatát, kikből tevődik össze, mikor lép a nyilvánosság elé?

— Az Ifjú Gárda feladata a hazafias és honvédelmi propaganda, a belső ellenség leleplezése, közreműködés a közrend és a közbiztonság, valamint a társadalmi tulajdon védelmében, az elemi csapások elhárításában, az ifjúságvédelemben.

Megyénkben az Ifjú Gárda szervezése jelenleg folyik. Tavasszal, a forradalmi ifjúsági napok rendezvényein lépnek először a nyilvánosság elé egyenruhában. Az ifjúgárdistákat egységenként és járási, városi bizottságonként Ifjú Gárda parancsnokságok irányítják.

— A KISZ VI. kongresszusának határozata értelmében az ötéves tervben országosan tízezer KISZ-lakást épí'tenek. Mit vállalt ebből Baranya, hol tart az építkezés?

— Megyénk KISZ-bizottsága 500 KISZ-lakás felépítését vállalta. Jelenleg Pécsett 72, Siklóson pedig 12 KISZ-lakás épül. A Dunántúli Naplóban egy közlemény nemrégiben hírül adta, hogy még ebben az évben el is készülnek ezek. Nem tudom, az információ honnan származik, úgy helyesbíteném, hogy az említett lakások egy része kerül átadásra 1967-ben. Jelenleg is számos megoldásra váló probléma hátráltatja az újabb építkezéseket, a közművesített telkek, a hitelösszegek és a kivitelezői kapacitás vonatkozásában. Mi természetesen azon vagyunk, hogy enyhítsük a fiatal házasok lakásgondjait. Még ebben az évben Siklóson újabb 12, Mágocson pedig 10 lakás építését kezdik meg, 1968-ban pedig több KISZ-bizottság tervében szerepel a lakásépítkezés.

Kéri Tamás

Horváth János

1021

Horváth János kiállítása a Képcsarnokban

Szombaton délután nyílt meg a Képcsarnok szombathelyi boltjában *Horváth János* festőművész kiállítása. *Dr. Poszler György* tárlatmegnyitó beszédében a művész pályafutását, alkotói módszerét, s a kiállított műveket ismertette.

Tizenkilenc táblaképpel mutatkozik be Horváth János, akit önálló grafikai kiállításáról (1966 Savaria Múzeum) és közös kiállításokról ismert meg a közönség. Temperaképei a legutóbbi fél esztendő terméséből valók, s az eddig látott Horváth-művekhez viszonyítva, új módszer jegyeit is mutatják. Tárgy- és témaválasztása: tájkép, csendélet, figurális művek.

Csendéletei közül a *Hegedű* és a *Csendélet ikonnal*, figurális képei közül a *Várakozó*, tájképei közül a *Zsennye* és a lengyel útiélményből született *Gdansk*, s az utóbbi évek egyik kedvelt témaköréből a *Busómaszk* című kép is helyet kapott a tárlaton, amely június 22-ig látható.

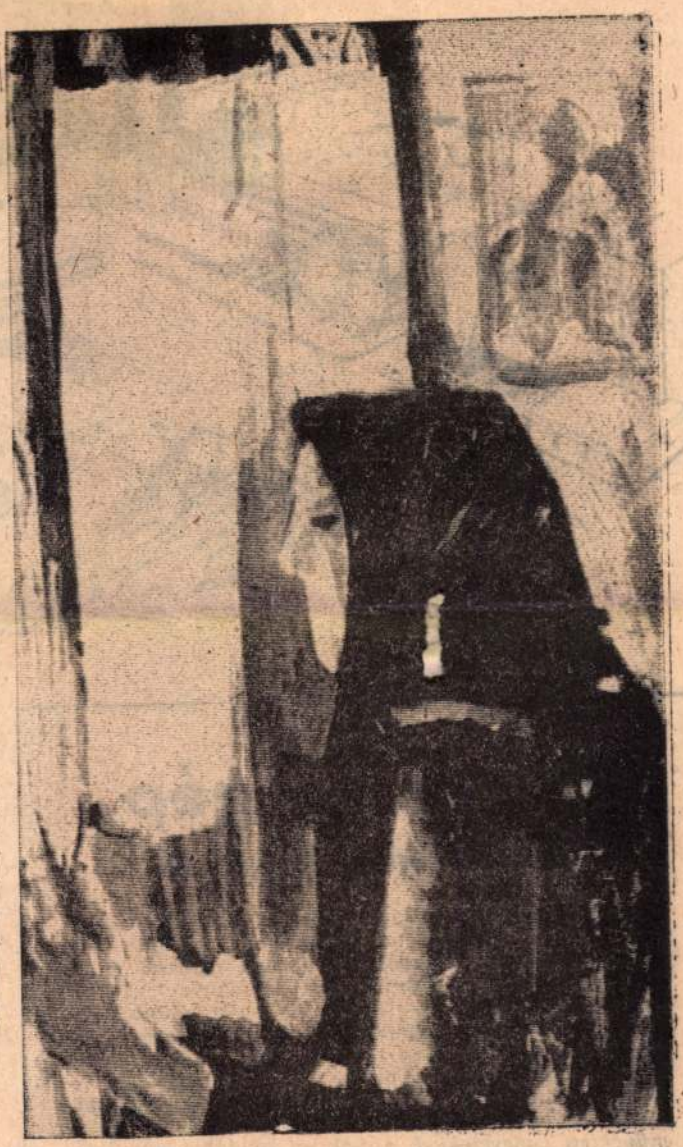

Várakozó.

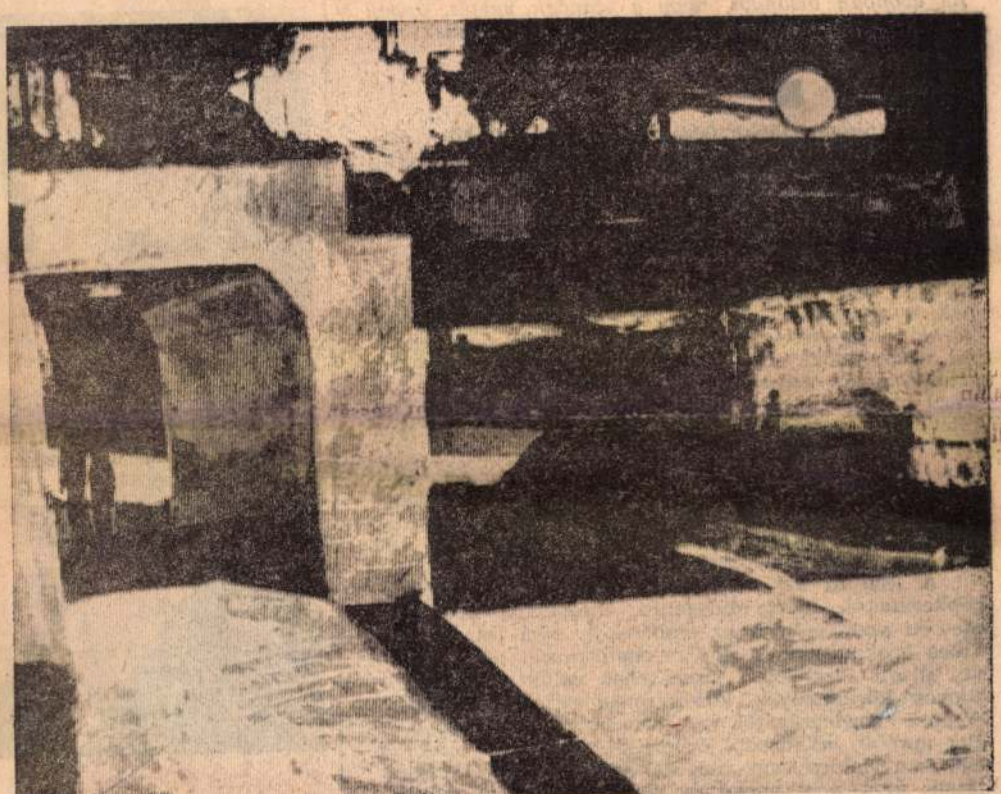

Aluljáró.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

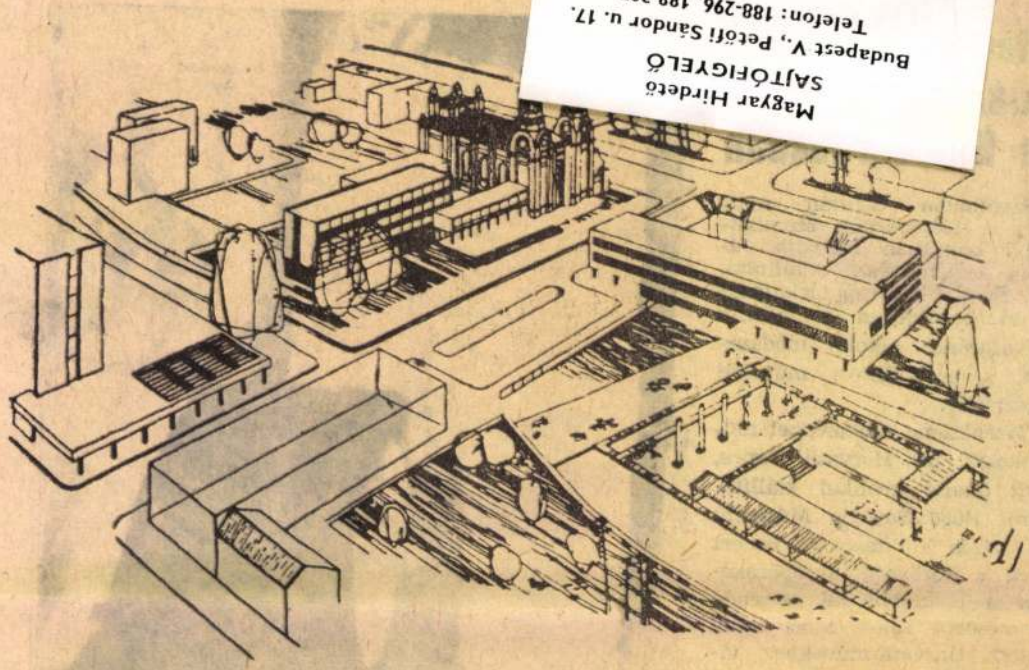

Ember és gép

Kiállítási jegyzet

A szombathelyi Ifjúság Háza műsorpolitikájában jelentős szerepet kapott a képzőművészet. A művészeti ízlést kiállítások rendezésével kívánja segíteni. A kiállítások sorában elsőként egy jugoszláviai festőművész — Torok Sándor — és egy budapesti fiatal szobrász, Ócsay Károly alkotásaival ismerteti meg a látogatókat. Lehetne azon tűnődni, helyes volt-e, mindjárt a kezdetben, sok vitára okot adó műveket bemutatni, hiszen a közönség nagy része olyan fiatalokból áll, akik még nem rendelkeznek kellő képzőművészeti ismeretekkel, s csak az iskolában tanultakra támaszkodva alkothatnak véleményt a látottakról. Az azonban bizonyos, hogy a szándék nemes, éppen ezért dicséret illeti. A művészeti ízlésneveléshez sokszor sok kiállításra van szükség.

■

A pincegalériában ízlésesen és áttekinthetően rendezett tárlaton Torok Sándor 35, Ócsay Károly pedig 10 munkájával mutatkozott be. A kiállítók közös törekvése, az eddigitől eltérő módon, új hangon számot adni a világról, a mai korról, az emberről, a saját érzelem- és gondolatvilágukról.

Torok Sándor nem kisebb igénnyel alkotja műveit, mint hogy azok az egyetemes emberiséghez szóljanak, a világban lezajló és elképzelt, esetleg bekövetkezhető eseményekről, az emberiség lelki problémáiról számoljanak be. Mindezt áttételesen, a művész szubjektumán keresztül. Talán azért is érezheti a látogató, hogy szinte minden kép — kisebb nagyobb eltérésektől eltekintve — egyforma. Rejtelmesen különleges színvilág, csavarkulcsokra emlékeztető sötétebb tónusú formák, foltok és csíkok váltogatják egymást a legkülönfélébb kompozicionális megoldásokban.

A mai ember életében egyre nagyobb szerepet betöltő gépek világa ez. Rideg és könyörtelen, — sőt nem egy esetben lelketlen.

A kiállító azt az érzését közli, hogy gyűlöli a gépkorszakot, mert elidegeníti, megosztja, nem egy esetben szembeállítja az embereket, úrrá lesz rajtuk. Főleg azokon, akik a gép mechanizmusát nem ismerve, túlzott „tiszteletet" tanúsítanak velük szemben. Bizonyos körülmények között megfosztják az embert érzelmi gazdagságától, a természet szépségétől, az élet apróbb, hétköznapi örömeitől. Maholnap eljut az ember a Holdra vagy más égitestre. Okos szerkezetek teszik úrrá a kozmoszban. De mi lesz, ha egyszer végképp „fellázad" a gép?

Ilyen és ezekhez hasonló szubjektív érzések vibrálnak, jelennek meg a festőművész grafikai lapjain. A címek is erre utalnak: Kozmikus ...

Felvételünk bepillantás a megyeszékhely rendezési tervébe. A rajzot a tervezőirodán kapta lencsevégre a fotoriporter, hogy ízelítőt nyújtson olvasóinknak, hogyan alakul az Iseum és környéke. A kibontakozást nap mint nap figyelemmel kísérhetjük: az új szálloda és a zeneiskola már áll, közeledik az átadás ideje is. A többi a következő évek feladata lesz.

■

Harminc esztendő színészi munkáját jutalmazta a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

Horváth János festészetéről

A szombathelyi képcsarnokban tizennyolc táblakép szemlélteti Horváth János művészi pályafutásának legutóbbi — alig több mint félesztendős — szakaszát. Önálló grafikai kiállítása és közös tárlatokon bemutatott képei óta ez a pálya kiszélesedett.

Majdnem minden témakörben újat hoz, műfajban és színharmóniában, felfogásban és megformálásban egyaránt. A világ bonyolult összefüggéseiből kiragadja a művészete számára legfontosabb szilárd pontokat, azok köré építi sajátos, külön világát testes színeivel, erős kontúrjaival, s rendkívüli biztonsággal. Csendéleteiben a tárgyi világ elemeit rendezi különös hangulatú, mély zengésű, férfias lírával telített kompozícióvá, a holt tárgyak — hegedű, gyertyatartó, váza, száraz virágtoboz, levél, rajzlap, kottaállvány — szerkezeti egységbe állnak, összetartozásukban nem a véletlen találkozás, nem is a szándékos, tudatos rendezői elv, hanem a törvényszerű belső vonzás szembetűnő, amelynek feszültsége, dinamikája a *Csendélet ikonnal* című kép tárgyaiban rendkívüli tömörséggel érvényesül.

Variációs készsége megkapó, helyenként szinte fölényesen könnyed — különösen ahogy melléktémáit részletezi, színvilágát élénkíti, például a pirossal — mégis súlyos és komoly költészet ez, amelynek legfontosabb mondanivalója a szilárd egyensúlyban, a világ birtokbavételében összegeződik. Régebbi képeihez viszonyítva több melegséggel (barna tónusok), több élénkséggel, de változatlanul tömören, szűkszavúan fogalmaz. Művészete intellektuális — más műfajban is —, *értelmi úton* jut el *az érzelmekig*. Legtömörebb képein egyetlen tárgyra szűkíti mondanivalóját *(Nyúl, Fácán)* vagy kettőzéssel ad hangsúlyt a témának *(Halak)*.

Táj- és városképei közül a konstruktív elemekből felépített *Utca* átmenet és kapcsolat régebbi alkotásaihoz, a *Téli táj* mozgalmassága és hangulatos színkezelése az oldattabb felfogás irányába mutat, míg a lengyel útiélményből született *Gdansk* — síkban kiterített házhomlokzataival, az élénk színek merész felhasználásával — újfajta kifejezési módszer és stílus jele Horváth művészetében. Az *Aluljáró* súlyos tömbjei, a kék, zöld, barna foltok (s a színek világos-sötét árnyalatainak mesteri felhasználása) ugyancsak arra vallanak, hogy az eddiginél is tudatosabban él festői eszközeivel. Míg ezekre a tárgyiasság, az *Adria* címűre inkább a látomás jellemző. Ahány mű, annyiféle tájékozódás, kitekintés — többé nem „Alberti ablakán" — a csodálatos gazdagságú természetre, amely körülvesz bennünket. Ezért illik e 18 kép közé a *Várakozás* kendős, merengő alakja éppúgy, mint a két *busó-kép* színes, groteszk villanása. Horváth szenvedélyesen és elmélyülten keresi művészi világa ellenpólusait, különös feszültség vibrál e pólusok közt, ahol valóság és művészet, látomás és higgadt szerkesztői tudatosság találkozik. Képei erről vallanak magas színvonalon.

B. L.

★

A képen: Busó maszk

Az érettségi

után közvetlenül — szoktuk mondani — az adott kor általános műveltségének tartalmából a befogadhatót birtokolják fiataljaink. A „szellemi érettség" dokumentuma megnyitja előttük a felnőttek világát. (Pár évtizeddel ezelőtt kalapviselés és a bot voltak ennek külső jelvényei.)

Persze a személyiség fejlődése egyénenkénti különbözőségeket mutat. Nem mindenki döbben rá a felnőttség felelősségtudatára. Helyette a „most már mindent szabad"-ot szeretné fő életelvnek tekinteni.

A modorbeli pallérozottságnak igen alacsony fokán áll például az a fiú, aki érettségi előtt egy hónappal városunk egyik üzletében a jogosan méltatlankodó ősz hajú eladónőt így némította el: „Maga csak ne morogjon!" Ahelyett, hogy köszönetet mondott volna a „ballagási tarisznyák" soronkívüli elkészítéséért. Nem csodálkoztam hát a gyorsan kialakuló közvéleményeknek azon a kérdésén: mit várjunk a kevésbé iskolázottaktól?

Egy üzemi oktatónő panaszkodott, mennyire eldurvult, milyen közönségessé vált munkahelyükön a lányok—asszonyok társalgása. Bár mind több érettségizett lány kerül közéjük, „finomító" hatásuk nem érzékelhető. Sőt. E téren tanulékonyabbak, mint a szakmában. Az egyik így védekezett: „Ezzel is bizonyítom, hogy közéjük tartozónak érzem magam".

Így sokaknál csak papír marad az érettségi bizonyítvány. Nem adott sem műveltségből, sem emberségből többletet. S felnőtteknek is csak akkor tekinthetjük érett fiatalainkat, ha szavaikért, tetteikért egyaránt vállalják a felelősséget.

Sz. D-né

Mi legyen a nászajándék?

Nemrégiben lakodalomra voltam hivatalos. A meghívást boldogan fogadtam, s azonnal kíváncsi örömmel kérdeztem meg az ismerős kislánytól, a menyasszonytól:

— Milyen nászajándékot vehetek?

Ő azonban csak zavartan legyintett:

— Á, ne tessék hozni semmit, nem azért hívtuk meg...

Később is hiába próbáltam azután megtudakolni, hogy mire lenne szüksége az ifjú párnak a közös élet megkezdéséhez, az semmiféle fondorlattal nem sikerült. Így hát saját ötletemre, találékonyságomra bíztam magam. Hosszas utánjárás, keresgélés után végre egy modern faliórát vettem.

A lakodalomban a mama örömmel mutatta meg a fiatal pár szépen berendezett szobáját a családi házban, ahol természetesen ott pompáztak a nászajándékok is, kicsomagolva, kirakva. Volt ott három kávéfőzőgép is, kettő véletlenül teljesen egyforma, aztán likőrös és boros készletek gyűjteménye, zománcozott lábas- és fazékhegyek. Hirtelenjében három asztali lámpát is láttam a nászajándékok között, s arra gondoltam, mennyi utánjárással tudják majd az üzletekben becserélni ezeket az ajándékokat — ha a blokkot figyelmesen mellékelték volna, vagy legalábbis eltették volna az ajándékozók. Ha pedig az ifjú pár mellőzni szeretné a sértődés lehetőségét — ami ilyen esetben kétségtelenül előfordulhat — akkor rakosgathatja a lakásban a felesleges presszógépeket, asztalilámpákat, a számtalan pohárral és poharacskával, edénnyel együtt.

★

Még új, de már terjedőben levő szokás, hogy amikor az ifjú pár meghívja a vendégeket, s feltesszik nekik a kérdést — mi legyen a nászajándék — őszintén meg is mondják, mire lenne szükségük. Sokkal okosabb, természetesebb és reálisabb dolog ez, mint pirulva szabadkozni. A határozott választ megkönnyíti néhány közvetlen szó arról, hogy hiányzik még... például a háztartási felszerelésből egy jénai edénysorozat, vagy egy kukta fazék... Szükségünk lenne még a lakásban egy állólámpára, vagy ébresztő órára... És így tovább. Így aztán sokkal könnyebb a lakodalmi vendégek dolga is.

Nem kell tehát szabadkoznia az ifjú párnak, ha feltesszik a kérdést, mi legyen a nászajándék és nem kell restelkednie az ajándékozónak sem, amikor megkérdezi, mire lenne még szükségük. Nem tapintatlanság ez és rokonok, barátok, jóismerősök között semmit sem von le az ajándék értékéből, az ajándékozás öröméből, ha a szándékot és a szükségességet összeegyeztetik.

A legegyszerűbb és legkorszerűbb megoldás azonban az áruházaknak vidéken is terjedő legújabb szolgáltatása, a „nászajándék-utalvány". Lényege, hogy az áruházban az ajándé-

szobai „kisinasig"

1963 JUN 29
1021

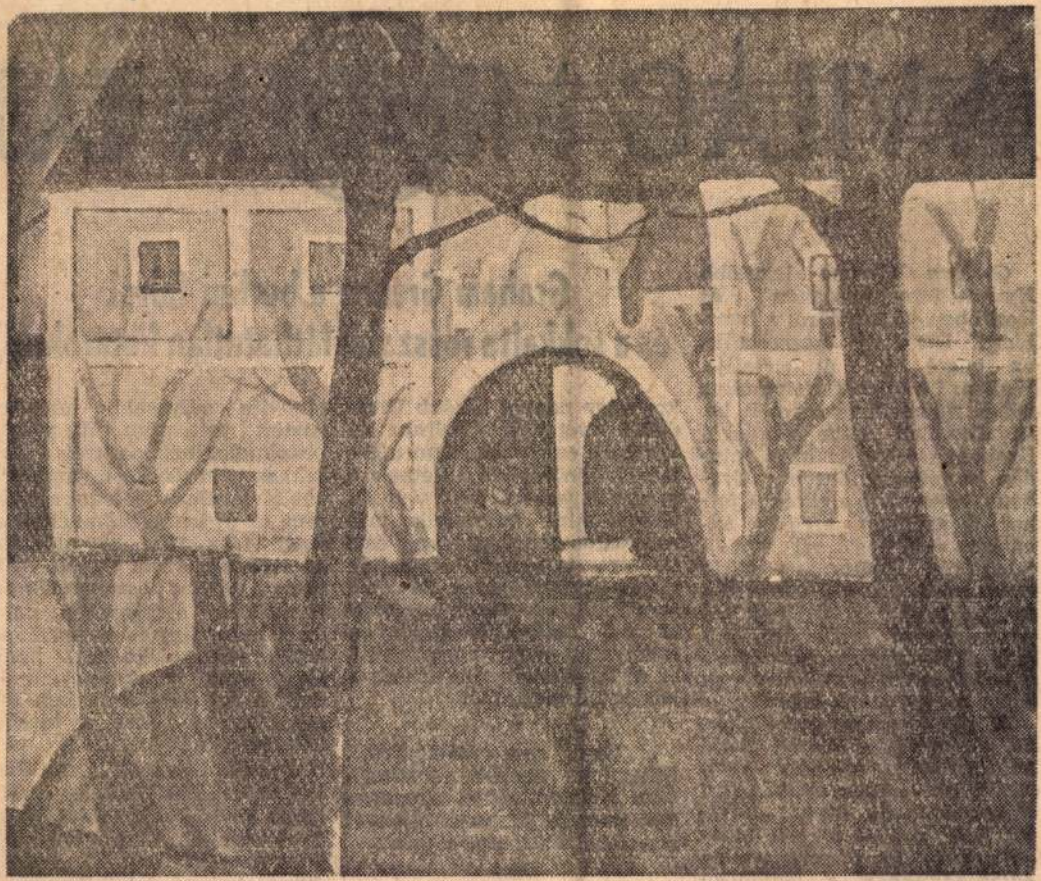

Horváth János: Bozsóki kastély

ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 12.
Telefon: 188-296, 188-307

A VILÁG M

Graham Greene a berlini falról és a sokkalta rosszabb láthatatlan határokról

Graham Greene legutóbb Nyugat-Németországban és Berlinben járt. Útjáról a hamburgi *Die Zeit* szerkesztője, az angol író útimarsallja, *Walter Leonhardt*, folytatásos képes riportokban számolt be. (A Die Zeit látta vendégül Graham Greene-t.) Mint minden prominens idegent, Graham Greene-t is elvitték a *falhoz*. Ő azonban arra is kíváncsi volt, hogy mi van a falon túl. Ellátogatott tehát Kelet-Berlinbe, sőt Drezdába és Potsdamba is. Útjának tapasztalatairól nyílt levélben számolt be „egy nyugat-németországi barátjának". Levelének egyes részeit alább idézzük:

Milyen megkönnyebbülés, ha olykor egy kézzelfogható határon pillanthatunk át, mint Berlinben, ahol a szemünkkel láthatjuk, vagy éppen — falról lévén szó — meg is tapogathatjuk. Mert szerencsétlen évszázadunkban a legtöbben közülünk egy életen át láthatatlan határokat hordozunk

kor négy nappal később Drezdából jövet Kelet-Berlinbe érkeztem, egyáltalán nem találtam különösebben sötétnek a várost, legalábbis nem volt sötétebb, mint bármelyik más nagyváros ipari negyede este tíz óra tájban... Némelyik turista útinaplójának képeiből arra lehet következtetni, hogy az eső csak Kelet-Berlinben esik, és ott csak romokra hull, az új háztömböket és áruházakat pedig megkíméli.

★

... *Van egy fal-neurózis. Nyugaton inkább érezhető, mint Keleten, mivel nyugaton már pusztán földrajzi okokból sem lehet elkerülni a falat.*

★

... Ön nem kísérhetett el engem „keleti" utamra, de megkért rá, mondjam el, mit lát-

támadás súlyosabb háborús gaztett volt, mint Hirosima; beszámolhatnék azokról a hatalmas változásokról, amelyeket Kelet-Berlinben tapasztaltam, az új lakóháztömbökről a Karl Marx Allee két oldalán, ahol három évvel ezelőtt csak romok voltak; beszélhetnék az üzletekről, amelyekben modern bútorokat és kerámiákat árusítanak, olyanokat, hogy Londonnak is díszére válnának, a fogyasztási cikkek tömegéről, amelyeket a kisebb üzletek kínálnak... A bort Bulgáriából kapják... Az ételek kevésbé raffináltak, az étlapok rövidebbek, mint Nyugat-Berlinben, de legalább nem drágák. Nem a luxusétteremekre gondolok, hanem a kis vendéglőkre, arra például, amelyet Drezdába utaztamban kerestem fel, távol a főközle-

1021

Kevés kép — sok látnivaló

A Vas megyei képzőművészek kiállításáról

Nemzedékek találkozójának adott ismét helyet a szombathelyi Savaria Múzeum, ahol egy héttel ezelőtt hat festő és egy szobrász — a vasi képzőművészek — kiállítását nyitották meg. Dús hajú fiatalok és őszülő öregek egyaránt találhatnak ízlésüknek megfelelő alkotásokat. Meglelhetők itt a szinte naturalistának is nevezhető, realista felfogásban készült festmények, grafikák mellett a természeti valósághoz, annak élményéhez ragaszkodó modernebb hangvételű alkotások is.

A kiállítás ezen kettősségét remekül ötvözi a múzeum levegős architektúrája. Talán azért is, mert a hatalmas teremben kevésnek tűnnek a bemutatott képek, illetőleg kisplasztikák. Szigorú volt a zsüri? Ezért kis számúak az alkotások Lassan szaporodnak a képek a műtermekben? Kevés a kiállító? Nem tudni. Egy azonban bizonyos: van mit megnézni, sok a látni-, gondolkoznivaló.

*

A kiállítás kétségtelenül egyik legrokonszenvesebb művésze, *Horváth János*, aki egyszerre három stílusban is igazolja művészi útjának és egyéni hangjának keresését. *Március* című képe dísze a kiállításnak. A házak okkerjeiből, vöröseiből, barnáiból, kivillanó fehéreket ritmusosan tagolja a fák hármas elrendezése, amelynek a kép előterének dinamikus kékje ad nyomatékos hangsúlyt. *Önarckép*pén még tovább megy. Egyszerű, de hatásos, mindenképpen ideillő formákkal és színekkel mintázza meg az arc fényben fürdő, markáns vonásait. Kár, hogy az árnyékban levővel kissé adós maradt. Mindezt azonban egységessé teszi a fekete ruha, s kiemeli az ing tüzes vöröse. Szépen megmunkáltak a kezek is.

A Balaton mesés atmoszférája érthetően más felfogást követel. Horváth ezt a tempera puha, világos színeivel teremti meg. Megható a szépen komponált — egyébként ez valamennyi képére elmondható — *Kislány* portréja, s az ennél kissé kevésbé sikerült *Balaton*. Ez utóbbin némi Egry-nyomot is felfedezhetünk, ami semmiképpen sem róható fel. Egry a magyar tenger és világa egyik legnagyobb, ihletet festője.

A harmadik irányzat, — a konstruktivizmus — pasztelljein érződik.

Horváth János: Erzsi.

V. Tóth László: Napraforgók.

Mészáros József, megyénk ugyancsak tehetséges festője a megszokottnál kevesebb képpel szerepel. Ez érthető is, hiszen december 22-én megnyitandó 10 éves jubileumi kiállításra készül. Így is meghökkentő képeket küldött a tárlatra. *Perenyei temetés* című gúlába komponált, monumentális hatást kiváltó műve az emberi együttérzést, részvétet villantja elénk. Sötétes, vigasztalan, lehangoló színei az elmúlást idézik, hasonlóképpen *A temetés előttihez*. Több képe is a tőle megszokott egyéni hanggal szól a látogatókhoz.

Közismert a tárlatnézők előtt V. Tóth László drámai, felfokozott hangvétele. Most sem tagadja meg önmagát. Napraforgói példái lehetnek az egyszerű ábrázolás magasszintűségének. Néhány gondosan megválasztott, fojtott, feszültséget árasztó színfolt, sommázott forma, gondosan az anyaghoz — ezúttal a farostlemez textúrájához és színéhez — igazodva váltja ki a kívánt hatást. Hasonlóképpen a monumentálisnak ható *Halászok*. A jó ritmusú kompozíció összefogott erőt, lendületet — ez utóbbival még jobban élhetett volna — sugárzó sötét és világos tónusai a munka, a fizikai munka szépségét jeleníti meg. Szép *Lányfej* című tusrajza is.

*

A hagyományos irányzatot művelők között szinte nem is lehet valamiféle helyezést jelképező sorrendet felállítani. Egyformán belső alázattal és áhítattal nyúlnak az ecsethez, a mintázó fához, hogy erejükhöz mérten a legjobbat alkossák.

Csak tisztelni lehet *Artner Ferenc* leheletfinom, valeurban is megfelelő halk színeit, *(Dunai halásztanya)* s az ehhez hasonló gondos megmunkálású, kiváló rajzkészségről tanúskodó lavírozott tusrajzait.

Radnóti Kovács Árpád balatoni gouache-ai a megfigyelés precizitásáról, az aprólékos, mégis egységes folttá összeálló ecsetvonások biztonságos fölényéről árulkodnak. Aki látta a nádasok felett, mögött csillogó ezüstös vízvonzását, az élményét felelheti a vasi mester képein. Csendélete a mesterség titkát jól ismerő művész kezenyomát dicséri.

Jaksa István — mi mást is mondhatnánk róla — kisméretű olajképein az immár országosan is ismertté vált festő gondossága, a formák jó meglátása tükröződik.

A halhatatlan proletárfestő, Derkovits alakja ismét elénk lép *Majthényi Károly* jóvoltából és magabiztos optimizmusával erőt, derűt sugároz. A másik két kisplasztikája is a tapasztalt mester, a zsennyei művésztelep egyik megalapítója, kezének biztonságát hordozza magán.

*

Jobb, tartalmasabb, színvonalát tekintve magasabb ez a kiállítás a vasi festők legutóbbi bemutatkozásánál. Elsősorban a megszaporodott figurális alkotások, az emberábrázolásra vállalkozás miatt. És ez az út, amelyen előbbre kell haladniuk az eddiginél, tovább kell lépniük. Megyénk egyre iparosodik, mezőgazdasága is fejlődik. Jó lenne a legközelebbi tárlaton az eddiginél többet megtudni azokról az emberekről, sorsukról, akik a holnapot építik.

Zentai Pál

JÓZSEF DÁVID:

ÁT-MÉ-RŐ

Szombathelytől Tokajhegyaljáig

Öt óra 49 perc, de még tart a november végi sötét éjszaka. A szombathelyi MÁV pályaudvaron ezernyi villanyfény-zuhatag birkózik a ködös sötétséggel.

„Gyorsvonat indul a negyedik vágányról: Sárvár, Celldömölk, Győr, Komárom, Tatabányán át Budapest Keleti pályaudvarra".

A kerekek már átcsattogtak a váltókon. A kocsiban kellemes meleg, halk zsongás, cigarettafüst. Velem szemben 40 év körüli, magas férfi ül, arcán jól látható, hogy gondolatai messze kalandoznak.

— Miért nem veti le a kabátját?

— Köszönöm, Sárváron leszállok.

Cigarettát vesz elő, engem is kínál, majd kérdés nélkül elmeséli, hogy Sárváron még autóbuszra ül, mert B-be megy, ahol a tsz főkönyvelője. Négy éve naponta járja ezt az utat, de tavasztól már a saját kocsiján, ha.. ha minden jól megy. Ebbe beleértj a tsz jólmenését, a családi költségvetés kedvező mérlegét, s a kocsikiutalást is.

Sárváron odébb rukkol a szemben levő sor, friss levegő áramlik be a kocsiba. Egy pufók képű, bőrmellényes fiatalember —, aki már az indulás óta nézegetett — megszólít:

— Nem a Magtermeltetőnél tetszik dolgozni?

— Nem. — Aztán mondom, hogy hol, s egyszerre négy embernek is lenne közölnivalója, de a bőrmellényes felemeli a hangját, bizonyítja, hogy már találkoztunk, őt hallgassam előbb. Sajnos, sok idő nincs, Celldömölkön leszáll, de addig hadd mondja el röviden — aki egy tsz mezőgazdásza —, hogy a szerződtető vállalatok a tsz-t még mindig játszótérnek tekintik, ahol kedvükre ugrabugrálhatnak. Mert mi történt most is? A gazdaságuk két vagon sárgarépára szerződött, de termett három vagonnal. Bajnak, mert nem hogy a pluszt, de a szerződéses két vagon termést sem veszik át. Nem! Az anyjuk keservit! Azt mondják, hogy majd tavasszal. Addig prizmázzuk. Hát mi ez? Ha rajtam állna... és gyűrűzik, hullámzik a gazdász felháborodása. Amikor leszáll, még az ablak alól is visszainteget, biztat, hogy írjam meg...

— Majd az új mechanizmusban másképpen beszélnek — jegyzi meg a pad szélén egy szemüveges, tanárkülsejű ember.

— Azt mondják, már meg nekem, hogy mi az az új mechanizmus? — kérdezi egy kissé cinikus hangon egy testes, idősebb férfi.

Pillanatra csend támad. A testes előrehajol:

— No, eszik vagy isszák?

— Az az érzésem, hogy magának teljesen mindegy, hogy mit csinálnak vele.

— Miért lenne mindegy — húzza ki magát a köpcös, de a többi útitársak elértik a célzást. Nevetnek, mert jól látják, hogy a cinikus hang sehogy sem illik az éltesebb emberhez.

De már itt van Pápa.

Az utasok egy része kicserélődik. A köpcös marad. Mellettem két fiatalasszony foglal helyet. Beszélgetésükből könnyen megállapíthatom, hogy katonatiszt-feleségek.

Egyiknek tiszántúli tájszólása is elárulja, hogy nem ezen a tájon nevelkedett. Pénzük van, meg idejük is, hát Győrbe mennek vásárolni.

— Pápán nem lehet?

— Győr nagy város, Nagyobb a választék.

Hét óra elmúlt, de kint az elsuhanó tájon csak most dereng. Tejszínű köd gomolyog és azon át csupán sejteni lehet a dombvonulatot.

A köpcös megszólal:

— Talán nem szóltam jól az előbb, uram?

— Á, dehogy...

— Komolyan mondom — s most valóban nem cinikus a hangja, — én nem értem ezt a mechanizmust.

— Hogy őszinte legyek, még én sem.

— Azért ön talán... hiszen, ahogy mondja...

— Hol dolgozik?

— Egy gépjavító vállalat raktárában. Azelőtt saját üzletem volt, kérem.

— Most mibe kerül egy 16-os anyacsavar?

— Nincs kérem, tetszik ezt érteni? Nincs! Most is ilyesmiért megyek Győrbe.

— Na látja! Az új gazdasági mechanizmusban biztosan lesz. Bőven lesz és olcsóbban, mint most.

Elmosolyodik, de gunyorosan.

Szerencsére megszabadulok tőle, mert berobogunk a győri állomásra. Amikorleszáll, olyan favigyorral köszön, mintha még mindig a saját pultja mögött állna, s azt mondaná: Máskor is legyen szerencsém.

Győrött étkező kocsit is kapcsolnak a szerelvényhez, amit az indulás után igyekszem én is kihasználni. Hely, csak egy hunyorgó-bólogató, de elegánsan öltözött fiatalember mellett van.

— Megengedi?

— Tessék — próbál mosolyogni, aztán teszíti is a felső testét, de nem tudja titkolni illuminált állapotát.

A pincér hozzám fordul, de ő rendel, és amit akarok. (De nem enged szóhoz jutni). Majd minden átmenet nélkül Erzsikéjéről beszél, akinél nincs csodálatosabb teremtmény széles e világon.

Már nem lehet szabadulni.

Az ismeretlen és bájos menyasszony bűvkörébe vonz engem is, A kislány tanítónő egy Győr megyei falucskában, s most a nevenapján volt az eljegyzésük.

— És ön hol dolgozik?

— Bányában, uram, — s halkabbra fogja a szót —, brigádvezető vájár vagyok.

— Akkor biztosan jól keres.

— Jól. De nehogy azt higgye, hogy nekem nincs érettségim. Itt van-e — nyúl a zsebébe — mert nem akarták hinni, Erzsóka szülei sem. Hát ha ez kell nekik, ez is van. És lakás is lesz, ahogy megesküszünk. Erzsóka tanítható Oroszlánban is. — S ragyog a szeme a boldogságtól. Aztán így folytatja: — Mert fütyülök én, uram, mindenféle diplomára. Jól rúgtam a bőrt. A szertornát is szeretem. Érti, uram? Most én vagyok a legboldogabb ember a világon. Ha nekifeszítem a vállam a fejtőkalapácsnak, úgy érzem, Erzsókám vár a hegy másik oldalán, s ha lehetne, egy sikta alatt átfúrnám azt a hegyet.

— Boldog ember.

— Az. Pedig én, pár évig nagy csibész voltam. Higgye el, a munka, a bányászok tettek emberré. No, egészségére. Az Erzsókám egészségére is.

Ivás után így folytatja:

— Nem vagyok én pias. Az is csak mese, hogy a bányászok isznak. A bánya előbb-utóbb kiköpi a pias embert. De persze, ha örömünk van, iszunk. Na és aztán...

Most már én mondom, hogy egészségére.

— Kár, hogy le kell szállnom, magával elbeszélgetnék. Mondja meg a címét. Újévkor esküszünk. Meghívnám a lakodalmamra.

Kikísértem a vonat lépcsőjéig Tatabányán és hosszan integettünk egymásnak.

Hát ilyen az élet.

Mire visszamentem, a helyemen már egy idősebb ember ült. Megnyugtattam, hogy nekem még lesz részem ma bőven az ülésből. Az ország másik széléig utazom.

— No hiszen, addig én még a lányokkal való cicázást is megunnám — nevetett az öreg, de a körülötte ülők is, s már meg is indult a dévajkodó beszélgetés.

— Ezt hallgassák meg — emelte fel bütykös ujjait az öreg és huncutul mosolyogva elmesélte, hogyan vetkőztették le a kisasszonykák az SZTK-ban, aztán otthagyták a bőrasztalon, amíg megbeszélték, hogy kinek, hogyan áll el a befőttje. Úgyannyira otthagyták, hogy felhűlt az ülepe. Most megy háromhetes beutalóval Pestre a Lukács fürdőbe.

— Nem akkor fázott az meg, öreg — incselkedett vele egy asszony, de a bácsinál kész volt a felelet.

— Mindegy az lelkem. Az a fő, hogy kitapogatták a fájásom, aztán most segítenek rajtam. Mert manapság pártfogolják ám az öregembert.

S hogy csakugyan segíteni kell rajta, átmenet nélkül jajgatni kezdett a lábaira. Szidta a ködös, csepergős időt, meg a hajdanj uraság botosispánját, aki ilyen mocsok, csontig maró időben is kihajtotta répát csimázni.

— Mi az, hogy csimázni, bácsi? — kérdezte egy tízéves forma, nagyon értelmes tekintetű leányka.

Az öregember hunyorogva nézett a gyerekre.

— Te hol laksz, kicsinyem?

— Bánhidán.

— Na, hiszen, az falu. Tudnod kellene, hogy a répát csimázzák. Fejelik. Szóval megtisztítják a leveleitől, a sártól.

— Hiszen én ezt tudom is — mondja büszkén a gyerek.

— Az édesapád hol dolgozik?

— Az erőműnél.

— Jól van — hümmögött az öreg és tovább kérdezett, — Aztán most hová utazol?

— Budapestre — mondta boldogan a gyerek, majd az anyjára nézett és amikor az visszamosolygott rá, biztatón — édesanyám hegedűt vesz nekem, mert zeneiskolába is járok.

Az öregember megint csak hümmögött és inkább csak önmagának mondta:

— Jól van. Az való neked még, kislányom, baba, hegedű, játék. Úgy ám... — s hangosan sóhajtva kinézett az ablakon.

Közben átrobogtunk már a Duna feletti vasúti hídon is, és lassan begördült a vonat a Keleti-pályaudvarra.

Legutóbb akkor ültem a pályaudvari étteremben, amikor kenyeret, ételt még csak jegyre adtak. Sose

1967 Jú

1021

„Pannon táj – pannon ember"

Megnyílt a muraszombati nemzetközi kiállítás

Hazaérkezett a szlovéniai Muraszombatból Vas megye küldöttsége, amely részt vett a Pannon táj — pannon ember című nemzetközi képzőművészeti kiállításon. 17 szlovén, 8 horvát, 13 osztrák és 10 magyar (köztük hét vasi) képzőművész 100 alkotását állították ki a Franc Novak Kiállítócsarnok modern épületében a muraszombati múzeum rendezésében. A vasárnapi megnyitón szlovén részről Franc Sebjanic, osztrák részről dr. Bruno Binder Kriegelstein, a magyar vendégek nevében pedig dr. Szentléleky Tihamér mondott beszédet. A négy nemzet képzőművészeit dr. Danilo Dougan, a szlovén turistaszövetség elnöke köszöntötte, majd Vlado Sagadin tartott tárlatvezetést. A kétnapos program keretében rendezték a szlovén—horvát—osztrák—magyar képzőművészek első tanácskozását, majd kihirdették a zsüri döntését a díjakról. Vera Kunter és Janez Vidic jugoszláv, Günther Waldorf és Elga Maly osztrák, valamint Horváth János (Szombathely) és Németh János (Zalaegerszeg) képzőművészek nyerték a díjakat. A delegáció tagjai közül dr. Szentléleky Tihamért kértük meg, adjon rövid tájékoztatót a fontos nemzetközi kulturális eseményről:

— Az első ilyen jellegű, s elég nagyszabású rendezvény külsőségei méltók az eseményhez. Modern, szép kiállítócsarnokban kapott helyet a száz mű. Ami a képeket és a szobrokat illeti, eléggé gazdag, változatos az anyag. Színvonal dolgában is „erős volt a mezőny", bár véleményem szerint alaposabb válogatás nem ártott volna. A többféle irányzatról, stílusról sok szó esett a művészek tanácskozásán is. Hosszú vita után elhatározták, hogy a jövőben évenként kell megrendezni a Pannon táj — pannon ember kiállítást, s felváltva Jugoszláviában, Ausztriában és Magyarországon. A válogatást a jövőben nem a vendéglátó ország rendező szervei, hanem az erre a célra összehívandó nemzetközi zsüri tagjai végzik. Nem tartozik szorosan a kiállításhoz, de meg kell említeni egy kedves epizódot. Krizevci községben parasztbálon vehettünk részt, amely néprajzi összehasonlítás szempontjából volt értékes. S külön elismerést érdemel a Murska Sobota-i múzeum, Vlasta Koren igazgatónő a gondos, alapos szervezésért, rendezésért.

(A muraszombati kiállítás szeptember 10-ig tart nyitva).

(b)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

Világ proletárjai

AZ MSZMP VAS MEGYEI BIZOTTSÁGA

XII. évfolyam, 169. szám — Ára 50 f

A kongresszus után:

gazdag program, tartalmas

A KISZ megyei bizottságánál

Tegnap délelőtt a bogáti pártiskolán tartott ülést a KISZ megyei bizottsága. *Vinkovits János* első titkár azokat a feladatokat ismertette az egybegyültekkel, amelyek a KISZ VII. kongresszusa után várnak a fiatalokra. A KISZ megyei bizottsága jóváhagyta az idei év második felének ülésterét, illetve az ez időre vonatkozó munkatervet. Írásos anyag alapján megtárgyalták a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségek rendjét, illetve az évfordulóval kapcsolatos politikai teendőket.

A jubileum jegyében rendkívül gazdag és színes programot valósít meg a KISZ megyénkben is. A politikai akciókból sugárzik, hogy ifjúságunk vállalja a lenini örökséget, az internacionalisták példáját követve szüntelenül ápolják és gazdagítják a magyar—szovjet barátságot. Az világ térképét, miként indult meg ezután a bomlás az imperializmus gyarmati rendszerében. Július 17—27 között szolidaritási hetet rendeznek. A nyári hónapokban és kom-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

Horváth János

1967 SZEP 29

1021

Vasi festők képkiállítása Sopronban

A Soproni Szüret idei rendezvény-sorozatán a soproni városi és járási tanács vb művelődésügyi osztálya kiállítást rendez két szombathelyi festőművész, *Horváth János* és *V. Tóth László* műveiből. A vasi festőgárda két erős egyénisége 35 különböző tematikájú olajfestményt és 20 akvarellt, linómetszetet, kréta- és tusrajzot állít ki.

A kiállítás megnyitóján — amelyre szombaton délelőtt 11 órakor kerül sor a festőteremben —, *dr. Pilz Károly*, a járási tanács vb elnöke mond megnyitó beszédet.

diolus,
jácint.
mentes
tő-
rózsa-
Buda-
csösvári
zállítás
(6247)

(zöld
rnitúra
athely,
telep
1. (3
(6705)

T 5
ár új-
botban
eladó,
Ba-
u. 12.
(6710)

ezett
hasz-

a Győrből 9.56 órakor induló és Szombathely állomásig közlekedő 1322. sz. személyvonat

KEMENES-MIHÁLYFA és NAGYSIMONYI megállóhelyek között vágányépítési munkák miatt

nyílt vonalon történő átszállással fog közlekedni.

Pályafenntartási Főnökség.

Szombathely IV. ker. ált. iskola központifűtéshez egy 8 órás **FŐFOGLALKOZÁSÚ** és egy 4 órás **mellékfoglalkozású FŰTŐT** alkalmaz azonnali belépésre. Jelentkezés az iskola igazgatóságánál

közös bajnoki labdarúgó rendezvényre jegyek elővételben szombaton 16—19 óráig, vasárnap 9—11 óráig a Haladás Sportklubban kaphatók. Minden jegy ára 1.— Ft-tal emelkedik.

Haladás VSE és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Horváth János

MAGYAR NEMZET

1966 JUL 21

Új szobrokat állítanak föl Szolnok megye helységeiben. Karcagon Horváth János ülő leányszobra már a helyén van. Kisújszálláson jövőre helyezik el Arany János mellszobrát.

~~Hora~~ Horváth János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUN 6.

Dunántuli Napló

Ötven év a formázóasztal mellett

Horváth János, a népművés... mestere megírja a híres mohácsi korsósipar... [illegible]

Mohácson a Korsós utca őrzi a híres agyagipar emlékét. Még a század elején is 120 céhbeli mester dolgozott itt a céhlegények, tanulók százaival. Szép formájukról, tartósságukról és fekete színezésükről híres termékeiket uszályokban, vagontételekben szállították. A mesterek száma azonban időközben erősen megfogyatkozott és ma már csak Horváth János, a népművészet mestere és öcsese, Horváth Márk folytatja az apáról fiúra szálló mesterséget. Az agyagot ugyanabból a bányából termelik ki, melyet még Mária Terézia adományozott a mohácsi céhnek és a tervezéstől, a formázáson keresztül az égetésig házi műhelyeikben végeznek el minden munkafolyamatot.

Az 50 éve... — aki kereke... korolja mesters... dern ízléshez is ... dik olyan értelem... tervezésében a né... elemek és a kors... mák harmóniájának ... remtésére törekszik. ... ma művészi igényeine... kedését jelzi egyébként, a mester mellett tanuló ... Katalin már művészeti g... náziumot végzett.

Horváth János tagja a Honismereti Szakkörnek és szabadidejét a mohácsi fazekasipar történetének megírására áldozza. Jó segédanyagot nyújt ehhez félezer darabos korsó-gyűjteménye, melyet a családon belül öröklődő mesterség legszebb alkotásaiból őrzött meg.

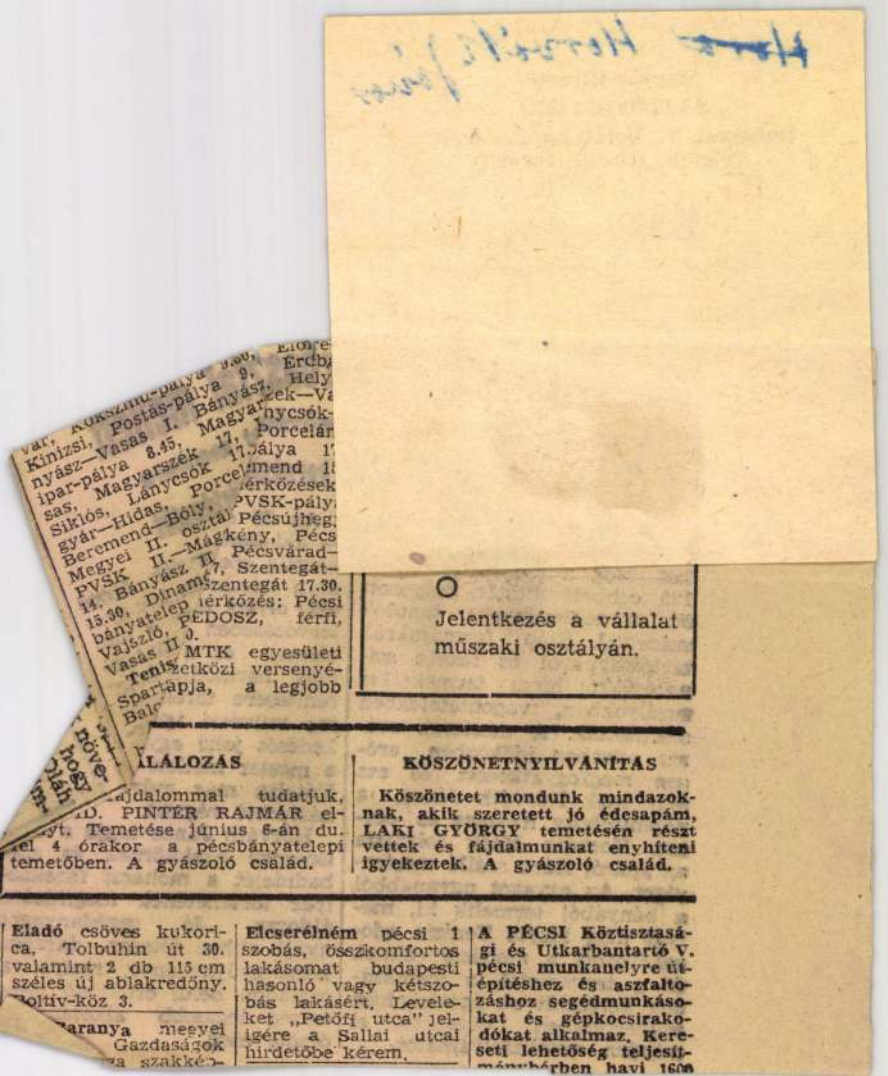

O

Jelentkezés a vállalat műszaki osztályán.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett jó édesapám, LAKI GYÖRGY temetésén részt vettek és fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

Eladó csöves kukorica. Tolbuhin út 30. valamint 2 db 115 cm széles új ablakredőny. Boltív-köz 3.

Elcserélném pécsi 1 szobás, összkomfortos lakásomat budapesti hasonló vagy kétszobás lakásért. Leveleket „Petőfi utca" jeligére a Sallai utcai hirdetőbe kérem.

A PÉCSI Köztisztasági és Utkarbantartó V. pécsi munkahelyre útépítéshez és aszfaltozáshoz segédmunkásokat és gépkocsirakodókat alkalmaz. Kereseti lehetőség teljesítménybérben havi 1600

Horváth
Jenő
1021

MŰSZAKI PANTEON

Holnap délben a városligeti körúton, a Közlekedési Múzeum sétányán leleplezik a magyar közlekedés nagyjainak szoborpanteonját. A múzeumban ezzel egyidőben emlékkiállítás nyílik.

— A SZOBROK?

— Zelovich Kornél szobrát Horváth János, Schwarz Dávidét Nagy István János, Kandó Kálmánét Sóváry János, Jedlik Ányosét Szabó Edit, Vásárhelyi Pálét Szomor László, Csonka Jánosét Vasas Károly, Martin Lajosét Záhorzik Nándor mintázta meg.

— ZELOVICH KORNÉL?

— Mérnök, akadémikus, műegyetemi tanár. Széles körű tudományos munkássága a vasúti üzemtant és gazdaságtant, valamint a városi közlekedést egyaránt fejlesztette. Száznál több szakirodalmi publikációja úttörő jelentőségű. 1869-ben született és 1935-ben temették el.

— SCHWARZ DÁVID?

— Az 1850-ben született, s viszonylag fiatalon, 47 éves korában meghalt keszthelyi születésű feltaláló a világon első ízben tervezett és épített alumíniumból merev vázas, kormányozható léghajót. Járművét 1893-ban Szentpétervárott építette, a második Németországban 1897. november 3-án a levegőbe emelkedett. Találmányát özvegyétől gróf Zeppelin vásárolta meg.

— KANDÓ KÁLMÁN?

— Kiváló magyar gépészmérnök. 1869-ben született. A Tudományos Akadémia levelező tagja. A nagyvasúti villamos vontatás világhírű specialistája. Kandó rendszere szerint indult a villamos vontatás 1932-ben Magyarországon a hegyeshalmi vonalon. Eszméjét: az 50 periódusú ipari áram közvetlen vontatási célra való felhasználását ma az egész világon hasznosítják. 1931-ben halt meg.

— JEDLIK ÁNYOS?

— 1800-ban született, 1895-ben halt meg. Egyetemi tanár, a Tudományos Akadémia tagja, világhírű fizikus. Az első dinamó konstruktőre. Gőzmozdony-kazánszakértő. Ő vetette fel az elektromos üzemű járművek gondolatát és szerkesztette a „villamdelejes forgonnyal működő kocsi" modelljét.

— VÁSÁRHELYI PÁL?

— Széchenyi István tanácsadója, a Tudományos Akadémia tagja. Jelentős munkája a Tisza-szabályozás terve. Az 1830-as években az Al-Duna hajózhatóvá tételével foglalkozott. Megépítette a balparti vontató utat. 1795-ben született, 1846-ban halt meg.

— CSONKA JÁNOS?

— A magyar motor- és gépkocsigyártás megteremtője. A világ első üzemanyagporlasztójának egyik kidolgozója. Eredeti műszaki megoldásaival a nemzetközi gépkocsigyártás egyetemes fejlődésére is komoly hatással volt. Néhány saját szerkesztésű gépkocsiját a Közlekedési Múzeum őrzi. 1852-től 1939-ig élt.

— MARTIN LAJOS?

— 1827-ben született, 1897-ben halt meg. A repüléselmélet első magyar, Európa-szerte ismert úttörője. Egyetemi tanár, a Tudományos Akadémia tagja. Aerodinamikai kísérleteivel a levegő-felhajtóerőt kutatta. Találmánya, a „lebegő kerék" technikatörténeti érdekesség, s a magyar repülőgép-szerkesztés első emléke.

1968 APR 19
ESTI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

yfürdőn mo-
erendezett 4
ényre vagy
szerződésre,
són, kiadó.
oknak is,
eligére Fel-
s téri hir-
T.: 138—181.

ire, felvéte-
árgyakból —
ól felkészí-
tematikata-
szakpedagó-
ss tér tizen-
íz.

likát, fizi-
epetál, fel-
lőkészít vil-
nök: 334—

látási, ér-
yatékos, va-
beszédhibás
nek korre-
vállalom.
módszer,
eligére Fel-
s téri hir-

OLLAK,
eladása:
sznál,
ürst S. 9.
zi mellett.

tanítok
(helyes
256—463.

otban levő
gora eladó.
Kispest,
a 41. Tele-
ig 350—720.

csiszolás
zás luxus
közüle-
e is. 133—

helyett ké-
melegpad-
. gumi,
Javítását
. Abonyi,
y utca 2.
37.

3—4 kü-
kiválóan
Lenin kör-
Gulyás,

t, mo-
k, 223—
nnap de.
d 9-ig,

rotvák
avítása —
Gerlóczi

lifelszere-
k. Faesz-
VII., Ker-

űjtemény,
külföldi,
tán: 294—

huzat 850-
műbőrből,
, és feke-
skókölyök
-947.

rmelői bor
t. tételben
68—091.

beat-zené-
esünk. Le-
Monkees
gére, Fel-
téri hir-

faház,
4,7—7,4 m
ű, Leány-
dó. Tele-
31, este.

belterü-
thelyiséget
„Borkimé-
" jeligére
lás téri

Pa ...ást idő-
mított vadászó göré-
nyekkel, kutyákkal,
lyukgázosítással,
mérgezett csalétek-
kel, közületeknek,
magánosoknak. vi-
dékre is. Továbbá
ablaktisztítást, falra-
dírozást és szőnyeg-
tisztítást vállalunk.
Kiskunsági Mező-
gazdasági Termelő-
szövetkezet, Buda-
pest XX. kerület,
Előd u. 48. sz. Tele-
fon: 478—632. Fucs-
kár István üzemegy-
ség-vezető.

Kétszemélyes, egy-
személyes sezlon,
hat db lószőrmat-
rac, fotelágy, olcsón
eladó. VII., Thököly
út 34. I. 9.

Koloniál, ágyne-
műtartós sarokreka-
mié, kisipari, új ál-
lapotban, valamint
sima kombinált szek-
rény garnitúra el-
adó. Havasiné, 335—
513.

Parkettázás, kézi-
gyaluzás, gépcsiszo-
lás, lakkozás. Vi-
dékre és közületek-
nek is. Tok, XI., Sa-
sadi út 156.

Mindennemű vil-
lanyszerelést és ház-
tartási gépek javítá-
sát garanciával válla-
lok: 429—206.

Szobafestés helyett
falradírozás: 1 szo-
ba 150 Ft. Tel.: 833—
158.

Otthonában kész-
pénzért megveszem
ruházati cikkeit
szőnyegféleséget,
szőrmeféleséget,
hagyatékot. 128—501;
345—480.

10/100 Univerzál sík-
kötőgép eladó. Tele-
fon: 341—267.

Fürdőszobai olaj-
kályha hengerrel el-
adó. 365—940. Este:
363—500.

Minőségi darabos
és oltott mész kap-
ható. Bp. XII., Diós-
árok 38. 368—324.

Kombinált szek-
rény, előszobaberen-
dezés, konyhaszek-
rény, garnitúra, szé-
kek olcsón eladók.
Lenin krt. 80. fsz. 3.

Külföldi hajókof-
fer eladó. 369—540.

Eladó egy asztali
300-as keltetőgép,
két éve használt,
petróleumlámpás.
Balla Imre. Nyír-
ábrány, Rákóczi u.
18.

Rekamié, heverő,
fotelágy, szekrény-
ágy 1000 Ft. előleg-
gel, garnitúrák ke-
vés előleggel. Bp.
Dohány, huszon-
kilenc.

g székházában a múlt he-
a Szerencse sorsjáték fő-
. Már gazdára talált mind
a személygépkocsi, és több
tos vásárlási utalvány. Ér-
forintos vásárlási utal-
párizsi utazást egyaránt ál-
rte. Az előbbit Gyöngyös-
égbe juttatta a szerencse.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Horváth János
1966 FEB 19
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

Látványos program a mohácsi busójáráson

- Zenés ébresztő
- Felvonulás
- Kiállítások
- Ünnepi beszéd
- Divatbemutató
- Tűztánc
- Buzogányütés
- Busóbál

Máglyagyújtás főpróbája a Széchenyi téren

A Baranyai Vasárnapok keretében megrendezésre kerülő mohácsi busójárás évről évre gazdagabb programmal várja az érdeklődőket. Várhatóan az idén is sokan érkeznek az ország különböző helyeiről és a határátlépés megkönnyítése következtében Jugoszláviából is, hogy megtekintsék a hagyományos karnevált.

Az eseménysorozat tulajdonképpen már ma szombaton este megkezdődik, amikor a Bartók Béla Művelődési Ház színpadán bemutatkozik a zágrábi egyetemisták Goran együttese. A fiatal horvát költőről és nemzeti hősről elnevezett népi együttes a horvát népi zene magasszínvonalú megszólaltatására vállalkozik, műsorával több országban nagy elismerést szerzett.

Holnap, vasárnap reggel a művelődési ház fúvószenekara zenés ébresztővel köszönti a várost. Kilenc órakor kerül sor a kiállítások megnyitására. A Kanizsai Dorottya Múzeumban megtekinthető a Képek Mohács történetéből című állandó kiállítás. A pécsi és a mohácsi múzeum rendezésében a Belvárosi Általános Iskolában négy új kiállítás mutatja be Mohács nevezetességeit: Horváth János fazekas népművész munkásságának eredményeit; a maszkok és álarcok kiállítása az egész világon használt farsangi maskarákat reprezentálja; kiállítják Pleidell János festőművész Busójárás című akvarell-sorozatát; a mohácsi üzemek termékbemutatója a város iparáról ad számot.

Fél tíz órakor ünnepélyes keretek között nyitják meg a színpompás busójárást. Ünnepi kürtjel, zászlófelvonás után a Baranyai Vasárnapokat rendező másik 3 község, Szigetvár, Siklós és Pécsvárad stafétái érkeznek a Széchenyi térre és meggyújtják az ünnepi lángot. Ezután Pálkuti Keresztély, a Mohács városi Tanács elnöke mond ünnepi beszédet.

Tíz órakor a meghívott műkedvelő művészeti csoportok adnak műsort a Bartók Béla Művelődési Házban: a Zágrábi Goran Együttes, a Központi Nemzetiségi Együttes, a Mecsek Táncegyüttes, a Felsőszentmártoni Népi Együttes, a Mecseknádasdi Német Tánccsoport, a Mohácsi Bartók Béla Művelődési Ház Tánccsoportja, a Mohácsi Uj Barázda Tsz Délszláv Táncecsoportja. Ugyanebben az időpontban a Kossuth Filmszínházban Mohács életéről és a Baranyai Vasárnapokról vetítenek kisfilmeket. Tizenegy órakor kezdődik a divatbemutató a Duna Áruházban.

Már délután két órakor gyülekeznek a felvonuló busók a Kolo-téren, ahonnét a Széchenyi térre mennek, velük tartanak a meghívott műkedvelő művészeti csoportok is. A Széchenyi téren az idei ünnepségek főműsorát, a Törökvilág Mohácson című életképet rendezik meg, amely felelevenítí a törökök kiűzését a városból. A keretjátékban máglyagyújtás, tűztánc, tűzugrás, buzogányütés, birkózás szerepel, megjelenik a busó-csónak és a busó-kerék. A felvonuló népi együttesek itt is műsort adnak, majd részt vesznek a Nagykörtánc című táncjátékban.

A főtéri program befejezéseképpen szabadtéri farsang lesz a közönség részvételével, közben busómaszkokat sorsolnak ki.

Délután öt órakor ismét a művészeti csoportokat láthatják az érdeklődők a művelődési házban, a divatbemutatót is megismétlik. Este fél nyolc órakor ünnepélyesen bezárják a busójárást, megjutalmazzák a felvonulókat, majd színpompás tűzijáték következik. A nap utolsó eseménye a nagyszabású busóbál lesz este nyolc órakor a művelődési házban.

A busójárás főprogramját a televízió is közvetíti, előtte filmről vetíti a busók gyülekezését és átkelését a Dunán.

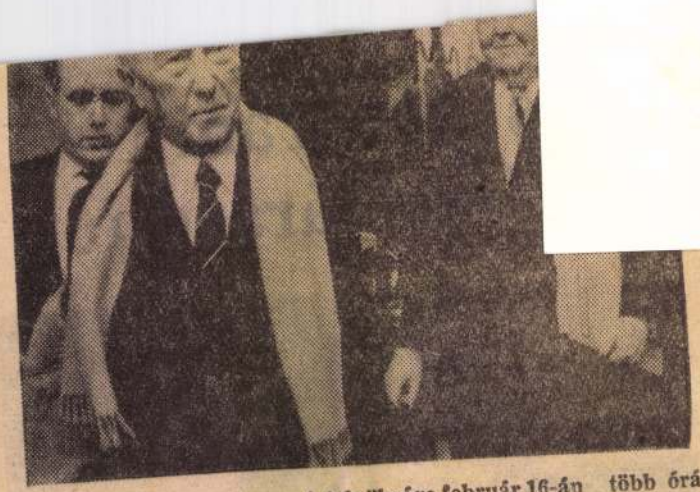

Bonn: A CDU országos pártelnöksége február 16-án több órás tanácskozás után Erhard kancellárt jelölte a CDU elnöki tisztségére. A képen: Konrad Adenauer (balról) és Ludwig Erhard megérkeznek a CDU gyűlésére.

Ismét Vietnam állt ezen a héten a világközvélemény érdeklődésének középpontjában. A katonai helyzet is figyelmet érdemelt: a szabadságharcosok Dél-Vietnam északkeleti, tengerparti tartományaiban megkezdték idei legnagyobb szabású offenzívájukat. Ugyanekkor változatlanul tartják magukat a hírek, hogy az amerikai hadvezetés a háborút ki akarja terjeszteni a Dél-Vietnammal szomszédos területekre is, elsősorban Laoszra és Kambodzsára.

A katonai és diplomáciai tevékenység között az összekötő kapcsot alighanem Humphrey amerikai alelnöknek Laoszban és Thaiföldön tett tátogatása teremtette meg: Johnson megbízottja egyszerre „magyarázta" a hirhedt „honolului nyilatkozat" jelentőségét és igért „katonai segítséget", hogy például a Thaiföldnek nyújtott „katonai segítség" mit jelent, azt jól példázhatta, hogy ezen a héten már betörtek thaiföldi századok kambodzsai területre...

Míg Washingtonnak az em-

párt lenne felelős az október 1-i indonéziai eseményekért. A Pravda ezen a héten állást foglalt ez ügyben és meg állapította: a kommunisták és más demokratikus szervezetek tömegeinek az úgynevezett szeptember 30-i mozgalommal nem volt semmi kapcsolatuk. A jobboldal az államcsinykísérleteket arra használta fel, hogy Indonéziában kampányt indítson a kommunista párt és más haladó szervezetek ellen.

Több mint egy hete újra a világsajtó címoldalaira kerül Dominika neve. Országos sztrájk robbant ki a rendőrterror ellen, és amiatt is, hogy a szélsőjobboldali katonatisztek nem hajlandók elhagyni az országot. A sztrájk első eredménye: Caminero volt hadügyminiszter végre elutazott washingtoni diplomáciai állomáshelyére, (emlékezetes, Caamano ezredes, az alkotmányos erők vezetője már korábban elment Londonba katonai attasénak), a szélsőjobboldali Arana és Cespedes tábornokok azonban nem hajlandók feladni a dominikai vezérkarban elfoglalt helyüket. Santo Domingoban egymást érik az összetűzések. — Bombamerényletek, az Amerika-ellenes tüntetések.

A tőkés Európa országaiban itt és ott is belpolitikai feszültség jelentkezik! Belgiumtól Görögországig és az NSZK-tól Olaszországig. Görögországban Papandreu visszatérését és a parlament feloszlatását követelik a dolgozó tömegek, szerdán negyedmillió ember vonult az athéni utcákra. Belgiumban a február eleje óta tartó kormányválságban még nem látszik a kibontakozás: a szocialisták és a keresztény-szocialisták koalíciója felborult, mert a gazdasági élet szanálását célzó javaslatok megnövelték a dolgozók terheit, ebbe pedig az esetleges vá-

Company közös vállalata — a mesés profit 50 százalékát, plusz tonnánkint 14 shilling illetékét, Kuwaitnak adja át. Innen az ország mesés gazdagsága:

az egy főre eső évi jövedelem ezer dollárral magasabb, mint az Egyesült Államokban. Minden hat főre jut egy autó, jövedelmi adó nincs, forgalmi adó és vám ismeretlen, a telefont, a televíziót, az orvosi ellátást és az oktatást a polgárok ingyen kapják az államtól.

A furcsa helyzetet az teszi még különösebbé, hogy ez a felvirágzás mindössze húsz év előtt kezdődött. Az a sok fantázia-palota, amelyet itt hollywoodi ízlésben szinte elképzelhetetlen fényűző berendezéssel szinte máról-hol-

Papandreu-gyűlés

Athén: A szerdai negyedmilliós Papandreu-gyűlés után Sztefanopulosz miniszterelnök kihallgatáson jelentkezett Konstantin királynál és sokáig nála tartózkodott. A görög kormány a nagygyűlésről kiadott közleményében azzal vádolja Papandreut, hogy a gyűlés csak „a szélsőbaloldallal való cimborálását" bizonyította, s hogy Papandreu fel fogja ismerni e „halálos ölelkezés" következményeit.

Moszkvai hivatalos jelentés

Moszkvában hivatalosan közölték:

„1966. február 17-én éjszaka a seremetyevói repülőtéren felszállás közben szerencsétlenül járt egy TU—114 mintájú utasszállító repülőgép. Hat utas és a gép személyzete életét vesztette.

A katasztrófa okainak kivizsgálására kormánybizottság alakult Leonyid Szmirnov miniszterelnök-helyettes vezetésével".

Árvíz Gy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Horváth János
1965 FEB 6.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

Látványos felvonulás, kiállítások, táncfesztivál

Ülést tartott a busójárás szervező bizottsága Mohácson

Február 5-én ülést tartott Mohácson a busójárás szervező bizottsága. Gábor Péter művelődésügyi osztályvezető ismertette az előkészületek állását, majd ezt követően az intéző bizottság rögzítette a farsangi ünnepség részletes programját.

Az 1965. évi busójárás napja február 28., vasárnap. Ez a baranyai vasárnapok első rendezvénye. A műsor reggel 9 órakor Pálkúti Keresztély, a városi tanács végrehajtó bizottsága elnökének ünnepi beszédével kezdődik. Ezután megnyitják a *Sámánizmus* című néprajzi kiállítást, melyet a budapesti Néprajzi Múzeum munkatársai állítottak össze Diószegi Vilmos kandidátus gyűjtése alapján. Ugyanezen a délelőttön még három kiállítás nyílik Mohácson. *Horváth János, a neves fazekas népművész kerámiáit* állítja ki, s a helyszínen berendezett korongozó műhelyben be is mutatja a cserépedények készítését. *Pleidell János* budapesti festőművész *Busójárás* című akvarellsorozatából képkiállítás nyílik. Ezenkívül tervbe vették egy *délszláv néprajzi kiállítás* megnyitását is, melynek anyagát az eszéki múzeum adná.

A busójárás egyik legnagyobb eseménye a *délszláv táncfesztivál* lesz. Erre az alkalomra Jugoszláviából Mohácsra érkezik a 40 tagú pélmonostori népiegyüttes, továbbá hazánk délszlávlakta területeinek együttesei. Eddig a felsőszentmártoni, a hercegszántói, a katymári és a medinai táncscsoportok jelezték érkezésüket.

A tavalyi tapasztalatok alapján a zsúfoltság elkerülése érdekében délelőtt 10 és délután 5 órakor is műsort adnak a fesztiválon résztvevő együttesek. A filmszínházban egész nap busó-filmeket vetítenek.

A tulajdonképpeni busójárás, a jelmezes farsangi *felvonulás délután kettőkor* kezdődik. Ekkor kezdenek gyülekezni a busók, majd délután fél háromkor felvonulnak a város főterére. A Magyar Televízió a látványos népi ünnepségről kilencven perces egyenes adást ad Örsi Ferenc vezetésével.

Az előzetes becslések szerint az idei felvonuláson közel kétszáz jelemezes busó vesz részt, akiket a népviseletbe öltözött sokacok népes tábora követ.

A Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal a látási viszonyok javítása érdekében *tribünöket állít fel.* A közlekedésrendészet a várható hatalmas gépkocsiforgalom lebonyolítása érdekében *parkoló helyeket jelöl ki, ahol őröket biztosítanak.*

...li nap
...tsága és a Megyei Tanács lapja
...FILLÉR
1965. FEBRUÁR 6., SZOMBAT

A mohácsi járás fiataljai ...társadalmi munkát vállaltak

...etői jogosítványt szerez — Az úttörők 10000 ... Védnökség a legelők és rétek karbantartásáért

Bárban, Erdőfün, Károlymajorban és Babarcon alakították meg munkacsapataikat a KISZ-szervezetek tagjai és pontosan meghatározták, hogy hány holdon termesztenek kukoricát, amelynek minden munkafázisát ők végzik el.

Dunaszekcsőn, Borjádon, Bólyban, Homorúdon és Kölkeden kertészeti brigádok alakultak, összesen hat munkacsapat. Nagyjából ugyanezen a helyeken alakult még 3 burgonyatermesztő, 6 silózó, 4 cukorrépatermesztő és 6 traktoros brigád. A nyári aratások ideién körülbelül 14—16 komtanfolyamot és szerzi meg a jogosítványt.

A járás fiataljainak társadalmi munkaórája meghaladja a 17 000 órát. A betakarítási 5000, s a rét- és legelőkarbantartási 6000 órán felül 4000 órát végeznek el a községfejlesztési feladatok alapján meghatározott célokra és 2500 órát facsemeték ültetésére. Ugy tervezik, hogy a közhasznú társadalmi munkájuk

Horváth János

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr

1970 JUL 19

Horváth János kiállítása Győrött

Ma egy hete nyílt meg a győri műcsarnokban *Horváth János* szombathelyi festőművész kiállítása. Szombathelyi, igaz — most. De egy kicsit győri is. *Győrött járt középiskolába, s tehetsége is itt kezdett csírázni: Tóvári Tóth István tanítványa volt 1949-ben a vagongyári képzőművész-közben.* Egy év múlva kezdte el tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, Hincz Gyula volt a mestere.

Két önálló kiállítása volt Szombathelyen, kiállított Sopronban, Hódmezővásárhelyen, többször Jugoszláviában, rendszeresen — míg ki nem nőtt onnan — a Fiatal Művészek Stúdiója tárlatain; s máig a megyei kollektív kiállításokon.

Harmadik önálló kiállítása ez a győri. A műcsarnok a megnyitón a kánikula ellenére tele volt, csak éppen a győri pályatársak közül jöttek el aránytalanul kevesen — nem éppen meglepően példázva a város kultúrszolidaritását.

Megnyitó szavaiban *Szij Rezső* — kitűnő érzékkel mérve a közönség összetételét: művészetet szerető, művészet iránt érdeklődő „civilek" — az izmusok haláltáncáról szólott, s arra ösztönözte a jelenlevőket, hogy bízzanak egészséges, szépre áhítozó ízlésükben. Ne engedjenek se kókler szó, se kókler festészet csábításának, *nem baj az, ha a „közönséges halandó" számára is érthetően fejezi ki magát a művész.* Absztrahálhat, sűríthet, stilizálhat természetesen, de előbb győzzön meg arról, hogy tud rajzolni, tud festeni: kiteljesítette tehetségét azzal, hogy megtanulta mellé a megtanulhatót.

Horváth János megtanulta. *Kitűnően rajzol és jól fest* — bár még nem kiforrott művész, még keresi a számára legadekvátabb kifejezési módot, az egyéni stílust. Ez az anyag a legutóbbi évek terméséből, azt példázza, hogy majd mindent tud. Tud Szőnyire emlékeztető leheletfinoman festeni *(Nóra)*. Tud szinte naturális hűséggel ábrázolni *(Fácán, Nyúl)*, anélkül, hogy naturalista volna. Nem agyonrészletez, csak hibátlanul rajzol és pontosan, fölösleges ecsetvonás nélkül rakja fel a színeket. Tud dinamikus, erőteljes, lendületes, nagy síkokba komponálni *(Aluljáró)*. Tud tökéletesen illúziókeltő tájképet festeni *(Téli táj, Szlovéniai táj)*. Tud és mer, szinte-szinte plakátszerű dekoratív megoldást választani *(Béke)*, nagyon szép csendéletei is vannak (különösen a *Csendélet ikonnal* és a *hegedűs csendélet).*

Akvarelljei között — a fentebb említettek olajtemperák — van három egészen kitűnő *(Balaton, Kikötő, Dombok)*, s vannak ezekhez mérve jóval gyengébbek.

Kevésbé tetszenek viszont a tusrajzai: zavaróan túlzsúfoltak, egyszerűsítésre, letisztításra várnak.

Kétségtől mentes tehetség Horváth János, *szakmai tudás, elmélyültség, imponáló színérzékenység és akaraterő vezérli ecsetjét.* Nem vaktában keresgél, hanem kipróbálja: mire képes. Ezért nem egységes a tárlatanyaga, de ez nem hiba. Kitartó, komoly munkával keresi önmagát, figyelő szemmel, mint Önarcképén.

— mi —

Összeállították Győr kézilabda-válogatottjait

Mint arról hírt adtunk, július 31 és augusztus 2 között rendezik meg Győrött a **„Kisalföld Kupa"** nemzetközi kézilabdatornát. Az előző évektől eltérően az idén a férfi csapatokon kívül, ifjúsági női együttesek is küzdenek az díszes vándorserlegért.

A megyei kézilabda szövetség elnöksége a férfi keret szakmai irányításával Joósz Attilát és Kránitz Istvánt bízta meg, a női csapat szakmai felkészítését pedig Lengyel Pál és Tompa Zoltán irányítja. A szakvezetők összeállították a válogatott kereteket, amelyekben valamennyi NB-s egyesületünk képviselve van.

HORVÁTH ÉS SZÓRÁDI A FÉRFI KERETBEN

A férfi keret érdekessége, hogy a magyar válogatott első számú kapusa, Horváth József és Szórádi György, a címtűnő átlövő is Győr színeiben szerepel. Horváth befejezte főiskolai tanulmányait és visszatért volt egyesületéhez, a Rába ETO-hoz. Szóráditi pedig katonai szolgálatát.

Áder, Gyürü, Holy, Kaszás (Textiles), Helyes, Végh (Magasépítők).

NŐI KERET

A női csapatoknál 19 év a korhatár, tehát az 1951-ben és később születettek szerepelhetnek a tornán.

Kapusok: Éliás (Magasépítők), Kiss (Csorna), Lakatos (Textiles).

Mezőnyjátékosok: Balogh, Roll, Szemenyei (Magasépítők), Gácsfalvi, Tóth (Textiles), Kovács, Németh (Csorna), Schreiner (Richards). Balaskó, Klics, Oláh, Ujhelyi Zs. (Rába ETO).

A szakvezetőknek — főleg a férfi csapatnál —, komoly gondot okoz a közös edzések megszervezése, mivel július 27-én játsszák le a Győri Textiles—Rába ETO MNK mérkőzést a legjobb 4 közé jutásért, a torna befejezése után egy héttel pedig már a bajnoki pontokért küzdenek NB-s csapataink. Reméljük azonban, hogy sikerül az egyesületek és a válogatott érdekeit egyeztetni és jól felkészült együttesek képviselhe-

A páncélautó körútja megyénkben

Lenin páncélautójának mása vasárnap folytatja útját a megyében. A községek neve után zárójelben lévő szám jelzi érkezési idejét. Dunaszegre ma reggel 8 órakor érkezik. További állomásai: Ásványráró (9), Hédervár (10), Mosonmagyaróvár (a főiskola udvarán), 15.30.

Hétfőn, július 20-án a mosoni Kápolna téren (7—9-ig), Hegyeshalom (10), Mosonszolnok (13.30), Jánossomorja (15). Itt veszi át a csornai járás, ahol 21-én kezdi meg körútját. Bősárkány (10), Barbacs (14.30)' Rábapordány (15), Dör (17.30), Csorna (18.15). 22-én az útja: Szilsárkány (8), Szil (9), Páli (10), Beled (11), Mihályi (15.30), Magyarkeresztur (17).

30 négyes találat

Öttalálatos szelvény ezen a héten nem volt. A négytalálatosok száma 30, ezekre a nyereményösszeg egyenként 118 813 forint. A 2884 háromtalálatos szelvényekre egyenként 618 forintot fizetnek. A kéttalálatos szelvények száma 100 639, nyereményük 20 forint. (MTI)

Vácott játszik az A-keret

HORVÁTH JÁNOS

Száz éves a salgótarjáni megyei kórház

1021

Dr. Madzsar Józsefről nevezték el a centenáriumát ünneplő egészségügyi intézményt

Fennállásának 100. évfordulóját ünnepli a salgótarjáni megyei kórház. Elődjét 1870-ben létesítette a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság. A századik évforduló tiszteletére rendezett ünnepségek előestéjén, szerdán, a megyei kórház dolgozói megemlékeztek Semmelweis Ignácról, a nagy magyar orvosról. A háromnapos jubileumi program csütörtökön kezdődött az első nógrádi orvosnapok tudományos ülésszakával.

A centenáriumi díszünnepségen *Dr. Szabó Zoltán* egészségügyi miniszter az ünnepi beszéd után Nógrád megye egészségügyének szolgálatában kifejtett évtizedes kiemelkedő munkásságukért átnyújtotta a *Munka Érdemrend arany fokozatát dr. Merényi Sándor* főorvosnak és *dr. Karászi Benő* főorvosnak. *Dr. Nyúl Lajos*, a Nógrád megyei tanács vb egészségügyi osztályvezetője és *Habonyi Zoltán*, a megyei kórház intézetvezető főápolója a *Munka Érdemrend ezüst fokozatát*, *Gyurkó Ferenc* vezető műtős-asszisztens a *Munka Érdemrend bronz fokozatát* kapta. Kilencen *Az egészségügy kiváló dolgozója* kitüntetést, tizenketten az egészségügyi miniszter dicsérő oklevelét kapták.

A díszünnepség a megyei kórház aulájában névadó ünnepséggel folytatódott: a salgótarjáni megyei kórházat a magyar orvostudomány és a munkásmozgalom kiemelkedő személyiségéről, *dr. Madzsar Józsefről* nevezték el és a kórház főbejárati homlokzatán elhelyezték emléktábláját, *Horváth János* szobrászművész alkotását.

NÉPSZABADSÁG
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 JUL 3

vidéki színházak mutatták be.

A záruló
mai közé t
zaink maga
lékeztek n
25. évfordul
tenáriumról
munkra, h
kusabb mű
tumdrámát
revitelében
tettek szül
Leninje a

Nemzet

A magy
alkotásain
értékeinek
rűbb gyűj
határozták
velődésüg
folklórgyű
ra és dal
határozat
a nemzetiségi folklór gyűjtését és feldolgozását intézményessé teszik, központosítják. A határozat a többi között javasolja: Az érdekelt intézmények vegyék munkatervükbe a folklórkutatást, ahol pedig nincs megfelelő szak-

problémáira kerestek választ dra
máik
i esz
egy
vitat
Nag
töb
ház
An
gyulá
sébete
-keve

cson

háron
állításá
gi mú
, ez
maj
a
neti
scsab
lak
rend
nek be otthont, a délszláv folk
gyűjtésére a Mohácson évtized
óta működő *Kanizsai Dorott*
Múzeum kap megbízást. A te
vek szerint Bánkon még az id

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1970 NOV 12

102

KERÁMIAKIÁLLÍTÁS PÉCSETT

November 6-án nyílt meg a IV. Országos „Gerencsér Sebestyén" fazekaspályázat válogatott anyagának bemutatója a Janus Pannonius Múzeum néprajzi osztályának (Pécs, Rákóczi út 15.) földszinti nagytermében. A kiállítást eddig is sokan látták, ugyanis október 18-tól 31-ig Pécsváradon, a Művelődési Ház emeleti klubjában került először bemutatásra.

A pécsi bemutató a plakátokon hirdetett november 15 helyett november 29-ig tart. A kiállításon minden 10. látogató és minden csoport ajándékba kapja a Fazekaspályázat 1970 c. ízléses katalógust és a pécsváradi leányvásár alkalmával kiadott újságot!

A kiállításon felvonulnak a díjnyertes kerámiák (külön öröm, hogy idén az egyik nagydíjat megyénkfia, a mohácsi *Horváth János* bácsi kapta meg — főhelyre is került csodálatos vonalú, fekete, egyszerű mintájú virágtartó edénye!), de a többi kiállított tárgy is bizonyítja, hogy fazekasságunk hagyományainak ápolása jó kezekben van az ország különféle vidékein dolgozó mestereknél. Mohácstól Tófejig, Kaposvártól Karcagig, Bakócától Hódmezővásárhelyig sok-sok helységet és mestert sorolhatnánk fel, álljon azonban itt a másik Gerencsér-díjas mester, *Mónus Ferenc* neve, a többiekről tájékoztasson maga a kiállítás!

A pályázat és a bemutató jelentőségét jól méltatja a katalógus előszavának írója, *Domanovszky György*, itt csak arra térnék ki, hogy a Népi Iparművészeti Tanács jóvoltából a kerámiák, fazekas- és korsóstermékek mellett megyénk szövőművészetének iparművészetté fejlesztett darabjait is bemutathattuk: a kiállításra a vitrinek és tablók mellett ilyen jellegű anyagot is kaptunk kölcsön a NIT-től, amely a Baranya megyei Tanács V. B. és a Pécsi járási Tanács V. B. mellett a Gerencsér-pályázatok egyik társ-rendezője, mecénása.

Azért is ajánljuk a kedves olvasók figyelmébe ezt a kiállítást, mert ebből megítélhetik, milyen lehetőségeket rejt magában a népművészet, milyen sok tere van a múlt gazdasági-társadalmi talaján kinőtt kultúra mai alkalmazásának. Reméljük, hogy 1973-ban, az V. Fazekaspályázatra még több, még szebb anyag érkezik majd, hiszen akkor ez lesz a Pécsett rendezendő III. Dél-dunántúli népművészeti hét egyik fő látványossága.

Mándoki László

jobb érzés úgy hallgatni a zenét, ha tudja az ember, mit hall. Nem sokat beszéltem, csak épp a lényeget...

— A zongoraművész elnézését kérem előre is, de a Hallő-ról szeretnék valamit kérdezni...

— Ajaj! Tudja, én úgy csöppentem abba bele, mint Pilátus a Krédóba. Alig tudok valamit mondani. Nem is vagyok felhatalmazva. Tudom, hogy a Hallő a közeljövőben változásokon megy át, de hogy pontosan mi lesz belőle, azt még nem tudom.

— Készül a Hallő adásaira is?

— De még mennyire! Viszont nem érdekel annyira... ezt jó értelemben mondom. Úgy vagyok, mint a hályogkovács. Nem félek tőle, nem izgulok, mert talán nem is tudom egészen, mit csinálok. Én ott nem tudok megbukni, mint X vagy Y riporter tudna.

— Milyen hobbyja lehet még ezenkívül egy zongoraművésznek?

— A könyv! Szépirodalom minden mennyiségben, tudományos-fantasztikus irodalom, sőt, krimi. És megtanultam könyvet kötni. Na, mester-oklevélre nem pályázhatok, de azért jópár könyvem van, amit magam kötöttem be...

— Netán még titkos szakács is...

— Tényleg az vagyok, de nem titkos. Miért? Állítólag minden muzsikus szeret főzni. Állítom, hogy Magyarország egyik legjobb szakácsa Kovács Dénes hegedűművész. És mikor Menuhintől megkérdezték, mi lesz a legkisebbik fiából, azt felelte: muzsikus, mert már most is folyton a konyhában lebzsel. Saját receptjeim is vannak.

Végül egy illő kérdés a zongoraművészhez: milyen nagyobb koncertre készül?

— A „nagy" pesti koncertre, aminek most már megvan a végleges dátuma: márciusban lesz. A külföldi utakról még nem mondhatok semmit.

igazolt örökös javára é
hető a tulajdonjog,
hogy legalább három
birtokolja az ingatlan

A kormányrendelet
ti eljárás a járási föld
hatáskörébe tartozik.
járás keretében a
megvizsgálja a nyilvá
adatokat, valamint a
ges birtokállapotot, é
lajdoni kérdésben az
tok, illetve a helyi tanacsok vb. igazolásainak figyelembevételével határozattal dönt.

A járási földhivatal eljárása illetékmentes. Kimondja a rendelet, hogy a vagyonátruházási illeték megfizetésének elmulasztása miatt nem lehet bírságot kiszabni. Többszöri átruházás esetén is csak az utolsó tulajdonváltozás után kell vagyonátruházási illetéket fizetni. A földhivatali határozat a tulajdonjog telekkönyvi bejegyzésére alkalmas okirat, megállapításai ellen fellebbezésnek van helye. A rendelet a sérelmet szenvedett fél részére bírósági út igénybevételét is lehetővé teszi.

natkozásban nem hozzák nyilvánosságra — a felmérés a Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi-Szervezési Tanszékének és a Magyar Televízió „Századunk" című produkciójának közös akciója. Célja, többek között, megközelítően pontos képet adni a falusi emberek életkörülményeiről, egészségügyi viszonyairól — a kapott adatokat felhasználják a mélyebb, életközelibb falu-filmek készítéséhez.

A kérdéseket a szakemberek nagy tapintattal állították össze, így senkit sem hoz majd zavarba a vasárnapi felmérés.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-688, 337-748, 340-726

Horváth János

autodidaktas festő, szül. 1843 máj. 3. Szegeden, + Kiskunfélegyházán 1891 dec. 4. A középiskolákat Szegeden, Budapesten, Nagyszombatban, a theologiát Vácon végezte, hol 1868-ban szentelték pappá: Káplán volt Magyarnándorban, Nagykőrösön, hittanár Kecskeméten, Csongrádon, majd ismét káplán Palotáson és Kiskunfélegyházán. Az utóbbi helyen 1881 óta lelkész és hitoktató. Egyházi vonatkozásu könyveket ír és „szép tehetsége volt a festészetben."

Szinnyei: Magyar írók. IV. 1236.

Nevtára, A váci egyházmegye történeti — II. r. Vác, 1917. 773. l.

Horváth János

Beállott 1858.

Kolozsvári antaborok

4. p.

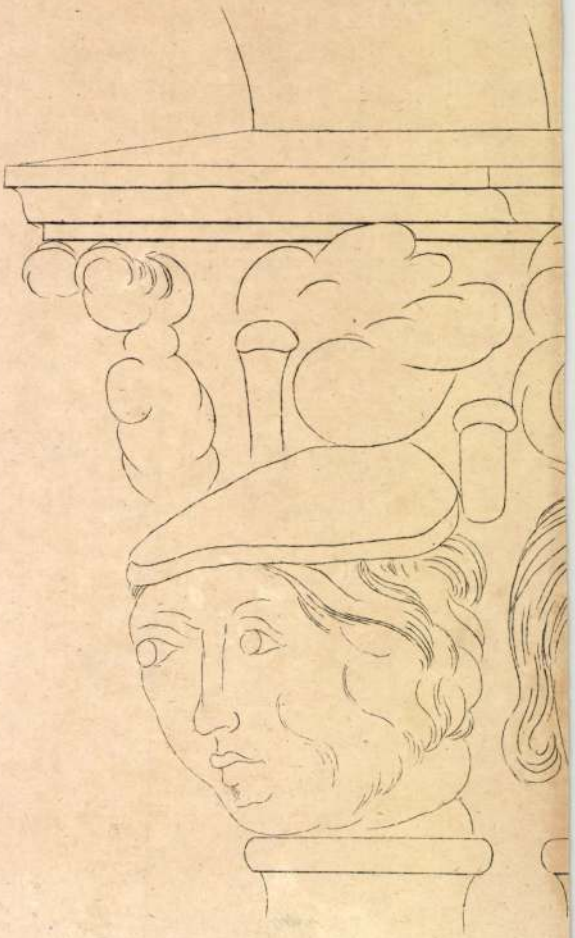

Horváth János, trobrás

1926 márc 13 Mesztegenyőn

~~[illegible]~~ Dési-Huber köz

Horváth János

belsőépítés

1932 nov 27 Bicske

Ygr Förth 1956

Lakóépület terv. Vall

dolgozik

(1956)

Horváth János
festo

Gentmüeml
518 l.

t Benedek-rend legujabb névtárát
s használatra megküldöm.
ember hó 11-én.
eletéből:

Angeli Róbert
ministeri titkár.

Horváth János egyesi

Szül. 1862 ben Erdély-
ben. Ref. 4 elemi
1886/87 II. vendéglak.

Hangszergyűjtemények, nemzetországi

VIII. 16 – 24.

Horváth János

1886/87

Ferképzomfoiskèvk

93. l.

Ø

Horváth János

balassagyarmati
szücs rapkonyvetol
Szücsvirág
repr.

Malmagyrépszínő V.
48, 49 l.

Ø Horváth János

nun Eestér Pécs

l.

Betnár

130 l.

IRODALOM

-Mo.Müeml.II,596.sz.
-Rómer:Arch.Közl.VI.168.l.

JEGYZET

Horváth János

belsőépítén közreműködésével

készült épületek xx

részletes, képes ismertetése:

J.K.: Vegyes rendeltetésű irodaházak, Szekszárd, Fő tér. - Magyar Építőművészet, 1970.1.sz. 11-17. l.

Horváth Gábor

Részvétel a kiállításon

Ünnepi kiállítás
Magyar Nemzet, Bp. 1970. nov. 11.

MDK

Horváth János

Almaszedő c. festménye

Békésmegyei Népujság 1968 szept.1.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196 _____

ORSZÁGOS TERM
BUDAPEST, V.
TELEF

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Horváth János
belsőépítész

Veszpoém, diákszálló és lakóépület

Radics. Magyar építészettört. 411.
Műszaki K. 1971.

Horváth Ádám

Zelovich Kornél portréja
emlékére

Néptava 1968 április 21
16. old.

MDK

Horváth J.

Résztvett az Iparműv.Társ. 1936.évi jan.19.-én megnyilt rigai kiáll.-án. (Fatárgyak)

Cikk: Népművészeti, ...

Magyar Iparművészet, 1936. 3-4.lap

MDK

Horváth J.

fatárgyak

Népmüv, háziip.i és ipm. kiáll Rigában. M.Iparmüvészet 1936. 1.sz. 4.l.

MDK

Horváth J.

Fatárgyakkal vett részt a tallini kiáll.-
on.

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magy Iparművészet, 1936. 29-30.lap

M.D.K.

Horváth Jakab (kassai)
építőmester

nyert megbízást a
magyaródai állami elemi
iskola felépítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.
ápr. 18. sz. 5. old.

Horváth János

MDK

Álom, repr.

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

N.D.K.

Horváth János

/v.a./: Szinházi levél c. kritikájában kiemeli a müvész diszletterveit a Nemzeti Szinházban bemutatott svájci darabhoz, melyet Arnold Schwengeler irt.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 30-ápr. 5. VII. évf. 14. sz.

Horváth János, festö MDK

A" Balaton tümdére" c. cyklusból. Olf.

A"Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. Kat. hátsó :

MDK

Horváth János, a Népmüvészet Mestere

korsók

Képek Mohács történetéből. Kanizsai Dorottya Muz. kiáll. Pécs, 1966.

Fénykép. Mülgné

Spasmüvéspati Főiskola: 100 ltr

Aquarell Zanulmány (Kis ház)

Horváth János II. évf

Magyar Fotó (Ze 2252/5a)

Festmény

Negatív nincs

H orváth János M.N.K.

Müvei a kiállitáson

Önarckép

Mohácsi Regős Ferenc: Fiatal magyar képzőművészek tárlata az Ernst Muzeumban

MDK

Horváth János, festő
Dési Huber Kör.

Utdöngölö.

A katalogus ugyanezeket a müveket mint szobrászalkotásokat is felsorolja! /265./

Magy.Ifj. Képzöm. Kiáll. /VII/
Föv.Képtár. 1949 aug.16.-szept. 1o.

MDK.

Horváth János, grafikus, Kőszeg,

"Borjak" /aquarell/

Vidéken élő képzőművészek kiállítása
Nemzeti Szalon, 1955. 18.1.

MDK

Horváth János, Kőszeg

Borjak, akv.

Vidéken élő képzőművészek kiáll. II. N.Csal.

1955. 18. I.

Horváth J$_{g}$nos MDK

a kőszegi tanitóképző tanára

résztvett a kiállitáson.

---: Fiatal festőművészek kiállitása Szombathelyen.

V$_{a}$s Népe. 1958. ápr. 20.

Horváth J.-né

a közönségi tanítóképző tanára

részvétét a kitüntetésen.

---: Tiszai Testvéregyesületek kitüntetés üdvözletére.

V$_8$ Mepe. 1930. évi: 20.

MDK

Horváth János

1958. ápr. 18-án a szombathelyi TTIT helyiségében mutatta be művei javát: Horváth János, Mészáros József és Tóth László.

Domonkos Imre: Három fiatal festő kiállitása. Vas Népe, 1958. ápr. 28.

Horváth Zalán Jenő

Kisalföld 1958 máj. 1. 6 oldal.

Horváth János

MDK

Szerepelt a kiállitáson.

"Olvasó lány"

---: A dunántuli képzőművészek első közös kiállitásáról.
FEJÉRMEGYEI HIRLAP. 1958. szept. 24.

MDK

Horváth János

Szerepelt a Vas-Zala Megyei Képzőművészek Munkacsoportjának 1958 őszi kiállításán.

"Önarckép"
"Csendélet"

"Népi Táncos" szénrajz.

Horváth Ferenc: Uj színek, uj foltok.
Vas Népe, 1958. dec. 25. 8. l.

Horváth János .

MDK

Szerepelt a Vas-Zala Megyei Képzőművészek Munkacsoportja 1958 őszi kiállitásán.

"Eső után"

Horváth Ferenc: Uj szinek, uj foltok.
VAS NÉPE, 1958 dec. 25. 8.1.

Horváth János, [:] 7 Dh

A Győri Vagon- és Gépgyár képzőművészeti szakkörének tagja. Az ő. és két társa műveiből kiállítás nyílt a győri műcsarnokban.

-: Hír 10. l

Népszabadság, bp. 1960. okt. 4

01

Horváth János

Perényi: A városépítés története
a könyv kötését tervezte
Dicséretet kapott

A szép magyar könyv, 1961, 23 dd.

M.D.K

Horvath János
festő

A győri Műcsarnokban ajánlotta
ki munkáit.

– 91 l
Művészet, 1961. január – 1 szám

Horváth János, festő

17 Ok

Három vasi festőművész: Horváth János, Mészáros József és V. Tóth László képkiállítása nyílt meg jún. 24-én a Szombathelyi Savaria Múzeumban.

— : Hh —

12. l

Vas. 1961. jún. 25. [Violetki]

NÉPSZABADSÁG

Horváth János
festő

M.D.K.

Szombathelyen volt kiállítása

Oliver
Művének 1961. augusztus — 44 e

P.D.K.

Horváth János
festő

M.D.V.

Tus-ben (repro)

Művészet, 1961. szeptember — 941.

Horváth János

Szombathely

Halak	tempera	45 × 50 cm
Hegedűs csellel	"	70 × 80 cm
Kápolna	tus	38 × 53 "
Öregember	tempera	80 × 60 "
Régi templ.	tus	38 × 53 "
Rila	tempera	60 × 80 " (rep.)
Rom?	"	60 × 80
Vonyarc	tus	38 × 53

V. Szombathelyi Képzőművészek Kiállítása. Bp. Művelődés 1970. Kiáll. Lat. Bev.: Kovalovszky Mária.

Horváth János

festőmüvész kiállitása. Szombathely, Savaria Múzeum.
- Ism. Szi; Rezső, Művészet, 1966. 7. évf. 9. sz. 43. l.
- Zentai Pál, Vas népe, 1966. ápr. 24.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodal om bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

267. l.

Horváth János festő

Szöregben emlitett műre: „Önarckép"

Rossa Gula:
Fiatal képrőműrétnek
az Ernst múzeumban.

Néptrabadság 1864. dec. 24.

M.D.K.

Horváth János

Tamási Áron darabjához tervezett diszleteket Egyed Zoltán kritikája szerint. /A cim megállapithatatlan, mivel a lap hiányos./

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 30-nov. 5. V. évf. 44. sz.

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinházban bemutatott "Felség" c. darab diszleteit tervezte.

Acsády Károly: Szinházi levél c. kritikája Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. október 9-15. V. évf. 41. sz.

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinházban bemutatott Kisfaludy darabjának, a "Dárday ház" előadásának diszleteit tervezte. A szinpadképeket a kritika igen magasra értékeli.

Balassa Imre: "Szinházi levél" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 1-7.
V. évf. 18. sz.

M.D.K.

Horváth János

Galamb Sándor: Mátyás c. darabjának bemutatójához készitett diszletterveit a kritika megdicséri.
Nemzeti Szinház előadása.

Szinházi levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. febr. 29.-márc. 7. III. évf. 9. sz. 5. lap

. . .

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinházban bemutatott "Északiak" c. szindarab diszleteit tervezte.
Harasztos Albert kritikája.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. ápr. 5-11.
III. évf. 14. sz. 6. lap

M.D.K.

Horváth János

Gyallay Domokos: "Külön nóta" c. székely népi játékához tervezett szinpadképeit a kritika megdicséri.

Szigeti Szabadtéri Szinpad előadása.

Egyed Zoltán: "Szinházi levél" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. juni 28.-juli 4. III. évf. 26. sz. 6-7. lap

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinházban bemutatott "Tell Vilmos" c. Schiller-alkotás diszleteitvtervezte.

Egyed Zoltán: Szinházi levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. szept. 2o-26
III. évf. 38. sz. lo-ll. lap

M.D.K.

Horváth János

Egyed Zoltán: Szinházi levél c. kritikájában kiemeli a "Három narancs szerelme" c. A Nemzeti Szinházban bemutatott előadáshoz tervezett szinpadképeit.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. nov. 1-7.
III. évf. 44. sz. 5. lap

.O.K.

M.D.K.

Horváth János

Lavedan: "Fenség" c. darabjához készitett diszletterveket.
Nemzeti Szinház előadása.

Baróti Géza: "Szinház darab nélkül" c.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. okt. 7-13. V. évf. 42. sz. lapszám megállapithatatlan.

M.D.K.

Horváth János

Asztalos Miklós: "Asszonylázadás" c. darabjához tervezett diszleteit a kritika kiemeli.

Ifj. Ambrózy Ágoston: Pajzán primadonna parádé a Nemzeti Szinházban. c.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. márc. 25-31
V. évf. 14. sz. 8. lap

MDK

Horváth János

Művészet 1938. III. évf. 22. sz. 16o.l.

MDK

Horváth János

Berlinben a Nemzeti Szinház Ös-Faust elő-
adásán, a berlinieknek nagyon tetszett,
milyen ragyogóan oldotta meg Horvath János
az Ös-Faust nehéz szinpadi problémait.

Mischek Ferenc: Tomboló sikert aratott Ber-
linben a Nemzeti Szinház
együttese.

Esti Ujság, 1941. maj. 26. 8.1.

MDK

Horváth János

Gombák

Budai képzőművészek cent. kiáll. 1948. márc.

Horváth János

Kiállít

N. Ú. 1932 XII ii

Horváth János

Kisült

P. H. 1932. XII. 11.

Horváth János

Kiáltása
1932. XII. 11 – 1933. I. 2-ig

a I. G. megbízója.

Horváth János

Szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

NU. 1926. X. 24.

H orváth János szobrász M.D.K.

Ülő lány, Aarcagon

Napló

Magyar Nemzet 1966. július 24. 12. 1.

Horváth János
farekas

M.D.K

A mohácsi farekas ugyneverett
füstöléssel készíti ediniyet

P.E.: Képzőművészeti és népművészeti kiállítás
Dunántuli Napló, 1957. december 5 - 6 lap

M.D.Y

Horváth János
farkasós

Az évszázados tradiciót tovább
vivő mohácsi horsós.

—: Farkasok
Dunántuli Napló, 1955. ápr. 1 – 4 lap

M.D.K.

Horváth János szobrász

A kracagi kollégium kertjébe szoborkompozició

N apló

„agyar Nemzet 1966. dec. 30. 4.1.

M.D.K.

Horváth János

Ibsen: "Nora" c. művének előadásához -Nemzeti Szinházban- tervezett szinpadképeket.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. okt 17-23.
IV. évf. 42. sz.

M.D.K.

Horváth János

Schiller: Wallenstein c. müvének előadásához-a Nemzeti Szinházban- tervezett szinpadképeket.

Balassa Imre: Szinházi levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. dec. 5-11.
IV. évf. 49. sz.

Horváth János belsőépitész

M.D.K.

Komáromi 16 tanulócsoportos gimnázium belsőépitésze.

Epitész: Szmetana György

rwpr .

Magyar Epitőművészet 1967/6

34-31.1.

MDK

Horváth János

Térdeplő, vör.márv.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

MDK

Horváth János

A Carolina gőzhajó emlékművéről

Magyar Nemzet 1968 jan.29.

Horváth János

festőművész

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - szellemes szinpadtervekkel szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XII.4.

M.D.K.

Horváth János

Szili Leontin szinházi levele a "Hontalan nép
ről" cimmel ir kritikát az előadásról. A lap
bemutat néhány szinpadképet, melyeket a müvés
tervezett.

Szinházi Magazin, Bp. 1944. márc. 29.- ápr. 4.
VII. évf. 15. sz. 3-6. lap

M.D.K.

Horváth János

A nemzeti Szinház fődiszlettervezője készitette a Pécsi Ünnepi Játékok: Missa Sollemnis előadásához a szinpadképeket.
A lap bemutatja az előadás három szinpadképének repr.-ját a pécsi Dóm-téren.

Szinházi Élet. Bp. 1938. junius 11. XXVIII. évf. 25. sz. 15-17. lap

.D.K.

Horváth János MDK

szoboröntő

Résztvett Olcsay Kiss Zoltán Márir-emlékművének öntésében Vinyáli mester vezetésével. /talán Vignali Guzmanov/

nóti: Egy szobor tüzkeresztsége

Este Hirlap. 1958 okt. 2. III. 230.

MDK.

Horváth János szobrász

Munkásmüvész, a VIT. a magyar ifjuság képzőmüvészetének bemutatója a Főv. Képtár termeiben. Szakmai felkészültség hiánya mellett is a mü tartalma, élményszerü hitelessége ad átütő erőt a müvek.

F.A.E.Ö "Haladó fiatal képzőmüvészek" cimü cikke Szabad Nép, 1949. augusztus 18.sz.6.l.

MDK

Horváth János

nyomdász

Harmadik díjjal kitüntetett munkája.
Ábra a Gr. Sz. 1929 évf 6 sz. 229 lapon

– Pályázati tirek
Grafikai Szemle 1929 évf 5 sz 190 l

MDK

Horváth János

nyomdász

tervezte és véste a fedőlapot

÷ Melikleteinek

Grafikai Szemle 1929 évf 4 sz 149 l

MOK

Horváth János
nyomdász

Tervei: reklámlap (Otto Köhler)
és cégjegy (Sö Kiliè) ábrák

– Szedéspéldáink és fedőlapunk

Grafikai Szemle 1928 évf 1 sz 3 l

Horváth János, [fazekas] MDh
[népművén]

A népművészet mestere, kinek munkái külföldön is sok sikert arattak, a korongozás és agyagformálás művészetére tanítja a mohácsi gimnazistákat.

-:Rövisden 6.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 25.

Horváth Sanos fazekas népművész
Mohács.

Készül a brüszeli világkiállításra
kép: Horváth Sanos 10 éves fiát a
régi mesterségre tanítja (23. lapon)

Népművelés 1958, 1 sz, 23. l

Horváth János

MDK

népművész

szerepelt az országos népi iparművészeti kiállitáson.

Repr: Sárközi és mohácsi népi kerámia.(Tamás József, Steig István és Horváth János népművészek munkája.)

--: Élő virágzó magyar népművészet. Szövetkezeti Hirlap.

19.. jul. 1o.

/A Sajtófigyelő rosszul jelzett anyagából, az évszám olvashatatlan.Egy hirdetésből megállapitható, hogy azon évben költözött át a "BUVATEX" Bp.V.Bécsi u. 5. sz. alól Bp.VIII.József körut 44. sz. alá./.

MDK

Horváth János
fazekas (Mohács)

népi iparművész ennel kapta

Népszava 89 évf 191 sz. 1961 aug 13, 12

M. D. K.

HORVÁTH János tazekas

(Mohács)

A. Nézművészet mestere"

Atadták a Nézművészet mestere

kitüntetéseket . . .

Magyar Nemzet 1961. aug. 13. 4. l.

Horváth János, fazekas

népi iparművész

MDK

A mohácsi fazekas a népművészet mestere címet kapta.

–: A népművészet mestere és a kiváló népművelő kitüntetések átadása az Országházban

7. l

Sp. 1961. aug. 13

NÉPSZABADSÁG

MDK

Horváth János

népművész, fazekas

a népművészet mestere, kinek mindenöse fazekas volt, a mohácsi gimnazistákat tanítja agyagformázásra, korongozásra.

Mozaik

Népszava, 89 évf. 111 sz 1961 máj. 12.

Horváth János, népművész Jarekas

MDK

Könyvet ist a mohácsi Jarekas-iparról.

—: Hír

10

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. jún. 13.

Horváth János mohácsi fazekas M.D.K.

Részt vett a kiállításon

/f.R./ Megnyílt a népművészet mesterének idei kiállítása

Magyar Nemzet 1964. szeptember 8. 5.l.

Potvrdí jenom mobilní fanoušek

Č. D. K.

Horváth János, Jarekas népművész MOh

Műhelyében. (fénykép)

–: Ötven év a formázóasztal mellett 10

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 29.

Horváth János
népművész

M.D.K

Részt vett a népművészeti
tárlaton.

(Gyurkó): A népművészet mestereinek kiállítása
Élet és Irodalom, 1964. szept. 19 – 8 kap.

M.Th.

Hermann Bonitz
Aufgenommen

Bonitz seit c. Aufgenommen
Tübingen.

(Gymn.): Aufgenommen [illegible] Lübbert's
Sept. 29 Versetzt in Prim. 19 – 2 Sep.

Mak

Horvátt János fazekas a népművészet mestere

fekete korsóiról virágvázáiról

líres (Motácsi fazekas)

Hamar Imre: Lesznek e folytatói a motácsi fazekas művészetnek.

Népművelés, 1963. 2. sz 40. l

Horváth János, fazekas
népművész

MDh

A mohácsi gimnázium ban, a politechnikai órákon, korongozásra és agyagformázásra tanítja a tanulókat.

— : Hír

6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. júl. 22.

Horváth János a népmüvészet mestere M.D.K.

fekete cserépedényei I. dij

/f.r./Dijazott népmüvészeti cikkek bemutatója

Magyar Nemzet 1963. december 22. 9.1.

Horváth János, szobrász

MDK

Zelovich Kornél mellszobrát
készítette el.

—: Felállítják a közlekedés magyar úttörő-
inek szobrát a Városligetben. 13

Népszabadság B[illegible] 1967. okt. 1.

M.D.K.

Horvát János, fazekasm.

A veszprémi fazekas legénytársaság cserépkorsója. Fel: Horvát János atyamesterségében...1770. Bikáli Já-nos(?).készitette, Veszprémben. L.17.kép. Veszprémi Bakony Múz. Lsz. C-8. Függelék, 22. 194.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkor-sók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

M.D.K.

Horváth János, fazekasm.

Céhkorsót készitett. Veszprém, 1805.
96. jegyzet. 186. o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

M.D.K.

Horvat Jan,szücsm.

A várpalotai szücscéh cserépkorsója.Feliratból:"... Atya M.Horvat Jan...1814 Isó Juni Mantli János csinálta."L.33.és 33/a.kép.Veszprémi Bakony Múz.Isz:C-16 Függelék:43. 195.o.

Bejer M

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

MDK

Horváth János, szobrász

A közlekedési Múzeum falán helye-
zik el a 150 éves dunai gőzhajó-
zás emléktábláját – Horváth János
művét.

– : Új képzőművészeti alkotások 9

Népszabadság, Bp. 1967. szep. 29.

Horváth János, keramikus
népművész

MDK

A kiállításon munka közben mutatja
be művészetét.

— : Buzójárás Mohácson

15.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. jan. 19. [Vidéki]

HORVÁT JÁNOS, kovácsmester

A Székesfehérvári Városi M Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt osztályba való besorolást jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. kovács. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

MDK

Horváth János, szobrász

Herman Ottót ábrázoló szobra az abaligeti parkba kerül.

– : Szoboravatások 8.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 7.

Horváth János festő

Ünnep c. műve (eml.) II. díjat

Kapott a Vas megyei pályázaton.

N.N: Kiosztották a megyei pályadíjakat

Vas Népe 1970 III. 29

HORVÁTH JÁNOS

BELSŐÉPITÉSZ. A SZOMBATHELYI ZENEISKOLA BELSŐÉPITÉSU MUNKÁJÁT TERVEZTE.

REPR.: 5 DB. FOTO.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 18. LAP.

M.D.K.

Horváth János

A Nemzetiben bemutatott,-Hauptmann: "Iphigenia Delphiben" c. darabjához tervezett szinpadképeit a kritika elismeri.

Baróti Géza: Hauptmann a Nemzetiben c.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. nov. 25-dec. 1.
V. évf. 49. sz. 13. lap

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinházban bemutatott, Borberg Svend: "Hol az igazság" c. darabjához tervezett szinpadképeit a kritika kiemeli.

Egyed Zoltán: Szinházi levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. márc. 21-27
IV. évf. 12. sz.

. . .

Horváth János

díjnyertes mohácsi agyag (cserép) korsó
képítő mesterről képült fényképet
közöl a szerző.

Jelnélküli cikk: Folklores

Daily News, Budapest, 1968. II. 28

61

MDK

Horváth János, nobrán

Zelovich Kornél nobrát mintáita meg.

— : Műnaki Panteon 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 19

M.D.K.

Horváth János

Ifj Ambrózy Ágoston: "A Nemzeti Szinház bemutatója: Mindenki hazudik" c. kritikájában a müvész által tervezett diszleteket kiemeli.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. juni 18. II. évf 25. sz. 6-8. lap.

M.D.K.

Horváth János

Ambrózy Agoston: "Via Mala a Nemzetiben" c. kritikájában a művész diszlettervezését, illetve fenti darabhoz tervezett szinpadképeit kiemeli.

Szinházi Magazin. Bp. 1939. febr. 12. II. évf. 7. sz. lo-ll. lap.

.D.A.

M.D.K.

Horváth János

"Amphitryon a Nemzetiben" c. "/dor/" sign.-val jelzett kritika kiemeli a művész által tervezett szinpadképeket.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. febr. 26. II. évf. 9. sz. 6-7. lap

.I.J.

Horváth János

M.D.K.

Horváth János

A lap közli a "Via Mala" c. szindarab szövegét és ~~é~~ ennek keretében bemutatja a müvész szinpadképeinek repr.-it: az Első, a Második, s a Harmadik/felvonás diszleteit.
Negyedik/

Szinházi Magazin. Bp. 1939. márc. 5. II. évf. lo. sz. 95-120. lap

M.D.É.

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinház Andrássy-uti Kamaraszinházának homlokzattervét, valamint a szinház jegyszedőinek hajduruháját tervezte.
Mindkét rajz repr.-ját bemutatja a lap a "Szinházi Hét" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1937. szept. 12-18. XXVII. évf. 38. sz. 38-39. lap.

MDK

Horváth János

készitette a Macbeth, Kreml Istene
és a Donna Diana diszleteit

A szinházi és filmdiszletek. Képzőm. Közlöny
1939. 3-4. sz. 8.l.

Horváth János, MDK

reá is vonatkozik amit R.P. mond a magy szinpadművészet fejlődéséről: fantázia, izlés, alkalmazkodóképesség európai szinvonalra emeli a magy .szinpadművészetet.

Kelle Pál: A magy. szinpadművészet utja.
Iparművészet. 1-2.l. 1936

MDK

Horváth János

Ezüstéremmel tüntették ki az 1937-évi parisi nemzetközi világkiallitason.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

H orváth János M.D.K.

Kaposvár, kórház, tüdőszanatórium, fertöző pavilon terve, 1930.

Zádor Mihály: Kaposvár, 2p. 1964. 245.l.

Horváth János

MDK

az Iparműv.Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 5o éves jub.kiállitásnak rövid tvevője.

H.J. szinpadterveit és kosztümrajzait találju a szinpadművészet termében dr. Német Antal rendezésében.

Magyar Iparművészet. 1938. 264.l.

MDK.

Horváth János

Népművészi munkásságáról

Dunántuli Napló 1965 május 7.lap -

M.D.K.

Horváth János

Herczeg Ferenc: "Kék róka" cimü darabjának frankfurti előadásához tervezett szinpadképét a kritika dicséri.

Abonyi Tivadar: Herczeg Ferenc bevette Frankfurtot c. kritika
Szinházi Magazin, Bp. 1943. juni 2-8. VI. évf. 24. sz. 4-5. lap

M.D.K.

Horváth János

Osztrovszkij: "Örvény" c. darabjának a Nemzeti Szinházban bemutatott előadásához készitett szinpadképterveket.

Egyed Zoltán: Szinházi levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 2-8
IV. évf. 18. sz.

M.D.K.

Horváth János

Goldoni: "Két ur szolgája" c. darab szinpadképeit tervezte.
Nemzeti Szinház előadása.

Balassa Imre: Szinházi levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 23-29.
IV. évf. 21. sz.

Horváth János festőegéd M.D.K.

1900 ban renoválta a türjei templom Dorffmeister freskóit.

Genth. Mülml. 1959 I. 399.

MDK

Horváth János diszlettervező

Papp Jenő cikke, Örvény. Orosz szinmü a Nemzeti Szinházban. Uj Magyarság, 1941.ápr.27. 15.1.

MDK

HorváthJános diszlettervező

Nemz.Szinház: Feltámadás. Az Est, 1939. máj. 28. 8.l.

Gyüjtés helye:

Istensegits, Bukovina
Balázs Géza

MDK

Horváth János diszlettervező

Papp Jenő: Téli zsoltár. Bemutató a Nemz.Szinházban

Uj Magyarság, 1940.dec.22. 15.1.

MDK

Horváth János diszlettervező

Papp Jenő: Cyrano de bergerac. Felujitás a Nemz. Szinházban. Uj Magyarság, 1941. jan. 12.

MDK

Horváth János diszlettervező

Horváth János kapta idén a Klebelsberg aranyérmet.
Magyarország. 1943. jun. 19.

MDK

Horváth János diszlettervező

Papp Jenő: Missa Solemnis. Bemutató a Nemz.Szinházban.
Uj Magyarság, 1935. szept. 29. 22.l.

MDK

Horváth János diszlettervező

Ybl Ervin: Missa Solemnis. Budapesti Hirlap. 1935. szept. 29.
Ünnepi diszelőadás a Nemz.Szinházban.

MDK

Horváth János diszlettervező

Nemzeti Szinház: Sasfiók. Pesti Hirlap, 1942. febr. 22
9.l.

MDK

Horváth János diszlettervező

Tamás Galéria 1932. dec. 11. 1933. jan. 2.
Karácsonyi Kiállitás.

MDK

Horváth János diszlettervező

Északiak. Papp Jenő beszámolója a Nemz.Szinh.finn drámájáról. Uj Magyarság, 1940.márc.31. 2.l.

MDK

Horváth János diszlettervező

Ybl Ervin: Missa Solemnis, ünnepi előadás a Nemz. Szinházban. Budapesti Hirlap, 1935. szept.29. 17.l.

MDK

Horváth János diszlettervező

Nemzeti Szinház: A Dárday-ház. Nemzeti Ujság, 1942. ápr. 26.

MDK

Horváth János diszlettervező

Asszonylázadás. Nemz.Szinh. Tükör, 1942. 4.sz. ápr. 19o. 1.

EA ..... ltsz.

MDK

Magyar Szinház, Mindenki lépik egyet.
Budapesti Hirlap, 1935. szept. 29. 18.1.

MDK

Horváth János diszlettervező

Nemzeti Szinház: Rabagas. Uj Magyarság, 194o.
ápr. 28. 8.1.

Istensegits, Bukovina
Balázs Géza

M.D.K.

Ifj.Horváth János diszlettervező

A Nemzeti Szinházban bemutatott "A Kreml istene"
c. darab szinpadképeit tervezte.
A diszleteket a kritika kiemeli.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. szept. 16. II. évf.
38. sz. 6-8 . lap.

MDK

Horváth János, tervező

az Iparm. Társulat tanár az Iparm. Múzeumban rendezett 50. éves jubileumi kiállításának résztvevői. A színpalterem bejáratában színpadmodelljei voltak láthatóak.

Magyar Iparművészet. 1935. 264.l.

M.D.K.

Horváth János diszlettervező

A Nemzeti Szinház 1939. Amphitryon -bemutatójának diszleteit tervezte.
Cikk: Vázsonyi Endre "Amphitryon"

Ujság,1939.febr.19. 20.old.

MDK

Horváth János díszletterv.

terv az Ember tragédiájához

" Parasztbecsülethez

Magyar Iparművészet, 1933. képek 24 l.

MDK

MDK

Sporoló, szobr. és festőm. rendőrök. Pesti Napló,
1937. jun. 2. 12. 1.

MDK

Horváth János díszlettervező

Missa Solemnis, makett a szinpadmüv.fülkéből.

Ipm.Társ. 50 éves jub.kiáll. M.Iparmüvészet, 1935.
246 l. kép.

MDK

Horváth János, festöm.
diszlettervezö.

a magyar szinpadi diszletezés kulturájának tetöfokát érte el, ugy,h. uj diszletezö tehetségnek igazán nehéz helyzete van.

b.f.: Egressy Gábor dédunokája szinpadi festö lett. Magyarság. Reggeli lap. 1940. márc.24. 17.l.

Horváth János belsőépitész

M.D.K.

Irodaház és 20 lakásos lakóház, Szombathely belsőépitésze

Épitész: Ligeti Gizella

Magyar Épitőművészet 1967/5. 40-41.l.

MDK

Horváth János diszlettervező

Tormay G: A m. kiáll. Párisban. M. Iparművészet 1937. 150. l.

H orváth János épitész M.D.K.

B udapest, Óbuda 115-ös jelü épület repr.

te rv: 1959. kvitel: 1960.

Magyar Épitőművészet 1961. 5.sz. 20.1.

M.D,E

HORVÁTH János építész

Bp. Óbuda 115-ös jelű épület

Bp.

Tervezés: 1959.

Kivitelezés: 1960.

Magyar Építőművészet 1961. 5.sz. 20. l.

MDh

Horváth János, építész

Kétszintes lakások terveivel vett részt az óbudai kísérleti lakótelep pályázatán. Most Gyöngyösre tervez kétszintes lakásokat. Következő munkája az Astoria új étterme.

Aczél Kovách Tamás: Fiatal építészek – nagy művek 3. l.

Bp. 1961. máj. 16.

ESTI HIRLAP

Horváth János belsőépitész M.D.K.

Veszprém, Vegyipari Egyetem 600 fős diákkollégium belső kiképzése.

Magyar Épitőművészet 1962 /6. 8.1.

M.D.K.

Horváth János

Tervezte az "Andromaque" és a "Pereskedők" c. Racine-müvek előadásához -a Nemzeti Szinház részére- a szinpadképeket, amelyekről elismeréssel ir a kritika.

Harasztos Albert: "A háromszázéves Racine" c. Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. dec. 2o-27. II. évf. 51. sz.

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinházban előadásra kerülő Macbeth diszleteit tervezte.

Deák Zoltán "Macbeth" c. kritikájában igen komoly elismerésben részesiti a müvész szinpadképeit.

A fővárosi szinházak müsora c. rovat
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. nov. 15-22.
II. évf. 46. sz.
47. "

M.D.K.

Horváth János

Deák Zoltán: „Amphitryon" c. kritikájában/ A Nemzeti Szinházban bemutatott előadáshoz tervezett szinpadképeket dicséri.

Szinház c. rovat
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 22.-márc. 1. II. évf. 8. sz. 19. lap

M.D.K.

Horváth János

Friedrich Schreyvogl: "A Kreml istene" c. darabjához tervezett diszleteit a kritika kiemeli és két szinpadképrészlet fényképfelvételét hozza a lap.

Nemzeti Szinház előadása.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. szept. 13-20. 37. sz. 2-3. lap

II. em

M.D.K.

Horváth János

Tamási Áron: "Tündöklő Jeromos" c. darabjához tervezett szinpadképének repr.-ját bemutatja a lap.

Futó András: "Próbán a székely iróval c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. ápr. 19-26.
II. évf. 16. sz. 10-11. lap

M.D.K.

Horváth János

"A diszletek remek mestere" -tervezte a Nemzeti Szinházban bemutatott "A fiatalok szövetésge" c. darab szinpadképeit.

Deák Zoltán: Fiatalok szövetsége c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. ápr. 5-12.
II. évf. 14. sz. 6-7. lap

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinház diszlettervezője nagy sikert aratott a Donna Diana diszlet és kosztümterveivel. A terveket bábokon kisérletezte ki. Egyik diszlettervének, a báboknak, valamint a müvésznek fényképét hozza a lap.

H.A.:"Kulisszák mögül..." c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. okt. 25.-nov. 1. II. évf. 43. sz. lapszám nincs.

Horváth János, Jarekas
népművész

Horváth János remekeit is kiállították
a mohácsi karnevál alkalmával.

–: Busójárás Mohácson 6

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. febr. 22.

Horváth János, keramikus, népművész

Mosk

A mohácsi kiállítások között van Horváth János a népművészet mestere kerámia bemutatójával.
A közönség a helyszínen láthatja, hogy hogyan készül a feketemázas korsó.
– : A Kólótéren busók gyülekeznek

10

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. febr. 10. [Vidéki]

Horváth János M.D.K.

Hiradástechnikai Gyár / BHG/ Budapest egyik föépitésvezetöje / társa: Nagy Ferenc /
Tervezö: Arnóth Lajos- Dr. Szendrö Jenö

Épitésvezetö: Molnár János

repr.

Magyar Épitömüvészet 1964/2. 18. 23.1.

Magyar Építőművészet 1964/2

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinház diszlettervező müvésze,- közli a lap és bemutatja Koppenhágából érkezett üdvözlő lapját.

"Az Ordasok c. észt darab diszleteinek alkotója, feleségével a skandináv államokba utazott tanulmányutra."- közli a "Müvészkörökben beszélik" c. rovat.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1939. jan. 5-11.
II. évf. 1. sz. 55. lap
114. "

Egyes számu cédula M.D.K.

Horváth János

"Hogyan született az "Ordasok" szinpada" cimmel a müvész V a darabhoz tervezett diszletek sorrendjét és történetét. A cikket az egyes szinpadképekkel illusztrálja:

1. rajz "Esztországi tanulmány az "Ordaspk" szinpadához
2. " faház
3. " "A szinpadképnek a valóság illuzióját kell adni - anyagszerüen" c.
4. " Faházak

Film Szinház Irodalom Bp. 1938. dec. 22-29. I. évf. 1. sz. 34-35. lap

V megjy'a

Kettes számu cédula M.D.K.

Horváth János

Az "Ordasok" c. darabhoz készitett szinpadképeit cikkének keretében mutatja be a lap.
/Az előző cédulán négy rajz szerepel, itt következik a többi diszlet rajza:/

5. rajz "Alvó kemence dél Esztország.VIII.század" cimmel /Esztországi tanulmány az Ordasok szinpadához./
6. " "Utolsó állomás" cimmel a kész diszletet mutatja be.
7. " "A müvész önkarrikaturája" cimmel

Film Szinház Irodalom, Bp. 1938. dec. 22-29. I. évf. 1. sz. 34-35. lap

Horváth János

festőművész

Klebelsberg emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.
Szép szinpadi tervezettel.

Pesti Hirlap
1933.II.12.

M.D.K.

Horváth János, építőmester

vállalta Bicró István
építőmesterrel együttesen
a debreceni szegényház
felépítését.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

Jul. 6. sz. 2 old.

Horváth János belsöépitész M.É.K.

A veszprémi Vegyipari Egyetem 600 fös diákotthonának belsö épitésze / 1963-64/

repr.

Épitész: Márton István

Magyar Építömüvészet 196[illegible]/2. 10-13.1.

MTK

Horváth János

A Karolina gőzöst ábrázoló szobráról

Népszabadság 1967 szept.29.

Horváth János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1966 JAN 6

MAGYAR NEMZET

A Karolina nevű első magyar gőzhajó emléktábláját faragja ki kőből a Közlekedési Múzeum számára Horváth János szobrászművész. — Kandó Kálmán portréját kőből készíti el Antal Károly, a szobor a miskolci Tisza-pályaudvarra kerül. — József Attila portréját mintázta meg a nagyatádi diákotthon részére Stöckert Károly szobrászművész.

H. Horváth István

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

H. Horváth István

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tár-
latán.

P.H.932.IV.24.

Horváth János

Szerepelt a Tamás Galéria karácsonyi kiállításán.

PR. 1932. XII. 11.

Horváth János

„Az ember tragediája" dinleteit
terverte a Nemzeti Szinházban

Nemzeti Ujság 1937 X·22

M.D.K

Horváth Jenő

Cserépes

Korsókat, cserepeket készít. Munkáiból még Brüsszelbe is került.

Weöres Mária: Mohácsi korsók Brüsszelbe.
Petőfi Népe, 1958. nov. 28 - 1 lap

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinház előadásához készitett disz-
letterveket.
/A lap hiányos, igy sem a darab, sem a kritika
címét megállapitani nem lehet. Irta ifj. Amb-
rózy Agoston./

Szinházi Magazin, Bp. 1939. május 21. II. évf
21. sz. 7. lap.

.f.D.

M.D.K.

Horváth János

A Nemzeti Szinház szcenikusa az Andrássy Szinház előadásaihoz készit szinpadterveket,- adja hirül a "TARKA BARKA" c. rovat.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 3-9. VII. évf. 6. sz.

M.D.K.

Horváth János

Egyed Zoltán: "Nemzeti Szinház:Kassai polgárok" c. szinházi levelében kiemeli a művésznek a darabhoz tervezett szinpadképeit

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec. 11-17
V. évf. 50. sz.

Horváth János

Szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Szlovéniai - vasi képző - művészek közös kiállítása Szombathelyen

Vas Népe 1968. XII. 1

Horváth János

fiatal nobrászművén alkotása, amely ülő lányt ábrázol, Karcagon az új tanyai kollégium előtti parkba került.

Pestmegyei Hírlap, 1966. júl. 31. vasárnap, 10.o.

M.D.K.

Horváth János, ezüstműves

1834-ben szerepel az adóösszeírásban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 342. old.

Horváth János
szobrász

M.D.K.

„Akt" (repro)

Tölgyesi János: A Stúdió kiállítás szobrászati anyagával
Művészet, 1969. január – 18 lap.

MDK

Horváth János, parakas
[népmüvész ?]

„Irodalmi matinén"

szerepel.

—: Óbudai matiné 12

ESTI HIRLAP Bp. 1969. febr. 14.

Horváth János

Molnár fanekesmester.

Molnár László: Fanekesvág. Bp. 1963.
22.o

Horváth János farekasmester

1961-ben a „népművének mestere" címet kapta.

Molnár László: Farekasság. Bp 1963.
29.o.

Horváth János fazekasmester

Háromfülű mohácsi fekete kossó
1950-es évek
38 cm magas
a HISZÖV mintagyűjteménye
Repr.

Molnár Lénló: Fazekas ág. Bp. 1963
33 kr.

Horváth János

Hajdu Bőrönmező

Házak, ol., 37 x 53. Repr.

utca " 55 x 37

Országos díjat képzőművészeti kiállítás.

Hódmezővásárhely 1965.

Kat. bev.: Orosz László

Horváth János

Leány Könyvvel, temp. 60×70 –
csendélet " . 70×80 –
Jél " 50×60 –

Reprod.: Jél.

Északdunántúli képzőművének második kiáll. székesfehérvár, 1965. kat. beb.: Kovács Péter –

37 l.

Horváth Jenő

Jenő, 1930, Orosvári,

Horváth János

Festő. 1930. Oroszvár. 1954-ben végezte a Képz. Főisk. Kincz Gy. tanítvány. Aróta pedag. hombatkefen. Jelenleg a Területi Szervezet Vas megyei megbízottja. Rendszeresen vesz részt a Vas megyei kiáll. Több őszt szerepelt a Fiatalok Studiójú kiáll. valamint kisfolkon és hétesf.

Északdunántúli képzőművészek második kiállítása, székesfehérvár, 1965. kat. bev. Glovács Péter. 37 l.

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Békésmegyei Népujság 1965 juli.4.lap -

MDK.

Hörváth János

Lány/tempera/

Vas Népe 1965.dec.19.

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1965 dec.25.

lap 11.

MDK

Horváth János

Térdeplő, v.márv.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Horváth János

Portré, o.

Északdunántuli képzőművészek 3. kiáll. Szfvár
Csók I. Képtár 1966.

Horváth János

Portré, olaj, 70 x 80 cm.
(reprod. 26 old)

Északdunántúli képzőművének harmadik
Kiállítása. Szekesfehérvár, 1966. kat. ~~bev.~~ szerk.:
Krolovánszky Alan. Bev.: Kovács Péter.

6.

M.D.K.

Horváth János, festő

műveiről, a XXI. debreceni
Ősi tárlat kritikájában, Szij Re-
rső azt írja, hogy „a mély tónusok
vonzzák, annyira, hogy a mélység
elnyeléssel fenyegeti a váhesztott
tárgyakat."

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1.sz.

71. old.

Horváth János

Szerepelt a XXI. debreceni tárlaton.

Alföld 1966. jan.

A debreceni képzőművészet válaszúton. Súj Rezső

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1966 ápr.17.

M.D.K

Horváth János
grafikus

A Savaria Múzeumba rendezett tanleton részt vett, bemutatta „Vonyarcvashegy" c. temperáját és a „Tel"-et.

Angyal Endre: Vasi képzőművészek kiállítása
Művészet, 1966. május – 38 kep

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1966 julius 12.

MDK.

Horváth János

Kisalföldi Kritika

Vas Népe 1966 július 12.

MDK.

Hörváth János

Kiállitási kritika

Vas népe 1966 aug.2o.

MDK.

Hörvästh Jánosné

Kiállítási kritika

Vas népe 1966 aug. 20.

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Békésmegyei Népujság 1966 aug.28.

MDA

MDK.

Horváth István

Kiállitási hiradás

Kisalföld 1966 szept.8.

.

Horváth János
festő

M.D.K.

A szombathelyi Savaria Museum-ba tartott tárlatot. – „A királynő nohnyája" (repro)

Szíj Rezső: Horváth János kiállításáról
Művészet, 1966. szeptember – 43 lap.

M.D.K.

Horváth János
festő

Szombathelyi tárlatain tusrajzait, vízfestményeit állította ki. A megyei képzőművészeti tárlaton két olajfestményét mutatta be.

„Kép Ifjú": Horváth János kiállításáról
Művészet, 1966. Szeptember - 43 lap.

M.D.K

Horváth János
grafikus

1954-ben végzett a Főiskolán,
Tölb kiállitásra vett részt,
Önálló kiállitása ~~ta~~ a szombat-
helyi sor első.

Szép Rezső: Horváth János kiállitásáról.
Művészet, 1966. szeptember - 43 lap.

MDK.

Horváth János

Kiállitási hiradás

Tiszatáj 1966 szept.

MTK.

Horváth János

Kiállítási hirdetés

Tiszatáj 1966 szept.

Horváth János festő

Szerepel az orosházi múzeumban a helyi művészek kiállításán

Tiszatáj 1966 IX. n. 784 old.

MDK.

Horváth János

Riport

Békésmegyei Népujság 1966 nov.25.

MDK.

Hérváth János

Kiállitási hir

Vas Népe 1966 dec.2.

MNK.

Horváth János

Erzsi c. festménye

Vas népe 1966 dec.11.

MDK

Horváth János

Leányka, fa

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 ápr.16.

MDK.

Horváthj János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 ápr.16.

MDK.

Horváth János

Kiállitási hir

Vas Népe 1967 juni.15.

MDK.

Horváth János

Kiállítási hír

Vas Népe 1967 Juni.15.

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 juni.18.

Horváth János
gráfikus

14.D.4

Resit vett a tárlaton.

Ongyal Endre: A Zsennyei Műveztelep...
Művészet, 1967. augusztus - 42 lap

MDK.

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 aug.2o.

MDK

Horváth János

Kislány, repr.

Szlovéniai-Vas m.i képzőművészek kiáll.
1967.nov. Szombathely Savaria Mus.

MDK

Horváth János

temp.:

Templomdomb

Pihenő

Kislány

Hegedü

Belső tó

Szlovéniai-Vas m.i képzőművészek kiáll.
1967.nov. Szombathely Bavaria Muz.

MDK

Horváth János

looo ft-os jutalmat kapott

Vas népe 1967 nov.5.

MDK.

Horváth János

Kiállitási hir

Vas népe 1967 nov.15.

MIK

Horváth János

Kiállitási kritika

Vas Népe 1968 ápr.14

MDK

Horváth János

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

MDK

Horváth János

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

Horváth János farekas M. D. M.

A miskolci farekascéh irataiban nevepel neve. (1807)

Domanovszky Gy: Herőcsáti kerámia. Bp. 1954

20

Horváth János

„Tanya" és „Rilai kolostor", és „Táj" c. tempera-festményei

szerepel a „Pannon táj - pannon ember" c. kiállításon Szombathelyen

Bertalan Lajos: Képek, szobrok Szlovéniából, Vas megyéből

Vas Népe 1968 XII. 8

HORVÁTH János / Kőrös

Olvasó lány olaj ~~70x60~~ 70x60

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.
Kat. bev.: Cseh Miklós

/Székesfehérvár, István király Múzeum
körlemenyér 0 sor 14./

HORVÁTH János egri kőmüves. Az egri adóösszeiró-
könyvekhek 1834. évi kötete őrizte meg nevét.

A Hevesmgyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Horváth János
szobrász

MDK.

Második díjat nyert.

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában
Művészet, 1968. október – 28 kép

M.D.K.

Horváth János, épitőmester

Debreceni mester. 1889-ben egy nagyszabású nyári szinpad tervét készitette el Debrecenben. Szikszay Gyula vállalkozott kivitelezésére. 192.o. 38.jegyz.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966 Alföldi Nyomda. Debrecen

M.D.K.

Horváth János, keramikus népmüvész

---

* Mohácson, a Baranyai vasárnapok keretében rendezett Busójárás alkalmával bemutatták kerámiáit. 306.o.

A Baranya Megyei Múzeumok 1966.évi müködése. 305.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966. Pécs. 1967. Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

Horváth János M.D.K.

Megyei kórház, Salgótarján , 1961-1967, repr.

építésvezetői

Magyar Építőművészet 1968 / 3. 5-13.l.

Horváth János

mohácsi korsós

Kresz Mária: Fazekas, kosós, tálos. Bp. 1960.

331.o.

MDK

Horváth János

Szobra a Közlekedési Mueumban

Magyar V sutas 1968 máj.2.

MDK

Horváth János

Zelovich Kornél szobráról

Idegenforgalom 1968 juli.p.8.

Horváth János

Nógrád a vasi
képzőművészek tavaszi tárlatán

Kulcsár János: Egy lépcsőfokkal
feljebb

Vas Népe 1969 V 11

HORVÁTH JÁNOS

GÖRGÉNYI JUDITTAL KÖLCSÖN KÉSZÍTETTE A SZEKSZÁRDI FŐTÉREN LÉVŐ VEGYES RENDELTETÉSŰ IRODAHÁZAK BELSŐÉPÍTÉSZETI TERVÉT.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1970/1. 12-17. LAP.

Horváth János

Emlékezve

Zentai Pál: Sárvári tárlat 70'
Vas Népe 1970. szep. 2.

Horváth János MDK

"Szabadságon" c. olajfestményével

A vas megyei tanács végrehajtó bizottságának figurális kompozíciókra és jellegzetes vasi tájakra kiírt pályázatán

A figurális kompozíciók első díját és a vele járó 4000-4000 forintot Horváth János és Mészáros József festőművészek nyerték.

--: Odaítélték a vasi képzőművészeti pályázat díjait.

Vas Megye, 1962. máj. 30.

MDK

Horváth János

"Bozsoki kastély"

szerepelt a kiállitáson.
Oelmacher Anna: Még nem kovácsolódottki a genius loci. A vasi képzőművészek kiállitásáról. Kiss/ Vas Megye. 1962. dec. 2.

M.D.K.

Horváth János
grafikus

Bozsóki kastély (repro)

Élet és Irodalom, 1963. junius 29 - 11 kap

MDK

Horváth János

Bozsóki kastély, of.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz.
1963. jun.

MDK

Horváth János

Bozsóki kastély olaj 90x110

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiallitasa.
Ernst Múzeum 1963.Június.Kat. 18.1.

MDK

Horváth János

szerepelt a győri műcsarnokban rendezett 13-ik megyei képzőművészeti tárlaton.

"Pihenés"

Rácz Ernő: Örvendetes fejlődés -sok kiállító művész. Kisalföld 1963. okt. 2o;

MDK

Horváth János

szerepelt a tárlaton.

Repr: "Halas csendélet"

Szamos Rudolf: Egy kiállitás képei. Jegyzet az 1963 évi megyei tárlatról.
Vas Népe 1963. dec. 8.

Horváth János
festő

MDK

Változatos technikával készített
tájképeit mutatta be a megyei ki-
állításon.

Kovács Gyula: Megyei képző művészeti tárlat: Győr
Művészet, 1964. április – 37 lap

Horváth János

MDK

szerepelt a kiállitáson és

festmáyéért

harmadik díjat nyert.

--: A Tótfalusi kulturális szemle művészeti kiálli -
tása Debrecenben.
Hajdubiharmegyei Népujság 1964 jun. 14.

MDK

Horváth János

Táj, tus

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

Müvészeti lexikon

amba, 1888. márc. 19. -- /: perui
Orozco voltak mesterei. Tanulmányu-
anciao.-ban, Spanyolo.-ban. 1934--
lán müvészet tradicióját felélesztő

Horváth János

szerepelt a Studio-64 kiállításán.

Zalai Hírlap 1964. dec. 20.

Horváth János, festő

Önarcképe feltűnik az Ernst Múzeum Kiállításán.

Rózsa Gyula: Stúdió 64

9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 24.

Horváth János

Önarckép, of.

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Múz. 1964. dec. 8 l.

Horváth János

MDK

Önarckép, olf.

Ernst Muzeum 1964.Fiatal Képzőm. V. kiáll.

MDK

Horváth János

Önarckép

Rózsa Gy.: Studió 64. Fiatal képzőművészek az Ernst Muzeumban. Népszabadság 1964. dec. 25. 9.1.

Horváth János

Vas megyében élő kéjzőművési

várhelyi: Csak ezt akartam mondani.

Vas Népe 1968 XII. 21

Horváth János

Vas megyében élő képzőművészek

vándorkiállítása. Csak ezt akartam mondani.

Vas Népe 1968 XII. 21

Horváth János

Vasi képzőművészek kiállitása. Szombathely, Müvelődési Ház. /Majthény Károly szobrász, Artner Ferenc, H Horváth János, Jaksa István, R. Kovács Árpád, Mészáros József, V. Tóth László festő/. - Ism.: Angyal Endre, Müvészet, 1966. 7.évf. 5.sz. 38. l. - Bertalan Lajos, Vas Népe, 1966. ápr. 17.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

273. l.

Horváth János, kalapos

---

71. Horvath haus. Magyar kalapos. Szülei Varasdon éltek. 1684-ben kap polgárjogot Sopronban. 1687-ben felesé-gül vette Kracher Károly polgár és magyar kalapos öz-vegyét, igy lett az övé a ház. Ma Templom utca 9./21-22/ 227. old

Házi Jenő: A soproni belváros házai és háztulajdono-sai 1687-ben /Folytatás/ 223. old

Soproni Szemle. Helytört Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Horváth János

Szombathelyi művész. Legszebb Zipe Zis templomot ábrázol.

V. Ezeldunántúli Képzőművészek Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. Zet. Ber.: Kovalovszky Márta. 5. l.

Horváth János, parekas

- Mohácson. Kígyós korsója leírva.

Miska és társai
Magyar Ifjúság, 1971. aug. 20. 16. e.

Horváth János

Szerepelni fog egy szombathelyi kiállításon erévben

Farkas Imre: Táslatok - művészek

Vas Népe 1971 I. 28

Horváth János
festő

Temperával festett képeivel vesz
részt a magyar és jugoszláv
művészek közös kiállításán

Keitler László: Maribori és Vas megyei.....
Művészet, 1971.január - 22.lap

Horváth János

Kiállítása lesz Nyíregyházán

N. N: 1971: képzőművészeink
nagy éve

Keletmagyarország 1971 I. 24

Horváth János

Öregember tempera 60×80

Tizenkettedik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

M.D.V.

Horváth János
festő

1961-ben Derkovits grafikai
művészetéről ír.

Mihály Mária, Derkovits Gyula
Művészet, 1969 okt. 8 lap

HORVÁTH JÁNOS / Kőnegi grafikus

Borjak · aquarell

Vidéken élő képzőművészek kiállitása. 2. Bp., 1955. /Kat./

18

Horváth János szobrász

Herman Otto: szobrát Abaligeten

állítják fel

N.N.: Ujmobrok a megyében

Dunántuli Napló 1969 VII. 25

Horváth János festő-tanár

1969/70 tanévben lejezte be szakmai tanulmányát.

A Magyar Képzőművészeti Főiskola közlése alapján

Horváth János

Ablakok c. tempérája (eml.)

szerepel Szombathelyen

Kulcsár János: Tavaszi Táslat 1971

Vas Népe 1971 V. 1.

Horváth János festő

Szerepel a szombathelyi
Savaria Múzeum tárlatán

Vas Népe 1971 VI. 11

HORVÁTH JÁNOS, zubbonyos

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. zubbonyos. 267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek a Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Horváth János

A legnagyobb érdeklődés a Märklin jellegű bútor iránt volt (Tisza Bútorgyár, Lakótere, BÚTORÉRT). Mind a 96 eleme látható volt, 7-féle színben és elrendezésben, 3-féle lábmegoldással. Tervezőtársak: Heczendorfer László és Horváth Jenő.

Pataki Mária: „Othon 69"; Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 48. l.

Horváth Jómas

Tervei alapján a LAKÓTERV, a BÚTORÉRT és a TISZA Bútoripari Vállalat együttműködésével laminált lemez felhasználásával új házgyári lakószobák prototípusai készülnek.

Ipari Művészet, 1968. 4. sz. 49. l.

Horváth János

Sz/metana/ Gy/örgy/: 16 tanulócsoportos gimnázium, Komárom. /Szmetana György épitész, Horváth János belsőépitész, Gianone Miklós kertterv, Vilt Tibor szobrász./ - Magyar Épitőmüvészet, 1967. 16.évf. 6.sz. 34-41. l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./ 75. l.

Horváth János

H/orváth/ J/ános/: Bicske, irodaház, rendelőintézet gyógyszertárral, posta és üzletház. /Horváth János építész, Szentpétery István kertterv./ - Müszaki tervezés, 1967. 8.sz. 17. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

70. l.

Horváth János

Ligeti

L/igeti/ G/izella/: Irodaház és 2o lakásos lakóház, Szombathely. /Ligeti Gizella épitész, Horváth János belsőépitész./ - Magyar Epitőművészet, 1967. 16.évf. 5.sz. 4o-41. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

74. l.

Horváth János

Említve

Vasi műmesszet a Hösök terén

Vas Nápa, Szombathely 1970. már. 6.

Horváth János

Részvétel a „Pannónia 69'" c. kiállításon

Bertalan Lajos: „Pannónia 69" magyar szemmel

Vas Népe, Szombathely 1969. szep. 11 (?)

Horváth János

H(orváth) J(ános): „Roukert cukrászda" Szombathely (Horváth János épülete) — Műnaki Tervezés, 1966. 8. sz. 18.l. Képekkel.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 248. l.

Horváth János, népművész, kerámikus

Bemutatták a mohácsi népművész fekete kerámiáit.

– völgyi: Kék nyíl: Folklór Centrum 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 15.

MDK

Horváth János fazekasmüvész

Szerepelt a Népi Iparmüvészeti Tanács Régiposta utcai helységében rendezett kiállitáson

(gyurkó): A népmüvészet mestereinek kiállitása.

ÉLET ÉS IRODALOM 1964 szept.19.

Horváth János festő

Orosházán, a X. jubileumi kiállításon művei szerepelnek, olajképek, grafikák, kőfaragások, rézdombornyomatok. „Csendélet" – „Orosházi este" – „Apostol" – „Sirató" c. képek, „Álom" c. grafika, „Dózsa" c. ikonja, „Radnóti emlékére" készített szárnyas oltár. (emlékre.)

Szelerszt Ferenc: A fiatal orosházi festők jubileumi tárlata.

Békés Megyei Népújság, 1971. dec. 19.

Horváth János

Az Tárlaton bemutatott művei:

„Szlovéniai rajzok I", tus, 45 x 62;

„Szlovéniai rajzok II", tus, 43 x 58 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tár-

lat, Hódmezővásárhely, 1971

Pálóczi Horváth János MDK

építész

Bethlen Gábor Padovába küldte építészetet tanulni.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 307.o.

Horváth János
festő

A nyírbátori Báthori István
Múzeumban volt Horváth Já-
nos és Katona Zoltán közös
kiállítása.

K.Gy.: Horváth János és Katona Zoltán.....
MŰVÉSZET, 1971.szeptember - 48.oldal

Horváth János
festő

A szerkesztőt Bathori Ittu az
Hírszerzőben szolt Horváth Já-
nos és Katona Zoltán közös
kiállítása.

K.Gy.: Horváth János és Katona Zoltán.....

MŰVÉSZET, 1971.szeptember - 48.oldal

Horváth János, fazekas

Mohácsi fazekas. A népművészet mestere.

Kiállítása nyílik meg a fővárosi Művelődési Házban.

—:o fazekasművész . . . 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jún. 3.

Horváth János, fazekas

A népművészet mestere a fekete kerámia mohácsi művelője. Kiállítása a Városi Művelődési Házban látható.

— : A mai kulturális programok 8.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 13.

Horváth János, népművész

A mohácsi Jarekos fekete kerámiáit
kiállították a Fővár. Műv. Házban.

— : Folklórcentrum a Fővárosi Művelődési
Házban 8.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 17.

Horváth János, fafaragás

Sok népi művét állították
ki Tihanyban.

— : Megnyitották a tihanyi fafaragáshalmat

6.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 4.

Horváth János

Rila, repr.

Exhibition of Artists of Northern Transdanubia, Cracow, 1971,

Horváth János
festő

"Tél" (vegyes

Kovács Gyula: Három szombathelyi művész....
Művészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Horváth János
festő

A kiállításon bemutatott „Tél" című festménye havas tájat mutat be, ahol egy könntszart területher szamárháton anya gyermekeval és a szamarat verető alakok jelenti meg.

Kovács Gyula: Három szombathelyi müvész....

Müvészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Horváth János
festő

„Nyirbátori utcarészlet"
(repro)

K. Gy: Horváth János és Katona Lottán . . .
Művészet, 1971. szeptember - 48 lap

Horváth János

cikke. Az épített környezet alkotói művészete.
– Ipari Művészet. 1968. III. sz. 47–48. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Irt. 1971. 2. sz. 169–182. l./

152. l.

Horváth János

Megyei Pártszékház, Szombathely /Károlyi Antal, Ligeti Gizella épitészek, Horváth János belsőépitész./ - Müszaki Tervezés, 1968.2.sz.16-17.l.

Az 1968.évi magyar müvés zettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz.é49-182. l.

156. l.

Horváth János festőművész

Hevesen, a Járási Művelődési Központban öt festőművész kiállítása nyílt meg, melyen művei szerepeltek.

(maldvay): Szüreti felvonulás, képzőművészeti kiállítás a dél-heveri napokon.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. szept. 15.

Horváth Jarlos
festő

„Hagymaszedő" (vegyes)

Tóth Ferenc: Marosmenti művésztelep Makón.
Művészet, 1971.december - 14. oldal

Horváth János
festő

Lírikus-temperamentumának
jól megfelelnek a színek.
Képei tanúi vonathozásnak.

K.Gy.: Horváth János és Katona Zoltán.....
MŰVÉSZET, 1971.szeptember - 48.oldal

Horváth János
Ipsa

Ipsius temperamentumnak
jól megfelelhetnek a sztrak
Vege tanfi rovatosásnak.

K.Gy.: Horváth János és Katona Zoltán.....
MUVESZET, 1971.szeptember - 49.oldal

Horváth János
festő

A szombathelyi Savaria Múzeumban
Geszler Mária keramikus, Horváth
János festő és Magyarigi Károly szob-
rász műveiből nyílt kiállítás

Kovács Gyula: Három szombathelyi müvész.....
Müvészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Horváth János
festő

Horváth egyalakos „Hagymaszedőjenél"
a munka lecsménye is látható.
Ábrázolta az egymásra dőlt hagymás
zsákokat és a jellegzetes makói takis
hat.

Tóth Ferenc: Marosmenti müvésztelep Makón.
Müvészet, 1971. december 14. oldal